वैदिक-पदानुक्रम-कोषः

स च

संहिताब्राह्मणोपनिषद्वेदाङ्गसूत्रवर्गीयोपपञ्चशत[५००]वैदिकग्रन्थस्थ-सकलपदजात-संग्रहस्वरूपः

प्रतिपदप्रतियुक्त-श्रुतिस्थलसर्वस्व-निर्देशैः समवेतश्च यथासंगत-तत्तत्प्रागर्वाग्लक्षण-

विचारसमन्वितटिप्पणैः सनाथितश्च

संभूय पञ्चदशखण्डात्मकैः पञ्चभिर्विभागैर्व्यूढश्च

सन्

दयानन्दब्राह्ममहाविद्यालयीयाचार्यपदप्रतिष्ठितपूर्वेण, विश्वेश्वरानन्दवैदिकशोधसंस्थानस्य

च दयानन्दमहाविद्यालयीयाऽनुसंधानविभागस्य च संचालकेन

सता

विश्वबन्धुना

भीमदेव-रामानन्द-अमरनाथ-शास्त्रिणां

नान्तरीयेण साहाय्यकेन

संपादितः

अयं च तत्र

(सांहितिकस्य)

षट्खण्डात्मकस्य १मस्य विभागस्य

५मः खण्डः

व—स

पृष्ठानि, I-IV च २७०९–३५४२ च

होशिआरपुरे

विश्वेश्वरानन्द-वैदिक-शोध-संस्थानेन प्रकाशितः

२०१८ वि०

Printed and Published by Dev Datta Shastri,
at the V. V. R. I. Press, Hoshiarpur.
First edition, first issue, 1962. Quality I. 375 Copies.
Price Rs. 40/-.

होशियारपुरे वि. वै. शो. सं. मुद्रागृहे
देवदत्तशास्त्रिणा मुद्रापितः प्रकाशितश्च ।
प्रथमं संस्करणम्, प्रथमः प्रकाशः, २०१८ वि. । १मा कोटिः ३७५ प्रतिकृतयः ।
मूल्यम् ४०) रु. ।

Prepared and published under the patronage of the Governments of the Indian Union and the States of Panjab, Jammu-Kashmir, Himachal, Uttar Pradesh, Bihar, Assam, Orissa, Madhya Pradesh, Bombay, Mysore, Kerala, Rajasthan and Madras, the former Princely States of Hyderabad, *Travancore, Baroda, Indore, Kolhapur, Sangli, Patiala,* Nabha, Jodhpur, Bikaner, Idar, Alwar, Udaipur, Shahpura, Sirmur and Keonthal, the former Princely Estates of Awagarh and Vijayanagaram, the Universities of Panjab, Poona, Andhra and Calcutta and the Trusts and Charities of Swami Vishveshvaranand, Shri Vishva Bandhu, Shri Moolchand Kharaitiram, D. B. Krishna Kishore, Shri Dhani Ram Bhalla, Shri Jai Dayal Dalmia, R. B. Jodha Mal Kuthiala and other donors.

अथ

वैदिक-पदानुक्रम-कोषे

सांहितिके प्रथमे विभागे

पञ्चमः खण्डः

व

?व्र पै २, ४०, ३; १७, २८, १[a]; १९, ५०, १५.

वंश[b]- -०श शौ ३, १२,६; पै ३०, २२,३; -शः मै ४, ६,१०[२]¶; काठ ३०, ५[२]¶; -शम् ऋ १, १०, १; ते १, ६, १२, ३†; मै ४, ६, १०¶; ¶काठ २५, ६; ३०, ५; क ४०, १¶; †कौ १, ३४२;२,६१४; †जै १,३६,१; ३, ५६, २१; -शात् मै १, ६, १३¶; -शानाम् शौ ९, ३,४; पै १६, ३९, ५.

वंश-नर्तिन्[c]- -र्तिनम् मा ३०,२१; का ३४, ४, ३.

¶वंश-वश्चन[d]- -ने काठ ३०, २; क ४६, ५.

†वंसग[e]- -गः ऋ १, ७,८; ५५, १; ५८, ५; १३०, २[२]; ५, ३६,१; ६, १६, ३९; ८, ३३, २; १०, १४४, ३; तै २, ६, ११, ४; कौ २, २१५; ६७३; १०५७; जै ३, १९,१०;२४,३; शौ १८, ३, ३६§; २०,५२,३;५७,१५; ७०,१४; -गम् ऋ १०, १०२, ७; -गा ऋ १०, १०६, ५.

वंसते, वंसाम, वंसि प्रमृ. √वन् द्र.

?वंस्येव् आ[f] पै २०,२३, ३.

वंस्व, वंस्व √वन् द्र.

वः आ√वृ, वि√वृ (आच्छादने) द्र.

?वः काठ १,९[g].

√वक् (वधा.), वावके[h] ऋ ७,२१,३.

वक्र[i]- -क्रः शौ ७, ५८, ४; पै २०, १३, १०; -क्रा शौ ७, ५८, ४†; -क्रात् शौ ४, ६,४; पै ५, ८,३.

वक[k]- -कः काठ १०,६.

वक्तवे, वक्तु-, वक्तव- √वच् द्र.

?वक्मन्[l]- -क्मनि ऋ १,१३३,३.

?वक्मराजसत्याः[m] ऋ ६,५१,१०.

वक्म्य-, वक्, क्वा- √वच् द्र.

†वक्वन्- -क्वा ऋ १, १४१,७[n]; ९, ९१, १[o]; कौ १, ५४३; जै १, ५५,१२.

---

[a]) BKA. सकृत् वै इति । [b]) नाप. (वेणु-)। व्यु.?। <?वन- + √शी वा √वन् + √श्रु वेति या ⌊५,५⌋ प्रमृ., < √वम् इति पाउभो ⌊३, ३,१४१⌋, < √वन् वा √वश् वेति अभा.। (√वृध् ⌊*छेदने⌋ >) *वृध्र- (रन्ध्र-) > तद्वदर्थे *वृध्रंश- > यनि. इति मतम्।

[c]) नाप. (नट-)। उस. । [d]) पस. उप. भाप. ।

[e]) नाप. (वृषभ-)। *वृंष- (=वृष-) > भावे *वृंष्य- > मत्वर्थे *वृंष्यभाग- > *वृंषाग- > यनि. (वैतु. अन्ये भा.प्रमृ. < ?वन-⌊अरण्य-⌋ + √गम् वा √सञ्ज् वेति?)।

[f]) मंस्ये मा इति द्वि-पदः शोधः (तु. मूको.)। वा. (नि√*मंस ⌊=√मन्⌋ >) मंस्ये इति लृटि उपु१ द्र. (तु. पृ १७९५ o)।

[g]) सपा. तैब्रा ३, ७,७,१३ प्रमृ. वेदिम् इति पाभे. ।

[h]) गत्यर्थे पाधा. √वङ्क् इत्यस्य पर्यायभूतस्य धा. अस्य त्वद् इत्यनेनाऽपादानेन योगाद् निर्गमने वृत्तिः (तु.वें.सा.)।

[i]) विप. (कुटिल- ⌊मुख-, धन्वन्- प्रमृ.⌋)। धा. कौटिल्ये वृत्तिः (=पाधा. √वङ्क् ⌊तु. पाउ २,१३⌋)।

[j]) पाभे. पृ ७७८ f द्र. । [k]) व्यप. (ऋषि-)।

[l]) भाप. (वश्चन-)। < √वक् '*छेदने' (तु. √वृक् > वृक-)। 'यथा इन्द्रः स्वर्जेषे (*सौरप्रकाशपुनःप्राप्तये) उपर्बुधः (*सूर्यस्य) स्वरिमन् अज्रसि (*आत्मदीप्तये तदर्थं च) आप्रस्य (*वृत्ररूपस्याऽऽवरणस्य) वक्मनि (छेदनाय) उपवाच्यः (*उपव्रा-चित्- > द्वि३ -चितः > नैप्र. -च्यः ⌊आवरणकृतः दस्यून्⌋) शीर्ष्णा-शीर्ष्णा (प्रत्येकं ग्राहं-ग्राहम्) विदे (*भिदे ⌊भेदनाय⌋) अहन् (हिंसितवान् ⌊अतः हे तादृशेन्द्र ! ⌋ अस्मत्रा ते रातयः सन्तु' इति वा. [वैतु. सा. (केचित् मूको. च ⌊तु. Max. ऋ. भूमिका पृ ४४⌋) वर्त्मनि ⌊मार्गे⌋ इति पाठ इति कृत्वा, PW. प्रमृ. च यनि. वचनार्थे < √वच् इति कृत्वा चाऽन्यथाऽऽदृशः?]।

[m]) वक्मन्- (वचन-) + (√राध् ⌊संसिद्धौ⌋ > कर्तरि) राधस्- > उस. वक्म-राधस्- > -धसः (वचन-परिपालकाः ⌊देवाः⌋) सत्याः इति द्वि-पदः शोधः (तु.छन्दः; वैतु. पपा. वें. सा. GW. प्रमृ. =वक्मन्- + राजन्- > ?वक्म-राजन्- + सत्य- > ?वक्मराज-सत्य- इति कृत्वा समासम् अर्थं च बहुधा परिकल्पुकाः?)।

[n]) विप. (*दीप्तिमत्- ⌊अग्नि-⌋)। (√*भृप् ⌊=√भ्रज्⌋ 'दीप्तौ' >) *भृप्वन्- > यनि. । 'यत् (यदा) *उ (अथ) *ह्वारा [ज्वालया (√*ह्वर ⌊=√ज्वर⌋ > ह्वार- > तृ१)] वक्वा (दीप्तिमान् ⌊अग्निः⌋) वातचोदितः (सन्) व्यस्थात् (तदा) तस्य पत्मन् आ (पत्मनि) रजः' इति वा. (वैतु. पपा. प्रमृ. ह्वारो = ह्वारः इति?)।

[o]) नाप. (*वहन-कृत्- ⌊अश्वादि-⌋)। (√*भृप् ⌊=√वह्⌋ 'वहने' >) *भृप्वन्- > यनि. । 'यथा रथ्ये आजौ (*धुरि) वक्वा असर्जि (सृज्यते ⌊*बध्यते⌋ तथा) वह्नि (वोढृं सन्तं सोमम्) अजन्ति' इति वा. ।

†वुक्क(र>)री (वप्रा.)- -री ऋ १, १४४, ६[a]; ६, २३, ५[b]; शौ २०, ३६, ५.

√वक्ष् (वधा.), †ववक्षे ऋ ४, १६, ५; २३, १; ८, ९३, ९[c]; मै २, १३, ६[c]; कौ २, ५७४; जै ३, ४६, १२[c]; शौ २०, ४७, ३[c]; ७७,५; १३७,१४[c]; †ववक्षे ऋ १, ६१,९[d]; १४६, २[e]; ३, ५, ८; ७,८, २; तै २,४, १४, २; मै ४, १२, २; काठ ८, १७; ३९, १२[c]; शौ २०, ३५, ९; †ववक्ष ऋ ३, ७, ६[f]; ४, ७, ११; १०, ११५, १[g]; काठ ७,१६; ववक्षतुः[h] ऋ ८, १२, [२५-२७]; ववक्षिरे ऋ २,२४, ४[i]; ववक्षुः[j] ऋ १, ६४,३; ८, १२,७; ववक्षिथ[k] ऋ २, २४, ११?[l]; ८, १२, ४; [५ (२२, १२; ६१, ५; १०, १३४,३)]; ६; †ववक्षिथ, >था ऋ १, ८१,५; १०२,८[m]; २,२२,३; ३, ९,३[m]; ८,१२,७; ८८,५[n]; कौ १, ३१२[m]; २, ८३७; जै १, ३२, १०[m]; ४,६, १[m].

?वक्षयम् ऋ १०,४९,८[o].

वुक्षण[p]- -णानि ऋ ६,२३,६.

वुक्षणी[q]- -णीः ऋ १०, ६४, ९.

वक्षणे(स्थ्र>)स्था[r]- -स्थाः ऋ ५, १९, ५.

वक्षणि[s]- -णिः ऋ ८, ६३, ४.

†वक्षुथ[t]- -थः ऋ ७, ३३,८; १०, ११५, १; कौ १, ६४; जै १, ७, २; -थाय ऋ १०,९९,१२; -थेन ऋ ४, ५,१.

वुक्षस्[u]- -क्षः ऋ १, ९२,४; १२४, ४; ६, ६४, २; १०, ४८, २; मै ४, १३, ४; काठ १६, २१; ३५, १४[v]; क ४८, १३[v]; जै ४, १०, ४[v]; पै १७, २९, ११; -¶क्षसः तै ६, ३, १०, ४;

---

[a]) विप. (*दीप्तिमती- [एनी- < *एन- < अयन- = *लोक-]) । < √वक् (*दीप्तौ [तु. वुक्कन्-]) । 'एते एनी (*द्यावापृथिव्यौ) ते (तव [अग्नेः]) अभिश्रिया हिरण्ययी वक्करी (भवतः)' इति वा. (वैतु. सा. < √वच् इति, वें. < √वक् [= √वञ्च्] 'गतौ' इति, OV. < √वक् 'कुटिलगतौ' इति ?) । [b]) विप. (वचनवती- [गिर्-]) ।

[c]) सपा. तैब्रा १,५,८,३ आपश्रौ १७, ८, २ ववक्षुः इति पाभे. । [d]) तु. पृ ५९५ b^1 ।

[e]) अभिः कप्र. द्र. । एतदनु पृ ३५६ k नेष्टम् ।

[f]) धा. अश्वने वृत्तिः (तु. पृ १७८ g; १९२५ o) । GW. प्रमृ. धा. वृद्धौ वृत्तिरिति, वें. सा. < √वह् इति च । [g]) पाभे. पृ ७०२ m द्र. ।

[h]) धा. वृद्धौ वृत्तिरिति GW. प्रमृ. ।

[i]) तु. पृ५९८ g । [j]) वैतु. वें. सा. < √वह् इति ?

[k]) निघ [३,३] महन्नामेति (वैतु. या ३,१३ < √वह् वा √वच् वेति) ।

[l]) प्र-मुश्चि-(< प्र √मश्च्) > -त्रा इति शोधः । शेषं ?महाम्. रण्व- इत्यत्र सस्थ. टि. गतम् (वैतु. पपा. अनु सा. प्रमृ. यनि. वृद्धौ क्रिप. इति ?) ।

[m]) पृ ८९ †प्रति···ववक्षिथ इति नेष्टम् ।

[n]) तु. पृ १८३ d ।

[o]) ववक्षम् (√वक्ष् > लङि उपु१) इति शोधः । यद्वा < (√वक्ष् > नैप्र. √वक्ष >) √*वक्ष् इति (तु. [अर्थतः] वें. मा.; वैतु. GW. ORV. प्रमृ. धा. वृद्धौ वृत्तिः, PG [१,२१८] सेचने इति, सा. < √वह् इति?) ।

[p]) नाप. (*भोजन-) । धा. *भक्षणे वृत्तिः । 'हे इन्द्र, वर्धनानि (सन्तीति कृत्वा त्वं) ब्रह्माणि चकृषे (*चकमिषे), तावच्च ते (तुभ्यं) मतिभिः विविध्मः (संपादयाम) । (ततो व्यतिरिक्तानि सन्ति) यज्ञैः (हविर्भिः) वक्षणानि (अपि) क्रियास्म' इति वा. ।

[q]) विप. [वर्धमाना- (नदी- [तु. PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. नाप. नदीपर्याय इति ?]))] ।

[r]) विप. (*सुसहा- [वक्षी-]) । धा. *म्रक्षणे [मृदुभावे] वृत्तिः । वुक्षण- [मृदु-] > भावे *वक्षणेस्- > मत्वर्थे वक्षणेस्-(थ्र>)था- (मार्दववत्- [वैतु. पपा. प्रमृ. °णे-स्था- इत्येवं पदविभाग इति कृत्वा √स्था इत्येतदीयवृत्तान्तं पदमितीव ?]) । शेषं पृ १७३९ l इत्यत्र गतमुपरिष्टाच्च वक्षी- इत्यत्रापि द्र. ।

[s]) विप. (सेवनशील- [इन्द्र-]) । धा. *सेवने वृत्तिः (वैतु. सा. वहने इति, PW. प्रमृ. वृद्धौ इति) ।

[t]) भावे अथः प्र. उसं. (पाउ ३, ११३ [वैतु. सा. < √वह् इति ?) ।

[u]) नाप. न. (उरस्-) । असुन् प्र. [तु PW. प्रमृ.; वैतु. या (४, १६ [तु. SEY ८२]) < अधि √वह् इति, दे. < √वह् इति, पाउ [४,२२०] < √वक्ष् इति] ।

[v]) = सपा. आपश्रौ १४, २९,३ । शौ ६,४९, २ अप्सः इति पाभे. ।

मै ३, १०, ३; -क्षसा[a] काठ ३५, १४; क ४८, १३; जै ४, १०, ४; -क्षःसु ऋ १, ६४, [४; ५, ५४, ११]; १६६, १०; ७, ५६, १३; मै ४, १४, १८; -क्षांसि ऋ १, १२३, १०.
· वक्षी[b]- -क्ष्यः ऋ ५, १९, ५.
वक्षण- √वक्ष् द्र.
?विक्षण वा[c] पै २, १७, ५.
वक्षणा (वप्रा.) - -णा ऋ ५,५२, १५[d]; -[f]णाः[e] ऋ १, ३२, १; १६२,५; ३,३३,१२[f]; मा २५, २८; का २७, १२, ५; तै ४,६, ८, २; मै ३,१६, १; ४, १४, १३; काठ ४६,४; कौ ३,३,११; जै २, ३, १; शौ २,५,५; पै ८, १६, १; ३$; १३, ६,१; १६, १४८,३$;-णाभ्यः ऋ१,१३४, ४; ८,१, १७; शौ ७,११९, १; १४, २, १४; पै १६, ७५, ६[g]; १८,८, ५; २०, १६,३; -णासु ऋ ३,३०, १४; ५,४२,१३; ६, ७२,४; १०,२७, १६; २८, ८; ४९,१०; शौ ९,४,१;१३,१६[g]; पै ११,१,३;१६, २४, १.
?वक्षणानाः पै १७, १२,६.
वक्षणि-, वक्षणी-, वक्षणे-स्था-, वक्षथ- √वक्ष् द्र.
?वक्षन्[h] पै ९, ७, २.
?वक्षनन्[i] पै २,३१,४.
?वक्षमुख पै १७, १२,१[j].
वक्षस्- √वक्ष् द्र.
?वक्षाणा शया तं पै ११,१,१४.
वक्ष्यन्ती- √वच् द्र.
?वक्ष्यामः, °मम् पै १६, १२४,६.
वग्नु- √वच् द्र.
वग्मु[k]- -ग्मुम्[l] मै ४, १४,१७.
वग्वन-, वग्वनु- √वच् द्र.
वघा[m]- -घाः शौ ९, २,२२; पै १३, १०, ४[?n]; ५; १६,७८,६.
?वघापते[o] शौ६,५०,३; पै १९,२०,७.
वङ्कु(वप्रा.)- -ङ्कुः ऋ ५, ४५,६[p]; -ङ्कुम् ऋ १,११४,४[q]; -ङ्कू ऋ १, ५१, ११[r]; ८, १, ११[s].
वङ्कुत[t]-

---

[a]) =सपा. आपश्रौ १४, २९, ३। शौ ६, ४९, २ अप्ससा इति पाभे.।

[b]) नाप. (ज्वाला- [तु. Gri.])। धा. (=√भ्रस्ज्) *ज्वलने वृत्तिः। शेषं पृ १७३९ *l*, २७१२ *r* द्र.।

[c]) सपा. शौ २,३०,३ विवक्षवः इति पाभे.।

[d]) भाप. (*स्तोत्र-)। (√वच् >√वक्ष् >*वक्षन्- >) *वक्षणा > यनि.। सस्थ. ?देवाँ > -वानाम् पऱ इति शोधः। 'एषां (मरुतां [कर्मणि ष.]) देवानाम् (द्योतमानानां सताम्) वक्षणा (स्तुत्या) अच्छा (सम्यक्) मन्वानः (स्तुवन्) नु न (*ननु, एवैव [झटिति]) दाना [(*दानन्- [ज्ञानवत्-]>प्र१) विद्वान् [स्तोता]] सूरिभिः (सद्भिः [एभिः मरुद्भिः) सचेत' इति वा. (वैतु. सा. GW. MVH. ORN [तु. ऋ ६, २३,६; १, १३२, ५;१३९,१], PG [१, १७८], GRV. वक्षण- इति वा वक्षणा- इति वा प्राति. इति कृत्वा नानार्थान्वयाः?)।

[e]) यनि. प्राति. स्त्री. नाप. [नदी-, पार्श्व- प्रमृ. (तु. निघ [१, १३]. सा., PG [१, १७४-१८१], PW. प्रमृ.)]।

[f]) नाप. (*तटान्तभाग-)। सस्थ. आ इति मर्यादार्थे क्प्र. द्र.। पृ ६६४ आ√पृण् >आ…पृणध्वम् इति निर्देशो नेष्टः (वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ.)।

[g]) परस्परं पाभे.। [h]) शोधः पृ २४१० *j* द्र.।

[i]) शोधः पृ १९२३ *m* द्र.।

[j]) सपा. शौ ११,११,१६ खर्विकाम् इति पाभे.।

[k]) अव-ग्मम् इति पपा.?। [l]) पाभे. पृ१२०९ *j* द्र.।

[m]) नाप.(कीट-भेद-)। (√वृज् [हिंसायाम्]>) *वृ-(ग>)गा- > यनि. (वैतु. सा. <अव√हन् इति?)।

[n]) व्याघ्रान् इति शोधः (तु. मूको., सस्थ. ?नुदेपि, ?सपिन्याः च)।

[o]) पाठः? (√वृज् [हिंसायाम्]>भावे) *वर्गस्- (=*वृघा-) > *वर्गस्पति- > *वर्गस्पते [सं१] इति शोधः (तु. पै. मूको. वागस्पते इति, पृ १४९४ *l* च; वैतु. पपा. प्रमृ. वघा-पति- > यनि. इति?)।

[p]) विप. (*पङ्गु- [वणिज्-])। < √वञ्च् 'कौटिल्ये' (तु. [अंशमात्रे] PW. प्रमृ.; वैतु. सा. वनगामिन्-)।

[q]) विप. (हिंसक- [रुद्र-])। <√*वञ्ज् (=√वृञ्ज्) हिंसायाम्।

[r]) नाप. (*लोक-)। < √वङ्क् (=√वस्) 'निवासे' (वैतु. GW. प्रमृ. विप. इति कृत्वा धा. कौटिल्ये वृत्तिरिति)।

[s]) 'यत् (यदा) सूरः (सूर्यः) एतशं (स्वीयम् अश्वम्) वङ्कू [लोकद्वये (द्यावापृथिव्योः [अत्यन्तसंयोगे द्वि. पा २,३,५])] वातस्य पर्णिना (*वेगेन) तुदत् (प्राजितवान्), (तदा) शतक्रतुः (इन्द्रः)…' इति वा.।

[t]) नाप. ([लोकद्वये] निवासहृत्- [मानवादि- च देवादि- च])। व्यु. *r* टि. द्र.।

वङ्कुत[a]-र- -रा ऋ १, ५१,११.

मुङ्क्रि[b]- -ङ्क्रयः मै ४, १३, ४; काठ १६,२१; -ङ्क्रीः ऋ १, १६२, १८; मा २५,४१; तै ४, ६,९, ३; काठ ४६,५.

†वृङ्न्द्[c]- -द्स्य ऋ १, ५३, ८; शौ २०, २१, ८.

√वच्(वधा.)[d], >वाचि,वोच्,विवक्ष, वावच्, वचस्व पै ३,३३, ५[e]. वक्ति पै १, १२, २[f]; वच्मि पै १६, १५२, ६[g]; वचीमि पै २०, ३८, ६१.

†विवक्ति ऋ ७, ६८, ४; १०, ११, ६; शौ १८, १, २३; विवक्ति ऋ ९, ९६, १९; ९७, ७;१०,१३०,८; तै २,३,१४,६; काठ १०, १३; †कौ १, ५२४; ५२७; २, ४६६; †जै १, ५४, ३; ३, ३५, १; ४१, ३; शौ २, ३८, २[f]; ४, १,३; पै ५, २,३; ६, १, ८†; †विवक्मि ऋ ७, ३२,५; कौ २,११४९; विवक्तन ऋ १, १५६, ३.

उवाच ऋ ७, ८७, ४; शौ १०, १, ७; उवाच ¶तै १, ७, ३, १[f]; २; ३[f]; ४[f]; ३, ६, ३, ३; ५, ३, १०, ३; ४, २, २; ६, ४, ५, २; ६, २, ३[f]; ७, ४, ५, ४; ५,४,२; मै ३,२,८¶; ¶काठ ७,६[f]; ८[f]; ९; २०, १;९; २२, ६;७; २६, ९; ३०, २[f]; ३४,१७; ¶क ५, ५[f]; ३१, २; ११; ३४-३५,१; ४१, ७; ४६, ५[f]; पै १६,३५, ७; ऊचुः शौ १८, ४, ४९; ऊचुः ऋ ४, ३३, ६; मै ३,३, ९¶; काठ ३०, २¶; क ४६, ५¶; पै २, २३, ४; उवक्थ शौ १,१०,३; पै १,९,३;५,३६,४; ५; ८; ऊचे[h] ऋ १०, ४०, ५; ऊचिम ऋ १, १६१,१; शौ ७, ८८,२[i]; १९,४४,९[i]; पै १५,३, ९[i]; २०, ३२, ५[i]; वक्ष्यन्ति मै १, ६, १२¶; वक्ष्यामि ऋ ६, ९, ६; वक्ष्यामि तै ३, ५, २, १¶; काठ ३७, १७¶; शौ ४, ९,७; पै ८, ३, १३.

वोचति ऋ १, १२३, ३; †वोचत्[j] ऋ २, ५, ३; तै ३, ३, ३,३; मै ३, १३, ५; कौ १,९४; जै १, १०, ४; †वोचत् ऋ ७, ८७, ४; १०,१२, ८; शौ १८, १, ३६; वोचन् शौ ५, ११, ७; ८; पै ८, १, ७; ८; वोचः खि १, ९, ४; †वोचे ऋ ४,५,११; ७, ३३, १; ८, ८४, ५?[k]; कौ २, ९०९; जै ४, १४, ४; †वोचम् ऋ १, १२९, [३; १३६, ६]; ६, ५२, १४; कौ ३, ३, ९; जै २, २, ४; वोचतु ऋ ३, ५४, १९; वोचतात्[l] ऋ ५, ६१, १८; †वोचत ऋ ३, २१, २; ८, २४, २०; ५२, ९; खि ३,४, ९§; कौ २, १०३७; जै ४, १७,८; २६, ६; शौ २०, ६५, ३; ११९, १; वोचाम ऋ १, १६६, १; २, ३०, ७; †अवोचत् ऋ १०, १२०, ९; शौ ५, २, ९;१७, ३‡[m]; २०, १०७, १२; अवोचत् खि ५,७, ४, १३; तै ६, १, ६, २¶; पै ६, १, ९†; ९, १५, ३‡[m]; अवोचन् ऋ १, १८२, ८; १०, १०९, ३[m]; अवोचन् ऋ १, १३२, १२; ५, २, १३; १०, ११५, ९; ¶अवोचथाः तै ६, ३, ४, २; ३; मै ३, ८, ३[f]; काठ २५, २[f]; २८, ३; क ३८, ५[f]; ४४, ३; अवोचम् ऋ १, १८५, १०; †अवोचाम ऋ १, ७८, ५; ११४, ११; १८९, ८; ४, २, २०; ५, १,१२[n]; ७३, १०; ८, ५९, ५; खि १, ६,५; मा १५, २५; का १६, ५,६;

[a]) विप. (°निवासकृद्-गुणः [वङ्कु- = लोक-]) । वङ्कुत- + मर- > वस. °वङ्कुत-मर- > यनि. (वैतु. पपा. °ङ्कु-तु° इति पद-विभागात् स्वरतोऽनुपपत्ति इत्याऽन्ये GW. Bollensen [ZDMG ४७, ५९२] प्रमृ. नानाकल्पिनः) ।

[b]) भाप.स्त्री. (पार्श्वाऽस्थि-)। < °वंक्षस्- (पार्श्व- [तु. पक्षस्-]) ? ।

[c]) व्यप. (असुर-) ।

[d]) वचन-स्तुति-न्यायादिषु सा. वृत्तिः ।

[e]) सपा. मा २७,५ प्रमृ. पचाव इति पाभे. ।

[f]) प्रतिमाति वक्ति > शौ २,२८,२ प्रतिमा विवक्ति इति पाभे. ।

[g]) सपा. वैताश्री १४,१ हन्तु इति पाभे. ।

[h]) उपु१ (तु. वें. सा.; वैतु. GW. प्रमृ. प्रपु१ < √उच् इति) ।

[i]) यदूचिम > सपा. मा ६,२२ प्रमृ. शपामहे इति पाभे. ।

[j]) तु. पृ ३०१ k ।

[k]) कथो (=कथा उ) वोचेमे (म इ)दं नमः इति शोधितः पादः । 'कथा ते उपस्तुतिं कथा उ(च) इदं नमः वोचेम, कस्य यज्ञस्य दाशेम' इति वा. पूर्वेण मन्त्रेण युग्मता च (तु. सस्थ. वर- इत्यत्र टि.) ।

[l]) मपु१ ।

[m]) परस्परं पाभे. ।

[n]) पाभे. पृ २१८७ i द्र. ।

तै ४, ४, ४, २; मै २, १३, ७; †अवोचाम ऋ १०, ८०, ७; शौ ५, १, ९; पै ६, २, ९; वोचेत् खि ४, १०[२], २[a]; †वोचेयुः ऋ १, ४, ६; शौ २०, ६८, ६; †वोचेः ऋ १,१६५,३; मा ३३, २७; का ३२,२,१०; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; वोचेतम् ऋ १, १२०, ३; वोचेयम् ऋ १०, ९१, १३; शौ १३,१,१४;३७; पै १८, १६, ४; १८, ७; वोचेमहि ऋ १, १६७, १०; वोचेम ऋ १, ४३, १[b]; ७५,२; ७, २८, [५; २९-३०, ५]; †वोचेम, > मा ऋ १, ४०,६; ७४, १; २, ३५,२; मा ३,११; का ३, ३, १; तै १, ५,५, १; मै १,५, १; काठ ६, ९; १२, १५; क ४, ८; कौ २, ७२९. वच्यस्व[c,d], ?वच्यस्व[c,e] खि ५, ९,१; शौ २०, १२७, ४.

उच्यते ऋ ३, ५७,५; ६, ५५, ४; ८, १३, ८; ९; १०, ६४, [(५, २५, ८) १५; १००, ८]; १३५, ७; खि २, १४, ८?[f]; शौ ९, ६, २; १०, २, २८; ३०; उच्यते[g] ऋ १, ७७, १; ११४, ६; ३, २९, ११; ५; २५, [८(१०,६४, १५; १००, ८)]; ४४, ६; ६, २८, ६; ७, ८२, २; ८, १३, [(१, १४२, ३) १९; ९, २४, (६)७]; १०, ९७, ६; १३६, १; १७०, ३; मा १२, ८०†; का १३,६, ६†; तै २, ६, ७, १¶; ४,२,६,२†; ५, ६, १, ३; ¶७, ९,३[२];४; ७, १, १, १¶; मै १, ८, १¶; २, ७,१३†; ११,१; ४,१,१¶; १२,४†; ¶काठ ६,१;५; १३, ६[२]; १६, १३†; ३०,१०; ३९, २§; ¶क ३,१२;४,४;२५,४†; ४६,८; †कौ २, ३१७; ८०५; †जै ३,२६,३; ४,३,१; २८,३; शौ ३,१३,४; ४, २१, ६†; ५, १८,१४;६,४३,१[g];२;९,२, ५; १०, २,२२; २३; ११,६,१३[२]; १५; १३, ५, ३-५; पै ३,४,४; २५,१२; ५,२८,१†;९,१७,९; ११,६, ९†; १३, ५,१०; १६, २२, ३[२]; ५; ६१-६२, १; ७६, ४; १११, २; १८, २४, ७[h]; १९, ५, १६[i]; २०, ५५, २; †उच्येते ऋ १०, ९०, ११; मा ३१, १०; का ३५, १,१०; शौ १९, ६, ५; पै ९, ५, ५; ¶उच्यन्ते तै १, ५,१, ३[२]; ५, ३, २, ४; ६, ४, ७, २; ७, २, ६, २; मै १, ९, ७; ४, ५, ८; काठ ९, १५; २१,४[२]; २६, ७; २७, ३; क ३१, १९[२]; ४१,५; ४२, ३; उच्यसे शौ ४,९, १०; १२, ४, ४?[j]; १०, ७; उच्यसे ऋ १, ३१, १४; ६, ४५, ६; काठ ७, १३; शौ १९, ४४, १; पै ३, २८, ६; ५, १४, ४; ८, ३, १०; १५, ३,१; १६,१४९, ३; १७, १६, ४[j]; २०, ३६,८; ¶उच्यान्ते तै ६, ४, ७, २; काठ २७, ३; क ४२, ३; उच्यताम् पै १०, १२, ८; †विच्यन्ते[k] ऋ १, ४६,३;१८४, ३; कौ २, १०८०.

†अवाचि ऋ १,५१, १५; ५, ३, १२; ६,३४,५;८,४०, १२; १०, ५४, ६[l]; मै ४, १४, १४;

[a]) तु. पृ२०९६ *f*। [b]) GW. स्वरहीनः पाठ इति ?।
[c]) धा. कथने वृत्तिः। पाधा. दिवा. उसं.। [d]) तु. शंपा. सात.; वैतु. खि. °च्यु° इति ?। [e]) स्वराभावः ? व्° इति शोधः। [f]) उ° इति स्वरः ? यनि. शोधः।
[g]) उच्यते> सपा. पै १९,३३,७ भस्तु मे इति पाभे.।
[h]) सपा. शौ १३,२,३९ आभरत् इति पाभे.।
[i]) हविरुच्यते > सपा. शौ ६,१५,३ हविषां कृतः इति पाभे.।
[j]) °ते इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति)।
[k]) कर्मणि यक् प्र.। धा. गतौ वृत्तिः (तु. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. <√वच् [परिभाषणे] इति)।
[l]) धा. गतौ वृत्तिः। 'ब्रह्मकृतः (ऋषेः) बृहदुक्थात् (तन्नाम्नः [सकाशात्]) मन्म (स्तोत्रम्) इन्द्राय (तमुद्दिश्य) अवाचि (*प्रस्थितम्)' इति वा. (तु. ऋ ४, ४१, १ यत्र 'यः स्तोमः अस्मत् [अस्माकं सकाशात्, अस्मदपादानकतया] उक्तः, प्रगतः सन् [<√वच् =*√वञ्च् 'गतौ']) वां (युवयोः) हृदि पस्पर्शत् (स्पृष्टवान्, प्रापत्)' इति वा., ऋ ७, ३४,१ यत्र 'वाजी (*गतिमान् [<√वज् =√व्रज्]) सुतष्टः रथः इव (तत्-सदृशी सती अस्मत्-कृता) मनीषा (स्तुतिः) अस्मत् (अस्माकं सकाशात्) प्रैतु (देवान् प्रति)' इति वा., ऋ ८, ७४, ७ यत्र 'इयं मतिः (स्तुतिः) अस्मत् (अस्माकं सकाशात्) ते (तुभ्यं, त्वामुद्दिश्य) आ अधायि (आगताऽभूत्, [√धा =*√या 'गतौ' द्र.])' इति वा. (वैतु. PW.GW. GRV. एवमादिषु स्थ. अस्मत् इत्यत्र कर्त्रर्थे पं. इतीव [तु. मर्यतः इत्यत्र टि.])।

वाचि[a] तै ३, २, ९,१-४[b].
वाचयति मै १, १०, ११¶;
¶वाचयति तै ५, १,१०,३;४, ३, ५; काठ १४, ७; ३६,५;
¶वाचयेत् मै १, ६, ६; ७; काठ ९,१५[1];२१,६; क ३१,२१.
अवावचीन् ऋ १०, १०२,६.
उक्त,क्ता- -क्तः ऋ ४, ४१, १[c]; -क्तम् ऋ १०,२७, १०; १२५, ४; काठ ४४,८[3]¶; क २२,५![c]; शौ १,३०,२; ४, ३०,४; पै १, १४,२; १६, ७१, ९; -क्तस्य पै १२, ७, ७; -क्ता काठ २१, १४‡![e]; शौ १२,१,५५[f]; -क्ताः मा २४,१५; १७; १९; का २६, ३,५; ४,२; ४; -क्ते काठ ३४, १०¶; -क्तौ पै ९,२२,११.
¶उक्त्वा तै १,५,२, ३; २,४,११, ४; मै १,१०,१९[1]; २,४,५; ३, ३,४; ४,४,५.
उक्थ(बप्रा.)[g]- -क्थम् ऋ १, ८, १०[h]; १०, [५;५, ३९, ५]; ८९, [४; ४, ४९, १]; १००, १४;१७;१४०,१३; ३, ५३, ३; ४, ६, ११; १६, २; ६, १८, १५; २६,५; ७, २६,१; ३१,२; ८, २,१४; ६६, ५; ९, ४७, ३; १०, ६७,१; १३०, ३; मा १५, १०-११; का १६, ३,२; ५; ८; ११; ¶तै ३, २,९,१-४;३,११, १†; ६४,४,२,१[3];२[2]; ५,६,८, ६; ६,५,११, २; ¶मै १,९, ७; २,८, ९[4]§; ४, ५, ३; †१२, १; ३; ¶काठ ८, १६†; ९, १५; १७, ८[4]§; २८, १; ३; ७; ३०,५, ७; ३४, ५; क २६, ७[4]; ¶४४,१; ३; ७; †कौ १, २२५; ३६३; २, ६७; ११५५; †जै १,२४,३; ३८, ६; ३,७,५; †शौ ६, ३५,३[h]; २०, ६०,६[h]; ७१,६; ७७,२;९१,१; -क्थस्य ऋ ६,४४,६; ¶तै ६, ५, २,३; -†क्था ऋ १,५,८;५४,७; ८०, १६;१६५,४; १७३,९; ४,३,४; ११,३;२२,१;३३,१०; ४२, [६ (१०,४८,४)]; ५,१८, ४; ३३, ४; ६,२३,५; २४, १; २९, ४; ३८,४; ६५,४;६७,१०; ७,१९, ९; ८,१,१;२,३०;३३,१३;५२, ३;६३,२; ९३,२७; १०, ११४, ८; खि ३, ४, ३; मा ३३,७८; का ३२,६,९; मै ४,११,३; काठ ९, १८; कौ १, २४२; २, ७१०; जै १, २५, १०; ३,५८, ७; शौ २०,३७,९; ६९,६; ८५, १; -क्थानाम् मा १९,२५; का २१, २,१४; तै ३, १,२,४¶;६, ३; ¶मै२,११,९; ४,६,५[1]; काठ १४,१०¶; -क्थानि ऋ १,८४, ५; २,८, [५; ८,६,३५;९५,६]; ७,५६,२३; ८,१३,१९; १६,२; ३२, १७; ८२,४; ९, १११, ३; १०,४४, ८; ¶तै ३, १, २,४[3]; ५,४,१०,१;२;६,६,११,३; ¶मै ४,४, १०[3]; ५,२[3]; ६,५; ¶काठ १४, ९[3]; १५,१०[2]; २७, १०[3]; २८, १०; ३३, २; ४; ३७, ८; ११[3]; क ४५, १¶; †कौ २, २३५[i];३०१;५४१; †जै ३,२०, १९;२४, १७; ४, १,२;२२, ६; शौ २,१२,२; †२०,४४,२;५४, ८; पै २,५,३; -क्थाय ऋ ५,४५, ३; मै ४,६-७,१¶; -क्थे ऋ ४, २०,१०; ६,२३,१; ८,१२,१८; २७,१; ३३,६; ६४,९; मा १५, १४; का १६, ३,१४; तै १, ७, १३,३†; ४,४,२,३; मै २,८,९; ४,१२,१†; काठ १०,१३†;१६, ९[j]!; १७,८; २८,१¶; क २६, ७; ४४,१¶; कौ १, ४८†; †जै १,५, ४; ४, १०, २; शौ २०, १११, ३†; -†क्थेऽ-क्थे ऋ ७, २६,२; १०, ४५,१०; मा १२, २७; का १३,२, १०; तै १, ४, ४६,१; ४,२,३,४; मै २,७, ९; -क्थेन ऋ ८,६,२१; ४३; १०, १००,५; मा २६,८[k]; का २८, ६,१[k]; तै १,५,११, १[k]; मै ३, १६, ४[k]; काठ ४, १६[k]; १४, ९[3]¶; -क्थेभिः ऋ १, २, २;

a) कर्मणि इति प्रमु१ (तु. पाभे. K. ; वैतु. भा. सा. प्राप्–>गत१ इति ?)। b) =सपा. ऐब्रा ३,१२[1] गोब्रा २,३,१०[1] आश्रौ ५,१०,२४ प्रमृ.। शांब्रा १४,३ शांश्रौ ८,१६,१; १७,३ अवाचि इति पाभे.)।
c) भा. गतौ वृत्तिः (तु. टि २७१५ l)।
d) अनवेक्षितः पाठः (तु. सपा. मै २,१२,६ प्रमृ.)।
e) उक्ता इति शोधः (तु. सपा. ऋ ४,११,३)।
f) पाभे. दृ १८५४ o द्र.। सपा. पै १७, ६, ३ प्रमृ. इत्यपि पाभे. द्र.।
g) नाप. न. (१शस्त्र- प्रमृ.)। कर्मणि थक् प्र. (पाउ २,७)। < उत्था (<उद्√स्था) इति ऐआ २, १,४ शांआ ५,३ तैब्रा २, २,८,७ च।
h) =सपा. आश्रौ ८,११,४। वै १९,९,६ शांश्रौ १०, ९,१७ यज्ञम् इति पाभे.। i) BI. उक्थ्यानि इति ?।
j) पाठः? । सपा. ऋ १०, ४५,१० प्रमृ. -क्थेऽ-क्थे इति पाभे.। k) सपा. उक्थेन <> उक्थेषु इति पाभे.।

४७,१०; २,११,१६; ३,३४,७; ४२, ४; ५,४५,४; ६, १०, १; २४,६; ७,९४, ११; ८, २,१६; ५१,३; ९,२४,६; १०,६४,१६; ११२,१; खि ३,३, ३; ५,६,५; मा ३३, ७६†; का ३२,६, ७†; तै ४,४,५, १; काठ ३९, १४†; ४०, २; †कौ १, ६८; १५७; २२६§; २,६९; ३१६; †जै १, ७,६; १७,३; २४,४§; ३,७,७; २६,३; †शौ २०, ११, ७; १८, १;२४,४; –क्थेभ्यः मा ७,२२; का ७,९,१; मै ४,१, २¶; काठ ४,६[a]; क ३, ४[a]; –†क्थेषु ऋ २,११,३; ३,१३,६;३३,८;४१, ४; ४,३०,१६;५,६,९; ८,३४, ११;४५,२९;९२,१२; १०,७२, १; मा १५,४३; का १६,५,२५; तै २,२,१२,७; ४,४, ४, ७; मै २,१३, ५§; ४, ११, २; काठ २, १५; ३७, ११¶; कौ २, ३७४; जै ३, ३०, १७; शौ ६, ३५, २§[a]; २०, २३, ४; –†क्थैः ऋ १, २७, १३; ६१, १३;७१,२;१३०,१०; १३६,५; १८४,१; २,११,२;३,५,२;२०, १;५१,४; ४,३,१६; ४, [७; ६, ५,५]; १६,१५; २१,५; ५१,७; ५,४, [७ (७,१४,२)]; ४२, ९; ४५,१; ६,१, [१०;१३,४];१०, ३;२४,१;७;६९,३; ७,३४,१६; ५६,१८;८,९,१;६२,१; ९५,७; ९,१७,४; १०,२४,२; २८,१२; ६१,१७; २६; ८०,५; ८८, ५; १२०,४; खि २,३,१; तै १,२, १४, ३; मै ४,११, ५; १२, ६; काठ ६, ११; १८, २०; २७, १०[२]; कौ १, ३५०; २, ७५२; १०१५; जै १, ३६, ९; ४, ९, ६; शौ ७, ६५, १§; ‡१८, १, ४३[b]; ४, ४७[b]; २०, ३५, १३; १४०,४.

उक्थ-पत्र[c]– -त्रः मा १७, ५५; का १८,५,६; तै ४,६, ३,२; मै २,१०,५;३,३,८[२];¶; काठ १८, ३; क २८,३.

¶उक्थ-भाग[c]– -गाः[d] काठ२८, ७; क ४४,७.

¶उक्थ-भाज्[e]– -भाजः[d] मै ४, ७,१.

उक्थ-भृत्[e]– -भृतम् ऋ ७,३३, १४.

¶उक्थ-यत्– -यतः काठ २८, १०;३०,७; क ४५, १; –वन्तः मै ४,६, १[२]; काठ २८, १०; क ४५,१; –वन्तौ काठ २८,१०[२]; क ४५, १[२]; –वान् काठ २८, १०[५]; क ४५,१[६].

†उक्थ-वर्धन– -नः ऋ ८,१४, ११; शौ २०,२९,१.

†उक्थ-वाहस्[c]– -०हः ऋ १०, १०४,२; शौ २०,३३,१; –हसः ऋ ८,१२, १३; –०हसा ऋ ६, ५९, १०; –हसे ऋ ८, ९६, ११.

उक्थ-शंसिन्– -सिनः ऋ ६, ४५,६; काठ २८,१०¶; क ४५, १¶; –†सिनम् ऋ ८,१०३,४; कौ १,५८; जै १,६,४; –सिनाम् तै ३,२,९,६¶.

उक्थ-शस्त– -स्तः खि १,७,१.

†उक्थ-शास्[f]– -०शाः तै ३, २,९,१;२; –शासः ऋ ४, २, १६; ७,१९,९; १०, ८२,७; खि १, १२, २; मा १७, ३१; १९, ६९; का १८,३,७; २१,४, १९; तै २,६,१२,४; ४,६, २, २; मै २, १०, ३; काठ १८, १; क २८,२; शौ १८,३, २१§; २०, २७,९; –शासम् ऋ १०,१०७, ६; –शासा ऋ २,३९,१.

†उक्थ-शुष्म,ष्मा[c]– -ष्माः ऋ ६,३६,३; मै ४,१४, १८; काठ ३८,७; –ष्मान् ऋ १०, ६३, ३; मै ४,१२,१; –ष्माय मै ४, १४,१४‡[g].

उक्था-मद्[h]– -¶दानाम् तै २, ४,११,६; मै २,४,५; –दानि तै ३.३,२, १; ५, ६, ८, ६; ¶मै ४,६, ५;८,६; काठ २८, १¶; ४०,६; ¶क ४४,१; शौ ५,२६, ३; पै ९,२,३; –दैः मै १,९,२; ८¶; काठ ९,१०.

[a]) पाभे. पृ २७१६ k द्र. ।
[b]) छन्दस्तः उक्थैः इत्यनपेक्षितम् (तु. सपा. ऋ १०, १७,८) ।
[c]) विप. । बस. ।
[d]) परस्परं पाभे. ।
[e]) विप. । उस. ।
[f]) विप. (ऋत्विज्-) । उस. उप. √शास [=√शंस] + क्विप् प्र. । °शा° इति पपा. ।
[g]) सपा. ऋ १,५१,१५ सत्यशुष्माय इति पाभे. ।
[h]) नाप. [स्तोत्र-भेद- (यत्र 'मदामि दैवा' इति वचनपूर्व प्रतिगरः शंस्यते [तु. आश्रौ ५,९,१ काश्रौ १०,३,७-८; भा. तै ३,३,२,१])] । उक्थ– + आवृत्त– (नाप. [प्रतिगर-]) > द्रस. *उक्थावृत्त– > नैप्र. *उक्थामट्ट– > यनि. [वैद्र. पपा. [तु. तैप्रा. ३, २] PW. प्रमृ. उक्थ– > उक्था– इति पूप., मद– [हर्ष-] इति उप. > द्रस. इति (सा. [तै २,४,११,६]) बस. इति च ?] ।

√उक्थाय >उक्थायु- -युवे तै १,४,१२,१[a].

?उक्थायुवम्[b] का ७, ९, १[a]; मै १, ३,१४[c].

उक्था(क्थ-अ)र्क[d]- -र्का ऋ ६, ३४,१.

?उक्थार्यम्[e] मा ७, २२[a]; काठ ४, ५[a]; ६[a]; क ३, ४[a].

उ(क्थ>)क्था-शस्त्र[d]- -स्त्राणि मा १९,२८; का २१,२,१७.

उक्थिन्- -क्थिनः ऋ ३, १२, ५; ८,१५, ६; ३३, २; ५३, ६; ७६, ८; १०, ४८,[(४,४२, ६) ४]; खि ३,५,६; मै ४,११,१†; कौ १,२९४; †२,२१५; २३२; ९२५;१०५३; जै १,३१,२;†३, १९,१०; २०,१६; ४, २२,८†; †शौ २०,५२,२; ५७,१५; ६१, ३; -क्थिनम् ऋ ३, ५२,[१; ९१,२]; मा २०,२९; २८,३३; का २२,२,६; ३०, ३, १०; कौ १,२१०†; जै १,२२,७†; पै ४, २६,२†.

उक्थ्य[f]- -०[f]क्थ्य कौ २, १६४[g];६८७[h]; जै ३,१५,१२[g]; ५६, १४[h]; -क्थ्यः ऋ १,१७, ५;७९,१२;८३,६; २, १३, [२-१२]; ३, १०, ६; ४, ३६, [(१, १५२,५) १]; ५,२६,६; ९,८६, ४८; ¶तै १,६,९,१; ३, १, ७, ३; ६,४,३,४;५,१,२;४; ७,१, ५,४;२,५,५;६[२]; ३, १३, १§, मै ४,४,१०¶;५,२¶; ¶६, १; ५[२];८,७; १४, १; ¶काठ २५, १०; २७, १०[i]; २८, १०; ३३, २; ३७, ८; ४३, ३§; ¶क ४०, ३; ४५, १; जै ४, १८,३†; शौ ११,९, १०; १८, १,२२‡[j]; २०, २५, ६†; पै ८, १९,७; १६,८२, १०; -क्थ्यम् ऋ १,३८,१४;४०,५; ४८,१२; ५२,९; ६४,१४; ८३,३; १०५, १२; १३; १३६,२; २,१३, १; २३,१४;३२,४; ३,२,१३; १५; ३६,२;५१,१[j]; ४, ३६,४; ५३, २; ८,१३,१; ६६,२; ६७,३; ९, १९, १; २९, २; [३ (३५, ६) ६१,१५[b]];४०,६;४८,२;११०, ८;१०,११,५; ४१, १; ४८, ९; ९६, ५; १४०, १; †मा १२, १०६;२४,५७; †का १३,७,५; २३,२,२०; ¶तै १,६,९,१; ३, १,७, ३; ३,११,५†; ४,२, ७, २†; ६,५,१,१;२[२];४;७,४,१०, १; ¶मै १,६,२†;११,९; २,७, १४†; ४, ६,५[२];१२,६†; †काठ ७,१४; १३,१६; १६,१४; २७, १०[४]¶;३३,२¶; †क ७,४;२५, ५; †कौ १, ३७४; ३८१[k]; २, ३८; ९६; १८७; ३४९; ८४४; १११६; १११७;११६६; †जै १,३९,५; ४३,१; ३,४,९; ९,१०; १७,८; २९, ६; ५८,१; शौ ७,४९,१; ५०, १†; १२,२, १०; †२०, २५, ३; ३०, ५; पै २०,१०,८†; -क्थ्या ऋ ८,९९, २[g]; -०क्थ्या ऋ ८,९,२१; शौ २०,१४२, ६†; -¶क्थ्याः तै ७, २,९,२;३;४,११,२; मै ४,५,९; काठ ३३, ३; ४[२]; ३४, ८[२]; -¶क्थ्यात् मै १, १०, ५; काठ ३५,२०; क ४८,१८; -¶क्थ्यानि मै ३,९,५,४,६,५; -क्थ्याय मै ४,६,१¶; -¶क्थ्ये तै ६,६, ८,१; ११,३[२]; मै ३,८,९; ९,५; -¶क्थ्येन तै १,६,९,१;७,१,५, ३; मै १,८,६.

¶उक्थ्य-पात्र[l]- -त्रम् तै ७,

[a]) सपा. उक्थायुवे<>?उक्थायुवम् (बौश्रौ ७,१८ : ५ प्रमृ. च) <> ?उक्थार्यम् <> आपश्रौ १२,२८, ११ ?उक्थ्यायुवम् <> उक्थ्यायुवे हिश्रौ ८, ४,२८ इति पाभे. ।

[b]) ऋषि.?। ?।। (°उक्थपर्णनष्ट्- [सोम-ग्रह-]) । प्रायोऽर्शनेण <उक्थायु- । °उक्थ-यर्धस- (माप) >°उक्थपर्युसिप- > °उक्थपर्युसयम् > नैप्र. यनि. ... , उक्थार्यम् इति पाभे. याज्ञ्यनः ।

[c]) उक्था।युवम्:।।पा.।[d]) न.। द्वस. अन्तोदात्तः।

[e]) =?उक्थायुवम् इति कृत्वा तेनैव सत्रार्थम् (वेतु. पपा. अनु उ. म. <उक्थ-+√यु>)यर्थी-इति, PW. प्रमृ. <उ.क्थ>)क्था-+√र्>]र्यी-इति च) । देवायुवम्, देवार्यम् इत्येतयोः रूपयोरपि प्रकृतेनैव सन्यायता द्र.। अतस्तद्विपये यदुक्तपूर्वं तन्नैनदनु विशेष इष्टः ।

[f]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-प्रमृ.), नाप. (ग्रह- [आहुति-], याग-) च। तत्रभवाद्यर्थे यत् प्र. ।

[g]) सपा. उक्थ्य (वैतु. B. उक्थ इति?)<> उक्थ्यां इति पाभे. ।

[h]) सपा. उक्थ्य <> उक्थ्यम् इति पाभे. ।

[i]) सपा. उक्थ्यं: <> उक्थ्यम् इति पाभे. ।

[j]) सपा. शांश्रौ ३०,३ गोब्रा २, ४,१५ । मै ४,१२,३ सुवीर्यम् इति पाभे. ।

[k]) तु. BSO.; वैतु. B. उक्थम् इति ।

[l]) पस. वा कस. वा अन्तोदात्तः ।

२,७,४; मै ४,८,८; काठ २७, १०; २८,१०[2]; ३०,३; क ४५, १[2]; ४६,६.

¶उक्थ्यां(क्थ्य-अ)म्र[a]– -म्रान् तै ७, २,७,४; काठ ३०, ३; क ४६,६.

†उचथ[b]– -थम् ऋ १, १८२,८;२, १९,७; –थस्य ऋ १,१४३,६; ५,१२,३;७,१८,५?[c];८,८८,६; जै ४,६,२; –था ऋ २, २०,५; –थानि ऋ १,७३, ⌊१०; ४,२, २०⌋; ४,२४,७; मै ४,१४,१५; –थाय ऋ १,११०,१.

उचथ्य[d]– -थ्ये ऋ ८, ४६,२८.

उच्यमान– -नाः पै १,९७,१?[e].

†वुक्तवे ऋ ७, ३१, ५; शौ २०, १८, ५.

वक्तृ– -क्तरि शौ २, १, ४[f]; पै २, ६, ४[f]; –क्तरि > री ऋ १०, ६१, १२; –†क्ता ऋ ७,१०४, ८; ८, ३२, १५; ९, ७५, २; कौ २, ५१; जै ३, ५, १०; शौ ८, ४, ८; पै १६, ९,८; १९, ३०,१३S.

वुक्त्व[g]– -क्त्वानाम् ऋ ३, २६, ९; –क्त्वानि ऋ ६,९,२; ३.

वुक्म्य[h]– -क्म्यः ऋ १,१६७,७.

वुक्,क्का[i]– -क्काः ऋ ४, १९, ७[j]; १०,१४८, ५[k].

†वक्ष्यु (त् >)न्ती– -न्ती ऋ ६, ७५, ३; मा २९, ४०; का ३१, २, ५; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ३.

†वग्नु(वप्रा.)[l]– -ग्नुः ऋ ७,१०३, २;९,९७,१३; कौ २,१५६; जै ३,१५,४; –ग्नुना ऋ १,८४,३; १०,३२,३; मा ८, ३३; का ८, ९, १; तै १, ४, ३७, १; काठ ३७, ९; कौ २, ३७९; जै ३, ३०, २२; –ग्नुम् ऋ ९, १४, ६; ३०,२; कौ २, ४६७‡[m]; जै ३,३५, २‡[m]; –ग्नून् ऋ १०, ३,४[n].

वग्वन[o]– -नान् ऋ १०, ३२, २.

†वग्वनु[p]– -नुम् ऋ ९, ३, ५; कौ २, ६०९; जै ३, ४९, ८.

१वचन[q]– -नस्य ऋ ६, ३९, १;

[a]) त्रिप.।वस.। [b]) =उक्थ-। नाप., व्यप.। कर्तृकर्मणोः अथक् प्र. उसं. (पाउ ३,११५)।

[c]) 'उचथस्य (तन्नाम्न ऋषेः ⌊स्तोत्रेण⌋) नव्यः (स्तुतियोग्यः ⌊इन्द्रः⌋) सिन्धूनां (सिन्धून् प्रति) शापं (च) अशस्तीः(च) शर्धन्तं (अपशब्दान् प्रयुज्य भीषयन्तं) शिम्युं (तन्नामानं दस्युम्) अवृणोत् (अपातयत् ⌊तु. ऋ १,१००, १८⌋)' इति वा.। अवृणोत् इत्यस्य क्रिप. विभिन्नार्था द्वयी श्रुतिः (वैतु. अन्येऽन्यथावदाः ?)।

[d]) त्रिप. (वपुस्-)। अर्हार्थे यत् प्र. (तु. सा. PW. प्रमृ; वैतु. वें., ⌊पक्षे⌋ सा. व्यप. (ऋषि-) इति। औचथ्यु– (<*आ-वचथु) इति परि. द.। [e]) उद्यमान– (<√वद्) > -ना इति शोधः (तु.मूको.)। [f]) सपा. सि ४,१०[2],४ वाक्‌श्री इति पाभे.? (तु. वाचभि॰ टि.)।

[g]) नाप. (स्तोत्र- ⌊तु. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. वक्तव्यार्थे विप. इति?⌋)। कृत्ये तव्यनि प्र. *वुक्तव्य–> *वुक्तव–> यनि. (तु. ऋ ३, २६, ९ यत्र पाठः? इति कृत्वा वक्वानाम् इति शोधः सुपपदः ⌊अत्रैव प्रसङ्गे पृ २००७ i यदुक्तं तदुपेक्ष्यम्⌋; वैतु. पा३,४,१४ त्वन् इति पृथक् कृत्यः प्र. इति?)। [h]) विप. (स्तुत्य- ⌊महिमन्-⌋)। कृत्यार्थे म्यप् प्र. उसं. (पा ३,१,११३)।

[i]) विप. (शब्द-वत्- ⌊नदी-, स्तोत्र- प्रमृ.⌋)। कर्तरि वन् प्र. उसं. (पाउ १,१५२)।

[j]) 'इन्द्रः नभन्वः (क्षपयन्तीः सतीः) अग्रवः (इतः पूर्वमनूढाः ⌊गावः⌋) न(इव) वक्वाः (शब्दवतीः) ऋतज्ञाः (*जलवाहिनीः) युवतीः (तद्रूपाः नदीः) अपिन्वत्' इति वा.।

[k]) 'इन्द्र! अर्कैः स्तवसे (स्तूयसे, ये) निम्नैः (द्रवयन्) ऊर्मिः (जलौघः) न (इव) वक्वाः (शब्दवन्तः सन्तः) द्रवयन्त (त्वां प्रति)' इति वा.।

[l]) भाप. (वचनकृत्-कर्मन्- =शब्द- ⌊तु. निघ १, ११⌋)। <*वग्न– (तु. वग्वन–> वग्वनु–) इति मतम् (वैतु.पाउ ⌊३,३३⌋, Brug ⌊१, ७०९⌋, WAG ⌊१,५ b⌋ प्रमृ. नुः प्र. इतीव?)। [m]) पाभे. पृ२४४३ g द्र.।

[n]) नाप. (*ज्वाला-)। धा. *दीप्तौ वृत्तिः (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. स्तुतौ इति?)।

[o]) नाप. (वचन-कृत्-)। कर्तरि वनच् प्र. उसं. (पा ३, २,७५)। '(इन्द्रभक्ताः) वग्वनान् (वचन-शूरान्) अराधसः (कर्महीनान् ⌊प्रतिपक्षिणः⌋) सु (सुखेन) वन्वन्ति (पराभवन्ति)' इति वा. (तु. व्यु. कृते PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. <√वच्+√वन् 'संभजने' इतीव?)।

[p]) भाप. (वचनकृत्-कर्मन्- =शब्द-)। मयदर्थे उः प्र. उसं. [पा ४,३, ८२ (तु. वग्नु–; वैतु. WAG ⌊१,५ b⌋ वनुच् प्र उसं. ⌊पाउ ४,११३⌋ इतीव?)]।

[q]) विप. [वचनकृत्- (मधुलक्ष्यवत्- ⌊मधु- =सोम-, ऋचल्- =स्तोत्र-⌋)]। कर्तरि युच् प्र.।

–नेमिः ऋ १०, ११३, ९[a].

वचस्[b]– –चः ऋ १,२६,२?[c];[१०; ९१, १०; १०, १५०, २], ३०, ४;५४, ३;५७,४;७५,१;७८,५; ८३, ३; ८४, १९; ९३, २;९४, ८; १०१, १; ११४, ६; १४४, ७; १४५, २; २, ३१, ५?[c]; ३, १०, ५; ३३, ८; ४, ३३, ५; ५,१,१२;११, ५; २२,४; ३९, ५; ५४,१५; ६,४८,११?[c]; ७, ८, ६; ९६, १; १०१, ५; ८, ८, ११; १९, १२; २४-२५, २०; ३९, २?[c]; ४३, २७; ४६, १४; ६१, १; ९; ६६, ५; ७४, १; १०१, ५; ९, १०१, १३; १०३,१; १०, १७, १४[d]; ३७, ६;५०, ६; ६४,[(६,५०,१३) १०],९७,१४[e]; १०८,८;१२२, २; खि २, १३, १; ३, १०[१], २[१];५, १२, ३; मा ५, ८[१]; ६, ३७†; १२, ८८†[e]; १५, २५†; का ५,२,८[१]; ६, ८, ८†; १३, ६, १४†[e]; १६, ५, ६†; तै १, २, ११, २[१]; २, २, ११, १†; †४, २,६, ३[e]; ४, ४,२; मै १, २, ७, २, १३, ७[१]†; २, १०, १†; †४, ११, ६; १२, १;१४, १८; काठ २,८[१];१४†; ७,१२; †१६, १३[e]; २१; २०, १५†; ३५, ४†[d]; क २,२[४]; २५,४†[e]; †कौ १, ८७;९८;१८३;२२४§; २४७; २५५; २६५; २९०; २९९[अ]§; ३५३§; ३७३; ३८०; ५५३; ५७३; २, ५८३; ७३६; ९१४; ९४९; ९६७; १०७३; †जै १, ९, ७; ११,२; १९, ९;२४, २§; २६, ५;२७-२८, ३; ३०, ८; ३१, ७[अ]§; ३७, २§; ३९,४; ११; ५६,९; ५८, ८; ३, १२,८;४७, ९; ४, १५,७; १७,८; २६, १; शौ १, २९,५‡[g]; ३, ८,२; २४, १†[d]; ४, ४, २‡[g]; ६, २, १; ४, १; ७, ११०,१[h]; १०,१,२८; १३, १, ४३; †२०, १५,४; २५,३; ४५, १; ६५, २; ११३, १; १२८, ३§; पै १, ११, ४[g]‡; १८, २; २, २२,३; ४, २२,४; ५, २६, २; ३०, १†[d]; ३४,२; ८, १८, २; ९,२२, २; †१२, १, ८; ६, ५[e]; १३, १३, ७†; १६, ३७, ९; १७, ६, ४; १८, १९, ३; १९, २, १; ४; २६, १०[१]; ३७, १०; २०, १३, १†[d], ३३, ६; ५४, ८; –चसः ऋ १, १४७, २; २, ९, ४?[i]; १६,७; ३२, १, ४, ४, ११;५, ८; ५, १२, ४; ६,५१, ६; ७, ३७, ६; ८, ८६, १; मा १२, ४२; का १३, ३, १३; †तै १, २, १४, ५; ४,२, ३, ४; मै २, ७, १०; ३, २, २; ४,११,५†; †काठ १६, ११; १६, १०; १९, १२; †क २५, १; ३१, २; शौ ८, ७,७; १९; पै १६, १२,७; १३,८; –॰चसः मा ३७, १८[२]; का ३७, ३, ५[२]; मै ४, ९, ६[j]; –चसा ऋ १, ७६, ४; २, १८, ३; ३२, ३; ३, १४, ६; ४, १, [१५(१६,५; १०, ४५, ११)]; ५,१४; २५,२; ५, २९,६; ६, ६२, ५; १०, १५१,१; खि ५, ११, ४[२]; मा ९, ५; १६, ४; १८, ३०; का १०, २,१; १७, १,४; २०, १, १; तै १, ७,७, १; ४,१,२,५‡[k]; ५,१, २; ५, १, ३,३†; मै १, ११,१; २,९, २; काठ ६, १०†; १३, १४; १६, २‡[k]; १७,११; १९,३‡[k]; ३४, ७¶; क २७, १; ३०, १‡[k]; शौ २, ३१, २;४; ४,७, ४; ५[l]; ५,८,४[m]; १३,३; २३, २; ६, ८५, २; १०८,५; ७, ७, २; २२, १[n]; ७८, ३; १९, २६, २; २०,१२७,१४[१]; पै २, १, ३; १५, २;४; ७, २, २;९; ८,१; ८, २,१,७,६; १४,२,६;

a) तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. GRV. GG. श्लोकार्थे सात. इति ?।

b) नाप. । कर्मणि असुन् प्र. (पाउ [४,१८९])।

c) पाठः ? वृषभा > नेप्र. °वृषा > (श्रेप इति कृत्वा शोध-प्रदानपरा) यनि. इति मतं भवति, यदतु यनि. वा. सू१ इति द. (तु. रस. वें. सा. GW. L [५६७] प्रमृ)।

d) पाभे. पृ ११०७ a द्र.।

e) =सपा. तैआ ३, ११, १,१ । मै २, ७,११ ग्रावम् इति शैपु ३३,८ धीरम् इति च पाभे.।

f) सहृन् सपा. शौ ६, ४, १ सुहः इति पाभे.।

g) पाभे. पृ २३१४ c द्र.।

h) सपा. पै २०,७,४ सहः इति पाभे.।

i) शोधः पृ २४५१ f द्र.।

j) सु॰ इति स्वरश्रेताः (तु. मा ३७, १८ तैआ ४, ७, ३ च)।

k) पाभे. पृ २४३६ j द्र.। l) पाभे. पृ १९५० d द्र.।

m) सपा. पै ७,१८,५ ओजसा इति पाभे.।

n) पाभे. पृ ८०२ f द्र.।

१९, ६, २; २०,१, ७; २७,७; –†चसो ऋ ७, १०४, १२; शौ ८,४,१२; पै १६,१०,२; –चसे ऋ ३,३३,५; ६, ६२, ९?[a]; ९, ९०,६; मा ८,५[b]; का ८,२,१[b]; –†चांसि ऋ १, १४५, ३; ३, ३३,१०?[c]; ४, ३,१६;३८,१०; ६,३२,१; ५२,१४; ७, २३,१; ८,१०१,७; १०, ६५,१३; ६६, ११; ९५,१; १०८,६; तै १,५, ११,४; कौ १,३२२; ३३०; ३, ३,९; जै १,३३,१०;३४,८; २, २,४; शौ १९, ३२, ४§; २०, १२,१; पै १२,४,४§; –चोभिः ऋ १,३६,१; १८७, ११; ४,४, ११; १६, [(१, १५) ६]; ५, १२, ५; ४५, ४; ६,५,६; ३९, २; ४४, ८; ७, १०४, ८; १०, ६१, २६; ११४, ५; १२०, ५; तै १, २,१४,५†; ४, २, ५,४; मै ४, ११, ५†; काठ ६, ११†; ३५, १[d]; ३८, १३; ४०, ८†; क ४८, २[d]; कौ १, ५९†; जै १, ६, ५†; शौ ५, २, ५†; १३, १; ८, ४, ८†; १९, ३, ४[d]; †२०, ७७, ६; १०७, ८; पै ५, २७, ५; †६, १, ५; १६, ११; १६, ९,८†.

√वचस्य,वचस्यते ऋ १,५५, ४; ९,९९,६.

†वचस्या[e]– -स्यया ऋ ४, ३६,६; १०,११३,८; –स्या[f] ऋ २,१०,६; ६,२१, १; ४९, ८[g]; मा ३४, ४२; का ३३, २,५; तै १, १, १४, २[g]; –स्याम् ऋ २, ३५,१; मै ४,१२,४; काठ १२, १५; पै २०,१९,१§.

वचस्यु– -स्यवे ऋ १,५१, १३; १८२, ३; १०, ४०, १३[h]; –स्युभिः ऋ ५, १४,६; –स्युवम् ऋ २,१६,७.

वचस्य[i]– -†स्यम्[h] शौ १४,२, ६; पै १८,७,६.

†वचो-युज्[j]– -युजा ऋ १,७, २?[k]; २०,२; ६, २०,९; ८,४५, ३९; ९८,९; मै २, १३,६; काठ ३९, १२; कौ २,६२; १४७?[k]; ३,२,३?[k]; जै २,५,८?[k]; ३, ६, ८;१४,८?[k]; शौ २०, ३८,५?[k]; ४७,५[k]; ७०,८?[k]; १००,३.

†वचो-विद्[l]– -वित् ऋ ९,९१, ३; –विदः ऋ १,९१, ११; ९, ६४,२३; मै ४,१०,१; काठ २, १४; कौ २, ४२७; जै ३, ३३, २; –विदम् ऋ ८, १०१,१६.

वचस्[m]– -सम् ऋ १,११२,२.

†वच्यमान,ना[n]– -ना ऋ ३,३९,

[a]) वुचसः (प१) इति शोधः। सस्थ. ?न्रोघाय> °घस्य इति, ?अस्य>अस्येव् इति च शोधौ द्र.। '(अयं जनः सत्यो देवभक्तो भवतीति वरुणः चिकेतत्। अथासौ वरुणः) शोपस्य वचसः आनवाय [°वक्तृ [शोपवाचे] अत एव) रक्षसे (हानिकर्त्रे) गम्भीराय (गुप्ताय [अपि सते]) हेतिम् 'अस्येत्' इति वा. (तु. पृ १५६ g, १६८० f; वैतु. वें ?, सा. PW. GW. प्रमृ. आनवाय इति विप. कृत्वा वचसे [च१] इति भाप. इति, स्क. विप. इति)। इह (√अर्ण् 'शब्दे' > भावे) °अर्ण- (वुर्ण-) > तद्दर्थे °अर्ण-घ- (वघ्-) > यनि. इत्यपि विशेषः द्र.।

[b]) सपा. तै ३,२,८,४ आपश्रौ १३, १०, १० वुचुषे इति पाभे.।

[c]) वुचांस्या (नि आ°) इति शोधः। °मि, °आ-ध्याय > (°सि आ°>) °ध्या°, वधाय> मि, व° इत्यभिसंधिः। 'हे कारो, ते वचांसि आ-शृण्वान, (त्वम्) दद्याद् 'आ-ध्याय' इति वा. इति कृत्वा पृ ६८३ आ··· वधाय इति निर्देशे तत्स्थले टि. च यथापेक्षं शोधः द्र.।

[d]) सपा. आपश्रौ १४,१७,१ नमोभिः इति पाभे.।

[e]) भाप. (स्तुति-)। [f]) =°स्यया।

[g]) वैतु. सा. भा. वुचम्-> तृ१ याजादेश इति?।

[h]) सपा. °स्यवे (आपमं १,६,१२ च) <> °स्यम् इति पाभे.। [i]) विप. (रयि-)। तस्मैहितीयः यत् प्र.।

[j]) विप. (वचनमात्रेण युज्यमान- [हरि- =इन्द्राश्व-])। उस. उप. कर्मकर्तरि क्विप् प्र.।

[k]) °जोः (प२) इति शोधः (तु. स्क. सा.; वैतु. GW. Auf [KZ ३८, ४९९], GRV. प्रमृ. तृ१ [=तया शता रथेन] इति)। एतदनु पृ ५९५ b निर्देशो नेष्टः। सप्र. ऋ ८,३३,४ युषो =युधे च इति द्वे पदे (वैतु. पपा. प्रमृ. युषः इति [तु. पृ २६३०] ?)।

[l]) विप.। उस. उप. <√विद् 'ज्ञाने'।

[m]) विप. (तुमुलशब्द- [स्प° = °स्तोत्र-])। 'शुभराः (शुपाटिनः) अगधतः (विरामरहिताः [मन्तः]) दानाय (आत्मलाभाय) न (°अपुना) युवोः मन्त्रे (°युवां अभि-लक्ष्य) वचसं रथम् आनगुः °(°आवर्तिषत)' इति वा.। कर्तरि असुन् प्र. उसं. (पाउ ३, ११७ [वैतु. स्क. वें. वुचस्- इति, सा. PW. प्रमृ. <वुचस्- इति च ?])।

[n]) विप. (कारु-, मति- प्रमृ.)। कर्मणि शानजन्तम् (तु. GW.; वैतु. वें. सा. पा. परिभाषणे वृत्तिरिति)।

१; –नाः ऋ ३, ६, १; १०, ४७, ७; मै ४, १४, ३; ८.

१वाक्[a]– -†कम् ऋ १,१६४,२४[२]; शौ ९,१५,२[२]; पै १६,६८, २[२]; –कस्य ऋ ८,६३,४; –†केन ऋ १,१६४,२४; शौ ९,१५, २; पै १६, ६८, २; –कैः शौ १९, ३,४[b].

?वाक्षसद्[c]– -सन् तै ३,२,१०,१.

वाच्[d]– वाक् ऋ १, १६४, ४५[e]; १६७, ३; १७३, ३; ८, १००, १०; ११; ९, ९७, २२; १०, ११४-११५, ८; १८९, ३; खि २,१२, १; ४, ८, ५; मा ३, ८†; ५, ३३; ६, १५; ८,३७; ९, २९‡[f]; १३,५८; १४, १९; १८, २; २९; २०,६; २२, ३३; ३६,१; ३९,५; का ३, १, ८†; ६,३,४; ८,११,२; १०,५,६‡[f]; १४,७,९; १५,५,४; १९,२, २; ९,३; २१,७,५;२४,२०,१;३६, १,१;३९,३,१; तै १,३,९,१;५, २,२¶; ३,१†,६,२,२;१०,६[२]; ७,९,२,१०,२‡[f]; ¶२,१,२,६; १०,२;२,९,१,५; ३,११,१; ४, ६,२[१]; ५,११,४[१]; ३,१, १०,२; २,५,१[१]; ¶४,३,२,४; ४,३,२, ३;७,१;७,१,२;१०,२; ¶५,१, ३,५;९,१[२];३,२,३;३,५[२];५,९, २$;३;६,१,४$; ८,५; ¶६,१, २, २; ५; ४, १[२]; ७, २[२]; ४; ८;८,१[२];३,१, ६; ९, १$; ४, २, ५; ३, २; ७, १; ३[२]; ९, ४; ११, २[२];३;६,११,६[२]; ¶७, १,१,१; ६,४; २,७-८, ४[२]; ३, ३,१;२[२];४,४,२;५,३[२]; ५,१,३; ९,२;३;२५,२[२]; ¶मै १,३,५$; ४,१३;१४;६,१†;४;८,१[२]; ४; ९,१$;२$;५;१०,५[२];९[२];११, ३$;४‡[f]; ५[४]; ६[३]; ८;९; २,१, ७[२];८;२,४;३,५;७;९[२];४,१;३; ४,५,२[२];४;९; ७,१९$;८,३$; ११,२$;१३,१५$;३,१,८;९[२]; २,८[२];९; १०; ३,८[२], ६,४;५[२]; ८[८]; ७,१[३]; ३[२]; ४;५[३]; ६[७]; ९, ५[२];१०,६[२];७;११,८$;४,१,६; २,३[२];६;३,१[२]; ९;१०;४,७; ८; ९[२]; १०;५,२[२]; ३,८[१];९;६,४[१], ७, ५[१]; ८;८,८[२]; $९,१; १९; ¶काठ ४, १४$; ६,१[२]; ८?[८]; ७,१२†;८,४[४];९,८$; १०$; ११;१३; १०,१[१]; ११,८; १२, ५[१]; १०[१]; १२;१३[१];१३,१;४[१]; ६[१];१२[४];१४,१$; २‡[f]; ५[१];६; ७[१];८;९[१]; १६,१९$; १७,३$; १८, ७$; १२$; १९, ३[१]; १०[१]; २०, ८; ९; ११; १३; २१, ३; ८[२]; २२, ८; २३, २; ४[४];५;८; ९[२]; २४,१[२]; ३[७]; ४; २५,७; ८; २७, १;३[४]; ५; ९; २८,३; २९,१[२]; ९[२]; १०; ३०, १; ३; ३१, ४; १५[२]; $; ३२, १; ३४, १; ५[५]; १२; १६; ३५, ३$; ११$; २०[२]; ३६, ३[२];३७, २; १५$; १७; $३८, ४;१३; ३९, ४$; ¶क ३,१२[२]; ४, ७; ६, ४†; ९[४]; ८, ११$; २५, ९$; २६, २$; २८, ७$; २९,२$; ३०,१[२];८[२]; ३१,१०; ११;१३;१८; ३५,२;८;३६,१[४]; २; ३७,२[२];४[७];५;३९,५; ४०, १;४२,१;३[४];५;४४,३;४५,२[१]; ४६, ३,४;६; ४७,४; ४८,४$; ११$;१८[२]; †कौ १, ५३७; २, ७२८; ३,५,६; †जै १,५५, ५; २,६,५;३,५९,२०; शौ २,१२, ८; ३, १३,६[h]; ५, १८, ८; ६, ३१,३†; ८,८, २२; ९,१, १०; २०;१५,२४; २७†[e]; ११,१०, ४;२६;१२,६,१;१६,२,१;६,५; १९,९,३; ६०,१;२०,४८, ६†; पै २,८०,५; ८३,३;४,२०, २; ५,५,७; १५,८;९,१८,३;१३, ५,२३; १६, ३१, २; ३२, १०

[a]) नाप. (वचन- [मन्त्र- प्रमृ.])। २वाक्- वाक्- इति न यद.। [b]) पाभे. पृ १७८५ f, २७०० g द्र.। [c]) वि. (सद्-)। उसु. उप. कर्तरि क्विप्। ="वाह्- व(<ग)द्- > "वाक्षद्- इति शोधः (वेतु. पपा. प्रमृ. वाक्ष-सद्- इति, भा. सा. पृ. < वाक्ष- + √सि 'निवासे' इति?)।

[d]) बस.। नाप. (स्तुति-, वागिन्द्रिय-, स्तुति- प्रमृ.)। [illegible] वर्णेन वा भिद् (पावा ३,२,१७८)।

[e]) 'वाक् चत्वारि पदानि परिमिता ('प्रतिमिता मात्रा?)' इति सा. (वै. GW. प्रमृ.)। तदा आत्मनः प्रविभक्तस्य सतः चत्वारि पदानि (खण्डानि) जायन्ते। संपूर्णावयवा सती सा तानि चत्वार्यैव पदानि प्रतिमिमीते (तत्-प्रतिमानवती भवति)। तेषां मध्यतस्त्रीणि पदानि निगूढानि सन्ति नेङ्गयन्ति (नात्मानं दर्शयन्ति)। तुरीयं पदमेव मनुष्याणां प्रत्यक्षं सत् तदीयं व्यवहारमनुप्रविशति (वैप्र. वें. सा. =वाचः इति, नागेशः [पस्पशाह्निके] वाक्-परिमिता इति समस्तं पदमिति?)। [f]) पाभे. पृ २१७५ q द्र.। [g]) वाव इति पाठः? यनि. शोधः (तु. क ४, ७; तत्संस्कर्तुः टि. च)। [h]) सपा. पै ३,४,६ ?वाती इति पाभे.।

८५,४; ८७, ६; १४१, १; १८, १४, १[a]; १९, २५, १०; २९, ९; ४५,१३†; ०वाक् का ८,६, ३[b]; ०वाक् तै ३, १, १०, १; वाचः ऋ १, ७९, १०; १९०, २; ५, ७६, १; ७, १०१, [(३३,७) १]; ९,३३, [४; ५०, २]; ६२, २६; ८५, ७; ९७, ३४; १०, ९१, १२; मा २३, ३५; का २५, ७, ३; तै ५, २, ११, १; ७, ५, ९, ३¶; मै १, २, ३[२]; ३, ६, १०; १२, २१; ४, ७, ५¶; काठ ३५, १५[c]; ५०, ५; †कौ १, ४७१; ५२५; २, १२६; २०९; २१९; ५५६; ११०२; †जै १, ४९, ५; ५४, ३; ३. १३, २;१९, ४; २०,१; ४४, २; शौ ७, ४४, १; १०, ८, ३३; वाचः ऋ १, ११३, १७; १४३,१; १६४, ३४;३५; ३७; ४५; २, २१, ६; ८, ५९, ६; ९, ७, ३; २६,४; ६२,२५; ६७, १३; ८६, १२; ९६, ७; १०१, ५; १०६, १०; १०,५३, ४; ७१,१;३; ८१,७; ८७,१३; १३७, ७; खि १, ६, ६; २,६, १०; मा १, १५; ७, १; ८, ४५†; ९, १; ३०; १०,६;११, ७;६६;१५,५१;१७,२३†; १८, ३७; २०,३४; †२३,६१; ६२; २४,३४;३०, १;३९,४; का १, ५,३; ७,१,१; ८,१९,१†; १०, १,१;५,८;११, ४, २; १२, १, ७; ७, १; १६, ६, ३; १८,२,

७†;२०, १,७;२२,३,३; †२५, १०,९; १०; २६, ७, ४; ३४, १, १; ३९, २, २; तै १,१,५, २; २, ४, १[d]; ४, २, १;५,२, २¶; ७,७, १; १०,३; ८,१०, १¶; १२, १; ¶२, १,२,६;७; २, ९, ५[२]; ५, ७,१; §६,८,१; २; ३, १, ३, ३¶; १०, १[१०]; ¶४,३, ४; ८, ५[२]; ४, १, १, ३; ९, १; ६,२, ५†; ७,१३,३; ५, १, ९, १¶; ६,१, २, ७¶; ४, ३, १¶; ५, ३; ¶७,१,१, १; १०, २; ३[२]; ४, ४,२; १८, २[२]†; मै १, १, ६; २, १; ३, १[१०]; ४; ४, १०; ९,१[६]; ४[२]¶; ५¶;११,१; २, २, ५[३]¶; ¶५, २; ९; ६, ६; ८; ७, ७; १०, २†; १२, ४; ३, १, ९¶; ४, ७¶;६,३[२];१०,३¶; १४, १६; ४,१,६[२];¶;¶५,२[२];३; ५;८;६, ४¶; ९, २; १०, ५†; १२,१; काठ ४, १; ९, ८[४]; १६[२]¶; १८, २†; ¶२३, ३; ४; २४, ४¶; †कौ १, ५७२; २, १२५; २२३; २९०; २९५; ३८३; ४८०;६३५‡; †जै १. ५८, ७; ३, १३, १; २०, ७; २४, ६; ११; ३१, ३; ३६, ५; शौ १, १, १; ३; ४[२]; ४, १३, ७†; ७, १,१; ८,३,१२†; †९, १५, १३; १४; १५; २७; १०, ५, ४८; १२, १, १६; ३, ५; १६, ६, ६[२]; १७, १, २९; १९, ४०,१; २०, १३७, ५†; वाचः

काठ १, ५; ६,७[४]¶; ८, ४[४]¶; ९, ११¶; १३¶; १०, ११¶; १३, १[२]¶;१४; १५, ५;६;११; १६, ७; १८, १८; ¶१९, ३; १०; २१, १३†; २२, ८¶; २३,५¶;२७,१[५];¶[२]; ३¶;२९, १¶;३०,५†;३१,४[२];¶;३२,७; ३४, ५¶; १९; ३९, ८; ४४, ७[१]†; क १, ५;३,१;४,६¶;६, ९[४]¶; ८, ११[४]; २८, २†; २९, ६; ¶३०, १; ८; ¶३५, २;९; ३६, १¶; ३७, ५¶; ¶४२, १[५],३; ४५, २¶; ४७, ४[२];¶; ४८, १; पै १, ६, १; ३; ४[२]; ५, १८, ८†; १०, ४, ५; १३, ३, ८; १६, ७, २†; †६९, ३; ४; ६; १७, २, ७;३६,५; १८, ३२, १२; १९, १४, ८; २६, ३; २८, ११; ३१, १६‡[f];३३, १२‡[g]; ३८, ६; ३९, १; २०, १,१;४;२१,२; ०वाचः ऋ १०, १६६, ३; काठ ९,८[२]; शौ १३, १,१७-१९; ०वाचः मै ४, १२, १; शौ १,१,२; काठ ९,९; क ८, ११[२]; १२; पै १, ६, २; १८, १६,७-९; वाचम् ऋ १,४०,६; ५३, १; ९२, ९; ११२, २४; १२९,१; १३०, [६ (५,२,११; २९, १५)]; ९; १६४, १०; १६८, ८; २, ४२, १; ३,८,५; ३४,२; ४, २१,५; ३३,१;५७, ५; ५, ३६, ४;४३, ११; ५४, १; ६३, ६; ६, २१, ११; ४७, ३; ६७, [१०; ७, ७२, ४]; ७,

a) सपा. शौ १४, २, ७१ ऋक् इति पामे.।
b) पामे. पृ १८९४ *f* द.।
c) सपा. तै ७,३,१४,१ प्रमृ. वाचम् इति पामे.।
d) पामे. पृ १४५७ *m* द.।
e) =सपा. शांश्रा १०,६ जैमि १,८२ शांश्रौ ६,९,१७ प्रमृ.। गोब्रा २, २,१७ आश्रौ ३,१,१४ प्रमृ. याचे इति पामे.। f) सपा. ऋ १०,९४,५ रेतः इति पामे.।
g) पाठः? । सपा. शौ ६,११३,२ पाप्मन् इति पामे.।

२२, ३; ३४, ९; १०३, १; ४; ५; ६; ८; ८, ५, ३; ७६, १२; ९६, १२; १००, ११; १०१, १६; ९, १२, [६ (३५, ४)]; ३०, [१; ६४, २५,]; ६४, ९; २६; ६८,८; ७२, १; ७३, ३[a]; ७; ७८, [१; ८६, ३३; १०६, १२]; ८४, ४; ९५, २; ५; ९७, १३;३२;३६; १०७,२१; ११३, ६; १०, १८, १४; ३४,५;४२, १;६६,१४;७१,२;४;५;९;९४, १;५;१४; ९८,२; ३; ७;११४, ९; ११०,४; १७७,२;१८७,१; खि १, ८,२; ३, १५, ११[b]; ५, ६,७; ७,४,१७; ९, ३; मा २, १८[c]; ५,२२; ६, १४; ३१;९, ११[१]; २७‡[d]; ११,७; १३,५८; १४, १७; २१, ५०; ५८; २६, ७; ३०, १[e]; ३४, २९†; ३६, १; ३७, १६[f]; का २, ४, ६[c]; ५, ६, १; ६, ३,३; ८,२; १०, ३, २[१]; ४[g]; ५, ७‡[d]; १२, १, ७; १४, ७, १०; १५, ५, १; २३, ६, ३; ११; २८, १, २; ३३, १,२३†; ३४, १,१; ३६, १, १; ३७, ३, ३[f]; तै १,१, १०, १; ११, ३[c]; ३, २,२;५, २, २¶; ¶६, ८, १;४;१०,६; ७,७-८, १; १०, २‡[d]; ११,१; ८, १४, १; २२, २†, ¶२,१, २, ६; ७[२]; २,४, ३[१]; ९,२;५; ७; ३, ११, २; ४, ६, २; ६, १,२; ८, १; ३, १, ६, २; ८, -१; १०, ३¶; २, १०, २; ३, २, २; ४, २, १; ३, ४[२]¶; ९, १¶; ४, १, १, ३; ३, २, ३; ६, २; ४, १२, ४; ७,१५, ४; ५[h]; ¶५, २, १,७; १०,४; ३, ५, ३; ६, ८, ५;¶६,१,४, १; २; ३[३]; ४[२]; ६, ५; ७; ७, ३; ८; ३, १, ६; ४, ३, २; ७,१; ३; ९, ५;‡११, ३; ¶७, ३,३, २; १४, १ऽ[i]; ४,४, २;५,३[२]; ५, ५, १; ९, ३; मै १, १,११; १३[c]; २, १०; १६; ३, २, ९; ४,१०[२];¶;-६,४¶; ¶८,४[२],९; ९,३¶; ¶१०,५; ९;११,१;३[२]; ४‡[d];५¶;७; १०; ¶२, १,७[२]; ५,२[२];४[२]; ७,१३‡[j]; १९ऽ; ८, २ऽ,¶३,१,९[२];२,८;१०[२];६,५; ६;८[५]; ९[२];१०;७,१[१];३[१]; ४;५, ७;८,२[१];४;८; १०,१ऽ; ७;११, ५[१]ऽ;१६,४ऽ;५[२]ऽ[h]; ¶४,१,३; ६;२,३;६; ५,२; ३; ८[१]; ६,४[५]; ७,८;८,७[२]ऽ; ऽ९,२; ३[k]; १०, १†;१२,४†;१३,१†;१४,१२†; काठ २,११; ३, ६; १०; ४, ४; १६†; ५,१; ६,७¶; १०,१[१]¶; १२,१३¶;१५†; ¶१३,१; ६[४]; ११ऽ; १२[१];ऽ; १४ऽ; १४,१[१]; २‡[d];४;७¶;९¶; १५,६; ११; १६,१९; १७,३; ¶१९,३; १०; ¶२०,९[२]; १३; २१,२¶; २२, १४;१५[२h]; ¶२३, ४;५;८;९; २४,१[२]¶; २५,९[२]; ¶२७, ३[१]; ९[४]; ¶२९, ९[२]; १०; ३१,४¶; ३२,१;४;७[१]¶; ३४,१०¶,३५, १४; २०¶; ३६, ३¶; ३७, १¶;४¶;९[२];१५;१६¶;३९,८; ४०,९;४३,४[l]; क १, १०[l]; २, ५; १३;१७; ३,३; ४,६¶;२५, ९; २६,२; २९,२; ¶३०,१;८; ¶३१, ११[२]; १७; ¶३६,१; २; ३७,२[१]¶; ४०, २[२]; ४२,३[१]¶; ४६, ३¶; ४७, ४¶; ४८, १३; १८¶; †कौ १,५१७; २,१५६; २११;२७९;२९२; ३१०;३४०; ४२९; ५५१; ११७८; ११७९; †जै १,५३,७; ३,१,१ऽ;१५,४; १९,६;२३,१०; २४,८; २५,६; २८,१२; ३२,१; ३३,४;४३,७; शौ२,१,४?[m]; ३,२०,१०;३०,२; ३; ४,६,२; १५,१३†; ५,१,२; ७,४; ६;१०, ८; २०,१; ४-६; ८; ११; ६,३४, १†; ४९, ३†; ६१,२;६९,२;११८,३;८,९,३; ९,१,१९;२, ५;१४,१०†; १०, २,७; ११,१,२‡[n]; ७,२४; १२, ३,१५; १४,१, ३१; १६,२, २; १९.४,४,२०,११,२†;२१,१†:

a) =सपा. मा १२, ३२ । तैआ १. ११, १ ग्राजम् इति पाभे. ।
b) याग्रम् इति स्वरः? यनि. शोधः ।
c) पाभे. पृ १५४५ b द्र. ।
d) =सपा. माश ५,२, २,९ । ऋ १०,१६१,५ शौ ३,२०,७ ग्राजम् इति पाभे. ।
e) सपा. मा ९,१ ग्राजम् इति पाभे. ।
f) =सपा. माश १४,१,४,८ तैआ ४,७,३; ५,६,७ । मै ४,९,६ ग्राजम् इति पाभे. ।
g) सपा. मा ९,११ ग्राजम् इति पाभे. ।
h) सपा. शौ ४,२७,१ ग्राजम् इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ२७२३ c द्र. ।
j) पाभे. पृ२७२० e द्र. ।
k) सपा. मा ३७,१२ का ३७,२,२ ओजः इति, तैआ ४, ५,४ ग्रहम इति च पाभे. ।
l) सपा. काठ १,१० आयुः इति पाभे. ।
m) ग्राप्यम् (प्र१) इति शोधः । ग्राच्- > स्वार्थे ग्राप्य- इति (द्र. ?याचनि याचरि इत्यत्र टि.)।
n) सपा. ऋ ३,२९,९ ग्राजम् इति पाभे. ।

४२,१†; ४३,१[a]; २[b]; ३[b]; ८९,
१†; ११७,३†; १२७,६; पै १,
५१,३; २,६,४; ६८,६; ३,३४,
११; ४,३,२; ५,७, १२†; ८,१;
१९,२;३;३२,६; ६,२,२; ७,९,
८;१३,३; ९,१०,४; २४,१; ३;
५;६;११; १०,६,४;११,८;१२,
३,१६; १५,१,१०; १६,१८,३;
२३,९;५९,८; ६१,९; १०;६६,
१०†;७६,४;८९,२‡[c];१५५,५;
१७,३७,५;१८,३,१०;१९,१०,
१२; १३; १४,९; २४,९; २५,
११‡[d]; १६†;३२,१४;४५,१†;
१४[a];१५[b]; २०, ८,५;५१,१०;
वाचम्ऽवाचम् ऋ १, १८२, ४;
वाचा ऋ १,१२०,५; ८,९,१६;
२३,७;७५,६; १०,१२,२; २३,
५;४२,१;७६,६;७७,१; ८७,४;
९५,२; ११४, ७; खि ३, १५,
३[e]; ४,११, १०; ५,६, ७[f]; मा
३, ४७; ७,२५; १०,३०; १९,
१२;२०,८०;२१,३७; ५८; का
३,५, ४; ७, १०, ३; ११, ९,
१; २१, २,१; २२, ८,१; २३,
४, ९; ६, ११; तै १, ६,२,३;
१०, ६; ८, ३,१; ¶२, २, ९,
१; २;७; ५,११, ५[२]; ६, ११,
२†; ¶५,१,३,३; ५;¶६,१,१,
९;२,२; ५; ६,७;७,२; ४[२]; ८[२];
४,२,५; ५,३; ९,४; ¶७, २,७,
३-५; ३, १,३; १४, १§; ४, ५,
३; ¶मै १, ४, १०; १३; ५,
४§; ८, ५[२]; १०, २§; ११,
४§; ५[२]; ८; ९[२]; २, १, ७[३];

३,५; ९;४,१; ५,२[३]; ४;९; ७,
१६§; ३, १,८; ९; ४, ३;६,४;
८[२];७,५[२]; १०,६; §११,२; ५;
४, ३,९;४,९[२]; १०[२]; ५, ३;८;
११,६†; १४,१७§; ¶काठ ६,
५[४];७; ७, १०[३]; १७†; ८, ४;
९, ४§; १०, १[२]; १२, १०;
१३, १[२]; ६[३]; १४, २§; ५[२];
८[२]; §; ९[२]; १९, ३; २१, ३;
२३, २[२]; ४; ५; ९[२]; २४, १;
३[२];२९,६;३०,३[२]; §३१,१४;
१५; ३२,१;७; ३४,७[२]; १२[२];
३५, १५; ३९, ३§;४०, ९§;
४३, ४§; ¶क ४,४[४];६; ५-६,
९; ८,७; ३०,१; ३१,१८;३५,
८;३६, १;२;६[२]; ३७, २; ४[२];
४५, ७; ४६, ६[२]; ४८, १८;
शौ १, १८, ३; ३४, ३;२,३१,
३; ३५, ५; ५,७,५;३०, २;३;
४; ९; ६, ८५,२;९६,३;१२१,
२; ७, ७३, १; ८, १,३;३,६†;
९, ३,२; १०, ७,३९; १३, १,
१३; १६, ६,५; १८, १,३०†;
१९, ५८, ५; †२०, ७३, ६;
८९, १; १४२, १; पै १, ७६,
३; २, १५, ३; ८१, १; ३,२८,
२; ४, १६,६; २२, ३;६,६,१;
११, १२; ७, ९, १०; ९, १०,
२; १३, २-४; ९; १९,७; १०,
११, ४; १६, १, ३; ६, ५†;
३९, २; ५१, २; ७०, ८; १७,
२८, ५[३]; १८, १६, ३; १९,६,
२; १२, ६;२१,७; २७,१;३९,
२; वाचाम् तै १, ८, १०, २[g];

७, ५, ९, ३¶; मै २, ६, ६[g];
काठ ४, १४?[h]; १५, ५[g]; पै
१५, ८, ८; वाचि ऋ १०, ७१,
२; ६; ११०, ११; मा ८, ५४;
२९, ३६†; का ९, ७, १; ३१,
४, १२†; तै १,१, १३, ३; ४,
४४, ३; २, ६, ९, २¶; ¶६,
४, ९, ५; ११, २; ¶मै २,३,
७; ४, ४,७-९; १३, ५†; काठ
१, १२; ३, १; ४, १२; ¶१२,
५; १०; १२; १४, ९¶; १६,
२०†; ¶३४, १; ७; १२[२];१४;
क १,१२; २,८; ३,१०; शौ ५,
१२, ११†; पै १६, ७२, ८;
१४७, २; २०, ३४, ७; वाचे
मा ७,२७; ९, ३९[g]; २२,२३;
२४, ५; २९; ३१; ३९, ३;
का ९, १,१; ११, ३, १[g]; २४,
९, १; २६, १,९; ६, ४; ७,१;
३९, २, १; तै ३, २, ३, १;५,
५,५,४¶; १२-१३, १; मै १,
९, ५¶; ३, ६, ३¶; १२, ९;
१३, ६; १४, ८; १२; ४, ८,७;
९, २; ३; काठ ९, १३¶; २६,
१२; ३४, १¶; ४७, २; ३;
वाचौ ऋ २, ४३, १; काठ
१४, ५¶.

१वाक्-पति[i]— -तये मै १, ११,
३; काठ १४, १.

२वाक्-प्रति[j]— -तिः मा ४, ४;
का ४, २, २; तै १, २, १, २;
६, १, १, ९¶; काठ २, १;
१८, १२; २३, १; क १, १३;
२९, १; ३५, ७.

---

a) RW. वाचः इति। b) RW. वाचा इति।
c) पाभे. पृ२७२४ *n* द्र.।
d) सपा. ऋ १०,१६६,४ व्रतम् इति पाभे.।
e) वाचा इति स्वरः? यनि. शोधः। f) सपा. शांश्रौ ७, १०,१५ वाचाम् इति पाभे.। g) पाभे. पृ२२९३ *d* द्र.।
h) वाचामिन्द्र° इति पाठः? वाचा मे(मा-इ)न्द्र° इति शोधः (तु सपा. तै १,६,२,३ काठ ३१,१५)।
i) नाप.। पस.। j) नाप.। उस.।

वाक्पत्य[a]- -त्यम् काठ ३७, २[२]¶.
वा॒क्-पवित्र[b]- -त्रः तै ६, ४, ५, ३¶.
वाक्-पा॒- -पाः तै ३, २, १०, २; मै १,३, ९; -पाभ्याम् तै ३,२,१०,१.
वा॒क्-पूत- -तः मै ४,५, ५[२]¶.
वाग्-दा॒- -दाः काठ ३९,९.
वाग्-देवता- > °व (त्य >) त्या- -त्या काठ ३४, १¶.
?वाग्भारस्य[c] पै १९, २१,५.
वाग्-वि॒न्[d]- -वी शौ ५, २०, ११; पै ९, २४, ११.
वा॒ग्-वीर्य[b]- -र्यः तै ६,३, १, ५¶.
¶वा॒द्-म (त >) ती- -तीः काठ २०, ९; क ३१,११.
?वाचमिन्वाय[e] मै १,४,८¶.
†वाचम्-ईङ्ख॒य[f]- -यः ऋ ९, १०१,६; कौ २, २२४; जै ३, २०, ८; शौ २०, १३७, ६; -यम् ऋ ९, ३५,५.
वाचस्-पति- काठपुष्पि २७.
†वाचा॒-स्तेन[g]- -नम् ऋ १०, ८७,१५; शौ ८,३,१४; पै १६, ७, ४.
वाच्य॒[h]- -च्यः[i] मा १३, ५८; का १४, ७, ९; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५,९.
वाच्यायन॒- -नः[i] तै ४,३, २,३.
वि॒वक्षत्- -क्षतः मा २३, २३;२५; का २५, ६, ३; ५.
विवक्षु॒- -क्षवः शौ २,३०,३[j].
१वचन॒- √वच् द्र.
२*वचन॒[k]- -नस्य ऋ ६, ४९, १२.
वंच(न >)ना॒[l]- >वचना॒-वत्[m]-
-वन्तः ऋ ९, ६८, १; कौ १, ५६३; जै १, ५७, ८.
व॒चस्-, √वचस्य, वचस्यं- प्रमृ. √वच् द्र.
वच्य॒न्ताम्[n] ऋ ३,६,२.
व॒ज्र[o]- -०ज्र ऋ १०, ८३, १;८४, ६; शौ †४, ३१, ६; ३२,१; ६, १३४,३; पै ४, १२, ६?†; ३२, १; ५, ३३, ६; -ज्रः ऋ १, ५१, ७; ५२, १०; ५७,२;८०, ३;१२; १००,१३; २, ११,१०; १६, ६; ३, ३०,६; ६,४१, २; ४७, २८[p]; ८, १२, ७; ७०,२; ९३, ९; ९६, ३; १००, ९; ९, ४७, ३; ७२,७; ७७,१; १११, ३; १०, २७, २१; ४४,२; ९६, ३; ४; १४४, २; मा ९, ५;१०, २१;२८; २९,५४†[p]; का १०, २,१; ११, ७,१;८, ५; ¶तै १,

[a]) भावे यक् प्र.। [b]) विप.। वस.।
[c]) वाक्-पादस्य-सत्यस्य [वस.>कस.] रुद्रस्य मनसः (जित्->) जिता (जयेन)।···भातु (√विद् [लाभे] >) विदेमहि इति मन्त्र-शोधः।
[d]) नाप. (वाग्मिन्-)। विनिः प्र. तसं. (पा ५,२,१२१)।
[e]) वाचम्, इन्व, नु, अस्य इति शोधः द्र. (तु. [अंशतः] संस्कर्तुः टि., तुपा. काठ ३२,४ वाचमस्य इति पाभे.)।
[f]) विप. (सोम-)। उस. द्वि. अलुक्। पाप्र. मुमागमः। उप. खश् प्र.।
[g]) विप.। वस. पूप. तृ. अलुक्।
[h]) नाप. (देवता-)। प्रार्दीप्यर्नायेऽर्थे ण्यः प्र. (पावा ४,१,८५;१५१ [वैतु. PW. MW. विप. इति])।
[i]) नाप. वाच्यः (मा ८,१,२,८ च) <> पाप्यायनः इति पाभे.।
[j]) पाभे. पृ २६२४ a द्र.।
[k]) नाप. (*चन्द्र-)। (√वचं [दीप्तौ] >) *वचन॒- > इति.। 'स (इन्द्रः) शुनस्य (गतःस्तोत्रस्य) विपः (न. द्वि१ <*विप- [वस. = इन्द्र-, दीप्ति- प्रमृ.] चन्द्रे) तस्य (कर्मणि) विभूतिं (गम्यम्, यद्धति [गमायेचयति]) न (यथा) नाकं (रात्री) स्तृभिः (नक्षत्रैः [सहितस्य]) वचनस्य [विपः (दीप्तिम् [आत्मन्यावेशयति])]' इति श्लिष्टोपमा द्र. (वैतु. सा. प्रमृ. यनि. = १वचन॒- इति च वि॒पः इति वि॒प्-> प१ वा द्वि३ वेति ?)।
[l]) भाप. (*दीप्ति-)। < *वच(न्यु॒>)न्या॒-।
[m]) विप. (दीप्र- [सोम-])।
[n]) (√वच् [√वञ्च्] 'दीप्तौ' >) *वच्यु॒- (दीप्तिमत्-) > तत्करोत्यर्थे √वच्य > लोटि प्रपु ३ यनि. (वैतु. वें. सा. धा. स्तुतौ वृत्तिरिति, PW. GW. प्रमृ. गतौ इति च ?)। 'ते (अग्नेः) वह्नयः (प्रज्वालाः) महिना (महसा, दीप्त्या) दिवः (दिवं) चित् (अपि) पृथिव्याः (*पृथिवीम् [अपि]) वच्यन्ताम् (दीप्तिमत्यौ कुर्वन्तु)' इति वा.।
[o]) नाप. (इन्द्रायुध-, मुद्गर- प्रमृ.)। व्यु.?। < √वज् (अर्थः ?) इति पाउ २, २८ प्रमृ., WAG ([१, १३७ b] (= √भज्, भञ्ज् 'भञ्जने, भेदने' इति मतम्), < √वृज् इति या [३, ११] प्रमृ.। इन्द्रायुध-पर्याये √वृध् [*छेदने] > *वृध- > नैप्र. यनि. इत्यपि मतं भवति।
[p]) पाभे. पृ ८७१ c द्र.।

६, ७, ४; ७,७, १S; S८,१२, ३; १५, १; १६,२; २,१,३,५; ५, ७;७, ७; ८,२;२,८, ५[२];६[२]; ४, १२, २; ६, २, ४[२]; ५; ३, २, ९,२; ४, ६,६, ६†[a]; ५,२, ६, २; ७, ४[२]; १०, १; ३, ५, २[२]; ४, ९, ३; ११, २; ५, ७, १; ७, ३, १S; ६, १, १, ६; ३, ५; २, १०, १; ६; ३,३,२; ६; ७, ५[२]; ९, १; ६, ४, ६; ११, ३[२]; ४[२]; ७, ३, ६, २;४, ७, १; ¶मै १, ८,२; २,१,९[२]; ४, ३; ५, ११[२]; S६, ९; ११[२]; १२; १३,६†; ३,१,९;२,१०[४]; ४, ८[२]; ६, ९; ७;९,२;३[२]; ४[२]; ६[२]; १०, १; १६, ३†[a]; ४, १, १; ४;१०; २,९; ४,१[२];३[२];S; ५[२]S; ६[२]; S; ५,४;६, ८[२]; ७, ६[६]; ९[२]; ¶काठ ६, २; १०,९; १०[२]; १३, ३; S१५, ७; ८[२]; १९, ६;२०, ४[२]; ५[२]; २१,२[२]; १२; २३,४[२]; २४, ४; २५,४; ५; १०; २६, ३[२]; ४; ५[२];७;८; २९, ८[५]; ३०,१; ३१,३;५;८[२]; ३७, १२; १७[२]; ३९, १२†; ४६, १†[a]; ¶क ४, १; ३०,४; ३१, ६[२]; ७[२]; १७[२]; ३६, १[२]; ३९,१; २; ४०, ३; ४१, १[२]; २; ३[२]; ५;६; ४६, ४; ४७, ३; ५; ८[२]; †कौ १, ४१३; ५५६; २, २८४; ५७४;५४१; †जै १, ४०, ५; ५७, ३; ३, २३, १६; ४६, १२; ४, १, २; शौ २,३, ६; ३, १, ४†; ४, २४, ६; ६ १३४, १; १२, ७, ७; १०, ८; १९, ६६,१; †२०,१५,२; ३०,

३; ४; ४७, ३; ९२, १७; ९४, २; १०५, ५; १३७, १४; पै ३, ६, ४; ४, १५, ६; ३९, ६; ५, ३३, ४; ८, ९, १२; १५, ११, ७†[a]; १६, १४२, ७; १४६,४; १५०, ५; १७, २७, ३; २८,१; १९, ४२,४; –व्रम् ऋ १,८,३; ३२, २; ३; ७; ३३, १०; ५२, ७;८;५५,१;५;६१,६;१२;६३, २; ८१,४; ८४, ११; ८५, ९; १२१, ३; १३;१३०, ४;१३१, ३; २,११,४; ६;१६, २;३;२०, ८; ३, ३२, १२; ४४, ४; ५; ४, १६, ७; १७, ३;२०, ६[b]; २३,३;४१, ४;५,२९, २; ३१, ४; ४८, ३; ६, १७, १०; १८, ९;२०, ९; २२, ९; २३, १;४; ४५, १८; ४७, २७; ७, १८, १८; २०, ४; २८, २; ८, ६, १४; ७,२२; १५, ७; २९, ४; ६१,१८; ६८,३; ७६,[९; १०, १५३,४]; ९६,५; ९; १००,७; ९, १०६, ३; १०, २३,२;४८, ३;६; ४९,२; ५२, ५; ७४, ५; ९२, ७; ९९, १; १०२, ३; १०५, ७; ११३, ५; खि १,२, १४; मा २९,५३†; ¶तै १,५, ७,६;६, १२, ६†; २,१, ३,५; ५,७; ७,७;८,२; ४,१२, २-५; ५,१, १;२,२; ५; ४,२; ६,२, ५; ४,१; ३,२,९, १[२]; २; ७[२]; ४, ६, ६, ६†; ५, १, ६, ४;२, ६, २; ३; ३, ५-६, २;४, ७,४; ११, २; ६,१, ३,४; २, २, ४; ७, ४; ३, ७, ५; ४, ६, १; ५, १,१;५,१;८,२;६,४,१;११,४;

६; ७, ३, ६, २; ७,१; ४,७,२; ¶मै १, ६, ३[२]; १०, १४;१६[२]; .११, ७; २, १,३[२]; ८; २,१०[२]; ११[२]; ४, ३[०]; ५, ८[२];११[२]; ३, २, १०; ३, ९[२]; ४, ७[२]; ६,७[२]; ८;७, ७; ८,२; ९, ४;६; १०, ५; १६, ३†; ४, १,४;१०; ४, १;३; ५,२; ६; ६, ५[२]; ७, ४; ६[६]; ९[२]; †१२, २; ३[२];४; १४, १३†; ¶काठ ८, १६[२]†; १०, ९[२]; १०[२]; ११; १२-१३, ३; १४, ७; १९, ६; २०, ४[२]; ५; १३; २१, २; ४[२]; ९[२]; २३, ४[२]; २५, ४; २६, ४; ५; १०; २७, १०; २८, ३; ८; २९, ८; ३१, ३; ८; ३६,८[२]; १०; ३७, २; ३९, ५[०]S; ४६, १†; ¶क ३०, ४; ३१, ६[२]; ७; १७; १९[२]; ३६, १[२]; ३९, १; ४१, २; ३; ८; ४४, ३; ८; ४७,३; ८; †कौ १, ४२३; ४४०; २, ४६; ३५६; ८०९; .९९५; ११२३; †जै १, ४१, ५; ४६, ४; ३, ३९, १३; ५९, ५; शौ †२, ५, ६; ७; ४, २८, ६; ६, १२५, २†; १३५, १; १०, ५, ५०; ९, १; ११, १२,१२;१३; †२०, ३५, ६;१२; ३६,९;७०, १९; ७२,२;७३,४;७५,१;७७, ७; ९३, ७; १०६, १; १०९,२; पै ४, ३७, ६; ५, ३३,७; १३, †६,२; ३; ७; १४, ९;२५,११, ६†; १६, १३२, ११;१३६, १; १७, २७, १; २; १९, ५०,१३; –व्रस्य ऋ ५, ३३, ७; ६, २०, ५; २७,४; १०, २२,३; खि ५,

a) पामे. पृ ८७१ c द्र. ।
b) पाठः ? । GW. प्रमृ. वज्रम् इति (तु. ऋ ६, ६६, ८ प्रमृ.), ORN. व्राजम् इति, LB. वृत्रः इति च शोधः ।

५, ३; ¶नै १, ४,२८, १$; २, १, ३, ५; ६, २, ५,३; ६,११, ६; ७, ४, ७, १; मै २, १,३¶; काठ ३७, ३¶; –ज्रात् ऋ २, ११, ९; ६, १७,९; १०,१३८, ५; तै ६, ५, १, ११¶; ¶मै १, ११, ७; ३, ९, ३; १०, १; काठ १४, ७¶; शौ ३, १९, ४; पै ३, १९, ३; –ज्राय ऋ ८, १००,१२; –ज्रासः ऋ १, ८०, ८; –¶ज्रे तै ७, ४, ७, २; काठ २०, ५; २९, ८; क ३१, ७; –ज्रेण ऋ १, ३२, ५; ३३, १२; १३;५७,६; ६१,१०;११; ८०, ५; [६; ८, ६,६; ७६, २; ८९,३]; १३; १०३,२;७; १२१, ११; १३०-१३१, ७; १३२, ६; २, १५, ३; ६; १७, ६; ३, ३३,७; ४,१७,[३; १०,२८,७]; [७; १९,३]; २२,५; ५,२९,६; ३२, ४; ६, २१, ७; ४४, १५; ६८,३; ८,६६,१७; १०,१११, ६; खि २, १४, ११; †मा ८, ५३; ३३, ९६; का ९,६, ५†; ¶तै १, ६, ७, ४; २, ३, १४, ५†; ३, २, ९, २; $५,३, १[१]; ३; ५, १, २, ३; ६; २,६,२[१]; ७, ४; १०, १;४,९, ३; ५, ७, १[१]; ७, ३, १[१]; ६, १,३, ५;३, ७, ५; ५, ८, ३; ६, ११,३;४; ¶मै १, ६, ६[१]; २,१, ९[१];१२[१]; २, ११; ३, १, १; २, ५[१];१०; ७, ७; ८, ९; ९,२;३; ६[१]; १०, ४; ४,१,१; १०; २,९;४,१;३; ४; ६; ७, ९; १२, ३†; १४, ७§; १३†; ¶काठ १९, २; ३; २०,४[१]; २१,१२; २२,७; २३, ४[१]; २४, ४; ९; २५,४;५;१०; २६, ४; ८; २९, १; ३१, ८; ३६, १०; ३७, १२; ¶क २९, ८; ३०, १; ३१, ६[१]; ३५, १; ३६, १[१]; ३८, २; ३९, १; २; ४०,३; ४१,२;६; ४५,२; ४७, ८; †कौ १, २५७; २, १००२; †जै १, २७, ५; ४, ८,३; २३, २; शौ १, ७,७; २, १४,४; ४, ३, ५; २८, ७; ५, २२,६; २९, १०; ६, ६, २; १३४,२; ८,५, १५; ११, १२, ३;२७; १२,२, ९; ११, ५; १३, १, ३०,†२०, १५, ६; ३५, १०; ११; १०७, ३; १३७,११; पै ४, ४,७;३७, ७; ५, १, ४; ३३, ५; १३, १, ८; ६, ५†; ९, ९; १०,२; १५, १८, २‡[a]; १६, २८,५; १७, १३, २; १५, २; ३०, ८; १८, १८, १; १९, २, ८; –ज्रेभ्यः पै २०,२७,६; –ज्रैः पै १७, २८, २; –ज्रौ मै ३, ९,६¶.

†वज्र-दक्षिण[b]– -णम् ऋ १, १०१, १; १०, २३, १; कौ १, ३३४; ३८०; जै १, ३५, ३; ३९,११.

वज्र-बाहु[c]– -हुः ऋ १, ३२, १५; १६५,८;१७४, ५; २, १२,१२; १३;३, ३३,६; ४, २०,१;२९, ४; ७, १८, १२; १०,६१,२२; खि १, ९,५; मा २०,३६; ३८; ४८†; का २२,४,१; ३; ५,२†; तै १, ४, ४१, १[d]; २, ३, १४, ४; मै ३, ११, १[२]; ४,११,३†; १२, ४; १४, ७; १३[२]; †; काठ ९, १८†; १०, १३; ३८, ६[२]; †शौ २०, ३४, १३; १४; †पै १३, ६, १५; ७, १३; १४; –†हुम् ऋ ४, ३९, ४; ७,२२, [६; ९, ९७, ४९]; १०, ४४,३; १०३, ६; मा १७, ३८; २०, ५४; का १८, ४, ६; २२,५,८; तै ४, ६, ४, २; मै २, १०,४; ४, १२, ६$[e]; काठ ८, १६; १८, ५; क २८, ५; कौ २, ७७६; १२०४; शौ ६, ९७, ३; १९, १३, ६$; २०, १२, ६; ९४, ३; पै ७, ४, ६; १९,१२, ९; –हू शौ ७, ११५, २[e]; पै २०,१४,९[e];–०हू ऋ १,१०९, ७; –०हो ऋ २, ३३,३[f]; मै ४, १२, ३.

वज्र-भृत्– -भृत् ऋ १, १००,१२; ६, १७, २.

वज्र-वाह्[g]– -वाहः ऋ ६,४४,१९.

†वज्र-हस्त[c]– -०स्त ऋ ८,२४,२४; कौ १, ३९६; जै १, ४४, ६; शौ २०, ६६, ३; –०स्त ऋ ३, ३२, ३; ५,३३, ३; ६, १७,१; ४६, २;५; ७, १९, ५; ३२,४; ८, ९०, ४; मा १०, २२; २७, ३८; का ११, ७, २; २९,५,७; मै २, १३, ९; काठ ३९, १२; कौ १, २९३; २, १६०; ३, १, १; जै १, ३१, १; २, ४, १०; ३, १५, ८; शौ २०, ३७, ५;

a) सपा. ऋ १०,१५५,४ सुवृक्षः इति पाभे. ।
b) वि. (इन्द्र-) । बस. उप. = दक्षिणहस्त- ।
c) वि. (इन्द्र-, इन्द्राग्नि-, मरुत्-) । बस. ।
d) = सपा. °बाहुः (तैभा १०,१,१० मना १, १० च) <> °हस्तः इति पाभे. ।
e) सपा. °हुम् <> °हू इति पाभे. ।
f) सपा. पै १५,२०,२ उग्रबाहो इति पाभे. ।
g) वि. (हरि-) । उस. उप. ण्विः प्र. ।

८०, १; ९८, २; –स्तः ऋ १, १७३, १०; २, १२, १३; १९, २; ६, २९, १; ७, २१,४; ८, २, ३१; §मा २६, १०[a]; २८, ३; §का २८, ९, १[a]; ३०, १, ३; शौ २०, ३४, १४; पै १३, ७, १४; –स्तम् ऋ ६, २२,५; ७, ३२, ३; शौ २०, ३६, ५; –०स्ता ऋ १, १०९, ८; –स्तैः ऋ ८,७,३२.

?वज्रापवसाध्यः[b] शौ २०, ४८,३.

वज्रिन्– -ज्रिणः ऋ १, ७,७; ४०, ८; ३, ४६, १; तै ५, ५, १०, ४¶; मै ४, १४,१४†; शौ २०, ७०, १३†; पै १०, ९, ६; –ज्रिणम् ऋ १, ७, ५; ८, ६, [१५; १२, २४]; ६६, ७; ९, ८६, २; १०, ९६, ६; तै २, १, ३, ५¶; मै ४, १४, १२[२]; †कौ १,१३०; २७२; ३२७§; २, १०४१; जै १, १४, ६†; २८, १०†; ३४, ५; †शौ २०, ३१, १; ७०, ११; ९७, १; –ज्रिणा ऋ ६, ५९, [(५, ४५, ४)३]; शौ १०, ४,१२; पै १६, १६, २; –ज्रिणे ऋ १, ८, ५; ३, ५३, [१३; ८, २४,१]; ६, ३२, १;७, ३२, [८;९, ३०,६; ५१, २]; ९७, ९; ८, ७, [१०; ६९,६]; १००, ८; ९,६३,१५; तै २, १, ३, ५¶; ¶मै २,२, ११; ५, ८[३]; काठ १३, ३¶; †कौ १, १६६; २८५; ३२२; ३९०; २,५७७; ८४१; †जै १, १८, २; ३०,३; ३३, १०;४३, १०; ३, ४७, ३; †शौ ६,२,३; १८, १,३७; २०,२२, ६; ७१, १; ९२, ३; पै १९, १, ५†; –†०ज्रिन् ऋ ५,४०,[३;८,१३, ३३]; ८, २, १७; ४५,.८; ७०, ६; मै ४,१२,४; कौ १,४०८‡[c]; २, ५८‡[c]; ७०; २१३; जै १, ४५, १०‡[c]; २, ७,२; ३, ६, ४‡[c];७,८;१९,८; शौ २०,१८, २;८१,२; ९२, २१; –†०ज्रिन् ऋ १, ३०, ११; १२; ५७, ६; ६३, ४;५;७;८०,१; २;७;११; ८२, ६; १०३, ३; १३१, ६; ४, १९, १; २०, ३; ५, २९, १४; ३२, २; ३६, ५; ६, १९, १२; २०, ७; २२, १०; ४१,१;४७, १४; ८,१२,[(१,५२, २) २६]; २१, ८; ४९, ३; [६; ५०, ६]; ७०, ५; ९२, १३; ९६, १७; ९७, १४; १५; ९९, १; १०, ८३, [(४, ३१, ४) ६]; १०९, ३; खि ३, १, ३; ६; २, ६; ५, ४, ३[२]; ४; तै २, ४, १४, ३; काठ १२, १५; कौ १, २७८; ३०२; ४१०; ४१२; २, १६३; २१२; §४, ३[२]; ४; जै १, २९, ८; ३१, १०; ४०,२; ४; २, ७, १[२]§; ३, १५, ११; १९, ७; शौ ४, ३२, ६; ७, ७६, १; २०, १५, ६; ३६, १०;७२,३; ८१, १; ९२, २०; १३७, ११; पै ४, ३२, ६; –ज्री ऋ १, ७, २; ११, ४; ३२, १; ५२, ५; १०३, ४; १३०,३; ४, २०,२; ५, ३०, १; ३२, ४; ४०,४; ६, १८, ६;२९,३; ७, ३४, ४;४९, १; ८, १, ८; ६, ४०; ३३, ४; ६६, ४; ९७,१३; १०, २२,२; ५५, ७; खि १,५,१०; ३,१४, १; मा २०,४९†; का २२, ५, ३†; तै १, ७, १३, ४†; ४, ४, ८, १; ¶५, १, २; ३; ६; मै २, ५, ८¶; १३,६†; ३,१,३¶; †४, १२, ३; १४, १३; काठ ¶१९, २; ३; ३९, १२†; ¶क २९, ८; ३०, १; †कौ १,२८९; ३५९; ४६०; २, १४७; ६००; ११३४; ३,२,३;३,११; †जै १, ३०,७;३७,८; ४८,४; २,३,१; ५,८;३,१४,८;४८,१६;४,१०, ६; शौ २,५,५; २०,१२,७;३८, ५;४७,५;५५,१; ७०,८; पै २, ७,४;१३, ६, १†.

वज्रिणी[d]– -णीः तै ५, ७, ३, १¶.

वज्रि-वत्[e]– -०वः ऋ १,१२१, १४; ६, ३७, ४; ४५, १८; ८, १, ५; ६, ३३; ३७, [१-६]; ६६, ६; ११; ६८, [९; ९२, ११]; १०, २२, ४; १०-१३; खि ५, ४, ३; कौ १, २९१†; ४, ३; जै १,३०, ९†; २, ७, १.

?वृज्र एव साध्वीयः पै १८,२३,१[b].

√वञ्च्, वञ्चति मा २३, २२[f];२३[f]; का २५, ६,२[f]; ३[f]; मै ३, १३, १[f]; काठ ४४, ८[f]; शौ ४,१६,

[a]) पाभे. पृ २७२८ *d* द्र. ।
[b]) पाठः ? अत्र केचित् पाभे. द्र. । तद् यथा BW. उग्राय यशसो धियः इति, सपा. पै १८,२३,१ ?वृज्र एव साध्वीयः इति च । [c]) सपा. ऋ ८,२१,१ वाजे इति पाभे. ।
[d]) नाप. (इष्टका-विशेष-) । [e]) विप. (इन्द्र-) अत्र वज्रिन्– = वज्रयुक्तहस्त- (तु. सा [ऋ १, १२१, १४]) । [f]) = सपा. माश १३,२,९,६ । तै ७, ४,१९,२ तैब्रा ३,९, ७, ३ सर्पति इति पाभे. ।

२; पै ५, ३२, ४; वव्रस्मि शौ १०,८,२७; पै १६,१०१,४.
वुव्रत्– -व्रते खि ५, २१, २; १४, १; मा २६, २१; का १७, २, ५; तै ४, ५, ३, १; ७,४, २२, १; मै २, ९, ३; काठ १७,१२; ४५, १; क २७, ३; शौ २०, १३५, १२.
वद्=वद् यद्.
?वद्रुं पै २, ७१, ३.
वट्ट्रि[b]– -रिणा ऋ १, १३३,२.
¶वडव्र[c]– -वः तै २, १,८,४; –वम् तै २,१,८,३.
वडवा [,वा][d]– -¶वा तै १,८,२१, २; ७, १, १, २; मै २,२, १३; ४,२[1]; –वायाम् तै ७,१,१,२¶; –वे तै ५, ६, २१, १; –वा काठ १२,११¶; –वाः पै १७, १४, ४; –वाम् पै ४, २०, ६; –वे काठ ५०, १.
वणिज्[e]– -णिक् ऋ ५,४५,६;–णिजम् शौ ३, १५, १; पै १९, ४९,१; –णिजे ऋ १, ११२, ११[f].
वाणिज[g]– -जम् मा ३०, १७, का ३४, ३, ४; –जाय मा १६, १९; का १७, २, ३; तै ४,५, २, २; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७, २.
वा,व[ण्ड,ण्डा][h]– -ण्डया शौ १२,४, ३; पै १७,१६,३[1]; –ण्डा मै २, ६, ५; ४,३, ८; काठ १५,४¶; –ण्डेन शौ ७, ६७, ३; पै ९, २२, १३.
वत्स[i](वप्र.)– -त्सः ऋ १, ९५, ४; १६४, ९; ३, ५५,६; ८,८, ८; ११; [१५; १९]; ९,६;११, ७; ७२, ५; ९, ६९, १; १०५, [(१०४, २)२]; १०,८,२;२८, ९; खि ४, ९, ७; ५, ७, ३, २[k]; मा १२, ११५†; का १३, ७, १४†; ¶ तै १, ७-८,१,२; २, १, ४, ८; ३, ३, ९, २S[1]; ५, ४, ३, १; ६, ४, ११, ४; ¶मै २,१,८; ५,४[3];१०S[1]; ६, २; ३,३,४;९;७,५; ४,२-३,२; ६, ४; १३, ८S[k]; ¶काठ १०, ११; १२,४;७; १३,५; ७; १५, १; १९, १३S[k]; २१, ६; २७, ९; ३४,१; ३९, ८[4]S; क ३१, २१¶; †कौ १, ८; २, ४४९; ५१६; †जै १, १, ८; ३, ३४, ७; ४०, १२; शौ ३, १२, ३; ७[m]; १३,७; ४, १८, २; ३९, २; ४;६; ८; ८, ९, २; ११,५; १३, २; ६; १०; १४; १४, २; ६; १०; १४; ९, ४, ४[l]; १४, ९†; १०, ५,१७; १३,१,१०[n]; ३३[o]; २, १३;३, २६; १८,४, ३३; २०, १४०, १†; पै २,३३, ५; ४०, ५; ३, २०, ३; ६; ४, १, ९; ५, २४, २; ८,१४,४†; ११, ५, ५; १२, ७, १४; १६, १८, २; २४, ५[l]; ६६, ९†; १२९, ५; १३३, १०; १३५, १-८; १८, १५, १०[n]; १८, ३[o]; २१, ७; २०, २३, १; ४[p]; –त्सम् ऋ १, ३८, ८; ७२, २; ९५, १; १४६, [३ (३,३३, ३; १०, १७, ११)]; १६४, १७; २७; २८; २, २, [२; ८, ८८, १]; ९६, ८; ३, ३३, ३; ४१, ५;५५,४; [१३; १०,२७,१४];

a) पाभे. पृ ११६९ i द्र. ।
b) विप. (°हिंसनकृत- [पद्- =°वव्र-])। <√°वट् [=√वृष्, नमा. √वट् 'हिंसायाम्' (तु. सस्थ. टि. महा-वट्टरि–, तत्रैव नाप. [हिंसन-] इति च; वैतु. वें. GW. प्रमृ. वट्टरिन्– इति)]।
c) नाप. (अश्व-)। [√वृष् ([=√अश्] 'व्याप्तौ') >भावे] °वृटि– >मत्वर्थे °वृष्टिव्र– >नैप्र. यनि.।
d) नाप. (अश्वा-)। तद्धितोऽनुदात्तः। शेषं c द्र.।
e) नाप. (वैश्यकर्मकृत्-)। <√वण् [=√पण् 'व्यवहारे' {तु. पाउ [२,७], PW., Brug [१,५०३,५], WAG [१,१७२ b] प्रमृ.; वैतु. मा [२,१७] <[√पण् इति] + √निज् 'शुद्धौ' इति, SEY [१२१] <√वण् 'शब्दे' इतीव?}]।
f) नाप. (स्तोतृ-)। <√पण् 'स्तुतौ' इति मतम्।
g) स्वार्थे अण् प्र. (तु. पा ६,२,१३)।
h) विप.,नाप. (°मलिन-, विकलाङ्ग-?)। पण्ड– इत्यनेन सन्यायम् इति WAG [१,१०० a]?।
i) दन्त्योष्ट्यादिः पाठः।
j) नाप. (तनय-), व्यप. (ऋषि-)। <√°वत् [=√वृष् 'वृद्धौ =प्रजायाम्' (वैतु. पाउ [३, ६२] <√वद् 'वचने' इति, सा [ऋ १, १६४,५] <√वस् इति च)]। k) सपा. वत्सः <> वत्सेन इति पाभे.।
l) पाभे. पृ १२१७ l द्र.।
m) वैप४, २१३२ e द्र.।
n) सपा. तैब्रा २,५,२,२ पुत्रः इति पाभे.।
o) सपा. तैब्रा २,८,८,९ पिता इति पाभे.।
p) अविसर्गः पाठः? यनि. शोधः।

४, १८, १०; ६, ४५, [२५;८, ९५, १]; [२८; ९, १२,२]; ७, ८६, ५; १०१, १; ८, ६९, [११; ९, ६१, १४]; ७०, १५; ९, १३, ७; ८६, २; १००, १; ७;१०४, [२ (१०५, २)]; १०, ५३, ११; १४५, ६; १४९, ४; मा २६, ११†; २८, ६; ३३, ५†; का ३०, १,६; ३२,१,५†; ¶तै १, ५,८,२; ६,६, ३; ७,१, ३;२,१,४,८; ३,१,११,५;६,४, ११,४[२]; ¶मै १,५,९;६,५; २, १,८;५,४[२]; ४,१२,५†; ¶काठ ७, ७; ८; ११, २; १३†; १३, ५;७; २७, ९; ३४,१; †कौ १, १४६;२०१;२३६; ३४९;५५०; २, ३५; ३६७; ५०८; ५४३; ५४७;६८६; †जै १,१६,२;२१, ८;२५, ४; ३६, ८; ५६,८;३, ४, ६; ३०, १०; ४०, ४; ४२, ९; ४३, ४; ५६, १५; शौ ३, १८, ६†; ३०, १; ४,२,८; ७, ७७, ८†; ९, १४, १७†; १५, ५; ६†; १३,१,१०; ३३; ४१; †२०, ९, १; २३, ५; ४८, १; ४९, ४; ९२, ८; पै १, ५९,१; २, ३३, ४; ४, १, ८; ४०, २; ५, १९,१; ३१,१; २; ८, १४, १†; ११, ५, ९; १२, ७, १४; १३, १४, ५; †१६, ६७, ७; ६८, ५;६; १८, १५, १०; १८, ३; १९, १†; २२, १०; १९, ३७, १; २०, †११, २;३;२७, १०; –†त्सस्य ऋ ८,६,१; ९, १; ९,१९,४; १०,१२३,३; मा ७, ४०; का ७, २२, १; तै १, ४, २०, १; ६, २, ५, १¶; मै १, ३, २४; काठ ४, ८; क ३, ६; कौ २, ६५७; जै ३, ५४, १०; शौ २०, १२८-१२९, १; –त्सा पै १९, २९, ६; –त्साः खि ५, १७, ३; तै ४, ७, १०, १; ५, ४,८,५; ६, २,११,४¶; ¶काठ ११, २; २५, ९; ३५, १७; ¶क ४०, २; ४८, १५; शौ १३, ४, ६;२०, १३४, २; पै १४, ३, २०; –त्सात् ऋ २, २८, ६; मै ४, १४, ९†; काठ २७, ९¶; –त्सान् ऋ ८, ७०, १४; तै २,५,५, ५¶; ¶मै २, २, १३;४, १, १[२]; ¶काठ ३५, १७; १८[२]; ¶क ४८, १५; १६[२]; शौ १२, ४, ७; पै ४, ४०, १; ५, १५, २; १७, १६, ७; २०, २४, ३; –त्सानाम् ऋ ६, २४, ४; तै ३, ३, ९, ३; मै १, ४, ५¶; २, ५, १०; ४, २,१०; काठ १३,९;३१,१५¶; शौ ९, ४, ३; ४; पै ५,३१,६; १६, २४, २; ५; –त्साम् शौ ४, ३८,६; ७[२]; –त्साय ऋ १, १११,१;८,९,१५; काठ २१,९; शौ २०, १४१, ५†; –†त्सासः ऋ ७, ५६, १६; ८, ७२, १४; तै ४, ३, १३, ७; मै ४, १०, ५; काठ २१,१३; कौ २,८३१; –त्से ऋ १, १६४, ५[a]; शौ ६, ७०, १-३; ९, १४, ६†; पै १६, ६६, ५†; २०, ४०, १; –त्सेन ऋ १, ११०, ८; मा २८,१३[b]; का ३०, २, २[b]; तै २, ३, ६, २¶; शौ ४, ३९,२; ४; ६; ८; १८, ४, ६; पै २, ३३, ३; ५, ३१, ३; –त्सेभ्यः मै ४,१,१¶; काठ ३०,१०¶; क ४६,८¶; पै ४, ४०,७[२]; –त्सैः ऋ ५, ३०, १०; तै १, ६, ७, २¶; मै १, ४,५¶; काठ ३१, १५¶; –त्सौ शौ ८,९,१; पै १६,१८,१.

वत्स-त (न्ति >)न्ती[c]– -न्त्याः पै ५, १, २.

¶वत्स-तरु[d]– -रः काठ १५, ४; –रम् मै ४, २, ७; –रान् काठ १०, ६; –रेण मै ३, ७, ७; काठ २४, २; क ३७, ३; –रैः तै १, ८, १८, १.

वत्सतरी– -री तै १, ८,१७,१; काठ ११, २; –र्यः मा २४, ५; ९; १४; का २६, १,९;२-३,४; मै ३, १३,६;१०;१२;१३;१५; १६; –र्या काठ २४, २¶.

¶वत्स-निकान्त[e]– -न्ताः मै १, ५, ९; काठ ७, ७; ८.

वत्सु-प[f]– -पः शौ ८,६, १; पै १६, ७९,१; –पम् पै ६,१४,४; १५, १८, ३.

[a]) नाप. (*सूर्य- [तु. पृ २२६८ *p*]) । (√वृध् 'दीप्तौ' > भावे) *वृध्– > ताद्धिते *वृत्स– > नैप्र. यनि. (तु. ब्रध्न– इति पर्यायः, वैतु. अन्ये शिशु-पर्याय इति?)।

[b]) पाभे. पृ २७३० *k* द्र.।

[c]) नाप. [वत्सबन्धनी- रज्जु- (वत्सन्त [न्त्र>] न्ती- [तु. वैप.४])] । षस. उप. < √तन् (पा ३,३,१०४)।

[d]) नाप. । तनुत्वे ष्टरच् प्र. (पा ५, ३,९१)।

[e]) विप. । बस. उप. < नि-√कम्।

[f]) नाप. (रक्षो-भेद-) । बस. उप. (√पृ 'हिंसायाम्' > भावे) *प्र– > नैप्र. पु– इति द्र. (वैतु. Web [IS ५, २५१] < √पा 'पाने' इति?)।

वत्स-प्रचेतस्[a]– -०वसा ऋ ८,८,७.
¶वत्स-प्री[b]– -प्रियम् मै ३, २, २; –प्रीः तै ५, २, १, ६; मै ३, २, ३; काठ १९, ११; १२; क ३१, १; २.
¶वात्सप्र[c]– -प्रम् तै ५,२,१,६; मै ३, २, २; काठ १९, १२; क ३१, २; –प्रेण तै ५, २, १, ६[१].
वत्स-बन्धु[d]– >वात्सबन्धु[e]– -न्धानि तै ६, १, २, ५¶.
वात्सबन्ध-विद्– -विदः तै ६,१,२,५¶; मै ३, ६, ४[१].
वत्सि(न्>)नी– -नी पै ११,५, ५; –नीनाम् ऋ ७,१०३, २
वत्सर[f]– -रः मा २७, ४५; का २९, ६, १; मै ४, ९, १८; –रम् पै १६, ७२, १; –राय मा ३०, १५; का ३४,३,२; –रेण तै ५, ५,७,४¶.
√वद् ,>वावद्,वदति ऋ १,८३,६; १३५, ७; ७, १०३, ५; १०, ७१, ११; १६५, ४; ¶तै २,५, ११, १; ५; ३, १, १, १; ५, २, ९, ६; ६, १,७, २; ४; ५; ३, १०, ४; ¶मै १, ८,५; ३, १, ९;१, ६; ८; ७, ३; ६; ४, १,५; ६,४; काठ २३, ४¶; शौ ६. ११,१†; १२.१,४१[०]; २०, २५, ६; १२७, ८?[१]; वदति ऋ २, ४३, १; ५, ६३, ६; १०, ६२,४; खि ५,१०,२; मा २०, २८; का २२, ३, ५; ¶तै ५, १, ३, ३; ३, ५, ३; ४, ७,७; ६, १, ४, १; ८, १; ३,१०,४; ४, ९, ४; ¶मै १,६,४; ९, ७; ११, ५; २, ३, ९; ३, २, १०; ६-७,५;७,६; ८,७; ४, १,१२; ५,८;७,५; ८, २; ¶काठ ७,८; १०[२]; ९, १५[२]; १२,१०; १४, ५; १९, ३; १०; २०, ९; २१, २; १०; २३, ४; २४, १[२]; ४; २५, ९; २७, १; ३[४]; २८, १; २९, ६; १०; ३०, १; ३१,१५; ३४,११; ¶क ५,९; ३०,१; ८; ३१, ११; १७; ३६, १[२]; ३७, २[१]; ५; ४०, २; ४२, १; ३[४]; ४५, ७; ४६, ३;४; शौ ५,३०, १६[j]; २०, १२७, ८[k]; पै ४, ४०, ४; ८, ९, ३; १५, ११; ९, १४,६; १३, १४, ८; †१९, २७, ११; ४८, ३; वदेते[l] ऋ १०, ८८, १७; वदतः पै ५, ३२, ४[m]; वदन्ति ऋ ५,३७, २; १०, ७३, १०; ते २, ५,१, १¶; मै ४, ६, ८[२]¶; शौ १०, ८,१७; ११, १, ७; १२, ४, ५१; वदन्ति ऋ १, १६४,४५; ४६;४,५,१४; ८,१००,११; ९, ७२, २; १०, ९४, २-४; १३; ¶तै १, ७, १, ४; ६, २; २,१, २, ७; ५, १, १; २, ७; ३, ४; ७; ४, १; ६, २,२; ३,१;५,१; ५; ६, ३; ९, ३; ३,१, २, २; २, ९,२; ३,६-७, २; ५,१, ३; ५, २, ७, १; ५, ३, २; ५-६, २; ७, २, ५;३-४, २; ९,२;३; ६, १, ४, ५; ५, ३; ६, ३; ७; ७, १; ९, १; २,१,३; ६;३,१, ६; ८, १; ४, ३, १; ५, ३; ७; ९, ३; १०, ६; ११, ४; ५, ८, ३; ११, ४; ६, ७, ३; ९, २; ७, १,३, १; ७, ४; २, ९, १; ३, १,४; २, १; ४, १०, १;५, १, ५; ९, ३; ¶मै १, ४, १०; ५, ७; ८, १[१]; ४; ७; ९,७; ३, ७,४; ४, १, १२; १४[२]; ५,७[१]; ८, ५[२]; काठ ¶६, ७; २३,१०; २७, ९; ३४, ५[५]; १०; ३७,१; ४; ¶क ४, ६; ३५, २; ३७,१; शौ †९, १५, २७; २८; १०, ८, ३३; ११, ३,२६;१५,१,८; पै १६, ५५, १-१८; ८९, ७; १०३, ८; १७, २०, ११; १८, २७, ८; वदसि ऋ २, ४३, ३; खि ३, १५, ९; ४, ५, ३?[n]; पै १७, ४१, २[o]; वदामि ऋ १,

[a]) विप. (अश्विन-)। बस. पूप. प्रास. (तु. ऋ ८, ८,१५; १९ तमाः मन्त्राः)।
[b]) प्रास. (कर्ि- [मरुन्दन-पुत्र-]) । टस. क्विबन्तम् (तु. पावा ६,४,१४८)।
[c]) नाप. (पृष्ठ-विशेष- [ऋ १०,४५]) । तेनदृष्टीयः अन प्र.।
[d]) प्रास.।
[e]) नाप. (ऋषि [नै १,२, २, १] इत्यादृष्टगुणविशिष्ट-[ॐ इत्यादृष्ट-]) । इदमर्थीयः प्राप्तिकः अन प्र. (पा ५, १,१००)।
[f]) नाप. (संवत्सर-)। व्यु. ?। < √वस् 'निवासे' इति (पाउ ३,७१)।
[h]) सपा. पै १७,५,१ वदतु इति पाभे.।
[i]) स्वरः ? (तु. सपा. खि ५,१०,२)।
[j]) पृ २३१० h द्र.।
[k]) तु. खि ५,१०,२ RW. च; मंसु. शंपा. सात. वदति इति ?।
[l]) पा. विवादे वृत्तिः (तु. या ७,३०)।
[m]) सपा. शौ ४,१६,२ मन्त्रयेते इति पाभे.।
[n]) सपा. खिसा २९,३ वदसि इति पाभे.।
[o]) सपा. शौ १२,१,५२ वदाः इति पाभे.।

१०५, ७; ६, ४७, १०; शौ ६, ६१, २; ३; १२, १, ५८; वदामि ऋ १०, ३४, १२; ८८, १८; १२५, ४; ५; शौ १, ३४, ३; †४,३०,३; ४;५,३०,२-४; ७, ३९,४[a]; १२, १,५८; पै ९, १३, २-४; १७, ६, ५[२]; १९, १४, ८; २०, २०, ९[२]; १०[२]; ¶वदामः तै ५. १, ३, ५; ७, ४, ५, ३; काठ २७,१; क ४२, १; वदामसि ऋ १, ८७, ५; पै २०, २६, १०[b]; वदत् खि १, ९, ५; ५, १, १[१c]; पै ५, २७, २?; वदाति ऋ ६, ९, २; ३; ?वदेति खि १. ९, ५[d]; †विदान् ऋ १, ३७, ३; १०, १६६, ३; कौ १, १३५; जै १, १५, १; वदः मा २३. २५; का २५,६, ५; पै १९, ३४, २; वदासि ऋ १०, ९५, ११; वदाः शौ १२, ३, ५२[२e]; वदतु शौ ३, ३०, २; १४, १, ३१; पै ५, १९,२; ३४, १; ९, ४, ४; १७,५, १[f]; १८, ३,१०; वदन्तु शौ ४,१५, १२; पै ५, ७, ११[g]; ९, १०, ५; २०, २१, १[९]; वद शौ ५, २१, १; ७, ३९, ४; ८, २, ३; वद ऋ १, २८, ५; २, ४२,२; खि २, २, १[१]; २[४]; ३[४]; ४, ८, ६[२]; मा ५, २२; का ५ ६, १; तै १, ३, २, २; मै १,२, १०; ३, ८, ८¶; काठ २, ११; २५,

९; क २,५;४०,२; शौ ५, २०, ६[२]; २१, ३; पै ३, २९,५; ९, २४,६;७;१६,३,३; २०,२७,७; ९;१०[२]; ४६, ७; ८[१];९[१]; १०; वदध्वम् तै २,१,९, ४; वदत, >ता ऋ १०,९४, १; मा ९, ११[१]; का १०, ३,२;३; तै १,१, ५,२; ७, ८, १; ३,२, ७, १; मै १, ११, ३; काठ १४, १; शौ ३, ३०, ३; पै ५, १९, ३; वदयन ऋ ७, १०३,५; वदानि शौ ७,१३,१; पै ३,२९,५[a]; ७, ९,९[h]; १०,६,४; ¶अवदत् तै २, २,१०,२; ३,४,३, २; मै २,१, ५; ५,९; अवदत् ऋ १०,१७७, २; ¶तै २, ५, १, १; ३, १,१, १; ६, ४,७, ३; ¶मै २, १,५; ४, ४; ४, ५,८; ¶काठ ७,१०; ११, ५; ६; ¶अवदेताम् तै २, ५, ८,३; मै २,४,४; अवदताम् मै १,६,१२¶; अवदन्त ऋ १०, १०९, ४[i]; तै ३ ५, ७, २¶; शौ ५, १७, ६†[i]; अवदन् ऋ १, १७९, २; ¶तै ५, १,५,७; ६, १, ६, ६; शौ ७, १, १; अवदन् ऋ १०, ९७, १७[i]; १०९, १; मा १२, ९१†[j]; तै ४, २,६,५†[j]; मै २, ७,१३†[j]; ¶३, ७, ३; ८, १; ¶काठ ६, ७; १६, १३†[j]; २४, १; ¶क ४. ६; २५, ४†[j]; ३७, २; शौ ५, १७, १†; पै ९, १५, १†;

१३. १३, ८†[j]; २०, १, १; अवदः[k] ऋ ३, ३०, ५; ¶वदेत् तै २, १, २, ६; ३, ४, ३, ४; मै ३,६,९; ¶वदेत् तै २, ५,५, ६;५,२,९,६; मै १,४,५[४];५,७; ११;१२;८,५[२];६;७[२];९,५[a]; ७; ३, ६, ९; ८, ७; ४, २, ७[२];८; १०; ७, २; काठ ६, ६; ८, ७; २०, ५; २३-२४, ३; २७, ८; ३१, १५; क ४, ५; ७, ४; ३१, ७; ३५, ९; ३७, ४; शौ ११, १०,३$; पै १६,८५,३$; वदेयुः पै १०, ४, २; †वदेम ऋ २,१,[(१,११७,२५)१६;२, १३; ११, २१ (१२, १५) १३, १३; १४, १२; १५, १०; १६-२०,९; २३,१९; २४, १६; २७, १७; २८, ११; २९, ७; ३३, १५; ३५, १५; ३९, ८; ४०, ६; ४२-४३, ३ (८, ४८, १४) ९, ८६, ४८]; १०, ६; ३, ५५, ३; मा ३४, ५८; का ३३, २,२१; मै ४, १२,१; १४, १; शौ १२, १, ५६$; १८. ३, २४.
ऊदिम शौ १०, ५,२२; ऊदिम ऋ १, १६१, १; पै ९, २२,४; १२; १६; २३; १६, १३०, १; वदिष्यति शौ १, ३२,१; पै १, २३, १; वदिष्यामि तै ३, ३, २,२; उदेयम्[l] शौ ३, २०,१०; १६, २, २; पै ३, ३४, ११;

a) परस्परं पाभे. । b) पाभे. पृ १२९४ e द्र. ।
c) सकृत् सपा. तैब्रा २.४,४,६ करत् इति पाभे. ।
d) वदाति इति संस्कर्तुः शोधः ।
e) पाभे. पृ १६९६ n; २७३२ o च द्र. ।
f) पाभे. पृ २७३२ h द्र. ।
g) तु. सस्य. टि. अनु (परि.) ।
h) सपा. शौ ५, ७,४ ?अवादिषम् इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ १३४२ i द्र. । j) तु. सरथ. टि. पुरि । सपा. का १३,६, १७ समवदन्त इति पाभे. ।
k) GW. अवयः इति, R [EZ २६. ४९] अवदः (<अव √द) इति च शोधः? ।
l) सपा. आपश्रौ ६, २०,२ उद्यासम् इति पाभे. ।

?उद्यासम्[a] मै ४, ९, २; उद्यासम् तै ३, २, २, २[b]; ?उद्याम[c] पै ६, ६,१; अवादीत् पै २०, ६१, ७; वादिषुः शौ ६, ११८, ३[d]; वादिषः शौ ६, ४२-४३, ३; पै १९, ३३, ९; अवादिषम् शौ ५, ७, ४?[e]. उद्यते ऋ ५, ५५, ८; ¶उद्यते तै ६, ४, ७, ३; काठ २३, ५; २४, ४; क ३७, ५; औद्यत मै १, ६, ८.

†वावदीति ऋ ६, ४७, ३१[f]; खि ५, २१,३S; मा २९,५७[f]; तै ४, ६, ६, ७[f]; मै ३, १६, ३[f]; काठ ४६, १[f]; शौ २०, १३५, १३S; ‡वावदीतु[f] शौ ६,१२६, ३; पै १५,१२,१.

२उदित,ता- -तः तै २, ५,१,१¶; -तम् ऋ १०, १५१, २; ३; तै ५, १, ४, ४¶; मै १, ११, ६¶; ¶काठ १४, ६; १९, ३; ४;¶क ३०, १;२; पै ९, ४,८; १९, ४, ५[g]; -ता मै ४, ९, २[i]; १२, ६[h]; शौ ७, ७०, २[i].

¶उदित्वा तै १, ६, ८, ४; मै ४, ८,७.

उद्यमान- -नम् शौ ७, ६८, १; पै २०, ३२, ९.

वदत्- -दतः ऋ ६, ५९, ४; शौ ७, ५९, १; पै २०, १४, २; -दते ऋ ८, ७३, ८;१०,१४६, २; तै ७,५,१२,१; काठ४५,३; -दद्भिः ऋ ६, १८,५; -दद्भ्यः ऋ १०, १४, १; -दन् ऋ ५, ३१, १२; ८, ३४,२; ९,११३, ४[i]; ६; १०, २८, १२; ३६, ४; ४८, ६; ११७, ७; ¶तै ५, २, १०, ३; ६, ४, ३, ४; ¶मै ३, ३, ४; ५; ७; ४, २, ८; ५, २; ७, ७; काठ २०, ९¶; क ३१, ११¶; कौ २, ११५९†; शौ १८, ३, ७०; -दन्तः ऋ १, १६१, ९; २, ४३, १; ७,१०३, ६; ७; १०, १०, ४; ६१, १०; खिसा २९,४५; तै ३, १,९,२; काठ ३०, ६; शौ ३, ३०, ५; ६, ४७, २; १८, १, ४†; पै १, ९२, ३?; ५, १९, ५; १०, ४, ९; १५, २१, ४; १९, २१,४; ४३,११; -दन्तम् ऋ ७,१०३, ३; १०४, १३; काठ २४, १¶; क ३७, २¶; शौ ४, १६, ६; ८, ४,१३†; पै ५,३२,१; १६, १०, ३†; -दन्ता ऋ २, ३९, ६; -दन्तौ शौ १४, १,३१; पै १८, ३,१०.

वदन्ती- -न्ती ऋ ८,१००,१०; तै ४, ३, ११, ३[j,k]; काठ ३०, १¶; ३९, १०[j,k]; क ४६, ४¶; -न्तीः मै २, १३, १०[k]; शौ १०,८,३३; -न्तीम् तै ५, ६, ८, ५¶; शौ ५, २०, ५; पै ९, २४, ५; २०, १८, १०; २०, ५; -¶न्त्याः मै ४, १, ६; ८, १; काठ ३०, १; क ४६, ४.

वदन- -नैः पै १, ९२, २.

वदितव्य- -व्यम् मै १, ८,५¶.

वदितुम् पै ११, २, ९.

वदितृ- -तारः तै ७,४,४,२¶.

¶वदितोस(:) तै २,१,२,६;३,४, ३, ४.

वदिष्यत्- -ष्यतः पै २०, ५१, १०.

†वद्मन्[l]- -द्मा ऋ ६, ४,४;१३,६; तै १, ३, १४, ७.

वाद[m]- -दम् पै १, ८५, ३.

†वावदत्- -दत्[n] ऋ ६, ५९, ६; मा ३३, ९३; -दतः ऋ १०, ६८, १; तै ३, ४,११,३; मै ४, १२,६; काठ २३,१२; शौ २०, १६, १; -दद्भिः ऋ १०, ६७, ३; तै ३, ४, ११, ३; मै ४, १२,६; काठ २३,१२; शौ २०, ९१, ३.

?विद्वान्शृगं पै ४, १४, ५.

[a]) उद्या° इति शोधः (वैतु. पपा. उत् । यामम् इति?)।

[b]) =सपा. तैआ ४,१,१ प्रमृ. । शांश्रौ १, ४,५,५,९ वदिष्यामि इति पामे. ।

[c]) उद्यामम् इति शोधः (तु. पामे. पृ २७३३ *h*)।

[d]) सपा. पै १६,५०,५ वाजिभिः इति पामे. ।

[e]) पामे. पृ २७३३ *h* द्र. ।

[f]) सपा. °दीति <> °दीतु इति पामे. ।

[g]) सपा. शौ ६,१७,२ विदितम् इति पामे. ।

[h]) नाप. (स्तोत्र- [तु. शौ.; वैतु. पपा. उद्-इता इति?])।

[i]) =सपा. अप्र ३, ४, १ । तैप्रा २, ५,४,६ दुरिता इति पामे. ।

[j]) विशेषः पृ १९८ *h* द्र. ।

[k]) सपा. °न्ती <> °न्तीः इति पामे. ।

[l]) वित. (अग्नि- [मा. वक्तृ-, मा. वाच्-])। मनि प्र. उसं. (पाउ ४.१५२), तत्स्वरश्च (वैतु. मा. मनिन् प्र. स्वरार्थम् उञ्छादित्वं द्र. इति च)।

[m]) भाप. ।   [n]) पामे. पृ २६४० *l* द्र. ।

√वध्, वधेत् मा १०,८[a]; प २,७०,१; वधेयम् शौ १०,५,१५-२१. वध्यात् का ११, ४, ४[a]; ते १, ७, ७, १[a]; ८, ९, २;१२, ३[a]; १५,१[a]; मै २,६,९[a]; ४,४,३[a]; काठ १५, ७[a]; वध्यान् पै २०, २८,६; वध्यासुः तै २,६,६,१¶; अवधीत् ऋ १, ५२, ⌊२ (८, १२, २६)⌋; ५, ३४, ४; तै ६, ५,५, ३¶; शौ ९. २, ११; अवधीत् ऋ १, १८७, ६; ८, ९३, २; मै ४, ३,४¶; १४,७; काठ ४०, ८†; कौ २, ८०१†; जै ४, २, ४†; शौ २०, ७,२†; पै ६, १६, ६†; १६, ७६,१०; वधीत् ऋ ४,१७, ⌊३;१०,२८, ७⌋; ६. २७, ५; ८, ३२, ⌊२ (९, १०९, २२)⌋; वधीत् ऋ १, ३८,६; ८, ६७, २०; काठ ४०, १०[b]; शौ ६, ५६, १; ११०, ३[c]; ११२, १; १४२,१; पै ५, १५, २; १५, २२, ९; १६, १७,४; १९, ९,१३; २१, १२; ¶अवधिषुः मै ३,८,२;४, ७,२; वधिषुः शौ २, २८, ३; पै १, १२, ४; †अवधीः ऋ १, ५१,४; ८०, ११; ६, २७, ४; ८,१२, ⌊(१, ५२, २)२६⌋; कौ १, ४१२[d]; जै १, ४०, ४[d]; अवधीः ऋ १, ३३, १२; ८०, ७[d]; ४,३०,१५; १८?[e]; ¶तै २, ४, १२, १; ५, २, १; पै १९, ४, ४?; २०, ४७,२; वधीः ऋ १, ३३,४; ४, ३०, ८; ६,३३, ३; ८, ४५, ३४; वधीः ऋ १, ५३, ८; १०४, ⌊८; ७,४६,४⌋; ११४, ७[f]; ८; १७०, २; ८, ७९,८; खि २,८, १; †मा १६, १५[f]; १६; †का १७, १, १५[f]; १६; तै ३, २, ५, २; ४, ११, ३†; †४,५,१०,२[f];३; ¶मै २, ४, ३[f]; ४, ६, ५; १२, ६†; काठ २३, १२†; शौ ७, १२, १[२]; ८, २,५; १०, १,२९;२०, २१, ८†; पै २, ७०, ३; १०, १०, २; १५, २३, २[२]; १३; १६, ३, ५; ३७, १०; १५२, १०; १८,१८,२; वधिष्ट ऋ ८, १०१.१५; वधिष्टन ऋ ५,५५, ९; ?अवधीम्[g] पै १६, ३७, ७; †व्रधीम्[h] ऋ १, १६५, ८; १०, २८, ⌊(४, १७, ३) ७![i]⌋; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; २३, ११; अवधिषम् शौ ७, ७३, ४;५; पै १०, १२, १२; १३, १३, २; अवधिष्म मा ९, ३८[२]; का ११, १, ४; तै १, ८, ७,२; मै २,६,३; काठ १५, २; अवधिष्म का ११, १,४.

वध[j]– -धः ऋ १, १०१, ४; २, २१, ४; २३, १२; ७,५६,१७; ८, ६२, १२; १०, ११७, ६; मा १, २४; २८; १५, १५; का १, ९, १; ६; १६, ४, १; तै २, ६, ४, १; ४, ४, ३, १; मै २, ८, १०; काठ ४, १६†; १७,९; क २६, ८; शौ १,२०, २; ३०, १; ६, ९९, २; पै १, १४, १; ९, ६, १०; ११; १९, १३, २; १६, ६; -धम् ऋ १, ५, ⌊१०; १०, १५२, ५⌋; ५५, ५; १७५, ४; २, ३०, ३; ५, ३४,२; ७, १०४,४; २०; २५; १०, ८९, ९; १०२, ३; ११७, १; १३३, ३; १५२, ५[k]; तै १, ८, ७, २; कौ २, ११५३†; जै ४,१,६†; शौ १,२०,३[l];†; २१,४[l]†[k]; ४,१९,७[m]; ८,†४,

a) सपा. वधेत् <> वध्यान् (आपश्रौ २०, ४, १ प्रमृ. च) <> माश ५ ३,५,२८ वधेद् इति पाभे.।

b) सपा. शौ १,२०,१; ५,३,६ पै १९,१६,५ तैब्रा ३, ७,५,१२ आपश्रौ २, २०,६ विदत् इति पाभे.।

c) सपा. पै १९,२०,२ हिंसीः इति पाभे.।

d) परस्परं पाभे.।

e) यनि. पपा. ? (√धा 'धारणे' > *अधासीः >) अधीः इति शोधः। सस्थ. अर्णा चित्ररथा इति पपा.? अर्णसः, चित्र-रथौ [विप. (आर्या ⌊आर्यौ⌋ तुर्वशयदू)] इति द्वि-पदः शोधः। 'त्या (त्यौ) सरयोः अर्णसः (जलस्य) पारतः अर्धाः (अवरोः)' इति वा. (वैतु. अन्ये यनि. इतीव)।

f) सपा. तैआ १०,५२ माश्रौ ३,१,२८। शौ ११, २,२९ पै १६,१०६,९ हिंसीः इति पाभे.।

g) वधम् (तु. मूको.) इत्यस्य स्थाने BKA. र. यनि. शोधः अनुपपन्न इव प्रतीयते।

h) उपु१ अमो मश् आदेशः, अपृक्तस्य च ईडागमः (पा ७,१, ४०; ३,९६)।

i) वधीः इति शोधः (तु. पृ ८०८ b)।

j) वप्रा.। विप., नाप. (आयुध-विशेष-), भाप. च। कर्तरि अच् प्र., अन्यत्र भावादौ घञ् प्र. अन्तोदात्तः (पा ६,१,१६०)। k) सपा. ते ३.५,८,१ जहि इति पाभे.।

l) एकत्र सपा. पै १९,१६,७ मघम् इति पाभे.।

m) सपा. पै २,२६,४ स्वम् इति पाभे.।

४;२०; २५; ८,१८; ११,१२, १०; १२; १३; १२, १, ३२; १९, २०, १; †२०, ६९, ८; ९५, ४; पै १,१०८,१; २,८८, ५[२]†[a]; १६, ९, ५†; १०, ९†; ११,५†; ३०, ६; ६३, ४[b]; १७,४,२; १९, ८, १२; १६, ७†; –धाः शौ ६, १३, १; पै १९, ५,१; –धात् ऋ १०,२५, ३; शौ ४, २८, ५; ६,९३, ३; १०, ३, ७; पै ४, ३७,३; १६, ६३,७; १९.१४,१५; –धानाम् ऋ १, ३२, ६; शौ ५, २०, ५; ११, १२, २५; पै ९, २४, ५; १३,६, ६†; –धाय ऋ १,२५, २; ६, १६, ३१; मा १, १७; १८[२]; ९, ३८; ३०, १२; का १, ६, २; ३[१]; ४; ११, १, ४[२]; ३४, २,४; शौ ५, १४, ९; १७,१, २८; पै २, ७१, १; ८, ९, १२; १८, ३२, ११; –धेन ऋ १, ३२,५; ५२, १५; ३, ३२, ६; ४, १८, ७; ९; ५, ४,६; २९,१०;३२,८; ७,१०४, [(५,३२,७) १६]; ९,९१,४; मै ४,१२,३†; शौ २, ३१, ३; ५, ३१,१२; ६, ६६,१;८,४,१६†; १२, १, १४; पै १, ८६, १; २, १५,३;५; १३,६, ५†; १०, ३; १६, १०, ६†; १७, २, ५; १९, ११, १०; २९, ५; ५०, १४; –धैः ऋ १,९४, ९;१२१, ९; १२९, ६; १३३, ६; २,२८, ७?[c]; ६, २०, ४; ८, १, २८; ५१, ८; ९, ५२, ३; खि ३, ३, ८; मै ४, १४,९†; शौ ८,८,३; ४; १०, ५, ४२; पै १२, १, ९†; १६, २९, ३; ३०, ३[d]; १३२, ८; १९, २, ६.

†वधत्र[e]– -त्रे ऋ ९, ९७, ५४, कौ २, ४५६; जै ३, ३४, १४; –त्रैः ऋ ४, २८, ४; ८, ९६, १७; शौ २०, १३७, ११.

वध(न >)ना[f]– -नाभिः ऋ ७, ८३, ४.

१वधर्(,स्)[g]– -धः ऋ १,३२,९; १७४,[८;२,१९,७]; २,३४,९; ४, २२, [९; ७, २५, ३]; ५, ३२, ३; [७(७,१०४,१६)]; ८, २४, २७, १०, २२, [(८, ४०, ६)८]; ४९,३; पै १३,६,९†.

†वधस्न[h]– -स्नैः ऋ १, १६५, ६; ५, ४१,१३; ७, ६, ५; ९,९७, १५[i]; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८.

वधस्नु[j]– -‡?स्नुम्[k] कौ २, १५८; जै ३, १५, ६; –०स्नो ऋ ९, ५२, ३.

वध्य– -ध्यः शौ १८, २, ३१[l]; –ध्यम् ¶तै ६,३,६,३;५,६,३; ८,५; मै २,३,५¶; काठ ११, ८¶; –ध्यस्य काठ ११, ५¶.

वधक[m]– -क. ¶मै ३, १, ५; २,६; शौ ८, ८,३; ४; पै १६,२९,३.

‡वधत्मन्[n]– -त्मना शौ ६, ६, ३; पै १९, २, ९.

---

[a]) पाभे. पृ २७३५ *k* द्र. ।

[b]) पाभे. पृ २३३५ *h* द्र. ।

[c]) पाठः? वधाय+(आ√इ>[लेटि मपु१] *आऽयः>) *ऐः> वधायैः इति छन्दसाऽध्यक्षरः शोधः। 'ये (*यदा) ते (तव) इष्टौ (पूजायाम्) एनः (अपराधं) कृण्वन्तं (माम् लोकाः) भीणन्ति (भीषयन्ति, हे) असुर! (तदा त्वम्) नः (अस्माकं) *वधाय मा ऐः (आयाहि)' इति वा. (वेंमु. अन्ये पपा. अनु यनि. इति?)।

[d]) पाभे. पृ २४७१ *m* द्र. ।

[e]) नाप. न. (आयुध-)। करणे अत्रन् प्र. (पाउ ३, १०५)। [f]) नाप. स्त्री. (आयुध-)। करणे नुः प्र. उसं. (पाउ २,८१)।

[g]) नाप. (आयुध-, वज्र- [निघ २,२०])। करणे अरन् प्र.। *वध्म (पृ.>)र>र, स्– >यनि. इति मतम्।

[h]) नाप.। अत्र √वध् धा. इति कृत्वा यथाप्रकरणं वध-वधर्-वधस्नादीनां मात. संगतिः। अस्नच् प्र. उसं. [पाउ ३,१७ (वेंमु. पपा. वध-स्नु- इति, नाप. [आयुध-] इति कृत्वा सा [ऋ १, १६५, ६] < √वध् + √स्ना वा √अस् 'क्षेपणे' वेति, GW. प्रमृ. < वधस्– + नः प्र. इतीव च?)]।

[i]) सस्थ. ? उद-ग्राम–>°ग्राम–(द्रोणस्थजलसमूह-) इति शोधः। शेपमन्त्रे *k* टि. पाभे.।

[j]) भाप.। समूहार्थे उः प्र उसं. (पावा ४,२,५१)।

[k]) पाठः ? वधस्नुभिः इति जागतपादान्तः शोधः (वेंमु. पपा. वध-स्नु– इति, सोमस्य विप. इति कृत्वा सा. < वध– + √स्नु 'प्रस्रवणे' इति < वधस्– + मत्वर्थे नुः प्र. इतीव GW. प्रमृ.?)। यथा ऋ ९, ९७, १५ वधस्नैः इति पाभे. (PW. प्रमृ. इहापि असादेव शोध इति?)। [l]) W. WI. व° इति।

[m]) नाप. [वृक्ष-भेद- (वधक- [वैप ४])]।

[n]) नाप. (अशनि-, वज्र-)। (√वृध् '*दीप्तिभेदनयो.' > करणे) *वृधत्मन्- > यनि. (द्र. सा [अंशनः];

वधत्र-,वत्रना-,१वधर्-प्रमृ. √वध् द्र.
२वधर्[a]– > √वधर्य > वधर्यु(त>)न्ती[b]– -न्तीम् ऋ १,१६१,९.
*वधुर[c]– > वाधुर्य– -र्यात् पै ७, १५,७.
वधू[d]– -०धु शौ १४, १, ५८; २, ७; पै १८, २, ६; ६, ६; ७, ८; –धूः ऋ ५,३७,३; ८,२६,१३; १०,२७, १२; ८५, ३३; तै ४, ३, ११, १; मै २, १३, १०; काठ ३९,१०; शौ १,१४,२;३, १०, ४; ४, २०, ३; ८,९,११; १६, १०, १७; १४, २, २०; २८†; पै १, १०४, ४; २,२१, ४[e]; ८,६,३; १६,१९, १; ८६, ७; १८, ९, १; ८†; २०, ३७, ३?; –धूताम्[f] ऋ ८, १९,३६; –धूम् खि ४, ५, १; शौ ९,३, २४; १०, १, १; पै १६, ३५. १; ४१, २; –धूषु पै १७, ३, ६[g]; –ध्वः ऋ ५, ४७, ६;७४, ५; १०, ८५,३०[h]; ३१; शौ ८, ६,१४; १४,१, २७[h]; २,१०†; ४१; ४२; पै १६, ८०,६; १८, ३, ६†[h]; ८, ११; ११, १; २; –ध्वम् ऋ १०,१०७,९; –†ध्वा ऋ ७, ६९, ३; मै ४, १४,१०; –ध्वाम् पै ५, २९,५; –ध्वै खि १, ३,५; शौ १४, २, ९; ७३; पै १८,७,१०;१४,३.
वाधूय[i]– -यम् ऋ १०, ८५, ३४; शौ १४, १,२९†; २,४१; ४२; पै १८,३,८†;११,१;२.
वधू-दर्श[j]– -र्शाः शौ १४, २, ७३; पै १८, १४, ३.
वधू-पथ[k]– -थम् शौ १४, १, ६३; पै १८, ६, ११.
वधू-मत्– -मतः ऋ ८, ६८, १७; –मन्तः ऋ १,१२६,३; ६,२७, ८; खि ५,८,२; शौ २०,१२७, २; –मन्ता ऋ ७, १८,२२.
√वधूय[l] > वधूयु[m]– -†युः ऋ ३, ५२, [३;६२,८; ४, ३२, १६]; ९, ६९, ३; १०, ८५, ९; शौ १४,१,९; पै १८,१,९;२०,५२, १३§; –योः ऋ १०, २७,१२; शौ १४,२,४२; पै १८,११,१.
वध्य– √वध् द्र.
वध्रि[n]– -ध्रयः ऋ १, ३३,६; ८,४६, ३०[o]; शौ ४, ६, ७; ८; ५, २०, २; पै ५. ८, ६; ७; ९, २४, २; –ध्रि शौ ३, ९, २[o]; पै ३, ७,३; ६, २२,११; –ध्रिः ऋ १, ३२,७; शौ ४,६,७; ८[o]; १६, ६, ११; पै ५, ८, ६;७[o]; १३, ६, ७†; –ध्रिणा ऋ १०, १०२, १२; –ध्रिम् खि १,१२,

वैतु. Gri. वध [लोटि मपु१ < √वध्], स्मन्– > स्मना इति द्वे पदे इति ?) । सपा. ऋ १०, १३३, ५ च ? महीव > मही– (पृथिवी-) > -हीम् इति शोधः । 'यथा द्यौः महीम् वधस्मना (अशनिना [अपतिरेत् तथा]) तस्य वलं वज्रेण (स्थिरपतिन्द्रधारितेन सता, हे सोम) अपतिर' इति वा । ऋ. अध स्मना इति द्वि-पदः पाभे.? [√*अध(<√*ऋध् [=√वृध्])'*दीप्तिभेदनयोः'>] *अधस्मन्–> -स्मना इत्येकपदतया शोधः ।

[a]) नाप. (*वृद्धिशील-) । (√वृध् > कर्तरि) *वृधर्–> यनि. ।

[b]) नाप. [? पृथिवी- (तु. वें. सा.; वैतु. [पक्षे] सा. इतरे चाऽन्यथावदाः] । वधर-यन्ती– इति पपा. ।

[c]) विप. (वधिर-) ।

[d]) नाप. (पतिवरा-, पत्नी-) । (√वृध् 'वृद्धौ' > कर्तरि) *वर्धुस्– (पति-) + वृति– (वरण-) > बस. *वर्धुस्वृति– > *वधुष्टि– > *वधूटि– > यनि. (वैतु पाउ [१,८३], WAG [१,२१८] प्रमृ. < √वह् 'प्रापणे' इतीव ?) ।

[e]) सपा. शौ २,३६,४ नारी इति पाभे. ।

[f]) तु. ऋ १, १२६, ३; वें. सा. GRV. प्रमृ; वैतु. PW. GW. = युगवहा- [गो-, वडवा-] इति ? ।

[g]) सपा. शौ १२,१,२५ वीरेषु इति पाभे. ।

[h]) सपा. आपमं १,१७,८ वध्वै इति पाभे. ।

[i]) विप.> नाप. (वासस्-) । तस्येदमीयः यञ् प्र. उसं. (पावा ४,१,८५) ।

[j]) विप. (पितृ-) । उस. उप. अण्णन्तम् ।

[k]) विप. (शालाद्वार-) । वधूः पथ्यते गम्यते इति कृत्वा उस. उप. √पथ् 'गतौ' + कर्मणि घः प्र. तत्स्वरः ।

[l]) (√वृध् '* मैथुनप्रस्रवणयोः' > भावे) *वृधुर्– > √*वृधुर्य (पा ३,१,२७) > यनि. ।

[m]) विप., नाप. (मैथुनकृत्-, *प्रस्रवणकृत्- [ऋ९,६९,३]; वैतु. पपा. प्रमृ. वधू– > √वधूय > वधू-यु– इतीव ?) ।

[n]) विप. (निष्फल-), नाप. (क्लीब-) । वृध्– (वृद्धि-, सामर्थ्य-) + (√वृ 'आवरणे' > भावे) *वरि– > बस. *वृध्वरि– > यनि. ।

[o]) विप. (रिक्तहृदिक- [विकम्प-रोग-]) । वैतु. सा. <? वध्र,ध्रा– [रज्जु-] इति कृत्वा निरुद्ध- इत्यर्थे पृथक् प्राति. इतीव ? ।

२; शौ ३, ९, ३; ६, १३८, ३; पै १, ६८, ४; ३, ७, ४; ४, १७, ४ᶻ; –ध्रीन् ऋ २, २५,३; पै ११, १, ४ᵃ; –ध्र्ये शौ ६, १३८, ३; पै १, ६८, ४; ४, १७, ४.

वध्रि-म(त्>)ती^b– -त्यै खि १, ३, ४.

?वध्रिमत्याः^c ऋ १, ११६, १३; ११७, २४; ६, ६२, ७; १०, ३९, ७; ६५, १२.

वध्रि-वाच्^d– -वाचः ऋ ७, १८, ९.

°वृध्रीय– > वध्रीयश्व^e– -श्वाय मै ४, १४, ७‡^f.

वध्र्यश्व^g– -श्वः ऋ १०, ६९, ४; १०; –श्वम् शौ ४, २९, ४; पै ४, ३८, ४; –श्वस्य ऋ १०, ६९, १; २; ११; १२; –†श्वाय ऋ ६, ६१, १^h; काठ ४, १६.

वाध्र्यश्व^i– -श्व ऋ १०, ६९, ५; ९; १२; –श्वस्य ऋ १०, ६९, ५.

√वन् (वधा.)^j, > वानि, वनीवन्, वनते ऋ ५, ६५, १; ६, १५, ६^l; तै २, ६, ९, ८^k; †वनते ऋ ३, १९, १; ५, ३, १०; ४, ३; ६५, ४; ६, १६, २८^l; २०, ९; २५, ४; ३८, १; ८, ७२, १; १०, ५३, ११^m; मा १७, १६^l; मै २, १०, २^l, काठ ४६, ५‡^n; क २८, २^l; वनति पै ८, ९, ७; वनन्ति ऋ ६, ६, ३; तै ३, ३, ११, २†; शौ १२, १, ५८^o; †वनथः ऋ १, ४६, १४; ४, ४४, २; ७, २, ७; शौ २०, १४३, २; ‡वनामहे^p कौ २, १७०; जै ३, १६, ८; †वनामहे ऋ १, १५, ८; ८, ९५, [६; ९, ६१, ११ (१०, १९१, १)]^q; मा २६, १८; $तै १, ६, ४, ३^r; ३, २, ७, २^r; कौ २, २४; २३५; ३, १, ८; जै २, ५, ५; ३, ३, ३; २०, १९; २८, १‡^s; †वनः ऋ ८, ४५, २३; कौ २, ८२; जै ३, ८, ८; शौ २०, २२, २; ?वनाः शौ १, ३४, ४^t; †वनताम्^n ऋ १, १६२, २२; मा २५, ४५; तै ४, ६, ९, ४; वनन्तु पै १७, ६, ५^o; वन पै २, ३३, १^x; †वनतम् ऋ १, ३, २; ७, ९४, २; कौ २, २६७; जै ३, २२, १४; †वनतम् ऋ १, ९३, ९; तै २, ३, १४, १; मै ४, १०, १; काठ ४, १६; वनत > ता ऋ ८, ७, ९;

^a) पाठः? (तु. सस्य. ?प्रस्थं तान् इत्यत्र टि.)।

^b) °र्यैः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. खिसा ३७,४)।

^c) व्यप. (स्त्री- [क्लीवगणयप्रसूः सती तयोक्ता])। वध्रि- (°क्लीवप्राय-) + वृष- (°पुत्र-) > कस. °वध्रि-वृष- + वृध्रि- (मातृ-) > पस. °वध्रिवृष-वृध्रि- > -ध्याः > यनि. (वेतु. पपा. प्रमृ. वध्रि-म [त् >] ती- > -त्या. इतीव प्रतिभासतात्पर्ये विविधवाचः?)।

^d) वि. (अश्लीलादि-वाच्- [शत्रु-])।

^e) व्यप. (मनुष्य-)। (√वृध् 'वेग' > भावे) °वृध- > मत्वर्थे °वृध्रीय- (वेगवत्-) + अश्व- > कस. °वृध्रीयाश्व- > (नकारान्तादित्वे) यनि.। उपमानशब्दः मनुष्यसंज्ञा। मनुष्यसंज्ञायां कनः प्र. लुप् (पा ५, ३, ९८)। आद्युदात्तादेशः उसं. (पा ६, १, २०४)। यद्वा °वृध्रीय- + अश्व- > कस. °वृध्रीयाश्व- + मत्वर्थे प्र. > °वृध्रीयाश्वः > यनि.।

^f) परस्परं पामे.।

^g) व्यप. (मनुष्य-), वि. (°प्रदीप्तरश्मि- [अग्नि-])। शेषं वध्रीयश्व- इत्येतस्य पाठ-शोधः (तु. छन्दः, h टि. च)। पपा (६, ६, ११) वृध्रयश्व- इत्याद्युदात्तः पाठः। अवग्रहः संशयः।

^h) सपा. मै ४, १४, ७ वध्रीयश्व- इति सौष्ठवः सन्

साधीयो विनिगमकः पामे.।

^i) विप. (°प्रदीप्तरश्मि- [अग्नि-])। स्वार्थे अण् प्र. उसं. (पा ५, ४, ३८)।

^j) धा. संभजन-याचन-दान-हिंसादौ वृत्तिः।

^k) सपा. वनते (तैब्रा ३, ५, १०, ५ आश्रौ १, ९, ५ च) <> वनुताम् (माश्र १, ९, १, १९^x शांश्रौ १, १४, १८ च) इति पामे.।

^l) सपा. वनते <> वनुते <> वंसते (तैब्रा १६, २० च) इति पामे.।

^m) तु. सस्य. टि. अभि।

^n) सपा. वनते <> वनताम् इति पामे.।

^o) सपा. °न्ति <> °न्तु इति पामे.।

^p) सपा. °हे <> °है इति पामे.।

^q) तु. सस्य. टि. आ।

^r) = सपा. आपश्रौ १२, १७, १८ प्रमृ.। मै १, ४, १ काठ ५, ३ वैताश्रौ १७, ८ हवामहे इति, तां १, ३, ८; ५, १२; १५; ६, ३ वनेमहि इति च पामे.।

^s) पामे. पृ २४३० l द्र.।

^t) वनाः इति शोधः। सस्य. कुरु इति पाठः? अति > किरु त्वं वनाः इति शोधः (तु. सपा. पै [१, ५५, ४] यत्र ?कुरुर्त्वं यावनः इति शोधः)।

वुनाव ऋ १०, ९८,३; वुनामहै ऋ ९, १०१, ९[a]; वनेः ऋ २, ६, १; वनेयम्[b] पै १, १९, ४; †वनेमहि ऋ ७, ९४, ९; काठ ४, १५.

वन्त[c] ऋ १,१३९,१०; †वुंस्व, > स्वा ऋ १, ४८, ११; ७, १७, ५; ८, २३ [२७; ६०,१४]; जै ४,६,४; वंस्व ऋ ६,४८,४. वावनत् खिसा ३, ५[d]; तै २, ४, ५, १[d]; ३, ३, ११, २[d]; काठ १३,१६[d]; वावुनः[e,f] ऋ ४, ११,२; पै १,५५,४?[g]; वावन्धि ऋ ५, ३१,१३[f].

†वनाति ऋ ७, १५, ४; काठ ४०, १४; *वनात् शौ २०, १२७, १४[h]; †वनेम, > मा ऋ १, ७०, १[i]; १२९, ७[i]; २, ५, ७; ८, १९, २०; मा १५, ४०; का १६, ५, २२; कौ २, ९१०; जै ३, ५६, १७; †वनेम ऋ २, ११, १२; ७, ४७,१; ८, १२, ३१; १०,१०५,८; कौ १, १२८; जै १, १४, ४.

वनुते तै २,६,९,८; मै ३,६,९¶; वनुते ऋ १०, २७, १२; १०७, ७; का १८,२,१‡[j]; ¶मै २,१, २[i]; ४, १, १०; १४; ¶काठ १०, ३; २३, ६[i]; शौ ७,१०८, १; १२, २, ३६; पै ७, १५,५; १९, २६, ५; ६; २०, ३, ५; †वनोति ऋ १, १३३, ७; १०, १०५, ५; शौ २०, ६७, १; वनोति ऋ ४,२३,१०; वनोषि ऋ १, ३१, १३; १४; †वनुषः ऋ २, ३०, ६; १०, ६१, ३; मा ७, १७; का ७, ७, २; वन्वे शौ ६, ८२, १[k]; ८, २, १३; पै ५, ३७, ८; १६,४,३; वनुवत् ऋ ६, ३३, १; †वनवत् ऋ २, २५, १; २; २६, १[i]; ५,३,५; ३७,२; ४४,७; ९, ७७,४; १०, २७, १८; मै ४, १४, १०; वनुषन्त[l] ऋ १०,१२८, ३[m]; वन्वन् ऋ ७, ४८, ३; †वनवसे ऋ ६, १६,१८; काठ २०,१४; कौ २,५७; जै ३,६,३; वनुताम् मै ४,१३, ९[n]; शौ ४,१५,१०; पै ५, ७, ८; वन्वताम् शौ ६, १२६, १‡[o]; वन्वन्तु ऋ ७, २१, ९; वन्वन्तु ऋ १०, ३२, २; वनुष्व ऋ १, १६९, १; शौ १२ ३, ५३; पै १७, ४१, ३; १९, २६, ५[i]; वनुध्वम् शौ ४, १५, १५; अवन्वत काठ १०, ६¶; शौ ५,४,३;४;६,९५,१[p]; २; अवनोः ऋ ५,२९,९; अवनोः ऋ ६, १८, ३; १०, ६९,१०; ¶वन्वीत मै २,१,२; काठ २३, ६; वनुयाम ऋ १,१३२, [१; ८,४०,७]; वनुयाम ऋ १,७३, ९; ५, ३,६; १०,३८,३.

†वव्ने ऋ १, ६१,१५; शौ २०, ३५,१५; वव्ने ऋ १, ३६,१७[q]; वावान[f] ऋ ६.२३,५; १०, ७४, ६; वव्निरे काठ ३०, ८[r]; वावुन्थ[f] ऋ ८, १३, ३३; ६६, ५; ववन्म > न्मा ऋ ७, ३७, ५; ‡वंसते[i] तै ४, ६, १, ५; काठ १८, १; कौ १,२२; जै १, ३, २; ४, ६, ८; वंसत् ऋ ६, ६८, ५; वनिषत्[s] शौ २०, १३२, ६; ७; वंसतः पै २०, २४, ४; वनिषन्त तै ४,७,१४, १‡[m]; वनिषन् काठ४०,१०‡[m]; वंसाम ऋ ६, १९, [८; ८,६०, १२]; वंसिषीय[t] शौ ९,१,१४[u]; १६, ९,४[u]; पै १६, ३३, ४[u];

a) पाभे. पृ २७३८ *p* द्र.।

b) सपा. शौ १,९,४ ददेऽहम् इति पाभे.।

c) प्रपु३ <वनन्त (तु. वें. सा. PW. GW. MVG [३२३. १०], BDG [१, ९८४] प्रमृ.; वैतु ?ORN. प्रपु१ इति)। d) पाभे. पृ २५२९ *o* द्र.।

e) लिटि प्र. पूर्वं स्वरः उसं. (पा ६,१, १९२)।

f) घ° इति पपा.।

g) °नाः इति शोधः (तु. सपा. शौ १,३४,४ ?वनाः इत्यत्र टि.)। सस्थ. ?अतिकृत्वं > इत् किल त्वम् इति त्रि-पदः शोधः (तु. सपा. शौ १,३४,४)।

h) विशेषः पृ १४६ *f* द्र.।

i) धा. वचने वृत्तिः (=√भण् 'शब्दे') इति मतम्।

j) पाभे. पृ २७३८ *l* द्र.। k) पाभे. पृ२६५५ *f* द्र.।

l) तु. सा. GW.; वैतु. MW. <√वनुष [<वनुस्-]।

m) सपा. वनुषन्त <> वनिषन्त <> वनिषन् नः <> शौ ५,३,५ सनिषत् नः इति पाभे.।

n) पाभे. पृ२७३८ *j* द्र.। o) पाभे. पृ२४३२ a द्र.।

p) पाभे. पृ १३४२ *h* द्र.।

q) तु. वें. स्क. GW.; वैतु. सा. कर्मणि यनि. इति।

r) सपा. आपश्रौ७,१५,५ हिश्रौ४,३,६ वव्रिरे इति पाभे.।

s) RW. पाठः। शंपा. सात २०, १३२, ६ वनिषुग् इति, सि ५,१५,१६;१७ ?वल्वन् इति पाभे.।

t) सपा. शांश्री १,५,९ वनिष्ये इति पाभे.।

u) वंसि° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पै१८,२९,५;ऋ.च)।

१८, २९, ५; वंसीमहि ऋ ६, १९,१०; वनिषीष्ट ऋ १,१२७, ७; वंसि ऋ ५, ७०, १; कौ २, ३३५; जै ३,२८,७.

वानयामसि पै १९,२६,१०.

°१वन्³– > वनिष्ट– -ष्टः ऋ ७, १०, २;१८,१.

वनीयस्– -यान् ऋ ५, ७७,२; १०, ११७, ७; मै ४, १२,६†; पै १९, ३८, १६[b].

वनीयसी– -सी पै १९,४०, ११.

२वन (वप्रा.)[c]– -†नम् ऋ ५,७८, [८[d]; १०, २३,४]; ६,१८,१०; ७, १०४, २१; ८, ७२, ४; ९, ६४,२[e]; १०, ३१, [७;८१,४]; खि ३, १५, १०; ७, ७, ३; मा १७, २०; का १८, २, ५; तै ४, ६, २, ५; मै २, १०,२; काठ १८, २; क २८, २; कौ २, ११३२[e]; ३, १, ३ऽ[f]; जै २, ४, ८ऽ[f], ३, १३, ८[e]; शौ ६, ३३, १ऽ[f]; ८,४,२१; २०, ७३, ५; पै ६,१२, ७ऽ[f]; १६, ११, १; १९, २८, १ऽ[f]; –†नस्य ऋ १, २४, ७; ८, ३४, १८[h]; ९, ९५, १; कौ १,५३०; जै १, ५४, ६; –ना ऋ १, ५४, १; ५; ६४, ७; ६५, ४; ६६, १; ८८, ३; १२०, ३;४; १४३,५; २, ४, ६; ३, ५५, ४; ५, १, [४ (६, २,१)]; ४१, १०; ११; ५०, ३; ६०, २; ६, २, ९; ६, ३; ३३, ३; ४८, ५; ६०, १०; ७, ४,[२; १०, ११५, २]; ८, १२, ९; ३५, ७; ४०, १; ९, ९०, २; १०, २८, ८; ८९, ७; †तै ३, १,११,६; ३,११,२; †कौ १,५२८; २,४९९;७५८; ११६५; जै १, ५४,१०†; ३, ५७, ११; शौ १४, २, ७; पै ५, २२, ७;१८, ७,८; –नात् ऋ १, २९, ६; शौ २०, ७४, ६†; १२७, १४?[1]; पै २०, ६१, ११; –नानाम् ऋ १, ७०, २; ९, ९६, ६; मा १६, १८; का १७, २, २; तै ३, ४, ११,१†; ४, ५, २, १; मै २, ९, ३; ४, १२, ६†; काठ १७, १२; २३, १२†; क २७,२; कौ २,२९४†; जै ३, २४, १०†; –नानि ऋ १, ६५, ४; १०३, ५; १७१, ३; २, ३८, ७; ३, ५१, ५; ५, ५८, ६; ६, ६, ५; ३१,२;३९, ५; ७, ७, २; ८, १, १३; ४३, ३; ९, ३३, १, १०, ६८, १०; ७९, २; ८९, ५; ९३; ९१, ५; †तै १,७,१३,१; २, २,१२,३; †कौ १, ४७८; २, ११४;३३२, †जै १, ५०, २; ३,१२,१;२८, ४; शौ ६, ३०, २; ४५, १; †२०, १६, १०;११६,१; पै १९, ३६, ४; ३८, २; –नाय मा ३०, १९; का ३४, ४, १; –ने ऋ १, ५५, ४; ५८, ५; १४८, ४; २, १४, ९[2]; ४, ७, ६; ७, १, १९; ९, ६, [५;४५, ५; १०६, ११]; ७, [३; १०७, २२]; ६६, ९; ७४, १; ७८,२; ८८,५; ८९, १; १०,४,५;२९, १; ३१,९;१०१, ११; मा ११, ७९; का १२, ७, १४; तै ४,१, १०, २; मै २, ७, ७; ३,८,४; काठ १६, ७; †कौ २, २९१; ४३०;४८०;८२२; †जै ३,२४, ७; ३, ३३, ५; ३६, ५; ४, ४, ३; शौ ८, ६, ११; ११,२,२४; १२, १, ४९; १८, १, ३९†; २०, ७६, १†; पै १, ४२, ३; १०, ६, ९; १६, ८०,१;१०६, ४; १७,५,७; –†नेऽ-ने ऋ ५, ११, ६; १०, ९१, २; मा १५, २८; का १६, ५, ९; तै ४, ४, ४, ३; मै २, १३,७; काठ ३९, १४; कौ २, २५८; जै ३, २२, ५; –†नेभ्यः ऋ २, १, १; मा ११, २७; का १२, २, १६; तै ४, १, २, ५; मै २, ७, २; काठ १६,२; –†नेषु ऋ १,६७, १; ७०, ५; १२८, ३; ३,६,७; २३, १; २९, ६; ३४, ३; ४,७, १; ५,१,५; ८५,२; ८,४३, ८; ६०,१५; ९,७,६; २७,३; ६२, [८ (६.१६,३५; ९,२२,४;६४, ११; ६५, १९)]; ८६,३१;९२, ६; ९६, २३; १०७, १०; १८; खि ४,२, १०; मा ३, १५; ४, ३१; १५. २६; ३३, ६; २६; का ३, ३, ५; ४,१०, २; १६,

a) विप. (गंभरनद्दन्- = गंभारष्ठ-)। b) सपा. तै ३.५, ५.१ मुर्धीयान् इति पाभे.। c) नाप. (इन्र-, उदक- [निघ १, १२], रश्मि- [तु. निघ १,५] प्रभृ.)। < √वद् 'वैकल्पौ' इति मा ८,३। d) पाभे. पृ १५३९ i द.। e) सपा. आपश्री १२,१९,५ वने इति पाभे.।

f) =सपा. ऐआ ५,२,१। शांश्री १८,३,२ यत्नम् इति पाभे.। g) °श्यमन- (भावे < √वम् 'निरासे') > -नम् इति शोधः (द्र. पृ १६२२ m,n,o टि.)। h) नाप. (°धन-)। (√विद् 'लाभे' > कर्मणि) °वेदन-> नैप्र. यनि.। i) शोधः पृ १४६ f द.।

५,७; ३२, १,६; २, ९; तै १, २,८,१; ५,५, १; ४,१,३, ४; ६, १, ११, ३[२]; मै १. २, ६; ५, १; ५; २, ७, ३; ३, ३, ९¶; ७, ८; काठ २, ६; ४, ९; ६, ९; ७, १३Ṣ; १६, ३; १७, १६Ṣ; २४, ६; ३९, १५; क १, १९; ३, ७; ४, ८; २७, ६Ṣ; ३७, ७; कौ १,४६; ५०३; ५१३; २, ३४४; ४८३; ६३८; १०३९; जै १, ५, २; ५२, ७; ५३, ३; ३, २९, १; ३६, ८; ५१, ४; शौ २, ३१, ५Ṣ; १८,२,३६Ṣ; १९,३,२Ṣ; २०, ११, ३; पै २,१५,५Ṣ.

वन-क्रक्ष[a]– -क्षम् ऋ ९,१०८, ७[b].

वन-क्रोश[c]– -शम् पै ६,१४,९.

वनं-कुरण[d]– -णात्[e] ऋ १०, १६३, ५.

वन-पु[f]– -पम् मा ३०,१९; का ३४, ४, १.

‡वन-प्रक्ष[g]– -क्षम्[h] कौ १, ५८०; २,७४४; जै १,५९,३;३, २०, ४.

वन-सद्[h]– -सदे[i] मा १७,१२; का १८,१,१२; तै ४,६,१,४.

वनस्प(स्-प)ति[j]– -तयः मा १४, ३१; १८, १३; ३६,१७; का १५, ९, ४; १९, ५. १; ३६, १, १७; तै १, ६, ५, २; ¶२, ३, १३, ३; ५, ६, ६[२]; ४, ३, १०, ३; ¶५, २, ७,१; ८, ७; ६, ९, ३; १०, २; ७, ४,८,३¶; ५,१७,१; २५,१¶; मै १, ४, २; ६, ५¶; ८,३¶; २, ३, २¶; ५, २[२]¶; ८, ६; ११,५; ६; ¶३, ९, ३;४; ४, १, १¶; ८, ३¶; ९, २७; काठ ५, ५; ¶८, १०; ११;१२,२¶; १७, ५; १८, १०; ¶२६, ३[२]; ४; ७[२]; २८, ४[२]¶; २९, ९¶; ३५, १५; ३९, ८; ४५, १३; क ¶७,६;८; २६,४; २८,१०; ¶४१, १[२]; २; ५[२]; ४४, ४[२]; शौ ८, १२, १; १५, ६,२;१९, ९, १४; पै ९, २३, १३; १२, ७, १; १३, १२, ९; १६, ५३, ५; १३४,१; १५४, १०[k]; १७, २९,११; –०तयः[l] मा ९,१२[२]; का १०, ३, ४; –०तयः तै १, ७, ८, ४[l]; मै १, ११, ३[l]; ७[l]; काठ १४, १[l]; ७[l]; पै १०, १४, ३; –तये मा १०, २३; का ११, ७, ३; तै १, ८, १०, १¶; १५, २; ६, ३, ११, ४[२]; मै २, ६, ६; ३, १४, ४; काठ १५, ५; ८; –तिः ऋ १, ९०, ८;९१, [६; ९, १२,७]; १६६, ५; २, ३, १०; ३, ५३, २०; ८, २०, ५; ५४,४; १०, ११०, १०; खि २, ६, ६; ३, ६, ४; ५, ७, २, ८;११; ३,९;४,१५; मा ४, ११; १३, २९†; २०, ४५; ६५; २१, २१; ४६;५६[२]; ५८; ६०; २८, २०; २३; ४३; ४६; २९, १०; ३५†; का ४, ५, १; १४, ३, ३†; २२, ४, १०; ६, ११; २३, २, १०; ५, ४; ६, ९[२]; ११; १३; ३०, २, ९; १२; ४, ९; १२; ३१, १, १०; ४,११†; तै १,२,२,३[m]; ३, ६, १; ३, ४, ११, १†; ४, २, ९, ३†; ५. १, ११, ४¶; मै १, १०, ९¶; २, ७, १६†;

[a]) विप. (°द्रोणीयजल-विपाटन- [सोम-])। उस. उप. <√°क्रक्ष् 'विदारणे' (तु. क्रकच-, ऋ ९, ९६, ६ सोमस्य वनस्पतित्वोपचारश्च)।

[b]) पामे. वनं-कुरण- टि. द्र.। [c]) नाप. (रक्षो-विशेष-)। उस.।

[d]) विप. [जलस्रावकृत्- (मेहन- =मेढ्र- [तु. सा.; वैतु. GW. प्रमृ. नाप. =शरीराङ्ग-विशेष- इति ?])]। उस. उप. < √कृ (=√क्षर् 'क्षरणे') + ल्युट् प्र. उसं (पा ३.२.५६)।

[e]) सपा. आपमं १, १७,५ ?वलंकरणात् इति पामे.।

[f]) नाप.। उस. उप. <√पा 'रक्षणे'।

[g]) वन-क्रक्ष- इत्यनेन सन्नादना द्र.। उप.! सा. < √प्रष् वा प्र√कृ वा (तु. भव.), वि३. प्र-क्ष- (<प्र√क्षि इति ?), भ. < √प्रच्छ् 'पूजायाम्' वा √पृच् वेति। < √प्रक्ष् (= √पृक्ष्) + कर्तरि अच् प्र. इति मतम्।

[h]) विप. (अग्नि-)। उस.।

[i]) सपा. मै २, १०, १ क २८, १ वनर्षदे इति, काठ १७, १७ वनृषदे इति च पामे.।

[j]) नाप. (वृक्ष-), व्यप. (देव-)। पस. नावग्रहः। वनस्य पति-> यनि. (तु. भुवनस्पति-; वैतु. पा ६,१ १५७; २, १४० पस. उप. पति->स्-पति- इति, उभयपद-स्वरश्चेति ?)।

[k]) सपा. शौ ११,७,२० वनस्पतिः इति पामे.।

[l]) परस्परं पामे.।

[m]) =सपा. आपश्री १०, १०,६ प्रमृ.। माश्री २, १, २,१६ वानस्पत्यः इति पामे.।

३, १०, ४¶; ११, १; ३; ५[३]; ११; १६, २; ४, १२,६†;१३, ३†; ७; ८[२]; ९[२]; काठ ३, ३; १६, २०†; १८, २१; १९, १३[४]; २३, १२†; २६, ३¶; ३८, ६; १०; ३९,३†; ४६, २; क २, १०¶; कौ २, ५५२†; जै ३, ४२, ८†; शौ ४, ३, १; ५, १२, १०†; ६, ८५, १; ८, ७, १६; १०, ३, ५[a]; ८[a];११; ११, ७, २०[b]; १२, ३, १५; पै १, २६, १[c]; २, ८,१; १६, १३, ६; ६४, १; १७, ३७, ५; १९, ६, १; ४५, ७†; –¶तिना काठ ३५, १९; क ४८, १७; –तिभिः ऋ ७, ३४, २३; तै २, ३, १०, ३; ५, ३,११,१¶; ¶७,४,३,१[२]; ५; काठ ११,७; पै ७, १४, १; –तिभ्यः ऋ ६, ४७,२७; मा १७,१; २२, २८; २९; २४, २३; २९, ५३†; का १८, १, १; २४, १५-१६, १; २६, ५, ३; तै १, ८, १३, ३; ४, ६, १, १; ६, ६†; ७, ३, २०, १; मै १, ३, ३५; २, ५, १¶; १०,१; ३, ९,४[२]¶; १२, ७, १०; १६, ३†; काठ १५, ३; १७, १७; ३०, ५[४]; ४३, १०; ४६, १†; क २८, १; शौ ६, १०, १; १२५, २†; १९, ३, १[d]; पै १५, ११, ६†; १६, १४,७; १७, २१,७; १९, २७, ५; –तिम् ऋ ६, ८८, १७; ९, ५, १०; १०, १०१, ११; मि ५, ७,१, ११; २, ८; मा २१, ३९; ४०; ४६; २८, १०; ३३; का २३, ४, ११; १२; ५, ४; ३०, १, १०; ३, १०; मै १, १०, ९¶; ३, १०, ४¶; ११, २[२]; ४, १३, २; ७; काठ १५, १३; १८, २१; ३६,३¶; पै ७, १९, १; ९; १४, ३, ७; –तिपु तै २, ३, १३, १; ¶६, १, ४, १; २, ८, ४; मै १, ६, २[२]; ११, ६¶; २, ३, १; ¶३, १, २; ८, ५; काठ ११, ११; २३, ४¶. ¶२५, ६; १०; २६, ३¶; ३४, ५¶; ३९-४०, ५; ¶क ३६,१; ३९,४; ४०,३; ४१,१; –०ती ऋ १, २८,८; –तीन् ऋ १, ३९, ५; १५७, ५; ३,३४, १०; ५, ७, ४; ४१, [८; ४२, १६]; ८४, ३; ८, २७,२; १०, ६०, ९; ६४, ८; ६५, ११; खिसा १५, १०[e]; मा ११,४५; १३, ७[e]; का १२, ४, ८; १४, १, ७[e]; तै २, ५, १, ३¶; ४, १, ४, ३; २, ८, ३[e]; ५, १,५, ६; ६, १, ४, १¶; ७, ३,१४, १; ४, ३, २¶; मै १, ४, ४; १०, ५¶; २, ५, ९¶; ७,४; १३, १३; ¶३, ६, ८; १०,७; ¶४, १,१; १३; १४, ५†; काठ १०, १२†; १६, ४;१५[e]; १९, ५; २३, ४¶; २५, ८¶; ३१, १०¶; ३५, १४†; ३६, १¶; ४३,४; क २५, ६[e]; ३०, ३; ३६, १¶; ४०, १¶; ४७, १०¶; ४८, ११†; शौ १, १२, ३; २४, १[e]; ३, २१, १; ४, २६, ५; ६, १७, २; ८,८,१४; १२,१; ९, ३,११; १०,३,१३; १४; ११, ८, १; ११,२४; २०, ११, १०†; पै १, १७, ३; ३, १२, १; ४, ३६, ४; १५, १३, १; १६, ३०, ४; ४०, ३; ६४, ३; ५; १३४, १; १९, १, १२; ४, ८†; –तीनाम् ऋ ८, २३, २५; मा ९, ३९[f]; १२, ३७; २४,३५; का ११, ३,१[f]; १३, ३, ८; २६, ७, ५; तै १, ८, १०, १[f]; ४, २, ३, ३; ¶५, १, १, ४; १०, २; २, ५,६;५, १५, १§; ¶६, ३, ३, ४[२];५[२]; मै २, ६, ६[f], ७, १०; १५[g]; ¶३, १, २[२]; ९; २,४[२]; ९, ३; १४,१६; ४, १,१३¶; ५,५¶; ९, १०; काठ १५,५; १६,१०; ¶१९, १; १०; ३१,१२¶;४७, ५; क २५, १; २९-३०, ८¶; शौ १, ३५, ३; ४, ४,५; ५, २४, २; २५, ७; ८, १२, २; १२, १, ५७; १५, ६, ३; १६, ८, १८; पै १, ८३, ३; ४, ५, ५; १३, २, ६; १४, १०; १५, ७, ८; १६, १३४, १; १७, ६, ६; १९, २२, ३[g]; –†०ते ऋ ३, ४, [१०; ७, २, १०]; ८, १;६; ११[h]; ६, ४७, २६; १०, ७०, १०; मा २७, २१; २९, ५२; का २९, २, ११; ३१,२, ९; तै १, ३, ५,१[h];४.१,८,३; ६, ६,५; ६, ३, ३,३[h]; मै १, २, १४[h]; २, १२, ६; ३, १६, ३; ४, १३, १; ७; शौ ५,२७,

---

[a]) सपा. पै १६, ११,५,१ पृ...वनिः इति पाभे.।
[b]) पाभे. पृ २७०१ k द्र.। [c]) सपा. ०तिः<> ०तिन् इति पाभे.। [d]) पाभे. पृ ११५५ c द्र.।
[e]) सपा. वनस्पतीन् अनु (शुअ ३, ४१ च) > वनस्पतीनाम् इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ१०७७ a द्र.। [g]) पाभे. पृ१५८७ n द्र.।

११; ६,१२५,१; १२,३,३३§; –०ते ऋ १, १३, ११; २८,६; १४२,[(१०५, १४) ११;१८८, १०]; २, ३७, ३; ३, ८, ३; ५, ५, १०; ७८, ५; खि ५,७, २, ७; ९; २२, ७; मा ४,१०; ५,४२;४३‡[a/b]; का ४,४,४;५, १०,३;५‡[a/b]; मै १,२,११; २, ७,१६†;४,१३,१†;७; काठ २, ३;३,२[2];‡[a/b];१५,१२[2]†;१८, १७†; २१[2];†;२६, ३[2]; ‡[a/b]; ३५.१९†;४६,१†; क१,१५;२, ९[2];‡[a/b];२९,५†;४१,१†;४८, १७†; शौ २, ९, १; ६,१२७, १; १४, २, ५०; १८,३, ७०; १९, ३१,९;३४,९; २०, १३६, ६; ७; पै १, ६६, १; ९०, १; २, १०,१; ७, १९, ६; ७; ९, १, ११†; १०, ५, ९; ११, ३, ९; १५, ११, ८†; १७, ३९, ३; १८, १३,७; १९, ४२, ४; –तेः खि ५, ७, २, ८; १०; मा २१, ४६; ४७; का २३, ५, ४;५; मै ४, १३,७[2]; काठ १८, २१[2]; –तौ ऋ ६, १५, २; ८, ९, ५; खि २, १०, ५; शौ ३, ५, ३; २०, १३९, ५†; पै २, ३४, ३; ३, १३, ३.

वानस्पत्य, त्या[c]– –त्यः मा १, १४; १५; का १, ५, २; ४; तै १, १, ५, २; २, ६, ४, १; मै १, १, ६[2]; २,२; ४, १, ६[2]; काठ १, ५; ३१, ४; क १,५; ४७, ४; शौ ५, २०, १; २१,३; १२, ३, १८; पै ९, २४, १; १७, ३७, ८; –त्यम् तै १, १, ५, २; काठ १, ४;५; ३१, ३; ४; क १, ४; ५; ४७, ३; ४; –¶त्यया काठ ३५,१९; क ४८, १७; –त्या मै १,१,४; –त्याः ¶तै ५, ७,२, ३; ६, ३, ११, ३; शौ ३, १०, ५[d]; १२, १, २७; १५, ६, २; पै १, १०५, १[d]; ८, ९, ११; ९,२३, १३; १७, ३,८; –०त्याः पै ५, १६, ३; १०, १४, ४; –त्यान् शौ ३, ६,६[e]; ८, ८,१४; ११, ११, २४; पै १६, ३०, ४; –त्यानाम् शौ १५, ६, ३; १६, ८, १९; पै १, ६६, २; १७, २४, ८; –त्येभ्यः पै १७, २१, ७; –त्येषु शौ १४,२,९; पै १८, ७, १०.

?वना[f]– –ना ऋ ३, १,१३.

वने-जा[g]– –जाः ऋ ६,३, ३; १०,७९,७.

वने-राज्– –राट् ऋ ६, १२, ३; मै ४,१४,१५†.

वने-षाह्[g]– –षाट् ऋ १०,६१, २०.

वन्य[g]– –०न्य तै ५, ५, ९,१; मै २, १३, १२; काठ ४०, ३; –न्यः तै ५, ५, ९,२¶; –न्यम् ऋ ९, ९७, ४५; –न्याय मा १६, ३४; का १७,५,३; तै ४, ५, ६, १; मै २, ९, ६; काठ १७, १४; क २७, ४; शौ ६, २०, ३.

३†वन्[h]– –ना ऋ ३, ९,२; कौ १, ५३; जै १, ५, ९.

वन्-धिति[i]– –तिः ऋ१,१२१,७.

वनद्[j]– –नदः ऋ २, ४,५.

वनन– –नम् पै २०, ६१, ११.

वनन्व(न्‌न्व)त्[k]– –न्वतः ऋ ८, १, ३१; –न्वति ऋ ८, १०२,

[a]) पाभे. पृ १५८७ n द्र.।

[b]) देव-वनस्पति– (पस.। देव-बर्हिस्-) > –०ते इति शोधः (तु. पृ २२८३ h)।

[c]) विप. (वृक्ष-, अधिषवण- प्रमृ.) च नाप. च। प्राग्दीव्यतीयार्थेषु ण्यः प्र. (पा ४, १,८५)।

[d]) सपा. हिगृ २,१४,४ मागृ २, ८,४ उलूखलाः इति, मंत्रा २, २, १३ आपमं २, २०, ३४ औलूखलाः इति च पाभे.। [e]) सपा. पै ३,३,४ विभिन्नत्विन इति पाभे.।

[f]) *विप. (वनोद्भवा- [सुभगा- = *अरणी-, समिध्- वा]; वैतु.वें. सा. GW.GRV.प्रमृ.नाप [अरणि-])। वन्या– इति शोधः। शेषं सस्थ. सुभगा– इत्यत्र द्र.। [g]) विप. (अग्नि-)।

[h]) = २वन-। अन्तोदात्त- (पा ६, १,१६०) इति ततो विशेषः (तु. या [४,१४] प्रमृ.; वैतु. ORN. वन्– > तृ१ यनि. इति)। [i]) विप. (इन्धन-भोजन-[अग्नि-])। बस.।

[j]) नाप. (स्तोतृ-)। धा. *स्तुतौ वृत्तिः (= √पन्)। कर्तरि अदिः प्र. उसं. (पाउ १, १३०)। 'यत् (यदा) मे (मदर्थं) वनदः (स्तोतारः) अभ्वं (*स्तोत्रं) पनन्त, न (*अथ [अग्निः प्रसन्नः सन्]) उशिग्भ्यः (स्तोतृभ्यः) वर्णम् अमिमीत' इति वा. (तु. सा., [व्यु. अंशमात्रे] PW. PG [३,१२०] प्रमृ.; वैतु. वें. GW. OV. <२वन– + √अद् इति, सा. [पक्षे] <अव √नद् इति, स्क. दु. [या ६,१७] वन– [हविस्-] + द्- [< √दा 'दाने'] इतीव च)। *नदः इति प्र३ (वैतु. वें GW. OV. ५१)।

[k]) विप. (वन्दन-वत्- [स्तोतृ-], अर्थः ? [अदत्-])। वनन– (भाप.) > *वनन-वत्– > *न्-वत्– (तु. पपा., [द्वितीये मन्त्रवर्णे] वें. सा. GW. PW. GRV.;

१९; १०, ९२, १५.

वृनन्वती[a]– -०ति ऋ ७, ८१, ३; –ती ऋ ८, ६, ३४.

१*वृनर्[b]– > १वनर्-गु[c]– -गुः ऋ १, १४५, ५[d]; –गुभिः शौ ४,३६,७[e]; –गू ऋ १०,४,६[f].

वनर्-सद्[g]– -सदः ऋ २, ३१, १[h]; १०, ४६, ७[i]; मा ३३,१; का ३२, १,१; –सदम् ऋ १०, १३२,७[j]; –सदे[k] मै २, १०,१; क २८, १.

२*वनर्[l]– > २वनर्-गु[m]– -गवः कौ ३,४,९; जै २, ४,३.

†वृनस्[n]– -नसा ऋ १०,१७२, १; कौ १, ४४३; जै १, ४६,७.

वनि[o]– -निः शौ ५, ७, ३; पै ७, ९, ४; –निम् शौ ५, ७, २; ६; १२. ४, ११; पै ७, ९, २; ८;१३,१०,७?[p];१७,१७,१.

वृनितृ– -ता ऋ ३, १३, ३.

†वृनीवन्– -वानः ऋ १०, ४७, ७; मै ४, १४, ८.

वनु– -नुम् ऋ १०,७४,१[q]; –नून् ऋ ४, ३०, ५[r].

वनुप[s]– -पा (?पाः) ऋ ९,९१,५.

†वनुस्[t]– -नुषः ऋ १, १५०, ३; ३, २७, ११; ४, २२, [९; ७, २५, ३], ६, ६,६; २५, ३; ७, ३८, ५; ८, २५, १५; ९, ६४, [(१, २६, ४)२९]; १०, ९६,१; कौ २,५[u]; जै ३,१,४[u]; शौ २०, ३०, १; –नुषाम् ऋ ४, ५०, [११; ७, (६४,५; ६५,५) ९७, ९]; ६,६८,६; ७,२१,९;८३,५; –नुषे[v] ऋ ४, ४४, ३; शौ २०, १४३,३.

√वनुष्य[w], †वनुष्यति ऋ ७, ८२,१[x]; तै २, ५,१२,३; मै ४, १२, ४; †वनुष्यात्[y] ऋ ६,५, ४; क ४८,१३.

†वनुष्यते[z] ऋ ९, ७,६; कौ २, ४८३; जै ३, ३६,८.

†वनुष्यत्– -ष्यतः ऋ १, १३२, [१; ८, ४०,७]; २,२५, १; २; २६, १; ६, १५, [१३;

वेतु. [प्रथमे मन्त्रवर्णे] वें. सा. ORN. PG [३,१९९] Brug [२,३,२५०] √वनन्व् > प्रपु१ इति)।

[a]) विप. (उपस्-, मति-)।

[b]) भाप.। धा. *दीप्तिहिंसयोः वृत्तिः।

[c]) तस. उप. (√गृ [=*√कृ] 'करणे' > कर्तरि) *गर्स्- > गु-। [d]) विप. (*दीप्ति-कृत्- [वैद्युताग्नि-])।

[e]) नाप. (*हिंसाकृत्-)।

[f]) नाप. (*अग्निदीपनौपयिक- काष्ठपाषाणान्यतर-?)। वेतु. या [३, १४] प्रभृ. पूप. = वन- (अरण्य-) इति, उप. च < √गा 'गतौ' इति च?।

[g]) तु. GW. WAG [१, २८४ c, २८५ b]; वैतु. पपा. ऋप्रा [४, ८६] प्रभृ. यनि. = वन-सद्- इति।

[h]) विप. (अर्थः? [*रथ])। सस्य. ?रयम् > रयान् इति शोधः। 'यदा तेऽरनदीया रथाः वय इव वरमनः प्रसान्' इति वा।

[i]) विप. (अर्थः? [अग्नर- = ज्वाला-])। शेषं सस्थ. सोम- इत्यत्र द्र.।

[j]) विप (अर्थः? [रथ-])। मस्थ. ?ता नः > तव: (= सद् [तदा], नः) इति, ?कणूकयन्ती– > -न्तीभिः इति च शोधौ द्र. (वैतु. पपा. प्रभृ यनि. एवेति?)। 'तदा नः *कणूकयन्तीभिः (*स्तुतिभिः [प्रसन्नाभ्यां सद्भ्यां]) स्वेनः अंहसः नशे' इति वा।

[k]) पाभे. पृ २७४१ i द्र.।

[l]) नाप. (*स्तोतृ-)। धा. स्तुतौ वृत्तिः।

[m]) विप. (*स्तुतिकृत्- [पुरुष-])। बस. पूप. स्वरः। शेषं c टि. द्र।

[n]) भाप. (संभक्ति-, प्रीति-)। भावे असुन् प्र.।

[o]) भावे इः प्र.। [p]) शोधः पृ २५१६ k द्र.।

[q]) नाप. (*स्तोत्र-)। धा. वन्दने वृत्तिः (वैतु. हिंसने वृत्तिं कृत्वा वें. सा. भाप. इति, GW. विप. इति च!)।

[r]) नाप. (शत्रु-)। धा. हिंसने वृत्तिः।

[s]) नाप. (*स्तोत्र-)। धा. स्तुतौ वृत्तिः (वैतु. पपा. प्रभृ. °पा इति, = हिंसक- इति कृत्वा वें. सा. प्र३, GW. प्रभृ. वनुस्– > तृ१ इतीव)।

[t]) विप., नाप.। कर्तरि उसिः प्र.। धा. संभजनहिंसनयोः वृत्तिः। [u]) पाभे. पृ २४४९ b द्र.।

[v]) नाप. (वैतु. वें. सा. भाप. इति?)।

[w]) धा. यक. क्रोधे, हनने वृत्तिः (तु. निघ २,१२;४,२)।

[x]) सस्थ. दीर्घ-प्रयज्युम् अति इति पाठः (तु. पपा., या [५, २] प्रभृ.)? 'दीर्घा (संतता) प्रयज्युः (प्रयजनशीला) *मतिर् यस्य (तं) यो वनुष्यति' इति वा, स्यादिति कृत्वा दीर्घ– + प्रयज्यु-मति– > बस. *दीर्घ-प्रयज्युमति– > -तिम् इति शोधः। सस्थ. दूढ्यः इति पाठोऽपि? °ढ्यम् इति च शोधः (तु. या ५, २)। एतदनु पृ ७४ l यद् गतं तन्नेष्टम्, अति इत्यस्यैव शोधिते पाठेऽभावात्।

[y]) पाभे. पृ २५२ i द्र.।

[z]) धा. संभजने वृत्तिः।

(७, ४, ९]; ७, १, १५; ५६, १९; ९, ७७, ४; मै ४, १४, १०; १८; –ष्यता ऋ ९, ६३, ११; –ष्यताम् ऋ ६, ६२,१०; –ष्यन् ऋ ६,६,६; कौ १,३३६; जै १, ३५.५.

वन्र्[a]–>वनृ-षद्– -षदे काठ १७, १७[b].

?वने[c] ऋ ९,८८,२.

†वन्तु– -तारः ऋ ३, ३०,१८; ७, ८, ३; काठ ८, १७.

वन्त्री– -न्त्रीः मै ४,४,२¶.

†वन्वत्– -न्वते ऋ २, २१, २; –न्वन् ऋ १,१२१,९; ६, १२, ४; १६,२०; २६[d]; १८, १; ८, ३१, ३; ९, ८९,७; ९६,८;११; १०, ६१, २; मा १९, ५३; का २१, ४, ३; तै २, ६, १२, १; मै ४,१०,६; काठ २०-२१, १४; –न्वन्तः ऋ २, ४,९; ६, १६, २७; ९, ६१, २४; जै ३, ४४, ७; –न्वन्ता ऋ ७, ८३, ४.

वन्वान,ना– -नः ऋ ३, ८, २; ५, २९, ९; मै ४, १३, १†; काठ १५, १२†; शौ ५, २०, ९; पै ९, २४,९; –नाः ऋ ७,८८, ४; मा १०, ४[e]; का ११, २, ४[e]; तै १, ८, १२, १[e]; मै २, ६, ८[e]; ४, ४, २[e]; काठ १५, ६[e]; –‡नासः[f] कौ १, १७५; जै १, १९, १.

ववन्वस्– -न्वांसा ऋ १०, ६१,४; –न्वान् ऋ १०,२७,९.

†वन् (वप्रा.)– वंसु[g] ऋ ९, ५७, [(३८,४) ३; ८६, ३५]; कौ २, १११३; ‡वना[h] कौ १, ७४; जै १, ८, २; वनाम्[i] ऋ १०, ४६,५.

१वन–,२वन–, ३वन– √वन् द्र.

?वनंकर[j]– -रम् शौ २०,१३६, १३.

वनंकरण–,वनद्–,वनन– √वन् द्र.

वनना[k]– -नाः ऋ ९, ८६, ४०.

वनन्वत्–, १वनर्–,२*वनुद्– प्रमृ., वनस्पति–, ?वना–, वनि–, वनितृ– √वन् द्र.

वनिन् (वप्रा.)[l]– -†निनः ऋ १, ३९, ३; ५८, ४; ९४, १०; १३०, ४; १३९,१०; १४०,२; ३, ४०,७[m]; ६,१३, १; ७, ४, ५; ३४, [२५; ५६, २५ (१०, ६६, ९)]; ३५, ५; ४३, १; ८, ३, ५; १०, ७३,८; ९१,६; १३८, २; कौ १, २४९; २, ९३७; ११७४; जै १, २६, ७; ४, २३, ४; शौ १९, १०, ५; २०, ६, ७; ११८, ३; पै १२, १, १०; १३, ८, ५; –निनम् ऋ १, ६४, १२; ११९, १; ६, ८,५.

वनिन (वप्रा.)[n]– -नः ऋ १, १८०, ३[o]; –नानि ऋ १०, ६६, [(७, ३४,२५; ५६,२५) ९].

---

[a]) =१वनर्–। [b]) पाभे. पृ २७४१ *i* द्र.।

[c]) तुमर्थे केन् प्र.। 'नाहुष्याणि त्रिरवा जाता (सर्वे मानवाः) स्वर्षातौ (सुखलाभं निमित्तीकुर्वाणाः) ईं (सोमम्) ऊर्ध्वा [=°र्ध्वं (क्रिवि.[*°र्ध्वं न°>*°र्ध्वन्न°>°र्ध्वा न°])] नवन्त (स्तुवन्ति) वने (यथाऽसौ तान् संभजेतेति)' इति वा. [वैतु.सा. त्रिर. (वननीय- [स्वर्षाति-]), WAG [३, १३० *c*], ORN. वनृ–> वनः [पुं. प्र३] इति ऊर्ध्वाः इति च पदे इति, GRV. 'वने [द्रोणे] नवन्त [अवनमयन्ति]' इतीव ?)]।

[d]) =सपा. तैब्रा २,४,६,२। काठ २६,११ वर्धन् इति पाभे.। [e]) पाभे. पृ १७१२ *c* द्र.।

[f]) पाभे. पृ २३२० *c* द्र.।

[g]) जलार्थे नाप. सतः सत२ (तु. प्रथमे स्थले वें. सा.; वैतु. GW. प्रमृ. =वृक्ष-) विभक्तिस्वरापवादः उसं. (पा ६, १, १८२)। < √*वन् (=√*वन्द् =उन्द्) '*क्लेदने'। वा. सस्थ. श्येन- इत्यत्र टि.।

[h]) नाप. सतः तृ१। <√वन् 'संभक्तौ'। सस्थ. ?नुयन्तम्>नुयत्–>-यन्, तम् इति द्वि-पदः शोधः। अनुपदं वनाम् इति पाभे. द्र.।

[i]) नाप. [जल- (तु. ऋ ३,१,१३; वैतु. PW. WAG [३,७ *b*] प्रमृ. =काष्ठ- [तु. ऋ २,१, १४], सा. विव. ग. वनम् [द्वि१] इति पाठः इति ?)। विभक्ति-स्वरः (पा ६, १,१६८)। पाभे. *h* टि. द्र.।

[j]) तु. BW. BC.; वैतु. शंपा. सात. च अमतं परे इति।

[k]) नाप. (*जल-)। < √वन् (=√उन्द्) 'क्लेदने' (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. स्तुत्यवाक्-कामनान्यतरार्थे <√वन् 'संभक्तौ' इतीव ?)। 'मध्वः (सोमस्य) ऊर्मिः (ओघः) वननाः (द्रोणस्थानि जलानि) उद्-अतिष्ठिपत् (उद्वर्धयति [फेनिलीकरोति])' इति वा.।

[l]) विप. नाप (वृक्ष-)। यनि. प्राति. तद्धितवृत्ति (<२वन-) वा, कृद्वृत्ति (<√वन्) वेत्युभयथावादः।

[m]) =सोम-लता- (तु. MW.)।

[n]) नाप. (वृक्ष-प्रमृ.)। वनिन्– इत्यनेन सन्त्याया स्यु. द्र.। [o]) नाप. (सोम-)। < √वन् 'मदे'।

वनिष्ठु,ष्ठु[a]- -ष्ठुम् मै ४, १३, ४; काठ १६, २१; -ष्ठुः मा १९, ८७; ३२, ९; का २१, ६, ८; ३२, ७, १; तै ५, ७, १७, १[b]; मै ३,११,९; काठ ३८,३; ५३, ७[b]; शौ ९, १२, १२; १०, ९, १७; पै १४, ३, १८; १६, १३७, ७; १३९, १३; -ष्ठुना त्रि ५, १५, १३![c]; मा २५, ७[b]; ३२, ८; का २७, ७, १[b]; ३१, ६, १; मै ३, १५, ९[b]; -†शोः ऋ १०, १६३, ३; शौ २, ३३, ४; २०, ९६, २०; पै ४,७,४; -ष्ठौ पै १६,१४८,८.

वनिष्ठ- √वन् द्र.

†वनिष्ठा[d] शौ २०, १३१, १२.

वनीयस्-,वनीवन्-,वनु- √वन् द्र.

†वनुन एकधा पै १८,२५,९.

वनुष-, √वनुष्य, वनुस्-, वनृ-, †वने, वनेज्ञा- प्रमृ. √वन् द्र.

†वनोर्धम् पै ३, ३७, १.

वन्त √वन् द्र.

†वन्तः पै १५, १२,७.

†वन्ताकृतुमनातु पै २,७१, ४.

†वन्तामुयन्तम्[e] पै १५,२२,५.

वन्तृ-, वन्त्री- √वन् द्र.

√वन्द्, †वन्दते ऋ १,१७३,१२;४, ५०, ७; ७, ७३,२; मा ३,४६; का ३, ५, ३; तै १, ८, ३, १; मै १, १०, २; काठ ९, ४; †वन्दते १०, ११५, ८; क ८, ७; वन्दे ऋ ५, २८, ४; शौ १९, ४९, ५; †वन्दे ऋ १, १४७,२; मा १२,४२; का १३, ३, १३; तै ४, २, ३,४; मै २, ७, १०; काठ १६,१०; क २५, १; ऽपै १४,४,५; †वन्दामहे ऋ ४, ५७, ६; शौ ३, १७, ८; वन्दस्व ऋ १, ३८, १५; ५, ५८, २; ८, २०, २०; †वन्दस्व ऋ ८,२०,१४;४२,२; १०,३०, १०; मै १,२, १३; काठ १७, १९; वन्देत कौ १, २८८; जै १, ३०, ६.

ववन्दे ऋ १०, ६५,[१५; ६६, १५]. ववन्द ऋ ६, ५१, १२; ६३,३; ववन्दिरे ऋ ३,५४, ४; †विवन्दिम ऋ ५,२५,९; जै ४, २८, ४; †वन्दिषीमहि[f] ऋ १, ८२,३; मा ३,५२; का ३,७,२. वन्दि ऋ १०, ६१,१६.

वन्दद्-> ‡वन्दद्-वीर[g]- -राय कौ १,३६०; जै १,३८,१.

†वन्दध्यै ऋ १, २७, १; ६१, ५; ३,४,३; कौ १, १७; २,९८४; जै १, २, ७; ४, २४, ५; शौ २०, ३५, ५.

१वन्दन- -नानि ऋ ३, ४३, ४.

वन्दन-श्रुत्[h]- -श्रुत ऋ १,५५, ७.

वन्दने-ष्ठा[h]- -ष्ठाः ऋ १,१७३, ९.

२वन्दन[i]- -नः ऋ १, ११९,६; -नम् ऋ १, ११२, [५; ११८, ६]![j]; ११९, ७; १०, ३९, ८; -नाय![k] ऋ १, ११६, ११; ११७, ५.

†वन्दमान- -नः ऋ १, २४,११; ३, १८, ३; ५, ३, १०; ७, ६, १; ८, २२,१३; १०, १४९,५; मा १८,४९; २१, २; का २०, २, १२; २३, १, २; तै २, १, ११, ६; ४, २,५,४ऽ[l]; ५, ७, ६, ४; मै ३, ४, ८; ४, १४, १७; काठ ४, १६; ४०, ११; शौ ३, १५, ३; ७, ६२,१ऽ[m]; -नम् ऋ २, ३३, १२![n]; -‡ना![o] कौ १,७८; जै १,८,६.

[a]) नाप. (शरीराङ्ग-विशेष-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः । इति पाभे. । [c]) ष्ठु° इति पाठः ? यनि. शोधो वा स्वरभेदो वाऽन्वेष्यः ! ।

[b]) पपा. °ष्ठुः<>°ष्ठुना (वाधौ ३,४,५,१२ च)

[d]) वनिष्ठु- > -ष्ठुना इति शोधः [द्र पपा. नि (५, १५,१३ [द्र. पृ ९१० m]); वैतु. शंपा यनि, -ष्ठा इति स्वरतः शोध इति च !]।

[e]) भुरण्- (=भर. [भुज-]) > -ण्यन्त् इति शोधः ।

[f]) पाभे. पृ २०१२ e द्र.।

[g]) व्यु. पाभे. ब पृ १०१६ b,c द्र. । म. स° इत्येव ।

[h]) विप. (स्त.) । उप. उप. कद. द्विपदं द्विस्वरत्व द्र. ।

[i]) व्यप (ऋषि-) । मा. प्रमृ. कर्तरि कृत् । १वन्दन-> (°वन्दनमय- > वैप्र. °वन्दनाय->) यनि. इति, यद्वा °वन्द-(=१वन्दन-)+(√नी> भावे) नाय-> यग. °वन्द-नाय- इति । [j]) पाठः ? °वन्दनाय-> -यम् इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. अन्ये सरथ. स्यंद् > शुभ्र इति शोधः इति) । [k]) वन्दन- + अरि-> यग. °वन्दनारि-> -रिम् इति शोधः । [l]) पाभे. पृ २२०४ n द्र. । [m]) पाभे. पृ २५०६ j द्र. ।

[n]) -नः इति शोधः (तु. Delbrück [Vedische Chrestomathie]; वैतु. वै. मा. GRV. प्रमृ. नि. [निगृह्य] इति !) । [o]) °नः इति शोधः (तु. पपा. ऋ ७,६,१; पृ २०८० c,h) ।

†वन्दारु[a]– -रु ऋ ४,४३,१;५,१, १२; ६,४,२; मा १५,२५; का १६, ५,६; तै ४,४,४,२; मै २, १३,७; ४.१४,१५; काठ७,१२; –रुः[b] ऋ १.१४७,२; मा १२,४२; का १३, ३, १३; तै ४,२,३,४; क २५, १: –‡रुम्[b] मै २, ७, १०; काठ १६, १०.

वन्दितु– -तः शौ १, ७, १[c].

वन्दितृ– -ता ऋ १०, ३३, ७; –तारम् ऋ २, ३४, १५; –तुः ऋ ९, ९३,५.

वन्द्य,न्द्या– -†०न्द्य ऋ १, ३१, १२; ७९, ७; मा ३४, १३; का ३३, १, ७; कौ २, ८७४; –†न्द्यः ऋ २,७, [४ (७, १५, १०)]; ४, ५४, १; ९. ७, २; १०, ४, १;११०, ३; मा २९, ३S; २८; का ३१, १, ३S;४, ४; तै १, ३, १४, ५; २, ५, १२, ४; ५, १,११, १S; मै ३, १६,२S; ४,१३, ३; काठ १६, २०; ३४, १८; ४६, २S; कौ २, ४७९; जै ३, ३६, ४; ४, १२, ४; शौ ५, १२, ३; ६, ९८, १S; –न्द्यम् पै १९, ३२, १७![d]; –न्द्या ऋ १०, ६३, २; –न्द्याम् पै १३, ५, १९; –न्द्यासः ऋ १,९०,४;१६८,२; –न्द्येभिः ऋ ५,४१,७.

?‡वन्दद्वारा[e] कौ १,७८; जै १,८,६.

१,२वन्दन– √वन्द् द्र.

३वन्दन, ना[f]– -नम् ऋ ७, ५०, २; –ना ऋ ७, २१, ५; शौ ७, १२०, २; पै २०, १७,८.

?वंदं पै ८, १, १०.

वन्दमान– √वन्द् द्र

?वन्दे[g] शौ १९,४९,३; पै १४,४,३.

?वन्दे दारुम्[h] ऋ ७, ६, १.

वन्धुर्[i]– -न्धुरः ऋ १, ३४, ९; –रा ऋ ३, १४, ३[j].

वन्धुर[k]– -रम् ऋ १०, ११९,५; –रे ऋ १, १३९, ४; ६, ४७, ९; –रेषु ऋ १, ६४, ९.

√वन्धुराय > †वन्धुरायु[l]– -युः

---

a) विप., नाप.। आरुः प्र. (पा ३, २,१७६)।

b) सपा. °रुः (ऋप्रा ५, ३९ शुप्रा ३, ७३ च)<> °रुम् इति पाभे.। c) सपा. पै ४,४,१ स्तुतः इति पाभे.।

d) वन्ध्यम् इति मूको.।

e) विप.। पपा. नावग्रहः। (√*वृध् 'स्तुतौ'> कर्तरि, वीप्सायां च) *वर्धद्-वर्धत्–+*वन्दमानः> नैप्र. *वर्धद्वारवन्द°> यनि. [तु. ?वन्दे दारुम् इत्यत्र टि. यत्र सपा. ऋ [७,६,१] *वर्धद्-वर्धत्– इत्यस्य स्थाने *वर्धुद्-वर्धुत्– इतीव मौलिकं प्राति. व्यकल्पि (तु. पृ २२०४ *m* टि.; वैतु. सा. भ. वन्दु-द्वार– इति कृत्वा बस. पूप. भाप. इति, वित्र. प्र'''वन्दत् [क्विप] इति वार–> -रा [द्वि१] इति च?, PW. BS. प्रभृ. वन्दद्-वार– [तु. वन्दद्-वीर– प्रभृ.]> -रा इति)]। तु. पृ २७४६ *o*।

f) नाप. न. (रोग-, तद्रूप-रक्षस्-), स्त्री. (लता- [शौ. पै.])। व्यु. ?।

g) व(न्य>)न्द्या–> -०न्द्ये इति W. WI प्रभृ. (तु. केचन मूको.; वैतु शंपा. सात. च यनि. इति, सा. वदा–>०वदे [सर्वैः अभिष्टूयमाने!] इति?)।

h) (√वृध् '*स्तुतौ'> कर्तरि *वर्धुत्–> वीप्सायाम्) *वर्धुद्-वर्धुत्– [वन्दमानः इत्यस्मिन् परे] > *वर्धुद्-वर्धुद् व°> नैप्र. *वर्धुद्वर्धुद्व°> यनि.। '(अहम्) असुरस्य (वैश्वानरस्य) कृतानि वर्धुद्-वर्धुद् (यथा स्यां तथा भवन् [स्तावं-स्तावम्] तदीयां) प्रशस्तिं प्रविवक्मि' इति वा. (वैतु. पाठः सम्यग् इति कृत्वा वें. सा प्रभृ. √दॄ 'विदारणे'> कर्तरि यनि. इति, ORN. √दा 'दाने'> यनि. [पा ३,२,१५९] इति, GRV. √वन्द्> वन्दारु–> नैप्र. यनि. इति, BC. पाठः? इति कृत्वा वन्दारुः इति वा वन्द्रावा [तृ१] इति वा शोधः इति च?)। *e* टि. द्र.।

i) नाप. पुं., स्त्री. (*धुर्–, *ईषा–)। <√*वन्ध् (= √बन्ध्) 'बन्धने', (वैतु. MW. <वन्– [=वन–] +धुर्– इतीव?)।

j) प्र२। 'ते (तव) उषसा (*प्रचण्डे) वाजयन्ती (*ज्वाले [प्रातश्च सायं च प्रदीप्यमाने]) वातस्य पथ्याभिः (प्रगतिभिः) अच्छ (भृशं) द्रवतां [प्रदीप्ते भवताम् (<√द्रव् [=*√दृप्] 'दीपने')]। यत् (यदा सीम् (तम् अग्निं) हविर्भिर् अञ्जन्ति, (तदा ते प्रगेतन-सायन्तने अग्नि-ज्वाले लालम्भ्यमाने रात्यौ) दुरोणे (गृहे) [रथे] वन्धुरा (ईषे) इव आतस्थतुः' इति वा (वैतु. वें. ORN. द्वि२ इति, ORN. [पक्षे] न. द्वि३ इति, GW. GRV. PW. R [ZDMG ४८, ६८३] 'र–> सत१ इति च)।

k) विप. (*वाहनतायुक्त- [रथ-]), नाप. (वाहन- =रथ-)। <√*वन्ध् (*=√वह् 'प्रापणे')।

l) विप. (रथ-)। पपा. यनि.; वैतु. वें. सा. प्रभृ., GW. प्रभृ. च वन्धुर–+मत्वर्थीयः युस् प्र. इतीव।

ऋ ४,४४,१; शौ २०, १४३,१.
वन्धुरे-ष्ठा[a]- -ष्ठाः ऋ ३,४३,१[b].
वन्य-, वन्वत्-, वन्वान- √वन् द्र.
√वप् (वधा.)[c], वपते[d] ऋ १,१६४, ४४[e]; तै ६, १, १, २¶; मै ३, ६, २¶; काठ २२, १३¶; शौ ९, १५,२६[f]; ¶वपति[f] तै ५, २, ५, ५[f]; मै ३, २, ५[f]; काठ २०, ३[f]; क ३१,५[f]; ¦वपन्ति[f] ऋ ६, ६, ४[d]; ८, ७, ४; १०, ८५, ३७; शौ १४, २, ३८; पै १८, १०,९; वपमि[d] शौ ८, २, १७[g]; पै १६, ४,७; वपामि का ३, ९,५[h]; शौ १८,४,५५[f]; वपतु[d] शौ ६,६८, २[i]; पै १९, १७, १५; वप[d?] शौ १९, ५७, ४; पै ३,३०,४; ¦वपत[f] ऋ १०, १०१,३; मा १२,६८; का १३, ५, ७; तै ४, २, ५, ५; मै २, ७,१२; काठ १६,१२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; §६[d], ६८, १; ३[k]; १४, २, १४§[d]; पै २,२२, १; ५२, ३[d?k]; १२, ६,४§; १८, ८, ५§; १९,१७, १३; १४[d]; अवपत् ऋ २,१४, ७[f]; का ३, ९, ५; शौ ६,६८, ३; पै २, ५२,३; ३, १५, ३[f]; १९,१७,१४; अवपन् शौ १८, ४, ५५[f]; अवपथाः[l] काठ ३०, ६[f?l]; ७; ¶वपेत्[f] मै ३,२,५; काठ २०, ३; क ३१,५.
उप्यते[f] ऋ १,१७६,२[m].
उप्त[f]- -प्ताः शौ ८, ८,१६[n].
उप्यमान[f]- -नम् काठ १६, १२; क २५, ३.
वप[o]- -पम्[f] मा ३०, ७; का ३४, १, ७.
वपत्- -पन्तः ऋ १०,९४,१३[p]; -पन्ता ऋ १, ११७,२१[f].
वपन[d]- -नस्य पै २,५२, २; -ने पै १७,१४, ४?[q].
वप्तृ[r]- -प्ता ऋ १०, १४२, ४; शौ ८, २, १७[s]; पै १६, ४, ७[s].
वपा[t]- -पया तै ३, १, ४, ४; ¶६, ३, १०, १;६,६,१; मै ¶३, ९, ५[t]; ६[t]; ४,१४,६[t]; काठ २६, ७[t]¶; ३०, ८;९; क ४१,५[t]¶; -¶पा तै ६, ३, ९, ५[t]; मै ३, ९, ८; १०, १[t]; काठ २६, ७; ९; क ४१, ५; ७; -पाः मा २१,३१; का २३,४, ३; मै ३, ११,२; -¶पानाम् मै २,४,२; काठ १२, १२[t]; -¶पाभिः मै २,४,२; काठ १२, १२; -पाम् खि २, १४, ६; मा १२, १०३; ३५, २०; का १३, ७, २; ३५, ४, १९; ¶ तै २,१,१,४;३,१, ५, २[t]; ४, २, ७, १§, ६, ३, ७, ५; ९, ३§; ४; ६; मै २, ७, १४; ¶३, १०, १[t]; २; ४, १३, ४; काठ १६, १४; २१; २६, ९¶; क २५,५; ४१,७¶; पै १५, २, ६; -पायाः खि ५, ७, २, ४; मा २१, ४१[t]; का २३, ५, १[t]; मै ३, १०, १¶; ४, १३, ५; काठ १६, २१[t];

a) किय. (इन्द्र-) । उस. ।
b) =सपा. ऐब्रा ६,१९ शांब्रा २०,२ शांश्रौ १८,१८, ९ । ऐआ ५,३,१ गो २,६,२ व° इति पाभे. ।
c) धा. बीजसंतान-प्रक्षेप-मुण्डनादौ वृत्तिः ।
d) धा. मुण्डने वृत्तिः ।
e) वैतु. GW. MW. धा. बीजनिक्षेपे वृत्तिरिति ।
f) धा. बीजसंतानें वृत्तिः ।
g) =सपा. बौश्रौ १७,४०:८ आपमं २,१,७ आगृ १, १०,१९ आमिगृ १,१,२:१६ काग्र ४०,१२ प्रमृ. । पागृ २,१,१८ वपति इति पाभे. ।
h) सपा. मा ३,६१ निवर्तयामि इति पाभे. ।
i) =सपा. कापमं २,१,१ आगृ १,१७,७ मागृ १,२१, १;१८ । पागृ २,१,९ वप इति पाभे. ।
j) वैतु. BW. W. WI. वपाम इति ।
k) =सपा. तैब्रा २,७,१७,२ कापमं २,१,३ । आगृ १, १७,१० हागृ १,१८,१५ पागृ २,१,१० हिगृ २,६, १० मागृ १,२१,६ वपतु इति पाभे. ।
l) पाठः (तु. Sch. टि.)? सपा. जैमि १, ८१[?] अपवया: (<√पू) इति पाभे. ।
m) तु. सस्थ. टि. अनु ।
n) पाभे. पृ २५९७ a द्र. ।
o) नाप. (क्षुरीवल-) । कर्तरि अच् प्र. ।
p) धा. *भेदने वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. धान्याकृत्-) ।
q) ॰न्पु इति शोधः (तु. छन्दः [तु. सस्थ. टि. ?स्वदन्ति, ?दुचित्ता, ?शुष्क इत्येतेषां यथायथं शोधाः]) ।
r) नाप. (नापित-) । तृन्नन्ते नित्स्वरः ।
s) =सपा. आगृ १,१७,१६ पागृ २,१,१८ (तु. वैप४) आमिगृ १, ३,२:१६ । काग्र ४०, १२ प्रमृ. वप्तः इति, बौश्रौ १७,४०:८ प्रमृ. वप्त्रा इति च पाभे. ।
t) नाप. (मेदस्-) । (√*मृद् [=√मिद्] 'स्नेहने' > भावे) *मृद्-> तद्दर्थे *मृद्वा- > यनि. (वैतु. अन्ये <√वप् [अर्थः?] इति?) ।

-¶पायाम् तै ३,१,५, २; काठ ३४, १५.

वपा-वत्- -वन्तः मै ४, ९, ३†[a]; -†वन्तम् ऋ ५, ४३, ७[a]; ६, १, ३; मै ४, १३,६; काठ १८, २०; -वान् खि ५, ७, १, ३; मा २०, ३७; का २२, ४, २; मै ३, ११,१; ४, १३, २; काठ ३८, ६.

¶वपा-श्रप (ण>) णी[b]- -णी तै ६, ३, ९, ४; ६; मै ३, १०, १[!]; -णीभ्याम् तै ६, ३, ८,२; मै ३, ९, ७.

†वपो (पा-उ) दर[c]- -रः ऋ ८, १७, ८; शौ २०, ५,२.

१वपुस्[d]- -पुः ऋ १,१०२,२; १४१, २; १४४, ३; १८३,२; ४,२३, ६[e]; ४४,२; ५,४७,५; ७३,३; ६,४४,८;४९,५;६६,१;७,६६, १४; ८८,२; ८,१९, ११; ६९, १३; खि ३,२२,९; मा १९,८३; का २१, ६,४; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; †शौ २०, ९२, १०; १४३, २; पै ५, २७, १; -पुर्भिः ऋ १, ६२,८; -†पुषः ऋ १,११८,५; ९,७७,१; १०, ३२,३;१४०,४; मा १२, १०९; का १३, ७,८; तै ४, २, ७, २; मै २,७,१४; काठ १६,१४; क २५,५; कौ १,५५६; २,११६९; जै १, ५७, ३; -पुषाम् ऋ ४, ७,९; ५, ६२,१; -पुषि ऋ ८, ४६, २८; -पुषे ऋ १,६४, ४; ११९, ५; १४१, १; १४८, १; ४, २३, ९; ५, ३३, ९[f];७३, ३; ६, ६३, ६; मा ३०, १४; का ३४, ३, १; तै ३,२,८, ४[g]; मै ४, १४, १५†; -पुंषि ऋ ३, १, ८; १८, ५; ३९, ३; ५५, [९ (१०, ४, २)]; ११; १४; ५७, ३; ४,२३,९; खिसा २९, ४५; मै ४, १४, ९; शौ ५, १, २;८;९; ६,७२,१; १९,४९,८; पै ६,२,२;८;९; १९,२७,१४.

वापुष[h]- -षः ऋ ५,७५,४.

१वपुष[i]- -षाय ऋ ३,२,१५.

२वपुष- >°षी[j]- -षी ऋ १०, ७५,७.

वपुष्-ट(<त)म, मा- -†मः[k] कौ १, ५५६; जै १, ५७, ३; -०मे खि ४,७[२], ७; शौ ५,५, ६; पै ६,४,७.

१वपुष्-ट (<त)र- -रः ऋ ९, ७७,१[k]; -रम् ऋ १०,३२,३.

√वपुष्य, वपुष्यन् ऋ ३,१,४.

वपुष्यत्- -ष्यतः ऋ ८,६२,९.

वपुष्य,ष्या[l]- -ष्यः ऋ ४, १, ८; १२; ५, १, ९; -ष्या ऋ १, १८३,२; -०ष्ये ऋ १,१६०,२.

२वपुस्[m]- >२वपुष्-ट(<त)र- -रा ऋ २,३,७.

?वप्सतिः पै १६, ४६,९.

वप्सस्[n]- -प्ससः ऋ १,१८१,८.

?वप्सा पै १६,४६,९.

√वम्, वमन्[o] ऋ १०, १०८, ८.

¶वमिति[p] तै २, ३,२, ६; मै २, २,१३[२q]; ¶वमिति[p] मै २, २,१३; काठ ११, १[२].

†अवमीत् ऋ ४, ५८, २; मा

a) परस्परं पाभे.।

b) नाप.। कास. उप. अधिकरणे प्र.।

c) विप. (पीवरोदर- [इन्द्र])। बस.।

d) नाप. (रूप- [निघ ३,७] प्रभृ.)। शेषं वर्पस्- इत्यत्र द्र.।

e) '(अहं) सर्गाः (*संयोगमिच्छुः) अस्य (इन्द्रस्य) गोः (*भगवतः) वपुः श्रियै (आश्रयाय) आ-इषे (कामये)' इति वा.। तु. सस्थ. *सुर्गस्-।

f) *वपुषा, *इनः, आर्चत् इति पपा. शोधः। 'इनः (ईश्वरः [इन्द्रः]) मे (मह्यम्) सहस्रा च्यवतानः (च्योतयमानः) ददानः (धनानि वर्षयन्) वपुषा (पुष्ट्या, धनेन [माम्]) अर्यः (स्तोतुः) आनूकम् (<*अन्त-मर्पम् [=*filling up to the brim* पार्यन्तिक-भृतिपूर्वकम्]) आर्चत् (=√*मृच् [पृ] 'पूरणे' > *अमर्चत् अपूरयत्])' इति वा.।

g) पाभे. पृ २७२१ *b* द्र.।

h) विप. (ककुह-मृग-)। मत्वर्थीयः अण् प्र. उसं. (पावा ५,२,१०३)।

i) =१वपुस्-। स्वार्थे अप् प्र. उसं. (पा ५, ४, ३८)।

j) विप. स्त्री. (सिन्धु-)। मत्वर्थीयः अन् प्र. उसं. (पा ५,२,१२७)।

k) परस्परं पाभे।

l) विप. (अग्नि°,रोदसी- प्रभृ.)। तत्रसाधवीयः यत् प्र.।

m) =१वपुस्-। उसिः प्र. इतिमात्रं ततो विशेषः।

n) नाप. (रूप-)। शेषं वर्पस्- इत्यत्र द्र. (वैतु. WG [११५२] <√वप् इति, ?ORN. <वपुस्-+ अप्सस्- इति)।

o) लेटि प्रपु१ (तु वें. PW. GRV. MGS [४१६] प्रभृ.; वैतु. सा. लडीति वा वमत्- > -मन् [प्र३] इति वा ?)। इद्-योगादनिघातः (वैतु. GW. व° इति ?)।

p) अद्य. प्रपु१।

q) सकृत् °मिमि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सात.)।

१७, ९०; का १९, १, ४; मै १,६,२; काठ ४०, ७; पै ८, १३,२.
?वम् ऋ १०, २८, ७[a]; पै ६, ६, ९[b].
?वमापात् पै १५,२३,१.
वम्र(वम्रा.)- -म्रः ऋ १, ५१, ९[c]; ८, १०२, २१[d]; मा ११, ७४; का १२, ७, ९; तै ४, १, १०, १; मै २, ७, ७; काठ १६, ७; -म्रम् ऋ १,११२,१५[e]; -म्रस्य ऋ १०,९९, ५[e].
वम्री- -¶म्रियः काठ ८, २; क ६,७; -०म्रियः का ३७,१, ४[f]; -म्रीः मै ४, ५, ९¶; -०म्री मै ४,९,१[f]; -म्रीभिः ऋ ४, १९,९; -०म्र्यः[f] मा ३७,४.
वम्रक[g]- -कः ऋ १०,९९,१२.
?वयत्[h] पै २०,१४,७[i];८.
वयत्- √वे द्र.
?वयन्ताम्[j] पै २,८५,५.
वयम् अस्मद्- द्र.
?वयम्[k] पै २०, ६०, ८.
१वयस्[l]- -यः ऋ १, १४१, ८; मा २३,११;१२;५३;५४; का २५, ३, ८; ९; १०, १; २; तै ५, ७, ६, १¶; ७, ४, १८, १[2]; मै ३, ४, ८¶; ५, २[2]¶;१२, १९[2]; काठ ४४, ७[2m]; शौ ७, १०१,१; पै १३, १२, ८; २०, ३३, ४; -यसः शौ १२, १,५; पै १७, १,५; -यसाम् ¶तै ५, ४, ११, १; ५, ३, २; ¶काठ २१, ४; २४, ७; ३७, १४; ¶क ३१, १९; ३७, ८; पै १३, १४, ६; -यसि पै ३, १२,२[n]; -यसे शौ ६, ५९, १; पै १९, १४,१०; -यःसु शौ ३,२१,२[n]; -यांसि तै ३,१, १,१¶; २,८, ६[o]; ¶५, १, ४,५; २, ५,१;७, २; ६,४,४; १०,२;७,२३,१$; ¶मै २, २, ३; १३, १३$; ३, २, १०; ३, ३; ७, ६; ८, ३; काठ १९, ४¶; ¶२०, ३; ५; १२[2]; ¶२२, ४; ९; २८, १; ३५, १५; ४०, ३[n]; ४५, १२; ५३,१३; ¶क ३०, २; ३१,५; ७; १४[2]; ३५, ३; ४४, १$; कौ २, १२१४; शौ ८, ७, २४; ११, २, २; २४; १२, ८; १२, १, ५१; पै १६, १४,३; १०४, २; १०६, ४; १७, ५, ९; २२, १३; १४; -योभ्यः तै ५,६,४, ४¶; काठ २२, ९¶; क ३५, ३¶; शौ ६,१०,२[p].
‡वयस[q]- -सम् तै ३,१, ११, ३; मै २,१२,३.

[a]) अवम् इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति)। (√वृ 'आच्छादने' > लुङि उपु१) *अवरम् > यनि. (तु. [तात्पर्यतः] वें. सा. GW. MGS [४२०])। अप इत्यस्य योगः पृ २८७ निर्दिष्टपूर्वः द्र.।
[b]) यदम् इति शोधः (तु. सपा. शौ ७, १३,४)।
[c]) विप. (वीर्यभृत्- [इन्द्र-])। (√वृष् 'वीरकर्मणि' > भावे) *वृष- + (√भृ > कर्तरि) भ्र- > टस. *वृष्भ्र- > यनि.। 'वृद्धस्य चिद् वर्धतः (वृद्धस्यापि सतः इन्द्रस्याऽवहेलनपूर्वं [अनादरे ष.] वर्धनाभ्युत्सुकान्) संदिहः (शत्रुगणान्) स्तवानः (स्तूयमानः सन्) वम्रः (भरता) विजघान' इति वा. (वैतु. सा. GW. व्यप. [ऋषि-], PW. GRV. प्रमृ. = कीट-भेद- इति?)।
[d]) नाप. (कीट-भेद-)। पूप. √वृप् 'हिंसायाम्', शेषं इति, वें. स्क. दे [३,२] हस्वार्थे विप. इति च?)।
[e]) वें. सा. GW. GRV. व्यप. (ऋषि-)।
[f]) सपा. वम्रियः <> वम्रीः (तैआ ४,२,३ आपश्रौ १५, १,१ बौश्रौ ९,२:१८ भाश्रौ ११,२:३ माश्रौ ४,१,११ वैश्रौ १३,२:१ हिश्रौ २४,१,१० च) <> वम्र्यः (माश १४, १,२,१० काश्रौ २६, १, ६ शुअ ४,७४ च) इति पाभे.।
[g]) व्यप. [ऋषि- (वम्रनामकसूक्तद्रष्टृ- [तु. वें. सा. GRV.; वैतु. दे ३, २ हस्वेऽर्थे वम्र- + स्वार्थे कः प्र. इति, GW. प्रमृ. व्यप. सत् वम्र- + हस्वेऽर्थे कः प्र. इतीव च?])]।
[h]) हये, इत् इति द्वि-पदः शोधः।
[i]) तु. सस्थ. टि. वृत्र- > -त्राणि।
[j]) [√व्रज् 'रक्षणे' (तु. व्रज- [गोष्ठ-]) > लोटि प्रपु३] व्रजन्ताम् इति शोधः (तु. टि. ?शते मान्तन्°)।
[k]) अपश्यत वयम् इति पाठः? अपश्यन्तम् भयम् इति द्वि-पदः शोधः।
[l]) नाप. (पक्षिन्-)। < √वी 'गतौ' इति प्रायोवादः। उद् (ऊर्ध्व-) + (√वी 'गतौ' > भावे) *वयस्- > बस. *उद्-वयस्- > यनि. इति मतम्।
[m]) SI. बृहद्वयः समस्तमिति सर्वथा चिन्त्यम्।
[n]) परस्परं पाभे.। [o]) सपा. मै १, ३,१५; ४, ६,६ काठ ३५,७ अन्तरिक्ष्यान् इति पाभे.।
[p]) सपा. पै १९,२७,६ यातेभ्यः इति पाभे.।
[q]) नाप.। स्वार्थे अणि प्र. स्वरूपभावः उसं. (वैतु. पाभे. पृ १९०८ k द्र.)।

२वुयस्[a]- -यस् ऋ ७, १०४, १.

३वुयस्(वप्रा.)[b]- -यः ऋ १, ६६,२; ७१, ६; ७; ८३,४; १०४, ७; १११,१;२;१२५,२; १२७,८[२]; १३६, २[२]; १४०, ९; १५१, ९; १७८,२; २,१,१२; ४,९; १३, ११;२०, १; २३, १०; ३१,५; ४३,१; ३,१८,४; २९,८; ५१, [(१,३०, १०) ६ (८, ७१,९)]; ४, १७, १८; ३६,,८; ५,४, ६; ८, ५; १५, ३; १६, १; ४३, १५; ५५, १; ६, १३, ५; २२, ४; २८, ६; ४०,१; ४; ४४, ९; ४५, २; ७,३६,९; ४५,४; ५८, ३; ६९, ४; ८, ७, ३५; २०, १३; ३३, ७; ३९, ४; ६२, १; ८७, २; १०२, १; ९, १९, ७; ६८,१०;९०, ६;९४, ४; १११, २[२]; १०, ३०, १२; ३९, ८; ४३, ३; ४६, १०; ६८, १२; ७७, ७; ९५, ४; ९६, १०; १००, ३; १०४, ४; १४०, १; १४४, ५; ६;१५६,५[c]; मा ७, २२; ४७[२d]; ११,३५†; १२, १०६†; १४,९[११];१०[e]; १५,५; २१, १२-२८; २८, २४-४५; का ७, ९, १; ९, २,८[e]; †१२, ३, ८; १३,७,५†; १५,३,१[४]-४[४]; ५[३]; १६, १,८; २३,२,१-११; ३,१-६; ३०,३-४,१-११; तै १, ४, १२, १; ४३,२; †३, ४, ११, १; ५, ११, २; ४, १, ३, ३†; २, ७, २†; ३,३, १[२]; २[१]; ५, १[१९]; १२, ३; ५, २,६, १†; १०, ७; ३,१,५[५]; मै १, ३,१४;३७; ६,४[२]¶; २,७,३†; १४†; २०[५]; ८,२[१९]; ७; ३,२, ४¶; ५†; ११, ११[११]; १२[६]; †४,१२,५[c]; ६; १४,१०; काठ ४, ५; ९; ६,९; ७, ६; ९, ९[६]; ११, २[२]¶; †१६,३:१४; १७, २[१९]; ६; २०, ४†; १०[c]; २३, १२†; २८, ४[२]; ३५, ७; ३८, १०[११];११[६];१३; ३९,१[२];†;७[५]; क ३, ४; ७; ४, ८; ५, ५; ८, १२[२]; २५, ५†; २६, १[१९]; ५; ३१, ६†; १२[७]; ४४, ४[२]; ४८, ९; †कौ १, ८८; २९७; २, ८८१[c]; ९४२[२f]; १०४६; ११६६; †जै १, ९, ८; ३१,५; ४, १, ३[२]; शौ २, १०, ३; ४, २१, ६†; २७, ५; ६,३६, २[g]; ९, ४, १०[h]; ११,१, ३०; १२, ३, १; ४७; १८, ३, ७३; १९, ३७, १; २; †२०, १६, १२; १७, ३; २५, ४; ३१, ५; ३३, ३; ३६,४; ५३, १; ५७, ११;१३६,८§[i]; पै १,५४,२;३; ४,३५,५; ७, १३,१०; ९,२२, २५; १३,५, २०; १५, १९,९; १६, ९१,१०; १७,३६,१; ४०, ८; १९, २२, ५; ६; -यःऽ-यः ऋ ५, १५, ४; ८, ५५, ४; खि ३, ७, ४; काठ ८, १४; शौ १, २२,३; १२,३, ४९; १९, १,३; पै १,२८, ३?[j]; १९, ४३, १४; -यसः ऋ ८, ४८, १; मै १,६, ४[१]¶; -यसा ऋ २,१०,४;३३, ६; ६,३६, ५; ८,४,९; ९,९७, ४७; १०, १०६, ५; मा ११, २३†; १८, ५१[k]; का १२, २, १२†; २०,३,१[k]; तै १,४,४३, २; ४, १, २,५†; ७, १३, १[k]; ५, १, ३, २†; मै १, ३, ३७; २, ७, २†; काठ ४, ९; १६, २†; १८,१५[k]; २८,४[२]; क ३, ७; २९, ४[k]; ४४, ४[२]; कौ १, २७७†; जै १, २९,७†; -यसि मै २, ५,११¶; -यांसि ऋ ३, ३, ७; ९, ९, १; १०, ४६, १; १२०, ५; तै ५, २, १०, ७¶; ¶मै ३, ४, २; ७, ४[२]; ¶काठ ११, २[२];२१,११; †कौ १,७७; ४७६; २, २८५; †जै १,८,५; ४९,१०; ३,२४,१; †शौ ५,२, ५; २०, १०७,८; पै ६,१,५†; -†योभिः ऋ १०, ४५, ८[l]; मा १२,१[l];२५[l]; का १३,१,१[l];२, ८[l]; तै १,३,१४,५[l]; ४,१,१०, ४[l]; २,२,४[l]; ५,२,१०, ७¶.

[a]) नाप. (*पर्याण-)। √वृ 'आच्छादने'+मयसुन् प्र. > *वुर्मयस्-> यनि. (वैतु. वें. स्क. सा. त्रि- [अश्व-प्रग्रह-] > प्र३ सत् द्वि३ इतीव, GW. प्रमृ. =१वुयस्- इति कृत्वाऽथे तात्पर्यग्रह औपचारिक इति, GBV. =३वुयस्- इति च?)।

[b]) नाप. (अन्न-,बल-, आयुस्-प्रमृ.)।<√वी(वधा.)।

[c]) पाभे. पृ१७११ *h* द.। [d]) पाभे. पृ२४५३ *m* द.।

[e]) सपा. मा ७,४७ हुयः इति पाभे.।

[f]) पाभे. पृ १७०७ *e* द.।

[g]) =सपा. आश्रौ ८,९,७ शांश्रौ १०,११,९। कौ २, १०५९ पै १९,४,२ स्त्रंः इति पाभे.।

[h]) पाभे. पृ २४३५ *f* द.। [i]) दावुः इति BW.।

[j]) यो वयः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ. १, २२,३)। [k]) पाभे. पृ १९०८ *k* द.।

[l]) =सपा. माश ६,७,२, २ आपमं २, ११, ३१। मै २,७,८ काठ १६,८ सुद्दोभिः इति पाभे.।

वयः-राधु[a]– -धम् कौ १, ३५३; जै १, ३७, २.
वयस्-कृत्[b]– -कृत् ऋ १, ३१, १०; १०, ७, ७; मा १५, ५; का १७, १, ८; तै ४, ३, १२, ३; मै २, ८,७; काठ २, १५†; १७, ६; क २६, ५; –कृतः ऋ ९, २१, २; ६९, ८; –कृतम्[c] मा ३,१८; का ३, ३,९; तै १, ५, ५, ४; मै १, ५, २.
¶वयस्या[d]– -स्याः तै ५,३,१, ३; ४[1]; काठ २०, १०[5]; क ३१, १२[5].
वुयस्-वत्– -वतः ऋ २, २४, १५; ५, ५४, १३; मै ४, १२, १†; –वते मा ७, २२; का ७, ९,१; तै १, ४, १२, १; ६, ५, १,३; मै १,३,१४; काठ ४, ५; क ३, ४; –वन्तः मा ३, १८; का ३, ३,९; तै १,५, ५, ४; मै १,५, २; काठ ६,९; क ४,८.
वुयस्वती– -ती मै २,२,३.
वयस्-विन्– -विनम्[c] काठ ६, ९; क ४, ८.
वयस्-सद्– -सद् काठ ३९, ९.
वयो-जू[e]– -जुवः ऋ ९,९५,२६.
वयो-ध– -धः पै ७,५,९‡[f].
वयो-धुस्,धा[g]– -०धः ऋ ९,८१, ३; –धसः मै २,७,१६[h]; शौ ८, १, १९; पै ७,५, २; १६,२,८; –धसम् मा २८, २४-४५; का ३०,३-४,१-११; काठ ३९,३[h]; पै ७,५,५; –धसा मा १५, ७; का १६, २, ४; मै २, ८, ८; –धसे मा २८, ४६[2]; का ३०, ४, १२[1]; –धाः ऋ १, ७३,१; २, ३, ९; ३, ३१, १८; ४९,३; ४, ३, १०; १७, १७; ५, ४३, १३; ८, ४८, १५; ७२,४; ९, ९६, १२; ११०, ११; १०, ७, ७; खि १, १०, ४[1]; मा १५, ५२; का १६, ६, ४; तै ३, १, ११, २†; ४, ३,४, १[1]; ४, १, ३[k]; १२, १; ७, १३, ४; ५,३, ६, २; मै १, २, १; २,१२,४; ३, १६, ४; ४, १४, ८†; काठ २, १५†; ६,९[1]; ७, ६; १७,७; १८, १८; २२, १४; ३५, ७; ३७,१७; ४०,९; क ४,८;५,५; २६,६; २९,६; ४८, ९; शौ ५, ११,११; ७,४२,२; ९,१,८;४, २२; १२, ३,१४; १३, २,३३; १८, ४, ३८; ५०; १९,४६,६; पै ४, २३,३; ८, १, ११; ११, ५, ४; १५, १,३; १६,२६, २; ३२, ८; ७२, १०; ९८, ३[m]; १७, ३७, ४; १८,२३,९; १९, ४०, ४[n]; २०, ९, १०.
†वयो-धा[o]– -धाः ऋ ६,७५, ९; मा २९, ४६; तै ४, ६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ९; –धाम् ऋ ६, ६,७; ४९,९;९,९०,२; कौ १, ५२८; २, ७५८; जै १, ५४, १०.
वयो-धेय– -याय ऋ १०, २५,८.
†वयो-धै[p] ऋ १०, ५५, १; ६७, ११; शौ २०, ९१, ११.
वयो-नाध[q]– -धैः[r] मा १४, ७[5]; का १५, २, १[5]; तै ४,३,४,३; काठ १७, १[2]; क २५,१०[2].
†वयो-वृध्[s]– -वृधः ऋ ५, ५४, २; –वृधम् ऋ ८, ६०, ११; कौ १,४३; जै १, ४,९; –वृधा ऋ ५, ५, ६.
?वयस्त्वम् पै ५,१३, १.
वुयस्वत्– प्रमृ. २वयस्– द्र.
१†वया[t]– -याः ऋ १०, ९२, ३;

[a]) विप. (इन्द्र- [प्राण-])। उस. उप. √धी + कर्तरि असुन् प्र.। टिं पृ ७०४ d द्र.।
[b]) विप., नाप. (छन्दो-विशेष-)। उस.।
[c]) सपा. वयस्कृतम् (शांश्रौ २,११,३ बौश्रौ ३,८ : १० च) <> वयस्विनम् इति पाभे.।
[d]) नाप. स्त्री. (वयस्कन्नोपधेय- इष्टका-भेद-)।
[e]) विप.। उस. उप. <√जू।
[f]) सपा. ऋ ९,९१,१९ पुर्धीरः इति पाभे.।
[g]) विप.। उस. उप. यथायथं कर्तरि क्विप् प्र. च द्र.।
[h]) सपा. °सः (हिश्रौ ११, ७, ५१ च) <> °सम् इति पाभे.।
[i]) वयोधा इति पाठः? यनि. शोधः।
[j]) पाभे. पृ २०१४ f द्र.।
[k]) वैतु. सा. पूर्व. = १वयस्-, उप. <√धाव् इति। [l]) सपा. मा ३,१७ का ३,३,७ प्रमृ. माश २, ३,४,१९ शांश्रौ २,११,३ पाग्र २, ४,८ वर्चोदाः इति; मै १, ५,२;९ वर्चोधाः इति च पाभे.। [m]) सपा. शौ ९,५,११ विपश्चित् इति पाभे.।
[n]) सपा. शौ ६,१२४,१ अन्तरिक्षात् इति पाभे.।
[o]) विप. (विन्द्र-, रयि- प्रमृ.)। उस. उप. विजन्तम्।
[p]) तुमर्थीयः कैः प्र. (तु. सा. PW. MW.; वैतु. GW. °धा- > -धैः इति)। [q]) विप. (देव-)। उस. उप. <√नह्।
[r]) = सपा. माश ८, २,२,८ वैश्रौ १९, २ : ६। मै २,८,१[1] बाश्रौ २, २.१.४ माश्रौ ६, २,१, ३ वयुनाधैः इति पाभे.। [s]) विप.। उस. उप. क्विबन्तम्।
[t]) = १वयस्-। नाप. (अश्व-, पुरुष- प्रमृ.)। यस्रा.।

–याम्[a] ऋ १, १६५, [१५; १६६, १५; १६७, ११; १६८, १०]; मा ३४, ४८; का ३३, २, ११.

२|वया[b]– -याः ऋ १, ५९,१; २,५, [४; ८, १३, ६]; ३५, ८; ६, ७, ६; १३,१; २४, ३; ७,४०, ५[c]; ८, १३, १७; १९, ३३; काठ ३८,१३; –याम् ऋ ५, १, १[d]; ६, ५७, ५; १०,१३४,६; मा १५, २४; का १६, ५, ५; तै ४, ४,४, २[e]; मै २,१३,७; काठ ९, १८; कौ १, ७३; २, ४४१; १०९६; जै १, ८, १; ३, ३३, १६; शौ १३,२, ४६; पै १८, २५, ६; –यायाः ऋ १०, १२४, ३.

वया-वत्[f]– -वन्तम् ऋ ६.२,५

वया(कु >)का[g]– >वयाकिन्[h]– -किनम् ऋ ५, ४४, ५.

?वयाथोगा वैवपयसास् पै ६, ३, ११.

?वयास्तत[i] पै २, ५८,४.

वयियु[j]– -योः ऋ ८, १९, ३७.

वयिष्यत्– √वे द्र.

*वयु[k]– >वयु-नाध– -धैः मै २, ८,१[l].

वयुन,ना(वप्रा.)[m]– -नम् ऋ १,१८२, १; ३,३,४; ५, ४८,२; –नस्य[n] तै ५, ५, ४, ३; मै २, १०,६; काठ ३९, ३; –|ना ऋ १,९२, ६; १४४-१४५, ५; १६२,१८; २, २४, ५; ४, ५, १३[o]; १६, ३; ७, ७५, ४; १०, ४९, ५; मा २५, ४१; तै ४, ६, ९,३; काठ ४६, ५; शौ २०, ७७, ३; –|नानि ऋ १, ७२, ७; ९२, ३;१५२, ६;१८९, [१;३,५,६]; २, १९, ३;८;६, १५,१०;७५, १४; ७, १००, ५; १०, ४४, ७; ४६, ८;११४, ३;१२२, २; खि १, १०, २; ५, ७, २, ९; मा ५,३६; ७,४३; १२, १५§; २९, ५१; ४०, १६; का ५,९, २;९,२,३;१३,१,१६§;३१,२, ६;४०, १,१८; तै १,१,१४,३; ४,४३, १; २,२,१२,५;५,१२, ५;४,१,९, ३§; २,१, ५§; ६, ६, ५; मै १, २, १३; २, ७, ८§; ३, १६, ३; ४,१०, १; १३,७§; काठ ३, १; ६, १०[l];

a) 'हे मरुतः ! यूयं तन्वे (आत्मने) इषा सहिता (अन्नभृता) वया (पुष्टिम्) आयासीष्ट (प्राप्नुत)' इति वा. [वैतु. ग. <वयुसाम् इति, L [५५२] < वयुसम् (<३वयुस्- विप. [इष्-]) इति, सा. < वयम् [<अस्मद्-] इति ?] ।

b) नाप. (वृक्षादि-शाखा-) । √वृध् 'वृद्धौ'> *वृधा(कु >)का– > *वयाका– > यनि. (वैतु. या [१,४] प्रभृ. <√वी 'गतौ' इति) ।

c) नाप. (स्तुति-) । धा. स्तुतौ वृत्तिः । शेषं *b* टि. द्र. [वैतु. वें. सा. PW. GrI. शाखा-पर्याय इति; GW. ३वयस्– > वयासः इति (तु. L [३६२]), ORN. GRV. अव√यस् >अव-याः (अवयजन-) इति च पद-शोध इतीव ?, GR (पृ ५८३) वयाम (उपु३<√वी) इति शोधपर इति ?] ।

d) *वयानाम् > यनि. इति कृत्वा (*वृध्- >) *वृध्– >प३ । 'अग्नेः भानवः (किरणाः) नाकम् अच्छ (उच्चैः) प्रसिस्रते (प्रसृताः भवन्ति) इव (यथा) वयाम् (शाखानाम्) यह्वाः [*प्रशाखाः (ऊर्ध्वः प्रसृताः भवन्ति [तु. पृ २५८४ *o*])]' इति वा. (वैतु. द्वि॰ इत्यन्ये, शि. [कौ १.७३] प्रवयाम् इति द्वि-स्वरं सदपि एनसं पदमिति ?) । e) अत्र सा. =वीनाम् (पक्षिणाम्) इति व्याचक्षाणश्चिन्त्यः ।

f) विप. [प्रजावत्- (क्षय- =*कुल-, जन- [तु. ऋ १, १२३,१])] । 'सः (अग्निभक्तः) शतायुषं च प्रजावन्तं च क्षयं पुष्यति' इति वा. । वृक्षशाखापरत्वे मानवप्रजापरत्वे च धा. समानं वृद्धौ वृत्तिरिति प्राति. चात्रत्यं √क्षि '*जन्मनि' इत्यतो व्युत्पन्नं सद् निवासपरात् सतः सरूपादन्यदिति कृत्वा पृ ११९१ कृतपूर्वो निर्देशः शोध्यः द्र. ।

g) नाप. (शाखा- [तु. *b* टि.]) । h) विप. (शाखावत्-[सोम-])। 'तादृशं सुतेगृभं (सवन-युक्तं [सन्तं सोमम्] अग्निः) चित्तगर्भासु (प्रदीप्ताभ्यन्तरासु [समित्सु]) सुस्वरुः (सुपाचुकः)' इति वा. (तु. सा. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. =[वयाक- = 'मिश्रण-' >] व्याघारणशेषेणाज्येन मिश्रित- इति-) । i) शोधः पृ१०८७ *e* द्र. ।

j) विप. (*प्रस्तवन-कृत्-) । (√वृध् 'स्तुतौ'>कर्तरि) *वृधि–+धर्म– (कृति-) > षस. *वृधि-धर्म–> नैप्र. यनि. । शेषं प्रयियु– इत्यत्र टि. द्र. । ORN. <अव√या इति, GW. <२वया– [=२वयस्-] इति ।

k) =२वयस्– । l) पाभे. पृ २७५२ *r* द्र. ।

m) नाप. न. स्त्री. (मार्ग-, प्रयोजन-, कान्ति-, प्रज्ञान-प्रमृ) । n) विप. (समुद्र-) ।

o) वा. पृ २४९६ *a* द्र. ।

७,१६; १६, ८S; १८, २१S; ४६, १; क २,८; कौ २,१७६; ११०६; जै ४, २३, ६; शौ २, २८, २S; ४, ३९, १०S; ५, २०, ९S; २०, ९४, ७; पै १, १२, २S; ९, २४, ९S; १३, ५, ३S; १५, ११, ४; २०, ४३, ६; -नाय तै ४, ६, २,६; -नि ऋ ३, २९, ३[a]; मा ३४, १४; का ३३,१, ८; -निषु ऋ २,३४,४; ६,७, ५; ८,६६, ८; कौ २,१०४२; शौ २०, ९७,२.

वयुन-शस् (:) ऋ ६,५२,१२.

वयुन,ना-वत्- -न-वत् ऋ ६, २१, ३; -ना-वत् ऋ ४, ५१,१[b].

†वयु(न>)ना-विद्[c]- -विद् ऋ ५, ८१, १; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २, १३, १; ४, १, १, १; मै १,२, ९; ४,९,१; काठ २, १०; १५, ११; क २, ४.

वयो-जू-, °धस्, °धा- १प्रमृ. ३वयस्- द्र.

?वयोवदन्यात्[d] पै १७, ४०, ९.

?वयोवय आयदेव[e] शौ १२,३,४९

वयो-वृध्- ३वयस्- द्र.

वय्य, य्या(बप्रा.) - -य्यम् ऋ १, ५४, ६[f]; ११२,६[f]; ९,६८,८[g]; -?य्येव[h] ऋ २,३, ६; -य्याय[i] ऋ २,१३,१२; ४,१९,६.

†वाय्य[j]- -य्ये ऋ ५,७९, [१-३]; कौ १, ४२१[j]; २, १०९०; १०९१;१०९२; जै १,४१,३.

१वर-, २वर-, वरण-, वरत्र, श्रा- √वृ(वधा.) द्र.

?वरय: पै १,७२,१.

?वरयराद्रिनाभा पै ३,१५,१.

वर-शिख[k]- -खस्य ऋ ६,२७,४;५.

वरस्-, √वरस्य, वरस्या- √वृ (वधा.) द्र.

?वरा[l] पै २, २३, ३.

?वराम्[m] पै ५,२८,८.

वरासी- बरासी- द्र.

१वराह(वप्रा.)[n]- -हः ऋ ९,९७, ७; ¶तै ६,२,४, २; ७,१, ५, १; ¶मै १,६, ३; ३,८, ३; ४, ४, ६[२]; ¶काठ ८,२[२]; २५,२; ¶क ६,७[२]; ३८,५; †कौ १,५२४;२, ४६६; जै१,५४,२;३,३५,१;शौ ८,७,२३; पै ३,१५,२; १६,१४, २; -†हम् ऋ १,६१,७; ११४, ५;८ ७७, १०; १०, २८, ४; ९९, ६; मै १, ६, ३¶; ३, ८,

[a]) भाप. (भ्राजन-)। (√भ्राज्>) *भ्राजस्मन्-> नैप्र. यनि. इति मतम्। =मार्ग इति वें., अरण्यां [योनि-स्थाने] इति सा.।

[b]) °न-व° इति पपा.।

[c]) विप.। उस. उप. <√विद् 'ज्ञाने'।

[d]) वयो-वत् (क्रिवि.<३वयस्-), अन्यात्(<√अन् 'प्राणने') इति स्पष्टे पदे द्र.।

[e]) ३वयस्->वयो-वत्- (धेनु-,अनड्वह्-)>वयोवान् अमम् पृथु(था) इति त्रि-पदः शोधः। पृ ६७८ *p* अयं विशेषः द्र.।

[f]) व्याप. (दुर्णीतिसाहचर्येण देवप्रमादस्य पात्रभूतः कश्चित् [द्र. GRV])।

[g]) विप. (*मादक- [सोम-])। √वय् '*मदे' द्र. पार. वय्द् [वहने-])>कर्तरि प्र. (वेतु. <√वी 'कान्तौ' इति सा., 'गतौ' इति GW., नाप. [सहचर-] इति PW. प्रमृ.)।

[h]) =वय्ये (स्त्री. प्र२), व (<*इव [तु. GW.; वेतु. पपा. प्रमृ. =वय्यां-इव?])। नाप. (नद्यासार्थी- [तु. वें. 'सहगमने'। नाप. इन्द्रियता- > ॐ (*धमनवत्यौ, इत्यादि कल्पना)] इति द्र.।

[i]) व्याप. (वय्याऽपत्यभूत-[सत्यश्रवस्-])। मध्यमे मन्त्रे ?व्युच्छ> व्यौच्छः इति शोधः।

[j]) वेतु. भ. वयस्य-> यनि. इति ?।

[k]) व्याप. (असुर-)।

[l]) व(रे>)र आ इति द्वि-पदः शोधः (तु. ऋ [३,२३, ४;५३,११]; वेतु. BKA. =वराय इति?)। सस्थ. ?वां > (वः >)वो इति, ?भागो > -गम् इति (तु. BKA.), ?पृथिव्यां > -व्याः इति, ?देवैः >.-वीः (तु. BKA.), ?वां धारयामि> धा° इत्येते शोधाः द्र.।

[m]) शोधः पृ १७२० *f* द्र.।

[n]) विप. (जल-भृत्- [अद्रि-, इन्द्र-, सोम-]), नाप. (मेघ-, शूकर-)। जलभृदर्थे (*वृष्ट- >)*वर- (वारि-)+(√वह् '*धारणवर्षणयोः'>) वाह- > उस. *वर-वाह- > यनि.। शूकरार्थे <*वर- (महत्-)+आस्- (प्रोथ-)>कस. *वरास्->*वरास्व->*वराह-> यनि. (वेतु. मै [१, ६, ३] <वर- [क्षीर-]+√हा 'हानौ' इति, या [५,४] शूकरार्थे <√वृह् 'उत्पाटने' इति वा <१वर- [उत्तम-] +√वृह् इति वा, मेघार्थे <वर- [वारि-]+आ√हृ इति?)। PW.GW. प्रमृ. नाप. एव।

३; जै ४,११, ४; शौ २०,३५, ७; -हस्य मै १,६,३¶; -हाय मै १, ६, ३¶; पै १७, ५, ६[a]; -हेण शौ १२,१,४८[b].
वुारा(ह>)ही[c]- -ही मै ४, ४, ६¶.
√वराहय>वराहयु[d]- -युः ऋ १०,८६,४; शौ २०,१२६,४.
¶वराहु-विहत[e]- -तम् मै १, ६, ३^{2}; काठ ८, २^{3}; क ६,७^{3}.
२वराह[f]- -†हैः ऋ १०, ६७, ७; मै ४,१४,१०; शौ २०,९१,७.
?वराहमन्यरुजं नुत्तानपादसन्द- यः पै ५, १०, ४.
वराहु[g]- -हुम् ऋ १, १२१, ११[h]; -हून् ऋ १, ८८,५[i].
१वुरिमत्-,२वरिमत्-, १वरिमन्-, २वुरिमन्-, वुरिवस्-, √वरि- वस्य, वरिवस्युत्-, वरि- वस्या- √वृ(बधा.) द्र.
?वरिवाणा[j] पै १९, २४,६.
वुरिष्ठ-, वरी-, वुरीमन्-, वुरीयस्- √वृ (बधा.) द्र.
वरीवर्जयन्ती-, वुरीवृजत्- √वृज् द्र.
वरीवृतु- √वृत् द्र.

वुरुण[k]- -०ण ऋ १, १५१, ६; २, २७, १४; २९, १; ५, ४६, २; ६७, [१; ८, ६७, ४; १०, १२६, २]; ९; ७१, १; २; [३; ८,४७,१]; ७,५९,१;६६,३;८, १९, ३५; ६९,११; मा ६,२२; २०, १८; ३३, ४८†; का ६,५, ३; २२,१,४; ३२,४,५†; तै १, ३, ११, १; मै १, २, १८; २, ४, ७; काठ ३, ८; †जै ३,५४, ९; ४, १८,४-६; शौ ७,८८,२; १९,४४, ९; -०ण ऋ १, २४, ११; १४;१५; २५, १;३; १९; ५०, ६; १२२, ७; २, २७, ६; ८; १०; [१७; २८, ११; २९, ७]; २८, २; ३; ५-१०; ४, १, १८; ४१, ११; ५५,१; ५,६२, ५; ८; ६९, १;२; ७०, १;८५, ७^{2}; ८; ७, ६४,[५; ६५, ५]; ६६, ९; १७;१८; ८६,३?[l]; ४; ६; ८; ८७,२; ८८, ५; ६; ८९, १; ५; ८, १८, [२१; ८३, ४]; २७, ७; १५;४२, ३; ६९,१२; १०,५१,४; ६;६४,१२; १२४, ५;१३२,४; †मा ६,२२^{2}§;१०, १६; १२, १२; १८, ४९; २०, १८§;२१,१;२; ३३,१२; †का ६,५, ३^{2}§; ११,५,७; १३,१, १३; २०,२, १२; २२,१, ४§; २३,१,१;२; ३२,३,३; †तै १, २,२,२§; ३,११,१^{2}§; ५,११, ३^{2}; ८, १२, ३; २, १, ११,५; ६^{2}; ३, १०, ३§; ५, १२, १; ३, ४, ११, ६^{3}; ४, २, १, ३; ११, ३; ५, २, १, ३; मै १, २, २†; १८^{3};†; २, ३,१^{4}; ६, ९; ७, ८†; †३, २, १;४, ८; †४, ७, ८; १०, २; ४^{3}; १२, ४; ६^{2}; १४, ३^{2}; ९^{5}; १४; १७^{4}; काठ २,३†?[m];३,८^{3}†;४, १६^{3};†^{3};११,७;९;११^{2}; १२^{3}†; १३†; १२,६^{5}; १५†; १५,७†; १६,८†; १७, १९^{4}; १९,११†; २१, १३^{2}†; २३, १२^{3}†; ३६, १५; ३८, ५^{2}; ४०, ११^{4}†; क १, १५†; २, १५^{3};†;३१, १†; †कौ २, ३३५; ४१९; ९३५; ३, १, ४; ५, ११; †जै २, ५, १; ३, २८, ७; ३२, ९; शौ १, १०, २; २०, ३; २, २८, ५; ४,१५,१२;१६,६; ७?[n];२९,५; ५, १, ८; ११, १; ४; ५; ६?[o];

a) सपा. शौ १२,१,४८ सूकराय इति पाभे.।
b) सपा. पै १७,५,६ सूकरेण इति पाभे.।
c) विप. (उपानह्-)। विकारेऽर्थे अञ् प्र. (पा ४, ३,१५४)। d) विप. (स्वन्-)। क्यजन्तात् उः प्र.।
e) विप. >नाप. (मृद्-)। तृस. (तु. पाभे. वैप ४)।
f) विप. [जलभृत्- (मरुत्- [तु. वें. सा.; वैतु. या ५,४ अङ्गिरसामृषीणां विप. इति ?])]। वस.। शेपं पृ २७५४ *n* टि. द्र.। g) =१वराहु- =२वुराह- इति सा. PW. GW. प्रमृ.। शेपं *h*, *i* टि. द्र.।
h) विप. (*मेघ बन्धक- [वृत्र-]) । २वुराह-+(√वृ 'छेदने' >भावे) *व्र- > वस. *वराह-व्र- > *वराह- व- > यनि. इति।
i) विप. [*मेघ-वर्षिन्- (मरुत्- [तु. या ५, ४])]। २वराह-+(√वृष् '*वर्षणे' >भावे) *वृष्- > वस. *वराह-वृष्- > यनि. (वैतु. स्क. सा. <१वुर-+आहु- [<आ√हन् वा आ√ह्व वा आ√ह्वे वा आ√हु वेति])। j) शोधः पृ २३८४ *e* द्र.।
k) व्यप. (देव-)। <√वृ [बधा. (आवरणदीप्त्याद्य- र्थानुगमात् [तु. या १०, ३ PG २,२२ प्रमृ.])]।
l) तु. पृ १५६८ *j*।
m) ०णम् इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. ऋ ८, ४२,३ क १,१५)। n) अधिकं पदमिति कृत्वा तदपाठः शोधः।
o) पपा. प्रमृ. यनि ; W. Gri. ०णः इति शोधः (तु. सपा. पै ८,१,६ ०णः इति पाभे.)।

वृरुण-

७;१०;११; ६,५१,३†;७,८८, १;२[१];३†;४;१३,२,२१†; १४, १,६२;१८,४,६१;७०;१९,४४, ८;†२०, ४७,१८;९२,९; पै १, ९, २; ४, १२, ७‡[a]; ३८, ४; ५, ३२,१;६;८;†३९,२; ७‡[b]; ८, १,१;४;५;७;१०;११; १५, ३, ८; ९; ५, ३; १८, २२,६†; १९, १६,७; ४१, १२;४३,५†; २०,१९, ३; ३२,४; ५[१]; –णः ऋ १, १७,५; २३, ६; २४,७; ८; १२; १३; २५, १०; १३; २६,[४;४१,४; ४, ५५,१; ५, ६७, ३; ८, १८,३;२८,२;८३, २]; ३६, [४; ४०, ५; ७, ६६, १२; ८२-८३, १०; ८, १९, १६; २६, ११; १०, ३६, १; ६५, १; ९; ९२, ६]; ४१, १; ४३,[३; ३,४,६]; ४४,१४; ७९,[३; ८, २७,१७; १०,९३, ४]; ९०, १; ९४, [१६; ९५, ११; ९६, ९; ९८, ३; १००, १९; १०१-१०२, ११; १०३, ८; १०५, १९; १०६, ७; १०७, ३; १०८, १३; १०९, ८; ११०, ९; १११, ५; ११२, २५; ११३, २०; ११४, ११; ११५, ६; ४, ९७,५८]; १०१, ३; १०५, १५; १३६, ३; ७; १४१, ९; १४३, ४; १५६, ४; १६१, १४; १६२, [१; ५,४१, २]; १६३, ४; १८६, [२; ७, ६०, ४]; ३; २, १,४; २७, १; [२; ७, ६४, १]; ३८, ८[c]; ९; ३, ४, २; ५,[४; १०, ८३,२]; १४, ४; ५४, १०; ४, १३, २; ४२, २; ३; ५५,४; ५, ३, १; २६, ९; ४०, ७; ४६, ५;४८, ५; ४९,३; ६४,५; ६५,१;६७, ५; ६८, २; ७२,३; ८५,२; ३; ४;६, ३, १; २४, ५; ४९,[१; ५१, १० (१०, १५, ५)]; ६२, ९[d]; ७५, १८[e]; ७,१२,३; २८, ४; ३४, १०; २४; [२५; ५६, २५(१०, ६६, ९)]; ३५, ६; ३८, ४; ३९,[७; ४०, ७; ६२, ३]; ४०, २; ४; ४९, ३; ४; ५१, २; ५६, २५; ६०, ५; ६; ८; ६२, [६; ६३, ६]; ६६, ११; ८६, ३; ८७, १; ४-६; ८८,३; ४; ७; ८,१५,९; २५, २; १३; २७,६; ३१,१३; ६७, २; ९४, ५; ९, ६४, २४; ७३, ३; ७७, ५; ८१, ४; ९०, २; १०, ८, ५; ११, १;३१,९; ६६, ५; ७५, २; ८४,७[a]; ९२, ४; ९८, १; ९९, १०; १०९, २; १२४, ४; ७; १२६, १;३; ४[b];५-७; १४७,५; १७३, ५[f]; खि २, ११, १; ३, १०,५; ४, ५, २७; २९[g]; ६,६; ८,२; ५, १, १; १५, ११; मा ४, ३१†; ७, १४; ४७[e]; ८, २३; ३७; ५६;९, ३३; ३९; १०,७;१६; २७†; २८; ११, ६०; १४,२०; ३०; १५, १२;१७,४९†[e]; १८, १७; १९, ८०; ८५; ९४; २०, २†; ७०-७२; २१, २२; ५८; २२, ५; २५, २४; २६, १; २९, १५†; ३२,१५; ३३,४२; ४६†; †३४,३०;५४;५७; ३६, ९†; ३९, ६; का ४, १०,२†; ७, ६, ३; ७, ४; ८, ११, २; ९, २, ७; ८[३]; ४, १; ७, ३; १०, ६, ३; ११, ३, १; ४,३; ५, ७; ८, २†; ४; १२,५,११; १५, ५, ६; ९, ३; १६, ३,७; १८, ४, १७†[e]; १९, ६, २; २१, ६, १; ६; १५; ७, १†; २२, ७, ४-६; २३, २, ११;६, ११; २४, १, ५; २७, १२, १; २८, १,१; ३१, ३, ४†; †३२, ३, १३; ४,३; †३३, १, २४; २, १७;२०; ३६,१, ९†; ३९, ४, १; तै १, २, ८, २†; १०, २; ४, ४५, १†; ५, २, ५¶; ७, ११, २; ८, १०, २[२]; १२,

a) सपा ॰ण<>॰णः इति पाभे. ।

b) सपा. ॰ण <> ॰णः इति पाभे. ।

c) प्रास्तः (॰बलजन्तुः) इति शोधः । सस्थ. टि. ।

[१] धुनिशिनम् >धु ॰न्यंशिनम् इति द्विपदं शोधान्तरमपि वैप्र. ॰नि-अशित- > ॰न्यंशित- (॰नीड॰)। (नि√ अश् ('अशने'>कर्मणि) ॰नि-अशित- > (कर्मणि) जन्तूनि (भूतानि) रपतः (लोकान्) व्याकः (रश्मीन् भास्वरान् [स्वाहि]) ॰पारनः पाशाप्सम् [तु. ऋ १५,११ d] भर्ग ॰शिनम् आ गात् । विरतः अंशुरागः (॰पापत्यमानः) मार्तण्डः (विहगः) निमिपि (अस्तमन) ॰न्यशिनम् आगात् । पशुः (अपि विरतः) भजम् आ गात्' इति वा. (वैतु. अन्येऽन्यथादृशः)।

d) =स्तोतृ-, ऋत्विज्- । (√वृध् 'स्तुतौ' कर्तरि >) ॰वृध्वन्- > वैप्र. यनि. इति मतम् ।

e) सपा. तै ४,६,४,५ पुरिवः इति पाभे. ।

f) सपा. राजा वरुणः > पै १९, ६, ८ देवः सविता इति पाभे. ।

g) सपा. शिवा २९,२९ ॰णम् इति पाभे. ।

१; १४, १; १६, ९[१]; †; २;
¶२, §१,११,२; ३; २,६, २;
३; ११,५; ३, ११, १; १२,
१; २; १३, २[१]; ४, १४, १§;
३,४,५,१; ४,१,६,१; ३,
७, २; १०, २; ४, २,२;९,१;
†६, ७, २; ८, १; ७, ६, १;
¶५, १, ५, ९; २, १, ३[२]; ३,
४, २; ५, ५, १; १०, २[a]; ६,
१, १†; ¶६, १, ११, ३[१]; †;
५; २, २, १; ९, १; ४, ८,३;
६, ३, १; २†; ४; ५[१]; ५,
४; ७, ३; ७, ४, १५, १;
५,२३,२; मै १,२,६[१]; ३,१२;
३८[b]; ३९†; ४, १३¶; ५,
१२¶; ६, २[१]†; ११¶; १२¶;
८, ३¶; ९, ४[५]; ¶१०, १०[४];
११[२]; १२[४]; १३; ११, १०[१];
२, १, २¶; ¶२, १; ६; ३,
३[२]¶; ६, ६; ८[२]; ९;१२[४]; †;
७,६; १६†; ८,३;६;९; ११,५;
१३,१†; १४; २०; २१; ¶३,
२,८[२]; ७,८[४];§; ९; १०; ८,९;
९,१; §११, ४[३]; ५; ९[१]; ११;
१२, १§; १६, १†; ४, ¶३,
४[१]; ७;४,२;३;६[१];†; ५,८[२]¶;
७, ८¶; ¶८,५[c]; †; ६; ९,१;
२७; १२,२[१]; ३†;४[१]†; †१४,
४; ११; १५; काठ २, ६†;
७[१]; †; ३, ९; ४, ४; ९†;
१२[b]; १३†; ७,११¶; १४[१]†;
८,४¶; ७†; ९,९[१]; १०, १२[१];

¶११,३;६[२];१२†; †१२,६[४]¶;
१४[१]; १५; १३,२[१]¶;६¶; ९[b];
१४, ४[२]; १५,५;६[२]; ७;८[४]; †;
१६,५; १७,३;५; ८; १८,१०;
२०, ९¶; २१, १¶: ¶२२,६;
११[2c]; २३, ६¶; ¶२४, ५-७;
९; २६,२¶; २७,४¶, ¶२९,
३[४];४†;¶३४,१४[१];१६;¶३६,
५[४]; ६[५]; ७[२]; ३७,११[२]¶; ३८,
३[२];४†; ९[१];१०; ३९,४[२];१३;
४०,६†; ४४,४; ४५,२०;४६,
४†; क १, १९†; २, १[२]; ३,
३; १०[b]; ११†; ६, ९¶; ७,
४[२]†; ८, १२[१]; २६, २; ४;
७; २८, १०; ३१,११¶; ३४,
१¶; ३५. ५[२]¶; ¶३७, ६-८;
३८, २¶; ४०, ५¶; ४२,४¶;
¶४५, ४[७]; †; †कौ १, १८५;
२१८; ४२६; ४५५§; ५२८;
२, १४५; ४२८; ४९४; ६५६;
७५८;९९७;११३६; १२२०[d];
३, १, ५; †जै १, २०, १;२३,
५; ४१,८; ४७, ७§; ५४,१०;
२, ५, २; ३, १४, ६; ३३,३;
३८, ८; ५४, ६; शौ १, ९,
१; १६, २; १८, २; २३, २†;
२, २८, २; ३, ३, ३; ४,५;८,
१; २२, २; २७, ३; ४, १६,
२; ५; ८[१]; ३१, ७†[e]; ३२,
२†; ५,१३, १; १७,२†; १९,
१०; २१, ११; २२, १[f]; २४,
४; २५, ६; ६, ४,२; २१, २;

७३, १; ८८, २[g]†;९३,३; ७,
८६, ६; १२३, १†[d]; ९, १२,
७; १०, ४, १६; ६, १५; ११,
७, १४; १५; १२, ३, २४;
१३, ३, १३; ४, ४; १५, १४,
५; १८, १, १८†; ३९†; १९,
९, ६†; ७; १०, ६†; १७, ४;
२०,१; २६,४; ३२, ९[h]; ४४,
१०; २०,९२, ८†; १०६,३†;
१३१, ३; पै १, १०, १; १२,
२; १९, १; २५, २; २७, ३;
३८,२; ९२,३;१०२, ४;१०८,
१; २, ४०, २; ५२, ४; ६१,
१?[i]; ६५,१; ७४, ३; ८६, ३;
३, १,५; १८, २; २४,३; २७,
६; ४, ८,४; २८,७†; ३२, २;
५, ११, १; २६, ४; ३२, ४;
५; ७[१]; ९;१०; ३६, ३; †३९,
१; ३-६; ६,५,६; १०,५?[j]; ७,
१६,४; ८,१,६[k];११[l];१०,१२;
१४, ११†; ९,३, १; १५,२†;
१९, ३;२२, २५; १०, ६,११;
१५,४; ११, ५, १२; १२, १,
१६†; ६,५;७,४; १३, २,५[m];
१६; ५,५; ८,६†; १४,१,३†;
१९; १५, ३, १०; ७, २; १६,
१६,६; ४३,३; ५६, १४; ७३,
४;५;१३९, ७;१५४, ३;५;१७,
२३, ४; ३८, ४; १९, १, १३;
१४[n]; २, २; १०, ६[o]; ९; १४,
१५; ४३, ७; ४४, २४; २०,
८, ४; १५, ८; १७, ९; २८,

a) =सपा. आपमं २,१७,१७। मै २,१३,२१ विष्णुः इति पाभे.। b) पाभे. पृ १५९० *e* द्र.।
c) विशेषः पृ १२४४*m* द्र.।
d) पाभे. पृ २७५६ *e* द्र.। e) पाभे. पृ २७५६ *a* द्र.।
f) पाभे. पृ२४५७ *e* द्र.। g) पाभे. पृ २७५६ *f* द्र.।
h) पाभे. पृ १७३४ *g* द्र.।
i) त्रुटितः पाठः। j) शोधः पृ १८२१ *i* द्र.।
k) पाभे. पृ२७५५ *o* द्र.। l) पाभे. पृ १९१२ *d* द्र.।
m) राजा वरुणः>सपा. शौ ५,२५,४ मित्रावरुणौ इति पाभे.। n) सपा. शौ ६, ३,१ अदितिः इति पाभे.।
o) सोमो वरुणो वायुरग्निः > सपा. शौ ६, ५८, १ द्यावापृथिवी उभे इमे इति पाभे.।

१; ४२, १; ४९, ५; ५१, ९; ५४, ५; ६०, ६; –णम् ऋ १, २,[७,५,६४,१;७,(६३,५)६५, १;६६,७]; २३,४; २५,५;८९, ३;१०६,१;१६४, ४६;४, १,२; ५;२, ४;३९, ४;४१, ८; ९;५, ४२, १; ६, २१, ९; ४८, १४; ५०, १; ५१, ३; ७, ३९, ५; ८२, ५; ८३,६; ८४, [५; ८५, ५]; ८५, ३; ९३, ७; ८, १८, २०; ४२, २; ९, ९०, [५(९७, ४२)]; ९५, ४; १०, १४, ७; ६३,[(३५, १०) ९]; ७०,११; ८९, ९; खि १, २, ८; २, ६[१], २०१,७, ७,५; ६; मा २१,४†; ४०; २५, १६†; २८, ३४;३३, ५७†; का २३, १,४†; ४,१२; २७, ११, ३†; ३०, ३, ११; ३२, ५,३†; तै १,७,१०,३‡[a]; ¶२, १, २, १[१]; ९, १[२]; ३; ११, १†; ३, १२, १; २; ५, १२, ३†; ¶६, ४, ८,२;६,३, १; ३; ४; मै १, २, ६?‡[b]; १३†; ६, १२¶; १०, १३¶; ११, ४‡[a]; २, ३, ३[१]¶; ५, ६¶; ७, १३; ३, ७, ८[१]¶; ११, २; ४, ¶३, ७; १०; ४, ६¶; ५, ८¶; ८, ५[१]¶; १०, ४†;१४,६[१];१६†;१७†; ¶काठ १०, ४; १३, २; १४, २‡[a]; १७, १९†; २७, ४[१]; २९, ३[१]; ३४, १९†; ३६, ६; ७[१]; ¶क ३५, ५; ४२, ४[१]; ४५, ४; †कौ १, ९१‡[a]; २८८$; २, १४३; १९७; ४१७; †जै १, १०, १‡[a]; ३०, ६$; ३, १४, ४; १८, ४; ३२, ७; शौ १, ३, ३; ३, २१, ८; ४, ४०, ३; ५, १, ९; ७, २६, १[c]; २[c]; ९, १५, २८†; ११, ८, २; १८, १, ५४†; १९, १८, ४; पै २, ३०, २†; ५७, २; ३, ९, ३; १२, ८; ४, २८, १†; ६, २, ९; ७,१७,४; १२, ७, ४; १५, १३, २; २०, १४, १०[c]; १५, १; २[c]; –णयोः[d] ऋ ६, ५१, १; ७, ६६, १; जै ३, ५४,७†; –णस्य ऋ १, २४, [१०; ३, ५४, १८]; ४१, ७; ९१, [३; ९, ८८, ८]; ९४, १२; १०५, ६; ११५, १; ५; १२३, ५; ८; १२८, ७; १३६, [२; ८, ४७, ९]; १५२, [४; २, २७, ७; ४, ५, ४; ७,६१, ४; १०, १०,६; ८९, ८]; १८४, ३; २, २८,१; ४; ३, ५५, ६; ६१, ७; ४, १, ४;३३,९;४२, [१;२]; ५५,[७; १०, ३०, १]; ५, ८५, ५; ६, ४७,२८;७०,१; ७४, [४; १०, ८५, २४]; ७, ४४, ३; ६२,४; ६३, १; ८२, ६; ८४, [(२, ३३,१४; ६,२८, ७) २]; ८७, ३; ८८, २[e]; ८, १९, ४; २५, १७; ४१, ४; ७; ९; ४२, १; ९,७३, ९;१०७,१५; १०,३६, [(८,४७, ९) ३]; १३; ३७, १; १०३, ९; १२३, ६; १६७, ३; १८५,१; मा ३,३१†; ४,३०†; ३५†;३६[५];५,३९; ७,४२†;८, २३; १०,८; १३, ४२; ४४; ४६†;५०; १४,२४; १७,४१† २१, ३†; ४६; ४७;२५,४;५; २९, ५४†; ३३, ३८†; ३४, ४५†; का ३, ३,२३†; ४,१०, १†; ६†; ७[५]; ५,९,६; ८,१७, १†; ९,२,२†;४,१; ११,४,४; १४,४,५;७;९†; ५,४; १५,८, २; १८, ४, ९†; २३, १, ३†; ५, ४; ५; २७, ४-५, १; ३२, ३, ९†; ३३, २, ८†; तै १,१, १०, २†; २, ८, १†; २[५]; ९, १[४]; †; ३, ४, २; ४,४३, १†; ४५, १; ३[२]; ८, १०, ३; †२, ४, १४, ४; ५, १२, ३; ३, ५, ६,१; ४,२,१०,१;३[२]; ३,९,१; ४,११,२; ६,१,१; ४, ३†; ६, ६†; ५,५,४,१¶;७,२१,१; ६, १, ११, ६†; ३, २,६;६, ३,२; ५[१]; मै १,१,५;२,६[१];†[२]; १३; ३,३७†; ३९[१]; ५,४†; ९, २; १०, १३[१]¶; २,¶३,१[१]; ३;६, १२; ७, १७[३]; ८, ५; १०,४†; ३, ७, ८[२]†; ९, १; १५,४; ५;१६, ३†; ४, १,५[१]; ¶; ३, ९¶; ¶४,३;४; ६; ८,५[४]; ¶; १०,४†; ११,१[१]†; १४, ४†; ११; १७†; काठ २,६†; ७[५];†; ३,१; ८; ४, ९†;१३[४]; ७,२†; ९, १०; १०, ४¶; १२, ६¶;

[a]) = सस. पञा ५,१;९ साम्रा १,७,१०;३,६,१ गोए १४,१ शौ ३,२०,४ माश ५,२,२,८ श्रुयमे इति पाभे. ।

[b]) ष्णः इति शोधः (तु. ऋ ५,८५,२) ।

[c]) सस. मा ८, ५९ का ९,७,८ मै ४, १४, ६ माश ४, ५,७, ७ तैब्रा २,८,४,५ पञा १, ५ आश्रौ ५, २०, ६ शाश्रौ ३, २०, ४ घृरुणा इति पाभे. ।

[d]) मित्र– इत्यनेनैकशेषः (तु. पृ २४९२ *f*) ।

[e]) सपा. मन्तेः इति यनि. त्रिप. द्र. (= °मारमानस्य [वैतु. सा. प्रमृ. वश्चिर्याय एव सत्] नाप. इति ?]) ।

१३, १५†; १५, ८; १६, १३; १७[१]; १७, ४; १८, ५†; २१, १; २२, ५[२];†; २४, ७†; २६, २; २८, ३[२]; ३१, ३¶; ३४, १९†; ३५,१२; ३६,७[२]¶;१५; ३७, १३[२]; ३८, ५[२]; ४०, ३; ४६, १†; ५३, ११; क १, १९†; २, १[५]; †; ८; १५; ३, ७†; ११[२]; ५, २†; २५, ८; २६, ३; २८, ५†; ३७, ८†; ४०, ५; ४७, ३¶; ४८, १२; †कौ १, १९२; ३२०; ३७८; २, २०७; ७६४; ११९६; १२०७; ३, ५,३; †जै १,२०, ८; ३३, ८; ३९, ९; २, ४,६; ३, १९, २; शौ १, १०, १; २५, ३[a]; २, १०, १-८;४,१६, ३[२];४;६,३८,३; ६८,३;८५,२; १२५, ३†; १३२, १-५; ७, ९५, २; ९, २, ६; ४, ८; १०, ४, १; ५, १०; ४४; १०, २२; २८; १३, २, ३५†; १४, १, १९†; ५७;५८†; २,४९; १५, २, १८; १६, ८, २९; १८,१, ७†; ३, ६६; १९, १३, १०†; †२०, १०७, १४; १२३, २; पै १, ९, १; ३३, ५; ६३, ३; ६७, २; २, ३, १; ४; १८, ४; ३६, ३; ४; ५२, ३; ५; ८५, ५; ४, २२, ३[b]; ५, ३२, २; ३; ३६, ९; ६, ३, ७; १२[c]; १०, २; ७, ४, १०†; ११, ५, २; १२, १, १२†; १३,९,११; १४, १; १५, ११, ७†; १६, १५, १;२४ ७;७६, ५; १०९, २;८;१२८, ३;१३३,१०; १७, २३,३; २४, ५;२५, ४†; १८, २, ६†; ६,५; ६†;११,९;२४, २†; १९, ३,६;६,२; १७,१४; ५२, ११†; २०, ७, ८; २९, २;५३,१०;६०, ३; —णाव् ¶मै १,५,१२[२];८,८;१०,१०; ११[२]; १२[२]; २, १,२[४]; ४; ३,१[२]; ३; ५;५, ६[३]; ११; ३,९, १[२]; ४, ३,७[२]; ८,५; ६; ¶काठ १०, ४[२]; ११, ८; १२, १[०]; ६[२]; १३, २[५]; ६; २७, ४; २९, ३; ४; ३६, ५; ६[५]; ¶क ४२, ४; ४५, ५; शौ १, १०, ३; पै १, ९, ३; ११. १, १३; —णाय ऋ १, १२९,[३;१३६, ६]; १३६, [४; ९, १०४, ३]; ५;१३७,२; ४, ३, ५; ४२, ७; ५, ५, ११; ६६, १; ६८, १; ८५, १; ६, ६८, ९; ७, ६०, १; ६२, २; ८५, १; ८८, १; ८, ४१, [१; ९,६१, १२]; ९,३३,[(५. ५१, ७) ३; ३४, २; ६५, २०]; ७०,[८; १०८, १६]; ८४, १; ८५, ६; १००,[५; १०, ८५, १७]; १०,१२, ८; ६५, ५;६; ८; ११३, ५; मा ८,२३; १२, ७२; २२, ६; २४, २१; २२; २८; ३०; ३८; २६, १७†; ३९, २; का ९, ४, १; १३,५, ११; २४, २, १; २६, ५, १; २; ६, ३; ५; ८, ३; ३९, १, १; तै१, २, ३, ३;८,७,२;१०, १¶; ¶२, २, ११, ६[५];३,१२, १; ४, २, ५, ६; ५, ५, ११, १; ६, २०,[१[२]; ६, १,४,८¶; ७, १, १४, १; १६,१; ४,१६, १; ५, २३, १; मै १, २, ३;६; ११, १०; २,२,६¶; ५,६; ६, ६¶; ७, १४; ३, ६, १०; ७, १०¶; १२, २; १४, २; ३; १०; ११; ४, ४,६¶;१२,४†; काठ २, ७; ११, ३¶; १२, १५†; १३, २; १५, ५; १६, १२; २३, ६; २७, ४¶; ४१, ५; ७; ४४, ५; ४५, २०;४७, १; ४९, १०[२]; क २, १; २५, ३; ४२, ४¶; †कौ २, २३; ११६; ३४५; ४९३; ५०९; ३, १, ७; †जै २, ५, ४; ३,३, २; १२, ३; २९, २; ३८, ७; ४०, ५; शौ ४, ४, १; ६, २०, २; १२, ३, ५७; ४, २६; १४, २, ४६†; १५, २, १७; १८, १, ३६†; पै २, ९, ४; ४, ५, १; ५, ३०, ३; १४, १, १; १६, ११८,३; १२१-१२२, ३; १७, १८, ६†; २१, ५; ४१, ७; १८,११,६†; १९,१२,११; —णे ऋ १, १५२, ५; ४, १, [३; ८, २७, ३]; ५, ४२, २; ४९, ५; ७२, १; ७, ८६, २; ८७, ७; ८, १०१, ५; ९, ६१, ९; १०, ३६, १२; मा ३३, १७†; का ३२,१,१७†;¶मै ४, ४, ७; ५,८[२]; काठ २६,११†; २७, ४¶; क ४२, ४¶; †कौ १, २५५; २, ४३३; ४८५‡[d]; †जै १, २७, ३; ३, ३३, ८; ३६, १०‡[d]; पै ६, २, ८[e];

[a]) सपा. पै १,३३,३ धारणः इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ १९३७ f द्र. ।
[c]) °णस्य प्र° > सपा. कौसू ३, ३[४] °ण्यमृताः इति पाभे. ।
[d]) पाभे. पृ २४९३ d द्र. ।
[e]) पाठः? सपा. शौ ५,१,८ वरुण इति पाभे. ।

१९, ४८, ७; –णेन,> ना ऋ ४, ३४,७; ३९, ३; ८, ३५,१; मा १०, ३०; का ११, ९,२; तै ¶२, १, ४, ४; ५;८, २;५, ६, १, २; ¶६, ४,२, ४;६,७, ४; ¶मै १, १०, ५; १०^{२}; $\S$; २, ५, ३^{१}; ६^{१}; ११; १३,१$\S$; ४, ३, = ७; ५, ८;८, ६; काठ ७, १६†; ¶१३, २; ४^{२}; ६; २५, १०¶; २७, ४^{१}¶; २९, ३¶; ३५, २०¶; ३६, ५^{२}¶; ३८, ३; ३९, २; ¶क ४०, ३; ४२, ४^{१}; ४८, १८; शौ २,२९, ४; ३,५, ४; ६, २; १३, २; ७, १०९, १; ९, ३, १८; १९, ५६, ४; पै १,१३, १; २, २५, ३; ४०, १; ७२,२, ८०,२; ३, १, ६; ३-४, २; ८, ४; १३, ४; ४, १०, ३; ५, ३७, २; १४, १, ७; १६, ४०, ९; २०, ३,६; –?णैः^{a} शौ ३, ४,६.

वरुणानी– –नी ऋ ५, ४६, [८; ७, ३४, २२]; मै ४, १३, १०†; शौ ६, ४६, १; ७, ५१, २†; पै ५, ११, ५; १०, १६, ४; ११, १, २; १९, ४६, १०; –¶नीः काठ ८, ५^{१}; १९, ३; क ७, १^{१}; ३०, १; –नीम् ऋ १, २२, १२; २,३२, ८; पै ९, १०,९; २०, १०,१०†; –न्याः पै १७, २४, ५

१वारुण^{b}– –णः मा २९, ५८; ५९; का ३१,६-७, १; ¶तै २, १, २, २; ९, ३; ५ १, ५,३; ६, १; $\S$५, २२, १; २४, १; ६, १, ११, १; ६, ५, २; ¶मै १, ८, ८; २, १, ४; ३, ३; ४, २; ५, ६^{२}; ११^{२}; ६, ३-५; १३^{२}; ४, ३, ७, ८; ४, ७; ७, ८^{४}; ¶काठ १०, ४^{२}; ११, ८; १२, १२; १३, २^{२}; ६; १५, २$\S$; ३; ४; ९^{२}; २४, ६; २७, ४; २९, ३; ९^{२}; १०; ३७,२^{४}; ३^{१}; $\S$४८,१; ३; ¶क ३७, ७; ४२, ४; ४६, २; ३; पै १,२२, ३^{0}; –¶णम् तै १,२, १०,२$\S$; ८, ७-९, १; १७, १; २०, १; २१, २; २, १, २, १; ८,२;९, २; ३; २,५, १; ३, १, ४^{२}; ११-१२, १; ६, १, ११, २; ६, ५, ३; ४; मै १, २, ६^{१}$\S$; ८, ६, ८; १०$\S$; २, १, २^{२}; २, १; ३,५; ५,२^{१}; ६^{२}; ११; ३, ७, ८^{२}; $\S$; ४, ५, ८;८,२; काठ २, ७^{१}$\S$; ६,७; १०, ४^{२}; ११, ६^{२};८; १३, २^{४},६; २७, ४; क २, १^{१}$\S$; ४,६, ४२, ४; –णस्य तै ६, ६,५,३¶; –णाः मा २४, २^{0}; १५; का २६, १, ३^{0}; ३, ५, तै ५, ६, २०, १; मै २, ३, ३¶; ३, ११, ३^{0}; १३; काठ २८, ४^{२}¶; ४९, १०; क ४४, ४^{२}¶, शौ ६, १२१, १; पै ५, ३६, १; १६, ५१, २; १९, ४८, ४; –णात् पै ३, १७,४‡^{f}; –¶णान् तै २, ३, १२,१; –णानि काठ १३, २¶; –¶णेन तै २,२,५,१; २; ३, ११, २; मै २, ५, २; काठ १२, १^{१}; ६^{१}.

¶वारुणी– –णी तै २,१, ७, ३;४;९,२^{२}; ५ १,७,३;६, २१, १$\S$; मै १, ८,८;१०,१$\S$;१०; ४,३,४; काठ ९, ४; १३, ६; २३, १; ३६, ५; ५०, १$\S$; क ८,७; ३५,७; –णीः मै २, ५, ६; ४, ३,१०;४, २; काठ २२, ११^{२}; क ३५, ५^{२}; –णीभिः काठ २२, ११; क ३५, ५; –णीम् तै १. ८, ३, १; २, १, ९, १^{२}; ५, २, १, ३; मै १,८, ३; –ण्यः तै ५, ६, ११, १$\S$; –ण्यां तै ५, ७, ६, ४; ६, १ ११, २; ६; मै १, ६, ११; ८, ३; ४,४, २; ८, २; काठ २४, ६; २८,४; क ३७,७; ४४,४.

¶वरुण-गृहपति^{g}– –तयः मै १,९, ४; काठ ९, ११.

¶वरुण-गृहीत,ता– –तः तै २, १, २, १; मै २, १, २^{१}; ३, १^{१};

^{a}) वुरुणैन इति शोधः (तु. सपा. पै ३,१,६; [व्यत्यय-?]गेन] गा.; वैपु. B.W. GW. ग्रान. यनि. इति, Web ?गै. [मायकार्यैर्भिः] इति च शोध ?) । सपा. ?इन्द्र मनुष्याः पुहि > इन्द्र इ(र>)न मनुष्यो/-?मुभिः इति पाद-शोधः इति कृत्वा °हे इन्द्र (राजन्) । ?शानेन ?(°?) मनुष्यः °इन्द्र (एत ?) °अप्रे?. (अर्दः देवः) शम् अशरपाः (गंगतोऽमूः)' इति वा. ।

^{b}) विप. । गारयदेवनीयार्थे अण् प्र. ।

^{c}) पाभे. पृ २७५९ a द्र. ।

^{d}) सहन् °रू° इति पाठः? यनि. शोधः ।

^{e}) पाभे. पृ २६७८ e द्र. ।

^{f}) सपा. ऋ १०,९७,१६ प्रमृ. वरुण्यांत् इति, आपश्री ७,२१,६ माश्री २,२,११ वरुणात् इति च पाभे. ।

^{g}) विप. (२भग्-) । बस. ।

४, २; ५, ११; काठ १०, ४^{२}; ११,८; १२,१^{४}; १२; १३, २^{२}; १९,११; क ३१,१; –तम् काठ १३,६; ३६,७; –ता काठ २४, ३; क ३७, ४; –ताः तै ६, ४, २, ३; मै १, १०, १०; २, ५, ६; काठ १३, २; ३६, ५; –ताभ्यः मै १, १०, १०; काठ ३६, ५.

वुरुण-तेजस्[a]– -जाः शौ १०, ५, ३३; पै १६,१३१,५.

वरुण-देवता- > ¶वरुणदेवत्यं– -त्यः मै १, १०, १२; २, ३, ३; ३, ७, ८; काठ १३, २; ३६,६; –त्यम् मै ३,७, ८.

वरुण-ध्रुत्[b]– -ध्रुतः ऋ ७,६०,९.

वुरुण-नेत्र– -त्राः तै १, ८, ७,१.

¶वरुण-पाश[c]– -शः काठ १२,१^{२}; ६^{४}; –शम् तै ६, ६, ३, २; मै ३, २, १; ४, ८, ५^{२}; काठ १३, २;६; १९, ११; २९,३^{२}; ३०, ९^{२}; क ३१, १; –शाः काठ १२, ६; –शात् तै २, १, २, २; २,५, १; २; ३, ११,२; १२, १^{२}; २; १३, २; ३; ५, २, १, ३; ४; ६, २, ९,१; ३, ६; ६, ३, ३^{४}; ५; मै ३,९, १; ४, १,५; काठ १२, ६;१९, ११; २४, ५; २६,२^{४};२९, ३^{४}; क ३१,१;३७,६; ४०,५^{४}; ४५, ४; –शान्, –शानाम् मै ४,१, १४; –शाभ्याम् मै ३, ७, ८^{२}; –शाय मै ४,८,५; –शेन तै २, ३, ११,१;१३, २; –शौ मै ३, ७, ८.

¶वरुण-प्रघास[d]– -साः मै १, १०, १०^{२}; काठ ३६, ५^{२}; –सान् तै ३, २, २, ३; मै १, १०, ५; ३, ६, १०; काठ २३, ७; ३५, २०; क ३६,४; ४८,१८; –सेषु मै १, १०, १३; काठ ३६, ७; –सैः मै १, १०, ८^{२}; १०;१३; काठ ३६, २; ३^{२};५; ७.

वरुण-प्रमोचन– > °चनीय– -यः मै २,५, ६¶.

वुरुण-प्रशिष्ट– -ष्टाः ऋ १०,६६,२.

वरुण-प्रसू (त>)ता– -ताः पै ६, ३, १.

¶वरुण-मेनि[c]– -निः मै ३, १,५; ६^{२}; ८;३, ६; काठ १९, ५-७; २१,७; ¶क ३०, ३-५; –निम् तै ५, १, ५, ३; ६, १; मै ३, १, ५; ६^{२}; ८; काठ १९, ५^{२}; ६; ७; क ३०, ३^{१}; ४; ५.

वुरुण-राजन्[a]– -जभ्यः तै ३, ५, ८, १; मै १, ३,३५; काठ २९, ५; क ४५, ६; –जानः तै ५, ५,९,५¶.

¶वरुण-वृत् काठ २३,४; क ३६,१.

?वुरुण-शेपस्[e]– -पसः ऋ ५,६५,५.

¶वरुण-सव[f]– -वः तै ५, ६, २, १;३, २; मै ४, ३,१०;४, ६^{२}; काठ ३७, ६.

वुरुणा[g] ऋ ४, ४१, २; ३; ६; मा ८, ५९[h]; का ९, ७, ८[h]; मै ४, १४,६[h]; ०वरुणा ऋ ४, ४१, १; ४; ५; ५, ६२, ३[i]; ६; ६४, ६[j]; ६, ६८, ५[j]; ७, ६१, १[j].

वरुण्यं[k]– -ण्यः ¶काठ २३, ६; २४, ३; ५; ३६, ६; ¶क ३७, ४; ६; –ण्यात्[l] ऋ १०, ९७, १६; मा १२, ९०; का १३,६, १६; शौ ६,९६,२; ७,११७,२; पै १७, २३,२[m];१९,१२,५.

?वरुण××थे पै २, ६१,१.

वरुतु–, वुरूतृ–, °रूत्रि,त्री–, वुरूथ–, °थिन्–, °थ्यं– √वृ (वधा.) द्र.

---

[a]) विप. । बस. ।

[b]) विप. (वरुण-द्रुह्- [रिपु- = *कुटिलता-]) । 'सः (सुदाः) याः काश्च वरुणध्रुतः रिपः (आत्मन्यभूवंस्ताः सर्वाः) वेदिं (वेद्याम् [सप्त१]) अवयजत (अवयष्टुं प्रवृत्तोऽभूत्, अतः तस्मै) सुदासे' इत्युत्तरार्धेन संबन्धः (तु. पृ १७४५ c, वें. PW. प्रमृ. च, वैतु. सा. तृस. उप. = √ध्रु 'हिंसायाम्' > ध्रुत– इतीव?) ।

[c]) नाप. । पस. ।   [d]) नाप. (वरुणोद्दिष्टहविर्विशेष-)। चस. उप. प्र √घस् 'अदने' कर्मणि कृत् ।

[e]) वुरुण-श्रेपस्– इति शोधः । विप. (*वरुण-बन्धु- [मित्र-]) । यनि. रूपं प१ द्र. । 'वयं वरुणसचिवस्य (सतः) मित्रस्य अवसि स्याम' इति वा.। बस. उप. बन्ध्वर्थे नाप. सत् < √श्रिष् 'श्लेषे = साचिव्ये' (वैतु. यनि. = प्र३ इति कृत्वा उप. वें. < √शिष् 'शासने' इति, PW. GW. ORN. = अपत्य-रूप- (अनुयायिन्-) इति कृत्वा वयम् इत्यस्य विप. इति, GRV. प१ = वरुणरूपपुत्रवत्याः [अदितेः] इति वा. इति ?) ।

[f]) नाप. (राजसूय-)। पस. वा उस. वा ।

[g]) इन्द्र–, विष्णु– इत्येताभ्यां यथायथं द्वस. द्र.। शिष्टं पृ ८२६ i द्र. ।   [h]) पाभे. पृ २७५८ c द्र.।

[i]) सं१ (तु. सस्थ. टि. ? मित्रराजाना)।

[j]) °ण इति साहितिकः पाठः ।

[k]) विप.। ताद्धितः यत् प्र.। [l]) पाभे. पृ२७६० f द्र.।

[m]) वा° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु सपा. ऋ.)...

१९, ४८, ७; –णेन,> ना ऋ ४, ३४,७; ३९, ३; ८, ३५,१; मा १०, ३०; का ११, ९,२; तै ¶२, १, ४, ४; ५;८, २;५, ६, १, २; ¶६, ४,२, ४;६,७, ४; ¶मै १, १०, ५; १०[२]; S; २, ५, ३[१]; ६[१]; ११; १३,१S; ४, ३,०७; ५, ८;८, ६; काठ ७, १६†; ¶१३, २; ४[२]; ६; २५, १०¶; २७, ४[३]¶; २९, ३¶; ३५, २०¶; ३६, ५[२]¶; ३८, ३; ३९, २; ¶क ४०, ३; ४२, ४[१]; ४८, १८; शौ २,२९, ४; ३, ५, ४; ६, २; १३, २; ७, १०९, १; ९, ३, १८; १९, ५६, ४; पै १,११३, १; २, २५, ३; ४०, १; ७२,२, ८०,२; ३, १, ६; ३-४, २; ८, ४; १३, ४; ४, ३०, ३; ५, ३७, २; १४, १, ७; १६, ४०, ९; २०, ३,६; –?णैः[a] शौ ३, ४,६.

वरुणानी– –नी ऋ ५, ४६, [८; ७, ३४, २२]; मै ४, १३, १०†; शौ ६, ४६, १; ७, ५१, २†; पै ५, ११, ५; १०, १६, ४; ११, १, २; १९, ४६, १०; –¶नीः काठ ८, ५[१]; १९, ३; क ७, १[१]; ३०, १; –नीम् ऋ १, २२, १२, २,३२, ८; पै ९, १०,९; २०, १०,१०†; –न्याः पै १७, २४, ५

१वारुण[b]– -णः मा २९, ५८; ५९; का ३१,६-७, १; ¶तै २, १, २, २; ९, ३; ५, १, ५,३; ६, १; S५, २२, १; २४, १; ६, १, ११, १; ६, ५, २; ¶मै १, ८, ८; २, १, ४; ३, ३; ४, २; ५, ६[२]; ११[२]; ६, ३-५; १३[१]; ४, ३, ७; ८; ४, ७; ७, ८[४]; ¶काठ १०, ४[२]; ११, ८; १२, १२; १३, २[२]; ६; १५, २S; ३; ४; ९[२]; २४, ६; २७, ४; २९, ३; ९[२]; १०; ३७,२[४]; ३[१]; S४८,१; ३; ¶क ३७, ७; ४२, ४; ४६, २; ३; पै १,२२, २[c]; –¶णम् तै १,२, १०,२S; ८, ७-९, १; १७, १; २०, १; २१, २; २, १, २, १; ८,२,९, २; ३; २, ५, १; ३, १, ४[२]; ११-१२, १; ६, १, ११, २; ६, ५, ३; ४; मै १, २, ६[२]S; ८, ६, ८; १०S; २, १, २[२]; २, १; ३,५; ५,२[१]; ६[२]; ११; ३, ७, ८[२]; S; ४, ५, ८;८,२; काठ २, ७[१]S; ६,७; १०, ४[२]; ११, ६[२],८; १३, २[५४],६; २७, ४, क २, १[१]S; ४,६; ४२, ४; –णस्य तै ६, ६,५,३¶; –णाः मा २४, २[०]; १५; का २६, १, २[०]; ३, ५, तै ५, ६, २०, १; मै २, ३, ३¶; ३, ११, ३[६]; १३; काठ २८, ४[२]¶; ४९, १०; क ४४, ४[२]¶, शौ ६, १२१, १; पै ५, ३६, १; १६, ५१, २; १९, ४८, ४; –णात् पै ३, १७,४‡[f]; –¶णान् तै २, ३, १२,१; –णानि काठ १३, २¶; –¶णेन तै २,२,५,१; २; ३, ११, २; मै २, ५, २; काठ १२, १[६]; ६[३].

¶वारुणी– -णी तै २,१, ७, ३;४;९,२[२]; ५ १,७,३;६, २१, १S; मै १, ८,८;१०,१S;१०; ४,३,४; काठ ९, ४; १३, ६; २३, १; ३६, ५; ५०, १S; क ८,७; ३५,७; –णीः मै २, ५, ६; ४, ३,१०;४, २; काठ २२, ११[२]; क ३५, ५[२]; –णीभिः काठ २२, ११; क ३५, ५; –णीम् तै १, ८, ३, १; २, १, ९, १[२]; ५, २, १, ३; मै १,८, ३; –ण्यः तै ५, ६, ११, १S; –ण्यां तै ५, ७, ६, ४; ६, १, ११, २; ६; मै १, ६, ११; ८, ३; ४,४, २; ८, २; काठ २४, ६; २८,४; क ३७,७; ४४,४.

¶वुरुण-गृहपति[g]– -तयः मै १,९, ४; काठ ९, ११.

¶वुरुण-गृहीत,ता– -तः तै २, १, २, १; मै २, १, २[१]; ३, १[१];

a) वुरुणेन इति शोधः (तु. सपा. पै ३,१,६; [व्यन्यय- मुर्गेन] मा.; वैतु. RW. ग्रात. यनि. इति, Web [१९ १७, १९०] वुरुणैः [वृणानैः जनैः] इति, ?w. वृगैः [आम्नानादिभिः] इति च शोध ?) । ग्रथ. ?इन्द्र मनुष्यांः परेहि > इन्द्र इ(द्>)न् मनुष्यो- ऽमुत्रेभिः इति पाद-शोधः इति कृत्वा 'हे इन्द्र (राजन्) । °वारुणेन ?(?) ('गंगन्दनानाः) मनुष्यः °इद् (एव [गर्भाः]) °अमृतेभिः (अमरैः देवैः) सम् अशारयाः (संगतोऽभूः)' इति वा. ।

b) त्रिप. । सास्यदेवतीयाद्यर्थे अण् प्र. ।

c) पामे. पृ २७५९ a द्र. ।

d) शुद्धत् °रू° इति पाठः? यनि. शोधः ।

e) पामे. पृ २६७८ e द्र. ।

f) सपा. ऋ १०,९७,१६ प्रमृ. वरुण्यात् इति, आपश्री ७,२१,६ लाश्री २,२,११ वरुणात् इति च पामे. ।

g) त्रिप. (२अप्-) । बस. ।

१, ५; ३, ६; २३, ४; १८,
४, ५^{२}; ९, ९; १२, २; १९,
१२, ८; १७, १०; २१, १;२;
२४, १४^{२}; ३१, ९^{२}; १०^{२};४२,
१२; ४४, १३; २०, १६, ३;
४^{२}; २२, १०; २५, २^{२}; २८,
२; ४०, १०; ४९, ७^{२}; –र्चसः
शौ १९,५८,१; ३; पै १,११०,
१; ३; २, ३४, ३; ८, २०,८;
१९, २४, १४; ३४, ७; २०,
२५, २; –र्चसा ऋ १, २३,
[२३; १०, ९, ९]; २४; १०,
८५, ३९; ११२, ३; खि ३,
१६,६; मा २, २४; ३, १९^{२}[a];
८, १४; १६; १०, १७; १२,
७; १३, ४०; १७, ५१; २०,
२२†, ३५, ३; का २, ६, १;
३, ३,१०[a]; ११; ९,३,२; ११,
६, १; १३, १, ८; १४, ४, ३;
१८, ५, २; २२, १, ७†; ३५,
४,३; तै १, १,१०,२; ४, ४४,
१; ४५, ३†; ४६, २†; ५, ५,
४^{२}[a]; ७,६; ८, १४, २; ३, २,
३, २; ५, १, १; ४, २,१, २;
९, ६; ४, ५, १;६, ३, १; ५,
६, १, ४; मै १,२, ३; ३,
३८; ३९; ५, २^{२}[a]; ८^{२}[a]; ६-७,
१; २, ७, १२; १७; ८, १४^{१};
१०, ४; १३,१; ४,७,३; १४,
११; १७; काठ २, ४; ४, १२;
१३^{२}; ५,५; ६, ९^{२}; ७,६^{२};१२;
१५, ७; १६, ८; १६; १८, ३;
३२, ५; ३५, ३; ३६, १५[c];
३७, ९^{४};३८,५; ३९,२; क १,
१६; ३,१०; ११;४,८^{२};५,५^{२};
६,२; २८, ३; शौ २,१३, २[b];
३, ४,१;५,१[c];१३,५;२०,१०;
२२,२; ३^{२}; ६; ४,८,५; ६; ६,
५,१;३८,१-४;५३,३; ६८,२[d];
१२९, २[e]; ७, ८७,२; ९४,१;
२†; ९, १,१४†; १५; १०,५,
४६; ४७; ६, २; २२; १२, १,
७; ९; १३,१,१५; १७-२०;३,
१६; १४,१, ३४-३६; २, २†;
१७,१, ६; ७; २७; २८; १८,
२,५९;६०‡[f]; ३,१०;११;१९,
२४, ४[b]; ३१, ७; १२; ३३,५;
३६,१;२०,४८,१; २‡[g]; पै १,
३३,१;२; ४१,१; ११२,१; २;
२, १८, १-५;२७,१; ३, ४,५;
१८, २;३; ४^{२}; ३४, ११; ४,
२, ६; ७; ३, २; ३; १०, ८;
६, १९,१-७; ८, १०,१०;२०,
१^{२};२^{१}; ५; ६^{२}; ७; ९; ९, ३,
४; १०, ५, ७; १२; ६,८;१५,
६, १[b]; १६, ३३, ४; ५; ४२,
२; १५२, ४; १७, १, ७; ८;
१८, ४,३‡;४;५; ६,१;७,२†;
१६,५;७-१०;२२,१०; ११‡[g];
३१,१;२; ३२,१०; १९,३,१३;
८, ३; १७, १५; १९, १०;
२२, ६; २४, १५; २५, १;
२६, ७; ३१, ९^{२}[h]; ३४, १;
४१, १४; ४४, १३; २०, २५,
१^{२}; २७, १; ३२, ३; ३४, १;
–र्चसि तै ४, ४, ६, २; मै २,
१३,१८; काठ ३९, ९; पै १९,
४९, ४; –र्चसे ऋ ९, ६५,१८;
१०, १८, ९[i]; खि ४, ६, ६;
मा ७, २७^{२}; २८^{४}; ८, ३८^{२};
१४,२१; २६, ९^{२}; का ३, ९,३;
६; ८, १२-१३, १^{१}; ९,१, १^{४};
२^{२}; ३^{४}; १५, ६,१; तै १,२,१,
१; २,३, १०,३; ११,५; ३,२,
३,१;२^{२};३;५,१;२; ४,३,७,२;
मै १, २, १०; २, ३, ४;८, ३;
काठ २, १[j]; ५, ४; ११, ७;८;
१७, ३; ३६, १५^{२}[j]; ३९, १;
४०, २; क १, १३; २६, २;
कौ २, १८४†; जै ३, १७,५†;
शौ १, ३५, १; २, २८,५; ४,
१०, ७; ५, २८, १३; ६, ६२,
३[k]; ६३, १; १२, २, २८[k];
१९, २६, ३; ४५, ६-१०;
४६, १; पै १, ५४, ५; ४,२३,
१; २५, ७; ५, १३, १; १२,
५, ५; १३, ११, १; १५, ४,
६-१०; ५, ३; १९, २६, ४;
३०, ७[k]; २०, १२, १०†;
–र्चांसि मा ९,२२; का १०,४,
४; काठ ३५,१५[l]; शौ ४,२२,
३; पै ३, २१, २; ६, १९, ९;
१९, २१, १.

[a]) पाभे. पृ १३९६ *d* द्र.। [b]) सपा. मंत्रा १, १,६ आमिगृ १, १, २ : २९; ५, १ : २१; बौगृ २, ५, १२ प्रमृ. वाससा इति पाभे.।

[c]) पाभे. पृ २६६२ *j* द्र.।

[d]) सपा. आगृ १,१७,७ वर्चसे इति, मागृ १,२१,३ आपमं २,१,१ जीवसे इति च पाभे.।

[e]) पाभे. पृ ८२२ *b* द्र.। [f]) परस्परं पाभे.।

[g]) पाभे. पृ १९०८ *d* द्र.।

[h]) एकत्र °सां इति पाठः श्रग्र:। [i]) वचसे इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तै १, २,१,१ प्रमृ.)।

[j]) सपा. तैब्रा २,७,७,७ ब्रह्मवर्चसाय इति पाभे.।

[k]) सपा. शौ ६,६२,२ या ६,१२ (तु. R [तु. Bc.]) सूनृताम् इति पाभे.।

[l]) पाभे. पृ २७६२ *k* द्र.।

?विरूपः पै १४, ४, ८.

व॒रेण्य–, √वरेय, वरेयुम्, वरेयु– √वृ (वधा.) द्र.

?वरो[a] ऋ ८, २३, २८[b]; २४, २८[c]; २६, २[d].

?वरोहदकं परिवाचलम् पै २०, ५८, ६.

वर्ग– √वृज् द्र.

√वर्च्[e] > वर्चि > वर्चयत्– -यता पै १६,४,७[f].

व॒र्चस्[g]– -र्चः ऋ ३, ८, [३; २४, १]; २२, २; ९, ६६,२१; १०, १२८, १; १५९, ५; खि ४, २, ४; मा २,२६; ३, ९[४]; १७; ४,३; १७; ८,३८†; ९, ३७†; १०, १४; २५[२]; ११, ८२;१२, ४८†; १४, २३;१५,३; का २, ६,५; ३, ३,७; ४,२,१; ६,१; ८,१३,१†; ११,१, ३†; ५,५; ७,५[१]; १२,७,१७; १३,४,४†; १५,७,१;१६,१,३;२९,५,२†; तै १,२,१,१;४,१; ३,१४,८†; ५, ५, २†; ४;७, ४;६, ६, १; २†;८,१२,१[h];१३,२;१५,२[१]; २, ३, ११, ५¶;३,३,३, ३[४]; ५,३,२; ४, १,१०,३; २,४,२†; ३,३,२; ८, १; १२, १;४, १२, ३; ७,१४, १†; ५, ३, ३,३¶; ४, ५,३¶; ६, १,२; ७,९, १[i]; ६,१, ७,१; मै १, २,१; ४; ३, ३९; ४, १†; ५†; ५; १†; २; ९[२]; ८, ४[२]; २, ३, ४[j]; ६,८[h]; १२[२]; ७,७;११†; ८,४;७;१३, १;३,२,१०†;३,६¶;६,२;१६, ४; ४, २,७;४,२[२];¶; ४¶;६[२]; ¶;६,६[२]¶;७, २;३[२]; १३,१†; काठ २, १;५; ४, १३; १४†; ६, ५; ७,१४; १६†; ८,१६†; १५,६[h]; ७; ८[२]; १२†; १६,७; ११†; १७, ४; ६; १९, १०; २०, १३; २१, ७¶; २४, ५; २९, २; ३१, १५†; ३२,५¶; ३५, ७; ३६, १५; ४०, ३[i]; १०†; ४३,४[k]; क १,१३; १७; ४, ४; ८; २५, २†; २६, ३; ५; ३०, ८; ३७, ६; ४५, ३; ४८,९; †कौ २,८७०; ३,३,१; ४,१; १०[१]; †जै २,१,४; २,९; ४,५[१]; ४,३, १०; १२,७; २५, १; शौ १,९,४; १४, १; २, २९,१; ३,२२,४[१]; ५, ३,१†; १८, ४;६, ६९, ३; १२४, ३; ७, १३, ३; १४,१; २; ११९, १; ९, १, ११-१३; १६; १७; १०, ५,७-१४;३६; ६,८; १२, १, ५; २५;६,२; १०,१०;१४, १,३५[२]; २, २९; ५३; १६,१, १३; ८, ४-२९; ३३; १८, ३, १२; १९, ३७, १[l]; २; ४९, ४; ५८, २[२]; ३; पै १, १९,४;३३, ४; ५४, २; ३; ११०, २[२]; ३; २, २३, १; ३४, १[२]; २[२]; ३; ४१, ५†; ४४, २; ४५, २[२]; ५२, ४[२]; ५९,३[l]; ६२, १; २; ६५, १; ६८, ६; ८९, २; ३; ३, १८, ३; ५[२]; ४, १०, ८[२]; ५, ४, १†; २९, १[२]; २; ३[४]; ४[५]–६[५]; ७-८; ७, १२, ४; ९; ८, १०, ७; ९; २०, ४; ६[२]; १०; ९, १७, ३; १९, ६; १०, २, १; ८; १०, ४;५; १२, ७, ७[१]; १४, ४,४; १५, १,४; ६; २२, ६; १६, ३३, १-३; ८; ४३, ८; १२८, १-९; १४१, २; १४६, ६; १४९, १२; १७,

[a]) वरो इति इतीव पपा. इति कृत्वा वरु. (सौयाम्णिः) परिचदागीन् तस्य दानस्तुतिप्रकरणे यनि. सं१ इति संप्रदायः (तु. सुषाम्णे इति पदस्य सर्वत्र संप्रयोगः [तु. गा. ORN]) । यथा नैवं तथा यस्य. टि. द्र. ।

[b]) वर्– (श्रेष्ठ-) > [सं१] वर उ इति द्वि-पदः शोधः । 'हे वर अग्ने जनाय (अस्मभ्यं) दद्वते सुषाम्णे ("सुसाम्नाय) मह्ना (स्वां) रातिं चोदय' इति वा. (तु. वे. मा.; वैतु. Pw. Gw. प्रमृ. a टि. द्र. ।

[c]) व(र>)रा– (वि. ["उपग्-]) > [सं१] -रे व इति द्वि-पदः शोधः । 'हे वरे । शुभंग वाजिनीवति यथा (त्वं) सनिभ्यः (इतः प्रागपि निरन्तरं) स्वरेभ्यः (अस्मभ्यं) सुषाम्णे गविष्ठम् आददः, (तथैव संप्रत्यपि) मादेशय ("सदद [पृ १७७५ g शोधः]) दक्षिणा व्यस्तान् एतु' इति वा. (वैतु. अन्ये a टि. द्र.) ।

[d]) विप. (अश्विनौ) इति कृत्वा वर– > [सं२] -रा उ इति शोधः । स्पष्टमन्यत् (वैतु. अन्ये a टि. द्र.) ।

[e]) "= √वृश्च् < √मश्च् इति , =√रुच् इति MW. ।

[f]) पाभे. पृ २५१६ o द्र. ।

[g]) नाप. (अन्न- [निघ २, ७], शक्ति-, सूर्य-तेजस्-, अग्नि-प्रकाश-) । भावे असुन् प्र. (पाउ ४, १८९ [वैतु. MW. <√रुच् इति]) ।

[h]) पाभे. पृ ११८५ i द्र. । [i]) पाभे. पृ ६८७ i द्र. ।

[j]) =सपा. तैब्रा २, ५, ७,१ । आश्री ६, १२, २ राधः इति पाभे. ।

[k]) सपा. काठ ३५.१५ यशांसि इति पाभे. ।

[l]) सपा. शौ ५, २८,५ दुक्षम् इति पाभे. ।

१, ५; ३, ६; २३, ४; १८, ४, ५[२]; ९, ९; १२, २; १९, १२, ८; १७, १०; २१, १;२; २४, १४[२]; ३१, ९[२]; १०[२];४२, १२; ४४, १३; २०, १६, ३; ४[२]; २२, १०; २५, २[२]; २८, २; ४०, १०; ४९, ७[२]; –र्चसः शौ १९,५८,१; ३; पै १,११०, १; ३; २, ३४, ३; ८, २०,८; १९, २४, १४; ३४, ७; २०, २५, २; –र्चसा ऋ १, २३, [२३; १०, ९, ९]; २४; १०, ८५, ३९; ११२, ३; खि ३, १६,६; मा २, २४; ३, १९[२a]; ८, १४; १६; १०, १७; १२, ७; १३, ४०; १७, ५१; २०, २२†; ३५, ३; का २, ६, १; ३, ३,१०[a]; ११; ९,३,२; ११, ६, १; १३, १, ८; १४, ४, ३; १८, ५, २; २२, १, ७†; ३५, ४,३; तै १, १,१०,२; ४, ४४, १; ४५, ३†; ४६, २†; ५, ५, ४[२a]; ७,६; ८, १४, २; ३, २, ३, २; ५, १, १; ४, २,१, २; ९, ६; ४, ५, १;६, ३, १; ५, ६, १, ४; मै १,२, ३; ३, २८; ३९; ५, २[२a]; ८[२a]; ६-७, १; २, ७, १२; १७; ८, १४[२]; १०, ४; १३,१; ४,७,३; १४, ११; १७; काठ २, ४; ४, १२; १३[२]; ५,५; ६, ९[२]; ७,६[२];१२; १५, ७; १६, ८; १६; १८, ३; ३२, ५; ३५, ३; ३६, १५[२]; ३७, ९[४];३८,५; ३९,२; क १, १६; ३,१०; ११;४,८[२];५,५[२]; ६,२; २८, ३; शौ २,१३, २[b]; ३, ४,१;५,१[c];१३,५;२०,१०; २२,२; ३[२]; ६; ४,८,५; ६; ६, ५,१;३८,१-४;५३,३; ६८,२[d]; १२९, २[e]; ७, ८७,२; ९४,१; २†; ९, १,१४†; १५; १०,५, ४६; ४७; ६, २; २२; १२, १, ७; ९; १३,१,१५; १७-२०;३, १६; १४,१, ३४-३६; २, २†; १७,१, ६; ७; २७; २८; १८, २,५९;६०‡[f]; ३,१०;११;१९, २४, ४[b]; ३१, ७; १२; ३३,५; ३६,१;२०,४८,१; २‡[g]; पै १, ३३,१;२; ४१,१; ११२,१; २; २, १८, १-५;२७,१; ३, ४,५; १८, २;३; ४[२]; ३४, ११; ४, २, ६; ७; ३, २; ३; १०, ८; ६, १९,१-७; ८, १०,१०;२०, १[२];२[२]; ५; ६[२]; ७; ९; ९, ३, ४; १०, ५, ७; १२; ६,८;१५, ६, १[b]; १६, ३३, ४; ५; ४२, २; १५२, ४; १७, १, ७; ८; १८, ४,३‡;४;५; ६,१;७,२†; १६,५;७-१०;२२,१०; ११‡[g]; ३१,१;२; ३२,१०; १९,३,१३; ८, ३; १७, १५; १९, १०; २२, ६; २४, १५; २५, १; २६, ७; ३१, ९[२h]; ३४, १; ४१, १४; ४४, १३; २०, २५, १[२]; २७, १; ३२, ३; ३४, १; –र्चसि तै ४, ४, ६, २; मै २, १३,१८; काठ ३९, ९; पै १९, ४९, ४; –र्चसे ऋ ९, ६५,१८; १०, १८, ९[i]; खि ४, ६, ६; मा ७, २७[२]; २८[४]; ८, ३८[२]; १४,२१; २६, ९[२]; का ३, ९,३; ६; ८, १२-१३, १[२]; ९,१, १[४]; २[२]; ३[४]; १५, ६,१; तै १,२,१, १; २,३, १०,३; ११,५; ३,२, ३,१;२[२];३;५,१;२; ४,३,७,२; मै १, २, १०; २, ३, ४;८, ३; काठ २, १[j]; ५, ४; ११, ७;८; १७, ३; ३६, १५[२j]; ३९, १; ४०, २; क १, १३; २६, २; कौ २, १८४†; जै ३, १७,५†; शौ १, ३५, १; २, २८,५; ४, १०, ७;५, २८, १३; ६, ६२, ३[k]; ६३, १; १२, २, २८[k]; १९, २६, ३; ४५, ६-१०; ४६, १; पै १, ५४, ५; ४,२३, १; २५, ७; ५, १३, १; १२, ५, ५; १३, ११, १; १५, ४, ६-१०; ५, ३; १९, २६, ४; ३०, ७[l]; २०, १२, १०†; –र्चांसि मा ९,२२; का १०,४, ४; काठ ३५,१५[l]; शौ ४,२२, ३; पै ३, २१, २; ६, १५, ९; १९, २१, १.

[a]) पाभे. पृ १३९६ *d* द्र. । [b]) सपा. मंत्रा १, १,६ आमिगृ १, १, २ : २९; ५, १ : २१; बौगृ २, ५, १२ प्रमृ. वाससा इति पाभे. ।
[c]) पाभे. पृ २६६२ *j* द्र. ।
[d]) सपा. आगृ १,१७,७ वर्चसे इति, मागृ १,२१,३ आपमं २,१,१ जीवसे इति च पाभे. ।
[e]) पाभे. पृ ८२२ *b* द्र. । [f]) परस्परं पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ १९०८ *d* द्र. ।
[h]) एकत्र °सां इति पाठः भ्रष्टः । [i]) वचसे इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तै १, २,१,१ प्रमृ.) ।
[j]) सपा. तैत्रा २,७,७,७ ब्रह्मवर्चसाय इति पाभे. ।
[k]) सपा. शौ ६,६२,२ या ६, १२ (द्र. R [तु. Bc.]) सूनृताम् इति पाभे. ।
[l]) पाभे. पृ २७६२ *k* द्र. ।

वर्चस्य, स्या[a]– -स्यः पै ३,२८, ६; –स्यम् खि ४, ६, १; मा ३४, ५०; का ३३, २, १३; शौ १९, २६, ४; पै १९, २६, ६; –स्याः मै ४, ४,२; ४¶.

वर्चस्-वत्[b]– -वत् खि ४, ६, १[c]; मा ३४, ५०[c]; का ३३,२, १३[c]; काठ ३६, १५[२]; पै २, ३४, ४[१]; ८, २०, ३; –वति पै १९, २६, ४; –०वन् का ८, १२, १[d]; १३, १; पै १९,२६, ८; –वन्तम् ते ३, ३, १, १[२e]; २; मै ४,७,३; पै ६,९,६; १९, ५२, १३; –वान् मा ८, ३८[४f]; १३, ४०; का ८,१२, १[२f]; १३, १[२]; १४, ४, ३; ते ४,२,९,६; मै २, ७, १७; ४, ७, ३; काठ ४, १४; १६, १६; ३६, १५[४]; पै १, ७९, १[१]; २, ३४, ४[२]; ५१, ८[g]; १०,६, ४; १९, ३४, ३[h]; ५२, १३[२].

वर्चस्वती[i]– -ती पै४,२२,५; –तीम् शौ ९,१,१९; पै१६,३३, ९; –स्या काठ ७,१३[१]; क६,३.

वर्चस्-विन्[j]– -०विन्[e4] मा ८, ३८; –विनः पै १९,५२,८;२०, ८,१; –विनम् शौ ३,२२, ३; पै १,७९,१; ३, १८, ३; –स्वी ते ३,५, ३,२, काठ ५,५; ३२, ५; शौ ५, २८, १०[g]; १९, ४०,२; पै १२, ७,७;२०,५७,३.

वर्चस्-सद्[k]– -सत् काठ ३९,५.

१वर्चो-दुस्[l]– -दसौ मा ७, २७[m];२८; का ९,१,२[m]; ३.

२वर्चो-दुस्,द्रा[n]– -द्राः मा २, २६[o]; ३,१७[p]; ४,३[o];७,२७[q]; २८[१]; १७, १५[r]; का २, ६, ५[o]; ३, ३, ७[p]; ४, २,१[o]; ९, १, १[४q]; २[१]; ३[१]; १८,१,१५[r]; ते १, ५, ५, ४[p]; ७,४[१]; ३,२, ३, १[q]; २[१]; ४, ६, १,५[r]; ५, ४, ५, ३[r]; मै ४, ९, ६; काठ १७, १७[r]; २१,७[r]; क २८,१[r]; पै २, ४४, २; –दाम् का ४, ५,२[s]; ते ४, ४, ६, २; मै २, १३,१८; ४, ७, ३; काठ ३९,९; –दौ ते ३,२,३,२[m].

वर्चो-धस्, धा[n]– -धसे शौ ३, २१, ५; पै ३, १२, ५; –धाः ते १[o], २, १, १; ६, ६, १; मै १, २, १[o]; ५, २[p];९[p]; २, १०, १[r]; ३, ३, ६[r];६,२[o]; ४, ६, ६[t]; ७, २[u]; काठ २, १[o]; २९, २[o]; ३५, ७; क १, १३[o]; ४, ८[p]; ४५,३; ४८,९; शौ २, ११,४[o]; पै १, ५७, ४; –धाम्[t] मा ४,११; ते १,२,३,१; मै १, २, ३; काठ २, ४; क १, १६.

?वर्चसा सृजम्[v] पै १९, २६,७.

?वर्चस्वाधाम् उद्यासम् पै १९, ३४, ३.

?वर्चस् स्वयम्भुया समञ्जनम्[w] पै २०, ४९, ७.

a) विप. । तस्यनिमित्तीयः यत् प्र. (पा ५, १, ३९) ।
b) विप. । मतुपि स्वरेऽविशेषः ।
c) = सपा. आपमं २,८,१ । हिगृ १,१०,६ वर्चसे इति पाभे. । d) सपा. °स्वन् <> °स्विन् (माश ४,५, ४,१२ शांश्री १०,२,६ च) <> ते ३,३,१,१ तेजस्विन् इति पाभे. । e) = सकृत् सपा. आश्रौ ६, ३, २२ बौश्री १४,११:१४ । मै ४,७,३ सुहस्वन्तम् इति पाभे. ।
f) = सपा. माश ४, ५, ४, १२[१] । शांश्री १०,२,६[१] वर्चस्वी इति, ते ३,३,१,१ तेजस्वी इति च पाभे. ।
g) परस्परं पाभे. ।
h) वर्चान्न इति पाठः ? यनि. शोधः (द्र. सस्थ. टि. मा√पा> ?मायाम्) ।
i) विप.। स्त्री. ङीपि स्वरेऽविशेषः । j) विप. (अग्नि- प्रभृ.) । मत्वर्थीयः विनिः प्र. (पा ५,२,१२४) । प्रस्र. ।
k) विप.। उप.उप. √सद् + क्विप् प्र. (पा ३,२,६१)।
l) विप. (उपर्बुहद्-) । उप. उप. √दा(दाने) + कर्मणि डसिः प्र. (पाउ ४,२२३) ।

m) सपा. °दुसौ (माश ४, ५, ६, २ माश्री २,३, ७,१ च) <> वर्चोद्रौ इति पाभे ।
n) विप. (सूर्य-, अग्नि-, नवनीत- प्रभृ.) । उस. उप. क्विप् प्र. । l टि. अपि द्र. ।
o) सपा. °द्राः (माश १,९,३,१६;३,१,३,९ शांश्री ४, १२,१० काश्री ३,८,१६ च) <> °धाः (ताब्रा १,३, १० जैब्रा १, ७८ आपश्री १०,६,१२ माश्री २,१,१,३६ च) इति पाभे. । p) पाभे. पृ २७५२ l द्र. ।
q) = सकृत् सपा. माश ४, ५, ६, २[१] । माश्री २, ३, ७,१ वर्चोदसौ इति पाभे. ।
r) सपा. °द्राः (माश ९, २, १,१७ तैआ ४, ७, ४ च) <> °धाः इति पाभे. । s) परस्परं पाभे. ।
t) = सपा. आपश्री १४,२७,६ । अप्राय ६, ३ वर्चोदाः इति पाभे. । u) सपा. आश्रौ ५,१९,५ वर्चोदाः इति पाभे. । v) द्र. सस्थ. टि. ?महादेवयीः ।
w) वर्चसा अयं भूयासम् मा जनम् इति पद-पदः शोधः ([अंशतः] द्र. मूको.) ।

विँन्[a]– -विँनः ऋ २, १४, ६; ४, ३०, १५; ७, ९९, ५; तै ३, २, ११, ३; मै ४, १२, ५; –विँनम् ऋ ६,४७,२१

ण़[b]– -र्णः ऋ ९, ७१, [(१, ९५,८) ८]; मा ४, २६; का ४, ९, २; तै १, २,७, १; ¶२,४,११,६; ५, १, ३; ४; ८,१[3]; ४; ३, ३, ५, १; ३; ४,२, २; ६, १,¶३, १; २; १०, ३; मै १, २, ५; काठ २, ६; १३,४¶; ११;१२; २०, २¶; २४, ६; क १, १९; ३१, ४¶; ३७, ७; शौ १,२२, २; ११, ३, ८; पै १, १६, २; २८, १[c]; २, ३४, ४; ५; ३९, ५; ५, ४, ९; १६, ५३, १३; २०, ४, ७; –र्णम् ऋ १, ७३, ७; ९२, १०; ९६, ५[d]; १०४, २; ११३, २; २, ३-५, ५; १२, ४; ३४, १३; ३, ३४, ५; ९; ९, ६५,८; ७१,२; ९७, १५; १०४-१०५, ४; १०, १२४,७; खि ५,५,११; मा ४, २; का ४, १, ३; ¶तै २, २, ५, १; ५, १, ६; ८, ४; ६, ४, २, ४; काठ ९, ११¶; ३१,६; ३४, २¶; ५; क १, ७; ४७, ६; †कौ १, ५७४; ५७५; २, १५८; ९६१; ११००; †जै १, ५८, ९; १०; ३, १५, ६; शौ ११, १०,१६; १७; †२०, ११, ५; ९; ३४, ४; पै १३,७, ४†; १६, ८६,६; ७; १९, ५०,१३; –र्णम्ऽ-र्णम् मै ४, २, ७[2]¶; –र्णयोः काठ १३, ५¶; –र्णाः पै ९, ३, ९-१३; –¶र्णात् काठ ८, ३; क ६,८; –र्णान् ¶तै २, ४, ११, ६; ५, ७, ८, ३; –र्णाभ्याम् मै ३,३,३¶; –र्णाय मा ३०, ९; १७; का ३४,२,१; ३,४; –र्णे ऋ २, १,१२; –र्णेन ऋ ४,५,१३; तै ३,५, ६,१; मै ३,२,८¶; काठ ८, ३¶; क ६, ८¶; शौ १,२२, १[c]; –र्णैः ऋ १०,३,३; कौ २,८९८†; जै ४, १३,११†; शौ १,२२, २; पै १, २८, २; –र्णौ ऋ १, १७९, ६; काठ ८, ३¶; क ६, ८¶.

वुर्त[e]– >वुर्त-क[f]– >वुर्तिका[g]– -का ऋ १, ११७, १६[h]; मा २४, ३०; का २६, ६, ५; तै ५, ५, ११, १; मै ३, १४, ११; काठ ४७, १; –काः मा २४, २०; का २६, ४, ५; मै ३, १४, १; काठ ५०, ४; –काम् ऋ १, ११२, ८; ११६, १४; ११८, ८; १०, ३९, १३.

वर्तन–, वर्तनि–, वर्तमान– √वृत् द्र.

वुर्तवे, वुर्तस्– √वृ (वधा.) द्र.

वर्तिन्–, वर्तिस्– √वृत् द्र.

वर्तृ– √वृ (वधा.) द्र.

वुर्त्मन्– √वृत् द्र.

वुर्त्र– √वृ (वधा.) द्र.

वुर्ध–, वुर्धत्–, वुर्धन–प्रमृ. √वृध् द्र.

वुर्ध्र[i]– -र्ध्राणि पै १५, १२, ७; –र्ध्रान् शौ १४, १,६०; पै १८, ६, ८.

†वुर्पणी(<नी)ति[j]– -तिः ऋ ३, ३४,३; मा ३३, २६; का ३२, २,९; शौ २०,११,३.

†वुर्पस्[k]– -र्पः ऋ १,१४०, ५;७; ३,

[a]) व्यप. (असुर-)। व्यु.?। <√वचं् 'दीप्तौ' इति सा., <वुचंस्– इति GW.।

[b]) नाप. (राग-, रूप-, वृत्ति- प्रमृ.)। <√वृ (वधा.) 'दीप्त्याजीविकादिषु' (वैतु. या [२, ४], SEY [६५] 'आच्छादने' इति, पाउ [३, १०] सा [ऋ १, १०४,२] 'वरण' इति?)। [c]) परस्परं पाभे.।

[d]) वुर्णमामिम्याने> सपा. मा १७,७० प्रमृ. सुमनसा विरूपे इति पाभे.।

[e]) नाप. (पक्ष-)। √वृ 'आच्छादने'+तन् प्र. उसं. (पाउ ३,८६)। [f]) नाप. (पक्षि-भेद-)। मत्वर्थे कप् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२)।

[g]) प्रयोगस्थाऽऽप्रत्ययात् प्रत्ययस्थात् कात् पूर्वस्याऽतः इत् (पावा ७,३,४५)।

[h]) स्पप. (एतन्नाम्नी काचित् स्त्री [वैतु. GW. पदस्थे सतः पदस्य °काम् शोधः इति?])।

[i]) नाप. (वध्र-)। (√वृध् '°बन्धने' > भावे) °वृध्–+ (√धृ 'धारणे = बन्धने' > भावे) °ध्र– > बस. °वृध्-ध्र– > यनि. > (मभा.) वध्र– (तु. WAG [१, २३४ b])।

[j]) विप. (वर्पस्वद्-नीति-युक्त- [इन्द्र-])। वुर्पस्–+नीति– > बस. °वुर्पस्-नीति– > यनि. (तु. पपा.; वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. °वुर्प– [= वुर्पस्–] इति पूप. इतीव?)। सस्य. ?मायिनाम् > °यिनम् (वृत्रम्) इति शोधः।

[k]) नाप. (बल-, तेजस्-, रूप- [तु. निघ ३,७] प्रमृ.)। <√वृ [वधा. '°बल्दीप्त्यादिषु' (वैतु. या [५, ८], स्क. 'आच्छादने' इति, WAG [१, १८४ b] रूपु– > यनि. इतीव च?)]। √वृ (वधा. [= √वृ])>

५८, ९; ४, १६, १४; ६, ३, ४; ७, ६८, ६; १००, ६; तै २, २, १२, ५; मै ४, १०, १; कौ २, ९७५; जै ४, २३, ७; -र्पसः ऋ १, १४१, ३; ५, ४८, ४; ८, ४६, १६; १०, १००, ७; -र्पसा ऋ १, ३९, १; १०, ३, २; ९९, ३; ११; कौ २, ८९७; जै ४, १३, १०; -र्पसि ऋ १, ११७, ९; ६, ४४, १४; ९, ९७, ४७.

धर्मन्-, वर्मिन्-, वृर्या- √वृ (वधा.) द्र.

¶यर्वर[a]- -रः काठ २५, ७; क ३९, ५.

वृर्धृतान- √वृत् द्र.

१वर्प[b]- -र्पाणि खि ३, १७[१], १.

वर्प-रात- -तम् खि ७, ७, ७.

२. वृर्प[c]->वर्पिमृन्[d]- -मा[e] मा १८, ४; का १९, २, ४; क २८, ७.

वृर्पिष्ठ,ष्ठा[f]- -ष्ठः ऋ १, ३७, ६; मै १, ६, ६¶; शौ ४, ९, ८; पै ८, ३, ७; -ष्ठम् ऋ १, ८, १; ३, १३, ७; २६, ८; ५६, २; ४, ३१, १५; ५, ६७, १; ८, ४६, २४; तै १, ७, ८, १[g]; ३, ४, ११, ४†; ६, ६, ४, २[२]¶; ७, ४, १२, १; मै १, ११, १[g]; ७[g]; †४, ११, २; १२, ३; काठ २, १५†; ८, १७†; १३, १४; २५, ७[२]¶; ४४, १; क ३९, ५[२]¶; कौ १, १२९†; जै १, १४, ५†; शौ १९, ४९, २; २०, ७०, १७†; पै १४, ४, २; -ष्ठया ऋ १, ८८, १; -ष्ठस्य ऋ ३, १६, ३; -ष्ठा ऋ ४, २२, ९; मा ५, ८[३]; का ५, २, ८[३]; तै १, २, ११, २; मै १, २, ७; ३, ८, ९¶; काठ २, ८[४]; क २, ३[४]; -¶ष्ठाः काठ २५, १०; क ४०, ३; -ष्ठानि ऋ ८, ७७, ९; -ष्ठाम् ऋ ६, ४७, ९; -ष्ठाय ऋ ५, ७, १; मा १५, २९†; ३०, १२; १३; का १६, ५, १०†; ३४, २, ४; ५; †तै २, ६, ११, ४; ४, ४, ४, ४; मै ४; ११, १†; काठ २, १५†; -ष्ठे ऋ ६, ४५, ३१; ९, ३१, ५; मा १, २२; का १, ८, ३; तै १, १, ८, १; ४, ४३, २; ५, ५, ४; मै १, १, ९; १२; ३, ३७; ४, १, ९; काठ १, ८; ११; ४, ९; ३१, ७; क १, ८; ११; ३, ७; ४७, ७; -ष्ठेभिः ऋ १०, ३, ५; -ष्ठैः ऋ ९, ६७, २६; मै ३, ११, १०; पै १०, ९, ७.

वृर्पिष्ठ-क्षत्र[h]- -त्रा[i] ऋ ८, १०१, २.

वृर्पीयस्[j]- -यः ऋ ६, ४४, ९; मा २३, ४७; का २५, ९, ३; तै २, ६, १, ५¶; ¶मै ३, ९, ४; ४, ८, ३; काठ २५, ८[२]¶; क ४०, १[२]¶; -यः[k] तै १, ३, ८, २[l]; मै १, २, १५; ३, ९, ७; काठ ३, ६; क २, १३; -यसः मै १, २, १५[m]; ३, ९, ७[m]; काठ ३, ६[m]; २९, ८[२]; क २, १३[m]; शौ ६, १३६, २; पै १, ६७, २; -यसि[m] मा ६, ११; का ६, २, ८; तै १, ३, ८, २; -यसे मा १६, ३०; का १७,

---

वृर्मस्- > यनि. । अृप्मस्-, वृप्सस्-, वृप्सस्- इत्येतेषु पर्यायेषु सत्सु प्रानि. धा. अभेदे सति वर्णविकारमात्रजः स्वरूपभेद इत्यपि द्र. ।

[a]) विप. (*गुग्ग-ज्वलन- [नड-]) । < √वृ '*ज्वलने' । सस्थ. ? दग्धः > अदग्धः इति शोधः इति कृत्वा मरः (नाप. = दीनाऽऽकारः) इत्यस्य विप. इति ।

[b]) नाप. (संवत्सर-) । व्यु. ? ।

[c]) विप. (वृद्ध-, विशाल-, विशिष्ट- प्रमृ.) । (√वृष् [वधा.] > भावे) *वृष्- (> *वर् > इ > र) + मत्वर्थे मः प्र. उसं. (पा ५, २, १००) > यनि. (वैतु. पा [६, ४, १५७] वृद्ध- > यनि. इतीव, WW [१, २६७] प्रमृ. < √वृ 'आच्छादने' इति च ?) । < √वृष् (वधा.) इति वैप ४ यद् निर्दिष्टं तदन्यथान्तरम् ।

[d]) भाप. (वृद्धि- प्रमृ.) । इमनिच् प्र. (पा ५, १, १२२) ।

[e]) सपा. तै ४, ७, २, १ प्रमृ. वर्ष्मा इति पाभे. ।

[f]) विप. [महत्तम- {रयि-, स्थूणा-, ककुद्- प्रमृ. (वैतु. WAG [२, ३ f] व्यु. १वर्प- इत्यनेन भाक्तः संबन्ध इतीव ?)}] ।

[g]) = सपा. बौश्रौ ११, ७ : ३० प्रमृ. । मा ९, १० का १०, ३, १ उत्तमम् इति पाभे. ।

[h]) विप. (अतिशयितवृद्धबल-[मित्रावरुण-]) । बस. ।

[i]) °ष्ठौ इति पपा. ।

[j]) < √वृष् 'वृद्धौ' इत्यपि वैप ४ द्र. ।

[k]) = सपा. वाश्रौ १, ६, ४, ३५ । मा ६, ११ का ६, २, ८ काश्रौ ६, ५, १४ शुअ १, ३८६ याशि २, १६ वर्षो इति पाभे. ।

[l]) वैतु. K. प्र१ इति ।

[m]) सपा. °यसः (वाश्रौ १, ६, ४, ३५ च) <> °यसि (काश्रौ ६, ५, १४ याशि २, १६ च) इति पाभे. ।

४, ४; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७, १४; क २७, ४; -र्यांसम् मै ३, ६, ८¶; शौ ९, ७,२; १५, ११, ५; पै १६, ११२, ६; -र्यान् मा २३, ४८; का २५, ९, ४; ¶तै ५, ३, १, ५; ७, ४, ११,४; ¶काठ २६, ४; ३३, ३; क ४१, २¶; -र्यान्ऽ-र्यान् मै ३, ९,२¶.

वर्षीयसी- -सीम् तै २, ६, ४, ३¶.

१वर्ष्मन्[a]- -र्ष्म ¶तै ३,४,८, ७[1]; ५, २,१, ५[2]; २,२[2]; ३, ८,३[2]; ६, १, ९,४[2];२, ९, ३; ¶मै ३. ७, ४[2];८, ९; ४, ५,१[2]; ¶काठ २४, ५[2]; ३३, ६[2]; क ३७, ६[2]¶; शौ ४, २२, २[b]; -र्ष्मन् ऋ ३, ५, १; ८, ३; ४, ५४, ४; १०, २८, २; ७०, १; खि ५, ७, १, १[c]; मा ५,१७; २८, १; का ५, ५, ५; ३०, १, १; तै १, २, १३, २; ३, ३,९, २; ६, २,९, ३; मै २, ५, १०;४, १२,५;१३, ३†; २; काठ १५, १२†; १३; १८, १६; ३३, ६; ३५, ४; क २९, ४; ४८,'५; शौ ३, ४,२; पै ३, १,२; २१, ३[b]; ७,६,४; -०र्ष्मन्[d] ‡शौ ५, २,७; २०, १०७, १०; -र्ष्मणा तै ३,४, ८, ७¶.

२वर्ष्मन्[e]- -र्ष्मणा ऋ १०,१२४,७; शौ४,१०,७†; -र्ष्मा[f] तै४,७,२, १; मै २,११,२; काठ १८,७; -र्ष्माणम् ऋ ६, ४७, ४; ८, ३२,३; १०, ६३,४; काठ ३७, ९; शौ ७,१५,३; पै २०,३,१.

३वर्षे-, वर्षत्- √वृष् द्र.

?वर्षन्ति[g] शौ ९,१,९; पै १६, ३२, ९.

वर्षयत्-,वर्षा-,वर्षाहू- √वृष् द्र.

वर्षिमन्-, वर्षिष्ठ- २वर्ष- द्र.

वर्षिष्यत्- √वृष् द्र.

वर्षीयस्- २वर्ष- द्र.

वर्षु[h]- -र्षौ[i] मा ६,११; का ६,३,८.

वर्षुक-, वर्ष्टे- √वृष् द्र.

*वर्ष्मी[j]- -र्ष्मीः[k] खि ५,८,२; शौ २०, १२७, २.

१वर्ष्मन्-, २वर्ष्मन्- २वर्ष- द्र.

१वर्ष्य-, २वर्ष्य-, ३वर्ष्य- √वृष् द्र.

वर्स्व[l]-

व।,२व।लु[m]- -लः ऋ ३, ३०, १०[n]; ८, २४, ३०; १०, ६८, १०; शौ २०, १६,१०†; -लम् ऋ १, ६२, ४[n]; २, ११, २०; १४, ३[o]; १५, ८; २४, ३; ३, ३४, १०; ४, ५०,५[n]; ६, १८, ५; ८, १४, ७; ८; १०, ६२,२; ६७, ६; १३८,१; मा २०,६८; का २२,७,२; तै २,३, १४,४†; ६; मै २, ५, ३¶; ३, ११, ४; ४, १२, १†; ५; १४, ५[2]†; काठ १०, १३†; १३, ३[2]¶; ३८, ९; कौ २, ३०४; जै ३, ६,११†; शौ २,५,३§; ४,२३, ५; ९, ३, २; १९, २८, ३; २०, ११,१०; २८,१; २; ३९, २; ३; ८८, ५; ९१, ६; पै ४, १३, ५[p]; ५,२, ८; १३, ११, ३[p]; १६, ३९, २[p]; -लस्य ऋ १, ११,५; ५२, ५; २,१२, ३; ६, ३९, २; १०, ६८, ५; ६; ९; तै २, १,५, १¶; मै ४, १२, ३; १४, ५; कौ २,६०१[q]; जै ३,४८,१७; शौ २०,१६, ५; ६; ९; ३४,३; पै १३, ७,३.

a) नाप., माप.न. (शीर्षण्यप्रदेश-,उच्चता- प्रभृ.) । इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२) । b) परस्परं पाभे. । c) ०र्ष्मम् इति पाठः? यनि.शोधः(तु. संस्कर्ता,मा२८,१च)। d) = °हे स्तोतः ! इति कृत्वा =२वर्ष- इत्यत्रोक्तपूर्वस्य √वृष् इत्यस्य रुनौ वृत्तिः । w. शिखर-पर्यायः, सं१ चेति; राजारामः यनि. सत१ इति कृत्वा वर्ष्मन् इति शोधः इति ?) ।
e) नाप. पुं. । इमनिच् प्र. उसं. (पा ५, १, १२२) इति १वर्ष्मन्- इत्यतो विशेषः । f) पाभे. पृ २७६६ ८८. । g) √वर्ष् > वर्षन्तु इति शोधः (तु. शाखौ ९,१,१९ साथौ ३,५,१५) । h) नाप. । ([प्रकरणतः] तुन-) । < √वृष् इति सा [का.], [पक्षे] उ. म. । i) पाभे. पृ २७६६ k द्र. । j) विप. (महत्-उष्ट्र-]) ।
k) सत्य.? वृस्य > (हि अस्य>) ह्यस्य इति शोधः । 'वर्ष्मीः उष्ट्राः अस्य (कौरमस्य) रथस्य (रथं) निजिहीडते (निर्वहन्ति)' इति वा. (वैतु. BW. वर्ष्मी- > -र्ष्मी [स्त्री. प्र१] इति पाठ इति ?)।
l) =वस्त्वं-। नाप.। m) नाप. (मेघ[निघ- १, १० या २,२१]),व्यप. (वृत्रासुर-) ।< √वृ 'आच्छादने' (या [६,२], WAG [१, १९३], PW. प्रमृ. [वैतु. [पक्षे] दे.< √वल् 'वलने' इति ? [तथाऽपि तात्पर्येऽनह्रदन्तरम्]])। वृत्र- > नैप्र. यनि. इति मतम् । मा. मै. काठ. शौ. पै. वकारोऽप्यादौ श्रूयते ।
n) वैतु. GW. विप. इति ? ।
o) एवमादिषु स्थलेषु GW. प्रमृ. गुहा-पर्याय इतीव ? ।
p) पृ २२६६ निर्देशो नेष्टः । q) S. व° इति ।

?वलं-रुजु[a]- -जः ऋ ३, ४५, २; कौ २, १०६९.

वल-भिद्[b]- -भित् मै ४,१२,५.

वल-गु[c]- -गः तै १, ३, २, १[d]; मै १, २, १०[५]; काठ २, ११; २५. ९; क २, ५; ४०, २; -गम् मा ५, २३[४e]; का ५, ६, २[४e]; तै १, ३, २, १; ६, २, ११, १; २¶; शौ ५, ३१, ४; १०, १, १८; पै १६, ३६, ८; -गान् तै ६, २, ११, १¶; मै १, २, १०[५e]; ३, ८, ८¶; काठ २, ११[४e]; २५, ९[३]; ¶; क २, ५[४e]; ४०, २[३];¶.

वलग-हन्[f]- -घ्नः मै १, २, ११[g]; काठ २,११[२g]; २५, ९[२g]; क २, ५[२g]; ४०, २[३g]; पै २, ५१, ४; -हनः मा ५, २५[२g]; का ५,६, ४[२g]; तै १, ३, २, १[g]; २[g]; ६, २, ११,[२]१[g]; पै २, ५१,४; -हनम् मा ५, २३; का ५, ६, १; मै १, २, १०; ११[२]; ३,८, ८; काठ २, ११; २५,९; क २, ५; ४०, २; पै २, ५१, १-३; ५; -हनौ[h] मा ५,२५[२]; का ५, ६, ५[२]; तै १, ३, २, २[४]; काठ २, ११[३]; २५, ९[३]; क २, ५[३]; ४०, २[३]; -हा काठ २, ११[३]; क २,५; पै २, ५१, १-३; ५; ७, ५, ९.

वलाघ्नी[h]- -घ्नी मै १, २,११[२].

वलगिन्[i]- -गिनः शौ १०, १, ३१[j]; -गिनम् शौ ५, ३१,१२.

?वलग ऊवध्यम्[k] शौ १२, ९, १.

?वलगहनम्[l] ऊवध्यम् पै १६,१४५, १.

?वलन- -नम् पै १६,५४,५[m].

वलीक[n]- -के पै ५, ९,६; १२, ६, १२.

√वल् > वल्गत्- -ल्गते मा २२, ७; का २४, ३, २; मै ३, १२, ३; काठ ४१, ४.

वल्गित्- -ल्गी पै ५, ११, १.

?वल्गु[o]- -ल्गाः शौ १९, ९, ९.

वल्गु[p]- -ल्गु[q] ऋ ८, ७३, ८; १०, ६२, ४; शौ ३, ३०, ५; १२, ३, १८; १३; पै ५, १९, ५; १७, ३७, ८; ३९, २; -ल्गुः मै ४, ९, १०; शौ २, ३६, १; पै २, २१,१; -ल्गू ऋ ६, ६२, ५; ६२, १; ७, ६८, ४; ८, ८७, ६.

√वल्गूय[r], वल्गूयति ऋ ४, ५०, ७.

?वल्गुणम् पै १९, ३२, १७.

*वल्म[s]-> *वल्मी-> वल्मीक[t]- -¶कः तै ५,१,२, ५; मै १, ६, ३[४]; ३, १, ३; ४, १, १३[२]; काठ १९, २; ३१, १२[२]; ३५, १९; क २९, ८; ४८, १५; -कान् मा २५, ८; का २७, ८, २; तै ५, ७, १६,१; मै ३, १५, ७; काठ ५३, ६.

---

[a]) विप. (इन्द्र-) । उस. । [b]) विप. (अग्नि-) । उस. ।
[c]) नाप. (कूटक्रिया-, अभिचार-) । (√वृ 'आच्छादने' >भावे) *वर-+(√गृ [=√कृ] 'कर्मणि'>*ग-->) *ग->कस. यनि. । तै. पठा. एवाऽत्रमहो नान्यत्र ।
[d]) पामे पृ १६९२ b द्र. । [e]) सपा. °गम् (आपश्री ११,११,८ प्रमृ. च) <> °गान् इति पाभे. ।
[f]) विप. (उपरव-, अभिपवण-फलक-) । उस. ।
[g]) सपा. °घ्नान् (आपश्री १२,२,१५[२] प्रमृ. च)<> °गहनः इति पाभे. ।
[h]) सपा. °गहनौ (आपश्री ११,१२,७ प्रमृ. च)<> °गघ्नौ (माश्री २,२,३,१६ च) इति पाभे. ।
[i]) नाप. । इनिः प्र. ।
[j]) पामे. पृ २५१२ b द्र. ।
[k]) पाठः ? वलगम् [वप. (तुद्-वध्य- [मरणनाय-] >)] *वध्यम् इति द्वि-पदः शोधः ।
[l]) वलि-गहनम्, उद्वध्यम् इति शोधः । (तु. टि. k द्र.) ।
[m]) पल्लव- (नाप. [मौन-]) > °वम् इति शोधः

(तु. मूको. वललम् इति) ।
[n]) नाप. (छदिषः प्रान्त-?) । व्यु. ? । <√वल् इति (पाउ ४,२५) ।
[o]) वल्गाः इति शोधः (तु. मूको. सा. W.; वैतु. शंपा. सात. यनि. इति ?) ।
[p]) विप. (आवर्जक-, रसवत्-, मधुर-) । (√वृज् *'आवर्जने = रसवत्त्वे'>) *वर्गु- >यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. <√वल्ग् इति ?) । निघ [१, ११] वाक्-पर्याय-पाठः ? (वैतु तत्र मूको वग्नुः इति) ।
[q]) न. द्वि१ सत् क्रिवि. ।
[r]) नाधा. अर्चायां वृत्तिरिति निघ [३, १४]; अनुकम्पायाम् इति GW. प्रमृ ।
[s]) नाप. (कीट-भेद-[उपदीक,का-]) । (√वृध् 'हिंसायाम् =कर्तने'>) *वृध्-वृध्र- > *वर्म्र- > यनि. (वैतु. WAG [१, २३९ c] प्रमृ. <वम्र- इति ?) ।
[t]) नाप. (वम्रीकूट-) । तदस्यनिवासीयः कप् प्र. उसं. (पा ४,२,८०) ।

¶[वल्मीक-वपा[a]- -पा काठ ८, २; क ६, ७; -पाम् तै ५, १, २, ५; ८,१; मै १, ६, ३[4]; २, २, १; ६, १; ३, १, ३; ४, ३, १; काठ १५,१; १९,२;२०,८; क २९,८; ३१,१०; -पायाम् काठ ३५,१९; क ४८,१७.

?वल्मी[b] पै १९, ४९, ५.

वल्शा[c]- -ल्शेभ्यः तै ७, ३, १९, १; काठ ४३, ९.

?वल्यत्[d] खि ५, १५, १६; १७.

ववन्वस्- √वन् द्र.

ववर्जुषी- √वृज् द्र.

ववर्ष्वस्- √वृष् द्र.

?ववृतेन्यः[e] शौ १९, ३५, ५.

ववृष्वस्- √वृष् द्र.

वव्र-, वव्रि- प्रमृ. √वृ (वधा.) द्र.

√वश्(वधा.)[f] > वावश्, वशन्ति ऋ ८, २०, १७; २८, ४; वशामि खि ७, ७, ६; वशात् ऋ ८, ६६, ४; †वशः ऋ १, ९१, ६; १२९, १; ८, ६१,४; ९३, १०; तै ३, ४, ११, १; मै ४, १२, ६; काठ २३, १२; †वशाम ऋ १, १६५, ७; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; †अवशन् ऋ २, २२, १; शौ २०, ९५, १.

वष्टि ऋ १, ३३,३; २, २४,८; ४, २२, १; ५, ८५,४; ६,११, ३; ८, ४५, ६; १०, ९५, ४; †वष्टि ऋ २, १४, १; ३७, [१ (७, १६, ११)]; ४,२५,२; ५, ३४, ५; ६, ६१, ७; १०, १०, २; १२; ४२, ४; शौ १८, १, २; १३; २०, ८९, ४; †उशन्ति ऋ १,२,४;.१०,१०, ३; मा ७,८;३३,५६; का ७,३, २; ३२, ५, २; तै १, ४,४,१; मै १, ३, ६; काठ ४, २; शौ १८, १,३; उशन्ति ऋ ९, ९६, ४; क ३, २†; †वक्षि[g] ऋ ३, १, १; मै ४, ११, २; †वक्षि[g] ऋ ७, ९८,२; शौ २०,८७, २; वश्मि ऋ २, ३१, ७;३३,१३; ३,३१, १४[h]; ५, ४६, १; ८, १, १६; ९, ९६, ४; †उश्मसि ऋ १, ३०,१२; ८६, १०;९४, ३; ८, ४५, २०[h]; १०, ३८, २; ७४, ६; मा ६, ३‡[i]; का ६, १, ३‡[i]; कौ २, ४१६; जै ३, ३२, ६; †उश्मसि ऋ १, २१, १; २२, ६; १२९, ४; १५४, ६[i]; ५, ७४, ३; ८, ८०, ९;९, ३१, [६; ६६, १४]; १०, ३९, २; ४०, ११; तै १, ३, ६,१[i]; मै १, २, १४[i]; ३,९, ३[i]; काठ ३, ३[i]; क २, १०; पै १२, १, ४; वष्टु ऋ १,३,१०; मा २०, ८४†; २९, ८; का २२,८,५†; ३१, १, ८; तै ५, १, ११, ३; मै ३, १६, २; ४, १०, १†; काठ ४, १६†; ४६, २; कौ १, १८९; जै १, २०, ५†.

†विवष्टि[j] ऋ ७, १६, [(२, ३७,१) ११]; मै २, १३, ८; ‡विवष्टु[j] कौ १,५५; २,८६३; जै १, ६, १; ४, २१, १; ववक्षि[k] ऋ ८,४५,६.

वावशुः ऋ ६, ५१, १४; ८,३, १८; उशीमहि मै ४,९,९[l].

उशत्- -शतः ऋ १, १२,४; ७१, ६?[m]; २, ३७,६; ६, ४,१; ७, १७, २; ३९,४; १०३, ३; ८, ६०, ४; १०, १, ५; २,१;१६.

---

[a]) नाप. (वल्मीकात्मक- मृच्चय-)। वस. (*मृद्-भर्, रा-> *वभ्र,भ्रा-> *वप्प,प्पा->) वपा- इति उप. मेदोवाचकात् सस्थादन्यत् द्र.।

[b]) वाग्मी (<वाग्-ग्मिन्) इति शोधः (तु. मूको.)। सस्थ. ?उपसादयम् > उप-सादयत्- > -यन् इति शोधः।

[c]) नाप. (वृक्ष-प्रशाखा-)। <√वृ 'आच्छादने' इति विमृश्यम्।

[d]) (*वल्प- [वल्श-] >) √वल्श् 'शाखायाम्'>लेटि प्रपु१ इति?। सपा. शौ २०, १३२, ९ यनिवत् इति पाभे.।

[e]) शोधः पृ २२७८ a द्र.।

[f]) इच्छा-कान्ति-शोभादिषु धा. वृत्तिः।

[g]) तु. सा. GW. ORN. GRV. PG [१,१५६]; वैतु. वें. GW [ऋ ३,१,१] <√वह् इति।

[h]) तु. सस्थ. टि. आ।

[i]) परस्परं पाभे.।

[j]) परस्परं पाभे.।

[k]) सस्थ. ?यः > यत् इति शोधः। '(यजमानः) ते (तुभ्यं) *यत् (अपि) वष्टि (यष्टुम् इच्छति) तत् (एव त्वमपि) ववक्षि (स्वीकर्तुम् इच्छसि)' इति वा. इति छन्दसा धा. इच्छायां वृत्तिः (तु. GW. ORN.; वैतु. यनि. सा. <√वह् इति, GRV. <√वश् 'अनुदाने' इति च!)।

[l]) सपा. तैआ ४, ७,५; १०,५ मदीमहि इति पाभे.।

[m]) *उशतेउ > उशत उ > उशतो इत्यार्षः संधिरिति कृत्वा द्वैपदारः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. एकं पदमिति; ORN. GRV. 'ते इत्येवं शोधः इतीव [पश्ये] GRV. *उशते > उशतो [दूर.] इति च!)।

१२; ७०, ४; मा ८, १९; १९, ७०†; का ९, ३, ५; २१, ४, २०†; तै १, ४, ४४, २; २, ६, १२,१†; †४,३,१३,३; ४; मै १, ३, ३८; १०, १८†; ४, १०, १†; काठ २, १५†; ४, १२; १८, २१†; २१, १४†; क ३, १०; जै ४, २८, ८†; शौ ७,१०२, ३; १८,१,५६†; पै १३, ५, ४; २०, ३४, ३; –शता ऋ ६, ४०, ४; १०, १६०, ३; शौ २०, ९६, ३†; –शताम् ऋ १०, ११, ३; शौ १८, १, २०†; –†शते ऋ ३, ४३, ७; ४, १७, १७; २४, ६; ७, ९३, १; ९, ९७, ४६; १०, ९१, १३; तै १, १, १४, २; मै ४, ११, १; काठ १३, १५; –†शद्भिः ऋ १०, १५, ८; मा १९, ५१; शौ १८, ३, ४६; –†शन्तः ऋ १, १६२,११; मा २५,३४; का २७,१३,३; तै ४, ६,८,४; मै ३,१६,१; काठ ४६, ५; –शन् ऋ १, १०१, १०; २, ३६, ४; ३७, ६; ४, २०, ४; २५, १; ६, ४, १; १०, ६; ७, ९८, २; १०, १५, ८; १६, १२; ३०, ६; ७०, ९; खि ५, ५, ३; मा ४, २७; †१९, ५१; ७०; का ४, ९, ३; २१, ४, २०†; तै १, २, ७, १; †२,६, १२, १; ४, ३, १३, ३; मै १, २, ६; १०, १८†; काठ २, ६; १३, १६†; २१, १†; क १, १९; †शौ १८, १, ५६; ३, ४६; २०, ६७, ५; ८७, २; पै २, ६६, १; –शन्तः ऋ ८, ९३, (⌊१, ५, ५;) २२⌋; १०, १६, १२[१]; ७०, ६; ८५, ३७; खि १, २, ३; मा १९, ७०[१]†; का २१, ४, २०[१]†, तै २, ६, १२,१[१]†; मै १, १०, १८[१];†[१]; ¶; ४, १०, ६†; †काठ २१, १४[१]; ३६, १२[१];¶; †शौ १४, २, ३८; १८, १, ५६[१]; पै १८, १०, ९†; –०शन्तः ऋ १०, ३०, २; –शन्तम् ऋ १, ६२, ११; ७१, १; २, ११, ६; ३, ५, ७; ४, २२, ३; ९, ६८, ६; ९५, ३; १०, ११, ३; मा ४, २७; का ४,९, ३; तै १,२, ७, १; मै १, २, ६; काठ २, ६; क १, १९; को १, ५४४†; जै १, ५५, १०†; शौ १८, १, २०†; –शन्ता ऋ ७, ४२, ५; ९१, २; खि १, ९, ३.

उशती– -ती ऋ १, १०९, ४; १२४, ⌊७; ४, ३, २; १०, ७१, ४; ९१, १३⌋; ३, ३३, १; ५, ३२, १०; ४३, ११; ९, ९३, ४; १०, ८५, ३७; तै १, ८, २२, २†; †मै ४, १०, १; काठ ४, १६†; शौ ७, ४९, २; १४, २, ३८†; १९. ४९,२;४; ८; पै १३, ५, ४; १४, ४, २; ४; १८, १०, ९†; –०ती ऋ १०, ७०,६; –तीः ऋ १, २२, ९; ६२, ११; ७१, १; १२४ १३; १४५, ४; २, ४, ३; ५, ४६, ७; ७, १०,१; १७,२; ९, ९५, ३; १०, ९, २; ३०,२;६; १५; ४३, १; ७०, ५; १११, १०; मा ११, ५१†; २६,२०†; ३६, १५; का १२, ५, २†; ३६, १, १५; †तै ४, १, ५,१; ५, ६, १, ४; ७, ४, १९, ४; †मै २, ७,५; ४, ९,२७; १३, १०; †काठ १३, १६; १६, ४; ३५, ३; †को १,३७५; ५४४; २, ११८८; †जै १, ३९, ६; ५५, १०; शौ १, ५, २†; ७, ५१, १; १४, २, ५२; २०, १७, १†; पै १८, १२, १; १९, ४५, ९†; २०, ४६, १; –तीभ्यः पै २, ६६,१; –तीम् ऋ ६, ४७,३; पै १, ५१, ३; १४, ३, २; –त्याः पै ७, ६, ३.

उशमान– -नः ऋ ४, १९, ४.

उशान– -नः ऋ ३, ५, ७; ४, २३, १; ६, ३९, २.

उशेन्य[a]– -न्यः ऋ ७,३,९.

१वश[b]– -शः ऋ २, २४, १३?[c]; तै २, १, ७, ७¶; ४, ७,२,२; मै २, ११, ३; काठ १८, ८; क २८, ८; शौ १५, ११, २; ८; ९; –शम्[d] ऋ १०, ६६,९; ८४, ३; १७१, ४; ¶तै २, १, ७, ७[२]; ७, १, ५, ६; मै २,२, ९[१]; ४, ४, ८; काठ १०, ८;

[a]) विप. (अग्नि-)। केन्यः प्र. (पा ३,४,१४) तत्स्वरश्च।
[b]) भाप. (कामना-, प्रभुत्व-, शक्ति-)। अच् प्र.।
[c]) °वृशान् (क्रतुम्) > नकारलोपे °वशा > ऋति ह्रस्वे (पा ६,१,१२८) वृश इति शोधः [द्र. ऋ १७८b, PW. च; वैतु. यनि. पपा., GW. OBN. < °वृशानि इति, L[१४९] < °वृशम् इति, वें. सा. < °(वृशा-[गो-] > [५१] °शायाः >) °शा इतीव, [पक्षे] सा. < °वशस्य इति च?]।
[d]) क्वचित् या. क्रिवि.।

शौ ४, ३१; ३†; ५, १९, १५; ९, ४, २१; १५, ११, ८; १९, २७, ८; पै १, ८७, ३; ४, १२, ३†; ९, १६, २; १०, ७, ८; १२, ७, ४[2]; १६, २६, १; २०, ९, २; –शस्य ऋ ६, २४, ५; शौ ११, १०, १७[a]; पै १६,८६,७; –शा शौ १, १०,१; –शान् ऋ १, ८२, ३; १८१, ५; ८, ४, १०; १०, ९१, ७; १४२, ७; खि ५, ४,४;११; मा ३, ५२†; का ३,७,२†; तै १, ८, ५,१†; मै १, १०, ३†; ४, ११, ४†; काठ ९, ६†; क ८, ९†; †कौ २, ३१३; ४, ४; †जै २, ७,२; ३, २८, ५; शौ ६, ७२, १; ९, ४, २४[b]; पै १६, २६, ३[b]; १९, २७,१४; –शानाम् ऋ ३, ६०, ४; –शे ऋ ८,९३, ४; ९, ८६, २८; खि १, ४, १०; ३, १६, ४; मा ४, ११; ३१,२१; ३३, ३५†; का ४, ५, २; ३२, ३, ६†; ३५, २, ५; तै १, २, ३, १; ¶६, १, ४, ४; ३, २, ६; ७, ५; ५, ८, ३; मै १, २, ३; काठ २, ४; क १, १६; कौ १, १२६†; †जै १, १४,२; ४, ८, ७; शौ १, ८, २; ३, २५, ६; ९, १५, २४[2]; ११, ६, १; १२, ४; १३,६,७; २०, ११२, १†; पै १, ४०, १-४; २, ९०, १; ४, ४, १०; १६, २१, १; १९, १०, १३[c]; २०, ५२, ५; –शेन तै २, १,७, ७¶; –शेषु[c] शौ ३, ८,६; ६, ९४, २; –शैः ऋ ८, ८१, ९.

?वशनीः[d] ऋ १०, १६, २; शौ १८, २, ५†.

वशिन्– -शिनाम् शौ १५,११, ९; –शी ऋ १, १०१, ४; ३, २३, ३; ४, ५३, ६; ८, १३, ९; ६७, ८; १०, ८४,३;१०३, ३; १५२,२; १९०, २; खि ५, ४, ५; ११; मा ८, ५०; १७, ३५†; ५१; का ८, २२, ४; १८, ४, ३†; ५, २; तै १, २, १३, १; ३, ३, ३, ३; ४, ६, ३, १; ४, १†; ७,१५, २; मै १, २, ९; ३, ३६; २, १०, ४[2]; †; ३, १६, ५; काठ १८, ३; ५†; २२, १५; ३०, ६; ३८, १२; क २८, ३; ५†; कौ २,१०५९; १२०१†; ४,९; जै २, ७, ३; शौ १, २१, १†; ४, १७, ८[e]; २४, ७; ३१,३†; ५, २२, ९; ६, ५, २; २६, १; ३६, २; ८६, २; ८, ५, ४[f]; ७; २२; १०, १०, २४; ११, ७, १६; ८, २१[g]; १५, ११,९; १९, १३, ४†; ४६, ७; पै १, ४५, ३?; २, ८८, ४†; ३,२३, ३; ४, १२,३†; २३, ७; ३९, ७; ७, ४,४†; १०, २, ५;१३, १, ३; ५, १५; २३; २८;१६, २७, ७; १०९, ४; १५४, ६; १९, ३, १४; ४, २; ६, ११; १९, १; २८, ४;२०, ५५,८.

वशिनी– -नी ऋ १०, ८५, २६; तै ३,४,२,२[1];३,५;५,५, १०,२¶; काठ १३. ११[2]; १२; शौ १४, १, २०†; पै २, ९१, ४; २, ५२, २; ५; ३, ३३,३; ६, १०, १; १३, ५, ४; १६; १८, २,९†;–नीः पै१२,७,४[f].

१व(श>)शा[h]– -शाः मै २, ६, ७[i]; काठ १५,६[i]; –ऽशाः[j] मै २, ४, ७; ८; काठ ११, ९;१०; ३५, ३; क ४८, ४.

वशि[k]– -शिम् मा २८, ३३; का ३०, ३, १०.

वृष्टि[l]– -ष्टयः ऋ ५, ७९, ५.

†वावशान.ना– -नः ऋ ३, २२, १; ३५, ९; ५१, ८; ६, ३२,

---

[a]) =शासन-। विश्वस्य इति सा. (तु. मूको.)? पै. [मूको.] विश्वस्य इति ?। [b]) पाभे. पृ २२४९ h द्र.।

[c]) सपा. शौ. वृशेषु इति, मंत्रा १,२,२१आगृ१,२१,७ शांगृ २,४,१ पागृ १,८,८; २,२,१६ मागृ १, १०, १३; २२,१० पवे इति, हिगृ १,५,११ हृदये इति च पाभे.।

[d]) विप. (°अभीष्टभाज्- [मृतक-])। °वश-वनिम्–> °वनीः> वनि. इति कृत्वा उस. उप. <√वन् 'संभक्तौ' (वेतु. पपा. प्रमृ. °वा-नी- [<√नी] इतीव?)।

[e]) सपा. पै २,२६,५ पतिः इति पाभे.।

[f]) सपा. पै १६,२७,४ भगिः इति पाभे.।

[g]) सपा. पै १५,१४,११ पतिः इति पाभे.।

[h]) विप. (वशिनी- =समर्था- [२अप्-])। घा. प्रभुभावे वृत्तिः। कर्तरि कृत्.। [i]) सपा. मा १०, ४ का ११, २, ३ तै १, ८,११,१ पुवानाः इति पाभे.।

[j]) सपा. तै २,४,७,२;९, १ पुवानाः इति पाभे.।

[k]) विप. (वनस्पति-)। कर्मणि कृत् (तु. उ. म. प्रमृ.); वेतु. सा [तैब्रा २,६,१७,७] विप. [रशना-] इति ?)।

[l]) नाप. (यजमान-)। 'यथिदि गणाः (°वृणाः [स्तोतारः]) उरस्यन्ति (स्तुवन्ति, सदैव) ददतः (दानशीलाः) वद्यो राधः (धनं) परिदधुः' इति सा.।

२; ९, १३, ४; १०, ५, ५; मा १२, ४७; का १३, ४, ३; तै ४, २; ४, २; मै २, ७, ११†; ४, ११,२‡[a]; काठ १६, ११; क २५, २; –ना ऋ १, ११३, १०; १६४, २८[b]; शौ ९, १,८;१५,६; पै १६,३१,८;६८, ६;२०,११,३; –नाः ऋ ३,२०, १; ७,५६,१०[a]; तै २, १, ११, २[a]; काठ ८, १७[a]; –ने ऋ १०,८९, १३; तै १,७,१३,१.

१†वाश्[c]– -शः ऋ ८, १९, ३१; कौ २, ११७३.

२वाश–>°शा[d]– -शाः[e] मा १०, ४[२]; का ११,२,३[२]; तै १,८,११, १; –ऽशाः[f] तै २,४,७,२;९,३.

१श्रा(शि> शी[g]– -शीपु तै ३, ३, ३, १.

वश[h] शौ ३, ४, ७; पै ३, १, ७.

१वश्– √वश् (वधा.) द्र.

¶२वश्[i]– -शम् मै २,५,७; काठ१३, ८; शौ ८,९,२४; पै १६,२०,१.

३वश्[j]– -शः ऋ ८,४६, २१; –शम् ऋ १, ११२, १०; ११६, २१; ८, ८,२०; ४६, ३३; ५०, ९; १०, ४०, ७; खि ३, १, ९.

वश-तमा– २वशा– द्र.

?वशनीः √वश् (वधा.) द्र.

?वशनी न्यनेखे पै २०, ४७,३.

?वशप्रहारः पै १, ४५, ३.

?वशमीम्[k] पै २०, १८, ७.

१वशा– √वश् (वधा.) द्र.

२वशा(वप्रा.)[l]– -शाया तै ५, ५, ७,५; ६, ६, ६,२¶; काठ २२, ८¶; क ३५,२¶; –शा मा २, १६;१८,२७; २१, २१; का २, ४, ३; १९, ८, ४; २३, २, १०; तै १, ८, १९,१¶; ¶२, १, २, २; ५, ४; ५; ७, १[२]; २[१]; ३-६; २, ९, ७; ५, ५,४; ५; ३, ४, २, २[२]; ३, २¶; ५; ४, ७, १०, १; ६,६, ७, ४¶; मै १, १, १३; ११, ९¶; २, २, ९[१]; ¶५, १; २[१]; ७[१]; ६, १३; ११, ६; १३, १५[८]; ३, ११, ११; ४, १,१४; ४, ८¶; काठ १, १२; ¶१०,१;८; १२, १३[१]¶; १३, ४¶; ८¶; ११[१]; १२[४];¶; १४,९¶; १५,९; १८, १२;¶२९,१;४[४];३१,११; ३४, १¶; ३७,३[१]¶; ३८, १०;३९, ८[५]; क १, १२;२९, १; ¶४५, २;५[४]; ४७, ११; शौ ७, ११८, २; १०, १०,६; १२-१५; १७; १८[२]; २३; २४;२५[२]; २६;२८; ३०[३]; ३४; १२, ४, १०; ११; १४; २२; २५; २९; ३०; ३३; ३५-३७; ३९; ४२; ४४-४७; २०, १३६, १३; पै ५,५,१-७; ८[२]; ९; ६, ६, ३; १३,५, २[१]; ६[४]; ७; १२-१४; २१[४]; २२[१]; २३;२४; १६, १०७,६; १०८, २-६; ८[२]; १०९, ३; ४; ५[१];६[१], ८; १०[१]; ११०, ४; १७, ११, १०; १७, १; ४; १८, २; ५; ९; १०; १९, ३; ५;९; २०,३; ४-७;२०,१६, २; –शाः ऋ ६, १६, ४७; १०, ९१, १४; मा २०,७८†; २४,८;१४; का २२, ७, १२†; २६, २, ३; ३, ४; तै ५,६,११-१२, १[२]; १३-१४, १; २२, १; मै २, ५, ७[२]¶; ३, ११, ४†; १३, ९; १३; ४, ८, ६¶; काठ ३८, ९†; ४९, १[१]; २[१]; ३; ४; ५०, २; शौ १२, ४, ४१; ४३; पै १३, ५, १५; १७, २०, १; ३; –शानाम् मै २, ५, ७[२]¶; शौ

पा. °पृश्नया शृतिः (वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रमृ. विप. पा. च कान्तौ शृतिरिति)।

[a]) गपा. °नः <> °नाः इति पाभे.।

[b]) विप. (आदंयन्ती- [गो-])। '(वत्सस्य) घर्म('लेहनम्) अभि (अभिलक्ष्य [तु. गप. टि. अभि] आत्मनः) घशानी. वावशाना' इति वा.। पा. °वर्पेणे = धारणे °णः (वैतु. सा. GW. प्रमृ. कान्तौ इति, या [११, ४२] °द. तु. ORN. प्रमृ. यनि<√वाश् 'शब्दे' इति!)।

[c]) विप. (इध्म-)। कर्तरि अच् प्र. (वैतु. [पक्षे] सा. <√वश् 'कान्तौ' इति!)। [d]) विप. (२अप्-)।

[e]) वैतु. [पक्षे] भा, उ. म. < √वश् 'कान्तौ' इति। पाभे. पृ २७७१ i द्र.।

[f]) पाभे. पृ २७७१ j द्र.।

[g]) विप. (२अप्-)। कर्तरि इन् प्र.।

[h]) ३वयस्– (आयुस्-)> √°वयस्य 'आयुष्ये' > लोटि °वयस्य >यनि. (वैतु. लोटि < √वश् 'शासने' इति B., वस <√वस् 'निवासे'] इति सा. W.MVG [४२६ टि३], मूको. च)।

[i]) =वशा- (तु. सा [ऐब्रा ३,२६], PW. प्रमृ.)।

[j]) व्यप. (राजर्षि-)।

[k]) गपा. शौ १,१८,४ विषमाम् इति पाभे.।

[l]) नाप. (गो-, अवि-, स्त्री- प्रमृ.)। गत्रार्थे वृषभ–> °वृषभा–>यनि. (वैतु. <√वश् 'कान्तौ' इति अभा. प्रमृ., <√वाश् 'शब्दे' इति PW. प्रमृ.!)।

१२, ४, ४२; पै १७, २०, ३; -शाभिः ऋ २, ७, ५; -शाम् खि १, १२, ६[a]; मा २८, ३३; का ३०, ३, १०; ¶तै १, ८, १८, १; २, १, २, ३[२]; ४, ४; ५; ८, १[१]; ९, १[२]; ४; ६,६,७, ३; ४[१]; ¶मै १, ११, ९; २,५, २; ३[४]; ¶काठ १३, ४[१]; १४, ९; ३४, १; शौ १०, १०, २; ४;५,२६[२]; २७; ३२;३३;३४[२]; १२, ४, १; १५;१६; १८;२०-२४; ३१; ३४; ३८; ४८-५०; ५३; पै १३, ५, १; ९[b]; १५; १६; १९; २१[२]; १६, १०७,२; ४; ५; ६[१]; ७; ९; ११०, २; ३; ४[१]; १७, १६;१; १७,५;६; ९; १०; १८, २-४; १९,१; ४; ८; २०, ८-१०; १३; -शायाः खि ५, १५;९; काठ १३, ८¶; शौ १०, १०, १८; २९-३१; १२, ४,४;३३; ४०; ५१; २०, १३०, १५; पै १३, ५, ११; १८; २५; १६, १०८;८;१०९, ९; १०; ११०, १; १७,१६,४; १९, २;१०;२०,११; -शायाम् खि २, १०, ५[a]; काठ ३४, १६¶; शौ १०,१०, २५; पै १३, ५, २२; १६, १०९, ५; -शायै तै २,२,९,७¶; -शासः ऋ ६, ६३, ९[c]; शौ ४, २४, ४; पै ४,३९,४; -शासु पै १३, ५, ४; -शे तै ५, ६, २१, १; मै ४, ८, ६¶; काठ ५०, १; -०शे शौ १०, १०, ७[२]; ८[२]; ९-११;१६; १९-२२; पै १३,५, १७[२]; १६, १०७, ७[२]; ८[२]; ९; १०; १०८, १; ७; ९; १०; १०९, १; २.

वशा-त(म>)मा[d]- -मा शौ १२, ४,४२; पै १७, २०, २.

वश(शा-ऋ)षभ- -०भौ पै १३, ५, ८.

वशा-जात- -तानि शौ १२, ४, ४७; पै १७, २०, ७.

¶वशा-त्व- -त्वम् मै २, ५, ७[१]; काठ १३,८.

†वशा(शा-अ)न्न[e]- -न्नाय ऋ ८, ४३, [११ (४४, २७; १०,९१, १४)]; तै १, ३, १४, ७; मै २, १३, १३; ४, ११, ४; काठ ७, १६; ४०, ५; शौ ३, २१, ६; २०, १,३†; पै ३, १२, ६.

वशा-भोग- -गः शौ १२,४, १३; पै १७, १७, ३.

वशा-वाच्- -वाचम् पै १३,५,२.

वशि-, वशिन्-, वशिनी- √वश (बधा.) द्र.

[?]वशीदा पै ६. १०, ७.

[?]वशीयः[f] शौ १८,४, ४९.

[?]वशुक पै १६,१४८,५.

[?]वशेराम् पै २, ७३, ३.

[?]वशोपु[g] पै २०, ४७, ३.

वषट्[h] ऋ ७,९९, [७;१००,७]; १०, ११५, ९[१]; खि १, ३, ६; मा २२,३९; का १२,४,२; ¶तै १, ५,२,३; २,२ १२,४†;६,२,५; ३; ४, ८, ५; ४,१, ४, १§; ५, १, ५, १§; २;४,५, १; ६, ३, १, ३; ७, ३, १२, १[१]§; मै ¶१, ७, ३; १०, १८; २, ७, ४; ३, १, ५; ८, १०¶; ९, ८¶; ४, ७, ४[२]¶; काठ ५, ४; ६;१०†; ¶९,१; १६; १२, ५¶; १६,४;१९,५[४];¶[२]; ३२, ४¶; ३४, ७[२]¶; ३६, १३¶; ४३,२[८]; ¶क ८, ४; ३०, ३[४]; ¶[२]; कौ २, ९७७†, जै ४, २३, ८†; शौ १, ११, १; ७, १०२, ७[i]; ८, १२, ६[j]; पै २, ३९, ६; २०, ३४, ८.

¶वषट् √कृ>वषट्करोति, वषट्कुर्वन्ति मै ३, ९, ८; वषट्कुर्यात् तै ५, १, ५, २[२]; ४,५, १[१]; मै २, ३, ७; ४, ७, ४; वषट्कुर्युः मै ३, ९, ८.

वषट्-कार- -रः ¶तै §१, ६, ११, १; २; ४; २, १,७,१; ६, २, ५; ६; ३, §३, ७, २;३;४, ९, ६; ७[१]; ५,७, १; ५, १, ५, २[२]; ४, ५, १[१]; ७, ५, ५, २; ¶मै १, ४, ११; १०, १६; २, ५, ७, ३,८, ६[२]; ४, ३,५; ६, ७; ¶काठ ६, ८; १२-१३, ८; १९, ५[१]; २३,३; २६, ९; २८, ३; ३४, ४;७; ३६, ९; ¶क ४, ७; ३०, ३[१]; ४१, ७; ४४, ३;

a) धु° इति स्वरः? यनि. शोधः।
b) वशाम् इति पाठः? यनि. शोधः।
c) तु. वें. GW. प्रमृ.; वेतु. सा. १वश- इति?।
d) समपि पुंवद्भावः।
e) विप. (अग्नि-)। बस.।
f) तु. पपा. संपा. सात.; वेतु. सा. w. वशीयस्- > -यः इति, RW. वशाय इति शोध इति च?।
g) वृप- [विप. (वलवत्- [देव-])] > -पेषु इति शोधः (तु. मूको.)।
h) =वौषट्। अव्य.।
i) एकत्र सपा. पै २०,३४,८ स्वाहा इति पाभे.।
j) सपा. वषट् कुर्वन्ति> पै १६,११४,३ छह्रोति इति पाभे.।

शौ ११, ९, ९; १३,१,१५; ६, ५; पै ९, २३, ७; १६, ८२,९; –रम् शौ १५,१४, १७; –रस्य मै १,१,१२; –राः मा २०,१२; का २१, ७, १३; मै ३, ११, ८; काठ २६, ९¶; ३८, ४; क ४१, ७¶; –रात् काठ २३, ३¶; –रान् मा १९, २०; का २१, २, ९; –¶राय तै २, ६, ३, २; ५, १, १, १; काठ १८, १९; क २९,७; –रे शौ १०,३, २२; पै १६, ६४, ९; –रेऽ-रे मै ४,६,१¶; –रेण ¶तै १, ६, ११,३;४; २,६,२,५; ६; ३,५, ३,१[२];२; ४, ४,८, १६; ६, २, ९, ४; मै २, १३, ४; ¶३, ६, ८; ८,७; ४, १,११¶; काठ ३१, १३¶; ३९, ११; शौ ५, २६, १२; ९, ७, ५; १५, १४, १८; पै ९, २,१२; १६, ११२, ११; –रेभिः मा १९, १९; का २१, २, ८; –रैः मा २०, १२; २१, ५३; का २२,७,१३; २३, ६, ६; मै ३, ११,५; ८; काठ ३८, ४.

¶वपट्कार-निधन[a]– -नम् तै ७, ५, ५, २; काठ ३४, ४.

¶वपट्-कुर्वत्– -र्वन्तम् काठ २६, १; क ४०, ४.

वुपट्-कृत– -तम् ऋ १, १६२, १५; २, ३६, १; १०,१७,१२; खि १, ९, ३; मा ७, २६†; २५, ३७; का ७, ११, १†; २७,१३, ६; तै ४, ६,९, २†; ७, ३, ११, २; मै ३,१६,१†; काठ ३५, ८[२]; †; ४३, १; ४६, ५†; शौ ९, ५, १३; ११, १२, १४; पै १६,९८, ३; २०, १२, ८†; –तस्य ऋ १, १२०, ४; –ताः ऋ ८, २८,२; मै ३, १०, १¶.

वुपट्-कृति– -ति[b] ऋ १, १४, ८; –तिम् ऋ १, ३१, ५; ७, १४, ३; १५, ६.

¶वपट्-कृत्य काठ २७, ५; क ४२,५.

वप्किह– वुप्किह– द्र.

वुष्टि– √वश् (बधा.) द्र.

?वप्सुपाम् पै १७, १४, ४.

√वस् (निवासे), >वासि, वुसति मै ३, ६, ३¶; शौ ५, १७, १८; १५,१३,१; ३;५; ७; ९; वसति ऋ २,१०,३; ¶तै २,५, ३, ६; ¶मै २, २, ७; ३,७,३; ¶काठ ७, ९; ११, ३; १२, ८; ९[२]; २४, १; क ३७, २¶; शौ १०, ८, १५; पै ९, १६, १; १६, ४२, ४[c]; वसेते पै १३, ७, १४‡[d]; वसतः ऋ ६,३८, २[e]; ¶वसन्ति मै १,१०, १६; काठ ३६, १०; वसामसि शौ १९, ४७,९[f]; वुसतु तै ६, ४, २, १; वसतु खि २, ६[२],२७; शौ १०, ६, ४[c]; वुस खि २, ६, १२; वस खि २, ६, १६; काठ ११, ३[२]¶; वुसानि मै २, २, ७¶; ¶अवसत् तै ५, १, १, ४; ६, २, ८, ४; मै ३, १, २[२]; ८,५; ¶अवसत् तै ६,१,६,५; मै २, २, ७; ३, १, २[२]; ७,३; ८,५[२]; काठ ११, ३[२]; १९, १; २४,१; २५, ६; क २९, ८[२g]; ३७, २; ३९, ४; ¶अवसन् तै २, ४, ४,१;२; मै २,२,४[२]; ¶अवसन् मै १,१०, १५; काठ १०,११[२]; ३६, ९; वुसेत् मै १, ५, १२¶; वसेत् ¶काठ ८, १२; ३५,१७; ¶क ७, ७; ४८, १५; शौ १२, ४, २७[h]; ¶वसेयुः मै २,४, ८; काठ ११, १०.

ऊषतुः ऋ १०, ४०, २; उवस[i] काठ ७, ९¶; ऊषिम शौ ७, ११४,७; पै ४, ९,६; अवात्सीः शौ १५, ११, २; ३.

वासयसि ऋ ७, ३७,६; वासय शौ १५, १३, १३; वासय[j] खि २, ६,११[k].

---

[a]) शि. (सामन्-)। यस.।

[b]) वा. किवि. (तु. PW. GW. प्रभृ.; वैतु वें =वुषट्-कृत–, स्क. सा. ग१ <वपट्-कृत्–इति?, सा[पक्षे] यस. शि. [याग-] इति?)।

[c]) सपा. °नि<>°नु इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ १७६९ n द्र.।

[e]) 'इमान् नि (भति [इदं गमोऽपि]) अस्य (इन्द्रस्य) कर्म पौंस्यम् आ (स्तोत्कारणाधिकरणार्थम्) (स्तो [इमेऽमे मनसः]) सुमनः (स्तोता) इन्द्रस्य (इन्द्र) सख्याय (वीति)' इति वा. (तु. अस्य इत्यत्र निघातः, घोपात् इत्यत्र मर्यादासंकेतश्च; वैतु. सा. PW. प्रभृ. आ-वसतः इति योग इति?)। पृ ६०१ / अंशतः शोध इष्टः।

[f]) सपा. पै ६,२०,९ विदामसि इति पाभे.।

[g]) सकृत् सपा. काठ १९,२ अगच्छन् इति पाभे.।

[h]) वैतु. RW. वसेत् इति चिन्त्यम् (तु. MVG [४२५ टि. ११])। सपा. पै १७,१८,७ स्यात् इति पाभे.।

[i]) उपु१ द्र.।　[j]) °सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[k]) सपा. काठ ११ पामाय इति पाभे.।

उषित्वा तै ३, ४, १०, २¶.

१वस्[a]- वसाम् ऋ ५, २, ६.

वसत्- -सतः खि ३, १०[२], १; -सन् ऋ १०. १४६, ४; -न्तम् तै ३, १, ९, ४¶; शौ २०, १३६, १६?[b].

वसति[c]- -तिः ऋ ६, ३, ३[d]; १०, ९७, ५; मा १२, ७९†; १८, १५; २५, ४†; का १३, ६, ५†; १९, ५, ३; २५, ४, ४†; तै ४, २, ६, २†; ७, ५, २; मै २, ७, १३†; ११, ५; काठ १६, १३†; १८, १०; क २५, ४†; २८, १०; पै ११, ६, ६†; -तिम् ऋ १, ३३, २; ५, २, ६; १०, १२७, ४; शौ ७, १०१, १; पै २०, ३३, ४; -तीः ऋ १, २५, ४; -तेः ऋ १, १२४, [१२; ६, ६४, ६]; खि ३, १९, १; शौ ६, ८३, १; पै १, २१, २; १९, १३, ९[e]; -तौ ऋ १, ३१, १५; ९, ६२, १५; -त्या[f] ऋ १, ६६, ५.

वासतेय[g]- -यः शौ ८, १०, ७; पै १६, १३३, ४.

वसती[h]- > वसती-व(न् >) री[i]- -रीः तै ६, ४, २, १[२]; २[१]; ३, ४[१]; मै ४, ५, १[२]¶; काठ ३, ९; क २, १६; -रीणाम् तै ६, ४, २, १¶; -रीभिः मै ४, ५, ५¶; -¶रीषु मै ४, ५, २[१]; काठ ३४, १५.

वसतीवरि-त्व- -त्वम् तै ६, ४, २, १¶.

वसर्- > [वसर्-हा[j]- -हा ऋ १, १२२, ३; तै २, १, ११, १; काठ २३, ११.

१वसव्य[k]- -व्ये कौ १, २९८; जै १, ३१, ६.

१वस्मन्[l]- -स्मनः ऋ २, ३१, १.

१वावसान[m]- -ना ऋ १, ४६, १३.

१वास[n]- > वास-मथ[o]- -थम् पै १४, ४, १५[p].

वासयित्वा मै ४, २, ९¶.

१*वासस्[n]- > ?वासो[q] शौ १९, ५०, ५.

१वास्तव्य[r]- -व्यः तै ५, २, ८, ५¶.

१वास्तु[s]- -स्तु ऋ ८, २५, ५; तै ३, १, १०, ३¶; ¶काठ ८, ५; क ७, १¶; शौ ७, ११३, १; -स्तुषु शौ १२, १०, ३; पै १६,

---

[a]) नाप. (वसन्- [प्राणिन्-])। कर्तरि विच् प्र. (तु. वें. सा. GRV. प्रमृ.; वैतु. GW., [पक्षे] PW. प्रमृ. = गृह- इति)। ?ORN. विशाम् इति शोधः सुविवेचः।

[b]) RW. कृशितम् इति ?। [c]) नाप. (गृह-, नीड-)। अधिकरणे अतिच् प्र. (पाउ ४,६०)।

[d]) तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. PG [१, ४९], GRV. विप. सत् = निवासकृत्- इतीव ?। सस्थ. रण्वो = रण्वा उ इति कृत्वा पृ २६२८ पपा. अनु यद् रण्वः इति निर्देशस्तत्र शोधः द्र.।   [e]) पाभे. पृ २५६९ m द्र.।

[f]) वैतु. मा [१०,२१] सा. नाप. सत् (निवासवत्त्वात्) स्थावर- (ओषधि- > औषधाहुति-) ?। सस्थ. ?वस्त्राया यं > *अस्त्र-राध्- [नाप. काष्ठाऽऽज्य-चर्वादि-दीप्तिवर्धक-पदार्थ-] > [प्र१] °राधः सायम् इति शोधः। 'तम् (अग्निम्) इद्धे (सन्तं) *अरजरापः नक्षन्ते (प्राप्नुवन्ति [तद्धीनाधिना भवन्ति]) न (यथा) *सायं वसत्या (निवासाय) गावः अस्तम् (उपाश्रयन्ति)' इति वा। पृ १३१४ टि. l, m यदुक्तं, तत्र शोधः इष्टः।

[g]) विप.। तत्रापरीयः ढञ् प्र. (पा ४,४,१०४)।

[h]) स्त्री. ङीप् प्र. (पावा ४,१,४५)। भा. [पक्षे] सं.हिताईपि इति ?।

[i]) नाप. (सप्तुदिता- [२अप्-])। मत्वर्थे वनिः प्र. (वैतु. भा. वनिप् प्र. इति स्वरविरोधाच् चिन्त्यम्)।

[j]) नाप. (*वसुधा-)। वसर्-(भाप.) > *वसर्-धा- > यनि.। 'परिज्मा (विशाला) वसर्हा नः भवतु' इति वा। (वैतु. °हन्- > -हा इति कृत्वा वें = आच्छादकतमो-हन्तृ- [आदित्य-] इति; वायु-पर्याय इति मत्वा PW. GW. प्रमृ. = उपसि शत्रु-नाशक- इति, GRV. °हा- [उप. <√हा 'गतौ'] > -हाः इतीव च)।

[k]) नाप. (गृह-)। वासु- (भाप.) > *वासमय- > यनि.।   [l]) नाप.।

[m]) कानजन्तम्। वय° इति पपा.।

[n]) नाप. (निवास-)।   [o]) विप. (निवास-भञ्जक- [स्तेन-])। उस. उप. < √मथ् 'भञ्जने'।

[p]) सपा. °थम् <> ?वासो इति पाभे.।

[q]) *वासो मथ- > -थम् इति शोधः। यस. उप. भाप. यद् भेदन-पर्यायः (तु. सपा. पै [१४, ४, ५] वास-मथम् इति पाभे.)। तु. पृ २७८ h टि.। वैतु. अप ...अवासयः इति स-शोधः संकल्प इतीव RW.।

[r]) विप. (चिर-जीविन्- [वृक्ष-])। कर्तरि तव्यत् प्र. (पावा ३,१,९६ [तु. भा. सा.])।

[s]) नाप. (वसति-)। अधिकरणे तुन् (णित्) प्र. उसं. (पाउ १,७०)।

१४५, ११; -स्तूनि ऋ १, १५४, ६[a]; †काठ ३. ३[a]; २६, ५[a]; †क २. १०[a]; ४१. ३[a]; शौ ९, २, ४; ९; पै १६, ७६, ८[b]; -स्तोः ऋ ५, ४१,८; १०, ६१, ७; शौ ६, ७३,३; पै १९, १०,१०; -†ॖस्तोः ऋ ७, ५४, १-३; ८, १७, १४; तै ३. ४, १०, १[c]; मै १, ५,१३; की १, २७५; जै १,२९,१; -†॰स्तोः ऋ ७, ५५, १; मै १, ५, १३; पै १, ८६, ३§; ७, ६, १०; २०,२२, १§; २; -स्तौ तै ३, ४, १०,३¶; मै १,५,१३[२]¶; पै ७, ६, ३.

वास्तु-पु॰- -पाय मा १६,३९; का १७,६,३; तै ४.५,७,२; मै २.९ ७; काठ१७,१५; क २७,५

वास्तोष्-पति[d]- -तिः तै ३, ४, १०, ३¶.

वास्तोष्पतीय[e]- -यम् ¶तै ३.४,१०, ३[f]; ४.

¶वास्तोष्पत्य[g]- -त्यम् मै १,५,१३.

√वस् (आच्छादने) > वासि, वसथ मै ४. १४,१२‡[f]; वसत ऋ ५, ५२, ९; ६३, ६[f]; वसते पै ५.९,७.

वस्ते ऋ ४, २५, २; ७, ६९, ५; ८, ४६, २६; तै १, ८, ७, २¶; मै ४, १४, १०†; शौ १०, ८, ३६; १३, ३, १; वस्ते ऋ ३, ५५, १४; ६, ४, ३; ७५, ११; १०, ११४, ३; मा २९,४८†; का ३१, २, ८†; तै ३, २, २ २; ४, ६, ६,४†; मै ३, १, ५¶; १६, ३†; †काठ १७, १८; ४६, १; शौ १३, १, १६[२]; पै १. ७६, ३?[g]; १५, ११, २†; १६, १५१,१?; १८, १६, ६[२]; २६, ४; वसाते मा १९, ८९; का २१, ६, १०; मै ३. ११, ९; काठ ३८, ३; वसते[h] ऋ १०,८८, १९; वसते[i] शौ १९, २०, २; वसुते[j] पै १, १०८, २; वसते ऋ १०, ६३, ४; १३६, २; पै ५, २७, ५?[j]; ३८, २†; वस्त ऋ १,२५, १३; †वसाथे ऋ १, १५२, १; मै ४, १४,१०; वसिष्व>ष्वा ऋ १, २६,१; वसिष्व ऋ ८,७०,१०; अवस्त शौ १४,१,५६; पै १८, ६,४; अवस्थाः[k] ऋ ३,३२,११; वसीय काठ ५,४; वसीमहि ऋ ९, ७२[८ (१०७, २१; २४)].

†वाव्रसे ऋ ८. ४, ८[l]; कौ २, ९५६; जै ४, २०,२; †अवसिष्ट ऋ ९, ८९, २; जै ४, १९, ८; †वसिष्ट ऋ २, ३६,१[m]; ९, १, ३; कौ २,३८९; जै ३,३१,९.

वासयामसि ऋ ९, ३५, ५; ४३,१; वासयः ऋ ६, ३५, १; वासय>या ऋ १,१४०,१. †वासयिष्यसे ऋ ९, २, [(१४, ३) ४; ६६, १३]; कौ २,३९०; जै ३, ३१, १०.

√वसाय[n], वसायते ऋ ९, १४, [२, ४ ७३].

उपमाण[o]- -णः[p] ऋ ४, २२,२.

[a]) पाभे. पृ १७१५ p द्र. ।
[b]) BKA. वस्तूनि इति ?।
[c]) विप. (रुद्र-)।
[d]) नाप (रुद्र-)। पस. प. अलुक् द्र. ।
[e]) विप. (होम-)। सास्यदेवतीयः यथायथं छ>ईयः, यः प्र. च।
[f]) पामा. वसथ <> वसत इति पाभे. ।
[g]) पाठः? °वस्र °रहाद् एवयं नोऽभिवस्तो इति पाद-शोधः। एतत्तु पृ १७८९ j यदुक्तं तन्नेष्टम् ।
[h]) अनुदात्तत्वात् सपा. निपाते था. स्वरः ।
[i]) परस्परं पाभे. । RW. पै. अनुसरतः । स्वर कृते तु. MVG [४१० टि ४]।
[j]) पाभे. पृ १५४५ e द्र. ।
[k]) तु. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. वे. < अव √स्या इति?।
[l]) तु. सस्थ. टि. अनु। पपा. वव° इति ।
[m]) तु. वें. सा. ORN. (वैतु. GW. Arnold [EZ ३७,४६४] अवसिष्ट [°णोऽव°] इति पिभटिपू ।
[n]) पपा. नावग्रहः। आयः प्र. उसं. (पा ३,१,१८[वैतु. GW. नाधा. < वस- यद्वा वसा- इति]) ।
[o]) उदा. शानजन्तम् ।
[p]) विप. (°वसान-[इन्द्र-])। धा. मुदा. उसं. संप्रसारणम् । 'यः शृधा शृपन्धिम् अस्मानं (°वज्रं) दावसा बिभ्रत्, बाहुभ्यां चतुरश्रि° (सर्वदिक्) °शृष्यन् (उद्गूरयन् [च]) श्रिये (°छादनार्थं) ऊर्णां °वस्णीं (आवरणिकाम्) उपमाणः एति' इति नापू. मन्त्रेणाभिसंवदः वा. इति कृत्वा सस्थ. ?चतुरश्रिमुस्यन् >°श्रि (√धृष् °°बलप्रदर्शने' > धृष्यन् इति, ?पुरुणीम्> पुरु° इति, ?ऊर्णाम्> ऊर्ण्वाम् इति च शोधाः [वैतु पपा. प्रमृ. यनि. ?]) ।

†वुसन[a]– -ना ऋ १,९५,७; पै ८, १४,७; १५, १२,५.

वुसान,ना– -नः ऋ १, १३५, २[c]; १६४, [३१; १०, १७७, ३]; २, १०, १; ३०, ३; ३५, [(१, ९५, ५)९]; ३, १, ५; ३८, ४; ४, ५, १५; १८, ५; ५, ४३, ११; ४८, ५; ६, २९, [३; १०, १२३, ७]; ९, ७, [४[b]; (६२, २३)]; ४२, १; ७८, १; ८०, ३; ८२, २; ८३, [५; ८६, ४०]; १४; ९०, २; ९६, १३; ९७, २; १२; ४७; १०७, ४; १८; २६; १०, १, ६; १६, ५; ५३ ३; मा १३, ३१; १६, ५१; ३३, २२†; ३७, १७†; का १४, ३, ५; १७, ८, ५; ३२, २, ५†; ३७, २, ४†; तै १, ३,१४,२†; ८, १२, १[c]; २, ५, १२, १†; ३, २, २, २; ४ ५,१०,४; मै २, ७, १६; ९, ९; †४, ९,६; ११, १;१२,४; काठ २, १५†; ११, १३†; १५,९[c]; १७, १६; ३७, ९†; ३९, ३; क २७, ६; †कौ १,५११; ५२८; ५३२; २,२५; ३७१; ६६८; ७५०; ७५८; ११९३§; ११९५; ११९७; †जै १,५३, १;५४,८; १०; ३, ३, ४; ३०,१४; ५५, ९; शौ ४, ८, ३†; ९, ४, ७; १५, ११†; १०, २,७; ११, ७,५; ६; १४, २, ४४; १८, २,१०†; ४,३१; पै ४, २, ३†; १६, २४,८;५९, ८; ६८, १०†; १५०, ९;१५१, २; ६; १५२, ५; ६; १८, ११, ४; –नम् ऋ १, १५२, ४; ९, १६, २; १०९, २१; पै २०,९, ५[d]; –ना ऋ १,१२२,२;१२४, [(११३, ७) ३]; ३, ३९, २; शौ ३,१२, ५; ९, ३,१७; पै १, १०३, १[c]; ३, २०, ५; ६,१०, ५; ७, ६,९; १६,४०,७; –नाः ऋ १,१६४,७;४७;३,८,९;३८, ७; ७,९७,६; ९,९४,४;१०,५, २; मा १०, ७[c]; का ११, ४, ३[c]; तै ३,१, ११, ४†; ४, ३, ११,२; मै १,६,२;७;२,६,८[c]; १३, १०; ४,१२, ५†; काठ ७, १४; ११,९†; १३†; १७,१८†; ३९, १०; क ६, ३; शौ ६,२२, १†; ७, ४१, २[d]; ९, १४,५†; १५, २२; १३, ३, ९†; पै १३, १४, १; १६, ६६,७; ६९,१३; १९, २२, १०†; –नाम् शौ ९, १, १; पै ७, ६,५; १६,३२,१; –ने शौ १३, ३, ११; –नौ मै १, ६, ४¶; पै २०,२२, ४.

वुसि– > वुस्य(सि-अ)ष्टि[f]– -ष्टि.[e]

तै ३, ५, २, ५; ४,४,१,३; ५, ३,६,३[h]; काठ १७,७;३७,१७; क २६, ६; –ष्टिम्, –ष्ट्या, –ष्ट्यै मै २,८,८.

वसुकृ[h]– -कः तै ३, ५, २,५; ४, ४,१,३; ५,३,६, ३[h]; काठ १७, ७; ३७,१७; क २६,६; –कम्, -काय, -केन मै २,८,८.

वस्तृ– -स्ता ऋ ३, ४९, ४; पै २, ८७, ५.

वुस्त्र[i]– -स्त्रम् तै १, २, ३,२; शौ १४, २,४१; ४२; पै १८, ११, १; –स्त्रा ऋ १, १३४, ४; ५, २९, १५; ४७; ६; ६,४७,२३; ८, १, १७; ९, ९६, १;९७,२; ५०; १०, १०६, १; †कौ १, ५३३; २, ७५०; ७७७; जै १, ५५, १†; शौ ९, ५, २५; १२, ३,२१; पै १७,३८,१; –स्त्राणि ऋ १, २६, १; १५२, १; ३, ३९, २; ९, ८, ६; १०, १, ६ मै ४, १४,१०†; कौ २,५१३†, जै ३, ४१, ९†; शौ ५, १, ३; पै ६,२,३; –स्त्रेण ऋ १,१४०, १; शौ १८, २, ५२; –स्त्रैः ऋ २, १४,३; मै ४. १४, ५†.

वस्त्र-दा[j]– -दाः ऋ ५,४२,८.

वस्त्र-मथि[k]– -थिम् ऋ ४,३८,५

२†वुस्नन्[l]– -स्न[m] ऋ ४, ११,४;

[a]) नाप. (वस्त्र-)। [b]) पाभे. पृ २०७० i द्र.। [c]) सपा. °नः <> °नाः इति पाभे.। [d]) सपा. °नम् <> °नाः इति पाभे.। [e]) सपा. शौ ७,८४,३ दुहाना इति पाभे.। [f]) भाप. (रक्षणव्रता)। (√वस् 'आच्छादने =रक्षणे' > भावे) वुसि– + अृष्टि– (भाप. =प्राप्ति-) > बस. यनि. (तु. सस्थ. टि. वसुकृ–, जरदृष्टि– प्रमृ. च सा. पाभे. च; वैतु. PW. GW. WAO [२,५५ d] पूप. वस्वन्–इति)। पपा. नावग्रहः। [g]) =सपा. मैधौ १४,२०:१२ प्रमृ.। काठ २७,१० वस्वष्टिः इति पाभे.।

[h]) विप. (छादक =रक्षक- [यज्ञ-]). गाप. [छादन- =रक्षण- (तु. सा [तै ३,५,२,५ तांब्रा १,१०,११], मस्व. प्रमृ.; वैतु. भा., सा. [अन्यत्र], GW. < वसु- इति?)]।

[i]) =२वुसनस्। नाप. करणे ष्ट्रन् प्र. (पाउ ४,१५९)।

[j]) विप.। उस. उप. √दा 'दाने' + विच् प्र.।

[k]) विप. (तायु-)। उस. उप. √मथ् 'आहरणे' + इन् प्र.।

[l]) नाप. (तु. वै. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. =१वुस्मन्– इति)। करणे मनिन् प्र. (पाउ ४,१४५)।

[m]) सपा. तंब्रा २,४,५,५ आपश्रौ १६, ११,१२ हिश्रौ

मै ४, १२, ५; काठ ११, १३.
२वावसान्[a]– -नस्य ऋ १,५१, ३[b]; –नाः ऋ ६, ११,६.
वामुयत्– -यन्तः ऋ ८, १, १७.
२वासस्[c]– -सः ऋ १, ११५, ४[d]; १६२, १६; ७, ७७, २; ८, ३, २४; ९, ८९, २; १०, ८५, ६; ९७,४[e]; १०२, २; मा २, ३२[f]; ११, ४०; १२, ७८†[e]; २५, ३९; ३३, ३७†; का २, ७,४[f]; १२, ४, ३; १३, ६, ४†[e]; २७,१४, १; ३२, ३, ८†; ¶तै १, ५, २, ४; ८, १, १; २; २, २, ११, ४; ४, ९, १; ५,५,६; ७, १, ४, १S, ६. ९, २†; ५, १, ५, ३; ७, ५, १; ६, १,१, ४; ३, २; ९, ७; १०-११, २; ¶मै १, ७, २; ९, ४[२]; ११,८; २, १, २; ३-४,५; ६, १[२]; S; ७,४S, ३, १,५[२]; ६, २; ६[२]; ७; ७, ४; ८; १६, १†; ४, २, ७; ३. १[२]; ४, ८; ८, ३[२]; १०, ७†; ¶काठ ८, ८[२]; १५, ९,९; ११; १२[२]; १४; ११,१०; १२, ४; १४, ७; १५, १[२]; १६,४S; १९, ५[२]S; S२२,१३; २३,१[२]; २४, ६; २८, ५; ४६, ५†; ¶क ७, २[२]; ८, ३; १२; ३०, ३[२]; S; ३५. ७[२]; ३७,७; ४४, ५; जै ४, १९, ८†; शौ २,१३, २; ३; ५; ८, २, १६; ९, ५, १४; २९; १०, २, १५[g]; १२, ३, ५१; १४, १, ७†; ३०; ४५; ५३; २, ४१; ४२; ५१; १५, २,५; १३; १९; २५; १८, २, ५७[h]; ४, ३१; १९, २४, ४-६; २०, १२३, १†; पै २, २८, २[i]; ८, ३, ११†[e]; १०, ६, ७; १३, १४, १; १५, ६, १-३; ६; ८; ९; ११, ३; १६, ४, ६; ९८, ४; १७, ४१, १; १८, १, ७†; ३, ९; ५,२;१०; ११, १; २; १०; १९, ४९, ६; –ससः ऋ १, ३४, १; शौ ६, १२४, २[j]; १४, १,२७‡[k,l]; २, ५०; पै ९, ७,८; १८, ३,६‡[l]; १३, ७; –ससा ऋ ९, ६९, ५; १०, ८५, ३०[l]; ¶तै ६, १,१, ३; ४; ९, ६; १०-११, ३; ¶मै ३,७,७;८; काठ २४,६¶; क ३७, ७¶; शौ ७, ३८, १; १८, २, ५१; पै १६, ६०, ६[२]; –ससी तै १, ५, १०, १; ८, १८, १¶; काठ ७, ३; क ५, २; –ससे पै १९, ४९, ५; –सांसि ऋ १०, २६, ६; काठ १२, ४¶; शौ ९, ५, २६.
वासः-पल्पू(ल>)ली[m]– -लीम् मा ३०,१२; का ३४,२,४.
वासो-दा– -दाः ऋ १०,१०७,२.
वासो-वाय[n]– -यः ऋ १०,२६,६.
वास्य– -स्यम् मा ४०, १; का ४०, १, १.
√वस् (बधा.)[o]>वासि, वस्ते[p] ऋ ५, ४९,३
उवास ऋ १, ४८,३; उवास ऋ १०,११, ३[q]; शौ १८, १,२०†; ऊपुः ऋ ३, ७,१०; ऊषु ऋ ४, ५१,४; †अवस्रन् ऋ ४,२,१९[r],शौ

११.४,१७ प्रम्य इति पाभे. । [a]) कानजन्तम् । पपा. पव॰ इति । [b]) वेतु. वें. < √वस् 'निवासे' इति ?।
[c]) नाप. [वस्त्र-] । करणे असुन् प्र. ।
[d]) वेतु. सा ४,११, [पक्षे] वें. सा. प्रमृ. √वस् 'दीप्तौ' > यनि. इतीह कृत्वा वासर- (अदन्-) इति ?।
[e]) पासा. शौ ४,९,७ सहम् इति पाभे. ।
[f]) = पासा. मंत्रा २,१,१४ आपौ २,७,६ । आपश्री १, १०,१ हिए २,१२,८ °सांसि इति पाभे. ।
[g]) पासा. प्राप: <> पावसा इति पाभे. ।
[h]) = पासा. कौसू ८०, १७ । तैआ ६,१,१ आमिगृ ३, ५,१ ११ प्रुष्म् इति पाभे. ।
[i]) वासः स्वः (तु. पासा. शौ [६, ७१, १]; वेतु. पासा. तैआ [२,६,१.] सम इति, सूपवे अभम् इति तु न युक्तं ?) । नाप. ? [हिरण्यम् > (*हिरन- [= *हरिन-] >) °ण्यम् इति शोध । एवोऽन्यन्त्र इत्यभिप्रायेण वीमम् (तु. वासु [= *वसु] इति मूको. [यतः यनि. त्रिपरिणतं स्यात्]) ।
[j]) सपा. आपमं २,२२,११ हिगृ १, १९,७ वासः इति पाभे. । [k]) RW. °सा इत्येव । [l]) परस्परं पाभे. ।
[m]) नाप. (रजक स्त्री-) । उस. उप. < √पल्पूलि [तु. पृ १९६७ g] ।
[n]) त्रिप. (पुरुष-) । उस. उप. √वे + अण् प्र. ।
[o]) √उच्छ्, √वस् इत्येताभ्यां साजात्यं द्र. ।
[p]) धा. *दीप्तौ वृत्तिः । वाक्यादौ निटोऽनिघातः । 'उषः (*सूर्यः) वस्ते (देदीप्यते)' इति या. (तु. पृ ९८१ h; वेतु. गा. प्रमृ. पा. आच्छादने वृत्तिरिति, Old [ZDMG ५५, २८४] पुरुशोः उसाः [= प्रति पुरूतोः] इति शोध इति च ?) ।
[q]) दीप्ति-अद्वचादिषु धा. वृत्तिः ।
[r]) वेतु. वें. गा. < √वस् 'आच्छादने', गा. [शौ.] = अवस्रन् [पं१] इति ? ।

१८, ३, २४†.
वासयथः ऋ ६, ७२, २; वासय ऋ १, १३४,३^{१}; अवासयत् ऋ ६, ३२, २; †अवासयन् ऋ ७, ९१, १; मै ४, १४, २; अवासयः ऋ ६, १७, ५.

२वस्य[a]–> १वसिष्ठ,ष्ठा[b]– -०ष्ठ ऋ ७,१,८; -ष्ठः ऋ २,९,१; १०, ९५, १७[c]; मा ११, ३६†; का १२,३, ९†; तै २,२, ११,६¶; ६, ७, ३; ३, २, ५, ६; ४, ८, १¶; ५, ११, २†; ४, १, ३, २†; मै २, ७, ३†; काठ १६, ३†; शौ ६, ११९, ३; ७, ५५, २; पै ३, २७, ६; १६, ५०,६; २०, १०,७; –ष्ठम् शौ ६.२१, २; ४४, २; पै १, ३८,२; १०, ६,१०;२०,३३,८; –ष्ठा पै १५, २०,६; –ष्ठाः तै ३,२,५,६.

वसीयस्[d]– -यः मा १८, ८[e]; का १९, ३, ४[e]; तै २, ५, ४, १¶;२,१,९,२^{१}; मै १,३,३९[f]; २, ११,३[e]; ४, २,६¶; –यसः मै १, ५, ९; ३,८,५; ४,५,५[h]; काठ २७, ५; क ४२, ५;–यसे मै १,५, ८¶; –¶यांसः तै ६, ५, ६,१; काठ ९, १२; २३,९; २४, ९^{१}; क ३६, ६; ३८, २^{१}; पै १०,४,८§; –¶यांसम् तै ५, ४, ४,५; १०, ५; ६, १, ३,३; काठ २७, ५; क ४२, ५; –यान् ¶तै §१, ६, ६, २; ७, ६, ४; २, ५, ४, ५; ६, ६, ३; ४; ३, १, ६, १^{१}; ७, ३; २, ७, ३^{१}; ४, १, ४; ५, १, १, २^{१}; ४, ५; २, ८, ४^{१}; ५, १०, ७; ७, १, १^{१}; ४, २; ६, ३, २,६; ¶मै १, ४, १२^{४}; १३; ६, ४; ८^{१}; ८,४; ८; ९; २,२, ७^{१}; ३, ३, २; ४,८; ९, ७; ¶काठ ६, १^{२}; ७; ८; ७, ४; ५^{१}; ८, १; ९, १२; ११, ४^{१}; १३,३; १८, १९^{२}; १९, ४; २३, ९; २५, ७^{२}; ३२,४^{१}; ७; ३४,१०; ३७, १७; ¶क ३,१२^{१}; ४,६; ५,३; ४^{१};६,६;२९,७^{१};३०,२;३६,६; ३९,५^{१}; पै १६, ११९,२?[i];३?[j].

वसीयसी– -०सि मै ४, २, ५; ६; ७^{४}.

¶वसीयो-भूय[k]– -यम् मै १, ४, १०^{१}; काठ ३२, ७^{१}.

वस्यस्[l]– -स्यः ऋ १, ३१,१८; १०९,१; १४१,१२;२,१,[१६; ३,१३]; ९,२;३९,५;४,२१,४; ५,३१, २; ५५,१०; ६,४४, ७; ४७,[७; ८,७१,६; १०,४५,९]; ६१,१४[m]; ७,३२, १९; ८,१६, १०; २१,९; २७,२२; ४८,९[n]; १०,९२,१३; मा १२,२६†; का १३, २,९†; †तै ३,५,११, ३; ४,२,२,३; ७,३,१९[e]; ७,२,७, ४;†मै २,७,९;४,१०,४;११,२; १४,३; काठ ४,१३[e]; ८,१७†; १५,१२†; १६, ९†; १७,१८†; १८, ८[e]; ३०, ३†; ६^{१}; क ३, ११; २८, ८[e]; ४६, ६†; †कौ १, ४००; २, ११४७; †जै १, ४५, २; ४, ५, ३; शौ ६,४७, ३^{१}; ७, १०८, १; †२०, १४, ३; ४६, १; ६२, ३; ८२, २; पै १९, ४३, १२^{१}; २०, ३, ५; –स्यसः ऋ २, १७, ८; ४, २, [२०; ८,४८,६]; ८,९१, ४;९, ४,[१-१०]; मा ३,५८[o]; का ३, ८,३[o]; तै १, ८, ६, २[o]; ७,२, ८, ७¶; मै १, १०, ४[o]; काठ ९,७[o]; क ८,१०; †कौ २,३९७-४०६†; जै ३, ३१, १७-२६†; पै ४, २६, ३†; –स्यसा ऋ ८, २०, १८; –स्यसाऽस्यसा ऋ १०, ३७, ९; –स्यसे तै ६, ५, १०,३^{१}¶; –†स्यान् ऋ ६, ४१, ४;८,१,६; कौ १,२९२; जै १, ३०,१०.

[a]) =दीप्त- । कर्तरि क्विप् प्र. ।
[b]) विप. (दीप्तिमहत्त्वादिविशिष्टतम- [अग्नि- प्रमृ.])।
[c]) धा. कर्मे वृत्तिरिति PW. प्रमृ. ।
[d]) विप., नाप. (दीप्तिमहत्त्वादिविशिष्टतर-) ।
[e]) सपा. वर्सीयः <> वस्यः इति पाभे. ।
[f]) सपा. वर्सीयः (आश्री १०,३, २२ च) <> वस्यः (माश्री २ ५,४,१७) इति पाभे. ।
[g]) वसीयः इति सात. । =सपा. आपश्री १३. २१,३ माश्री २, ५,४,३७ । काठ ४, १३ वस्यः इति, आश्री ६, १३,१४ वस्यः इति च पाभे. ।
[h]) सपा. काठ २७,२ क ४२,२ श्रेयसः इति पाभे ।
[i]) अ-वसु–> अवसीयस्–> -यान् इति शोधः ।
[j]) °न-वसु–> नवसीयस्–> -यान् इति शोधः ।
[k]) उप. उप. √भू + भावे क्यप् प्र. ।
[l]) तु. तुस्यस्–, मुस्यस्– ।
[m]) =सपा. आश्री ३,७,६ । पै ३,२७,३ वसु इति पाभे. ।
[n]) विप.(°मर्त्यनहीन [सोम-])। <√°वस् (=√सृप्) 'सहने' इति मतम् ।
[o]) =सपा. बौश्री ५, १६ : १५ । माश्री ५, ३, ५ वसीयसः इति पाभे. ।

वुस्यसी– -सी ऋ ५, ६१, ६; –सीम् तै ७, ४, २, २¶.

व(स्यः>)स्य-इष्टि[a]– -ष्टये ऋ १,२५,४; १७६,१; ८,८६, २; ३.

वस्यो-भूय[b]– -याय शौ १६, ९,४; पै १८, २९,५.

*वुस[c]–>वुसवान[d]– -०न ऋ ५, ३३,६![e]; १०,२२,१५; –नः ऋ १,१७४,१; –नम् ऋ ८, ९९, ८; –नाः ऋ १,६०, २.

१वसन्तु[f]– -न्तः ऋ १०, ९०, ६; मा १०, १०; १३, ५४; ३१, १४†; का ११, ५, १; १४, ७, १; ३५,१,१४†; तै ४,३,२-३, १; ५,७,२, ४;६,६¶; मै ¶१, ८,२; १०, ८; २, १, ४¶; ७, १९; २०; ४, ९, १८; काठ ६, २¶; ¶८, १; ६; १०, २¶; १३, १५; १६, १९; ३४,९[२]¶; ३५,९; ३६, ३¶; ३९, ७; क ४,१¶; ६,६¶; ७, २¶; २५, ९; ४८,१०; कौ ३,४,२; जै २, ३,३; ४, १†; शौ ६, ५५, २; १२, १, ३६; १५, ३, ४; १९, ६,१०†; पै १, १०६,३; ९,५, ८†; १७, ४, ६; १९, ९, ३; –न्तम् तै १,६, २, ३; ११, ४; २,६,१, १¶; काठ ४,१४; ३१, १५; ३४, ९¶; –न्तस्य काठ ४,१४; –न्तान् ऋ १०,१६१, ४; शौ ३,११, ४; २०, ९६,९; पै १, ६२, ४; –न्ताय मा २४, ११; २०; का २६, ३,१; ४,५. तै ७,२, १०, १¶; मै ३, १३, १९; १४,१, काठ ५०,४; ५१, १; शौ ८,२,२२; पै १६, ५,२; –न्ते ¶क ६, ६[g]; ३९, १[h]; –न्तेन मा २१, २३; का २३,३, १; तै ५, ६, १०, १¶; ७, १, १८,१; मै ३,४,८¶; ११,१२; काठ २२, ४¶;३८,११;४१,९.

वासन्तु[i]– -न्ताः तै ५, ६, २३,१; काठ ५०, ३; –न्ताय[j] तै ७,५,१४, १; काठ ४५,१०; –न्तौ शौ १५,४,२; ३; पै १७, २९,११.

वासन्ती– -न्ती मा १३, ५४; का १४,७,१; तै ४, ३, २,१; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९.

वासन्तिक[k]– -कम्[l] खि ५, २२, ३; शौ २०, १२६, १; –काय मै ३, १५, १०[j]; –कौ मा १३,२५[२]; का १४,२,११[२]; तै ४,४,११,१; मै २, ८, १२[२]; ४,६,७¶; काठ १७,१०[२]; ३५, ९; क २६, ९[२]; ४८, १०.

¶वसन्ता-शिशिर[m]– -रे मै १, ६,३;८,२[n].

२वसुन्त[o]– -¶न्ता[p] तै २,१,२,५[२]; ४,१; २; मै १, १०, ७[२]; २,१, ४[२]; ५,२; ¶काठ ८, १[q]; १०, २[२]; १३,१;७; २१,७; २५,४[h]; ३१, १५![q]; ३६, २[२].

---

a) पस. पूप. स्वरः (पा ६,२,४२)।

b) तु. वसीयो-भूय– ।

c) भाप. (शक्तिदीप्त्यादि-)।

d) विप. (शक्त्यादिमत्- [इन्द्र- प्रमृ.])। मत्वर्थे वानप् प्र. (तु. टि मृगवाण–); वैतु. वें सा. = [√वस् 'आच्छादने' > शानचि] *वुसमान–> यनि. इति, स्क. PW. प्रमृ. = वुसु–> *वुसुवान–> यनि. इति च?)। पया. मावग्रहः।

e) °न उ इति द्वि-पदः शोधः (तु. Gri; GRV., [पक्षे] ORN.; वैतु. पपा. मा. OW. प्रमृ. =°नः इति?)। एतय वुसु–> !वुस्वः इत्यत्रापि टि. द्र.।

f) भार. (सदास्य-ऋतु-)। <√वस् '*वदौ =प्ररोहे' (वैतु. पाउ [३,१२८], मा [तै.] भभा. प्रमृ. 'आच्छादने' इति, भाव: 'दीप्तौ' इति च)।

g) सपा. वसन्ते<>वसन्ता इति पाभे.।

h) सपा. वसन्ते<>वसन्ता इति पाभे.।

i) विप.। तस्येदमीयाद्यर्थे अण् प्र.।

j) सपा. वासन्ताय <> वासन्तिकाय इति पाभे.।

k) विप.। ठञ् प्र. (पा ४,३,२०)।

l) वासन्तिकम् इति पाठः (तु. शंपा. सात. च)! यनि. शोधः (तु. RW.)।

m) समाहारे द्वस. पूप. दीर्घः (पा ६,३,१३७)।

n) सपा. काठ ६,२ क ४,१ शिशिरे इति पाभे.।

o) = १वसन्तु– । अः प्र. इति ततो विशेषः।

p) = सस१ (तु. सपा. क. वसन्ते इति पाभे.; वैतु. प्रायः पा [७, १, ३९] अनु १वसन्तु– इत्यत एव सस. स्थाने आल् प्र. लित्वात् यनि. स्वरं विपरिणामुका इति, WAG [३, ४५] < *वसन्– (=वसन्त-) + ता प्र. इतीव च?)।

q) वा, सन्तः इति द्वि-पदः शोधः (तु. सप्र. मै १,४, ११; वैतु. Sch [टि.] यनि. इति?)।

वसु[a]- -सवः ऋ ३,८,[८; ७,३५, १४ (१०, ६६, १२)]; ५. ४१, ९; ६, ५०, [४; १५]; ७. १,२; ५,६; ११, ४; ३८, ३; ३९,३; ४८, ४; ५६, २०; ८, ५४, ३; ९, ६७, २७[b]; १०, १२८, ९; १४२, ६; खि ३, ६,३; ५, ७, १,५; २०,४; मा २,५: ९,३४; ११. ५८; ६०; ६५; १२, ४४; १४,२; २०; ३०; १५,१०; २१, २३; २३,८; ३४, ४६†; का २, १,७; १०, ६, ४; १२. ५, ९; ११; ६, ५; ७, १९; १३, ३, १५; १५, १, २; ५,६; ९,४; १६, ३,१; २३, ३.१; २५,३, ४; ३३.२,९†; तै १, १, ९,३; ५,३,२; ७, ११, २; ३, ३, ३, १;४,९, ७¶; ५, २, ३¶; ४, १,५, ३; ६, १;३; २,३,४; ३, ७,२; १०, ३;४, २, १; १०,२; ७, १४, ४†; ५, २, २, ६; ३, ४, ३¶; ¶५,२, ५;९,४;६,७, ३¶;७,२,२; ७. १,५, २¶;३, १३, १;४, २०,१; मै १,१,१०; २,८; ७, १[1]; ११, १०[1]; २,७, ६[1]; १२;८, १; ३; ६; ९; ११, ५; १३, २०; ३, १, ७; ८; ४, ६¶; ११, १२; १२, १९; ४,१, १०¶; ५,४¶; १३,२; काठ १, ९; २ ९; ७, ६¶; ८,१४[1]; ९, १९¶; १४, ४[1]¶; १५, १३; १६,५[1]; ६; १७, १; ३; ५; ८; १९ ६[1]; ७; ¶२१, १; ५; २२, ७[1]¶; १०; २५, ५; २६, ९¶; २८, ३¶; ३१, ८¶; ३३,७¶; ¶३४, ७; १६; ३५, ७; ३७, १७¶; ३८, ११-१३; ३९, ३; १३;१५†; ४३, ३; ४४, ९; क १, ९; २, ३; ५, ५¶; ८, ३[1]; २५. १०; २६, ३; ४; ७; ३०, ४[1]; ५; ३१,२०¶; ३५, १[1]¶; ४; ३९,२; ४१,७¶; ४४,३¶; ४७,८¶; ४८,९; कौ २,७२४†; जै ३, ५९, १७†; शौ १, ९,१; ३,१, २; ५, २७, ६[c]; ६, ६८, १; ८, १, १६; ८, १२: १०,७, २२; ९,८; १०,३०‡[d]; ३१‡[d]; ११, ८, १३; १२, २, ६; १९, ६, ११‡[d]; ९, ११; ११, ४†; २०, १३५, ९; पै १, ११, १; १०१,२; २,८०, ३; ३, ६, २; २४, २[e]; ९,५, ९‡[d]; १०, ३, ५;१३, ५, १७; ८, १४†; १५, १४,६; १६,२,६; ३०,२; ७०, ३;७२,२; १०९,१०‡[d]; ११०, १‡[d]; १३६,८; १७,९,३; ३०, ६; १९, १५, ६[f]; १७, १३; ४०,१४; ५१, ३; ५३,१०-१२; २०, ८, ९; –०सवः ऋ १०, ६६, १२; मा ३८, ६; का ३८, १,६; मै १, ३, १; शौ १, ३०, १; –०सवः ऋ १,१०६,[१-६]; १६३, २; २, ३, ४; २७, ११; २९,३;३४,९; ३, ३९,८; ५७, २; ४, १२, [६; १०, १२६, ८]; ५५, १; ५, ४१, १८; ५५, ८; ६, ५१, ५; [७; ७, ५२, २]; ६२, ८; ७, ५२, १; ५६, १७; ५९,८[g]; ८, १८, १५; १७; २७, २; ९; २०; १०, ३७, १२; ७७, ६; १००,७; ९; मा ८, १८; २९, १३†; का ९, ३, ४; ३१, ३, २†; †तै १,४, ४४,२§; २,१, ११,५; ४,३, १३, ३;६, ७,१; ७,१५,७; मै १,३,३८; ३,१६, ५†[h]; ४, ९, ७; १०, ५†[g]; †१४, ११; १४; कठ २,१५†; ३, ९; ४, १२;९, १९†; ११, १२†; २१, १३†[g]; ४०, ६†; क २,१६; ३,१०; शौ ४, २७, ६; ७, ८२, २†[g]; १०२, ३; पै १, १७,१[1]; ४,२८, १-६†; ३५,६; ५,३९,८†; २०, ३४, ३; –सवे ऋ ५, ३, १२; ९, ८१,३; १०, ९१,१२; मा ९, २०; १८, २८; २२,३०; का १०, ४,१; १९,९, १; २४,१७,१; मै १,११,३; ३, १२,११; काठ १४, १; ३५, ८; १०; क ४८, ८; ९; –सु ऋ १, १०,६; ३१,९; ४०,[४;५,३४, ७] ४१, ६; ४६, ९; ४७, [३;६]; ९; ५१,३; ४; ५३, ३; ५५,८; ८१, २; ६; ७; ८४,[७; (४५, ८;८, १,२२) ९,९८,४]; १७६, ३[1]; २, ५,१; ११, ११;

a) विप. (दीप्तिमत्- [द्रि-]), नाप. पुं. न. (धन-, रश्मि- प्रभृ.)। <√वस् ([वधा.] दीप्तिलाभप्रभृतिषु [तु. मास १४,२,१,२० निघ २,१० या १२,४१ प्रमृ.])।

b) पाभे. पृ २४३६ *k* द्र.।

c) सपा. मा २७,१५ प्रमृ. वसुः इति पाभे.।

d) पाभे. पृ १०२० *b* द्र.। e) पाभे. पृ २००६ *m* द्र.।

f) पाठः? सपा. शौ ६,७४,२ वसुभिः इति पाभे.।

g) पाभे. पृ२२७२ *d* द्र.। h) वु॰ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ ४,१२,६)।

i) संघार्थे यनि. <√वस् 'संघाते, स्यं च प्र३ इति द्र.। 'क्षितीनां (मनुष्याणां) यच वसु (संगतानि) विश्वानि (सर्वाणि) यस्य (इन्द्रस्य) हस्तयोः (नितमन्तीति

२२,३; २३,९; ३,२,११; १३, ४; ७; ४५, ४; ६२, ३; ४,८, ३; ३१,२; ८; ५, १७,४; ५७, ३; ६, १, १३; १६, ३३; [२३, ३ (७, ९७, १०)]; ४७, २२; ४८, [१५; ७, ३२, २५]; १५; ५१, १६; ५३,२; ५४,४; ५९, ९; ७, १२, ३; १८,१; २०,२; ३२,१५; १६;२१; ५९,६; ९४, ९; ८, २,३५; ४, १६; ६,४१; १७,१०; २१,१७; २३,३; ३२, ८; ४०, ४; ६[a]; ४३, ३३; ४४, १५; ४५, [४०-४२]; ४६, १५; ५०,१; ५३,४; ६६,४; ६; ८८, ३; १००, ६; १०१, ६; १०३, ६;११; ९, ९९,१; २२,७; ३६, [५;६४, ६]; ५७, ४; ८१, ३; ९०, १; १११, २; १०, २३,२; २६, ११; ४५, ११[b]; ४८, ५; ४९,१; ५५, ६; ६२, २; ६६, १४; ७७,१; ८५, २९; ८६, ३; ९५, ४; १३३, ३; १३८, ४; १५१, ४[c]; खि ३, २, १; ५, ४; २२,८; ५,७,२, ११; ३,४; ४, १५; २१, १[d]; मा ४, १६[e]; २९†; ६,७; ८, ५; १२, २८[b]; १८, १५; १९, ८३, २०, १३; ६७; ७१; २१, ६१; २७, ४०; २८, १५-१७; ३६, ५†; का ४, ५,९[e]; ९,६†; ६,२,१; ८,२,१; १३,२,११†[b]; १९,५, ३; २१, ६, ४; ७, १४; २२, ७, १; ५; २३,६,१४; २९,५ ९†; ३०,२, ४-६; ३६, १, ५†; तै १,२, ९, १†; ३, ७, १; ५, १,१¶; २, ३[२]¶; २,४, ५,१; ५,३, ७[२]¶; ३,२,८, ४; ४,७,५,२; ¶५,२, ४,४; ५, ३,३[२]; ६, ३, ६, २; मै १,२,५†; १५;४,१; २,११, ५; १३,९†; ३,७,७†; ८,३[२]¶; ९, ६; ११, ४[२]; ८; ९; ४, २, ४[२]¶; ११; ९, २७†; ११, २†; †१२, ३; ४; १३, ६†; ८; ९; १४,९; काठ २, ६†; १५†; ३, ४; ४, १५†; ५, ४[१]; ६, १०†; ७, १०[१]¶; १०, ६¶; १२†; १२,१५†; १६,९†[b]; १८, १०; २०†; १९, १३[१]; २५, २¶; ६¶; २६, ७; ३८, ३; ४; ९[१]; ३९, १; १२†; क १, १९†; २, ११; ५, ९[१]¶; २८, १०; ३८, ५¶; ३९,३¶; ४१,५; †कौ १, ४४;१३४; २०७; २७०; २९६; ३८९; ५३६; २, ३३; ३४९; ३५३;३८६; ४२०-४२२;६५६; ६९१; ८३७, ९३३; ९४२; १०३३; १११४; ११३३; ११५३; †जै १, ४, १०; १४, १०; २२, ४; २८, ८; ३१, ४; ४३,९;५५, ४; ३,४, ४; २९, ६; १०; ३१,६; ३२, १०-१२; ५४,६; ५६,१८;४,१,३;६; ७, ७;८;११,६;१८,८,१९,७;२५, ८; शौ १,९, १; ३, १४,२;६, ७९,२; ७,४२,१;८४,३[f]; ९५, २†[g];१२०,२; १०,८,२०; १२, १,४४; १४,१,२५†;२,८; १६, ९,४[२]; १८, २, ६०; १९, ५०, ६; †२०,५,४; २१,३; ४३,१; २; ३; ५१,३; ५६,२; ४; ६३, ४; ९५,४; १२४, २; १२६,३; १३५, ११S[a]; पै १, ११, १; ३९, २; ९६, १[g]; १०३,१; २, ५,७[h]; १३,१; ८७, ५; ३,१७, ३[i]; ५, २८,८; ८,१२,८; १४, ४, १६; १५, २१,९; १६,४२, ४![j]; १०२, ७; १७, ३, १२; १८,३,४†; ७,९; २९,५; १९, ११, ६; १६, १८; २१, ३;३; ५; २०,९,१०;१७,८; -सुऽसु ऋ १०,७६,८; -सुः ऋ १,४३, ५; ६०, ४; ७९, ५; ९४, १३; ११०,७; १२८,६; १४३,६;४, ४०,५; ५,६,१; २; २४,३;२५, १; ५१, १३; ६,२४, ३; ४४, १५; ४५,२३, ८, १९,३७;४४, २४; १०३, १२; १०, २२,१५; ३२,८; ४५,५[k]; ९१,३; ११५, ७; खि २, ६[२], २०; †मा ३, २५; १०, २४; १२,१४; २२[k]; १५, ३६; ४१; ४२; ४८; २५ ४७S; २७, १५S[l]; †का ३,३, १७; ११, ७, ४; १३, १, १५;

…दैन.)' इति वा. (तु. पृ १८२८ *h*, वसूनि [ऋ ६,४५,८] च)।

[a]) पाभे. पृ २४५७ *g* द्र.।

[b]) सपा. तै ४, २, २,४ आपमं २, ११, ३० वसूनि इति पाभे.। [c]) सपा. तैब्रा २,८,८,६ हविः इति पाभे.।

[d]) तु. सस्थ. टि. ससू.। सपा. शौ. वसुवनिम् (तु. सात. सस्थ.प) इति पाभे.। तु. पृ १८२९ *d*।

[e]) पाभे. पृ १५५० *l* द्र.।

[f]) सपा. तै ३,५,१,१ वसूनि इति पाभे.।

[g]) सपा. काठ ४०,५ आपश्रौ १६,३४,४ त्रिभे.।

[h]) इमं गच्छतु ते वसु> सपा. शौ २, १९, ७ अमुं प्राणपि गच्छतु इति पाभे.। [i]) पाभे. पृ २७७९ *m* द्र.।

[j]) वा.! (तु. टि. पृ ११४ *g*)।

[k]) सपा. तै ४, २, २,१ आपमं २, ११,२७[१] वसोः इति पाभे.। [l]) पाभे. पृ २७८१ *c* द्र.।

२,५[a]; १६, ५, १८; २३; २४;
३०; २७,१५, २; २९,२,५§[b];
तै †१,४, ४६,२; ५, ६, १; ८,
१५.२; ३, २, १०, २[1c]; ४,१,
८, २[b]; २, १, ५†; †४, ४,५;
८;५,७, ३,२[2]¶; मै १,१,१३;
३,९[1];४, १;५,३†; २,६,१२†;
७,९†[a]; १२,६[b]; †१३, ७[2]; ८;
३,२,१†;४,२¶; ४,२,४¶; ४,
६†; †काठ ५,४§; ७, १; १५,
८; १६,८;९[a]; §१८, १२;१७[b];
३२, ४§; ३९,:१४;१५; क ५,
१†; २९,१; ५[b]; †कौ १,११०;
४२५; २,४५८; ९१२; १०१७;
१०८७;१०८९; †जै १,१२,४;
४१,७; ३, ३४, १६; ४. ९,८;
१५,५; शौ २०, ७८,२†; पै २,
८५,२; ९,१,५[b]; १२,१,१३†;
१५. ७,६; १६, ४६, ९; –सुनः
ऋ १,५३, २; १०९, ५; १४९,
१; २, १६, ७; ६, १९,५; ७१,
२;७,३७,३; ८,१,३१; ९,७२,
८; १०,४८,१; ५०,७; शौ २०,
२१,२†; –सुना ऋ १, ८३,१;
१२५,२; ३, ५५, २०; ४,२०,
[६; १०, ४२, २]; ६, ३,७; ७,
३७,३; मा ५, १९[d]; का ५,५,
७[d]; तै १,७, १३,४[d]; मै १, ७,
२[1]¶; काठ ८,१५¶; क ८,३¶;
शौ ५,२८, ४; ७, १०३, १‡[e];

२०,२५, १;८९,२; पै १,१००,
१;२,५९,२; –सुभिः ऋ १,५८,
३;११०, ७;१४३,१; ६;२,३१,
[१; ८, ३५,१]; ३,१९,२;-४९,
४; ५,३,८; ५१, १०; ७,५, ९;
१०,४; ३५,६; ४४, ४; ४७,२;
७६,२; ५;९०,[६; १०, १०८,
७]; ९,९३,३;१०,३,२;६६,३;
७९,७; ९८,१; ११०,३; १२५,
१; १५०, १; खि ४, १,१; मा
२,२२‡[e]; ४,२१; ५,११; ११,
५५; १४, ७; १८, ५६[f]; २०,
३९; २८,४; २९, ३; ८; ३८†;
का २,५, ५‡[e]; ४,७, १; ५,४,
१; १२, ५,६; १५,२, १; २०,
३, ६[f]; २२, ४,४; ३०, १, ४;
३१, १, ३;८; ४,४†; तै १,२,
५,१; १२,२; २, १, ११, २[g];
३; २,११, ५¶; ४, १, ५, २;
३, ४, ३; ५,¶१, ११, २; ३;
६,८,६; ६, १,८,२; २,२,१¶;
७, ४[2]; ७, १, १८, १; मे १,
२, ४; ८; ४, १; २, २, ६¶;
७, ५; ८, १; १२, ३; ३, ७,
६[g]; ¶; १०¶; ८, ५; ११, १;
१६, २[g]; ४, ९, ५; १२, २[g];
१३, ३†; १४, ९; काठ २,५;
१०, १२[2]; ११, ३¶; १६, ५;
२०†; १७, १; १९, ६; २४,
४;९¶; ३८, ६; ४१, ९; ४६,

२[g]; क १, १८; २५, १०; २९,
६; ३०, ४; ३७,५; ३८, २¶;
†कौ २,७७०;८९७, जै ४,१३,
१०†; शौ २, १२, ४; ४, ३०,
१†; ५,१२,३†; ६,७३,१;७४
३[g]; १९,१०,६†; १७,१; २०
१३१, ३[h]; पै २, ५,४; ३,२२,
६; ५,३७, ६;७, १६, १; १३,
८, ६†; १५, ५, ४[i]; १९,
१०, ९; ३७, ११; २०, ३४,
९‡[e]; –सुभ्यः ऋ ५, ४९, ५;
१०, ८७, ९; खि ५, ७, ४,
१७; मा २, १६; १५, ६; २२,
२८; २४, २७; का २, ४, २;
१६, २, ३; २४, १४,२; २६,
६, २; तै १, १, १३, १; ३,
५, २, ३; ६, २; ४, ४, १, २;
५, ५, २, ५¶; ७, १, ५,२[2]¶;
मै १, ११, १०; २, ८, ८; ३,
७, १०¶; १२, ७;१४, ९;१९;
काठ १७, ७; २२, ७¶; ३०,
६; ७; ३७,१७;५१,१; क २६,
६; ३५, १¶; शौ ८, ३, ९†;
पै २, ३६, ४; १६,६,१†; १७,
२२, ३; ४१, ६[j]; –सुम् ऋ १,
४४, ३; १२७, [१[k] (८, ७१,
११)]; ८, ७१,१३; १०,१२९,
१; मा १५, ४७†[k]; का १६,
५, २९†[k]; तै १, ४, ४४, ३[l];
मै २,१३,८†[k]; काठ २६,११[k];

a) पाभे. पृ२७८२ k द्र. । b) पाभे. पृ२७८१ c द्र. ।
c) पूर्वेण सुधि इत्यनेन समस्तमिति PW. । तन्न । ऐकपद्ये स्वरद्वयस्याशास्त्रीयत्वात् ।
d) =सपा. माश ३,५,३,२२ । तै १,२,१३,२ मै १,२,९ काठ २,१० क २,४ शौ ७, २७,८ वसव्यैः इति, पै २०,९,८ मधुना इति च पाभे. ।
e) सपा. वसुना <> वसुभिः (माश १, ९, २, ३१ तैब्रा ३,७,५,१० आपश्री ४,१२,३ च)<> ऋ ४,२४, ११ मदय (सं√मद् द्र.) इति पाभे. ।
f) सपा. काठ १८,१८ अथर्वभिः इति पाभे. ।
g) पाभे. पृ २७८१ f द्र. ।
h) इष्ट. यनि. । खि ५,१५,११ वसुभिः इति, शंपा. सात. ?वस्वभिः इति च पाभे. । i) सु. टि. पृ ६५० o ।
j) पाभे. पृ२५७६ e द्र. । k) सपा. तै ४,४,४,८ प्रमु. वसोः इति पाभे. । l) सपा. मा ८, १९ मै १,३, ३८ काठ ४,१२ माश ४, ४,४,११ वसुम् इति पाभे. ।

३२, ४¶; ३९, १५†; शौ ७, १०२, ४[a]; २०, ६७, ३†; पै २०, १२, २[a]; –सुषु पै २, १८, ५; –सू ऋ १, १५८, १; ६, ४८, १५[c]; ७, ३२, २५; –ऽसू ऋ १, १५८, २[b]; –०सू ऋ १, १२०, ७; –सून् ऋ १, ४५,१; ३, २०,५; १०, ६६,४; मा १५, ६; का १६, २, ३; तै ३, ५, १, २; २, ३; ४, ४, १, २; ५, ३, ६, १¶; ¶७, १, ५,१; ३; मै २, ८, ८; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; कौ १, ९६†; जै १, १०, ५†; –सूनाम् ऋ १, ७, ९; ५८, ७; ७६, ४;९४,१३; ९६, [६;१०, १३९, ३]; १२३, ४; १२७,७; १२८, ५; १६४, २७; १७०, [५; ८, ७१, ८]; २, ११, १; ३, ३०, १९; ३६, ९; ४, १७, ६; ५, ४, १; ३६, १; ६, ४७, ६; ५२, ५; ७, ७, [७; ८,७]; १६, २; २४, ५; २५, २; ३२, ५; ४३, ४; ७५, ५; ८, ३१, १४; ३९, ४;४६, १६; ५१,५; ६८, ६; १०१, १५; ९,५८,२; ९३, ४; १०८, १३; १०, ४७, १; ४८, ११; ५०, ७; ७४,१; ९१, ३; १२५, ३; खि ३, ३, ५; मा १२, ६६†; १४, २५; १५ ३४†; २७, ६; ३८; का १३, ५,५†; १५, ८, ३; १६, ५, ११†; २६, २, १; ८, ३; मै १,१,३, १[c]; ११,२; ४,४६, २†; ७, १३, ३†; ८,२२, ३†; २,३,१४, ४[d]: ३,५, १,१; ४, २,५,४†; ३,९; १; ४, ४, ५†; ११, २; ७, १५, ६; ५, २, ४, ४; ३, ४,३; ५,१६,१; ६, १५, १; ७, १७, १; मै १, १, ३[c]; ८; १२; ३, १; ३६; ९, २; २, ७, १२†; ८, ५; १३, ७†; ३, २, ४; १३, ७; १६, ५; ४,१, ३[२]; ८; १३; १४, ५†; काठ १, ३[c]; ११; ३, ९; ६, १०†; ७, १६†; ९, १०; ११, १२†; १६, १२†; १७, ४; २१, १; २२, ५;१५; ३१, २[२];¶; १०; ४७, ६; ४९,५; ५३, ७; क १, १[c]; ११; २, १६; २५, ३†; २६, ३; ४६,८[१]; ¶; ४७,१०; †कौ १, ३१७;५८२; २, १००; ४०८; ४४६; †जै १, ३३, ५; ५९, ५; ३, १०, २; ३१,२८; ३४, ४; शौ ४,२६,१; २; ३०, २†; ७,७७,८†; ८१,२;८४,३; ९,१,४; १५,५; १०,८, ४२†; २०, ७०,१५†; पै १,१०३,१; २,३६,१;२; ४.३६,१;२; १२, १,१३†; †१६,३९, ४; ६८,५; २०,११,२; ३१, ७; –सूनि ऋ १,१५,८; ४२,१०;५९,३;६७, ४; ८४, २०; १२३, ६; १३४, ४; २, ३०, १०; ।३२, ५; ३, ५१, ५; ५५, २०; ५६, ६; ४, २४, १; ३३, ११; ५, ४२,३; ६१, १६; ६, १,१३; ५,२; ३; ७, ३; १६, ४८; ३०, १; ३१, ४; ४५, [(१, १७६, ३)८[g]]; २०; ७३, ३; ७, ६, ७; ११, ३; २४, १; २७, ३; ३४, २२; ४५, ३[f]; ७७, [४ (९,७८,५)]; ७९, ३; ८४,४; १०३,१०; ८, १२, २१; ७८, ८; ९९, ३; ९, ७, ९; १४, ८; १५ ६; १८,४; २९, ४; ६२, ११; ६३, ३०; ६४, १८; ६५, २; ६९, १०; ८८, २; ९७, ५१-५३; १००, २;३; १०८, ११; १०, ६, ६; २१, ६; ४४, ५; ४६, १; ५४, ५ ;६९, ६; ८३, ३,१११,१०; १८०, १;१९१, [(८,९३,२९) १]; खिसा ३, ६[g]; मा ६, ८; ८, १८; १५, ३०†; ३३,४१†; का ६, २, २; ९, ३,४; १६, ५, ११†; ३२,३, १२†; तै १, ३, ७, १; १४, २†; ४, ४४, २; २, ६, ११, ४†; ३,२,८,३; ३,९, २; ११,३[f]; ५†; ४,११, ४†; ५, १, १[b]; ४,२,२, ४‡[1]; ४,४,४†; ६, ३,६,१; मै १,२, १५;३,३८;२,३.८;५,१०;११, ७†; ३,९,६; †४,१२,३;४ऽ[d]; ६[२];ऽ[f]; १३,६;१४,६;१४; काठ २,१५†; ३,४; ४, १२; १६[1]†; ७, १६†; १०, १३; १३,१६†; १८, २०†; २६, ७; ३८, ७†; ४०, ११†; क २, ११; ३,१०; ४१,५; †कौ १, ७७; १९०ऽ; २६७; ३१४; ५४१; ५८१; २५५; ४५४; ४५५; ४८६; ६२२; ६६९; ७७८; ८३१;

a) पाभे. पृ २७८१ *l* द्र.।
b) द्र. वै. मा. Ol. ; संटु. OW. प्र२ इति।
c) सपा. मा १,१ का १,२,२ प्रमृ सुम्नोः इति पाभे.।
d) सपा. सुसुनाम् <> सुसूनि इति पाभे.।
e) पृ २७८१ *i* इहापि समानं वर्तयितव्यम्।
f) पाभे. पृ २२६९ *i* द्र.। g) = सपा. आपमं २, ११,४। शौ ७, १८, २ सुर्पा इति पाभे.।
h) पाभे. पृ २७८२ *f* द्र.। i) पाभे. पृ २७८१ *b* द्र.।

१००४; ३, १, २; †जै १, ८, ५; २०, ६ऽ; २८, ५; ३३, २; ५५, ११; ५९, ४; २, १, १; ३, २१, २०; ३४, १२; १३; ३७, १; ५०,९; ५१,९‡[a]; ५२, ३‡[b]; ५५,१०; ४,४, ३; शौ २, ३५,१; ३,४,२;४; ४,३२, ३†; ५, ७, ६; ६, ६३, ४†; ७,५०, २†; १०२, ३; ४[c]; १२, १, ४४; १९, ५,१†; २४,६; †२०, ५८, १; ९०,३; ९४, ५; पै १, ८८, ३; ३, १, २; ४, ३२,३; ७, ५, ८; १०, ६, १०; १५, ६, ३; १७, ३, १२; †१९, १, ३[d]; ७, १; २०, १०, ९†; १८, ४†; ३४,३; –सो![e] मं ३, ७, ७¶; –†०सो ऋ २, ७, १; ३, १५, ३; ५७, ६; ६, २, १; १६, २४; ४८,९; ८, १९,१२; ३३, २; ९,९८, ५[f]; १०,७,२; तै १, ३, १४, ४; मै ४, ११, ४; को १, ४१; ८४; २, २१५; ९७३; जै १,४,७;९,४; ३,१९, १०; शौ २०, ५२,२; ५७,१५; –०सो ऋ १, १०, ४; ३०, ⌊१०; ३, ५१, ६; ८, ७१, ९⌋; ३१,३; ४५,९; ८४,२०; १२९, ११[२]; २, १३, ⌊१३; १४,१२⌋; ३७, ६; ३, १८, २; २१, ५; ४१, ⌊७; ७, ३१,४(१०,१३३, ६)⌋; ४, ३२, १४; ५, ३, १०;

६, १, १२; १६, १८; ४६, ६; ७, ३१, ३; ८, १, ६; ३९; २, १; ४,१७; १९,२६; २८; २९; ३१, ८; २३,२८; २४, ७; २६, २०; ४४,३०; ४६,९;५०,३;४; ⌊(२४,८)९⌋; ५१, ⌊६; ५२,६⌋; ५२,८; ६०,४;९;६६, ⌊(४,२९, १) १२⌋; ७०, ९; ७८, ३; ९८, ११; १०३, ४; १३; १०, ८, ४; ३८,२; ९३,११; १०५, १; खि ३, २,३; ४; ९; ३, ६; ४, ६; ८; ५, ३, १; ४, ८; मा २३,१९; २७,४३†; का २५, ५, २; तै ३, २, ५, १; ७, ४, १२, १; मै १, १०, ३‡[g]; ३, १२,२०; †४, १३,५; ६; १४, २; †काठ १६, २१; १८, २०; २०, १४; ३५, १४; ४४, १[२]ऽ; क ४८, १३†; †कौ १, ३६; ५८; १२४;१३२;२२८; २,६८; ८४; ५२०; ५८९‡[f]; ८९४; १००४; ४, ८ऽ; †जै १, ४,२; ६, ४; १३, १०; १४, ८; २४, ८; ३०, १०; २, ७, ३ऽ; ३, ७, ६; ८, १०; ४०, १६; ४८, ६‡[f]; ४, १४, १; २८,९; शौ ७, ५७, २; †२०, १८,४; २३, ७; ८०, २; १०८, २; पै २०, ४१, १०[h]; ४८, ४†; –सोः ऋ १, ९, ९; २२, ७; ३, ५१, ३; ४, ५,१५; ६, ५५,३; ८, २४,

⌊८ (५०, ९)⌋; ८१,६; ८८,१; १०,६१,१२; मा १,२;३[ii]; ४, १६; २६,११†;३०,४†; का १, १,३;२,२[ii];३;४,५,९; ३४,१, ४†;तै १, १,५,१; १०,३;२,१, २; ३, २; ४, २, २, ३‡[j]; ४, ४, ८‡[k]; ५, ४, ८, १[४]; ¶७, ३,२[२]; ३[२]; मै १, १,६; ९; २, १; ३; ४, १; २, ६, ८; ३, ¶४, १[२];२; ६, ९; ४,१२,३†; काठ १, ३[l]; २, ४; ५, ४; २१, ११[५]; ¶[४]; २३, ६; २५, ६¶; ३१, २; ३२, ४; क १, १[२]; १६; ३९, ३¶; ४६, ८; †कौ १, २३६; ४६५‡[k]; २, ३५; ५८९‡[l];११६३‡[k]; †जै १,२५, ४; ४८, १०‡[k]; ३,४,६; ४८, ६‡[l] शौ ९, ४,३; १२, ३,४१; १९,५५, २; †२०, ९,१; ४९, ४; ७१, १५; पै २, ३६,५; ८, ११, ८; १४, १,१३; १६,२४, ३; १७, २९, १०[२]; ४०, १; २०,९,२; –सोःऽ-सोः शौ १९, ५५, ३; ४; पै १९, ४४, २२; २३; –०सोः[m] शौ १, १, ३; पै १, ६, २; –†सो ऋ १, ८१, ३[२]; ४, १७, १३; ८, १३,२२; को १, ४१४[२]; २,३५४[२]; जै १, ४०,६[२]; ३, २९,११[२]; शौ २०, ५६, ३[२]; –†स्वः ऋ १, २७, ५; ५१, १; ७१,९;९०, २१[n];

[a]) पामे. पृ१७१५ *n* द्र. ।
[b]) पामे. पृ १७१५ *o* द्र. ।
[c]) सपा. मा ८,१८ तै १,८,४४,२ मै १,३,३८ काठ ४,१२ हवींषि इति पामे. । [d]) पामे. पृ २३६९ *i* द्र. ।
[e]) वसु इति शोधः । [f]) सपा. –०सो<>-०सो इति पामे. । [g]) सपा. ऋ १,८२,३ विभे. ।
[h]) सपा. शौ १९,५५,२ वसोः इति पामे. (वैतु. BKA. वासः इति !) ।
[i]) पामे. पृ २७८४ *c* द्र. ।
[j]) पामे. पृ२७८२ *k* द्र. । [k]) पामे. पृ २७८३ *k* द्र. ।
[l]) सपा. ऋ ९,८९,५ वस्वः इति पामे. ।
[m]) सपा. वसोष्पते<>वसुपते इति पामे. ।
[n]) वस्वो ="वसुना > वस्वा ⌊तृ१⌋+उ (द्र. ⌊तात्पर्यतः⌋ स्क.; वैतु. पपा. प्रमृ. =वस्वः इत्येकमेव पदमिति !) । 'ते हि (विश्वेदेवाः) वस्वा वसवानाः

११३, ७; १४३, ४; २, १, ७; २, १२; १४, ११; २०, ४; ३, ४, १; १९, ३[a]; ४३, ५; ४, १७,११; २०, ८; २१,१०; ४१, ९; ५२, ३; ५, १५, १; ३४,४; ६, १९, १०; ३६ ४; ७, ६, ४; १५, ४; २०, ९; ३९,१; ८२, ४; ८३,५; ६; ९७, [१०; ९८,१०]; ९८, ६; ८, १४, १; ३९, १०; ४०, ९; ७१, ९; ८१, ४; ९, ९७, ४४; ९८, ५[b]; १०, १५, ७; ३०, १२; ४३, ३; ७७, ६; मा १९. ६३; का २१, ४, १३; तै १, ३, १४, ६; मै ४,१४,५; १५; काठ ३९, १; ४०, १४; कौ १, १२२; ३७६; २, ८४९; १०७७; ११८४; जै १, १३,८; ३९, ७; ४, १२, १; शौ १८, ३, ४३; २०, १७,३; १२;२७, १; ८७, ६; ७.

वस्वी[c]– -स्वी ऋ ६,१६, २५; ६४,१; ७, २०, [१०; २१, १०]; मा ४,२१; का ४,७,१; तै १,१,९,३; २,५,१; ६,१,८,१; मै १,२,४; ३,७,६; ४,२,५; काठ २,५; २४,४; क १,१८; ३७,५; कौ २, १००४[d]; जै ४,१७,१०; -[स्वीः ऋ १, ८४, [१०-१२]; ५, ४१, ६; ७४,१०; १०,२२, १२; मै ४, १२, ४[2]; १४,१४; काठ ८, १७; कौ १, ४०९; २, ३५५-३५७; जै १, ४०, १; ३, २९, १२-१४; शौ २०, १०९, १-३; -स्वीभिः ऋ ३, १३, ५; -स्व्या ऋ १०, १७२, २; -स्व्यै मै ४,२,४.

वासव[e]– -वस्य शौ ६, ८२, १; पै १९, १७,४; -वाः तै १,६, १२,२; मै ४,१२,२; काठ ८,१६.

२वसव्य[f]– -व्यम् ऋ २,९,५; १३, [१३; १४, १२]; १०,७४, ३; -[व्यस्य ऋ ४, ५५, ८; ६, ६०, १; तै ४, २, ११, १; मै ४, १०, ५; काठ ४.१५; ७, १६; -व्या ऋ ७, ३७, ३; -०व्याः तै २, ४,८,१; १०,१; मै २, ४, ७; ८; काठ ११, ९; १०; पै ३,३१, ४; -व्ये ऋ ७, ५६, २१; -व्यैः ऋ ६, १, ३; १३,४; ६०,[१४(८,७३, १४)]; तै १, २, १३,२[g]; मै १, २,९[g]; ४,१३,६†; काठ २,१०[g]; १८, २०†; क २,४[g]; शौ ७,२७,८[l].

वसु-जित्– -जित् शौ ५,२०, १०[h]; -जितम् पै १८,३०,१-३; २०,४८,५[i]; -जिति शौ १३, १,३७; पै १८,१८,७.

[वसु-ता– -ता ऋ ६,१,१३; मै ४,१३,६; काठ १८,२०.

वसु-ताति[j]– -तिः ऋ १, १११, १२; -तिम् ऋ १,१२२,५.

[वसु-त्ति[k]– -त्तये ऋ ८,६१,७; ९,४४, ६; कौ १, २४०; २ ९३१; जै १,२५,८.

वसु-त्व– -त्वा ऋ १०,६१,१२.

[वसु-त्वन[l]– -नम् ऋ ७,८१, [६; ८,१३, १२]; -ना ऋ ८, ५०,[(४९, ६) ६]; खि ३,२,६; -नाय ऋ ८,१,६; कौ १,२९३; जै १,३०,१०.

वसु-दा– -दाः शौ १२, १,४४; पै १७, ३, १२; १२, १७,७[m]; -[दाम् ऋ ८, ९९, ४; कौ २, ६७०; जै ३, ५५,११; शौ २०, ५८, २.

वसु-दान[n]– -नः शौ ६,८२,३[o]; १९,५५,३?[p]; ४?[p]; पै १९,१७, ६; ४४,२२?[p]; २३?[p].

महोभिः (च) अत्र-भूराः ("दीप्तिमन्तः [सन्तः]) मता रक्षन्ते' इति वा.। पृ २७८० वसवानाः इत्यत्र c[l] इति टि. संकेत इष्टः, तदनु टि. भागे च।

[a]) पा१ द. (तु. सा. [ऋ.],Ow. K.; वैतु. वें., मा. सा. [तै.] प्र१ इति)। [b]) पामे. पृ २७८५ l द.।

[c]) विप. (इवस्-, धर्मी-, धी- प्रमृ.), नाप. (गो-)। स्त्री. ईप् प्र. (पावा ४,१,४४ [वैतु. सा. प्रमृ. चिन्त्याः])।

[d]) विप. (वसुमद्- [°इन्द्र-])। °वसु-मरि-> (प्र१) -रिए> मैत्र. वरिवर> (रथोरे परतः) सन्ति. (तु. ३ ९६१९ r टि)।

[e]) विप. (इन्द्र-), नाप. (सं. मै. काठ.) च। तस्येद-मित्यर्थे, स्वार्थे वा गणे [तु. मा.] वा अण् प्र.।

[f]) =वासव- । विप., नाप. न.। यत् प्र. इति ततो विशेषः। [g]) पामे. पृ २७८३ d द.।

[h]) सपा. पै ९,२४,१० वसुधितिः इति पामे.।

[i]) सपा. कौसू १०८,२ वसुविदम् इति पामे.।

[j]) द्र. टि. देव-ताति-।

[k]) द्र. टि. मगत्ति-।

[l]) द्र. टि. जनि-त्वन-।

[m]) सपा. शौ ६,१०८,१ मसि इति पामे.।

[n]) विप. (धनादिदानकृत्- [इन्द्र- प्रमृ.])।

[o]) °वसु-दापन->-नः इति शोधः? (तु. छन्दोऽ-वमानम्)। [p]) निर्देशः? °दा(ः),नः इति द्वि-पदः शोधः (तु. W.; वैतु. पपा.)।

वसु-द्रावन्- -†॒वन्[a] ऋ २,६,४; मा १२,४३; का १३,३,१४; –वा ऋ २,२७,१२; तै १,२,३,२[b]; ४,२,३,४‡[a]; मै १,२,३[b]; २,७,१०‡[a]; ३,६,९[b]; काठ २,४[b]; १६,१०‡[a]; २३,६[b]; क १,१६[b]; २५,१‡[a]; ३१,२‡[a].

वसु-द्रेय[c]- -†याय ऋ १,५४,९[d]; २,३५,७[e]; ६,३९,५; क ४८,४[e]; शौ ३,४,४[d]; –ये शौ १३,६,५.

वसु-देव->वासुदेव[f]- -०व खि ७,३,१.

१वसु-(ध>) धा[g]- -धासु पै १९,४७,११.

२वसु-धा[h]- >वसुधा-तम- -मः[i] मा २७,१५; का २९,२,५; तै ४,१,८,२; मै २,१२,६; काठ १८,१७; क २९,५; पै ९,१,५.

वसुधा-तर- -?रः[j] शौ ५,२७,६[j].

वसु-धान[k]- –नः शौ ११,२,११; पै १६,१०५,१.

वसुधानी- -नी मै ४,१४,११; शौ १२,१,६; पै १७,१,६.

†वसु-धिति[l]- -तिः पै ९,२४,१०§[m]; –तिम् ऋ १,१२८,[८(५,१,७; ६,१४,२;)]; ४,८,२; ७,९०,३[n]; मा २७,२४[o]; का २९,३,२; मै ४,१४,२; काठ १२,१५; जै ४,१९,६; –ती ऋ ३,३१,[१७; ४,४८,३]; खि ५,५,४; ७,३,४; मा २८,१५; ३८; का ३०,२,४; ४,४; मै ४,१३,८; काठ १९,१३; –॒ती ऋ १,१८१,१; –त्याः पै १६,७१,२.

वसु-धीत[p]- -तम् काठ ८,१४[q].

वसु-धीति- -तिम् क ८,२[q]; –०ते मै १,७,१[q].

वसु-धेय[c]- -यस्य खि ४,९,६; ५,७,३,१-११; मा २१,४८-५८; २८,१२-२२; ३५-४५; का २३,६,१-११; ३०,२,१-११; ४,१-११; मै ३ ११,५[e]; ४,१०,३[e]; १३,८[e]; काठ १९,१३[e]; २०,१५[e]; –याय खि १,७,२[d]; काठ ३५,३‡[e]; ८[r]; क ४८,९[r].

वसु-नीति[s]- -तिः शौ १२,२,६[q]; पै १७,३०,६.

वसु-नीथ[t]- -०थ[q] मा १२,४४; का १२,७,१९; १३,३,१५; तै ४,२,३,४; काठ ३८,१२.

१वसु-पति[u]- -†तिः ऋ ४,१७,६; ६,५२,५; ७,४५,३[v]; ८,४४,२४; तै १,४,४६,२; ४,२,३,४‡[w]; मै २,७,१०‡[w]; ४,१४,६; काठ १६,१०‡[w]; क २५,१‡[w]; ३१,२‡[w]; पै १९,१,३[v]; –†तिम् ऋ १,९,९; ३,३६,९; ५,४,१; ८,५२,[६; ९१,१०]; खि ३,४,६; तै १,४,४६,२; ७,१३,३; काठ ६,१०; ७,१६; शौ २०,७१,१५; –॒ते ऋ २,६,४[w]; मा १२,४३†[w]; का १३,३,१४†[w]; मै ४,१२,

a) सपा. –॒वन् <> -वा इति पाभे.। b) पाभे. पृ १५५७ l द्र.। c) उस. उप. भावे यत् प्र.। d) सपा. °द्रेयाय <> °धेयाय इति पाभे.। e) सपा. °द्रेयाय <> °धेयाय इति पाभे.। f) व्यप. (श्रीकृष्ण-)। g) नाप. (भूमि-)। h) विप.। उस. विजन्तम्। i) सपा. °तमः <> ?°तरः इति पाभे.। j) °तराः (प्र३) इति शोधः [वैतु. पपा., शौच (४,४५ [तु. भाष्यम्]), Gri. Garbe [KZ २३,४८६] वसुत्रातृ- > -तरः इति पदमिति, W., WI., [पक्षे] शौच (तु. भाष्यम्) °धा-तर- > -रः इति पदमिति च?]। k) विप.। उस. उप. अधिकरणे ल्युट् प्र.। l) विप, भाप.। m) पाभे. पृ २७८६ h द्र.। n) विप. (*भोजन-प्रद- [वायु-])। व्यु. ?। बस. पूप. कर्मणि <√*वस् (=√प्सा 'भक्षणे') इत्येवं स्यात्। एवं च तर्हि '(वायोः) स्वाः नियुतः (अश्वाः) निरेके (निरेचने [परिक्षये]) वसुधितिं (सन्तं तमेव) सश्चत' इति वा. (तु. सस्थ. टि. निरेकु-, श्वेतु- च; वैतु. अन्ये पूप. धन-पर्याय इति)।
o) °ती इति निरा. पाठः ? यनि. शोधः (तु. पपा. उ. म. सपा. ऋ ७,९०,३ च)।
p) भाप.। उस. उप. √धा + क्तः प्र. ईत्वञ्च उसं. (पा ७,४,४५)।
q) सपा. °धीतम् <> °धीतिम् <> °धीते <> °नीतिः <> °नीथ (माश ६,६,४,१२ हिश्रौ ३,६,१५ च) इति पाभे.।
r) नाप.। s) विप. (ब्रह्मन्-)। बस.।
t) विप. (अग्नि-)। बस. उप. भाप.।
u) नाप.। षस.। v) पाभे. पृ २३६९ i द्र.।
w) सपा. °पतिः <> °पते इति पाभे.।

१[a]; –†०पते ऋ १, १७०, [५ (८, ७१, ८)]; २, १, ११; ३, ३०,१९; १०,४७,१; ११२, १०; मै ४, १४, ५; कौ १, ३१७; जै १, ३३, ५.

२वसु-पृति[b]– > †वसुपत्नी– -त्नी ऋ १,१६४, २७; शौ ७,७७,८; ९,१५, ५; पै १६,६८, ५; २०, ११, २.

वसु-भृत्– -भृत् पै १६,४८,३; –भृतः पै १३, १४,७.

वसु-मत्– -†मत् ऋ ९, ६९, [८; ८६, ३८]; खि ३, २२, ५; कौ २, ३०६; जै ३, २५, २; –मतः खि ५, ७, ४, १७[c]; ते ७, ५, ७, २¶; मै १, ४,१; ४, १, १४; काठ ५,४; ३२, ४; ३३,७¶; –†मता ऋ १, ११८, १०; १२५, ३; ४, ४, १०; ७, ६७, ३; खि ३, १४, १; ते १, २, १४, ४; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; –मते मा ६,३२[e]; ३८, ८[e]; का ६,८, ३[e]; ३८,२, २[e]; ¶ते २,२,४, ५; ११, ६[९]; ७, ५, ७, २[१]; मै १,३, ३[e]; २, २, ६¶; ४, ५, ४; ९, ८[e]; ¶काठ ३, १०[e]§; १०,६; ११, ३; ३३,७[१]; क २,१७[e]; –मन्तः काठ ५, ४[d]; –मन्तम् ऋ १, १५९, [५; ४, ३४, (४९, ४) १०; ६, ६८,६; ७,८४, ४]; २, २४, २; ७, ७१, ३; १०, ११, ८; ते २,२,४,५[२]¶; मै ४, १४, १५†; काठ ३२, ४¶; शौ १८, १,२६†; पै ७, १७,१[e]; –मान् ऋ ७, ७१, ४; ते १, ६, ६,२; ७, ६,४; २, २, ४,५[१]¶; मै १, ४, १; ४,१,१४¶; काठ ५,४; १०, ६¶; ३२,४; शौ १६, ९, ४[२d]; पै १८,२९, ५[२d].

वसुमती– -ती ऋ ३, ३०, ११; मा २८, १८[f]; का ३०,२,७[f]; ते ४,३,४, १[g]; पै १६,४८,३; –तीम् मा २,८; का २,२,३; –त्या खि ५,७, ३,७[f]; मै ४,१३,८; काठ १९,१३.

वसुमद्-गण[h]– -णस्य ते ३, २, ५,२.

†वसु-रुच्[i]– -रुचः ऋ ९,११०, ६; कौ २, ८४५; जै ३,५८,३.

वसु-रुचि[j]– -चिः शौ ८,१४,७; पै १६. १३५,७.

वसु-रोचिस्– -चिषः[k] ऋ ८, ३४,१६.

वसु-वत्– -वन्तम् शौ १९,१८, १[e].

वसु-वन्[l]– -वने खि ४,९,६[१m]; ५, ७, ३, १-११; मा २१, ४८-५८; २८,१२-२२; ३५-४५; का २३,६.१-११; ३०,२,१-११, ४,१-११; मै ३. ११, ५[११]; ४, १०, ३[१]; १३, ८[११]; काठ १९, १३[११]; २०, १५[c].

वसु-वनि[n]– -निः काठ ३८, १३[o]; शौ ७, ६२, १[o]; १३,१, ५; -निम्[p] ऋ ७,१,२३; शौ २०,१३५.११[q].

†वसु-वाहन[r]– -नम् ऋ ५,७५, १; कौ १, ४१८; २, १०९१; जै १,४०,१०.

वसु-विद्[s]– -वित् ऋ १, १८, [२; ९१, १२]; १६४, ४९; ९, ८६, ३९; ९६,१०; खि १,१० ४; †मा ३, २९; ३८, ५; †ते ३, ३, २१; ३८. १, ५; ते १

[a]) पाभे. पृ २७८५ *m* द्र. । [b]) नाप. । उस. ।
[c]) सपा. °मतः <> °मते (काश्री ९, ४,७ च) इति पाभे. ।
[d]) सपा. °मन्तः <> °मान् इति पाभे. ।
[e]) सपा. °म° <> °य° (अअ १९,१७;१८ च) इति पाभे. । [f]) सपा. °मती <> °मत्या इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ१२७८ *q* द्र. । [h]) विप. (सोम-) । यस. ।
[i]) नाप. [दीप्त्या दीप्यमान- (देव-सामान्य- [वेतु. वें. सा. प्रभृ. वसु देव- इति, PW. प्रमृ. विप. इतीव च?])] । [j]) व्यप. (गन्धर्व-) । यस. ।
[k]) पाठलोपेनेन्दस्य विप. सत् वें१ (तु. पृ २००२ *g*; वेतु. वें. सा. प्रभृ. वर्षसिप्र्यंतनान्वय इति कृत्वा प्र३ इति?, PW. प्रभृ. व्यप. इति) ।

[l]) उस. उप. √वन् + भावे विच् प्र. ।
[m]) वसुवने इति स्वरः? यनि. शोधः । [n]) विप. । उस. उप. < √वन् (= √वन्द्) 'स्तुतौ' इति ।
[o]) =सपा. वैश्रौ १८,१४ : १२ प्रमृ. । शेषः पाभे. पृ २६१२ *b* द्र. यत्र ?वः सुवनिः > यनि. शोधः । सपा. च उप. मेधस्–, मति–, मनस्– इत्येते स्तुति-पर्यायाः द्र. ।
[p]) 'सः (मर्तः) देवता (= °तया [तृ १] = देव-भाव-मुपगतः सन्) वसुवनिं (वसुमत्तां) दधाति' इति वा. इति कृत्वा यनि. भाप. स्यात्? । [q]) पाभे. पृ २७८२ *d* द्र. ।
[r]) विप. (रथ-) । उस. उप. यतीरि ल्युट् प्र. उसं. (पा ३,३,९६) । [s]) विप. (दीप्त्यादिमत्- [अग्नि-प्रमृ.]) । उस. उप. < √विद् 'लाभे' ।

६, २, १^{५}; २, ३,९; १^{२}; ४,३, १३, ५†; मै १, ५, ४†; २,३, २^{५}; †४, १०,४; १४, ३; काठ २, १४†; ७, २†; १२, २^{४}; क ५, २†; कौ २, ३०५†; ३, ४,१; जै २, २,९; ३, २५,१†; शौ १८, ४, ४८; पै १, ३४,२; २, ८०, ४^{२}; –†विदः ऋ ८, ६०,१२; ९, १०१,११; कौ २, ४५३; जै ३, ३४,११; –विदम् ऋ ७, ४१,६; ८,२३,१६; ६१, ५; ९, १०४, ४; १०, ४२, ३; खि ५, ९, ३; मा ३४, ३९†; मै २, ७, १[a]; †कौ १, २५३; ५७५; २, ९२९; †जै १, २७, १; ५८, १०; †शौ ३, १६, ६; २०, ८९, ३; ११८, १; १२७, ६§; पै ४, ३१, ६†; –†विदा ऋ १, ४६, २; कौ २,१०७९; –विदे पै १,३५,२.

वसुवित्-तम– -मः मा ३, ३९; का ३,४,३; पै २०,५६,७; –मम् ऋ १, ४५, ७; ६, १६, ४१; मा ३, ३८; का ३, ४,२; तै ३, ५, ११, ४†; मै ४, १०, ३†; काठ १५, १२†.

†वसु-श्रवस्[b]– -वाः ऋ ५, २४, २; मा ३, २५; १५, ४८; २५, ४७; का ३, ३, १७; १६, ५, ३०; २७, १५, २; तै १,५, ६, ३; ४, ४, ४, ८; मै १, ५, ३; काठ ७, १; क ५, १; कौ २, ४५८; जै ३, ३४, १६.

व(सु>)सू-जू[c]– -जुवम् ऋ ८, ९९, ८.

√वसूय, वसूयात् ऋ ८, ८, १६.

वसूयत्– -यन् मै ४, १४, ९; –यन्तः ऋ १, १३०,६; ४, १६,१५.

†वसूया– -या[d] ऋ १, ९७, २; १६५, १; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; शौ ४, ३३, २; पै ४, २९, २.

†वसूयु– -यवः ऋ १, ४९, ४; ६२, ११; १२८, ८^{२}; २, ११, १; ३, २६, १; ५, ३, ६; २५, ९; ७, ३२, २; ८,५२, [६; ६१, १०]; ९, ११२, ३; १०, २५, २; ४७, १; ९१, १२; खि ३, ४, ६; मै ४, १४, ५; कौ १, ३१७; २, १०२६; जै १, ३३, ५; ४, २६, ५; २८, ४; पै १३, १४, ७§; –युः ऋ १, ५१, १४; १८६, ११; २, ३२, १; ५, ३९, १५; ६, ५१,१२; ७, १,६; ३४,२१; ६७,४; तै ४, ३, १३,६; –युम् ऋ ४, ४४, १; ७, ६७, ५; शौ २०,१४३,१.

वस्तवे[e] ऋ १,४८,२.

†वस्तु[f]– -स्तुः[g] ऋ ८, ७१, १५; जै ४, १४, ९; –स्तुषु[h] ऋ ८, १९,३१; कौ २,११७३.

१†वस्तोर्,स्[i]* ऋ १, ७९, ६, १०४, १; ११६, २१; १७७, [५; ६, २५, ९; १०,८९,१७]; १७९, १; २, ३९, ३; ४, १६, ४; ४५, ५; ५, ३२, ११; ६, ४-५, २; ३९, ३[j]; ७, १, ६; १०, २; ८, २५, २१; १०, ४०,२; ४; ११०, ४; १८९,३; खि ५, ७, ३, १§; मा ३, ८; १५, ३७; २८,१२§; २९,२९; का ३, १, ८; १६,५,१९; ३०, २, १§; ३१, ४, ५; तै १, ३, १४, ३; ४, ३, १३, ६; ४, ४, ५; मै १, ८, ७^{२}§; २, १३,८; ४,१३,३; ८§; १४, १५; काठ ६,८^{२}§; ७,१३; १६; १६,२०; १९,१३§;३९,१५; क ४,७^{२}§; ६, ४; कौ २, ७२८; ९१३; ३, ५, ६; जै २,६,५; ३,५९, २०; ४,१५,६; शौ ५,१२,४; ६,३१, ३; २०,४८,६; ७७,४; पै १९, ४५,१३; वस्तोःऽवस्तोः ऋ १०, ४०,१;३.

a) सपा. मा ११,८ प्रमृ. सखिविदम् इति पाभे.।

b) विप. (अग्नि-)। बस.।

c) विप.। उस. उप. <√जू।

d) =वसूयया (तृ१)।

e) तुमर्थीयः तवेन् प्र. (तु. वें. स्क. GRV. MVS. प्रमृ.; वैतु. सा. धा. निवासे वृत्तिरिति?)।

f) कर्तरि तुन् प्र. (पाउ १,७०)।

g) विप. (दीप्तिकर- [अग्नि-])। धा. दीप्तौ वृत्तिः (तु. वें. सा. PW. प्रमृ.)।

h) नाप. (तमस्-)। <√वस् 'आच्छादने' (तु. [पक्षे] सा.; वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. दिनपदार्थदीप्त्याद्यर्थे धा. वृत्तिरितीव?)।

i) नाप. न. (दिन- [तु. निघ १,९])। <√वस् 'दीप्तौ' (तु. दे.; वैतु. वें. सा. <√वस् 'निवासे' वा 'आच्छादने' वेति, PW. प्रमृ. च यनि. =वस्तु- > [प१] अव्य. इति?)। यनि. रूपं कालात्यन्तसंयोग-वाचकं द्वि१ द.।

j) वैतु. ORN. ऋ ६, ३,६ इत्येतत्तुल्नया वस्ते [प्रपु१] इति शोधः इति?।

: २वस्तोम(ः)[a] ऋ १,१७४,३.
२वाम[b]- -से ऋ ५,४३,१४?.
१वस्- √वस् (निवासे) द्र.
२वस्- √वस् (वधा.) द्र.
वसत्-, वसति- √वस् (निवासे) द्र.
?वसति पै १६,१४८,६.
वसती-, वसतीवरी- √वस् (निवासे) द्र.
?वसते[c] पै ५,२७,५.
वसन- √वस् (आच्छादने) द्र.
?वसनोः पै ६,२२,२४.
१वसन्त-, २वसन्त- √वस् (वधा.) द्र.
वसर्-, °र्त्री- √वस् (निवासे) द्र.
वसवान- √वस् (वधा.) द्र.
१वसव्य- √वस् (निवासे) द्र.
२वसव्य- √वस् (वधा.) द्र.
वसा[d]- -सया मा २५, ९; का २७, ९, १; तै ५, ७,२०, १; मै ३, १५, ८; काठ ५३, १०; -¶सा तै ६, ३, ११, १; मै २, ५,७; -साः मै २,५, ७¶; -साम् मा ६, १९; का ६, ४,३; तै १, ३, १०,२; मै १, २, १७; काठ ३, ७; क २,१४.
वसा-पावन्[e]- -०वानः मा ६, १९; का ६,४, ३; तै १,३,१०,२; मै १,२,१७; काठ ३,७; क २,१४.
¶वसा-होम[f]- -मम् तै ६, ३,११, १[2]; ३; मै ३,१०,४.
वसान-, √वसाय √वस् (आच्छादने) द्र.
?वसावम् पै १८,२५,३.
वसावी[g]- -व्याम् ऋ १०,७३,४.
१वसिष्ठ- √वस् (वधा.) द्र.
२वसिष्ठ[h]- -ष्ठ शौ १८, ३, १६; -०ष्ठ ऋ ७, २३, १; ३३, १०; ११; ८८, १; ९६, १; कौ १, ३३०†; जै १,३,४,८†; शौ २०, १२, १†; -ष्ठः ऋ ७, ९, ६; १८, ४; २१; २२, ३; २६, ५; ३३,६; १२; १४; ४२,६; ५९,३; ७३,३; ९५,६; १०, ६५,[१५; ६६, १५]; १५०, ५; १८१,१; मा १३, ५४; का १४, ७, २; ¶तै ३, ५,२, १; ४, ३,२,१§; ५, २,१०, ५; ७, ४,७,१; ¶मै १, ४, १२; २, ७, १९§; ४, २, ९; १२,४†; १४, ७†; काठ १२, १५†; १६, १९; २०,९¶; ३२, २¶; ३७, १७¶; क २५, ९; ३१, ११¶; †कौ १,२४१[1]; २, २७९[1]; ३, २, ५; †जै १, २५, ९; २, ५, ७; ३,२३,१०; शौ २०,११७,३†; पै २,२८,४; ५, २८, ४; ११,५,१३; १४,३, २३; -ष्ठम् ऋ १, ११२, ९; ७, ३३,१३; ७०,६; ८६,५; ८८,४; शौ ४,२९,३; पै ४,३८,३; -ष्ठस्य ऋ ७, ३३,५; खि ३,१७[1], ५!;

[a]) तुमर्थीयम् अव्य. । < √वस् '*कर्मणि' (वेङ्. सा. 'निवासे' इति, Geld [KZ २७, २१७] 'भक्षणे' इति, Wolff [KZ ४०,१८] 'भेदने' इति?)। सस्थ. ?वृनः > (वृध्- [प्रजा-] >) वृधः इति, ?येभिः > याहि भाभिः इति च शोधौ। '(यज्ञपूर्ती) हे इन्द्र, शूरपत्नीः (स्वन्-पतिकाः [गर्ता: देवीः]) वृधः (प्रजाः) अज (नय), नूनं (गच्छन्ति) *आभिः (वृद्धिः [गहितः]) द्यां च *याहि। गिर इव (निर्भयः सन्) दमे (यजमानगृहे) अपांसि (अपसा = कर्मणा) वस्तोः (गमनादनाय [स्यापितं सन्तम्]) अग्नि (च गदन्ता) रक्ष उ (एव)' इति वा.।

[b]) नाप. (प्रकाश-)। 'इव (यथा) आयवः (मनुष्याः) दिवे वासे (प्रकाशाय, उज्ज्वलीकरणाय [इतौ सप्त.]) मृजन्ति (शोधयन्ति [एवम् ऋत्विजः]) शिशुम् (अरणीभ्यां प्रजातमग्निं वाजाग्नि वासे मृजन्ति (*मृजन्ति [कान्तिदर्शन्ति])' इति वा. इति इत्था स्थितोऽस्मा द्र. (वेङ्. सा. [√वस् 'आच्छादने' > वासे] वास- > च१ इति, LR. GH. √वस् 'आच्छादने' > तुमर्थीयम् अव्य. इति, GRV. [अत एव वा.?] वास- [वासि-] > सत१ इति [तु. रुद्रदत्तः आपश्रौ ६, २८, १५], PW. GW. √वस् 'निवासे' > वास- [निवास-] > सप्त१ इति?)।

[c]) *वर्धस- (भावे < √वृध् 'स्तुतौ') > √*वर्धस्य > वर्धस्ये (स्तौमि) इति शोधः। सपा. तै ४, २,५,४ इत्यत्र यो ?दमये इति पाभे., यश्च काठ ३८,१३ इत्यत्र ?दमये इति, तत्रोभयत्राप्ययमेव शोधः (तु. छन्दः)।

[d]) नाप. (वपा-)। < √वस् '*मसृणभावे' (वेङ्. अभा. प्रभृ. निवासे वाऽऽच्छादने वेति, PW. प्रभृ. दीप्तौ इति च?)।

[e]) विप. (देव-)। उस. उप. √पा 'पाने'।

[f]) मलो. कस. अन्तोदात्तः।

[g]) नाप. (*कटिप्रदेशे बध्यमाना- धनरक्षिणी- [तु. पंजा. थाम्मणी])। < (√वस् 'निवासे = निवेशने' >) *वसर्- (अवकाश-) > *वसर्-वती- > *वसर्त्री- > यनि. (तु. [तात्पर्ये] PW. प्रभृ.; वेङ्. वें. सा. = वसु-समूह- इति, GRV. ?GRN. = वसु-स्त्री- इतीव?)।

[h]) व्यप. (ऋषि-)।

[i]) सा. भव. °ष्ठि° इति, S. °ष्ठः इति?।

[j]) °ष्ठि° इति स्वरः? यनि. शोधः।

¶तै ३, १, ७, ३; ५, ४, ११, ३; मै ४,२,९¶; –†ष्ठाः[a] ऋ ७, ७, [७; ८, ७]; १२,३; ३३,१; ७; ९; ३७,४; ७६-७७,६;८०, १; ९०, [७; ९१,७]; १०,१५, ८; १२२, ८; खिसा २९,९?[b]; मा १९, ५१; कौ २, ६५६; जै ३, ५४, ६; शौ १८, ३, ४६; –०ष्ठाः[a] ऋ ७, ३३, ३; ४; ८; –ष्ठान्[a] ऋ ७,३३,२; –†ष्ठासः[a] ऋ ७, २३, [(६, ५०,१५) ६]; १०, ६६, १४; मा २०, ५४; का २२, ५,८; काठ ८, १६; शौ २०,१२,६; –ष्ठेन ¶तै ३,१,७, ३; ५,४, ११, ३; –ष्ठैः[a] ऋ ७, ३९,[७;४०,७(६२,३)];७६,७.
वासिष्ठ[c]– -¶ष्ठः तै ३,५,२,१; ६,६,२,२; मै ३,३, ९; ४,८,७; काठ ३४,१७; –ष्ठाः पै ८,१५,१.
¶वुसिष्ठ-पुरोहि(त>)ता[d]– -ताः तै ३,५,२,१; काठ ३७,१७.
वसिष्ठ-वुत् ऋ ७, ९६,३.
वसिष्ठा(ष्ठ-अ)रुन्धती[e]– -ती पै १०,९,२.
?वसिष्ठ-हुनु[f]– -नुः मा ३९, ८; का ३९,६,१.
वुसीयस्–, वुसु– √वस् (बधा.) द्र.
वसुक्– √वस् (आच्छादने) द्र.
वसु-ज़ित्– प्रमृ. √वस् (बधा.) द्र.
?वसुदीनवः[g] पै १३, १४, ७.
वसु-दे॒य– प्रमृ., १वुसुपति–, २वसु-पुति–, वसु-रुच्– प्रमृ. √वस् (बधा.) द्र.
*वुसुस्– -सुः ऋ ८,२४,३?[h].
?वसोहेददविषम् पै २,२,२.
?वः सुमतिः[i] पै ३,२६,१[j].
?वा,वास्त-ग(न्ध>)न्धा[k]– -न्धाः पै १७,१२,६.
?वा,वास्त-वासि(न>)नी[l]– -नीम्[m] पै १७, १२,१.
वुस्तवे √वस्(बधा.) द्र.
वा,वस्ति॒[n]– -स्तिः मा १९, ८८; का २१,६, ९; मै ३, ११, ९; काठ ३८,३; पै १६, १३९,१७; २०, २१,८; –स्तिना मा २५,७[o,p]; का २७, ७, १[o]; शौ ११, ४, १२[2]; पै १६, ५५-५७, १३; –स्तिषु पै १६, १४८,८; –स्तेः पै १९, २०, १२; २०, ४०,२; –स्तौ शौ १, ३,६.
वास्ते(य>)यी[q]– -यीः शौ ११,१०,२८; पै १६,८७,९.
वस्ति-बिल॒– -लम् शौ १, ३, ८; पै १९,२०,१३; २०,४०,३?[r].
वुस्तु– √वस् (बधा.) द्र.
वस्तृ–, वुस्त्र– प्रमृ. √वस् (आच्छादने) द्र.
वस्नु[s]– -स्नम् ऋ ४, २४, ९; –स्ना मा ३, ४९; का ३, ६,१; तै १, ८, ४, १; मै १, १०, २; काठ ९,५; क ८,८; –स्नेन शौ १२, २, ३६.
√वस्नय>वस्नयुत्– -यन्ता ऋ ६,४७,२१.
वुस्न्य[t]– -स्न्यस्य ऋ १०,३४,३.
१वुस्मन्– √वस् (निवासे) द्र.

a) बहु. <वासिष्ठ–। b) पृ २७९० j द्र.।
c) तस्यापत्यीयः अण् प्र. (पा ४,१,११४)।
d) विप. (प्रजा-)। बस.।
e) मलो. कस.। सस्थ. पाताम् =प्रपु१ इति।
f) वर्षिष्ठ-हुन्म– (विप. 'अतिशयित-हननकृत्-' > व्यप. [तादृग्-देव-])>-न्मम् इति शोधः। सपा. तै १,४, ३६, १ अपि ?ओषिष्ठहुनम्>यनि. एवं शोध इति कृत्वा पृ १०७४ टि. m,n यदुक्तं तन्नेष्टम्। सस्थ. ?शिङ्गीनि कोश्याभ्याम् इति पदे शिङ्गीनि-को° इति समस्तैकपदतया शोध्ये (तु. सपा. तै.)।
g) वसुदानवः इति शोधः ?।
h) प्राति.? यनि. नाप. न. (धन-)> द्वि१ यनि. रूपम् [तु. [वा. कृते] सस्थ. टि. निरेकुः–; वैतु. अन्ये वुसु– (विप. [रयि-])> प्र१ यनि. रूपमिति?]। व्यु.? <√*वस 'ऋद्धौ'+कर्मणि उसन् प्र. उसं. (पाउ ४,१८९)।
i) वसुमतिः इति शोधः (तु. मूको.)।
j) पाभे. पृ २६१२ b, वसुवनिः टि. च द्र.।
k) विप. (सदान्वा-)। बस. पूप. =भ्रष्ट- इति मतम्।
l) विप. (सदान्वा-)। उस. पूप. उप. च पृ २२६९ b टि. दिशा द्र.।
m) सपा. शौ ११,११,१६ खर्वंवासिनीम् इति पाभे.।
n) नाप. (शरीराङ्ग-)। व्यु.? <√वस् 'आच्छादने' इति पाउ [४,१८०], <√वस् 'निवासे' इति उ. म.।
o) पाभे. पृ ७३७ l द्र.।
p) <√वस् 'निवासे' इति उ. म.।
q) विप. (२अप्-)। तत्रभवीयः ढञ् प्र. (तु. PW. W. प्रमृ.; वैतु. सा. वास्तेयी– इति)।
r) °स्थि° इति पाठः? यनि. शोधः।
s) नाप. (मूल्य-)। व्यु.? <√वस् 'निवासे' इति (पाउ ३,६)।
t) विप. (अश्व-)। अर्हतीत्यर्थे यत् प्र.।

२घस्मन्– √वस् (आच्छादने) द्र.
घुस्य-इष्टि–,घुस्यस्– √वस् (बधा.) द्र.
घुस्यष्टि– √वस् (आच्छादने) द्र.
घुस्वी– √वस् (बधा.) द्र.
√वह् (वधा.)[a], वुहते ऋ १, १६७, ७; ५, ३०, ३; ४४,८; ८,४६, २६; वुहति ऋ ४, ४४, १; ७, ६३, २; ६६,१४; ८, ७,[(१, ३९, ६) २८]; मै १,१०,१८¶; †शौ १३, १, २१; २०, १४३, १; वहति ऋ १,३९,[६ (८,७, २८)]; १६४, २; १०, ३२, ३; १०२, १०; ¶तै २,५,६,३; ९, ४; ६,४,११,४[b]; मै १,४,५¶; ¶काठ १९, ५; २०, १०; २७, ९; ३१, १५; ३६, १३; ¶क ३०, ३; ३१, १२; शौ ९,१४, २†; १०,२, ९[b]; ८,८; १३, ३, १८; १९; १९, ५३, १[c]; २[c]; पै १४, १, ११; १६, ६६, २†; १०१, ३; १८,१७, १†; वुहतः तै ७,५,७,१¶; †वहतः ऋ १, ८४,२[d]; १६५,४; २,१०,२; ६, २०,९; ८,१३, २३; ३३, १८; १०, २७, २३; ९६, ६; मा ८, ३५[d]; ३३,७८; का ८,१०,१[d]; ३२, ६, ९; तै १,४, ३८, १[d]; ७,१,१,१¶; मै १,३, ३४[d]; ४, ११, ३; काठ ४, ११[d]; ९,१८; ३३.७§; क ३,९[d]; कौ२,१८०[d]; जै ३,३०,२३[d]; शौ २०,३१,१; वुहन्ते ऋ ५, ५८,१; ६१,११[e]; ८, २०, ७; वुहन्ति ऋ १, १४, ६; ५०, ८; ११३, २०; ११८, [४[f] (६,६३,७)]; १८६,५; ४, २१, ८; ४४, २; ६, १६, ४३; ६४,३; ७,६०, ३; ६७, ८; ८, ५८, १; १०, ३१, ८; ३२,२[g]; ३३,५; खि १, २,१०; ३,१८, २; मा १३, ३६†; का १४, ३, १०†; तै २, ४,१४, ४†; ४,२, ९, ५†; ५, ७, ७, ३; ७,२,८, ६¶; †मै २,७,१७;३,१०,५¶; ४,१०, ६; काठ ९, १९†; †कौ १, २५; ३५६‡[e]; २,७३३; ३, ५,१४; जै १,३,५†; ३७,५‡[e]; शौ १३,२,४;६;७; २३†; †२०, ४७, २०; १४३, २; पै १८, २१, १; २२, ८†; वहन्ति ऋ १, १६४, ३; १४; १९; ३, ७, ४; ५८,२[g]; ४, १३,३; ७,१८, २३; ९०,५; ९७, ६; १०,२८, ४; १०७, ११; ¶तै २, ६, ३, २; ५,१, १, १; २, २, ३; ¶मै १,४,११; ३, ७, ८; काठ १७, १८†; १९,१२†; २२,५†; २३, ३¶; २४, ६¶; ३२,४¶; ४०, १३; ¶क ३१, २; ३७, ७; शौ ८, ९, १६; †९,१४, ३; १४[h]; १९; १३, १, २४;३६;४३; २, ११; ३,१६; १८,४,४४; पै ९, ९,१[i]; १०, ६,९; १६, १९, ६; ६६, ३†; ६७, ९†; १५१, ४; १८, १७, ४; १८, ६; १९, ३; २०, ८; १०;२१,५; १९, २०, १२; वुहसे मा २७, ३३; का २९, ३, ६; मै ४, ६,२; शौ ७, ४, १; वहसे ऋ ५, ३६, ५; पै २०,१, १०; वुहसि ऋ ६, ६४, ५; ७, ८१, ३; मा १५, ५५; १८, ६२; का १६, ६,७; २०, ४, ५; तै ३, ५, ५, ३; ४, ७, १३,४; ५, ७,७,३; मै २. १२, ४; शौ ४, २३, २; ९, ५, १७; वहसि ऋ १, १२४, [१२; ६, ६४,६]. ८, ६०,१५; काठ १८, १८; ४०, १३; क २९, ६; कौ १, ४६†; जै १, ५, २†; पै ३, ३८, १०; ४, ३३, ३; ७, १२, ५; १६, ९८,८; १९, ३८,१६; ४१, ४[j]; वुहेथे ऋ ८,२६, १९; वहेथे ऋ १, १३५,८; १८२,२; ४, ४५, ३; वहथः ऋ १०,४०, ४; वुहध्वे ऋ ५, ५३,१३;६०, ७; वुहामि ऋ १०, ३३, १; वहामि ऋ ५, ४६, १; तै २,५, ११, ४¶; वुहाते ऋ ५,३७,३; १०, २७, ११; !वहाते[j] खि ५, १५,३; वुहाति शौ ६, ५५,१[k]; वुहत् ऋ ८, १, ११; मै ४, ९, ९[l]; वहान् तै ४,१,४,३; वहान् मा २०,५६[m]; का २२, ६, २[m];

[a]) धा. प्रापणे, गतौ (तु. निघ २,१४) प्रमृ. वृत्तिः द्र.।
[b]) सपा. पै १६,६०,१ उद्वहति इति पाभे.।
[c]) सपा. वहति<>वहतु इति पाभे.।
[d]) तु. सस्थ. टि. उप।
[e]) सपा. वुहन्ते<>वुहन्ति इति पाभे.।
[f]) तु सस्थ. टि. अभि [नदि.]।
[g]) अत्र पा. °इहद् > अंत्र. °इवद् >यनि. इति कृत्वा उत्सनने वृत्तिः। शेषं पृ २००८ c द्र.।
[h]) सपा. पै १६,६७,४ भजन्ति इति पाभे.।
[i]) विशेषः पृ १४५० e द्र.।
[j]) शोधः पृ २४६८ q द्र.। [k]) पाभे. पृ ७०५ a द्र.।
[l]) सपा. मा ३८,१२ का ३८, २,६ तैआ ४, ९, १ भुद्रः इति पाभे.। [m]) = सपा. तैब्रा २, ६,१२,१। मै ३,११,१ वह इति पाभे.।

मै १,१०,९; काठ ३६,४; ३८, ८[a]; †वहासि ऋ १०, ५१, ७; मै४,१४,१५;काठ३१,१४‡?[b]; वहुः खि ५, २१,१[c]; वहाथ ऋ १०,६४,१२; वहाथ शौ १,३०, २[d]; १८, ४, १०[e]; वहतु ऋ १०, १६, ९[f]; मा १३, ३४†[f]; २९, ३; ३५, १९†[f]; का १४, ३, ८†[f]; ३१, १, ३; ३५, ४, १८†[f]; तै २, २, ४, ८†[f]; ५, १, ११, २¶; मै १,६,१†[f]; ८, ८†[f]; ३, १६,२; काठ ३, ४†[f]; ७, १३†[f]; ४६, २; शौ ९, ४, ३; १२, २, ८†[f]; १९, ४, १; पै २, ७८, १; ५, १५, ८;२८, १; ८, २०, ८; १०,६,२; १२, ३,१[g]; २[g]; ६,३‡[h]; १३, १०, १; १४, ११; १६,२४,३; १७, ३०, ९†[f]; २०, २८, ९; ५६, ७[i]; †वहताम् ऋ ३, ४१, [९ (८,१७, २)]; शौ २०, २३, ९; वहन्तु ऋ १, ४७, [८; ८, ४, १४][j]; ४९, १; ४, ४८, ४; ५, ३३, ८; ७, २४, ३; वहन्तु ऋ ३, ५३,४; ६,३७,१; ८,६,४२; खि ४, ९,७?[k]; शौ ७,५५,४[l]; १४, २, ७४; पै १०, ४, ७[l]; ११, ७,६; १८, १४,४; वहस्व, >स्वा ऋ ८, २६,२३[l]; वह, >हा ऋ १,१३५, [२; ७,९०, १(८,८२,५)]; १७४, [(१,३३, १४) ५]; १७५,४; १०, १२,२; ५१,५; खि५,७,२,९[m]; मा३३, ७०†; ३५,२०; का ३२,६,१†; ३५, ४, १९; मै ४, १२, ७‡[n]; शौ १८, १, ३०†; वह,>हा ऋ १, १८८, १; ६, १५, १४; ८, ४७,१६; १०,१६,४; तै २, ६, ६, २¶; ४, ३,१३,५†; ७, १३,४[o]; ५,४,९,१¶; ७,७,२[o]; ३[o]; ६, २,८, ५[n]; मै २, १२, ४[o]; ३, ११, ३[a]; ४, १०, ९†; काठ ७,१३[l]; १८,१८[o];२१‡[n]; ३०,८[p];३९,१२‡[q]; ४०,१३[o]; क ६, २; शौ ५, ८, १;२९,१; ७, ११४,२; ९, ५, १७[o]; १०, ९,२५; १८, २,८†; २०,१३५, ११[o]; पै ३, ३८, १०[o]; ४, ९, ३; ७, १८, १; १३,९,२; १६, ९८, ८[o]; १३८, ६; १७, २६, ९; १०; १३-२०; वहतम् ऋ ८, ५,२०; खि १, १०,[४; शौ १, २७, ४; वहतम् ऋ १, ३४, ४-६; ४७,६; खि १, १२,१?[r]; तै २,५,२, ६¶; शौ ३,११,६[s]; पै १७,२६,१-६; २१;[१९,३१, ७; वहत ऋ १०, ५३,[७; शौ ५,२६,४; पै ९,२,५; १७,२६, ७;८;११;१२; अवहत् ऋ ३, ५३,९; अवहत् तै७,५,२५,२¶; अवहन् ऋ ४,३३,२; अवहः ऋ २,१३,८;५,३१,८;अवहः ऋ१, ५१,३; वहेयुः ऋ ६, ३७,३[e]. वक्षि[t] ऋ ३, १, १; †वक्षि ऋ २, ३, ११; ३, १५, ५[e]; ५, ९, १; ६, २१, १२[e]; ७, १,१८; ७८, १; १०,७०, १०[j]; खि ५,७,२, ७; मा १७, ८८; का ९, ४, ४S[u]; १६,५, १२; १९, १, २; तै ४, ३, १३, ६; मै ४, ९, १०S[u]; १०, १;[१३, ७S; काठ २, १५; १८, २१S; ३५, २; ३९, १४; वक्ष्व मा ८, २६[t]; ऊढ्वम्[v] तै १,३,८, २; वोढ्वम्[v] मा ६,१३;का ६,३,२.

[a]) पाभे. पृ २७९२ *m* द्र.।

[b]) वहाँसि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तैब्रा ३, ७,६,९ आपश्रौ ४,७,२; वैतु. ऋ १०, १६,४ शौ १८,२, ८ तैआ ६, १,४ वह इति पाभे.)।

[c]) सपा. वहुः <> वह इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ १८४५ *i* द्र.। [e]) तु. सस्थ. टि. अभि।

[f]) = सपा. मारा ७,५,१,३० तैब्रा १,४, ४, ८ वैताश्रौ १०, १७ कौसू १३३, ६। तैब्रा २, ५, ८, ९ आश्रौ ३, १०, ८; १२, २२ शांश्रौ २,१७, ८ आपश्रौ ६, २८,१२ कौसू ४०, १३ वह इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ २७९२ *c* द्र.।

[h]) सपा. ऋ ४,५७,४ कृषतु इति पाभे.।

[i]) सपा. कौसू ८९,१३ रक्षतु इति पाभे.।

[j]) तु. सस्थ. टि. उप। [k]) व° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[l]) पाभे. पृ १८४५ *n* द्र.।

[m]) स्वराभावः? यनि. शोधः (तु. सपा. मै.)।

[n]) सपा. ऋ १०,७१,१० विभे.।

[o]) पाभे. पृ१८४६ *c* द्र.। [p]) पाभे. पृ१३८३ *f* द्र.।

[q]) सपा. ऋ १,७,४ मै २,१३,६ कौ २,१४८; ३,२,४ शौ २०,७०,१० तैब्रा १,५,८,२ अव इति पाभे.।

[r]) शोधः पृ १८८७ *f* द्र.।

[s]) सपा. पै १,६१,३ नयतम् इति पाभे.।

[t]) तु. वें. ow. प्रमृ.; वैतु. सा. <√वक्ष् इति।

[u]) = सपा. तैआ ४,११,४ आपश्रौ १५,४,४। मा ८, २६ मारा ४,४,५,२१ वक्ष्व इति पाभे.।

[v]) पाभे. पृ २५९२ *f* द्र.।

ऊहे ऋ १०, ५२, ३[a]; उवाह ऋ १, ११६,१८; ऊहतुः शौ ६, ८२, २; पै १९, १७, ५; ऊहिरे ऋ २, ३४, १२; ऊहिषे मै १, ४, ३[b]; काठ ५, ४[b]; ३४,१९[b]; ‡[c]कौ १,१०९; २,१०३७;‡जै[c] १,१२,३; ४,२९,३; ऊहथुः ऋ १, ४७, ९; ११२, १९; ११६, ५; ८, ३८, ५; खि १, २, १; ऊहथुः ऋ १,११६,३; ४; २०; ६, ६२, ३; ६३, ६; ८, २६, १५; १०, ६५,१२; खि १,१२, ६; वक्ष्यामि तै ३, ३, २, २; वक्ष्यामः ¶तै २, ६, ३, २; ५, १, १, १; ¶काठ ९, १६; १८, १९; २८, ३; ¶क २९,७; ४४, ३; वक्षति ऋ १,१४,९[d];१२९, ८[e]; वक्षन् ऋ १०, १७६, २; खि ५, ७, ३, ५; मा २८,१६; २९, १०; का ३०, २, ५; ३१, १, १०; तै ३, ५, ११,१†; ५, १, ११, ४; मै ३, १६, २; ४, १०, ४†; १३, ८[e]; काठ १५, १२†; १९,१३; ४६,२; वक्षतः ऋ ८,४,१४[f];६,[४५;१४,१२; ३२,३०], कौ १,३६९[e]; जै १, ३८, १०[e]; वक्षन् ऋ ८, ७४, [(३, २३) १४[h]]; वक्षः ऋ ५, ३३, २[i]; अवक्षत् खि १,९,४; अवाट् शौ १८,४,१; अवाट् खि ५, ७, १, ११; वाक्षीत् शौ ५, ८, ३[j]; †अवाट्[k] ऋ १०,१५, १२; मा १९, ६६; का २१, ४, १६; तै २, ६, १२, ५; मै ४, १३,२; शौ १८,३,४२; वोळ्हम् ऋ ८, ३५,[४-६].

?उह्यते[l] मै ३, ७,८[२]¶; उह्यते काठ ९, १६¶.

उह्यमान- -नः ऋ २, १८, ६; -नम् शौ १४, २, ९; पै १८, ७, १०.

ऊ(ळ्हु >)ळ्हा- -ळ्हः ऋ ६,६०, २.

वक्ष्यत्- -क्ष्यतः शौ ११,२,२९‡[m].

१*वहु-> वहिष्ठ, ष्ठा- -ष्ठः शौ ४,३४, ५; पै ६,२२,५; -ष्ठम् शौ ४, २३, ३; पै ४, ३३, ४; -ष्ठयोः ऋ ६, ४७, ९; -ष्ठा ऋ १,१३४, [३; ५, ५६,६]; -ष्ठाः ऋ ४, १४,४; ६, २१,१२;४०, ३; ६३, [(१, ११८,४) ७]; शौ १३,२,६; ७; पै १८, २०,१०; २१,१; -ष्ठान् ऋ १,१२१,१२; -†ष्ठेभिः ऋ ४, १३, ४; मै ४, १२, ५[n]; काठ ११, १३; -ष्ठैः ऋ १०, ७०, ३.

वहीयस्- -यसः ऋ १, १०४, १; -यसा तै ७, २,८, ६¶.

२वह[o]- -हः शौ ४,११,८; ९,१२, ३; पै ३,२५, १०; १६, १३१, ५; १७, २९, १७; -हम् पै २, ३२,४; -हाय तै ७, ३,१६,१; काठ ४३, ६; -हे पै १३, ५, २५; २६; -हेन मा २५, ३; का २७, ३, १; तै ५, ७, १४, १; १८, १; मै ३, १५,३; काठ ५३, ४;८; शौ ४, ११, ७.

१वहत्- -हताम्[p] पै १२, ३,९; -हद्भ्यः ऋ १०, ९४,७; -हन् ऋ ५, ७७, ३; मा २९, १; का ३१, १, १; तै ५, १, ११, १; मै ३, १६, २; काठ ४६, २; पै ९, २५, १३; -हन्तः ऋ १, ३५,५, ६९, ५; २, १४,८; ७, ७५,६; ९, ८३,१; ¶तै २, ६, ६, १; ६, २, ८, ४; मै ३, ८, ६[२]¶; †कौ १, ५६५; २,२२५; †जै १, ५७, १२; ३, २०, ९; -हन्तम् ऋ १,६५,१; शौ ११, २, २९‡[q]; -हन्ता ऋ १,११६, १९; ५, ७६, ४; ६,६१,४; ७,

[a]) तु. सस्थ. टि. अपि (१रि.) । एतदनु पृ २०३ शोधः द्र. ।

[b]) =सपा. तैत्रा २,४,१,९ आश्रौ १,११,१३ शाश्रौ ३, १९,३ प्रमृ. । काश्रौ २५,१,११ वहामि इति पामे. ।

[c]) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. सा. भन. देवत्रा=°त्रा आ इत्येवं पदविभागं प्रकल्प्योपसृष्टं योगमादवुल्लघिन्तयमिनि । =सपा. तैत्रा २,५,४,४ । ऋ ८, १९,१ ओहिरे इति, ऋ १,१२८,६ ओहिरे इति च पामे. ।

[d]) तु. सस्थ. टि. आर्द्रीम् ।

[e]) वक्षन् इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मा २८,१६)।

[f]) तु. सस्थ. टि. उप ।

[g]) पामे. पृ२५२९ l द्र. । [h]) तु. सस्थ. टि. अभि ।

[i]) तु. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. अभि इत्यनेन ग. युक्तम् इति? । शेषं पृ १७९ e ।

[j]) सपा. पै ७,१८,३ साक्षीत् इति पामे. । [k]) मपु१।

[l]) कर्मणि यकि °ह्य° इति स्वर-शोधः स्यात् (तु. उह्यमान- इति) । [m]) पामे. पृ ८६२ b द्र. ।

[n]) व° इति पाठः? ।

[o]) नाप. (युगवहनोपयुक्तोऽसम्प्रदेश-) । करणे घः प्र. । थाथाद्युदात्तः ।

[p]) तु. BKA.; वैतु. र. °तान् इति? ।

[q]) पामे. पृ ८६२ c द्र. ।

७०, ३; ७१, २.

वहन्ती– -न्ती ऋ ७, ७७, ३; पै १९, ३४, ११‡ᵃ; -न्तीः ऋ १,९२, [(४७,८)३ (८,४,१४; ८७, २; ४)]; २,३५, ९; १४; ३, ७, २; मा २, ३४; का २, ७,७; तै २,५,१२, १†; ६, ४, २,३²¶; मै ४,८,५¶;१२,४†; कौ २, ११०७†; -¶न्तीनाम् तै ६, ४,२,३; ६; मै ४, ५,१; -¶न्तीभिः काठ २२, १३⁵; क ३५, ६²; -न्तीभ्यः तै ७, ४, १४,१⁵; काठ ४४,३⁰; -न्तीम् खि २,६³,२९ᵇ; -¶न्तीषु काठ २९, ३; क ४५, ४.

२वहत्ᶜ– -हतः ऋ ३,७,४.

वहत्ᵈ– -ंतुः ऋ १०,३२,३; ८५, १३ᵉ; शौ १४, १, १३; पै १८, २,२; -ंतुना ऋ १०,८५,३८; शौ १४, २, १; पै १८,७, १; -ंतुम् ऋ १,१८४,३ᶠ;४,५८, ९; १०, १७, १; ३२, ४; ८५, १४; २०; ३१; मा १७, ९७; का १९, १, १०; तै ४, ७, १५, ४; मै ३,१६,५; काठ २२.१५; ४०, ७; शौ ३, ३१, ५; १४, १,१४; ६१²;‡ᵍ; २,९§; १०; १२§;७२§; १८,१,५३; पै ८, १३,९; १८,२,३; ६,१०²; ‡ᵍ; ७, १०§; ८,१; ३§; १४,३§; -तू ऋ ७, १, १७; -तो: पै ५, २८,५; -तौ शौ १०,१,१;१४, २, ६६; पै १६, ३५, १; १८, १३,५.

वहध्यै ऋ १०,२२,५.

वहमान,ना– -ंनः ऋ ७,४५,१; १०, ११,७; मै ४,१४,६; काठ १७, १९; शौ १८, १, २४; -नम् ऋ १०,२७,१९; ४०, १; -ना ऋ ५,३१,९; -नाः ऋ १, १२३, १२; १७४, ६; मा ८, १८; का ९,३,४; तै १,४,४४, ३; मै १, ३, ३८; काठ ४,१२; क ३, १०; शौ ७,१०२, ४; पै २०,१२,२.

वहस्,सᵇ– -हः पै १२, ६,१०.

वहरा (इ-आ)वृण्ⁱ– -णाम् पै १२, ३, ९.

वहा(न >)ना– -नाः पै १९,२२, १४.

¶वहिन्ʲ– -हिनः काठ ८,५; क ७, १; -ही तै १, ८,१, १ᵏ; २ᵃ; ८, १; २, २, २, १; मै ४, ३, १ᵏ; काठ ८,५ᵏ; क ७,१ᵏ.

¶वहिनीʲ– -नी तै १,८,७,१; मै ४, ३, ४; काठ १३, ६.

वह्निᵐ– -ह्नयः ऋ १,३,९; १४,६; २०, ८; ४८,११; २, २४,१३; ३७, ३; ३, ६, २; ५, ७९, ४; ६, ५७, ३; ७, ८२, ४; ८, ३, २३; ६,२;१२,१५; १०,११४, २; १३८, १; खि ४, ७, ७†; तै ३, ४,७, २; ६, ३, ६,१¶; मै १, २,१५ⁿ; ¶३, ८,४; ९, ६²; §ⁿ; ४, १०, ३†; काठ ३, ४³ⁿ/ᵒ; २६, ७¶; क ४१, ५¶; कौ २,६५९†; जै ३, ५४,१२†; शौ २०, १३८, २†; -ह्नये ऋ २, २१,१; -¶ह्नि तै ६,१,१०, २; मै ३,७,७; काठ ८,८; २४, २; ३१, ३; क ७, २; ३७,३; ४७, ३; -ह्निः ऋ १,७६, ४;

ᵃ) सपा. ऋ १०,५६,२ नयन्ती इति पाभे. ।

ᵇ) °न्ती इति पाठः ? यनि. शोधः द्र. ।

ᶜ) नाप. स्त्री. (सरित्- [तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. BW. MW. जलपोत- इति]) । कर्तरि अतिः प्र. उसं. (पाउ २,८४) ।

ᵈ) भाप., नाप. (*निर्वहि- [ऋ १०, ३२,३], *पूजा- [अग्निहोत्र- [ऋ ७, १,१६], *वाहन- [ऋ १०, ८५,१३] प्रमृ.) ।

ᵉ) 'हे अग्ने, आहवनानि (आह्वानानि) भूरि ईशानासः (*वाचयन्तः [<√ईश् "शब्दे"]) कृण्वन्तः (स्तुवन्तः [वयं]) नित्या (नित्यौ सन्तौ) उभा (उभौ वहतू (अग्निहोत्राख्ययज्ञौ) त्वे (तुभ्यं) मियेधे (*नैवेद्याय) आजुहुयाम' इति वा. ।

ᶠ) वैतु. सा. तुमुन्नन्तम् इति ? ।

ᵍ) सपा. ऋ १०, ८५,२० मंत्रा १, ३,११ आपमं १, ६,४ माश १ १३, ६ या १२,८ शल्मलिम् इति, गोगृ २,४,१ शाल्मलिम् इति च पाभे. ।

ʰ) नाप. (*रास्य-) । धा. *पुष्टौ = भोजने वृत्तिः ।

ⁱ) विप. (सस्यपूर्तिकृत्- [अनड्वह्-]) । पृ ६६४ n नेष्टम् । सस्थ. ? अनडुहान् > °हुहाम् इति, ? पृष्ठिवहान् > °हाम् इति शोधौ (तु. BKA.) ।

ʲ) विप. (ऋषभ-) । कर्तरि इनिः प्र. (<२वह- इति) ।

ᵏ) वैतु. भा. <वह- इति ? ।

ˡ) विप. (धेनु-) ।

ᵐ) विप. [वाहक-, दीप्र- प्रमृ. (ऋ ८,९४,१;९,६४,१९ [तु. सा. GW.])], नाप. (अश्व- [तु. निघ १, १४ या ८, ३], सोम-, अग्नि-, भर्तृ-, देवसामान्य- प्रमृ.) ।

ⁿ) सपा. वह्नयः <> वह्नितमान् (माश ३,७,३,१० च) <> वह्नीः (बौश्रौ ४,५ : ३ च) <> वह्नीन् इति पाभे. ।

ᵒ) वह्नीन् इति शोधः (तु. काठ २६,७ प्रमृ.) ।

११३,१७; १२८,४; १२९,५[1]; १६०, ३; १८४,१; २,१७, ४; ३८,१; ३,५,१; २०,१; ३१,१; ४,२१, ६; ५,५०, ४; ६,११, ३; १६, [९; ७, १६, ९]; ७, ७, ५; ८, २३, ३; ९४,१; ९, ९, ६; २०, ६; ३६, २; ६४, १९; ८९, १; ९७, ३४; १०८, १०; १०,११,६; ६१,९; १०१, ११; मा ५,३१;२७,१४[a]; ३५, १३; का ५, ८, १; २९,२,४[a]; ३५, ४, १२; तै १,३,१,१; २, २,१०,५[1]¶; ४,१,८,१[a]; ६,१, १०, २¶; मै १, २, १२, २,९, १; १२, ६[a]; काठ २, १३; ८, ७[1]¶; क २, ७; ७, ४[1]¶; २९, ५[a]; †कौ १, १४९; ५२५; २, २०९; ३२३; ३६२; †जै १, १६,५; ५४,३; ३,१९,४; २६, ९; ३०,५; ४, १०, ८; ५,२७, ४[a]; १३,३,१९; १८, १,२३†; पै १६, ७२, १०; २०, ५३,७; –ह्निना ¶तै २, २, १०, ५; ६, १, १०, २; –†ह्निभिः ऋ १,६, ५; ४४,१३; ६, ३२,३; ७,७५, ५; १०, ९३, ९; मा ३३,१५; का ३२, १,१५; कौ १,५०; २, २०२; जै १, ५, ६; ३,१८, ९; शौ २०, ७०, १; –ह्निम् ऋ १, ६०, १; ३, १,१; ११, [४; ७, १६, १२]; ३१,२; ८,४३,२०; ९, ६५,२८; ९१,१; ९६,१७[b]; १०, १०१, १०; ११५, ३; मा २९, ३; का ३१,१, ३; ¶तै २, २,१०,५; ५, १,११, २; मै ३, १६, २; ४, ११, २†; काठ २, १५; १८, १७[a]; ४६, २; †कौ १, ४९८; ५४३; २, ४८७; ८६४; †जै १,५२,२; ५५,१२; ३, ३७,२; ४, २१,२; शौ १२, २,४७; पै ९, १,४[a]; १७, ३४, ८; –ह्नी ऋ ७, ७३, ४; ८, ८, १२; शौ १८,२,५६; –ह्नीः[c] तै १,३,७,१; ६,३,६,१; –ह्नीन्[c] काठ २६, ७; क २, ११; ४१, ५; –†०ह्ने ऋ ९,२०, ५; कौ २,३२२; जै ३,२६, ८; –ह्नेः ऋ ६,३९,१.

वह्नि-तम– -†मः ऋ ४,१,४, मा २१, ३; का २३, १, ३; तै २, ५, १२, ३; मै ४, १०,४; १४, १७; काठ ३४, १९; –मम् मा १, ८; का १, ३, ५; तै १, १, ४,१; मै १,१,५; ४,१,५[1]¶; काठ १, ४; ३१, ३; क १, ४; ४७,३; पै १६,७०,२; –मान्[c] मा ६, ७; का ६, ३,१.

१वह्य[d]– -ह्यम्[e] मै १, १०,५; काठ ३५, २०; क ४८, १४.

२वह्य[f]– -ह्यम् शौ ४,२०, ३; १४, २,३०;१८,९,१०; पै ८,६,३.

वह्य-शीव(र>)री[g]– -रीः शौ ४, ५, ३‡.

†वह्ये-श(य>)या– -याः[g] ऋ ७, ५५, ८; पै ४, ६,३.

वावहि[h]– -हिः ऋ ९,९,६.

१वाह[i]– -हे[j] ऋ ७,२४,५.

२वाह[k]– -हः शौ ६, १०२, १; पै १९, १४, १; –हस्य पै १९, ५१, १३‡[l]; –हा पै १२, ६, ४[m]; –†हाः[l] ऋ ४,५७, ४; शौ ३,१७,६; –०हाः मै २,७, १२; –‡हान्[n] तै ४,२,५,६; क २५, ३; शौ ३,१७,५; पै २,२२,३; १२,६,१३; –†हैः[n] ऋ ४, ५७,

a) सपा. वृह्निः <> वह्निम् इति पाभे.।

b) सपा. कौ २,५२५ जै ३,४१,१ विप्रम् इति पाभे.।

c) पामे. पृ २७९५ n द्र.।

d) विप. (पृथग्भूतकलाऽकलाऽस्यघटित- [पयस्-])। √वह् > √वह् इति कृत्वा धा. पाटने वृत्तिः। वैप ४, २११० n माप्यटन्मतं द्र.।

e) सपा. जैगृ १,१ : १४ वाह्यम् [नाप.] इति पाभे.।

f) नाप. (वाहन-)। यत् प्र. अन्तोदात्तश्च (पा ३, १, १०२;६,१,१६०)।

g) व्यु. पामे. च यथायथं पृ १४७१ h, i, j,k द्र.।

h) विप. (सोम-)। किन् प्र. (पावा ३,२,१७१)।

i) नाप. (°स्तुति-)। धा. °वर्णने = स्तुतौ वृत्तिः। √ वृह् > °वृर्धे- > वनि.।

j) विषये सप्त.। 'उग्राय (उग्रस्य [इन्द्रस्य]) वाहे (प्रह्वने सति) वाजयन् (शब्दं कुर्वाणः) न (°संप्रति) अधायि (युक्तोऽभूत्) इव (यथा) धुरि अत्यः (अश्वः [युक्तः स्यात्])' इति वा. (वैतु. धा. वहने वृत्तिरिति कृत्वा तुमर्थीयम् अव्य. इति वें., GW. प्रभृ. वाह्- [विप.] > च१ इतीव च?)।

k) विप. [मु. वाहिष्ठ-], नाप. (वाहक- [अश्व-, बलीवर्द-प्रभृ.])। कर्तरि णः प्र. उसं. (पा ३,१,१४१)।

l) सपा. वाहस्य <> वाहाः इति पाभे.।

m) न. द्वि? अर्धचादिषु द्रस.। सपा. मा १२,६८ सीता इति पाभे.।

n) सपा. वाहान् <> वाहैः (माश ७, २, २, ९ च) इति पाभे.।

८; मा १२, ६९; का १३,५,८; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; –ऽ्हौ पै १०,२,२.

वाहा(ह्-अ)श्व– -श्वान् पै २, २५,५.

वाहि(न् >)नी[a]– -नी शौ १०, १,१५; पै १६,३६,५.

†वाहिष्ठ, ष्ठा– -ष्ठः ऋ ६, ४५, [३०; ८, ५, १८]; ७, ३७, १; ८, २६, ४; १६; –ष्ठम् ऋ ५, २५, ७; मा २६, १२; तै १,१, १४, ४; काठ ३९, १४; कौ १, ८६; जै १, ९, ६; ४, २८, २; –ष्ठा ऋ ८, २६, १८.

वाहस्[b]– -हः ऋ ३,३०, [२०;५०, ४]; ५३, ३; १०, २९, ३; शौ २०,७६,३†; –हसा ऋ ३,११, ७[c]; ८, ६,२; मा २६, ८[d]; का २८, ६, १; तै १, ५, ११, १; मै ३, १६, ४; काठ ४, १६; †कौ २, ६५९; ९०७; †जै ३, ५४, १२; ४, १५, ३; शौ २०, १३८,२†.

१†वोढा,व्हा]वे ऋ १, ४५, [६; ३, २९,४];१३४, [३[e]; ५,५६,६[e]]; ४, ९, ६; ५, १४, ३; ६, ६०, १२[e]; मा १५, ३१; ३४, १५; का १६, ५, १३; ३३, १, ९; तै ३, ५,११, १; ४, ३,१३,८; ४, ४, ३; मै १, ४,१ऽ[f]; ६,२; ७; २, १३, ७; ४, १०,१;१२, ५ऽ; काठ १५, १२; १९, १४; ३९, १४; कौ २, ५०१; जै ३, ५७, १३; शौ १८, २, ५६ऽ; पै २,८७,२ऽ?[g].

२वोढवे[f,h] तै १,६,२,१.

वोढवै काठ ४,१४[f].

१वोढृ,व्हृ– -ढा ऋ ७,६९,१; ७१, ४; मै ४,१४,१०†.

२वोढृ,व्हृ– -ढा ऋ ६,६४, ३; ८, २, ३५; ९, ८१, २; ९६, १५; ११२, ४; मा २२, २२[i]; का २४, ८, २[i]; तै ७, ५,१८,१[i]; मै ३, १२,६[i]; काठ ४५, १४[i]; –ढारम् खि ५,५, ४[i]; –ढुः ऋ १,१४४, ३.

१वह–, २वह–, १वहत्–, २वहत्–, वहतु–, वहध्यै, वहमान–, वहस्–, वहाना–, वहिन्–, वहिष्ठ– √वह् द्र.

?वहिष्ठापच्यां[j] पै ४,१४,७.

वहीयस्–, वहि–, १वह्य–, २वह्य– √वह् द्र.

?वह्या पै ९, ६, ३.

√वा, वाति तै ५, ५, १, २¶; वाति काठ १९,८¶; शौ ६,९१,२‡[k]; पै १, १११, १‡[k]; १९, १८, ८‡[k]; २१,६;४१,२;४; †वातः ऋ १०, १३७, २; शौ ४, १३, २; पै ५, १८, २; वातु शौ ४, १५,१६; वातु ऋ १,८९,४;८, १८, ९[l]; मा २५, १७†; का २७, ११, ४†; शौ ७,७२,१[m]; ८, २, १४; पै ५, ७, १४; ६, २२, २०; १६, ४,४; १९,३०, २; वान्तु शौ ४, १५, ८; १२, ३, १२; १८, १, ३९‡[n]; पै ५, ७,९;१७,३७,२; वाहि मा १८, ४५[o]; का २०, २,८[i]; तै ४,७, १२, ३[i]; मै २, १२, ३[i]; काठ १८, १४[i]; क २९, ३[i]; पै १२, ३, १२?.

१वात[p]– -०त ऋ १०, १३७, ३[i]; १८६, २; ३; †कौ २, ११९१; ११९२; †जै ४,३०,४; ५; †शौ ४, १३,३[e]; पै १, १००,५; २, ३६,३; ५, १५, ७; १८, ४[e]†; १३,९,१४; १९, ४६,९†; –तः ऋ १,२८,६; २९,६?[q]; ३४,७; ७९,१; ८९,४; ११६,१; १२२, ३; १४८, [४; ७,३,२]; १६१,

---

[a]) नाप. (सेना-)। मत्वर्थीयः इनिः प्र.।

[b]) नाप. न. (स्तुति- [तु. या ४,१६], हविस्-)। असुन् प्र. (तु. पाउ ४,२१८)।

[c]) वैतु वें. सा. =[वाहक-] अग्नि- इति।

[d]) वैतु. उ. म. विप. (वाहक- [उक्थ-]) इतीव ?।

[e]) पामे. पृ ७०७ c द्र.।

[f]) सपा. वोढवे<>वोढवे<>वोढवै इति पाभे.।

[g]) °ढेव इति पाठः? यनि. शोधः (तु. कौसू १०७,२)।

[h]) =१वोढवे। आद्यन्तोदात्तत्वम् उसं. (पा ६,१,२०० [इ. भा.])।

[i]) सपा. °ढा<>°ढारम् इति, माश १३,१,९,४ तैब्रा ३,८,१३,१ शाश्रौ ८,१८,१ अनड्वाहम् इति च पाभे.।

[j]) शोधः पृ २३७७ n द्र.।

[k]) सपा. ऋ १०, ६०,११ अववाति इति पाभे.।

[l]) अप···वातु इत्येवं योगं मन्वानः GW. चिन्त्यः।

[m]) पाभे. पृ २०६३ e द्र.।

[n]) सपा. ऋ १०,३१,९ विवाति इति पाभे.।

[o]) तु. सस्थ. टि. अभि।

[p]) नाप. (वायु-)। कर्तरि तन् प्र. (पाउ ३,८६)।

[q]) वा अतः इति पदे स्यातामिति कृत्वा नान्तरीय-पूर्वान्मन्त्रात् गर्दभः इति पदं कर्तृतया परिणतं सदया-न्वितं स्यात् (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति ?)।

१४;१६३,११; १८०,६; १८६, १०; २, ३८, २; ४, ७, १०; १७, १२; १९, ४; ५, ४१,४; ४६, ४; ७८,७[a]; [८; १०,२३, ४]; ७, ३५, ४; ४०, ६; ८७, २; ८, १८,९;५४, ४; ९, ९७, ५२; १०, ३१, ९[b]; ६०, ११; ६८, ५?[c]; ९५, २; १०२, २; १२५, ८; १२८, २; १४२, ४; १५८, १; १६९, १; १८६, १; खि ३, ६, ४; ४, ७, ७; ७[d], ६; ५, १५, १६; मा ८, ५८; ९, ७†; १४, २०; २४; १५, १८; ६२†; १६, ६५; १८,४१; २३, ७; २५, १७†; २९,२२†; ३५, ८: ३६, १०; का ९,७,७; १०, २, ४; १५, ५, ६; ८, २; १६, ४, ७; ७, ५†; १७, ८, १८; २०, २,४; २५, ३,३;२७, ११, ४†; ३१, ३, ११†; ३५, ४, ७; ३६, १, १०; तै २, १, ११, १†; ३, १, ११, ४†; ४, ७, २; ४, ३,३, १[१]; २[१];७,२; ४, ३,२; ३†; १२,१; ५, ११, २; ६, ७, ४†; ७, १४, १†; ¶५, ४, ९, ४[१]; ५,७,३[१]; ४[१]; ६, ४, २?[e]; ७,२५, १§: ७,४, १७, १†; २०, १; ५,२५,१¶; मै १, ६,२; २, ७,१६†; २०[f]; ८, ३; ५; १०; १४†; १२, २; ३, ६, ८¶; ९, ७¶; ११, १०; १२,१८; १६, ४?[e]; ४,१,५¶; ¶२, २; ३; ८, ५¶; ९, २७; १२, २[f]; काठ ७, १४; १७,३; ४,९; १०†;१६; १८,१४; १९, ८¶[g]; २२,९¶;१४; २३,११†; ३१, ३¶; ३५, १०; ३६, १५; ३७, १५[h]; १६[h]; ३९, ४; ७[५]; ४०, १०†; ४४, ६†; ९; ४५, ५; ४६, ३†; क ६, ४; २६,२; ३; ८; ९†; २७, ६; २९, ३; ३५, ३¶; ४७, ३¶; ४८,१२; †कौ १, १८४; ५४१; २,४५४; ५७०; ११९०; †जै १,१९,१०; ५५, ११; ३, ३४,१२; ४६,५; ४, ३०, ३; शौ १, ११, ६; २, १०, ३; ३०, १; ३, २१, १०; २६,४; ४,५,२; १५, १६; ३०, ८†; ५,३,३†; ५,७;९,७[h]; ६, ६२, १; ९१, २†; ७, ७२, १; ८, १, ५; २, १४; ६, १९; ९, २, २४; १०, १, १३; १७; ३, १३; १४; ७,१२; ३४;३७; ८, ३५; ९, २६; ११,३,४; ६,१५; ९,२; १०,३१; १२-१३,१,५१; १५, २, ७; १४;२०;२७; १९, ८, ६?[i]; १०, ४†; २७, २; ७; ४४,५; ५४, २; ५५,२; †२०, १६, ५[२]; ७३, ५; ७४, ६†?[j]; १३२, ४§; पै १, ९३, ४?[k]; १११, १; २, १७, १; ५६, ४; ६६, ५; ६९, १; ७३-७४, ५; ७६,४; ७८,१; ८०,५; ३,१०, २; ११,४; १५,१; २४,४[l]; ४, ६, २; ४०,७; ५,४,३†; ७, २; ७[m]; १४; ११,९; १६,१; १७, ८; ३४, ७; ६, ४, ६; १९, ४; २२,२०; ७,११,१; १०,६,११; ७, २; ७; ९, ५; ११, ७, ३; १२, २, १२; ६, १; १२; १३, ५, २३; ८, ४†; १५, ३, ५; १५, ५[n]; १६.१,५;४,४; २२, ५; ३६, ३;७; ५३, ९; ६४,३; ५; ७८, १; ८०, १०; ८२, २; ८८, २; १३८, ७; १७, ५, ९; ८, ३; १०, ५; ८; १८, ७,७?; १९,११; २६, ३; १९,१८,८†; ३०, २;४; ३५, ११; ४०,१२; ४१, १[२];२[२]; ३;४६, ७†; ५०, २; ५१, ५†; २०, २१, ४?[o]; ९†; ३३,१; ३८, ५; ४१, १०; ४७, ४; ५६, ४; ६०,९[१]; १०; ६१, ४; ९; १०; –तम् ऋ २, १४, ३; ४, ३८, ३; १०, १६,

a) सपा. धृउ ६,४,२३ वायुः इति पाभे. ।
b) सपा. शौ १८,१,३९ यालाः इति पाभे. ।
c) °यानेनाऽऽज्ञम् इति मूलतः सतः पाठस्याऽत्र °यानेनाज्ञम > °याने आज्ञम् > °यान आज्ञम् इति नैप्र. विकारः द्र. । 'यानेन उद्गः शीघ्रतमित्र ज्योतिषाऽन्तरिक्षात् तमो अपाजम्' इति गोरमे या. द्र. (वैतु. पपा. प्रभृ. यानः इति प्र१ इति) । d) शोधः (पटि.) द्र. ।
e) निरवग्रहः पाठः (तु Sch.)? यनि. शोधः (तु. पपा., तै ४,४,११,१ च) । f) पपा. यायः इति ? ।
g) सपा. तै ५,५,१,१ वायुः इति पाभे ।
h) सपा. तैआ ३,४,१ यालम् इति पाभे. ।
i) याच्- > याचः इति शोधः (तु. पै २०, २१, ४ मूको.; वैतु. w. याते इति) ।
j) पृ २७१७ q द्र. ।
k) (√पृध् "छेदने" >) पृद्- > -द्ः इति शोधः । सस्थ. अुग्नि- = अुग्नि- (तु. पै ५,९,२) ।
l) सपा. शौ ३,२७,४ मनुनिः इति पाभे. ।
m) सपा. शौ ४,१५,९ आपः इति पाभे. ।
n) सपा. ऋ १,९०,९ न इन्द्रः इति पाभे. ।
o) याव्- > यावः [१३] इति शोधः (तु. मूको.) ।

३; ६४, ३; १२, १३;१४१,५[a]; मा १९, ८४[b]; २५,२; का २१, ६, ५[b]; २७, २, १; ते ५, ४, ९,४[२]¶; ¶मै २,५,१; ३,१,५; ४,३;९, ६; १५, २$; ४, १३, ४;१४,५†; काठ ६, ७¶; १३, १२¶; १६, २१; २१, १२[c]¶; २२.१४[c]; ३८,३[b]; क ४, ६¶; शौ ३, २०, ७†[a]; ६, ८९, २; ११, ८, ६; १८, २, ७; पै २, ८२, २; ३.३४,५†[a]; १५, १३, ४; –तस्य ऋ १, २४, ६; २५, ९; ५१, १०; १२१, १२;१७४, ५;१७५,४; ३,१४,३; २९,११; ४,७,११;१६,११;५,५,७;३१, १०;४१,३;७,३३,८;३६,३; ८, १, ११;५०, ८; १०, २२, ४; ५; ८९, ११; ९७, १३; १३६, २; ५; १६८, १; २; खि ३, २, ८; मा ६,१८; १२,८७†; १३, ४२; २४,३५; का ६,४,२;१३, ६, १३†; १४, ४, ५; २६, ७, ५; ते १, ३, १०, १; ३, ५,६, ३; ४, २, ६, ४†; १०, १; ५, ४, ९, ४¶; मै १, २, १७; ३, १; २, ७, १३†; १७; ३, १४, १५; काठ ३, ७; ९; ७, १६†; ८, ११¶; ९, १०; १६, १३†; १७; २१, १२¶; क २, १४; १६;७, ८¶; २५, ४†; शौ ३, १, ५; २, ३; ९,४, १३; १२, १, ५१; पै १, ५९, ४; १०७, १†; २†; २, ७८, ४; ५; ३,५, ३; ६, ५; ५, २०, १; ५; ३८, २†; ६, २२, १७; ७, १३, १; ११, २, १४†; १३, १४, ४; १६, २५, ३; ७२, ४[d]; १७,५, ९; १९, २, १२; ३५,१५;३७, १५†; ४१, ६; २०, ५४, ७; –ता ऋ २,३९,५; –ताः ऋ १, ९०, ६[e]; १८७,४[f]; ४,२२, ४; ५,८३,४; ८,४९,८; ९,२२,२; ३१,३; १०,११५, ४; ११९,२; खि ३,१,८; मा १३,२७[e]†; का १४,३,१†[e]; ते ४,२,९,३†; ३, ९,१; ४,१२, ५; ५,२,८, ६¶; ३, ४, २; मै २, ७, १६†; ९, ९; ३, १६, ४; ४, १२, ५†; काठ २२, १४; ३९, ३†; ४०, ८†[f]; शौ १, १५, १; ४, १५, ८; १२, ३, १२; १३, ३, २; १८, १, १७; ३९‡[g]; २, २१; १९, १, १; पै १, २४, १; ४, ५, ९; ५, ७, ६[h]; ९; ६, १५, ६!; १६, ४†[f]; ११, २,८[२]; ७, ६; १५, २, ४; १७, ३७, २; १९, ४३, १३; ४५,५†; –तात् मा ४, ६; का ४, २, ४; ते १, २, २, ३; ६, १, ४, २; मै १, २, २; ३. ६, ८; ११,९[b]; काठ २, ३; क १, १६; शौ ४, १०, १; ८, २, ३; ९,१,१; ३; १०; पै ४, २५,१; १५,२२,८[i]; १६, ३, ३; ३२, १; २; १०; १९, २८,८; ४८, १३; २०, २०,१[j]; २२, ८; –तान् ऋ १, ६४, ५; ४,२७,२; ५,५८,७; १०,१३६, ३; पै ५,३८, ३†; –तानाम् ते १,६,१,२; मै १,४,४; ९; काठ ५, ६; ३२,६; –ताय ऋ ४,३, ६; १०,१६८,४; मा १,९;२२, २६; ३८,७[i]; का १.३,६;२४, १२, १; ३८,२,१[i]; ते १,१,४, २; मै १,१,५;२,१७[k]; ४,१,४; ९, ७; ८[10]; ११, ४†; काठ १, ४; ३, ७[k]; ७,१६†; १३, ११; १२; ३१, ३; क १,४; २,१४[k]; ४७, ३; शौ १०, ६, ११-१७; पै १,१०७,३†; ७,२०,७; १६, ४३,३-९; १७,४१,८[l]; –तासः ऋ १०, ७८,२; ३; –ते ऋ ८, ४०,१; मा २, २१; ८,२१; ९, ९[m];२३,२६;२७;का२,५,४;९, ३,७; १०,२,६; २५,६,६;७; ते १,१,१३,३; ४,४४,३; ४,६,१, १;७,४,१९,२; मै १, १,१३; ३, ३८; ११, ५¶; ३, १३,१; ४,१,१४; ९,१०; काठ १, १२; ३,१; ४,१२; ७,१४; १४,५¶; ३६, १५; ४४, ८; क १, १२; २, ८; ३, १०; ६, ३; शौ ३, २१, ७; ६,३८, ३; १२,२; ७, ६८,१; १०२,८; १८,२, २६[n];

[a]) पाभे. पृ २७२८ *d* द्र. । [b]) सपा. <u>वा</u>तम् (तैआ २, ६, ४, २ च) <> <u>वा</u>तात् इति पाभे. ।
[c]) सलिलं <u>वा</u>तम् > सपा. मै ३,१६,४ प्रमृ. सलि<u>ल</u> वातम् इति पाभे. । [d]) द्र. सस्थ. टि. <u>भ</u>नु (परि.) ।
[e]) सपा. काठ २४,११; ३४,५ वातः इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ१५९७ *o* द्र. । [g]) पाभे. पृ२७९८ *b* द्र. ।
[h]) सपा. शौ ४,१५,४ सु<u>र्गाः</u> इति पाभे. ।
[i]) वातात् इति पाठः? यनि. शोधः ।
[j]) पाभे. पृ १५७५ *c* द्र. ।
[k]) सपा. ते १, ३,१०,२ अन्<u>त</u>रिक्षाय इति पाभे. ।
[l]) सपा. शौ १२,३,५८ अ<u>द्</u>ग्न्यै इति पाभे. ।
[m]) BC. <u>वा</u>तः इति पाठः? शोधार्हः ।
[n]) <u>वा</u> ते इति पाठः (द्र. शंपा. सात.)? यनि. शोधः (द्र. सपा. पै २०,१०,६ BT. प्रमृ.) । पाभे. पृ१९५७ *c* द्र. ।

पै २, १८, ४; ३६, ५; ३,१२, ७; १६, ७२,४; १९, २१, ६[a]; ३४, ११; २०, १०,६[b];३४,७; –तेन मा ६,१०[c];११; का ६,२, ५[c]; ७; तै १, ३, ८, २; ४,४, १२, २; ७, ३, १४, १; मै १, २, १५[2c]; ३, ९,६[2c]; ¶; १६, ४; काठ ३,६; २२, १४; क २, १३; शौ ६, ७२, २[?d]; १०,३, १५; १०, १४; पै ५, १३, ३[e]; १५, १, ४; १९, ८; १६, ६४, ४; १०८, ५; १९, २७, १६; –तेभिः[f] पै १९, १०, १४; –तेभ्यः पै १९, २७, ६; –तैः ऋ २, १, ६; तै १,३, १४,१†; –†तौ ऋ १०, १३७,२; शौ ४, १३, २; पै ५, १८, ३.

वात-गोप[g]– -पम् शौ २,१२, १; पै २, ५, १.

वात-चोदित– -तः ऋ १, ५८, ५; १४१, ७.

वात-जव[h]– -वैः मै २,९,१[i].

वात-जा– -जाः शौ १, १२, ३; पै १,१७,३; १९,२०,९.

वात-जूत– -†तः ऋ १, ५८, ४; ६५, ४; १०, १७०, १; मा ३३,३०; का ३२, ३, १; मै १, २, ८; काठ २, ९; क २,३; कौ २, ८०३; ३,५,२; जै २, ३,२; ४,२,९; –तम् पै ५, २१, ३[?j]; –ता ऋ १, ५४, १०; पै १२, १,१०†; –ताः ऋ १, १४०,४; ४, ३३, १[k]; ८,४३,४; मा ३३, २†; का ३२, १, २†; –तानि शौ ४, १५, १; पै ५, ७, १; –तासः ऋ ६, ६, ३; तै ३, ३, ११, १†.

वात-जूति[l]– -०ते पै २, ९१,५.

वात-तेजस्[m]– -जाः शौ १०,५, २९.

वात-त्विष्[m]– -त्विषः ऋ ५,५४, ३; ५७, ४.

वात-ध्राजिस्[m]– -जिषः खि १, ३,२[n].

वात-नाम– -मम् तै ५, ५,१०, ५¶.

¶वात-नामन्– -मानि तै २ ४, ९,१; ५,४,९,४; काठ ११,१०.

वात-प(ति>)त्नी[o]– -त्नीः शौ २, १०, ४; पै २, ३,३.

वात-पू[p]– -पूः शौ १८, ३, ३७.

वात-प्रमी[q]– -मियः ऋ ४,५८, ७; मा १७, ९५; का १९, १, ८; काठ ४०,७; पै ८, १३, ७.

वात-ब्र(व>)वा[r]– -वा पै ७, १२, ६.

?वातभ्रजाः[s] शौ १, १२, १; पै १, १७, १.

¶वात-योनि[t]– -निः काठ २३, ५; क ३६, २.

१वात-रंहस्[m]– -हसः ऋ १, १८१, २;८, ३४,१७; शौ ११, १२, ३; -हाः ऋ १,११८,[१ (१८३, १)]; ५,७७,३; खि १, १२,५; मा ९,८; का १०,२,५; शौ ६,९२, १; पै १९,३४,१०.

वात-रथ[u]– -थाय पै ७,१३,५; –थैः काठ ३६, ८¶.

†वात-रश (ना>)ना[v]– -नाः ऋ १०, १३६, २; पै ५, ३८, २.

[a]) शोधः पृ२५६३ *t* द्र. । [b]) पाभे. पृ १९५७ *c* द्र. । [c]) पाभे. पृ २२३२ *d* द्र.।
[d]) (√वृध् 'वृद्धौ'> भावे) *वृधं– >-धैंन इति शोधः (वैतु. पपा. अनु W. यनि. एवेति ?)।
[e]) सपा. शौ ३,२१.३ पै ३,१२,३ इन्द्रेण इति पाभे ।
[f]) अनुवातेभिः>सपा. शौ ३,८,६ अनुवर्त्मानः इति पाभे. । [g]) विप. (अन्तरिक्ष-)। बस. ।
[h]) विप. (अश्व-)। उस. उप. कर्तरि अच् प्र. ।
[i]) सपा. चाश्र १७:१० ?वाताजवेन इति, आमिगृ २, ५,८:११ वाताजिरैः इति, आपमं २,१४,१० प्रमृ. वाताजिरैः इति च पाभे. । [j]) वातं जूतम् इति द्वि-पदः शोधः (तु.मूको.)। 'जव-वन्तं वातं नः [अस्मत्-कृते] मिषत्र [वैद्यम् भिषज]' इति वा. । [k]) तु. वें.; वैतु.मा.बस. इति ।
[l]) विप. (रात्रसी-)। बस. । [m]) विप. । बस. ।
[n]) सपा. खिसा ३७,३ वाग्ध्रजसः इति पाभे. ।
[o]) नाप. (प्रदिश्-)। बस. । [p]) तु. उद्‌-पू- ।
[q]) विप. (वातवेगयुक्ता- [घृतधारा-]) । बस. उप. =*प्र-वाय- (भावे <प्र√वा 'गतौ')> *प्र-वी->यनि. (वैतु. उस. उप. <प्र√मि,मी 'प्रक्षेपणे, अतिरेचने' इति वें. सा. PW. GW. WAG [२,९१] प्रमृ.; ORN. तु. ऋ १.२४,६ इति चाऽऽह?; <प्र√मी 'हिंसायाम्' इति सा [का.] म.; <प्र√मा 'माने' इति अभा. प्रमृ. ?)। [r]) विप. (पाटा- [ओषधि-]) ।
[s]) वाताऽभ्र-जा- (विप. [उस्रिय-]) > -जाः इति शोधः (तु. तृतीयो मन्त्रः, ?PW. ?W. B.; वैतु. सा. वात-भ्रजस्- इति, ?BW. वात-ध्रजस्- इति च) ।
[t]) विप. (यज्ञ-)। बस. । [u]) मध्यमपदलोपी कस. ।
[v]) विप.(मुनि-[तु. PW.प्रमृ ; वैतु. सा. स्वप्र. इति])।बस.।

वात-रोह[a]– -हम् पै ५, ३४,९.

वात[,ता]-वत्– -तवान् मै २, ४,७[b]; –तावत् तै २,४,७,१[b]; –तावान् काठ ११,९[b].

¶वात-होम– -माः मै २, ४,८; ३,४, ३; –मान् काठ २१,१२; –मैः मै ३, ४, ३.

वाता(त-अ)म्र– -प्रम्[c] तै १,७, ७, २; –म्रे पै ६, २२, १८.

वाता(त-आ) स्मन्[d]– -स्मानः खि ५,५, ७.

?वाताव्रत्[e] पै १७,१२,१०.

वाता-पर्जन्य[f]– -न्ययोः शौ ६, ९३,३; पै १९, १४,१५; –न्या ऋ १०, ६६, १०; शौ १०, ४, १६[g]; पै १६, १६, ६.

वाता-पवमान[f]– -॰नौ पै १०, १३, २; १७, २६,२.

√वाति,वातयन् पै १,४४,४.

वाती√कृ>वाती-कार[h]– -रस्य शौ ९,१३,२०; पै १६,७५,१०; २०, ५६, ६; –रेण पै १५, १६,६.

वाती-कृत– -तस्य शौ ६, १०९, ३; पै १५, १५, ८; ९; १९, २७, १०;३१, ११.

वातीकृत-नाश(न>) नी[i]– -नी शौ ६, ४४,३.

वातीकृत-भेष(ज>) जी[i]– -जी पै १९,३१,१२.

‡वातो(त-उ)पजूत[j]– -तः[k] कौ २, ३३३; जै ३, २८,५.

‡वातो(त-उ)पधूत– -तः[k] ऋ १०, ९१, ७; मै ४, ११,४.

वात्य[l]– -त्याय मा १६, ३९; का १७, ६, ३; तै ४,५,७, २; मै २, ९, ७; काठ १७, १५; क २७, ५.

वायु[m]– -यवः ऋ २,११,१४;१०, ४६,७[n]; मा १,१[o]; ३३,१†[n]; का १,१,१[o]; ३२,१,१†[n]; तै १, १,१,१[o]; मै १,१,१[o];४,१,१[o]; काठ[o] १,१;३०,१०[2]; क[o] १,१; ४६, ८[2]; –यवे ऋ १, १४२, १२; २, ११, ३; ५, ४३, ३; ५१, ४; [७; ९, ३३, ३; ३४, २ ; ६५, २०] ; ७, ६४ , [५; ६५,५]; ९१, १?[p]; ३; ९२,२;

[a]) त्रिप. (रथ-)। उपमाने बस.। [b]) परस्परं पाभे.।

[c]) =सपा. तैव्रा २,७,१६,१ तांव्रा १,७,५ बौश्रौ १८, १७:२० आपमं २,२१,१७ पागृ ३,१४,६ कागृ २६,२। मागृ १,१३,४ वाता अभ्रिम् इति, वाश्रौ ३,१,२,१ वागृ १५,१ वाता अप्रम इति च पाभे.।

[d]) बस.। °त श्मा° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. घांश्रौ ८, २१,३ BC. च)।

[e]) वाता (त-आ) तृद्– [त्रिप. (वातद्वारकतर्दनकर्त्री- [सदान्वा-])]> -तृत् [न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि.] इति शोधः। सस्थ. ?उत्पन्ति ते > उत्पतन्ते इति च शोधः।

[f]) नाप.। द्वस. पूप. आनङादेश उभयपदप्रकृतिस्वरस्य प्रतिषेधश्च (पा ६,३,२६;२,१४१;१४२)।

[g]) तु. RW. W. WI.; वैतु. शंपा. सात. पपा. च °न्यौ इति ?।

[h]) नाप. (रोग-भेद-)।

[i]) त्रिप. (विषाणका-)। उस.। सप्र. परस्परं पाभे.।

[j]) त्रिप. (अग्नि-)। तृस.।

[k]) सपा. °जूतः<>°धूतः इति पाभे.।

[l]) त्रिप. (रुद्र-)। तात्रभविकः यत् प्र.।

[m]) नाप. (वात-), व्यप. (देव-)।

[n]) सस्थ. !अजरासो > अजरस्य उ इति द्वि-पदः शोधः (तु. अस्य इत्यत्राऽनन्वादेशीयः स्वरः; वैतु. पपा. प्रमृ. °रासः > °रासो इतीव]?)। 'अस्य *अजरस्य (*आजमरयुकस्याग्नेः [*नाप.]) अग्नयः (*त्रिप. [दीप्राः]) पावकाः (*नाप. [प्रभर्गाः, प्रज्वालाः]) वायवः ([वाताः]) न (इव) सोमाः [*त्रिप. (उद्गमन-वन्तः [सन्ति])]' इति वा.। सस्थ. ?पावकाः> *प्र-भर्गाः इति शोधः (तु. छन्दः, वा. च)। प्रकृते तु. वैं. GRV. च यनि. नाप. सद् वातपर्याय इति; वैतु. सा. PW. प्रमृ. च तद्गमनकृदर्थे सोमाः इत्यस्य त्रिप. इति!।

[o]) त्रिप. (*पुष्टिप्रद- [अघ्न्या- =गो-])। <(√*आ [=√भृ]>) √वा 'पोषणे' (वैतु. माश [१,७,१,२-४] धा. गतौ वृत्तिरितीव कृत्वा वायुत्वोपचारेऽभिप्राय इति [तु. सा. प्रमृ.]; PW. <√वी 'कामे' इति?)। तै. प्रमृ. सस्थ. उपायु– इति *उप-पायु– (<उप√पा 'रक्षणे') इत्यस्य विपरिणामः (वैतु. पपा. सा. Böht [ZDMG ५६, ११६] K. प्रमृ. =उपा [प-आ] यु– [<उप√इ 'गतौ']इति ? [अत्र विषये पृ १५९ कृतपूर्वं निर्देशादिकं नेष्टम्])।

[p]) वायवः (*प्र३) इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि.?)। यद्वा, वायव् अम् (*प्र३)>°व् + प्> यनि. इति वर्णविकारः स्यात्?। व्यप. [देव- तु. वैं. सा. GRV.; वैतु. PW. प्रमृ. त्रिप. (शोधित- [मनु-]) इति कृत्वा <√वै 'शोषणे' इति, LB. प्रमृ. भायु-> -यवे इति शोध इति च!]।

४[a];९, २५,१;२७,२; ४४, [५; ६१, ९]; ६२,३; १०; ७०,[८; १०८, १६]; ८४, १; ८५, ६; १०, १००, २; मा ७, ७; ८; २२, ५; ६; २४, २२; ३०;३४; २७, २३†; ३०, २१; ३९, १; का ७, ३, १; २; २४, १, ४; २, १; २६, ५,२; ६,५; ७,४; २९, ३, १†; ३४, ४, ३; ३९, १, १; तै १, २, ३,३; ४,४,१; ¶२, १,१,१; २[२]; ३; ३,४,२, १; ५, ५, १, १¶; ६, २१,१; ¶६, १,४,८; ४, ७,३[२]; ७, १, १४, १; १६, १; २०, १; ५, २३, १[b]; २४, १; मै १, २,३; ३, ६[२]; ¶२, ५, १[c]; २; ४[२]; ५; ११[१]; ३,१, १०[४]¶; ६,१०; १२, १; २; १४, ३; ११; १५; ¶४, ३, ३; ५, ८[१]; १४,२[१]†; काठ ४, २[१]; १२, १३[१]¶; १५, २; २३, ६†; २७, ३; ३०, १[१]; ४१, १; ५; ७; ११; ४५, २०; ५०, १; ५१, ६; क ३,२[१]; ४२, ३; ४६, ४[१]; †कौ १, ४७८; २, ११६; २६६; ३४५; ४३३; ६३७; †जै १, ४९, ८; ३, १२, ३; २३, १; २९, २; ३३, ८, ५१, ३; शौ ४, १९, ३[b]; ६, १०, २; १९,४१,२; पै ५, ३५, २[b]; ७, २०,६; १६, ११८,६;

१९, २७,६; –युः ऋ १,१३४, [३[१](५, ५६, ६)]; ३, ३५, [१; ७, २३, ४]; ४९, ४; ६, ४,५; ५०,१२; ७, ५, ७[c];३५,९;३९, २; ४०, २; ९, ५,११; ८१,४; ८८, ३; १०, ६५, १; ६६, ५; ८५, ५; ९०, १३; ९२, १३; १०६, ७;१३६, ७; खि २, ६[२], २०; ९, २; ५, ६, १; २; ७, ४, ५; ७, ७, ८; मा १,१६[d]; २४; ८, २८; ५७; १०, ३१[e]; ११, ३९; १४, १२;१४; ३०; २०, १५; २६,२३, १३[f];१७[२]; ४३; २६, १[b]; २७, ३१; ३१, १२†; ३२, १;१५[g]; †३३,१८; ४४; ३५, ३; ३९, ६,४०, १५; का १, ५, ७[d]; ९, १; ९,५, १; ७, ५; १२,४, २; १५,४,२; ३; ९, ४; २२, १,२, २, ३; २५, ४, १[f]; ६[२]; ८, ५; २८,१,१[b]; २९, ३, ३; †३२, २,१; ४,१; ३५, १, १२†; ३, १;४, ३; ३९, ४, १; ४०, १,१७; तै १, १, ५, २[d]; ९, १; ७, १, २¶; ७, २; ८, २१, १[e]; ¶२,१,१, १;२[१];३; ४,८;१०,२; ४, ९,१; ३, १, ४, २; २, ४, ३[b]; ३,२, १; ५, १; २; ¶८, ५; ६; १०, १; ४, ३, १¶; २[२]¶; ५, १; ५, ४-५, १; ४, १, ४, १; ३, ६, १; १०, २; ४,५, ३; ६,१;

९, १[२]; १०, २; १२, ५; ¶५, १, ५, १[१]; ऽ[२]; २, १, २;१३, २ऽ; ३,१,३;५,१, १[२१]; ३;७, २६, १[१]ऽ; ६, ४,७, २[२]¶; ७, १, ५, १¶; ३, १२, १;५,११, १; २३,१; मै १, १, १०;३,३; १५[j]; ४, ३[२]; ११, १; ६; २, ¶५,१[c]; २[२];४[४];५; ११[१];७,४; १६;८,६;१४[२];१३,१४;२०;३, १,५; १०¶;२,९¶;४,३[१]¶;६, ९¶; ९, ६[j]; १०, १¶; ११, ७[c]; १०; १६, ४; ¶४, १,१[२]; ३, ३[१]; ५, ८[१]; ९[१]; ६, २; ३; ऽ९, ७; २३; २५; १४,२६; काठ १,५[d];९;११; ३, ५[j],५,६; ८, ४¶; १०, १२; १२, ९[d]; १३[४]¶;१३, १¶;५¶;७¶;११; १२[१]¶;१४;१४,६; १६,४; १७, ५;१०; १९,५[१]; ¶[२];८[१]¶;२०, १०[२]¶; २१,३[२]¶; १२¶; १४; २२, १०[१]¶;१४;२६,८;¶२७, ३[२];५; २९ ७¶; ३०,८;१०[१]¶; ३१, ४[२d]; ¶; ¶३४, १;१४; ३५, २; १७¶;३७,११¶; १८; ३८, ५; ३९, ८; १३; ४०, ३[१]; ९; ४५, ४[२]; १२; १५; २०; ५०, ६; क १, ५[d];९; २,१२[j]; ६, १¶; २६, ४; ९; ३०, ३[१]; ¶[१];¶३१,१२[१];१८[१];३५,४[१]¶; ४१, ६; ¶४२, ३[२]; ५; ४६, ८[१]¶; ४७, ४[१d]; ¶; ८; ४८,

a) द्र. (देश- [?]. वे. श. ORV. Ori., वैतु. Pw. प्रमृ. नपू. <√वी 'वाये' इति च वायवः इति ...)।

b) पासा. वायवे <> वायु- इति पामे.।

c) ... °म॑ने ... इत्या ... = ...।

d) पामे. पृ १५९० c द्र.।

e) पासा. मा १९,१ प्रमृ. वायोः इति पामे.।

f) पासा. तै ७,४,१२,१ काठ ४४,१ मित्रः इति पामे.।

g) पासा. मि ४,८,१ अग्निः इति पामे.।

h) = पासा. ता १,१,२; ६,७,२। जैमि १,८१ वायु इति पामे.।

i) नापू. पामे. पृ २७९८ g द्र.।

j) पामे. पृ २२२९ b द्र.।

३; ५[a]; १५¶; शौ २, २६, १; ३४, ४; ३, ८, १;१२, ४;२०, १०; ४, २५, ५; ३९, ४; ५, २४, ८; ६, ५३,१[b]; १२४, २; १४१, १;८, १,१५; ९,१२,४; ८; ११, १२, १६; १२, ११, ११; १३, ४,३; ७,४; १४, १, ४†; १६, ४, ४[c]; १९, ६, ७†; १०, ९†; १७, २; १९,२;२७, १; ४३, २[१]; २०, १२, ४†; पै १, ७१,१;२;८४, ४; २,१२, १; ७३,२; ३, १०,४; ३२, ६; ३४,११; ४, ८, ५;११,४;३४, ५; ५, १६, १; ५; २६, ७;२९, २; ३८,७†; ६. ५, २; १९,४; ७, ६, ६; १४, २; १६, २;८, १७, २; ९, १२,७;२३,२;१०, ६, ११; ७, १; १५, ५; १२, ६, ५; १३, ८, ९†; १५,२,४; ७, ३; १६, २, ५; १३९, ४; १८, १,४†; १९,१,१३;८,१[b]; १०, ६[d]; २२, ७; ३८, ११; १२; ४०, ५; ४३,४[d]; ४४, २; ५१, ८; २०,२२,५; –युना ऋ १,१४,१०; ३.५८, ७; ४. २१, ४; ५, १९,५;५१, १०; ८, ९, १२;९, ६१,८; मा ३३, १०†; का ३२,१,१०†; तै° १,३.८,१; ६, ३, ७, ४; मै ¶२,२, ७;५, ५; ४, ९, २७; काठ ११, २¶; ३५, १५; ४३, ४; क ४८,१२; कौ २, ४१२†; जै ३, ३१,७†; शौ ४, ३९, ४;२०, १४१,२†;

–युभिः ऋ ८, ७, ३; ४; १७; ९, ८४, ४; –युम् ऋ ५, ४१, [६; १०, ६४, ७]; ५१,१२; ६, ४, ७[f]; ४९, [(३,. ३३,५)४], ७, ९०, ३; ८, २६, २२; ९, ७,७; ८,२; २५,२; ४६,२;६३, २२; ६७, १८; ९६, १६; ९७, ४२;४९; १०,६५, १०; १०७, ४; खि ५, ७, ४,५; †मा २७, २४; ३३. १३; ५५; †का २९, ३,२; ३२, १, १३; ५,१; ¶तै १,७,१, २;२,१, १,१;२; ३[२]; ४,८; १०, २; ४,९, १; ३,१, ६.१$; ३, ८,६; ४, ३,२; ४, ७, १५,३$; ६, ४,७, १[२]; ७, ५, १९, १$; मै २, १३, १५; ¶३, १, १०; ४, ३;६, ९;१६, ५$; ४,२,१२¶;९, २३; २५; १०, ६†; १२, २†; ४[g]; १४, २[२]†; ¶काठ १२, १३; २१, १२; २२, १५$; २६, ८; २७, ३[१]; ३४, ६; ३७, १२; ४५, १५$; ¶क ४१, ६; ४२, ३[१]; †कौ १, ४८३; २, १७२‡[h]; २७१; ४८४; ५२९; ५८५; ६०४; ७७६; ११६१; †जै १, ५०, ७; ३,१६,१०‡[h]; २३, ३; ३६, ९; ४१, ५; ४८, १; ४९,३; शौ ४, २५, ७;४०, ६; १८, ४, २९†; १९,१८,२; पै ४, ३४, ७; ५. ५,२; ७,१७, २; १६, १०३, १०; –यूर् ऋ ९, ९७, १७; –ण्यो ऋ १, २, १-३; ५; ६; २३, १;१३४,१[२]; १३५, [३(७, ९२,५)]; ३; [४; ४, ४८, १-४(६, १६, ४४)]; ४; ६; २, ४१, १; ४, ४६, २; ४७, [(२, ४१,२) १; ८,१०१, ९]; ३;४८, ५; ५, ५१, [५(६, १६, १०; ७, ९०,१)]; ७, ९२, ५; ८, २६, २३; २५; मा ६, १६; †२७, २८; ३०; ३२;३३, ८५†; का ६, ३,७; †२९,३,५; ८;९; तै १,३,९,२; २, २,१२, ७†; ६,३,९,५; मै ४, ९, २४; २६; १४, २[१]†; †कौ २, ९७८; ९८०; †जै ४, १६, ३; २३,९; २४,१; शौ २,२०,१-५; –०यो ऋ १,१३४, [२(२, ११,११)]; [६; ४, ४७,२; ५. ५,१, ६(८, ६, १९; ३२, २३)];१३५, [२; ७,९०, १ (८, ८२, ५)]; ७-९; २,४१, [२(४, ४७,१;८,१०१, ९)]; ४, ४६, १; ७, ९०, २; ९२, १; ३; ८, २६, २०; २१; ४६, २५; २८;३२; खि २,१०, ७; मा ७,७†; २७,२७†;२९†; ३३; ३४; ३३, ७०; का ७, ३, १†; †२९,३,४,६$.७;१०; ३२, ६, १; †तै १, ४, ४,१; २, २,१२,८; ३,४,२,१; मै १, ३, ६†; ३, ९, ४[i]; ४, ६,२; १०, ६†; १४, २†; †काठ ३, ६$; ४, २; १०, १२; १३, ११; १२; क २, १२; ३, २†; कौ २, ९७९†; ३,२,६; जै ४,

[a]) सपा. काठ ३५,४ अग्निः इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ २०८१ *j* द्र. । [c]) पाभे. पृ २८०२ *h* द्र. ।
[d]) पाभे. पृ २७५७ *o* द्र. ।
[e]) पाभे. पृ २२१२ *d* द्र. ।
[f]) °भायु– (कर्तरि <√भा 'दीप्तौ')> –युम् (विप. [अग्नि-, इन्द्र-]) > नैप्र. यनि. इनि; वैतु. RNI [६६] भायुम् इतीव शोधः ? । तु. पृ १६१८ *h* ।
[g]) वयुम् इति शोधः (तु. सपा. ऋ १,१०५,१९) ।
[h]) सपा. ऋ ९,८६,२० वायोः इति पाभे. ।
[i]) सकृत् पाभे. वैप ४,२१७६ *i* द्र. ।

२३,१०†; शौ ४, २५,३;४;६; ६, ६८, १[a]; ७, ४, १; पै ४, ३४, ३; ४;६; १९, १७, १३; २०, १, १०;४७, ४; –य्वोः ऋ १, ११३. १८; १६९, ४;५, ४३, ९; ६, ३७, ३; ४५, ३२; ७, ६२, ४; ८, १०२, १३; ९, १३, १; ८६, २०[b]; ९७, २५; १०, ७६, ५; १३६, ५; मा १९, ३[२c]; २५, ४[d]; ६; का ११, १०, १[c]; २१, १, ३[२c]; २७, ४, १[d];६, १; तै ३, ३,१, २; ४, ३, ४¶; ४, ४, ६, २; ७, १५, ३; ५, ¶५, १, ३;४; ७,२२, १; ६,१,१, ३¶; मै १, २, १६;९,२; २,३,८[c];८,१३[२]; ३, ४, ३¶; १०,१; ११, ७[?]; १५,४[d];६; १६,५; ४, ५,८¶; काठ ५,५; १९, ८[२]¶; २२,५[२]; १५; २३, १¶; २७, ३¶;३२, ५,४०,१४†,५३,१२;¶क ३५, ७; ४२, ३; †कौ १, १३; २, ५३७; ९२०; †जै १, २,३; ३, ४२, ३; ४, ३, ४; ६, ५; शौ ४, २५, १; ६, ५१,१[c]; ९, ४, १०; १३, ७,४; २०, १३१,४[e]; पै ४, ३४, १; ५, ११, २; ३८, ५†; १३, १४, २; १६, २४, १०; –य्वौ मा २३,२; का २५, १, २; तै ६, ३,७, ४¶.

वायव्य, व्यां[f]– -व्यः मा २४,१; ३९, ५; का २६, १, ३; ३९, ३, १; ¶तै ५, ५, १, ३[२]; ४; ७, ५, २१, १; मै ३, १३, २; काठ १९, ८[३]¶; २७,३¶; ३४, १¶; ४५, १८; क ४२, ३¶; –¶व्यम् तै १, ८, ७, १;२,१, १, १; ४, ७; १०, २; ३, १, २, ३; ४[२]; ५, ५,१, ३; मै १, ८, १०; २, ५, ११; ४, ५,६[३]; ७; काठ १३, ५; ७; २७,५;९; ३४,१; क ४२,५; –व्यया ¶तै ३, १, ६, १; ४, ३, ४; –व्या तै ३, ४, ३, २¶; मै १, १०, १; २, २, ७¶; ३, ३, १¶; ¶काठ ११, २; १३, १; १२; १९,८?[g];–व्या. मा २४,९; १९; का २६, २, ४;४, ४; तै ५, ५, १३, १; मै ३, २, ९[२]¶; १३, १०; १६; काठ २०, १०[२]¶; ४७,३; क ३१,१२[२]¶; –†व्यान् ऋ १०, ९०, ८?[h]; मा ३१, ६; का ३५, १, ६; शौ १९,६,१४; पै ९, ५,१२; –व्यानि मा १८, २१; १९. २७; का १९, ७, ३; २१, २, १६; तै ३, १,६, १¶; ४, ७, ८, १; ¶६, ३, २, ३[१]; ४, ७,२; ५.१०, ३; मै २,११, ५;४, ५,८¶; काठ १८, ११¶, २७, २; ३; क २८,११; ¶४२, २; ३; शौ ९, ६, १७; पै १६, ११२,४; –¶व्याम् तै ३,४,३, ७; मै २, २, ७; ५, २; काठ ११, २; १३,१; १२; १९,८!; ३५, १७[j]; क ४८, १५¶, –व्यायाम् मै ४,६,२¶; –¶व्येन तै ६, ५, १०, २; मै ४, ५,७[k]; काठ २७, ९; –व्यैः मा १९, २७;८५; का २१, २,१६;६,६; तै ६, ५, ११, २¶; मै ३,११, ९; काठ २७, ७¶; ३८, ३.

वायु-केश[l]– -शान् ऋ३,३८,६.

वायु-गोप[m]– -पाः ऋ १०, १५१,४.

वायु-तेजस्– -जाः शौ १०,५, २६; पै १६, १३१, २; ४[n].

वायु-देवता– > °वत्य– -त्यः तै ६, ३, ७, ४¶.

¶वायु-प्रच्यु(त >)ता– -ता तै ५, १, ५, १; ३,१, ३.

वायु-मत्– -मद्भिः शौ १२, २, २९; पै १७,३२,९.

¶वायुमती– -ती तै ५, १, ७,४;५,१,२; काठ १९,८;२१, ३; क ३१, १८; –तीः तै ५,२, १०,७; –तीम् Sका ३,२,१;२, –त्या काठ २१,३; क ३१,१८

[a]) =मत्रा. मंब्रा १,६,२ आपमं २,१,१; ७, ४; १४, १५ आगृ १,१७,६ गोगृ २,९,११ पागृ २,१,६ । मागृ १, २१,२ वायुः इति पाभे. । [b]) पाभे. पृ २८०३ *h* द्र. ।

[c]) पाभे. पृ २८०२ *c* द्र. ।

[d]) मत्रा. तै ५,७,२१,१ सुरम्वरथे इति, काठ ५३, ११ सरस्वत्याः इति च पाभे. ।

[e]) पाभे. पृ १२६४ *c* द्र. ।

[f]) वि., भाप. (पात्र-विशेष-) । गस्वरदेवतीयः प्र. ।

[g]) °व्याऽ: इति शोधः (तु मस्प. टि. ग्रामारण्याऽ:) ।

[h]) °व्याः [प्र३] इति शोधः । सस्थ. ?आरण्यान् > °ण्याः इति च शोधः । 'तान् पशून् चक्रे ये वायव्या आरण्याः ग्राम्याश्च' इति वा. (वेंतु. MVR. तान् =ता [द्वि१] इति ?) । [i]) *g* टि. दिशा °व्यम् इति शोधः

[j]) °व्या इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मा. ११,२ क ४८,१५ च) ।

[k]) °व्यै नु इति पाठः? यनि. शोधः ।

[l]) विप. (गन्धर्व-) । बस. ।

[m]) विप. (देव-) । बस. । [n]) पाभे. पृ २४३८ *j* द्र.

वायु-या (न >) नी[a]– -नी काठ २२, ५.

वायु-रक्षित– -तम् काठ ४०, ११[b].

वायु-सवितृ[c]– -तृभ्याम् मै ३, १५,११[d].

वा(यु >) यू-गोप[e]– -पाः मै ३, ९, ४¶.

वायो-या(न >)नी[a]– -नी तै ४, ४, ६, २; मै २, ८,१३.

वा(यु>)यो-सवितृ[c]–>वायो-सावित्र[f]– -त्रः[d] तै ७,५, २२, १; काठ ४५, १९.

¶वायव(यु-अ)ग्र[g]– -ग्राः मै ४, ५,८; काठ २७,३; क ४२,३.

वा[h] ऋ १, ६, [९; ४९, १; ५, ५६, १]; १०^{२}; ८, ६^{२}; ११, ८; २३, १७; [२२[i]; १०, ९, ८]; ३०,२^{२};३१,१८^{२};३६,१५;४७, ६; [७ (१३७, २; ५, ७९,८); ८, ८, १४ (१०१,२^{२}]; ५४,७; ६८, ३; ७१, ६;८३, ६^{२}; ८६, २^{२}; ३; ८; ९४, ९^{२}; १००,११; १०१, ८; १०८,७; १०९,१;२; ११२, १९; ११६, २^{२}; १२०, ७; १४२, १०[j];१४७,५;१६१, ८; १६२, ८; ९; १७^{२}; १६३, १; १६४, २३^{२}; १६६,५;१६७, २; १८०, ९; १८५,८; [८^{२};५, ८५, ७]; १८९, ६; २,२,१०^{२}; ५, ३; १०, २; ११, १६; १३, ९[k]; २३,७; २८, १०^{४};३०,९; ३४, ४; १०; ३, ४, ४; ६; ६, ६; ८^{२}; ९; ८, १; १०; २८,२; ३५, १०^{२}; ४, २, ६; ८; २१, ३^{२}; २५, १; २; २७, ३; ४१, २; ४४, ३^{२}; ४८, ५; ५१, ४; ५, ३,१२; १८,४; ३४, ३;५^{२}; ३५, [२; ६. ४६, ७]; ४१,१^{४}; २; ३; १५; १९^{२}; ४२, ५; ८; ४८, ३; ५२, ७^{२}; १४; ५३,१; ५४, ७^{२}; ६०, ६^{२}; ६२, ७;६५, १; ६७, ५; ७३, १; ७९,१०^{२}; ८५, ७^{२}; [८; १०, १३९, ५]; ६,३,८^{२};१३,४;१५,११^{२}; २३, १; २^{२}; २४, १०; २५, ४; [४; ६६, ८]; ६^{२}; २७, १; ४०,५^{२}; ४५, ११; ४६, ८; ४८, २०^{२}; ५०, ४; ५२,२[l];१३; ७,३,८^{२}; ७, ६?[m]; १६, ११^{२}; ३३, १; ३३, १२; ४२, २; ४९,२^{२};५५, ३; ८२, ८; ९८, ४; १०४,९^{२}; १४^{२}; १५; १६;१८; ८,१,१८; ४, [१; ६५,१];२; ५,२७;३६; ८,१४,९, ६;९;१२^{२};१९; २१; १०,१^{२};२; ६^{२};१२,१६^{२}; १७; १८^{२}; १३, १५; १९,११; १२; १३^{२}; २०, १५; १६; २१,१७^{२}; २२, १५; २४, १६; २७; २६, १७; २७, १९; २०; ३१,१५[n]; ३२, ६;४३, २८; ४४,२३;४७, १५^{२}; ४८, १५; ४९,[(३, १७; ५, ८३, ९) ७^{२}; ५०, ७]; ६१,

[a]) नाप. (इष्टका-भेद-) । व्यु. पृ ३४ *j* द्र. ।

[b]) पृ १५ सस्थ. २अ-क्षित– > -तम् [तु. BC.] इति नेष्टम् (तु. तैआ ६,५,२) । [c]) द्वस. ।

[d]) सपा. ॰तृभ्याम् <> ॰योसावित्रः इति पाभे. ।

[e]) विप. (वनस्पति-) । बस. पूप. सांहितिको दीर्घः ।

[f]) विप. । सास्यदेवतीयः अण् प्र. ।

[g]) विप. (ग्रह-) । बस. ।

[h]) विचारणा-समुच्चय-सादृश्य-विकल्पाद्यर्थे अव्य. (तु. या [१,४;५] प्रमृ.)।

[i]) सपा. मा ६, १७^{२} च इति पाभे. ।

[j]) पुरु धारम् इनि पाठः? ॰पुरु-वस– [बस. उप. भाप. हर् < √वस् 'दीप्तौ'] > [प्र१] -वाः (विप. बहुरीतिपुरुषः [त्वष्टा ॰= अग्निः]), अरम् इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. वें. स्क [या ६, २१] सा. ल. प्रमृ. पुरु वा अरम इति त्रीणि पदानीति; PW., GW. प्रमृ. पुरु-वार– > -रम् इत्येकं पदमिति!) । GRN. प्रमृ. पुरु-वार– > -रम् इत्येकं पदमिति!) । आभीक्ष्ण्येन स्त्र विषये पृ २०४२ : यदुक्तं तत्रैतद् । त्वष्टृ-शब्दस्थाऽमित्रवाचकः < √त्वप् (= √त्विष्) 'दीप्तौ' (तु. [पक्षे] या ८,१३) ।

[k]) वैतु. LR. वा युस्य > सपा. दासस्य इति, GW. वर्ध्यस्य इति च ! ।

[l]) पाभे. पृ ८३७ *b* द्र. ।

[m]) धै अरम् इनि द्वि-पदः शोधः । सस्य. !वै[l] > यत्[१] (यदा) इति, !अतक्षन् > (√तृप् '॰तीव्रकामे' > लुङि प्रपु३) ॰अतृक्षन् इति, !गिरः>(√गृप् '॰बले' > कर्तरि ॰गृप्– >) गृपः (देवाः) इति चापि शोधाः । ॰यद् वै॰ नर्याः (देवाः) मन्त्रं (स्तोत्रम्) अरं (सुष्ठाम्) ॰अतृक्षन् (अतर्पयन्), ॰यद् ॰गृपः (स्तोत्रं) धीयमानाः प्रतरन्त, ॰यद् (च) अस्य मे (मन्त्रस्य) ॰तस्य ('मन्त्रस्य [पुनः[ग्स्य मतः]) अदीधयन् (अस्मरन्), (तदा) एते (देवाः)' इत्यादि वा. (वैतु. पपा. प्रमृ. वा इति प्रयतनस्य पदमिति, GRN. धार– > -रम् इत्येक-मेवात्र पदमिति च!) ।

[n]) इवार्थे द्र. ।

९^{२}; ६५,१;२^{२};६६,३;७५,१४; ७८, १०^{२}; ९३, [(१२, ८) ५]; ९७, ५; ९, १९, ७^{२}; ५२, ५; ६५, २२; २३; ७९, २; ९७, २२[a]; ५४^{२}; १०८, १४; १०, १०, १४^{२};११, ५; १५,२;१६, ३; ६;१७, १२^{२}; २२,१^{२}; २७, ४; ६; ११; २९, १; ३१, ४; ३२, ५; ३३, ८; ३७,१२;३८, ३; ४०, ३; १४^{२};४१, ३^{२};४८, ८; ५०, २;६४,३; ५; ६९,१२; ७०, ५^{२};७४, १^{५}; ८६, ३;१०; ८७, ६^{२}; ९१, ११; ९८, १^{२}; १०२, ३^{२}; १०५,११[b]; ११९, ९^{२};१०^{२}; १२१, ९;१२९, ७^{२}; १३२, ३; ५; १४८, ३; १५४, ३; १६१, १; २; खि १, ७, ४; ८,२; १०, १; २,११, ४; १४, ९; ३, १, ७^{२}; २, ७; ४, २,७; १४; ५, ११; १४^{२}; १६^{२};७,३; ७^{२}, १; ३; ५; ११; ५, ५, ७; ७,३,२; ७, १, १^{२}; खिसा २, ९^{२}; १५, १०^{२}; २९, ११;३३, २६; मा ५, १९^{२}; ६,२४†; ७, २६^{२}†; ९,७^{२}; ३५^{२}; ३६^{२};१२, १०२†; १३, ७^{२};८^{२};४५; १५, ५०; १८, ३२;४४; ५८^{२}; १९, ६८†; २५, ३१;३२; ४०^{२};२९, १२†,३३,५३†; ३६,२; का ५, ५, ७^{२}; †६,५, ५^{१०}; ६, ३; ७, ११, १^{२}†; १०, २, ४^{२}; ११, १, १^{२}; २^{२}; १३, ७, १†; १४, १, ७^{२}; ८^{२}; ४, ८; १६, ६,२; २०, १, १; २, ७;४, १^{२}; २१, ४, १७†; २७, १२,८; १३,१;

२९,४, ४†; ३१, ३, १†; ३२, ४, १०†; ३६, १, २; तै १,१, १४, १†; २, १३, २^{४}; ६,२,२; ७, १^{२}¶; ७, ७, २^{२}; ८, २२, ४†; ¶२,२, १,२^{२};२,१^{४}; ३; ४^{२}; ३, १^{२}; ५, ४^{४}; ६, ३^{२};७, ४; ५^{२}; ८, ४;५;१२,४$;७†; ३, १, १^{२}; ११,१; १२, २;४, १०, १^{२}; १२, १; २;१४,५†; ५, १,४; ७^{२}; ३, ५^{२}; ५,६^{२};६, ५, ५^{२}; ११, ३†; १२, ४†; ¶३, १, ४, ३$; १०, १†; २, ७, २;३; ३, ३, ३†; ४,३,८^{२}; ८, ५; १०, ४^{२};११, ६†; †४, २, ४, ३‡[d]; ७,१; ८,१;३^{२}$; १०, ४$; ११, २^{२}; ६, ७, १; ८, ३; ४, ९, २; ३; $७, १२, १; १३, ३; ¶५, २, ४, ३;३, १, १^{२}; ४, ३, २^{२}; ४^{२}; ७,४^{२}; १२, ३^{२}; ६, १, ४$; ६, २;७, ६, ४^{२}; ७, १^{२}$;८, १^{२}; ¶६, १, १, १^{२}; ६, ४^{२}; ७, ६^{२}; २, ६, १^{२}; ४^{२}; ९, ३^{२}; ३, १,३^{२}; ६^{२}; २,६^{२}; ४, ४^{२};६^{२};४,२,२^{२}; ५,१०,२^{२}; ६,७,१^{२}; २$; ११, ४; ¶७, १, १, ३^{२}; ७, २^{५}; २, १, ४; ३, १०, ४^{२}; ५, २, १^{२}; २^{२}; ¶मै १, २, ९^{२}$; ४, ५^{२};८^{२};११^{२};५, ७;९^{२}; ११; ६, २†; ४^{२}; ५; ६; ८^{२}; ९^{२}; १०^{४}; ७,४^{१०}; ८, ४; ५; ७; ९^{२}; १०, ३$; १५^{४};१९; $११, १^{२}; ६^{२}; २, १, २; ३; ४;७^{२}; ८^{५};१०^{२}; ११^{२}; ^{२}; २, १; ३^{२}; ४^{२};७^{२}; १०; ११; १३^{२};३, २^{२}; ४,३^{२};

८^{२}; ५, २^{२}; ३^{२};४; ५^{२}; ११^{४}; ६, २^{२}; ५^{२}; १३$; $७, १५; १७; ८,२$;९,९^{२}$; $१२,१; ४; १३, १$; ५†; ८^{२}†; ३, १, ४;२,२;३, ७;९;४,५^{२};८^{२}; ६, ९^{२}; १०; ७, ६; ८; ८,३^{२}; ४^{२}; ७$;८,९,२^{२}; ४^{२};५^{४}; ७^{२}; १०, ७^{२};१६, १^{२}†; ४,२, १; ७^{२}; १०; ३, ४; ४, ९^{२}; १०^{२}; ५, ६^{२}; ७, २$; ८, २^{२}; ३^{२}; ९^{२}; ११; $९, ११; १२^{२}; १०, ६†; †११,२;६; १२, १^{२}†;१३, १†; ८$;†१४, २;३;९^{२};१०^{४}; १७^{२}$; काठ २, १०^{२};४,१५†; ७, १२;८,१^{८}¶; ८^{२}¶;१२^{२}¶; ९,२^{२}¶;६;१६¶;¶१०,१^{२};३^{२}; ४^{२};५^{६};७^{४};९^{४};११^{४}; ¶११,२^{२}; ४^{२};५^{२};६^{२}; १०^{२};१२†; ¶१२, ५^{२}; १०^{२}; १२^{२}; १३^{४}; ¶१३, १^{२}; ३^{२}; ७^{२}; ८^{४}; १४^{२}; १४, ६^{२}; ९¶;१५,२^{२}; ४;९¶;१२†; १६, ११‡[e]; १५^{४}; १७; १७,१; १६^{२};१८, १३;१८; १९, ८^{२}¶; १३;२०, ८¶; ¶२१, ६^{४}; ९^{२}; १०^{२}; २२, १३^{२}¶; २३, १२†; २४, १^{४}¶;२५,३^{२}¶;८^{२};¶२६, ५^{२}; ७^{२}; २८, ४^{२}¶; २९, २; ३^{२}¶;६^{२}¶;३०,९^{२}¶;¶३१,१^{२}; १५^{४}; ३२, ३^{२}¶; ४^{२}; ¶३३, १^{४}; ४^{२}; ३४, १^{२}¶; ३५, १;५; ८^{४}†; ¶३६; ३^{२};९^{४}; १३^{२};३८, १३; ३९, १; १४^{२}†; ४०, ५, १३^{२}; †४६, ४^{२}; ५^{२}; ¶क २; ४^{२}$; ६, ६^{८}; ७, ३^{२}; ७^{२}; ८, ५^{२}; १०$; २५, २‡[f]; ५†;६^{२};

[a]) पृ १७१७ d द्र.। [b]) द्र. सस्थ. टि. आ।
[c]) पामे पृ २८०५ i द्र.।
[d]) सपा. क ३,२२,२ आ इति पामे.।
[e]) सह्न् आ इति पाठः ? यनि. शोधः।
[f]) सपा. तैआ ४,२०,३ विमे.। द्र. पृ ४७९ h।
[g]) पामे. पृ १९१५ c द्र.।

८; १०; २७, ६[२]S; २९, ६S; ३१, १०; २१[४]; ३७, २[४]; ३८, ६[१]; ४०, १[२]S; ४१, ३[२]; ५[२]; ४४, ४[१]; ४५, ३S; ७[२]; ४७, १[२]; S४८, ४; ६; †कौ १,५२; ५५[२];९४; २६२; २७९; २८४; ‡[a]; ३३६[२]S;३८४[२]; ४५०[२]S; २, ४४७; ४५६[२]; ५१३;५१४; ५८१; ५८२; ६०२; ८६३[१]; ९४४; १०२५[२];‡[a];३,४,१०S; †जै १, ५, ८; ६, १[२]; १०, ४; २७, १०; २९, ५;३०,२[२]; ‡[a]; ३५, ५[१]S; ४३, ४[२]; ४७, ४[१]; २, ४, ५S; ३, ३४, ५; १४[२]; ४०, ९; १०; ४७, ७; ८; ४, ८, ८; ९, १०[२]; १०, १; २[२]; ४S; २१, १[२]; २६, ४[२]; ‡[a]; शौ १, ४, २†; ९, २;१८, ३[२]; २५, २[२]; ३[२]; ३०, १; ४; ३२, २[b]; २, १२,६†;१४,५;२८,२; ३;३, ११, २†; १३,६; ४, ८, ५; ९, १०; १२, ७; १८, ५; २६, ७; २७, ५; ३८,५; ५,१, ७[२]; ५, ४; १४, ६; ७[२]; १९, ३; २२, २; ७; २५,६; ३१,२; ४; ८; ६, ७,१;२९, १‡[c]; २; १०६, १[२]‡[d]; ११३, २; ११६, २;३; १२०, १; ७,१,१[२]; १३, ४[२]; २७,८;३९, ५[२]; ५२,७‡[e]; ६७, २; ६८, १[f]; ११३,१;२[२]; ८, ३, ५†; ४, ९[१]†; १४[२]†; १५†; १६†; १८†; ६, १८; ९, ८, ९[२]; १३,२०?[g]; १५, १[२]†; १०, १, ४; ११; १८[२]; ८,१७, २७; २८[२]; ९, २६[२]; १२,२,४; ३, १३; ३९; ५२; १३, १, ६; ५१; २, ७;७, १४[१]; १५[१];१७; १४, १, ३६;२,६२; ६५; १८, १, १६[२]†; २२†;४६†;२, ७†; १७†; २६; ३१; ३, ५५†; १९, ३९, ९; †२०, १३, ४; २५, ६[२]; ६४, ४; ७०, ५; ६[१]; ७१, २[२]; ७६, १;८७, ४; ८९, १०‡[e]; ९६, ७; १११,१[२]; २; ३[२]; ११२, २; १२०,१; ३; १२६, ३; १०; १३१,४; १३२, १५; १४०, १; ४; १४१, २[२]; १४२, ४; ६; १४३, ३[१]; पै १, ८, २; १२, ४; १४, १;४;१९, २; ३२, २[२]; ३; ३३, ५; ३६, १-३; ५९, ३;६०, ४; ६२, २; ८७, ४; ९५, ४?[h];९८, १; ४?; ११२, २?[i]; २, ४, २[२]; ५,६†; १७, ५[२]; १९, २; २०, ५;२३, २[२]; २४, ४[२]; २६, १-३; २८, २; ३०, ३†; ५; ३६, ३; ३९, १; ३[२]; ५७, ५;५८,६; ६४,१; ७२, ५; ७४, ५; ७९, ५[२]; ३, ४, ६; १०, ३[१]; २५, ७; २९, ६[२]; ३२,२; ३८,१०[१]; ४, १०, ८; १४, २;५[१];६[१];१५,६[१];३५, २; ५; ३६, ७; ५,१,५[२]; १२, ७; ८,१†[j];१३,५;१८,९†;२२, ४; २३, ३[२]; २४, ६;२७, ३[१]; ४; २८, ५[२]; ८; ९[२]; ३६, ३; ४[१]; ६[२];८[२]; ९[२]; ३७, १[२]; ३[२]; ४[२]; ६, २,७;६, ९[२]; ७,१,११; १२; ८, २[१];१०,९; ८, १,१०; ३, १०; ९, ३,८; ६, १०;२२, ६; १५; २३; १०, ४, ४;५;९; ११, १,३;४[k]; १२,१,९[२]†; ६, २;१०; १३, १, १५;५,१[२]; ७, १२[२]; १५, १९, १; १६,६,६†; ९,९[१]†;†१०,४[२];५; ६; ८;३५, ४; ३६,१; ८[२]; ३७, ३;४९,८; ९; ५०, ९; ६४, ६;६८, १[२]†; ७२, १; ९; ७५, १०?[g]; ८०, ९; ९८, ८; १०३, ४; ५[२]; ८; १३८, ७[१]; १४८,४; ५; १४९, २; १७, २०, १३[१]; २३, १; ३०, ४; ३७, ३; ३९, ९; ४१, २; १८, ४, ४; १३,१; ४;२१, १; १९, २, ७;४, १३?[m]; ७, ३‡[n]; १२, १२; १४, ४; १८, ९†; २२, ३; २५, २; ४; २६, १३?[o]; २७, १२; २८, १३; २९, १२;३३, ५[२]‡[o];१२; ३४, १५; ३५, ८; ३९, १३; ४८,३; ५०, ४; ६; ५५, ११-१४; २०, १, १[२]; ६,८[२]; ७, ५[२]-७[२]; १२, ८[२]†; १५, १०; १८, १[२]; ५; ६[१]; १९, ८; २१, ५; २२, ८; २३, ५; २४, ४; २५, ९; २७, ३; ३७, १; ८; ५२, ११; ५४, ३; ५५, ६;६१,११; वाइ मे ४,९,२१[१].

a) सपा. ऋ ७,३२,१ चिद् इति पाभे. । b) पाभे. पृ २३७९ *o* द्र. । c) सपा. ऋ १०,१६५,४ विभे. । d) सपा. ऋ १०,१४२,८ सक्रन् च इति पाभे. सकृच्च विभे. । e) सपा. ऋ १०,४२,१० विभे. । f) पाभे. पृ २३३५ *g* द्र. । g) विशेषः पृ ४३५ *a* द्र. । h) शोधः पृ २२२३ *k* द्र. । i) पृ ५१३ *k* द्र. ।

j) सपा. मा ३८,२६ च इति पाभे. । k) तु. सस्थ. टि. ?प्रस्थं तान् । l) सपा. शौ १२,४,५३ च इति पाभे. । m) सपा. शौ १,१७,३ इमाः इति पाभे. । n) सपा. ऋ १०,१९१,३ एषाम् इति पाभे. । o) शोधः पृ २५९० *h* द्र. ।

?वाः पश्च पै ४,२४,१.
१वाक- √वच् (वधा.) द्र.
२वाक- -काः शौ ६, २५, १-३?[a]; पै १९, ५,४-६?[a].
वाक[b]- -काः[c] मा १७,५७; का १८, ५, ८; मै २, १०, ५; ३, ३,८; काठ १८, ३; क २८,३.
?वाकीः पै १०, १, ५.
?वाक्षंपानृत्याम् पै ७, ८,३.
?वाक्ष-सद्- √वच् (वधा.) द्र.
?वाग्मारुस्य पै १९, २१, ५.
वाग् विन्- √वच् (वधा.) द्र.
†वाघत्[d]- -घत् ऋ ९, १०३, ५; -घतः ऋ १, ३, ५; ५८, [७; (१०, ३०,४)]; ८८, ६; ११०, ४; ३, २, १[e]; ३७, २; ६,१६, १३; ७, ३२, १; ८, ७८, ४; १०, ६२, ७; मा ११,३२;१५, २२; २०, ८८; का १२, ३. ५; १६. ५, ३; २२, ८, ९; तै ३, ५. ११, ३; ४,१, ३, २; ४,४, १; मै २, ७, ३; काठ १६, ३; कौ १,९;२८४,२,४९७;१०२५; जै १, १, ९, ३०, २; ३, ३८, ११; ४ २६, ४; शौ २०, १९, २; ८४,२; -०घतः ऋ ३,६०, ४; -घताम् ऋ ३,३,४;८;१०, ३३,४; -घते ऋ १, ३१,१४[f]; ४०, [४(३, ९, १; ५, ३४, ७; ८, १०३, ५; ९,६६, ७)]; ४, २, १३; -घद्भिः ऋ १, ३६, १३; ३, ८, १०; ८. ५, १६; ९, १०३,५; मा ११, ४२; का १२, ४,५; तै ४,१,४,२; मै २, ७, ४; काठ १५, १२; १६, ४; कौ १, ५७; जै १, ६,३.
वाच्- √वच् (वधा.) द्र.
?वाचप्रिये पै १, ९२, ३.
?वाचमाम् पै ९, ४, ८.
?वाचमिन्वस्य, वाचम्-ईङ्खय- √वच् (वधा.) द्र.
?वाचसि वाक्रिन्न[g] खि ४,१०[२],४.
वाचस्-पति-, वाचा-स्तेन- √वच् (वधा.) द्र.
?वाचीऽपरिपाणीः पै १९, ४२, १४.
?वाचीन पै ९, २५, ८.
वाच्य-, वाचयत्- √वच् (वधा.) द्र.
वाज[h]- -जः ऋ १, २७, ८; १११, ५; १६१, ६; २, १, १२; ४, ३३, ३; ९; ३४, १; ३६,६;५, १५,५; ४२,५; ६, १३,१;५०, १२; ७, ३७, ४; ४८, २;३;८, ८१, ८; १०, १२, ५; २३, २; ३५, १३[1]; ६४, १०; ९३, ७; मा १८, १; ३१†; ३२[२]; ३३[१]; ३४[१]; ३३, ५२†; का ३, ९,१; १९, २,१; २०,१,२†; ३[१]; ४[१]; ५[१]; ३२, ४, ९†; तै १, ७,४, २¶; ९, १; २,५ ७, ३¶; ४, ७, १, १; ११, २; १२, १[1]†; २[२];¶५, १,२,२;४,६,६;७,२; ८, ६$; ¶मै १, ११,५; ७-९; $२, ११, २; १२, १[६]; ३, १, ३; ४, ३; ४, ५, ४; काठ १४, १०; १८. ७; १२; १३[५]; २१, ११; २३, ११†; क ५. २;२८, ७; २९, १,२[५]; कौ २, ७६६†; शौ ११, ९, ३; १३, १,२;१८, १, ३३†; पै १६, ८२, ३; १८, १५, २; २०, ४०,७; -जम् ऋ १, ५, ९;२७,९; ४८, ११;१३; ५२, १; ६३, ९; ६४, [१३; २, २६,३; १०, १४७, ४]; ७३,५;

[a]) नाप. (°संघात-)। °वर्ग->नैप्र. यनि। 'अराचिनां (गण्डमालीय-ग्रन्थीनां) वाकाः (वर्गाः) इव' इति वा. (वैतु. सा. w. प्रमृ. √वच् > वाचि > यनि. इति इत्थाऽन्यथावदाः ?)।
[b]) नाप.स्त्री. (°इष्टा-)। (√वाद्ख् >) °वाद्खा- > नैप्र. य न.। गरय. आग्निम्- इत्यस्यैव पर्याय-पाठः।
[c]) वैतु. उ म. सा [का.] PW. प्रमृ. च = √वच > वा(क्>)का- (=स्तोत्र- इति वा, आग्निम्- इत्यस्य वि. इति वा ?)। सपा. तै ४. ६.३.३ ?पावकाः > पाकाः इति शोधः (तु. छन्दः [पृ २०६९ i अयं विमर्शः द्र.])।
[d]) वि. (°शब्दकर्- (गोम- [ऋ ९.१०३.५]). °कर्मठ- (ऋभु- [ऋ १,११०,४;३,६०,४]), नाप. (ऋत्विज्- [निघ ३ १८], मेधाविन्- = स्तोतृ- [निघ ३, १५])। (√°वाघ् [वधा. शब्दकर्मयजनस्तुत्यादिषु] > भावे) °वाघ्- + (√भृ 'धारणे' > कर्तरि) भृत्- > उस. °वाघ्-भृत्- > यनि. (वैतु. < √वाघ् [< √वाह् < √वह] इति कृत्वा या [११, १६] प्रमृ. 'वहने' इति, PW. GW. WAG [१, १२८८], L [५०५] प्रमृ. 'यजनमात्रे' + शाता प्र. इतीव ?)।
[e]) वैतु. GW. प१ इति ?। [f]) वैतु. GW. वि. इति ?।
[g]) वाच्यमिव यक्तरि इति शोधः (तु. सपा. शौ [२,१, ४] √वच् > ?वाचम् इत्यत्र टि.)। °वचस्ये (स्या.इ) व यक्तरि इति वा शोधः। वचस्या [स्वार्थे < वचस्-] इति।
[h]) यनि. सत् भाप (°वेग-), नाप. (अन्न-, बल, संग्राम- [तु. निघ २, ७;९; १७ यक.], °आयुस्-, °वाच्- प्रमृ.), व्यप. (ऋषि-)। [i]) सपा. काठ १८,१२ वाजे इति पामे.।

७७, ५; १००, [१९; १०२, ११]; १०१, ११; ११०, ६; ११७, १०; ११; १२२, १२; १२३, २; १२४, १३; १२९,२; १८०, ६; २, २, ७; ४, ८; ६, ५; ११, १६; १२, १५;२४,९; ३१, ७; ३, २, ३; ४; १५, ५; २२,१; २५, २; २९, ९[a]; ४९, ४; ४,५,१३[b];१६,८; ११;१६; १७, ८; ९; ३६, [८(९, ६३, २९;६७, ३)]; ९; ५,४,१;३९, ३; ४४, १०; ५४, १४;८४, २; ८५, २; ६, ५, ७; ८,६;१३,३; १७, १५;२१,१२; २४,२; ३३, [२; ७, ५६,२३]; ४६,२; ५४, ५; ६०, १; ६५, ३; ७०,५;६; ७, ५, ९; १९, ६; २५, ५;२७, ४; ३२, ११; १४; २०; ३६,८; ४२, ६; ९३, १; ८, १,[४;६०, १८]; २,२४; ३३ [३;८८, २]; ६१,४;९५ [९;९,२३.६];१०३, ५; ११;९, १, [४;६,३;५१,५; ६३, १२];२०,२; ३३,[२,६३, १४];३५[(१२,६) ४]; ३७,[५; ६२,१६];३८,[१,५७,१]; ४४, ६;५२,१;५६,२; ६१,२०; ६३, १४;१८; ६४, २९;६७,४; ६८, [(५,३५,३) ७]; ७०,[१०;८६, ३];८२, २;५;८३,[५;८६,४०]; ८७,१; ६;९०, १; ९६,८;१६; १०८, २; ११०, ४; १०, ११, ५; ४७,५; ६१, ९; ६२, ११; ६७, १०; ६९, ३; ७५,९;९६, १०; ९९, ३;१०६, ११;१४०, १; १४८, १; खि ४, ४, ४;५, ७, २, १; मा २,७[c]; १४[c]; ४, ३१†; ८, ६३,९,१[d];५; ६; ९; ११[e];१२[e];१३;१९; †१२,४७; १०६; १८, ३५; ७४†; २५,१; २७, ३८†; का २, २, १[c]; ९[c]; ४, १०, २†; १०, १,१;२, १; २; ७; ३, २[f]; ३[f]; ४-६; १३; †१३, ४,३; ७, ५; २०, १,६; ५, ७†; २७, १,१; २९,५,७†; तै १, १, १४, ११†; २, ८, ११†; ३, ४, १[f]; १४, ३†; ४, ४६, ३[२]; †; ५, ११, ३†; ७, ७, २; ८,१[४];४[५];२.२,¶४,५;६;†१२, ३; ६; ३, १४, ३†; ३, ५, ६, १[g]; †४, १, ११, २; २, ४,२; ७,२;११, १; १२,३§;५,१,२, ५[२]¶; ७, १२,१;६,१,११,३[२]†; मै १, २, ६†; ३, ३७[f]; ४,३[h]; १४¶; १०, ९[१]¶;११, १[२]; २; ३[२];५[२]¶;७[५]; ¶[२]; २,१,१०[२]¶; ६, ११[२]; †७, ११; १४; १२, १; १३, ९†; ३, १, ३¶; ४, ३[२]¶; १५, १; †४, ४, ५[२]§; ९, ६§[i]; १०,३; ५; ११, १[२]; १२, १; २; ४;१३, ४; १४,८; १०; १५; काठ २,६†;†४,९[२]; §[f]; १५[२];१६; ५,४[h]; ६,१०[f]; ७, १६†;१०,५[२]¶; १२, १४†; १३, १४[२]; १५†;१४,१[५];५[२]¶; ७[१];¶;८¶; १५ ८[२]; १६,११†; १४†; २१; १८, १३; १९,२¶; ३६, ४¶; ३९, १२†; ५३, २; क १, १२[h];१९†;३,७[f]; †२५, २; ५; २९, २; ८¶; †कौ १; २३८; २८०; ३१६; ३३५; ३७७; ४३५§; ४५४; ४९६; ५२३; ५३६; २, ५; २७; ३६; ४३; ११५; १६०;१६६; २१६; २१७;३११;५२४; ६२४;६४६; ६६८; ७५४; ७६७; ८५८; १०३२; ११११; ११६६; ३, ४, ११§; †जै १, २५,६; २९, ६; ३३,४;३५, ४;३९, ८;४२, ९§; ४७, ९;५१, १०; ५४,१; ५५, ४; २, ४, ९§; ३, १, ७; ३, ६; ४, ७; १२, २; १५, ८; १६, २; १९, ११;१२; २६,५; १९; ४७, ६; ५१, ६‡[j]; ५२-५३, ४; ५५,९;५९, २; ४, ७, ५; ११, १; २; २७,७; शौ ४, २७,१[k]; १४, २, ७०[k]; १८,१, २२; १९,१२,१†[l]; †२०,९,२; ३१, ५; ३४, १८; ३७,६; ४९, ५; ५२, ३; ५७, १६; ६३, ३; ६९, ७; ७७, ८; ८५, ४; ९१,

a) पाभे. पृ २७२४ *n* द्र. । b) द्रु. पृ २४६६ *a* ।
c) =सपा. माश १,४,४,१५; ८,२,६ तैब्रा ३,७,६, १[२];१७ आपश्रौ २,१३,१;३,४,७ वैताश्रौ २,१३;४,१ । माश्रौ १,३,४,२ क्षाजिम् इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ २७२४ *e* द्र. । e) पाभे. पृ २७२४ *g* द्र. ।
f) =सपा. तैब्रा २, ४, ६, १२ आश्रौ ८, १४, ४ । मा ५,३७; ७.४४ प्रमृ. माश ३. ६,३,१२; ४. ३. ४, ११ वाजान् इति पाभे. । g) सपा. माश्रौ २,१,३,७ वाचम् इति, माग्र १,११,६ वाग्र १४,२ भागधेयम् इति च पाभे. । h) वाजं मे>सपा. क १,१२ वाजं नः इति, तै १. ६,४,४; ७,४,६ आश्रौ १,११,१ शांश्रौ १, १५,१३ वाजिनम् इति, काठ ५, ४ वीरं मे इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ २७२४ *f* द्र. ।
j) सपा. ऋ ९,२८,६ पुनानः इति च पाभे. ।
k) पाभे. पृ २७२४ *h* द्र. ।
l) नाप. (॰आयुस्- [तु. ३३यस्-]) ।

१०; ९८,२;१२४,६; पै २,३१,
६; ३, १३, ३[a]; ४, ३५, १[b];
१३. ७, १६†; १८, १३,१०[c];
–जस्य ऋ १, ११, ३;३६,१२;
१३;७९,४; ९१, [१६; ९,३१,
४]; १४५,१; २,१,१०; ३,१६,
६; ४, १२, [३; ७, ६०, ११];
३२, ७; ५, ९, ७; २३,२;४३,
९; ६, १०, [६; २६, २]; २६,
१; ३७, ५; ४५, २३; ४६, १;
६०, १३; ७, २१, ७; ९३, २;
८, २५, २०; ४५, २८; ७५,४;
९६, २०; ९, ७, ९; ८६, १२;
१०, २३, ३; ९३, १०; मा २,
१५[a]; ३, १३; ९, ५; १९;२३-
२५; ११, ४२†; १२, ११२;
†१५, २१; ३५; १७, ६३;१८,
३०; २७, ३७†; का २, ४,१[a];
३, ३, ३; १०, २,१; ३, १२;
५,१-३; १२, ४, ५†; १३, ७,
११†; †१६, ५, २; १६; १८,
५,१४; २०, १, १,२९, ५,६†;
तै १, १, १३, १; १४,१†: ३,
१४, ७†; ५,५, २†; ६, ४,२;
७, ७, १; ८,३; १०, १[i]; †२,
४, १४, ३; ६, ११, १; ३, २,
५, ३†; †४, १, ४, २; २, ७,
४; ४, ४,१; ५; ६,३ ४§;§७,
१२, १; २; ५, ४, ६,६; मै १,
१,१३;५. १†; ११, १; ३;४[i];

५¶; ६[२];¶; ७[६];¶[५]; २, †७,
४; १४; १५; १०, ५; १२, १;
†१३, ८;९;३, ३,८;४,५,४¶;
१२,५†; काठ १, १२[३]; ६,९†;
१२,१४†;१३.१४; १४, १,२[३];
५¶;६[२]; ¶; ७[२];¶; १५, १२†;
†१६, ४;१४;१५; १८,३;१३[५];
२१, ८; ३१, ११[२];†३९, १२;
१५; क १,१२[२]; ४, ८†; †२५,
५;६;२८,३;२९,२[७]; ४७,११[२];
†कौ १, ५७;९९; २०४;२३४;
२,१५९; १७९; ३८३; ४८६;
९११; १०१७; †जै १, ६, ३;
११, ३; २२, १; २५, २; ३,
१५,७;१६, १७; ३१, ३; ३७,
१; ४, ९,८;१५, ४; शौ ३,२०,
८;७,७,२; †२०, ७३, ४;७८,
२; ९८, १; पै ३,३४, ९; २०,
१,७; ५१,४†; –?जा[d] ऋ ६,
४८,४; १०,१०६, ५[e]; –†जाः
ऋ १, ९१, १८; १६७, [१(७,
२६,५)]; ३,१४,६;२६,४;२७,
१?[f]; ३०, २१; ५, २५,७; ७,
१, ३; ८, ८१, ९; ९, ६९, ७;
१०, ३१, ५; ७३, ३;१४२,६;
मा १२, ११३; १७, ७६; २६,
१२; का १३, ७, १२; १८,
६,१२; २८, १२,१; तै १. १,
१४,४; २,५,७,३[४]?[f];४[१];¶; ४,
२,७,४; ६,५,४; मै १. ६,१?[f];

२, ७, १४; १०, ६; काठ ६,
१०; १६, १४;१८,४; २१,८[i];
§;¶; ३५,१;३७, ५; ३९,१४;
१५; क २५, ५; २८, ४; ४८,
६§[g]; कौ १, ८६; २, ७१५;
३, ३, २; जै १, ९, ६; २, १,
२;३, ५९,१६; ४,१,७?[f]; २८,
२; §शौ ४,४,८; १९,३१,११;
§पै ४,५, ६; ७[h]; ५, १५, ८[f];
१०, ५, ११; २०, ५१, ६;
–०जाः ऋ ४, ३४, ३-५; ३५,
३; ३६, २-४;७; ३७, १;३;७;
८; ७, ३७,१; ४८, १; –जान्
ऋ १, ९२, ७; १११,४;१२१,
१४; १७४, ४; २, १७, ८; ३,
१५, ६; ३०, ११; ४, ३, १५;
४, १४; २२, १०; ५, ४१, १;
६५, ३; ६, १७,२;२४,९;४५,
१२; ५०, ६; ७, १९,११;२३,
४;'२६,[(१, १६७,१)५], ८१,
६; ९३,८; ९५, ६; ८, २, ३१;
२६, २५; ९, ५४, ४; ६७, ५;
७६, ३; ९०,४;९१,४; ९९,३;
११०, २; १०, २५, ११; २८,
१२; ५३, ८; ६१,२७; ७५,२[i];
खि १, १०, ४; मा ५, ३७[i];
७, ४४[i]; ३३.१८†; ३५,१०†;
का ५, ९, ३[i]; ९, २, ४[i]; ३२
२, १†; ३५, ४, ९†; तै १,२,
१४,६†; †मै ४.११,५; १४,७;

[a]) गत्रा शौ ३,५,३ गुष्मम् इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ२७२४ *h* द. । [c]) पाभे. पृ२८०९ *g* द. ।
[d]) पाठः (तु. पत्रा.)! ग्रामम् इति शोधः [तु. छन्दः (तु. R [ZDMG ४८,९८४], ORN [क्र १, ४८, ११]; वैतु. ग्रा. LH. ग्रामान् इति शोधः वे. म. गर् = वाजानि इत्येवं, OW. यनि. [द्वि१. इति, ORN. [पंसे] ०ज [सं१] इति च!)]। [e]) = भरो (तु. वे. ग्रा. OW. प्रमृ.)।
[f]) शोधः पृ २११७ *a* द. । [g]) द्र. पृ १८८५ *d*।
[h]) सपा. शौ ४,४,४ सारः इति पाभे. ।
[i]) 'ते (तव) यातवे वरुणः पथः [=मार्गं (<°पथम्-[पथि-])] प्रारदद् यद् अभि [=°अनु (उसं. [पा १, ४, ८५])] सिन्धो ! (त्वं) वाजान् (°स्त्रीयवेगान्) अद्रवः (°अगमयः)' इति वा. (वैतु. अन्ये पथः = द्वि१ इति [अत्र विषये पृ ३४५ अपि शोध द्रष्टः], अभि इत्यस्य च वाजान् इत्यनेन योग इति च!)।
[j]) पाभे. पृ २८०९ *f* द. ।

१०; काठ ६, ११†; †कौ १, ४३२; २, ५८०; ७१६; ७६०; ९८१; †जै १, ४२, ६; ३,५९, ८;४,२४, ६; शौ १२, २,२६†; २७; १३, १, २२; †२०, १२, ४; ३७, ११; पै †१७, ३२,६; ७; १८, १७, २; –†जानाम् ऋ १, ११, १; ६, ३६,१; ८,२४, [(६, ४५, १०)१८]; ९२,३;९, ३१, २; १०,२६,७; ९; खि ५, ४, ४; ६, ५; मा १२,५६;१५, ६१; १७,६१; का १३,४,१२; १६, ७, ४; १८, ५,१२; तै ४, ६, ३, ४; ५, ४, ६,५; मै २, १०, ५; कठ १८, ३;३६,१५; ३७, ९; क २८, ३; कौ १, २२६§; ३४३; २, ६५; १७७; १०३६; ४,४§; जै १,२४,४§; ३६, २; २, ७, २§; ३, ७,३; १६, १५; शौ २०, ६४, ६; –†०जानाम् ऋ १, २९, [२;६, ४५, १० (८, २४, १८)]; ८, ९२,३०; काठ १०,१२; कौ २, १७६; जै ३, १६,१४; शौ २०, ६०, ३; ७४, २; –जाय ऋ १, २७,११;१२१, २; १८०,२;३, १०,६;१९,१; ४,२१, ८; ३२, ६; ९; ५, १०, १; ४३, २; ६, १७, १४; ८, ३, ११; ९,३,३; ९३, १८; ७७, ३; ८६, ३४; ८७, ५[१]; ११०, ७;१०, ५, ४; ५०, ३; ९६, ९; सि ५, ४, ३; मा १७, ७१; १८,२८;२२,३२; का १८, ६, ७; १९, ९,१;२४, १९, १; तै १, ७, ९, २; ४,६, ५, ३; ५, ४, ७, २; मै १, ५.

१४[१]; ११, ३[२]; ८[२]; २, ११,६; ३,४,२; काठ १४, १[२];८; १८, ४; १९, २¶; क २८, ४; २९, ८¶; कौ १, ८१†; †२, ६१०; ८५६; १०१४; ४, ३; †जै १, ९, १; २, ७, १§; ३, ४९, ६; ४, ९, ५; शौ २०, ३१, ४†; –जासः ऋ ४, ८, ७; ५, ९,२; –०जासः ऋ ४, ३५, ६; –†जि ऋ १, ३०, ६; ४३, ८; ८५,५; ४, ३७, [५(८, ९३, ३४)]; ५, ४, ६; ७, ६७, ५; ८, २१,१; ८; ५२, ४; ५४, ६; ९, ६३, १९; १०, ६, ६; ८१,७;१४९, ५; खि ३, ४, ४; ६,६; मा ८, ४५; १७, २३; का ३, ९,२§; ८, १९, १; १८, २,७; तै ४,६, २, ६; मै २, १०,२; काठ १८, २; १३‡[b]; २१, ११; ३०, ५; ३६, १५§; क २८, २; कौ २, ९५१; शौ ७६, ३८, ३; ४[c]; २०, १४, १; ४५, ३; ६२, १; पै २, १८, ४§; –†जेऽ-जे ऋ १, ३०, ७; १३८, ३; ६, ६१, १२; ७, ३८,८; मा ९,१८;२१, १४; २१, ११; का १०, ३,११; १२, २, ३; २३,१, १२; तै १, ७, ८, २; ४, १, २, १;११,४; २,११,३; ७, १२, १; ५, १,२, २; मै १, ११, २; २, ७,२; ४, १०, ३; काठ १२-१३, १४; १६, १; १९, २; २०, १५; क २९, ८; कौ १, ११३; २, ९३; जै १, १७,९; ३,९,९; शौ १९, २४, ७; २०, २६, १; पै १५, ६,४; –जेन ऋ ३, ६१,१; काठ

५,२[१]; ३२, २[२]; पै १०,६,१२; –जेभिः ऋ १,३, [१०; ६,६१, ४]; ५, ३; ३०,८;२२;५३,५[d]; ११०,७;[९(६, ४४,९)];१४७, १;४, २२, [३;६,३२,४]; २९, १; ६, ४५, २१; २९, ७, ५७, ५; ८, ३, १५; १६, १२; १९, १८;४६,११; १०३,९; ९,१८, ६; मा २०, ८४†; का २२, ८, ५†; तै १, ८, २२, १†; ४,७, १, १; ५,७,३, २; मै ४, १०, १[२]; †; †काठ ४,१६;१०,१२[d]; †कौ १, १८९; २२७; २, ९२; ९५; २२९; †जै १,२०,५;२४, ७; ३, ९, ६;८;२०, १३; †शौ २०, २१, ५[d]; २६, २; ४६,३; ६९, १; –†जेषु ऋ १, ४, [८; १७६, ५]; ९; ७, ४; १०,१०; २७, ५; ७; ३६, २;६३,६;८१, १; १२९, ४; १३०, ६; १३८, २; २,२३,१३; ३,११, ९; १२, ९; २७, ८; ३७, ६; ४२,६;५, २३,१;३५,१;८६,१;२; ६,१४, ५;४८, २;६१, ६; ८,५, २६; ११, ९; २२, [२; ४६, २०]; ३१, ६; ३८, १; ४६, ९; १३; १५; ६०, १०; ६८, १०; ७०, ८; ९,४७,५;६५, ११;१२; मा ६, २९; २७,४४; का ६, ७,७; २९,५,१२; तै १,१,१३,२;१४, ७;७,८,१§;४,२,११,१; मै १, ३,१;२,१३, ६;९; ४, १०-१२, ४; काठ ३, ९; ४, १५; ३९, १२[१]; क २,१६; कौ १, ४११; २, ५४; १४८; १५४; १५५; ३५२; ४२३; ५१८; ७६५;

---

[a]) नु old [ZDMG ६३, २९१] छन्दोऽनुरोधेन ºजायं इति पाठः स्यादित्याह, तस्र।

[b]) पामे. पृ २८०८ i द्र.। [c]) पामे. पृ ११७८ n द्र.।

[d]) सपा. मै २,२,६ पुत्रैः इति पाभे.।

८२८; ८४९; ८९५; १०४३; ३, २,४; जै १, ४०, ३;२, ५, ९; ३, ५, १३;१४, ९; १५,२; ३; २९, ९; ३२, १३;४०,१४; ४, २,६; १२, १; १४, २;२६-२७, ९; शौ २०, १९,६; २४, ६; ५६, १;६८, ८;९;७०,१०; –[जिः ऋ १,४८,१६;११६,१९; ११७, १; १६९, ४; १७३, ७; १८१, ५; ६; ३, २५, ३; ३७, ११; ६, १, ११; २५, १; ७, ९३, ६; ८, १०२, [९(९, ४५, ४)] १०, ३९, १०; मै २, २, ६‡[a]; ४, १३, ६; काठ १८, २०; कौ २, ९९८; ८५४§; जै ३, २४, १४.

‡वाज-कर्मन्[b]– -र्मभिः[c] तै ३,२, ११,१; कौ १,१०८,२,११७२; जै १,१२,२.

वाज-कृत्य[d]– -त्येषु ऋ १०,५०,२.

†वाज-गन्ध्य[e]– -न्ध्यम् ऋ ९,९८, १२; कौ २,१०१०; जै ४,१७,३.

वाज-जठर[f]– -रः ऋ ५, १९,४.

वाज-जित्– -जित्[g] मा ९, ९; का १०, ३, ६; –०जित् मा २, ७; १४; का २, २, १; ९; –जितः मा ९ १३; का १०,३,५; मै १, ११, १;७; काठ १३,१४; १४, १[h],७[h];–०जितः मा ९,९[h];१३; १९[h], का १०, २,७[h], ३,१३[h]; तै १, ७, ८, ४[2h]; –जितम् मा २, ७;१४; २,२,१;९; –जिता तै १, ७, ८, १[i]; –जितौ मै १, ११,३[2h];७[i]; काठ १४,१[h];७[h].

वाज-जिति– -त्यै काठ १४, १[j].

वाज-जित्या[j]– -त्यायै तै १,७,९,२[j]; मै १, ११, ३[j]; ८[j]; २,११,६[j]; क १, १०[3k].

वाज-द्रा– -०दा ऋ १, १३५, ५; –दाः ऋ ३, ३६,५

वाज दावन्– -वा ऋ ८, २, ३४; –व्राम् ऋ १, १७,४.

†वाज द्रविणस्– -णस ऋ ८, ८४, ६; कौ २,९०१; जै ४,१४,५.

वाज पति– -तिः ऋ ४, १५, ३; खि ५, ६, ५. मा ११, २५†; १८,३३; ३४; का १२,२,१४†; २०, १, ४;५; तै ४, १.२,५†; ७, १२, २; मै १, १,९†; २, ७, २†; १२, १[i]; ४, १३,४†; †काठ १६, २;२१; १८,१३[i]§; १९, ३; ३८, १२; क २९,२[i]; ३०, ११; कौ १, ३०†; २२६; जै १, ३, १०†; २४,४.

वाजपत्नी[l]– -त्नी ऋ ७, ७६,६.

वाज-पस्त्य[l]– -स्त्यः[m] ऋ ६,५८, २; मै ४, १४, १६; –स्त्यम् ऋ ९, ९८, १२; कौ २, १०१०, जै ४, १७, ३.

वाज-पेय[n]– काठपुष्पि १४,–१४ मै १, ११,५,९; काठ १४,५ १०;–यम काठ ३७,६¶;शौ ११, ९,७; पै १४, ३,२१; १६,८२, ७; १९,३३,१३; –याः पै १७, २९,१६; –येन पै १४,३,२७.

¶वाजपेय-याजिन्– -जी मै १, ११, ६; काठ १४, ६[1].

वाजपेया(य-अ)भिधान– मै पुष्पि १,११.

वाज-पेशस्[o]– -शसम् ऋ २, ३४, ६.

वाज-प्रमहस्[p]– -०हः ऋ १, १२१, १५.

वाज-प्रसव[q]–> वाजप्रसवीय[r]– -यम् तै ५,४,९,१[u].

¶वाजप्रसव्य,व्या[i]– -व्यम्[s] तै ३,४,३; काठ २१,१२;–व्याभिः मै १,११,८; ३,४,३; काठ १४,

a) पाम. पृ २८११ *d* द्र.। b) विप.(ऊति-)। बस.। c) सपा. ऋ ८,१९,१० काठ १२,१४ °मभिः इति पाभे.। d) नाप. म.। उस. उप. कयबन्तम्। e) विप. [°अन्नवशात्मदक- (बलार्थक- [गोम-])]। बस. उप. <√गम्प् = √गाप् [तु. गुप्य-] 'गादने' (वैतु. सा [९,१५] प्रभृ. धर्षा-गेषु इत्याहुः ।)। f) विप.। बस.। g) पाभे. पृ २१४९ *a* द्र.। h) सपा. वाजजित् <>वाजजित <>[वाजजितौ (पद वाजजितौ [मैप])] इत्यत्र लोपः [तु मा ९,९;१९]) इति पाभे.। i) सपा. °वे <> °प्यायै इति पाभे.। j) उस. उप. भावे क्यप् (तु. पा ३,१,९९)।

k) सपा. काठ १,१०[२] याजपत्यायै इति, मा १,२१ वाजेप्यायै इति, तै १,१,१०,१ सपत्नसाहीम् इति च पाभे.। l) नाप. (उषस्-)। षस. वा बस. वा पूप. स्वरः। m) सपा. तैब्रा २,८,५,४ पासवस्त्यः इति पाभे.। n) नाप. (सोमयाग-विशेष-)। उस. उप. √पा 'पाने' अधिकरणे यत् प्र. (तु. सा [तैब्रा १, ३, २, ३]; वैतु. प एव पक्षे वाज-+आप्य- [<√आप्] इति ?)। o) विप. (धी-)। बस.। p) विप. (इन्द्र-)। बस.। q) द्रा.[तु. आपश्री १८,५,१३] प्रभृ.। पस. इति म.। r) नाप. (होम-)। तदस्यप्रयोजनीयः छः प्र.। s) सपा. °प्रसवीयम् <> °प्रसव्यम् इति पाभे.। t) नाप. (होम-, ऋच-)। यत् प्र. इति पूर्वत्र विशेष।

८; –च्ये काठ २१,१३.
वाज-प्रसूत,ता[a]– -ता ऋ १,९२,८; –ताः ऋ १,७७, [४(७, ८७, ; ३)].
वाज-बन्धु[b]– -न्धवः ऋ ८, ६८, १९.
वाज-भर्मन्– -र्मभिः[c] ऋ ८, १९, ३०; काठ १२, १४.
वाज-भर[d]– -रः ऋ ४, ११, ४; –रम् ऋ १,६०,५;१०,८०,१.
वाजमेमम्[e] शौ १४,२,७०.
√वाजय > †१वाजयत्– -यतः ऋ १,१३०,५; –यताम् ऋ६,४५, २९; –यद्भिः[f] ऋ ५, ६०,१; मै ४, १४, ११; पै २०,३०, २[f]; –यन् ऋ २,८, १[g]; –यन्तः ऋ १, ३०, १; १३२, १; ३, ६२, ११; ४, २५, ८; ५, ४, १; ६, १९, ४; ७,[९०-९१, ७]; ८, ३, [१५;(४३,१)९, ६७, १७]; ११, [९;५३,२]; ७४,१; १००, ३; खि ३, ५,२; तै १, ४,४६, ३; मै १, ३,२९,४, १४S; ४, ११, ४; काठ ७,१६; कौ १, ८७; २१४; २५१; २, ५१८; ७१२; ९१४; ११६२; जै १, ९, ७; २३, १; २६,९; ३,४०, १४; ५८, ९; ४, १५, ७; शौ २०, १०, १; ५९, १; –यन्तम् ऋ ५, ३१, १;३५, [७(८,८४, ८)];८,९८, [(५,१३, ५)१२]; खि १, १२, २; कौ २, ५२१; जै ३, ४०,१७; शौ २०,१०८, ३; पै १५, १२, २; –यन्ता ऋ ६, ६०, १; तै ४, २, ११, १; मै ४, १०,५; काठ ४, १५.
१वाजयन्ती– -न्ती ऋ ५,१,३; कौ २,१०९८†; –न्तीः ऋ ४, ४१, ८; –न्तीम् ऋ १, १०९, १; ३, ६२, ८.
†वाजयु– -यु ऋ ८, ८०, ५; –युः ऋ २, २०,१; २५,१; ५, १०, ५; १९, ३[h]; ७,३१,३;८, ५३, ८; ९, ४४,४;८३,३; ९६, १४;१०३,६; १०६,[१२;१०७, ११]; खि ३, ५, ८; मै ४,१२, ४; काठ १२, १५; कौ २, ६८; २२७; २९२; १०४०; ३,२,२; जै २, ५, १०; ३, ७, ६; २०, ११; २४,८; –युम् ऋ २, ३१, २; ८, १, १९;८०, ६; ९,६३, १९.
वाज-यत्या[i]– -त्यायै काठ १, १०[४].
†वाज-रत्न,त्ना[j]– -०त्ना ऋ ४, ४३, [७; ४४, ७]; शौ २०,१४३,७; –त्नाः ऋ ५, ४९, ४; ६,३५,१; –०त्नाः ऋ ४, ३४, २;३५, ५; काठ २३, ११; –त्नाम् ऋ १०, ४२, ७; मै ४, १४,५; शौ २०, ८९, ७.
वाज-वत्– -†वत् ऋ १, ९, ७; ९, ४१, [४;४२, ६(६१,३)], ८६, १८; कौ २, ५०४; जै ३, ३९, ३; शौ २०,७१,१३; –वतः ऋ ६, ५०, ११; खि ५, ७,४,११; १७; मै ४,९,९; –वते मा ३८, ८; का ३८, २, २; मै ४, ९,८; –वद्भिः ऋ ३, ६०,५; –वन्तम् ऋ ३, ५२, ६; ४, ३४, १०; –वन्ता ऋ ८, ३५,१५; –वान् ऋ ३,६०,६.
वाजवती– -तीः ऋ १, ३४,३; ६, ६०, १२; मै १, ११, ९¶; कौ २,५०१†; जै ३,४७,१३†; –तीभिः काठ १४, १०¶; –तीभ्याम् तै १, ७, ४, २¶; –तीम् काठ ३१, १४; –त्या ऋ १, ३१, १८; मै ३, १, ३[२]¶; –त्यै १, १२०, ९.
वाज-श्रवस्[j]– -वस. ऋ ६,३५,४; –वसम् ऋ ३, २,५.
वाज-श्रुत[k]– -तासः ऋ ४, ३६,५.
वाज-सनि[d]– -निः ऋ९,११०,११; मै २, ६,११;४,४,५; –†निम् ऋ ३, ५१, २; १०, ९१, १५; मा २०, ७९; का २२, ७, १३; मै ३, ११,४; काठ ३८, ९.

[a]) विप.। तृस. (वैतु. वें. सा. वस. इति)।
[b]) नाप. [संग्रामेऽन्योन्यमाविश्यमाज्- (राजन्- [तु. ऋ ८,६८,१४])]। सस. (तु. PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. विप. =अन्नप्रद- इति, PW. GW. प्रमृ. [पक्षे] व्यप. इति च?)।
[c]) पामे. पृ २८१२ c द्र.।
[d]) विप.। उस.।
[e]) वाजम्, आ, इमम् > सपा. माश १, ११,६ वाश १४,२ भागधेयम् इति पामे.।
[f]) सपा. °जयद्भिः <> °जयद्भिः इति पामे.।
[g]) वैतु. GW. °जु°।
[h]) विप. (*ओण्य-कारक- [अग्नि-])। व्यु.? (√*भ्राज् 'दीप्तौ' > भ्राजि > कर्तरि) *भ्राजयु-> नैप्र. यनि. (तु. सस्थ. टि. निरु-ग्रीव-)।
[i]) भाप. (*वाज-यति-)। पम. उप. =*य(त्य>)त्या– [√यम् 'नियमने =धृतौ'>भावे क्यप् प्र. उदात्तः उसं. (पा ३,३,९८ [तु. पामे. पृ २८१२ k])]।
[j]) विप.। बस.।
[k]) विप.। तृस.।

वाज-सा– -साः ऋ ९,२,[(६,५३, १०) १०]; ३५, ४; मा ९, ५; ६[a]; का १०, २,१; २[a]; मै १, ११,१[a]; काठ १३, १४[a]; १५, ८; ३५, ६†; क ४८, ७†; कौ २, ३९५†; जै ३, ३१, १५†; –†साम् ऋ ६, ५३, [१०(९, २, १०)]; कौ २, ९४३.

वाजसा-तम– -०म ऋ ५, २०; १[b]; -मः ऋ ९, ६६, २७; १००,[(१३, ३; ४२,३;४३,६) ६(१०७, २३)]; तै १, ७, ७, २[a]; मै २, ६,११[c]; ४, ४,५[c]; १२,५; काठ १५,८[c]; †कौ १, ५२१; २, ६६२; †जै १, ५३, ११; ३, ५४, ३; ४, २२, ४; –†मम् ऋ १, ७८, ३; ५, १३, [५(८, ९८, १२)], ९, ९८, १; १०, १७०, २; तै १,४, ४६, ३; मै ४, ११,४; काठ ६, १०; कौ १, ५४९; २, ५८८; ८०४; जै १, ५६, ७; ३, ४८, ४; ४, २,१०; –†मा ऋ १, २८,७;३, १२,४; ८,५, ५; कौ २,१०५२; जै ४, २३, १.

वाज-सात[d]– -ते शौ ४,२७,१[e].

वाज-साति[f]– -†तये ऋ १, ११०, [९; ८, ४,१८;८८, ६]; ९; २, ११, ३; ३, २, ७; ३७, ५; ५, ३५,[९; ६,५७,१; ८,६,३७;९, १३;३४,४];४६, ७;६४,६; ६, ५३, १;४; ७, ९४,[५; ८,७४, १२]; ८, ८, २१; १३,३; २७, १३; ४०, २; ८०, २; ८७, ६; १०२, ३; ९, १३, [३; ४२, ३; ४३,६; (१००, ६) १०७, २३]; [४; (४२, ६)]; ६; ४२, ३; ११०, १; १०, २१,४; ६६,७; १०१, १२; खि ५, २२, ११; मा ३३, ७५; ९१; का ३२, ६, ६; तै १, १,१४, २; ५,४,१२, १; मै ४, १२,६;१३, १०; काठ २३,११;३८,१४; कौ १,२०२; ४२८; ४५९[1]; २, ९८; १५१; ३६६;५३९-५४१;७१४; जै १, २१, ९; ४२, २; ४८, ३[1]; ३, ९, १२; १४, ११; ३०, ९;४२, ५; ६; ८;५९, ६; ४, ६,२; शौ ५, ६, ४; ७, ५१, १; १४, २, ७२§; २०, १९, ५; १३७, २; १४१, ३; पै ६, ११, ५; १८, १४, २§; –तिभिः ऋ ८, २०, १६;–तौ ऋ १,३४,[१२;११२; २४]; ११०, [९(६, ४४, ९)]; ३, ३०, [२२; ३१, २२; ३२, १७; ३४-३६, ११; ३८, १०; ३९, ९;४३,८;४८-५०,५; १०, ८९, १८;१०४, ११]; ४,१६, १८; २०, २; ४१, ११; ५,३३, १; ७; ६, १५, १५; ६६,[८; १०, ३५, १४; ६३, १४]; ७, ३५, १; ४८, २; ९, ९७, ११; खि १, ७, ६; मा ५, ३७; ७, ४४; २०,४९†;२४,२९†; ३६, ११†; का ५, ९, ४; ९, २, ४; २२,५,३†; ३३,१, २३†; ३६, १, ११†; तै १, ३,४,१;४,४६, ३; मै १, ३, ३७; ४, १४, १; काठ ४, ९; ६, १०; २१,१४†; २३, ११†; क ३, ७; कौ १, ३२९†; जै १,३४, ७†; †शौ १९,१०,१; २०,११,११; पै ४, ३५, १[e]; १३, ८, १†.

वाज-सृत्[g]– -सृत् ऋ ९, ४३, ५; तै २,२,४,६¶; मै २,१,१०¶; काठ १०, ५¶; –सृतम् तै २, २, ४, ६¶; –¶सृते तै २, २, ४,५; मै २,१,१०; काठ १०,५.

√वाजि[h], वाजयते ऋ ४, ७,११; काठ ७, १६; वाजयति मै १, ११,५¶; ¶वाजयति मै १,११, ७; काठ १४,५; वाजयन्ते कौ १, ३३७; जै १, ३५, ६; वाजयन्ति शौ ६,१०१,२[i];वाजयन्ति कौ १, ६८‡[j]; जै १, ७, ६‡[j]; पै १४, १, १२; †वाजयामः ऋ १, ४, ९; शौ २०, ६८, ९; †वाजयामसि ऋ ८, ४३, २५; ९३, ७; मै २, १३, ६; ४,१०, ५; १२, ३; काठ ३९, १२; कौ १, ११९; २, ५७२; जै १,१३, ५; ३, ४६, १०; शौ २०,४७, १; १३७, १२; वाजयन्तु पै ६, १०, ७; †वाजय ऋ १०, ९८, २; शौ २०, १६, २; वाजय तै १, ७, ८, १‡[k]; काठ ५, २[l];

[a]) गरा. वाजगाः <> वाजगानमः इति पाभे.।
[b]) ॰मम् इति अ. शोधः? (तु. OBN.)।
[c]) =गरा. हिश्री १३,६,१०। आपश्री १८, १७,११ वाजगाः इति पाभे.।
[d]) =वाज-साति- [तु. पाभे.]।
[e]) गरा. पै <> शौ इति पाभे.।
[f]) नाप. (संग्राम- [तु निघ २,१७] प्रमृ.)। षस.।
[g]) विप. (अत्य-, अग्नि- प्रमृ.)। उस. उप. क्विबन्तम्।
[h]) धा. प्रेरणा-दाढर्यादिषु वृत्तिः।
[i]) पाभे. पृ १०५५ c द्र.।
[j]) गरा. ऋ ६,२४,९ वाजयन्तः इति पाभे.।
[k]) पाभे. पृ ११२९ e द्र.।

३२, २[१]; पै १५, ११,५‡[a].
†२वाजयत्- -यद्भिः शौ ७,५२, ३‡[b]; -यन् ऋ १,१०६,४[c]; ३, ६०,७; ७,२४,५; ३२,११; ९, ६८,४; १०, ९७, ११; मा १२८५; का १३,६,११; तै ४, २, ६, २; मै २, ७, १३; काठ १६,१३; क २५, ४; पै ११, ६, ७; -यन्तः ऋ २, १९, ७; ४, १७, [१६; १०,१३१, ३]; ४२, ५; ६, ५, ७; २२, २[d]; २४,६[e]; ७५,७[f]; १०,१६०,५; मा १८, ७४;२९,४४; का २०, ५, ७; तै १, ३, १४, ३; ४,६, ६, ३; मै ३, १६, ३; ४,१४, ६; काठ ४६, १; शौ २०, ३६, २; ६६,५; १२५, ३; पै १५, १०, ७; -यन्तम् पै ४, २८, ४‡[g]; -यन्ता ऋ २,११,७.
२वाजयन्ती[h]- -न्ती ऋ ३, १४, ३.
वाजयध्यै! ऋ ४,२९,३.
वाजयन्त[i]- -न्तः ऋ२,३८,१०.

वाजिन्[k]- -जि[l] ऋ ६,१३,६; खि ४,६,२;-†०जिन् ऋ९,६६,१०; काठ ४,१; को २,७;४०४‡[m]; जै ३,१,९;३१,२४‡[m]; ५३,६; -०जिन् ऋ १, १६३,५;८,५२, ४; ९, ८०, २; १०,५६, २[n]; खि ३, ४,४; ४, ९, १; मा ९, ८; ९[m]; ११, १२;१९; २१; २३,१५;२९, ३;१६†; का १०, २, ५; ६[o]; १२, २,१; ८;१०; २५, ४, ४; ३१, १, ३;३, ५†; तै १, ४, २, १; ४, १, २,१;३; ४; ६, ७, २†; ५, १, २,१;६; ११, १; ६, ४, ५, ३; ७, ५, १९, १[२]; २; मै १, ६, २[१]; २, ७, २[१]; मै ३,१२, २१; १६,२; काठ १, १०; ७, १२[१]; १६, १; २[१]; १९, २;३; ४०, ६†; ४५, १५[१]; ४६, २; क १, १०; ६, ३[१]; २९, ८; ३०, १; शौ ४, ३८, ६;७; ६,९२,१; २; ३†; १३, १,१; पै ५, १७, २; १६, ५०, ५[p]; १८, १५, १; १९,

३४, १०; ११;[१३†]; -जिनः ऋ १, ११,२; २३,१९[q]; ३४, ९; ८६, ३; ११७, ६; १६२,१; ८; १८; २, २,११;५, ३; २४, १०;३, २७,३;५३, ५;६;४,६, ५;३९,६;५,६, १; ७;६, १२, ६;४७, २२;७५,६; ७,३२,२३; ३६, ७; ३८, ७[r]; ४१,६; ५६, १५; ६३,३; ८, ३,२;४, २०; २०, १६; ९,६,२;१४, ७;२१, ७; २२, १;६२, २;६४,४;६५, ९;१०, ६४, ६[r]; ६६, १०; खि ४,११, ६; ५,२२,१३; †मा ९, ६[o]; १६; १७; १५, ४१; २१; १०; २३, ३२;३०§; २५,२४, ३१; ४१; २७, ३६; २९, ४३; ३४,६§[s]; ३९; †का १०,२,३[o], ३, ९; १०; १६, ५, २३; २३, १, १०; ११; २५, ६, १२; ७, ५§;२७, १२,१;८; २९, ५,५; ३१, २,१०; †तै १, ५, ११,४; ८,२[१]; ४,६, ६, २; ८, १; ३; ९,२;५, १, ११, १§; ७, ४,

*) पाभे. पृ१३२९ e द्र.। b) पाभे. पृ २८१३ f द्र.।
c) ? वाजयन्निहु<>*वाजयन्त इहु इति छन्दोदूषणः सन्नपि वा. आकाङ्क्षितः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. एव)। सपा. पै ४,२८,४ वाजयन्तम् इति पाभे.।
d) तु. सस्थ. टि. अभिं। e) पाभे. पृ २८१४ j द्र.।
f) *=शब्दं कुर्वाणाः (तु. सस्थ. टि. वृष-पाणि-)।
g) पाभे. c द्र.।
h) नाप. (*ज्वाला-)। (√भ्रज्>) *भ्रर्ज-> ब्राज- इतीह द्र.। i) तुमर्थीयः अर्थ्यैः प्र.।
j) वाज-> √वाजि + शतुरर्थे अन्तप् प्र. उसं. (पाउ ३,११७ [वैतु. अन्ये २वाजयत्->प्र३ इति?])। 'भर्गं धियं पुरंधिं वाजयन्तः (सविता) नः अव्यात्' इति वा.।
k) विप. (वाजवत्-), नाप. (अश्व- [निघ १,१४])। <(√*वज् 'वेगे'>) वाज- इति SEY [१०८ (वैतु. या [२,२८] प्रमृ. <वाज- [=वेजन-<√विज्

'चलने'] इति ?)]।
l) नाप. (आजिन्- [हिरण्य-])। <(*भ्राज->) वाज-। सस्थ. ? उच्चैः>(√उच्छ् 'विवासे'> भावे) उच्छ-> -च्छैः इति शोधः।
m) पाभे. पृ २६४२ b द्र.। n) वैतु. सा. व्यप. इति?।
o) =सपा. सहृत् मारा ५, १,४,१०[१]। शौ ६,९२,२ अर्वन् इति पाभे.।
p) वा. ?। सपा. शौ ६,११८,२ याचम् इति पाभे.।
q) सपा. वाजिनः (माश ५,१,४,६ च)<>याजिनः (मै. पपा. °जि°) इति पाभे.। r) नाप. (*देव-)। <√*याज् [=√भ्राज्] इति (तु.सा.)।
s) वाजिनः इव इति पाठः? °नोऽव° =°नः अव (निर्णयते) इति शोधः वा. चेति कृत्वा यनि. पाठः लैपि. (=S°>इ°) च तदनुपाती °नो इ°> °न इ° इति प्राक्तनः शोधाभासश्च द्र.।

१९,४; †मै १, ५,१; १०,८¶;
९[४];¶[४];S; ११, १S; २[२]; ७S;
२,१३, ७; ९; ३, १२, २१S;
१६, १[२];३; ४, ११,१; २; काठ
६, ९†; १३, १४[२];†[२];१४,१[a];
७[a]; ३६¶,२;४[४];S; †३९,१२;
१४;४०, १४†; †४६, १; ४[२];
५; ५०,५; क ४, ८†; †कौ १,
३५८; ४२५; ४३५S; ४८२;
२, ३१; १७८; १८१; ३८४;
७७२; ८५४S,१०८७; †जै १,
३७,७;४१,७;४२,९S; ५०,६;
३,४, २;१६, १६;१७, २;३१,
४; ४, १, ९; शौ १, ४, ४†[b];
३,१६, ६†[b]; ६,७२,३; १९,२,
४†[b]; †२०, १२१, २; १३७,
३; पै ४, ३१, ६†; ६, १०,७;
८,८,१०†[b];११,७,१२; १४,१,
१२; १५,१०,६†; २१,४; १९,
२७, १५; –०जिनः मा ९, ९[a];
१३; १९[a]; का १०, २, ७[a];
३, ६; १३[a]; तै १, ७, ८, १;
४[a]; –†०जिनः ऋ ४,३७,४;
७, ३८, ८; मा ९, १८; २१,
११; का १०, ३, ११; २३,१,
१२; तै १,७, ७, २‡[b]; ८, २;
४,७, १२,१; मै १, ११, १‡[b];
२[१];S; काठ १३,१४[१];†; ‡[b];
–जिनम् ऋ १, ४,[८; १७६,
५]; ९;६४, ६;१०६, ४; ११७,
९; १२९, १; [२; १३५,५];
२; १३०, ६; १६२, १२; २,
१३, ५; ३२,३; ३४, ७; ३,२,
१४; ४,३८, २;५, १,७; ६,३;
६,५५, ४; ७,७, १;९५, ३;८,
२,३८; १६, ३; २४, २२;४३,
२०; २५; ४६, १५; ६१, १२;
८४,[(५, ३५,७) ८]; ९३,[(४,
३७, ५)३४]; ९, ६,५; १७,७;
२६,१;५३, [४;६३, १७];६२,
[१८; १०, १८८, १]; ६५,११;
८७, १;८९, ४;१०६, ११;१०,
३९, १०; ८७, १; १२२, ४;८;
१४१, ५; १४३, २; १४७, ३;
१७८,१; मा १,२९; ९, २७†;
१३,४८; २५, ३५†; २९, १[c];
का १, १०,१; १०,५, ७†;१४,
५,२; २७, १३,४†; ३१,१,१;
तै १, १,१०, १[d]; २,१४, ६†;
६,४,४[e];७,४,६[e];१०,३†; २,
३,३,४; †३,१, ११,७;५,११,
५; ४,२, १०,२; ६,९, १†;५,
१, ११,१[e]; मै १, ११, ४†;२,
७,१७; ३,१६, १†;२[e]; ४, ९,
१०;१०,३†; काठ १,१०; १४,
२†; १५,१२†; १६, १७; ३६,
४; ५†; ३९, १३†; ४६,२[c];
क १. १०; २५, ८; २९, २†;
†कौ १, १९९; ३३२; ५२३;
२, २७; १५४; २९१; १०६७;
१०८८; †जै १, २१, ६; ३५,
१;५४, १; ३, ३, ६; १५, २;
२४,७; ४, ७, ४;१९, १०;२२,
७; शौ ३, २०, ७†; ७, ८५,
२,९०, १†; ८, ३,१†; १०,६,
११; १३, २,७; †२०, ४४,३;
६६, १; ६८, ८;९; पै ३, ३४,
५†; ४, २८, ४†; १६, ६,१†;
१८, २१, १; –†जिना ऋ १,
१६२, ३; २, २४, १२; ३,५३,
२३; ६,१६, ४८; ६७, ४; ७,
१०४, ६;१०, ९३,८; मा २५,
२६; का २७, १२, ३; तै ४,६,
८,१; ३, १६, १; ४६, ४; शौ
४,४, २S; ८, ४, ६; ११, २,
७S[f]; पै १६, ९, ६; १०४,
७S[f]; –०जिना ऋ ८, ३५, २;
–जिनाम् ऋ १०, १०३, १०;
मा १७, ४२†; २४, ३९[g];का
३,९, १; १८, ४,१०†; २६,८,
४[g]; तै ४,६, ४,४†; मै १,१०,
१[२]; ११, ७¶; ३. १४, २०[g];
काठ १४,७¶; कौ २,१२०८†;
पै १, ५६,२; ४, ५, ३[h]; १३,
१४,२; –†जिनि ऋ ९,९४, १;
तै ७,१,२०,१; मै ४,९,१०S[i];
काठ ४१,११;कौ १,५३९; जै १,
५५,८;–जिने तै २,३,३,४¶; पै
१४,२,११[i];–जिनौ ऋ ५,३६,
६;८,२५,२४; मै१,११,३[!(ग)];
७[२!(ग)]; काठ १४, १[a]; ७[a];
–†जिभिः ऋ ३,१०, १८;६०,
७; ६,१६,४; ९, ६४,१५; काठ

---

[a]) पा. वाजिनः <> वाजिनः (माश ५. १,४, १५;५,२७ काश्री १४, ३,१० आपश्री १८, ४,१४ प्रमृ.

[b]) <>वाजिनौ (काश्री ३,१,१,४२ च)<> ?वाजिनौ इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ २८१५ *q* द्र. ।

[d]) पृ. मा [मै ५,१, ११, १]; वेट्ट. उ. म. Ori. R. =?पूर्णिम- इति ? ।

[e]) =पा. बौश्री १, १२:४ प्रमृ. । आपश्री २, ४,८ प्रमृ. ?वाजि इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ २८०९ *h* द्र. ।

[g]) पाभे. पृ २४८८ *p* द्र. ।

[h]) पा. ते ५,५,१७,१ काठ ४७,७ मिनीवास्यै इति पाभे. ।

[i]) पा. शौ ४,४,२ वाजिना इति पाभे. ।

[j]) वाजिन् । अधु । म° इति पपा. ? ।

[k]) –०जिनौ (गंड़) इति शोधः (द्र. मा ९, ९; ११ प्रमृ.) ।

८,१७; १७,१८; कौ २, ११३; जै ३, १७, १४; शौ १९, २७, १ऽ; ऽपै १०,७,१; १६, ५०, ५[a]; –जी ऋ १, ६६,२; ६९, ३;७४, ८;११६, ६;१२३,[७; ८, ३२, १८]; १६२, २१;२२; १६३,१२;१७५, १;२, १०,१; २४, १३;४३, २; ३, २७, ८; २९, ६; ७;३८, १;४, ३,१२; ११,४; १५,१; ३६, ६;३८,७; [१०(१०, १७८, ३)]; ४०, ४; ५८, ७; ५, १, ४; ३०, १४; ५६,७; ६,२, २;८; ७, ३; २४, २; २६, २; ७, १, १४;४, ८; ३२, १४; ३४, १[b]; ३७, ६; ४४, ४; ७०, १; ९०, २; ८, ९३,[(४, ३७, ५)३४]; ९, ७, [४; (६२, २३) ७४, १]; १५, ५; २८, १; ३६, १; ३७, ३; ४५, [(८, १०२, ९)४]; ६४, २९; ७४, ८; ८६, ११; ८७, ४; ९३,१; ९६, ९; १५; ९७, १०; ४५; १००, ४; १०७, ५; १०९, ६; १०; १७; १९; १०, ३१,११; ३४,४; ५६, ३;१०३, ५; खि ४, ९, १; ४; मा ९, १४†; ११, १८; २२; ४४;४६; †१७, ३७; ९५; २२,१९; २३, २०[c]; २५,४४; ४५;२९, १;२; २३†; का ३, ९, २[२]; १०, ३, ७†; १२,२, ७;११; ४, ७; ९; १८, ४, ५†; १९, १,८†; २४, ६,१; २५, ५, ३[c]; ३१, १,१; २;३,१२†; तै १,५, ११, ४†; ७,४, ६¶;६, ७¶; ८, १;३†; ३,२, ९, ६¶; ४, १,२, ३;४; ४,२;३; †६, ४, २; ७, ५;९, ४[२];५, १, ३, ६; ५, ६[२]; ११, १[२]¶; ५,१०, ७[२]; ७, २४, १; ७,१, १२,१; ५,१९, १[१]; २५, २¶; मै १,११, २; २, ७, २[२]; ४[२]; १०, ४†;३, १,४; १२,४; १६, २[२]; ४, १२, ५; १३, ४†; १४, २†; काठ ४, १६†; १३, १४†; १६, २[२]; ४[२]; २१†; १८,५†; १९, ३;५; ३८,१२†; ४०, ७†; ४१, ३; ४५, १५[१]; १६;४६,२[२];३†;५†[२]; क २८, ५†; ३०,१; ३; †कौ १,११९; २८०; ४३०; ४९०; ५३१; ५३८;५४०; २,५; २६; ३६९; ३८२; ४८१; ५१०‡[d]; ५११; ५९३; ६२०; ६३०; ६४४; ६८२; ७६८; ७८२; ८२८; १०३२; ११९३ऽ; १२०३; †जै १,२१, ६; २९, ६;४२,४; ५१, ४; ५४,७; ५५,६; ७; ३, १,७; ३, ५; ३०, १२; ३१,२; ३६, ६; ४०, ६‡[d]; ७; ४८,९; ५०, ७; ५१, ८; ५३, २; ५६, १०;४, २६, ९; २७,७; शौ ५, २९,१०; ८, ५,२;९,२,७;१९, १३,५†; २०,६७,१†; पै ७,४, ५†; ८, १३, ७†; १३, ९, ९; १६,२७,२;७६,६;२०,१८,३†.

वाजिनी- -०नि ऋ ३, ६१, १; ६, ६१,६; तै १, ७, ८, १; काठ १, १०[२]; क १,१०[२]; शौ १९, ४७,४; पै ६,२०,४; –नी ऋ ३, ६, १; मै ४, १४, ३†; जै २,२, ६; –नीः शौ १,४,४; –नीम् मा १, २९; का १, १०, १; काठ १, १०[१]; क १, १०[२]; पै ६,१०,७.

वाजिनी-वत्- -वतः खिसा ३,७[e]; शौ ८,८,६[f]; १०, ४,७; पै १६,१५,७; –वते शौ १८, ३, ५४; –वतोः ऋ १, १२०,१०; –०वन् शौ ४, ३८, ६; ७; –वान् ऋ १, १२२, ८; ५,३६,६; ७, ६९,१; मै ४,१४, १०†; १२; शौ ४,३८,५[२].

वाजिनीवती- -०ति मै ४,१२,६;–†०ति ऋ १,४८, ६; १६; ९२,[१३; ४, ५५,९; (९,७४,५)]; १५,२, ४१, १८; ६,६१, ३;८, २४;२८; मा ३४, ३३; का ३३, २,२; तै १,७,८, १ऽ; कौ २, १०८१; १०८३; ऽपै ८,१२,६; १८,४;९, ६,१; २०,२७, १; –†ती ऋ १, ३, [१०; ६,६१, ४]; ७, ७५, ५; ९६, ३; १०, ७५, ८; मा २०,

[a]) वा. ? । पाभे. पृ २७३४ *d* द्र. ।

[b]) =सपा. तैआ ४, १७,१ ता १, २,९; ६, ६,१६ । मै ४,९,१४ वाणीः इति पाभे. । विप. [गतिमत्- (रथ-) < √ *वज् = √वञ्च् 'गतौ' (तु. टि. √वच् > भवाचि [ऋ १०,५४,६])] ।

[c]) सपा. माश १३,२,८,५ काश्रौ २०,६,१६ च । मै ३, १२,२० वामुष इति, तै ७, ४,१९,१ काठ ४४, ८ वाम् इति च पाभे. ।

[d]) सपा. ऋ ९, १०९, १६ सुवानः इति पाभे. ।

[e]) =सपा. आश्रौ ६, १४,६ । शौ ७,१८,२ विश्वराधसः इति, मै ४,१२,६ शांश्रौ ९,२८,३ प्रमृ. सत्यधर्मणः इति, तै ३,३,११, ३ आपमं २,११,३ सत्यराधसः इति, मा २२,११ सत्यराधसम् इति च पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ २६७३ *g* द्र. ।

८४; का २२, ८, ५; तै १, ८, २२,१; मै ४, १०, १; काठ ४, १६; कौ १,१८९; जै १,२०,५

†वाजिनी-वसु[a]– -सुः ऋ १०, ९६, ८; शौ २०, ३१, ३; –०सू ऋ १, ३,५[b]; २,३७,५; ५, ७४, ६;७; ७५,३; ७८, ३; ८, ५, ३; १२; [२०; ३०]; ८, १०;९, ४;१०, ५; २२,७, [१४ (६०, ८)]; १८; २६, ३; ८५, ३; १०१, ८; १०, ४०, १२; कौ २,१०९५; शौ १४, २, ५; २०, १३९, ४; पै १८, ७, ५; –०सो ऋ ३, ४२, ५; शौ २०, २४,५.

वाजिनेय[c]– -यः ऋ ६,२६,२.

वाजिन्-तम– -मम् ऋ ४, ३७, [५ (८, ९३, ३४)]; –माय ऋ १०,११५,६.

१वाजिन्[d]– -नाः मा २४, ७; का २६, २, २; मै ३, १३, ८.

२वाजिन(वप्रा.)[e]– -नम् मा १३, २९; १९, २१; २३; २५, ७[f]; का १४,४,२; २१,२,१०; १२; २७,७,१[f]; तै २, ३, ३, ४[3]¶; ४,२,९, ६; मै १, १०, १[f]; २, ७,१७; ४, ५, ४[3]¶; काठ १६, १६; ३४, ११; पै १४,१, १७; –नस्य का ३, ९, २; पै १९, ४६,१५; –†ना ऋ ३,२०, २; तै २,४, ११, २; ३,२, ११,१; मै २, ४, ४; ४, १२, ५; काठ ९, १९; १२, ४; –†नानि ऋ १०, १०३, १०; मा १७, ४२; का १८,४,१०; तै ४,६, ४,४; कौ २,१२०८; शौ ३,१९,६‡[g]; १२,३,२$; पै १, ५६,२; १७, ३६, २$; –नाय ऋ १०, ७१, १०; खि ५, ७, ४, १८; काठ ३८, १३; –नेन,>ना ऋ १०, ५६, ३; मै ३, १५, ९[f]; –नेषु ऋ १०, ७१, ५; मा १३, ४८; का १४, ५,२; तै ४,२, १०,२; मै २, ७, १७; काठ १६, १७; क २५,८.

वाजे(ज-इ)ध्या[h]– -ध्यायै मा १, २९[f]; का १, १०, १[f].

वाजस्[i]– >वाजस-व(त् >)ती– -तीः[j] पै १४,१,६.

?वा ज स्य ते स्ते भेजोर्[k] पै१३,५,५

वाजिन्– वाज– द्र.

√वाञ्छ्, वाञ्छन्ति पै १०, ३, ७; †वाञ्छन्तु ऋ १०, १७३, १; मा १२, ११; का १३, १, ११; तै ४,२,१,४; ५,२,१,४; मै २, ७, ८; काठ १६, ८; १९, ११; ३५,७; ३७,९; क ३१, १;४८, ९; शौ ४,८,४†[l]; ६, ८७,१[m]; पै ४,२७, ५[l]; १०, २, ६$; वाञ्छ शौ ६, ९, १[3]; पै २, ३३,२[3];९०,२[3]; वाञ्छः पै २०, २३,४.

वाट्[n] मा २,१८[o]; २०; १८,३८-४३; ३८,६[p]; का २,४, ६[o]; ५, १; २०,२,१६; ३८, १,६[p].

१वाण(वप्रा.)[q]– -णः ऋ ८,२०,८; तै ७,५, ९, २¶; काठ ३४, ५¶; –†णम् ऋ १,८५, १०;४,२४, ९; ९,९७, ८; कौ २, ४६७; जै ३,३५,२; –णस्य ऋ ९,५०,१[r]; १०, ३२, ४; कौ २, ५५५[r]; जै ३,४४,१[r].

२वाण– > वाणी (वप्रा.)[s]– -णी ऋ १, ८८, ६; ११९, ५; ६, ६३, ६; ७, ३१, ८;

[a]) विप.। वस.। [b]) वैतु. स्क. सा. उस. इति ?।

[c]) व्यप. (ऋषि-)। अपत्यार्थीयः ढक् प्र. इति कृत्वा PW. GW. GRV. प्रमृ. <वाजिन्– इति, वें. सा. < वाजिनी– इति च।

[d]) विप. (वाज-युक्त- [पशु-])। मत्वर्थे इनच् प्र. उसं. (पा ५,२,११५ [तु. Gri.; वैतु. उ. म. PW. प्रमृ.< वाजिन्– इति ?])।

[e]) नाप. (वीर्य-,तेजस्-), विप., नाप. (आमिक्षा-जल-, संग्राम- प्रमृ.)। मत्वर्थे इनच् प्र. उसं. [पा ५, २,११५ (तु. GW. प्रमृ., [अंतः] या [१,२०]<वाज्- इति; वैतु. [एतं] सा प्रमृ.<वाज्–+इन– इति)]।

[f]) सपा. ॰नम् <>॰नेन इति पाभे.।

[g]) सपा. ऋ १०,१०३,१० आयुधानि इति पाभे.।

[h]) पाभे. पृ २८१२ k द्र.। [i]) =वाज–।

[j]) सपा. वाजस्वतीः<>ऊर्जस्वतीः[परि.]इति पाभे.।

[k]) वाचस्पते ! ते भोजः इति त्रि-पदः शोधः?।

[l]) सपा. पै ४,२,५ आयान्ति इति पाभे.।

[m]) सपा. पै १९,६,५ आयन्तु इति पाभे.।

[n]) तु. टि. वट्।

[o]) =सपा. ऐब्रा ५,२२[3] माश १, ८,३, २५ आश्रौ ८, १३,१ शुअ १,१३३। माश्रौ ४,५,६ वषट् इति पाभे.।

[p]) =सपा. माश १४,२,१,२०। तैआ ४,८,४;५,७,६ वट् इति, मै ४,९,७ वेट् इति च पाभे.।

[q]) नाप. (वाच्– [तु. निघ १,११], स्तोत्र- प्रमृ.)। <√वण् 'शब्दे'। [r]) =१वाण–।

[s]) नाप. स्त्री. (वाच्- [तु. निघ १, ११], १अप्-

-णीः ऋ १,७,१;१६४,२४;३,१,६;७,१; ३०,१०;५,८६,१;६,३४,३; ७,३१,[१२; ८,१२,२३]; ८, ९, १९; ५९, ३; ९,९०, २; १०३, ३; १०४, ४;१०, १२३, ३; खि १, ६, ३;तै १,६,१२,२;मै २,६,११§ª;१३,६; ४,९,१४!‡ᵇ; काठ ८,१६;१५,७§ª;३९,१२; कौ १,११८;५२८;५७५;५७७; २,१४६;७५८;११४५; जै १,२१,५,५४,१०;५८,१०;१२;३,१४,७;४,२९,९; शौ ९,१५,२;२०,३८,४; ४७,४;७०,७;१४२,४; पै १६, ६८,२; -णीभिः ऋ ८,९,९; शौ २०,१४०,४; -णीम् ऋ २, ११, ८; -णीषु ऋ ९,८२,४.

वाणीची^c- -ची ऋ ५, ७५,४.

वाणिज्- वणिज्- द्र.

वाण्ड^d- -ण्डस पै ८, ७, २.

१वात- √वा द्र.

?२वात^e- -तः पै १, ९३, ४.

वातका^f- -०के पै १, ८६,६.

वात-गोप- प्रमृ. √वा द्र.

¶वात-पा^g- -पाः^h काठ २३, १; क ३५, ७.

वात-पान^i- -नम्^h तै ६,१,१,३¶.

वात-प्रमी- प्रमृ. √वा द्र.

वात-मायस्^j- -याः शौ१३,२,४२^k.

?वातमेजयान्^l पै १७,१५,१०.

वात-योनि-, १वात-रंहस्- √वा द्र.

२वात-रंहस्^m- -हाः पै १८,२५,२^k.

वात-रोह- √वा द्र.

वातवे √वे द्र.

वातस्वन^n- -[नम् ऋ ८,१०२,५; तै ३,१,११,८; मै ४,११, २; काठ ४०,१४.

वातस्वनस्^o- -नसः ऋ ७, ५६,३.

वात-होम- प्रमृ. √वा द्र.

वातापि(वप्रा.)^p- -पयः^q मै १,९,१^r; क ८ ११^r; -विभ्यः^r तै ३, ५,

मृ.)। *वाणमयी-> यनि. (वैतु. या [६, २] प्रमृ. <√वद् इति, उदक-पर्यायः सत् <√वह् इति च, [तु. SEY ११७,१२१)।

a) पाभे. पृ ७५१ y द्र.।

b) शोधः पृ २६३० c द्र.।

c) नाप. (वाणी- [तु. निघ १,११])। *वाण-व्यक्षी-> -वाण-मीची-> यनि. (वैतु. = वाद्य-विशेष- इति कृत्वा दे. PW. GW. प्रमृ. वाणी- + √अच् इति?)।

d) नाप. (सर्प-भेद-)।

e) विप. (अर्थः? [कुष्ठ-])।

f) नाप. (वर्तिका-?)। वर्तका- > यनि.।

g) नाप. (*प्रतितन्त्राऽऽख्य- तन्तुसंघात- [तु. सस्थ. तन्त्राधान-नीविप्रमृतयो वस्त्रीयतत्तदेकदेशतया प्रसिद्धाः])। (√वे 'तन्तुसंताने'>) *वयत-वा->यनि.। 'प्रक्रियमाणस्य वाससोऽयं नाम भागो वायुदेवत्यः' इति भा.।

h) सपा. वातपाः <> वातपानम् इति पाभे.।

i) नाप. उप. <(√वे>) *वान- इति (वैतु. भा. सा. K. वात- इति पूप., [√पै 'शोषणे' >] पान- इति उप. चेति?)।

j) विप. (*प्रदीप्त-ज्योतिस्- [रोहित- = सूर्य-])। बस. पूप. <√वा (=*√भा) 'दीप्तौ', उप. च भाप. सत् <√मा (=*√भा) 'दीप्तौ' (वैतु. LR. उप. यनि. अपि सत् माया-पर्याय इति, पपा. प्रमृ. वातम्-आयस- इतीव कृत्वा उप. < √इ 'गतौ' इति, Henry च वातम् आपः इति द्वि-पदः शोधः स्यादिति च?)।

k) सपा. वातमायाः <> वातरंहाः इति पाभे.।

l) शोधः पृ २६६१ p द्र.।

m) विप. उप. <√रंह् (=√*रंह्=√रम्ह्) 'दीप्तौ'।

n) विप. (*स्तोत्रप्रयोजक- [अग्नि-देव-])। (√वृध् '*स्तुतौ'>) *वृर्धस- > *वृर्धस्मन- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. वात-स्वन- इति?)।

o) विप. (*शब्दकृत- [मरुत्-])। (√वृध् '*शब्दे'>) *वृर्धस्मन- (शब्द-) > *वृर्धस्मनास- > यनि. इति कृत्वा °नासः इति शोधश्च द्र. (तु. L [५४६])। यनि. = वात-स्वनस्- इति कृत्वा पूप. वात- इति, उप. च <√स्वन् 'शब्दे' इति चाभिप्रयन्तः पपा. प्रमृ.?। सस्थ. इवेन- इत्यपि मरुतां विप. इति च।

p) विप. (उत्सिक्त- [सोम-])। (√वृध् 'दीप्तिवृद्ध्योः'> भावे) *वृर्धर- > तद्वदर्थे *वृर्धर्-भृत- > वृर्धाभृत- > *वाताभि-> यनि. (वैतु. मै. पपा. अनु = वात-आपि- इति कृत्वा बस. उप. <आ√प्यै इति वें. सा. PW. प्रमृ.; उस. उप. < √आप् इति मा. [पक्षे] सा. च?)। मै. पपा. अवग्रहो नान्यत्र।

q) सपा. वातापयः <> ?वातापे (शांश्रौ २७,४ शाश्रौ १०,१७,६ च) <> तैआ ३,३,१ ?वातापेः इति पाभे. [यत्रोभौ शोध्यौ भवतः]।

r) विप. (वात-बन्धु- [देव-])। षस.। वात- इति पूप. आपि- इति च उप. (तु. [मै.] पपा.; वैतु. BRV [१,

८,१; मैं १,३,३५; काठ २९,५; क ४५, ६; –०पे ऋ १, १८७, [८-१०]; काठ ९, ८[१?a]; ४०, ८[१]†; पै ६,१६,८-१०.

†वाता(त-आ)प्य[b]- -प्यम् ऋ १, १२१,८; ९, ९३,५[c]; १०,२६, २; –प्याय[d] ऋ १०, १०५, १; कौ १,२२८; जै १,२४,८.

वाती-कार- प्रमृ. √वा द्र.

‡ ?वातीत्[e] पै १८,८,७.

?वातीवदशी पै २०,५९,२.

वातोपजूत- प्रमृ., वात्य- √वा द्र.

वात्सप्र-, वात्सबन्ध- वत्स- द्र.

वाद- √वद् द्र.

वाधुर्य- वधुर- द्र.

वाधूय- √वधू द्र.

वाध्र्यश्व- *वध्रीय- द्र.

?वानयतु[f] पै २०, २३,५.

वानस्पत्य- √वन् द्र.

?वान्तस्य[g] पै ५,२०,२.

?वान्य था उचो मा दयिष्णवः पै १,२९,३.

वापी[h]->वापी-कूप-तडाग- -गानाम् खि ७, १, २; ४, १.

?वापीनाम्[i] शौ १९,२४,६.

वापुष- १वपुस्- द्र.

?वाप्यासि[j] शौ १९, ३८, २; पै १९, २४,३.

वाम् युष्मद्- द्र.

वाम,मा[k]- -मम्[l] ऋ १, ३३, ३; १२४,[१२; ६, ६४,६]; १४१, १२;१९०,५; ३, ६१,६; ४, ५, १३;३०, २४[१]; ५, ६०, ७; ६, १९,१०; ५३,२;७१,४; ६[२]; ७, २७,४; ७१, २;७८,१; ८,२७, २१; ८३, [(१८, २१)४]; ४[२]; १०, ७, ४; ४०, १०; ४२, ८; ५६, २; ६३,१६; १२२,१; १२४, ६; १८०, ३; खिसा ३, २; मा ४,५[m]; ८,५; ६[१]†; का ४, २, ३[m]; ८, २,१; ३,१[१]†; तै १, ४, २३, १[१]†; ¶५,१,१; २, ३[१]; ६, १२, ४†; २, २, १२, २[१]†; ३. २, ८, ४[२]; ३, ११, ५; ¶५, ३,८, १[२]; ५, ३, ३[४]; मै १,२, २[m]; ¶३,२, ६[१]; ३, २[४]; ८, ३; ४, १२, २[१]†; ६; १४, ६†; ¶काठ ८, १६†; २०, ६[२]; २१, ४[४]; २५, २, ६; २९, १८; ¶क ३१, ८[१]; १९[४]; क ३८, ५; ३९,३; शौ ४,२२, ४;६,९२,३; ७, ८९,२†; १४, १, ४६†; २,९; २०, ८९,८†; पै १, ७७,१; ३, २१, ४; १५, २०, ३‡[n]; १८, ५,३†;७,१०; १९, ३४, १३; –मम्ऽमम् ऋ ४, ३०, २४; १०, ७६, ८; –†मया ऋ ८, ९, ७; शौ २०, १४०, २; –मस्य ऋ १, १६४, १; ७; २, ३८, १०; ६,१३,२; १९, ५; ४८, २०; ७१, ६; ८, १, ३१;२७, ११; ८३,५; १०, १४०, ५; खि ५, ७, १, १; †मा ८,६; १२, ११०; †का ८, ३,१; १३. ७, ९; ते १,४,२३, १†; २, २, १२, २†; ६,९,८; †मै २, ७,१४; ४,१०,१; ११, २; १३, २; ९८[o]; १४, ६; काठ १५,१३; १६, १४†; २१, १३†; २५, ६¶; क २५, ५†; ३९, ३†; कौ २, ११७०†; शौ ४, २५, ६; †९, १४, १; ५; पै ३, २६,२[p]; ४,३४,४;†१६ ६६,१;७; –†मा ऋ १,४०,६; ६,१, ९; ७,१८,१; मै ४, ११,

१७१] K. पस. इतीव?)।

[a]) पाभे. पृ २८११ q द्र.।

[b]) विप. (धृढ़तायुक्त- [सोम-, रयि-, महित्व-])। (√धृध् 'धृद्धौ' > कर्तरि) *वर्धर्- + भव्य- (भाव-) > षस. *वर्धर्-भव्य- > यनि. (तु. नान्तरीयपूर्वं येन तात्पर्याऽभेदः द्र.; वैतु. BEY [१७२] मतान्तरसंग्रहः?)।

[c]) 'हे सोम, पुनानः (पूयमानः [मन्]) नः (अस्मान्) उप [श्य.] मृळन्तं वाताप्यं विश्वश्चन्द्रं रयिं मास्व ("पवस्व)' इति वा.। ?मास्व > पवस्व इति शोधः द्र.।

[d]) विप.(इन्द्र-), यद्वा वर्पाम्नेऽर्थे नाप. द्र. (तु. पृ ६०७ c; वेतु. वें. सा. उदकार्थे नाप. इति [तु. या ६,२८]?)।

[e]) सपा. ऋ ३,३३,१३ शौ १४,२,१६ वः इति पाभे.।

[f]) (वि >) म (आ√नी >) आनयतु इति द्वि-पदः शोधः।

[g]) वातस्य इति शोधः।

[h]) नाप. (कूप-भेद-)। वार्- (जल-) + (√भृ 'प्रजने' >) *भ्री- > उस. *वार्-भ्री- > यनि.।

[i]) पाभे. शोधश्च यक. पृ ६६२ c, १२४५ c द्र.।

[j]) वाऽप्यस्ति (= वा, अपि, अस्ति) इति शोधः।

[k]) विप. (प्रशस्य- [निघ ३,८]), नाप. (काम्य-वस्तु-)। < √वृप् '*प्रशंसाकामयोः' (वैतु. < √वन् इति या [४,२६;६,३१] प्रमृ., < √वा इति पाउ [१,१४०]?)।

[l]) क्वचित् वा. क्रिवि.।

[m]) वामं प्रयति > सपा. तै १, २,१,२ सुन्यधर्मागः इति पाभे.।

[n]) सपा. ऋ २.३३,४ विभे.।

[o]) मै. पगा. वाम् अस्य इति?।

[p]) पगा. वामस्य <> वामेन इति पाभे.।

६; काठ १८, २०; पै १९, ३६, १$; -मानि ऋ ५, ८२, [६; ८, २२, १८; १०३, ५]; मै १, २, ७; ३, ८, २; काठ २, ८; क २, २; पै १२, ७, १३; -मे ऋ १०, २०, ८; -मेन ऋ १, ४८, १; शौ ७,६२,२[a]; पै १, ७१, ३१[b]; १७, २८, ६.

१वामी[c]- -मी ऋ ६, ४८,२०; १०, ६९, १; मै १, ३,१[d]; ४, ५, ४[d]; काठ ३, ९[2d]; क २, १६[2d]; -मीः ऋ ३, ५३, १; खि ५,७,४,८; काठ २३,११†; कौ १,३३८†; जै १,३५,७†.

†वाम्-जा(त >) ता[e]- -ता. ऋ १०, १४०, ३; मा १२, १०८; का १३, ७, ७; तै ४, २,७,३; मै २, ७, १४; काठ १६, १४; क २५,५; कौ २,११६९.

१वाम्-देव[f]- -०व शौ १८,३,१६; ¶मै २,१,११; ३,२, ६; ¶काठ १०, ५[2]; ३२, २; शौ १८, ३, १५; -वस्य ऋ ४, १६, १८; ¶मै २, १,११; ३,२,६; ¶काठ १०, ५; २०,५; क ३१,७¶.

२वामदेव[g]- -वस्य काठ ५,२[h].

वामदेव-रथु[i]- -थस्य मै २, १, ११¶.

वामदेव्यु[j]- -व्यम् मा १२, ४; का १३, १, ५; तै २, ६,७,२[2]; ३, ५, १०, ३[2]¶; ४, १, १०, ५; ६, ६, १०, २¶; मै १, ६, ७[2]¶; २, ७, ८; ३, ३, ५[2]¶; ४, २, २¶; ९,११; ¶काठ ६, ७; १६, ८$; २१,५[2]; २९,६[2]; ¶क ४, ६; ३१,२०[2]; ४५,७[2]; शौ ४, ३४, १; ८, ११,६;१०; १५, २, १०; ३, ५; ४, ५; ६; पै २, ४९, ३; ६, २२,१; १४, ३,१२; १६,१३३, १०, ११[k]; -व्यस्य तै २, ५, ८, १¶; काठ ३२, २[h]; शौ १५, २, १२; -व्याय शौ १५, २, ११; -व्ये मै १, ११, ५¶; काठ ७, १४; १४, ५¶; क ६, ३; -व्येन तै ३, ५, ३, २; मै ४, २, २[2]¶; काठ ३५, १५¶; शौ ८, ११, ८[k]; पै १७,२८,६?[l].

वाम्-नीति[m]- -तिः ऋ ६,४७,७.

†वाम-भाज्- -भाजः ऋ ३, ५५, २२; ६,७१, ६; मा ८, ६; का ८, ३, १; तै १, ४, २२,१; २, २,१२,२; मै ४,१२,२.

¶वाम-भृत्[n]- -भृत् मै ३, २, ६; काठ २०, ६; क ३१,८; -भृतः तै ५, ५, ३, ३; मै ३, २, ६; -भृतम्,-भृता तै ५,५,३,३.

¶वामभृत्-त्व- -त्वम् तै ५,५, ३, ३; मै ३, २, ६.

वाम-मोष[o]- -षः तै ६,२,४,२.

वाम-सू[p]- -सुवाम्[q] पै २०, १८, १०?.

२वामी[r]- -मीः तै २,५, ६, २; ३; मै १,३,१.

वामन[s]- -नः मा २४,१; ७; का २६, १, ३; २, २; ¶तै १,८, १,१; ८,१; १७,१; २,१,५,२; ८,२; ५, ६, १४, १$; मै २, ६, १; ४¶; १३; ३, १३, २; ८; ४, ३, १[2]¶; काठ १५, १; ३¶; ४९, ४; -नम् मा ३०, १०; का ३४, २, २; ¶तै २, १, ३,

---

a) पाभे. वामस्य पै ३,२६,२ टि. द्र. ।

b) पाठः? वामे नः इति शोधः । आ [कप्र.] वामे इति संबन्धश्च द्र. (तु. सस्थ. टि. रूप-> -पेण?) ।

c) विप. (प्रशस्ता- [सूनृता- = स्तुति-]) ।

d) विप. (काम्या- [संदृश्-]) । यनि. रूपं सत १ । २वामी- इत्यत्रापि टि. द्र. ।

e) विप. (इषु-) । बस. (तु. सा. GRI ; वैतु. सा [का.] उ. म. GW. GRV. यनि. पुं. प्राति. इति [पृ १३२६ j अपि द्र.]) ।

f) व्यप. (ऋषि-) । बस. ।

g) नाप. (साम-विशेष-) । तेनदृष्टमित्यर्थे अण् प्र. ।

h) सपा. °देवस्य <> °देव्यस्य इति पाभे. ।

i) षस. अन्तोदात्तः ।

j) नाप. (साम-भेद-) । ड्यः प्र. (पा ४,२,९) ।

k) सपा. °व्यम् <> °व्येन इति पाभे. ।

l) °द्वै° इति पाठः? यनि. शोधः ।

m) विप. । बस. ।

n) नाप. (इष्टका-विशेष-) । उस. ।

o) विप. (धनचौर- [वराह-]) । उस. उप. <√मुष् 'स्तेये' । सपा. मै ३,८,३ आमुख- इति; काठ २५, २ क ३८,५ एमूष- इति, लुच १०४ : १३ वाम-मुष- इति च पाभे. (तु. पृ ६७७ i, १०६२ j) ।

p) विप. (विपरीत-जननी- [लक्ष्मी-]) ।

q) शोधः पृ २०१४ g द्र. ।

r) विप. (काम्यवस्तुमत्- [यजमान-]) । मत्वर्थे ईः प्र. (पावा ५, २, १०९ [तु. तात्पर्ये सा.; वैतु. भा. यनि. = १वामी- इति कृत्वा अर्थ विप. इति?]) । पृ २०१ o,p यदुक्तं तन्नेष्टम् ।

s) विप., नाप. । <√वम् इति अभा. ।

१[२]; ५, २; ८, ३; ¶मै २, ५. ३[२]; ३, ७,९;८, ३; काठ १३, ३[२]¶; —नाः मा २४, ८; का २६, २,३; मै ३,१३,९; —नाय मा १६, ३०; का १७, ४, ४; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७,१४; क २७,४; —नेन काठ १३, ३¶.

?वामरता[a]— -०ते खि ४, ७[१], १०; पै ६, ४,१०.

?वाम् अहम् अवाय सृष्टा[b] पै १, ९५,४.

?वामौ पै १७, २९, २.

?वा युः[c] ऋ १०, २९,१.

वायत[d]— -तस्य ऋ ७, ३३,२.

वायव्य‌‌ं— √वा द्र.

वायस(वप्रा.)— -सः[e] खि १,२,११; -सम् ऋ १,१६४, ५२[f]; खि १, २, ११[e]; २, ४, १[g]; काठ १९,१४†[f].

?वायसे पै १६,२२,४.

वायु— √वा द्र.

वाय्य— वय्य- द्र.

१वार्[h]— वाः ऋ ४,५,८[i]; १०,९३, ३[j]; वारम् ऋ १,१३२,३[k].

२वार्[l]— वाः ऋ १, ११६, २२; २, ४, ६; ४, १९, ४; ८, ९१, १; ९८, ८; ९,११२, ४; १०,१२, ३; ९९,४; १०५, १[m]; १४५, ६; खि ५, २१, २; मा ५,११; का ५, ४, २; तै ५, ६, १, ३; मै २,१३, १[२]?[n]; ४, २, ५?[o]; काठ ३९, २; †कौ १, २२८; २, ६१; †जै १,२४,८; ३, ६, ७; शौ ३, १३, ३; १८, ६†; ४, ७, १?[p]; १०,४,३;४; १८, १,३२†; २०,१००,२†; १३५, १२; पै २, ३३, २; ३, ४, ३; ९,१-६; ४,१९,५; २६,१†; ५, ८, ८; १५, २३, ९; १६, १५, २-४; २०,४९-५०, ९; वार्भ्युः मा २२, २५; का २४,११,१.

१वार[q]— -रः ऋ १, ३२,१२; खि ५, १५, ५; काठ ३८, ३[r]; शौ १०, ४, २[१]; २०, १२९, १८;

[a]) विप. (*अङ्गार-रक्ता- [लाक्षा-])। पाठः? माम-र (क>)का- इति शोधः। अत्र विषये सिमा [१,२१३] उक्तपूर्वं नेष्टम्।

[b]) शोधः पृ २२२३ k द्र.। तत्र च तस्थे वाम् इतीष्टम्।

[c]) यनि. द्वे पदे (तु. पपा. GRV.; वैतु. या [६,२८] वें. सा. OBN. प्रमृ. वायुः [प१ < वि- = पक्षिन्-] इतीव?)। याम् (अश्विभ्याम्!), युः इति शोधः। सस्थ. ?न्यधायि > (निर् √धा '*शब्दे' >) निरधायि इति शोधः। 'हे भुरणी (अश्विनौ)! यः (स्तोमः) वां (युवयोः) वने (*वन्दनाय) चाकन् (*चक्षणाय [स्तवनाय]) न (संप्रति) निरधायि (उच्चारितोऽभूत्) (सः) शुचिः स्तोमः वां (युवभ्याम्) अजीगः (प्रस्थितोऽभूत्)' इति वा.। कयोरपि भिन्नयोर्ऋचोः पूर्वार्धोत्तरार्धौ व्यत्यस्तौ सन्ताविह समागतौ स्यातामिति संभाव्येत।

[d]) विप. (?स्तोतृ- [पाशद्युम्न-])। (√वृध् '*स्तुतौ' > कर्तरि) *वर्धत्- > यनि. (वैतु. सा. PW. प्रमृ. = वयत्-पुत्र- इति [यत्र पूर. = २वयत्- इति PW. प्रमृ.]?)।

[e]) नाप. (?काक-)।

[f]) विप. [*शुचिकर- (सायण्- देव- [=आदित्य-])]। (√शुध् > कर्तरि) *वर्धस्- > यनि. (तु. सा. [अंशुः]; वैतु. PW. GW. OBN. प्रमृ. पक्षि-वाचक नाप. < √वी 'गतौ' [तु. दाउ ३, १२०] इति?)। पाभे. पृ १९०८ k द्र.।

[g]) नाप. (*वदन-)। < √वष् [= √वद्] 'वदने'।

[h]) त्रिप. (रक्षक- [क्षय- = निवास-]), नाप. न. (छादन-, रक्षोपकरण-)। < √वृ 'आवरणे'।

[i]) 'यत् (यदा) उस्रियाणां किरणानां वाः (आवरणम्) अपव्रन् (अपवारयामासुः)' इति वा. (तु. पृ १८०० g; वैतु. वें. सा. = उदक- इति, 'उस्रियाणां वाः इव' इति वा. कृत्वा GW. OBN. = प्रस्नव- इति, ?GBV. Gri. = [निरोधक-] द्वार- इति, PW. °र- [निधि-] > -रम् इति शोधपरः इति)।

[j]) 'देवानां वाः (शरणं) महः (महत् [अस्ति])' इति वा.।

[k]) सस्थ. ?वारनि इत्येकं पदं यद.।

[l]) नाप. (जल- [तु. निघ १, १२])। (√वृष् 'वर्षणे = द्रवणे' >) *वृष्- > *वट्(ड्)- > यनि. (वैतु. माश [६,१,१,९] प्रमृ. < √वृ 'आछादने' इतीव?)।

[m]) वैतु. सा. क्रि. < √वृ [वरणे] इति?।

[n]) वारु इति सकृत् शोधः (तु. पपा., सपा. तै ५, ६, १,४ काठ ३५,३ शौ ३,१३,६ च)।

[o]) ? वारु इति शोधः (तु. आपश्री ४,१०,४ माश्री ४,१५,३)। BC. अपि शोधार्हः।

[p]) वार्, इदम् इति पपा.? शोधः पृ २०२१ r द्र.।

[q]) नाप. (वप्रा. [केश-, पुच्छ-, पवित्र-])। केशार्थे < √वृ 'आच्छादने', पुच्छार्थे < √वृ 'वारणे' (तु. ना १,२०), पवित्रार्थे < √वृ 'शुद्धौ' (वैतु. अन्ये वार(म) मयत्वात् तथोच्यत इति?)।

[r]) सपा. मा १९, ८८ प्रमृ. तैब्रा २, ६, ४, ४ वाल्ः इति पाभे.।

पै १३, ६,१२†; १६, १५,२[२]; –†रम् ऋ ९, १३,६; १६, ⌊८; २८,१; (६४,२५)७४,९;१०६, १०⌋; ३७, ३; ३८, ५; ६०,२; ६१, १७; ६७,२०; ६९, २; ४; ८२, १; ८५, ⌊५; ९७, ५६⌋; ८६,२६; ३१;९७,४; १००,४; १०९,१६;कौ १,५३४‡[a];५३५; ५६२; ५७२; २, २४०; २९०; ५१०; ५४१; ६२७; ६३०; ६४४; ६६६; ७२१; ७२२; जै १, ५५, २‡[a]; ३: ५७-५८, ७; ३, २१, ५; २४, ६; ४०, ६; ४२, ८; ५१, ८; ५२, ९; ५३, २; ५५, ७; ५८, ३; ५९, १३; १४; –†राणि ऋ ९,६७, ⌊(६२, ८)४; १०७, (३)१०⌋; ८८, ६; ९६, २१; १०३, ⌊२ (१०७,२२)⌋; कौ[b] १,५१३; २, ३३०‡; १०३९; जै १,५३, ३; ३, २७, ६‡[b]; –रान् ऋ २.४, ४;९,६०,३;९७,३१[a]; –†रे ऋ ९,७,⌊६;५०,३;५२,२; १०,७, ६⌋[c]; १२, ४; ३६,⌊४; ६४,५⌋; ६६,११; ८६,२५; ४८; ९९,५; १०३, ३[d]; १०७, ⌊(१०३,२) २२⌋;११०,१०; कौ २,८;३८५; ४३०;४८३;५४९; जै ३,१,१०; ३१,५; ३३,५; ३६, ८; ४३,५; ५३,७; –†रेण ऋ ९,१,६;९८, ७; मा १९, ४; का २१,१, ४; तै १, ८, २१, १; मै २, ३,८; ३,११,७; काठ १२, ९; कौ १, ५५२; २,६७९; १०३१; जै १, ५६, ४; ३, ५६, ७; पै १,९४, १S; –रेभिः ऋ ९, २०, ⌊१; ३८, १⌋; ६८, ७; १०१, ⌊१६; १०८, ५⌋; कौ १, ५०६‡[e]; ५८४; २, ३१८; ६२४; जै १, ५२, १०‡[e]; ५९, ७, ३, २६, ४; ४०, १; ५२, ४; –रेषु ऋ ९,६,१[e]; ६३,१०; १९; –†रैः ८, २, २; कौ १,५१९‡[c]; २, ८५; ५५७‡[c]; जै १,५३,९‡[c]; ३, ८, ११; ४४, ३‡[c].

†वार-वत्– -वन्तम् ऋ १, २७,१; कौ १, १७; २, ९८४; जै १, २, ७; ४, २४, ५.

वारवन्तीय[f]– -यम् तै १, ८, १८, १; मै १,६, ७[f]; ४,४,९[2]; –यस्य तै ५, ५, ८,१; –येन तै ५,५,८,१;२; मै ४,४,९.

वारवन्तीय-स्तु– -स्वम् तै ५, ५,८,१¶.

वारे-ष्ठा[g]– -०ष्ठा खि १, ७,२.

२वार[h]– -रम् ऋ १,१२८,६;१५१; ५;५,१६,२; ९,११०,६[i]; पै ८, १९,६?;–रेभिः ऋ १०,७४,२.

†२वारण,णा(बप्रा.)– -णः ऋ १, १४०,२; ८,३३,८; ६६,८; कौ २,१०४२;१०४७; शौ २०,५३, २;५७,१२;९७, २; –णम् ऋ ६,४,५;९,१,८[j]; –णा ऋ १०, ४०,४; –णाः पै १९, २३,७; –?णेषु[k] ऋ १०, १८५, २; मा ३,३२; का ३,३, २४; मै १,५, ४; काठ ७,२; क ५,२.

वार(णु >)णी[l]– -णी शौ ५,१४, ११; पै ७, १,९.

[a]) सपा. वारम् <> वारान् इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ २६९४ *k* द्र. ।

[c]) सपा. वारे <> वारैः इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ २०७० *g* द्र. ।

[e]) सपा. वारेभिः <> वारेषु इति पाभे. ।

[f]) नाप. (साम-विशेष-) । छ>ईयः प्र. (पा ५, २,५९) ।

[g]) विप. (अश्विन्-) ।

[h]) नाप. (धन-, प्रकाश- प्रभृ.) । (√भृष् ⌊बधा.⌋>) *भृष्ट– > यनि. (तु. पार. माल ⌊धन-⌋; वैतु. <√वृ 'वरणे' इति प्रायोवादः ?) ।

[i]) 'आत् (अधुनैव) केचित् (ये केऽपि) ईम् (इमं ⌊सोमम्⌋) अभ्यनूषत (स्तुतवन्तो भवन्ति), न (*अधुनैव ⌊तत्कालमेव⌋ अयं) सविता (दीप्रः) देवः (ईश्वरः ⌊सोमः⌋) वारं (⌊पातृणामन्तः⌋ धर्मं) व्यूर्णुते (उद्धारयति, उज्ज्वालयति)' इति वा. (वैतु. वें. सा. ='वारम् ⌊अन्धकारं⌋ नाऽपगमयति' इति, GRV. ='⌊स सोमः⌋ सविता देवः न ⌊इव⌋ वारं ⌊धनं⌋ व्यूर्णुते ⌊प्रकटयति⌋' इति ?) ।

[j]) सपा. जै ४,४,८ जैप्रा २,३९१ सारघम् इति पाभे. ।

[k]) °णेषु वा इत्यधिक-पदः शोधः (तु. छन्दः) । सपा. आपश्रौ ६,१७,१० प्रमृ. °णेष्वा (षु-आ) इति पाभे. अप्ययमेव शोधः द्र. । यत्तु वा अरणेषु इति शोध इति Benf. ORN. चाऽऽहतुः, तन्न । यनि. अपि अरण– इत्येतत्-पर्यायत्वदर्शनात् (तु. आपश्रौ १३, १६, ८, GRV. टि.) ।

[l]) विप. (*वृपस्यन्ती- ⌊एणी- = मृगी-⌋) । (√वृष् '*कामे' > भावे *वृष्ट– >) √*वृष्टि > *वृष्ण- (न्>)ती– > यनि. । 'यथा मृगी अभिस्कन्दं (गर्भकर्तं ⌊मृगं⌋ प्रति धावति, एवं) कृत्या कर्तारं (कृत्याकर्तं

?वारसि[a] ऋ १,१३२,३.

वाराही- १वराह- द्र.

१वारि[b]-> वारि-ति[c]- -तीनाम् खि ५, ७, ३, १०; मा २१, ५७; २८, ३१; ४४; का २३,६,१०; ३०, २, १०; ४, १०; मै १, १०, ९¶; ३, ११, ५; ४,१३, ८[2]; काठ १९,१३;३६,३¶.

२वारि[d]- > वारि-वाह[e]- -हात् पै २०,४९,९.

३वारि- √वृ (वधा.) द्र.

वारिवस्कृत[f]- -ताय मा १६, १९; का १७, २, ३; तै ४, ५, २,२; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७, २.

वारुक- √वृ (वधा.) द्र.

१वारुण- वरुण- द्र.

२वारुण[g]- -णाः शौ ७,८८,४.

वारे-वृत- √वृ (वरणे) द्र.

वार्का(र्य >) र्यी[h]- -र्याम् ऋ १, ८८, ४.

?वार्णः[i] मै ४,९,१२.

वार्त्रघ्न-, वार्त्रहत्य- वृत्र- द्र.

वार्ध्राण[,न]स[j]- -सः[k] तै ५,५,२०, १; मै ३,१४,२०[l].

वार्ध्रीण[,न]स[m]- -सः[k] मा २४,३९; का २६, ८,४; काठ ४७,१०.

१वार्य[n]- -र्यम् ऋ १,२६,८; ८१,[९; ५,६, ६; १०,१३३,२]; १३९, १०;३,८,७; २१,[२; १०,२४, २];४,५३,१; ५,६,३; ६; १६, ५;१७,५; ३५,८,४१,१३;४८, ५;६,१५,६; ७,१५,११; १२; १६,५;४२,४;८,२२,१८;२५, १३; ४३,३३; ९,३५, ३; १०, १७,७;६४,१५; मै १,८,४;२, १३,८†; ४,१०,१†; १३,५†; ¶काठ ६,५; ८, १०; ९,८§; १०,७; १६, २१†; १७, १८†; २३, ८; २४, ७; २५, १; ६; २७, ३[2]; ४[2]; ८; २९, १¶;२९,१३†; ¶क ४,४; ७, ६; ३६,५;३७,८; ३८,४; ३९, ३;४२.३[2];४[2]; ४५,२; †कौ १, ६१;२,१०८८;११५२; †जै १,

प्रति) उद्-ऋच्छतु (आवृत्य गच्छतु)' इति वा. (वैतु. PW. B. यनि. अग्नौढार्थे विप. इति, ?W. हस्तिवशार्थे नाप. इति च?)।

[a]) (√वृ 'आवरणे=रक्षणे'>) *वारस्--[नाप.(रक्षक- [यज्ञ-])] > -रसि [सत१]; वैतु. वाः, असि (तु. पपा.) इति द्वे पदे इति कृत्वा GW. प्रमृ. वार्- (नाप. [रक्षक-]) > वाः इति]। 'यस्मिन् ऋतस्य वारसि यज्ञे क्षयम् वारम् (एव) क्षयम् अकृण्वत' इति वा.।

[b]) नाप. (बन्धन-रज्जु-)। <√वृ '*बन्धने'।

[c]) विप. > नाप. (बन्धक-)। बस. उप. (√तन् 'कृतौ'> भाप.) *ति- (=तति-) इति [तु. पृ १८०७ r; वैतु. भा (तैआ ३,६,१३,१) उ. म. PW. प्रमृ. नाप. (जलोद्भवा- [ओषधि-]) सत् वार्-इति- > बस. उप. (<√इ गतौ) इति]।

[d]) नाप. (जल-)। व्यु. ?।

[e]) नाप. (मेघ-)।

[f]) नाप. (*मेघरूपजलकोशभृत्-, मेचनकृत्- [रुद्र-])। *वारि-+(√वस् '*माने'>) *वस्कृ- (कोश-)> षस. *वारि-वस्कृ- (मेघ-)+भृत्- (धारिन्-) > उस. *वारिवाक-भृत्->यनि. (वैतु. उ. स्वार्थे < वरिवस्- (धन-) +कृत्- इति, म. स्वार्थे, K अन्यथेऽर्थे <*वस-कृत्- इति?)। तु. सस्थ. शुचिन्तु-, रोहित-, स्पर्शिन्-।

[g]) वि. (*मध्यपोषित [वाण-])। तु. <√वृ(=√भृ) 'भरणे=*प्रवेशे, मध्यावस्थाने' (पं. √वढना [वैतु. सा. W. Gri. वरुण- > तस्येदमीयेऽर्थे यनि.])।

[h]) भाप. (स्तोत्र- [तु. स्क. MV.]) स्त्री.। (√वृ '*स्तुतौ'> भावे) *वार्-+(√कृ > भावे)कारिका- > षस. *वार्-कारिका->यनि.। सस्थ. ?देवीम् > दैवीम् (देवविषयाम्) इति शोधः।

[i]) शोधितः सन् पाठः एवं स्यात्—पद्यपदः द्वादशाऽक्षरः जागतः पादः (शरावन् - [हेति-]>प्र१) शरावा, (आ √अक्ष् 'वेधने' >) *आऽष्टात्, ह, *वृषा (वृकीव सती) *परिबर्हिणः इति। 'सा हेतिः परिबर्हिणः (शत्रून्) आऽष्टात् (आ-विध्यतु नोऽस्मान्)' इति वा.। पृ ४७९ h नेष्टम्।

[j]) नाप. (खड्गमृग-)। *वार्ध्राण- (नासिका-)+ वृष-भ- (*शृङ्गवत्-) > सस. *वार्ध्राण-वृषभ- > यनि.। शेषं m द्र.।

[k]) सपा. वार्ध्रा°<> वार्ध्री° इति पाभे.।

[l]) वार्ध्री° इति पपा.।

[m]) =वार्ध्राण[,न]स-। *वार्ध्रीण- =*वार्ध्राण- इत्येवान्तरम्। शेषम् j द्र. (वैतु. पाका [५, ४, ११८] प्रमृ. इह यस. नस्- [नासिका-] इति उप., वार्ध्री- [पाका. वध्री-] इति चोपमानभूतं पूप. इति?)।

[n]) विप. (*महार्घ- [वसु-, रत्न- प्रमृ.]), नाप. (धन- [तु. निघ ४,२]),। <२वार-+(तदर्थे स्वार्थे च) यत् प्र. तद्धितः। इयत्स्वीय आद्युदात्तः (वैतु. पा ६, १, २१४ <√वृ 'वरणे'+ण्यत् प्र. इतीव [तु. सा ५,१])!

६,७;४,१,५;२९,५; शौ १८,१, ४१†;४,४५; †२०,५६,६;९५, ३; –†र्यस्य ऋ [७,२४,६;२५, ६]; ८,४४,१८; काठ ४०,१४; कौ २,८८३; –†र्या ऋ १,५८, ३;३,११,९; ४,५५, ९; ५,२३, ३; ६,१६, ५; ८,१,२२; [२३, २७;६०,१४]; ७५,२; ९,३,४, १८,४;२१,४; [४२,५; ६६,४]; ६३,३०; तै २,६,११,१; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; कौ १,५२१‡[a]; २,६०८; जै १, ५३,११‡[a]; ३,४९,७; ४,६,४; ७,१८,२§[b]; –†र्याणाम् ऋ [१, ५,२;२४,३; ८,७१, १३; १०, ९,५]; ६,५,३; ८,७१,११; १०, २४,३; तै ३,५, ११,३; मै ४, ९, २७; १०, ३; काठ १५, १२; कौ २,९१;१०५; जै ३, ९,५; ४,१४, ७; २९, १४; शौ १,५,४†; २०,६८,१२; –र्याणि ऋ १,३५,८; ११३,१५; ११४, ५;१४९,५;१५९,१; १६३,१३; १६४, ४९; ३,५६,६; ५,४,३; ४९,३; [८०,६; ६,५०,८]; ७, २,७;१७,५;८,१९,२४;९,१०, २;१०,४५,११; खि ५,७,३, ४; मा १२,२८†;२८,१५;१६; १७;२९,२४†; ३४, २४†; ३८, ५†; †का १३, २, ११†;§३०, २, ४; ५; ६; ३१,३,१३; ३३, १,१८†; ३८,१, ५; †तै ४,२, २,४; ६,७, ५; †मै १,५,४§; ४,४,७; १३,८; १४, ३; काठ १६,९†;१९,१३; ३७,९[c]; ४६, ३†; ४†; †कौ १, ५२८; २, ७५८;११२६; †जै १,५४,१०; शौ ७, ११, १†; १५, ३[c]; पै २०,३,१†; –र्येण ऋ १०, २७, १२.

वार्य-वृत,ता[d]– -तः काठ २४, ७¶; क ३७, ८; –तम् †काठ ८,१०; २३,८; २७,४; ¶क ७, ६; ३६,५; ४२,४; –ता मै १, ८,४¶; –ताः काठ २७,३[e]; क ४२,३; –तानि काठ २७,३; क ४२,३.

?वार्या– खि ५,७,२,११[f]; ४,१५; मा २१,६१[g]; का २३,६,१४[g]; मै ४,१३,९; काठ १९,१३.

वार्पागिर– √वृष् द्र.

वार्पाहर[h]– -रम् मै ४,९,११.

वार्षिक–,१-२वार्षी– √वृष् द्र.

वा [,वा] ल[i]– -लः[j] मा १९, ८८; का २१, ६, ९; मै ३, ११, ९; –लाः तै ७, ५, २५, १¶; काठ २४,८¶; क ३८, १¶; शौ ९, १२,८; १०, ९,३;२२; पै १६, १३६, ३; १३८, २; –लात् शौ १०,८,२५[k]; –लान् शौ १२,४, ७; पै १७,१६,८; –लेभ्यः शौ १०,१०,१; पै १६,१०७,१.

*वाल-ज्ञि[l]– -जेः शौ ९,१३,२०; पै १६, ७५,१०; २०,५६,६१[m].

वाल-तुप[n]– -पः मै ४,२,१४¶.

वाल-धान[o]– -नाय तै ७, ३, १६, २; काठ ४३,६.

वाल-प्रतिप्रधि(त>)ता– -ता काठ १५, ४¶.

?वालदुच्छ[p]– -च्छस्य पै २०,२०,२.

वालखि(ल्य>)ल्या[q]– -ल्याः तै ५, ३,२,५¶.

a) सपा. ऋ ९,१०७,२३ काव्या इति पाभे.।

b) पाभे. पृ २७८४ *f* द्र.।

c) सपा. तैब्रा २,७,१५,१ आश्रौ ४,१०,१ शांश्रौ ५, १४,८ सर्वताता इति पाभे.। d) = वारि-वृत–।

e) °ता: इति पाठः? यनि. शोधः (तु. क.)।

f) वसु (वसूनि) इत्यस्य विप. इति कृत्वा वार्य-> -र्या (वार्याणि) इति द्र.।

g) वार्या आ यक्ष्यते इति त्रीणि पदानि (तु. मा २८, १५;१६; वैतु. पपा. उ. म. प्रभृ. वारि आ य° इति!)।

h) नाप. (सामन्-)। वृषा हरिः इत्येतत्पदद्वयवन्मन्त्रः ऋ [९,२,६] प्रभृ., तदभिहृतम्। BC [मै. माश्रौ.], C. [आपश्रौ.] च °हार– इत्याहतुस्तचिन्त्यम् (तु. वैप २, ३खं.; ४ [यत्र द्विश्रौ. पाठः शोधार्हः] च)।

i) =१वार–। शौ. वै. वा° इति।

j) पामे. पृ २८२२ *r* द्र.।

k) वैतु. w. =बालक- इति?।

l) तु. पृ ४३५ *a*।

m) वालदे इति पाठः? यनि. शोधः।

n) नाप. (केश-समूह-)। पस. उप. < *स्तवप्– (°वक- [गुच्छ-])।

o) नाप. (वाल-धि-)। कास. उप. अधिकरणे प्र.।

p) वालपुच्छ– इति वा °गुच्छ– इति वा शोधः?।

q) विप.(अधिपोपणार्थमुपहिता-सती- *अनिरिक्तधर्मिणी- [इष्टका-])। (√वृष् 'वृद्धौ'>भावे) *वृर्धक–+(√भृ 'धारणे' > भावे) *भृत्य–> बस. *वर्धक-भृत्य–> *वड्ढक-हृत्य–> *वाडक-हल्य–> यनि. (वैतु. पपा. प्रभृ. °ल-खि° इति च्छेद इति, भा. सा. =वालखिल्यनामक-मुनिदृष्टा- इति च!)।

१वाला[a]->वाला-वृत[b]- -तः[c] काठ १५, ४.

२वाला[d]->वालापितृ[e]- >वाला-पित-स्थ- -स्थः[c] मै २,६,५.

¶वाव[f] तै १, ५, ७,५; ६; ८,५; ६, ८, १; ७, २,२; ६, ५; ७; २, १, ५,४; ५; २,४,८; ३,२, ७; ४, २, ३; ३, २; ५, १-२, ६; ३, ४; ७; ११, ८; ६, ३, १; ६, १; ८, ५; ९, ५; ७; ८; ३, १, ७, २[२]; ३[२]; २, २, १; ४, २; ३, ८, ३; ५, २,२, १; ५, १०, ७;६,२,१; ६,३; ८,४; ५; १०, २; ७, २, २; ६,१,४, ३; ९;६,३;८,४; ११,६; २,८, ४; ६; १०-११, २; ३,२,२;९, २; ४, ३, ४; ५, २[२]; ८,२; ६, १, ५; २, ३; ११, १; ७,१,१, ४; २, १,२;२,३; ४,२;९-१०, ३; ३, ५.२; ३;६,१; ७,२; ३; ९, २; ३; ४, १, १; २; २, ४; ५; ४, २; ३; ५,१; ११,१; ५, २, २; ७, १; मै १, ४, ५; ९; ५, ८; १२[२]; ६, ३; ५[२]; ६; ११; १२[२]; १३[४]; ७, ५[२]; ८,२; ९[२]; ९, ५[४];६;७;१०,८;१३[२]; १५; ११, ८; २,१,४;११; ३,१; २; ५[२]; ७; ४,१; ३[२]; ५,२;३; ६; ११; ३, १, ९; २, ५; ९; ३, ३[१]; ९; १०; ४, २; ४[२]; ५; ९; ६, ५; ६; ८; ७, २; ५[४]; ७; ८[२]; ९; ८, ३[२]; ४[२]; ६[२]; ८; ९, २; ३; १०, १[२]; ४, १, ३; ४;६;१०; १२; १४;२, १; ११; ३,२[२]; ४[२]; ५;६[२];७; ८; ४,२; ४;६;९;१०;५,६[२]; ६,६; ७[२]; ९; ७, ३[२]; ६; ९;८, १[२]; काठ ६,१;३; ४; ७; ८; ७,१०; ८,१[२];२; ३;४[४]; ५;१०[२];११[२]; १३; ९, १; २; १०, ७[२]; ११, १;८; १२,३[४]; १०; १२[२]; १३, ८; १२; १९, २; २१, ५; १२; २२,२; ४[२];६;९[२]; १०[२]; १२[२]; २३, ७[२]; ८; १०; २४,८; १०; २५,३[२]; ७[२]; ९; २६,१०; २७, २;१०[२]; २८,३; ६[२]; २९, १[४]; ७;१०; ३०,१; ३१,२; ३२,१; ६; ३३, १; ४; ७; ८; ३४,१[५]; ४;८;९[२]; १०; १७[२]; ३६, ३; ७[२]; ३७, ११[२]; १२[१]; क ३, १२; ४, ३; ६; ५, ९; ६, ६[२]; ७; ८; ९[३]; ७, १; ६[२]; ८[२]; ८, १[२]; ४; ३१, २०; ३४,१; ३५, ३[२]; ४[२]; ५; ३६, ४[२]; ३७, १; ३८, १; ३; ६[२]; ३९, ५[२]; ४०, २; ४१, ८; ४२, २; ४४, ३; ६[२]; ४५, २[४]; ८; ४६, ३; ४; ४७,२.

√वावच् √वच् (वधा.) द्र.

√वावद्, वावदत्- √वद् द्र.

?वावदाकाम्[g] पै १७, १५, १०.

वावनः, वावनत् √वन् द्र.

?वावना पै ८,९,१०.

√वावश् √वश् (वधा.) द्र.

√वावश्, वावशती- √वाश् द्र.

१वावशान- √वश् (वधा.) द्र.

२वावशान- √वाश् द्र.

?वावसः[h] शौ १९, ३९, ९.

१वावसान- √वस् (निवासे) द्र.

२वावसान- √वस् (आच्छादने) द्र.

वावहि- √वह् द्र.

†वावात, ता[i]- -ता ऋ ४,४,८[j]; ८, ४,१४; खि ५, १३,६[j]; तै १, २,१४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; शौ २०,१२८,११[j,k].

---

[a]) नाप. (°कोश-)। (√वृ 'आवरणे'>) °वा(र>) ल- > यनि.। [b]) विप. (कोशच्छन्न- [असि-])।

[c]) सपा. °लावृतः (आपश्रौ १८,१०,२३ हिश्रौ १३,४, १० च)<>°लापितस्थः <> आपश्रौ १८,१०,२१ °लाभिर्धानः इति पाभे.।

[d]) भाप. (आवरण-)। [e]) नाप. (°कोश-)। °वाल-भृत- (आवरणकृत्-)> यनि.।

[f]) विनिश्चयार्थे अव्य.। वै + (°आ-वृत्- [पुनर्] >वृ१) आवृता > °वामावृता > °वावा > यनि. इति पदद्वयं पदं विवक्षितमधिगंहितं च। वै इत्यस्य अव्य. अयं आत्मो यथा स्यात्पेरि द्विवि. इत द्र. (वैतु. weh [द्र. WAG १, ३१८ b] < वै + एव इति ?)। वि ८३ अन्युक्तमेव विवरणमिति च।

[g]) पाठः ? नाप. (सदान्वा-)।

[h]) वायसः इति RW. WI. शोधः साधीयान्। एतदनुसारेण वायस-(व्यप. [तु. इक्ष्वाकु-])> -सः इति; वैतु. पपा. वा, वसः इति द्वे पदे तदनुसारी सा. वस- (देव-विशेष-)> -सः इति। वा वासः इत्यपि मूको. (द्र. W. WI.)।

[i]) विप. (°भावभृत,ना- [हरि-, गिर्-])। भाव- + भृत,ता- (भाप.)> यस. °भाव-भृत,ता- > यनि. (वैतु. पपा. = यथा° इति, वें. सा. PW. GW. प्रमृ.< √वन् 'संभक्तौ' इति, [पक्षे]सा. < √वा इति, [पक्षे] भा. < अव √वा वा सं√वा वा सं√वद् येति च)।

[j]) नाप. (भावभृता- भृतस्त्री-)।

[k]) °ता इति शंपा. सात. च।

वावात्[a]- -तुः ऋ ८,१,८[b]; १६.
?वावृतः पै ५, १७, २.
वावृधत्-, वावृधध्यै, वावृधान्-, वावृधेन्य-, वावृध्वस्- √वृध् द्र.
वावृपाण- √वृप् द्र.
√वाश् (वधा.)>वाशि,वावश्, वाशति ऋ ५,५४,२.
वावशे ऋ २, १४, ९[c]; ववाशिरे ऋ २,२,२[d]; वावश्रे ऋ ९, ९४, २[d]; वाश्यते पै ५, ३१, १.
अवाशयः ऋ १, ३१, ४[e]; †अवीवशत्[f] ऋ ९, ३२, ३; ३४,६;७६,४;८६,१९[g]; १०७, २६[h]; कौ २,१२०; जै ४,२७, ५; अवीवशन्त[f] ऋ १०, ६४, १५; †अवावशन्त[f] ऋ ९,१९, [४; ६६,११]; कौ २,८; जै ३, १, १०; ५३,७; अवावशन्त ऋ ९,९०, २[i]; कौ १, ५२८; २, ७५८; जै १, ५४, १०; अवीवशन्[f] ऋ ९. २१, ७.
†वावश(त>)ती- -ती. ऋ ४, ५०, ५; तै २,३, १४,४; मै ४, १२,१; काठ १०,१३; शौ २०, ८८, ५.
२†वावशान्,ना- -नम् ऋ ९,९५, ४; -नाः ऋ १, ७३,६;३,५७, ३; ४, २६,२; ७,५,५; ३६,६; ५६, १०[j]; ९, ८६, ३१; ९७, २२; ३४; ३५; १०,१२३,३[j]; तै २, १, ११, २[j]; मै ४, ११, २[j]; काठ ८, १७[j]; कौ १, ५२५; ५३७; २, २०९, २१०; जै १, ५४, ३;५५, ५; ३, १९, ४; ५.
वाशि (त>) ता[k]- -ता पै ६, १०, १; ९; -ताम् काठ १३, ४¶; पै १, ५५, १; ५, १५,५; ६, १०, ४; ८, २०,४; ९,२४, २[l]; -तायाम् पै ६, १०, ७;८; -०ते पै ६, १०, ६.
वाश्यमा(न>)ना- -ना शौ १२, ७,९; पै १६, १४२, ८.
वाश्र,श्रा[m]- -श्रः ऋ ९, ३४, ६; -श्रम् ऋ १०, ९९, १; -†श्रा ऋ १,३८,८; २, ३४, १५; १०, ११९,४;१४९,४; तै ३, १,११, ५; मै ४,१२,५; काठ ११, १३; शौ १२, ३, ३७§; पै १७,३९, ७§; -†श्राः ऋ १,३२,२;३७, १०; ९५, ६; ८, ७,७; ९,१३, ७; ७७, [१; १०, ७५, ४]; मै ४,१४,१३; कौ १,२२१; ५५६; २,५४३; जै १.२३, ८; ५७,३; ३, ४२, ९; शौ २,५, ६; §४, १५, १; ५; पै ५,७, १§; ८, १४, ६; १३, ६, २; -श्राय ऋ ८,४३,१७; -श्रासः ऋ ८, ७, ३; ४४,२५.
वाश्र-तर- -रः काठ ३३,४¶.
?वाश[n] खि १,५, ८.
१वाश-,२वाश- √वश् (वधा.) द्र.
?वा शा तु मा वृत्र त मृड तारम् पै १३, १०, ८.
?वाशि पै ३,४,६.
?वाशितेयम् पै ३, ३९, ३.
१वाशी- √वश् (वधा.) द्र.
२वा(शि>)शी[o]- -शी ऋ ८,१२, १२; -शीः ऋ १, ८८, ३; -शीभिः ऋ १, ३७, २; १०, ५३,१०; १०१,१०; -शीम् ऋ ८, १९, २३; २९, ३; -शीषु ऋ ५. ५३, ४; -श्या पै १६,

---

[a]) विप. (भक्तिमत्- [सखि-]), नाप. (भक्तिमत्-)। माव्-+(√भृ 'धारणे' > भावे) *भर्तृ- > बस. *माव्-भर्तृ- > यनि. (वैतु. पपा. ववा° इति, वें. सा. PW. प्रमृ. < √वन् इति ?)।
[b]) वैतु. वें. सा. [पक्षे] √वा > वावातु- > -तुः इति?।
[c]) '(इन्द्रः) वः अभि (अभिलक्ष्य) वावशे' इति वा.। एतदनु पृ ३५६ अभि√वश् > °वावशे इति नेष्टम्।
[d]) तु. सस्थ. टि. अभि। [e]) धा. दीप्तौ वृत्तिः। 'त्वं पुरूरवसे (प्रस्तुतिमते) सुकृते (सुकर्मिणे) मनवे (मानवाय) द्यां (दिवम्) अवाशयः' इति वा. (वैतु. स्क. धा. काने वृत्तिरिति, वें. सा. PW. प्रमृ. यनि. < √वाश् 'शब्दे' इति च?)। [f]) तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. < √वश् इति?। [g]) पामे. पृ ११७८ g द्र.।
[h]) 'ज्योतिर् जनयन् (तेन द्रोणकलशे निहितानां गवां [पयसां]) निर्णिजं (उद्दीपनं) न (°इव) कृण्वानः (सोमः [ताः]) गाः अवीवशत् (शब्दं कारयति [हर्षवशात्])' इति वा.। [i]) तु. सस्थ. टि. अभि। [k]) विप., नाप. (गो-)। [j]) पृ ७४५ k द्र.।
[l]) सपा. शौ ५,२०,२ वासिताम् इति पामे.।
[m]) विप. (सोम-, धेनु- प्रमृ.), नाप. (हम्भारवयुक्ता- [गो-])। कर्तरि रक् प्र. (पाउ २,१३)।
[n]) वा, आश (लिटि प्रपु१ < √मश् 'व्याप्तौ') इति शोधः (वैतु. संस्कर्ता आशे इति ?)।
[o]) नाप. (छेदनी-)। (√वश्च् >) *वृश्चि,श्ची- > यनि. (तु. GW.; वैतु. या ४, १९ पाउ ४, ११८ स्क. सा. प्रमृ. < √वाश् 'शब्दे' इति ?)।

४२,३[a].

वाशी-मत्[b]– -मन्तः ऋ १, ८७, ६[c]; ५, ५७, २; †तै २,१,११, २[c]; ४,२, ११, २; मै ४,११, २†; काठ ८,१७; –मन्तम् ऋ १०,२०,६![d].

?वाश्च्छास्[e] पै ४, १३, ५.

वाश्यमान–, वाश्र– √वाश् द्र.

√वास् > वासि(शब्दे),वासयसि ऋ ७, ३७, ६[f].

वासि(त>)ता[g]– -ताम् शौ ५, २०,२.

१वास– √वस् (निवासे) द्र.

२वास– √वस् (वधा.) द्र.

?वासतीभ्यः पै २, ५८, २.

वासतेय– √वस् (निवासे) द्र.

?वासन्तुम् पै ८, ३,१०[h].

वासन्त–, वासन्तिक– √वस् (वधा.) द्र.

वास-मथ– √वस् (निवासे) द्र.

वासयत्– √वस् (आच्छादने) द्र.

वासयित्वा √वस् (निवासे) द्र.

†वासर[i]– -रम् ऋ ८, ६, ३०; काठ २, १४; कौ १, २०; जै १, २, १०; –राणि ऋ ८, ४८, ७[j]; काठ १७,१९; पै १, ४६,२.

वासरी[k]– -रीम् ऋ १, १३७,३.

वासव– √वस् (वधा.) द्र.

?वासवसैपाह्यत पै ७, ८, ५.

१वासस्– √वस् (निवासे) द्र.

२वासस्– √वस् (आच्छादने) द्र.

वासात्य[l]– -त्यौ खि १,२,५.

√वासि √वस् (निवासे) द्र.

√वासि √वस् (आच्छादने) द्र.

√वासि √वस् (वधा.) द्र.

वासिष्ठ– २वसिष्ठ– द्र.

वा(सि>)सी[m]– -स्या शौ १०, ६,३[a].

वासुदेव–√वस् (वधा.) द्र.

वासो-दा–, °वाय– √वस् (आच्छादने) द्र.

१वास्तव्य–, १वास्तु– √वस् (निवासे) द्र.

२वास्तु[n]– -स्तोः मै २, २, ४.

२वास्तव्य[o]– -व्यम् मै १, ६, ४[i]; –व्याय मा १६, ३९; का १७, ६, ३; तै ४, ५, ७, २; मै २, ९, ७; काठ १७, १५; क २७,५.

वास्तु-प[p]– -पाय मा १६,३९.

वास्तु-हु[q]– -हानि मै ४, ६,२.

---

[a]) सपा वाश्या (हिश्री ४,२,४० च) <> वास्या (आपश्री ७,९,९ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

[b]) विप. (अग्नि-, मरुत्-) ।

[c]) तु. वें. प्रमृ ; वैतु. भा. सा. वाशी– =वाच्- (तु. निघ १,११) इति ? ।

[d]) अर्थः ? इह √वश् 'दीप्तौ' > १वाशी– इति कृत्वा विवेकः सुवचः स्यात् (वैतु. PW. प्रमृ. यनि. इति, वें. सा. वाशी– [स्तुति-] इति च ?) ।

[e]) पाठः? (तु. सपा. शौ २,२५,५ गुच्छन्ति इति पाभे.) ।

[f]) वैतु. सा. प्रमृ. < √वस् 'निवासे' इति ? ।

[g]) नाप. (गो-) । तु. दंपा. सात. मूको. । सपा. पै [९, २४,२] R.W. °शि° इति पाभे. ।

[h]) पाठः ? (तु. सपा. शौ ४, ९,१० यामुनम् इति पाभे.) ।

[i]) विप. (दीप्र- [ज्योतिस्-, अहन्-]) । (√भास् 'दीप्तौ' >) *भास्वर–> यनि. [वैतु. या [४,७] प्रमृ. <!विवर–(< वि-वर– [<वि√वृ]) वा, वि√वस् > वासि वैरी.<√वस् [निवासे] इति वें. मा.; < वस् (°स् >)र–([माप.]= उषस्–>र-) इति PW. GW. प्रमृ.] ।

[j]) विप. (दीप्तिदीप्र- =दिव्य- [अहन्-]) । √वस् 'दीप्तौ' > भावे वास–(भास-, धर्म-)+(√घृ 'दीप्तौ' > कर्तरि) *घर–(दीप्यमान-)>उस. *वास-घर–>यनि. ।

[k]) विप. (दीप्रा- [धेनु-]) । *भास्वरी–> यनि. (तु. [तात्पर्यतः] PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. धा. आच्छादने वृत्तिरिति) ।

[l]) विप. (प्रातरुद्भव- [अश्विन्-]) । वसाति- [नाप. (प्रातर्वेला-) < √वस् 'दीप्तौ' + आतिः प्र. उसं. (पाउ १,७८; वैतु. भा. सा. [नैआ १, १०, २] धा. निवासे वृत्तिः)] + प्राग्दीव्यतीयः यञ् प्र. । शेषं वैप २,३ खं.; ४ द्र. ।

[m]) = २वाशी– ।

[n]) नाप. (*भस्मन्-, उत्कर-, फल्गु-) । (√भास् 'रिक्तीभावे =निःसारत्वे' [तु. √रिच्] >) *भ्रास्तु– > यनि. (तु. २आस– [पं. भरस, राख, Eng. ASH, भस्मन्-]; वैतु. = १वास्तु– इति प्रायोवादः !) ।

[o]) विप. (भस्माऽऽच्छन्न- [अग्नि-, रुद्र-]) । तदस्याऽस्तीदः यत् प्र. उसं. [पा ५, २,१२० (वैतु. < १वास्तु– इति प्रायोवादः, < वस्तु– इति सा [तैश्रा १, ४,४,१])] ।

[p]) विप. (=*२वास्तव्य– [रुद्र-]) । < *वास्तु-प–(वैतु. < १वास्तु– इति प्रायोवादः!) ।

[q]) विप. (*भस्म-धर- [पात्र-]) । उस. उप. (√धा 'धारणे' > कर्तरि) *ध–>यनि. (वैतु. हु– <√हा 'त्यागे' इति प्रायोवादः !) ।

वास्त्व[a]- -स्त्वम् मै २,२,४.
वास्त्व-मय[b]- -यम् मै २, २,४[2].
वास्तेयी- वस्ति- द्र.
वास्तोष्पति-, °पतीय-, °पत्य- √वस् (निवासे) द्र.
वास्य- √वस् (आच्छादने) द्र.
१वाह-, २वाहु-, वाहस- √वह् (बधा.) द्र.
वाहस[c]- -सः मा २४,३४; का २६, ७,४; तै ५,५,१३,१;१४, १[d]; मै ३.१४,१५; काठ ४७, ३; ४[d].
वाहाश्व-, वाहिनी-, वाहिष्ठ- √वह् (बधा.) द्र.
वाहीक[e]- -कम् पै ९,७,५.
वि ऋ १,३६,९[f]; १८०,७[g]; १८१, ५?[h]; ३,७,४?[i]; ५४,८[j]; ५८,२[k]; ४,६,११?[l]; ७,१,२[m]; १०,२[n]; ९,३,७[o],८[o]; ८६, ३४[p];१०९, १६[q]; ११२, १[r]; १०, ८०, ६[s]; ८५, ३३[t]; ८६, २०[u]; †मा ११,३७[f]; ३८, १७[f]; †का १२, ३, १०[f]; ३८, ४, १[f]; तै १, ५, १०, १[v]; २,५,१,१[w];

[a]) नाप. (*अनुप्तविरोहि-वास्तुक-शाक- [तु. पं. बाथू-, हि. बथुआ-])। *व्राष्ट- (=*२वास्तु-) > *व्राष्ट-वृप- (*उत्कर-विरोहिन्-) > *वास्तुक- > यनि. (तु. मै २,२,४)। [b]) विप. (वास्तुकात्मक- [चरु-])।
[c]) नाप.। अर्थः व्यु. च ?। [d]) पाभे. पृ१२९५ *h* द्र.।
[e]) =वाहीक- (तु. मूको.)। विप.। [f]) धूमम् इति द्वि. युक्तः वर्जनेऽर्थे कप्र. उसं. (पा १,४,८८)।
[g]) अव्य. (=*नञ्)। 'वयं वित् (एव) हि सत्याः जरितारः (स्तोतारः [सन्तः]) वां विपन्यामहे (प्रस्तुमः) वि(न [तु]) हितावान् (*धनवान् [सन्नपि]) पणिः' इति वा. (वैतु. सा. GRV. प्रभृ. वि [युज्यताम्] इति क्रिउ.)।
[h]) वा. ?। तु. पृ २४०९ *c* च सस्थ. टि. दुरि- च।
[i]) पाठ. ? °वी यद्र.।
[j]) स्वाअ.। [k]) अस्मत् इति पं. युक्तः वर्जनेऽर्थे कप्र. उसं. (पा १,४,८८)। 'पणेः मनीषां (हिंसासंकल्पम्) अस्मत्तः दूरं जरेथां (प्रास्यतम्)' इति वा. (तु. GRV. प्रभृ.; वैतु. वें. सा. वि···जरेथाम् इति)।
[l]) वि ऊँ धाः इति पपा. ? वि+(√*मृध् =वृध् '*स्तुतौ' > भावे) *मृधस्- > बस. *वि-मृधस्- (विशिष्ट-स्तुतिकृत्- =[होतृ-]) > नैप्र. *वि-ऊधस्- > व्यूधस्- > व्यूधाः इत्येकादेः घोषः (तु. सस्थ. √यज् > यजत्- > -जते इति; वैतु. वें. सा. PW. प्रभृ. पपा. अनुसरन्तः ?)।
[m]) दुरः (द्वाराणि) इति द्वि. युक्तः वर्जनेऽर्थे कप्र. उसं. (पा १,४,८८)। 'यः पणीनां दुरः वि (द्वारोपलक्षित-ऋरम्) नः (अस्माकं) पुरुभोजसम् अर्के (यज्ञे) पुनानः (*पुनानः), स सुक्रतुः (अग्निः) राम्याणां (रात्रीणां) तमः तिरः ददर्श' इति वा. (वैतु. वें. सा. GRV. तमः तिरः ददर्श इति वा. (वैतु. वें. सा. GRV. ...प्रभृ.] इतीव ?)।
=वि√वृ 'आच्छादने' [तु. ऋ६,१७,६ प्रभृ.]
[n]) विवेकेऽर्थे स्वाअ. (तु. पृ ६०२ *d*)।
[o]) नैप्र. <अभि इति कृत्वा दिवम् इति द्वि. युक्तः कप्र. द्र. (तु. टि. पृ ७३४ *i*; वैतु. इतरे सर्वे यक. वि√धाव् इति व्या√सृ इति चेच्छन्त उभयत्रेदं ग. एवेति ब्रुवाणाः वा. प्रति पर्यनुयोज्याः)।
[p]) अव्ययानि पव्यया इति द्वि. युक्तः तिरोऽर्थे कप्र. (तु. ऋ ९,१०९,१६; वैतु. अन्ये वि√धाव् इति योग इति ?)। शेषं सस्थ. सूर- इत्यत्र द्र.।
[q]) वारम् (*वस्त्रम्) इति द्वि. युक्तस्तिरोऽर्थे कप्र.। =(√व्यध् 'वेधने' > कर्तरि) विध्- > (क्रिवि. न.) विध् > *वि, (*ध्वारम् > ह्वा° >) वारम् (तु. ऋ ९, ८६, ३४; वैतु. सा. PW. प्रभृ. वि+ [√क्षर् >] अक्षाः इति योग इति)। सस्थ. अव्य- इति <(√भू [=*पू] >) √*ऊ 'पवने' (वैतु. अन्ये <अवि- [मेषी-] इति ?)। [r]) विविधार्थे स्वाअ.।
[s]) *अव्य. (*पृथक्, विविधम्)। √विध् (√व्यध् '*पार्थक्ये' > ल्यपि कृति) *विध्य- > *विज्झ- > *वि(ह>)अ > यनि. (वैतु. वें. सा. वि···ईक्ते इति, GW. विजाताः इति च योगाविति ?)।
[t]) अनेकीभावे स्वाअ. (द्र. पृ ११५६ *o*)।
[u]) योजना इति द्वि. युक्तः तिरोऽर्थे कप्र.। '(धन्वकृन्त्र-प्राभिप्रतयुदात्मकानि) कति स्वित् (यानि कान्यपि) योजना (व्यासञ्जनानि) वि (अतिक्रम्य = तन्मध्यतोऽवसरमाप्य) नेदीयसः (समीपवर्तिनः [सतः अस्माकं]) गृहान् (तथा-भूतेषु गृहेषु) अस्तं (*निवासम्) उप एहि' इति वा. (वैतु. वें GRV. विस्तारे स्वाअ., सा. वि···एहि इति योगः; GW. वि [निष्टन्ति] इति क्रिउ.)। कप्र विषये पृ १०२५ *a* मुद्रुके तत्रार्से विरोधः।
[v]) परिवर्तनेऽर्थे स्वाअ. (वैतु. भा. सा. PW. वि-परि-दधाव्रहे इति)।
[w]) अनेकोभावे स्वाअ. (वैतु. अन्ये ग. मन्वानाः)।

८, २[a]; ६, ६, ४[a]; ४, १, ३, ४†[b]; ६, ४, ९,२[c]; मै २, ७,३†[b]; १२,५[d]; ४,९,३†[b]; काठ १६,३†[b]; †कौ २,५१०[e]; ६१२[f]; ६१३[f]; †जै १, ४१, २; ४; ३, ४०, ६[e]; ४९, १०; ५०,१; पै २, ३१, ३?[g]; २०, ४६,४?.

वि[h]- वयः ऋ १, २४, ६; २५, ४; ३७, ९; ४८, ६; ४९, ३; ८५, ७; ८८,१; १०३, ७; ११८,५; १२४,[१२; ६, ६४,६]; १५५, ५; १६६,१०; २, १९,२; २८, ४; ३१, १; ४, ४३,६; ५,४१, १३; ५९,७;७३,५; ७५,६; ६, ४६, १४; ६३, ६; ७; ७, ३६, ५; ९७,१; १०४, १८; ८, ३, [२३; ७४, १४], ५,३३; २१, ५; ४७, २; ३; १०, २७,२२; ४३, ४; ६८,१; ७३,११; ८०, ५; १२७, ४; खि ३, १९, १; मा २, १६; का २, ४, ३; †तै १,१, १३, १ऽ; ३,४,११,३[i]; ४,१, ११,३; ३,१३,७; मै १, १,१३; ४, १, १४¶; १२,६†; काठ १, १२; ९, १९†; २३, १२†; ३१, ११[j]; क १, १२; ४७,११; †कौ १,३१९; ३६७; ४०७; †जै १, ३३, ७;३८, ८; ४५, ९; शौ ६, २, ३; ८, ४, १८†; †२०, १६, १; १७, ४; पै १६, १०, ८†; १९, १, ६; २०, ५२, ८†; †विः ऋ १, १८३, १; ४, २६, ४; ५; ९, ४८, ४; ६२, १५; १०,११,४; कौ २, १९०; जै ३,१७, १०; शौ १८, १, २१; †विभिः ऋ १,४६,[३; ८,५, २२]; ११७, १४; ११९,४; ५, ५३, ३;७४, ९; ७५,५; ६, ६२, ६; ८,२९, ८; कौ २, १०८०; विभ्यः ऋ २, ३८, ७; ४, २६, ४; †विम् ऋ २, २९,५; ३,४५,१[k]; १०, ११५, ३: मा २०, ५३[k]; का २२ ५, ७[k]; मै ४,१२, ६; जै १, २६, ४[k]; शौ ७,१२२, १[k]; वीनाम् ऋ १, २५, ७; †१वेः[l] ऋ १, ११६, १५; १३०, ३; ३, ५, ६; ५४, ६; ४, २७, ४; ४०, ३; ६, ४८, १७; १०,३३, २; मा ९, १५; का १०, ३, ८; तै १, ७, ८, ३; मै १, ११, २; काठ १३, १४.

विंशति[m]- -तिः ऋ १,८०,९; १६४, ११; मा १८,२५[2]; का १९, ८, २[2]; तै ४, ७, ११,२; ५,३,३, ३¶; काठ २०, १३¶; शौ ५, १५, २; ९, १४, १३†; १९, २३, १७; ४७, ५; पै १, ९४, १; ६, २०, ५; ८, ५, २; १६ ६७, १†; -तिम् ऋ ५,२७,२; ६, २७, ८; ७, १८, ११; ८, ४६, २२; ३१; १०, ८६,१४; २३; तै ७,३,९, १¶; मै ४,५, २¶; शौ ४,३,३: †२०,१२६, १४; २३; पै २, ८, ३; -ती[n] मा २७, ३३; का २९, ३, ६; -त्या ऋ २,१८,५; मै ४,६,२[n]; शौ ७,४,१[n]; पै २०,१,१०[n]; -त्यै तै ७,२, १३,१; १५-१८, १; काठ ४२,१;३;५-८.

[a]) विशेषार्थे स्वाअ.। [b]) तु. पृ २८२९ *f* द्र.।
[c]) अनेकीभावे स्वाअ. (वैतु. अन्ये ग. स्वीकुर्वन्तः)। सपा. मै ४,६,२ विभ्यंदधुः इति पाभे.।
[d]) पाभे. पृ २१९१ *p* द्र. (यत्राऽयं विशेष-)।
[e]) तु. पृ २८२९ *p*। [f]) तु. पृ २८२९ *n*।
[g]) अभि इति शोधः। 'विधिः (°माप्यम्) इन्द्रं हन्ता (हंतता) नः (अस्माकं) पाशान् (अक्षान्) °अभि (प्रति [ष्य.]) इव आचरत् (आगच्छतु [इन्द्रे दृष्टे गति अस्माकं भागं फलाद् भवतु])' इति वा. (वैतु. BKA. वि- [शकुनि-] >विः इति शोधः इति कृत्वा टाप. पात- इति आत्मार्थीय इतीव?)।
[h]) नाप. (शकुनि- [उपचाराद् इत्यादि-])। (°उद् √वी [=कर√वी]>)° उवि- >यनि. (वैतु. <√वी इति पाउ [४,१३४], <√वा इति BEY[९१]?)।
[i]) तु. K.; वैतु. भा. =अन्न- इति, सा. =आयुस्- इति? [सपा. ऋ. रश्व्याख्यानव्याघातापत्तेः]।
[j]) सपा. हिश्रौ २,४,२२ वयांसि इति पाभे.।
[k]) पाभे. पृ ७६१ *d* द्र.। [l]) ?†२वेः यद्र.।
[m]) विप. (दशकद्वयात्मक-), नाप. स्त्री. (दशकद्वयात्मक-संख्या-)। द्विर्+°दंशति-(दशति-)>द्विस. °द्विदंशति- > °विदंशति- > (°वीं° >) यनि.; वैतु. या (३, १० [तु. BEY ४, WAG १, २२९ c; ३, १८७ *a*]), PW. प्रमृ. उप. =दशत्- इति वा दशति- इति वा [नपा सत्यनुस्वारस्य हि दुरुपपदत्वं द्र.], पा [५. १, ५९] <(द्वि-+दशत्->) °द्वि-+शतिच् प्र. इतीव?)।
[n]) ११ द्र.। सपा. °ती (मादा ४,४,११,५ द्राश्रौ ८, १,१० च) <> °त्या (तैआ १, ११,८ आश्रौ ५, १८, ५ च) इति पाभे.।

विंश[a]- -शः तै ७, ३, ९, २¶.
विंशति-प्रत्य(ति-अट्>)यं[b]- -यामिः खि १, २, १२[c].
वि-ककर[d]- -रान्[e] मा २४,२०; का २६,४,५.
¶वि-कङ्कत[f]- -तः तै ३, ५, ७, ३; -तम् तै ६, ४, १०, ५; मै ३, १, ९; काठ १९,१०[2]; २१, ९; २७,८; क ३०, ८[2]; -ते तै ६, ४, १०, ५.
विकङ्कती-> विकङ्कती-मुख[g]- -खाः शौ ११, १२,३.
१¶वैकङ्कत[h]- -तम् तै ६,४,१०, ६; काठ २७,८.
¶वैकङ्कती- -ती तै ३,५, ७, ३; मै ३, १, ९; -तीम् तै ५, १, ९, ६; १०, ३; ४, ७,४; मै ३, १,९; काठ १९, १०[2]; २१, ९; क ३०,८[2].
२वैकङ्कत[i]- -तेन शौ ५, ८, १; पै ७,१८,१.
?विकंगत[j] पै ८,१२,४.
विकट, टा[k]- -टः[l] पै २०;१३,१०; -टे ऋ १०,१५५,१.
१वि-कर[m]- -रान् काठ ५०,४[e].
२वि-कर- वि √कृ द्र.
१वि-कर्ण (वप्रा.)- -र्णः शौ ५, १७, १२[n]; -र्णम्[o] काठ ३३, ६¶; -र्णस्य पै १,५८,३.
२वि-कर्ण-> ¶विकर्णी[p]- -र्णी तै ५, ३,७,३;४; काठ २१,३[2]; क ३१, १८[2]; -र्णीम् तै ५,३,७,३; ४.
वि-कर्तृ- वि √कृ द्र.
विकर्यां- वि √कृ द्र.
वि-कर्प- वि √कृप् द्र.
वि-कल्पक- वि √क्लृप् द्र.
वि √कस्[q] > वि-कसुक[r]- -कः[s] मै ४,१४,१७; शौ १२, २,१४.
वि-कस्त- -स्तम् ऋ १, ११७, २४; मा ११. ३९[t]; का १२, ४, २[t]; मै २, ७, ४[t]; काठ १६,४[t].
¶वि-कस्ति- -स्तिः तै ५,४,७,७.
वि √काश् > चाकश्, विचाकशीति शौ १३, ३, १[u]; विचाकशः पै २०,२८,२.
†वि-चाकशत्- -शत् ऋ १,२४, १०; ८, ७३,१७; ९१, २; १०, ८६, १९; शौ २०, १२६, १९; पै ४,२६,२.
वि √कि, वि ··· चिकाय ऋ १०, ८९,३.
वि √कित् ,> चिकित्स, चेकित्, विचिकितत् ऋ १,१५२,२.
विचिकेत काठ ३५,१३; क ४८, १३; †विचिकिते ऋ १,७१,७; २,२७,११; तै २,१,११,५; मै ४,१४,१४.
विचिकित्सति मा ४०, ६[v]; वि ···चिकित्सत् ऋ ४,१६, १०;

a) पूरणार्थीयः डट् प्र. । b) कस. । वैप२ द्र.
c) °शतिप्रत्य° इति स्वरः? यनि. शोधः ।
d) नाप. (पक्षि-विशेष-) ।
e) सपा. काठ ५०,४ विकरान् इति, आपश्रौ २०,१४,५ विकिरान् इति च पाभे. ।
f) नाप. (वृक्ष-भेद-) । पपा. अनु विभागः ? ।
g) विप. (कण्टकमुख- [पक्षिन्-]) । बस. ।
h) विप. (मन्थिपात्र-) । विकारेऽर्थे अण् प्र. ।
i) = १वैकङ्कत- । अण् प्र. इति ततो विशेषः ।
j) वि-कङ्कता (अगत-कक्षादिः [शुद्रा]) इति शोधः (तु. सस्थ. वृक्ष->-क्ष) । विकङ्कतः इति ?BKA. ।
k) विप. (°हिंसाकृत्- [राक्षसी-, सर्पादिजन्तु-]) । पपा. वि-क° इति ?विभागः । व्यु. ? । वि [अव्य.] + कटच् प्र. इति पा [५,२,२९]; < वि √कट् 'कौटिल्ये' इति वा वि √कम् इति वा या [६, ३०] प्रमृ; वि-कृत- इत्यस्य विपरिणाम इति च Brug [१, ५०४, ५] WAG [१, १४६ a] MVG [४२ b] SEY [८३] । वृत-(°हिंसा-) + (√भृ 'हरणे' > कर्तरि) भृत- > उस. °वृप-भृत- > °विष्टत- इति तु मतम् (तु. सस्थ. वक्र-, विपर-, व्यङ्ग- [शौ ७,५८,४]) ।
l) सपा. शौ ७,५८,४ व्यङ्गः इति पाभे. ।
m) = वि-ककर- ।
n) नाप. (°सुत-) । < वि √कृ 'विकारे [= °फले, विसृष्टौ, दृष्टौ (वैतु. सा. PW. प्रमृ. वि + कर्ण- [श्रोत्र-] > बस. विप. इतीव ?)] ।
o) नाप. (साम-विशेष-) । < वि √कृ '°शब्दे' ।
p) नाप. (°कोणमध्येष्टका-) । वि + कर्ण- (°कोण-) > प्रास. > तद्वदर्थे 'विकर्ण-मयी->यनि. ।
q) धा. विच्छेदने, °कर्णे वृत्तिः । r) नाप. (अग्नि-) ।
s) सपा. तैआ २,४,१ आपश्रौ ९, ३, २२ विदुलुकः इति, वै १७,३१,४ निदुलिकः इति च पाभे. ।
t) = सपा. माश ६,४,३,४ । तै ४,१,४,१ बौश्रौ १०, ४:४ त्रिलिरम् इति पाभे. ।
u) तु. सस्थ. टि. अनु ।
v) = सपा. माश १४,७,२,१८ । का ४०, १,६ ईउ ६ कउ २,१,५;१२ बृउ ४, ४,१५ विजुगुप्सते इति पाभे. ।

व्यं(वि-अ)चिकित्सत् तै ६, ५, ९,११¶.

ϕवि[a]-चेकितान- -नः ऋ ४,१४,२.

विकिरिड[b]- -०ड[c] काठ १७,१६.

विकिरिद[b]- -०द[c] तै ४,५,१०,५.

विकिरिद्र[b]- -०द्र[c] मा १६,५२; का १७, ८,६; क २७,६.

?वि कि ली ना य त पै २,५८,२.

?विकिलेद् पै ४,२४,६.

वि-कु(स्म>)स्मा[d]- -स्माः पै ७, १३, ७.

विकुसिक- -क.[e] पै १७, ३१, ४.

वि√कृ, वि···कृधि[f] ऋ ८,६७,१२.

वि···कृणवन् ऋ ७,४८,३.

व्यं(वि-अ)कृणोत ऋ ४,३५,३.

वि···कुरुते काठ २३, ६¶; ¶विकरोति तै १,५,९,२[2];२,४, ६,१; ६,१०,३; ६,६,६,२[2]; मै १,१०,९; ३, ७,७; ९,६; ४, ७,४; काठ १३, ५; २६, ७; २८, ८; ३२, ४; ३६, ३; ७; ३७, ३; क ४१, ५; ४४, ८; विकुर्वते शौ १२,१,४३; पै १७, ५,२; विकुर्यात् मै ४,२, १३¶. विचक्रे शौ १२,३, ५४; पै १७, ४१, ४; विचक्रिरे मै ४, १४, ११; शौ १२, १, ५; पै १७, १,४; विचक्र ऋ ४,३६, [(३५, २)४]; विचक्र ऋ ४,३५, [२;४ (३६,४)],?विचकर[g] मै १,७,१; व्यं(वि-अ) कः मै ३, २,८¶; वि···अकः ऋ ७, ८,२.

¶विक्रियते तै ५, २, १०, १; काठ २०, ९; क ३१,११.

¶वि-कर्तृ- -र्ता काठ ५,४६; १३, ५; २६, ७; २८, ८; ३२, ४[2]; ३४,२; क ४१, ५; ४४,८.

वि-कृण्वत्- -ण्वन् काठ ४०,१२[h].

वि-कृण्वा(न>)ना- -नाः मै ४, १४,९.

वि-कृत, ता- -तम् ऋ २, ३८,६[i]; -ता शौ १२, ३, २२; पै १७, ३८, ३; -†तानि ऋ १,१६४, १५; शौ ९, १४, १६; पै १६, ६७, ५.

वि√कृत् (छिदने), वि···कृन्तत् ऋ ८, ४५, ३०.

विकृन्तेयुः मै २, २, १२¶.

†विचकर्त> र्ता ऋ १०, ६७, ६;७९,६; मै ४ १४,५; शौ २०, ९१,६; वि···अकृतः[j] ऋ १, ६३,४.

वि-कृत्य ऋ १०, ६८, ८; मै २, ३,१¶; शौ २०,१६,८†.

वि-कृत्यमा(न>)ना- -ना शौ १२,८,१; पै १६,१४४,१.

वि-कृन्त[k]- -न्तानाम्[l] मा १६,२१; का १७,२,५.

वि-कृन्तत्- -न्तन्तम् मा ३०,१८; का ३४,३,५.

वि√कृप्, >कर्पि, ¶विकर्पति तै ५, ४,४,३[2]; मै ३,३,६[2]; काठ २१, ७[2]; विकर्पन्ते तै ३,१,३,२¶.

†विकृपन्तु[m] ऋ ४, ५७,८; मा १२, ६९; का १३,५,८.

विकर्षयति काठ २१, ७¶.

वि-कर्ष- -र्षः मै २, ३, १¶

वि-कृष्ट- -ष्टः मै ४,८,१¶.

वि√कृ (विक्षेपे) > २वि-कर[n]-> विक(र्य>)र्या[o]- -र्याम्य.[p] तै ७, ४, १३,१.

वि√क्लृप् >कल्प्, >कल्पि, विकल्पते शौ ४,७,२[q];पै २,१,१[q].

वि···कल्पयामि शौ १२, ३, ३२; पै १७, ३३,३; विकल्पयः पै २, २३, १; १९, ४७, ११; व्यं(वि-अ) कल्पयत् ¶मै २,३, ८; ४, ७,६[2]; शौ १०, ६,३१;

---

a) तु. सा. PW. GW. प्रमृ; वैतु. वें. स्वाअ. इतीव।
b) विप. (अर्थः ? [छद्र-])। तै. पपा. वि-कि° इति।
c) सपा. °ड <> °द <> °द्र <> मै २,९,९ °व्यंहृद इति पाभे.।
d) विप.। बस.।
e) पाभे. पृ २८३१ s द्र.।
f) अत्र धा. °बन्धने वृत्तिः, निषेधार्थे च ग. इति कृत्वा 'अनेहः(गुरुपूर्वकं) नः (अस्मान्) ϕविकृधि ("मोचय")' इति वा. (तु. वें.; वैतु. सा. ?, GW. वि प्रमर्दये इति ?) यनु पृ ११३५ कृधि इति पृथक् निर्दिष्टं तभेष्टम्।
g) °कर [उपु१] इति शोधः। सपा. बाध्री १, ५,१,९ चकार इति पाभे.।
h) पाभे. पृ ११५५ f द्र.।
i) विप. (अर्ण- [अराप्- =कर्मन्-])। अत्र विः समु- पर्यायः (वैतु. वें. सा. = अर्ध- इति ?)।
j) लुङि मपु१। पृ ८ अ-कृत-> -तः इति नेष्टम्।
k) व्यु. म-कृन्तु- टि. द्र.।
l) पाभे. पृ २११५ b द्र.।
m) =सपा. माश ७,२,२,९ आश्रौ २,२०,४। तै ४, २,५,६ प्रमृ. तु वितुदन्तु इति पाभे.। पृ ७४९ i टि. अपि द्र., तत्र च पै २,२२,३ भिन्दन् एतु इत्यपि संनिवेश्यम्।
n) नाप. (गर्त-)। गस. उप. अधिकरणे अप् प्र. (पा ३,३,५७)।
o) विप. (२अप्-)। तत्रभवीयः यत् प्र. (पा ४, ४, ११०)।
p) सपा. काठ ४४, २ इयाल्याम्यः इति पाभे.।
q) शोधः पृ २०२१ f द्र.।

पै १६, ४४, ४; १९, ४७,१०; ११; व्य(वि-अ)कल्पयन् मै ३, ६, १¶; शौ ९,४, १५; †व्य- (वि-अ)कल्पयन् ऋ १०, ९०, ११[a]; मा ३१,१०[a]; का ३५,१, १०[a]; शौ १९, ६,५[a]; पै ९,५, ५[a]; §१६,२५,४[b]; ५.

वि-कल्पक- -कस्य[c] पै १,९०,१.

वे-केश[d]- -शः शौ ६,३०,२; पै १९, २४, ६.

विकेशी- -शी खि २, ११, १[e]; शौ ५,१७,४; ११,११,७; १४, २,६०; पै ९, १५,४; १८,१२, ७; -शीः पै १७,१४,६; -शीम् पै १७, २२,१२; -र्यः शौ १, २८,४; ११,२,११[f]; ११,१४.

वि√क्रम्,>क्रमि, क्राम्, विक्रमते मै ३, ७, ९; ८, ३; ¶विक्रमते तै २, ५, ६, २; ५, ३, ७, ४; मै २, २, ५; ३, ८, ७; ४, १. १२; ¶विक्रमते काठ १९, ११; क ३१, १; विक्रामते पै १३, १४,८; विक्रमे तै १,६,५,२[१६]; शौ १०,५,२५[६]-२८[६]; २९-३५; पै १६, १३१, १[६]-४[६]; ५-१०; विक्रमताम् शौ ९, ५, ८[h], वि- क्रमस्व ऋ ४, १८, [११; ८, १००, १२]; मा ५, ३८; ४१; १२, ५[१६]; का २, ६, ८; ५,९, ४; १०,१; १३, १,६[१६]; तै १, ३, ४, १; ३, २, ११, ३†; ४, २,१,१[१६]; २[६]; मै १, २, १३; १४; ४,१२,५†; काठ ३,१; २; १६, ८[१६]; ३७,९; क २,८; ९; शौ ४, ८,४; ७, २७, ३; पै ४, २, ५; ५, ३१,८; १६,९७,२[१]; ६[h]; २०, ६,७; ¶व्य(वि-अ)- क्रमत मै १, ६, ११; ३, ७,९; ८, ३; काठ ८, ७;८; १९,११; क ७, ३;४; ३१, १; शौ ९,५, २०; पै १६,९९,६; †व्य(वि-अ)- क्रामत् ऋ १०,९०,४; मा ३१, ४; का ३५, १,४; कौ ३,४,४; जै २, ३, ७; शौ १९, ६, २; पै ९,५,२; ¶व्य(वि-अ)क्रामन् तै २, २, ११, ५; ३, ३, ७,१; ६, २, २, १; काठ ९, १५.

†विचक्रमे ऋ १,२२,१७; [१८ (८, १२, २७)]; ५,४७,३; ७, १००, ३; ४; ८, २९, ७; १०, ११७,८; मा ५, १५; १७,६०; ३४, ४३; का ५, ५ १; १८, ५, ११; ३३, २, ६; तै १, २, १३, १; ३, २, ६,१§[j]; ४,६, ३, ४; मै १, २, ९; ८, ९¶; २, १०, ५; ४, १,१२; १२,१; १४, ५[१]; काठ २, १०; १८,३; क २, ४; २८, ३; कौ १,२२२; २, १०१९; १०२०; जै १,२३, ९; ४, ८, १०; ९, १; शौ ७, २७,४;५; १०, ८, ४१§; १३, २, २७[२]; ३, २५; पै १, १७, १§; १६, १०३, ७; १७, १, १०§; १८,३३,४[२]; विचक्रमे ऋ १, २२, १६; ८, १२,[(१,२२, १८) २७]; ५२, ३; खि ३,४, ३; कौ २,१०२४; शौ १,१२,१; १२,१,१०; व्यं(वि-अ) क्रंस्त[k] मा २,२५[१६]; का २,६,३[१]; मै १, ४, २[१]; ७; काठ ५,५[४]; ३२,५; वि···क्रंसत खि ५, १९, १; शौ २०,१३५,४; वि···अक्रमुः ऋ ८, ९३, १४.

¶विक्रमयति काठ ८,७;८;२१, ३; क ७, ३; ४; ३१, १८.

वि-क्रमण- -†णम् ऋ १०, १५,३; मा १०, १९§[l]; १९, ५६; का ११, ६,४§[l]; २१,४,७; तै २, ६, १२, ३; मै ४, १०,१; काठ २१, १४; शौ १८, १, ४५; -णे पै १६, ५४,६; -†णेषु ऋ १, १५४,२; ८, ९,१२; मा ५, २०; का ५, ५,८; मै १, २,९; काठ २, १०; क २, ४; शौ ७, २७, ३; २०, १४१,३; पै २०, ६, १०.

¶वि-क्रम्य तै६,५,९,२[१];७,३,९,१.

[a]) सपा. कापु ११ अकल्पयन् इति पाभे.।

[b]) सपा. शौ ९,४,१४ अकल्पयन् इति पाभे.।

[c]) सपा. शौ ६,१२७,१ विसल्पकस्य इति पाभे.।

[d]) विप.। यस. अन्तोदात्तः (पा ६, २,१७७)।

[e]) =सपा. आपमं१,४,९ प्रमृ.। मंत्रा १,१,१३ रुदती इति पाभे.। [f]) सपा. पै १६,१०५,१ अकेश्यः इति पाभे.।

[g]) सपा. विक्रमे (बौश्रौ ३, १९:२ च)<>विक्रमस्व <>व्यक्रंस्त (माश्रौ १,१,३,१०[१]; ११[१] वाश्रौ ४.१२. १-५ माश्रौ १,४,२,११[१] वाश्रौ १,१,४,२१[२] च)<> मै २,७,८ अनुविक्रमस्व इति पाभे.।

[h]) सपा. विक्रमताम् <> विक्रमस्व इति पाभे.।

[i]) सपा. शौ ९,५,८ विक्रमस्व इति पाभे.।

[j]) अनुविचक्रमे > सपा. तैब्रा ३,७,७, ११[a] आपश्रौ १०,२२,१२[a] प्रमृ. अन्वेतु इति, मंत्रा १, २,६-१२ पागृ १,८,२ नयतु इति, मागृ १,११, १८ वचयतु इति च पाभे.। [k]) पृ ११०९ अक्रंस्त इति नेष्टम्।

[l]) सपा. ते १, ८, १५, १ मै २, ६,११ काठ १५,८ क्रमः इति पाभे.।

ˉवि-क्रान्त, न्ता[a]- न्तम् मा १०, १९; का ११, ६, ४; तै १, ७, ७, २; ८, १०, २; १५, १; मै १,८,९¶; ¶काठ ८,७;८; ¶क ७,३; ४; न्ता शौ ८, ११,१; पै १६,१३३,८.
¶वि-क्रान्ति- -न्तिः, -न्तिम् तै २, ५, ६,२; ५, ३, ७,४; काठ २१, ३; क ३१, १८.
†वि-चक्रमाण- -णः ऋ १, १५४, १; मा ५, १८; का ५, ५, ६; तै १, २, १३, ३; मै १, २,९; काठ २, १०; क २, ४; शौ ७, २७,१; पै १६, १७, १S; २०, ६,९.
वि √क्री, विक्रीणीते तै ६,१,७,८¶; मै ३,७,७[२]¶; ¶काठ २४, २[२]; ६[२]; ¶क ३७, ३[२]; ७[२]; शौ १२, ४, २; पै १७, १६, २; विक्रीणावहै मा ३, ४९; का ३, ६, १; तै १, ८, ४, १; मै १, १०,२; काठ ९,५; क ८,८.
विक्रेष्युते तै ६, १, १०, ३¶; ¶विक्रेष्यामहे काठ २४, १; क ३७, २; ¶व्य(वि-अ)क्रेष्महि काठ २४, १[२]; क ३७, २[२].
वि-क्रय[b]- -यः शौ ३. १५, ४; पै १९, ४६,२.
वि-क्रीय तै ६,१, ७,८¶.
वि √क्लिद्,क्लिन्द् > वि-क्लिन्दु[c]- न्दुः शौ १२,४,५;पै १७,१६,६.
वि-क्लेद- > विक्लेदीय(स् >)सी- -सीः शौ ७,८०,१; पै १,२१, १.
वि √क्शा,क्षा(=√ख्या)>क्शावि, व्य(वि-अ)क्शत् मै १, ६,१‡[d].
वि···अक्शत् मै २, ७, ८‡[e]; ‡वि···अक्शत्[f] मै २,७,८; ३, २, १.
व्यक्षत्[g] पै १३, ७, १७.
विक्शापयेत् मै २, १,६¶.
वि-क्शाय[h] मै २,७,२; ३,१,४.
वि √क्षर् ,विक्षरति[i] मै २, ३, ९¶; वि···क्षरिति[j] काठ १२,११¶[i]; विक्षरन्ति शौ १३, ३,२; †वि-चरन्ति[k] ऋ १, १६४, ४२; शौ ९, १५, २१; १३, १, ४२; पै १६, ६९, ११; १८, १९, २; †व्यु(वि-अ)क्षरत्[l] ऋ ९, ३९, [(२१, २) ४]; कौ २, २५०; जै .३, २१, १५; व्यं (वि-अ क्षरन् ऋ ९,२१,[(३९,४)]]
¶विक्षारयति मै २, ३, ९; क्र १२, ११.
ˌवि-क्षर[m]- -रम् शौ ६, १०५, ३; पै १९, २३,१२.
वि √क्षि[n]>वि-क्षिणत्- >विक्षिणत्-क[o]- -केभ्यः[p] मा १६, ४६; का १७,७,५; क २७,६.
वि-क्षीण- > विक्षीण-क[q]- -केभ्यः[p] तै ४, ५, ९, २; क्र १७, १६.
?विक्षि[r] खि ५, ५, ७.
वि √क्षिप्, विक्षिपेत् मै ४, ९, १७[s].
वि-क्षिप[t]- -प.[u] मा ३९, ७; का ३९,५, १; मै ४, ९,१७![v].
वि √क्षुभ्, विक्षुभे शौ ७,५९,१; पै २०, १४, २.
वि √खन्, विखनामि शौ १२, १, ३५; पै १७, ४, ४; विखन पै १९, ४४, ११-१५.
विखनिष्यति मै ३, १,८¶.
वि √खाद् (भक्षणे), वि···खाद[w] पै १,४२,२.

---

[a]) विप. (विराज्- [शौ.]), अन्यत्र भाप. ।
[b]) गस. उप. भावे अच् प्र. ।
[c]) नाप. (रोग-विशेष-) । गस. उप. कर्तरि उन् प्र. (पाउ १,१०) ।
[d]) सपा. ऋ १०,१८९,२ मा ३,७ का ३.१,७ व्यख्यत् इति पाभे. ।
[e]) सपा. ऋ १०,४५,४ मा १२,६ प्रमृ. वि···अख्यत् इति पाभे. ।
[f]) सपा. ऋ ५,८१,२ प्रमृ. वि···अख्यत् इति पाभे. ।
[g]) सपा. शौ २०,२४,१६ व्यख्यत् इति पाभे. ।
[h]) सपा. मा ११,२० का १२,२,९ प्रमृ. माश ६, ३, ३, १२ विख्याय इति पाभे. । [i]) परस्परं पाभे. ।
[j]) इडागमः (पा ७,२,३४) ।
[k]) तु. सस्थ. टि. अधि ।
[l]) वि-अ॰ इति ऋ. पपा. शोधार्हः (तु कौ. पपा. । पा ८,१,७१) । [m]) भावे अप् प्र. ।
[n]) धा. क्षये हिंसायाश्च वृत्तिः । [o]) विप. (रुद्र-) ।
[p]) पाभे. पृ ६१८ q द्र. । [q]) विप. >नाप. (रुद्र-) ।
[r]) सपा. शांश्रौ ८,२१,१ आङ्क्षि इति पाभे. ।
[s]) सपा. माश्रौ ४,६,२ विक्षिपे (सं१) इति पाभे. (तु. तत्रत्यं संस्कर्तुः टि.) ।
[t]) नाप. (मरुत्-) । गस. उप. कर्तरि कन् प्र. उसं. (पा ३,१,१३५) ।
[u]) सपा. तैआ ४,२५,१ विक्षिपः इति पाभे. ।
[v]) विक्षि॰ इति स्वरः? यनि. शोधः ।
[w]) सपा. मा ११,७८ प्रमृ. खाद इति पाभे. ।

वि-खाद[a]- -दे ऋ १०,३८,४.

विखानस[b]- > वैखानस[c]- -सम् तै ७, १,४,३¶.

वि√खिद्, विखिदन्ति पै १६,७३, ५.

वि-खिद्[d]- -दाय[e] काठ १७, १५; क २७, ५.

वि√ख्या, †व्यं (वि-अ)ख्यत् ऋ १, ३५, ८; ४६, १०; १२३, २; ९, १०१, ७; १०, १२७, १; १८९,२[f]; मा ३, ७[f]; ३४, २४; का ३, १, ७[f]; ३३, १, १८; तै १,५,३, १[f]; काठ ७, १३[f]; ९, १९; १३, १६; क ६, ४[f]; कौ १, ५४६; २, १६८; ७२७[f]; ३, ५,५[f]; जै १, ५६, २; २, ६,४[f]; ३, १६, ६; ५९, १९[f]; शौ ६, ३१, २[f]; १३, २, ९; २०, ३४,१६[g]; ४८,५[f]; पै १८, २१, ३; १९,४५,१२[f]; †वि…अख्यत्[h] ऋ १०,४५,४; मा १२, ६; २१; ३३; का १३, १, ७; २-३, ४; तै १, ३,१४, २; ४, २, १-२, २; काठ १६, ८-१०; †वि…अख्यत् ऋ १, ३५, ७; ११३, ४; ४, १९,९[i]; ५, ८१, २[j]; मा १२, ३[j]; का १३, १,३[j]; तै ४, १, १०, ४[j]; काठ १६, ८[j]; शौ ७, ७७, ६[j]; पै २०, ११, १०[j]; व्यं (वि-अ)ख्यन् ऋ ४,१,१८; वि…अख्यन् ऋ १,३५, ५; वि…ख्यन् ऋ ३, ३१, १२; †व्यु(वि-अ)ख्यः ऋ ७,१३, ३[k]; तै १, ५, ११,२; व्यं(वि-अ)ख्यत ऋ १, १६१, १३; व्यु(वि-अ)ख्यम् ऋ ८, ५५, १[l]; खि ३, ७,१; वि…अख्यम् ऋ १, १०९, १. विख्येषम्[m] तै १, १,४, २; ३, ४, ३.

वि-ख्यात- -तम् खिसा २६,२१.

वि-ख्याय[n] मा ११, २०; का १२, २, ९; तै ४, १, २, ३; काठ १६, २.

†वि-ख्यै[o] ऋ १०,१५८,४; मै ४, १२, ४; काठ ९, १९.

वि√गच्छ्, गम्, विगच्छति शौ ११, १०, ३३.

वि-गत- -ते शौ ५,२१,१०.

वि√गद्, विगद शौ ५, २२, ६; पै १३, १, ८.

वि-गदु[p]- -देषु ऋ १०,११६, ५

वि√गन्ध् वि-जंगहे टि. द्र.

वि-गामन्[q]- -मभिः ऋ १,१५५,४.

वि√गाह्, विगाहते ऋ ९, ३, ६; ६७, १४; ८६,८; ४०; ९९ [(७,२) ७]; मै ४,१२,५[r]; कौ २,६०७†; जै ३, ४९,९†; विगाहेथाम् शौ १२, ३, ३६; पै १७, ३९, ६; व्यु (वि-अ) गाहथाः खि ५, १४, ३; शौ २०, १२८, १४; विगाहथाः खि ५, १४, १; शौ २०, १२८, १२[s].

वि-गाह[t]- -हम् ऋ ३, ३, ५; काठ ७, १२†.

वि√गुप् (निन्दायाम्) > जुगुप्स[u], विजुगुप्सते[v] का ४०, १,६.

वि√गृभ्, गृह्, ग्रह्, विगृह्णाति ¶तै ६, ४, ५, ७; ५, १०, १; ¶विगृह्णाति तै २, ५, ७, २; मै ४, ५,५[2]; ¶विगृह्णाति काठ २६, १०; २७, ३; १०[2]; २८, ७; १०; क ४१, ८; ४२, ३; ४४,७;४५,१; विगृह्णते पै १६, ७३, ५; वि…गृह्णते तै ६, ३, २, ३¶; विगृह्णन्ति काठ २७, १०[2]; ३७, १२[2]; विगृह्णीध्वम् तै ६, ४, ७, २¶.

a) नाप. [संग्राम- (तु. निघ २, १७ वें. PW. प्रभृ. [वैतु. सा. विप. इति ?])]। अधिकरणे घञ् प्र.।
b) व्यप. (ऋषि-)। व्यु. ?। c) नाप. (साम-विशेष-)। तेनदृष्टीयः अण् प्र.। d) विप. (रुद्र-)।
e) पाभे पृ २११६ l द्र.। f) पाभे पृ २८३४ d द्र.।
g) पाभे. पृ २८३४ g द्र.। h) पाभे. पृ २८३४ e द्र.।
i) धा. दर्शने वृत्तिः (तु. प्र…अख्यत् ऋ ८,७९,२)।
j) पाभे. पृ २८३४ f द्र.।
k) वि अ° इति ऋ.पपा.? यनि. शोधः (तु. नै. पपा.)।
l) वि-अ° इति पपा.? यनि. शोधः।
m) तु. पृ ३२९ s टि.। सपा. मा १,११ का १,३,७ अभि-विख्येषम् इति, मै १, १, ५ अभिव्यंख्यम् (सात. अभि-व्यंक्षम्) इति, काठ १, ४ क १, ४ अभिव्यख्यम् इति च पाभे. द्र.। n) पाभे. पृ २८३४ h द्र.।
o) तुमर्थीयः कैः प्र. उसं. (पा ३,४,११)।
p) नाप. (संग्राम- [तु. सा. GW. प्रमृ.])। <वि√गद् "विघाते' (तु. गद- [रोग-], गदा- [वैतु. वें. बस. इति कृत्वा = गदरहिताऽङ्ग- इति ?])। q) नाप. (विक्रमण-, पद-)। प्रास. पूप. स्वरः। उप. <√गा 'गतौ'(तु. Brug [२,१,१६५])। r) = सपा. आपश्रौ १६, ११,१२ वैश्रौ १८,१०:५ हिश्रौ ११,४,१२। माश्र १,४,१६ अवगाहते इति पाभे.। s) शंपा. सात. विगाहयाः इति ?।
t) विप. (अग्नि-)। गस. उप. अच् प्र.।
u) पा ३,१,६। v) पाभे. पृ २८३१ o द्र.।

¶व्य(वि-अ)गृह्णत मै ४,५,९; काठ २७, २; क ४२,२; ¶व्य-गृह्णन् काठ २६, १०; क ४१, ८; ¶विगृह्णीमहि काठ २७,२; क ४२, २.
विजगृभ्रे ऋ ७, १८, ८.
वि-गृहीत– -तः काठ ३९,२.
वि-गृह्य शौ ४, १५, १४; पै ५,७, १३.
वि-ग्रहण– -णम् तै ६,४, ७,२¶.
¶वि-ग्राहम्[a] तै ५,४,८, २; मै ४, ८, ४.
?वि गृही अँ श ता म सु[b] पै ६,२२, १४.
१विग्र[c]– -ग्रः पै २,६८, ६; –†ग्रम् ऋ १,४, ४; शौ २०, ६८,४.
२विग्र[d]– -ग्रम् ऋ ६, ६७, ७.
वि-ग्री(वा>)व[e]– -वान् शौ ४, १८,४; पै ५,२४, ४; –†वासः ऋ ७, १०४, २४; शौ ८, ४, २४; पै १६, ११,४.
वि √ग्लै > ग्लापि, विग्लापयाति पै १३, ५, १४

१वि-घन–, २वि-घन–, विघनिन्–. वि √हन् द्र.
वि √घस् > वि-घस[f]– -से शौ ११, २,२; पै १६,१०४, २.
वि √घृ > वि-घृ(त>)ता[g]– -ते ऋ ३, ५४,६.
वि-घ्नत्–,°ती–, वि-घ्नान–,वि-घ्नी– वि √हन् द्र.
√विच्, विनक्ति पै २,६५,३;विनक्तु शौ १९, ३४, २; पै ११, ३,२; अविविक्ताम् ऋ १०, ११२,४.
विवेच शौ ६, ६१, २[h].
विविक्वस्– -क्वान् ऋ ३, ५७,१.
†विविचि[i]– -चिम् ऋ ५,८,३; ८, ५०, ६; खि ३,२, ६; तै ३,३, ११, २†.
वि-चक्रमाण– वि √क्रम् द्र.
वि √चक्ष् , > चक्षि, विचक्षसे[j] ऋ ९, ४५, ६.
विचष्टे ऋ १,२४,१२;९८,१;५, १९,१; १०,५,१; ३४,१३;५५, ३; ११४, ४; मा २६, ७†; का २८, ७,१†; तै १, ५,११,३†;

४, २, ५,४[k,l]; मै ४, ११,१†; काठ ४, १६†; ३८, १३[l]; शौ ४, ११, २; १६, ५; ९,१,५[m]; १०, ८, ३०; ‡विचष्टे[n] मै ४, १२,२; शौ ७, ८६,१; १३, २, ११; १४, १, २३; पै १८, ३, २; २१, ५; विचष्टे पै ३, ३५, ३; ५, ३२, ५; १६, ६९, ९[o]; १५०, ६; १९,५२, १‡[p]; २०, १५, २; वि···चष्टे शौ ७,२६, २; वि···चष्टे ऋ ८, २५, १६; †विचक्षते ऋ १, १६४, ४४; ८,४,१३; ४५, १६; १०,१७७, [(१, १५९,४)१]; कौ १,११६; जै १, १५,२; शौ ९, १५, २६; विचक्षे ऋ १०, ७९, ५; †वि-चक्ष्व ऋ ७, १०४,२५; शौ ५, २०, ४§[q]; ८, ४,२५; पै १६, ११, ५; विचक्षः[q] पै ९,२४,३; विचक्षीय पै २, ६८, ९.
विचचक्षिरे मा ४०,१०;१३;का ४०,१, १०; १३; वि··· अचष्ट ऋ २, १५, ७.

---

[a]) गस. णमुलन्तम् । [b]) शोधः १८०८ *h* द्र. ।
[c]) विप. (बलवत्- [इन्द्र- प्रभृ.])।(√°वृष्'वृषभावे'>) °वृषु- > यनि. (तु. [अर्थमात्रे] PW. प्रमृ.; वैतु. वें. स्क. सा. मेधाव्यर्थे नाप. इति, GW. =२विग्र- इति च!)। पस. नावग्रहः।
[d]) नाप. (°अन्न-)। 'तौ जठरं पूरयितुं विग्रं धारयेथे' इति वा.। (√विप् °'भोजने' [तु. परिवेषण-]>) °विपु->यनि. (तु. नान्तरीयपूर्वो मन्त्रः, [अंशतः] ORN. च; वैतु. वें. सा. WAG [१, ११८] मेधाव्यर्थे, ORV. वेगार्थे च <√विज् 'चलने' इति, R [ZDMG ४८, १०८] वि√मन्थ् > °विमन्थेथे इतीव पाठ-शोध इति?)। [e]) विप.। बस.।
[f]) नाप.। गस. उप. कर्मणि अप् प्र. (पा ३, ३, ५९) थाथ्-आदि-स्वरः।
[g]) विप. (शरणवती- [योनि-]) इति वें. सा. PW. GW. प्रमृ.। विप. (प्रदीप्त- [योनि-]) इति कृत्वा °त->[सत१] -ते इति मतम्।
[h]) सपा. काठ ४०,९ अक्षत्नाम् इति पाभे.।
[i]) विप.। कर्तरि किन् प्र. (पाम ३,२,१७१ [तु. वें. सा GW.ORN.; वैतु.भा.PW.प्रमृ. <वि √विच् इति!])।
[j]) भा. लटि मपु१ (तु. GW ; वैतु. वें. सा. वि-चक्षस्– > -क्षसे इति ?)।
[k]) पाठः? शोधः पृ २१७८ *d* द्र.।
[l]) तु. सस्थ. टि. प्रति।
[m]) सपा. पै १६,१२,५ अभिचष्टे इति पाभे.।
[n]) सपा. ऋ १०,८५,१८ तैब्रा २, ७,१२,२ अभिचष्टे इति पाभे.।
[o]) सपा. शौ ९,१५,१९ वितष्टे इति पाभे.।
[p]) सपा. ऋ ९,७४,४ विजायते इति पाभे.।
[q]) सपा. विचक्ष्व <> विचक्षः इति पाभे.।

व्यं(वि-अ)चक्षयत् ऋ २, २४,३.

वि-चक्षण्[a]- -०ण ऋ १, ५०, ८[b]; ३, ३, १०; ४, ३२, २२; ९, ५१, ५; ८६, २३; १०७, २४; १०, ३७,८; खि १,१,३; ५,६; ४, ८,५[c]; तै २, ४,१४, ४†[b]; मै ४, ११,१†; काठ ९,१९†[b]; कौ ३, ५, १४†[b]; पै १८, २२, ८†[b]; -णः ऋ १, १०१, ७; ११२, ४[d]; २, २३,६; ४,४५, ५;५३, २;९, १२, ४;३७, २; ६६, २३; ७०, ७;७५, १;८५, ९; ८६, ११; १९; ⌊३५(१०८, १६)⌋; ९७,२; १०६, ५;१०७, ३; ५; ७; १६; १०, ९२, १५; काठ २९, २; क ४५, ३; †कौ १, ५५४[e]; ५५९; २, २६; ५०; १७१; २०८;३८२; ५४९; ६४३;६६५; ७५०; †जै १,५७, १;६; ३, ३, ५;५, ९; १६, ९; १९,३; ३१, २;४३, ५;५३,१; ५५,६; शौ १८, ४,५८; पै १९, ४१, ५; -णम् ऋ १, १६४, १२[f]; १०, ११,४; शौ १०,२, १९;१०,३; १३,२,२३‡[b]; १८, १,२१†;२०,४७,२०‡[b]; पै १६, ६१, २; ५; ६७, २‡[f]; १०७, ३; १९, ४३,१[g]; -णा ऋ ८, ४१, ३[h]; खि ३, २२, ७; -णे शौ ९, १४, १२‡[f].

वि-चक्षस्[i]- -क्षः[j] मै १, ५, ४; ११.

वि-चक्षाण[k]- -णः ऋ ९, ३९, ३; कौ २, २५१; जै ३, २१, १६.

वि-चक्षे[l] ऋ १,११३,५[m]; ११६, १४![n]; ⌊१६[m]; ११७,१७⌋; २, २७, १०; ४, १६, ४; खि १, ११, ८; शौ २०, ७७, ४†.

वि-चक्ष्य ऋ ८, १३,३०.

वि-चक्ष्य- -क्ष्यम् काठ ३०,८; ९.

वि√चत् > चाति, वि···चातयस्व > स्वा[o], वि(चातयस्व)[r] ऋ २, ३३, ⌊२(६, ४४, १६)⌋; वि···चातय पै १५,२०,१‡[o].

विचयिष्ठ- वि√चि द्र.

वि√चर्, वि···चरति ऋ ६, ९, ६; विचरतः ऋ १,१४६, ३; तै ४, ३, ११, १[p]; मै २, १३, १०[p]; काठ ३९, १०[p]; विचरन्ति ऋ १, ५१,१; कौ १,३७६; जै १, ३९,७; †विचरन्ति ऋ १,३२, १०; ३६,३; ५, ६३, २;५; ६, २८, ४[q]; १०, ७१, ८; मै ४, १४, १२; काठ १३, १६; शौ ४, २१, ४; पै १३, ६, १०; †वि···चरन्ति ऋ ६, ६, ३; तै ३, ३, ११,२; विचरामि ऋ ३, ५५, १४; विचरत् ऋ १०,८०, १; विचरन्त[r] ऋ ३, ४, ५; विचरतु मै २, १३, १०[s]; वि चर>रा खि ५, ११, १; शौ २०, १२७, ११; वि···चर ऋ ८, ३२, १९[q]; वि...अचरत् ऋ १, १०३, ३.

†विचारीत् ऋ ७,२५,१; तै १, ७,१३, ३; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६.

†वि-चरत्- -रन् ऋ ९, ६८, ४; १०, १४०, २; मा १२, १०७; का १३, ७, ६; तै ४, २,७,३; मै २,७, १४; काठ १६,१४; क २५,५; कौ २,११६७, -रन्तः ऋ ८, ५५, ४; खि ३, ७, ४; -रन्तम् ऋ १०,३०,९; -रन्ता

[a]) विप. । गस. उप. युच् प्र. ।
[b]) सपा. विचक्षण<>°क्षणम् इति, मा १५,३१ का १६,५,१३ तै ४, ४,४,३ प्रभृ. पुरुप्रिय इति च पाभे. ।
[c]) पाठः (तु. पासू ३,१५,२३,? °णम् शोधः (तु. खिसा ३१,५)। तैआ ७,४,१ तैउ १,४,१ विचर्षणम् इति पाभे. ।
[d]) विप. वा व्यप. वा ? । तु. सस्थ. टि. त्रि-मन्तु- ।
[e]) °ण इति S. ।
[f]) सपा. °णम् (प्रउ १,११ च)<>°णे इति पाभे. ।
[g]) सपा. शौ ७,३७,१ समञ्जनम् इति पाभे. ।
[h]) नाप. (*नेत्र-)। 'यस्य वरुणस्य श्वेते (दीप्तियुक्ते) नेत्रे तिस्रो भूमीः अधिक्षितः (व्याप्नुतः)' इति वा. (तु. पू २२२५ b, GW.GRV.; वैतु. वें. सा. न. प्र३ इति !)।
[i]) विप. (भ्राजमत्- ⌊अग्नि-⌋) । गस. उप. स्वरः (तु. पू २२३७ b) ।
[j]) °क्षा इति पपा., सात., आपश्रौ ६,१९,१ विचक्षुः इति पाभे. ।
[k]) विप., नाप. । [l]) गम. उप. तुमर्थीयः सेन् प्र. ।
[m]) वैतु. सा. < वि-चक्ष्- इति ।
[n]) (वि√शक् 'शक्तौ'>) वि-शक्षे इति शोधः (तु. सस्थ. कृपमाण- ⌊*कृपमाण-, ग्लपन-⌋ इति विप.)।
[o]) सपा. वि···चातयस्वा<> वि···चातया(य-अ) स्मत् इति पाभे. ।
[p]) =सपा. आपमं २, २०,३१ । शौ ८, ९,१२ पै १६,१९,२ संचरतः इति पाभे. ।
[q]) तु. सस्थ. टि. अनु । [r]) तु. सस्थ. टि. अभि ।
[s]) सपा. शौ८,९,२२ पै १६,१९,१० संचरति इति पाभे. ।

ऋ १०, ९२, १२.
विचरन्ती- -न्ती ऋ ६,४९,३.
वि-चारि(न् >)णी- -०णि ऋ ५, ८४,२; तै २,२,१२,२†; -णीम् पै १०, १, ७.
वि √चर्ष्, वि (चर्षति[a]) काठ ३५, १४; क ४८, १२.
†वि-चर्षणि[b]- -णिः ऋ १, ३५, ९; ७९,१२; २, २२,३; ४१, १०; १२; ३, ३,८;११, १; ४, ३६, ५; ६, ४५, १६; ४६, ३; ८, १३, ६; ९,११,७; २८, [(२७, ४)५ (६०, १)]; ४०, १; ४४, ३; ४८, ५; ६२,१०; ६७,२२; ८४, १; मा १९,४२;२४, २५; का २१, ३, १३; ३३, १, १९; तै ३, २, ५, ४§; मै ३, ११, १०; काठ २, १५; ३८, २; कौ १, २००; ३८६; ४८८; ५०८; २, १८९; २०४; ७१७; ८३७; जै १, २१, ७; ३०,४; ५१,२; ५२, १२; ३, १७,११; ३३,६; ५२, ३; शौ २०, २०, ५; ७; ५७,८; १०; -णिम् ऋ १,६४, १२;९,६०,[(२८,५)१], -णी ऋ ५, ६३, ३; मै ४,१४, १२; -णीन् पै २, ६२, ४§?[c]; -०णे ऋ १, ७८,[१ (४,३२, ९) ६, १६, २९; ३६; ८,४३, २]; खि १,५, २; तै †१, ३, १४, ५; कौ २, ७४८; जै ३,२२, ३; ४, ६, ९; -†०णी ऋ १,३१,६; ६, २, १; ८, १७,७; ३३, ३;९८, १०; ९, ४१, ५; ६०, ४; काठ १०, १२; कौ १, ८४; ४०५; २,२१६;५१९; जै १,९,४;४५, ७;३,१९,११;४०,१५; शौ २०, ५,१;५२,३;५७,१६;१०८,१.
वि √चल्, > चालि, चाचल्, व्यु- (वि-अ)चलत् शौ १५, १४, १; ३;५;७; ९; ११; १३; १५; १७;१९; २१;२३; व्यं(वि-अ) चलत् शौ १५,२,१;६;१५;२१; ६, १;४;७;१०;१३; १६; १९; २२;२४;९,१; व्यचलत् पै १८, २७,९.
विचालयति काठ २८, १¶; ¶विचालयेत् काठ २०, ६;२१, १०[d]; २८,१; क ३१, ८.
वि-चल[e]- -लः तै ५,७, १८, १; काठ ५३, ८.
वि-चाकशत्- वि √काश् द्र.
?वि चावः[f] ऋ ५, ७७, २; मै ४, १२, ६.
वि √चि, †विचयत ऋ ५, ६०, १; मै ४,१४, ११; शौ ७, ५२, १; पै २०,३०, २; विचयेम >मा ऋ १, १३२, १.
वि…चितन ऋ ४, ३७, ७[g].
विचिनोति ऋ १०, ४२, ९; †विचिनोति ऋ १०,४३,५; शौ ७,५२, ६[h]; २०, १७,५; ८९, ९; विचिन्वन्ति मै ३, ७,४[?]¶; †वि…चिनवत्[i] ऋ ४,२,११; तै ५, ५, ४, ४; वि…चिनवः काठ ४०,५[j]; †विचिनोतु ऋ १०, ८७, ५; शौ ८, ३, ४; पै १६, ६, ४; विचिन्वन्तु मा ४, २४; २३, ३६; का ४, ८, ३; २५, ७,४; तै ५, २,११, ३; मै ३, १२, २१; काठ ५०, ५; वि...चिनुहि ऋ ६, ५३, ४; ¶विचिनुयात् तै ६, १, ९, १; मै २,२,१; ¶विचिनुयात् तै १, ८, ९, ३[i]; २,३,१, ३; मै १, ६, ११; २, २, १; ३, ७, ४; विचिनुयुः काठ ११, ६¶; †वि-चिनुयाम ऋ ९, ९७, ५६;

---

a) सपा. पै १९, ३१, १५ वि…अर्ष्यते इति, शौ ६, ४९,२ वि…अर्ष्यसे इति, जै ४,१०,४ वि…ऋण्वसि इति पाभे.।
b) विप. (विशिष्टदीप्तिमत्- [अग्नि-, इन्द्र- प्रमृ.])। प्रास. वा, वि+ (√चर्ष् 'दीप्तौ' >भावे चर्षणि- > बस. वा (तु. [तात्पर्ये] निघ ३,११)।
c) शोधः मूको. टि. सूर- द्र.।
d) सपा. मै ३,३,१० आपश्री १७,१७ : ७ हिश्री १२, ५,१७ व्यंहयेत् इति पाभे.।
e) विप. (स्थूल-)। गस. उप. कर्तरि अच् प्र.।
f) वि च आवः इति पपा. अनु गा. PW. GW. प्रमृ. वेति पदनीति कृत्वा < वि √वृ [आच्छादने] इति, तु. स्क. [सा १२,५] मा. < वि √वच् इति च ?)। (√विच् 'प्रदीप्तौ' > अधिकरणे) °विचावस्- > °विचावस्- (प्रवृद्ध-दिनवेला-) > यनि.। 'अश्विनौ प्रातः (प्रभाते एव) यष्टव्यौ, न सायं न च प्रवृद्धदिने' इति वा.। सस्थ. ?देवया अजुष्टम् > (°देव-धायु- [देवपूजा-]>) देव-धायाय, जुष्टम् इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. नैतद् दर्शकाः ?)। सपा. तैब्रा २, ४, ३, १३ विधायः इति पाभे. अपि प्रदीप्तदिनपर्याय एवेति कृत्वा (√विच् 'प्रदीप्तौ'>) °विधायस्- > यनि. इति द्र.।
g) धा. स्वरितगती वृत्तिः। 'पथः विधावत' इति वा.। वैप १ २५५६ j द्र.।
h) पामे. वै १९१० k द्र.।
i) सपा. वि…चिनवत् <> वि…चिनवः इति पामे.।
j) पामे. वै ७०१ m द्र.।

३, १,५; जै २, ५, २.
वि···चियुन्तु ऋ १,९०,४.
व्य(वि-अ)चेत् ऋ ४, २४,८[a]; १०, १०२, २; विचयिष्टम् ऋ ६, ६७, ८.
वि-चयि-> †विचयिष्ठ- -ष्ठः ऋ ४, २०, [९ (६, ६७,८)]; काठ २१,१३.
वि-चित्[b]- -चितः मा ४, २४; का ४,८,२; -चिद्भ्यः मै १,२,५.
¶वि-चित्य[c]- -त्यः, -त्याः: तै ६, १,९,१.
†वि-चिन्वत्- -न्वन् ऋ ९, ९७, १७; १०, ८६, १९; शौ १०, ८,१२६[d]; २०,१२६,१९.
विचिन्वती- -तीम् शौ ४, ३८, २.
विचिन्वत्-क[e]- -केभ्यः मा १६, ४६; का १७, ७, ५; तै ४, ५, ९, २; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७, ६.
¶वि-चीयमान- -नः काठ ३४, १४; -नस्य मै ३, ७, ४[f]; काठ २४,२; क ३७,३.
¶वि-चेतवै काठ २४,२; क३७,३.

वि√चित्, †विचेतत्[f] ऋ १,१६४, १६; शौ ९, १४, १५.
वि···चेति ऋ ४, १६, १४;
वि···चेति ऋ ४, ५५, ४.
वि-चित्त- -त्तः शौ १३, २, ३१; पै १८, २३, ८.
वि-चित्र-> विचित्र-वीर्य[g]->
वैचित्रवीर्य[h]- -र्यम् काठ १०, ६¶.
विचृ··· पै ५,३६, २.
वि√चृत्, ¶विचृतन्ति[i] काठ २५, ८[3]; वि···चृतन्ति ऋ १, ६७, ४; विचृतामि शौ ९, ३, १८; पै १६, ४, ९; वि···चृतामि[j], वि (चृतामि[j]) पै २०,२५, १०; विचृतामसि शौ ९, ३, १०. विचृतामसि शौ ९, ३, १;३-५; ८; विचृतामसि पै १६, ३९,१; ३-५;८;१०; वि···चृतामसि शौ ९,३,१३;१४; पै १३,२,८;४०, १; २०,१५,१०; विचृत, > ता मा १२, ६३[k]; का १३, ५,२[k]; तै ४, २,५,३[k]; मै २, ७,१२[k]; क २५,३[k]; शौ ६,६३,२[k]; ८४, ३[k]; ११२, १; २; पै १९, २१, १२; †वि···चृत ऋ १, २५, २१; काठ २१,१३; विचृतेत् काठ २५, ८[3]¶[l].
विचर्चर्त शौ १४, १, ५६; पै १८, ६,४.
वि···चृत्यन्ताम्[m] पै १,७०,४; १९,३३,१०.
१वि-चृत्[n]- -चृतः[o] पै १, ७०, ४; १९, ३३, १०; -चृतम् ऋ ९, ८४, २.
वि-चृतम्[p] शौ ६,११७,१; ११९, २[q]; पै १६, ५०,८.
वि-चृत- -त्तः[r] मै १, २, ६; ३, ३९; ४, ८, ५; -त्ताः ऋ २, २७, १६; पै १९, ४६, ४[s]; -त्ताय मा २२, ७[t]; का २४, ३, ३; तै ७, १,१९, १; मै ३, १२, ३; काठ ४१, १०.
वि-चृत्य[u] मा ३२, १२; का ३५, ३, ९.
वि-चृत्यमान- -नाय तै ७, १, १९,१.
२वि-चृत्[v]- -चृतोः शौ ६, ११०,२; पै १९,२०, १; -चृतौ तै ४,४, १०, २; शौ २, ८, १; ३, ७,

---

a) वैतु. सा. <√चिन् इति ।
b) नाप. । कर्तरि क्विप् । c) गस. उप. क्यबन्तम् ।
d) पाभे. पृ २१३४ p द्र. ।
e) विप. (रुद्र-) । स्वार्थिकः कः प्र. ।
f) नु विचेतत् > सपा. पै १६,६७,६ अभितो विदत् इति पाभे. । g) व्यप. (धृतराष्ट्रपितृ-) । बस. ।
h) व्यप. (धृतराष्ट्र-) । तस्यापत्यीयः अण् प्र. ।
i) सपा. मै ३, ८, ७ विस्रंसयन्ति इति, क ४०, १ विवृञ्जन्ति इति च पाभे. ।
j) सपा. तै ३,३,१०,१ काठ १३, ९ शौ १, ११, ५ वि···भिनद्मि इति, पै २०, २६,२ सम्···चृतामि इति पाभे. । k) पाभे. पृ १९७१ p द्र. ।
l) सपा. तै ६,२,१०,७ मै ३,८,७ विस्रंसयेद् इति, क ४०,१ विवृञ्जेत् इति च पाभे. ।
m) सपा. शौ ६,११२,३ वि···मुञ्चन्ताम् इति पाभे. ।
n) भाप. (ऋ.), विप.>नाप. (पै.) ।
o) सपा. शौ ६,११२,२ विमुचः इति पाभे. ।
p) तुमर्थीयः कमुल् प्र. ।
q) सपा. तैआ २,६,१ ?प्रमुचन् इति, कौसू १३२:५ ?प्रमुञ्चन् इति च पाभे. । r) पाभे. पृ २१५४ a द्र. ।
s) =सपा. शांश्रौ १,६,३ आपश्रौ २४, १२,७ । हिश्रौ २१,१,१ वियत्ताः इति, आश्रौ १,३,२४ विवृत्ताः इति पाभे. । विचृत्या इति मूको. ?।
t) °त्ताय इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मा. सपा., मान्तरीयाः सपा. च) । u) पाभे. पृ १०५२ c द्र. ।
v) पपा. अनु निर्देशः । नाप. (नक्षत्र-विशेष-) । व्यु. ? ।

४[a]; ६, १२१,३; पै १, ९९,२; ३, २,४[a]; १६,५१,३.
वि-चेकितान– वि√कित् द्र.
वि-चेतवै वि√चि द्र.
†वि-चेतस्[b]– -तसः ऋ १,४५, २; ८३, १; ५, १७, ४; ७, ७, ४; ८, १३, २०; शौ २०,२५, १; –०तसः ऋ ५, ५४, १३; –तसम् ऋ ४,७, ३; ८, ४६, १४; कौ १, २६५; जै १, २८, ३; –०तसा ऋ ५,७४, ९; १०, १३२, ६; –ताः ऋ १, १९०, ४; २, १०, १; ३; ४,५,२; ६, २४,२; ७,२७,२; १०, ७९,४.
वि-च्-छन्दस्[c]– –न्दसः काठ २५, १¶; क ३८, ४¶; –न्दाः[d] तै ५,२, ११, १; मै ३,१२, २१; काठ ५०,५; –न्दोभिः काठ ७, ९¶.
वि-च्-छ(न्द >)न्दा[e]– –न्दाः[d] मा २३, ३४; का २५,७,२.
¶वि-च्√छिद्, विच्छिनत्ति तै ५, ४,८,२; ६,४,६, ४; मै ३, ४, १; ४,८,४; काठ १०, ५; १९, ८; २१, ११; वि…छिनत्ति मै २, ४, ५; काठ ९,१४; १०, ५; १२,२; ३; २५,२; २७, १; ३०, ७; ३१, १२; क ३८, ५; ४२, १; वि…छिन्दन्ति तै २, ६, १, ६; ८, २; ६, ६, ९, २; ७, ५, ६, ३; काठ २७, ९; १०; विच्छिनदानि तै ७, १, ५,५; वि…अच्छिन्दन् काठ ८, ४; क ६, ९; विच्छिन्द्यात् मै ३, ४, १[२]; ४, ८, ४; विच्छिन्द्यात् तै ३, २, १,३; ५, ६, ८, ५; ७, ५, १; ६, १, ४, ३; २,१,१;४,२,२; ७,१,५,५; मै ३, ४, १; ४, ७, १; ७; ८, ४[२]; विच्छिन्द्यात् काठ ६, ६; १२, ४; १९,८; २१,११; २३, ६; २६-२७, ५; क ४,५; ३०, ६; ४१, ३; ४२, ५; वि… छिन्द्यात् मै १, ६, १०; वि-च्छिन्द्युः तै ७, ३,३,२; मै ४, ५, ५; विच्छिन्द्याम् तै ५, ४, ८,२; वि…छिन्द्याम् काठ २५, २; क ३८,५.
विच्छिद्यते मै १, ४, ८; वि… छिद्यते तै १,५,४,२; ३,२,६,३; मै ३,५,४; ४,४,७; ९; ५,३;६, २;४;७,७; ८,९[२]; वि… छिद्यते मै १, ४, ११[२]; वि…छिद्यते काठ ७,९; ३२,६; व्यं(वि-अ) च्छिद्यत तै १, ७, १, ५; वि-च्छिद्येत तै ३, २,१,३.
¶वि-च्छित्ति– -त्तिः काठ ३५, १७; क ४८, १५.
वि-च्छिद्य शौ ६, १३९, ५; पै ५, २६, १.
वि-च्छिद्यमान[f]– –नम् तै ३, ३, १, ३.
वि-च्छिन्दत्– -न्दन्तः काठ २५,५; क ३९,२.
वि-च्छिन्न– -¶न्नः तै २, १,५, ५; काठ २४, ८; क ३८, १; –न्नम् तै १, ५, ३,२[h]; ४,३;१०,२[h]; ६,३,३[h];७,१,५[h]; मै १,७,१[h]; ४,८,९[h]; काठ२५,२¶; क ३८, ५¶; ४८ १[h]; शौ ६,१३९,५.
वि√च्यु > वि-च्युत– -ताः ऋ २, १७, ३.
√विज् (वधा.), >वेविज्, वेविज्य, विजन्ते शौ ८, ७, १५; पै १६, १३, ५.
विविग्धि काठ १६,३[i].
अविजे ऋ १०, ५१, ६.
वेविज्यते ऋ १, ८०, १४.
वेग– –गाः शौ १२,१,१८; पै १६, १२९, ४; १७,२,९; –गम् खि ५, ५, ११; पै १९, २६, १३; –गासः शौ ४,१५,३; पै ५,७,२.
वेवि(ज >)जा[j]– -जे ऋ १, १४०, ३.
वेविजान– -नः ऋ ४, २६,५; ९, ७७, २.
†विज्(वप्रा.)– विजः ऋ १,९२,१०[k];

[a]) पासा. ऋक् १२२ : ८ विग्लौ इति पाभे.।
[b]) विप. (विशिष्ट-ज्ञान- [देव- प्रमृ.])। बस.।
[c]) विप., नाप. (छन्दोलक्षणरहित- [छन्दो-विशेष-])। बस.।
[d]) पासा. ०न्दाः [प्र१] <> ०न्दाः [प्र३] इति पाभे.।
[e]) नाप. (छन्दो-भेद-)। बस. उप. =छन्दस्–।
[f]) वै इति पाठः? ।
[g]) स्वरः? ।
[h]) =पासा. मैत्रा ३,७,६,१९ आथौ २, ५, १४ काथौ २५,१०,२५। मा २,११ का २,३,११ काठ ३४,१९ माश १,७, ४, २२ द्राथौ १२, ४, १ लाथौ ४, ११, १ वैताश्रौ ४, ३ अरिष्टम् इति पाभे.।
[i]) पाभे. कृत्ने पृ २५०० ० टि. अस्यापि समावेशः द्र.।
[j]) विप. (मातृ- [द्यावापृथिवी-])। कर्तरि कः प्र. (तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वेंग. सा. क्रिया. इति?)।
[k]) नाप. स्त्री.। पूर्वपक्षे पक्षार्थे <√विज् (=√वद्) '*वदने', उत्तरपक्षे च दीप्त्यर्थे <√विज् (*√भृग्) 'दीप्तौ' इति कृत्वा निष्टोऽस्मा (वेंग. वें. सा. पक्षि-पर्याय इति, PW. GW. GRV. प्रमृ. पद-पर्याय इ[ति]

२, १२, ५[a]; शौ २०, ३४, ५; पै १३, ७, ५[b].

वि-जंगहे[c] शौ ५,१९, ४; पै ९, १९, १; १९, ३४,७.

वि√जन्, > जा, जनि, विजायते ऋ ३, २९, ११[d]; तै ५, ५, १, ७¶; शौ ३, २८, १; ९,३, १३; विजायते ९, ७४, ४[e]; मा ३१, १९[f]; का ३५,२ ३[f]; काठ ३५,६†[g]; क ४८, ७†[g]; कौ २, ११७५; शौ ९, ३, २०; १०, ८,१३[f]; पै ८,१८,२; १६,४०, ५; १०; १५१, १०; १८, ३२, २[g]; २०, २२, ६; विजायन्ते शौ ११. ६, ३; पै १३, १४, १७; १६, २१, ३; विजायताम् पै ११,१,७; व्यं(वि-अ)जायन्त मै ४,२,१३¶.

विजज्ञे ऋ ३, ५५,१; ९,१०८, १२; विजज्ञतुः ऋ ९,६८,५.

‡वि…जनयन्त[h] कौ १, ६८; जै १,७, ६.

¶वि-जनितोस् (:) तै २,५, १,५[i].

वि-ज(न्य >)न्या[j]- -न्याः मै ४, २,९.

वि-(ज >)जा[j]- -जाम् पै ११, १, ११.

विजा-व(त् >)ती- -०ति शौ ९, ३, १३; १४; पै १६, ४०, १; -तीः पै ५,१५,३

?विजानता[k] पै १, २१, ५.

वि-जामन्[l]- -मन् ऋ ७, ५०, २; -म्नि शौ७,८०,२[m]; पै१,४८,३

¶वि-जायमान- -नः मै ४, २, १.

†वि-जावन्[n]- -वा ऋ ३, १, [२३; ५-७,११; १५, ७; २२-२३,५]; मा १२, ५१; का १३, ४, ७; तै ४,२, ४, ३; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५,२; कौ १, ७६; जै १, ८, ४.

विजमा(न >)ना[o]- -ना शौ १२, १, ३७.

वि-जम्भ[p]- -म्भस्य पै ११, २, ३.

वि-जय- वि√जि द्र.

वि-जर्ज(र >)रा[q]- -राम् मा ३०, १५; का ३४, ३,२.

वि-जर्भर- वि√हृ द्र.

?विजब्राम् पै १७,१५,१०.

वि-जहत्- वि√हा (त्यागे) द्र.

वि-जानत्- वि√ज्ञा द्र.

वि-जानि[r]- -निः शौ ५, १७, १८; पै ९, १६, १.

विजानुप्[s]- -नुपः ऋ १०,७७,१.

वि-जापयितृ- वि√जि द्र.

च कृत्वा <√विज् इति)। सस्थ. आ√मि इत्यस्य मयने =धारणे वृत्तिः द्र.।

a) नाप. सद् द्यूतपणमात्र-वाचकं पदम्। शेषं पृ २८४० *k* द्र.। (वैतु. वें. =श्वघ्निन्- [व्याध-], सा. =उद्वेजक- इति कृत्वा °ज- > यनि. इति ?)।

b) भ्रजः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. टि. पृ २८४० *k*)

c) वि√गन्ध् > [यङि] √जङ्गध्य '*गन्धे' > लटि *वि-जङ्गध्यते > यनि.। 'सा ब्रह्मगवी पच्यमाना (सती) यावद् अभि (यावता) विजंगहे (स्वत उद्भूयमानेन विकृतेन सता गन्धेन दूषणातिशयं करोति तावता) तेजः…' इति वा. (वैतु. PW. प्रमृ. < वि√जंह् इति, GW. WSB < वि√गह् = गाह् इति च)। तु. पृ १२२० *j*।

d) धा. दीप्तौ (वैतु. वें.सा. Gri. प्रमृ. प्रादुर्भावे) वृत्तिः (तु. टि. नराशंस-) इति। e) पाभे. पृ २८३६ *p* द्र.।

f) पाभे. पृ २१२१ *i* द्र.।

g) सपा. शौ १७,१,१८ वितायते इति पाभे.।

h) सपा. ऋ ६,२४,६ वि…जनयन्त इति पाभे.।

i) नाप. (आसन्न-प्रसवा- स्त्री-)। गस. उप. यत् प्र. (पावा ३,१,९७)।

j) नाप.। उस.। k) विजानती इति शोधः।

l) विप. ([परस्पर-संबद्ध-] पर्वस्- [ऋ.]),नाप.[सन्धि-]। गस. उप. धा. संबन्धे वृत्तिः (तु. जामि-)।

m) सा. =गुह्यप्रदेश- इति ?।

n) विप. (सूनु-)। गस.।

o) विप. (*दीप्यमाना- [पृथिवी-]) । <√विज् (√*भृज्) 'दीप्तौ' (तु. पृ २८४० *k*; वैतु. अन्ये <√विज् 'चलने' इति ?)। पृ २८७ यद् अप…वि° इति निर्दिष्टं तन्नेष्टम्। 'या (पृथिवी) अप [कप्र.] सर्प (सर्पेण वृत्रेण =मेघेन आवरणाऽभावे सति) विजमाना' इति वा. (वैतु. LR. सर्पात् इति शोधः इति !) सपा. पै १७, ४, ७ ? य आपः > याऽप इति शोधः। यतमाना (<√यत् [= *√युत्] 'दीप्तौ') इति पाभे. स्यात्। यद्वा, *ज्वलमाना इत्यस्य विकारः द्र.। ?BKA. यज° इति शोधुकः। p) नाप. (पुरुष-)। बस.।

q) नाप. (शिथिलशरीरा- स्त्री-)। प्रास.।

r) विप. (जाया-रहित- [ब्राह्मण-])। बस. उप. =जाया- (तु. W. प्रमृ.; वैतु. [पक्षे] PW. BW. MW. =जन्मन्-)।

s) विप. (*दीप्तिमत्- [मरुत्-, यज्ञ-]), (√भृज् 'दीप्तौ' > भावे *भृजन्तु- > *भृजानु- >) *विजानु- +

वि-जामन्- वि√जन् द्र.
†वि-जामातृ[a]- -तुः ऋ १, १०९,२; तै १, १,१४,१; काठ ४, १५.
विजामि[b]- -मीन् ऋ १०, ६९, १२.
वि-जायमान-, विजावती-, वि-जावन्- वि√जन् द्र.
वि√जि,> जापि[c], ¶विजयेते तै २, ४, २,४; काठ १०, १०[2]; ¶वि···जयते तै २, २, १, २; ३,२; विजयति[d] काठ १३,३¶; †विजयन्ते ऋ २, १२, ९; शौ २०, ३४, ९; पै १३, ७, ९; विजयामहे काठ २७, ८¶; वि-जयेताम् काठ १३, ४¶; वि-जयस्व[e] पै १६,३१,५; विजय[e] शौ ८,८,२४; विजयेयाम् मै २, ५, ९¶; विजयामहै तै ६,२,७, ४¶; व्यजयत काठ १०,१०[2]¶; ¶व्यं(वि-अ)जयन्त तै २, ४,२, ३; ५, ४, १, १; मै ३, १, ३; काठ १३, ४; २७, ८; व्यजयन् काठ २६, २¶; विजयेत काठ १३, ५¶.
†विजिग्ये ऋ १, ३२, १३; पै १३,६,१३; विजीयासम् पै १९, ५३,१४.
वि-जय- -¶यम् तै १,५,१, १; मै १, ७, २; ४, ४, ९; काठ ८, ८;१५; क ७-८, ३; -यस्य शौ १०,२,६; पै १६,५९,७; -याय ऋ १०,८४,४; शौ ४, ३१, ४†; पै ४,१२,४†.
वि-जापयितृ- ता काठ १३,५¶.
¶वि-जित- -तम् मै ४,२,३; काठ २८, ३; क ४४, ३.
¶वि-जिति- -तिः तै २, ४,२, ४; मै १, १०, ५; काठ १०, १०; ३५, २०; क ४८,१८; पै १९, ५३, १४$; -तिम् तै २,४, २, ३; ४; मै २, ५, ८; ३, १, ३; ४, ७,६; काठ १०, १०[2]; -त्यै तै ३, १, ७,२; ५, १,१०, २; ७, २, १, ३; २-३, २; ५, ६; ४, ३, ३; ७,३; मै १,१०,१६; ३, १,३; ४,१; काठ १९, १०; २४, ७; २७, ३; २९, १; ३६, १०[2]; क ३०, ८; ३७, ८; ४०, ३[f]; ४२, ३; ४५, २.
¶वि-जित्य तै १,५,१,१; ७,३,७,१[2]
१वि-जेप[g]- > वि-जे(प>)पा- -०पे पै ५,२३,१.
२वि-जेप[*g]- > †विजेप-कृत- -कृत् ऋ १०, ८४, ५; शौ ४, ३१,५; पै ४,१२,५.
वि जि हा ता न्मा सां पै १३, १४, १७.
वि√जृम्भ्, †विजृम्भते ऋ १०,८६, [१६; १७]; शौ २०,१२६,१६; १७.
वि-जृम्भमाण- -णाय मा २२, ७; का २४,३,३; मै ३,१२,३.
विजेन्य[h]- -न्यम् ऋ १,११९,४.
वि-जेहमान[i]- -नः ऋ ६, ३,४.

(√मि 'माने'>भावे) *मयस्-> वस. *विजान्-मयस्-> यनि.। 'यथा यज्ञा अग्निज्वालाभिर् दीप्तिमन्तो भवन्ति तथाऽग्निभिर् मरुतः' इति वा. (वैतु. वि-जा° इति पपा. अनु वें. सा. =विजनयितारः इति < वि√जन् इति, GW. GRV. प्रमृ. वि-जनिवस्- > प१ < वि √जा>जन् इति च?)।

[a]) नाप. (त्रिगुण-जामातृ- [तु. या ६, ९ ऋ ८,२, २०])। प्राग.।

[b]) नाप. (*जामि- =संबन्धिन्- [तु. ऋ ६, १९, ८])। 'अजामीन् (असंबन्धिनः [गनः]) उत वा (अथवा) विजामीन् (संबन्धिनः [गनः]) शर्धतः (पृतन्यतः, शत्रून्) अभितिष्ठ' इति वा.। (√विज् '*संबन्धे' [=√वृध्]> भावे) *विजर्-+ मृति-> बस. *विजर्-मृति-> *विजर्मि-> *विजामि-> यनि. (वैतु. पपा. अनु वि-जा° इत्यवग्रहः इति कृत्वा वें. सा., विविध-जाम्यर्थे, PW. प्रमृ. विशिष्टजाम्यर्थे च प्राग. इति)। [c]) णिचि पुगागमः (पा ६,१,४८)। [d]) °ते इति मूको.।

[e]) सपा. विजयस्व <> विजय इति पाभे.।
[f]) सपा. काठ २५,१० विधृत्यै इति पाभे.। [g]) यक.१, २ उज्जेषं- इत्यनेन सन्यायता द्र.। पाभे. तत्रैवान्वेष्यः।
[h]) विप. (*महत्- [वर्तिस्- =अध्वन्-])। (√वृध् 'महत्त्वे'> भावे) *वृध्य-+(√मि 'माने =धारणे'> कर्तरि) *मयन्-> उस. *वृध्य-मयन्->स्वार्थे *वृध्य-मयनिक-> *विज्ञेनिक-> यनि.। 'युवां विजेन्यं वर्तिः दिवोदासाय यासिष्टम् (अगच्छतम्)' इति वा. (वैतु. पपा. अनु वि-जेन्य- इत्येवं विभज्य <वि√जि इति वें. स्क.; < वि-जन- [दूरप्रदेश-] इतीव सा.; <√विज् इति तु PW. प्रमृ. विमतौ काऽवग्रहा अपि सन्तः?)।
[i]) विप. (विचेष्टमान- [अग्नि-, परशु-])। *वि-चेष्टमान- > *वि-चेट्ट° > *वि-चेह° > यनि. (वैतु. वि√जेह् इति कृत्वा वें. सा. धा. गमने, क्षेपणे वृत्तिः, WAG. [१, १२७ c √जिह्] अधोगमने इति, GW. प्रमृ. व्यादाने इति च)।

ऋ ५, १३,४; ४७, ६; ९,१०, ५; ६६, ५; १०, १०१, ४; मा १२, ६७; का १३, ५,६; तै ४, २, ५, ५; मै २, ७, १२; ४, १०,२; काठ २, १४; २१,१४; कौ २, ४७३;७५७; जै ३, २८, ३; ३५, ८; शौ ३, १७, १; पै २,२२, २; वितन्वते काठ १६, १२†; ३४, १९; क २५, ३†; पै २०, ५१, ७†; वि…तन्वते ऋ ५,१५, ३; ¶वितन्वन्ति मै ४,५,६; काठ २६, १०[2]; २७, २;क ४१,८[2];४२,२; वितन्वाथे ऋ १०,१०६, १; ¶वितनुताम् पै १०,१२, २; वितन्वन्तु मा २६,१४; वि…तनुहि ऋ १०, ११६,६; वितनु शौ १, १, ३[a]; पै १, ६,३!; †वि…तनुध्वम्[b] ऋ १, १०१, ३[c]; मा १२,६८; का १३, ५, ७; ‡वि…तनोत[b] तै ४, २,५,५; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; पै २, २२, १;१२, ६, ४; व्यतन्वत पै १५,५,५[d]; वितनुयात् मै ४,२,१०¶.

वितत्ने[e] ऋ १०, १३०, २; †वि…ततान ऋ ५.८५,२; मा ४,३१; का ४,१०, २; तै १,२, ८, १; ६, १, ११,३; मै १, २, ६; ३, ७, ८[f]; काठ २,६; ४, ९; २४, ६; क १, १९; ३, ७; ३७, ७; वि…तताने तै ६, १, ११, ३¶; वितत्निरे[g] मा ८,६१; तै १, ५, १०, ४; †वितत्निरे[h] ऋ १,१६४,५; शौ ९, १४, ६; वितेनिरे मा १७, ६८; का १८,६, ४; तै ४,६,५,२; मै २, १०, ६; काठ १८, ४; क २८, ४; शौ ४, १४, ४; पै ३, ३८, ४; ‡वितन्विरे[h] पै १६,६६,५; वि…अतत पै २,५८,४[i]?!.

वितायते शौ १७,१,१८[j].

वि-तत्— -ततः पै १९,२५,८.

वि-तत, ता— -तः ऋ ९, ७३, ९; १०, १२९,५; मा ८,६२; ३३, ७४†; का ३२, ६, ५†; मै २, १३, २३‡[k]; काठ ३९,२; ४०, १‡[k]; शौ ४, २, ४‡[k]; १४,५; ९, ७, ११; १३, २, १४; १८, ४,१३; पै ४,१, ५‡[k]; ६, २२, ५; १६,११३,४; १५२,९;१८, २१, ८; १९, ३८, ११; १२; -तम् ऋ १, ८३, २; ११५,४; २,३८,४; ५,५४,१२; ९. ६७, २३; ८३, १; २; खि ४,१०[l], ५; मा १९, ४१†; ३२, १२; ३३, ३७†; का २१, ३, १२†; ३२, ३,८†; ३५, ३, ९; मै ३, ७,८¶; ११,१०; ४, १०, २†; काठ ३८,२; †कौ १,५६५; २, २२५; २२६; †जै १, ५७,१२; ३, २०, ९; १०; शौ २, १, ५; ३५, ५[l]; ९, २,१६;३,८; १०, ८,१२; ३७; ३८; १९,५८,५[l], †२०, २५, २; १२३, १; पै २,६, ५; ४, ३५, ७[m]; ९,२२, २४; १६,३९,८; ७७,१; १०१, ८;१०३,१०; -¶तस्य तै ६,१, ५,४;४,२,६; ९,५; -ता ऋ १, १५२, ४; ६, ७५,३; मा २९, ४०†; का ३१,२,५†; तै ४,६, ६, १†; ७, ३, ३, १¶; मै ३, १६,३†; काठ ४६, १†; शौ ६, १२४, ३; पै १०, ९, ८[n]; १५, १०, ३†; १९, ४०, ६; -ताः ऋ ५, ५४, [११ (८,७, ३५)]‡; तै ७, ५, २४, १‡[o]; काठ ४१, १‡[o]; पै १६, १५०, ३; १५१, ८; -तानि ऋ ९, ९७, ५५; मै १, २, १[n]; -ताम् शौ १०, १, ४; पै १६, ६३, ४; -ते ऋ ९, ७३, ७; -तौ खि ५, १६, १; तै ३, २, २,१; शौ २०, ११३, १; पै ४,३७,२[p].

a) सु. भाष. टि. अभि ।
b) सपा. वि…तनुध्वम् <> वि…तनोत इति पाभे. ।
c) पा. यन्यते वृत्तिः (= विशेषेण वर्जति) ।
d) = सपा. माश ४१, ५ । शापर्य २, २, ५ अतन्वत इति पाभे. ।
e) सपा. शौ १०,७,४३ वितभार इति पाभे. ।
f) वि…ततान इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मै १, ४,६) ।
g) पाभे. पृ २८४३ a द. ।
h) सपा. वितत्निरे <> वितन्विरे इति पाभे. ।
i) वदः? इति. शोधः (तु. सस्थ. टि. कल्पत्–) ।
j) पाभे. पृ २८४१ g द. ।
k) पाभे. पृ ९०२ b द. ।
l) सपा. मै ४, १४,१३ तैआ २, ८, १,८ वर्धेदन् इति पाभे. ।
m) पाभे. इतो पृ ८५१ j अस्यापि समावेशः द. ।
n) सपा. °ता (आपश्री १०, ६,१ आपमं १,२,१ च) <> °तानि इति पाभे. ।
o) सपा. ऋ १,१५,११ मा ३४, २७ का ३३,१,११ पृष्ठाः इति पाभे. ।
p) सपा. शौ ४,२८,२ विहितौ इति पाभे. ।

वितता(त-अ)ध्वर[a]– -रः शौ ९, ७, १०; पै १६, ११३, ५.
वि-तुनन– -नम् मै ४,२,१०¶.
वि-त(न्तृ>)न्त्री[c]– -न्त्रीम् पै ३, २१,२.
वि तनु[b]– -नुः तै ६, ६,८,२.
वि-तंतसाय्य– वि√तंस् द्र.
वि√तप्, वितपति ऋ ३, ५३,२२; वि॰॰॰अतपत् ऋ ३, ३१, १०.
वि-तपत्– -पन्[d] शौ १२, २, ४५; पै १७, ३४,६.
वि-तर[e]–> †वितरम् ऋ १,१२३, ११; १२४,[५; १०, ११०,४]; २,३३,[२ (६, ४४, १६)]; ४, १८, [११; ८,१००, १२]; ५, २९, ४; ६, १, ११; मा २९, २९; का ३१, ४, ५; तै ३, २, ११, ३; मै ४, १२,५; १३,३; ६; काठ १६, २०; १८, २०; शौ ५, १२, ४.
वि-तरण–, वि-तुरिश्रस्–, वि-तर्तुर–, वि-तर्तुराण– वि√तॄ द्र.
?वितर्याम् पै १६. १५१, ८.
वि-तष्टा– वि√तक्ष् द्र.

वितस्ता[f]– -स्तया ऋ १०, ७५, ५.
वि-तस्थान– वि√ष्ठा द्र.
?वि ता ना डी वि तन्त्रिके पै १९, ३८,१०.
?वितारी पै ४,१९,४.
वि√*ताव्, वितावति[g] शौ १२, २, ३८; ५२; पै १७, ३३,८; ३४, १०.
?विताव(त्>)न्ती[h]– -न्तीः पै १७,१४,६.
?वि-तावत पै १०,१,४.
वि-तिरे वि√तॄ द्र.
वि-तिष्ठत्– वि√ष्ठा द्र.
?वितिष्ठते[i] पै १४, ४, २.
वि√तुद्, >‡वितुदन्तु[j] तै ४,२, ५, ६; मै २, ७,१२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३,१७,५; वि॰॰॰तुद ऋ ६, ५३, ६.
√वितुदाय[k], वितुदायसि शौ २,३२,६; पै २,१४,४.
वि-तूर्य वि√तॄ द्र.
वि√तृंह्, तृह्, वितृह्यन्ताम् शौ १, २८, ४.
¶वि-तृंहाण– -णाः तै २,२,११,२.

वि-तृतीय[l]– -यम् शौ ५, २२, १३; पै १, ३२,५; २०, ५७, ८.
वि√तृद्, व्यु(वि-अ)तृणत् शौ ११, १०, १८; पै १६, ८६,८.
वितर्द शौ १०, २, ६; पै १६, ५९, ७.
वि-तृण्ण–> °ण्णा– -ण्णाम् तै ५, १, ८, १¶.
¶वितृण्णी[m]– -ण्णीः काठ २२, ७; क ३५, १; -ण्णीम् काठ २२,८; क ३५,२.
वि-तृत्ति– -त्त्यै क ४०,४[n].
वि√तृप्, >तर्पि, ¶वितृप्यति काठ ८, ३; क ६, ८.
¶वि॰॰॰तृप्यति मै १,६, ७; ३, ३,९; काठ ८,३; क ६,८; ¶व्य(वि-अ)तृप्यन् तै १, ५,४, ४; मै १, ७, ५; काठ ९, ३; १२; २६, ६; क ६, ६; ४१, ४.
वितृपन्[o] मा ६, ३१; का ६,८, २; तै ३,१,८, २; काठ ३,१०; क २, १७.
¶वितर्पयति मै १, ६,७; ३,३, ९; काठ ८, ३; क ६, ८.

---

[a]) विप. (यजमान-)। बस.।
[b]) विप. (विगतशरीर- [यज्ञ-])। बस.।
[c]) विप. (प्रवन्धिनी- [ओषधि-विशेष-])। धा. बन्धने =तन्त्रणे वृत्तिः। [d]) सपा. तैआ १, २,१,२० आपश्री ५, १२,३ बौश्रौ २,१६:५४ हिश्री ६,५,१४ विदुहन् इति, काग्र ४६,७ वितुदन् इति पाभे.। [e]) द्र. अव-तर–> °तरम्।
[f]) व्यप. (नदी- [नमा. झेलम])। व्यु. !! <अ-वितस्ता- ([< वि √तस्] = अविदग्धा-, विदग्धा-, महाकूला-) इति या [९,२६] प्रमृ., < वेतस– [जलज-वौरुध्-] इति Wack [KZ ४३,२७८]।
[g]) धा. तपने वृत्तिः। 'यान् अनु (उद्दिश्य) क्रव्याद् अग्निः अन्तिकात् वितावति' इति वा. (वैतु. PW. विधावति इति. LR. [वि√तम्>] वितामति इति वितामयति इति वा शोप इति, W. WI. मति. <वि√तु 'शक्तौ' इति च?)।
[h]) विधावन्तीः इति शोधः द्र.।
[i]) सपा. शौ १९, ४९, २ अभितिष्ठते इति पाभे.। तत्रत्यं टि. ?अवसानमद्रात् इत्यत्र टि. च द्र.।
[j]) पाभे. पृ २८३२ m द्र.।
[k]) आयप्रत्ययान्तं द्र. (वैतु. सा. णायजन्तम् इति)।
[l]) नाप. (तृतीयोन्मुक- [ज्वर-भेद-]; वैतु. PW. प्रभृ. विप. इति])। बस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१८४)।
[m]) नाप. (इष्टका-विशेष-)। ङीप् प्र.(पावा ४,१,५१)।
[n]) सपा. काठ २९, १ वितुत्यै इति, मै ३, ८,१० विनोदुः इति पाभे.।
[o]) सपा. °पन् (माश ३, ९,४,७ बौश्री ७,५:४ च) <> वितीतृपत <> माश्री २,४,१,३५ वितीतृपत् <> विनितृपः (जैश्री १४:१९ च) <> वैताश्री १९, १८ व्यतीतृपः इति पाभे.।

वितीतृपः तै ३, २, ५, ३[a]; वितीतृपत मै १, ३, २[a].

वि √तॄ > तर्, तरितृ, ततुर्, तिर्, तुर्, †वि[b] (तरति) ऋ ८,२४, २२; शौ २०, ६६, १; वि (तिरते) ऋ ७, ५९,[२ (६, ७०,३) ८, २७, १६ (१०,६३, १३)].

वितिरन्ति ऋ १०, २७, १५; ३४,६; वितिरामि ऋ १०,४९, ९; वितिराति ऋ ७,५८,३; वि- (तिर) ऋ १, ४२,१; †वि··· अतिरद् ऋ ८, १४,[७ (१०, १५३, ३)]; कौ २, ९९०; शौ २०, २८, १; ३९, २; वि··· अतिरत् खि ५,५,११; †वि··· अतिरः ऋ १०,१५३[(८, १४, ७)३]; शौ २०, ९३, ६.

वि···अतारीत्[c] तै १,८,१०,२; वितारीत् ऋ १,६९,३; ७३,१; वितारीः ऋ १०,५४,५.

वितारि ऋ १०,१४४,५; ६. †वितर्तुर्यन्ते ऋ ८, १, ४; शौ २०,८५,४.

*वि-तरण[d]- > वैतरण[e]- -णः ऋ १०, ६१, १७.

वि-तरित्रत्- -त्रता ऋ १, १४४, ३.

†वि-तर्तुर[f]- -रम् ऋ १,१०२,२[g]; खि ३, २२, ९.

वि-तर्तुराण- -णः ऋ ६, ४७, १७.

वि-तिरे[h] ऋ १०, १०४, ५.

†वि-तूर्य > र्या ऋ १०, ६८, ३; शौ २०, १६, ३.

?वि त न् म न्था इच शिरे वितदे ते पै ५, ९, ५.

?वि तेप्व् आयन्तु[i] पै ४,५,१०.

वित्त,त्ता-, वित्ति- प्रमृ. √विद् (वधा.) द्र.

?वित्त्वकम्[j] काठ ३६,६.

वित्त्वा √विद् (वधा.) द्र.

?वित्पति[k] शौ २०, १३६, ३.

वि √त्वक्ष् > वि-त्वक्षण- -णः ऋ ५, ३४, ६.

√विथ् (<√व्यथ्) > विथुर,रा[l]- -र :शौ १६,६,११; -†रम् ऋ १, १८६,२; मै ४,१४,११; -†रा ऋ १, ८७,३;१६८,६;६, २५, ३;४६, ६[m]; तै ४, ३, १३, ७; मै ४, ११,२; शौ २०, ८०,१; -†रेण, > णा ऋ ८,१६,२; मै ३,८,३; काठ ९,१९; -री शौ ७,१००,१; पै १९,२६, ११.

√विथुर्य, विथुर्यति ऋ १०, ७७,४.

√विद् (वधा.)[n], > वेदि, विविन्स, वेविद्, †वेदति ऋ ८, ४५, ४२; कौ २, ४२१; जै ३, ३२, ११; शौ २०, ४३, ३; वेदत् ऋ २, ३५, २; ५,३०,३; ८, ९६, १०-१२; ¶तै ५,२,१०,३; ४, २,२; काठ १२,१५†; शौ १४, १, ५७; पै १८, ६, ५; वेद ऋ १०,५३,९; ¶वेदन् तै ५,५,२, २; काठ २२, ७; क ३५, १; वेदः ऋ १,४३,९; वेदयः ऋ ८, २६,११; वेदामहे पै २, ३२,१.

वेद, > दा ऋ १, २५,७[1];८[1]; ९[1];३१,[५; ६, १,९][o]; १६४, ७; २२; ३९; ३, ४, [१०; ७, २, १०]; ४, ८, २; ५, १२,१;

[a]) पाभे. पृ २८४५ *o* द्र.।

[b]) नु. वें. सा. Gri.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. ϕवि-मंहमान- > -नम् इति। [c]) पाभे. पृ १८०२ *d* द्र.।

[d]) विप. (दानशील- [पस्त्य- = यजमान-])। उपसृष्टस्य धा. दाने वृत्तिः।

[e]) स्वार्थे तद्धितः प्र.। 'यत् (यदा [तादृशः यजमानः]) दक्षैः मित्रवरुणार्यम्णः (देवान्) संपृञ्चे (°ङ्क्ते [संभजते]) °सत् (°तत् = तदा [असौ]) अस्तं (अप्रसूताम् अपि सती) धेनुं दुहध्यै (दोग्धुं [प्रभवति])' इति वा. (वैतु. पपा. अनु सः दक्षन्तुः इति द्वे पदे इति कृत्वा वितरण- (दान-) > तदर्हे तत्प्रयुक्ते वाऽर्थे यनि. इति वें. सा., वितरणात्=अपत्यार्थे तद्धितः ष्यञ्. इति च PW. प्रमृ.!)।

[f]) वा. क्रिवि.। सा. उप. कर्तरि असन्तम्।

[g]) पासा. तैब्रा २, ८,९,३ विषतुरम् इति पाभे.।

[h]) तुमर्थीयः केन् प्र.। [i]) वि √रिव > वि···इवायन्तु इति शोधः (तु. पृ ३०५ *p*)।

[j]) पाठः? (°वि-त्वच्- >) वि-त्वक- > -कम् इति शोधः। विप. > न. द्वि१ क्रिवि.। यवानां भर्जनावस्थत्वात् असंपूर्णत्वे तत्संपूर्णत्वनिमित्त तत्पेपसाध्याऽन्नेजनकर्मणोऽप्यसंपूर्णत्वं भावः। सप्र. मै १,१०,११ अनवेष्टमंदः इति भिन्ने. द्र.।

[k]) विद्यते इति RW., सपा. खि ५, २१, ३ विनयते इति पाभे.। [l]) विप. (शवस्- भूमि- प्रमृ.)। कर्तरि कुरच् प्र.। = विधुर- इति सा. PG [२,९६] प्रमृ.।

[m]) °नाप. (°बाधक-)। 'विश्वानि विथुरा भिन्दन्ति विच्छिन्नानि कृपि' इति वा. (तु. [अंशतः] वें; वैतु. सा. कर्मणि प्र. इति)।

[n]) धा. ज्ञाने लाभे च सामान्येन व्यपदेशः द्र.।

[o]) तु. सस्य. टि. पुरि।

६,४२, ३; ५१, २; ७,५६, २;
८, ४१,५; ६१, १२; १०,१०,
५; ३५,१४; ८२,३^{३}; १२९,७;
१६९, २; ३; खि २, ९,२; ४,
६,५; ६^{२}[a]; १०, २; १०^{२}, २[c];
खिसा ३३, २१![d]; मा १७,
२७†; ३२, ९; ४०, ११; १४;
का १८, ३,३†; ३५,३.६; ४०,
१, ११; १४; ¶तै १,५,१, ३;
४; ६, ८, २^{२}; ३; ११,१^{२}; २^{२};
३; ४^{२}; ५; ७, २, २; ३; ४^{२};
४, ६; २, १, ५, ४; ३, ५, २;
४, १२, ७; ५,२,३; ६; ७;६,
५; ६^{२}; ७, ५^{२}; ८, ५; ११, ३;
४; ६,१,४^{२}; ७;२,४^{२};५; ६;६,
५; ३, १,२,२^{२}; ३^{२}; ९, ३; ४;
२, १, २; ३, ५, २; ३^{२};
५, १, ३, ३; ४; ५, ३;
१०,१; २,२,४; ३,६;७; ७,१;
१०, ५^{२}; ६^{२}; ३, ४, ७; ५, २;
६, ३; ८, ३; १२, २; ४,१,३;
४, १; ५, २, ७; ४, २; ४; ६,
३^{२}; ८,३; १०, ७; ६, २, २^{२};
३-६; ४, २; ६, ३; ७, ३, ४;
६, ५; ६; ६, १, १, १; ६, ६;
७, ८; १०, ३; २, ३, १; ११,
४^{२}; ३, १, २; २, ६; ८, ३;
४, ४, २-४; ५, २; १०, ५;
५, ३, २; ११, २; ३^{२}; ६, ९,
१; २; ७, १, १,६;३, ३^{२}; ६,
७; ७, २; ३; २, ८, ७; ९,२^{२};
३; ४,१७,१^{२}†; ५, २,२; २५,
१; ¶मै १,४,५^{२};७; १०^{२}; ११;

१२^{२}; ५, ९^{२}; ११; ६, ३-५; ८,
१; २^{२}; ५; ६^{२}; ९, ३^{२};४; ५^{८};
७^{२}; ८^{२}; ११, ५^{२}; २, २, ८;
९; १३; ३, ५; ५, ३; ४^{२}; ३,
१,५;७;२,८;९;३,२;३;४^{२};९^{४};
४,१;२;८;९;६,१०; ७,८;१०;
८,२;९,१; ५;१०,५; ६; ४,१,
१^{२};२^{२}; ३; ७;८; ११; १३; २,
१^{११}; २^{४}; ३^{४}; ४^{४}; ७^{२}; ८^{२}; ९^{४};
१०^{२};१२;१३^{८}; ५,४; ५; ७-९;
६,१; ३; ६; ७,३;१२,१†;१३,
६†[e]; ¶काठ ६, २^{२}; ९, १२^{४};
१६; १२, १५†; १८, २०†[h];
२०, ९^{४}; २३,३; ३०-३१,१०;
३७, ११; कौ २, ७९२; जै ४,
१९, ६; शौ २, १, २; २६,१;
४, ११, ९; ११; ५, २५, ६^{२};
३०, १२; ६, ७६, ३; ८, १०,
३; ५; ७; ९; ११; १३; ११,
१०; १२, २; ४; ६; ८; १३,४;
८; १२; २६; १४, ४; ८; १२;
१६; १५,४; ९,१,२२-२४; ५,
३१-३६; १०,३; ५;७;१०;११,
१४;१२,२६; १४,५†; १८‡[f];
२१†; १५,१८†; १०, २, २८-
३०;७,१७^{२};४१;११,४,१-१८;
५, २; ६, १८; ८, २३; १२,
४, १८; १३, ५, २-८; ६, १;
३; १४,१, २९‡[g]; १५, २, ८;
१४;२०;२८; ३,११; ४,३; ६;
९; १२; १५; १८; ५,३; १६;
६,३; ६; ९;१२; १५;१८; २१;
२३; २६; ७, ३; ५; ८-९, ३;

१०, ९; ११; ११, ७; ९; ११;
१३,१४; १४,२; ४;६; ८;१०;
१२; १४; १६; १८; २०; २२;
२४; १८,१,५†; १९, †२६,१;
४^{२}; ३९, ९; पै २, ६, २; १८,
३, ८‡[g]; वेद ऋ १, १०५, ९;
१३९, ७; १४५,१; १६४,३२;
१७०, १; ३, ११, १; ३१,⌊८;
१०, १११, ५⌋; ५४, ⌊५; १०,
(११४, २) १२९, ६^{२}⌋; ५५,
१०; ४, ८,३; २३, ३; ५, ५३,
१; ६१, १४; ६, १५, १३; ८,
२९, ६; ३३, ७; ३९, ६; ४६,
१२; ९, ५८, २; ७४, ७; १०,
१०, ६; ११, १; २६, ३; ७३,
१०; ८८, ८; १०७, ६; १११,
३; ७; १२९, ७; १४९, २; खि
४,१०,३[a]; १०^{२}, ३[a]; मा २३,
५९^{२}; ३२,१०[a], का २५, १०,
७^{२}; ३५, ३, ७[a]; ¶तै २, १,
६, ५; २,१२, १ऽ; ६,११,४†;
५, २, ३, ५;४, १२, ३†; ¶मै
१, ९, ७; ११, ६; २, १, ३^{२}
१३, १०^{२}ऽ[b]; ३, ७, ४; ४,१;
२; २, १^{२}; ३; ६; ५, ९; ८, २,
८; १२,१^{२}†; १३,१०†; ¶काठ
२, १५†; ६, ५; ७, ६^{२}; ९;
१०^{२};१५; ८,७^{२};११; ९, १३^{२};
१४;१५; १३, १५ऽ; १४, ५^{२};
६; १९, ५; १०; २०,१^{२}; १०;
२१,१^{२}; २२, ६^{२};७-९; २३,६;
२४,९;१०^{२};२५,९^{२}; २६,१^{२};२;
७;१०;२७,१^{२};२^{२}; ३^{२};७; २८,

a) सपा. ऐद् <> वेद इति पाभे. ।

b) एकतरत्र यनि. स्वर-दोषः ।

c) यनि. स्वर-दोषः द्र. । सस्थ. °वः > पः इत्यपि शोध्यः ।

d) वेदु इति स्वरः? यनि. शोधः ।

e) तु. सस्थ. टि. पुरि ।

f) सपा. ऋ १,१६४,१८ अनुवेद इति पाभे. ।

g) सपा. ऋ १०,८५,३४ आपमं १, १७, ९ विपुराद् इति पाभे. ।

h) सपा. शौ ८,९,१० विभे. ।

२;३;५[२];७;१०[२];२९,१;५;६[२]; ९;१०; ३०,७; ३१,१[२];२;३[२]; १२;१३;१५[२]; ३२,१[४]; २[२];३[२]; ४; ६; ७[२]; ३३, ६; ३४, ७[२]; ८[५]; ११; १७[२]; ३७,१४[२]; ४४, ६[२]†; ¶क ४, १[२]; ५,९; ६,५; ७, ४[६]; ३०,३; ३१, ३[२];११[६]; १२;१६[७]; ३४, १[२]; ३५,१-३; ३८, २; ३[२]; ४०, २[२]; ४[२]; ५; ४१, ५; ८; ४२, १[२]; २[२]; ३[२]; ४३, २; ३; ५[२]; ७; ४५, १[२]; २;६; ७[२]; ४६,३; ८; ४७,१[२]; २; ३[२]; १०; †कौ १, २९७; २,४०८; १०४६; †जै १, ३१, ५; ३, ३१, २८; ४, १९, ७; शौ २, १, ३†[a]; ४, १६,२; ६, ११९, २[b]; ७, १, २; ८, ७, २३[२];११,२; ९,१५,१०†; १०, ७, २३; ११, १२, २; १८, १, ७†; १८; ४, ४१; १९,४८,६; २०, ३४, १६; ५३, १†; ५७, ११†; पै १, १०१, ३; २, ६, ३†[a];१२,१; ३,१७,२; २५,७; ९; ५, ३२, ४; ६, ३१, ६; ७, १०,९; ८,३,९; ९,१४,२;२१, १-१२; १०, २, ४; १२, ७, १[२]-१४[२]; १३, २, १६[२]; ५, ९[१]; २३; २५[१]; ७, १७; १४, १७; १५, २१, ६; २३, १; १६, १४, २[२]; २२, ८; ३४,६; १०;५७,१९; ५८,२; ६२, १; २; ६६,७†; ६७,११†; †६९, १;८; १००,५-११; १०२,१[c]; ११४, ५; ११५, १-४; ११७, १-५; १२५,५; १२६,४;१३३, २-८; १३४, १-४; १३५,१-८; १०; १३९, २०; २७; १७,८, ८[२]; ९, ४; ५[d]; ११, २; १५, ६; १७, ९; २८, ५; ७; २९, १-३; ५; ७; ९-१६; २६, २; १९, १५, १४; ४४, २४; ५१, ६†; ७†; ५२,९; ११‡[e]; २०, १, २; ५१, ९[२]; †विद्रे[f] ऋ १, ८७, ६; तै २, १, ११, २; ४, २,११, २; मै ४,११, २; काठ ८, १७; विद्रे[f] ऋ ७, ५६,२; विदुः ऋ १,११,६; ७; १९,३; १३१,४;१६४,२३; ३९; १६६, ७; ३, ५५, १८; ४, ४२, ७; ५, ४४,११; ५९,७; ७,३४,२; ८,१८, ५; ६३,६; ६७, २; ९, ७०,२; १०,८५,३;११४,१; तै ४,२,५,३[g]; ¶५,५,२,२; ७,५, ७; मै ४, २, १३¶; १४, १४; कौ २,७७४†; जै ३,४८,१८†; शौ १, ३२, २; ५, ४, २; ६, १०८, ३[१]; ४; ८,७,२३; २४[२]; २६; †९, १५, १; १८; १०,७, १०; १७; ११,१०, ७; १४, १, ३†; १६‡[h]; १९, ९,१३; २०, ७५, २†; पै १८, १, ३†; २, ५‡[h]; विदुः ऋ १, १३९, ९[१]; १६४, ४५; २, २३, १६; ३, २९, १५; १०, ५०, ५; ८५, १६[२b];१०८,१०[१]; ¶काठ ८,३; ३; १३; ९,१५; १३, १२[१];२२, ७; २९,१०; ३१,१५; ३३, १; ३; ३४,१३[४]; ¶क ६,७;८; ८, १; ३५,१; ४६, ३; शौ ४,११, ९; १६, १; ५, १८, १४; ९, १५, २७†; १०, २, ३३; ७, २१; '२७;२८;८,१४;४३; १०, ५; १३, १, ४०; २, १३; १४, १, १६†; १९, ३४, ६;५६,४; पै १, २३,२; ५०,४; १०७,५; ११२, १; ३, ८, ४; २५, ९; ६, ७,९[२]; १७,३†; ११, २-३, ६; १३, ५, १८; १६, १४, ३; ३[१]; ५; ५२, ३; ४; ६२, ४; ६८,१†; ६९,८†; ७१,२; ७२, ७; ८५, १०;१०१, १०; १०७, ५; १७,८,१;८; ९,२; ५;८;९; १८,२,५†;१८,१०;२१,७,१९, २०,१४; ३४,७; †विन्से ऋ ७, ९९,१; १०,४,४;५४,४; मै ४, १४,५; वेत्य,>त्या[j] ऋ ५,५, १०; ६, १६, ३; ८, २४, २४; मा ३५, २०; का ३५, ४,१९; मै ३, १०, ५¶; †काठ ६,१०; ३५,[?] १९; †कौ १, ३९६; २, ८२६; †जै १, ४४, ६; ४, ४, ७; शौ १, ८,४; ५,११,५; १०, १४; १२, ४, ४३; २०, ६६, ३†; वेत्य,> त्या ऋ १०,१५, १३; मा १९, ६७†; का २१, ४,१८†; मै ४,६,८¶; क ४८,

a) पाभे. पृ २८४७ a द्र. ।
b) पाभे. पृ २२०६ i द्र. ।
c) सपा. शौ १०,८,२९ विद्याम इति पाभे. ।
d) सपा. शौ १०,७,२४ विद्युर् इति पाभे. ।
e) इदाद् वेद>सपा. ऋ ८, ४२, १ विद्रेद् तानि इति पाभे. ।
f) प्रपु३ तलोपे रुडागमः (पा ७,१,४१; ८ [वैतु. वें. स्क. GRV. उपु१ इति]) ।
g) पाभे पृ २१८८ n द्र. ।
h) सपा. विदुः <> विदुः इति पाभे. ।
i) अनुपूर्वेक योगं मन्यमानः GW. चोद्यः द्र. ।
j) मपु१ त्लिस्वरः ।

१७†; शौ ४, ९, ३[a]; ५, ११, ४; ६, ११७, १; १३, १, ३९; १८, २, ३५†; पै ८, १,४; ५; ९, १४, ४; १३, १४, ८; १७, २०, ३; १८, १८, ९; विदुशुः[b] ऋ १, १८२, ४; विद्, > द्रा[c] ऋ १, ८६,८; १५६,३; ५,४१, १३; ५५,२; ८,४७,२; मा १८, ६०; का २०, ४, ३; तै ५, ७, ७, १; मै ३, ३, ९; काठ २१, ९¶; ४०,१३; शौ ६,१२३,२; वेद्, > दा[d] ऋ २, १४, १०; मा २३, ६०[e]; ३१, १८; का २५,१०,८[f]; ३५, २,२; शौ ३, ७,६; २४,२; ५,७,७; ११,१०; ६, १२७, २; ८, ७, १८; १०, ८, ३८; १०, ३; १३, १, ४४; १९, ४८, ६; वेद, > दा ऋ १०, २७, ३; १०८, ४; १०; खि ४, ११, ९; मा २३, ६०; का २५, १०, ८; तै २, ५,८, ४¶; मै १, ९,७[g]¶; ४,८,७¶; काठ २३, ८¶; ३४, १७; शौ १०, ७,२९[h]; ३०;१०, ३[i]; पै १, ५९, ३; ९०, २; ११२, ३; ३, २, ५; ३६, ४; ४, २४, २; ४; ५, ३०, २; ६, २१, ६; ८, १,१०; ९, ३,३; १३, ५,२६[j]; २७; १६, १३, ७; १०७, ३[i];

१८, १९, ४; १९, ५२,७; ९; २०, २१, ३[1]; ३८,१[2]; ४३,९; ४५, २; ३; ५४, १; ५५, ६; विद्ब तै २, ५, ८, ४¶; विद्महे खि २, ६[2], २६; विद्महे मै २, ९, १[11]; काठ १७, ११; विद्म, > द्मा ऋ १, १०, १०; ८१, ८; १७०, ३; ३, ३६, ९; ४२, [६; ८,४५,११; ७५,१६ (९८, ११)]; ५, ८५, [८; १०,१३९, ५]; ६, २१, ६; २७,३; ८, २, २१; २०, ३; २१, ७; ८; ४६, २[2]; ५१, ५; ६१, ३; ८१, २; ९२, १८; १०, १५, १३; २३, ६; ७; ४५, [२; ८४, ५]; ४७, १; खि ३,३,५; ४, ४, ३; †मा १२, १९[4]; १९, ६७; †का १३, २, ३[4]; २१, ४,१८; †तै १,७, १३, ३; २, ६, ११, ४; ३, ४, ११, ६; ४, २, २, १[4]; मै १, ४, ८; २,७,९[1]†; ४,९,११; १२, ५†; †१४, ३; ५; †काठ ६, १०; ९, १९[4]; †कौ १, ३१७; २, ७९; †जै १, ३३,५; ३,८, ५; शौ १, २, १[k]; ३, १-५; १३, ३‡; ४, ३१,५†; ५,१३, ७; ६, ४६,२; ७, १३,२[1]; ८१, १; ८, ७, १८; १०, १, २०; १३, १, २१; १६, ५,१; ४-८;

१९, ५६, ६[2]; २०, २४, ६†; ५६, ५†; १३६, १०[h]; विद्म, > द्मा ऋ ५, ४८,५; ७, ९९, १; ८, २, २२; १०, १२, ८; ४०,११; खि ५, २२, ८; ¶मै १, ४,११; २, १,८; ७, १२S; ३, ३, ९[2]; ४, ६, ७; १४,५†; ¶काठ ८, ८[2]; १६,९[4]†; २१, ९; २२, ८; २३,१२†; २८,२; ३२, ४[2]; ¶क ७,[2] ३[2]; ३५, २; ४४, २; शौ ४, ११, १२; ११, १, २१; १३, ३, २१; १८, १, ३६†; पै २, ६९, १-५; ३, ८, ६[2]; २५, ८; ३०, ४[1]; ४,१२, ५†; १४, ४; ५, ६, ३; ७, ५, ११; ८,२, ६; १५,६; १६,१३, ७; ३५, ९[1]; ३६, १०; ९१,९; १७,९,१०[0]; १०,१[0]; ३४,१[21]; ४[21]–११[21]; १८, २८, ६; १९, ३, ५[k]; २९,७; ४६,१२[1]; ५४, २; २०,६०, ६; विद्मः[l] खि ४, ५,३३; पै १५,१३,९; विद्मसि पै १७,१२,२; १३,९; १९,४७, २; ?वेत्तु[m] काठ १३, ५[2]¶; शौ १२, ३, १२[n]; वित्ताम् पै १७, ३७, २[n]; विरप्शु मै १, २, ८[1]; १४[o]; †विद्वि, > द्वी ऋ २, २०, १; ३२, २; ३, ३९, १; ७, ३१, ४; १०, ६१, २२;

---

a) सपा. पै ८,३,२ ईंशिपे इति पाभे. ।

b) म. स्वरः ।

c) मपु२ ।

d) उपु१ ।

e) सपा. वेद्<>विग्न इति पाभे. ।

f) सपा. वेद <> विप्र इति पाभे. ।

g) सह्द् उ इति निपातेन समुदितं द्र. ।

h) BPG. स्वरहितः पाठ इति (तु. खि ५, २२, ८) ।

i) सपा. शौ ६,४६,२ संविग्न इति पाभे. ।

j) सपा. शौ १०,१,९ शम्भु इति पाभे. ।

k) ?विग्न यो धाम > विग्न ते धाम इति शोधः (तु. मपा. शौ [१, १३, ३]; वैतु. मूको. गन्धर्वो धाम इति!) ।

l) सपा. शिक्षा २९, ३४ विदुम इति पाभे. ।

m) वेतु इति शोधः (तु. मै २,६,१ काठ १५,१ प्रमृ.)।

n) सपा. वेत्तु <> वित्ताम् (वित्तम् इति मूको.) इति पाभे. ।

o) सपा. विरप्शु<> वित्ताम् (बौश्रौ ४,४ : १८ च) इति पाभे. ।

कौ १, ११२; जै १, १४, ८; शौ ५, २९, १; ६, १२३, ५; २०,१८,४†; विद्धि ऋ ८,४८, ८; १०, २७,२४; ८५,२१; शौ ११, १, ३०[a]; १४, २, ३३†; पै १३, ९, २; १६, ५१, १०; १८, १०, ३†; वित्तात् ऋ ५, ६०, ६; वित्तात्[b] मा ६, २; का ६,१,२; तै १,३,६,१; काठ ३, ३; क २, १०; †वित्तम् ऋ १,१०५,[१-१८]; कौ १,४१७; जै १, ४०, ९; शौ १८, ४,८९; वित्तम् ऋ ७, ७२, २; तै ४,७, १५, २; मै ३,१६, ५![c]; काठ २२, १५; शौ ४,२८, १; पै ४, ३७, १; १८, ३२, १४†; वित्त काठ ४,१४; वेदाम पै २०,५५, ४;५; ७; अवेत् ऋ ६,४७,१५; खि ३,१५,३२[d];५,१,३[d]; मै ३, ८, ३¶; शौ १०, १०, २२; ¶अवेत् तै ५,४,७,५; ६,४,८, २; मै १, ६,१२; २,४,३[1]; ३, ६, ८[1]; ४,३, २; ७,३; ७; ८, १; काठ ७, १०[1]; ९,१७; १२, ३; ७; २७, ८; १०; ३७, १४; क ५,९[1];§[e] १६,१०९,२;१९, १९, ७; ¶अविसाम् तै ६, ६, ८,४; मै ४, ८, १; काठ ३०, १; क ४६, ४; ¶अविदुः तै २, ४, १,१; मै १,८,७; १०, १५; २, १, ११; ३, ८,३[1]; ५; काठ ६, ६[1]; ८,१०; ९,३;१२; १०, ७[f]; २४, ९; १०; २५-२६,६; २९, १; ३६, १०; क ४, ५[2]; ७-८, ६; ३८, २; ३; ३९, ३; ४१,४; ४५,२; ¶अवेः[e] तै ६, ४,३, ४; मै ४, ५, २; विद्यात् ऋ १०,८५,३४[f]; खि १,४,१०; मा ३१, २१; का ३५, २, ५; तै ३, ५,१,३¶; मै ३,६,४¶; ८,६; काठ ४०,११; शौ ९, ६, १;, १०, ७,२४[g]; ८,२०;३७[1]; १०,२[1]; २७; ११,३, २३;१०, ३; ७; १२, ४,१६; विद्यात् ऋ १, २३, २४; मै १, ४, १३¶; काठ ४,१३†; २६, १०¶; ३४, १८[2]¶; क ४१,८¶; शौ७,९४, २†,८,९,३; ९,१,१५; १०,५, ४७; ८,२०;३७; १२,४,२४; पै १, ३३, २; १६, १८, ३; ३३, ५; ५४,९; ८५,३; १०२, ७[2]; १०७,२[1]; १०९, ७; ९; १११, १; १५२,२[1]; १७, १७, ६;१८, ४; विद्युः ऋ १, २३,२४; काठ ४, १३†; शौ ७, ९४, २†; ९, १, १५; १०, ५, ४७; पै १, ३३, २; १६, ३३, ५; विद्युः ३, ८,५¶; विद्यातम् ऋ ८,५, ३७; विद्याम् ऋ २, २७, ५; †विद्याम ऋ १, ४, [३; १०, ८९,१७][h]; १६५,[१५; १६६, १५; १६७, ११; १६८, १०; १६९, ८; १७१,६; १७३, १३; १७४, १०; १७५-१७६, ६; १७७-१७८, ५; १८०,१०; १८१,९; १८२,८; १८३-१८४, ६; १८५-१८६, ११; १८९-८; १९०, ८]; १७७,[५; ६, २५, ९; १०, ८९, १७]; ५, ३९, २[i]; ८, २४, [८; ५०, ९]; १०, २२, १३; खि ३, २, ९; मा ३४, ४८; का ३३, २ ११; मै ४, ११, ३; १४, ७; १३; काठ ९, १८; कौ २, ४३९; ५२३; जै ३, ३३, १३; ४०,२०; शौ २०,५७,[1]३; ६८, ३; विद्याम शौ १०, ८, २९[j]; पै २०, २८, ७.

विविदत् ऋ ७, २१,६; तै ७,४, १५,१; काठ ४४, ४.

विन्दते ऋ ६,५१, १६; मा ४, २९†; ८,५; का ४,९, ६†;८, २, १; ¶तै १, २, ९, १†; २, १,१, ३[1];२, ८; ५, ३[1]; २, १, १;२; ५, २;३; १०,३; ३,२,४, ३,२,१, २;३,८, ४§;६ ३,१; २; ¶मै १, २, ५†; ६, १०; ९, ८; २, १,१; ५, ४; ३, ४, ५;६, १; ७, ३; ७[2];†; ४, २, ४; काठ २, ६†; ११, ५¶; १२, १३¶; शौ ९,५,२७; १२, २,३६; १४, २, ८;२२; विन्दते ऋ ६, ५४, ४; ७, ३२, [२१ (१,५३, १)]; ८, २३, ३; २७, १७; ७२, ५; १०, ३४, १; ११७, १; २;६; १५१,४; ¶तै २,३, २, ४[1]; ६,६, ४, ३[1]; मै १,६, ५; ३, ६, १; ¶काठ ७, १०[1]; ९, १४; १७; १०, ६

a) पाभे. पृ ७४७ n द्र. । b) पाभे. पृ २८४९ o द्र. ।
c) गस्वरः ? यनि. शोधः (तु. तै.) ।
d) सपा. खिमा ३६,३ अवेद् इति पाभे. ।
e) = सपा. ऐब्रा २, १० माश ३,९,१,११ आश्रौ ५, १,१४ शांश्रौ १२,९,४ माश्रौ २,३,२,१५ । शांब्रा १२, १ शांश्रौ ६, ७, ८ पैप्पी: इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ २८४७ g द्र. । g) पाभे. पृ २८४८ d द्र. ।
h) वैतु. स्क. [पक्षे] < √विद् 'सत्तायाम्' इति ।
i) वेतु. सा. < √विद् 'सत्तायाम्' इति ।
j) पाभे. पृ २८४८ c द्र. ।

११; १२,८; १९, ११; २२,२; २५, ६; २९, ८; ३१, ८; ¶क १, १९†; ५, ९[१]; ३९, ३; ४७,८; शौ ११, ७, १८; पै ८, १९, १०; १६, १५४, ८; १७, २९, ५; ११; १८, ७,९; ९,४; विन्दुति ऋ ९,६७,२१; ¶तै ५, १,२,६; ६,३,३,१; ७,५,२,२; विन्दति ऋ १०, ३२, ७; तै २, ३,२,५[४]; ६, ३,६; ६, ३, २,६; ¶मै १, ४, ८[२]; २,१,३[१]; २,७; १३; ४, ५; ३, २, ४; ९, २; ¶काठ १९, ३; ४; २२, १२; २५, २; ७; २६-२७, ३; ३३, १; ¶क ३०, १; २; ३८-३९, ५; ४२, ३; शौ १२, ४, ४;५; ८[a]; पै १७, १६, ४; ६; विन्दती[b] ऋ १०,१४६, १; ¶विन्दतः मै २, १,१; काठ ९, १७; विन्दुन्ते तै ७,४, ७, १¶; विन्दन्ते ¶तै २,५, १,५; ७,२, ६,२; शौ ४,३६,६; ¶विन्दुन्ति तै ५, ६, ६, २; मै ३, ८, ३; विन्दन्ति ऋ १, १०५, १; ¶तै २,३,५, २;५, ६,५; ¶मै ३,८, ३; ९,४; ¶काठ ११, २[१]; २५, २[१]; क ३८,५[१]¶; कौ १,४१७†; जै १, ४०, ९†; शौ १८, ४, ८९†; पै १८, ३२, १४†; १९, ५३,१०[१]; †विन्दसे ऋ ८,२१, १४; कौ २, ७४०; शौ २०, ११४, २; §पै ५,११,३; ३७, ४; ११, १, १; विन्दसि ऋ १, १७६, १; विन्देथे खि १, १२, ८[?c]; विन्दामि ऋ ८,२४, १२; ४६, ११; विन्दामि ऋ १०, ३४,३; विन्दामः मै ३,८,८¶; विन्दत् ऋ ६,४४, २३; विन्दन् ऋ १, ७२, २; ४, १, १६[d]; विन्दासै मै १, ६, १०; विन्दः ऋ १०, १०४, ८; विन्दतु काठ ३१,१४; कौ ३,३,१०[e]; जै २, २, २[e]; शौ ५, ७,५; पै ७, ९, १०; विन्दताम् पै १०,११,१;६; ९-१०; विन्दुस्व शौ ३, २३,५; विन्दस्व खि २,१०,५; शौ ३, २३, ४[f]; पै ३, १४, ४[f]; १९, ४२, ९; २०, २६,३; विन्द ऋ ७,१३, ३;१८,१८; का १,१०, ५; तै १,५, ११,२†; मै ४, २, ८[१]; काठ ५,४[g]; ७,१३[१]; क ६, २; पै १२,६,१०; विन्दै मै ३,६, १¶; विन्दामहै तै २,५,१,५¶; ¶अविन्दत तै ७, ४, ७, १; मै १,८,२; अविन्दत तै ५, ६, ४, ३; मै १, ६, १२; ३, ६, १?[h]; काठ १३,७; २२, ९; २९, ७[१]; क ३५, ३; ४५, ८[१]; अविन्दत् ऋ १,२३, १४; १०१, ५; १३०, ३; ३, ३४,४; ५, १४, ४; २९, ३; १०, ४३, ८; १०८, ११; खि १, ३, ५[i]; ¶तै २, ३, ५, २;५, ६,५; ५,१, ४,४; मै २, २, ७[१]¶; १३, ६‡[j]; ४, १०, २†; शौ १३, २, ३६; †२०, ११, ४; १७, ८; अविन्दत् ऋ १,१०३,५[२]; ५, ४०, ६; ४५, ७; १०, ४६,३; ६७, १; ६८, ९; १३९,६; ¶तै २,६, ७, १; ६,५, ११, ४; ७, १, ६, १; ¶मै १, ८, १[१]; ९, ३; २,२,७[१]; ३,१,४[१]; ४, ९, ११†; ¶काठ १०, ११; ११.२; १९,३; २४, ७[२]; ३९, १२‡[j]; ¶क ३०, १; ३७,८; शौ †२०, १६, ९;११, १; पै ६,७,७; १८, २४, ३; १९, ४८, ७; अविन्दताम् काठ १०, ११¶; ¶अविन्दन्त तै ६, २, ४, ३; ४; मै ३, ८, ५[१]; ¶अविन्दन्त तै १, ७,४,६; ५, ६,५, ३; ६, २, ४, ४; ८, १; २[१]; ७,२, ६, १[२]; मै ३, ६,१; ८,३[१];५; ४,१, १०; काठ १९, ११; २२,३; २५,६[१]; २७, २; ३१, ७; ८; क ३९, ३; ४[२]; ४२,२;४७,७; अविन्दन् ऋ १, ६२,२; ३, १, ३; १०, १८१, २; मा ३४, १७†; का ३३,१, ११†; तै ६,३,५,१¶; ¶मै ३, ८,३; ४,४,७; अविन्दन् ऋ ३,

a) पाभे. पृ ११११ g द्र. ।
b) प्रस्तान्ते प्लुतिर् अनुदात्ता द्र. अनुनासिकत्वं च (पक. पा ८, २, १००; ४, ५७)। =विन्दति *क्रिम्> यनि. इति मतम् ।
c) विन्देय इति पाठः? यनि. शोधः (द्र. संस्कर्तुः टि.)।
d) पाभे. पृ ११६१ h द्र. ।
e) सपा. पाग्र २, ६,२१ विदद् इति, माग्र १, ९, २७ रिपद् इति च पाभे. ।
f) = सपा. आपमं १, १३,३ । कौग्र १, १२, ६ शांग्र १,१९,६ जनय इति, हिग्र १,२५,१ भव इति च पाभे. ।
g) पाभे. पृ ६७२ j द्र. ।
h) °न्दन्त इति शोधः ।
i) अविन्दत इति (द्र. सिसा ३७, ५) पाठः ? यनि. शोधः ।
j) सपा. ऋ १, ८४,१४ प्रमृ. तैमा १, ५,८,१ तुद् विदद् इति पाभे. ।

३१, ५; १०, ४६,२;१११, ७; १८१, ३; ¶तै २, १, ९,३; ५, ६, ४; ६,१०,१; ५,२, ३, १[a]; ६, ४,७,२; ¶मै १, ४,८; १०, १३; १४; ३, ७, १; ८,३[२]; ४, १, ९; १३;२, ६; ४,७; ¶काठ १०, ६; ३६, ७; ८; पै ४,११, ४; अ॒वि॑न्दः ऋ ६, ७, ५; †अविन्दः ऋ ६, ६१, ३; ८, ९६, १७; शौ २०, १३७, ११; अ॒वि॒न्दे॑याम् ऋ ४, २८, ४; अ॒वि॒न्द॒तम् ऋ १, ९३, ४; खि १, ३, १[b]; ¶विन्देत मै २, १, १; २,५; ४, २,१०; काठ १०, १०[२]; ११, २; ३१, १२; ३२, ६; ¶विन्देत् मै १, ९, ८; २, २,७[२]; ५, ४; ४,८,९; काठ ६, ३[२]; २७,८; २८, ४; क ४,२[२]; ४४, ४; ¶विन्देयुः तै ७,३,१, ३[२]; काठ ३४, ३; ¶विन्देय तै ७, ४, ७, १; ¶विन्देय तै २, ३,२,४; काठ ११,२; विन्देयम् खि २,६,२;१५[c];¶विन्देमहि तै ६,२,८,१;२[२]; ७,२,६,१; काठ २५, ६[२]; क ३९, ४[२]; विदात् ऋ २,२२,४[d]; विदासि ऋ ९, ३५,१; विदाः ऋ १, ३६,१४; ७१, ७; ५, ४५, १; ६, ४८, ९; ८,६१,७; ९, १९, [६; ४३, ४; ६३,११]; ४०,[४(६१,३)]; खि २, ३, १; ५, ४, १[२]; ४; मै ४,१३,१†; काठ १५, १२†; कौ †१,४१; २४०; †२,१११; ९३१; ९७३; ४, १[२]; ४; जै †१,४,७; २५,८; २, ७,१[२];२; ३, ११, ७†; विदाथः ऋ १०, १०६,९; †विदाय ऋ १०,८२, ७; मा १७, ३१; का १८, ३, ७; तै ४, ६, २, २; मै २,१०, ३; काठ १८, १; क २८, २; विदतम् ऋ १, १५१, २; विदु[e] ऋ १०, ११३, १०; विदेत् मा ५, ९[२]; काठ २,९; २५, ६; क २,३; ३९, ३; कौ १,४६६[२]‡[d]; जै १,४८,६[२]‡[d]; विदेः का ५, ३, २[१]; तै १, २, १२, १; ३, १,९, ४; ६, २,७,२; मै १, २, ८; ३, ८, ५; विदेय तै १, ६, ४, ४[f]; ७,४,६[f]; विदेय मा ४, २३; का ४, ७, ४; ९, २, ६[g]; तै १, २, ५, २; काठ २,५; ५, ४;२१,१४; विदेयम्[h] शौ १९, ४, २[i]; विदेयम् मा ७, ४६[g]; काठ २८, ४¶; ३९, ५[f]; क ४४, ४¶; पै १९,२४, ७; २०, ५३,३[f]; विदेम शौ १०,६,३५; पै १६, ४५, ४.

विविदे[j] ऋ १,३९,४; †विविदे ऋ २,१५, ९; ४,२६,५; ७,७, १; १०, ८५, ४०[२]; १३१, ३; शौ २०,१२५,३; वि॒वे॑द[k] ऋ ३, ३२, ४; †विवेद ऋ ३, १, ९; ३९, [(१, ११७, ५)५]; ६;४, ५, ९; ९, ८७,३; ८; १०,१४, २; ६७, ५; मै ४, १२,५; १४, १६; काठ ९, १९; कौ २, ३९; जै ३, ३, ८; §४, १०, ३[l]; २४, ८[l]; शौ १४, १, ५९§; १८, १, ५०; १९, ३२, ९§; २०, ९१, ५;§पै ४, ११, ६[l]; १२, ४, ९; १८, ६,७; ८,४[m]; विविद्रे ऋ ६, २७,१; विविद्रिरे ऋ २, २१, ५; विविदुः ऋ १, ७१, २; ७, ९०,४; ९, ६८,६; काठ २०,१¶[n];३१,१४,क ३१, ३¶; †विवित्से ऋ १, १२, ४; १०, ५४, २[n]; पै १३,[१६, ४; †वि॒वि॒दि॑य ऋ ८, १५, ५; कौ २, २३१; जै ३, २०, १५; शौ २०, ६१, २; विविदथुः ऋ ६, ७२, १; विविदे ऋ ४,१८,१३; ?विविदामहे[o] पै १९, २१, ६; वेरस्यथ मै १, ९,५¶; काठ ९, १२¶; विदेष्ट शौ २, ३६, १;

a) सपा. अविन्दन् <>विविदुः इति पाभे. ।
b) सपा. सिखा ३७,१ अविन्दथुः इति पाभे. ।
c) सपा. खल १४ विन्दये इति पाभे. ।
d) सपा. विदात् <> विदेत् इति पाभे. । e) वैतु. GW. विदुः इति? । ड इति निपातेन समुदितं द्र. ।
f) सपा. विदेय (आश्री १,११,१ आपश्री ४,१३,६ प्रमृ.) <> विदेयम् (शांश्री १,१५,१२ प्रमृ.) इति पाभे. ।
g) पाने. पृ १०१५ f द्र. ।
h) द्र. WI. RW.; वैतु. संपा. सात. वि॰ इति ।
i) सपा. विदेयम् (तैब्रा २,५,३,२ च) <> विवेद इति पाभे. ।
j) वैतु. स्क. सा. < √विद् 'सत्तायाम्' इति ।
k) प्रपु१ । लित्स्वरः ।
l) सपा. शौ ६, ४९,१ पै १९, ३१,१४ आनुंश इति, काठ ३५,१४ आपश्री १४,२९,१ आनाश इति, तैआ ६, १०,१ चकार इति च पाभे. ।
m) सपा. शौ १४, २,११ दिदेश इति पाभे. ।
n) सपा मारा ११, १,९,१० मुमुग्धे इति पाभे. ।
o) विपदामहे इति मूको. ।

पै २, २१, २; विदत शौ १८, २, ३१; अ॒विद॒त् ऋ १, ५३, १; ६, ४४, ७; तै ४, ३, ११, ४[a]; काठ ३९, १०[a]; शौ २०, २१,१†; अविदत् ऋ १,९२,९; ६,६३,१; ७,८९,४; ८,९१,१; १०, ५, ५; ७९, ३; मै १,६, ११¶; क ३७, ८¶[b]; पै २,३, ५[c]; ४.२६,१†; †विदु॒त् ऋ १, ६१, ६; ६२, ३; [३; १०,६८, ११]; ७२, ४; ८; ९६, ४; २, १९, ३; ३. ३१,६; ४, २१,८; ५, ७,६; ३२,[(३,३२, ४)५]; ८, ६९, ६; ७९, ६; ९३, १४; ९, ९६, १०; १०, ३१,५;४३, ४; ६१, १३; ७६, २; ९९, ८; १२३,४; १३८, ३; मा ३३, ५९; का ३२,५,५; मै ४, ६, ४; कौ २, ८४१; शौ २०,१६, ११; १७, ४; २२, ६; ३५, ६; ९२,३; विदत् ऋ १.८४,१४[d]; १००, ८; १८९,४; २, ४२,१; ३;५, ४४, ८; ४५, ८;६,४७, ५; ७, ५०, १-३; ९, ६८, ९; १०, ८६, १८; खि १, २.१३; तै १. २,९,१[e]; काठ २७, ९†; ३५, ५; क ४८, ६; कौ २, २६४†[d]; जै ३, २२, ११†[d]; शौ १, २०,१[f,g]; ५, ३, ६[g]; ८,१,१६; †२०,४१,२[d]; १२६, १८; १३०,१४[b]?; पै १४,३,९; १६, २, ६; ६७, ६‡[f]; १९, १६, ५[f]; अविदन्त शौ १८,२, ४७; वि॒दु॒न्त ऋ ४, १, १४; विदन्त शौ ६, ३२, ३; ८, ८, २१; ११, २, २; पै १, २७,२; १६,३०,११;१०४,२; अ॒विद॒न् ऋ १०, ९४, ३; मा ३३,६०; का ३२,५, ६; मै ३, ८, ४¶; शौ २, ९, ४; अविदन् ऋ १, ७२, ६; १०, ९४, ४; मै ३,८, ८¶; शौ २, ९, ४; पै २, १०, ३; २०, ५२, ७; वि॒दुन् ऋ ८, २८, १; वि॒दन् ऋ १०, ८५, ३२; मा ४,३४[h]; का ४, १०, ५[h]; तै १, २, ९, १[e]; मै १, २,६[e]; ३,७,८[e]; काठ २, ७[h]; क २, १[h]; शौ १,१९,१[i];१२, १, ३२; १४, २, ११†; पै १, २०,१[i];१७,४,२†; १८,८,२†; अ॒विदः मै २, १३, १०[a]; ४, ५,२¶; शौ २, १०,७[c]; अविदः ऋ ५, ८३, १०; पै १९.१९,४; †वि॒दुः ऋ ५, ३०, ४; काठ ८, १६; †वि॒दः ऋ १,४२, [७-९]; १७३, १३; ४. १, ३; ९, २०, ३,५९, ४; १११,२; काठ २६, ११; कौ २, ३२०;९४२; जै ३, २६, ६; ४, १, ३; पै १०, १, १; अ॒वि॒दम् ऋ १०, १६१, ५; मा ५, ४२[j]; †शौ ८,१,२०; २०,९६,१०; अविदम् ऋ १०, १६१,५; तै १, ३,५,१[j]; ६,३, ३, १[j]; मै १, २, १४[j]; ३, ९, २[j,k]; काठ ३,२[j];२६,३[j]; क २, ९[j]; शौ ८,१,२०†; २,३; २०, ९६, १०†; पै २, २, ३;९, १०, १; १६, २, ९[2]; ३, ३; विदम् ऋ १०, ४९, ९; अवि-दामहि मै ३,८,३¶; †अ॒विदाम ऋ ८, ४८, ३; मा ८, ५२; का ९, ६, ४; तै ३, २, ५, ४; शौ ८, ५,११§; †अविदाम ऋ १०, १०, १३; ५३, ३; तै १, ३, १४, २; मै ४, २, १२§; ११, १; कठ २, १५; शौ १८, १, १५; §वै १६, २८,१;२०, १०, २.

विद्यते ऋ ५, ४४,९; मा २०, २६; का २२, २, ३; शौ १९, ४९, ७[l]; विद्यते ऋ १०, ६४, २; मा २३,४७; ४८; ३१,१८; का २५. ९, ३; ४; ३५, २,२; पै ५, २७, ७; १४,४,७; १९, ९, ११; ?विद्यताम् पै २, २५, २.

अवेदि ऋ ७, ८, २; १०,९९,

a) सपा. अ॒विद॒त् (पाग्र ३, ३, ५ च)<>भ॒विदः इति पाभे.।

b) सपा. काठ २४,७ अविन्दत् इति पाभे.।

c) सपा. अविदत्(तैब्रा २, ५,६,३ आपमं २, १२,९ च)<>भ॒विदः इति पाभे.।

d) पाभे. पृ २८५१ *j* द्र.।

e) सपा. विदन्<>विदन् इति पाभे.।

f) एकतरत्र पाभे. पृ २७३५ *b* द्र.।

g) अन्यत्र सपा. तैब्रा ३,७,५,१३ आपश्रौ २,२०,६। काठ ४०,१० पृथक् इति पाभे.। पृ २२३६ *c* अपि द्र.।

h) विदन् (तु. सांा., सात.) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. RW.)। 'नः (अस्मान्) अभि (अभिक्रम्य [क्रम.]) मा सखा स्वा विदन्' इति वा. सस्थ. ?अभि > अभि इति, एवं सपा. खि ५,१५,९ ? यदन् > विदन् इति शोधः।

i) पाभे. पृ २८३९ *f* द्र.।

j) अ॒विदम्<>अविदम् इति पाभे.।

k) वैतु. पपा. अ॰ इति?।

१०; †विद्रि[a] ऋ ४, १६, ४; शौ २०, ७७, ४.

वेदयति तै २, २, ८, २¶.

¶विदां√कृ, विदांचकार तै ५, ३, ८, १; मै १, ४,१२;६,१३; ३, २, ७; ३, ९; ४,२, २; ६; १०; ५, ४; काठ २१, ४; ९; २७, ५; ३२, २; क ३१, १९; ४२, ५; विदाञ्चक्रम काठ २२, ६; क ३४,१; विदामक्रन् तै ३, ५,१०, २; मै १, ४, ७.

वित्त,त्ता[b,c]– -त्तः काठ १३, ६; –त्तम् मा १८, ११; १४; का १९, ३, २; ५, २; ¶तै १, ५, ९,२;७,४,६; §४, ७,२,२; ५, २; ६,२,४,३[2]; मै २,११,३;५; ४, १, १३¶; ¶काठ १३, ५[2]; §१८, ८; १०; २५, ६[2]; ३१, १०; क २८,८; १०; ३९,३[2]¶; ४७,१०¶; पै ९, ११,४; १९, २५, ५; २०, २८, ३; –त्ता तै ६, २,७,२¶[d]; काठ २५, ६¶[d]; क ३९, ३¶[d]; शौ १२, ५, १; पै १६, १४०,१; –त्ताः मै ३, ८,५¶[d]; –त्ते ऋ १०,३४,१३; शौ १९,४८, ६; पै ६,२१,६.

√वित्तकाम्य > वित्तकाम्या- -म्या[e] शौ १२, ३,५२; पै १७, ४१, २.

वित्त-जानि[f]– -निम् ऋ १, ११२, १५.

वित्त-ध[g]– -धम् मा ३०, ११; का ३४, २, ३.

वित्ता(त्त-अ)य(न>)नी[h]– -नी मा ५, ९; का ५, ३, १; तै १,२, १२, १; ६, २,७, २; मै १, २, ८; ३, ८,५; काठ २, ९; २५,६; क २,३;३९, ३.

वित्ति[c]– -त्तये पै १९, ४४, १८; ५५, १२; २०, ५३,६[2]; –त्तिः मा १८,१४; का १९, ५, २; तै १,६, ४,४;७,४, ६; ४, ७, ५, २; मै २, ११, ५; काठ ५, ४; १८, १०; ३९, ५; क २८,१०; पै १६, ४६,८; १९, ४४,१८[2]; ५०, ७; ५३, ११?[i]; २०, ५३, ३; –त्तिम् पै ५, ३५, १-११; १९,५३,१०;१२; –¶त्त्यै मै २, १, १; २, ७; काठ १०, १०[j]; ११, २; ३९, ५§.

वित्त्वा मा २,२१[k]; ८,२१[k]; तै १, १, १३, ३[k]; ४, ४४, ३[k]; ५, ९, ३¶; २, ३, २, ५¶; ६, ¶२,८,१; २[2];६,२, २[k]; मै १, १, १३[k]; २,१५[k];३, ३८[k]; ३, ४, ५¶; ४, १, १४[k]; काठ १, १२[k]; ४,१२[k]; २२,२; २९, ७; क १, १२[k];३, १०[k]; ४५,८¶; शौ ७, १०२, ७[k]; ९, ५, २७; १८,२, २५[l]; पै ८,१९,१०.

विद्[m]– विदा ऋ १, ३१,१८.

विदत्[c]– > विदद्-अश्व[n]– > वैददश्वि[o]– -श्विः ऋ ५, ६१, १०.

विदद्-वसु[p]– -सुः ऋ ३, ३४, १; तै ३, २, १०, २; मै १,३, ९; २,८, १०[q]; काठ १७, ९[q], क २६, ८[q]; शौ २०, ११, १†; –†सुम् ऋ १,६,६; ८,६६, १; कौ १, २३७; २, ३७, जै १, २५, ५; ३,४, ८; शौ २०,७०, २; –†०सो ऋ ५, ३९, १; कौ १, ३४५; २,५२२; जै १, ३६, ४; ३,४०, १८.

?विदुथ[r] शौ १,३२,१.

विदथ[s]– -थम् ऋ १, ११७,[२५; २, १२,१५ (३९, ८) ८, ४८, १४]; ७, ९३, ३; १०, ८५, २६; २७; मै ४, ११, १†; शौ ८, १, ६; १२, २, २२; ३०; †१४, १, २०; २१; १७, १,

a) अन्यत्र विद्वरणेभ्यः इति वचनान्न चिण्-स्वरः।
b) विप., नाप. न. (धनादि-संपद्-)।
c) धा. लाभे वृत्तिः।
d) सपा. वित्ता<>वित्ताः इति पाभे.।
e) नू१ द्र.। f) विप. (कलि-)। बस. उप. =जाया-।
g) नाप. (धनाढ्य-)। उस. उप. कः प्र. थादि-स्वरश्च।
h) विप. (पृथिवी-)। उस. उप. अधिकरणे प्र.।
i) शोधः पृ २३६४ e द्र.।
j) सपा. मै २, १, ५ त्रियै इति पाभे.।
k) पाभे. पृ ७५१ q द्र.। तत्र च पै २०, १४, ८ स्थाने द्रष्टव्यः समावेशः।
l) पाभे. पृ २०१० o द्र.।
m) भावे क्विबन्तम्। धा. ज्ञाने वृत्तिः।
n) व्यप. (राजन्-)। बस.।
o) अपत्यार्थे इञ् प्र.।
p) विप. बस. (तु. भा.; वैतु. सा. पूप. <√विद् ज्ञाने!)।
q) सपा. मा. १५,१७ प्रमृ. विदद्वसुः इति पाभे.।
r) विदुथ–>-थम् इति शोधः (तु. सस्था. वै १,३१, १, W [टि.]; वैतु. सा. क्रिप. इति स्वरतश्चिन्त्यम्)।
s) नाप.न. (स्तोत्र-,पूजा-प्रमृ.)। यनि. धा. [=√वद्] स्तुतौ वृत्तिः।

१५,२०, ३४,१८†; पै १, २३,
१; २,१९,१-४; १३,७, १६†;
१५, २१, ४; १६, १, ६; १७,
३२, २†; १०; १८, २, ९†;
१०†; –†थस्य ऋ १, ५६, २;
६०, १; ३, ३, ३; ३८, ५; ५,
३१, ९; १०, ९१, ८; ९२, २;
काठ ३९, १३; कौ २, ३३४;
जै ३, २८, ६; –०थस्य शौ ७,
७७, ४; पै २०, ११, ८; –था
ऋ १, १६४,२१; ३,१, २; ४,
३८, ४; ६, ८, १; ११, २; ८,
३९, ९; मा २३, ५७; ५८; का
२५, १०, ५; ६; तै ३,२, ११,
३†; कौ ३, ३, ८†; जै २, २,
३†; शौ ५, २०, १२; ९, १४,
२२†; १८, ३, ७०; पै ९,२४,
१२; १६,६७,१२†; –‡[?]थान्[a]
जै १, ४८, ३; –थानि ऋ १,
१३०, १; ३, १, १८; १४, १;
२७, ७; ४, १६,३; ६,५१, २;
७, ६६, १०; तै ४, ७, १५,३;
मै ३, १६, ५; काठ २२, १५;
†कौ १, ४५९; २,८२७; जै ४,
२६,८†; शौ ४,२५,१;२०,७७,
३†; पै ४, ३४, १; –†थाय ऋ
१०, ११, ३; शौ १८, १, २०;
–थे ऋ १, ३१, ६; १५१, १;
१५३, ३; १६२, १;१८६, १;
२, १, ४;[१६; २, १३; ११,
२१; १३, १३; १४, १२; १५,
१०;१६-२०, ९; २३,१९;२४,
१६; २७, १७; २८, ११; २९,
७; ३३, १५; ३५, १५; ३९,
८; ४०, ६; ४२-४३,[३; ९,
८६, ४८]; ४, ८; २७, ८;३९,
१; ३, १,१; ८,५; ३८,६;३९,
१;२;५४,[११; ५६, ५]; ५६,
८; ५, ५९,२;६३, २; ६, २४,
२; ५२, १७; ७, १८,१३;२१,
२;९३,५;८, ३९,१; ९,९२,१;
१०, १२, ७; ९६, १; १००,
६; खि १,९, २; ६; ३, १९,
१; ४,४, ४; खिसा ४, ६;
†मा २५, २४; ३३, ३४; ३४,
५८; †का २७, १२, १; ३२,
३, ५; ३३, २, २१; †तै २,१,
११,५; ४, ६, ८, १; †मै ३,
१६, १; ४, ११, २; १२-१३,
१;१४,१; १२; १४; †काठ २,
१५;११, १२; ४६, ४; †कौ १,
४७७;२,११९; †जै १,५०, १;
३,१२,६;४,२७,४; शौ १,१३,
४; १८, १,३५†;३,१९; २४†;
२०, ३०, १†; पै १९, ३, ६;
–थेन खि १, ११,४; –थेषु ऋ
१, ४०, ६; ६४, १;६; ८५,१;
८९, ७;९२,५; १४३,७; १५३,
२;१५९, १;१६६, २;७;१६७,
६; २, २७, १२; ३, ४,५;२६,
६; २८, ४; ५४, २; ५५, ७;
५६, ५; ४, ६, २; २१,४;३६,
५; ५, ३,६;२९, १३; ७, ५७,
२; ७३, २; ८४, ३; ९९,६;८,
११, २; ९, ९७,५६; १०,९१,
९; ११०, ७;१२२, ८; खि १,
२,२;३,७; ४, ११,२; मा २२,
२; २५, २०†; २९, ३२†;३४,
२; का २४, १, २; २७, ११,
७†; ३१, ४,८†; तै ३, १,११,
७†; ४, १,२,१; ७, १,११, १;
मै ३, १२, १; ४, १३, ३†;
काठ १६, २०†; ३५,१†; ४१,
२; शौ ५, १२, ७†.
विदथिन्[b]– >वैदथिन[c]– -नाय
ऋ ४,१६,१३; ५, २९, ११.
†विदथ्य,थ्या[d]– -थ्यः ऋ ४,
२१,२; खि ५, १२,१; शौ २०,
१२८,१;–थ्यम् ऋ १,९१,२०;
६,८,५;७,३६,८; १०, ४१,१;
मा ३४, २१; का ३३, १, १५;
मै ४, १४, १; –थ्या ऋ १,
१६७,३; ७,४०,१; –थ्याम् ऋ
७,४३,३[e];–थ्याय ऋ ३,५४,१.
†१विदान,ना[f]– -नः ऋ १, १६५,
९; १०; २, ९, १; ६, २१,२;
१२; ८, ४५, २७; १०, १११,
१; मा ११, ३६; ३३, ७९; का
१२, ३,९; ३२, ६, १०; तै ३,
५, ११, २; ४, १,३, ३; मै २,
७, ३; ४, ११, ३[f]; काठ ९,
१८; १६,३; –‡नम्[g] तै ४,१,
३,५; ५, १, ३, ३; काठ १६,

[a]) °थानि इति शोधः। सस्थ. ?एव > इव इत्यपि शोधः (तु. सपा. ऋ १,१३०,१ कौ १,४५९)।

[b]) व्यप. (राजन्-)। मत्वर्थीयः प्र.।

[c]) व्यप. (ऋजिश्वन्-)। अपत्येऽर्थे अणि प्र. प्रकृतिभावः (पा ६,४,१६५)।

[d]) नाप. (स्तोत्र-)। स्वार्थे यत् प्र. उसं. (पा ५, ४, २५)। तित्-स्वरः।

[e]) 'विश्वाची (°विश्वदेवस्तुतिकृद्-वाक्) विदथ्या (विरुदावलिम्) आ···अनक्तु (उच्चारयतु [< √अञ्ज् 'शब्दे'])' इति वा.। शेषं सस्थ. विदथाची- इत्यत्र द्र.। LR. °थ्यान् इति शोधुकः ?।

[f]) विप. शानजन्तः (तु. पा ३, २,१२८) नित्-स्वरः। धा. लाभे वृत्तिः।

[g]) पाभे. पृ १६६७ m द्र.।

२; १९, ३; क ३०, १; –नाः ऋ ३,३६,२; –ने ऋ १,१२२, २; १०, १३, २; शौ १८, ३, ३८.

†२विद्वान्,न्ना[a]– -नः ऋ ९, ३५, ४; शौ ५, २०, ३; पै ९, २४, ४; –ना ऋ ५,८०,५; –नाः ऋ ९, ७,१;८; कौ २,४७८;४८५; जै ३, ३६, ३; १०; –नामः ऋ १, १६९, २; ४, ३४, २; १०, ७७, ६.

विद्वान्य[b]– -य्यः ऋ १०, २२, ५.

विदित– -तम् शौ ४,२७, ७[c]; ६, १२,२[d]; –तौ शौ ४,२८,२[e]; पै १९, २०,१.

विदिग्धा[f] मा ३१, १८; का ३५, २,२.

!विदु– -दुः पै २०, २३, २.

विदुस्[g]– -दुः ऋ १, ७१, १०[h]; ७, १८,२[i].

†विदुष्ट(पृ-टL<ता)र[j]– -रः ऋ १,३१,१४; १०५,१३; १४; २, १६,४; ४, ७,[८ (८, ४)]; ६, १६,[९; ७, १६, ९]; ८, ७५, २; तै २, ६,११,१; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; –रम् ऋ ६, १५, १०; तै २, ५, १२,५; काठ ७, १६; –रा ऋ २,३,[८; (३, ४, ७;७,८; १०, ६६,१३; ११०,७)],१०,७०,७, –रेभ्यः ऋ ८, ४१,१.

†विद्रे[k] ऋ १, १००, १०; १२७, ४; १३२, २[l]; ६, ६६, ३; ७, ४०,५; ८, १३, १; [(१,१४२, १)१४]; २९; ४९, [१;६९,४]; ६२, ९; ९३, ३२; ९, १४, ६; ८६, ३२; ९९, ७; १०६, २; १०, २३, २; खि ३, १, १; कौ १, १६८; २३५; ३८१; २, ४५; ९६; १६१; ८३९; ११४१; जै १,१८,४; २५,३; ४३, १; ३, ९, १०; १५, ९; ५९, ४; शौ १२, ३,५४; विदे खि ५, ४, ५; कौ ४,५; वै २, ७, २; पै १६, १५१, ८; १७, ४१,४.

†१विद्मन्[m]– -द्मना ऋ १,११०,६; ५, ८७,२;६, १४,५; ७, ४,१; मै ४, १४, ३; काठ ७, १६; –द्मने[n] ऋ १, १६४, ६[o]; १०, ८८,१८.

विद्मन्[p]–> विद्मना(न्-अ)पस्[q]– -†पसः ऋ १,३१,१[r]; १११,१; मा ३४, १२; का ३३, १, ६; –पसम् खिसा ३, १; तै ३, ३, ११,५; मै ४,१२,६; काठ १३, १६; शौ ७, ४९, १; पै २०, ५,३.

विद्या[s]– -द्यया मा ४०, १४; का ४०, १, १०[t]; ११; मै ४,१,

---

[a]) ज्ञानजन्ते चित्स्वरः।

[b]) विप.। कर्तरि काय्यः प्र. उसं. (पाउ ३, ९६)। धा. लाभे वृत्तिः।

[c]) पाभे. पृ ८५३ *j* द्र.।

[d]) सपा. पै १९,४,५ उदितम् इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ २८४४ *p* द्र.।

[f]) =सपा. श्वेउ ३,८;६,१५। शौ १०, ८,४४ तैआ ३,१२,७,१३,१ विद्वान् इति पाभे.।

[g]) भाप. (ज्ञान-, दीप्ति- [वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रमृ. विप. इति]), विप. (विद्वस्- [तु. विदुष्टर-])। कर्त्रादौ कुसिः प्र.।

[h]) 'विदुः (ज्ञानम्) अभि (अभिलक्ष्य [तद्विषये]) वरिः सन् नः (अस्माकं) विश्वानि शस्तानि मा मर्षिष्टाः (विस्मेरः)' इति वा.

[i]) विदुः (दीप्तिं [शक्तिं वा]) अभि (अभिलक्ष्य [तद्विषये]) वरिः (दीप्तिमान् [शक्तिमान् वा]) सन् सुभिः (देवान्तरैः सह) आशेति (आधिपत्येन तिष्ठति) इव (यथा) राजा क्षितिः' इति वा.।

[j]) विप. (अति-, मत्त-प्रमृ.)। PW. GW. प्रमृ. <विदुस्- इति।

[k]) क्रिप. (लटि. प्रपु१ वा उपु१) वा क्विबन्तस्य च१वा के-प्रत्ययान्तं वेति स्वरूपतो भूयो विमृश्यम्।

[l]) =भिद्- > भिद्रे (भेदनाय [तु. सस्थ. टि. घृष्मन्-])।

[m]) भाप.। धा. ज्ञाने वृत्तिः।

[n]) तुमर्थे च१ इति GW. Wolff [KZ ४०,३]।

[o]) सपा. शौ ९,१४,७ पै१६,६६,६ विद्मनः इति पाभे.।

[p]) विप. (ज्ञानदीप्त्यादिगुणयुक्त-)। विद्- [भाप.]+ मत्वर्थे मनच् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२)।

[q]) विप. (ज्ञानादियुक्तकर्मवत्- [ऋभु-,मरुत्-])। बस. उप. अपस्- इति। पूप. स्वरश्च (वैतु. पपा. प्रमृ. विद्मना इति पूप. इति?)।

[r]) तु. सा.; वैतु. ?वें. स्क. GRV. OV. यनि. कतृपः इन्द्रस्य विप. इति, GW. यनि. प१ सन् अंशः विप. इति च?।

[s]) भाप. स्त्री. क्यप् प्र. स चोदात्तः (पा ३,१,९९)।

[t]) =सपा. ईउ १, १०। मा ४०, ११ विद्यायाः इति पाभे.।

२¶; ¶काठ १९, ७[a]; ३१, १; ¶क ३०, ५[a]; ४७, १; शौ ६, ११६,१;११,९,१०; पै१६,४९, ७; ८२,१०; –¶द्या मै ४,१,२; काठ १९, ७[b]; ३१, १; क ३०, ५[b]; ४७,१; –द्याः[b] तै ५,१,७, २¶; शौ ११,१०,२३; पै १६, ८७,३; –द्याभिः[a] तै ५, १, ७, २¶; –द्याम् मा ४०, १४; का ४०, १, ११; तै २, १, २,८¶; ¶काठ ९, १६;२८,५[२]; क ४४, ५[२]¶; पै २, ६२, १; –द्यायाः मा ४०,१३[c];–द्यायाम् मा ४०, १२; का ४०, १, ९.

विद्वन्[d]– -†द्वनः[e] शौ ९,१४,७; पै १६, ६६, ६.

विद्वल,ला[f]– -ला ऋ १०, १५९, १; पै २,४१,१; –लाः शौ १०, १, ९; पै १६, ३५, ९.

विद्वस्[g]– -द्वुषः ऋ ३,१४, २; मा ६,२६; का ६,७, ३; ¶तै १,३, १३,१S; ७,३,२; ३[२]; २,३,९, ३; ५, ८, ५; ११, ९; ६,१,४; ६, ४, १०-११,१; ६, ८,३;४; ९-१०, १;११, २; मै १, ३,१; ४, १, ४¶; ५, २; ¶काठ ३, ९S; २०, १२; २१, १; २५, ६[h]; ७;२६, १०; २७, ८;३०, १०;३१, ३;८; ३४, १७[२];३७, १७; ¶क २, १६S; ३१, १४-१६; ३९,१[२];४;५;४१,८; ४६, ८; ४७,३; ८; शौ ११, ५, ५; १२, ४, २२; ९, ८; पै १६, ५८, ३;५; १४५, ८; १७,१८, २; –द्वुषा ऋ १, १५६, १; ५, ४४, १०; ६, ५४, १; तै ६,४, ९, २¶; शौ १५, १२,४;७;८; ११; –†द्वुषाम् ऋ १०, २, ४; तै १, १, १४,४; मै ४, १०,२; काठ ३५, ९; शौ १९, ५९,२; पै १९, ४७, ५; –द्वुषे ऋ १, ११७, १०; २, ३०, २; ४, ३, १६;१९, १०; ६, ४२,१; †कौ १, ३५२; २, ७९०; जै १,३७, ११; शौ ८, १५, १; १०, १०, ३२; १२, ४,२३; ४५; पै १६, १००, २; ४; ११०, २; १७, १८, ३; २०,५; –द्वांसः ऋ २, २४, ६; ४, ३६, ८; १०, ५३, १०; ¶तै २, ५, ११,१; ७,२, १, १[२]; ६, २; ३, ३-४, १; ५, २; ६-९, १; १०, ५; ४, १,१; २, १;२; ३,२; ४; ६; ४,१;५, १[१]; २; ४; ६, १; ३; ७,१; ३; ५, १, २; ३; मै ३, ७, १०¶; ¶काठ २१, १; ३४, १३[१]; शौ ६,११५,१; पै ९,२२,२३; १६, ४९, ४; १९, २५, ८;–द्वांसम् ऋ १, १६४, ४; शौ ९, १४, ४†; १०, ८,१७; १२, ४,४३; १३, ३,१-२५; १५, २,३;११; १७; २३; पै १६, ६६, ४†; १०३, ८; –द्वांसा ऋ १,११६, ११; १२०, ३[२]; ५, ८६, ४; काठ ४, १५†; –द्वांसौ ऋ १, १२०,२; काठ २७,८¶; –द्वान् ऋ १, २४, १३; ७०, ३; ७२, ७; ९०, १; ९४,६;१६; १०३, ३; १२०, ५; १४५, ५; १५२, ६;१६४,६;१८९, [१; ३.५,६]; ७[i]; १९०,७; २, ५, ४; ८; ६, ७; ८; १५, ७; २९, १; ३, १, १७; १८;१४, २; १७, ३;२५, २; २९, [१६; ३५, ४]; ३१, १; ३५, ८; ४४, २; ४७, [२; ५२, ७]; ५५, १४; ४, १, ४; २, ११; ७, [८; ८, ४]; १६, [६; ७, २१, ४]; ३०,१७;४२, ३; ५, १, ११; २, [८; १०, ३२, ६]; ३,९; ४,५; २९,१३; ३०, ३; ४६, १[२]; ४९, २; ६, १५, १०; २१, ११; ४४, १४; ४७, ८; ७५, १४; ७, १, २४; ७, १; १०, २[j], २२, ५; २८, १; ८७, ४; १००, ५; ८, ६३, ३; ७२, १; ९२, ९; ९, ७०, १०; ७३, ८; ७७, ४; ८१, २; ९६, २; १०, १, ३; २, १; ३; ४; ५, ५; ८, ८; १७, ३; २७, ११; २८, ५; ५२, ४; ५३, १; ६७,३; ७०,९[k]; १०; ९८,११; १०२,७; ११०, ९; १२२, २; १३६,६; १३९, १[l]; १४८, ३;

a) सपा. विद्यया <> विद्याभिः <> मै ३, १, ८ याचा इति पाभे.।

b) सपा. विद्या <> विद्याः <> मै ३, १,८ याक् इति पाभे.। c) पाभे. २८५६ l द.।

d) विप.। कर्तरि वनिः प्र. उसं.। W. WAG [३,१५५ b] पाभे. अनु पाटः शोध्य इति।

e) पाभे. २८५६ o द.।

f) विप. (°अभिभावुक- [अभिचार-घ्नन्-, शची-])। धा. °वशकरणे वृत्तिः। कल्च् प्र. उसं. (पाउ ४,३८)।

g) विप., नाप.। लटः क्वसुः प्र. उसं. (वैतु. पाम्र[७,१, ३६] शतुर् वसुः आदेशः)।

h) SI. एकतरत्र विदुषे इति चिन्त्यम्।

i) द्र. सस्थ. टि. त्रि···वेधि। j) द्र. सस्थ. टि. आ।

k) द्र. सस्थ. टि. उप। l) पाभे. पृ १५९० n द.।

१६०, २; खि ४, १०, १[a]; २;
१०[२],२,५,७,२,९; खिसा २९,
७; मा ५,३६†; †७, ३०; ४३;
८, १३; २०†; ९, २५; १२,
१५; १८;१७,५८†[b]; ६६; २१,
३†; †२९,३४; ५१; ३२, ९;
४०, १६†; का ५,९, २†; ७,
२०, ११†; †९, २, ३; ३, ६[a];
१०, ५,२; १३.१,१६; ६,२४;
१८, ५,९†; ६, २; २३,१,३†;
†३१, ७, ६; ४, १०; ३५, ३,
६; ४०, १, १८†; तै ¶१, १,
†१४, ३[१]; ४; †४, ४२-४३,
१; ४४, २†; ५, ८, ३; ५; ९,
२;३; ५; ६,७,३;९, १[२]; २;३;
७, १, १; ४, २; ६, ७; ¶२,
२, १२, ५†; ३, १४, ६S;
४, १-२, ४; ६, १; ११, ४;५,
४,१;६,१[२];२[१];३[१];४; †१२, ३;
५; ¶३, १, ९, ६; २, १,१;२;
७, २S; ३; ४, ३[१]; ७, ३[१]; ८,
२S, ९, ६; ११, २†; ३, ८,
५[१]; ४, ११, ३†; ४, १, ९,३;
२, १, ५; ३, १३, ४†; ६, ५,
१; ६, ५†; ¶५, ४, ७, १S;
१०, ४; ५, २, १; ४, ४†; ६,
३-८, ४; ५, ३;१०, १; ७,४,
३; ५,७; ६, ६;९, ४; ¶६,१,
२, १; ६,६; ३, ७, ६; ¶७,१,
१, ३; ४, १; ६, २-४;८,१;२;
९, १[१]; १०, १: २[१]; ३[१]; २,
१०-३, १; ५, १; २[१]; ३;१०,१;
५,१५,३; ¶मै १, २,१३†;†३,
२३; ३८[a]; ५, ७-९; ६, २[२]S;
३[४]; ६[२]; ७[४]; ९[२]; १३[२]; ७,२;
५; ८, १[२]; ६; ७; ९, ४[५]; १०,
५[२]; १५; ११, ५[२]; ९; २, ३,
८S; ४, २;५, ९;७, ८S; १०,
५†[b];३, ३, ८†[b]; ४,६;८[२];९[२];
६, ४; ७,१; ३[२]; ८, १; ३-५;
१०[२]; १०, ७; १६, ३†; ४,१,
३; ४; ६; १०-१२; २, ३; ५,
६[१]; ६, २; ४; ७, ६-८; †१०,
१[१]; २[२]; ४; ११, १[२]†; १२,
६†; †१३, ३; ७; १४, १७†;
¶काठ २, १५[४]†; ३, १†; ४,
१२†; ६, १०[२]†; ७, ५[१]; ६;
७; १०; १३S; १६†; ८, ४;
६[१]; १३;१५;९, ३;१२[a]; १५[१];
१०, ७;१०[२];१३†;११,२;१२,
३[२]; ५; ७;१२;१५†; १३, ३[२];
७; १४, ५[२]; ९; †१६, ८;२०;
१८, ४S; २१[२]; १९, ११;१२;
२०, ६[१]; ८; ९;११[१]; १३;२१,
२[४]; ३[२]; ४[२]; ९S; २२,२; ३;
७[१]; २३,७[२]; १२†; २४, १; ९;
१०; २५, १; ३; ६[१]; ७; २६,
१०; २९, २; ३०, १०; ३१,
२-४; ८[२]; ९; १३; ३३, ६[१];
३४, ६; ७; ९[१]; १०; १३;१७[१];
१९†; ३५, ९†; १३S; २०;
३७, १७; ३८, १३†; ४६,१†;
¶क २, ८†; ३, १०†; ५,
४[१]; ५; ९; ६, १; ३S; ९; ७,
२[१]; ८, १; ३; ६; २८, ४६
३१, १;२;८[१]; १०; ११; १३[१],
१५; १७[४]; १८[२]; १९[१]; ३५,
१[२]; ३६,४[२]; ३७,२; ३८,२-४,
६; ३९, ३-५; ४१, ८; ४६,७;
४६, ८;४७,२-४; ८[१];९; ४८,
१[१];१३S;१८; †कौ १,२१८,२
९७६; ९९४; ११४९; †जै १,
२३,५;४,२३,६;२७,३; शौ २,
१,२; २८,२;३५,३; ३,१,१,२;
२,१;४,१,३;९,७; ३९,१०;५,
११,६;१२,९†; २०,९; २९,५;
३०,७; ६,६८,३[c];७६,४;१११,
२; ३; १२२, १; ७, ७७, ९†;
११३, १; ९, ३, ३; ७, ७; ९,
१; ३; ५;७,९; १०; १४, ७†;
१०, ५,५०; ८, १२; २०;४४†;
११, १, ४; ७, १०; १०, ३;
१२, २, ९; ३९; १४, १, ५६;
१५, १०-१२, १; १३,१;३,५
७;९; १७,१,१६; १८,२,४४†;
५७[e]; १९, १५, ४†; ५६, १;
†५९, २; ३; †२०, ७७, ६;
८६, १; ९१, ३; ९६, २; ३६,
१२,२; ८८,२; ९५, ४; १०७,
२‡[f]; २,२,५‡[g]; ६,७; १८, ६;
६०,२;६१,१; ३,६,१;२; ८,१;
१०, ३; ३५, ४†; ४, ११, १,
५; ४०, ६; ५, २, ३; १०,९;
२२, ७, ९‡[h]; २८, ३, ७,१६,
४; ८; ७, १, ६; ८, १, ६, ३,
१३; ९, १३, ७; २३, १-११

a) पाभे. द्र २३५८ a इ. ।
b) पाभे. द्र १५६० n इ. ।
c) पासा. तैआ २,७,१०,२ आप १, १७,१० बौध १, १८,१५ भाग २,१,११ आपमं २, १, ३ हिगृ २,६,१० । वै २,५१,१ मागृ १,२१,६ केनाद् इति पाभे. ।
d) पाभे. द्र २८५९ f इ. ।

e) पासा. तैआ ६,१,१ बौपि ५, १,१४ इमिन्नम् इति पाभे. ।
f) पासा. ऋ १०,१६८,२ मधुक् इति पाभे. ।
g) पाठः ? °ह्वानः इति शोधः (तु. मूको.) । °ह. ? दिवाव > दैवा. (तु. मूको.), ? इन्द्राणी > इन्द्राण्य इत्यपि शोधौ । h) शोधः द्र २८६२ l इ. ।

२४, ९; †१२, १, ५;१६;१३, ५, ३; ९, ३; ६; १०; १०,१; १५,११, ४†; १६,३९,३;५१, ५; ६६, ६†; ८८,३; १०१,८; १०२, ७; ११२, ११; १५३, १०; १७, २७, ४; २९, १७; ३०, ८; ३३,९; ३४, ८; ३७, ९[a]; १८,६, ४;३१,८; १९,२, १०;१२,६;१५,१५; १७, १४; ४१,२;४६,२-५;४७, ५†; ६†; २०, १८,१;३३,९†;४२,६†.

विदुषी- -षी ऋ ५,४१,७; १०, ९५,११; शौ ११, १,२४; पै १,५१,३[b];१६,९१,४.

विन्दुत्- -न्दत् पै १६, ४६, ७; ४७, ३.

विन्दुद्-व(त् >)ती- -ती मै २, १, ११¶.

विन्दमान- -नः ऋ ३, ५५, २०; -नम् पै १६, ४६, ७; -नाः मै ३, ७, ४¶.

विवित्समान- -नः पै ४, २०,७.

विविदान- -नः तै १,५,२,३[c]¶.

विविद्वस्[c]- -दुषः ऋ ८,९९,१२[d]; -द्वान् ऋ ३,३१,१५;४,५,३.

१वेत्तवे[e] शौ २,३६,७; पै २,२१,६.

वेत्तृ- -त्ता पै २०,५३,३.

१वेद[f]->वेदिष्ठ[g]- -ष्ठः ऋ ८,२, २४.

वेदीयस्[h]- -यान् ऋ ७,९८, १; शौ २०,८७, १.

२वेद[i]- -दः शौ ७, ५७, १; १५, २, ७; पै ८, ३, ११; २०, ५७, १; -दम् शौ १०,८,१७; १९, ६८,१; ७२,१[j]; पै १६, १०३, ८;१९,३५,२;३[j]; -दाः शौ ४, ३५,६; १९,९,१२[j][k]; -दैः[l] ऋ ८, १९, ५; खि १, ५, ८; मा १९,७८; का २१, ५,५; मै ३, ११,६; काठ ३८,१; ३९,१५†; पै ४, ४०, ५; -देभ्यः तै ७, ५, ११,२; काठ ४५, २; -देषु खिसा ३३, १८.

वेद-ता[m]- -ता ऋ १०,९३,११.

वेद-पारग[n]- -गः खि ३, १०[१], १८.

? वेद-मातृ[o] शौ १९,७१,१.

वेद-विद्->वेदवित्-त(म>) मा- -माः पै २०,५७,६.

?वेदा(द-आ)दि- -दिषु खिसा ३३, १९.

वेदा(द-अ)न्त- -न्तम् पै १९, २८, ११[p].

वेदन[q]- -नम् ऋ १, १७६,४; ४, ३०, १३; ७, ३२, ७; शौ ६, ११, १[r]; २; पै १९, १२, २; -ना ऋ १, ३३, १५[s]; -ने ऋ १०, ३४, ४.

वेदस्[t]- -दः ऋ १, ७०, ५; ८१, ९[१]; ९९, १; १०२, ६; ३,५३,

a) सपा. शौ १२,२,१९ एतम् इति पाभे.।

b) सपा. कौसू ४,२ विदुषः इति पाभे.।

c) विप.। वसुः प्र. तस्स्वरश्च।

d) तु. [टि.; वैतु. अन्ये धा. लाभे वृत्तिः।

e) मा. PW. प्रमृ. धा. लाभे वृत्तिरिति, यनि. सुमर्थकम् अव्य चेति। वेत्तु- (नाप. [पति-])> यनि., धा. च मैथुने = संगमने वृत्तिरिति मतम्।

f) विप. (प्रापक-)। कर्तरि अच् प्र. वृषादिरच द्र.।

g) विप. (इन्द्र-)।

h) वै. GW. GRV. <√विद् 'लाभे' इति।

i) नाप. (ऋगादिमन्त्रसमूहात्मक-ज्ञानराशि-)। कर्मणि करणे वा घञ् प्र.। धा. ज्ञाने वृत्तिः।

j) नाप. (स्तोत्रसंघात-)। <√वृध् 'स्तुतौ' इति मतम्।

k) °दाः इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मूको. अर्थतः मा. श. च)।

l) नाप. (स्तोत्र-)। धा. °स्तुतौ वृत्तिः [तु. सगौणी एन्द्रौ √विध्, √वृध् इति (तु. [सापवें] वै. मा.; वैतु. Grl. ज्ञानार्थे माप. इति, ३वेद- इति शोधं द्वतीव कृत्वा यनि. बर्हिः-पर्याय इति M [तु. Grl टि.], पात्र-पर्याय इति च Kaegi. प्रमृ. [वैतु. ORN.?])]। विविदुषः [ऋ ८,९९,१२] इत्यत्रापि समानवृत्तिः धा. द्र.।

m) भाप.(°स्तोत्रर्द्धि-)। सस्थ. मेदुताम्=°स्निग्धा भवतु।

n) °गा° इति स्वरः? यनि. शोधः।

o) २वेद-+ (√मा 'शब्दे =स्तुतौ' > कर्मणि) °मातृ- (ऋच्-)> षस. वेद-मातृ- > द्वि३ -त्राः इति शोधः। सस्थ. ?पावमानी- > °नीः द्वि३ इत्यपि शोधः (तु. प्रचेदयन्ताम् इत्यत्र प्रजाम् इत्यत्र च बहुवचनम्)। सस्थ. आयुः इति पदस्यादुपाठस्यादोऽपि शोधः। तथाहि नप्रतोऽनुप्रपाद्रप्रस्य सुरिपत्तेरिति दिक्।

p) सपा. आपश्री ६,२३,१ मागृ २, २०, ११ वेदाग्नि इति पाभे.।

q) नाप. न. (धन- संवेदन-)। धा. लाभे वृत्तिः।

r) सपा. पै १९,१२,१ भेदनम् इति पाभे.।

s) वैतु. वें. सा. <√विद् 'विनाशम्' इति।

t) =वेदन- (तु. निघ [२,१०])। कर्मणि असुन् प्र.।

१४; ६०,१; ४,२५, ७; ५, २, १२; ७, १५. ३; १९, १; ८, ४५,[(१,८१, ८)१५]; ८१, ७; १०, २७, १०;८४, २;९९, ३; खि ४, २, ६†; मै १, ४, ३; ३. ८, ३¶; काठ ५,४; कौ २, ७३१†; शौ ४,३१,२†;५,२०, ४; १०; ७, ५७, १; १५, ३, ७; †२०, ३७, १; ५६, ६[२]; पै १, ४९, ३; ३, ३६, १; ४, १२,२†;९,२४,३, १०; –दसः ऋ २, १७, ६; –दसा ऋ ८, ८७, २; –[दसाम् ऋ १, ८९, ५; मा २५, १८; का २७,११, ५; -दसे काठ ५, ४; –दांसि शौ ६, ६६, ३; पै १९, ११, १३.

वेदितृ– -ता ऋ ८,१०३,११; शौ १०, ७, २४.

वेदितोस(:) मै १, ६, ५¶.

वेदिन्– -दिनम्[a] खि ४, ३, १.

¶वेदुक– -कः[b] तै ५,१,५,३; काठ १९, ५; क ३०, ३.

१†वेद्य(वप्रा.)[c]– -द्य. ऋ६,४,२;८, १९,[८(८४,१)]; मै ४,१४,१५; –द्यम् ऋ २, २, ३; ८, ८४, [(१९,८)१]; मा १८,११[d]; का १९, ३, २[d]; ¶तै[d] १,५, ९,२; ७, ४, ६; ४, ७,२,२§; ६, २, ४, ३[२]; मै[d] २, ११, ३; ४, १, १३¶; ८,१; काठ[d] १३,५[२]¶; १८, ८; २५, ६[२]¶;३०,१,३१, १०¶; क[d] २८, ८; ३९, ३[२]¶; ४६, ४; ४७,१०¶; कौ १,५; २, ५९४; जै १, १,५; ३,४८, १०; –द्याय ऋ ५, १५, १[e]; काठ ७,१२†[e]; ३५,१; क ४८, २; १२; शौ १९, ३, ४.

२वेद्य.द्या[f]– -द्यानाम् ऋ १०,२२, १४[g]; –द्याभिः ऋ १,१७१,१, ३,५६,१; ६,९,१; ७,२१,५.

वेविदान– -नाः ऋ ३,५४, ४.

विद्– √विद् (वधा.) द्र.

?विद्-गण[h]– -णेभ्यः शौ १९, २२, १८.

वि-दग्ध– वि√दह् द्र.

विदत्–, ?विदथ, विदथ– प्रमृ. √विद् (वधा.) द्र.

वि√दद्, विददिष्ये काठ २७,३¶[i].

विदद्-अश्व–, विदद्-वसु– √विद् (वधा.) द्र.

वि√दध्, विदधते मै १ ६,६¶. विदधिष्ये क ४२,३¶[i].

वि-दुधत्– वि√धा द्र.

?विदन्[j] पै २०, २३, ३.

?विदप्सुतदय पै ४, १७,३.

वि√दय् (वधा.)[k], †विदयते ऋ १, ८४, ७; कौ १,३८९; २,६९१; जै १, ४३, ९; ३,५६,१४; शौ २०, ६३, ४; †वि...दयते ऋ ४, ७, १०; ९, ९०, २; कौ १, ५२८; २, ७५८; जै १, ५४, १०; †वि...दयसे ऋ ६, ३३, ९; शौ २०, ३६, ९; †वि... दयसे ऋ ६, ३७, ४; ७, ३३, ४; मा ३३,१८; का ३२, २,१; शौ २०, १२,४; वि...दयध्वम् ऋ ७, ३७, २.

†∅वि-दयमान– -नः ऋ ३,२,११; ३४,१; १०,२३,१[l]; शौ २०, ११, १.

वि√दल् > वि-दल– > विदल-का-(रृ>)री[m]– -रीम्[n] मा ३०, ८; का ३४, १, ८.

वि√दस्, †विदस्यन्ति ऋ १, ११, ३; कौ २, १७९; जै ३, १६, १७; ळर्य(वि-अ)दस्यत् काठ १०,६[२]¶; विदस्येत् ऋ ६,३७, ३; ¶काठ १०, ६; ७. विदासीत् ऋ ७, १, २१; विद-सत् ऋ १, १२१, १४;

[a]) पाभे. पृ २५०० f द्र ।
[b]) सपा. मै ३,१,५ आगामुकम् इति पाभे ।
[c]) विप., नाप.। कृत्यः प्र.।
[d]) नाप. (ऋत्विक्‌-[धनादि-संपद्-])।
[e]) =सपा. आपश्रौ १४,१७,१ तैब्रा२,२,१,९ आश्रौ ५,५,८ माश्रौ १,५,१,१६ मुप्याय इति पाभे.।
[f]) नाप. । तिन-स्वरापवादः उसं.।
[g]) नाप. (°भगवत्-, देव-)। धा. गतौ =ईश्वर-भावे वृत्तिः (तु. [अंशु ?]PW ;वैतु.GW.प्रमृ <भाव.स्त्री ;धा.ज्ञाने वृत्तिश्च)।
[h]) °गृद्- + गण-> कग. > गृद-गण-> -णेभ्यः इति शोधः । भ्रत्र. (शर्ध इमन्दगमृद्धर्शिगेरान्यनम– [वैतु. W. ऋद्रग्णौ विप. इति कृत्वा पग. गण विद्- इत्यस्य स्थाने यनि. श्रवणमितीव ?])।
[i]) सपा. °ददि° <> °दधि° (तु. विददिष्टा: इति क मूको.) इति पाभे.।
[j]) विदम् इति शोधः । वा. अभि√विद् इत्यस्य रूपं द्र.।
[k]) धा. दान-रक्षण-हिंसासु वृत्तिः।
[l]) धा. हिंसायाम् वृत्तिः (तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. धा. वितरणे वृत्तिरिति ?)। 'इमश्रु ऊर्ध्वया दोधुवत् (इन्द्रः) सेनाभिः (°दयुभिः) राधसा (°वप्रेण च) विदयमानः (शत्रून् विहिंसन्) प्र-भूत् (प्राभवत्)' इति वा.। सपा. कौ १,३१४ वि...भयमानः इति पाभे., तत्रत्यं टि. च द्र.।
[m]) नाप. (वंश-विदारिणी-)। पूप. =वंश-खण्ड-(तु. वैप४ विदल-)।
[n]) सपा. तैब्रा ३,४,१,५ विदलकारम् इति पाभे ।

‡विदसाम[a,b] मा १०, २२; का ११,७,२.

वि√दह्, विदहति मै १, ८, २[२]¶; व्य(वि-अ) दहत् मै १, ८, २¶.

विदह्यति[c] शौ २०,१३६,८.

†विदहः ऋ १०, १६, १; शौ १८, २, ४.

वि-दग्ध– -ग्धः तै २, ६, ३, ४¶.

†वि-धक्ष्यत्– -क्ष्यन् ऋ १०, १६, ७; शौ १८,२,५८?[d].

१विदान–, २विदान–, विदाय्य– √विद् (वधा.) द्र.

वि√दाश्, †वि···अदाशन् ऋ ७, १९, ९; शौ २०, ३७, ९.

विदित–,विदित्वा √विद् (वधा.) द्र.

वि-दिद्युतान– वि√द्युत् द्र.

वि√दिव्, ¶विदीव्यन्ते[e] मै ४,४,६; काठ ८, ७; विदीव्यन्ति क ७, ४¶[e].

वि√दिश् > वि-दिश्[f]– -दिशः मा ६, १९; का ६, ४,४; तै १,३, १०, २; मै १, २,१७; काठ ३, ७; क २, १४.

विदीगय[g]– -यः तै ५, ६, २२, १; काठ ५०, २.

वि√दु, विदुनोति शौ ५, १७, ४[h]; १८, ४[h].

?विदु– √विद्(वधा.) द्र.

?विदुरस्लेववर्तसीः पै १, २३, ३[i].

वि√दुष्, > दूषि, वि···दुक्ष[j] ऋ ७, ४, ७.

†व्यदूदुषत् ऋ १०,.८६, ५; शौ २०, १२६, ५.

वि-दुष्यत्– -ष्यताम् पै १९, ४६, १३.

विदुषी–, विदुष्टर–, विदुस्– √विद् (वधा.) द्र.

?विदुषो तेनमक्षरमातं मनुष्या- युवः पै १९, ४६,१४.

वि√दुह्, वि···दुह्रे ऋ १,१३९,७; विदुह्रे, विदुह्रे मै ४, ६, ५¶; विदुहन्ति शौ ५, १७, १७; विदुग्धाम्[k] ऋ १, १५८, ४; ¶विदुह्यात् मै ३, ६, ७; काठ २३,६.

वि-दुग्ध– -ग्धाः मै २, १३, १०; –ग्धान् शौ ८, ९,१०; पै १६, १८, १०.

?विदूषी पै १, ११२, ३.

वि√दृश्, वि···दद्दशे ऋ १, १३५, ७; वि···अदर्शि ऋ १, ४६, ११; ‡वि···अदृश्रन्[l] मै १, ३, ३३; काठ ४, ११; क ३, ९; कौ ३,५,८; शौ १३, २, १८; २०,४७, १५; पै १८, २२,३;

†वि···अदृश्रम्[l] ऋ १,५०,३; मा ८,४०; का ८, १५, १.

वि√दॄ, > दर्दॄ, वि···दर्षसि ऋ ८, ३२, ५.

†वि···दर्दरीति ऋ ६, ७३, ३; तै २, ३, १४, ६; काठ ४,१६; शौ २०, ९०, ३; पै ५, २, ८; †वि···अदर्दः ऋ २, २४, ३; १०, ६७,७[m]; मै ४,१४,१०[m]; शौ २०, ९१, ७[m]; वि···दर्दः ऋ ७, १८, १३; व्य(वि-अ) दर्दिरः ऋ १०,१३८,१; विदर्दः ऋ ४, १६,१३; वि···दर्दः ऋ ६,२०,७.

विदे √विद् (वधा.) द्र.

वि-देव[n]– -वः ¶मै १,६,१०;४,८,६; काठ २६, ९[२]¶; क ४१, ७[२]¶; शौ २०, १३६, १४[o]; –वम् शौ १२,३, ४३; पै १७, ४०,३.

¶विदेव-तम– -मम् मै ४, ५, ६.

वि-देश– > विदेश्य[p]– -श्यः शौ ४, १६, ८; पै ५, ३२, ७.

वि√दो (अवखण्डने) > वि-द्यत्– -द्यद्भिः मा २६, ४; का २८, ३,१.

१?विद्ध[q]– -द्धम् पै १,४६,३; –द्धो[r] पै १,४६,१.

२विद्ध– √विध् (वेधने) द्र.

१विद्मन्– √विद् (वधा.) द्र.

a) सपा. माश ५,४,३,१४ । ऋ ५, ३१,३ यद् असन् इति पाभे. ।

b) वैतु. सा [माश] < √विद् 'लाभे' इति? ।

c) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात विदाह्य इति? ।

d) °क्षन् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ. W.,WI. च)।

e) सपा. पाम (३, २, ६०) प्रदीव्यन्ति इति पाभे. ।

f) तु. प्र-दिश्– । g) नाप. (पक्षि-भेद-) ।

h) पाभे. पृ २१७८ e द्र., तत्र च °तु > °ति इति शोधः।

i) सपा. शौ १,३२,२ समुद्रस्येव श्रोत्याः इति पाभे. ।

j) = विदूदुषः इति या [३,२] प्रमृ. । k) प्र२ ।

l) सपा. वि···अदृश्रन् <> वि···अदृश्रम् (माश ४, ५,४,११ आपश्रौ १६,१२,१ प्रमृ.) इति पाभे. ।

m) सपा. तैमा २,८,५,१ वि···अतर्दत् इति पाभे. ।

n) विप. । प्रास. वा बस. वा ।

o) RW. विदेवः इति? ।

p) विप. (विदेशजात- [वरुण- = °पाश-]) । यत् प्र. ।

q) शृद– इति शोधः ।

r) °द्धम् इति शोधः । विप. (दानम्) ।

२विघ्नन्[a]– -घ्नने पै १; ४५, ४.
विघ्नुनापस्–, विद्या- √विद्(बधा.)द्र.
?विद्यासौ[b] पै १९, ५३, ७.
वि√द्यु (प्रापणे), †वि…द्यौत्[c] ऋ ४, ४, ६; तै १, २, १४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११.
वि√द्युत्, > द्योति, दविद्युत्, विद्योतते तै ७, ५, २५, २¶; शौ १३, ७, १२; पै १६, १५१, ५; विद्योतन्ते पै १६, १५०, ७; विद्योतताम् शौ ४, १५, ८; पै ५, ७, ९.
†वि…दिद्युतः ऋ ५, ३०, ४; काठ ८, १६.
विदिद्युते ऋ ९, ८०, १; †विदिद्युतुः ऋ २, २, ७[d]; तै २, २, १२, ६; मै ४, १२, २[e]; †व्य (वि-अ) द्यौत् ऋ १, १२४, [(११३, १५) २], ३, १, ८; १८; ६, ५१, १; ९, ८५, [१२ (१०, १२३, ७; ८)]; १०, ४५, ८[f]; मा[f] १२, १; २५; का[f] १३, १, १; २, ८; तै[f] १, ३, १४, ५; ४, १, १०, ४; २, २, ४; काठ[f] १६, ८; ९; १९, ११; क ३१, १[f]; वि…अद्यौत् ऋ १, ११३, १४[g].
वि…द्योतयत् ऋ ६, ३९, ३.
?विदविद्युतन्[h] ऋ १०, ९५, ३.

†वि-दिद्युतान्– -नः ऋ ६, १६, ३५; कौ २, ७४७; जै ३, २२, २.
वि-द्युत्[i]– -द्युत् ऋ १, ३२, १३; ३८, ८; ६४, ९; १६४, २९; ६, ३, ८; ९, ७६, ३; ८७, ८; १०, ९५, १०; मा १५, १९; का १६, ४, ९; तै ३, १, ११, ५†; ४, ४, ३, २; मै २, ४, ७[j]; ८, १०; ४, १२, ५†; काठ ११, ९[k]; १३†; १७, ९; क २६, ८; कौ २, ५८०†; जै ३, ४७, ६†; शौ ४, १५, ९; ९, १, २१; २, १५; १२, ३; १५, ७†; ११, ४, ९; १५, २, २५; २०, १३५, ३?[k]; पै ५, ७, ७; १३, ६, १३†; १६, ३४, १; ५३, ३; ५६, ११; ६८, ७†; ७७, ५; १३९, ३; १५०, ७; १७, २९, १०; –द्युतः ऋ १, २३, १२; ३९, ९; ६४, ५; १६८, ८; ३, १, १४; ५, १०, ५; ५२, ६; ५४, [११ (८, ७, २५)]; ८३, ४; ८४, ३; ७, ३३, १०; ५६, १३; ९, ४१, ३; १०, ९१, ५; खि २, ५, १; ६[1], २४; मा २३, ३५; ३२, २; का २५, ७, ३; ३५, ३, २; तै ३, ४, ७, २; ५, २, ११, १; मै ३, १२, २१; †४, १२, ५; १४, १८; काठ १०, १२†; ५०, ५; †कौ १, ४१७; २, २४४; ३३२; †जै १, ४०, ९; ३, २१, ९; २६, ४; शौ ४, १०, १; ९, २, १४; १०, ४, २३; १०, ७; ११, ९, २१; पै २, ७०, १; ३, ३७, १; ४, २५, १; १३, १४, ४; १६, १७, ५; ७७, ४; ८४, १; १०७, ७; १५०, ७; –†०द्युतः ऋ १, १०५, १; शौ १८, ४, ८९; पै १८, ३२, १४; –द्युतम् ऋ २, ३५, [(१, ९५, ५) ९]; ७, ६९, ६; मा २५, १[l]; २[l]; का २७, १, २[l]; २, १[l]; ¶तै १, ६, ११, ३; २, १, ८, ५; ५, १२, १†; मै ३, १५, १[l]; २[l]; ४, १२, ४†; काठ ५३, २[l]; शौ ३, २१, ७; १०, १, २३; ११, २, २६; पै ३, १२, ७; १५, २२, ७; ८; १६, ३७, ३; १०६, ६; –द्युता ऋ १, ८६, ९; ५४, १४; ५४, २; ९, ८४, ३; १०, ९९, २; खि ४, ५, १७[m]; शौ ७, १२, १; ६१, १[m]; ८, १, ११; १९, ३०, ५; पै १३, ११, ११; १५, १९, ५; १६, २, १; ५७, ६; १५०, ८; १७, १२, १०; १५, २; २०, १७, ३[m]; –द्युतम् शौ १९, ४४, ५; पै २, ७०, १[n];

a) √भिद् > भिद्मन्- [विप. (अन्न-भेदनकारक-(उदर-))] > यनि.। b) शोधः पृ २४९७ g द्र.।
c) 'दुरः अभि (अभिलक्ष्य) रायः द्युम्नानि प्रभृ. विद्यौत् (प्रापयत्)' इति वा. द्र.। एतदनु पृ ३५७ तत्रत्यं c टि. च शोधार्हम् (वैतु. PW. प्रमृ. <अभि-वि √द्युत् इति)।
d) वैतु. BC. विदिद्युतः इति।
e) पा. वि। दिद्युतु इति ?।
f) = सपा. माश ६, ७, २, २ आपश्रौ २, ११, ११। मै २, ७, ८; ३, २, १ विभाति इति पाभे.।
g) वैतु. सा [सपा.] <√द्यु इति।
h) °तम् (उपु१) न इति पदे (तु. ORN.; वैतु. पपा. अनु वें. सा. GRV. यनि. इति, GG. °तन् इति पदान्तं च ?)। i) विप., नाप.। गस.। <वि√दो 'दारणे' इति तैब्रा ३, १०, ९, १ (तु. वैप ४, २२१६ d,c)।
j) पाभे. पृ १५६८ p द्र.।
k) विद्युद् इति RW. शोधः (तु. वैताश्री ३२, २५)।
l) सपा. तै ५, ७, १२, १ विद्युनी इति पाभे.।
m) सपा. निघ २९, १७ °द्युद् इति पाभे.।
n) विद्युता आ (अदि) इति शोधः (तु. सपा. ऋ. °पपनान्य°)।

१५, ३,५; १९, ३२, ६; -द्युते खि ४, ४, १; मा ३६, २१; का ३६, १, २१; शौ १, १३, १; ११, ६, २; पै १५, २०,८; २३,११; १६, २१, २; १९,३, ९; -द्युतौ तै ५, ७, १२, १[a];

वैद्युत- -तः पै १५, २३, १३; -ताः मा २४, १०; का २६, २,५; मै ३,१३, ११.

विद्युत्-प(र्ण>)र्णा[b]- -र्णे खि ४,७[c],१०; पै ६,४,१०.

विद्युत्य[c]- -त्याय मा १६,३८; का १७,६,२; तै ४,५,७,२; मै २, ९,७; काठ १७,१५; क २७, ५.

विद्युत्-सनि- -निः तै ४, ४,६, १; मै २,८,१३; काठ २२,५.

विद्युद्-द्युति- -त्याः पै २०, ५५,७.

विद्युद्ध(द्-ध [< ह])त- -तः खि ४,५,१८.

विद्युद्ध(द्-घा<हा)स्त[d]- -स्ताः ऋ ८,७, [(५, ५४,११)२५].

विद्युद्-रथ[e]- -थः ऋ ३, १४, १; -थाः ऋ ३, ५४, १३.

विद्युन्-मत्- -मद्भिः ऋ १, ८८, १.

विद्युन्-महस्- -हसः ऋ ५, ५४, ३.

वि-द्योतमान- -नः शौ ९,१०, ७; पै ११, १, १०; १५, २२, ६; १६,११५, ३; -नाय मा २२, २६; का २४, १२,१; तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.

वि-द्योतिष्यत्- -ष्यते तै ७,५,११, १; काठ ४५, २.

?विद्योत्[f] मा २०,२; का २१, ७,१; काठ १, १२.

१विद्र-ध[g]- -धः पै ८, ७, ८; -धम् शौ ६, १२७, ३; पै १,१०,३; -धस्य शौ ६,१२७, १; ९,१३, २०; पै १, १०, १; ८, ७, ८; १६, ७५, १०; २०, ५६, ६; -धानाम् पै ८, ७, ८.

२विद्र-(ध>)धा[h]- -धे ऋ ४, ३२,२३.

विद्राण[i]- -णम् काठ १०, ६¶.

वि√द्रु, †वि(द्रवन्ति) ऋ ६,७५,११; मा २९, ४८; का ३१, २, ८; तै ४, ६, ६,४; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, ११, २; वि...द्रवत्[j] ऋ ७,१०,२.

वि-द्रवत्- -वन्ता खि १,११,१.

विद्वन्- √विद्(वधा.) द्र.

?विद्वलः[k] पै १०,१२,६.

---

[a]) पाभे. पृ २८६२ l द्र. । [b]) विप. (लाक्षा-) । बस. ।

[c]) विप. (रुद्र-) । तात्रभविकः यत् प्र. ।

[d]) विप. (मरुत्-) । बस. ।

[e]) विप. (अग्नि-, मरुत्-) । बस. ।

[f]) *विद्यु- (< √विद् '*व्यधने') > -द्यून् श्रुति > नैप्र. यनि. (तु. पृ. १५६८ *i*, *k*, *n*; वैतु. उ. म. WAG [३, ७५ c] L [४६८] वि-द्युत्- > पं१ यनि. इति) ।

[g]) नाप. (रोग-विशेष-, सर्प-) । (√विध् 'वेधने' > भावे) *विध- + (√धा > कर्तरि) ध- > उस. *विध-ध- > यनि. (वैतु. पपा. वि-द्र° इति च्छेदः, PW. प्रमृ. < वि √दृ 'विदारणे' इति ?) ।

[h]) विप. (दीप्तिमती- [बभ्रू- = इन्द्रस्य जाया- वा अश्वा- वा ?]) । उस. *विद्र- इति पूप. < √विद् (= √वृध्) '*दीप्तौ' । शेषं g. पृ १६७९ *h*, पृ २२६४ *b* च द्र. (वैतु. पपा. नावग्रहः, सा [४,१५] = स्पृह- इति, तत्र स्क., दे [निघ ४,१] = विविधं दिग्धिन- इति, दु. = विद्र-धिताऽपोमाग- इति, वें. = गिद- इति, सा. = विद्रव- = स्पृह- इति, PW. प्रमृ. = वि-द्रुघ- = वि-द्रघ- [= वि-बल-, नग्न-] इति च, < वि √दुह् इति स्क., < वि √दृ > दम् इति दे. च) ।

[i]) विप. (*दीप्तिमत्-) । (√विद् [= √*भ्रज्] '*दीप्तौ' > भावे) *विद्र- + (√मा 'माने' > भावे) मान- > बस. *विद्र-मा(न>)ण- > यनि. (वैतु. BW. प्रमृ. < वि √द्रा इति ?) । सस्थ. ?अवकर्णम् > (√अर्घ् '*दीप्तौ' >) अर्घस्- (दीप्तिमत्-) + वर्ण- > बस. अर्घस्वर्ण- > -र्णम् इति शोधः (तु. मूको.) ।

[j]) वि √द्रव [नाधा. (< द्रव- [< √द्रु > कर्तरि])] > लङि प्रपु१ यनि. । सस्थ. आ > आन् इति शोधः । '*आन् [तदा (उपसो विरोचनाय ऋत्विक्-पठितस्तोत्रगद्दकृनयनमर्शं तत्रानन्तरम् [आहुतद्रव्यप्राप-णार्थम्])] अग्निः (देवान् प्रति) विद्रवणकृदभूत्' इति वा. (वैतु. वें. वि इति स्वाअ., आ-द्रवत् [< आ √द्रु] क्रि. इतीव, सा. GW. प्रमृ. उपसंघटस्य मनः स्या √द्रु इत्यस्य धा. तिङि रूपमिति च !) । सस्थ. ?तन्वानाा उशिजो > तन्वानानाम् उशिजाम् इत्यक्षरशः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. = °नाः °जः इति पदे इति !) ।

[k]) पाठः ? √विध् 'वेधने' + कर्तरि क्वरप् प्र. उसं. (पा ३,२,१६३) > *विध्वर- > -रः > नैप्र. यनि. इति शोध-संकेतः ।

विद्वल–, विद्वस्– √विद् (बधा.) द्र.

वि√द्विष्, वि॰॰॰द्विषाते तै ५, २, ४, १¶; विद्विषते शौ ३, ३०, ४; पै ५, १९, ४; विद्विषावहै पै २, ९, ३[a]; विद्विषावहि पै २०, ४६, ३[a].

वि-द्विष्– -द्विषम् पै २,५८,६.

वि-द्विषाण– -णयोः तै २, २, ६, २[२]¶.

वि-द्वेष[b]– -षम् शौ ५,२१,१.

वि-द्वेषण[c]– -ेणम्[d] ऋ ८,१,२; कौ २,७११†; जै ३,५८, ८†; शौ २०, ८५,२†; पै[e] २, ५८, १; १९, २५,१.

वि-द्वेषस्[f]– -षसम् ऋ ८,२२,२.

√विध् (बधा.)[g], विधाति ऋ १, १२०, १; विधत् ऋ ८,५,२२; विधन्त ऋ ३, ३, १; अविधत् ऋ १, १३६,५; २,१, ७[h]; ९[i]; २६, ४; ६, ५४, ४, ८, २३, २१;२७,१५; ६१,९; ९,११४, १; १०,८३,१; शौ ४, ३२, १; पै ४, ३२,१; अविधम् पै १५, १५,७![l]; अविधाम मै २,३,१; काठ ११, ११; विधेः तै ६, १, २, ४[k]; विधेयम् पै १,२२, ३[l]; ५, ५, १-९; १०, ४, ३; १६,४६-४७, १-१०; ४८,१-५; १९, ५, १२; ४४, १७-१९; विधेमहि ऋ ८,१९,१६![m]; पै १९, २१,५![n]; विधेम ऋ २,९, ३[२o]; मा १३,२१; १७,७५[२]†[o]; का १४, २,६; १८,६,११[२]†[o]; तै ४, २, ९, २; ६, ५, ४[२]†[o]; ५, ४, ७, ४¶; मै २, ७, १५; १०, ६[२]†[o]; ३, ३, ९†; काठ १८, ४†; शौ १, ३१, १; ६, ४१, १; २; पै १, २२, १; विधेम ऋ १, ३६, [२[p](११४, ८)]; ११४, २; १८९, १; २, ६, २; २४, १; ३५, [१२; ४, ५०, ६]; ४, ४, [१५; ५, ४, ७; ७,१४, २], ६, १, १०; ७, ६३, [५ (६५, १; ६६, ७)], ८, २३, [२३; ४३, ११; ४४, २७ (१०, ९१, १४)]; ४८, १२; १३; ५४,८; ९६, ८; १०, १२१, [१-९]; १६८,४; खि ३, ६,८; खिसा ३,१; †मा ४,७§[q]; ५,३६; ७,४३; ८, २५§, १२, १०२; १३,४; १७,७१§; १९, ५४; २३,१; ३; २५, १०-१३; २७, २५; २६; ३२, ६; ७; ४०,१६; †का ४, ३, १§[q]; ५, ९, २; ९, २, ३; ४, ३§; १३, ७, १; १४, १, ४; १८, ६, ७§; २१, ४, ४; २५,१-२, १; २७, १०, १-४; २९, ४, १-३; ४[२]; ४०, १,१८; †तै १, १,१४,३; २, १४, ६; ३, १४, ७; ४, ४३, १; ४५, २§; ८, २२,२; २, ६,१२, २; ३,§१, ११, ३[r]; ५; ४, ११, ३[p]; ५, ५, ५, १[२]§; ४, १,८,४[l]; ५[l]; ६[२]; २, ७, १; ८, २; ५, १०, २; ३[p]; ६, ५, ३§; ५,४, ७, २§; ७, ५, १६-१७, १; मै १, २, ७; १३; ३, ३९; ५, १४[l]

[a]) सपा. ॰वहै <> ॰वहि इति पाभे.।

[b]) भस. भावे घञन्तम्। [c]) विप. ([ऋ.] द्वेषरहित- 'इन्द्र-]; वैतु. GW. प्रमृ. अन्यथावदाः)।

[d]) वि-द्वेषण– [बस.] इति शोधः (तु. वि-द्वेषम्– [उभयत्र संबन्धसामान्यात्])। एवं तु. सस्थ. टि. १उभयं-कर्– इति, उभयाविन्– इति च)।

[e]) भाव. वा विप. वेति?। [f]) विप. (रय-)। बस.।

[g]) धा. दानपरिचर्यादिषु वृत्तिः (तु. निघ ३, ५ या १०, २३)।

[h]) गस्थ. ?युक्तेऽविधत् > °तुभ्याऽभि युक्तेऽविधत् इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. WO[५८५ a], MVG[४१३] युक्त आविधत् इति, AVM. [एतत्से मन्त्रे] आविधत् इति शोधे गति का इति दुर्गं इति गस्थ. पुरुः प्रत्र., अविधत् इति कि. इति च?)।

[i]) गस्थ. ?युक्तेऽविधत् > युक्त य॰ इति शोधः। शेषं h द्र.।

[j]) अविदम् इति शोधः।

[k]) वैतु. भा. <√वृध् इति, सा. वि√धा इति।

[l]) सपा. शौ १,३१,३ यजामि इति पाभे.।

[m]) (√विद् 'लाभे' >) विदेमहि इति शोधः (तु. GW. R [ZDMG ४८, १०८]; वैतु. वे. हा. OBN. यनि. इति?)।

[n]) पाठः? शोधः m द्र.।

[o]) एकत्र सपा. विधेम <> विधेम इति पाभे.।

[p]) =सपा. तैआभा ५३। ऋ १,११४, ८ मा १६, १६ मंत्रा २,१,८ खि ४,२२ हवामहे इति पाभे.।

[q]) सपा. ते १, २,२,१; ६,१, २,३ मै १,२,२; ३,६, ४ वृधातु इति पाभे.।

[r]) =सपा. आपमं २,११,२। आपौ ६,१४,११ हागौ ९,२८,३ शांग्र १,२२,७ जुहोत इति पाभे.।

२, ३, १[a]; †७,१४; १५; १३, १२; १३†; २३[b]†; †३, १२, १६; १७; †४, १०,६; ११,२; ५; १२,१S; ६[2a]; S; १३, ६; १४, १S; काठ २. २[b]; ३,१†; ४, १३; १६†; †६, १०; ११; ७, १६†; ११, ११; १३, १६; १६, १४†; १५†; १६; १७, १८†; १८,४[2]; †[c]; २०†; †२१, ९; १४; २३.१२[2]†[a]; ३५, १२; १९‡[d]; ४०, १[e]†; ३: ११†; †४१,११; १३; क १,१४[b]; २, ८†; ३.११; †२५, ५; ६; २८, ४[1c]; †[1]; ४८,१२; शौ १,१२, २[20]; ४,२,१-७; ८†; ६, ३९, २; ८०,१[f]; ३[f]; ९७,१; ७,८४, ३; ११४, ६; १०,४,२३; १८, २, ४९; †२०, १, ३; ८८, ६; पै १,१०३,१; १०५,१; १०६, २; १०७, ३†; २, ३९,५; ५७, १-५; ४, †१, १-६; ९, १; ५, २२, २-९; १६, १७, ५; १९, ८, ९; १०, १; ८; ११,३; १२, ७; २१, ४; २०, २,७; ५, ३; ३५, २.

†विधृत्– -धृतः ऋ १, ७३, १; १६७, ५; २, १, ६; ४,२,१०; ५, ६५, ४; ६, ३, ७; ८, ६१, १८[g]; ७८,७; ९९,४; १०,९३, ८; तै १, ३, १४, १; कौ २, ६७०; जै ३, ५५,११; शौ २०, ५८,२; –धृते ऋ १, ११९,७; २,१,५; ३५, ७; ४, २, १३; १२, [३; ७, १६,१२]; ३४,४; ४४, [४; ७,७५,६]; ६,१,१३; ५,३;६५,३;४;६; १०,४६,१[h]; मै ४, १३, ६; काठ १०, १३[h]; १८, २०; ३५, ३; क ४८, ४; कौ १. ७७[h]; २, ८६४; जै १, ८, ५[h]; ४, २१, २; शौ २०, १४३, ४; –धन्तः ऋ २, ४, [२; १०, ४६, २]; –धन्तम् ऋ ३,४,२; ८, २, ३६; १०, ४०, ८[i].

√विध् √विन्ध् टि. द्र.

√विध्,व्यध्(वेधने), विध्यति ते ६, ५,५,२¶; विध्यति तै ६,१,१०, ४¶; काठ ३४,१८; शौ ५,१८, ८[j]; १९[k]; १५,१,८; पै १८,२७, ८; विध्यन्ति तै २, २, २,४¶; विध्यामि शौ ७, ७८, २[l]; विध्यामि काठ ३४,१८; शौ ३, २५, १; ३; ७, ७८, १[m]; १६, ७, १[l]; पै १७, २३, ४[l]; विध्यामः शौ १, १६, ४; पै १, १०,४; १७,२४, २[l]; †विध्यत् ऋ १, ६१, ७; शौ २०, ३५, ७; विध्यत् पै ७, १, ४[n]; विध्यतु शौ ३, २५,२; ५,३१, १२; पै ९,१८,१[k]; २५,५;११; विध्यातु पै ९,१८,३[l]; विध्यन्तु पै १९,४९,६[o]; ७[p]; †विध्य ऋ ४, ४,१; मा १३. ९; का १४, १, ९; तै १, २,१४, १; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; Sशौ ५, १४, ९; ११,११,१२; १९, २८, १०[q]; विध्य ऋ २, ३०, ४;९; १०, ८७, [४; १३]; ६; १७; ८९,१२; क २५, ६†; शौ ३, २, ५‡[q]; ५, ८,९; २०,३; †८, ३, ५; ६; १२; १७; १०, ५, ४८; पै १, ७६, ४; २,७१, १; ७, १८,८; ९, २४,४; १३, ११, ९[r]; †१६, ६, ५; ६; ७, २; ७; १९, ४९, ५[s]; विध्यत > ता ऋ १, ८६, ९; विध्यत शौ १, १९, २; ३, २, ६[s]; अविध्यत् ऋ ५,४०,[५;९]; अविध्यत् ऋ ८, ३२, २६; ¶तै २,१,२,२; ६,८, ३; ¶मै २,१, ५;५, २; ४, २,१२;५,७;८,३; ¶काठ ११, ५; १२, १३; २७, २; २८,४; ¶क ४२,२;४३,४. ‡विविधाते पै १३, ६, १३[t];

[a]) पाभे. पृ२८६४ p द्र.। [b]) पाभे. पृ २८६४ q द्र.।
[c]) पाभे. पृ २८६४ o द्र.। [d]) सपा. ऋ ३,५९, १ आपश्रौ ९, २,६ माश्रौ ९,३,८ माश्रौ ३,२,८ हिश्रौ १५,१,४५ या १०,२२ जुहोत इति पाभे.।
[e]) सपा. पै १,१७,२ यजामि इति पाभे.।
[f]) सपा. पै १९,१६,१२;१३ जुहोमि इति पाभे.।
[g]) सपा. श्री २,६७२ जै ३,५५,१२ विधर्ता इति पाभे.
[h]) विधते सनुपाः > सपा. मै ४,१२,४ विदथे इति, तै २,३,१४,४ पुरुहूतो अर्दन् इति च पाभे.। [i]) विर.> मात.। [j]) सपा. विध्यति <> विध्यातु इति पाभे.।
[k]) सपा. विध्यति <> विध्यतु इति पाभे.।
[l]) पाभे. पृ १३३५ m द्र.। [m]) पाभे. पृ १३३५ l द्र.।
[n]) सपा. शौ ५,१४,१२ गृह्णातु इति पाभे.।
[o]) वध्नन्तु इति शोधः।
[p]) विदन्, तत इति द्विपदः शोधः।
[q]) सपा. वै ३, ५,५ विदद्य (<वि√दो) इति, ऋ १०,८९,१५ प्रभृ. मा ९, ३९ सपत्नाम् इति च पाभे.।
[r]) विद–> -द्धाः इति शोधः (द्र. सूपे.)। सस्थ. वामने टि. अपि द्र.। [s]) पाभे. पृ १२२७ t द्र.।
[t]) सपा. ऋ १,३२,१२ पुपुधाते इति पाभे.।

२६[a]; विदधात् पै १३,३,१२; वि॒दधातु ऋ ७, ३४, २२; मा २,२४[b]; ८,१४[b]; १६[b]; का २, ६, १[b]; ९, ३, २[b]; मै १, ३, ३८[b]; ४, १४, १७[b]; काठ ४, १२[b]; क ३, १०[b]; वि॒धेहि शौ ८,६,७; पै १६, १८, ७; ¶व्यं-(वि॒-अ)धत्त मै १,६,३; काठ ९, ११; व्यं(वि॒-अ)दधात् मा १७, ३२[c]; ४०,८; का १८, ३, ८[c]; ४०,१,८; तै ४,६,२,४[c]; काठ १८,१[c]; क २८, २[c]; शौ १०, २,११[d]; १३,१,१४; १४,१,५३; पै १८, ५, १०; १६, ४; †व्यु॒-(वि-अ॒) दधुः[e] ऋ १०, ९०, ११; मा ३१, १०; का ३५, १, १०; शौ १९,६,५; व्यं(वि॒-अ) दधुः ऋ १०,७१,[३; १२५,३]; मै १, ४, १२¶; २, १०, ३[c]; शौ ४, ३०, २†; १०, २, ४[f]; पै ९, ५,५†; व्यु॒(वि-अ॒)दधाः खि ५,१४,३[g]; शौ २०, १२८, १४[h].

वि॒दधे ऋ ३, ६१, ७; !विद॒धे मै ४, १२,४‡[i]; †वि॒…दधे ऋ ५, ८१, १; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २, १३, १; ४, १,१, १; मै १,२, ९; ४, ९,१; काठ २,१०; १५, ११; क २, ४; वि॒दधौ ऋ १, ९५, ३[j/k]; तै ४, ३, ११, २; मै २,१३, १०[l]; काठ ३९,१०; पै ८, १४, ३†; वि॒…धिरे ऋ १, १६६, १०[l]; विदधुः ऋ ४, ५१, ६; वि॒…दधुः ऋ ४,५५, २; वि॒…दधुः ऋ ७,६६, ११; ८, १३, २०; वि॒…दधथुः शौ १८, २, ५३; वि॒धास्यामः मै १,४,१२¶; व्यधात् पै २, ८५, ३; वि॒…धात् ऋ ६, ३०, २; वि॒…धाः ऋ १,७२, ७; ४, ६, ११; !व्यधाम पै १९,२०,८.

¶विधीय॒ते तै ५, ३, ४, ७[l]; काठ २०,३[l]; १२[l]; २१, १[l]; क ३१, ५[l]; १४[l]; १६[l].

वि॒…धा॒यि ऋ १,१५८,३.

वि-दुधत्- -धत् ऋ १०, ८५,१८; १९०, २; खि ३, २२, १०; मा ३१, १७; का ३५, २, १; मै २,७,१५; ४,१२,२†; १४,९; काठ ३९, २; शौ ७,८६, १†; १४,१, २३†; १८, ४, ५३![m]; पै १८, ३, २†; २४, ५; १९, ४६, ३.

वि-धा[n]- -¶धा तै ५, ३, ४,६;७; काठ २९, १०; क ४६, ३; -धाः खि १, ९,२!; -धाभिः[o] मा १४, ७[l]; का १५, २, १[l]; तै ४, ३, ४, ३; मै २, ८, १[l]; काठ १७, १[l]; क २५, १०[l]; -¶धाम् मै ३, २, ४; १०; काठ २०, ३; १२; २१, १; क ३१, ५; १४; १६.

वि-धातृ[p]- -०तः ऋ १०,१६७, ३; -ता ऋ ६,५०,१२; ९,८१, ५; १०, ८२,३[q]; ३[r]; खि ४, १०, ३[r]; १०[r], ३[r]; †मा १७, २६[q]; २७[r]; ३२, १०[r]; †का १८,३, २[q]; ३[r]; ३५, ३, ७[r]; †तै ४, ६, २, १[rq]; ५, ७, ४, ३[q]; काठ १८, १[r]†[q]; क २८,

---

[a]) तु. सस्थ. टि. आ।

[b]) वि॒दधातु रा॒यः > सपा. तै १,४,४४,१ पै १९,८, ३; २०,३४,१ वरि॒वः कृणोतु इति, शौ ६,५३,२ वरी॒यः कृणोतु इति च पाभे.।

[c]) सपा. °धात् <> °दधुः इति पाभे.।

[d]) सपा. पै १६,६०,३ अदधात् इति पाभे.।

[e]) वि॒, अदधुः इति पपा.? यनि. शोधः द्र. (तु. पा ८, १,७१)।

[f]) सपा. पै १६,५९,४ न्यदधुः इति पाभे.।

[g]) व्यदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. *h* टि.)।

[h]) शंपा. सात. व्यंदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. BW. WI.)।

[i]) पाभे. पृ २८६५ *h* द्र.।

[j]) तु. सस्थ टि. अनु।

[k]) विदधौ इति संशोधयन् LR. चिन्त्यः।

[l]) वि॒दधे इति पपा.।

[m]) शंपा. सात. प्रमृ. वि-द्' इति पाठः शोधार्हः (तु. द्वौ मूको. RW. WI. प्रमृ.)।

[n]) नाप. (विधि-)। कर्मणि वा करणे वा स्त्री अङ् प्र. (पा ३,३,१०६)।

[o]) =अब्लपा-(तु. माश ८,२,२,८)।

[p]) नाप.। गस. उप. तृच् प्र.।

[q]) =सपा. या १०,२६। मै २, १०, ३ विपर्ता इति पाभे.।

[r]) =सपा. आश्री ३,८,१। मै २, १०,३ पै २,६,३; १५,२,५' विपर्ता इति, शौ २,१, ३ उत बन्धुः इति च पाभे.।

विधन् पै ५,६,६?[a].
व्यधिष्टाः[b] पै १८, ५, ७.
२विद्रु,द्रा– -द्रः शौ २,२९, ७; पै १,११,३; –द्रम् पै ६,२२,१८; –द्रस्य शौ १०,१, २६; ११,२, १३[c]; पै १५, १६,४; १६,३७, ६; १०५, ३; –द्रा शौ ३,२५, ४; पै १३, २, १[d]; –द्रे पै ८, १५,७.
विध्यत्– -ध्यता पै १०,१२, ५?; –ध्यद्भ्यः मा १६,२३; का १७, ३, २; तै ४,५,३, २; मै २,९, ४; काठ १७,१३; क २७,३.
वेध[e]– -धम् पै ९, १०, ७.
व्यध्व(ध्-त्र)र्[f]– -रम् शौ २,३१, ४; पै २, १५, ४.
व्याधिन्[g]– -धिने[h] मा १६, १८; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७,२.
वि-धक्ष्यत्– वि√दह् द्र.
?विधत्ता[i] शौ १९, ५८,२.

वि√धम्, वि…धमतु शौ ३, २,२; पै ३, ५,२; †वि…अधमत् ऋ ४, ५०, ४; मै ४, १२,१; काठ ११, १३; शौ २०,८८,४.
वि-ध(म>)मा[j]– -माम् शौ १, १८, ४.
वि-धरणी–, वि-धर्तृ– वि√धृ द्र.
वि-धर्म[k]– -र्मः मै १,५,४;११.
वि-धर्मन्[l]– -र्म तै ३, ३, ५, ४; कौ १, ४५८[m]; जै १,४८,२[m]; –र्मणः मै १,५, ४; ११; –र्मणा ऋ १०, ४६, ६; शौ १६,३,६; –†र्मणि ऋ १, १६४, ३६; ३, २, ३; ६, ७१, १; ९, ४,[९; ६४, ९; १००, ७]; ८६, २९; ३०; कौ २,३१०; ३६७;४०५; जै ३, २५, ६; ३०, १०; ३१, २५; शौ ७,२३,१§[m]; ९, १५, १७; पै १६, ६९, ५; २०, ४, १०[m]; –र्मणे ऋ ८,७, ५; तै ३, ३,५,२; ४; –†र्मन् ऋ ९,९७, ४०; १०९, ६; १०, १२३, ८; कौ १, ५२९; २, ५९३; ६०३; ११९८; जै १, ५४, ५; ३,४८, ९; ४९ १; –०र्मन् ऋ ५,१७, २; कौ १,५२१‡[n]; जै १, ५३, ११‡[n]; –र्मा शौ १६,३,२.
विधवा[o]– -वा ऋ १०, ४०, २; पै २, ६१, १; –वाम् ऋ ४, १८, १२; १०, ४०, ८[p].
वि-धविष्यत्– वि√धू द्र.
वि√धा, वि…धाति ऋ २,३८,१. †विदधाति[q] ऋ १०,८५, १९; तै २, ४,१४, १; मै ४, १२,२; काठ १०; १२; पै १८, ३, ३; १९, ४१, १०§; वि…दधाति ऋ ४,१२,३[r]; ७,३८,१; वि… दधाति ऋ ७, ७९, ३; ‡विद-धासि[q] शौ ७,८६, २; १४, १, २४; विदधसि पै २०,१३,६; विदधत् ऋ ६, ६२, ९; वि… दधत्, वि (दधत्) ऋ ८,९३,

a) सप्र. ऋ १०,८५,३२ विदन् इति पाभे.।
b) सपा. शौ १४,१,४८ व्यधिष्टाः इति पाभे.।
c) सपा. काय ११५ : ११ विद्रयस्व इति पाभे.।
d) पाभे. पृ २३६२ j द्र.।   e) आप. घञन्तम्।
f) विप. (क्रिमि-)। वरच् प्र. (तु: PW. प्रमृ.; वैतु. पपा. वि-अ॰ इति, सा. <वि+ध्वर– वा <व्यध्व– वेति !)।
g) विप. (रुद्र-)। णिनिः प्र.।
h) सपा. तै ४,५.२,१ विव्याधिने इति पाभे.।
i) ॰धत्ता, ॰धत्ताम्, ॰धत्तान् इत्येवं भूयिष्ठाः मूको.। केचन मूको. ॰धर्त्ता इत्यपि। शंपा. सात. यनि. इत्येवं सन्तः अपि सा. ॰धर्त्ता इत्येव बभाषे (तु. पं.)। पाभे. पृ २३७३ b द्र.। ॰धर्त्ता इत्येव पाठः साधीयान् (तु. MW. धर्त्ता इति)।
j) भ्यप. (रात्रुर्ा-)। गस. उप. ड: प्र.।
k) विप. (विशिष्टोपलम्भ्-तृच्- [अग्नि-])। वि-+धर्म- [भाप.]>बस. यनि.। तु. सस्थ. वि-धर्मन्–>–र्मणः।
l) वप्रा. सद् भाप. विप. नाप. च। वि+धर्मन्–> [भाप.] प्रास., अन्यत्र बस.। वि इत्यस्य यथायोगं वैशिष्ट्ये वा निषेधे वा वृत्तिः (वैतु. वें., सा. [क्वचित्], भ., PW. प्रमृ. च <वि√धृ इति)।
m) सपा. ॰र्म (वाश्रौ ३,२,२,१५ च)<>॰र्मणि<> आपश्रौ २१,९,१५ प्रमृ. विधर्मा इति पाभे.।
n) सपा. ऋ ९,१०७,२३ विधारयः इति पाभे.।
o) नाप. (मृतपतिका-)। मृत–+पा– (पति-) > बस. *मृत-पा–> यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. वि-धवा–इत्यवग्रहः, चर्मशिरा आचार्यः [या ३,१५] <वि√धृ इति वा <वि √धाव् [गतौ] इति वा, PW. GW. प्रमृ. <√विध् [रिक्तीकरणे] इति च, [पक्षे] मा. उप. = मनुष्य- इति)।
p) 'युवं विधवा विधन्तं (परिणयन्तं कंचित्) उदुस्यथः' इति वा. [वैतु. PW. प्रमृ. छन्दसः यनि. ॰वम् इति (तु. [अंशतः] वें. सा. WAG [३,१९], ORN.प्रमृ. !)]।
q) सपा. ॰ति (या ११,६ च)<>॰सि इति पाभे.।
r) अनुपपन्नं योगं प्रस्तावः GW. चिन्त्यः।

२६[a]; विदधात् पै १३,३,१२; विदधातु ऋ ७, ३४, २३; मा २,२४[b]; ८,१४[b]; १६[b]; का २, ६, १[b]; ९, ३, २[b]; मै १, ३, ३८[b]; ४, १४, १७[b]; काठ ४, १२[b]; क ३, १०[b]; विधेहि शौ ८,९,७; पै १६, १८, ७; ¶व्यं-(वि-अ)धत्त मै १,९,३; काठ ९, ११; व्यं(वि-अ)दधात् मा १७, ३२[c]; ४०,८; का १८, ३, ८[c]; ४०,१,८; तै ४,६,२,४[c]; काठ १८,१[c]; क २८, २[c]; शौ १०, २,११[d]; १३,१,१४; १४,१,५३; पै १८, ५, १०; १६, ४; †व्यु-(वि-अ) दधुः[e] ऋ १०, ९०, ११; मा ३१, १०; का ३५, १, १०; शौ १९,६,५; व्यं(वि-अ) दधुः ऋ १०,७१,[३; १२५,३]; मै १, ४, १२¶; २, १०, ३[c]; शौ ४, ३०, २†; १०, २, ४[f]; पै ९, ५,५†; व्यु(वि-अ)दधाः खि ५,१४,३[g]; शौ २०, १२८, १४[h].

विदधे ऋ ३, ६१, ७; ?विदधे मै ४, १२,४‡[i]; †वि…दधे ऋ ५, ८१, १; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २, १३, १; ४, १,१, १; मै १,२, ९; ४, ९,१; काठ २,१०; १५, ११; क २, ४; विदधौ ऋ १, ९५, ३[j,k]; तै ४, ३, ११, २; मै २,१३, १०[l]; काठ ३९,१०; पै ८, १४, ३†; वि…धिरे ऋ १, १६६, १०[l]; विदधुः ऋ ४, ५१, ६; वि…दधुः ऋ ४,५५, २; वि…दधुः ऋ ७,६६, ११; ८, १३, २०; वि…दधथुः शौ १८, २, ५३; विधास्यामः मै १,४,१२¶; व्यधात् पै २, ८५, ३; वि…धात् ऋ ६, ३०, २; वि…धाः ऋ १,७२, ७; ४, ६, ११; ?व्यधाम पै १९,२०,८.

¶विधीयते तै ५, ३, ४, ७[r]; काठ २०,३[r]; १२[r]; २१, १[r]; क ३१, ५[r]; १४[r]; १६[r].

वि…धायि ऋ १,१५८,३.

वि-दधत्– -धत् ऋ १०, ८५,१८; १९०, २; खि ३, २२, १०; मा ३१, १७; का ३५, २, १; मै २,७,१५; ४,१२,२†; १४,९; काठ ३९, २; शौ ७,८६, १†; १४,१, २३†; १८, ४, ५३![m]; पै १८, ३, २†; २४, ५; १९, ४६, ३.

वि-धा[n]– -¶धा तै ५, ३, ४,६;७; काठ २९, १०; क ४६, ३; –धाः खि १, ९,२!; –धाभिः[o] मा १४, ७[r]; का १५, २, १[r]; तै ४, ३, ४, ३; मै २, ८, १[r]; काठ १७, १[r]; क २५, १०[r]; –¶धाम् मै ३, २, ४; १०; काठ २०, ३; १२; २१, १; क ३१, ५; १४; १६.

वि-धातृ[p]– -०तः ऋ १०,१६७, ३; –ता ऋ ६,५०,१२; ९,८१, ५; १०, ८२,३[q]; ३[r]; खि ४, १०, ३[r]; १०[r], ३[r]; †मा १७, २६[q]; २७[r]; ३२, १०[r]; †का १८,३, २[q]; ३[r]; ३५, ३, ७[r]; †तै ४, ६, २, १[r,q]; ५, ७, ४, ३[q]; काठ १८, १[r]†[q]; क २८,

a) तु. सस्थ. टि. आ।

b) विदधातु रायः > सपा. तै १,४,४४,१ पै १९,८, ३; २०,३८,१ वरिवः कृणोतु इति, शौ ६,५३,२ वरीयः कृणोतु इति च पाभे.।

c) सपा. °धात् <> °दधुः इति पाभे.।

d) सपा. पै १६,६०,३ अदधात् इति पाभे.।

e) वि, अदधुः इति पपा.? यनि. शोधः द्र. (तु. पा ८, १,७१)।

f) सपा. पै १६,५९,४ न्यदधुः इति पाभे.।

g) व्यदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. *h* टि.)।

h) संपा. सात. व्यंदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. RW. WI.)।

i) पाभे. पृ २८६५ *h* द्र.।

j) तु. सस्थ टि. अनु।

k) विदधौ इति संशोधयन् LR. चिन्त्यः।

l) विदधे इति पपा.।

m) संपा. सात. प्रमृ. वि-द° इति पाठः शोधार्हः (तु. द्वौ मूको. RW. WI. प्रमृ.)।

n) नाप. (विधि-)। कर्मणि वा करणे वा स्त्री अङ् प्र. (पा ३,३,१०६)।

o) =अल्पा-(तु. माश ८,२,२,८)।

p) नाप.। गस. उप. तृच् प्र.।

q) =सपा. या १०, २६। मै २, १०, ३ विधर्ता इति पाभे.।

r) =सपा. आश्री ३,८,१। मै २, १०,३ पै २,६,३; १५,३,५ विधर्ता इति, शौ २,१, ३ उत बन्धुः इति च पाभे.।

२[२]†[a]; शौ ५, ३, ९‡[b]; पै १, ५३,२†[a]; -तारः ऋ ४,५५,२; -त्रे शौ ३, १०, १०; १९,३७, ४; पै १, १०५, ४.
१वि-धान- -नम् ऋ १०, १३८, ६[c]; -ना ऋ ४,५१,६.
२वि-धा(न>)नी[d]- -न्याम् तै ३, ३,८,४.
¶वि-धाय मै १, ९, ३; ६[२]; काठ ९, ११; १४.
वि-धि[e]- -धिः पै २, ३१, ३[f]; -धिना मै.४, ९, १५; १६; -धिम् पै १९, ४१, १६; ४२, १; २०, ३७,१०‡[g].
वि-हित,ता- -तः तै ७,२,९,३¶[h]; शौ १८, ४, ११; -¶तम् काठ १९, १०; क ३०, ८; -तस्य शौ १८,४, ८; -ता शौ १०, २, २४[i]; २५[i]; ११, १, २३[j]; -ताः शौ १२,१,३६; पै १७,४, ६; -तानि ऋ १, १६४, १५[k]; मै २, ३, ९; शौ ९,१४,१६†[k]; -ते शौ १२,२, ५२; पै १७,५, १०.
?विधातु पै ९,७, ७.
†विधार[l]- -रे ऋ ९. ११०, ३; मा २२, १८; का २४, ५, १; कौ २, ७१५; जै ३,५९,७.
वि-धारय- वि√धृ द्र.
वि√धाव्, विधावति तै ६, १, ९, १¶; मै ४,११, ६‡[m]; विधावति ऋ ९,१४,४; २८, [(१६, ८) १ (६४, २५; ७४, ९) १०६, १०]; ३७,[३[n]; १०३, ६]; ७५, ४; मै ४, २, १४¶; ९,१९[o]; †कौ १,५०२;२,२९०; ६१२;६३०; ६४४; †जै १,५८, ७; ३, २४, ६; ४९, १०; ५१, ८;५३,२; वि···धावति ऋ ९, ७४,[(१६, ८; २८, १; ६४, २५) ९ (१०६, १०)]; †विधावसि ऋ ९, १६, [८ (२८, १; ६४, २५; ७४, ९; १०६, १०)]; ८६, ३४; ३८; कौ २, ३०६; जै ३,२५,२; †विधावतु[p] ऋ ८, १७, ५; शौ २०, ४, २; विधाव ऋ १०, २९, ३[q]; शौ १२.१०,९; २०, ७६,३†[q]; पै १६, १४६, ५; †वि···धाव ऋ ९, ४९, ४; कौ २, ७८८; जै ४, ३०, २; विधावत> ता पै ८, ८, १; ¶व्यधावत् काठ ३१,८[p]; क ४७, ८[p]; ¶विधावेत् काठ २४, ४; २५, २[२]; क ३७,५; ३८, ५[२].
वि-धावत्- -वतः ऋ १,८८,५
?विधि पै ५, ३७, २.
?विधिनम् पै १०, ४, ६[r].
वि√धी[s] >दीधी, विदीधयः ऋ ८, २१,६; विदीध्यः शौ ८,१,९;

[a]) पाभे. पृ २८६७ *g* द्र.।
[b]) पाभे. पृ १७१३ *m*; सपा. पै ५,४,८ विधर्ता इति च पाभे.।
[c]) नाप. (*संघ-, शृङ्खला-)। धा. विधारणे = *संघाते वृतिरिति कृत्वा अभि√धा 'वन्धने' इत्यस्यैव विपरिणामः द्र.। 'मासां (नक्षत्राणां) विधानं (मालाम्) अधि द्यवि अदधाः' इति वा. (वैतु. वें. सा. GRV. नाप. सन् =सूर्य- इतीव, PW. प्रमृ. विधारणार्थे माप. इति च ?)। सस्थ. ? पुरु पुरुम् (वैतु. पपा. प्रमृ.)> पुरुम् पुरुम् इति शोधः।
[d]) विप. (एकाष्टका-)। गस. उप. कर्तरि कृत्।
[e]) नाप.। गस. उप. किः प्र.।
[f]) नाप. (*भाग्य- [तु. सस्थ. वि])।
[g]) पृ २३२९ *i* द्र.।
[h]) सपा. काठ ३४, ८ विनिहितः इति पाभे.।
[i]) सपा. पै १६,६१,३;४ निहिता इति पाभे.।
[j]) सपा. पै १६,९१,२ निहिता इति पाभे.।
[k]) पाभे. पृ १६०७ *b* द्र.।
[l]) भाप. (प्रकाशातिशय-)। (वि√धा '*दीप्तौ'> भावे) *वि-धा- (=√भृज्>भृजा-)+भर- (भृति-) > वस. *विधा-भर- > यनि.। 'हे पवमान (त्वं) पयः (रसरूपः [अपि सन्]) शक्मना (आत्मबलेन) विधारे (प्रकाशातिशयाय [निमित्ते सस.]) सूर्यम् अजीजनः' इति वा. (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. <वि√धृ इति कृत्वा वि-धा॰ इति परिच्छेद इति, वें. सा. नाप. सन् =अन्तरिक्ष- इति, GW. =दशापवित्र- इति, WAG =तडाग- इति, BS. = दिव्- इति, Gri. GRV. उ. म. कि. सन् =विधारयसे इति, Barth [BB १५, २१९] तुमर्थीयः कृदितीव च ?)।
[m]) सपा. ऋ ८, ७५, १४ तै २,६, ११,३ वृथा भवति इति पाभे.। मै. पपा. पृथा। अवति इति। सा. ऋ. यनि. एव.। [n]) तु. सस्थ. टि. रोचना। [o]) सपा. तैआ ४,२९,१ ऽयमि इति पाभे.। [p]) तु. सस्थ टि. अनु।
[q]) तु. सस्थ. टि. अभि।
[r]) विधिना इति शोधः (तु. पृ ३०५ *c*)।
[s]) <√ध्यै।

वि√नम्, विनम्यते खि ५, २२, ३[a].
*वि-न(त>)ता- >वैनतेय[b]- -०य खि २, ६[1], २१; -याय मै २, ९, १.
?विनम[c], वि ° नमः[c] पै २,८,४.
वि-नय- वि√नी द्र.
वि√नश् (व्याप्तौ), विनशन्ति ऋ १०, २७, २०.
†व्या (वि-आ) नट् ऋ ८, ४५,२७; १०,२९, [(७,२०,३) ८]; ६७, ७; मै ४, १४, १०; शौ २०, ७६, ८; ९१,७; व्या (वि-आ) नट् मा १२, १०२‡[d]; का १३, ७, १‡[d]; तै ४,२,१०, ४[e]; मै २, ७,१४‡[d]; काठ १६, १४‡[d]; क २५,५‡[d]; वि···आनट् ऋ १०, २७, ७; तै १, ८,१०,२[f].
वि√नश् (अदर्शने), > नाशि, †वि···नशन्त[g] ऋ १०, १३३, ३; कौ २, ११५३; जै ४, १, ६; वि···नशन् ऋ ९,७९,१[h]. विनश्यति ऋ १, १७०, १. विनश्यतु ऋ ८, २७,१८; काठ ४०, १०‡[i]; पै ५, ४, २‡[i]; वि (नश्यतु) मै ४,९,१०;१९. †विनेशत्[j] ऋ १०,१२८,६; तै ४,७,१४,३; शौ ५,३, २. ¶विनाशयति तै २, ३,३, ५[k]; मै २, २, ३; विनाशयः पै १९, ३५, १४; ४१,६[l]; विनाशयतु शौ ११, १२, १६; विनाशय खिसा २९,४६[m]; शौ ३,१,५[l]; २,३[l]; ८, ६,१०; १९, १५,२; पै ३, ५, ३[l]; ६, ५[l]; ३५, २; १६, ७९, १०; ८१, २; २०, २४, ६; †व्यं (वि-अ)नाशयः ऋ ८,१४,१५; शौ २०,२९, ५; विनाशयेयम् तै २, ३,३,५¶. वि···अनीनशत् पै १४, २, ३; वि···नीनशः ऋ ६,४८,१७.
वि-नक्षे[n] काठ २,१५‡[o].
वि-नाश- -शम्, -शेन मा ४०, ११; का ४०, १, १४.
वि-नाश(न>)नी[p]- -०नि खि ४, ५, २६[q].
वि-नाशयत्- -यन् ऋ १, ५५,६.
φवि-नाशयध्यै ऋ ८, ९७,१४.
वि√नह् > वि-न(द्ध>)द्धा- -द्धा शौ १०,१,१४; पै १६,३६,४.
विना[r] शौ २०, १३६, १३[s].
वि√निक्ष्, नेक्ष् (वेधने), विनिक्ष[t] शौ ८, ३, २५; पै १६, ८,६. विनेक्ष्यति क ६, ७¶[u].

*विनंग-ऋषु- > यनि. (वैतु. °नं-गृ° इति पपा. अनु सा. प्रमृ. < विन- [कमनीय- स्तोत्र-] + [√ग्रस् 'ग्रहणे' > कर्तरि] गृस- इतीव ?)।

[a]) पाभे. पृ २८४६ *b* द्र.।

[b]) व्यप. (सुपर्ण- [गरुड-]) । अपत्यार्थे ढक् प्र. (पा ४,१,१२०)।

[c]) विनसः, वि···नसः इति मूको. (तु. W.)। सपा. शौ ४,३, ७[c] वियमः इति पाभे. । सस्थ. ?सं-यमः इति द्र. ।

[d]) पाभे. पृ १३४३ *d* द्र.।

[e]) सपा. मा १३,४५ का १३,७,१ जजान इति पाभे.।

[f]) सपा. मै २,६,१२;४,४,६ काठ १५,८ नि···आनट् इति पाभे.।

[g]) तु. ऋ १०, १२८, ६; वैतु. GW. धा. व्याप्तौ वृत्तिरिति ?।

[h]) 'वि च नशन् अरातयः', अर्यः नशन्त (च) नः धियः' इति वा. इति कृत्वा प्रथमः तिङ् नानुदात्तः (पा ८, १,५९)। सस्थ. सनिषन्त इत्यत्र तु भिन्नवाक्योपक्रमाद्-निघातः। ?न(:) इषः> (√नभ् 'हिंसायाम् > भावे) *नभिस्- > तत्कर्थे *नभिषय- > [प्र३] नभिषतः (विप. [अरातयः]) इति शोधः। सपा. कौ १, ५५५ ?विचिदश्नाना इषयः इत्यत्र च ?न सन्तु इत्यत्र च ऋ. अनु शोधः द्र.। मूलतोऽनुष्टुभः सतः (तु. शौ.) ऋ. कौ. चार्वाक्तनो जागतः परिवर्धः स्यात् ?।

[i]) सपा. विनश्यतु <> विनेशत् इति पाभे.।

[j]) पावा ६,४,१२० द्र.।

[k]) तु. पृ २१५ *e*।

[l]) सपा. विनाशयः <> विनाशय इति पाभे.।

[m]) °ना° इति पाठः ?। [n]) उप. तुमर्थीयः सेन् प्र.।

[o]) सपा. ऋ ५,२,९ प्रमृ. या ४, १८ च विनिक्षे इति पाभे.। [p]) विप. (कृत्या-)।

[q]) सपा. खिसा २९,२६ अविनाशिनि इति पाभे.।

[r]) विप. सत् अव्य. (पृथक्)। व्यु. ?। (√भिन्द् 'पार्थक्ये' > [भावे] *भिन्न- > *भिन- >) *विन- + मतुप् > (नाना इत्येतद्-वत्) यनि. (वैतु. पा ५,२, २७ < *वि [= पृथक्] + ना प्र. इति)।

[s]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. इमा इति पाभे.।

[t]) W. विनिक्ष इति।

[u]) विनक्षति, विनेक्षति इति मूको.। सपा. काठ ८,२ विनेक्ष्यति इति पाभे.।

ऋ २, २८, ४; ७, ७, ५; ४१, २; ५६,२४; मा १५. १०-१४; १७, ८२; ३४, ३५†; का १६. ३, ३; ६;९; १२;१५; १८ ७. ४; ३३, २. ३†; तै ४, ४, २, ३; ६, ५, ५; मै २, ६, ६¶; ८, ९[k]; १०, ३[२]‡[a,b]; ११, १; काठ १७, ८[k]; १८. ६; ३१. १४; क २६, ७[k]; २८, ६; कौ २,६७२‡[c]; जै ३.५५, १३‡[c]; शौ ३. १६, २†; १०, ८, ३६; १३. ४, ३; पै २, ६, ३‡[b]; ४. १, ३‡[d]; ३१, २†; ५. ४, ८‡[e]; २८, ६; १५, २, ५‡[b]; १८, २६,४; २०,७,५.

वि-धारयु[f]- -यः मा १७, ८२; का १८. ७, ४; तै ४,६,५,६; मै २, ६, ६; ११, १; काठ १८, ६; क २८, ६.

वि-धृत, ता- -तः मै ३, ८,१०¶; -तम् मै २, ७,७[g]; -ता मै ४, ५, ८¶; -¶ताः तै २,५, ११, २;६, ३,२;५,७, ६, २; मै ३, ४,७; ८,८[२]; काठ २०,४; २५, १०; २७, ४; क ३१, ६; ४०, ३; ४२, ४; -¶ते तै २. ३.८, २; ६, ४,१०,३; -¶तौ तै ५, ३,२,१; ४, ६,४; मै ४, ५, ६; काठ २७,२; ३; क ४२,२;३.

वि-धृति[h]- -तिः मा ३७, १२; का ३७, २, २; तै ७, १, १२, १[i]; १८, २[i]; ४, १७, २[i]; मै २ ८, ४; ३, १०, ५¶; ४, ९,३; काठ ४१. ३[i]; ४४, ६[i]; शौ ४, ३५,१,-तिम् मा११,६६[g];२५, ९; का १२, ७, १[g]; २७, ९,१; तै ४. १, ९,१[g]; मै ३, १५,८; काठ १६. ७[g]; -ती[i] मै १, १, १२[k]; ४, १, १३[२k]; ¶; -तीः शौ १९,५४,५; पै १२,२, १५; -¶त्यै तै १,५,२,२;२,२,५,६; ११,१; ५,११, २; ६,२,२; ५, २,३,५; ७,२; ३.२,१; २; ४, २, १; ६, ४; ७, ६, २; ६. २, ८, ४; १०, ४; ३,४, ३; ४,६, ४; ७, १, ५, ४; ४, १०, २; मै २, ३, ६; ३, १, ३; ९; २, ७; ९[२]; ३, ९; ६, ७; ८, ५; ९[२]; १०[२]; ९, १[२]; ४,१,७; ३,७; ५,६[२]; ६,३; ७; काठ २०, १; ६; ११; २१. ३; १२; २५,६; १०[२१]; २६,१;५[२]; २७, २; ३[२]; ४; २८,१०; २९, ८[२]; ३१, ५; ३३, २, क ३१, ३; ८; १२; १३; १८; ३९, ४; ४०,३; ४; ४१,३[२]; ४२,२;३[२]; ४; ४५. १; ४७,५.

?विधेः, ?विधे नामन्, ?विधेम हिन्विधेनामन्- टि. द्र.

? विध्मो पै ३, ३६, ४.

विध्यत्- √विध् (वेधने) द्र.

?विध्या पै १९, २९, १२.

वि√ध्वंस्, > ध्वंसि, विध्वंसते पै १९,२१,१५.

विध्वंसयेयुः मै २, २,१¶.

वि नंशिन्[m]- -शिने[n] मा ९,२०;१८, २८[o]; का १०,४,१;१९, ९,१.

वैनंशिन[p]- -नाय[q] मा ९, २०;१८, २८; का १०, ४, १; १९, ९,१.

विनङ्गृस[r]- -सः ऋ ९ ७२,३.

वि-नद्ध- वि√नह् द्र.

a) पाभे. पृ २८६७ *q* द्र. ।

b) पाभे. पृ २८६७ *r* द्र ।

c) पाभे. पृ २८६५ *g* द्र. ।

d) पाभे. पृ २४०१ *c* द्र. ।

e) पाभे. पृ २८६८ *b* द्र. ।

f) नाप. (मरुद्-विशेष-)। गस. उप. कर्तरि दाः प्र. ।

g) सपा. ण्ताम्<>ण्तिम् इति पाभे. ।

h) भाप., नाप. (विभाजक-, परिधि-)।

i) =सपा. तैब्रा ३, ८,९, ३; १२,२ आपमं २, १८, ६;७ हिगृ १,१२,२। मा ८,५१; २२,१९ मै ३. १२,४ ऐब्रा ५,२२ माश ४,६ ९,८; १३,१,६,२ मंब्रा १.३.१४ आश्रौ ८.११,१ आपश्रौ २१. १२, ७ लाश्रौ ३. ८, १२ शांगृ ३,११,४ मागृ १,१,२२ स्वधृतिः इति पाभे. ।

k) नाप. (बर्हिस्तरणदोषप्रशमनद्रव्य-)।

l) पाभे. पृ २८६९ *n* द्र. ।

l) पाभे. पृ २८४२ *f* द्र ।

m) विप. (संवत्सराऽभिमानिन्- [प्रजापति-])। व्यु. ? ।

n) सपा. तै १,७,९,१; ४ ७, ११,२ व्युभियः इति, मा २२,३२ का २४,१९,१ व्यश्नुविने इति, मै १,११,३ व्यश्नुवन् इति, काठ १४,१ व्यंशने इति, काठ १८.१२ क २९,१ व्यंशान् इति, बौश्रौ २,२,४,५ व्यशनः इति पाभे. ।

o) अवि॰ इति म.? । p) तत्रभवीयः अण् प्र ।

q) सपा.मै १,११,३ काठ १८,१२ क २९,१ बौश्रौ २,२, ४.५ वैयशनः इति, काठ १४,१ वैयशनाय इति च पाभे. ।

r) नाप. [स्तोतृ- (तु. वें. सा. PW. प्रमृ; वैतु. GRV. =बाहु- इति [तु. निघ २,४]?)]। (वि√॰नंग् 'शब्दे' > भावे) ॰वि-नंग- (स्तोत्र-)+(√कृष् 'अर्चने' > कर्तरि) ॰कृषु- (॰ऋत्-) > उप.

वि√नम्, विनम्यते खि ५, २२, ३[a].
*वि-न(त>)ता- > वैनतेय[b]- -०य खि २, ६[२], २१; -याय मै २, ९, १.
?विनमः[c], वि·· नमः[c] पै २,८,४.
वि-नय- वि√नी द्र.
वि√नश् (व्याप्तौ), विनशन्ति ऋ १०, २७, २०.
†व्या (वि-आ) नट् ऋ ८, ४५,२७; १०,२९, [(७,२०,३) ८]; ६७, ७; मै ३, १४, १०; शौ २०, ७६, ८; ९१,७;
व्या (वि-आ) नट् मा १२, १०२‡[d]; का १३,७, १‡[d]; तै ४,२,१०, ४[e]; मै २, ७,१४‡[d]; काठ १६, १४‡[d]; क २५,५‡[d];
वि···आनट् ऋ १०, २७, ७; तै १, ८,१०,२[f].
वि√नश् (अदर्शने), > नाशि,
†वि···नशन्त[g] ऋ १०, १३३, ३; कौ २, ११५३; जै ४, १, ६; वि···नशन् ऋ ९,७९,१[h].
विनश्यति ऋ १, १७०, १.
विनश्यतु ऋ ८, २७,१८; काठ ४०, १०‡[i]; पै ५, ४, २‡[i];
वि (नश्यतु) मै ४,९,१०;१९.
†विनशत्[i j] ऋ १०,१२८,६; तै ४,७,१४,३; शौ ५,३, २.
¶विनाशयति तै २, ३,३, ५[k]; मै २, २, ३; विनाशयः पै १९, ३५, १४; ४१,६[l]; विनाशयतु शौ ११, १२, १६; विनाशय खिसा २९,४६[m]; शौ ३,१,५[l]; २,३[l]; ८, ६,१०; १९, १५,२; पै ३, ५, ३[l]; ६, ५[l]; ३५, २; १६, ७९, १०; ८१, २; २०, २४, ६; †व्य(वि-अ)नाशयः ऋ ८,१४,१५; शौ २०,२९,५;
विनाशयेयम् तै २, ३,३,५¶.
वि···अनीनशत् पै १४, २, ३;
वि···नीनशः ऋ ६,४८,१७.
वि-नक्षे[n] काठ २,१५‡[o].
वि-नाश- -शम्, -शेन मा ४०, ११; का ४०, १, १४.
वि-नाश(न>)नी[p]- -०नि खि ४, ५, २६[q].
वि-नाशयत्- -यन् ऋ १, ५५,६.
ϕवि-नाशयध्यै ऋ ८, ९७,१४.
वि√नह् > वि-न(द्ध>)द्धा- -द्धा शौ १०,१,१४; पै १६,३६,४.
विना[r] शौ २०, १३६, १३[s].
वि√निक्ष्, नेक्ष् (वेधने), विनिक्ष[t] शौ ८, ३, २५; पै १६, ८,६.
विनेक्ष्यति क ६, ७¶[u].

*विनंग-ऋष- > यनि. (वैतु. °नं-गृ° इति पपा. अनु सा. प्रभृ. < विन- [कमनीय- स्तोत्र-]+[√ग्रस् 'ग्रहणे' > कर्तरि] गृस- इतीव ?)।

[a]) पाभे. पृ २८४६ *k* द्र.।

[b]) व्यप. (सुपर्ण- [गरुड-]) । अपत्यार्थे ढक् प्र. (पा ४,१,१२०)।

[c]) विनमः, वि···नसः इति मूको. (तु. w.)। सपा. शौ ४,३, ७[t] वियमः इति पाभे.। सस्थ. ?सं-यमः इति द्र.।

[d]) पाभे. पृ १३४३ *d* द्र.।

[e]) सपा. मा १३,४५ का १३,७,१ जजान इति पाभे.।

[f]) सपा. मै २,६,१२;४,४,६ काठ १५,८ नि···आनट् इति पाभे.।

[g]) तु. ऋ १०, १२८, ६; वैतु. GW. धा. व्याप्तौ वृत्तिरिति ?।

[h]) 'वि च नशन् अरातयः', अर्थः नशन्त (च) नः धियः' इति था. इति कृत्वा प्रथमः निङ् नानुदात्तः (पा ८,१,५९)। सस्थ. सनिपन्त इत्यत्र तु भिन्नवाक्योपक्रमाद् निघातः। ?न(:)इषः > (√नम् 'हिंसायाम्' > भावे) *नभिस्- > तन्त्वर्थे *नभिषप्- > [प्र१] नभिषतः (विप. [अरातयः]) इति शोधः। सपा. कौ १, ५५५ ?विचिदश्नाना इषयः इत्यत्र च ?न सन्तु इत्यत्र च श्च. अनु शोधः द्र.। मूलतोऽनुष्टुभः सतः (तु. शौ.) ऋ. कौ. चार्वाक्तनो जागतः परिवर्धः स्यात् ?।

[i]) सपा. विनश्यतु <> विनेशत् इति पाभे.।

[j]) पावा ६,४,१२० द्र.।

[k]) तु. पृ २१५ *e*।

[l]) सपा. विनाशयः <> विनाशय इति पाभे.।

[m]) °ना° इति पाठः ?। [n]) उप. तुमर्थीयः सेन् प्र.।

[o]) सपा. ऋ ५,२,९ प्रभृ. या ४, १८ च विनिक्षे इति पाभे.। [p]) विप. (कृत्या-)।

[q]) सपा. खिसा २९,२६ अविनाशिनि इति पाभे.।

[r]) विप. सत् अव्य. (पृथक्)। व्यु. ?। (√भिन्द् 'पार्थक्ये' > [भावे] *भिन्न- > *भिन- >) *विन- + मतुप् > (नाना इत्येतद्-वत्) यनि. (वैतु. पा ५,२, २७ < *वि [= पृथक्] + ना प्र. इति)।

[s]) तु. RW.; वैतु. संपा. गात. इमा इति पाभे.।

[t]) W. विनिक्ष इति।

[u]) विनक्षति, विनेक्षति इति मूको.। सपा. काठ ८,२ विनेक्ष्यति इति पाभे.।

†वि निक्षे[a,b] ऋ ५, २,९; तै १,२, १४,७, शौ ८, ३,२४[c]; पै १६. ८, ३.
वि-नि√गुह् > विनि-गूढ- -ढम् खि १, १२, २‡[d].
वि√निज्, व्यं (वि-अ) निजम् शौ १०,४,१९; पै १६, १६,९.
¶वि-नि√धा, विन्यं (नि-अ) धत्त तै २,४,१२, ३; मै २, ४,३; काठ ८, ८; क ७, ३; विन्यदधाताम् काठ २७, ४; क ४२,४; विन्यं-दधुः मै ४, ६, ७.
विनि हित- -तः[e] काठ ३४,८.
वि-निर्√णि (<नि) ज् > विनिर्-णेजन[f]- -नानि पै ५, १३, ५.
वि-निर्√हन्, विनिर्हतः मै ४, ७, ७¶.
विनिर्-हत- -ते शौ ७, ५४, २; पै १९, १५, १.
वि-नि√प (<स) द्, विनि··· समाद पै ६, २, २[g].
विनि पद्य तै ७, ५, ८, ४.
वि√नी.¶विनयति मै १, ८,३; काठ १२. ५; २७,८; †विनयन्ति ऋ १, ६४, ६; तै ३, १, ११, ७; शौ १४, १, ४६‡[h]; पै १८,५, ३‡[h]; विनयामः पै ९,१४,६[i]; विनयामसि पै १, ९२, ४; २, ६८, १-५; ४, २४, २; ६, ८, ९; ११, ७, ४; १५,२०, १०; वि···नयामसि शौ ५, ७,७;६, ४३, ३; पै ७, ९, ६; १९, ८, ११[j]; २३, ९; वि (नयामसि) शौ ६, ४३, ३; पै १९, ३३,९; विनयासि पै ५,१७, ३; वि··· अनयन्त[k] ऋ ६, २४, ६; ¶व्यं (वि-अ) नयन् मै १, १०,१६; काठ ३६, १०; विनयेत् मै १, ८, ३¶.
विनेष्यति काठ ८, २¶[l]; वि-नैत् तै १, ९, १०, ३[m].
†विनीयते ऋ ८, ४६, ३३; ९, १५, [३; २७,३], कौ २,६१९; ६३८; जै ३, ५०, ६; ५१, ४;
†विनीयसे ऋ ९,२४, [३; ९९, ८]; कौ २,३१२; जै ३,२५,९.
वि-नय[n]- -यः ऋ २, २४, ९.
वि-नीत- -तम् पै १२. ६,१३‡[o].
वि नीयमा(न>)ना[p]- -ना काठ ३१, १४.
वि-नेतृ- -ता काठ १३, ५¶.
वि√नु, वि···नुवन्त ऋ १०,२२,९.
वि√नुद्, ¶विनुदते मै ३, २, ६; ३, २; ८; काठ २१, ८; वि··· नुदेताम्[q] काठ ३१.१४; वि··· नुदन्ताम् काठ ३१, १४[q]; †वि···नुदस्व ऋ १०, ८४,२; १८०,२; मा १८,७१; का २०, ५,४; तै १,६,१२,५; मै ४,१२, ३; काठ ८;१६; कौ २,१२२३; शौ ४, ३१,२; ७, ८९,३; १३, १, २७; पै १, ७७, २; ४,१२, २; १८,७,७; १७,७; वि···नुद वि (नुद) तै १,६, १२, ५‡[r]; व्यनुदन्त मै ३, ४, ७¶.
¶वि-नुत्ति- -त्त्यै मै ३,२,१; काठ २६, १[s]; २७, ८.
वि-नुद्[t]- -नुदः ऋ २,१३,३.
¶वि-नुद्य मै ३, ८, ५[s]; काठ २५, ६[s]; क ३९, ४[s].
¶वि-नोद[u]- -दः मै ३, २, ५; ६; १०; ३,२; ४, ७; ८,१०[s].
विनेष्मि[v] पै १९, १४, ९.
विन्दत्-, विन्दमान- √विद् (४धा.) द्र.

[a]) गस. केनन्तम् अव्य. (वेतु. मा. पक्षे<वि√निज् इति)।
[b]) पाभे. पृ २८७१ o द्र.।
[c]) तु. RW.; वेतु. सा. शंपा. सात. विनिक्ष्वे इति ?।
[d]) सपा. ऋ १०, ३९, ९ गुहा, हितम् इति द्वि-पदः पाभे.। [e]) पाभे. पृ २८६८ h द्र।
[f]) नाप. (शोधन-जल-)। गस. उप. करणे ल्युट् प्र.।
[g]) पाभे. पृ ७१० u द्र.। [h]) सपा. ऋ १०, ४०,१० आपमं १, १, ६ विमयन्ते इति पाभे.।
[i]) सपा. शौ ५,३०,१६ निरयोषम् इति पाभे.।
[j]) सपा. शौ ६,४०,२ अप···तनोमि इति पाभे.।
[k]) पाभे. पृ २८४१ h द्र.।
[l]) पाभे पृ २८७१ u द्र.।
[m]) =सपा. तैमा ३, १, ४, १ मानश्री २,६,५ प्रभृ.। आपश्री २,३,४ ?हार्षीः इति (यत्र हार्षीत् इति शोधः), जैमि १.३९ प्रतिधाक्षीत् इति च पाभे.। [n]) विप.। उस. अजन्तम्। [o]) पाभे. पृ ७४९ i द्र.।
[p]) सपा. तैमा ३,७,६,५ सा स्तीर्यमाणा इनि, तैमा १, २,१,२७ आपश्री ४,५,१ मर्मृज्यमाना इति च पाभे.।
[q]) सपा. वि···नुदेताम् <> वि···नुदन्ताम् <> तैमा ३,७,६.७ निर्···नुदाथै इति पाभे.।
[r]) सपा. ऋ १०, १५२, ३ वि···जहि, वि (जहि) इति पाभे.। [s]) पाभे. पृ २८४५ n द्र.। [t]) स्त्री.। गस. भावे क्विबन्तम्। [u]) गस. भावे घञन्तम्।
[v]) विवेष्मि (<√विष्) इति शोधः (तु. सपा. शौ ६,६१,२ विवेष इति पाभे ; वेतु. BKA. यनि. सान्धिनि ?)।

?विन्यात्[a] पै १,४६,६.

√†विन्ध्[b], विन्धते ऋ ८, ५१, ३; खि ३,३,३; विन्धते ऋ ८, ९, ६; शौ २०, १४०, १; विन्धे ऋ १, ७, ७; शौ २०, ७०, १३.

√विप्,वेप् (वधा.),>वेपि, विपते ऋ ९, ७१, ३; १०,११,६; शौ १८,१,२३; वेपते ऋ ५,३६,३; वेपते ऋ १,८०,११; वेपस्वम्[c] मा ३,४१, का ३,४,४; अवेपन्त शौ १०, १०, २३; पै १६, १०९,३.

विविप्रे[d] ऋ ३,३२,४.

विपयन्ति ऋ ७,२१,२[e].

अवेपयः शौ. ५, २२, १०[f]; †अवेपयः ऋ ८, ७६, १०; मा ८,३९; का ८,१४,१; तै १, ४, ३०, १; कौ २, ३३८; जै ३, २८,१०; शौ २०,४२,३.

अवीविपत् ऋ १, १५५, ६[g]; अवीविपन् ऋ ९,७३,२.

अवीविपः[f] पै १३,१,१०.

†विप्[h]– विपः ऋ ३,३,१; ४,४८, १; ६, ४४,६; ४९, १२; ८,१, ४; १९, ३३; १०, ६१, ३; मा ७, १७[i]; का ७,७, २; शौ २०, ८५, ४; विपः ऋ ८, ६३, ७; कौ ३, ३, १३‡[j]; जै २, २,८; विपा ऋ ५,६८,१; ९,३,२; २२, ३; ६५, १२; १०, ९९,६; कौ १, २८८§: २, १५५; ४९३; ६११; जै १, ३०,६§: ३,१५, ३; ३८, ७; ४९, ५; विपाम् ऋ ३, ३, ७; १०,५; ८, ६,७; ९, ९९, १; तै ३, २, ११, १; कौ १, ९८; ५५१; जै १, ११, २; ५६, ३.

विपस्[k]>विपश्-चित्[l]– -चित् ऋ ९, १२, ३; ९६,२२; कौ २, ५४८†; जै ३,४३,४†; शौ ८, ९, ३; ९ ५,१३[m]; १३,२,३१; १४, १, ५९; पै ९, २४, १०[n]; १६, १८, ३; १५०, १०; १८, ६, ७; २३, ८; २०, ५०,३-५; –†चितः ऋ १, १८, ७; १६४, ३६; ४, ३६, ७; ५, ८१,१; ८, १, ४; ३, ३; ४३, १९; ६५,९; ९, २२, [३; १०१, १२]; ३३, १; १०, १७७, १[o]; खि १, ३, १; मा ५, १४; ११, ४; ३३, ८१; ३७, २; का ५,५,१; १२, १, ४; ३२, ६, १२; ३७,१,२; तै १,२,१३,१; ४,१,१,१; मै १, २,९; ४,९,१; काठ २,१०; १५, ११; ३९,२§; क २, ४; कौ १, २५०; ४७८; २, ११४; ४५२; ९५७; ११६१‡[p]; जै १,२६,८; ५०,२; ३,१२,१; ३४,१०; ४, २०, ६; शौ ९ १५,१७; १९, ५३, १§; २०, ८५, ४; १०४, १; पै १२, २, १§; १६, ६९, ५; २०, ५०, ४?§[q]; –चितम् ऋ १, ४, ४; ३, २६, ९; २७, २; ८, १३, १०; ९, १६, [८; ६४; २५]; ८६, ३६; मै ४, ११, २†; काठ ४०, १४†; जै ४, १, ८†; शौ ६, ५२, ३; ९ ४, २१; ११, २, १७; १३, १, ३९; २, ४; २०, ६८, ४†; पै १३, ५, ६; १६ २६, १; १०५, ७; १८, १८,९; २०, ८; १९, ७, ६; –चिता मा ४, ३२; का ४, १०, ३; तै १, २, ४,१; मै १, २, ५; काठ २,६; क १, १९; –॰चिता ऋ ५, ६३, ७; शौ ६, ९७, २; –चिताम् ऋ ३, ३,४; –†चिते

[a]) √भिद्,न्द्>भिन्यात् इति शोधः (द्र. पृ ६४४ q)।

[b]) धा. अर्थः ?। 'ऊ.भे' इति मा (६,१८ [ऋ १,७,७]) वें. सा. प्रमृ.; √विध् 'रिक्तीभावे' इति GW. प्रमृ. च ?। [पृ॰] MW.यनि. स्वरूपम् इति।

[c]) = सपा. शांश्र ३,७, २। आपश्रौ ६, २७, ३ बाश्रौ ७,३,१ लाश्रौ ३,३, १ माश्र १, २७:२ हिश्र १, २९,१ वेपिद्वम् इति, हिश्रौ ६,७,८ वेवीद्वम् इति च पाभे.।

[d]) लिटि प्रपु३।

[e]) पृ १८७० m द्र.।

[f]) सपा. अवेपयः <> अवीविपः इति पाभे.।

[g]) पा. यनि वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. [√वृत्> वृत्-)।

[h]) यस्रा.। विप. नाप. पुं. स्त्री. (मेधाविन्॰ [तु. निघ ३,१५], स्तुति-, वाच्- प्रमृ.)। कर्त्रायर्थे क्विप् प्र.।

[i]) वेतु. उ. म. < विपश्चितौ इति ?।

[j]) सपा. ऋ ३,५,५ रिपुः इति पाभे.।

[k]) उत्तरयोः सन्दर्भयोः द्वि३ तस्य चालुक् द्र.।

[l]) विप. (इन्द्र-, वाच्-, विप्र- प्रमृ.)। उस. उप. <√चि 'चयने'।

[m]) पाभे. पृ २७५२ m द्र.।

[n]) सपा. शौ ५,२०,१० मुहुर्गामि इति पाभे.।

[o]) = सपा. ऐआ ३, १, ७, ११ तैआ ३, ११, ११ मर्नीषिणः इति पाभे.।

[p]) पाभे. पृ २४१५ d द्र.।

[q]) ॰चितः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मूको. विपश्चितः इति)।

ऋ ८, ९८,१; ९, ८६, [(६५, ७) ४४]; कौ १, ३८८; २, ३७५; ९६५; जै १,४३,८; ३, ३०,१८; ४, २०,१०; शौ २०, ६२, ५.

†विपो-धा[a]- -धाम् ऋ १०, ४६, ५; कौ १, ७४; जै १, ८,२.

१विपान्[b]- -नः ऋ ८, ६, २९.

†विप्र, प्रा[c]- -०प्र ऋ १, १४, २; १२७, २;१३०, ६; १५०, ३[d]; २, ३६, [४(५, २६, १; ६, १६, २; ८, १०२, १६)]; ४, ११,१०; ५,३१,७;५१,३;५८, २; ६, ३५,५; ३८,५; ८,११, २; १७; ७१, ५; १०२, १२; १०, ५०, [(७, ३२, २) ७]; ८७, २४; काठ १४, ३§; ३९, १५; कौ २, १०३८; ११६४; जै ४, २९, ४; शौ २०, ६७, ५; पै ६, १७, १०; §८, १, ८[e]; ९[e]; १६,८,८; -प्रः ऋ १, १४, ९; २,२४,१३; ३, ५, १; ३; ८, ५; १३, ३; १४,५;२७, ८; २९,७; ३३,४; १२; ४, ३, १६; ८, ८; २६, १; ५, २,११; ४३, १; ७४, ७; ६,७,३; १०० ११, ३; १३, ३; ५१, २; ६८, ३; ७, ५८, ४;६१,२; ६८, ४; ७२, ३; ८७, ४; ८८, ४; ६; ९१, ४; ८, २,३६; ३, १४,६, २८;७, १; ८,९;१२,३१;१९, ९; ४२, ५; ४३,१४; ४४,२१; २९; ४६, ३२; ६१,९; ७९,१; ९,१८,२; ८४,५; ८७,३; ९७, ३७; १०७,६; ७; १०, २६,२; ६१, १६; २३; २४; ६४, १६; ९७, ६; १४८, ३; १६५, २; खि ३, १०[२], १८?[f]; ४,९, २; ५, १२, ३; मा १२,८०; १८, ७५; २६, १५; ३८, १०‡[g]; का १३, ६,६; २०,५, ८; ३८, ४,१‡[g]; तै १,३,१४,८;४,४६, ३; ५, ५, ३; ३, २, ११, ३; ५, ११, ५; ४, २,६, २; मै १, ५, १; २, ७, १३; ४, १०, २; १३, ७; १४, ८; काठ ४, १५; १६; १५, १२; १६, १३; ३९, १§; ४०, १४; क २५, ४; कौ १,१४३;५११; २, २९; ४४४; ५५४‡[h]; ७०७; ८२८; जै १, १४, ९;५३,९; ३, ३, ८; ३४, २; ४६, १; ५८, ४; ४, १२, १२;२६,९; शौ ५, ११,११§; ६, २७, २; ९, ५, १३§; २०, ५०, २; १२८, ३§[i]; पै ८, १, ११§; ११,६,९; १४,१,२०§; १६, ९८, ३§; १९, १३, १४; ३१, ९§; ५२,११§; -प्रम् ऋ १, ५१,१; ८६, ३; ११२,१३; ११९, ७; १२७,१; १६५, १४; ३, २, १३; २६,२; ४,२९, ४; ५, १, ७; ४१, ६; ६, १५, ४; [७, ८, ४४, १०]; ८, ७, ३०; ११, ६; ९, १३, २; ४०, १; ६५, २९; ६६,८; १०, ६७,२; ८७, २२; मा ११, २६; १५, ४७; का १२, ३, १५; १६,५, २९; तै १, ५, ६, ४; ४, १, २, ५; ४, ४, ८; मै २, ७, २; १३, ८; ४, ११, ३; काठ ९, १८; १६, २; २६, ११; ३८, १२; ३९, १५; कौ १, ३७६; ४६५; ४८८; २, २०४; ४८८; ५२५‡[j]; ५३८; ९१७; ११६३; जै १, ३९, ७; ४८, १०; ५१, २; ३, २३, ६; ३७, ३; ४१, १‡[j]; ४२, ४; ४, १५, १०; शौ ३, ३,२§; ७,७४,१; ८,३, २२§; १९,४४,१§; २०, ६७, ३; ९१,२; पै २,७४,२§; १५, ३, १§; १६, ८, ३; १९,२७, ३; -प्रस्य ऋ १, १७, २; ७६, ५; ८५,११; ८६,२; १२९,११; १४२, ३; १५१, ६; ५,८१,१; ६, १६, ६; ७, २२, ४; ५६, १५; ८, १९, १२; ४३, १; ९, १२,[८; ४४, २][h]; ४३, ३;६; १०, ११, ५; २५, १०; २६, ५; ३९, ८; ४०, १४; ४१, ३; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २,१३,१; ४, १, १; २, ११, २; मै १, २, ९; ४, २, ५§; ९, १; काठ २, १०; १५,११; क २,४; कौ २, ११४८; जै ३,४३,१०; शौ ९, ५, १३§; १८, १,२२; पै १६, ९८, ३; -प्रा ऋ ७, २,७,४३,

a) विप. (अग्नि-)। पूप. द्वि३ अलुक् द्र.।
b) विप. (इन्द्र-)। ताच्छील्ये चानश् प्र.।
c) विप., नाप. (मेधाविन्-)। कर्तरि रन् प्र.।
d) पृ २४६२ g द्र.।
e) गपा. शौ ५,११,८;९ विप्र इति पाभे.।
f) विप्रः इति स्वरः? यनि. शोधः।
g) पाभे. पृ २४९० i द्र.।
h) सपा. विप्रः <> विप्रस्य इति पाभे.।
i) °प्रः (तु. शंपा. सात.) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. RW.WI.)।
j) पाभे. पृ २७९६ b द्र.

१; ४४, २; ६६, ८[a]; ८, २५, २४[b]; खि १, २, २; ३, ७; कौ २, ४१८[a]; जै ३, ३२, ८[a]; –०प्रा ऋ ६, ५०, १०; –प्राः ऋ १,२२,१४; २३,३; ४५,७; ८; ८२, [२ (८, २५, २४)]; १६२, ७; १६४, ४६; २, ११, १२; १८, ३; ३, ७, ७; १०, [(१,२२, २१) ६]: २७, ११; ३०, [२०; ५०,४];३१,५;३४, ७; ४७, ४; ६२, १२; ४, २, १५; १७, [१६; १०,१३१,३]; २९, ५; ५०, १; ५, १३, ५; ३०, १५; ४३, ७; ८१, १; ६, ७०, ४; ७, २२, ९; ३१, ११; ९३,३; ८, ६,२;३३; १२,१३; १३, [१७;९,१७,७, ६३,२०]; २३, २५; ४२, ४; ६६, १३; ९७,१२; ९, ८,४;१२,२; १७, ६; ६३, २१; ६४, २३; ८६, ३९[b]; ९२, २; ९७, ३५; १०, ४३, ७; १०८, ११; ११४, ५; १२०, ४;१२३, १; ४; खि ४, ११, १०; मा ३, ५१; ५, १४; ७, १६; ११,४; २५, ३०;३३, ६३, ३७, २; का ३, ७,१; ५, ५, १, ७, ७, १; १२, १, ४; २७, १२, ७; ३२, ५, ९; ३७, १, २; तै १, २, १३, १; ४, ८, १; ४६, ३; ८, ५, २; २, ५, ९, २¶; ४, १,१, १;६, ८, ३; मै १, २,९; ३,१०;१०, ३; ३, १६,१; ४, ९,१:३;११, १; ४;१२ ५; १३, १; काठ २, १०; ४, ३; ६, १०; ९,६; १९;

१५,११; ४६, ४; क २, ४; ३, ३;८,९; कौ १,४१५;२, २१०; २८१; ४२७[c]; ५३१; ५४७; ६५९; ११४४; जै १, ४०, ७; ३, १९, ५; २३, १३; २५,१; ३३, २; ४१, ७; ४३, ३; ५४, १२; ४, २९, ८; शौ ४, १, ५ऽ[d]; ५,२,४; ९,१५,२८,१८, ४,६१; १९,२,३ऽ; २०,११,७; १७,७;५४,३;८८,१; १०७,७; १२५, ३; १३८, २; पै ६, १, ४; ८. ८, ९ऽ; ९, ११, ९ऽ; –०प्राः ऋ ३, ५३, १०; ७. ३८, ८; १०, ४२, १; मा ९, १८;२१, ११; का १०, ३,११; २३, १, १२; तै १, ७, ८, २; ४, ७, १२, २; मै १, ११, २; काठ १३, १४; शौ २०,८९,१; –प्रागाम् ऋ ५,७६,१; ९,८५, ७; ९६, ६; १०, २६,४; तै ३, ४, ११,१; मै ४, १२, ६; काठ २३,१२; कौ २, २९४; ११०२; जै ३, २४, १०; –प्रान् ऋ ६, १७, १४, –प्राय ऋ १, ११७, ११; १८२, ३; ३, २१, ३; ५, ६१, ९; ६, ६५, ४; ८, ४३, १५; ८५, ५; ९८, १: ९, ४७, ४; १०, २५, ११; खि ५,२१, १; मा ९,४ऽ; का १०,१,५ऽ; मै ४,१३,५; काठ २,१४; १६, २१; कौ १,३८८; ४४६ऽ; २, ३७५; जै १,४३.८;४६,१०ऽ; ३,३०,१८; ३४, २१ऽ; शौ ५, ११,११ऽ; २०, ६२,५; १३५. ११ऽ; पै ८,१,११ऽ; –प्रासः ऋ

१,८,६;२२, [२१ (३,१०,९)]; ११८, [३; ३,५८, ३]; ३, ३, ३; ११, [८; ८, ११, ५]; ५, ८०,१; ६,२२,२,७,१५,९;७८, २;८०,१; ९४,५; ८,३,१८; ९, ३; ११, ६; १९, १७; २१, ४; ५१, १०; ६०, ५; ८७, ६; ९ २६,१; ८६,२४; १०७, २४; १०८, ४; १०, ६, ५; ३०, [(१, ५८, ७)४]; ७८,१; खि ३,३,१०; मा १९,६१ऽ[e]; ३४.४४; का २१, ४, ११ऽ[e]; ३३, २, ७; मै ४, १०, ६ऽ[e]; काठ १६, १४‡[f]; क २५,५‡[f]; कौ १, ४२; ३३७ऽ; २, १५१; २८९;९६०; १०२३; जै १, ४, ८; ३५, ६ऽ; ३, १४, ११; २४, ५; ४, १९, २; शौ १४, १, ३७; २०, ३६, २; ७१, २; ११९, २; १३९, ३; पै १८,४, ६; –प्रेण ऋ ८, ४३, १४;४४, १२; तै १, ४, ४६, ३; ३, ५, ११,५; मै ४,१०,१;२; काठ २, १४; १५, १२; कौ २, १०९; १०६१; जै ३, ११,५; ४६, १; –प्रेभिः ऋ १, २०, १; २७, ९; ७७, ५; १२७, [२; ८, ६०, ३]. ५, ५१, २. ६, ३३, २; ८, ८१, ८; ९, १०७, ११; काठ ३९, १५; कौ २, ७६७; १०४०; . ११६४; जै ४, २८, ८; –प्रेभ्यः ऋ ५, ३२, १२; १०, १३५, ४; –प्रैः ऋ १,६२,४; १२९,२; ९,३,६; कौ २, ६०७; जै ३, ४९, ९;

---

[a]) विर. (मति- [वैतु. वें. नाप. प२ इति, सा. सं३ इति ?]) ।

[b]) पाभे. पृ १८५६ *h* द्र. । [c]) BC. प्रियाः इति ।

[d]) सपा. पै ५,२,६ अरिप्राः इति पाभे. ।

[e]) सपा. तैब्रा २,६,१६,१ अर्वन्तः इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ १६१३ *l* द्र. ।

-०प्री ऋ ८, २६, ९.

†विप्र-जूत[a]- -तः ऋ १, ३,५; मा २०, ८८; का २२, ८, ९; कौ २, ४९७; जै ३, ३८,११; शौ २०, ८४, २.

विप्र-तम- -मः ऋ ३, ३१, ७; -मम् ऋ १०, ११२, ९.

विप्र-मन्मन्[b]- -न्मनः ऋ ६, ३९, १.

†विप्र-राज्य[c]- -ज्ये ऋ ८,३,४; मा ३३, ८३; का ३२, ६, १४; कौ २, ९५८; जै ४, २०, ७; शौ २०, १०४, २.

†विप्र-वचस्[d]- -चसः ऋ ८, ६१, ८; कौ २, ९३२.

विप्रि-वाहस्[b]- -०हसा ऋ ५, ७४,७.

†विप्र-वीर,रा[b]- -रः ऋ ९,४४, ५; -रम् ऋ १०,४७,४;५; मै ४, १४,८[२]; -रस्य ऋ १०, १८८, २; -राः ऋ १०,१०४,१.

विप्रा(प्र-अ)नुमदित- -तः तै २, ५, ९, १.

वेपु[e]- >वेपिष्ठ- -ष्ठः ऋ ६,११,३.

वेप[f]- >वेपी[g]- -पी ऋ ६, २२, ५; शौ २०, ३६, ५.

वेपत्[h]- -पताम् पै २०,५२,३.

वेपथु[i]- -थुः शौ १२. १, १८; पै १७, २, ९.

¶वेपन[j]- -नः तै २,६,५,६[२];९,२.

†वेपयत्- -यन्तम् ऋ ८, १२, २; शौ २०, ६३, ८.

वेपस्[k]- -पः ऋ १०,४६,८; -पसा ऋ १,८०,१२;४,११,२.

?विप्यमा(न>)ना[l]- -ना शौ १९, ९, ८.

†वि-पक्षस्[b]- -क्षसा ऋ १, ६, २; मा २३,६; का २५,३,२; तै ७, ४, २०, १; मै ३, १६, ३; काठ ४४, ९; कौ २, ८१९; जै ३, ५७, ९; शौ २०, २६, ५; ४७, ११; ६९, १०.

वि√पच् >वि-पक- -के शौ ५, २९, ६; पै १३, ९, ९.

वि√पत् (गतौ), > पति, पाति, विपतति तै ७, ५, ६, २¶;

वि'''पतथ ऋ १, १६८, ६; विपतेत् तै ७, ५, ६, २¶. विपपात शौ ७, ४४, १[m]; †वि पेततुः ऋ १०,९६,९; शौ २०, ३१,४.

वि (पतयति) ऋ ६, ९, ६[२]; वि'''पतयतः ऋ ६, ९, ६. वि · पतयन्ति ऋ ३,५५,३. वि'''पातयामसि शौ ४, ७,४; पै २, १, ३; विपातय शौ १९, २८, ४, पै १३, ११,४.

वि-पत्मन्[n]- -त्मनः ऋ १, १८०,२.

वि-पथ[o]- -थम् शौ १५, २, ६; १४; २०; २६.

विपथ-वाहु- -हौ शौ १५, २, ७; १४; २०; २७.

वि-पथि[p]- -थयः ऋ ५,५२,१०.

वि√पद्, > पादि, व्यपद्यत मै २, १, १२¶.

वि'''पादय.मसि पै १९, ३२, १३.

°विपन्[q]- >√विपन्य, विपन्यामहे[r] ऋ १, १८०, ७.

---

[a]) विप. (इन्द्र-)।

[b]) विप.। बस.।

[c]) षस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,१३०)।

[d]) विप.। बस. (वैतु. वें. सा. <वि-प्र √वच् इतीव ?)।

[e]) विप.। कर्तरि किप् प्र.। धास्व.।

[f]) विप.। =स्पन्दनवत्-। पचाद्यजन्ते वृषादित्वादाद्युदात्तः।

[g]) विप. [कम्पयन्ती- (निर्- [तु. वें. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. वेपो यागादिलक्षणं कर्म, तद्वती इति])]।

[h]) विप.>नाप. (वृक्ष-) ?।

[i]) भाप.। अथुः प्र. उसं. (पा ३,३,८९)। प्रास.।

[j]) विप.। कर्तरि युच् प्र. (पा ३,२,१४८)।

[k]) भाप. [तु. निघ २,१]। असुन् प्र. (तु. RO [१, १०३,१०४; ३,९७,११०] प्रमृ.)।

[l]) °प्यु° इति शोधः (वैतु. मूको. दनि. इति, Hw. घेप° इति शोधः स्यादिति च ?)।

[m]) सपा. पै २०,१,४ विबभूथ इति पाभे.।

[n]) विप (अन्य- [तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. अन्यथावदः])। षस. उप. भाप.।

[o]) नाप. न. (रथ-)। (√वह् 'वहने' > भावे °वहि- >) °वि-+(√भू>करणे) °भृथ->उस. °वि-भृथ- > यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. <वि+पथिन्- इतीव ?)।

[p]) तु. टि. आरपि-।

[q]) नाप. (स्तोत्र-)। (√°विप् [=√वृप्] 'स्तुती'>) °विप्मन्- (ब्रह्मन्-) > °विप्नन्- > यनि.।

[r]) नाधा. [पणिर्हिनावान् > (पणि- = °स्तुति- >) पणिनिर्दि (हिनु-> [हिन्व]) हिना वाम् इति शिनादः शोधः। 'वयं वा (पृषदाः) वायवः अविनाः (स्तोतारः) हिना वा पणिनिः विपन्यामहे (विपन्या स्तुमः)' इति वा. (वैतु. पपा. अनु पणिः हिनावान् इति शिनाद...

†विपन्या[a]- -न्यया ऋ १, ११९,७; ३,२८,५;६,१६,३४; १०,७२, १; खि ४, १, १; मा ३३,९; का ३२, १,९; तै ४,३, १३,१; मै ४, १०, १; काठ २, १४; कौ १,४; २,७४६; जै १,१, ४; ३,२२, १; -न्या[b] ऋ ४,१, १२.

†विपन्यु- -न्यवः ऋ १,२२, [२१; ३, १०, ९]; १०२, ५; १३८, ३; २, २०, १; ५,४३, १४;७,९४,६[c];८,२२,११;८७, ६; मा ३४, ४४; का ३३,२,७; कौ २,१०२३; -०न्यवः ऋ ५, ६१,१५; -न्युभिः ऋ ८, १९, १०;९ ३,३;कौ २,६१०; जै ३, ४९, ६; -न्युवः ऋ ९, ८६, १७; कौ २, १५२‡[c]; ५०३; जै ३ १४,१२‡[c];३९,२; -०न्यू ऋ ८, ८,१९; खि १. २,३.

वि-परि√च्छद् > विपरि-च्छद्- -च्छदे खि ४,१०[d],५; पै २, ६, ५[d].

वि-परि√द्रु > विपरि-द्रुत्य काठ २७,८¶.

¶वि-परि√धा. विपुरिधत्ते मै ३,९, १[e]; काठ ७, ११[c]; २४,९;२६, २; क ३८, २; ४०, ५; वि… परिधत्ते तै ५, ३, ११, ३; विपरिदधाते क ६,१[e]; विपरि- दुधीत मै ३, ९, १.

?विपरिलिखति[f] काठ २५,९¶.

वि-परी (रि√इ [गतौ]) > वि-परी- (रि-इ)त[g]- -तः खिसा ३३, २६.

वि-परुस्[h]- -रुः[i] शौ ७, ५८,४.

वि-परे(रा√इ),‡विपरेतन[j] शौ १४, २, २८; २९; पै १८, ९,९.

¶वि-पर्यू (रि√ऊ)ह्, विपर्यूहते काठ २३,४![k]; विपर्यूहति क ३६,१.

†वि-पर्व[l]- -र्वम् ऋ १, १८७,१; मा ३४, ७; का ३३, १, २; काठ ४०, ८; पै ६, १६, १.

वि-पर्वन्[m]- -र्वा पै २०,१३,१०[l].

वि पला (ला [<रा] √अ) य्, ?विपलायत[n] पै २०,५२,१३.

वि√पश्, विपुश्यति ऋ ३,६२,[९; १०, १८७, ४][o]; १०,१२५, ४; तै ६, २, ६, १[o]; जै ३, ३२, ३†[o]; शौ ४,५, ५‡[p]; ३०, ४†; ६, ३४, ४†[o]; १०, १०, ३४; विपश्यति शौ १०, ८, १९; १३. ४, ११; ५, ६; १९, ५३, ६; विपश्यति पै ४, ६,५‡[p]; २२,४;८, ९,४; १२, २, ६; १६, १०२, ६;११०,४; १९,४५,३†;४९,८; विपश्यतः पै ८,६,९; विपश्यन्ति तै ¶२, २, ९, ३; ३, ८, २; ४,३,११, ३; मै २. १३, १०; काठ ३९, १०; विपश्यसि पै १८, २१, ४[q]; विपश्यामि शौ १२, १, ३३[o]; पै १७, ४, ३; विपश्यः पै १५.२२,५; विपश्यतु पै १६, २५,९[r]; वि…पश्य,वि(पश्य) मा ७, ४५; का ९,२, ६; तै १, ४, ४३, २; ६, ६, १, ४; मै १,३,३७; ४,८, २; काठ ४, ९; २८, ४; क ३, ७; ४४, ४; विपश्यतात् पै ८, ६, ९; †वि- पश्येम ऋ १०, १५८,५; मै ४, १२, ४; काठ ९, १९; †वि…

इति कृत्वा वि√पन् 'स्तुतौ' > विपन्यामहे इति सा. प्रमृ. ?)।

[a]) भाप. (स्तुति-)। नः प्र. (पा ३,३,१०२)।

[b]) तृ१। [c]) सपा. ॰न्यवः <> ॰न्युवः इति पाभे.।

[d]) वि पर्यच्छद् एक. इति पाठः? ॰रिच्छदे कः इति शोधः (तु. खि. [सस्थ. एकः इति नेष्टम्])।

[e]) सपा. ॰धत्ते <> ॰दधाते इति पाभे.।

[f]) पाठः? वि परिलिखति इति द्वि-पदः शोधः। उपरि > ॰परि > ॰वि इति कृत्वा वि इत्युपसर्गे कप्र. द्र. (वैतु. पाम [१,४,८४] किउ इति)। सपा. क ४०,२ परिलिखति इत्यतः पूर्वतः वि इत्यस्य विलोपः द्र.। तत्रैव द्वितीयस्य अभि इत्यस्य कप्र. श्रवणसाम्यात्। ?अभि > वि इति शोधस्तु तत्रेष्टः (तु. मूको.)। पाभे. पृ १९४४ a द्र.।

[g]) विप. (प्रवाद-)। अनन्तरगतिस्वरः (पा ६,२,४९)। ॰रीतः इति स्वरः? यनि. शोधः।

[h]) विप. (विच्छिन्न-संधि- [पुरुष-])। बस.।

[i]) सपा. ॰परुः <> ॰पर्वा इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ १९५६ o द्र.।

[k]) ॰हते इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नान्तरीयोत्तरं स्थम्, तत्रत्यं संस्कर्तुः टि. च)।

[l]) = वि-परस्- । विप. (वृत्र-)। बस. समासान्तः अच् प्र. उसं. (पा ५,४,११६)। [m]) = वि-परुस्-।

[n]) ?वपलायत इति पाठः? यनि. शोधः।

[o]) तु. सस्थ. टि. २अभि।

[p]) सपा. ऋ ७,५५,६ पुश्यति इति पाभे.।

[q]) सपा. शौ १२,२,१० पुष्यसि इति पाभे.। शिष्टं पृ २०५६ d द्र.।

[r]) सपा. शौ ९,४,१९ अवपश्यते इति पाभे.।

पश्येम ऋ १०, १५८,४; मै ४, १२, ४; काठ ९ १९.

वि-पुश्यत्– -श्यतः पै १६, १०३, १[a]; –श्यते शौ १९,३२, ८; पै १२,४,८; १९,३२,१६; ३४,३; –श्यन् तै ३, ४, ११, २‡[b]; मै ४, १२, ६‡[b]; शौ ९, ५, ३[c]; पै १६, ९७, १[c].

?विपश्च अवदा अवदी श्छा मि पै १९, ३०, ११.

?विपश्चलम् पै १९,३०,१०.

विपश्-चित्– √विप् द्र.

वि√पा(पाने), > पिब, विपिबध्वम् ऋ ३,५३,१०; व्यं(वि-अ)पिबत् मा १९,७३-७५; ७८[d]; ७९; का २१,५,२[1d];५[2]; मै ३,११,६[4d]; काठ ३८, १[4d]; †व्यु (वि-अ) पिबः[e] ऋ १०,१३१,५; मा १०, ३४; २०, ७७; का ११,१०,४; २२, ७, ११; मै ३, ११, ४; काठ १७,१९; ३८,९; शौ २०, १२५,५.

२वि-पान[f]– -नम् मा १९,७२-७९; का २१, ५,१; २[3]; ३; ४; ५[2]; मै ३,११, ६[c]; काठ ३८,१[c].

†वि-पिपान– -नः ऋ ४,१६,३; शौ २०,७७,३; –नम् ऋ १, ११२, १५; –नस्य ऋ ७, २२, ४; कौ २, ११४८; –ना[g] ऋ १०, १३१,४; मा १०,३३; का ११, १०,३; मै ३,११,४; काठ १७, १९; ३८, ९; शौ २०, १२५, ४; –‡नाः[g] मा २०, ७६; का २२,७, १०.

वि-पा (क>) का[h]– -का ऋ १, १६८, ७.

१विपान– √विप् द्र.

२वि-पान– वि√पा द्र.

वि-पाप[i]– -पः[j] मै ४, १३,४.

वि-पाश्[k]– -पाट् ऋ ३, ३३, १; –पाशम् ऋ ३, ३३,३; –पाशि ऋ ४,३०,११[l].

विपा(श् >)ट्-छुतुद्री[m]– -द्री ऋ ३,३३, १.

वि√पिन्व्, ?विपिन्वते[n] पै १९,२०, ३.

वि√पी (*शब्दे), वि···पीपयन्त[o] ऋ १, १८१, ५.

वि-पुंसक[p]– -कम् ¶काठ १३, ५[1]; ७[2].

?विपुनतेदद् पै ६,३, ९.

वि-पुल[q]– -लम् खि ७,७, ३

विपुल–कटि-त(ट>)टी[r]– टी खि २,६[3],२६.

¶वि√पू > पु, विपुनाति काठ १४, ६[1]; विपुनन्ति मै १,११,६[2].

¶विपूजन[s]– -नः मै ३,१,३;४,६,२; काठ २७, ५; क ४२,५.

वि√पृच्, विपपृच्यात् ऋ ४,२४,५. वि···पृङ्क्तम् मा ९, ४[t]; वि···पृङ्क्त मा १९, ११; का १०,१, ६[t]; २१, १, ११; काठ ३७,१८.

†वि-पृक्त– -क्तः ऋ १, १६१, ३; मा २९, १४; का ३१, ३, ३; तै ४,६,७,१; काठ ४०, ६.

---

[a]) सपा. शौ १०,८,२४ अभिपुश्यतः इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ १९७० *h* द्र. । [c]) पाभे. पृ २३९३ *l* द्र. ।

[d]) सपा. तैब्रा २,६,२,३ व्यंकरोत् इति पाभे. ।

[e]) वि,अ° इति पपा.? यनि. शोधार्हः (तु. पा ८,१, ७१) । [f]) भाप. । [g]) सपा. °ना <> °नाः इति पाभे. ।

[h]) विप. (विशिष्टपाकलाभहेतु- [मरुत्-माति-]) । बस. (तु. वें. सा. GRV. Gri. ; वैतु. PW. GW. प्रमृ. वि√पच् > इतीव ?) ।

[i]) व्यप. (देवसंबन्धि-दामिन्-) । बस. ।

[j]) =सपा. माश्रौ ५,२, ८, २५ । आश्रौ ३, ३, १ अपाप इति, ऐब्रा २,७ शांब्रा १०, ४ तैब्रा ३,६,६,४ हाश्रौ ५,१७,१० अपापः इति पाभे. ।

[k]) व्यप. (नदी-) । <वि√पद् वा वि√पश् वा वि-प्रा(प्र√आ)प् वेति या [९,२६] प्रमृ ? ।

[l]) सपा (तु. पृ ५९९ *c*, सा. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. या[११,४८] वें. स्क. दु. विपाशिन्- > यनि. इति ?) ।

[m]) द्वस. (तु. निघ [५,३] या [९,२९] प्रमृ.; वैतु. पपा. सा. PW. प्रमृ. च पृथक् पदद्वयम् इति) । उभ. स्वरः (पा ६,२,१४०) । [n]) वा. ? ।

[o]) '(हे) अश्विनौ ! वां (च) ककुहः (रथः) सदनानि (लोकान्) प्रगम्याः (प्रगच्छेत्, किमिति) रजांसि (लोकाः) अन्यस्य (इन्द्रस्य [च]) हरी (रथाश्वौ [द्वि२]) वाजैः (सोमैः) मथ्रा (मदयुक्तौ [सन्तौ तत्तृप्तिलक्षणैः सद्भिः]) घोषैः (हेषैः) विपीपयन्त (*व्यनादयत्)' इति लुप्तप्रश्नमुखेन नासत्यदर्शनस्य प्रातःसवन इन्द्राऽऽगमनात् प्राक्कालिकता सूचिता । तिङोऽनिपातः (पा ८,१,४५) । पृ २४०९ *c* यदुक्तं तदंशतो नेष्टम् (तु. सस्थ. हरि- > -री इत्यत्र टि.) । [p]) नाप. (क्लीब-) । तु. सु-पुंसक- ।

[q]) विप. (महत्- [वन-]) । <वि√पुल् 'महत्त्वे' ।

[r]) विप. । बस. उप. बस. ।

[s]) व्यप. (ऋषि- [पौराणिक-]) । <वि√पूज् ? ।

[t]) सपा. °ङ्क्तम् <> °ङ्क्त इति पाभे. ।

१वि-पृच्[a]- > विपृक्-वत्[b]- -वत् ऋ ५, २, ३.
२वि-पृच्[c]- -पृचः मा १९, ११[d]; का १०, १, ६[d]; २१, १,११[d]; तै ३, १,६,२[e]; काठ ३७,१८[d]; -पृचौ[d] मा ९,४.
वि-पृचे[f] ऋ ४,१३,३.
वि √पृच्छ्, प्रच्छ्, विपृच्छति ऋ १, १४५, २; खि ५, १०, ३; शौ २०, १२७, ९; विपृच्छे, वि…पृच्छे, वि(पृच्छे) पै १९, २९, १३; विपृच्छामि ऋ १, १२०,४; विपृच्छत् ऋ ८, ७७, [(४५, ४)१]; †वि…पृच्छत्[g] ऋ ८, ४५, [४ (७७, १)]; जै १, २३,३; वि…पृच्छात् कौ १, २१६‡[g]; विपृच्छ ऋ ४, १८,६.
वि-पृच्छत्- -च्छते ऋ ९,७०,९.
वि-पृच्छम्[h] ऋ ७,८६, ३.
वि-प्रश्न- > प्राश्निक[i]- -काः काठ १०,६.
?विपृच्छन्ती[j] पै १४,४,७.
विपो-धा-, विप्र- √विप् द्र.

वि √प्रथ्, > प्रथि, †वि…प्रथते ऋ १, १२४, [५: १०, ११०,४]; मा २९, २९; का ३१, ४, ५; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ४; विप्रथताम् ऋ १०, ७०,४; वि…प्रथताम् खि ५, ७, १, ५; मै ४, १३, २; विप्रथन्ताम् ऋ २, ३, ५; वि प्रथस्व ऋ ५, ५, ४; तै १, १, १२, १; मै ४,१,१४; काठ १, १२; ३१,११; क १, १२; ४७, ११; वि…अप्रथतम् ऋ ६, ७२, [२ (१०, ६२, ३)].
विपप्रथे ऋ १, ५५, १; ८,८६, ५; १०, ६९, २; वि…पप्रथे ऋ १०, ६२, [(८, ३, ४) ९]; वि…पप्राथ ऋ ६, १७, ७[k]; वि…अप्रथिष्ट ऋ २,११,७.
वि…प्रथयत् ऋ ४, ४२, ४; वि…अप्रथयन् ऋ १०, ६२, [(६, ७२,२)३]; वि…अप्रथयः ऋ १, ६२,५[l].
वि-प्र √मुच् > ञ्च्, वि[m]… प्रमुञ्च > ञ्चा तै ४, ७, १५, ७‡[n].
∅विप्र-मुञ्चत्- -ञ्चन्[o] मै २, १२, ५.
वि-प्र √वस् (निवासे) > ¶विप्रवसन्- -सन्तौ काठ ७, ११; क ६,१[2].
वि √प्रा, वि…पप्रिथे ऋ १०,७३,८.
?विप्रायाम ते[p] मै १,११, ४¶.
¶वि-प्रिय[q]- -यः तै २, २, ११, ६; मै १,६,६; -याः तै २,२,११, ५; ६, २,२,१[2].
वि √प्रु, विप्रवन्ते मै २,१,११¶.
वि-प्रुत[r]- -तम् ऋ १, ११६, २४; ११७,४.
वि √प्रुष् > वि-प्रुष्[s]- -प्रुड्भिः[t] मा २५, ९; का २७, ९,१; -प्रुषः का २, ५, ३; मै १, १, ३; ६, ३¶; ¶२, १, ११; ५, ७; शौ ९,५,१९; पै ५,१३,५;१६, ९९,५; -प्रुषा मै ३,१५,८[t].
वि-प्रे(प्र √इ) > विप्र-यत्- -यन्तः ऋ ९, २२,५.
वि √प्लु > वि-प्लवमान- -नाय तै ७, ५,११,२; काठ ४५,२.

---

a) भाप. । b) विप. (मिश्रणरहित-, शुद्ध- [अमृत-]) ।
c) विप. (संपृक्त- [ग्रह-]) । उस. उप. कर्मणि क्विप् ।
d) सपा. विपृचः <> विपृचौ इति पाभे. ।
e) =सपा. आपश्रौ १२,३, ७ बौश्रौ ७,१ : २१। ताब्रा १,३,१ विमृजः इति, माश्रौ २, ३, १, १२ विसृतः इति च पाभे. ।
f) गस. केनन्तम् अव्य. ।
g) सपा. वि…पृच्छत् <> वि…पृच्छात् इति पाभे. ।
h) गस. णमुलन्तम् अव्य. ।
i) नाप. (दैव-चिन्तक-) । आहार्थे ठञ् प्र. उसं. (पावा ४, ४,१) ।
j) पाठः? । सपा. शौ १९, ४९,७ मम द्विषन्ति इति पाभे. ।
k) '(एतत् तव) महि (महत्) दंसः (कर्म) उर्वम् (उर्व्याः) क्षां [पृथिव्याः (विप्रथितमभूत् [यत् त्वं द्यामुपस्तम्भायः इत्युत्तरत्र संबन्धः])]' इति सा. (तु. ORN.; वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. वि √प्रा > पपु१ इति!) ।
l) वैतु. GW. अनुपपन्नं योगं ब्रुवाणः ।
m) वैतु. सा. अंहस्- इत्यनेन संयोजुकः । n) सपा. ऋ ४,१२, ६; १०, १२६,८ प्रमृ. आपश्रौ ६,२२,१ वि…मुमुग्धि इति पाभे. । o) पाभे. पृ २१११ p द्र. ।
p) पाठः? विप्राय, मते इति मै. पपा. । सपा. मा ९, ४ व्यन्तो विप्राय मतिम् इति, काठ १४,१ विप्र मा सती? (मामती इति मै. संस्कर्तुः टि.) इति पाभे. । तु. पृ ११०८[1] । q) विप. (प्रीति-रहित-[दैव- प्रमृ.]) । बस. ।
r) विप. (विचलित-मर्याद-) ।
s) नाप. (जल-कण-) । गस. उप. क्विप् प्र. ।
t) सपा. विप्रुड्भिः <> विप्रुषा इति पाभे. ।

वि-प्लुत- -ताय तै ७, ५, ११, २; काठ ४५.२.
वि-प्लोप्युत्- -प्यते तै ७,५,११, २; काठ ४५, २.
वि√बन्ध्, विबध्नीते मै ४, ७,८¶; विबध्नते ऋ १, २८, ४.
वि-बद्ध, द्धा- -द्धः शौ ५, २०,२; ६, ११२, ३; पै १, ७०,४; ५, १७,६[a]; ९, २४, २; १५, १२, ११; १९, ३३, १०; -द्धाम् पै २०,१८,९![b].
!वि-बन्धुषु[c] शौ १८,२,५७.
वि-बर्हण- वि√बृह् द्र.
!विबर्हो हराशयः[d] पै १९.३५,१४.
वि√बाध् >बाबध्, विबाधते तै २, ४, १, ४¶; काठ १०, ७¶; शौ २०, १३६, १२[e]; १४; वि···बाधते ऋ १,५१,१०; ७, ६९,३; ९, ७०, ५; मै ४, १४, १०†; शौ ८,५,७; पै १६, २७, ७; विबाधेते शौ ८, २, १८; पै १६, ४,८; वि···बाधन्ते ऋ ६, ६५,२; विबाधसे ऋ २, २३,५; मा १४, ११[f]; का १५, ४, १[f]; काठ १७, ३[f]; क २६, २[f]; शौ ४, ९, ४‡[g]; पै ९, ९, २‡[g]; †विबाधध्वे[g] ऋ १०, ९७, १२; मा १२, ८६; का १३. ६, १२; विबाधताम् तै ४, ३, ६, १[f]; शौ १०,३,११; पै १६,६४, २; ‡विबाधन्ताम्[g] तै ४, २, ६,४; मै २,७, १३; काठ १६,१३; क २५,४; पै ९,९,१§; विबाधस्व मै २,८,३[f], †वि···बाधस्व ऋ ३, १५, १; १०, १८, १२; मा ११,४१; का १२,४,१३; तै ४, १,५, १; मै २,७, ५; ४, ११, २; काठ २, १५; १६, ४; †वि (बाधस्व) ऋ १०,९८,१२; तै २, ५,१२,५; ५,१,६, १; मै ३,१, ६; ४,११, २; काठ २,१५; ७, १६; १९,५; क ३०,३; विबाध पै ८ ३, ११‡[g]; विबाधध्वम् पै १३, १३, ६‡[g]; व्यं (वि-अ) बाधन्त ऋ १०,११३, ४; ¶व्यं- (वि-अ)बाधन्त तै २, ४,१,३; काठ १०, ७.
विबबाधे ऋ १०,८९,१; शौ ८, ९,६; †विबबाधे ऋ १०,६८,९; शौ २०, १६, ९; विबबाधे पै १६,१८,६; वि(बबाधे) ऋ १०, ८९,१; †विबाधिष्ट ऋ ७,२३, ३; मै ४,१०,५; शौ २०,१२,३.
वि···बाबधे ऋ ६, २९, ५, ७, ३६, ५.
१वि-बाध[h]- -धः ऋ १०, ११३, ४; -धम् पै १३, ३, २.
øवि-बाधमान- -नः मै ४, १४, १४; जै १, १२,१०.
†वि-बाध्य>ध्या ऋ २, २३, ३; काठ २६, ११.
२वि-बाध[i]- >¶विबाध-वत्[j]- -वते तै २,४,१,२;३[f];४;काठ १०,७[f].
३वि-बाध[k]- -धः शौ १९, ३४, ५; पै ११, ३, ७.
वि-बाल्य[l]- -ल्यम् ऋ ४,३०,१२.

a) पाभे. पृ २२६१ c द्र.।
b) वि-बाधा- >-धाम् इति शोधः (तु. मूको.)। सस्थ. !अनूय्यायनीं प्रतिसरां >अनुध्यायिनीं प्रतिसाराम् इति शोधश्च (तु. मूको.)।
c) *वि-बन्धुक- [विप. (समीपसंबन्धनिरपेक्ष- [दत्त- =दान-])] >-कम् इति शोधः। 'यत्र (यमलोके) ते (तत्र =त्वत्-कर्तृकं) दत्तं बहुधा (बहुगुणितं सत् [त्वत्-कृते प्रादुर्भविष्यति])' इति वा. (वैतु. पपा. अनु यनि. पपा. सात३ सत् बन्धु-रहित- इति PW. प्रमृ.; भा [नैआ ६,१,१] सा. वि···दत्तम् बन्धुषु इत्येवं योग इति च!)।
d) विष(र्हस् >)र्हो हर, नाशयः (रसम्) इति शोधाः।
e) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. सुबाधते इति?।
f) सपा. °धसे (माश ८,३,१,८ च) <> °धताम् <> °धस्व इति पाभे.।
g) सपा. °धसे <> °धध्वे <> °धन्ताम् <> °ध, °ध्वम् <> °धध्वम् इति पाभे.।
h) विप. (विबाधक- [अग्नि-, इन्द्र-])। गस. उप. अच् प्र.।
i) नाप. (*बाहु-युग्म-, तदात्मकपार्श्वद्वय-)। द्वि-+ (√वह् 'धारणे' >नप्र.) *बाध- (*बाहु-) >द्विग. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. नाप. इति)।
j) तु. पृ २२०३ e; वैतु. सा. प्रमृ. मत्वर्थीयः प्र. इति।
k) विप. (रोगघ्न- [जङ्गिड-])। वि+बाध- (रोग-) >बस. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. नाप. इति)।
l) विप. (आप्लावित- [सिन्धु- =धारा-])। (वि√वृध् >भावे) *वि-वर्ध- + मत्वर्थे घः प्र. उसं. (पावा ५,२, १२२) >*विवर्धिय- >*विवर्द्धिय- >*विबाल्य- >यनि.। रस्थ. ?वितस्थानाम् >°नम् इति शोधः। 'अधि क्षमि वितस्थानं (विस्तारं गतं) सिन्धुं परिष्ठाः (पर्यवारयः)' इति वा. [तु. सा.; वैतु. वें. PW. प्रमृ. व्यप. (पयोष्णी- [नदी-] इति)]।

वि-विल[a]- -लान् काठ १३,१०¶.

वि√बुध् ,> बोधि, विबुध्यताम् खि २, ११, २[b].

विबोधय ऋ १.१२,४; २२,१[c].

वि-बोधन[d]- -नम् ऋ ८,३,२२.

वि√बृह् वि√वृह् द्र.

वि√ब्रू , वि···ब्रवैते ऋ ६, २५, ४; विब्रवीतु पै ६, ९, २; विब्रूहि तै २, ५, ११, ८¶; व्यब्रवीत् ऋ १, १४५, ५; विब्रूयुः तै ७, ३, १, ३¶.

वि भक्त-, वि-भक्ति- वि√भज् द्र.

वि√भज् (वधा.), > भाजि, ¶विभजति तै ६, १, ४, २; मै ४, ३,६[1]; ¶विभजति तै ६, ६, १,२[1]; ३; मै १,५,११; ३, ६,८[1]; काठ २३, ४; विभजति काठ १२, ८¶; १५, ५; २८, ४¶; ¶क ३६,१,४४,४; वि··· भजति ऋ ५.३४, [(१,४०, ४) ७]; †वि···भजति ऋ ४, ५४, १; काठ ३४, १८; ¶विभजतः काठ ८. ५; क ७,१; विभजन्ते ¶मै १, १०, ९; ३, ६, ७; विभजन्ते शौ ३. २९, १; विभजन्ते काठ २३. ६¶; विभजन्ति ऋ १०, ११४, १०; पै १४,३,२०; ?विभजन्ति° शौ १९, ५०, ६; पै १४, ४, १६; विभजामि ऋ १०, ४८, १; शौ ११, १, ५; पै १६, ८९, ५; वि···भजामहे, वि (भजामहे) पै १, ८९, ३; विभजाति ऋ २,२६, १; विभजासि[f] शौ १९, २४,६[g]; पै ३,१,२[h]; १५, ६, ३[g]; †विभजासि ऋ १, १२३, ३; १०, ११,८; मै ४,१४,१५; शौ १८, १, २६; विभजतु मा ७, ४५; का ९,२,५; तै १. ४, ४३, २; ६, ६,१,२; मै १, ३, ३७; ४, ८,२; काठ ४,९; २८, ४; क ३,७;४४,४; †विभजस्व ऋ १०, ८४, २; शौ ४,३१,२; पै ४, १२,२; विभज,> जा[i] ऋ १, ८१, ६; १०, ८५, २९; तै ३, ३, ९,२[h]; मै २,५,१०[h]; शौ ३.४,२[h];४[h]; १४,१,२५†; पै ९, २४, ९[j]; १८, ३, ४†; वि · भज खि १, १, २; विभजध्वम् काठ १०, ६¶; विभजानि ऋ १०, २७, १०; विभजामहै शौ ६, ६६, ३;७, ९५, २‡[k]; पै १९, ११, १३; व्यभजत् तै ३, १, ९, ४¶; †वि ··अभजत् ऋ २,२४,१४; मै ४, १४, १०; ¶व्यभजन् तै ६, १, १, १; ३, ३; ४, २, १; ६, ८, १; मै १, ६, ५; ३, १, ९; काठ १२, १३; १९, १०; २३,४; ३०,७; क ३०, ८; ३६, १; वि···अभजन्त पै ३, ८,५[l]; ¶व्यभजन् काठ ८, ५; क ७, १; ¶विभजेत् तै २, ५, ५, २; मै ३,६,८; विभजावहि पै २०, २९, २‡[k]; विभजेमहि ऋ ८, ४०, ६[k]; वि···भजेमहि ऋ ७, ३२, ७.

विबभाज ऋ ७, १८, २४; विभेजिरे शौ ५,४, ८; ११,१०, ३१; विभेजिरे शौ १०,७,२७[m]; विभेजिरे पै १,३१, २; १६,८८, २; वि···भेजिरे ऋ ७, १, ९; वि···भाक् ऋ ७,१८,१३.

विभज्यते मै ३,७,६¶.

विभाज्यन्ते मै २,२,१३¶.

वि-भक्त,क्ता- -क्तः काठ ३४, १५¶; -क्तम् पै २, २३, २; -क्ताः ¶तै ६,१,९,५; ३,९,५; शौ १, १०, ४; ११,३,९; पै १, १४, ४; १६,१०४,९.

¶वि-भक्ति- -क्तयः तै १,५, २,३; मै १,७, ३[1]; काठ ९,१[1]; क ८, ४[1]; -क्तिः तै ५, ७, १, १; काठ २२,८; क ३५. २; पै १९,

---

[a]) विप. (कोश-) । बस. ।
[b]) =सपा. मंत्रा १, १, ११ । रिसा १०, २ आपमं १,४,८ प्रमृ. प्रबुध्यताम् इति पाभे. ।
[c]) =सपा. मैत्रा २, ४, ३, १३ आश्री ५. ५. १२ या १२,४ । तै १,४,७,१ विमुच्येयाम् इति पाभे. ।
[d]) विप. (रोहित- [=अश्व-]) गस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र. (वैतु. GW. प्रमृ. न.प. इति) ।
[e]) स्त्री. °न्ती- > -न्ती इति शोधः (तु. W. RL.) ।
[f]) स्थप. ?पाठः > पाठ (°बासनि) इति शोधः द्र. ।
[g]) =सपा. आपमं २, २, ८ प्रमृ. । मंत्रा १, १, ६ विमृ(?भ)जासि इति, बागृ ५,९; १२.३ विभजाय इति, हिगृ १,४,३ विभजा मः इति च पाभे. ।
[h]) सपा. विभजासि <> विभजा इति पाभे. ।
[i]) संहितिको दीर्घः (तु. ऋप्रा ८,३५) ।
[j]) सपा. शौ ५,२०,९ विहर इति पाभे. ।
[k]) सपा. विभजामहै <> विभजावहि <> विभजेमहि इति पाभे. ।
[l]) पाभे. पृ २३१७ a द्र. ।
[m]) पाभे. पृ २३१७ g द्र. ।

४६,६S; –क्तिम् तै १,५,२,३[१]; मै ४.२,१; –क्ती: मै १, ७,३[१]; काठ ९, १[२]; क ८, ४[२]; –क्त्यै मै १.६,४[२]; काठ ८,५; क ७,१.

१वि-भक्तृ– -क्ता ऋ ३,४९,४.

†२वि-भक्तृ– -क्ता ऋ १, २७, ६; ४, १७, ११; ५, ४६, ६; ६, ३६, १; ७, १८, २४; २६, ४; १०,१४७,५; कौ २, ८४८; जै ४,१२,२; –क्तारम् ऋ १, २२, ७; मा ३०,४; का ३४,१,४.

वि-भुजन्– -जन् ऋ १,१०३, ६; –जन्त: ऋ २, १३, ४; पै १, १०१, २; –जन्तम् ऋ ५, ४९, १; २.

वि-भज्यमा (न >)ना– -ना काठ ३४, १५¶.

वि-भाग– -गे ऋ १, १०९,५; ५, ७७, ४; ७, ३७, ३; ४०, १; ५६, २१; पै १९, ४६,६.

वि-भाजन– -ने पै १३, ५, ६.

¶वि-भाजम्[a] मै १, ६, ४; ३, ३, ४; काठ ८, ५; क ७, १.

वि-भाज्य मै १, ६, ४¶; शौ ११, १,१३![b]; पै १६,९०, ३![b].

वि-भाज्यमा(न >)ना– -ना शौ १२,८, १; पै १६, १४४,१.

वि√भञ्ज् > वि-भञ्जनु[c]– -नुः ऋ ४, १७, १३.

ϕवि-भयमान– वि√*भि द्र.

वि√भा, †विभाति ऋ १, ७१, ६[d]; २, २३, १५; ३५, ८[d]; ६, ६८, ९; ७, ९,४; १०, ६,२; १२१, ६[e]; मा २६, ३; ३२, ७[f]; का २८,२, १; २९,४,२; तै १,८, २२, २; मै ४, १४,४; १४[२]S; १५; काठ ४, १६; ४०, ११; Sशौ १३, २, ४२[g]; ३, १७; †विभाति ऋ १, ९२, ९; ११; ९६, ५[h]; २, ३५, ७; ५, ११, १; २८, १; ८०, ३; ६, ५, ५; ६, ४; ८, ५८, २; १०, ३,१; २; ४५, ५; खि ३, १८, १; मा १२,२[h];२२; १५,२७; १७, ७०[h]; ३७, १६S; का १३, १, २[h]; २, ५; १६, ५, ८; १८, ६, ६[h]; ३७, ३, ३S; तै ४,१, १०, ५[h]; २, २, ३; ४, ४, २; ६, ५, २[h]; ७, १२, ३[h]; ¶५, १, ७,४; ८,६; मै २, ७, ८‡[i]; ९; १३, ७; ३,२, १[i]; ‡[i]; †[h]; ¶; S४, ९,६; १३[j]; १४,१४; काठ ३५,३; कौ २,२५७;८९६; ८९७; जै ३, २२, ४; ४, १३, ९; १०; Sशौ १३, १,११; ३, १६; विभाति काठ ५, २[j]; १६,८[h]; ९; १८,४[h]; १९,७¶; २१, ९¶; २२, १¶; ३९, १४; क ३०, ५¶; ४८, ४†; पै १८, १६,१; †वि…भाति ऋ ५,२, ९; तै १, २, १४,७; ४,४६,३; काठ २, १५; शौ ८, ३, २४; पै १६, ८, ३; वि…भाति ऋ १०, ३, ६; ¶मै १, ८, ६; २, २,३; ¶वि…भाति काठ ८,९; क ७, ५; †वि (भाति) तै २, ४, १४, ४, ५,१२, ५; काठ ७, १६; विभासि ऋ १, ९२, ८; ६, ४८, [३ (७, ५, ४)]; वि-भासि ऋ २, १, १०; ६, ६४, २; ९,९७,३२; शौ १३,२,१०; २८; १७,१,१६; पै १८,२१,४; विभासि पै १८,२३,५; ३१,८; विभातु पै १९, ४८, १८[j], वि-भाहि ऋ १,९५, [११; ९६,९]; ११३, १९; ३,१५,३; ६१, २; ६, १,११; १६,४५; ७, ७७,५; १०, २, ७; मा १२, १५; १४, ८; १७, ६६; का १३, १, १६; १५, २, २; १८, ६,२; तै ४, १, ९, ३; २, १, ५; ३, ४, ३; ६, ५,१; मै १, ६,२; २,७,२; ८;४,१३,६†; काठ २,१५[k]; ७, १३; १६, ८; १७, १; १८, ४; २०†,२१,९; क ६,३; २५,१०; कौ २, ७३५†; पै १, १९, २; ८, १४,११†; १३,१४,१४.

a) गस. णमुलन्तम् अव्य.।

b) अुसन्, विभाज्य इति पाठः? *सं-वि√भज् > भाजि > संवि-भाज्य इति शोधः (तु. पै. मूको. छन्दश्च)।

c) विप. (इन्द्र-)। गस. टप. कर्तरि मनुप् प्र. उसं. (पाउ ३,५२)।

d) तु. मरुप. टि. आ। e) पामे. पृ ७४७ a द्र.।

f) म. अधि…वि॰ इति चिन्त्यम्।

g) पृ १५७ f इत्यत्रत्यः अभिमूर्तो निर्देशो नेष्टः। सस्थ. (√इ 'गतौ' + शता प्र. >) यन् इति भिरि. सन् न. द्वि (वैतु. W. प्रमृ. <यद्– इति)। 'यावतः लोकान् अभि (प्रति) यत् (गच्छन् यथास्यात्तथा)…' इति वा.।

h) तु. सस्थ. टि. मन्तर्। i) पामे. पृ २८६२ f द्र.।

j) सपा. विभाति <> विभातु (तैब्रा ३,७,९,४ तैआ ४,२१,१ आश्री ५,१३,६ बौश्री ८,१ : १७ च) <> मा ३८,२७ माश १४,३, १, ३१ विराजति <> शांश्री ७, १६,८ विरोचते इति पामे.।

k) =सपा. तैब्रा २, ४, १, ४ आपश्री ९, ८, ८ हिए २, १७,२। पागृ १,५,११; ३,१,२ एहि इति पामे.।

वि-भा[a]- -भानाम् ऋ १०,५५,४.

†विभा-व[b]- -वम् ऋ १,१४८, १; मै ४, १४,१५.

विभा-वन्[c]- -०वः[d] ऋ १,५८, ९; -†वा ऋ १,५९,७; ६६,१; ६९,५; १४८,४; ३, ३,९; ४, १, ८; १२; ५, १,९; ४,२; ६, ४, २; १०, १; ११, ४[e]; ४९, ९; १०, ६, १; २; ८, ४; ६१, २०; ८८, ७; ९१, १; तै ३,४, ११,१; मै ४,१२,६; १४,१५[e]; काठ २३, १२§; ३९. १४; शौ १९, ५२,२; पै १,३०, २§; ६, २,१[f].

विभा-व(र>)री[g]- -०रि ऋ १,३०, २०; ४८,१; १०; ९२, १४; ४, ५२, ६; ५,७९,४; १०; ८, ४७, १४; खि २,५,१; ६[i], २४; कौ २, १०८२†; शौ १९, ४८,२; ४;४९,६; ५०,७; पै १, १०३,२; ६,२१,२; ४; १४,४, ६; १७; -रीः खि १,१२,५.

विभा-वसु[h]- -सुः ऋ ३,२,२; ८, ४३, ३२; ४४, २४; १०, ११८, ४; खि ४, ९, १; मा १२, ३१; १७, ५३; का १३, ३,२; १८, ५,४; तै १, ४,४६, २†; ४,२,३,१; ६,३,२; मै २, ७, १०; काठ १६, १०; १८, ३; क ६, २†; २५, १; पै ८, २०, ९; -सुम् ऋ ५, २५, २; ८, ४४, ६; १०; १०, ९२,१; खि २, ६,१६; ४,९,१; कौ २, ८९३†; जै ४, १३,८†; -०सो ऋ १, ४४,१०; ५,२५,७[i]; ८, ९३, २५; १०, १४०, १; खि २ ८, २[i]; मा ११,४०; १२, १०६†; २६,१२†; का १२. ४, ३; १३. ७, ५†; तै १. १,१४, ४†; ४, १, ४, १; २, ७, २†; मै २, ७, ४; १४†; ३. १, ५; काठ १६,४;१४†; १९,५; ३९, १४†; क २५,५†; ३०,३; †कौ १. ८६; २१३; २, ११६६; †जै १,९,६; २२,१०; ४,२८,२.

‡विभा-सुह्[k]- -सहम्[l] कौ १, ५४९; २,५८८; जै ३,४८,४.

¶वि-भात्[m]- -भान् तै १, ६,५,१; ७,५, १; २.

विभाती- -ती ऋ १. ९२, ६; १२३, १०; १२४, ६; शौ १०, ८, ३०; १९. ४९, ४; पै १४, ४, ४; -तीः ऋ १, ११३,१७; १२३. ६; ३, ६, ७; ४,२,१९; ५१, १; १०;११; ७, ३५,१०; ७८, ३;५; १०, ८८, १२; शौ १४,२,४३; ४४; १८,३, २४†; १९ १०,१०†; पै १३,८,१०†; १८, ११, ३; ४; -तीनाम् ऋ १, ११३,[१५ (१२४,२)]; ४, १३, १; -तीम् ऋ ३ ६१, ५; ६; ५. ८०, १; ७, ७८, ४; पै १०. ६, २.

वि-भानु[n]- -०नो ऋ ८,१०२,२.

वि-भा- वि√भा द्र.

वि-भाग-, वि-भाजन-, वि-भाजम्, °ज्य,°ज्यमाना- वि√भज् द्र.

वि√भास्, विभासति शौ १३. ४, ७; विभासासि शौ १९,२६,३.

वि-भास[o]- -सः पै ५, ६, १०.

वि-भासस्[p]- -ससम् जै १, ५६, ७‡[l].

[a]) नाप. (भासमान-[ग्रहनक्षत्रादि-])। गस. उप. कर्तरि विच् प्र.।

[b]) विप. (अग्नि-)। मत्वर्थे वप् प्र. उसं. (पावा ५, २,१०९ [वैतु. PW. प्रमृ. कृद्वृत्तमिति])।

[c]) विप. (अग्नि-)। वनिप् प्र. इति पूर्वाद् विशेषः (तु. पावा ५. २,२०९ [वैतु. सा. GW. ध्वन्- इति])।

[d]) तु. पावा ८,३,१। [e]) पाभे. पृ २३४४ h द्र.।

[f]) यस. शौ ५, १,१ भावमत्र इति पाभे. ?, यत्र यनि. शोधः। एतदनु पृ ६७० h यदुक्तं तच्छेष्यम्।

[g]) विप. (रात्रि-), नाप. (उषस्- [तु. निघ १,८])। वनिप् प्र. उसं. (पा ५,२, ११२)। पाप्र. वि-भावन्-> यनि. इति (तु. दे. गा. GW.)।

[h]) विप. (प्रभूत-दीप्ति- [अग्नि-]) बस.।

[i]) नाप. (स्तोतृ-)। (वि√वृध् 'स्तुतौ' इत्यत्र> °वि-वृध्-> °वि-वुर्-+ वसु-[(<√वस् [=√वाम्] 'शब्दे') वचन-] > बस. °विवुर्-वसु- > यनि.। स्तोतृ-परोऽपरो मन्त्रार्थधाऽसि-परोऽपरो मन्त्रार्थश्चेह विद्युतौ स्यातामिति कृत्वा सुकर्मस्यर्चां त्रुटितं द्र.? (तु. [अंशतः] BL. ORV.)। [j]) °भा° इति पाठः ? यनि. शोधः।

[k]) विप. (सर्वतेजोऽभिभाविन्- [रयि-])। उस. उप. क्विप् प्र.। [l]) सपा. विभासहम् <> विभाससम् <> ऋ ९,९८,१ ऋग्रा ९,३;४४ विभ्वासहम् इति पाभे.।

[m]) विप. > नाप. (प्रजापति-लोक- [तै.])। गस. शता प्र.।

[n]) विप. (अग्नि-)। गस. उप. कर्तरि नुः प्र. (पाउ ३, ३२ [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. वग. इति])।

[o]) नाप. (सूर्य- [तु. तैभा १,७,१])।

[p]) विप. (रयि-)।

वि√*भि > ‡φवि-भयमान[a]- -नः, वि (भयमानः) कौ १,३३४; जै १, ३५,३‡.

वि√भिद्, †विभिनत्ति ऋ ८, ३३, ७; कौ १, २९७; २, १०४६; जै १, ३१, ५; शौ २०, ५३,१; ५७,११; वि···भिनत्सि ऋ ८, ६०, १६[b]; पै ३, ३,४[c]; वि··· भिनद्मि तै ३, ३, १०, १[d]; ४, १, २[d]; काठ १३, ९[d]; शौ १, ११, ५[d]; वि (भिनद्मि) तै ३, ३,१०, १[e]; काठ १३, ९[e]; शौ १, ११, ५[e]; पै १५, १८, १[e]; विभिनत्तु पै १९, ३२, ९; वि-भिन्धि शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५; वि···अभिनत् ऋ १, १०३,२; वि···अभिनत् ऋ १, ३३,१२; ८, ७६, [(१,८०, ६) २(६,६;८९,३)]; १०,६७,१२; शौ २०,९१,१२†; १२८,१३[e].
वि···विभेद ऋ ८,६, [(१,८०, ६)६(७६, २; ८९ ,३)]; १०, ६८,४; कौ २,१००२; जै ४,८, ३; शौ २०, १६, ४; १०७, ३; वि···बिभिदुः ऋ १, ८५, १०; ६, ६५,५; वि···अभेत्[f] ऋ १, ३३, १३; मै ४,१४,१३†.
विभिद्यते[g, h] शौ २०,१३१,१;
¶वि-भित्ति- -त्यै मै २,१,६; काठ ११,५.
†वि-भिद्य > द्या ऋ १०, ६७, ५; मै ४, १२,५; काठ ९, १९; शौ २०, ९१, ५.
वि-भिन्दत्- -न्दता ऋ १०,१३८, ५; -न्दन् ऋ १, १०३, २; शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५; -न्दन्[i] पै १,८७,१.
विभिन्दती- -ती शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५.
वि-भिन्दु[j]- -न्दुना ऋ १, ११६, २०; -न्दो[k] ऋ ८, २,४१.
वि-भिन्न- -न्नः पै १०,६,३; -न्नम् ऋ १०, १३८, ६.

वि√भी > भीपि, विबीभयत् ऋ १, ८०, १२.
विबीभिषथाः ऋ ८, ७९, ८;
विबीभिषः तै ३, २, ५, २.
वि-भीषण[l]- -णः ऋ ५,३४,६.

विभीतक[m]- -कः पै १९, ३२, ९; -कम् पै १९,३२,८.
¶वैभीतक- -कः, -कम् काठ ११, ५[n], -कस्य[o] पै २०, २३, ७; -काः पै १, ७२, २[p].

विभीदक[q]- -कः ऋ ७, ८६, ६; १०, ३४, १[r].
¶वैभीदक[s]- -कः तै २, १, ५, ७; ७, ७; ८,३; मै २, १, ६[t].

वि √भू, > बोभू, ¶विभवति मै २, ५, ११; काठ १३, १३; व्य-भवानि पै १७,२९,८; विभवाय

[a]) विप. (विहिंसत्- [इन्द्र-])। <वि√*भि (=√मि) 'हिंसायाम्' (तु. सपा. ऋ १०, २३,१ φवि-दुयमान- इति पाभे. टि. च; वैतु. सा. BS. यनि. प्राति. अनुपसृष्टं सत् <√भी 'भये' इति ?)।

[b]) वैतु. GW. अनुपसृष्टो योग इति।

[c]) सपा. शौ ३,६,३ निर्भनः इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ २१८६ *a*, २८३९ *j* च द्र.।

[e]) =सपा. शांश्रौ १२,१६,१। खि ५,१४,२ अभिनत् इति पाभे.। [f]) तु. स्क. वें. सा.; वैतु. GW. अनुपसृष्टो योग इति। [g]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. भद्यते इति ?।

[h]) पाभे. पृ १८१० *d* द्र.। [i]) शोधः पृ २५८१ *j* द्र.।

[j]) विप. (शत्रुविभेदक- (रथ-)), व्यप.। गस. उप. कर्तरि उः प्र. टसं. (पा ३,२,१६९)। [k]) व्यप. (राजन्-)।

[l]) विप. (इन्द्र-)। गस. उप. ल्युः प्र.।

[m]) =विभीदक-। [n]) =वैभीदक-।

[o]) नाप. (विभीतक-वृक्ष-)।

[p]) नाप. (विभीतक- [फलाक्ष-])।

[q]) नाप. (द्यूताक्ष-, एतदाख्य-वृक्ष-)। बप्रा. सति प्रथमेऽर्थे (वि √*भृध् [=√*वद्] 'स्थैर्ये' > करणे) *वि-भृध्-+(√वृत् 'वर्तने =पतने' > भावे) *वृर्तक-> बस. *विभृध्-वर्तक- [भाग्यसूचकप्रक्षेपद्रव्य-] > यनि.। द्वितीये त्वर्थे (वि√वृध् > कर्तरि) *वि-वृध्- (महदाकार-) + (√वृत् '*आवरणे' >) *वर्तक- (पर्ण-) > बस. विवृध्-वर्तक- [महापर्ण-युक्त-] > यनि.। वि-भी° इति पपा.। वि√भिद् 'भेदने' > वृक्षार्थे यनि. (तु. तै [२,१,५, ७], या [९,८], PW. WAG [१, १०० a; २, ३c] प्रमृ.) द्यूताक्षार्थस्य तत्र एवौपचारिकः तत्फलस्य तथोपयोगादिति तु प्रायोवादः !। <वि√भी 'भये' इत्यपि केचित् (तु. अभा.) !।

[r]) सस्थ. ? जागृवि- > (√गृ [प्र]मू 'ग्रहणे' >) *जागृभि- इति शोधः इति कृत्वा पृ १२३० गतः ग्रहणपरो निर्देशो नेष्टः। 'सोमस्य भक्ष इव (मादकः सन्) *जागृभिः (अन्यन्तमदणकृत्) विभीदको मह्यम् अच्छान् (अवस्कान् [अतो मोक्षरहतो दुःवारः])' इति वा.।

[s]) विप. (विभीदककाष्ठीय- [इध्म-])।

पै २, ९, ३; २०, ४६, ३; व्यु(वि-अ)भवत् मै ४,४,९¶; ¶व्यं(वि-अ)भवत् तै ५,२,६, २; ६, १,३, ४; मै १, ११,५; २,५,११; ३,६,५[१];८; व्यभवत् काठ १३, १३; १४,५; ¶विभवेयम् मै २, ५, ११[१]; काठ १३,१३[१].

विबभूव ऋ ८, ५८, २; खि ३, १८, १; पै २०, १, ४[a]; वि... भुवत् ऋ २, १,१५; वि...भूत ऋ ४, ३५, ७; †वि...भूः ऋ ६, १५, १४; तै ४, ३,१३, ५; मै ४,१०,१.

विबोभुवत्[b] तै १, ३, १०, १; मै १,२,१७[c].

वि-भु[d]- -भवः ऋ ३, ६, ९; शौ २०,१३,४†; -भवे[e] काठ ३५, १०; क ४८, ८; -भु ऋ १,९, ५; १६१, १०; २, २४, १०; ८, १०१, १२; मा १८, १०; ३३, ४०†; का १९,४,३; ३२, ३,११†; तै ४, ७, ४,१; मै २, ११, ४; ४, ११, ३†; काठ१८, १८†; १८,९; क २८, ९; कौ २, ११३९†; जै ४, ३, ३†; शौ २०, ५८, ४†; ७१, ११†; १३५, ९; -भुः ऋ १, ३१,२; ३४, १; ६९, ५; १४१, ९; २, २४, ११; ५, ४,२; ५,९; १०, ९१, १; †तै ३, १, ११,२; ४, ११,१; मै ४,१२,६†; काठ २३, १२†; ४१, ३[f]; शौ १९, ५२, २†; पै १, ३०,२; ८, ११, ४; -भुभिः[g] ऋ ७, ४८, २; काठ २३, ११†; -भुम् ऋ ६, १५, ८; खि २, १३,३; तै ४, १,५, २[h]; मै १, २,३५; ३,११,१०[i]; काठ ३८, ५[i]; कौ २, ११८†; जै ४, १६,१†; शौ ४, २३,४[j]; पै ४, ३३, २[i]; -भून् मा २०, २३[i]; का २२, १, ८[i]; -भोः कौ १, ३६६‡[j]; जै १, ३८, ७‡[j].

विभ्वी- -†भ्वी ऋ ५, ३८, १; कौ १, ३६६; जै १,३८,७; -भ्वीः ऋ १, १८८, ५; शौ १८, ३, ६९.

†विभु-क्रतु[k]- -तुम् ऋ ८,६१, १५; शौ २०, ९२, १२.

विभु-दामन्[l]- -म्ने[m] क ४५,६.

विभु-दावन्[l]- -म्ने[m] काठ२९,५.

विभु-मत्- -मतः खि ५, ७,४, ११; १७; -मते मा ३८, ८[n]; का ३८,२,२[n]; काठ १३,१३¶; -†मत्यः ऋ ८, ९६, १६; कौ १, ३२६; जै १, ३४,४; शौ २०, १३७, १०.

वि(भु>)भू-दावन्[l]- -म्ने[m] तै ३, ५, ८, १; ९ ,२; मै १, ३, ३५.

१वि(भु>)भू-मत्- -मतः मै ४,९,९; -मते[n] मै ४,९,८.

†वि(भु>)भू-वसु[o]- -सुः ऋ ९, ७२, ७; ८६, १०[p]; खि १,५,३[q]; कौ २, ३८१[p]; जै ३, ३१, १[p].

१वि-भू[r]- -भुवम् तै १,५,५,१‡[s]; -भुवे[e] मा २२, ३०; का २४, १७, १; -भूः मा ५,३१; २२, १९[f]; ३२, ८; का ५, ८, १; २४, ६, १[f]; ३५, ३, ५; तै १, ३, ३, १; ७, १,१२,१[f]; मै १, २, १२; ५, ५¶; ६, २; ३, १२, ४[f]; काठ २, १३; ७,

[a]) पाभे. पृ २८७६ m द्र.।

[b]) पाभे. पृ १८०७ k द्र.।

[c]) MW. दाश्रन्तमिति विन्यम्।

[d]) विप. (अग्नि- प्रभृ.)। गस. उप. कर्तरि डुः प्र.।

[e]) सपा. विभवे<>विभुवे<>विभ्वे इति पाभे.।

[f]) सपा. विभुः<>विभूः (काश्री २०,२,९ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[g]) नाप. (ऋभुगणाऽन्यतम-)।

[h]) सपा. माश्री ६,२,५,१८ यज इति पाभे.।

[i]) सपा. विभुम्<>विभून् इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ ९६८ c द्र.।

[k]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६, २, ११८)।

[l]) विप. (प्रजापति-)। उस. उप. √दा 'दाने' कर्क. मनिन् प्र. वनिप् प्र. च।

[m]) सपा. विभुदाम्ने<>विभुदाव्ने<>विभूदाव्ने इति पाभे.।

[n]) सपा. विभु° (माश १४,२, २,९[३] तैआ ४,९,२;५, ७,११ च)<>विभू° इति पाभे.।

[o]) विप.। बस.।

[p]) =सपा. माश्री ३, ४,३, १। कापश्री २०, ११,४ हिश्री १४,३,१० विभावसुः इति पाभे.।

[q]) °भू व° इति स्वरः? यनि. शोधः (वैतु. संस्कर्ता °भू >°भुः इति शोधः)।

[r]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-,मरुत्- प्रभृ.), नाप. (मा २२, १० का २४,१७,१)। गस. उप. कर्तरि क्विप् प्र.।

[s]) सपा. विभुवम्<>विभ्वम् इति पाभे.।

२[a]; क २,७; शौ ७, २२,१[b]; १३, ८,२; १५, १५, ६; -म्वः ऋ १, ११३६,११; ३, ३१, १६; ६, ३४,१; -म्वम् ऋ ३,३१, १३; ४, ७, १[c]; १०, ११, ४; ४०, १; मा ३,१५[c]; १५,२६[c]; ३३, ६[c]; का ३. ३, ५[c]; १६, ५, ७[c]; ३२, १, ६[c]; मै १, ५, १[c]; ५[c]; काठ ६,१[c]; क ४,८[c]; शौ १८,१, २१; -म्वां ऋ १०, १३८,५; -म्वे ऋ ८,९६, ११; मै ३,१२, ११[d].

२विभू-म(त्>)ती- -तीम् तै ४, ४, ३,३.

वि-भूत- -तम् ऋ १०,१८३, [(४, ३६,१) ९].

विभूत-द्युम्न[e]- -म्नः ऋ १,१५६, १; ८, ३३, ६.

†विभूत-राति[e]- -तिम् ऋ ८, १९, २; कौ २, १०३८; जै ४, २९,४.

†वि-भूति[f]- -तयः ऋ १, ८, ९; १६६, ११; शौ २०, ६०, ५; ७१, ५; -तिः ऋ १, ३०, ५; ६, २१, १; कौ २, ९५०; शौ २०, ४५,२; -तिम् ऋ ६,१७, ४; ८, ४९, [६; ५०, ६]; खि ३, १-२, ६.

विभूति-मत्- -मते मै २, ५, ११¶.

वि-भूवस[g]- -वसे मै १,३,३६.

वैभूवस[h]- -सः ऋ १०,४६,३.

१वि-भ्वन्[i]- -०भ्वः ऋ ७,४८,२[j]; काठ २३, ११†; -?भ्वना[k] ऋ १०,७६,५; -भ्वने ऋ ६, ६१, १३.

१वि-भू- वि√भू द्र.

२वि-भू- -†म्वः ऋ ४, ३४. [९(७, ९१, ३)]; -०म्वः ऋ ७, ४८, १?[l]; -०म्वः ऋ ४,३६,३?[m].

विभू-द्यावन्-, °मत्- वि√भू द्र.

वि-भूमन्[n]- -म तै ३, ३, ५, ४; -मने तै ३,३,५,२;४.

?विभूवरि[o] काठ ३५,३; क ४८,४.

विभूवस्-, विभू-वसु- वि√भू द्र.

वि√भूष्, विभूषति ऋ १,११२,४.

†वि-भूषत्- -षन् ऋ ६, १५, ९; कौ २,९१९; जै ४,१९,२.

वि√भृ<>हृ,>भरिष्ट, विभरन्ते ऋ ५,११,४; वि···भरन्ते ऋ ६, ६७,७; [(७,७२,४) १०]; विभरन्ति तै ५, १, ५, ४¶; वि··· भरन्त ऋ १,७०,५; विभरा[p] ऋ ५, ३१, ६; वि···अभरन्त ऋ १०,९२,१०.

वि···भर्ति ऋ ६,१३,३.

विजभार शौ १०,७,४३†[q].

वि···भरिभ्रत् ऋ २,४,४.

वि-जर्भर[r]- -रः पै २०,४९,१.

वि-भृत,ता- -†तः ऋ १,७१,[४[s]; (१४८,१)], १४४, २; ३, ५५, ४; १०, १, २; मा ११, ४३;

---

[a]) अभिभूः इति शोधः (तु. सपा. मै १, ५, ४)।

[b]) पामे. पृ २३५५ *b* द्र.।

[c]) पामे. पृ २८८५ *s* द्र.।

[d]) पामे. पृ २८८५ *e* द्र.। [e]) विप.। बस.।

[f]) विप. (समृद्ध-, बलवत्- [इन्द्र-, मरुत्-प्रमृ.]), भाप.। कर्तरि भावे च क्तिन् प्र. उसं. (पा ३,३,११३)।

[g]) विप. (इन्द्र-), व्यप. (ऋषि- [ऋ.]) । गस. उप. असुन् प्र. उसं. (पाउ ४,१८९)।

[h]) व्यप. (त्रित-)। अपत्यार्थे अण् प्र. (तु. वें. सा. ORV.; वैतु. GW. प्रमृ. <°वसु- इति ?)।

[i]) विप. = विशद-। वि-भूमन्- [< गस. उप. कर्तरि मनिन् प्र.] > यनि. इति, धा. °वृद्धौ वृत्तिश्च।

[j]) पादादौ सं१ द्र. (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ वि-भू- >प्र३ इति, GW. विभ्व- (=२विभ्वन्-) > प्र३ इति)। गपा. ?म्भुः > म्भो [सं१] इति, प्रातो > प्रातः [सं१]+उ इति (वैतु. पपा. प्रातः इति), अवतु > अव त्यम् इति यानि शोधाः द्र.।

[k]) °नः [सं१] इति शोधः [तु. पृ ६९८ *h* (तु. R [ZDMG ४८,६७७] GW. L [५३२] प्रमृ.; वैतु. पपा. अनु ?ORN.)]।

[l]) १वि-भ्वन्-> [सं३] वि-भ्वानः इति शोधः (तु. छन्दः, मन्त्रादौ ऋभ्वन्तरयुग्मसंबोधनं च)। सं३ पादादौ स्वरः (तु. वें. GW. ORV. प्रमृ.; वैतु. सा. प्र३ इति!)।

[m]) °भ्वो अभ° इति पाठः? °भ्वानोऽभ° इति शोधः (तु. छन्दः)।

[n]) विप. (विशिष्टविस्तारदाक्ष्यादिगुणयुक-)। बस. उप. १भूमन्- इति।

[o]) विभु! भूवरि! इति सम्बुद्धिद्वयात्मकः शोधः। विस्तरः पृ ६१० *m* द्र.। सपा. आपश्रौ १४, १७,३ भूवरि इति पामे.। [p]) °भरा इति LB शोधः।

[q]) पामे. पृ २८४४ *e* द्र.।

[r]) विप.। गस. कर्त्रर्थे कृति यनि उप. धा. अभ्यासः द्र. अभ्यासे स्तुरं च (तु. √भृ > जर्भरि- प्रमृ.)।

[s]) पाठः? शोधः? विष्टु- टि.।

का १२,४,६; तै ४, १, ४, २; ५,१,५,४; मै २, ७, ४; ३, १, ५; काठ १६ ४; १९,५; क ३०, ३; शौ १९, ३, १§[a]; –तम् मा ३२,९[b]; का ३५,३,६[b]; तै ४,२, २,१‡[c]; मै२.७,९‡[c]; ४,९,१०; ‡काठ ९,१९[c]; १६, ९[c]; –†ता ऋ १०,४५,२[c]; ८०,४; मा १२, १९[c]; का १३,२,२[c]; तै २, २, १२, ६; –ते ऋ १०,७९,१.

†वि-भृत्वन्[d]– -त्वा ऋ ९,९६,१९; कौ २,५२७; जै ३,४१,३.

†वि-भृत्र,त्रा[e]– -त्रः ऋ २, १०, २; –त्रम्[f] ऋ १,९५,२; पै ८, १४, २; –त्राः ऋ १, ७१, ३; ७, ४३,३.

?विभ्यसि[g] पै ४,१५,६.

वि√भ्राज्, विभ्राजते ऋ ८, ४३, २२; विभ्राजते ऋ ५, ६२, ७; विभ्राजन्ते ऋ ५, ६१, १२?[h]; विभ्राजन्ते ऋ ८, २०, ११; वि‴भ्राजन्ते ऋ ७, ५५, २; वि ˙ भ्राजन्ते ऋ १.८५,४.

†वि-भ्राज्– -भ्राट्,ड् ऋ १०,१७०, १[i];२; खि ४,१२,२[i]; मा ३३, ३०[i]; का ३२.३,१[i]; मै[i] १,२, ८; ३,८, ५; काठ २, ९[i]; २५, ६[i]; ३९,५§; क[i] २,३; ३९,३; कौ २,८०३[i]; ८०४; कौ ३, ५, २[i]; जै २,३,२[i]; ४,२,९[i]; १०.

¶वैभ्राज[j]– -जाः मै ३,८,५.

†वि-भ्राजत्– -जन् ऋ ८,९८, ⌊३; १०,१७०,४⌋; कौ २,३७७[k]; जै ३, ३०, २०[k]; शौ §१३, २, ३३; ४५; २०, ६२,७; पै १८, २३,९;२५,५.

वि-भ्राजमान– -नः ऋ ७, ६३, ३; मा १५, ५२; का १६,६,४; तै ४,७,१३,४; मै २,१२,४; काठ १८, १८; क २९, ६; –नान् ऋ ४,३३,६.

†वि-भ्राष्टि[l]– -ष्टिम् ऋ १,१२७,१; मा १५, ४७; का १६, ५, २९; तै ४,४, ४, ८; मै २, १३, ८; काठ २६,११; ३९, १५; कौ १, ४६५; २, ११६३; जै १, ४८, १०; शौ २०,६७,३.

१वि-भ्वन्– वि√भू द्र.

२वि-भ्वन्[m]– -भ्वा ऋ १, ११३, १; १६१,६;१९०,२; ४,३३,३; ९; ३४,१;३६,६; ५,४६,४;७,४८, ३;१०,३,६; कौ२,१०९९.

विभ्व-तष्ट,ष्टा[n]– -ष्टः ऋ ४,३६,५; –ष्टम् ऋ ३, ४९, १; ५, ५८, ४; –ष्टाः ऋ ५, ४२, १२.

वि(भ्व>)भ्वा-सुह्[o]– -सहम् ऋ ५, १०,७; ९,९८,१[p].

वि√मंह्, विमंहते ऋ ८,४५,१२.

?विमत पै २०,२९,८.

¶वि√मथ्, ?विमथ खि ४, ५, ४०§[q].

विमथ्नते मै ४, ८,९[r]; व्यं(वि-अ) मथ्नत मै १,१०,१०; काठ ३६, ५; विमथ्नीरन् तै ३, १, ३,२.

विमथिष्यन्ते काठ २५, २; क ३८,५; व्यमथिषत मै ४,८,९.

¶वि-मथ्नान्– -नाः तै ३,५,४,३[r]; काठ ३२,६.

---

[a]) पाभे. पृ २३७४ l द्र.। [b]) पाभे. पृ १९१२ c द्र.।

[c]) सपा. विभृतम् <> विभृता इति पाभे.।

[d]) विप. (उद्भृतिमत्- ⌊सोम-⌋)। गस. उप. क्वनिप् प्र.।

[e]) विप. (विशिष्टदीप्तिमत्- ⌊अग्नि- प्रभृ.⌋)। बस. उप. भाप. <√भृ '*दीप्तौ'।

[f]) सपा. तैब्रा २,८,७,४ विभर्त्रम् इति पाभे.।

[g]) विभेषि इति शोधः। यनि. वाबि. द्र.।

[h]) पाद-पाठः ?यद् एते एषां श्रिया (*मुध्ये >) अधि रोदसी इति जागत-मानतः शोधः। 'यदा मरुतो रोदस्योर्मध्यतः स्व-रथेषु विभ्राजन्ते, तदोपरि द्युलोके रुक्मः (रोचनम्) इव संजायते' इति वा. (वैतु. पपा. अनु येषाम् इत्येतच्छिरस्कतया पाठात् वें. सा. MVH. प्रमृ. ⌊तु. ORN.⌋ वा. मुधाप्रयासाः, GW. वि-भ्रा° इति शोध-प्रस्तावश्च ?)। नान्तरीयपूर्वे मन्त्रेऽपि *यदीम् > य ईम् इति विपरिणामः द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. ये इति प्रथमं पदमिति ?)।

[i]) पाभे. पृ २२८५ f द्र.।

[j]) विप. (देव-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

[k]) तु. BL. पपा.; वैतु. अन्ये °जं ज्यो° इति ?।

[l]) =दीप्ति- (तु सा. विव. GW. प्रमृ.; वैतु. सा ⌊ऋ⌋ कर्तरि प्र. इतीव, वें. स्क. दु ⌊या ६, ८⌋ प्रमृ. <वि √भ्रंश् इति)।

[m]) विप. (अग्नि- प्रभृ.), व्यप. (ऋभुदेवान्यतम-)। वि-भूमन्– > यनि.।

[n]) विप. (⌊रयि- प्रमृ⌋)। उस. पूप. क्रिवि. सत् < १वि-भ्वन्– इति वा २वि-भ्वन्– इति वा।

[o]) विप. (बलवद्-अभिभवितृ- ⌊रयि-⌋)। उस.।

[p]) पाभे. पृ २८८३ l द्र.।

[q]) शोधः पृ १७६६ h द्र.। ?विमथ इ > मपा. मिग्रा २९,४२ आवह इति पाभे.।

[r]) BI. विमन्थानाः इति पाभे.।

वि√मद्, >मादि, ¶व्यं(वि-अ)-मायत् मै ३,१०,६; काठ २९,१; ?व्यमात् क ४५,२[a].
वि…श्मीमदम् शौ ७,७८,३.
वि-मदत्[b]- -दन् शौ २०, ४१, ३; पै १९, ४५, १५.
¶वि-मदि(त>)ता- -ता[c] काठ २९,१; क ४५,२.
विमदित-रू(प>)पा- -पा मै ३,१०,६¶[c].
वि-मद[d]- -दः ऋ १०, २०, १०; -दम् शौ ४, २९, ४; पै ४, ३८,५; १६, ४६-४७, १-१०; ४८, १-५; -दस्य ऋ १०,२३, ७; -दाः[e] ऋ १०, २३, ६; -दाय ऋ १, ५१, ३; ११२, १९; ११६,१;११७,[२०; १०, ३९, ७]; ८, ९, १५; १०, ६५, १२; खि १, १२, ६; शौ २०,१४१,५; -देन ऋ १०, २४,४.
?विमदान्[f] खि ५, ७,४,१५.
†वि-मध्य[g]- -ध्यम् ऋ १०, १०९, २; शौ ७,७५,२[h]; -ध्ये ऋ ४, ५१,३.
वि√मन्, वि…मन्महे ऋ १०, ९२, ३[i].
वि-मत- -तम् पै १,३७,४.
†१वि-मनस्[j]- -नाः[k] ऋ १०, ८२, २; मा १७,२६; का १८,३,२; काठ १८,१; क २८,२.
२वि-मनस्[l]- -नाः ऋ ८, ८६, २; खि ५,१,४[m].
वैमनस्य- -स्यम् शौ ५,२१,१.
विमन्यु[n]- -न्यवः ऋ १,२५,४.
वि-मन्युक[o]- -कः शौ ६, ४३, १; पै १९,३३,७;८; -?कस्य[p] शौ ६,४३,१.
†वि-महस्[q]- -हसः ऋ ५, ८७, ४; -०हसः ऋ १, ८६, १; मा ८, ३१; का ९, ५, ४; तै ४, ३, ११, २; शौ २०,१,२.
वि-महि[r]- -हीनाम् ऋ ८,६,४४.
वि√मा(माने), विमिमीते ऋ १०, ७१, ११; ¶तै ५, २, ५, १[s]; २; ६,६, ४,१; ¶मै ३, ३,४[t]; ४, ७,९; ¶काठ २०,३[t]; २५, ४; ¶क ३१, ५[t]; ३९, १; शौ ४,११,२[a]; १०, ७, २; पै १७, ७,४; १९, ५२,११‡[t]; वि…मिमीते ऋ ९, १०२, ३; कौ २,३६५; जै ३, ३०,७; वि…मिमीते तै ५, ४, ६, ५¶; वि-मिमे ऋ १०, १२४, ३; वि…मिमीमहे शौ १८, ३, ४१; विमिमीष्व शौ १३, १, २७; पै १८, १७,७; वि…मिमीध्वम्[u] तै १, ७, ८, १; †व्यं(वि-अ)मिमीत ऋ १०, ११०, ११; मा २९, ३६; का ३१, ४, १२; मै

a) ॰मायत् इति शोधः (तु. मै. काठ.)।
b) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. वि॰ इति ?।
c) सपा. विमदिता <> विमदितरूपा इति पाभे.।
d) व्यप. (ऋषि-)।
e) बहु. < वैमद- (तु. PW. प्रमृ.)।
f) वि, मदान् इति शोधः। वेः इत्यस्य आनद् इत्यनेन योग इति ?। g) नाप.। प्रास.।
h) वि…मु॰ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ. W. प्रमृ. च)।
i) तु. वें. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. विपणेः इति समस्तम् इति ?। धा. √ज्ञा[अभ्यासे] इत्यस्यैव रूपान्तरमिति मतम्।
j) विप. (?रुचिर-मनस्- [विश्व कर्मन्-])। बस.।
k) विमना आद् (मा १०,२६ च) इत्यस्य स्थाने सपा. मै २,१०,३ विमंसे युः इति, तै ४, ६,२,१ मनसा युन् इति च पाभे.।
l) नाप. (विशिष्ट-ज्ञान- [तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. स्वप. [ऋषि- ?]])। बस.।
m) सपा. मै २,१,६ काठ १०,१२ शौ ३,८,५,६,९४,१ वियताः इति, पै १९,१५,२ विहताः इति च पाभे.।
n) नाप. [*स्तोत्र- (तु. [तात्पर्ये] ORN. GBV.)]। (√वृध् '*स्तुतौ' > भावे) *वृध्मन- > *विमन- + (√यु 'मिश्रणे = योगे' > भावे) *यु- > बस. *विमन-यु- > यनि. (वैतु. वि-म॰ इति पपा. अनु < वि + मन्यु- [क्रोध-] इतीव वें. सा. PW. प्रमृ., स्क. मन्यवः इति पदपार्थक्ये सति विपरा…पतन्ति इत्यन्वय इति च)।
o) विप. (क्रोधनाशकृत्- [दर्भ-])। वि + मन्यु- > बस. *वि-मन्यु- > स्वार्थे यनि.।
p) ॰कः, च इति द्वि-पदः शोधः (तु. W. टि.)।
q) विप. (विशिष्ट-बल- [मरुत्-])। बस.।
r) नाप. (*देव-)। (√मृ '*बले' > भावे) *मृत- > वि॰- + (√मृ 'धारणे' > भावे) भृति- > बस. *वि-भृति- > यनि. (वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रमृ. विमहि- > प्रास., विप. चेति)। s) पाभे. पृ ६७६ k द.।
t) सपा. ऋ ८,४२,१ अमिमीत इति पाभे.।
u) सपा. मा ९,१२ का १०,३,६ मै १,११,२ मिमानाः इति पाभे.।

४,१३,५; काठ १६,२०; शौ ५, १२, ११; वि…अमिमीत ऋ ६, ७, [(१, १६०, ४) ७]; †वि…अमिमीत ऋ ६, ८,२; मै ४,११,१; वि (अमिमीत) ऋ ६,७, ७.

†विममे ऋ १, १५४,१; ३; २, १२,२; ५,८१,३; ६, ४९, १३; मा ५, १८; ११, ६; का ५, ५, ६; १२, १, ६; तै १, २, १३, ३; ४, १, १, २; मै १, २,९; ७,१; २, १३, २३‡[a]; काठ २, १०; १५, ११†; ४०, १‡[a]; शौ ७, २७, १; २०, ३४, २; पै १३, ७, २; २०, ६, ९; विममे मै २,१०,३‡[b]; क २,४; विममे पै ४, १, ४‡[a]; वि… ममे ऋ १, ५८, १; वि…ममे ऋ १, १६०, [४ (६, ७, ७)]; ५, ८५, ५; ९, ६८, ३; वि… ममिरे ऋ ५, ५५, २; विममुः ऋ १,११०,५.

वि-ममान[c]- -नः पै १८, २०, ९[d].

वि-मा[e]- -मा तै ४, ४, ११, ३; मै ४, ९, ४.

†वि-मान, ना[f]- -नः ऋ ३, २६, ७; ७, ८७, ६; ९, ६२, १४; ८६,४५; १०,१२१,५[g]; १३९, ५; मा १७, ५९‡[h]; १८, ६६; ३२, ६[g]; का १८, ५, १०‡[h]; २९, ४, १[g]; तै ४, १, ८, ५; ६,३,३‡[h]; ५,४,६,५‡[h]; मै २, १०,५‡[h], ३,३,८[i]; ‡; ¶; ४,९, ११§; १२,५; काठ ४,३‡[i]; १८, ३‡[h]; २१,८[i]; ‡[h]; ¶; क २८, ३‡[h]; कौ २, ९६६; ३,३,१२; जै २, २,७; ४, २०, ९; शौ ४, २,३; १०,८,३‡[j]; ४०‡[j]; पै २, ६१,१§; १६,५२,५§; १०१, ६‡[j]; -नम् ऋ २, ४०, ३; ३, ३, ४; मै ४, १४,१; काठ ३७, ९§[k]; शौ ९,३,१५‡[g]; पै १६, ४०, ६‡[g]; -नाः[l] काठ १३, १५§; पै १,१०२,३?§[m]; -ने ऋ १०, १२३, १[l]; मा ७, १६[l]; का ७,७,१[l]; तै १, ४,८, १[l]; ४, ६, २, २‡[n]; मै १, ३, १०[l]; क ३, ३[l].

विमानी- -नीम् ऋ १०,९५,१७.

वि-माय ऋ १०, ११४,६.

वि-मित,ता- -तम् शौ १३,३,८; -ता शौ १३,१, ७; पै १८, १५,७; -तानि ऋ ६, ७,६; -ते शौ १०,७,३९[o]; पै ४,१,७‡[p].

वि-मिमान- -नः ऋ १, ५०,७ø[q]; १५५, ६; १८६, ४, शौ १३, २, ५[q]; २२ø†[q]; २०, ४७, १९ø†[q]; पै १७, ७, ४[r]; १८, २२,७ø†[q].

वि-मा(या>)य[s]- -यम् ऋ १०, ७३, ७.

वि√मि (बधा.), विमिन्वन् ऋ ३, ३१, १२.

विमिमाय ऋ २, १५,३; तै २, ३,१४,५†.

वि-मिन्वत्[t]- -न्वन् ऋ ४,५६,१; मै ४,१४,७†.

वि-मुक्त- वि√मुच् द्र.

¶वि-मुख- -खान् काठ २०, ८; क ३१,१०.

वि√मुच्, ञ्च्, वि…अमुक्तम् खि १, १२, ६.

वि…मुमोचत् ऋ ७, ८८, ७; विमुमुचः ऋ ३, ४१, ८; शौ २०,२३,८†; विमुमोक्तु ऋ १, २४, १३; विमुमुग्धि ऋ २, २८, ६; ५, २,७[n]; मै ४, १४,

a) सपा. ऋ १०,१२१,५ विमे.।
b) पाभे. पृ २८८८ k द्र.। c) = वि-मिमान-।
d) सपा. विम° <> विमि° इति पाभे.।
e) तु. उन्मा-, प्रमा- प्रमृ.।
f) विप. =समावेशक-, विधारक- प्रभृ.। गस. पूप. वप्रा. द्र.। g) सपा. विमानः <> विमानम् इति पाभे.। h) पाभे. पृ १८६० a द्र.।
i) सपा. °नः <> °ने इति पाभे.।
j) पाभे. पृ २३५९ i द्र.।
k) सपा. पै ४,३,४ तैब्रा २, ७, १५, ३ उपस्थम् इति पाभे.। l) पाभे. पृ १६२५ i द्र.।
m) °ना इति पाठः? यनि. शोधः।
n) पाभे. पृ १८३५ h द्र.।
o) पाभे. पृ २४८९ o द्र.।
p) सपा. ऋ १०,१२१,७ विमे.।
q) तु. टि. ¢उन्-मिमान- [परि.])।
r) पृ २४७४ f द्र.।
s) विप. (दास-)। बस.।
t) विप. [परिच्छिन्दत्- (उक्षन्- = *सूर्य- [वैतु. PW. GW. यनि. क्रिप. सत् लङि प्रपु३ इति ?])]। सस्थ. रुवत् इति क्रिप. (रुच्- > *रुव- [दीप्तिमत्-] >) √*रुव > *रुवत् > यनि.। अत्र विषये पृ २६६९ सस्थ. इत्यवरो निर्देशो नेष्टः। u) वैतु. GW. अनुपस्थो योग इति।

९|[a]; विमुमुक्तम् ऋ ७,९१,५. विमुचन्ति ऋ ५, ६२, १; विमुचन्ति ऋ २, २८, ४; विमुचाति ऋ २, ३८, ३; विमुच, > चा ऋ १, १७७,४; ३, ३५, ३; ४३, १; ६,४०,१; विमुचध्वम् ऋ १,१७१,१. विमुञ्चते मै ३, ४, ५¶; विमुञ्चते मै ३,४,५[२]; ¶विमुञ्चते काठ २२,६; क ३४,१[२]; ¶वि··· मुञ्चते मै ३, ४, ५; काठ २२, ६; विमुञ्चति ¶तै १, ७,६,६; २, २, ६, ५; ५, ५, १०, ६; विमुञ्चति मा २, २३[४b]; का २, ५,६[४b]; ¶तै १, ७,४,४; ६,६; २, २, ६, ५; ५, २,४,२; ¶मै ३, २, ३; ४, ६, २; काठ २४, ५¶; विमुञ्चति ¶काठ १०, ३; २०, १; २२, ६[२]; २७,५; ३१, ६; ३२,३; ४५,९S; ¶क ३१, ३; ३४, १[२]; ३७, ६; ४२, ५; विमुञ्चामि शौ ५, १३, ६; पै ८, २, ४; १३, १०, १; वि··· मुञ्चामि तै १, ६,४,३; ७,४,४; मै १, ४, १; ५; २,१२,३; ३, ४, ५; काठ ५, ३; ३२, ३; शौ ७, ८३,१; पै १८,१४,६; २०, ३१, ९; वि(मुञ्चामि) तै १, ६, ४, ३[1]; ७,४, ४; मै १, ४, १[५];

५; २, १२, ३[२]; ३, ४,५; काठ ५, ३[२]; ३२,३; शौ ७, ८३,१[२]; पै १८, १४, ६[२]; २०, ३१,९[२]; ?वि···मुञ्चत् पै २०, ३२,४[c?d]; विमुञ्चात् शौ ६,१२३,१; पै ५, ३३,१; विमुञ्चतु मा १२,६१[e]; का १३, ४, १७[e]; तै १, ६, ६, ३[b]; ४, २, ५, २[e]; मै २, ७, ११[e]; ३, २, ३[e]; काठ १६, ११[e]; २०, १[e]; ४५, ९[e?]; क २५,२[e]; ३१,३[e]; ३४, १[e]; विमुञ्चताम् तै १,१,७,२[f]; ५,१०, ४; मै १,१,८;४,१,८; काठ १,७; ३१,६; वि···मुञ्चताम् शौ २,८, १, ३,७,४; पै १, ९९, २; वि (मुञ्चताम्) पै ३, २, ४; विमुञ्च मा २७,३३; का २९, ३, ६; मै ४,६,२; शौ ७,४,१; पै २०,१, १०; †वि···मुञ्च, > ञ्चा ऋ १०,९४,१४;१६०,१; शौ २०, ९६,१; †वि···मुञ्चत>ता[h] ऋ ४, १२, [६; १०, १२६, ८]; मै ३, १६, ५; काठ २, १५; पै ५, ३९, ८; ¶विमुञ्चेत् काठ २७,५; क ४२,५; !विमुञ्चम् पै २०,१४,४. वि···अमुचत् ऋ १०,१३८, ३. व्यं(वि अ) मौक् मै १, ४, ५; २, १, २[i]¶.

¶विमुच्यते तै ५, ५, ३, १; मै ३, २,३; ४, ७,४; ¶विमुच्येते मै ४, ६, ७; काठ २८, ३; क ४४,२; ¶विमुच्यन्ते मै १,११, ७; ४, १, ८; १४; ४, ६; काठ १४, ७; विमुच्यन्ताम् मा ३५, ३; का ३५, ४,३; वि···मुच्यन्ताम् शौ ६, ११२, ३[j]; वि-मुच्यस्व पै ४, १४, ३; विमुच्येथाम् तै १,४, ७, १[j]; विमुच्यध्वम् मा ९,१२[२]; १२, ७३; का १०,३,४; १३,५,१३; तै १, ७,८,४; मै १,११,३; ७; २,७, १२; काठ १४, १; ७; १६, १२; क २५,३.

वि-मुक्त,क्ता- -क्तः तै ६,२,१,१¶; ¶मै ३,७,९,४,८,६; ¶काठ २४, ८[२]; २९,४; ३२,३; ¶क ३८, १[२]; ४५,५; शौ ९,१२,२४; २०, १२६, ५[k]; पै १६, १२९, २५; -क्तम् तै ६, ५, ९,३¶; -क्ताय तै ७, ४, २२, १; काठ ४५, १; -¶क्तौ काठ २४,८; क ३८, १.

वि-मुक्ति- -क्त्यै मै ४,६,२¶.

१वि-मुच्[l]- -मुचम् ऋ ५, ४६, १.

२वि-मुच् (बप्रा.)- -मुच.[m] शौ ६, ११२,३; -०मुचः[n] ऋ १,४२,

a) Sch. स्वरहीनः पाठः ?।
b) एकतरत्र सपा. विमुञ्चति <> विमुञ्चतु इति, एकतरत्र च मा १,६ का १,३,२ प्रमृ. मुञ्चन्ति इति पाभे.।
c) सपा. काठ ३,८ शौ ७,८८,१ मुञ्चतु इति पाभे.।
d) ?वि-मुचत् इति वा ?वि-मुचे इति वा शोधः (तु. मूको. छन्दश्च)।
e) = सपा. माश ७,१,१,४१। आपश्रौ १६, १०, ८ मुञ्चतु इति पाभे.।
f) सपा. तै ७,५,११,१[1] मुञ्चतु इति पाभे.।

g) = सपा. काश्रौ २,८,१६। बौश्रौ १,८: १९;३,१९: १३ वैश्रौ ४,९:८ मुञ्चताम् इति पाभे.।
h) पाभे. पृ २८७९ n द्र.।
i) पाभे. पृ२८३९ m द्र.। j) पाभे. पृ २८८१ c द्र.।
k) तु. RW.; वैतु. संपा. सात. ? विमो पाभे.। सपा. ति ५.२२,६ हि मुः इति पाभे.। l) गस. आरे विमुञ्चम्।   m) विप. (वैतु-कल्प- [पाद-])। <वि√मुच् (=√मुच्) "कौटिल्ये"।
n) नाप. स्त्री. (°रात्रि-)। <वि√मुच् (=√मुच्)

१;६,५५,१[a].
वि-मुच्य, >च्या ऋ १,१०४, १; ३,३२,१; ¶तै ५,५,१०,७; ६,२,१,१.
वि-मुच्य[b]- -च्यः तै ५,२,४,२¶.
¶वि-मुञ्चमान- -नेषु मै ३, ४,५; काठ २२,६[2]; क ३४,१[2].
¶वि-मोक[c]- -कः तै १, ७, ४,४; ५, ५,१०,७; काठ ३२, ३; शौ १६,३,४S[d]; -के मै ३,४,५[2]; काठ २२,६[2]; क ३४,१[2].
वि-मोकम्[e] तै ७, ५, १, ५.
वि-मोक्तृ- -क्तारम् मा ३०, १४; का ३४, ३, १; काठ २०, १¶; क ३१, ३¶; -क्तारौ काठ ३१, ६¶.
१वि-मोचन[f]- -०न ऋ ८, ४, १५; १६.
२वि-मोचन[g]- -नम् ऋ २,३७,५[h]; ३,३०,१२;५३,[५;६]; ४,४६, ७; तै ७, ५,१, ५¶; काठ १७, १०‡[i]; क २८, १‡[i]; -नात् ऋ ३,५३,२०; -ने ऋ ५,५२, ७; १०,९४,१३.
वि√मृज्, >मामृज्, विमृड्ढि शौ ११, १, ३१; पै १६, ९२, १; ¶व्यमार्ट् तै ७,१, ५,१; मै ४, २, २३; विमृज्यात् मै ४, २, २३¶.
वि···मामृजीत[j] ऋ ७,९५,३.
वि-मृव(र>)री[k]- -०रि शौ १२, १, ३५; पै १७, ४,४; -री शौ १२,१,३७; पै १७,४,७; -रीम् शौ १२,१,२९; पै १७,३,१०.
वि√मृण्, >¶वि-मृणत्- -णन् मै ३,६,९; काठ २३,६; क ३६,३.
?विमृत्ये पै ५, ३८, ८.
वि√मृध्(संग्रामे) > वि-मृध्[l]- -मृधः पै १०, ४,२; ७१, ११[2]; १५०,८; १५२,६; ७; १७,१२, ७; -मृधे मा ८, ४४[2]; का ८, १८,१[2].
¶वैमृध[m]- -धः तै २,५,३-४, १; -धम् तै २,२,७,४; ५,३,१; काठ १०, ९[2]; -धाय तै २, २, ७, ४[n]; ४,२,२[2]; ३; ४; मै २, २,१०[o].
वि-मृध्,घा[p]- -धः ऋ १०, १५२, २; शौ १, २१,१†; ८, ५, ४; २२†; पै २,८८,४†; १६, २७, ४; -धस्य[q] काठ ५,१; ३२,१; -¶धा तै २,४,२,१; काठ १०, ९[3]; १०; -धाय ¶काठ १०, ९[2n]; १०[4].
वि√मृश्, वि···अमृशत् शौ १३,१, ८; पै १८,१५,८.
वि-मृशत्- -शन्तः ऋ १०,६५,७.
वि-मृष्ट- -ष्टम् ऋ १०, ८८,१६.
वि√मे, विमयन्ते ऋ १०,४०,१०[r].
?विमेजमद्[s] पै ९,२२, १९.
वि√म्रद्, विम्रदते मै १, ६, ३¶; विम्रद > दा ऋ ६, ५३,३.
वि√*यच्छ्,यम्,> यामि, वि··· यच्छन्तु पै १९,३८,१०; †वि··· यच्छ ऋ १०, १५२,५; शौ १, २०,३;२१,४; पै २,८८,५;१९, १६,७; वि···यच्छत ऋ ८,२७, ९;४७, २.
†वियन्त ऋ १, ८५, १२; ६, ५१,[(५, ५५, ९) ५], तै १, ५, ११, ५; मै ४,१०, ४; १४, ११; काठ ८, १७; वियन्तन ऋ ५, ५५, [९ (६, ५१, ५)]; ८,४७,१०; वि···यन्तन ऋ ८, ४७,३.

[a]आवरणे (तु. नि-मुच्-, मोकी-; वैतु. अन्ये धा. मोचने = त्यजने वृत्तिरिति ?)। रात्र्या उत्तरवर्तिन्या उषस उत्तरवर्तित्वात् पूर्वा रात्र्या नेतेति द्र.।
[a]) सस्थ.? वाम् > माम् इति शोधः।
[b]) विप.। गस. उप. क्यप् प्र.। [c]) गस. उप. भावे घञ् प्र.। [d]) नाप.। कर्तरि अच् प्र. कृत्स्व.।
[e]) गस. णमुलन्तम् अव्य.।
[f]) विप. (विमोचयितृ- [इन्द्र-])। गस.। [g]) भाप.।
[h]) तु. ऋ ४, ४६, ७; GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. विप. इति?।
[i]) पाभे. पृ १८३० k द्र.। [j]) °मृष्ट° इति पपा.।
[k]) विप. (पृथिवी-, भूमि-)। गस. उप. क्वरप् प्र. उसं.। प्राप्र. तु < वि-मृग्वन्- इति।
[l]) विप. (विध्वंसक- [इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (शत्रु- [तु. निघ २, १७])। गस. कर्तरि क्विप् (वैतु. सा. म. बस. इति?)।
[m]) विप., नाप. (इन्द्र-)। तस्येदमीयः स्वार्थिकश्च अण् प्र.। [n]) सपा. वैमृधाय <> विमृधाय इति पाभे.।
[o]) वै मृधाय इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. तै.)।
[p]) विप. (विमर्षयितृ- [इन्द्र-, प्रतिसरमणि- प्रमृ.])। गस. उप. कः प्र. (वैतु. PW. प्रमृ. विमृध्-> पा इति)।
[q]) सपा. आपश्रौ ४, १०,१ बौश्रौ २७,१४ : २ माश्रौ ४,१४,११ माश्रौ १, ४, २,६ वाश्रौ १,१,३, ६ वैश्रौ ६,९:१० वैमृधस्य इति पाभे.। [r]) पाभे. पृ २८७२ h द्र.।
[s]) पाठः? वि(मे)ऽयमद् (< वि√यम् विस्तारे) इति शोधः (तु. पृ ८६१ e)।

वि॒...येमतुः ऋ ५, ६१, ९; वियेमिरे ऋ ४, ५४, ५; वि॒... यमुः ऋ ५, ६१, ३; वि॒...येम॒ ऋ ८, २७, २०; †वियंसत्[a] ऋ ८, ४२, २; मै १, २, १३; ४, १४,१२; काठ १७, १९; वि॒... यंसत् ऋ १,१८९,६; वियंसतः ऋ १०, ६६, ७; वियमन् शौ ७, १२२, १‡[b]; वियमः शौ ४, ३, ७[2c].

?वि॒...यामय[d] शौ ६, १३७,३.

वि॒-यत- -तम् ऋ ४, १९, ३; -तौ शौ १०, ८, १८[e]; १३,२, ३८[e];३,१४.

वि-यत्य मै ४,५,६¶

वि√यत्, > याति, वियेतिरे शौ १८, १,१७.

¶वियातयति तै ५ १,१, ३; २, ५,५; ३,३,२[f]; ३-५; ४,१; ३; ५; काठ ११, ८; २०, १२[2f]; ३७,१६; क ३१,१४[2f]; ४१,८; वियातयन्ताम् शौ ५,२९, ६-९; पै १३, ९,७; ८.

वि-यत्त- -त्तः तै ४,४, ५,१; २[2g]; काठ ३९,३.

वि-य॒त्-, °ती- वी(वि√इ) द्र.

वि√यस् > वि-यास- -साय मा ३९,११; का ३९, ९, १; तै १, ४,३५,१; काठ ४५,६.

वि√या, वियाति ऋ ९, ९१, ३; शौ ३, ३१, ५‡[h]; वियाति ऋ ८, ७३, १३; वि॒...याति ऋ १, १४०, ९; ६, ६६, ७; वियासि ऋ ६, १२,६; वि॒...यासि, वि॒ (यासि) ऋ १०,३२,२; वियाहि ऋ ३,३१,१९![i]; वि॒...यातम् ऋ ६,६२,७; १०,३९, १३; वियात ऋ १. ८६, १०; वियाथन, वि॒(याथन) ऋ १, ३९, ३; वि॒...अयातम् ऋ १,११६,२०; ¶व्यंयुः मै १, १०, १४; काठ ३६,८; वियायात् मै १,८,९¶. वि॒...ययुः ऋ ६, ६५, २; ८, ७ [(६,१३) २३]; वि॒(ययुः) ऋ ८, ७, [(६, १३) २३], वि॒... ययथुः ऋ १, ११७,१६.

वि√यु(अमिश्रणे), > यावि, वियुयात्, वियुयात् तै २,६,५,४¶.

वि॒...युयवत्, वि॒ (युयवत्) ऋ ६,४४, [(२,३३,२)१६]; वियू-योत् ऋ १०, ९५, १२; वि॒... युयोत, वि॒(युयोत)[j] ऋ १,३९,८. †वि॒...युव ऋ ९, १०८, ९; कौ १ ५७९; २,३६१; जै १,५९, १; ३, ३०, ४; †वियूया.[l] ऋ ७, १०४,१५; शौ ८,४,१५; पै १६, १०, ५; वियोपत् ऋ ४, १६, २०; वियोपत् ऋ २,१८,८; ४, २,९; वियोपतः शौ ९,५,२७[k]; वियोपम्[l] तै १, २, ५, २; काठ २.५; क १, १८; वियौष शौ ३, ३०, ५; पै ५, १९, ५; वियौः ऋ २,३२,२; †वियौष्म ऋ ८, ८६, [१-५]; १०, ८५, ४२[m]; शौ १४, १,२३; पै १८, ३,१; वियौप्म[l] मा ४, २३; का ४,७,४; मै १,२,४.

वि...यावयान् पै १५,२२, ४[n]; वि...यावय, वि(यावय) पै १५, २०,१‡[o].

वि-युत,ता- ताः ऋ ५, ३०, १०; -ते ऋ ३,५४,७[p].

वि-युति- -तौ[q] ऋ ४, ७, ७; १०, ६१,१२.

†वि-यूय ऋ १०, १३१, २; मा

a) पाभे पृ १८१२ f द्र.। b) पाभे. पृ १८१३ a द्र.।

c) तु. पपा. w.; वेतु. सा. वि-यम->यनि. इतीव ?। पाभे. पृ २८७१ c द्र.।

d) पृ २५३१ तत्रत्ये टि. च शोधः। °यमय इति पपा. (तु. अत्रा ४,९३)। सपा. पै १, ३८, ४ मा...य° इति पाभे.। e) पाभे. पृ २५९३ g द्र.।

f) सपा. मै ३, २, १० काठ २०, १३ दधाति इति पाभे.। g) सपा. काठ ४०,५ अधिविपत्तः इति पाभे.।

h) सपा. ऋ १०,१७,१ मा १२,११ सुमेति इति पाभे.।

i) अभि√या> अभियाहि इति शोधः।

j) नापू। k) सपा. पै ८,१९,१० व्ययमः इति पाभे.।

l) सपा. वियोपम् (तैआ ४,७,५ आपश्री १०,२३,५ प्रमृ. च) <> वियौष्म (माश ३, १,१,९ च) इति पाभे.।

m) सपा. आपमं १,८, ८ वियोष्टम् इति पाभे.।

n) सस्थ. !मृडयन्ति>मृडयत्- >-यन्तः> (संहितायां) °यन्तो इति शोधः। BKA. र. विच° इति शोधार्हम्। नापू. मन्त्रे चापि !मरतः>मरुतः इति, !धूमां >धूमायन्तो इति, !शाम्यया चक्षुपा>शाम्यया वि च° इति शोधाः। एवं च तत्रापि वि...यावयान् इत्युपपदस्य किर. द्र.। अत्र विषये पृ २५९३ इत्यपूर्वोऽनुपपदो निर्देशो नेष्टः। o) सपा. ऋ २, ३३,२ विमे.।

p) GW. अनुपपदो योग इति चिन्त्यम्।

q) तु. GRV.; वेतु. वें. सा. प्रथमे स्थले सम १ इति मत्वाऽपि < वि-युत- इति, द्वितीये म. मु. इति च, GW. उभयत्र वियुत- > -ताः इति।

१०, ३२; १९, ६; २३, ३८; का ११,१०,२; २१,१,५; २५, ७,६; तै १,८, २१, १; ५, २. ११,२; मै १,११,४; २, ३, ८; काठ १२, ९; १४, ३; ३७, १८; शौ २०,१२५,२.
वि-योतृ- -तारः ऋ ४,५५,२.
वि√युज्,>योजि, वियुनक्ति शौ ८, ९,३[a]; वियुनक्तु पै १६,१८,३[a].
वि···योजय खि ४,५,२.
वि-युज्[b]- -युग्भिः[c] शौ ७,४,१; पै २०,१,१०.
वि-योनि[d]- -निः मै १, ११, ९; काठ १४,१०[२]; पै २०,२६,४.
वि√रक्ष् ,विरक्षति शौ १०,६,१८[e]; ११,७,१७; १३,२,४१; पै १६, १५४, ७; १८, २४, ९; विरक्ष पै ११ ५,६.
वि√रज्(रन्धने),विरजः पै १, ८७,२.
वि√रद् , वि···रदन्तु ऋ ७, ६२, ३; †विरद>दा ऋ १, ६१, १२; मै ४,१२,३; काठ ८,१६; शौ २०,३५,१२.
वि√रप्श् , विरप्शते ऋ ४, ४५, १; १०,११३,२; विरप्शन्ते खि ५, १२,५[f]; शौ २०, १२८,५[f].
वि···ररप्श ऋ ४, २०,५.
१वि-रप्श->†विरप्शी[g]- -प्शी ऋ १, ८, ८; शौ २०, ६०, ४; ७१,४.
†२वि-रप्श[h]- -प्शम् ऋ ४, ५०, [३;७,१०१,४][i]; शौ२०,८८,३.
विरप्शिन्[j]- -०प्शिन् शौ ६,२, २; -०प्शिन् ऋ ६,२२,६;४०, २, मा १, २८[k]; का १, ९,६[k]; तै १, १, ९, २[k]; काठ १, ९[k], २५, ५[k]; क १, ९[k], ३९,२[k], कौ ३. ४,११; जै २, ४, ९; शौ २०, ३६, ६†; पै १९, १,६; -प्शिनः ऋ १, ६४, १०; ८७,१; १०,७५, ९; ११३, ६; मै १,१,१०[k]; -०प्शिनः ऋ १, १६६,८; -प्शिनम् ऋ ८, ७६, ५; १०,११५ ३; खि१,५, ९[l]; शौ ५,२९,१३; पै १३, ९,१६; -†प्शिने ऋ ६,३२,१: कौ १, ३२२, जै १,३३, १०; -†प्शी ऋ ३,३६,४;४,१७,२०;२०,२; मा २०, ४९; का २२,५,३.
वि√रम् ,>रमि, ¶व्यरमत तै २, ४,१२,१; मै २,४,३.
विरमय मै ४,१२, १[m].
वि-रव- वि√रु द्र.
वि√राज् (बधा.), †विराजति ऋ १, ३,१२; ५,८१,२[n]; ९,५,१;[३; ६१,१८]; ७१,७[o],७५,३[p]; १०, १००,१; १८९,३[q]; मा ३, ८[q]; १२,३; ११७§; २०,८६; ३३, ३०, ३८,२०§[r]; का ३,१, ८[q]; १३,१, ३; ७, १६§; २२, ८, ७; ३२,३,१; ३८, ६, २§[r]; तै १,५,३, १[q]; ४, १, १०, ४; मै १,२,८; ६, १[q]; २, ७, ८; ३,

a) सपा. वियुनक्ति<>वियुनक्तु इति पाभे. ।
b) नाप. स्त्री. ([वायोः] अश्वा-) । PW. नियुत्- इत्यस्याऽपभ्रेप इति ? ।　c) सपा. मा २७,३३ का २९,३,९ तै २,२,१२,८ मै ४, ६, २ माश ४,४,१, १५; १७ तैआ १,११,८ आश्रौ ५, १८,५ शांश्रौ ८, ३, १० आपश्रौ १३,१२, १२ नियुद्भिः इति पाभे. ।
d) विप [द्विलक्षणाश्रय- (वाजपेय-[तु तां १८,६,९])]। बस. ।
e) सपा. पै १६,४४,२ विराजति इति पाभे. ।
f) °प्शाते इति शंपा. सात ? यनि. शोधः (तु RW. प्रमृ. C[शांश्रौ.], पृ २३८८ *d* टि. च) ।
g) विप. (सूनृता- [वाच्-]) । गस. उप. कर्तरि कृत् (तु. [स्वरूपमात्रे] वें ?, PW. GW. प्रमृ; वैतु. स्क. मत्वर्थीयः ईः प्र. इति, सा. < विरप्शिनी- इति च ?) ।
h) भाप. (पुष्कल-ता-) इति PW. GW. प्रमृ, नाप (वृष्टि-) इति सा. । गस. उप. घञ् प्र. ।
i) वैतु. वें. विप. इति ?, सा. = विविधस्तुति- इति कृत्वा वा. किवि. इति ।
j) विप. (महत्- [निघ ३, ३], बलवत्- [इन्द्र-, मरुत्- प्रमृ.]) । मत्वर्थीयः इनिः प्र. ।
k) सपा. विरप्शिन् (माश १,२,५,१९ तैब्रा ३, ३,९, ११ च)<>विरप्शिनः इति पाभे. ।
l) वि° इति पाठः? यनि. शोधः ।
m) पाभे. पृ १८१५ *n* द्र. । n) तु. सस्थ. टि. अनु ।
o) धा. *शब्दे वृत्तिः । '(सोमः) पूर्वीः उषसः (*प्रातर्-वेलायाम् [अत्यन्तसंयोगे द्वि.]) रेभः (देवस्तोता) न (इव) विराजति (ध्वनं करोति)' इति वा । सस्थ. ? परायुतिः> *प्र-राज्- (भाप. = प्रदीपन-) > तदर्थे *प्रराज-तिः इति शोधः । ? युतिः> (√भृज् 'दीप्तौ'> कर्तरि) *भर्जतिः इति चापि शोधः । शेषं पृ १९२२ *a* द्र. ।
p) सपा. कौ २,५२ जै ३,५,११ विराजसि इति पाभे. ।
q) सपा. पै १९,४५,१३ विराजन् इति पाभे ।
r) पाभे. पृ २८८२ *j* द्र. ।

२,१; काठ २,९; ७,१३[a]; १६, ८; २०, ११¶; २९, १५[२]§; क २, ३; ६, ४[a]; ३१, १३¶; कौ २, २४१; ७२८[a]; ८०३; १०६०§; ११७५[b]; ३,५,२; ६[b]; जै २,३,२; ६,५[b]; ३, २१, ६; ५९,२०[b], ४,२,९; शौ १, १०, १§; ६,३१,३[b]; ३६,३§; ७,७७, ६; ८,५,१३§; ११, ७, १६§; २०, ४९,३§; §पै १,९,१; ९, २१,८; १६,२८,२; ३;४४,२[c]; १५४, ६; १९, ४,३; ४५,१५; विराजति[d] खिसा २७, ११[३]; वि···राजतः[e] कौ १, ३६९; जै १, ३८, १०; पै २०, २५, ३; †विराजसि ऋ ३, १०, ७[f]; ५, ८,५; ८१,५; ८, १३, [४; १५, ५]; १०, १४०, ४; मा १२, १०९; का १३,७,८; तै ४,२,७, २; मै २,७,१४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ १, १००; २, ५२‡[g]; २३१; ८४६‡[h]; ११६९; जै १,११,४, ३,५,११‡[g]; २०, १५; शौ २०,६१,२; विराजथः ऋ ५, ६३, ७; विराजथ ऋ १, १८८,४; विराजथ ऋ ५,५५,२; वि···राजथ ऋ ८, ७,१, विराजामः पै २०, ३६, ५, विराजन् पै १९, ४५, १३‡[a]; विराजः पै २,२१,२[i]; २०, ९, ४; विराजतु शौ २, ३६,३[i]; विराज खि २, ११,३; खिसा २७, ११; मै ४, १२,२; काठ ८,१७; शौ ३, ४, १; ६,९८,२; ११,१, २२; १४, १,६४; पै ३,१,१; ४; ४, १०, ६; १८,६,१२; १२, १२, १४; †विराजानि ऋ १०, १५९, ६; १७४, ५; शौ १,२९,६; पै १, ११,५

†वि···अराजिषुः ऋ ८, १४, १०; शौ २०,२८,४;३९,५

वि-राज्[j]– -राजः ऋ १०, ९०,५; मा १७, ३; ३१, ५†; का १८,१, ४; ३५, १, ५†; तै ४, ४,११,४; ५,३,५, ३¶; ६, २, ११,४¶, मै १,१०,८[३]¶; २,८, १४; १३,१०; ¶३,२,१०;३,२; ३[२];४;४,६;४,७,३¶; ¶काठ ८, ७;८;१७,१०§; २१,२, २९,७; ३६, २[१]; ¶क ७, ३; ४; २६, ९§; ३१,१७, ४५,८, कौ ३,४, ७†; जै २,३,१०†; शौ ३,१७, २‡[k]; ८, ९, १; २; १०; १३, १, ३३[l]; १५,६,२३; १९, ६, ९†; पै १,१०,३[m]; २२, १‡[k]; ५६,३; ३,११,३[n]; ९, ५, ७†; २१,८[o]; १४, ३, ५; १६, १४, १; २; १०;१३३,१२; १८,१८, ३;२०,२२,३१[o]; -राजम् ऋ ९, ९६,१८; १०,१६६, १; मा ९, ३३; १३, ४३; २८, ३१; का १०,६,३; १४,४,६; ३०,३,८; तै १,७,१०, १; ११,२; ८,१३, १; ¶३,३,५, २; ४, १०, ३; ४,२,१०,२; ¶५,३,५, ३; ६, ७,१[५];२[४]; ३[२]; ¶७,१,१,१;३, २;५,५; २,५,१; ३,२,३; ४,३, १;२; ७,३; १०,२;११,१; ¶मै १,६, २[२]§[p]; ६;११,§११, ४; १०[२]; §२,७, १७; १३ १०[q]; ३,१,१; ३,३[२]; ७[१]; ४,६[५]; ७, ४,४,२,३; ७,५[२]; ¶काठ ८,७; १४, ४[२]§; १६, १७§, १८, १९[२]; २१,२; ५[८]; २५,४; ९[२]; २८,३,३३,२[२],३[२];४; ३४,१०; ¶क ७,४; २९, ७[२]; ३१, १७; २०[८]; ३९,१; ४०, २[१]; ४४,३; कौ २,५२६†; जै ३, ४१, २†; शौ ८,९,७,९; ९,२,५; १०,७, १९; ११,७,७; १५,१४, ९; पै ९,२०,६; २१,८; १३,३, ६†; ५,२१; १६,१८,७; ९; ७६,४; १५३,७; १७,८, १०; २८, ४; १९, ५५, १; -राजा मा २८, ४२; ३८, २७[r], का ३०,४, ८; ३८,६,२[r]; तै ¶२, २, ५, ३; ५,१०,३; ६,१,२; ४,४,८, १;

a) पाभे पृ२८९३ *q* द्र.। b) पाभे.पृ ६३८ *m* द्र.।
c) पाभे. पृ २८९३ *e* द्र.। d) एकतरत्र वि° इति स्वरः? यनि. शोधः। e) पाभे. पृ २६५२ *h* द्र।
f) सु. गरथ. टि. अनि। g) पाभे. पृ २८९३ *p* द्र.।
h) सपा. ऋ ९,११०,९ वितिष्ठसे इति पाभे.।
i) सपा. °जः <> °जतु इति पाभे.।
j) विप., नाप.। सस. उप. कर्तरि कृत्.।
k) पाभे. पृ १२१२ *h* द्र.।
l) सपा. तैब्रा २,८,८,९ विराजाम् इति पाभे.।
m) विराजो योधिनः> सपा. शौ १९,२०,३ सुराजयो देहिनः इति पाभे.। तु. पृ १६७४ *f* टि.।
n) सपा. शौ ३,२६,३ वैराजाः इति पाभे.।
o) वि-राजन्-> -जन् इति शोधः (तु. सपा. शौ ३,१२,६ आपमं २, १५, ५ [वैतु. माश २, ११, ४ °जम् इति पाभे यत्रापुक्त एव शोधः द्र.])।
p) सपा. काठ ७, १४ सम्राजम् इति पाभे.।
q) पाभे. पृ २२८५ *i* द्र.।
r) सपा. काठ ५,२ पै १०,४८,१८ विराट् इति पाभे.।

५,४,६,४¶; ७, ४, ४‡[a]; ¶६, १,९,६; १०,२; २,४,५; ४,२-४, २; ६,४,५; ¶७,३, ५, ३; ७,४; ४,३,६; ४,३; ५, ८, ४; मै १, १०, ८; ¶२, ८, ४; ९,२; ४,९, १३[b]; ¶काठ १४, २; २१, ९; २५, ४; ६; २६, ४; २८, ३[४]; ¶क ३९, १; ३, ४१,२; ४४, ३[४]; शौ १५, १४, १०; –¶राजि तै ३. ३, ५. ५; ४, १०, २; ५, २, ३, ७; ७, ५[२];S; ४,६,४;६,१०,३; ७,१, ३,२; ५,१५,२; मै ३. २, ६[२]; ९; काठ २०, १; ४; ५[२]; १३[२]; २१,१०; २३, ८; २४, २; ५, २५,४; ३३,२;४; ६[२]; ३६, २; क ३१,३; ६; ७[२]; ३७, ३; ६; ३९, १; –राजे मा २४, १३; का २६, ३,३; मै ३, १३, १८; शौ १७,१,२२;२३; पै १८,३२, ६;७; –राज्ञोः तै ५,३,३, ३¶; –¶राज्ञौ तै ५, ३, ३,३; ५,४, १; ७, ३, ९, २; मै ३, २, ६; काठ २०, १३; –राट्,ड् ऋ १,१८८,५; १०, ९०,५; १३०, ५; १५९, ३; खि ४, १०[१], १; खिसा २७, ११; मा १३, २४; १४,१०; १३; १८; १५, ११; २०,५; ५५; २१,१९; २७, ७; ३१,५†; का १४, २, ९; १५, ३,४; ४-५,३; १६ ३, ४; २१, ७,४; २२, ६, १; २३, २, ८; २९,१,७;३५,१,५†; ¶तै १.३,

२,१S[c]; ७,६,७; २.४,७, २S; ५,१०,३[२]; ६,१, २[२]; ३,१, ६, ३S; ३,५,५[२];४,१०, २; S४, १,७, ३; २, ९, ४; ३, ५, १; ६-७, १; ४, २, १; ५, २, ३, ७[२]; ७, ५; ३,२, ३[२]; ४,६,४[२]; ५, ४, १; ६, ७, १[४]; २[४]; ३[२]; १०, ३[२]; ६, १, ९, ६[२]; १०, २[२]; २, ४, ५[१]; ११,४; ४, ४, २[२]; ६, ४, ५[२]; ७. १, १, १[२]; ३,५,३[२]; ७, ४[२]; ९, १; ४,३, ६[२]; ४, ३[२]; १०-११,२; ५,८, ४[२]; १५, २[२]; मै १, २, १०; ६, २; ६[२]¶; ११[२]¶; ९, २; १०, ८¶; २,४, ७; ५, १०[२]¶; ७, १६; ८,२; ३[१]; ४; १२,५; १३, १४; ¶३, १, १; २, ६; ९[२]; १०; ३,३; ७; ४,६[१];७,४; ७; ८, ४; S११, ३; ८; ११; ¶४,२,३[१];४; काठ २,११; ५ २[b]; ६,८¶; ¶८,७; ८; ९,१०; ११, ९; १६, १६; १७,२; ३[२]; ८; १८,१६; १९¶; ¶२०, १[२]; ४[२]; ५; ६; ११[१]; S; १३[१]; ¶२१, ४; ५[१]; १०; २२, १४[d]; २३, ८[२]¶; ¶२४, २[१]; ५[१]; २५, ९¶; २८, ३[१]¶; ¶३३, २; ३[१]; ४; ३५, १५¶; ¶३६, २[१]; ७; १५S; ३७, १¶; ३८, ४; ८; १०; ३९,४;१०[e]; ११[f]; ¶क ४,७; ७,३; ४; S२६, १; २[१]; ७; २९,४S; ७; ३१, ३[१]; ६[२]; ७; ८;१३[१]; S; १९; २०[१];

३७, ३[१];६[१]; ४०, २; ४४,३[१]; कौ ३, ४, ७†; जै २, ३,१०†; शौ ४, ११,७[a]; ७, ८९,१; ८, ५,१०[a]; ८, २३; ९,८;९; १०, १; ९, ५, २१; १५,२४[५]; ११, ६, १२; ७, १६; १०,३०; १२, ३,११; १३, ३,५; १४, २,१५; ७४; १५, ६, २२; १९,६,९†; पै १, ५३,२[a]; २, ४१,३†; ३, ३३, ७; ४,१०,५; ६; ६, ११, २; ९. ५, ७†; २१, ८; १०, २, ६; ९; १३, १२, ४; १४, १७; १६, १८, ८; ९; २२, २; २७, १०; ३१,४; ८८,१; ९९, ७; १३३, १; १५४, ६; १७, ३७, १; १८. ८, ६; १४, ४; १९,४८,१८[b]; ५५,१.

वैराज[g]– -जः ¶तै ७, २,५, १; ४, ७, ३; ¶मै १, १०,१३; ३, ७, ७; ¶काठ ३३, ३; ३६, ७[२]; पै ९, २१, ८; –जम् मा १०, १३; १३, ५७; १५, १३; का ११, ५.४; १४, ७,८; १६, ३, ११; तै १, ८, १३, २; ४, ३-४, २,२; ७,१,१,६¶; मै २, ३,७¶; ६, १०; ७, १९; २०; ८,९; ३.३,३¶; काठ १२,५¶; १५ ७¶; १६,१९; १७,८; ३३, ४¶; ३९,७, क २५,९; २६,७; शौ १५. २, १६; ४, ८; ९; –जस्य ¶मै २,३, ७[२]; ४,७,३; काठ १२,५[१]¶; शौ १५,२,१८; –जाः ¶मै ३. ३. ३; ७,४; ४,

[a]) सपा. विराज्ञा<>विराट् इति पाभे. । ऋ १०, ८२,२ विभे. ।

[b]) पाभे. पृ २८९४ r द्र. ।

[c]) सपा. मा ५,२४ स्वराट् इति, मै १,२,१० मयाट् इति च पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ १७४५ p द्र. ।

[e]) पाभे. पृ २२८५ i द्र. ।

[f]) सपा. तै ४,४,८,१ स्वराट् इति पाभे. ।

[g]) विप. (पुरुष-, पशु- प्रभृ.), नाप. (साम-विशेष-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।

२, ४; काठ २१, ४¶; क ३१, १९¶; शौ ३, २६, ३[a]; –जात् तै ४, ३, २, २; –जाभ्याम् मा २९, ६०; का ३१, ५,१; तै ७, ५, १४, १; मै ३, १५, १०; काठ ४५,१०; –जाय तै २, ३, ७, ३; मै २, ३, ७; काठ १२, ५, ५१, ४; शौ १५, २, १७; –जे तै ४, ४, १२, ३; मै ३, १६,४; काठ २२,१४,५०,११[b]; पै १५, १, ८; –जेन मा २१, २६; का २३, ३,४; मै ३, ११, १२; काठ ३६,१५; ३८,११.

वैराजी– -जी तै ५ ६, २१,१[b].

विराट्-पति– -०ते[c] मै २, १२, २; काठ १८,१४; क २९, ३.

वि-राजत्– -जन्[d] शौ ३, १२, ६; पै २०, २२, ३[e]; –जन्तम् शौ १९, ४२, ४[f].

वि-राज्– प्रभृ वि√राज् द्र.

वि√राध्, विराधि तै १, २, २, २[g]; विराधिष्ट मै १,२, ३; काठ २, ४; क १,१६, वि…अराल्सीः पै ६,११,७; विराधिषि काठ २,८; क १,१६; शौ १,१,४; ३, २९, ८; पै १,६,४; १९,२६,३,२०, ४१, ३.

वि-राधन– -नम् शौ ११,१२,२७.

विरापाट्[h]– -पाट् ऋ १,३५,६.

वि√रिच्, †विरेचि ऋ ४, १६, ५; शौ २०,७७,५.

वि√रिप् > वि-रिप्,प्टा– -प्टम् मै १, ३, ३८[i]; ४, १४, १७[i], शौ ६, ५२, ३[i]; ७, ५९, १[i]; पै २, ३९, ४; ४, १५, ६; ७; १९, ८, ३[i]; ४२, ३; २०,३४, १[i]; –प्टा पै १९,४२,३.

वि√रि,विरिणाः ऋ ४, १९, [(१७, ७) ३].

वि√रु > †वि-रव[k]– -वेण > णा ऋ १०,६८,८; शौ २०,१६, ८.

वि√रुच्, > रोचि, विरोचते तै ३, ३, ११, ४; शौ ४,२३,७; २८, १[i]; ७, २६, २; १३, १, ५५; विरोचते ऋ ३, २९, ६[m]; १०, ११८,३; विरोचते काठ ११,४¶; पै २, ५२, १; ४, ३३, ७; ८, ९, ३; १८, २०, ४; २०,३,८; १५, २; †वि…रोचते ऋ ७,८, ४; मा १२,३४; का १३, ३,५; तै २, ५, १२, ४; ४, २, ३,२; मै २, ७, १०; काठ १६, १०; क २५, १; विरोचसे ऋ २, ७, ४; तै १, ३, १४, ५†; ४,४६, २; जै ४, १२, १४†; वि… रोचसे ऋ ७, ३, [(४, १०, ५) ६]; †विरोचनाम् ऋ १०, ४३, ९; शौ २०, १७,९; ¶व्यरोचत तै २, १, २,४; ४,१; ८,१; ३, १०, १; ३,२, २; ७,३,१०,५; मै २,५,११; ¶काठ ११,४[i];५; १२, १३; १३,१३; २७,३; क ४२,२; विरोचेन तै २,१,२,८¶. †विरुरुचुः ऋ ४, ७, १; मा ३, १५; १५, २६; ३३, ६; का ३, ३, ५; १६, ५, ७, ३२, १,६; तै १, ५, ५,१; मै १.५,१; ५; काठ ६, ९; क ४, ८; विरुरुचुः ऋ १०, १२२, ५.

विरोचयत् ऋ ९,८६,२१[n].

विरोचय ऋ ९, ३६, ३; व्यरोचयन् मै १, ५, ५¶.

वि…अरुरुचत् ऋ ९,८५,[(६, ७,७) ९].

[a]) पाभे. पृ २८९८ *n* द्र.।

[b]) °जी–>-जी [प्र°] इति शोधः (तु. Sch [टि], सपा. तै ५,६,२१,१ बौश्री १५,२८:१८)।

[c]) पाभे. पृ २१३१ *b* द्र.।

[d]) =सपा. आपमं २, १५, ५। माश २, ११, १४ ?विराजम् इति पाभे. (तु पृ २८९४ *o*)।

[e]) एकतरत्र विराजः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ.)। सस्थ. ?जीवम् (BKA.), ?जीवाम (र.)> जीयानि इति शोधः। एतदनु पृ १३७७ निर्देशः, तदन्यं टि. च नेष्टम्।

[f]) सपा. तै १,६,१२,३ सम्राजम् इति पाभे.।

[g]) सपा. °वि<>°विष्ट इति पाभे.।

[h]) नाप. (प्रचण्ड-ज्योतिष्-)। (वि√*राप् [=√राज्] 'दीप्तौ' > कर्तरि) *वि-राप्– + (√सह् ''दीप्तौ' > [कर्तरि] *सहस्– >) *साह्– > कस. *विराप-साह्– > यनि. (वैतु. द्यो– [=दिव्–] इत्यस्य विप. सत् पूप. < वीर्– इति WAG [१,४३ *b*], < विर– ([> √वृ 'वरणे']) = गन्तृ– इति सा., = विराजते [क्रिप] इति वें., = विराज्– इति स्क.। १पा. अनवग्रहः। 'तिस्रो द्यावोऽपि द्वौ उपस्थौ (द्यावाभूम्यौ) अपि यमस्य (सूर्यस्य) भुवने (लोके एका [प्रधानभूता]) विरापाट् या (दीप्यते, साऽपि) सवितुर्देवस्य सर्वमपि वस्तुजातं तस्यैव' इति सा.।

[i]) सपा. मा २,२४; ८,१४;१६ प्रमृ. कामा {२७:११ शांश्री ४,११,६ विलिष्टम् इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ २२०८ *f* द्र.। [k]) गस. उप. भावे अप् प्र.।

[l]) सपा. पै ४,१७,१ विनिष्टेन इति पाभे.।

[m]) तु. सस्थ. टि. आ। [n]) पाभे. पृ २६७१ *b* द्र.।

वि-रुच्[a]- >†विरुक्-मत्- -मान् ऋ ६,४९,५; -मतः ऋ १,८५, ३; -मता ऋ १,१२७,३; १०, २२,४;१३८,४; कौ २,११६५.
†φवि-रुचान[b]- -नाः ऋ ७, ५६, १३; मै ४, १४, १८.
वि-रोक- -के ऋ ३,५,२; मा १०, १६‡[c]; का ११,५, ७‡[c]; तै १, ८,१२,३‡[c].
वि-रोकिन्[d]- -किणः ऋ ५, ५५, [(१०,९१,४) ३]; १०, ७८, ३.
१वि-रोचन[e]- -नः शौ ८, १३, २; पै १६, १३५, १.
२वि-रोचन->वैरोच(न>)नी[f]- -नीम् खि ४, २,१२.
†वि-रोचमान- -नः ऋ५,४४, २[g]; -नम् ऋ १, ९५, २; ९; पै ८, १४, २; ९.
†वि-रोचयत्- -यन् ऋ ९, ३९,३; कौ २,२५१; जै ३,२१,१६.
वि√रुज्, विरुजन्ति शौ ९,१३,१३; १८; पै १६, ७५,३; ८; वि... रुजत् ऋ ६, ३९, २; ९, ३४, १; †वि...रुजः ऋ ६, २२,६; शौ २०,३६,६; पै १४,३,१०[h], विरुज,>जा ऋ ३, ३०,१६; ४, ३, १४; १०, ८७, २५[i]; खि ५,२१, २[j]; पै १६, ८,९†[i]; १९, ४४, ११-१५; †वि...रुज ऋ १०, १५२,३; तै १,६,१२, ५; कौ २, १२१७; शौ १, २१, ३; पै २, ८८, २; ¶व्यरुजत् मै २, ५, ९; ३,८,१०, व्यरुजः पै ५,१३, ६ †वि...अरुजः ऋ १, ५६, ६; ६, ३०, ५; मै ४, १४,१४.
वि...रुरोजिथ ऋ ८,६४,५.
वि-रुजत्- -जन् ऋ ८, ६, [(७, २३) १३φ]; शौ १९,२८,३; पै १३,११,३.
वि-रुद्र[k]- -द्रस्य ऋ १,१८०,८.
वि√रुध् (बधा.) वि...रोधत्[l] ऋ १, ६७,५.
वी (<वि)-रुध्[m]- -रुत्,द् शौ १, ३४, १; २, ७, १[n]; ८, २; ३; ४; ५; ६, ३२, २; ७, ५८, १; २; पै २, ९, १; ५, ३, ४; ८, ७, ११; ११, २, १२; १३, ४,९[o]; १९, ११, ७; १५, ११; २०,१३,७; ८; -०रुत् पै १६, ७०, ९; -रुत्सु ऋ १, ६७, ५; खि १, १२, ३; पै १५,१७,४; -रुद्भिः खि १, ११, ६; शौ ५, २८, ५; ८, ७, १५; पै २, ५९, ३; १६, १३, ५; -रुद्भ्यः शौ १९, ३५,४; पै ११, ४,४; १६, ९५, १; १७, २१,७; ४१,९[p]; -रुधः ऋ १, १४१,४; २,३५, ८; १०, ४०, ९; ४५, ४; ७९, ३; ९१, ६; ९७, ३; मा †१२, ६; २१; ३३; ७७; १८. १४; का †१३, १,७; २-३,४; ६,३; १९, ५,२; तै १. ३. १४, २†; ¶२, ५, ३, २; ३; ३, १,८,२; ४, †२, १-२, ३; ६, १; ७,५, १; ५, ५, ४, २¶; मै ¶१, ६, ३[२]; ९[२], २ †७,८; १३; ११, ५; काठ ६, ५¶; †१६, ८; ९; १०; १३; १८,१०; क ४,४¶; २५, ४†; २८, १०; कौ २, ११७४†; शौ १, ३२, १; २, ९, ३; ४; ३, २७,५; ४, १५, ३[q]; ७, ९२, १; ८, ७,४; ११; १८; ८,१४; १०,१, १२; १०, २१; ११, ६, १७; ८, १; ९, २१; ११, २४; १२, ३, ३१; १५, ६, २; पै १, २३, १; २, १०,३; ५; ७६, १; ३, २४,५; ५, १०, ८; ८, ९,११; १०,१; ९, ३, २;४, ५; २३,१३; ११, ६, ३†; १५. १३, १; १५, ६;

a) विप. (देदीप्यमान- [रथ- प्रमृ.]), नाप. (आयुधादि-) । ऋ. पपा. नावग्रहः ।
b) वैतु. सा. वि(=चरथ) इति किद्र. द. ।
c) सपा. माश ५,४,१,१५ तैब्रा १,७,६,८ बौश्री १२, ९:२५ । ऋ ५,६२,८ मै २, ६,९;४,४,३ काठ १५, ७ व्युष्टौ इति पाभे. ।
d) विप. । गस. उप. विनुप् प्र. (तु. सा.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. <विरोक- इति) । e) व्यप. [प्राह्लादि-] ।
f) वि. (दुर्गा-) । g) पाभे. पृ २६७० c द्र. ।
h) वि...रुजः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. पै ५,१३,६) ।
i) पाभे. पृ १८७१ d द्र. । j) पाभे. पृ २०२० s द्र. ।
k) विप. [अर्थः? (प्रस्रवण- [अर्थः?])] । वि (ग. अर्थः!) +रुद्र- (माप. अर्थः! [वैतु. !GRV. प्रमृ. नाप. = मरुत्- इति]) > यस. यनि. ? । l) धा. आरोहणे वृत्तिः ।
m) नाप. स्त्री. (वृक्ष-, काष्ठ-) । धा. [=√रुह्] विरोहणे ="जन्मनि वृत्तिः (तु. या [६, ३] प्रमृ., SFY ८३?, WAG १,२१७a) ।
n) सपा. आपश्रौ ६,२०,२ वीरुध इति पाभे. ।
o) इयं वीरुत् >सपा. शौ ४,१७,७ भानुदयन्तः इति पाभे. । p) सपा. शौ १२,३,५९ ओषधीभ्यः इति पाभे. ।
q) पाभे. पृ १०७५ f द्र. ।

१६, १२, ४; १३, १; ७; ९; २२, ७; ३०, ४; ३६, २; ८४, १; १०९, १; १७, ३९, १; १९, ३१, १०; २०, ३२, ६; ३७, ४; ४३, ८; ५०, १०; –०रुधः ऋ १०, ९७, २१[a]; मा १२, ९४†[a]; का १३. ६, २०†[a]; पै १०, १४, ६; –रुधम् ऋ १०, १४५, १[b]; शौ ६, ५२, ३; ८, ७, २३; ४, २२, १; ११, २, ६; १६, १४, २; १९, ७, ६; –रुधा शौ ६, १३६, ३; पै १, ६७, ३; २, ६७, ४; ९, ३, ३; ६; ७; २०, २९, ४; –रुधाम् ऋ २, १, १४; ९, ११४, २; तै १, ५, १०, ३‡[c]; मै १, ६, ३¶; क ४८, ५‡[c]; शौ ३. १८, १‡[b]; २३, ६; ४, ३७, ६; ५. ४, १‡[b]; २४, ७; ६, १३८, १; ८. ७, २; १२; १४; २०; ११, ८, १५; १५, ६, ३; १९, ३३, १; पै १, ६८, २; ३, २८, ६; ४, १४, ७; २०, ५; ५, ३६, १; ७, १२, १०‡[b], ९. ३, ५; १६, ५; १२, ५, १; १३, ४, १०; १५, १३, ७; १६, १२, २; १३, २; ४; १०; १९, ८, १५, २०, ८, २; ३, ३९, १, –०रुधाम् शौ ४, १९, ८; पै ५, २५, ८.

वि√रुह्, >रोहि, विरोहति काठ ३४, २¶; पै ९, ३, ४[d]; वि॒…रोहति तै ३, ४, ३, ३¶; वि॒…रो॒हन्ति ऋ ६, ४४, ६; विरो॒हसि मा १३, २१; का १४, २, ६; तै ४, २, ९, २; मै २, ७, १५; काठ १६, १६; पै २०, ५५, १०[d]; वि॒रोहतु शौ १०. ६, ३३; पै ४, १५, २[e]; २४, ६; ८, १८, ५; १५, २, ६[f]; १६, ४५, ३; †वि॒-रोह ऋ ३, ८, ११; मा ५, ४३; का ५, १०, ५; तै १. १, २, १; ३, ५, १; ६, ३, ३, ३; मै १, १, २; २, १४; ४, १, २; काठ १. २; ३. २; २६, ३; ३१, १; क १, २; २, ९; ४१, १, ४७, १; शौ ६, ३०, २S; वि॒रोहतान् मा १२, १००; व्यरोहन् पै९, ८, ३; ४-६[g]. †वि॒…रुहेम ऋ ३, ८, ११; मा ५, ४३; का ५, १०, ५; तै १, १, २, २; ३, ५, १, ६. ३, ३, ३; मैं १, १, २; २, १४; ४, १, २; काठ १, २, ३, २; २६, ३, ३१, १, क १, २; २, ९; ४१. १; ४७ १. वि॒…रुरुहुः ऋ ६, २४, ३; वि॒…अरुहन् ऋ १०, ४०, ९. विरोहयमि पै ५. १२, ७, वि॒रो-हय ऋ ८, ९१, ५; पै ४, २६, ५†.

वि-रोह[h]– -हः काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; –हम्, -हाय, –हेण मै २, ८, ८.

वि-रो॒हत्– -हतः शौ ४, ४, ३; पै ४, ५, ४.

वि॒-रूप. पा[i]– -†०प ऋ ८, ७५. ६; तै २, ६, ११, २; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; –पः मि ५, १४, १[j]; शौ २०, १२८, १२[j]; –पम् ऋ ३, १, १३; काठ ३८, १२; ४०, १२[k]; शौ ६, ७१, १; पै २, २८, २; २०, १४, १; –पा ऋ ३, ३८, ९; १०, ९५, १६; तै ९, २, ८[l]; –पाः ऋ १, ७०, ४; ३, ५३, ७; ७, १०३, ६; १०, १६९, २; तै ३, १, ४, २; ५, ६, १, १; ७, ४, १७, १†; मै २, १३, १; २२[k]; काठ ३०, ८[2]; ४३, ६†; शौ २, ३४, ४; ३. ४, ७, १८, ४, ३३; पै ३. १, ७; ३२, ६; –पान्[m] मा ३०, २२; का ३४, ४, ४; –पाय तै ७, ३, १८, १; काठ ४३, ८; –पासः ऋ १०, ६२, ५; ६; –पै ऋ १ ६२, ८; ७३, ७, ९५, १; ११३, ३; ३. ४, ६; ५, १, ४; ६, ४९, ३; मा १२. २‡[n]; १३, ७०‡[n], ३३, ५†; का१३. १. २‡[n];

१८, ६, ६‡[a]; ३२, १, ५†; तै ४,१,१०,४‡[a]; ६,५ २; ७,१२, ३; मै २, ७, ८‡[a]; ३. २, १†; ‡काठ[a] १६, ८; १८, ४; कौ २, ११०९†; शौ १०, ७, ६; ४२; पै ८, १४,१†; १७, ७,६; २०, १८, ३†; -पेभ्यः मा १६,२५; का १७, ३, ४; तै ४, ५, ४,१; मै २, ९,४; काठ १७, १३; क २७, ३; -पौ शौ ५, २१, ४; पै ७,२,४.

वैरूप[b]- -पः पै ९,६, १; -पम् मा १०,१२; १३,५६; १५,१२; का ११,५,३; १४, ७, ६; १६, ३,८; तै १,८,१३,१; ४, ३-४, २,२; ७,१,१,५¶; मै २,३,७¶; ६, १०; ७, १९; २०; ८, ९; काठ १२, ५¶; १५, ७; १६, १९; १७,८; ३३,४¶; ३९,७; क २५, ९; २६,७; शौ १५,२,१६; ४,८;९; -पस्य मै २, ३, ७[२]¶; काठ १२,५[२]¶; शौ १५,२,१८; -पान् तै ४,३, २, ३; -पाय तै २,३,७,२; मै २,३,५; काठ १२, ५; ५१, ३; शौ १५. २, १७; -पे[c] तै ४, ४, १२, ३; मै ३, १६, ४; पै १५, १, ६; -पेण मा २१, २५; का २३ ३, ३; मै ३,११,१२; काठ २२, १४[c]; ३६, १५; ३८, ११; -पेभ्यः मा २९, ६०; का ३१, ५, १; तै ७,५,१४,१; मै ३,१५,१०; काठ ४५, १०; -†पैः ऋ १०, १४,५; तै २,६, १२, ६; मै ४, १४,१६; शौ १८,१,५९.

विरूप-वत् ऋ १,४५,३.

विरूपा(प-अ)क्ष[d]- -०क्ष खि ७, २,१; -क्षेण पै २०,५१,१०.

वि-रोक-, वि-रोकिन्-, वि-रोचन-, वि-रोचमान-, वि-रोचयत्- वि√रुच् द्र.

वि-रोह-, वि-रोहत्- वि√रुह् द्र.

?विर्गिंदे पै १९,५२,१०.

वि√लप्, >लालप्, ?विलपन्तु[e] शौ १,७,३; पै ४,४,३.

वि-लपत्- -पन् शौ ६, २०, १; पै १९,१२,१०.

वि-लालपत्- -पतः मै २,४,२¶[f].

?विलहा त्वं नि च पै २,६५ २.

वि√लापि, वि-लायक-, वि√लायि वि√ली द्र.

?विलिगी[g] शौ ५,१३,७.

वि√लिप्, लिम्प्, > लेपि, ¶विलिप्यते मै ३,९,७[२]; १०,१.

वि-लिम्प- -म्पाः पै ३,११,५[h].

वि-लेपि(त>)ता[i]- -ता खिसा २६,१५

विलिप्ती[j]- -प्ती शौ १२,४,४६;४७; पै १७, २०, ६; ७; -?प्त्यम्[k] शौ १२, ४, ४१; पै १७, २०, १; -?प्त्याः[l] शौ १२, ४, ४४; पै १७,२०,४.

वि√लिश्, ¶वि···लिशते तै २, ६,५,६; ६, २,५,१.

वि-लिष्ट- -ष्टम् मा २.२४[m]; ८, १४[m]; १९[m]; २३,४१; का २,६, १[m]; ९,३,२[m]; २५,८,३; तै १, ४,४४,२[m]; ७,३,१¶; ४,१,४, १[n]; ५,२,१२,१; ६,६, २,१¶; काठ ४, १२[m]; ५०, ६; क ३, १०[m].

विलिष्ट-भेषज[o]- -जम् पै २०, २५,८.

विलिस्ते(ङ्ग>)ङ्गा[p]- -ङ्गाम् काठ १३,५¶[q].

---

[a]) सपा. ऋ १,९६,५ विभे.।

[b]) व्यप. ([विरूपापत्य-] अङ्गिरस्- [ऋ १०, १४, ५ प्रमृ.]), नाप. ([विरूप-दृष्ट-] साम-विशेष- [मा १०,१२ प्रमृ.])। तस्यापत्यीयः तेनदृष्टीयश्च अण् प्र. (तक. पा ४, १,९२; ३,७)।

[c]) सपा. वैरूपे (आश्रौ ४,१२,२ च)<>वैरूपेण इति पाभे.। [d]) द्विप, व्यप. (शिव-)। बस. इति।

[e]) वि√ली> विलयन्तु इति शोधः (तु. टि. ?विलापय; वैतु. सा. W. च दनि.)।

[f]) पाभे. पृ २६९७ a द्र.।

[g]) नाप.। स्त्री. (सर्प-भेद-) इति PW. प्रमृ.। ददेव ?आलिगी इति ध्रुवा प्रयोजितः पाठ-भेद इति कृत्वा *व्यालिङ्ग->-कः इति शोधः? (तु. टि. ?व्यचन्तु इति पै [८,२,६] पाभे.)।

[h]) सपा. शौ ३.२६,५ निलिम्पाः इति पाभे.।

[i]) °लेपि° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[j]) नाप. (*वन्ध्यैकमात्रजननी- [वशा-भेद-])। (√वृध् [=√वन्ध्] *अजनने' >) *वृष्या- (वन्ध्या-) > वृष्यैकमृति- (भाप. [वन्ध्यामात्रजनन-] + (√कृ 'करणे' > कर्तरि) *क्रा-> उस. *वृष्यैकमृति-क्रा-> *विल्पीलिका- > *विलिप्तिका-> यनि.। वि-लि° इति पपा.?।

[k]) °प्त्यम् इति शोधः (तु. W.)।

[l]) °प्ती या इति द्विपदः शोधः (तु. W.)।

[m]) पाभे. पृ २८९६ i द्र.। [n]) पाभे. पृ २८३९ f द्र.। [o]) पस.। [p]) व्यप. (दानवी-)।

[q]) °ष्टिङ्गाम् इत्यपि मुको.।

वि√लिह्>वि-लीढ->विलीढी[a]- -ढ्यम् शौ ६,१८,४.

वि√ली>लापि, विलीयते खि ५, १७,३; ४[b]; काठ ३५ ५[c]; शौ २०, १३४, ३; ४[d].
?विलापय[e] शौ ६, ७,२; ६[f], पै ४,४,२.

वि-लायक- -क· मा २०, ३४; का २२,३,३.

वि-लोम- -मम् मै ४,८,६¶.

¶वि-लोमन्[g]- -म[h] तै ६,२,५,१; ७, ४,५,४; ५,४,२.

वि√लोह् (रक्त-स्रावे)[i]>१वि-लो-हित[j]- -त·?[k] शौ १२,४, ४; पै १७, १६, ४; -तम् शौ ९,१३, १[l]; पै १,९०,४; १६,७४,२[m].

२वि-लोहित[n]- -तन मा २६,५२; का १७,८,६; तै ४,५, १०, ५; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७, ६; -तः मा १६, ७; का १७,१,७; तै ४, ५,१,३; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४,२,९[o]; -तम् पै १४, २,३;१०; -ताः मा १६, ५८; का १७,८,१२; तै ४,५, ११,१; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७,६.

विवः वि√वृ (दीप्तौ) द्र.

वि-वक्वस्- वि√वच् द्र.

वि√वक्ष्(वृद्धौ)>†वि-वक्षण[p]- -?णः जै १, ४५, ९[q]; -णम् ऋ ८, ४९,४[r]; खि ३, १, ४; -णस्य ऋ ८, १, [२५; ३५, २३]; कौ २, ७४२; -णा ऋ ८, ४५, ११; -णे ऋ ८, २१, ५; कौ १,४०७.

विवक्षत्- √वच् (वधा.) द्र.

†?विवक्षसे[s] ऋ १०,२१,[(३,९,८; ८,४३, ३१; १०२,११) १], २; [(२,८, ५)३ (१२७,१)], ४-८; २४,१; [(३,२१,२)२];३; ?[(५, ५३, १०) १]; २-४; [(६२,७)]; ६; [(१, २३,९; २३, १०) ७]; ८-११; कौ १, ४२०; ४२२; जै १,४१,२;४.

विवक्षु- √वच् (वधा.) द्र.

?विवरिघ पै १९,३२,१०.

वि√वच्>वाचि,†विवोचति ऋ १, १०५,४; १०, ११,२; शौ १८, १,१९; विवोचत् ऋ १०, ८८, १७; विवोचन् ऋ ४, १, १४; †विवोचः ऋ ६,१८,३; २२,४; १०,२८,५; शौ २०,३६,४; वि···वोचः ऋ ४, ५, १२; वि···वोचे[t] ऋ १, १५०, १-२; वि···अवोचन्त ऋ ६, ३१, १; वि···वोचः ऋ १,१३२,३. वि···वाचय पै २०,१९,९!.

वि-वक्वस्- -क्वान् ऋ ७,६७,३.

वि-वाचन[u]- -नः पै १३, ३, १०;

---

[a]) व्यप. (राक्षसी-)। स्त्री ङीप् प्र. (तु. विलिप्ती-)। यत्तु मा. वि-लीढ-> विलीढ्य-> यनि. आह तन् चिन्त्यम्। [b]) पामे. पृ २०२३ e द्र.।

[c]) स्वयं विलीयते>सा. मै २, ६,६ स्वयंविलीनम् इति पामे.। [d]) दंपा. सात. लीयते इति पामे.।

[e]) तु पृ १५०२ c ?विलिम्पन्तु इति, पक्षे सा. च; वैतु. w. <वि√लप् इति ?। [f]) पामे. पृ ६५७ i द्र.।

[g]) वित. (असंगत-)। वि + (√गुध् "संबन्धे" > भावे) °गोधमन्->लोमन्-> बस. यनि.।

[h]) वा. किवि. सा. न. द्वि१।

[i]) नापा. <लोह- (=°लोहित-, रुधिर-)।

[j]) न.प. (रक्तार्शो-रोग-)। भावे क्तः प्र.।

[k]) पाठः? °तम् (न द्वि१) इति शोधः।

[l]) पामे. पृ १५०९ c द्र.। [m]) सपा. शौ ९,१३,२ विसल्पकम् इति पामे.। [n]) वित (रुद्र-)। प्राग्.।

[o]) सपा. मा १६,६ का १७,१,६ सुमङ्गलः इति पामे.।

[p]) वि. [विमादन- (सोम- [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. पपा. माधवादिः, सा. वे <√वक्ष् इति वा <√वह् इति वा, म. <वि √विच् इति ?])]।

[q]) °णे इति शोधः [तु. सपा. ऋ. कौ.]। [r]) विप.।

[s]) (वि√वस् "दीप्तौ" > लुङि मपु१) वि +(°अक्षमे>) °अक्षमे>विवोऽक्षमे इति द्वि-पदः शोध. (वैतु. पपा. अनु यनि. एकं पदमिति कृत्वा वि√वक्ष् 'महत्त्वे' [तु. निघ ३,३] इत्यन्तरिस्तद्भू इति [नान्येः] सा, वि√वह् इत्यनन्तरतरिति च वें, दुरर्थक-दर्शी च PW. GO [२,२२९])।

[t]) 'अग्निनस्य (देवविशुतस्य) अश्वयोः आरुदः (ऋ) पतिन· प्रहोति (प्रवोचे [तु २२२४ h इत्यत्र शोध ?]) चित (अपि) कदाचन (कदापि न) प्रतिगाः (प्रतस्था) तव रिषन् (एव) शरणं (आसीनः सदने) अंगः (स्तोता) त्वा विवोचि ('इन्द्रः स्तौमि)' इति वा. इति कृत्वा सुसमर्थं द्र. (वैतु. वें. पेः संन्यासकर्तृः, सा. सिद्धार्थको विधिरिति कृत्वा वि [वोचि] इत्यनेन वाक्यान्तः, GRV. विरिति प. सुपः कर. इति च])।

[u]) भाप. (°अभिदित-, पराभय-), वित. (°अभि-देविद-, पराभवद-)।

-नम् पै २०,२२,६.

विवाचनी- -नी ऋ १०, १५९, २[a].

¶व्यु(वि-उ)च्य- -च्यम् तै ७, ३, १,२;३[1].

वि√वद्, विवदामहै पै २०, ५७, ७[b]; विवदत् शौ ३, ३, ६[c]; ¶विवदेत मै २,२,११; ५,४.

वि-वावदत्[d]- -दत् शौ ९,४,११; पै १६, २५, १.

वि√वध् (हिंसायाम्), वि...वधिषः ऋ ६, १७, १; वि...वधीत् ऋ ५, ४४, १२; ?वि...अवधीः[e] ऋ १, १०३, ८.

विवध[f]- -धः मा १५, ५; का १६, १, ७; तै ४, ३, १२, २.

वि√वप्>व्युप्त->°केश[g]- -श्राय मा १६,२९; का १७,४,३;४, तै ५, ५, ९; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३.

?विवपति[h] पै १६, १२०, २.

वि-वर- वि√वृ (आच्छादने) द्र.

वि-वरु(ण>)णा[i]- -णाः शौ ८, ७, १०; पै १६,१२,१०.

वि-वर्त-, वि-वर्तन-, वि-वर्तमान-, वि-वर्तयन्ती-, वि-वर्तयित्वा, वि-वर्त्स्यत्- वि√वृत् द्र.

वि-वर्धन- वि√वृध् द्र.

वि-वल्ग[j]- -ल्गम्[k] मा १४,९; का १५, ३, २; तै ४, ३, ५, १.

विवव्रि[l]- -व्री ऋ १०, ९९, ५.

वि√वश् (दीप्तौ), व्यवाट्[m] मै २, १३, १०[n]; ३, ४,९¶.

वि√*वष् (गतौ), व्य(वि-°अ) वाट् मै ४,५,८[p].

वि√वस् (*कामे), विवसः ऋ ७,८, ३[q].

वि√वस् (आच्छादने)>वि-वसान- -नौ तै १, ५, १०, १; काठ ७, ३; क ५,२.

वि√वस् (दीप्तौ), > वासि,विवसन्तु शौ ४,१,५[r]; पै ५, २,६. व्युवास ऋ १, ११३, १३; मै २, १३, १०[s]; काठ ३९, १०[s]; शौ ३, १०, १[s]; पै १, १०४,१[s]; व्यूषुः ऋ १, ११३, १०; ३, ५५, १; विवत्स्युति मै ३, ४, ९¶; वि...मावत्[t,u]

---

a) द्र. सा.; वैतु. GW. नाप. इति? । धा. 'वर्चसि' वृत्तिः (तु. सपा. पै [२, ४१, २] विपादनी- इत्यत्र पाभे टि.) ।

b) सपा. पै १९, २१, ६ विविदामहै इति, नी ३, ४ विभजामहै इति च पाभे. ।

c) पाभे पृ २१५७ *a* द्र. ।   d) विप. (वृषभ-) ।

e) तु. स्क. वें. PW. प्रभृ.; वैतु सा. वि (√दृ) इति किद.? । प्रकृते यद्वावधीः>यद्वा आ-अवधीः इति च्छेदः (तु. ऋ ८,७२,४ प्रभृ; वैतु. पपा. प्रभृ. अनुपद्यं किर. इति?) ।   f) = वीवध-। नाप. पुं. (अर्थे ? [छन्दो-भेद-]) । व्यु ? ।

g) विप. (मुण्डितकेश- [रुद्र-]) । बस. ।

h) यथां वपति इति द्वि-पदः शोधः (तु मूको.) ।

i) विप. (वरुणपाशोन्मोचयित्री- [ओषधि-]) । बस. अन्तोदात्तः उसं. (पावा ६,२,१९९) ।

j) नाप. (छन्दो-भेद-) । व्यु. ? ।

k) पाभे. पृ २६०४ *d* द्र. ।

l) विप. [निविन्न- (मिथुन- = बाताग्निपुद्गल- [तु वें. सा. GRV.])] । बस. उप. यथा-पर्याय इति कृत्वा <√वृ '*हिंसायाम्' (वैतु. PW. प्रभृ. उप. स्व-रूपान्तरपर्याय इति?) । 'दमन्द मिथुना (मिरौ [मरु इन्द आगतः सन्]) अर्थं (स्तोतृ-धनादि) मुषायन् (*अपहर्तृन् शत्रून्) अभीत्य (प्रसह्य) अरोदयन् (रोदनं कारितवान् [यद्वा = *अरोधयन् = अभ्यभवन्])' इति वा. । एवं पृ २५०७ मुषायत्- इति कृतपूर्वो निर्देशः सुशोधः द्र. ।

m) = *अवष्ट> अवाट् इति कृत्वा लङि प्रपु१ ।

n) व्यराट् इत्यपि मूको. ।

o) अद्रा. (=√वश् [भ्वा.]) । लङि प्रपु१ *अवष्ट् > *अवट्> यनि. ।

p) सपा. काठ २७,३ क ४२, ३ व्यवात् इति पाभे. ।

q) लेटि मपु१ । √वस् (= *√वश्) 'कामनायाम्' । 'कदा (*कदा, *कथं वा) हे अग्ने, नः (अस्मत्कृता) सुशुक्ति (स्तुति) विवसः (कामयेथाः)' इति वा. (वैतु. वें. GW. ORN. 'निवासे' इति, सा. 'आच्छादने' इति) ।

r) द्र. W.; वैतु. सा. Ori <√वस् 'निवासे' ? ।

s) = सपा. मंत्रा २,२, १ कौसू १९, २८; १३८, ४ गोगृ ३,९,९ । शांगृ ३,१२,३ व्युष्टत् इति, तै ४, ३, ११,१;५ मै २,१३, १० काठ ३९, १० शौ ३, १०, ४ ८,९, ११ मंत्रा २,५, ५, ३ आपश्री १७,२,१२ आपमं २, २०, ३० पागृ ३, ३, ५ हिगृ २, १४,५ व्यौच्छत् इति च पाभे. ।   t) लुङि प्रपु१ रूपम् । गडादेश इत्यादः टसं. (पा ८,२,७३) ।

u) सपा. वि...आवस्<>वि...मावः इति पाभे. ।

जै १, २२, ९; वि…आवः[a] ऋ ७, ७५, १; खि ३, २२, १[b]; मा १३, ३[b]; का १४, १, ३[b]; तै ४, २, ८, २[b]; मै २,७,१५[b]; काठ[b] १६,१५;३८.१४; क २५, ६[b]; कौ१,३२१[b]; शौ[b] ४,१,१; ५, ६,१; पै[b] ५, २, २; ६,११, १; १६, १५०, १.

¶विवासयति मै ३, ३,४; काठ ६, १; २१,६; क ३,१२; ३१, २१; वि…वासयति मै ४, ४, ८; वि…वासयत् ऋ ६,३९,४; विवासयनम् तै ६, ४, ८, ३¶;

वि-वास[c]- -साः मै २,१३,१०[d].

व्यु(वि-उ)ष्[e]- व्युषः शौ १३, ३, २१; †व्युषि ऋ ५, २, [८; (१०, १२२, ७)]; ४५, ८; ६, ६२,१; ७, ८१,२; ८,४६,२१; कौ २, १०२[f]; जै ३,१०,४.

व्युं(वि-उष्>)ष्टा[g]- -ष्टाः काठ ३४,१९;क ४८,१[?]; -¶ष्टायाम् मै १, ८,७; ४, ५, ३; काठ ८, ३; क ६, ८.

व्युं(वि-उ)ष्टि[h]- -ष्टयः मै ३, ४, ९[i]¶; -¶ष्टिः मै ३,४,९; काठ २५,१०; -¶ष्टिम् तै १, ५, ७, ५,५,७,१९,१S; ६,१,४,४; मै १ १०,९; ३,२,१; काठ ३६,३, ५३, १S; -ष्टिषु ऋ १,४४,३; ४; ८; १७१, ५; २, ३४, १२; ३,२०,१; ४,४५,[(१४,४)२]; ८, २०,१५; ९,९८, ११; १०, ३५,१;५;७६,१; ७७,५; १२२, [(५,३, ८) ७]; -ष्टीः तै ४,३, ११, ४; ५, ३, ४,७¶; मै २, १३,१०; ३,४,९[i]¶; काठ २६, ११; ३९,१०; शौ ८, ९,१०[i]; १५; पै १६, १८, १०[d]; १९, ५; २०,४८,३‡[i]; -†ष्टौ ऋ १, ४८, ६; ११८, ११; १२४, [१२; ६,६४,६]; ३,१५,२; ४, १,५; १४,[४ (४५, २)]; २३, ५; ३९, ३; ५, ३०,[१३; ६, २४, ९]; ६२, ८[j], ७, ६९,५; ७१, ३; १०, ६, ३; ४१, १; ९९, १; मा २१, ४; का २३, १, ४, तै २, ५, १२, ३; मै २, ६, ९[j]; ४, ४, ३[j]; १०, ४; १४,१०;१७; काठ ७,१६;१५, ७[j]; १७,१८; ३४, १९; -ष्ट्यै मा २२,३४; का २४,२१,१; तै ६, ४, ८, ३¶; ७, २, २०, १; ५, १३, १; मै ३,१२, १५; काठ ४२,१०; ४५,९[?].

व्यू(वि-ऊ)षिवस्- >व्यूषुषी- -षी[k] तै ४,३,११,५; मै २,१३, १०; काठ ३९,१०.

१*विवस्[l]- >१विवस्व(स्-व)त्[m]- -०स्वः तै १,४,२२,१[n];६,५,६, ५¶[n]; काठ ४,१०[n];८,१४[o];९, ३[o]; २८, ६[n]; क ३,८[n]; ८,२[o]; ६[o];४४,६[n]; -†स्वत् ऋ १,४४, १; कौ १, १०S; ४०; २, ११३०; जै १, १,१०S; ४, ६; ४, ११, ८; -†स्वतः ऋ ८,६, ३९; १०, १७, १; शौ १८,१, ५३; -†स्वति ऋ ८,५२,[(५१, १) १]; खि ३, ४, १; -स्वते ऋ १०, १७, २; मा २२, १०; का २४, १७, १; तै ४,४,६,२; मै २, ८, १३; ३. १२, ११; काठ २२, ५; ३५,१०; क ४८, ८; शौ १८, २, ३३†; -०स्वन् मा ८,५[n]; का ८,१,१[n]; मै १, ७,१[o]; ५[o]; ४,६,९[n]; -स्वन्तम् ऋ १०, १४, ५; तै २,६,१२, ६†; ६, ५,६, ५¶; मै ४, १४, १६†; शौ १८, ८, २; १८, १, ५९†; पै १५, १२, ३; -स्वान् तै १, ५, ३, ३[o]; ¶६, ५ ६, २; ५; मै १, ६, १२¶; काठ १२,६¶; शौ १८,२,३२[?].

वैवस्वत[p]- -तः ऋ१०,११३, ८; मै १,६,१२¶; शौ ६,११६,

[a]) सुपा द्र. ११। [b]) पामे. पृ २९०१ *h* द्र.।

[c]) नाप. भावे घञन्ते पादि-स्वरः।

[d]) सपा. विवासाः<>व्युंष्टाः इति पामे.।

[e]) नाप. स्त्री. (पृ. उषस्-)। नाप. किबन्तं उप. प्रकृति स्वरम्।

[f]) ऋ. व्युषि इति।

[g]) वि., नाप. (उषस्-)।

[h]) नाप., नाप. (उष:काल-, प्रभात-, समृद्धिनि-[पृ. वै. प्रमृ.])।

[i]) सपा. क ३,१७,१ आयुर्नाः इति पामे.।

[j]) पामे. पृ २८९७ *c* द्र.।

[k]) सपा. पाग्र ३,३,५ व्यूषिषो इति पामे.।

[l]) भाप. (दीप्ति-)। (√वस् [=√उस्] 'दीप्तौ'> भावे) *वुस्मन्-> यनि.।

[m]) वि. (दीप्तिमत्-[सूर्य- प्रमृ.]), नाप. (अग्नि-, सूर्य- प्रमृ.), व्यप.। पवा. नावप्रकृतिः।

[n]) सपा. विवस्वः<>विवस्वन् इति पामे.।

[o]) सपा. विवस्वः <> विवस्वन् <> विवस्वान् इति पामे.।

[p]) व्यप. (मनु-, यम- प्रमृ.)। तस्यापत्यम्. अण् प्र.।

२; ८, १३, १०; पै ५, ६, ५; ७; १६, ४९, ८; १३५, २; -तम् ऋ १०, १४, १; ५८, १; मै ४, १४, १६†; शौ १८, १, ४९†: ३, १३; पै १, ८४, ३†; -तस्य खिसा २९, ४८; -तात् ऋ १०, ६०, १०; -ते ऋ १०, १६४, २; शौ ६, ११६, १; पै ५, ४०, ६; १६, ४९, ७; १९, ३८, ५†; -तेन शौ ८, २, ११; पै ५, ४०, ५; १६, ४, १.

*विवस्वद् वा(त>)ता[a]- -०ते तै ४, ४, १२, ४; मै ३, १६, ४; काठ २२, १४; पै १५, २, १.

२*विवस्[b]-> २विवस्-वत्[c]-

-†वतः ऋ १, ५३, १, ५८, १; ३, ३४, ७; ५१, ३; ४, ७, ४; ५, ११, ३; ६, ८, ४; ८, ३९, ३; ६७, २०; ७२, ८; ९, १०, ५; १४, ५; २६, ४[d]; ६६, ८; ९९, २; १०, १२, ७; २१, ५; ३९, १२; ६३, १; ७५, १; खि १, ३, २; ४, ७; मै ४, १२, ३; कौ २, ४७३; ९८१; जै ३, ३५, ८; ४, २४, २; शौ १८, १, ३५; २०, ११, ७; २१, १; -†वता ऋ १, ९६, २; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४; कौ २, ६३५‡[d]; -वति ऋ १, ४६, १३; १३९, १[e]; २, १३, ६; -वते ऋ १, ३१, ३; १०, ६५, ६; कौ १, ४६१‡[e]; जै १, ४८, ७‡[e]; -वान् ऋ ७, ९, ३; शौ १८, ३, ६१; ६२; १९, ९, ७.

विवस्वती[f]- -त्याः ऋ ३, ३०, १३.

विवस्-वन्[g]- -†व[h] ऋ १, १८७, ७; काठ ४०, ८; पै ६, १६, ७; -वभिः ऋ ८, १०२, २२; कौ १, १९; जै १, २, ९.

विवसान- वि√वस् (आच्छादने) द्र.

?विवस्ते[i] काठ ३५, ३[j]; क ४८, ४.

वि√वह्, >वाहि, †वि···वहतः ऋ १०, २३, ३; शौ २०, ७३, ४.

वि···ऊहुः ऋ ४, २७, ३.

‡व्युं(वि-उ)ह्यते[k] शौ १४, १, १३; पै १८, २, २[l]; व्युह्येते मै ४, ८, ४¶.

विवाहयति तै ७, २, ८, ७¶; व्य (वि-अ)वाहयन् तै ७, २, ८, ६¶.

वि-वाह[m]- -हः पै ९, ४, ६; -हम् तै ७, २, ८, ७¶; -हान् शौ १२, ९, ६१; पै १६, १४५, ६; -हे मै ३, ७, ३¶; काठ २५, ३¶[2n]; क ३८, ६[2]¶[n]; शौ १२, १, २४; १४, २, ६५; ६६; पै १७, ३, ५; १८, १२, १०; १३, ४; ५.

व्यु(वि-उ)ह्य काठ १२, १¶.

वि√वा, †विवाति ऋ १, २८, ६; मै २, ७, १६; वि···वाति ऋ १०, ३१, ९[o]; वि···वातु शौ ४, १३, २‡[p]; विवाहि काठ २७, ३¶; क ४२, ३¶; †वि···वाहि ऋ १०, १३७, ३; शौ ४, १३, ३; पै ५, १८, ४; व्य (वि-अ)वात् तै ३, ४, ३, १¶; व्य(वि-अ)वात् तै ३, ४, ३, २¶; ¶काठ १३, १२[2]; २७, ३[q]; क ४२, ३¶[q].

†वि-वाच्[r]- -वाचः ऋ ३, ३४, १०;

[a]) विप. (सूर्य-वृता- [ऊर्ध्व-दिश्-])। तृस पूप. स्वरः। उप. <√वन् 'प्रीतौ' + कर्मणि क्तः (तु. BW.; वैतु. सा. बस. उप. = वायु- इति)।

[b]) विप. = दीप्तिमत्-। *वृष्मस्->यनि.। शेषं १विवस्- द्र.।

[c]) = १विवस्वत्- (तु. या [७, २६] प्रमृ.)। इह स्वार्थे मतुप् प्र. इत्येव विशेषः।

[d]) सपा. विवस्वतः <> विवस्वता इति पाभे.।

[e]) सपा. विवस्वति <> विवस्वते इति पाभे.।

[f]) विप. (उपस्-)। MW. नाप. इति।

[g]) = २विवस्वत्-। इह वनिप् प्र. इत्येव विशेषः।

[h]) विप. (*पुष्टिमत्- [पितु- = अन्न-])। इह मौलिकः सन् √वृध् 'पुष्टौ' इति द्र.। यनि. क्रिवि. सन् न. द्वि१। सस्थ. !अत्रा>अत्रा [= अत्र आ] इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. नैवमिति)। 'हे पितो, यत विवस्वान् (पुष्टिमृद् [भूत्वा] पर्वतानां (निर्जनान् सतः पर्वतान् अपि [= प. कर्मणि]) अगमन् (अगमः [मपु१], अतः प्रार्थ्यते) अत्र चित् (अपि) नः (अस्मभ्यं) भक्षाय अरं (पर्याप्तो भूत्वा) *आ-गम्याः' इति वा. (वैतु. यनि. पर्वतानां विप. सत् प३ इवेति सा. BW., भाप. सत् न. प्र१ इति GW.। [i]) अर्थः व्यु. प्राति. च?।

[j]) शोधः पृ ६३० m द्र.। [k]) पाभे. पृ. १९४५ b द्र.। [l]) विवह्यते इति पाठः? यनि. शोधः।

[m]) नाप. (संस्कार-भेद-)। गस. घञन्तम्।

[n]) सपा. तै ६, २, ६, ४ मै ३, ८, ४ तल्पे इति पाभे.।

[o]) पाभे. पृ २७९७ n द्र.।

[p]) पाभे. पृ १९२३ f द्र.।

[q]) पाभे. पृ २९०१ p द्र.।

[r]) विप, नाप. (संग्राम- [तु. निघ २, १७])। बस. पूप. = विशिष्ट- वा विरुद्ध- वा।

६, ३१, १; ३३, २; १०, २३, ५; मै ४, १४,५; शौ २०,११, १०; ७३, ६; –वाचि ऋ १, १७८,४; ६, ४५,२९; ७, २३, २; ३०, २; शौ २०, १२, २†;
वि-वाचन–, °चनी– वि√वच् द्र.
वि-वाचस्[a]– -चसम् शौ १२, १, ४५; पै १७, ५, ३.
वि-वावदत्– वि√वद् द्र.
√विवास्[b], विवासते ऋ ८,१९,२४; ‡विवासति[c] पै १७, २५, ६; विवासतः ऋ ८, ३१, ७; †विवाससि ऋ १, ७४,९; ६, १६, १२[d]; ९, ९८, ४; कौ २, १२; जै ३, २, ३.
वि-वास– वि√वस् (दीप्तौ) द्र.
विविक्वस्– √विच् द्र.
वि√विच्, विविनक्ति मै ४,१,७¶; विविञ्चन्ति ऋ १, ३९, ५; विविनक्तु मा १, १६; का १,५, ७; तै १,१,५,२; मै ४, १, ७; काठ १, ५, ३१, ४; क १, ५; ४७,४.
विविच्यध्वम् मै ४, १, ७, शौ ११,१,१२; पै १६,९०,१.
वि-विक्ति– -क्त्यै[e] मा ३०,१३; का ३४,२,५.
वि-विन्चत्– -ञ्चन् ऋ १०, १२४, ५
विविचि– √विच् द्र.
?विविज्मि √व्यच् द्र.
विवित्समान– √विद् (वधा.) द्र.
वि√विद् (ज्ञाने), विवेद ऋ १, १८५,१; १०, १२,५;८८, १७; शौ १८, १,३३†; विविदामहे[f] पै १९,२१,६.
वि√विद्(लाभे),>वेविद्,वि…वि-दत् ऋ १०,६१,१३[g].
वि-वेविदत्– -दत् ऋ ९, ६८, ३; ८६,९.
विविदान–, विविद्वस्– √विद् (वधा.) द्र.
वि√विध्,व्यध् (वेधने),विविध्यन्ति मा१६,६२; का१७,८,१६; तै४, ५,११,१; मै २,९,९; काठ १७, १६; क २७, ६; विविध्यतु शौ १, १९, ३[h]; पै १, २०, ३[h]; विविध्यताम् शौ ११,११, २३; विविध्यन्तु पै १, २०, २[h]; विविध्यतम् शौ १,८, २; पै ४, ४,१०,९,२५,१२?; ?विविध्यत[i] शौ १, १९, २; विविध्यत पै १, ३७,४;५.
?विव्यधीत्[j] मै ४,९,१२[k].
वि-विद्ध,द्धा– -द्धः शौ ६, ६६, १; पै १९, ११, १०; –द्धम् पै १, ७६,२; –द्धस्य पै १, ५८, ३[l]; –द्धा शौ ११,१२,२५.
वि-विध्यत्– -ध्यद्भ्य.[m] काठ १७, १३; क २७,३.
विविध्यन्ती– -न्तीभ्य.[m] मा १६, २४; का १७,३,३; तै ४, ५,४,१; मै २,९,४.
वि-व्याधिन्– -धिनः शौ १, १९, १; पै १,२०, १; –धिने तै ४, ५,२,१[n].
वि-विवध[o]– -धम् तै ७,३,५,३; ७, ३;९,३.
वि√विश् >वेशि, विविशन्तु तै २, ४,८,२[p].
विवेशय खि ३,१६,१.
वि√वी,वि…वेषि[q] ऋ १,१८९,७.
?विवृधामहे[r] पै ४,२५,४.
वि√वृ (आच्छादने), †वि…वृधि ऋ ९,४५,[३;६४,३], कौ २,१३३; जै ३,१३,९.
वि…वृण्वे[s] ऋ ४,२१,८.

a) विप. (विभिन्नभाषा-भाषिन्- [जन-]) । बस ।
b) धा. परिचर्यायां वृत्तिरिति या [२, २४] प्रमृ. ।
c) सपा ऋ १०,३७,३ नियामन्ते इति पाभे. ।
d) द्र. सस्थ. टि अच्छा ।
e) सपा. तैब्रा ३,४,७,१ विविक्त्यै इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ २९०१ b द्र. ।
g) वेनु सा. < √विद् 'ज्ञाने' इति, GW. अगमीय-मानः इति ।
h) सपा. विविध्यतु<>विविध्यन्तु इति पाभे. ।
i) °ध्यन्तु इति शोधः (तु. सा. [तु. सपा. पै १,२०, ३]; वेतु. [मूको. अनु] शंपा. BW., प्रमृ. यनि.?) । सप. !मनुष्येषवः > (मानुष्या–) >-ष्या(ः) इषवः इति च शोधः ।
j) शोधः पृ ६८७ c द्र. ।
k) सपा. तैआ ४,२०,२ विव्यधः इति, माश्री २, ५, ४,२४ विह्वरः इति च पाभे. ।
l) विविद्धस्या इति पाठ ? यनि. शोधः ।
m) सपा. °ध्यद्भ्यः<>°ध्यन्तीभ्यः इति पाभे. ।
n) सपा. मा १६,१८ मै २, ९, ३ काठ १७, १२ क २७,२ व्याधिने इति पाभे. ।
o) विप. (अंगुलि-[नद्-]) । बस ।
p) द्र. सस्थ. टि. अनु ।
q) द्र. वे.; वेतु. सा. वि इति स्वाअ.; GW. ORN. विविद्वस्–> -द्वान् इति ? ।
r) पाठः ? (वि√वृध् 'छेदने'>) विवृधामहे इति शोधः ।
s) प्रपु१ तलोः ।

विवव्रे ऋ १, ६२, ७; वि··· ववार मा २०,३६; का २२, ४, १; तै ३,५,५,१; मै ३,११, १; काठ ३८,६; †विवव्रुः ऋ ४, १, [१५;१६,६;१०,४५,११][a]; ७, ९०,४; मा १२,२८[a]; का १३, २,११[a]; तै ४, २, २,४[a]; मै २, ७,९[a]; शौ २०,७७,६[a], †वि··· वव्रथ, >र्था ऋ १, ९१, २२; मा ३४, २२; का ३३, १, १६; मै ४, १४, १; काठ १३, १५; कौ ३, ३, ३; जै २, १, ३; वि···वर्तम् ऋ ६, ६२, ११; †व्यो (वि-आ)वः[b] ऋ १, ११३,१३[c]; ६,४४,८; ७, ९५, ६[d]; मै ४,१४,७; वि···आवः ऋ १,९२, ४; ११३, ४; १५७, १[e]; ५,४५,१; ७९,१[f]; ९,९७, ३८; †कौ २, ७०८[e]; ११०८; जै ३,५८,५[e]†; वि···आवः ऋ १०, ६७, ४; शौ २०,९१,४†; विवः खि ३,२२, १; मा १३,३; का १४,१,३; तै ४, २, ८, २; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; ३८, १४; क २५, ६; कौ १, ३२१; जै १,३३,९; शौ ४, १, १; ५, ६, १; पै ५, २, २; ६, ११, १; १६, १५०, १; वि··· ?अवः[f] ऋ ५, ३१, ३; वि··· अवन् ऋ ४, ५१, २[g]; व्यांव.[h] ऋ ४, ५२, ६; ८, ९, १६; शौ २०,१४२,१†; वि···आवः ऋ १,११३,९; वि (आवः) ऋ ८, ९, १६; शौ २०,१४२,१†; विवः ऋ १,६२,५,वि···वः ऋ १,६३,५[i]; †वि···वुः ऋ ५,३२, १; कौ १,३१५; जै १,३३,३.

वि-वर[j]- -रे ऋ १, ११२,१८.

वि√वृ (=√वश्(<वॅ्ँ) (दोप्तौ), †विवः[k] ऋ १०,२१,[१-८;२४, १-३; २५, १-११]; †कौ १, ४२०; ४२२; जै १,४१,२; ४.

वि-वृक्ण- वि√व्रश्च् द्र.

¶वि√वृज् ,ञ्ज्, विवृञ्जन्ति क ४०, १[l]; विवृजेत् क ४०, १[m];

वि√वृत्, >वर्ति, ¶वि···वर्तते मै २,३,९; काठ ८, ६; १२, ११; क ७,२; विवर्तेते ऋ १, १८५, १; ६,९,१; वि···वर्तन्ते ऋ ५, ५३,७; विवर्तताम् शौ १०, १, १९[n]; विवर्तन्ताम् ऋ १०,९४, १४; विवर्तस्व पै २,७७,२. विवर्ति पै ९, २५,४.

†विवावृते[o] ऋ १, १६४, १४; १६६, ९; ८, १०३,२[p]; १०, ३३,९; शौ ९,१४,१४; पै १६, ६७, ४; वि (अवृतन्) शौ ३, ३१,२[q]; वि(अवृतताम्) शौ ३, ३१, ४; वि···अवृतन् शौ ३, ३१, १[q]; वि(अवृतन्) शौ ३, ३१,३; ४; वि(अवृतः) शौ ३, ३१, १; वि[r] (अवृतम्) शौ ३, ३१,१-११.

वि···वर्तयन् ऋ ५, ४८, ३; विवर्तय शौ ११,२,२१; पै १६, १०६,१; †व्यु(वि-अ)वर्तयत्[r] ऋ ८,१४,५,कौ १,१२१;२,९८९; जै १,१३,७; शौ १०, ७,२६S; २०, २७, ५; पै १७, ९, ७S; वि···अवर्तयत् ऋ ६,८,३.

वि,वी]वर्त[s]- -र्तः मा १४,२३; का १५,७,२; तै ४,३,८,१; ५, ३, ४,५; मै २, ८,४; काठ १७,४; २१, १; क २६, ३; ३१, १६; -र्ते[t] कौ १,७७, जै १,८,५.

---

a) सपा. आपमं २,११,३० । काठ १६,९ अपवन् इति पाभे. । b) प्रपु१ ।

c) वैतु. सा.<√वस् 'निवासे' इति ? ।

d) मपु१ इति GW. ।

e) व्यौ इति संहितायां दीर्घः ।

f) प्रपु१ (तु. पपा.; वैतु. GW ऋ १, १२१, ४ इत्यस्य पपा. अनु वः इत्येवाऽत्र पदमिति । उभयत्राऽपि समानमनुवार्यमाणत्वादिति दिक् [तु. ?ORN.]) ।

g) तु. वें. GW.; वैतु. सा. उस्तुन्वोः इत्यनेन संयोजयन्निन्त्यः । h) मपु१ । i) तु. सस्थ. टि. आ ।

j) नाप. (छिद्र-) । गस. उप. अवन्तम्, यादिस्वरश्च ।

k) लुटि मपु१ । 'हे अग्ने, मदे (मदाय [तु. पृ २४१४ d], त्वम्) विवः (प्रज्वल) इति वा. (वैतु. अन्यके समे वः इति युष्मदः परः इति कृत्वा [वि√मद् >] वि···मदे>विमदे [सन१] व्यप. इति समस्तं पदमिति वा वि इति क्रिउ. इति वा [तु PG. २, २२८, सा. GW.प्रभृ.] ?) । l) पाभे. पृ २८३९ i द्र. ।

m) पाभे. पृ २८३९ l द्र. ।

n) सपा. पै १६.३६,९ वर्तताम् इति पाभे. ।

o) °वृत्° इति पपा. । p) तु. सस्थ. टि. २अनु ।

q) वि···अवृतन् (तु. PW. BW. प्रभृ) इति पाठः? यनि. दिशा शोध इति (तु. W.; वैतु. मा. वि···अवृतम् इत्येवं शोधयितुकामश्चिन्त्यः) ।

r) ऋ. वि अवर्तयत् इति पपा. स्वरः? यनि. दोषः ।

s) नाप. । मै. काठ. क. वी° इति पाठः ।

t) पाभे. पृ ९४७ o द्र. ।

†वि-व्रर्तन- -नम् ऋ १, १६२, १४[a]; मा २५, ३८[a]; का २७, १३,७[a]; तै ४, ६,९, १[a]; मै ३, १६,१[a]; पै ११,७,५§[b].
वि-व्रर्तमान- -नाय मा २२, ८; का २४,३,५; तै ७, १, १९, ३; मै ३,१२,३; काठ ४१,१०.
वि-वर्तय(त्>)न्ती- -न्तीम् ऋ ७,८०,१.
वि-वर्तयित्वा मै १,६,१२¶.
वि-वरर्त्स्यत्- -त्स्यते तै ७, १,१९, ३; काठ ४१,१०.
वि-वृत्[c]- -वृत् मा १५,९; का १६, २,६; तै ४,४, १, ३; -वृते मा १५,९; का १६,२,६.
वि-वृत्त- -त्तः ऋ १०, २७, २१; -त्ताय मा २२,८; का २४, ३, ५, तै ७, १,१९,३; मै ३,१२, ३; काठ ४१,१०.
वि-वृत्ति- -त्तिः पै १६,२९,९[d].
?विवृत्या पै १,९८,४.
वि√वृध्, विवावृधे[e] ऋ १,१४१,५; वियावृधे[e] ऋ ९,१०८,८; कौ२, ७४५†;विवावृधुः ऋ ५,५९,६.
वि-वर्धन- -नात् पै २०, ५२,१३.
वि√वृश्च्, विवृश्चति ऋ ३,५३,२२; विवृश्चन्ति शौ ७,५८,७; पै १, ४८, ४; विवृश्च पै २०, ७, ७; विवृश्चत् ऋ १, ६१, १०; २, १९, २; शौ २०, ३५, १०†; विवृश्चत् ऋ ३, ३१,७;५,२९, ६; विवृश्च: ऋ ४,१७, [७(१९, ३)]; व्यु(वि-श्च)वृश्चत् ऋ १०, ११३,६.
†वि-वृक्ण- -क्णा ऋ १, ३२, ५; मै ४,१२,३; पै १३, ६, ५.
वि-वृश्चत्- -श्चन् ऋ २,१५,६.
वि√वृ,वृह्, विवर्हामः पै ७, १५, ४; विवर्हः पै ३, २५, १३[f]; १९, ३५, १४; विवर्ह पै १७, २९,१०[f].
†विवृहामि ऋ १०, १६३, [१-३[g], ४[h];५;६[i]]; शौ २,३३,१-२; ४-५; ६§; २०, ९६, १७-१८; २०-२१; २२§; विवृहामः शौ ६,१२७, ३; विवृहामसि शौ २, ३३, ३‡[g]; ७‡[i]; ६, ९०, १; २०, ९६, १९‡[g]; २३‡[i]; पै ४, ७,१-३‡[g]; ४; ५; ६‡[h]; ७‡[i]; १९, १८, २; विवृह ऋ १०, १०,८; शौ १८, १,९†; वि··· वृह ऋ ६,४५,९; वि···वृह ऋ ८, ४५, ८; †विवृहतम् ऋ ६, ७४,२; तै १,८, २२, ५; मै ४, ११, २; काठ ११, १२; शौ ७, ४३, १; पै १, १०९, १;
विवृहत> ता, वि[j](वृहता) ऋ ८, ६७, २१; †वि···वृहेव ऋ १०, १०,७; शौ १८,१,८.
विववर्ह>र्हा ऋ २, २३,१३.
¶व्यवृहत काठ ८,१; क ६, ६;
विवर्हि ऋ ३,५३,१७.
वि-बर्हण- -णम् पै १९, २८,१५.
वि-वृहस्[j] (:) काठ २७,१०¶.
वी(<वि)-वर्ह[k]- -र्हेण ‡शौ[l] २, ३३, ७; २०, ९६, २३.
?विवृहात्[m] शौ १८,१, १०‡.
वि√वे>व्युं(वि-उ)त- -तम् ऋ १, १२२, २; मै ३, ९, ४¶; -ताः मै ३,९,४¶; -ते ऋ ३, ५४,९.
वि√वेन्[n], विवेनतम् ऋ ५,७५,[७; ७८,१]; विवेनः ऋ ५, ३१, ३; ३६, ४; ६,४४,१०.
वि√वेप्, विवेपताम् पै २०, ५०,६.
वि-वेविदत्- वि√विद् (लाभे) द्र.
वि√वेष्ट्>°ष्ट, विवेष्टयति मै ४, ४,४; विवेष्ट्य शौ १२, ११,७.
?विव्यजिम √*व्यच् द्र.
वि√व्यथ्, विव्यथः पै १९,३४,२.
वि√व्यध् वि√विध् द्र.
विव्याच √व्यच् द्र.
?विव्ये[o] मै ४,९,१७.
वि-व्रत[p]- -तयोः ऋ १०, १०५, ४; -ता ऋ १,६३,२; ८,१२,१५; १०, ४९, २; १०५,२; -ताः[q] मै २,२, ६; काठ १०, १२; शौ

a) पाभे. पृ १८३१ a द्र.।
b) सपा. शौ १०, ४,७ पै १६,१५, ७ परायणम् इति पाभे.। c) तु. प्र-वृत्- । d) सपा. शौ ८,८,९ स्यूतिः इति पाभे.। e) °व्यवृ° इति पपा.।
f) सपा. °र्हः <> °र्ह इति पाभे.।
g) सपा. विवृहामि ते <> विवृहामसि इति पाभे.।
h) सपा. विवृहामि ते <> विवृहामसि इति पाभे.।
i) सपा. विवृहामि मे <> विवृहामसि इति पाभे.।
j) उप. तुमर्थीयः कसुन् प्र.।
k) नाप (विकर्तनोपकरण-भेद-,तादर्थ्यरहितसूक्त-विशेष-! [तु. कौसू २७,२७]) । गस. वीय' इति द्विकारः पाठः (वैतु. कौसू, यनि.)। l) सपा. ऋ १०,१६३,६ विभे.।
m) विमृयात् इति शोधः (तु. ऋ १०,१०, ९; वैतु. WI. <वि√वृह् इति)। पाभे. पृ २३७८ ८ द्र.।
n) धा. कान्ती वृत्तिः (निघ २, ६ या १०, ३८)।
o) तु. सस्थ. टि. ?विव्ये।
p) विप. (विरुद्धकर्मन्- [टि- प्रमृ.])। बस.।
q) पाभे. पृ २८८८ m द्र.।

३,८,५; ६, ९४, १; –तानाम् ऋ १०, २३, १; कौ १, २८८; ३३४†; जै १,३०,६; ३५, ३†; –तेन ऋ १०,५५,३.

√विश्(वधा.), > वेशि, विशते पै १२,२,११[a]; विशाते पै १३,५, ५; विशथः[b] शौ ४, २५, १; पै ४,२४,१; विशामसि पै ६,२०, ९[c]; ?विशत्[d] ऋ ९,१०७,१०; कौ १,५१३; २,१०३९; जै १, ५३,३; विशतु पै १६,१५२,३; विशन्तु काठ १, ९; ३०, ८[e]; क १, ९; शौ १२, ३, ३२; पै १७, ३९, २; २०, ३१, १[?]; विश खिसा २९.४२; पै ६,२२, १९; विशौ तै ३, ५, ६, १; अविशत् पै १३,५,२२[?]; १७, २८,१.

विवेश पै १, ४५, २; ७०; १; १३, ५, ४[f]; १७, ३०, ४[g]; अविक्षत ऋ १०, १३६, २.

वेशयन्ति पै ८,१५,४; वेशयामि शौ ३, १३, ७[h]; पै ३,२७, १; वेशयामसि पै २,४०,५[h].

विशत्- -शन्तः पै १३,७,१६‡[i]; २०,४८,८.

विशन्ती- -न्ती काठ ७, ७¶.

?विश्वा पै ९,१२,४.

वेशन- -नम् पै ९,२५,७.

?वेशस्- -शसः[j] शौ २,३२,५?;५, २३,१२?; पै २,१४,३?.

वेश्मन्[k]- -श्म ऋ १०,१०७, १०; १४६, ३; पै १०, १२, २; –श्मनि शौ ५, १७,१३; ९,७, १३; पै १६,११३,६.

विश्(वप्रा.)[l]- †विक्षु ऋ १, ४५,६; ५८, ३; ६०,२; ४; ६६, २; ३; १००,१६;१४८,१;१५३,४; २, ४,२; ३; २१, ३; ३१,२; ३,५, ३; ४, ६, २; ७; ८; ७, २; ९, २; ३७,१;३; ५, १७,४; ६,१, ६; २, ७,५,३;२१,४; ४१,५[m]; ७, ३४, १२; ४३,५; ५६,२२; ६१, ३; ६७,७; ७०, ३;१०४, १८; ८,६, L(६, ४६,७) २४⅃, २३, १०; ३९,७; ७१,१५; ९, ३८, L(५७, ३; ८६, ३५)४⅃; १०, १, ४; ७,५;१५,२[n]; ४०, १४; ४८, ८; ६१,१५; ७९,१; L(३,१४,५;६,१६,४६)२⅃,८७, १०; मा ४, ३१‡[o]; १५, ३१; १९,६८[n]; का ४,१०,२‡[o];१६, ५, १३; २१,४,१७[n]; तै १, २, ८, २‡[o]; २, ६,१२,४[n]; ४,४, ४,३;१२, २§; ६, १, ११,३[?]; ‡[o]; ¶; मै २, १३, ७; ३,१६, ४§; ४, १०, ६[n]; १३,६; १४, १५; काठ २, ६‡[o]; ४, ९‡[o]; ८, १७; १८, २०; २२, १४§; ३९-४०, १४; क १, १९‡[o]; कौ २, ६२६; जै ३,५२,७; ४, १४, ९; शौ २, २, १§; ८, ३, १०; ४, १८; ९, ५, १९§; पै १, ७, १§; २, ३०, ३; १४, ४, ५§[p]; १५, १,६§; १६,६, १०; १०, ८;९९,५§; विट्,इ् ऋ १, ७२, ८; ७, ५६, ५; ९, ८८, ७; मा १०,१२; का ११, ५, ३; तै १, ८, १३, १; ¶२, १, ४, ८[?]; ३, १,३[?]; ४; ¶३, ५, ७, २[?]; ३; ४, ३,३,१; ५, ४, ७, ७¶; ६, ६,५,३¶; ¶मै १, ६, ५; १०, ६; १३[?]; २,१, ८[?]; ९[?]; २, ३; ५,८; ६,१०§; ७, २०§; १३, १५§; ३, ३, १०[?]; ८, ७[?]; ४, २, ६; ३,८; ९; ४, ९; १०[?]; ६, ८[?]; ७,८; ¶काठ १०, ११[?]; ११,१[?]; ४;

a) कालेन विशते > सपा. शौ १९, ५४,१ काले निविशते इति पाभे. ।

b) पाभे. पृ २३७३ e द्र. ।

c) सपा. शौ १९,४७,९ वसामसि इति पाभे. ।

d) = मपु१ इति कृत्वा *विशस् हरिः > विशद्धरिः इति नैप्र. वाचनिकविकार इति जिमृक्ष्यम् (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. प्रपु१ इति कृत्वा वा. उरशीड्डुक्त इव ?)।

e) सपा. शौ २, ३४,१ पै ३,३२,२ रमन्ताम् इति, तै ३,१,४,२ सन्तु इति च पाभे. ।

f) शोधार्थं पृ २४६८ w द्र. ।

g) पाभे. पृ २२०८ a द्र. ।

h) सपा. वशयोमि <> वेशयामसि इति पाभे. ।

i) सपा. ऋ २,१२,१५ विश्वह इति पाभे. ।

j) °सो अस्य वे° इति पाठः? °सोऽस्य (तु. पै. मूको.) स-वेशसः इति शोधः । *स वेशस्- इति च नाप. (समानगृहभागिन्-)। सहितं (संगत्य) विशतीति कृत्वा उस. उप. कर्तरि असिः प्र. तत्स्वरश्च ।

k) नाप. (निवास-गृह-)। अधिकरणे मनिन् प्र. ।

l) *भाप. (व्यवहार-), नाप (गृह-, प्रजा- Lतु. निघ २,३⅃, वैश्य-) च ।

m) सपा. तैब्रा २,४,३,१२ युत्सु इति पाभे. ।

n) पाभे पृ १६३१ l द्र. ।

o) पाभे. पृ १६३१ j द्र. ।

p) सपा. शौ १९,४९,५ दिक्षु इति पाभे. ।

१३, ३[२]; १५, ७§; २१, १०[३]; २८,२; २९,८[३]; ९;१०[२]; ३६, ७[२]; ३७, ३-५; ३९, ८§; ¶क ४४,२; ४६,३[२]; कौ २,८२३†; जै ४, ४, ४†; पै ५, ५, ५; विड्भि॒ः ऋ १०, २८, ८; विड्भ्य॒ः खि ५, ५, ८; शौ ३, ३, ३; पै २, ७४, ३; वि॒शः ऋ १, २५, १;३१, ५;३५,५[a]; ४४, ७; ५०, ५; ६९, ३[२];७७, ३; ९६, ३; १४४, ३;११७,२; १२१, १; १२७, २[२]; १७२,३; १७४, २; २, १, ८; ११, [४; (३, ३९, ६) १०, १४८, २]; २४, १०; ३, ६, ३; ४,२,३[b]; २४, ४;२८,४; ५०, ८; ५, ८, २; ३; ५६, १; ६. १, ७;८,४; १४, २; १६, ९; २५, २; २६, १; ४७, १६; ४९, १५; ७,५, २; ३; ६, ५; ७, ६; १०, [५; (१०, ४६, ४)]; ३१, १०;३३, ६; ६९,[२; १०, ४१, २]; ७९, २; ८, ६, ४; २७; ११, [८[c]; ४३, २१]; १२, २९; १३,१६; २८; ३५,१८; ६९,३, ७५, ८; ९६, १५; ९, ७, ५; ९४, १; १०, ११, ४; ४०,६; ६९, १; ९; ८०, ६; ८३, २; ९१, २; १३४,८; १७३, १; ६; मा ६, ६; ७; ७, २५; ८, ४६; †१२, ११;५५; १५,६०†; १७, २४†; ८६[३]; २०, ८; २१, १९; २८, १४; ३८, १९; का ६, १, ७; २,१; ७, १०, ३; ८, २१, १; †१३, १, १२; ४, ११; १६, ७, ३†; १८, २, ९†; ७, ७[३]; २१, ७, ७; २३, २,८; ३०, २,३; ३८, ५, २; तै १, ३,६, २; ७,१; २,२,५,७¶; ६,११, २†; ३, १, ८, २[२]¶; २, ८, ६†; ३,११, २†; ४,४,१; ११, ६†; ४, †२, १, ४; ४, ४; ६, २, ६; ५, ६[३]; †५, २, १, ४; ४,७,७¶; ५, ६, ३; ६, १, ५, ३¶; ३, ६, १[२];¶; ७, १, २०, १†; मै १, १, ४; ९; २, १४; १५, ६, १०¶; २ ७, ८†; ८, १†; १०, २;११, १[३]; ३, २, ८†; ३, १०[२]¶; ९,६[२]; ११, ८; ११; १२,२१[d]; ४, १, ९; ९,१०; †११,४; ६;१२,२; ३†; ६; †१३,६;८; १४,१०†; १२†; १३; काठ ३, ३; ७,१२; १७†; ८. १७; १२, १३¶; १६. १९†; १८, २; ६[१]; २०†; ३५, ७[२]†; ३७, ९†; ३८, १२; ४०, ११†; ५०, ५[a]; †कौ १, १३७; ३२८; ५३९; २. ४८२; १००१; ११४३; ११६४[२]; ३. ५, १०; †जै १, १५, ३;३४,६; ५५,८; ३,३… ७; ४, २, २; ८, २; २५, … २९, ७; शौ ३. ३, ३; ४,२… ६; ४, ८,४[f]; २२, ७; ३३,२… ५, १, ३; ६, ६१,२; ८७,१… ९८, २; ७, ९९,१†; ९,४,… १०, २, २२[g]; २३; १२, ६,… १३, १, २; १०; २,२०†; १५, ८, २; ९, १, १८, १,२१†; १९, ४५, ४[h], †२०, ४७, १७; ७३, ३; १०७, १; १३७,९; †पै १८, २२, ५; १९, ६, ४; ५[f]; २३, १४; वि॒शः॑ऽविशः शौ ४, २३, १[1]; पै ४, ३३, १[1]; वि॒शुः ऋ ४, ४, ३; ५, ३, ५; १८, १; ६, १५. १४; ७, ३३, १०; १०, १५२, २[1]; मा १३, ११†; का १४, १, ११†; तै १, १,११, २[k]; २,१४, १†; ¶२, ३,१, ४; ५; ३, १,८,२¶; ४, ३,१३,४†; ¶मै २, ३, १[१]; ५, ४[१]; ७, १५†; ३, ३, १०; ४, ३, ९[१]; ४, १; २[१]; ३[१]; ९[१]; १०[१], ६, २; ३; १०, १†; काठ १०, ११[२]¶; ११, ६[१]¶; १२, १३¶; १६, १५†; कौ १, ८५†; जै १, ९, ५†; †वि॒शुः॑ऽविशः ऋ ६, ४९. २; ८, ७४, १; कौ १,८७; २, ९१४; जै १, ९, ७; ४, १५, ७; वि॒शः[l]

a) सपा. तैब्रा २, ८,६,२ द्विशः इति पाभे. ।
b) पृ १०२७ m द्र. ।
c) पाभे. पृ १६२२ f द्र. ।
d) पाभे. पृ १६३२ c द्र. ।
e) पाभे. पृ १२५१ d द्र. ।
f) सपा. पै ४,२,५ द्विशः इति पाभे. ।
g) सपा. पै १६,९१,१ द्विशः इति पाभे. ।
h) सपा. पै १५,४,४ द्विशः इति पाभे. ।
i) सपा. ते ४,७,१५,१ मै ३, १६, ५ काठ २२, १५ विश्वस्यां वि॒शि इति पाभे. ।
j) =सपा. तैब्रा ३, ७, ११, ४ तैआ १०, १, ९ तैआआ १०,५५ पब्रा ५,१ मना २,५५ आपश्री ३,१२, १ । शौ १,२१,१; ८,५, २२ विशाम् इति पाभे. ।
k) सपा. मै १,१, १२ विश्वजनस्य इति, काठ १, ११ क १,११ देवजनानाम् इति च पाभे. ।
l) स्वराऽभावात् पृथग् निर्देशः द्र. ।

खि ५,५,११; ७,३,३; काठ ३,
४; ८,४¶; १६,८†; १९,११†;
१३; २१, १०[३]¶; २५, १०¶;
२६,६[२]; ¶; ७[२];¶;२७,५;२८,
१[२]; २९, ८[२]¶; ३१,१४; ३७,
३[३];४[३],५[३]; ३८, ४; १०; ३९,
१५[२]†;४०,९; ४१,११†; क २,
१०;११;६ ९¶; †२५, ६; ९;
२८,२†; ६[३];३१,१†;४०,३¶;
४१, ४[२]; ¶; ५[२];¶; ४२,५;
४४, १; ४८, ९[२]†; पै २,६५,
२; ७४, ३; ३, १, २; ६; ८†;
२७, २; ४, १०, ३; २७, ५[a];
३२, २; ५, ४, १२; ६, २,३;
१०, २-३, ६; ११. ५, १४;
१६. २४, ९; ४२, ८[b]; १४१,
२; १८, १५.२;१०; १९, १२,
१४; २१, ९; २३, १३;५१,
१०; ०†विशः[c] ऋ १०, १४१,
१; मै १. ११, ४; काठ १४,
२; विशम् ऋ ७, ७३, ४; मा
३८, १४; का ३८, २,८; तै १,
४, १०-११, १; ६, १०, ४¶;
¶२, १, ३, ३; ४,८; २,५,७;
११, १; ३. १,३; ४[२]; ५[३]; ३,
५[२]; ५, ४, ७, ७[४]¶; ¶६, ६,
५. २; ३: ¶मै १. ऽ३, १३;
२७; ६,५; २,१, ९[१]; २, १[२];
३; ५, १; ४[२]; ८[३]; ३, २, २;
३, १०[३]; ८, ७; ४, २, ६;
३, ३; ८; ६, ८[२]; ७, ८[१]; ९,
९ऽ; ¶काठ ४, ५ऽ;५, २ऽ[d];
१०,११[१]; ११, १[१]; ४;६; १२,
१३; १३, ३[२]; २१, १०[३]; २२,
१३; २९, ८; ९[२]; १०[३]; क ३.
४; ३५. ६¶; ४६, ३[२]¶;
†त्रिशम्ऽविशम् ऋ ७, ७४,१;
१०, ४३, ६; ८४,४[e]; ९१, २;
कौ १, ३०४; २, १०३;
जै १, ३२, २; ३, १०, ५;
शौ ४, ३१, ४[e]; २०, १७, ६;
विशा ऋ १, ३९,[५; ५, २६,
९ (८,७,४)]; १११,२; २,२६,
३; ८,२८,३; ६३,७; ७३, १८;
मा २१,२५; का २३, ३, ३; तै
२,३,१, ३¶; १४,३†; ¶५,२,
१,४; ६,१०,१; ७, ५, २३,२;
¶मै १,६,५; १०, १४; २, १,
९[१]; ३, ३, १०[२]; ४, ८; ११,
१२ऽ, ४, ९, १ऽ; १४, १०†;
काठ ७,१;७; २१,१०[१]¶; २२,
४¶; ३६,८¶; ३८, ११; ४५,
२०; विशाम् ऋ १, ३६, १;
[५; ४४, ९], ६५, ५; ७०, २;
९४, ५; ९६, ४; ११२, ३;
१२१, ३; १२७, ८; १३४, ६;
२,२,८;४. १; ३, २, २; [१०;
५४,३; ६,१,८]; ११,५; १३,
५; ३४,२; ५,१,९; ९, [३; ६,
१६,४०]; ६. २, १०; १५, १;
४८,८; ७,५,४; ९,२; ३९, २;
८,२३,२०;४३,२४; ९५,३;९,
१०८,१०; १०, २०,४; २२,
१०;४६,[(७,१०,५)४]; ६;९२,
१;१४; १५६,५; १७३, ४; मा
३३,४८†; का ३२. ४, १†; तै
३,५,११,४†; ६. १, ५, ३¶;
मै ३,९,८; ४, १०, ३†; १३,
६†; १४,१२[f]; †काठ १५,१२;
१८, २०; ३५,७; ३९,१४ऽ; क
४८,९†; †कौ १,५९; २,३६२;
८८१; ९०६; †जै १,६,५; ३,
३०, ५; ४, १५, १; १९, ३;
शौ १,२१,१‡[g]; ३, ४, १; ४,
२२,१[h];३; ६,८८,१†; ७,५२,
२; ८,५,२२‡[g]; १५ ८,३; २०,
११.३†; पै २,८८,४‡[g]; ३, १,
१; २१, १; २; ६, ९, ६; १२,
१,६†; १९, ६, ९†; ९, ९†;
२५,१०; २९,९; २०, १३, ३;
४७, २; ०विशाम् शौ ३, २०,
७‡[c]; पै ३,३४,२‡[c]; विशि ऋ
५,२२,[१; ८,७१,११]; ८,२३,
१३[i]; मा २०, ९; का २१, ७,
९; तै १,८,१२, २[j]; २, ३, १,
२¶; ३,५, ७, ३[२]¶; ४, ७,
१५,१[k]; मै २,३,३;५,४[१]¶; ६,
६¶; ९[j]; ३,११,८;१६,५[k]; ४,
४,३;१०¶,६,२; ३; काठ ११,
६¶;१५,७[j];१७,१९;२२,१५[k];
२७,५; २८, २¶; ३८, ४; क
४२,५;४४,२¶; कौ २,९०५†;
जै ४,१४,७†; शौ ३,३,५; १३,
१,९; पै २, ७४, ७; १८, १५,
९; विशि ऋ १,९३,[८; ७,८२,
१]; ५,६,३;४८,४; ७,४२, ४;
८,६०, ६; ९, ८६, १५; ९७,
१०; मा ९, ४०[l]; १०, १८[l];
का ११. ३, २[l]; ६, ७[l]; तै १,

a) पाभे. पृ २९०८ f द्र. । b) सपा. शौ १०,६,९ त्रिशः इति पाभे. । c) पाभे. पृ १८९२ j द्र. ।
d) = सपा. ऐआ ५,३,२ । काठी ३, ४, १० त्रिशः इति पाभे. । e) पाभे. पृ १९०६ h द्र. ।
f) सपा. तैआ २,८,४,२ दिशाम् इति पाभे. ।
g) पाभे. पृ २९०८ j द्र. ।
h) शूषान् इति पा. ।
i) सपा. विशि <> विशि इति पाभे. ।
j) सपा. विशि <> विशि इति पाभे. ।
k) पाभे. पृ २९०८ i द्र. ।

६,१,२; २,२,११,२¶; ५,१२, २†; ७,५,२२,२; मै २,१,१¶; ४, ४, ३¶; ९, ९; १२, ४†; १४,६†; काठ १०,११¶; ३९, १३†; ४५,२०; कौ १,११४‡[a]; २,१०८८†; जै १,१२,८‡[a]; शौ १४, २, २७; पै १८, १४, ७; †विश्रोऽविशे ऋ १,२७,१०; ४, ७,१;४;५,८, ५; १०, ४०, १; मा ३, १५; १५, २६; ३३, ६; का ३,२,५; १६,५,७; ३२, १, ६; तै १,५,५,१; मै १,५,१;५; काठ ६, ९; क ४, ८; कौ १, १५; २, १०१३; जै १, २,५; ४,९,४; विशो ऋ ९, ७०, ४; काठ ११,६¶.

वैश्य[b]- -श्यः ऋ १०, ९०, १२; मा ३१,११†; का ३५,१, ११†; ¶तै २, ५, १०, १; २[c]; ७,१,१,५; ¶मै १, ६, ५; ९; ३,१,५; ४, २, ७[c]; १०; ४, २;६;९; ¶काठ ८,३; १२; ११, ६; १९, ८; १२; २०, ४; २६, ८; २९,१०[a]; ३७,३[a]; ¶क ६, ८; ७,७, ३०, २; ३१, २; ६; ४१,६; ४६ ३[a]; शौ ५,१७, ९; १९,६,६†; पै ३ ११,८, ९, ५, ६†;१६,७; -श्यम् मा ३०, ५; का ३४,१,५; ¶तै २,३,७,१[d]; ६,४, ८, ३; काठ २७, ४¶; क ४२ ४¶; -¶श्यस्य तै २, ५, १०,२; ६,२,५,३; मै १. ६, ५; ९; २,३, १[a]; ६,५; ३,१,५;२, २; ४.३,८; काठ ८,१;४; १२, १[a]; १५,४; १९, ४; १२; २०, ४; २६,८; ३७,३; क ६,६; ९; ३०, २; ३१. २; ६[a]; -श्याय काठ ३७, १¶; -¶श्येन तै ६, ४,८,३; काठ ८, १;३;४; क ६, ६;८,९.

?विशौजस्[e]- -जाः[f] मा १०, २८; का ११, ८, ४.

विश्व-पुनि[g]- -†तिः ऋ १, २६, ७; २७,१२;३७,८; ६०,२; १२८, ७[a]; ७, ७, ४; ५५, ५; ८,२३, १३; २५, १६; ६०, १९; ९, १०८, १०; १०, ४, ४; १३५, १; तै २, ३, १, ३¶; कौ १, ३९; ११४; २, ३६२; ९६९; १०१५; ११९५S; जै १,४,५; १२, ८; ३, ३०, ५; ४, ९,६; शौ ४, ५, ६,२२,३S; S१ १, ७१, ३; ३. २१, २; ४, ६,६; १९, ४४,२४[h]; -तिना[i] तै २, ३, १,३, काठ ११,६; -†तिम् ऋ १, १२,२; ३१, ११;१६४, १; २. १, ८; ३, २, [१०; ५ ४, ३; ६, १,८]; ३,८; १३,५; ६, १५, ८; ८, ४४, २६; १०, ९२, १; तै ४, ३,१३,८; मै ४, १०, १; १३,६; काठ १८,२०; कौ २, १४१; ९१८; जै ३,१४, २; ४, १६, १; शौ ९, १४,१; २०, १०१, २; पै १६, ६६,१; -†ती ऋ ७, ३९, २; मा ३३, ४४; का ३२,४,१; -†ः श्रे ऋ ५ ६,५; तै ४,४,४, ६; काठ ३९, १४; कौ २, ३७३; जै ३, १०, १६; -†०ते ऋ ३,४०,३; ६,२, १०; ७, १५, ७; ८, ३१,१४, १०३, ७; मै २, १३, ५[j], ४,१२,४‡[j]; कौ १,२६; १०६; २,३७४‡[j]; ९३४; जै १, ३,६; ११, १०; ३. ३०, १०‡[j]; ४, ११, ७; शौ २०,६,३; -ता मै २,२,१[l].

विश्पत्नी- -त्नि तै ३, १, ११, ४‡[k]; -त्नी काठ ७, १३; १[a] ७, ४८, ३[l]; -त्नीम् ऋ ३, ११, १; -†त्न्यै[k] ऋ २, ३२, ७, ८[a] ४, १२, ६; काठ १३, १६; १[a] ७, ४८, २S; पै २०,१०,११.

१विश्य, श्या- -श्यः ऋ १०, ९१,२[m]; -श्याः[n] ऋ १,११६,

---

[a]) पाभे. पृ २९०९ i द्र. ।

[b]) नाप. (वर्ण-भेद-) । स्वार्थे ष्यञ् प्र. ।

[c]) °श्यः इति पाठः ? यनि. शोधः ।

[d]) भाप. (विश्वस्व- = वणग्विश्व-, विश्वत्व-) । भावे ष्यञ् प्र. । पाभे. मै २,२,७ काठ १२,५ वैश्यत्वम् इति पाभे. ।

[e]) विशौ (स्तु ओ) जस्- इति शोधः (तु. ऋ १०, ५५,८; नाप. १ शौ १९,१८,४ च) । पाभे. मास्यदः ।

[f]) = पाभे. म मा ५, ४,४,११ । शौथी १९, १८,४ विश्वौजा इति, तै १,८,१९,१ मै २,६,११ काठ १५,८ तैब्रा १,७,१०,१ शौथी ३,१९: ५ प्रभृ. मार्दुग्ना इति च पाभे. ।

[g]) नाप. (अग्नि- प्रभृ.) । उप. उप. इति द्र. (तु. मा [४,२९] प्रभृ ; वैपु. मा. पन. इति ?) ।

[h]) °थव° इति मूको. ।

[i]) पाभा. °तिना <> °ना इति पाभे. ।

[j]) पाभा. ऋ ५,६,९ मा १५, ४१ तै ४, ४,१२,७; ४, ८,८,६ आपौ ७,८,१; ८,११,५ मौतिक इति पाभे. ।

[k]) पाभा. °त्नि <> °त्न्यै इति पाभे. ।

[l]) पाभा. पै २०,१०,११ विश्पत्न्यः इति पाभे. ।

[m]) नि. (गार्हपत्यानल- [अग्नि-]) ।

[n]) नि. [°श्यस्तायू- = वेश्यत्नेमा- (अग- = गृहे° [तु. PW. प्रभृ.])] ।

५; -श्येन[a] पै १९, २९, १०; -श्येभ्यः[b] मै २,९, ५[c]; -श्येषु[b] तै ५, ७,६, ४[d]; मै ३, ४, ८[d]; ४, २, ७¶.
२विश्य- -श्यानाम् शौ ६, १३, १; पै १९, ५, १[e]; -श्येषु[d] मा १८, ४८; का २०, २, ११; काठ ४०,१३; पै १९,१८,१५.
वि√शंस्, विशंसति तै ६, ६, ११, ५¶[f]; मै ४,७,५; †विशंसत ऋ ८, १, १; कौ १, २४२; २, ७१०; जै १,२५,१०;३,५८,७; शौ २०, ८५, १; व्यं (वि-अ) शंसत् तै ६, ६, ११, ५¶[f].
वि-शसे ऋ १०,१४३,३[g].
ϕवि-शस्यमा (न >) ना[h]- -ना ऋ ३, ३९, [(१)२].
विशल्- √विश् द्र.
वि√शप्, विशपेयाताम् मै १,९,७¶.
वि-शस- -सम् मै १,९,७¶.
वि-शफु[i]- -फस्य शौ ३,९,१[j].
वि-शर- वि√शृ द्र.
वि-शरीक[k]- -कम् शौ १९, ३४, १०; पै ११, ३, १०.
१वि-शल्य[l]- -ल्यः मा १६, १०; का १७, १, १०; तै ४, ५, १, ४; मै २, ९, २; काठ १७,११; क २७, १; पै १४, २, १५.
२वि-शल्य-, विशल्य-क- वि√शृ द्र.
वि√शस्, शास् (हिंसायाम्), †विशस्त ऋ १,१६२,१८; मा २५, ४१; तै ४, ६,९,३; काठ ४६. ५.
विशास्ति मा २३,३९; का २५, ८, १; तै ५, २, १२, १; काठ ५०,६; विशासतु मा २३, ४०; का २५, ८, २; तै ५, २, १२, १; काठ ५०, ६; वि···शासतु मा २३, ४२; का २५, ८. ४; तै ५, २, १२,१; काठ ५०, ६.
वि-शसत्- -सन् पै १४, ३, ६.
वि-शसन- -†नम्[m] ऋ १०, ८५, ३५; शौ १४, १, २८; पै १८, ३,७; -नेन[n] तै ५, ७, २३, १; काठ ५३,१३.
वि-शस्तृ- -०स्तः शौ ९, ५, ४; पै १६, ९७, ३; -†स्ता ऋ १, १६२,१९; मा २५, ४२; तै ४, ६, ९, ३; काठ ४६,५.
विशसे वि√शंस् द्र.
१वि-शाख, खा[o]- -खः तै २,१,९, ३¶; -खाः शौ ८,७,४, पै १६, १२, ४; -खान् पै ५, २४,४[p].
२वि-शाख,खा[q]- -खम् मै २, १३, २०[r]; काठ ३९, १३[r]; -खे तै ४, ४, १०, २[r].
३वि-शा(ख>)खा[s]- -खे शौ १९, ७, ३.
?विशाय[t] पै १, ९,१.
विशाल,ला[u]- -¶लः तै २,१,८,५;

a) विप. (लोक-व्यापक- [केतु-]) ।
b) नाप. (व्यवहार-कृत्- =वैश्य-) ।
c) पपा. 'श्ये' इति स्वरः ? ।
d) सपा. विश्येषु <> विश्येषु (बौश्रौ १७,४१ : २३ आपमं २, ८,४ प्रमृ. च) <> ?विश्वेषु (काहि ११० : ९ च) इति पाभे. ।
e) °श्या' इति मूको. ।　　f) तु. सस्थ. टि. अभि ।
g) तु. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. <वि√शस् 'हिंसायाम्' । गस. केनन्तम् अव्य. ।
h) वैतु. वें. सा. वि(भवति) इत्येवं किउ. इति ।
i) नाप. इति कृत्वा कर्शफु- इत्यनेन सन्यायतेति PW. प्रमृ ; सा. पपा. अनुसृत्य बस. =विगतशफ-(मर्यादि-) वा विस्पष्टशफ- (कुरगोमहिषादि-) वेति । विप. [कर्शफ- (ओषधि- [पृ १०९७ d =रोग-विशेष- इति नेष्टम्])] । वि(प्रति) + शफु- (=शभु- [कर्तरि <√शम् 'हिंसायाम्']) > बस. इति मतम् ।
j) पाभे. पृ. २१६० c द्र. ।
k) नाप. । आ-शरीक- इत्यनेन सन्यायता द्र. ।
l) विप. (शल्यरहितबाण-वत्- [इषुधि-]) । बस. ।
m) विप. (विहिंसक- [रूप-]) । गस. उप. कर्तरि ल्युः प्र. (वैतु. वें. भा. सा. ?GRI. वस्त्रविशेषार्थे नाप. इति, PW. प्रमृ. हिंसनार्थे भाप. इति च ?) । यथा यद् अमङ्गलतया संभाव्यमानं रूपवैविध्यं भवेत्, तदेवेहात्यन्तहिंसकतया निरूपयितुं तद्वाचकस्य पर्यायत्रयस्य धारणं भवति ।　n) भाप. (हिंसन-) ।
o) विप. (विविधशाख- [यूप-, वीरुध्- प्रमृ.]) । बस. ।
p) नाप. (रक्षस्-) । व्यु. पृ २९१२ h द्र. । सपा. शौ ४,१८,४ विशिखान् इति पाभे. ।
q) नाप. (नक्षत्र-भेद-) ।　　r) सपा. °खम् <> °खे इति पाभे. ।　　s) =२वि-शाख- ।
t) सपा. शौ १,१०,१ वृशा हि इति पाभे. ।
u) विप. (विस्तृत- [यूप- प्रमृ.]), नाप. (छन्दो-भेद- [गा. प्रमृ.]) । (√वृष् '°विस्तारे' > भावे) °वृष्मक- > °वृष्मक-भृत- > °विशकभा- > यनि. (वैतु. पा [५, २,२८] < वि + शालच् प्र. इति, पाउ [१, ११८] <√विश् इति, MW. <वि√श्रि इत्यपि ?) ।

काठ १३, ५[२]; -लम् मा १४, ९; १५,५; का १५, ३,२; १६, १,८; तै ४,३,१२,३;५,१,मै २, ८,२;७; काठ १३,५[२]¶;१७,२; ६;क २६,१,५;-०ले[a] पै७,६,८.
विशाल-यू॒प[b]- -पे तै ५, ६,२२, १; काठ ५०, २.
विशाला[c]- > वैशालेय[d]- -यः शौ ८,१४,१४; पै १६,१३५,८.
वि√शास्(हिंसायाम्)वि√शस् द्र.
वि√शास्(अनुशिष्टौ)>वि-शि॒स्[e]- -शिषः शौ ११,१०,२७; पै १६, ८७, ७.
वि√शिक्ष्, वि॒शिक्ष ऋ ४,३५,३.
वि-शि॒क्षु[f]- -क्षुः ऋ २, १, १०.
१वि॒शि(खा >) ख[g]- -†खाः ऋ ६, ७५, १७; मा १७,४८, का १८, ४, १६; तै ४, ६,४, ५; कौ २, १२१६;-खासः मा १६,५९;का १७,८,१३;तै ४,५,११,१;मै२, ९,९; काठ १७,१६,क २७,६.
२वि॒शिख[h]- -खान् शौ ४,१८,४.
वि॒शिप्रिय[i]- -याणाम्[j] मा ९, ४; का १०,१,५; तै १,७,१२,२.
†?विशिशिप्र[k]- -प्रम् ऋ ५,४५,६.
वि॒शि-*(श्न >)श्ना[l]- -श्नानाम् मै १, ११, ४[l].
विशि-*(न्य >)न्या[m]- -न्यानाम्[l] काठ १४,३.
वि-शि॒स्- वि√शास् (अनुशिष्टौ) द्र.
वि-शीर्ष्ण॒न्[n]- -र्ष्णा खि १,११,४.
वि√श्रृ[o] > २वि-श(र्य>)ल्य- -ल्यस्य पै १६,७५,१०[p].
विशल्य-क[q]- -कः[r] पै १५, ३, २, -कम् पै १६, ७४,५[s].
वि√शॄ,शृ (हिंसायाम्),विशरत्[t] पै १९,९,१३; विशरी[u] शौ १२,३, १८[v]; पै १७,३७,८[v].
विश्र(र >)ता काठ १६,१२[w].

a) शाले [सं१] इति शेपः। b) कस.। c) व्यप. (सर्प-मातृ-) । (वि√शस् 'हिंसायाम्'>) *वि-शस्व(री>)रा-> यनि.। d) व्यप (तक्षकादि-[सर्प-भेद-])। तस्यापत्यीयः प्र.। e) भाप.। f) विप. (अग्नि-)। गस. उप. उन् प्र. उसं. (पा ३,२,१६८)। g) विप. (*पुङ्खवत्- [बाण-], *शिखण्डवत्- [कुमार-, रुद्र-])। वि + शिखा-> प्राग. *वि-शिखा- + मत्वर्थे अच् प्र. उसं. (पा ५,२,१२७ [तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. सा. उ. म. PW. प्रमृ. शिखारहितार्थे बस. इति ?])। h) नाप. (हिंसाकृत्- [रक्षस्-])। (√वृष् 'बलात्कारे, क्रौर्ये' > भावे) *वृषि-> *वृषिक-> यनि.। *वृषस्- (*वृषि-) > *वृषस्य-> विशाख- इति पर्यायभूतः पाभे. पृ २९११ p द्र.। सा. W. वि-शि° इति पपा. अनु शिखारहितार्थे बस. द्रतीव ?।
i) विप. (*सोमप्रपूर्ण- [ग्रह-]) । (√वृष् [=√हृष्] 'हर्षे = मदे' >) *वृषि- (*सोम-) + (√प्री 'पूर्तौ' >भावे) प्रियु- (*पूर्ति-) > बस. *वृषि-प्रिय- > *विशि-प्रिय- इति (वैतु. वि-शि° इति तै. पपा. अनु उ. म. PW. प्रमृ. बस. उप. शिप्र->शिप्रिय- इति द्रतीव ?)। j) सपा. विशिप्रियाणाम् (माश ५.१, २,८ च) <> विशिश्नानाम् <> विशिन्यानाम् (काश १४.६ च) इति पाभे.।
k) व्यप.(मनु-प्रतिद्वन्द्विन्-)। (वि√*शिप् [=√शिभ् =√शम्]>शिशिप् 'हिंसायाम्'> कर्तरि) यनि. (वैतु. *शि-शि° इति पपा. अनु मे. सा. PW. प्रमृ. पूप. = विश्- > सत१ इति, उप. = शिप्रा-[हनु-] इति; LR. पाठः ? इति कृत्वा *विशिप्रिय- [<वि+शिप्रा-] इति शोधः इति, सा [पक्षे] = वि-शिप्र- [विगतहनु-] इति च)।
l) विप. स्त्री. (सोमपूर्णा- [*ग्रहिका- = ग्रह-])। *विशि-प्रिय- इत्यस्य पर्यायः। तद्वदिहापि *वृषि- (सोम-) +(√सन् 'संभक्तौ = लाभे, पूर्तौ' > भावे) *सन्य-> बस. *वृषि-स(न्य>)न्या-> विशिन्या- (=नाउ.) > यनि.। विश-स्ना- इति पपा., विश- (= वृष- = सोम-) इति पूप.। शेषं समानम् (वैतु. BW. MW. वि+ शिश्न- [पुच्छ-] बस. > यनि. इति ?)। प्राति. स्वीरूपम् ? पर्यायभूतेष्वेतेषु त्रिष्वपि प्राति. वृष- (सोम-) इत्येव पूप. सन् उप. योगे सति वाप्ति. इकारान्तानामस्व- मित्यत्र मे. पपा. ज्ञापकं स्यात्। m) = विशिश्ना-।
n) विप. (विगत-शिरस्- [विदथ-])। बस. अन्तोदात्तः (पा ६ २,१७७)। वैप २,९२८ विशीर्षन्- इत्यादृशं द्र।
o) = √शृ = √शॄ। भा. बाधायां वृत्तिः।
p) तु. मूको. BKA.; वैतु. शौ ९, १३, २० अनु र. विसल्पस्य इति ?।
q) नाप. (रोग-भेद-)। स्वार्थे कः प्र.। r) सपा. शौ १९,४४,२ विसल्पकः इति RW. °ल्य° इति पाभे.।
s) तु. BKA. मूको. च; वैतु. र. विसल्यकम् इति ?।
t) सपा. शौ ६,५६,१ विष्पारत् इति पाभे.। u) मुत्र एकारस्य ऐ इत्यादेशः। v) तु. RW. W.WI; वैतु. शंपा. सात विशरीः इति।
w) पाभे. पृ १९७१ p द्र.।

वि-शार॒[a]– -¶रः तै ७, ५, ७, १[b]; क॰ठ ३३,७;-रम् पै ११.२,१०; -रात् शौ २,४,२.
वि-शीर्य॑[c] पै १४,२,१४.
!वि॒[२]···श्टत्या पै १९,३६,७.
वि√शो.विश्य पै ३,५,५[d].
?वि॒शौजस्- विश्- द्र.
वि√श्चुत्, ¶विश्चो॒तति मै ३. ९, ७[२]; १०,३.
विश्-प॒ति-,°ली- विश्- द्र.
विश्प॒ला[e]– -लाम् ऋ १,११२,१०; ११७,११; १०,३९,८; -लायाः ऋ १,११८,८?[f]; -लायै ऋ १, ११६,१५.
विश्प॒ला-वसु[g]– -सू ऋ १,१८२,१.
?विश्य[h] पै २,८५,५.
१विश्य॑-, २विश्य॒- विश्- द्र.
वि√श्रथ्,>°थि, ¦वि॒शश्रथे ऋ ९, ७०,२; कौ २,७७४.
वि॒श्रथय[i] शौ १२, ११, १०; ¦वि॒···श्रथाय[j] ऋ १,२४,१५; २,२८,५; मा १२,१२; का १३, १,१३; तै १,५, ११, ३; ४, २, १,४; मै १,२,१८; ४, १४, ९; १७[j]; काठ ३, ८; १६, ८; ४०, ११; क २, १५; कौ ३, १,४; जै २, ५, १; शौ ७, ८८, ३; ¦वि॒···शिश्रथः ऋ २, २८, ७; ४,१२,४[k]; तै ४,७, १५,७[k]; मै ४,१४,९; काठ २,१५[k].
वि श्र॒यमाण- वि√श्रि द्र.
*वि॒-श्रवण[l]–>वैश्रवण॒[m]– -णः शौ ८, १४, १०; पै १६,१३५,६.
वि॒-श्रवस्[n]– -वसम् खि ५, ७, १, १०; मै ४,१३,२; काठ १५,१३.
वि√श्रि,>श्रायि,वि॒श्रयन्ते ऋ ७, ७८, १; ¦विश्र॒याते[o] ऋ १०, ८५,३७; पै १८,१०, ९; विश्र॒याति शौ १४, २, ३८‡[o]; वि॒श्रयन्ताम् ऋ १, १३, ⌊६; १४२,६⌋; २,३,५; ७, १७, २; १०,११०,५; खि ५, ७, १, ६; मा २०,४०; २८,५; २९,३०¦; का २२,४,५; ३०, १, ५; ३१, ४,६¦; मै ३, ११, १; ४, १३, २;३¦; काठ १५,१३;१६,२०¦; ३८,६; शौ ५,१२, ५¦; वि॒··· श्रयन्ताम् खि ५, ७, १, ६; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; वि॒श्रयस्व शौ ९,५,८[p];१८,४,३. वि॒श्रय काठ ३७,९;शौ ९,५,४; पै ४,३,१; १६, ९७, ३; वि॒श्रयध्वम् ऋ ५,५,५; १०,७०,५.
वि॒···अश्रेत् ऋ ७,३,४.
वि॒···अशिश्रयुः ऋ ७, २, ५.
वि-श्र॒यमाण,णा[q]– -¦णः ऋ ७, ४५, ३; मै ४, १४, ६; -ϕणाः मा २९,५;का ३१,१,५;तै ५,१, ११,२;मै ३,१६,२; काठ४६,२.
वि॒-श्रित,ता– -तः खि २,६,२,२८; पै २०, ४१, २; –ता ऋ १, ११७,१; –ताः ऋ १,५५,२.
वि√श्रु,>श्रु,¦वि॒श्रृण्विरे ऋ ४, ८, ⌊६; ८,(५३, ७) ५४, ६⌋; खि ३, ५ ७?[r]; काठ १२, १५; व्यश्रोत् खि ५,७,४,१५.
वि॒श्रावि ऋ १०,९३,१४.
वि॒-श्रुत– -तम् ऋ १, ५२, ११; शौ १५,२, २६; –¦ताय ऋ १, ६२, १; मा ३४,१६; का ३३, १,१०.
?वि॒श्रुती[s]– -॒ति मा ८,४३; का ९,

a) भाप. (क्षयण- ⌊तै.⌋), नाप. (रोग-भेद-)।
b) सा. PW. प्रभृ. विप. इति चिन्त्यम् (तु. भा. K.)।
c) पाभे. पृ २२१३ *e* द्र.।
d) पाभे. पृ २८६५ *q* द्र.।
e) व्यप. (स्त्री-)। वि॒श्- (प्रजा-)+पा-उ॒–> √पालि>पा(ल॒>)ला॒–>*प॒ला–>उस. यनि. इतीव PW. प्रभृ. ?।
f) °लायै इति सा. GW. प्रभृ.।
g) विप. (विश्पलानुग्राहुक- ⌊अश्विन्-⌋)। बस.।
h) शोधः ?शते मान्तन्° टि.।
i) लोटि मपु१। पपा. श्रथय इति। संहितायां वैकल्पिको दीर्घः।
j) सपा. कामा १२६ : १४ वि॒···श्रथय इति पाभे.।
k) सपा. मै २,१६,५ शिश्रथः इति पाभे.।
l) व्यप. [विशद्-यशस्- (यक्ष-विशेष- ⌊कुबेर-पितृ-⌋)]। बस. उप. =श्र॒वस्–।
m) अपत्यार्थे अण् प्र. (पा ४,१,११२)।
n) विप. (त्वष्टृ-)। बस.।
o) सपा. °ते (काग्र २५, २२ च)<>°ति<> आपमं १, ११, ६ भाग्र १, १५ : १४ हिग्र १, २०, २ विस्र॒याते, पाग्र १,४,१६ विहर इति च पाभे.।
p) पाभे. पृ २८३३ *i* द्र.।
q) विप. (द्रुह्-, सवितृ-)। गस. उप. शानजन्तम्।
r) °रे॒ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ.)।
s) विप. (गो-)। (√वृष् 'वर्षणे = क्षीरक्षरणे'>भावे) *वृष्–> *वृषूवती–> यनि. (तु. पपा. नावग्रहः, ⌊प्राति. ईकारान्तत्वमात्रे⌋ भा., ⌊तात्पर्यमात्रे⌋ च PW. प्रभृ.; वैतु. उ. म. प्रभृ. वि√श्रु,श्रु 'श्रवणे' > वि॒-श्रुति–

६,२; तं ७,१,६,८.

१त्रिश्च,श्वा[a]- -त्रिश्वः ऋ १,७०,२; १२८,६;१६६, ५; २, ३८, ८; ४,३८,३;५,३४,७;५०,१[२b'c]; ७, १८, ४; ३२, १७; ५८, २; ८,३१,१२;५१,९; ९, ३५, ६; १०, २८, १; ६३,[(१,४१,२; ८,२७,१६) १३]; खि ३,३,९; मा ४,८[२b'c];११,६७[२b'c]; २२, २१[२b'c]; ३३, ८२; का ४, ३, २[२b'c]; १२, ७, २[२b'c]; २४,७, ४[२b'c]; ३२, ६, १३; मै १, २, २[२b'c];२,७,७[२b'c];३,६,५[२b'c]; काठ २,२[२b'c];१६,७[२b'c]; २३, २[२b'c];४३,५§; क १,१४[२b'c]; ३५,८[२b'c]; कौ २,९५९; जै ४, १९,१; पै १४,३,२§;१७,२९, १७; -श्वम् ऋ १,१६, ८,३१, ९;३६,४;६; १४;२०; ३७,१५; ३८, १०; ४१, [६(८,८४,३)], ४८, ८; [४९, ४; ५०, ४; ३, ४४,४]; ५०,५; ५२, १३;१४; ५७,२; ६; ७३,५; ८,८१, [५; १०२,८;९;५,६,६; १०,१२३, २],८५,३;८६,१०;९२,९; ९३, [३; ८, ३१,८; १०,८५,४२][d]; ९८, १; १०८, २; ११४, १; १२९,४; १३०, ८; १६४,४२; ४४; १८५, १; १८६, १; ९; २, २, ५; ५, २; १५,४; २२, ४; २३, [१९; २४, १६; ३५, १५]; २४, १२; ३३, १०;३८, ५; ४०, ५; ३, ४, ५;२९,१५; ३०, ६[e]; १४; ५४-५५, ८; ४, १, १; ५, ११; ६,१; १७, १०; ५४, ४; ५८, ११; ५, २८, २; ३२, १०; ४१, ७; ४८, २; ५०, ३; ६३, ७; ८१, ५; ८३, २; ९; ६, ८,३; १३, ४; १६, २७; २८; २०, २; १३;२५,८; ३१, २; ५२, १५; ६०, ४; ७, ७, २; ६;१६, ६;२०, ३; ५६, २०; ५९, ७; ६६, १५;७६,१; ७७, १-३; ९०, ६; ९८, ६;८, ३, १६; २०, २६; २४, २१; २६, ६; ३९, ७; ४०, ४; ४१, ३; ४७, १३; ४९, ८; ५८,२; ७८, ५; ७९, २; ८९, ६; ९, ६१, १८; ६३, ५;६८, ९;८६, २८; १०, २, ४[f]; ११, १;१७, १; १०; २०, [१०; ११, १२]; २३, ११; २७, २२; ३५, १३; ३६, ४; ३७, २; ४; ५६, ५; ५८, १०; ६१, १२; ६४, १५; ८३, १;८८,१५; ९२, ५; ९६, ५; १०७,१; ८;११४,४;१२१, ७[g]; १२६, ४; १३६,१; १७३, ४; खि ३, १, ८; १८, १; ४, १०, १, १;२, १; खिसा ३, ८; मा ४,२†; ८ ६२;९,५; १३, २४; १४, १४; १५, ५८; १६, ४८†; †१७,१६; ९९; १८,५; ७; ३०; ३१†; १९, ३७[d]; ४७†; २०, २३; २३,४९;५०, २६, ७†; २७, २५†[g]; २८; २९; २९, ९; ३२, ८; †३३, ३४; ३६; ५२; ३४, ५८†; का ४, १, ३†; १०, २, १; १४, २, १०;१५, ४,३; १६, ७,१; १७, ८, २†; १८, २, १†; १९, १, १२†; ३, १; ३; २०, १, १; २†; २१, ३,८†[d]; १८†; २२, १, ८; २५, ९,५; ६; २८, ७, १†; २९, ४,३†[f]; ३०, ३, ६; ३१, १, ९; †३२,

---

इति प्राति. इति, PW. प्रभृ. त्रिस्तुति- इति प्राति. इति च ?)।

a) यथा. गस् गना., विप. (सर्व-), नाप. (°नृप- [ऋ १,७०,४], पृथिवी- [शौ ९, ११,४])। नृणार्थे त्रिइव्- (नृ-, जन-) + (√भृ 'धारणे' > भावे) °भु- > °धु- > यग. यनि.। अन्यत्र < √त्रिइ 'संघात निवासयोः'।

b) पाठ ? त्रिश्व- + °पूत्- (अभिताप-) > पस. °त्रिश्व-पूत्- (यायविद्-वेश्न्नु-) इति शोधः (द्र. छन्दः)। त्रिश्वे (तै १, २, ३, १ प्रभृ.) इत्यत्र टि. अपि द्र.।

c) त्रिश्वो देवस्य (तैआ ४, ३२;५,५;११ शांआ २०, १ माश ३,१,४, १८; ६,९,१,२१; १३,१, ८,८ आपी ७, ९, ९ बौधी १०, १, ११ वाधी ७,१, १५; २०,४, १० माधी २,१,२, १; ६,१,३, २० माधू १, ६,२;२१, ६ च) > सपा. तै १,२,२,१ प्रभृ., आपधौ १०,८,६; १६,८,१३ त्रिश्वे देवस्य इति पाभे.। एकतरत्र त्रिश्वो रायः (माश ३,१,४,१८; ६,६,१,२१ च) > सपा. तै १, २,२,१ प्रभृ., बौधौ ६,४:६ त्रिश्वे रायः इति पाभे.।

d) = सपा. तैआ २,६,३,४; ८, ७, १०; प्रभृ.। मै ३,११, १० तैब्रा २, १, ७, २; २, १, २४ आपश्री ५, १६, १ सुर्यम् इति, पाश्र ३, २, २; ३, ६ दर्शिन्न इति च पाभे.। पृ १६३८ f अपि द्र.।

e) सपा. शौ ३,१,४ पै ३,६,४ त्रिश्वर् इति पाभे.।

f) सपा. शौ १०,, ५९, २ पै १०,, ४७, ५ त्रिश्चर इति पाभे.।

g) सपा. तैब्रा १,२१,८ सुभंम् इति पाभे.।

३, ५; ७;४,९; ३३, २, २१†;
३५, ३, ५; तै †१, १, १४,४;
२, १,१; ४,३१, १; ५,११,३;
६,१२,१; ७,७, १§; १३, १;
२, ४, ३, २; ६, १¶; ५, ९,
६¶; ६,७, ६; ३, ३, ११, २;
४, ७, २; †४, १, ८, ५[a];
४, ६, १[२]§; ५, १०, १; ६,१,
५; २, ३‡[b]; ७, ३, १§; १२,
१; ५,१,११, ४; ७, २, १[c]; मै
१, २, १†; ३, १; ३९†; ११,
१; २, १, ११;३, ८†;७,१६[३];
९, ९†; १०,२†; ११,४; १२,
१; १३, २३†[a]; ३, ६, २†;
१०[२]¶; ११, १०[c]; †४,५,४§;
८, १०¶; ९,४,१०, २;६;११,
१[२]; १२, १; २; १३, १; ९;
१४, १; ५; ९§; १२; १५;
१८[c]; काठ २, १†; ३, ९; ४,
१६†; ८, १६†; १०, ७;१३†;
१३,१४; १५†; १५, १२†;
१७, १०[२]; १६†; १९†; १८,
१[२]‡[b]; ८;१३†; २१,१४; २५,
४; ७[२]†; ९†; ३८,२[२]†[c]; ३९,
१५; ४०, १†[a]; ७†; ४६,२†;
क १, १३†; २, १६; २६, ९[३];
२७, ६†; २८, २[२]‡[b];८; २९,

२; ४८, ५; ९[२]†; †कौ १,२२;
३१२‡[d]; ३६१§; ४६६; २,
२०३; २४१; ४२१‡[e]; ७१३;
७८०; ११५२; ३, ५, ९;
१०; †जै १, ३,२; ३२,१०‡[d];
३८, २§; ४८,६; ५६, ४; ३,
१८, १०; २१,६; ३२, ११‡[e];
५८,१०; ४,१,५; २, १; २; ६,
१‡[d]; ८; ८, ६; ११, ३; १७,
९; १९ ४; २९,६; शौ १, १०,
२; ३१-३२, ४; २, १, १; ३,
३१, ५†; ४, २, ६†; ११,१;
३२, १†; ५, २, ८‡[f]; ११,८;
६, ४४, १; ५१, २†; ५७, ३;
७७, १; ८८, १†; ७, १, २[g];
१२,१; २१, ६; ५७,२; ८, ९,
९; ९, ३, २०; ५, २१;१२,४;
१५, १९; २६†; १०, ६, १७;
७, ३५; ८, ७; १३; ११, ६,
२२; ९,१; २; १३, १, १;५२;
२, ३;१९†; २०†; ३१; ४४[२];
३, १५; १४,१,२२†[c], २,६४;
१८, १, १८†;५३†; ३, २४†;
१९, ४७,२;५५,६; †२०,१०,
२; १५, २; ६; ३०, ५; ४७,
१६; १७; ५६,६; ५९, २;६५,
३;८७,६;९५,३; १०७,११‡[f];

पै १, ९, २; २२, ४; २३,४[२];
१०३,१[h]; १११, ३;२, ६,१;
२८, १[a]; ३, ६, ४; २५, १;
४०, ५; ४, १, ७†; ३२, १;
†५, ३८, १; ३९, ७; ६,†३,
३; ४; २०, २; ८, १,८; १३,
११†; ९, १०, ११; २३, १८;
१०, ६, ९; १२, ७, १३;
१४, १, १५; १५, २०, ७†;
१६, १८,९; २३,२; ४०, १०;
४८, ५; ६९, ९; ८२, १; २;
१०१-१०२, २; १३९,४; १७,
१,४[j]; १०, ७; २५, ५†; ७†;
१८, १५, १; २०,१; ७; २२,
४†;५†; २३, ८;२५,१; १९,
१०, ५; १६, १; २३, ९; ३०,
१५; ३१, १; ४३, ६†; २०,
१, ७; २, ७; ४, ४[k]; ३३, ६;
३६, १; ४९, ३; ४†; ५४, ३;
५६, ३; -श्वया ऋ ८, १,
१९; ६८,२?[l]; कौ २,११२२†;
-श्वस्मात् ऋ १, १०६ [१-६];
१२३, २; १३४, ५; २,
१७, ६; ४, २, ६; २८, ४;
८, ६०, १०; १०, ३६, ३;
८६, [१-२३]; तै १, १, ११,
१;[m] मै १, १, १२[m]; ३, ११,

[a]) सपा. तैआ १,२३,८ गर्भम् इति पाभे.।
[b]) सपा. मै २,१०, ३ त्रिश्वा इति, ऋ १०, ८२, ६ त्रिश्वानि इति च पाभे.। [c]) पाभे. पृ २९१४ *d* द्र.।
[d]) सपा. ऋ ८,८८,५ रयथाम् इति पाभे.।
[e]) विश्वमानुषक्>सपा. ऋ ८,४५,४२ विभ्रुमानुषः इति पाभे.।
[f]) सपा. ऋ १०, १२०,८ विश्वा अवृणोत् इत्यस्य पाभे. सतो विकारमात्रमेतद् यदिह विश्वमर्णवत् इति पठ्यते। [g]) सपा. तै २, २, १२, १ पै २०, १, २ तैब्रा ३,५,७,२ त्रिश्वाः इति पाभे.।
[h]) सपा. शौ ७,८४,३ ऊर्जम् इति पाभे.।

[i]) एकत्र सपा. शौ ६,७१,१ होता इति, पै २०, १४, १ विश्वान् इति च पाभे.। [j]) पाभे. पृ २२२८ *m* द्र.।
[k]) सपा. शौ ७,२१,६ सर्वम् इति पाभे.।
[l]) त्रिश्वया मते इति द्वि-पदः। पाठः? विश्व-ज्ञास्- + पति- > वस. *त्रिश्वज्ञाम् पति- > [मं१] त्रिश्वज्ञास्पते इति शोधः (वैतु. पपा. अनु सा. ?GW.यनि. एव पाठे सति त्रिश्वया [= विश्वया इति कुर्वन्तावित्र] क्रिवि. इति, ORN. *त्रिश्वया-मति- >[सं१]त्रिश्वया मते इत्येकं पदमिति?)।
[m]) =सपा. बौश्रौ १,१३:२१। मा २,३[२] का २,१,३; ४[२] माश १, ३, ४, २ काश २, ३, २,१९-२१ त्रिश्वस्य इति पाभे.।

१०[b]; काठ १,११[b]; ८,१७[1]†; क १, ११[b]; कौ २,८९५†; जै ४,१४,२†; शौ ६,९६,२‡[c];७, ११७,२‡[c]; ८,७,२८‡[c]; १४, २, ४४; †२०, १२६, १-२३; पै ३, १७, ४‡[c]; †४, २८, १[d]; २[d]; ३-६; ९, २२, २८; १७, २३, ३‡[c]; १८, ११, ४; १९, ३७, १२; -†श्विमन् ऋ १०, ४९, १; ५०,४; तै ३,४,११, ४; मै ४, १२,६; काठ २३, १२; -श्वस्मै ऋ १, ३१, २; ५५, ३;६६,३; ९२, [४; ४, १४, २]; १२८, ६[1]; ५, ८३, ४; ६, १, १; ७, ६६, १४; ९, ४८,४; १०,८८, १२; मा १३, १९; २४; १४, १२;१४;१५,५८;६४; का १४, २, ४;१०; १५, ४, २;३; १६, ७, १; ६; तै ३, १, ९, ३; ४, २, ९, १; ३, ६, १; ४, ३,३; ६, १[1]; मै २,७,१६[1]; ८,१४[1]; †४, १२, ५; १३, ६; काठ १७, १०[1]; १८, २०†; ३५,७; ३९, ३; ४०, ३; ५; क २६, ९[1]; ४८, ९; कौ २, ११०†; जै ३,१७,१०†; -श्वस्य ऋ १, ११, ४; २५,२०; ४४,५;४८, १०; ९२,९; १००, ७; १०१, ५; ११३, ७; १३८, १; १६४, [२१; २,२७,४]; १६५, ६; २,

१२, ९; १३, ६; ३८, २; ४०, १; ३,१४,७; ४६, [२; ६,३६, ४]; ४, १३, ३; ५,७,६; ३२, [७; ७,१०४,१६]; ३४,६;४२, ११; ५५, ८; ७१, २; ८५, ३; ६, १६,१३; ४२, ३; ५०, [७; ७, ६०,२; १०, ६३, ८]; ५१, ७, ६१, ३; ७१, २; ७,११,४; १६, १; ३२, १६; १७; ६५, १; १०१,२; ८, १७, ९; २५, १; ४७, ४; ६२, ७; ९,३२,३; ६६, २; ७६, ४; ८६, ५; २८; ३६;८८, ४;९७,५६; १०१,५; ७; १०, ५, ३;२६, ८; ३७,५; ४५, ६;८७,१५; ९१,१;१०२, १२; १६०,२; १६१, ३;१६८, २; १९०, २; खि ३,१०,२,२; ४, २, ३; मा २, ३[1b]; ११, ३२†; १२, २३†;३७;१३,१८; ३९; †१५,२२; ३२; ३३[1]‡[e]; १७, ७८; १८, ५५; ३६, ८[f]; का २,१,३[h]; ४[1b]; १२, ३,५†; १३, २, ६†; ३, ८; १४,२,३; ४, २; †१६, ५, ३; १४: १५[2]‡[e]; १८,६,१४; २०,३,५; ३६, १, ८[f]; तै १, ८,२२,५†; २, १, ११, ४†; ३, ५,६, २; ११, ३†; ४, १, ३,२; २,२, २†; ३, ३; ५, ४; ९, १; ६†; †४,४,१; ४;७, १३, २; १५, ३; ७,५, १, ६¶; मै १,

३,२६; २,७,३†; ९;१०; १७; ८,१४;१२,३;१३,८†; २३‡[g]; ३, १२,१७‡[g]; १६, ५; †११, २; ३; १२,१†; १४, १; काठ ४, १६‡[g]; ८, १७†; ९,१८†; १९†; ११, १२†; १३, १५; १५, ५; १६,३†;९†,१०;१६; १८, १५; २२, १५†; ३९, ३; १५[2];†,४०,१‡[g];९; क२५,१; २९, ४; †कौ १, ९;४५,२७०; ३५९;४५०§; ४५६§[i];४५६; २, ९९; १२०; १६८; २२३; २३८; ६००; ७९२; ३,३,७§; जै †१, १, ९; ५, १, २८, ८; ३७, ८; §४७, ४; १०; ५६, २; २, २, ६; †३, १०, १; १६, ६; २०, ७; २१, ३; ४८, १६; ४, १८, ४; २७, ५; शौ २, ३१, १; ३, ७, ५‡[h], ११, ३†; ४, २५, १; ५,२५, ७; ६,२९,३; ५८, ३; ८६, १; ९१,३‡[h]; ९५, ३; ८,३,१४†; ४, १६†; ९, १४, २०†, १५, १३‡[i]; १४‡[j]; ११,६,२३;९, १५; १६; †२०, ५, ३;३४,९; ९६, २; ८; १३७, ५; पै १, ६२, ३; १००, २†; २, १५, १; ३, २, ७; ४, १, ३†, १४, १; ५, २,७[k]; १८,९‡[h]; २७, ३-५; ६, ३, ८; ११; ७, १८, ४†; ९, १०, ११; १२, ७,

[a]) तुला. ऋ १०, १७, १६ सुर्ष्मात् इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ २९१५ *m* द्र. ।
[c]) तुला. ऋ १०, १७, १६ मा १२, १० मै ३, ११, १० आपश्रौ ७, २१, ६ काश्रौ २, २, ११ सुर्ष्मात् इति पाभे. ।
[d]) °श्व° इति पाठः? ।
[e]) तुला. ऋ ७,१६,२ टि. ।
[f]) =सपा. आश्रौ ८,२, २१ शांश्रौ २,६,७ । ऐआ ५, ३,१ विश्वन् इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ १०२८ *a* द्र. ।
[h]) पाभे. पृ २३३३ *j* द्र. ।
[i]) तुला. ऋ १,१६४,२४ पुष्प इति पाभे. ।
[j]) तुला. ऋ १, १६४,३५ टि. ।
[k]) तुला. शौ ४,१,७ त्रिधेयाम् इति पाभे. ।

३[a]; ३४,४†; ३६,२[b]; ५३,२; ८०,१†; ११०,२; १४२,१; ७, ११,१†; १८,३[c]; २७,३; ४३, २†; ६२, ७; ६५, १; ८४,४; ८५,३†; ८६, १‡[d,e]; ९२, १; ११५,२; ९,१,५; ४, १; १४, २†; ११†; १४†; १०,८,१८; ११, २, ११; ७, ९; १३, १, ११; २,९; १०[f]; ११‡[d,e]; १२; ३२; ३४; ३८; ३, ३; १४; १८; १४, १, २३‡[d,e]; २, ३०; १७,१,१६; १९,६, ३†[g]; ५३, १-३; ६; †२०, २७, ६; ३१, ३; ३४, ४; १७ऽ; ५५, १; ५८,१; ७३,१; ७७,५; ८०, २; ८१,२; ८५, ३; ९२, २१; ९३,८; ९४, १; १०७, १३‡[h]; ११८,४; पै १, ६, १; १०, २; ११,३; ६६,२; १०९,४; २,६, ३†; ४; २४,३; ५९,६; ६१,१; ७६, ४; ५; ३, ३३, ६; ३४, ९; ४, ३२, ३; ३६, ४; ५,२, ३; १७, ५; १८, ५†; २६,५; ८, १, ४; ५; ६, ९; १४,१०†; ९, १, ६[i]; ५, ३†; २२, २५; १०, १, १२; ६, १०; १२,१, ५†; २, १-३; ६; १३, १, २;

४, १६; ७,४†; १८; ९, १२; १४, १, १८; २, १०; १५,११, ४†; १६, २४,१; ३२,५; ६६, २†; ६७, ३†; ४†; ८९, ४?[j]; १०५,१; १५१,३; १०; १५३, ८; १७, ३२, ८[k]; १८,९, १०; १६, १†; २३,१०; २४, १; ६; ३१, ८; १९, ७,५‡[l]; ११‡[m]; २०,१; ३९,१; ४५, २‡[n]; ३†; २०, ६, १०†; ९,३; १०, १[o]; १४, ९; १५,८; २२,२†; ३१, १०†; ३२, ६; ८†; ४९,४‡[p]; –श्वाः ऋ १, ३, १२; ११, १; ५४, १०; ७१,७; ८६, [५; ४, ७, ४; ५. २३. १]; ९१, २२; ९८, २; ११७, २३; १३४, ६; १३९, [३; ८, ९२, २०]; १७९,३; २,७,३;८, [५; १०, २१, ३; १२७, १]; ११, १९; १३, ३; २३,५; १३; ३३, ३; ४०, ५; ३, ११, ६; १५, ४; ३१,१३; [२१; १०,१२०,८][q]; ४४, २, ४९, १; ४, १७,६;७; २२, १०; ३१, १०; ३७, [७; ५,१०,६]; ४०, [(३९,१) १]; ५, ४,५; २५, [९; ८,६१,९]; ३०, ५; ५५. ६; ६२,२; ७५,

२; ६, १८,५; २२,९; २५,२; ४१, ४; ५१,१६[r]; ५८,१;६०, ६; ७, १, ७; १०;१९, १;२९, ३; ६७, ५; ७२, १; ९५, १; १०४, ११; ८, २, ३३; ६,४; ११, [८; ४३, २१]; १३, २१; १४,१३; १६, [११; ६९,१४]; २४,१९; २६; ३६,[१-६];३९, २; ४३, [१८; २९]; ४५, ८; ४०; ४६, ७; ८४,६; ९६, [७; १०, ५२, ५]; ९७, १०; ९९, ५; ६; १०२,९; ९, ८,७; १३, [८;६१,२८];१६,[६;६२,१९]; २०, १; ४०, १; ४३, २; ६२, २४; ६३, २६; २८; ८६, १५; ४१; ८९, ६; १०,१८,९; २१, ३; ३५,८; ४३, १; ५१,१; २; ६७, ११; ९७, १०; १३३, ३; १५३, ५; †मा ४, २९[r]; ६, २६[s]ऽ; ११, ४७ऽ; १२, ५६; ८४; ११६; १५, ६१; १७, ६१; ६६ऽ; ऽ१८, ३३[t]; ७३; १९. ७१; २०, ८६; २३, ३५ऽ[t]; २७, १ऽ; ७; ३३,६६; ६७; ३४, २२; ३८, १०ऽ; †का ४, ९, ६[r]; ६, ७, २[s]ऽ; १२, ४, ११ऽ; १३, ४, १२;

a) सपा. शौ ५, २२, २ व्रिश्वान् इति, पै १९, १२, १२ जनान् इति च पाभे. । b) सपा. आश्री ८, ९, ७ शांश्री १०,११,९ विश्वम् इति पाभे. ।

c) सपा. तै ३,३,११,२ मै ४,१२,६ काठसं २, ११, ४ विभे. । पै २०,२,५ त्रिधानि इति पाभे. ।

d) पाठः? त्रिधानि अन्यः इति शोधः (तु. पाभे. टिप्प)।

e) सपा. ऋ १०, ५८, १८ मै ४,१२, २ पै १८,३,२ ऐब्रा २,७,१२,२;८,९,३ पुधानि इति पाभे. ।

f) पाभे. पृ२१२६ *f* द्र. । g) पाभे. पृ२९१७ *g* द्र.।

h) सपा. ऋ१,११५,१ विभे. । i) पाभे. पृ२९१८ *k* द्र. ।

j) त्रिधान् इति शोधः (वैतु. BKA. त्रिधादेशान् इति समस्लाद् इति?। सपा. शौ ११,१,४ विद्वान् इति पाभे. ।

k) पाभे. पृ १६४८ *c* द्र. ।

l) पाभे. पृ २६२१ *h* द्र. । m) पाभे. पृ २३६२ *g* द्र. ।

n) सपा. ऋ १०,१८७,२ प्रन्व इति पाभे. ।

o) सपा. शौ ७,४२,१ त्रिधानि इति पाभे. ।

p) सपा. ऋ २,३८,६ विभे. ।

q) पाभे. पृ २९१५ *f* द्र. । r) =सपा. माश ३,१, ३,१५ । पै २,३१,४ त्रिदशान् इति पाभे. ।

s) सपा. मा १८,३४ का २०, १, ४ मै २, १२, १ काठ १८, १३ सुराः इति पाभे. ।

t) पाभे. पृ १११५ *k* द्र. ।

६, १०; ७,१५; १४, ७,१०$; $१५, ३,५;६, २; ९, ४; १६, ७, ४; १८, ५, १२; ६, २$; $२०, १, ५[a]; ५, ६; २१, ४, २१; २२. ८,७; २५,७, ३$[b]; २९, १, १$; ७; ३२, ५, १२; १३; ३३, १, १६; ३८, २, ४$; तै †१, २, ९,१[c]; ३,१४, ३; ६; ५, ११, १; २, २,१२, १[d]; ४, १४,२; ३, ५, ५, ३; ४, १, ४, ४; ७, १; ३; ११, ३†; २, ६,३†; ८, १; ६, ३, ४†; ५,१; ७,१२, २[e]; ५, १, ५, ९; ८, ६¶; २, ११, १[b]; ४, ६, ५†; मै १, २,५†[c]; ४, १४¶; ५, ३;६, २[f]; २, ७,५; १३†; १०, ५†; १२, १[e]; २; ५; १३, ११†; ३, ३, ८†; ४, ६; †४, ९, ९$; १०, १;११, ४; १२, ३$; १४, १[f]; ६; ७; १०; १२; १७$; काठ २,६†[c]; १५; ३. ९[f]; ४, १५†; १६†; ७,१३; १३.१५†; १६†; १६, ४; १३†; १८, ४;१३[a]; १६[f]; २१.९, ३५,१२†; १७†; ३६, १५†; ३७, ९†; ३८, १२[f]; ३९, १; ४०, ३; ९; ५०, ५[b]; क १, १९†; २, १६[f]; ६, ३; २५, ४†; २८,३†; २९,,२; ४[f]; †४८, १२;१५, †शौ १, ७५; ११४; १३७; २११; ३११;

३२४; ३४३; ३७०; ३७२$; ३७५; ३८७; ४७९; ४८८; ४८९; २, ७३; १२८; १७७; २०५; २७४; २८०; २९८; ३१८; ४१३; ४२०; ५१७; ५३४; ५४४; ९०१, ९०८; ९८७; ९८८; १००१; १०५१; १०९४; ११५३; †जै १, ८, ३; १४, १०; १५, ३; २२, ८; ३२, ९; ३४, २; ३६, २; ३९, १; ३$; ६; ४३, ७; ५०, ३; ५१, २; ३; २, १,३; ३, १३, ४;१६, १५; १८,१२; २३, १२; २६, ४; ३१, ३३; ३२, १०; ४०, १३; ४१-४२, १०; ४, १, ६; ५, ४; ८, २; १४,५; १५, २; १७, ७; २८,४; शौ २, ६,१; ५, ७,९[f]; २३, २; ६, २२, ३[g]; ९७, १; ७, ७७, ९†; ८९, १; ८, ४, ११†; १०, ५, ३६; ८, ३६[h]; १३. १,२२; २,२८; ३३; १६, ९,१; १८, २,५९†; †२०,१७, १; २९, ३;३६,९; ३७,१;४३, १; ४६, २;५४,१; ६५,१,९१, ११; ९२, ११; ९३, ८; १०५, १; २; १०७, १; ११०, २; पै १. ६६, १; ३; ३, २७, ४; ३३, १; ७, ६, १, ८†, ७, २, २; ९; ११,६,११†; १५, २०, ३†; १६, १०, १†; ११२,९;

१८, १७, २; २३,५: ९; २९, १; १९, १२, ७; २२, १२; २०, १, २[d]; १०, ४; –श्वात् ऋ १, १८९, ६; खि २, ६,१, १८; मा २०,१४-१६; का २२, १, १-३; तै ३. १, ४, ३; काठ ३८, ५[i]; पै ५, २०,६; ६, ३, १२; १६, ४९, ६; १७, १५,३; ५; २०, २२,५; –श्वात् ऋ १, १४, ९; २३, १०; ४८, १२, ७६, ३; १४३, ३; १८८, ९; २, ३७, ६; ३,६,६; ९,६,१४, २२; ५७, ५; ५९, ८; ४,१०, ५;४५,६; ५, १,८;४३,१०,६, ५१,९; ७,९,५; ४८,३;८,१०, २; २३, २६;६५, ९; ६६,१०; ९, ५९, ४; ८०, ४;८६, ४८; ९८, ७; १०, ६०, ६;६६,११; ८९, १६; १३०,५; १३१, १[j], खि ५, ६, ६; मा ३८, १०[j], तै ¶२, १, ६, ४[i]; ७, ५, ६; २,११, ३; ३,९, २;३,२,१,१; ४, ७, १५,५; मै १, १०,१९, ३, ११, १०[f]; १६, ५; ४, १, ९[j]; १४, ११†; काठ ११.४¶, १३, १५†; २०, १५[k], २२, १५†; २८, २¶, क ४४. १¶, †कौ १,५५२;२,६७९; १०११, †जै ३, ५६, ७†; शौ ३, ८, १, २१, ८; ५, २२, २[l]; ७, ११, ३; ११, ८, ५[m];१९; पै १,१४,

[a]) पाने. पृ २९१९ *s* द्र.। [b]) पाने. पृ १६१५ *k* द्र.। [c]) पाने. पृ २९१९ *r* द्र.। [d]) पाने. पृ २९१५ *g* द्र.। [e]) त्रिश्वं इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मा १८, ११)। [f]) सपा. पै ७.१९,४ सर्वाः इति पाने.। [g]) सा. °श्वा इति?। [h]) सपा. पै १८,२९,४ सर्वाः इति पाने.। [i]) पाने. पृ २१८० *d* द्र.।

[j]) =सपा. माश १४,२,२,१९ तैआ ४,९,२; ५,८,१ आपश्री ४,७,४ आगगृ १५. १०,११ माश्री ४. १. २११ वा ३८, २, ४ शांश्री ८. १५. ११ माश्री ५. ७. १ गुरासं इति पाने.। [k]) सपा. मा ३८, १५ तै ७, १,१२,१ काठ ४१.१ माश १४,२,२, १७ त्रिश्वेभ्यः इति पाने.। [l]) पाने. पृ २९१९ *a* द्र.। [m]) सपा. पै १५.११,५ सर्वान् इति पाने.।

३; २, ३१, ४‡[a]; ५१, ४; ३, १२, ८; २९, १; ९, २१, १२[i]; १५, १४, ५; २२, १; १७, २८, ५; १८, २४, ६[b]; –श्वानि ऋ १, ५, ९; ९, २; २३, [२०; १०, ९, ६]; २५, ११; ३८, ३; ५१, ७; ६७, २; ६९, ३; ७०, १; ४; ९२, ९; १०८, [१ (७, ६१, १)]; १२९, ५[c]; १४५, ३; १४८, २; १६६, ९; १७६, [३; ६, ४५, ८]; १८९, [१; ३, ५, ६]; १९१, ९[d]; २, १, ८; ३, १; ४, २, ५, ३; १६, २; २८, [१ (८, १००, ४)]; ३५, [२; ४०, ५; १०, ८५, १८][e]; ३, १, १६-१८; ११, ८; ९; ३८, ६; ४, ४, ६; १६, [६ (७, २१, ४)]; ३०, २२; ३९, १; ५, २, ९; ३, ११; ४, ७; ९; १८, १[f]; ४२, [१८; ४३, १७; ७६, ५; ७७, ५]; ४५, ७; ८२, ५; ६, १५, १५; २२, ७; ४२, १; ४५, [(१६, २०) २०]; ४६, ७; ५१, १०; ७, ४, १; १८, १५; २३, १; ६०, [१२; ६१, ७]; ६६, १०; १०१, [४; १०, ८२, ६][g]; ८, १, ३२; ५, ८; ८, १०; १३; १६, २; १८, १७; २४, ७; ३२, २८; ४१, ६; ४७, ३; ६३, ६; ९३, [२९ (१०, १९१, १)], ९७, १४; ९, ३, ४; १४, ८; १८, ४; २०, ३; २१, ४; २३, [१; ६२, २५; ६३, २५; ६६, १]; ४२, [५; ६६, ४]; ५४, ३; ५९, ३; ६१, [११; १०, १९१, १]; ६२, १; ६३, ३०; ८४, २; ८६, २६; ९४, ५; १००, [२; ८]; १०७, २३; १०९, ८; ९; १४; १०, २१, ५; ५४, ४; ५९, २; ६३, १३, ८१, ७[h]; ८९, ५; १२२, २; १२६, ६; १३४, ४; १६४, ३; खि ३, २२, १०[e]; †मा ४, २४§; ५, ३६; ७, ४३; ८, ४५[h]; १२, १५§, १५, ३०; १७, २३[h]; ३०; २६, १८; ३०, ३; ४०, १६; †का ४, १०, ५§; ५, ९, २; ८, १९, १[h]; ९, २, ३; १३, १, १६§; १६, ५, ११; १८, २, ७[h]; ३, ६; ३४, १, ३; ४०, १, १८; तै १, १, १४, ३†; २, ९, १; †१४, ३; ७; ४, ४३, १†; २, २, १२, ३†; ३, १४, ६[i]; ६, ११, ४†; ३, ३, ३, ३†; ४, १, ९, ३; २, १, ५; ४, ४, ४†; ५, ५, ९, २[i]; ६, १, ११, ५[j]¶; ७, ५, ४, १¶; मै १, १, ८; २, ६; १३†; १०, १६¶; २, ७, ८; †१३, ५; ७; ३, ७, ८[2]; ¶; †४, १, ८§; १०, १; ४; ११, ५; १२, २[e]; १४, १; ३; काठ २, ७; १४†; १५[k]†; ३, १†; †६, १०; ११; ७, १६†; १२, १५†; १६, ८†; २४, ७; ३०, ५¶; क २, १; ८†; ३७, ८; †कौ १, ९४; २६२; ३३०; ३५२; ५२१; २, २४; १०७; १२५; १८०; ३२०; ६०८; ७९०; १०४९; ३, १, ८; †जै १, १०, ४; २४, १०; २७, १०; ३४, ८; ३७, १; ५३, ११; २, ५, ५; ३, ३, ३; ११, ३; १३, १; १७, १; २६, ६; ४९, ७; ४, २२, ६; शौ १, ६, २†; ४, ३९, १०; ६, ४५, २†; ६३, ४†; ७, ४२, १[k]; ८, ३, २४†; १०, ५, ६; १५, ३, १०; ११; १९, ४९, २; †२०, १२, १; ३६, ७; ४४, २; ६९, ७; ७१, ८; ७७, ६; पै १, १२, २[l]; ५, ३९, ६†; १४, ४, २; १६, ८, ३†; १२७, १-५; १८, ३, २†[e]; २१, ५†[e]; १९, ७, १†; ३६, ५†; २०, २, ५[j]; ४३, ६†; –०श्वानि पै १०, १४, १०; –†श्वाभिः ऋ १, १२, १२; २३, ६; १००, १०; २, १०, २; ३, ३७, ३; ४, ३१,

[a]) पाभे. पृ २९१९ r द्र.।

[b]) सग. शौ १३,२,३८ सर्वान् इति पाभे.।

[c]) पाठः ? (*त्रिधस्मात् >) *त्रिधा(त् >)त्र [पं१] [*नि-पुर्- (*निप्र- [तु. नि-पुर्-]) >] निपूरोः [पं१] अप (कप.) पवि *वाहनिः इति पाद-शोधः। सस्थ. (पा. अनु) ? आमा > (√*आद् [= *√अद्] 'व्याप्तौ' > लिटि) *आद्याः (प्राप्नुहि), ? वह्निः > *वाहनिः इति चाशि शोधौ द्र. (वैतु. वें. सा. PW. GRV. प्रमृ. शोधमस्पृशन्तः यनि. =एतानि [द्वि३] इति, पूरोः इति प१ इति च ?)।

[d]) पाभे. पृ २६२१ h द्र.।

[e]) पाभे. पृ २९१९ e द्र.।

[f]) सग. कौ १,८५ जै १,९,५ त्रिरेवे इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ २९१५ b द्र.।

[h]) पाभे. पृ १८६५ l द्र.।

[i]) पाभे. पृ २९१८ l द्र.।

[j]) =सग. तैआ ७२ माश्री ५,२,१५,२१। वैताश्री ३,१४ सर्वाङ्गानि इति, पाग् १,३,२५ अङ्गानि इति च पाभे.।

[k]) पाभे. पृ २९१९ o द्र.।

[l]) पाभे. पृ २९१९ c द्र.।

१२; ६, १२, ६; ५९, १०; ७, १९, ३; ३४,[४; ८,८,१;१८; ८७, ३]; ८, १२,[५; ३२,१२; ६१, ५; ६०, १३४, ३]; ३५. २; ३७,[१;२-६]; ६१,५;१०१, १६;९, ८६,२४; ६०,९२,१४; १०४,३; मा ३३,४६; का ३२, ४, ३; तै ६, ४,३२, १‡ᵃ; ४, ४, ५,१S; मै २, १२,२S; ४, ९, २S; १०,५; १२, ३; काठ ८, १७; ३९, २; कौ १,२५३; २, १४५; ९२९; जै १,२७,१; ३, १४,६; ३३, १७; शौ ११, ८, १९S; २०, १९, ३;२५,७; ३३, २; ३७, ३; ११८, १; पै १५,१४,५S; -श्वास्यः मा १, १८; ७, २८; ३७, १२; का १, ६, ४; ९, १, ३; ३७, २, २; तै १, ८, १२,३; मै ४, ३,४¶; ९, ३; -श्वास् ऋ ३, ३१, ५; ४, ११, ६; ६०, ३७, ४; ४२, [१०,४३, १०;४४,१०]ᵇ; ६३, १२; तै ४, ७, १५, ४; ५, मै ३, १६,५ᶜ; काठ २२, १५ᶜ; शौ २०, १७, १०; ९४, १०; पै १७,२५, ७†; ८; ३५, ६†ᵇ; -†श्वाय ऋ १,५०, १;मा ७- ८,४१;३३,३१; का ८,१६, १; ९, २, १, ३२, ३,२; तै १,२, ८, २; ४,४३,१; मै १,३,३७; काठ ४, ९; ३०, ५, क ३, ७; कौ १. ३१; जै १, ३, ११; ४,

१, १०; शौ १३. २, १६; २०, ४७, १३; पै १८, २२, १†; -श्वासाम् ऋ १, १२७, [८ (८, २३, २५)]; १०४,१०; ५, ४४, १३; ६, १५, १; २०, ३; ४८, ८; ६९, २; ८, ७०, १; तै १, ३, २, १; कौ १, १५४; २७३†; २, २८३†; जै १, १६, १०; २९, १†; ३, २३, १५†; †शौ २०, ९२, १६; १०५, ४; पै २, २६,५ᶜ; -०श्वासाम् मा ३७, १८; का ३७, ३,५; मै ४, ९, ६; -श्वासु ऋ १, ७९, ७; ८; १२२, १०; १२७,[१०; ५, ६४, २], ४,१,१८; ५, १७,४; ७, ३४, १२; ८, २०,२०,७१, १५; ६०, १; ९२,७; १८;९५, २; ६०, ५०,२;१४७,२; मै १, १, ८; ४, १२, ४†; काठ १०, १२†; ३९,५ᶜ; †कौ १,१००; २६९; २, ८४३; ८७४; ८७५; ९९२†;†जै१,१८,६;२८,७,४, १४, ९; १८, ९; २७, १; शौ ५, ११,८ᵈ; ९ᵈ; ६९, ४९, ५; २०, १०४, ३†; पै १४,४, ५; -श्वे ऋ १, ३,८;९; १९, [३; ९, १०२, ५]; २३, [८; २, ४१, १५]; ३४, २; ४३, ३; ५२, [१५; १०३, ७; (७, १८, १२)]. ५९,१;६५,१;६८, २ᵉ; ३; ६९ [(६६,५)५]; ७०, ५; ७२, २; ८९, [७; ६०,३५,

१३]; १०; ११६, १७; १२२, ३; १२;१४;१२७,६;८; १३१, १; १३६, ४; १६४, २२; ३६; १८६, २ᵃ; २, १, १४; १२,७; १६, ४;२४,४;२५, ५; ३,१४, ४; ३०, १३; ३२,८;३८,४,६; ५१, ८; ५४,१७; ५७, २;५८, ४; ४, १, १०; १८; १६, ११; १७, ५; ६; १८, १; ११, १; ३०, ३;३४,३;४२,१; ५६, ४, ५, ३, १; २१, [३; २३,३; ८, २३, १८]; २९,५;८; ३१,१०; ३६, २; ४३, १०; [१०; ६०, ३५, १३]; ४५, ८; ५१, ११, ५२, ४; ५८, ३; ६७,३; ६,४, ४; ९. ५;७; १६, ८; १९, ८; ११; १८, १४; ४५, [३]; ८, ९४, ३]; ५०, १४; १५; ५१, [५; ६०, ६३, १७; ६४, १५; ५२, ८; १०; १४; ५८,३,६, ५; ६८, ४; ७,६, ६; २८, १; ३३,११;३४,२४; ३८,३; ३९, ४;४४,५. ४८,४; ४९,४; ५०, ३;५१, ३ᵉ;५२,३;५७,७; ५९, ३; ७८, ४; ८२,३;८,४, ५, ६,३१; २७,२; ४;५; १४,१०, १;८; ४१,७; ४६,१२; ४८,१; ५३,४ᵉ; ५४,३ᶠ; ६२, ७; ६९, [११; ९, १४, ३ ((११, १६)); ९३, १४; ९४, ३; ९९, ७, १००, १; ९, १८, १; ६१, ५, ९१,[(८, ५,, ३)ᵍ],५,९९,२,

---

ᵃ) =सा. तैआ ३,१७,१ आपश्रौ १४,२९, १। ऋ १,६१,१४,०,,६७,२८ प्रभृ. त्रिष्विति इति पामे.।
ᵇ) सा. शौ ७,५२, ५; २०, ८९, १० त्रिषु इति पामे.।
ᶜ) सा. शौ ४,१,८ सर्वासाम् इति पामे.।
ᵈ) सा. पै ८,१,८,९ देवेषु इति पामे.।
ᵉ) पामु (बगुनि) इत्येतदीये वि. मा. ११ ᵒत्रिष्वर्थे> ᵒत्रिषा इ > दर्भ. इति कृत्वा स. प्रा. ३२ इ. १ टि. १⁰ग्रा-गाम्यम्मु > (मा√ग १⁰दा.]>) ⁰ग्रा-गाम्यम्मु (अगम्यम्मु) इति शोधः। एवं सत्ति १ा ३. ५⁰ ⁰ग्रा-गुग्यम्मु इत्यत्रापि शोधः इ. (वैपु. दर्भ. ⁰गा√ मन् इत्यत्र भवति?)। ᶠ) वैपु. तत. शे? टि?।

१०९,२; १५; १०,१२,२; १३,
१;१५,६; २४,५; २७,४; ३३,
१; ३५, १३[२]; ३६, १३; ५२,
२; ६४,६; ६५,१३; १४; ६६,
११; ७०,११; ८२, ५[a];६;८५,
१४; ४७; ८८, ७; ९३, ३[२];७;
९८, ९; ११२, ६;११३, ३;८;
१२०,१; ३[b]; १२१,२; १३०,
३; १४२, ६; १५७, १; खि
३, ५, ४; १५, ३२; ५, १,
३; ३. ३; ५,७[४]; ६,६; खिसा
३, ६; मा २, १३; १८; ४, १;
८, १९[c]; ५७; ५८; ९, १७†;
३३; ११, ५†; ५८; ६०; ६५;
१२, ३१; १४, ४;२०; १५,३;
१४; १७, ३०†; ५३;१८,१७;
३१[४]†;७६;१९, ६२; २१, १७;
†२५,१३; २०; २३; ४६; २७,
८; १९[d];२२; †३३,२२; ५२[४];
८०; ९४; ३४,५३†; ३६,१७;
३९, ६; का २, ३, ११; ४,६;
३, ९, १; ४, १, १; ९. ३,५[e];
७, ४; ६; १०, ३, १०†; ६,३;
१२, १, ५†; ५,९; ११;६, ५;
१३,१,२; १५, १, ४; ५, ६;
१६ १, ३; ३,१३; १८,३,६†;
५,४; १९, ६,२; २०, १,२[४]†;
५, ९; २१, ४, १२†; २३, १,
११;२,६; †२७, १०, ४; ११,
७; १०; १४, १; २९, १, ८;
२,६[d]; १२; †३२, २,५;४,९[४];
६, ११; ३३, २, १६†; ३९,
४, १; तै १, १, १३,३; २, २,
१[२]‡[?][e]; ३, २; ३; ४, ११, १;
४४, २[e]; ५, ३, २[१]; ४, ३;
६, ३,३; ७,१,५; ८,२†; ११,
३; २, १, ७, १¶; ११,१†;३;
४, १४, ५†; ५, ३, ७¶; ३,
१, १, ४[२]; ६, ३; ९, २; ११,
८[?][f]; २,८,४[?][g]; ५; ३, २, १[२];
३, ३; ११, ३; ४, ६, १¶; ५,
१०,१†[h]; ४, १,१, २†; ५,२;
४; ६,१;३; ७, ४; ८, २[d]; ३;
४†; ९,१[२]‡[?][e]; ११,४; २, ३,
१; ३, ३, १; ४, २; ७, २;४,
२, २; १०,२; ६, २, ३[२]†;३,
१; ७,६, २; १२,१[४]; १५, ४;
५[h]; ५, १, ९,१‡[?][e]; २,२,१[२];
४, ६,१[२]; ‡६, १,२, ५[?][e]; ६;
४, ७;५,७,१¶; ७, १,१,५¶;
३, ११,३; ५, १७, १†; मै १,
१, १३; ३८[c]; ७, १; १०,६¶;
११, २; १०[१]; २, ५, ७¶; ६,
१०; ७, १†; ६[२]; १०;२०;८,
१; ३; ७; ९; १४; १०, ३†;
११, ५; १२, १[४]; ५; ६; १३,
२०; २३[c]†; ‡[h]; २, २, २[१];
¶; ३,८[२];११, १०[l]; ११; १६,
४; ५[१]; ४, १, ४†; ३, २[१]¶;
¶५, १[e]; ३;९;७, ८¶;९,२७;
१०, ३[१]†; १३,२†; १२, १†;
२†;६; †१४, ४; ११[४]; १६†;
काठ १, ९; २, ४; ४,१२[e]; ८,
१४[२];१६†;१२,७¶; १३,८[२]¶;
१४†; १५†; १४, ४[1]¶; १५,
११†;१६,५[२];६;१०;१९[j]; १३;
१४‡[k]; १७, १; ३;६; ८; १८,
१[२]; ३; १०; १३[४]†; १६; १७;
१९, १२[१]; ¶[१]; २०, १५;२१,
८[१];¶[२];२२, १४[२]; १५[२]; २३,
११†; २८, २¶; २९, ४¶;
९¶; १०¶; ३०, ६; ३५,१†;
३;७; ३६, १¶; १५; ३७,९[२];
†; १०; ३८,१०; १४; ३९,७;
१३; ४०, १[२]†; ‡[l]; ५; १०;
४३,१; क १,९; १६; ३, १०[e];
८,२[२]; २५,१; २[j]; ५‡; १०[k];
२६,२;५; ७; २८,२†; ३;१०;
२९,२[४];४,५; ३१,२[१]; ३; ३४,
१; ४३,२¶; ४५ ५¶; ¶४६,
२; ३; ४८. ४; ९; †कौ १,
८५‡[m]; २४१; ३२४; ४५२;
२,४४५; ४६०; ४९१; ७१९;
८३३; ८३५[b]; ३.३,९; †जै १,
९. ५‡[m];२५,९; १४, २; ४७,
६; २, ३, ४; ३, ३४, ३;
१८; ३८,५; ५९,११; ४,५,५;
७; १०, ९;१०;१८,८; शौ १,
९, १; १३, ४; ३५, ४; २, ९,
४[n]; १३, ४; ५; २९,५; ३, ३,

a) पाभे. पृ२०७५ g द्र. । b) पाभे. पृ२३६९ g द्र. ।
c) पाभे. पृ २४३० l द्र. ।
d) पाभे. पृ २९१८ k द्र. ।
e) त्रिधः इति शोधः (तु. मश. ऋ ५,५०,३) ।
f) त्रिदेश (°धाः [श्री,द्रा] इव) इति शोधः (तु. मश. टी ६,२२,३ वृद्धिः द्रि.) ।
g) त्रिधः इति शोधः (तु. [अंतरा] भा. म.) । मश. मा ८,५ का ८,२,१ त्रिदुद्दा इति पामे. ।
h) मश. ऋ १०,१२१,४ टिप्पे. ।
i) = मश. तैआ २,४,४,९ । मा २०,२० काठ ३८,५ माश १२,९,२,७ तैब्रा २,६,६,४ अग्रातः इति पामे. ।
j) मश. मा १२,६१ का १३,४,१० प्रभृ. माश ७,१,१,४१ आपश्री १६,१०,८ त्रिदेवः इति पामे. । k) मश. ऋ १०,१४०,१ दृशः इति पामे. । l) मश. ऋ १०,१२१,४ टि. । m) पाभे. पृ १९२१ f द्र. । n) त्रिदे देश.>मश. पै २,१०,१ अनुष्ठम् इति पामे. ।

५; ४, ४; ८, ४; १९, ५; २२,
१; ४, २, १; ५†; ८, ३†; ५,
२, १†; ३; ४; २७, ७[a]; १२;
६, ४७, २; ६१, १; १११, ४;
११२, १; ११५,३[b]; १३२, २;
७. ६, १; १७,१; १८,३; २२,
१; २५, १; ३६,१; ५२,७‡[c];
७७, ३; ८, १, ७; २, २१; ५,
१९; ८, १३; ९, २, ७;४,१८;
१०, २; १४, २१†; १५, १८;
१०, ५, ५०; ११, १, ३३; ७,
२४; ८, १८; १२, १, ५३;
१३, ३, २४; १४, १, १५;
३२; २, ५३-५८; १५, २ २;
†१८, १, ३२; ५२; ३, ११ऽ;
३९; १९, ९,१२;१४; २०, ४;
३०, २;२०, ३४, ७; ६३, १;
८९, १०‡[c]; ९२, ८; १०७,
४; १२४,४; पै १, १३,२;१८,
४; १९, १; ४०, २; ५०, २;
९१, १-३; १०१, ३; १०८,४;
२, २४, २; ५१, ४; ६६, १;
७८, ७; ८०,३; ३, १, ४,१८,
१; २३, २; २७,५; ४०, ४,८,
१, २†, ६‡[d]; ७, ३†; ३. ५;
५, ४, ४†;११,४; १६,६;२२,
६; ३०, ६; ६, †१, १; ३;७,
९; १७, ३†; ७, ५,३; ८,११,
९; १२, १; १५, ३; ९; ९,१,
१२; २१, १२[e],२३, १७; १०,
१,११; ११, ५,७; १३,७,७†;
११, २०; १८,२;१५,१,५; १;
१, ९;१४, ८; १६, १,७;५,१;
७,२८,८; ३०,३; ४८, ५;१७,

११†; ७२, २; ७६, ६;९२,३;
११५, १;१३२, ११; १५५,३;
१७, ६, १; १८, २,४†;४, १;
१२,२-६; १९, ३, ६; १४, ७;
२८, ५;३३,२;३;३७,११;४३.
११†; २०, १, ५†;२,५;५,२;
६, १; ३;१२,१;१४,५;१५,८;
२८,१;८;३४,२;५४,५;५५,९;
–०श्वे ऋ १, ३, [७; २, ४१,
१३; ६, ५२, ७]; २. ३, ४;
६, ५२, १३; १७; ९, ५, ११;
६७, २७[e]; १०, ५२,१;६३,६;
११; १२८, ४; ५; खि २, ७,
३[e]; ३, ६,३; मा †७,३३; ३४;
१५, ५४; १७, ७३; १८, ६१;
३३, ५३; का †७,१५, १;१६,
१; १६,६,६; १८, ६, ९;२०,
४, ४; ३२,४,१०†; तै १, ४,
१६, १†; २, ३, १०, ३; ११,
५;४,१४, ५†; ४, १, ११, ४;
४,१२,२[f]; ६,५,३; ७,१३, ४,
१४, २[f]†; ५,७, ७, २; मै १,
३, १८†; २,३, ४; १०,६, ३,
१६, ४; ४, १२, १†; १४,
११[f]†; १७; काठ ४, ७†; १९,
७; ८; १८, ४;१८; ४०,१०†;
क ३, ५†;२८,४; २९, ६; शौ
१, ३०,१; २,१२,५; २८, ५,
५. ३, ६†;६,९३,३; ११५, १;
पै १,१४,१; २,५,५; १९,१-८;
३६, १;२; ५, ४,६; ९,१२,९;
१५, ५, ३; ९,६; १६, ४९,
४; –०श्वे शौ ६, ११८, ३; पै
१६, ४९, ३; १९, १८,

१५; ३५,१; –श्वेन ऋ १,५०,
१३; शौ २, १६, ५[f]; १७,१,
२४†; –श्वेभिः ऋ १, ९, १,
१४, [१; ८,२१,४], १०; ३६,
१०; ९१,[१७[g]; ९, ६७,२८];
९५, ९; १८९, ३; २, ३७, ६;
३, २४, ४;४०, ३; ४, १०,१;
११, २; ५, २६, [४(५१,१)];
४३,१३; ५१,८; ६,११,[(११,
६)६]; १५, १६; २१, ११; ७,
८, ५; ११, १; ३८, ३, ५३,
६; ८,७१, ३; ९२, २१; १०,
३१, १; ९८, ८; ११३, १;
†मा १२,११४[g], १५,४६,३३,
१०; २५; ४७ऽ; †का १३, ७,
१३[g]; १६,५, २८; ३२,१,१०,
२, ८; ४, ४ऽ; तै ३ ५,३,१;
११, २†; ४, ४, ४, ८†, ७,
१,१८, १; मै २, ८, ११, †४,
१०, २,४,११,२;१८,३; †का
२, १५; १५, १२; २०, ११,
३५, १३[g]; ४१, १ऽ, †तै १,
१८०;२ १७५; ८५३; ८५९
९६७; ११२९; †जै १, ११,६;
३, १६, १३; ४, १८, ३; ११,
९; शौ ४, ९,१[h]; ५, ११, १,
३; ७, ११०, ३; †२०, १, १,
६०, २; ७१,७; पै ५, ११,८,
८, १८, ९†; १३, ९, ८, १९,
५५, १५-१८; २०, ५१, ६†;
–श्वेभ्यः ऋ २, ५,८; ३१,१८,
[मा ५,३,४, १०, का ७,३; ६;
२१[i]; ३१[i]; ३८[i]; †; ८, ८;
४०; २२, ५; ३८; २४ १८,

---

a) पामे. ११९१८ k द्र.। b) पामे. १२९२३ k द्र.।
c) पामे. १ ११९२ b द्र.।
d) सपा. ऋ १०,१२१,४ इमा इति पामे.।
e) पामे. ११६० g द्र.। f) सपा. पै २,४१,५ . पामे.।
[illegible] इति पामे.। g) पामे. १ ११९० a द्र.।
h) सपा. पै ८,३,८ सर्वैः इति पामे.।
i) सपा. मा २४,१० मा २६, ८, ५ विश्वान्[illegible]

२९, ६०; ३०, १७; ३८, १५; ३९,१३; का २, ३, २;७,१,२; २, २; ८, ४[२]; १५, १[२]; १६, १[२]; ८, ५, १[२]; २२, १; २४, १,४;१४, २; २६, ६,२[a]; ३१, ५, १; ३४, ३, ४;३८,३, १; ३९ ९.३; तै १.४,२, १; ३, १; १०, १; ११, १; १६, १[२]; २६, १; २, ६, ३, ३¶; ३,२, १, ३; ३, २; १०, १; ५, ६, २; ८, १; ६, ४, ५, ४; ११, २; ५, ७, ३; ७, १, ११, १; १२, १[२]; ¶५, १४, १; २२, १; मै १, ३, ४; ९; १३; १८[२]; २८; ११, १०; ३. १०, १; १२, १; ७; १४,९[a]; २१[a]; १५, १०; ११; काठ २. ६; ४, १[२];५; ७[२]; १०;१२, ५¶; २७, १;२;३०,६; ३३,७[२]¶; ४१,२; ३[२]; ४५, १०; १९; ५१, ४[b]; क ३, १[२]; ४; ५[२]; ८; ४२, १; २; शौ १५,२,३; पै १६.१२४, ३; -श्वेपाम् ऋ १, ५८, ७; ६८, १; २, २३, २; २७, १०; ३८, ६; ४, १, २०[२]; ७, ३;९, २; ६, १६, १, ६७, १; ७, ५, १; ८, १,२१;३,२१; १९,३४; ४६,१६;५३,३[c]; १०२, १०; १०, २, ६; ९३, ३; खि ३. ५, ३; ५, ५, ८; मा ५, ३५[d],६, २४; ८, ५०; १४, २६; २४, ४०[a]; २५, ५; ६; ३३,१६[२]†; का ५,९,१[d];६, ६, २; ८, २२, ४; १५, ८,५; २६,८, ५[a];२७, ५, १; ६, १; ३२, १, १६[२]†; तै १, ३,१२, १; २,३,१०, १; ११, ३; ३, २, ३. २; ६, १; ३, ३, १; ३; ४, ३, ९, २; ५, ६, १७, १; ७,१७, १; २१,१; ¶६, १, १, ४;३, ४,६; ७,५, ७, ३¶; मै १. ३, १; ३६; २. ३,४; ७¶; ६,११;८, ५;१३[२]; ३, ९, ४¶; १५, ५; ६; ४,४, ५[c]; ८, ३¶; काठ १, १२; ३, ९;५,१; ११,७; १५. ७; १७, ४; २१, १; २२. १५; २३. १; २६,६¶;३०,६;३२,१; ३३,७; ३४, १५; ३५,३; ३९,१; ४०, १४†; ४९, ७; ५३. ७; ११; क २,१६; २६, ३; ३५, ७¶; ४१, ४¶; ४८, ४; †कौ १, २; २, ८२४; †जै १, १, २; ४,४, ५; १८, ७; शौ ४,१,७[e]; १५, २, ४; पै ९, २१, १२[f]; १०, १०, ४; ५; १६, १२४, ३[२]; -†श्वेषु ऋ १. १३०,८;१३१, २; १५७,५; ४, २२,५७,३०, २; ८,३९, ८; ९, ९२, ३;१०, २५, २;२८,२; ५०, ४; १८३, ३; खि ४, ६, १०[f]; तै ३, ४, ११,४; मै ४,१२,६; काठ २३, १२; ३९,५[४]§; शौ ६,५८,२§; २०,७२, १; §पै २,१८,५;१९, १०,७; २९, १०; -श्वैः ऋ १, ९१, ४; ३, ५४, १५; ५, ५१, [(२६, ४)१]; ८, ३५, ३; १०, १६९,४; मा १२,६१[g];७०;१४, ७; १८,३२; का १३, ४, १७[g]; ५,९;१५,२,१;२०,१, ३; तै १, ८, १६, १; २, ३, १४, १†; ४, २, ५, २[g]; ६;३, ४, ३;७, १२, १†; ५, ५, ९, ४¶; ७, २४, १; ६, २, २,१¶; ७, ४, १७,२†; मै २,६,१२; ७,११[g]; १२; ८,१; १२,१; ४.४,६; ९, ५; १०, १†; काठ १३, १५†; १५, ८; १६,१२; १७,१; १८, १३; ३६,१५; ४४,६६†; ४५, १६; क २५, ३; १०; शौ २, १६, ४; ३, १७, ९; १२, ३, १०; १८,३,२८; १९,१७,१०; ४०,१; पै ४,२७,६१[h]; ५. २७, १; ७, १६, १०; १४, ३,११; १७, ३६, १०; १९,३०,५,३८, ६; -श्वौ पै २, ५८, १.

?वि॒श्व ऊ॒ती[i] मै ४,१२,४.

वि॒श्व॑-क[j]- -कः ऋ ८,८६, [१-३]; -काय ऋ १, ११६,२३;११७, ७; १०, ६५, १२.

वि॒श्व-कृ॒त्[k]- -कृत्[l] काठ ३०, ६;

---

a) पाभे. पृ २९२४ i द्र. ।

b) मश. गोउ ६६ सर्वेभ्यः इति पाभे. ।

c) सस्थ. ?मुध्वः > °ध्वां (=°धूनाम्) इति शोधः ।

d) पाभे. पृ १६०२ h द्र. । e) पाभे. पृ २९१६ k द्र. ।

f) पाभे. पृ २९११ d द्र. ।

g) पाभे. पृ २९२३ j द्र. ।

h) विश्यैः (वैश्यैः) इति वा *विश्र्य- (=वैश्य-) > -श्र्यैः इति वा शोधः ? ।

i) *त्रिध्वग्-ऊत- > -ताः इति वा *विश्व-गूर्त- > -र्ताः इति वा शोधः ? । पपा., सश. ऋ १,१०५, १९ काठ १२, १४ सर्ववीराः इति पाभे. । एतदनु पृ ४४५ सस्थ. √अव् > ऊति- > -ती इति नेष्टम् ।

j) नाप. (जनसमष्टि-, यद्वा व्यप. (ऋषि- [तु. ऋअ.]) ।

k) विप. (अग्नि-) । उप. डप. < √कृ [= √घृ] '*दीप्तौ' (तु. किरण-, रश्मि-कर- प्रभृ.) ।

l) पाभे. पृ २३९६ v द्र. ।

शौ ६, ४७, १.

विश्व-गर्त[a]- -र्तानाम् पै ९,१०,५.

विश्वॅ(श्व-ग्र)च्,ञ्च्[b]- -श्वक्[c] काठ ११,१; पै २,३१, ५; -श्वञ्चः पै १,२०,३[d]; २,३१, ५[2]; १६, ८१, ८; १९, २४, २[e]; -ञ्चौ पै २, ५८,६; १९, २५,३; ४७, ९[3]; २०,२६,५[2].

विश्व-चित्- -चितः मै ३,४,६¶.

विश्व-जन[f]- -नस्य मा ५, २८; का ५, ७,४; तै १, ३,१,२; ६, ३, १०, ५[2]; ¶; मै १, १,१२, २,११; ३, ८, ९; काठ २,१२; २५, १०[2]; ¶; क २, ६; ४०, ३[2];¶.

विश्वजनीन, ना[g]- -०न मै १, ११, ४; काठ १४, ३; -नः पै २, ६९, ३; -नस्य खि ५,१०, १; शौ २०, १२७, ७[h], -नात् शौ ७, ४६, १; -ीनाम् पै २०, १३, ३[i].

विश्व-जित्[j]- -जित् ऋ ८,७९,१; ९, ५९, १; १०, १७०, ३; तै १, ५, १०, २; ¶७, १, १०,४; २, २, २; ३,२; ५, ६;४,५,३; ४; ५, १,६; काठ ३३,६; ३६, १५; ३९, ५; कौ २, ८०५; जै ४, ३, ११; शौ ४, ११, ५[k]; ११, ९, १२; १७, १, ११[l]; पै १६ ८३,२; -०जित् शौ ६, १०७, १-३[m]; -जितः काठ ३३, ८¶; -जितम् शौ ४,३५, ७; पै १,६६,३; १८,३०,१-३; -¶जिति तै ६, ६, ८, २; ७, २, २, ३[2]; -जिते ऋ २, २१, १; शौ ६, १०७, २[n].

विश्वजिद्-अभिजित्ॅ- -जितौ काठ ३३, ४.

विश्व-जू[o]- -जुवन् ऋ ४, ३३, ८; खि ५, ५, ६.

†विश्व-तुर्[p]- -तुरा ऋ १, ४८, १६;-तूः[q] ऋ ८, ९९, ५; मा ३३, ६६; का ३२ ५, १२; शौ २०, १०५, १.

विश्व-दानि[r]- -निम् पै ५, ४०, ४[s];५.

विश्व-दानीम्[t] ऋ १, १६४, ४०; ४, ५०, ८; ६, ५२, ५; मै ४, १४, ११; काठ ३१, १४[1], शौ ७, ७७, ११†; ९, १५, २०†; १२, १, ७; १८, ३,५४; पै ९, ३, १; १६, ६९, १०; १७, १, ८; २०, ११, ४†.

?विश्वदानी-यावद्[v]- वद्वः पै १७, २१,२.

विश्व-दाव[w]- -?व्यस्य[x] तै ३, ३,८,२.

विश्व-दाव्य[y]- -व्यः मै १, ६, ७;

---

[a]) विप. (सर्वघातक- [विष-])। बस. उप. घातार्थे भाप. सत् < √गृ "हिंसायाम्' (तु. गर- =विष-)।

[b]) विप.। उस. उप. < √ अच्,ञ्च्। परस्व द्र. (तु. पा ६,१,९४)।

[c]) सपा. काठ ११, १० शौ १,२७,२ पै १९, ३१,५ व्रिष्वक् इति पाभे.।

[d]) सपा. शौ १,१९,२ व्रिष्वञ्चः इति पाभे.।

[e]) सपा. शौ १९, ३८, २ व्रिष्वञ्चः इति पाभे.।

[f]) कस.। [g]) विप.। तस्मैहितीयः खः प्र.।

[h]) °ज्ञनीनस्य (तु. शंपा. सात.) इति स्वरः? यनि. शोधः। [i]) °नान् इति शोधः सु-कल्पः (तु. गशा. शौ.)।

[j]) विप. (सोम- प्रभृ.), नाप. ([गवामयने] एकाह-विशेष-)। उस. उप. क्विप् प्र.।

[k]) सपा. पै ३,२५,४ विश्वदृक् इति पाभे.।

[l]) सपा. पै १८,३१,६ विश्वविद् इति पाभे.।

[m]) सपा. पै १९,४४,८,९ यक. सर्वजित्,विश्वजित् इति पाभे.। [n]) सपा. पै १९,४४,७ सर्वविदे इति पाभे.।

[o]) विप. (जगत्प्रेरयित्री- [धेनु-])। उस.।

[p]) विप. (सर्व-हिंसितृ- [इन्द्र-, पुत्र-])। उस. उप. √तुर्+कर्तरि क्विप् प्र.।

[q]) सपा. कौ १,३११ जै १,३२,९ वृत्रतूः इति पाभे.।

[r]) विप. (सर्वस्व-प्रद- [उत्स-, सोम-])। उस. उप √दा 'दाने'+निन् प्र. उसं. (पाउ ४,५१)।

[s]) °दानीम् इति मूको. ?।

[t]) अव्य.। काले दानीम् प्र. तत्स्वरश्च।

[u]) =सपा माश्री १,२,४,५। तैब्रा ३,३,९,१० आपश्री २,१,३ बौश्री १,१०:२० हिश्री १, ६, ६१; ७,४,१२ विश्वदानिः इति पाभे.।

[v]) 'नीं-या' इति शोधः। विप. (सार्वकालिकगतिक- [देव-])। उस. उप. < √या [°= √धा] 'धी = 'संधाने' । पृ २२३४ m √या [= √गृ] 'दर्श' इत्याशयेन यदुक्तं तत्कष्टम्। तत्राप्यत्रोपसंशोधनं द्र.।

[w]) विप. (सर्वदाहक- [अग्नि-])। उस. उप. √दु 'उपतापे'+कर्तरि णः प्र. (पा ३, १, १४२)।

[x]) व्रिश्वदाव्य, अस्य इति शोधः (तु. सस्थ. टि. विश्व-स्तोप-)। =सपा. आपश्री १३,२४, १६ प्रमृ.। माश्री २,५,५,१९ विश्वदाव्ये इति पाभे.।

[y]) =विश्व-दाव-। उस.उप. कर्तरि ण्यत् प्र. उसं. (पा३,

२,१३,१३ª; काठ ४०,३ª; शौ ३,२१,३ª;९; १०,८,३९; पै ३, १२,३ª; ९; -व्यम् मै १,६, ७.

विश्व-दृश्- -दृक् पै ३, २५, ४ᵇ; -दृशः पै १६,८२,४ᶜ.

विश्व-पति- -०ते पै २०,४९,३.

विश्व-पा- -पाः पै १, ५४, १.

विश्व-पिश्ᵈ- -पिशः ऋ ७,५७,३; -पिशा ऋ ७, ७५, ६.

विश्व-पुप्ᵉ- -पुपम् काठ ४६, ५ᶠ; -पुषा ऋ ८,२६,७.

विश्व-भुज्- -भुजः खि १, २, ११.

विश्व-भूᵍ- -भूः ʰ मै १,१, ३; ४, १, ३¶.

विश्व-भृत्ⁱ- -भृत् शौ ४,११,५; ५, २८, ५; पै २, ५९, ३; ३, २५, ४; १६, ४७, २; -भृतः मा १०, ४²; का ११, २, ३²; तै १, ८, ११, १; मै २, ६,७; ४,२,१०ʲ; काठ १५,६; पै १२, ७, १३²; २०, ५७,५ʲ; -भृत्सु तै ३, ३, ३, १.

†विश्व-भ्राज्ᵏ- -भ्राट् ऋ १०, १७०, ३; कौ २, ८०५; जै ४, ३, १.

१विश्व-मनस्- > विश्वमनो-(नम्-अ) नुकु(ल>)ला- -०ले खि २,६,२,२०ˡ.

†विश्वमि(मृ-इ)न्व, न्वाᵐ- -०न्व ऋ ३,२०,३; ७, २८,१; तै ३, १,११,७; मै २,१३,११; -न्वः ऋ २, ४०, ६; मै ४, १४, १; -न्वम् ऋ १, ६१,४; शौ २०, ३५, ४; -न्वा ऋ ५, ८०, २; -०न्वाः ऋ १०, ११०, ५; मा २९, ३०; का ३१,४, ६; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ५; -०न्वे ऋ १,७६, २; ३, ३८, ८; ९, ८१, ५; १०, ६७, ११; शौ २०, ९१, ११; -न्वेभिः ऋ ५, ६०, ८.

विश्वमे(मृ-ए)जयⁿ- -०य ऋ ९, ३५, [२; ६२, २६]ᵒ.

विश्वं-भर, राᵖ- -०र शौ २, १६, ५; पै २,४३,५; -रा मै ४,१४, ११; शौ १२,१,६; पै १७,१,६.

१विश्व-रूपᵠ- > १विश्वरूपीʳ- -पी खि ५, ५, ६; मा ३, २२ˢ; का ३,३,१३ˢ; तै १,८,१२,२ᵗ.

२विश्वरूपीᵘ- -पीः⁸¹ᵛ तै १, ५, ६, २; ८, २; -र्प्यम् ऋ १,१६४,९; शौ ९,१४,९; पै

४,६८) इति ततो विशेषः (वैतु. सा. स्वार्थे <विश्व-दात्र- इतीव?)।

ª) सपा. आपश्रौ १६, ३५, १ वैश्रौ १९, १ : ७ हिश्रौ ११, ८, २१ BC [आपश्रौ.] w. च वैश्वदेव्युः इति पाभे., सोऽपि यनि. दिशा शोध्यः द्र.। शमयितु-मिष्टस्य सतः क्रव्यादोऽग्नेरेव प्रकृतत्वात् (तु. मं. ९, BC.; वैतु. BC [मै.] वैश्वदाव्युः इति च?)।

ᵇ) पाभे. पृ २९२६ *k* द्र.।

ᶜ) सपा. शौ ११,९,४ विश्वसृजः इति पाभे.।

ᵈ) विप. (सर्व-सुन्दर- [मरुत्-, रथ-])। उस. उप. कर्तरि <√पिश् (=√मृज्) '*भ्राजने'।

ᵉ) विप.। उस. उप. कर्तरि क्विप् प्र.।

ᶠ) सपा. ऋ १,१६२,२२ प्रमृ. विश्वापुषम् इति पाभे.।

ᵍ) विप. (सर्वभावयित्री- [गो-])। उस.।

ʰ) सपा. मा १,४ का १,२,४ विश्वधायाः इति, तै १,१,३,१ विश्वव्यचाः इति च पाभे.।

ⁱ) विप. (अग्नि- प्रमृ.)। उस. क्विबन्तम्।

ʲ) सपा. आपश्रौ ७,१७,१ प्रमृ. विश्वविदः इति पाभे.।

ᵏ) विप. (सर्वप्रकाशक- [सूर्य-])। उस. क्विबन्तम्।

ˡ) सपा. खिसा ११,१७ विष्णुमनोऽनुकूले इति पाभे.।

ᵐ) विप. (*विश्वमभिव्याप्य इन्वनकर्मकृत्-[अग्नि-, इन्द्र- प्रमृ.])। उस. उप. कर्तरि < (√*भृण्व् >) √इन्व् (वधा. सन् = √पृण् प्रमृ.)। पूप. विवादः। मकार उपजनः (पा ६,३,६७) इत्येकः कल्पः। [विश्व- > [द्वि१] -इवम् (तु. GW. प्रमृ.) इत्यपरः कल्पः। *विश्वप्- [= *विश्वच्-] + *भृण्व्- > *°इवव् > इ- भृ° > *°इवम्भृ° > यनि. इति मतम्। विश्वमेजय-, विश्वम्भर- इत्येते प्राति. अपि सन्याये द्र. (तु. ऋ १०, ४३,३ विषूवृत् इति क्रिवि. ईशते इति क्रिय. च संमिल्य प्रकृतेन प्राति. प्रकरणसाम्यं वहतः)।

ⁿ) विप. (इन्दु-)। तु. *m*। ᵒ) सपा. कौ २, १२६ जै ३,१३,२ विश्वचर्षणे इति पाभे.। ᵖ) विप. (अग्नि-, भूमि-)। तु. *m*। ᵠ) कम.।

ʳ) विप. (गो-)। *विश्वरूप-वत् -> विश्वरूपवती- > यनि.।

ˢ) सपा. °रूपी (माश २, ३,४,२७ शांश्रौ २, १२,१ च) <> °रूपीः (आपश्रौ ६,१७,४ च) <> मै १,५, २ प्रमृ. आपश्रौ ६,१७,५ °रूपा इति पाभे.। ᵗ) पाभे. पृ ९७१ *k* द्र.। ᵘ) = १विश्वरूपी-। मत्वर्थे ईः प्र. (पावा ५,२,१०९) इति विशेषः। ᵛ) वैतु. मात. °रूपीः इति।

१६,६६,९.

विश्वरूपै(प-ए) क-पाश[a]- -शम् खि १, २, १२.

विश्व-वनि[b]- -निः तै २,४,५, २.

?विश्व-वपरी[c] खि ३, २२,८.

विश्व-विद्[d]- -विन् ऋ ९,२७, ३; २८,[(११, ८)१[e]];५; ८६,२९; ३९; ९७, ५६; १०, ९१, ३; तै ५, ६, ८,६[f]; काठ ४०, ६[f]; †कौ २, ३०५; ६३०[e]; ६३८; †जै ३, २५, १; ५१, ४; ५२, ३; पै १, ५४, १‡[g], १८, ३१, ६[h]; १९, ४३, ८; -०वित् ऋ ९,६४, ७; कौ २, ३०८; जै ३, २५, ४†; पै १९, ४४, ९[i]; -विदः शौ ९, १४, १०‡[j]; -विदम् ऋ १,१६४,१०[j], ३, १९,१;२९,७; ५,४,३[k]; पै १६, ६६,१०†[j]; -विदा ऋ ६,७०, ६; खि ३,२२, ७; -विदे पै १९, ४४,८.

विश्व-विद्वस्- -०द्वन् पै २०, ४३, १.

विश्व-शुच्[l]- -शुचे ऋ ७,१३, १.

विश्व-श्री[m]- -श्रीः मै १, ३, ३६.

विश्व-षाह्- -षाड् पै १९, ५२, ११‡[n].

विश्व-सुविद्[o]- -विदः ऋ १, ४८,२.

विश्व-सू[p]- -स्वम् शौ १२,१,१७; पै १७, २,८.

विश्व-सृज्[q]- -सृक्[r] मै ४,१४, १; -?सृजः शौ ११,९, ४[s].

विश्वा(श्व-अ)ङ्ग[t]- -ङ्गैः शौ १२,३, १०; पै १७,३६,१०.

विश्वाङ्गीन[u]- -नम् पै १६, ७४, ५[v].

विश्वाङ्ग्य[t]- -ङ्ग्यम् शौ ९,१३, ५[v].

विश्वा(श्व-अ)द्[w]- -श्वात् ऋ १०,१६,६; शौ ३, २१, ४[x]; १८, ३,५५†; १९, ४९,२[y], पै २,८५,२; ३,१२, ४[x], १९,४७, ५[y];२०,१४,१[z]; -श्वादम् ऋ ८,४४,२६; मै २,१३,१३[x].

विश्वा(श्व-अ)न्न[a1]- -न्नम् शौ ९

a) विप. । बस. उप. कस. (तु. स्वे १,४)। °रूपै-कपा°, °कपा° इति [मूको.] च स्वरः ? ।

b) विप. (सोम-)। उस. उप. <√वन् ।

c) विश्ववपरी प्रत[°रणा]तरन्ता इति पाद-पाठः ? त्रिश्वण्-भृष्टौ (विश्वतः दीप्तिमन्तौ) उपरि प्रतरन्ता इति वि-पदः शोधः (तु. टि. विश्वमिन्व-; वैतु. सा. सश. तैब्रा [२, ८, ९, २] विश्व- + [√वप् >] वपरि-> विश्व-वपरि-> -री इतीव ?)।

d) विप. (अग्नि-, कवि- प्रभृ.) । उस. उप. <√विद् ।

e) सपा. जै ३,५१,८ विदद्वावित् इति पाभे. ।

f) सपा. आश्रौ ५, ९, १ । शांश्रौ ७, ९, १ नीथवित् इति पाभे. ।

g) सपा. ऋ १, ३१,१० निर्दे. ।

h) पाभे. पृ २९२६ l द्र. ।

i) पाभे. पृ २९२६ m द्र. ।

j) सपा. विश्वविदः <> विश्वविदम् इति पाभे. ।

k) पाभे. पृ १२८२ j द्र. ।

l) विप. (अग्नि-) । उस. उप. कर्तरि <√शुच् 'दीप्तौ' ।

m) विप. (सर्वतोदीप्त- [अग्नि-]) । उस. उप. कर्तरि <√श्रि (*=√श्रा, √श्रै) 'पाके *=दीप्तौ' (तु. पाभे. पृ २३९६ v; वैतु. आश्रये इति प्रायोवादः ?))।

n) सपा. ऋ ८,४२,१ विभ्वा इति पाभे. ।

o) विप. (उषस्-) । उस. उप. कर्तरि कृत् ।

p) नाप. (विश्व-जननी- [पृथिवी-]) । उस. ।

q) विप. (प्रजापति-, दिश्-) । उस. ।

r) सपा. तैब्रा २, ८, १, ४ आश्रौ २, १४,१२ प्रभृ. विश्वसृन् इति पाभे. ।

s) विश्वा(श्व-आ)श्रित्-> -श्रितः (विश्वाऽऽश्रयभूताः [दिशः]) इति शोधः (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति)। पाभे. पृ २९२७ c द्र. ।

t) नाप. (*हृदा॑ऽङ्ग-)। कस. (√घृष् '*वले' >) *घृष्म-> विश्व- इति पूप. द्र. (वैतु. PW. W. प्रभृ. बस. पूप. सर्वपर्याय इति ?) ।

u) इह च नान्तरीयोत्तरे च विश्व- इति सर्वपर्याय एव द्र. ।

v) सपा. °ङ्गीनम् <> °ङ्ग्यम् इति पाभे. ।

w) विप. (अग्नि-) । उस. ।

x) सपा. विश्वात् <> विश्वादम् इति पाभे. ।

y) पाभे. पृ २९९४ f द्र. ।

z) पाभे. पृ २९९५ i द्र. ।

a1) पाप. ।

२, १६; पै १६,४०,२; ४१,१.
†वि(श्व>)श्वा-पुष्- -पुषम्[a] ऋ १,१६२,२२; मा २५, ४५; तै ४,६,९,४[b].
†वि(श्व>)श्वा-भू- -भुवे ऋ १०, ५०,१; मा ३३, २३; का ३२, २, ६.
?विश्वामरूत्तिः[c] पै २, ३७, १.
वि(श्व>)श्वा-राज्- -राट्[d] तै १, ३, २, १; क २, ५.
वि(श्व>)श्वा-वत्- -वतः तै ३,५, ६, २.
१वि(श्व>)श्वा-वसु[e]- -सु पै ९,२०, ११.
वि(श्व>)श्वा-विद्- -वित् जै ३,५१,८‡[f].
वि(श्व>)श्वा-पा[,सा]ह्- -पाट् तै ४, ४, ८, १[g]; शौ १२,१,५४; १३, १,२८; पै १७, ६,२;२७, ३; ४;२९,२; १८, १७,८;१९, २२, १३; ५२, १०; -[साहम् ऋ ३, ४७,[५; ६, १९, ११], ६, ४४,४; ८, ९२, १; मा ७, ३६; का ७, १८, १; तै १, ४, १७, १; मै १,३,२१; काठ ४, ८; क ३,६; कौ १,१५५;३५७; २, ६३; जै १, १७,१; ३७, ६; ३,७,१; -साहि पै १७,२९,२[h].
विश्वे(श्व-ई)शी- -०श खि ७, २,२.
विश्वे(श्व-ई) श्वर्- -०र खि ७, २, १.
*२विश्व[i]-> विश्व-कर्म[j]- -र्माः[k] पै १, ५०, ४; -र्मेण ऋ १०, १६६,४[l].
विश्व-कर्मन्[m]- -र्मणः मा ३१, १७; का ३५, २, १; मै २, ७, १५; काठ ३९, २; पै १९,४६, ३; ४८, ७; -र्मणा ऋ १०, १७०,४; मा १३,१६; का १४, २, १; तै ४, २, ९, १; मै २, ७, १५; काठ १६, १६; शौ २, ३५,५[n]; १९, ५८, ५[n]; पै १९, ४६, १; -र्मणे मा ८, ४५[२]; ४६[२]; १२, ४३; १७, ७८; का ८, १९, १[२]; २०, १[२]; २१, १[२]; १२, ७,१८; १३, ३,१४; १८, ६, १४; तै ३, २, ८, २; ४, ६,२,६; ५,५,४,३¶; मै १, ३, ३५; २, १०, ६; काठ ३०, ५[२]; ३९, ३; शौ १३, १, १४; पै १८, १६, ४; १९, २१,११; -०र्मन् ऋ १०, ८१, ६; †मा ८,४६[o];१७,२२;२४[o]; †का ८, २०,१[o]; २१,१; १८,२,८;९[o]; तै २,४,३,१¶;४,३,१३,८[२]†[o]; ६,२, ६[२o]; †; †मै २, १, ११; १०, २[२o]; †; ४,१०,५; कौ २, ९३९†; शौ २,३५,४; ६,१२२, १[p]; -०र्मन् ऋ १०, ८१, ५; मा १७, २१†; का १८,२,६†; तै ३, २, ८, २; ४, ६, २,५†; मै २,३,८;१०,२†; †काठ १०, ७¶;१८,२[२o]; २१,१३; क २८, २[३]†; शौ २, ३५,३; पै १,८८, १;४, २०, ४३,२; -र्मा ऋ ८, ९८, २; १०, ८१, २; ८२, २; मा १,४; ५,११; ८,५४[q]; १२, ६१; १३, ४५; ५५; ५८; १४, ५; ९;१२; १४; १५, १६;१७, १८†; २६†; ३२; १८, ४३[r]; ३४, ५८†; का १, २, ४; ५,

a) पाभे. पृ २९२७ *f* द्र. ।
b) सात. °पुषम् इति चिन्त्यम् ।
c) विश्वाभिर् ऊतिभिः इति द्वि-पदः शोधः (तु. सपा. मै ४,१०,५) ।
d) =सपा. आपश्रौ ११,१२,२ प्रभृ. । मा ५,२४ का ५, ६,३ मै १,२,१० माश ३, ५,४,१५ माश्रौ २, २, ३,८ सर्वराट् इति पाभे. । e) कस. ।
f) पाभे. पृ २९२८ *e* द्र. । g) पाभे. पृ१००१ *f* द्र. ।
h) °माहि इति पाठः ? यनि. शोधः ।
i) पा [६,२,१०६] अनु बस. पूप. १विश्व-> यनि. इति प्रायोवादः । १विश्व-+वृत्- (व्याप्ति-)> कस. वा उस. वा *विश्व-वृत्->(उत्तरावयवलोपपूर्वम्) यनि. इति स्यात् ।
j) विप. (व्यापकतापवत्- [धामन्- = *तेजस्-]) । बस. पूप. *विश्वक्- (विश्वगत-) > यनि. इति । पूप. विषयेऽत्रोक्तो न्यायः निमित्तसामान्ये सति सर्वत्र प्रवर्तयितव्यः । उप. च घर्म-पर्यायः <√कृ (*=√घृ 'दीप्तौ' [वैतु. सा. PW. प्रभृ. उप. कृतिपर्याय एवेति?]) ।
k) विप. (व्यापकदृष्टि- [२ब्रह्मन्-]) । शेषं *j* द्र. ।
l) सपा. पै १, ६०, ३; १९, २५, ९ विश्वकर्मा इति पाभे. ।
m) विप. (सर्वकृतिमत्- [इन्द्र- प्रमृ.]), व्यप. (देव- [*=सर्वदेवमय-]) ।
n) सपा. मै ४, १४, १३ तैब्रा २, ८,३,८ विश्ववेदाः इति पाभे. । o) पाभे. पृ २१३१ *c* द्र. ।
p) सपा. पै २, ८०, ३; १६, ५१, ५ बृहस्पतिः इति पाभे. । शिष्टं पृ ९४९ *b* द्र. ।
q) पाभे. पृ १७१३ *h* द्र. । r) पाभे. पृ १९१३ *r* द्र. ।

५; कौ २,२३८; जै ३, २१,३; -क्षसं ऋ १,५०,२; कौ ३,५, ७; शौ १३, २, १७, २०, ४७, १४; पै १८, २२, २; -क्षाः ऋ ७, ६३,१; १०, ८१, २; मा १७,१८; का १८,२,३; तै ४,६, २,५; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २.

‡विश्व-चक्षुस्[a]- -क्षुः[b] मै २, १०, २; काठ १८, २.

?विश्व-चयस्[c]- -यसः शौ १९,५६ २

विश्व-चर्षणि[d]- -णि ऋ १०, ९३, १०; -†णिः ऋ १,२७, ९; २, ३१, ३,५, ६, ३; २३, ४; ६. २, २; ९, १, २; १०, ८३, ४; मा २६,२६; मै ४,१२,३; काठ १३, १५§; ३२, १३; कौ २, ४०; ७६७;१०८८; जै ३,५,२; शौ ४,३२,४; १३, २, २६‡[b]; १९, ३३, ४; §पै ४, १९, ५; ३२, ४; १२, ५, ४; १८, २३, ३‡[b]; -णिम् ऋ १, ६४, १४, ३, २, १५; ५,१४,[(१, ९, ३) ६]; ६, ४४, ४[e]; ८, ५३, ६;

खि ३, ५,६; तै ४,२,७, ३‡[f]; -०णे ऋ १, ९, [३ (५, १४, ६)]; ५, ३८,१; ८,२३,२; ९, ६६, [१ (३५, २; ६२, २६)]; १०, ५०, ४; तै ३, २, ५, १; ४, ११,५†,५,५,१; मै ४,१२, ६†; काठ २३, १२†; †कौ १, ३६६;२,१२६‡[g];२४६; †जै १, ३८, ७; ३,१३, २‡[g];२१,११; शौ २०, ७१, ९†.

विश्व-जन्मन्[h]- -न्मनः शौ ११,६, २३; पै १६, २३, ३.

विश्व-जन्य, न्या[i]- -†न्यः ऋ १०, ६७,१; शौ २०,९१,१; -न्यम् ऋ ६, ४७, २५; ७, ७६, १; -?†न्या[j] ऋ १,१६९, ८; मै ४. १४, १३; -न्याः ऋ ६, ३६. १; १०, २, ६; पै १५, १८,२; -न्याम् ऋ ३, ५७, ६; ७,१०, ४; १००,२; मा १७,७४[k]; का १८, ६, १०[k]; तै ४, ६,५,४[k]; मै २, १०, ६[k]; काठ १८, ४[k]; क २८,४[k]; -न्ये ऋ ३,२५,३.

विश्वं-जिन्व[l]- -०न्वा ऋ ६,६७,७.

विश्व-ज्योतिस्[m]- -¶तिषः तै ५, ३,९, २; मै ३,२,७; काठ २१, ३; क ३१,१८; -तिषम् मै २, १३, १९.

विश्व-तस्[n](ः) ऋ १, १, [४; ९७, ६]; ७, १०; १०, १,३१, १५; ३३, ९; ८९, १; ९१ [८; १०,२५,७]; [१६; ९, ३१,४], ९४, ७; ९७, ५; १००, १४; ११६, २०; १२२,६; १२५,४; १३२, ६[२]; १४४, ७; १६४, ३६; २, १,१२; १०,५;४३,२; ३, ३५. २;४६,३; ४७,२;५१, २; ४, ९, ८; ५. ४४, ७; ४७, २; ६,१९,९; २२,८;७५,१४[o]; ७, १२, १; १५, ३; ४१, [७; ८०,३]; ७२,[५; ७३, ५], ८३, ८; १०४,६, ८, ४८, १५,६१, १६; ९८,४; ९, ५,१; ३३,[६; ४०,३ (६२,१२; ६३, १) ६५, २१]; ४१, ६,६१, ६; ६६, ३; ६७, २५[p]; ७४, २; ८३, १; ८६, ३८; ८९, ५; १०६, १४; १०, १९, ७; ३७, २; ७९, ५;

[a]) विप. (एक-देव- [परमात्मन्-]) । वस. ।

[b]) सपा. यो विश्वचक्षुः <> यो विश्वचर्षणिः (वैताश्रौ २९,१४ च) <> विश्वतश्चक्षुः (तैआ१०,१,३ श्वे ३,३ मना १,३ त्रिवि ६, १३ रु १२,२शिसं २६ शाप ५,२,६ च) इति पाभे. ।

[c]) वा.? । विप. [विदाविद्- (?बन्व->बन्धु- इति शोधः [तु. मूको])] । वस. उप. भाप. सत् <√चि '*ज्ञाने' । सपा. पै ३, ८,२ विश्ववयाः इति पाभे. ।

[d]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, सोम- प्रभृ.) । वस. उप. कृते पृ १३१६ *h* द्र ।　　[e]) सपा. कौ १, ३५७ जै १, ३७,६ विश्ववेदसम् इति पाभे. ।

[f]) सपा. ऋ १०,१४०,६ विश्वदर्शतम् इति पाभे. ।

[g]) पाभे. पृ २१२७ *o* द्र. ।

[h]) विप. (जगज्जीवन- [प्राण-]) । वस. ।

[i]) विप. (सर्वजनहित- [अयास्य-, सुमति- प्रभृ.]) । वस. ।

[j]) शुद्धः इत्यस्य विप. इति कृत्वा °न्याः इति शोधः (तु. PW. GW. प्रभृ. [तु. ऋ १०, २, ६ प्रभृ.]; वैतु. पपा. अनुसरन्तौ वें. सा. यनि. भाप. तृ१ इति, सा [पक्षे] °न्यः [इन्द्रस्य] विप. इति च) ।

[k]) =सपा. माश ९,२,३,३८ । शौ ७, १६,१ विश्वधाराम् इति पाभे. ।

[l]) विप. (आधृत-विश्वपुष्टि- [मित्रावरुण-]) । वस. उप. भाप. सत् <√जिन्व् '*पोषणे' (वैतु. LR. °न्वाः [युवतीः] इति पाठशोधः इति ?) ।

[m]) भाप. (इष्टका-विशेष-) । वस. ।

[n]) अव्य. । पञ्चम्यर्थे तसिल् प्र. (पा ५, ३, ७) ।

[o]) पाभे. पृ २५१४ *h* द्र. ।

[p]) पाभे. पृ १२९६ *e* द्र. ।

८७, २५; ९०, १[a]; १३०, १; १३५, ३; खि १, ५, ४; मा ३, ३६; ५, २९†; ७, ३७†; ८, ५३[2]†; ११, २४†; १२, १०; ४१; ६४[b]; ११२; १६, ११; १२; १९, ४३†[c]; २५, १४†; २९, ५१†[d]; ३४, ४०†; का ३, २, ७; ३, २८; ५, ७, ५†; ७, २०, १†; ९, ६, ५[2]†; १२, २, १३†; १३, १, ११; ३, १२; ५, ३[b]; ७, ११†; १७, १, ११; १२; २१, ३, १४†[c]; २७, ११, १; ३१, २, ६†[d]; †तै १, ३, १, २; १४, ४; ४, ४२, १; ५, ३, ३[2]S[e]; ६, १२, १; ८, २८, ५; २, १, ११, १; ३, १४, १[2]; ३, १, ११, ४; २, ५, ३; ४, १, ११, १; २, १, ३[2]S[e]; ३, ४[2]S[e]; ५, ४S[b]; ७, ४; ३, १३, ८; ४, १२, २; ५, १, ४[2]S; ६, ६, ५; मै १, २, ११†; ३, २३†; ५, ४†; ७, १; ४; २, २, १; ७, २; १४, ९, २[2]; १३, ५†; ३, ११, १०†[c]; १६, ३†; ४; †४, १०, १; ३[2]; ११, २; ४[2]; ५; १२, १; ६; १४, १२; काठ २, १२; १४[2]; ७, २, ८, १४; १७; ९, १; १९; ११, १०; १६, ८; १२[b]; १४; १७, ११[2]; २२, १४; २६, ११; ३६, १५[4]; ३८, २†[c]; ३९, १२; ४०, १०†; ४६, १; क ५. २; ८, २; ४; २५, ३; ५†; २७, १[2]; †कौ १, ९५; ३९३; ४३७S; ५६५; २, १२२; १३९; २२१; २२५; २४७; २७६; ३०६; ३४६; ५९७; ६५४; ९७०; ११८३S; †जै १, १०, ६; ४४, १; ४६, १S; ५७, १२; ३, ५, ४; १३, १५; २०, ३; ९; २१, १२; २३, ८, २५, २; २९, ३; ४८, १३S; ५४, ४; शौ २, ४, २[f]; ७, ३[f]; ३, १६, ७†; ४, ३३, ५†; ६†; ५, ३, २†; ७, ५२, २; ५५, ६; ८, ४, ६†; ५, २२; ९, १५, १७†; १०, ८, १०; ११, २, ८; १७, १, ३०; १९, ६, १†[a]; २०, ३; २२, १०; २३, १; ३४, ५[f]; ४४, ६[f]; २०, ३६, ८; ३९, १; ६४, १; ७०, १६; पै १, ३१, ४[g]; ४१, ३; ४६, १; ४; ६९, ३; १०८, ३; २, २, ३; ११, २[f]; ३१, २; ३४, ४; ५; ४३, ५, ४, २९, ५; ६; ३१, ७†; ५, ४, २†; ६, २२, ७[b]; ७, ७, १; ५; ६; ९; ११, ९; ८, २, ६[i]; ६, ५; ९, ५, १†; ११, ३, ५; १२, १, ७†; ४, १०; ५, १; १४, २, १६; १७, १५, १, ३; ३, ६; १६, ८, ९†; ९, ६†; २७, ४[j]; २८, ११, ६१, ५†; ७१, ११; ९८, ५; १०३, ४; १०४, ८; १३०, १[k]; १५०, ६[l]; १७, २५, ५†; १८, ३२, १३, १९, ५, ११[b]; ९, ९, २१, १६†; ३९, २; ४२, ५; ५३, १७; ५२, १†; २०, १०, १३[m], १३, १; १५, ४[k]; ७, २४, ८; ३७, १०; ४१, ४; ५१, ४†; ५६, १०.

†विश्वतश्-चक्षुस्[n]- -क्षुः[o] ऋ १०, ८१, ३; मा १७, १९; का १८, २, ४; तै ४, ६, २, ४; क २८, २.

विश्वतस्-पाणि- -णि शौ १३, २, २६‡[p].

†विश्वतस्-पाद्- -पात्[q] ऋ १०, ८१, ३; मा १७, १९; का १८, २, ४; तै ४, ६, २, ४; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २; पै १८, २३, ३.

विश्वतस्-पृथ[r]- -थः शौ १३, २, २६‡[q].

विश्व(तस् >)तो-दाव[s]-

---

a) =सपा. तैआ ३, १२, १ । मा ३१, १ का ३५, १, १ कौ ३, ४, ३ सर्वतः इति पाभे. ।   b) =सपा. माश ७, ५, १, ११ । शौ ६, ८४, १ सर्वतः इति पाभे. ।

c) पाभे. पृ ११२९६ e द्र. ।   d) पाभे. पृ २५१४ h द्र. ।

e) सपा. मा १२, ९; ४० का १३, १, १०; ३, ११ मै १, ७, १; ४ काठ ८, १४; ९, १; १६, ८ लाश्री ३, ५, ११ अंहसः इति पाभे. ।   f) सपा. त्रि २, १, १ सर्वतः इति पाभे. ।

g) पाभे. पृ ११८९ l द्र. ।

h) सपा. शौ ४, ३४, ७ सुर्याः इति, पै ६, २२, ६ विश्वहा इति च पाभे. ।

i) सपा. शौ ५, १३, ७ सर्वतः इति पाभे. ।

j) सपा. शौ ८, ५, ४ सर्वतः इति पाभे. ।

k) सपा. शौ ७, ६६, १ सर्वस्मात् इति पाभे. ।

l) सपा. वैताश्री १४, १ विद्युता इति पाभे. ।

m) पाभे. पृ २९१० l द्र. ।

n) विप. (एक-देव- [विश्व-कर्मन्-]) । बस. ।

o) पाभे. पृ २९३१ b द्र. ।

p) सपा. विश्वतस्पाणिः <> विश्वतोबाहुः <> विश्वतोहस्तः (तैआ १०, १, ३ च) इति पाभे. ।

q) सपा. विश्वतस्पात् <> विश्वतस्पृथः इति पाभे. ।

r) विप. । बस. उप. पृथु- (भाग.) ।

s) विप. । उस. उप. <√दा 'दाने' ।

-०त्वन् कौ १,४३७; जै १,४६,१.
विश्वतो-धार[a]– -रम् मा १७, ६८; का १८, ६, ४; तै ४, ६, ५, २; मै २, १०,६; काठ १८, ४; क २८,४; शौ ४,१४,४; पै ३, ३८, ४.
विश्वतो-धी[b]– -धीः ऋ ८,३४, ६.
†विश्वतो-बाहु– -हुः[c] ऋ १०, ८१,३; मा १७, १९; का १८, २, ४; पै १८, २३, ३.
विश्वतो मुख[d]– †-०ख ऋ १, ९७, ६; ७; शौ ४, ३३,६; ७; ७, ६७, २§; पै ४, २९, ६; ७; †-खः ऋ १०,८१, ३; मा १७, १९; का १८,२, ४; तै ४, ६,२,४; मै २ १०, २; ३,१०, १¶; काठ १८,२; क २८ २; शौ १०, ८, २७; १३, २, २६; पै १६, १०३, ४§; १८, २३,३; २०, २६, ९§; -खम् शौ १९,२७,७; पै १०,७,७;१०,१.
विश्वतो-वीर्य,र्या[e]– -र्यम् शौ ३ ३१,७; -र्या शौ ६,३२, २[c].
विश्वतो-हस्त– -‡स्तः[c] तै ४, ६, २,४; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २.
†विश्व तूर्ति[f]– -र्तिः ऋ २, ३, ८; मा २०,४३; का २२,४,८; मै ३, ११,१; काठ ३८,६.
विश्व-त्र ऋ १०,६१,२५.
विश्व-थ[g] खि ५,४,११[h].
†विश्व-था[g] ऋ १, १४१, ९; २, २४, ११; ५, ४४, १; मा ७, १२; का ७, ६, १; तै १, ४, ९, १; मै १, ३, ११; काठ ४, ३; क ३, ३; कौ १, २१९‡[i]; जै १, २३, ६‡[i].
†विश्व-दर्शत[j]– -तः ऋ १, ४४, १०; ५०, ४; १४६,५; ७,९६, ६; ९, ६५ [१३; १०६, ५]; ६६,२२; मा ३३,३६; का ३२, ३, ७; तै १, ४,३१, १,३, १, ११, २; मै ४, ६, ६[i]§; १०, ६; १२,४; काठ १०,१३; १९, १४; ३६, १५§; कौ ३, ५,९; जै ४, २, १; शौ १३, २, १९; २०, ४७, १६; पै १८, २२,४; -तम् ऋ १, २५, १८; ५, ८, ३; १०, १४०, ६[k]; मा १२, १११[k]; का १३,७, १०[k]; तै ३, ३,११, २; मै २,७, १४[k]; काठ १६,१४[k]; क २५, ५[k]; कौ २, ११७१[k].
‡विश्वँ-दावन्[l]– -०त्वन् शौ ४, ३२,६; पै ४,३२,६.
†विश्व-दृष्ट– -ष्टः[m] ऋ १, १९१, ८; ९; शौ ५, २३, ६; ६, ५२, १; पै ५, ३, २; ७,२, ७; १९, ७, ५; -०ष्टाः ऋ १, १९१, [५; ६].
विश्व-देव[n]– -वः ऋ ६, ६७, ६; ८, ९८, २; ९, ९२,३; १०३, ४; काठ ३६,१५;४६,४‡[o]; कौ २,३७६†; जै ३,३०,१९†; शौ २०,६२,६†; -वम् ऋ ५,८२, ७; तै ३, ४, ११, २†; मै ४, १२,६†; पै ५, २,७[p]; २०, १, ३[q]; -†वाः ऋ ७, ३५, ११; मै ४, १४, ११; शौ १९, ११, २; पै १३, ८, १२; -०वाः ऋ ६,५१, ७; -†वाय ऋ १,१४२, १२; ४,५०,६; तै १,८,२२,२; मै ४,११,२; १४,४; काठ १७, १८; शौ २०,८८, ६; -वेभिः[r] मा २, २२; का २, ५, ५; शौ ७, १०३, १; पै २०, ३४, ९; -वेभ्यः तै ३,२, १०,१; मै १,

a) विप. (यज्ञ-) । बस. उप. =धारा- ।
b) विप. (इन्द्र-) । बस. ।
c) पाभे. पृ २९३२ *p* द्र. । d) विप. । बस. ।
e) सपा. पै १९,११,७ विश्वथावीर्या इति पाभे. ।
f) विप. (सर्वविषयगता- [भारती-]) । बस. ।
g) =विश्व-ह (तु. तत्रत्यं टि.) ।
h) =सपा. शांश्रौ १७, १२, ५ । ऐआ ४, १, १४ विश्वध इति पाभे. ।
i) सपा. ऋ ८,५,१ विश्वधा इति पाभे ।
j) विप. (सर्वदर्शनीय- [अग्नि-, सूर्य- प्रमृ.]) । बस. ।
k) पाभे. पृ २९३१ *f* द्र. ।
l) विप. (सर्वधृतेष्टन्- [देव- प्रमृ.]) । बस. उप. <√दा (*=√धा) 'धारणे' (तु. सपा. ऋ १०,८३,६ विश्व-धायस्-> -०यः इति पाभे.) ।
m) पाभे. पृ २०४५ *a* द्र. ।
n) विप. (इन्द्र-,वसु-, वायु- प्रमृ.), नाप. ([बहु] आदित्यादि-देवगण-विशेष- [तु. निघ ५,६ या १२, ३९; ४०]) । बस. । o) सपा. ऋ १,१६२,३ मा २५, २६ प्रमृ. विश्वदेव्यः इति पाभे. ।
p) सपा. शौ ४,१,७ देवबन्धुम् इति पाभे. ।
q) सपा. शौ ७,२,१ देवबन्धुम् इति पाभे. ।
r) =सपा. माश ३,९, २, ३१ । तैआ ३, ७, ५, १० आपश्रौ ४, १२, ३ माश्रौ ४, १८, १ हिश्रौ ६, ३, ११ विश्वेभिः देवेभिः इति पाभे. ।

३, ९; शौ १९, ३९, ५; पै ७, १०, ५; –वेषु पै १९, २६, ५; –¶वैः ऋ १०,१२५,१; शौ ४, ३०, १.

वैश्वदेव[a]– -वः मा १८, २०; २४, ४०; २९, ५८; ३९, ५; का १९, ७, २; २६, ८,५; ३१, ६, १; ३९, ३, १; तै ४, ४,९, १[b]; ७,७,१; २[c]; ५, ५, १७, १; २२, १; ६, ४,११,२; ५, ७, २¶; ३¶; ६, ५, २¶; मै २, ६,२¶; १३; ११,५; ३, ३, ८¶; १०, ४¶; १४, २१; ४, ३, २^{२}¶; ६, ६¶; ८^{२}; ७, ८; काठ ११, ४; १२, २; ७; १५,१;९; १८,११[c]; २८,१;२; ५; २९,९^{२}; १०; ३४,१६,३७, ३^{२}; ४७,७; ४८, १; ¶क २८, ११; ४४, १;२; ५; ४६,२; ३; शौ ९, १२, २४[d]; पै २,६९,४, ३, २५, १३[e]; १७, २९, १७; १९,४०,१५; –वम् मा ४,१८; ५, ३०; १९, २६; का ४,६,२; ५, ७, ६; २१, २, १५; तै १, २,४,१; ६, १, १; ¶८, १,२; ७, १; १९, १; ¶२, १, ६, ४^{२}; ७, ५; २, ११, ३; ५, ३, ५; ७; ३,२,२,३¶; ¶५ ६,५, १; २; ¶६, ५,४, १^{२}; २^{२}; ७, २^{२}; ६, ५, ३^{२}; ¶७,५,६,४^{२}; ७,२; ३; ¶मै १,१, ११$; २, ४$; ८, ५; ६; १०$; १०, ५; ८; २, २, ५; ७^{२}; ३, २; ३, ६, ५; १०; ४, ३, २; ४, ९; ५, ९; ६, ८; ७, १; ¶काठ २, ५; ६, ५; ७; ११, १; १२, ७; २२, ३^{२}; ७; २८, २; ७; १०; ३४, १६; ३५, २०; ३६, ३; ¶क १, १७$; ४, ४; ६$; ३६, ४; ४४, २; ७; ४५, १; ४८, १८; पै ५,१३,४; १५ १; ८, १, ११[f]; –वस्य तै २, २, ११,३¶,काठ ११,१; पै ५,१६, ६; –वाः मा २४,१४; का २६, ३, ४; तै ¶२,१,६, ४; ७, ५; ३,९, २; ३, ४,६,१¶; ५,६. २०, १[g], मै ३, १३,१२; काठ १२,२^{२}; ४९,१०[g]; पै १६,७२, ९;१९,४८,६; –¶वे मै १,१०, १३^{२}; ४, ६, ८^{२}; काठ ३६, ७^{२}; –¶वेन मै १,१०,६; ७, ८^{२}; १०^{२}; ४, ६, १; काठ ११, ३^{२}; ३५, २०^{२}; ३६, १; २; ३; ५^{२}; क ४८, १८^{२}; –वौ मा २९, ५९; का ३१, ७, १; तै ५,५,२४,१; काठ ४८,३.

वैश्वदेवी[h]– -वी खि ३,११,१, २; मा १९, ४४; का २१, ३, १५; ¶तै ६, १,२,९; ¶मै १, १०,१$;६;२, ३, २^{२}; ५, ७; ३, ३, ८; ११, १०$; ४, ८, ३; ६; काठ ९, ४¶; १२, २¶; १३, ८; २१, ८¶; २३, २¶; २९, ४^{२}¶; ३८, २; ¶क ८, ७; ३५, ८; ४५, ५^{२}; शौ ७, २८, १; १२, १०, ७; पै ५, ३१,१; ६,१०,५?[i]; १६, १४६, ३; २०, १२, ६; –वीः मै १,१०,६¶; २,२,५;३,२¶; ३,१०,४¶; १३, ६[g], ¶४, ५, २; ६, ६; ७, १^{२}; ८; ¶काठ ७,९^{२}; ११,१^{२}; २८,१; २; ७; २९, ४; ९; ३६, १; ¶क ४४, १, २;७; ४५, ५; शौ ८,७,४; पै २, ३६, १; ६, १०,२; १६, १२,४; –वीम् ¶तै १,८,२, १; २,१, ७,५^{२}; ३,९,२; ¶ मै २, ५, ७; ४, ८,६; ¶काठ १३, ८; २९, ४, क ४५, ५¶; शौ १२, २, २८[j]; पै १७, ३२,८[j]; १९,३०,६[j]; –वीषु ¶तै ७,२, ५, ५[k]; ६; –व्यः मा २४, ५[g]; का २६,१, ९[g]; तै ५, ६, १२, १[l]; १३,१; ¶६,५, २, ३; ४, १; २; ७, २; ६, ५, २; काठ ४२,२^{२}; ३; –व्या काठ ८,७; २१, ८, ३६, १; क ७, ४¶; –व्याम् तै ६,५,२,३¶; पै १४, ३,४.

वैश्वदेव-स्तुत्- -¶त्याय तै

a) वि. (विश्वदेवदेवत्य- [ग्रह-, दाक्षायणयज्ञ- प्रभृ.]), नाप. [विश्वदेवसंबन्धिन्- (ग्रह-विशेष- [मा १८,२० तै ४, ४, ९,१ प्रमृ.])] । वाश्वदेवनीयो वा हस्वेदनीयो वा अगू प्र. ।

b) सपा. मा ८,५८ विश्वे देवाः इति पाभे. ।

c) पाभे. पृ ११९८ f द्र. ।

d) सपा. पै १६,१३१,२५ वैश्वानरः इति पाभे. ।

e) -व्याः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. उत्तरं स्थलम्) ।

f) सपा. शौ ७,११,११ देवबन्धुम् इति पाभे. ।

g) सपा. वैश्वदेवाः <> वैश्वदेवीः <> वैश्वदेव्यः इति च पाभे. ।

h) वि. (आमिक्षा-, इष्टा-, ऋच्- प्रभृ.) ।

i) -वीम् इति शोधः (तु. पृ १८२१ i) ।

j) सपा. शौ ६,६२,३ पै १९,३०,७ वैश्वानरीम् इति पाभे. ।

k) इष्ट. प्रभृ. नाप. (इष्टकाभेद-) इति विम्लम् (तु. भा. मा. म. ध) ।

l) पाभे. पृ २४९७ a द्र. ।

२, ३, ७, ४; मै १, १०, ५; २,३, ७; ४, ७, १; काठ १२, २; ५; ७; ३५, २०; ३६, ५; क ४८,१८.

वैश्वदेव-च(र्ण>)र्णा[a]- -र्णे काठ ११, १.

वैश्वदेवा(व-आ)ग्निमारुत[b]- -ते मा १५, १४; का १६, ३. १४; तै ४, ४, २, ३; मै २, ८, ९; काठ १७, ८; क २६, ७.

विश्वदेव-नेत्र- -त्राः मा ९, ३६; का ११, १, २; -त्रेभ्यः मा ९, ३५; का ११, १, १.

विश्वदेव-वत्- -वते पै १९, ४९,१५; -वन्तम् शौ १९,१८, १०; पै ७, १७, १०.

विश्व-देव्य[c]- -†०व्य ऋ ३, ६२, ४; तै १,८,२२,२; मै ४, ११, २; काठ ४, १६; -व्यः ऋ १, ११०, १[d]; १६२, ३[e]; १०, ९२, १३; खि १, ५, ४‡[f]; मा २५,२६[e]; का २७,१२, ३[e]; तै ४.६,८, १[e]; मै ३, १६, १[e]; -व्यम् ऋ १,१४८,१; ३.२,५; मा २२, १४; का २४, ४, ६; मै ४, १४, १५†.

विश्वदे(व्य>)व्या-वत्- -वतः खि ५, ७, ४, ११; १७; मै ४, ९, ९; -वता ऋ १०, १७०, ४; -वते मा ३८, ८; का ३८, २, २; तै १, ४, १,१; मै ४, ९, ८.

विश्वदे(व्य[मै.],)व्यावती[g]- -ती मा ११, ६१; का १२, ६, १; तै ४, १, ६,१; मै २, ७, ६[३]; ३, १, ८[४]¶; ४, ९, १; काठ १६, ६; १९, ७; क ३०, ५; -तीः मा ११, ६१[५]; का १२, ६, २[५], तै ४, १, ६, २[४]; मै २, ७, ६[१]; ३, १, ८[१]¶; ४, ९, १; काठ १६, ६[५]; क ३०, ५[५].

विश्व-दोहस्[h]- -हसः ऋ १,१३०, ५[२]; -हसम् ऋ ६, ४८, १३.

विश्व-ध[i] ऋ १, ६३, ८; १७४, १०; ४, १६, १८.

विश्व-धा[j] ऋ १, १४१, ६; ५,८, ४; ७, २२, ७; ८, ५, १[j]; ९, ७९, २; शौ ६, ८५, ३[k]; २०, ७३, १†; पै १४, ३, ५.

विश्वधा-वीर्य, र्या[l]- -०र्य शौ ५, २२, ३; १९, ३९, १०; पै ७, १०, १०; १३, १,४; -र्या पै १,४३,३; १९,११, ७[m].

विश्व-धायस्[n]- -०यः ऋ १०,८३, ६[o]; -यसः ऋ १०, १२२, १; १७६, १; कौ १, ४४२; जै १, ४६,६; शौ ३.२२,२; पै ३,१५, १-४; १८,२; ६, ७,४-६; १९, ६,३[k]; -यसम् ऋ २, १७, ५; ५,८, १; ७, ४,५; ८,५, [१५; ७,१३]; १०, १२२, ६; का ४, ५, २[p]; काठ २, ४[p]; १२,१४; क १, १६[p]; शौ १२, १, २७[q]; -याः ऋ १, ७३, [३; ३, ५५, २१]; मा १, ४[r]; १३,१८; का १,२,४[r]; १४, २, ३; तै १, १, ३,१[s]; ४, २, ९, १; मै २, ८,१४; काठ १,३[१४]; ३१, २[१४]; ¶; ३९, ३; क १, ३[१५]; ४७' २[१७];¶; पै २०, २५, ९.

---

[a]) विप. (याज्यानुवाक्या-)। बस.।

[b]) विप. (उक्थ-)। द्वस.।

[c]) विप. (छाग-, सोम- प्रमृ.)। बस. उप. नाप. हिताऽर्थीयें प्र.।

[d]) सपा. तैब्रा ३,७, ११,२ आपश्रौ ३, ११, २ विश्वभेषजः इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ २९३३ o द्र.।

[f]) °व्योः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)। सपा. ऋ ५,२४,१ विभे.।

[g]) विप. (अदिति-, देवानां पत्नी-, धिषणा- प्रमृ.)।

[h]) विप. (धेनु-)। बस. उप. भाप.।

[i]) =विश्व-ध (तु. तत्रत्यं टि.)।

[j]) पाभे. पृ २९३३ i द्र.।

[k]) सपा. विश्वधा यतीः <> विश्वधायसः इति पाभे.।

[l]) विप. (सर्वशक्तिमत्- [कुष्ठ- प्रमृ.])। बस.।

[m]) पाभे. पृ २९३३ e द्र.।

[n]) विप. (सर्व-धारक- [मन्यु-, पृथिवी- प्रमृ.])। बस. उप. भाप. <√धा 'धारणपोषणयोः' (तु. भा. [तै १, १, ३, १]; वैतु. सा [का.] उ. म. <√धे 'पाने' इति)।

[o]) पाभे. पृ २९३३ l द्र.।

[p]) पाभे. पृ २५५३ n द्र.।

[q]) सपा. पै १७,३,८ हिरण्यवक्षसम् इति पाभे.।

[r]) पाभे. पृ २९२७ h द्र.।

[s]) =सपा. बौश्रौ १, ३ : ११। मा १,२ का १,२,१ विश्वधाः इति पाभे.।

विश्व-धास्- -धाः[a] मा १, २; का १, २, १.
विश्व-धेन, ना[b]- -०ना मै ४,१४, ६; -नाः ऋ ४, १९,२; -नाम् ऋ ४, १९, ६; खि १,१०,२.
विश्व-ना(मन् >)म्नी[c]- -म्नीः शौ ७, ७९, २.
†विश्व-पेशस्[d]- -शसम् ऋ १, ६१, १६; शौ २०, ३५, १६; -शसा ऋ १, ४८, १६; ४, ४८,३.
विश्वं-प्रि(य >)या- -०ये खि २, ६, २,२७[e]; ३,२५.
विश्व-प्सु[f]- -प्सु ऋ ६, ३५, ३; -प्सुः ऋ १०, ७७, ४; -प्सुम् ऋ ८, २२, १२.
विश्व-प्स्नी[g]- -प्स्नया तै १,५,३, ३; ४, २, १,३; ३,४; -प्स्न्या मा १२, १०; ४१; का १३, १, ११; ३, १२; मै १, ७, १; ४; काठ ८, १४; ९, १; १६, ८; क ८, २; ४; कौ २, ११८३; पै १,४१,३.
विश्व-प्स्न्य- -प्स्न्यः ऋ ७, ७१, ४[h]; -प्स्न्यस्य ऋ ८,९७,१५[i]; -प्स्न्याय ऋ २, १३,२[j].
*विश्व-प्स्न्यस्[k]- -प्स्न्यसि ऋ ७, ४२, ६.
विश्व-भरस्[l]- -रसम् ऋ ४,१,१९; -राः मा ११, ३२; का १२,३, ४; तै ४,१,३, २; मै २,७, ३; ३, १, ५[m]; काठ १६, ३; १९, ४[२]; क ३०, २[२].
†विश्व-भानु[n]- -नुपु ऋ ४, १, [३; ८,२७, ३], काठ २६,११;
विश्व-भेषज[o]- -०ज शौ ४, १३, ३‡[p]; पै ७, १०, ५[q]; ६-८; -जः ऋ १०, ६०, १२; १३७, ३[p]; मा २०, ३४; का २२, ३, ३; शौ २, ४, ३; ४, १०, ३; १३,६†; १०, ३,३; १९, ३५, ५; ३९, ५[q]; ६-९; पै २, ११, ३; ४, २५, ५; ५, १८, ४†[p]; ७†; ७, ५, ६;१०,९; ११, ४, ५; १६, ६३, ३; १४७, १-८; १४८, १-१०; १४९, १-१०; १९, ३०, १; ५०, ४.
विश्वभेषजी- -जी पै १,५८,३; १५, १५,८; २०,२५,९; -जीः ऋ १ २३, २०[r]; खि ४, ७, २, ११![s]; शौ ८, ७, २६; पै ६, ४, ११![q]; १६, १३,९; १४,४; -जीम् शौ ६, ५२, ३; पै १९, ७, ६; -ज्या शौ ६,१३६, ३; पै १, ६७, ३.
विश्वं-मो(ग >)गा[t]- -गाम् पै ५, २८, ९.

a) पाभे. पृ २९३५ s द्र ।
b) विप. (सर्वपोषक- [अवनि-, वर्तनि-, विष्णुरणु-])। यस. ।
c) विप. (सर्वनामवती- [अघ्न्या-])।
d) विप. (सर्वरूपवत्- [धी-, र्रै- प्रभृ.])।
e) स्वराभावः ? यनि. शोधः (तु द्वितीयं स्थलम्)।
f) विप. (यज्ञ-, हव-, ब्रह्मन्- [स्तोत्र-])।
g) विप. [सर्वोपभोग्या- (धारा- [वैतु. PW. प्रभृ. °प्स्न्या-, °प्स्न्या- इति प्राति. इत्यपि पश्यन्तः ?])]।
h) नाप. (*स्तोत्र-)। 'यद् (यदा) वाम् अभि (प्रति) विश्वप्स्न्यः जिगाति (प्राप्नुयात् [तदा]) एना (अनेन [एनेन रथेन]) नः (अस्मान्) उप (प्रति) आयातम्' इति वा. (वैतु. सा. PW. प्रमृ. स्वरस्य यावैर्ष्यं [?] दिति ?)। उप. भाप. सत् <√*प्सन् [*=√पद्] 'स्तुतौ' (तु. [अंशतः] पाउ १, १५१; वैतु. सा. <प्सु- इति, PW. प्रभृ. च <√प्सा इति दृष्टाऽर्थान्तरदृशः ?)।
i) विप. (रै-)। उप. भा. अर्थः ?। शेषम् h द्र.।
j) भाप. [*गृहि- (वैतु. PW. भाप. इति, GRV [तु. PG २,६५] = विश्वरूप- [सोम- यद्वा इन्द्र- तु. ऋ ६,४१,३;१०,३०,१३ इति च ? MW. अन्य. इति])]। उप. भा. *षष्ठी वृत्तिः। शेषम् h द्र.।
k) नाप. (*यज्ञ- [वैतु. पपा. अनु सा. PW. प्रमृ. °प्स्न्य- इति प्राति. एवेद्वापीति तत्र नाप. सत् = धन- इति च ?])। स्वरः, ?स्तौत् (तु. पपा.) > अस्तौत् इति शोधः ।
l) विप. (सर्वपोषक- [अग्नि-])। बस. उप. भाप. सत् <√भृ 'पोषणे' (वैतु. सा. उ म. उग. इति ?)।
m) Sch. 'इत्' इति पाठः शोध्यः (तु. पूर्व स्थलम्, मा ११,३२ प्रमृ च)।
n) विप. (सर्वतोव्याप्ततेजस्क- [मरुत्-])। बस. ।
o) विप. (सर्वौषधिरूप- [पान- प्रमृ.])। बस. ।
p) सपा. °ज <> °ज इति पाभे. ।
q) सपा. विश्वभेषज <> विश्वभेषजः इति पाभे. ।
r) पाभे. पृ २११२ j द्र. ।
s) विप [गिभा १,२१२] °जी इति शोधः ।
t) विप. (आपा-)। बस. ।

विश्व-भोज[a]- -जाः ऋ ५,४१,४.

विश्व-भोजस्[b]- -जसम् ऋ ६,४८, १३; शौ ४, ३५,३; १८,४,६; -†जसा ऋ ७,१६,२; मा १५, ३३; का १६, ५,१५; तै ४, ४, ४, ४[c]; कौ २, १००; जै ३, १०, २.

२विश्व मनस्- -०नः ऋ ८, २३, २[d]; -नसः ऋ ८, २४, ७[e]; -नाः ऋ १०, ५५, ८[f].

विश्व-मनुस्[g]- -नुषाम् ऋ ८,४६, १७.

विश्व-महस्[h]- -हसः ऋ १०, ९३, ३; खि ५, ५, ७

†?विश्व-मानुषो[i] ऋ ८, ४५, ४२; शौ २०,४३,३.

?विश्व-मित्रा[j] शौ १८, ३,६३; ४, ५४.

विश्व-राधस्[k]- -धसः[l] शौ ७,१८,२

२विश्व-रूप,पा[m]- -०प खि ७,२, १; -पः ऋ १, १६२, २; ३, ३८,४; ५५, [१९; १०,१०,५]; ५६, ३; ६, ४१, ३; मा २५, २५; ३३, २२†; का २७, १२, २; ३२, २,५†; तै २, ५,१,१; ३,३, १०, २[n]; ४,१,२; ४,६, ८, १†; ६,३, ७, ४; मै २,४, १; ३, १०, ३¶; १६,१†; ४, ८, ४¶; काठ १२,१०¶; २९, ३¶; ३७, ९; ४६,४†; क ४५, ४¶; कौ २, ११९३; शौ ४,८, ३†; ९, १,५; ४, २२; १८,१, ५†; पै ४, २, ३†; ५,३२, ६; १६, २६, २; ३२, ५; २०, ९, ९; ३५, २; -पम् ऋ १, १३, १०; ३५, ४; २,११,१९; ३३, १०; ३, ६२,६; १०, ६७,१०; ८५,२०; खि १,१०,३; मा ५, ३५; ११, ४०; १३, ४१; का ५, ९, १; १२, ४, ३; १४, ४, ४; तै ३, १, ११, १†; ४, १, ४, १; २, १०, १; मै २,७,४; १७; ३, १,५; ४, ९,४†; १२, १†; १३,१०†;१४,६†;९; काठ ३, १; ४, १६†; ५, ४[o]; १३, १¶; ९[p]; १६, ४; १७; १९,५; क २,८; ३०,३; कौ २,११९४; ३, १, २‡[p]; जै २, १, १‡[p]; शौ २, ३२,२[q]; ४, १४,९; ९, १, २; ११, ७-११; १२, २५; १०, ७, ८; ८, ९; ११; १३, १, ८; १४, १, ६१†; २, १२; २०, ९१, १०; पै १, ६६, २; ३, १९, ५; ११, १, ९; १५, १, २[r]; २०, ७†; १६,३२, ३; ९९, ३; ७[q]; १०१, ५; ११७, १-५; १३९, २६; १७, ७, ९; १८, ६, १०†; ८, ३; १५, ८; २०, ८, २; ३; -पस्य ऋ १०, ८, ९; -पा तै ४, ३, ११, ५; ४,१२, १[r]; मै १, ५, २[t]; ९[t]; ३, १६, ४[r]; काठ ७, १[t]; ७[3t]; २२, १४[n], ३९,१०; क ५, १[t];

[a]) विप. (तु. वें. सा.; वैतु. PW. GW. GRV. प्रमृ. प्र१ <विश्व-भोजस्- इति)।

[b]) विप. (सर्वपोषक- [इष्-, पृथिवी- प्रमृ.])। बस. उप. भाप. सत् <√भुज् 'अवने'।

[c]) वैतु सा. प्र१ इति। [d]) व्यप. (ऋषि-)। बस. उप. भाप. <√मन् '*स्तुतौ'। [e]) व्यप. (ऋषि-)।

[f]) विप. (*सर्वमहत्- [इन्द्र-])। बस. उप. भाप. सत् (√मह् >) *महस्- > यनि. ?।

[g]) विप. (*सर्वस्तोत्रार्ह- [मरुत्-])। बस. उप. भाप. सत् <√मन् '*स्तुतौ' (वैतु. वें. सा. GRV. उप. मनुष्यपर्याय इति ?)। [h]) विप. (देव-)।

[i]) विश्वम्, [*आनु-षुष्मन्- >] -षष्म [क्रिवि.] इति शोधः (तु. सपा. कौ २,४२१ जै ३,३२, ११ आनुषुक्- >-षक् इति पाभे. [योऽपि < *आनु-षुष्म]; वैतु. पपा. अनु [॰नुष-] >-षः इति पाठ इति कृत्वा सा. PW. प्रमृ. = सर्व-मानवः [कम.] इतीव ?)। 'यस्य अनुबद्धतया (सततं) दत्तस्य भूरः (च सतः वसुनः) विश्वं (लोकः) वदति, तद् (एव) वसु अस्मभ्यम् आभर' इति वा.।

[j]) पाठः ? ॰मिद्रैः इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. ॰त्राः इति पदमिति ?)। विप [*सर्वघृतवत्- (हविस्- [तु. सप्र. ऋ १०,१४,१४; वैतु PW. प्रमृ. व्यप. सत् = तदाख्यपि- इति ?]))]। बस. उप. भाप. सत् <√मिद् 'स्नेहे'।

[k]) विप. (देव-)। बस.। [l]) पाभे. पृ२८१७ e द्र.।

[m]) विप. (अनेकरूप- [अज-, रथ-, सवितृ- प्रमृ.]), नाप. (धेनु-), व्यप. (त्रिशिरस्- [ऋ १०, ८,९ प्रमृ.])। बस.।

[n]) सपा. ॰पः <> ॰पम् <> मा ८, ३० का ९, ५,३ माश ४,५,२,१२ विषुरूप- इति पाभे.।

[o]) पाभे. पृ १९७६ j द्र.।

[p]) सपा. ऋ ७,२७,३ मै ४, १४, १४ शौ १९, ५,१ तैत्रा २,८,५,८ विषुरूपम् इति पाभे.।

[q]) सपा. पै ७, २,६ द्विशीर्षः इति, पै २, १४,२ द्विशीर्षा इति च पाभे। [r]) सपा. ॰पम् <> ॰पा इति पाभे.। [s]) सपा. शौ ९,५,२१ विश्वं सत्यम् इति पाभे.। [t]) पाभे. पृ २९२७ s द्र.।

शौ ४, ३४,८; ९,५, १०; १०, १, २; १५; २४; १४, २, ३२; पै १, ९२, २; ५, ३१, ९; ६, १०, ३; २२, ९; ७, १५, १०; १६, ३६, ५; ३७, ४; ४७, २; ९७, १०; १७, ६, १०[a]; १८, १०,२; २०, ४०,५[b]; -पाः ऋ ३, १, ७; ५,८३,५; ८, १००, ११; १०, ७८,५; ८८,१०, मा २९, ५[c]; का ३१,१,५[c]; तै ३, १, ४,२; ५,१,११, २[c]; मै १, ११, ३[d]; २, १३, २२; ३,१०, ३¶; ४, २, १०; काठ ३०,८; ९; ४०, १२; शौ २, ३४, ४; ३,१०,६; २८,१; ४,१५,२;३; ३५,६; ५,३३, ५; ९,१२,२६; पै १,१०५,२; ३,३२,६; ५,७, २; ७,२,५; ८,१५,२[e]; १०,४, ६; १९, २२,१४;२९, ५; ५१, ६‡[f]; १७; ५७, ५; -पाणाम् शौ २, ३०, ४; पै २, १७, ४; -पाणि पै १६, १०२,६; -पान् शौ १३, १,२२; पै १७,४,१०; १८, १७, २; -पाम् ऋ १, १६१, ६; ४, ३३, ८; खि ४, ५, २[g]; ५, ५, ६; शौ ६, ५९, ३; १०, १, १; १२, १, ११; पै १, ९२, १; ५, ३१, ३; ७, ११, ८; ११, ५, २; १६,३५, १; २; १७, २, २; १९, १४, १२; -पाय पै १७, २१, ८; -पे[h] मा ९, १९; का १०, ३, १२; काठ १४, १; -०पे तै ४, २, ५,२[i]; -पेभिः ऋ १०,७०, २; काठ ३७, ९; -पेभ्यः मा १६, २५; का १७,३,४; तै ४, ५,४,१; मै २,९, ४; काठ १७, १३; क २७,३; -पैः मै ४,१४, ९; शौ १७, १, ६-१९; २४; पै १८, ३१, १-८; ३२, १-३.

विश्व॑-लोप[j]- -०प तै ३,३,८,२.

विश्वे॑-वयस[k]- -याः पै ३,८,२.

विश्व-वार, रा[l]- -र॑०र ऋ १,३०, १०; ७, ५, ८; १६,५; ९२,१; ८, ४६, ९; ९, ९१, ५; मा ७, ७; का ७, ३, १; तै १, ४, ४, १; ३, ४, २, १; मै १, ३, ६; २,१३,८; काठ ४,२; १३,११; क ३,२; कौ १,६१; जै १,६, ७; ४,२९, ५; -रः ऋ ३,१७, १; ७, ९७, ४; ९,८८,३; १०, १४९,४; मा २७,१३; का २९, २, ३; तै ४, १, ८, १; मै २, १२, ६; काठ १७, १८†; १८, १७; क २९, ५; शौ ५,२७,३; पै ९, १,२; -रम् ऋ १,४८, १३; ५, ४,७; ६,३७, १; ४९, ४[m]; ७,७, ५; १०, ४; ८४,४; ८, ७१, ३; १०, १५०, ३; मा ३३,५५†[m]; का ३५,५,११†[m]; मै ४, १०, ६†[m]; १४, ९; शौ ७,४९, १; पै २०, ४, ५; -रस्य ऋ ३, ३६,१०; ५, ४४, ११; ६, २३, १०; -रा ऋ ३, ४, ३; ५, २८, १[n]; ८०, ३; खि ३, २२, ७; मा ७, १४[o]; का ७, ६, ३[o]; ७, ४[o]; मै २, १३, १०; पै ५, २७, ३; -०रा ऋ ७, ७०, १; -राः ऋ १, १२३,१२; ७, ९१,६; ९, १७, २६; मै ३, १६, २[c]; काठ ४६, २[c]; पै १५, २२,७; -राणि ऋ

---

a) पाभे. पृ २०९४ b द्र.।

b) सपा. पै १९,२८,१० सुप्रतीका इति पाभे.।

c) सपा. विश्वरूपाः <> विश्ववाराः इति पाभे.।

d) पाभे. पृ २००७ g द्र.। e) वहु. < वैश्वरूप-।

f) सपा. ऋ १०,१६९,२ त्रिरूपाः इति पाभे.।

g) सपा. खिसा २९,२ त्रिपुरूपाम् इति पाभे.।

h) =सपा. माश ५,१,५,२६। तै १,७,८,१ मै १,११, ३ गौपि २,५,१५ त्रिश्वरूपम् इति पाभे.।

i) पाभे. पृ १४७८ m द्र.। सप्र. पै १९, ५,१३; ११,५ विश्वरूपे इति, शौ ६, ८४, ३ मनेहा रूपम् इति च पाभे.।

j) वि. (°विश्वलोप- [अग्नि-])। पाठः ? °लोप- इति शोधः। यस. उप. = (√ °लुप [= √लुप्, √लुभ्, √लोड्] 'ईर्षा' > भावे) °लोप- इति (द्र. सपा माश्रौ २,५,५,१९ ?विश्वलोक- [= °विश्व लोक-] इति पाभे.)। यस. ? विश्वदाशुस्य स्वाऽऽसुन् > विश्व-दाव- > -०दाव, अस्य तुयाऽऽसुन् इत्यपि शोधः द्र (द्र. पृ २९२६ a)। वैप २, ३खं. गोश्रा २, ४, ८ यनि. एव शोधः। वैप ४ पृ २२६६ h अभ्युक्तः शोधः द्र.।

k) यस.। पाभे. पृ २९३१ c द्र.।

l) वि. (विश्वनीवारयुक्त- [इन्द्र-, अग्नि-, उषस्-, प्रमृ.]), व्यप. [पृ. n]। यस. उप दीर्घ्यादी पक्ष.।

m) सपा. तैश्रा २,८,१,२ विश्ववाराम् इति पाभे.।

n) व्यु. (शब्दमन्यस्पृ-)। 'उपर्ये प्रत्यम् (अग्नि) अग्निः विभाति। यदा घृताची गतीयपृथिवी देवान् ईडाना (ईट्टे) प्राची एति' इति वा. (वेकु. वे. सा. उपग-व्यप. स्तौर, PW. GW. प्रमृ. च उपगः वि. इति ?)।

o) पाभे. पृ २९३० c द्र.।

६, ५, १; -राभिः ऋ ६, २२, ११; शौ २०,३६, ११†; -राम् तै २,५,९,६[a]; काठ १३,१६[b]; शौ ७, १६,१[c]; -रायाः शौ ९, ३, १; पै १६, ३९, १; -रे ऋ ७, ७, ३; -०रे ऋ १, ११३, १९; ३, ६१, १; ७, ७७, ५; तै ३,५, १, १[d]; शौ ७, २१, ४[d]; ८४,१[d]; ९, ३,२;४; १२, ३, ११; पै ७, ११, ८; १६, ३९, २; ५; १७, ३७,१; १९, ५,१३[e];११,५[e]; २०,३२,१[d].

विश्व-वार्य[f]- -र्यः ऋ ८, १९,११; -र्यम् ऋ ८, २२, १२.

विश्व-वेदस्[g]- -०दः मै २, १३, १०[h]; पै १८, १६, ५[i]; -दसः ऋ १,६४,८;१०;३,२६, ४; ५, ६७,३; ८,२७,४; १०,६६, १; ५; मा ९, ८[j]; का १०, २, ५[j]; शौ ३,३,१[i]; ६, १२, १[j]; १९, २७, ६; पै १०, ७, ६; -०दसः ऋ ५,६०,७; ८,१८,११; २७, २; ४; ११;⌊(७,६६,४) १९- २१⌋; ४७, ३; १०, ९३, ७; शौ ६, ९३, ३; पै १९,१४,१५; -†दसम् ऋ १,१२,⌊१;३६, ३; ४४,७⌋, १२८, ८; १४३, ४; ४,८,१; मा ३,३८§; का ३,४, २§; मै २, १३, ५; ४, १०, २; काठ १२, १५; २०, १४; कौ १,३; १२; ३५७‡[k]; २, १४०; जै १,१,३; २, २; ३७, ६‡[k]; ३, १४, १; ४, १९, ५; शौ २०,१०१,१; -दसा ऋ ८, २५,३; -०दसा ऋ १०, १४३, ६; -०दसा ऋ १,४७,४;१३९, ३; -दसे[l] शौ १, ३२,४; पै १, २३, ४; -दसौ पै १६,५२,१; -दाः ऋ १,८९,६;९१,२;१४७, ⌊३; ४,४,१३⌋, ३,२०,४; २५, १; ६, ४७, ⌊(४,१,२०) १२; १०, १३१, ६⌋; ८, ४२, १[m]; मा ५, ३१; ७, ४५; १०, ९; २०,५१†; २५, १९†; २७, १२[n]; का ५, ८, १; ५[o]; ९, २, ५; ११,४,६; २२,५,५†; २७, ११, ६†; २९, २,२[n]; तै १,२, १४,५†; ३,३,१; ४,४३,२; ७, १३,४†; ८,१२,२; ४,१,८,१[n]; ३,११,४[n]; ६,६,१,२[r]; मै १,२, १२[r]; ३,३७; २,६,९; १२,६[n]; ४,८,२[r]; ¶; ९,२७†; ११,५†; १२, २[p]; ३‡[q]; ५†; १४, १†; १३[r]; काठ २, ६†[m]; १३; ४, ९;६,११†; ८,१६†; १०,१२[p]; १५,७; १८, १७[n]; २८,४[r],¶; ३५, १†; ३९, १०[h]; क १, ११†[m]; २,७; ३,७; २९, ५[n]; ४४, ४[r];¶; कौ २, १२२५†; शौ ७,९६, १†; २०, १२५,६†; पै ९,१,२[n].

विश्व-व्यचस्[s]- -चसम् ऋ ३,४६, ४; मै २, ७, १६[t], काठ ३९, ३[t]; -चसे मै १,३,३५; ३,१२, १२; काठ ४०,४; -चाः मा ५, ३३[t]; १३. ५६[u]; १५. १७[u]; १८,४१; का ५,८,३;१४,७,५[u]; १६,४,५; २०,२, ४; तै १, १, ३,१[v]; ३,४,७,१; ४,३,२, २[u];

a) =सपा. माश १,५,२,३[2] तैब्रा ३,५,४,१ शांश्रौ १, ६,१६ । आश्रौ १,४,११ विश्ववारे इति पाभे. ।

b) पाभे. पृ २३८६ *i* द्र. ।

c) पाभे. पृ २९३१ *k* द्र. ।

d) सपा. माश्रौ ६,२,३,८ सर्ववीरे इति पाभे. ।

e) पाभे. पृ २९३८ *i* द्र. ।

f) विप. (अग्नि-, हव-) । बस. ।

g) विप. (सर्वधन- वा सर्वप्रज्ञ- वा ⌊अग्नि-, पूषन्- प्रमृ.⌋) । बस. ।

h) सपा. विश्ववेदः <> विश्ववेदाः इति पाभे. ।

i) सपा. शौ १३,१,१५ जातवेदः इति पाभे. ।

j) पाभे. पृ १६१५ *o* द्र. ।

k) पाभे. पृ २९३१ *e* द्र. ।

l) सपा. तैब्रा ३,७, १०, ३ आपश्रौ ९, १४,२ विश्वकर्मणे इति पाभे. ।

m) =सपा. ऐब्रा १, ३० शांब्रा ९, ६ गोब्रा २,४,१५ आश्रौ ३,७,१५; ४,१०,५ । ऋ ३,३०,९ मा ४,३० का ४,१०,१ तै १,२,८,१ मै १,२,६; ३,७,८ माश ३,३,४, २ अन्तरिक्षम् इति पाभे. ।

n) पाभे. पृ २३७० *i* द्र. ।

o) =सपा. काश्रौ ८,६,२२ । शाश्रौ ६,१२,१० आपश्रौ ११,१४,१० विश्वभराः इति पाभे. ।

p) =सपा. आश्रौ २,११,१२ शाश्रौ ३, ६,२ । तै २, १,११,३ विभे. ।

q) सपा. ऋ १०,८३,२ जातवेदाः इति पाभे. ।

r) पाभे. पृ २९२९ *n* द्र. ।

s) विप. (विश्वव्याप्त- ⌊इन्द्र-, प्रजापति- प्रमृ.⌋) । बस. ।

t) सपा. आपश्रौ ११,१५,१ विश्वभराः इति पाभे. ।

u) नाप. (आदित्य-) ।

v) पाभे. पृ २९२७ *h* द्र. ।

४,३,१[a]; १२,५[b]; ५, २, १०, ४¶[a]; मै १,२,१२; २,७,१९[a]; १२,२; ४,१२, १; काठ १, ३; २,१३; ८.१७; १६,१९[a]; १८, १४; २०, ९[a]; २२,१४[b]; ३१, २[c];¶; क १,३; २,७; २५,९[a]; २९ ३;३१,११; ४७,७[c];¶; शौ ९,१२,१५; १२, ३, १९; ५३; १९,४९, १![c]; पै १५, २, ३[b]; १६, १३९, १८; १७. ३७, ९; ४१,३.

वैश्वव्यचस्[d]– -सम् मा १३,५६; का १४,७,५; तै ४, ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६,१९; क २५,९.

विश्व शंभू[e]– -भुः![f] पै ४, १८, ७; –भुवः तै ६,१,२,३¶; मै ४,१०, ४‡[g]; पै १९,३०,२; ३३, १५; –०भुवः मा ४, ७; का ४,३,१; तै १, २, २, १; ६, १, २, २; ३; मै १, २, २; ३, ६, ४; काठ २, २; २३, २; क १,१४; ३५, ८; –†भुवम् ऋ १, २३[,२०; १०,९,६]; काठ २, १४; शौ १, ६, २; –भुवा ऋ १, १६०, १; ४; ६, ७०, ६; –भुवौ मा १०, ९[h]; –भू का ११,४,६[h]; तै १, ७,८,३[i]; मै १,११,३[i]; –†भूः ऋ १०, ८१, ७; मा ८, ४५; १७, २३; का ८, १९, १; १८, २, ७; तै ३, १, ९, १‡[j]; ४, ६, २, ६†; मै १, ३, ३६‡[j]; २, १०, २; काठ १८, २; २१, १३; ३०, ५; ६‡[j]; क २८,२; शौ ६, ४७, १‡[j].

विश्व-शर्धस्[k]– -र्धसौ ऋ ५,३४,८

विश्व-शारद[l]– -दम् शौ ९, १३, ६[m]; १९, ३४, १०; पै १,३२, ५; ११, ३, १०.

विश्व-श्-चन्द्र, न्द्रा[n]– -न्द्रम् ऋ ९,९३,५; –†न्द्राः ऋ १,१६५, ८; ३, ३१, १६; ८, ८१, ९; १०, १३४, ३; मै ४, ११, ३; काठ ९. १८; जै ३, ३३, १७.

विश्व-श्रुष्टि[o]– -ष्टिः ऋ १,१२८,१.

विश्व सामन्– -०मन्[p] ऋ ५,२२, १; –मा[q] मा १८,३९; का २०, २,२; तै ३,४,७,१; मै २, १२, २; काठ १८, १४; क २९,३.

†विश्व-सौभग[r]– -०ग ऋ १, ४२, ६; –गः ऋ १,१५७,३; कौ २, १११०.

†विश्व-ह[s] ऋ २,१२,[१५; ८,४८, १४],७,२१,९; शौ २०,३४,१८.

[a]) नाप. (आदित्य-)।

[b]) सपा. मै ३,१६,४ आश्री ४, १२,२ वाश्री २,१,१, २० व्युचस्वती इति पाभे.।

[c]) तु. RW.। शंपा सात. अश्वक्षभा इति पाभे।

[d]) विप. (चक्षुस्-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

[e]) विप. (अग्नि-, २अप्- प्रभृ.)। वस. उप. दीप्ति-शान्त्याद्यर्थेषु भाप. सत् <√*शम्भ् [यथा. (वैतु. =शम् [अव्य.]+√भू इति प्रायोवादः ?)]।

[f]) पाठः ? *°शम्भुव->[न. प्र१] °म्भुः इति शोधः (तु. *°म्भुव् सत्त्वम् > °म्भू स° इतीव मूको. ?)।

[g]) पाभे. पृ २३३३ j द्र.।

[h]) पाभे. पृ १००१ c द्र.।

[i]) पाभे. पृ २९३८ h द्र.।

[j]) पाभे. पृ २९३० j द्र.।

[k]) विप. (व्याप्तबल- [जन-])। बस.।

[l]) विप. (*सर्वेषु संवत्सरेषु [तस्मन्- =ज्वर-])। बस. उप. =(√दृ [=√धा, √धे] 'पाने =*तापे'> भावे) शार्- + (√दा [=√धा] 'पोषणे' > कर्तरि) द->उप. शार द- इति (वैतु. गा. उप. √दृ 'विदारणे' इति, PW. W. प्रमृ उप. =शारद-[=वर्ष-] इति च ?)।

[m]) पाभे. पृ २६८५ g द्र.।

[n]) विप. (*बहुप्रकाश- [२अप्-, रयि-, वाज- प्रभृ.])। बस. अश्यत्री प्रति विशादः। पूप. =विश्व->विश्व- इति प्रागर्वाक्-सम्मं मतम्। उप. =चन्द्र->(प्र>) श्+चन्द्र->श्चन्द्र- इति पा (६.१,१५१), =*श्चन्द्र- (चन्द्र-) इति तत्रापि। (बह्वर्थे √भृश् > *भृश्भृश- >) *विश्वश्- इति पूप., चन्द्र- [दीप्त्यर्थे भाप.] इति च उप. इति मतम् (तु. टि. सुश्चन्द्र-, हरिश्चन्द्र-)।

[o]) विप. (सर्वसुखकर- [अग्नि-])।

[p]) व्यप. (ऋषि-)। बस.।

[q]) विप (सर्वतो *दीप्तिमत्-)। बस. उप. भाप. सत् <(√स्तृ 'उपताप'>) *स्तुर्मन्- (वैतु. माश [९,४, १,८], उ. म [पक्षे] प्रमृ. बस. उप. गीतिपर्याय इति !)।

[r]) विप. (सर्वसौभाग्ययुक्त- [पूषन्-, अश्विरथ-])। बस।

[s]) अव्य. (सदा-)। *त्रिश्वर्- (=१दिव-)+*युप- (काल-) > कस. *विश्वर-युप- > (तृ१) *विश्व-युंधा > *विश्याधा > विश्वधा, 'ध इत्येतस्, 'धा, 'ध इत्येतस्. विश्वाहा, 'ह इत्येतस्, 'ध इति कश्चिदपि गमुख गती प्रथानकदृशी (तु. पाा. मायक्षः; वैतु. पाप. विश्व-+ घद्, धाद्, घद्, धाद्, दह्, हाद् प्र. इ.

†विश्व-हा[a] ऋ १, १११, ३; १६०, ५; २, २४, १५; ३२, ३; ३५, १४; ४, ३१, १२; ६, १, ३; ४७, १५; ८, ४३, २६; ४४, २२; १०, ७८, ६; ८८, १४; ९१, ६; १००, ४; मै ४, १२,१;१३,६; १४, १०; काठ १८, २०; ३८, १२; ३९, १५; कौ २, ११७४; शौ ५, २७, ७; ९, २, १९-२४; १२, १, १७; २७; १९, ५०, २; पै ६, २२, ६[b]; १०, १, १२; १४, ४, १२; १६, ७७, ८; ७८, १-६; १७, २,८; ३, ८.

विश्व-होतृ[c]– -तुः मै १, १,२.

?विश्वाची[d] ऋ ७, ४३, ३; मा १५, १८[e]; का १६, ४,७[e]; तै ४,४,३, २[e]; मै २,८, १०[e]; काठ १७,९[e]; १८,३‡[f], क २६, ८[e]; २८, ३‡[f].

?†विश्वाचीः[g] ऋ १०, १३९, २[h]; मा १७,५९; का १८,५, १०; तै ४, ६, २, ३; मै २,१०, ५; पै १६, १०३, ७.

?†विश्वाच्या[i] ऋ ९, १०१, ३; कौ २,४९; जै ३,५, ८.

†विश्वानर[j]– -रः ऋ १,१८६, १; ७, ७६, १; मा ३३, ३४; का ३२, ३, ५; पै १७, २७,४; –रस्य ऋ ८, ६८, ४; कौ १, ३६४; जै १, ६८, ३; –राय ऋ १०, ५०, १; मा ३३, २३; का ३२,२,६; –ऽरे शौ ४,११, ७; पै १७, २९, ३.

†विश्वा(श्व-अ)प्सु[k]– -प्सुम् ऋ १, १४८, १; मै ४,१४, १५.

विश्वा-मित्र[l]– -त्र शौ १८, ३, १६, –त्रः ऋ ३, ५३, ९; मा १३, ५७[m]; का १४,७, ८[m]; तै ४, ३, २, २[m]; ¶५, २, ३, ४; १०, ५; ४, २, २; मै २, ७, १९[m]; ४,५, ४¶; ८, ४¶; काठ १६, १९[m]; ¶२०, १; ९; क २५, ९[m]; ¶३१, ३; ११; शौ १८, ३,१५; पै २,२८,४[n]; ५, २८, ४; ११, ५, १२; १४, ३, २३; –त्रम् शौ ४, २९, ५; पै ४, ३८, ४; –त्रस्य ऋ ३, ५३,१२; तै ५,२, ३, ३¶; काठ २०,१¶; क ३१, ३¶; –त्राः[o] ऋ ३,५३,१३; १०, ८९, ⌊(६, २५, ९) १७⌋; –त्राय ऋ ३, ५३,७; –त्रेभिः[o] ऋ ३,१,२१; –त्रेषु[o] ऋ ३, १८, ४.

विश्वामित्र-जमदग्नि– -०ग्नी ऋ १०,१६७, ४; –¶ग्नी तै ३, १,७, ३; ५, ४, ११, ३.

इतीव ⌊तु. WAG ⌊१,२१७ *a*⌋ MVG ⌊५८,२ *a*⌋, WAG ⌊१ २१८⌋ MVR ⌊पृ ३९⌋ विश्वाहा ([<विश्वा+अहा ⌊<अहन्-⌋] इति च)।

[a]) =विश्व-ह (तु तत्रत्यं टि.)।

[b]) पाभे. पृ २९३२ *h* द्र.। [c]) विप । बस.।

[d]) पाठः? २विश्व–+अर्चिस् (दीप्ति-) > बस. *विश्वाऽर्चिस्–> (प्र१) °र्चीः (विप. ⌊अग्नि-⌋) इति शोधः (वैतु. पपा. अनु यनि. परं साधूकृत्य विश्वाची- इति प्राति. सत नाप. विप. चेति वें. सा. PW. प्रमृ.!)।

[e]) व्यप. (अप्सरस्-)।

[f]) सपा. विश्वाची<> विश्वाचीः इति पाभे. (तु. *h*)।

[g]) सस्थ. घृताचीः इत्यपि *घृताचिंस्–>प्र१ सत् सवितुः विप. द्र.। यच्चात्र विषये पृ १२८० निर्दिष्टचरं तदंशतः शोध्यं द्र.। शेषं *d* द्र.।

[h]) वैतु. °ची– इति प्राति. इति कृत्वा दिग्‌वर्थे नाप. इति वें. सा. उ. म. PW. प्रमृ. च?।=सपा. माश ९,२,३,१७। काठ १८,३ °ची इति पाभे. ⌊तत्रापि °चीः इत्येवं सुशोधः⌋।

[i]) पाठः? २विश्व–+(√अर्च् ‘स्तुतौ’>) अर्चिस्– (*स्तुति-)>बस. *विश्वार्चिस्–(विप. ⌊धी- =स्तोत्र-⌋) >⌊तृ१⌋ *°र्चिषा इति शोधः (तु. छन्दः)। शेषं *d* द्र.।

[j]) विप. (*ओजस्वत्- ⌊इन्द्र-, सवितृ-, शवस्- ⌊बल-⌋⌋), व्यप. (अन्तरिक्ष्य-देव- ⌊निघ ५, ५; ६⌋)। (√*विश् ⌊=√भ्राज्, *वृ⌋ दीप्तौ’>भावे *विश्वन्त्–>) *विश्वान्–+(√भृ ‘धारणे’> भावे) भर–> बस. *विश्वान्-भर–> यनि. (तु पपा. नावग्रहः; वैतु. <१विश्व–+नर– इति प्रायोवादः?)। तु. वैश्वानर–।

[k]) विप. (विश्वरूप- ⌊अग्नि-⌋)। बस. (तु. विश्वप्सु- इति)। GW. प्रमृ. वि(श्व>)श्वा-प्सु– इति।

[l]) व्यप. (ऋषि-)। *विश्वर्– (बहु-)+(√*मित् ⌊=√वृत्,ध⌋ ‘स्तुतौ’>) मित्र– (*स्तोत्र-)> बस. *विश्वर्-मित्र–> यनि. (वैतु. पा ⌊६, ३,१३०⌋ प्रमृ. =१विश्व–+मित्र– ⌊सुहृद्-⌋> बस. इति?)।

[m]) सपा. तै ४,३,२,२ जमदग्निः इति पाभे.।

[n]) –त्र इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पै ५,२८,४)।

[o]) बहु.<वैश्वामित्र– (पा ४,१,११४)। तद्धितस्य प्र. लुक् उसं. (पा २,४,६५)।

?विश्वायवे[a] ऋ १०, २२, १४.

†विश्वा(श्व-आ)यु[b]- -यु ऋ १, ५७, १[c]; ४, २८, [२?[d]; ६, २०, ५?[d]]; ५, ५३, १३[e]; ७, ३४, ११[f]; शौ २०, १५, १; -युः ऋ १, ९, ७[g]; २७, ३; ६७, ३; ५; ६८, ३; ७३, ४; ३, ३१, १८; ६, ४, २; १७, ९; ३३, ४; ३४, ५; ८, २, ४; ९, ८६, ४१; १०, ६, ३; ७, १; १७, ४; १०४, ९; ११४, १; मा १, ४; २२; १८, ५४; ३८, २०; का १, २, ४; ८, २; २०, ३, ४; ३८, ५, ३; तै १, १, ३, १; ८, १; २, १२, ३; २, ४, ३, २; ४, ३, १३, २; ४, ७, २[h]; ७, १३, २[i]; मै १, १, ३; ९; २, ८; २, १, ११; १२, ३; ३, ८, ५; ४, १, २[i]¶; ९; ९, १०; १४, १५; काठ १, ३; ८; २, ९; १०, ७; १८, १५; ३१, २[i]; ७; ३९, १; क १, ३; ८; २, ३; २९, ४; ४७, २[i]; ¶; कौ २, ९८६; जै ४, १६, ५; २४, ७; शौ १८, २, ५५; २०, ७१, १३; पै २, ६९, ३; १५, ६, ७; -युम् ऋ १, १२८, ८; १२९, ४; ९, ४, १०; कौ २, ४०६; जै ३, ३१, २६; -योः ऋ ४, ४२, १.

†विश्वायु-पोपस्[j]- -पसम् ऋ १, ७९, [९; ६, ५९, ९]; मै ४, १०, ६; काठ २, १४; कौ २, ८७६.

विश्वायु-वेपस्[k]- -पसम् ऋ ८, ४३, २५.

२वि(श्व>)श्वा-वसु[l]- -सुः ऋ १०, १३९, ५; मा २, ३; का २, १, ३; तै १, १, ११, १; २, ९, १; ¶६, १, ६, ५; ११, ५; मै १, १, १२; १३, ¶३, ७, ३; ८; काठ १, ११; २४, १¶; क १, ११; ३७, २¶; -सुम् ऋ १०, ८५, २१; १३९, ४; मै ४, ९, ११†; शौ २, ७, ४; पै १, ७, ४; १८, १०, ३†; -०सो

[a]) (√वृष् '*जन्मनि' > *वृष्णु- [नाप. = वृद्धि-मन्मात्र-] > २विश्व- > *विश्वाय >) विश्वाय + आयवे (जीवनाय) > *विश्वायाऽऽयवे इति द्वि-पदः शोधः। 'यत् (यदा) क्षाः (पृथिवी) अहस्ता (च) अपदी (चापि सती) वेधानां (*देवानां) शचीभिः (शक्तिभि.) वर्धत (प्रासूत [हे इन्द्र! तदा त्वं]) प्रदक्षिणित् (*प्रत-क्षणकरः [सन्]) 'विश्वाय आयवे शुष्णं परिनिशिश्नथः (हतवान्)' इति वा.।

[b]) विप. (*विश्वधर्मक- [अग्नि- प्रमृ.])। बस उप. भाप. सन् यथा. द.। यत्तु भा. सा. ट. म. प्रमृ. मा १,४; २२ प्रमृ. आयुस्- इति उप. इति तन्न (तु. PW. प्रमृ., ८ च)।

[c]) विप. [*अतिहिंसाहृत्- (राधस्- [<√राध् = √रध्, न्ध् 'हिंसायाम्'] *= आक्रमण-)]। बस. उप. (√वृध् 'छेदने' > भावे) *वृधु-। 'यस्य (इन्द्रस्य) शवसे (पराक्रमाय) अपाऽऽहृतं विश्वायु राधः दुर्धरम्' इति वा.।

[d]) विप. (*अतिहिंसाहृत्- [इन्द्र-])। °युः [प१] इति शोधः। वैतु ८ द.। सस्थ. ?महो > मृधम् (आक्रमणम्) च इति द्वि-पदः शोधः।

[e]) विप. [*अतिशद्धिहृत्- (राधस्- [<√राध् 'संसिद्धौ'] = समृद्धि-)]। उप. < (√वृध् 'वृद्धौ' >) *वृधु-। वैतु ८ द.।

[f]) विप ("सर्वाभिभु- [*एकक्षत्र-])। उप. <(√वृध् *प्रभुत्वे' >) *वृधु-। सस्थ. ? राज्ञानाम् > *राज्ञभृत्- > -भृताम् इति शोधः (वैतु. पपा प्रमृ. °नाम् इत्येव पठन्त.?)। सस्थ ?अस्मै क्षत्रम् > अस्यै (स्य-ए)क-क्षत्रम् (*एकच्छत्रम्) इति च। एक- (एकमात्र-) + क्षत्र- (बल-) > कस.।

[g]) तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. स्क. सा. उप. आयुस्- इति।

[h]) विप (अग्नि-)। बस.। पाठः ? विश्वायुर् आयुर् इति शोधः (वैतु यनि. एव शुद्धमिति कृत्वा पूर्णाऽऽयुष्याऽर्थे कस. इतीव मा. भा. PW. K. प्रमृ. ?)। सस्थ. ?सर्वायुर् > सर्वायुर् आयुर् इति शोधः। 'हे अग्ने! (त्वं) विश्वायुः, सर्वायुः (सन्) मे (मम) आयुः पाहि' इति वा.।

सस्थ. ? तौ > तद् उ इति द्वि-पदः शोधः। 'यद् (यतः) ते परं हृद् (*अतीव प्रेमार्द्रः इति) नाम (भवति), तत् (ततः) उ (एव) एहि संरभावहै' इति वा.।

[i]) विप. [तु. b]। सस्थ. ?नुमस्पदे > नुमसस् (पूजायाः) पदे (स्थाने [यज्ञशदे]) इति शोधः।

[j]) विप. (रयि-)। बस. उप. भाप. (वैतु. वें. स्क. सा. उग. पूा. विश्वायुस्- इति, उग. च द्वन्द्व-मिति)।

[k]) विप. (अग्नि-)। बस. उप. भाप. <√विप्।

[l]) व्यप. (गन्धर्व-)। बस.।

ऋ १०, ८५, २२; शौ १४, २, ३३†; पै २, २३, ४; १८,१०, ५; २०,१४,४; –॰सो शौ १४, २,३५; –सोः पै १९, ४४,३.

वि(श्व>)श्वा-ह[a] मै २, ९, ९[b]; काठ १७,१६; क २७,६.

विश्वाह-भेष(ज>)जी[c]– -जी[b] तै ४.५,१०, १.

वि(श्व>)श्वा-हा[a] ऋ १,२५, १२; ९०,?; १००, [१९; १०२,११]; १६०,३; ३,१६,२; ४,४२,१०; ६,४७,१९; ७५,८; १७; ७, ९८, १; १०, १८, १२; ३७,२[२]; ७; ५३, ११; मा ७, १०†; ८, ५; १६,४९[b]; १७,४८†; ७८[d]; २९, ४५; का ७,४,२†; ८,२,१; १७, ८,३[d]; १८,४, १६†; ६, १४[d]; †तै ४,६, ४,५[e]; ६, ३; मै २, १०,६[d]; ४,१२,१†; काठ १२, १४; २३, ११; ३८, १४; ३९, ३[d]; ४६, १; कौ २, १२१६†; शौ ३, १५, ८; ७,५२,१; ७८, ४; १८, ३, ५१†; ४,३४; २०, ८७, १; पै १५,१०, ८†; १७, २५,५[२]†; १९, ९,८.

विश्वौ(श्व-ओ)जस्[f]– -जाः ऋ १०,५५,८; मै २,६, १२; काठ १५, ८.

विश्वक– १विश्व– द्र.
विश्वकर्म– प्रमृ. २विश्व– द्र.
विश्वकृत्– १विश्व– द्र.
विश्वकृष्टि– प्रमृ. २विश्व– द्र.
?विश्वं गोरूपम् ?विश्वं॰ द्र.
विश्वपति–, १विश्वमनस्– प्रमृ. १विश्व– द्र.
२विश्वमनस्– प्रमृ. २विश्व– द्र.
१विश्वरूप– प्रमृ १विश्व– द्र.
२विश्वरूप– प्रमृ. २विश्व– द्र.
वि √श्वस् > वि-श्वस[g]– -सः पै २०, ५४, १.
विश्व-सामन्– २विश्व– द्र.
विश्वसुविद्– प्रमृ. १विश्व– द्र.
विश्वसौभग– प्रमृ. २विश्व– द्र.
विश्वाङ्ग– प्रमृ. १विश्व– द्र.
?विश्वाचो प्रमृ. २विश्व– द्र.
विश्वाद्– १विश्व– द्र.
विश्वानर– २विश्व– द्र.
विश्वाप्सु– प्रमृ. १विश्व– द्र.
विश्वाप्सु– २विश्व– द्र.
?विश्वामरुद्भिः प्रमृ. १विश्व– द्र.
विश्वामित्र– प्रमृ. २विश्व– द्र.
१विश्वावसु– प्रमृ. १विश्व– द्र.
२विश्वावसु– प्रमृ. २विश्व– द्र.
विश्वाविद्–, ॰श्वापा[मा-]ह्– १विश्व– द्र.
विश्वाह, ॰हा प्रमृ. २विश्व– द्र.

वि √श्वि > वि-श्वयत्– -यन् ऋ ७, ५०, १.

वि √श्वित् (दीप्तौ), व्यं(वि-अ) श्वैत्[h] ऋ १, ९२, १२; ११३, [१५(१२४,२)]; व्यं(वि-अ) श्वितन् ऋ १०, ७८,७.

विश्वेशं–, ॰श्वंर्– १विश्व– द्र.

विश्वौजस्– २विश्व– द्र.

*वि-(श्व्य>)श्व्या[i]– -श्व्या ऋ २, ४२, १.

√विप् (वधा.), अवेपन् ऋ १,१७८, ३; १०, ११४, १.

वेविपत् ऋ ८, १९, ११[j]; विविदः ऋ १०, ११७, ९; विवेश्मि ऋ ७, ३, ४; विविन्मः ऋ ६,२२,५; ६; विवेपः ऋ ७, ३७, ५; वेवेष्टु शौ २, १२,८; पै २, ५,७; †विविड्ढि ऋ १, २७, १०; ८, ९६, १२; शौ १, १५; २, १०१३; जै १, २, ५; ४,९,४; अविवेः[k] ऋ ६,३१,३, †विवेश ऋ ३,३२,१४; ५,[illegible], ४; १०, २७, [१०(१८०,५)]; तै १, ६, १२,३; २, ५,१२,५; मै ४, १२,३; १४,१८; †विवेश ऋ २, १५, ११; ७, २३, ४; काठ ८, १६; [illegible]; क ३८, ४; विविशुः ऋ ६,३३, [illegible]

ª) = विश्व-ह (तु. तत्रत्यं टि.)।
ᵇ) पाभे. पृ २३३२ *m* द्र.।
ᶜ) विप. (सर्वदेव रोगहरा- [रुद्र-तनू-])। बस. उप. भाप. = रोगनिवारणसामर्थ्य-।
ᵈ) पाभे. पृ २९१८ *g* द्र।
ᵉ) विश्वा-हा इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ. प्रमृ.; वैतु. सा. <विश्वा-हन्- इति?)।
ᶠ) विप. (सर्वशक्तिमत्- [इन्द्र-])। बस.।
ᵍ) नाप. (तक्मन्-)। गस. उप. कर्तरि अच् प्र.।
ʰ) तु. PW. GW. प्रमृ. (तु. नवमो मन्त्रः, ऋ १, १२४,१ प्रमृ. च; वैतु. वे. सा. <वि√श्वि इति)।

ⁱ) विप. (वासदर्वी- [अभिन-])। [illegible] बस. *विश्वमित्रा- > [illegible]। [illegible] (अभि√वा>) अभिवा- [illegible]। [illegible] कापि [illegible] इति वा. (वैतु. सा [illegible], MAC [illegible]) = [illegible] इति कृत्वा <विश्वया [illegible], GW. [illegible] [= विश्व-] > [illegible])।
ʲ) पा. [illegible] (द्र [illegible])।
ᵏ) पा. [illegible]।

५; अत्रिवेपीः ऋ ४, १९, १०; २२, ५, †अत्रिवेपीः ऋ ७,१९, ५; शौ २०, ३७, ५

त्रिप्[a]– त्रिपः[b] पै ५,१०,४; ५.

†१त्रिप[c]– -पः ऋ ८, १९, ११[d]; १०, १०९, ५; शौ ५, १७, ५; पै ९, १५, ५.

१विप्ट,प्टा– -ष्टम् ऋ ३, ३०, ६[e,f]; काठ ४०, ३; पै १,९१,३; ३, ६, ४|[e]; -ष्टा तै ४, ४, ५,१; २[3]; मै २, ८, १४[3]; काठ ३९, ३.

विप्टा(प्ट-अन्त>) न्ता[g]– -न्ता ऋ १०, ९३, १३.

विप्टि[h]– -†ष्टिभिः ऋ १,९२,३; कौ २,११०७; -ष्टी ऋ १,२०,४.

विप्ट्वी ऋ १,११०,४, ३, ६०, [३: १०, ९४, २], खि ५,५,६

†वेविपत्– -पत् ऋ ३, २, १०; १०, ९१, ७; १०९, ५; मै ४, ११, ४; कौ २, ३३३; जै ३, २८, ५; शौ ५, १७, ५; पै ९ १५, ५; -पतः ऋ ६,२१, ५

वेविपाण[i]– -णाः ऋ ७,१८, १५.

१वेप[j]– -पः का २,५, ७.

२वेप[k]– -पाय मा १, ६; का १,३, २; तै १,१,४,१; मै १,१,४.

वेप-धि,धी[l]– -धिः[m] तै ३. ५, २,५; ४,४,१,३; ५,३,६,३¶[2]; -धिया मै २, ८, ८[m]; -धियै मै २,८,८;-धीः[m] का १६,२,७; कठ १७,७; ३७, १७; क २६, ६; -धीम् मै २,८, ८.

वेपण– -णम् पै २, ६२, ४[n]; -णे ऋ ५, ७, ५.

वेपणा[o]– -णा ऋ ४, ३३, २.

वेप(त्>)न्ती– -न्तीः ऋ १, १८१, ६.

१विप– √विप् (वधा.) द्र.

२विप[p]– -०प शौ ४, ६, ३; पै ४, २१,३[q]; ५, ८, २; ९, १०, ६; -पः पै २, ७४, ५?[r]; ५, १०, ९?; -पम् ऋ १,१९१,१०;११; १४-१६[2]; ६, ६१, ३; ७, ५०, ३, १०,८७,१८; १३६, १; खि

a) भाप.। धा. हिंसायां वृत्तिः।

b) पं१। सस्थ. परिः वर्जने कप्र. द्र.।

c) विप. (अग्नि-, ब्रह्मचारिन्- =ब्राह्मण-)। धा. दीप्तौ वृत्तिः।

d) 'यस्य गृहे अग्नि' स्तोमं दधीत, (यस्य गृहे) वा (असौ) त्रिपः (प्रचण्डः [सन्]) हव्यानि वेविपत् (भक्षयेत्)' इति वा. (वैतु. सा. *त्रिप्-> [द्वि३] त्रिपः [देवान्] वेविपत् [प्रापयेत्] इति वा. ?।

e) पामे पृ १३२२ h द्र।

f) भाप. (*हिंसन-)। धा. हिंसायां वृत्तिः (वैतु. वें. सा. √विश् 'प्रवेशने' इति, OW. प्रमृ. धा. व्याप्तौ वृत्तिरिति च ?)। सस्थ. निष्टं>(विष्वञ्च्->) -ष्वद्रक् इति (क्रिवि. न. द्वि१ [तु. सपा. शौ ३, १, ४ विष्वक् इति पामे, ?विष्वं गोष्ठम् इत्यत्र टि. च]), ?अस्तु> ऽभरवेषाम् इति च शोधः (उक्ते सपा. शौ. ?एषाम्>भरन्वेषाम् इति च ?वित्तम्>[पृष् 'हिंसायाम्' >भावे] वृत्-> -त्राम् इति च शोधः)। सस्थ. स्त्नु- इति *शीर्षवाचकं भाप.। सपा. पै ३, ६, ४ अरि [रट- इति मन्य- इति चोभे भरि भाप. द्र.।

g) वि१. [धाताग्राम्त (सपा- [अंजनादि [तु. पृ २०२२ i; २९९१ f; दें. मा.])] १ पग.।

h) भाप. (प्राप्ति-) नित्र प्र. न चोदात्तः उसं. (पा ३, ३,९६ [तु. पाउमो २,३,१४९])।

i) विप. (सन्नद्ध- [तृत्सु-])।

j) भाप. (सा. =कर्म-नामन्-)। घजन्ते उञ्छादित्वाद् अन्तोदात्तः (पा ६,१,१६०)।

k) भाप. वा नाप. वा (वैतु. भा. सर्वव्यापिने यज्ञायेति कृत्वा विप.)। घजन्ते निस्वरः (तु उ. म.; वैतु. भा. पचाद्यजन्ते वृषादित्वादाद्युदात्त इति)।

l) विप. (*दीप्तिमत्- [यज्ञ-])। बस. पूप. धा. दीप्तौ वृत्ति' (तु. सस्थ. वसुक- इति, वृस्पष्टि- इति च), उप. चोभयरूपमपि भाप. सत् <√धि पर्यायभूते विप.), 'आश्रये' (वैतु. शोभायर्थाय इति प्राप्तोवादः ?)।

m) सपा. वेपधिः (बौश्रौ १४, २० : १२ च) <> वेपधिया <> वेपधीः (माश ८,५,२ ८ तां १,१०,११ गोशा २,२,१४ काश्रौ १७,११ ११ प्रमृ. च) इति पामे.। तु. सस्थ.

n) न.प. (१.देवपण- =भोजनादिक-)। तु. सस्थ.

o) भाप. (परिचर्या-)। युः प्र. उसं. ?मूर- इति। (पा ३,३,१०७)। 'णा इति तृ१।

p) नाप. यस. । उदकार्थे (निघ १, १२) <√*वृप (√वपृं) 'स्नाने' (वैतु. या [१२,१६] <√बा 'गत्यर्थे' <√*वृप (√वृष्) 'स्नाने' इति ?)। 'हिंसायाम्' (वैतु.<√विप् 'स्रावी' इति प्रायोवादः ?)। <√विप् इह यथायोगं √*वृप 'स्नान-हिंसयोः' >√विप इति द्र.।

q) पामे. पृ २९९७ m द्र.।

r) पूरः इति शोध. ?।

५,७,४,१६?[a]; मै ४,२,१३[२]¶; शौ ४,६,१; ४;५[२];६; ८; ७,१; २;५, १३, १[२]; २; ४[२]; ८-११; १९, १०; ६, १२,१; २;१००, २; ३; ७, ५८, १; ३;५;७; ८; ९३,१[२]; ८, ३,१६†; १४,१५; १६; १५, ३; ४; ९, १३,१०-१२; १९; २०; १०, ४, ३; ४; १९-२१; २२[२]; २६[४]; १२, ४, ३९; ८, ४; पै १, ४४, ३; ४; ४६, २; ४; ४८,१; ४; ७१,२; ३; ९३,४; १११,१‡[b]; ३[२]; २, १, १; २, १; ५; १४, ४; ३, ९,१[२]-६[२]; ७; १६, ६; ४, १७, २; ३[२]; ५†;६†, ७; १९, १†. २†; ४[२]†, ५; ६; २१, १; ४; ६; ७[२];२२,३; ५,८,३;४[२]; ५; ७; ८; ९,१; १०, १; २[४c]; ६; ३८,१†; ८,२,२; ३[२]; ८-१०; ११[२]; ७, १; २; ९, ९, १-३; ५; १०,२;३[२]; ५-८;१०; १२[४]; ११, ४; १२; १६, ५[२]; १७,५; १९, ३; ११, २, १४; ६; ९; १२; १३; ७, ४; ६; १०; १२, ३, ३; १७, ४[२]; १५, १७, ५; १६, ७,८†; १५,२-४; १६,९; १०; १७,१; २; ७[२]; ७४,१०; ७५,१;९; १०; १३५,८[२];१०[२]; १४४, ५; १७, १९, ९; १९, ४, ४; ५; ९, १०; ११; १२, १३,५; ६; २०, ८;२३, ७[२];८; २६, १२; ४७, १०[२]; ११;५४, ९; १०; २०, १३, ७; ९; ३२, ७[२]; ३७, ३; ४२, ८; ९; ५५, १; २; –पम्ऽ-पम् पै १५,१७, ६; –पस्य ऋ १, १९१, १२; १३; १०, १३६, ७; शौ ४, ६, २; ५, १८, ४; १०, ४, २५; पै १, ४४, १; २, २, ३. ३, ९, ७†; १६, ४;५; ४, १७, ७†; १९, ३†; २२, ४; ७; ५ ८, १; ९, १; ३८, ७†; ६, ७, ३; ९, १०,१;४[२]; १७,४; १५, १६, ३-९; १७, १-७; १६,१७, ३; १९, २३, ९; १९, ४७, १०; २०, ४२, १०; –पाणाम् पै ९, १०, ५; –पाणि शौ ६, १०, २, पै १, ७१, १; १९, १८,१; –पाय पै ३,९,१[d]-६[d]; –पे शौ ५, १३, ५; ७, ९३, १; १०, ४, २६; पै ८, २, ५; १६, १७, ७; २०, १२, ७, –पेण ऋ १, ११७, १६; १०, ८७, २३; मै १,८,४¶; ¶का’ठ ६,५; २५,४; ३१, ८, ¶क ४, ४; ३९, १; ४७, ८; शौ ५, १३, ४; ८, ३, २३†; ११, २, २६; पै ३, १०, ५; ८, २, ३; १६, ८,७†; १०६, ६; –पेभिः पै ३, ८,६[e].

विष-गिरि– -रिः शौ ४,६, ७; पै ५, ८, ६.

विष-द(न्त >)न्ती– -न्तीः पै ५, ९, ८.

विष-दूषण– -णः पै २, २, ४; ९, ८, ३-६; १०, ३; ११, ११; –णम् शौ ६, १००, १; १०, ४, २४, पै १, ४४, २; ३,१५, १-६; ४, २१, ४; २२, २; ६, ७,४-६; ९, १०, ९; ११,८,९; १४; ११, ६,११; १६,१७, ६; १९, १३, ४; २०, ५६.१.

विषदूषणी– -०णि पै ६, ७, ८; –णी पै ६,७,९,८,७,४;११;१५, १६,३-९; १७ १-७; –णीः शौ ८,७,१०; पै ९,११,५;१६,१२, १०; –णीम् पै ४,२२,१[f].

विष-धान– -नः[g] शौ २,३२,६?[h].

विष-पुष्प[i]– -ष्पम् पै ४, १९, ६; ९, १०, ८.

विषु-वन्– -†वन् ऋ १०, ८५, ३४; शौ १४, १, २९; पै १८, ३, ८; –वान् पै ४, १७, १.

विषुवन्ती– -०न्ति शौ ८,१४, १३; पै १६,१३५,८.

विषवत्-तर– -रम् पै ६, २२, २०.

विष-सर्प– > विषसर्प-तम(:) पा २,१, ८.

वि(षु >)षा[j]– -षा शौ ७,११८,

[a]) पाठः? सपा. स्क. द्र. [या ५. १२] वृषन्– > –०षन् इति।

[b]) वि॰ इति स्वरः? यनि. शोधः। सपा. ऋ १०, ६०, ११ शौ ६,९१,२ रपः इति पाभे.।

[c]) ?ष्वं कुम्भे > विष-कुम्भी– > -म्भि [गं१] इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?प्रतिहिता–)।

[d]) यनि. च मपा. (इदम्– > च१) भस्मै इत्यत्र च प. अपे च. द्र.।

[e]) सपा. शौ १९, ५६, ६ ?द्विषेभिः इति पाभे. (तु. पृ १६९४ n)।

[f]) ॰णी इति पाठः? यनि. शोधः।

[g]) सपा. पै २,१८,४ निहितं विषम् इति पाभे.।

[h]) शोधः पृ २३२९ j द्र.।

[i]) दस. या मलो. कस. वा। नाप.।

[j]) वि. (विषुरूपा- [ओषधि-])। भन्त्योदात्तः स्व प्र.।

२[a].

विपा(प-अ)द्[b]– -पात् काठ २५,४.

वि√प(<स)ज्, ज्ज् , ¶विपजन्ति तै ६, ४,७,२; मै ४,५,८; काठ २७, ३; क ४२, ३.

वि-पक्व,क्वा– -क्वम् शौ १२,३,१३; –क्वाम् ऋ १, ११७, २०.

विप-दन्ती– प्रमृ. २विप- द्र.

विपभ[c]– -भस्य पै ३,७,२[d].

वि-प(<स)म[e]– -¶माः तै २. १, ३, १; मै ४, ४, १०; काठ १३, ३; –मान् मै २, ५, ३¶; –मे खि ४, २, ९; तै २, १,३, १; मै २, ५, ३; काठ १३. ३; –मेभ्यः मा ३०, १६; का ३४, ३, ३; –मेषु खि ४,२,१०.

विपमि(त >)ता[f]– -ता पै १६, १२०, ७.

विपु-वत्– प्रमृ. २विपु- द्र.

वि√प (<स) ह्, विपहामहे शौ ४, १०,२; पै ४, २५, ३; विपहस्व शौ १९,४६,२; पै २,५२, ५, ४, २३, २; ९, २४, ७[g].

व्यं(वि-अ)सहन्त[h] तै ४, ३, ११, ३; काठ ३९, १०; शौ ३, १०,१२; पै १,१०६,४; विपहेय मै २, २, १०¶.

विपेहिरे पै ४, ११,७.

वि-पह्य ऋ ७,२१,७; मै ४,१२,३.

वि-पासहि[i]– -हि पै ८, २०, ३; –हिः ऋ १०, १५९, १; १७४, ५; शौ १, २९, ६†; १२, १, ५४; १९, ३३, ४; पै १, ११, ५; २,४१,१†;५,३,४;७,७,७, १२,५,४;१७,६,२; १९.५०,६; –हिम् ऋ १०,१६६, १; शौ १७, १, १-५; पै १३, ३, ४; ६†; १७, १२, १०; १८, ३०, १-३; -ही शौ १९,२३,२७[j].

?विपा[k] पै ५,२८,६.

?विपाक्षम्[l] खि ५,१४,२.

?विपाण[m]– -णम् ऋ ५,४४,११.

विपा(ण >)णा[n]– -णया मै ३, ६, ८¶[o]; ७, ७¶; शौ ३, ७, १; पै ३,२,१; –णा ¶काठ २३,४[o]; ¶क ३६, १[o]; शौ ६, १२१,१; पै ३, २२, १; १६, ५१, २; १९, ३१, १२[p]; –णे मै ३, २,२; शौ ३,७,२; पै ३,२, २.

विपाण-का[q]– -का शौ ६,४४,३[p].

विपाणिन्[r]– -णिनः ऋ ७,१८,७.

विपातकी[s]– -की शौ ७,११६,२.

?विपादन[t]– -नम् खि ५,३,३[u].

‡वि-पाद(न>)नी[v]– -नी पै २,

---

a) सपा. पै २०,१६,२ वृपा इति पाभे.।

b) व्यप. (असुर-)। वैतु. MW. विप.।

c) विशफ- इत्यनेन रुन्यायता द्र.।

d) पाभे. पृ २१६० e द्र.।

e) विप. (उच्चावच- [लोक-, स्तोम-]), नाप. (विषमस्थल-)। बस. पत्वम् (पा ८,३,८८)।

f) तदस्यसंजातीयः इतच् प्र.।

g) पाभे. पृ २२०३ k द्र.। h) =सपा. पाग्र ३, ३,५। मंत्रा २, ३, २१ असहन्त इति पाभे.।

i) विप.। उप. ताच्छील्ये किः प्र. (पावा ३,२,१७१)।

j) नाप. (वियाम° इत्युपक्रान्त- १७तमकाण्ड- [तु. PW. W. प्रमृ.])। k) तु. सस्थ. टि. इषिम्-> -विषा।

l) पाभे. शोधश्च पृ २४६५ e द्र.।

m) वा.? पपा. = वि-मान- इति। <वि√पो(> पा [तु. ORV. प्रमृ.]) वा <वि√मन् [तु. वें. सा.] वा।

n) नाप. स्त्री. (विपाण-, *शृङ्गनिर्मित-कृन्तनी-)। (√वृप् 'हिंसायाम् = कर्तने' [तु. वृक-]>) *वृपु(न्>) वृपन्या-> यनि. (वैतु. पपा. अनु <वि√पो 'बन्धने' इति प्रायोवादः?)। पपा. वि-सा° इति।

o) सस्थ. तै ६,१, ३,७;८ कृष्णविषाणया इति पाभे.।

p) सपा. विषाणा <> विषाणका इति पाभे.।

q) नाप. (ओषधि-विशेष-)। मत्वर्थे कः प्र.।

r) नाप. (विषाणधृग्युपलक्षितवर्ग- इति वें. सा.), व्यप. (एतदाख्य-जन-) इत्यर्वाचः। व्यु. ?।

s) विप. (विच्छेदनी- [तृष्टिका-])। (√वृष् [=√प्रवृष्] ''छेदने'> भावे) *वृपात्- > *वृपात- (क>) की-> यनि. (तु. सपा. पै २०, १६, २ वृपा इति पाभे., पपा. नावग्रहश्च; वैतु. सा. W. ओषधिभेदे नाप. <२विषु- [गरल-]+ आ√तङ्क् 'संयोगे' इतीव च?)।

t) पाठः? (वि√पस्त् 'बन्धने'> भावे *विपस्तन->) वि-पाजन-> -नम् इति शोधः। 'एवं (शत्रुं) विपादनम् आनय (आबधान)' इति वा.। सस्थ. ?भियम् (=सपा. शौ [६,६७,३] ?भियम् इति, पै [१९, ६, १५ मूको.] ?भयम् इति) > मनुयम् इति सर्वत्र शोधः।

u) शौ ६,६७,३ पै १९,६,१५ ?भुपाजिनम् इति पाभे.। शोधश्च तत्रैव द्र.।

v) विप. (उद्दालिनी- [शर्मी-])। <वि√पद् 'दीप्तौ' (तु. सपा. ऋ १०, १५९, २ आपमं १, १६,२ विपासनी (<वि√सह् [=√वर्ण] 'दीप्तौ') इति पाभे.।

४१, २.
?विपाध्यततत् पै १९, ३९, ३.
?विपाध्य विपसध्यतत् पै १९, ३, ३.
?विपामरुक्षतामुत पै १,१११, ३.
विपासहः[a] पै ६, ९, ५.
वि-पासहि- वि√षह् द्र.
?विपा सुत[b] पै ५,१०,१.
वि√पि, पी (<सि, सी)[c], वि॒… सितम् ऋ ८, ५, ९[d]; वि॒… सीमहि ऋ १,२५,३[e].
वि॒-पित, ता- -तः ऋ ६, १२, ५; १०, २७, १४; काठ १६, १२; क २५, ३; -तम् ऋ ५, ८३, ७; तै ३,१,११,६†, काठ ११, १३†; शौ १, ३, ८; पै १९, २०, १३; २०, ४०, ३; -ताः ऋ ५, ८३,८; शौ ४, १६,६[f]; -तासः ऋ ६,६,४; -ते ऋ ३, ३३, १[g]; शौ ४, १, ६.
वि॒पित-स्तुक,का[h]- -कः पै १९,१४, ४[i]; -कम् खि १,२, ११; -का ऋ १,१६७, ५.
वि॒पित-स्तुप[j]- -पः शौ ६, ६०,१[i].
वि√पि(<सि) वृ, ¶वि॒पीव्यन्ति मै २, ४, ५; काठ १२, ३; ४; २५ ८; १०; क ४०,१; ३.
¶वि॒-प्यूत- -तः काठ २५, १०; क ४०,३; -तम् तै ६,२, १,४; ९,४; काठ २४,८; क ३८,१.
वि√पु (<सु [अभिषवे])> †øवि-पुव्वाण[k]- -णासः ऋ ९,१०१,११; कौ २,४५३; जै ३,३४,११.
वि॒पु,पू[l]-
वि॒तु॒ष॒ण(<न)क्[m] ऋ १,३३, ४.
वि॒पु-रूप,पा[n]- -पः ऋ ५,१५, [४ (७, ८४, १)]; मा ८, ३०[o]; का ९, ५,३[o]; -पम् ऋ ७,२७,३[p]; मा ६,२०‡[q], का ६, ४, ५‡[c]; ¶तै ५, ३, ८, ३; मै १, २, १७‡[q]; ४,१४,१४†[p]; काठ ३, ७‡[q]; क २, १४‡[q]; शौ १९, ५,१†[p]; पै २०,१८,४†[p]; -†पा ऋ ७, ८४, [(५, १५, ४) १]; १०, १०, [२; १२, ६][q]; शौ १८, १, २[q]; ३४[q]; -पाः तै १, ३, १०, १[q]; ¶५, ३,८,२; ६, ३,११, २[q]; -पाणि ऋ ६,७०, ३; तै ५,३,८,२¶; -पान् ¶तै ५, ३,८,३; -†पे ऋ १, १२३, ७; १८६,४, ६. ५८, १; तै ४, १, ११, ३; मै ४, १०, ३; काठ ४, १५; कौ १, ७५; जै १, ८, ३; -पेषु ऋ १०, ६४,५.
वि॒पू॒वृत्[r]- -†वतः ऋ १,८४,१०; मै ४, १४, १४; कौ १, ४०९; २,३५५, जै १,४०, १; ३,२९, १२; शौ २०, १०९,१; -†वता ऋ १, १६४, ४३; शौ ९, १५, २५; -वति काठ ३३, ८; शौ

[a]) सपा. तैब्रा २,४,७,३ नृणाम् अ॒ह इति पाभे ।
[b]) विपाऽऽसुत्->-सुत् (विप. [सुरा-]) इति शोधः ।
[c]) =वि [निषेधे (वैतु. सा. [पक्षे] = प्रकर्षे इति) + √सृज् '*बन्धने' [तु. स्रज्-] >)] यनि. धा. (वैतु. <वि√षो>षा > षि,षी इति प्रायोवादः)।
[d]) वैतु. ORN. (√चि '*बन्धने' [तु. ऋ १, ९०,४ प्रमृ.] >) चितम् इति शोधः स्यादिति?। सस्थ. पृ॒थ्- = पद्-=संपद्- इति (वैतु. =मार्ग इति प्रायोवादः?)।
[e]) वैतु. सा [पक्षे] <वि√सिव् इति?।
[f]) पाभे. पृ २६८१ *j* द्र. ।
[g]) वैतु. सा. <वि√सि 'बन्धने' इति, या ९, ३९ [पक्षे] वि√सद् इति च ।
[h]) वि॰. (अर्यमन्-, रोदसी-, वायस-) । बस. पूप. च उप. च वप्रा. द्र. ।
[i]) सपा. °तस्तुकः<> °तस्तुपः इति पाभे. ।
[j]) = वि॒पित-स्तुक- । RW. °स्तुपः इति शोधार्हम् (तु. W.)।
[k]) कर्मणि लिटः कानच् प्र. (तु. सा. PW. प्रमृ. च; वैतु. वें. वि॒…सुमस्वरन् इत्यन्वय इति)।
[l]) विप. सन् (वि॒ष्वच्- [यद्र.] >) *वि॒पुच्-> (संहितायां) *विपू-> यनि. (वैतु. या [११. २३; १२ १७] प्रमृ. <*वि॒पन- इति; स्क, सा [ऋ १,८४,१०] <√विप् 'व्याप्तौ' + कुः प्र इति, PW. प्रमृ वि॒ष्व-सन्यायमिति; GW. <*वि॒(<द्वि॒-) इतीव च?)।
[m]) विप. (*विघ्नविनाशयन्-)। वा. किवि. सन् न. द्वि१ द्र. । उस. उप. <√नश् 'प्रणाशे' (वैतु. पपा. नावग्रहः, सा [पक्षे]<वि-त्रा[पु-श्रा]च्- इति, PW. GW. प्रमृ.<वि॒पुण- + √अच् इति?)।
[n]) = विश्वरूप- ।
[o]) पाभे. पृ २९३७ *n* द्र. ।
[p]) पाभे. पृ २९३७ *p* द्र. ।
[q]) सपा. वि॒पुरूपम् (माश ३,८,३,३७ च)<>वि॒पु-रूपा <> वि॒पुरूपाः इति च पाभे. ।
[r]) वप्रा. सन् वि॰. (अग्नि- प्रमृ.), नाप. (यज्ञ-भेद-)। °पु° इति पपा. । उस. उप. <√*वत् [*=√वृत्] 'वर्तनादौ' (वैतु. सा. प्रमृ. मतुपः उदात्तत्वम्)।

९,३,८; पं १६,३९,८; -चन्तः तै ७, ४, ३, ४¶; -चन्ताम् शौ ११,९,१५; पं १६.८३,५; -चान् ¶तै ७,४,३,४; ८,२; मै ४, ३, १०²¶; काठ ३३,८; पं ६,९,२.

विपू-वृत् (यप्रा.)ª- -†वृत ऋ १०, ४३,३ᵇ; शौ २०,१७,३; -वृतः शौ १०,२,११; पं १६, ६०, ३; -†वृतम् ऋ २, ४०, ३; मै ४, १४,१.

विप्र(पु-अ)च्,च्च्- -पृच ऋ ६, ५९,५; ७, ८५,२; १०,७९,७; ¶तै ५, २, ९,४, मै ३,२,७¶; शौ ३, १, ५; २, ३; पै ३, ५, ३; ६,५; ७. २५,४; १९, ४१, ६; -पृचोः ऋ ७, १८, ६; -प्यक्ᶜ ऋ १. ३६,१६; १४६, ३; ४, ४, २; १२, ४; ६.६,३; ७, ३४, १३, ४३, १; ८, ४५, ८; ६७,२१; ९, ९७,१६; १०, ३६, ९; ३८, ९,८९,४; १३४, ५; मा १३, १०†; का १४.१, १०†; †तै १. २, १४, १; ३. ३,११,१; ४,७,१५, ७; †मै २. ७,१५;३,१६,५; काठ २,१५†; १२,१०¶; १६, १५†. ¶३४, ६;१८, क. २५, ६†; मै १. ३३९†, जै १,३५, ८†; शौ १. २७,२⁹; ३,१,४‡ᵉ,६,६; पं ३, १, ४; ११, ७. ६ᶠ; १०; १९, ३१,५ᵈ; -प्वङ् ऋ १०,९०,४; मा ३१, ४†; का ३५, १, ४†; ¶तै २, ५, ९, ७²; २, ३, २, ६; ४, १२, २; ५,२,२; ६, ५,११, ३; मै १, १०, ५¶; कौ ३,४,४†; जै २,३,७†; शौ ११, १०, ३३; १९, ६, २†; पै ९, ५, २†; -प्यञ्चः ऋ १०, २७, १८; तै ३. ३. ७, १¶; मै २, ५, ३¶; शौ १. १९, २ᶠ; १९, ३८, २ᵍ; -प्यञ्चम् ऋ ९, ७५, १; ¶तै २, ६,५,४²; मै २. ५, ९¶; ३,३,८¶; †कौ १, ५५४; २, ५०; †जै १,५७, १; ३, ५,९; शौ २,२२,७‡ʰ,२०,९६, २३‡ʰ; पै ४,७,७‡ʰ; -प्यञ्चौ नि ५, २२,२, ¶तै ५, २,१०, ६; ६,३,९, ६; शौ २०,१३६, २, पै ६,२२,२२, १६,८,१०

विपूची¹- -ची ऋ ३.५५, १५; तै ६,३,९, ६¶; मै ३,६, ६¶; १०, १¶; ¶काठ २०, ५, शौ १, ७, २; पै १९,११, ५; -चीः ऋ १,१६४ [३१,१०, १७७,३]; २,३३,२; ६, २५,२; १०,५; मा ३७,१७†; का ३७. ३,४†; तै ५,२,१०,६¶, मै १, १०,५¹¶; ७¶. ४,९,६†;१८, १२†;१८†; ¶काठ ३५, २०¹; ३६,१; क ४८, १८ᵏ¶, शौ १, १९,१; ९ २, २१; १५, ११†; १९,८,६;१५, २; पै १,२०, १; ३.३५, २; १५,२०, १†; १६, ६८,१०†; ७८,५; २०,२१, ४; २४, ६; -चीम् ऋ ६, ७४, २; ८, १४, १५; तै १,८,२२,५†; ५, १,६, १¶; मै ४, ११, २†; काठ ११, १२†; शौ ६, ९०, १; ७. ४३, १†; २०, २९. ५; पं १,१०९, १; १९,१८,२.

विपूचि-का¹- -का मा १९, १०; का २१,१, १; मै ३. ११, ७; काठ ३७,१८.

विपूचीन,ना- -नम् ¶तै ५ २, ६, ३; ९, ६; काठ २०, ५¶; क ३१,७¶; शौ ३. ७,१; पै ३.२.१; -ना ऋ १. ११८, ३८; का ३.२, ७ᶠ; शौ ९,१५. १६†; पै १६, ६९, ७†; -नान् पै ११, ७, ६ᶠ, -नान् मा १३. ६०ᵏ; का १८,५,१५ᵏ, तै ¹ १. १, १३, १; ६,४,३; ४,६, ३. ४; मै¹ १, १, ११; ३, १,८¶; काठ¹ १, ११; १८, १, ३१, ८; क २८,१¹; शौ ८,६,१०; पै १६,७९,१०; ८१,९; [illegible] तै ५, २, ९, ८, मै ३, १, ९, काठ २०, ८; क ३१, १०.

विपूची-धाम्ᵐ- -म ᵉ तै ४, १, १, २; काठ ३९, २; पै ५,७,१,

ª) [illegible] (इष्ट-, इप-, ५-वृ) । उप. उप. <✓वृत् (वधा.) । यतः '[illegible]' [illegible] ।

ᵇ) [illegible] <✓वृ (°=✓व्) '[illegible]' (वेतु. [illegible] [illegible]) । ᶜ) सा. [illegible] ।

ᵈ) [illegible] १९९६ [illegible] ।

ᵉ) [illegible] १९९९ [illegible] ।

ᶠ) [illegible] १९९८ [illegible] ।

ᵍ) [illegible] १९९९ [illegible] ।

ʰ) [illegible] ऋ १०,१६१,९ [illegible] ।

ⁱ) [illegible] ([illegible]) । [illegible] ।

ʲ) [illegible] (सोम-सेद) । [illegible] ।

ᵏ) [illegible] <> [illegible] ([illegible]) [illegible] ।

ˡ) [illegible] ।

ᵐ) [illegible] (पा-बेद) । ⁿ) [illegible] ।

–ते पै २, ३६, ५.
विप्व(पु-अ)द्रि->विप्वद्रिय(द्रिय्-अ)च्[a]– -यक् तै१,७,१३,३‡[b].
†विप्वद्र्य(द्रि-अ)च्[a]– -द्र्यक्[b] ऋ ७, २५, १; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६.
†व्रिपुण[c]– -णः ऋ ५, ३४, ६[d]; ८, २९,१[e]; -णम् ऋ ३, ५४, ८[f]; -णस्य ऋ ४, ६,६[e]; ७, २१, ५[g]; तै ४, ३, १३,१; -णाः ऋ ५, १३, ५; -णे ऋ ८ ९६,१४; शौ २०, १३७, ८.
विपुणक्– विपु– द्र.
विपुद्रुह्[h]– -द्रुहा ऋ ८,२६,१५.
वि-पुप्त– वि√वप् द्र.
व्रिपु-रूप– त्रिपु– द्र.
?व्रिपु प्रिद्वाः[i] शौ २०, ९५, ४.
विपुष्वाण– वि√पु द्र.
विपूचिका–, विपूची–, विपूचीन–, विपू-वृत्–, °वृत्– विपु– द्र.
वि√पो(<सो)[j]> प्, पा, पि,
¶विप्यति मै ३,१,६[?]; ४,८,५; काठ १९, ५, क ३०, ३; व्रिप्यन्ति ऋ १,८५,५; विप्यामि मा १२ ६५; का १३, ५, ४; तै १,१,१०,२‡[k]; ३,५, ६,१‡[k]; ४,२,५, ३; मै २, ७, १२; काठ १६,१२; क२५,३; शौ ६,६३, १; १४, १, ५७; १९, ६८,१; पै १८, ६, ५; ६‡[k]; १९, ११, ४;३५,२; व्रिप्यतु ऋ १, १४२, १०; २,३, ९; मा २७, २०‡[l]; का २९,२,१०‡[l]; तै ३,१, ११, २†; ४, १, ८, ३‡[l]; मै १, १, १२[m],४,१४,८†; वै९,१,१०‡[l]; †व्रिप्यताम्[l] ऋ २, ४०, ४; मै ४,१४,१; क २९, ५; व्रिप्यस्व ऋ १, १०१,१०; †वि…स्यस्व ऋ ३, ४, [९; ७, २,९]; तै ३, १, ११, १; मै ४, १३, १०; व्रिपाहि[n] ऋ ४, ११, २; व्रि य, >प्या ऋ ५, ८५,८; ९,९५, ५;९७,१८; तै ३, ४, ११,६†; मै १, २, २; ३,२६[o]; २, १२, ६‡[l]; ४, १४, ३†; काठ ११, ९[o]; १८,१७‡[l]; २३, १२; शौ ३, ७, २; ५, २७, १०‡[l]; ६, १२१,१; ७,११, १[o]; पै ३, २, २; २२, १; १६,५१, २; २०, ७,३[o]; व्रिप्यतम् ऋ १०,१४३, २?[p]; व्रिप्यध्वम् ऋ १०, ३०,

[a]) व्यु. पृ ५४९ *j,k* द्र.।
[b]) सपा. °द्रियक् <>°द्र्यक् इति पाभे.।
[c]) अर्थः?। पपा. नावग्रहः। <व्रिपु– इति कृत्वा विप. [विश्वगमन-, नानारूप-, पराङ्मुख- ([यथायथम्] ऋमि-, इन्द्र, सखि- प्रमृ.)] इति वें. सा. PW. GW. प्रमृ.। समन्तं तु उत्तरत्र *d,e,f,g* द्र.।
[d]) विप. (विशमन- = मारक- [इन्द्र-])। <√विप् [=√पिष्] '*हिंसने'।
[e]) विप. (दीप्तिमत्- [यक. सोम-, अग्नि-])। <√विप् [=√*भृष् = √भृज्] '*दीप्तौ'।
[f]) *नाप. (पक्षिवर्ग-)। <द्रि-+ (√सू 'प्रसवे'> भावे) सुवन-> षस. *द्रि-सवन-> यनि.।
[g]) विप. [विपन-(तु. या [४, १९] प्रमृ. *=वङ्ग्रह- [जन्तु-].]। 'नः (इन्द्रः) अर्थः (वशी) विपुणस्य जन्तोः(कर्मणि ष.) शर्धत् (विनाशयेत्[<√शृध् 'हिंसायाम्'])' इति वा.। <√विप् '*हिंसने'। या. !यो > अर्यो इति शोधः।
[h]) नाप. (*भार-वाहक)। (√वृष् [=√वह्] 'वहने'> कर्मणि) *वृषुर- (नाप. [वहनीयवस्तु-])+(√वह् > कर्तरि) *उह्-> उप. *वृषुर(र-उ)ह्-> यनि. (वेंतु. पपा. नावग्रहः, = विप्रतो द्रिसक- इति कृत्वा वें. सा. भाग. [गर-] इति, PW. GW. प्रमृ. वि. इति, PW. 'ह- वा 'ह् वेत्यपि)। सस्थ. ?यातम् > आ-यातम् इति शोधः, चतुर्दशे मन्त्रेऽपि ?प्रियातम् > परि-आ-यातम् इति च शोधः। 'अस्मभ्यं सु (*आशु) *आयातम्, (आगत्य च) नृपाय्यं (*नर्म-भर्यम् = आनन्दभरितं) वर्तिः (*स्तोत्रं [च]) यज्ञं (*हविरादिकं [च]) विपुद्रुहा इव गिरा (*घाटया, गलेन) ऊहथुः (वहतम्)' इति वा.।
[i]) व्रि…गुशन् इति शोधः (तु. पृ २८७१ *h*)।
[j]) उपसृष्टस्य धा. विमोचने वृत्तिः।
[k]) पाभे. पृ २१९१ *h* द्र.।
[l]) सपा. व्रिष्यतु (तैब्रा २,८,१,४ आपश्री२०,२०,९ च) <> व्रिष्यताम् (तैब्रा २,८,१,५ च) <> व्रिष्य इति पाभे.। [m]) सपा. तै १,१,२,२ मै १,१,२; ४,१,२ काठ १,२; ३१,१ क १,२; ४७,१ मध्नातु इति पाभे.।
[n]) तु. सा. PW. GW. प्रमृ.; वेंतु. वें. <√वि √पद् इति।
[o]) सपा. तै २,४,८,२;३,५,५,२ व्रिमृता इति पाभे.।
[p]) 'अद्रिं दंड इषि न (इव) गच्छम् (<√गु = [√पत् 'निक्षे *=बन्धने'] *अयमानं पदं गन्तं) *रक्षः आ (बन्धनात्) विप्यते (मुञ्चतम्)' इति वा.। गग्र. !भंगुरः > *आ (भजर), वेगुरः इति द्विपदः शोधः। एवं ?गुरः>(शुक्रि->पं१) गुरः इत्यपि।

११; विप्यत>ता मै ४,१४,९.

वि-प्युत्- -प्यन् ऋ ५, ४५, १[a]; लि २, ३, १.

विष्कन्ध[b]- -न्धम् तै ७, ३, ११,१[c]; काठ ४३, १[c]; शौ[d] १, १६, ३; २, ४, ३; ४; ३,९,२; ४,९,५; १९, ३४, ५[e]; पै[d] १,१०, ३[f]; २, ११, ३; ४; ३, ७, ३; ८, ३, ५; ११, २, १०; १४[g], ३, ५; १९, ४९,५; -न्धस्य पै १, ५८, १; ४; -न्धात् शौ[d] २,४, २; ५; पै[d] २, ११, ५; -न्धान् शौ[d] ३,९, ६; पै ३, ७, १.

विष्कन्ध-दूषण[h]- -णम् शौ २, ४, १; ३, ९,६; १९, ३५,१; पै ३, ७, १; ११, ४, १.

वि√ष्क(<स्क)म्, म्भ्, र्य (वि-अ) स्कम्नात् तै १, २, १३, २‡[i]; ‡र्य(वि-अ)स्कम्नाः[i] मा ५, १६; का ५,५,३; मै १,२, ९

†वि-ष्कभि(त>)ता- -ते ऋ६,७०, १; मा ३४, ४५; का ३३,२,८; मै ४, ११, १; काठ १३, १५; कौ १, ३७८; जै १, ३९, ९; पै १६,१०१, १§[j].

वि-ष्कभे ऋ ८, १००, १२.

वि-ष्कभ्नत्- -भ्नतः ऋ ३, ३१, १२.

वि-ष्कम्भ[k]- -म्भः पै १५,२, ३‡[l]; २०, २६, ६; -म्भेण पै २०, २६, ५.

वि√ष्कभाय(<स्कभ-), विष्कभायति ऋ १०, ४४, ८; शौ २०, ९४,८; पै५,२,६[m]; विष्कभायत् ऋ ५, २९, ४; ६, ४४, २४; वि ‥अस्कभायत्[n] काठ १०, १३; शौ ४,१,४; पै ५,२,४.

वि√ष्कम्भाय (<स्कम्भ-) वि-ष्कम्भायतु पै २०,२६, ६; वि-ष्कम्भाय पै २०,२६,५.

१विष्ट- √विष् (वधा.) द्र.

२?विष्ट[o]- -ष्टः ऋ १,१४८,[(७१,४) १]; मै ४,१४,१५†.

†विष्टप्[p]- -ष्टपः ऋ ८, ३४, [१३; (९७,५; ९,१२,६,१०७,१४)].

a) विप्यन्त् इति शोधः (तु. रस्थ टि ?प्रजिनीः)।

b) विप. (°बहुकष्टप्रद-)। °विस्- (°=वि) + (√कन्ध् [°=√गन्ध्] 'अर्दने' > भावे) °कन्ध्य-> बस. °विष्क-(स्-क)न्ध्य->यनि.। नाप. (वप्रा. [रोगसामान्य-,°राजन-रोग-])। द्वितीये अर्थे °विस् (°=वि) + (√°कन्ध् [√कृन्त्] 'छेदने' > भावे) °कन्ध्य-> बस. °विष्क-(स्-क)न्ध्य->यनि. (वैतु. पपा. सर्वत्र वि-स्क° इति?)।

c) क्रिवि.। '(अस्मद्द्वेषिजनहन्तः) बलः विष्कन्धं (तमत्यन्तं कन्दयन् यथा स्यात्तथा) तस्मिन् (अस्मद्द्वेषि-जने) हीयतां (विलीयताम्)' इति वा। (वैतु. भा. सा. K. गरथ. शरीर- इति देहार्थे नाप. इति कृत्वा नरय विप. [स्कन्धरहित-] इति, PW. प्रमृ. रोगभेदे नाप. इति च?)।

d) नाप.।

e) °विप. (ओजस्- [तु. प्रथमो मन्त्रः] °= रोग-)। रस्थ. संस्कन्ध-इत्यपि पर्यायभूतं विप. द्र.।

f) विष्कन्दम् इति मूको. (तु. W.)।

g) पाभे. पृ २२६७ i द्र.।

h) विप. (विष्कन्धरोग-निवारक- [मणि-])। उस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र.।

i) सपा. व्यस्कम्नात् (बौश्री ६, २४ : १५ च) <> व्यस्कभ्नात् (माश ३, ५,३,१४ च) <> ऋ ७,९९,१ च २,४ व्यस्कभ्नाः <> काठ २,१० व्यस्कम्नाः <> तैआ १,८, १ आपं १,२० व्यस्कम्नात् इति पाभे.।

j) सपा. शौ १०,८,२ विष्टभिते इति पाभे.।

k) नाप. (आधारभूत-स्तम्भ-)। गस. उप. घञ् प्र.।

l) सपा. विष्कम्भः <> विष्टम्भः (आश्री ४,१२,२ च) इति पाभे.।

m) सपा. शौ ४,१,४ अस्कभायत् इति पाभे.।

n) सपा. खि ३, २२, ३ (यत्र ?विजातः> वि. जातः इति शोधः) तै २,३, १४, ६ ऐआ १,१९ आश्री ६,६,३ वि…अस्तभायत् इति पाभे.।

o) विप. (अतिविगमन- [मातरिश्वन् = वात-])। पाठः? (वि√°भृष् 'अतिवेगे' > गस. कर्तरि कः) °वि-भृष्ट- इति शोधः। सपा. ऋ १,७१, ४ वि-भृत- इति पाभे. °वि- = वि + [√°भृष् 'गतौ' > भावे] भृष्ट- > बस. °वि-भृष्ट- इति कृत्वा तत्रापि शोधः द्र. (तु. छन्दः; वैतु. वें. सा. यनि. सत् <√विश् इति, ORN. <√विष् 'व्याप्तौ' इति। पाठः? इति च कृत्वा LR. विविशः इति, GW. विविदः इति शोधः?)।

p) नाप.स्त्री. (स्वर्ग-)। व्यु ?। पपा. नावग्रहः। (√विष् [=√वृष्] °उच्चभावत्वयोः'>) विष्- (उर्ध्व-स्थित-, प्रकाशमान-) + (√स्तृ °निवासे'>) °स्तार-(नि क-, स्थान-)> बस. °विष्-स्तार-> °विष्-टार-> °विष्-टप-> यनि. इति (वैतु. या [२,१४] <आ√विश् [अर्थः?] इति, <वि√ष्टम् इति मायणीय-प्रभृतयः आक्षेपाः?)।

पै १४, ३, २२[a]; १८, १६,६[b]; –ष्टपम् ऋ ८, ३२, ३; ९,३४, ५;४१,६; कौ २. २४७; जै ३, २१, १२; शौ ११, १, ७§; पै १६,८९,७§[c]; –ष्टपि ऋ१,४६, ३; ८, ६७, [(३४, १३)५; ९, ११३,६;१०७,१४][d]; १०,१२३, २; कौ २,५५१;१०८०; जै ३, ४३, ७; §शौ १०, १०, ३१; ११, ५, २; १३, १, १६[b]; १८, ४, ४; §पै १६, ७२, १; ११०,१.

विष्टप[e]– ·पम् ऋ ८, ६९, ७; ९, ११३, १०; मा १४, २३; १८, ५१; का १५, ७, २; २०,३,१; तै ४, ३, ८, १;७, १३, १; ५, ३, ३, ५[i]; ७, ५,८,५¶; मै २, ८,४;१२,३; काठ १७, ४; १८, १५,२०,१३[j];¶; क२६,३;२९, ४; शौ ११,५,१; २०,९२,४†; –†पा ऋ ८,९१, ५; पै ४,२६, ५; –पाय मा ३०, १२; ३४, २, ४; –पे ‡कौ[d] १,५१८; २, २०६; ‡जै[d] १,५३,८; ३, १९, १, पै १७, २९,७[j].

वैष्टप[f]– ·पम् पै १९, ३७,७; –पान् शौ १९, २७, ४; पै १०, ७, ४.

वि√ष्ट(<स्त)भ् ,म्भ्, विस्तभ्नाति शौ १३, १, २५[g], विष्टभ्नात् पै ५, ३८, ८; १८, १७, ५[g]; व्य्(वि-अ)स्तभ्नात् ऋ ६, ८, ३; †व्य्(वि-अ)स्तभ्नाः[h] ऋ ७, ९९,३; क २, ४; ‡व्यष्टभ्नाः काठ २,१०[h].

¶व्यष्टभ्नुवन् काठ २५, ६; क ३९,४.

†वि···तस्तम्भ ऋ १,१६४,६; ७, ८६, [१; ९, १०१, १५]; मै ४, १२,५; काठ ४, १६; कौ २, ७३८; जै ४,२६,३; शौ ९, १४, ७; २०, ८८, १; †वि··· तस्तम्भ ऋ ४,५०, १; पै १६, ६६, ६; वि···तस्तभुः ऋ ८, ९४,११.

वि-ष्टभित, ता– –तः शौ ११, २, २३; पै १६, १०६, ३; –ते शौ १०,८, २[j].

वि-ष्टम्भ[j]– –म्भः ऋ ९, २, ५; ८६, [३५;१०८,१६]; ८७,२[k]; ८९, ६[k]; मा १४, ९; का १५, ३, १; तै ३,५, २, २[l]; ४, ३, ५, १; ४,४,१, १[l]; १२, ५†[k]; ५, ३,६, १¶; मै २, ८,२; ३, १६, ४†[k]; ४, १४, ४†; काठ १७, २; ७[l]; २२, १४†[k]; ३७, १७[l]; क २६, १; ६[l]; †कौ २, २८[k]; ३९१; †जै ३, ३, ७[k]; ३१, ११; –म्भाः शौ १३, ४, १०; –म्भाय तै ३, २, ८, १; –म्भेन[l] मा १५, ६; का १६, २, २; मै २, ८, ८.

वि-ष्टम्भ(न>)नी[m]– –नी[n] तै ४, ३, ४, २; –नीम्[n] मा १४, ५; का १५, १, ५; मै २, ८, १; काठ १७, १; क २५, १०.

वि√ष्टभाय (<स्तभ–) वि··· अस्तभायत्[o] खि ३,२२, ३; तै २,३, १४, ६.

वि-ष्टार्–, विष्टारिन्– वि√स्तृ>स्तृ द्र.

विष्टि– √विष् (वधा.) द्र.

वि-ष्टिर– वि√स्तृ>स्तृ द्र.

विष्टीमिन्[p]– ·मिनम् खि ५, २२, ४;

---

a) विप. (देव-लोक-)।

b) सपा. विष्टपः <> विष्टपि इति पाभे.।

c) °ष्टपः इति मूको. (तु. सा.)।

d) सपा. विष्टपि<>विष्टपे इति पाभे.।

e) =विष्टप्-। तेनैव सन्नायं द्र.। पाउ [३, १४५] <√विश् इति, उ. म [मा १८,५१] वि + तप- [=ताप-]>दस. इति च।

f) विप. (हरित्- [पै.]), नाप. (विष्टप-)। तस्येदमर्थीयः स्वार्थिकश्च अण् प्र.।

g) सपा. विष्टभ्नाति<>विष्टभ्नात् इति पाभे.।

h) पाभे. पृ २९५० i द्र.।

i) पाभे. पृ २९५० j द्र.।

j) नाप. (आधारभूत-स्तम्भ-)। यस. नाप्रकृ.। गस. धन्नन्तम् वा कर्तरि भजन्ते वा।

k) पाभे. पृ २९५० l द्र.।

l) =सपा. विष्टम्भः (तां २, ९, ६ गोब्रा २, २,१३ वैताश्रौ २१, १४ बाश्रौ ९, १४ च) <> विष्टम्भेन इति पाभे.।

m) विप. (इष्टका-)।

n) सपा. °नी <> °नीम् (माश ८,२, १, १० शुप्रा ५,४१ च) इति पाभे.।

o) पाभे. पृ २९५० n द्र.। तत्र ?[वि]नात: [धि.] इत्यस्य शोधश्च द्र. (तु. तै.)।

p) विप. (*इष्ट- =शब्द- [=साममु- =शिरस-])। (√इष् 'इच्छे'>) *इष्ट- [=इष्ट-]>तद्भावे *इष्टीम- >तद्वति *इष्टीमिन्->यनि. (तु. सपा. शांश्रौ १२, २४,१ लाश्रौ ९,१०,६ मेष्टहिन्- इति यपाठम्तः पाभे.; वेदु. उ. म. प्रभृ. <वि√स्तीम् 'क्लेदने' इति)।

मा २३,२९; का २५,६, ९; शौ २०,१३६,४.

?विष्टीमेन् शौ २०,१३५,५[a].

वि√ष्टु(<स्तु)> वि-ष्टुति[b]– -तीः मा १९,२८; का २१,२,१७.

वि√ष्टृ वि√स्तृ द्र.

?विष्टो[c] शौ १९,४९,८; पै १४,४,८

विष्ट्यकर्ण– > विष्ट्यकर्णी[d]– -र्ण्यः मै ४,२,९.

?विष्ट्वा √विश् द्र.

विष्ट्वी √विष् (वधा.) द्र.

वि√ष्ठा(<स्था),>ष्ठापि, वितिष्ठते ऋ १, ९२, ५; २, ३८, ५; शौ १९, ५३. ५; पै ४, ३७, १[e]; १२, २, ५; १४, ४, २[f]; वि…तिष्ठते ऋ १, ५८,४; वितिष्ठन्ति पै ९, ११, १०[g]; वितिष्ठन्ते ऋ १०,२५, २; तै ५, २,५,४; पै १९, ३१, ११[g]; †वि (तिष्ठन्ते)[h] ऋ १०,८६, २०; शौ २०,१२६,२; †वितिष्ठसे ऋ ८, ६०, १४; १०,९१,७; मै ४, ११,४; कौ २,३३३; जै ३, २८, ५; ४, ६, ४; वितिष्ठसे ऋ ९, ११०,९; खि ४,२, १; मा ३४, ३२; का ३३,२,१; जै ३,५८,२; शौ १९. ४७, १; पै ६, २०,१; †वितिष्ठ[i] ऋ १०, १२५,७; शौ ४,३०,७; वितिष्ठन्ताम् शौ १४, २, २५[j], †वि…तिष्ठन्ताम् ऋ ३, १८, २; काठ ३५, १४; क ४८, १३; †वितिष्ठध्वम् ऋ ७, १०४,१८; शौ ८, ४,१८; ११, ११, २६ऽ. पै १६, १०, ८; ¶वितिष्ठेरन् तै २, ५,७,५. वितस्थे ऋ १, ७२, ९; का १, १०, ५[i,k]; शौ ९, १५, १९[l]; वितष्ठिरे शौ४,६,२[m]; †वितस्थिरे ऋ ८,७,[८;३६], मै ४,१२,५; वितस्थिरे मा १६, ६३; ३८, २६[m]; का १७,८, १७; ३८,६, १[m]; तै ४,५,११,२; मै २,९,९; काठ १७,१६; क २७,६; वि… तस्थिरे पै १९, २३, ३; वितस्तुः पै ५,८,१[m]; वितस्थुः तै ३,२, ६,१[m]; †वितस्थुः ऋ २ ३८,७[n]; ७,९१,३; मा २७,२३; का २९, ३,१; मै ४,१४,२; वि…तस्थुः ऋ ५,६९,२; †व्यु(वि-अ)स्थात् ऋ[o] १,६५,४?[p]; २,४,७; ७,३, २; मा १५,६२[o]; का १६,७,५[o]; तै ४, ४,३,३; मै २,८,१४, कौ २,५७०; जै ३,४६,५; कठ १७, १०; क २६,९; पै १४,१,२०ऽ[q];

सस्थ. ? आविषुः>(√विश्>वेशि 'प्रवेशने'>) प्र… अवीविशुः इति, ? देदिश्यते>(√*विप् [=√त्रस्] 'कम्पने' >) वेविप्यते इति, ? सन्युस्य>सस्युस्य इति, ? अक्षि-भुवः > भक्षि-स्रुवः (*धान्यकोशाग्र-वालाः) इति च शोधाः द्र.।

[a]) =सपा. आश्रौ ८,३,२४ वैताश्रौ ३२. २७। शांश्रौ १२,२३,५ ? विष्ट्वीमे इति पाभे.।

[b]) नाप. [त्रिवृत्स्तोमान्तर्गतानाम् ऋचाम् उच्चारणीयक्रम- (१उद्यती-, २परिवर्तिनी-, ३कुलायिनी-, ४पञ्चपदिनी- प्रमृ. [तु. ता २, २, १; ३, १; ४, १ लाश्रौ ६, २, २० प्रमृ.])]।

[c]) वि√स्था>वि-ष्ठा–> -ष्ठा इति शोधः। 'तमसो विष्ठाः (=निवेशनानि वा विस्तारयित्रीनि वा)' इति कृत्वा रात्रिः स्तुता भवति। एवं तावत् पृ ११३१०*c* कृतपूर्वः शोधोऽपि शोध्यः।

[d]) विप. (*भृष्टिप्रतिम्यकर्णयुक्तकर्णस्त्र- [पशादि-पशु-])। भृष्टि– (शल-) > तत्प्रतिम्यके *भृष्ट्यक- + कर्ण– > बस. *भृष्ट्यक-कर्ण– > * विष्ट्यक-कर्ण– > यनि. (यनु. पा [६,२,११२] = *विष्ट– [पा ६,३,११५ =[?]ष्ट-? शोधो वा द्रष्ट. वा द] + कर्ण–> बस. यनि. इति ?)। स्त्री. ङीप् प्र. उसं (पा ४,१,५५)।

[e]) पाभे. पृ २८९६ *l* द्र.।

[f]) सपा. शौ १९,४९,२ अभितिष्ठते इति पाभे.; वैतु. सा. RW. प्रमृ. यनि. इतीव।

[g]) सपा. वितिष्ठन्ति<>वितिष्ठन्ते इति पाभे.।

[h]) तु. वें. GW.; वैतु. सा ध्ये(वि-आ√इ)>वि… गृहि इति। तु. पृ १०२५ *a*।

[i]) तु. सस्थ. टि. अनु।

[j]) पाभे पृ २१२२ *h* द्र.।

[k]) =सपा. तैब्रा ३, ७, ५, ३ काश्रौ २, ८, १४ आपश्रौ २, १०, ५ प्रमृ. माश्रौ १.२,६,२५ विषष्टे इति पाभे.।

[l]) सपा. पै १६, ६९, ९ विषष्टे इति पाभे. (तु शौ. मूको. [तु. W.])।

[m]) पाभे. पृ २४०१ *g* द्र.।

[n]) तु. सस्थ. टि. आ।

[o]) सपा. वि. अ इति ? यनि. शोधः [तु. तै. सपा. प्रमृ.]।

[p]) अभ्य (नि-अ) स्थात् (< अभि √स्था) इति शोधः।

[q]) सपा. काठ ३९,१ व्यास्थात् इति पाभे.।

१८, १५, ५S[a]; वि…अस्थात् ऋ १, १४१, ७; †व्यु (वि-अ) स्थिरन्[b] ऋ १, ९४, ११; पै १२, १, ११; †व्य (वि-अ) स्थिरन् ऋ ९, ८३, २; कौ २, २२६; जै ३, २०, १०; वि… अस्थिरन् ऋ १, ८०, ८; व्य(वि-अ)स्थुः ऋ ७,७५,३.

वि…अतिष्ठिपः ऋ १,५६,५.

?वि-तरथा(न>)ना- -नाम् ऋ ४, ३०,१२[c].

†वि-तिष्ठन्- -ष्ठन् ऋ १०,३,३; कौ २,८९८; जै ४,१३,११.

वि-(स्थ>)ष्ठ,ष्ठा- -ष्ठया[d] तै ४, ४, १२, १; ३; मै ३, १६, ४[a]; काठ २२, १४[a]; पै १५, १, २; ९; -ष्ठा तै १,७,१२,२[e]; मै १, १०, ३[e]; ११, ४; काठ ९, ६; १४,३; ३३, ४; ३६,१३; ४५, १२; ऋ ८,९; शौ ७,३,१[e]; १२, १,५; पै १७, १, ५; २०, २,१; -ष्ठाः ऋ १०,१६८,२[f]; खि ३, २२, १; मा १३, ३[g]; २३[h], ५७; ५८; का १४, १, ३; २५, १०,५; ६; तै ४,२,८,२; मै २, ७, १५; काठ १६,१५;३८,१४; क २५, ६; कौ १, ३२१; जै १, ३३,९; शौ ४, १, १; ५,१,८[i]; ६, १; १८,४, ४[j]; पै १,१००, २†;५,२,२; ६,११,१; १६,७१, ५.१५०,१; -ष्ठाम्[k] का १,१०, ५[k].

वि-ष्ठित,ता- -तः ऋ २, ३८, ६; पै २०, ४९, ४†; -तम् ऋ ६, ४७, २९; १०, २५, ६; ११४, ८; मा २९, ५५†; का ३१,२, १२†; तै ४,६,६,६†; मै ३,१६, ३†; काठ ४६,१†; शौ ६, १७, ४;१२६, १†; पै १,३७,४; ५; १५, ११, ९†; १६, १४७, ४; १४९, २; १९, ४, २‡; -ता ऋ १,१६३,११; मा २९, २२†; का ३१,३,११†; तै ४,६,७,४†; काठ ४६, ३†; शौ ३, ९, ६[l]; पै ३, ७, १[l]; -ताः ऋ १, १६७, ४; १०, ९७, १९[l]; मा १२, ९३†[l]; का १३,६, १९†[l], काठ ४०, ८†; शौ ६, ९०, २; ७, १२०, ४[m]; पै ६, १६, ४†; १९ १८,१,२०,२८,४; -तानाम् मै ४,१४,१; -ताय मै ३,१२,३.

विष्णापू[n]- -प्वम् ऋ १, ११६, २३; ११७,७; १०, ६५, १२; -प्वं ऋ ८,८६,३.

वि√ष्णु(<स्नु), विष्णुहि पै १४,३, २६.

विष्णु(वप्रा.)[o]- -†ष्णवि ऋ ८, ३,

a) सपा. शौ १३,१,५ व्यास्थत् इति पाभे.।

b) पृ २९५२ o द्र.।

c) °न->-नाम् इति शोधः (तु. पृ २८८० l)

d) भाप. स्त्री. (*वीरता-)। उपसृष्टस्य धा. *वीर्ये वृत्तिः। भावे अङ् प्र. (पा ३, ३,१०६)। 'तया नः पिपर्तु' इति वा. (वेतु. सा. PW. प्रभृ =विविधा स्थिति- इति)।

e) *नाप. न. (*रश्मिन्- [जन्तु-])। उपसृष्टस्य धा. '*प्रादुर्भावे' वृत्तिः। कर्तरि कः प्र.। (अदु-[=इदम्-] >न. द्वि३) अया (इमानि) कर्वराणि (विमिश्रवर्णानि) विष्ठा (जन्तुस्थानानि) जनयन् स पृणिः' इति वा. (वेतु. पमा. °स्थाः इति, तदनु भा. सा. च पुं. प्र१ सत् विप. [प्रजापति-] इति, K. अया विष्ठा इत्युभे अपि तृ१ इति, विष्ठा- इति भाप. इति च ?)।

f) नाप. स्त्री. (*पक्षिन्-)। उपसृष्टस्य धा. उत्स्थाने वृत्तिः। यनि. प्र३ द्र. (वेतु द्वि३ इति प्रायोवादः ?)। यस्य. ! सं प्रेरते > (सं√भृ 'धारणे' > भावे) सं-भृत- > [न. द्वि३] -ता, (आ√ईर् 'गतौ') प्रेरते इति द्विनदः शोधः (वेतु. पमा. समृ। प्र। ईरते इति !)। 'विष्ठाः (*शकुनयः) वातस्य *संक्षा अनु (तृ. अर्थे कप्र.) आ-ईरते (आगच्छन्ति च ताः) एनं (साऽऽनन्दं) न (यथा) योषाः समनम्' इति वा.। पृ २२५२ प्रेरते इति निर्देशो नेष्टः।

g) नाप. (*लोक-)। धा. *निवासे वृत्तिः।

h) नाप. (*छन्दस्-)। धा. *काव्ये वृत्तिः।

i) पै. पाठ-शोधः पृ ८४९ f द्र.।

j) *विप. (पूर्ण-[स्वर्गलोक-])। धा. *पूर्तौ वृत्तिः।

k) सपा. तैब्रा ३.७, ५,३ बाश्री २.८,१८ आपश्री २, १०,५। माश्री १,२,६,२५ अभिष्ठाम् इति पाभे.।

l) पामे. पृ ७११ b द्र.।

m) ग्ना विष्ठिता इव>सपा. पै २०,१९,७ गर्दभीरिव इति पाभे.।

n) व्यप. (ऋषि-)।

o) विप., नाप., व्यप. (देव-)। व्यप. पक्षे <√विष् 'व्याप्तौ' [तु. वृदे २,६९] °=[विक्रान्त' (तु. तस्य त्रिविक्रमत्वप्रसिद्धिः; वैतु. या [१२,१८] <√विश् (तु. [पवो] वृदे.) वा वि√अश् 'व्याप्तौ' वेति, पमा =विशिन- [अर्थाः] वैप ४ द्र.] इति वा ?)।

२¶; ३१, २[२]¶; ३२,३¶; ५; ३५, २; ३७, ११[२]; ३९, १३; ४०, १०†; ४५, ९[२]; क २, ४[१]; †[२]; ३, ४; १०[a]; ३५, ९¶; ३६, २¶; ३७, ४¶; ¶३८, १; ५[४]; ४०, १[३]¶; †; २[०]¶, ४१,१¶; ४५,३¶; ४७, २[२]¶; ४८, ३; †कौ १, २२२; २, ९९७; १०११; १०२०; १०२४; †जै १,२३, ९; ४, ८, १०; ९,१;११,४; शौ ३, २७, ५; ५ ३,३†; २५, ५†; २६,७; ६,३,१; ७,१८, ४[b]; २७, २†; ४†;५†; ८ ५, १०; १०, १०, ३०; १२,१,१०; १३, २, ३१; १४,२,१५;†१५,१४,९;१८,३, ११; १९ ९,६†; १०,९†;†२०, २५,७; १०६,३; पै १,४०, २; २,८६,५; ३,२४,५; ५, ४,३†; १५,४; ६, ११, १; ९, २, ७; १२,७; १३,२,३; ८,९†; १५, ८, १[c]; १६, २७, १०; १०९, १०; १७,१,१०; १८,८,६;२३, ८; ३२,२[d]; १९,१, १४; २०, ६,१०†;५०,३; -ष्णुगा ऋ २, २२,१; ५, ५१,९; ६, २०, २; ८,३५,१; मा १०,३०; का ११, ९,२; ते २,१,४,४¶;५¶;७,३, ११,२; मै १, ६, ६[१]¶; २, ५, ३[१]¶; ¶३,१,२; ७;८,७; ¶४, ६, २; ५[१]; काठ १०, ९[१]; १३, ४[१]; २२, ३¶; २५, ८¶; २७,

१०¶; ४३, १; ¶क ३५, ९; ४०, १; †कौ १, ४५७; २, ८३६; जै १, ४८, ११†; शौ २०, ९५, ११†; पै ४, ३०, ५, -ष्णुम् ऋ ३, ५४, १४; ५, ४६, [३; ७, ४४, १], ६, २१, ९; ४८, १४; ७, ३६, ९; ३९, ५; ९,९०,५; १०,१४१,३; ५; मा ७, २०; ९, २६†; २७†; ३३ ४९†; का ७, ८, ३; १०, ५,५†;७;११,९,२; ३२,४,६†; तै १,७,१०,२†; ३†; २, १,८, ३¶;२,९,३[२]¶;६,२,३,१¶;५, १,३¶;७,५,५,२¶; मै १, ११, ४[१]†; २,१, १०¶; ¶३,७, ९; ८, १; ३; ९, १; ४, ¶१, ३; १३; १४, ६[१]; काठ १४, २[१]†; १९, ११¶; २५, १; ८; ३१, १०¶; ३४, ४¶; ¶क २९, २S; ३१, १; ३८, ४; ४०, १; ४७, १०; कौ १, ९१†; जै १, १०, ५†; शौ ३, २०, ४†; ७†; ७,२६,१[e]; २; ११, ८, २; पै ३, ३४, ५; ६†; १५,१३,२; १९,१,१३†;२०,१४,१०[e];१५, १[e]; २[e]; -ष्णू मा ८,५९[e]; का ९,७,८[e]; मै ४,१४,६[e]; -०ष्णू काठ १, १२[f]; ३१, ११[f]; क १, १२[f],४७,११[f]; -ष्णूनि मै १,१, १२[g], -०ष्णो ऋ १,९०,५; ७, ९९,१,८, २७,८;८३,७; मा १. ४; ८,१; ३३,४७†; का १, २,

४; ३२,४,४†; तै १,१, ३, १; २,४,१२,३¶; ३,१,१०,३; २, १०,१; मै १,१,३;३,९; २, ४, ३¶;४,१,३;१४,५†;-०ष्णो ऋ १,१५६,१;३; ४, १८,[११; ८, १००,१२].५,४६,२; ६,६९,८; ७,९९, २; ३[h]; ६; [७; १००, ७].१००,२;६; खि ५, ४, १०; ७,३,१; मा २,६;८[f]; ५, १६[h]; १९[२];३८; ४१; ३३, ४८†; का २,१,९;२,२[f]; ६,८; ५,५, ३[h]; ७[२]; ९,४; १०,१; ३२,४, ५†; तै १,२,१३,२[१]; ३, ४, १; ६, २,२; २,२,१२,४†;५†; ३,२, ११,२†; ३†; ६,२,९,३¶; ७, १, ६, ७†; मै १, १, १२; २, ९[३h]; १३; १४; २,४, ४†; ३, ८,७; ४,१,१३; १०, ९†; १२, ३†; ५†; काठ १, ३; ११; २, १०[३h]; †३,१;२; ६,१०†; १२, ३[२];१४†; २५,८; ३१,२; १०; १४; क १,३; ११; २, ४[१h];†; ८;९; ४०,१; ४७,२; १०; †कौ २, ९७५; ९७७; †जै ४, २३, ७; ८; शौ ७,२७,३; ८[२]; ४५, ११†; १७, १, ९-१९; २४; पै १३, २, १२; १७, २६, १३; १८,३१,७-८; २२, १-३; २०, ६, ७; ८[१]; १५, ३†; -ष्णोः ऋ १, २२, १९-२१; १५४,१; ५; १६४, ३६; २, ३४, [११; ७, ४०, ५]; ५, ३, ३; ८७,

---

[a]) पामे. पृ २१५४ *f* द्र.।
[b]) पामे. पृ २०८१ *l* द्र.।
[c]) सपा. शौ ५,२४,६ मरुतः इति पामे.।
[d]) सपा. शौ १७,१,१८ लोकः इति पामे.।
[e]) सपा. त्रिष्णुम् <> त्रिष्णू (मार ४,५,७,७ तैआ २,८,४,५ प १,५ आधौ ५,२०,६ शांश्री ३,२०, ४ च) इति पामे.।
[f]) सपा. ष्णू<>ष्णो (मारा १,४,५,२ च)<> तै १, १, १२, १ तैआ ३, ३,७, ६ आपश्री २, ११, ७ अग्नाविष्णू इति पामे.।
[g]) °त्रिष्णु-यत्- > -यति इति शोधः। टि. (यमाल-)।
[h]) पामे. पृ २१५४ *g* द्र.।

८; ८, ९, १२; २०, ३; ३१, १०; ९,१६, ५; १०, १५, ३; १८१,[१-३]; खि २,१, २[a]; ३, १२,३; ४,१३, ३; मा १, ३०; २, २; ८; ४, १०; ५, १८†; २१[४]; ६, ३‡[b]; ४†; ५†; १०, १९[३]; १२, ५[४]; १३,३३†;१४, २४; १९, ५६†; २५, ५; ३४, ४४†; का १, १०, २; २,१, २; २,३; ४, ४, ३; ५, ५, ६†; ९[४]; ६,१, ३‡[b]; ५†; ६†; ११, ६,४[१]; १३, १, ६[४]; १४, ३,७†; १५,८,१; २१,४, ७†,२७,५,१,३३,२,७†; तै १, १,११, १; २; १२, १;२,२,२; १३, ३[४];†; ३, ६, २[१];‡[b];†[२]; ६, ४, ३; ५, २[४]; ७, ४, ४; ५, ४; ७, २[१]; ८, १०, २[१]; १५,१[१]; २,६,१२, ३†; ३, २, ३,२;६,१,५, ३,१;४,२,१,१[४]; ९,३†; ३,९,१; ५,२, १,१;५, १,५¶,६,२,९, ४[४]¶; मै १ १, २,५;१२; १३, २,१;२; ९[५];†; १८[३];‡[b]; †[९];३,९;८,९¶,९,२; २,१, १०¶; ५, ३¶; ६, ११; ७,८[४]; ८,५; ३.२, ७[२]; ६, ६; ८, ४¶; ७[४];†,¶; ९,३†; ४†; १५,५; ४.१, २¶,५; ६; १३; १८;४,५[१];¶;१०,६†; १२,१†; १८,५†; काठ १,४;५;११;१२; २,३;१०[५];†; ३,३[१];‡[b];†[९]; ४, ७[१]; ५,३; ९,१०; १०,१; १३, १०;१५,८; १६,८[४];१६†; १७, ४,२०,३[१]¶,२१,१;१४†;२३,

३; २५,८[६];†; २६, ५[१]†; ३१, ३; ४; ११; ३२, ३; ३९, ६; क १,४; ५; ११; १२; १५; २, ४[६]; †; १०[२]†; ३,२[३]; २६, ३; ३१,९[४]¶; ३५,९; ४०, १[५];†; ४१, ३[२]†; ४७, ३; ४; कौ १, ५२७†; †२, २९३; १०२१; १०२२; १०२३; ३, २, ५; †जै १, ५४, ९; २, ५, ७; ३, २४, ९; ४, ९, २; ३; शौ †७, २७,१; ६;७; ९,२,६; १५, १७†; १०, ५, २५-३५; १८, १, ४५†; २०, १४१, २; पै १३,९,११; १४,१; १६,६९, ५; ७६,५; १३१,१-१०; १५०, ८; २०,६,९†;४३,५, -<u>०</u>ष्णोः शौ ७,४८,३; पै २०,१०, १३; -ष्णौ मै ४,४,७¶

वैष्ण॒व॒॰- -वः मा २४, १; का २६,१,३; ¶तै २,१,८,३;३,५, १, ४; ५, ५, १, ५; ६, ५,२; ६, ३, ३, १; ४, ४; ७, १,५, ७; ¶मै २, २, १३; ६, ४; ५; १३S; ३, ६, १;७, ९[१]; ९,२; ३; १३, ?S; ४, ३,१; ७; ८; ४, ७; ¶काठ १५,३; ९; २२, ३;१३,२३,२; २४,८[१]; २६,२; ३;५[१]; ३४, १५[६]; १६; ¶क ३५,९;३८, १[१]; ४०, ५; ४१, १[१]; -वम् खि १,२, ९; मा ५, २१;२५; का ५, ५, ९,६,५; तै १,२,११,१;१,५,१[a];८,८,१¶; १७,१; २,१,१, १¶; ५, १¶; ८,१¶; ५,६,५, १¶, ६,२,९,

४¶;३,३,२[a]; मै १,२,९[१];११[१०]; ८,१०; २, २,१३¶; ५, ३[१]¶; ३,१,७¶;२,७¶;८,७[१]; काठ २, १०[२], ११[२]; १३, ३[१]¶; २२, ३; २५, ८[४]; ¶[१]; २६, १¶; क २, ४[२]; ५; ४०, १[१];¶; ४¶; -वाः मा ५,२५; का ५,६, ५; तै ५,२,८,७¶; ६,९,३¶; १६, १; ६,२,११,१¶; काठ ४९,६; -वान् मा ५, २५[१०]; का ५, ६; ४[१०]; तै १, ३,२,१; २[४०]; ६,२, ११,१; मै १, २, ११; काठ २, ११[४०];२५,९[१]; क २,५[१०]; ४०, २[१]; -वानि मै १,१,१२.

वैष्णव॒ी- -वी मा ५,२५[१]; २४,३६; का ५,६,५[१]; २६, ८, १; तै १,३,२,२[४]; मै १,२,११[१]; ३,१४,१७; काठ २, ११[१]; २५, ९[१]; क २,५[१]; ४०,२[१]; -व्यः तै ५,६,९,२; ३; -वीभ्यः तै ६,२,९,२¶; -वीम् मा ५,१३, का ५,६,१; तै ६ १,४, ४¶; मै १,२, १०; ३,६, ८¶; ८,८; ९, २¶; काठ २,११; २३,५,२५, ९[१]; क २, ५¶;२०, ८¶; ३६, २¶; ४०,२[१]; -व्यौ मै ४,५, ५, २; काठ १४, १०; ३४, ४, -व्या तै ३,१, ६, १; १०,१, २, ६, १; ५,२, ८, ९, ६, ३, १, १; ४, १; मै ३, १, १, ६, ७[१]; ९, १[१]; १; ४, ६, १; ५, काठ २०,७; २५,८, २६ १,१[१], १; ५[१]; २९,, १[१], क ३१, ६; ४०,१;४,५[१], ४१ १[१]; ४२,१.

-ण्यौ[a] मा १,१२; १०, ६; का १,४,१.

वैष्णव-वरुण[b]-> वैष्णव-वारु(ण>)णी[c]- -णीम् मै २,५ ३[२]¶[d].

¶वि ष्णु>)ष्णा-वरुण[e]->वैष्णा-वरु(ण>)णी[f]- -णीम् तै २,१,४,४[२d].

¶विष्णु-क्रम[g]- -माः तै १,७, ६,२; -मान् तै १, ७, ५, ४; ६,१,२[२]; ५,२,१,१; २;७.

विष्णु-प(ति>)त्नी[h]- -त्नी[i] खि २,६[२],२६[2i]; तै ४,४,१२,५[२]‡[k]; मै ३,१६,४[२]; ‡[k]; काठ २२,१४[२]; ‡[k]; पै १५,२,२‡[k];४; -त्नीम् खि २,६,२,२५; -त्न्यै मा २९,६०; का ३१,५१; ¶तै ७, ५, १४, १; मै ३, १५, १०; काठ ४५,१०.

विष्णु-मनो (नस्-अ)नुकू (ल>) ला- -०ले[l] खि २,६[३], २५

विष्णु-मुख[m]- -खः मै १,४,७; काठ ३२, ५¶; -खाः ¶तै १,७, ५, ४; ५,२,१,१; मै १,४,७; काठ ३२,५

वि ष्णु-वत्[n]- -वन्ता ऋ ८,३५,१४.

वि ष्णु स्तोत्र[o]- -त्रम् खि २,१४,१.

¶विष्णु-वरुण->वैष्णुवारु(ण>) णी- -णीम् काठ १३,४[२d].

विष्णू-वरुण[p]- -०णा मै ४,१४,६[१]‡[p].

¶विष्णव (ष्णु-अ) नुष्टि [,स्थि]त[q]- -ष्टितः मै २,४,३[२]; -स्थितः तै २, ४, १२, ३-५.

?विष्णूप्य् पै १६,७१,१०.

विष्पट्[r] ऋ १,१८१,६.

विष्पर्धस्(वप्रा.)- -र्धसः ऋ १,१७२,१०[s]; ५,८७,४[t]; ८, २३, २[u]; -र्धाः[v] मा १५,५; का १६,१,८; तै ४, ३, १२, ३; मै २, ८,७; काठ १७, ६; क २६, ५.

विष्पित[w]- -तस्य ऋ ७,६०,७; -ता ऋ ८,८३,३.

†विष्पुलिङ्ग(क>)का[x]- -काः ऋ १,१११,१२; पै ४,१६,३.

---

[a]) =सपा. माश १,१,३,१; ५,३,५, १५ कौशृ १, ४, ३ शांशृ १, ८,१६ द्राशृ १,७,२० लाशृ १,२,१२। तैत्रा ३,७,४,११ आपश्रौ १, ११, ७ जैशृ १, २ : ३ वैष्णवी इति, वाशृ १,१२ वैष्णव्ये इति च पाभे.।

[b]) द्वस. पूर. स्वार्थिकः अण् प्र.।

[c]) विप. (वशा-)। सास्यदेवतीयः अण् प्र. उभयपद-वृद्धिश्च। [d]) सपा. वैष्णववारुणीम् <>वैष्णावरुणीम् <> वैष्णुवारुणीम् इति पाभे.।

[e]) द्वस. पूर. वैकल्पिकः आनङ् उसं. (पा ६,३,२६)।

[f]) उप. वृद्धयभावः (पा ७,३,२३)।

[g]) पस अन्तोदात्तः। [h]) नाप.। षस.।

[i]) पृ २३९५ q दिशा विपरिणामः द्र.।

[j]) सपा. खिसा १२,२६ विष्णुपत्न्यै इति पाभे.।

[k]) सपा. ऋ९,८९,६ विभे.। [l]) °मनो° इति स्वरः?।

[m]) विप.। बस.। [n]) बस.। वि° इति स्वरः?।

[o]) द्वस. पूर. दीर्घः (पा ६, ३, १३७)। उभयपद-स्वरः। [p]) पामे पृ ८२८ l द्र.।

[q]) विप. (विष्ण्वनुयात- [इन्द्र-])। तृस.।

[r]) नाप. ([अभिद्रुत म्] हिंसक- [अग्नि])। (वि√स्पृश् 'हिंसायाम्'>कर्तरि) *वि-स्पृत्-> [यनि.] -ष्पट्-> यनि.। षत्वम् उसं. (पा ८, ३,७० [नु. पपा. नावग्रहः, गा. [तात्पर्यमात्रे] < वि √स्पश् 'बाधने' इतीव; वेतु. ग्रवचार्थे < वि√स्पश् 'दर्शने' इति प्रायोवादः !)।

[s]) विप. (*उत्तमस्तुतिक्रत-[ऋ- *=स्तोतृ])। पाठः? वृष-वर्धसाम् उ इति द्वि-पद शोधः (वेतु. पपा. प्रभृ. वि-स्पर्धसः इति [पूप. विगतभावे इति वें. सा., विशिष्टभावे इति PW. प्रभृ.?])। बस. पूर. श्रेष्ठयवाचकम् इति, उप (√वृध् '*स्तुतौ'>भावे) *वर्धस्- इति च।

[t]) *नाप.(अश्व-)। बस.। वृष- (*=वहन-)+वर्धस्- (<√वृध् '*वहने')>*वृष वर्धस्->यनि.। शेषं s द्र.।

[u]) °र्धसो दृधा° इति पाठः? *वृष-वर्धसम् इति, (*वृष-=वृत्-=स्तोत्र->)*वृषाणाम् इति च शोधः। विप. (*बहु-वर्धक- [अग्नि-])। बस. उप.=वृद्धि-। शेषं s द्र.।

[v]) नाप. पुं. (द्युलोक- [ग्र. म.])। बस. उप. *=द्युति-। शेषं s द्र.।

[w]) नाप. न. [*महाकष्ट- (तु. [तात्पर्यतः] वें. स्क. प्रभृ.)]। <(वि√स्पृ 'हिंसायाम्'>कर्तरि) *वि-स्पृत-> *विष्पित-> यनि. (तु. पपा. नावग्रहः; वेतृ. या[६,२०]=विप्राप्त- [*विपरीत-लाभ-] इत्यर्थे <वि+[√विद् 'लाभे'>कर्मणि] *विद्-> गस. इतीव, दे [४, ३] <√विष् 'व्याप्तौ'+क्तः प्र. वि इत्युपसर्गश्चेतीव, PW. प्रभृ. यनि. कर्थ <वि√स्फाय् इति च?)।

[x]) नाप. [*विपुलकाशविनाशिनी- (शरन्निशा- [तु. वें. पद्यं तात्पर्यमात्रे])]। विपु-+*पुल्- (= *पुरु- [अम-]) > कस. *विपु-पुल्-+(√लिङ् 'नाशने'

वि√प्पृ(<स्पृ[भेदने]), वि॒प्परत् शौ ६,५६,१[a]; १०,४, ८; पै १६, १५,८.
?विप्पूर्यते[b] खि ४,५,२०.

वि√प्फु(<स्फु)र् > †वि-प्फुर॒-(त्>)न्ती- -न्ती ऋ ६,७५, ४; मा २९,४१; का ३१, २,४; तै ४, ६,६, २; मै ३, १६,३; काठ ४६, १; पै १५,१०,४.

वि-प्युत्- वि√पो द्र

वि√प्य(<स्य)न्द्, विप्यन्दते पै १६,१२०,३[२]; विप्युन्देव मै १, ८,२¶.
वि॒-प्यण्ण- -ण्णम् मै १,८,१०
वि-प्यन्दुमान- -ने मा ३९, ५; का ३९,३,१.

?विप्यत्वम् पै ८,९,८.

वि॒-प्यूत- वि√पिव द्र.

?वि॒प्यं [,श्वं पै.] गो॒रूपम्[c] शौ १९, ४९,८; पै १४,४,८.

वि॒प्वञ्च्- विपु- द्र.

वि√प्व(<स्व)प् > ¶वि॒-पुस- -सम् मै ३ ४,५; काठ २२,२.

विप्वा॒च्[d]- -प्वाचः ऋ १, ११७, १६.

वि-सं √शो, विसंश्यति काठ ३७,१२.

वि-सं √सृज्, वि···संसृज पै १९, २०,१२; २०,४०,२[e]

वि॒-सदृश[f]- -शा ऋ १, ११३, ६; -शाय तै ७, ३, १७, १; काठ ४३,७.

वि॒-सर्ग॒-, वि-सु॒र्जन-, वि॒-सर्जित- वि√सृज् द्र.

?वि-सर्पती वि√सृप द्र.

वि-सल्प॒-, वि-स॒ल्पक- वि√स्लप् द्र.

वि√सृ, वि॒···असरन्, वि॒(असरन्) शौ ३,३१,३.
वि॒नसे ऋ १०, ७१, ४; वि॒··· सस्रे ऋ ७,३६, १; वि॒···सस्रुः ऋ १,७३,६.
वि-समॅन्[g]- -र्माणम् ऋ ५,४२,९.
†वि-सार॒[h]- -रे ऋ १, ७९, १; तै ३,१,११,४.
वि-सृत्[i]- -सृतः ऋ ४,१९,५.

वि√सृज्, >सर्जि, ¶वि॒सृजते तै १, ७,६, ७; ६,४,११,३; मै ३,६, ९[२]; ९,१; काठ २३,५; २४, ९; २६, २[२]; २७,९[१]; क ३६,२; ३८, ३; ४०, ५[२]; विसृ॒जति मै ३,१०,१¶; ¶वि॒सृजति तै ५, १,६,१; ६.१,४, ४[२]; ४, ३,२; ५, ५, २; मै ४, ६, ३; काठ २५, १[२]; २८, ३; क ३८, ४[२]; ४४, ३; वि॒···सृज॒ति, वि॒ (सृजति) ऋ १,४८,६; विसृ॒जन्ते मै ४, १, ६¶; ¶वि॒सृज-ते मै ३. ८, ३[१]; ४, ६, ४[१]; काठ ३१, ४; क ४७, ४, वि॒सृजन्ति खि ७, ५, १; काठ १०, ७¶; वि॒···सृजन्ति ऋ ५,५३, ६[j]; तै २ ४,८,१†, विसृजे काठ ३, १; क २, ८; वि॒सृजताम् शौ १२, १, १०; पै ८, ९,१२![k];

>कर्तरि)*लिन्न (कु>)का- > उस. *विपप्रुड्लिङ्गका- > *विप्रुल्लि- > *°प्रुलि° > यनि (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. विस्फुलिङ्ग- = अग्निकण- इत्यस्य रूपान्तरमितीव ?)। पपा. नावग्रहः। सस्थ पुष्प- (भोजन-) <√पुष् 'पुष्टौ', ?आरे॒>पारे॒ इति, ?हरिक्रु॒>°क्रुम् इति, ?मधुल्लाच्कार>मधुल्लम् आ॒-चकार इति च शोधः। उत्तरार्धे *पारे॒···मधु इति जागतो मध्यमः पादः द्र.।

[a]) वि॒प्फरत् इति मूको.। वि॒प्फुरत् (<वि√स्फुर्) इति सा.। पाभे. पृ २९१२ l द्र।

[b]) ?विप्पूर्यते शिरः > विप्पूर्य (<वि√प्पृ<√स्पृ]), सच्छिरः इति शोधः (तु. गिपा २९,२०)।

[c]) वि॒द्रञ्च्- > -*द्रुङ् > -द्रुग् (क्रिवि. न. द्वि१ = वि॒द्रुक्,ग् [वैतु. पा ६,३,९२]), *वि॒-रूप- > -पम् (नाप., प्रग.) इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. शंपा. विद्वद्, गो.° इति, RW विद्वाद्दृगुं रूपम् इति च)।

[d]) नाप. (दिप-, दिवादग- *=श्वापद-)। (√*वृष [=√रिष्] 'हिंसायाम्' > कर्तरि) *वृष्वर॒- + *वृत्य- (=वृत्ति-, कर्मन्-) > बस. *वृष्वर॒वृत्य- > *विप्वाच- > *°प्वावा(च>)च्- > यनि.। पाठः ? °चो > °चाम् [प३] इति शोधः (वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. असुरार्थे व्याप. [<*विष्व- + √अच्] इति कृत्वा यनि. रूपं पं१ वा प१ वेति)। सस्थ. विपु॒- *=साहसकर्मन्- (<*वृष्यु-) इति, जात॒- *=वर्ग-,गण- इति (वैतु. = असत्य इति प्रायोऽर्दः ?)।

[e]) 'दस्नेः [पं१] आ (कप्र) विसंसृज (तत्र संसर्कं सद् ततः] पृथग् भव)' इति वा.। समोऽर्थो विना नि.पदः द्र.।

[f]) विप. (विगतसादृश्य- [अहर-, जीवित-])। बस.।

[g]) विप [विगरण-शील (विग- [वैतु. GW. प्रमृ विनाशार्थे भाप. इतीव ?])]। [h]) भाप.।

[i]) नाप. [विसरणशीला- (नदी-धारा- [तु. सा. GW. GRV. प्रमृ; वैतु. वें. = मनुष्य- इति, DW. MW. भाप. इति च])]। [j]) तु. सस्थ. टि. अनु। पाभे. पृ २२१८ l द्र.।

[k]) वि-मगृ° इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?निपतित-, छन्दश्च)।

१७,२,१; विसृजतु ¶काठ २५, १[a]; क ३८,४¶[a]; पै १७,१५, २; विसृजस्व ऋ १,१०१,१०; †विसृज,>जा ऋ ४, ४, ३; मा १३, १०; का १४, १, १०; तै १,२,१४,१; २,४,८, २S[b]; ३.५.५. २S[b]; मै २, ७, १५; काठ १६,१५; २५,१; क २५, ६; ३८,४¶; वि···सृजतम् खि १,११,६; वि···सृजावहै मै १, २,१३; ¶व्य(वि-अ)सृजत्[c] मै ३.८,१; काठ २५,१; क ३८,४; वि···असृजत् ऋ ३, १, ९; वि···असृजत् ऋ ४, १८, [(२, ८०,१०)७; १९,८], वि(असृजत्) ऋ ३, १,९; ‡वि···सृजत्[d] कौ १,३१५; जै १,३३,३; व्य(वि-अ)सृजन् काठ १०,७; †वि···असृजः ऋ ५,३२,१; कौ १, ३१५; जै १, ३३, ३; वि···सृजः ऋ ५, ३२,१[d]; ¶विसृजेत् तै ६,१, ४, ३; ४; मै ३, ६, ८; ¶विसृजेत तै ६, १, ४, ३; मै ३, ६, ८; काठ २३,५[3]; क ३६,२[3].

वि···ससृजे ऋ ७, ३६, १; †व्यु(वि-अ)सृष्ट[e] ऋ १०, ३१, ९; शौ १८, १, ३९; पै ५,३१, १; व्यसाक्षुः काठ १०, ७, विसाक्ष्म् शौ ११,२, १; पै १६,१०४, १; †वि···असृग्रम्[f] ऋ ९, १३, ६; कौ २, ५४१; जै ३,४२,८.

¶विसृज्यते तै ६,४ ११,२; काठ २६,२; क ४०,५; ¶विसृज्यन्ते काठ ३५, २०[3]; क ४८,१८[3].

†वि···असक्षत ऋ १०,८६,१; खि ३,१७,१; शौ २०,१२६,१.

वि-सर्ग[g]- -र्गम् ऋ ७,१०३, ९; -र्गे ऋ १०,५, ६[h]; शौ ५, १, ६†; -र्गौ खि २ १२,१[i].

वि-सर्जन- -नम् मा १,१५; का १, ५,३; तै १,१,५ २; मै १,१,६; ४, १०; ४, १,६[2]; ¶; काठ १, ५; ३१,४[2];¶; ३२,७; क १,५; ४७,४[2];¶; -†ने ऋ ५,५९,३; ८, ७२, ११; कौ २, ९५३; -†नैन[j] ऋ १०, १२९, ६; मै ४,१३,१.

वैसर्जन[k]- -¶नानाम् मै ३. ९,१; काठ २६, २[3]; क ४०, ५[3]; -नानि ¶तै ६,३, २,१; २; -ने काठ ३४, १५; -¶नैः काठ २६,२; क ४०,५.

¶वैसर्जन-त्व- -त्वम् मै ३, ९,१; काठ २६,२[3]; क ४०,५[3].

वि-सर्जित- ०त,-तम् मै २,९,१०.

वि-सृजत्- -जद्भ्यः मा १६, २३; का १७, ३,२; तै ४,५, ३, २; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३; -जन् पै १३, ३, ८; -जन्तो ऋ १०, ६५, ११?[l].

øवि-सृजान- -नः ऋ ७, ३८, २.

वि-सृज्यमा(न>)ना- -नाभ्यः[m] पै १, ३७, २; १९,१८, ३; -नायै शौ ६. ९०, ३[m].

वि-सृष्ट,ष्टा- -ष्टः ¶मै ४, ६, ८; ¶काठ २६, ३; ३४, १५; -ष्टम् क ४४, ३¶; पै ५, ७, १४[n]; -ष्टा पै ४,१५,६?; -ष्टाः ऋ ८,१००, १२; शौ २, ३, ६; ४, १५, १६[n]; -ष्टायाम्[o] काठ ३४,१४.

विसृष्ट-धेन,ना- -ना ऋ ७, २४, २[p]; -नाः[q] काठ ३५, ९; क ४८, १०.

---

[a]) सपा. तै ६,२,३,२ अस्यतु इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ २९४९ ० द्र ।

[c]) सपा. तै ६,२,३, २ अवासृजत् इति पाभे.।

[d]) सपा. °सृजत्<>°सृजः (या १०,९ च) इति पाभे.।

[e]) पपा. वि, अ' इति स्वरः शोध्यः (तु. पा ८,१,७१)।

[f]) प्रपु३ द्र. (तु. पृ २२१८ o)।

[g]) भाप., नाप.। घञन्ते थादि-स्वरः।

[h]) धा. दीप्तौ वृत्तिः, अधिकरणे कृचेति कृत्वा ग्रु-पर्यायः स्यात् (तु पृ १८४९ h)।

[i]) °सु° इति स्वरः ?।

[j]) सपा. तैब्रा २,८,९,५ विसर्जनाय इति पाभे.।

[k]) नाप. (होम-विशेष-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

[l]) पाठः ? (°व्यं>)वि-सृजन्त (लुङि प्रपु३) उ इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. =°जत्->°जन्तः इति ?)।

[m]) सपा. °मानाभ्यः<>°मानायै इति पाभे.।

[n]) सपा. °ष्टम् <> °ष्टाः इति पाभे.।

[o]) =सपा. माश्रौ ३ ६,२। मा ८, ५४ का ९, ७, १ व्याहृतायाम् इति पाभे.।

[p]) विप. (विमुक्त- [=निरोधमुक्त-, उदार-] वाच्- [मनीषा- =स्तुति-])। 'इयं (मनीषा) विसृष्टधेना सुवृक्तिः (°सुवचनवती) मनीषा इन्द्रं जोहुवती (भृशं ह्वयन्ती [सती]) भरते (°वर्धते, स्तौति)' इति वा. (तु. वें. सा. PG [३, ३९]; वैतु. GW. GRV. उप. =दुग्ध- वा वृष्टि- वेति)।

[q]) विप. (वृष्टिप्रद- [ऋतु-])।

विसृष्ट-राति[a]– -तिः ऋ १, १२२,१०.

वि-सृष्टि– -¶ष्टिः ऋ १०, १२९, ६;७; मै ४, १२, १[२]; -¶ष्टिम् काठ १०, ७[२]; २५,१; २८,३; क ३८, ४; -ष्टीः काठ १०,७[२].

वि-सृत्– वि√सृ द्र.

वि√सृप्, विसर्पति मा २३,५५;५६; का २५, १०, ३; ४; विसर्पतु काठ ४०,५, पै १,९६,४; वि··· सर्पत ऋ १०, १४, ९; मा १२, ४५; का १३,४,१; तै ४,२,४, १; मै २, ७, ११; ३, २, ३; काठ १६, ११; २०,१; क २५, २; ३१, ३; शौ १८, १, ५५; व्यु(वि-अ)सर्पः काठ ७,१२; शौ १८,१, ५५; पै १७,६,३.

?वि-सर्पती पै १७, १३, २.

वि-सृपस्[b](ः)मा १,२८;का १,९,६; तै १,१,९,३; मै १,१,१०; काठ १,९;२५,५; क १,९; ३९,२.

वि-सृष्ट,ष्टा- वि√सृज् द्र.

वि√स्ल(<सृ)प् > वि-सल्प[c]– -ल्पस्य शौ ९, १३, २०[d]; पै २०,५६,६[e].

वि-सल्पक[f]– कः[g] शौ ६, १२७, ३; १९,४४,२[h]; -कम्[g] शौ ६, १२७,३; ९, १३,२;५; पै १९, २८,१५; -कस्य[g] शौ ६, १२७, १[i]; पै २०, ३७,१; ५६,९.

वि√स्तृ, स्तॄ, ष्टृ > ष्टिर्, विस्तृणीताम् ऋ ७, १७, १; वि··· स्तृणीमहि ऋ ३, ४, ४.

वि-ष्टार[j]– -?रः ऋ ५,५२,१०.

?विष्टार-पक्को[k] पै ६,२२, ५.

विष्टार-पङ्क्ति[l]– -ङ्क्तिः मा १५, ४; का १६, १, ६; तै ४, ३, १२, ३; मै २, ८, ७; काठ १७, ६, क २६, ५.

विष्टारिन्– -रिणम् शौ ४, ३४, ३;४,५[m];८; पै ६,२२,३;४,९; १३; -०रिन् पै ६,२२,१०-१२; -री शौ ४,३४,१; पै ६,२२,१.

वि-ष्टिर्[n]– -ष्टिरः ऋ १.१४०,७; २, १३,१०.

वि√स्रंस्, >°सि, ¶विस्रंसयति तै ५, १,६,१; मै ३. ८,७; काठ १९, ५; क ३०, ३; विस्रंसयन्ति[o] मै ३, ८, ७¶; विस्रंसयामि शौ ९,३,२; पै १६ ३९,२; ¶विस्रंसयेन तै ६, २, ९, ४; १०, ७[p]; मै ३,८,७[p].

व्यसिस्रसत् पै १९, ९, १२.

¶वि-स्रं(सक>)सिका[q]– -कायाः मै २,६,१,४ ३,१; काठ १५,१.

१वि स्रस[r]– -स्रसः[s] ऋ २, ३९,४; ८, ४८,५[t].

?विस्रसा पै २०, ३८,४.

वि-स्रस्त– -स्तम् शौ ४, १२, ३; पै ४, १५, १.

¶वि-स्रस्य– -स्यः तै ६, २, ९, ४; १०, ७.

२वि-स्रस्[u]– -स्रसः शौ १९, ३४, १.

---

[a]) विप. (दानशील- [शूर-])। बस.।

[b]) तुमर्थे कसुन् प्र. (पा ३,४,१७)।

[c]) नाप. (रोग-भेद-)। धा. *बाधायां वृत्तिः। गस. कर्तरि अच् प्र. थादि स्वरश्च।

[d]) तु. W.; वैतु. RW. WI. प्रभृ विसल्युस्य इति।

[e]) तु. मूको. र ; वैतु. BKA. विसल्यस्य इति ?।

[f]) गस. उप. कर्तरि ण्वुल् प्र.।

[g]) RW. विसृल्यकः, °कम्, °कस्य इति।

[h]) सपा. पै १५.३,२ विशल्यकः इति पाभे.।

[i]) पाभे. पृ २८३३ c द्र.।

[j]) यनि. पपा. ? °रे इति शोध. (तु. L[३३९], ORV.; वैतु. वें. सा. GW. प्रभृ. यनि. °रः इति ?)। °(मरुत·) मनो विष्टारे (°वृद्धि गंपादयितुम् [निमित्त गस.]) यशम् ओहते ('साधयति') इति वा.। भावे घञ् प्र. थादि-स्वरश्च (पा ३,३,३३;३४; ६,२ १४४)।

[k]) विष्टारिन्- (हव्य-विशेष-)+(√पच् 'पाके'>कर्तरि *पक्व-> उस. विष्टारि-पक्व-> [पा] -क्वा उ इति द्वि-पदः शोधः। सपा. शौ ४, ३४,५ ?विष्टारिणं पक्त्वा >विष्टारि-पक्त्वा (तु. पै.) इत्येक-पदः शोधः (तु. छन्दः; वैतु. द्विपद-पाठः साम्प्रदायिकः ?)। अत्र धा. *भजने वृत्तिरिति कृत्वा विष्टार- [*=भाग- इति], विष्टारिन्- [=*विष्टार-भर्जिन्- इति] च विमर्शमर्हं द्र.।

[l]) नाप. (छन्दो-विशेष-)। बस.।

[m]) नाप. (छन्दो-भेद-)।

[n]) गस. उप. भावे क्विप् प्र. (तु. PW. GW. प्रमृ; वैतु. वें. सा. °ष्टिर-> यनि. इति स्वरतोऽर्थतश्च चिन्त्यम्)।

[o]) पाभे. पृ २८३९ i द्र.। [p]) पाभे. पृ २८३९ l द्र.।

[q]) नाप. (ओषधि-विशेष- [तु. वैप ४])। गस. उप. कर्तरि ण्वुल् प्र.।

[r]) भाप., विप.। गस. उप. क्विप् प्र.।

[s]) °स्रसः इति पपा.। [t]) विप. (नक्षत्र-)।

[u]) नाप. (कष्ट-भेद-)। प्राग् उप. भाप.। धा. *बाधायाम् वृत्तिः (वैतु. BW. विस्रुह्- [ओषधि-भेद-] इति पाठं संयुक्तः ?)।

पै ११,३,३.

वि√स्रु, विस्रवन्ते पै ५,१०,८[a]; ?विस्रवो[b] पै ५,१०,८.

वि-स्रुह्– -स्रुहः[c] ऋ ६,७,६; –?हा[d] ऋ ५,४४,३.

?विस्स[e] पै २०,४२,८.

वि√हन्, > घन्, विहते मै २,२, १०[f]; विहन्ति मै २.२,१०¶; वि···हन्ति, (वि) हन्ति ऋ ५, ८३,२; वि···घ्नन्ति, वि(घ्नन्ति) ऋ १,४१,३; वि···हन्मि शौ ८,५,८; पै १६,२७,८; विघ्नताम् शौ १,२८,४; †वि-जहि ऋ १,३६,१६; १०,८३,३; शौ ४,३२,३; पै ४,३२,३; १९,४४,११-१५; †वि··· जहि ऋ ६,५३,४; ८,६१,[१३; १०,१५२,३], ९,६७,२१; १०,१५२,४; खि ४,५,२२[g]; मा ८,४४; १८,७०; का ८,१८,१; २०,५,३; तै १,६,१२.४,२,५,१२,५; मै ४,१२,३; कौ १,२७४; २,६७१; १२१७; १२१८; जै १,२९,२; ३,५५,१२; शौ १,२१,२; ३; ६,२,२S; १९,१५,१; पै २,८८,२; ३; ३,३५,१; १९,१,६; †वि(जहि) ऋ ८,६१,[१३; १०,१५२,३]; कौ १,२७४; २,६७१-१२१७; जै १,२९,२;३,५५,१२; शौ १,२१,३; १९,१५,१; पै २,८८,२; ३,३५,१; वि···अहन् ऋ ५,३०,७; वि···हन् ऋ ६,४७,२; विहन्यात् मे २,१,९¶. विजघान ऋ १,५१,९; †वि··· जघान ऋ ५,८५,१; काठ १२ १५; वि···जघान ऋ ३,३३,७; ७,२१,४; वि···जघन्थ ऋ १०,११३,६.

१?वि-घन[h]– -नः तै ३,२,४,१.

२वि-घन[i]– -नाय काठ १३,५.

†वि-घनिन्[j]– -निना ऋ ६,६०,५; मा ३३,६१; का ३२,५,७; काठ ४,१५; कौ २,२०४; जै ३,१८,११.

†वि-घ्नत्– -घ्नन् ऋ ९,१७,[(१६,४) ३; ३७,१; ५६,१]; ९७,१६; कौ २,६४२; –घ्नन्तः ऋ ९,६२,२; कौ २,१८१; जै ३,१७,२.

‡विघ्नती– -तीः तै ४,२,६,१; मै २,७,१३; काठ १६,१३; क २५,४; पै ११,६,४.

वि-घ्नान– -नाः[k] शौ ६,३२,३; ८,८,२१; पै १,२७,२; १६,३०,११.

वि-(घ्न>)घ्नी[l]– -घ्नीम् ¶मै ३,३,९[२].

वि-ह(त>)ता[m]– -ता पै ३,३९,१.

†वि-हत्य > त्या ऋ ५,४,५; मै ४,११,१; काठ २,१५; शौ ७,७७,९.

वि-हन्तृ– -न्ता ऋ १,१७३,५

वि-हरत्– वि√हृ द्र.

वि-हव– वि√ह्वे द्र.

[a]) °वं ते इति पाठः? यनि. शोधः। सस्थ. ?आत्मचेलो > आत्म-स्वैराः इति, ?सादय > साधय इति (तु. BKA.), ?सुरापा>सुरायाः इति चापि शोधः।

[b]) विस्रवस्व (लोटि मपु१) इति शोधः।

[c]) विप. (°दीप्तिमत्- [वैश्वानराऽग्नि-])। <वि√°स्रुह् (°=√शुध्,न्ध्) 'दीप्तौ'। 'तस्य (वैश्वानरस्य) विस्रुहः [प१] मूर्धनि विश्वा सप्त भुवना (भुवनेषु तदीयाः) वयाः (शाखाः) इव अधिरुरुहुः (अधिरुढाः समाश्रिताः)' इति सा. (वैतु. <वि√°स्रुह् [=√स्रु] 'स्रवणे' इति कृत्वा नाप. प्र३ च सन् आपः इति या [६,३], नद्यः इति वें. सा. GW. प्रमृ., < वि√°स्रुह् [=√रुध्, ह्] 'विरोहणे' इति च कृत्वा नाप. प्र१ च सन्=वृक्षाः इति PW. प्रमृ.)।

[d]) °हाम् [प३] इति शोधः (तु. वें. सा. GW. LR. प्रमृ.)। नाप. (मणिप्- [वैतु. वें. अन्तरिक्ष-जल-?])। धा. दीप्तौ वृत्तिः।

[e]) आत्मा विषस्य विरसः इति पाद-शोधः (तु. सस्थ. ?हृष्यः इति, ?सेना सखायि इति च)।

[f]) सपा. काठ १०,१० अपहते इति पाभे.।

[g]) वि नो जहि > सपा. खिसा २९,२२ अभितो जहि इति, शौ ६,३७,२ अत्र नो जहि इति, पै २०,१७,२ अत्र स्वं जहि इति पाभे.।

[h]) नाप. (कर्तनोपकरण-विशेष-)। शोधस्य पाभे. व्यु. च कृते पृ १६७६ a,b द्र.।

[i]) विप. (विहन्तृ- [इन्द्र-])। उस. उप. कर्तरि अप् प्र. घादेशश्च उसं. (पा ३,३,८२)।

[j]) विप. (इन्द्राग्नि-)। उस. उप. इनिः प्र. हन्तेः कुत्वं च उसं. (पा ३,२,१५७; ७,३,५४)।

[k]) सपा. आप ३,१०,११ भिन्दानाः इति पाभे।

[l]) विप. (सूर्मी-)। गस. उप. कर्तरि टक् प्र. उसं. (पा ३,२,५३)।

[m]) शोधः पृ २०२२ a द्र.।

१वि-हृव्य- -व्यः ऋ १, १०८, ६[a]; -व्येन शौ ७, ५,४?[b].

२विहृव्य-, ३विहृव्य- वि√ह्वे द्र.

विहृह्न[c]- -ह्नः शौ ६, १६, २[d].

वि√हा (त्यागे), > हापि, विजहाति मा १९, ७६; का २१, ५, ३; मै ३, ११, ६; काठ ३८, १; पै १७, ३४, ८.
विजहुः ऋ १०, ७१,८.
विहायि शौ १८, ३, ९.
वि···हापयामसि शौ २,११,३; पै १, ५, ३.
वि-जहत्- -हतौ[e] मै १, ४, ३; काठ ५, ४.
वि-हाय मै २, ३, ८[f]; शौ ३, २८, ५;६,१२०,३; पै १६.५१,१.

वि√हा (गतौ), विजिहीते ¶काठ ८, २; क ६, ७¶; शौ १२, १, ४८; पै १७, ५, ६; वि-जिहते मै ३, ९, ४¶, वि··· जिहताम् खि १, ३, ६; शौ १, ११, १; विजिहीन्व ऋ ५,७८, ५; शौ ५, २५, ९; ६, १२१, ४; पै २२, ६, ९; १३, २,१७; १६,५१,४; विजिहाथाम् ते १, १, १२,१; मै १, १, १३; काठ १, १२; ३१, ११; क १, १२; ४७, ११; व्यं(वि-अ)जिहीत ऋ २,२३,१८; काठ ४०,११†; वि···जिहीत ऋ ५,४५,३.

वि-हायस्[g]- -यसः ऋ ९, ७५, ५; -यसम् ऋ ८, २३, १९; -यसे ऋ ८, २३, २४; -याः ऋ १, १२३, १; १२८,६; ३,३६,२[h]; ४, ११, ४; ६, १३, ६; ८, ४८, ११; १०, ८२, २[i]; ९२,१५; मा १७, २६†[h,i]; का १८,३, २†[h,i]; ते ४,६,२,१†[i]; मै २,१०,३†[i]; शौ १७,१,२७; पै १८,३२,१०.

विहि √वी (वधा.) द्र.

वि-हित- वि√धा द्र.

वि√हु, वि···जुहुरे ऋ ५,१९,२[j].
वि-हुत्[k]- > °हुत्-म(त्>)ती[l]- -तीनाम् ऋ १,१३४,६.

¶वि√हृ(>हृ)र्च्छ्, विहूर्छति काठ २७,१; क ४२,१.

वि√हृ(<हृ),जर्ह्, विहरति ऋ १०, १६२,४; ¶ते ५, २, ४, १; ६, ३, १, १; शौ २०, ९६, १४; ¶विहरति ते ६, ३, १, २; ¶विहरति काठ २०, १; २७, १; क ३१, ३; ४२, १; †विहरन्ते ऋ ७, १०४, ९; शौ ८, ४, ९; पै १६, ९, ९; ¶विहरन्ति काठ ९, १; २६, १[i]; २९, ८; क ८,४; ४०, ४[i]; वि · हरन्तु पै ९, ७, १४; विहर ते ६, ३, १, २; मै ३, ८,१०;४,९,२;शौ ५,२०,९[m]. विजभ्रिरे ऋ १, १११, १४[n]; विजहुः पै ४,१७,६‡[o]. विह्रियते मै १,७,२¶.¶विह्रियेते

[a]) विप. (°विहृत्य- =बलवद्-आग्नेय- [सोम-])। <वि√हृ (°=वि√गृभ्) 'आदाने' (तु. पाधा.)। "यद् अवदम् 'प्रथमं वृतौ सन्तौ त्वरयाऽऽगच्छतम्, अन्यथाऽयं नः सोमः असुरैः विहृव्यः' इति तत् सत्यं वा श्रद्धा हं च" इति दा. (वैतु. वें. स्क. सा. GW. प्रमृ. सस्थ. असुरशब्द ऋत्विक्-पर इति कृत्वा यनि. धा. दाने वृत्तिरिति!)।

[b]) पाठः? विहृ-हव्येन इति शोधः (तु. छन्दः)। भाप. (विगत-हव्यना-)। यस. पूप. < वि√हा 'गतौ' [=विगत-]। इत्थंभूते तृ.[=वा. किवि. (तु. [नन्तर्यतः] मा. W.; वैतु. Gr.). स्तोत्रार्थे वि<√ह्वे]।

[c]) नाप. (°वर्तन-?)। पस. नावग्रहः। < °वृह्- (उत्क्रान्त-)+ ह्रु°-(देश-) > यस. °वृह्-ह्न- > यनि.। मा. विह्वल- > -लः इति,R.W. प्रमृ. विद्रुद्ध- इति च।

[d]) सपा. पै १९,५,८ विद्रुम- इति पाभे.।

[e]) सपा. तैआ ३,७,५,११ आपश्रौ ३,९,१० भाश्रौ ३,८,११ बौश्रौ २४, २९:१९ प्रमृ. विजहताम् इति पाभे.।

[f]) पाभे. पृ १८२३ d द्र.।

[g]) विप. (महत्- [निघ ३,३], शक्तिमत्- [अग्नि-, इन्द्र-, उपस्- प्रमृ.])। बस. उप. भाप. <√हा 'गतौ'।

[h]) विप. (°उत्साहयुक्त- [इन्द्र-])। वृष-(भाव.)+ धायस्- (भाप) > बस. वृष-धायस्- > यनि. (वैतु. पपा प्रमृ. सा.?, म [पक्षे] धा. त्यागे वृत्तिरिति चिन्त्यम्)।

[i]) सपा. आद्विहायाः<> ते ४,६,२,१ युद् विहायाः <>मै २, १०, ३ यो विहायाः<>काठ १८, १६ २८,२ यो व्योमा इति पाभे.।

[j]) तु. PW.GW.GRV. प्रमृ; वैतु. वें.<वि√ह्वे इति, मा [४,१९] सा. प्रमृ. विचित्तमनसः इति विरादं दैवे वन्तधिन्त्यः। =जुहुरे (तु. पा ६,४,७६)।

[k]) भाप.। नाप. विपन्नम् (तु. वें. सा. GW. प्रमृ; वैतु. मा [पक्षे] <√ह्वे इति?)।

[l]) विप. (विविधहोमयुक्ता- [विश्-])।

[m]) पाभे. पृ २८८१ j द्र.।

[n]) सपा. विजभ्रिरे<>विजहुः इति पाभे.।

काठ २७, १; क ४२, १;
¶विह्रियन्ते मै ३,८,१०; ४.७,
९; वि॒ह्रियन्ते मै ३,८,१०[1]¶.
विजर्भृतः ऋ १,२८,७.
वि-जर्भर- -रः पै २०,४५,१.
†वि-हृत्- -रत् ऋ ४, १३, ४; मै
४,१२,५; काठ ११,१३.
१वि॒-हृत- -तः[a] पै १, ७१, ४;
-तम्[b] शौ ५, २९, ५; पै १८,
११, ७‡[c].
२वि-हृत[d]- -ताः पै १९,१५,२.
वि॒-हृदय[e]- -यम् शौ ५,२१,१.
वि√हृष्, †वि॒...हृष्यति ऋ १०,
८६,७; शौ २०,१२६,७
वि हृद[f]- > ¶विहृद्(न्>)नी[g]-
-नीः मै ३,६,९; काठ २३,६.
वि√हु[h] > वि-हुत्[i]- -हुतः मा २५,
७; का २७,७, १; मै ३,१५,९.
वि॒-हुत- -तम् ऋ ८,१,[१२; २०,
२६][c]; मै ४, ९, १२[c]; कौ १,
२४४†[c]; जै १,२६,२[c]; शौ १४,
२,४७†[c]; पै ३,२२,४; १४,३,
२९; -तस्य शौ ७,५८,२[j].
वि√ह्वल् > वि-ह्वल- -लः पै १९,५,
८[k].
वि√ह्वृ, > ह्वारि, †वि॒जिह्वरः ऋ
१०,१६,८; शौ १८,३,५३.
वि-ह्वार[l]- -रे पै १९,१५,१४[m].
वि ह्वारुक- -कः मै ४,५,५¶.
वि-ह्वृत- -तस्य पै २०,१३,८[j].
वि-ह्वृति- -ती पै १९,१,१६[n].
वि√ह्वे,>हु,वि॒...हुवते खि १,७,३;
†विह्वयेते ऋ २,१२,८; शौ २०,
३४,८; पै १३, ७,८; विह्वयन्ते
ऋ ८,५,१६;४०,७; †वि॒ह्वयन्ते
ऋ १,१०२,६; ४, २४,[३ (७,
८२,९)]; ३९,५; १०, ४२, ४;
८०,५; शौ २०,८९, ४; वि॒...
ह्वयन्ते ऋ १०, ११२, ७,
†विह्वयामहे ऋ १,३६,१३; मा
११,४२; का १२. ४, ५; तै ४,
१, ४, २; मै २, ७, ४; काठ
१५, १३; १६, ४; कौ १,५७;
जै १, ६, ३; ¶विह्वयामहे तै
६, १,६, ६; मै ३, ७, ३; काठ
२४, १; क ३७, २; विह्वन्त
ऋ ७, २८, १; ¶व्यह्वयन्त तै
१, ७, १, ३; २, ४, ३, १;
मै ३,७,३; काठ १०,७.
वि...अह्वेताम् खि ५,७,३,३[o].
वि-हव[p]- -वे ऋ ३, ८, १०, १०,
१२८,२; खि ४,३,१; तै ४, ७,
१४,१†; ४; मै ४,१४, १; काठ
४०,१०[2]†; शौ ५,३,३†; ११;
पै ३,३६,४[q]; ५, ४, ३†; १०;
२०, २८, ७, -†विहु ऋ १०,
१२८,१; खि ४, २,४; तै ४,
७,१४,१; मै १, ४,१; ५; काठ
४,१४; ३१,१५; ४०, १०; शौ
५,३,१; पै ५,४,१.
२विहव्य,व्या[r]- -व्यः मा २७,
५[s]; का २९,१, ५[s]; तै ४,१,७,
२[s];६,२,६[t]; मै २,१०,२[t];१२,
५[s]; काठ १८,२[t]; -व्यम्[u] ¶तै
३.१,७,३[t];७,५,५,२;-व्यस्य[v]
मै ¶१, ५, ७; १२; -व्याः[v]

a) स्वे दत्ता विहृतः इति पाठः? स्वानि (धनानि) धत्स्वाऽविहृतः (°अ-विहीनः) इति त्रि-पदः शोधः।
b) नाप. (विहीन-भाग-, अपहृतांश-)। धा. हरणे (अपनयनाद्) हानौ वृत्तिः।
c) सपा. विहुतम् (तैआ ४, २०, २ तां ९, १०, १ आपमं १,७,१ च) वि॒-हुत- (<वि√'हु [='ह्व]) > -तम् इति पर्यायभूतः पाभे.।
d) नाप. (वियुक्त-, विच्छिन्न-)। वि॒+(√ह [=√भृ] "मन्थने">√भारे) हृत- (°संबन्ध-)> बस. यनि.। सपा. शौ ६,९४,१ विभृताः इति पर्यायभूतः पाभे.। बस. कति उप. संबन्धवाचकं भाप. द्र. (<√ध्रा =√भृ] 'मन्थने')। e) नाप. (निरुत्साह-)। प्रास.।
f) नाप. उप. = उत्साह-।
g) विप. (गर्तदुक्त-, विच्छिन्नधारा- [°अप्])।
h) = वि√ह्वृ (पा ७,२,३१)।
i) नाप. (सर्वाहुति-भिन्निविशेष- [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. उ. म. = देवविशेष-])। पस. नाप्प्रह्तः।
j) सपा. विहृतस्य<>विह्वृतस्य इति पाभे.।
k) पाभे. पृ २९६२ d द्र.। l) भाप.।
m) सपा. शौ ६,७६,३ अभिह्वारे इति पाभे.।
n) सपा. शौ ६,३,३ अभिहुती इति पाभे.।
o) सपा. मा २८,१४ का ३०, २,२ मै ४,१३,८ काठ १९,१३ अह्वेताम् इति पाभे.।
p) भाप., नाप. (संग्राम-, यज्ञ-)। भावाधिकरणयोः अप् प्र. (पा ३,३,७२)। यादि स्वरः।
q) °ह्वे इति पाठः? यनि. शोधः (तु. BKA.)।
r) विप. (अग्नि-, इन्द्र-)। तदर्हतीत्यर्थे यत् प्र.।
s) सपा. विहव्यः<>विहव्यः इति पाभे.।
t) सपा. विहव्यः<>विहव्यः इति पाभे.।
u) नाप. (सूक्त-विशेष-)। मत्वर्थे प्र. इति।
v) नाप. (विहव्यशब्दोपलक्षितमन्त्रगणविशेष- [इष्टका-भेद-]) यत् प्र. (पा ४,४,१२५)।

तै ५,४,११,३[२]¶.
३विहृव्य– -व्यः ऋ २, १८, ७; मा ८,४६[a]; १७, २४[a]; का ८, २१, १[a]; १८,२, ९[a]; काठ १८,१६; क २८,२[a]; २९, ४[b]; शौ २,६, ४[b/c]; पै ३,३३, ५[b]; –व्यम् काठ ३४,४.
√वी (वधा.)[d], >वेवी, वुयत् ऋ १०,२८, ९.
†वेति[e] ऋ १,३५,९;१४१,६;५, ३४,४;८,७२,५;९,७१,१;१०, २१, २; ९९, २; मा ३४, २५; का ३३, १, १९; वेति ऋ १, ४८, ६; १८६, ५; १०, ८, ७; व्युन्ति ऋ ५,२३,३; व्यन्ति ऋ १, १०५, ७; †विपि ऋ १, ७४, ४; ७६, [४; १०, २, २], १७३, ८; २, २४, १५; ४, ९, [५; ६, २,१०]; ६; ५ ३०,४; ६, ४, ८; १२, ६; ७, १६,५[f]; १०, ८, ५; मै २, १३, ८[f]; ४, १२, १; जै ४, २९, ५[f]; काठ ८, १६; वीथ ऋ १, १५१,७; ७, ८२, ७; तै १, ८,२२, १[g]; मै ४, ११, २[g]; काठ ४, १६[g]; शौ ७ ३०, २[g]; पै २०, ७, २[g]; वेमि ऋ ८,४,१७[१],वेमि ऋ १७; ८,४, †‡ ऋ ५, १४,५; खि ५, ७, १, १-५; १०; ११; मा २८,१-४,९;१०; २४-२७;३२; ३३; का ३०, १,१-४; ९; १०; ३, १-४; ९; १०; मै ३, ११, २[४h]; ४, १३, २[७]; वेतु ऋ १,७७,४;७,१५, ६; खि ५,७,३,१; ८-१०;४, १-३; ५; ९-१२; १४; मा ३, १०[२]; ५, ३५; ६, १६; १०, २९; २८, १२;१९-२२;३५; ४२ ४५; का ३,२,३; ४; ५, ९,१; ६, ३,७; ११,१, ४; ८, ६; ३०, २, १; ८-११; ४,१; ८-११; तै १,३, ४, १; ६, ३, २, २; मै १, २, १३; २, ६, १[j]; ३, ११, ५[५], ४,३,१¶;१०,३[४];१३,८[८], काठ ३,१; १५,१[j]; १३[५]; १९,१३[४]; २०, १५[५]; क २, ८; कौ १, ३३३‡[j]; जै १, ३५, २‡[j]; पै १, ९५, ४?[k]; वीताम् खि ५, ७, १, ७; ८; मा २८, ६, ७; २९;३०; का ३०,१,६; ७; ३, ६;७; मै ३,११,२[१];४,१३, २[२]; वीताम् खि ५, ७,३, ३-६; ४, ६-८; १८; मा २८, १४-१७, ३७-४०; का ३०, २, ३-६;४, ३-६; मै ३,११,५[४]; ४,१०,३[१]; १३, ८[८]; काठ १५,१३[१]; १९, १३[४]; २०, १५[५]; वियन्तु[l] तै १,१,१३,१,५,१०,३[m], वियन्तु तै १५,३,३[१]; व्युन्तु ऋ २,११, १५;५,४६,८;७,१९,६; खि ५, ७,१,६;९;१२; मा २,१६[l];२१, २९; ३०[h];३१[h];३२-३७;३८[h]; ३९[h];४०;४२; २८,५; ८; ११; २८;३१; ३४; का २ ४,३[l],२३, ४,१,२[h]; ३[h];४-९; १०[h];११[h]; १२;५,२; ३०,१,५; ८; ११;३, ५;८;११;मै १,४,१[m];३,११,२[१]; ४;४,१२,५;१३,२[१];१०†; काठ ४,१४[m];†शौ ७,५१,२;२०,३७, ६; व्यन्तु ऋ ३,८,७,५,४६,८; ७,५७,६; खि ५,७, ३, २; ७; ४,१३; मा २१, ४८-५८; २८, १३; १८;३६;४१; का २३, ६, १-११; ३०, २, २; ७; ४, २; ७; मै १,१,१३[l]; ७, १[१]; ५[१]; ३,११,५[२]; ४,१, १४; १०,३[५]; १३,५;८[१]; १०†; काठ १,१२[l]; ८, १४[२]; ९, ३[२]; १५, ११[l]; १७, १९; १९, १२[१]; २०, १५[ll]; ३१, ११; १५; क १,१२[1]; ८,२[१]; ६[१]; ४७,११; शौ ७,५१, २†; पै १९,४८,९; विहि[n] ऋ ४, ४८, १; वीहि ऋ ३,२८,३,४१,३; ४,१,५;६,१, [११;१४,६ (१५,१५)];७,११, १; गि २,६,१,११;७,५;८,५; मा २१, ४†; का २३,१,४†; तै २,५,१२,४†; मै १,१,११; ४, १०,४†; १४,१७†; शौ ६,८१, ४; २०, २३, ३†; वीहि ऋ ६,

[a]) पामे. पृ २९६१ l द्र.।
[b]) पामे. पृ २९६१ j द्र.।
[c]) सा. विहव्यः<वि-हव– इति चिन्त्यम् (तु. पपा.)।
[d]) गतिव्याप्तिप्रजनकान्त्यसनखादनेषु धा. वृत्तिः।
[e]) धा. इच्छायाम् (निघ २,६), अदने (निघ २, ८), गमने (निघ २,१४ या १,४;७;२, ६;१०,१) न वृत्तिः।
[f]) पामे. पृ २५८५ d द्र.।
[g]) पामे. पृ १९८५ f द्र.।
[h]) सपा. श्रेतु<>व्युन्तु<>तैआ २,६, ११, २,८ वियन्तु इति च पामे.।
[i]) सपा. तै १,८,१,१ १ग्नीहि इति पामे.।
[j]) पामे. पृ १७०८ f द्र.। [k]) शोधः पृ २२२१ l द्र.।
[l]) सपा. वियन्तु<>व्युन्तु<>व्यन्तु इति पामे.।
[m]) सपा. वियन्तु<>व्युन्तु इति पामे.।
[n]) छन्दसः ह्रस्वः। धा. वान्ती वृत्तिः इति वें. ORV: अशने इति सा. प्रभृ.।

५०,२; खि ४,९,६; ५, ७, ३, ११; मै १, ८, ६; १०, २; ४, १०,१; काठ ६,७; ९, ५; १९, १३; २६,११;३४,१९; क ४,६; ८, ८; शौ १९, ५२, ५; पै १, ३०,५; १९,५, १०; २०, ४९, ६; †वीतात् ऋ १०,११, ८; मै ४, ४, १५; शौ १८, १, २६; वीतम् ऋ १,९३,७, १५३, ४; ३,५३,१; ६,६०, १५; ७, ६८, १; १०,६१, ४; ते १, ८, २२, १[a], २,३,१४, २†; मै ४,१४, १८†; शौ १,३३८†; जै १,३५, ७†; काठ ४,४;२३,११†; ३५, ५; क ४८, ६; शौ ७, ७७, ५; पै १, ८६, २; २०, ११, ९; †अव्यत ऋ ९, ९, १२; कौ २, ३७१;६२४‡[b]; जै ३,३०,१४. अविवेः ऋ ६,३१,३; †विवेः ऋ १,६९,४; १०,७६,३; १४७,१; कौ १,३७१; जै १, ३९, २. वेपत् ऋ १, १८०, ६; वेः[c] ऋ १,७७,२; २,५,३[d]; ४, ७, ७; ८[e]; ६, १५, १४; मा २, ९[2f]; ६,१६[1g]; का २,२,४[2]; ६,३,७[g]; †तै ३,३,३,३[h]; ४,३,१३,५; मै १, १०, २[2]; २,११,५; ४,१०, १†; काठ ३,६[g],९ ५[2]; ३६,१०[2]; क २,१३[g]; ८,८[2]; कौ १,९४†; जै १,१०,४; वेः ऋ ४,३,१३. वेवीयते ऋ १०,३३,२.

वी[1]– वी: ऋ १, १४३, ६.

१वीत, ता– -तम् ऋ १, १६२, १५[j], मा १७, ५७; २५,३७†[j]; का १८,५,८; २७,१३,६†[j], तै ४,६,३, ३; ९,२†[j]; मै २,१०, ५; ३, १६,१†[j]; ४, १३, ९[k]; काठ १८,३; ४६,५†[j]; क २८, ३; -तस्य[l] तै ३, २, ६, १;५, ६,८,६; मै १,४,१; काठ २५, ७[4],-†ता[m] ऋ ४, २, ११; ९, ९७, १७; तै ५, ५,४, ४; काठ ४०, ५; -ते ऋ ९, ८२, ३; काठ ३, १०[n]; कौ २, ६६७†; जै ३,५५,८†.

†वीत-तम– -मानि ऋ ७, १, १८; तै ४,३,१३,६; मै ४,१०, १; काठ ३५, २; क ४८,३.

वीत-पृष्ठ, ष्ठा[o]– -†ष्ठः ऋ १, १६२,७; मा २५,३०; का २७, १२, ७; तै ४, ६,८, ३; मै ३, १६, १; काठ ४६, ४; -ष्ठा ऋ ३. ३५, ५; -ष्ठाः ऋ १,१८१, २; ५, ४५, १०; ८, ६, ४२; खि ३, ११, २; मा १९, ४४; का २१,३, १५; मै ३,११,१०; काठ ३८, २; शौ ६, ६२, २; पै १९, ३०,७.

वीत-मन्यु[p]– -न्यवे काठ ३७, १३; १४.

वीत-वार[q]– -वासः ऋ ८, ४६, २३.

वीत-हव्य[r]– -व्यः तै ५, ६, ५, ३¶; शौ ६, १३७, १; -†व्यम् ऋ ७, १९, ३; शौ २०,३७,३; -व्याय ऋ ६,१५, ३; -व्ये ऋ ६, १५,२.

वैतहव्य[s]– -व्याः शौ ५, १८, १०[t]; १९, १; पै ९, १८, ५; -व्यान् शौ ५, १८, ११; पै ९, १८,६.

वीत-होत्र[u]– > वैतहोत्र[u,v]–

[a]) पाभे. पृ १९८५ f द्र. ।

[b]) सपा. ऋ ९,३८,१ अर्पति इति पाभे. ।

[c]) तु. वें. स्क. भा. सा. PW. GW. प्रमृ ।

[d]) वैतु. वें., [पक्षे] सा. <√विद् 'ज्ञाने' इति ? ।

[e]) वैतु. स्क. दु [या ६,१७] <√विद् 'ज्ञाने', सा. [पक्षे] वी–[विप.]> प१ इति ? ।

[f]) वैतु सा. उ.म. <√विद् 'ज्ञाने' ।

[g]) =सपा. काश्रौ ६,६,१४ । तै १,३,९,२;६,३,९,५ माश्रौ ७,२०,१ ह्वीदि इति पाभे ।

[h]) वैतु. सा. भा. अन्यथाहतो ।

[i]) विप. (कामदितृ- [अग्नि-]) । कर्तरि क्विप् प्र. ।

[j]) पाभे. पृ २०८७ f द्र. ।

[k]) =सपा तैब्रा ३.५,१०,५ शांश्रौ १,१४,१९ । माश्रौ १,९,१,२० आश्रौ १, ९,५ त्रिष्टुम् इति पाभे. ।

[l]) =सपा. आपश्रौ ४,१२,१० । काठ ५, ४; ३२, ४ स्विष्टस्य इति, मा १८, ५६ का २०, ३, ६ प्रीतस्य इति च पाभे ।

[m]) PW.GW. प्रमृ. =अभुग्न-(अकुटिल-,सरल-) इति ।

[n]) पाभे. पृ ८५३ l द्र. ।

[o]) विप. (अश्व-, हरित्- प्रमृ.) । बस. पूप. उप. च यनि. द्र. । [p]) विप. (प्रचण्डदीप्तिमत्- [अग्नि-]) । बस. पूप. धा. कान्तौ = दीप्तौ वृत्तिः ।

[q]) विप. (अकुटिलपुच्छ- [अश्व-]) । बस. ।

[r]) विप. (रुचिरहव्य- [सुदास्-]), व्यप. [ऋषि-] । बस. ।

[s]) तस्यापत्यमित्यर्थे अण् प्र. ।

[t]) सपा. शौ ५, १८, १२ असंभव्यम् इति, जैमि १, १५२ असंहृयम् इति च पाभे. । [u]) व्यप. । बस. ।

[v]) वैतिहो° इत्यस्य विहनः पाठः इति ?MW. ।

-त्रः मै ४,२,६¶.

†१वीति[a]- -तये ऋ १, ५, ५; [१३, २; ६,५३,१०][b]; ७४,४; ६; १३५, १; [३; ४]; [३,(७, ९२, ५)]; [४; ६, १६, ४४], १४२, १३; २, २, ६; ३, १३, ४; ५, २६, [२; ७, १६, ४]; ५१, [५; ६, १६, १० (७,९०, १)]; ५९, ८; ६, १६, १०; ७, ५७, २; ६८, २; ८, २०, १०; १६; ६०, ४; ९३, २२; १०१, [७; १०]; ९,६, ९; ६२, २३; १०४, ३; १०५, ३; मा ११, ४६, का १२, ४, १०; २४, ४, ९§; तै २, ५,७, ३; ४; ८,१; २; ४, १, ४,४; ५, १, ५, ८[२]; ५, ६, १; मै २, ७,४, ३, १,६, ४, १०, २; काठ १६, ४; १९, ५,२०, १४, २६, ११, क ३०, ३; कौ १, १; २, १०; ४१२; ४५०; ५०९; ७३४; ८७२; जै १, १, १; ३, २, १; ३१,२२; ३४, ८; ४०, ५; ५७, २[b]; ४, १६, ४; २८, ९; शौ २०, ६९, ३; -तिम् ऋ ९, १,४;९७,२५; -ती ऋ ६, ६, १; १६,४६,८, ५४, ६; ९, ९, २;६१,१[c];९१, २; ९७, ४९; कौ १,४९५[c]; २, २८७; ५६०; ७७६; जै ३,२४, २; ४५, २.

वीति-राधस्[d]- -धसम् ऋ ९, ६२, २९.

वीति होत्र, त्रा[e]- -त्रः ऋ १, ८४, १८; ३, २४, २; -†त्रम् ऋ २, ३८, १; ५, २६, ३; मा २, ४; का २, १, ५, तै १, १, ११,२; काठ १,११; क १,११; कौ २,८७३; -त्रा ऋ ८,३१,९; -त्राः मा १७,७८; का १८.६, १४, तै ५.५,४,३¶; मै २,१०, ६; काठ ३९, ३; -त्राभिः खि ३, ५, ७.

व्यन्त्[f]- व्यन्तः ऋ १, १२७, ५[२]; ४, ५, ५; ६, १, ४, ७,२७,५; मा ९.४; का १०, १,५; मै ४, १३, ६†; काठ १८,२०†; व्यन्ता ऋ १, १२२, ४.

[१]वी[g] ऋ ३,७,४.

वी(वि√इ [गतौ]), व्ये (वि-ए)ति तै ४,१,८, ५‡[h]; ¶मै १, ११, ५; २, ३, ९; ¶व्यै(वि-ए)ति तै ३,१, १, २[२];५,२, ४, १; मै ३, ३, ६; काठ २०, १; २१,७, क ३१,३; वि···एति ऋ १०, ६१, २६; मा ३२, ८[i]; का ३५,३,५[i]; शौ १८.३, ३९[j]; वि(एति) मै ३.२,३¶; वि···इत[k] शौ ३, ३१, ४; वियन्ति ऋ ७, ४३,१; तै ३.५, ४,२[l]; ५, ७,२,३[l]; काठ १३, १५[l]; शौ ३.३०,४; पै ५,१९,४; वियन्ति ऋ ६,९, ५[m]; ९३,१; मै २, ६, ११[n]; काठ १५, ७[n]; कौ १, ५५१‡[o]; जै १, ५६, ३‡[o]; वि···यन्ति ऋ ६,३४,१; तै ४, १, १, २‡[l], वि···यन्ति ऋ ३, १४, ६; वि(यन्ति) ऋ ३, १४, ६[p]; शौ ३, ३१, ४; व्यै(वि-ए) तु ऋ ७,३४,१३; पै ५, २२, १-९; १४, २, ३[q]; †वि···एतु ऋ १०, १३, १[l]; १३४,५; मा ११, ५[l]; का १२, १,५[l]; मै २, ७, १[l]; काठ १५, ११[l]; वि(एतु) मै ४, ९, १९; वि···यन्तु[r] कौ १, ४५३; २, ११२०; जै १, ४७, ८; शौ ३, ११, ५; ७; पै १, ६१, ३; ५; वि · यन्तु, वि(यन्तु) काठ ६,

---

a) भाप. (सविध-, सर्वानि-, मनोरञ्जन- प्रभृ.) । क्तिन् प्र. अन्तोदात्तश्च (पा ३,३,९६)।

b) पाभे. पृ ४४४ e द्र.। c) पाभे. पृ १९८८ g द्र.।

d) विप. (इन्दु-=सोम-)। e) विप. (अग्नि- प्रभृ.)।

f) विप. (अदितन्-, अग्नि-, प्रह- प्रभृ.) । शत्रन्तम् ।

g) विप.(उभयौ[रोदसी])। द्वयी->व्यी->वी इति. द्विर । गरथ. ऐकाम>एकदम् (गदि-,मृत्न-[तु. सदम्,सदा]) इत्यप्रधरः बोधः । '(अग्निदेवः) द्वय्यौ अपि गत्वी रोदसी एकदम् आ-विवेश' इति वा. (वेतु. पपा. प्रभृ. वि [=व्याअ. वा ग. वा] इति पदमिति!)। h) पृ ७४७ a पाभे. अरवादि समाविशः द्र.। i) पाभे. पृ २२११ a द्र.।

j) गपा. वि···एति<>वि···यन्ति<>वि···एतु इति पाभे.। k) तु सा. W. B. प्रभृ.। वैतु. WI. इदुम्- +तसिः प्र. इति। पृ ७४८ सस्थ. निर्देशो नेष्टः।

l) =सपा. मंत्रा २, १, १० पाग्र ३, १,२ बौध २,५, ११। माश्रौ १, ६,४,२१ वियन्तु इति, शौ ३, १९,२; ६,५५,१ संचरन्ति इति च पाभे.।

m) तु. सस्थ. टि. अभि। n) पाभे. पृ १३११ n द्र.।

o) सपा. ऋ ९,,९९,१ वयन्ति इति पाभे.।

p) सपा. वि···यन्ति, वि(यन्ति)<>वि···यन्तु, वि(यन्तु) इति पाभे.।

q) सपा. नी १, १ अप्येतु (भाव, एतु [वेत ३ द्र.]) इति पाभे.। r) सपा. आश्री ६,२,६ शांश्री ९,६,६ वि···यन्ति इति पाभे.।

१०,१[a]; १वीहि[b] तै १, ३, ९, २[c]; ८, १, १[d]; ६, ३, ९, ५[c]; वीं (वि-इ) हि मा ११,१५[e]; का १२, २, ४[e]; मै १, १, २[e]; ४[e];५[e]; २,६[e]; १३[e]; १६[e]; ३, ४[e]; २,७,२[e]; ३,१, ३[f]; ७,८[e]; ९,१[e]; ७[e]; १०,१[e],४,१,५[e];९, १८[g]; काठ १,२[e]; ४[e]; २, ६[e]; ३,१[e];६[e]; ४,१[2e];७, १०; १६, १[e]; १९,२[e]; २४,६[e]; २६,२[e]; २७,१[e];२[e]; ३१, १[e]; ३[1e]; क[e] १,२;४; १९; २,१३; ३,१[2];५, ९; २९, ८; ३७, ७; ४०, ५; ४२, १; २; ४७, १; ३[2]; †वीत ऋ १०, १४, ९; मा १२, ४५; का १३, ४, १; तै ४, २, ४,१; मै २, ७,११;३,२,१; काठ १६, ११; २०, १; क २५,२;३१,३; शौ १८,१,५५; §पै ३,९,७,४, १७,७;१९,७; वि ' इत शौ ३, २,४; पै ३,५,४; व्यैं(वि-ऐ)त मै २, ४, ३¶; व्यैं(वि-ऐ)ताम् मा १४, ३०; का १५, ९, ८; तै ४,३,१०,१; ५, १,५,८¶[h]; मै २, ८, ६; ४. १, ७¶; काठ ८, २¶; १७, ५; ३१, ५¶; क ६, ७¶; २६,४;४७,५¶; व्यां-(वि-आ) यन् ऋ १, ३३, ४; १०, २७,१८[i]; १२९,४[j], तै ४, ३, १०, ३; ¶काठ १९, ५[h]; क ३०, ३¶[h]; ¶वीयात् मै ३, २, ७[k]; वीयात् मै ३, ३, ६¶; वीयायुः[l] मै २, १, १.

वि···इनोति ऋ ६,४,३; वि··· इनोपि ऋ ६,५,३; वि···इनुहि ऋ ६, १०, ७.

वि-यत्– -यत् मा १५, ५; का १६, १,६;तै ४,३,१२,२; मै २,८,७; काठ १७,६; क २६,५; –यताम् काठ १३,५¶;–यन्तः ऋ ४,३८, ९;१०,५,३; ६१,२७;–|यन्ता ऋ १,१६४, ३८; १०, ६१,६; शौ ९, ९५,१६; पै १६, ६९,७.

¶वियती– -ती तै ५,२,३,३; मै ३,२,३; –त्योः तै ३,४,३,२.

¶२वी(वि-इ)ति- -त्यै तै ५,१,५, ८; काठ १९,५; क ३०,३.

†व्यु(वि-अ)यन– -नम्[m] ऋ १०, १९,५; पै १९.१६ २.

¶व्या(वि-आ)युक[n]– -कः मै ४,१, ५; काठ ३१,३; क ४७,३.

व्यें(वि-ए) तवै मै ३, २, ७¶.

व्ये(वि-ए)तुम् काठ ७,१०; क५,९.

वी(वि√ई), वि···ईयते ऋ ५, १८, ३; †वीयसे[o] ऋ ९, ८६, ३७; जै ३, २५,३.

वी– √वी (वधा.) द्र.

वी(वि√ई)क्ष् >वी(वि-ई)क्षमाण– -णाय तै ७, १, १९,३; मै ३, १२,३; काठ ४१,१०.

१वी(वि-ई)क्षित– -ताय[p] तै ७, १, १९, ३; मै ३, १२, ३.

२वीं(वि-ई)क्षित[q]– -ताय[p] मा २२, ८; का २४, ३, ६.

३वीक्षित– -ताय काठ ४१,१०[p].

वी(वि-ई)क्षिष्यत्– -ष्यते तै ७, १, १९, ३; काठ ४१, १०.

वीचि(वप्रा.)– -चिम् ? २, ३३, २१[r]; –चीः पै १९, २०, १४[s];

---

[a]) पाभे. पृ २९६६ *p* द्र.।

[b]) पाठः (तु. पपा. वि-इ॰ इति स्वरः भा. सा. च)? वीहि [<√वी] इति शोधः (तु. पाभे., Web [IS १३, ६९] K. च)। [c]) पाभे. पृ २९६५ *g* द्र.।

[d]) पाभे. पृ २९६४ *i* द्र.।

[e]) =सपा. माश ६,३,२,८ आश्रौ ४,१३,४ प्रभृ.। तै १,१,२, २;४, २;२,८,१; ३,९, २,४,२,१; ३,१; ४,१, २,२; ६,१, ११,२; ३, ९, ४;४, ५,५ तैआ ३,२,२,९; ४,७ आपश्रौ १, ३, ५;५,१; १७, ४; १८, ४; ७, १९, ४; १०, २७, ९; ३०, १५; १२, १०, १३; २२, ४ अन्विहि इति, काठ १, ८; ३१, ३ प्रेहि इति च पाभे.। पृ २२५० *i* अपि द्र.।

[f]) sch. सात. वीहि इति ?। [g]) सात. वी॰ इति।

[h]) सपा. व्यैताम्<>व्यायन्<> मै ३, १, ६ अभ्यंजयन् इति पाभे.।

[i]) तु. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. विक्रोशनासः इत्यन्वयः द्वैस्वर्यदोषाच् चिन्त्य-।

[j]) सपा ॰यन् (तैआ ४,११,७ [वैतु. सा. अभ्यायन्] च) <> मै ४,९,११ अन्ववायन् इति पाभे.।

[k]) सपा. काठ २०,८ व्यवेयात् इति पाभे.।

[l]) पाठः? वीयुः इति संस्कर्तुः शोधः।

[m]) पाभे. पृ १८४८ *i* द्र.। [n]) विप. (अध्वर्यु-)। गस. उप. उकञ् प्र.। [o]) पाभे. पृ ८५१ *i* द्र.।

[p]) सपा. वीक्षि॰<>वींक्षि॰<>वीक्षि॰ इति पाभे.।

[q]) शाखान्तरीया स्वरितश्रुतिः (तु. अर्भीद्ध- प्रभृ.)।

[r]) वृत्य- (नाप. [॰शेप-]) >-त्यम् इति शोधः (तु. वोन्छम् इति मूको.)। सपा. शौ ३, १८, ६ माम् इति पाभे. अर्थैक्येन शोधार्हः द्र. (तु. छन्दः)।

[s]) नाप. (लहरिका-)। व्यु. ?। <√वे 'वयने' इति धाउ [४,७२], <√वि√अञ्च् इति PW. प्रभृ.?।

-†च्या[a] ऋ १०, १०, ६; शौ १८,१,७.

वीचिति[b]- -०ते पै २, ७०,५.

√वीड्,ळ्,ल् > डि,ळि,(संस्तम्भने)[c], वीळयासि ऋ ८,४५,६; †वीडयस्व ऋ ३, ५३, १९; ६, ४७, २६; ३०; मा २९, ५२; ५६; का ३१,२,१; तै ४,१,१,१§[d]; ६, ६, ५; ७; मै ३, १६, ३[?]; शौ ६, १२५, १; १२६, २; वीडयस्व, > स्वा ऋ २,३७,३; काठ ४६,१[?]†; पै ३,३९,४[e]; ४,२,२[f]; †१५, ११, ८; १०; १२, ४; वीडयेयाम्[g] मा ६, ३५; का ६, ८, ६; तै १, ४, १, २; काठ ३, १०.

वीडि[,ळि,लि]त- -०त ऋ ३, ५३, १९; -तः ऋ २,२१,४; खि १, ९,५; -तम्[h] तै ४,७,१५,४; मै ३, १६, ५; -†ता ऋ २, २४, ३; ६, २२,६; शौ २०, ३६,६.

वीडु(,ळु,लु)[i]- -†डवः ऋ ८, ८८, ३; कौ १,२९६; जै १, ३१,४; -ळवे ऋ ६,२४,८; ८,४४,२७; -†डु ऋ १, ६,५,७१,२;१२७, ३;५;४,३,१४; ८, ४०,१; ४५, ६;७७,९; १०, ८९, ६; कौ २, २०२; ११६५; जै ३, १८, ९; शौ २०, ७०, १; -डुः ऋ ३, ५३,१७; शौ १,२, २; -†डुम् ऋ १०,४५,६; मा १२,२३; का १३,२,६; तै ४,२,२, ३, मै २, ७, ९; काठ १६, ९; -डू ऋ १, ३९, २[j]; तै १, ४, १, २[k]; -०ळो ऋ ३,५३,१९; -ळो. ऋ १,१०१,४; -†डौ ऋ ३, ३१, ५;८,४५, ४१, कौ १,२०७,२, ४२२; जै १, २२, ४; ३, ३२, १२; शौ २०,४३,२.

वीड्वी- -ड्वी[k] मा ६, ३५; का ६,८, ६; -ड्वीः खि ५, ७, ३,२; मा २८,१३; का ३०, २, २; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३.

वीडु-जम्भ[l]- -म्भः पै १३, ३, ३; -†म्भम् ऋ ३, २९, १३; काठ ३८,१३.

वीळु-द्वेषस्[m]- -षाः ऋ २, २४,१३.

वीळु-पत्मन्[n]- -त्मभिः ऋ १, ११६,२.

?वीळु-पविभिः ऋ ५. ५८, ६[o]; ८,२०,२[p].

२वीळु-पाणि[q]- -णिः ऋ ७, १, १४; -णी ऋ ७,७३,४.

?वीळु-पाणिभिः[r] ऋ १, ३८, ११.

<√*वीच् 'कौटिल्ये' [(√*वृच् [=√वृत्] 'वर्तने' > भावे) =वृच्य-] इति मतम्।

[a]) भाप. स्त्री. (*कौटिल्य-)। उक्तो न्यायः नान्तरीयपूर्वे टि.। 'कद्रु (किमिति) नृन् (*देवान्) वीच्या (युक्ता सती) ब्रवः (निर्दिशसि) परामृशसि (त्वया नौ दम्पती अकरोत् इति)' इति वा. (तु. वैं. PW.GW. प्रमृ. च; वैतु. सा. नाप. =नरक- इति?)।

[b]) नाप (ज्या-)। <√*वीच् [वन्धने (=नाधा. <*वृध्य- [भाप.])]। क्रुजीनि- (ऋ ६,७५,१२ पै १, ८६,७ प्रमृ.) इत्यस्यैव सन्यार्य रूपान्तरं द.। सस्थ. पुरि इति कम. द.।

[c]) तु. या ५, १६, दे [निघ २,९], PW. MW. प्रमृ. च; वैतु. भा. [तै १,४,१,२] <वीळु- इति। ऋ. का. 'ळ् इति, शौ. 'ड् इति च 'ल् इति च।

[d]) सपा. मै २,७,७ वीरयस्व इति पाभे.।

[e]) सपा. शौ ५,२५,८ पै १३, २, १५ वीरयस्व इति पाभे.। [f]) पाभे. पृ २४७२ *n* द.।

[g]) पाभे. पृ ८५३ *d* द.।

[h]) सपा. पै ४, ३५, ७ स्थिरम् इति पाभे.। शिष्टं पृ ८५३ *j* द.। [i]) भाप. (शक्ति- [तु. निघ २,९]), वित. (अक्ष-, अद्रि- प्रमृ.)। कर्तरि उः प्र.।

[j]) न. प्र३ (तु. सा. GW. प्रमृ; वैतु. वें. स्क. प्र१ इति, स्क [पक्षे] प्र२ इतीव?)। पपा. ॰ळु इति।

[k]) पाभे. पृ ८५३ *l* द.।

[l]) विप. (दृढ-दन्त- [अग्नि-])। बस.।

[m]) विप. (प्रबलशत्रुद्वेष्टृ- [ब्रह्मणस्पति-])। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२,११९)।

[n]) विप. (बलवदुत्पतन- [अश्व-])। शेषम् *m* द.।

[o]) वीळु- + (प्र√वृत् 'वर्तने= तद्वद् गमने' > कर्तरि) प्र-वृत्- > उस. वीळु-प्रवृत्- > -वृद्भिः इति शोधः। विप. [गुरुप्रवेग-युक्त- (रथ-; वैतु. पपा. अनु उप. पवि इति कृत्वा विप. सत् बस. इति?)]।

[p]) नान्तरीयपूर्वे टि. उक्त एव शोधः। कस. उप. भा.प. इति तु विशेषः।

[q]) विप. (अश्विन्-, तनय-)। बस.।

[r]) वीळु-पाद(न् >)प- > -णिभिः इति शोधः। सस्थ. अ-त्रिद्रयामभिः इत्यस्य विश. इति; वैतु. पपा. अनु उप.=हस्त इति कृत्वा वें. स्क. सा. प्रमृ. अनाद्युदात्तः, PW.

वीडु-भृत्[a]- -भृत् पै १,४७,३; ७६,४.

†वीळु(डु)-हरस्[b]- -राः ऋ १०, १०६,१; शौ ५, १७, १; पै ९, १५,१.

वीळु-हर्षिन्[c]- -र्षिणः ऋ २,२३, ११.

वीड्व(डु,ळु अ)ङ्ग[d]- -ङ्गः ऋ ६, ४७,२६; †मा ११, ४४; २९, ५२; †का १२, ४, ७; ३१, २,९; तै ४,१,४, २; ४,६,६, ५; ५,१,५,४; मै २, ७, ४; ३, १,६; १६, ३†[e]; काठ १६, ४; १९,५; ४६,१†; क ३०,३; शौ ६,१२५,१† पै १५, ११, ८†; -ङ्गम् ऋ १, ११८, ९; -ङ्गे ऋ ८,८५,७.

‡?वीडुमोपा[f] पै ११,१,९.

वीणा[g]- -णया पै २, ७६, २; -णाः काठ ३४,५; -°गायाम्[h] तै ६, १,४,१; मै ३,६,८.

वीणा-वादु[i]- -दम् मा ३०, १९; २०; का ३४,४,१; २.

वीणावधूर् पै २०,३७,३.

१वीत- √वी द्र.

२वीत- √व्ये>वी द्र.

वीत-तम-, १वीति- √वी (वधा.) द्र.

२वीति- वी(वि√इ [गतौ]) द्र.

वीध्र[j]- -ध्रे काठ १३,१२; शौ ४,२०, ७; ९,१,२४; पै ८,६, ६; १६, ३४,८.

वीध्र-समृ(द्ध>)द्धा[k]- -द्धा काठ १३,१२.

वीध्रिय[l]- -याय मै २, ९, ७; क २७, ५.

वीध्र्य[m]- -ध्र्याय मा १६, ३८; काठ १७,१५.

?वीनाम्[n] खि ७,७,९.

¶वी(वि-इ)न्द्र[o]- -न्द्रम्[p] तै २, ४, १२, १; ५, २, १; काठ १२, १०.

वी-वर्ह- वि√वृह् द्र.

वीयमान- √व्ये>वी द्र.

वी(वि√ई)र्, >ईरि,ध्यैं(वि-ऐ)रत् ऋ २,१९, ६; †वि···ऐरत् ऋ २, १५,८; तै २,३,१४,५; मै ४, १४, ५; ध्यैं(वि-ऐ)रम् ऋ ४, २६,३.

†वि···ऐरयत् ऋ १, ७, ३; ५१, ११; २, २०, ७; ८, ७६, ३; मै २, १३, ६; कौ २,१४९; शौ २०,३८, ६; ४७, ६; ७०, ९; वि···ऐरयः[q] कौ १, १७२; जै १,१८, ८; †वि···ऐरयेथाम् ऋ ६,६९, ८[r]; तै ३,२,११,२; ७,१,६, ७; मै २,४, ४; काठ १२, १४; शौ ७, ४५, १; ‡वि···ईरयेथाम्[r] पै २०,१५, ३

GW. GRV. प्रमृ. खुरपर्यायः सन् बस. विप. > नाप. [अश्व-] इति, MV [पक्षे] वीळुपा° इति स्वरं शोधुक इव ?) । सस्थ. यातेम् = यात् आ ईम् इति पद-विभागः (वेंतु. पपा. प्रमृ =यात् ईम् इति ?)।

[a]) विप. । उस. उप. कर्तरि क्विप् प्र. ।

[b]) विप. (निग्रम-तेजस्- [अग्नि-]) । बस. ।

[c]) विप. । उस. उप. णिनिः प्र. ।

[d]) विप. (अश्व-, रथ- प्रमृ) । बस. ।

[e]) °ड्व° इति स्वरः ? यनि. शोधः । [f]) पाठः ? सपा. ऋ ५,८३,१ जीरदानुः इति पाभे. । [g]) ना. (वाद्य-विशेष-) । व्यु. ? । <√वी इति पाउ [३,१५] ।

[h]) सपा. काठ २३,४ क ३६,१ नाड्याम् इति पाभे. ।

[i]) नाप. (वीणा-वादयितृ-) । उस. उप. कर्मणि अण् प्र. ।

[j]) नाप. (*आतप-) । (√वृध् [*=√भृज्] 'तपने' >भावे) वृद्ध- > *वृद्-भर्- > *विद्-हर्- > *वीधर्-> यनि. (तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. पाउ [२, २६] अनु <वि√इध् 'दीप्तौ' इति कृत्वा आकाशपर्याय इति WAG [२,२७ a] प्रमृ. ?) । पृ २१५ अनु √वीध्र >°वीध्रति इति निर्दिष्टपूर्वम् , तन्नेष्टम् । तत्र हि अनु इति तान् इत्येतद्युक्तः कप्र. भवति । वि√वीध्र (<वीध्र-) 'तपने' > (लटि प्रपु१ तिङ्निघाते) *वि वीध्रति> वीध्रति इति परोक्षोपसृष्टं क्रिय. द्र. ।

[k]) विप. (आतप-समर्धिनी- [वशा- = गो-]) ।

[l]) =वीध्र्य- । पाभे. पृ ८५४ *d* द्र. ।

[m]) विप. (*आतप-भाविन्- [रुद्र-]) । यत्तु वीध्रशब्दो मेघवाचक इति उ. म. च । तन्न (तु. काठ [१३, १२] मेघादस्य विवेकः) । शेषं *l* द्र. ।

[n]) ?वीनाम् अनु जीवति इति > हि नाम अनु जीवति इति वा शोधः (तु. खिसा [३०, १२]) हि नाम न जीवति इति वा शोधः (तु. मूको.) ।

[o]) विप. (इन्द्रभाग-रहित- [सोम-]) । बस. ।

[p]) वीन्द्रम् > सपा. मै २, ४, १ ऋते इन्द्रम् इति, मास १,६,३,६ अपेन्द्रम् इति च पाभे. ।

[q]) व्यृश्वमैरयः > सपा. शौ ७,५७,१ विश्वमैरयः इति पाभे. । [r]) सपा. वि···ऐरयेथाम् <> वि···ईरयेथाम् इति पाभे. ।

वांर्यैत मै २,१,८[2]¶.
१वीर्[a]– -०र ऋ १, ३०, ५; ८१, २;
२, ११, ११; २६, २; ६, २१,
१; ६; ८; ४४, १३; ४५, १३;
२६; ६३, १०![b]; ७,२९,२; ८,
२३, १४; ९, ११०, ७; १०,
९५,५; †कौ १,१०६; २,३५३;
८५६; ९५०; †जै १, ११, १०;
३, २९, १०; शौ ११, १, १०;
†२०,४५, २; ५६, २; पै १६,
८९,१०; २०, ५७, ७; –रः ऋ
१,१८,४; २,३,९; १४,१; ३३,
१; ४२, २; ३,४,[९; ७,२,९];
२०; ४, १५,५; २३,२;२४,१;
२५,६; ५, ३०,१; ६, २४, २;
४७, १६; ७, १, २१; २०, २;
३२,६; ५६, २४;८, २३, १९;
२४, १६; ३३, १६; ९, १०१,
१५; १०,२८, १२; १०३, ७[c];
१११,१; ११३,४; खि २, १०,
१; ५.९,३[d];११,२![e]; मा १७,
३९†[c];२२,२२, का१८,४,७†[c];
२४,८,२; तै १, २, १३, १, ५,
८,४¶, ३,१,११,१†; २†; ४,
६,४,३†[c]; ७, ५, १८,१; मै १,
२,९; ७,५¶; ८,३[2]¶; ९,८¶;
२, १०, ४†[c]; ३,७,९¶; १२,
६; ४, १३, १०†; १४, ८†;
१३; काठ ८, ५¶; ९, २[2]¶;
१८, ५†[c]; २७, ८¶; ३८, ३[f];
४५, १४; ¶क ७, १; ८, ५[2];
२८,५†[c]; †कौ १,८२$, ३८५;
२, ७३८; १०३४; १२०५[c];
जै १, ९, २; ४३, ५†; ४,२६,
३†; शौ ३.५, ८; २३, २; ५,
१९, ४; ६,११०,३; ८,५,१;२;
१३, २, ९; १४, २, ८; १९,
३१, १४, २०,६४, ४†;१२७,
६[d]; पै २,५२, १[g]; ३; ३,२७,
५; ६, ५, ९; ७, ३, १०†,
९, १९, १; १०, ५, १४; १६,
२७,१,२; १८, ७,९; १९, १७,
१४[g];२०,२; –रम् ऋ १,४०,३;
६१,५; ९१, २०; ११८,२, २,
३२, ४; ३, ५१, ४; ६,१४,४;
२३, ४;५०, ६,५३,२; ७, ३४,
६; ३६, ८; ९२,३[h]; ८, ४६,
१४; ४९,[६; ५०,६]; ८६, ४;
९८,१०;१०३, ४; ९, १७,४४;
१०, ७३, १;८०, १; खि ३,१,
६;२,६; मा ४, २३[f]; २०,४०,
२७, २७†[h];२९,९, ३३,६४†;
८९†;३४,२१†,३७,७; का२२,
४, ५; २९, ३,४†[h]; ३१, १,
९; ३२,५,१०†, ३३,१,१५†;
३७, १, ७, तै १, २, ५, २[f];
५, २, १¶; ३, ३, ११, ५†;
५, १, ११, ३, मै १, ३, २०†;
७, ५¶; ३, ७, ९¶; ११, १;
१६, २; ४, ६, ३¶; ९, १†;
१०,६†[h]; १२,६†,१४, १†;८;
काठ २, ५[f]; ४, ८†; ५, ४¶;
८, ५¶; ९,२¶; १०, १२†[h],
१३, १६†; १७, १८†; २७,
८¶. ३८,६; ४६,२; क ३,६†;
७,१¶; ८, ५¶; †कौ १, ५६;
५८; २६५; ४०५; २, ४१९;
†जै १, ६, २; ४; २८, ३;४५,
७; ३.४०,१५; शौ ६,९७,३‡[i];
७, ४९,१†; ५०, १; १९, १३,
६‡[j]; २०, ३५, ५; १०८, १;
पै ७.४, ६‡[j]; १९, १२, ९‡[j];

[a]) यथा. । विप. (वशिन्- प्रमृ. [इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (योद्धृ-, पुत्र- प्रमृ.) । व्यु. ? । < √वी इति या [१, ७], पाउ [२, १३] GW. प्रमृ., < वि√ईर् इति [पक्षे] या. सा. प्रमृ, < वीर्य- इति सा. (ऋ १, ७३, ९) ।

[b]) शोधः पृ २३७६ *b* द्र. ।

[c]) पाभे. पृ ८६८ *d*, *e* द्र. ।

[d]) पाठः ? !इपुर्ना वीरास्तारम् इति रा., इपुर्ना-वीरस्तारम् इति शौ. शाश्री १२, १४,५ [!इपुर्न वीरो अस्ता इति RW.] > इपुं न वीरो अस्ताऽराम् इति शोधः । मस्य. श्रीणीहि (< √श्री [=√श्रि 'आश्रये') = श्रपणं कुरु इति । [e]) नाप. (°अग्नि-) । (√वस् 'कान्तौ = दीप्तौ' > कर्तरि) °वसु- > नैप्र. वनि. । मस्य. ? माता- > प्रा(तर् >)ता इति शोधः इति कृत्वैतद्-विषयकः √श्रि इत्यत्र निर्देशो नेष्टः । सपा. शौ २०, १२७,१२ !श्रुवि >वीरः > °रम् इति शोधः (=°क्षिणो °वीरम् > [नैप्र.] °णो °वीरि > °णो [°वी >] रि > °णो ऽपि इति विपरिणामऽभिसंधिः) । शेषं पृ २०८१ *c*, *d* इत्यत्र द्र. । पै १९, २१, १० मभि इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ १७२५ *k* द्र. ।

[g]) पाभे. पृ २१३३ *e* द्र. ।

[h]) सपा. तै २, २, १२, ८ वीरवत् इति पाभे. ।

[i]) = सपा. माश ३,३,१,१२ तैआ ४,७,५ । का ४,७, ४ वीरान् इति पाभे. ।

[j]) मपा. ऋ १०,१०३,६ टि. ।

२०, १०,८; –रस्य ऋ १,८६, ४; १६६, ७; ३, ५५, १८; ६, ४५, ८; ७, १८, १६; ४२, ४; ८, २, २१;४०, ९; १०,१५९, ६; –रा ऋ २, ३९,२; –राः ऋ १, ७३, [३; ३,५५ २१]; ८५, १; १६४, ४३; ३, ५३, [७; (७, १०३, १०) १०, ६७, २]; ५६, ८; ५, ४१, ९; ८५, ४; ६, २६, ७;६६,१०; ७,१,१५; १०, १०, २; २७,१७;७७, ३; १०३, ११; खि २, ७, ३;९,४; ५; मा १७, ४३†; का १८, ४, ११†; तै १, ५,८, ३¶; ४, ६, ४, ४†; ७,१,८,१[२]¶; †मै २, १०,४; ४, १४,११; काठ १८, ५†; ३५, ३; क २८, ५†; कौ २,१२०९†; शौ २, २६,४;५[a]; ५, १७, ७; ९, ५, २[b]; १५, २५†; १२,२,२१; १६, ८, १; ५-३०; १८, १, २†; ३, ६१; १९, १३, ११†; २०, ९१, २; पै २, १२, ४; ५, १६, ७; ७, ४, ११‡; ६, ९; ९,१५,७; १०, १५, १-१०; १६, १-१०; १६, १००, ३; १७, ३२, १; ३३,२‡[c]; ३५, ७; २०,२२,१; –राणाम् शौ १, २९, ६‡[d]; ३, १९, ६; पै १, ११, ५‡[d]; ५६, २; –रान् ऋ १, ७३,९; ११४, ८; १४०, १२; २, १४, ७;२४, १५; २५, २; ३०, ४; ३३, ४; ३, ३१, १०;३६, १०; ५, ४२, [१८; ४३,१७; ७६,५;७७,५], ६, ३५, २; ७, ३४, २०; ९९, ५; १०, १८,१; १३२, ५; खि ४, ५, ६; मा ७, १३[e]; १६, १६†; ३५, ७†; का ४, ७,४[f]; ७, ६, २[e]; १७, १,१६†; ३५, ४, ६†; †तै ३, २, ११,३; ४, ११, ३; ४, ५, १०, ३; मै ४, ३,७¶; †१२, १; ५; ६; १४, ९‡[g]; काठ २३,१२†; ३८,१४; शौ ४, ७, ७; ५, ६, २;६,९३, १; १९,३६,४[h]; पै १,९५,१†[i]; २, १२,५[a]; ३, २७,५; ६,११, २; १५, २०, ३†; १९, १४, १३;३१,८; २०, ४७,१; –राय ऋ ५, ६१,५; ६, २३, ३; ३२, [१;४९,१२],४४,[१४; ८,३२, २४]; ६५,४; ८, २, २३; २५; ४७,१२; †कौ १,१२३; ३२२; २,६८१‡[j]; १००७; १०२९‡[j]; †जै १, १३, ९; ३३, १०; ३, ५६, ९‡[j]; ४,१७,१‡[j]; शौ ८, ५, १; १९, ३१, १४; पै १०, ५, १४; १६, २७, १; –†रासः ऋ ६, ७, ३; ७, १८,१४; १०, २७,१५; काठ ४,१६; –०रासः ऋ ५, ६१, ४; –?रे पै १,९५, १?‡[k]; –रेण ऋ ९, ३५, ३; तै ६,३,१०,५¶; शौ ३,५,८; –†रेभिः ऋ २,२५,२; ९,९६, ११; १०, ६८, १२; मा १९, ५३; का २१, ४, ३; तै २, ६, १२, १; मै ४, ९, ११; १०,६; §१४, ६[l]; ९; काठ २१, १४; शौ २०,१६,१२; –रेभ्यः पै ८, १६, ९; –रेषु ऋ २, २४,१५; १०, ९३, १०; खि १, १२,३; मै ४, १२,१†; शौ १२,१,२५; २, १५; पै १७, ३१, ६; –रैः ऋ १ ७३,९;१२२, १, ४,२९, २; ५, २०, ४; ६, ३५, २; ७, ९०, ६; १०४, १५; खि ५,७, १, ३; १०; २, १; मा ३,३७; ७, २९; ८, ५३; २६, १९; का ३, ४, १; ९, १,५; ६,६; २८, ११, १, तै ३, २, ३, २; †मै ४,१३, २[1]; ८; काठ १५, १३; १९,१३; शौ ८,४,१५†; पै ४, २७, ७;१६,१०,५†; १९,५५, १५-१८; –रौ खि ५ ७,४,६.

वीरु-कर्म[m]– -र्मम् ऋ १०,६१,५.

---

[a]) सपा. वीराः<>वीरान् इति पाभे.।

[b]) =सपा. आपश्रौ ७, १७, २। माश्रौ ३, ५, १३ वीरान् इति पाभे.।

[c]) सपा. ऋ १०,१८,७ शौ १२,२,३१ पै १७,३३,१ नारीः इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ २६३२ *b* द्र.।

[e]) पाभे. पृ २१२५ *e* द्र.। [f]) पाभे. पृ २९७० *i* द्र.। [g]) पाभे. पृ १३७८ *d* द्र.।

[h]) पा. वीर्याणि (तु. सपा. पै २, २७, ४ पाभे.) इति शोधः।

[i]) ॰रां इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ २,३३,४)। पाठ-शोधः पृ ९१५ *m* द्र.।

[j]) पाभे. पृ १६०५ *e* द्र.।

[k]) वीरैः इति शोधः? तु. पृ ९१५ *m*। सपा. ऋ २, ३३, ४ अर्पय इति, पै १५, २०,३ ईरय इति च पाभे.।

[l]) सपा. मा ८,५९ का ९,७,८ माश ४, ५,७,७ तैब्रा २, ८,४,५ प १, ५ आपौ ५,२०,६ शांश्री ३, २०,४ वीर्यैभि. इति, शौ ७,२६,१ वीर्यैः इति च पाभे.।

[m]) नाप. (पुंस्प्रजनन-)। बस. पूप.=*संतति-, उप. =*कुर्म- (= कर्मन्- [*उत्पादन-])।

वीर्-कुक्षि[a]– -क्षिम् ऋ १०,८०,१.
वीर-जुनन[b]– -नम् मै ४,३, ७¶.
वीर्-जात– -तम् ऋ १०,३६,११.
वीर्-तम– -मः खि २,१०, ४; मा १५, ५२; का १६, ६,४; तै ४, ७,१३,४; मै २,१२,४; ४,१२, ४; काठ १८, १८; क २९, ६; –मा मा ८,५९; का ९,७,८; मै ४,१४,६; शौ ७,२६,१; पै २०, १४,१०; –नाय ऋ ३,५२,८.
वीर्-तर– -रः ऋ ८, २४, १५; कौ २,८६१; –रैः खि १,९,४.
वीर्-ता– -ताम् मा ७, १२[c]; का ७, ६, २[c], तै १, ४, ८, १[c]; मै ४, ६, ३; –तायै मै १, ३, १०[c]; २, ४, ४¶; काठ ४,३[c]; क ३,३[c].
वीर्-पत्नी[d]– -त्नी ऋ १, १०४, ४[e]; ६, ४९, ७[f]; तै ४,१,११, २; मै ४,१४,३; काठ १७,१८.
वीर्-पस्त्य[g]– -स्त्यः ऋ ५,५०,४.
वीर्-पेशस्[h]– -शाः ऋ ४, ११, ३; १०, ८०, ४[i]; तै २,२,१२, ६; काठ २१, १४.
वीर-पोष[j]– -षम् शौ १३, १, १२; पै १८, १६, २.
√वीरय> वीरयु[k]– -युः ऋ ८, ९२, २८; ९, ३६, ६; कौ १, २३२; २, १७४; जै २, २, ५; ३,१६,१२; शौ २०, ६०, १.
वीर-या[l]– -या[m] ऋ ७, ९०,१; ९, ६४, ४; खि ५, ७, ४, ६; मा ३३, ७०; का ३२, ६, १; कौ १, ४८२; २, ३८४; जै १, ५०, ६; ३, ३१, ४.
वीर्-वक्षण[n]– -णम् ऋ ५,४८,२.
वीर्-वत्(,वस्)– -०वः ऋ ९,३५, ३; –वत् ऋ १,१९०,[८,७,२३, ६]; ४, ३२,१२;५,७९,[६]; ११[(१०,१८३,१)]; ६, ६५, ३; ७,१५,१२; ७५,८; ८,२१,२१; १०३, ९; ९,९, ९; ४२,[(१३, ४) ६]; ६१,२६; ६३,१८; ६४, १८; १०६, १३; १०, ३६,१०; १३; मा ८, ६३; २०, ५४; २८ १२; का २२, ५, ८; ३०, २, १; तै २, २,१२,८; मै ४, १०,१; १४,११; काठ ८,१७; कौ १,५७६; २,२२९; २४५; ५६४; जै १, ५८, ११; ३,५, ५; १२,७; २०,१३, २१,१०; ४५,१; शौ २०,१२, ६; पै १०, ४, ३; ११; –वतः ऋ ७, १५, ५; मै ४,२, ८; काठ ४०,१४; –वन्तः ऋ ४,५०, ६; तै १, ८, २२,२; मै ४, ११, २; काठ १७, १८; शौ २०, ८८, ६;

a) विप. (वीरसू- [नारी-]) । बस. ।
b) विप. । उस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र. ।
c) पामे. वीर्तास् (माश ४,२, १,९[2] आपश्री १२, १८,१३ बौश्री ७, ६ : ४९ वैश्री १५,१६ : ५ च)<> वीर्तायै (माश्री २,३,५,७ च) इति पामे. ।
d) विप. (*बलवत्-प्रवाहिणी- [सरस्वती-]), [<√पत् 'गतौ'] नाप. (तादृशी नदी-) । १वीर्– (बलवत्-)+*पुवत्– (प्रवहण) > बस. *वीर्-प(वत >)विता–> यनि. (वैद्. अन्ये पृष = असुरविशेष- इति, द्र. <पुति– = [illegible] इति च ?) ।
e) [illegible] (*जलवृत्) [illegible] (*[illegible]) [illegible] (*[illegible]) [illegible] ([illegible] [illegible]) [illegible] (*[illegible]) [illegible] (*[illegible]) [illegible] ([illegible] = [illegible]) [illegible] (*[illegible] [illegible]) [illegible] ([illegible]) [illegible] इति वा. । पाठः ? (द्र. नाप. टि. [illegible]) ।
f) [illegible] [illegible] (वैद्. [illegible] = [illegible] [illegible]) ।
g) नाप. (*देव-) । वा. [illegible] । [illegible] ! (√घस् 'दीप्तौ' >) *घस– (दीप्त- [= नाप. 'दिव्-']) +पस्त्य– (निवास-) > बस. *घस-पस्त्य–> [illegible] (वैद्. अन्ये पुत्रादिपरं सत् १वीर्– इति [illegible]) इति ?) । [illegible] वा. [illegible] पृ १०२६ c [illegible] ।
h) विप. (*[illegible] [illegible]) । [illegible] पर्यायः, उप. च भाप. सत् √पिश् '[illegible]' + [illegible] प्र. उसं. (वैद्. [√पिश् '[illegible]' >] [illegible] इति उप. [illegible] ?) ।
i) वैद्. [illegible] [illegible] [illegible] (अंश-) इति ? ।
j) षस. ।　　k) विप. ।
l) *भाप. (वीरता-) । <*वीर-युा– ।
m) <*युवा (वैद् = वीर्–+[illegible]) [illegible] [illegible] OW. [illegible] ?) । वा. [illegible] ।
n) विप. (*[illegible] [illegible] = [illegible]) [illegible] [illegible] । [illegible] 'वक्ष' (द्र. OW. [illegible]; वैद्. [illegible] < [illegible] 'वहने' इति ?) ।
o) [illegible] ऋ [illegible] [illegible] इति [illegible] ।

-†चन्तम् ऋ १, ६४, १५; २, ११, १३; ३, २४, ५; ५, ४, ११; ९, ३०, ३; ९७, २१; १०, ४७, ५; तै १, ४, ४६, १; २, ३, १२, ६; मै ४, १२, २; १४, ८; काठ ६, १०; १०, १२; जै ४, २४, १०.

वीरवती[a]- -ती मै २, २, ३¶; -†तीः ऋ ७, ४१, [७; ८०, ३]; मा ३४, ४०; मै ४, २, ८¶; शौ ३, १६, ७; पै ४, ३१, ७; -†तीम् ऋ १, १२, [११; ९, ६१, ६], ९६, ८; ८, ४३, १५; काठ २, १४, कौ २, १३९; जै ३, १३, १५, ४६, २.

†वीरवन्-तम- -मम् ऋ १, १, ३; तै ३, १, ११, १; ४, ३, १३, ५; मै ४, १०, ४.

वीर-वाह्- -वाहः ऋ ७, ४२, २; -वाहम् ऋ ७, ९०, ५.

वीर-विद्[b]- -वित् शौ ११, १, १५; पै १६, ९०, ५.

†वीर-शु(ष्म>)ष्मा[c]- -ष्मया ऋ १, ५३, ५; मै २, २, ६; काठ १०, १२; शौ २०, २१, ५.

वीर-श्री- -श्रियः पै ६, ३, ६.

†वीर-सू[d]- -सू[e] ऋ १०, ८५, ४४; शौ १४, २, १७, १८; पै ११, १, ७§[f]; १८, ८, ८; ९.

वीर-स्थ[g]- -स्था मै ४, ३, ६[२]; काठ १२, ८[४].

वीर-हत्य[h]- -त्यानि पै ५, १०, ९.

वीर-हन्[i]- -हणम् मा ३०, ५; का ३४, १, ५; -¶हणि मै ४, १, ९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; -¶हा तै १, ५, २, १; ५, २, २, ५, ५; मै १, ७, ५; ४, १, ९; काठ ९, २; ३१, ७, क ८, ५; ४७, ७.

वीरघ्नी- -घ्नी शौ ६, १३३, २, पै ५, ३३, २[j].

वैरहत्य[k]- -त्यम् पै ३, २३, २; -त्याय मा ३०, १३; का ३४, २, ५.

√वीरि, वीरयस्व मा ११, ६८[l]; का १२, ७, ३[l]; तै ४, १, ९, १; मै २, ७, ७[२m]; काठ १६, ७, ३७, ९[n]; शौ ५, २५, ८[o]; पै १३, २, १५[o], वीरयध्वम् शौ १२, २, २६‡[p]; पै १७, ३२, ६‡[p]; †वीरयध्वम् ऋ १०, १०३, ६[q]; १२८, ५[r]; मा १७, ३८[q]; का १८, ४, ६[q]; तै ४, ६, ४, २[q]; ७, १४, २[r]; मै २, १०, ४[q]; काठ १८, ५[q]; ४०, १०[r]; क २८, ५[q]; कौ २, १२०४[q]; अवीरयेथाम् ऋ १, ११६, ५

†वीरि(न्>)णी[s]- -णी ऋ १०, ८६, ९; १०; शौ २०, १२६, ९; १०.

वीरेण्य[t]- -ण्य. ऋ १०, १०४, १०.

---

[a]) विप (याज्यानुवाक्या-, उपस्-, इप्- प्रभृ.)।

[b]) विप. (पुत्रादि-लम्भयितृ- [यज्ञ-])। उस. उप. <√विद् 'लाभे'।

[c]) विप. (*प्रजागोभिनी- [प्रमति- *=समृद्धि-])। बस. उप. भाप. सत् <√शुष् '*दीप्तौ' (वैतु. स्क. 'बले' इतीव ?)

[d]) विप. (वीर-जननी- [वधू-])। उस.।

[e]) =सपा. मंब्रा १, २, १७ पागृ १, ४, १६ मागृ १, १०, ६ हिगृ १, २०, २ गोगृ २, ७, १२। मंब्रा १, २, १७ आपमं १, १, ४ जीवसू. इति पाभे.।

[f]) सपा. मागृ २, १८, २ जीवसूवरी इति पाभे.।

[g]) विप. (पशु-)। उस.।

[h]) उस. उप. √हन्+भावे क्यप् प्र.।

[i]) विप.। उस.। [j]) अवीर° इति मूको. (तु. W.)।

[k]) भावे ष्यञ् प्र. (पा ५, १, १२४)।

[l]) इह धा. *बन्धने वृत्तिः। 'धृष्णु (*=दृढा यथा स्यास्तथा) बध्यस्व (=स्थिरनिर्मिता भव)' इति वा. (तु. धृष्णु- इत्यत्र सस्थ. टि. प्रथमे पादे च नाउ. मन्त्रे चोक्ताया दृढीभाव एव तात्पर्यसंकेत इति च; वैतु. अन्ये धा. वीरकर्मणि वृत्तिरिति ?)।

[m]) एकत्र पाभे. पृ २९६८ *d* द्र.।

[n]) पाभे. पृ २४७२ *n* द्र.।

[o]) पाभे. पृ २९६८ *e* द्र.। [p]) सपा. आग्निगृ ३, ६, १ : २४ उत्तिष्ठत इति पाभे.। शिष्टं पृ ८८९ *b* द्र.।

[q]) तु. सस्थ. टि. अनु। पाभे पृ ८६८ *j* द्र.।

[r]) पाभे. पृ २४११ *b* द्र.।

[s]) विप. [*अविधवा- (इन्द्राणी- [तु. PG २, ३८])]। अत्र च सस्थ. अवीरा- इत्यत्र च १वीर- इति पतिपर्यायः द्र. (वैतु. पुत्रपर्यायः इति प्रायोवादः ?)।

[t]) विप. (*स्तुतिकर्मार्ह- [इन्द्र-])। <१वीर-(*भाप. =स्तुति- <[√वृध् ('*स्तुतौ'>] *वृध-)। सस्थ. क्रतु- इत्यपि क्रतुमदर्थे इन्द्रस्य *विप. द्र. [तु. ऋ १, ७७, ३; ३, ११, ६ प्रभृ. GRV. च; वैतु. नाप. सतः क्रतु- इत्यस्य वीरेण्य- इति विप. इति प्रायोवादः, B. (JAOS ४६, १०३ BC. [तु. ORN.] वरेण्य-क्रतुः [इन्द्रः] इति पाठं शोधुकः)]। सस्थ. क्रतु- इति <√कृ '*कीर्तने'।

३†; -†र्या[a] ऋ १, ८०, १५[b]; २,१६,२; २१,३; ३०, १०; ४, ३२,१०; ५, २९,[१३(३१,६)]; ६,५९,१; ७, १८, १४; ८,२४, २१; ६३,६; १०,३९,५; ११२, १;८; जै ४,१७,९; शौ २०,६५, ३; पै ४,४,५[c]; २७,१; -र्याणि ऋ १, ३२, [१ (२, २१, ३)], १०८,५; ११७, [२५ (२, ३९, ८)], १५४,१;१६२,१; ३,२५, २; ३०, ३; ४६, १; ६०, ४; ८,६२,३; १००, १; १०,११३, ७; ११७, ९; मा ५, १८†; २५, २४; का ५, ५, ६†; २७, १२,१; तै १,१,१२,१; २,१३, ३†; ४,६,८,१†; ७,१, ८, २; ¶मै १,२,९†; २,३,७; ४, १; ६;५,३; १०[२]; ७,७;३, १,९S; ८, ७†; १०, ६; १६, १†; ४, ७, ६; ८; १४, १३†; १४†; काठ २, १०†; ८, २¶; ११, १¶; ¶१२, ५[४]; १२; २४,५[२]; ६;२५,८†;२९,९; ४०,३; ¶क २, ४†; ६, ७; ३७, ६[२]; ७; ४०,१†; कौ ३, ३, ११; जै २, ३,१; शौ १,३५,३; २, ५,५†; ५,२६,११; ७,२७, १†; २‡[d]; ११,११,१; १२,३,२; १३, २, ३२; १७, १, ६-१९; २४; १९, २२,२१[e]; २३,३०[e],२७, १०[२]; ३०,२; ३३, ५; ३७, १; ४६, ५; पै १, ५४, २; ८३, ३; २, २७,४[f]; ४, २३,४, ८, ९, १; ९,२,९; ४, ७; १०, ७, १०[२]; १२,५,५; १३, ३, ५; ६. १†; ११,२०; १५,१२,९; १७,३६, २; १८,२३,१०; २५,२[g]; ३१, १-८; ३२, १-३; १९, २२, ४; २०,६,९;१०‡[d];-¶र्यात् तै ७, १, १, ५; मै १, ७, ३; काठ ९, १; २९, ७; क ८, ४; ४५, ८; -र्याय ऋ १,६१,१४;१०३, ५; ३,३२,५; ३६, ५; ६, १९, १;३०,१; ३६, २; ७, २०, १; ८,६१,१८;९,११०,७;१०,३०, ४[h]; मा ७, ३९†; १९,६‡;९०; २०,३[i]; ३०,११; का ७, २१, १; २१,१,५‡; ६, ११; ७, २[i]; ३४,२,३; तै १,४,२१,१†; ३, २,३, २; ३, ७, २¶; मै १,३, २५†; १०, १४¶; ३, ९, ६¶; ११, ९; काठ ४,८†; ९,१५¶; ११, ४¶; १७, १८†; ३६, ८¶; ३७, १८; ३८, ३; ४, क ३, ६†; †कौ २, ८०९; ८५६; शौ १०, ६, ७; ११,१,३; ७;२, १४;१९,३७,२;४६,१;२०,३५, १४; पै १,५४, ३; ९७, १; ४, २३,१; ७,५, १; १६, ४२, ७; ४३,४; ८९, ३; ७; १०५, ४; -र्यै ऋ ६ २८,८[j];¶तै २,४,११, २; ५,२,५,६; ७,१,३, १; ३, ६,२; ८,२;४,१,२;२,४;६, ३; ¶मै १, ९, ३; ११, ९; २, ४, २; ४; ३, २, ४; ४, १; ४,४, ३, ८S, ४, ५; ¶काठ ९,११; १०, ४; १२, ४; १२; १३, ७; १४, ८; १०; ३४, १; पै ४, १४, ४?[k]; -र्येण ऋ १, ५५, ३; १५४, २[d]; २, ११, ५; ४, १८, ५; २७, २; ५०, ७; ५, २९, १४; ६, १८, ७; १०, १०४, ४; मा ५, २०†[d]; ९, ३८; का ५,५,८†[d]; ११, १,४; ¶तै S१,८,१४,२[1]; १५,१; २, २,१,२[२]; ४[२];३,२,४; ५;S१०, २[२]; ३; ६,२,२[२]; ३, २ ५,१, २; ५,१,६,४; २,५, १;५,७,१; २; ७,१,२,१; ¶मै १, २, ९†; ७, ५[२]; ९, १S; ४; १०, ५[२]; १४; २, १, १[५]; ३[५]; २, १; १३[१]; ३, ४[२]; ५; ४, १[४]; ५, २[१];४; ५[१];११[१]; ३,२,४[२];७;८; ३, ८; ४,५; ८,७†;११, ८S[m]; ४, १,७; ३,१[८]; ४,१[४]; २; ९[१]; ६,६;८;७,३; ¶काठ २, १०†[d]; ९, २; ८S; १४; १७[१]; ११, ७S[२];१२,३; १०[२]; १९, १; ३; ६; २०, ३; २१, ३; ८; २२, २S; २४, ७; २५, ८†[d]; २८, ३[४]; २९, ७;९; ३१,५; ३२,१; ३४,१८; ३५,१७; ३६,८;३७, ८[४]; १२; ¶क २, ४†[d]; ८, ५;

a) =वीर्याणि ।
b) तु१ ।
c) पाभे. पृ २९७४ i द्र. ।
d) सपा. वीर्याणि <> वीर्येण (माश ३, ५, ३,२३ आश्री ६,७,८;९,९,११ च) <> वीर्याय तैआ २,४, ३.४ काश्री ११, ९, १ तुः २.१३ इति पाभे. ।
e) सपा. तैआ २,४,७,१० वीर्या इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ २९७१ h द्र. ।
g) सपा. शौ १३,२,४२ रोचमानः इति पाभेः ।
h) सपा. शौ १४, १, ३७ पै १८, ४, ६ वीर्यावान् इति पाभे. ।
i) पाभे पृ २५८३ b द्र. ।
j) पाभे. पृ २९७४ j द्र. ।
k) शोधः पृ २२७२ f द्र. ।
l) पाभे. पृ ११७६ c द्र. ।
m) पाभे. पृ २३३३ o द्र. ।

६; ११§; २९, ८; ३०, १; ४; ३१, ५; १८; ३७, ८; ४०, १†[a]; ४४, ३[४]; ४७, ५; ४८,१५; शौ ५,२८, ४; ९, २, १; १०,१,१२; १९,१९,९;७२, १; २०,२३,३†; पै २, ५९, २, ७५,२; ५.३५ ८[२]; ७, १४, ८; ८,१७,९; १६,३६,२; ७१, ८; ७६,१; १७,२,९[b];१९,३५, ३, –र्यैभिः[c] मा ८,५९; का ९, ७, ८; –र्यैम्यः पै १३,२,१८; –र्यैः ऋ २,२२, ३; ३.५४,१५; ¶मै २,३, ७; ९, ४, १; ३,१०,६; ¶काठ ७, ११; १०,१०[२]; १२. ३; ५[२]; १०[२]; ३५, २०§; क ४८,१८¶, को २, ८३७†; शौ ७,२६,१[c], १९,३०,१; पै १३, ११,१९;२०,१४,१०[c].

वीर्य-काम– -मः तै २, ३, ७, २¶; –माः काठ ३४,९.

वीर्य-कृत्[d]– -कृतः मा १०, २५[e]; ¶काठ ८, १०; ९, १; क ७,६¶; –तौ[e] का ११,७,५[f].

वीर्य-वत्– -¶वत मै ४, ६, ८; ८, १; क ४२, ५[२]; ४५, ६[२]; –वताम्[g] खि ५,३,४३; –वन्तः मै १,९,३¶;–वन्तम् क१,१९[h]; –वन्ति क ४५, ६[२]¶[i]; –वान् क ४८,१५¶[j]; शौ ८, ५,१; पै ५,३७ ६; ६,९,१०,१६,२७,१

¶वीर्यवती– -ती मै २, ४,२; –तीः मै ३,८,१.

¶वीर्यवत्-तम– -मः मै ३, १,२[२k];६[l], २,४[२]; ८,४, ६,६; क २९,८[k]; –मम् क ४५,८[m].

¶वीर्यवत्-तर– -रः मै ३,२, १०; ७, ६[n]; ४, ५, ५; ८, ४; क २९, ७; ३१, १; शौ १८, ४,३८.

¶वीर्य-संमित,ता– -तः तै ५ २, ५,२, –ता तै ५, १, १, ४; मै ३.१,२, ७; –ते मै ३,२,३.

वीर्या-वत्[o]– -¶वत् काठ २६, ७[२]; २७ ५[२]; २९,५[२]; क ४१, ५[२]; –वता शौ ४,३७,११; १०, १,१४; पै ४,२४,४; १५, २३, ८; १६,३६, ४; १९ ५५, ४, –¶वन्तः तै ७, १, १, ५; काठ ९,११;–न्तम्[h] तै १, २, ७, १; काठ २.६; –वन्ति ¶काठ २६, ७[२];९[२]; २९,५[२]; क ४१,५[२]¶; –वान् तै ५, १, १, ४¶; ७,३, १३,१; मै ४, १४, १३; ¶काठ ४,१४§[p]; ५,१;१३.३[२],३२.१; ३५,१७[३]; ३७,२; ४३,१§; शौ १४,१, ३७‡[q], पै १२, ७, ६; १८,४,६‡[q].

वीर्यावती– -ति शौ ६,१३९,५; –ती शौ ४,३७,६[r]; पै १३,४,१०[r]; १५.१५,७;१६, ३; –ती. तै २,४,२, १¶; काठ १०,१०; ३९,१.

¶वीर्यावत्-तम, मा– -मः तै २, ४, २,१; काठ १०, १०[l], १३.३; १९,१[k], ३७,१४, –मम् काठ २९,७[m]; –मा. काठ २६ १; क ३८,४.

¶वीर्यावत् तर– -रः तै १, ७,६,३; ५, २,१,१; ५,४; काठ ९,११; १८,१९; १९,११; २९, ४[n]; ३७, ११; क ३१,५[१].

२°वीर्- > १वीर-१[s]– -र ऋ ८,

---

[a]) पाभे. पृ २९७५ *d* द्र. ।

[b]) मपा. शौ १२,१,१८ अप्रमादम् इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ १९७१ *l* द्र. ।

[d]) वि. (इन्द्र- [मा.], बाहु- [का.], पशु-) । उस. उप. कर्तरि क्विप् प्र ।

[e]) मपा. वीर्यकृतः (मात्र ५, ४, ३, २७ तैप्रा २,७, १५,६ आपश्री २२. १८,१४ बौश्री १८,१७ : १४ हिश्री २३,४,५४ च)<>वीर्यकृतौ (काठ ७, ३, ३, २५ च) इति पाभे. ।

[f]) वैतु. मा कृतः (कृतवन्त) इति ।

[g]) °र्यवताम् इति पाठः? । मपा. मिश्रा ३६, ११ शौ ४. ३७, ११; १०,१,१४ तैआ २,९,७ वीर्यावता इति पाभे. ।　　[h]) मपा वीर्यवन्तम् (बौश्री ६, १५ : १ च) <> वीर्यावन्तम् (आश्री १०, १६, १६ तैआ ३,५ च) इति पाभे. ।

[i]) सपा. वीर्यवन्ति<>वीर्यावन्ति इति पाभे. ।

[j]) सपा. वीर्यवान्<>वीर्यावान् इति पाभे. ।

[k]) सपा. वीर्यवत्तमः<>वीर्यावत्तमः इति पाभे ।

[l]) पाभे पृ २३७१ *f* द्र. ।

[m]) मपा. वीर्यवत्तमम्<>वीर्यावत्तमम् इति पाभे ।

[n]) मपा. वीर्यवत्तरः<>वीर्यावत्तरः इति पाभे. ।

[o]) वि. (अग्नि-, गर्भ-, हरिद्- प्रभृ.) । मतो दीर्घः ।

[p]) मपा. माश्री १,४,१,२७ तरस्वान् इति पाभे. ।

[q]) पाभे. पृ २९७५ *h* द्र. ।

[r]) पाभे. पृ २२६६ *q* द्र. ।

[s]) वि. (°[illegible]) । [illegible] अग्नौ ([illegible]) [illegible]

९१,२; पै ४,२६,२.
वीरण[a]- -णस्य पै ९,७,१२.
?वीरयत् पै ३,१७,२.
वी(,वी[ऋ.])रिण[b]->वै (,वै[ऋ])
रिण[c]- -णाः ऋ १, १९१, ३; पै ९, ६,७.
वी-रुध्- वि√रुध् द्र
वी-रुध[d]- -धानाम् शौ ६,२१,२; पै १,३८,२.
वीरेण्य- वीर - द्र.
?वीरोदीकस्य पै २,७७,२
?वीर्ण[e] पै १५,१८,९.
वीवध[f]- -धः काठ १७, ६; क २६, ५; -धम् मै २,८,७.
वीत्संन्ती-, वीत्सा- √व्यृध् द्र.
वीर्यं- १वीर- द्र.
वीवर्त- वि √वृत् द्र.
¶वी (वि√ई)य्, व्यै (वि-ऐ)यत् मै २५,३, काठ १३,३.
¶वी(वि-ई)पित- -तः मै २,५, ३; काठ १३,३[२].

?वृद्धि व र्ध नां म हं[g] पै ४,१८, १.
√वृ (वधा.)[h], वृरते ऋ ६,२२,११; शौ २०, ३६, ११; वरते ऋ ४, ४२,६; †वृरन्त ऋ ४,३१,९; ८, ६६,२;८८,३; कौ १, २९६; २, ३८; जै १. ३१, ४; ३, ४, ९; †वरन्ते ऋ ४, ३२,[८ (८,१४, ४)]; ५,२,१०; ८,२४,५; १०, १७८, ३; तै १, २, १४, ७; वृरेथे ऋ ८, ७३, ८; वरथः ऋ ५, ३१,९; वराते ऋ १,६५,३; ५, ३२, ९; †वृरन्त ऋ ४, ६, ६; तै४,३,१३,१; वरन्त ऋ १, १४०,१३; २,२४,५; ३, ३२, ९; ५, ५५,७; वरेत‡[i] काठ २,२[२]; १६,७[२]; ?वरात पै १९, ६, १६.
†वुरीत[k] ऋ ५,५०,१[१]; ६,१४, १; मा[1] ४, ८; ११, ६७; २२, २१; का[1] ४, ३, २; १२, ७, २; २४, ७, ४; मै १, २, २[1]; २,७,७[1]; ३,६,५[1]; ४,१०,२; काठ २०,१४[1]; क १,१४[1],‡[l].
वृणुते मै ३, ९, ८¶; †वृण्वते ऋ १,५,४; शौ २०, ६९, २; वृण्वते[m] ऋ ८, ४५, २१; †वृण्वते ऋ ७, ३२, १६; कौ १, २७०; जै १, २८, ८; वृणुताम् पै ९,४,९?[n]; वृण्वताम् पै १९, २३, १३; ¶अवृणोत् तै २, ४, १२, २; ५, २, २; अवृणोत् ऋ ३, ३४, ३; मा ३३, २६†; का ३२, २, ९†; ¶तै २, ४, १२, २; ५, २, २; शौ २०, ११, ३†.
वृणीते ऋ १, ६७, १; ¶मै १, १०, १८; ३, ८, २; ९, ८[२]; वृणीते ऋ ४,२५,३; ¶तै ५,५, ६, १; २, ५, ८,७[२]; ९,५; ६, ३, ७,५[२]; ४, ११, ३; ¶मै १, ४,५; ३,९,८[२]; ४,४,६; ¶काठ २४, १; २६, ९[१०];२७,९; ३२,

विचाकशत् (वीक्षमाणः, मृगयमाणः) एषि (भ्राम्यसि), (स इहागच्छ) इमं (च)' इति वा.। <वीर्- [*मदिरा- <(√वृध् [=√मद्] 'मदे' >*वृधिर्->*विहिर्- +क- =*भक्ष- > *भक- [वैतु. <१वीर्- इति भाषोवादः?])]।

[a]) नाप. (तृण-भेद-)। <√*वीर् 'तिरोहणे'।

[b]) नाप. (तृण-भेद- [=वीरण-])। शेषं *a* द्र.।

[c]) विप. [वीरिणतृणनिलीन- (अदृष्ट- *= क्रिमि- [वैतु. GRV. तत्सदृशार्थे इति तद्धित इतीव ?])]। सस्थ. अदृष्ट- इति सर्पादिक्रम्यर्थे नाप. सत् (√अद् '*हिंसने' > भावे) *अद्रिस्- > (तत्कर्त्रर्थे) *अद्रिष्ट- > यनि. इति संभावनात् पृ १२३ *g* यदुक्तं तच्छोध्यमिव द्र.।

[d]) नाप. न. (वीरुध्- [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. =वीरुध्-> वीरुधा- इतीव?])। पपा. नावग्रहः। वस. उप. भाप.। शेषं वीरुध्- इत्यत्र द्र.।

[e]) शोधः पृ १०८२ *v* द्र.। [f]) [=विवध-] नाप. पुं. न.। पपा. वि-वध- (√*वह्?) इति।

[g]) पाठः? (√वृध् 'छेदने'>करणे) *वृद्धि- (बिल-) +(तत एव कर्तरि) *वर्धक- > पस. *वृद्धि-वर्धक- > -कानाम् इति शोधः। सस्थ. ?तुण्डीयशाम् ?सपक्षिणाम्, ?ध्वांक्षा [पृ १४८६ *g* ?प्रध्वां° इति शोधपूर्वः पाठः] चापि द्र.।

[h]) वरणाऽऽच्छादन-प्रतिघातादिषु धा. वृत्तिः।

[i]) सपा. वरेत <> वुरीत (माश ३,१,८,१८; ६, ६,१,२१ शुप्रा ४,१६२ च) <> वृणीत इति पाभे.।

[j]) सपा. वरेत <> वुरीत <> वृणीत (माश ३,१, ४,१८;६,६,१,२१ बौश्रौ ६,४:६,७; १०,१३:५;६ च) इति पाभे.। [k]) अद्रा. लिङि प्रपु१ उत्वम् (तु. WAG [१, २२८०] प्रमृ.)।

[l]) वैतु. SI. प्र···वुरीत इति! (तु. ऋ ६, १४, १ प्र···ससव् इति)। [m]) हस्व प्र. उसं. चिरस्वरश्च (तु. MGS ४६० टि. ४)।

[n]) शृणताम् इति वा वृण्वताम् इति वा, शृण्वन्तु इति वा मूलतः स्यात्।

३; ३६,१२; ¶क ३७,२; ४१, ७[17]; वृणते ऋ १, ५८,[७(१०, ३०,४)]; १०,११, ४; ¶मै ४, ७, ४; शौ १८,१, २१†; वृणते ऋ १, १४१, ६; ५,११, ४; ६, १७,८;१०,९१,८[a];९;१४७,२; १६४, २; मा २७, ३; का २, ३, १; २९, १, ३; तै ४, १,७, १; मै २,१२,५; काठ १८,१६; २६,९¶; २८,१¶; ३९,१२†; क २९, ४; ४२, ७¶;४४,३¶; कौ २,३३४†; जै ३,२८, ६†, शौ २,६,३; पै ३,३३, ३; १९, ३८, ५†; वृणीषे शौ ९,२,२५; वृणीषे शौ ११, १,१०; पै १६, ७८, ७; ८९,१०; वृणे ऋ ३, १२,३; कौ २, २१†; जै ३,२, १२†; शौ १०, ४, २१; पै ५, ९, ५[b]; १०, ६, ८; १६,१७, १; १९, १७, ८[c]; वृणोमि खि २,६, ५[d]; वृणीमहे ऋ ४, ५३, १; ९, ६६,१८[2]; १०,१२६,२; †वृणीमहे ऋ १, १२,[१ (३६, ३);४४, ३]; ११४,९; ५, २०, [३;२६,४; ८, ६०,१(१०,२१, १)]; ८२, १; ८,२५,१३; ४४, २०;१०,३६, [२-१२]; मा ३३, १७[e]; का ३२, १, १७; तै २. ५, ८, ५[1]; ५, ५, ६, १; मै ४, १०, २; काठ ७, १४$; २०, १४;३९, १५; ४०, १४; कौ १, ३; २, १४०; ९०२; जै १, १, ३; ३. १४, १; ४, १८, १;

२५,४; शौ २०,१०१,१;१०२ २; पै ५, २२, १$; ३९, २; ¶वृणते मै १, १०, १६[f]; वृणाते काठ ३६, ९[f]; वृणीताम् पै १, ९२, १; वृणताम्[g] शौ ३.४,२; पै ३, १, २; वृणीष्व ऋ १०, १२७,८; मै ४,५,८[4]¶; वृणीष्व ऋ ४, ३१, ११; ७, १९, ९; तै २.१,२,१¶; ¶मै १, ८, ४; ३, ४, १; ७, १; ८, १; ५; ७[3]; काठ १३, १६†; शौ २०, ३७, ९†; पै २, ६६, २; वृणाथाम् ¶मै ४,६,२; ३; वृणीध्वम् ऋ ५, २८, ६; तै २, ५, ८, ७†; ¶वृणे तै २,५,१,२;२,७; ६,६, २; १०,१; ५,४,९,१; ६,१,५, १; २,३, २; ७, १; ८, ५; ३, १०, ६; ४, ७, १;२[2];३; ८,१; २; मै १, ८, ४; काठ ६, ५; २३, ८; २५,१;६; २७,३[3]; ४; क ४, ४; ३६, ५; ३८, ४; ३९, ३; ४२, ३[3]; ४; ¶वृणावहै तै २, ५, २, ५; ६, ५; ६, ४, ८, ३; ९, १; १०, १; काठ ८, १०; २४, ७; २७, ४; ८; क ७, ६; ३७, ८; ४२, ४; ¶वृणामहे तै २, ३, ५, २; ४, १, १; ५, १, ३; ५; ६, ५, ६, २; काठ १०, ७; २९, १; क ४५, २; †अवृणीत, > ता ऋ २,३३, १३; ४,४३, २; ९, ९७,४१; तै ६,४, ७, ३¶; कौ १,५४२; २,६०५; जै १, ५५,

९; ३, ४९, २; अवृणीत ऋ १, ३२, ३; ११७, १३; ३,३६,८; ७, ३३,२; ९,७०,६; १०, १३, ४[2];८५,१४; खि ५,७,२,११[1]; ४, १४, १५; मा १, १३; २३, ४९;६१; २८, २३;४६; का १, ४, ३; २३, ६, १३; १४; ३०, २, १२;४, १३; तै १,१,५ १; २, ५, ११, ८¶; ३, ३,९, १; ६, ४, ८,२¶; मै १, १,४; २, ५, १०; ४, १३, ९[2]; काठ १, ११;६, ५.१३, २;९; १९,१३[1]; क १, ११; ४, ४¶; शौ २, ५, ७†; ९, ४, ५; १४, १, १४; १८, ३,४१[2]†; पै १३, ६, ३†; १६,२४,४; १७,२९,७; १८,३, ४†; अवृणाताम् मै ४, ६, ३¶; अवृणत तै १, ७,१, ३¶, ३,३, ९,२[g]; मै २,५,१०[g]; काठ २९ १¶; क ४५, २¶; अवृणीतन ऋ १, १६०,४; अवृणीध्वम् शौ ६,७,३; अवृणीध्वम् मा १, १३; का १, ४, ३; तै १,१,५, १; मै १, १,४; काठ १,११; क १,११; पै १९,३,१२,मा(<अ) वृणि[h] ऋ १०, ३३, ४; †अवृ-णीमहि ऋ ३, २९,१६; मा ८, २०; का ९,३,६; तै १, ४,४४, २; मै १,३,३८; काठ ४,१२; क ३,१०; शौ ७, १०२,१; पै २०, ३३, ९; †वृणीत ऋ ३, ३९,७, ५.५०,१[i]; ८,६,४४; मा ४,८[i]; ११, ६७[i]; २२,२१[i]; का ४, १,

a) तु. सस्थ. टि. श्रा । b) वा.? ।
c) मपा. शौ ६,१०८,२ हुवे इति पाभे. ।
d) खिमा ११,५ वृणे इति पाभे. ।
e) द.भा वृणीमहे इति चिन्त्यम् (तु. मपा. ऋ १०, ३६,२-१२) ।

f) लेटि प्रपु१ (तु. मपा. काठ ३६, ९ वृणाते इति, तैत्रा १,६,७,४ उपावर्तिता इति पाभे.) ।
g) मपा. वृणताम् <> अवृणत (बौश्रौ ३,११:५.१४, १४:२ च) इति पाभे. । h) तु. पपा. ।
i) पाभे. पृ २९७७ j द्र. ।

२[a]; १२, ७, २[a]; २४, ७, ४[a]; तै १, २, २,१[i]‡[a/b]; ४, १,९, १[i]‡[a/b]; ६, १,२,५‡[b]; ६[a]; मै १,२,२[a];२,७, ७[a]; ३,६,५[a]. वव्रे[c] ऋ १, ५२, ३; पै १, ८७, २; †ववृषे ऋ ९, ८८, १; कौ २, ८२१; जै ४, ४, २; †ववृमहे ऋ ६. ४, ७; ८, २१, २; मा ३३, १३; का ३२. १, १३; कौ २. ५९; जै ३, ६, ५; शौ २०,१४,२;६२,२; †ववृमहे ऋ १, १८७, २; ३, ९, १; ८, १९, ३; काठ ४०, ८; कौ १, ६२; ११२; २. ७६३; जै १,६, ८; १२, ६; पै ६, १६, २[d]; वरिष्यते तै २, ५, ८, ६¶; वरिष्यामहे मै १,४,५; अवृथाः तै २, ५, ९,५.

अवारि ऋ ४, ६, ७.

वारयते तै ५,५,८,२¶; वारयते मै १, ६, ७¶; पै १९, २३,८; †वारयन्ते ऋ ४, १७, १९; ८, ८१, ३; कौ २,८०; जै ३,८,६; वारयन्ते ऋ १०, २७,५; वारये शौ ४, ७,१; ६,१२,१;२; ८५, ३; १९, ३६, ६; पै २,२७, ५; १९, ४, ५; ६, ३; २०,१३,५; वारयामहे शौ ६.८५.२; पै १९, ६,२; वारयातै शौ ४,७,१; ६, ८५, १; १०, ३,५; पै ५,८,८; १६, ६३, ५; ६[e]; १९, ६, १; वारय शौ ११,११,५; १२,१९; पै १६, ६३, ७[f]; वारयतात् मै ४,१३,४[g]; पै ४,२१,७; १९, २३,७; वारयध्वात्[h] काठ १६, २१[g]; अवारयत तै ५, ५, ८, १¶; मै १, ६,७¶; पै १९,४०, १२; अवारयन्त मै ४, ४, ९¶; शौ १०, ३, २; पै १६, ६३,२; अवारयेथाम् ऋ १,११६,८. वारयिष्यते शौ १०, ३,४; ६[e]; ७[f]; ८; पै १६, ६३, ४; ९.

अवीवरत मै २, १३, १; काठ ३९, २; शौ ३, १३, ३; पै ३, ४, ३; २०,५०, ९; अवावरीत् ऋ ८, १००, ७; अवीवरन् शौ ६, ८५, १; १०, ३, ५; पै १६, ६३. ५; १९, ६, १.

१वर(वप्रा.)[i]– -रः तै १,८,१,१; २,५,२, ६; ७, १, ६, ५[i];¶[i]; ६; मै १, ४, १३;६, ८; ८, ७; १०,७[i];¶; २, ३, ५; ६,१; ३; ४.३,१; ४[i];¶; ५,१;६, ६[i];¶; काठ ९, १४[i];¶; १५, १; २; २४, १[i]; ¶; २८,५¶; क ३७, २[i];¶; ४४,५; शौ १३.९,२; पै १८,१०,७[j]; –रम्[k] ऋ १,४,४; ८८,२;११९,३; १४०, १३; २, ५,५, ११, [२१; १५, १०; १६-२०,९], ३९, २; ६,६४,५; ७, १,४;६,६;५४,३; ६५,[४; ७०,५],६; ९, ४५,२; ६८, २; ९७,२२; १०,२५,११;११५,६; ११६,२;१३३,७, १६४,२; खि ५, २०,४?[l]; ¶तै २, १,२,१[i]; ३,५,२;४,१,१; ५,१,२; ३;५; २,५; ६;७;६,५; ६,६,२; १०, १; ३, ४,१०, १; ५, ४,९,१[i]; ६, १, ५,१; २, ३, २;७,१;८, ५;३, १०,६; ४,७, १; २[i]; ३; ८,१;२;३; ९,१;१०,१; ५, ६, २; ¶मै १, ४, ५[i]; ६, ३; ६; १०,७; ४,३,४; ४, ६; ६, ६; १४,१२†; ¶काठ ९,१६; ११, २[i]; १३.२; २४, १; २८, ५; ३२,३; ¶क ३७, २; ४४, ५; कौ १, ५३७†; जै १,५५,५†; शौ १२, ३,९; २०, ६८, ४†; १३५, १०?[l]; पै १७, २९, ७; ३६,९; १९, ३८, ५; -रम्ऽ-रम् खि ३,२१,२;५, २, २; कौ २,

a) पाभे पृ २९७७ *j* द्र. ।

b) एकतरत्र पाभे. पृ २९७७ *i* द्र. ।

c) तु. पृ १६८१ *m*, GW; वैतु. पपा. वें. स्क. सा.· PW. GRV. प्रमृ. वव्र–> -व्रः इतीव ? ।

d) विवृड्महे इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ. प्रमृ.)।

e) सपा. वारयातै<>वारयिष्यते इति पाभे. ।

f) वारय<>वारयिष्यते इति पाभे. ।

g) सपा. वारयतात् (तैब्रा ३, ६, ६, २ च)<> वारयध्वात् (ऐ २,६ आश्रौ ३,३,१ शांश्रौ ५,१७,४ च) इति पाभे. । h) ध्वमो ध्वादित्यादेशः (पा ७,१,४२)।

i) भाप. (अवरोध-), विप. (विशाल-, श्रेष्ठ- [अभिति- प्रमृ.]), नाप (काम्य-वस्तु-)।

j) पाभे. पृ २४६४ *o* द्र. ।

k) क्वचिद् वा. किवि. द्र. ।

l) ददरवावरम् इति पाठः? ददतु, (आ√स्वर् > कर्तरि) आ-स्वर–>-रम् (किवि. =सस्वरम्,तूर्णम्) इति द्वि-पदः शोधः । सपा. शौ. ?देवा ददरवासुरम् > देवा ददतु (आ-स्वर– [विप. = स-स्वर- इति कृत्वा बस.]>) -रम् किवि. इति शोधः पाभे. च । पृ ६४६ *b*[1] सस्थ. आ…ददतु इति निर्दिष्टं तथ, यच पृ ६१२ *b*[1] सस्थ. मा = स्याअ. इत्युक्तं तदोभयं नेष्टम् ।

१२२१; शौ ३. १९,८; ६,६७, २; ११, ११, २०; १२, २१; पै १९, ६, १४; –रस्य ऋ ८, ६३, ५; –रा ऋ५ ४४, १२ᵃ; –राः काठ ३५,१६¹¶; क ४८, १४¹¶; शौ ११,१,१०; पै १६, ८९,१०;–रान् तै ५,२,८,२¶; मै २, ५,१¶; काठ ७,१४; शौ १६,६, १०; –राम् पै ५, २८, ८; –राय ऋ १,७६, १; १४३, ५ᵇ; ६,२१, ४; ४४, [२१ (७, ५, २)]; ७, ५९, [२; ८, २७, १६]; ८, ८२, ३; ८४,४ᶜ;१०, २९, ६; ५०, ६; तै १, ७,१२, २; मै १, १०, ३; काठ ९, ६; १४, ३; ३९, १४†; ४५, १२; क ८, ९; कौ २,८९९†; जै ४, १४,३†; †शौ ७,३,१; २०,७६, ६; पै २०, २, १; –रेᵈ ऋ ८, ९७, १०; ¶तै २. ५ ६,१; ४, ६, २, १ ‡ᵉ; †कौ १, ३७०; २, २८०; †जै १, ३९, १; ३, २३, १२; शौ २०, ५४, १†; पै १५, २, ५‡ᵉ; –रेण ऋ २, १०, ६; ७,५,[(६, ४४, २१) २]; मै १,४, ३ᶠ; ८, ७¶; १०, ७¶; ¶४, ३, १;४; ५,१;६,६; ¶काठ ९,१६;११,२; पै २,६६, ४; –रौ तै ६, ४, ७, ३¶.

†व्(रे>)र आᵍ ऋ ३,२३,४; ५३,११; तै १, २, ३, ३; शौ ७,९, १; पै २०,३, २.

वर-(द्>)दाʰ- -दा शौ १९, ७१, १

वर-रू (प>)पाⁱ- -०पे खि ४, ५, २६ʲ.

वर-लक्ष्मीᵏ- -क्ष्मीः खि २,६ʲ, २८.

†वर-सद्ˡ- -सद् ऋ ४,४०, ५; मा १०, २४;१२, १४; का ११, ७, ४; १३, १,१५; तै १, ८, १५ २; ४, २,१, ५; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; १६, ८.

वराऽङ्कुशापाश- -शम् खि २, ६ʲ,२९.

वरिᵐ- > वरि-मद्ⁿ- -मदः शौ ६, ९९,१; पै १९,१३,१.

?वरिमताᵒ ऋ १, १०८,२.

१वरिमन्ᵖ- -†मन् ऋ ३, ५९, ३; ४,५४,४; ६, ६३,११; १०, २८,२,२९,७, मै ४,१०,३; शौ २०,७६,७; –मा शौ४,२९,२ᵠ; –माणि पै २,७३,५;४ १४,२ᶠ.

२वरिमन्ʳ- -रिणा तै १, ५

ᵃ) नाप. (द्यावाभूम्यन्यतर-लोक- [तु. अंशत. GW.])। धा. *निवासे वृत्तिः (*√वृत्>वृत्- > *वृता-; वैतु. वें. नाप. = वारक- इति कृत्वा धा. प्रतिघाते वृत्तिरिति, सा. GRV. प्रमृ = काम- इति ।

ᵇ) भाप. । धा. प्रतिबन्धे वृत्तिः ।

ᶜ) विप. (*दीप्र- [अग्नि-])। < (√*ज्वृ>) √वृ (*ज्वलने [तु. पंजा. बालन-'इन्धन-'<*ज्वालन-])। सस्थ. ?कृया>कृया इति शोधः। 'ते उरस्तुतिं कया (कथं) वोचे' इत्युत्तरेण मन्त्रेण युग्मता द्र. (तु. सस्थ. √वच्> वोचे इत्यत्र टि.)।

ᵈ) भाप. (*युद्ध- = भर-)। धा. युद्धे वृत्तिः। विशेषे सस्थ. (वैतु. सा. धा. वरणे वृत्तिरिति कृत्वा धनार्थे नाप. इति, ORN. GRV. वारणार्थे तुमर्थे कृत् अव्य. इति च ?)। ᵉ) पामे पृ १९१३ e द्र.।

ᶠ) सपा. तै ३,५,४,१ वरेण्या इति, काठ ५,६ वरेण्यम् इति पामे.।

ᵍ) (√वृष 'इच्छा = निरासे' > *वृषम्- >) *वरम्- >[सप्त१] *वरमि आ> *वरम्या> यनि. (वैतु. पपा. मद् पदे इति तद् [√वृ 'आवरणे'>] वर्- > सप्त१ इतीह!)। पृ ५९६ c. ५९९ j यदुक्तं तदत्रार्थे विशेषः द्र.।

ʰ) विप (वेद-मातृ-)। उस.। ⁱ) विप. (कृत्या-)। बस.।

ʲ) सपा. खिसा २९.२६ विषुरूपे इति पामे.।

ᵏ) पस. वा मलो. कस. वा ।

ˡ) विप. (हंसन् [= आदित्य-])। उस ।

ᵐ) भाप. (*बाधा-, मृत्यु)। धा. *बाधे मरणे वा वृत्तिः।

ⁿ) विप. (बाधावत्-, मृत्युमत्- वा? [अंहरण- = वर-])। वैतु. सा. < उर- इति GW प्रमृ. < √वृ 'आवरणे' इति च।

ᵒ) विप. (विस्तारवत्- [भुवन-])। १वरिमन्- + (√तन् 'धारणे' > भावे) *तन्- > पस. *वरिमतन्- > (न. प्र१ [संहितायां]) *वरिमता > *वरिमत इति। अत्र विशेषे पृ ५०० r, s इत्यत्र यदुक्तं तद्दोषत्वं द्र.।

ᵖ) भाप.। इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२३) इति नानाविभक्त्यर्थे विशेषः।

ᵠ) सपा. वरिमा <> वरिमाणि इति पामे।

ʳ) तरतमयोः इमनिच् प्र. (पा ५,१,१२२; वैतु. [६,४,१५७] < उरु- इति)। तु. १भूमन्-, महिमन्- ।

३,१[a]; ४, १[a]; ४, १, ३,१; २, ८, २; ४, २, ३; मै २, ७, ३; ८,१[b]; ३, १,५[b]; काठ १६, ३; १५; १७, ८[b]; २०, ५; क २६, ७[b]; ३१, ७; –मा ऋ १, ५५, १; मा १८, ४; का १९, २,४; तै ४,७,२,१; मै २,११,२; काठ १८, ७; क २८, ७; –†माणम् ऋ ६, ४७, ४; ८, ४२, १; मा ४, ३०; का ४, १०, १; तै १, २, ८,१; मै १, २, ६;३,७,८; काठ २, ६; ३७, १§; क १. १९; शौ ७, १५, ३§; पै १९, ५२, ११†; २०, ३, १; –ण्णः शौ १२,११,११; –ण्णा मा ३, ५[b]; ११, २९; १३, २; १५, १०-१४; का ३, १,५[b]; १२,३, २;१४, १, २; १६. ३.३;६;९; १२; १५; शौ ४, ६, २[c]; ९, २, २०[c]; पै ५, ८, १[c]; २७, ३[c]; १६, ७०, १; ७८, ४[c].

वरिष्ठ, ष्ठा[d]– –ष्ठः ऋ ६,३७,४; पै २०,३१,८; –†ष्ठम् ऋ ५,४८, ३; ८,२५,१३; ९७,१०[e]; शौ २०,५४,१[e]; –ष्ठया ऋ ५, २५, ३; –ष्ठा ऋ ६, ४१, २; –ष्ठाम् मा ११, १२; का १२, २, १[f]; तै ४, १, २, १; मै २, ७, २; काठ १६, १; –ष्ठे ऋ ४,५६,१; ६,४७,९; मै ४,१४,७†.

वरीमन्[g]– –मन् ऋ ६, ६३,३; –मभिः ऋ १, ५५, २; १३१, १[h]; १५९, २; ९, ७१, ४.

वरीयस्– –यः ऋ १, १२४,[५; १०, ११०, ४]; २, १९, [३; ६, ६९, ५]; ५, ४५,५; ४९,५; ६, ७५, १८; १०, ७०, ५; ८; १००,८; १०८,१०; ११;११३, ५; १५२. ५; †मा १७, ४९; २९,२९; †का १८,४,१७; ३१, ४, ५; तै ४, ६,४,५†; †मै २, १३.२३; ४, १३, ३; काठ १६, २०†; ४०,१; कौ २,१२२०†; शौ १, २, २;२०, ३; २१,४†; ३. ४, ७; ४, १९, ७; ५, १२, ४†; ६, ५३,३[h]; ७. ५२,४‡[i]; ५३,१‡[i]; ६७,१; १२३,१†; ९. ४, १९; १२. १, ३२; १९, ७, ५; २०, ३४, २; ८९, ११‡[j]; पै २, २६, ४; ८८, ५†; ३.१, ७; ४, १, ४†; ५. २३,४;१३, ७, २†; १६, २५, ९; १७, ४, २†; १९, १५, १०; १६, ७†; –यान् ऋ ३, ३६, ६; मै ३, २, ९¶[k].

वरीयसी– –सी ऋ १,१३६, २; काठ २५,९¶; क ४०,२¶; –सीम् तै २,६,९,६¶.

२वर[l]– –रः ऋ ९, १०१, १४; कौ २, ७३७†; जै ४, २६,२†; शौ २. ३६, ५;६[m]; पै ७,८,२;१६, १२०, १; –रम् शौ २. ३६,६; पै १९,४१, १३; –†रा ऋ १०, ८५, ८; ९; शौ १४, १, ८; ९; पै १८, १,८; ९; –†राः ऋ १, ८३, २; ५,६०,४; शौ ११, १०, १;२; २०, २५,२; पै १६, ८५, १; २; –रान् ऋ १०, ३२, १; –रेभिः ऋ १०, ३२, १[n]; –रेषु शौ २,३६,१; पै २, २१, १; ५. २९, ५.

√वरेय, वरेयात् ऋ १०, २७ ११.

†वरेयुम्[o] ऋ १०, ८५,१५; २३[p]; खि १, ३,३; शौ १४, १, १५; ३४[n]; पै १८,२,४; ४, ३.

वरेयु– -यवः ऋ १०,७८,४.

वरण[q]– -०ण शौ १०, ३, १६; पै १६,६४,६; –णः मै १.६,७¶; शौ ६, ८५,१; १०, ३,१;३-७; १०; ११; १३-१५; १७-२५; पै १६, ६३, १;३-७; १०;६४, १; ३-५; ७-१०; ६५, १; ४; १९, ६,१; –णम् मै १, ६,७¶; शौ १०,३,१२; पै १६,६४,२; –णेन शौ १०, ३,२;९; पै १६,

---

a) पाभे. पृ २३६५ r द्र. ।
b) पाभे. पृ २३६५ n द्र. । c) पाभे. पृ २४०१ d द्र. ।
d) विप. (श्रेष्ठ-तम- [इन्द्र- प्रमृ.], विस्तीर्ण-तम- [ककुद्- प्रमृ.]) । e) सपा. कौ १,२५० प्रमृ. स्थेमनि इति पाभे.।
f) वैतु. सा. उ. म. = १वरिष्ठ– इति ।
g) = २वरिमन्– । h) सपा. तै १,४,४४,१ पै १९, ८,२ वरिवः इति पाभे. i) सपा. ऋ १, १०२,४; ६,४४,१८ पै ३, ३६,५ वरिवः इति पाभे. ।
j) सपा. ऋ १०,४२-४४,११ प्रमृ. गो २,४,१६ वरिवः इति पाभे. । k) सपा. तै ५,२,१,५ वर्षीयान् इति पाभे. ।
l) नाप. (पति-) । धा. °स्वाम्ये' वृत्तिः । कर्तरि अच् प्र. । m) पाभे. पृ १८९२ e द्र. । n) वा.? अत्र विषये पृ २११८ d इत्यत्र यदुक्तं, तत् पुनर्विमृश्यम् ।
o) तुमर्थीयः एकुल् प्र. (तु. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. नाप. वर-संबन्धिनं वा वरयोचितव्यं वेति ।
p) सपा. आमिगृ १,५,१ : २ वरेण्यम् इति पाभे. ।
q) नाप. (वृक्षभेद-, तन्निर्मित-मणि-)। <√वृ 'वारणे' इति प्रायोवादः (तु. शौ १०,३,२;४ प्रमृ.)।

१२२१; शौ ३. १९,८; ६,६७, २; ११, ११, २०; १२, २१; पै १९, ६, १४; –रस्य ऋ ८, ६३, ५; –रा ऋ ५. ४४, १२[a]; –राः काठ ३५,१६[2]¶; क ४८, १४[2]¶; शौ ११,१,१०; पै १६, ८९,१०; –रान् तै ५,२,८,२¶; मै २, ५,१¶; काठ ७,१४; शौ १६,६, १०; –राम् पै ५, २८, ८; –राय ऋ १,७६, १; १४२, ५[b]; ६,२१, ४; ४४, [२१ (७, ५, २)]; ७, ५९, [२; ८, २७, १६]; ८, ८२, ३; ८४,४[c]; १०, २९, ६; ५०, ६; तै १, ७,१२, २; मै १, १०, ३; काठ ९, ६; १४, ३; ३९, १४†; ४५, १२; क ८, ९; कौ २,८९९†; जै ४, १४,३†; †शौ ७,३,१; २०,७६, ६; पै २०, २, १; –रे[d] ऋ ८, ९७, १०; ¶तै २. ५ ६,१; ४, ६, २, १ ‡[e]; †कौ १, ३७०; २, २८०; †जै १, ३९, १; ३, २३, १२; शौ २०, ५४, १†; पै १९, २, ५‡[e]; –रेण ऋ २, १०, ६; ७,५,[(६, ४४, २१) २]; मै १,४, ३[f]; ८, ७¶; १०, ७¶; ¶४, ३, १;४; ५,१;६,६; ¶काठ ९,१६;११,२; पै २,६६, ४; –रौ तै ६, ४, ७, ३¶.

†व्रु(रे>)र आ[g] ऋ ३,२३,४; ५३,११; तै १, २, ३, ३; शौ ७,९, १; पै २०,३, २.

वर-(दु>)द्रा[h]– -द्रा शौ १९, ७१, १

वर-रू(प>)पा[i]– -॰पे खि ४, ५, २६[j].

वर-लक्ष्मी[k]– -क्ष्मीः खि २,६[l] २८.

†वर-सद्[l]– -सत् ऋ ४,४०, ५; मा १०, २४;१२, १४; का ११, ७, ४; १३, १,१५; तै १, ८, १५ २; ४, २,१, ५; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; १६, ८.

वराऽङ्कुशापाश– -शम् खि २, ६[2],२९.

वरि[m]– > वरि-मत्[n]– -मतः शौ ६, ९९,१; पै १९,१३,१.

?वरिमता[o] ऋ १, १०८, २.

१वरिमन्[p]– -†मन् ऋ ३, ५९, ३; ४,५४,४; ६, ६३,११; १०, २८,२;२९,७; मै ४,१०,२; १[q] २०,७६,७; -मा शौ ४,२५,१[r], –माणि पै २,७३,५,४ ३४,१[?].

२वरिमन्[r]– -रिणा तै १,५.

---

[a]) नाप. (द्यावाभूम्यन्यतर-लोक- [तु. अंशत GW.])। धा. °निवारणे वृत्तिः (°√वृत्>वृत्– > °वृता–; वेतु. वें. नाप.=वारक- इति कृत्वा धा. प्रतिघाते वृत्तिरिति, सा. GRV. प्रमृ =काम- इति ।

[b]) भाप. । धा. प्रतिबन्धे वृत्तिः ।

[c]) विप. (°दीप्र- [अग्नि-])। <(√°ज्वृ>) √वृ (°ज्वलने [तु. पंजा. बालन–'इन्धन-'<°ज्वालन-])। तस्य. ?कृत्वा>कृत्वा इति शोधः। 'ते उरस्तुति कथा (कथं) वोचे' इत्युत्तरेण मन्त्रेण युगपना द्र. (तु. तस्य. √वच्> वोचे इत्यत्र टि.)।

[d]) भाप. (°युद्ध– =भर–)। धा. युद्धे वृत्तिः। विपर्य मा. (वेतु. मा. धा. वरणे वृत्तिरिति कृत्वा धनार्थे नाप. इति, ORN. GRV. वारणार्थे तुमर्थे कृत् अव्य. इति च ?)। [e]) पामे वृ ११९१ e द्र.।

[f]) सपा. तै ३,५,४,१ वरेण्या इति, काठ ५,६ वरेण्यम् इति पाभे.।

[g]) (√वृष 'वृष्टौ =सिञ्चने'> °वृषम्–>) °वृषम्–>[नाप.] °वृषति भा>°वारपत्रा> यनि. (वेतु. सा. मद्र यो इति मद्र [√वृ 'आवरणे'>] वर– > नाप. इतीति)। वृ ५९१ c. ५९१ j टिप्पणं तत्रार्थं [?] द्र.।

[h]) विप (वेद-मातृ-)। उस.। [i]) विप. (इरा-)। [?]

[j]) सपा. खिसा २९.२६ विपुरूपे इति पाभे.।

[k]) पस. वा मलो. कस वा ।

[l]) विप (हंस-[=आदित्य-])। उग ।

[m]) भाप.(°बाधा-,मृत्यु)। धा. °बाधे करणे वा [?]।

[n]) विप. (बाधावत्–, मृत्युमत्- वा [अंहुरण-=?])। वेतु. सा. <उरु– इति GW प्रमृ. <√वृ 'आवरणे' इति च।

[o]) विप. (विस्तारवत्- [भुवन-])। १वरि[?] (√तन् '°धारणे' > भा॰) °तुर–> पस. [?] मन्–> (न. प्र१ [संहितायां]) '°वरम'> [?] (वेतु. GW. प्रमृ. <वरि-मत्– इति)। [?] उरुम्यूपा=° उरु-व्यचस्–> (न. प्र१) 'वरम'> '[?] >'वा वा' इति। अत्र विशेषः वृ ९०० c, [?] तत्रोर्ध्व द्र.।

[p]) भाप.। इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२) [?] नामादिस्वर्यह विशेष।

[q]) सपा. वरिमा <>वरिमाणि इति पाभे ।

[r]) नपुंसकमा: इमनिच् प्र. (पा ५,१,१२२; [?] [६,४,१५७]<उरु– इति)। तु. २उरुमत्-, मन्दिमन्- [?]।

१,३; कौ २,४१; जै ३.५.३.
वरिवो-मा[a]- -भा खि ३, २२, ७.
†वरिवो-विद्[b]- -वित्,द् ऋ ९,३७,५;६१,१२;६२,९;९६, १२;११०,११; १०,३८,४; मा २६, १७; कौ २, २३; ३३१; ६४६; ३,१,७; जै २,५,४; ३, ३,२; २७,७; ५३, ४; -विदः ऋ ८,२७,१४; ९, २१, २; मा ३३, ९४; -विदम् ऋ २, ४१, ९; मा २०, ८३; का २२,८,४; -विदा ऋ १,१७५,५.
†वरिवोवित्-तर,रा- -रस्य ऋ ८,४८,१; -रा ऋ १,१०७, १; मा ८,४; ३३, ६८; का ८, १,३; ३२,५,१४; तै १,४,२२, १; २,१, ११,४; मै १,३,२६; काठ ४, १०; क ३, ८.
?वरी[c]- -रीषु काठ ४३,४‡.
†वरूतृ[d]- -ता ऋ १, १६९,१; २, २०,२; ४,५५,१;६,२५,७; ७, २१,८; काठ १७,१८.
वरूत्रि, त्री[e]- -त्रयः तै ४, १, ६, २[f]; ५, १, ७, २[f]; ¶; -त्रिम् तै ४,२, १०, ३[g]; -त्री ऋ ५,४१, १५; ७,३८,५; ४०, ६; मै २ ७,६[f]; ३.१,८[f]; -त्रीः ऋ ३, ६२, ३; मा ११, ६१[f]; का १२,६,२[f]; काठ ९,९[h];१६, ६[f]; १९, ७[f]; क ८, १२; ३०, ५[f]; ¶; -त्रीभिः ऋ ७, ३४, २२; -त्रीम् ऋ १, २२, १०; मा १३, ४४[g]; का १४, ४, ७[g]; मै २, ७, १७[f]; काठ १६, १७[g].
वरूथ[j]- -थम् ऋ १, २३, [२१; १०,९, ७]; ५८,९;११६,११[k]; १४८,२; १८९,६; २,३४,१४; ४,५५,४;५,४९,४; ७,३०, ४; ३२,७; ५३,२; ८८,६; ८,१८, २०; २७,९; ६७,३,६; ७९,३; १०,२७,१३; मा ५, ३५; ११, ४०; का ५, ९, १; १२, ४,३; तै १,३,४,१†;२,६,१,५¶; ४, १,४,१; ११,४†;६,२,२, ७¶; ३,२,२†; मै १,२, १३†; २,७, ४; ४, १०, ३†; काठ ३, १†; १२,१५†; १६,४; १९,५[f];३८, १४; क २, ८†; ३०,३; जै ४, २९, २†; शौ १.६, ३†;५,६, १४; २०, १२८, १२[l]; पै ६, ११,६; १२,४; -थे ऋ २,१८, ८,७,२०, ८; -†थैः ऋ ४,५६, ४; ७, ९९, ७; १०, ६१, १७; तै १,६, १२, ६; मै ४,१२, ३; शौ २०,३७,७.
वरूथिन्[m]- -थिनाम् मै १, ३, ९[n]; -थिने मा १६, ३५; का १७,५,४; तै ४,५,६, २; मै २, ९,६; काठ १७,१४; क २७,४; -थिभ्यः[o] मै २, ९, ४; काठ १७,१३; क २७,३.
वरूथ्यं,थ्यां[p]- -†थ्यः ऋ ५,२४, १; खि १, ५, ४; मा ३, २५; १५,४८;२५,४७; का ३,३,१७; १६,५,३०; २७,१५, २; तै १, ५,६,३; ४,४,४,८; मै १,५,३; काठ ७, १; ८; क ५,१; कौ १, ४४८; २, ४५७; जै १,४७,२; ३,३४,१५; -थ्यम् ऋ ५, ४६, ५;६,६७,२; ८,४७,१०;१०१, ५[q]; -थ्या ऋ ८, ४७, ३; ¶मै १,५,१०; काठ ७, ८; -‡थ्ये[q] कौ १,२५५; जै १,२७,३.

[a]) विप. (महाद्युति- [सूर्याचन्द्रमस्-]) । उस. उप. <√भा 'दीप्तौ' । सपा. तैब्रा २,८,९,१ अपि यनि. एव शोधः (वेतु. तत्र भा. वरिवा उभा इति द्वे पदे इति) ।
[b]) विप. (इन्द्र-,इन्दु-, सोम-) । उस. उप.<√विद् 'लाभे' ।
[c]) पाठः? मपरी->-रीषु इति शोधः (तु. सपा. ऋ ८, ६२,११ पर्यायभूतः मनुष्यः इति पाभे.; वेतु. Sch नद्यर्थे = वरी- [तु. निघ १, १३] इतीव !) ।
[d]) विप. (इन्द्र-) । तृचि प्र. ऊडागमः (पा ७,२,३४) ।
[e]) नाप. (रक्षिका- [देवपत्नी-, वाच्-, सरस्वती- प्रभृ.]) । स्त्री.ईप् प्र. पाक्षिको ह्रस्वश्च (तु. सारि, री- प्रमृ.) ।
[f]) सपा. वरूत्रयः<>वरूत्री<>वरूत्रीः इति पाभे. ।
[g]) सपा. वरूत्रिम्<>वरूत्रीम् इति पाभे. ।
[h]) पाभे. पृ १७२३ m द्र. ।
[i]) सहन्°त्रः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. काठ १९,७[f]) ।
[j]) भाप. (रक्षण- प्रभृ.), ?विप. (रक्षक- प्रभृ.), नाप. । ऊथन् प्र. (पाउ २, ६) ।
[k]) नाप. न. (°कर्मन्- [तु. मतु-]) ।
[l]) तु. शंपा. सात. । सपा. खि ५.१४,१ त्रिरूपः इति पाभे. ।
[m]) विप. (रुद्र-, दितिपुत्र-) ।
[n]) सपा. शौ ७,८,१ सनर्सगाम् इति पाभे. ।
[o]) सपा. मा १६ का १७, ३.५ तै ४, ५.८,१

६२, २; ८.

वर(ण>)णा-व(त>)ती[a]- -त्याः[b] पै ५,८,८[c]; -त्याम् शौ ४, ७,१[c].

वरत्र, त्रा[d]- -त्रया ऋ १०,६०,८; शौ २०, १३५, १३[e]; -त्राः ऋ ४, ५७, ४[f]; १०, १०१, ५[g]; तै ४, २, ५, ५†[g]; शौ ३, १७, ६†[g]; ११, ३,१०; पै १६,५२, १५; -त्रान् काठ ३८, १४‡[g]; -‡त्राम्[i] पै १२, ६, ३; १९, ५१, १३; -त्रायाम् ऋ १०, १०२, ८.

वरस्[h]- -रः पै १७, २९, १३; -रांसि ऋ १, १९०, २; ४, २१, ८; ६, ६२, १; २; १०, ८९, २.

√वरस्य>वरस्या- -स्या[i] ऋ ५, ७३, २; -स्याम् ऋ ६,४९, ११.

वरिवस्[j]- -वः ऋ १, ५९, [५; ७, ९८,३]; ६३,[७; ४,२१,१०]; १०२,[४; ६,४४,१८][k]; ३,३४, ७; ४,२४,२; ६ ;५०,९,५५,१; ५,२९, १०; ६,१८,१४,५०,३; ७,२७,५; ४७,४; ४८,४; ६२, [६; ६३,६]; ९,६२,३;६४,१४; ६८,९; ८४,१; ९७, १०; १०, ४२,[११; ४३,११; ४४,११][l]; ५२,५;११६,३; मा ५, ३७;७, ४४; १५,४;५; का ५,९,३; ९, २,४; १६,१,४; ८; तै १,३,४, १; ४,४४,१[m]; ४६, ३; ३, ३, ११,१†[l]; ४,३,१२,२;३; ६,४, ५‡[n],७,१५,६;५,३,५,४;४,५, ३¶; मै १,३,३७; २,८,७[?]; ३, ३, ६¶; १६, ५; ४, १२, ३†; काठ ४,९; ६,१०;८,१६†; १०, १३†[l];१७,६[?];१९; २१,७;२२, १५; क ३,७; २६,५[?]; †कौ १, ५४०; २, १८२; १९२; ३६९; †जै १,५५,७; ३, १७,३; १३; ३०,१२; शौ २०,११, ७; १७, ११†[l]; ८७,३; ९४, ११†[l]; पै ३, ३६, ५†[k]; १५, ११, १†; १६,८,११†; १९,८,३[m]; २०, ३४,१; -वांसि ऋ ९,९७,१६

वरिवस् कृत्[o]- -कृत् ऋ ८, १६,६; तै ४,४,७,१;५,३,११, १¶; मै २, १३,१८; ३,५, २; काठ ३९,९.

√वरिवस्य, †वरिवस्यन्तु ऋ १,१२२,३; १४;५,४२,१२,६. ५२,१५; तै २,१,११, १, काठ १३,१५; २३, ११; पै ६,१,४. वरिवस्यातः ऋ १०, ७६, १; †वरिवस्य>स्या ऋ ८, ४६, १०; कौ १, १८६; जै १,२०, २; वरिवस्य ऋ ९,९६,३.

वरिवस्यत्- -स्यन् ऋ ६, २०,११; -स्यन्तः ऋ ७, ५६, १७

वरिवस्या[p]- -स्या ऋ १, १८१,९.

वरिवो-दा[q]- -दाः[r] मा १३,१५; का १८,१,१५; तै ४, ६,१, ५; ५,४,५,३; काठ १७,१७; २१, ७; क २८,१.

वरिवो-धा- -धाः[r] मै २.१०, १; ३, ३, ६; -धाम् ऋ १, ११९,१.

†वरिवोधातम[s]- -मः ऋ ६

---

[a]) व्यप. [वरणाऽऽस्यग्रामसोभितनीर-नदी- (पा ४, २, ८५ [तु. गा. श. प्रमृ.])]।

[b]) वरणाद् आमृतम् इति BKA. (तु w.)।

[c]) मश. °वत्या.<>°त्याम् इति पाभे.।

[d]) नाप. पुं. स्त्री. (वरत्र-, चर्म-रज्जु- [युग-बन्धनी-])। धा. °बन्धने वृत्तिः। करणे अत्रन् प्र. (पाउ ३, १०७)।

[e]) = सपा. शांश्री १२,१६,३। नि ५, २१, ३ वरत्र अयाः इति पाभे.?।

[f]) वेतु. सा.<वर-+√वृ इति?। सपा. °त्राः<> °त्राम् इति पाभे.।

[g]) सपा. °त्रा (आपश्री १६, १८,१ प्रमृ. च)<> °त्रान् (काठ ३८,११ च) इति पाभे.।

[h]) भाप. (विस्तार-), नाप. (विद्युत्-वेग-)। धा. °विस्तारे आदिश्री वृत्तिः।

[i]) भाप. स्त्री. (°स्तुति-)। धा. °स्तुतौ ईर.। श प्र. (पा ३,३,१०२)।

[j]) भाप. (विस्तार- प्रमृ.), नाप. (धन- प्रमृ.)। इयसुन् प्र. उसं. (पाउ ४,१८९)।

[k]) पाभे पृ २९८१ i द्र.।

[l]) पाभे. पृ २९८१ j द्र.।

[m]) पाभे पृ २९८१ h द्र.।

[n]) पाभे. पृ २७५६ c, २७५७ d द्र.।

[o]) विप.। उप. उप. कर्तरि कृत्।

[p]) भाप. (परिचर्या-)। स्त्री. आदि ... द्र.। ... इति पृ१ द्र.।

[q]) विप. (अन्त-)। उप. ।

[r]) सपा. °दाः (आश्रौ ९,३,१,१७ लैश्री ४,७,४ च) <> वरिवोधाः इति पाभे.।

[s]) विप. (इन्द्र-)।

वृरेण्य[a]– -०ण्य ऋ ५,२५,३; –ण्यः ऋ १, २६, २; ३; ७; ६०,४, १७५, [२; ८, ४६, ८ (९२, १७) ९,६१,१९]; २,७, ६; ३, २७,९; ५, १३,४; ८१, २; ८, २७,१२; ६१,१५; १०,९१,१; ११३,२;१२२,५; मा ११,७०†; १२,३†; २१,१२; का १२, ७, ५†;१३,१,३†; २३, २,१; †तै १,३,१४,४;४,१,९,२; १०,४; †मै २,७, ७; ८; ३, २,१;११, ११$; ४,१०,२; काठ २,१४†; †१६,७,८; ३८, १०; †कौ १, ४७०; २, १६५; ७५७; ७८३; ८२९,९६९; †जै १,४९,४; २, ३,५; ३,१६,१, २८,३; ४,२६, १०; शौ ७,१५,४; ५५,६;७७, ६†; १९,१५,२; पै ३,३५,३†; २०,३,३;११,१०†;१३,२,५१, ७†; –ण्यम् ऋ १,९,५, ५८,६; ७९,[८; ३,३४, ८]; १५९, ५; ३,२,४;१२,१; २७, १०; ४०, ५;६२,६;१०,५,८,[(४,११,५) १], ३५, ३; ३९, २; ६, १६, ३३; ८,१,१९;१५,७; २७, १; १०२,१८,९,६५,२९,१०,३५, ७; खि ३, १५,१८; ३१; †मा ३, ३५; ७, ३१; २२, ९; २८, २४$;३०,२;३६,३, †का ३,३, २७; ७,१३,१; २४,४,१; ३०, ३,१$; ३४,१,२;३६,१,३. †तै १,४,१५,१; ५,६,४; ८,४; ३, ३,८,२$; ४,१,११,१; †मै १, ३, १७; ४,१०, ३; १२,१; ४; काठ †४, ७;१६; ५,६[b]; †१०, १२;१३; क ३,५†; †कौ १,४८; २,१९;४८८;५२३;८१२;८७५; ९९५; †जै १,५,४; ३,२, १०; ३७,३; ४०,२०; ४,३, ८; †शौ २०, ६, ५; ११, ८; ७१, ११; १०६,१; पै १८,६, ९; –ण्यस्य ऋ ५, २२, ३; मा १७, ७४[c]; का १८, ६,१०[c]; तै ४, ६, ५, ४[c]; ५,४,७, ४[c]; ५¶; मै २, १० ६[c];३,३,९[c]; काठ १८, ४[c]; क २८, ४[c]; –ण्या खि ३, २२, ७; –०ण्या तै ३,५,४,१[b].

वृरेण्य-क्रतु[d]– -तुः[e] खि ३,१३, १; शौ ६, २३, १; पै १९, ४, १०; –०तो ऋ ८, ४३, १२; खि ५,३,१.

वृर्तवै ऋ २,२५,३; ३,३३, ४; ८, ४५,२९.

वृर्तस्[f]– -र्तोभ्याम् मा २५, १; का २७,१,२; मै ३, १५,१.

†वर्तृ[g]– -र्ता ऋ १,४०,[८; ६,६६, ८]; ४,२०,७; ५,२९, १४; ८, १४,[४ (४,३२, ८)], शौ २०, २७,४.

वृत्र[h]– -त्रम् तै १, ६, ८, १¶; मै १, ४, १०¶; काठ ३२,७; शौ १, ३, ७[i]; पै १९, २०, १३[i]; २०,४०,३.

वृर्मन्[j]– -र्म ऋ १, ३१.१५;११४, ५; १४०,१०; ६, ७५,८;१९[k]; ७, ३१, ६; ९, ६७, १४; ९८, २; १०, १६,७;१०१,८;१०७, ७; खि ४, ५, ३७†[k]; ४०[2]†[k]; मा ११,३०; १८,३; २९,४५†; का १, ९, २; १२, ३, ३; १९, २, ३; तै २, ६, १, ५[४]¶; ४, १, ३, २; ४,५, २[1], ६,६,३†; ७, १,२; मै २. ७, ३; ११,२; ३, १,५; काठ १६, ३; १८,७; १९, ४; २५, ७¶; २६, ३¶, ३७, १६¶; ३८, १३†; १४[3], ३९, १,३; ४०,३;५; ४६ १†; क २८, ७; ३०, २; ३९, ५¶, ४१, १¶; कौ २, १२२१[4]†; शौ १,१९, ४†[k],५, ६,१३. ८, २, १०; ५,१०;१४;१८[5]; १९, ९, २, १६; ५,२६; १०, ६,२; १४, २, २१; १८, २, ५८†,४, ९; १९, १६, २; १९, १-११, २०, ३;४[k]; २७, १५; ३०,१, ३; ५८,४; २०, १८,६†; पै १, २०, ४†[k]; ३७, ५; ४६,१; ४

[a]) त्रिप. (वरणीय- [अग्नि-, सवितृ-प्रभृ.]) । एण्यन् प्र. उसं. (पाउ ३,९८) ।

[b]) पाभे. पृ २९८० f द्र. ।

[c]) =सपा. माश ९,२,३,३८ आपश्री ५, १७,५; १७, १५, ६ प्रमृ. । शौ ७, १५,१ सयुग्वनाम् इति, पै २०, ३, ४ सयुग्वस्य इति च पाभे. ।

[d]) त्रिप. (वरणीयप्रज्ञ- [अग्नि- प्रभृ.]) । षस. ।

[e]) सपा. खिगा २१, १ ण्यक्रतुः इति, आपश्री ४, ५, ५ माश्री ४, ७,३ प्रमृ. इंदेन्यक्रतुः इति च पाभे. ।

[f]) नाप. (पक्ष्म-पङ्क्ति-)। तसुन् प्र. उसं. (पाउ ४, २०२) । धा. आच्छादने वृत्तिः । [g]) त्रिप. । धा. वारणे वृत्तिः । [h]) नाप. (रक्षापङ्क्ति-, प्राकार-) । वरणे त्रन् प्र. । धा. वारणे वृत्तिः ।

[i]) नाप. (कूल-) । धा. अवरोधने वृत्तिः [वैतु. सा. वर्तम् ([<√वृत्] तु. दारिलः) इति, कौसू (२५,१६) वर्तिम् इति, BI. वृत्रम् इति च पाभे.] ।

[j]) नाप. (कवच-)। मनिन् प्र. । धा. आच्छादने =रक्षणे वृत्तिः । [k]) पाभे. पृ ११२८ j द्र. ।

१०८,३;४[1];११०,४; २,१,३?[a]; ६, ११,६; १२,३; ७,३,८; ८, ६;९; १५,५; ८,१७,१-११; ९, १२, १०; १०, ३, ३?[b];८, ५; १३, ३, ५; १६;११, २१;१२, २; १५, १०,८†; १६, ३,१०; २७,१०; २८,४;८;४२,२;७७, १; १२६, ४; १८, ९,२; २०, २८,९;–†र्मण. ऋ ६, ७५, १; मा २९, ३८; का ३१, २,२; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, १; –र्मणा ऋ ६,७५,१८[c]; मा १७, ४९†[c]; का १८,४,१७†[c]; कौ १, ७४‡[d]; २,१२२०†[c]; जै १, ८, २‡[d]; शौ ७, १२३, १†[c]; १७, १, २७;२८; १९, ४६,४; पै ४, २३, ६; १६, १२६, ४; १८, ३२,१०; २०, ८,४[2e]; –र्मभिः तै ४, ६,४, ५‡[c]; –र्मसु ऋ ८, ४७, ८; शौ १९, ३०, १; –र्माणि काठ १९, १¶; क २९, ८¶; शौ ५,८,६; ८,५,७; ११, १२, १७; १९, २०,२; ३०,२; पै १, १०८, २; ७,१८,७; १३, १०, ९; ११, २०; १६,२७,७.

वर्मण्-वत्– -वन्तः ऋ १०, ७८, ३.

वर्म-वासस्– -सः[f] पै १३, ५, ७.

वर्मिन्– -र्मिणः ऋ ६, २७, ६; शौ ११, १२, २३[2]; –र्मिणम् शौ १९,३०,१; –र्मिणे मा १६, ३५; का १७, ५, ४; तै ४, ५, ६, २; मै २, ९, ६; काठ १७, १४; क २७, ४; –†र्मी ऋ ६, ७५, १; ९,१०८, [(८, ७३, १८) ६]; मा २९, ३८; का ३१, २, २; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६,३; काठ ४६,१; कौ १, ५८५[2]; जै १, ५९, ८; ३,४०, २; पै ७,९, ७$[g];१५, १०, १.

वर्य, र्या[h]– -?र्यम्[i] पै १९, २९, ७; –०र्ये शौ १९,४९,३[j].

?ववव्रुस्[k]– -व्रुषः ऋ १,१७३,५.

†वव्र(व्रप्रा.)[l]– -व्रम् ऋ ५, ३२, ८[m]; शौ ८, ४, १७‡[n]; पै १६, १०,७‡[n]; –व्रान् ऋ ७, १०४, १७[n]; –व्रासः ऋ १, १६८,२[o]; –व्रे ऋ ४,१, [१३; ५,३१,३]; ७, १०४, ३; १०, ८, ७[p]; शौ

a) वर्मेव शन्त्वम् इति पाठ.? *चरु– (=*शुरु–)> -रुम् इव> -रु इव > –र्विव, (√*येप् [*= √जेह्] 'गतौ' >) येपत्– > -पन्तम् (पतन्तम्) इति शोधः। सपा. शौ ४,७,४ अपि ? चरुमिव >* चुर्विव इति शोधः। (तु. [तात्पर्यतः] सा.; वैतु. PW. W. प्रमृ. शौ. शुद्ध एव पाठ इति कृत्वा चरु– *=स्थाली- इति, √येप् 'उत्कथने' इति च ?)। अत्र विषये पृ २६१३ l यदुक्तं तदपि प्रकृत-मनु शोधार्हं द्र.। सस्थ. प्र√स्था इत्यस्य प्रगमने वृत्तिः (तु. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. पुरःस्थापने इति ?)।

b) पाठः? वर्म आहरात् इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. ?अविदुषो > अ (नञ्)+(√मिद् 'स्नेहने *=संबन्धे, मित्रभावे'>) *मिद्वस्– (मित्र-) > तस. *अ-मिद्वस्– (अमित्र-, भ्रातृव्य-) > [प३] -दुषाम् इति, ?इमां > इमान् इति, ?समां भृतां तां > समा-भृतान् (वर्षाभृ-तान्), तान् इति, ?प्रददाग > (प्र√दह्>) प्र-दहात् इति चापि शोधाः। तत्रैव चतुर्थे मन्त्रे ?तेभिः > तेभ्यः [पं३] इत्यपि शोधः।

c) सपा. वर्मणा <> वर्मभिः इति पाभे.।

d) सपा. ऋ १०,४६,५ अर्याणम् इति पाभे.।

e) एकतरत्र कौसू ४६,५५ मत्स्यणा इति पाभे.।

f) °सम् इति मूको.।

g) सपा. शौ ५,७,८ वेद इति पाभे.।

h) विप. (*वर्म-कारिणी- [रात्रि-])। धा. छादने वृत्तिः (तु. सस्थ. सुजाता–, सुभगा–)। i) पाठः? विद्म, *पत्नि, (*वरिणी– [=वरवती-, पतिमती] > सं१) वरिणि, (आवर्य– [भाप. = आवर्जन-] >) आवर्यम्, (इषुका–[*इच्छुका-, कामिनी-] > सं१) इषुके इति शोधः।

j) वार्ये BW. W. WI.। पाभे. पृ १७७५ f द्र.।

k) वै. सा. PW. GW. WAG [२, २९ b] कर्मी प्र. द्वित्वे भूयो द्वित्वम् उसं. [पा ६, १,८] इति, Barth [IS १, ४९] < अव √वृ + क्वसुः प्र. इति च ?। विप. (*छादन-छादक- [तमस्-])। वर्मन्– + (√वृ 'आवरणे' > कर्तरि) *वर्मस्– > द्रस. *वर्म-वर्मस्– > वव-व्रुस्– इति मतम्।

l) नाप. (गुहा-, कूप- [तु. निघ ३,२३] प्रमृ.)। कर्मणि कः प्र. द्वित्वं उसं. (पावा ३, ३,५८)। धा. आवरणा-दिषु वृत्तिः (तु. ऊर्ध्व–, वध्र–, विधुर– प्रमृ.)।

m) विप. (आवरक- [वृत्र-])। कर्तरि कृद् इति पूर्वाद् वि-शेषः (तु. वै. सा. PW. प्रमृ. [तु. नदीवृत्– प्रमृ.]; वैतु. GW. GG. नाप. इति)।

n) सपा. वव्रम् <> वव्रान् इति पाभे.।

o) वैतु. सा. = रूपाणि इति। p) वैतु. सा. [?] इति ?।

८, ४, ३; पै १६, ९,३.
?वव्रयामहे[a] ऋ ८, ४०, २.
वव्रि,व्री[b](वप्रा.)– -व्रिः ऋ ५,१९, १; १०,४, ४; मै ४, २, २¶; काठ १५, ४[c]; -व्रिणा ऋ १, ५४, १०; -†व्रिम् ऋ १, ४६, ९; ११६, १०; १६४, ७; २९; ५, ७४,५; ९, ६९, ९; ७१,२; १०, ५,५; शौ ९, १४, ५; १५, ७; पै १६, ६६, ७;६८,७; -व्री पै १६, ४७, ८[d]; -व्रेः ऋ ४, ४२,[१;२]; ५, १९, १
वव्रि-वासस्[e]– -ससम् शौ ८, ६, २; पै १६, ७९, २.
†वव्रिवस्– -वांसम् ऋ २, १४, २; ४, १६,७, ६, २०, २; ९,६१, २२; कौ १, ४९४; जै १, ५१, ८; ३, ४४,६; शौ २०, ७७,७.
¶वारक[f]– -काः मै ४, २, १.
*वारे[g]– > वारे-वृत[h]– -तम् ¶तै २,५, १, ३-५; ६, २,७,१.
वृणान, ना[i]– -नः ऋ १, १०८,६; ९, ९४,१; १०,१२४, ४; तै ७, १, २०, १; मै ४, १२, ४[j]; काठ ११, १३[j]; ४१, ११†; कौ १, ५३९†; जै १,५५,८†; शौ २, १३, १[j]; ७, ११०, १[k]; पै १५, ५, १[l]. -ना ऋ ५, ४८, १; शौ १२, १, ३७; १८, ३, १; पै १७,४,७; -†नाः ऋ ३, ४, ५; ५,११, ४; ७, १८,१२; १०, १८, ६[l];८८, ४;१२४,८; शौ १२,२,२४[l]; पै १७,३२,५[l].
१वृत– वृतौ ऋ १०,६५,५[m].
वृत, ता– -तः ऋ ७, ७, ५; १०, ५२, १; ९८, ७; ¶मै ३,९,८; कौ १, १९६‡[n], पै २, ८७, २; -तम् ऋ ६, १७,१२; मा २८, १२[o]; का ३०,२,१[o]; -ता शौ १२,१,५२; पै १७,५,१०;-ताः ऋ ४, ४२, ५[p]; ¶मै ३,९,८; ४, ६, ४[q]; काठ २७,९[q]; -तानि मै ३,९,८¶; -तान् ऋ ४, १९,[५; ४२, ७]; -तास्‌ः ऋ १०, ३०, ७; -तासः ऋ ७, २३, ५; -¶तैः काठ २६, ९; क ४१,७.
†वृत्वा[r] ऋ १०, ९०, १; शौ १९, ४,३; जै २, ३,६; शौ १९,६, १; पै ९,५,१.
वृत्वाय[s] मा ११, १९; का १२, २,८; तै ४,१,२, ३; मै २, ७, २; काठ १६,२.
वृत्वी ऋ १,५२,६.
†व्रा(ण>)णा[u]– -णाः ऋ १, ११, १०; शौ २० ३५,१०.
वृक (वप्रा.)[v]– -†०क ऋ ८, ५५,

[a]) वव्र यामहे इति द्वि-पदः शोधः । सस्थ. (√नह् [=√नश्, √नस्] 'व्याप्तौ, प्राप्तौ' > भावे) *नह्– > निमित्ते सस१ नहि इति(वैतु. अन्ये नु + हि इति कृत्वा अव्य. इति?)। 'वाम् (इन्द्राग्न्योः) वव्र (स्तोत्रं) यामहे (स्तुमः)' इति वा. (वैतु. यनि. किर. एवेति कृत्वा <√वृ 'वरणे = याचने' इति वें. सा., वारणे इति GW. GRV. प्रमृ.)।
[b]) नाप. [आवरक– (वस्त्र–, रूप- [तु. निघ ३, ७] प्रमृ.)]। ताच्छीलिकः किः प्र (पा ३ २,१७१)।
[c]) वव्रिर् थालप्रतिप्रथिता > सपा. आपश्रौ १८,१०, २१ वाव्री थालप्रतिप्रथिता इति पाभे.।
[d]) विप. (*आदरण-इन-)। स्थु. पृ २२०४ k द्र.।
[e]) न.प (प्रमृनिरस्तो-भेद-)।
[f]) विप. (वरयितृ- [देरमनुष्य-]) । कर्तरि वकन् प्र.।
[g]) *नाप. (वर-)। वार्य- > यनि.।
[h]) विप. [वरविशिष्टप्राप्त्या तत्संयुक्तया स्वीकृत– (प्रद्धत्प्राप-पूर्तिमात- [वैतु. K. =वरत्वेन स्वीकृत– इत्यादि])]। पूग. पूर. ३३२ (पा ६,२,४८)।
[i]) भा. वरणं वृतिः। [j]) पाभे. पृ ११८४ i द्र.।
[k]) सपा. पै २०,७,४ गृणानः इति पाभे.।
[l]) =सपा. आग्र ४,६,८। तैआ ६,१०,१ आमिश्र ३, ७, १ : ८; बौपि १, १७ : ८; गृणानाः इति पाभे.। उराणा इति GW.?।
[m]) विप. (*वरणकृत्- [रोदसी-]) । धा. वरणे वृतिः (वैतु. वें. सा. GW प्रमृ. <√वृत् वर्तने)।
[n]) सपा. ऋ १०,१०५,४ विव्रतयोः इति पाभे.।
[o]) सपा. मै ४, १३, ८ काठ १९, १३ तैब्रा ३, ६, १३,१ वृत्येव इति पाभे.।
[p]) तु सा. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. <√वृ आच्छादने। [q]) Sch. °ताः इति?।
[r]) मरुत् अवृताः इति शोधः (तु. सपा. मै ४, ६,४; पृ २५९६ k च)।
[s]) =सपा. तैआ ३,१२,१। मा ३१,१ का ३५,१,१ स्पृत्वा इति पाभे.।
[t]) वैतु. उ. म. <√वृत् इति। सा. √वृ 'वरणे' इति।
[u]) विप. (निरुद्धा- [गो-])। कर्मणि शानच्प्र.।
[v]) नाप. (दशारद-भेद-प्रमृ.)। <वि√वृ वा वि√ह वा वि√क्रम् वा वि√कृत् 'छेदने' वेति वा [५, १०;

[१;५६,१]; खि ३,७,१; ८,१; –कः ऋ १, ४२, २; १०५, ७; १८; १८३, ४; २, २३,७;२८, १०; ६, ५१, १४; ८, ३४, ३; ५१, २; ५६, २; ६६, ८; ९ ७९,३; †खि ३,३,२; ८,२; मा २१, ३८; २४, ३३; का २३, ४, १०; २६, ७, ३; तै ५, ५, २१,१; मै ३, ११,२; १४,१४; ४, १४, ९†; काठ ४७, ११; †कौ २, १०४२; ११५८; शौ ४, ३, १;२; ५, ८,४[a]; ६,३७, १[b]; ७.५२,५; १२,४, ७; १९, ४७, ६; २०, ९७, २†; पै १, ७२, २; २, ८, १;२; ६, २०, ६; १७, १६, ५; १९, ९, ७; २०,.१७, १[b]; ३७, ८; –कम् ऋ १, १०५,११; ७, ३८, ७; १०, १२७, ६; मा ९, १६†; १९, १०; २१, १०, का १०, ३, ९†; २१, १, ९; २३, १, १०; †तै १, ७, ८, ३; मै १, ११, २†; ३,११,७; काठ १३, १४†; ३७, १८; शौ ४, ३,४; १२, १, ४९; पै २, ८, ५; २, ८,५; १७, ५,७; –कस्य ऋ १, ११६, १४; ११७, १६; २, २९, ६; १०,३९,१३; मा १९, ९२; ३३, ५१†; का २१, ६, १३; ३२, ४, ८†; मै ३, ११, ९; ४, १२, ६†; काठ ३८, ३; शौ १९,४७,८;५०,१; पै ५,१०, ३; ६, १४,९?[c]; २०,८; ९, ८, ६; १४, ४,११; –काः ऋ १०, ९५, १४; मा ४, ३४; का ४, १०, ५; तै १, २, ९,१; मै १, २, ६; ३, ७, ८; काठ २,७†; क २,१†; शौ १२, १०, ३; पै १६, १४५, ११; –काणाम् ऋ ८, ६७, १४; पै १७, १५, ७; –कात् ऋ १, १२०, ७; शौ ५, २१, ५; –काय ऋ ६, १३, ५; ५१, ६;७, ६८, ८; –कासः ऋ १०, ९५, १५; –के पै ५,२९, ६; –केण ऋ १, ११७, २१; ८, २२, ६; पै ९, ८,१; –कौ ¶मै २,३, ९; ४, १; काठ १२, १०[२]; शौ ७, १००,२.

वृ॒की॒[d]– -की खि ४, ५,२१[b]; पै २, ३८, ५[b]; ७, १८, ५[a]; –कीः ऋ १, ११७, १८; १८३, ४; –र्याम् ऋ १०, १२७, ६; –र्ये ऋ १,११६, [१६; ११७, १७]; ६, ५१, ६; खि १,१२, ७.

?वृ॒क॒-ताति[e] ऋ २, ३४, ९.

वृ॒क॒-ति[f]– -तिः ऋ ४, ४१, ४.

√वृकाय>वृकायु– -युः ऋ १०, १३३, ४.

?वृ॒कद्॒*वरस्[g]– -रसः ऋ २, ३०, ४.

वृ॒क्क॒(वप्रा.)– -†क्कः[h] ऋ १, १८७, १०; काठ ४०, ८; पै ६, १६,

२१;६,२६] प्रमृ : < √वश्च् 'छेदने' इति Brug [२, १,९४] Hirt [५, ११३] WAG [१,२९] SEY [८, १६,११४] प्रमृ. । [a]) सपा. वृ॒कः<>वृकी इति पाभे.। [b]) सपा. वृ॒कः <> वृ॒की इति पाभे. ।

[c]) वृका (क-श्रा) स्य–> -स्यम् इति शोधः ।

[d]) स्त्री ङीप् प्र. (पा ४,१,६३) ।

[e]) *वृक्यु– (कष्टमय-)+(√धा '*कर्मणि'>भावे) *धातु– > वरा. *वृक्यु-धात– (कष्टात्मककर्म-विषयता-)> सप्त१ *वृक्यु-धाते > यनि. । 'यो (यद् उ =यदा कदापि) रिपुः मर्त्यः नः (अस्मान्) वृकताति दधे (स्थापयेत् =कष्टे निपातयेत्)' इति वा. (तु. [तात्पर्यतः] PW. GW. WAG [१, २४१ b] प्रमृ : वैनु. पा [५, ४, ४१] अनु वें. सा. °ताति– > [प्र१] -तिः> यनि. इति ?) ।

[f]) नाप. (दस्यु-) । *वृक्यु– (हिंसन-)+(√धा 'कर्मणि'>भावे) *धि– > वस. *वृक्यु-धि– >यनि. (वैनु.पा [५, ४, ४१] प्रमृ. < वृ॒क- + स्वार्थे तिल् प्र. इति, WAG [१, २४१ b] < *वृ॒क॒-ताति– इतीव ?) ।

[g]) विप. [*वृष्टिनिरोधक- (असुरस्य [*=मेघस्य] वीर- [*=अर्गल-])] । वस. पूप. =(√ *वृक् [=√वृष्] 'वर्षणे'>) *वृक (स >त >)द्– (वृष्टि-), उप. च भाप. सत् < √वृ ['आवरणे =निरोधे' (तु. सप्र. ऋ ७, ९९, ५ वर्चिन्– इति पर्यायभूतं विप. [< √ *वृच्= √*वृश् = √वृष् 'वर्षणे']; वैनु. पपा. अनु °क-द्° इत्यवग्रह इति कृत्वा बस., पूप. =संवृत-, उप. च =द्वार- इति सा., पूप.= वधनशील-, उप. च = ध्वरस्– ['हिंसन-] इति PW. GW. प्रमृ., सा [पक्षे] असुरस्य विप. इति च, GRV. असुरस्य व्यप. इति च !] ।

[h]) विप. (*वृष्य-, वाजवन्त्- [ओषधि- =धान्य-, अन्न-])। *वृष्यु– (= √वृष् 'वीर्ये'+यः प्र. उसं. [पा ३, १, १२०) > *वृक्यु– > यनि. (वैनु. मा. < √ वृज् 'वर्जने' कर्तरि कृद् इति, वें GW. Gri. प्रमृ. नाप. [शरीरावयव-विशेष-] इति च) । पाभे. पृ २०२१ *h* द्र. ।

१०; -क्यो.[a] पै १६, १४८,४; -काम्याम्[a] मा २५,८; का २७, ८, २; मै ३, १५,७, काठ ५३, ९[b]; -क्कौ[c] शौ ७, १०१, १[d]; ९, १२,१३; पै १६,१३९,१६; २०, ३३, ५; ४७, ६.

†वृक्त-वर्हिस् (वप्रा.)[e]- -र्हिषः ऋ १,३, ३; १४, [५ (३,५९,९) ५,२३, ३;३५, ६;८, ५,१७;६, ३७]; ३, २, ५; ६; ५, ९, २; ६, ६८, १; ८, २७,७, ३३,१; ३६, १; ६०, १७; ६९, १८; ८७; ३; ९७, १; ९, ११०, ७; १०, ९१, ९; मा ३३, ५८; का ३२, ५,४; कौ १, २५४;२६१; २, २१४; ८५६; जै १, २७,२; ९; ३, १९, ९; शौ २०, ५५, १; २; ५७, १४; ९२, १५; -०र्हिषः ऋ १, ३८, १; ८,७, २०; २१; -र्हिषम् ऋ १, ४०, ७; -र्हिषे ऋ १, १२, ३; ३, ५९, [९ (५,२३,३;३५, ६, ८, ५, १७;६,३७)]; १०,६१,१५; काठ ३९, १३; कौ २, १४२; जै ३, १४,३; शौ २०,१०१,३.

वृक्त्वा, वृक्त्वी √वृज् द्र.

वृक्थ्य[f]- -क्थाभ्याम् तै ५, ७,१९,१[b].

वृक्ष[g]- -क्षः ऋ १, १८२, ७[h]; ४, २०, ५; १०, ३१, [७;८१,४]; खि २, ६, १, ६; ४, ५, १७; ३८; मा १७,२०†; का १८,२, ५†; तै ४,६,२,५†; मै १,१०, १२¶; २,१०,२†; ३, १,२¶; ¶काठ १८, २†; १९, १; १०; २३, ४; ३६,६; ¶क २८, २†; २९, ८; ३६, १; शौ ४, ७, ५; ७, ६१, १; १८, २, २५[i]; पै २, १,४; २०, १७,३; -क्षम् ऋ १, १३०, ४, १६४, २०;२, १४, २; ३९,१; ३, ४५, ४;५, ५४, ६; ७८, ६; ७, ९५,५;८, ७३, १७, ९, ९७, ५३, १०, १०, [१३; १४]; ४३, ४; खि १, ५, १०, ४, ५, २२; खिसा २९, ४५; मै ४, १४, ३†; काठ ४, १६†; कौ २,४५५†, जै ३, ३४, १३; शौ १, २,३;२,१ ३; ६, २, २; ८, १[j]; ३७, ७, ५२, १;११४, ४; १२०, ९, १४, २०†; १८, १, १५ १६†; २०, १७,४; पै २,५, ५. ३,६; ७; ७, १३. ६; १६ ३६, ७[k]; ६७, १०; १९ १, ९, ८; २०, १७, २; -क्षम्ऽक्षम् खि ४,७,१, ४ २, ५; शौ ५, ५,३; पै ६,४,५ -क्षस्य ऋ ६, २४, ३; ५७, ५ १०, ९४, ३; खि ५, २२, ५ मा २३, २४; २५; का २५, ६ ४; ५; तै ६, ३, ३, २¶; ७, ४, १९,३[m]; मै ३,९,४¶,११, १; ¶काठ ८, २; १०[2]; ११, ५; २६, ४; ४४, ८६; ¶ ६, ७; ७, ६[2]; ४१, २; शौ ३, ६, ८, ४, ६, ६; १०, ७, ३८ २०, १२६, ९[o]; पै ३, १, ८ ५, ८, ५; २०, ८; ९, ७,११, १३, ३, ३; १७, १०, ९; २० २२, ६;७; -क्षा° खि १,५,९

a) नाप. पुं. [शरीराङ्ग-विशेष- (°गुर्दम्- [वैतु. उ. म. स्त्री. °का- इति])]। < °वृक्य (< √वृष् 'वर्षणे =मूत्र-क्षरणे')।

b) सपा. वृक्काभ्याम् <> वृक्थ्याभ्याम् इति पाभे.।

c) नाप. पुं. (°मुष्क-)। < °वृष्णु- (< √वृष् 'वीर्ये')। अंशं २९८७ h गतम्। d) सपा. शौ ६,७७,१ अश्वान् इति, पै १९,,१६,१ अश्वा. इति, पै २०,३३,४ मद्धौ इति च पाभे., सर्वत्र मद्धौ इति शोध ऋटेः।

e) विप. (जन-,गुन-[गोम-]प्रमृ.), नाप. (ऋत्विज्- [निघ ३,१८])। बस. पूप. < √°वृष् (वधा.), उप < √वृह् (यथा. [वैतु. पूप. < √मदृ 'छेदने' इति, उप. =दर्भ- इति च सायणादयः ?])।

f) =वृक्क- (द्र. a)। वृक्क्य- [स्वार्थे यत् प्र.] > नैप. यनि. द्र.।

g) नाप. (पादप-)। √वृष् °'वृद्धौ =[रोहणे]'+ कर्तरि क्सः प्र. इसं. [पाउ ३, ६६ (वैतु. या [२,६] पाउ [३,६६], PW. WAG [१,६४] प्रमृ. < √व्रश्च् 'छेदने' इति, या [पक्षे] < √वृ 'आवरणे' + क्ष- [भूमि-] इति, PW. प्रमृ. [पक्षे] < √वृह् 'वृद्धौ उन्मूलने वा' इति च ?)]।

h) वैतु. वें., Baunack [KZ ३५, ५५३] =नौ- इति, सा. =रथ- वा स्तोत्र- वेति च ?।

i) सपा. तैआ ६, ७,२ आमिगृ ३, ८,३ : ११ वृक्षौ इति पाभे.।

j) सुपा वृक्षं [उद्युता> सपा. पै २,७७,४ यथा मैत्री स्यथकम् इति पाभे.। पृ १८६६ मस्थ. [निर्दि>'नि इति शोध.। k) सपा. वृक्षम् <> वृक्षान् इति पाभे.।

l) वृ° इति स्वरः ! (तु. सपा. शौ २०, ११६, १ [RW.])। m) नाप. (°पर्ण-)।

n) शंपा. पाप. वृ° इति ?। o) =सपा आपश्रौ

-क्षाः ऋ ८, ४, ५; २१; १०, ९७, २३; खि ५, १५, १३; मा १२, १०१†; का १३,६,२५†; काठ ३०, १०¶; क ४६, ८¶; शौ ५, १९,९; ६, १५,१†; ४४, १; १०, ३, १५; ८, ३१; १२, १,२७; २०,१३१,११; पै १६, ६४,४, १७,३,८; १९,५,१४†; २०,३३,७; -क्षाणाम् मा १६, १९; का १७, २, ३; तै २, ५, १, ४¶; ४, ५,२, २; ६, ३,३,३¶; मै २,९,३; काठ १७, १२; क २७, २; शौ ६,१५,२; ३; पै ७, १९,१०; १७,१३,८; १९,५,१६; ४२, ४; -क्षात् ऋ १०,६८,८; शौ १,१४,१[a]; ६, १२८,२; ८,६,२६[b]; २०, १६, ८; पै ४,१५,६?; १६,८१,७[b]; १९, ४०, ५; -क्षान् ऋ ५, ८३, २; शौ ५, ५,९[c]; ६,४५, १;१२९, २; १०,१, १७[d]; ३, १३[e]; १४[f]; १२, १, ५१; पै १३, ३, १; १७, ५, ९; १९, ३१, ३; ३६, ४; ३८,२; -क्षे ऋ १, १६४, २२; १०, १२७, ४; १३५, १; खि ५, ९, १; मा १६, ५१; का १७, ८, ५; तै ४, ५, १०, ४; मै १, १०, २०¶ काठ १७, १६; ३६, १४¶; क २७,६; ३०,८¶; शौ ९, १४, २१†; २०, १२७, ४; पै ७, १२, ६; १६, ६७, ११; -क्षेऽक्षे ऋ १०, २७, २२; -क्षेभ्यः मा १६, १७; ४०; का १७, २,१; ६, ५; तै ४, ५,२, १; ८, १; मै २, ९, ३; ७; काठ १७, १२;१५; क २७, २;५; -क्षेषु मा १६, ५८[g]; का १७, ८,१२[g]; तै ४,५, ११,१[g]; मै २, ९,९[g]; शौ ६, १२९, ३; ७ ६८,१; पै १७, १२,९; १९, ३२,२; २०, ३२,९.

वृक्ष-केश[h]- -शाः ऋ ५, ४१, ११.

वृक्ष-स(र्प>)र्पी[i]- -र्प्यः शौ ९,२,२२; पै १६,७८,६.

वृक्षा(क्ष-अ)धिप- -०प खिसा ३१, ११.

?वृक्षः पै १९,२,४.

?वृक्षये पै १५, २३, १.

?वृक्षस्वादु विकंगतं[j] पै ८, १२,४.

?वृक्षान्व पै २, ३८, १.

?वृक्षां भमधि सायम्[k] पै १५, २३, ५.

वृक्षैवापतिकः पै ८, १०, ७.

?वृघ्नः पै १५, २३, ३[l].

वृचया[m]- -याम् ऋ १, ५१, १३.

वृचीवत्[n]- -वतः ऋ ६, २७,५, ७; -वन्तः ऋ ६, २७, ६.

√वृज्(वधा.)[o], >वरीवृज्, वरीवर्जि, ववृज्युः ऋ ८, ७९, ५.

¶वृङ्क्ते तै ५, १, ८, २; मै १, ५, ११; १२; ३, २, ६; ४, ६, ९; ¶वृङ्क्ते तै १, ७, ४, ६; २, १, ४,५; २, १, २; ९, ४; ५[2]; ४, ३, ३; ५, ४, २; ३; ३, १, ३, २; ७, २; ३[1]; ५, १, २, ५[2]; ८, २[2]; ४, ११, ३; ५, ३, ३[2]; ६,१,१, ५; ३,७,२; ५,१, ३,६,११,५; ७, ३,२, १;२; ५,५, १[1]; २[1]; मै १, ४, ८; ५, १२; ९, ८; ११, ९; २, १,११; ५, ४; ३, १,३; ९;२, २; ६; ४,१; ८,५; ४, १, ६; १०; १२; २,१[2];४; ११[1]; ४, २; ६,४; ७, ५; ७[1]; ८,९; काठ १०, ७[2]; ११, १; १३,५; १४,९; १९,२; २०,६[1]; ८[1]; २१,४,२५,२; २८,६;३१, ४; ३२,६; ३४, ४[1]; १८; ३६,

a) सपा. पं १,१५,१ शीर्षंगि इति पाभे.।

b) सपा. नंमा १, १,१४ आपर्न १, ४,११ हिर १, १९,७ शीर्ष्णः इति पाभे.। c) पाभे. पृ १९५९ a द्र.।

d) पाभे. पृ २९८८ k द्र.।

e) सपा. पै १६,६४,३ ज्ञानान् इति पाभे.।

f) सपा. पै १६,६४,५ सर्वान् इति पाभे.।

g) सपा. काठ १७,१६ क २७,६ वनेषु इति पाभे.।

h) विप. (वृक्षाऽऽच्छादनवत्- [गिरि-])। बस. उप. = बाल- (आच्छादन-)। i) नाप. (जीव-भेद-)। उस.उप. √सृप् + कर्तरि अन् प्र.। आदित्वतः ङीप् प्र.।

j) वृक्षस्वादु(यथाऽपि>) योऽपि कद्रुणी- >'ति इति चतुष्पदः शोधः। सस्थ. ?नार्डीनाम् असि > नारी नामाऽसि (तु. मूको.) इति च, ?नागा हि मद्रस्यासि > मग्ना हि मद्रस्याऽसि (तु. मूको.) इति च शोधान्तरे।

k) वृक्षान् (प्र √मश् 'भक्षणे' > लोट् मपु१) प्रभक्षय इति शोधः। तृतीयस्य पदस्य च शोधः पृ २४८४ a द्र.।

l) शोधः पृ २४५५ i, २८९२ n द्र.।

m) व्यप. ([इन्द्रेण कक्षीवते प्रदत्ता-] कन्या-)।

n) व्यप. (असुर-)। पस. नापस्वः।

o) धा. आवर्जनाऽऽदान-व्यावर्तन-परिहरण-हिंसनादिषु वृत्तिः (तु. निघ [२,१९], GW. PG [१,१५१-२], Brug [२,३,७०], Hirt [४,९१] प्रमृ.)।

९; ३७, १२[२]; क २९, ८; ३१, १; ८[२]; १०[२]; १९; ३८, ५; ४४, ६; ४७, ४; वृणक्ति ऋ ४, ७, १०; ‡वृङ्क्ते[a] कौ २, ३११; जै ३, २५, ७; वृञ्जे ऋ १, १४२,५; ६, ११, [५ (७, २, ४)]; ¶वृञ्जे मै ४, २, ११[०]; काठ ३४, १८; वृङ्धि[b,c] ऋ ६,७५,१२; काठ ४६, १†; पै २०, ९, ३; ‡वृङ्ग्धि[b,c] मा २९, ३९; तै ४,६,६,४; मै ३,१६,३;वृङ्क्तम् पै १, ८६, ५; ¶अवृङ्क्त तै २, ६,९,४; ३, १, ७, ३; ५, ४, ११, ३; मै ४, २, ९; वृणक् ऋ ६, १८,८; ¶अवृञ्जत तै २, ४,३,३; ¶अवृञ्जत तै २,१,४, ४; ४, ३, २; ५, ५, ३, ३; ६, ३, ७, २; ६, ११, ५; मै १, ११, ९; २, १, ११[२]; ३, १, ९; २,६; ४,१; ४,२, १; ११, ७, ५; ७[२]; काठ १३, ५; १४, ९; २०,६;२५,२; ३४, ४; ३७, १२[२]; क ३१, १; ८; ३८, ५; वृञ्जीत तै ५, ६, ९,३¶; वृञ्जीरन् तै ५,३,९,१¶.

वर्क् ऋ १, ६३, ७; वर्क् ऋ ६ २६, ३.

†वृज्यते ऋ १,८३,६; शौ २०, २५,६; †वृज्यते ऋ १०,११०, ४; मा २९, २९; का ३१, ४, ५; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ४; वृज्येत मै ४, १३, ८; वृज्येत खि ५, ७,३,१; काठ १९,१३.

¶वर्क्ष्यते तै ७,१,५,५.

वरीवर्जय (त् >)न्ती- -न्ती शौ १२,७, ११; पै १६, १४३, २.

†वरीवृजत्- -जत् ऋ ७, २४, ४; काठ ८, १७.

ववर्जिवस्- >ववर्जुषी[d]- -षीणाम् ऋ १, १३४ ६.

वृक्त्वा[e] काठ २७, ९.

?वृक्त्वी[e,f] ऋ १०, ८७, २.

?‡वृष्ट्वा[e,g] शौ ८,३,२[h]; पै १६, ६, ३.

†१वृजन[i]- -नम् ऋ १, १६५, [१५; १६६, १५; १६७, ११; १६८, १०;१६९, ८; १७१,६; १७३, १३; १७४, १०; १७५-१७६, ६; १७७-१७८,५;१८०, १०; १८१, ९; १८२,८; १८३-१८४, ६; १८५-१८६, ११; १८९-१९०, ८], १७३, ६; ५, ४४, १; ६, ११, ६; ३५,५; ७, ६१,४; ९, ८७,२[j]; मा ७,१२; ३४, ४८; का ७, ६, १; ३३, २,११; तै १,४,९,१; मै १, ३, ११; ४, ११, ३; १४, ७,१३, काठ ४, ३; ९, १८; क ३, ३; पै १३, १४,२$; -नस्य ऋ १, ९१, २१; १०१, ११; ९, ९७, १०; मा ३४, २०; का ३३,१, १४; मै ४,१४,१; कौ १,५४०; २, ३६९; जै १,५५,७; ३,३०, १२; -ना ऋ ५, ५४, १३; ९, ९६,७; १०,१७६,१; काठ ४०, १०$[k]; कौ २, २८‡[l]; २९५; जै ३, ३, ७‡[l]; २४,११; -नाः ऋ ७, ३२, २७; कौ २, ८०७; जै ४, ३०, ७; शौ २०, ७१,२; -नानि ऋ १, ७३, २; -ने ऋ १, ५१, १५; ६०, ३; ६३, ३, १०१,८; १०५,१९![l]; १२८,७,

a) पाभे. पृ २५१७ *m* द्र. ।

b) धा. °नमने वक्रीभावे वृत्तिः (=√वञ्च् 'कौटिल्ये')। सस्थ. पुरि इति नः इत्येतद्युक्तः कप्र. द्र. (वैतु. सस्थ. पृ १९३३ *b* यदुक्तं तन्नेष्टम्)।

c) सपा. वृङ्धि (हिश्री १४, ३, ३६ च)<>वृङ्ग्धि (आपश्री २०, १६,१२ च)<> शौ १,२,२ पै १,८६,७[१]; २,७०,५ नम इति पाभे. ।

d) विप. (त्यागशीला-, उदारा- [विश्- =यजमानवर्ग-])। धा. वर्जने = दाने वृत्तिः (तु. पृ ४६४ *j*; वैतु. PG. [१, १४४] आवर्जने =वशीकरणे इति [वैतु. गरथ. ?विदुरमर्ना-])। *e*) पा. हिंसायाम् = °मथने वृत्तिः ।

f) वृक्त्वाय इति शोधः (तु. छन्दः, सपा. ?वृष्ट्वा इति पाभे.; वैतु. पा [७,१,४९] °क्त्वा > °क्त्वी इति ?)।

g) वृष्ट्वाय इति शोधः (तु. सपा. ?वृक्त्वी इति पाभे.)। √वृज् > ष् उसं. (पा ८,२,३६ [वैतु. wr. प्रसृ. <√व्रश्च् इति ?])। *h*) पपा. [मूको.] वृष्ट्वा इति, सा. वृष्ट्वा इति च ।

i) विप. [°वृद्धिकर- (इष्- =अन्न- [तु. ऋ १, १६५, १५ प्रमृ.]), नाप. (°वस्त्र- [तु. ऋ १,१७५,६]) बल- [तु. निघ २,९]], जनपद- यज्ञ- प्रमृ. । धा. °वृद्धौ छादने च वृत्तिः । *j*) सपा. वृजनम्<>वृजना इति पाभे. ।

k) = सपा. तैब्रा ३,७,५,१३ आपश्री २, २०,६ । तै १, २०,१;५,३,६ वृजिना इति च पाभे. । पृ १६४४ *f* अपि द्र. ।

l) पाठः ? अभिप्याम इति सकर्मकस्य सतः क्रिः. गाधाश्यात् वृजना-> -नाः (स्त्री. [द्वि ३]) > नैप. -ने इति यानि. इति कृत्वा °नाः इति शोधः विमृश्यः ? ।

१६६,१४; २,२४,११; ३,३६,
४; ५,५२, ७; ९,८२,४; १०,
२७, ५; ६३,१५[a]; ६६, २; मै
४,१२,४?[b];१४, १४; काठ१२,
१४?[b]; –नेन >ना ऋ ३,३४,
६; १०,४२,[१०;४३,१०;४४,
१०][c]; शौ २०,११,६;१७,१०;
९४,१०; –नेषु ऋ २,२, १; ९;
३४,७; ६, ६८, ३; ७, ९९, ६;
९,७७,५; १०,२७,४; २८, २.
?[वृजनी– -नीभिः[c] शौ ७,
५२, ७; २०, ८९,१०; पै १७,
३५,६; –नीषु ऋ १, १६४,९;
शौ ९, १४, ९; पै १६, ६६,९.
वृजन्य[d]– -न्यस्य ऋ ९, ९७,
२३.
२वृजन[e]– -नम् ऋ १, ४८, ५.
वृजिन[f]– -नम् ऋ ६, ५१,१३; ७,
१०४, १३; ९, ९७, १८; १०,
८७,१५; कौ १,१०५†; जै १,
११,९†; शौ १,१०, ३; ८,३,
१४†; ४, १३†; ११,१०, २०;
पै १, ९, ३; १६, ७,४†; १०,
३†; ८६, १०; –नस्य ऋ ९,
९७, ४३; –ना ऋ २, २७,३;
४, १,[१७; ६,५१,२; ७,६०,
२]; २,११; १०, ८९,८;१०५,
८; तै५,५,४,४†; काठ४०,५†;
शौ १, २०, १[g]; ५, ३, ६[g];७,
५८, ४; पै २०, १३,१०; –नाः
ऋ ५, ३, ११; –†नान् ऋ ३,
३४, ६; शौ २०, ११, ६;
–नानाम् ऋ ८,६७,९; –†नानि
ऋ ४, २३, ८; ५, १२, ५; ६,
५२, २; शौ २, १२, ६; पै २,
५, ६; –ने ऋ ६, ४६,१३,
वृजिन-वर्तनि[h]– -निम् ऋ १,
३१, ६.
√वृजिनाय>वृजिनायत्–
-यन्तम् ऋ १०, २७, १.
वृञ्जसे ऋ ८, ७६, १.
वृञ्जान– -¶नः मै १, ६, ९; ३,
८,३; काठ २४, ६; क ३७, ७;
–नाः काठ ३७,१४; –नौ काठ
३७, १४[२].
१वृजन–, २वृजन– √वृज् द्र.
?वृजीति[i]– ०ते काठ ४६, १.
वृणान– √वृ (वधा.) द्र.
?वृणावग्यम् पै १०, ६, ९.
√वृत्, > वर्ति, विवृत्स, वरीवृत्,
वर्वृत्, वर्तते ऋ १, १८३, ३[j];
४, ४३, ५[k]; ८, ५, ३४; वर्तते
ऋ १,१८३,२; १०, १०७,११;
¶काठ ३४,१७; वर्तन्ते ऋ १०,
३४, ९; वर्वसि पै २, ७७, ३?;
वर्तताम् शौ ५, १४, ५; १३;
पै २, ७१, ५; १६, ३६, ९[l];
अवर्तत मै ३,९,५¶;†अवृत्रन्[m]
ऋ ८,९२,१४; तै १, ४,४६,१.
ववृते शौ १९, ३५, ५[n];
?ववर्त्तायुः[o] पै ११, ५,९; वावृते
ऋ १०, ९३, १३; वावृतुः शौ
५, ११, १३.
वर्तयते[p] ऋ १०, [९५, (१२)
१३]; पै ११, ७, ७; १३, १३,
३; ¶वर्तयति काठ २६, ७; क
४१, ५; वर्तयथ > था ऋ १,
३९, ३; वर्तयामसि पै १९, २,
१२; वर्तयत् ऋ १०,९५,[१२;
(१३)]; †वर्तय > या ऋ १०,
१५६,३; कौ२,८७९; †वर्तयतम्
ऋ ७, १०४, ४[q]; ५; शौ ८,४,
४[q];५; पै १६,९,४[q]; अवर्तयत्
ऋ १, ८५, ९; २, ११, २०;
¶तै २, ५, २, १; अवर्तयः
ऋ ५, ३०, ७; ववृतत् ऋ ६,
१७, १०.
मवीवृतम् पै १९,३७, ३.

---

[a]) सपा. माश २,१५,६ व्रजने इति पाभे. ।
[b]) पृ २९९० *l* द्र. ।
[c]) सपा. वृजनेन<>वृजनीभिः इति पाभे. ।
[d]) नाप. (प्रजा-, जनगण-विशेष- वा [तु. PW. GW. MW. प्रमृ., वें. =बलसंघ-, सा. =साधुबल-]) । तत्रभवीयः यत् प्र. ।
[e]) नाप. न. (*जन-, प्रजा-) । धा. *जन्मनि वृत्तिः । सस्थ. जरयन्ती- (< √जॄ '*गतौ') इति । 'पद्वत् (पादयुक्तं) वृजनं जरयन्ती (चालयन्ती) ईयत उषाः' इति वा. (वैतु. अन्येऽन्यथावादिनः ?) ।
[f]) विप. (कुटिल- [पथिन्-, जन- प्रमृ.], भाप. पुं. न. (पापाचार-) । किनच् प्र. (पाउ २,४७) ।
[g]) पाभे. पृ २९९० *k* द्र. ।
[h]) विप. (दुर्वृत्त- [नर-]) । बस. ।
[i]) ऋजीते इति शोधः (तु. पाभे. पृ १००५ *y*, संस्कर्तुः टि. च) ।
[j]) तु. सस्थ. टि. अनु । [k]) तु. सस्थ. टि. अभि ।
[l]) सपा. शौ १०, १,१९ विवर्तताम् इति पाभे. ।
[m]) रुडागमः (पा ७,१,८) ।
[n]) ववृतेऽन्युः > BW. मृत्येभ्यः इति, शौ. मूको. भूयिष्ठः पाभे. । पृ २२७८ *a* द्र. ।
[o]) √वृध् > वर्धि > ववर्धन्-न् आयुः इति द्वि-पदः शोधः । [p]) वा. कृते तु. पृ १२९५ *k* ।
[q]) पाभे. पृ २२२३ *q* द्र. ।

वरीवर्ति पै १६, ५९, ८.
†वुर्वर्ति ऋ १, १६४, ११; शौ ९. १४, १३; पै १६, ६७, १.
वरीवृत्[a]– -तात् शौ ८, ६, २२; पै १६, ८१, ४.
वर्तन[b]– ,-०न[c] तै ३, ३, १०, १; ४, १, १; काठ १३, ९; –ना पै १९, ५४, २; –नेषु पै २, ७१,४.
वर्तनि[d]– -नयः ऋ १०, ५, ४; –निः ऋ १०, १४४,४; शौ ७, २२, १; पै १९, ४१, १४;२०, ५. २; –†निभ्याम् ऋ ७, ६९, ३; मै ४,१४,१०; –†निम् ऋ १, २५, ९; ३, ७, २; ४, ४५, ३; ५,६१,९; ७, १८, १६; ८. ६३, ८; १०, ६५, ६[e]; १७२, १; ४; †कौ १, ४४३; ४५१; †जै १, ४६,७; ४७,५; शौ १९. १२, १[f]; –नी ऋ १, ५३, ८; ¶मै १, ८, ७; शौ २०,२१,८; –नीः ऋ १,१४०,९[g], ४, १९, २; कौ १, ३७२; जै १,३९,३; –न्या तै २, ३,१०, २[2]; ३; मै २, ३, ४[3]; ५¶; काठ ११,७[3]; –¶न्याम् तै ६, ४, ९, ५.
वर्तमान, ना– -नम् ऋ ५, ३०,८; १०, २७, १९; –नाः ऋ ५, ४०,६.
वर्तिन्– -र्ति ऋ ८, ६,३८?[h].
†वर्तिस्[i]– -र्तिः ऋ १, ३४, ४; ९२, १६; ११६,१८; ११७,२; ११९,४; १८३, [३; १८४, ५; ६, ४९,५]; २, ४१, ७;५,७५, ७; ६, ६२,३; १०; ६३,२; ७, ४०, ५; ६७, [१०; ६९, ८], ६९, ५; ८, ९, ११;१८; २२, १७;२६,१४;१५[j];३५, [७-९]; ८७, ३; १०, ३९,१३;१२२,६; मा २०, ८१; का २२, ८, २; मै ४, १४, १०; काठ १२,१४; १७, १८; कौ २, १०८४; शौ २०, १४१, १; १४२, ३.
वर्त्मन्[k]– -र्त्म खि ५, २, १; मै ४, १,१२; शौ १२,१,४७; पै १७, ५, ५; –¶र्त्मन् तै २,६,४, ४; काठ २५, ८[2]; क ४०, १[2]; –र्त्मना ¶तै ६, २,९,२; ६,३, १; काठ २५,८¶; क ४०,१¶; पै १, ७६,२, -र्त्मन मै ३,८, ७¶; ¶-र्त्मनोः तै ६. २,९,३; –र्त्मानि ऋ १, ८५,३; खि ५, २, २; शौ ६, ६७, १; पै १९, ६. १३.
?वर्त्मन्यात् शौ २०, १३५, २[l].
वर्वृतान– -नाः ऋ १०,३४,१
†२वृत्[m]– वृतः ऋ १, १७४, २![n]; ४, १७, ९[o]; ७,९८,४[p]; जै ४, ११,२;वृतम् ऋ १,१०२,४![p,q]; ८, ४५, ३[p]; कौ २, ६९०; जै ४, १७, ६; शौ ७, ५२, ४[q]; वृता ऋ ४, ३१, १; ६, १, ३; मा २७, ३९; ३६, ४; का २९, ५, ८; ३६,१,४; तै ४, २,११, २; मै २, १३, ९; ४, ९, २७, १३, ६; काठ १८, २०; ३९, १२; कौ १, १६९; २, ३२, जै १, १८, ५; ३, ४, ३; शौ २०, १२४, १; वृतौ ऋ ५, ३७, ५.
वृता[r]– -त्या ऋ ५, ४८, २.
?वृतावृधो[s] पै ३, ३६, ५.

[a]) विप. (वृन्त-)। कर्तरि कः प्र. (पा ३, १,१३५)।
[b]) विप., भाप. [पं]। कर्तरि भावे च ल्युट् प्र.।
[c]) पाभे. पृ १८३१ r द्र.।
[d]) नाप. स्त्री. [वर्त्मन्- प्रभृ. (वैतु. पाग [६, १,१६०] स्तोत्रविषयादन्यत्र मध्योदात्त इतीव पाका. [वैतु मध्योदात्तनिगमस्य मृग्यत्वम्]?)]।
[e]) वा. कृन्ने १८३८ g द्र.।
[f]) नाप. (लोक-, जगत्-)।
[g]) –निः > छन्दसः दीर्घः (तु. पपा. ऋप्रा ४,४०)।
[h]) तु. सस्थ. टि. अनु। [i]) नाप. न. (°कवच-?)।
[j]) तु. सस्थ. टि. विपुद्रुह्-।
[k]) नाप. न. (मार्ग-)। अधिकरणे मनिन् प्र.।
[l]) = गरा वैताश्री ३२,२५। आश्री ८,३,१९ वर्तन्याम् इति पाभे.। शोधः पृ ११६२ g द्र.।
[m]) नाप. स्त्री. (लोक-, जल-, युद्ध- प्रभृ)।
[n]) शोधः पृ २७९० a द्र. (वैतु. यनि. एव सा. GW. प्रभृ., √वृ 'आच्छादने' > क्तान्तम् इति वें., क्विबन्तम् इति PW.)।
[o]) वैतु. वें. सा. PW. <√वृ 'आच्छादने' इति!।
[p]) वैतु. वें. सा. √वृ 'आच्छादने' + क्तः प्र. इति!।
[q]) वृतः (°युद्धानि) > -तो इति शोधः (तु. सस्थ. पै ३, ३६, ५ वृधो इति पर्यायभूतः पाभे.; वैतु. वें. सा. क्तान्तम्। सस्थ. युजा = युजा आ इति द्वे पदे द्र. (वैतु. पपा. न दर्शयतीति?)। [r]) नाप. (वर्तनि- [सरणि-])। स्त्री. भावे क्यप् प्र. (तु. PW. GW. GRV. प्रभृ.; वैतु. वें.सा. = आवरक-दीप्ति- इति)।
[s]) पाठः? वृध्- (°वृध्- [युद्ध-, शत्रु-]) > -धा > [संहितायां] –धो इत्येतन्मात्रः शोधः (तु. q)।

वृत्त- -त्तम् ऋ १, १५५, ६?[a]; ४, ३१,४; ५, ३६,३; -त्ताय काठ ४१,८.

वृत्ति[b]- -त्तिभिः पै ११, १, ३.

१वृत्- ✓वृ (वधा.) द्र.

२वृत्- ✓वृत् द्र.

वृत्- ✓वृ (वधा.) द्र.

[१]वृतं-चय[c]- -यः ऋ २, २१, ३.

वृत्र[d]- -त्रः ऋ १,३२,७; ८;८०,१२; ¶तै २, १, ४, ५; ४, १२, ६[२]; ५, ४, ५, ३; ६, ५, १, १; ¶मै २, २, ११[६]; ४, ४; ३, ६, ७§; ७, ८; ४, ३, ४; ५, १[२]; ¶काठ १२, ३[३]; २४, ९; २७, ३; २८, ३; २९, १; ¶क ३८, २; ४२, ३; ४४, ३; ४५, २; शौ ६, ८५, ३; पै १३, ६, ७†; ८†; १९, ६,३; -त्रम् ऋ १,२३,९; ३२,५; ११; ३३, १३; ३६, ८; ५१, ४; ५२ [२; ८, १२,२६]; ८; ५६,[५; ८५, ९]; ६१,१०; ६३,४; ८०,२-४; [१०; ४,१८, ७; १९,८]; ११; १३; ८५, ९; १०३, ८; १२१, ११; १६५, ८; १७४,२;१८७, १; २, ११, ९; १८;१४,२;१९, ४; ३, ३०, ८; ३२, ६; ३३,६; ३४, ३; ३६, ८; ४७, ३; ५३, ११; ४, १६, ७; १७, १; [३; १०, २८, ७]; ८; १८, [११; ८, १००, १२]; २१, १०; ५, ३७,४; ६, १३, ३;१७,१;२०, २; ३७, ५, ४४, १५; ६०, १; ६८, ३; ७२, ३; ७, १९, ५; २०, २; २१, ६; ४८, २; ५८, ४; ८, २,३२;३६; ३, १९; ६, [१३; ७,२३]; ९,४; ११, १२; ३२, २६; ६२, ८; ७६,३;८९, ३; ४;९९,६; ९,६१, २०;१०, ४२, ५; ८९, ७; १०४, १०; १११,६;११३, २;६;८; १२४, ६; १४७, १[०]; २; खि ५, ५, ११; १४, ३[१]; मा १०,८; १८, ६९†; २०, ३६; †३३, २६; ६७; ९६; ३४, ७†; का ११, ४, ४; २०, ५, २; २२. ४,१; ३२, २, ९†; ५,१३†; ३३. १, २†; ¶तै १, ६, ११,६; ७,७, १§; §८,९,२; १२,२; १५,१; २, १, ३, ४; ४, ५; २, ४, ६;५,२, ६[२]; ३, १[२];२[१]; ६; ४, ५; ३, २, ११, ३†; ३, ७, ३; ४, २, ११, १†; ३, १३, ८†; ५, ४,५, ३; ६, १, १, ५; ७; ११, ६§; ४,२,३; ५, ५, १[२]; २; ३[३]; ९, १; ३; ६, ११, ६; ७, ४,१५,१†; ¶मै १, ६, ९[२]; १०, ५[३]; १४[१]; १५-१७; २, १, ३[३]; २, १०[२]; ५, ३; ६, ९§; ३, ३, ७; ६, ३[२]; ७, ८; ८, ८; ९, ५; १०, ५; ११, १§; ४,३,१[५],४[३]; ४,३§;७;९; ५, ८[२];६, ८[४]; ७, ४[२]; ८,१०; १०,५†; ११,१†; ३†; ४†;१२, ३†[२]; १३,५†; १४, ७§; ८†; १३[४];†[२];§[२]; ¶काठ ४, १५†; ६, १०†; ८, १६†; ९, १८†; १०, ९[४]; १२, ३; १०; १३, ४; १५, ७§. २१, ८§; १३†; २३, १[१], ११[१]†; २४, ७; ९; २५, ४; २६, ८; २७, ३[२];४[२]; २८,३[५], ९[२], २९, १; ७; ३०,

[a]) वृत्तं व्यतीन् इति पाठः? °वृत्तान्,° व्यवति- (नाप. [दिवस-])> -तीन् इति शोधः । 'विष्णुः (सूर्यः) नवतिं व्यवतीन् (दिवसान्) चतुर्भिः नामभिः (°ऋतु-वर्तुलैः) सह (पूर्वोत्तरभावेन सह-निवेशिताः [अव्यवहिताः] यथा स्युस्तथा) °वृत्तान् (वर्तुलाकारेण संहितान् सतः) चक्रमिव (✓वेप् 'वर्तने' > वेपि>) अवीविपत् (अवी-वृतत्)' इति वा. इति कृत्वेह चत्वार ऋतवस्तद्‌घटकत्वेन प्रत्येकं नवतिसंख्याकाः सन्तः ३६० दिनात्मकचतुर्व्यूहाः भाविता भवन्ति (तु. [शोधे] छन्दः; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. एव पठन्तः, ORN. GRV. प्रमृ. गृहीतदिवसमंख्यापरिसंख्या°, अपि च वें. सा. प्रमृ. कल्पितविभागान्तरतात्पर्यगवेषणा अपि च सन्तः समानमेव था. अभंगरयन्तः) ।

[b]) पृ २२२० / द्र. ।

[c]) वृतं-चय- (वि. [इन्द्र-]) इति शोधः (तु. पै [१९, २४, १४]; वैतु. यनि सा. GW. पूप. = शत्रु-, उप. <✓चि 'हिंसायाम्' इति वे. सा., [पक्षे] सा. PW. GRV. प्रमृ. = बलसंचेतृ- इति?]) ।

[d]) भाप., नाप. व्यप. पुं. न. च (हिंसा-, शत्रुमेघमहना-ऽवरोधकाऽसुर-) । प्रथमेऽर्थे < ✓वृत् (°= ✓वृध्, ✓गृध्) '°हिंसायाम्' । द्वितीयेऽर्थे °वृत्- (भाप. = क्षरण-,द्रवण-) + (✓वृ °= ✓धृ 'धारणे = अवरोधे' > कर्तरि) °त्र- > उस. °वृत्-त्र- > यनि. (वैतु. माश [१, १, ४,४ प्रमृ.] या [२,१६] BRV [३,११५;१४४] < ✓वृ 'आच्छादने'; माश [१, ६, ३, ९] पाउ [२, १३] सा [पक्षे] < ✓वृत् 'वर्तने'; था < ✓वृध् 'वृद्धौ' वेति) ।

[e]) पामे. पृ १५५२ m द्र. ।

[f]) सपा. शौ २०,१२८,१४ इन्द्रः इति पामे. ।

५; ३१, ८; ३२, १; ३४,
१; ३; ३५, २०¹; ३६, १;
८⁴; ९; १०⁴; ११; ३७, १३;
३८, ६; ४०, ८; ४४, ४;
¶क ३५, ७²; ३७, ८; ३८,
२; ३९,१; ४१, ६; ४२, ३²;
४²; ४३, ३⁵; ९²;४५, २; ८;
४७, ८; ४८, १८²; †कौ १,
२५७; ३३५;३९१; ४१३; २,
१६६; ३०४§; ९८८; †जै १,
२७, ५;३५, ४;४०, ५;४४,३;
३, ६,११;१६,२; ४, ११, १;
२३, २; ३; शौ २, ५, ३; ८,
५, ३; १२, १, ३७; २०, ११,
३;३५,१०;३७,५; ७७, ७;८९,
५; १०५, २; १३९, ४; पै २,
७,४ᵃ; ६, १६, १†; ७, ८, ४;
११,७,८; १३,६, ५†; ११†;
१४, ९; १५,१२, ८; १८, १;
१६, २७, ३; १७, ४, ७; १९,
४२,४; –त्रस्य ऋ १, ३२,१०;
५२, ६; १०; १५; ५४, १०;
५६,६; ६१,६; ८०,५;१०; ३,
३२,४; ५, ४२, ५; ८, ६, ६;
७६, २; ९६, ७; १००, ७,
१०,१५२, ३; खि ५, १४, २;
मा ४, ३; का ४,२, १; तै
१, २, १, २; ६, १२, ५†;
¶२. १,४, ५; ६; ४, १२, २;
५, २, १; २;५, ४, ५, ४¶;
¶मै १.२,१§; १०.१४; २,५,
३; २. ३, ७¹; काठ ३६, ८;
क १, १३; †कौ १, ३२४; २,
१००२; १२१७; †जै १, ३४,
२; ४, ८, ३; शौ १, २१, ३†;
६, १३४,१; १३५,१; २०,३५,
६†; १०७, ३†; १२८, १३; पै
२,८८,२†; ४, २४,२; ५, ३३,
४; ७; ८, ३,८; ८,१; १३, ६,
१०†; १६, १५१, ५; १७,२९,
४²; –त्रा ऋ १, ८,२; ३, ३०,
४; ४, १७, १९; २२, ९; ४१,
२; ६, २२,१०;२९, ६;३३,१;
७, १९,[४ (२२, २)]; २५,५;
८३, १; ८, ९०, ४; ९, १०९,
१४; १०, ४९, ६ᵇ?; खि ५,५,
२; †शौ २०, ३६,१०; ३७,४;
७०, १८; –†त्राणाम् ऋ १,४,
८; ३, ४९, १; ६, २६, ८; ८,
९६, १८; ९, ८८, ४; शौ २०,
६८, ८; –त्राणि ऋ १, ५३,६;
८४, १३; १०२, ७; ३, ३०,
[२२; ३१,२२; ३२, १७, ३४,
११; ३५-३६, ११; ३८, १०;
३९, ९; ४३, ८; ४८-४९,
५; ५०, ५; १०, ८९, १८;
१०४, ११]; ४, २४, १०;४२,
७, ६, १६, ३४;१९, १३;३३,
३; ४४, [१४; ७, २३,३]; ५६,
[२; ८, १७, ८]; ५७, ३; ६०,
६; ७३,२; ७, २२, [(१९,४)
२]; ३०, २; ८३, ९; ८५, ३;
९२, ४, ८, १५, [३; ९५, ९];
११; १७, ९; २९, ४; ४९, २;
९०, ५; १००, [७; १०, ८३,
७]; ९, १, १०; १७, १; २३,
७; ११०,१; १०, ६९,६; ८०,
२; ति ३, १,२; मा ३३, ९†;
का ३२, १, ९†; तै ३. ५,३,
२; ४, ३, १३, १†; ५, ५,६,
१†; †मै १, ३,१२; २,१३,६;
४, १०, १,२; ५²;११,१; १३,
५; †काठ २,१४; ४, ४§;१६;
२०, १४; २१, १४; ३८, १४;
३९, १२; †कौ १, ४; १७९;
२४८; ३२९; ४२८; २,१६२;
२०५; २६३; २७८; ७१४,
७४६; ७५४; ७६१; †जै १,
१, ४; १९, ५;२६, ६; ३४,७;
४२, २; ३. १५, १०;१८,१२;
२२, १; १०; २३, ११;५१,६;
४, ४,१०;२१, ७, शौ ४, ३३,
७†; ५, ६, ४†; ७, ९८, १,
११५, १; २०, ५,२; ३; ११,
११; १२, ३,२१, ६; ४१, १;
५१, २;६१, ६;६२, १०;९०,
२; ११७, २; पै ४, ३२,७, ६,
९,९; ११, ५†; २०,१४,७ᶜ;
–त्रात् ऋ १०, १२४,८; तै २,
५,२,४¶; शौ ४,१०,५; –त्राद्
तै २, ४, १३, १¶²; –त्राय ऋ
१, ६१,१२; २, ३०,२;१; ३,
३७,[५;८,१२,२२;९,६१,२२];
६;८, ९३, ७; १०, ११६, १,
¶तै ५, २, ६,२; ६, १, ३,४;
५, १, १; ¶मै १, ६, ३; १०,
१४; २, १, ३; २, १०; ११,
६†; ३, ९, ४; ४, ६, ५; ७,
९; १२, ३†; ¶काठ ८, ११;
१२, ३; २०, ४; २३,४; २५,
४; २६, ४; २७, १०, ३६, ८;
३७,२;३९, १२†; ¶क ३६,८;
३६,१;३९,१; ४१,२; †कौ १,
११९;४९४; २, ५०२; †जै १,
१३, ५; ५१, ८; ३, ४४, ६;

ᵃ) पाठः ? तु. पृ २४५२ c ।
ᵇ) वृत्रा इव इति पपा. ? °वृत्रम् इव > मैत्र. °वृत्र इव > वृत्रैव इत्यस्याः स्थितेः गुरुतरत्वात् (तु. छन्दः; मैतु. अन्ये पपा. अनुसरन्तः पा. अनंशयन्तः ?)।
ᶜ) ?वृत्राण्यप्रति > वृत्राऽप्रति इति शोधः ? (तु. सस्थ. ?यपर्)।

४६, १०; †शौ २०, १९,५;६; ३५, १२; ४७, १; १२७, १२; पै १७, २७, १; २; –त्रे ऋ ६, २५, ६; १०, ५०, २; तै २, ५,२,६¶; मै २, १३,१३; काठ २८,९[२]¶;२९,७†; ४०,१; ¶क ४४, ९[२]; ४५, ८; शौ ३, २१, १; पै ३, १२, १; १७, २९,४; –त्रेण ऋ १०, ११३,३; ¶काठ ८,२; क ६,७¶; –†त्रेषु ऋ१, ७,५; ६,२६,२; ४६,१;७,३४, ३; मा २७, ३७; का २९,५,६; तै २,४, १४, ३; मै २, १३,९; काठ ३९, १२; कौ १, १३०; २३४; ३३७S; २,१५९; ३,४, ११S; जै १,१४,६;२५,२;३५, ६S; २, ४, ९; ३, १५,७; शौ २०,७०,११; ९८,१.

†वृत्र-खाद्[a]– -दः ऋ ३, ४५, २; ५१, ९; कौ २, १०६९; –दम् ऋ १०, ६५, १०.

वृत्रं-जय[b]– -यः पै १९, ३४, १४.

†*वृत्र-तर्[c]– -तरम् ऋ १,३२,५; पै १३, ६, ५.

*वृत्र-तुर्[d]– -तुरः मा६,३४; का६, ८,५; तै १, ४, १, १; ६,४,४, २; मै १, ३, ३; ४, ५,४; काठ ३, १०; क २, १७; –तुरम् ऋ ४, ४२,८; ६, २०,१; १०,४८, ८; ९९, १; मै ४, १२,३‡[e]; –तुरा ऋ ६,६८,२; –तुरे तै १, ४, १,१; २, १,३,४¶; ¶मै २, ५, ८; ९; काठ १३, ३¶; –तुः मै १, ६, २; २,५, ८[२]¶; ९[२]¶; ४, १४, १३[२]; काठ ७, १३; १३, ३¶; ३४,१५¶; क ६, ३; कौ १, ३११‡[f]; २, ९८७‡[f]; जै १, ३२, ९‡[f].

वृत्र-(तु>)तूर्– -तूरे मै २, २, ११[२]¶.

वृत्र-तूर्य[g]– -र्यें ऋ २, २६, [२; ८, १९,२०]; ६,१३,१;१८,६;२४, ५; ६१, ५; ८, ७, २४; ७४,९; १२; १०, ६६, ८; १०४, ९; खि ५, ५, २; मा १, १३[२]; १५, ३९†; का १, ४,३[२]; १६, ५, २१†; तै १, १, ५, १[२]; मै १, १, ४[२]; ४, १४, १३; काठ १, ११[२]; क १, ११[२]; कौ २ ९१०; जै ३, ५६, १७; –र्येषु ऋ १, १०६, २; ६, ३८, ५; ८, ३७, १; पै ४, २८, २.

¶वृत्र-त्व– -त्वम् तै २, ४, १२,२; ५, २, १; २.

†वृत्र-पु(त्र>)त्रा[h]– -त्रा ऋ १, ३२,९; पै १३,६,९.

वृत्र-हु[i]– -हम् ऋ ६,४८,२१[२].

†वृत्र-हत्य[j]– -त्याय ऋ ५,२९,७; ६, १८, ९; ८, ८९, ५[k]; १०, ५५, ७; खि ३, १४, १; कौ २, ७७९[k]; ११३४; ३, २,७[k]; –त्ये ऋ १, ५२, ४; १०९, ५; ४, १९, १; २४,२; ६, २३,२; २५, १; ८; ३६, २;४७, २; ७, १९,१०; ८, ६३,१२; १०,२२, १०; ४८, ८; मा ३३, ५०; का ३२, ४, ७; तै १, ६, १२, १[l]; ७, १३, १; मै ४, १२,२; काठ ८,१६; शौ २०,३७,१०; –त्येन ऋ ८, २४, २; शौ १८,१,३८; –त्येषु ऋ १, ५३,६; ७,१,१०; १९,३; ३२, १५; १०,६५,२[m]; कौ २, १०३३; जै ४, २७, ८; शौ २०, २१,६; ३७,३

†वार्त्रहत्य[n]– -त्याय ऋ ३, ३७,

a) विप. (शत्रु-नाशक- [इन्द्र-, बृहस्पति-])। उस. उप. अण् प्र.।

b) विप. (वृत्र-हन्- [इन्द्र-])। उस. उप. कर्तरि कृत्।

c) विप. (मेघजलबाधक- [वृत्र-])। उस. पूप. भाप. सन् *= जल-बाधन- (तु. वृत्र- इत्यत्र टि.), उप. च कर्तरि <√*तर् [=√तन्] '*करणे' (वैतु. वृत्र- [नाप.] + [तरप् >] *तर- प्र. > °तर- इति प्रायोवादः ?)।

d) विप. (वृत्र-जित्- [इन्द्र- प्रमृ.])। उस. उप. <√तुर् 'हिंसायाम्'।

e) °तुरम् (तु. पा. सात.) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः शोध-पत्रम्)। पाभे. पृ १३१७ e द्र.।

f) पाभे. पृ २९२६ q द्र.।

g) भाप. (शत्रु-जिति-), नाप. (संग्राम- [तु. निघ २,१७])। √तुर् 'अभिभवे' > भावाधिकरणयोः क्यप् प्र.।

h) विप. (वृत्राऽऽख्यपुत्रवती- [मू- = वृत्र-जननी-])। बस.।

i) = वृत्र-हन्-। डः प्र. इति ततो विशेषः।

j) = वृत्र-तूर्य-। तेनैव सन्यायता द्र.।

k) सपा. जै २,५६,१ वृत्रहुथाय इति पाभे.।

l) वैतु भा. = °त्याम्। सुपां सुलुक् इति द्वितीयाया एकार इति।

m) भाप. (*वृत्रघ्न-वरण-)। वृत्र-हन्- + वृत्य- > बस. *वृत्रह-वृत्य- > यनि. इति मतम्।

n) विप. [वृत्रहत्यायोग्य- (शवस्- [तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. भाप. <वृत्र-हन्- इति ?, ट. म. च

१; मा १८, ६८; का २०,५,१; शौ २०, १९, १.

†वृत्र-हृथ[a]- -थानाम् ऋ ३, १६, १; कौ १, ६०; जै १, ६, ६; -थाय जं २, ६, १‡[b].

वृत्र-हन्[c]- -घ्नः ऋ ८,६६,१०;७८, ७; तै ४, ७,१५, १; मै ३.१६, ५; काठ २२,१५; शौ ४, २४, १; ६, ८२, १; पै ४, ३९, १; १९.१७,४; -घ्ना ऋ १, १७५, ५; शौ ३, ६, २; पै ३, ३, २; -घ्ने ऋ ३,३१,१४; ५,८६,३[d]; ९, ९८, १०; तै १. ४, १, १; मै १, १०, १; २, २, ११[२]¶; †कौ २, ६८१;१०२९; †जै ३, ५६, ९; ४, १७,१; -हणम् ऋ १, ५९, ६; १०६, ६; १२१, १२; ४, ४२, ९; ६,१६,१४; १७, ११; २०, ९; मा ११, ३३†; का १२, ३, ६†; †तै ३, ५, ११, ४; ४, १, ३, ३; मै २,७,३†; ४,१२, ६[e]; १४, १२[f]; काठ १६, ३†; कौ १, ३२७; जै १,३४,५; पै १, ५१, २; ४, २८, ६†; -हणा ऋ ३, १२, [४; ८,३८, २], †काठ ४, १५[२]; १३, १५; †कौ २,४२४; १०५२; †जै ३, ३२, १५; ४, २३, १; शौ ४, २८, ३; ७, ११५, २[e]; पै ४, ३७, ५; २०, १४, ९[e]; -†०हणा ऋ ६, ६०, ३; ७, ९३,१; ४; तै १,१,१४, १; मै ४. ११, १; १३,७[२];१४, ८; -हणौ काठ ५. १; ३२, १; -०हणौ ऋ १,१०८,३; -०हन् ऋ ८, ६४, ९; -०हन् ऋ १, ८४,३; ३,३१ [(१,९९)१८;४, ३२, १]; ४०,[(३७, ११) ८; (९)]; ४१, ४; ४, ३०, १; ७; १९; २२; ३२, १९; २१; ५, ३८, ४; ६, ४५,५; ७, ३१, ६; ३२, ६; ८, १, १४; १३,[१५; ९७, ४]; १७, ९; २४, ८; ३३, १; १४; ३७, [१-६]; ५४, ५; ६२, ११; ६६, ११; ८२, १; ९२, २४; ९३, ४; ३३; ९, ९८, ५[g]; १०, १०३, १०[h]; १५२, ३[i]; खि ३, ६, ५; ५, ४, ९; १४, ३[j]; †मा ८, ३३; १७, ४२; २६, ४S; ३३, ३५; ६५; †का ८, ९, १, १८, ४, १०; ३२,५,११; ३,६; तै १,४, ३७,१†, ४२,१‡[k]; २, ४,१४,१; ७, ४, १५,१; मै ४, ११,४†; १२,२; ३†; †काठ ६, १०; ८. १७S; ३७.९; ४४,४; कौ† १,१२६;१८१,२०३;२६१; २६४; २६९‡[l]; †२, २१४; ३७९; ८४२‡[l]; १०११; ११४२; १२०८; १२१५; १२१७; ४, ९; †जै १, १४, २; १९, ७; २१, १०; २७, ९; २८, २; ७‡[l]; २, ७, ३; ३, १९, ९; ३०, २२; ४, ८, ७; १८, ९‡[l]; शौ १, २१, ३†[l]; ३, १, ३; ५, ८, ७; ९; ६, ९८, ३; ११, ११, २३;२०, ५, ३; ६, ८; १८, ६; २३, ४; ५२, १; ५७, १४; ११२, १; ११६, २; पै २, ८८, ३†[l]; ३, ६, ३; ५, ४, १३; ६, १५,९; ७, १८, ८; १९, १२, १५.२१, ७; ३६, १३; -†हभिः ऋ ६, ६०, २; मै ४, १३,७; काठ ४, १५; -हा ऋ १, १६, [८; ८, ९३, २०]; [७४, ३ (६, १६, १५)]; ८१, १; ९१, ५; १००, २; १८६, ६; २, १, ११; १०, ७; ३, २०, ४; ३०, ५; ३१, ११; २१; ४७, [२; ५२, ७][l]; ५४, १५; ५, ४०, ४; ६, १६, १९; ४७, ६; ८, २,२६;४,११; ६. ४०; २४, २; २७, ८; ३२, ११; ४५, ४; २५; ४६, [११; १०, २३,२]; ६१,१५; ६६,३; ९; ७०, १;७७,३;८९, ३;१०, १[l]; ९३,२; १५;१८; ९६,११;

कर्तृपरं व्याचक्षाणो ?))] । तस्येदमीयः अण् प्र. (पा ४, १, ८६)।

[a]) =वृत्र-तुरय- । उस. उप. भावे क्यन् प्र.।

[b]) पाभे. पृ २९९५ *k* द्र.

[c]) विप. (अग्नि- प्रमृ.), नाप. (इन्द्र-) । उस. उप. भूतेऽर्थे क्विप् प्र. (पा ३,२,८७)।

[d]) भाप. इति मतम् (तु. पृ १६७९ *b*)।

[e]) सपा. ॰णम् <> ॰णा (तैब्रा २, ४,५, ७ च) इति पाभे. ।

[f]) सपा. तैब्रा २,८,४,२ अभिमातिहनम् इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ २६६० *f* द्र. ।

[h]) सपा. पै १,५६,२ हर्यन्नाम् इति पाभे. ।

[i]) पाभे. पृ २३२८ *b* द्र. ।

[j]) सपा. शौ २०, १२८,१४ वृत्रहा इति पाभे. (द्र. RW.; वैतु. शंपा. सात वृत्रहान् इति?)।

[k]) सपा. वृत्रहन् (तैआ १०, १, ११ मना १, ११ च)<>वृत्रहा इति पाभे.।

[l]) सपा. वृत्रहन् <>वृत्रहा इति पाभे. ।

९,२५,[३; २८, ३][a]; ३७, ५; ८९, ७; ११३, १; १०, ४९, ६; ६९, १२; ७४, ६; ८३, ३; १११, ६; १३३, १; १३८, ५; १५२, २; १५३, ३; १७०, २; खि २, ६, २, २१; ४, ६, ६; मा ७, ३७†[b]; २०, ७५; ९०; २१, ४२; ३३, ९६†; का ७, २०, १†[b]; २२, ७, ९; ८,११; २३. ५, २; तै १, ६, २, ४; ११,६¶; ७,१३,४†;५†;८. ९, २; २,४,१४,१[c]; ३,५,११,४†; ४, ३, १३, १†; ६, ४, ५‡[d]; मै १. ३,२३†[b]; ३.११, ४; ४, १०, १†; ३†; १२, २[c]; ४†[e]; काठ २, १४†; ५, १; ८,१६†; १७[c]; २०, १४†; ३४, १५; ३८,९;३९.११; †कौ १,१४०; २१६; २५७; २७३; ३०८; ४११; २. २८३; ३५२; ६३२; ६४६; ७३२; ८०१; ८०४; १००९; ११५१; †जै १,१५,६; २३, ३; २७, ५; २९, १; ३२, ६; ४०, ३; २, ३. ५; ३,२३, १५; ३९, ९; ५१,१०, ५३,४; ४, १, ४; २, ४; १०; २३, २; शौ १, २१, १†; ४, ३२, ३†; ५, २५,६; ६, ७५,२[e]; ७,८१, २; ८, ५, २२; १०, १०, १०; ११, १२, २७; १८, १, ३८†; १९, १५, ३; २६, ४; २७,२†; २०, ७, २;१२,७; ५६,१; ९२, १६; ९३, ६; ९५, २; ९७, ३; १०४,३[f]; १०५.४; १२८,१४[g]; पै १. ९३,१; २, ८८, ४†; ३, ३५, ३†; ४, १६, २; ३२, ३; ६ ७, ८; ९, ४, १;६,३; १०, ७, २; १३, २, १६;३, ७,१४, १, १३; १६, १०७, १०; १७, १५, ३; १९, २१,३; ३४,१४; ३८, १५; ४१, ४; ११[h]; ५१, ११; २०, ३१, ७†; ५१, ९; ६१, ९.

वृत्रघ्नी[i]– -घ्नी ऋ ६, ६१,७.

वार्त्रघ्न[j]– -घ्नः तै १, ७, ७, १; ८, १२, ३[k]; १५, १; १६, २; ५. ७, ३,१; ६,१,११,६¶; मै २,६,९[k];४,४,३; काठ १५, ७[k];२४,७¶;२७,३¶;¶क ३७, ८; ४२. ३; –घ्नम् खि ५, ७, ४, १०; मा १०, ८[k]; का ११, ४, ४[k]; ¶तै २. ५, २, ४; ५; ¶मै २. १, ३; २,१०; ३,७,८; ४,३. १; ४; ¶काठ २४, ८[k]; क ३८, १[k]¶; –¶घ्नाः तै ६,५, ५, १; काठ ३६,८; –¶घ्नानि मै १, १०, ५; काठ ३५, २०; क ४८, १८.

¶वार्त्रघ्नी– -घ्नी तै २,५, २, ५; ६, १, ६, ७; ७,६; ७, १, ६, ३; मै ३, ७, ४; ६§; काठ २४, १[k]; ३; क ३७, २[k]; ४; –घ्नीम् तै ७, १, ६, ३[k].

वृत्रहन्-तम– -†०म ऋ ५, ३५, [६; ८, ६, ३७]; ४०, १; ८. ३, १७; २४, ७; ९३, ३०; ९७, ५; ९, २४, ६[l]; १०, २५, ९; कौ १, ३०१; जै १,३१,९; –†मः ऋ ८,४६,[८; ९२,१७; (९, ६१, १९)]; ९३, ३२; ९, १, ३; कौ २, ४१; ३१६‡[l]; ११४१; जै ३,५ ३;२६,२‡[l]; पै ३. ३४,२§; –मम् ऋ १,७८, ४. ६,१६,४८; ८,७४,४; ८९, १,९३,१६; मा २०,३०†; २८, २६; का २२, २, ७†; ३०, ३, ३; †कौ १. ८९; २०८; २५८; †जै १,९, ९; २२,५; २७, ६; –मा ऋ ७, ९४, ११; मा ३३, ७६†; का ३२, ६,७†; शौ ७, ११५, १; पै २०, १४, ७; –०मा ऋ ८,८,९;२२; –माय कं १, ४४६; जै १, ४६, १०; ३,३४,२१.

वृत्र-हा[m]– -हाभ्यः पै १,९९,३.

वृत्वा,वृत्वाय, वृत्वी √वृ (वधा.) द्र.

†वृथक्[n]– -थक् ऋ ८,४३,४; ५; मा ३३. २; का ३२, १,२.

[a]) पाभे. पृ २०६६ *h* द्र.। [b]) पाभे. पृ २९९६ *k* द्र.।
[c]) समा. शौ ६, ९८,३ पै १९. १२, १५ वृत्रहा इति पाभे.। [d]) सपा. ऋ ६.७५.१७ विभे.।
[e]) पाभे पृ १५९२ *i* द्र.। [f]) पाभे. पृ २९९६ *l* द्र.।
[g]) पाभे. पृ २९९६ *j* द्र.।
[h]) सपा. पाग्र १,६,२ अर्यमा इति पाभे.।
[i]) विप. (सरस्वती-)।
[j]) विप (धनुस्- प्रमृ.)। तस्येदमीयो वा सास्यदेवतीयो वा अण् प्र.।
[k]) सपा. वार्त्रघ्नः <> वार्त्रघ्नम् इति पाभे.।
[l]) सपा. वृत्रहन्तम <> वृत्रहन्तमः इति पाभे.।
[m]) नाप. (वृत्रहन्- ='देव-)। उस. उप. <√हा 'त्य गे = मोचने'।
[n]) विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि- ='ज्वाला-])। वा. क्रिवि.। <√'वृध् (=√वृध्, √मृज् इति (वेतु. वें. सा. उ. म. = पृथक् [अन्यत्-, भिन्न-] इति; PW. प्रमृ. = वृथा

†वृथा[a] ऋ १, ५८, ४; ६३, ७; ८८, ६. ९२, २; १३०, ५; १४०, ५. १६८, ४; २, १५, ३; २४, ९; ५, ५६, ४; ६, १२, ५; ८, २०, १०; ९ १६, ७; २१, ३; २२, २; ३०, १; ६४, [१७ (६६, १२)]; ७६, १; ८८, ५; ६; ९७, ९; १०९, २१; १०, २६, ७; ६१, २४; ९३, १३, खि ५, ९, २[b]; तै २, ३, १४, ५; कौ १, ५५८; २, ४६८; ५७८; ११०६; जै १, ५७, ५; ३, ३५, ३; ४७, ४; शौ २०, १२७, ५§[b].

वृथा-षाह्[c]– -षाट् ऋ १, ६३, ४.

√वृध्, > वर्धि, वावृध्, †वृधैते ऋ २, १३, १, ९, ७५, १[d]; कौ[d] १. ५५४; २, ५०; जै[d] १, ५७, १; ३, ५, ९; वर्धते ऋ १, ९५, ५; २, २५, २; ३५, ११; ७, १०१, ३; ९, १७, ४, १०, ९४, ९; मै ४, १४, ८†; ¶काठ ८, ८, १२, ३, २०, ५; ¶क ७, ३; ३१, ७, पै ८, १४, ५†, †वर्धति ऋ ८, १५, ८, कौ २, ९९६; शौ २०, १०६, ३; †वर्धेते ऋ ५, ६८, ८, कौ २. ८१६; जै ३. ५७, ६, वर्धत.[e] शौ २०, १३६, २; वृधन्ते तै ७, ४, ३, २¶; शौ ८, २, २२; वर्धन्ते ऋ १, १४०, ७; तै ६, २, ५, ३¶; काठ २०, ४¶; क ३१, ६¶; पै १६, ५, २; †वृधन्ति ऋ १, ६५, २; ३, ५, ८; ८, २, २९; ९८, ८; ९, ३१, ३; १०, ४३, ७, कौ २ ६१; जै ३, ६, ७; शौ २०, १७, ७, १००, २; †वर्धन्ति ऋ १, १५५, ३; ५, १३, ५; २२, [४; ३९, ५]. ६, १, ५; ७, १२, ३; ८, ६, ३१; १६, ९; ६२, १; ९, ४६, ३, १०, ४३, ३; तै १, ४, ४६, ३, मै २, ५, १०§[f]; ४, ११, ४, १३, ६; काठ ६, १०; १८, २०; क ४८, ५§[g]; कौ २, ६५६; जै ३, ५४, ६; ४, ५, २; शौ २०, १७, ३; †वृधसे[h] ऋ ५, ४४, १; मा ७, १२; का ७, ६, १; तै १, ४, ९, १; मै १, ३, ११; काठ ४, ३, क ३, ३; वर्धसे ऋ २, १, ११, ३, ४४, २; शौ ५, १, ९[i]; वर्धत् ऋ ६, ३८, ३[d], ७, ६८, ९; वृधात् ऋ ५, ४१, ९; ६, ३८, ४[२]; वर्धन् ऋ ६, ५१, ११; वृधान् ऋ १, ७०, ४, ६ १७, ११; ३८, ४; ८, ५, १९; तै २, ६, ७, ४; मै ४ १३, ५, †वर्धसि ऋ ६, १६, १६; मा २६, १३; मै ४, १२, १; काठ २, १४; कौ १, ७; २, ५५; जै १, १, ७; ३, ६, १; वृधं ऋ १, ७१, ६; वृधः ऋ १०, ५०, ५; वृधताम् ऋ ३, १, २; मै ४, ८, ९; वर्धताम् ऋ १, १६४, २७, ६, २४, ७; ३७, ५; मा २७, ४; का २९, १, ४; तै ३, २, ६, १; ४, १, ७, २; मै २, १२, ५; काठ १८, १६; ३५, ३; ४[j]; ‡[j]; क २९, ४; ४८, ४; ५[j]; ‡[j]; शौ २, १८, १; ६, ३९, १; ७२, २; ३, १०१, १; ७, ५५, ५, ७७, ८†. ८८, ३; ९, १५, ५; पै १. १२, १; ६१, ४; ६७, ४[k]; २, ३८, ५; ३, ३३, ४; १६, ६८, ५†; १९, ८, ७; १३, १०; १७, १५; १६; ३६, १०[l]; २०, ११, ३[l]; वृधंतु ऋ ४, ५३, ७, वर्धन्तु ऋ ५ ३६, ५, पै १३ १४, ११; वृधन्ताम् ऋ ५. ४१, १९; वर्धन्ताम् ऋ ५, ४१, १८, ६

[वरेम्], PG [१, ११८], GRV = वलवत्, क्षिप्रम् इति च?)। यत्र ऋ १०, ९१, ७ पृथक् इति, ऋ १, ९२, २ पृथा इति पदे चापि यनि °र्याबी भवतः ऋ [८, ४३, ५] आविनस्य सतोऽपीना संदर्शनविपर्यासस्य तदीयदीप्तभावार्थानवक्लिप्तात्। पृथक्– इति प्राति. इति Schmidt [तु. WAG ३, १२६ c]। तथाप्यदोषः।

[a]) अव्य. (यनि.)। <√वृ 'वरणे' इति PW GW. प्रमृ. (√वृ 'वरणे' > भाव) वृत्->*वृथ->> यनि. इति WAG [१, २४१ a]।

[b]) तु. सस्थ. HW. शौ २०, १२७, ५; वैतु. संश. मान पृथाः, इति पाभे.।

[c]) बिप. (इन्द्र-)। व्यु. वृथा-षाह्– टि. द्र.।

[d]) तु. सस्थ. टि अचि। [e]) तु. HW.; वैतु. संश. सात. वृधंतः इति, सि ५, २१, २ आर्दतः इति च पाभे।

[f]) सपा. तै ३, ३, ९, २ हयन्त इति पाभे.।

[g]) सपा. तै ३. ५, ५ ३ काठ ३५, ४ सपप्तु इति पाभे.। [h]) तु सस्थ. टि. मृगु।

[i]) सपा. पै ६. २, ८ वर्धयसे इति पाभे।

[j]) सहृन् सपा. ऋ १०, १७, १४ सुन्वन्त इति पाभे.।

[k]) सपा. वर्धताम् <> वर्धन्ताम् इति पाभे.।

[l]) योग्या (:) अभिप्रजायताम् मूर्ध्न (:) वद वर्धताम् इति पूर्वापि-शोधः। तु २३११ d वद- तदन्तर्गतः शोध्यम्। तत्रैव उद्-वर्धताम् इत्युपात्त- मित. द्र.।

५, २९,१२[a]; ६, १३७,२[b],३[b]; †वर्धन्तु ऋ ३,५२,८; ७, ९९, [७; १००,७]: तै २, २,१२,५; कौ २, ९७७; जै ४, २३, ८; †वर्धन्तु ऋ १, ५ [८; ८, ४४, ११],३,१०,६;८,३,३;१३,१६; [१८;९२,२१;९.६१,१४];४४, २२; मा ३३. ८१; का ३२,६, १२; §तै ४, ७, १, १; ५, ७, ३, २, मै ४,१०,१§; काठ ६, १०, ४०, १४; कौ १, २५०; २, ७४; ६८६; ९५७; जै १. २६, ८; ३, ७,१२; ५६, १५; ४, २०, ६; शौ २०, ६९, ६; १०४, १; ११०, ३; वर्धस्व ऋ ३,३६,३;५,४४,५[c]; ८, १३, २५,४४, २; मा २, १४[d]; ३८, २१; का २. ३, ९[d]; ३८,५,४; शौ ६, १०१, १; वर्धस्व ऋ ७, ८, ५; ८, १. १८; ६, १२;७४, ८; १०, ९८, १०; १०४, २, तै २,४,१२,१¶;५,२, १[२e]; मै २, ४,३; ४, ९,१०![f]; क २९,४[g]; †कौ १, ५२; २, ८५२; †जै १, ५, ८; ४, १२, ५; †शौ २०, ३३, १; ११५, ३; पै ४, २७, ७[२]; १९, १३, १०; †वर्ध, >र्धा ऋ ६, ३८, ४; ७,९५,

६; ८, ७५, १३; ९, २९, [३: (३५, ६)६१, १५]; तै २. ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; १४,७; कौ २. ६८७; जै ३, ५६, १४; वर्ध ऋ ५, ५६, २; ६, १८, १; ८, ६०, १२; ९. ६१, २३; तै ४, ३, ४, १; कौ २, १११७†; जै ३, ४४, ८†; †वर्धथम् ऋ ३, ५३, १; काठ २३, ११; कौ १, ३३८; जै १, ३५,७; वर्धतम् ऋ ४,५०,११; वर्धतम् खि १, ३, ३[h]; वर्धत ऋ १०, २२, १४; वर्धत ऋ २, २. १; †वर्धाम ऋ १०,४४,२; शौ २०,९४,२; †अवर्धत ऋ १, ३३,११[i]; ९,७०,१; १०, ९६, ८; मै २,४,३[२]¶; ४.१४,१२[j]; कौ १,५६०;२,७७३; जै १,५७, ९; शौ २०, ३१,३; अवर्धत ऋ १०, ११३,१; ¶तै २, ४,१२, २; ५,२,२; ७, ४,३,२; ¶काठ १२, ३; १३. ३[२]; शौ १५, १, ४; पै १८, २७, ४; वर्धत ऋ १०, २५, १०, अवर्धताम् मा २८.६; १५; १७; ३७-४०; का ३०, १, ६; २, ८-६; ४,३-६; अवर्धन्त ऋ १, ८५,७; १०,६, ७; तै ४, १, ११, ३†; शौ ५,

११, १; †अवर्धन् ऋ ३, ३२, ३; ३५, ९; ४७, ४; १०, ७३, १; ३; ११३, ३; मा ३३, ६३; ६४; का ३२, ५, ९;१०; मै १, ३, २०; †अवर्धन् ऋ ५, २९, ११;३१,१०, १०, [(८,१)४५, ३[j]], ९५, ७; मा १२, २०[j]; का १३, २, ३[j]; काठ ४, ८; क ३ ६; वार्धिषीमहि[k] मा २,१४; ३८, २१; का २, ३, ९; ३८, ५, ४; मै ४, ९, १०.

वावृधते[l] ऋ १०,६४,४; वावृधाति ऋ १,३३,१, वावृधीथाः ऋ १, १३०, १०.

वावृधेते शौ ५, १, ५; †वावृधन्त ऋ ५, ५२,७; ६,६६,२; ६८,४; मै ४,१४,११; वावृधन्त ऋ १०,९३, १२; वावृधस्व ऋ ६, १७, ३; शौ २०, ८, १†; वावृधस्व ऋ १, ३१, १८; ७, १९, ११; १०, ११६, ६; शौ २०,३७,११†.

वृधातु[m] तै १, २, २,१; ६, १, २, ३; ४; मै १, २, २; ३, ६, ४; वृधातः मा २०, ४२; का २२, ४, ७; मै ३, ११,१; काठ ३८, ६; वृधाम शौ ५, १, ९[n]. †वावृधे ऋ १, १६७,८; ३,१,

[a]) सपा पै १३,९,१५ कल्पन्ताम् इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ २९९८ *k* द्र. ।

[c]) तु.सस्थ. टि.अभि [परि.]।

[d]) =सपा. माश १. ८, २, ४ शांश्रौ १, १२, १२ आपश्रौ ३. ४, ६ माश्रौ १, ६, १,२४ आपमं २. ६,११ शागृ २, १०, ४ हिगृ १,८,४ । तैआ ४, १०, ४;५; ५,८,१० आपश्रौ १५,१२,७१ सुमिध्यस्व इति पाभे. ।

[e]) धा. छेदने वृत्तिः ।   [f]) स्वरः? सुं॰ इति शोधः (तु. मा ३८,११) ।   [g]) सपा. वर्धस्व <> वर्धय इति पाभे.। शेषं पृ ११९४ *c* द्र.।

[h]) तपा. खिसा ३७,३ अवाम् इति पाभे. ।

[i]) तु. सस्थ टि आ ।   [j]) पाभे. पृ १२३६ *m* द्र. ।

[k]) =सपा. माश १, ८, २, ४; १४, ३,१,२३ तैआ ४, ११,४ शांश्रौ १, १२, १२ आपश्रौ ३, ४,६ माश्रौ १, ६,१,२४ शांगृ २, १०,३ हिगृ १, ८,४। आपमं २, ६,११ वर्धमानो भूयासम् इति पाभे. ।

[l]) प्रपु१ (तु. वें ; वैतु. सा. प्रपु३ इति) ।

[m]) पाभे. पृ २८६४ *q* द्र ।

[n]) अर्वि वृधाम >सपा. पै ६,२,९ अवीवृधाम इति पाभे. ।

८; ३२, १३; ६, १९, २; ४४, १३; ७, ५, १; १०, २३, ५; ३०, ४; शौ १४, १,३७; २०, ७३, ६, †वावृधे ऋ १, ३७, ५; ५२,२; ७; ८१,१; १४०,२; ३,३६, १;५;४०,७; ६,३०,१; ७, ९५, ३; ८, ३, ८; ६, १; १२, ११; ४४,१२; ९, ८९,२; ९७, ४०[a]; ६१,२१, मा ७,३९; ४०; ३३, ९७; का ७, २१,१; २२, १; तै १, ४, २०, १;२१, १; ६, ६, ४ऽ; ३, २, ७,२ऽ; मै १, ३, २४; २५; ४, १०,१; १२, ३, ४; काठ २, १४; ४, ८[२]; क ३, ६[१]; कौ १, ४११; ५२९[a]; २, ३५२;६०३[a];६५७; ९२४; १०६१; जै १, ४०, ३; ५४, ५[a], ३, २९, ९; ४९,१[a]; ५४, १०; ४, १९, ८; शौ ७, ५, २ऽ; २०, ६, ७, ५६, १; ९९, २; ११८, १; पै १८, ४, ६; २०, २, ३ऽ; वव्रुधे ऋ ५, २, २; पै २, १८, १-५; †ववृधे ऋ ३,१,११; १०, ८,[१[b] (४५, ३)]; कौ १,७१[b], जै १, ७,९[b]; शौ १८,३,६५[b]; पै १८,२५,८; वावृधाने ऋ ७, ७, ५; ८, १२, [२८ (५३, ७)]; वावृधाने ऋ १०, ५, ४; वावृधतुः ऋ ७, ९७, ८; †वावृधुः ऋ २, २०, ४; ८ २२, १२?[c]; ९५, ६; ९, ९, ४; १०, १४, ३; ६६, १; तै २, ६, १२, ५; मै ४, १४, १६; कौ २, २३५; जै ३, २०, १९; शौ १८, १,४७; †वावृधु ऋ २,८, [५; ८,६,३५;९५,६] ३४, १३; ५, १४, ६; ५९, ५; ७, ६०,५ ८, ६,२१;४३;१२; २०; ६२,१०, ९,१०६,८; १०, ७३, २; ७७, २; १२२, ७; कौ २,६७७; जै ३, ५६,५; अवृधत् ऋ ४,२३, १; वृधत् काठ ४०, १०[d]; अवृधम् खि ४, ८, ५[e]. वर्धयते पै १६, ११२, ६; वर्धयति तै २, ५, ५,१¶; वर्धयति ¶तै २, ५,९,४,६; ५, १,८,५; ६,२,५ ३; मै ४,१,२¶; ¶काठ ७, ५,२२, १; २; ३१, १; ¶क ५,४; ४७,१; पै १, १०२, १[f]; वर्धयतः पै १९, ८, ५[g]; †वर्धयन्ति ऋ १, ५४, ८; २, ११, १; २७, १२; ५, ११,[५; १०, १२०, ९]; ६. ४४, ५; ७,५७, ७; ७७, ६; १०, २०, ३; २८, ६; मै २, १३, ७; ४, १४,१४; शौ ५, २, ९; २०, १०७, १२; वर्धयन्ति ऋ ८, १००, ८; शौ १३,१,३३[h]; पै २, ३९, ६; ६, १, ९†; वर्धयमे पै ६, २, ८[i]; वर्धयामि काठ ३८, १२†[j]; शौ ३, १९,५[k]; †वर्धयामः ऋ १, ९१, ११; मै ४, १०, १; काठ २,१४; वर्धयामसि ऋ १, ३६, ११; ६, १६, ११; मा ३, ३; का ३,१,३; कौ २,११†, जै ३, २,२†; शौ १९,६४,२; वर्धयत ऋ १०, २५, १०; शौ १२, १, १३[l]; वर्धयन्ति[m] मा १८, ३८; का २०, १, ५; मै २, १२, १; काठ १८, १३; क २९, १; वर्धयातु पै १७,२,४[l], वर्धयात पै ८, १८,८; वर्धयाय शौ १४, १, ३२; पै १८. ४, १; वर्धयतु पै १२, ३, ६; वर्धयन्तु ऋ २, ११, ११; मा २७, १; का २९, १, १; तै ४, १, ७, १; ५, १, ८, ५; मै २. १२, ५; ३. ४,६; काठ १८, १६; २२, १, क २९, ४; शौ २, ६, १; १४, १, ५४; २, १३; १८, ३, १०;१२,१९, १,३; पै २,७२,१,३; ३.३३,१; १८.६, ७; ८,४; १८,३[n], १९, ४३,१५: †वर्धयस्व ऋ १०.५९, ५[l]; मा १२, ४४[l]; का १३, ७, १९[l], १३, ३, १५[l]; तै १, १,४, ४[l]; ४, २, ३, ४[l], मै १, ७, १[l][o]; ऽपै २, ३९, १; ३, १९, ५[k]; वर्धय,> का ६, १०, ७, ४९, १०, ९, १९, ३६; मा २७, ८[o]; का २९, १,

a) द्र. गरथ, टि. अपि । b) पाने. पृ १२३६ m द्र.।
c) वावृधुः इति शोधः (तु. OBN; वेतु. ना. GW. वावृधतुः इति ?)। d) पामे. पृ २८५३ g द्र.।
e) स्पा. गिवा ३१,५ अवृधम् इति पामे.।
f) सपा. शौ ७,८५,४, वर्धयन्ति इति पामे.।
g) सपा. शौ ६,५४,२ धारयतम् इति पामे.।
h) सपा. वर्धयन्ति <> वर्धयन्तु इति पामे.।
i) पामे. पृ २९९८ i द्र.।
j) सपा. वर्धयामि <> वर्धयाथ (माश ६,६,४,११ आपश्रौ ७,६,५ माश्रौ १,७, ३, ४० माश्रौ. मनु दा १०, ४० च) <> काठ ३०,८ माश्रौ १,८,४,३६ वैताश्रौ ४५, ११ मागृ २,४,५ स्तम्भय इति पामे.।
k) सपा. वर्धयामि <> वर्धयाथ इति पामे.।
l) सपा. वर्धयत <> वर्धयातु इति पामे.।
m) सपा. मा १८,३३ का २०,१,४ कल्पयन्ति इति पामे.।
n) वर्ध° इति स्वरः ?। o) पामे. पृ २९९९ f द्र.।

८[a]; तै ४, १,७,३[a]; मै २, १२, ५[a]; काठ १८, १६[a]; कौ २, २११†; जै ३,१९,६†; शौ ६, ३,३;७,१७,१[b]; वर्धय. > या ऋ १, १०,[४; १०, १४१, ६]; १०३,३;१२५,३; १९०, १; ३. २९,१०;५,१०,३;८,९७,१;९, ४०,५,†मा ३, १४; १२, ५२; १५, ५६; १७, ५२S; †का ३, ३,४; १३, ४, ८; १६, ६, ८; १८. ५,३S;तै १, ५, ५. २†; ३.५, ४,२; ४,२,४,४†; ६, ३, १;७,१३,५†; मै १, ४, ३; ५, १†; ६, १†; २, १०, ४; काठ २,४†;५,६; ६,९†; १६.११†; १८, ३; १६; १८†; क १, १९†; २८, ३; †कौ १, २५४; २,८५५,†जै१,२७,२;शौ १,९, ३; ३, २०, १; ५†; ४. २२,१; ५, २८, ४; ६, ५, ३; ३९, १; ५४, १; ११, १,२१; १९,६३, १; १४, २; २०, ५५, २; पै १, १९, ३; ५३ १[c]; २, ५९, २; ३.२१,१; ३४,१†; ८†;१३,९, १३; १६, ९१, २; १९, २, ३; ३, १५; ८, ४,७; २२, ४,४०, १; ५४, ६; २०, ६,३; २८,९; †वर्धयताम् ऋ १, ११८,२; ५, ६२. ३: काठ १७,१८; वर्धयत, > या शौ १. १५, २; १९.१, १; २; पै १, २४, ४; १९ ४३, १३;१४; अवर्धयत् ऋ ८, १२,७; अवर्धयन् ऋ ८,१४,५;

मा २८, १२; १९-२२; ३५: ४२-४५; का ३०,२,१; ८-११; ४, १; ८-११; ¶काठ ८, १; १३, ३; क ६, ६¶; †कौ १, १२१; २,९८९; जै १.१३,७†; शौ २०, २७, ५; अवर्धयन् ऋ ३, १,४; ५ ३१,[४ (८, ९६, ५)]; १०, ९५, ७; ११३, ८; मा २०,६८; का २२, ७, २. तै १. ६, १२, ६†; मै ३, ११, ४; ४,१२, २†; कौ १. ४३९†; जै १,४६,३†; अवर्धयन् ऋ ५, ११, ३; ८, १३, १७; ४१, ३; मा २०,७३; २१. ५१; २८,५, १३; १८; ३६; ४१, का २२. ७, ७; २३, ६, ४; ३०, १, ५, २, २; ७;४,२;७; मै ३,११,४; ५; काठ ८, १६; ३८, ९[२]; अवर्धयः ऋ २,११,१५[d]; १०, १३८, २.

अवीवृधत शि ५, ७, ४, १५[२]; मै ४,१३,९[४]; अवीवृधत् ऋ ८, ८, [(८) १५; १९]; ८०, १०; मा २८, २३; ४६; का ३०, २, १२;४,१२; मै १,५,६¶; अवीवृधत् ऋ ८,८,[८ (१५; १९)] १०, ६३,[१७; ६४, १७]. शि ४, ९, ७; मै १.१.१३[e]; काठ[e] १, १३; १८, ३; क २८, ३[e]; अवीवृधेताम् शि ५, ७,२,११; मै ४, १३, ९[२]; अवीवृधन् ऋ ४. ३२, १२; मा २१, ६०; का २३. ६, १३; मै ४, १३, ९; काठ १९,१३; अवीवृधन् ऋ ७, ३६, ७; अवीवृधन् ऋ १,५,८; ११, १; ९, ४,९; ७३, २; †मा १२, ५६; १५, ६१; १७, ६१; ६४[e]S; †का १३, ४,१२; १६, ७, ४; १८, ५, १२; १५S[e]; तै १, १, १३, १[e], ६. ४, २; ४, ६, ३, ४[२e]; ५, ४, ६.५†; †मै २, १०, ५, ३,३,८; †काठ १८, ३; २१.८; ३६. १५; ३७, ९; क २८. ३†; †कौ १,३४३; २,१७७;४०५; †जै १, ३६,२; ३. १६,१५; ३१, २५; शौ २०, ६९, ६; अवीवृधः शौ १३, ७, १५; अवीवृधध्वम् ऋ १,१२४, ११; तै ३, १,८,२; अवीवृधाम पै ६, २, ९[f].

†वृधे[g]– -र्धय[h] ऋ १०, १२, ४; शौ १८, १, ३१.

वृधत्– -र्धतः ऋ १, ५१, ९; शि ३, १०, २,१; –र्धन् काठ २६, ११‡[i]; –†र्धन्तः ऋ ९, ८, १; ६३, ५; १०, २०, ८; कौ २, ५२८; जै ३, ४१, ४.

वृर्धन[j]– -†नः ऋ ३, ३२,१२; ७, १०१, २; ९, ९७, ३९; १०, ९१, १२; कौ २, ७०९; जै ३, ५८, ६; –†नम् ऋ १,१०, ५; ८०, १; ११४,६; १४०,३; २, १२, १४; ११, ६; ६, २३, ५; ८. १. ३; ९२, ५: १०३, १; १०,४९,१; ९९. २; कौ १,४७; ३३४S; ३६३;४१०; २. ८६५;

---

[a]) पामे. पृ २९९९ g द्र. ।
[b]) पामे. पृ २९८० c द्र. ।
[c]) सपा. तै ५,७,४,३ अरंय इति पामे. ।
[d]) पाठः ? टु. सस्थ. टि. पृण्णु ।
[e]) सपा. अवीवृधन् <> अवीवृधन् इति पामे. ।
[f]) पामे. पृ २९९९ n द्र. ।
[g]) आर्षे यस्वन्तम् । [h]) वैतु. सा. विप. इति ? ।
[i]) पामे. पृ २७४५ d द्र. ।
[j]) विप. (वर्धयितृ- [दिश-प्रमृ.]), नाप. । कर्तरि मर्थे च ल्युट् प्र. ।

जै १, ५, ३; २४, २S; ३८,६; ४०,२; ४,२१,३; शौ १९,३०, ४S[a]; २०, ३४, १५; ८५, ३; पै १३, ७,१५; २०, ५१, १; –†ना॰ ऋ १, ५२, ७; ५, ७३, [१०; ८,६२,४]; ७, २२,७; मै ४, १२, ३; शौ २०, ७३, १; –॰ना ऋ ८, ८,५; –नानि ऋ २, ३९, [(१, ११७, २५) ८]; ६, २३, ६; खि १, ५, ११; –‡नेन[b] मा ८, ४६; १७, २४; का ८, २१,१;१८, २,९; तै ४, ३,१३,८,६, २, ६; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २; पै ३, २७, १-३S; –नेभिः ऋ ३, ३६, १.

वृधेनी- -नी ऋ १०, ४, ७.

वृधमान, ना- -नः ऋ ३, ८, ५[c]; ६, ९, ४; १०, १४२, ६,१६१, ४; मा ११,२९[d]; १३, २[d]; का १२, ३,२[d], १४,१,२[d]; मै २, ७, ३[d], ४, १३,१†; काठ १६, ३[d];१५[d]; २०,५[d]; क ३१, ७[d], शौ ३, ११, ४†;५, १,१; ६, ११०, ३; ७, ५५, २; २०,९६, ९†; पै १,६२,४, ५, २७,५[c]; ६, २,१; १९, २०,१;२; –नम् ऋ १,१,८; २,३,४, ३.३०,८, †मा ३, २३;१८, ६९; †का ३, ३, १५; २०, ५, ७; तै १, ५, ६, २†; ४. १,३,१[d]; २,८,१[d]; मै १, ५, ३†; †काठ ७, १; ८; क ५,१†; शौ २,१३,५; पै १५.

६, ९; –ना काठ ८, ८¶; क ७,२¶; शौ १२,१,१३; पै १७, २, ४; –नाः ऋ ३, ३८, २[f]; मा २०, ४३; का २२, ४, ८; मै ३, ११, १; काठ ३८, ६; पै २, २३, १; ९, १२, १.

वर्धयत्- -यन् ऋ ३, ६२, १५; ६, २८, २; ८, १९, ३३; ३६, [७; ३७,७], ९,५१,४; खि ५, ५, २; मा २१, ३२; का २३, ४, ४; मै ३, ११, २, ४, १४, १३[2g]; १४; कौ २, १७२‡[h]; जै ३, १६, १०‡[h]; शौ ४,२१, २†; १९, २७, ५; पै ३, २७, ३; १०, ७, ५; १५, २१, १; १९, ५३, २; –यन्तः ऋ २, ११,४,८;१३; १०,६७,९, १०; मै ४,१२,१†, शौ १७, १, १४; †२०, ९१, ९;१० –यन्तम् ऋ १०,४९,६; –यन्ता मै ४, १२, ६; –यन्तौ शौ ५ २६,१२; पै ९.२,१२.

वर्धयन्ती- -न्ती ऋ ६, ६१, १२;७,९९,६; १०, ४,३;५,३; शौ १९,५८,१; पै, १, ११०,१; –न्तीः ऋ १,७१,३; ६,३४, ३; पै १६, ७१, ३.

वर्धयमान- -नः ऋ १, १२५, १; मा ९, २५; का १०, ५, २; तै १, ७, १०, १; मै १, ११, ४; काठ १४, २.

वर्धयित्वा पै ४, २७, २.

†वार्धिन्- -ना ऋ ९, ९७, ३९; कौ २ ७०९, जै ३, ५८,६.

†वावृधत्- -धन्तः[i] ऋ ४, २,१९; काठ १३, १५.

‡वावृधत्- -धन्तः[i] शौ १८, ३, २२.

†वावृधध्यै[j] ऋ १, ६१,३;१२२,३, ६, ६७, १; १०, ९९, १, शौ २०, ३५, ३.

वावृधान, ना- -नः ऋ १, ११९, ७, २, ११, २; ४; २०,३९,१; ३, ३४, १;४५, ५; ४, ३१,१; ५, २, १२; ३, १०; १२,८,७; २७, २; ७, ५, २; ८, ६, ४०; ५३,[(१२, २८) २]; ७६, ३; १०, १४, ३; ५४, २; ७९, ७, ८१, ६[b]; ११६, ६; १२०,२; खि ३, ५, २; मा १७, २३†; २०, ३६; ४७†; २९, ११; का ८, २०, १†; १८, २,८†; २२, ४, १; ५, १†; ३१, ५, ११; तै २, ६, १२, ५†; †४, ३, १३, ८,६, २, ६; ५,१,११, ४; मै २ १०,२†; ३, ११,१; १६, २; ४, १४, १३; ११†; काठ १८, २†; २१,१३†, ३८, ६; ४६, २; क २८, २†; †कौ २, ८३४; ९३९; जै ४, ५,६†, शौ १, ८, ४; ५ २, २†; १८, ४; १३, १, ९; १७, १, ११; १८, १, ४७†; २०, ११, १; १०७, ५; पै २, ५९, २; ४, २७, ९; ६, १, २†; ११, ५, ६; १७, १,

---

[a]) गपा. पै १३,११,२२ वृद्धस्य इति पाभे.।

[b]) गपा. वृधेन <> वावृधानः इति पाभे.।

[c]) तु. गस्थ. टि. भ्रा ।

[d]) गपा. वृधमानः <> वृधमानम् [तु. पृ २३९० g] इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ २२७४ b द्र.।

[f]) पाठः (तु. गपा.)?। टि. (वनिमन्-) इति इन न. प्र१ ॰ना इति शोधः (तु. पृ २११९ g)।

[g]) पाभे. पृ २८४४ l द्र.।

[h]) पाभे. पृ ११५२ a द्र.।

[i]) गपा. वावृ॰ <> वावृ॰ इति पाभे.।

[j]) अप्य.। तुमर्थीयः प्रत्ययः द्र.।

१०[a]; १८, १५, ९; २१, ७; १९, ४४, ३; –†नम् ऋ १, १७३, १; ३, ४७, [५; ६, १९, ११]; ५१, १; ४, ३, १४; ५, २२, ६; ६, २२, ६; ३८, ५; ७, १, १२; १०४, ४; ९, ८५, १०; मा ७, ३६; का ७, १८, १; तै १, ४, १७, १; मै १, ३, २१; ४, १२, ३; काठ ४, ८; क ३, ६; कौ १, ३७४; जै १, ३९, ५; शौ ८, ४, ४; १९, ४५, ३§; २०, ३६, ६; पै १५, ४, ३§; १६, ९, ५; –†नस्य ऋ ८, १४, ६; शौ २०, २७, ६; –ना ऋ १, ९३, ६; ११७, ११; ६, ६१, ६; ८, ५, ११; तै १, ८, २२, १[b]; २, ३, १४, २†; मै ४, ११, २[b]; १४, १८; काठ ४, १६[b]; [a]†; पै १२, ६, १३[c]; –नाः ऋ ८, ९६, ८; १०, ७८, ८; शौ ७, १, १[d]; पै २०, १, १; –नान् ऋ ५, ४२, ९; –नाम् शौ १२, १, २९[a]; पै १९, ५२, ८; –नाय ऋ ९, ४२, ३; –नौ ऋ ५, ६९, १; ८, ८७, ४; शौ ७, ३०, २[b]; १३, १, ४९[e]; पै १, ८३, ४; २०, ७, १[b].

†पातृधे॰य[f]– –न्यम् ऋ ८, २४, १८; कौ २, १०३६; शौ २०, ६४, ६.

†वावृधस्– -ध्वांसम् ऋ ८, ९५, ७; ९८, ८; कौ १, ३५०; २, ६१; ७५२; जै १, ३६, ९; ३, ६, ७; शौ २०, १००, २.

वृद्ध, द्धा– -†द्धः ऋ १, ५, ६; २, २२, ३; ५, ६०, ३; ६, ४४, ३; तै ३, १, ११, ५; ४, ११, ४; मै ४, १२, ५; ६; काठ २३, १२; ४०, ९§; कौ २, ८३७; शौ २०, ६९, ४; §[?] ७, १३, ४; [?]३, १४, १६; –द्धम् ऋ ३, १, १४; ३२, ७; ४, १९, १; ७, १८, १२; ८, ६०, ७; मा १८, ४, का १९, २, ४; तै ४, ७, २, १; मै १, ६, १२[?]; २, ११, २; काठ १८, ७; क २८, ७; –द्धस्य ऋ १, ५१ ९; ६, २४, ७; खि ४, ५, २५[?]; पै १३, ११, २२[h], –द्धा पै ९, ७, ६; –द्धाः ऋ १, ३८, १५, ५, २०, २[i]; मै १, ६, १२[i]¶; –¶द्धान् तै २, ३, २, ८; मै १, ८, ७; –द्धाम् ¶तै २, २, ४, ४; ५, ५, २; –द्धाय मा १६, ३०, का १७, ४, ४; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७, १४; क २७, ४; –द्धासु ऋ १०, ९१, १२; शौ ११, १०, ३४; –द्धौ तै ३, ५, १, २

वृद्ध-ग(र्भ >)र्भा[j]– -र्भा पै ११, १, ७.

वृद्ध-महस्[j]– -हाः ऋ ६, २०, ३; ३७, ५.

†वृद्ध-वयस्[k]– -याः ऋ २, २७, १३; तै २, १, ११, ४, मै ४, १४, १४.

वृद्ध-वृष्ण[l]– -ष्णः[l] शौ ७, ६४, १; पै २०, ८, ६; –ष्णम् मै ३, १६ ४[m].

वृद्ध-वृष्णिय– -यम् तै ४, ४, १२, २[m].

वृद्ध-वृष्ण्य– -ष्ण्यम्[m] काठ२२, १४, पै १५, १, ४.

वृद्ध-शवस्[j]– -वसः ऋ ८, २५, १०; –॰वस ऋ ५, ८७, ६.

वृद्ध-शोचिस्[j]– -चिषः ऋ ५, १६, ३.

वृद्ध-श्रवस्[j]– -वाः ऋ १, ८९, ६; मा १०, ९; २५, १९†; का ११, ४, ६; २७, ११, ६†; तै १, ८, १२, २; मै २, ६, ९; ४, ४, ३; ९, २७†; काठ १५, ७; ३५, १†. कौ २, १२२५†

वृद्ध-से(ना >)न[j]– -नाः ऋ १, १८६, ८.

†वृद्धा(द्ध-आ)यु[n]– -युम् ऋ १, १०, १२; मा ५, २९; का ५, ७, ५; तै १, ३, १, २; मै १,

[a]) सपा. यातुधानः<>यातुधानाम् इति पाभे ।
[b]) सपा. शौ ७, १०, २ यातुधानौ इति, आशौ २, ८, १ शाशौ २, ४, १ इयाना इति च पाभे. ।
[c]) सपा. मा १२, ६९ सुदामाना इति पाभे. । पृ ११८५ c टि. अपि द्र ।
[d]) सपा. आशौ १५, ३, ७ अभिदानाः इति पाभे. ।
[e]) सपा. पै १८, १९, ९ संविदानौ इति पाभे. ।
[f]) वि. (इन्द्र-) । यदृच्छामात्र दृग्यार्थे केवलः प्र ।
[g]) सपा. शाखा २९, १५ विद्धस्य इति पाभे. ।

[h]) पाभे पृ ३००२ a द्र. ।
[i]) GW. वृद्धि->[म१] वृद्धात् (उप्र॰) इति? ।
[j]) वि. । बस. ।
[k]) उप. = वृद्धयस्- । शेषं j द्र. ।
[l]) पाभे पृ १११२ k द्र. ।
[m]) सपा. ॰वृष्णम् <> ॰वृष्णियम् <> ॰वृष्ण्यम् (आशौ ४, १२, २ च) इति पाभे. ।
[n]) वि. (गिरिवत्-) । बस. उप. अर्थः ! (वें. = अन्न-, स्क. = प्रवृ॰, मा. = अनुस्य॰, उ. म. = अनुस्य॰) ।

२, ११; काठ २, १२.
वृद्धि- †द्धयः ऋ १,१०,१२; मा ५, २९ का ५, ७, ५; तै १, ३, १, २; मै १, २, ११; काठ २, १२; -द्धिः मा १८, ४; का १९, २, ४; तै ४, ७, २,१; मै २, ११, ३; काठ १८, ७; क २८,७; -द्धिम् खि २, ६, ७[a]; तै, ५,४,६,५¶; मै ३ ३, ८¶; ¶काठ ८, ८; २१, ८; क ७, २¶; -द्ध्या[b] मा २३,१३; का २५,४,१; तै ७,४,१२,१.
वृध्- वृधम् ऋ १, १६७,४[c]; ३, १६,[२[d] (७, १८, २५[e])]; खि ५,७,४,१०, †वृधा[f] ऋ ८, ७५, १४[g]; तै २, ६, ११, ३[g]; वृधाम् ऋ १०, ८९, १०; †वृधे[h] ऋ १,३४,[१२; ११२, २४],७९,११;८५,१;८९,१, ५; ९१,१०; १७; १२१, ८;१७८, ५;३.३,८,६,१०;४,२,१८;२३, २; ५,९,७;१६,[५;१७,५]; ६, २३,४;४६,३; ११; ७,२४, १[i]; ८,३,[१;५४,५],१३,३, २७,४; ६०, १०; ६३, १०; ७७, ५; ९७, ११; ९, ४३,६; १०,२५, ११; ४४, ४; १००, १; खि १, ७, ६; ३, ६, ५; मा १२, ११४; २५,१४;१८; २७, ७‡[j]; ४४‡[k]; ३४, २९; का १३, ७, १३; २७, ११, १; ५; २९, १, ७‡[l]; ५, १२‡[k]; ३३,१, २३; तै ४, १, ७, ३‡[l]; मै १. ३, २७‡[l]; २,१२,५‡[l]; १३, ९‡[k]; ४, ११, ६; काठ २, १४; १८. १६‡[l]; २६, ११; ३५. १३; ३९, १२‡[k]; क २९, ४‡[l]; कौ १, २३९; २८६; २, ५४‡[k,l], ९८; २८२; ७७१; ८९५; जै १.२५,७; ३०,४; ३,५, १२‡[k]; ९. १२; २३, १४; ४ १४, २; शौ ११, २, २४§; १८,३,२३; २०, ५४, २;९४,४; पै १२,६, ८§; १६, १०६, ४§; २०, ५१, ५.
†वृध[m]- -धः ऋ १,८१, २, ५, ३४, ६; ६, १५, ३; २०, ११; ३४, ५; ४८, २[k]; ७, ३०, १; ३२, २५; ८, १२,१८;१३, ३२, १८; ९८, ५; ६; १०, ६, ४; २६, ९; ६९, ११, ८९,११; कौ १, ३१४‡[l]; २,९७; ३५३; ५९८; ५९९; जै १, ३३,२‡[l]; ३, ९. ११; २९,१०; ४८,१४; १५; ४, १०, २; शौ २०, ५६, २; ६४,२; ३;१११, ३; -धस ऋ ८, १३, १; कौ १, ३८१; २, ९६; जै १, ४३, १; ३, ९, १०; -धाय ऋ ८, ८३, ६; -धासः ऋ १,१७३, २; १८६, २; ४, २, १०; ७, ९१, १; ८, ८३, २; ९३, २३[n]; १०,१४३, ३; मै ४, १४, २; ११.
‡?वृधः[o] पै ३, ३६, ५.
†वृधत्- -धन्तः ऋ ६, ४९, ११, ८, २, २९; कौ १, १५१‡[l]; जै १, १६, ७‡[n]; -धन्तम् ऋ ६, ६६, ११; ८, १०२, ७, कौ १, २१; २,२९६; जै १, ३,१; ३, २४, १२; -धन्ता ऋ १, १५८, १; -धन्तौ ऋ ५,८६,५
वृधद्[p]-व (त् >) ती[q]- -ता

[a]) सपा. खिसा ११, ७ ऋद्धिम् इति पाभे. । °द्धिम् इति स्वरः ? । [b]) पाभे. पृ १०१६ c द्र. ।
[c]) विप. [°वन्धु- (रोदसी- =मरुत्-पत्नी- [तु. पृ २६९४ c,d])] । धा. °वन्धे वृत्तिः (वैतु. वृद्धौ वृत्तिरिति कृत्वा नाप. सत् =यजमान- इति वें., भाव. इति सा. GW., तुमर्थकं कृदिति MV. प्रमृ. ?) ।
[d]) विप. (°बन्धु- [अग्नि-]) । शेपं c द्र. ।
[e]) इह पाभे. !अनु > [°२अनु- (विप. [°बन्धु- °पंजन- सुदास्-°])] > अनुम् इति शोधः । <√अन् [=√अन्त्, √अन्द्] 'बन्धने' । शेपं c द्र. । पृ २२० इत्यत्र: अनु'''मघत इति निर्देशो नेष्टः (वैतु. पपा. प्रमृ. अनु इति ग. इत्येवं ?) । [f]) तु. वें. भा. GW.; वैतु.सा. वृधा, भवति > ?विधाति इति, PW. <वृध- इति, R [ZDMG ४८, ६७८] वृधम् इति शोधः ।
[g]) पाभे. पृ २८६८ m द्र. ।
[h]) भाप्ये च१ द्र. (तु वें. स्क सा. GW. प्रमृ; वैतु PW प्रमृ तुमर्थीयम् इति)।
[i]) सपा वृधे <> वृधः इति पाभे. ।
[j]) पाभे. पृ १२१५ m द्र. ।
[k]) वैतु. म. वृध- > सम१ इति । सपा. वृधे (अन्यत्र १७,९,१ प्रमृ च) <> वृधः इति पाभे. ।
[l]) मा. BS. च यनि. वृध- > -धः इति ।
[m]) विप. (वर्धयितृ- [इन्द्र-, देव- प्रमृ.]) । कर्तरि कः प्र. ।
[n]) सपा. वृधासः <> वृधन्तः इति पाभे ।
[o]) सपा. ऋ १,१०१,४ विभे. ।
[p]) √वृध् इत्येवं धातुतो निर्देशः ।
[q]) विप. (कतु- [=ऋ १, ११,१]) ।

मै ३ ३, ८; काठ ७, ८.
वृधन्[a]– > वृधन्-व(त् >)ती[b]– -ती तै २,५,२,५¶.
वृधद्-मन्त्र[c]– -०न्त्र पै ६,२, १.
वृधस्[d]– -धसे ऋ ५, ६४, ५.
†वृधसान्, ना[e]– -नः ऋ ४,३, ६; ६, १२, ३; मै ४, ११,४; १४, १५; काठ ७, १६; –नासु ऋ २, २, ५.
वृधस्नु[f]– > वृधस्नु[g]– -स्नू ऋ ४, २, ३.
वृधान्– -†०न ऋ ७, ९९, १; मै ४, १४, ५; –नः ऋ १,५५,६; ९५,[११; ९६, ९]; ३, २८, ६; १०, ५५,८; ८१, ५[h]; ९९, ६; मा १७, २१†[h]; ३३, ९२; ३५, १७[i]; का १८, २, ६†[h]; ३५, ४, १५[i]; जै ३, ३८, १[j]; पै १९,३५,४; –ना मै ४, १४, ६‡[k].
वृधीक[l]– -कः ऋ ८,७८,४.
वृध्र[m]– -ध्रे पै ७, ३, ११.
वृध्–, वृध–, ?वृधः, वृधत्–, वृधन्– प्रमृ. √वृध् द्र.
?वृधी[n] काठ ३९,१२‡.
वृन्तं[o]– -०न्त शौ ८, ६, २२; पै १६, ८१, ४[p].
?वृंन्धपतीम् पै १७, १५, ९.
?वृभ्रवन्त्योः[q] पै ४, १, ९.
¶वृश[r]– -शः[s], –शस्य मै ४,८,१.
√वृश्च्, व्रश्च्, वृश्चते शौ६,१३६, ३![t]; ८,१२,२[u]; पै १७,१९,४[v]; वृश्चति मै ३, ९, २¶; ¶काठ २६, ३[2]; ४[2]; ¶क ४१, १[2]; २[2]; शौ १२, ९, ४; पै ५,३२, १०; १६, १४५,४; †वृश्चन्ति ऋ ६, २, ९; तै ३,१,११,६; शौ १२, ४, २८[w]; वृश्चामि शौ २,१२,३; ३, १९,२; ६,६५,२; वृश्चामि शौ २,१२,७; २५, २[x]; १३, १, ५६; ५७; पै २, ५,२; ८; ३,१९,२; १९, ११,९;२०, २७, ५; वृश्चामः पै १७, २४, २; वृश्चात् ऋ १०, ५३, ९; वृश्चताम् पै १०, ११, २; १२,

a) √वृध् इत्येवं धातुपरो निर्देशः।
b) विप. (ऋच्-[= ऋ १,९२,११; ८,४४,१२])।
c) विप. (*प्रजाकृत्- [वरुण-])। पूप. वृधद् (स्)– = प्रजा-पर्यायः। सपा. शौ ५, १, १ ऋधङ्मन्त्र- इति पाभे.। ऋधक्– इति पूप. नाप. (प्रजा- [तु. पै. वृधद्–]) इति कृत्वैतद्विषये पृ १०१६ यदत्रोचाम तत्र शोधः इष्टः।
d) भावे कसिः प्र. उसं. (पाउ ४,२३६)।
e) विप.। व्यु. पृ १७२३ f द्र.।
f) भाप. (वेग-)। धा. *गतौ वृत्तिः।
g) विप. (वेगवत्- [अश्व- = अश्व-])। मत्वर्थे उः प्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. °ध-स्नु– इति पद-विभाग इति कृत्वा उस. उप. √स्नु 'प्रस्रवणे' इतीव?)। सस्थ. (√*घृत् 'दीप्तौ' > *घृतस्नु–>) घृतस्नु– [विप. (*दीप्तिमत्- [अत्य- = अश्व-])]। अत्र विषये पृ १२७९ कृतपूर्वो निर्देशो- ऽशतः शोध्यः द्र.।
h) पाभे. पृ १३८४ j द्र.।
i) पाभे. पृ १३८४ i द्र.।
j) °धा नः [तु. पृ ५६२] इति पाठः? यनि. शोधः।
k) सपा. ऋ ७,८२,१ विभे.।
l) नाप. (*महत्- [तु. OW.; वैतु. वे. सा. PW. GRV. = वर्धयितृ- इति])।
m) भाप. (*प्रसव-)। धा. वृद्धौ = प्रसवे वृत्तिः।
n) पाठः? (√वृ 'वरणे = *स्तुतौ' >) वृत– > -तः इति शोधः (तु. सपा. ऋ ८, ९३, ८ मै २, १३, ६ BC.? [*भृतः >] हितः इति पर्यायभूतः पाभे.)। यनि. °धस् : °ध(ध् >)य् : °धै (मभा. नभा. च) : °धी इति प्रादेशिकवर्णविपरिणाममात्रं द्र.। विप. [*स्तुत- (इन्द्र- [वैतु. < √वृध् 'वृद्धौ' इति प्रायोवादः?])]।
o) नाप. (*भेषज-)। √*भृन्ध् [= √भन्द्] 'कल्याणे' > *भृन्ध– > यनि. (तु. अत्र सूक्ते ओषधि- पिङ्गभेषजेति पर्यायान्तरश्रावणम्)। सस्थ. ?आदभि > (आ√दभ् 'दर्शने' > आ-दभि– [नाप. = कीट-] > पं१) आदभे- इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. वृन्तात् अभि इति द्वे पदे इति?)। प्राकृतरः अभि इत्यत्र सस्थ. निर्देशः नेष्टः।
p) वृन्दात् इति मूको.।
q) शोधः पृ ९८२ l द्र.।
r) नाप. (*अर्क-शुर-)। *भृध- (वृष्टि-) + *भृश्र– (विशरण-) > षस. *भृध-भृश्र– > नैप्र. *भृद्रश– > यनि.। शेषं पृ २५८० m, n द्र.।
s) सपा. काठ ३०, १ क ४६, ४ वृषः इति पाभे.।
t) वृश्च्यते इति शोधः (तु. W.)। सपा. पै १,९७,३ दश्यते इति पाभे.।
u) पाभे. पृ १८८७ g द्र.।
v) पाभे. पृ ७१६ g द्र.।
w) सपा. पै १७, १८,८ वृश्चन्तु इति पाभे.।
x) पाभे. पृ ११३५ k द्र.।

९; १६, ३७, १[a]; वृश्चन्ताम् पै १९, २६, ८; वृश्चन्तु पै १७, १८,८[b]; वृश्च, > श्चा ऋ ३, ३०, १६; १७; ९, ९१, ४; शौ १२,११,१; १९, २८, ७[4]; वृश्च ऋ १०, ८७, १०; ११६, ५; शौ ८, ३, १०†, पै १३, ३, ९; १६, ६,१०;१४६,११; वृश्चत पै ७,१८,४;अवृश्चत् ऋ १०,१३३, ४; अवृश्चन् शौ १२, ४, ५०[c]; ¶वृश्चेत् तै ६,२,३,४; मै ३,९, २; ¶वृश्चेत् तै ६, ३, ३, ४[4];५[3]; काठ २६, ३[10]; ४; क ४१, १[10]; २; वृश्चेः पै १९, २, ५. व्रश्चीः पै ५,३,६. वृश्चि शौ ६, ३०, २,

वृक्ण– -क्णम् ऋ १०, ८७, ५[d]; खि १, ११, २; शौ ८, १२,२; पै १६,१३४,१; –क्णात् तै २, ५, १, ३¶; –क्णान् पै २, ३८, १, –क्णासः ऋ ३, ८,७.

¶वृक्ण-के(श >)शी– -शीः काठ २५, ५; क ३९, २.

वृक्ण-जिह्वा[e]– -ह्वाम् पै १९, २०,७.

वृश्चत्– -श्चन् पै १९,२,४, –श्चन्तः ऋ १०,२८,८.

वृश्चिक[f]– -०क ऋ १, १९१,१६; पै २०,४२,८; –कः शौ १२, १, ४६; पै१७,५,४; –कम् खि २,१, १; शौ १०, ४,९; पै १६, १५, ९; १९,४७,२; –कस्य ऋ १, १९१, १६; शौ १०,४, १५; पै १६, १५,१०[g]; १६,५; २०, ४४, ३; ५५, १.

वृश्चिक-जम्भन– -नम् पै १९, ४७, १; २; ३[2]†[h].

व्रश्च्य– -श्च्यः मै ३, ९,२¶.

व्रश्च्य– -¶च्यः काठ २६, ४[1]; क ४१,२[1].

[i]वृश्चद्-वन[i]– -नम् ऋ ६, ६,१.

√वृष्(वधा.),> वर्षि, ¶वर्षति तै १,६,१०,५ २,४,१०,१;३; ७, २, ७,५, मै २, ४,८; ५,४; ४, ७, ७; काठ ११.१०[1]; ¶वर्षति तै १, ६, १०, ५, २, १, ७,३; ४, ९, ३; ४; १०, १; २[1]; ३, ४, ३, ३; ५, १, ५, २; ३, १,३;१०,१; ७,५,२५,२; मै १, १०, १३; २, ४, ८;५, ७; ४, ३, ३[1]; ५, ५; ६, ३[1]; ९; काठ ११, १०[5], १३, ७;८[1]; १९,५; २०, १०; २२, ६; १२[2]; २३, ८; २६, ६[4]; २८, २; ६[2]; ३०, ३; ४[2]; ३६, ७[1]; ¶क ३०, १; ३१, १२; ३४,१; ३५,५;४१, ४[4]; ४४, २; ६[1]; ४६, ७[1]; पै १५, २१,५; †वर्षन्ति ऋ ५, ८४,३; काठ १०,१२; वर्षन्ति[k] शौ ९, १, ९; पै १६, ३३, ९; वर्षसि शौ १३, ७, १५; वर्षतु मा १, २५; २६[1]; का १, ९,३, ४[2]; तै १, १, ९, १;२[2], मै १, १, १०[1]; ४, १, १०; वर्षतु मा २२, २२; का २४, ८,३; तै ७, ५, १८, १; मै ३, १२, ६; काठ १, ९[2], ३१, ८,४५,१४, क १, ९[2]; ४७, ८; वर्षन्तु खि २, ५, १; ६,३,२४; शौ ४, १५,४[l], ७[l,m]; वर्षन्तु शौ ८,१,५; १२, ७६, १; ४, २२, ७; ५, ७,९[n], ८, ९, ४; ११, ७, ६; १२, ६, ८; १२; १३, १४, १; १६, १, ५; ¶वर्षेत् तै २, ४, १०, १[1]; ७, २, ७, ५; मै २, ४, ८[1], ३, ८,९;९,४[2]; ४,५,५[2],६,९, ¶वर्षेत तै ५,२,७,२; ३, १,३, १०, १; मै ३, ८, ९; काठ ११ १०[1]; २०,१०; २२,११[1]; २५, १०[2]; २६, ६[1]; २७, १[1]; २८, ६; ३०, ३; क ३१,११;

---

a) सपा. शौ १०,१,२१ रक्षनाम् इति पाभे. ।
b) पृ ३००५ *w* द्र. । c) पृ १८६५ *d* द्र. ।
d) पाभे. पृ १०५८ *i* द्र. ।
e) नाप. । कस. वा बस. वा ।
f) नाप. (कीट-भेद-)। कर्तरि किकन् प्र. ।
g) सपा. शौ १०,४,१० स्वजुस्य इति पाभे. ।
h) सहरू सपा. ऋ १०, १३७, ६ अमीवचातनीः इति पाभे. ।
i) भरुद्-वन- इति शोधः । विप. (°शोतिमत्- गमिनृ- [अग्नि-]) । √भज् > भावे °भ्रज- + √भृ 'धारणे' > कर्तरि) भृत्- > उस. 'भ्रज-भृत्- > यनि. । यद्वा पाप्र. = भ्रस्ज- + मत्वर्थे अत् प्र. इति । अर्चद्-धूम-, तरुद्-द्वेपस्- प्रमृ. प्राति. अपि सन्त्यादीनि द्र. । अत्र विषये पृ ४१८ *i* यदुक्तं तद्दष्टम् (वैतु ...?) प्राति. यस. पूप. शत्रन्तानि चाऽन्त्योदात्तानि ... प्रायोवादः ?) ।
j) तु. सस्थ. टि. अनु ।
k) सपा. शाश्री ९,१,१६ लाश्री ३, ५, १४ अर्चन्तु इति पाभे. ।
l) सपा. पै ५,७,५ मृजन्तु इति पाभे. ।
m) पाभे. पृ २२०५ *c* द्र. ।
n) सपा. शौ ४,१५,८ सुंचन्तु इति पाभे. ।

३५, ५; ४०,३[2]; ४१,४[2]; ४२, १[2]; ४४, ६; ४६, ६.
अवृष्टा मै २, १,८¶; वार्षिष्यति मै २, १,८¶; अवृपत् काठ ११, ९[a]; अवृपात्[a] तै २, ४, ७, २[a]; अवर्षीत् मै २, ४, ७[a]; अवर्षीः ऋ ५, ८३, १०.
¶वर्षयति तै २, १, ८, ५[2]; ४, ९,१[2]; वर्षयतः ¶तै २,१,७,३; ४, १०, २; मै ४, १४, १२‡[c]; वर्षयन्ति शौ ४, १७, ५; वर्षयन्ति तै २, ४,१०,३¶; शौ ९, १,९![d]; पै ४, ३५,५; १६,३२, ९![d]; वर्षयथः ऋ ५, ६३, ३[e]; †वर्षयथ > था° ऋ ५,५५,५; तै २, ४, ८, २; काठ ११, ९; ३०, ४; क ४६,७; वर्षयन्तु तै ३, ५, ५, २; †वर्षयतम् ऋ ५, ६३, ६; मै ४, १४, १२; वर्षयत>ता मै २,४,७‡[e].

२वर्ष[f]- -र्षम् ऋ ५, ५८, ७; ८३, १०; खि २,१६,१; मा १६,६४; का १७, ८, १८; तै ४, ५,११, २; ¶५, ४, ९, २; ५, १०, ४; ¶मै १, ६, ५; २, ९,९; ३, १, ५[2]; काठ १७, १६; क २७,६; शौ ३, २७, ६[g]; ४, १५, ६;९; १०; १४; १५;५,१९,१५;११, ७, ११; ९, २१; १२, ३, ५३; १३,१,५३; १५, ७,२;३; पै २, ५६, ५; ३,११, ६[h]; ५, ७,३; ७; ८; १३; ९, ११, ६; १६, २;१२, ७,९; १६, ५४ ६;८४, १; १५४,४; १७, २९, ११; ४१, ३; १८, २०,२; २०,४९, ९; -र्षस्य ¶मै २,४, ९,१; ४; ¶काठ ११, १०[1]; १३,८,३०, ४; क ४६, ७¶, शौ ४,१५, २; ३;४; ९, १२,१४; पै ५, ७, २; ५; ६; १६, १३९,१७; -र्षाणि तै ४, ३, २, २[1]; मै २,७,१९[1]; काठ १६, १९[1]; क २५, ९[1]; कौ ३, ४, २; जै २, ३, ३; शौ ८, २, २२; १२, १, ३६; पै १६, ५, २, १७, ४,६; -र्षात् पै ८, १२,३; १९, ३२,५, -र्षाय शौ १२, ३, ६०[i]; -र्षेण शौ ११, ६, ५;१७; १२, १, ५२; १३, १, ५२;१८, २,२२; पै २,६७, ४; १५, १९, ५; १६, २१,५; २२, ७; १७, ५,१०; १२,१०; १८, २०, १; -¶र्षेषु मै २,५, १; काठ ३०, १; क ४६,४.

१वा(र्ष)र्षी[k]- -र्षी तै ४, ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९.

वर्ष-जू(त >)ता- -तया पै ९, ३, ९-१३.

वर्ष-निर्णिज्[l]- -र्णिजः ऋ ३, २६,५; ५,५७,४; खि ५,५,९.

वर्ष-प्रावन्[m]- -वा खि ५,७,३, ९; मै ४,१३,८; काठ १९,१३.

वर्ष-मेदस्[n]- -दसे शौ १२, १, ४२; पै १७, ४, ११[o].

वर्ष-वृद्ध, द्धा- -द्धम् मा १, १६[2]; का १, ५, ६[2]; तै १, १, २,१; ५,२[2]; मै १.१, ४, ७[2]; ४, १, ७[2]; काठ १, ५[2]; ३१, ४[2]; क १, ५[2]; ४७, ४[2]; शौ १२, ३, १९; पै १६, ७३, २; १७, ३७, ९; -द्धे शौ ६, ३०, ३[p].

वर्षा(र्ष-आ)ज्य[q]- -ज्यौ शौ १३, १,४७; पै १८,१९,७.

वर्षत्- -र्षतः शौ ४, १५,४; पै ५, ७,५; ६; -र्षति तै ५, ४,९,२; मै ४, ४, १; काठ २१, १२; -र्षते मा २२, २६[1]; का २४, १२, १[1]; तै ७, ५,११,१; काठ ४५, २; शौ ११, ६,२; पै १६, २१, २; -र्षन् तै २,४,७,१[r]; २[1]; मै २, ४,७[r]; काठ ११, ९[r]; शौ ९, १०, ७[s].

वर्षयत्- -यन् ऋ ९,९६,३.

---

[a]) सपा. अवृपत् <> अवृपात् <> अवर्षीत् इति पाभे.। [b]) K. °धा३त् इति शोध इति?।
[c]) मपा. °यतः <> °यथः इति पाभे.।
[d]) °यन्तु इति शोधः (तु. वैप ४,२३०६ v)।
[e]) सपा. °यथा <> °यता इति पाभे.।
[f]) नाप. न. (वृष्टि-)। भावे अच् प्र. (वैतु. पाउ ३.६२ < √वृ 'वरणे')।
[g]) सपा. पै ३,२४, ६ अशनिः इति पाभे.।
[h]) सपा. शौ ३,२६,६ बृहस्पतिः इति पाभे.।
[i]) सपा. मा १३,५६ का १४,७,५ वर्षाः इति पाभे.।
[j]) सपा. पै १७,४१,१० अशनिभ्यः इति पाभे.।
[k]) विप. (जगती-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।
[l]) विप. (वृष्टि-रूप- [मरुत्-])। बस.।
[m]) विप.(वनस्पति-)। बस.उप. भाप.< √प्रा 'पूरणे'।
[n]) विप.(भूमि-)। बस.। [o]) °धसे इति मूको.।
[p]) पाभे. पृ ९९१ x द्र.। [q]) विप. (अग्नि-)। बस.।
[r]) = सपा. आपश्रौ १९, २६, १ बौश्रौ १३,३८ : ६ हिश्रौ २२, ६,५ आग्निगृ २,५,११ : १२। मै २, ४,७ ववर्ष्वान् इति, काठ ११,९ ववृष्वान् इति च पाभे.।
[s]) सपा. पै १६,११५,३ स्तनयन् इति पाभे.।

वर्षयन्ती[a]– -न्ती तै ४,४, ५, १; काठ ४०,४.

वर्ष[b]– -र्षाः मा १०, १२; १३, ५६[c]; का ११, ५, ३; १४, ७, ५[c]; तै १, ६,२,३;२,६,१,१¶; ४, ३, ३, १; ५, ७, २, ४; ६, ६¶; मै १.८,२¶;२,७,२०,४, ९, १८; काठ ४, १४; ६,२¶; ८,६¶; १३,१५;३५,९;३९,७, क ४,१¶,७,२¶; ४८,१०; शौ ६, ५५, २; १५, ३, ८; पै १, १०६,३; १९, ९, ३; –र्षाणाम् काठ ४, १४; –र्षाभिः मा २१, २५; का २३, ३, ३; तै ५, ६, १०,१¶;७,१,१८,१; मै ३, ४, ८¶; ११, १२; काठ २२, ४; ३८, ११; ४१, ९; –र्षाभ्यः मा २४, ११; २०; का २६, ३, १, ४, ५; तै ७, २,१०,२¶; मै ३, १३, १९; १४, १; काठ ८, ६¶;५०,४;५१,३; क ७,२¶.

वार्षिक[d]– -कम् शौ ४, १९, १; ५, २२, १३; पै १, ३२,५; ५, २५,१; –काः तै ५, ६,२३, १; काठ ५०,३; –केभ्यः तै ७, ५, १४, १¶; मै ३,१५,१०; काठ ४५, १०; –कौ मा १४, १५[2]; का १५, ४,३[2]; तै ४,४, ११, १; ७, ५,१,२; मै २, ८, १२; काठ १७, १०; ३५,९; क २६, ९; ४८, १०; शौ १५, ४, ८; ९; पै १७, २९,११.

वार्षिकी– -कीः शौ १, ६, ४; पै ३, ३७, १.

२वा(र्षे>)र्षी[e]– -र्षी मा १३, ५६; का १४, ७, ५.

वर्षा (र्षा-आ) हू[f]– -हूः मा २४, ३८; का २६, ८,३; मै ३, १४, १९.

वर्षा-ह्वा[g]– -ह्वाम्[h] तै २, ४, १०, ३¶.

१वर्ष्य,र्ष्या[i]– -र्ष्याः तै ६,१, २,२¶; –र्ष्याभ्यः तै ७,४,१३, १; –र्ष्याय मा १६, ३८; का १७, ६, २; तै ४, ५, ७, २; मै २, ९, ७

२वर्ष्य, र्ष्या[j]– -र्ष्यम् ऋ ५, ८३,३; –†र्ष्यस्य ऋ १०,९१, ५, कौ २, ३३२; जै ३, २८, ४; –र्ष्याः ऋ १०, ९८,५; शौ १९,२,१; –र्ष्यान् ऋ ५, ८३, ३; –र्ष्ये मै ४, ३,३¶.

३वर्ष्य, र्ष्या– -र्ष्याः पै ८, ८, ७; –र्ष्याभ्यः काठ ४३, १; –र्ष्याय काठ १७, १५; क २७, ५.

वर्षिष्यत्– -ष्यते तै ७, ५, ११,१, काठ४५,२;–ष्यन् काठ ११,१०.

¶वर्षिष्यन्ती– -न्ती काठ २५, १०; क ४०, ३.

¶वर्षुक– -कः तै ५, ४, १,४,६, २, ४; ६, ३, ४, ६; ४, ५, ५, ५, ६,५; काठ १३, १२.

वर्द्धृ[k]– र्ध्रे तै ७, ५, २०,१; काठ ४५, १७.

ववर्षंस्– -र्ष्वान् मै २,४,७[l].

ववृष्वस्– -ष्वान् काठ ११,१[l].

वावृषाण– -णाः ऋ ६, २६,१.

१वृष[m]– -षाः शौ २०,१३७,५[l].

°वृष-कर्मन्[o]– -०र्मन् ऋ१,११, ४, १३०, १०.

वृष-क्रतु[o]– -तुः ऋ ६.४५,११; –०तो ऋ ५,३६,५.

वृष-खादि[p]– -दयः ऋ१,६४,१०

†वृष-गण– -णा[q] ऋ ९, ९७,

a) नाप. (इष्टका-)। b) स्त्री. नाप. (ऋतु-भेद-)। अधिकरणे अच् प्र. (तु. पा [४, २७] प्रमृ.)।
c) पाभे. पृ ३००७ i द्र.। d) विप.। तात्रभविता: ठञ् प्र. (पा ४,३,१९)। e) =१पार्षी-।
f) नाप. स्त्री (मण्डूकी-)। उप. टप. (आ√ह्व [√हू] 'वचने' >) °आ-हू- > °आ-भू- > यनि. (तु. ऋ ७,१०३,१ यत्र मतु- = °दम्द-; वैपु. [पद-विभागे] मा. सं. पा. वर्ष-आ° इति, आदितः वर्षा हू- इति च, [पु.] उप. < √भू 'प्रादुर्भावे' इति, WAG [१, ११९ b] तेषु. उप. = हू- [< √ह्वे 'आह्वाने'] इति च।)।
g) नाप. स्त्री. (पुनर्नवा- [ओषधि-])। उप. उप. √भू 'प्रादुर्भावे' > कर्तरि (भा(तु>)भू- > °ह्वा-> यनि. (तु. [पादुमान्ये] मा.)।
h) द्वि१ (तु. PW; वैपु. पा. वर्षा ह्वाम् इति [illegible] [पुनर्नवा-] > तात१ इति सा. < वर्षा- + √ह्वे [illegible] आ. च!)। i) विप. (वर्षा-संबन्धिन्- [illegible])।
j) विप.। स्वरस्य कृते तु. टि. १वर्ष्य-।
k) विप. (पर्जन्य-)। वृषन्नाम्।
l) पाभे. पृ ३००७ r द्र.। m) [illegible]
(पुंटिनप्-, पोतक- [illegible]) । पा. [illegible]
n) गाता. [illegible] ५,९,२ वृषा इति [illegible]।
o) विप. ([illegible]) । [illegible] पूर्व. [illegible] = वृषन्- ([illegible] < [illegible] इति [illegible]!)। p) विप. ([illegible])। q) [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (पा ३,१,[illegible])।

८; कौ २, ४६७; जै ३,३५, २.
वृष-च्युत[a]– -ताः ऋ ९.६९,७.
†वृष-जूति[b]– -तिः ऋ ५,३५,
३; ८. ३३, १०; कौ १, २६३;
जै १, २८, १; ४, २०, ३.
१वृष॑ण(<न)श्व[c]– -श्वस्य
मै २.५,५¶.
२वृष॑ण(<न)श्व[d]– -श्वस्य
ऋ १,५१,१३[e]; -श्वेन[f] ऋ ८,
२०, १०.
वृष-त्व– -त्वा ऋ १, ५४, २;
-त्वाय तै २, ३, ७, ४¶;
-†त्वेभिः ऋ १, ९१,२; मै ४,
१४, १.
†वृष-त्वन्[g]– -ना ऋ ८. १५,
२; शौ २०,६१,५; ६२,९.
वृष-दंशा[h]– -शः मा २४, ३१;
का २६, ७, १; तै ५. ५, १२,
१; २१, १; मै ३, १४, १२;
काठ ४७, २; ११.
वृष-न्द(त>)ती– -तीम् शौ
१, १८, ४; पै २०, १८,७.
वृष-धूत[i]– -तस्य ऋ ३, ३६,
⌊२; ४३, ७⌋.
वृष-नाभि[j]– -भिना ऋ ८, २०,
१०.
†वृष-पवि[*k]– -वीः ऋ ८,१५,
६; कौ २,२३२; जै ३,२०,१६;
शौ २०, ६१, ३.
वृष-पर्वन्[l]– -र्वा[m] ऋ ३.३६,२
वृष-पा(न>)ण[n]– -णासः ऋ
१, १३९, ६; -णेषु ऋ १,
५१, १२.
†वृष-पाणि[o]– -णयः ऋ ६,७५,
७; मा २९, ४४; तै ४, ६, ६,
३; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१;
पै १५, १०, ७
वृष-प्रभर्मन्[p]– -र्मा ऋ ५, ३२,
४.
वृष-प्रयावन्[q]– -व्णे ऋ ८,२०,
९.
वृष-प्सु[r]– -प्सवः ऋ ८, २०,
७; -प्सुना ऋ ८, २०,१०.
†वृष-भर[s]– -रान् ऋ १०, ६३,
३; मै ४, १२, १.
वृष-म(न>)णस्[t]– -णाः ऋ
१, ६३, ४; ४, २२, ६; कौ १,
३३६; जै १, ३५, ५; -णाः ऋ.

[a]) विप. (*बलवद्च्योत-युक्त- ⌊मद- =सोम-⌋)। बस. उप. भाप.। (वैतु. सा. GRV. तृस. इति, Bhawe ⌊JOIB ४, ३१५⌋ चस. ⌊पा ६, २,४५⌋ इति च?)।
[b]) विप. (इन्द्र-)। बस. उप. भाप.।
[c]) व्यप. (इन्द्रप्रीति-भाज्- ⌊ऋषि-⌋)। पपा. नाव.। बस. उप. भाप. सत् <√नश् ⌊=√अश्⌋ 'व्याप्तौ' (वैतु. <वृषन्-+अश्व- इति प्रायोवादः?)। PW. प्रमृ. पाठः? इति कृत्वा २वृषणश्व- इति शोध इति।
[d]) = १वृष॑णश्व-। उस. उप. कर्तरि कृद् इति ततो विशेषः।
[e]) पृ २५२५ *h* यदुक्तं, तन्नेष्टम् (तु. सप्र. मै २,५,५)।
[f]) विप. (*बलवद्गति-कृत्- ⌊रथ-⌋)।
[g]) तु. जनि-त्वन्- प्रमृ.।
[h]) नाप. (उग्रदन्त-वत्- ⌊पशु-भेद-⌋)। वृष- + दंश- > कस. वृषदंश- + मत्वर्थे अच् प्र. (पा ५, २,१२७) मा. यनि. अवग्रहः, तै. नावग्रहः (वैतु. PW. प्रमृ. बस. एवेतीव?)।
[i]) विप. (मृशधवन-वत्- ⌊सोम-⌋)। वृष-च्युत- इत्यनेन सन्यायम्। [j]) विप. (दृढनाभि-वत्- ⌊रथ-⌋)। बस.।
[k]) विप. (*मृशद्रवण-वती- ⌊रश्मि-⌋)। बस. उप. =(√पत् 'गतौ =द्रवणे' > भावे) *पवि- (वैतु. पूप. =इन्द्र-, उप. = ⌊पति->⌋ पत्नी- इति प्रायोवादः? ⌊न हि निजाना सतीनामपा जयाशसनोपपत्तिरित्य- भिसंधिः⌋)।
[l]) विप. (*शौर्यपूर्ण- ⌊इन्द्र-⌋)। बस. पूप. वीर्यार्थे उप. च पूर्यर्थे भाप. द्र. (तु. सस्थ. विहायस्- इति, वैतु. पूप. =विप., उप. =कालाङ्ग- इति सा., =कायाङ्ग- इति GW. प्रमृ.?)
[m]) वैतु सा. द्वितीये स्थले भावे प्र.।
[n]) विप. (*शौर्यपूरकपान-प्रद- ⌊सोम-⌋), नाप. (सोम-)। *वृष-प्र- + पान- > बस. *वृषप्र-पाण- > *॰प्राण- > यनि. (वैतु. ॰प-पा॰ इति पपा. अनु पूप. =इन्द्र- इति वा विप. सत् =बलवदिनि वा, उप. च =पेय- इतीव प्रायोवादः?)।
[o]) विप. (*भृशहेषा-कृत्- ⌊अश्व-⌋)। वृष- + (√पण् "हेषणे" > भावे) पाणि- > बस. यनि. (वैतु. उप. =⌊हस्त->⌋ शफ- इति प्रायोवादः?)।
[p]) विप. (भृशवध-कृत्- ⌊इन्द्र-⌋)। बस. उप. भाप. सत् प्र√भृ ⌊=√हृ⌋ "संग्रामे" (वैतु वें. सा. वर्षणशीलमेघस्य प्रहर्तृ- इति)। [q]) विप. (भृश-प्रगमन- ⌊मारुत-संघ-⌋)।
[r]) विप. (भृशवेग-युक्त- ⌊मरुद्-रथ-⌋)। बस. उप. भाप. सत् *प्र-सव- (वेग-) >नैप्र. *प्सु- इति।
[s]) विप. (आदित्य-)। उस. उप. कर्तरि अच् प्र.।
[t]) विप.। बस.।

१, १६७, ७.
†वृप-मण्यु[a]– -ण्यवः ऋ १, १३१, २; शौ २०,७२, १.
वृप-मोदि(न् >)नी– -नीः मै ४, ३, ५¶[b].
√वृपय > वृपयु– -युः ऋ ९, ७७, ५.
वृप-रथ[a]– -थः ऋ ५, ३६, ५; -थासः ऋ १, १७७, २; ६, ४४, १९.
वृप-रश्मि[a]– -श्मयः ऋ ६, ४४, १९.
†वृप-व्रत[a]– -तः ऋ९,६२,११; ६४, १; तै ४,२,११,३; ३,१३, ३; मै ४, १०, २; काठ २,१४; कौ १, ५०४; २, १३१; जै १, ५२, ८; ३, १३, ७
वृप-व्रात[c]– -तासः ऋ१,८५,४
वृप-शिप्र[d]– -प्रस्य ऋ ७,९९,४.
वृप-शुष्म[e]– -ष्मम् ऋ ४, ३६, ८ (९,६३,२९; ६७, ३)].
†वृप-सव[f]– ¦-वासः ऋ १०, ४२, ८; शौ २०,८९,८.
वृप-स्तुभ्[g]– -स्तुभः ऋ १०, ६६, ६.
वृपा (प-आख्या >) ख्य[h]– -ख्यस्य पै १५, २३, १.
वृ (प >) पा-गिर्– > वार्पा-गिर[i]– -राः ऋ १,१००,१७.
वृ(प >)पा मोदि(न् >) नी– -नीः काठ १२,८[b].
√वृपाय, †वृपायते ऋ ९,७१, ३[j],१०८,२; १०,९८,९; कौ २. ४३; जै ३, ५९, २; वृप.यते ऋ १ ५५, ८२ (८, १२,१२)]; वृपायन्ते ऋ ३, ७, ९; वृपायसे ऋ १, ५८,४; वृपायसे ऋ १०, २१,८; कौ १, ५०७‡[k]; जै १, ५२,११‡[k]; वृपायस्व खि ५,७, ४,११; वृपाय[l] ऋ १०,९८,१.
वृपायमाण– -णः ऋ १, ३२,३; ३,५२,५; मा २०,४६; का २२, ४, ११; मै ३,११, १; काठ ३८,६; शौ २, ५. ७†; पै १३,६,३†.
वृ (प >) पा-युध्[m]– -युधः ऋ १.३३,६.
वृ(प >)पा-रव[n]– -राय ऋ १० १४६,२.
वृप(ण >)णा[o]– -णाः काठ ४०,६[p]
वृपत्[q]– > वृपद्-अञ्जि[r]– -ञ्जः ऋ ८, २०, ९.
वृपन्[s]– -†पणः ऋ १, १०९, ३; १६५, १; १७७, २; १७९, १; १८१, २; १८६, ५; २,१६,८, ३, २७, १५[t]; ५४, २०; ४,२, २;६,९; ४१, [६; १०,९३,७], ५, ३१, ५; ४७,६; ६, २५,२; ४४, १९; [(३, ४३, ६) ११], २०; ७, २१, २; ७१,३; ८,१, ९;२०,१२; २३,११; ३३,११; १०, ५, २; ६६, ६[u]; ७,५४,६, तै १, ६, १२, ६; मै ४,११,३; १२, २; काठ ८, १६; ९, १६; कौ २, ८९०[t]; जै ४, १०, ७, १३, ५[t]; २०, ४; शौ ११, २,

[a]) विप.। वस.। [b]) सपा. वृपमोदिनीः<>वृपामोदिनीः इति पाभे.। [c]) विप (बलत् समूह-युक्त- [मरुत्-])। वस.।
[d]) विप. (भृश-हिंसक- [दास- =वृत्रादि-])। उस. उप. कर्तरि <√*शिप् [=√स्निभ्] 'हिंसायाम्' (वैतु. यनि. व्यप. [रक्षस्-] इति [वैतु पक्षे GRV.], उप. रूपर्याय इति च प्रायोवाद-?)।
[e]) विप. [*वृशासुखमय- (रयि- [वैतु. वाज- इत्यन्ये? तत्रापि सस्थ. टि. द.])]। वस.। उप. √शुप् *सुखे' शुमदादिविशेषणचतुष्टयं रयिमेकं विशिनष्टि।
[f]) विप. (माव-निष्पीडित- [सोम-])। उस. उप. √सु 'अभिषवे' + कर्मणि अप् प्र. (पावा ३,३,५६)।
[g]) नाप. (*स्तोत्र-पाठक- [स्तोतृ-])। उस. पूप. =स्तोत्र-, उप. कर्तरि क्विप् (वैतु. वें. =स्तुति- इति!)।
[h]) पूप. व्यप. (असुर-)। वस.।
[i]) अनादेशे अण् प्र.। [j]) नाधा. वृपपर्थे वृत्तिः।
[k]) पाभे. १ ७९१ g द.। [l]) =वर्षय। [m]) विप. (वीर्यवत्ता युध्यमान- [वध्रि-])। उस.। [n]) नाप. (जीव-भेद- [नभा. झिल्ली])। उस उप. कर्तरि अच् प्र.।
[o]) नाप. (*रशना-)। धा. *बन्धने वृत्तिः (तु. सपा. ऋ १,१६३,५ प्रमृ. रशनाः इति पाभे)।
[p]) सस्थ. √गृभ् इत्यस्य सपा. ऋ. प्रमृ. √वृप् इत्यस्य च *बन्धने (ग्रन्थने, पाशने) वृत्तिः द.।
[q]) विप. (वर्षण-वत्- =प्रचुर- [अञ्जि- =*आज्य-])। तुदा. शतरि वृत्तम् (वैतु. वें. सा. नाप. [सोम-] इति!)।
[r]) विप. [बहुघृतवत्- (अध्वर्यु- [तु. तात्पर्यतः GW. ORN. GRV.; वैतु. वें. सा. उस. उप. =अञ्जनानि इति कृत्वा तृग. इति!])]। पाठः? इति कृत्वा ORN. °पदञ्जयः इति, GRV. °अञ्जे इति च शोधाविति!।
[s]) विप., नाप. पुं. (मरुत्व-वत्- प्रमृ.)। कनिन् प्र. (पाउ १,१५६ [तु. Brur २,१,१०९, Hirt १,३६६])।
[t]) =सपा. मात्रा १. ४, १, १२। तैआ ३. ५, २, १ वृपाणः इति पाभे.।

२२S; २०,१०२,३[a]; Sपै ४, ५, २; ६, १०, ४; १६, १०६, २; –†०पणः ऋ १, ८५, १२; २, ३३, १३; ४, ३५, ६; ७, ५६, १८; २०; २१; ५८ [(६, ४७, १३) ६ (१०, ७७, ६; १३१, ७)], ६०, १०; ८, ९६, १४; तै १, ५, ११, ५; मै ४, १०, ४; काठ ८, १७; शौ ११ १,२‡[b]; २०, १३७,८; पै १६, ८९, २‡[b]; –पणम् ऋ १, १६, १; ६४, १२; ८२, ४; ८५, ७; १०१, १; ११८, ९; १२७, २; १२९, ३; १३१, ३; १५७, २; १७७, ३; १७९,४; २, १६,५; ३, २७, १४; २९, ३; ९[b]; ४, १७,[१६; १०, १३१,३]; २४, ७; ८; ५, ३६,५; ४०, [३; ८, १३, ३३]; ७५,१; ६,१९, [८; १०, ४७, १-८]; ६७, ११; ७, २०, ५; २३, [६; ९, ९७, ४१]; २४, ४; ८८, १; ८, १, १; १५, ४; ३३, १२; ६१, ११; १४, १२; ९, ६, ६; ६३, २१; ९०, २; १०६, १; ३[c]; ५; १०, २७, १०; २८, ७; ६७, ९; १०; खि १, २, १४; मा ११, ४६; २०, ४४; ५४†; २५,१[d]; ७[d]; ३४, १४†; का १२, ४,१०; २२,४, ९; ५,८†; २७,१, १[d]; ७,१[d]; ३३,१, ८†; तै १,३,७,१; २, ४, ७, १; ४, १, ४, ३; ५,१, ५, ७; ६, ३, ५, ३[२]; मै २, ७, ४; ३,१, ६[२]; ११,१[२e]; ४,१२, १†; ५; १४, ५†; ८[५]†; १२; काठ †८, १६; १७; १९, १३; १६, ४; १९,५; ३८,६[२e]; ३९, १५†; क ३०,३; कौ †१, २४२; ३१७; ३८०; ३८३; ४१८; ४२४; ५२८; ५६६; †२, ४४; ४६[e]; २३०; ७१०; ७५८; ७७६; ८९०; १०९३; ११०९; ११६४; ३, १,६; †जै १, २५, १०; ३३,५; ३९,११; ४०,१०; ४१, ६; ४३, ३;५४, १०;५८, १; २, ५, ३; ३, १६, ५; २०, १४; ५८, ७; ५९, ३; ४, १३, ५; २०, ५; †शौ २०, १२, ६; ६१, १; ७२, २; ७५, १; ८५, १; ९१, ९;१०;१०२,३;१२५, ३; पै १, ४५, १; –†पणा ऋ १, १०,३; १७७,[१ (५, ४०, ४)]; २, १६, ५; ६; ३,२५,३, ५; ४३, ४; ५७, २; ७, ११,६; ८, ४,११;१४;१३,२३; [३१[f]; ३३, ११]; ६१,१८; १०, ४९, २; ६६,६,७; १०२,१२;११४, ३; खि १, ९, १; मा ८, ३४; का ८, ८, १; मै ४, १२, ६S; १४, १८; काठ ३८, ७; कौ १, ३०८; २, ६९६; ८०९; जै १, ३२, ६, ३, ५६, २३; ४, २०, ४; शौ ७,११५, २S; २०,३७, ६; पै २०,१४, ९S; –†०पणा ऋ १,९३,१;७; १०८, [३; ६, ६८, ११]; ११२, ८;२४;११७, ३; ४; ८; १२; १५; १८; २५; ११८,[१; १८३,१]; ६;११९, ४; १५१, २; ३; १८१, ८; १८४,[२; ४, १४, ४]; २,४०, ३; ६, ६२, ७; ७,७०,[७; ७१, ६; ७३, ३]. ७४, ३; ८२, २; ८३, ९; १०४, १; ८, २२,७; १२; १६; २६,१; २; १२;३५, १५; १०, ३९, ९; खि १, २, ३; ९,३; ६; १०, ४; ११, ७; मा ३३,८८; ३४, २९; का ३३, १, २३; त २, ३, १४, २; ३; ४, १, ४, ३S; मै १,५, १; ४,११, २‡[g]; १२, ४; १४, १; १८; काठ ४,१६; २३,११; शौ ७,६०,२; ७७, १S[h], २S; ८, ४,१; पै १,१०९,३S; १६, ९, १; २०, ६, ६; ११, ६S; –पणे तै ३, २, ५, २[i]; पै ४, ५, २[i]; –पणौ ऋ १०,६६, ७; मा ५ २; का ५, १, २; तै १, ३, ७, १; ६, ३, ५, २[१]; मै १, २, ७; ३, ९ ५; १५,१[d]; ९[d]; काठ ३, ४; २६,७; क २, ११; ४१, ५; –०पणौ ऋ १, १०८, [७-१२]; ११६,२१; ११७,१९; १५३, २; १५७, ५; १५८, १; १८०, ७; ७, ६०, ९; ६१, ५; –०पन् ऋ १,१३९,६; ५, ४०, १-३;८,३३,१२; ९,४०,६;५१, ४; १०,८९,९; –†०पन् ऋ १, ७,६;१३१,५; २,१७ ८;३,२७,

a) पाभे. पृ ३०१० l द. ।
b) सपा. °णः<>°णम् इति पाभे. ।
c) सपा. जै ३,५९,५ वृषभम् इति पाभे. ।
d) सपा °णम्<>°णौ इति पाभे. ।
e) पाभे. पृ १३५२ d द. ।
f) सपा. कौ २,४,९ हरितौ इति पाभे. ।
g) सपा. ऋ ६,७४,४ विमे. ।
h) सपा. पै २०,११,७ मश्विना इति पाभे. ।
i) =सपा. तैब्रा १,२,१,२१ आपश्रौ ५,१३,४ प्रमृ. । माश्रौ २,४,१,३९ वृषणम् इति पाभे. ।
j) सपा. शौ ५.२५.८ प्रभावे इति पाभे. ।

१५; ५, ३३, २[a]; ६, १, १; २२
८; ३३, १; ४४, २०; ७, ३१, ४;
८, ७०, ६; ९२, १५; २३; ९३,
१९; ९, ६४, [(८, ३३, १०) २];
१०, ९६, [(१, १०४, ९) १३];
१५३, २; १९१, १; मा १५,
२०; २३, २१§; ३६, ७; का
१६, ५, ११; २५, ६, १§; ३६,
१, ७; तै २, ६, ११, ४; ४, ४,
४, ४; मै २, १३, ७, ४, १२,
४; १३, ६; १४, १६; काठ २,
१५; १८, २०; कौ १, ९३§;
१२०[b]; १३२; २, १३३; २१३;
८९०; ९३६; ९७१; १००५§[c];
१०११; जै १, १०, ३§; १३,
६; १४, ८; ३, १३, ८; १९, ८;
४, १३, ५; १७, १०§[c]; २०, ५;
शौ ६, ६३, ४; २०, १८, ४, ३२,
३; ३६, ८; ७०, १२; ७५, ३;
८१, २; ९२, २१; ९३, ५; १०२,
३; पै १९, ७, १; २०, ३८, ६;
–†वभिः ऋ १, १००, ४; १७३,
२; १७९, २; ३, ४२, ७, ५, ४०,
१-३; ६, ५, ८; ४४, २०; ७, ६९,
१; ९, ३४, ३; ९७, २८; १०,
६७, ७; ११२, २; मै ४, १४, १०[१];
काठ ३५, १४; क ४८, १३; शौ
२०, २४, ७, ९१, ७; –वभ्याम्
ऋ १, १७७, ३; ५, ३६, ५;
–भा ऋ १, ७, ८; ३६, ८; १०;
५४, २; ५५, ४[१]; ८०, २; ८७,
४; ९१, २; १००, १; ४; १०४,
७; १३१, ६; १४०, २; ६; १४९,
२; १७३, २; १७५, १; [२(८,
४६, ८)]; १७६, [१; ९, २, १];
[(१, २३, १५) २]; १७७, ३;
१८१, ८; २, १६, ४; ६[२]; १८,
२; २५, ३; ३४, २; ३५, १३;
४३, २; ३, १, ८; २, ११; २७,
१३; १४[d]; ४४, ४; ६१, [७;
(१०, ८०, २)]; ४, ३, [१०;
(६, ६६, १)]; १६, ३; २२, २;
३०, १०; ५ ३३, ४; ३५, ४; ३६,
५[१]; ४०, २; [२[१]; ८, १३, ३२[१]];
[३; ८, १३, ३३]; ४४, ३; ८७,
५; ६, १, ७; १६, १५[e]; २४, १;
४४, २१; [२१ (७, ५, २)],
४८, ३; ६[१], ७, १०, १; २०,
५, ९; ९५, ३; ८, ४, ८; ६,
[१४; ३३, १०]; ४०; १३, [३१[१],
३३, ११[१]], ३२[१], ३३, १५, १०;
२७, ८; ३३, १०[d]; [१०; ९,
६४, २]; १२[१]; ६४, ८; ९३,
७; २०; ९, २, २; [६; १०१,
१६]; ५, १; ७; ९; ६, १; ७, [३;
१०७, २२]; १५, ४; १९, ३;
२५, ३; २७, ३; ६, २८, ४;
३७, १, ५, ३८, १; ४०, २; ६१,
२८; ६२, ११; ६३, २०; ६४,
१[१]; २[१], ३; ६५, ४; १०; ७०,
५; ९; ७१, ७; ७८, ३;
७६, [५; ९६, २०]; ८०,
[(२३, ६) २]; ३; ८१, २; ८२,
१; ८६, [३; ९७, ४०]; [(८५,
९) ७]; ११; १२[f]; १९; ३१;
४०; ८७, ४; ९१, ३; ९३, २;
९७, १३; ४०; १०८, १२; १०,
११, १; २६, ३; ४३, [(८, ३३,
२२) ६]; ८; ४९, ९; ६१, ८, ६६,
६[२]; ९२, १; ९४, १०; १०२, १२;
११५, २; ८; ११६, ४; १५२, २;
१५३, २; १८७, ३; मा ८, १०;
११, ३४†; ४६; २०, ४४; २२,
१९; २३, १३; २०; ३८, १२; का
८, ६, ४; १२, ३, ७†; ४, १०; २२,
४, ९; २४, ६, १; २५, ४, २,
५, ३; ३८, ५, ५, तै १, ४, २,
१; ८, ११, १[g]; २, २, १२, ४;
४, ५, १[h]; ९, ४[२]; ३, ५, ११,
४†; ४, १, ३, ३†; ४, १; २,
११, ३[१]†, ३, १३, ३[१]†; ५, १,
४, ४†; ५, ७[१]; ७, १, १२, १,
४, १९, १; मै २, ४, ८¶, ६,
७[g]; ७, ३†; ४; १३, ६†,
३, १, ६[२]; ७[१]; ११, १, ११,
४; २०; †४, १०, २[१]; ३; ५,
११, २; १२, ५§; १४, १,
काठ २, १४[१]†; ५, ४; ११, १०[१],
१५, ६[g]; १२†; १६, ३†, ४;
१९, ४†; ५[१]; २०, १५; २६,
१¶, २७, १¶; ३४, १¶; ४¶,
३५, ३†; ३८, ६; ३९, १२†, ४१,
३; ४४, ८; क ३०, ३; ३[१]; ४०,
४¶, ४२, १¶; ४८, ४†; कौ १,
११९; १२०; २६१[f]; ४१९,
४७९; ४८०; ४९७; ५०१;
५०६; ५२९; ५३१, ५५१;
५६२; २, १२८; १३१[f]; ११९,
१३३; १३४; १४१; १४९,

---

a) छन्दस्तः वृषभन् इत्येवं पाठमिति कृत्वा °वृषभन्– इति यनि. प्राति. प्राग्धं स्यात् ?। b) पृस. वृ° इति ?। c) सुम्न वृषन् > पासा. मै ४, २, ५ सुम्नयमें इति पामे.। d) व इत्यनेन समाहारः यथायथं द्र.। e) नाप. (जाति- [स्तोतृ-])। <√वृष् °°(शुनी' (तु गाथ. टि. पाप्यु–)। f) पासा. मी ७, १८१ सोम इति पामे.। g) =पासा. तैद्रा १, ७, ५, १। मा १०, २ मानाि ५, १, ४, ५ शाखी १५, ४, १७ वृष्णः इति पामे.। h) पामे. वृ ३६०१ a द्र.।

१७१; २७०; २७५; ३५०; ३८२; ३८७; ३८८; ३९२; ४३०[a]; ४८०[a]; ५७२; ६०३; ६२१; ६२४; ६३३; ६३८; ६४०; ६४२; ६४६; ६६६; ७६९; ७८२; ७८३; ८८८; ८८९;९५६;९६५; ९७२: †जै १,१३, ५; ६;२८,१[३b]; ४९,३; ५०,३;४; ५२,१;८[३]; १०;५४, ५;७,५७,६;७; ३, १३,४; ७[३]; ८[३];९; १०; १५, १;४; १६,९; २३,२;७;२९, ७; ३१,२;७; ८; १२;३३,५[a]; ३६,५; ४६, १०; ४९,१;५०, ८; ५१, ४;७; ५२, १;४;१०; ५३ ,४; ५५, ७; ४, १३, ३; ४; २०, २; ३[३b]; ४[३]; ५[२];१०; शौ १,१२,१;२१,१†; २९, ६‡[c]; ३,७,२[d]; ४,४,२?[e]; ३६, १[f]; ५, १३, ३; १९, ४[g]; २०, २; ३; २५, ८[h]; ६, ४८, ३[i]; ६७, ३; ८६, १[४]; ८, ५, १२; २२‡; ९, १, १०; २०; १०, ३, १[j]; ११,९, १६; १४, १, ४३; १८, १, १८; ४,५८†; १९, २७, १; ३१,२; ११;२०, १७,६;८;४७,१; ४९,१?[k];७०, ५; १०२, १; २[b]; १३७, १२; पै १, ११, ५‡[c]; १७, १; २, ८८, ४†; ३,२,२[d]; ४, ५,२[२]; ३; ५, ३, ६; १२, १; १६,७; ६, ९, १[२]; ८, २, १; ९, २४, २; ४; १०, ५, २; ११; ७, १; १२, ६; ११, १, १; १५, २१, २[l]; २२, ६;१०; १६, २८, २; ११; ३२, १०; ३३, १०; ८३, ६; १५२, ५; १८,४,१०; १९, ६,१०[४];१५; ३५,८; —षाणः तै ७, ४, ३,५¶; पै ११, १, १२; —षाणम् ऋ ९, ३४, ३; १०, ८९, ९; मा २०, ४०; का २२, ४, ५; तै ६,६, ६, २¶; मै १, १०,७¶;३,११,१; ¶काठ १२, ५; १९, ५; २६, १; ३०, १; ३६,२; ३८, ६S; ¶क ३०,३; ४०, ४; ४६, ४; पै ६, ६, ४; ११, १, ११; १३, २, १५[h]; —?षाणा पै ९,१,७[m]; —षाणौ[n] शौ १९, १३, १; पै ७, ४, १; —ष्णः ऋ १, ३२,७; १०८,[३; ६, ६८, ११]; ११६, ७; १५४, ६[o]; १६४, ३४; ३५; १८१,३; २, ११, ९; १०; १६,५; ६; ३, ७, २; ५; ३६, [२; ४३, ७]; ३८, ४[p]; ४, ५, १०;१५; २१, ७; २२, ६; ३९, २, ५, १२, [२; ६]; ४१, १०;४२,१२;८३, ६; ६, ६, ५; ८, १; ७, ३, ३; ५; ८, ४, ७; ७, ३३;२०,१९; २०; ३३, १८; ६३, ९;९,१०, ६; २९, १; ६४, २; १०,३,४; ४४, ८; ९२, ८; १०३, ९; खि १, ७,२; मा ७, १;८,१०;१०, २[२q]; १७, ४१†; २३, ६१†; ६२; ३३, २२†[p];३७, ९[३]; का ७, १,१; ८, ६,४; ११,२,२[२q]; १८, ४,९†; २२, १०,९†;२५, १०, १०; ३२, २,५[p]; ३७,१, ९[३]; तै १, ४,२,१; २, ४,७,२; ९, ४; ३, १, ११, ७†; ४,६, ४, ३†; ६, ४, ५, ३[१]; ७, ४, १८, २[१]†; मै १, ३, ४; २, ४, ७; ८; १०,४†; ४,९,१[२]; १४, १३†; काठ ४, १; ७, १६†; ११, ९; १०; १३†; १८, ५†; २७,१;२७,१३;१४; ४४, ७[२]†; क २, १०†; ३, १; २८, ५†; ४२, १; †कौ १, ५३१‡[r]; २, १३२; ४७४; ५७१; ९५५; १११५; ११९४S; १२०७; जै ३, ३, ८; †जै १, ५४, ७‡[r]; २, २, ३; ३, १३, ८; ३५, ९; ४६, ६; ४, २०, १; †शौ ४, ८, ३[p]; १५, ११[s]; ७, ६०,२; ९, १५, १३;१४; १९,१३,१०;

---

[a]) सा. वृषः इति ?। [b]) पृ ३०१२ *d* द्र.।

[c]) सपा. ऋ १०,१७४,५ सपत्नहा इति पाभे.।

[d]) सपा. आपश्री १३,७,१६ मूलः इति पाभे.।

[e]) वृषम्– न. (शेप-) > -षः नैव. > -षा इति रूपे द्र.। [f]) पाभे. पृ २२८९ *d* द्र.।

[g]) पाभे. पृ २०१२ *h* द्र.।

[h]) सपा. °षा <> °षाणम् इति पाभे.।

[i]) सपा. मा १,५,१२ जैश्री ११:१७ प्रमृ. वृषकः इति, पै १९,४४,५ लौश्रौ १,५,१३ सम्राट् इति पाभे.।

[j]) सपा. पै १६,६३,१ वृषा इति पाभे.।

[k]) वृषाः इति शोधः (तु. राजारामः; वैतु. अन्ये यनि. एवेति ?)। तस्य. ?नक्षा > नक्षम् इति, ?वाचम् > वाचः इति, ?विशामपः > विशामपतीः इत्यपि शोधाः द्र. (तु. RW.)। [l]) पृ ५७१ *a* द्र.।

[m]) योक्त्वे इति शोधः (तु. सत्र. मा २७, १७ प्रभृ. योक्त्रे इति)। [n]) पाभे. पृ २६०३ *d* द्र.।

[o]) पाभे. पृ २९५६ *b* द्र.।

[p]) पाभे. पृ ७७१ *d* द्र.। [q]) पाभे. पृ ३०१२ *g* द्र.।

[r]) सपा. ऋ ९,८७,४ वृष्णे इति पाभे.।

[s]) सा. विष्णोः इति ?।

२०, ९४, ८; †पै ४, २, ३[a]; ५, ७, १०; ७, ४, १०; १३, ६, ७; १६, ६९,३; ४; २०,६, ६; –†ण्णा ऋ १,८४,१०;१०, १०३,२; मा १७,३४; का १८, ४, २; तै ४, ६, ४, १; ७, ३, १४, १§; मै २, १०, ४; काठ १८, ५;४३, ४§; क २८, ५; कौ १, ४०९; २, ३५५;१२००; जै १, ४०, १; ३, २९, १२; शौ १९, १३,३; २०, १०९,१; पै ७,४,३; –†ण्णाम् ऋ ८,४६, २९; ८३, १; कौ १, १३८; जै १, १५, ४; –†ण्णे ऋ १, ६४, १; १००, १७; १०३,६;१५४, ३; १६५, ११; १७५, १; २, १४, १; ३, १, १०; [२०; ३, ३०, २]; ७,९;३५, ७; ५७,३; ४, १, १२; १६, २०; ५०, ६; ५, १, १२; १२, १;३१,५; ६, ४१, ३; ४४, १९-२१; ७,१९, ६; ८, २०, ९; ३४, ५; ७५,६; ९, ८७,४[b]; ९१, ३;१०९,२०; १०, ११, १; ९८, ११; १०४, ३;१७५, ३; मा १५,२५; २०, ४४§; ३४, १९; का १६, ५, ६; २२, ४, ९§; ३३,१, १३; तै १,६, १२, ६; ८,२२,२; २, ६, ११, २; ३, ४, ४, १§; ४, ४,४,२; मै १,४,१४¶; ६,२§; २, १३, ७; ४, ११, २; ३; ६; १२,२; १४,४; काठ ७, १२§; १३§; १७[c]; ८, १६; ९, १८; १७, १८; क ६, ३§; कौ २, ७८२; शौ १२, १, ३७§; १८, १, १८; २०, २५, ७; ३३, २; ३७, ६; ८८, ६; पै १७,४,७§; १९,५२, ६§.

√वृषण्य, वृषण्यति ऋ ९,५,६.

वृषण्युत्– -ण्यतः शौ ६, ७०, १-३.

वृषण्युन्ती– -न्ती खि ४,७, २,५; शौ ५,५, ३; पै ६, ४, ५; –न्तीभ्यः ऋ ९,११,५; –न्तीम् पै६,१०,४; –न्त्याः शौ ६,९,१; पै २,९०,२:११,१,१.

†वृषण्-वत्– -वन्तम् ऋ १, १००, १६; –वान् ऋ १,१२२, ३; १७३, ५; १८२, १; तै २, १, ११, १; काठ २३, ११.

वृषण्वती– -ती ऋ ८, ९६, १८; –तीभ्यः काठ ५, ४; –¶तीम् तै २, ५,८, ४; ७, ५, ५,१; काठ ३४, ४.

वृषण्-वसु[d]– -०सू ऋ २, ४१, ८; ४,५०,१०; ५,७४,१; ७५, ४; ९; ८, ५, २४; २७, १६; २२, ८; [(२०, ८) ९]; २६,१, २; ५; १५; ७३, १०; ८५, ७; १०, ९३,५; मा ११, १३;२०, ८१†; का १२, २, ३; २२, ८, २†; तै ४, १, २, १; मै २, ७, २; काठ १६, १; शौ २०, १३, १†; –सू ऋ १, १११, १.

?†वृषनाम[e] ऋ ९, ९७, ५४; कौ २, ४५६; जै ३, ३४, १४.

†वृषन्-तम– -मः ऋ १,१००, २; ६, ५७, ४; काठ २३, ११; कौ१,१४८; जै १,१६,४; –मन् ऋ १, १०, [१० (५, ३५,३)]; –मस्य ऋ १,१०,१०,५,३५,३.

वृषन्-धि[f]– -न्धिम् ऋ ४, २२, २.

वृषभ(वप्रा.)[g]– -†०भ, > मा ४

---

[a]) वृष्णोर् [विष्णोः इति मूको.] इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ ३,३८,४)।

[b]) पामे. पृ ३०१३ r द्र.।

[c]) Sch. °ष्णो इति चिन्त्यम्।

[d]) विप. (अश्विन्-, इन्द्र- प्रमृ.)। बस.। मत्वान्नलोपाऽभावः (पावा १,४,१८)।

[e]) ऋ. पपा. यनि.? वृष, णाम इति द्विपदः शोधः (तु. कौ. पपा. WAG [२,९८ a] ORN. च; वैतु. वें. सा. द्रम. °वृष-नामन्–>-म्नी [न. प्र२]>यनि. इतीव, PW. MW. =वृष-नामन्–>यनि.न. प्र१ इति, GW. वृषणो नु इति द्विपदः शोध इति च?)। यस्य. ?महीमे अस्य (पपा. =महि इमे अस्य)>महि इमं (√मग् 'भुवि' >लवि प्र३१) माः इन् अस्य > °महीमाः इदस्य>महीमेद् अस्य इति शोधः। 'अस्य महि (महत्) इन्द्र (उन्दे) नाम इन्द्र धुरे आः' इति वा.। एतदनु पृ २४०० f इत्यत्र शोधः द्र.।

[f]) नाप. [°वज्र- (वैतु. निघ [१, १०] PW. प्रमृ. मेघ- इति, वें. सा. विप. इति च?)]। वृषन्- (°अत्र. [अश्वन-]) + धि– (°=कृति-)>बस.। पूप. नलोपाऽभावार्थं भत्वम् उसं. (पावा १,४,१८ [तु.पपा. नावग्रहः; वैतु. दे. <°वृष-सन्धि– इति?])।

[g]) विप. (बलवत्- [अग्नि- प्रमृ.]), नाप. (देव-, उशन्- प्रमृ.)। कर्तरि अभच् प्र (पाउ ३,१२३ [तु. मा°, २२ प्रमृ.]) <√वृष् 'वृद्धौ' इति [पठे] मा, <वृष- इति दु.।

१, १६४, ७; १७१, ५; १७७, ३; २, ३, ११; ९, २; १६, ६; ३३,४;७; १५; ३, ६, ५; १५, ३;६;३०,३;२१; ३५, ३; ४६, ५; ६,३२, ४; ४४, ११; २१; ८,२१,४; ११; ४५, २२; ३८; ६०, १४; ९६, १८; ९, ८६, ३८;१०,३८,५;११२,७; १८०, ३; मा १७,८८; का १९, १,२; २८,१२,१S; तै १,६, १२, ४; ३,५,११,३; मै ४,१०, ४; ११, ३; काठ ८, १६; ९, १८; १५, १२; कौ १, १६१; ४०३; २, ८१; ३०६; जै १,१७, ७; ४५, ५;३, ८, ७;२५,२; ४, ६, ४; शौ ७,८९,२;२०,२२,१; पै १, ७७, १S: १५, २०, ४; –भः ऋ १, ३१, ५; ३३, १०; ५४, २; ३;७९, २;११६,१८; १२८, ३; १४०, १०; १७७,१;१८१, ६;१९०,८; २,१,३; १२,[१२; ४,५, ३]; २१, ४; २२, ११; ३३, ६[a]; ३, १५,४; ३०, ९[b]; ३१, १८; ३६,५; ३८, ५; ४७, १; ४८, १; ५०, १; ५५, १७; ५६, ३; [३; ७, १०१, ६]; ४, ३, १०; ५८, ३[c]; ५,१,[८; ७, ५५, ७]; २, १२;२८, ४; ३०, ११; ३२, ६;४०, ४; ४३,१३; ५८, ६;८३,१; ६, १७,२; १९, ९; २२, १; ४१, ३; ४४, २१; ४६, ४[d]; [२१; ७,५, २]; ४७, ५; २१[e]; ७३, [१; १०, ८,१], ७, १९, १; ३६, ३; ४९, १; ५५, ३; १०१, १; ८, ५७, ३; ६०, १३; ६४, ७; ९३,७; २०; ९६,२; ९,७०, ७; ७२,७; ७६, ५; ८५, ९; ९६, ७; १०८, २; ११०, ९; १०, ४, ५; ५,७; ८, २; २८, २; ७५, ३; ८६, १५; ९२, १०; १०२, ६; १०३, १; १११,२; खि १, ४, ४; मा ४, ३०†[b]; ७, ३८; १३, ३१; १७, ३३†;९१†;२०,४६; का १४,३, ५; १८, ४, १†; १९, १, ५†; २२, ४, ११; २८, ८, १; तै १, ४, १९, १†; ७, १३, ४†; २, ३, १४, ४; ४, ५, १; १४, २; ३, १, ११, ५†; ४, ६,४, १†; मै १,३,२२†;६,२†; २,५,१०; ७, १६; १०,४†; १३, ६†;२२; ३, ८, ३†; ११, १; ५; ४,११, ४†; १२,२;४; ५†; १४,१८†; काठ ४, ८†; ८, १७; ९, १९[२]†; १०, १३; ११, १३†; १८,५†; ३५, १८; ३८, ६; ७†; १०[e]; ३९, ३; १२†; १५†; ४०, २[f]; ७†; १२; क ३, ६†; २८,५†; ४८, १६; †कौ १, ७१; ११९; १४२; २, ४३; २१५; ५७२; ८४६; ११९९; †जै १, ७, ९; १३, ५; १५, ८; ३, २४, ११; ४६, १०; ५८, २; ५९, २; ४, ६, ३; शौ ४, ५; १†; २४, ३[g]; ६, ९८, ३; १०, ५, १८; ११, १,३५[h]; १३, १,१२;२५; ३३[i]; १६, १, १; १८,३, ६५†; १९, १३, २†; †२०, १२, ७; ३४, १३; ३६, १; ३७, १; ४७, १; ९०, १; १२६, १५; १३७,१२; १४३,९; पै १,३९, ३; ३,१४, ७; ४, ६, १†; ६, ८, ३; ७,४, २†; ८, १३, ३†; १०, २, ३; ११, १, ९†; १३, ७, १३†; १६, २४,८[j]; १८, १६,२;१७, ५; १८, ३; २८, १; १९, १२, १५; –भम् ऋ १, ९, ४; ३३, [१४; ६, २६, ४]; ९५; १६०, ३; १९०, १; २, ३०, ८; ३, ४, ३,४०,१; ४७, [५; ६,१९, ११]; ६२, ६; ४, १७,८; १८, १०; २४, ५; ६, १, ८; १८,१; ७, २६, ५; ८, १, २; ६१, २; ७२, १३; ९३, १[k]; ९६,४; ६; ९, ८०, ५; १०८ ८;११; १०, २७, २; २८, ९; ४४, ३; ४८, १०; १०२, ५; †मा ७, ३६; २८, ४[k]; ३३, २१; †का ७, १८, १; ३०, १, ४[k]; ३२, २, ४; तै १, ४, १७, १†; ६,१२, ४; ३, १, ११, ३‡[l]; ५, ७,२, १; मै १, ३, २१†; २, ५,११; ३,११,२†[k]; ४, १३,९†; †काठ

a) पामे. पृ २३८९ h द्र. ।
b) पामे. पृ १०१८ l द्र. ।
c) सपा. काग्नं २६:१ ऋषभः इति पामे. ।
d) इषे परतः सति °भ्रे° इति छान्दसः संधिः [द्र. L (२३९ [वैतु. W. °भ्रो षु (= इषु)] इति शोध. इति ।]); वैतु. पपा. प्रमृ. °मा इति पदच्छेदः ?]।
e) पामे. पृ १०१८ f द्र. ।
f) पाठः? °षम् इति शोधः विमृश्यः (तु. सपा. तै ५,७,२,१)। g) सपा. पै ५,१९,२ पर्वभिः इति पामे. ।
h) सपा. पै १६,९२,५ तैब्रा ३,१०,४,२ ऋषभः इति पामे. । i) सपा. तैब्रा २,८,८,९ ऋषभः इति पामे. ।
j) सपा. ऐ ९,४,७ ऋषभः इति पामे. ।
k) पामे. पृ १०१९ f द्र. ।
l) पृ १०१९ e वृषभम् इत्यत्र पामे. द्र. ।

४,८; १६; १८,२०; १९,१४‡[a]; ३६, ९; क ३, ६†; †की १, १२५[b]; २०५; ३२७S; ३३५; ५८१; २, ५८४; ७११; ७४५; ८००[b]; ८३०; †जै १, १४, १[b]; २२, २; ३४, ५S; ३५,४; ५९, ४; ३, ४७, १०; ५८, ८; ५९, ५[c]; ४, २, ३[b]; ११, १; शौ ७, ४०, १‡[a]; ८५, २; १९, ४२, ४; †२०, १, १; ६, १; ७, १[b]; ७१, १०; ८५, २; ९४, ३; ११३, २; पै ३, ३९, ३; ६, ९, ६; २२, १०; १६, २५, ९[d]; -भस्य, >स्या ऋ १, ५९, ६; ९४, १०; १४१, २; १६६, १; २, १६, ६; ३, ३८,७[e]; ४३,६; ४६,१; ४, १, ११,१२; ७, ७९,४; ९, १९, ४; १०, ४०, ११; ४३,३; १०२,९; मा ८, ४९; १०,१९; का ८,२२,३; ११, ६,४; तै १, ८, १४, २; ३,३, ३, २; ४,२; मै १, ३, ३६; २, ६, ११; ४, १४, १४†; काठ १५, ७; ३६, १५[f]; शौ १२, २, ४१[g]; २०,

१७,३†; पै २,१८,४; २०,५६, ३; -भा ऋ ४, ४१,५; ५,६३, ३; १०, २७, ३; ६५,९; मै ४, १४, ६; १२†; -०भा ऋ ६, ४९, ६; -भाः ऋ १०,९४, ३; शौ ९,१, ९[h]; पै १६, ३२, ९; -†भाणाम् ऋ ८, ५३, १; खि ३, ५, १; -भाणि ऋ २, १६, ६; -भान् ऋ १०, २८, ३; -†भाय ऋ १,५१,१५; १०३, ६; २, १६, ४; ५[i]; ३३,८; ४, १६, २०; ५, १, १२; १२, १; ६, ४४, २०; ७,९८, [१; १०, १८७, १]; १०, १०, १०; मा १५, २५; का १६, ५,६; तै ४, ४, ४, २; मै २, १३, ७; ३, १४, ११S; ४, १४, १४; काठ ७, १२S; जै ३,३२, १; शौ ६, ३४, १; १२.१, ३७S; १८,१, ११; २०, ८७,१; पै ६,९,१S; १०, ६S; १७,४,७S; १९,४५, १; -भासः ऋ १, १७७,२; २, १६, ५; ५, ६९, २; -भेण ऋ १, ३३, १३; २, १६, ४; १०, ९९,११; मै ४,१४,१३†; काठ[l]

३५, १५; ३९, ११; ४३,१ -भौ शौ १९, ११, १; पै ४, १.
वृषभा(भ-अ)ख[l]- -क्षाय ऋ २, १६, ५.
वृष्ट[k]- -ष्टात् मै ४,१, ११[?]. -ष्टे शौ ३, २४, ३; पै ५, ३०, ६; १२, ७, ९; १९, ३८,१.
१वृष्टि[l]- -ष्ट्यः ऋ २,३४,१[m]; ५, ५३, २[n]; ६; १०; ८४, ३; ७, १०१,५[o]; ८,२५,६,९,१४, २; २२, २; ५७,[१; ६१,१४]; १०, ७५, ३; तै २, ४, ८, १, मै २, ४, ७; की २, १११; ४, ७, ५; २१,८; -ष्टिः ऋ १, ३८, ८; १५२, ७, ५, ६१, १, ८५, ३; ६, १३, १[p]; ७, १०, १; ९, ८९, १; १०, ३३, ४३, ७; तै ३, १, ११,५†; ४, ३, ९, १[q]; ५, ३, ४,२[r]; ७, १६[r]; ११,४[s]; ५, ४,६,९, १०, ५†; १४, १२[t]; काठ १०[t]; ११, ११†; १८,९[u]; १९, ४, ४३, २[v]; की २, ११; जै ३, २२, ११†; शौ ६, १९,

a) पामे. पृ ३०१५ l द्र. । b) पामे. पृ १०११ c द्र. ।
c) पामे. पृ ३०११ c द्र.
d) सपा. शौ ९,४,१९ ऋषभम् इति पामे. ।
e) °भस्य धेनोः इति मन्त्रवर्णे पुंस्त्रीभ्योऽतिरभिप्रेतः इति (तु Foy. [KZ ३४,२२८])।
f) पामे. पृ १०११ j द्र. ।
g) पामे. पृ १०११ m द्र. ।
h) सपा. शौ ३,५,१५ ऋषभाः इति पामे. ।
i) पामे. पृ १०११ o द्र. ।
j) वि. (इन्द्र- [तु. उग्राक्ष-, बभ्राक्ष-])।
k) भावे क्तः प्र. ।
l) भाप. (वर्षा-) । [illegible] ऋर्ष. (पा ३,३,९५) । [illegible] (३,१०,९,१] < √वृष् इत्यत्र विगृह्यम् ।
m) तु. वें. OW. ORV. ORN. प्रमृ.; [illegible] B [KZ ३१, १२] Bollensen [ZDMG ४१,५०१] [illegible] मोपुकारिव, भा. = वर्षकाः (मरुतः) इति । [illegible] (विहृत्-) < √वृष् 'दीप्तौ' इति मतम् ।
n) वि. (मरुत्-) । भा. [illegible] वृष्टिः ।
o) सपा. तैआ १,२९,१ [illegible] इति पामे. ।
p) वर्षार्थे लि. । [illegible] द्र. ।
q) सपा. मा १४,२४ का १५,८,१ वृष्टिः इति पामे. ।
r) सपा. मा १३,३० का १४,३,४ वृष्टिः इति पामे. ।
s) सपा. मा १८,९ का १९,४,१ [illegible] वृष्टिः इति पामे. ।
t) सपा. मै १,४,१२,१ वृष्टिः इति पामे. ।
u) सपा. मै ७,३,११,१ वृष्टिः इति पामे. ।

३१[a]; ५४,१; †२०,१७,७;७३, ५; –†ष्टिभिः ऋ १, १६४, ५२[b]; ५, ५९,५; ७, ५६,१३[c]; ८, ७, १६; मै ४, १४, १८; –ष्टिम् ऋ १,३९,९;११६,१२; २, ६, [५; ९, ६५, २४]; २७, १५; ४, २६,२; ५,५५,५; ५८, ३; ६२, ३; ६३, १; ८३,६; ७, ४०, ६; ६४, २; ८, १२,६; ९, ८, ८[d]; ३९, २[d]; ४९, १; ३; ६५, ३; ६९, ९; ९६, १४; ९७, १७; १००, ३; १०८,१०; १०, ९८, ३; १०; तै २, ४,८, २[1]†; १०, ३; मै २,४, ७[1]†; ८, २[e]; ८[f]; ४,११, २†; १४, १२†; काठ ११,१०;१३†; १७, १[e]; †कौ २, २५६; २६२; ५१५; ५३६[d]; ७८५; ७८७; †जै ३, २१, २१; ३०,५; ४०, ११; ४२,२[d]; ४, ३०,१; –ष्टी ऋ २,५, ६; ५, ५३, ५; –†ष्टेः ऋ ९, ४१, ३; ७४, ३; कौ २, २४४; जै ३, २१,९; –ष्ट्या ऋ ५, ६३, ४; ८, २१, १८; तै ३, १, ११, ३‡[b]; ४, ७, ९, १[g]; मै १, १, १३[h]; २,४, ७[i]; १२, ३[i]; ४, १, १४; काठ २, ६[j]; शौ १, १२, १; ३, ३१, ११[j]; ७,४०,१‡[a]; –ष्ट्याः तै २,१,८, ५; शौ ५, २४,५[k]; –ष्ट्यै मै २, ४, ७[l]; ८, ८[m]; काठ ११,१०; १८, १२[n].

वृष्टि-द्यावन्[o]– -वानम्[p] मै २, १३,२२; काठ ४०,१२.

†वृष्टि-द्यो[q]– -द्यावः ऋ ९, १०६, ९; कौ २, ६७८; जै ३, ५६, ६; –द्यावा ऋ ५, ६८,५; मै ४, १३, ९; कौ २, ८१७; जै ३, ५७, ७.

२वृष्टि[r]– -ष्टिः मा १३,३०[s]; १४, २४[t]; १८, ९[u]; का १४,३,४[s]; १५, ८,२[t]; १९, ४, १[u]; तै १, ४,२२, १[v]; ७, २, ४¶; २,१, ७, ३¶; ३,३,४, २†; ४,७,४, १[u]; ५,१,५,१¶;३,१,३¶; ६, ५,६,५¶; ७,३,१२,१[w]; मै २, ४, ८[x]; ५,७;८,५[x]; ३,३, १¶; –ष्टिम् मा २, १६; १४, ८[e]; १५,६[f]; का २, ४,३;१५,२,३[e]; १६,२,२[f]; तै १,१, १३, २; २, १,७,४¶; ८,५[2]¶; ४,९,२[2]¶;

[a]) वृष्टिम् इति शोधः । सस्थ. ? ताँ > ताम् इति, या>या(या-आ)व् इत्यादि शोधौ द्र.। सपा. पै १९, २२, १२ आशे ! वृष्ण्या इत्यादौ पादे वृष्टिः या(या अ)य (त्>)द् (°=आद्, इद्[अव्य. अवधारणे])×× वृणान् इति, ? तान् > ताम् इति च शोधः । सपा. तै ३, १, ११,७-८ अपि ! वृष्टिम् इत्यादौ पादे वृष्टीः येद् (°=याः इद्) विश्वेद् (°=विश्वाः इद्) मरुतः (°=मरुतः [मरुन्मुखाः]) जुनन्ति इति, ? ताँ > ताः [द्वि ३] इति च शोधः । अत्र विषये पृ २०८४ a यदुक्तं तद्नेष्टम् ।

[b]) पामे. पृ २६४५ d द्र.।

[c]) यनि. ऋष्टि– (आयुध-) इत्येतत्-पर्याय इति कृत्वेह √वृष् '°हिंसायाम्' इति द्र. (वैतु. वें. सा. न नयेतीव, ?GRV. R [EZ २६, ६२] ?GRN. Bollensen [ZDMG ४१,५०१] ऋष्टिभिः इति शोध-परस्याय ?)।

[d]) पामे. पृ २१०८ s द्र.।

[e]) सपा. वृष्टिम् <> वृष्टिम् इति पामे.।

[f]) सपा. वृष्टिम् <> वृष्टिम् इति पामे.।

[g]) पामे. पृ ९८४ m द्र.।

[h]) सपा. मा २,१६ का २,४,२ वृष्ट्या इति पामे.।

[i]) सपा. मा १५,६ प्रमृ. वृष्ट्या इति पामे.।

[j]) पामे. पृ १७१५ i द्र.।

[k]) °ष्ट्या इति पपा. शोध्यः (तु. R [ZDMG ४८, ६८४], W.)। उत्तरेण संधिरार्षः।

[l]) सपा. तै २, ४,७,२;९,४ वृष्ट्यै इति पामे.।

[m]) सपा. मा १५,६ का १६, २,२ वृष्ट्या इति, तै ३.५,२,२ प्रमृ. वृष्ट्यै इति च पामे.।

[n]) सपा. मा १८,२८ का १९,९,२ वृष्ट्यै इति पामे.।

[o]) विप. (°वृष्टिवर्षक- [यज्ञ-])। बस. उप. (√°भृष् [=√°वृध्] 'आर्द्रभावे' > भावे) °भृष्य-> °भृष्यमय- (आर्द्र-) > द्रुष्य-> °द्रुव्व-> °द्राव-> √°द्याव् > भावे यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. उप. <√द्यु 'दीप्तौ' वा √द्युत् वेति)।

[p]) सपा. आपश्रौ १७,१३,२ वृष्टिं देवानाम् इति पामे.।

[q]) विप. (वृष्टि-प्रदीप्त- [इन्दु- =सोम-, मित्रावरुण-])। बस. पूप. नाप. (भूपण-) सत् <√वृष् (=√मृज्, पृ°) 'दीप्तौ' उप. च (√°मृध् (=√°वृध्) 'दीप्तौ' > 'दीप्तौ' > √°याव् > √द्यो 'दीप्तौ' > भावे द्यो- (पूर्ववत्) (वैतु. वें. सा. GRV. =वृष्टिमती द्यौ येषां ते-, GW. प्रमृ. =वृष्टिवृताऽन्तरिक्ष-)।

[r]) =१वृष्टि-।

[s]) पामे. पृ ३०१६ r द्र.।

[t]) पामे. पृ ३०१६ g द्र.।

[u]) पामे. पृ ३०१६ s द्र.।

[v]) पामे. पृ ३०१६ t द्र.।

[w]) पामे. पृ ३०१६ u द्र.।

३[२]¶; १०,१-३;६, ५,४¶; ३, १,११,७?[a];३,४,१[२]¶;२¶; ५, २,२[२b]; ४,३,४,३[c]; ४,१, १[b]; ¶५, १,५, २; ३,१,३; ६, १; १०,१[२]; ¶६, ३,४,६[२]; ४, १, ४;५,६[२];५,६,५; ¶मै १, १०, १२; १३[२]; २, १, ८[२]; ४, ८[७]; ५, ७[२]; ३,१,५; ३, १; ८, ९[२]; १०, ७; ४, १, १०; १४[२]; ५, ५; काठ ११, १०[११]; -ष्टया मा २, १६[d]; १५, ६[e]; १८, ५५[f]; का २, ४, २[d]; १६, २, २[e]; २०, ३, ५[f]; तै २, ४, ८, १[f]; ४, ७,१३, २[f]; ¶मै १,१०,७; ३, ९, ४; ४, ३,२; ६, ९; ९, २७$; -¶ष्टयाः तै २,४, ९,१; १०, २; ३, ३, ८, १; मै २,१, ८; ४,८; ५, ७; ४, १, १४$; -ष्टयै मा १८, २८[g]; का १९, ९, २[g]; तै १, ७,२,४¶; २,१, ८,५¶;४,७, २[h]; ९, १¶; ४[h]; ३, ५,२, २[c]; ४, ४, १, १[c]; ¶५, ३, १०,१; ४, १, ४[२]; ¶मै १, १०, १२; २,४,८[४], ३, ३, १; ९, ४; ४,५,५; ७,७.

¶वृष्टि-काम- -मः तै २,१,७,३; ८,५; मै २,१,८;५, ७[२]; ४,३, ३; काठ १०, ३;१३,८;३०,४; क ४६, ७; -मम् मै २, ४, ८; -मस्य तै ६, ५, ६, ५; काठ २५, ५; क ३९, २.

१वृष्टि-मत्- -मन्तः मै ३, १, ५¶.

२वृष्टि[j]- -ष्टयः †काठ १०, १२; ११, ९; २०, १५[l], पै २, ७६, १; ४, २२, ७; ६, १८, ९; ८, ९, ४; ११, ७, ६; १२, ६, ८; १२; -ष्टिः' काठ १३, १५†; १७, ४; २८,६; ३०,४¶; ३९, ३; ८; क ३,८; २६,३; २८,९; ४४,६,४६,७¶; पै १०,४,१२?; १९,८, ४; -ष्टिम् काठ १,१२; ५,२[k]; १०, ३¶; ११, ९[२]; †; १३,८; १७,७; १९,५[२]¶; २०, १०[२]¶; २२, ६¶; १२¶; २५, ५[२]¶; २७,१[२]¶; २८,६¶;३०, ४[५]¶;†; ३१, ८¶; ११[२]; ३६, ७[२]; ¶; ३७, १७[२]; ¶; ¶क १, १२$; २५, १०; २६, ६; ३०,३[२]; ३१,१२[२]; ३४,१; ३९, २[२]; ४२,१[२]; ४४,६,४६,७[५],†; ४७,८;११[२]$; -ष्टया काठ ११, ९[२];१२,७¶,१८,१५; ३६,२¶; क १,१९[२];२९,४; पै१, १७,१; -ष्टयाः काठ २६,६[२]¶; क ४१, ४[२]¶; -ष्टयै काठ ११, ९; १७, ७,३७,१७; क २६,६;२९,१.

२†वृष्टि-मत्- -मन्तम् ऋ १०, ९८, ८; मै ४, ११,२; काठ २, १५; -मान् ऋ ८, ६, [१; ९, २, ९]; मा ७,४०; का ७,२२, १; तै १, ४, २०, १;मै १, ३, २४; काठ ४, ८; क ३, ६; कौ २, ३९६ ; ६५७; जै ३, ३१, १६; ५४, १०; शौ २०, १३८, १.

वृष्टि-वनि[m]- -नये[n] मा ३८,६; का ३८, १, ६; -¶निः तै २, ४, १०,३; -निम् ऋ १०,९८, ७; तै १, ४, १, १.

वृष्टि-सनि[o]- -¶नयः मै ३,३,१; काठ २२,६; क ३४,१; -नये मै ४,९,७[n]; -निः तै ४,४,६,२; मै २,८,१३, काठ२२,५; -नी. ¶तै ५,३,१,३[२]; १०,१; -¶नीनाम् काठ २२, ६. क ३४,१.

¶वृष्टिसनि-त्व- -त्वम् काठ २२, ६; क ३४, १.

वृष्टि-हव्य[p]- -व्यस्य ऋ १०, ११५, ९.

!वृष्ट्वी[q] ऋ ५,५३,१४.

---

[a]) शोधः पृ ३०१७ *a* द्र. ।
[b]) पाभे. पृ ३०१७ *f* द्र. ।
[c]) पाभे. पृ३०१७ *e* द्र. । [d]) पाभे. पृ३०१७ *h* द्र. ।
[e]) पाभे. पृ३०१७ *m* द्र. । [f]) पाभे. पृ ३०१७ *i* द्र. ।
[g]) पाभे. पृ ३०१७ *n* द्र. ।
[h]) पाभे. पृ ३०१७ *l* द्र. ।
[i]) निःस्वरतया पृथङ् निर्देशः ।
[j]) पाभे. पृ ३०१६ *o* द्र. ।
[k]) नाप. (पुष्टि- =भोजनादि- [तु. सपा. तैब्रा ३, ७, ६,६ आपश्रौ ४,६,२ प्रमृ. पुष्टिम् इति पाभे.]) । यनि. °पुष्टौ वृत्तिः । [l]) पाभे. पृ १७१५ *i* द्र. ।
[m]) विप. (वृष्टियाचिन्- [तु. या २,१२] वा वृष्टिकारिन्- वा [देवशुन्-, सूर्यरश्मि-, सोम-]) । उस. उप कर्तरि इन् प्र. ।
[n]) सपा. °वनये (माश १४,२,१,२१ तैआ ४,८,४; ५,७,७ आपश्रौ १५,१०,२ बौश्रौ ९,९ : २७ माश्रौ ११, ९,१८ च) <> °सनये इति पाभे. ।
[o]) =वृष्टि-वनि- । विप. [मै ४, ९, ७], नाप. (इष्टका-भेद-) ।
[p]) व्यप. (ऋषि-) । उस. उप. √हु>हु+कर्तरि यत् प्र. उसं. (पा ३,४,६८) ।
[q]) √वृष् > °वृष्- > °वृष्ट्व- [भाव.] > °वृष्ट्व-वती- > नेप्र. वृष्ट्वी- > -ष्ट्वीः [११

?वृपणानः पै २, ७४, ५.
?वृपणे[a] पै ९, २४, १०.
वृपण्वत्–, वृपण्-वत्–प्रमृ. √वृप् द्र.
?वृपनोती पै १६, १००, ४.
वृपन्-तम–, वृपन्धि– √वृप् द्र.
?वृपंनया[b] पै १९,३५,१०.
वृपपर्वि–, वृप-पर्वन्–, वृपभ–, वृप-भर्–, वृपमाय–, वृप-मणस्–प्रमृ. √वृप् द्र.
वृपल– -लः ऋ १०, ३४, ११[c]; मै १,६,११[d].
वृपली– >वृपली-मिथुनसंगमे[e]– -मात् खि ३,१०[२],५[f].
वृप-व्रत–, वृप-व्रात–, वृप-शिप्र–, वृप-शुष्म–, वृप-सव–√वृप् द्र.
?वृपसेनः[g] मा १०, २[३]; का ११, ३, २[३]; तै १, ८,११, १; मै २,६, ७; काठ १५,६.
वृप-स्तुभ्– √वृप् द्र.
?वृपा[h]– -पा पै २०,१६,२[i].

?†वृपाकपि– -पिः ऋ १०, ८६, १; ३; १८; शौ २०, १२६,१; ३;१८; -पिम् ऋ १०, ८६,४; ८; शौ २०, १२६,४; ८; -०पे ऋ १०, ८६, २०-२२; शौ २०, १२६, २०-२२; -पेः ऋ १०, ८६, २; १२; तै १, ७, १३,२; काठ ८,१७; शौ २०,१२६, २; १२; पै ११, १, ४.
†वृपाकपायी[j]– -०यि ऋ १०, ८६, १३; शौ २०,१२६,१३.
?वृपाक्षु[k]– -क्षुम् शौ २०,१२८, १३.
वृपा-गिर्– √वृप् द्र
?वृपाऽजिनम्[l] शौ ६,६७, ३; पै १९, ६,१५.
?वृपाणवाङ्मिव पै २०,२४,२.
वृपातकी[m]– -की पै २०,१६,२.
√वृपाय, वृपायमाण–, वृपा-युध्–, वृपा-रव– √वृप् द्र.
?वृपे पै ८, १८,१०.

?वृपेदशः पै २०, २४, २.
वृष्ट– √वृप् द्र.
?वृष्णोता[n] पै ५, २८, ८.
१वृष्टि–, २वृष्टि–, ३वृष्टि–, वृष्टि-काम– प्रमृ., वृष्ट्वी, १वृष्णि–, २वृष्णि–, वृष्णिय–, वृष्ण्य– √वृप् द्र.
?वृष्ण्या यद्[o] पै १९, २२,१२.
√वृह्, वृहः पै २,६५, ३; ८,७, ७; ?वृहवम् पै ५, २६, २.
वृह(त्>)ती– -ती[p] पै ५,६,२.
√वे, वयति मा १९,८३;८३; का २१, ६, ३; ४; मै ३, ११, ९[q]; काठ ३८,३[r]; शौ १०,७,४२[s]; वयतः शौ १०, ७,४२; वयन्ति ऋ ६,९,२; वयन्ति ऋ ५, ४७, ६; ९, ९९, १[s]; १०, १३०,१; मा १९, ८०; का २१, ६, १; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; ‡वयसि[t] काठ १३, ११; १२;

a) अधिपूवणे इति शोधः द्र. (तु. सपा. शौ ५,२०,१०)।
b) पाठ? (√भ्रस्ज् > भ्रज्जि 'दीप्तौ' >) *भ्रस्जयन्ती–> [प१] -न्त्याः इति वा (√भृप् [= √भृज्] > भर्पि 'दीप्तौ' >) *भर्पयन्ती–> -न्त्याः इति वा शोधः।
c) विप. (*विगनघन-, परिक्षीण- [कितव-])। √भृप् [= √रिच्] 'विरेचने' > *भृप्वर्– > यनि.। 'पूर्वाह्णऽस्वादिधनत्रानपि भूत्वा अग्नेः (*दिनस्य) अन्ते वृपलः पपाद (अभवत्)' इति वा.।
d) नाप. (शूद्र–)। < √*भृप् [= √भ्रंश्] 'भ्रष्टभावे' > *भृप्वर्– > यनि. (वैतु. या [३,१७] प्रमृ. < वृप– + शील– वा वृप– [= धर्म-] + अशील– वा, मनु [८,१६] वृप– [= धर्म-] + अलम् इति, √वृप + कलच् प्र. इति पाउ [१,१०६], वृप [= धर्म-] + √लू वा √ला वेति अभा., < वृपन्– इति PW. प्रमृ. च)।
e) नाप. > द्वस.। वृ…मु… इति स्वरः?।
f) सपा. निमा [८,१० वृपलि (?ली) गमनमैथुनसंगमात् इति पाभे.।
g) विप. (ऊर्मि-)। √वृप् 'सेचने' > *वृपस्– (*= वृपत्–) > -साम् इनः (ईश्वरः) इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. यनि. एव सत् < वृप– + सेना– इति प्रायोवादः?)। पपा. नावग्रहः।
h) विप. (ओपधि-विशेप-)। i) पाभे. पृ २९४६ a द्र.।
j) स्त्री. ङीप् प्र. उदात्तैकारश्चान्तादेशः (पा ४, १,३७)।
k) शोधः पृ २४६५ e द्र.। BW. वृपाशाद् इति पाभे.।
l) (√वृप् 'बन्धने' > भावे *वृपस्य– > *वृपस्त्र– >) वृपाज– > स्वार्थे वृपाजिन– > -नम् इति शोधः (वैतु. W. Ori. वृप– + अजिन– > वृपाजिन्– इतिविच्छ?)। शेपं पृ २९४६ l,u द्र.।
m) पाभे. व्यु. च पृ २९४६ s द्र.
n) शोधः पृ १७२० f द्र.।
o) शोधः पृ ३०१७ a द्र.।
p) वृहती: इति शोधः द्र.। q) sch. मह्न् ग्र° इति?।
r) पाभे. पृ १४५३ i द्र.। s) पाभे. पृ २९६६ o द्र.।
t) सपा. ऋ १०, ५३,६ तै ३, ४,२,२; १,६ ऐआ ३, १८ आपश्री १९,१७,१३ वयन इति पाभे.।

वयन्ताम् पै २,८५, ५?; वयत[a] ऋ १०,५३,६; तै ३, ४,२,२†; ३,६; अवयत् शौ १०, २,१३[b]; अवयन् शौ १४,१,४५; अवयन मै १, ९, ४; काठ ९, ९; क ८, १२; पै १५, ५, ५; १८, ५,२.
†ऊतुः ऋ १, ६१, ८; शौ २०, ३५, ८.
¶ऊयते मै २,४,५; काठ २३, ९[२]; क ३६, ६[२].
उत- -तम् शौ १४,२,५१; पै १८, ११, १०; -तानि मा १९,८९; का २१, ६, १०; मै ३,११,९; काठ ३८, ३.
†वयत्- यतः ऋ २, २८, ५; मै ४, १४,९; -यन्तः ऋ ७, ३३, [९(१२)].
वयन्ती- -न्ती ऋ २,३८,४.
वयिष्यत्- -ष्यन् ऋ ७, ३३, [(९) १२].
वातवे शौ १०, ७, ४४.
वेमन्[c]- -म मा १९, ८३; का २१, ६,४; मै ३,११,९; काठ ३८,३
१वेः वि- द्र.
२वेः, ३वेः √वी (वधा.) द्र.
†४वेः[d] ऋ १, ७२,९;१६६,६; १६४, ७; १७३,१; ३,५,[५;७,५,८]; ७,७; ६,३,५; ९,७२, ५; १०, ५,१; १०५,२; मै ४,१४, १५; कौ ३,३, १३; जै २,२,८; शौ ९,१४,५; पै १६,६६,७.
वेग- √विज् द्र.
वेट्[e] मा १७, १२[f]; १८, २९[g]; का १८, १, १२[f]; १९, ९, ४[g]; मै ४, ९, ७[h]; ९[i]; काठ १७, १७[f]; १८,१२[g]; २१, ७.
¶१वेणु[j]- -णुः तै ५,१,१,४;२,५,२; मै ३, १, २; २,४; -णुना तै ५, २, ५, २; मै ३, २, ४, -णुम् तै ५,१,१, ४; -णोः तै ५,१,१,४; -णौ मै ३,१,२.
२वेणु[j]- -णून् ऋ ८, ५५, ३; खि ३, ७,३; -णोः शौ १, २७,३
३वेणु- णुः पै ४, १४, १; -¶णुना काठ २०,१; क ३१,५; -¶णुम् काठ १९,१; क२९,८; -णू काठ १३,१२¶; -णोः पै १,५९,२.
१वैण(वे >)वी[k]- -वी तै ५, १, १, ४¶.
२वैण(व >)वी[l]- -वी मै ३, १, २¶.
¶३वैण(व >)वी- -वी काठ १९, १; क २९, ८; -वीम् काठ १९, १
वेणु-भार[m]- -रम् तै ७,४,१९, २; काठ ४४, ८.
वेतस[n]- -सः ऋ ४,५८,५[o]; मा १३, ३८†,१७,९३†; का १४,४,१†; १९,१,७†; तै ४,२,९,६†;¶५, ३, १२, २; ४, ४, २; मै २, ७, १७; ३,३, ६¶; काठ १६, १६;२१, ७¶; ४०, ७†; पै ८, १३,५†; -सम् शौ १०,७,४१; १८, ३,५; पै १७, ११, २; -सस्य पै ९, ७, १३; -से मा १७, ६; का १८, १, ७; तै ४, ६, १, २; मै २, १०, १; काठ १७, १७; क २८, १; -सेन मै ३, ३, ६¶.
१वैतस[p]- -सः तै ५,३,१२,२¶.
¶वेतस-शाखा- -खया तै ५, ४, ४,३; काठ २१, ७.

---

a) पाभे. पृ ३०२० *t* द्र.।
b) सपा. पै १६,६०,७ अदधात् इति पाभे.।
c) नाप. न.(तन्तुवाय-दण्ड-)। करणे इमनिन् प्र. (पाउ ४,१५०)।
d) स्वरूपतोऽर्थतश्च भूयो विमृश्यं सत् पदमदः वैश. द्र.।
e) अव्य. स्वाहापर्यायश्चेति प्रायोवादः। (√ *वेष् [=√विष्] 'परिवेषणे = *बलिदाने' >) *वेष्- (नाप. न. = बलि-) > प्र१, द्वि१ च यनि. (तु. नभा. भेण्ट्)।
f) सपा. तै ४,६,१,४[५] वट् इति पाभे.।
g) सपा. क २९,१ वट् इति पाभे.। h) पाभे. पृ २८१८ *p* द्र.। i) सपा. तैआ ४,९,३ वट् इति पाभे.।
j) नाप. (वंश-वृक्ष-)। (√वृध् 'वृद्धौ = *दण्डोच्छ्राये' >) *वृध्नु- > *वध्णु- > यनि. (वैतु. पाउ [३,३८] प्रमृ. < √वी 'गतौ' इति, ? मw. < √वे 'तन्तुसंताने' इति ?)।
k) विप. (अग्नि-)। विकारार्थे अण् प्र. (पा ४,३,१३६)।
l) = वैणवी-। अञ् प्र. इति ततो विशेषः।
m) पस.। पाभे. पृ २३७७ *d* द्र.।
n) नाप. (वेत्र-लता-)। √वृध् [= √वृत्] 'वर्तने = *निम्न-प्रवणभावे' > वृध्- (*विप. = अर्वाग्-वृत्त-, पृथिव्यभिमुख-) + वृध्- (नाप. [शाखा-]) > कस. *वृध्-वृध्- + मत्वर्थे असच् प्र. > *वृध्वृधस्- > *वध्वस्- > *वेधस्- > यनि. (वैतु. पाउ [३,११८] < √वे 'तन्तुसंताने' इति ?)।
o) अर्वाक् सम्वृत्त्वात् सततं चलाचलानां भावानां मध्ये स्थिराचलस्थितिमत्त्वाच्च प्रजापतिर्लक्षितः।
p) विप. (वेतस-विकार- [कट-])। अण् प्र. (पा ४,३, १३६)।

[१०[a] (१३,४)]; मै ४, १३,६; काठ १८, २०; –द्या मा १८, ६३;१९,१७; का २०,४,६;२१, २, ६; तै ५, ७, ७,२; ¶मै ३, ६, १; ८, ३; काठ २५, ६¶; ४०, १३; क ३९, ३¶; –द्याः मै ३, ८, ३[२]¶; ¶काठ २५,५; २५, ६; २६,१[२]; २८,८[२]; ३१, १३; क ३९, ३; ४०, ४[२]; ४७, ११; पै १३, ५, ७; –द्याम् मा २८,१२; का ३०, २, १; मै १, ४,८¶; ¶काठ ११, ६; २६,६; ३४, २; १४;१५; ¶क ४१, ४; ४७, ११; शौ ११,१,२४; १२, ३, २३; १९, ३३, ३; पै १२, ५, ३; १६, ९१,४; १००,१२; १७, ३८, २; १९,२८, ११[b]; ५१, १५; –द्यै मा १९,१६; का २१, २, ५; ¶तै ६, २, ४, ३; ४; मै १, १, ११[c].

¶वेदि-त्व– -त्वम् तै ६,२,४,३;४; मै ३,८,३[२]; काठ २५,६; क ३९,३.

वेदि-मत– मति मै ३, ६,१[२]¶.

वेदि-मुख– -खम् पै १६, ५२, ३.

†वेदि-ष(<स)द्– -षत्,द् ऋ ४, ४०,५; मा १०,२४;१२,१४; का ११,७,४; १३,१, १५; तै १,८, १५, २; ४, २, १, ५; मै २,६, १२; काठ १५-१६, ८; –षदः[d] मा २,२९; का २, ७, १; –षदे ऋ १, १४०,१.

¶वेदि-संमि(त>)ता– -ताम् तै ५, ६ ८, २; मै ३, ४, ८; काठ २२, ७; क ३५, १.

वेदन्त[e]– -न्तस्य तै ६, ६, ४, १; -न्तेन काठ २९, ८.

वेदितृ–, वेदितोः, वेदिन्–, वेदुक– √विद् (बधा.) द्र.

? वेदुमयंदत[f] शौ २०,१३०, १६.

?वेदोनरम्[g] पै १६,५२,३.

१वेद्य–, २वेद्य– √विद् (बधा) द्र.

वेद्या[h]– -द्या ऋ ६, १३, [(१,१०) ४?][i]; –द्याभिः ऋ १०,७१,८[j].

वेध– √विध् (वेधने) द्र.

वेधस्[k]– -†०धः ऋ १,७३,[१०; ४, २,२०]; १६९, १; ४, ३, ३; १६; ४२, ७; ६, १६, ३; २२, ११; मै ४, १४, १५[l]; काठ ६, १०; कौ २, ८२६; जै ४,४,७; शौ २०, ३६, ११; –धसः ऋ १, ७२, १; १३१,६; १५६,४; ४, २, १५; ६, १; ३२, [१९; ८, ९९, २], ५, ५२, १३; ६, १५, १७; २५, ६; ७, २६, ३; ३७, ६; ८, २०, १७; ४३, १; ६०,५; ९, २, [३;१६, ७]; ७, ५; २६, ६; २९,२; ६४,२३[m]; ८६, ४; १०, ९१, ९; १२२,८; १७७, १; तै १, १, ७, २; ९, ३; ५, १०, ४; २,२, १२,१†; मै १, १,८; ४, १, ८; काठ १, ७; ३१, ६; †कौ १, ४२; २, १६४; २३६; ३८९; ४८२; १११६; †जै १, ४, ८; ३,१५, १२; २१, १; ३१, ९; ३६, ७; शौ १, ३३, २[n]; ३, ९, ३; ५, १८, १४; ७, ७७, २[o]; १२, १, ३९; २०, ७२, ३†; पै २, ५९, ४[p], ३,७,४; १६, १५१, १०[q]; १७, ४, १०; –०धसः ऋ ५, ५४,६; –†धसम् ऋ५,४३,१२;

a) तु वें. सा.GW. प्रमृ., वैतु. पपा.!, WAG. टि१।
b) वेदान्त-विद्याः [द्वि३] इति शोधः (तु. सपा. आपश्रौ ६,२३,१ भाग २, २०,११)।
c) सपा. मा २,१ का २, १,१ काठ १, ११; ३१, १० माश १,३,३,३ स्रुग्भ्यः इति पाभे.।
d) =सपा. मंत्रा २,३,३ आश्रौ २, ६,९ शांश्रौ ४, ४, २ आपश्रौ १,७,१३। कौसू ८७,१६ पितृपदः इति पाभे.।
e) समाहारे द्वस. (तु. भा. सा. K.)।
f) पाठः? RW. देवममदत् इति, खि ५, १५, ९ येन्द्रममन्दत इति पाभे.।
g) शोधः पृ ७३७ e द्र.। h) आप. (पूजा-)।
i) वेद्याभिः इति शोधः (तु. छन्दः, [स्वल्पमात्रे] PG [२, १८२]; वैतु. वेदि– > सप्त. अर्थे तृ. इति वें. सा., R [ZDMG ४८, ६७९] मेद्याम् इति, PW. GW. GRV. वेद्या– [<√विद् 'ज्ञाने'] > यनि. तृ१ इति)।
j) आप. (पूजा-)। √विद् [= √विध्] 'पूजायाम्' > *वेदिका– > यनि.। पाठः? वेदिकाभिः इति शोधः द्र.। सस्थ. ?अह त्वम् (तु. पपा. प्रमृ.) > (अंहस्– >)*अंहस्य– > -स्यम् इत्येकपदः शोधः। सस्थ. ओह-ब्रह्मन्– इति वृथाभूतशास्त्रबोधवदर्थे विप. इति कृत्वा बस. पूप. <*अ-वृह- (गोध-, निष्फल-)।
k) विप., नाप. (पूजाकृत्-[तु.निघ ३,१५], पूजार्ह- च)। <√विध् 'पूजायाम्'।
l) वे° इति स्वरः (तु. पपा.)? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ १,७३,१०)। m) पाभे. पृ १७३५ a द्र.।
n) पाभे. पृ २३७९ a द्र.। o) पाभे. पृ ११५४ j द्र.।
p) सपा. शौ ५ २८,६ वेधसाम् इति पाभे.।
q) सपा. मा ३१,१९ का ३५,२,३ धीराः इति पाभे.।

मै ४, १४, ४; –धसा ऋ १, १८१, ७; शौ १९, २१, १; पै १०,५,१; –धसात् ऋ १,१२९, १[a]; शौ ५,२८,६[a]; –†धसे ऋ १, ६४, १; १५६, २; २, २१, [२; ७, ४६, १][b]; ३, १०, ५; ५, १५, १[c]; ६, १६, २२; ८, ४३, [११ (४८,२७) १०, ३१, १४]; ९, १०३, १; १०,१४८, १; मा २०, ७८; का २२, ७, १२; तै १, ३, १४, ७; ३, २, ११, १; मै २, १३, १३; ३, ११, ४; काठ ७, १२[c]; १६[३]; ३८, ९; ४०, ५; कौ १, ९८; ५७३; जै १, ११, २; ५८, ८; शौ ३, २१, ६; २०, १, ३; पै ३, १२, ६S; २०, ६, २[d]; –धाः ऋ १, ६०, २; ६५, ५; ६९, ७, १२८, ४[२]; १५६, ५; ३, १४, १; ५९, ४; ४, १६, २; ६, ४४, ८; ८, ६०, ३; ९, १०१, १५, १०, १०, १; ६१, १६; ८६, १०; खि १, ३, ६; †कौ १, ३४०; २, ७३८; †जै १, ३५, ९; ४, २६, ३; २८, ८; शौ १, ११, १; ५, २०, ४; १८, १, १†; २०, ७७, २; १२६, १०; पै ८, १, ४[e]; ९, २४, ३.

वेधस्-तम– -०म ऋ १, ७५, २; –मः ऋ ६, १४, २.

√वेधस्य > †वेधस्या[f]– -स्या ऋ ९, ८२, २; कौ २, ६६८; जै ३, ५५, ९.

वेधा– -धाम्[g] ऋ ९, २६, ३; १०२, ४[h].

√वेन् (वधा.)[i], वेनति ऋ ८,६०,७; वेनन्ति ऋ १०, ६४, २; वेनः ऋ १,४३,९; अवेनन् ऋ ४,३३,६.

वेन[j]– -नः ऋ १, ८३, ५; १३९, १०, ८, ३, १८; ६३, १; १०, १२३, १; २; ५; खि ३, २२, १; ४, १०, १, १[k]; २, १; †मा ७, १६; १३, ३S. ३२, ८S[k]; ३३, ७१; ३३; ४७; ५८; ७३; †का ७, ७, १; १४, १, ३S; ३२, २, ४; ३, ४, ४, ४; ५, ४; ६, ४; ३५, ३, ५S[k], तै १, ४, ८, १†; ४, २, ८, २; मै १, ३, १०†; २, ७, १५; काठ ४, ३†; १६, १५; ३८, १४; क ३, ३†, २५ ६; कौ १, ३२१; ३५५†; जै १ ३३, ९; ३७, ४†; शौ २, १, १[k], ४, १, १; ५, ६, १; १६, ३, २; २०, २५, ५†; पै ५, २, २; ६, ११, १; १६, १५०, १; –नम् ऋ ९, २१, ५[l]; –†नस्य ऋ १, ६१, १४; शौ २०, ३५, १४; –नाः ऋ १,५६,२; ९,६४,[(५, ५, ४) २१]; ७३,२; ८५, [१०; (९५,४)], १०,६४,२; पै २, ६, १[k]; –†नात् ऋ ४,५८, ४; मा १७,९२; का १९,१,६; काठ ४०, ७, पै ८,१३,४; –नानाम् ऋ ९, ८५,११; –ने ऋ १०,९३,१४[m].

१वेन्य[n]– -न्यम् ऋ १०, १७१, ३[o]; –न्याय ऋ १०, १४८,५

वेन्य[p]– -न्यः ऋ ८, ९, १०; शौ ८, १३, ११; २०,१४०,५; पै १६, १३५, २.

†वेनत्– -नतः ऋ १, ८६, ८; ९, ९७, २२; कौ १, ५३७; २, ९४८; जै १,५५,५; –नत् ऋ १०, ६१, १८; –नन्तः ऋ १०, १२३,

a) पामे. पृ ३०२३ p द्र. ।

b) = सपा. या १०,६ । तैब्रा २, ८,६,८; ३, १,२,२ मीढुषे इति पामे. ।

c) = सपा. तैब्रा १,२,१,९ आश्रौ ४,१३,७ आपश्रौ ५, ५,८ माश्रौ ५,३,९ माश्रौ १,५,१,१६ वाश्रौ १,४,१, ६ वैश्रौ १,५ : १३ हिश्रौ ३,२,४८ । काठ ३५, १; १२ शौ १०,१,४ आपश्रौ १४,१७,१ शुम्भमाय इति पामे. ।

d) सपा. ऋ १०,३७,११ जन्मने इति पामे. ।

e) पामे. पृ २५२३ q द्र. । f) नाम धा. । वा. पृ १ द्र. ।

g) नाप. (°मेधा- [पृ. पृ २५२४ पामे.]) । <√विध् 'स्तुतौ' । 'स्तानं (सोमं [सोमाय]) नर मातरः (°छन्दो- मातृकाः) वेधाम् अनागन् (द्विकर्मकः धा.)' इति वा. (वेङ्क. वें. ना. GW. I. [५४९] प्रमृ. सोमस्य विप. इति कृत्वा वेधसम् > यनि. इति ?) ।

h) पामे. पृ २५२४ f द्र. ।

i) धा. कामहिंसाप्रभृतयो वृत्तयः (तु. निघ २,६; या १०,३८; PG १,२०१ प्रमृ.) । यदयं धा. < √वन् इति BRV [२,४०] आह, तन्न । उभयोः समानार्थगतो मूलस्य प्रस्तारस्थान प्रस्तारयोश्च द्वयोर्मिथो जन्यजनकत्वाप्रसङ्गात् ।

j) विप. (इन्द्र-, सूर्य- प्रमृ.), नाप. (काल- प्रमृ.), भाप. (काम- प्रमृ.) च ।

k) सपा. वेनः <> येनाः इति पामे. ।

l) नाप. (°वदन-) । √धृप 'दीप्तौ' > °वर्धन-> नैप्र. यनि. (तु. सस्थ. विजहु-) ।

m) व्यप. (राजन-) ।

n) व्यप. । आप्टेडर्थे यः प्र. उसं. (पा ४,१,१४१) ।

o) वेङ्क. GW. विप. (मार्ग-) इति ।

p) = १वेन्य- । यः प्र. इति तसो स्थित. ।

६[a]; की १, ३२०; २, ११९६; जै १, ३३, ८; शौ १८ ३,६६; -नन्ता ऋ १, २५, ६; खि १, ७, ५[b].

वेना- -नाः[c] ऋ ८, १००, ५. -नाम्[d] ऋ १, ३४,२.

वे (नि>) नी[e]- -नीः ऋ ८, ४१, ३.

२वेन्य[f]- -न्यः ऋ ६, ४४, ८; -न्यस्य ऋ २, २४, १०[g].

वेन-, वेनत्- √वेन् (वधा.) द्र.

?वेनामपतोस्सन् पै १, ८६,५.

वेनी-, १,२वेन्य- √वेन् द्र.

वेप्-, वेप-, वेपत्- प्रमृ. √विप् द्र.

वेमन्- √वे द्र.

?वेमनम् पै २०,६१,२.

?वेयुवती[h] पै १४, ४, ८.

वेविज्ञा-, वेविजान- √विज् द्र.

वेविदान- √विद् (वधा.) द्र.

वेविपत्-, वेविपाण- √विप द्र.

१वेश(वप्रा.) -शम् मै ५, ८५, ७; १०, ४९, ५; -शस्य ऋ ४, ३,१३; -शाः मै ४,१,१३[i]¶; काठ ३१, १२[i]; -शान् मै १, ४,८¶.

¶वेश-त्व- -त्वम्[j] मै २, ३,७; काठ १२,५.

[वेश्य,श्यां- -श्यम् ऋ ४.२६, ३[j],-श्या ऋ ६,६१,१४; मै ४, ११,२; काठ १७, १८; -*श्याः ऋ ७,१८,१७[k].

२वेश- -शान् का २,५,७.

वेशिन्- > वेशि-प्रतिवेशिन्- -शिनौ खि ४, ५, ३४[l]; खि१.

२९,३५.

३वेश- >वेश-भग-[mn]- > वेश-भगि(न्>)नी[o]- -नी काठ ५,४[p];-न्यै[q] काठ ५,४;३२,४.

वेशभगीना[o]- -ना मै १,४, ३[p].

वेश-युमन[r]- -नम् मै १, ४,८; काठ ३२,४.

वेशयुमनी[o]- -नी[p] मै १, ४,३; ८¶.

वेशन-, ?वेशस- √विश् (बधा.) द्र.

वेशन्त,न्ता[s]- -न्ता खि ५,१३,३;४; शौ २०, १२८,८,९; -न्ताः शौ ११,८, १०[t], पै १५, १४, ३; -न्तान् मै २, ७,१३[t].

वेशन्ती- -न्त्याः[u] शौ १, ३, ७; पै १९, २०,१३; २०,४०,३.

---

a) पृ ३५९ कृतपूर्वः ॐअभि-वेनत्- इत्युपसमस्तो निर्देशो नेष्टः । 'यत् त्वा (वेनम्) हृदा वेनन्तः (कामयमानाः) त्वा अभि (लक्षयन्तः) अचक्षत (अपश्यन्)' इति वा. इति कृत्वा अभिः कप्र. (तु. पपा.; वैतु. सपा. पपा. [शौ १८,३,६६] अनु वें. सा. PW. GW. MW. अभि-अचक्षत इति उपसंयोग इति ?)।

b) वेनन् त्वा इति द्वि-पदः पाठः? यनि. शोधः। पृ १४१७ तद्- > त्वा इति नेष्टम् ।

c) नाप. (स्तुति-)। d) भाप. (इच्छा-)।

e) नाप. स्त्री. [प्रजा- (तु. [अंशतः] वें. सा.)] । धा. '*वृद्धौ = प्रजायां वृत्तिः' । यनि. द्वि३ । सस्य. उप्- [नाप. *= लोक-] < √वस् 'निवासे' । पृ ९७७ *a* एतदनु शोधः द्र.। f) विप. (कमनीय- [सोम-, बृहस्पति-])। कर्मणि यक् प्र. (पाउ ४, ११२)।

g) तु. Sch. टि.; वैतु. वें. <वेन- इति ?।

h) पाठः? सपा. शौ १९,४९,८ मे वशती इति पाभे.।

i) पाभे. पृ २९१० *d* द्र. ।

j) 'यदा दिवोदासम् आवम्, (तदा [तदर्थं]) शम्बरस्य नवभिः साकं नवतीः पुरश्च शततमं (तदीयं) वेश्यं ([नाप.] निवेशनं [तु. ऋ ७, १९,५] च) व्यैरम् (व्यचालयम्)' इति वा. (तु. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. विप. सत् =प्रवेश्य- इति ?)।

k) इह वेश्याः वृश्चत् इति पदे (वैतु. पपा. प्रमृ. °श्यां, अवृ° इति ?)। 'इन्द्रः वेश्याः (*हिंसिकाः, शात्रवीः) सक्तीः (*सेनाः, जन-संहतीः) अत्र ... वृश्चत्' इति वा. [वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. *वेशी- (नाप. [वाशी-, सूर्वी-]) > तृ१ इति]।

l) द्रस. । वेश [म्] प्र° इति खि. पाठः ? यनि. शोधः (तु. खिसा. [यत्र °प्र° इति स्वरः शोध्यः])।

m) नाप. । <√विश् 'शब्दे' इति; वैतु. अन्ये = प्रतिवेशिन्- इति कृत्वा धा. प्रवेशे वृत्तिः ।

n) *=शब्द-राशि- । पस. (वैतु पाका. पासि [४, ४, १३१] कस. इति ?)। o) विप. (*शब्दराशिमती- [सरस्वती-] वैतु. PW. प्रमृ. अन्यथादृशः)।

p) सपा. वेशभगिनी <> वेशभगीना (आपश्रौ ३, १०,२ प्रमृ.) <> वेशयुमनी <> आपश्रौ ३, १०, २ ४,१३,७ माश्रौ ३,११,१ प्रमृ. विशोभगीना इति पाभे. ।

q) पाभे. पृ २५८३ *n* द्र. । r) विप. इति MW. ।

s) नाप. (जलाशय-)। √विश् + अधिकरणे झच् प्र. (पाउ ३,१२६)। t) °न्ताः <> °न्तान् इति पाभे.।

u) वैतु. सा. वेशन्त- > °श (न्त्य >) न्त्या- > यनि. प्र३ इति ।

वेशभगिनी- प्रमृ. ३वेश- द्र.
वेशिन्- २वेश- द्र.
वेष्मन्- √विष् (वधा.) द्र.
?वेष्मनः[a] पै १,४६,२.
वेश्य- १वेश- द्र.
१वेषु-, २वेषु- √विष् (वधा.) द्र.
वेषः पै १९,४१,८.
वेषण-, वेषणा-, वेषन्ती-, वेष-श्रि, श्री- √विष् (वधा.) द्र.
√वेष्ट्, > वेष्टि, वेष्टताम् शौ ६,१०२, २; पै १९,१४,२.
वेष्टयन्ति मै २,३,१; वेष्टयामि पै १९,११,१०.
?वेष्टत्- -ष्टतः पै ११,२,१३.
वेष्टन- -नम् पै ४,१४,१.
वेष्टुक[b]- -काः मै ४,८,८.
?वेष्पु[c]- -ष्पः मा १,३०; का१,१०,२.
वेहत्[d]- -हत् मा १८,२७; २१,२१; २४,१; का १९,८,४; २३, २, १०; २६,१, ३; ¶तै २, १, ५, ३; ४, ७, १०, २; मै २, ११, ६; ३, ११,११;१३, २; ४, २, १४^{२}¶; काठ १८,१२;३८,१०; क २९,१; शौ ३,२३, १; पै ३, १४,१; -हतम् मा २८, ३३; का ३०,३,१०; तै २,१,५,३¶; मै २,५,४¶; काठ १३, ४; शौ १२.४,३७; ३८; पै १७, १९, ७;८; -ति खि २,१०,५.
√वै, वायति ऋ ८, ४३,७; ४७, ६; वायतः ऋ ८,३१, ६; वायन्ति ऋ ७,६७,८.
वै[e] ऋ १, १०५,२,१६२,२१; २,३३, ९;१०,५,१७,३; ४०, ९;४४, ७; ७३,९; ७,२०,२;४;८५,२; १०४,१३; ८,२३,१३; ५८,२; ६२, १२; ७६,४; ९, ११२, १; १०,१०,१२;२७,५;३२,७;९५, १५; १०९, ६; ११७,१; ११९, १;१३७,६; १४२, ३;१४६,५; १६४,२, खि ४,७,१,१, ४; ९, ५; ५,९६,१-६; २२,१०; ७,५, १; खिसा ३३, २१; मा २३, १६†; २५, ४४; का २५,४, ५; ¶तै १,५, १, ३; ४^{१}; २, १^{२}; २^{२};३; ५; ४, १^{२}; २; ३^{२}; ४^{२}; ७, १^{२}; २^{२}; ३,५^{२}; ६^{२}; ८, २^{२}; ३^{२}; ९,१^{२}; २^{२}; ४;५^{२}; ६^{४}; ७; ६,७,१^{४}; २^{२}; ३;४^{२}; ८,१^{४}, २; ३^{२}; ४^{४}; ९,२;३,४;१०,१;२^{२}, ३^{२};४, ५;६^{२};११,१^{४}; २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५^{२}; ६^{२}, ७,१,१^{५}; २^{२},३^{२}; ४^{२};५^{२};६^{२};२,१^{२};२^{२}; ३^{५}; ४^{५}; ३,१^{२},२^{२}; ३^{२};४, १^{२}; २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५^{२}; ६; ५,१;२^{४}; ३^{२},४^{२}; ६, १; २^{२}; ३; ४, ६^{४}; ७^{४}; २,१,१, १^{२}; २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५; ६^{२};२,३^{२};५;६^{३}; ७; ८; ९; ३, १;२;३^{२}; ४^{२}; ५^{२}; ४, २^{२}; ३^{२}; ४;६; ७;८^{२}; ५,२^{२}; ३^{२},४^{४};५; ६^{२}; ७^{२}; ६, १; २^{२}; ३^{२};४^{२}; ५^{२};७,१; २; ३^{५}; ४^{४}; ५^{४}; ६^{२}; ७^{१};८, २^{२}; ३^{२}; ४; ५^{२}; ९, १; २^{२};३; ४; १०, १; २; ३; २, १, १^{२}; २; ३; ४^{२}; ५; २, १; ३; ४;५^{२}; ४,५; ६^{२};८;५, १^{२}; २^{१}; ४^{२}; ५^{२}; ६; ७^{२}; ६, १^{५}; २^{२}; ३^{२}; ४^{४}; ५; ७, १^{२}; २^{२}; ४; ५;८,१; २; ३; ५^{२}; ६; ९, १^{२};२;३; ४^{२}, १०,२^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५^{२};११,१; ४^{२}; ६; ३,१,१^{२};२, ३^{२};४; ५^{२}; २, १, २; ४^{२}; ५^{२}; ६; ७; ८;९^{२};३,१;३;४; ४, १^{२}; २^{२}; ६,१,२; ७.३; ४; ८, १^{२}; ९,२^{२}; ३;११, १; २; ५^{२}; १२, १^{२}; २^{२},१३.१; २;३;४,१,१^{२}; २;२,१^{२}; २; ३^{२};४^{२};३,१; २^{२}; ४, १; २; ३^{२}; ६, १^{२}; २^{२}; ९, १^{२}; २^{२}; ३;४^{२}; १०, १^{२}; २^{२}; ३; ११, १^{२}; २^{२}, ३^{२}; ४^{२};५;६; १२,२^{२}; ३; ४; ६^{२}; ७^{२}; १३

a) विष्मनः इति (मूको.)।
b) विप. (संश्लेषणशील- [गर्भ-])। कर्तरि उकञ् प्र.।
c) नाप. (*रज्जु-)। (√*वेप् [*=√वेष्ट्] 'बन्धने' > भावे) *वेपु- > *वेप-मयु- > *वेपयु > वेष्पु- इत्येकः विपरिणामः (तु. मारा [१, ३, १,१७] प्रमृ. [तु. PW. निमा. सात.]), *वेपमु- > *वेप्मु- > वेष्पु- इति चान्यो विपरिणामः (तु. पस. [मा.] उ. म. सा [का.] च; वैतु. यनि. < √विष् 'व्याप्तौ' वा < √वेष्ट् 'वेष्टने' वेति प्रायोवादः ?])। अथवा यनि. वाचि. दिशोक्ते द्व परम्परे आविरभूताम् इति कृत्वा वेष्यु- > वेष्पु- इत्यवान्तरः लेवि. एव स्यात् ?।
d) नाप. (गर्भघातिनी- वन्ध्या- [गो-])। व्यु. ?। < वि √हन् इति पाउ [२,८५]। वे (= वि [=नञ्]) + वृध- (=वृद्धि-) > बस. *वे-वृध- (अवृद्धिमत्ता-) + भृत्- > उस. *वेवृध-भृत्- > *वेवृधत्- > यनि.।
e) अवधारणे *क्रिवि.। अव्य. इति प्रायोवादः ?। √*वाप् [= √बाध्] 'बन्धने' > भाप. *वाप > न. द्वि१ *वाप > यनि.। नु। वै इति च नु। वै इति च द्व पदे नम. संहितायां > वै इति च वै इति च द्र.। पाप्र. (पावा ६,१,३४) परस्पर्ं द्र.।

૧^{૪}; ૫,૧, ૧^{૨}; ૨, ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૫;
૬^{૨};૭, ૩,૧;૨; ૬; ૪, ૧^{૨}; ૩;
૪^{૨}; ૫, ૧^{૨}; ૨; ૪^{૨}; ૫; ૬;-૬,
૧^{૨};૨^{૨};૩^{૪}; ૪^{૨}; ૭, ૧; ૨^{૨}; ૩^{૨};
૪; ૫^{૨};૮,૧; ૨; ૩; ૬; ૯, ૫^{૨};
૬;૧૦,૧^{૪};૨^{૪};૪; ૧૧,૧; ૩^{૨};૫;
૬^{૨};૭^{૨}; ૬, ૧, ૨; ૩; ૪^{૨}; ૫^{૨};
૬^{૨};૨,૧^{૨};૬^{૨}; ૩.૨;૫; ૬^{૨}; ૪,
૧;૩^{૨}; ૪; ૫, ૧; ૨^{૨}; ૩; ૬^{૨};
૬,૩;૪;૫; ૬;૭,૨^{૨}; ૬;૮, ૧^{૨};
૨;૩^{૨}; ૫^{૨};૭^{૨}; ૯, ૧; ૨; ૪^{૨};
૭; ૧૦,૧; ૩; ૪; ૩,૧, ૧, ૧;
૨^{૨}; ૩; ૪; ૨, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૪};
૪^{૨}; ૩, ૧^{૨}; ૨^{૪}, ૫, ૧^{૨}; ૨^{૨};
૬,૧;૭,૧^{૨};૨; ૩; ૮, ૨^{૨};૯,૧;
૨;૫^{૨};૬^{૨}; ૧૦,૨; ૩^{૨}; ૨,૧,૧;
૨^{૨}; ૨,૨; ૩;૩,૩^{૨};૪^{૨};૪,૧-૪;
૬,૨^{૪}; ૩^{૪}; ૭,૨; ૩;૮,૩;૯,૧;
૨; ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૫^{૨};૬; ૭; ૩,૨,૧,
૪,૧^{૨};૨^{૨};૩^{૨}; ૫,૨; ૩;૪^{૪};૫^{૨};
૬,૧,૭,૧; ૨; ૩; ૮,૧; ૩; ૪,
૫^{૨}; ૬^{૨};૯,૨^{૨}; ૪, ૧, ૧^{૨}; ૨^{૨};
૩^{૨}; ૪; ૩,૧; ૨^{૨}; ૪; ૫^{૨}; ૭^{૨};
૮;૪,૧; ૬,૧; ૮, ૧^{૨}; ૨; ૩^{૨};
૪^{૨};૫.૬^{૨}; ૭; ૯, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨};
૪^{૪};૫^{૨}; ૬^{૨};૭;૧૦,૨;૩; ૫^{૨},૫,
૧,૨; ૩; ૪^{૪};૨,૧;૨^{૨};૩; ૪,૨;
૩;૪;૫,૨; ૭, ૧;૨^{૨};૩^{૨};૯,૧^{૨};
૨; ૩^{૨}; ૧૦,૧; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪, ૨,
૧૦,૪, ૬,૯,૪†;૫,૧,૧,૨;૪;
૨,૧;૨^{૨}; ૩^{૨};૪^{૨}; ૫;૬^{૨}; ૩,૧;
૪^{૪};૫^{૪};૪,૨^{૨}; ૩; ૪;૫,૧^{૨}; ૨;
૩^{૨}; ૪^{૨}; ૫; ૮^{૨}; ૯^{૨}; ૬, ૧^{૪};
૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪;૭, ૧^{૨}; ૨^{૨};૩; ૪^{૨};
૮, ૧^{૪}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪^{૨};૫; ૬^{૨};
૯, ૧^{૨}; ૨;૩^{૨}; ૪^{૨};૫^{૨}; ૧૦,૧^{૨};
૨^{૨}; ૩^{૨};૪^{૨};૫^{૨};૨,૧,૧^{૨};૨^{૨};૩^{૨};
૫; ૬^{૨}; ૨, ૧^{૨};૨;૩^{૨};૪^{૨};૫^{૨};૬;

૩,૧^{૨}; ૨^{૨}; ૪^{૨};૫^{૨}; ૬;૭;૪,૧^{૨};
૨^{૨}; ૩^{૪}; ૪; ૫, ૧^{૨}; ૨^{૪}; ૩^{૨};૪;
૬; ૬, ૧^{૨}; ૨;૩; ૪;૫^{૨}; ૭, ૧;
૨; ૩;૪^{૨}; ૫^{૨}; ૮,૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨};
૪; ૫^{૨}; ૬; ૭^{૪}; ૯,૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨};
૪^{૨};૫; ૧૦, ૧^{૨}; ૨^{૨};૩; ૬; ૩,
૧, ૧^{૪}; ૨^{૨};૩^{૨}; ૨,૧^{૫};૨^{૨};૩;૪;
૫,૩, ૧^{૨};૨^{૨};૩; ૪^{૨};૫^{૨};૪,૧^{૨};
૨^{૨};૩^{૨}; ૪^{૨};૫^{૨};૬;૭^{૨};૫,૧^{૨},૨^{૨};
૩^{૨};૪^{૨}; ૫^{૨};૭,૧^{૪};૩;૪^{૨},૮,૧^{૫};
૨^{૨}; ૩^{૨}; ૯, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૧૦, ૧^{૨};
૨^{૨}, ૩^{૨}; ૪; ૧૧, ૨; ૩^{૪}; ૧૨,
૧^{૪}; ૨^{૨}; ૪,૧,૧;૨^{૨}; ૩^{૨};૨,૧^{૪};
૨^{૨}; ૩, ૧^{૨};૨^{૨}; ૩; ૪;૫; ૪,૧;
૨^{૨}, ૩^{૫}; ૪^{૨}; ૫, ૪,૪;૫; ૫,૧;
૨; ૩^{૨}; ૬, ૧^{૨};૨; ૩^{૨};૪;૫;૬^{૨};
૭, ૨; ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૫; ૭^{૨}; ૮, ૧^{૪};
૨; ૩;૪^{૨}; ૫^{૨}; ૬; ૯, ૨^{૨}; ૩^{૨};
૪^{૨}; ૧૦, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૪}; ૪^{૨};૫^{૨};
૧૧, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૧૨,૧;
૨^{૨}; ૩^{૨};૫,૧, ૨^{૨}; ૩; ૫, ૬^{૨};
૭; ૨, ૧; ૨^{૪}; ૩; ૪; ૫;૭; ૩,
૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩; ૪, ૧^{૨}; ૩;૫, ૧^{૨};
૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪; ૬,૧;૨; ૩^{૪};૭,૧^{૨};
૨^{૨}; ૪^{૨};૫;૮,૧; ૩^{૨}; ૯,૧;૩^{૨};
૪;૫,૧૦,૩;૫^{૨}; ૬;૭^{૨};૬,૨,૧;
૨^{૨}; ૩; ૪^{૨}; ૫^{૪}; ૬; ૩, ૧^{૨};૪^{૨}:
૪, ૧;૨^{૨}; ૩; ૪^{૨}; ૫^{૨}; ૫, ૨^{૨};
૩^{૨}; ૬, ૧^{૨}; ૨;૩^{૨}; ૪^{૨};૭, ૧^{૨};
૨; ૩; ૮, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩; ૪; ૫^{૨};
૬,૯, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૧૦,૧; ૩^{૨};
૭, ૧, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩; ૨, ૧, ૨^{૨};
૫; ૩. ૩^{૨}; ૪^{૨};૪,૧; ૨^{૨}; ૪;૫,
૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨};૬,૧^{૨}; ૨^{૨};૪^{૨};૫^{૫};
૬^{૨}; ૮,૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૯,૨; ૩^{૪};
૪^{૪}; ૧૦, ૨^{૨}; ૬, ૧,૧,૨; ૩:
૪^{૨}; ૫; ૮^{૨}; ૯; ૨, ૧;૨; ૪-૭;
૩, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩; ૪; ૫^{૨}; ૬^{૨};૮;

૪, ૧^{૨}; ૪^{૨}; ૫^{૨}; ૬^{૨}; ૭;૫, ૧;
૨; ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૬,૧^{૨}; ૫; ૭,૭,૧;
૨; ૩^{૨}; ૪;૬^{૨}; ૭; ૮^{૨}; ૮,૨;૩;
૪; ૫^{૨}; ૯, ૧; ૨; ૩; ૪^{૨}; ૬^{૨};
૭; ૧૦, ૨^{૨}; ૩;૫;૧૧, ૧^{૨};૨^{૨};
૪^{૨}; ૫; ૬; ૨, ૧, ૧; ૨^{૨}; ૪^{૨};
૫^{૨}; ૬;૭,૨,૧;૨;૩; ૪^{૨}; ૫;૬;
૭; ૩,૧-૪; ૫^{૨};૪,૧^{૨};૨-૪;૫^{૨}:
૫, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૪}; ૪; ૫^{૨}; ૬, ૧;
૨^{૪}; ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૭, ૧;૯, ૧^{૨};૨^{૨};
૩; ૪^{૨}; ૧૦, ૧^{૨}; ૩^{૨}; ૪;૬; ૭;
૧૧, ૧^{૨}; ૩^{૪}; ૪^{૨}; ૩,૧,૧^{૪}; ૨;
૩; ૪; ૫^{૪}; ૨, ૧^{૨}; ૪;૬; ૩,૧;
૨; ૩; ૪^{૨}; ૫;૬; ૪, ૧^{૨}; ૩;૪;
૫; ૭^{૨}; ૮^{૨}; ૯^{૨};૫, ૧^{૨}; ૪^{૨};૬,
૧; ૨^{૨};૩; ૭, ૧^{૨}; ૨^{૨};૩^{૨}; ૪^{૨};
૫^{૨}; ૮, ૧^{૨}; ૩^{૨}; ૪; ૯,૧^{૨}; ૪^{૨};
૫; ૬^{૨}; ૧૦, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪^{૨};
૫^{૨};૧૧,૧^{૨};૨^{૨};૩^{૨}; ૪^{૨}; ૫^{૨};૬^{૨};
૪, ૧,૧; ૩; ૪^{૨}; ૨,૧^{૨}; ૨; ૩;
૪; ૫^{૨}; ૬^{૨}; ૩, ૧^{૨};૨^{૨}; ૩; ૪;
૪, ૧;૨;૩; ૪^{૨}; ૫, ૧; ૫^{૨};૭^{૨};
૬,૧,૨;૪;૭, ૧; ૩;૮, ૧^{૨};૩^{૨};
૯, ૧^{૨},૨; ૩;૪^{૨};૫; ૧૦, ૨;૩;
૪^{૨}; ૫; ૧૦, ૨;૩^{૨}; ૪;૫; ૧૧,
૧^{૨};૨^{૪};૩;૮^{૨}; ૫,૧,૧^{૨}; ૨; ૪;
૭, ૧; ૨^{૨}; ૩; ૩, ૧;૨; ૪,૧^{૨};
૨; ૫,૧^{૨}; ૨;૩^{૨};૬, ૨^{૨};૪^{૨}; ૫;
૭, ૧^{૨};૨^{૨}; ૩^{૨}; ૮, ૧^{૨}; ૨; ૩^{૨};
૪^{૪}; ૬; ૯, ૨^{૨}; ૩; ૪;૧૦, ૧^{૨};
૨^{૨};૩;૧૧,૨^{૨};૩^{૨};૪;૬,૧,૧-૪;
૫^{૨}; ૨, ૧^{૨}; ૩; ૩. ૧^{૨};૩^{૨}; ૪;
૪, ૧; ૨;૪^{૨}; ૫;૬; ૫,૧^{૨};૨^{૨}:
૩^{૨};૬,૧;૨; ૭, ૧^{૨}; ૨; ૩; ૪^{૨};
૮,૧^{૨}; ૨;૩;૪;૯, ૧^{૨};૨^{૪}; ૧૦,
૧^{૨};૨^{૨};૧૧,૧^{૨};૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪; ૫^{૨};
૬^{૨};૭, ૧,૧,૧; ૨,૬^{૪};૨,૧^{૨};૩,
૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૪}; ૪,૧^{૨}; ૨^{૨};૩^{૨};૫,

१; ४; ५^{१}; ६^{२}; ७^{१}; ६,१^{१}; ७;
७, १; ८, १; ९, १^{२}; १०, १^{१};
२; ३^{१}; २, १,१^{४}; २; ४^{२}; २, १;
३, १^{२}; ४, १^{२}; ३; ५, १^{२}; २^{१};
४; ६, १^{१}; २; ३; ७, १^{२}; २^{१};
३^{१}; ४^{२}; ५^{१}; ८, १^{४}; २^{१}; ३^{१};
४^{१}; ५^{१}; ६^{२}; ७; ९, १^{२}; २^{२};
३^{४}; १०, १^{४}; २^{१}; ३^{२}; ४^{२}; ३,
१, १^{४}; २^{१}; ३^{१}; ४^{१}; २, २; ३,
१^{१}; २; ४,१;५, ३^{१}; ६,१^{२}; २^{२};
७, १; २^{२}; ३^{१}; ४; ८, १^{१};
२; ९, १; २^{१}; ३^{१}; १०, १; २;
३^{१}, ४^{२}; ५^{१}; ४, १, १; २^{२}; ३;
२, १^{२}; २; ३^{१}; ४^{२}; ५; ३, १^{१};
२; ३^{२}; ४; ५^{१}; ६; ४, ३^{२}; ५,
१^{१}; २^{२}; ३^{१}; ४^{१}; ६,१; २^{१}; ७,
१; २; ३^{४}; ८, १^{५}; २; ९, १^{२};
१०,१^{२}; २^{२}; ११, २; ३^{२}; ४^{१}; ५,
१,१^{२}; २^{१}; ३^{२}; ४; ५^{२}; ६^{१}; २,
१^{१}; २^{१}; ३,१^{१}; २; ४,१^{१}; २^{१}; ५,
१; २^{१}; ६,१; ३^{१}; ४^{१}; ७,१; २; ३^{२};
४^{१}; ८, १; २; ५; ९,१; २; ४^{२};
१०, १; १५,१; २^{२}; ३; २५,१^{२};
२^{१}; ¶मै १,२,१५§; ४,५^{१५}; ६^{७};
७^{१०}; ८^{११}; ९^{५}; १०^{१७}; ११^{६};
१२^{९}; १३^{११}; १४^{७}; १५^{४}; ५,
५^{९}; ६^{७}; ७^{६}; ८^{९}; ९^{७}; १०^{७};
११^{१५}; १२^{१०}; १३^{२}; १४^{२}; ६,
३^{१८}; ४^{१७}; ५^{११}; ६^{६}; ७^{१०}; ८^{१४};
९^{१५}; १०^{६}; ११^{७}; १२^{११}; १३^{८};
७, २^{९}; ३^{१०}; ४^{१}; ५^{१०}; ८, १^{८}; २^{११};
३^{११}; ४^{१२}; ५^{११}; ६^{२७}; ७^{११}; ८^{७};
९^{११}; ९, १; ३^{४}; ४^{७}; ५^{२०}; ६^{११}; ७^{९};
८^{१०}; १०, ५^{१४}; ६^{७}; ७^{११}; ८^{११}; ९^{११};
१०^{११}; ११^{४}; १२^{९}; १३^{७}; १४^{७},
१५^{१०}; १६^{१४}; १७^{११}; १८^{७}; १९^{४};
२०^{१२}; ११, ५^{१४}; ६^{११}; ७^{७}; ८^{११};

९^{१०}; २,१, १^{९}; २^{१८}; ३^{१८}; ४^{१७};
५^{१०}; ६^{५}; ७^{११}; ८^{१०}; ९^{७}; १०^{११};
११^{११}; १२^{४}; २, १^{११}; २^{१०}; ३^{७}; ४^{११};
५^{५}; ६; ७^{८}; ८^{९}; ९^{९}; १०^{९}; ११^{७};
१२^{४}; १३^{१०}; ३, १^{११}; २^{९}; ३^{९};
५^{२०}; ६^{४}; ७^{७}; ९^{७}; ४, १^{९}; २^{११};
३^{११}; ४^{१२}; ५^{११}; ६^{२}; ७§; ८^{९}; ५,
१^{२२}; २^{११}; ३^{११}; ४^{११}; ५^{१८}; ६^{९};
७^{९१}; ८^{१}, ९^{१०}; १०^{४}; ११^{१२}; ३,१,
१^{२०}; २^{१२}; ३; ४^{७}; ५^{१५}; ६^{९}; ७^{१७};
८^{१७}; ९^{१९}§; १०^{१०}; २, १^{१४}†; २^{९}†;
३^{२१}; ४^{२०}; ५^{१७}; ६^{२५}; ७^{१४}; ८^{१०};
९^{११}; १०^{२२}; ३, १^{११}; २^{११}; ३^{१२}¶;
४^{२३}; ५^{११}; ६^{२२}; ७^{९}, ८^{११}; ९^{२६};
१०^{१५}; ४, १^{१२}; २^{११}; ३^{२०}; ४^{११};
५^{१२}; ६^{१७}; ७^{१७}; ८^{१०}; ९^{५}; १०^{४};
५, १; २^{२}; ४^{२}; ५; ६, १^{१७}; २^{१५};
३^{१५}; ४^{११}; ५^{१४}, ६^{२१}; ७^{१४}; ८^{११};
९^{१२}; १०^{८}; ७, १^{२०}; २^{८}; ३^{७}, ४^{११};
५^{६}; ६^{१२}; ७^{१५}; ८^{२७}, ९^{२८}; १०^{१४};
८, १^{९}; २^{१०}; ३^{२२}; ४^{२३}; ५^{१४}; ६^{२०};
७^{२२}; ८^{१९}; ९^{२०}; १०^{२१}; ९, १^{२१};
२; ३^{१९}; ४^{२५}; ५^{१४}; ६^{१९}; ७^{२१}; ८^{११};
१०, १^{२१}; २^{१४}; ३^{१२}; ४^{१७}; ५^{१०};
६^{१२}; ७; ११,१, १^{११}; २^{१४}; ३^{१४};
४^{२}; ५^{५}; ६^{२}; ७^{४}; ८^{४}; ९^{११},
१०^{१४}; ११; १२^{१५}; १३^{१२}; १४^{९},
२, १^{२१}; २^{८}; ३^{११}; ४^{२}; ६^{२०}, ७^{९};
८^{५}, ९^{१७}; १०^{९}; ११^{५}; १२^{१०};
१३^{७}; ३, १^{२०}; २^{८}; ३^{८}; ४^{१८};
५^{८}; ६^{१०}; ७^{७}; ८^{११}; ९^{११}; १०^{८};
४, १^{१४}; २^{११}; ३^{१२}; ४^{१४}; ५^{११}; ६^{१४};
७^{१८}; ८^{८}; ९^{२१}; १९; ५, १^{१८};
२^{१८}; ३^{२४}; ४^{२०}; ५^{१२}; ६^{१९}; ७^{१७};
८^{१७}; ९^{७}; ६, १^{१४}; २^{१४}; ३^{११}; ४^{२१};
५^{११}; ६^{२१}; ७^{८}; ८^{१५}; ९^{१४}; ७,
१^{९}; २^{१४}; ३^{११}; ४^{२२}; ५^{५}; ६^{२०};

७^{२०}; ८^{९}; ९^{७}; ८, १^{११}; २^{१२}; ३^{१५};
४^{६}; ६^{१२}; ७^{१८}; ८^{२२}; ९^{११}; १०^{१०};
११§; काठ ६,१^{५}; २^{२}; ३^{५}; ४^{७};
५^{५}; ६^{९}, ७^{१२}; ८^{८}; ७, ४^{१०}; ५^{८}; ६^{८};
७^{६}; ८^{४}; ९^{८}; १०^{८}; ११^{५}; १५^{८};
८, १^{१९}; २^{१४}; ३^{११}; ४^{१७}; ५^{११}; ६^{४};
७^{५}; ८^{१५}; ९^{८}; १०^{११a,b}; ११^{६};
१२^{६}; १३^{९}; १५^{६}; ९, १^{१२}; २^{७}; ३^{११};
११^{२}; १२^{३}; १३; १४^{१४}; १५^{११};
१६^{१०}; १७^{११}; १०, १^{१२}; २^{९};
३^{९}, ४^{१२}; ५^{७}; ६^{१२}; ७^{१२}; ८^{१०};
९^{८}; १०^{२०}; ११^{११}; ११, १^{१६};
२^{११}; ३^{८}; ४^{२२}; ५^{१२}; ६^{११}; ८^{१३};
१०^{१२}; १२,१^{५}; २^{८}; ३^{१२}; ४^{७};
५^{९}, ६^{११a}, ७^{१०}; ८^{९}; १०^{७}; ११^{५};
१२^{९}; १३^{१२}; १३, १^{१२a}; २^{५};
३^{१४}; ४^{११}; ५^{१४}; ६^{११}; ७^{१२}; ८^{९};
१०^{७}; १२^{१०}; १३^{४}; १४, ५^{५};
६^{१०}; ७^{८}; ८^{९}; ९^{५}, १०^{६}; १५,
५; १८, ११^{९}; १९, १^{६}; २^{८};
३^{१२}; ४^{६}; ५^{१५}; ६^{११}; ७^{११}; ८^{९};
९^{८}; १०^{१८}; ११^{११}; १२^{१०}; २०,
१^{१२}; २^{७}; ३^{६}; ४^{६}; ५^{१४}; ६^{६};
७^{१२}; ८^{१२}; ९^{४}; १०^{४}; ११^{५}; १२^{७};
१३^{१०}; २१,१^{११}; २^{१५}; ३^{११}; ४^{१४};
५^{८}; ६^{११}; ७^{१२}; ८^{१४}; ९^{१२}; १०^{११};
११^{१२}; १२^{१२}; २२,१^{५}; २^{९}; ३^{५};
४; ६^{१७}, ७^{१०}; ८^{११}; ९^{४}; १०;
११^{६}; १३^{१५}; २३, १^{१२}; २^{११};
३^{११}; ४^{१२}; ५^{१२}; ६^{१४}; ७^{२}; ८^{९};
९^{११}; १०^{४}; २४,१^{८}; २^{९}; ३^{१२};
४^{१०}; ५^{७}; ६^{१२}; ७^{९}; ८^{११}; ९^{१०};
१०^{८}; २५, १^{४}; २^{११}; ३^{८}; ४^{१०};
५^{११}; ६^{१५}; ७^{९}; ८^{१५}; ९^{१०};
१०^{१८}; २६, १^{१५}; २^{१७}; ३^{११};
४^{७}; ५^{११}; ६^{१४}; ७^{११}; ८^{११}; ९^{१०};
१०^{७}; २७, १^{१४}; २^{११}; ३^{७};

a) एकतरत्र काठ २९,,२ क ४५,३ एव इति पाभे. ।

b) एकतरत्र पाभे. पृ १६११ /ह. ।

४[१०]; ५[१३]; ६[६]; ७[३]; ८[१२]; ९[१०];
१०[११]; २८, १[१७]; २[८]; ३[१०];
४[१९]; ५[४]; ६[१२]; ७[६]; ८[११]; ९[६];
१०[४]; २९, १[१४]; २[११]; ३[१४];
४[७]; ५[३]; ६[७]; ७[११]; ८[१२]; ९[१२];
१०[७]; ३०, १[८]; २[१०]; ३[११]; ४[२];
५[६]; ७[७]; ९[१०]; १०[८]; ३१,
१[११]; २[१४]; ३[८]; ४[४]; ५[३]; ६[३];
७[७]; ८[११]; ९[६]; १०[५]; ११[४];
१२[६]; १३[४]; १४[१२]; ३२, १[१४];
२[१०]; ३[७]; ४[१२]; ५[८]; ६[१५]; ७[१४];
३३, १[५], २[१०]; ३[८]; ४[८]; ५[६];
६[१२]; ७[१०]; ८[११]; ३४, १[११]; २[९]; ३[५];
४[५]; ५[७]; ६; ७[१०]; ८[१७]; ९[३]; ११[३];
१२[२]; १३; १७[७]; १८[५]; ३५,
१६[६]; १७[७]; १८[७]; १९[२];
२०[१२]; ३६, १[९]; २[९]; ३[१०a]; ४;
५[१२]; ६[८]; ७[४]; ८[७]; ९[६]; १०[९];
११[११]; १२[११]; १३; १४[९]; ३७,
१[४]; २[५]; ३[२]; ४[५]; ५[६]; ६[३]; ७[७];
८[५]; १०[५]; ११[५]; १२[३]; १४[८]; १६[७];
१७[६]; ४६, ५; ¶क ३, १२[६];
४, १[२]; २[६]; ३[७]; ४[५]; ५[६]; ६[१२];
७[८]; ५, ३[१०]; ४[६]; ५[६]; ८[३]; ९[७];
६, १[८]; ५[८]; ६[१८]; ७[१४]; ८[१४];
९[१५]; ७, १[१५]; २[८]; ३[१०];
४[८]; ५[८]; ६[११]; ७[१०]; ८[५]; ८, १[८];
३[७]; ४[११]; ५[६]; ६[८]; ९, ७[७];
८[१४]; १०, १[१२]; २[७]; ३[११]; ४[११];
५[१२]; ६; ७; ८[१०]; ११, १[१४];
२[११]; ३[११]; ४[६]; ५[६]; ६[७]; ७[१३];
८[८]; ९[१२]; १०[११]; ११[४]; १२[४];
१३[५]; १४[८]; १५[४]; १६[६]; १७[११];
१८[११]; १९[१४]; २०[७]; २१[१२];
१४, १[११]; १५, १[८]; २[१०];
३[४]; ४; ५[७]; ६; ७[१३]; ८[१७]; ९;
३६, १[१२]; २[६]; ४[२]; ५[४]; ६[६];
३७, १[३]; २[८]; ३; ४[१०]; ५[६]; ६[७];
७[१४]; ८[६]; ३८, १[१३]; २[११];
३[६]; ४[५]; ५[१२]; ६[७]; ३९, १[१०]; २[१२];
३[६]; ४[८]; ५[६]; ४०, १[१३]; २[११];
३[१८]; ४[२६]; ५[१७]; ४१, १[१२]; २[७];
३[१२]; ४[१४]; ५[१७]; ६[११]; ७[६]; ८[७];
४२, १[१५]; २[११]; ३[८]; ४[६]; ५[१४];
६[६]; ४४, १[८]; २[८]; ३[१०]; ४[१७];
५[५]; ६[१२]; ७[६]; ८[१२]; ९[६]; ४५,
१[४]; २[१४]; ३[१०]; ४[८]; ५[७]; ६[३];
७[७]; ८[११]; ४६, २[३]; ३[७]; ४[८];
५[११]; ६[११]; ७[३]; ८[६]; ४७, १[११];
२[१२]; ३[७]; ४[४]; ५[३]; ६[३]; ७[२];
८[१३]; १०[५]; ११[६]; ४८, १४[६];
१५[७]; १६[७]; १७[२]; कौ १,
११४†; जै १,१२,८†; शौ †३,
७,५; ४, ११, ११[२]; १९, ६;
५,५,१; ३;६; १७, ६‡[b]; १०†;
१८, ४; १४; १९, ५; ८; १२;
१३; १४; २२, ८; ६,११, १[c];
२[२]; ४४,३;४९,२;५७,१; ९१,
३†; ७,१३,२; ८१,१; ८६,३;
९३, १[२]; ८, २, २४; २५; ४,
१३†;५,१६;१०, १;९,१,२२;
२,२४;५,२०; २१; ३१[२]-३६[२];
६,३;७,१;६;८-१२; ८,१-७;९;
११,५;१२,२५;१०, १,२९; २,
२७; २९; ३०;३२;४,१५;२४;
७, २४; २७; ४१; ८,२०;३१;
४३;१०,३१; ११,४, १[२]–१८[२];
५,१;३;६,५;६;८,११; १०,३[२];
४;७; १९; २१-२३; ३२; १२,
२, ५१; ४, ४७;४९;७,६; १०,
१; ३;४; १३, ७, १-११;
१५, २, ३; ४; ११; १२; १७;
१८; २३; २४;६,३;६; ९;१२;
१५;१८; २१;२३;२६; ८, ३;
९, ३; १०, ३; ४[२]; ५-७;
१७, ८; १८, १, १४†; २,५०;
५१; ४, ३२; ६०‡[d];१९, १४,
१; ४८, ६[२]; ५३, ३; ४; २०,
१३३, १-६; १३४, ४; १३६,
१३; १५; पै १, ४४,४;६९,१;
३; १०७,३[१e];११२,३; ४; २,
२०, ३; ३, २, ७; २५, ७; ८;
४, १७, १; २२, १;२४,२; ५,
१, २; २५, ६; २७, २;३७,२;
६, ४, १; ३;५; २१, ६[२]; ७,
७,४[२]; १२,५; ६; ८, ३,८;१८,
३; १०; १९,१;६; ९, ११,१०;
१५, ९†; १७, ३;९; १९,२;४;
५[f]; २१,१[२]–१२[२]; ११, २,११;
३,४[g]; ५, ३; १२, २, ३;४;७,
१[२]–१४[२]; १३, १, ६; १३; ५,
१; १५, १४,४; १५, ९; १६,
५, ४; ५;१०,३†; १६,५; १७,
६; २१, ५; ६; २८, ६;३४,६;
३७, १०; ५७, १८; ५८, १;
५९, १०; ६२,२;४;|७८, १-३;
८५, ३[२]; ४; ८६, ९; ८७,
१; ३; ८; ८८,३; ९६, ५;९९,
८; १००, ५-११; १०२, ७;
१११,१; ११२, ५;११३,२-५;
७-१०; ११५, १; ११६, १;५
१२१,५; १३३,१;१२; १३९,
२६; १४५, ९-१२; १५२, २;
१७, ९, ५[१]; ८; ११, २; ४[१];
२०, ७;९;२७,४;२८, ७[१];२९,

a) एकतरत्र रैवे>सपा. मै १,१०,८ रवेंव् इति पाभे. ।
b) सपा. ऋ १०,१०९,४ विभे. ।
c) पाभे. पृ १०६८ *h* द्र. । d) पाभे. पृ २११८ *b* द्र. ।
e) अधिपाठोऽभिप्रेतः (तु. ऋ १०,१६८,४) ।
f) सपा. शौ ५,१८,१२ ताः इति पाभे. ।
g) सपा. शौ १९,३४,४ एव इति पाभे. ।

२; ३¹; ४; ७-११;१६; ३५,१; ४; ३७,१; ३८, ३,५²; ३०,१; ३९, १०, ३; १२, २¹; १५,४; ३१, १५; ३८, ५†; ४२, १४; ४७, ३†; ४९,६;५२, ७;२०, २१, ३; १०;३२, ७¹; ४१,८; ४३, ९; ४५, २; ३; ५०, २; ५४, ९¹.

१वैकङ्कत–, २वैकङ्कत– विकङ्कत– द्र.

वैकर्ण[b]– -र्णयोः ऋ ७,१८, ११.

वैखानस– विखानस– द्र.

वैचित्रवीर्य– विचित्र– द्र.

१वैणवी–, २वैणवी–, ३वैणवी– ३वेणु– द्र.

वैतरण– वि√तॄ द्र.

१वैतस– वेतस– द्र.

२वैतस[c]– -सेन ऋ १०,९५,४;५.

वैतहव्य–, वैतहोत्र– √वी (वधा.) द्र.

वैदथिन–, वैददश्वि– √विद् (वधा.) द्र.

वैदेह[d]– -हः मै २, ५,३; -हम् काठ १३, ४.

¶वैदेही– -हीः मै २, ५, ३; काठ १३,४; -ह्यः तै २,१,४,५.

वैद्युत– वि√द्युत् द्र.

वैनंशिन– वि-नंशिन्– द्र.

वैनतेय– वि√नम् द्र.

वैन्दक[e]– -कस्य पै ९, १०, ४.

वैन्य– √वेन् द्र.

?वैबाध-दोधतः[f] शौ ३, ६, २.

?वैबाध-प्रणुत्त[g]– -त्तानाम् शौ ३, ६, ७.

वैभूवस– वि√भू द्र.

वैभ्राज– वि√भ्राज् द्र.

वैमनस्य– २वि-मनस्– द्र.

वैमृध– वि√मृध् द्र.

वैयशन– व्य(वि√अ)श(व्याप्तौ) द्र.

वैयश्व– १व्यश्व– द्र.

वैयाघ्र– व्याघ्र– द्र.

वैर[h]– -रम् शौ १०, १, १९¹;१२,८, १; पै १६, ३६,९¹;१४४,१.

वैर-देय[i]– -¶यात् काठ २३, ८; २८, ३;३; ६; क ३६, ५; ४४, २;३;६; -ये[k] ऋ ५, ६१,८.

---

a) सपा. शौ १४, १, ३० इत् इति पाभे.।

b) नाप. (*नदीतट-द्वय-)। *वै– (<*द्वै– [=द्वि–]) + कर्ण– (स्कन्ध-, तट-) > द्विस. यनि.। '(इन्द्रः परुष्ण्याः) वैकर्णयोः (उभयोः तटयोः कृतशिविरान् [सतः सुदासः शत्रूभूतान्]) एकविंशतिं जनान् (गणान्) न्यस्तः (निजघान)' इति वा. (वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रमृ. व्यप. सद् देशनामेति ?)।

c) नाप. (शिश्न- [तु. निघ ३,२९])। (√वृध् 'वृद्धौ'> भावे *वर्ध- > *वाध्, य्- >) *वै + (√तस् [=√दस्] 'कृतौ' >कर्तरि) *तस–>उस. यनि. (वैतु. या [३,२१] प्रमृ. <वि√तस् [=? √दस् 'उपक्षये'] इति, GW. प्रमृ. स्वार्थे < वेतस– इति ?)।

d) नाप. (*महिषाख्य-वृषभ- [तु. सस्थ. वैदेही– इति नाप.; वैतु. भा. सा. PW. प्रमृ. ऋषभ- इत्यस्य विप. इति ?])। *वैद– (मलिन-, कृष्ण-)+वृप– > कस. *वैद-वृप– > यनि. (वैतु. < वि-देह– [अशरीर- इति भा., विशिष्टशरीर- इति सा., जनपद-विशेष- इति PW. प्रमृ.]?)।

e) नाप. (सर्प-भेद- [तु. पृ २४९३ f, यत्र ?°न्दि°> °न्द° इति शोधः])। *वेन्दक– [वृक्ष-भेद-]+ तात्रभविकः अण् प्र.। सस्थ. मैत्र– =*वेत्रकुपगत-सर्प- इति च ?सैमातः > मैथातः (वटवृक्षः) इति च तत्रैव टि. आशिकौ शोधौ द्र.।

f) पाठः (तु. पपा. WI.)?। वैबाध– >[सं१] वैबाध (अश्वत्थ !) इति, दोधत्– >[द्वि२] दोधतः (शत्रून्) इति पृथक् पदे इति कृत्वा तत्परः शोधः (तु. १५६८ a, सा. PW. W.B. प्रमृ.)। सपा. पै ३, ३,२ ?मयि बाध दोधतः इति पाभे. तस्य च शोधः पृ १६४५ f, २४५४ l द्र.। वैबाध– इति च नैप्र. < √वृध् 'छेदने' > कर्तरि *वर्ध– > *वर्ध-वर्ध– (अतिशयित-छेदक- इति वा, छेदक-छेदक- इति वा)।

g) पपा. अनु सा. प्रमृ. यनि. पदमिति। पाठः ? वै, बाध-प्र° इति द्वि-पदः शोधः इति मतम्। सपा. पै ३,३,७ १निर्बाध° (तु पृ १८२३ a) इत्यत्रापि समानः शोधः।

h) नाप. (बाधक-), भाप. (बाधन-)। √बाध् 'बाधने'> *बाधीर– > यनि. (वैतु. < वीर– इति प्रायोवादः ?)।

i) नाप.। 'निखातं (सत्) वैरं (बाधकभूतं कृत्यारूपं वस्तु) त्सारि (विनाशितम् [अस्माभिः]) कर्त्रं (हिंसाकृत् [एतदिति च]) अन्वविदाम' इति या. (वैतु. अन्ये रिप. [कर्त्र–]) इति। j) भाप. (वैर-निर्यातन-)। बस. उप. √वृत् 'वर्तने=प्रतिनिर्यातने'>भावे *वर्तेय–> *वर्देय– > यनि.। शेषं k द्र.।

k) वैतु. वें. सा. पूप. =वीर- इति, उप. च धनार्थे <√दा 'दाने' इति, GW. वि√रद् 'हिंसायाम्'> *वि-रद– [ग्रमाम-] > यनि. इति च ?।

वैर-हत्य- १वीर- द्र.
वैराज- वि√राज् द्र.
वैरिण- वीरिण- द्र.
वैरूप- वि-रूप- द्र.
वैरोचनी- वि√रुच् द्र.
वैलस्थ[a]- > वैलस्थाऽऽन[b]- -नम् ऋ १,१३३,१.
वैलस्थानक[c]- -के ऋ १, १३३,३.
वैवस्वत-१विवस्- > १विवस्वत्- द्र.
वैशन्त, न्ता[d]- -न्तम् ऋ ७, ३३, २; -न्ताभ्यः[e] मा ३०, १६; का ३४,३,३; -न्ताय मा १६,३७; का १७,६,१; तै ४, ५,७,१; मै २,९,६; काठ १७,१५;क२७,५.
वैशन्ती- -न्तीभ्यः तै ७,४,१३,१; काठ ४४, २.
वैशालेय- विशाला- द्र.
वैश्य- √विश् द्र.
वैश्रवण- वि-श्रवण- द्र.
वैश्वकर्मण-, °णी-, वैश्वदेव-, °वी-
वैश्वव्यचस- २विश्व- द्र.
वैश्वानर(वप्रा.)[f]- -†०र ऋ १,५९,

१;२; ५; ९८,३; ३, ३,१०;५,
२७, १; २;६०, ८; ६,७,३-५;
८, ६; ७; ७, ५, ३; ४;८; ९;
१२, २; ३; तै १, ५, ११, २^{२};
मै ३, १६, ५;४, ११,१^{२}; काठ
४, १६^{२}; कौ २, ४९१; जै ३,
३८, ३§;५, -०र तै ४, २,५,
२; मै २, ७, १२; ३, २, ४[g];
काठ १६, १२; क २५, ३; शौ
२, १६, ४; ३,१५,७; वै ५,
१४, ४; २७, ८; १९, ३५, ५;
२०, ४०, ४; -रः ऋ १, ५९,
६; ७; ९८, १; २; ३, २, ⌊११
(२७, ५)⌋; १२; २६, ३; ४,५,
२; ५, ५१, १३; ६, ७, ⌊७(९,
८५, ९)⌋; ८, २; ३; ९, १; ७;
७, ५, १; २; ६, ६; ७;४९,४;
१०, ४५, १२; खि १, ५, ३;
४, ९, ४; ५, ५, ८^{२}[h]; मा ४,
१५; १२, २९; ७४; १३, ३०;
१८, २०; ७२; ७३; २६, ७†;
८; ३३, ९२; का ४,५,७; १३,
२, १२†; ५, १३; १४, ३, ४;

१९, ७, २; २०, ५,५; ६;२८,
६,१;७,११†;¶तै १,५,११,१^{२}†;
३†; २, २, ५, १^{२}; २^{२}; ४;६^{२};
६, १; २^{२}; ३;४^{२}; ३,१,९,१§;
३, ८, ४;§४,४,१२,५;७,१५,
६; ७, १; ५, १,८, ५;२,६,१;
८, २; ४, ७, ६^{२}; ७; ५, १,६;
७; ६, ४,१^{२}§; ६, ३; ४^{२}; ७,
३, ४^{२}; ९, ३^{२};७, ५,१,३;२५,
१; मै ¶१,२,३§; ३,३६§;४,
१३;६,३;५;६; ७,३; ८,६; २,
¶१, २^{११}; ३^{२};३, ५¶; ¶५,६;
९; ७, ९; १६; ११, ५; १२,
३; १३, ११†; १३; ३, §१,
१०^{५};५; ¶३, ३^{२}; १०^{२}; ४,४^{२};
१०,७¶; ११,१०; १६, ४; ५;
४, ¶३, ७^{२}; ६; ७; १०, १;
११, १^{२};†^{२};१२, ४; ¶काठ ४,
५§; १६^{२}†; ९, १; १०, ३^{२};
४^{५}; ११, ८; १३†; १३, १;
३^{२}; १८, ११§; १९, ८; ९^{२};
२०, ४; १५†; २१, ३^{२}; ५;
१०^{२}; २२, १; ५§; ६; ८;

---

[a]) भाप. (अतिहिंसन- ⌊तु. महा-वैलस्थ-⌋) ।

[b]) नाप. (अतिहिंसक- ⌊इन्द्र-⌋)। तत्करोतीत्यर्थे आनच् प्र. उसं. (पा ४,४,३४) । '(मां) वैलस्थानं (सन्तम् इन्द्रं) परि (विहाय; सर्वे इतरे ये) अमित्राः (आसन् ते) हताः तृढाः (सन्तः) अशेरन् (भूमौ)' इति वा. (वैतु. पपा. वैल-स्थान- अनु वें. = वैरनिलय- ⌊युद्धस्थान-⌋, सा. = बिलसंबधि-स्थान- ⌊पाताल-⌋ वा श्मशान- वेति) ।

[c]) विप. [अतिहिंसक- (अर्मक- ⌊संग्राम-⌋)] । स्वार्थे कः प्र. । °ल-स्था° इति पपा. ।

[d]) विप. (जलाशयीय- ⌊२अप्-, सोम-⌋), नाप. (जलाशय-) । *वारि- + (√वद् ⌊* = √वस्⌋ 'निवासे = आश्रये' >) *वदन्त- > उस. *वारिवदन्त- > वेशन्त- > यनि. ।

[e]) सपा. तैब्रा ३,४,१२,१ वेशन्ताभ्यः इति पाभे. ।

[f]) विप. (*दीप्तिमत्- ⌊अग्नि- प्रभृ.⌋, विश्वानरदेवतोद्दिष्ट- ⌊तै २, २,५,२^{२} प्रमृ.⌋), नाप. (अग्नि-, सोमग्रह- ⌊मा १८, २० प्रभृ.⌋), व्यप. (देव-) । व्यु. ? । पपा. नावग्रहः । या ⌊६,२१⌋, माश९,३,१,३ प्रभृ. <विश्वानर- ⌊<विश्व- + नर- + √नी⌋, < विश्वान् + अर- इति सा ⌊शौ २, १६,४⌋ इत्यादि (तु. SEY ⌊१७३⌋)? इति प्रायिकं प्रस्थानम् । (*आजस्वन्त- > *वैश्वन्त- >) *वैश्वान- (*दीप्ति-, सोम-) + (√भृ 'धारणे' > कर्तरि) *भर- > उस. *वैश्वान-भर- > यनि. [तु. सुन्दर-, सूनर-, ⌊प्राकृते⌋ वैश्वान्दर- (वैतु. WAG ⌊१,१५७⌋ °न्द° > °न° इतीव !), पंजा. बसन्तर (अग्नि- ⌊< *आजस्वन्तर-⌋) इति मतम् ।

[g]) वैश्वानरः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मै २, ७, १२ प्रभृ.)।

[h]) सकृत् सपा. शांश्रौ ८, २४,१ जातवेदाः इति पाभे. ।

१४†; १५†; २६, १; ३०,
६S; ३४, १६; ३९, ३S; ४०,
३^{२}S;†; क ३,५; ८,४¶; २८,
११; ३१, ६¶; १८^{२}¶; ३४,
१¶; ४०, ४¶; जै ३, ३८, १;
२; शौ ३, २१, ३; ४, ३६, १;
६, ३५, १-३; ४७, १; ५३, २;
६२, १; ११९, १; ३; ८, १, ११; ५,
१०; १०, ७, १८; १२, ७, ७, १३,
३, ५; पै ३, १२, ३; ३९, १;
५, ६, ७; ३७, ५^{a}; ६, ९, ३;
९, २१, ५^{४}; १०, ९, ५; १२, ६;
१३, ५, ११; १६, २, १; २७,
१०; ५०, ६; ७; १३९, २५^{b};
१४४, ४; १५०, ९; १०; १५१,
१; ६; १५२, ५; ६; ८; ९; १७,
८, ९; २७, ३^{२}; ४; २९, ३; १९,
८, २; ९, ४-६; ३०, ४; ३५,
४; ६; ४३, १०; २०, १४, ३^{१०};
–रम् ऋ ३, ३, ५; २६, १; २;
६, ७, १; २; ८, ४; ७, ५, ५; ९,
६१, १६; १०, ८८, १२-१४;
खि ४, ९, ४; मा ६, २१; ७,
२४†; २२, ३; २५, ८; २६, ६;
३३, ८†; ६०; का ६, ५, १; ७,
१०, १†; २४, १, ३; २७, ८,
२; २८, ४, १; ५, १, ३२, १,
८†; ५, ६; तै १, १, ४, २; ३,
४, ३; ११, १; १३, १†; ५, ११,
१; ६, १, १; ८, ८, १¶; २०,
१¶; ¶२, २, ५, १; ३-५;
६^{१}; ६, १^{१}–४^{१}; ५; ३, २, ६,
१; ४, १, ५, २; ¶५, १, ८, ५;
२, ३, २; ६, १^{२}; ९, १; ४, ७,
७^{१}; ५, १, ६; ६, ६, ३; ४^{२}; ७,
१६, १S; ६, ४, १, ४, ५, २, १^{१}†.

७, १, ११, १; २, १०, १¶; मै १,
१, ५; ११; २, १३; १८; ३,
१५†; २, ७, १६^{१}; ३. ९, १^{२}; ¶;
१०, ७; १२, १; १५, ७; १०;
११; ४, १, ५^{२}; १२^{१}; ६, ७¶;
११, १; १४, ११; काठ १, ४;
१०; ३, १; ८, ४, ५†; १६, ६, ७¶;
१०; ७, १२†; १६; ¶२०, ४;
७; २१, १०^{२}¶; ३९, ३^{१}; ४१,
२, ५३, ६; क १, १०; २, ८; १५;
३, ५†; ४, ६¶; ¶३१, ६; ९;
†कौ १, ६७; ४८४; २, २३९;
४९०; ४९२; १०५८S; †जै १,
७, ५; ५०, ८; ३, २१, ४; ३८, ४;
६; शौ ४, २३, ४; ६, ३६, १;
१२, १, ६; पै १, ९५, ३; ४,
३३, २; ५, ६, ८; ७, ५, २;
९; ९, २१, ५^{२}; १७, १, ६; १९,
४, १; –रस्य ऋ १, ९८, १; ३, ३,
११; ६, ७, ६; खि ५, १०, १; मा
१३, २९; २६, ७†; का १४, ४, २:
२८, ७, १†; तै †१, ५, ११, १;
३; ४, २, ९, ६; ¶५, २, ३, २;
६, १; ९, १; ४, ७, ७; मै २,
७, १७; ¶३, २, ३; ५; ७, †४.
११, १^{२}; १४, ९; काठ ४, १६†;
६, १०†; ७, १६†; १६, १६; २०,
१¶; ७¶; २१. ३¶; १०¶; २६,
१¶; ४०, ३: ¶क ३१, ९; १८;
४०, ४; शौ ४, ३६, २; ६, ७१, ३;
८, ९, ६; १०, ५, ४३; १६, ७,
३; २०, १२७, ७, पै २, २८,
१; ७, ५, ४; ९, २१, ५^{४}; १०,
१२, ७; १६, १८, ६; १३२,
९; १५०, ७; १७, २४, ३; २०,
३६, १; ३; –राः ऋ ३, ३०, ४;

खि ५, ५, ७; मा ११, ५८; ६०;
६५; का १२, ५, ९; ११; ६, ५;
तै ३, २, ८, ५; ४, १, ५, २;
४; ६, १; ३; मै २, ७, ६^{२}; काठ
१६, ५^{२}; ६; पै ९, २३, १५; १९,
४८, ५; –०राः पै १५, ९, ६;
–रात् मा ३३, ६०; का ३२, ५,
६; तै ५, ५, १, ४¶; शौ १, १०, ४;
८, २, २७, ७, १६; पै १, ९, ४; ७,
५, १; ३; १६, ५, ८; १३, ६;
–राय ऋ १, ५९, ४; ३, २, १;
२, १; ४, ५, १; ६, ८, १; ७,
१३, १; खि ३, १५, १३; मा
७, २५; ११, ६६; १४, ७^{५}; २६,
६^{२}; ७^{२}; ८^{१}; २९, ६०; का ७,
१०, २; १२, ७, १; १५, २,
१^{५}; २८, ४, १^{२}; ५, १^{१}; ६,
१^{२}; ७, १^{१}; ३१, ५, १; तै १,
४, १३, १^{२}; ४, १, ९, १; ३,
४, ३¶; ७, ५, १४, १; २१, १;
२२, १, मै १, ३, १५^{२}; ४, ११¶;
२, ¶१, २^{११}; ३^{२}; ¶३, ५; ¶५, ६;
९; ६, ४¶, १३; ७, ७; ८, १^{१}; ९,
१, ¶३, १, १०^{१}; ३, १०; काठ ४,
५; ¶१०, ३^{७}, ४^{५}; ११, ८¶;
¶१३, १, ३^{२}; ¶१५, ३; ९; १६,
७; १७, १^{२}; ¶१९, ८; ९^{१}; २१,
१०^{२}¶, ३८, १२^{२}; ४५, १०;
१८; १९; क ३, ५; २५, १०^{२}, ३०,
७¶; कौ ३, ३, ८†; जै २, २, १†;
शौ ६, ११९, ३; पै १६, ५०, ८;
१७, २१, ३; –रे ऋ १, ५९,
३; काठ ६, ७¶; क ४, ६¶; शौ
४, ११, ७; १८, ४, ३५; –रेण मै
४, ५, ५¶; शौ ६, ८५, ३; ७,
११३, २; पै १३, १०, ६; १७,

[a]) सपा. मा १८,६६ अग्निरस्मि इति पामे. । (द्र. सप्र. मा २९,५४ ईडेरय इति, पै १,१०५,२ जातवेदः इति च पामे.) ।
[b]) पामे. पृ २९३४ d द्र. । [c]) –रः इति शोधः.

२८,१; १९, ६, ३; –रैः मै २, ८, १.
वैश्वानरी– -¶री काठ १०, ३; १९, ९; २१, १०; क ३१, ४; –¶रीः मै ३, २, ५; काठ २०, १; क ३१,३; –रीम् खि ७, ७, ९[a]; शौ ६, ६२, २; ३[b], पै १९,३०,७[b]; –¶र्या तै ५, २, ४, २; ६, ६, ४; काठ ७, १३[¹]; २०, २; क ६,३.
वैश्वानर-ज्येष्ठ[c]– -ष्ठेभ्यः मै २, १२, १३; काठ ४०, ५; शौ ३, २१, ६; पै ३, १२, ६.
वैश्वानर-ज्योतिस्[d]– -तिः मा २०, २३; का २२,१, ८; मै ३, ११, १०; काठ ३८,५.
¶वैश्वानर-ता– -तायाम् काठ ८, १३; क ८, १.
¶वैश्वानर-त्व– -त्वात् काठ १९,८.
?वैश्वाशस्त्वा[e] पै २०,९,४.
वैष्टुप्– विष्टप्– द्र.

वैष्णव–, °वी– विष्णु– द्र.
वैसर्जन– वि√सृज् द्र.
१वोढवे, २वोढवे, वोढवै, १वोढृ–, २वोढृ– √वह् द्र.
?वोधारम्[f] पै २,३५,२.
?वोयुधः[g] मै २, ९, ९.
?वोक्षाः[h] पै १३, ४,८.
†व्यं(वि-अं)स[i]– -सः ऋ ४, १८, ९; –सम् ऋ १,३२,५[i]; १०१, २; १०३,२; २,१४, ५; ३,३४,३; मा ३३, २६; का ३२, २,९; मै ४,१२,३;१४, ७; शौ २०,११, ३; पै १३,६,५.
?व्यकुड[k]– -ुड मै २,९,९[l].
व्यक्त– √व्यञ्ज् द्र.
?व्यक्षणन्[m] पै १५,५,५.
व्य(वि√अ)ङ्ग्, व्यं (वि-अ)ङ्ग्येत् मै ३,३,१०¶[n].
व्यं(वि-अ)ङ्ग[o]– ०व्यंङ्ग[p] शौ ५,२२,६; पै १३, १, ८; व्यंङ्गः शौ ७, ५८,४[q].

व्युङ्गय[r]– -ङ्गयः मै ४,६,६¶.
√व्यच् (वधा.), > विच्, व्याचि, विविक्तः ऋ ८,१२, [(६, १५) २४]; ?विविज्मि[s] पै २०, ३६, १[t,u]; ?विव्यज्मि[s] पै २,२८,१[t,u] ?†विव्यक्[v] ऋ ७, २१, ६; तै ७, ४, १५, १; काठ ४४, ४; अविव्यक् ऋ ७,१८,८.
विव्याच ऋ ३,३६,४; ८, ८८, ५; मै १,८,८†; १०, १२¶; काठ ३३, ८; ३६, ६; कौ १, ३१२†; †जै १, ३२, १०; ४,६,१; विव्यचुः ऋ ९,८०, १; विव्यक्थ ऋ ८, ९२, २३; कौ २, १०११†; विव्याच[s,t] मै ४, ११,१[w]; १४,९.
विव्युचन् ऋ १०, ९६, ४; शौ २०,३०,४†; विव्यचन्त ऋ ८, ६,[१५(१२,२४)].
*व्युच्–>व्युचिष्ठ– -†ष्ठम् ऋ २, १०,४; मा ११, २३; का १२,

---

[a]) वैश्वानारीम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मूको.)।
[b]) पाभे. पृ २९३४ *j* द्र.
[c]) विप. (अग्नि-)। बस. पूप. =जाठराग्नि-।
[d]) विप.। बस.।
[e]) पाठः? वैश्वानरम् इत्यस्य विशस्त्वा इत्यस्य च परस्परं संकीर्णतया भ्रष्टः पाठः (शोधः पृ २२६८ *j* द्र. [तु. मा ७, २४;१२,११])।
[f]) वोढारम् इति शोधः स्यात्।
[g]) विप. [*आयुध-योधिन्- (शूलिन्- [रुद्र-])]। शोधः पृ २५८० *a* द्र.। [h]) पाठः? तु. सपा. शौ ४,३७,५ वः प्रेङ्खाः इति द्वि-पदः पाभे.।
[i]) व्यप. (विच्छिन्न-स्कन्ध- [असुर-])। बस.।
[j]) विप. (*मेघमेहाऽवरोधक- [वृत्र-])। *वृध्– (जल- [तु. वुन–, √उद्, ःद् प्रमृ.])+(√*वंस 'बन्धे' > भावे) *वंस– > बस. *वृध्वंस– > *वि(धं > हं >) अंस– > यनि. इति (वेतु. वें. GW. प्रमृ. व्यप. इति [तु. *i*], ?GRV. विप. इति, सा. क्रिवि. इतीव?)।

[k]) विप. (रुद्र-)। व्यु.?। [l]) पाभे. पृ २८३२ *c* द्र.।
[m]) वैप ४,२३२३ *c* द्र.। लङि <वि√अक्ष् इति?।
[n]) सपा. काठ २१,१० विचालयेत् इति पाभे.।
[o]) विप. (अङ्गहीन-, विकृताङ्ग- [तक्मन्-, सर्पदष्ट-पुरुष-])। बस.। [p]) स्वर-कृते तु. पृ १५८४ *a*।
[q]) पाभे. पृ २८३१ *l* द्र.।
[r]) विप. (अध्वर्यु-)। स्वार्थे यत् प्र.।
[s]) धा. व्याजीकरणे =आच्छादने वृत्तिः।
[t]) सपा. ?विविज्मि<>?विव्यज्मि <> विव्याच (माश्रौ ५,१,५,४० च) इति पाभे.।
[u]) पाठः? विव्यच्मि इति शोधः (तु. चान्तस्य सतः पाभे.)। [w]) लिटि उपु१।
[v]) विव्यचद् इत्यध्यक्षरः शोधः। *°चन् > °चंस् > °*कृष् > यनि. °क् (पा ८,२,२३)+म° > [संहितायाम्] °ङ् (पा ८,४,४५) इत्येवं *°चन् इत्यस्योपधालोपानुपाती वर्णविपरिणामक्रमः द्र. (तु. सा. GW. [टि.]; वेतु. सा [तै.], GW. अपु१ इति?)।

२, १२; तै ४, १, २, ५; ५, १, ३, ३; मै २, ७, २; काठ १६, २; १९, ३§; क ३०, १§; –हे ऋ ५, ६६, ६.

व्युचस्[a]– -चः ऋ १, ३०, ३; ५२, १४; १०, १२, ४; मा १५, ४; का १६, १, ४; तै ४, ३, १२, २; मै २, ८, ७; काठ १७, ६; ४०, ९; क २६, ५; शौ ४, १९, ६; ६, ६१, १; ८, ११, ७; ९; ९, ३, १५; १०, २, २४; २५; १२, १, ५३[b]; १३, ९, ३; पै ५, २५, ६; १५, १, २[c]; १६, ४०, ५; ६१, ३; ४; १३३, ११; १७, ६, १; १९, १४, ७; –चसः शौ १९, ६८, १; पै १९, ३५, ३; –चसा शौ ११, ४, ८[c]; पै २, ७२, १; १६, ५५-५७, १०.

व्युचस्-वत्– -वती मा ११, ३०; का १२, ३, ३; तै ४, १, ३, २; मै २, ७, ३; ३, १, ५; १६, ४[d]; काठ १६, ३; १९, ४[e]; क ३०, २[e]; –वन्ता ऋ ६, २५, ६; १०, १०५, ५; –वान् पै ५, १४, ६.

व्युचस्वती[e]– -तीः ऋ २, ३, ५; १०, ११०, ५]; मा २०, ६०; २१, ३४; २८, २८; २९, ३०†; का २२, ६, ६; २३, ४, ६; ३०, ३, ५; ३१, ४, ६†; मै ३, ११, २; ३; ४, १३, ३†; काठ १६, २०†; ३८, ८; शौ ५, १२, ५†; –तीम् मा १३, १७; १४, १२; १५, ६४; का १४, २, ३; १५, ४, ३; १६, ७, ६; तै ४, २, ९, १; ३, ६, १; ४, ३, ३; मै २, ८, १४; काठ ३९, ३; ४०, ५.

व्य(वि√अ)च्, ञ्च्, व्यचतः[f] पै ८, १९, १०; व्युचन्ति शौ ४, २७, २; पै ४, ३५, २; वि…अचथः ऋ ५, ७८, ६; व्यचस्व शौ ३, ३, १[g].

वि…अच्यते पै १९, ३१, १५[h], वि…अच्यसे[b] शौ ६, ४९, २.

व्य(वि-अ)च्यमान– -नः मै ४, २, ८¶; –नम् मा १३, ४९; का १४, ५, ३; तै ४, २, १०, २; मै २, ७, १७; काठ १६, १७; क २५, ८; शौ १८, ४, ३६; पै ५, ४०, ८.

*व्युच्– √व्यच् द्र.

?व्यचलु[i] पै ८, २, ६.

व्युचस्–, व्युचस्वत्–, व्युचिष्ठ– √व्यच् द्र.

व्य(वि√अ)ज्, वि…अजय, वि(अजय) ऋ ५, ५४, ४; व्यज पै ९, ११, ४.

व्य(वि√अ)ञ्, ञ्ज्, †व्यं(वि-अ)क्ते ऋ १, ६४, ४; ७, ७९, २; ९, ८६, ४३; कौ १, ५६४; २, १६४; जै १, ५७, ११; ४, २०, ८; शौ १८, ३, १८; व्यनक्तु पै ६, ६, ५-७; व्यञ्जन्तु पै ५, २२, ५. व्यानञ्जे ऋ १, ८७, १.

†व्यं(वि-अ)ज्यते ऋ १०, ८५, २८[j]; शौ १४, १, २६; पै १८, ३, ५.

व्यं(वि-अ)क्त, क्ता– -क्तः ऋ ९, ७१, ७; मा १९, ८७; का २१, ६, ८; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; –†क्तम् ऋ १०, १४, ९; १२७, ७; मा ३५, १; का ३५, ४, २; शौ १८, १, ५५; पै १, ४७, २§; –†क्ता ऋ ७, ७७, ३; ८, ५६, ४; १०, ८६, ५; खि ३, ८, ४; शौ २०, १२६, ५; पै १, ६६, १§; –†क्ताः ऋ ७, ५६, १; खि २, १४, १; कौ १, ४३३; जै १, ४२, ७; –क्ताम् ऋ १०, ८५, २१[k].

व्यक्ता(क्त-आ)व्यक्त-पर[l]– -रम् लिखा ३३, १३.

व्यु(वि-उ)प्सन[m]– -नम् ऋ ८, ७६, २; -नस्य पै ११, २, १३.

व्युत्– √वी द्र.

व्य(वि√अ)त् > †व्यु(वि-उ)वि[n]– -तीन् ऋ ८, ६६, ११; शौ २०,

a) भाप. (विस्तार-), नाप. [*अन्तरिक्ष- (ऋ १०, १२, ४ [धा. *मध्यमावे वृत्तिः])]।
b) विप. (*मध्यम- [अन्तरिक्ष-]) । √व्यच् इत्यस्य पर्यायस्य सतः धा. *माने वृत्तिः (वैतु. वे. धा. विस्तारे वृत्तिरिति कृत्वा भाप.)।
c) पाठः ? । सपा. तै ४, ४, १२, १ मै ३, १६, ४ काठ २२, १४ व्यचः इति पाभे. । d) पाभे. पृ २६४० b द्र. ।
e) विप. । f) पाभे. पृ २८९२ k द्र. ।
g) पाभे. पृ१५४४ e द्र. । h) पाभे. पृ २८२८ a द्र ।
i) व्यचलुः, च इति द्विपदः शोधः ! (तु. सपा. शौ ५, १३, ७ ? विलिगी च [शोधेन = व्यलिक्त च] इत्यनीयानित पाभे. (तु. दरधा. टि. अपि])।
j) 'यदि (वध्वागमात् पत्युः) नीललोहितं (*=पर्व [भाव-प्रधानो निर्देशः]) भवति, (तदा तस्य) कृत्या (*इत्यया आसक्तिः (रामाणमोऽभूदिति) व्यज्यते (व्यक्ते)' इति वा. (तु. [अंशतः] वे. ORV., ऋ., ऋ.ORS.; वैतु. सा. GW. प्रमृ. < वि√अञ् इति)।
k) पाभे. पृ १८९९ h द्र. । l) द्रा. > वैप. ।
m) नाप. । व्यशं ब्युट्ट् प्र. ।
n) नाप. (विविधगतिमत्- [अश्व-])। नग. दप. द्र ०.

९२,१०; -तीनाम् ऋ ४,३२, १७.

?व्यतनोमि पै १,११२,४.

?व्यतरन्तीम् पै १७,१५,८.

व्य(वि-अ)ति √चर्, व्यृत्यचरन् मै ४,२,१३¶.

व्यृ(वि-अ)ति √या, वि···अुतियाति ऋ ९, ९७,[(८५,५)५६].

व्य(वि-अ)ति √शी, व्यत्यशयत् काठ ३४,७.

व्यतिशये काठ ३४,७.

¶व्य(वि-अ)ति √प(<स)ज्, ञ्ज्, व्यृतिपजति तै ६, ६, ४, २; मै २, ३, ७; ४, ४, ६; व्यतिपृजाति मै ४, ७, ५; व्यृतिपजेत् तै ६, ६,४,२;३;५, ४; काठ १२,५; २३, ९; क ३६, ६; व्यृत्यपजन् मै ४, ७, ५. व्यृतिपजयन्ते तै ७,४,३,६.

व्यृति-पक्त,क्ता[a]- -क्तः ¶तै ७,४, ३,५; -क्ताः तै ६,२,६,३¶;७, ४, ३, ५.

व्यति-पङ्ग[b]- -ङ्गम् काठ १४,६¶[c].

व्यति-पृजत्- -जन् मै १, ११, ६¶[c].

व्य(वि-अ)ति √हृ > ¶व्यति-हार[b]- -रम् काठ ३०,२; क ४४, २; ४६,५.

¶व्य(वि-अ)ती(ति √इ), व्यतीतः काठ २८, २; क ४४, २.

?व्युत्तीन्[d] ऋ १, १५५,६.

?व्यतुलिमाम् पै १७, १५, ८.

¶व्य(वि-अ)त्य(ति √अ)स (क्षेपणे) > व्यत्या(ति-आ)स[b]- -सम् तै २,३,६,२;७,४.

¶व्य(वि-अ)त्यू(ति √ऊ)ह् (प्रापणे), व्यत्यूहेत् काठ २७, ५; क ४२, ५.

√व्यथ्, > थि, व्यृथते मै १, ४, ११[2]¶; व्यथते ऋ ५,३७, ४; ५४,७;६,५४,३; काठ ३७,११; १६; पै ८,९,७[e]; व्यथेते ऋ ३,५४,८; मै २,७,७; ३,१,९; व्यथन्ते ऋ १०, १०७, ८; व्यथन्ताम् शौ ४, ४०,१-८. व्यथिषत्[f] मा ६, १८; का ६, ४, २; व्यथिष्ठाः शौ १२, ३, २३[g];१४,१,४८[h]; १९, ३३,५; पै १२,५,५; १४, ३, ९; व्यथः पै ७, ९, २[i]; व्यथिष्महि शौ १२, १, २८; पै १७, ३,९.

व्यथय शौ १३, १, ३१; व्यथय > या ऋ ६, २५, २; मै ४, १४, १२†; पै १८, १७, १०; व्यथयीः शौ ५, ७,२[i].

व्यथ(त्>)न्ती- -न्ती पै १६, १४३, ६[j].

†व्यृथमा(न>)ना- -नाम् ऋ २, १२, २; शौ २०, ३४, २; पै १३, ७, २.

†१व्यृथि[k]- -थिः ऋ ४, ४,३[l],५, ५९, २; ६, २८,३[m]; १०,३१, १०;८६, २; मा १३, ११[l], का १४, १,११[l]; तै १, २,१४,२[l]; मै २, ७, १५[l]; काठ १६,१५[l]; क २५, ६[l]; शौ २०, १२६,२.

२व्यथि[n]- -थिः शौ ४,२१,३‡[m]; ६,३३,२[o,p].

व्यथित, ता[q]- -तः मै ४,९, १२[r];

---

[a]) विप. (ओषधि-, स्तोम-) । गस. ।

[b]) क्रिवि. । घञन्तम् ।

[c]) सपा. °पङ्गम् <> °पृजन् इति पाभे. ।

[d]) पाठः? द्र. पृ २९९३ a ।

[e]) 'ब्रह्मणा (मन्त्रेण) *अपानम् (क्रिवि. = रक्षणराहित्येन तत्कृतगोपनं विना) अभि-चरन् पुरुषः व्यथते' इति वा. । पृ ३७२ अभ्यपान- > -नम् इति कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः ।

[f]) सपा. मै १,२,१७ अव्यृथिषे इति, काठ ३, ५ क २,१४ अव्यथिष्यै इति च पाभे. ।

[g]) मा व्यथिष्ठाः > सपा. पै १७,३८,२ संचरन्ताम् इति पाभे. । [h]) सपा. पै १८,५,७ व्यधिष्ठाः इति पाभे. ।

[i]) सपा. व्यथः <> व्यथयीः इति पाभे. ।

[j]) सपा. शौ १२,७,१५ निपृतन्ती इति पाभे. ।

[k]) विप. (गो-, नौ-) ।

[l]) विप. (अघशंस- [शत्रु-]) । 'कोऽपि व्यथिः (शत्रुः) अग्निं धर्षितुं न क्षमते । अतोऽसौ अदब्धः एव सन्' इति पूर्वार्धे संबन्धः द्र. ।

[m]) सपा. व्यृथिः <> व्यथिः इति पाभे. ।

[n]) = १व्युथि- । किः प्र. इति ततो विशेषः ।

[o]) '(इन्द्रः, [अ-धृष्-] >) °षे न आदधृष्यते । (असौ *शृत्र- >) °त्रः (वीरः [इन्द्रः]) धृषितः (तु सन्) धृषाणः (भवति) । पुरा यथा (सदा, पूर्वथा, *श्रव- >) °वः (वीरः = शवः [इन्द्रः]) धृषितः सन् व्यथिः (भवति धृष्यते [परम्]) इन्द्रस्य (शृवस्- >) शवः (वीर्यम्) अ-धृषे न (कदापि) भवति' इति वा. ।

[p]) व्यथिः श्रवः > सपा. ऐआ ५, २,१ सत्रिव्यथिः इति पाभे. ।

[q]) विप., भाप. (मा ५,९) ।

[r]) = सपा. तैआ ४, २०, २ । माश्रौ २, ५, ४, २४ हरिवः इति, माश्रौ ४,४,२९ ह्वरितः इति च पाभे. ।

-तम्[a] का ५,३, १; तै १,२, १२,१; ६,२,७,२; मै १,२, ८; ३, ८, ५; काठ २, ९; २५, ६; क २, ३;३९, ३; –तात् मा ५, ९[a]; –¶तात् तै ६,२,७,२; मै ३, ८,५; काठ २५,६; क ३९,३.

व्युथिस्– -थिः ऋ ६, ६२, ३[b]; ८, ४५,१९[c].

व्य (वि√अ) द्, व्यं(वि-अ)दन्ति ऋ १,१०५, [८; १०, ३३, ३].

?व्यद्दतु पै १६, ७१, ३.

व्यद्वर्– -रा पै १९, २०,५१[d]; –राः शौ ६, ५०, ३[e].

?व्युद्ध(र>)री[f]– -री शौ ३, २८, २.

√व्यध् √विध् (वेधने) द्र.

व्यध्व,ध्वा[g]– -ध्वायाः शौ ४, ४०, ६[h]; –ध्वे[i] शौ १३, २,३१; पै १८,२३, ८.

व्यं(वि-अ)ध्वन्[j]– -ध्वनः ऋ १, १४१, ७.

¶व्य(वि√अ)न् (प्राणने), व्यं(वि-अ)निति[k] तै ३, ३,४, ३; ६, ६, १०, २; व्यं(वि-अ)न्यात् तै ५, ५, ५ २.

†व्य(वि-अ)नत्[l]– -नत् ऋ १०, १२०, २; खि ४, ५, १५[m]; कौ २, ८३४; जै ४, ५, ६; शौ ५, २, २; २०, १०७, ५; पै ६, १, २.

व्या(वि-आ)न[n]– -नः ऋ १०,८५, १२; मा १८, २; २२, ३३; का १९, २, २; २४, २०,१; तै १, ७,९, २; ४, ७, १, २;१०,२; ५,५,५,२¶; ¶६,४,४, १; ६,४; ७, ३, ३, १¶; १२, १; मै १, २, १७; २, ११, २; ¶३,४, ४; ६, ३, ¶४, ५,४; ५; ६[*]; ९; ६, १; ९; काठ ३, ७; ११, २; १८, ७; १९, ११; २१, १२; २२, ८; २३, १;२७, ३; ३१,६; ३५,५; ३७,१; १५; ४०, ५,४३, २; क २,१४,२८, ७; -३१, १¶; ¶३५, २; ७; ४२, ३¶; ४७, ६¶, ४८, ६; शौ १४,१,१२†; १५,१७,१-७; १८, २,४६; १९, ५१,१; पै ५, १५, ८; १८,२, १†; –नम् मा १४,८; १७; १९,१०; का १५, २,२; ५,१; २१, ६,११; तै ३, १,८, १; ४, ३, ४, ३; ६, २; ४, ७, १; ५, ५, ५, ३¶; ६, १, ९,७¶;४, ४,१¶,७,५,१९, २; मै १, ३, ३; २, ८, २; ३; १३, ३; ३, २,४¶; ११,९; ४, १, ७¶; ५, ४¶; ६, ९¶; ८, ७; काठ ३, १०; १७,१;३;२१, ३; २७,२; ३; ३१,५; ३८,३; ३९, ८; ४५, १५, क २, १७; २५, १०; २६, २; ३१, १८¶; ¶४२, २; ३; ४७, ५¶; शौ १०, २,१३; ११, ७,२४; पै २, ८०, १; १०, १२,४; १६,१०,

---

a) सपा. व्यथितम् (आपश्रौ ७, ३,१४ माश्रौ ७, ३,१ माश्रौ १,७,३,१५ च) <> व्यथितात् (माश ३,५,१, ३० च) इति पाभे.।

b) सस्थ. ?धियः > धियः [पा] इति, ?शयुध्यै > श्रयुध्यै इति च शोधौ द्र.। '(हे अश्विनौ) ता (तौ युवां) धियः (*स्तोतुः) दाशुषः (यजमानस्य) मर्त्यस्य व्यथिः (कष्टं) परि (यथा मा भूत्तथा कृत्वा) *श्रयध्यै (परिग्रहणार्थम्) अरध्रम् (*अमन्दं) वर्तिः (*धनम्) अश्वैः ऊह्युः' इति वा.।

c) 'यच्चित् (यत् किमपि) व्यथिः (*कष्टं) जगन्वांसः (प्राप्तवन्तः [वयं]) ते (*युष्मम्) अमन्महि (*स्तुतिमकार्ष्म)' इति वा.। d) *भिरद्-वर- > [सं२] -रा इति शोधः (तु. मूको. यत्वरा इति)।

e) विप. (कीटादि-)। शोधः पृ २६९२ i द्र. (तु. मूको., BW. प्रमृ.। मंतु. शंपा. सात. w. यनि. < वि√अद् इति)। f) विप. (यमिनी- [गवादि-])। पाठः? पपा. अनु शंपा. सात., Ww. यनि. < वि√अद् इति, व्युध्वरी- इति मत्वा PW. प्रमृ. < √व्यध् इति, सा. < वि + अध्वन्- वा वि + अध्वर- वेति।

g) नाप. (वियत्-, आकाश-), विप. [h द्र.]। वि-युद- > स्वार्थे *वियद्-मयु- > *वियद्रुम- > यनि.। वि-अ° इति पपा. अनु सा. वि + अध्वन्- > बस. h) विप. (वियत्-संबन्धिनी- समासान्तः अच् प्र. इति। [दिशा-])। शेषं g द्र.। i) 'व्यध्वे (वियति) प्रमतः (आततः बद्धः [इव])' इति वा.। गगनविहारी विष्णुः (सूर्यः) स्तुतः (तु. ऋ १, २२,२०)। सा. [माश ६,१, ३,५], वैप४ प्रमृ. = अर्धमार्ग- इति।

j) विप. (*कान्त-पथ- [अग्नि-])। वि- + अध्वन्- > बस. यनि.। '(देवानां तर्पणाय तादृशस्य सतोऽस्य) पत्मनि (गमने) आ (कत्र.) रजः (धूमरूपं [जायते])' इति वा.। k) तु. सस्थ. टि. अभि।

l) नाप. (जगत्)।

m) सपा. ऐआ २९,१४ व्यानश् इति पाभे.।

n) व्यान- इत्यनेन सन्धानता द्र.।

७; १५५, ५; १८, २६, २; –नस्य मै ३, १०, ३[२]¶; –नाः मा १७, ७१[a]; का १८, ६,७[a]; काठ ७,३[a]; १८,४[a]; क ५,२[a]; २८, ४[a]; शौ १५, १५, २; पै १७, २९, १६; –नात् मै २, १३,३; काठ ३९, ८; –नाय मा १, २०; ७, ३; २७; १३, १९; २४; १४, १२; १४; १५, ५८; ६४; २२,२३; २३,१८; का १, ७, ४; ७, १,३; ९, १, १;१४, २, ४; १०; १५, ४,२; ३;१६, ७, १; ६; २४, ९, १; २५, ५, १; तै १, १, ६, १; २, ६, १; ३, २, ३, १;५,८,१;४,२,९,१; ३, ६, १; ४, ३, ३; ५, ५, ५, ४¶; ६, १,९,७¶; ७, १,१९, १;४,२१,१; ५,१३, १; मै १, १, ७; ३, ३५; २, ७, १६[२];८, १४[२]; ३, १२,९;२०; ४,१,७; काठ १, ६; ४, १; १७, १०[२]; २७, २; ३१, ५; ३९, ३; ४०, ३; ५; ४१,१०; ४४, १०;४५, ९[२]; ५१, २; क १, ६; २६,९[२]; ४२, २; ४७,५; शौ ५, ४,७[b]; ६, ४१, २; –¶नेन तै १,७,२, १; २; ५, ५,५,३; ६,४,६,४[२]; काठ २७, २; ३; क ४२, २;३.

व्यान-दा– -दाः मा १७, १५; का १८, १,१५; तै ४, ६,१, ५; मै २,१०,१;१३,१६; काठ १७, १७,२१, ७, ३९,९; क २८,१.

व्यान-दुह्– -धक् तै ७,५,१९, २; काठ ४५,१५.

व्यानो(न-उ)दान– -नौ शौ ११, १०, ४; २६; पै १६, ८५, ४; ८७,६.

व्य(वि-अ)भि√चर्, व्यभिचरते मै १,५, ११¶; ¶व्यभिचेरते मै १, ८, ४; काठ ६, ४;क ४, ३; व्यभ्यचरन्त काठ १०, ७; २५, ९¶; क ४०,२¶.

व्ययन– √वी(वि√इ(गतौ) द्र.

[?]व्यरुजः[c] पै ५, १३,६.

व्य(वि√अ)र्द् (हिंसायाम्) > र्दि, वि··· अर्दय ऋ २, २३, १४; †वि···अर्दयत् ऋ १, १८७,१; मा ३४, ७; का ३३,१, २; काठ ४०,८; पै ६,१६,१.

व्युर्धुक– व्यृ (वि√ऋ)घ् द्र.

व्य (वि√अ) र्ष् (गतौ), †वि···अर्षति ऋ ९, ६१, १७; कौ २, २४०; जै ३, २१, ५; वि···अर्षसि ऋ ९.६७,५; ८५,[५ (९७,५६)]; वि (अर्षसि) ऋ ९, ६७, ५[१]; †वि···अर्षन्तु ऋ ८, ८९, ४; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६; जै ४, २३, ३.

†व्यं(वि-अ)ल्क(श>)शा[d]– -शा ऋ १०, १६,१३; शौ १८,३,६.

व्य(वि-अ)व√गच्छ्, व्यवगच्छेते काठ २७, ५¶; २८, १; क ४२, ५¶.

व्य(वि-अ)व√गृह् >व्यव-गृहीति[e]- -त्यै काठ ८, ४[१]¶; क ६,९[२]¶.

व्य(वि अ)व√तन्, व्यवतनोति मै ४, ४, २¶.

व्यव-तत– -तम् मै ४, ४, २¶.

व्य(वि-अ)व√द्रु, ¶व्यवद्रवेयुः काठ २५, ३; क ३८, ६.

व्य(वि-अ)व√धा, व्यवदधाति मै ३, ४, ४¶; काठ २१, १२; व्यवदध्यात् मै ४, ३,५¶; काठ १२, ८.

व्यव-धाय मै २,५,९¶.

व्य (वि-अ) व√धू, व्यवधूनुते काठ ३७, ११; व्यवधून्वीत काठ ३७, ११.

व्य(वि-अ)व√ब्लि, व्यवब्लिनाति मै ४, ८, १¶.

व्य(वि-अ)व√शम् >व्यव-शान्त– -न्तेषु मै १, ८, ६¶.

व्य(वि-अ)व√सृज्, वि···अवासृजत् पै १५, ३, ७[f].

व्य(वि-अ)व√सृप्, व्यवसर्पति तै २, २, ९, २¶; ¶काठ २८, ८; २९,१०; ¶क ४४, ८; ४६, ३; व्यवासर्पत् मै ३,७,४¶.

वि···अवासृपत् शौ१९,४४,७[f].

व्य(वि-अ)व√सो > सायि, व्यवसाययति तै २, १, ८, ५¶; व्यवसाययात् मा ३,५८; का ३, ८, २; तै १, ८,६, २; मै १, १०,४; काठ ९, ७; क ८, १०.

व्य(वि-अ)व√स्रंस्, व्यवस्रंसेयाताम् काठ ३०, ५.

व्य(वि-अ)व√स्रु > स्रावि, व्यवस्रावयेत काठ २८, १¶; क ४४, १¶.

---

[a]) =सपा. माश ९,२,३, १२। तै ४,६,५,३ मै १,५, १४[२] आपश्रौ ६,२५,१० अपानाः इति पाभे.।

[b]) सपा. पै १९,११,२ अपानाय इति पाभे.।

[c]) तु. पै १४,३,१०।

[d]) विप. [°बहुविरोह-वती- (पात्र-दूर्वा- [तु. वें.सा.; वैतु. PW. GW. GRV. वीरुद्-भेदे नाप. इति ?])]। वि+ वल्कश– [विरोह- (< √वल्क् [= °√वृध्] 'वृद्धौ')] >बस. यनि.।

[e]) नाप.।

[f]) सपा. °सृजत् <> वि···अवासृपत् इति पाभे.।

?व्यंवहतो (त-उ) पजनन्त्सन्त्[a] मै ४, २, २.

व्य(वि-अ)व√हृ > व्यव-हार[b]– -रम् काठ २८, २.

व्यंवाट् वि√वंश् (दीप्तौ) द्र.

व्यंवाद् वि√वंप् (गतौ) द्र.

व्यंवात्, व्युवात् वि√वा द्र.

व्यंवात्[c] शौ ८,१,२१, पै १६,२, ११.

व्यवा(वि-अव√अ)न्, व्यवानेत् मै ४, ७, ७[2]¶.

व्यवे(वि-अव√इ), व्युवैति मै ४, ४, ५¶; पै ७, ११, ५[d]; व्यवयन्तु, वि(अवयन्तु) पै २, ५८, ५; ¶व्यवेयात् मै १,८,६; काठ २०, ८; क ३१, १०.

व्य(वि-अ)वे(व√ई)इ, व्युवैयंत, वि···अवैयंत तै ७, १, ५,४¶.

व्यवो(वि-अव√उ)क्ष्, व्युवोक्षति[e] मै ३, ३, ६[1]¶.

व्य(वि-अ)श्(व्याप्तौ), ‡व्यं(वि-अ)शेमहि[f] मा २५, २१; कौ २, १२२४; †व्यं(वि-अ)शेम ऋ १, ८९, ८[f]; का २७, ११, ८[f]; मै ४, १४, २[f]; काठ २९,२[1]$; ३५, १; क ४५, ३[1]$. वि···अश्युः ऋ १, ७३,५; ९; पै ४, १४, १५; †वि (अश्युः) ऋ १, ७३, ५; मै ४, १४,१५; व्यं(वि-अ)शीय मै ३, ११,१०[g]. ¶व्यं(वि-अ)श्नोति मै ४,५,३; ६, ८; काठ २५, ६; ३६, १२$; क ३९,४ वि···अश्नोति ऋ १०, ६४, १५; व्यं(वि अ)श्नुतः ऋ ८,३१, L(१,९३,२) ८(१०,८५,४२)J; व्यं(वि-अ)श्नवत् ऋ १, ९३, L३ (८,३१, ८; १०, ८५, ४२)J; ९, ६६, २७[h]; तै ५,७,२,१; मै ४,१४, १८†; शौ १९, ५५, ६[i]; ‡वि-···अश्नुवातं[j] पै १, १०९, ३; व्यं(वि-अ)श्नवथ[k] ¶तै ६,२,७, १; ८, १; ¶व्यश्नवाथ[k] काठ २५, ६[2]; क ३९, ३; ४; ‡व्यंश्नुताम्[l] शौ १४, २, ६४; पै १८, १३, ३; व्यं(वि-अ)श्नुहि ऋ १, ५४, ९; ८, ४५, २२; †कौ १, १६१; २, ८१; ६६२‡[h]; †जै १, १७, ७; ३ ८, ७; ५५, ३‡[h]; ४,२२,४‡[h]; शौ २०, २२, १†; वि···अश्नुवि ऋ ८, ८२,६; †व्यंश्नुतम्[l] ऋ १०,८५, L(१,९३,३; ८, ३१, ८) ४२J; शौ १४, १, २२; पै १८, ३, १; व्यं(वि-अ)श्नवै मा १९, ३७, २०, २३[g]; का २१, ३,८; २२, १, ८[g]; मै ३,११, १०; काठ ३८,२;५[g].

व्यां(वि-आ)नशे शौ १३, १, १६[m]; व्यानशे ऋ ९,८६,१५; शौ ३, ७, ६[n]; ५,७, ९; पै ७, १९, ४; व्यां(वि-आ)नशुः ऋ ८, १२, १९; २०; २१;९,२२, ३; ५; व्यानशुः तै ५, ७, ७,३; काठ ४०, १३.

व्यु(वि-अ)शन[o]–> वैयशन[p]– -नः[q] मै १,११,३; काठ १८,१२; क २९,१; –नाय काठ १४,१[q].

व्यु(वि-अ)श्निय– -यः[r] तै १, ७,९, १; ४,७,११,२.

व्य(वि-अ)श्नुविन्– -विने[r] मा २२, १२; का २४,१९,१.

[a]) पाठः ? अभि (अव-हत– [अपघात-] +उपजनस्– [उत्पत्तिः] > पस.) *अवहतोपजनम्–> -नः (द्वि१), -असत् (अभिभवतु) इति त्रिपदः शोधः (तु. मूको. व्यं° इति पाभे.)।

[b]) क्रिवि. (पर्यायेण)। घञन्तम् वा PW. प्रमृ. णमुलन्तम् इति वा।

[c]) (√विश् [√वश्] 'दीप्तौ' > कर्तरि) विश्– [१° उपग्-]> प्र१) विट्, (√भा >) अभात् इति द्विपदः शोधः (वैतु. सा. W. वि√वस् 'दीप्तौ' > लङि प्रपु१ इति ?)।

[d]) सपा. ऋ १०,१६२,४ विहरति इति पाभे.।

[e]) सपा. तै ५,४,५,२ काठ २१,७ अवोक्षति इति पाभे.।

[f]) सपा. व्यशेमहि <> व्यशेम (तैआ १,१,१; २१,३ आपश्रौ १४, १६,१; १०,१,७[1] बाश्रौ ३, २, ७, ८० हिश्रौ १,३,८,३१[1]; १५,५,१ माश्र १,१,२१ अयाय ८,१ नुसू २,१५ च) इति पाभे.।

[g]) सपा. व्यंशीय <> व्यंश्नवै इति पाभे.।

[h]) सपा. कौ २, ६६२ जै ३, ५५, ३; ४, २२, ४ व्यंश्नुहि इति पाभे.।

[i]) व्यश्नवत् इति LR. शोधः।

[j]) सपा. ऋ ६,७४,१ प्र···अश्नुवन्तु इति पाभे.।

[k]) सपा. व्यंश्नवथ <> व्यश्नवाथ इति पाभे.।

[l]) सपा. व्यंश्नुताम् <> व्यंश्नुतम् (आपमं १, ८,८;११,१० च) <> कौसू ५,१; २ व्यश्नवम् <> आग्निगृ ३,२,७:७ व्यश्नुवन् <> पागृ ३,२,२; १,६ व्यश्नवै <> आपश्रौ ५,१६,१ व्यानशे इति पाभे.।

[m]) सपा. पै १८,१६,६ समानशे इति पाभे.।

[n]) सपा. पै ३, २,५ अभ्यानशे इति पाभे.।

[o]) नाप. (प्रजापति-)। [p]) प्रास्तीय्यवीदः अन् प्र.।

[q]) पाभे. पृ १८७० g द्र.। [r]) पाभे. पृ२८७० n द्र.।

व्यु(वि-अ)श्यत्[a]- -श्यन् मै १,११, ३[b].

व्यष्टि- -¶ष्टयै[c] काठ १८, १९; क २९,७.

व्य(वि√अ)श्(भोजने), व्यँ(वि-अ)श्नते ऋ ९,५१, ३[d]; व्याश्नात् शौ २,२७,४; पै २,१६, ३;७, १२,८.

‡व्याशत[d] कौ २, ५७६; जै ३, ४७,२.

φव्य(वि-अ)श्नान्[e]- -नाः कौ १, ५५५‡[f]; जै १,५७,२‡[f].

?व्यश्नोत्[g] खि ५,७,१५.

†व्यँ(वि-अ)श्व[h]- -श्वः ऋ ८,९,१०; २३, १६; शौ २०, १४०, ५; -श्वम् ऋ १,११२,१५; कौ १, १७२§[i]; जै १, १८, ८§; -श्वान्[j] ऋ ८, २४, २९; -श्वेभ्यः[j] ऋ ८,२४,२८.

†वैयश्व[k]- -०श्व ऋ ८,२४, २३; शौ २०, ६६,२; -०श्व ऋ ८,२३,२४; -श्वस्य ऋ ८, २६,११.

†व्यश्व-वत् ऋ ८, २३, २३; २४, २२; २६,९;९,६५,७; शौ २०, ६६,१.

व्यँ(वि-अ)श्वन्[l]- -श्वने काठ १४, १[b].

व्यँ(वि-अ)श्वस्[m]- -श्वान्[b] काठ १८, १२; क २९,१.

व्यँ(वि-अ)ष्ट(क>)का[n]- -का तै ७,५,७,१¶; काठ ३३,७.

व्य(वि√अ)स् (क्षेपे), वि···अस्यति पै १९,३६,१२; व्यँस्यथ ऋ ५, ५५,६; व्यस्यामि, वि···अस्यामः पै १९,२६,९; व्यस्यतु पै ६, २२,२२;२०,२६,५; व्यँ(वि-अ)स्यतात् का ३,२,७[o], व्यँ(वि-अ)स्यताम् खि ३, १६, ४[p]; मा १७, ६४[o]; का १८, ५, १५[o]; तै १,१,१३,१[o]; ६,४, २[q]; ४, ६,३,४[o]; मै १,१,१३[o]; ३, ३, ८¶[o]; काठ १, १२[o]; १८,३[o]; २१,८[o]; क २८, ३[o]; व्यस्यन्तु पै ९,६,९[q]; व्यँ(वि-अ)स्य शौ १२,३,१८; पै ६,२२,२४; १४, ३,७; ८; १०;१७, ३७,८; व्यँ-(वि-अ)स्यतात् शौ १०, ४, ६; पै १६, १५, ६; वि···अस्यतम् शौ ३, २५, ६[p]; व्यौ(वि-आ)स्यत ऋ ४,३०,२०; १०, १३८, ३; ४; व्यास्यः खि ५, १४,२[r]; शौ २०,१२८,१३. व्यौ(वि-आ)से ऋ ७, २०, [३ (१०, २९, ८)]; व्यँ(वि-अ)सन् ऋ ४,३, ११; व्यौ(वि-आ)स्थत मै ३,१, ४¶[s]; व्यां(वि-आ)स्थत् शौ १३,१,५[t]; काठ ३९,१[u].

व्यँ(वि-अ)स्त- -†स्तः ऋ १, ३२, ७; पै १३, ६, ७; -स्तम् ¶तै १,७,१,४; ७,४,८,१.

व्यस्त-के(श>)शी[v]- -श्यः शौ ८,१,१९; पै १६,२,८.

व्यु(वि-अ)स्यत्- -स्यन् ऋ १०, ६७,३; मा ११,४७; का १२,४, ११; तै ३,४, ११, ३†; ४, १, ४,४; ५,१,५,९; मै २, ७, ५; ४,१२, ६†; काठ १६, ४; २३, १२; शौ २०,९१,३†.

व्यस्यन्ती- -न्ती पै ४,१०,५.

?व्यस्य पै १,६६,१.

?व्या[w] पै २,५८,४.

---

[a]) नाप. (संवत्सराभिमानिन्- [प्रजापति-])।

[b]) पाभे. पृ २८७० n द्र.।

[c]) सपा. मै ३,१,१ व्याष्ट्यै इति पाभे.।

[d]) सपा. व्यँश्नते<>व्याशत इति पाभे.।

[e]) विप. (भोजनहीन- [अरि-])।

[f]) तु. पृ २८७१ h।

[g]) शोधः पृ २४१८ c द्र.। पृ २९१२ < वि√श्रु इति निर्देशो नेष्टः। [h]) व्यप. (ऋषि-)। बस.।

[i]) सपा. शौ ७,५७,२ विश्वम् इति पाभे.।

[j]) बहु. < वैयश्व-। [k]) अपत्यार्थे अण् प्र.।

[l]) नाप. (प्रजापति-)। बस. उप. भाप. √अश् 'व्याप्तौ' +वनिप् प्र.।

[m]) उप. वसुः प्र. इति पूर्वतो विशेषः।

[n]) नाप. (इष्टकाशीय- तिथिभेद- [प्रतिपद्-])। वि + *अष्टक- [=चन्द्र- (< √अश् '*दीप्तौ' [वैतु. अन्ये व्याप्तौ])] > बस. यनि.।

[o]) सपा. व्यँस्यतात् <> व्यँस्यताम् इति पाभे.।

[p]) सपा. व्यँस्यताम् <> वि···अस्यतम् इति पाभे.।

[q]) √नश् 'अदर्शने' > नैप्र. यनि. इति कृत्वा तत्परः शोधः (तु. छन्दः)।

[r]) °स्यः इति पाठः? यनि. शोधः।

[s]) सपा. काठ १९,२ अपहते इति पाभे.।

[t]) सपा. पै १८,१५,५ व्यस्थात् इति पाभे.।

[u]) सपा. पै १४,१,२० व्यस्थात् इति पाभे.।

[v]) विप. (योनिन्-)। बस.।

[w]) (√व्यध् 'छेदने' > लेटि मपु१) *व्यधाः इत्यप्यक्षरः शोधः। सस्थ. ? प्रतपास् > (प्र√*रश् 'बन्धने' >) *प्र-रश्मस्- (संबन्ध-, ग्रन्थि-) > [सत१]

व्या(वि-आ)√कृ(करणे), व्या… कृणोति पै १५, १०, ५‡[a]; व्यांकृणोतु पै ४,११,६. व्याकरोति क ६, १¶; व्या(वि-आ)करोमि शौ १२,२, ३२; पै १७,३३,३; व्या(वि-आ) कुरु तै ६, ४, ७, २¶; पै २०, २६, ५; व्या(वि-आ)करोत् मा १९, ७७; का २१, ५, ४; तै ६, ४, ७,२¶; मै ३,११,६; काठ ३८,१. वि…आचकार[b] पै १७,३५,४; व्या(वि-आ)कः ऋ २, ३८, ८; व्या(वि-आ)करम् शौ ७, १२०, ४; पै २०,१९,७.

व्या-कृ(त>)ता- -ता तै ६,४,७, ३¶.

¶व्या-कृत्य काठ ८, ६; क ७, २.

व्या(वि-आ)√ख्या, व्या-ख्याय काठ ९, १४[¹].

व्या(वि-आ) √गॄ, वि…आ…गृणीषे[c] ऋ ६,३५,५.

व्या(वि-आ) √घृ(क्षरणे) > घारि, ¶व्याघारयति तै ५,२, ७, ५[¹]; मै ३, ८, ५; ¶व्याघारयति तै ५, ४,५,१[²]; ६, २,८, ३[¹];११, ३; ३, १, ४; मै ३, २, ६[²]; ३,६[¹];४,७,२[¹]; ¶व्याघारयति काठ २१,७[¹]; २५,६[²]; २६, १[²]; क ३९,४[²];४०,४[²]; व्याघारयन्ते काठ २६, १; व्याघारयन्ति मै ३,८,१०; व्याघारयन्ति तै ६,२, ७, १¶; व्याघारयात् मै ३, ८, ५[²]¶; व्याघारयन् मै ३,८,५¶. ¶व्याघार्येते काठ २५.६; क ३९, ४; ¶व्याघार्यन्ते मै ३,८,१०[¹]; क ४०,४.

व्या-घ्र[d]- -०घ्र शौ ४, ३,३!e; पै २, ८, ३; -घ्रः मा १४, ९; का १५, ३, २; तै ४, ३, ५, १; ५, ३, १, ५¶; ५, ७, ४¶; २१, २; ६, २, ५, ५¶; मै २, ८, २; ४, ४,४¶; काठ १७,२; २०, १०[¹]; ३७, ९; ४७, ११; क २६, १; ३१, १२[¹]; शौ ४, ३, १; ८, ४; ३६, ६; ८, ५, ११; १२; १२,२, ४[f]; १९,३९, ४;४६,५; पै २,८,१;२[g]; ५८, ३; ४,२,५; २३,४[h]; ५,१०,३; ६, २२, २१; ७, १०, ४; १६, २८, १; २; १७, ३०,४; -घ्रम् मा १९,१०; २१,३९; का २१, १,९; २३, ४, ११; तै ५, ४, १०, ५¶; मै २, १,९; ३,११, २;५; काठ ३७, ९;१८; शौ ४, ३, ४; ८, ७; पै २, ८, ५; ४ २, ४, १३, ३, ७, -घ्रस्य शौ १९,४९,४; पै १४,४,४; -घ्राः मा १५, १७; का १६, ४, ५; तै ४, ४,३,२; मै २,१,३¶; ८, १०; काठ १७.९; क २६,८; शौ १२, १, ४९; पै १६, १५०,८; १७, ५,७; -घ्रान् पै ५, १, ८; -घ्राय पै २०,५८, १; -¶घ्रे मै ३, २,६; ४, ४, ४; काठ ३६, १५; शौ ६, ३८,१; ११०, ३; पै २, १८,१; ५, २९, ६; १९, २०, २; -घ्रेण तै ७,३, १४,१; काठ ३५, १५; ४३, ४; -घ्रौ ¶मै १,८, ८; २.१, ९[i]; ४,१[i]; ३, २,३; शौ ६, १४०, १;१२, २, ४३; पै १७, ३४, ४; १९, २०,१;४९,९.

व्याघ्री- -घ्री[j] मै ४,८,१[¹]¶; -घ्रीम् पै २०, १८,८.

वैयाघ्र[k]- -घ्रः शौ ८,७,१४; पै १६, १३,४; -घ्रे काठ ३७, ९; शौ ४, ८,४; पै ४,२,५.

व्याघ्र-चर्म[l]- -र्मम् मै ४, ४, ४¶;

व्याघ्र-जम्भन[m]- -नम् शौ ४.३,७.

व्याघ्र-प्रतीक[n]- -कः शौ ४,११,७.

व्याघ्र-भय- -यम् शि ७,७,१०.

-इमसि इत्यपि शोधः । 'संबन्धं विच्छिन्धि' इति भावः । पृ १०८७ e एतत्परः शोधः द्र. ।

[a]) सपा. ऋ ६,७५,५ चिरचा कृणोति इति पामे. ।

[b]) सपा. शौ १२,२,५५ वि…आविवेश इति पामे. ।

[c]) तु. पृ १६४६ c; वैतु. अन्ये गृणीषे [<√गृ 'शब्दे'] इति च आ इति वि इति च ततः पृथग्गेति च ? [तु. ORN.] ।

[d]) नाप. (हिंस्रपशु-भेद-) । < वि-आ √घ्रा 'गन्धग्रहणे' इति, वा या [यो.] <वि-आ √घ्रा + √हन् वेति या (३,१८ [NEY १५]. Hirt [१,३९५] प्रमृ.) ।<वि-आ √गृ(°√हृ) 'हिंसने' इति मतम् ।

[e]) स्वरः? । (पादादौ सं१) व्याघ्र इति शोधः इति RW., व्यां(वि-आ)घ्र इति वा (तु. पृ १५८४ a) ।

[f]) RW. PW. प्रमृ. व्याघ्रः इति ? (तु. श.) ।

[g]) सपा. शौ ४,३,२ दत्वती रज्जुः इति पामे. ।

[h]) °घ्र [सं१] इति पाठः ? यनि. शोधः (तु सपा. शौ १९,४६,५) । [i]) सपा. काठ १२,१० शार्दूलौ इति पामे. ।

[j]) सपा. काठ २८,४ शालावृकी इति पामे. ।

[k]) विप. । तस्येदमित्यर्थे अण् प्र. ।

[l]) षस. समासान्तः टच् प्र. । [m]) विप. (व्याघ्रादि-दुष्टसत्त्वनाशक- [आपर्ण-चर्मन्-]) । उप. कर्तरि ल्युट् ।

[n]) विप. (व्याघ्र-सदृश- [राजन्-]) । उपमाने बस. ।

१व्याघ्र-रूप- -पम् मै ४,२,१४¶.
२व्याघ्र-रूप[a]- -पः पै १,४७,१.
व्याघ्र-लोमन्- -म मा १९, ९२[b]; का २१, ६, १२; मै ३, ११,९; काठ ३८,३.
¶व्या (वि-आ) √चक्ष्, व्या(वि-आ) चष्टे तै २, ३,११, २; ५, १,२, १; ६; १०, ५; ६, १, ८, २; काठ ९, १६[c]; ११, ८; २४, ६[c]; ३७, १६; क ३७, ७[c]; व्याचक्ष्व > क्ष्वा मै १,४, १२; व्या(वि-आ)चष्ट मै १,४,१२; व्या(वि-आ)चक्षीत मै १, ९, ६[c]; ७; काठ ९, १४[c]; १५; १६.
व्या (वि-आ) √चर्, व्याचरन्ति पै १९, ४६, १५.
व्या (वि-आ) √तन्, †वि...आ... ततन्थ ऋ ६, १, [११; ४, ६]; मै ४, १३,६; काठ १८,२०.
व्या(वि-आ) √दा(दाने) > व्या(वि-आ) त--त्तम् मा ३१,२२; का ३५,२,६; तै ७,५,२५,१¶; शौ ६,५६,१;१०,४,८; पै १६,१५, ८; १९, ९, १२; -त्ते शौ १०, ५,४२; पै १. ६३,२; १०,१०, ५; १६, १३२,८.
व्या-दाय काठ ३७,१४.
व्या (वि-आ) √दिश्, ¶व्या-(वि-आ)दिशत् तै १,७, ३, २; २, ३, ६, १; ६,३, १; ६, ६, ८, २;११,१; काठ ८,१३;१०, १०; २९, ७; क ८, १; ४५,८.
व्या(वि-आ)धि- > व्याधित[c]- -तः खिसा २६, २३.
व्याधिन्- √विध् (वेधने) द्र.
व्यां (वि-१आ)धी[d]- -ध्यः शौ ७, ११९, २; पै २०, १७,६.
व्यान- व्य(वि√अ)न् द्र.
व्या(वि-आ) √नश् (व्याप्तौ) > व्या-नशि[e]- -शिः ऋ ३,४९,३, ९, ८६, ५[f];१०३, [(३७, ६) ६].
व्या-नशिन्- -शी कौ २,२३८‡[f]; जै ३, २१, ३‡[f].
व्या(वि-आ)√नी, ¶व्या(वि-आ) नयति तै ६,४,३,४; मै ४,४,२; काठ १३, १०.
व्या (वि√आ) प्, व्यां(वि-आ) प्नुवन् मै ४, ७, ६¶.
व्यां(वि-आ)प शौ ८, ९, २०; १२, ३, ५; पै १७, ३६,५; व्या(वि-आ)पनुः ऋ १०,११४, १; व्यां(वि-आ)पुः शौ १२,३, २८; व्यापिथ शौ १७, १, १३; व्यांपिथ शौ १३, २, ३०; व्यापिथ पै १८, २३,७.
व्यां(वि-आ)प्त- -प्तः शौ २०, १३१,१०[g]; पै १६,९८,१[h].
?व्याप शौ २०, १३१,१०[g].
व्यां (वि-आ) प्ति- -प्तिः शौ ११, ९, २२; पै १६, ८४,२; -प्तिम् शौ ९, ५, १२[h]; -¶प्त्यै मै ३, १, १[i]; ४, ७, ६[i].
व्याम(वप्रा.)[k]- -मे शौ १८,४,७०; -मेन[l] शौ ६, १२७, २; पै १, ६७, ४.
¶व्याम-मात्र- -त्रम् मै ३, २, ३; -त्री तै ५, २, ५,१.
¶व्याममात्री- -त्री तै ५, १, १, ४; मै ३. १, २; ७; -त्रीम् काठ १९,१; क २९, ८.
व्याम्य[m]- -म्यः शौ ४, १६,८; पै ५,३२,७.
¶व्या(वि-आ) √यच्छ्,यम् (नियमने), व्यायच्छेते तै ७, ५, ९, ३; काठ ३४, ५; व्यायच्छन्ते तै ३, १, ७, २; ४, ८, ३; व्यायच्छेताम् तै ७, १, ५, ५;

---

[a]) विप. । उपमाने बस. ।
[b]) सपा. तैब्रा २,६,४,५ व्याघ्रलोमम् इति पाभे. ।
[c]) व्या° इति स्वरः? ।
[d]) नाप. (रोग-)। प्रास. पूप. स्वरः ।
[e]) विप. (व्यानुवत्- [इन्द्र-, सोम-]) । गस. उप. इः प्र. (तु. PW. MW.; वैतु. GW., सा [ऋ ३, ४९, ३] तिङ्न्त्द्-भावे <√अश् 'व्याप्तौ' इति) ।
[f]) सपा. व्यानशिः <> व्यानशी इति पाभे. ।
[g]) पाभे. शंपा. मत. सोपष पृ १९९९ a द्र. ।
[h]) सपा. व्याप्तः <> व्याप्तिम् इति पाभे. ।
[i]) पाभे. पृ ३०२९ c द्र. ।
[j]) सपा. तै ६,६,११,२ अभिजित्यै इति पाभे. ।
[k]) नाप. (°भिन्न-गोत्र-, कुलान्तर-) । °वि-ज्ञा- (भिन्न-जन्मन्-)> °विज्ञा-मय्->°विज्ञा-म्->°विआ-म्-> यनि. (वैतु. सा. =प्रमाण-विशेष- इति, ww. रज्ज्वर्थे वि√यम् 'बन्धने'> °वि-याम्-> °वृ-याम्- इतीव, WAG [१, ५३ b] वि√अम् > °वि-आम्- > यनि. इति?) । तु. टि. समाम्- ।
[l]) नाप. (प्रमाणविशेष-द्योतक- [रज्जुविशेष-]) । < विआम्- < वि √यम् (तु. ww.; वैतु. WAG) । वैतु k द्र. ।
[m]) विप. (°विरोधीय- [वरुण-=°पाश-]) । °व्यामिक- > °वि आमिम- > यनि. (तु. वि-यामि-) ।

व्यायच्छन्त काठ ३४, ५; व्यायच्छेत काठ १३,४.

व्या-याम[a]- -मे शौ २,४,४; पै २, ११, ४; २०, ९, ३.

¶व्या(वि-आ) √यत् > याति, व्यायातयन्ति मै ३, ७, ९[b]; व्यायातयन्ति मै ४,५,५.

व्यायुक- √वी(वि √इ) द्र.

व्याल[c]- ०व्याल शौ ५, २२, ६; पै १३, १, ८.

व्याल-क- -कम् पै ९,१०,१०.

व्या(वि-आ) √वच्, वोचे…आ[२]… वि ऋ १, १५०,१-२[d].

व्या (वि-आ) √विश् ,वि…आ… अविशत् ऋ २, २४, २. वि…आविवेश शौ १२, २, ५५[e].

व्या(वि-आ) √वृ (वरणे), व्यावृणते खिसा ३३, ११.

¶व्या (वि-आ) √वृत् , > वर्ति, व्यावर्तते मै ३, ६, ३[१]; ८, ६; काठ ८, ६; क ७, २; वि… आवर्तते तै ६, २,६, ४; ७, १, १०, २; व्यावर्तन्ते तै ५, ३, १, २[१]; काठ २०, १०; क ३१, १२; वि…आवर्तन्ते तै ७, ४, ५, १; व्यावर्तन्त काठ २७, ३; क ४२, ३; व्यावर्तन्त तै ७, १, १०, १[१]; व्यावर्तेत मै २,३, ९; काठ १२,११.

व्यावर्तयति तै ६, १, ३, ४; मै २, ५, ९; काठ २०,१०; २५, ३;२६, २;३०,९; क ३१, १२; ३८, ६; ४०, ५; व्यावर्तयन्ति मै २, ५,९; ३, ८,४; काठ १९, ६; क ३०, ४; व्यावर्तयत् मै ४, ५, ८; व्यावर्तयन् मै ४,६,७.

व्यावर्तयिष्यामि मै ४, ५, ८; काठ २७, ३; क ४२, ३.

†वि…आ(ष्या-अ)ववृत्रन्[f] ऋ १०, १८,३; शौ १२, २, २२; पै १७, ३२, २.

व्या-वर्तन[g]- -ने शौ ६, २६, २; पै १९, १९, ३.

व्या-वर्तिन्- -र्तिं[h] पै १७, १४, ८.

¶व्या-वृत्[i]- -वृतम् तै २,२,८,५; ५, ६, ७,३[१]; ६, ६, ८,२; ३[१]; ७, २, ५, २[१]; ३,६, १[१]; मै १, ९,८; २,५, ३; ३,२, ५; ४,६; काठ २१,५[१]; २९, ७[१]; क ३१, २०[१];४५,८[१].

¶व्यावृत्-काम- -मः तै २, ५, ५, ६; ६, ६, ११, ४; -मम् तै ६,२,६,४.

¶व्या-वृत्त,त्ता- -त्तः मै २, ५, ९; काठ २५,५;३७, १०[१]; क ३९, २; शौ १०, ७, ४०$; पै १७, ११, १$; -त्तम् तै ६,२,६,४; मै ३, ८, ४; काठ २५, ५,२७, ३; क ३९, २; ४२, ३; -त्ता काठ २७, ३; क ४२, ३; -त्ताः मै २, ५, ९; -त्ते तै ६, २, ६, ४; -त्तौ पै २,५८,१$.

¶व्या-वृत्ति- -त्तिः मै ३, ८, ९; ९, ५; -त्त्यै तै २, ६, ५, ३; ३, १, ५,१; ५, १, २,३;६,४; ७, ४; २, ५, २; ६, १,१, ५; ६; ३, ५; २, १०,७, ३,६,३; ९, २; ४, ३, ४; ७, २,१०,४; मै १, १०, १३; १८; १९; ३, १, ३; ७; ३,६,६; ८;९; ७,४; ८, ७; ९,७; ४, १,५; १०; ५, ८; ६,५; ७; ८, ७; काठ ११, १; १९, २; २३, १[१]; ४; २६ ८[१]; १०, २७, ३; ७; २९, ८; ३१, ३; ८; ३६, ७, १२;१३; ३७, ७; क २९, ८; ३५ ७[१]; ३६, १[१]; ४०, १[१]; ३; ४२,१, ४३,३; ८.

---

a) भाप. । गस. यमन्ते यादिस्वरः ।

b) मसा. तै ६,२,१,५ दृघाति इति पाभे. ।

c) विप. (हिंसक- [नक्रमन्-]) । <वि√अद् इति अभा.। वि-भाल इति सं१ आमन्त्रितानुदात्ते यणादेशः स्वरितः (तु. पपा., पृ १५८४ a च) ।

d) °(हे) अग्ने, (अहं) दाश्वान् अरिः (हन्) महस्य (महतः) तोदस्य (°वर्तनस्य) इव (गतः) अनिरस्य (°ईश्वराग्नाव-वहित्तस्य =रक्तन्द्रस्य) धनिनः प्रदोषे (°प्रदोषे =गार्थं) विद् (अपि) अरणः [°दीमितः (<[°भृष्टभृग-वद्- >] °अरण-), यदा वै (यदपि) अंशदोः (अंशुं [अनन्तरं नमो दद])

न° (वेतु. पपा. धनु इति पदमिति!) प्रतिपन्नः (प्रत्यत्न° [च सनः]) तव शिवम् (एव) शरणे (°शरणमध्य°) व्यावोचे' इति वा. इति कृत्वा दुर्लक्ष्यम् (पृ ५१० निर्देशः तदर्थं टि. च, पृ ७०२ आ… वोचे इति च नेष्टम्) ।

e) पाभे. पृ २०४० b द्र. ।

f) =सपा. आगृ ४, ४, ९ । तैआ ६, १०, १ वि… आववर्तिन् इति पाभे. ।

g) नाप. (वनुभाव-) । गस. उप. ल्युट् प्र. ।

h) शोधः पृ ११५३ o द्र. ।

i) भावे क्विप् प्र. ।

?व्याश[a] ऋ ३,३६,८.

व्या(वि-आ)√स्था >स्थापि,व्यास्थात् पै १९,२३,९[b].
  व्यास्थापयति मै ४,४, १०¶.
  व्यास्थापयति मै ४,४,४¶.

व्या(वि√श्या)ह्,व्याह तै ७, ३, १, १[2].

¶व्या(वि-आ)√हृ,व्याहरति मै ३, ६, ४; व्याहरतः मै १, ८, ९; व्याहरत् मै १, ६, ५; ४,२,८; काठ ६,७;८,४[2]; क ४,६;६,९[2]; व्याहरेत् काठ ३५,१७; क ४८, १५.
  व्याहार्षम् मै ४,४,६.
 व्या-हृ(त>)ता- -तायाम्[c] मा ८, ५४; का ९,७,१.
 ¶व्या-हृति,ती[d]- -तयः तै १,६,१०, २; ३; मै ४, १, १२; काठ ८, ४; २१, ११; क ६, ९; -तिः काठ २३,५; -तीः तै १,६,१०, ४[2]; ५; -तीनाम् मै १, ९, ५; काठ ९, १३; -तीभिः तै १, ६,१०,२;३; ५,५,५,३[2]; -त्या काठ २०,१०; क ३१,१२.

व्यु (वि√उ)[e], व्युं(वि-उ)नोति ऋ ५,३१,१[f].

व्यु(वि√उ)त्(सेचने),वि···उक्षते ऋ १०,९२,५.

व्यु(वि-उ)च्छ्, †व्युं(वि-उ)च्छति ऋ १,४६,१; तै २, १, १०, ३[2]¶; मै ३,४,९[3]¶; कौ १,१७८; २, १०७८; जै १,१९,४;व्युच्छति मै ३,४, ९¶; वि·· उच्छति तै ५,३, ४,७¶; व्युं(वि-उ)च्छन्ति मै २, ५, ११¶; व्युच्छन्ति ऋ १, ११३, १८; वि··· उच्छन्ति ऋ ७, ७२, ४; व्युंच्छसि तै ४,३,११,५[g],वि··· उच्छसि ऋ १, ४८, १०; व्युं(वि-उ)च्छात् ऋ १,११३, १३; वि···उच्छात् ऋ १, १२४,११; व्युच्छान् ऋ १, ११३, १०; ७, ३०,३; व्युं(वि-उ)च्छान् ऋ ५, ३७,१;७,१८,२१; वि · उच्छान् ऋ ४,५५, २; व्युं(वि-उ)च्छतु ऋ १०,३५,४; शौ ७, ७२, १; पै २०,३३,१; व्युं(वि-उ)च्छ, >च्छा ऋ १,४८,[१;५,७९,३: ९]; ९२,१४; ११३,[७; १२३, १३]; १२; १९; १२३, ११; ५, ७९, २?[h]; मै २, १३,१०[g], ३, ४, ९¶; काठ ३९, १०[g]; †कौ २, १०८२; १०९१?[h]; १०९२; व्यौ(वि-औ)च्छत् तै ४,३, ११, १[i]; ५[i]; मै २, १३, १०[i]; शौ ३,१०,४[i]; ८,९,११[i], पै १,१०४, ४; १६, १९, १; व्यौं(वि-औ)च्छत् ¶तै २, ४,१, १; ५, ३,४, ७; ६, ४, ८,३; मै ३,४, ९[13]¶; व्यौच्छत् काठ ७, १०[2]; ३९,१०[i]; क ५, ९[2];वि···औच्छत् मै ३,४,९[2]¶; वि···औच्छत् मै ३, ४, ९[3]¶; †व्यौच्छः ऋ ५,७९, २; ३; कौ २,१०९१; १०९२; व्युं(वि-उ)च्छेत् शौ ११,६,२१[j].
 व्युच्छ(त्>)न्ती- -न्ती ऋ १, ४८,९; ४९, ४; ११३, ७; ८; १२४,८; ४,५२,१; ७,७९, ५; तै २,१, १०, ३[2]¶; †कौ २, १०७५; -न्तीः शौ १७,१,३०; १९,४९,६; पै १४,४, ६; १८, ३२, १३; -†न्तीम् ऋ १, ११३,११; तै १,४,३३,१.

व्युच्य- वि√वच् द्र.

व्युत- वि√वे द्र.

व्यु(वि-उद्>)त्√क्रम्, ¶व्युदक्रामत् मै ४,१,१०; काठ ३१, ८; क ४७, ८; ¶व्युदक्रामन् मै २, २,६; ३,७,१०[2]; काठ ११, ३; २४,९; क ३८,२.

व्युंत्ता- व्यु(वि√उ)द्,न्द् द्र.

व्युत्था(वि-उद्√स्था), वि···उद्··· अस्थात् ऋ ८,२३,[४ (७, १६, ३)].

व्यु(वि√उ)द्,न्द्, ?व्युनत्ति मै ३, १०, ४¶[k]; व्युं(वि-उ)नत्ति ऋ ५,८५,३; तै ३, १, ९, ३¶; मै १,१०,९¶; ३,८, ९; ¶व्युनत्ति काठ २५,१०;२६,५; क ४०,३; ४१,३; †व्युन्दन्ति ऋ १, ३८, ९; तै २,४,८, १; मै २, ४, ७; व्युं(वि-उ)न्दन्ति ऋ १,८५, ५;

a) 'अभ्या(भि,आ)श <√अश् 'व्याप्तौ' इति द्विपदः शोधः। 'प्रथमानि अन्नानि अभि यदिन्द्रः आश' इति वा. (तु. [तात्पर्ये?] पपा. वि इति पृथक् पदमिति; वैतु. वें सा. GW. प्रमृ. वि √अश् 'भोजने' इति)।
b) सपा. शौ ६,४४,१; ७७,१ पै ३, ४०, ५ अस्थात् इति पाभे.। c) पाभे. पृ २९५९ o द्र.।
d) नाप. (मन्त्र-विशेष-)।
e) √उ (=√जु 'जवेप्रेरणे'> *जुनोति > उनोति इति [वैतु. WSB. ORN. प्रमृ. √यु>युनोति इति ?])।
f) पाभे. पृ १५२४ b द्र.।
g) सपा. मै २,१३,१० काठ ३९,१० व्युंच्छ इति, पागृ ३,३,५ व्यौच्छत् इति च पाभे.। h) शोधः पृ २७५४ i द्र.।
i) पाभे. पृ २९०१ s द्र.। j) पाभे. पृ २१३५ a द्र.।
k) स्वरः? तु.सात. व्युंनक्ति इति, सपा. मै १, १०,९ च।

५, ५४, ८; व्युन्दन्ति काठ ११,९†; व्युन्दन् काठ ११, ९‡[a]; व्युं(वि-उ)न्धि ऋ ५,८३, ८; व्यौनत् ऋ १०,१४९,२.
‡व्युंदुः[a] शौ ६,२२,१;९,१५, २२.
†व्युं(वि-उ)द्यते[a] ऋ १,१६४, ४७; तै ३,१,११,४; मै ४,१२, ५; काठ ११, १३; पै १९,२२, १०.
व्युं(वि-उत्त>)त्ता- -त्ते तै ३, १, ९,३¶.
व्यु(वि-उ)न्दत्->व्युन्दती- -ती शौ १८,३,७२; ४, ५७; पै ८,१९,५.
व्यु(वि-उ)न्दन- -नम् मा २, २; का २,१,२.
व्यु(वि-उ)द्√इ(गतौ),¶व्युदायन् मै १, १०, ७; २, ५, ३; काठ ३६,१.
व्यु(वि-उ)द्√ऊह् (वहने)>व्युद्-ऊह्य तै ५,७,१०,३¶.
व्यु(वि-उप√इ)पे(गतौ), ¶व्युपायन् काठ २९,७; क ४५,८.
व्युंत-केश- वि√वप् द्र.
व्यु(वि√उ)व्ज्, व्युब्जतु शौ ९,३, १८; पै १६,४०,९.
व्यु(वि√उ)ष्(दाहे),व्योषतु पै ९,२५, १.
व्युष्-,व्युंष्टा-,व्युंष्टि- वि√वस्(दीप्तौ) द्र.
व्युह्य वि√वह् द्र.
व्यू(वि√ऊ)र्णु,व्यूर्णुते ऋ ६,५०,(५,८०,६),८]; †व्यूर्णुते ऋ ८,३९,(१,१२८,६; ८,१९,१) ६]; ९, ११०, ६; कौ २, ८४५; जै ३, ५८,३; व्यूर्णोति ऋ १, १०५, १५; †व्यूर्णुष ऋ ४, ५४, २; मा ३३, ५४; का ३२, ४, ११; ‡व्यूर्णवन्[b] ऋ ९, ९४, २; व्यूर्णोतु शौ १,११,३; पै १,५, ३; व्यूर्णुवन्तु शौ १, ११,२; पै १, ५,२; व्यूर्णुहि ऋ १०, ३८, २; वि···ऊर्णुहि ऋ ९, ९१,४; व्यूर्णोत् ऋ १, ६८,१; †वि··· और्णोत् ऋ १०, ८१, २; मा १७,१८; का १८,२, ३; तै ४, ६,२,५; मै २, १०, २; वि··· और्णोत् ऋ १, ६८, ५; †वि··· और्णोत् काठ १८, २; क २८, २; वि···और्णोः ऋ ६, १७, ६; ७,७९,४.
व्यू(वि-ऊ)र्णुंवत्->व्यूर्णवती- -ती ऋ १,९२,११; ५,८०,[६ (६, ५०,८)].
व्यूषिवस्-, व्यूषुषी- वि√वस् (दीप्तौ) द्र.
व्यू(वि√ऊ)ह्, ¶व्यूहति मै २,२,५; ३,१[1]; ३,२,५; ¶व्यूहति तै १, ७,४,२; २,३,१३, ३; ५,२, ६, ४; ¶व्यूहति काठ १२,१[1]; २०, ४[2]; ३०, २; क ३१, ६[2]; ४६, ५; व्यूहामि मै २, २, ५; व्यूह का ४०,१, १६; ¶व्यूहेत् तै ५,२,६,३; ४; मै २, २, ५; काठ २०, ४[1]; क ३१, ६[1];
व्यौहन् तै २, ६,१,५¶.
¶व्यू(वि-ऊ)ह[c]- -हम् काठ ३०,३; क ४६,५.
व्यृ(वि√ऋ), व्यृच्छ्, ¶व्यार्च्छेत् तै २, ३,२, ६; ५, ३, ३; ६, ५, ११,४; मै १,१०,५.
?वि···ऋणवः[d] ऋ १, ४८, १५.
वि···ऋणोः ऋ ६,१८,५.
व्यार ऋ ३,३०, १०; व्यारत् तै २,५,३,३¶.
व्यृ(वि√ऋ)ण्व् (गतौ), व्यृण्वति ऋ १, १२८,[६ (८, १९, १; ३९, ६); वि···ऋण्वति ऋ १, ५६, ३; ५, १६,३; वि···ऋण्वसि[e] जै ४, १०, ४; वि···ऋण्वथः ऋ १,११९, ४; व्यृण्वन् ऋ १, ६९, ५.
व्यृण्विरे ऋ १०, ९५, ५.
¶व्यृ (वि√ऋ) ध्,>व्यर्धि, वीर्त्म, व्यार्धिष्ट मै २,३,९.
व्यृध्यते तै २, ३,१, ४; ३, २, ५; ७; ५, ३, ९, १, ५, ७, १; २; ७, २, ७, १; ३; मै १, ७, ४; ५;२,१,१;३; २,११;३,१; ४, १; ५, २; ४; ५[1]; ११; ३, २, ४; ३, ६[1]; ८,२, २; ३, १[1]; ६; ४, ९[1]; ६, ६; ८, ९; काठ ८, १५; ९, २; ३; १७; ११, १; १२, ८;१०[1]; १३,५[1]; ८[1]; १९,१२; २०, ३; २१,४; १२; ३०, ३[1]; ३४, ३; १८; ३५, १६; १७; १९; क ८, ३;

a) सपा. व्युन्दन् <> व्युंदुः <> व्युंद्यते (या ७, २४ च) <> पै १६,६९,१२ व्योदुः इति पाभे. ।
b) व्यूर्णवन् (लेटि प्रपु ३) इति शोधः (तु. छन्दः)। 'द्विता (च) अमृतपानमार्गौ (सोमे [तु. ऋ ९, ९७, ३१]) व्यूर्णुवन्, दर्शिरे (दीप्तिलाभाय [च]) गुरुमानि प्रयन्त (विस्तारमगच्छन्)' इति वा. । प्रथमस्य तिङोऽतिङन्तः [पा ८,१,६२ (वेतु. व्यूर्णवत्- [तातौ प्र.] > प्र१ इति प्रामादः ?)] ।
c) भाव. ।
d) वि√वृ 'आवरणे' > वि···वृणवः इति शोधः (तु. पृ १९८३ g)।
e) पाभे. पृ १८१८ a द्र.।

५[२]; ३१, २;५; ४६, ६[२]; ४८, १४;१५; वि…ऋध्यते तै २, २, १, ३; ३, २,४; ६; ३, ४, १, १; ५,४, ५, ३; मै १,७,२; ३, ४, ५; व्यृध्येते काठ ७, ११; क ६,१; व्यृध्यन्ते तै ७, २,७, २; काठ ३०, ३; क ४६, ६; व्यार्ध्यंत तै २, ३, २, ६; ५, ३,१; ५, ३,१०, ४; ६, ६, ४, ५; मै २, १, ३; ४, १[२]; ५, १०; ३, ८,१०?[a]; ९, ५; ४,३, १; ४, ९; काठ ११, १; १२, १०[२]; व्यार्ध्यन्त तै ६, ३, १, ३; वि…आर्ध्यन्त तै ६,३, १, ४; ?व्यृध्येत[b] मै ३, १०, ५; व्यृध्येत तै ५, २,५, ६;६,८,४; मै ३, २, ५; ८, ४; व्यृध्येत काठ २२,७; ३५, १९[२]; क ३५, १; ४८, १७[२]; व्यार्धि मै २, ३,९; ४, ७, २; काठ १२,११; वि…आर्धि तै २, ६, ८, ५.

व्यर्धयति मै १, ७, २; व्यर्धयति तै ३, ५, ४, ४; ५, ५, ७, १; ६, ३, ४, ४; ६; मै १, ७, २; ३, १, ७; ४, ५; ७,८[c]; ९, ४; ४, ७, ४; व्यर्धयति काठ ७, ९; ८, १५[२], २०, ६; २४, ६[c]; २५, २; २६, २; ३; ५[२]; ६[२]; ७; २८, ३; २९, ४; ३०, ९[२]; ३५, १८; क ८, ३; ३१, ८; ३७, ७[c]; ४०,५;४१, १; ३[२]; ४[२]; ५; ४४, ३; ४५, ५; ४८, १६; वि…अर्धयति तै २, ५,५, १; ६, १, ११,२[c]; व्यर्धयतः मै ४, ८, १; काठ ३०, १; क ४६, ४; व्यर्धयेत् तै ५, ५, ७, १; मै ३, ६, ९; ९,४; काठ २१,३, क ३१,१८; व्यर्धयेयम् तै ६, ३,४, ४; ६; मै ३, ९, ४.

वीर्त्सैः पै ७,९,३$.

$वीर्त्सीः शौ ५, ७, ६; पै ७, ९,८.

वी(वि-ई)र्त्स (त् >)न्ती– -न्ती शौ ५, ७, ८; पै ७, ९, ५.

वी (वि-ई) र्त्सा– -र्त्सायै शौ ५, ७, १; पै ७, ९, १.

व्यु(वि-ऋ)द्धक– -कः ¶मै २, ४, १; ४, ५, ६; काठ ११, १; १२,१०; –¶कम् काठ २६,८; क ४१,६.

¶व्यृद्ध (वि-ऋ) द्ध, द्धा– -द्धम् तै ३, ४, १, १-३; ५, १, २, १; ८, १; २, ९, २; ६, ५, ६,१; ७, ३, १, २; ५, ९, १; मै २, ४, २[२d]; ३, ८, ४; ४, ८, ४[२]; काठ १२, १२[२]; २०, ८; २५, २; २६, ८; २९, ३[२]; ३४, २; क ३२, १०; ३८, ५; ४१, ६; ४५, ४[२]; –द्धस्य काठ १२, ९; –द्धा मै ३, ९, ५; काठ १२,१; १३, ११; २०, ८; २४,४;२५, ८; क ३७,५;४०, १; –द्धात् काठ २६,८; क ४१, ६; –द्धाम् काठ १२, १; –द्धे काठ २४,६; २६, १; क ३७, ७; ४०,४; –द्धेन तै १, ६, १०, २[२]; ३,३, ९, २; ७, ३, १, २; काठ १०, १; १३, १०; ३०, ९.

¶व्यृद्ध-सोमपीथ[e]– -थे काठ २४,६;२६,१; क ३७,७;४०,४.

¶व्यृद्धे(द्ध-इ)न्द्रिय[f]– -यम्[g] काठ २०, ८; क ३१, १०.

व्यृ(वि-ऋ)द्धि– -द्धयः शौ १४, २, ४९; पै १८, ११, ९; –द्धिः काठ १३, १२; शौ ८, ८, ९[h]; १२, ८, २[i]; –¶द्धिभिः काठ ८, ११; क ७, ८; –द्ध्यै मा ३०, १७; का ३४, ३, ४.

व्यृ(वि-ऋ)ध्य[j]– -ध्येन मै ३, ८, ४¶.

व्यृध्ये(ध्य-इ)न्द्रिय[f,k]– -याणि मै ३, २,७[g].

व्यृ (वि√ऋ) पृ ([= √रिप्] हिंसायाम्), व्यृपति मै १, ४, १३¶[l]; व्यृपतु शौ ४, ३७, ६; ८[m]; ९; पै १३, ४, १०; ११; व्यृपन्तु शौ ८, ७, ९; पै १६, १२, ९; व्यृपत वै १३, ४,१३[m].

a) व्यार्ध्यन्त इति शोधः (तु. तै ६,३,१,३)।

b) स्वरः ?।

c) सपा. व्यर्धयति<>वि…अर्धयति इति पाभे.।

d) पृ ४७८ एकतरत्र अवृ° इति निर्देशो नेष्टः (तु. काठ १२, १२[२])।

e) विप. (अपूर्ण-सोमपान- [होत्र-])। बस.।

f) विप. (विकृतेन्द्रिय- [पशु-शीर्ष-])। बस.।

g) सपा. व्यृद्धेन्द्रियम् <> व्यृध्येन्द्रियाणि इति पाभे.।

h) पाभे. पृ २९०६ d द्र.।

i) सपा. पै १६,१४४,२ असतिः इति पाभे.।

j) बस. उप. √ऋध् + भावे क्यप् प्र.।

k) व्यृध्येन्द्रियाणि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पाभे.) व्यृद्धे° इति [मत्र. तै ५,२,९,२])।

l) सात. विपृपति इति ?।

m) सपा. व्यृपतु<>व्यृपत इति पाभे.।

व्यृ(वि-ऋ)पत्– -पता मै १, ४, १३¶.

√व्ये, >वी,अव्ययन्[a] काठ ३७,९[2]; पै ४, ३, २; अव्ययम् ऋ ७, ३३,४.

विव्ये ऋ ४, २२, २; †अव्यत ऋ ९, ९७, १२; १०१, १५; कौ २, ७३८; जै ४, २६,३.

२वीत– -तम् ऋ ४, ७, ६.

वीयमाण,न– -णः तै १, १, १३, २[b]; -नः मै ४, १,१४.

व्येतवै, व्येतुम् वी (वि√इ) द्र.

?व्येतु पै १४, २, ३.

व्यें (वि-ए)नस्[c]– -नसा ऋ ३,३२, १३[d]; -‡नसौ[d] शौ १४,२,१६; पै १८, ८, ७.

व्यें (वि-एत>)नी[e]– -नी ऋ ५, ८०, ४.

व्येमान[f]– -नम् काठ १३,६[2].

व्यैं(वि-ए) लब,च[g]– -वाः शौ १२,१, ४१; -वाः पै १७,५, १.

व्योंं(वि-ओ)कस्[h]– -कसः, -कसौ पै ६,२२,२५.

व्यो(वि-आ√उ)द्, व्योदुः पै १६, ६९,१३‡[i].

व्यो(वि-ओ)दन[j]– -ने ऋ ८,६३,९.

व्यों (वि-ओ) मन्[k]– -म ऋ १, १६४, ३४;३५; १०, १,१; खि ६, ३, ४[l]; मा २३,६१†; ६२; का २५,१०,९†; १०; तै ३,३. ५ ४¶; ४, ३, ८, १[m]; ५,३, ३, २[2]¶; ७, ४, १८, २[2]†; काठ ४४,७[2]; शौ †९,१५, १३; १४; ११,१, ३०; पै १६. ६९, ३†; ४†; ९१, १०; -मन् ऋ १,६२,७; १६४, ३९;४१[n]; ३, ३२, १०; ४, ५०,४; ५, १५, २; ७, ५, [(१, १४३, २; ६, ८, २;)७]; १०. ५,७;१४, ८; १०९, ४; १२३, ५; १२९, ७; मा १३,४२;४४;४९;५०; १८, ५९; ६०; १९,७[o]; का १४,४, ५;७;५, ३;४; २०,४,२,३; २१, १,६[o]; तै ४, २,१०, २;३[1];५, ७,७,१[1]; मै २, ३,८[o]; ७,१७[1]; ४, १२,१[2]†; १४,१२‡[p]; काठ ११, १३; १६,१७[1]; १७, १९[o]; ३७, १८[p]; ४०, १३[q]; क २५, ८[1]; शौ ५, १७, ६†; ६.१२३, १;२; ७,५,३; ८.९,८; ९, १५ १८†; १२, १, ८; १३,१,४४; १७, १, ६-१९; २४; १८, ३, ५८†; ४, ३०; १९, ५३, ३, २०, ८८,४; पै ३, ३८, ७; ५ ३१, ४; ९, १५, ६†; ११, ५ ८; १२, २,३; १६, १८,८,५१, ८[q]; ६९, ८†; ७१, ५; ६;७२, १; ५; ७; ९;१०; ७३,१;९०, ९; १७, १, ९; १८, ३१, ४; ३१, १-८; ३२,१-३; २०,५१,

[a]) सपा. तैब्रा २,७,१५,२ अव्ययत् इति पाभे.।

[b]) = सपा. तैब्रा ३,३,९,६ बौश्री १,१९:३४ माश्री १, ३,४,२६ वाश्री १, ३,६,१९ तैप्रा १३,१०। मा २,१७ माश १,८,३,२२ शुन्धमानः इति, काठ १,१२;३१,११ दृष्यमानः इति च पाभे.। पृ ८०२ h अपि द्र।

[c]) विप.। बस.। [d]) सपा. °सा<>°सौ इति पाभे.।

[e]) विप. (विविध-वर्ण- [उपस्-])। बस.।

[f]) नाप. (रोगिन्-)। *व्याधि-मन्त->(व्या [हि>] इ-मय>) यनि. (वैतु. पावा [६, ४,१२०] < [वि √अम् 'रोगे'>] व्येम् + आनच् इति [तु. Sch [ZDMG ४९,,१६८-९]) ।

[g]) विप. (विविध-धनियुक्त- [मर्त्य-]) । बस.।

[h]) विप. (विभिन्न-निलय- [ओक-, दम्पति-, गृह-])। बस.। [i]) पाभे. पृ १०४४ a द्र.।

[j]) भाप. (*तर्पण-)। वि √उद् [=*√गुद् >] ओदि> भावे यनि.। '(हे मनाः) अस्य दृष्णः (तर्पितारः इन्द्राय) व्योदने अंगिः (ओदनभक्षणाय) इव (एव) मन्दिषि (*मन्दे युष्मान् [वैतु. वे. सा. MVG. प्रमृ. = प्रत्न?]) (अहमपि तस्मै बहुभोजिने सते इन्द्राय) व्ये° (व्यते [वैतु. पपा. प्रमृ. = °दन.!]), यद् न (इव) अदे (आदधामि)' इति वा. (वैतु. वे सा. GRV. वि+ ओदन्- [नाप. = भक्त-]>प्रास.! यनि.; GW. ORN. = भाप. सन् < नि√वद् 'क्लेदने' इति!)।

[k]) नाप. (आकाश-)। (*धूप- [नाप. बस. = दीप. ज्योतिस्- [सूर्यादि-] >) *वि- + ओमन् (भाप. < √अव् 'रक्षणे =*निवासे') > बस. यनि. (वैतु. [अंशनः] या [११, ४० [SEY १४५] PW. प्रमृ.; १ पाउ [४, १५१] <√व्ये 'संवरणे' इति, [GW. < √वे 'वयने' इति ?])। [l]) पाभे. पृ १५९१ k द्र.।

[m]) सपा. व्योम <> व्योमा इति पाभे.।

[n]) पाभे. पृ १८७६ h द्र.।

[o]) = सपा. माश १२,७,३,१४ तैब्रा १, ४,२,१,२,६, १,४ आपश्री १९,,३,४ हिश्री १३, ८, १९। टेर ८.१ आपी ३ ९,४ व्योमनि इति पाभे.।

[p]) सपा. °मन <> °मनि इति पाभे.।

[q]) पाभे. पृ ११६० b द्र.।

११; –मनः ऋ १, ५२, १२; –†मनि ऋ १,१४३,[२; ६,८, २ (७, ५, ७)]; ५, ६३, १[a]; ८७, ९; ७, ८२, २; ८, १३,२; ९, ७०, १; ८६, १५; मै ४, ११, १; १२, ४; कौ १, ५६०; २, ९७; ७७३; जै १, ५७, ९; ३, ९, ११; –मने तै ३, ३, ५, १; ४; –मा मा १४, २३[b]; का १५,७, १[b]; मै २, ८,४[b]; काठ १७, ४[b]; १८, १‡[c]; २०, १२; १३; क २६, ३[b]; २८, २‡[c]; ३१, १४; १५; –म्ना पै २०, ५८, ३.

व्योम-सद्[d]– -†सत् ऋ ४,४०, ५; मा १०,२४; १२,१४; का ११, ७, ४; १३, १, १५; तै १, ८, १५, २; ४, २,१, ५; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; १६, ८; –सदम्[e] मा ९,२; का १०,१, ३; तै १, ७, १२,१.

व्यो (वि-ओष >) पा[f]– -पया शौ ३, २५,४; –पा शौ ३,२५,३.

व्यो(वि√ओ)ह्[g], वि॒···ओ॒हते ऋ २ २३, १६[h].

?व्रः[i] शौ ११, ९, ३; पै १६. ८२, ३.

√व्रज् (गतौ), व्रजन्ति पै १६, ६७, ४‡[j]; व्रजत शौ १९,७१,११[k].

वव्राज > जा ऋ ३, १. ६.

व्रज(त् >)न्ती– -न्तीः ऋ ३, ५६, ४.

† १व्रजन[l]– -नम् ऋ ७, ३,२; मा १५, ६२; का १६, ७,५; तै ४, ४, ३, ३; मै २, ८, १४; काठ १७, १०; क २६, ९; कौ २, ५७०; जै ३, ४६, ५.

व्राज– > व्राज-पति[m]– -तिम् ऋ १०,१७९, २; शौ ७, ७५,२†.

व्राजम्[n] शौ १,१६,१; पै १,१०,३.

व्रज(वप्रा.[o])– -जः ऋ ३, ३०, १०; मै ४, १,१०¶; काठ ३१, ८¶; क ४७, ८¶; शौ ४, ३८, ७; –जम् ऋ १, १०, ७; ९२, ४; १३०, ३; १३२, ४[२]; १५६,४; २, ३८, ८; ४, १, [१५; १६, ६; १०, ४५, ११]; २०, ८; ५, ३३, १०; ४५,६; ६,४५, २४; ६६, ८; ८, ६,२५;२४,६;३२, ५; ९, ७७, ४; ९४, १; १०२, ८; १०८, ६; १०, ४, २; २५, [५; ६२,७],२६,३; २८,७;४०, ८;९७,१०;९९,११; १०१,८[p]; खि ४, ५, २२[q]; मा १, २५; २६[२], †१२, २८; ८४; का १, ९, ३; ४[२]; †१३, २, ११; ६, १०; तै १, १, ९, १[२]; २; †४, २, २, ४;६, ३; मै १,१, १०[२]; २, ७, ९; ११†; ४, १, १०[२]; काठ १, ९[१];१६, ९; १३†;३१, ८[२]; ३८, १३; क १, ९[२]; २५, ४†; ४७, ८[२]; †कौ १, ५३९; ५८५; २,१०१८; †जै १, ५५, ८; ५९, ८; ३, ४०, २; ४, ९, ९; शौ ३, ११, ५; ७, ५५, ५; १९, ५८, ४†; २०, ७७, ६; ७८, ३; पै १, ६१, ३; ११०, ४†; २. ३१, ६?; ११,६,११†; –†जस्य ऋ १, १११,३;४,५१, २; ६, १०, ३; ६२, ११; शौ

a) पाभे पृ ३०४६ *p* द्र.। b) पाभे पृ३०४६ *m* द्र.।
c) यो॒ व्यो॑मा > सपा. ऋ १०, ८२,२ आ॒हि॒हाया इति पाभे.। d) विप.। उस. उप. कर्तरि कृत्।
e) पाभे. पृ २३६३ *m* द्र.।
f) विप. (विशिष्टदाहवती- [इषु-]) । बस. उप. <√उष् 'दाहे'।
g) *अदा. धा. *आवहने वृत्तिः। मौरिथ. =आ√वह्।
h) '(ये) देवानां (देवान् प्रति) व्रयः (*वैरभावं [आत्मनः]) हृदि आ (हृदये) व्योहते (धारयन्ति)' इति वा. (वैतु. सा. वि॒+व्र॒यः इति योग इति?) । शेषं पृ ५९८ *b*, १०७९ *h* च द्र.।
i) (√वृध् [*=√भृज्] '*दीप्तौ' >) *वृध्– (नाप. =सूर्य- [तु. म[,म]ध्न–]) > वृधः इत्यध्यक्षरः शोधः। 'सूर्यश्च चन्द्रश्चोच्छिष्टे (आयत्तौ)' इति वा. (तु. पृ १६७४ *g*; वैतु. व्र– इति कृत्वा सा. वरणार्थे √वृ 'आवरणे' > कर्तरि क्रुद् इति, B. =निगृहीत- इति?)।
j) सपा. ऋ १,१६४,१४ शौ ९,१४,१४ वहन्ति इति पाभे.। k) तु. पृ २८५९ *o*।
l) नाप. (मार्ग-)। करणे कृत्।
m) नाप. (*अतिथि-)। पस. पूप. स्वरः (पा ६, २, १८)। पूप. =भोजन-।
n) तुमर्थे णमुलन्तम् अव्य. [व्रजनाय, इतस्ततः गमनाय (वैतु. सा. रात्र्यर्थे *भ्राज्– [<√भ्राज्] > -जम् [अत्यन्तसंयोगे द्वि.] इति पिपठिषुः PW. W.B. प्रभृ. गणार्थे =व्रज्– इति?)]।
o) नाप. (गोष्ठ-, गोचर-, समूह- प्रभृ. [तु. PG २, २८२-३ प्रभृ.]) । <√व्रज् ([वधा.] बन्धनसंघात-भोजनादिषु)। p) नाप. (*प्राकार-)। धा. *वलने =वेष्टने वृत्तिः। तु. सस्थ. टि. ?नृपाग–।
q) सपा. खिसा २९,२२ हृदम् इति पाभे.।

१४†;२२,७¶; २३,५[e]¶;६¶;
७[२];२४, ९¶;२५,१; २७,२¶;
३१, १५[५]¶; ३२, ६[२]¶; ३५,
१७[२]; ¶क १,१९S; ४,५[२]; ६;
७, ७; २८,११S; ३५,१; ३६,
२[१]; ४[२]; ३८, २; ४; ४२, २;
४८, १५[२]; कौ १, ३६१; शौ
४, ११, ११[a]; ५, ११, ३;२७,
७[b]; ६,६४, २‡[c]; ७, ४१,१[d];
९, १, ८; ८,८;१२, ११; १०,
७, १; ११; ११, ९, ९; १८,१,
३३†; पै २, ७७,१; ३,२३,१;
२९, ४; ८, १, ३; १६, ३२,८;
८२, ९; ११३, ११; १३९,१२;
१७, ७, १;८, २[e]; २७,४;२८,
२; ३; २९, ६; १७; १९, ४७,
११; ५१, २; ३; २०, ९, ६[f];
-तस्य ऋ ७, ६६, ६; मै ४,६,
६; काठ २३,७¶; क ३६,४¶;
कौ २, ७०३†; जै ३, ४६, ९;
शौ ६, ११३. २; पै ५, ३३,२;
-ता ऋ १. ३६, ५; ६२, १०;
६५,२; ६९, ⌊४(१०,१०, ५)⌋;
७०, १; ९०, २; २, ५, ४,२७,
८, १८,७;३, ६,५;७,७; ५५,१;
५६,१;६०,६; ५,६३,७;६६,२;
६७,३; ६, १५,९; ८, २५,१७;
३२, २८; ४१, १०; ६७, १३;
९४, २; ९. ३५, ४; १०,६५,
११; ६६, ९;१११,४; मा १२,
५८;२७, १९[b]; का १३,४,१४;
२९,२, ९[b]; तै २, १, ११,५†;
४, १, ८, २[b]; २, ५, १; मै
२, २, ६; ७, ११; १२, ६[b];
४, ११, ४[g]; १४, १४†; काठ
१०, १२; ११, १२†; १६,११;
१८, १७[b]; ३८, १३†; क २५,
२; २९. ५[b]; कौ २,९१९†; जै
†४, १०, ९; १६, २; १९, ३;
शौ २, ३०,२; ३,८, ५,६,७४,
१[b];१४,१; २०,३४,१६; पै २,
१७, ३; ९, १, ६[b]; १३, ७,
१७; १९, १५, २; ३८, ११;
-तानाम् तै १, २, ११, १; ३,
४, ३; मै ४, ९, २४; २६; पै
१९, ५१, ४[1]; -तानि ऋ १,
२२, ६; १९; २४, ⌊१०; ३,
५४, १८⌋; ८४, १२; ९१, ⌊३;
९, ८८, ८⌋; ९२, ⌊१२; १२४,
२⌋; १८३, ३; २, २८,८;३,३,
९; ३२, ८; ५५, ६; ४,५३,४;
५, ६९, ४; ६,७,५; ८, २; ७,
६, २; ३१, ११; ४७, ⌊३;७६,
५⌋; ७५, ३; ८३, ९; ८७, ७;
८, २५, १६; ४२, १; ४८,⌊९;
१०, २, ४⌋, १०३, १; ९,५३,
३; ७०, ४[1]; ११२, १; १०,
१०,⌊(१, ६९, ७) ५⌋; २५, ३;
खि ४, ९,५[k]; मा ४, ३०†;५,
६; ४०; ६, ४†; १३, ३३†;
का ४, १०, १†; ५, २, ४; ९,
७, ६,१,५†;१४,३,७†; तै १,
१, १४,४†; २, ८,१†; ११,२;
३, ४, ३; ६, २†; ५, ९, ५¶;
४, ३, ११,३; मै १, २,६†;७;
१२; १३[२]; १४†; २,१३, १०;
३, ७,८†; †४,१०,२; ११,१;
१२,४; †काठ २, ६; ८[२]S; ३,
१[२]; ३;८, १७; १६,१६; ३५,
९; क १, १९†; २, २[२]; ८[२];
१०†; ४८, १०†; †कौ १,४७;
२, ३५७; ३७१‡[k]; ८६५;
१०२१; १०६६; ११४४; †जै
१,५,३;३,२९,१४;३०,१४‡[k];
४, ७, ३; ९,२; २१,३; २९,८;
शौ ४.११,२; ७,२७, ६†; १८,
१, ५†; १९, ५९, २†; २०,
१०९,३; पै ३,२५,३; १५,२१,
४; †१९, ४७, ५; ५२, ११;
२०,५१,१†; -ताय ऋ २,२३,
६;३,३०, ४; -ते ऋ १, २४,
१५; ३१,१;१२;८३,३; १०१,
३; २,२८,२; ३८, २; ३, ३८,
६; ५,४६,७; ८३, ५[१]; ६,५४,
९; ९.९,५; ३५, ६; ८६, ३७;
१०२,५; १०,३६,१३;५७, ६;
६०,४; ६४,५; खि २,१५,१[२];
३.१५,१;मा ३,५६;१२,१२†;
†२४, १२; १३; ४१; †का ३,-
७,६; १३,१, १३; ३३, १, ६;
७; २,४; तै १,१,७,२;५, १०,
४; ११,४†; ३, १, ११, २†;
४,२,१,४†; मै १, १, ८; २,
१८†;४,१,८;१०,१;१३,१०†;
१४,११; १७†; काठ १,७; ३,
८†;१६.८†; १९.१४[१]; ३१,६;

a) पाभे. पृ २२६६ *a* द्र.।
b) सपा. व्रतुम् <> व्रता इति पाभे.।
c) पाभे पृ २४१४ *b* द्र.।
d) सपा. व्रतम् <> व्रते इति पाभे.।
e) सपा. शौ १०,७,११ व्रतम् इति पाभे.।
f) सपा. °तम् <> °ते इति पाभे.।
g) सपा. व्रता तु (तैआ २. ४,१,११ आपश्रौ ९, ४, १७ बौश्रौ १३, ४१ : १९ हिश्रौ १५, १,८९ च) <> व्रतानि (आश्रौ ३.१२, १४ शांश्रौ ३, ५, ९ प्रमृ. च) इति पाभे.। h) पाभे. पृ१५२८ *b* द्र.।
i) सपा. कौसू ४२,१७ व्रतानि इति पाभे.।
j) ब्रोपः पृ ११९७ *f* द्र.। k) पाभे. पृ२२४६ *c* द्र.।

३४,१४; ४०,११†; क २,१५†; †कौ २, ३०७; ३, १, ४; †जै १,३८,२; २,५,१; ३, २५, ३; शौ ४,२५,३; ७,१०, ३†; ४१, १[2a]; ५१,१†; ८८, ३†; ८, ९, ८; १८,४,६९; २०, २५, ३†; पै २,८९,५; ४,३४; ३; ६, २, ६?[b]; १६,१८,८; १९,२४,१३†; २०,९, ६[2c]; –तेन ऋ १,१६३, ३; ३,५९,२; ५, ७२, २; १०, १३,३; खि ४,८, ४[d]; मा १९, ३०; २९,१४†; का २१,२,१९; ३१,२,३†; तै १,६,७,२¶; ३,४, ११,५†; ४,६,७, १†; मै १,६, १[४]; २[४]; ५[४]; ¶३,६,६[१]; ९[२]; ४, १०,२†; १४,१४; काठ ७,१३[१]; ८, ४[३]; २३, १२†; ३९, १०, ४०,६†; क ६, ९[३]; शौ ४, ११, ६; ७, २८, १; ७८, ४[e]; ९५,२; पै ३, २५, ६; १३; ५, ३३, ४; १७, २९, १७; २०, १२, ६; २९, २; –तेभिः ऋ ७, ३५, ९; शौ १९, १०, ९; –तेषु ऋ ३, ५४, [५; १०, ११४, ३]; ९,६१, २४; ६९,१; जै ३,४४, ७†; शौ ७, ७०, १; पै १९,५१, १; २०, २६, १०; –तैः ऋ ४,५३,५; ६, १४, ३; ८,१,२७.

व्रत-चारिन्– -[रिणः ऋ ७, १०३, १; शौ ४,१५, १३†; पै ५,७,१२; –री पै १७,२८,३.

व्रत-नी[f]– -नीः ऋ १०,६५,६.

व्र॒त-पति[g]– -¶तये तै २,२, २, १; ५,४,५; मै १, ४, ५; ८, ९; २,१,१०; §काठ १०,५; २३,५[३]; ३१,१५; ३२,६; क ३६, २; पै १९, ५१,.४§; –तिः तै १, २, ११,१; ३, ४,३; ६, ७, २[२]¶; २,५,४,५¶, ६,१,४,६¶; ¶मै १,२,७§; ४,५; ८,९; २,१,१०; ३,६,९; काठ १०,५; २३,५[३]; ३१, १५; ३२, ६; क ३६,२¶; –तिम् तै २,२, २, २¶; काठ १०,५; २३,५; क ३६,२¶; –०ते मा १, ५; २,२८; ५,६[b]; ४०; २०,२४; का १,१,१; २,६,१०; ५,२,४[h]; ९,७; २२,२,१; तै १, २,११, १[i]; २[i]; ३,४,३[ii]; ५, १०,३; ६,६, ३; ७, २; ७, ६, ६; ६,३,२, ६; मै १, २, ७[ii]; १३[ii]; ४,१; ५; ३,९, १[२]; ४, ९, २४[ii]; २६[ik]; काठ ४,१४; ५,६; ३१,१५; शौ ७,७८, ४[e]; पै १९,५१,२; २०,६०,७; –तेः काठ १०, ५; २३, ५[१]; क ३६, २¶.

व्रत-पा[l]– -०पाः[l] मा ५,६[१]; ४०[१]; का ५,२, ३[१]; ९, ६[१]; काठ २, ८[ii]; ३,१[४]; क २,२[ii]; ८[१]; –[पाः ऋ १,८३,५; ३, ४,[७; ७, ८]; ५,२,[८; १०, ३२, ६]; ६, ८, २; ८,११, १; खि ४, ९, ५§; मा ४,१६; का ४,५, ८; तै १, १,१४,४; २,३,१; ६,१,४, ६; मै १,२,३; ३, ६, ९; ४, १०, २; ११, १; ४[२]; काठ २, ४; ६,१०; २३, ५[१]; २६, २; ३५, ९; क १,१६; ३६,२; ४०, ५, ४८,१०; शौ १२,५९, १; २०, २५,५; पै १९, ४७, ४; –पाम् ऋ १,३१,१०; १०,६१,७.

व्रत-भृत्[m]– -भृत् सि ४,९,५; तै १,६,७,२¶; मै १,४,५¶,५,१[१]; १०[४]; २,१,१०¶; ४, ११, ४; काठ ३१, १५; –भृते मै २, १, १०¶.

√व्रति, ¶व्रतयति तै ६, २,२, ७; मै ३, ६, ६; ९[१]; ७, १०[१]; काठ २३, ५[१]; २४, १[१]; क ३८, १[१]; व्रतयेत् ¶मै ३,६, ९; ७, १०;

---

[a]) एकतरत्र पाभे. पृ ३०४८ *m* द्र. ।

[b]) पाठः ? तु. सपा. शौ ५, १, ७ व्रत पुमि इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ ३०४९ *d* द्र. ।

[d]) सपा. गिमा ३१,४ व्रतेषु इति, आपश्रौ ४, ११,४ माश्रौ १,४,३,२ व्रतेन इति च पाभे. ।

[e]) पा. दीक्षी इति: (तु. मा,माप्तु-) । <√व्रत्(प्र) 'दीक्षी' ।

[f]) वि. (गो-) । उप. उस. कर्तरि क्विप् । =व्रतमंनाद-विधी- (धेनु-) इति वै. मा. GW. GRV. प्रमृ. । अर्थः भु. न ! इति (√वृत् 'रक्षणे' > कर्मणि) व्रत- (स्तोत्र-) + (√नी 'नयने' > कर्तरि) नी- > उप. व्रत-नी- (स्तोत्रमुखः पठन्ती- [गो- =वाणी-]) इति मतम् (तु. पृ १८३८ *g*) ।

[g]) नाप. (अग्नि-) । सप. ।

[h]) सपा. माश ३,४,३,९ माश्रौ २, २,१,८ । काठ २, ८ कपि २,२ व्रतपाः इति पाभे. ।

[i]) सपा. व्रतपते <> व्रतपाः इति पाभे. ।

[j]) =एकतरत्र सपा. तैआ ३,७,४, ८ तैआ ४,४१,४ मैआ १,६,११ आपश्रौ ४,१,२ हिश्रौ १,७,८ । आपश्रौ ८, १४,९ व्रतपतिः इति पाभे. ।

[k]) =सपा. तैआ ४,४१,६[४] । कौगृ ५६,७[२] व्रतपतयः इति पाभे. ।

[l]) वि. (अग्न्यादि-देव-) । उप. ।

[m]) वि. (दक्ष-, मानव- प्रमृ.) । उप. उस. कर्तरि कृत् ।

काठ २२,१३.
¶व्रतयितव्य– -व्यम् काठ २३, ५; २४,९; क ३८,२.
¶व्रतयिष्यत्– -ष्यन् काठ २२, १३.
व्रतिन्– -तिनः मै ४, १४, १४; -तिनाम् काठ २, ८[2a]; ३, १[2]; क २,२[2]; ८[2]; –तिनोः तै १,२, ११,२[a]; ३,४,३; मै १,२, ७[a]; १३[2].
व्रत्य,त्या[b]– -०त्य मै ३, ६, ६; –त्यः तै २, २,२,२¶; –त्यम् काठ २३,५; –त्याः ऋ ८,४८, ८; तै १,८,१०,२; मै २,६,१२; काठ १५, ८; शौ ४, ११, ११; पै ३, २५,७[c]; –¶त्ये मै २,१, १०; काठ ३५,१८; क ४८,१६.
[?]व्रतति[d]– -तेः ऋ ८, ४०,६; शौ ७, ५५,१; पै २०, २९, १.
[?]व्रतभजे[e] पै ४, ५,१.
व्रतांसि[f] पै २०,४९,४‡.
√व्रद्, न्द् (=√मृद्), अव्रदन्त ऋ २,२४,३.
व्रन्दिन्[g]– -न्दिनः ऋ १,५४,४; ५.
[?]व्रष्नेवाग्निसमीवरे पै १, ४४, १.
[?]व्रभ्याः[h] पै १९,५०,१०.
व्रयस्– √व्री द्र.
√व्रश्च् √वृश्च् द्र.
व्रा(वप्रा.)[i]– व्राः ऋ १, १२४, ८[j]; १२६, ५; ४, १, १६[k]; ८, २, ६[l]; १०, १२३, २; खि ४,१०, १; जै ४,१६,७†; शौ२,१,१[m]; पै २, ६, १; व्राम् ऋ १, १२१, २.
व्राज–, व्राज-पति– √व्रज् द्र.
व्राणा– √वृ (आच्छादने) द्र.
व्रात[n]– -त. ऋ १०,३४, ८; –†तम् ऋ १०, ५७, ५; मा ३, ५५; का ३, ७, ५; तै १, ८, ५, ३; मै १,१०,३; काठ ९, ६; क ८, ९; शौ २, ९, २§; पै २, १०, ४§; १९,२४,१२; –तम्ऽ-तम् ऋ ३, २६, ६; ५, ५३, ११; –तस्य ऋ १०, ३४, १२; काठ ८, ११¶; क ७, ८¶; –ताः ऋ ९, १४, २; तै १, ८, १०, २; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; –†तासः ऋ १, १६३, ८; मा २९, १९; का ३१, ३,८; तै ४, ६, ७,३; काठ ४६, ३; –तेभ्यः मा १६, २५; का १७, ३, ४; तै ४, ५, ४, १; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३.
व्रात-पति[o]– -तिभ्यः मा १६, २५; का १७, ३, ४; तै ४, ५, ४,१; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३.
†व्रात-साह्[p]– -हाः ऋ ६, ७५,९; मा २९, ४६; तै ४, ६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ९.
व्रात्य[q]– -०त्य शौ १५, ३,१; ११, २[1]; ३-६; ८;१०;१२,२; –त्यः शौ १५, १, १; ३,९; १०-१२, १; १३, १;३; ५;७; ९;१८, ५; पै १८, २७,१; –त्यम् मा ३०,

[a]) एकतरत्र सपा. °तिनाम् <> °तिनोः इति पाभे. ।
[b]) विप. (आहिताग्नि-, रात्रि- प्रभृ.) । तत्रसाधवीयो वा अर्हार्थीयो वा यत् प्र. । [c]) द्विः पाठः शोधार्हः (तु. छन्दः, सपा शौ ४,११,११ च) ।
[d]) नाप. (लता-) । (√*व्रत् 'वेष्टने =उपाश्रयणे' > भावे) व्रत्–+(√तन् 'विस्तारे'>भावे) *ति–> षस. यनि. [=भूमिवृक्षाद्युपाश्रयेण वृद्धिमती- (वैतु. या [६,२८] <√वृ 'आवरणे' + √तन् '*संयमने' + √तन् 'विस्तारे' इतीव ; वैतु SEY [२६;९९] दु [या १,१४] <√व्री इति, अभा. <व्रत्– इति, PW. <प्र√तन् इति, MW. <√वृत् इति च ?)] ।
[e]) भृत्-भ्रज्–> -भ्रजे इति शोधः (तु. सपा. शौ ४,४,१) । [f]) व्रतानि इति शोधः (तु. सपा. ऋ २,३८, ६ व्रतम् इति पाभे.) ।
[g]) विप. [शम्बर- (असुर- [तु. निघ ४,२])] ।
[h]) शोधः पृ ३०४८ i द्र. ।
[i]) नाप. (संघ-, स्त्री- प्रभृ.) । व्यु. ? । <√वृ 'वरणे' इति प्रायोवादः, <व्रात– इति मा. ।
[j]) नाप. (स्त्री-) । <(√वृध् '*जनने'>) *वृ(ध>) ध्रा– (जनयित्री-) । [k]) पाभे. पृ ११८९ o द्र. ।
[l]) या [५,३] प्रभृ. =व्रात्याः [व्याधाः] इति ? ।
[m]) CA =दीप्ति- इति ? ।
[n]) नाप. (संघ- [वैतु निघ २, ३ मनुष्य- इति]) । <√*व्रत् 'बन्धने =संघाते' (तु. व्रतति–; वैतु. दे. <√वृ 'वरणे' इति, [पक्षान्तरे] <व्रज– इति वा व्रात– वेति च; पाउभो २, २,१३४ <√व्रज् इति; अभा. <√व्रति इति च) ।
[o]) नाप. (रुद्र-) । षस. ।
[p]) विप. (पितृ-) । उस. उप. अण् प्र. । 'स' इति पपा. ।
[q]) नाप. । वप्रा. सन् (तर्पणयोग्ये) अनिष्यर्थे [शौ.] <√व्रत् '*भोजने', सावित्रीपतिताऽर्थे (मा , तैब्रा [३, ४,५,१]) *व्रष्ट–(पतित- भावे) > *व्रष्ट्य–> यनि. ।

शंसन्ति ऋ ६, ६७, १०; खि १, ९, ३; मै ३, १०, ५¶; शंसन्ति ऋ ७,१९,९;काठ २८, १०¶; क ४५,१¶;शौ २०,३७, ९†; शंससि ऋ २, ४३,२; शौ ६, ४५, १[a]; शंसामि ऋ १०, १२४, ३; शंसाति ऋ ४, ६, [११; १६, २]; शौ २०, ७७, २†; शंसतु पै २, ५, ३[b]; १९, ३६, ४[a]; †शंस,> सा ऋ ३ ४९,१; ७, ३१, २; ६१, [(१, १५२,४)४ (१०, १०, ६; ८९, ८)]. कौ २, ६७; जै ३,७, ५; शंस ऋ ४,३,३; ¶शोंस्सा[c] ते ३.२,९,५; †शंसत ऋ ८,१,१; ३३, १७; १०, ३०, १; मा ४, ३५; का ४, १०, ६; ते १, २, ९,१; मै १, २, ६; काठ २,७; क २,१; कौ १,२४२; २,७१०; जै १, २५, १०; ३, ५८, ७, शौ २०, ८५,१; पै १७,२५,४; शंसाव ऋ ३, ५३, ३; अशंसन् ऋ १,६७,२.

शंसिषन् ते ३,३,२,१; ५,६,८, ६; काठ ४०,६; अशंसीत् ऋ ८,८,११; अशंसिषम् ऋ ४,३, १६; शंसिषम् ऋ ६, ४८,१६; शौ २०,६४, ५†.

शस्यते ऋ ५, ५५,८; ते ३,१, ७,३¶; मै ४, ६,८[e]¶; शस्यते ऋ १, ५३, [१(७, ३२, २१)]; ८६, [४; ४, ४९, १]; ११०,१; ३, ६२,७; ८, ७३, ११; ते ३, ३, ११, १†; ६, ६, ११, ४¶; ७, ३, १०, ३¶; ¶मै ३, ६, १०; ४, ७, १; १२, १†; काठ २७, ५¶; क ४२, ५¶; कौ १, २२४; २, २१८†; ४,८; जै १, २४,२; २, ७,३; ३,१९,१३†; शौ २०, २१, १†; शस्यन्ते ऋ ७,५६,२३; शस्यसे ऋ ६,५,६. शंसि ऋ २,४,८; १०,१४८,४.

†शंसत्– -सत् ऋ ६, २३, ५[d]; -सते ऋ ५, ४२,७; ६,६२,५; ८, ६३,१२; मा ३३, ५०[e]; का ३२,४,७;-सन् ऋ ४,५१,७;९, ९७,२; १०, ६७,१;११३, १०; काठ ३५. १§[f]; क ४८, २§; कौ २, ७५०; शौ २०, ९१, १; -सन्तः ऋ ३, ४, [७; ७, ८], ६, २९, ४; १०, ६७, २; शौ २०,९१,२;-सन्तम् ऋ २,१२, [१४; २०,३]; शौ २०,३४,१५; पै १३. ७,१५.

†शंसन्ती– -न्तीम् ऋ १०,८५, ९; शौ १४,१,९; पै १८. १,९.

†शंस्य[g]– -स्या ऋ १,१६२,५; मा २५, २८; का २७, १२, ५; ते ४, ६,८,२; मै ३. १६,१; काठ ४६, ४.

शंस्य[h]– -०स्य मा ३, ३७; का ३, ४,२; मै १,५,१४[i]; काठ ७,३[i]; ११[i]; क ५, २[i]; ६, १[i]; –स्यः क ६, १[i]¶; –†स्यम् ऋ १, १०, [५; ५, ३९, ५]; ११६, ११;११७,६; २, ३४, ११; ६, २६, [३; ७, १९, ८]; ८, १८, [२१; ८३, ४]; ९०,११; १०, ४७,२;४८,९; मै ४,१४,८; कौ १,४३;३६३; जै १,४,९;३८,६; शौ २०,३७,८; –स्या ऋ १,८, १०[j]; ८,६३,२; शौ †२०,६०, ६[j]; ७१,६[j]; -स्यानाम् ऋ १, १७, ५.

शस्त, स्ता– -†स्तम् ऋ ३. ५३, ३; ५, ४७, ७; ८,४५, २[j]; मा ३३, २४[j]; का ३२, २, ७[j]; जै ४, १७, ५[j]; शौ १९, ११, ६; पै १३, ८, १६§; –स्ताः पै ९, ३,९-१३?; –स्तायाम् मै ४, ६, ६¶; –स्ते ऋ ४, २०, १०; ते १, ७, १३, ३; मै ४, ६, ६¶; काठ २८,१¶; क ४४. १¶.

शस्तो(स्त-उ)क्थ[k]– -क्थस्य मा ८, १२; का ८, ७,२; ते १, ४,२८, १; ३,२,५,५;७; मै १, ३,३०; काठ ४, ११; क ३, ९.

शस्ति[l]– -स्तिः ऋ ४, ३, १५; –स्तिभिः ऋ १, १८६, ३; –स्तिम् ऋ ४, ३, ३.

---

[a]) सपा. शंससि <> शंसतु इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ १०५२ q द्र.

[c]) = शंस । प्रतिनिरत्नया निर्देशः ।

[d]) शंसत् उक्था इति द्विपदः पपा.। (शंसद् [स्-उ] क्थ->) -क्थाः इति शोधः (तु. OR [५०८]; वैतु. वे. ORN. च दनि. = किा. इति, सा. शस्तं गद्= लेभत्राः इति च ह))। [e]) वेतु. उ. म. किा. इति ।

[f]) पाभे. पृ २६५१ g द्र. ।

[g]) नाप. (होतृ-सहायकृत्वृत- [ऋत्विग्-अन्यतम-])।

[h]) विप. (अग्नि-, उत्स्पर-प्रवृ.), नाप. (आहवनीयाग्नि-) इति मा [का.] म [पसे] PW. प्रमृ. च्यनि प्र. आनुपाततः (पा ६,१,२१४)। [i]) पाभे. पृ ११७१ a द्र.।

[j]) सपा. कौ २,६८९ शस्तम् इति पाभे. ।

[k]) विप. (इन्द्र-, सोम-)। बस.। आम. शस्तोक्थ- इति शोधविचनयः।

[l]) भाप.। निव् प्र. न चोदनः क्षमे. (पा ३,३,९९)।

शास्त्र[a]– -स्त्रम् तै ३,२, ७,१; २[१]; ३[१]; ५, ३,४,६¶; ६, ६, ११, १¶; ७, ३, ११, २; ¶मै ४, ७, ५;८,७; ¶काठ २८,१;२९, २; ३७,८; ४३, १§; ¶क ४४, १; ४५, ३; कौ २, ६८९‡[b]; -स्त्रस्य तै ३, २, ७,१;२[c]; ३[१]; -स्त्राणाम् मा १९,२५; का २१, २,१४; -¶स्त्राणि काठ ३५ १६; क ४८, १४; -स्त्रात् मै ४, ५, ६¶; -¶स्त्राय मै ४,८,७; काठ २९, २; क ४५, ३; -¶स्त्रेण मै ४, ५, २; ७, ३; ६; काठ २९, १; क ४५, २.

शास्त्र-वत्– -वन्तः मै ४, ६, १¶.

शस्मन्[d]– -स्मन् ऋ १,११९,२.

शस्य[e]– -स्यम् तै ७,५, ५, २[१]¶; काठ ३४,४[१]¶; पै २०,३३,३.

शस्यमान,ना– -नः ऋ ७, ८, ३; -†नम् ऋ ४,४,१५;५८,२;८, २, १४; १०, ९९, ९; मा १७, ९०; का १९, १, ४; तै १, २, १४, ६; मै १, ६, २; ४, ११, ५; काठ ६, ११; ४०, ७; कौ १, २२५; २,११५५; जै १. २४,३; पै ८, १२, २; -ना ऋ ३,३९,१;६, २४, ७; खि १,७, ५; -नाः ऋ ६, ६९,२; -नानि ऋ १०, ६६, १२; -¶नायाम् तै ६, ५,२, ३; मै ४, ६,२;६; -नासः ऋ ६, ६९, ३; -ने ऋ ६, २३, १; १०, ४५, १०; मा १२, २७; का १३, २, १०†; तै २,१,१०,३¶; ४,२,२, ४†; मै २, ५, ११[२]¶; ७,९; ४, ६, ६¶; काठ १६, ९†; -नेषु ऋ १०, ७२,१.

शंस(वप्रा.)[f]– -†सः ऋ १,१८,३[g]; ९४, ८; १७८, ४; २, २६, १; ३४, ६[h?]; ६,२४, २[h]; ७, ३५, २[h]; १०, ३१, १; ६४, १०[h]; मा ३, ३०; का ३, ३, २२; काठ ७,२; क५,२; शौ १९, १०,२[१]; पै १२,१,८;१३,८,२[१]; -†सम् ऋ १, २७,१३;३३,७; १२२, ५;१४१, ६;११; १६६, १३; १८२,४;२,२०,७; ३१,६; ३,१८,२; ४,६,[११;५, ३,४]; ५,४१, ९;४६, ३; ७, २५, २; ३४, १२; ५६,१९; ८,३९, २; १०, ४२,६;९३, ११[k]; ११३, ३; मा ३३, ४९; का ३२, ४, ६; मै ४, १४, १८; काठ ३५, १४; क ४८,१३; शौ २०, ८९, ६; पै १९, १, १३; -†सा ऋ १, १८५, ९;४, ४,१४, तै १, २, १४,६; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; -साः ऋ ७, २५, ३; ८, ५७, ३; १०, ७८, ३; खि १, ४, ४; शौ २०, १४३, ९†; -सात् ऋ १, १२८, ५; १६६, ८; मै ४, १४, १७; पै २, ३०, ५; ७, ८, ८; -से ऋ ३, १६, ४; -सेन ऋ १०, ७३, २, काठ ३७, १३; पै १९, ३९,२; -सैः ऋ १. १७३, ९; १०; १०,७,१.

?शंसेनश्[i] पै २. ८१,३.

√शक्(वधा.),शकत् ऋ ८,९१,४; पै ४,२६,३†; शकः ऋ ८,८०,३. †शग्धि, >ग्धी ऋ १,४२, ९; ३, १६, ६; ५, १७, ५; ८, ३, ११[१]; १२; [(२, ११, ९)१२]; २४, ११; ६१,[(१२, ५;३२,१२)५ (१०,१३४,३)], १३; ९, ८९, ७; १०, १४७, ५; कौ १, २५३; २७४; २, ६७१; ९२९; जै १,२७,१;२९, २;३,५५,१२; शौ १९,१५,१; २०, ११८, १§; शाखि ऋ २, २, १२; ४, ३१, १०; पै ३. ३५, १†; †ग्धम् ऋ ५, १८, ३,७. १७,५; १८,८; १०,४०,

---

[a]) नाप. (स्तोत्र-)। कर्मणि ष्ट्रनः प्र. (पाउ ४, १६४) (वैतु. माश ३, ६,४,४ शस्त्र– इत्याद्युदात्तं प्राति. [यत्र पाउभो २,३,८३ ष्ट्रन् प्र.])।

[b]) पाभे. पृ ३०५३ j द्र.।

[c]) सपा. तै ३,२,७,१;२ वैताश्री १७,८ स्तुतस्य इति, मा १,३,८;५,१२;१५;९,३ स्तोत्रस्य इति च पाभे.।

[d]) भाप. (स्तोत्र-)। करणे मनिन् प्र.।

[e]) विप.। कर्मणि यत् प्र. (पावा ३,१,१०९)।

[f]) भाप. (आशंसा-, हिंसा- [ऋ १, १८, ३ प्रमृ.]), नाप. (शंसक-=स्तोतृ- [ऋ २, ३१,१ प्रमृ.], हिंसक- [ऋ २,३४,६ प्रमृ.])। विस्तरस्तु वैश. द्र.।

[g]) भाप. (हिंसा-)। धा. हिंसायां वृत्तिः। नाप. अररिवस्– < √भर् (हिंसायाम्)+क्वसुः इ. (नञ्+√रा > ररिवस् इति मतम् [तु. नाप. भूर्तिं-])।

[h]) भाप. (हिंसा)।

[i]) 'यथा मया (हिंसकेन) शंसः (हिंसा इव) गच्छति प्रत्यागच्छेत् तथा' इति भा.।

[j]) भाप. (स्तुति-)। शंसः शंसः > शु शंस इति शोधः।

[k]) भाप. (...)।

[l]) BKA. शंस– > शेरम इति शोधः।

५; काठ २६,११; कौ २,४९५; ८९५; जै ३, ३८,९;५७,५.
¶शक्नोति तै २, ६, २, ६; मै ४, ७, ७²; शक्नोति मै ४, २,९³¶; शौ ५, १८, ७; पै ९, १७, ६; शक्नुवन्ति शौ ४, ३६, ६; पै ४, ३६, ५; शक्नुवः तै २, ५, २, ३¶; †शक्नुवाम ऋ १, २७, १३; १०, २, ३; तै १, १, १४, ३; मै ४, १०,२; काठ २, १५; शौ १९, ५९, ३; पै १९, ४७, ६; ¶अशक्नोत् तै २, ३, ७,१; ४, १२,२; ५, ५,२, १; मै १, ६, ३; ५; १०, १२; १४; २, ४, ३; ४, ६, ८; काठ ३६, ८; अशक्नुवन् ऋ ५, ४०, ९; ¶अशक्नुवन् तै २,६, २, ६; ५,४, १, २; ५, ५, ४; ६, २, ३, १;४, १०, १; मै १, ६, ४; ४, ५,८²; ६,३; ७,१; काठ ८, ५; २७, ३²; २८, ७; ३०, ७; क ७, १; ४२, ३²; ४४, ७; शक्नुयात् तै ५,५, ३,२¶.
शकेयम्[a] शि ४, ८,४; शकेयम् मा १, ५; ४, ४; का १, ३, १; ४, २, २; तै १, १,४, १; २, १, २; ५, १०, ३; ६, ३, २[b]; ६, १,१,८; मै १,२,१; ४, १; ३,६,३; १६, ४[c];४, ९, २४[c]; काठ २,१;४; ४,१४;२२, १४[c]; २३ १²; ३८, १२; ३९, ५; क १,१३;१६; ३५,७²; पै १५,१, ६[c]; ९, ६; †शकेम ऋ १, ७३, १०; ९४,३; २, ५,१; ३, २७, ३; मै ४,११,१‡[d];२;१४, १५; कौ २,४१६; जै ३, ३२,६; ४, १,९; शकेन मा ११,१०[e]; का १२,१,१०[e]; तै ४,१,१,४[e];४, १२,३[e]; मै २,७,१[e]; काठ १६, १[e]; ४०,१४; शौ ५,८,२; १८, २,२९; पै ७,१८,२;१२,१,४†.
शशाक[f] शौ ४,१८, ६; ५,३१, ११; पै ५, २४, ५; शेकुः ऋ १०,४४,६; शौ २०, ९४, ६†; शेकुः ऋ ९, ७३,३; शेक ऋ ५, ६१, २; शक्ष्यामि तै ६, २, ४, ५¶; शक्ष्यामः मै ४, ५, ९¶; अशकत् शौ १२,४,१८; पै १७, १७, ९; शकन् ऋ १, १०, ६; शकन् शौ ८,८,२०[g]; ११, १२, १६; अशकम् मा २,२८; का २, ६,१०; तै १,६,६,३; मै ४, ९, २६[c]; काठ ५, ६; ¶अशकाम मै ४,२,१२.
१शक्ति[h]- -क्त्ये मै २,७,१; -क्तिः मा १८ १५, का १९, ५, ३; तै ४,७,५,२; मै २, ११, ५; ¶४, २,९[i]; काठ १८,१०; -क्तिभिः ऋ १०,२५,५;८८, १०; तै ५, ६,१,३; मै २, १३, १; शौ २, २७, ७; ३,१३,३; -†क्तिम् ऋ १०, १३४,६; कौ २, ४४१; जै ३, ३३, १६; -क्ती ऋ १, ३१, १८; -क्त्या मा ११, २[1]; ५७; ६३; का १२,१,२[1]; ५,८; ६,४; तै ४,१,५,३;६, ३; मै २, ७,५; ६; ४,९,१; -क्त्ये तै ४, १, १, १[1]; ६, २, २, ३¶; मै २, १, ५¶.
शाक्त[j]- -क्तस्य ऋ ७, १०३,५.
२शक्ति[k]- -क्तिः ऋ १, ८३, ३; ४, २२,८; ७,२०,[१०; २१, १०]; शौ २०, २५, ३†; -क्तिम् ऋ २,३९,७; ३,५७,३; ४,४३,३; मै ४,२,९¶; -क्ती ऋ ७,६८,८; -क्तीः ऋ १, १०९,३;३, ३१, १४.
३शक्ति- -क्त्ये पै १९, ४४, १७; -क्तिः काठ ३९, ५; क २८, १०; पै १९, ४४, १७²; -क्तिभिः काठ ३९, २; पै २, १६,५; ३,४, ३; २०, ५०, ९; -क्त्या काठ १५, ११[1]; १६, ५; ६; -क्त्यै काठ ३९,५.
*शक्तिम्[l]- > शक्मी- > शक्मीवत्[m]- -वः[n] ऋ ५, ३१, ६; -†वन्तः ऋ ६,७५,९; मा २९, ४६; तै ४,६,६,३; मै ३,१६,३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ९;

---

a) शु° इति सस्थः ?। b) पामे. पृ १२०५ I द.।
c) सपा. शकेयम् (आपौ ४,११,२ च) <> शकेम इति पामे.। d) पामे. पृ १०१४ I द.।
e) तु. सस्थ. टि. शु।
f) सस्थः ? स. शशाक इति शोधुकः।
g) सपा. पै १६,१०,१० शिवन् इति पामे.।
h) भाव. (सामर्थ्य-, कर्मन्- [तु. निघ २,१])।
i) सपा. शक्त्ये <> शक्त्या (माश ६, १, १,१४[1] चेउ २,२ च) <> शक्त्यै इति पामे.।
j) नाप. (विप्र-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।
k) नाप. (दस्र-)। क्तिन् प्र.।
l) = १शक्ति-। m) विप. (मरुत्-, पितृ-)।
शक्ति > *शक्तृ* > प्रति. (तु. मा. सन्. पपा. आपदर्शकावर्णविन्यासः; वैतु. पपा. तुगा ३,९७ अनु [शक्ति- >] शक्मी- इति गा हिंसवे इति प्रालोचनः ?)।
n) संपुटो दः (पा ८,२,९)।

१७, ४, ७.

शक्वन्[a]– -क्वने मा ५, ५[b].

शक्वरि,री[c]– -रयः मा १८, २२[d]; का १९, ७, ४[d]; तै ५, ४,१२, २[२]¶; –री खि ३,११,१; ¶ तै २, २, ८, ५[२]; ६[२]; ६, २, ६; ३, २, ९, २; ४; ६, १, २,७[२]; ८, १[२]; ३, ३, ६[२]; ४, २, ५[२]; ¶मै १, ५, ६; २,३, ७,३,१६, ४S[e]; ४,२,११; ५,१; ७; काठ १०, १०[२]; ११, २[२]; १२, ५; २२,१४[e]; शौ ७,२८,१; पै १५, १, ९[e]; २०, १२, ६; –रीः मा १०, ४[२]; २१, २७; का ११,२, ३[२]; २३, ३, ५; तै १, ८, ११, १; ३, ४, ४, १; ४, ४, १२, ४[e]; ७, ९, १[d]; मै २,१,५¶;; ६, ७; ११, ६[d]; ३, ११, १२; काठ १५, ६; १८, ११[d]; ३८, ११; क २८, ११[d]; शौ १६,४, ७; पै १०,९,६; –०रीः शौ ३, १३,७; पै २, ४०,५; –रीणाम् मै ४, ७, ३¶[f]; पै २०,१४,४; –रीभिः शौ ११, २, २३; १३, १, ५[g]; पै १६, १०६, ३; १८, १५, ५[g]; –रीम् तै १,७, ११, १[h];२,६,२,३¶; ७,३,२,१¶; मै १, ११, १०[h]; २, ३, ७¶; काठ १२, ५; १४, ४[h]; ३४, १०; पै २०, १९, १; २०, ५; –रीषु ऋ ७, ३३,४; १०, ७१, ११[i]; खि १, ११,६; तै ३,३, ३,१; –¶र्या मै २,३,७; ३.९, २; काठ १२,५; २६,४; क ४१, २; –¶र्याः तै २, २,८,६; काठ २९,७[f]; क ४५, ८[f].

शक्वरी-त्व– -त्वम् मै ४, २, १२¶.

१शाक[j]– -काः ऋ ६,२४,४.

१†शाकिन्[k]– -किनः ऋ ५, ५२, १७; –किनम् ऋ ३, ५१, २; ८,४६,१४; कौ १,२६५; जै १, २८, ३; –किने ऋ १, ५४, २; ६, ४५,२२[l]; कौ १, ११५; २, १०१६; जै १,१३,१; ४,९, ७; शौ २०,७८, १; –S की मा १७,८५[m]; का १८,७,६[m].

२शाकिन्[n]– -की ऋ १, ५१, [८(१०, ४९, १)].

शाकिन[o]– -नः ऋ ८,३३,६.

२शाक[p]– -कः ऋ १०, ५५, ६; कौ २, ११३३†; –के ऋ ५, १५,२[q]; –कैः ऋ ४,१७,११[r]; ५, ३०, १०, ६, १९, ४.

[a]) विप. (आज्य-)। वनिप् प्र.।

[b]) पाभे. पृ ३०५६ *b* द्र.।

[c]) स्त्री. व्यप. (छन्दस्-, ऋच्-), नाप. (२अप्-, गो- प्रभृ. [तु. निघ २, ११ प्रभृ.])। तु २गारि, री– प्रभृ.।

[d]) सपा. शकरयः <> शकरीः इति पाभे.।

[e]) सपा. शक्री (आश्री ४,१२,२ च) <> शकरीः इति पाभे.।

[f]) सपा. शक्रीणाम् <> शक्र्याः इति पाभे.।

[g]) सपा. तैब्रा २,५,२,२ रेवतीभिः इति पाभे.।

[h]) सपा. मा ९,३२ त्रिभे.।

[i]) नाप. (*गीत-)। (√*ऋश् [= √ऋच्] > भावे) *ऋशस्-> *ऋशस्वरी-> *शप्वरी-> यनि.। सस्थ. प्रोष- इति, पुपुप्त्रुस्- इति च < √पुष् (= √वच् इति कृत्वा) '*वचने = उच्चारणे' इति द्र., जातविद्याम् इति पाठः? (यातु- > *यातव्यां- [= यातुहननी- [पा ४, ४,१२१]]>) *जातव्यां- + विद्या- > वस. *जातव्य-विद्या-> -द्याम् इति शोधः (तु. छन्दः) च।

[j]) भाप. [शौर्य- (वैतु. वें. विप. [= सहाय-] इति?)]।

[k]) विप. (*शौर्यकृत्- [इन्द्र-, मरुत्-])। तत्करोतीत्यर्थे इनिः प्र. उसं. (पा ५,१,११५)।

[l]) धा. *शब्दे वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. सुचा)।

[m]) सपा. आपश्री १७, १६, १८ वैश्री १९,६ : १०९ हिश्री १२,५,३० साकी इति पाभे.।

[n]) विप. (*रक्षण-समर्थ- [इन्द्र-]) मत्वर्थे इनिन् प्र. उसं. [पा ५, १, ११५ (तु. LR [५४२]; वैतु. GW., MVG [२१४ टि.]? यनि. > शाकिन् इति शोधः स्यादिति?)]।

[o]) = १शाकिन्–। (विप. [गो-])। मत्वर्थे इनच् प्र. उसं. [पा ५,२,१२२ (तु. PW. GW. GRV. L[५४२] प्रभृ.; वैतु. वें. सा. °किन्-> [प१] -किनः इति?)]। शब्दवत्- (गो- [वृषभ- = इन्द्र-]) इति, १शाक- = शब्द- इति चेति मतम्।

[p]) विप. (शौर्यदीप्त्यादि-कृत्- [अग्नि-, इन्द्र-, मरुत्-])। कर्तरि णः प्र. उसं. (पा ३,१,१४१)। सस्थ. अनीळ्हः इति *अबाधितार्थे इन्द्रस्य विप. सत् तस. < अन् (नञ्) + *ईळ्ह (बाधितः [वैतु. वें. सा. = नीडस्याकर्तेनि, GW. प्रभृ. वस. इतीव?])।

[q]) विप. (अग्नि- [वैतु. सा. PW. प्रभृ. यनि. < १शाक- इतीव?])।

[r]) विप. (मरुत्- [वैतु. सा. = १शाक- इति कृत्वा भाप. इति?])।

–वान् खि ५, ७, १, ३; मै ४, १३,२.

१शुक्मन्[a]– ‑क्म ऋ २, ३८, ४; –क्मन्[b] का ५, २, १; तै १, २, १०, २; ६, २, २, ३; काठ २, ८; क २, २; –†क्मना ऋ ९, ३४, ३; ६२, १६;११०,३; मा २२, १८; का २४, ५, १; कौ २, ७१५; जै ३, ५९, ७; –क्मने[b] मै १, २, ७[२]; ३, ७, १०[२]; काठ २, ८; क २, २; –†क्मभिः ऋ ९, ७,८; कौ २, ४८५; जै ३, ३६, १०.

शक्र,क्रा[c]– ‑०क्र ऋ १, ६२, ४; १०४, ८; १७७, ४; ३, ३५, १०; ३७, [११ (४०, ८; ९)]; ६, ३५, ५; ७, २०, ९; ८, ४,१५; १२, १७, १३, [१५; ९७, ४]; ४५, [१०; ९२, २६]; ५२, [(५१, १) १]; ९२, ११; ९७, १४; १०, ३८, २; ४२, ३; १३४, ३. खि ३,४, १, काठ ४०, ५; कौ १, २०९; २६४†; †जै १,२२; ६६; २८, २; ३, ३३, १७;४, १०, १; शौ २, ५, ४[d]; २०, २०, ४; ५७, ७; ८९,३;१११, २; पै १, ९६, १; ५,४, १३; ६, १५, १; ७, १८, ८[e]; १२, ३, ७[f]; १७, १५, २; १९, ४६, १५[g]; ५०, १३; –क्रः ऋ १, १०, ५; ६; ४, १६, [६ (७, २१, ४)]; ५, ३४, ३; ४; ७, १०४, २०; २१; ८, १, १९; ३१, २; ३२, १२; ६६, ३; ६९, १४; ७८, ५; ९३, १८; १०, ४३, ६; १०४, १०; खि ५, ४, २; ५; ८; ११[२]; मै २, १३, १३; ४, १४, ७; काठ ४०, ३; कौ †१, १४०; ३६३; ४, ३; ६; ८; जै †१,१५, ६; ३८, ६; २,७, १-३; शौ ३, २१, ४; ३१, २; ४, ११, २; ५, १, ७[h]; ८, †४, २०; २१; ८, १,५[i]; ७[j]; ९, ४, ५[j]; †२०, १७,६; ४९, २?[k]; ३?[k]; ७७,६;९२, ११; पै ३, १२, ४; २५, ३; ५, १७, ३; ७, ८,४; ९, ६, ३;८; १६, १०, ९†; ११, १†;२४, ४?[k]; २९, १;७३, ५; १७, २८, २; १९, ४५, १५?[k]; २०, ५७, ८; –?क्रन्[l] खि १, ११, ८; –†क्रम् ऋ ६, ४७, ११; ८, ५०, १; १०, १६७,२; खि ३, २, १; मा २०,५०; का २२,५, ४;तै १,६,१२,५; मै ४,९,२७; १२, ३; काठ १७, १८; कौ १, ३३३; जै १, ३५, २; शौ ७, ९१, १; २०, ५१, ३४; पै ५, ४, ११; ७, १९,६; –क्रस्य शौ ८, ८, ६; ८; पै १६, २९, ७; ८; १९, ४३, ९; –क्रा[m] ऋ ५, ४१, १५; –०क्रा ऋ २, ३९, ३[n]; १०, २४, ४; खि १, ३, ७?[o]; ५,८; –क्राः शौ ५, २८, ८; ११, ८, १२;१८; २०,४९, १?[p]; पै २, ५९,६; १५, १४, ७;८; १९, ४५,१४?[p]; –०क्राः ऋ १, १६६, १; –क्राय ऋ १, ५४,२; ८,२, २३; ९१, १; शौ १२, १, ३७; पै ४, २६, १†

[a]) भाप., नाप. (कर्मन्- [तु. निघ २,१])। मनिन् प्र.।
[b]) यथा शुक्मन् (काठ ४, ४,२,६ च) <>शुरमने (माश्रौ २ २,१,२ वैताश्रौ १३, १६ गोत्रा २ २, ३ च) <>शुक्ने (मान ३, ४,२,१२[१] काश्रौ ८,१,१५ च) इति पाभे.।
[c]) विप. (अश्विन्-, इन्द्र-, मरुत्-), व्यप. (इन्द्र-)। कर्तरि रक् प्र.।
[d]) यथा. पै २, ७,२ भवाथो इति, काश्रौ ६,३,१ शूर इति च पाभे.। [e]) यथा. शौ ५,८,९ इन्द्र इति पाभे.।
[f]) शोधः पृ २१०८ g द.। [g]) शोधः पृ २३७१ g द.।
[h]) यथा. पै ६,२,७ ज्येष्ठः इति पाभे.।
[i]) यथा. पै १६,२९,५;७ इन्द्रः इति पाभे.।
[j]) पाभे. पृ ३०८१ e द.।
[k]) नाकम् इति शोधः (तु. RW.)।
[l]) दशान् इति शोध· (तु. अभिप्रायतः संस्कर्तुः टि.)। नाप. (शत्रु-)। सस्थ. ?विधुचाम >(वि√घम् "प्रतिहिंसने" >)वि-धमाम इति शोधः (तु. ऋ [८,७८,५] परिशक्वे [=प्रतिशक्वे] इति पर्याय-निगमः; वैतु. संस्कर्तुः <वि √धव् [अर्थः?] इति ?)। [m]) विप. (शक्रा- [वहन्ती-])।
[n]) 'हे शक्रा ("दीप्तिमन्तौ [अश्विनौ]) रथ्या (रथिनौ [<रथी–]) इव अर्वाचा यानम्' इति सा. (तु. वें. गा. OW. GRV. प्रमृ.; वैतु. R [ZDMG ४८, ४७८] चक्रा [न. प्र३] इति शोधे सति [तदीयं विप. इति कृत्वा] रथीशब्दार्थे सस्थ. रथ्या–> ‑थ्या इति ?)।
[o]) शु° इति स्वरः ?।
[p]) नाकम् इति शोधः (तु. RW.)। सस्थ. ?प्राघम् > प्राणः इति, ?गिरावपः >गिरावनीः इति च शोधौ द. (तु. RW.)।

१७, ४, ७.

शुक्वन्[a]– -क्वने मा ५, ५[b].

शुक्वरि,री[c]– -र्यः मा १८, २२[d]; का १९, ७, ४[d]; तै ५, ४,१२, २[2]¶; -री खि ३,११,१; ¶ तै २, २, ८, ५[2]; ६[2]; ६, २, ६; ३, २, ९, २; ४; ६, १, २,७[2]; ८, १[2]; ३, ३, ६[1]; ४, २, ५[2]; ¶मै १, ५, ६; २,३, ७,३,१६, ४ऽ[e]; ४,२,११; ५,१; ७; काठ १०, १०[2]; ११, २[1]; १२, ५; २२,१४[e]; शौ ७,२८,१; पै १५, १, ९[e]; २०, १२, ६; -रीः मा १०, ४[2]; २१, २७; का ११,२, ३[2]; २३, ३, ५; तै १, ८, ११, १; ३, ४, ४, १; ४, ४, १२, ४[e]; ७, ९, १[d]; मै २,१,५¶;; ६, ७; ११, ६[d]; ३, ११, १२; काठ १५, ६; १८, ११[d]; ३८, ११; क २८, ११[d]; शौ १६,४, ७; पै १०,९,६; -०रीः शौ ३, १३,७; पै २, ४०,५; -रीणाम् मै ४, ७, ३¶[f]; पै २०,१४,४; -रीभिः शौ ११, २, २३; १३, १, ५[g]; पै १६, १०६, ३; १८, १५, ५[g]; -रीम् तै १,७, ११, १[h];२,६,२,३¶; ७,३,२,१¶; मै १, ११, १०[h]; २, ३, ७¶; काठ १२, ५; १४, ४[h]; ३४, १०; पै २०, १९, १; २०, ५; -रीषु ऋ ७, ३३,४; १०, ७१, ११[i]; खि १, ११,६; तै ३,३, ३,१; -¶र्या मै २,३,७; ३.९, २; काठ १२,५; २६,४; क ४१, २; -¶र्याः तै २, २,८,६; काठ २९,७[f]; क ४५, ८[f].

शक्वरी-त्व– -त्वम् मै ४, २, १२¶.

१शाक[j]– -काः ऋ ६,२४,४.

१†शाकिन्[k]– -किनः ऋ ५, ५२,१७; -किनम् ऋ ३, ५१, २; ८,४६,१४, कौ १,२६५; जै १, २८, ३; -किने ऋ १, ५४, २; ६, ४५,२२[l]; कौ १, ११५; २, १०१६; जै १,१३,१, ४,९, ७; शौ २०,७८, १; -ऽकी मा १७,८५[m]; का १८,७,६[m].

२शाकिन्[n]– -की ऋ १, ५१, [८(१०, ४९, १)]

शाकिनु[o]– -नः ऋ ८,३३,६.

२शाक[p]– -कः ऋ १०, ५५, ६; कौ २, ११३३†; -के ऋ ५, १५,२[q]; -कैः ऋ ४,१७,११[r]; ५, ३०, १०, ६, १९, ४.

a) विप. (आज्य-)। वनिप् प्र.।

b) पाभे. पृ ३०५६ *b* द्र.।

c) स्त्री. व्यप. (छन्दस्-, ऋच्-), नाप. (२अप्-, गो- प्रमृ. [तु. निघ २, ११ प्रमृ.])। तु २नारि,री– प्रमृ.।

d) सपा. शुकरयः <> शुक्करीः इति पाभे.।

e) सपा. शुक्करी (आश्रौ ४,१२,२ च) <> शुकरीः इति पाभे.।

f) सपा. शुक्करीणाम् <> शाकर्याः इति पाभे.।

g) सपा. तैब्रा २,५,२,२ रेवतीभिः इति पाभे.।

h) सपा. मा ९,३२ त्रिभे.।

i) नाप. (*गीति-)। (√*ऋश् [= √ऋच्] > भावे) *ऋशस्- > *ऋशस्वरी- > *शुप्वरी- > यनि.। सस्थ. पोष- इति, पुपुष्नुस्- इति च < √पुष् (= √वच् इति कृत्वा) '*वचने =उच्चारणे' इति द्र., जातविद्याम् इति पाठः? (यातु- > *यातव्यां- [= यातुहननी- [शौ ४, ४,१२१]] >) *जातव्यां- + विद्या- > कस. *जातव्य-विद्या- > -द्याम् इति शोधः (तु. छन्दः) च।

j) भाप. [शौर्य- (वैतु. वें. विप. [=सहाय-] इति?)]।

k) विप. (*शौर्यकृत्- [इन्द्र-, मरुत्-])। तत्करोतीत्यर्थे इनिः प्र. उसं. (पा ५,१,११५)।

l) धा. *शब्दे वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. सचा)।

m) सपा. आपश्रौ १७, १६, १८ वैश्रौ १९,६ : १०९ हिश्रौ १२,५,३० साकी इति पाभे.।

n) विप. (*रक्षण-समर्थ- [इन्द्र-]) मत्वर्थे इनिन् प्र. उसं. [पा ५, १, ११५ (तु. LR [५४२], वैतु. GW., MVG [२१४ टि.]? यनि. > शाकिन् इति शोधः स्यादिति?)]।

o) = १शाकिन्-। (विप. [गो-])। मत्वर्थे इनच् प्र. उसं. [पा ५,२,१२२ (तु. PW. GW. GRV. L [५४२] प्रमृ.; वैतु. वें. सा. °किन्- > [प१] -किनः इति?)]। शब्दवत्- (गो- [वृषभ-=इन्द्र-]) इति, १शाक- = शब्द- इति चेति मतम्।

p) विप. (शौर्यदीप्त्यादि-कृत्- [अग्नि-, इन्द्र-, मरुत्-])। कर्तरि णः प्र.उसं. (पा ३,१,१४१)। सस्थ. अनीळः इति *अबाधितार्थे इन्द्रस्य विप. सत् तस. < अन् (नञ्) + *ईळ (बाधितः [वैतु. वें. सा. =नीडस्याकर्तेति, GW. प्रमृ. यस. इतीव?])।

q) विप. (अग्नि- [वैतु. सा. PW. प्रमृ. यनि. < १शाक- इतीव?])।

r) विप. (मरुत्- [वैतु. सा. = १शाक- इति कृत्वा भाप. इति?])।

†शाक्मन्[a]– -क्मना ऋ १०, ५५, ६; कौ २,११३३.

शाक्वर[b]– -रः तै ३,२,९, २¶; मै १, १,१२; काठ १, ११; -रम् काठ ३३,४¶,३९,७; -राः तै ३,२, ९, ४¶; ¶मै १,५,६;४, २,११;५,१;७; काठ ११,२¶; शौ ९, १, ९; पै १६, ३२, ९; -राय मा ५, ५; २९ ६०; का ५, २, १; ३१, ५, १; तै १, २, १०, २; २,३, ७,३¶; ६, २, २, ३; ७, ५, १४, १¶; मै १,२,७,२,३,७;३,७,१०[2];१५, १०; काठ २,८; १२, ५¶,४५, १०; क २, २; -रेण मै ४, २, ११.

शाक्वरी[c]– -रीः पै ८,१८, ३.

शाक्वर-रैवत[d]– -ताभ्याम् तै ४, ३,२,३; काठ ५,१; ५; -ते मा १०, १४; १३, ५८; १५, १४; का ११, ५, ५; १४, ७, १०; १६, ३, १४; तै १, ८, १३,२; ४, ३, २, ३; ४, २, ३; मै २, ६, १०; ७, १९; २०; ८, ९; काठ १५,७; १६, १९; १७,८; क २५, ९; २६, ७.

शाक[e]– -कम् मै ३, ९,३¶.

?शाकंलंचनते पै ९, ९, ३.

शाकट[f]–>*शाकटिस्[g]– -टीः ऋ १०, १४६, ३.

१शाक-धूम[h]– -०म शौ ६, १२८, ३; ४; पै १९, २४, १७; १८; -मम् शौ ६, १२८, १; पै १९, २४, १६; १९.

१शाकन्[i]– -कभिः[j] तै ५, ७, २३, १; काठ ५३, १३.

शाक-पूत[k]– -ते ऋ १०, १३२,५.

शाक-व [,व] लि[l]– -लिः खि ५, १५, १३; शौ २०, १३१, १६.

२शाकुन्[m]– -कानि मै ४, २, १०¶; -क्नः ¶मै २,२,४[2];५; ¶काठ १०,१०[2];११[2]; शौ १२, ४, ४; पै १७,१६, ४; -क्ना मा ३७, ९[3]; का ३७,१,९[3]; शौ २०, १२९, १२[n].

२शाक-धूम[o]– -मान्[p] पै १७, १३, ८?; -मे पै १, ८६,४.

शकधूम-ज[q]– -जाः शौ ८, ६, १५; पै १६, ८०, २.

शकधूम्य[r]– -म्यम् पै १७,१३, ४.

शाक-पिण्ड[s]– -ण्डैः[j] मा २५, ७; का २७, ७,१; मै ३, १५, ९.

शाकं-भर[t]– -रस्य शौ ५, २२, ४; पै ५, २१,८; १३, १,५.

---

a) =शक्मन्– । मनिन् प्र. इति ततो विशेषः ।

b) वि१. [वीर्यवन्-, दीप्तिमत्- प्रमृ. (वृषभ-, तनूनपात्- [अग्नि-] प्रमृ.)], नाप. (सामन्-)। c) विप. (२अप्-)।

d) साम-विशेषयोः द्वस. ।

e) नाप. (*त्वच्-, वल्कल-) । (√वश् (*√वस्) '*छादने'>) *वाशक->यनि. । सपा. तै ६, ३,४,२ काठ २६, ५ यूप-शकलम् इति पाभे. । तत्र शकल– इति प्रानि. यनि. पर्यायः द्र. । तै. सस्थ. सुतेजसम् इत्यत्र तेजस्– इति प्रानि. च *त्वक्-पर्यायः द्र.।

f) नाप. (वाहन-)। √*वक्ष् (*√वह्) '*वहने' > भावे *वक्ष–+(√कृ 'हर्ती' >करणे) कृत–> उस. *वक्ष-कृत–> *वक्षकट–> यनि. (वैतु. या [६, २२] प्रमृ. < शकृत्+[√इ >] इत– वा, < शनक– > श–+√तक् वा,< शब्द–+√तक्– वेति, पाउ [४,८१]<√नक् इति च!)। g) नाप. (शकट-)। स्वार्थे तद्धित. प्र (वैतु. सा.PW. प्रमृ. °टी–>यनि. द्वि१ इति)।

h) व्यप. (नक्षत्र-) । शकरू– (*विप. 'प्रचण्ड')+ (√दिश् 'दीप्तौ' > कर्तरि) *१धूम–> उस. *शकरक-धूम–> यनि. (वैतु. पूंट [४, ४१]< शाक– [मेघ]

+धूम– [मलिन-] >पस. इतीव-, <२शाकुन्–+धूम– इति प्रायोवादश्च ?)। i) =२शाकुन्– । प्रत्ययमात्रे भेदः।

j) शाकभिः<>शकपिण्डैः इति पाभे. ।

k) व्यप. [ऋषि- (तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ.)]।

l) नाप. (अर्थः ?)। पम. (तु RW.; वैतु. शंपा. सा.त. च शाक वलिः इति ?) । °व° इति खि. पाठः।

m) नाप. (करीष- [शुष्क-गोमय-])। व्यु. ?।

n) पाभे. पृ ७८३ j द्र. ।

o) नाप. (करीष-धूम-)। पस. ।

p) पाठः ? °म्यान् इति शोधः ।सस्थ. लोग–> -गान् (*शकृत्-खण्डान् [वृक्षाणाम्]) इत्यपि शोधः ।

q) वि१. पुं. (रक्षस्-) । उस. उप. डः प्र., [पदे] °जा– विदन्ते प्रानि. इत्यपि संभाव्येत ।

r) वि१. (रक्षस्-) । तत्रजातीयः यत् प्र. । s) पस. ।

t) नाप.(*मलगृह-)। पस. (*शाकुमन– [=२शाकुन्–] > *शकुम–>) *शाकुम्–+भर– > यनि । तस्य मुष्टिहा (*संधान-धारकः [*विरेचनप्राचुर्यनिरर्गलितः सन्]) शकली महाहरान् पुनरेतु' इति वा. (वैतु. PW. प्रमृ. वि१. च उस. चेति B. प्रमृ. व्यप. इतीव ?)।

शकमय[a]- -यम् ऋ १, १६४, ४३; शौ ९, १५,२५†.

¶शकल[b]- -लः तै ६, ३, ३,२; मै ३. ९,३; काठ २६, ३; क ४१, १; -लेन तै ६,३,३,२; -लौ[c] मै ४,६, ३[1].

?शकल्येषि[d] शौ १,२५,२[e].

श(कं>)का[f]- -का मा २४, ३२; का २६, ७, २; तै ५, ५, १२, १;१८,१; मै ३.१४, १३; काठ ४७,२; ८.

?शकावङ्कावनेत्रपुरुहांशनीका[g] पै १७, १३, ९.

शकुन[h]- -नः ऋ ४. २६, ६[1]; ९, ८६, १३; ९६, १९; २३; १०, १६, ६; १६५,२; खि ५, ९,१; मा १८, ५३; का २०, ३, ३; तै ४, ७, १३,१; मै २, १२,३; ४, ९, ११; काठ १८, १५; क २९, ४; कौ २, ५२७†; जै ३. ४१,३†; शौ ६, २७, २†; १२, ३, १३; १८,३, ५५†; २०, १२७, ४; पै १६, ७१,८; १७, ३७,३; १९,१२,१४†; -†नम् ऋ ९,८५, ११; १०, १२३,६; कौ १, ३२०; २, ११९६; जै १, ३३, ८; शौ १८, ३, ३६; -नस्य ऋ १०, ६८, ७; १०६, ३; शौ २०,१६, ७†; -नाः ऋ ९,१०७,२०; कौ २, २७३†; जै ३, २३, ५†; शौ ११, २, २४; १२, १, ५१; पै १६, १०६,४; १७, ५, ९; -नानाम् ऋ ९, ११२, २.

शकुनि[i]- -नयः शौ ११, ११, ९; पै ९, १०, ८; १७, २२, १३; १४; -निः मा २४, ४०; का २६, ८, ५; तै ५, ५, १९, १; मै ३, १४, २१; काठ २५,७¶; ३५, ४; ४७, ९; क ३९, ५¶; ४८, ५; शौ ७, ६६, १; २[k]; पै ७, ७,९;१९,१९, १४;४७, ८; २०, १८, ५; -०ने ऋ २,४२, १; ४३, २[1]; ३; खि २, २, ५; -नेः शौ २, २५,२, १०,३,६; पै ४, १३, २; १६,६३,६.

शकुनि-साद्[l]- -देन मा २५, ३; का २७,३, १; तै ५,७, १४,१; मै ३, १५,३; काठ ५३, ४.

शकुन्त[m]- -न्तान् शौ ११, ८, ८; पै १५, १३,८.

शकुन्त-क[n]- -०क[o] खि २, २, ५; -कः मा २३, २३; का २५, ६, ३.

[a]) त्रिप. [*प्रचण्डदीप्तिमत्- (धूम- ⌊*नक्षत्र- <*२धूम- ⌊तु. १शक-धूम- टि., अत्र विषये यदुक्तपूर्वं तत्रायं विशेषः⌋)] । ऋक्ष- (*प्रचण्ड-)+ घर्म- (दीप्ति-) >कस. *ऋक्ष-घर्म- तद्वदर्थे>*ऋक्षघर्म-मय- >यनि. (वैतु. पपा. °क-म° इति विभागः, < २शकन्- इति भाषोवादश्च ?) ।

[b]) नाप. (खण्ड-) । (√अक्ष् '*छेदने' > भावे) *अक्षक- +(√भृ 'धारणे' >भावे) भर- > बस. *अक्षक भर- > यनि. (वैतु. पाउ ⌊१,११२⌋<√शक् इति ?) । [c]) सपा. काठ २७,७ शल्कौ इति पाभे. ।

[d]) पाठः ? शकल्यी-(विप. =शकल कृत्-, छेदिका-)+ इषु- > कस. शकल्येषु- >⌊सप्त१⌋ -ष्वि* इति शोधः । 'यदि वा तीक्ष्णाऽस्त्राक्लिन्नजन्माऽसि' इति वा. (वैतु. सपा ⌊२,१,५⌋, शौच ⌊२, ५२⌋, w. MVG. ⌊३३३, टि.२⌋ प्रमृ. उस. उप. =(√इष् 'इच्छायाम्' > कर्तरि एषिन्- इति कृत्वा जनित्र- इत्यस्य विप. सत् न. प्र१ इतीव ? । सा. उप. =⌊√इष् 'इच्छायाम्' > कर्तरि⌋ इषु- इति कृत्वा सप्त१ यनि. इति च ?) ।

[e]) सपा. पै १,२२,२ ?शाकल्येषु इति पाभे. ।

[f]) नाप. (*अक्षिका-) । *ऋक्षका- > यनि. (वैतु. पाका ⌊७,३,४४⌋< √शक् 'शक्तौ' इतीव ?) ।

[g]) शाखावङ्कावनेत्रा, पुरुहांशनी इति BKA शोध ? ।

[h]) नाप. (पक्षिन्) । *पक्षक- (पक्ष-) > तद्धिते *पक्षकुन- > यनि. (वैतु पाउ ⌊३,४९⌋ < √शक् इति ?) ।

[i]) वैतु. वें. शुभाशुभशकुनकृदर्थे त्रिप. इति ? ।

[j]) नाप (पक्षिन्-) । शेषं h द्र [वैतु. या (९, ३ ⌊तु. SEY ७१⌋) < शम्+ √कृ 'कृतौ' वा, √शक्+ उद्+ √नी वा, √शक्+ √नद् वा, √शक् + √तक् वा, √शक् 'शक्तौ' (तु. पाउ ⌊३, ४९⌋ वेति ?) ।

[k]) कृष्णः शकुनिः > सपा. पै २०,१५,६ कृष्णशकुनिः इति, काठ ३५, ४ आपश्रौ ९, १७, ५ श्वपात् इति च पाभे. ।

[l]) नाप. (शकुन्याश्रयभूत-पृष्ठभाग-) । उस. उप. अधिकरणे < √सद् 'उपवेशने' (तु. भा. सा. Pw. प्रमृ.; वैतु. उ. म. Gri. भाप. इति कृत्वा पस. उप. भावे < √सद् 'गतौ' इति ?) । [m]) = शकुन- । तेनैव सन्यायता द्र. । [n]) ह्रस्वार्थे कः प्र. ।

[o]) सपा. पै २०,४६,१० कौमृ ४६, ५४ कपिञ्जल इति पाभे. ।

शकुन्तिका- -का ऋ १,१९१, ११; मा २३, २२; का २५,६, २; तै ७, ४,१९,३; मै ३, १३, १; काठ ४४, ८; पै ४,१९,१†; ६; ९, १०, ८.

शकुन्ति[a]- -न्तयः ऋ २, ४३, १; -०न्ते ऋ २, ४२, ३.

शकुल[b]- -लौ खि ५,२२,१; मा २३, २८; का २५, ६, ८; शौ २०, १३६, १.

शकृत्[c]- -कृन् ऋ १, १६१, १०; तै ७, १, १९, ३; काठ ८,५¶; ४६, १०; क ७, १¶; शौ १२, ४, ९; पै १७, १६,९.

?शकेव[d] शौ ३, १४,४; पै २,१३,२

?शक्त पै २, ८१, ३.

१शक्ति-, २शक्ति-, ३शक्ति- √शक् द्र.

?शक्तिकानना[e] शौ २०,१३६,५[f].

?शक्तुर्व्यशक्तुपेदयम् पै २.७१,३.

?शक्नो पै ४, ११,४.

?शक्नुकामना खि ५,२२, ६[f].

१शक्मन्- √शक् द्र.

२शक्मन्[g]- -क्म[h] मै १,२, ५; काठ २,६; २४,६; क १,१९;३७,७.

शक्र-, शक्वन्-, शक्वरी- √शक् द्र.

शग्म, ग्मा[i]- -ग्मः ऋ ६, ४४, २; शौ १८, ४, ८; पै २०, ३८,९; -ग्मम् ऋ ६,७५,८; मा ३,४३; २९, ४५†; का ३,४, ७; तै ४, ६,६, ३†; काठ ४६,१†; पै २, २३, ३; १५, १०, ८†; २०, २७,९, -ग्मया ऋ ७, ५४, ३; तै ३, ४, १०, १†; पै १९,२५, १४; -ग्मा ऋ ८, २, २७; कौ २,१००८†; शौ १४,२, १७; पै १५, २३, १०; १८, ८, ८‡[j]; -ग्माः शौ ४,२७, ३; १८, २, २१; पै ४, ३५, ३; १७, ३७, २[k]; -ग्मानि शौ १९, ८, २; -ग्माम् ऋ ५, ४३, ११; मा ४, २; का ४, १, ३; तै १, ८, २२,२†; मै ४,१०,१†; काठ ४, १६†; पै ११,५,१०; -ग्मासः ऋ ७, ६०,[(२, २८, ३)५]; ९७,६; १०, ३१,५; काठ १७, १८†; -ग्मे पै १५, १२, ९; -ग्मैः ऋ १, १३०, १०;१४३, [८ (८,६०, ८)].

शग्मिय[l]- -यम्[m] शौ ५,१,९.

शग्म्य[n]- -ग्म्यम्[m] पै ६, २, ९; -ग्म्येन ऋ ३, ३१, १.

शंकर- शम् द्र.

?शङ्कसे[o] पै १२,३,५.

?शङ्काशे पै १७, १४, १.

शङ्कु[p]- -ङ्कवः ऋ १, १६४, ४८; शौ १०, ८, ४; पै १६, १०१,७; -ङ्कुम् खि ३,१६,८.

?शंदव[q] मै ४, ९, ७.

१शङ्ख[r]- -०ङ्ख पै ४, २५, ४; -ङ्खः

[a]) =शकुन्त- । तेनैव सन्यायं द्र. ।

[b]) नाप. (मत्स्य-)। शं- (=क- [जल-])+(√कुल् '*निवासे' >कर्तरि) कुल- > उस. यनि. ।

[c]) नाप (कौष्ठ्यमल-, विष्टा-)। (√भ्रंश् '*विरेचने' >भावे) *भ्रंशक-+(√कृ [*=√*कॄ] '*विक्षेपे' > भावे) कृत्- > वग. *भ्रंशककृत्- > यनि. (वैतु. पाउ [४,५८] <√शक् इति ?)।

[d]) इहेश' > इह उ शका इव इति पपा.? इह *उषका(:)-इव इति शोधः। (√वस् [उष्] 'निवासे' >कर्तरि) उषक- > -काः विप. (गावः [?शारिशा-कर [शौ ३,१४,५], वैतु. Web [IS १७, २४४] यनि. प्र१ इति, R [४८. ६८३] नृ१ इति च ?)।

[e]) शनि कनीना इति RW. ।

[f]) सपा. खि ५,२२,६ ?शक्नुकामना इति ।

[g]) अर्थः प्रु. च ?। =शग्मन्- इति PW. प्रमृ. ।

[h]) शग्म युज् इत्यस्य स्थाने सपा. मा ४, २६ का ४, ९, १ माश ३, ३, ३, ७ कश्रौ ७, ८, १६ सग्मे इति तै १,२,७,१ सम्युज् इति पाभे. ।

[i]) भाप. (सुख-), विप. (सुखवत्-)। <√*शग् 'सुखे' [तु. पपा. नावग्रहः; वैतु ?या (३, ५ [तु. टि. शग्म्य-])], दे. निघ ३,६, सा. प्रमृ < शम्+√गम् इतीव, PW. प्रमृ. < √शक् इति च)। [j]) सपा. ऋ १०,८५,४४ त्रिभे. । [k]) पाभे. पृ २३६७ e द्र. ।

[l]) विप. (वरुण-)। तत्रमाधर्वीयः घः प्र. उसं. (पा ४, ४,९८)। [m]) सपा. शग्मियम् <> शग्म्यम् इति पाभे. ।

[n]) विप (सुखवत्- [मनस्-])। शग्म- इत्यस्य पर्यायः संस्नेन सन्यायः (वैतु. या [३,५] < ?सुम् [=*शम्-]+ [√गम् >] ग्म्य- [=गम-] > उस. यनि. इतीव (तु. टि. शग्म-; वैतु. SEY १२१, यनि. < शग्म- इति प्रायोवादश्च ?)। [o]) शङ्काशे इति मूको. ।

[p]) नाप. (कीलक-)। (√*शञ्ज् [=√सञ्ज्] 'संगे' >) *शङ्कु- > यनि. । [q]) पाभे. पृ १६३९ J द्र. ।

[r]) नाप. (शुक्ति-भेद-)। (√वश् '*दीप्तौ' > भावे) वश- + मतुबर्थे मस्तच प्र. उसं. (पावा ५, २, १२२) > *वशमस्- > *उश' > यनि. (वैतु. पाउ [१, १०२] <शम्+खः प्र. इति ?)।

शौ ४,१०,१;३;४; पै ४,२५,१; ५; ६; -ङ्खम् पै ११,२, १०; -ङ्खेन शौ ४, १०, २;३[1]; पै ४, २५, ३; ५[2]; -ङ्खेभ्यः[a] शौ १९, २२,८; ९; १०.

शङ्ख-चक्र-गदा-धर—स्मरण- -णम् खिसा २०, ६[b].

शङ्ख-ध्म- -ध्मम् मा ३०, १९; का ३४, ४, १.

२शङ्ख[c]- -ङ्खः काठ२२,६; क ३४,१; -ङ्खम् काठ २२, ७; क ३५, १.

शङ्गु[d]- -गाय[e] तै ४, ५, ८,१[f].

१शङ्गयु[g]- -युः ऋ २, १, ६; तै १,३,१४,१†.

२शङ्गयु[h]- > शंगयी- -यीम् ऋ ९,९७, १७.

शङ्ग[*](व>) वी[i]- -वी मै ४,१३, ९[l].

शङ्गु[k]- -गवे[l] मा १६, ४०; का १७, ६,४; मै २,९, ७; काठ १७, १५; क २७, ५.

√शच्[l] > शुच[m]- > शुचिष्ठ,[*] ष्ठा- -०ष्ठ ऋ ८, ६६, १४[n]; -ष्ठः ऋ ४,२०,९; काठ२१,१३†; -ष्ठम् कौ १,३५७‡[o]; जै १,३७,६‡[o]; -†ष्ठया ऋ ४, ३१,१; मा २७, ३९; ३६, ४; का २९, ५, ८; ३६, १, ४; तै ४, २, ११, २; मै २, १३, ९; ४, ९, २७; काठ ३९, १२; कौ १, १६९; २, ३२; जै १, १८, ५; ३, ४, ३; शौ २०, १२४, १; -ष्ठा ऋ ४,४३, ३; -ष्ठाः खि ५,५,६.

शुची[p] (बप्रा.)- -चीः खि ७,६, १; -चीनाम् ऋ १,१७,४; ४,४३, ३; ८,३२,१५; -०चीनाम्[q] ऋ १०, २४, २; खि ५, ४, १; कौ ४,१; जै २, ७,१; -चीभिः ऋ १, ३०, १५[r]; ६२, [१२; ८, २, १५]; १०३, २; १०९, ७; ११२, ८; ११६, २२; २३; ११७,१३;२०; ११८,६; १३९, ५; १६४, ४४; ३, ६०, २; ४, ३०, ६; ४४, २; ६, ४४, ९; ४५, २४; ४७,१५; ७, ६, [४; (१०, ७४, ५)]; ६७, ५; ६८, ८; ६९, ४; ९२,२; ८, २,[३२; १६, ७]; ५३, ६; ५७, १; ४; १०, २२, १४; ३९, १३; ८९, ४; १३१, ५; १३४,३; १३९, ३; १५७, ५; खि १, ४, २;५; ९, ६; ३, ५,६; मा १०,३४†; १२, ६६†; १९, ३५;८१;८६; ८७; २०, ७७†; २७, ९; का ११, १०, ४†; १३, ५, ५†; २१, ३, ४; ६, २; ७;८; २२, ७, ११†; २९, १, ९; †तै ४, १, ७,४; २,५, ५; ३,११,३[s]; मै २, ३, ८; ७,१२†; १२,५; ३, ११,४;७; ९[2];४,१४,१०†; काठ १६, १२†; १७, १९[2];†; १८, १६; ३८,२;३[1]; ३९,१०[s]; क २५, ३; २९,४; †कौ १,

[a]) ना१. (सूक्त-विशेष- वा तद्देवता- वा)।

[b]) सपा. खि ३,१२ [टि.] शङ्खचक्रगदाधरः स्मरणम् इति पाभे.? यनि. शोधः। [c]) व्यप. (ऋषि-)।

[d]) भाप. (सुख-)। शग्म(न्)- प्रमृ. पर्यायभूतेषु वृत्तिमतः *शग्- इत्यस्यैव सोपधं रूपान्तरं सत् शम् इत्यस्य पर्यायमात्रं न तु तज्जातमिति मतम्।

[e]) विप. (शङ्कर- [रुद्र-])। सुख- इतिवदुभयथावृत्तं स्यात् भाप. च विप. च। अथवा १शङ्गु- > [च१] शङ्गयाय > यनि. (तु. WAG २, ११९ e)।

[f]) सपा. शङ्गाय< >शङ्गवे इति पाभे.। [g]) विप. (सुख-कृत्-[अग्नि-])। टपच् प्र. उसं. (पावा ५, २, १२२; वैतु. पपा. प्रमृ.<शम्+गय- [गृह-]>कस. नाप. इति वें. सा.; बस. इव सत् विप. इति PW. प्रमृ. च?)।

[h]) विप. (सुखकरी-[घृष्टि-])। शेषं g द्र.। प्रत्ययानुबन्धे रान्तरं सुतर्कम्।

[i]) विप. (सुखकरी-[द्यावा-पृथिवी-])। प्रत्ययमात्रे भेदः। समानमन्यत् [वैतु. PW. C. प्रमृ. शङ्गयी इति शोधः इति (तु. मूको., पाभे. च [तु. j])]। [j]) सपा. माश १,९,१,५ शङ्गवी इति, तैब्रा ३, ५,१०,१ शङ्गये इति, आश्रौ १,९,१ शांश्रौ १,१४,४ शङ्गयी इति च पाभे.।

[k]) विप. (सुखकर- [रुद्र-])। शङ्ग-व- > यनि. (वैतु. <शम्+√गम् वा गो- वेति प्रायोवादः?)।

[l]) =√शक् इति PW. GW. प्रमृ.।

[m]) विप. =शक्तिमत्-। कर्तरि क्विप् प्र.।

[n]) वें. सा. शविष्ठ इति?।

[o]) पाभे. पृ २३८५ f द्र.।

[p]) भाप. (बल-), नाप. (कर्मन्- [तु. निघ २,१], प्रज्ञा- [तु. निघ ३,९]), ?व्यप. [इन्द्राणी- (वें. सा. PG २,१ [ऋ ३, ६०, ६ प्रमृ.])]। [√*शच् (<√*शश्व [चपा.])]>) *शश्व(र>)री- > यनि. (तु. शश्वरी-)।

[q]) पराङ्गस्वरः।

[r]) एतदादिषु स्थलेषु क्रिवि. इति PG [१,११]।

[s]) सपा. शचीभिः (मंब्रा २, ३,२१ पागृ ३, ३,५ आमिगृ ३,२,६ : ७ च)<>शचीपतिः इति पाभे.।

२८७, ३३९, २, ४३६, १०१८, ११५६, †जै १, ३०, ५, ३५, ८, ३, ३३, ११, १७, ४, ९, ९, शौ ५, ११, ८[a], ७, २६, २, ५५, १; ९, १५, २६†, ११, ६, २०, २०, ६३, ३, ७८, ३,१२२, ३, १२४,६, १२५,५, १४३, २, पै १३,७, १२[b], १५,१२,५‡[c], १६,२२, १०, २०, ६, ४, १४, १०[d], १५,२, –†च्या ऋ ३, ६०, ६, ४, २०, ९, ३५, ५[e] ⌊(४,३३, ३)५⌋, ५६, ३, ६, १७,६,२६, ६, ३१, ४, ४४, २४, ८, ९६, १३, १७, १०, ६१, ३, १०४, ३, खि ५, ५, ६, मा ७, १७, का ७, ७,२, मै १, २, १४‡[e], ४, १४,७, काठ २१,१३, २३, ११[f], २८, ४, क ४३, ४, कौ १, ३२३, जै १, ३४, १, शौ २०, ७५, ७,३३, ७,१३७, ७, ११, पै १,४४,२, ९, २२,२२[f], १३, १३, ५, –च्या शौ १३, ८,२, –च्याम् ऋ १०, ६१,१.

शची-पति[g]– -तिः ऋ ४, ३०, १७, तै ४, ४,८, १, काठ ३९, ११, शौ ३,१०,१२[h], ६,१३४, १, १३५, १, ११, ११, २०, १२, १, १०, १९,१६,१, २७, १४, पै १, १०६, ४[h], ५, ३३, ४, ७, ३८,८, १०, ८,४, १३, ३, १५, १६, ७०, ८, ७३, ५, १७, २, १, –†तिम् ऋ १, १०६,६, ८,१५,⌊१३(९,१११, ३)⌋, मै ४, १२, ३‡[i], पै ४, २८, ६, –०ती ऋ ७, ६७,५, –†०ते ऋ ८,१४,२, १०,२४, २, कौ २, ११८५, शौ २०, २७,२, –†०पते ऋ ४, ३१,७, ६, ४५, ९, ८, ३७, १, ६१, ५ ६७, ८, कौ १, २५३, ३९१, २, ९२९, जै १, २७, १; ४४, ३, §शौ ६, ८२, ३[j], ७, ५७, १, ११, ११, २३,२०, ११८, १, पै ६,१५,१-३§ १७, १३,२, २०,५७,१

?शचीव.[k] ऋ १०,७४,५

शची-वत्– -†०व ऋ १, २९, २, ५३, ३, ८, २, ७८, ६८, २, कौ २, ११२२, शौ २०, २१, ३,७४,२, –†०व ऋ १, ६२, ⌊१२,८,२,१५⌋, ३, २१,४,५३, २, ६,३१, ४, ९, ८७, ९,१०, ४९,११,१०४,४, मै ४,१२,५, काठ १०,१२, १६,२१, कौ २, ११५६, शौ २०,३३,३, –वत ऋ ६, २४,४, –वते ऋ १,५४, २,–वान् ऋ ४,२२,२,८,२,३९.

†शची-वसु[l]– -०सू ऋ १, १३९, ५,७,७४,१, कौ १,२८७,३०४, २,१०३, जं १,३०,५,३२,२,३, १०,५, –०सो ऋ ८,६०,१२.

?शची[m] पै ११, ६,११

---

[a]) सपा पै ८,१,८ जनेषु इति पाभे ।

[b]) नाप [शस्त्री- (तु सपा शौ २०,३४,१२ कृमी- इति ⌊तु पाभे पृ ११०५ g यन्नाय विशेष. द्र.⌋, वैतु RW तत्र शचीभि इति शोधुकाविनि ?)]।

[c]) सपा ऋ १,७५ ७ सिमस्मात् इति पाभे. ।

[d]) सपा मा ८,५९ का ९,७,८ शौ ७ ७६,१ शविष्ठा इति पाभे ।

[e]) सपा ऋ १,२२,२० मा ६,५ का ६,१,६ तै १,३, ६,२, ४, २,९,४ काठ ३,३ कौ २, १०२२ शौ ७, ७६, ७ माश ३,७,१,१८ शु ५,२१ गोउ १४ याउ ४,१ स्कन्द १५ आर ५ मु २,७७ मुश इति पाभे ।

[f]) शोध पृ ३०१९ f द्र. ।

[g]) वि. (शतपदे पति- [इन्द्र- प्रमृ.]) । (शुष्मा > शचीः >) शची इत्येतत् पृथक् पदं द्र. । संहितायां पति- (°पुति-) इत्येतत् परं पदि शची इत्यस्य विशेषणं [वेप ८,१,२९ (तु. तै पता मावमहो त्रिम्न, वैतु स्क. पता. ⌊= शची-भु° इत्येवं कृत्वा⌋ पत्त संपूर्णतादृशि

द्विस्वर्यस्य चाभ्युपगम इव ⌊तु. पा ६, २, १४० तदनु च समेऽप्यन्ये वै सा. PW प्रमृ.⌋ ?)] । इहाऽन्यवयो- रेकपिण्ड्यमार्थं (यथा अपां नपात्- प्रमृ.) न सामासिकमिति तत्त्वम् ।

[h]) पाभे पृ ३०६१ s द्र. ।

[i]) Sch उभयत्र स्वराभावश्चिन्त्य (तु सात) । पाभे. पृ २७१८ j द्र. ।

[j]) सपा पै १९,१७,६ शतक्रतो इति पाभे. ।

[k]) शचीषु [°स्तुतिषु (तु शक्वरीषु ⌊ऋ ७, ३३,४, १०, ७१, ११⌋)] च. इत्यप्यक्षर° शोध. [वैतु पपा. शचीवम्-> ⌊सं१⌋ -च इतीव (तु ORN., GRV. इन्द्रस्य विप. इति ⌊तु ऋ १, ५३, ३⌋, वे. सा ऋचिवो वि इति कृत्वा = शचीवन्त इति), PW L ⌊५१९⌋ शची व इति द्वे पदे इति, Foy ⌊KZ ३४, २९⌋ शमी व इति द्विपद शोध इति च ?]।

[l]) वि (°दीप्ति-धन- ⌊अग्नि-, अश्विन्-⌋) । बस ।

[m]) ?सु शची शिरस्पगम् > शं सर्वं विप-दूपली इत्येवं शोधितः स्यात् स्वपरिणिर्ऽपि पाद स्यात् ? ।

शण[a]– -णः[b] शौ २, ४, ५.

शण्ड[c]– -ण्डः मा ७, १२; १३; का ७, ६, २[२]; मै १, ३, १२; –ण्डाय मा ७, १२; का ७, ६, १; तै १, ४, ८, १; मै १, ३, १०; काठ ४, ३; क ३, ३.

शण्डा-मर्क[d]– -र्कौ ¶तै ६,४,१०, १[२]; २[e]; मै १, ३, १२[e]; काठ ४, ४[२e]; २७, ७[२]; ८[२e]; क ३, ३[२e].

शण्डिक[f]– -कानाम् ऋ २,३०, ८.

√शत्,द् (वधा.)[g], >शाति, शाशद्रे ऋ १, १४१,९[h]; शाशदुः[h] ऋ २, २०,४; †शाशद्महे[h] ऋ १०, १२०, ५; शौ ५, २, ५; २०, १०७, ८; पै ६, १, ५; १९, २,५S; शातयन्ति[i] शौ ११, ४, ६; पै १६, ५६, ७.

शातय[j] शौ १२,११,८; शातयै तै ६, २,८, ५¶; अशातयत तै ६,२,८,६¶.

शत्रु[k]– -त्रवः ऋ १, ५,४; ६,१४, ४; ७, १८, १८; १०, ३८,३; ४८, ७; ८४,७; १५५, ४[l]; खि ५, २२, १२; ७, ७, ५; मै ४, १२, ३; शौ ४, ३,१; ३१,७†; ५, ३०, ३; ६. ६६, ३; २०, ९९, २†; १३७, १; पै २, ८, १; ४, १२, ७†; ९, २४, ४; १९, ११, १३; २०, १४, ६; –०त्रवः शौ ६,६६, २; पै १९, ११, १२; –त्रवे ऋ १०,१३३, ३; कौ २, १११‡[m]; ११५३†; जै ३, ११, ७‡[m]; ४,१,६†; शौ २०, ९५, ४†; –†त्रुः ऋ १, ३९, ४; १२९, ४; ६, १८, [(४,१८,४)१२]; ७,२१,६; ८, ५९, २; ९६, १६; १०, ४२, ६; १२०, २; खि १, ६, २; तै २, ५, २, २[२]¶; ७,४, १५,१; काठ ४४, ४; कौ १, ३२६; २, ८३४; जै १, ३४,४; ४. ५,६; शौ २, २७,१S[n]; ५,२, २; ६, ६६, १S; २०,८९, ६; १०७, ५;१३७,१०; पै ६, १,२; १०, २, ४S; १९, ११,१०S; ४१, ८; –†त्रुम् ऋ १, ३२,४[o];३३, १२; १२९, ४; १७६, १; २, २३, ११; ३०, ३-५; ३. १६, २; ६, ४६, १०; ७, ३४, १९; ९,५५, ४; ७८, [(७, ७७, ४) ५]; १०, ४२, ७; ५४, २; मं २, ४, ३[२]¶; ४, १४, ५; कौ २, ३२८; जै ३, २७,४; शौ S४,२२,२; ३; ६, ४,२S; २०, ८३,२; ८९,७; पै S३, २१, २; ३; १३, ६, ४[o]; १९, २,२S; –त्रुषु ऋ ९, १९,६[m]; –त्रूणाम् ऋ १,१०२, ४; १०,१६६, १; शौ ३,१९, २; ५, २०, ४; ६, ६५,२; ७,५२,४†; १९, २८, २; पै ३, १९, २; ३६,१;५†; ९,२४,३; १३,३, ६†; ११, २; १९, ११, ९; –त्रून् ऋ १, ३३, १३; ६१, १३; १३२, ६; १४३,५; १७८,५; २, ३०, ८; ९; ४१, १२; ३, ३०, ६; ३४, १;४७,२;५४, २२; ४, ४, ५; २८, ४; ४१, २; ६, १७, ३; १९, [८ (८, ६०, १२)]; ४४, [१७; १०,११२, १]; ४७,२९; ६४,३; ७३,२; ७५, ४; ७; ८, ३५,१२; ९, ८५, २; ९०, ३; ९४, ५; ९६, २३; ११०, १२; १०, ४२, ५; ६९, ११; ८३, ३; ८४, २; ३; १०७, ११; ११२, ५; ११६, ३;५; १२०,१; १३८,४; १८०,१; २; खि ४,५,२१-२३; ५, ५, १०; †मा ५,३७S,७,३७;४४S; ८, ५३;१३,१३;१८,७१; २९,४१; ४४; ५५; ३३,८०; †का ५,९, ३S,७,२०,१;९,२,४S; ६, ५; १४, १, १३; २०, ५,४; ३१,

a) नाप. (ओषधि-भेद-)। b) पाभे. पृ १२०० *f* द्र.।
c) व्यप. (असुर-पुरोहित-)। <√शण्ड् इति पाका (६,२,१४०)।
d) असुरपुरोहितयोः द्वस. उभयपदप्रकृतिस्वरः (पा ६, २,१४०). पूप. आनङादेशश्च।
e) = सपा. तैमा १,१,१,५ आपश्रौ १२,२२,२; २३,२ माश्रौ २,४,१,७ वैश्रौ १५,२७ : २५;२९ : २ हिश्रौ ८, ७,८;२१। मै ४,६,२ पण्डामर्कौ इति पाभे.।
f) व्यप.। सा. = शण्डवंश्य- इति।
g) <√शद् (स्था.) इति मतम्।
h) धा. दीप्तौ वृत्तिः।
i) धा. विदारणे वृत्तिः।
j) धा. हिंसायां वृत्तिः।
k) नाप. (अरि-)। धा. हिंसायां वृत्तिः (तु. या [२, १६, SEY २३३], Brug [१,७०१] प्रमृ.; वैतु. !MVG. [१५४] 'शो' इति!)। त्रुन् प्र. (तु. पाउ ४,१०३; वैतु. WAG शत्रु प्र. इति ?)। l) पाभे. पृ २७२८ *a* द्र.।
m) सपा. शत्रवे <> शत्रुषु इति पाभे.।
n) सपा. पै २,१६,१ शत्रून् इति पाभे.।
o) सपा. तैब्रा २,५,४,२ शत्रून् इति पाभे.।

२,४, १२, ३२ ६,११, †तै १ २,३,३S, १४,२, ३, ४, १S, ४,४२,१, ४६ ३S, ६,१२,५[२], ३ ४,११,४, ४, ६, ६, २, ३, ७, †मै १,३,२३, ३७S, २,७, १५, ३,१६, ३[२], ४, १२, ३[२], १३,१८, †काठ ४,९S, १६, ६, १०S ८, १६, १३, १५, १६, १५, ३८,७, ४६, १[२], क ३ ७, २५ ६†, कौ २,३०४,७५९†, ८३३†, १२२३†, ३, ४, ११, जं २,४, ९, ३, ६, ११, ४,५, ५†, शौ २ ५ ३,२७,५†, ३,१, १,४†,२,५‡, ६,१, २,५ १०, १२[a], १२,६†[b], ४,२२,७,३१, २†,३, ३२,३†, ५,२,१†,२१, ११, ६, ८८, ३, १२६, ९†, ७, ८९,३†,८,८,६[c], १०,३,१, ३,११,१३ १,३, १९ १३,८‡[d], ४६,२, ५, †२०,८,१, ११, १, २०, ७, ३५, १३,५७,१०,८९, ५, ९०,२, १०७,४, पै १ ७६, ४,७७, २, १०६,४[e], २ ७,४, १६,१[e], ३, ५२,५[f], ७४, ५ ३,३, १, २, ६, ५, १, ५, ६, १, २, ४, २७,४-६, ४,†१२ २,३, १८,५[२], २३,२, ४, ३२, ३, ६,१,१†, ९,४, ५,९, १०, ७, ४, ८‡[g], ९ २४, ७, १०, ४, २, १३,३, ५, १५, १०,४, ७†, ११,९†, १२,६, ९, १६, ६३, १, ३,६४, २, ८९, २‡[g], १५०, ८, १०, १५२, ७, १८, १५, ३, २०, २२, ३, –†त्रो. ऋ १,५१,७, १६५,६, ६,७५, २, ७, ४८, ३, ९, १६, ७, मा २९, ३९, का ३१, २,३, तै ४, ६,६,१, मै ३,१६,३,४,११,३, काठ ९,१८,४६,१,शौ३,६,६S, Sपै ३,२,४ ४,१०,५, १५,१०, २, –त्रो ऽ-त्रो ऋ ६,१९,१३

शत्रव– -वेण पै१५,१२,६[2h]

शत्रु जय[i]– -य पै ७,५,१२

शत्रु-तूर्य[j]– -र्याय ऋ ६ २२, १०, शौ २०, ३६, १०†

शत्रु-त्व– त्वम् ऋ ८,४५ ५

शत्रु-त्राध(न>)ना[k]– -ना तै १, ८, १२, ३, मै २, ६,९, ४, ४, ३, काठ १५, ७

शत्रु ह– ह शौ १,२९, ५[l], ६ ९८,३[m], पै १९, १२,१५[m]

शत्रु-हन्[n]– -हण ऋ १०,१५९, ३, पै २,४०,३†, –हणम् काठ ३९, ५[20], -हणे पै ७, २०, १ १०, –हा पै १,११,४[l]

√शत्रूय>शत्रूयत्– यत् मा १२,५, का १३,१ ६, तै १,६,५, २, ४,२,१,२, मै २ ७,८, काठ १६, ८, शौ ६, ८८,३, –यता खि ४, ५, ३५, –†यताम् ऋ १, ३३, १५, ५, ४, ५, ३८,३, मा ३३, १२, का ३२, १,१२, मै ४, ११, १[२], काठ २, १५[२], Sशौ ४, २२,६,७, ७,७७,९†, १०†, पै ३,२१,६S २०,८,७, –यन्त ऋ १०,८९, [(४, ५०, २)१५], –यन्तम् ऋ ७ २०,३

शत्रूयती– -तीम् कौ २, १२१५, शौ ३ १,३, पै ३,६,३

श(त्रु>)त्रू षाह्[o]– -षाट् शौ ५ २०, ११, पै ९, २४, ११, –षाह ऋ ८, ६०, ६

शात्यत्– -यन् शौ ६, १३५, १, पै ५, ३३, ७

शाश्रदान,ना[q]– -न. ऋ १, ३३, १३[r], मै ४, १४, १३, शौ १, १०,१, पै १,९,१, –ना ऋ १, ११६,२, १२३,१०, १२४,६[s],

---

a) पाभे पृ १५५२ n द्र । b) = सपा आपम २, १५,५ । माए २ ११,१४ शत्रुम् इति पाभे ।

c) सपा पै १६,२९,६ अमित्रान् इति पाभे ।

d) सपा ऋ १०,१०३ ४ मा १७ ३६ का १८,४,४ तै ४, ६,४,२ मै २,१०,४ काठ १८,५ कौ २ १२०२ सेना इति पाभे । e) पाभे पृ ३०६३ f द्र ।

f) शत्रून् इति मूको । g) सपा ऋ ३ २९,९ शौ १?,१,२ दुष्युन् इति पाभे ।

h) °वणे नवनद्रुत् इति पाठ ? °वेण (उद्√नम्>) उन्नमन्-> [९१]-मन ,(√°स्तुत [=√तुद्]'प्रगहन'> कर्या) स्तुत्-> [प्र] स्तुत् (द्) इति त्रिपद शोधः ।

i) तिप (मर्क-)। उस उप कर्तरि अप्‌प्र , पूर. टि१ अउक् च द्र । पाप्र. [३ २,४६] खच् प्र मुमागमश्च ।

j) माप । तु वृत्रतूर्य- ।

k) विप (इषु)। उस करणे ल्युट् प्र ।

l) सपा शत्रुह <>शत्रुहा इति पाभे ।

m) पाभे पृ २९९७८ द्र ।

n) विप (पुत्र-, वज्र- प्रमृ)। उस. ।

o) शत्रुहणमसि शत्रुहणम् इति पाठ ? । सपा आपश्रौ १६,१०,१ शत्रुहणम् , अमित्रहणम् इति पाभे ।

p) विप (दुन्दुभि-, सूरि-)। उस उप <√सह् ।

q) विप (इन्द्र-, कन्या- प्रमृ)। r) = शाशायमान इति या ६ १६ । s) विप (प्रक्षालमाना-[उषस्-])। पा °उपो = विशदमाने वृति ।

खि १, ७, ३; -ना:[a] पै ६,
३, ८; -नान् ऋ ७, ९८, ४;
शौ २०, ८७, ४†; -†नाम् ऋ
७, १०४, २४; शौ ८, ४,२४;
पै १६, ११, ४.

शतु[b]- -तम् ऋ १, २४, ९; ३०,२;
४८,७;५२,१;६४, १४; ८९,९;
११६, [७;११७,६ (७)]; [१६;
११७, १७]; ११७,१८; १२६,
२[१]; १२८, ३; २, १३, ९;१४,
६[२]; ७; २७, १०; ३३, २; ३,
३६, १०; ६०, ७; ४, २७, १;
३०, [२० (६,१६,५; ३१,४)];
३१, ३;९;१०; ३२, १७; ४८,
५; ५, २७, ५; ४८, ३; ५४,
१५; ६१, १०; ६, १७, ११;
३४, ३; ४७, २४; ४८,८; [८;
७, १६, १०]; ६३,९; ७,३,७;
२५, ३; ६६, १६; [१६; १०,
८५, ३९]; ९१, ६; ९९,५; ८,
१, २४; ५, [३७ (६, ४७)];
६,४२; ४६;२१,१०; ४६, ३१;
३२; ५५, २; ३[४]; ५६,३[२];७०,
५[२]; ७७, १०; ९,४८, २; ५२,
५; ५६, २; ६१,२७; ९७,२९;
१०, १८, ४[c]; २९, २; ९७,१;
२; १०३, १;१०५, ११;१५८,
२; १६१, ३; ४[४]; खि १, १,
३[२]; ५, ६[२]; ७, ४; ९, १; ३,
७,२;३[४]; ८, ३[२]; १७,१;१७[२],
१; ४, ११, ८; ५, ७, ३, ८[d];
८, ३;१५,११[२]; १२; ६,३,३[२];

मा २, २७; ३, १८; १२, ८;
७५†,७६†; १७,२[२];३३†;७१;
१९, ४६; २३,५८;२५, २२†;
२७, ४१†; ३५,१५; ३६,६†;
२४[५]; †[२]; ४०,२; का २,६,७;
३, ३, ८; ९, ६; १३, १, ९;
†६,१; २; १८, १,२[२]; ४,१†;
६, ७; २१, ३, १७; २५, १०,
६; २७,११,९†; २९,५,१०†;
३५, ४, १६†; ३६, १, ६†;
२४[३]; †[२]; ४०, १,२; तै १, ४,
४५, १†; ५, ५, ४; ६,४; ७,
५; ८,५[२]; ६,६, ३; ७, ६,५[२];
८, १८, १¶; †२, २, १२, ७,
४, १४, ३[२]; ३, २, ११, ३†;
४, २, १, ३; ६, १[२]†; ४,११,
३; ६, ४, १†; ५, ३; ५,७,२,
३; ६. ६, ३, २†; ७, २, १,
४[२]¶, मै १,२, १[०]; ३, ३९†;
४, २; ५,२;८;१४[४]; ६,११¶;
७, १; २,५, ९[२]¶; ७, १३[२]†;
८, १४[२]; १०, ४†; १३, ९†;
३. ८, ३†; ११, १०; †४, ५.
३¶; ८, ५;९, २०[४]; ऽ[२]; २७;
१२, ५;१३, ८[d]; १४,२[२]; काठ
४, १३†; ५, ५; ६, ९; ७,३[२];
६[२]; १०, ११; १२, १५[२]; १३,
३; १५; १६; १६, ८; १३†[२];
१७, १०[२]; १८, ४; ५†; १९,
१३[d]; २९,१; ३५,१†;३८, २;
३९,१२†; १५†; क ३, ११†;
४, ८; ५. २[१]; ५[२]; ६, १¶;

२५, ४[२]†; २६,९; २८,४;५†;
४५, ४†; ४८, २¶; †कौ १,
२४५; २७८[२]; ३७७; २, ३४;
१८७; २१२[२]; ५६५; ७४१;
११९९; †जै १, २६, ३; २९,
८[२]; ३९, ८; ३, ४, ५; १७,
८; १९, ७[२]; ४४, १०; ४,११,
४; शौ १, १०, २; ३०,३; २,
३, २; ९, ३; १३, ३;४; २८,
१[E]; ४; २९, २; ३, ११,४[४]†;
५; ७; १२, ६; ४, ३७, ८;९;
५, १५, १०;११; ३०, १६;६,
४४, २; ७७, ३;९०,२[E];१३९,
१; ७, ३६, २; ५५, २; ८, २,
२१; ८, ७; १०, ८, २४; १०,
५[३]; १२, २, २३†; २८;४,२२;
१३, २, ६;७; ७, १६; १४,१,
५२;२, २†; ६३;१९,१३,२†;
२४,५;६;३०,१;२;३४,२; ३६,
४[२]; ६[३];४६,३; ६७,१-७; २०,
१४,४;६२,४; ७६,[१]२; ८१,१[२];
९२, २०[२]; ९६, ९[४]; १२४, ३;
१२७,३;१३१,४-८; पै १,८,२;
९, २; १२, ३;१४, ३;४१, २;
४६, ५; ६१, २; ५; ६२, ४[१];
८९, २[१]; ९४, १; ९७, १; २,
१०, ५; २३, ४; २७, ४[२]; ५[१];
३७, ४[४]; ६५, २; ८५, ४; ५;
४, ११, २; २३, ५; ५,३१,९;
६, ३, १०; ७, ४, २†; १५,
१०; ८,५, १०;११; ८,१[२]; ९,
१४, ६; १०, ९, ८; ९; ११,

a) °दाना इति पाठः? यनि. शोधः द्र.।

b) त्रिप., नाप. (संख्या-भेद-)। दुशन्-+(न.) °दशत- (स्त्री. =दशत्-)> द्विस. °दश-दशत्-> यनि. (तु. WW [१,७८६], Hirt [५, १७९]; वैतु. या [३, १०] <दश-दशत्- इति, BEY [५] < [असमस्तात् सतः] °दशत्- इत्यत एवेति च?)। प्रायशः बहुत्वपर्यायः इतीव द्र.।

c) पाभे. पृ १३९९ m द्र.।

d) सपा. शतम् <> शतेन इति पाभे.।

e) सपा. शौ ६, १२४, ३ पै १९, ४०, ६ सुर्वा इति पाभे.।

f) पाभे. पृ २५६६ b द्र.।

g) सपा. पै १९,१८,१ हिराः इति पाभे.।

३, २, †६, १, २, १३,६,१२, ११, १६, २०, १४, ३, ४, १३, १४, २०³, १५, ५, २, ६, २, ३, १२, ३¹⁸, २०, ९†, १६,५, १, २६, ७, १०३, १, १०७, ५³, १७, १८, २, २६, १४¹¹, १५¹¹, १६¹¹, ३२, ८, १८,५, ६, ७, २†, २१, १, १९, १६, ४, १७,११, १८,४, ४०,६, २०,२१,६,३०,६, ३३, ७, -तस्य ऋ १,४३,७, मा १२, ६७, का १३, ६, २१, शौ १ १७, ३, पै १, ६४, २, ८,१२, ११, १३, ५ १८, १९,४,१३, -ता ऋ १, ५३, ८, ८०, ९, ८१, ७, १२२, ७, १२६,६,२, १, ८, ३, ९, [९, १०,५२,६], ४, ३०, १५, ३२,१८, ५,२७, २, २९, ८, ५२, १७, ६२, १, ६, २६, ५,४७, १८, ४८,१५, ६३, १०, ७,१८, १४, ३२,५, ८, ३२, १८, ४५, १२, ४६, २२², ३१, ७८, १, १०, ६३ १४, खि ५, ५, ७, मा ३३ ७, का ३२, १, ७, मै ४, १२, ४, काठ १०, १२, ३५, ६S, शौ २०, २१, ८, ५६,४, पै १, ३७, ३S, -ता क ४८, ७ᵇ, -तान् ऋ १,१०२,७, मा ३६, २४, शौ १९, ६७, ८, -तानाम् पै ८, १५, ७, -तानि ऋ १, १६४, ११, ४, २९, ४, ५, २९, ७, ६, ३१, ४, ७, १०३, [(३, ५३, ७) १०], ८, ६, [(५, ३७)४७], ३४, १५, ६१, ८, खि ३, १०², १९, ५, ८, ३, ¶तै २, ५, ८, ३, ५ ५, २, ६², ७, ७, १, ५, ३, ४, ६, ३, ४, ५, १, ४, मै ४,५, ३¶, ¶काठ २२, ७¹, २९,१,३३, २², ¶क ३५, १², ४५,२, कौ २ ९३२†, शौ ९,१४,१३†, १०,८, ४ᶜ, १८, ४, ७०, २०, १२७, ३, पै १, ८६, ३, २,३७, ४¹ᵈ,१६,६७, १†, १०१, ७ᶜ, १७ २९, ४, २०, २२,३ᶜ, -ताभ्याम् तै ७, २, ११, १, १९, १, काठ ४२, १, ९, -ताय ऋ ८, १,५, मा २२, ३४, का २४, २०, २, तै ७ २,११-२०,१, मै ३,१२,१५, काठ ४२, १-३, ५ १०, कौ १, २९१†, जै १,३०,९†, -ते ऋ ७, १८,२२, काठ ३९,६, शौ १८, २,३८-४५, -तेन ऋ २,१८,६, ३, ३७, ४, ४, ४६, २, मा १, २५,२६¹, १३, २०, २१, २८ १९¹, का १, ९, ३, ४², १४, २, ५, ६, ३०, २, ८¹, तै १, १, ९, १, २¹, २,६, १०,२¶, ४, २,९,२², ५, २,८,२, मै १, १, १०¹, २,७, १५², ४, १, १०, १२,३†, काठ १, ९¹, ४, १६, १६, १६¹, २०, ६, ३१, ८¹, क १,९¹, ३१, ८, ४७,८, शौ ४, १६, ७, १९, ८, २०, १९, ४, पै १,३९, ३ᵉ, ५,२५, ८, ३२, ८, -तेभ्यः तै ७, २, १९,१ᵛ, काठ ४२, ९; -तैः ऋ ५, ३६, ६, ६,२०, ४, ¶तै ७, १, ६,२, ३¹

शत-काण्डᵇ- -ण्ड. शौ १९, ३२, १, १०, ३३, १, पै ७, ७, १, १२, ४, १, १०, ५, १, १५, २२, १०.

¶शत कृष्णल, लाᶦ- -लः मै २, २, २, काठ ११, ४, -लम् मै २ २,२, काठ ११, ४, -ला तै २, ३, २, १, -लाम् तै २, ३ २, १²

शत क्रतुʰ- -०तवʲ काठ १६, १३‡, पै ११, ६, २‡, -तु ऋ २,२२,४,४,३०,१६,८,१,११, ३२, ११, ७७, १, ८९,३,९३, ३२, मा २०,७५, ३३, ९६†, का २२, ७, ९, मै ३, ११, ४, काठ १३, १५, ३८,९, †कौ १, २५७, ४६६, २, ११४१, †जै १, २७, ५,४८, ६, ४, २३,२, शौ ६, ३०, १, पै ९, ८, २, १९, २४, ४, -तुम् ऋ १,३०, १, ५१, २, ३, ५१, २, ८, ५२, [६,६१,१०], ५३,२,१२, १,११, [(४६, ३) ८], खि ३, ४, ६,५, २, मा २१,३१, २८, १०,३३, का २३, ४,११, ३०

ᵃ) शोध पृ १८६५ g द्र ।
ᵇ) सपा इति पठः शोधार्हः (तु. काठ ३५, ६ मारा ११,६,३,४, १४,६,६,१ च)।
ᶜ) शोध पृ १५१८ d द्र ।
ᵈ) शतगुणाऽपि इति शोधः (तु. मूको यथापि इति निर्दिष्टं च ११ ६ छन्दः)।
ᵉ) सपा. शौ ३,१२,६ सुनेवीरा इति पाभे ।
ᶠ) पाभे पृ ३०६५ d द्र. । ᵍ) सपा. ते २,४,५,१ अयुतेन इति पाभे । ʰ) विप । बस ।
ⁱ) विप । बस उप = सुवर्णपरिमाण विशेष- ।
ʲ) सपा शतक्रतव <> शतक्रतो <> शतक्रतव (मारा ७,२,४,२७ च) इति पाभे ।

१, १०;२, १०; मै ३, ११, २; †कौ १, १५५; २१४; २, ६३; †जै १,१७, १; २३, १; ३,७, १; –०तू ऋ १, १२२, २३; –०तो ऋ ६,४१,५; ८,४६,[३ (१९,८)]; –०तो ऋ १,४,८;९; ५,८; १०,१; १६,९; ३०, ६; १५; ५४,६; ८२,५; १०५,[८; १०,३३,(२)३]; २,१६, ८; ३, ३७,३;३;६;[८; ८,७६,७]; ९; ४२,५;५,३५,५; ३८,१;५; ६, ४५,[३५ᵃ;८,९२,१२]; ७,३१, ३; ८, १३, [३१; ३३, ११]; ३३, १४; ३६, [१-६]; ५२,४; ५४, ८; ६१, ९; १८; ८०, १; ९१, ७; ९२, १३; १६; ९३, २७-२९; ९८, १०-१२; १०, ११२, ६; १३४, ४; खि ३, ४, ४; ६, ८; मा ३, ४९; २६,४; ५; का ३, ६, १; २८, ३, १; †तै १, ६,१२,१; ३; ८,४,१$; २, ५, १२, ५; मै १, १०, २; २, ७,१३‡ᵇ; †४, १२, २; ३; काठ ८,१६†; ९, ५ᶜ; क ८,८; २५,४†; †कौ १, ११६; १७३; ३४२; ३६६; ४०५; २, ६८; ४३६; ५१९; ५२०; ६९४; ८०९; ९५१; जै †१, १३, २; १८, ९; ३६, १; ३८, ७,४५, ७; †३, ७, ६;३३, ११; ४०, १५;१६; ५६,२१; ४, २०, ४; शौ १४, १, ४१†; २०,१९,२; ३; ६; २०,१; २; २४, ५;४५, ३; ५७, ४; ५; ६८, ८; ९; ६९, ६; १०८,१-३; १२२, ३; पै ४, २६,७†; ११,७,८; १९, १७, ६ᶜ; –तोः शौ ६, ८२, १; पै १९, १७, ४; –†०त्वःᵇ ऋ १०, ९७, २; मा १२, ७६; का १३, ६, २; तै ४, २,६, १.

¶शत-क्षरᵈ– -रः मै २,३,९;४,४,४.

शत-खᵉ– -खाः पै १६,७०,७.

*शत-ग्वᶠ– > शतग्विन्ᵍ– -ग्विनः ऋ ८, ४५, ११; –ग्विनम् ऋ १, १५९, [५; ४, (३४, १०) ४९,४ (६,६८,६; ७,८४, ४)]; ९, ६५, १७; ६७, ६; तै ३,३, ११,१; मै ४,१२,१; काठ १०, १३; कौ २,१८५; जै ३,१७,६ʰ.

¶शत(घ्न >)घ्नीⁱ– -घ्नीम् तै १, ५, ७, ६; ५,४,७,४; मै ३, ३, ९ʲ; काठ २१, ९.

शत-चक्रʲ– -क्रम् ऋ १०,१४४,४.

शत-जीवन– -नाय पै १६,५,७?ᵏ.

¶शत-तन्तुˡ– -न्तुः तै ७, ५,९,२; काठ ३४, ५.

शत-तम– -मम् ऋ ४,२६, ३ᵐ;

ᵃ) पाभे. पृ २०३९ *n* द्र.। ᵇ) पाभे. पृ ३०६६ *j* द्र.। ᶜ) पाभे. पृ ३०६२ *j* द्र.।

ᵈ) विप.। बस. उप. भाप.।

ᵉ) विप. (बहु-स्रोतस्- [कूप-])। बस. उप. विवरार्थे <√खन्। ᶠ) नाप. (गो-शतक-)। शत-+गो- > समाहारार्थे द्विस. *शत-गव- > नैप्र. यनि.।

ᵍ) विप.[गोशतवत्-(स्तोतृ- [अस्य पूर्वस्यामृचि संबन्धः], प्रमृ.)]। मत्वर्थे इनिः प्र.। नवग्विन्-, दशग्विन्-इत्यत्रापि समानो न्यायः [illegible] इति कृत्वा तदधिकृत्य [illegible] तदर्थं विशेषः द्र. (तु. [तात्पर्ये] पपा. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. [illegible] ग्विनिः प्र. एतेनि?)।

ʰ) शात° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ. कौ. प्रमृ.)।

ⁱ) नाप. (आयुध-विशेष-)। उस. उप. √हन्+टक् प्र. (पावा ३,२,५ [वैतु. PW. प्रमृ. <*हन्- इति])।

ʲ) वा. क्रिवि.(*शतहरः)। [illegible] पादे [illegible] !भुक्तो> भुक्ताः व इति द्विपदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. [illegible] पदमिति?)। [illegible] पृ ५९० *l* [illegible] निर्दिष्टो [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible])

शतचक्रं (यथा स्यात्तथा) उ वर्तनिः (*प्रवर्तकः;' इति वा.। बस. उप. चक्र- इति आद्युदात्तरं सत् (√*चक्र् 'वर्तने' >) *चक्र- > यनि. (तु. [तात्पर्ये] पृ १२९४ *g*; वैतु. वें. नाप. [रथ-] इति, सा. PW. GW. प्रमृ. विप. [सोम-] इति, सा. उप. भाप. वा नाप. वा <√कृ इति)।

ᵏ) विशतु जीवनाय इति द्वि-पदः शोधः (तु. पृ ६१३ *r*ᴵ; वैतु. BKA. [illegible] [illegible] [illegible] जीवनाय इतीव विकल्पमानः)।

ˡ) विप. (याग- [संज्ञा-विशेष-])। बस.।

ᵐ) विप. ([illegible] [illegible] [illegible])। *शतत्- ([illegible]) > *शतत-मय- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. 'तम' इत्यवग्रहः [तु. पा ५,२,४८])। [illegible] पुर- इति *पुर- ([illegible]) इत्यस्य पर्यायः। [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] द्र. (तु. पृ ३०६८ *a* टि.)।

–ीमा[a] ऋ ७,१९,५; शौ २०, ३७,५†.

¶शत-तर्हं[b]- -र्हान् तै १,५,७,६[c]; ५,४,७,४.

शत-तुर्दम्[c,d] ¶मै ३,३,९[2];४,७[2]; शौ १,८,४.

शत्-तेजस्[e]- -०जः काठ ७,३; ११; १८,४; क ५,२; ६,१; २८,४; –जाः मा १,२४; का १,९,१; तै १,१,९,१; मै १, १,१०; ४,१,१०; काठ १, ९; ३१,८; क १,९; ४७,८.

शत-दं(ष्ट्र >)ष्ट्रा[e]- -ष्ट्राम् पै २०,२०,६.

शत्-दक्षि(ण >)णा[e]- -०ण शौ १०,६,३४; पै १६,४४,१०; –णः पै १६,४४,९.

शत्-दत्[f]- -दन् शौ १४,२,६८; पै १८,१३,८.

शत-दा[g]- -दाः कौ १,५३११‡[h]; २, ११९५; जै १,५४,७‡.

शत्-दातु[i]- -तु ऋ ९,७२,९.

१शत्-दाय[j]- -¶यः मै १,७,५; काठ ८,५; ९,२[1]; क ७,१; ८,५[1]; –[यम् ऋ २,३२,४; तै ३,३,११,५; मै ४,१२,६; काठ १३,१६; शौ ७,४९,१§; ५०,१; पै २०,१०,८.

२शत-दाय[k]- -यः मै ४,१४,१[l].

शत-दावन्[m]- -व्नि ऋ ५,२७,६.

शत्-दुर[n]- -रस्य ऋ १०,९९,३; –रेषु ऋ १,५१,३.

. शत-धन– > शतधन्य[o]- -न्यम् ऋ ४,१८,३.

?शत-धनुस्[p]- -नुः पै १९,२१,९.

शत्-धन्वन्[e]- -न्वने मा १६,२९; का १७,४,३; तै ४,५,५,१; मै २,९,५; काठ १७,१३; क २७,३.

शत-धा खि २,१,६[q]; पै १४,३, ७; ८; १२; १३;२०; १९,४७, १०; ११.

शत्-धार,रा[e]- -रः ऋ ९,८५,४; ८६,११; ९६,१४; मा १९, ८७; का २१,६,८; मै ३,११, ९; काठ ३८,३; कौ २,३८२†; जै ३,३१,२†; शौ ११,१,२०; १२,३,५; पै ५,३०,४[r]; ११, ७,६; १६,९१,१; १७,३६, ५; –रम् ऋ ३,२६,९; १०, १०७,४; मा १,३; १३,४९; का १,२,२; १४,५,३; १९, १,१[s]; तै १,१,३,१;४,२, १०,२; मै १,१,३; २,७,१७; काठ १,३; १६,१७; ३१,२; क १,१; २५,८; ४६,८; शौ ३,२४,४[t,u];१८,४,३६†; ३५; ३६; पै ५,४०,८; ९,२३,१; ११,५,४[v]; १६,९३,१-१०; ९४,१-७,९५,१-९; १४९,९;

[a]) °तमा, अविवेपीः इति पदद्वयमिति पपा.? °तमे (निवेशने [तु. ऋ ४,२६,३]), आ, अविवेपीः इति स्वग्न त्रिपद-शोधः द्र. (वैतु. ORN. WAG [३,५९] °मोम् इति शोधः [तु. वे.?, सा], R [ZDMG ४८, ६७९] GW. L [३५७] °माम् [पुरम्] इति शोधश्च)।

[b]) नाप. (शत-संख्याक-छिद्र-)। द्विस. उप. √तृह् + कर्मणि घञ् प्र. पार्श्वीयः स्वरश्च (वैतु. भा. सा. उस. उप. कर्तरि कृदिति)।

[c]) सस्था. °तर्हान् <> °तुर्दम् इति पाभे.।

[d]) शोध. ?र्हनि > र्हन्ति इति शोधः (तु. तै १, ५,७,६)। [e]) विप.। बस.।

[f]) विप. (कन्टक- [कटून-])। बस.। पाप्र. (५,४, १४१) <दन्त- इति।

[g]) विप. (सोम-)। उस. उप. <√दा 'दाने'।

[h]) सस्था. ऋ ९,८७,४ शतग्वाः इति पाभे.।

[i]) विप. [शत-दायिन्- (सोम- [वैतु. वे. सा. नाप. इति])]। द्विर.। बस. उप. भाप. गप्र. <√दा 'दाने'। °(?) इन्दो अस्मे (अस्मदर्थं यथा स्यात्तथा) शतदातु (°तुः यथा स्यात्तथा [=अश्वमत्त्वादिभिर्मन्त्रोक्तैः गुणैः सद्वान् सन्]) तु (°त्वं) नः (अस्मान्) उप [कृप्र.] वृहतीः रेवतीः इषः आ-भास्व इति वा. (वैतु. GW. उप. <√दो 'अवखण्डने') इति। [j]) विप. (बहुधन-, बहुप्रद-[वीर-])। बस. उप. भाप. <√दा 'दाने'।

[k]) =१शतु-दाय-। उस. उप. कर्तरि णः प्र. इति तस्मै विशेषः। [l]) तु. सपा. तैब्रा २,८,१,४; Sch. च; वैतु. सात. शतदायः इति (तु. केचन मूको.)।

[m]) विप. (अश्वमेध-)। उस. उप. <√दा 'दाने'।

[n]) नाप. (गृह-, पुर्-)। बस. उप. =दुर- वा द्वार- वा (तु. सस्थ. ऋ ४,३०,२०; २६,३ प्रमृ.)।

[o]) विप. (बहुधन-क्रीत- [सोम-])। यत् प्र.।

[p]) शतधारः इति शोधः (तु. सस्थ. सहस्रधारः, शौ ३, २४,४ प्रमृ.)। [q]) °त° इति स्वरः!।

[r]) सपा. शतधारः <> ?शतधारम् इति पाभे.।

[s]) पाभे. पृ २४२३ j द्र.।

[t]) पृ ८९३ ƒ द्र. (तु. सस्था. पाभे.)।

[u]) सस्था. पै ११,५,८ सहस्रधारम् इति पाभे.।

–रा शौ १८, ३, ७२; पै ८, १९, ५; –राः ऋ ९,८६, २७; –रेण मा १, ३; का १, २, ३.

शत-नीय[a]– -यः ऋ १, १००, [१२; १०, ६९, ७]; -यम् ऋ १, १७९, ३

शत-पति– -तिः मै ४, १४, १२.

शत-पत्र[b]– -०त्र खि २, २, ५; पै २०, ४६,७;१०; –त्रिः ऋ ७, ९७, ७; मै ४, १४, ४; काठ १७,१८.

शत-पद्[c]– -पद्भिः ऋ १,११६,४.

शतपदी[c]– -दीम् कौ २,११७८; ११७९; जै ३,१,१.

शत-पयस्– -याः[d] मा १७,५६; का १८, ५, ७; तै ४, ६,३,२.

शत-पर्वन्[c]– -र्वणः पै ५, ९, २; -र्वणा ऋ १, ८०, [६; ८,६, ६; ७६, २; ८९, ३]; मा ३३, ९६†; †कौ १,२५७;२,१००२; †जै १,२७, ५; ४,८, ३; २३, २; शौ ८,५, १५; १२, ११, ५; २०, १०७, ३†; पै १६, २८, ५; १९, २३, २.

शत-पवि(त्र >)त्रा[c]– -त्राः ऋ ७, ४७,३; शौ १४, १, ४०; पै १८, ४,९.

शत-पाद्[c]– -पात्[d] मै २,१०, ५; काठ १८,३; क २८, ३.

शत-पा(श >)शा[c]– -शाया पै १९, ३७, १.

शत-पृष्टि[f]– -ष्टीः पै १३, ४,१३[g].

शत-पृ(ष्ठ >)ष्ठा– -ष्ठा पै १६, ४६, ७.

शत-ब्रध्न[h]– -ध्नः ऋ ८,७७, ७.

शत-भिषज्[i]– -षक् तै ४, ४, १०, ३; मै २, १३, २०[j]; काठ ३९, १३; शौ १९, ७, ५.

शत-भुजि[k]– -जिः ऋ ७, १५,१४; –जिभिः ऋ १, १६६, ८.

शत-भृष्टि[l]– -ष्टिः तै २, ६, ४, १.

†शत-मन्यु[c]– -न्युः ऋ १०, १०३, ७; मा १७,३९; का १८,४,७; तै ४, ६, ४, ३; मै २, १०, ४; काठ १८,५; क २८, ५; कौ २, १२०५; शौ १९, १३,७; पै ७, ४, ७.

शत-मान,ना[c]– -¶नः मै २,२,२[n]; ४,४, ४; काठ १४, ८; –नम् मा १९, ९३; का २१, ६, १४; ¶तै २, ३, ११, ५; ३,२, ६, ३; ३,४, ३; ६, ६,१०,२; मै ¶१, ६,४; ७, ५;२,१,७¶; ३, ११, ९; ¶काठ ८, ५;९, २;२२,८; ३८,३§; ¶क ७,१; ८,५;३५,२;–ना पै १४,३,२१.

शतमू(म्-ऊ)ति[m]– -तिः ऋ १, १०२,६; १३०, ८; ८, २,२६; कौ २, १००९; पै ३, ३६, ३; –तिम् ऋ ८,९९, [(४६,३)८]; –०ते ऋ ८, ४६,[३(९९, ८)]; –०ते ऋ ७,२१,८; –तेः ऋ ८, २,२२.

शत-मूर्धन्[c]– -०र्धन् मा १७,७१; का १८,६, ७; तै ४, ६,५, ३; मै १, ५,१४[j]; काठ ७,३;११[n]; १८, ४; क ५, २; ६, १; २८, ४; –र्धा मै १, ५,१४¶;

शत-याजम्[o] शौ ९,४,१८; पै १६, २५, ८.

शत-यातु[p]– -तुः ऋ ७,१८, २१.

शत-यामन्[q]– -†मना[r] कौ १,५५७; २, ५०२; जै १, ५७, ४; ३, ३९,१; शौ १८, ४,६०; –म्ना ऋ ९, ८६, १६[r].

---

a) विप. (बहुविधनीति-मत्- [अग्नि-, आजि-, इन्द्र-])। बस. उप. भाप. इति (वैतु. PW. GW. GRV. प्रमृ. =बहुकपटोपाय- इति)। b) विप. (बहुपक्षति- [शाकुन्तक-, कपिञ्जल-], बहुविध-वाहन- [बृहस्पति-])।

c) विप.। बस.। d) सपा. शतपयाः (माश [९,२, ३,१०[e]] प्रमृ. च)<>शतपात् इति पाभे.।

e) विप. (रज्जु-)। बस.।

f) विप. (शतधारा- [हेति-])। बस. उप. ऋष्टि-पर्यायः सन् १पृष्टि- इत्येवं सुविवेचम्।

g) सपा. शौ ४,३७, ९ शतम्, ऋष्टीः (वैतु. मा. शत-पृष्टीः) इति पाभे.।

h) विप. (शताग्र- [इषु-])। बस.।

i) नाप. (नक्षत्र-विशेष-)। बस.।

j) ॰षं नक्ष॰ इति पाठः? ॰षद् नक्ष॰ इति शोधः (तु. BW. प्रमृ.)।

k) विप. [शतप्राचीर-वेष्टनवती- (पुर्- [=*आवृति-, गुप्ति- <√पृ =√वृ 'आवरणे'])]। बस. उप. <√भुज् 'कौटिल्ये =वर्तने' (वैतु. वें. सा. पालने इतीव?)।

l) विप. (रस्य-)। बस. उप. भाप.<√भृज् 'पाके'।

m) विप. (बहुविधरक्षणवत् [इन्द्र-])। बस. पूप. विभक्तेरलुक् द्र. (तु. शतोति-)।

n) शतम्॰ इति पाठः? यनि. शोधः।

o) अव्य.। उस. णमुलन्तम्। p) व्यप. (ऋषि-)।

q) विप. (अनेक-मार्ग-[पथ्-])। बस.।

r) सपा. ॰यामना<>॰याम्ना इति पाभे.।

शत-यावन्[a]- -वानम् खि १,३,२
शत-योजन[b]- -नम् पै १३,१३,३.
शत-योनि[i]- -निः शौ ७,४२,२; १९,४६,६; पै ४,२३,३;२०,९,१०.
शत-रुद्र[b]- > शतरुद्रिय[c]- -यम्[d] मै ३,२,४[2]; काठ २१,६[2]; क ३१,२१[2]; -याणाम् खि ५,७,२,६; मा २१,४३-४५; का २३,५,३[2]; मै ४,१३,७; काठ १८,२१.
शतरुद्रीय[e]- -यम्[d] ¶तै ५,४,३,१;५,९,४[2];७,३,२.
शत(त-ऋ)र्च[f]- > शतर्चिन्[g]- -र्चिनः पै ८,१५,६.
†शत(त-ऋ)र्चस्[h]- -र्चसम् ऋ ७,१००,३; मै ४,१४,५.
शत-वत्- -वत् ऋ ८,२४,[(४,११)२९];१०,९४,२; १०२,५; ९; -वन्तम् ऋ ८,५,१५; ६४,५; पै ५,१६,८.
शत-वध, धा[i]- -धम् शौ ११,२,१२; पै १६,१०५,२; -धा शौ १२,७,५; पै १६,१४२,५.
शत-वनि[j]- > शातवनेय[k]- -ये ऋ १,५९,७.
शत-वलिश[l]- -शम् मै ४,१,२‡[m].
शत-वल्श, ल्शा[n]- -†ल्शः[m] ऋ ३,८,११; मा ५,४३; का ५,१०,५; तै १,३,५,१; ६,३,३,३; मै १,२,१४![o]; काठ ३,२; २६,३; क २,९;४१,१; -‡ल्शम्[m] तै १,१,२,१; मै १,१,२[p]; काठ १,२; ३१,१; क १,२; ४७,१; -ल्शा मा १२,१००; शौ ६,३०,२; पै ८,१८,५.
शत-वाज, जा[q]- -जः ऋ ९,९६,[९;११०,१०]; -†जया ऋ ८,९२,१०; कौ १,२१५; जै १,२३,२.
शत-वार[r]- -रः शौ १९,३६,१; ३; पै २,२०,४;२७,१; ३; -रेण शौ १९,३६,६; पै २,२७,५.
शातवार[s]- -रः शौ १९;३६,५.
शत-वा(ह>)ही[t]- -ही शौ ५,१७,१२.
†शत-विचक्ष(ण>)णा[a]- -णाः ऋ १०,९७,१८; मा १२,९२; का १३,६,१८; शौ ६,९६,१; पै १३,१३,९; १९,१२,४.
शत-वीर्य[a]- -¶र्यः मै १,६,४;११; ७,५; २,१,७; २,२;३,९;५,९; ४,४,३;४; ५,३; काठ ९,२; ११,४; १२,११; १४,८,२२,८; ३४,५; क ८,५; ३५,२; -र्यस्य शौ ८,८,७; पै १६,२९,६; -र्याय तै ५,७,२,३; काठ १३,१५; -‡र्येण[u] शौ ३,११,३; २०,९६,८; पै १,६२,३.
शत-वृष्ण्य[a]- -ण्यम् शौ १,३,१[v]; २-५.

[a]) विप. । बस. । [b]) कस. ।
[c]) विप. (पदवन्त- [मा २१,४३ प्रमृ.), नाप. (अध्याय-, अनुवाक-, हविस्- प्रमृ.) । सास्यदेवतीयः घः प्र. (पावा ४,२,२८) ।
[d]) सपा. शतरुद्रियम् <> शतरुद्रीयम् इति पाभे. ।
[e]) = शतरुद्रिय- । छः प्र. इति तनो विशेषः ।
[f]) द्विस. । [g]) नाप. (महर्षि) । मत्वर्थीयः प्र. ।
[h]) विप. (°बहुलोकवती- = अति-विस्तारवती- [पृथिवी-]) । बस.उप. °अर्चस्- इति (वेंतु. पपा. वें. अर्चस्- इति, ORN.?GRV. = अर्चस्- इति, PW.GW. WAG [१,२६९ a] = ऋचस्- इति) । उप. <√अर्च् °निवासे' (वेतु. वें. प्रमृ. स्तुनी इति, सा. दीप्ती इति?) इति कृत्वा लोकपर्यायः स्यात् ?।
[i]) विप. (बहुहिंसा-कर- [धनुस्-, मेनि-]) । बस. ।
[j]) व्यप. (राजन्-) । उस. उप. √वन् + कर्तरि प्र. ।
[k]) अपत्यार्थे ढक् प्र. बिस्वरश्च ।
[l]) = शत-वल्श- । स्वरभक्तियुतः शाखीयः पाठः द्र. ।
[m]) सपा. °लिशम् <> °ल्शः (तैब्रा १,२,१,५ आपश्रौ ५,२,४; ७,२,८ माश्रौ १,८,१,१२ प्रमृ. च) <> °ल्शम् (तैब्रा ३,२,२,६ आश्रौ १,४,८ प्रमृ. च) इति पाभे. । [n]) विप. (बहु-शाख- [बर्हिस्-, वनस्पति- प्रमृ.]) । बस. उप. = शाखा- ।
[o]) °वलिशः इति शोधः (तु. मै १,१,२ मूको. सात. च) । [p]) तै. पपा. तु शतवलिशम् इति ।
[q]) विप. (बहुबल-कर- [इष्-, सोम-]) । बस. ।
[r]) नाप. (°कन्द-भेद- [= शतावरी-?]) । बस. उप.!, <√धृ 'वारणे' इति सा., = १वर- इति ?w., = वाल- इति PW. प्रमृ. ।
[s]) स्वार्थिकः अण् प्र. । सपा. पावा [६,१,११६] प्रमृ. शतधारः इति ? ।
[t]) विप. (बहुयौतकाऽऽहर्त्री- [जाया-]) । उस. उप. कर्तरि कृत् ।
[u]) सपा. ऋ १०,१६१,३ शतशारदेन इति पाभे. ।
[v]) पाभे. पृ २३७० h द्र. ।

¶शत-अ(ज>)जा[a]- -जाः ऋ ४, ५८, ५; मा १७, ९३; का १९, १, ७; काठ ४०, ७; पै ८, १३, ५.

¶शत-शल[b]- -ले मै २,४, १; काठ १२, १०.

शत-श(ल्य>)ल्या[c]- -ल्याम् शौ ६,५७,१; पै १९,१०,३.

शत-शस् (:) शौ ६, ६६, ३[d].

शत-शा(खा>)ख, खा[a]- -खस्य पै २०, २२, ७; -खा शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५.

शत-शारद[e]- -दः शौ १०, ३,१२; पै १०, ३, ६; १६, ६४, २; -दम् पै ३, १४,७[f]; -दानाम् तै ५, ७, २, ४; -दाय ऋ ७, १०१, ६; १०, १६१, २; खि ४,६,८[g]; मा ३४,५२; का ३३, २,१५; मै २, ३,४; काठ ४०, ३; शौ १, ३५, १; ३, ५, ४; ११,२†; ४,१०,७; ५, २८,१; ६, ११०, २; ८, २,२;५, २१; १२, २,६; १४,२,७५; १८,४, ५३; १९, ३७, २;३; २०,९६, ७†; पै १, ५४, ३;४; ६२,२†; २, ५९, १०; ६६, २; ३, १३, ४; १६, ३, २; २६, २; २८, १०; १७, ३०, ६; १८,१४,५; -देन[h] ऋ १०, १६१, ३.

शत-संवत्सर[i]- -रम् खि २, ६[२], २४.

†शत-सा[j]- -साः ऋ ४, ३८,[१०; १०, १७८, ३]; ७, ८, ६; ९, ८२, ५; ८७, ४[k]; १०, ९५,३; तै १, ५, ११, ४.

शत-सेय[l]- -याय ऋ ३, १८, ३; शौ ३, १५,३†.

‡शत-स्पृह[m]- -स्पृहम् कौ १,५४९; २, ५८८; जै १, ५६, ७, ३, ४८, ४.

शत-(स्प्य>)स्प्या[n]- -स्प्याम् तै १, ५, ११, ५[o].

शत-स्व[p]- > शतस्विन्[q]- -स्वी ऋ ७, ५८,४.

शत-हव्य[r]- -व्यः काठ ४०,९[s].

१शत-हस्त[a]- -०स्त शौ ३,२४,५; पै ५, ३०, ५; १९, ३८,७.

२शत-हस्त[p]- -स्तेन पै ८,११,१०.

शत-हायन[a]- -नः शौ ८, २,८;७, २२; पै १६, ३, ६; १४,१.

शत-हिम,मा[t]- -मा ऋ २,१,११; -माः ऋ १, ७३, ९; ६, ४, [८; १०, ७; १२, ६; १३, ६; १७, १५; २४, १०]; मै १, ६, १[u]; काठ ७,१२; क ६, २; कौ १, ४५४†; जै १,४७,९†; शौ १९, १२, १†; ५५, ४[v]; †२०, ६३, ३; १२४, ६; पै १९,४४, २३[v]; -माय ऋ ९, ७४,८.

? शताक्षरा[w] काठ १२,११.

¶शता(त-अक्षर>)क्षरा[a]- -रया मै १,४,१३; -रा मै १,४,१३; -राः तै १, ५, २,२; मै १,७,

---

[a]) विप. । बस. ।

[b]) नाप. (*अत्यन्त-प्रच्छन्न- स्थान-) । बस. उप. *छदिः-पर्यायः सत् < √शल् 'संवरणे' (वैतु. प्रमाणवाचकमित्यन्ये ?) ।

[c]) विप. (बहुशल्यवती- =अतीव-तीक्ष्णा- [इषु-]) । बस. ।

[d]) पामे. पृ २५९३ k द्र. ।

[e]) विप. (शतवर्षप्रवर्तिन्- [क्रतु-, हविस्- प्रमृ.]), नाप. न. (शतायुष- =पुरुषायुष-)। बस. उप. वर्ष-पर्यायः सत् < *वर्षाऽऽमृत-(वर्ष-नक्ष- [वैतु. < शरद्- इति प्रायोवादः ?])।

[f]) *दाम् (*प्रजाम्) इति शोधः (तु. मूको.) ।

[g]) *ण्य इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[h]) पामे. पृ ३०७० ४ द्र. ।

[i]) विप. (पूर्यमान-युक्त- [आयुस्-]) । बस. ।

[j]) विप. (अर्वन्-, सोम- प्रमृ.)। उस. उप. < √सन्।

[k]) पामे. पृ ३०६८ h द्र. ।

[l]) भाप. (शताऽऽवाति-)। उस.उप.√सन्+यत् प्र. ।

[m]) विप. (रयि-)। उस. । सपा. ऋ ९,९८,१ पुरुस्पृहम् इति पाभे. ।

[n]) विप. (बहुतरणदण्डा- [नौ-]) । बस. ।

[o]) सपा. मा २१,७ का २३,१,७ काठ २,३ शौ १७, १,२५;२६ मंब्रा २, ५,२४ स्वस्तये इति पाभे. ।

[p]) कस. ।

[q]) विप. (बहुधन-वत्- [विप्र-]) । पस. नावमहः ।

[r]) विप. । उस. उप. < √ह्वे ।

[s]) सपा. मा ८,४६; १७,२४ का ८,२१,१;१८,२,९ क २८,२ माश ४,६,४, ६ विहृव्यः इति, तै ४,६,२,६ मै २,१०,२ काठ १८,२ विहव्यः इति, तै ३,४,४,१ हि हुव्यः इति, पाय १, ५,९ इहव्यः इति पाभे. ।

[t]) विप. (पुरुषाऽऽयुष्यर्वतिन्- [अस्मद्-, कर्तीवत्-], अपरिमितकाला- [इडा-]) । बस. उप. हिमा- =अब्द- इति । [u]) वैतु. पपा. शतं हिमाः इति ।

[v]) शतंहिमाः (तु. शंपा. पपा. सात. च) इति पाठः? यनि. शोधः।

[w]) शत-स(र>)रा- > -रा इति शोधः । विप. (शतधारावती- [सौत्रामणीय-सुरा-]) ।

५[१]; काठ ९, २[१]; क ८, ५[१].
†शता(त-आ)त्मन्[a]– -त्मा ऋ १, १४९, ३; १०, ३३, ९; कौ २, ११२४; -त्मानम् ऋ ९,९८,४.
शता(त-अ)नीक, का[०]– -†का ऋ ८,४९, २; खि ३,१,२; कौ २, १६२; जै ३, १५,१०; शौ २०, ५१, २; -काः ऋ ८, ५०, २; खि ३, २,२; शौ २०,५१,४†; -काय खि ४, ६, ८; मा ३४, ५२; का ३३, २, १५; शौ १, ३५, १.
शता(त-अ)पाष्ठ,ष्ठा[c]– -ष्ठाः पै ९, १७, ६[d]; -ष्ठाम् शौ ५, १८,७.
श(त>)ता-मघ[e]– -०घ ऋ ८, ३४, [७ (९,६२,१४)]; कौ १, २९१; जै १, २९, ९; -०घ ऋ ८, १, ५; -घः ऋ ८, ३३, ५; [(८, ३४, ७) ९, ६२, १४].
शता(त-आ)युध[e]– -धाय तै ५, ७, २,३; काठ १३, १५.
शता(त-आ)युस्[e]– -¶युः तै १, ५, २, २; ७, ६; २, ३, २, ९; ११, ५; ३, २, ६, ३;३, ४,३; ६, ६, १०, २; ७, २, १,४;५, ९, २; मै १, ६, ४; ११;७, ५; २, १, ७; २, ३; ३, ९;५, ९; ४, ४, ३;४; ५, ३; काठ ९,२; ११, ४; १२, ११; १४,८;२२, ८; ३४,५; क ८, ५; ३५,२; -युषम् ऋ ६, २, ५; मा १३, ४१; का १४, ४, ४; तै ४, २, १०, १; मै २, ७, १७; काठ १६,१७; -युषा ऋ १०,१६१, ३; ४; मा १९, ३७[१]; का २१, ३, ७; ८; मै ३, ११, १०[१]; काठ ३८, २[१]; †शौ ३, ११,३; ४; २०, ९६, ८; ९; †पै १, ६२, ३; ४.
शता(त-अरित्र>)रित्रा[e]– -त्रा पै २, २०, १; -त्राम् ऋ १, १६६, ५; मा २१,७; का २३, १, ७; तै १, ५, ११, ५; काठ २, ३; क १, १५; शौ १७, १, २५; २६; पै १८, ३२, ८; ९.
शता(त-आ)रो(ह>)हा[f]– -हाम् पै १४, ३, १२.
?शतावन्[g] ऋ ६, ४७, ९.
?शता(त-आ)वयम्[h] ऋ ५, ६१, ५.
शता(त-अ)वार[i]– -रम् खि १, २, १२[j].
शता(त-अ)श्रि[k]– -श्रिम् ऋ ६, १७, १०.
शता(त-अ)श्व[e]– -श्वम् ऋ ८,४, [१९(२४, २९)]; १०, ६२,८.
†शतिन्[k]– -तिनः ऋ १,३१,१०; ७, ५७, ७; ८, १, ९; ७५,४; मा १५, २१; का १६, ५, ७; तै २, २,१२, ६‡[l]; ६, ११,१; ४, ४,४, १; मै २, ७,१५; ४, १२, २‡[l]; काठ १६, १५; क

a) विप. (अपरिमितात्मवत्- [अग्नि-, रयि- प्रमृ.])। बस.।
b) विप. (हेति-),व्यप. (राजन्- [खि.मा. का.])। बस.।
c) नाप. (शतशल्य-युत- [बाण-])। बस.। d) सपा. °ष्ठाः <> °ष्ठाम् इति पाभे.। e) विप.। बस.।
f) विप. (बहु-प्रसवा- [गो-])। बस. उप. < आ√रुह् 'वृद्धौ'। सस्थ. ?भक्षयन्ति> भक्षयन्तीम् इति, ?श्ना> श्नायाः (तु. मूको.) इति च शोधौ, रोहत्- इत्यभि-पर्यायश्चेतिः द्र.।
g) विप. ("बहु-वाजि-प्रपक्ष- [इन्द्र-])। पाठः ?शत्-+अर्वन्-> बस. "शता (त-अ) र्वन्-> [सं१] -र्वन् इति शोधः। 'सर्वेष्वपि तेषु स्वन्मन्दुराश्रितेष्वश्वेषु यौ द्वौ बहिष्ठावश्वौ तयोः (प१ कर्मणि तौ) बन्धुरे (रथे) आ-धाः' इति वा. (वेतु. पपा. ऋग्रा [९, २२] PW. प्रमृ. =शत>]ता-+मतुप् प्र. इति, GW. =शत्-+ [√वन् 'रक्षणे'>] अवन्- > उस. शता [त-अ] वन्-> -वन् इति च?)।
h) विप. ["शतसंख्या-व्याप्तिमत्- (गव्य-पशु- [=गो-)]। शत्-+(आ√वी [व्याप्तौ ="वृत्तौ] >भावे) "आ-वय्-> बस. शतावय-> यनि.। यद्वा उप. पाठः? (आ√वृत् 'वर्तने'>भावे) "आ-वृत्- (आ-वृत्ति-) इति शोधः इति वसीयान् पक्षः। सस्थ. ?साश्व्यं-> ("शताऽश्व्- द्विस.>) शताश्व्यं- इति शोधः। 'या (मम) दोः (भुजा) वीराय (इन्द्राय) शतम् अधान् शतं च गाः सनत् (सदा) उपवर्बृहत् (उपाऽऽविभर्ष), स्त्री-भूताऽप्यहं तद्वती सती पुंसोऽपि सतोऽराधसः वस्यसी (श्रेष्ठतरा)' इत्युत्तरत्रसंबन्धपूर्वकं वा. (वेतु. पपा. त-अ° इत्यवग्रहः, वें. सा. =शत्-+अवि->बस. शताऽवि-> द्वि१ यनि. इति, PW. प्रमृ. =शत्-+[अवि->] अव्य-> बस. शताव्य->द्वि१ यनि. इति च?)।
i) विप. (रथ-)। बस. उप. अवा(व-अ)र- = अवा-न्तरवर्ति-अर- (अधार-) इति।
j) सपा. श्वे १,४ शताधारम् इति पाभे.।
k) विप. (अश्व-, वाज- प्रमृ.)। मत्वर्थीयः इनिः प्र.।
l) पाभे. पृ २२८६ l द्र.।

२५,६; जै ४, १०,७; -तिनम् ऋ १, ६४, १५; १२४,१३;२, २, १; ६, ८,६;८,८८,२; १०, ४७, ५; तै १, ५, ११, २; मै ४, ११, १; १४, ८; काठ ४, १६; कौ २, ३६; जै ३, ४, ७; शौ २०, ९, २; ४९, ५.

शतिनी- -नीभिः ऋ १, ५९, ७, १३५,१; [३; ७, ९२, ५]; मा २७, २८; का २९, ३, ९; मै ४,१४,२.

¶शते(तु-इ)ध्म^a- -ध्मेन मै १, १०, १२; काठ ३६, ६.

¶शते(तु-इ)न्द्रिय^b- -यः तै १, ५,२,२; ७,६; २,३,२,१;११, ५; ३, २,६,३; ३,४,३; ६, ६, १०,२; ७,२,१,४; ५,९,२.

शते(तु-इ)पुधि^b- -॰धे मा १६, १३; का १७, १,१३; तै ४,५, १, ४; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७,१; पै १४, २,१४.

शतो(तु-ऊ)ति^c- -तये तै ५,७, २,३; काठ १३, १५; -तिः ऋ ७,६८,३; -तिम् ऋ ६,६३,५.

शतो(तु-उ)द्याम^d- -मम् खि ३, १०, ४.

शतौ(तु-ओ)दन->॰दना^e- -ना शौ १०, ९, १; पै १४, ३, १; ३; ६; १३; १४; १७-१९;२१; २४^f, २५; २८; १६, १३६, १; -नाम् शौ १०, ९, ४-६; १०; पै १४,३,४; ७;१२; २२; २३; ३०; १६,१३६,४; ६; ७; १०; -॰ने शौ १०,९, ३; ७; ११;२४; पै१४,३,११;१५,१६; २०; २१; ३६; २७; १६,१३६. ३; ५; १३७, १; १३८,४;५.

?शतजामि^g पै १६, ५१, ९.

शतजीवन- शत- द्र.

शतद्^h- > शतद्-वसु^i- -सुम् ऋ १,११९,१.

शत-तन्तु- प्रमृ. शत- द्र.

?शतरा^j ऋ १०, १०६, ५.

शतरुद्रिय- प्रमृ. शत- द्र.

?शतस्योन्द्रो^k पै १,८९, २.

शतस्विन्- प्रमृ. शत- द्र.

?शतेमान्तन्^l पै २,८५, ५.

?शत्रपा^m पै १, ११२,४.

शत्रि^n- -त्रिम् ऋ ५, ३४, ९.

शद्गु- √शद्,द् (बधा.) द्र.

?शदन^o- -नम् खि १, ७, ५.

?शघरनर्धेन्द्रः पै ९, ७, ३.

शॅन^p- > ?शनैस्^q- -नैः ऋ ८,४५, [११(६१, ४)]; ९१, ३; पै ४,

---

^a) नाप. । द्विस. [तु. PW. प्रमृ ; वैतु. तैत्रा १, ६, ४, ५ (यत्र विप. [हविस्-] । बस. इति विशेषः)] । ^b) विप. । बस. । ^c) विप. (बहुरक्षण- [इन्द्र-, रय-]) । बस. । ^d) विप. (बहुरज्जु-युक्त- [पवित्र-]) । बस. उप. उद्√यम् > करणे कृत् (तु. शादद्योद्याम-, पड्डुद्याम-) । ^e) नाप. (गो-) । बस. । ^f) ॰नाः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. क्रिम. एकवचनम्, BKA. च) । सस्थ. ?ज्योतिष्मतीः, ?प्रथमाः इत्यत्रापि समानः शोधः द्र. । ^g) स त्यजामिं इति शोधः (तु. सपा. शौ ६,१२३,३; पृ २५२२ g) । ^h) विप. (आश्रय-वत्- [वसु- = ॰आवास-स्थान-]) । (√श्र [=√श्रि] 'आश्रये' > भावे) ॰श्रत्- + (√धृ 'धारणे' > कर्तरि) ॰धृत्- > उप. ॰श्रत्-धृत्- > नैप. यनि. (वैतु. <शत- इति प्रायोवादः) । ^i) विप. (विशालाऽन्तःस्थान- [रथ-]) । ^j) विप. (॰सत्यभाव-युक्त- [अश्विन्-]) । 'मित्रा (सुहृदौ) ऋत्वा (॰ऋतयुक्तौ) शतरा सातवन्ता (॰साधुभाववन्तौ धर्ता (पृथ्वी [स्थः]) ' इति वा. । (॰श्रुतु- [= सत्य-भाव-] >) ॰शत्- + (√धृ 'धारणे' > भावे) धर- > बस. ॰शत्-धर- > यनि (तु. पस. नासत्यौ लिङ्गम्; वैतु. सुखपर्याय इति निघ ३,६; संख्यार्थे शत- इति पूप. सति उप. रा- [भाप. <√रा] इति वें. सा. दे. WAG. [३, १२० b], शत-रै- बस. > -रा इति सा. GW. [[४३१], √शत् > शतु- इति ORN.) ।

^k) शतस्य, इन्द्रः इति शोधः द्र. ।

^l) मन्त्र-पाठः? शतं पाशा (:) नो वरुणस्य, शतं पाशा (:) मृत्युस्त्वे ! से । शतम् इमान् तान् पाशान् त्रिदय, शतात् पाशेभ्यो विष्यामो वयं स्याम् इति शोधः ।

^m) स-त्रपा इति शोधः । सस्थ. ?व्यसनोमि > व्यात॰ इति, ?क्रम्याम् > स्थिरम्याम् इति, ?नियशक्ः > निर्निशङ्कः इति चापि शोधाः ।

^n) व्यप. (राजर्षि- [अग्निवेश-पुत्र-]) ।

^o) नाप. (आवास-) इति कृत्वा सदनम् इति शोधः ।

^p) भाप. (मान्द्य-, शैथिल्य-) । (√॰श्रथ् [॰=√श्रथ्] 'बन्धने' > भावे ॰श्रथन- >) ॰श्नन- > यनि. (तु. √श्रम्, शम-; वैतु. भमा. < √शण् वा √शाम् वेति, MW. <√शम् इति च !) ।

^q) विप. > क्रिवि. (वैतु. पा [१, १,३७] प्रभृ.) । ॰शन- + मुख्- (मान- [तु. पृ २२२८ b]) > बस. ॰शन-मुख- > ॰शनास्य- (॰मन्द-) > (न. द्वि१)

२६, ४†.

२*शनैस्^a- -नैः मै ४,६,४^b.

शनकु^c->*शनकैस्- -कै.^d ऋ ८, ९१, ३; काठ २७, ३¶^e; क ४२,३¶^e; पै ४,२६,४†.

शंन्तन^f-> शन्तनु- -नवे ऋ १०, ९८, १; ३; ७.

शन्तनु-त्व- -त्वाय तै ३, २, ५,१.

शं-ताति-, शं-ति-, शंति-वा- शम् द्र.

?शन्त्वम्^g पै २, १, ३.

√शप्>शापि, ¶शपते काठ ८,४; क ६, ९; शपति पै ५, २३, ५^{2h}; १९, २,११; शपन्ति पै २,३८, १‡^i; ५, ४, १४‡^i; शपामहे^j मा ६, २२; २०, १८; का ६, ५,३; २२, १, ४; तै १,३,११, १; मै १, २, १८; काठ ३, ८; ३८, ५; क २, १५; शपामः पै १३, १०, ३; शपाति शौ १, १९, ४; पै ७, ८, २; १३,१०, ३; शपान् खि ४,५,१७^k; १८; १९; शौ २, ७,२; ६, ३७, ३^l; ७, ६१, १^l; पै ५, २३,५; ७, ८, २; २०,१७,३^l; ५; शपातः ऋ १०, ८७, १३; शौ ८, ३, १२†; १०, ५, ४८; पै १६,७, २†; अशपत् तै २, ६, ६, १; काठ २५,७; क ३९,५; अशपत ऋ १, १६१, १२.

शशाप शौ १, २८,३; ४, १७, ३; पै ५, २३, ३; शेपतु^k: पै १२, ३, ७; शेपिषे शौ ५,३०, ३; पै २, २६, १; ३; ९, १३, ३; †शेपे ऋ १, २३,[२२;१०, ९, ८]; मा ६, १७; का ६, ५, ५; शौ ७, ९४, ३; पै १, ३३, ३; शाप्त तै ३,३,९,१‡^l.

शापयथः पै ५, २२, १.

शपत्- -पतः खि ४, ५, १७; शौ ६, ३७, ३; ७, ६१,१; पै २०, १७, ३; -पते शौ १६, ६, ३; -पन्तम् ऋ १, ४१, ८.

शपथ^m- -थ खि ४,५,२१^n; शौ ६, ३७, २; पै २०, १७, २; -थः खि ४, ५, १९^{20}; शौ २, ७, २^{2h}; ५^p; ४, ९, ५; १८, ७; ५, १४,५; ६,३७,१^n; १०, १,५; ११, १,२२; १९,३८,१; पै ५, २४,७; ३७,४; ७, १,५; ८, ३, ५; १६, ३५, ५; १९, २४, १; २०, १७, १; -थम् पै ७, ८, १; १९, ३६, ७; ४४, २४; -थाः ऋ १०, ८७, १५; शौ ८, ३, १४†; पै ७, ८, ५; ७; १०; १६, ७, ४†; पै २०, १७, ४^p; -थात् पै ५, १७,१; ७, ८,८; ८, ३,६^q; -थान् खि ४, ५, २२; २३^r; शौ २,७,१; ४, १९, ७; ७, ६७, १; पै २, २६, ४; ५,२३,४; ७,८,२; ८, ७,७; १९,१५,१०;११; -थाम् पै ७, ८,४?;५?; -थेभिः शौ२, ९,५;३,७,६; -थैः पै ७,८,९.

शपथ-याव(न>)नी^s- -नीम् शौ ४,१७,२^t; पै ५,२३,२.

शपथ-योप(न>)नी^u- -नी शौ २, ७, १^v; पै १९, १५, ११^w.

यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. तृ१ इवेति ?)।

^a) भाप.>क्रिवि.। *शन-+मयस्->पस. *शन-मयस्-> यनि.। पृ ३०७३ q द्र.।

^b) सपा. शनैः <> शनकैः इति पाभे.।

^c) भाप. (मान्द्य-, शैथिल्य-)। स्वार्थे अकच् प्र.। ^d) विप. >क्रिवि.। शनकु-+मयस्-> बस. *शनकु-मयस्- >*शनकायस्- (मान्द्ययुक-)> यनि.। PW. GW. प्रमृ. शनकु->तृ१ इति। ^e) पाभे. पृ ३०७३ q द्र.।

^f) वि१. (*शान्तिमत्-), व्यप. (राजन्-)। शम्-> *शम्त-> *शन्तमत्-> शन्तन-[भाप.] +मत्वर्थे वप् प्र. इति (वैतु. पपा. या [२,१२] प्रमृ. <शम्+ तन-[देह-] इति?)। ^g) नापः पृ २९८५ a द्र.।

^h) सपा. शपति<>शपथः इति पाभे.।

^i) सपा. ऋ १०,१२८,९ शपत्नाः इति पाभे.।

^j) पाभे. पृ३०१४ i द्र.। ^k) नापः पृ३१०८ g द्र.।

^l) = सपा. कौगृ ३,६,९। मा नः शाप्त जनुषा > सपा. पागृ ३,९,६ मा नः साप्त जनुषा इति, शौ ९,४,२४ मा नो हासिष्ट जनुषा इति, शांगृ ३,११,१४ मा यद्वाग्र जनुषा इति च पाभे.। ^m) भाप., नाप. (शाप-)। अथः प्र. (पाउ ३,११३)। ^n) सपा. शपथ <> शपथः इति, सिसा २९, २१ शपथम् इति च पाभे.।

^o) सपा. सिसा २९,१९ शपाति इति पाभे.।

^p) सपा. शपथः<>शपथाः इति पाभे.।

^q) सपा. शौ ४,९,६ शमलात् इति पाभे.।

^r) सपा. सिसा २९,२१ शपथान् इति पाभे.।

^s) विप. (ओषधि-)। उस. उप.<√यु 'अपसारणे'।

^t) सा. *योपनीम् इति।   ^u) विप. (ओषधि-)। उस. उप. <√युप् 'विमोहने, अपसारणे'।

^v) सपा. आपश्रौ ६,२०,२ शपथजम्भनी इति पाभे.।

^w) *यावनी इति मूको.।

शपथिन्- -थिनः पै २,२७,३[a].
√शपथीय, शपथीयत्- -यते शौ ५,१४, ५; १०,१, ५; पै ७, १,५; १६,३५,५.
शपथेय्य[b]- -य्यम् शौ ५, ३१, १२; पै १, ४७, ४.
शपथ्य[c]- -थ्यात्[d] ऋ १०,९७, १६; मा १२, ९०†; का १३, ६,१६†; शौ ६, ९६, २†; ७, ११७,२†; ११, ८, ७; पै ३, १७, ४;१५, १३,६; १७, २३, २†; १९, १२, ५†.
शपन- -नम् पै १९,३८, ३; -नेन शौ १, २८,३; ४,१७,३; पै ५, २३, ३.
¶शप्त- -सः तै २, ६, ६,१; काठ २५,७; क ३९,५; -सम् मै ३, ८,८![e]; काठ २५,९; ३७, १४; क ४०, २.
शप्तृ- -सारम् शौ २, ७, ५; ६, ३७, १; २; पै ७, ८,१०; २०, १७, १; २; ४.
?शपल पै ४, २७, ७.
?शपुसाताम् पै ९, १९, ६.
शफ[f]- -फः खि ५,१५,५![g]; ¶मै २. ५, ६; ४, ८, ८; काठ २८, १०¶; क ४५, १¶; पै ३,२५, १२; -†फम्[h] ऋ ८,४७,१७; शौ ६, ४६, ३; १९, ५७, १; पै २, ३७, ३; ३, ३०, १; १९, ४६, ११; -फाः मा १९, ४; का १३, १,५; तै २, १,१, ५¶; ४, १, १०, ५; ५, ५,१, ३¶; मै २,७,८; काठ १२,१¶; १६, ८; शौ ८, ८,२२; ९,१२, १०; १०, ९, २३; पै १६,३१, १;१३८, ३;१३९, ११; -फात् ऋ १,११६, [७; ११७, ६(७)]; -फान् शौ १२, ७,८;९,४,१६; पै १०, १२, २; १६, २५, ६; १४२, ७; -†फानाम् ऋ १, १६३, ५;५, ६, ७; मा २९, १६; का ३१, ३, ५; तै ४, ६, ७,२; काठ ४०, ६; -फेन खि ५, १५, १२; तै ६, १, १०, १[h]¶; मै ३, ७,७[h]; शौ २०, १३१, १०[i]; -फेभ्यः तै ७,३, १६, २; काठ ४३, ६; शौ १०, १०, १; १६, १०७, १; -फैः मा २५, ३; का २७, ३, १; तै ५, ७, १३, १; मै ३,१५, ३; काठ ५३, ३; शौ ९, ५, ३; पै १६,९७,२; -फौ ऋ २,३९,३.
शफ-क[j]- -कः शौ ४, ३४, ५; पै ६, २२, ८.
शफ-च्युत[k]- -तः ऋ १, ३३, १४.
शफल[l]- -लाः पै २, ३१, ५.
शफ-वत्[m]- -वत् ऋ ३, ३९, ६; ५, ८३, ५; पै ४, २२, २.
शफ-शस(:) काठ १२,१¶.
शफा(फ-आ)रुज्[n]- -रुजः ऋ १०, ४४, ९; शौ ८,३,२१‡[o]; २०, ९४, ९†; पै १६, ८, १‡[o]; -रुजम् ऋ १०,८७,१२[o].
?शफद्धस्त- -स्तः पै १३, १०, ७[p].
शवल[q]- -लः ¶तै १,८,९,२; २, १,

[a]) सपा. शौ १९,३६,३ शब्दिनः इति पाभे.।
[b]) नाप. (शप्तृ-)। कर्तरि एय्यत् प्र. उसं. [पा ५, १, ६७ (वैतु. अप्रा [३, १, १६] एयः > एय्यः प्र. इति मध्ये यकारोपजन इति?)]।
[c]) विप. [शपथ-कृत- (*पड्वीश- [वैतु. नाप. सत् =शपथजन्य-पापादि- इति प्रायोवादः ?])]। यत् प्र.। मौस्वि. तु *शपथ्यु- (=शपथ-) > *शपथ्युक- > यनि.।
[d]) सपा. आपश्रौ ७, २१,६ लाश्रौ २, २, ११ शपथात् इति पाभे.।
[e]) शफम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नाउ.)।
[f]) नाप. (खुर-)। (√अश् 'व्याप्तौ='गतौ'>) *अश्-[=पाद- (तु. पंजा. छित्तर =पाद-त्राण-[<*अश-वृत्र-])] +(√*फृ [=√वृ] 'आवरणे' > *फुर- > *फ़>) फ- > उस. *अश-फ- > यनि.।
[g]) शोः, शफः [ररः?] > सपा. शौ २०, १२९,१८ गोशफः इति पाभे.।
[h]) अर्थः?। =अष्टमभाग- (गवादेरष्टाशफस्यैकभागोपचरित- [तु. पाद-=चतुर्थांश-]) इति सा [तै.] माश [३,२, ३,३], PW. GRV. प्रमृ.।
[i]) RW. Gri. शफे न इति पदद्वयमिति चिन्त्यम् (तु. खि., शांश्रौ [१२,१८,१] C च)।
[j]) नाप. (शफाकृति- पद्मबीज-कोष-)। इवार्थे कन् प्र.।
[k]) विप. (रेणु-)। तृस.।
[l]) नाप. (*शफ-वन्- = रक्षोभेद- [वैतु. BKA. शबलाः इति शोधुकः इति?])। [m]) नाप. (शफोपेत- [पशु-])।
[n]) विप. (यातुधान-)। उस. उप <आ√रुज्।
[o]) सपा. °रुजः <> °रुजम् इति पाभे.।
[p]) शोधः पृ २५११ h द्र.।
[q]) विप. (कर्बुर- [यम-श्वन्- प्रमृ.])। (√शृ [=√कृ] *'दीप्तौ =वर्णे' [तु. कर्-, किरण- प्रमृ.] >) *शर्मन्- (वर्ण-)+भर- (बहुत्व-) > बस. *शर्म-भर- > *शम्भर- > यनि. (वैतु. पाउ [१,१०५] <√शप् इति!)।

८, ५; मै २,६,५¶; काठ १५, ४¶; शौ ८, १, ९; पै १६, १, ९; -लम् मै १, ४, १४¶; -लाः मा २४,१०; का २६, २, ५; मै ३, १३, ११; -लाय तै ७, ३, १८, १; काठ ४३, ८; -ले शौ ५, २९, ६; पै १३,९, ९; -लौ ऋ १०, १४,१०; शौ १८, २, ११†.

१शवली[a]- -ली मै ४,२,४.

२शवली[a]- -लीः[b] तै ४,३,११,५.

३शवली- -ली[b] काठ ३९,१०.

शुच्द्[c]- -च्दाय[d] मा ३०,१९; का ३४, ४, १.

शव्दिन्[e]- -व्दिनः[f] शौ १९,३६,३.

[?]शमुम् पै २, ४०,३.

√शम् (बधा.) > शाम्, शमि, अशमन्त[g] तै ४,६,३, २; मै २, १०,५; काठ १८,३.

शमीतु[h] पै १०,४,१०; शमिष्व[h] तै १,१,५,२[i]; शमीष्व[h] मा १, १५[ii]; का १, ५, ४[ii]; मै १, १, ६[ii]; ४, १,६[i]; शमीध्वम्[h] मै ४, १३, ४[१]; काठ १६,२१[१]; शमीध्वम्[h] मै ४, १३,४; काठ १६, २१.

शशमते ऋ ६, २,४[j].

शशमन्[k] खि ५,७,१, ११; मै ४, १३, ३; काठ १५, १३.

शम्यति[l] मा २३, २९[m]; का २५, ८,१[m]; शाम्यतः तै २,५, ८,२¶; शाम्यन्ति तै ५, ६,२, ४¶; शाम्यन्तु[l] मा २३, ३३[n], ३४; ३५; ३६[n]; ३७; ४०[n]; का २५, ७, १[n]; २; ३; ४[n]; ५;८, २[n]; अशाम्यताम् तै २, ५, ८, २¶; अशाम्यन् मा १४, ३१; का १५,९, ४; तै ४, ३.१०,३; मै २, ८, ६; काठ १७, ५¶; क २६, ४; शाम्येत् मै २, १, १०¶.

शशीपे[o] काठ १०,७¶; शशीध्व[l] काठ १,५[१]; क १,५[१]; शशीयाः काठ १०, ७¶.

†शशमे ऋ ६, १,९; ३,२; ८, १०१, १; मा ३३, ८७; मै ४, १३,६; काठ १८,२०†; अशमिष्ट ऋ ५, २, ७; ‡अशमिष्ट[p] मै १, ३, ३८; काठ ४, १२; क ३,१०; अशमिष्ठाः तै १,४,४४, २‡[p]; †अशमिष्ठाः[p] ऋ ३,२९, १६; मा ८,२०; का ९,३,६.

¶शमयति मै १, ६, ५; ६, ७; २, १, ३; ८; १०; ३, १, ५; २, ३; ३, ६[३]; ७,७;८[३]; ३,८, ७[३]; ८; ९, ३; ५; १०, १; ४, ५, ८[३]; ¶शमयति तै २, १,९, ३; २, २, ५[३]; ४,७; ५,२; ३, ३, ८, १; ४, १,[?]३; ८,४; ५; १०, ३; ४; ५, १,४,१; ५, १; ६[३]; ६, १[३]; २,२, ३; ४, ३,१; ४[३]; ४, २[३];३;४[३];५,७,४;९,३; ४; १०, ३; ६, २, ४; ७,३,३; ६, १, २,३; २, ७,५; ३,३,३; ९, १[३]; ६, ७, ४; ११, ४; ७, ५, १५, १; मै १, ६, ७; ८,३; ५[४]; ६[३]; ९; २, १,८; २, ४;५, २; ३, २, ३; ३, ४[३]; ५[१]; ६[१]; १०, १; ४; ४, १, ९;१०;१४; ७, ६; ७; ८,२; ५; काठ ६,५; ७;८; ८,८; १०, ११; ११, १; १३, १[१]; ६; १९, ५[१]; २१,६[१]; ७[१]; २२, ११; २५, ५[१];९;१०; २६, ५; २७, ४; २९, ५; ३१, ७; १२; ३५, १९; क ४, ६[१];

a) शौ. दक. ङीन् प्र. ङीप् प्र. च ।　b) सपा. शवली:<>शवली (पाग् ३,३,५ च) इति पाभे. ।

c) भाप. (उच्चारण-)। √शब्द 'शब्दे' > भावे शब्द- + भृत- (कृति-) > यस. *शब्द भृत- > *शभृत- > यनि. (वैतु. पाउ [४,९७] प्रकृ. < √शप् इति ?, शुग. √शब्द् इति भाषा. सन् > यनि. इति ?)।

d) सपा. तैब्रा ३,४,१३,१ शब्दकाराय इति पाभे. ।

e) दिप. (शब्दप्रयोक्तृ- [शब्दवत्-])।

f) पाभे. पृ३१००५ a द्र.।　g) पाभे. पृ२५३५ a द्र.।

h) एतदादिषु वैतु. इडागमः (पा ७,२,१५),इडागमः (पा ७,२,७६) च यथायथं द्र.।

i) सपा. शमिष्व (तैब्रा ३,७,५,८ बौश्रौ १,९:१८ च) <> शमीष्व (माश १,१,४,१० च) <> शम्नीष्व इति पाभे. ।

j) मर्तः शशमते > सपा. कौ १, ३६५ जै १,३८,४ मर्तस्य शामतः इति पाभे. ।

k) पू. भे. पपा.; वैतु भा. सा. सपा. [तैब्रा ३, ६, २,२] शशमत्- > -मन् (नुरः [प१]) इति ?।

l) दीर्घाभावः उसं. (पा ७, ३,७४)।

m) सपा. तै ५,२,१२,१ काठ ५०,६ शिम्यन्ति इति पाभे.।

n) सपा. मै ३,१२,२१ शमयन्तु इति, तै ५,२,११,१; १२,१ काठ ५०,५,६ शिम्यन्तु इति पाभे.।

o) धा. हिंसायां वृत्तिरिति निघ २,१९।

p) सपा. अशमिष्ट <> अशमिष्ठाः <> अशमिष्ठाः (माश ४,४,४,१२ या ४,२५ च) <> शौ ७,१०३,१ शमिष्ठ इति पाभे.।

७; ७, ३; ३०, ३[१]; ३१,२१[१]; ३९, २[२]; ४०, २; ३; ४१, ३; ४२, ४; ४५,६; ४७,११; ४८, १७; §पै १६,१५१, ७; १७, २८, ५; शमयन्ति ¶काठ २३, ६;२४,९; क ३८, २¶; पै १६, ९८, ५[a]; शमयसि पै १९, २, ११; शमयामि शौ १९, ९, १४[b]; पै २, ३६, १;५,१६,४; ९, ७, ११; २०, ५६, ३; शमयामसि शौ ७,७८,३; पै ९, ७, १०; १२; शमयाति पै २, ३६, २; ३; ४; १९, ३८, ३; शमयासि पै १९, ३८, १; शमयतु पै ७, १८,६; शमयन्तु का २, ३, ५; मै ३,१२,२१[1c]; शौ ३, २१, ८; पै ३, १२, ८; शमय शौ ७, ४७, १[d]; १८,३, ६०‡[e]; ¶शमयाम काठ २७, ४; क ४२, ४; ¶अशमयत् मै १, ६, ५; ७; २, १, ८; ३,३, ४[१]; काठ १०, ११; ३०, १०; क ४६, ८; ¶अशमयन् तै ५, १,४,१; मै ४, १,१; काठ २१, ६; २७, ४; क ३१, २१; ४२, ४; शमयः पै ४, १४, ७; १६, १५०, ९?[f]; ¶शमयेत् तै ३,४, १, २; काठ ६, ३; क ४, २; २१; २३, ३९; २७, २१†; २९,३५†; का १८, ५,८; २२, ४, १०; २३, २, १०; २५, ८, १; २९, २,११†; ३१,४,११†; तै ४,१, ८, ३†; ६, ३, ३[l]; ५, २, १२, १; मै २, १२, ६; ३,११,१;११;४, १३,३†; काठ १२, १५†; १६, २०†; १८,३; १७†; ३८, ६; १०; ५०, ६; क २८, ३; २९,५; शौ ५,१२, १०†; २७, ११; पै ९, १,११; १४,३,२९;१६,१००,३; –तारः ऋ १, १६२,१०; मा २३,४०; २५,३३; का २५, ८, २; २७, १३, २; तै ४, ६, ८, ४†; ५, २,१२,१; मै ३, १६,१†; काठ ४६,४; ५०,६†; शौ १०,९,७; पै १६,१३६,५; –०तारः तै ३, १,४,३; ५, २; मै १, २, १५; ४,१३,४; काठ १६,२१;३०,८; ९; शौ ९, ५, ५; पै १६, ९७, ४; –तारम् मा २१, ३९; २८, १०;३३; का २३, ४, ११;३०, १, १०; ३, १०; मै ३, ११,२; –तारा ऋ ५, ४३, ४; –तारौ मै ४, १३, ४; –{तुः ऋ १, १६२,९; मा २५,३२; का २७, १३, १; तै ४, ६, ८,४; मै ३,

¶शमयेयुः मै २, १, ५; ३, ७, १०.
  अशीशमत् शौ २, ३, ४[g];
  अशीशमन् शौ ३, २१, १०; पै ७, ११, १; अशीशमः शौ ९, १३, २२; पै २०, ५६, २;
  अशीशमम् शौ ३.२१,९; पै ३, १२, ९.

‡शमत्– -मतः[h] कौ १,३६५; जै १,३८,४.

?शमना– -नाम् पै ६, ३, ८.

शम(न >)नी[i]– -नीम् पै ९, १०,४.

शमयितृ– >शमयित्री– > शमयित्रि(क >)का[j]– -काः[k] मै ३,१, ६.

शमयितोस(:) तै ३,१,३,२¶.

¶शमयित्वा तै २, २,२, ४; मै ३, २,२;४; ८,७; काठ ७, ६.

शमितृ– -तम्[1] मा १७, ५७; का १८, ५, ८; मै २, १०,५; काठ १८, ३; क २८, ३; –ताय शौ १९, ४२, २.

शमितृ[m]– -०तः[n] मै ३, १०,२?; –०तः तै ६, ३,१०,१¶; –ता ऋ २,३,१०; ३,४,[१०; ७,२, १०]; ५,८५,१; १०,११०,१०; मा १७,५७[1]; २०, ४५; २१,

a) सपा. शौ ९,५, १५ उपयन्तु इति पाभे.।

b) अहमिति कर्तृपददर्शनात् एतदेव किप. सुसंगतम् (तु. RW.; वैतु शमयामः इति शंपा. सात. [तु. सा.], शम्. अयामः इति पपा., शमय मोहुम् इति मूको.)।

c) पाभे. पृ ३०७६ n द.।

d) सपा. पै २०,१३,५ वारये इति पाभे.।

e) =सपा. तैआ ६, ४, १। ऋ १०,१६, १४ ह्र्षय इति पाभे.। पृ २४०७ a अपि द.।

f) सम् √इ 'गतौ' >लेटि) सम्-अयत् इति शोधः?। वैताश्रौ १४, १ वसानः इति पाभे.?।

g) पाभे. पृ १७८३ b द.।

h) सपा. ऋ ६,२,४ शशमते इनि पाभे.।

i) विप. (वाच्-)। कर्तरि ल्युट् प्र.।

j) विप. (२अप्-)। स्वार्थे कन् ह्रस्वश्च।

k) सपा. तै ५.१,६,१ काठ १९,५ शान्ताः इति पाभे.।

l) =सपा. माश ९, २, ३, ११। शमितं शमिता> सपा. तै ४, ६,३,३ शमित्रे शमिता इति, मै २, १०,५ शमित्रा शमितम् इति च पाभे.।

m) नाप. (यज्ञे पशुमार-)। धा. हिंसायां वृत्तिः (तु. शशमान–)।

n) स्वरः? तु. तै. ०ता: इति।

१६, १; काठ ४६, ४; –त्रा मै २,१०,५[a]; –त्रे तै ४, ६,३,३[a].
शम्यत्– -म्यन्तः[b] मा २३, ४१; का २५, ८, ३.
शम्यन्ती– -न्तीः[b] मा २३,३७; ४२; का २५, ७, ५; ८,४.
शान्त, न्ता– -न्तः का ३, ८, ६; तै ¶२, २,५,२;३, १२, २; ७, ५, २०, १; ¶मै १, ४,७[2]; ८, ३;५; ३, २, ३; ३, ६; ७, ८; ९, ३;५; काठ ३२, ५¶; ४५, १७; शौ ३, २१, ९[c]; पै ३, १२, ९; –न्तम् ¶तै ५, २, ९, ६;६,५,८,५; ¶मै १,४,११§[d]; ५, ९; ३, ७, ७;१०,७; ४, २, ९[2]; ¶काठ ४,१४§[d]; ६, ३[2]; २०, ५; २४, ६; ¶क ४,२[2]; ३१, ७; ३७, ७; शौ १९, ९, १[e]; २[2]; १४; पै १६, ५१, ९; –न्ता तै ५,२,५,३¶; शौ १९, ९, १[2]; –¶न्ताः तै ५, १, ५, १; ६,१[f]; ४,४,३; ६, १,२,३; मै ३, १०, १; काठ १९, ५[f]; २०, ५; २१,७; २५,१०; २७, ४; २९,८; क ३०, ३; ४०, ३; ४२, ४; शौ १९, ९, १[2]§[g]; –न्तानि शौ १९, ९, २; १३; –¶न्ताभिः तै ५, १, ५, १;६, १; ४, ४, ३; काठ १९, ५; २१, ७; क ३०,३; –न्ताम् मै ३,७,१¶; –न्ते मै ४,२,१२[1]¶.
शान्ति– -¶न्तयः मै १,४,७; काठ ३२, ५; –न्तिः खि ६, ३, ४[3]; मा ३६, १७[12h]; का ३६, १, १७[12h]; ¶तै १, ५,१,४; ३,४, ३, ५; ५, ७, ६, ५; ६, ६, ७, १; ७, ४,५, ४; ५,४, २; ¶मै १, ८, ३; २, १,५; ३, ४, ८; १०; ४,५,४;९,२७[11]§; ¶काठ ११,५; २२,१२; २३,६; ३५, १९; ¶क ३८, २; ४८,१७; शौ १९, ९, ३-५; १४[10]; –न्तिभिः शौ १९, ९, १४[2]; –न्तिम् खि २, १३, ५[1]; मै ४, ९, २७; –न्तौ पै १५, ९, ६; –न्त्या मै ४, ९, २७, –न्त्यै मा ३, ४३; का ३, ४, ७; ¶तै १, ७, ६, ७; २, २, ८, ६[2]; ५, ८, २; ६, ४, ४; ५, २; ६; ३,१, ५, २,४, १,४; ५, १, ५,९;६, २; ७, ३; ९,६; १०, २; २,३, २; ४, ४, ५;७,४; ६, १,७,८; ११, १;६; २,२, ७; ९,१; १०, १; ३;३, ३,२; ४,१; ५,४; ९, २;४, ४,१,५; ६, १, ३;७, ४; ¶मै १, ८,९; २, १,५; ३, १[2]; ३, १, ६; ९;३,३;४, १; ४;६; ७; १०; ७,१०; ४, १,१;९;३, ६[2]; ४, १; ¶काठ १०, १०[2]; ११; ११, ५[2]; १२, ५;८; १९, ४; ५[2]; १०; १२; २०, ५;२१, ३;५;९; २२, १[2]; २३,६; २४, ४;६;९; १०; २९, ४; ३०,१०; ३१,७; ३७, १४; ¶क ३०,२; ३[2]; ८; ३१, २; ७; १८; २०; ३७, ५; ७; ३८, ३; ४५, ५; ४६, ८.
शान्त्य(न्ति-अ)र्थ– -र्थम् खि ४, २, ६.
शाम्य(त्>)न्ती– -न्तीः मै ३, १२, २१[b].
शम्[1] ऋ १, ५, ७; ४३, ६; ९०, ९[5]; ९३, ७; १०६,५; ११४, १;२; १५७,३; १६५,४; १७३, ८;१८९,२; २, ३३, १३; ३८, [११; ७,८,६]; ३, १३,६;१७, ३;१८, ४; ४,१,३[2];१२,५;५, ७, ९; ११,५; ४७,७; ५०,५[1]; ५३, १४; ६९, ३; ७४, ९; ६, २१,४;३४,३; ४५, २२[k]; ५०, ७;७४, [१[2]; ७, ५४, १[2]; १०, ८५, ४३[2]; ४४[2]; १६५, १[2]], ७, ६, २; ३५, १[5]; २[5]; ३[5]; ४[5]; ५[5l]; ६[5]; ७[5]; ८[5]; ९[5],

[a]) पाभे. पृ ३०७७ *l* द्र.। [b]) सपा. शम्यन्तः <> शम्यन्तीः <> शाम्यन्तीः <> तै ५,२,१२,१ काठ ५०, ९ शिम्यन्तः इति पाभे.।
[c]) एकतरत्र पै ३,१२,९ अथो इति पाभे.।
[d]) सपा. तैब्रा ३,७,५,४ ऐब्रा ७, ३४ आपश्रौ ४,९,६ प्रमृ. श्रान्तम् इति पाभे.।
[e]) = सपा. गौध २०,११। आगृ २,४,१४ पागृ ३,३,६ मागृ २,८,६ शियम् इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ ३०७७ *k* द्र.
[g]) सपा. काठ १३,१५ तैब्रा २,४,८,७ मैब्रा २,१,१५ आपश्रौ ६,३०,१० माश्रौ १, ६, ४, २६ पागृ ३, १,४ शिवाः इति पाभे.।
[h]) एकतरत्र सर्वं शान्तिः > सपा. मै ४,९,२७ सर्वशान्तिः इति पाभे.।
[i]) सपा. खिसा १४,५ ?शान्तिः इति पाभे.।
[j]) भाप. (सुख-), विप. (सुखकर-), क्रिवि. च। *शर्म-(शर्मन्-) > *श(म्म>)म- > यनि. [वैतु. < √शम् 'शमने = अभिभवे' इति प्रायोवादः (तु. या [४, २१] प्रमृ.) ?]। [k]) पाठः? तु. सस्थ. टि. सचा।
[l]) सपा. एकतरत्र ऐआ ५,१,१ अनु इति पाभे.।

१०[१]; [(६, ५०,८) १०]; ११[६]; १२[५]; १३[५]; ३८, ७; ६९, ५; ८६, ८[२]; ८, ५, २०; १३,११; १७, ६; १८, ८; ९[३]; ३९, ४; ४८,४;७१, १५; ७९, ७; ८२, [३; १०, ८६, १५],९,११,३[४]; ७; ६०, ४; ६१, १५; ६९, ७; ९१, ६; १०९,५; १०, ९,४[२]; १५, [४[a]; ३७,११]; ३७,१०[७]; ५९, ८; ९७, १८; १६५, ३[b]; १८२,[१;२;३]; खि २,१३,६[७]; ४,२,१३;५,१,५[२];३,७[२];६,३, ४; खिसा ३, ४; मा ४, १; ६, १५; ८, २६; ९, १६†; १२, ९२; १६, ४८†; १८, ८; १९, ५५;२१, १०; २३, ४४[४]; ३३, ७८†; ३४, ८; ३५, ५; ८[४]; ३६,२;८[२];९[५]†;१०[१];११[७];†[५]; ‡[२]; १२[२]; २२; ३८, ११†; का २, ६, २[c];४, १,२;६,३,४; ९, ४,४; १०,३,९†;१३, ६,१८†; १७, ८,२†; १९, ३,४;२१,४, ५†;२३,१,१०;२५,८,६[४]; ३२, ६, ९†; ३३, १,३; ३५, ४,५; ७[४]; ३६, १,२;८[९];९†[५]; १०[१]; ११[७]; †[४];‡[२]; १२[२]; २२;३८, २,५[c]; तै १, †१,१३, ४; १४,

४; ३,९, १;२[३]; ७,८, २†; २, ३, १४, ३†; ५[२]; ६, १२,३†; ३, †२,३,१[४];११, ३;३,११,४; ४, १०, १[२]†; †४, १, ११, ४; २, ११, ३; ५, १०, १;२; ७, ३,१S; ५,२,१२,२[४]; ६,१,१[२]; २; ७, २, ५[d]; ६, ३, ९,[f]१¶; मै १, २, १६;५, १३[२]†;६,२[१]; ५[२]¶,७[२];¶;११[२]¶;११,२†;२, ९, ९†; ११, ३; १३, १[२]; ७†; ३, १०, १; १६, ४; †४,S९, १०;२७[४]; १०,१[२];६[३]; ११,१[२]; २[३]; ३; १२, ४[२]S; १३, १०[१]; १४, ६S; १०; ११[१]; १८; काठ २, १[४]†; १५[३]; ३,६[e]; ७, १४; ९, १८; ११, १२[२]; १२, १४; १३, १४;१६[१];१७, १६†; १८; १९; १८, ८; २०, १५; २१, १४; २६, ११[२]; ३८, १३[२]; ४०, ११; ५०,६[४]; क १,१३†; २, १३![e]; ६, ४;२७,६†; २८, ८; †कौ १,३३[१];११५;४४१S; २, ३[४]; ५९२; ६८७; ७९७; १०१६; १११०; †जै १, ३, १३[२]; १३, १;४६, ५S; ३. १, ५[४]S; ४८, ८; ५६,१४; ४, ९, ७; १४, ९; २८, १०[२]; शौ १,

३, १-५; ६, १[२]†; ४[४]; १२, ४[४]; ३३, १-४; २, ३, ६; १०, २[१]; ३[१]; २५, १; ३, २३,५[२]; ६, १२, ३[२]; २३, ३; २७, १[२]†; ५७,३;१२०,२; ७, २१, २; ७२, १[५]; ८, १,५; २, १४[२];७,१७; १४,१, ४०[६]; ‡[f]; २, ४०[२]†; १८, १, ५१†; २, ३६; ३, ६०[२]‡[g]; ४,९[९]; ११[४]; १२; १९, २, १[४]; २[४]; ७,२;९, २; ६[६]†; ७[५]; ८[४]; ९[६]; १०[४]; ११[७]; १३[२]; १४[२], †१०, १[५]; २[६]; ३[६]; ४[५]; ५[४h]; ६[४]; ७[७]; ८[५]; ९[६]; १०[४]; †११, १[५]; २[६]; ३[५]; ६; ४०, ३![i]; ४४, १[j]; २०, ४, ३; ६९, ५; ७८, १; १२६, १५; पै १, १७, ४[४]; २५, १-४; २, ३, २[४]; ७३, ३; ३, १४, ५[५]; २३, ३[४]; ४, १३, १; २४, ७[२]; २८, ५†; ६, २२, १४; १६; १८; ८, ८, २; ३[४]; ७[४]; ८[४]; १३, ८, १[५]; २[६]; ३[६]; ४[५]; ५[४]; ६[४]; ७[७]; ८[५]; ९[६]; १०[४]; ११[६]; १२[५]; १३[५]; १६; १४, १०![k]; १५, ३,१![l]; १५, ५[५]; ६[१]; २०, ४[१]; १६, १, ५; ४, ४[२]; १३, ९; ५०,

---

[a]) वैतु. या ४, २१ शं योः इति द्विपदस्य शंयुः इति व्याख्यानम् । [b]) =सपा. मागृ २,१७,१ । शौ ६,२७,३ शिवः इति पाभे. । [c]) सपा. मा २,१९ नमः इति पाभे.।
[d]) =सपा. तैब्रा २, ४, ८,७ मंब्रा २, १,१३ आपश्री ४,१६,५ पागृ ३,१,४ । काठ १३,१५ माश्री १,६,४,२५ माश्री १,५,५,८ कौसू ७४,१९ शिवः इति पाभे. ।
[e]) मम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. तै १,३,९,१)।
[f]) एकतरत्र सपा. आपमं १,१,१० आपगृ २,४,८ सम् इति, ४र्थे पादे शमु >सपा. ऋ १०,८५,२७ प्रमृ. एना इति, आमनं १,१,१० अया इति च पाभे. । [g]) एकतरत्र सपा. ऋ १०,१६,१४ तैआ ६,४,१ सम् इति पाभे.।

[h]) एकतरत्र पाभे. पृ ३०७८ *l* द्र. ।
[i]) छन्दस्तः पाठो नेष्ट इति RW. प्रमृ. । ?शं सन्तु > सपा. पै २०,५७,४ सर्वाः इति पाभे. । [j]) पाद-पाठः ? शम् प्रा(प्र आ)प्यो(य उ)ऽ (<अ) भयद्कृतम् इति शोधः (तु. *l*; वैतु. शंपा. सात. शम् आपो अभयं कृतम् इति, RW. मध्यनः [अप्- > सं ३] भागः इति ?)।
[k]) सम् (पृच्छानि) इति शोधः द्र. ।
[l]) अर्धर्च-पाठः ? शद् भाअन °प्र °दाम्नातेऽ(<अ) शिवा (त >)त् °नयो(य उ)ऽ(<अ)भद्रहृयम् इति शोधः (तु. *j* मूको. BKA. च; वैतु. र. शौ. अनु मुद्रणमात्रम् ?)।

१०; १७, २८, ७; १८,४, ९[१]; १०, ८[२]†; १९, ३,४[a];८[a]; ४, ६[२]; १२; १०, ५; १३,१३[२]†; १५†; ३१, १३[४]; २०, ३,१०; ६, २†; ३३, १[५]; †.

शं-यु[b]– -युना मा १९,२९; का २१, २,१८; -युम् ¶तै २, ६, १०, १[२]; ३; ५, २, ६, ४; -यू ऋ १०,१४३, ६.

शं-योस्[c]– -योः ऋ १. ३४, ६; ४३, ४; खि ५, १, ५; ३, ७; मा ३, ४३[२]; का ३, ४,७[२]; तै १, २, १०, २; ६, ४, ३[d]; ७, ४,४[d]; २, ६,१०,२; ३; मै ४, १३,१०[e]; काठ ३२, ३.

शंयोर्-धायस्[f]– -याः मै ४, ९, १०[g].

शं-व(त्>)ती– तीः खि २, १३, १.

शं-कर्– -०र खि ७, २, १; २; -रस्य खि ३, १७,२;४; -राय मा १६, ४१; का १७, ६, ५; तै ४,५, ८, १; मै २, ९, ७, काठ १७, १५, क २७, ५

शं-तम, मा– -०म ऋ ८, ५३, ५; खि २, १३, ५; ३, ५, ५; कौ १, २८२†; जै १, २९, १०†; -मः ऋ १, १६, ७; ७७, २; १२८, ७; १३६, [४; ९,१०४, ३][h];८,१३,२२; कौ२,७३१‡[i]; शौ १७, १, १०; पै १८, ३१, ५; -मम् ऋ १, ४३,१; कौ २, ५०९‡[h]; जै ३, ४०, ५‡[h]; -मया मा १६, २; का १७,१, २; तै ४, ५, १, १; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४, २, ८; -मा ऋ १,७६, १; २, ३३, १३; ३, १३, ४; ५, ४२, १; ४३, ८; ७३, १०; ८,३३,१५;७४,८; १०,५३,९; खि ६, ३,४; काठ ३९, १४†; शौ ७, ७१,१; पै २०, १२,३; -मानि ऋ ६, २३, ६;२२, १; मै ४, ११, २[j]; १२, ६[k]; कौ १, ३२२†; जै १, ३३, १०†; शौ ७, ७०,२[k]; -माभिः ऋ ८, ५३, ५; खि २, १३, ५; ३, ५, ५; कौ १, २८२†; जै १, २९, १०†; शौ १८, ४, १०; -मेन ऋ ५, ७६, ३; ७८, ४; ७,५१, १; १०, १५, ४; मा १३, १९; १४, १२; १५, ६४; १९, ५५; का १४, २, ४; १५, ४,२;१६, ७, ६; २१, ४, ५†; †तै २, १, ११, ६; ६, १२, २; ४, ३, ९, २; ३, ६, २; ४, ३, ३; मै २, ८,१४[१]; †४, १०,६; १४,१४; काठ २१, १४; ३९, ३; ४०, ३[२];५; कौ २,११०४†; शौ १८, १, ५१†; -मेभिः ऋ २, ३३, २; पै १५, २०, १.

शं-ताति[l]– -ता कौ १,१०२‡[m]; जै १, ११, ६‡[l]; -ति ऋ ८,१८, ७[m]; -†तिभिः ऋ १०,१३७, ४; शौ ४, १३, ५; पै ५, १८, २; -ती ऋ १, ११२, २०; -०ते शौ १९, ४४,१[n]; पै १५, ३, १.

शं-ति[o]– > शंति-(व>)वा[p]– -वा शौ १२, १, ५९; पै १७, ६, ७; -वाम् शौ ३, ३०, २; पै ५, १९, २[q].

---

[a]) पाभे. पृ २४५३ *p* द्र.।

[b]) विप. (अश्विन्-), व्यप. (होम-, बृहस्पति-पुत्र-) °सत्करोत्यर्थे (तु. [अभिप्रायतः] WAG [२, १४ *a*]) मत्वर्थे (तु. पा ५,२,१३८) युः प्र. इति।

[c]) भाप. (°कुशल-क्षेम-, शर्म-वर्मन्-)। समाहारे द्वस.। उप. (√या [°=√धा] "°रक्षणे' > भावे) °यामस्-> यनि. (तु. ORN. GW.; वैतु. वें. सा. GRV. बार्हस्पत्याऽर्थे व्यप. इति कृत्वा < शम् + √यु 'अभिश्रणे ?' इति च युः प्र. इति च ?)। ऋ. पपा. अवग्रहो नाऽन्यत्र। [d]) सपा. माश्री १,४,२,१९ शंयुः इति पाभे.।

[e]) sch. शं योः इति ?।

[f]) विप. (घर्म-)। उस. उप. √धा + कर्तरि णसिः प्र.।

[g]) सपा. तैआ ४,११,३ आपश्री १५,१४,४ बौश्री ९, १४ : १० माश्री ११,१४,४ हिश्री २४,६,६ शंयुधायाः इति पाभे.।

[h]) सपा. शन्तमः <>शन्तमम् इति पाभे.।

[i]) सपा. ऋ ७,१५,३ विश्वतः इति पाभे.।

[j]) सपा. पै १,१०९,३ जेत्वानि इति पाभे.।

[k]) सपा. तैब्रा २,५,४,६ सौभगानि इति पाभे.।

[l]) विप. (सुख-कर- [अश्विन्-,मयस्-]),भाप (कल्याण-)। तु. देवताति– प्रमृ.।

[m]) सपा. शंताता <>शंताति <>तैब्रा ३,७,१०, ५ आपश्री १४,२९,१ शन्ताची इति पाभे.।

[n]) तु. शंपा. सात., पै १५, ३, १; वैतु. RW. -तिम् [द्वि१] इति ?। उत्तरपादशोधः शम् इत्यत्र सस्थ. टि. गतः। [o]) भावे तिः प्र. उसं. (पा ५, २,१३८)।

[p]) विप. (भूमि-, वाच्-)। मत्वर्थीयो वः प्र. (पावा ५, २,१०९)। [q]) तु. BKA.; वैतु. र. शान्ति° इति ?।

¶शं-त्व- -त्वाय तै ५, १, ६, २; मै १,१०,१२; काठ ३६,६.

शं-मव्[a]- -वाय[b] मा १६, ४१.

शं-भु[a]- -भवे खि ७,२,३; का १७, ६, ५[b]; तै ४, ५,८, १[b]; मै २, ९,७[b]; काठ १७,१५[b]; क २७, ५[b]; -भु ऋ १, ६५,३?[c]; १०, १८६, १[d]; †कौ १, १८४[d]; २, ११९०; †जै १, १९,१०[d]; ४, ३०, ३; शौ १०, १, १[e,f]; पै १९,४६,७†[d]; -भुः ऋ ३,१७, ५; ७,३५,१०; काठ १८,१४[१८]; शौ १९, १०,१०†; पै ३, १०, ५[h]; १३,८,१०†; १४,२,१४[h]; -भुभ्याम् पै ५, १८, ८?†[i]; -०भो खि ७,२,२.

शंभविष्ठ- -ष्ठः ऋ १, १७१,३; ४, ४३, २; ५, ४२,७; ९,८८, ३; -ष्ठा ऋ २, ३९,५; ५,७६, २; ६,६२,५; कौ २, ११०३†; -ष्ठाः ऋ १०, ७७,८.

शं-भू[j]- -भुवः ऋ १, १०५, ३; १०६,२; पै ४,२८,२†; -भुवम् ऋ १, ४०,६; १०, ३६,७; शौ १०, ६, १५; १७; पै ७, ३, २?[k]; १६, ४३, ३; -भुवा ऋ २, ४१, १९; ६, ६०, १४; ८, ८, १९; -०भुवा ऋ ६, ६०, ७; कौ २, ३४१†; जै ३, २८,१३†; -भुवौ मै ४, १३, ९; -भू ऋ ४, ४१, ७; -०भू ऋ १, ४६, १३; -भूः खि ५, ५, ५; मा १५,४; १८, ४५[१८]; का १६, १, ४; २०, २, ८[१८]; तै ३, २, ५, २; ४, ३, १२, २; ७,१२, ३[१८]; मै २, ८, ७; १२, ३[१८]; काठ १७, ६; क २६, ५; २९,३[१८]; शौ १४, २,२६; १९, ४६,६; पै ४,२३, ३;५,३०,६; १८,९,७.

†शम[l]- -मम् ऋ १,३३, १५; -मस्य ऋ १, ३३;१५; मै ४,१४,१३; पै १३, ६, १५.

शम-रथ[m]- -थम् काठ ३२, ३.

शम(क>)का[n]- -का पै १९,३८, १; ३.

शमत्-, ?शमना-, शमनी-, शम-यितोः, शमयित्रिका-, *शम-यित्वा ✓शम् द्र.

शमल[o]- -लम् तै ६, ४,३,४¶; ¶मै २, १, ५[१]; ३, ६, ३[२]; ८,७;९, ६; ¶काठ ८,५[२]; १०,४; १४, ६[२]; ३४, ११; क ७, १[२]¶; शौ ७, ६७, २; १२, २,४०[p]; ३, ५२; १३, १, ५८[q]; १४,२, ६६; पै ९, २२, ५; १६,१४९, १०; १५०, २; १७, ४१, २;

---

[a]) =सुख-कर-। उस. उप. कर्तरि यक. अच् प्र. डुः प्र. च। [b]) सपा. शंभव्राय <> शंभवे इति पाभे.।

[c]) °भुः (पुं.प्र१) इति वा (*शं-भूव् > नैप्र.) *शंभुव्-> [प्र१]-भुव् इति वा शोधः।

[d]) =सपा. कौसू ११७,४ या १०, ३५। तैआ २, ४, १,८ तैआ ४,४२,२ शम्भूः इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ २८४९ *j* द्र.।

[f]) नाप. (*भेषज-)। मरप. शम्भ्वीदम् > शंभु *इव इदम् > *शंभ्विदिदम् > नैप्र. *शंभ्वि इदम् > (संहितायाम् प्रश्लिष्टस्वरितपरिणामे) यनि. इति कृत्वा मध्यतः इव इति पदमपि द्र. (वैतु. सपा. प्रमृ. न तथेति?)।

[g]) सपा. शम्भुः <> शम्भूः (माश ९, ४, १, ५-७ च) इति पाभे.।

[h]) शम्भुरायस > सपा. मा १६, ११ सुमना भव इति पाभे.। पृ ७१२ *m*, २३४६ *m* अपि द्र.।

[i]) सपा. शौ ४, ११, ७ दुस्ताभ्यां शम्भ्याम् इति, ऋ १०, ११७, ७ स्त्रा शाम्याम् इति च पाभे.। इहापि शम्याम् इति पदं मूको. स्थाने द्र. (द्र. सपा.)।(मम् ✓भृ > कर्तरि सम्-भर्तृ- >) सम्-भर्तृभ्याम् (दुरुगाभ्याम् इत्यस्य विप.) इति सार्वत्रिकः शोधः।

[j]) =शं-भव्-, °भु-। क्विप् प्र. इति ततो विशेषः।

[k]) शं भुवः इति द्वि-पदः शोधः (तु. सस्थ. टि. ?चामाद् इति, युष्मद्-> त्वाम् इति च)।

[l]) विप [*कर्षणहन्-, वाहीक- (गो- =*टक्षन्- [द्वितीये स्थले])], नाप. (*टक्षन्- [प्रथमे स्थले])। (✓*श्र [*=✓कृष्] 'वहने' > कर्तरि) *शृमं- > यनि. (तु. *शाव-> *शाव्-> गौः, गावः प्रमृ. रूपाणि; वैतु. <✓शम् इति कृत्वा शक्रराहित्योपलक्षित-शान्तिकरत्वार्थे नाप. तत्साहचर्यवदर्थे शिष्यनाम्नः विप. चेति वें. सा. GRV., उभयत्र नाप. इति च LR. OBN. Liden [KZ ४०,२५७]?)।

[m]) नाप. (शान्तगति-रथ-)। बस. (तु. पैप४)।

[n]) नाप. (सर्पादि-भेद-)।

[o]) नाप. (मल-)। *श्राम- (श्रम-[मल-])+(✓मृ >भावे) मर-> बस. *श्राम-मर-> यनि. (वैतु. पाउ [१,११२] प्रमृ. <✓शम् इति?)।

[p]) पाभे. पृ ११४७ *q* द्र.।

[q]) सपा. पै २०,२७,२ सर्वम् इति पाभे.।

१८, १३, ५; –लात शौ ४, ९, ६[a]; १२, ३, ५; १७, ३६, ५; –लेन काठ १४, ६¶; पै १९, ५१, १.

शमल-गृहीत- -तः काठ १०, ४; ६.

√शमाय[b], शमायते ऋ ८,८६,५; ¶मै १, ८, ५[c]; ६[२]; १०,२०; †शमाये ऋ ३, १, १; मै ४, ११,२; काठ २,१५; ¶शमायेत मै १, ८, ६[२]; २, २, ४; ३, ३,४.

१शमि, मी[d]- -॒मि ऋ १,८७,५[e];२, ३१, ६[f]; ३, ५५,३[g]; ८, ४५, २७[h]; १०, ४०,१[f]; –॒मी[i] ऋ १, ११०, ४; ४, २२, ८; ९, ७४, ७; –मीभिः ऋ १, २०, २;३, ६०, [३(१०, ६४, २)]; ४, १७, १८; ३३, ४; ५, ७७, ४; ६, ३,२; ५२, १; १०,२८, १२; खि १, २, १; –†मीम् ऋ ५, ४२,१०; ८, ७५,१४; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; –म्या ऋ १, ८३, ४; २, १,६; खि ५,५,६; शौ २०,२५, ४†; –म्यै ऋ ४, ३,४.

१शमी-वत्->शमिष्ठ- -ष्ठाः खि ५,५,६.

२शमि- >शमी[j]- -मीभिः[k] मा २३,४०; का २५, ८, २.

३शमि-> शमी- -मीभ्यः पै १, ९२, १.

२शमी-वत्- -वान् पै २०,३८, २[२].

शमित-, शमितृ- √शम् द्र.

शमी[l]- -॰मि शौ ६, ३०, २; ३; पै १९, २४, ५; –मी ¶मै १, ६, १२[२]; –मीम् काठ ३६,६¶[m]; शौ ६, ११,१; पै १९, १२, १; -र्यम् मै १, १०, १२¶[m]; –¶म्या मै १, ६, ५; काठ ८, २; ३०,१०; क ६, ७; ४६, ८; –¶म्याः मै १, ६, ५; ४, १, १[२]; काठ ३०,१०; क ४६,८.

शमी-गर्भ[n]- -र्भः काठ ७, १२; क ६, २.

¶शमी-त्व- -त्वम् मै १, ६,५; ४, १,१; काठ ३०,१०; क ४६,८.

शमी-पर्ण- -र्णानि मै १,१०,१२; काठ ३६, ६.

शमी-मय[o]- -यानि काठ ८,२[१]; क ६, ७[२].

¶शमीमयी[p]- -यीः मै १, ६, ५;७; -यीम् तै ५, १,९,६; १०, २; ४, ७, ४; मै ३, १,९; काठ १९, १०; २१, ९; क ३०, ८.

[a]) पाभे. पृ ३०७४ q द्र.।

[b]) <√शम् 'उपशमे' इतीव कृत्वा पपा. शम्-आयते इति, GW. शम- > √शमाय [तु. √दमाय] इति)। °शाशमस्- (भाप. [दीप्ति-]) > °शमस्->°√शमस्य > यनि. इति मतम्।

[c]) गप्र. काठ ६, ७ हिनस्ति इति पाभे.।

[d]) नाप. (कर्मन्- [तु. निघ २,१ या ११,१६ प्रमृ.])। इन् प्र.। धा. उपमे, श्रमे वृत्तिः।

[e]) शमि,मी- > [तृ१] शम्या> [पा ६, १, १२८] शम्य ऋकारः इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि.)। श्रवस्- (नाप. [स्तोत्र-]) > °श्रवि,वी-> शमि,मी- इति (वैतु. गपा१ इति मत्वा < शमी- इति वें. स्क. सा., < शम्- [कर्मन्-] इति PG [३, १४१], <शमी [तृ१] IW. GW. L [३८१] WAG [३,७ c] ORN. प्रमृ. इति)।

[f]) श्रवस्-> [तृ१] °श्रवसि > यनि. विपरिणामः द्र. (वैतु. सा [सं२] <शम्- [कर्मन्-]इति, शिष्टं e द्र.)। सस्थ. ?श्रमसि > बस्मसि (बस्मसि) इति च शोधः। इति च शोधः। श्रवसि (कीर्तने) अच्छा ('अच्छानि [पृ ५५ शोधः द्र.]) पूर्व्याणि ('स्तोत्राणि) दीध्ये' इति वा। (वैतु. वें. द्वि३ इति, सा. द्वि१ इति च, शिष्टं e द्र.।

[g]) श्रवसि [तृ१] इति शोधः। सस्थ. ?दीधे >दीध्ये

[h]) श्रवस्->[द्वि१] श्रवः इति शोधः (वैतु. वें. सा. द्वि१ यनि. इति)। सस्थ. ?तुर्वणे ["तुर्वं-वण- (वि. [स्तुति-काम- 'इन्द्र-'])] तुर्वणम्. इत्यस्य विपरिणामः।

[i]) °मीः इति शोधः। द्वि३ (तु. स्क. वें. सा.; वैतु. PW. GW. GRV. तृ१ इति ?)।

[j]) =१शमी-। स्त्री. ङीप् प्र. (पावा ४, १, ४५) इति तनो विशेषः।

[k]) सपा. काठ ५०,६ शिमिभिः इति, तै ५, २,१२,१ शिमीभिः पाभे.।

[l]) नाप. (वृक्ष-)। < शम्- इति माश ९, २,३,३७ प्रमृ., तैब्रा १,१,३,११ <√शम् 'उपशमे'। इति अश्वी. प्रमृ.। °शाशमयी- >यनि. इति मतम्।

[m]) सपा. शमीम् <>शम्यम् इति पाभे.।

[n]) नाप.। तत्रोत्पन्नः अश्वत्थ उच्यते।

[o]) वि. (पात्र-)। विकारे मयट् प्र.।

[p]) वि. (समिध्-)।

शमी-शाखा- -¶खया मै ४, १, १; काठ ३०, १०; क ४६,८; -खासु पै १९, २०, १६.
शमीनहुषी[a] ऋ १०,९२,१२.
१शम्ब[b]- -म्बः ऋ १०, ४२, ७; मै ४, १४,५; शौ २०, ८९,७.
†शम्बर[c]- -रम् ऋ १, ५१, [६; १३०,७]; ५४, [४;७,१८,२०]; ५९, ६; १०१, २; २,१२,११; ४, ३०, १४; ६, १८, ८; २६, ५; ४३, १; ४७, २१; ९, ६१, २; †कौ १,३९२;२,५६१; †जै १,४४, २; ३,४५, ३; शौ २०, ३४, ११†; १२; १७; पै १३, ७, ११†; १२; १८; -रस्य ऋ १, १०३, ८; २, १४, ६; १९, ६; ४, २६, ३; ६,३१,४; ४७, २; ७, ९९, ५; तै ३, २, ११,३†; मै ४,१२,५†;१४,७; -राणि ऋ २, २४, २.
शाम्बर[d]- -रम् ऋ ६, ४७,२२; -†रे ऋ ३, ४७, ४; मा ३३, ६३; का ३२, ५, ९.
शम्बर-हत्य[e]- -त्ये ऋ १, ११२, १४; खि ५, ५, २; मै ४, १४, १३.
२श(म्ब>)म्बी[f]- -म्बी[g] शौ ९,२, ६; पै १६, ७६, ५.
शंभव-, शंभविष्ठ-, शंभु- शम् द्र.
?शम्भुलेम् पै १९, ३०, ८.
शम्भू- शम् द्र.
?शंमामि पै २०, ४२, १.
?श मी र्गा म की पै १९, २०, १७.
१शम्या[h]- -म्याम् ऋ १०, ३१, १०.
२शम्या[i]- -म्यया खि ५, २२, ८[j]; तै ६,२,७,१¶; काठ ३५,१७¶; क ४८,१५¶; शौ ६, १३८,४; २०, १३६,१०; पै १, ६८, ५; -म्या तै १,६,८,३¶; काठ ३१, ५¶; क ४७, ५¶; शौ १९, ४९, ७?[k]; पै १४, ४, ७?[k]; -म्याः ऋ ३, ३३, १३[l]; काठ २५,८¶; क ४०,१¶; शौ १४, २, १६†[l]; -¶म्याम् मै २,६, १[2m]; ४, १, ७[2]; ३, १[m]; काठ १५,१; ३१, ५[2]; क ४७, ५[2]; -¶म्यायाः तै १, ८, १, १[m]; -म्ये पै १८, ८, ७‡[l].
¶शम्या-मात्र- -त्रम्ऽ-त्रम् मै ४, १,७, काठ ३१,५; क ४७,५.

[a]) विप. (*भ्राजमानदीप्तियुक्तौ [सूर्यामासा])। *आश-+मत्वर्थे मीनच् प्र. उसं. (पावा ५, २, १२३) > *आशमीन- > शमीन-+(√हुप् 'दीप्तौ' > भावे) हुपि- > वस. *शमीन-हुपि- > [सं२] यनि. (वैतु. पपा. नावग्रहः, वे. सा. शमी- (पृथिवी-)+नहुषी- (दिव्-) > द्वस. यनि. इति, PW. BRV [२,३२४] शमी [तृ१] नहुषः [सं३] इति द्वि-पदः शोध इतीव ?)।

[b]) नाप. (वज्र-)। (√शृ 'हिंसायाम्'>) *शर्म- > *शम्म- > यनि. [वैतु.या [५,२४] <L√शम्>शमि (तु. WAG [१,१६२], वा √शद् > शाति वेति ?)]।

[c]) नाप. (जल-, मेघ- [निघ १, १०; १२]), व्यप. (वृत्र-)। प्रथमेऽर्थे (√शृ '*क्षरणे' > भावे) *शर्म-+भर- > वस. *शम्म-भर- > यनि.। द्वितीयेऽर्थे <√शृ 'संवरणे' (तु. गृहरक्षित्रोरर्थयोः शर्मन्- इति)। शेषं b द्र.। पपा. नावग्रहः। <१शम्ब- इति दे. सा. प्रमृ.?, <सम् √वृ 'आच्छादने' इति वा < शम्बर +रः प्र. इति वेत्यपि दे. ?।

[d]) विप. (वसु-), नाप. (तदीय-युद्ध-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

[e]) व्यप. (शम्बरकर्मक-हत्यावद्-युद्ध-)। शम्बर-*> तस्येदमीयेऽर्थे *शम्बरक-+हत्या- > वस. *शम्बर-क-हत्य- > *शम्बर अह° > यनि. इति मतम्। वृत्र-तूर्य-, वृत्र-हत्य- प्रमृ. यदुक्तं तत्रायं विशेषः।

[f]) नाप. (अरित्रा- [तु. नभा. चप्पु])। (√शृ '*वहने' > करणे) श(र्म>)र्मी- > यनि.।

[g]) तृ१ (वैतु. शम्ब- > शम्बिन्- > प्र१ रूपमिति प्रायोवादः ?)। सस्थ. धीर- =*धीवर- [नाविक- (वैतु. धीमदाद्यर्थे विप. इति प्रायोवादः ? [इहापि पृ १७२६ यन्निर्दिष्टं, तन्नेष्टम्])]।

[h]) =२शम्या-।

[i]) नाप. (कीलक-)। <√शम् '*बन्धे' (वैतु. 'उपशमे' इति प्रायोवादः ?)।

[j]) शम्यया इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. शौ २०, १३६,१०)।

[k]) श्रम्या- इति शोधः [तु. पै (मूको. [वैतु. RW., W. शम्या इति शोधः इति?])]। श्रम- (कष्ट-) > यनि. (=कष्ट-कृत्-)। 'हे रात्रि, यतः 'श्रम्या' इत्यपि तव नाम प्रसिद्धं भवति, ततस्त्वम् अमु-तपा (प्राणसंक्लेशिनी [भवन्ती] तान् (स्तेनान्) इहि' इति वा.। प्रकृते श्रम- इति भाप. सत् संवरणार्थमाह नैव कष्टार्थमिति तु मतम् (तु. टि. शर्वरी-)।

[l]) सपा. शम्याः <> शम्ये इति पाभे.।

[m]) सपा. शम्याम् (बाश्रौ ३,३,१,४च) <> शम्यायाः (आपश्रौ १८,८,१२ प्रमृ. च) इति पाभे.।

शयुण्डक[a]– -कः तै ५, ५, १४, १[a].

शयथ–, शयध्यै, शयन–, शया– √शी द्र.

शया[c] पै ११, १, १४.

शयाण्डक[d]– -कः[b] मा २४, ३३; का २६, ७, ३; मै ३, १४,१४; काठ ४७, ४.

?शयामस्[e] पै १९, २८, १३;१५.

शयान, ना–, शयित–, शयित्वा, शयिष्यत्–, १शयु–, २शयु–, शयुत्रा √शी द्र.

?शय्यायाम् तम्[f] पै ४,२०,७.

शर्[g] खि ५, १८, १.

१शर[h]– -०र ऋ ८, ७०, १४[i]; -रस्य ऋ १, ११६, २२; ८, ७०,१३[i].

२शर– √शॄ (वधा.) द्र.

?शरः[j] शौ ११, ३,६; पै १६,५४,२.

शरण[k]– -णम् ऋ १, १५८, ३; २, ३, ८; ६, ४६,९; ४९,७; ५०, ३; ७, ९५, [५; ६, ४७, ८]; १०१, २; ८, ४७,१०; खि २, ४, २; ६, ५[l]; ४, २, १२[l]; ७, २, १; ७, ३; तै ४,१,११,२†; मै ४, १४, ३[l]†; काठ ४, १६; ९,१९; १७,१८; †को १,२६६; जै १,२८,४†; शौ २०,८३,१†; –णा ऋ ६,४७, [८;७,९५,५]; ८, ९०, ६; कौ २, ७६२†; शौ ३,१२,५[m]; १९,१५,४†; पै ३, २०, ५; ३५, ४†; –णाः ऋ १०,१८,१२; शौ १८,३,५१†; पै ४, ३०, १-९; –णाय पै २, ४०, १; –णे ऋ १, १५०, १; ७, १९,८; ८, २५,१९; कौ १, ९७†; जै १, ११, १†; शौ ६, ५५, २[n]; २०, ३७, ८; पै १९, ९, ३[n]; –णः ऋ ३, ६२,३.

शरण-कृत्– -कृतः पै ४,३०, १-९.

शर(ण्य>)ण्या[o]– -ण्याम् खि ४, २, ५; –०ण्ये खि २, ६[१], ३०.

शरणि– √शॄ द्र.

शरद् (वप्रा.)[p]– -रत्,द् ऋ १०,९०, ६; मा १०,१३; १३,५७; ३१, १४†; का ११, ५, ४; १४, ७, ७; ३५, १, १४†; तै ४, ३,२, २; ३, २; ५,७,२, ४; ६,६¶; ¶मै १,६,९;८,२; १०,८; २०; २,७,१९; २०; ४,९,१८; काठ ६,२¶; ¶८, १; ६; १३, १५; ३५, ९; ३६, ३; १४; ३९, ७; क ४,१¶; ६,६¶; ७,२¶;२५, ९; ४८, १०; जै २, ४, १†; शौ ६, ५५, २; १२, १, ३६; १५, ३, ४; १९, ६, १०†; पै १, १०६, ३; ९, ५,८†; १७, ४, ६;१९,९,३; -रत्सु शौ१२, ३,३४[q];४१; १८,२, ३८-४५; पै १७, ४०, १; –रदः ऋ १, ७२, ३; ८९, ९; १०३, ३; १७९, १; २, २७,१०;३, ३२, ९; ३६, १०; ४,१६, १९;१८, ४; १९, ८; ५, २, ३; ६, २४, ७; ३८, ४; ३९, ३; ४७, १७; ७, ३७, ७; ६१. २; ६६, १६; [१६; १०, ८५, ३९]. ९१, २; १०, १८, ४; ९५, १६; १६१, ३; ४; खि १, १, ३[२]; ५, ६[२]; ३, १७,१; ६, ३,३[२]; मा २५, २२†; ३५, १५; ३६, २४[l]†;

---

[a]) अर्थः ? । नाप. (कृकलास-) इति भा. सा. ।
[b]) सपा. शयुण्डकः <> शयाण्डकः इति पाभे. ।
[c]) BKA. शयत् (क्रि.) इति शोधः इति ? ।
[d]) अर्थः ? । पक्षि-विशेष- इति उ. म. ।
[e]) √नश् > नाशि > नाशयामः इति शोधः ।
[f]) छाया– > √छायाय > छायायत्– > -यन्तम् इति शोधः (तु. मूको.) ।
[g]) ध्वन्यनुकृतिवचनम् अव्य. । सपा. शौ २०, १३५,१ शांश्रौ १२,२३,२ शल् इति पाभे. । [h]) व्यप. (ऋषि-) ।
[i]) वेतु. वें. सा. विप. (हिंसक- [इन्द्र-]) इति ? ।
[j]) = शरम्– । प्राति. ? °र– > °रः इति w. wI., °रम्– > यनि. इति [पक्षे] w. । शिरः इति सा., =शर– इति orl. । [k]) विप., नाप. (आश्रय-) । < √शॄ 'आश्रये = रक्षणे' ।
[l]) शु° इति स्वरः ? ।
[m]) सपा. हिगृ १,२७,८ शरणः इति पाभे. ।
[n]) सपा तै ५,७,२,४ काठ १३, १५ मंत्रा २, १,११ शांगृ ४, १८,१ पागृ ३, २,२ अभये इति, माश्री १, ६, ४,२१ अभया. इति, पै १,१०६,३ शर्मणि इति च पाभे. ।
[o]) विप. । तन्नसाधनीयः यत् प्र. (वैतु. पाउ ३,१०१ अन्यः प्र. इति) । शर° इति स्वरः ? ।
[p]) नाप. (वत्सर-) । ऋक्ष- (*सूर्य-) + आवृत्- (चक्र- = अयनद्वय-) > पस. *ऋक्षावृत्– > *शारुत्– > यनि. । व्यप. (ऋतु-) । *शर्– (*स्वर-, वर्षा-) + वृत्– (*पूर्ति-, समाप्ति-) > बस. शर्-वृत्– > यनि [वैतु. नाप. < √शॄ 'पाके = *घर्मे' (तु. SEY [९२]) वा 'हिंसायां' [तु. पाउ १. १३०] वेति या [४, २५] प्रभृ. इति च, व्यप. इति प्रायोवादश्च ?] ।
[q]) सपा. शरत्सु <> शारदिः इति पाभे. ।

†का ३, ५, ६S[a]; २७, ११,१; ३५, ४, १६; ३६, १, २४[e]; तै ५, ७, २, ३; मै ४, ९, २०[e]; १४, २†; काठ ४, १४; १३, १५; ३५, १†; क ४८, २¶; कौ ३, ४, २; जै २, ३, ३; शौ १, १०, २; २, १३, ३;४;२९, २; ७; ३,†११,२[b]; ४; १२,६; ७, ५५,२; १२, २, २३†; १४, १,५२; २, २†; ६३; १८ २, २९; १९, २४,५; ६; ६७,१-८; †२०, ९६, ८; ९; पै १, ९,२; १३, ४; ४६, ५; ६२, ४; ८६, ३; २, २३, ५; १५, ५,२; ६, २; ३; १७, ३२, ३†; १८, ५, ९; ७, २†; २५, ८†; १९,१७, ११; ४०,६;५१,८; २०,१०,७; २१,६; २२, ३; –रदम् ऋ ७, ६६, ११; तै १,६,२,३; २,६, १,१¶; काठ ४,१४; शौ १८,४, ७०[a/c]; –रदा खि ४, ५, १५[d]; तै ४, ४,१२,३;५, ६,१०,१¶; ७, १, १८, २; मै ३, ४, ८¶; १६, ४; काठ २२, ४¶; १४; ४१, ९; पै १५, १, ७; –रदि ऋ २, १२, ११; ¶तै २, १,२, ५[e]; ४,२[e]; ¶मै २. ६, ९;१०, २०; काठ ८, १¶; १३,१; ७; ३६, १४; क ६, ६¶; शौ २०, ३४, ११†; पै १३, ७, ११†; –रदे मा २४,११;२०; का २६, ३, १; ४, ५; तै ७,२,१०,२¶; मै ३, १३, २०; १४, १; काठ ८, ६¶; ५०,४; ५१,४; क ७, २¶; शौ ८, २,२२; पै १६,५, २; –रद्भिः ऋ १, ८६, ६; २, २४, ५; तै ४, ३, ११, ५†; पै १७, ३९, ५[e]; –रद्भ्यः[f] तै ७, १, १५, १; काठ ४१, ६.

शारद[g]– -दम् शौ ५,२२,१३[h]; –दाः तै ५, ६, २३, १; काठ ५०, ३; –दाभ्याम् तै ७, ५, १४, १¶; मै ३, १५,१०; काठ ४५, १०; –देन मा २१, २६; का २३, ३,४; मै ३, ११,१२; काठ ३८, ११; –दौ मा १४, १६[e]; का १५, ४,३[e]; तै ४,४, ११,१; मै २,८,१२; काठ १७, १०; ३५, ९; क २६, ९; ४८, १०; शौ १५, ४, ११; १२; पै १७, ३९, ११.

शारदी– -दी मा १३,५७; का १४, ७, ७; तै ४, ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९; –दीः ऋ १, १३१,[४;१७४,२;६,२०,१०]; शौ २०, ७५, २†.

शरद्-वत्– -वान् ऋ १, १८१, ६.

?शरंनीलाय[i] पै ७, २०, २.

१शरभ(वप्रा.)[j]– -भः शौ ९, ५,९[k]; –भम् मा १३, ५१[e]; का १४, ५,५[e];तै ४,२,१०,४; मै २,७, १७[e]; काठ १६,१७[e];क २५,८[e].

२शरभ[l]– -भाय ऋ ८, १००,६.

शरव्य, व्या– √शॄ द्र.

शरस[m]– -रः तै५,४,४,३; काठ २१, ७; –रसि मा ३९, ५; का ३९, ३, १; मै ४, ९, ९[n]; –रसे[n] मा ३८, १५; का ३८, ३, १.

श(रस्>)रो-गृहीत[o]– -तम् मै १, ८,१०.

?शरस् स्थिराः[p] पै १९, ४, १४.

?शरा वाशात्[q] मै ४, ९, १२.

शरारु–, शरीतोस् √शॄ द्र.

शरीर(वप्रा.)– -रम् ऋ १,३२,१०;

---

a) सपा. शरदः<>शरदम् इति पाभे. ।

b) सपा. पै १,६२,३ जरसे इति पाभे. ।

c) RW. शरदाम् इति पाभे. ।

d) सपा. खिसा २९,१४ हुरसा इति पाभे. ।

e) पाभे. पृ ३०८४ *q* द्र. ।

f) सपा. शांगृ ४,१६,२ शरदे इति पाभे. ।

g) विप. । तत्रभवीयः तरेयदमीयो वा अण् प्र. ।

h) सपा. पै १, ३२,५ हायनम् इति पाभे. ।

i) शिलानीड–>-डाय इति BKA. शोधः ।

j) नाप. (क्षुद्रपतङ्ग-भेद-, मृग-भेद-) । <√शॄ 'हिंसायाम्' इति पाठ [३,१२२] ।

k) सपा. पै १६,९७,१० शलभः इति पाभे. (तु. शौ. w.) । उभयत्र सस्थ. चत्तु– =चोमुट्- इति कृत्वा (√चक् तृप्तौ "भोजने' [तु. नभा. √छकना]>)"चक्->यनि. । अत्र विषये पृ १२९९ यनिर्दिष्ट-पूर्वं तत्रेष्टम् ।

l) व्यप (ऋषि-) ।

m) नाप. (स्निग्धांऽश-) । (√म्रक्ष् "स्नेहे'>भावे) "म्रक्ष–+भरस्– (प्राचुर्य-) > वस. "म्रक्ष-भरस्–> "मभरस्–> "शरस > यनि. (वैतु. मा [तैब्रा २,१,१०,१]<√शॄ 'हिंसायाम्' इति?) ।

n) सपा. शरसि <> शरसे (तैआ ४, १०,३ काश्रौ २६,६,११ आपश्रौ १५,११,६ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

o) विप. (मारभवयभावाऽऽपन्न- [दुग्ध-]) । तृस. ।

p) चरत ([लिटि]करोतु), स्थितिम् इति शोधः (तु. मूको.)।

q) शोधः पृ २८२४ *i* द्र. (तु. पृ ७२६ *d*; वैतु. पपा. त्रीणि पदानीति) । सपा. तैआ ४,२०,२ शतापाष्ठा इति पाभे.।

१६३, ११; १०, १६, १; खि २, १२, १-३; ४,८, ५[a]; ११, ७[b]; ८; मा २९, २२†; ४०, १५; का ३१, ३, ११†; ४०, १, १७; ¶तै १, ७, २, १; २; २, १, २, ७[२]; २, १०, ४[२]; ३, ११, १[२]; ४, ६, ७, ४†; ५,६, ६,३[२]; ४[२]; ७,३,११,१§; ¶मै २, ३, ५[२]; ३. १०, ४[२]; ४,८, ३; १३, ४†; काठ ११,८; १६, २१; २५, ६¶; २६,७¶; ३४, ७[२]; ४३,१; ४६, ३; ¶क ३९, ४; ४१, ५; शौ २, १२,८; ३, ११, ६; ४, ११, ६; ५, ९,७[c]; १०, ८; १०,१२; ७,५५,२;८, २,२६;२८; ९,४,५[d]; ११,१०, ११; १६; १९-२५; २७; ३०; ३४; १२,३,२; १८,२,४; ३,९; ७१; पै १, ६१, ३; ८७,१; २, ५, ७; ३९, ५[e]; ३, २५, ६; ९, १४, ३; ११, ५, १; १३, ६, १०†; ९, १४; १६, ५, ६; २४, ४; ७२, ५; ८६, २; ६; ९; १०;८७, १-५; ७; ८; ८८, १;४; ६; १७, २१, १;३६, २; २०, १०, ५; -रस्य काठ २६, ७¶; क ४१, ५¶; पै १६,८८, ५; -रा ऋ १०, १३६, ३; पै ५, ३८, ३†; -राणि मा १८, ३;३५, ५; का १९, २, ३;३५, ४,५; तै ४,७,१,२; मै २, ११, २; ३, ९, ६¶; काठ १८, ७; २८, ५¶; ४०, ६; क २८, ७; ४४,५¶; शौ ११,२,२; पै १६, १०४, २; १७,२९, ४[२]; -राव पै १३, ३, १२; -रे मा ३४, ५५; का ३३, २, १८; शौ ५, २९, ५; ११, १०, ३०; पै १३, ९, ६; १६, ८८, १; ३; १०३, ११; -रेण मै ३, ९, ५¶; शौ ११, १०,२६; पै १६, ८७, ६; -रेभ्यः मा ३५, २; का ३५, ४, २; तै ७, ४, २१, १; काठ ४४, १०; -रैः ऋ ६, २५,४; १०, १६, ३; ९९, ८; तै ३,१, ४, ११†; मै २, ५, १०; काठ १३, ९; ३०, ८; शौ २,३४,५; १८, २, ७†; पै ३, ३२, ७.

शरु- √शॄ द्र.

¶शर्करा[f]- -राः तै ५, २, ६,२[२]; ३; ४; मै १, ६, ३[४]; ३, ५, ३[३]; काठ ८, २; २०, ४[४]; क ६,७; ३१, ६[४]; शौ ११, ९, २१§; पै १६, ८४, १§; -राणाम् तै ५, २, ६, २; -राभिः तै ५,१, ६, २; २, ६, २; ७, ११,१§; मै १, ६, ३[२]; काठ ७, १२; ८, २; १९, ५; २०, ४;५३, १§; क ६,७; ३०,३; ३१,६; -राम् तै ५,६,४,४; ७,११,१§; काठ २२, ९; ५३, १§; क ३५, ३.

शर्कर-त्व- -त्वम् तै ५, २,६,२¶.

शर्कराऽख्य-

शार्कराऽख्य- > ¶शार्कराख्य[g]- -ख्याः काठ २२, ८; क ३५, २.

?शर्करा व प्स ती त र पै ६, ८, ५.

?शर्का यं च न्न या व श्च के वृ त पै ८, १८, १०.

शर्कु[h]- -र्कुम् शौ ८. ३, २[i].

शर्कोट[j]- -टः पै ४, १७, १; -टस्य शौ ७, ५८, ५[k].

शार्कोट[l]- -टम् शौ ७, ५८, ७; पै १, ४८, ४.

शर्दिस्[m]- -र्दिः शौ १८, ३,३६.

---

[a]) =सपा. तैआ ७,४,१ तैउ १, ४, १ । पाए ३,१५, २३ प्रतीकम् इति पाभे. । [b]) °रु- इति स्वरः? ।

[c]) सपा. तैआ ३,४,१ शरीरैः इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ ७७७ b द्र. ।

[e]) =सपा. वैताश्री २४, १ । अहाः, शरी° > सपा. तैआ ३,७,११,२ हिश्री ९,५, ३६ अहान्, शरी° इति, माश्री २, ५,४,२४ आशारीरम् इति च पाभे. ।

[f]) नाप. (उपल-खण्डिका-) । (°अश्मर- =पाषाण- [तु. अश्मन-]>)°शर- + (√कृ [°= √कृन्, गा.] 'छेदने =भंग'> भावे) करा- (तु. नभा. √किरना 'भंग =चूर्णीभाव') > नाप. °शर-क(र>)रा- > यनि. (वेतु. पाउ [४,३] <√शॄ 'हिंसायाम्' इति ?) ।

[g]) स्वार्थे.(शर्कराया (इया)-) । बहुत्र प्रकृतिस्थया-पत्तिः । °क्ष-, °क्ष्य- इत्याकारयोः पाठयोर्विषये तु. वैप४ च शंकरः (छांउ ५, ११, १) च । उभयोः क्षस्य ख्यस्य च स्थाने स्थ-विकारः समानं सुलभः ।

[h]) व्यप. (राक्षस-) । <√शॄ 'हिंसायाम्' ।

[i]) सपा. पै १६,७९,२ शुल्कम् (°=°ल्कुम्) इति पाभे. ।

[j]) नाप. (सर्प-भेद-) । (√शॄ 'हिंसायाम्' > भावे) °शरुक- + भूत- [भाप.] > षस. °शरुक-भूत- > यनि. । [k]) पाभे. पृ १०५५ p द्र. ।

[l]) तित्र. (विष-) । तस्येदमीयः अण् प्र. (पा ४, १, ८६ [वैतु. सा. अण् प्र. इति?]) ।

[m]) भाप. (°आर्द-) । अद्रा- > °अद्रिस्- > यनि. (वैतु. सा. नाप. गए =छर्दिस्- [गृह-] इति वा, विप. [अर्थः?] इति वा, व्यप. [ऋषि-] इति वा; Grl भाप सत्

शुर्ध-, शुर्धन्-, शुर्धमान-, शुर्धस्-, शुर्ध्य- √शृध् द्र.

शुर्मन्[a]- -र्मं ऋ १, १७, ८; २१, [६; ७, ६४, ८]; २२,१५; ३४, ६; ४६, १५; ५८, ८; ९; ८५, १२; ९०,३; ९३,[८; ७,८२,१]; १०२,३; १०७, [२; ४, ५४,६; १०, ६६, ३]; ११४, ५; १०; १२७,५; १३६, ७; १४०,१२; १४२, ५; १७४, [(१३१, ४) २; ६, २०, १०]; २, २५,[५; ३, १५, ५]; २७, ६; [७ (१०, १०, ६)]; ३,५४,२०; ४,२५, ४; ५; ५३, ६; ५५, ४; ५, १, १०; २, १२[1]; २७, २; ४४,७; ४६, ५; ७; ५५,[९; ६,५१,५; (१०, ७८, ८)]; ६२, ९; ८३, [५; १०, १६९, २]; ६, १६, [(१५,३) ३३; १०, ११५, ५]; ३८; ४६,१२; ४९, ७; ५१, ५; ७५,११; [१२; १७; ८,४७, ९]; १७; ७,५,९; १६,८; ५२,२; ५९, १; ६०, ८; ८२,[१०; ८३,१०]; ८३, ९; १०१, २; ८, १८,[३; १०, १२६, ७]; १२; [१६; ३१, १०]; २७,९; ३०,४; ४२, २; ४७, २; ३; ७; १०; ९,६१, १०; ६४, १८; ७४, १; ८५,८; ८६, १५; ९७, ४७; १०, ३६, ४; ३७, ११; ५६, २; ६३, ७; १२; ६६, ५; ७; ८७, १; १०३, १३; १२८, ८; १४२, १; १५२, ५; खि १, २,१४; १२, ३; ४; ४, ५, ४०; ५, ५, ८; २१, १[b]; मा १. १४; १९; ४, ९[2]; १०[2]; ११,३०; ४०; †१७,४६,४८[2]; १८, ३; ४४; ५४; २६, १०; १६†; †२९, ४८; ४९; ३४, २८†; ३५, २१†; ३६, १३; का १, ५, १; ७, १; ४,४,२[2]; ३[2]; १२, ३, ३; ४, ३; †१८, ४, १४; १६[2]; १९, २, ३; २०,२,७; ३,४; २८,९, १; ३१, २, ८†; ३३, १,२२†; ३५,४, २०†; ३६, १, १३; तै १, २, २, २[1]; १४, ६†; ४, ४०,१†; ४१, १; ५, ११, ५[2]†; ८, ६, १[2]; २, १, ११, १; ३, १०, ३; १४, ४†; ५; ५, १२, ३†; ३, १, ७,१¶; १०,३; ३,११, ४[1]; ४, ७, ३; ५,५,३; ४, १, ३, १, ४, १; ११, २†; ४, ५, २[1]; १२,३; ५,१०,३†; †६,४, ४; ५; ६,४; ५; ७,१,२; १३,२; १४,३†; ७,४,२,४¶; १७,१†; मै १, २, १[2]; २[2]; १३†; २, ३, ४; ७, ३; ४; ११, २; १२,२; ३; ३, १, ५; ६, ६[2]; १६,३[2]†; ४; †४, ९,१०§; १०,४; ११,२; ४[1]; १२,२[c]; ४; १३,१०; १४,३; ६; १०; ११; १२§; १३§; १८; काठ २, ३[5]; ७, १६; ८, १७; १०, १२[c]; ११, ७; ८; १६,३; ४; १७, १८; १९; १८, ७; १४; १५; १९,४; ५[1]; ¶; २१, १३; १४; २३, ३[8]; ३५,४; ३६,१५; ३८, १३¶; १४[2]; ३९, १[2]; ३; ४०, ३; ५; १०[2]†; १४†; ४४, ६†; ४६, १[2]†; क १, १५[4]; २८, ७; २९, ३; ४; ३०, २; ३; ३५, ९[2]; ४८, ५; †कौ १, ८२§; ४६७; २, २२; १०५६; १२१२; १२१६[2]; १२२२‡; जै १, ९, २; ४९, १†; †३,३, १; ५४, २; शौ १, २०, ३; २१, ४†; २६, ३; २, २८, ५; ५, ३, ७; ८†; ६,१२†; ६, ७, ३; ५९, १; २; ९२, ३†; ७, ७, २; ५१, १†; ८, २,७[d]; ३, १†; ७, २५; ९, २, १६; १२, ३, ८; १४; १४, २, २१; ७३; १७, १,१२; १३; १८,२, १९†; ४, ९; १९, ९,१२[4]; १६, २; १९, १-११; २७,१५; ३२, २; ४७,९; पै १, ५६,१; १०६, १; २, ७०, ५; ७३,२; ८८,५†; ३, २७, ६; ५, ४,७†; १२; २८, ४; ३९, ४†; ६, ११, ६; १२, २; २०,९; ७, ६,४; ८; ८, ६; ८, १७, १-११; १०, ८,५; १२, ४, २; १३, ३, १६; १४, ३, १३; १५, १, ७; ५, ३; ११, २†; १२, ११; १६, ३, ७[d]; ६, १†; १४, ५; ७१, १; ७७, १; १२६, ४; १७, ३६,८; ३७, ४; १८, ९, २; १४,३; २५,४; ३१, ७; १९ १, ११; १६; २, ७; १४, १०; ११; १६,७†; ३३, १[5]; २; ३४, १३†; ५१, ६†; १६,४ RW [शौ २०, १३५, ११] च)। श्रंश. सान.

=अनुग्रह- इति च!)।

[a]) भाप. [सुख-, रक्षा-, शरण- (क. प्रमृ.), लिप. (पै २, ३६, १), नाप. (गृह- [पु. निघ ३. ५ या ९, १९; १२])]। <√शृ 'आश्रये =रक्षणे' इति।

[b]) शुर्मन् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शांश्री १२. !नमंशिगः इति पामे. (तु. ह ३०८८ g)।

[c]) पामे. ह २५।१ c द्र.।

[d]) मंस. शुर्म यच्छतम् >शौ १,१,२,१ मामियानम् इति पामे.।

२०, १, ७; ३, ८; ४, १; ६, २†; ८, ८; २२, १; ५५, ८; -र्मणा ऋ १, २२, ११; ५, ४, ८; ७, ५१,१; ८, १८,१७;४०, १२; तै २, १, ११, ६†; मै ४, १४, १४†; पै २, ३६, १; ५, ९, २; १६, १२६, ४; १९, १, ९†; -†र्मणि ऋ १, ४, [६; ८, ४७,५], २, २,१२; ३,१५, १; ५, ६४, ३; ८, ४४, १८; ६२, १०; १०, ३५, ९; ३६, १२; १२६, ४; १६७, ३; मा ११,४९; ३३,१७, का १२, ४, १३; तै ४, १,५, १; मै २, ७, ५; काठ १६, ४; ४०, १४; कौ १, ५१‡[a]; २, ८६७‡[a];८८३; जै १, ५, ७‡[a]; ४, २१, ५‡[a]; शौ २०, ६८, ६; पै १, १०६, ३४[b]; ५, ३९,७; -र्मणे ऋ ८, ९, २०; शौ २०, १४२, ५†, -र्मन् ऋ १, ५१, १५; ९४, [१३ (५, ६५,५)]; २,२७,१६; २८, ३; ३, ५१, ७; ४, १७, १९; ५, ३८, ५; ६, ३३, [५; (६८, ८)], ४९, १३; ७, ६,६; १८, ३; ३४,[२५; ५६, २५; १०, ६६, ९], ९५, ५; ८,६०, ६; १८; १०, ६, १; १२९, १, १३१, १; मा ७,३५†;१९,१; का ७. १७, १†; १६, १, १; तै १, ४, १८,१†; ४, ३, १२, १; मै १, ३, १९†; २, ८, ७; †४,१४,३;१४;१५; काठ †४, ८; १६; १७, ६; क ३, ६†; २६, ५; शौ २०, १२५, १†; †पै १२,१, १३; १९, १६, ८; -र्मा?[c] काठ २०, १५; -र्माणि ऋ ३, १३, ४.

शर्मण्य[d]- -०ण्याः तै २,४, ८, १; १०, १; मै २, ४,७; काठ ११, ९; १०.

√शर्मय > शर्मयत्- > †शर्मयन्ती[e]- -न्त्या ऋ ९, ४१, ६; कौ २, २४७; जै ३,२१, १२.

शर्म-सद्[f]- -सदः ऋ १, ७३, [३; ३, ५५, २१].

?शर्मरिणा.[g] शौ २०, १३५, ११.

†शर्य,र्या[h]- -र्याणि ऋ ९,१४,४;६८, २; -र्याभिः ऋ ९, ११०, ५; १०, ६१, ३; मा ७, १७; का ७, ७,२; कौ २, ८५७; -र्याम् ऋ १, १४८,४; १०,१७८,३[i]; -र्यै. ऋ १, ११९, १०.

†शर्य-हन्[j]- -हा ऋ ६, १६,३९; ९, ७०, ५; तै २, ६, ११, ४; कौ २, १०५७; जै ३, ५४, ३.

शर्यणा-

†शर्यणा-वत्[k]- -वतः ऋ १०, ३५ २; -वति ऋ १, ८४,१४; ८, ६, ३९; ७, २९; ६४, ११; ९, ६५, २२; ११३, १; मै २, १३, ६; काठ ३९, १२; कौ २, २६४; ५१३; जै ३, २२, ११; ४०, ९; शौ २०, ४१, २.

शर्यात[l]- -तम् ऋ १,११२, १७.

शर्याति[m]- > शार्यात[n]- -तस्य ऋ १, ५१,१२; खि १,७,५; -†ते ऋ ३, ५१, ७, मा ७, ३५; का ७, १७, १; तै १, ४, १८, १; मै १, ३, १९; काठ ४, ८; क ३, ६.

शर्व, र्वा[o]- -०र्व शौ ८, ८, १७;१८; -०र्व मै २,९,१; १०[p]; पै १६, ३०, ६;८; २०,५८,४; -र्वः शौ ६, ९३, १; १२, ८, ९; १५, ५, २; ५[2]; ७;९,११;१३; १५; पै ५, १५,२; ८, १५,११;१२, ७, ९; १६, ३७, २; १२५,२; १४४, ८; १९, ११, ७[q]; १४, १३; ३३, १; -र्वम् मा ३९,८; का ३९, ६, १; तै १, ४, ३६, १; शौ १५, ५, ४; पै ६, २२, १९; १९, १, १०; -र्वस्य मा ३९, ९; का ३९. ७, १; -र्वाः

a) सपा. ऋ ८,१०३,२ सालब्रि इति पाभे.।
b) पाभे. पृ ३०८४ n द्र.।
c) शर्म इति शोधः (तु. शौ १,२६,३ तैआ १,४,३)।
d) विप. (देव-)। तत्रगाधर्वीयः यत् प्र.।
e) विप. (धारा-)। f) विप. (वीर-)। उस.।
g) शर्मन्- > र्म, (√रि>) रिणाः इति द्विपदः शोधः। पृ ३०८७ b द्र.।
h) नाप. (शरण- [इषु-प्रभृ.])। < √शृ 'हिंसायाम्'।
i) = इषुम् इति सा [१०,३९] प्रमृ., पुंप्रजननम् इति PG [१, १०६] MW. प्रभृ.। यनि. विप. इति मतम् (तु. पृ२६०३ i)।
j) नाप. (शरेण हन्तृ-)। उस.।
k) विप. (*उच्छ्रायवत्- [पर्वत-]), व्यप. (पर्वत- प्रभृ.)। (√शृ *'उच्छ्राये' > शर्य-(उच्च-) > शर्यणा-(उच्चता-) > यनि. (वैतु. < शरु- [शरकाण्ड-] इति प्रायोवादः ?)।
l) = शर्याति-। m) व्यप. (राजन्- [वैवस्वतमनोः पुत्र-])।
n) अपत्यार्थे अण् प्र.।
o) व्यप. (रुद्र-)। √शृ 'हिंसायाम्' + वः प्र. (पाउ १, १५५ [वैतु. PW. प्रमृ. < शरु- इति])।
p) °र्व° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. वै१ ४)।
q) पाभे. पृ २६७६ a द्र.।

मा १६, ५७; का १७, ८, ११; तै ४, ५, ११, १; मै २, ९, ९; काठ १७,१६; क २७,६; –र्वाय खि ७, २, ३; मा १६,२८; का १७, ४, २; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३; शौ ६, ९३, २; ११, २, १६; पै १६, १०५, ६;१९, १४, १४; २०, ५६, ५;६;५८, ४; ५; –र्वेण पै १५, १६, ८; २०, ५१, १०; –र्वैम्य.[a] मै २, ९, १०[b].

शर्वर[c]– -रे पै ४,६,४[d]; –रेषु पै १, १०२, १[d].

शर्व(र्>ट्)री[e]– -रीः ऋ ५,५२,३.

१शल्[f] शौ २०, १३५, २.

२*शल्[g]– शला[h] मै ४, १३, ४; काठ १६, २१.

शलभ[i]– -भः पै १६, ९७, १०[j]; –भस्य पै ५, २०, ५; –भान् पै ५, २०, ४.

शलमी– -म्याः पै ५, २०, ५.

शलल[k]– -लेन पै ५, ९, १.

¶शलली– -ल्या मै ३,६, ३; काठ २३, १; क ३५, ७.

?शलल्यम् पै ६, १४, ४.

¶शलाक, का[l]– -कान्[m] काठ २६, १; क ४०,४; -काभिः तै ६,३, १, २[m].

?शलाकका[n]– -का खि ५,१५,१०.

शलाभ[o]– -भः पै १९, २०, ११[p]; –भम् पै १९,२०,१०[q].

शलुन[r]– -नान् शौ २, ३१, २.

शलूल[s]– -लान् पै २, १५, २.

?शलोकका[t] शौ २०,१३०,२०.

शल्क[u]– -ल्कौ काठ २७, ७[२]¶.

शल्मलि[v]– -लिः मा २३, १३; का २५, ४, १; तै ७, ४, १२, १; काठ ४४, १; –लिम् ऋ १०, ८५, २०[w]; –ली ऋ ७,५०,३.

शल्य[x]– -ल्यः मै ३, ८, २[२]¶; काठ २५,१[२]¶; क ३८,४[२]¶; शौ २, ३०, ३; ४, ६, ६; पै १, ४६, २; २, १७, ५; ४, १४, १;६; ५, ८, ५; –ल्यम् तै ६, २, ३,

---

[a]) पूर्वेण समस्तः पाठः? यनि. शोधः (तु. वैप ४)।

[b]) सपा. तैआ१०,४५,१ मना ११,३ सर्वेभ्यः इति पाभे.।

[c]) नाप. (शर्वरी-)। √शॄ 'हिंसायाम्' + वरप् प्र. उसं. (पा ३,२,१६३)। [d]) पाभे. पृ ८७९ b द्र.।

[e]) = रात्रि- इति वें. सा., मरुद्वाहन- इति PW. GW. प्रमृ.। शेषं c द्र.।

[f]) अनुकृति-शब्दः (तु. खि [५,१८,१] *शुर् इति पाभे.)।

[g]) नाप. ("कर्त्री- = छेदनी-)। <√*श्रत् [= *√कृत्] 'छेदने' > करणे *शृत्– > यनि.।

[h]) 'दोषणी शला ([तृ१] कर्तिकया) वृण्वीत (कृन्तेत्)' इति वा.।

[i]) नाप. (पतङ्ग-)। < √शल् [तु. पाउ ३, १२२ (*= √श्रत् [= √कृत्] 'छेदने' [तु. २शल्–])]।

[j]) व्यु. पाभे. च पृ ३०८५ j, k द्र.।

[k]) नाप. (शल्यका कण्टक-)। (√*शृत् > शल् 'वेधने' [तु. २शल्–]>) *शल्वल्– > यनि. (तु. पाउ [१,१०६], अभा.)।

[l]) नाप. (ऊर्ध्वाऽप्रदण्डिका-)। < √शल् '*ऊर्ध्ववृद्धौ' इति पाउ [४,१४]।

[m]) सपा. शलाकान् <> शलाकाभिः इति पाभे.।

[n]) पाद-पाठः? द्वयं पकुं(का अं) सल-भाग- (क>) का (या स्थूलभागद्वयवती) इत्यभ्यक्षरः शोधः (तु. सपा. शौ २०,१३०,२० ?शलोकका इत्यत्र °लभा° > °लो° इति वर्णविपरिणामः)।

[o]) नाप. सत् पर्यायभूतेन शलभ– इत्यनेन गतार्थम्।

[p]) सस्थ. ?तद् विशाम् इव > तम् (शलाभं) वि-शशासिम इत्यभ्यक्षरः शोधः। एवं ?तृणजयालु° > तृण-भक्षयालु° इत्यपि शोधः। [q]) °भान् इति शोधः।

[r]) नाप. (क्रिमि-भेद-)। <√*शल् [= √*श्रत् = √कृत्] 'छेदने'। सा. शलग- इति, सपा. पै २. १५,२ शलूल- इति च पाभे.।

[s]) शलुन– इत्यस्य पर्यायः, तेनैवैतद् गतार्थं च।

[t]) पाद-पाठः? तु. n, पाभे. (वैतु. RW. असावेव पाभे. साधुरितीव?))।

[u]) नाप. (वृक्षत्वग्-भङ्ग-)। (√शॄ '*छादने'>) *शश(र्>)ल्– (वल्कल-)+ (√भज् 'भङ्गे' > भावे) *भग– > बस. *शर-भग– > यनि. [> *शक– > *शकल– > शकल– (तु. सपा. मै [४,६,३], पंजा. सक्कड़ इति च)]।

[v]) नाप. (वृक्षभेद-)। *शर– (ऊर्णासदृशद्रव्य- [<√शॄ '*छादने'])+ *मरि– (वृक्ष- [< √मृ *प्ररोहे]) > पस. *शर-मरि– > यनि. (तु. [तात्पर्यतः] या [१२,८] प्रमृ. SEY [१४६] GW. WAG [१, १९२ b] प्रमृ.)। [w]) पाभे. पृ २७९५ g द्र.।

[x]) विप. [कृन्तन- (रोग- [पै १,४६,२]), नाप. (इषु-, प्रमृ-)। <√शल् [= √*श्रत्, = √कृत्] 'छेदने'।

१¶; ¶मै २, ३, १[२]; ३,८,१; ¶काठ १२,१[२]; २५,१; क ३८, ४¶; शौ ७, ११२, १; पै १२, ३, १; १९, ५०, १-३; २०, ३०,१; –ल्यस्य पै ४, १४, ८; –ल्या! पै १, ४६, ४; –ल्यात् शौ ४, ६,४[a]; ५; पै ५, ८, ४; ७, १५, ४; –ल्यान् ऋ १०, ८७, ४; शौ ८, ३, ६; पै १५, २०,१०; १६,६, ५; –ल्यानाम् मा १६,१३; का १७,१,१३; तै ४, ५,१,४; मै २, ९,२; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४, २,१४.

शल्यक[b]– -कः मा २४, ३५; का २६, ७, ५; मै ३, १४,१६.

?शल्यकर्ताः[c] पै १२, ३, १.

१शव[d]– -वम् मै २, ७, १२.

२शव √शु, शू द्र.

?शवः शौ २०, १३१, ४[e]; पै १९, ५, ९.

?शवर्तु[f]– -र्तून् तै ५, ७, २३, १; काठ ५३, १३; –र्तुभ्यः पै १६, २५, ६[g].

?शवर्तकः खि ५, १५, १२[h].

शवस्–, शवस–, शवसान–, शवसावन्–, शवसिन्–, शवसी–, शविष्ठ- √शु, शू द्र.

शवी(र>)रा[i]– -रया ऋ १, ३, २; ३०, १७.

?शवोपसुः पै ४, २१, ३.

शश[j]– -शः ऋ १०, २८,९; मा २३, ५६; २४,३८; का २५, १०,४; २६, ८, ३; तै ५, ५, १८, १; मै ३, १४, १९; काठ ४७, ८; शौ ५, १७,४[k]; पै ९, १५,४.

शशमान(वप्रा.)[l]– -नः ऋ १,२४,४; १५१, ७; ४, २, ९; २३, ४; ५१, ७; १०, ११, ५; मा २०, ६५; का २२, ६, ११; मै ३, ११,३; शौ १८,१,२२†; –नम् ऋ २, १२,[१४; २०, ३], तै ३, १,४, ३; काठ ३०, ८; शौ २, ३४, २; १२, २, १०; २०, ३४, १५; पै ३, ३२, ३; १३, ७, १५†; १७, ३०, १०; १९, ३७, ७; –नस्य ऋ १, ८६, ८; १४२, २; ४, २२, ८; २३, ३; ५, ४२, १०; १०, ६४, १०; १४२,६; कौ २,९४४†; –नाः ऋ ५, २९, १२; शौ १८, ३, ४७; पै २, ५७, ४; –नाय ऋ १, ८५, १२; ११३,२०;१४१, १०; ४, २, १३; ३१, ८; ८, ६६, २; तै १, ५, ११, ५; मै ४, १०, ४; १४, १८; काठ ८, १७; कौ २, ३८; जै ३, ४,९; –नासः ऋ ४, १६, १५; १०, ९२, ७; –नेभ्यः ऋ ४, ४१,३; –नेषु ऋ ३, १८, ४.

a) पाभे. पृ २२७७ a द्र.।

b) नाप. (वन्यपशु-भेद-)। मत्वर्थे कन् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२)।

c) शल्यम् (विप. [इन्द्राशिम्]) अकृन्त (कृन्तितवन्तः [< √कृ '°छेदने']) इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. ?मर्तं > मस्वा (< √सप् 'समवाये') एतम् इति, ?मादिम् > घाप-धिम् इति, ?चाक्तुः > घाक्तुः (< √हन् 'छेदने') इति, ?इन्द्राशिः > °शिम् इत्यपि शोधाः। 'सप्त वा द्वादश वा ऋषयः साकमुद्युञ्जानाः सन्त इन्द्राशिं नाशयन्तु' इति भावः।

d) नाप. (°सम्पादय-वाचक-)। °शम्य- > यनि. इति कृत्वा शम्या- इत्येतेन गन्धापना द्र. [तु. सपा. आपश्री [१६, १८,४] शपम् (= °सपम् [< √सप् 'समवाये = °निगदने']) इति पाभे.]।

e) पाभे. पृ २१२८ f द्र.।

f) श-वर्तु- इति शोधः। नाप. (अन्नग्-गान-[भेद-])। वैतु. PW. < शव-वर्तु- इति?। पपा. नावग्रहः।

g) सपा. शौ ९,४,१६ श्ववर्तुभ्यः इति पाभे. (वैतु. तत्र मूको. यनि. अपि)।

h) शोधः पाभे. च ७४१ e द्र.।

i) विप. (प्रबला- [इष्-, धी-])। शवस्- (बल-प्रमृ.) > °शव(स>)सा– > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. वें. < शु [आशु-] इति, सा. PW. GW. Brug [२,१,२५७] WAG [१,७८ b] प्रमृ. < √शि (> शु,शू) 'गतौ, वृद्धौ' वेति?)।

j) नाप. (जीव-भेद-)। (√शश् 'गतौ' > भावे) °अशस्– > √°अशस्य > √°शस्य (तु. पापा. √शश 'प्लुतगतौ') > यनि. इति वा, श्रवस्– > °श्रवसु- [लम्बकर्ण-] > यनि. (तु. शष्कुली–, पार. खरगोश– [°लम्ब-कर्ण-]) इति वा?।

k) शर्प.?। नाप. (उल्का-) इति PW. प्रमृ.।

l) < √श [शं] स् 'स्तुतौ' इति निघ [३, १४; ४,३] या [६,८] BEY [९; १४२], < √शम् [< √श्रम्] '°श्रमे' इति PW. प्रमृ.। ऋ २, १२, १४ एतदादिषु स्थलेषु < √शम् ''शमने = शमितृ-कर्मणि' इति मतम्।

शशय,या[a]– -यः ऋ १, १६४, ४९; मा ३८, ५; का ३८, १, ५; मै ४, ९,७; १४, ३; –यम् ऋ ३, ५७, २[b]; ८, ५४, ८; खि ३, ६, ८; –याः ऋ ३,५५, १६; –यानाम् पै २,८७,४.

शशयान– √शी द्र.

शशयु (वप्रा.)– -युः शौ ४,३,६[c]; ७, ११, १‡[d].

शशीयस्– -यांसम्[e] ऋ ४, ३२, ३.

शशीयसी[f]– -सी ऋ ५,६१,६.

शश्रमाण, णा– √श्रम् द्र.

शश्वचै √श्वच् द्र.

शश्वत् (वप्रा.)[g]– -श्वत् ऋ १,३०, १६; ३५, ५;४७,९;१०;११३, १३; ११६, ६; १२३, ४; ३, ५४, १; ६, २०, ८; २१, ८; ३२, ३; ४०, ४; ४१, २; ६२, ३; ८, ५, २३; ६७, १६; ७१, १३; ८०, २; ९,६६,१६; ९७, ५८; १०, ६९, ११; ११२, ५; खि १, २, १; ११; काठ २३, ४¶; क ३६, १¶; कौ ३, १, ५†; जै २, ५, २†; शौ ४,२४, १; १९, ३२, ७; पै ४, ३९,१; ६, ३, ८?; १२, ४, ७; १९,३, १; –श्वत्ऽ-श्वत् ऋ ३, ३६, १; –श्वतः ऋ १, ७२,१;१३५,७; २, १२, १०; ३,३५,[(२,१८, ३) ५]; ३६, १०; ५, १९, ४; ५२, २; ७,१९, १;९,७६, ३; १०, ४८, १; खि ५,४,८[h]; तै २,२,१२,१†; कौ २,५८०†; जै ३, ४७, ६†; शौ १९, ३२, ७; २०, ३४,१०†; ३७,१; पै १२, ४, ७; १३, ७, १०†; –श्वता ऋ १, २६, ६; ९, १, ६; मा १९,४; का २१,१,४; तै १, ८, २१,१†; †मै २,३,८; ३, ११, ७; काठ १२,९†; कौ २,९६८†; –श्वताम् ऋ ४, ३२,[१३; ८, (४३, २३) ६५,७]; ८,२०,१३; १०,१००,११; खि १, १२,४; ४,७,१,२[2];७[1],२[21]; ५,१२,४; शौ ५,५,२;२०,१२८,४; पै ६, ४,२[1]; –†श्वते ऋ १, ३६, १९; ३,३३,५; ८,२३, २८;९, ९८, ४; कौ १,५४; जै १, ५, १०; ४, ८,५; –श्वद्भिः ऋ ७, ९३, ६; –†श्वन्तः ऋ ५, १४, [३; ७, ९४, ५]; ७, १, ३;१८, १८; मा १७,७६; का १८, ६, १२; तै ४, ३, १३,८;६, ५,४; मै २, १०, ६; ४, १०, १; ५; काठ १८, ४; १९,१४; ३५,१; ३९, १५; क २८, ४; कौ २, १५१; ७२५; जै ३, १४, ११; ५९, १६; –श्वन्तम् ऋ ६,६१, १; ८, ६७,१७; मै ४,१४,७†; काठ ४, १६†; पै १९, ३, २; –†श्वन्ता ऋ १, १६४, ३८; शौ ९, १५, १६; पै १६, ६९,

[a]) विप. (*स्रवण-कृत्-, बहु-प्रद- [धेनु-, राधस्-, स्तन-]) । (√*श्रु [=√स्रु] 'स्रवणे' > भावे) *श्रवस्– > *श्रवस्यु– > *श्रसयु– > यनि. (वैतु. <√शी इति सा. उ. म., <√शश् 'शश्वदर्थे' इति PW. प्रमृ. ?) । यद्वा (√*शर् [=√क्षर्] 'क्षरणे = *स्रवणे' >) √*शाशर्य > *शाशर्यु– > *शाशयु– > यनि. । उभयथापि तत्त्वेऽभेदः ।

[b]) क्रिवि. (*बहुप्रदतया [दुदुह्रे = दुग्धाः अभूवन्]) । सस्थ. ?दिवो नु > देवा(ः) *उनु < अधुना) इत्यध्यक्षरो द्वि-पदः शोधः । 'इन्द्रः पूषा (अन्ये च) देवाः संप्रति प्रीताः (सन्तः) बहुप्रदतया दुदुह्रे' इति वा. (वैतु. वें. सा. मेघार्थे नाप. इति, GW. GRV. ORN. नान्तरीयपूर्वान् मन्त्रादन्यथा वाऽऽक्षिप्तस्य नाप. धेनु- प्रमृ. विप. इति?) ।

[c]) विप. (*हिंस- [मृग-]) । (√शॄ > √शाशर्य 'हिंसायाम्' > कर्तरि) *शाशर्यु– > यनि. (वैतु. सा. <√शी इति?) ।

[d]) विप. (स्रवत्- [स्तन-]) । <√शॄ '*क्षरणे' (तु. a, सपा. ऋ [१, १६४, ४९] शशयु– > -यः इति पाभे. च; वैतु. सा. < शिशु– इति ?) ।

[e]) विप. (बहुतर- [बाधत्- = शत्रु-]) । शश्वत्–(बहु-) + ईयसुन् प्र. (तु. PW. प्रमृ.; वैतु. < शश–([<√शश् 'अभिभवे' इति वें., 'उत्प्लुतौ' इति सा. ?]) ।

[f]) व्यप. [तरन्तमहिषी- (तु. वें. सा.; वैतु. विप. [प्रशस्या-] इति [पक्षे] सा., GRV. प्रमृ. ?)] ।

[g]) विप., क्रिवि., *नाप. च (सार्वकालिक-, सर्वदा, सर्वथा, सर्व-(तु. निघ [३,१]; या[१,५;४,१६])) । [*सुवंस्– (सर्व-, १सम– [तु. सर्वस्व.]) >] *शश्– + *वृत्– (नाप. [काल-]) > बस. *शश्वृत्– > यनि. इत्येकः कल्पः । उप. भाप. (वर्तन-, व्याप्ति-) इत्यपरः । शेषं समानम् (वैतु. दे. < √श्वि 'गतौ', अभा. GW. Brug [२, १, ३५०] WAG [१, १९७ a] < √शश् 'गतौ' इति ?) । पपा. नावग्रहः ।

[h]) सपा. कौ ४,८ जै २,७,३ शस्यते इति पाभे. ।

[i]) शश्वन् सपा. शौ ५,५,२ जनानाम् इति पाभे. ।

७; –श्वान्[a] ऋ २, ३८, ६.

१[^]शश्वती– -ती ऋ ८, १, ३४[b]; –तीः ऋ १, २७,७; ३,९, ४;७, ३२, २७; मा ६,२९; का ६, ७, ७; तै १, ३,१३, २; मै १, ३, १; कौ २, ७६५;८०७; जै ४, ३०,७; शौ २०, ७९,२; –तीनाम् ऋ १,११३,८; [१५; १२४, २]; १७१, ५; ३, ५६, [३; ७, १०१,६], ६, १,[(३, २,१०;५,४, ३)८], ८,१७,१४; ३९, ५; ९५, [३; ९८, ६]; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; कौ १, २७५; २, ५९९; जै १,२९, ३; ३, ४८, १५; शौ २०, ६४, ३; –तीषु ऋ ४, ७, ६.

२शश्वती[c]– -तीभ्यः शौ ५, ८,८[d]; ६,७५,२[d]; ३[d]; –तीषु[e] ऋ ८, ६०, १७.

३शश्वती– -तीः काठ ३, ९; क २, १६; –तीभ्यः पै ७, १८, ९; १६, २९,६; १९,१५, ९; ४७, ७; २०, २६, ६.

शाश्व(त् >) ती[f]– -तीः खि ३,१६, ५[g]; –तीभ्यः[d] मा ४०, ८; का ४०, १, ८.

[^]शश्वत्-तम,मा[h]– -मम् ऋ २, ३८, १; ३, १, [२३; ५-७, ११; १५, ७; २२, ५; २३, ५]; ३५, ६; ६२, २; ९, ८७,४; १०,७०, [(७, ११, २) ३]; मा १२,५१; २६,२३; का १३, ४, ७; तै ४, २,४, ३; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५, २; कौ १, ७६; ५३१; जै१,८,४; ५४, ७; –मा ऋ १, १२४,४; –मायाः ऋ १,११८, ११; –मासः ऋ १०,३९,१.

शश्वथा[i] ऋ ३,३३,७.

?शाश्वन्वती[j] शौ १९, ३६, ६.

शष्प[k]– -ष्पाणि मा १९, १३; का २१, २,२; –ष्पैः मा १९,८१; २१, २९; ४२; का २१, ६,३; २३, ४,१;५,२; मै ३, ११,२[l]; ४;९; काठ ३८, ३.

शष्प्य[m]– -ष्पाय मा १६, ४२; का १७, ७, १; तै ४, ५, ८, २; मै २, ९, ८; काठ १७, १५; क २७, ५.

शष्पिञ्जर[n]– -राः[o] मा १६, ५८; का १७, ८, १२; मै २,९,९; काठ १७, १६; क २७, ६; –राय[p] मा १६, १७; का १७, २, १; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७, २.

√शस् (हिंसायाम्) > [^]शसन[q]– -नम् ऋ १, १६३, १२; मा २९, २३; का ३१, ३, १२; तै ४, ६, ७, ५; काठ ४६, ३; –ने ऋ १०,८९,१४.

शस्तृ[r]– -स्ता शौ ९,३,१; पै १६, ३९, ३.

?शसा[s] ऋ ५, ४१, १८.

---

[a]) नाप. (सर्वलोक- [वैतु. वें. तक्षाऽर्थे <√शो 'तनूकरणे' इति ?]) ।

[b]) विप. [गर्वा (नारी = *नरता = जनता < *नारिको [तु. पंजा. मव लोकी = सर्वे जना:]; वैतु. स्थप. [ऋपिका] इति ऋप. अनु वें. सा. GRV.; नाप. [स्त्री] इति PW. GW. प्रमृ. ?)] । पृ १८५९ d नृ– >नारी– शपत्र गरय. यनिर्दिष्टं तत्वेष्टम् ।

[c]) स्त्री. गौरादित्वात् ङीष् प्र. ।

[d]) सपा. शश्वतीभ्यः (तैब्रा ३,३,११,४ आपश्री ३, १४,२ च) <> शाश्वतीभ्य-(ईउ ८ च) इति पाभे. ।

[e]) वि.> नाप. (जन-वर्ग-) ।

[f]) स्वार्थिकः अण् प्र. । [g]) शाश्वती: इति पूर्व. ।

[h]) वि. (*बहुविध- [उभय: प्रमृ.]) । तमप् प्र. ढार्थ. (पा ५,३,५५) ।

[i]) अव्य. । पा. भाव. । <*शश(त् >) द-था (परंपरा) ।

[j]) √शश् 'हिंसायाम्' > भावे *शशुन्- > शस्मन्वनी– इति शोधः ।

[k]) नाप. (नवप्ररूढ-व्रीहि-) । (√षृष् 'जन्मनि' > भावे *वृषम्- > शष्म्- > *शस्म– > यनि. (वैतु. <√शस [अर्थ.?] पाउ ३,२८ ?) । [l]) शोधः पृ २४१९ f द्र. ।

[m]) विप. (रुद्र-) । भवार्थे यत् प्र. ।

[n]) विप. (शष्पवत्-हरितवर्ण- [रुद्र-]) । *शष्प- + *अञ्जर- (वर्ण- [< √अञ्ज्]) > पस. *शष्पा-ऽञ्जर– > यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. < शष्प– + पिञ्जर- [= पिङ्गल-] ?) ।

[o]) = सपा. माश ९, ११,११ याश ९५,५ । तै ४,५, ११,१ शष्पिञ्जराः इति पाभे. ।

[p]) सपा. तै ४,५,२,१ शष्पिञ्जराय इति पाभे. ।

[q]) नाप. (विशसन-स्थान-) । अधिकरणे ल्युट् प्र. ।

[r]) वि. । तृजन्तम् ।

[s]) √शस् [= √शंस्] 'स्तुतौ' > भावे *शसन– > [तृ१] –सना इति स्वरत: शोधः । यनि. !शसा > शसाम् इति द्वा ?शसस्य शोधः । द्र

शस्त, स्ता–, शस्ति– √शंस् द्र.
शस्तृ– √शस् (हिंसायाम्) द्र.
शस्त्र–, शस्मन्–, शस्य–, शस्यमान, ना– √शंस् द्र.
√शा √शो द्र.
शांशपु– शिंशपा– द्र.
१शाक–, २शाक– √शक् द्र.
३शाक–> *शाकायन–> ¶शाकायन्य[a]– -न्यः काठ २२, ७; क ३५, १.
?शाकल्येपु[b] पै १, ३२, २.
१शाकिन्–, २शाकिन्–, शाकिन–, शाक–, शाक्मन्–, शाक्र–, शाक्री– √शक् द्र.
शाखा(बप्रा.)[c]– -खया शौ ३, ६, ८; पै ३, ३, ८; १५, २३, ३; ४[d]; –खा ऋ १, ८, ८; †शौ २०, ६०,४;७१,४; पै ८, १२,४?[e]; ९, ११, ७; –खाः ऋ ७, ४३, १; शौ १०, ७, ३८; पै १७, १०, ९; –खाभिः पै १९, १९, १३; –खाभ्यः मा २२, २८; का २४, १५,१; तै ७, ३, २०, १; मै ३,१२,७; काठ ४३,१०; –खाम् ऋ १०, ९४, ३; मै ४, १, १¶; काठ ३०, १०¶; क ४६,८¶; शौ १, ३४. ४; १०, ७,२१; ११, २,१९; पै १, ५५, ४; १६, १०५, ९; १७, ९, २, –¶खायाम् काठ ८,१०; क ७, ६; –खायै तै १, ८, ९, ३¶.
शाङ्कुर[f]– -रस्य शौ ७, ९५,३[g].
*शाचि(न् >)नी[h]–
†*शाचि-गु[i]– -०गो ऋ ८, १७, १२; कौ २, ७६; जै ३, ८, २; शौ २०, ५, ६.
†शाचि*-पूजन[j]– -०न ऋ ८, १७, १२; कौ २, ७६; जै ३, ८, २; शौ २०, ५, ६.
?शाचीइ[k] मै ३,१२,१९.
?शाचीइन्[l] मा २३, ८; का २५, ३, ५; तै ७,४,२०,१; काठ ४४,९;

देवाः] गो॰ (वाचः) शासता (क्रियमाणेन सता [अहं]) वः सुमतिम् अश्याम्' इति वा. (तु. छन्दः, अर्थे किञ्चिदिव नेदीयः स्पर्शुकः GRV.; वैतु. पपा. अनु यनि. एव साधूश्त्य शंसनेऽर्थे भाप. सतः शस्– इत्यस्य सप्त१ इति वें., तृ१ इति च सा., BW. MW. हिंसनेऽर्थे भाप. सतस्तस्यैव तृ१ इति च?)।

[a]) व्यप.। अपत्येऽर्थे च्फञ् प्र. ततश्च स्वार्थे ञ्य. प्र. (पा ४,१,९८;५,३,११३)।

[b]) शाकल्या– (विप. =शकल्यां– [तु. पृ ३०५९ *d*]) + इषु– > कस. *शाकल्येषु– > [सप्त१] –षौ इति शोधः (वैतु. w. MVG[३३३ टि२] =शाकल्य– [शकल-] > -ल्येषु इतीव?)। पामे. पृ ३०५९ *e* द्र.।

[c]) नाप. (वृक्षाङ्ग- प्रभृ.)। < ख-शय– [< √शी] वा, < √शक् वेति या [१,४] प्रभृ.।

[d]) तु. पृ २८९२ *n*।

[e]) सखी इति शोधः (तु मूको. ?सखा इति, [तु. पृ २३२३ *k*, २९८९ *j* इति च])।

[f]) विप. (हिंसक- [दास्य- =दास-]) । (√शॄ 'हिंसायाम्' > भावे) *शर– + स्यक्ष– (*=कृति-) > पस. *शर-स्यक्ष– > नैप्र. *शाङ्कु– + भर– (प्राचुर्य-) > बस. *शाङ्कु-भर– > नैप्र. यनि. (वैतु. सादृश्येऽर्थे <शङ्कु– इति नाप. कृत्वा सा. पुंव्यञ्जनवत्- [जार-], PW. w. MW. प्रभृ. पुंव्यञ्जन- =भङ्गुर– इत्यस्य पर्यायः)।

[g]) पामे. पृ २३२० *h* द्र.।

[h]) विप. =*सत्य-वती-। सत्य–> √सत्यापि > *सत्यापि (न् >) नी– > *सचापिनी– > *साचापिनी– > यनि.। शाचि– इति प्राति. इति कृत्वा <√शक् 'शक्तौ' इति वा, <√शच् 'व्यक्तायां वाचि' इति वा, <√सच् 'समवाये' इति वा प्रायोवादाः?।

[i]) विप. (सत्य-वाच्- [इन्द्र-])। बस. गो– इति उप. वाक्-पर्यायः (वैतु. गत्यर्थे भाप. सत् <√गम् इत्यादयः प्रायोवादाः?)।

[j]) विप. (*पूजाफलप्रद- [इन्द्र-])। बस. उप. भाप.।

[k]) *शाचिनीइ > *°चि ईइ > यनि. (हे शाचिनाइः [देवाः!])। अत्र नैप्र. नलोप इति विशेष इति कृत्वा शाचीइन् इति पामे.। समानमन्यत्। उत्तरं पदं मूलतः अवि–> अव्य– इत्यस्य वा रूपं युव– > युव्य– इत्यस्य वा? उभयथाप्युक्त एव वा. द्र.।

[l]) विप. (*शासक- [देव-])। [√*शाच् (= √शास्) 'प्रभुत्वे' > *शाचिन्– > (सं३) *शाचिनः > (जसः शी-भावे उसं. [पा ७,१,१७] इव)] शाचिनी + (*अव्य– [अवि-प्रद-] > सं३ जसः शी-भावे) *अव्ये > (संहितायां) *शाचिन्युव्ये (= शाचिन् युव्ये) इति संहितापाठः, पपा. च यनि. शोधः द्र.। पाष्ठिकाऽऽमन्त्रितस्वरेण प्लुतिस्वरस्य योगात् पदे द्वैस्वर्यम् (शुप्रा २, ५० याशि २,२१)। एवं सस्थ. ?लाजीइन् (< √लाज् [= √राज्]) > राजिन्– (= राजन्–) > [सं३

?शाण्ड[a]- -ण्डः ऋ ६, ६३, ९.

२शा(ण्ड >)ण्डा[b]- > शाण्ड-दूर्वा[c]- -र्वा शौ १८, ३, ६‡.

शात[d]- > शात-पन्त[e]- -न्ता ऋ १०, १०६, ५.

शातयत्- √शत् द्र.

शातवनेय-, शातवार- शत- द्र.

√शाति √शत् द्र.

?शातेनामन्त् पै १२, ६, १.

शात्रव- √शत् द्र.

?शात्रवेणो पै १५, १२, ६.

शाद[f]- -दम् मा २५, १; का २७, १, १; मै ३, १५, १; काठ ५३, १; -†देषु[g] ऋ ९, १५, ६; कौ २, ६२२; जै ३, ५०, ९.

शादा(द-अ)नुवचन- -नम् काठ पुष्टि ५३.

?शानात् पै ५, ३६, ७.

शान्त, न्ता-, शान्ति- √शम् द्र.

शाप[h]- -पम् ऋ ७, १८, ५[i]; १०, २८, ४; शौ ३, २४, ३; पै ५, ३०, ६; १९, ३८, ९.

?शावलीय[j]- -यम् पै ५, ३८, ८; १९, ३८, १.

शावल्या[k]- -ल्याम्[l] मा ३०, २०;

जसः शीभावे] °शाजिनी > लाजिन्- (तु. नभा. मालिन्- > [स्त्री.] °लिनी- > °लिन् इति विपरिणामे सति प्लुत्या पूर्ववद् द्वैस्वर्यं द्र. अत्र विषये पृ २६९८ *g* यदुक्तं तत्तथा नेष्टम्)। एवं सस्थ. गव्ये इत्यपि समानं देवाना विप. इति कृत्वा [सं३] गव्याः > यनि. इति सुवचम्। 'हे °लाजिनः शाचिनः अव्याः गव्याः देवाः एतद् ऋत्वम् ऋत्त' इति च वा. (वैतु. भा. सा. PW. प्रमृ. लाजिशब्दसाहचर्यात् पदस्याऽस्य गक्तुषु शक्तिरिति कृत्वा < शची- [=श्रम-] इति?)। सपा. पाभे. पृ ३०९३ *l* द्र.।

[a]) व्यप. (यजमान-)। < शण्ड- इति वें. सा. PW. प्रमृ. ?।

[b]) विप. (°वृद्धिमती-, वर्षीयसी- [दूर्वा-])। °वर्ष- (महत्त्व-) > °वर्षमन्तु- > °वाषाण्ड- > यनि. (तु. सपा. ऋ १०, १६, १३ प.क-दूर्वा- इति पाभे. [यत्र पूप. श्पाका°- > °वर्षा- =महती- इति स्यात्])। तदनु पृ १९९३ चैतद्विशिपाऽऽधानरूपः शोधः द्र.।

[c]) नाप. (महा-दूर्वा-)। शेषं *b* द्र.।

[d]) भाप. (°प्रशाद-, रस- [तु. शाद-, शाद्वल- प्रमृ.])।

[e]) विप. (प्रसाद-वत्- [अश्विन्-])। °शाद-मन्त- > यनि. (तु पार. शादमान- [प्रसन्न-])। 'शातपन्ता मिता (सुदती) इव ऋता (ऋधा, ऋद्धि-प्रदानेन) स्नरा (तस्या भवी [भरणदक्षो])' इति वा. (तु. [अंशतः] वें. सा. =सुखकर- इति वा, सुख-दत्- इति वा [तु. निघ ३, ६], वैतु. IOW. शातवत्- =शमवत्- इति)।

[f]) भाप. [°तृण- [ऋ.], हरिततृण-, शाद- (मा. [तु. PW.])]। < °शम- (रस- [तु. रसाल- =आम-], सभा, शाद्वल [प्रसन्न-] < °शशाद्वल-)।

[g]) वैतु. वें. सा. =असुर- इति ?, GW. LR. GRV. =सोमपात्र- इति ?।

[h]) नाप. (°वोढव्यवस्तु-)। (√स्रु 'स्रवणे=वहने' > भावे) स्राव- > सांव्य- > °श्राव्य- > यनि. [तु. (अर्धमात्रे) सा. [शौ.], PW. GW. GRV., PG (३, १८, ४), ORN. प्रमृ. (तु. शाआ १२, ३; ६; वैप ४ शापेट- इति च); वैतु. वें. सा. (ऋ. [२ये स्थले]) =उदक- इति, सा (ऋ. [१मे स्थले]) =अभिशाप- इति, GRV. Hopkins (JAOS १५, २६१ [ऋ. १मे स्थले श्रेयतः पक्षे =अभिशाप- इति ?]) ।

[i]) 'उचथस्य (स्तोत्रस्य) नव्यः (स्तोतव्यः [इन्द्रः]) अशस्तीः शर्धन्तम् (उच्चारयन्तं) मिम्युनामानं (शत्रुं). सिन्धूना शापमकृणोत् (कृतवान्)' इति वा.। पृ २७१९८ अंशतः शोध इष्टः।

[j]) शावलेय- > -यम् इति शोधः [तु. मूको; वैतु. (BKA. भाग [४, २, ८०] अनु यनि. इति?)]। नाप. (°स्वस्ति-वाचन-)। °शर्म-धेय- > यनि.। सस्थ. ?माधुवाहनम् > °धु वा° इति द्वि-पदः शोधः, ?श्रोणीयम् > श्रोणेय- > -यम् इति च शोधः (तु. मूको. [√श्रम् = √शम् 'शमने =शान्तौ' > °श्रमण- >° श्रमणेय- > श्रोणेय-, यद्वा < °शर्मण्य-धेय-])। 'वाहनम् अभि [कत्र.] शावलीयं (च) श्रोणेयं (च) साधु (क्रिवि.) गाय' इति वा.।

[k]) नाप. स्त्री. (°गणिका-)। शर्मन्- (रमण-) > शर्म-भर्या- > °शाम-वल्या- > यनि. (वैतु भा. [मैत्रा.], म. PW. प्रमृ. [अयं विशिद् विविधा अपि गन्ता गमानम्] < °शबल- इतीव ?)।

[l]) सपा. तैब्रा ३, ४, १५, १ सापुन्याम् इति पाभे.।

का २४, ४, २.

शामुल्य[a]- -ल्यम्[b] ऋ १०, ८५, २९; शौ १४, १, २५; पै १८, ३, ४.

शाम्बर- शम्बर- द्र.

शाम्बु[c]- -म्बुम्यः शौ १९, ३९,५.

शाम्भु[c]- -म्भुम्यः पै ७, १०,५.

शाम्यन्ती- √शम् द्र.

?शाम्याक[d]- -कः शौ १९, ५०, ४.

शारद-, °दी- शरद्- द्र.

शारि[e]- -रिः मा २४,३३; का २६, ७, ३; तै ५,५, १२, १; मै ३, १४, १४; काठ ४७, २.

शारिशाका[f]- -का शौ ३, १४,५.

शारी[g]- -री:[h] ऋ १, ११२, १६.

शार्कोट- शर्कोट- द्र.

शार्ग[i]- -र्गः मा २४, ३३; का २६,७, ३; तै ५, ५, १९, १; मै ३, १४, १४; काठ ४७, ९.

शार्ङ्ग[j]- -ङ्गम् पै १५, १८,८; -ङ्गेण[k] पै १५, १८, ७.

शार्दूल[l]- -लः मा २४,३३; का २६, ७, ३; मै ३, १४, १४; -लाय मा २४, ३०; का २६, ६, ५; तै ५, ५, ११, १; मै ३. १४, ११; काठ ४७,१; -लौ काठ १२, १०[2]¶[m].

शार्यात- शर्याति- द्र.

शाला[n]- -ला मै ४, ८, १०¶; काठ ३०, ५¶; शौ ९, ३, १७; पै ७, ६, ९; १६, ४०, ७; -लाः शौ [?]८, ६, १०; पै १, ५०, ३[o]; १६, ७५, १०; -लाम् शौ ३, १२, १; ४; ९, ३,१५[2]; १९[2]; २१[o]; पै ३,२०, १; ४; ५, २८, १; ७, ६, ५; ६; १६, ४०, ५; ६; ८; ४१, १; -लायाः मै ४, ८, १०¶; काठ ३०, ५[2]¶; शौ ९, ३, १; २५; २६; २७; २८; २९; ३०; ३१; १४, १,६३; पै १६, ३९, १; ४१, ५; ११; १८, ६, ११;

a) नाप. (वाधूय-वस्त्र-)। *वंशा- (वधू-) + प्रावर- (वस्त्र-) > पस. *वंशा-प्रावर- > *शामूल- (तु. अग्निस्वामी [लाश्रौ ९,४,७]) > स्वार्थे यनि.; वैतु. वे. सा. GRV. < शमल- [=मलिन-] इतीव ?)।

b) सपा. आपमं १,१७,७ आपगृ ३, ९, ११ शामल्यम् इति पाभे.।

c) *विप. (शान्ति-मत्- [अङ्गिर-])। शर्मन्- + (√*भ्रु [=√भ्रू] > भावे) *भुत्- > बस. *शर्मभुत्- > यनि. (तु. सपा. पै ७, १०,५ °म्भु° इति पाभे.; वैतु. सा. W. प्रमृ. व्यप. [ऋषि-] इति, RW. भृगु- इति शोधश्च [तु. W.])।

d) नाप. (धान्य-भेद-)। श्याम- + भक्ष-(भक्ष्य-कण-) >बस. *श्याम-भक्ष- > यनि.। पाठः? श्यामाक- इति शोधः [तु. सपा. पै (१४ ४, १४ [तु. पंजा. सँव्याक इति]), RW. WI.; वैतु. सा. =श्याम्याक- इति, संश. सात. यनि. इति च]।

e) नाप. (शुक-भेद- [नभा. मैना])। *श्याव- + (√वृ 'आवरणे' >) वरि- > बस. *श्याव-वरि-> यनि.। यद्वा (√वाश् 'शब्दे' >) *वाशारि- > यनि. ? (वैतु. पाउ १४,१२८ < √शॄ 'हिंसायाम्' इति ?)।

f) विप. (*निवासवती- [गो-])। पाठः ? । (√वस् > √उप् 'निवासे' >भावे) *उपारिश- + भाग- > बस. *उपारिश-भा (ग >) गा- > *उपारिशाका- >-काः (स्व) इत्यप्यक्षरशः शोधः (तु. ?शकेव [शौ ३, १४, ४]

इत्यत्र टि; वैतु. सपा. प्रमृ. यनि. ?)।

g) *भाप. (कूर्दन- [नभा. छाल])। (√भश् 'व्याप्तौ' > भावे) *अशर् - + भर- (प्राचुर्य-) > बस. *अशर्भर- > *अशाभर- > *°हर- > *शार- > यनि. (वैतु. इस्वर्थे वें., सा. शर्- > स्वार्थे शारी- इति, PW. MW. =शा (रि >)री- इति च, ORN. [शारिका-पक्ष्यर्थे] शारी- इति, !GRV. =[शरनामक- पुरुषीयाया गोरर्थे] शारी- इति च !)।

h) तु३ °रैः > यनि. इति (वैतु. अन्ये द्वि३ इति ?)।

i) नाप. (पक्षि-भेद-)।

j) नाप. (*परशु-)। शेषं k द्र.।

k) विप. (*तीक्ष्ण- [*अक्षु- =परशु-])। (√शॄ 'हिंसायाम्' >भावे) *शार्- > *शारमायक- > *शारमग- > *शारङ्ग- > यनि.। सस्थ. ?क्षुना > (√अक्ष् 'तनू-करणे = वर्धने, छेदने' >) *अक्षु- > -क्षुणा इति शोधः।

l) नाप. (सिंह-)। (√शॄ 'हिंसायाम्' >भावे) *शार्- > यनि. (तु. धात्वंशे पाउभो २,३,११२)।

m) सपा. मै २,४,१ व्याघ्रौ इति पाभे.।

n) नाप. स्त्री. (अगार-, कोठ-)। (√*वश् [=√वस्] 'आच्छादने =गोपने' >) *वशा(ल >)ला- > यनि. (तु. पंजा. उसार,री = भवन-, PW. प्रमृ. [तात्पर्यतः] < √शृ [= √श्रि] इतीव; वैतु. पाउशृ १, ११८ < √शो इति, अमा. < √शल् 'गतौ' इति)।

o) सपा. शालाः <> शालाम् इति पाभे.।

-लायाम् शौ ५, ३१,५; ९, ३, १३; पै १६, ४०, ५; १७,१२, १०; -लायै पै ७, ६,४; -?ले[a] पै १२, ३,३; -०ले खि ७,७, १; शौ ६, १०६, ३; ९, ३, २२; -०ले शौ ३, १२,१; २[b], ३; ६; ९, ३,७; ९; ११[२]; १६; २४; पै ३, २०,१-३; १६,३९, ७; ४०, २; ३; ४१, २;४; १९, ३३, ६.

शाला-पति– -तये शौ ९, ३,१२; पै १६, ४०, ४.

?शालाला पै २०, ६१, ११.

?शालास्यू उच्छ्रितः[c] पै १७,१४,१०

? शालिलाङ्गलम्[d] पै १२, ६,१०.

शालुड[e]– -डम् शौ ८, ६, १७; पै १६, ८०, ८.

शालूक[f]– -कम् शौ ४,३४,५, पै ६, २२, ८.

शाशदान, ना– √शद् द्र.

शाश्वती– . शश्वत्– द्र

शाश्वसत्–,शाश्वसती– √श्वस् द्र.

√शास्, ¶शास्ति तै ६, १, ७, ४; मै ३,७, ५; काठ २४, ३; क ३७,४; शासन् ऋ १०, ३२,४; शासः ऋ १, १३१, ४; कौ १, २९८[g]; जै १, ३१, ६[g]; शौ २०, ७५, २†; शासामहे पै ९, १०, १०; शास्तन ऋ १०, ५२, १; अशासत ऋ ९, १०२, ४[h]; अशासम् ऋ १०, ९५, ११. शशासुः ऋ ३, १, २; ४, २, १२; शशास[i] ऋ २, २९, ५; मै ४, १२, ६†.

शास्[j]– शासम् ऋ १,५४,७;६८, ९[k]; शासा ऋ १०, २०, २[l]; शासाम् ऋ २, २३, १२[m]; काठ ४, १६†.

†शास[n]– -सः ऋ १०, १५२, १[o]; खि ४, ९, ७; शौ १, २०, ४; पै २, ८८,१; -सम् ऋ ३,४७, [५; ६, १९, ११]; मा ७, ३६; का ७, १८, १, तै १. ४, १७, १; मै १, ३,२१; काठ ४, ८; क ३, ६.

†शासत्– -सत् ऋ १, ५१, ८; १३०, ८; ३, ३१, १[p]; -सतः ऋ ८, ३४, [१-१५]: कौ १, ३४८; २, ११५७-११५९; जै १, ३६, ७; -सता ऋ १, १३९, ४.

१शासन, ना[q]– -नम्, -ना पै ५, १, ३[r].

शासनी– -नीम् ऋ १,३१,११.

२शासन[s]– -ने ऋ ३, ७, ५.

?शासा[t] ऋ ७, ४८,३.

---

[a]) शालायाम् इत्यध्यक्षरः शोधः ।

[b]) =सपा. आग्निगृ २, ४,१ : १३ भागृ २,३ : ६ हिगृ १.२७,३ । शागृ ३,३,१ स्थूणे इति पाभे. ।

[c]) शालाः (द्वि३), स्थो(स्थ, उ) च्छ्रिताः इति त्रि-पदः शोधः ।

[d]) √शॄ 'विशरणे' > [लुङि प्रपु१] शारि इति, लाङ्गल– > –लम् इति च द्वि-पदः शोधः ।

[e]) व्यप. (असुर-) । < √शॄ 'हिंसायाम्' ।

[f]) नाप. (*प्रसारवत्- [बिस-])। (√चूप् [*=प्र√सृ] 'प्रसारे=विशालभावे' >) *चू(पा>)ना (ह>) लक– (विशाल-) > यनि. (वैतु. सा. बिसार्थे नाप. इति ?) । पै. °रम् इति मूको. ।

[g]) वैतु. सा. भ. शासक- इत्यर्थे प्र. इति ? ।

[h]) पाभे. पृ ७१९ m द्र । [i]) मपु ३ ।

[j]) नाप. (शासक-) । 'यः जनः शासं प्रति (कप्र.) हन्ति, अस्मै शत्रुः···विध्यते' इति सा. (तु. वें. स्क.; वैतु. सा. PW. GW. प्रभृ. भाप. [शासन-] इति) ।

[k]) भाप. (शासन-) । 'ये अस्य शासं धोषन् (अनुशासनम्), (ते) वसु लभन्त' इति सा. (तु. स्क. सा. PW. GW. प्रभृ. च, वैतु. वें. =शासक- [इन्द्र-] इति) ।

[l]) भाप. (शासन-, अधिकार- [वैतु. वें. = शासक- इति कृत्वा द्वि१ इति]) ।

[m]) नाप. (शासक-, अधिकार-वत्-) । प३ (तु. [अर्थतः] L [४९५]; वैतु. GW. प्रभृ. शासा– [भाप.] > द्वि१ इति, L. शास– > प३ इति, ORN. शास्– [भाप.] इति च ?) ।

[n]) विप., नाप. (शासक- [इन्द्र-]) । कर्तरि अच् प्र. ।

[o]) तु. GW. GRV. प्रभृ ; वैतु. वें. सा. व्यप. (ऋषि-) इति । [p]) वैतु. या [३, ४] प्रभृ. क्रिप. इति ।

[q]) विप. । कर्तरि ल्युट् प्र ।

[r]) सपा. पै १०, १,२ ?सामनम्, °ना इति पाभे. ।

[s]) भाप. ।

[t]) पपा. यनि. ? शास्– > [प्र३] -साः इति शोधः । 'ते (ऋभवः) विद्द (एव यतः) पूर्वीः अभि (कप्र.) शासाः सन्ति, (अतः ते) विश्वान् अर्यः (शत्रून्) वनत (अघ्नन्)' इति सा. (तु. GW.; वैतु. सा. नाप. [आयुध-] इति) ।

शासुस्[a]- -सुः ऋ १, ६०,२;७३, १; ११६, १३; १०, १०६, २; ९.
शास्तृ- -स्ता तै ५, ७,४, ४.
शास्त्र[b]- -स्त्रे ऋ ८, ३३, १६.
शास्य[c]- -स्यः ऋ १,१८९, ७.
शिप्त्- -प्न्तः ऋ १०,११५,४[d].
१शिष्ट, ष्टा- -ष्टः शौ २, २९,४[e]; ३, ५,४; पै ३, १३, ४; -ष्टाः तै ६, १,७,४¶; काठ २४,३¶; क ३७, ४¶; शौ ५, २६, ४; पै ९, २, ५.
?शासद्ः पै १९, ३, ३.
√शि √शो द्र.
शिंश[f]- > शिंश-वृक्ष-फल[g]- -लम् खि २, १, ६.
शिंशपा[f]- -पाः खि ५, १५, २; शौ २०, १२९, ७; -पायाम् ऋ ३,५३, १९.
शांशपु[h]- -?पः पै १९, ३२, २[i]; -पेन शौ ६, १२९, १[j]; पै १९, ३२, १.
शिंशुमार[k]- -रः ऋ १, ११६, १८; तै ५,५,११, १[l]; पै २०, ५८, ६; -राः शौ ११, २, २५; पै १६, १०६, ५.
√*शिक्(कौशले) > शिक्वृ[m]- -क्वः शौ १०, ६, ३; पै १६,४२,३.
†शिक्वन्[n]- -क्वना तै २,५.१२, २‡[o]; -क्वभिः ऋ १,१४१,८; २, ३५,४[o]; मं ४,१२, ४[o].
†शिक्वस्[n]- -क्वसः ऋ ५, ५२,१६; ६, २, ९; तै ३, १, ११, ६; -०क्वसः ऋ ५, ५४,४; -क्वसे ऋ १०, ९२, ९.
¶शिक्य[p]- -क्यम् तै ५, १, १०,५; २, ४, २; ३; ६, ९, १; मै ३, २, १; काठ १९, ११;२०, २; क ३१, १; ४; -क्यात् तै ५, ६,९,१; -ऽक्यानि शौ ९, ३, ६; पै १६, ३९, ६.
शिक्या √कृ > शिक्या-कृत[q]- -तः शौ १३, ४, ८.
√शिक्ष् (वधा.), शिक्षते ऋ १,२८, ३; काठ २३, १२‡[r]; शौ ४, २१, २‡[s]; शिक्षति ऋ ३,५९, २[r]; ८, ४९, १; खि ३,१, १; तै २, ६, २, ६¶; ३, ४, ११, ५†; मै ४, २, ९[3]¶; १०, २†; †कौ १, २३५; २, १६१: †जै १, २५,३; ३,१५,९; शौ २०, ५१, १†; शिक्षति ऋ ६, २८, २[s]; शिक्षन्ते पै १६, १५१, १; शिक्षसि ऋ ८, [५१,६; (५२, ६)]; ५२, ८; खि ३, ३, ६; ४, ८; कौ १, २९६‡[t]; जै १, २१,४‡[t]; †शिक्षसि ऋ १,८१, २; कौ २, ३५३; जै ३, २९, १०; शौ २०, ५६, २; शिक्षथः ऋ ८, ५९, [१ (१०, २७,

---

a) भाप. (शासन-)। उसिन् प्र. उसं. [पाउ २, ११७ (तु. वें. स्क. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. सा [ऋ १, ७३,१] शासु- [भाप.] इति, अन्यत्र < शास्तुः [पं१] <शास्तु- इति च ?)]।
b) भाप. न. (शासन-)। त्रः प्र. (तु. यन्त्र- प्रभृ.)।
c) विप. (आज्ञाकारिन्- [अग्नि-])। कर्मणि यत् प्र.।
d) तु. वें.?; वैतु. GW. प्रभृ. प्रशिपु° इति। सा. <प्र+√सन् 'संभक्तौ' इति च ?।
e) सपा. पै १, १३,१ सृष्टः इति पाभे.।
f) नाप. (वृक्ष-विशेष-)। g) °शु° स्वरः ?।
h) विप.। विकारार्थे अण् प्र. आदेश्याकारः (पा ४, ३, १४१; ७, ३, १)।
i) शोधः पृ २३१६ h द्र.।
j) संतापेन इति सा., शांशपेन इति RW.।
k) नाप. (वृषभ-शब्दयोज्य-पशु-विशेष-)।
l) सपा. मा २४, ३० मै ३, १४, ११ काठ ४७, १ शिशुमारः इति पाभे.।
m) विप. (कुशल- [तक्षन्-])। कर्तरि वः प्र. (वैतु. PW. प्रभृ. <√शक् इति ?)।
n) =शिक्वृ-। वन्, वसुन् इत्येतयोः प्र. भेदः द्र.।
o) सपा. ऋ २, ३५, ४ मै ४, १२, ४ शिक्वभिः इति पाभे.।
p) नाप. (आलम्बन-भेद- [पंजा. छिक्का])। √*शि [=√शि] 'बन्धने' > भावे *शाशक्- > *शाय-शिक्- > नाप. (वैतु. पाउ [५,१६] <√शंस् इति, आधी. प्रभृ. <√शक् इति च ?)।
q) विप. [शिक्याभावाऽऽपादित- (अश्मगण- *=रश्मि- [तु. Henry; वैतु. W. आदित्यस्य विप. इति, Henry शिक्या- + आकृति-> बस. शिक्याऽऽकृति-> °तिः इति शोधः इति च ?])]। पूप. शाकल्ये द्र.।
r) सपा. शिक्षते <> शिक्षति इति पाभे.।
s) अक्षरेषु विभाषितो निघाताऽभावः द्र. (पा ८, १, ६९)। सपा. ऋ ६, २८, २ शिक्षति इति पाभे. च निघातविकल्पः इति विशेषः द्र. (वैतु. W. शौ. सा. अनु-शीलनपरः ?)।
t) सपा. ऋ ८,६१,२ शिक्षसि इति पाभे.।

शासुस्[a]- -सुः ऋ १, ६०,२;७३, १; ११६, ११; १०, १०६, २; ९.
शास्तृ- -स्ता तै ५, ७,४, ४.
शास्त्र[b]- -स्त्रे ऋ ८, ३३, १६.
शास्य[c]- -स्यः ऋ १,१८९, ७.
शिषत्- -षन्तः ऋ १०,११५,४[d].
१शिष्ट, ष्टा- -ष्टः शौ २, २९,४[e]; ३, ५,४; पै ३, १३, ४; -ष्टाः तै ६, १,७,४¶; काठ २४,३¶; क ३७, ४¶; शौ ५, २६, ४; पै ९, २, ५.
?शासदः पै १९, ३, ३.
√शि √शो द्र.
शिंश[f]- > शिंश-वृक्ष-फल[g]- -लम् शि २, १, ६.
शिंशपा[f]- -पाः खि ५, १५, २; शौ २०, १२९, ७; -पायाम् ऋ ३,५३, १९.
शांशपु[h]- -?पः पै १९, ३२, २[i]; -पेन शौ ६, १२९, १[j]; पै १९, ३२, १.
शिंशुमार[k]- -रः ऋ १, ११६, १८; तै ५,५,११, १[l]; पै २०, ५८, ६; -राः शौ ११, २, २५; पै १६, १०६, ५.
√*शिक्(कौशले) > शिक्व[m]- -क्वः शौ १०, ६, ३; पै १६,४२,३.
†शिक्वन्[n]- -क्वना तै २,५,१२, २‡[o]; -क्वभिः ऋ १,१४१,८; २, ३५,४[o]; मै ४,१२, ४[o].
†शिक्वस्[n]- -क्वसः ऋ ५, ५२,१६; ६, २, ९; तै ३, १, ११, ६; -०क्वसः ऋ ५, ५४,४; -क्वसे ऋ १०, ९२, ९.
¶शिक्य[p]- -क्यम् तै ५, १, १०,५; २, ४, २; ३; ६, ९, १; मै ३, २, १; काठ १९, ११; २०, २; क ३१, १; ४; -क्यात् तै ५, ६,९,१; -ऽक्यानि शौ ९, ३, ६; पै १६, ३९, ६.
शिक्या √कृ > शिक्या-कृत[q]- -तः शौ १३, ४, ८.
√शिक्ष् (वधा.), शिक्षते ऋ १,२८, ३; काठ २३, १२‡[r]; शौ ४, २१, २‡[s]; शिक्षति ऋ ३,५९, २[r]; ८, ४९, १; खि ३,१, १; तै २, ६, २, ६¶; ३, ४, ११, ५†; मै ४, २, ९[२]¶; १०, २†; †कौ १, २३५; २, १६१; †जै १, २५,३; ३,१५,९; शौ २०, ५१, १†; शिक्षति ऋ ६, २८, २[s]; शिक्षन्ते पै १६, १५१, १; शिक्षसि ऋ ८, [५१,६; (५२, ६)]; ५२, ८; खि ३, ३, ६; ४, ८; कौ १, २९६‡[t]; जै १, २१,४‡[t]; †शिक्षसि ऋ १,८१, २; कौ २, ३५३; जै ३, २९, १०; शौ २०, ५६, २; शिक्षथः ऋ ८, ५९, [१ (१०, २७,

[a]) भाप. (शासन-)। उसिन् प्र. उसं. [पाउ २, ११७ (तु. वें. स्क. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा [ऋ १, ७३,१] शासु- [भाप.] इति, अन्यत्र < शास्तुः [प१] <शास्तृ- इति च?)]।
[b]) भाप. न. (शासन-)। त्रः प्र. (तु. यन्त्र- प्रमृ.)।
[c]) त्रिप. (आज्ञाकारिन्- [अग्नि-])। कर्मणि यत् प्र.।
[d]) तु. वें.?; वैतु. GW. प्रमृ. प्रशिष° इति। सा. <प्र+√सन् 'संभक्तौ' इति च?।
[e]) सपा. पै १, १३,१ सृष्टः इति पाभे.।
[f]) नाप. (वृक्ष-विशेष-)।
[g]) °श° स्वरः?।
[h]) त्रिप.। विकारार्थे अण् प्र. आदेर्घ्याकारः (पा ४, ३, १४१; ७, ३, १)।
[i]) शोधः पृ २३१६ h द्र.।
[j]) संशफेन इति सा., शांशपेन इति RW.।
[k]) नाप. (ऋषभ-सहयोज्य-पशु-विशेष-)।
[l]) सपा. मा २४, ३० मै ३, १४, ११ काठ ४७, १ शिशुमारः इति पाभे.।
[m]) विप. (कुशल- [तक्षन्-])। कर्तरि वः प्र. (वैतु. PW. प्रमृ. <√शक् इति?)।
[n]) =शिक्व-। वन्, वसुन् इत्येतयोः प्र. भेदः द्र.।
[o]) सपा. ऋ २, ३५, ४ मै ४, १२, ४ शिक्वभिः इति पाभे.।
[p]) नाप. (आलम्बक-भेद- [पंजा. छिक्का])। √*शि [=√सि] 'बन्धने' > भावे *शायक- > *शायक्कि- > यनि. (वैतु. पाउ [५,१६] <√शम् इति, अक्षी. प्रमृ. <√शक् इति च?)।
[q]) विप. [शिक्यभावाऽऽपादित- (मरुद्गण- *=रश्मि-समूह- [तु. Henry; वैतु. W. आदित्यस्य विप. इति, Henry शिक्या- + आकृति- > बस. शिक्याऽऽकृति- > °तिः इति शोध इति च?])]। पूप. डाजन्तं द्र.।
[r]) सपा. शिक्षते <> शिक्षति इति पाभे.।
[s]) च-लोपे वैभाषिको निघाताऽभावः द्र. (पा ८, १, ६३)। सपा. ऋ ६, २८, २ शिक्षति इति पाभे. च निघातविकल्पः इति विवेकः द्र. (वैतु. W. शौ. ऋ. अनु शोधमिच्छुः?)।
[t]) सपा. ऋ ८,८८,३ दित्ससि इति पाभे.।

१)], खि १, ६, १; शिक्षामि शौ ७, ११४, १[a]; ९,२, १; पै १६, ७६, १; शिक्षत् पै १६, ८३,६[b]; शिक्षान् ऋ १, ६८,३; शिक्षान्[c] शौ ६, १२२, २; पै १६,५१, ६; शिक्षाः ऋ ३, ४३,५; शिक्षम् ऋ [(८,५९,१) १०, २७, १], शिक्षतु ऋ १, ८१, ६; †शिक्ष,>क्षा ऋ १, २७,५; ६२,[१२; ८, २, १५]; २, ११,[२१;१५,१०;१६-२०, ९]; ७, २७, २; ३२, २६; ८, २, ४१; ६६, १४; ९, ८१,३; ८७,९; १०,८१,५; खि ५, ४, १; मा १७, २१; का १८, २, ६; तै ४, ६,२,५; ७, ५,७, ४; मै २, १०, २; काठ १८, २; कौ १, २५९; २, ८०६; ८४९; ११५६; ४, १; जै १, २७, ७; २, ७, १$; ४, १२, १; २७, ३; ३०, ६; शौ १८, ३, ६७; २०, ७९, १$; †शिक्ष, > क्षा ऋ ३. १९, ३[d]?; ३०, १५; ८, ४, १५; १०, ६५, ५; १३३, ७; तै १, ३,१४, ६; मै ४,१४,१५; काठ ३३, ७; क २८, २; शिक्षतम् ऋ १, १०९, ७; ८; शिक्षतम् ऋ १, ३४,४; ८, २६,१२;५९,४;१०, ३९,६; खि १, ६, ४; शिक्षाम पै ४,९,२[a]; अशिक्षन् तै २, ६, २,६¶; अशिक्षः ऋ ६, ३१,४; १०, ५४,१; अशिक्षतम् ऋ ७, ८३,८; †शिक्षेयम् ऋ ८, १४, २; कौ २, ११४७; ११८५; शौ २०, २७, २; ?शिक्षेम[e] पै १, ९६,२.

शिक्षत्- -क्षत् ऋ १०, २७, २२; -क्षन् ऋ १, १३२, ४; ६, २०, १०; २७, ५; ७; ७, १९, २; २०, ७; ८७, ४; ९, ७२, ८; १०, ४८, २; १०२, ७; मै ४, १४, १५; शौ ९,४,१; २०, ३७,२†; पै १६, २४, १; -क्षन्तः शौ ६, ११४, २; ३; पै १६, ४९,२; ३.

शिक्षन्ती- -न्तीः शौ १२, ३, २७; पै १७, ३८, ७.

†शिक्षमाण- -णः ऋ ७, १०३,५; -णस्य ऋ ८,४२,३; तै १,२,२, २$; ६,१,३, २; मै १, २, ३; काठ २, ३[f]; क १, १५.

शिक्षानर[g]- -रः ऋ १, ५३,२; ४, २०,८; शौ २०,२१, २.

शिक्षित, ता- -ते मा २८, १५; १६; का ३०, २, ४; ५; -तौ मा २८, १७; का ३०, २, ६.

†शिक्षु[h]- -क्षो ऋ ८, ५२, ८; खि ३, ४, ८; -क्षो[i] ऋ ३, १९, ३; तै १, ३, १४, ६; मै ४, १४,१५.

?शिखः[j] पै १३, ३, ९.

शिखण्ड[k]- -ण्डाभ्याम् तै ५, ७, १५,१; काठ ५३,५; -ण्डेभ्यः तै ७, ३, १६, २; काठ ४३, ६.

शिखण्डिन्[l]- -०ण्डिन् शौ ११, २, १२; पै १६, १०५, २; -ण्डिनः शौ ४, ३७, ४; ७, पै १३, ४,७,९; १४,२, १५[m]; -ण्डिनम् पै १४, २, १; -ने मै २, ९,८[n].

---

[a]) गपा. शिक्षामि<>शिक्षाम इति पाभे. ।
[b]) गपा. शौ ११,९,१६ स क्षियति इति पाभे. ।
[c]) शिक्षान्नसुः > सपा. तैआ २, ६, २ शवनुवाँसः इति पाभे. ।
[d]) शोधः द्र. । [e]) ?मिक्षेम इति मूको. इति कृत्वा शिक्षेम (=°म आ) इत्युत्तरेण इ° इत्येतेनाऽसंहितः शोधः (तु. छन्दः, सपा. काठ ४०, ५ आपश्रौ १६, ३४, ४ [मूको.] च आ…शिक्षेम इति पाभे.) ।
[f]) °न° इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. ऋ. प्रमृ.)।
[g]) विप. (*दान-शूर- [इन्द्र-])। षा. दाने वृत्तिः । (*शिक्षन्->) *शिक्षाण- (भाप. [दान-]) + (√नृ 'नेतरि' > कर्तरि) *नर- > तृस. *शिक्षाण-नर- > यनि. (तु. वेंकटमाधवः, वेंसु. वै. सा. [पसा. अनु.] शिक्षा- + नर- > पस. इति, स्क. PW. GW. प्रमृ. *नर-शिक्ष- > यनि. इति च ?)। [h]) विप. (दातृ- [अग्नि-, इन्द्र-])। उः प्र. उसं. (पा ३, २, १६८)।
[i]) *भाप. (दान-)। स्वपत्य- इति शिक्षु- इत्यस्य विप.। प. च कर्मणि द्र. (वेंसु. वे. सा. GW. L [४१०] वा. अन्यथेति, PW. च [सं१] शिक्षो इति शोधः स्यादिति?) सस्थ. ?सुनमा>सुनस्ता+(√असू 'भुवि' >) आस > °साऽऽस इति द्वि-पदः शोधः (तु. छन्दः; वेंसु. पपा. प्रमृ. यनि.?) एवं ?शिक्ष > शिक्षः (लघि मतु१) इति शोधः । [j]) BKA. शिक्षः इतीव शोधुकः!।
[k]) यप्रा.। नाप. (जघनैकदेश-, चूडा-, *पर्ण-)। <√*शिख् 'आवरणे' (वेंसु. अभा. <शिखिन्- इति?)।
[l]) विप. (चूडाल- [रुद्र-, अप्सरस्- प्रमृ.])।
[m]) गपा. मा १६,१० कपर्दिनः इति पाभे. ।
[n]) पाभे. पृ १०८७ i द्र. ।

शिखण्डिनी- -नीः पै १५, १८, २.

शिखा[a]- -खा मा १९, ९२; का २१, ६,१३; मै ३, ११,९;४,५,९¶; काठ ३८,३; -खाम् तै ७,४,९, १¶; पै ६, २२, १७.

शिखर[b]- -रः पै ४,१४,५.

शिखिन्[c]- -खिभ्यः शौ १९, २२, १५.

? शिखो[d] पै ७, ७, ६.

शिग्रु[e]- -ग्रवः ऋ ७, १८, १९.

शिङ्गी[f]- > ?शिङ्गी-निकोश्यां[g]- -श्याभ्याम् तै १,४,३६,१[h].

शिङ्गी-निकोश्या[i]- -श्याभ्याम् मा ३९,८[i,h]; का ३९,६,१.

√शिञ्ज्, शिङ्क्ते ऋ १, १६४,२९; ६, ७५ ३; मा २९, ४०; का ३१, २,५; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; शौ ९,१५,७; पै १५, १०, ३; १६, ६८, ७.

शिञ्जार[k]- -रम् ऋ ८, ५, २५; १०, ४०,७.

शित,ता- √शो द्र.

शितामन्[l]- > शिताम-तस् (:) खि ५, ७, २, ६; मा २१, ४३; ४४; ४५; का २३, ५, ३[२]; मै ४, १३, ७†; काठ १८,२१.

शिति[m]- > शिति-ककुद्[n]- -कुत् तै ५, ६,१४,१; मै ४,२,१४¶; काठ ४९,४; -कुदः तै ५, ६, १७,१; मै २, ५, १०[२]¶; काठ १३, ७[२]¶; ४९, ७; -कुदे तै ७, ३, १७,१; काठ ४३, ७.

१शिति कक्ष[o]- > शितिकक्षिन्[p]- -क्षी तै ५, ५,२०,१; काठ ४७, १०.

२शिति कक्ष[q]- -क्षः मा २४,४; का २६, १, ८; मै ३, १३, ५; -क्षाः शौ ५,२३,५[r].

शिति-कण्ठ[s]- -ण्ठः काठ १३, ६¶; -ण्ठाः मा १६, ५६; ५७; का १७, ८,१०; ११; तै ४,५,११, १[२]; मै २, ९, ९[२]; काठ १७, १६[२]; क २७, ६[२]; -ण्ठाय मा १६, २८; का १७, ४,२; तै ४. ५,५,१; मै २, ९,५; काठ १७, १३; क २७,३.

शिति-कर्ण[t]- -र्णाय पै १९, ४८,३.

शितिङ्गु[u]- -ङ्गः शौ ११, ७,१२; पै १६, १५४, ?; -ङ्गाः काठ

---

[a]) नाप. (चूडा-) < √*शिख् 'छादने' (वैतु. पाउ ५,२४ प्रभृ. < √शी इति ?)।

[b]) नाप. (शृङ्ग-)। पपा. नावग्रहः। चातुरर्थिकः रः प्र. ह्रस्वश्च (पा ४, २, ८०; ६, ३, ६३ [तु. पागम. PW. प्रभृ; वैतु. पाउभो २, ३, ३९ < √शाख्])।

[c]) व्यप. (शौ. अनुवाक-, यद्वा तदपि- ?)।

[d]) पाठः? (√शास् >) शिषत् उ इत्यध्यक्षरः शोधः (वैतु. BKA. शिशोः इति शोध इति ?)। सस्थ. ?पापकृत्वनः > °त्वा नः इत्यपि द्वि-पदः शोधः। एतदनु पृ १९९८ कृतपूर्वो निर्देशश्चापि शोध्यः। [e]) व्यप. (जन-)।

[f]) नाप. (एतदाख्य-शरीराऽन्तरवयव-)।

[g]) नाप.। द्वस.। (*निकोशु- >) *निकोशिका इति उप. इति कृत्वा °*शिकाभ्याम् > °श्याभ्याम् इत्येवं स्वरविपरिणामः द्र.। पृ २३०३८ ब्रह्मराजन्याभ्याम् इत्यत्र स्वरविषये यदुक्तं तत्रापि प्रकृतमनु *राजनिक- इति उप. न तु राजन्य- इतीति कृत्वा सन्यायं सत-स्छोध्यम्।

[h]) सपा. तैआ ३, २१,१ °शाभ्याम् इति, मा ३९, ८ °श्याभ्याम् इति च पाभे.।

[i]) तु. g। (*निकोशु- >) °*शिका- > °श्या- इति उप. इतिमात्रं ततः पाभे.।

[j]) शिङ्गीनि कोश्याभ्याम् इति पपा.? यनि. शोधः (तु. पृ २७९१ f)।

[k]) व्यप. (राजन्- [तु. PW. GW. GRV. प्रभृ.; वैतु. वें. सा. =शब्दयत्- इति कृत्वा विप. इति])।

[l]) नाप. (एतदाख्यशरीरावयव- [तु. या ४,३])।

[m]) *भाप. (श्वैत्य- [तु. शितिङ्गु-]), विप. (धवल-,कृष्ण-)। (√श्वित् 'वर्णे' >) *श्विति- > यनि., श्येऽर्थे तु *अ-शिति- > यनि. (वैतु. या [४,३] प्रभृ. GW. < √शो [श्रभा. √*शि] 'निशाने', पाउ [४,१२२] < √शत् 'शातने' ?)। [n]) विप. (श्वेतस्कन्ध- [प्रकृत-पशु-])। बस.। [o]) कस.।

[p]) नाप. (पाण्डुरोदर- [गृध्र-भेद-] इति भा.)।

[q]) विप.। बस. उप. प्रकृतिस्वरत्वम् (पा ६,२,१३८)।

[r]) सपा. पै ७,२,५ शितिवक्षाः इति पाभे.।

[s]) विप. (पशु-), नाप. (रुद्र-)। बस. उप. आद्युदात्त-त्वम् (पा ६, २,११४)।

[t]) विप.। बस.।

[u]) विप. ([शौ.] *नीलवर्ण- [मेघात्मक-ब्रह्मचारिन्-])। 'असौ मेघः बृहता शेपसा (क्षेपणे) भूमौ जभार (*वर्षं)' इति वा., नाप. (पशु-भेद- [काठ.])। शिति- (*भाप.)+मत्वर्थे मगच् प्र. बसं. (पावा ५,२,१२२)>

४९, ५[a].

शिति-पद्[b]- -पदे तै ७, ३,१७,१; काठ ४३,७.

शितिपदी[c]- -दी शौ ११, १२, ६;२०.

शिति-पाद्- -पात् तै५,६,१४, १; मै ४, २, १४¶; काठ ४९, ४; शौ ३, २९, १; २; ६; -पादः श्र १, २५,५; -पादम् शौ ३, २९,३;४;५.

शिति-पृष्ठ, ष्ठा[b]- -ष्ठः मा २४, ७; २९, ५८; का २६, २, २; ३१, ६, १; ¶तै १, ८, ९,१; १७,१; १९, १; २, १, ६, १; S५, ५, २२, १; ६, १४, १, ¶मै २, ६, ५; ६; १३[i]S; ३, १३, ८S; ४, २, १४; ७, ८, काठ १३, ७; १५, ४; ५; ९[i]; ३४,१; ४८,१; ४९, ४; -ष्ठम् तै २, १, ६, १¶; काठ १३, ७, ३४, १; -ष्ठस्य श्र ३,७,१; -ष्ठा श्र ८, १,२५. तै २,१,७, १¶; मै ४,२,४; कौ २,७८२†; -ष्ठाः गि ५, ७, ३, ८[d]; तै ५, ६, १७, १; मै ४, १३, ८[d]; काठ १९, १३[d]; ४९,७; -ष्ठान् तै २, १, ४, २¶; -ष्ठानाम्[d] मा २८, १९; का ३०, २, ८; -ष्ठाम् तै २, १,७,२¶; -ष्ठाय तै ७, ३, १७,१; काठ ४३, ७; -ष्ठौ तै ५, ५, २३, १; काठ ४८, २.

१शिति बाहु[e]- -हवः शौ ५, २३,५.

२शिति-बाहु[b]- -हुः मा २४, २;७; का २६, १, ४; २, २; तै ५, ६, १३, १; मै ३, १३, ३; ८; ४, २, ४; १४¶.

३शिति-बाहु- -हवः पै ७, २, ५; -हुः काठ ४९, ३.

शिति-भसद्[f]- -सत् तै ५, ६,१४, १; मै ४, २, १४¶; काठ ४९, ४; -सदः तै ५, ६, १७, १; काठ १३, ७[i]¶; ४९,७; -सदे तै ७, ३, १७,१; काठ ४३, ७.

शिति-भ्रु,भ्रू[b,g]- -भ्रवः[h] मा२४,६; का २६, २, १; -भ्रवे तै ७,३, १७, १; काठ ४३, ७; -भ्रुः तै ५, ६,१४,१[i]; -भ्रुवः मै ३, १३, ७[h]; -भ्रूः काठ ४९, ४[i].

शिति-रन्ध्र[b]- -न्ध्रः मा २४,२; का २६, १, ४; तै ५, ६, १३, १; मै ३, १३, ३; काठ ४९, ३; -न्ध्राय तै ७, ३, १७, १; काठ ४३, ७.

शिति-वक्ष[j]- -क्षाः पै ७, २, ५[k].

शिति-वार[b,l]- -रान् तै २, १, ४, २¶.

शिति-वाल[b]- -लः मै ४, २,१४¶.

शित्यं(ति-अं)स[b]- -साय तै ७, ३,१७, १; काठ ४३, ७.

शित्यो(ति-ओ)ष्ठ[b]- -ष्ठः तै ५, ६,१४, १; काठ ४९, ४; -ष्ठाय तै ७,३,१७, १; काठ ४३, ७.

?शितीमत्[m]- -मद्वयाम् काठ५३,९[n]

शितीमन्[o]- -मम्याम् तै ५,७,१९, १[n].

शितुट[p]- -टः तै ५, ५, १७, १[q].

? शित्या[r] पै १०, १०, ५.

शिथिर, रा-, शिथिल, ला- √श्र(श्र)थ् द्र.

शिनि[s]- -नि. खि ३, २, २[t].

---

*शितिमगु->इनि. । स्याद्वा शिति- (विप.) +*मग- (=वर्ण-) > कस. *शिति-मग- + मत्वर्थे अच् प्र. इति (वेतु. सा. वडवपरत्वेन श्वेतार्थे विप. इति कृत्वा [तु. PW. B. प्रमृ. अपि] शिति- [< श्यति-] + [√गम् >] ग- > उस. यनि. इति ?)। शतिहः इति पै. मूको.।

[a]) सपा. तै ५,६,१५,१ शितिङ्गाः इति पाभे.।

[b]) विप.। बस. उप. स्वरः (पा ६,२,११८)।

[c]) स्त्री. ङीप् प्र. (तु. पा ५,४,१३९)। प्रस.।

[d]) सपा. शितिपृष्ठाः <> शितिपृष्ठानाम् इति पाभे.।

[e]) विप. (इन्द्र-)। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २, ११८)। [f]) विप.। बस.।

[g]) कतिदयाम् तावताम् उसं. (पा ६, २, ४८ [तु. पा ४ बाहुः...])।

[h]) सपा. °भ्रवः <> °भ्रुवः इति पाभे.।

[i]) सपा. °भ्रुः <> °भ्रूः इति पाभे ।

[j]) सित° इति मूको.।

[k]) पाभे. पृ ३०९९ r द्र.।

[l]) उप. =रोमन्-। [m]) नाप. =शिनामन्-।

[n]) सपा. °मद्वयाम् <> °मम्याम् इति पाभे.।

[o]) भा. < शिति- + इमनिच् प्र. इति ?।

[p]) नाप. (मार्जार-भेद-)।

[q]) सपा. काठ ४७,७ शित्युटः इति पाभे.।

[r]) शित्या (यदृच्छा) इति शोध.।

[s]) नाप. (*मेघ-)। < √*शिन् (*=√स्यन्द्) 'उन्दन = वर्षणे'। 'भुग्ना (*वर्षणशीलः) शिनिः न (इव) मघवन् (समस्तानानुपरि) पिन्वते (*वर्षति)' इति वा।

[t]) सपा. ऋ ८,५०,२ शिरिः इति पाभे.।

शिपवित्नुक[a]- -काः शौ ५, २३, ७[b].

शिपि[c]- -पिः तै २, ५, ५, २¶.

शिपि-विष्ट[d]- -†०ष्ट ऋ ७, ९९, [७; १००, ७]; १००, ५; तै २, २, १२, ४; ५; मै ४, १०, १; काठ ६, १०[२]; कौ २, ९७६; ९७७; जै ४, २३, ६; ८; -ष्टः ऋ ७, १००, ६[e]; मा ८, ५५; का ९, ७,३; तै २,२, १२, ५†; ३, ४, १, ४¶; ४, ४, ९,१; ७, ५, ५,२¶; मै ४, १०, १†; काठ ३४, १४¶; कौ २, ९७५†; जै ४, २३, ७†; -¶ष्टम् तै ७, ५, ५, २; मै १, ६, ८[२]; ११, ९; २,२, १२; ¶काठ १३, १०[२]; १४, १०; ३४, ४[२]; -ष्टाय मा १६, २९; २२, २०; का १७, ४,३; २४, ७, ३; ¶तै २, ५, ५, २; ३, ४, १, ४; ४, ५, ५,१S; मै १, ६, ८¶; २, २, १२[२]¶; ९, ५; ३, १२, ५; काठ १३, १०¶; १७, १४; क २७, ४[f].

¶शिपिविष्ट-व(त् >)ती[g]- -वती काठ १४, १०; -तीषु तै ७, ५, ५, २; मै १, ११, ९[२]; काठ १४, १०[२]; ३४, ४.

?‡शिप्रम्[h,i] कौ २, ३८; जै ३,४,९.

शिप्रा[j]- -प्राः ऋ ५, ५४ [११; ८, ७, २५]; -प्राभ्याम्[k] ऋ १०, १०५, ५; -†प्रे ऋ १, १०१, १०; ३, ३२, १; ५, ३६, २; ८, ७६,१०; १०, ९६, ९; खि ५, ७, ४, ११; मा ८, ३९; का ८, १४, १; तै १, ४, ३०, १; Sमै १, २, ९[1]; ३, ८, ७; कौ २, ३३८; जै ३, २८, १०; शौ २०,३१, ४S; ४२,३.

शिप्र-वत्- -वान् ऋ ६, १७, २.

†शिप्रिन्- -प्रिणे ऋ ६,४४, [१४; ८,३२,२४]; -०प्रिन् ऋ १,२९, [२ (६, ४५, १०)]; ८, २, २८; शौ २०, ७४, २; -०प्रिन् ऋ ३, ३६, १०; ७, २५, ३; ८, १७, ४; ६१, ४; काठ १०, १२; शौ २०, ४, १; -प्री ऋ १, ८१, ४; ८, १, २७; ३३, ७; ९२,४; कौ १, १४५; २९७; ४२३; २, १०४६; जै १, १६, १; ३१, ५; ४१, ५; शौ २०, ५३, १; ५७, ११.

शिप्रिणी[m]- -णीनाम् ऋ १, ३०, ११.

शिप्रिणी-वत्[n]- -वान् ऋ १०, १०५, ५.

शिफा[o]- -फायाः ऋ १, १०४,३.

शिभ्र[p]- -भ्रम् शौ ७, ९५,२; पै २०, २९, २.

---

[a]) विप. (*क्षिप्रछेदिन्- [क्रिमि-])। क्षिप्र-+ (√व्यध् > विध् 'छेदने' > भावे विध्न- + भाग- [*=कारिन्-] > उस.) *विध्न-भाग- > कम. *क्षिप्र-विध्नभाग- > नैप्र. यनि. (तु. सस्थ. पैवाप-)। [b]) पाभे. पृ १९४७ o द्र.।

[c]) नाप. (रश्मि- [या ५, ८])। < *शि [< √शस] (*= > [√*कि < √कश) '*दीप्तौ'।

[d]) विप. [रश्मिभिर्भ्राजमान- (विष्णु- = आदित्य- [तु. दे. निघ. ४, २], रुद्र-)]। कास. उप. कर्त्रर्थे <सृष्ट- इति (वैतु. या [५, ८] प्रमृ. < √विष् 'वेष्टने' इतीव?)।

[e]) ?०ष्टो अस्मि >°विष्ट [सं१], उदस्ये (√उद् √अस् 'क्षेपणे' कर्मणि उपु१) इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ.?)। [f]) °ष्टाय इति पाठः? यनि. शोधः।

[g]) नाप. (ऋग्-विशेष-)।

[h]) सुदेषु शिप्रम् इति पाठः? °दे सुशि° इति शोधः (तु. सपा. ऋ ८,६६,२; सा. PW. BS. प्रमृ.)। शेषं सु-शिप्र- इत्यत्र द्र.।

[i]) पाभे. पृ २४१४ b द्र.।

[j]) नाप. स्त्री. (शिरश्छदा-)। शिरस्-+ (√वृ 'आवरणे' > भावे) *व- > बस. *शिरस्व > °स्वा- > यनि.। [k]) नाप. स्त्री. (उत्तरौष्ठच्छदा-)। *आश्य- (=२आस्य-)+(ब्रं- >) ब्रा- > उस. *आश्य-ब्रा- > यनि. (तु. हिरिशिप्र-, हिरिश्मश्रु- [PG ३, २९])।

[l]) =सपा. माश्रौ २, २,२,३१। मा ५, २१ काठ २, १०;२५,८ माश ३, ५, ३,२४ काश्रौ ८,४,१९ आपश्रौ ११,८,४ स्नुप्त्रे इति, तै १,२,१३,३ स्न्युप्त्रे इति पाभे.।

[m]) विप. [*शिप्राच्छिदिनी- (सोमपावन् [*भाप. =सोमपीति-])]। [n]) विप. (शिप्रावत्- [इन्द्र-])। स्वार्थे मतुप् प्र.। [o]) व्यप. (नदी- [कुभा-])।

[p]) *नाप. (वदन-)। 'वरणस्य व्रतेन (*आवरणेन) ते भ्रजः (दीप्तं [तु. पृ २३७८ j]) शिभ्रं म्लापयामि' इति वा। (वैतु. सा. शुभ्रार्थे विप. इति, W. दीप्तिवेगान्यतरार्थे शोभम् इत्येवं मुपठं सद् भाप. इतीव च?)। सपा. पै २०,२९,२ ?शुक- > शुकम् इति शोधः।

√शिम्[a], शिम्यति[b] तै ५, २, १२, १; काठ ५०,६; शिम्यन्तु[c] तै ५, २,११,१[४]; २;१२,१; काठ ५०, ५[५]; ६.
शिम[d]- -माः[e] तै ५, २, १२, १, काठ ५०, ६.
शिमि, मी[f]- -मिभिः काठ ५०, ६[g], -मीभिः तै ५, २,१२,१[g]; -म्या ऋ १,१५१,१;३.
†शिमी-वत्- -वतः ऋ १,८४, १६; तै ४,२,११,३, मै ३,१६, ४; काठ ४५,२१; की १,२४१; जै १,२५,१०; शौ १८, १, ६; -वता पै २, ३३,३S; -वताम् ऋ ८,२०, ३; -वनि ऋ १०, २८,१; -वनोः ऋ १,१५५,२; -वद्भिः ऋ १, १४१, १३; -वन्तः ऋ १०, ७८, ३; -वान् ऋ १,१००,१३; २, २५,३; ५, ५६,३; १०,८,२; ८९,५; तै २, २,१२,३.
शिम्यत्- -म्यन्तः[h] तै ५, २, १२, १[२]; काठ ५०, ६[२].
१शिम्यु[i]- -म्यून् ऋ १, १००, १८.
२शिम्यु[j]- -म्युम् ऋ ७, १८, ५[k].
शिमि-*दा[l]- -दा शौ १२, ८, ९; पै १६, १४४, ८; -दाम् शौ ४, २५, ४[m]; -?दान्[n] पै ६, २२, २४.
शिमिद्वत्[o]- -द्वते[p] मै ४,९,८.
शिवल[q]- -लम् ऋ ३, ५३,२२.
शिव्रात[r]- -ता ऋ १०, १०६, ५.
शिम्युष्ट- -ष्टः काठ ४७,७[s].
शिर[t]- -रम् पै १९,३४,१६.
शिरस्[u]- -रः ऋ १, ५२, १०; ८४, १४;११७,२२;११९, ९;१५८, ५; १६३, ६; २, २०, ६; ३, ५१, १२; ४, १८, ९; ५, ३०, ७; [८; ६, २०, ६]; ६,२६,३; ५९, ६; ८, [(१, ८०, ६) ६, ६; ७६, २, (८९,३)]; १४, १३;७६,२;९१,५; ६; ९, ६८, ४; १०, २७,१३; ७९,२; ८६, ५; ७; १७१, २; खि १, ९, ३; ११, २[२]; ४; २, १२,

a) =√शम् [वधा.]। b) पाभे. पृ३०७६ *m* द्र.। c) पाभे. पृ ३०७६ *n* द्र.। d) नाप. (विशसन-कृत्-)। कर्तरि अच् प्र. कृपादाद्युदात्तश्च। e) सपा. मा २३,३७; ४४ मिमाः इति पाभे.। f) =१शमी- (तु. निघ २,१)। तेनैव मन्यार्थं द्र.। काठ. °मि° इति पाठः। g) पाभे. पृ३०८२ *k* द्र.। h) पाभे. पृ३०७८ *b* द्र.। i) नाप. (असुर-)। धा. *आवरणे वृत्तिः। कर्तरि युन् प्र. उसं. (पाउ ३,२०)। j) =१शिम्यु-। k) सस्य. अशस्ताः इति पाठः? धूँशस्तिम्- [वशिन्- (विप. [इन्द्र-]))] > यशस्तीः [प्र१] इति शोधः। एतद्विषये पृ ४९६ सस्य. कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः।
l) नाप. [हननकर्त्री- (गाश्मी- [तु. PW. प्रमृ.])]। (√शिम् 'हिंसायाम्'> भावे) शिमि- + दा-(=धा- [भाप. *=कृति-]) >षस. यनि.। ऋ ७, ५०, ४ मा ३८,७ च उग. अशिमि- (*हिंसा-) इति पूर. द्र.। अत्र विषये पृ ४९६ सस्य. कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः। ऋ. सस्य. ?शिमिवद्धाः > अशिमि-दा इति शोधश्च द्र.। तद्विषयेऽपि पृ ४९६ कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः।
m) मा. संदीनकृत्यार्थं समिधा->°धाम् इति पाठः?।
n) °दाम् [द्वि१] इति शोधः।
o) विप. (शान्तिदुल- [नाप-])। (√शम् 'शान्ती'> भावे *शमि- >) *शि- + (√मा 'माने' > भावे) मित्- > वस *श-मित्- + स्वार्थे मतुप् > वत् प्र.। अ-शि° इति पपा.?। ?शिमिद्- (कर्मन्-)+मतुप् इति भा. [तैआ ४,९,१]।
p) सपा. मा ३८, ७, का ३८,२,१ तैआ ४,९,१ अशिमिदाय इति पाभे.। q) नाप. [*शत्रु- (वैतु. वें. भेद्य- [शिरस्-], सा. शाल्मलीकुसुम-)]। (√शिम् 'हिंसायाम्' [तु. वें.]>भावे) *शिम्- + (√भृ 'कृतौ' >कर्तरि) भर- > उस. *शिम्-भर- > यनि.।
r) विप. (*दीप्तिमत्- [अश्विन्-])। (√आश् >) *आशिन्- + भाव- > पस. *आशि-भाव- > *शिम्व- (दीप्ति-) + भृत- [भाप.] > वस. *शिम्व-भृत- > यनि. (वैतु. सा. दे. [निघ ३,६] च [√शि 'निशाने' >] शिम्व- + [√अत् >] आत- > शिम्वात-? > तृ१ आल्-आदेशे [पा ७, १,३९] यनि. इतीव?)।
s) पाभे. पृ ३१०० *q* द्र.।
t) नाप. (*शर- [तु. मपा. पै २, ७०, ५ शर- इति पाभे.; वैतु. BKA. =शिरस्- इति?])। < √शृ 'हिंसायाम्'।
u) नाप. (उत्तमाङ्ग-)। √शृ *'उपभावे' + असुन् प्र. उसं. [पाउ ४,१९४ (तु. शीर्ष-; वैतु. पाउ. या [४, १३] प्रमृ. <√श्रि इति, या. [पक्षं] <√शी इति च!)]।

२; ४, ५, २०[a]; ५, १४, २; मा १०,१४; ११, ५७; १२,४; १९, ७१†; ८८; २०, ५; २९, १७†;३३, ९३†; ३७, ४; ५; ६; ८[१]; का ११,५,५; १२, ५. ९; १३,१,४; २१,४,२१†; ६, ९;७,४; ३१,३,६†; ३७,१,३; ४-६;८[१]; तै १,१,८,१;१२, १; ८,१४,१; ¶२,१,७,१; २, ७, ३; ५, ११, ७; ८; ६, ३, ५; ३, ५, ७, १¶; ४, १, ५, ३; १०,५; ६,७,३†;५,१, ६, ३[२]; ७, १¶; ¶५, ४, ४; ८, २; ¶६,४, ३; ९, २; ७, ६, ६¶; ¶६,२,१,४[२]; ९,३; ४[२]; ११,१; ३;३,७,३[२];४;१०,२; ४,९, १[२]; ¶७,४,११, ३; ५, ८, २; ५; २५,१[२]; ¶मै १,४,८; ६, १ऽ; २ऽ;६; ७;९; १२; २,१, ९[२]ऽ; २,४;४,१[२]; ५, १; ७; ९[२]; ६, १ऽ; ऽ७, ६; ८; ८, ११[२]ऽ; १३,६ऽ; ३,१,७[१]ऽ; २,१ऽ; ६; ९; ३,५;५,१;६,८;७,९;८, ७[२]; ८, ८[२]; ९,६[२],ऽ११,८;९; ४,१, ९[४]ऽ; १४[२];२,२; ३[२]; ३,४[२];४, ४[२]ऽ; ५,९[१];६,२[२]; ८,१०;ऽ९, १[५];१८; काठ १,८; ७,१४; ८, १¶;१०,८[२]¶; १२,१०[२]; १३, १;८;१५,७;१६,५;८; १९,६[२]; २०,८; २१,५¶; २२,५[२];९¶; १०[१]¶; १३; २४, ८[४]¶; २५, ८[२]¶; ९[२]¶;१०¶; २६,१[१]¶; ८[२]¶;२७,४[२]¶;५¶;१०[५],२९. ४¶; ३०, ५; ३१, ७[१]¶; ३२, ६;३५. १४[b];३६,१५[४];३८, ३; ४;१२;१३[c],३९,२[२]; १२; ४६, ३; क १,८; ६,४;६¶; ३०,४[१]; ¶३१, १०; २०; ¶३५, ३; ४[१]; ३८,१[४]¶; ¶४०, १[२]; २[२]; ३; ४[२]; ४१, ६[२]¶; ¶४२, ४[१]; ५,४५,५¶; ४७,७¶; ४८,१३; †कौ १, २११; २८१; २,८९; २६४; १००२; †जै १, २२,८; २९,९;३,९,२;२२,११; ४, ८, ३; १०,४ऽ; शौ २,२५,?;३२, २; ४,१४, ७; ५,२३,९; १३; २९,१०; ६,४९, २[b]; ५०, १; ८९,१[d]; ९, ५, २१[e]; १२, १; १०,२,२७[२];४,५;६,१; ७, १८; ९,१३;१०, २; ३; ११, ३, १; १०,१४[f];१५; १२, १०, १४; ११,६; १३, ७, १२; १५,१८, ४;१९,२८,४;३९, ८; ४९, ९; ५०,५; †२०, २९,३; ४१, २; १०७, ३; १२६, ५; ७; १२८, १३ऽ; पै २,३४,४;८४, १; ४, १३,२; †२६,५; ६; ५. ९, ४; २६,१; ३४,२; ६, २२,१[g]; ७, २,६; १०;१०,८; १३, १-१२; ९,६, २; १०,१; १३, ९, ९; ११,४;१४, १७; १४, ३, १७; ४,९;१५; १६,१५,५; ४२, १; ५३,१;५६,१;५९, १०[२]; ८६, ४,९९,१; १०७, २; ३; १२६, १-३; १३७, ३; १३९,१; १७, ८,९;२९,९;१९, १९, ४; २०, ५;२६,१४;१५;३१, १५; ४२, १७; ४७,१; ११; २०, २९ ८; -रःऽ-रः तै ४, २,५,४[c]; पै ५, २७, ५; -रसा खि १, ९, ४; ११, ३[h]; -रांसि पै ५, १५,९.

शिरस्-तस् (:) पै १२,३,१०.

¶शिरो-ग्रीव[i]- -वम् मै १, ११, ६; काठ १४, ६.

शि॒रिणा[j]- -णायाम् ऋ २, १०, ३.

शिरि॑म्बिठ[k]- -ठस्य ऋ १०,१५५,१.

१शिल, ला- -लम्[l] पै १९, ४२, २[२]; -लस्य[l] पै १९, ४२, २;

a) त्रिष्पूर्यते शि॒रः> सपा. खिसा २९,२० त्रिष्फूर्यं तच्छिरः इति पाभे.।

b) सपा. आपश्रौ १४, २९, ३ ?गिरौ (शोधः नैप ४, ९८७ j) इति पाभे ।

c) सपा. शि॒रः<> शि॒रःऽशिरः (आपश्रौ १६,१६, १ वैश्रौ १८, १४ : ९ च) इति पाभे.।

d) भाप. (*काम-)। <✓शॄ '*कामे'। वा. कृत्ते पृ २२४८ *h* द्र.। e) पाभे. पृ १९५५ *r* द्र.।

f) सपा. पै १६,८६,५ श्रोणी इति पाभे.।

g) सपा. शौ ४, ३४, १ शीर्ष॒म् इति पाभे.।

h) °र् इति स्वरः ?

i) समाहारे द्वस.। समासान्तः स्वरः।

j) नाप. [शर्वरी- (तु. निघ [१, ७] WAG [१, २६] GRV. प्रमृ.)]। <✓शॄ 'शरणे' *=आवरणे' (वैतु. वें. सा. ?WAG हिंसायाम् इति, दे. < ✓शी इति च ?)।

k) व्यप. (इन्द्र- [तु. RNM.])। *शिरि॒मन्- (श्रीमद्भाव-, प्रभुत्व-) + (✓विष् '*प्रतिष्ठायाम्'> भावे) *विष्ट॒- >बस. *शिरि॒म-विष्ट- > यनि. (वैतु. मेघार्थे नृपविशेषाऽर्थे वा या [६, ३०] प्रमृ. [तु. SEY १७४] < *शिरि- [<✓शॄ 'हिंसायाम्'] + विट- [<वीरिट- =अन्तरिक्ष-] इतीव ?)।

l) भाप. (*क्लेद-, आर्द्रत्व-)। ✓वर्ष् > भावे *वर्षिर- > *षिर- > यनि.।

-०ले[a] पै १९, ४२, २; ३.
शिलाच (त् >) ती[a]- -०ति पै १९, ४२, २.
?शिलोन्छना[b]- -०ने पै १९,४२,२.
२शिला[c]- -ला शौ १२, १,२६; पै १७, ३, ७; -लायाम् पै ९, १०, ३.
शिलाची[d]- -ची खि ४, ७[१],१; पै ६, ४, १.
१शिल्प[e]- -ल्पम् काठ ३७,९[f]; पै १, ९२, २; -ल्पे मा ४, ९; का ४, ४, १; तै १, २, २, १; ६, १, २, ३; मै १, २,२; काठ २, ३; २३, ३; क १, १५; -ल्पैः काठ ३७, ९; पै ४, ३, २.
२शिल्प, ल्पा[g]- -ल्पः मा २९,५८; का ३१, ६, १; तै ५, ५, २२, १; काठ ४८, १; -ल्पाः मा २४, ५; का २६, १, ९; तै ५, ६, १३, १; २०, १; मै ३,१३, ६; काठ ४९, ३; १०.
शिव, वा[h]- -०व ऋ ८, २६, २३[i]; खि ७, २, २; पै ११, ५, १०; -वः ऋ १, ३१, १; १८७, ३; २, २०, ३; ४, ११, ६; ५,१, ८; ५, ९; २४, १; ६, १५, ९; ४५, १७; ७, ९, ३; १९, १०; ३४, १५; ८, ४, १८; ३९, ३; ६३, ४; ९३, ३; १०, २५, ९; ९२, ९; १६५, २; खि १, ५, ४, ५, ६,१; मा ३,२५†; ६१; ६३; ११, ४५; १२,१६;१७[j]; ३१[k]; ३४‡[l]; १५, ४८†; १६, १३; ५१; १७, ४;५; ७; ११; १५; ५३[k]; २५, ४७; २७, ३; ३१; ३४, १२†; ३६, २०; का ३, ३,१७†; ८, ६; १२, ४,८; १३, १, १७; १८[२]; ३, २[k]; ५‡[l]; १६, ५, ३०†; १७, १, १३; ८, ५; १८, १, ५; ६; ८; १२; १५; ५,४[k]; २७, १५,२†; २९, १, ३; २, ३; ३३,१,६†; ३६, १, २०; तै १, ५, ६,३†; २, ५, १२, ४‡[l]; ३, १, ११, २†; २, ५, ३; ४, १, ४, २; ७,१; ९, ३[j]; २, १, ५[l]; ३, २‡[l]; ४,४, ८†; ५,१, ४;१०, ४; ६, १,१[२]; ३[२]‡[m]; ५; ५,१, ५, ६; ६, १¶; ४, ४, ५; ६, १,७,६¶; मै १, ५,३†; ४‡[n]; ६, ९¶; २, ७, ४;८[२]; १०[२k]; ‡[l]; ९,२; ९; १०,१[५]; १२,५; ३, १,६; ३,६¶;९, ६[४]¶; काठ ७,१; ८; १०, १२; १३, १५[o]; १६,४;८[२];१०[२k];‡[l]; १७, ११; १६; १७[५]; १९; १८, ३[k];१६; १९,५; २६, ७[२]; ४०,८; क ५, १†; २५,१[२];‡[l]; २७,१;६;२८, १[५]; २९,४; ३०,३; ४१, ५[३]¶, †कौ १, ४४८; २, ४५७;८०२; ९१९; जै १, ४७, २; ३, ३४, १५; ४, ७, ५; १६,२; शौ २, ६, ३; ३, १४, ५; ६, २७,२†; ३‡[p]; ११६, ३; ७, ४२,१; ८, ९, २२[q]; ९, ४, ७; ५, १२; २०, ७, ३; ३७, १०; पै १,

[a]) विप. (ˆआर्द्रा- [स्त्री- = अपचित्-, गण्डमाला-])। शेषं पृ ३१०३ l द्र.।
[b]) शिला (ला-अ) उना- इति शोधः (तु. मूको.)। विप. (ˆआर्द्रमन्यिमती- [स्त्री-])। बस. उप. ˆअञ्चन- (ग्रन्थि-, ग्रन्थि-) <√अञ्च् 'ˆपिण्डभावे'।
[c]) नाप. (प्रस्तर-)। (√अश् 'कर्कश-भावे' [तु. अश्मन्-]>) ˆअशि(ल>)ला->यनि. (वैतु. अभा. आप.<√शिल् 'उञ्छे' इतीव ?)।
[d]) नाप. (लाक्षा-, तदीयं विप. वा ?)। <√शिल् 'ˆदीप्तौ'। पामा. शौ ५,५,१ सिलाची- इति पाभे.।
[e]) भाप. (दीप्ति-), नाप. [प्रतिरूप-, प्रतिबिम्ब-, हस्तकौशल- (तु. माश ३, २,१,५ [तु. निघ २,१;३,७])। <√शिल 'ˆदीप्तौ' (वैतु. पाउ. ३,२८ <√शील् 'समाधौ' इति ?])।
[f]) = सपा. बौश्री १८, १६:९; १९,१०:१६। शौ १३,३,१० पै ४,३,१ चक्रम् इति पाभे.।
[g]) विप. (कर्बुर- [पशु-])। <√शिल् 'ˆदीप्तौ=वर्णे'।
[h]) भाप. (सुख-, [तु. ऋ ७,७३,४ निघ ३,६]), विप., व्यप. (रुद्र- [तु. खि ७, २, ४])। <√शिव् इति या [१०,१७] प्रभृ. EEY [१२१], <√शी इति दे. [तु. पाउ १,१५३]। √ˆभृश् 'कल्याणे'>ˆभृशिव->यनि. इति मतम्।
[i]) वैतु. वे. सा. भाप. न. द्वि१ इति स्वरविरोधाचिन्त्यम्।
[j]) पाभे. पृ १७४५ o द्र.।
[k]) = सपा. माश ६,८,१,७। तै ४, २,३,१;६,३,२ शिवतमः इति पाभे.।
[l]) = सपा. माश ६,८,१,१४। शिवो नः > सपा. ऋ ७,८,४ सुशेवः इति पाभे.।
[m]) सपा. ऋ १०,१४२,७ विभे.।
[n]) पाभे. पृ १४८७ f द्र.। [o]) पाभे. पृ ३०७९ d द्र.।
[p]) पाभे. पृ ३०७९ b द्र.। [q]) पाभे. पृ २०२६ c द्र.।

८६, ३;४; २, ६९, ४; ३,१०, ५; ३३, ३; ३९, २; ५, १३, १; ६, १६, ३†; १२, ३, १५; १४, २, १४; १५[a]; १६, १९, १०; २४, ८; ४९, ९; ९८, १; १८, ४, ७; १९, १३, १४†; २१, ११; ४१,१-३; २०, १०, १; ३८, ९; ४२, २; –वम् ऋ ३, ५८,६; १०, १२४, २; खि १, २, ११[b]; ४, ६; २, २, ४; ४,५, २४; खिसा ३३, ११; मा ३, ४३; ११, २८;४७;१७, ६; ३५,९; का ३,४,७;·१२, ३, १; ४,११;१८,१,७; ३५,४,८; तै ४,१,३,१; ४, ४; ५, १,१[c]; ६, १, २; ५, १, ४, १; ७, ५, २०,१; मै २, ७,२; ५; ९,१[b]; २[c]; १०,१; ३.१,४[2]; ६¶; ४, २, ९[2]¶; काठ १६,३;४; १७, ११; १७; १९, ५; ४५, १७; क २७, १; २८, १; ३०, ३; शौ ६, ७१,३[d]; ७,१०६, १‡[e]; ८, २, १६; १०, ६, ३०; ३४; १२, १, ४६;४७; १८. ४,८४; १९. ९, १४; ६४, ३‡[e]; पै १, ८५, ३; २, २३, ३; २६, ३; ४, ४०, २; ७; १२,३,७; १४, २, ७[c]; १६, ४, ६; ४४, १०; ४५, २; ५१, ९; १७. ५, ४; ५; १९. ४९, ८; २०,१५,१०; ३५,५‡[e]; –व्या तै ५. ६, १, २; मै २. १३, १; शौ १, ३३, ४; १६, १, १२; पै १, २५,४; ३३, ४; १४, १, ५; –वस्य ऋ १०, ३, ४; –वा ऋ ४, १०, ८; १०, ३४, २; ८५, ४४; खि ५, ३, ४; ६, ३, ४; मा १, २७; १६. २; ४९[2]; का १, ९, ५; १७, १, २; ८, ३[2]; तै ४, २, ४,४[f]; ४,११,५; ५,१,१[2]; १०, १[2];५, ७,३, ३[2]¶; मै २, ९, २: ९[2]; ३, १६, ४; काठ १७, ११[2]; १६[2]; २२, १४; क २७, १[2]; ६[2]; शौ ३, २८, २; ३[g]; ७,७१,१; ९. ३,६[g]; १२, ३, ११; १४, १, ६४; २, १३; १८†; १९, ७, ३; ८, ५; पै १, ९५, २; २, २३, ३; १०, १, १०; १४, २, ७; ८; १५. २१, ३; १७, ३७, १; १८, ६, १२; ८, ४; १४, ६; २०, १२, ३; ४६, २; –वाः ऋ ७, ५०, ४; १०, १६,४;१६९,४[h]; मा १२, १७; ५९; का १३, १, १८;४, १५; तै ४, १, ९, ३; २,१, ५; ५, १; ७, ४, १७,२†; मै १, १, ९[i]; २, ३[j], ६, ९¶; २, ७, ८; ११; ४, १, ९[i]; १४, ११[k]; काठ ७, १३[l]; १३, १५†[l]; १६, ८; ११; क ६, २; २५. २; शौ १, ६, ४; २, ३, ६; ६, ३,२; २२,२[m]; २३,३[n]; ७, ४४, १;१२०, ३; ८,२,१४; १५; ७, १७; ९, २, २५;४, ६; ११, ८, ९; २२; १२, ३, १२; १८, २, ८†; १९, २, ५; ४०, ३[o]; ४५, ३; पै १, १३, ३[p]; २, २३, ४!; ४, ४०, ७[r]; ८, ८, ११; १५, ४, ३; १४, १०; १८, १०; २२, २![q]; १६, ४, ४[2]; १३,१; ९; २४, ६; ७८, ७; १७, ३७, २; १९, १, १५; २०, १, ४; १७, १०; २०,३; ५७,४; –०वाः मै १, १, १०; –वान् पै १५, २२, १०; –वान् ऋ १०, ५३, ८[r]; मा ३५, १०†[r]; का ३५, ४, ९[r]†; शौ १२, २, २७[r]; १६, १, १३[r]; पै १. ३३, ४; १५, २२, १; १७, ३२,७†[r]; –वानि ऋ १, १०८, ५; ३, ५८, ६; ७,

---

a) सपा. मा १६, १० आभुः इति पाभे. । टिटं पृ. ६७० b द्र. । b) त्रि° इति स्वरः ?

c) = सपा. नीउ १, ७ । मा १६, ११ तै ४,५,१,४ काठ १७,११ शोउ ३,६ नीउ २,१६ हस्ते इति पाभे. ।

d) सपा. मै ४,११,१ स्योनम् इति पाभे. ।

e) पाभे. पृ १२७४ i द्र. । f) पाभे. पृ १७४५ o द्र. ।

g) सपा. पै १६,३९,६ मर्यां इति पाभे. ।

h) पाभे. पृ २२७१ g द्र. ।

i) पाभे. पृ २४२४ e द्र. ।

j) एकत्र = सपा. माश्री १०,१०,१५ प्रमृ. । मा ४,१२ धाम्नाः इति पाभे. ।

k) सपा. शौ १२,१,११ स्योनाः इति पाभे. ।

l) पाभे. पृ १०७८ g द्र. । m) पाभे. पृ ७९२ b द्र. ।

n) सपा. पै १९,४,१२ हृमाः इति पाभे. ।

o) एकत्र सपा. पै २०,५७,४ मारः इति पाभे. ।

p) सपा. शिवाः <> शिवाभिः इति पाभे. ।

q) उभयत्र भपः इत्येतेन संधिरार्षः (द्र. पै २०, २०, १) ।

r) = सपा. माश्र १३,८,४,१ तैआ ६,३,२ आपमं २. ६, १:२५ प्रमृ. कौसू १३५, ९ । शौ १२, २, २६ मनर्वीष्वान् इति पाभे. ।

s) सपा. तै ५, ६, १, २ मै २. ११,१ तैसा ८, ६ सुमनाः इति पाभे. ।

२२, [९; १०, २२, ७]; शौ
१९, ८,१; २; –वाभिः ऋ १,
७९, ९; १८७, ३; ८,२०,२४,
१०, ८, ६,६७, ९; खि ५, ६,
१; मा १३, १५†; १५, २३†;
२७, ३१; का १४, १, १५†;
१६, ५, ४†; २९, १, ७‡[a];
३, ३; तै ३, १, ११, ५†; ४,
१, ७, ३[a]‡; ४,४, १†; मै १,
१, ९[b]; २, ७, १५†; ४, १,
९[b]; १२, ५†; काठ १०, १२;
११, १३†; १६, १५†; १७,
१९; ४०, ८†; शौ २, २९,६[c];
७, ८९, १‡[a]; १७, १, १०;
२०, ९१, ९†; पै ५, १२, १;
६,१६, ३†; १२, ३,१५; १८,
३१, ५; ६; –वाम् ऋ ५, ४१,
१७; खि ४,२,४; मा ४,२;१६,
३; का ४, १, ३; १७, १, ३;
तै ४, ५, १, २; मै २, ९, २;
काठ १७, ११; क २७, १; शौ
१२, १, १७, १९, ४९, ५[d];
पै ११, ५,१०; १४,२, ५;४,
५; १७, २, ८; –वाय मा १६,
४१; काठ १७, ६, ५; तै ४,
५, ८, १; मै २, ९, ७; काठ
१७, १५; क २७, ५; –वायाः
पै १८, २५,४; –वायै ऋ १०,
९५,१३; खि १,१२,७; –वासः
ऋ ५, १२, ५; ७, १८, ७;
–वे ऋ ६, ७५, १०; मा २,
१९[e]; २९, ४७†; का २, ६,
२; तै ४,६,६,४†; मै ३, १६,
३†; ४, २, १२[2]¶; काठ ४६,
१†; शौ २,१०,१[f];२-८; ३,४,
५; ८,२,१४;१९, १४, १[g]; पै
२, ३,१[f]; ३, १, ५; १५, १०,
१०†; १६,४,४;२०, २१, १०;
–०वे खि २, ६, ३,३०; –वेन
ऋ ७, ७३, [४ (७४, ३)],
मा २, २४; ८, १४; १६; १६,
४; १९, ३५[h]; का २, ६, १;
९, ३, २; १७, १, ४; २१,३,
४[h]; तै १, ४, ४४, १; ४, ५,
१, २; ५, ६, १, २; मै १, ३,
३८; २, ९, २; १३, १; ३,
११, ७[h]; ४, १४, १७; काठ
४, १२; १७, ११; ३८, २[h],
१३[i]; क ३, १०; २७, १; शौ
१, ३३, ४; ६, ५२, ३; १३,
१, १०; १४, २, ६†[j]; १६, १,
१२; पै १,२५,४; ३३,४; १४,
१, ५; २, ६; १८, ७, ६‡[j],
१५, १०; १९, ८,३; २०,३४,
१; –वेभिः ऋ १, १४३, ८;
३, १, [९;३१, १८ (४, ३२,
१)]. १९; ६, ७१, ३[a]; ८,
६०, ८; मा १२, ३३; २७,
७†[a]; †३३, ६९[a]; ८४[a]; का
१३, ३, ३; †३२, ५, १५[a];
६, १५[a]; तै १, ४, २४, १†[a];
४, २,३, १; मै १, २, १५‡[k];
३, २०†[a]; २, ७, १०; १२,
५†[a]; ४, १४, १५†; काठ ४,
१०†[a], १६, १०; १८, १६†[a];
क ३, ८†[a]; २५, १; २९,४†[a];
पै ३, ३२, ७[l]; ३३,७†[a]; १३,
५, ८‡[k]; –वौ मा ५ ३; १२,
६०; का ५, १,३; १३,४,१६;
तै १, ३, ७, २; ४, २, ५, २;
मै १, १, १३; २, ७; काठ ३,
४; १६, ११; २६, ७[l]; क २,
११; ४१, ५[l]; शौ ६, १४०,
१; ८, २, १८; पै १६, ४, ८;
१९, २०, १.

शिव-तम, मा– -०म मा १६,५१;
का १७, ८, ५; तै ४, ५, १०,
४; मै २, ९,९; काठ १७, १६;
क २७, ६; –मः ऋ १०,९,२;
मा ११, ५१†; १२, ३९; ३६,
१५; का १२,५, २†; १३, ३,
१०; ३६, १, १५; तै ४, १,
५,१†;२,३,१[m];३; ६,३, २[m];
५, ६,१, ४†, ७, ४, १९,४†;
मै २,७, ५†; १०; ४,९,२७†;
काठ १६, ४†; १०; ३५, ३†;
क २५, १; की २, ११८८†;
शौ १, ५, २†; पै १९, ४५,
९†; –मा तै ४, ५, १, १; मै
१, २, १; १४; १६; काठ १७,

[a]) सपा. °वाभिः < > °वेभिः (तैत्रा २, ४,४,७ च) पाभे.। [b]) पाभे. पृ २४२४ e द्र.।
[c]) पाभे. पृ ३१०५ p द्र.।
[d]) RW. °वुर् इति च LR. °वा इति च शोधः?।
[e]) सपा. तैत्रा ३, ७, ६, १९ तैआ १०, ७७ आपश्री ४, १२,१० निवेन इति पाभे.।
[f]) पाभे पृ २२८३ e द्र.।
[g]) सपा. आपश्री ६,२९,१ स्योनेः इति पाभे.।
[h]) पाभे. पृ १२७६ i द्र.। [i]) पाभे. पृ २४९७ e द्र.।
[j]) पाभे. पृ १६४९ g द्र.।
[k]) सपा. ऋ १,१६२,२१ मा २३, १६; २५, ४४ तै ४, ६, ९, ४ काठ ४६, ५ माश १३, २, ७, १२ तैत्रा ३,७,७,१४ आपश्री ७,१६,७ सुगेभिः इति पाभे.।
[l]) सपा. तै ३, १,४, १ काठ ३०, ८ शौ २, ३४,५ देवयानैः इति पाभे.।
[m]) पाभे. पृ ३१०४ l द्र.।

११; क २७, १; पै १४, २,७; -माः ऋ १, ५३,११; मा २५, ९; का २५, ४, ८; शौ १९,८, ६; २०, २१, ११†; पै १५. २२, ९; २०,२१, ४; -माभिः शौ १८, ३,९; -माम् ऋ १०, ८५, ३७; शौ १४, २, ३८†; पै १८, १०, ९; -माय ऋ ८, ९६, १०.

शिव-तर,रा- -रा पै १५,२३,१०; -राय मा १६, ४१; का १७, ६, ५; तै ४, ५, ८, १; मै २, ९,७; काठ १७,१५; क २७,५.

शिव-ताति- -तिः पै ५,२६,१-९.

शिव-नामन्- -मानि खि ७,२,४.

शिव-मुदित[a]- -तम् खिसा ३३, १५[b].

शिव-रूप[a]- -पम् खिमा ३३, १५.

शिव-संकल्प[a]- -ल्पम् खि ४, ११, १-१३; मा ३४, १-६; का ३३, १, १.

शिवा(व-अ)पर[c]- -रम् शौ १२, २, ४३; पै १७, ३४, ४.

†शिवा(व-अ)भिमर्शन[d]- -नः ऋ १०, ६०, १२; शौ ४, १३,६; पै ५, १८, ७.

शिवा(व-आ)लय[a]- -यम् खिमा ३३, १५.

शिशय-, शिशान- √शो द्र.

शिशिर[e]- -रः कौ ३, ४, २; जै २, ३,३; शौ ६, ५५, २[f]; १२, १, ३६; पै १७,४,६; १९, ९, ३[f]; -¶रम् मै १, ८, २; ४, ९, १८§; काठ ६, २; ८, १; ६; ३४,९; क ४,१; ६, ६; ७, २; -राय मा २४, ११; २०; का २६, ३, १; ४, ५; मै ३, १३, २०; काठ ८,६¶; ५०,४; क ७, २¶; -¶रे मै २, ५, २; ३, ९, ३; काठ ६, २[g]; ८, १[g]; २५, ४; ३४,९[g]; ¶क ४,१[g]; ६, ६[g]; ३९, १; -रेण काठ ३४, ९¶.

शैशिर[h]- -राः तै ५, ६, २३, १; काठ ५०, ३; -राय तै ७, ५, १४, १¶; मै ३, १५,१०; काठ ४५, १०; -रेण मा २१, २८; का २३, ३, ६; मै ३,११,१२; काठ ३८, ११; -री मा १५, ५७[g]; का १६, ७, १[g]; तै ४, ४, ११, १; २; मै २, ८,१२[g]; काठ १७, १०[g]; ३५, ९; क २६, ९[g]; ४८, १०; शौ १५. ४, १७; १८; पै १७,२९,११.

शिशु[i]- -शवः ऋ ७, ५६.१६; तै ४, ३, १३, ७†; मै ४, १०, ५†; काठ २१, १३†; शौ १२, ३, ४०; पै १७, ३९, १०; -†शवे ऋ ४, १८, ८; १०, १३, ५; शौ ७, ५५, ३; पै २०, ३०, ३; -शुः ऋ १, १४५, ३; २, ३५, १३; ५, ४४, ३; ६,३,८; ७, ५५, ३; ९, ३८, ५; ७४, १; ९३, २; १०२, १; ११०, १०; १०, १, २; ६१, २०; खि ७, ७,२[j]; मा १०,७; ११, ४३†; २२, १९[k]; का ११, ४, ३; १२, ४, ६†; २४, ६, १; तै १, ८, १२, १; ४,१,४, २†; मै २, ६, ८;७?, ४†; ४, ९, १०; काठ ४, १३[l]; १५,६; १६, ४; ३५,३†; क ३, ११[l]; ४८, ४†; †कौ १, ५७०; २, ३६३; ६२७; ७६६; †जै १, ५८, ५; ३, ३०, ६; ५२, ९; पै ७, ६,७[m]; -शुम् ऋ १,९६, ५; १४०, ३; १८६, ५; ७; ३, १, ४; ४, १५, ६; ५, ९, ३; ६, १६, ४०; ४३, १४; ६, ७, ४; ४९, २; ७, २, ५; ८, ९९, ६; ९, १, ९; ३३, ५;

a) विप. (मनस्-) । बस. । b) °वमुदित- इति स्वरः ? ।

c) विप. (शिवेतर-[तद्-]) । पंस. समासान्तः स्वरश्च ।

d) विप. (हस्त-) । बस. उप. भाप. ।

e) व्यप. (ऋतु-) । (√वर्ष् 'वर्षणे [>शैत्ये]' > भावे °वर्षिस्- >) °शिश्र- +मत्वर्थे इरच् प्र. उसं. [पावा ५, २, १०९ (वैतु. या [१, १०] WAG [१, २१९; २५९] < √शृ 'हिंसायाम्', दा [पृ३] < √शम् 'शमने', पाउ [१,५३] < √शश् 'गतौ', PW. Bruc [२,१,७६] WAG [१,८५] < √श्यै 'शैत्ये' इतीव !)] ।

f) शोधः४,१८ उत्तपाठः इति पामे. । विशे ८०७ g द्र. ।

g) पामे. पृ २७८० n द्र. ।

h) विप. (ऋतु-, मास- प्रभृ.) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।

i) नाप. (वत्स-) । (√सृ 'प्रसवे' > भावे °सृशिम्- > सुशिश्व- > °शिशु > यनि. (वैतु. या [१०, ३९] प्रमृ. SEY [८४] < √शंस् वा √शो 'दाने' वेति; पाउ [१, २०] < √शो 'तनूकरणे' इति; PW. GW. Brug [२,१,७६] प्रमृ. < √शू [< √श्वि] 'वृद्धौ' इति) ।

j) सपा. निसा २०, २ सताः इति पामे. ।

k) विप. (विगत-[-अश्व-]) । <(√सृ > √°सृश् > √°शिश् 'गतौ' [तु. गस्य. शृशु-]) ।

l) तु. सपा. आपश्रौ १३, २२, १ शुरः इति पामे. ।

m) सपा. शौ ३,१२,३ वत्सः इति पामे. ।

८५, [११; ८६, ३१]; ८६, ३६; ९६, [१७; १०९, १२]; १०४, [१; १०५, १]; १०, ४, ३; ५, ३; ७५, ४; १२३, १; मा ७, १६†; १२, २; १३, ४२; १७, ७०†, ३३, ६७†; का ७, ७, १†; १३, १, २; १४, ४, ५; १८, ६, ६†; ३२, ५, १३†; †ते १, ४, ८, १; ३, ५, ११, ४; ४, १, १०, ४; २, १०, १§; ६, ५, २; ७, १२, ३; मै १, ३, १०†; ६, ५¶; २, ७, ८; १७; ३, २, १[२]†; ४, १०, ३; †काठ ४, ३; १५, १२; १६, ८; १७§; १८, ४; क ३, ३†; †कौ १, ५६८; ५६९; २, २२०; ४४८; ४९१; ५०७; ५२५; ६८४; ९८८; †जै १, ५८, ३; ४; ३, २०, २; ५; ३४, ६; ३८, ५; ४०, ३; ४१, १; ५६, ११; ४, ४, ९; शौ २०, १०५, २†; -†शू ऋ १०, ८५, १८; खि ३, २२, १०; मै ४, १२, २; शौ ७, ८६, १, १३, २, ११; १४, १, २३§; पै १८, ३, २, २१, ५; -†शोः ऋ १०, ११५, १; कौ १, ६४; जै १, ७, २; -श्वः ऋ १, ११२, १५; -श्वा[a] ऋ १, ६५, ५; -श्वे ऋ २, ३४, ८.

शिशु-मत्– -मन्तः ऋ ८, १००, ५.

शिशुमती– -ती मा २१, ३३; का २३, ४, ५; मै ३, ११, २; -तीः ऋ १, १४०, १०; २, ४३, २.

शिशुमार[b]– -रः[c] मा २४, ३०; का २६, ६, ५; मै ३, १४, ११; काठ ४७, १[d]; -रान् मा २४, २१; का २६, ५, १; मै ३, १४, २.

शिशूल[e]– -लाः ऋ १०, ७८, ६.

शिशुक[f]– -कः शौ ६, १४, ३.

?शिशुमाकाम् पै १७, १५, ८.

शिश्न[g]– -श्नम् शौ ४, ३४, २; पै ६, २२, २; १६, ९६, १; -श्ना ऋ १, १०५, [८; १०, ३३, (२) ३]; १०, २७, १९.

शिश्न-देव[h]– -वाः ऋ ७, २१, ५; -वान् ऋ १०, ९९, ३.

शिश्नथ्[i]– -श्नथे ऋ ३, ३१, १३.

*शिश्नथ्[j]– > √शिश्नथ, अशिश्नत्[k] ऋ ७, १८, ३; शिश्नथत् ऋ २, [२०, ५; ६, ४, ३]; शिश्नथम् ऋ १०, ४९, ३.

?शिश्नथः[l] ऋ ८, २४, २५.

शिश्रियाण, णा– √श्रि द्र.

√शिप्, शिपेम पै १, ४५, ३.

---

a) पृ१ (तु. स्क वें. मा. GW. GRV. प्रमृ ; वैतु. [पक्षे] मा. शिश्वन्– [शयान-] > यनि. प्र१ इति?)।

b) = शिशुमार–। c) पामे. पृ ३०९७ l द्र।

d) °शू° इति दीर्घः पाठः?

e) नाप. (*बालिश-)। *शिश्यु– (बालभाव-) + (*वृत्- [आचार-] >) वार्– > षस. *शिश्यु-वार– (नमा. छिछोरा) > यनि. (वैतु. वें. सा. [स्वार्थे], PW. WAO [१, ११७ b] GW. प्रमृ. कन्यार्थे शिशु– > तद्दन्ते यनि इति!)।

f) नाप. (शशक- [तु. मा.])। < √शश् 'प्लुतगतौ' (वैतु. PW. प्रमृ. शिश्वर्थे < शिशु– इति?)। मा. शुशुकः इति। पामे. पृ २५११ m द्र.।

g) नाप. (वशा.?)। मेढ्रार्थे < √*शिश् 'मर्दने' (वैतु. मा [४, १९] प्रमृ. < √श्नथ् 'ताडने', अभा. < √शस वा √शि वेति)।

h) नाप. (अंह.?)। बस.। पू. = मेढ्र- इति, उप. = देव- [प्रधान-] इति येनि प्रायोवादः (तु. मा [४, १९] प्रमृ.)!।

i) नाप. (*शुश्रि-)। (√*श्रथ् [= √श्नथ्] 'हुत्यौ' > भाव *श्रथिस्- >) √शिश्न (तु. √शास > √शिष्) > यनि. (वैतु. अन्ये शिश्नथ- > -थे [< √श्नथ् 'हिंसायाम्'] इति कृत्वाऽत्र वृत्रवधप्रकरणमनुप्रयन्तः?)। नरथ. ?युस्मिन् > युद् अस्मिन् इति, ?इन्द्राय > इन्द्रस्य इति, ?अनुत्ता > अनु-वृत्ताः इत्यप्यपराः शोधाः। 'यदि (यदैव) मही धिषणा (वाणी) रोदस्योः सधोऽर्ध्वं विभ्वम् (इन्द्रं) शिश्नथे धान् (स्तुतिविषयतां नयेत्), *यत् (यदा [च]) अस्मिन् (इन्द्रे) सध्रीचीः अनवद्याः गिरः (शुक्तिमत्यः स्युः [तदैव]) विश्वाः तविषीः (सेनाः) इन्द्रस्य अनुवृत्ताः (अनुवर्तिन्यः [भवेयुः])' इति वा.।

j) नाप. (शत्रु-)। [√*श्रथ् (= √श्नथ् 'हिंसायाम्') > भाव *श्रथिस्- > *शिश्नथ्- >] √*शिश्नथ् > यनि.।

k) *अशिश्नथत् > छन्दसो दर्श लोपे यनि. (वैतु. अन्ये < √श्नथ् > शिश्नथ् इति?)।

l) *शिश्नथ- (शत्रु-) > -श्नथः [द्वि.] इति शोधः (तु. Lud [ZDMG ४०, ७१६]; वैतु. अन्ये पा. कृ. कि. इतीव [तु. Foy KZ ३६, ११८] ORN. कि. इति २०मे मन्त्रे पठितेन पदद्वयेनाऽन्वय इति च [illegible]

शिप्यन्तु पै ८, १५, ७.
¶अशिपत् मै ४, ७, ६.
?अशिपत्[a] शौ १९, ४१, १०; पै १४,४,१०; शिपन्[b] पै १६, ३०, १०.
शिप्यते शौ १५, १२, ११.
२शिष्ट- -ष्टम् ऋ १, २८, ९; मै २, ३, ८[c]; ३, ११, ७[c]; काठ १७, १९[c]; -ष्टान् शौ २,३१, ३[d]; -ष्टाय तै ७, ३, २०, १; काठ ४३, १०.
शेपग- -णम् शौ ७, ११५, ५; पै ४, ९, ४.
शेपस्[e]- -पः ऋ १, ९१, ४; ५, १२, ६; ६, २७, ४; ५; ७,४, ७; १०, १३, ५; शौ १८, २, १०†; पै १९, ४२, २१[f]; -पसा ऋ ५,७०,४; ७,१,१२.
?शि प स्त स्तु म वि धा पै ९, ७, ११.
?शिपासि पै २०, १४, ३.
१शिष्ट, ष्टा- √शास् द्र.
२शिष्ट- √शिप् द्र.
?शिप्यसि[g] पै ८, १६, ६; २०, ४७, ८.
√शी, > शायि, †शयते ऋ १,३२, [५ (१०, ८९, १४)]; ८, १००, ९; मै ४,१२,३; पै १३, ६, ५; १९, २८, १३; १५; शयन्ते ऋ १०,८९, [(१,३२, ५) १४]; शयन्ति पै १३,१३, ४; शयध्वे ऋ १०, १०८, ४; शयामः पै १९, २८, १३;१५; अशयत् ऋ ९,७१,८; शौ ११, १०, १६[h]; अशयत् ऋ १,३२, ७;३,१,११; ७,१८,८; ¶मै ४, १,१०; २,१३; ¶काठ ११, ६; २५, २; ३१, ८; ३७, १४, ¶क ३८, ५; ४७, ८; पै १३, ६, ७.
शये[i] ऋ ३, ५५,४; १०, ४,४; १६२, ४; काठ ११, ८¶; शौ १०, ८,२६; १२, १,४६; २०, ९६, १४;१३१, १९[j,k]; शये ऋ १, ३२, ९; १६४, ३०; ४,३०,११[l]; खि ५,१५,१४[j,k]; ¶तै ६, २, ५, ५[l]; ४, २, ६; ९, ५; ¶काठ २३, ५[l]; २८, १[l]; २९, ८; शौ ९, १५, ८†; पै ७, ११, ५†; १२, १, ३.४; १३, ६, ९†; १६, ६८, ९†; १०३, ३; १७, ५, ४; २०, ५२, ९; शयाते ऋ ७, १०४, १३; काठ २७, २¶; २८,१; क ४२, २¶; शौ ८, ४, १३†; पै १६, १०,३†; शेरते मा १३, ७; का १४, १, ७; तै ४, २, ८, ३; मै २, ७,१५; काठ ११, ६[m]; १६, १५; क २५, ६; पै १९, २२, ३; शेरे[n] शौ १०,३, १५; शेरे[m] काठ २७, ५[o]; क ४२,५¶[o]; पै११,७,९;१६,६४, ४; शेषे ऋ ८, ६०, १५; मा १२, ३९; का १३, ३, १०; तै ४, २, ३, ३; मै २, ७,१०; काठ १६, १०; क २५, १; कौ १, ४६†; जै १, ५,२†; शौ ५, ३०, ४; पै २, १३, ४; शेषन्[p] ऋ १,१७४,४; शेताम् शौ ११, १२, २५; शयाम् शौ ६,१३४, २; ११,११,१९;१२,२२; पै ५, ३३, ५; शयाथाम् पै १६, ८, १०; अशेरत काठ १३, २¶; शयीत ऋ १०, ९५,१४; मै ३, ६,९¶; शयीत ¶मै १,९,६;३, ६, ९; ¶काठ ९, १४; २३,५[l]; पै ८,१५,५; शयीरन् मै २, २, १¶[m], ‡शयीय[q] शौ१८,१,१४?

शिश्नथः इति शोध इति?)। सस्थ. ?निचोदय>('निर्-अचोदयः> 'नि अ°> [लङि मपु१]) न्यचोदयः इति शोधः। 'येन (अग्रसा) पुरुमाय शिश्नथः न्यचोदयः तद् अर आभर' इति वा.।

[a]) ?अशिप. इति पपा. (तु मूको.), रिपन् इति RW.। अश्लिषन् इति शोधः (तु. सा.)।
[b]) पाभे. पृ ३०५५ g द्र.।
[c]) सपा. मा १९, ३५ का २१, ३,४ काठ ३८, २ सिप्तम् इति पाभे.।
[d]) सपा. पै २,१५,३ सृष्टान् इति पाभे.।
[e]) नाप. न. (अपत्य- [तु. निघ २,२ या ३,२])। असुन् प्र.।
[f]) मात.। धा. शेपे वृत्तिः। उत्तरार्धीयः पाठः? अ-शेपस्- (बस. विप. [लिङ्ग-=इन्द्र-]) > -पः इत्यध्यक्षरः शोधः।
[g]) शोधः पृ २१८० j द्र.।
[h]) पाभे. पृ १५४१ b द्र.।
[i]) प्रपु१ तल्लोपः।
[j]) तु. RW.; वैतु. शंपा. मान. शयः इति।
[k]) सपा. परस्परं पाभे.।
[l]) पृ ५९९ c द्र.।
[m]) सपा. शेरते<>शयीरन् इति पाभे.।
[n]) प्रपु३ तल्लोपः।
[o]) सपा. तै ६, ४,९,५ परिशेरे इति, मै ४,६,२ परिशेरे इति पाभे.।
[p]) वे. सा. शेरताम् इति।
[q]) पुष्ठयीय इति पाठः? पुष्ट् आशयीय इति शोधः। w. शयीय इति शोपुद्रः। सपा. ऋ १०,१०, १२ विभे.।

शायय > या[a] शौ ४, १८,४; पै ५,२४,४.

†शयुथ[b]- -?था[c] ऋ १०, ६७,५; मै ४,१२,५; काठ ९, १९; शौ २०, ९१,५; -थाय[d] ऋ ६, १८, ८; -थे[e] ऋ ६, १७,९.

शयुध्यै[f] ऋ २, १७,६.

शयन[g]- -नम् मा १८,६; का १९, ४, २; तै ४, ७, ३, २; मै २, ११, ३; काठ १८, ९; क २८, ९; पै ९, २५, ७; -नान् खि ३,१६,१[h], -?नान्[i] पै ११, ७, ३; -ने शौ ३, २५,१; ५, २९, ८; ९; १८, १, १४; पै ५, २९, ६; ६, २२, २४; १३, ९, १०.

शया[j]- -यासु ऋ ३, ५५, ४.

शयान, ना- -नः शौ ८, ९, २; १२, १, ३४; पै १६, १८, २; १७, ४, ५; -नम् ऋ १, ३२, ८; २, १२, ११; ३, ३२, ६; ६; ५, ३२,२; ६; ८; ७,१०३, २; ८, ५१, २; १०, १०२,९; खि ३, ३, २; खिसा २९, ३०; मै ३, ८, ४¶; काठ १३, ३¶; शौ ५, २९, ८; ९; ११, १२, २६; २०, ३४, ११; पै ९,१२, ४;२५,१२; १०, ११,२; †१३, ६, ८;७, ११; २०, ८,४; ४२, २; -नस्य तै ३, १, १०, ३¶; -ना ऋ ४, ३३, ३; -नाम् मै १, ८, २¶; काठ ३१, १४[k]; शौ ७, १०४, १[k]; -नाय मा २२,७, क ३४, ३, २; तै ७, १,१९, २; मै ३, १२,३; काठ ४१, १०; -नायै[l] खि ५, १६, ४; शौ २०,१३३,४[m]; -नेभ्यः मा १६, २३; का १७, ३, २; तै ४,५, ३, २; ७, ३,१९, १; २०, १; मै २, ९,४; काठ १७, १३; ४३, ९; १०; क २७, ३.

शयितु- -ताय तै ७, १, १९, २; काठ ४१, १०.

शयित्वा खिसा ३३, २५

शयिष्यत्- -ष्यते तै ७, १,१९,२; काठ ४१, १०.

शयु[n]- -यवे ऋ १, ११२, १६; ११६, २२; ११७, २०; ११८, ८; ६, ६२, ७; ७, ६८,८; १०, ३९, १३; खि १, १२,६; -युः ऋ १, ३१, २; ३, ५५, ६; -युम् ऋ ४, १८, १२; १०, ४०, ८; -योः ऋ १, ११९,६.

शयुत्र,त्रा[o]- -त्रा ऋ १, ११७, १२[p]; १०, ४०, २[q].

†शशयान[r]- -नः ऋ ५, ७८, ९; -नाः ऋ ७, १०३, १; शौ ४, १५ १३; पै ५, ७, १२.

√शीक् (सेचने) >*शीका^a- > √शीकाय^b > शीकायत्- -यते मा २२, २६; का २४, १२,१; तै ७, ५, ११, २; काठ ४५, २.

शीकाविष्यत्- -ष्यते तै ७, ५, ११, २; काठ ४५ २.

शीकित^c- -ताय तै ७, ५,११, २; काठ ४५, २.

शीघ्र^d- -घ्रम मा २२, २६; का २४, १२, १; तै ७,४, १४,१; काठ ४४, ३; -घ्राय^e मै २, ९, ५; काठ १७, १४; क २७, ४.

शीघ्रिय^f- -याय तै ४, ५,५, २^e.

शीघ्र्य^f- -घ्र्याय^e मा १६, ३१; का १७, ४, ५.

शीत-, शीति-, शीतिका-, शीन- √श्यै द्र.

शीपाल,ला^g- -लम् ऋ १०, ६८,५; शौ २०,१६,५†; -ला^h शौ ६, १२,३; पै १९,४,६.

१शीभ^i- -भम् ऋ १, ३७, १४; ३. ३३, १२; १०, ४४, २; तै ५ ६, १, २; ७, ४, १४,१; मै २, १३, १; काठ ३९, ३; ४४, ३; शौ ३,१३,२; ५,२०, ७; १२; १३, २, ३; ५; २०, १४, २†; पै ३, ४, २; ९, २४, ८; १२; १८,२०, ७; १८

शीभ्य^j- -भ्याय^k मा १६, ३१; का १७, ४,५; तै ४,५,५,२.

२शीभ^l- -भाय मै २, ९, ५^k; काठ १७, १४; क २७, ४.

√शीय्^m, अशीयत तै १, ५, १, १.

†शीर^n- -रम् ऋ ३,९, [८°,८,४३, ३१; १०२,११; १०, २१, १]; कौ १, ४२०; जै १,४१,२.

शीर-शोचिस्^p- -चिषम् ऋ ८, ७१, १०; १४; कौ १, ४९; २, ९०४; जै १, ५,५; ४,१४, ६; ८; शौ २०, १०३, १.

?शीरीणाम्^q मै ३, ९, ६¶.

शीर्ण-, शीर्ति- √शृ, शॄ द्र.

शीर्ष^r- -र्षम् क ३१, १०¶^s; शौ ४, ३४, १^t; पै १, ४५, २; -र्षे ऋ ४, ५८, ३; मा १७, ९१†; का १९, १, ५†; मै १, ६, २†; काठ ३०, १; ४०, ७†; क ४६, ४; शौ ७, ५८, ६; १४, १, ५५; पै १, ४८, २; ८, ११, ३†; १८, ६, ३;

^a) नाप. (मन्द-वर्षण-, शीकर-)। अङ् प्र.।

^b) करोतीत्यर्थे क्यङ् प्र. (पावा ३,१,१७)।

^c) विप.। इतच् प्र. (पा ५, २, ३६)।

^d) विप. (क्षिप्र- [रुद्र-]), क्रिवि. च। (√अश् 'व्याप्तौ' >भावे) *अश्मीक-> *अश्मीक-र् > यनि. (वैतु. पाउभो २, ३,३० < शी<√श्यै इति, अभा. <√शिङ्घ् इति च?)।

^e) सपा. शीघ्राय <> शीघ्रियाय <> शीघ्र्याय इति च पाभे.।

^f) स्वार्थे घन् च यत् प्र. च यथायथं द्र. (तु. अग्रिय-, अग्र्य- प्रमृ.)।

^g) नाप. (शैवाल-)।

^h) विप. (शीपाल-वत्ता- [परुष्णी- *=वेशन्ती-, सरसी-])। < *शीपाल-वरा- (तु. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. नाप. इति?)।

^i) विप. (शीघ्र- [रुद्र-]), क्रिवि. च। (√अश् 'व्याप्तौ' >भावे) *अश्मीक-+ (√भृ> भावे) भर-> बस. *अश्मीक-भर-> यनि. (तु. शीघ्र-; वैतु. सा [ऋ ३, ३३,१२] <√शीभ् इति?)।

^j) स्वार्थे यत् प्र.।

^k) सपा. °भ्याय<>°भाय इति पाभे.।

^l) =१शीभ-। तेनैव सन्यार्थं द्र.।

^m) पाप्र. (७,३,७८) <√शद् इति।

^n) विप. (उपतप्त- [अग्नि-])। (*√श्व्र [=√स्त्र] 'उपतापे'>) *श्वरीर- > *शरीर- > यनि. (तु. [अंशतः] GW.<√शॄ 'पाके' इति; वैतु. या [४, १४] प्रमृ. अनुशयनकृदर्थे [तु. वें. सा.] < √शी इति, अशनकृदर्थे < √अश् 'व्याप्तौ' इति च, PW. GRV. प्रमृ. छेदकार्थे <√शो इति?)।

^o) वैतु. वें. शासितृ- इति वचनात् (√शास्)> *शासीर-> यनि. इतीव?।

^p) विप. [दीप्र-तेजस्-(अग्नि- [तु. पावक-शोचिस्-])]।

^q) शरीर- > शरीर्य- (विप. [अस्थन्-]) > प३ शरीर्याणाम् इति शोधः। सस्थ. ?अस्नाम् >अस्थ्नाम् इति, ?शरीराणि >शरीर्याणि इति चापि शोधौ द्र. (तु. मप्र. काठ २६, ७ क ४१, ५; वैतु. MW. गिरि, री- [शिरा-] > प३ यनि. इति?)।

^r) नाप. (उत्तमाङ्ग-)। √शॄ '*उच्चभावे' + सक् प्र. उसं. [पाउ ३, ६२ (तु. शिरस्-; वैतु. पा [६,१,६२] < शिरस्- इतीव?)]।

^s) सपा. काठ २०, ८ शीर्षन् इति पाभे.।

^t) पाभे. पृ ३१०३ g द्र.।

-र्षः[a] काठ२०,५¶; क३१,७¶.
शीर्ष-कपाल[b]- -लम् तै ६, ५. ९, १¶; -लानि पै १९, ४८, १५; -ले शौ १५, १८, ४.
शीर्षक्ति[c]- -र्क्ति[d] पै १७, १३, ७; -क्तिः शौ १२, ७,१२; पै १६, १४३,३; -क्तिम् शौ ९,१३,१[e], १२, २, १९[f]; २०[f]; पै १७, ३१,९; १०; -क्त्यम्[e] पै १६, ७४,१; -क्त्याः शौ १,१२,३; पै १, १७, ३; ७, १५, ७; -?त्याद्[g] पै १, ४५,४.
शीर्षक्ति-मत्- -मान् तै २,६, ९, २¶.
शीर्ष-तस्(:) ऋ १०, ८८, १६; ¶तै २, १, ४, ५; ५,६,३,२[2]; ६, २, ९, ४; ३, ४, ३; ७, ३; ५, ९, ३; शौ ६, १३१, १; १०, २, २६[h]; पै १९, ३४,८.
शीर्ष-दघ्न[i]- -घ्ने मै १,२,१०.
शीर्ष-भिद्य[j]- -द्याय शौ १०,५,५०; पै १६,१३२,११.
शीर्ष-रोग- -गम् पै १, १०,४, ९, १३,९[k]; १६,७४,५[l]; १९,२८, १४.
शीर्ष-शोक[m]- -कम् शौ १९,३९, १०.
शीर्ष-हत्या- -त्याम्[n] पै १,३१,४.
¶शीर्ष-हार्य[o]- -र्यम् तै ६.१, ९, ४; काठ २४,६; क ३७,७.
शीर्षा(र्ष-आ)मय[b]- -यम् शौ ५, ४, १०[n]; ९, १३, १; पै १६, ७४,१.
शीर्षा-हार्य[p]- -र्यम् मै ३,७, ८[2].
शीर्षन्[q]- -र्षणि ऋ २, १६, २; १७, २; क ३०, ४¶[r]; शौ ३, ७, १; ६,१३८, ३; १०, २, ६; पै १, १५, १[s]; ६८, ४, ३. २,१; १६, ५९, ७; १४७, १; -र्षन् ऋ ८, ७,[(५,५४,११) २५]; ९६, ३; मा १९, ९२; का २१, ६,१३; ¶तै ५, १, ७, १[3]; ६, २,१,४,५; ११, १; ५, १, ३; ¶मै १,६,९; ३, १, ६; ७[3];३, ५; ६, ८; ८, ८[3]; ९, ३; ११. ९ऽ; ४, ८, १०[2]; ¶काठ १९, ६[r]; २०, ८[1],३०,५; ३८, ३ऽ; -र्षसु ऋ ५ ५४,[११ (८, ७, २५)]; ५७, ६; मै ४,११,४†; -र्षा ऋ १, ३३, ५; १३३, २; ६, ६२, १०;८,७४,१३; १०, ८, ९; -र्षाणि ऋ ७, १८, १९; १०, ८७, १६; तै १, ६, ३, १; ¶२, ४, ९, २; ५, १, १[3]; ¶५,१,८,३; २,८,५; ¶मै १, १०, १२; २, ४, १[3]; ४, ३,५; ¶काठ ११, १०; १२, १०[3]; १९, ८; २६, ७; क ३०, ६¶; कौ २, १००६; जै ४, १७, ११†; शौ १,७,७, ८,३,१५†; १०, ४, १९; पै १, १११, ३; ४,४, ७, ४०,३; १६. ७, ६†; १६, ९; १७, १४, ६; -र्ष्णः

[a]) इतरेः शीर्षः > सपा. तै ५,२,९,६ पशुशीर्षैः इति पाभे.। [b]) पस. ।
[c]) नाप. (शिरोवेदना-)। पषा. नावग्रहः । पस. उप =°अक्ति- (< √°अग्र् 'पीडायाम्' [तु. √अंह् > अंहति-, अंहस्- प्रभृ.; वैतु. मा. < शिरस्- + √अञ्च् इति, EW. प्रमृ च < शीर्ष- + सक्ति- इति !])। °र्ष-अ° > °र्ष° इत्यत्र शकन्ध्वादित्वं द्र. (पावा ६,१,९४)।
[d]) °क्तिः इति शोधः ।
[e]) सपा.°क्तिम् <> °क्त्यम् [पूर्वत्रर्धगात्मात्रः उसं.] इति पाभे.।
[f]) सपा. माश २, १, १० शिरोक्तिम् इति, माश ४५, ७ शीर्ष्णा च इति पाभे.।
[g]) -क्त्याः(?), आद् (अव्य.) इति द्विपदः शोधः।
[h]) सपा. पै १६, ५९, ९ शीर्ष्णः इति पाभे.।
[i]) मत्र. (शीर्षावधि- [प्रमाण-])। उस. उप. कर्तरि < √दघ् (द. मा १,९ °दघ्नौ [तु. पैस. √गच्छना];
वैतु. पात्र [५, २,३७] दघ्नच् प्र. इति?)।
[j]) उस. उप. भावे क्यप् प्र.।
[k]) सपा. शौ ५,३०,९ अङ्गभेदुः इति पाभे.।
[l]) सपा. शौ ९,१३,५ अङ्गभेदुम् इति पाभे.।
[m]) नाप. (शीर्षार्तिकारक- [ज्वर-भेद-])। उस. उप. < √शुच् 'दीप्तौ = तापे' (तु. PW. RW. प्रमृ.; वैतु. शंपा. शीर्ष-स्तोकम् इति, मा. शीर्ष्यम्, स्तोकम् इति च)। सपा. पै ७, १०,१० शीर्षालोकम् इति पाभे.।
[n]) सपा. शीर्षहत्याम् <> शीर्षामयम् इति पाभे.।
[o]) वि. [शिरोवाह्य- (सोम- [तु. सस्य. प्रतियोगि मनोवाह्य-])] उस. उप. कर्मणि ण्यत् प्र.।
[p]) वि. (शिरोवाह्य- [सोम-])। बस. पूप. शीर्षः (पा ६,३,११७), इह उप. वहनार्थे भाव. चन्येवं शीर्ष-हार्य-इत्यतः पर्यायत् मतः स्पु. विशेषः द्र.।
[q]) = शीर्ष-। मनुक प्र. उसं. (पाउ ३,६२) इतीह विशेषः। [r]) सपा. °र्षणि <> °र्षन् इति पाभे.।
[s]) पामे. ३३८९ a द्र.। [t]) पामे. पृ ३१११ f द्र.

ऋ १, १६४, ७; १०, ९०,१४; मा ३१,१३†; का ३५,१,१३†; ¶तै ६, २, ११, १; ७,५,८,२; ¶मै २.५,७[२]; ४. १. ९; ¶काठ २५,८; ३१,६; ७; ¶क ४०,१; ४७, ६; ७; शौ १, १४, ३; ६, १२७,२; ३; ९,१३,२१; २२[२]; १४,५†; १९,६,८†; पै १,१५, ३;६७,४; २, ५२, ३; ३, १७, ५,९.३,९; १६, ५९, १[a]; ६६, ७†;७५,११;१२; १९,२०,१५; ३९,७; ४०,१; -र्ष्णःऽ-र्ष्णः ऋ ७,६६,१५; -र्ष्णम् पै ११, २, ५?; -र्ष्णा ऋ १, ११६, १२; १०,२७,१३; खि ५, २२, ८; मा २५, २[३]; का २७, २, २[२]; ¶तै २,६,९,२; ५, ५, ८, २; ७, १३, १[२]§; ६,१, ९, ४; मै १.६, ९¶; २, ४, १¶; ८,११; ३,७, ८[२]¶; १५, २[३]; ¶काठ १२,१०; २२,५; २४,६; ३५, १४; ५३, ३; क ३७, ७¶, ४८,१३; जै ४, १०, ४; शौ ६,४९, २; ११, ४, १[२]; २०, १३६,१०; पै ५,१२,२; ८, ८, ४; १६,५५, १; ५६, १; ५७, १; १९, ३१, १५; -र्ष्णाऽ-र्ष्णा ऋ १, १३२, २; -र्ष्णाम् तै ५, १, ८, ३¶; काठ १९, ८; क ३०, ६¶; -र्ष्णे मा ३७, ३-५; ६[३]; ७[३]; ८[६]; ९[६]; १०[३]; का ३७, १, ३-५; ६[३]; ७[३]; ८[६]; ९[६]; १०[३]; तै ७, ३, १६,१; मै ४,९, १[४]; काठ४३, ६; -र्ष्णेऽ-र्ष्णे ऋ ७, १८, २४.

शीर्षण्य,ण्या- -¶ण्यः काठ ८,१; क ६,६; -ण्यम् ऋ १०, १६३, १; मै ४, १, १२¶; शौ २, ३१, ४[b]; ३३, १†; ९, १३, १-५; १४, २, ६८; २०, ९६, १७†; पै २, १५, ४[c]; ४,७, ९†; १६, ७४, १-५; १८,१३, ८; -ण्या ऋ १, १६२, ८; मा २५, ३१; का २७, १२, ८; तै ४, ६, ८, ३†; मै ३, १६, १†; काठ ४६,४†; -ण्याः ¶तै ५, १, ७, १; ८, १; २, ६; ३; ३, २, ५; ७, २, १०, ४; ३; १०, ३; काठ ८, १; १९, ६; २०,८; ३०,५; ¶क ६, ६; ३०, ४; ३१, १०.

शीर्षण्-वत्[d]- -वते तै ७, ५, १२, १; काठ ४५, ३; -¶व॰तम् काठ २१, ४; क ३१, १९; -वान् तै ५, ४,११,१[२]; ७, ५, २५,१¶; काठ ३८, १२[e].

शीर्षण्वती- -ती[f] शौ १०, १, २; -तीम् खि ४,५,२; पै १६, ३५,२[f].

?शीर्षभूः पै ४,१५,६.

शीर्षा(र्ष-आ)लाक[g]- -कम् पै ७,१०, १०.

शीर्ष्ट[h]- -ष्टेषु[i] खि ३, ५, ४; जै ४, १८, ८.

शील[j]- -लम् पै २०, १९, ६[k]; -लाय मा ३०, १४; का ३४, ३,१.

शीष[l]- -ष्टेषु ऋ ८, ५३, ४[l].

शुक[m]- -कः मा २४, ३३; का २६,

---

[a]) पाभे. ३११२ *h* द्र. ।

[b]) सपा. मंत्रा २,७,२ पिमे. ।

[c]) °ण्यम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ २,३१,४)।

[d]) तु. पृ ११ *i*।

[e]) =सप्र. आपश्रौ १६,६,३ । माश्रौ ६, १, २, २४ शीर्षण्यान् इति पाभे. ।

[f]) सपा. शीर्षण्वती (अअ १०,१च)<>शीर्षण्वतीम् इति पाभे. ।

[g]) भाप. (शीर्ष-ताप-[तु. सपा. शौ १९,३९,१० शीर्ष-लोक- इति पाभे.]) । पस. उप. (भृष्ट- >) *भृष्टाक->*आलाक- इति।

[h]) =शीष्ट- । (√शास् 'स्वाम्ये'>भावे) *शीर्ष्-> यनि. इति । विशेषः *l* द्र. । शीर्ष्ट- >शीष्ट- इत्यपि सुवचं स्यात् ।

[i]) सपा. शीर्ष्टेषु<>शीष्टेषु इति पाभे. ।

[j]) भाप. (शिष्टता-) । √शास् > शिष् 'अनुशासने *=साधुभावे' + भावे ल्यप् प्र. > *शिष्य- > (*शिड्य-> *शिड्ल्य-> *शिल्य->) यनि. (तु. अमा. <√शील् 'समाधौ =युक्तभावे'; वैतु. पाउ [४, ३८], अमा. [पक्षे]<√शी 'स्वप्न' इति?)।

[k]) पादशोधार्थं पृ २०१४ *f* द्र. ।

[l]) नाप. ('देव-') । (√शास् 'शासने =स्वाम्ये'> भावे *शासिस्->) *शीष्- + [मतुबर्थे] ल्यपि प्र. यनि. । '(सर्वेषु) शीष्टेषु देवेषु सत्सु (निर्धारणे सप्त. [तु. पा २, ३,४१]) चित् अपि मदिरासः अंशवः ते (तुभ्यम् [एवाऽर्पिताः])' इति वा. (वैतु. GW. GRV. प्रमृ. जनपदार्थे व्यप. इति?) ।

[m]) नाप. (कीर-) । व्यु.?। <√शुच् 'दीप्तौ' इति पाउ ३,४२ MW., √शु वा √शुभ् वेति अमा. । *वृश्य-> *श्य- (*=जलीय-> हरित-) + पक्ष- >बस. *श्य-पक्ष->यनि. इति मतम् ।

७,३; तै ५, ५, १२, १; मै ३, १४,१४; काठ ४७, २; -कान्[a] तै ५,७ २३,१; काठ ५३,१३; -कि[b] पै ८,१६,६; २०,४७, ८; -केषु ऋ १, ५०, १२; शौ १,२२,४; पै १, २८, ४.

शुक-बभ्रु[c]– -भ्रुः मा २४, २; का २६, १, ३; तै ५, ६, ११, १; मै ३,१३, ३; काठ ४९, १.

शुक-रूप[d]– -पाः मा २४, ७; का २६,२,२; मै ३,१३,८.

शुक-हरि[e]– -रि·, -रिम् मै २, ५, ११¶.

शुक्त– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शुक्ति वल्श[f]– -ल्शम् पै १६,७४,२.

शुक्र–, शुक्र-प्रभृ. √शुच् (दीप्तौ) द्र.

? शुक्रे[g] सि ५,१५,८.

√शुच्(दीप्तौ),> शुचि, शोचि, शुशुच्, शोशुच्, शोचन्ति ऋ ५ १७, ३; शोचात् तै ४, २, १०, ४[h]; †शोचस्व[i] ऋ १, ३६, ९; सि २,१३,५; मा ११,३७; का १२, ३, १०; तै ४, १, ३,३; मै २, ७, ३; ४,९,३; काठ १६, ३; शोच > चा ऋ ७, २, १; ८, ६०, ६; †शोच,> चा ऋ ३, १३,६; ६,१६,११; १०,६९,३; मा ३,३; का ३, १, ३; मै ४, ११, २; काठ २, १५; कौ २, ११; जै ३, २, २; अशोचत् ऋ ३,२९,१४.

शुशोच ऋ १, १३३, ६; १०, १३८, २; शुशोच ऋ ७, ४,३; ८,४[j]; अशुचत् ऋ ७, ९, ४ अशोचि ऋ ७,६७,२; अशोचि जै १, ७, ८‡[k].

शोचय, > या ऋ ६, २२, ८; शौ २०, ३६, ८†; शोचयाः पै १९, २६, १२.

शोशुचन् ऋ ६, ६६, २; मै ४, १४, ११†; शुशुचीत ऋ २,२, १०; १०, ४३,९; शौ २०,१७, ९†.

¶शुक्त[l]– -क्तम् मै ४, ५, ८; काठ २७, ३; क ४२, ३.

शुक्र, क्रा[m]– -०क्र ऋ ७, १, ८; -०क्र ऋ १, १२७, [२; ८ (२७, ३) ६०, ३ (१७)]; ४, ११, २; ५, २१, ४; २३, [४; ६, ४८, ७], मा ४,१७; का ४, ६, १; तै १, २, ४, १; ३, ३, ३, १; २; ४, १; ६, १, ७, १; मै १, २, ४; ५; ३, ३६; ६, १;२;६;७; काठ २, ५; ७, १४; २४, ५; ३९,१४; क १, १७; ६, ४; ३७, ६; शौ २, ११६४†; जै ४, २८, ८†; वै २०, ४, ६; ३९, १[n]; -क्रः ऋ १, ४३, ५; ६९, १; ९५, १; २, ४१, [२; ४, ४७, १; ८, १०१, ९], ४, १, ७, ६, २, ६; ४,३; १६, ३४; ७, ६४, [५; ६५, ५], ८, २, ५; २५, १९; ९, ९७, ३२; १०९, ३; ५; ६; १०, १८७, ५[p]; मा ४,२४; ७,१३[q]; ८,४९; ५७[r]; ११, ५४; १३, ५६; १४, ६; १७, ८०[s]; १८, १९; ५०; †२७, २९; ३०; †३३, ५; ९;

[a]) पाभे. पृ १३११ d द्र.।

[b]) °कैः इति शोध.। तस्य. ¹सुकशालि > शुकश्याली– > °लि इति शोध.। शेषं पृ २१८० j द्र.। सस्थ. शुकोत्क– = पंजा. घुघी [पक्षि-विशेष-] इति द्र.।

[c]) विप. (शुक्रवत्-बभ्रुवर्ण- [पशु-])। कस. पूप. स्वरः (पा ६,२,३ [तु मा.])। [d]) विप.। बस.।

[e]) विप. °लोहित-वर्ण- [पशु-])। (√शुच् 'दीप्तौ' > भावे) शोक– + √हृ > उस. °शोक-भृत्– > यनि. (तु. त्यप. शुण्ठु–; वैतु. अभ. < शुक– + हरि– [हरित-] इति ?)। [f]) नाप. (रोग-भेद-)। सपा. पै ३, ९०,४ मणि-बल्श– इति पर्यायभूतः पाभे.।

[g]) सपा. शौ २०,१३०,११ शुङ्गे इति पाभे.।

[h]) शोधि मूको (तु. सा.; वैतु. K. शोच– [= शोक-] > -चात् इति)। मा [१३,४५] प्रभृ. शोकात् > सपा. °, शुचमः इति पाभे.; मा. प्रभृ. °शोचात् इति पाठः पदं भ्रष्टं सत् पुनः सुपठं द्र.। [i]) पाभे. पृ २६७० i द्र.।

[j]) पाभे. पृ ३१०४ l द्र.। [k]) पाभे. पृ७२३ s द्र.।

[l]) नाप. न. (शुक्र-)। कः प्र. (वैतु. अभा. < √शु 'पूतीभावे' इति)।

[m]) भाप. (अर्चिस्-), विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि- प्रभृ.]), प्रहू-नाप. (सोम-, ज्येष्ठमास- [तु मा ७, ३० प्रभृ.], ग्रह-विशेष- [तु. मा ७, १३ प्रभृ.])। आद्यादौ रक् प्र. (पाउ २,२८ [तु. या ८,११] प्रभृ.)।

[n]) शोधः पृ ३१०१ p द्र.। [o]) पाभे. पृ २१७८ j द्र.।

[p]) पाभे. पृ १३२४ g द्रष्टव्यं लिखितव्यम्।

[q]) =सपा. माश ४, २,१,१९ तैआ १, १,१,२ आपश्रौ १२, २२, ८। मै १, ३, १२ शुक्रौ इति पाभे.।

[r]) एकतरत्र पाभे. पृ २४९१ f द्र.।

[s]) सपा. तै १,८, १३,२; ४,६,५,५ मै २, ६, ६;११, १ काठ १८, ६ मन्युः इति पाभे.।

८५; का ४, ८, २; ७, ६, २[a];
८, २२, ३; ९, ७, ५; ६[b];
१२, ५, ५; १४. ७, ६; १५.
१,५; १८, ७, १[c]; १९, ७, १;
२०, २, १३; †२९, ३, ७; ८;
३२, १, ५; ९†; तै १, २, ६,
१; ४, १४, १[d]; ३, ३, ३, २;
४. १, ५, २; ३, २, २; १३,
१†; ४,११, १; ७,७,१; ५,७,
५. २; ६, १, ९, ३^{२}; ४, १०,
२¶; ४[a]; ¶५,४,१; २; ५,३;
¶७, २, ७, २;८, १^{२}; ३^{२}; ४^{२};
७^{२}; मै १, २, ३; ५; ६, ८¶;
९, १^{२}; २, ७, ५; १९; ८,१२;
११, ५; ३, ७, ४; ¶४, ५,७;
६, ३^{२}; ५; ८; ८,८^{२}; ९^{२}; १०;
१०, १†; १४, १४§; काठ २,
६; १४; ४, ४^{१}[a]; ९, ८^{२}; १६,
५;१९; १७,१०; १८,११;२२,
१४[e];२४,५;२७,८^{२}; २८,२¶;
१०¶; ३०, २^{२}¶; ३¶; ५; ६;
३५, ९; ४०, १३; क १, १९;
३,३^{१}[a]; ८, ११^{२}; २५,९; २६,
९;२८, ११; ३७, ६; ४४,२¶;
४५, १¶; ¶४६, ५^{२}; ६; ४८,
१०; कौ १,४†;८३; †२,५९२;
५९३; ७१८; ७४६; ९७८;
११७५; ३, २, ६; †जै १,१,
४; ९, ३; १२, १०§; ३,
२२,१; ४८,८; ९; ५९,१०; ४,
१६, ३;६; २३,९; शौ २, ११,
५; ४, २४, ४; ६, ३४, ५†[f];

५३, १; १३, २, ८; ३४; ४२;
१७. १, २०; १८, ४, ५९†;
२०, १०७, १३‡; पै १. ५७,
५; ४, ३, ७; ३९, ४; ८, १४,
१†; १६, १२४, १; १५०,१०;
१५२,६; ९; १८, २१,२; २४,
१; २५, २; ३२, ४; १९, ८,
१; ४४, २१; –क्रम् ऋ १.९५,
७; १४०, ११; १६०, ३; २,
२, ७; ३, ६, ३; ३२, २; ३४,
५; ४, ३,[१०; ६, ६६, १];
६, ८; २७, ५; ४५,[२; ६];
५, ४३, ३; ४; ४५,[१०; ७,
६०, ४]; ६, ५८, १; ७, ६०,
४; ६६, १६; ७७, २; ८, १२,
३०; ६५, ११; ९. ११,५; ५४,
१; ६६, २४[f]; १०, ७,३; २१,
७; ४३, ९; खि ५, ३, ५; ६,
३, २; मा १, ३१, ३, १६†;
४, १८; २६, ८, ४८; १२,
१०४; १९, ३४; ७२-७९; ८४;
८९[g]; २०. ५५; ५९; ६७; २१,
३४; ५२[g]; २२, १; २८, ३९;
३२, १; ३६, २४†; ४०, ८;
का १, १०, ४; ३, ३, ६†; ४,
६, २; ९, १; ८, २२, २; १३,
७, ३; २१, ३, ३; ५, १; २^{१};
३; ४; ५^{१}; ६, ५; १०[g]; २२,
६, १; ५; ७, १; २३, ४, ६;
६, ५; २४, १, १; ३०, ४,५;
३५, ३,१; ३६, १, २४†; ४०,
१, ८; तै १, १, १०, ३^{२}; २,

४, १; ७, १; ३, १३, २; ५,
५, १†; २, २, १२, ६†; ३,
२, २, २; ३, ३, १; २^{२};४,१^{२};
४, १, ११, २†; २, ५, २†[f];
७, १; ६, १, १०, ३†; मै १,
१, ११; २, ४; ५; ३, ३६;५,
१†; ६,१; २^{२}; ६; ७^{२};११,४[h];
२, ७, १४; ३, ७, ४¶; ५;
७¶; ११, २; ३^{२}; ४; ५;
६^{२}; ७; ९^{३}[g]; ४, ६,३^{२}¶;९,
२०; १०, ३†; ११, १†;१२,
२†; ४†; १४, १६†; काठ
१, १०; २, ५; ६; ४, १५,६,
९; ७, १४^{२}; १४, ३[h]; १६,
१४, २०, १५; २४, ५; ६^{२};
२७, ८^{२}; ३०, ६;७; ३८, १^{२};
२; ३; ८^{२}; ९; क १, १०; १७;
१९, ४, ८; ६, ४^{२}; २५, ५;
३७, ६¶; ७^{२}; †कौ १, ७५;
२, १०५; †जै १,८,३; ३,११,
१; ४, २२, २; शौ ४, १, ५;
१०, ५, ७-१४; १३, २,१६†;
२०, ११, ५; १७, ९; पै ५,
२, ६; १४, ७; १६, २; २७,
८[i]; ६, १०, ५; ७, १५, ७;
८, १४, ७†; १५, २, ७; १२,
५; १६, १२४,१; १२८, १;९;
१५२,७; १९, ५२, १‡[j]; २०,
४, ६; ४०, ४[f]; –क्रस्य ऋ १,
८४, ४; २, ९, ४; ४१,३; १०,
१०७, ६; मा ७, १३; ८, ४९;
का ७, ६, २; ८,२२, ३; तै २,

[a]) पाभे. पृ ३११४ q द्र. ।
[b]) पाभे. पृ २४९१ f द्र. । [c]) पाभे. पृ ३११४ s द्र. ।
[d]) =सपा. आपमं १, १०, ८ । मा ७, ३० मै ३, १२,१३ माश ४,३,१,१५ शुक्राय इति पाभे. ।
[e]) सपा. तै ४,४,१२,१ प्रमृ. शुक्रे इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ १३२४ g द्र. । [g]) सपा. काठ ३८, ३ तैब्रा २, ६, ४, ४ शुक्लम् इति पाभे. ।
[h]) सूर्यात् शुक्रम्>सपा काठ १४, ३ तैआ १,२२,८ सूर्ये शुक्रम् इति, मा ९.३ का १०,१,४ माश ५,१,२,७ सूर्ये सन्तम् इति, तै १. ७, १२, २ तैब्रा १ ३,९,२ सूर्यरश्मिम् इति च पाभे. । [i]) एकतरत्र १३०८ i द्र. ।
[j]) सपा. ऋ ९,७४,४ घृतम् इति पाभे. ।

३, १०, २; ३, १, ६, ३;३,३, २; ४, ४, ४, ६†[a]; ¶७,२,८, ६; ७, मै १, ३, १२; ९, १[२]; २, ३, ४; ४, ६, ३; काठ ४, ४; ९, ८[२]; ११, ७; २७, ७; ३०, ६; क ३, ३; ८, ११[२]; †कौ १,३४४; २,२९९; ३७३[a]; †जै १, ३६, ३; ३, २४, १५; ३०, १६[a]; –०क्रस्य ऋ ५, ६, ५[a]; काठ ३९,१४; –क्रा ऋ १, १२३, ९; १३५, २; ३, १, ८; ८, ९; ७, ३४,१; मा २७, ११; का २९, २, १; तै १, २, ५, १; ४, १, ८, १; मै २, १२, ६; ४, ९, १४; काठ ७, १३; १४; १८, १७; क ६, ३; ४; २९, ५; शौ ५, २७,१; पै ९, १,१; –क्राः ऋ १,१३५, ३; ६; १३७, [१; ९,६४,२८]; ३, १, १४; ४, ५१, ९; ८, २, १०; ४४, १७; ९५, २;९,७१, ६; ३३,[२; ४६, ४०; ६३, १४]; ६७, १८; खि ४, ९,३; ५, ७, ४, ९;१०; मा २१,४२; का २३, ५, २; तै १, ३, १४, ८†; ५, ५,३†; ८, १२,१;५, ६, १, २; मै १, ५, १†; २, ६, ८; १३, १; ३, ११, ४; ४, ४, २; काठ ३, १०; १५, ६; ३९, १; ४०, १४; क २, १७; कौ १,५५१‡[b]; †२, ४; ११५; ८८४; ११६१; जै १,५६, ३‡[b]; †३, १, ६; १२, २; †४, १२, १३; २१, ९; शौ ८, ७,१;११, १०, २८[c]; १२, १, १३; ३, २७; १३, २, १; पै ५, १४,२; १६, १२, १; ८७, ९; १७, २, ४; ३८, ७; १८, २०, ५†; –क्रात् मा १३, ५६; का १४, ७, ६; तै ३, १, १०, २; ४,३, २, २; मै २, ७,१९; काठ १६, १९; ३५,८; क २५, ९; –क्रान् ऋ ४, २, २; –क्राभिः मै ४, १२, ५; –क्राम् ऋ ९,६२,२८; ९९, १[b]; मै २, ३, ८; काठ १२, ९; –क्राय ऋ ७, ४, १; मा ७, ३०[d], २२, ३१; का ७, १२, १; २४, १८, १; मै १, ३, १६; ३६; ३,१२,१३[d]; ४, १४, ३†; काठ ४, ७; ७, १६, क ३, ५; ४८, ८; –क्रायाम् तै १, १, १०, ३; –क्रासः ऋ १, १३४, ५; ६, ६,४; ८, ४४,४; ५२, १०; ९, ६३, २५; ६४, ४; ६५, २६; ६६, ५; ९७, २०; खि ३, ४, १०, †कौ १, ४८२; २,३८४; ८९१; १०२८; १०४९; †जै १, ५०, ६; ३, ३१, ४; ४, १३, ६; २६, ७; –क्रासु तै ३, ३,३, २; –क्रे ऋ २, ३४, २; ५, ४३, १४; मा ८, ४८; का ८, २२, २; तै ४, ४, १२, १[e]; मै ३, १६, ४[e]; पै १५, १, ३[e]; –क्रेण ऋ १, १२, [१२; ८, ४४, १४; १०, २१, ८]; ४५, ४; ४८,[१४; ४, ५२, ७], ६, ४८, ७, ८, ५६,५; ९, ८५, [१२; १०, १२३,(७) ८]; १०, ४५, ७; १८७, ३[f]; खि ३, ८, ५; ४, ९, ७; मा ४, २६; १२, २४; १९, ५; ४०; ७९; का ४, ९, १; १३, २, ७†; २१, १, ५; ३, ११; ५, ५; तै १, २,१,१; ८, १८, १; २, ५, १२, २‡[g]; ३, ३, ३, २; ४, १; ४, २,२, २†; ६, १, १०, ३¶; मै १, २, ५; २, ३, ८; ६, ८; ७,९; ३, ११, ६; ७; १०; ४,४, २; ६, ३¶; काठ २, ६; १२, ९; १५,६; १६, ९; २४, ६[२]; ३०, ६; ७; ३७, १८; ३८, १; २; ३९, १५; क १, १९; ३७,७[२]; †कौ १, ३७; २, १०६३; ११९८; जै १, ४, ३†; पै ५, १४, ७; ७, ३, १†; १६, ८, ७‡[h]; १९, ४५, ४; –क्रेभिः ऋ २, ३३, ९; ३५, ४[g]; ३, १, ५; ९, १०२, ८; मै ४, १२, ४†[g]; पै १५, २३, ४[i]; –क्रैः ऋ १, ९५, १०; ३,४४, ५; ५,७९,८; पै ८, १४,१०†, –क्रौ ऋ १०, ८५, १०; मै १, ३, १२[j]; शौ १४, १, १०†; पै १८, १, १०.

शुक्रा[k] ऋ ९, ४६, ४.

शुक्र-ज्योतिस्[l]– -तिः नि ३, १०[l], २०[m]; मा १२,१५; १७, ८०; का १३,१, १६; १८, ५,

[a]) सपा. शुक्रस्य <> ०शुक्राय इति पाभे.।
[b]) सपा. शुक्राः <> शुक्राम् इति पाभे.।
[c]) शुक्रियाः इति BKR.। [d]) पाभे. पृ ३११५ d द्र.।
[e]) पाभे. पृ ३११५ e द्र.। [f]) पाभे. पृ १४७८ i द्र.।
[g]) सपा. शुक्रेण <> शुक्रेभिः इति पाभे.।
[h]) सपा. ऋ १०,८७,२३ निग्मेन इति पाभे.।
[i]) सपा. पै १५,२३ १ शुक्रेभिः इति पाभे.।
[j]) पाभे. पृ ३११४ q द्र.। [k]) तु. पृ २४०९ a।
[l]) विप. (अग्नि-, पवमान- प्रमृ.)। बस.। [m]) सपा. निगा १८,१८ शुक्रं ज्योतिः इति पाठः? यनि. शोधः द्र.।

१; तै १, ८, १३, २; ४, १, ९, ३; २, १, ५; ६, ५, ५; मै २, ६, ६¶; ७, ८; ११,१; काठ १६,८; १८,६; क २८,६.

शुक्र-दुघ[a]– -घस्य ऋ ६,३५,५.

शुक्र-पृ[b]– -पाः मा ७, १२; का ७, ६, २; मै १, ३, १२; ४, ६, ३; काठ ४, ४; २७, ८; क ३, ३; –पेभ्यः मा ६, २७; का ६, ७, ५; तै १, ३, १३, २; मै १, ३, १; काठ ३, ९; क २, १६.

¶शुक्र-पात्र[c]– -त्रम् मै ४, ६, ३[२]; ८, ८[२]; काठ २८, १०; क ४५, १; –त्रात् काठ २८, १०; क ४५, १[१]; –त्रेण तै ६, ५, ४, १[२]; २[२]; ५, ३[२]; मै ४, ६,८[२]; काठ २८, २; क ४४,२.

†शुक्र-पिश्[d]– -पिशम् ऋ १०, ११०, ६; मा २९, ३१; का ३१, ४, ७; मै ४, १३,३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ६.

शुक्र-पूत[e]– > ?शुक्रपूत-पा[f]– -०पाः ऋ ८,४६,२६.

शुक्र-पृष्ठ[g]– -ष्ठः शौ १३,१,२३[h].

शुक्र-भृत्[i]– -भृतः काठ ३,१०; क २,१७.

शुक्र-या[j]– -या खि ५, ७,४,६.

शुक्र(क-ऋ)र्व(भ>)भा[k]– -भा[l] तै ४,३,११, ५; काठ ३९, १०.

¶शुक्र-वत्– -वत् मै ३, ८, १०; ४, ६, ९; काठ २६,१; क ४०,४, –वती तै ६,१,६,४; मै ३, ८, १०; ४,६,९; काठ २३, १०; २६, १; २७, ८; क ३७ १; ४०, ४; –वन्ति तै ३,२,२, १; काठ २६,१; क ४०, ४.

शुक्रवती[m]– -ती काठ १९, ८[n].

†शुक्र-वर्चस्[g]– -र्चाः ऋ १०, १४०, २; मा १२, १०७; का १३, ७, ६; तै ४, २, ७, ३; मै २, ७, १४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ २, ११६७.

शुक्र-वर्ण,र्णा[g]– -र्णम् ऋ १, १४०,१; –र्णाम् ऋ १,१४३,७.

शुक्र-वासस्[o]– -सा. ऋ १,११३, [७ (१२४, ३)].

शुक्र-शोचि[g]– -०चे ऋ ८, ४४, ९.

शुक्र-शोचिस्[g]– -चिः ऋ ७,१५, १०; मै ४, ११, ५; काठ २, १४, ४,४: क ३, ३; शौ ८, ३, २६†; पै १६, ८,४†; २०,५४,

[a]) विप. [*आशु-वाहिन्– (√वध् [*=√वह्]> *वधेनु– > धेनु- *=उक्षन्-)]। शु-क्रत– + *व (क्ष–>)घ– (भाप. =वाह-) >बस. *शुक्रत-वघ–> *शुक्रतेघ– > यनि.। कर्मणि प.। 'तादृशं पुङ्गवं मा निररम् (*=निर्-हरम् [<निर्√हृ '*निरसने' लेटि])' इति वा. (वैतु. सा. GW. LR. GRV. शुक्रस्य [पयसः] दोग्ध्री- [गो-]; वें, [पक्षे] मा. विप. [इन्द्र-] इतीव ?)। सुदुघा- [धेनु-] इत्यपि द्र.। [b]) विप. (सोमप- [देव-])। उस.। [c]) नाप (सोम-पात्र-)। [d]) विप. (सुप्रभं द्योतमाना- [श्री-])। उस. उप. <√पिश् '*भूषणे' (तु. शुचि-पेशस्–)। [e]) नाप (सोम-)। शुक्र–+(√पू 'पवने =*अभिषवे'> कर्मणि) पूत– (*रस-) >बस. यनि.। [f]) विप. (सोमपान-काम- [वायु-])। उस. उप. *पातुमिच्छु- इति कृत्वा *°पास्–>-पाः [प्र१] इति मतम् (वैतु. अन्ये यनि.)। 'हे वायो ! यः (त्वम्) एभिः सोमेभिः सोमपाः (*सोमपानेच्छुः) शुक्रपूतपाः (सन्) स्वधेभिः (*त्वराभिः) दानाय [*दानकारिणं (पृथुश्रवसं [तदीय-मखं]) प्रति] वदते (वदनाय [*भाप.]) मस्तरीना त्रिः सप्त (१४७० संख्याकाः) उस्राः (*वहित्राः [वडवाः]) वस्ते [*वंहः (√*वस्त् > [लेटि मपु१] *वस्तसे > यनि.)]' इति वा.। नान्तरीयोत्तरस्याम् ऋचि ?अमन्दच्चित्रम् इत्यत्र अमन्दः [मपु१] इति चित्रम् इति च पदे स्तः (वैतु. पपा. प्रभृ. °न्दत्, चि° इति ?)। शेषं सस्थ. सोम-पास्– इत्यत्र द्र.। [g]) विप.। बस.। [h]) सपा. पै १८,१८,३ शुक्लपृष्ठः इति पाभे.। [i]) विप. [*मद-करा- (*सोम-धारा- [वैतु. AVL. दीप्ति-मदर्थे श्रपा विप. इति ?])]। इह √शुच् '*मदे' द्र.। उस. पूप. भाप. सद् मादनपर्याय-, उप च < √भृ '*कृतौ'। सस्थ. निम्राम्यं– *=नि(:)-स्राव्यं– (< नि[:] √स्रु '*अभिषवे') इति, देव श्रुत्– *=देव-स्रुत्– (देवेभ्यः स्रवणशील-) इति च। [j]) वीर-या– इत्यनेन सन्यायता द्र.। [k]) विप. (उज्ज्वलदीप्तिमती- [उपस्-])। बस. उप. दीप्त्यर्थे *भाप. <√भाप् 'दर्शने' (वैतु. सा. PW. K. प्रभृ. =उक्षन्- इति ?)। [l]) सपा. पाग ३,३,५ शुक्र ऋषभा इति पाभे.। [m]) विप. (शुक्रशब्द-वती- [याज्यानुवाक्या-])। [n]) सपा. तै ५,५,१,२ श्वेतवती इति पाभे.। [o]) विप. (शुभ्र-वस्त्रा- [उषस्-])।

१०; –‡चिषः[a] तै ४, ४, ४,८; मै २, १३,८†; †कौ १,४६५; २, ११६३; जै १, ४८, १०; –चिषम् ऋ २, २, ३; ८, २३, २०; –चिषा[b] मा ७, १३; का ७, ६, २; तै ६, ४, १०, ४; काठ ४, ४; क ३, ३; –†चिषे ऋ ७,१४,१; ८,२३,२३;१०३, ८; कौ १,१०७, २,२२८; जै १, १२, १; ३, २०, १२; –चिषौ मै १,३,१२[b].

शुक्र-श्री[c]– -श्रीः काठ ३४,१६.

शुक्र-सद्मन्[d]– -द्मनाम् ऋ ६, ४७,५.

¶शुक्रा(क्र-अ)ग्र[e]– -ग्रा. मै ४, ८,१०; काठ ३०,२[१];५, क ४६, ५[१]; –ग्रान् तै ७, २, ७, २; मै ४, ८, ९; काठ ३०, ३; क ४६,६.

शुक्रा-मन्थिन्[f]– -¶न्थिनौ तै ६,४,१०,१[२], ३;४[२]; ५,१०,१; मै ४, ५,९; ६,१; ३[१]; ८,७§; काठ २७, ७[२]; ८[५]; १०; २८, १०[g]; क ४५,१; –०न्थिनौ[h] मै १, ३, १२.

शुक्रिय[i]– -यम् खि ६, ३, १[j], मै ३, ७, २[१]¶; काठ ८, ३¶; क ६, ८¶; –¶ये काठ ८, ३,२४, ५; क ६, ८; ३७, ६.

शुक्ल,क्ला[k]– -क्लः काठ ११, ६¶; –क्लम् मा ३०, २१; का ३४, ४,३; ¶तै ६,१,३,१;२; ¶मै २, ५,७; ३, ६, ६; ¶काठ ९, ११; १२, ४, २३, ३; ३८, ३§[l]; पै १६, १२७, १-५; १९ ५२,६; –क्लस्य पै १९,५१,१३; –¶क्लाः तै २, ३, १, ३; मै १, ९, ३; २,१,५,२,१;३, ६; ४, ५,१[m]; काठ ११, ५; ६; १२, ४; –¶क्लान् तै २, ३, १, ३; काठ ११,६;–¶क्लानाम् मै २,१, ५; २,२; ¶काठ १०,६;११,५[२]; ६; –क्लानि शौ १,२३, २[n]; –क्लाय मा २५,१; का २७, १, २; मै ३,१५,२; –¶क्ले तै ५, ३, १, ४; काठ २०, १०; २२, ७; क ३१,१२; ३५, १.

शुक्ल-पृष्ठ– -ष्ठः पै १८,१८,२[o].

शुक्लिन्– -क्ली काठ ३९,१२‡[p].

शुचत्– -चतः ऋ ६, ३, ३; –चता ऋ २, ३४, १२; –चते ऋ ४, २३, १, –†चद्भिः ऋ १०,६७,७; मै ४, १४, १०; शौ २०,९१,७; –†चन्तः ऋ ४, २, १५;१७; काठ १३,१५; शौ १८, ३,२२;–चन्तम् ऋ १०,७९,३.

शुचद्-रथ[q]– -थाः ऋ ४,३७,४.

†शौचद्रथ[r]– -थे ऋ ५; ७९,२; कौ २, १०९१.

शुचध्यै ऋ ४,२,१.

शुचन्ति[s]– -न्तिम् ऋ १, ११२,७.

शुचमान– -नः ऋ ४, २३,८.

शुचयत्– -यद्भिः ऋ ४, ५६, १,

[a]) अनु शुक्रशोचिष. > सपा. ऋ १, १२७, १ मा १५,४७ का १६,५,२९ काठ २६, ११; ३९, १५ शौ २०, ६७,३ अनुवष्टि शोचिषा इति पाभे. ।

[b]) सपा. °चिषा (माश ४, २,१,१९ तैश १, १,१,२ आपश्री १२,२२,८ च) <> °चिषौ इति पाभे ।

[c]) विप. (°मद-युक्त- [सोम-])। उस. । 'शुक्रेण (°मदेन) मिश्रायते' इति कृत्वा उप. (√श्रि °'मिश्रीभावे' > कर्तरि) श्री– इति द्र. (तु. शुक्रभृत्–; वैतु. AVL पूप. = रूप- इति वा सोम- इति वा!)।

[d]) विप. (°उज्ज्वलदीप्तिमती- [उषस्-])। बस. उप. भाप. = सद्म– [[= °सद-मन्– = नव्यत्व-] <√सद् (°√कद् [तु. कदार-]) '°दीप्तौ' (तु. प्रदापन– [<प्र√माप् >] सज्जा– [°सद्या-]), वैतु. पै. सा. प्रमृ. < √सद् 'उदने = निवासे' इति ?]।

[e]) विप. (एतन्नामक- [सोमदेवताक-ग्रहपात्र-विशेष-])। बस. ।

[f]) भाप (सोमग्रह-डय-)। रेतं द्रष्टामन्थिन्– टि. द्र. ।

[g]) शुक्रम° इति पाठः ? । [h]) सात. शुक्रम° इति ?।

[i]) °भाप. (दीप्ति-मत्ता- [सा]), विप. (दीप्ति-मत्- [अहन्- प्रमृ.])। °शुक्र– [भाप, विप., नाप. (सोम- [वैतु. अन्ये शुक्र-])] + घ > इयः प्र. उसं. (पा ४, २,२६; ४,११५; १३६ प्रमृ)।

[j]) सपा. शांग्र ६,४,१३ BC. च ?उद् इतः > उदित- (°नाप. [सूर्य-]) > -तः इति शोध. (तु. सा.)।

[k]) विप., नाप. न. [शुक्ल-वस्तु-]। शुक्र– इत्यनेन सन्यायम्। रलयोरविशेषः।

[l]) पाभे. पृ ३११५ *g* द्र. ।

[m]) सपा. तै ६,४,२,४ चन्द्राः इति पाभे. ।

[n]) सपा. तैश २,४,४,१ श्वेतानि इति पाभे. ।

[o]) पाभे. पृ ३११७ *h* द्र. ।

[p]) सपा. ऋ ८,९३,८ श्लोकी इति पाभे. ।

[q]) विप. (ऋभु-), व्यप. [तु. *r*]। बस. ।

[r]) व्यप. (सुनीथ-)। अपत्येऽर्थे अण् प्र. ।

[s]) व्यप. (राजन्-)। झिच् प्र. उसं. (पाउ ३,५०)।

२; १०,४,६; मै ४,१४,७†; –यन्तः ऋ १,१४७,१; –यन्तम् ऋ १०, ४६, ८.

शुचसे मै ४,१२,२.

शुचान– -नः पै १६, १५१, ७.

१शुचि[a]– -चयः ऋ १, ५, ५; ६४, २;७२,३; १३४, ४; ५; १८१. २; २, १, १३; २७,२; ९;३५, ३; ४, ५१, २;९; ६,६, ३;४; ६६,४;११; ७,२,२; ४९,२;३; ५६,१२; ५७,५; ९०,१; ८,३, ३; ४४, १७[b]; ५२, १०; १०, १२४, ७; खि ३, ४, १०; †मा २९, २७; ३३, ७०; ८१; †का ३१, ४, ३; ३२, ६, १; १२; †तै १, ३, १४, ८; ४, ४६,३; ५,५,३; २,४, १४, ४; ५, १२,२; ३,३, ११,२; ५,६, १, १; मै १, २, १; ५, १†; २,१३,१[३];†; †४, १०, १; २; १२, १;४; १३, ३; १४, १८; †काठ २, १४; १९, १४; ३५, ३; ३७, ४; ४०, १४; †कौ १, २५०; ४४२$; २, ८८४; ९५७; १०२८; ३, ३, ६; †जै १, २६, ८; ४६, ६$; २,१, ६; ४, १२, १३; २०, ६; २६, ७; शौ १, ३३, १; ४; ४, ३४,२; ५, १, ३; ६,६२, ३[c]; १०, ६, ३; १२, २,११[c]; २८[c]; ३, २७; २८; २०, ६९, ३†; १०४, १†; पै १, २५, १; ४; ६,२,३; ३, १०; २२, २; १४, १, २;५; १६, ४२, ३; १७, ३१,१; ३२, ८; ३८, ७; १९, १०,२[d]; ३०, ६; २०, ५१, ६; –चये ऋ ३, १, १०; ७,४१,६; मा ७, ३०[e]; २२, ३१; ३४, ३९†; का ७, १२, १[e]; २४, १८,१; ¶तै २, २ ४, २; ३[२]; मै १,३,१६[e]; ६,८[२]¶; ८,९[२]¶; ३,१२,१३; क ठ ४,७;८,८[२]¶; ९¶; ४५,६; क ३,५; ¶७,३[२]; ५;४८,८; शौ ३,१६,६†; पै ४, ३१,६†, –†चि ऋ १, ७१,८; १२१,[५; १०, ६१,११];१४०, ११; ४, १, ६; १९; २,१६[f]; १०,६; ६, १०, २; ५१,१; ९, ६७, १२; मा १९, ९९; ३३, ११; का २१, ४, १९; ३२, १,११; तै १, ३, १४, ६; २, २,१२, ७; ६, १२, ४; मै ४, १२, ४; १४, १५; शौ १८,३, २१; –चिः ऋ १, ६६,१; ९१, [३; ९,८८, ८];१२७,७; १४१, ४;५;१४२, [३; ८,१३,१९;९, २४,६;७]; ९;१६०, १; १८०, ३; २,१,१; १४; ५, ४; ७,[४; (३,२७,४) ७, १५, १०]; २७, १३; ३, ५, ७; ४, १, ७; ५,१, ३; ७, ८; ११, १; ३; ६, ८,१; १५,१; ७,३, ९; १०, १; ९५, २; ९७, ७; १०४, १६; ८, २, ९; २९, ५; ४४,२१[३]; ९,९,३; ७०,८; ७२, [४;८६,१३]; ७५, [४; ८५, १२]; १०, १७, १०; २९,१; ४३,९; खि २,६,२,१६; ४,९,५; †मा ४, २; ११, २७; १४,६$;१५,२७;†का ४,१,३; १२, २, १६; १५,१,५$; १६, ५,८; †तै १, २,१,१; ३, १४, ५; ८[३], ४, १४,१$[e]; ५,५,३[१]; २,१,११,४; ४,१,२,५; ४, ४, २; ११,१$; १२, १$; मै †१, २,१; ५,१[३]; ६, २$[१]; †२,७, २;८,१२$; १३,७,३,६,२[२];†; ¶; १६,४; ४, ११,४; ५; १४, ४†;७; १४; काठ २,१†;१४†; ७, १३; १४; ८, ८¶; ९[२]¶; १६, २†; १७,१०; १८†; २२, १४; ३५, ९; ३८, १३†; ३९, १४†; ४०, १४[३]†; क १,१३†; ६,३; ¶७,३;५[२]; २६,९; ४८, १०; †कौ २, ३५७; २८६; ३१६; ३१७; १०९८; ३,३,८; †जै २,२,३; ३,२२,४; २४,३; २६, २; ३; ४,१२, १२[३]; १४;

a) त्रिप. (दीप्त-, निर्मल- [सोम-, मरुत्- प्रभृ.]), नाप. (ग्रैष्म-मास-) । किन् प्र. (पाउ ४,१२०) ।

b) पाभे. पृ ११११ *a* द्र. ।

c) पाभे. पृ २०६९ *j* द्र. ।

d) सपा. शौ ६,४१,३ तन्वः इति पाभे. ।

e) सपा. शुचये (माश ४, ३,१,१५ च) <> शुचिः (आपमं १,१०,८ च) इति पाभे. ।

f) शुचीदयन् इति पाठः? शुचि, (√दीधी>) °दीधयन् [लङि प्रपु ३] इति पद-शोधः (वैतु. परा. प्रभृ. शुचि इद् अयन् इति त्रीणि पदानीति [एतदनु पृ ७५९ इद् इत्यस्य, पृ ७४६ √इ > अयन् इत्यस्य च कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः]) । यथा इत्यनेन योगात् °दीधयन् इत्यत्र निघाताऽभावः द्र. । छन्दस्तः नैप्र. दकारलोपश्च । प्रकृते स्थले शुचि इति क्रिवि. (तु. Gaedicke [तु. ORN.]; वैतु. R [ZDMG ४८, ६८०] शुचिम् इति शोधुकः)। शौ १८, ३, २१ तु तत् कर्म चेति विवेकः ।

g) पाभे. पृ २०६७ *c* द्र. ।

१६,१०; शौ २, ९, ५; ६,५१, २†; ७, ७७, ३; †८, ३, २६, ४,१६; ११, १, १६; २०,१७, ९; ७६,१; पै २, १०, २; ३६, ४![a], ३,३४,२; ६,३, ३†; १५, १, ३; १६, ८, ४†; १०, ६†; ८३, १०[b]; ९०,६; १९, ४३, ६†; २०, १२, १; ५४, १०; -चिना ऋ २, ५, ४; ३५, ८; काठ ३८, १३; -चिभिः ऋ ५, १,३,६,६२,२; कौ २,१०९८†; -चिभ्यः ऋ ७, ५६, १२; मै ४, १४, १८†; -¶चिभ्याम्[c] काठ २७, ४; क ४२, ४; -चिम् ऋ १, ७२, ३; १४०, १; २, ३५, ३![d]; ३, २, १४; १५, ६२, ५; ५, ४, ३; ६, १५, ७; ७, ४०, १; ५६,१२; ९०, ३; ९१, ४; ९३, १; ८, १०१, १०,१०२, ४; ९,१०५, ४, मा २८,२५;३६[e]; का ३०, ३, २; ४, २[e]; †तै १, १,१४, १; २, ५, १२, २, ३, १,११, ८; मै १, ८, ९¶; २,१३,११†, †४, ११, १; ३; १३,५; १४, २, ८; १८; ¶काठ ८, ८; १३, ११; २१, ११S; ३५, ३.

४०, १४; †कौ १,१८; ५७४; २, ९१७; ९६१; ३, ३, ६![d]; †जै १, २, ८;५८, ९; ४, १५, १०; १६, ४; शौ ४, ३४,२[f]; १०, ६, ३; पै ६, ३,६; ८,६; १६, ४२, ३; १७, १४, १; -†ची ऋ ४,५६,५,७,५६,१२; १०, ८५,१२; मै ४, १४,१८; कौ २, ९४६; शौ १४, १, १२; पै १८, २, १; -चीन् पै ६, २२,२[f]; -चीनाम् ऋ १, ३०, २; ७, ५६, १२; ९, ५२, ५. मै ४, १४, १८†; -चीनि ऋ २,३३,१३; -०चे ऋ १,३१, १७; ६,६,३; ४८, [३ (७, ५, ४)]; ७, ८९,३; ८, ४३, १३; तै ३, ३,११,२†; -चेः तै १,८, १०, २; मै २, ६, १२; काठ १५, ८.

शुचि-क्रन्द्[g]- -न्दम् ऋ ७,९७, ५; काठ १७, १८†.

†शुचि-जन्मन्[h]- -न्मनः ऋ १, १४१, ७; ६, ३९, ३; -न्मान ऋ ७,५६,१२; मै ४, १४, १८.

†शुचि-जिह्व[h]- -ह्वः ऋ २, ९, १; मा १२, ३६; का १२, ३, ९; तै ३, ५, ११, २; ४, १, ३,३; मै २,७,३; काठ १६,३.

शुचि त्व- -त्वम् शौ १२, ३, २८.

?शुचि दन्[j] ऋ ५, ७, ७!; ७, ४, [२![k] (१०,११५, २)].

शुचि-पा[l]- -०पा ऋ ७, ९१, ४; -†०पाः ऋ ७,९०,२; ९१, १; मा ७, ७; का ७, ३, १; तै १, ४, ४, १; ३, ४, २, १; मै १, ३, ६; ४,१४,२; †काठ ४, २; १३, ११; १२; क ३, २; -पे ऋ १०, १००, २.

शुचि-पेशस[h]- -शसम् ऋ १, १४४, १.

शुचि-प्रतीक[h]- -कम् ऋ १, १४३, ६.

†शुचि-बन्धु[h]- -न्धुः ऋ ९, ९७, ७; कौ १, ५२४; २, ४६६; जै १,५४,३; ३, ३५,१.

शुचि-भ्राजस[h]- -जाः ऋ १, ७९, १; तै ३, १,११, ४†.

शुचि-मत्- -मन्तम् पै १३, ३, ४.

शुचिमती- -ती काठ ७, १३; क ६, ३.

शुचि-वर्ण[h]- -र्णम् ऋ ५, २,३.

शुचि-व्रत, ता[h]- -०त ऋ ८,

a) शुच्- > शुचः इति शोधः ?।
b) सपा. शौ १९,९,२० श्रुति इति पाभे ।
c) पामे. पृ २०७१ f द्र. ।
d) ऊ शुचिम् > सपा. जै २. १, ६ ?ओशुचम् इति पाभे (तु. पृ १०७९ b) । तत्र ओ[आ√ऊ]प् > *ओ(आ-ऊ)षिशुग्- > *ओशुष्- > -शुषम् इति शोधः । नाप. अन्यत् शोध. गुरुतः स्य त् (तु. सस्थ. दीदिशुंसम्) ।
e) सपा. तैआ २.६,१०,१ देहम् इति पाभे. ।
f) सपा. शुचिम् <> शुचीन् इति पाभे ।
g) वि. (म्रष्ट-वाच्- [बृहस्पति-]) । बस. ।
h) वि. । बस. । i) वि (भागद्धन्यादि- [अग्नि-]) ।

j) *०दन्ना- (प्र१ -न्तः [संहितायाम्]) > -न्त इति शोधः [तु. छन्दः (तु AVM. L [५०६])], वेतु. अन्ये उप. दन्- (पा ५. ४, १४२) इति†] । सस्थ. ?दन्-अशिराम् > दन्ना (नि), (*आशितम् [पा ६, १, २०७] >) आ-भक्षितम् [क्रिवि] इति शोधः । सस्थ. √दा इति च आ√दा च = √धा, आ√धा इति कृत्वा 'पोषण = भोजन' द्र. । सस्थ. ?अनिभृष्टतविषिः > *तविषिः इति शोधः ।
k) 'दन्तः > (संहितायाम्) *न्तो इति शोधः । *न्तोम्' > *न्तो ऊ > *न्तू' >) *(न्त >) त् (द्' >) भू' इति भावः । l) वि. । उप. उप. < √पा 'पाने' ।

४१, १६; जै ३,४६,३†; -०त ऋ १०,११८,१; -तः मा २१, १३; का २३, २, २; काठ ३८, १०; -ता ऋ १.१८२,१; ६, १६, २४; -०ता ऋ १, १५, ११; ३,६२,१७; कौ २, १४†; जै ३, २, ५†; -ते ऋ ६, ७०, २.

†शुचिव्रत-तम- -मः ऋ ८, ४४, २१; तै १, ३, १४, ८;५, ५, ३; मै १, ५, १; ४, १०,१; २; काठ १९, १४; ४०, १४; जै ४, १२, १२.

†शुचि-पु(<स)द्[a]- -पत् ऋ४, ४०,५; मा १०, २४; १२,१४; १९,७४S; का ११.७,४; १३. १,१५;२१, ५, २S; तै १. ८, १५,२,४,२,१,५; मै २,६,१०; ७, ८; १३, ८; ३, २, १;११, ६S; ४, ४, ६; काठ १५, ८; १६, ८; १९, ११; ३८, १; क ३१, १.

शुचिस्[b]- > शुचिष्-मत्- -०मः ऋ ६,६,४.

शुच्यत्- > शुच्यद्-अ (क्ष>)

क्षी[c]- -क्षी मै ३,७,४.

शुशुक्वन्[d]- -नम् ऋ १, १३२, ३.

शुशुक्वनि[d]- -निः ऋ ८,२३,५[e].

शुशुक्वस्- -क्वांसः ऋ ५, ८७, ६; -क्वान् ऋ १, ६९, १, १६९, ३[f]; १८९,४.

†शुशुचान- -०न ऋ ४, १, ३; काठ २६, ११; -नः ऋ १. १४९, ४; १०, ९८, ८; मै ४, ११, २; १२, २S; काठ २, १५; कौ २, ११२५; -नम् ऋ ४,१, १९; -नस्य ऋ ४, २२, ८; -नाः ऋ २,३४,१; -नासः ऋ १,१२३,६.

१शोक[g]- -कः ऋ २,३८,५, पै ६, २,३[h], -कम् ऋ १०, ३१, ९; शौ १८. १, ३९†; -का ऋ ४. ६, ५; -कात् मा १३. ४५[i]; ५१[i]; का १४, ४, ८[i]; ५५[i]; मै २, ७, १७[i,j]; काठ १६, १७[i,j] क २५,८[i,j]; शौ ४, १४, १[i]; ९, ५, १३; पै ३, ३८, १[i]; ७. १५, ३; १६. ९८,३[i]; -काय शौ ५,१,३[h].

२शोक[k]- -कः शौ १. २५, ३; पै १,३२,३; ४. २४,१.

शोच्[l]- > †शोचिष्ठ- -०ष्ठ ऋ ५,२४,४; ८,६०,६; मा ३ २६; १५, ४८; २५, ४८; का ३, ३, १८; १६,५,३०; २७, १५, २; तै १,५.६,३; ४, ४, ४, ८; मै १,५, ३; काठ ७, १; क ५, १; कौ २, ४५९, जै ३, ३४, १७.

१शोचत्- -चतः ऋ ७, १५, ५[m]; -चद्भिः ऋ ५, ७९, ८; -चन् ऋ ७, ५०, २; १०, ९२, १; -चन्तः ऋ ९,७३,५;८३, २[0]; खि ४ ९, ३; जै ३,२०,१०†.

शोचि[n]- -चयः शौ १८, २, ९.

शोचिस्- -चिः ऋ १,३९,१;१४३, २; १४८, [४; ७, ३,२]; ३.१, ५; ४,६,६; ७,१०; ५, २८,१; ६,६४, २; ७,३, ५; १६, [३; ८,२३,४]; ८, ६,७; १०, १६, ४; १४२, ४; मा १५. ६२†; ३७,११; का १६. ७, ५†; ३७, २,१; †तै ४, ३, १३, १; ४, ३,३;४,५; मै १,५ ३; २, ८, १४†; ४,९,३; काठ ६,९; १७, १०†; ३९, १५†; क ४, ८;

a) विप. । उस. उप. कर्तरि कृत् ।
b) = शोचिस्- । भावे किसिः प्र. उसं. (पाउ २,११२)।
c) विप. (सोम-कलशी-) । बस. । सपा. आपश्रौ १०, २२, ४ (तु. IC. MW. च) शुच्यक्षी इति पाभे. ।
d) विप. । यङ्न्तात् कर्तरि क्वनिप् प्र., क्वनिः प्र. च यथायथं उसं. (पावा ३, २,१७१)।
e) सपा मा ११, ४१ का १२, ४, ४ तै ४, १,४,१ माश ६,४,१,९ शुशुक्वनिः इति, मै २, ७, ४ शुशुक्वना इति, काठ १६, ४ शुशुक्वभिः इति च पाभे. ।
f) °क्वानः (= °क्वांसः) इति शोधः । नस्य. ?अक्तौ > °क्तुः इत्यपि शोध. । 'यथा अक्तिः अर्कः (°क्तुः) शुशुक्वान् स्यात् तथाभूताः (मरुतः)' इति भा. ।
g) भाव. (दीप्ति-, तेजस्-) ।
h) सपा. शोकः <> शोकाय इति पाभे. ।
i) इतोऽनन्तरं शोचात् (लेटि प्रपु१) इत्यधिक-पदार्पणः शोधः (तु. छन्दः, सपा. तै ४, २, १०, ४ [तत्र टि. च] माश ७, ५ २,३१) । नस्य. ?शुचाय्य> (√अर्च् 'दीप्तौ'> लेटि) अर्चात् इति शोधोऽपि द्र. ।
j) सपा. तै ४,२,१०,४ शुभात् इति पाभे. ।
k) विप. (उपनाहक- [नस्मन्- = उपर-]) । कर्तरि अच् प्र., स्वद्भ्रादिस्वरः उसं. (वैतु. सा. पमन्तम् इति)।
l) कर्तरि विच् प्र. ।
m) सपा. काठ ४०, १४ तैब्रा २, ४, ८, १ पुनतः इति पाभे. ।
n) पामे. पृ ८१८ l. द्र. ।
o) = शुचिस्-, शोचिस्- ।

२६,९†; कौ २,५७०†; ४, ५, जै ३,४६,५†; शौ १,२५,२ª,२, १९,४, २०,४; २१,४; २२,४; २३,४; १०,४,२;१८,२,८†; पै २,४८, ३; १६,१५,२; –चिष. ऋ ४, ५,१०; पै २०, ५२, ९, –०चिष.[b] ऋ ५, ६, ५; काठ ३९, १४†; –†चिषा ऋ १, १२, [१२; ८, ४८, १४; १०, २१,८], ४५,४; ४८, [१४; ४, ५२,७]; १२७, १ᶜ; ४; १७५, ३; ३,२,४;१४,४; १८,४,४,५ ४, ६,३,६; ४,६; १०, ४; ९२, १;१६, २८; २२, ८; ४८, [३; ७,५, ४], ७, ६८, ९, ७, १३, २,८,५६, ५; ६०, १६; १०२, [(६०, १९) १६]; ९, ८५, [१२; १०,१२३, (७) ८]; १०, ४५,७,८७,२३;११५,३; ११८, ७, १८७, ३; खि ३,८, ५; ४, ९, ७, खिसा २९, ४८; मा १२,२४; १५, ४७ᶜ, १७, १६, का १३, २, ७, १६, ५, २९ᶜ; १८, २, १, तै १, ५, ११, २; ४,२,२,२,६, १, ५, मै २, ७, ९,१०, २; ३, ३, ७; १६, ५, ४, १४, ९; काठ १६, ९; १८ १, २६, ११ᶜ; ३९, १५ᶜ, क २८,२; कौ १,२२; ३७; २, ७८४; १०६३; ११९८, जै १, १, २;४, ३; ४, ६, ८; शौ १, १२, १S, ६,१४, २;८,१,२३;

१७, १, १६S; २०, २६, ८; ६७, ३ᶜ; पै १, १७,२S; ७,३, १; २S; १६, ८,७; १८, ३१, ८; १९, ४५,४; –चिषे ऋ ५, ५,१; मा ३, २†; १७, ११; ३६, २०, का ३, १,२†; १८, १, १२; ३६, १,२०; तै ४,६, १,३; ५,४, ४,५; मै २,१०,१; ४,९,१; ३; काठ १७,१७; २१, ७; क २८, १; शौ १, २५, ४; –चींषि ऋ ३,४,४; ७, ४३, २; मा २७, ११; का २९, २, १; तै ४, १, ८, १; मै २, १२, ६; काठ १८, १७; क २९, ५, शौ ५,२७,१; पै ९,१,१.

†शोचिष्-केश[d]– -शः ऋ ३, १४, १; १७, १; २७, ४, ५, ४१, १०; तै २, ५, ८, ६; –शम् ऋ १, ४५, ६; ५०, ८; १२७, २; ५, ८; २; मा १५, ३१; का १६ ५,१३; तै २, ४, १४, ४, ४, ४, ४, ३; मै २, १३, ७; ४, १०, ६; काठ ९, १९; ३९, १४; १५; कौ २, ११६४; ३, ५, १४; शौ १३, २, २३; २०, ४७,२०; पै १८, २२, ८.

शोचिष्मत– -मत् ऋ २, ४, ७.

शोशुचत्– -चत् ऋ ६, ४८, ३; –चतः ऋ १०, ८७, २०; शौ ८, ३, १९‡ᶜ; १९†; १०, ५, ४९‡ᶜ; पै १६, ७, ३‡ᶜ; ९†; –चता ऋ १, १२३, ७.

शोशुचती[i]– -त्याः ऋ १०, ८९, १२.

शोशुचान, ना– -†नः ऋ ३, १५, १; ४, १, ४; ४, २; ७,५, ३; [(६,४८, ३) ४], १०,१; १३, २; १०, ८७,७; १४ᶜ; मा ११, ४९; १३, १०; २१, ३; का १२, ४, १३; १४, १, १०; २३, १, ३; तै १, २, १४, १; ५, ११, २; २, ५, १२, ३; ४, १, ५, १; मै २, ७, ५; १५; १३, २२S; ३, १, ६; १६,७; ४, १०, ४; १४, ९; १७; काठ १६, ४; १५; ३४, १९; ४०, १२S; क २५, ६; शौ ४, ११, २S[c]; ८, ३, ७; पै १६, ६, ७; ९[h], –नम् ऋ १०, ८७, ९[h]; शौ ६, १३२, १-५; ८, ३, ९†[h]; –नाः शौ ५,२२,१[j].

√शुच् (संतापे), >शोचि, शोचति मै ३, १०,७¶; पै ३, ४०, १; शोचन्ति[k] मै ३,७,७, शोचतु पै ३, ३७, १; अशोचत् मै १, ६, ३; ६¶.

शोचयामि पै १९, १५, १०; शोचयामसि शौ ६, ८९, १[l]; शोचय, या पै ३, १७, १; २०, ६०, ८[l].

२शोक[m]– -कः मा ४०,७, का ४०, १, ७; शौ ६, १८, १; पै १९,

a) पामा. पै १,१३,२ धूम- इति पामे. ।
b) पामे. १११९९ a द्र. । c) पामे. ११११८ a द्र. ।
d) वि. (शोचिष्केशन्युपूर् [अग्नि-,सूर्य-]) । बस. ।
e) शोशुचतः सप्तवादि>पामा. ऋ १०,८७,१४ प्रति-शोशुचान इति पामे. ।
f) वि. (प्रकाशमान-[पवमान-]) ।
g) पामा. पै ३,३५,५ संतितानः इति पामे. ।
h) पामा.पा. <> [०]नम् इति पामे. ।
i) पृ पामा. टि. अग्नि ।
j) पामा. पै १३,१,१ संतितानाः इति पामे. ।
k) पृ. पाठः ; वैप. sch. [illegible] ।
l) शोषः पृ ११५१० i द्र. । m) भाव ।

७, १४; –का. ऋ १, १२५,७; –काय मा ३०, १४; ३९, ११; का ३४,३,१; ३९. ९,१; तै १, ४,३५,१; काठ ४५. ६; –[१]कैः ऋ १०,१०३,१२[a]; मा १७,४४; का १८,४,१२; कौ २, १२११; शौ ३, २, ५; पै ३, ५,५.

२शोचत्– -चता शौ २. १२, ३; पै २,५,२; –चते मा ३९.११; का ३९, ९,१.

¶शोचन्तो– -न्ती तै ५, ४, ३, ३; मै ३,३,४; काठ २१, ६; क ३१,२१.

शोचन– -नौ पै १९,२६,११[b].

शोचमान– -नाय मा ३९,११.

शोचय(त्>)न्ती– -न्तीः तै ३, ४,७,३.

शुच्[c]– शुक् मा १३, ४७[२]; ४८[२]; ४९[२]; ५०[२d]; ५१[२d]; १७, १; ३८,१८[३]; का १४, ५, १[२]; २[२]; ३[२]; ४[२d]; ५[२d]; १८, १, १; ३८,५,१[३]; तै १, ३, ९,१; ११, १; ४,६,१,१; ¶५,४,४, १; ६, २,४; ¶६, ३,९,१[२]; ४, १,४; ७, २,७, ५[२]¶; मै २,७,१७[१cd]; १०, १; ¶३, १, ४; ३,५; ४, १०; ९,४; १०,१[३]; ७[६]; ४, ६, ६¶; ९, १०[३]; काठ १६, १७[५]; १७, १७; २१, ७[३]; ३०, ३[२]; क २५,८[४]; २८, १; ३१, १०; ४६, ६[२]¶; शौ १२, ८, ७, शुचः शौ ७,१०५, १[e]; ¶शुचः तै ७, २, ७, ५[२]; मै ३, १०, १; काठ २४,४; शुचः ¶काठ ७.६; ३०, ३[२]; ¶क ३७, ५; ४६, ६; पै २, ३६, ४[२f]; ¶शुचम् तै ५,१, ५, १; ६,१[२]; २, ९, ५; ४, ४, २[२]; ३; ४[२]; ६, २,४; ६, ३, ९, १[२]; मै १, ८, ३[२]; ३, २, ७; ३, ५[२]; ६[६]; १०, ७; काठ १९,५[१]; २०, ८; २१,७[५]; क ३०,३[२]; ३१, १०; शौ ४, ३८, ४S. शुचा ¶तै २, ६,४,४; ५, १,४, १;२; ३[२];५. ६; ६, २[२]; २,७, १;२[२]; ९,५; ४,३, २;४,२; ३[२]; ५; ५,५.२; ६, २,४; ६, २,७,५; ४, १,५[३]; ¶मै ३,१,५[२], ३.५;९,४; ४,१, ४[२]; ¶काठ ६,३; १९,५[४], २० ५; ८[२]; २१, ७[३]; २२, १२; २४,४; ३१, ३[२]; ३२, ५; ३४, १८[२]S; ¶क ४,२;३०,३[२];३१, ७; १०[२]; ३५, ५; ३७,५; ४७, ३[२]; शौ ३, २५, ४; ५, २०, ३; पै ९, २४, ४; शुचाऽशुचा ऋ ३, ४, १; शुचि काठ २१, ७¶; शुचे मा ३९, ११; का ३९, ९, १; तै १, ४, ३५, १; काठ ४५,६.

शुच. चा[g]– -चस्य,-चायाः ऋ १०, २६,६.

शुचत्–, शुचद्रथ–, शुचध्यै, शुचन्ति–,शुचमान–,शुचयत्–, शुचसे, शुचान–, १शुचि– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

२¶शुचि[h]– > शौचेय[i]– -यः तै ७, १, १०,२.

शुचिवृक्ष[j]– -क्ष. मै ३,१०,४¶.

शुचिष्मत्– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

?शुचीदम् पै ९,२५,७.

शुच्यदक्षी– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शुण्ठ[k]– -¶ण्ठः तै १, ८,१७,१;

---

[a]) तु. सा. प्रभृ., वैतु. GW. GRV. प्रभृ. =अर्चिस्- ।

[b]) शौचनौ अतिशोचनौ > सा. शौ ७, १००, १ उच्छोचनप्रशोचनौ इति पाभे. ।

[c]) भाप. (अर्चिस्- वा संताप- वा) । क्विप् प्र. ।

[d]) एकतरत्र पाभे. पृ ११९६ m द्र. ।

[e]) पाभे. पृ ११९६ r द्र. ।

[f]) एकतरत्र शुचिः इति पाठ? यनि. शोधः द्र. ।

[g]) नाप. (अज–, अजा–[तु. वें. सा.; वैतु. अन्येऽन्यथा-परा: ?])। (√*मृप् [=√वस् 'आछादने']>) *भ्यस्– (वासस्–) > *भप्सस्य– > (अपुप्य– > *शुश्य– >) यनि. । सस्थ. ?आधीपमाणायाः > [√*भृध् (=[√वृ 'आच्छादने' > भावे] *वृत–)>] *भर्धिस– (छादन-) > *भर्धिस्य– (छादनं चिकीर्षु-) > आ-धिपुष->)*आधीप–>(तदाचारे क्यपि) *√आधीप >आधीपमाणः, (√वे 'वयने' > लेटि प्रपु१) वयान् इति द्वि-पदः शोधः । सस्थ. पतिः = (√पत् '*आच्छादने' >) *पतिस– > [न. द्वि१]। एवं च '(पूषा) आधीपमाणः (सन्) शुचस्य शुचायाः च पतिः (*वस्त्रे) वयात् (वयनेन निष्पादयेत्)' इति वा. (तु. उत्तरार्धेऽर्चीनां समानस्य चमत्कृतस्य श्रुतिः, तत्रापि √मृज् '*वयने' इति विशेषः; वैतु. पपा. प्रभृ. आधीपमा[ण>]णा–> -णायाः इत्येकं पदमिति ?) ।

[h]) व्यप. (ऋषि-पत्नी- [तु. भा. सा.]) ।

[i]) अपत्येऽर्थे ढक् प्र. कित्स्वरश्च ।

[j]) व्यप. (ऋषि- [गौपालायन-]) ।

[k]) विप. [अर्थः? (भा. सा. अल्पकाय-, वा अविशिष्टवर्ण- वा अल्पवर्ण– वा, मा. [प्रथमे स्थले] शुक्लकाय– [वृषभ-)] ।

२, ५,११[a]; ६,१३§; काठ १५, १; -¶ण्ठम् मै २,५,११; काठ १३, ५; -ण्ठा.[b] तै ५, ६, १६,१; काठ ४९, ६

शु(ण्ठ>)ण्ठा-कुर्ण[c]- -र्णः[b] मा २४, ४; का २६, १, ७; मै ३, १३, ५

शुण्ड[d]- -ण्डानाम् पै ९, २२, १.

शु॑तुद्री[e]- -॒द्रि ऋ १०, ७५, ५; -द्री ऋ ३, ३३, १.

शुद्ध-, शुद्धायु-, शुद्धि- √शुध् द्र.

√शुध्, न्ध्, > शुन्धि, शोधि, शुन्धते तै ७, २, १०, ४¶; शुन्धति ¶मै ३, १०, १; ४, १, ६; शुन्धति ऋ १०, ८५, ३५[f]; मै ४, १, ३¶, ¶काठ २५, ६; १०; २६, ५, ३१, ४; ¶क ३९, ३; ४०, ३; ४१, ३, ४७, ४; शुन्धन्ति ¶मै ३, ८, ५; ९, ६; शुन्धन्ति ¶मै ३, ७, ४; ८, ७; पै १७, ३८, ५[g]; शुन्धामि मा १, १३; ६, १०[g], का १,४,४; ६,३,३[g]; शुन्धाति पै १७, ३८, १[h]; शुन्धताम् तै १, ३, १, १[i]; ६, १[i]; ९, १; शुन्धतु काठ ३५, ४[j]; क ४८, ५[j]; पै २०,१५,६; शुन्धन्ताम् मा ५, २६[i]; ६, १[i]; का ५, ७, २[i]; ६, १, १[i]; मै १, २, ११[i]; १४[i]; काठ १, ५[२]; २, १२[i]; ३,३[i]; २५,१०[i]; २६,५[i]; ३१, ४; क १, ५[२]; २, ६[i]; १०[i]; ४०, ३[i]; ४१, ३[i], ४७, ४; शुन्धन्तु मा २०,२०[k]; का २२,१, ५[k], तै १,२,१,१‡[l]; काठ ३८, ५[k], पै ६, ३,५; ७, ३,९; १०,९, ४,१७,३४,१[m]; शुन्धस्व मा ५, १०; का ५, ३,२; तै १, २,१२, २; ६,२,७,४; मै १,२, ८,१६[२]; ३, ८, ५,१०, १[२]; काठ २, ९, ३, ६[२]; २५,६; क २, ३; १३[२]; ३९, ३; शुन्ध मै ३, ७, ४; शुन्धध्वम् मा १९, ३६; का २१, ३, ६; तै १, १, ३, १[n]; ५ १[n]; मै १, १, ३[n]; शुन्धध्वम् मा १,१३[n]; का १,४,४[n], मै १, १, ६; ४, १, ३; ६; काठ ३८, २; शुन्धत मै १, २,१; शुन्धत ऋ १०, १७, १४[o]; खि ३,१६, ६; पै १७, ३७, ३[p]; शुन्धाम मै ३,६,९¶[q].

शुध्यति पै १,२१,४[r]; शुध्यतु मा ६,१५; का ६,३,४.

†शुन्धयन्तु[l] ऋ १०, १७, १०; मा ४, २; का ४, १,२.

शोधय तै ६, १,९,१¶

शुद्ध, द्धा- -द्धः ऋ ८, ९५, ७[s]; ८[s]; ९[s]; ⌊(१५, ३)९⌋, ⌊९ (९, २३,)६⌋, ९,७८, ⌊१ (८६,७)⌋; †कौ २, ७५३[s],७५४[s]; पै २०,

a) विप. (*लोहितकण्ठ-वत्- ⌊उक्षन्-⌋)। (√शुच् 'दीप्तौ' > कर्तरि) २शोक- + कण्ठ- >कस. *शोक-कण्ठ- > *शोककण्ठ- > *शोण्ठ- > यनि.। 'सर्वलोहितं वा कण्ठमात्रलोहितं वोक्षणमालभेत यमाय' इति श्रा. (तु. सस्थ. शुक हरि-)।

b) सपा. शुण्ठाः<>शुण्ठाकुर्ण इति पाभे.।

c) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः पूप दीर्घश्च (पा ६,२, ११२, ३, ११५)।

d) नाप. (*अन्त्यज-भेद- ⌊मूको. शुशुण्ट-⌋)।

e) व्यप (नदी- ⌊नभा. सतलुज⌋)। पपा. नावग्रहः। शु- (आशु-) + (√तुद् ⌊*=√तुर्⌋ 'गतौ' >) तुद्री- >कस. *शुतुद्री- > यनि (तु ⌊अंशतः⌋ या ⌊९,२६⌋ प्रमृ., SEY ⌊९९;११६⌋)।

f) सपा. शौ १४, १,२८ पै १८, ३,७ शुम्भति इति, आपमं १,१७,१० शंसति इति च पाभे.।

g) सपा. शौ १२, ३,२६ शुम्भन्ते इति पाभे.।

h) सपा. शौ १२,३,२१ शुम्भाति इति पाभे.।

i) सपा. शुन्धताम् (आश्रौ ७, ९,१० च)<> शुन्धन्ताम् (माश ३, ६, १, १३; ७, १, ६ काश्रौ ६,२, १७ माश्रौ १, ८, २,७ च) <> शौ १८, ४, ६७ शुम्भन्ताम् इति च पाभे.। j) =सपा. आपश्रौ ९, १७,४ हिश्रौ १५,७,२४। माश्रौ ३.५, १५ रक्षतु इति पाभे.। k) पाभे. पृ २५०४ b द्र.।

l) सपा. शुन्धन्तु (आपश्रौ १०, ६, १ च)<> शुन्धयन्तु (माश ३, १,२,११ आश्रौ ६, १३, ११; ८, १२, ६ च)<>मै १, २, १; ३, ६,२ काठ २,१ शौ ६, ५१,२ सूदयन्तु इति च पाभे.।

m) सपा. शौ १२,२,४० शुम्भन्तु इति पाभे.।

n) सपा. शुन्धध्वम् <> शुन्धध्वम् इति पाभे.।

o) सपा. शौ १८,३,५६ शुम्भतु इति, लाश्रौ १,४,१,५ संसृजस्व इति, तै १,५,१०,२ तैब्रा ३, ७, ४,७ संसृज इति च पाभे। p) सपा. शौ १२,३,१३ शुम्भत इति पाभे.।

q) सपा. काठ २३,५ स्वदयिष्यामः इति पाभे.।

r) पृ १७८२ f निर्दिष्टः शोधो नेष्टः (द्र. टि. शुगन्तो°)। s) सपा. धौ १, ३५०; २, ७५२ जै १,३६,९ शुद्धैः इति पाभे.।

२०, ८; -द्धम् ऋ १, १६४, ४०; ८, ९५, ७; मा ४०, ८; का ४०, १, ८; कौ १, ३५०; २, ७५२; जै १, ३६, ९†; शौ ७, ७७, ११†; ९, १५, २०; २०, १३६, १६[a]; पै ३, ३९, ४; १६, ६९, १०; २०, ११, ४; -द्धा शौ १०, ९, ३; पै १६, १३६, ३; -द्धाः ऋ ६, २८, ७; १०, १८, २; मा ६, १३; का ६, ३, २; तै १, ३, ८, २[2]; ९, १; मै १, १, ११[2]; २, १६[1] ३, १०, १; ४, १, १†; काठ ३, ६[2]; क २, १३[2]; शौ ४, २१, ७†; ३४, २; ६, ६२, ३; १२२, ५; ७, ७९, १; ११, १, १७; १८; २७; १२, १, ३०; ३, ११; १३; २०; २८; ३, २६; १४, २, ६७; पै ६, ३, ९; २२, २; १०, ९, ४?; १६, ९०, ७; ८; १७, १, ११; ३१, १; ३; १०; ३२, ८; ३८, ५; १८, १३, ६; १९, ३०, ६, २०, ५१, ६; -द्धाभिः ऋ ८, ९५, ८; कौ २, ७५३†; -द्धाम् शौ ११, १, २३; पै १६, ९१, ३; -†द्धेन ऋ ८, ९५, ७; कौ १, ३५०; २, ७५२; जै १, ३६, ९; -द्धैः ऋ ८, ९५, ७; कौ १, ३५०†[1]; ‡[b]; २, ७५२†[1]; ‡[b]; जै १, ३६, ९†[1]; ‡[b]; शौ ९, ५, ३; पै १६, ९७, २

शुद्ध-द(न्त>)न्ती- -न्ती खि ३, १५, १७.

शुद्ध-वा(त>)ता- -ता पै २०, ५६, ९.

शुद्ध-वाल, ला°- -लः मा २४, ३; का २६, १, ५; तै ५ ६, १३, १; मै ३, १३, ४; काठ ४९, ३; -ला मै ४, २, ४[d].

शुद्ध-हस्त- -स्तौ शौ १२, ३, ४४; पै १७, ४०, ४.

√शुद्धाय>शुद्धायु[e]- -०युवः तै १, २, ८, २; ६ ३, ८, ४.

शुद्धि- -द्ध्यै तै ६, २, ७, ४¶.

शुन्धु[f]- ०शुन्धः मै २, ४, ७[g].

शुन्ध्या[h]- > ‡शुन्ध्या-वत्- -वता[i] कौ २, ६१९; जै ३, ५०, ६.

शुन्ध्यु, न्ध्यू(वप्रा.)[j]- -न्ध्यवः ऋ ५, ५२, ९; -न्ध्युः ऋ ७, ९७, ७; ८, २४, २४; मै १, २, १२[k]; ४, १४, ४†; काठ २, १३[k]; १७, १८†; क २, ७[k]; कौ १, ३९६†; जै १, ४४, ६†; शौ २०, ६६, ३†; -†न्ध्युम् ऋ १०, ४३, १; कौ १, ३७५; जै १, ३९, ६; शौ २०, १७, १; -०न्ध्युवः काठ ११, ९[g]; -†न्ध्युवः ऋ १, ५०, ९; १२४, ४; काठ ९, १९; ११, १§; कौ ३, ५, १३; शौ १३, २, २४; २०, ४७, २१; पै १८, २२, ९; -न्ध्युवम् ऋ ७, ८८, ९![l]; १०, ३९, [(१, ११७, २०) ७]; -न्ध्यूः ऋ १०, १३८, ५; मा ५, ३२[k]; का ५, ८, २[k]; तै १, ३, ३, १[k]; -०न्ध्यूः तै २, ४, ७, २[g].

१शुन(वप्रा.)[m]- -नम् ऋ १, ११७, १८; ३, ३०, [२२; ३१, २२; ३२, १७; ३४, ११; ३५, ११; ३६, ११; ३८, १०; ३९, ९; ४३, ८; ४८, ५; ४९, ५; ५०, ५; १०, ८९, १८; १०४, ११]; ४, ३, ११; ५७, ४[n]; ८[n]; ६, १६, ४; १०, १०२, ८; १२६, ७; १६०, ५; खि ४, ६, ३[n]

---

a) तु. RW., शुदम् इति शंपा. सात.।
b) पाभे. पृ ३१२४ g द्र.।
c) विप. (पशु-)। बस. पूप. =शुभ्र-।
d) °द्धा इति स्वरः? यनि. शोधः द्र.।
e) विप. (२अप्-)। क्यजन्ताद् उः प्र.।
f) विप. (२अप्)। कर्तरि विच् प्र.।
g) सपा. ०शुन्धः <> ०शुन्ध्युवः <> शुन्ध्यूः इति पाभे.।
h) भावे शः प्र. उसं. (पावा ३, ३, १०१)। शुध्या° इति S.।
i) सपा. ऋ ९, १५, ३ शुभ्रावत्ता इति पाभे.।
j) विप. (शुद्ध-, दीप्त- [२अप्-, उषस्-, बृहस्पति- प्रमृ.])। कर्तरि युच् प्र. (पाउ ३, २०)।
k) सपा. शुन्ध्युः (तां १, ४, ८ शांश्री ६, १२, २१ लाश्री २, २, १९ च) <> शुन्ध्यूः इति पाभे.।
l) विप. (*भृश-वन्दन-युक्ता- [मति- =स्तुति-])। भृश- + वन्दु- [भाप.] > कस. *भृश-वन्दु- > *भृशवन्द्यु-भर्मर- > *भृशाय (न्धु >)न्धू- > *भृशुन्ध्युवम् इति शोध. (तु. छन्दः)। सस्थ. ?यु ईम् > युथेम् (युथा ईम्) इति च शोधः। अत्र ईम् [इयं (मतिः [वैतु. सा. प्रमृ. सूर्यम् इति ?]))]।
m) प्रायेण प्रभृतार्थे भाप. विप. वा द्वि१ सत् वा. क्रिवि.। *भृशमनु- (भृश-)>*अशुन->यनि. (वैतु. दे [३, ६] <√शुन् 'गतौ' इति, सा [ऋ ३, ३०, २२] PW. प्रमृ. √शु [<√श्वि] 'वृद्धौ' इति ?)।
n) =सपा. आपमं २, ८, ३ प्रमृ.। बौश्री १७, ४१ : १५ शुनिम् इति पाभे.।

मा १२, ६९[2]†; का १३, ५, ८[2]†; तै ४, २, ५, ६[2]†; मै १, ४, ११[3a]; २, ७, १२[3]; †[2]; काठ ४, १४, १६, १२[2]†; २१, १४†; क २५, ३[2]†; कौ १, ३२९†; जै १, ३४, ७†; शौ ३, १५, ४[2]†[b]; १७, ५[3]; ६[2]†;†२०, ११, ११; १६, ५; पै २, २२, ३[3]; ४, ४०, १[3]; ५, ३९, ४†, ११, २, ११; †१२, ६, ३[4]; १३[3]; १९, ४९, २; ५१, १३[3], २०, २२, ४; ४६, ९[4c].

शुन-पृष्ठ[d]– -ष्ठः ऋ ७, ७०, १.

शुन-होत्र[e]– -त्रेषु ऋ २, १८, ६[f]; ४१, १४; १७.

२°शुन[g]– > ?शुनामिक्षाम्[h] पै १६, १३८, ५.

३°शुन[i]– > °?शु(न>)ना-सीर[j]– -०रा ऋ ४ ५७, ८; मा १२, ६९‡; का १३, ५, ८‡; तै ४, २, ५, ६†; मै २, ७, १२[3]; ‡;‡; शौ ३, १७, ५; ७‡[k]; पै २, २२, ३; ४; -०रौ ऋ ४ ५७, ५[k].

२शुनासी(र्य° >)र[l]– -रः मै ४, ३, ३[2]¶; -रम् मै ४, १०, ६[2m]; -राय मै १, १०, १[n].

३शुनासी (र्य° >) र[l]– -राय तै १, ८, ७, १¶[n].

४शुनासी, शी(र्य >)र[o]– -रम् काठ २१, १४; -रा पै १२, ६, ११; -०रा काठ १६, १२; क २५, ३; पै १२, ६, १३; -राय काठ १५, २.

शुनासीरीय[p]– -या मा २४, १९; का २६, ४, ४.

शुनासीर्य[p]– -र्यम् मै ४, ३, ३.

°शुनक[q]– > शौनक- -काः पै ८, १५, २.

शुन-शेप– श्वन्- द्र.

?शुना[r] पै १५, १८, ७.

शुनी– श्वन्- द्र.

?शुनेपित[s]– -तम् ऋ ८, ४६, २८.

शुन्ध्– √शुध् द्र.

?शुन्ध्योत्वाम्[t] पै ६, ३, ५.

शुन्ध्या-वत्–, शुन्ध्यु, °न्ध्यू– √शुध् द्र.

शुप्ति[u]– -प्तौ ऋ १, ५१, ५.

√शुभ्, म्भ्(बधा.)[v] > °भि, °म्भि, शोभते ऋ ९, ६९, ३; शोभेते ऋ ४, ३२, २३; शोभसे ऋ ५, ४४, ५.

†शुम्भते ऋ ९, ३८, [(२,७) ३]; कौ २, ६२९; जै ३, ५२, ६; शुम्भते ऋ १, १४०, ६;

a) सपा. काठ ४, १४[2] ऐब्रा ७, २४[3] तैब्रा ३, ७, ५, ४[3] आपश्रौ ४, ९, ६[3] स्वम् इति पाभे.।

b) पाभे. पृ १८८६ c द्र.। c) पाभे. पृ २३२१ i द्र.।

d) विप. (°वाहकाऽऽस्पृष्ट-वत्-[अश्व-])। शुन- (°नाप. = अश्ववार- [√वश् = √वह् 'वहने' > कर्तरि] °वश्मन- > [°श्वुन- >] यनि.) + पृष्ठ- > बस. यनि.। 'यत् (यदा [अश्विनौ]) योनिम् (स्थानम् [पूर्वोक्तम्]) आसेदतुः (तदा तत् स्थानम्) शुनपृष्ठः ऋतुः न (इव) अरयत् ('व्यभिवाऽभूत्)' इति वा.।

e) व्यप. (ऋषि- [भरद्वाजवंश्य-])। बस. पूप. प्रकृत्यार्थे विप.। f) वैतु. सा. नाप. (पात्र-) इति ?।

g) °नाप. पुं (पार्थ)। °पार्श्वन्->°पाशुन->यनि.।

h) शुन(:)मा° इति द्वि-पदः शोधः। तस्य. ?अयो> अयम् इति (तु. मूको.), ?सर्वकान् > सर्वाऽस्र-> °स्रक-> -कानि इति चापि शोधौ।

i) नाप. (उक्षन्-)। °बुक्षण- (युक्षन्-) > °बुनुन-> यनि.।

j) नाप. (उक्ष-द्वन्द्व-)। द्वस. पूप. उप. च प्रकृतिस्वरः द्वसं. (पा ६, २, १४०)। पूप. दीर्घः।

k) सपा. °रा (बैताश्रौ ९, २७ च) <> °-रौ (नैभा ६, ६, २ आश्रौ २, २०, ४ शांश्रौ ३, १८, ४ या ९, ४१ च) इति पाभे.।

l) विप. (उक्षद्वन्द्व-संरक्षक- [इन्द्र-])। साऽस्यदेवतीयः यः प्र, यत् प्र. च यथायथम् उसं. (पा ४, २, ३२)। यकार-लोपः वावि.।

m) सपा. तैब्रा २, ५, ८, २ शुनासीरम् इति पाभे.।

n) सपा. शुनासीराय <> शुनासीराय इति पाभे.।

o) काठ °शी° इति वावि. द्र.।

p) विप.। सास्यदेवतीयः छः प्र., यत् प्र. च दक. (पा ४, २, ३२)। q) व्यप.। r) तु. सस्थ. टि. शार्ङ्ग-।

s) तु. पृ २६२७ c। पपा. [शुना– इ° इति] अनु पूप. < श्वन्– इति वें. सा. PW. प्रमृ.।

t) शु-धन्तु अस्मभ्यम् (आपः) इति शोधितः तृतीयः पादः, आपः शुन्धन्तु अस्मान् इति चतुर्थः पादस्य यथास्वयः। तृतीयस्य पादस्य पूर्वार्धेनाऽन्वयः। टद्स्योदक्यस्य रेवतीनाम् (अपा) रेवत्त्वस्य च शोधयितृत्वेनाभीप्सितत्वमिति भावः।

u) नाप. (°गुप्तस्थान-, रहस्)। < √°शुप् 'गोपने' (तु. नभा. √गुपना) + अधिकरणे क्तिन् प्र.।

v) दीप्त्यलंकरणशोधनादिषु धा. वृत्तिः।

शुम्भति ऋ १, २२, ८; मै ३, १०, १¶; काठ २५, ६¶; क ३९, ३¶; शौ १४, १, २८‡[a]; पै १८, ३, ७‡[a]; शुम्भन्ते शौ १२,३, २६[b]; शुम्भन्ति ऋ ५, २२, ⌊४; ३९, ५⌋; ९, ४३, २; मै ३, ८, ५¶; †शुम्भन्ते ऋ ९, २, ⌊७(३८, ३)⌋; कौ २, ३९३; जै ३, ३१, १३; शुम्भामि ऋ ८, ६, ११; ४४, २६; कौ २, ८५१†; जै ४,१२, ४†; शौ ६,५४,१; २०, ११५, २†; पै १९, ८, ४; शुम्भाति शौ १२, ३, २१[c]; शुम्भन्ताम् शौ १८,४, ६७[d]; शुम्भन्तु शौ ६, ११५, ३[e]; १२, २, ४०[f]; १८, ३,५६‡[g]; पै २०, १९,२; शुम्भस्व मा ५, १०; का ५,३, २; तै १, २, १२, २; ६, २,७, ४; मै १, २, ८; १६[2]; ३, ८, ५¶; १०, १[2]; काठ २, ९; ३, ६; २५, ६; क २, ३; १३; ३९, ३; †शुम्भ ऋ ८,७०, २; कौ २, २८४; जै ३, २३, १६; शौ २०, ९२, १७; १०५, ५; शुम्भत ऋ १, २१, २; १०, ९५, ९; शौ १२, ३, १३[h].
†शुम्भन्ति ऋ ५, १०, ४; ९, ४०, १; ९६, १७; १०, २१,२; कौ १, ४८८; २, २७४; ५२५; जै १, ५१,२; ३,२३,६;४१,१.
शुभयन्ते[i] ऋ १, ८५, ३; †शुभयन्त ऋ ७, ५६, १६; तै ४, ३, १३, ७; मै ४, १०,५[j]; काठ २१, १३.
अग्रूशुभन्त मै २, ६, १२[k]; काठ १५,८; †अग्रुशुभन् ऋ ९, ६२, ६; कौ २, ३६०; जै ३, ३०, ३.
शुभ्[1]– †०शुभः ऋ १, ३, १; खि १, २, ५; ६, ३; ५; ०शुभः ऋ १, ३४, ६; ४७, ⌊५; ८, ५९,३⌋; १२०, ६; ५, ७५, ८, ८,५, ⌊(१, ९२, १८; ५, ७५, २)११(८, १)८७,५⌋; २२, ४; ६; ५९, ५; १०, ४०, ४; १२; १३; ८५, १५; १३१, ४[m]; मा १०, ३३†; का ११, १०, ३†; तै ३, २, १०, २[n]; काठ १७, १९†; ३८, ९†; शौ ६, ६९, २; ९, १, १९; †१४, १, १५; २, ५; ६; २०, १२५, ४†; पै १६, ३३, ९; १८, २, ४†; ७,५†; ६†; ७; १९,३२, १४; शुभः ऋ ५, ५४, ⌊(१, ६४,४)११⌋; ९, ९४, १; तै ७, १, २०,१; काठ ४१, ११; कौ १, ५३९†; जै १, ५५, ८†; शुभः ऋ ८, ५, ५; २२, १४; २६, ६; १०, ४०,१४; ९३,६; शौ ६, ३, ३[o]; शुभम् ऋ १, २३, ११; ४, ५१, ६; ५, ५५, ⌊१-९⌋[p]; ५७, २; ६, ६२, ४; ७, ८२, ५; तै २, ४, ८, २†[p]; ४, ७, १५, ३; मै ३, १६, ५; काठ ११, ९†[p]; २२,१५; ३०, ४†[p]; क ४६,७†[p]; पै १७,१८, ८[q]; †शुभा ऋ १,१६५,१; ७, ५६, ६; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; शौ १३, १, २१‡[r]; पै १८,१७,१‡[r].
√*शुभंय[s] > शुभंयु– -यवः ऋ १०,७८,७.
†शुभं-या[t]– -ये ऋ ४, ३, ६; मै ४, ११,४; काठ ७, १६.
शुभं-यावन्[u]– -वा ऋ ५, ६१, १३; –†वानः ऋ १, ८९, ७; मा २५, २०; का २७, ११, ७; काठ ३५, १.
शुभ्र्, भ्रा[v]– -भ्रान् खि ४, २, ८; –भ्रौ पै १८, ११, ३[w].
शुभ-गन्ध-माल्य्र्—शो(भ>) भा[x]– -०भे खि २, ६[2], २३.
√शुभाय, †शुभायते ऋ ९,

a) पाभे. पृ३१२४ *f* द्र.। b) पाभे. पृ३१२४ *g* द्र.।
c) पाभे. पृ३१२४ *h* द्र.। d) पाभे. पृ३१२४ *i* द्र.।
e) पाभे. पृ२५०४ *b* द्र.। f) पाभे. पृ३१२४ *m* द्र.।
g) पाभे. पृ ३१२४ *o* द्र.; वैतु. शंपा. सात. शुम्भतु इति ?। h) पाभे. पृ ३१२४ *p* द्र.।
i) लनि. घास्त्र. गुणाभावः उसं. (पा ७, ३, ८६ ⌊तु. सा.⌋)। j) पपा. °न्तः ?।
k) सपा. तै १,८,१०,२ तैब्रा १, ७, ४, ४ असूषुदन्त इति पाभे.। l) भाप. (दीप्ति-)।
m) पाभे. पृ १८९२ *h* द्र.। n) पाभे. पृ २३०७ *e* द्र.।
o) शुभस्पती > सपा. पै १९, १, १६ शुदंससा इति पाभे.। p) सपा. मै २,४,७ शुभे इति पाभे.।
q) पाभे. २३६४ *b* द्र.।
r) सपा. ऋ ८, ७,२८ शुभ्राः इति पाभे.।
s) विप. (मरुत्-)। तु. टि. √*अहंय>अहंयु–।
t) विप. (वात-)। उस.। u) =शुभं-या–। विप. (मरुत्-, तद्गण-)। उप.। v) विप.। कर्तरि कः प्र.।
w) सपा. शौ १४,२,४३ सुगु इति पाभे.।
x) विप. (लक्ष्मी-)। कस.> द्वस.> यस.। °न्ध° इति स्वरः ?। पाभे. पृ १७०१ *l* द्र.।

२८,[(२५,३)३]; कौ २, ६३२; जै ३, ५१, १०.

*शुभं(यत् >)यती[a]- -तोः शौ १४, १, ३२; पै १८,४,१.

?शुभम्[b] शौ ८, २, १७.

शुभमान- -नम् खि २, ६[३], २४[c];

शुभयत्- -यद्भिः ऋ ५, ६०, ८

शुभान्- -ना ऋ ७,७२, १; -†नैः ऋ १, १६५, ३; मा ३३, २७; का ३२, २, १०; मै ४,११,३; काठ ९, १८.

शुभित[d]- -तम् तै ४, ४, १२, २; मै ३, १६, ४; काठ २२, १४.

शुभे[e] ऋ १, ६४, [४ (५, ५४, ११)]; ८७, ३; ८८, २;११७, ५; ११९, ३; १२७, ६;१६७, ६; ३, २६, ४; ५,५२,८; ५७, ३; ६३, ५; ६, ६१, ६; ७, ५७, ३; ८७, ५; ८८, ३; ८, २६, १३; १०, १०५, ३; मा १८, ७६[f]; ३०, ७; का २०, ५, ९; ३४, १, ७; तै ४, ३, १३, ७†; मै २, ४, ७‡[g]; ४, ११, २†; शौ ७, १११, १[h]; १४, १, ५३; पै १८, ५, १०; २०, ७, ९

†शुभ्र,भ्रा[i]- -०भ्र ऋ ५, ५, ४; -भ्रः ऋ २,११,४; ७, ५६, ८; ९ १४, ५; ९६, २०; -भ्रम् ऋ २,११,४[२]; ३,२६,२;९,६२,५; १०७,२४, कौ २,३५९; जै ३, ३०, २; -भ्रा ऋ ५ ८०, ५; ७, ७५, ६; पै १०, ६, २§; -०भ्रा ऋ १०,१४२,३; -०भ्रा ऋ ७, ६८, १; -भ्राः ऋ १, १९, ५; ८५, ३; १६७, ४; २, ११, ३; ४,५१,६; ५, ४१, १२; ४२,१२; ७,३९,३; ५६, १६; ८,७,[(५, ५४,११)२५], २८[j]; ९, ६३, २६; खि ५, ५, ९; तै ४,३,१३,७; मै ४, १०, ५; काठ २१, १३; कौ २, १०५१; शौ ११,१,१७§; पै ६, ३,४‡[k]; १७,४; १४, १, ७§; १६,९०,७§; -०भ्राः ऋ ८,७, [२;१४]; -भ्राभ्याम् ऋ १,१५, ३; -भ्रासः ऋ २, ३६, २; शौ २०,६७,४; -भ्रे ऋ ३, ३३,१; -०भ्रे ऋ १.५७,३;३, ३३, २; ७,९५,६; ९६, २; मै ४, १४, ७; शौ २०, १५, ३; -भ्रेभिः ऋ ९, १५, ५; ६६, २६; कौ २,६२०; ६६१; जै ३,५०, ७; ५५,२;४,२२, ३§.

शुभ्रं-खादि[l]- -०दयः ऋ ८, २०,४.

शुभ्र-यामन्[m]- -मा ऋ ३, ५८, १.

शुभ्र-यावन्[n]- वाना ऋ ८, २६, १९.

शुभ्र-वच्छो(त्र-उ)त्तरां(य>)या- -या खि २, ६[१], २६.

---

[a]) विप. (*दीप्तिमती- [गो-])। *शुम्भ- (दीप्ति-) +म्वतुप् (मतुप्) प्र. उसं (पा ५, २, ९४) > *शुम्भय्वत्- > यनि.। 'हे गावः ! शुभंयत्यादि-विशेषणत्रययुताः सती. (यूयम्) इह इत् अवाथ' इत्यादिना वाक्यशेषेण पूर्वार्धे संबन्धः द्र. (वैतु. पाा. शुभम्, यतीः इति, w. *शुभं- (√इ>यत्->)यती-> ०यतीः इति समस्तप्रतिनीय ?)।

[b]) शुम्भत्- > -म्भन् इति शोध (तु. मूको. सा. पै [१६, ४, ७] w. च; वैतु. सुग- इत्यस्य विप. इति कृत्वा सा. [अंश. भाव. च] शुभ-> [द्वि१] इति. इति, RW. BC. WI. शुम्भ- > -म्भम् इति शोध इति, भिन्न. इति कृत्वा Kirste [दि २, ९, १६] शुम्भ इति शोध इति [तु. मश. आपमं २, १, ७ प्रभृ. शुम्भि [दि] इति, बौधौ १०, ४०:९ दि २, ९, १६ प्रभृ. वर्षत >वा] इति पाभे.!)। पारस्कर] [निर इति कृत्वा प्रैषया मैः इति पदद्वयाप्र-मेत्स्य शोधः। (*प्रभया मै., मा न. > [*मर्षय [>*माचया>मा] नः, मा नः >)मा नः इति वारि. द्र. (तु. पूर्वार्धे √मर्चि इत्यस्य श्रुतिः, उक्तः बौधौ. दि. च पाभे. च) । मत्य. ?प्रमोषीः > प्र मोषया इत्यपि शोधः। पूर्वार्धेऽपि ?धृता > ०-सद् इति शोध।

[c]) गत. खिसा ११,९ शोभमानम् इति पाभे.।

[d]) पाम. [३,१,८५]<सुहितम् इति?। सा. पै १५, १,४ सुहृनम् इति पाभे.। [e]) दृमर्थे के. प्र. (वैतु. मा. प्रमृ. क्वचित् शुभ- > च१ इति)। [f]) वैतु. उ. म. शुभ->[गस१] -भे इति। [g]) पाभे. पृ ३१२७ p द्र.।

[h]) तु. W. WI.; वैतु. सा. <°भ- इति।

[i]) विप। कर्तरि रक् प्र. (तु. Brug [२. ५५५] प्रमृ.)। [j]) पाभे. पृ ११२७ r द्र.।

[k]) मत. ऋ ६, ५२, १५ देवाः इति पाभे.।

[l]) विप. (दीप्तायुध- [मरुत्-])। बस.।

[m]) विप. (*उज्ज्वलदीप्तिमद्- [रथयु-])। बस. उप. <*धामन्- (वैतु. Pw. प्रमृ. याम- इति?)।

[n]) विप. (अश्वि-)। उस.।

*शुभ्र-शस्[a]– > †°शस्-तम[b]– -मः ऋ ९, ६६, २६; कौ २, ६६१; जै ३,५५, २; ४, २२,३.

शु(भ्र>)भ्रा-वत्[c]– -वता[d] ऋ ९,१५, ३.

शुभ्रि[e]– -भ्रियः शौ २०, ४८, २; पै १८,२२,११; –भ्रिषु ऋ १, २९,१-७[f]; ५,३४,८; काठ १०, १२†[f]; शौ २०,७४,१-७†.

शुम्वन्[g]– -म्वा ऋ ४, ३८, ६.

शुम्भत्– -म्भन्[h] पै १६, ४, ७; –म्भन्तः ऋ १,१३०,६.

शुम्भ(न>)नी[i]– -नी शौ ७, ११७,१; १४, २, ४५; पै १८, ११,५.

१शुम्भमान,ना– -ना ऋ १, ९२, १०[j]; १०, १०७, १०; –नाः ऋ १,३३,८; १६५, ५; ३, ५, ८; ७, ५६,११; ५९, ७; १०, ११०,५[k]; मा २९, ५; ३०†[k]; का ३१,१,५;४, ६†[k]; तै ५,१, ११,२; मै ३,१६,२; †४, ११, २;१३,३; काठ ९,१८†; शौ ५, १२,५†[k]; ११, १, १४; –ने ऋ २,३९,२.

२शुम्भमान,ना– -नः ऋ ९, ३६, [४(६४,५)]; –ना ऋ ६,६४,२, –†नाः ऋ ९,६४, [(३६, ४)५] काठ १६, २०[k]; कौ २, ३८५, जै ३,३१,५.

३शुम्भमान, ना– -ना पै ४, १०, ४; –नाः काठ ४६, २; पै १६, ९०,४.

†शुम्भान[l]– -नः ऋ ८, ४४, १२; मै ४, १०, १; कौ २, १०६१.

शोभ– -भे ऋ १,१२०,५[m].

‡?शोभथ्[n]– -भथा[o] कौ १,४०९; २, ३५५; जै १,४०,१; ३,२९, १२.

शोभमान– -नः काठ ३४, ९[2]¶; –नम् ऋ ५, २,४; मै ३, ७,७; काठ २, ६.

†शोभस्[n]– -?शसे[p] ऋ १,८४,१०; मै ४, १४, १४; शौ २०, १०९,१.

†शोभसे[q] ऋ १०, ७७, १.

शोभा[r]– -भायै तै ३,३,२,२.

शोभा-वत्– > शोभिष्ठ– -ष्ठम् ऋ ८,३,२१; –ष्ठाः ऋ ७,५६,६.

?शोभायि[s] मै ४,९,२.

---

a) विप. (शुभ्रदीप्ति-मत्-)। बस. उप. भाप. *शस्– (<√शस् [*=√कस्] '*दीप्तौ')।

b) विप. (सुदीप्र-तम-[सोम-])। 'शुभ्रेभिः (*[निर्धारणे तृ. उसं. [पा २, ३, ४२] शुभ्राणां पदार्थानां मध्ये) तथा' इति संबन्धः (वैतु. PW. BSG. प्रभृ. उप. <*शस्तुतम- इति, ?BSG [पक्षे] शुभ्रशस [:] > °शस्तम- इति च ?)। c) विप. (पथिन्-)। d) पाभे. पृ ३१२५ *i* द्र.।

e) =शुभ्र–। विप. (अश्व-, गो- प्रभृ.)। कर्तरि क्रिः प्र. उसं. (पाउ ४,६५)।

f) सपा. तैब्रा २,४,४,८ गाशि २१ शुभ्रषु इति पाभे.।

g) विप. (शोभमान- [अश्व-])। क्वनिप् प्र. (तु. वे. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. सु-भ्वन्- [<सु √भू] इतीव ?)। h) पाभे. पृ ३१२८ *b* द्र.।

i) विप. (शोभमाना-[द्यावापृथिवी-])। कर्तरि ल्युट् प्र.।

j) तु. पृ ३११८ *g*; वैतु. GW. २शुम्भमान–?।

k) सपा. शुम्भमानाः <> शुम्भमानाः इति पाभे.।

l) विप. (अग्नि-)। आदादिकाच् शानन् प्र. उसं. (पा ३,२,१२८)। =सपा. तैब्रा ३, ५, ६, १। काठ २,१४ स्तुम्भानः इति पाभे.।

m) नाप. (स्तोत्र-[तु. पृ २११८ *j*; वैतु. वें. स्क. सा. GW. प्रभृ. क्रिप. प्रपु१ इति])।

n) विप. (*शोभा-वत्- [इन्द्र-])। कर्तरि अथुच्, असुच् प्र. च यथायथम् उसं. [पाउ ४, १८९]। स्वथ. ?मद्रन्ति > (√स्वद् 'आस्वादने' >) स्वदन्ति इति शोधः। पादान्ते ईम् इत्यधिकपाठेन शोधश्च। वा. पाभे. च *p* द्र.।

o) वैतु. सा. भ. शोभ [?] थाँ [=शोभन्ते] इति क्रिप., विप. भाप. शोभथ- > [तृ१] -था इति [तु. BW. BSG. प्रभृ.] ?।

p) शोभसा (तृ१ [सपा. कौ. जै. 'शोभथा इति पाभे.]) *ईम् (मधु, सोमम्) इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति)। 'याः (गौर्यः) इन्द्रेण वृष्णा शोभसा सयावरीः (सत्यः) ईम् स्वदन्ति' इति वा., (तु. *n*; वैतु. सा. भाप. च१ इति, PW. GW. प्रभृ. शोभसे इति तुमर्थीयम् इति च)।

q) तुमर्थे असेः प्र.। धा. *कीर्तने वृत्तिः।

r) भाप. (*शोभा-भृति-)। शोभा– + (*भ्रा [भृति-] >) *भा– > षस. *शोभा-भा– > यनि.। शेषं *s* द्र.।

s) *शोभा– (भाप)। क्यच् प्र. उसं. पा ३, १, १०४) > °भायि? > -भायै इति शोधः [तु. [अंशतः] AVL. (तु. सपा. तै ३,३,२,२ तैआ ४, १,१ शोभा-> -भायै इति पाभे.); वैतु VV (२, ७००; ३, ४५; ४८७)

?शुभः[a] पै १९,१०,११.

√शुम्भ्,शुम्भत्‌- प्रमृ. √शुभ् द्र.

|शुरुध्(वप्रा.)[b]- -रुधः ऋ १,७२,७; १६९, ८; ३,३८,५; ४,२३,८; ६,४९,८; ७, २३, २; ६२, ३; ९,७०,५; १०,१२२,१; खि १, १०,४; मा ३४,४२; का ३३,२, ५; तै १, १,१४,२; मै ४, १४, १३; शौ २०,१२,२.

*शुरुध[c]- -धः ऋ ६,३.३.

शुल्क[d]- -ल्कः शौ ३,२९,३[e]; पै १०, २,६; -ल्कम् शौ ५, १९, ३[f]; पै ९,१८,९; १६,७९, २; १९, ५२, ६[g], -|ल्काय ऋ ७, ८२, ६[h]; ८,१, ५; कौ १, २९१; जै १,३०,९.

१शुल्ब[i]- -ल्बम्[j] मै ४, १,१३¶.

२शुल्ब[k]- >¶शौल्बायन- -नः तै ७, ४,५,४; ५,४,२.

√*शु(भ्>)व् (शोभायाम्) > *शू-शुव्- > √शूशुव्[l], शूशुयाम[m] ऋ ८,२१,१२.

शूशुवे[n] ऋ ७, ३२, ६; शूशुवुः ऋ ७,७४,६; शूशुवाम[o] ऋ १, १६६,१४; शूशुवत् ऋ १,५४, ७; २,२५, १; ८,३१,३; मै ४, १४,१०†.

शुशुकन-, शुशुक्वनि-, शुशुक्वस्-, शुशुचान- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शुशुलू(क>)का[p]- -का मै ३,१४, १७[q].

|शुशुलूक-यातु[r]- -तुम् ऋ ७, १०४, २२; शौ ८, ४, २२[s]; पै १६, ११,२.

शुश्रुवस्-, शुश्रूषमाण-, शुश्रूषेण्या- √शृ, श्रु द्र.

√शुष्(बधा.)[t] >शोषि, ¶शुष्यतः काठ ३०,१; ३६, ६; क ४६,४; ¶शुष्यन्ति मै २, १, ५[2]; काठ ११,५[2]; शुष्याति,शुष्यात् पै ३, २८,४; शुष्यतु, शुष्यतु शौ ६, १३९, २; शुष्यताम् पै ६, ६,

शोभायिन्- (तु. WG [१२३० d] WAG [१, १८८ c]) >यनि (न. द्वि१ सत् क्रिवि.) इतीव (वैतु. स्वरः ?)]।

[a]) शुम्भ. इति शोधः (तु. सपा. शौ ६,७३,२)।

[b]) नाप स्त्री.। जलार्थे (तु. निघ ४,३)<शुच्- + √रुध् इति या [६, १६] प्रमृ, पौष्टिकार्थे <√श्रृध् इति च GW. PG [१,३२,५०] प्रमृ.।

[c]) नाप. (दीपक-)। (√आश >भावे *आशुर- >) *शुर-+[√वृध् '*ज्वलने' (म [व]ध- = सूर्य-) > भावे] वृध- > बस. *शुर-वृध- >यनि.। 'अयम् (अग्निः) द्वेषरवतः (*आवरण-कृतः) अक्तोः (रात्रेः) शुरुधः न (इव)' इति वा. (वैतु. अन्ये शुरुध्- > प्र३ यनि. इति ?)।

[d]) नाप. (मूल्य-, कर- [*प्रभुत्व-साधन-])। *ऐश्वर्य-कृ- > यनि. (वैतु. पाउभो २,२,६ प्रमृ. < √शल् 'गतौ' इति)।

[e]) तु. W.; वैतु. RW. WI. °क्लः इति ?।

[f]) वैतु. WI. °क्लम् इति।

[g]) शुक्लम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. कौसू ४,१)।

[h]) गरथ. !ओजो = ओजसा उ > *ओजसो > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. ओजः इत्येकं पदमिति!)। 'उभौ (इन्द्रावरुणौ) मिलित्वा अस्य (सुदासस्य राज्ञः) वसु (धनम्) ओ (धनम्) पुरं मिमाने' इति वा. द्र.।

[i]) नाप. (रज्जु-)। (√*सिव् [= √सिव्>स्यू] 'तन्तुसन्ताने' >कर्मणि) *श्युर-+(√भृ >भावे)भ-> बस. *श्युर-भ- > यनि. (वैतु. पाउभो २, १, २२१< √शल् इति, पाउवृ ४,९५ < √शुच् इति?)।

[j]) सपा. काठ ३१, १० क ४७, १० संनहनम् इति पाभे.।

[k]) व्यप (ऋषि-)।

[l]) वैतु. PW. GW. प्रमृ. इह <√शु,शू<√श्वि 'वृद्धौ' इति।

[m]) (लिङि उपु३ यासुटि) *शूशुव्या (=व्या > या)म > यनि. द्र.।

[n]) *°वते>[प्रपु१] यनि.।

[o]) (लोटि उपु३) *शूशोवाम > *शूशोआम > यनि.।

[p]) नाप. (*मेषी-)। (√*वश [*= √वस्] 'आच्छादने' >भावे *वशुस्- > *शुश्- > [तत्साधने]) *शुशूल- (वाल-) > तद्वदर्थे यनि. (वैतु. सा [ऋ ७, १०४, २२] <शिशु-+उलूक- इति ?)।

[q]) इह पपा. मा [२४, ३६] च सुषिलीका- इति पर्यायरूपः पाभे.। तत्र √*सुष् 'आच्छादने'>*सुषिल- (वाल-) > यनि.।

[r]) *विप. [मेषभूतछद्मिन्- (रक्षस्- पुं. [तु. नान्तरीयपूर्वो मन्त्रः])]। बस. उप. भाप. (छद्मन्-, कपट-वेश-) <√या [*= √धा] '*छादने' [तु. यातु-धान-, अभ्यद्-धाव- प्रमृ.]। तत्र. उलूक-यातु-, कोक-यातु- प्रमृ., यातु- इत्यत्र च यथायोगः शोधः द्र.। 'कोकयात्वादिकं रक्षसं जहि, "रक्षः (गोपायस्व) हे इन्द्र!' इति वाक्यद्वयं द्र.। एतदनु पृ २६२० रक्षस्- इत्यत्र इतः शाप. निर्देशो नेष्टः।

[s]) शिशुल° इति मा.।

[t]) बल-दीप्ति-वृद्धि-शोषणादिषु धा. वृत्तिः।

२; १९, ३५, १०; शुष्यन्तु[a] शौ ६, ९, १; ¶अशुष्यत् मै २, ४,८; ३, ३, १; काठ ११, ३; अशुष्यन् मै १,६,३[2]¶; शुष्यन् पै १३,३,८; शुष्येताम् पै[a] २, ३३, ३; ९०, २.

शोषयति शौ ३, २५, ३; शोषयसि खि ३, १६,३; शोषयामि शौ ६,१३९,१; शोषयामसि खि ५, २,१; शोषय खि ३,१६,३; शोषयेत् मै १, ८,२¶.

शुष्[b]– -पन्तम् ऋ १,६१,१०; शौ २०,३५,१०†.

?शुष्व[c] शौ ५, १,४; पै ६,२,४.

१शुष्क,ष्का[d]– -¶ष्क. मै ३,८,७[2]; ९, ६; -†ष्कम् ऋ २, १३, ६; ४,४,४; ६,१८, १०; ७, १०३, २; मा १३,१२; का १४,१,१२; तै १,२,१४,२; मै २,७,१५; काठ १६,१५; -ष्कस्य तै ६,४,१,५¶; -ष्काः मै ३,६,३¶; -ष्कात् ऋ १,६८,२; मै ४,५,९¶; -ष्कासु ऋ १०, ९२, १;[e] -ष्के शौ १९, ४९,१०; -ष्केण मै ४,३,४¶.

¶शुष्का(ष्क-अ)प्र– -ग्रः काठ २६, ३; क ४१,१; -ग्रम् तै ६, ३,३,४.

शुष्का(ष्क-आस्य >)स्या– -स्या शौ ३, २५,४; ६, १३९, २; ४.

शौष्कास्य[e]– -स्यम् शौ ११, ११,२१.

शुष्क्य[f]– -क्याय मा १६, ४५; का १७, ७,४; तै ४, ५,९, १; काठ १७,१५.

¶२शुष्क[g]– -ष्कः मै ३, ९, ५; ६; -ष्कम् खिसा २९, ४५.

३शुष्क, ष्का– -?ष्क[h] पै १७,१४, ४; -ष्कः ¶काठ २५, ८; २६, ७; ¶क ४०,१; ४१, ५; पै १, ९४,३;१६,१२४,११; -¶ष्कम् काठ २३, ९; ३२,१[2]; क २५, ६; -ष्कस्य पै १, ९४, ३; -¶ष्का काठ २६, ७; क ४१, ५; -ष्काः पै १३, ३, ९; १९, २८,९; -¶ष्काणि क.ठ २५,५; क ३९,२; -ष्के पै १४, ४,१०.

शुष्क-कण्ठ[i]– -ण्ठेन मा २५, २; का २७,२,२; मै ३, १५,२.

शुष्क-दति– -तिः तै १, ८,१९, १¶; मै २, ६, १३; काठ १५, ९¶.

शुष्क-हरित[j]– -ते काठ ३२, १¶.

शुष्का(ष्क-अक्ष>)क्षा– -क्षा पै ९,२५,६.

शुष्ण[k]– -ष्णः ऋ ६, २०, ५; काठ ३७,१४[2]¶; -ष्णम् ऋ १, ११, ७; ३३, १२; ५६, ३; ६३, ३; १०१, २; १०३, ८; १२१, ९; २, १४,५[l]; १९,६; ३, ३१,[८; १०, १११, ५]; ४,१६, १२;५, २९,९; ३२,४; ६, १८, ८;२६, ३;३१, ३; ७, १९, २; ८,५१, ८; १०, २२, ७; १४; ९९, ९; खि ३, ३,८; मै ४, १४, ७; शौ

a) सपा. शुष्यन्तु <> शुष्येताम् इति पाभे.।

b) PW. GW. प्रमृ. < √श्वस् इति।

c) *शुष्स्- (विप. =दीप्र-) > *शुषु (स्य >) स्या- > [प्र२] -स्ये (विप. दीप्रनावत्यौ, भासमाने [मातरौ =रोदसी]) इति, १२थ. ?श्वि > (*भगवती- > गवी- > प्र२) -वी इति च शोधः। इह मातृ- द्वयस्य लोकार्थे *शक्तिः। (√*वस् > [=√वस्] 'निवासे' > कर्तरि) *वस्तु- > यनि.। [इहा(णु >)णा- [*=वासयमाना-] < *वृष्यमाणा- इति (तु. नभा. √रीहना; वैतु. अन्ये < √लिह् 'आस्वादने' इति?)। पुर्व- (विप. [पनि- = 'सदृन-']) < *द्विभार्य- इति द्र.। 'उभे एते रोदसी (मगनी भूते सती) पुर्वं (द्विभार्यं [जन्तं] सूर्यं) जाम्यै (समागमार्थम्) प्रेरमेथाम्' इति वा।

d) विप.। कर्तरि क्त् प्र. (पैतु. निपातो त. > कः प्र. इति कृ ताऽऽयुपातः [तु. पा. ८, २, ५१; ६, १, २०६])।

e) भावे अण् प्र. (पा ५,१,१३०)।

f) विप. (*दीप्ति-मत्- [रुद्र-])। अत्र धा. *दीप्तौ वृत्तिः। १शुष्क- इति च तज्जं भाप. द्र. [तु. सपा. मै २, ९,८ क २७, ५ पर्यायभूतः पाभे. शुष्य- (< *शुष्य- [< शुष्मन्- भाप.] इति च, सस्थ. पर्यायभूते [√घृ 'दीप्तौ' > भावे *घरिस्य->] हरित्य- इति च, सस्थ. एतद्विपरीतार्थस्तो प्राति. पर्णशय- इति रजस्य- इति च; वैतु. VV [२, ४२०] AVL. शुष्प- > शुष्य- इतीव?)]।

g) विप.(कनाई- [मधु-, इष्ट- प्रमृ.])। कर्तरि कक् (पाउ ३, ४१) प्र. तत्-स्वरश्च (तु. BDG [२,१,१६८])।

h) शुष्कम् इति शोधः (तु. BKA.)। i) बस.।

j) द्वस.। k) स्पा. (असुर- [अनावृष्टिहेतुभूत-])। कर्तरि नक् प्र. (पाउ ३, १२)।

l) छन्दसः शुषन्तम् इति GW. प्रमृ.।

२०, ३४,१७, ३७,२†; पै १३, ७, १८; –ष्णस्य ऋ १, ५१, ११; ५४,५; १२१,१०; ४,३०, १३; ५,३१,७; ६,२०, ४;८,१, २८; ४०, [१०; ११]; ९६,१७; १०,२२, ११; ४९,३; ६१,१३; शौ २०, १३७, ११†; –ष्णाय ऋ १, १७५, ४; –ष्णे ऋ ८, ६,१४; काठ ३७,१४²¶.

शुष्ण-हृत्य– -त्येषु ऋ १,५१,६

शुष्म,ष्मा^a– -०ष्म शौ ५, १, ९; पै ६,२,८; –ष्मः ऋ १, १००, २; १६५,४; ४, २१, ७; २३, १०, ६, १९, ९; ६८, ७; ७, ३,६,२७,२,५६,८;६१, ४; ९, ७१,५,१०, १८०, १; मा १९ ३३; ३३, ७८†; का २१,३,२; ३२, ६, ९†; तै ३, ४, ११, ४†; मै ३, ११, ७; †४, ११, ३; ४; १२, ३; काठ ९, १८†; १९†; ३८, २, ७†; शौ १, १२, ३, ५, २०,२, ६,७३, २; ९, ४, २२; १८, २, ३६; पै १,१२, ३; १२, ४, ९, २४, २; १६,२६, २, २०, ३९, १, –ष्मम् ऋ १, ६८, १४; १६५, १,२,११,४, १७,३; ३ ३२,३; ३७,१०; ४, १७, १२; २८,७; ५, १६, ३; ३२, ९; ६,१९,८; ४४; [५; ८,९३,१२]; ७२, ५; ७,२४,४; ३३,४; ८,६,११; ७, २४; १५, ७^b;२०,३; ९६, ८; ९९, ६; ९, १९, ७; २९, [६; १०६, ४]; ३०, ३; ५२, ४; ६३,[(४, ३६, ८); २९; ६७, ३]; ७६, २, १०, ७५, ३; ११३, १; मा २०, ४४; ३३, ६७† का २२, ४, ९; ३२, ५, ११†; मै ३, ११, १; ४, ११, ३†; काठ ८, १७†; ९, १८†; ३८, ६; †कौ १, ५६७; २, ५७९;६७५; ८५१; ९८८; †जै १, ५८, २; ३,४७,५; ५६, ३; ४, १२, ४; शौ ३, ९, ३; ६, ६५,१;२, १, १०; २०; †२०, २०, ३; ५७, ६; १०५, २; १०६,१^b; ११५,२; पै ३,७,४; ४, २१, ३^c; १६, ३२, १०; ३३, १०; १९, ८, १०^c, ११,११; २०, ३७, २; –ष्मा शौ ४, ४, ४!^d; पै ४,५, ३!^d; –†ष्माः ऋ १, ५२, ४; २, १७,१; ४,१०, ४^e, १०, ९७, ८; १४२, ६; मा १२, ८२; का १३, ६, ८; तै ४,२,६,३, ४,४,७^e; मै २, ७, १३; काठ १६,१३; क २५, ४; पै ४, ५, ७S; १९, ६, ८, –†ष्मात् ऋ २,१२,१; १३; ६, २७, ४; ७, ३४,७; १०, १४७, १; तै १,७, १३, २; मै ४,९,१४S,१२,३; काठ ८,१६; कौ १,३७१; जै १, ३९,२; शौ २०, ३४, १; १४; पै १३, ७, १; १४; –ष्माय ऋ ८, ७, ५; का २, ७, ४^f; तै ३,२, ५, २; ५^f; मै १, ६, २; १०, ३^f; काठ ७, १३; ९, ६^f; क ६,३;८,९^f; –†ष्मासः ऋ ५ ३८,३, ९ ५०,१;५३,१; १०,३,६; कौ २,५५५;१०६४, जै ३, ४४, १; ४, ७, १; –ष्मे तै ४,६,१, १; काठ ३६, १५; शौ ६,३८, ३; पै २, १८, ४; –०ष्मे खि ४,७^१,६; शौ ५, ५, ७; पै ६,४,६; –ष्मेण ऋ ४, ५०,७; ९,७०, ५; तै १,?, ८, १^g; शौ ४, ४, २; पै १, ९४, ३; ४, ५, ३, –†ष्मैभि. ऋ ५, १०, ४; ६, ६१, २; मै ४, १४, ७; काठ ४, १६; –†ष्मैः ऋ १, ६३, १; ४, २२,[३; ६, ३२, ४]; ६, ३, ८; १०, ३; ७, ७, २^b; मै २, १२, ८‡^e; ४, १३,७; काठ ४, १५.

?शुष्मयु^1– -यत् तै २, २, १२,४.

शुष्म-वत्–> °वत्-तर– -रम्

^a) भाव. (बल-, दीप्ति- प्रभृ.), वि. (दीप्त्यादि-मत्- [त्रा(?)शा-, मरुत्- प्रभृ.])। ^b) पाभे. पृ १५३३ m द्र.। ^c) पाभे. पृ २४४३ i द्र.। ^d) °ष्मः वा °ष्माः वेति शोधः (तु. पै. मूको., सात्र. ऋ १०,९७,८ मा १२,८२ पै ४,५,७)। ^e) सपा. शुष्माः <> शुष्मैः इति पाभे.। ^f) =सपा. [illegible] १,३,१०,८ आपौ २,७,७। मा २, १३ [illegible] ४, ५,१ शुष्माय इति, [illegible] २, १, ८ कौसू ४,३,१८ [illegible] ३,५,२५ शुष्माय इति पाभे.।

^g) पाभे. पृ १७१५ i द्र.। ^h) <√शुष (*=√शुष्) इति कृत्वा नाप. (ग्र ता-) इति मतम्। ^1) वि. (बल-कृत्- [१मघ्वन्-])। शुष्म- (भा.प. =बल-)+(√मि [=√मा] 'कृती = धारणे'> कर्तरि) मयु- > उप. *शुष्म-मयु- > यनि. [वैतु. भा. <√शुष्माय इति वा शुष्म- + √या इति वा, PW. BC. प्रभृ. शुष्मय- इति शोध इति च (वैतु. [illegible] AVL.)]।

शौ ४, ४, ३; पै ४, ५,४.

शुष्मिन्– -ष्मिणः ऋ १, १४५, १; ३, १६, ३; ५,१०, ४; ९, १४, ३; ३०, १; ४१, ३; १०,४३,३; खि १, २, ६; मा ११, ८३; का १२. ७, १८; तै ४.२. ३, १; ५. २, २, १; मै २,१०, १; काठ १६, १०; १९, १२; क २५, १; ३१, २; कौ २,२४४†; जै ३, २१,९†; शौ ६. ३०, १; २०, १७, ३; पै १९, १२. १०; -†ष्मिणम् ऋ ७,२३,५;८,१३, ३; १०२, १२; कौ २, ९८; जै ३,९,१२; शौ २०, १२,५; -†ष्मिणा ऋ ४,४७,३; कौ २, ९८०; जै ४, २४, १; -ष्मिणे ऋ १, ३०, ३;३७, ४; -†०ष्मिन् ऋ १. १७३,१२; ६,२५, १; ७,३०, १; ८,९८,१२; मा ३.४६; का ३. ५,३; तै १,८, ३,१; मै १. १०, २; काठ ९. ४; क ८, ७; कौ २, ५२१; जै ३,४०, १७; शौ ५, २, ४‡[a]; २०, १०७, ७‡[a]; १०८, ३; -ष्मिभिः ऋ १,१३३,६; -†ष्मी ऋ ४,२२, १; ४; ५, ४०, ४; ७, ४०,३; ५६,२४;९,१८,७; २७,६;२८, ६;७१,१;८८,७; तै १, १,१३, ४; कौ २, ६४०; ६४१; ८२३; जै ३, ५१, ६; ७; ४, ४, ४; शौ २०, १२,७.

शुष्मिणी– -णी मा १९, ७; का २१, १, ६; मै २, ३, ८; काठ १७,१९; ३७ १८.

शुष्मिन्-तम– -मः ऋ १, १२७,९[१]; [९;१७५,५], १३३, ६;-†मम् ऋ २, ११, १३, ३, ३७, ८; शौ २०, २०, १; ५७, ४.

शुष्य[b]– -ष्याय मै २, ९, ८; क २७, ५.

शोप[c]– -षाय मा २. ३२[d].

शोषित– -तः पै १, ४५.१.

शुष्यत्–, !शुष्यस्य, १शुष्क–, २शुष्क–, ३शुष्क–, शुष्क्य– √शुष् द्र.

°शुष्ठ[e]– -ष्ठाः पै ३, ३०, २![f].

शुष्ण– √शुष् द्र.

!शुष्पस्थम् पै २०, ५६, १.

?शुष्पिता पै ५, ३७, २.

शुष्म–, !शुष्मयु– √शुष् द्र.

?शुष्मिकाः[g] पै १९, २०, १४.

शुष्मिन्– √शुष् द्र.

√शू > शूशुवस्– -वांसः ऋ १, १६७, ९; -वांसम् ऋ १, ६४, १५; ४, १६, १३; ६, १९, २; ७; [८; १०, ४७, ४]; मै ४, १४,८†; -वांसा ऋ ७,९३,२.

शूशुवान– -नः ऋ ४, २७, २; ७, २०, २; १०, २८, ९; -नस्य ऋ १०, १११, ६.

शूशुजि[h] ऋ १०, ९३. १.

शूकार[i]– -राय मा २२,८; का २४, ३, ४; तै ७, १,१३, १; मै ३, १२, ३; काठ ४३, ४.

शूकृत[j]– -†तस्य[k] ऋ १. १६२,१७;

---

a) पामे. पृ १७४१ a द्र.। b) तु. टि. शुष्कर-।

c) =शुष्म-, शुष-। d) पामे. पृ ३१३२ f द्र.।

e) नाप. (नालि-)। व्यु.!। [°शुष्ठ- (√°शुष् 'शोषे')] > नैप्र. यनि.। वैप्र f द्र.।

f) तु. मूको.। नवा. शौ १९, ५७, २ शुष्ठाः इतीव इत्येवापि बुधाः इत्येव पाठः!। एतत् शुष्ठ- इति √शुष् 'शोषे' > °शुष्ठाः– > यनि. इति कृत्वा °शुष्ठ-शब्दस्य पर्यायः। एवं तावदस्य प्रानि. पृ ११३१ शुष्ठ-शब्दस्य नाप. दः [illegible] न नेष्टः (वैतु. [illegible] प्रमृ. [illegible])।

g) पूर्वेण पदेन सहितः पाठः! (वीर्याः [द्र३]) भनि स्व. शुष्म-वृ (-व >) ष्मिका- (नाप. [°स्त्रीप- =भाण्डार-]> -काः [प्र३]) इति [illegible] शोधः। °शुष्म शुष्मिका. > °वि(-ष्यु >) शुष्मिकाः > नु° (तु. मूको.) इति भावः। 'ये वीर्याः वीर्यवन्तः [illegible] [illegible] (शत्रुभ्यः) प्रहरन्ति' इति च.।

h) दुरर्थायः यनिः प्र. उपं. (पा ३. ४. ९ [तु. उपस्तृणीषणि, पृणीषणि प्रमृ.]; वैतु. वें. सा. शूषन्-> मनि इति)।

i) विप. (°आशु-कमिन- [अश्व-])। (√मश् 'व्याप्तौ' > भावे) °आशु- > °शूक- + (√कृ °'कमने =°गमने' > कर्तरि) °कार- > उप. °शूक-कार- > यनि. (तु. पपा. अनवग्रह-निर्देशः; वैतु. मा. ग. म. PW. प्रमृ. < °शू-[नपाधुपमानवाचक-शिट-] + √कृ 'कृतौ' इति!)।

j) 'आशुना (त्वरया) कृतं (गमनम्) अस्य' इति कृत्वा बस.। शेषं i नमृ.।

k) व्यप. [illegible] > शुष् इति, [illegible] > °शुष्मेद- ([illegible]) > शूय -ष्मेना इति च शोधो। '[illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible]) वा [illegible] ([illegible]) [illegible] ते (अश्व) [illegible] ([illegible]) [illegible], ते (अश्व) [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible]) [illegible] ([illegible])

मा २५, ४०; तै ४, ६, ६,२†; काठ ४६, ५; -ताय मा २२, ८; का २४, ३, ४; तै ७, १, १२, १; मै ३, १२, ३; काठ ४१, ४.

†शूघ(न>)ना[a]- -नाम: ऋ ४, ५८, ७; मा १७,९५; का १९, १, ८; काठ ४०, ७; पै ८, १३, ७.

शूद्र, द्रा[b]- -द्र: ऋ १०, ९०,१२; मा २३, ३१; ३१, ११†; का २५, ६, ११; ३५, १, ११†; ¶तै २, ५, १०, १; ७, १, १, ६[१], ¶मै ४, १,३[२]; २,७; १०; ४,६; ¶काठ ३१, २[२], ३४, ५; क ४७, २[२]¶; शौ ४, २०, ४; १९, ६, ६†; पै ३, १३,८; ९, ५, ६†; १९, ३८, १५; -द्रम् मा ३०, ५; का ३४, १, ५; तै ६, ४, ८, ३¶; शौ ४, २०,८; पै ८, ६, ८; -द्रस्य मै ४, ६, ६; -द्रा[c] मा २३,३०; का २५, ६, १०; तै ७, ४, १९, ३; मै ३, १३,१; काठ ४४, ८; पै २, ३१, २[१d]; -द्रा: तै ३, २, ६, २¶; पै ८, ९, ९; ९, ९, ६; १०, ५; -द्रान् पै २०, २४,८; -द्राम् शौ ५, २२, ७[e]; -द्राय मा २६, २; का २८, १, ३; ¶काठ ११, १०; ३७, १; शौ १९, ३२, ८; पै १२, ४, ८; १९, ३४,३; -द्रे मा २०,१७; का २२, १, ४; तै १. ८, ३, १; काठ ३८, ५; शौ १९,६२, १; पै २, ३२, ५; -द्रेण तै ६, ४, ८,३¶; -द्रेषु मा १८,४८; का २०, २, ११; तै ५, ७, ६, ४; मै ३, ४,८; काठ ४०,१३; पै १९. १८, १५; -द्रै: पै ४, २७, ६.

शूद्र-कृ(त>)ता- -ता शौ १०, १, ३; पै १६, ३५, ३.

१शूद्रा(द्र-आ)र्य[f]- -र्यौ मा १४, ३०, का १५, ९, ३; तै ४, ३, १०, २; मै २, ८,६; काठ १७, ५; क २६, ४.

२शूद्रा(द्र-आ)र्य[f]- -र्यौ काठ ३४, ५.

शून[g]- -नम् ऋ २, ३७, [१७; २८, ११; २९, ७], ३, ३३, १३[h]; ८, ४५, ३६; -ने ऋ १,१०५, ३;७, १,११; १०, ३७, ६.

शून्य[i]- -न्यम्[j] पै १७, १४, ५.

शून्यै (न्य-एष>)षी[k]- -षी शौ १४, २, १९; पै १८, ८, १०.

शूर[l]- -०र ऋ ५, ३८, ५; -०र ऋ १, ११, ६; २९, ४; ३३, १२; ६३. ४; ८;८१, ८;१२९, ३; ५; १३१, ७; १३२, ६; १३३, ६[२]; १७३, ७; १७४, [९; ६, २०, १२]; २, ११, [२;७, २१, ३]; ३; ५ [११; १०, २२, १५]; १७; १८; [१८,७; ७, २३,५ (२९,२)]; १९, ८; ३०, १०; ३,३०,११;

सूदयामि (*साधूकरोमि)' इति वा. ।

a) विप. (आशुगमना- [घृत-धारा-])। *आशुर्- (=*आशुष्- [तु. शूकार्-, शूकृत- इत्यत्र टि.]) + (√*घन् [=√हन्] 'गतौ' > कर्तरि) *घ(न>)ना-> उस. *आशुर्-घना- > *आशूघना- > यनि. (तु. पपा. अनवग्रह-संकेतः, [तात्पर्यतः] निघ [२, १५] या [६, १] वें. सा. प्रमृ.)।

b) नाप. (सामाजिक-वर्ण-भेद-)। असामिता-श्रमिता-घटना-भावाना साद्यर्यात् यप्रा.? । <√शुच् इति पाउ [२,१९] प्रमृ., < शुच- + √द्रु इति शङ्करः [ब्रसू १. ३,३४]. । <क्षुद्र- इति विशुंसरः [IA ५२,१३८]।

c) जातिलक्षणं ङीषं बाधित्वा टाप् प्र.(पावा ४,१,४)।

d) शोधः पृ २३३५ f द्र. ।

e) गस. पै १३,१,९ दार्मीम् इति पाभे. । f) द्वस. ।

g) भाप. (*अप्यभाव- [इष्यमाद-])। अ(<नञ्-) + *शूयमन- [शून्य-भाव-, शक्तिमत्त्वादि-]> *अ-शूयमन- > *अशम [व]न- > *अ [शो>] शून- > ऋ. पै. अशुन- इति शौ. ।

h) सपा. शौ १४, २,१६ पै १८,८,७ अशुनम् इति पाभे. (वैतु. पै. [मूको.] शूनम् इत्येव पाठः)। सपा. शौ. पै. च 'अघ्न्यौ (रथ्यौ गावौ) शूनम् (अशुनं [शौ.] वा) मा आरताम्' इति वा. । मध्येनद्यादिबाधकजातं रथयात्रासंवृत्तये सामान्याऽऽशिषा सूक्तोपसंहारः ।

i) भाप. (निर्जनता-)। स्वार्थे यः प्र. उसं. (पावा ५.१,२)।

j) न. द्वि१ सत् वा. दह्यमान- इत्यस्य क्रिवि. द्र. ।

k) विप. (निर्जन-प्रिया- [निर्ऋति-])। उस. उप. <√इष् 'आभीक्ष्ण्ये'।

l) विप., नाप. (बल-वत्-)। शुवस्- > 'शुवस-> (*शोद- [तु. पार. =नर-]>) यनि. । < शुन- (प्रशुन-) इति वा (वैतु. या [४,१३] <√शु 'गतौ' इति, MW. <√शू [<√श्वि] इति)।

४१, ३[a]; ४७, [२; ५२, ७]; ५१, ७; १२; ५३, २१; ४, ३, १५; १६, २; ७; १७; २२, ५; ३२, २१; ५, ३३, ७; ३५,२; ३६, २; ६, १५, ११; १९, ६; २३; २४, ३; २६, ५; ३३, ३; ४; ४४, [१७; १०, ११२,१]; ४७, ६; ७, १९, ११; २२, ७; २३, ५; २५, ४; ५; ३०,१;४; ३२,११; [२२ (८, २१, ५)]; २७; ३६, ४; ८, १, १४; २१, ८; २४, २; [८; ५०,९]; ३२, ५; ३४, १४; ४५, ३४; ४६, ११; ४९, ३;६१, ५; ६२,११; ६३, ११; ६६, ५; ७०, ९; ७८, १; ४; ८१, ३; ९७, १५; ९८, ८; १०, २२, ९-१२;४७, १; ५०, २; ७३, ४; ९८, १०; ११३, १; १४८, २; ४; ५; खि ३, १, ३; २, ९; †मा ७, ३५; ३७; ८, ५३; २७, ३५; †का ७, १७,१; २०,१; ९, ६, ५; २९, ५, ४; †तै १, ४, १८, १;४२,१; २, ४, १४, २; ७, ४, १५,१; †मै १, ३,१९;२३; २, १३, ९; ४, १२, ४; १४, ५; †काठ ४, ८; १२,१५;२६, ११[b]; ३९,११;१२; ४४, ४; क ३,६†; †कौ १, २०९S; २३३; २५३;३१७; २, ३०; ६१;८०; ८९; ३०२S; ८०७;९२९; †जै १, २२, ६S; २५, १; २७, १; ३३, ५; ३, ४, १; ६, ७; ९S; ८, ६; ९, २; ४८, १८; ४, ३०, ७; शौ २, ५, १; ७, ३२, १†; ८१, २; ८, ५, १७; ८, ७; १८, १, ३८†; †२०, १२, ५; २३, ३[a]; ३७, ११; ५६, ५; ७३, १; ७४, ४; ७७, २; ७; ७९,२; १००, २;११६, २; ११८, १; १२१, १; १२५, १; पै २, ७, १; १३, ६,१२†; १६, २८, ७; २९, ६; १९, १६,८†; २०, ३१,७†; –रः ऋ १, ७०, ६; १०३, ६;१०४,४; १२२, १०; १३२, ५; १५८, ३; १७३, ५; १७५, ३; १७८, ३; २, १७,२; ४, २१, १;२७, ५; ३६, ६; ५, ६३, ५[b]; ६, २५, ४; ५; ३५,५; ६४, ३; ७, १८, ११; १९, १०;२०,३; २७, १; ८४,४; ८, २, ३६; ३१, १५; ४५, ३; ६१, १८; ९२, २८; ९, १, १०; ३, ४; १५, १; १६, [६; ६२, १९]; ७०, १०; ७६, २; ८७, ७; ८९, ३; ९४, ३; ९६, १; १०, ४२, ४; ५५, ६; ८; ६९,५;६; १०५, ४; ६; खि ३, ९, १; ५, ४, ९; मा २०, ३७;४६;४७†; २२, २२; का २२, ४, २;११; ५,१†; २४, ८,९; तै †१, ६, १२, १; ८, २२, ४; ७,५,१८, १; मै ३, ११, १[c]; १२,६; ४, ११, २†; १२, ३†; ५; १४, १३[1]; काठ १९, १२†; ३८, ६[c];†;४५,१४; कौ †१, १९६; २३२;३१८; ५३३,†२,१७४S; ५७९; ६०८; ६१६; ६९०; ७८४; ८०९; ११३३; ४, ९; †जै १, २१, ३; ३३, ६; ५५, १; २,२, ५; ७, ३S; ३, १६, १२; ४७, ५; ४९, ७; ५०,४; ४, ४, १०; १७, ६; १९, ९; शौ ८, ८, १; †२०, ३७,१०; ६०, १; ८९, ४; पै १६, २९, १; –रम् ऋ १, ११२, १८;४, ३८, २; ३; ६, २५, ४; ४७, ११; ९, ८१, १; १०, ४२, २; ११४, ९; मा २०, ४१;५०†; का २२, ४, ६; ५, ४†; तै १, ६, १२, ५†; मै ३, ११, १; ४, ९, २७†; १२, ३†; १४, १२; काठ १७, १८†; ३८, ६; कौ १, ३३३†; जै १, ३५, २†; ४, २४, ८[d]; शौ ७, ९१, १†; २०, ८९, २; पै ५, ४, ११†; –रस्य ऋ १, १४१, ८; ३,५५, ८; ६, ६, ५; ८, २, ९; जै ४, १६, १०†; –रा ऋ ४, ४१, ७; –राः ऋ १,८५, ८; ५, ५९,५; ७,१, १०;३०, २;३४, ३;५६, २२; १०,७८,४; खि ५, ५, ९; काठ ८, १७†; ३८, १४[d]; पै २०,२८,८; –०राः ऋ १,६४, ९; –राणाम् ऋ ६, ६८, [२, (७, ९३, २)]; खि ५, ४, ४; कौ ४, ४; जै २,.७, २; –राय ऋ १, १५५,१; ८,२, २५; मा १६,३४; का १७, ५, ३; तै ४, ५,६,२; मै २, ९, ६; काठ १७, १४; क २७,४; †कौ १, १२३; २, १००७; जै १, १३, ९†; –रासः ऋ ६, ४६, १२; १०, १५४,३; शौ १८, २, १७†; पै

a) = सपा. मा ८,१९ । तैआ२.४,६,२ सूर इति पाभे.।
b) सपा. तैआ २,४,५,३ सूरः इति पाभे. ।
c) सपा. काठ ३५,१४ क ४८,१२ शौ ६, ४९, १ पै १९,३१,१४ तैआ ६,१०,१ शूरम् इति पाभे. ।
d) सपा. शौ ८,५,१९ सुवें इति, आपश्री १६, १९,१ सुराः इति च पाभे. ।

२०, ४०, ८†; -रेभिः ऋ १, ८, ४, १०१, ६; शौ २०, ७०, २०†; -रेभ्यः ऋ ९, ६६, १७; -रैः ऋ १, १२९, २; २, ३०, १०; ८,१९, १०; १०,२२,९
शूर-ग्राम[a]- -मः ऋ ९, ९०, ३; कौ २,७५९†.
शूर-तर- -रः ऋ ९, ६६, १७.
शूर-प(ति>)त्नी[a]- ०त्नि ऋ १०,८६,८; शौ २०,१२६,८†; -त्नीः ऋ १, १७४, ३.
शूर-पुत्र,त्रा[a]- -त्रा[b] शौ ११, १, ११; पै १६, ९०,२; -त्रान् पै ९,१०,९; -त्राम्[b] शौ ३,८, २, पै ३,९,४.
शूर-वीर[c]- -रः शौ ८, ५, १, पै १६,२७,१.
शूर-साति[d]- -ता ऋ १, ३१, ६; १५७, २;७, ९३,५; १०, ६३, १४; कौ २, ११०९†; -तौ ऋ १,१००, ७,३. ५४,४; ६,१९, १२; २३, २; २६, १; ३३, २; ८, १६, ४; १०, ६७, ९; खि १, ११,८; कौ १, ३३७; जै १, ३५,६; शौ २०, ९१, ९†.
†शूरण[e]- -णासः ऋ १, १६३, १०; मा २९,२१; का ३१, ३, १०; तै ४, ६,७,४; काठ ४६,३.
*शूर-देव- > *शौरदेवि[f]- -व्यः[g] ऋ ८, ७०,१५
शूर्त- √शॄ (वधा.) द्र
शूर्प[h]- -र्पम् तै १,६,८,३¶; शौ ९, ६, १६; ११, ३, ४; १२, ३, १९; २०; पै १२,३, १२; १३, १६ ,५३,९;११३,२; १७,३७, ९;१०; -र्पम्ऽ-र्पम् खि ५,२२, ५; शौ २०, १३६, ९[i]; -र्पे का २,५,२; शौ १०, ९,२६; पै ५, १३,५; १६, १३८, ७; -र्पेण मै १,१०,११[2]¶; काठ ३६,६[2]¶.
शूर्प-ग्रा(ह>)ही[j]- -ही शौ ११,३,४; पै १६,५३,९.
†शूल[k]- -लम् ऋ १, १६२, ११; मा २५,३४; का २७, १३, ३; तै ४,६, ८, ४; मै ३, १६, १; काठ ४६, ५.
शूशुजान[l]- -नः ऋ १०, ३४,६[m]; -नान् ऋ १०, २७, २.
शूशुवस्-, शूशुवान- √शू द्र.
शूप- †शूषे[n] ऋ ९, ९७, ५४; कौ २, ४५६; जै ३, ३४, १४.

---

[a]) विप. । वस. ।
[b]) शूर-पु° (आदित्य पु°) इति शोधः ।
[c]) विप. (शूराणां शौर्यप्रद- [प्रतिसरमणि-])। वस. उप. चलमूर्त्यर्थे भाप. (तु. सस्थ. वीराय इति पदम्; वैतु. सा. W. B. अन्यथादर्शिनः ?) ।
[d]) नाप. (युद्ध- [तु. निघ २,१७]) । वस. ।
[e]) विप.(*आशु-गमन- [अश्व-])। व्यु ?। प.ा. नावग्रहः। *शुर- [=आशु- (तु. निघ २, १५ [ल. मूलो])] + (√रण् 'गतौ' > भावे) *रण- > वस. *शूरण-> यनि. (तु. [अंततः] म. [उप. युद्ध-पर्याय-]. वैतु. या [४,१३] प्रमृ. संशूरण- इत्येकपदमिव कृत्वा [सं √शू 'गतौ' >] *सं-शूर- > यनि. इतीव, वे. सा. GW. प्रमृ. शौर्यदर्थे < शूर- इतीव) ।
[f]) व्यप. (ऋषि-) । अपत्यार्थे इञ् प्र. उसं. (पा ४, १,९६) ।
[g]) *शिव्य- [चा] = **शिव्यः > *°शिव्य इति शोधः (तु. आनन्दचन्द्रः; वैतु. यनि. प्र१ < शौरदेव्य- इति वे. PW. GW. GRV. प्रमृ., द्वि < शौरदेवी- [गो-] इति सा.?) । सस्थ. वासु- = *वर्ग-, धातु- = *तपन-, मृष्टि- = *मरुत्- ।
[h]) नाप. (धान्यशोधन- [उपकरण-भेद-]) । (√*शुर् [=√शुध्] 'शोधने' > भावे) *शुध्य- > *शुड्-> *शू[ड>]र- > *शूर्- + *वप् प्र. उसं. (पावा ५, २, १२२; वैतु. या [६, ९] प.उ [३, २६] WAG [२, २४] < √शॄ 'हिंसायाम्' इतीव?) ।
[i]) शंपा. मात शूर्पे शूर्पम् इति ? ।
[j]) विप. (अदिति-) । उप. उप. कर्तरि अण् प्र. ।
[k]) नाप. (तन्नप्रशलाका-) । √अश् 'तनूकरणे'> *अशुल- > यनि. (तु. अश्र-, अश्रि-, अग्र- वैतु. GW. प्रमृ.<√शूर् [<√शॄ] 'हिंसायाम्' इतीव!) ।
[l]) विप. ([तन्वा] *विवर्धमान- [कितव-, अदंशुग-]) । (√श्वि 'वृद्धौ = *शोभ' > भावे *श्वयु-> *शुयु->) √*शुज् (तु. नभा. √सु [मृ] जना)> यङि √शूशुज् > यनि. (वैतु. वे. सा. < √शुच् 'दीप्तौ' इति, PW. प्रमृ. <√*शुज् 'उत्तेजने या उत्साहे वा 'भये वा' [MVB] ?) ।
[m]) यनि. <√शुच् इतीव कृत्वा LR. शूशुचानः इति, Hill (Chrest ३५, १०२) शोशुच् इति च शोधुको ! । सस्थ. तृष्णमानः>(तृष- > √*तृष्णु>) तृष्णमाण- (तृष्यमाणः) इति शोधः ।
[n]) नाप. (कीर्ति-) । √*शु (=√शु [<√शू]) 'हर्षे'+ असुन् प्र. > शूषस्-> *शोषू-> इति.

१शूप[a]– -पम् मा २१,३६; ५४; २८, ४१[b]; का २३,४,८; ६,७; ३०, ४,७; मै ३,११,५; –पाय काठ ३५, १०[c].

२शूप (वप्रा)[d]– -॒प तै ३, ५,५,१; -पः ऋ ९, ७१, २; –†पम् ऋ १, ९, [१०; १०, ९६, २; १३३, १]; ६२, १[e]; १५४, ३; ३, ७, ६[f]; ५४, १; ६, १०, २; ७,२५,५; १०,३१,३; ५४, ६;१२०, ८; मा ३४, १६; का ३३ १, १०; तै १,७, १३, ५; मै ३, ११, २ऽ![g]; ४, १२,४; कौ २, ११५१; जै ४, १, ४; शौ ५,२,८; २०, ३०, २; ७१, १६; ९५, ९; १०७, ११; –†पस्य ऋ १, १३१, २; ८, ७४,१; कौ १, ८७; २, ९१४; जै १, ९, ७; ४, १५, ७; शौ २०,७२,१;–पाय[e] मा २२,३०; का २४, १७, २; मै ३, १२, ११; –पेभिः ऋ १०, ६, ४; –पैः ऋ ३,४९,२; ५, ४१, ७; [१०;६, १२, ४]; ६, ६८, ३; १०,६,३.

३शूप– -पम् पै ६, १, ८, –पाय क ४८, ८.

शूप्य[h]– -प्यः ऋ ७, ६६, १; जै ३,५४,७†; –प्यम् ऋ १, ५४, ३[i]; ५,८६,६.

शूर्पणि √शॄ द्र.

√शॄ, शॄ (वधा.)[j], शृणाति ऋ १०, ८९,६; ¶तै २,१,५, ७; ७,७; ८,२; शृणासि ऋ १०,८९, ८, शृणामि शौ २, ३२, २; ५, २३, ९; पै ७, २, ६; १५, १८, ७; ९; १९, ३२, १३; शृणात् मै २, १, ६¶[k]; ?शृणा पै ५, ३, ५; शृणातु शौ ६, १३४, १; पै ५, ३३, ४; शृणीहि ऋ १०, ८७, १०; खि ५,९,३[l]; शौ ८, ३, १०†; पै ४, २४, ६; १३, ९, १०; १६, ६, १०†; अशृणात् ऋ १०, १३८,४.

शश्रे शौ ४, १८, ६; ५, ३१, ११; पै ५, २४, ५; अशरीत् पै १९,११,७[m]; अ॒शारैत्[n] शौ ६, ३२,२[m].

शीर्यते ऋ १,१६४,१३[o]; पै १६, १२०, ५; ६; ¶अशीर्यत काठ २०,४; २५,६; क ३१,६; ३९, ३; ¶अ॒शीर्यन्त तै ५, २,६, २; ६. १, ३, ५.

शारि ऋ २, २८, ५; मै ४, १४,९†.

२शर्– परि. द्र.

शरणि[p]– -णिम् ऋ १, ३१, १६; शौ ३, १५, ४†; ६, ४३, ३; पै १,५१,४; १९, ३३,९.

श॒रीतोस् (:) ऋ ३, ५३, १७.

शरु[q]– -रवः ऋ १०, ८७, १५; शौ १, १९, २; ८, ३, १४†; पै १, २०, २; १६, ७, ४†; –रवे ऋ ४. ३, ७; ६, २७,६; १०, २७, ६; १२५,[६; १८२,

वा. कृते सस्थ. मुहि इत्यत्र टि. द्र. ।

[a]) भाप. (बल- [निघ २, ९])। शुवस्– [परि. द्र.] >*शोप्–>यनि. (वैतु. पाउभो २, ३, १६७, WAG [१, ४३ c], MW [पक्षे] < √श्व [<√श्वि]. वृद्धौ' इति, PW. प्रमृ. <√शुप् [<√श्वस्] इति च?)।

[b]) सपा. तैब्रा २,६,२०,४ मुलम् इति पाभे.।

[c]) सपा. शूपाय (तैब्रा ३, १०,७,१ च)<>श्वपाय इति पाभे.।

[d]) भाप., विप. (अर्क-, स्तोम-, घोष- प्रमृ.)। <√शुप् 'शोषणे' इति भा. ?।

[e]) बलकर- इति वें., =सुखकर- इति मा.।

[f]) भाप. (प्रजनन-,प्रसव-)। व्यु.?। √सू > भावे सूत- > स्वार्थे *सूतक- > नैप्र. यनि.। 'महः (महतः [मनः]) महद्भ्यां निभ्र्याम् (महद्भ्याम् [अरणीभ्याम्] पं२) घोरम् (अग्नि) ससम् अनु-अनदन्' इति वा. (वैतु. वें. मा. =सुख- [तु. निघ ३, ६]. OW. प्रमृ. विप. इति)। उत्तरार्धस्य वा. पृ १९२५ o द्र.।

[g]) °पू° इति स्वर? शूपम् इति शोधः (तु पगा. सात. मा २१,३६ प्रमृ.)।

[h]) विप. (वचस्-, हव्य- प्रमृ.)। मत्वर्थे यत् प्र.।

[i]) वैतु. मा. =सुखकर- इति?।

[j]) धा. हिंसाऽऽचारणादिषु वृत्तिः।

[k]) सपा. काठ ११.५ शीर्ष्णे इति पाभे.।

[l]) सपा. शौ २०, १२७, ६ धीणीहि इति, MW. कृधि इति च पाभे.।

[m]) परस्परं पाभे.।

[n]) अशरीत् > वानि. यनि. इति [तु. अप्रभित्तम्, अप्रभेदम् (तु. पृ १२१६ p, Brug [२,३,१००b])]।

[o]) पाभे. पृ १३३९ b द्र.।

[p]) भाप. (अभिघना-, आराध-)। अनि. प्र.।

[q]) नाप. पुं. स्त्री. च ([इषु-, आयुध-])। करणे उन् प्र. (पाउ १, १०)।

३]?[a]; काठ ४०,३; शौ ४, ३०, ५†; -रुः ऋ १,१७२,२; १८६, ९; ८, ६७, १५; २०; पै ३, १०, १; १९, ३, २?; -रुम् ऋ ७, ७१, १; ८, १८, ११; १०, ९९, ७, शौ १, २,३; ६, ६५, २; १२, २, ४७; पै २, १,३[b]; १७, ३४, ८; १९,११, १४; -र्वा ऋ १, १००,१८[c]; २, १२, १०; ४, २८, ३; ७, ८५, २; १०, ८७, ६; शौ ८, ३,५; २०, ३४, १०S; पै १३, ७, १०; १६, ६, ६.

शरव्य, व्या[d]- -व्यम् पै ९, १०,८; -व्यया शौ १,१९,३[e]; पै १, २०, ३; -व्या ऋ १०, ८७, १३; तै ४, ५, १,१; काठ १७,११; क २७, १; शौ ८,३, १२†; १०, ५, ४८; ११, १२, ६; १२, ७, १४; १०, १३; पै १, ९५, २; १४, २, ७; १६, ७, २†; १४३, ५; १४६, ८; -व्याः तै ५, ५, ७, २, मै ४, ४,३¶[f]; शौ १, १९, १; पै १, २०, १; -व्याम् शौ ५, १८, ९; पै १, ४६, ५; ९, १८, २; -व्यायै[g] मा २४,४०; ३०, ७; का २६, ८, ५; ३४, १, ७; तै ५, ५, १९, १; मै ३, १४, २१; काठ ४७, ९; -†०व्ये[g,h] ऋ ६, ७५, १६; मा १७, ४५; का १८, १३; तै ४, ६,४, ४; कौ २, १२१३; शौ ३, १९, ८; पै १, ५६, ४.

शरु-मत्- -मान् ऋ १०, ८९, ५; तै २, २, १२, ३†.

शा(र्>)लम् पै ९, १६, ३.

शीर्ण- -र्णम् पै ४,१५,५[i]; -र्णस्य पै ४, १५, ४[j].

शीर्ति- -र्त्यै काठ ११, ५[k].

शूर्त[l]- -र्ताः ऋ १, १७४,६.

शृणत्->शृणती- -ती मै १, ८, ६¶.

शृणान- -नाः ऋ १०, २८, ११.

√शृ,श्रा (पाके),>श्रपि, ¶श्रपयति तै ५,१,७,२; मै ३,१,८; काठ १९, ७; क ३०, ५; श्रपयन्ते तै ७, ४, ९, १¶; श्रपयान् मा ११, ५९; का १२, ५,१०; तै ४, १,५, ४; मै २, ७, ६; ३, १, ७¶; काठ १६, ५, श्रपयतु मा १, २२; का १, ८, ३; तै १, १, ८, १; मै १, १, ९; ४, १, ९; काठ १, ८; ३१, ७; क १, ८; ४७, ७; श्रपयन्तु मा ११, ६१; का १२, ६, २; तै ४, १, ६, २[m], मै २ ७,६; ३, १, ८; काठ १६,६; श्रपय काठ ४०, १२; श्रपयतम्[n] मै ४, १३,४.

श्रत, ता- -तः तै २, ६, ३, ४¶, काठ १५, ५[o]; शौ ९, ५, ५; पै १६, ९७, ४; -तम् ऋ ९, ११४,४; १०, १६, १; २; ¶तै २, ४, ३, ३; ५, ३, ४[r]; ६, ३, ५; ६, ३, १०, १[r]; ५, ९, २[r]; ¶मै १, ८, २;१०,६; १७, २, ६, ६; ३, १०, २; ¶काठ १०,११; १५, ५; २७,४; २८, ८[r];९; ३०, ८S; ३४, ३; ३५, १८[p]; ३६, १२; ¶क ४२, ४; ४४, ८[r]; ९; ४८, १६; शौ ४, १४, ९; ११, १, २५; १८, २, ४†; ५†; ९;४,१२; १३; पै ५, १६, २; ३; १६, ९१, ५;९९, ३; -तया शौ ४, १४, ९; पै १६, ९९, ३; -¶तस्य तै २, ५, ३, ४; ५; मै ३, ९, ६; -ता मै ३, १०, १[r]¶; पै १४, ३, १२?[q]; -¶तानि काठ ६, ४; क ४, ३; -†तासः ऋ ९, ८३,१, कौ १, ५६५; २,२२५; जै १, ५७, १२; ३, २०, ९; -¶ते तै २, ५, ५, २; मै २, २, १३[r]; -तेन मा १९, ८९[r]; का २१, ६, १०[r]; काठ २७, ४¶; ३८, ३[r]; क ४२, ४¶;

a) *शर्मस- (=शरु) > तृ१ शर्मसा > शर्मया > यनि. (वैतु. वें. सा. कर्मणि च१ इति)।

b) सपा. शौ ४,७,४ शरुम् इति पाभे.।

c) वैतु. सा. <शार्यन्- इति ?।

d) विप., नाप. स्त्री. (इषु-संहति-,इषु-वृष्टि-)। तदर्थदर्शायः, स्वरदच्छर्यस्य यत् प्र. स्तिस्वरश्च (वैतु. पाम [६,१,८३] पशान्तरे <शर- इति ?)।

e) वैतु. सा. य. प्र. इति?।

f) *शरव्याः इति स्वरः? (तु. तैब्रा १,७,९,८)।

g) स्त्री. देवतोपचारः।

h) सपा. तैब्रा ३, ७,६,२२ आपश्री ३. १४,२ शरुः इति पाभे.।

i) पाभे. पृ २६६९ b द्र.।

j) सपा. शौ ४.१२,१ छिन्नस्य इति पाभे.।

k) पाभे पृ ३१३७ k द्र.।

l) तु. पा ७, १,१०३; ८,२,६१।

m) पाभे. पृ १८७७ j द्र.।

n) सपा. तैब्रा ३, ६,६,४ श्रपयताम् इति पाभे.।

o) पृ २५७१ c द्र.।

p) शातम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. क४८,१६)।

q) शोधः पृ १०७२ f द्र.।

r) पाभे. पृ १२७६ j द्र.।

-शृतौ मै २, ६, १; ६; ४, ३, १; काठ १५, १.

¶शृत-काम- -माः मै ४, १, ३;९; काठ ३१, २; ७; क ४७, २; ७.

शृतं कर्तृ[a]- -र्तारम् तै ३, १, ४,४.

शृतं-कृत्य तै ३, ३, ८,१.

शृतं-कृाय[b]- -स्यः तै २, ६, ३, ४¶[c].

¶शृत-त्व- -त्वम् तै २, ५, ३, ४; मै १, १०,६; काठ ३६,१; -त्वाय तै ३, १, ५, २; ४, ८, ७; ६, ५, ९, २; मै ३,१०, २; ४, १, ३; ९; ७, ४; काठ २८, ९; ३१,२; ७; क ४४, ९; ४७, २; ७.

शृत-पा[d]- -पान् ऋ १०, २७,६.

शृत-पा[d]- -पाम् ऋ ७, १८, १६.

†!शृत-पाकम्[e] ऋ १, १६२, १०; मा २५, ३३; का २७, ११, २; तै ४, ६, ८, ४; मै ३, १६, १; काठ ४६, ४.

¶शृता(त-आ)तङ्क्य[f]- -ङ्क्यम्[g] काठ २८,६; क ४४,६; -ङ्क्येन तै ५, ७, ९, ३; ६, ५, ६, ४.

शृतन- -नम् मै ४, ११, ४.

शृतवत्- -वत् शौ ११, १, ४; पै १६, ८९, ४.

श्रातृ- -तः ऋ १०, १७९, १[h]; -तन् ऋ १०, १७९, २; ३[2]; शौ ७, ७५, १‡[h]; २†; ७६, १[1]†; -ताः मै १, ९, १[2]; काठ ९, ८[2]; क ८, ११[2].

√शृ,श्रु(श्रवणे), †श्रुवत् ऋ १, ३०, ८; १२१,१; ७, ३२,५; ८, १, १५; ८१, ५; कौ २, ५५; १०१७; जै ३, ९, ८; ४, ९, ८; शौ २०, २६, २; ७८, २; श्रवत् ऋ ४, ४३, १; ८,४३, [२४; ४४, ६]; खि ५,५,२[2]-४[1]; ८[2]; १०[2]; ११[1]; कौ २, ८९३†; जै ४,१३, ८†; श्रुवतः ऋ ८, २६, १०; श्रवन्त जै ४, २४,४‡[1], श्रवन् खि ५, ५,६[1]; ७[1];९[2]; श्रवयः ऋ ५, ७४, १; अश्रवन् शौ ७,६८,१; पै २०, ३२,९; †अश्रवम् ऋ १, १०९, २; तै १, १, १४, १; काठ ४, १५; †अश्रवम् ऋ १०, ८६, ११; तै १, १,१३, १; काठ ८, १७; शौ २०,१२६,११.

†श्रोपि ऋ ६, ४, ७; मा ३३, १३; का ३२, १, १३; श्रोतु ऋ १, १२२,६; श्रोतु ऋ ५, ४६,६; श्रुताम् खि ५ ५, ५[1]; †श्रुवन्तु ऋ ६, ४९, [१ (५१, १०) १०,१५,५]; मा १९,५७; का २१, ४, ६; तै २, ६, १२, ३; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४[1];†; शौ १८, ३, ४५; †श्रुधि,> धी ऋ १,२, १; १०, ९; ४४, १३; ४८, १०; १३३,६; १४२,१३; २, ११,१; ५,२४,३; ६, १७,३;२१, १०; २६,१; ७, २२,४; ३८,२; ८, २५, १२; ६६, १२; ८२, ६; ९५,४; १०, ११,[९; १२, ९], ६१,१४;२१; १२५, ४; १४८, ५; मा ३, २६; २२, १; ३३, १५; का ३,३,१८; २३, १, १; ३२,१,१५; कौ १, ५०; ३४६; २, २३३,११४८; जै १, ५, ६; ३६,५; ३,२०,१७; शौ २, ५, ४§; ४, ३०, ४; १८, १, २५; २०, ८, १; †श्रुधि,> धी ऋ १,२५, १९;२६,५; ४५, ३;५;१२९,२; २, ६,१;६,२१, ८;३६, ५;४५, ११; ८,६,१८; २४, १४; ७८, ११; ९९, १; तै २, १, ११, ६; मै १,५, ३; ४, १०,२; १४, १७; काठ ४, १६;७,१; ४०, ११; क ५, १; कौ १, २९; ३०२; २, १६३; ८६०; ९३५; जै १, ३, ९;३१, १०; ३,१५,११; पै २, ७,५§; श्रुतम् ऋ १, १२०, ६; १२२, [६; ७, ६२, ५]. ५, ७४, ६; ७८,५; ६, ६२,७; ७,

---

[a]) नि. (अनि.)। उप. पृ. टि. अद्रष्ट (पा ६, १,१४; वैतु. भा. [illegible])।

[b]) उप. [illegible] द.।

[c]) [illegible] मै ४,१,९ [illegible] इति पामे.।

[d]) [illegible] उप. < √पा [illegible]।

[e]) [illegible]

[illegible] (वैतु. वें. [illegible] शृत- [नाप.] + पाक- [नाप.] > [illegible] PW. [illegible]) । [illegible] टि. [illegible]।

[f]) [illegible]।

[g]) [illegible] मै ४,८,९ [illegible] इति पामे.।

[h]) [illegible] <> [illegible] इति पामे.।

[i]) [illegible] इति पामे.।

६८, २; ८, २६, १७; खि १, ८, ३; मा २१, ९; का २३,१, ९; तै १, ८, २२, ३; मै ४, ११, २; काठ ४, १६†; †श्रुतम् ऋ १,१२२,६;१५१, २;२.४१, ४; ५, ७५, [१-९]; ७, ६८,८; ८,२६,११;१०,९२,१३; मा ७, ९; का ७, ४, १; तै १, ४, ५, १; मै १, ३, ७; काठ ४, २; क ३, २; कौ १, ४१८; २, २६०;१०९३; १०९४;१०९५; जै १, ४०, १०; ३, २२, ७; श्रुत,>ता ऋ १, २३,[८; २, ४१. १५], १०, ६३, २; श्रोत>ता ऋ १, १२२, [११; (१०, ९३, ४)]; ५, ८७, ८; ९; ७, ३९, ३; मा ६, २६[a]; का ६, ७, ३[a]; अश्रोत् ऋ ७, २३, ५; श्रूया.[b] ऋ २, १०, २.

†शुश्रवत् ऋ १, ८४, ८; कौ २.६९३; जै ३, ५६, २०; शौ २०, ६३, ५; शुश्रूयाः[c] ऋ ८, ४५, १८; शुश्रूयातम्[c] ऋ ५, ७४, [१०; ८, ७३, ५].

शृण्वे ऋ १०,११३,९; †शृण्वे[d] ऋ १, ७४,७; ३, ५५, २०; ४, १७, ९; ५, ७३, ७; ६, ४७, १६; ८,२, ३४[e]; ४५, ३२; ९, ४१,३; १०,९४,६; कौ २,२४४; जै ३,२१ ९; ४, ११,२; †शृण्वे ऋ १, ३७,३; ४,१७, १०;२०, ९; ७, २६,४; मै ४, १४, १२; काठ २१, १३; कौ १, १३५; जै १,१५. १; ४, ११, ३; शृणोति ऋ १, ३७, १३; १०, ७१, ६; १२५,४; मै १, ११, ५९¶; शौ ४, ३०, ४†; ९, ४, १७; शृणोति ऋ ४,२३, ३; ८, ७८, ५; १०,७१,४; ६; ¶तै ३, ५, ७,२, ६,४,९,४; ¶मै ३,१, ९; ४, ६, १; ¶काठ १४, ५; २०, ९; २७, ५; ¶क ३१, ११; ४२, ५; पै २०, ७, ६; शृण्विरे ऋ १.१५, ८, †शृण्विरे ऋ ८, ४५, [४: ७७,१], १०, १६८, ४[f]; कौ १, २१६; जै १, २३, ३; शृण्वन्ति ऋ ७, ३४, २[g]; खिसा २६, २१; तै ४, १,१, २‡[h]; ५, ६,१०,२¶; मै ३, १,३¶; ¶शृण्वन्ति मै ३, ६,९; काठ १९, २; २२, ४; क २९, ८; †शृण्विपे ऋ ८, ६, [१४; ३३, १०]; ७८,३; कौ १, २६३; जै १, २८,१,४,२०,३; शृण्विपे ऋ ४,४२,७; ७,८,५; शृणोमि ऋ ५. ३२,१२; ८, २, ११; जै ४, २१, १०†; शृणोमि ऋ २, ३३,४; ५,३२, ११;१०, ४२,३; तै ५.६,१,४; मै २, १३, १; काठ ३५ ३; क ४८, ४; शौ ३, १३,६; २०, ८९, ३; पै १, ९५, १†[i]; ३, ४, ६; †शृणवत् ऋ ५, १४,५; ३०, ३; ७, २६, १;८,३३,९; १३[j];६१, १,१०; कौ १, २९०; २,५८३;१०४८; जै १,३०,८; ३,४७, ९; शौ ६, २,१; ११,६,१९[k]; २०,५३,३, ५७,१३;११३,१; शृणवत् ऋ १, १४१,१२;१४५,३; ३, ४३,४, ८, ४३, [२२; १०, २६, ९], १०, ६६, ११; पै १९, १, ४; †शृणवन् ऋ ९, ४९, ४; कौ २, ७८८; जै ४,३०,२; शृणवन् ऋ ३,५४,१०;१३; १०, ६५,१३; शृणवः ऋ ७, २९, ३; शृणोतु ऋ १,११४,११; २, २७, १; ३२,४; ३,५४,१;[(१,१५)१], १९;५,४१, १२; ७, ४४, ५; ४६,१[l]; ८, ५४,४; ९३, १८; १०, ९१, १३; खि ३, ६, ४; मा ६, २६[a]; ३४, ५४†; का ६, ७, ३[a]; ३३, २, १७†; तै १,३,१३,१; २; ३, ३, ११, ५†; ६,४, ३, २¶; मै १, ३, १[a]; ४. ५, २[a], १२,६; †काठ ११, १२; १३, १६; †कौ १, १४०; २, १०१५; जै १,१५, ६†, शौ ७, ४९,२,५०, १†; पै २०, १०, ८; शृणोतु ऋ १, २७,१२;३, ५४, २०; ५, ४२, १;४३,११; ६, ५०, १४; ५५, ५,७,३५,६;३८, ५; १०, ६४, [४; ९२,१२] १०; खिसा ३, २[m]; मा ३४, ५३†; का ३३, २, १६†; तै १, ८, २२, २†;

a) सपा. श्रोता (माश ३,९,३,१४ च) <> शृणोत इति पाभे.। b) अपु१ द्र.। c) °श्रु° इति पपा.। d) अपु१ तलोपे प्रश्वरः। e) द्र. सस्थ. टि. अति। f) सपा. पै १,१०७,३ श्रूयते इति पाभे.। g) सपा. तैश्रा १,२,९,६,६,१७ शृण्वन्तु इति पाभे.। h) सपा. शृण्वन्ति (श्वेउ २,५ च) <> शृण्वन्तु (माश ६, ३,१,१७ च) इति पाभे.। i) °णोसि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ २ ३३,४)। j) तु. सस्थ. टि. अच्छा। k) सपा. वै १६,२२,९ शुश्राव इति पाभे.। l) शृणोतु नः (या १०,६ च) > सपा. तैश्रा २,८,६, ८ शृणोतन इति पाभे.। m) पाभे. पृ ११०९ f द्र.।

†मै १,६, २; ४, १०,१; १२, ६[a]; काठ ३,९[a]; ४, १६†;१३. १६[a]; क२,१६[a]; कौ२,१०१५†; जै ४,९, ६†; शौ ५, ३, ११[b]; १३,२, ४४;४५; १९,१०,६†; ·पै १३. ८,६†;१६. १०, ३‡[c]; २५, ७; २०, ५, ४[a], शृण्वन्तु ऋ १,४४,१४; ३,५४,२०; ५, ४१,१२;७,३५,१४;४४,५; ८, ५४,३;१०,१३,१[d]; खि ३. ६, ३; मा ६, २६; ११, ५†[d]; का ६,७,३; १२,१,५†[d]; तै १,३, १३,१; मै १,३,१; २, ७,१†[d]; ४,५,२†; शौ ४,३५,७;१८,३, ३९†[d],१९,११, ४†; †शृण्वन्तु ऋ ३, २०, १; ५, ५२, १४; १०, ३७, ६; ६४, ६; मा ९, १७; का १०,३, १०; २३, १, ११; तै १,७,८,२; मै १, ११, २; काठ ३. ९S;१३, १४;१५, ११[d]; क २, १६S; कौ ३,९; जै २, २,४; पै ९. ४,८S; १३,८, १४; शृणुत्व ऋ १, १३१, ७; शृणु शौ १०,१, २८; शृणु ऋ ८. ३६.[७; ३७, ७]. ४५, ६; शौ ५,८,२; पै ५, २६, २; ७, १८, २; १६, ३७, ९; १९, ५०, १४; २०,७, ८; †शृणु-(धि>)धी ऋ ८, १३, [(७, ९४,२) ७ (८५,४)], ८४,३[e]; मा १३, ५२[e]; १८, ७७[e]; का

१४, ५, ६[e]; २०, ५, १०[e]; मै २, १३, ११ ; काठ ७, १६[e]; शृणु(धि>)धी ऋ ४, ९, ७; ८,३,१८;५२,८; खि ३,४, ८; शृणुहि,>ही क ९, ८२, ४; कौ २, ५९६‡[e]; जै ३, ४८, १२‡[e]; शृणुहि ऋ १, १०४, ९; ४. २२, १०; ७, २८, १; शौ २,११,३;२०,८,२†; पै २, ५, २; †शृणुतम् ऋ १, ९३,१; ६,६०,१५; ७, ८२,८,९४,[२; ८, (१३, ७) ८५,४]; ८, ७३, [(२, ४१, १३; ६, ५२, ७) १०]; १०, १२, ४; ३९, ६; खि १, २, ५; मै १, ५, १; कौ २, २६७; जै ३, २२, १४; शौ १८, १, ३१; †शृणुतम् ऋ १, ४७, २; ८९, ४; ११८, [३; ३. ५८, ३]; १८१, ७; ३,६२, २; ७, ८३, ४; ८, ३५, १९; ३८, ८; ८५, २; १०,६७,११; मा २५, १७; का २७, ११, ४; तै २, ३, १४, २; काठ ४,१६; शौ २०,९१,११; †शृणुत>ता ऋ १, ८६, २; २, ४१, [१३; ६. ५२, ७; (८. ७३,१०)]; ६, ५२, १३; १०, ३०, ८; मा ७. ३४; ३३, ५३; का ७. १६, १; ३२, ४, १०; तै २, ४, १४, ५; ४, २, ११, २; मै ४, १२, १; शृणुत तै २, ५,

११, ८¶; शौ १, ३०, २; २, १२, २; १४,२, ९; पै १, १४, २; २, ५, ३; १८, ७, १०; शृणोत तै १, ३,१३,१[f]; मै १, ३, १[f]; ४, ५, २[f]; १४, ९; शृणोत मै ४, १४, ९; काठ ३, ९[f]; क २, १६[f]; पै १९, २०, ७; शृणोतन ऋ १०, ३६, १०; ६२,४; अशृणोत् मै ४, ४,२¶; ?अशृणुन् पै १७, २९, ८; अशृणोः ऋ ७, २९, ४; ८, ३६, [७; ३७, ७]; १०, १७१, १; †अशृणवन् ऋ १०, ८८, १५; मा १९, ४७; का २१,३, १८; मै २, ३,८; काठ ७, ९¶; १७, १९; ३८, २; शृणुयुः काठ १०, ६¶; ‡शृणुयाम[g] मा ३६, २४[h]; का ३६, १, २४[h]; मै ४, ९, २०[i]; †शृणुयाम ऋ १, ८९, ८; मा २५, २१; का २७, ११, ८; मै ४, १४, २; काठ ३५, १; कौ २, १२२४. शुश्रुवे ऋ ८, ६६, ९; शौ २०, ९७, ३†; पै १९, ४३, १[j]; शुश्राव ऋ १, १०५, १७; पै १६, २२, ९[k]; शुश्रोथ पै १९, ३६, २[l]; शुश्राव पै ५, २९,१; शुश्रुव ऋ १०, ३८, ५; शुश्रव ऋ १,१०९,५; खि ५,१२,४[m]; पै १६,१९, ८[n], शुश्रुम,>मा मा ४०, १०; १३; का ४०,

a) पाभे. पृ ११०९ *f* द्र. । b) पाभे. पृ१३८३ *c* द्र. ।
c) सपा. ऋ ७,१०४,१३ हिनोति इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ ३१४० *h* द्र. ।
e) सपा. शृणुधी (मार ७,५,२,१९ च) <> शृणुही इति पाभे. । f) पाभे. पृ ३१४० *a* द्र. ।
g) =सपा. पागृ१,६,३ प्रमृ. । तैआ ४,४२,५आपमं २, ५,१८ प्रमृ. शृणवाम इति पाभे. । ऋ ७,६६,१६ विभे. ।
h) शृ॰ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मं) ।
i) शृणुयामः इति पपा. ? ।
j) =सपा. पागृ ३, १६, १ । तैआ ७,४, १ शुश्रुवम् इति पाभे. । k) पाभे. पृ ३१४० *k* द्र. ।
l) सपा. शुश्रोथ <> शुश्रुम इति पाभे. ।
m) सपा. शौ २०, १२८,४ शांश्रौ १२,२०,२ शुश्रुम इति पाभे. । n) सपा. शुश्रव <> शुश्रुमा इति पाभे. ।

१५,२) ६]; १०, ३८, २; मा १९, ६४; का २१, ४, १४; कौ २, १२; १७०; ५८६; जै ३, २, ३; १६,८;४८, २; -श्रवस्य ऋ ९, ९७, ५३; कौ २, ४५५; जै ३, ३४, १३; -श्या ऋ ५, ८६, [२ (७,१५,२; ९,१०१, ६)]; -श्यान् ऋ ६, ४५,१२; -श्ये ऋ १०, १०२, १.

श्रवि(ष्ठ >)ष्ठा (यप्रा.)[a]- -ष्ठा तै ४,४,१०,२[b]; मै २, १३, २०[b]; काठ ३९,१३[b]; शौ १९,७,४[c]; -ष्ठाः मै २,६,७[d]; काठ १५,६[d]; शौ १९, ४९, २१[e].

श्र(व्य >)व्या- -व्यायै मै ४, २, १; -०व्ये मै ४, २, १.

श्रा[f]- -त्रः[g] का १९, २,१; तै ४, ७, १, १; मै २, ११, २; काठ १८, ७; क २८,७.

श्रावयुत्->†श्रावयुत्-पति[h]- -तिम् ऋ ५,२५,५; मै ४, ११, १; काठ २,१५.

श्रावयुत्-सखि[i]- -खा ऋ ८, ४६,१२.

*श्रुत्->श्रुत्-कर्ण[j]- -†०र्ण ऋ १, ४४,१३; मा ३३,१५; का ३२, १, १५; कौ १, ५०; जै १, ५, ६; -र्णः ऋ ७,३२, ५; -†र्णम् ऋ १, ४५, [७; १०, १४०, ६]; ८, ४५, १७; मा १२, १११; का १३, ७, १०; तै ४, २, ७, ३; मै २, ७, १४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ २, ११७१; -र्णाय[k] काठ ३५, १;१२; क ४८,२; १२; शौ १९, २,४.

श्रुत, ता[l]- -०त ऋ ६, ३१, ५; १०, १२५, ४; शौ ४, ३०, ४†; -तः ऋ १,५३,९[m]; ५५, ८; २, २०,६; ४, ३०,२; ३२, २१; ६, ५६, ५; ७, ३२,१७; ८, २२, ५; २४, २; २६, ४; ३३, १०; ६२,९; ६७,८; १०, २२, १; २; कौ १, २६३†; ४३८; ४४५; २, १११८; जै १, २८, १†; ८६, २; ९; ३, ३४, २२; ४, २०, ३; शौ १८, १, ३८†[n]; २०, २१, ९; -तम् ऋ १, ६, ६; १०१, ७; ११६, १३[o]; २, ३३, ११; ५, ३९, ३; ५२, १७; ६, ४९, ३; ७, १८,१२[p]; ८, २, २७[q];१३, १०; ५०,१; ५९, ६; ७१,१४; ९३, १६; १०, ३८, ४; १००, १; खि १, ६, ६; ३, २, १; ४, ८, ४[r]; ५[r,s]; मा १५, ७[t]; का १६, २,३[t]; तै ४, ५, १०,

---

[a]) < *श्रवस्वत्- + इष्ठन् प्र. ।

[b]) व्यप. स्त्री. (नक्षत्र-) । प्र१ निर्विसर्गं रूपम् (वैतु. पपा. प्रमृ. सविसर्गं सद् विजन्तमितीव ?) ।

[c]) व्यप. (नक्षत्र-) । °ष्ठाः इति पाठः? यनि. शोधः । मस्य. ?कुर्वताम् >कुर्वाताम् इत्यपि शोधः ।

[d]) विप. (२अप्-) । सपा. मा १०, ४ शविष्ठाः (परि. द्र.) इति, का ११,२,२ शैष्ठाः इति च पाभे. ।

[e]) बरहृन्त श्रविष्ठाः इति पाठः (तु. शंपा. सात.)? बरहृद(द्. उ. श्रु) श्रमि(ष्ठ>)ष्ठा इति द्वि-पदः शोधः (तु. [कैशानः] श्रमिष्ठा इति मूको., ?श्रविष्ठा इति सा., यनि. इति ?w., अश्रविष्ठा इति सपा. पै १४, ४, २ [तु. पृ ४९८ l]; वैतु. RW [वैतु. w.] शविष्ठा इति शोधः!) । '(रात्रिः) विस्तानि गम्भीराणि उ अत्यवरहृद्-अश्रमिष्टा सती [भ्रमायमाणेव] वर्दिष्यम् (उद्यामं स्वल-जातम्) उ अरहृद्' इति वा. ।

[f]) भाप. । प्रसन्नेऽस्मोदाशाः । [g]) पाभे. पृ३१४२ m द्र. ।

[h]) विप. (°सुराति-कारिन्- [पुरुष-]) । यस. पूप. भावे *श्रावयु- + भृत्- (°प्रीति-, अभिकार-) > यस. श्रावयु-भृत्- (प्रयोजितनिराऽऽसाइति-) > *श्रावयुत्- >

यनि. [वैतु. अन्ये शत्रन्तं सत् (तु. सा. PW. प्रमृ.) विलक्षण-स्वरत्वम् (तु. MVG [२९२,२b] ?)] । उप. गुरुजनार्थे (तु. सा.) √*श्रुष् [=√श्रुष्] 'श्रुद्धौ =गुरुभावे' > *श्रुषि- > *श्रुधि- > यनि. (वैतु. सा. प्रमृ. < √पा 'पालने' इति ?) । स्वामिवाचकात् सत्पादन्यथैतद् द्र. ।

[i]) विप. [*स्तोतृ-स्वरद- = भक्तपाल- (इन्द्र- [स्तोतॄणां वचांस्यवगुल्वान-])] । यस. पूप. कर्ते h द्र. । तु. अर्चेत्-धूम- प्रमृ. अपि । [j]) विप. । यस. पूप. कर्तरि प्र. ।

[k]) पाभे. पृ ३०२४ c द्र. ।

[l]) विप. (प्रख्यात- [इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (वेदादि-) ।

[m]) ? MW. श्रुत्- (श्रुत्- =नदी-) > श्रुतः इति ।

[n]) तु. सपा. ऋ ८,२४,२ W. प्रमृ.; वैतु. RW.WI. श्रितः इति ? ।

[o]) तु. वै. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. स्क. सा. क्रिप. ।

[p]) सा. स्वर. इति चिन्त्यम् ।

[q]) पाभे. पृ ८१७ c द्र. ।

[r]) सपा. निघा ३३,४ BC न श्रुतम् इति ।

[s]) वैतु. ?K. (ऐआ२,७,१ [टि.]) श्रुत [सौ१] इति ।

[t]) पाभे. पृ १२१६ m द्र. ।

४†; मै ४, ८,१; काठ ३०, १; क ४६,४; †कौ १, ४१; २०८; २, ५२४; †जै १, ५, ५, २२, ५; ३, ४०, १९; ४, १४, ८; शौ १, १,२[a]; ३[a]; १५,२,२६; १८, १, ४०†; †२०, ५१, ३; ७०, ३; १०२, १; पै ३, २८, ३३[b]; १९, ८, १४[c]; ५०, १०; -तस्य ऋ ३, ४६, १; ५, ८५, ५; ६, ४१, १२; ८, २, १३[d], ९६, ११; तै २, २, १२, ८[d]†; मै ४, १४, १४†; शौ ७, ६३, १; पै १६,१३२,१०; १९,२८, १२; २०, २५, ४; -ता ऋ ५, ७४,२; -तात् पै १८,२०,८[e]†; -तानि शौ ७, ६३, २; -ताम् ऋ ५, ६२, ५; शौ ६, ५२,३; पै १९, ७, ६; -ताय ऋ २, १४, ८; ५, ८५,१; ६, ३८,५; ८, ३२, ४; खि ४, १, १; मा १५, ७[f]; १६, ३५; का १६, २, ३[f]; १७, ५, ४; तै ४, ५, ६, २; ७, १, १९,२; मै २, ९, ६; काठ १२, १५†; १७, १४; ४१, १०; क २७, ४; शौ ६. ८१, १[g]; पै १९, १०, १[g]; -तासु ऋ ५, ६०, २; -तेि ऋ ८, ६६, ७; ९, ९७, ५३; कौ १, २७२; २, ४५५; १०४१; जै १, २८, १०; ३, ३४, १३; शौ २०, ९७, १; -तेन शौ १, १, ४[h]; पै १, ६, ४[i]; १९, २६, ३; २०, ४१, ३

श्रुत-ऋषि[i]- -षिम्[j] ऋ १०, ४७,३; मै ४,१४,८†.

श्रुत-कक्ष[k]- -‡०क्ष[l] कौ १, ११८; जै १, १२, ४; -क्षः ऋ ८, ९२, २५[l].

श्रुत-रथ[m]- -थाय ऋ ५,३६, ६; -थे ऋ १, १२२, ७.

श्रुतर्य[n]- -र्यम् ऋ १, ११२, ९.

श्रुतर्वन्[o]- -र्वणि ऋ ८, ७४, १३; -र्वणे ऋ १०, ४९,५; -र्वन् कौ १, ८९‡[p], जै १, ९, ९‡[p]; -र्वा ऋ ८, ७४,४[p].

श्रुत-विद्[q]- -वित् ऋ ५,४४, १२.

श्रुत-सद्[r]- -सत् तै ३, २, १०,१.

श्रुत-से(ना>)न[s]- -नाय मा १६, ३५; का १७, ५, ४; तै ४, ५, ६, २; मै २, ९, ६; काठ १७, १४; क २७,४.

†श्रु(त>)ता-मघ[t]- -घम् ऋ ८, ९३, १; कौ १, १२५; २, ८००; जै १, १४, १; ४,३,१; शौ २०, ७, १.

श्रुति- -तिः मा १८, १; का १९, २, १; तै ४, ७, १, १; मै २, ११, २; काठ १८, ७; क २८, ७; शौ ११, ९, २०[u]; -त्यै ऋ १०, १११, ३[v].

†श्रुत्य[w]- -त्यम् ऋ १, ११७,

---

a) पामे. पृ १४५८ w द्र. ।

b) √शृ 'पाके'> शृत->-तस् इति शोधः ।

c) सपा. शौ ५,४,२ श्रुतस्य इति पामे. ।

d) सपा. कौ २,११५८ सुतस्य इति पामे. ।

e) सपा. शौ १३, २,४ सुतात् इति पामे. ।

f) पामे. पृ १२९८ e द्र. ।

g) सपा. शौ १०,६,८ श्रोत्राय इति पामे. ।

h) एकतरत्र सपा. पै २०,४१,३ स्तुतेन इति पामे. ।

i) विप. (रयि-)। बस. उप. अर्थः ? ।

j) सपा. तैआ २,५,६,१ श्रुतर्षिम् इति पामे. ।

k) व्यप. (ऋषि-) । बस. ।

l) सपा. 'कक्ष<>'कक्षः इति पामे. ।

m) व्यप. (राजन्-) । विप. इति वे. [पञ्चमे मण्डले], [षष्ठान्तरे] GW. प्रमृ. ? ।

n) व्यप. (ऋषि [वैतु. वें. विप. इति]) । पपा. नावग्रहः । श्रुत- + (√भृ 'धारणे' > भाव) °भृय- > °भर्य- > बस °श्रुत-भर्य- > यनि. (वैतु. ६६. <श्रोतारम् इति, GW. <श्रुत- + अर्य- इति, ORN. [गोधेन] श्रुतरि- > -र्यम् इति ?) ।

o) व्यप. (राजन्-) । पपा. नावग्रहः । श्रुत- + (√भृ 'धारणे' > भाव) = °भर्वन्- > बस. °श्रुत-भर्वन्- > यनि (वैतु GW. < श्रुत- + अर्वन्- इति, ORN. < श्रुत- + अर्वन्- इति ?) ।

p) सपा. °र्वन् <> °र्वा इति पामे. ।

q) उस. । शिष्टं k द्र. ।

r) विप. (आश्विन-रथ-) । उस. ।

s) विप (रुद्र-) । बस. अन्तोदात्तः (पावा ६, २, ११९)।

t) विप. (प्रख्यात-धन- [इयम- = इन्द्र-]) । बस ।

u) पामे. पृ ३१२० b द्र. ।

v) 'इन्द्रः किल श्रुत्यै (यशसे °शासनाय वा) अस्य (विश्वस्य) वेद' इति सा. (तु [अंशतः] वें. सा. GW. GRV.; वैतु. PW. प्रमृ. श्रुति- [मार्ग-]] > -त्यै इति शोधुका इव ?) ।

w) द्र्यः बपप् प्र. ।

[२३; ६, ७२, ५]; १६५, ११; २,३०,११; ५, ३०, ५; ७, ५, ९; ८, ४६, १४; १०, ८०,१; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; कौ १, २६५; जै १, २८,-३; –त्यस्य ऋ १, ३६,१२ª; –त्या ऋ ६,२१,६ᵇ; ३६,५; –त्यानि ऋ १०, १३८, ६ᵇ.

?श्रुत्यै° ऋ २, २, ७; तै २, २, १२, ६†; मै ४, १२,२†.

श्रुत्वा ऋ ६, ५०,५ᵈ; खि २,१,६; काठ २२, ७¶; क ३५, १¶; शौ ५, ४, २ᵉ; १२, ४, २७; पै १७, १८, ७.

*श्रुधि[f]–>√श्रुधीय > श्रुधी-यत्[g]– -यतः ऋ ६,६७, ३; मै ४,१४,१०†.

श्रोतु–>श्रोतु-राति[h]– -तिः ऋ १, १२२, ६.

श्रोतृ– -ता ऋ १, १७८, ३; ६, २३, ४; २४, २; –तारः ऋ ५, ६१, १५; –तारम् ऋ ३, २६, २; खि ५, ७, ४, १०.

१श्रोत्र[i]– -त्रम् ऋ १०, ८५, ११[j]; खि २, १२, १; ३, १५, ६; २७; ४,११, ११[k]; मा ४,१५[l]; ६, १४; १५; ३१; ९, २१; १३, ५७[l]; १४, ८; १७; १८, २; २९; १९, ९१; २०, ५; २१, ५१; २२,३३; २५, २[m]; २८, ३८; ३६, १; का ४, ५, ७[l]; ६, ३, ३; ४; ८,२; १०, ४, २; १४, ७, ७; ८; १५,२, २; ५, १; १९, २, २; ९, ३; २१, ६, १२; ७,४; २३, ६,४; २४, २०, १; २७, २,२[m]; ३०, ४, ४; ३६, १, १; तै १, १,७, २; १०, १; ३, ९, १[l]; ७, ९, २; ८, १४,१; ३, १,८, १;२, १०, २; ३, ५, १; ३; ४,२,१, ४, ३,२,२; ३; ४,३; ६.२; ४, १,३; ७,१, २; १०, २; ५,१, २, ५¶; २, १०, ४¶; ३, ६, २¶; ५, ९, २; ७, २५, १; ६, ४, ९, ४¶; ७, १, १,१¶; ५, १९, २[l]; २५, १¶; मै १, १, ११; २, १६; ३, ३;१; ५, २; ९[l]; ९, ५¶; ११, ३; २, ७, १९[l]; ८, २; ३; ११, २; ११, ३; ३, ¶२; ८; ९; ११, ५; ८; ९; ४, १,१४[l]; ५,९¶; ८, ७, ९,३[n]; काठ १, ७;१०; ३, ६; १०; ४, ४; ९, ११; १३, ११; १२[l]; १४, १; १६, ११[l]; १७, १; ३; ७; १८, ७; १२; १९,१०¶; ¶२०, ८;९[l]; २७, ५[l]¶; ३७, १५ १७[l]¶; ३८, ३; ४; ३९, ८; ४०, ५; ४५, ५; १५[l]; क १, ७; १०; २, ११; १७; ३, ३; २५, ९[l]; १०; २६, २; ६; २८, ७; ३०, ८¶; ¶३१, १०; ११[l]; ४२, ५[l]¶, ४७, ६; ४८, ११; शौ २, १७, ५[l]; ५ १०, ८; ११, ७, २५; ९, २५; १०, ४; २६; १२, ६, ३; १९, ५१,१; ५८, १; ६०, १; पै १, ११०,१; २, २९, २; ८२, ४; १०, ११, ९; १३, ९, १२; १६, ८४,४;८५,

---

ª) वैतु. सा. [पक्षे] <श्रुति- इति ?।

ᵇ) =यशस्कर-कर्मन्-।

ᶜ) पपा. प्रमृ. यनि. इति । *श्रुत्य- (करणे क्यप् प्र. इति कृत्वा नाप. [श्रोत्र-])>-त्यौ इति शोधः द.। "दुरः' (द्वारस्य) वाजं ("कपाटे) न (इव) *श्रुत्यौ (स्वौ कर्णौ) अपावृधि (उद्घाटय [अस्माकं स्तोत्रस्य श्रवणार्थम्])' इति वा.। (√वृध् "आदरणे' > करणे) वृध्य–> [गरथ.] व्राज– (तु. अपि √धा [="आ √वृध्], पंजा. द्वार + √वधाना 'पिधाने', पार. दर-"वाज़ह् "द्वार-कपाट')। ᵈ) पदविभागः पृ २२०६ f द.।

ᵉ) पाभे. पृ ३१४४ c द.।

ᶠ) भाप. स्त्री. (श्रवणम्)। क्विन् प्र. उसं. (पा ३,३,९४)।

ᵍ) विप. ["धावयितुमिच्छु-, श्रुत्कर्णं विधित्सु- (स्तोत्र-निरत- [जन-])]। 'यौ (मित्रावरुणौ द्वौ) श्रुधीयतः (उक्तप्रकारकान् स्वभक्तभूतान्) जनान् महित्वा (त्वरितगत्या) संयतथः' इति वा. (तु. वें. सा. ?GRV. श्रुधि– [√श्रु + कृत्] इत्यंशे; वैतु. PW. GW. ORN. प्रमृ. √श्रु>[लोटि मपु१] श्रुधि>श्रुधि- > यनि. इतीव, PG. [३,१७]<श्रुध्[?]- + क्यच् इतीव !)।

ʰ) विप. (श्रवणीयदान- [मित्रु-])। यस. पूप. कर्मणि तुन् प्र.।

ⁱ) भाप. च नाप. (श्रवण-, श्रवण साधन- [कर्ण-])। भावे करणे च ष्ट्रन् प्र.।

ʲ) =श्रोत्रे इति सा. (तु. सपा. शौ १४,१,११ श्रोत्रे इति पाभे.)। ᵏ) श्रोत्रम् इति स्वरः ? ।

ˡ) =सपा. माश ३, २,२,२३ तैआ २,५,३ मै १,६, १४। शौ ६,५३,२ असुः इति पाभे.।

ᵐ) सपा. मै ३,१५,१ श्रोत्रे इति पाभे.।

ⁿ) पाभे. पृ २०५९ g द.।

४; ८७, ६; १४१, ३; १५५, ५,२०,५३,९; –त्रस्य मै १,९, ५¶; ४, ९,१०; काठ ९, १३; –त्राणि मै ४, ५, ६¶; –त्रात् ऋ १०,९०,१४; मा३१,१२‡[a]; १३†; का ३५,१,१२‡[a]; १३†; मै २, १३,३; काठ ३९, ८; शौ १९, ६, ८†; –त्राभ्याम् मा २५, २; का २७, २, २; तै ३, २,३, ४¶; मै ३, १५,१, काठ ४३, ६[b]; शौ ११, ४, २[2], पै १६, ५५, ४; ५६, ४; ५७,४, –त्राय मा ७, २७; २२, २३; २४, २९; ३९, ३[2]; का ९, ९, २; २४, ९, १; २६, ६, ४, ३९, २, १[2]; तै ३, २, ३, २; ४, ४, १, ३; मै १, ९, ५¶; ३, १२, ९; १४, ८; काठ ९, १३¶; १७, ७; २६, १२,३७, १७; ५१, ६; क २६, ६; शौ ६, १०, १; १०, ६,८[c]; १९, २४, ३[d], पै १५, ५, १०; –त्रे मै ३, १५, १[e]; शौ ११, ३,२; १४, १, ११‡[f], १९, २४, ३; पै १५, ५, १०; १६, ५३, २, ७३,८;१३९,२; १८,१,११‡[f]; –त्रेण तै ६, ४,९, ४¶; शौ २, ३५, ५; १०, ७, ३९; १३,१, १३; १८, २, ५९[g]; १९, ५८, ५; पै २, ३९, ४; १८,१६,३.

श्रो(त्र>)त्री[h]– -त्री मा १३, ५७; का १४, ७,७; तै ४ ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९

श्रोत्र-दा– -दाः मै २, १३, १६; काठ ३९, ९.

श्रोत्र-पा[i]– -पाः मा २०, ३४; का २२, ३, ३; तै ३, २, १०, २; मै १, ३, ९; ५, २; ९; ४, १, १४; -पाभ्याम् तै ३, २ १०, १.

¶श्रोत्र-व(त्>)ती– -तीः काठ २०, ९; क ३१, ११.

२श्रोत्र[j]– > श्रोत्रिय[k]– -यः काठ २८, ४¶[l]; ¶क ३६, १; ४४, ४[l]; शौ ९,८,७; पै १६,११३, १०; –यम् मै ४, ५, ८¶; शौ १०, २, २०; २१; पै १६, ६१, ५; ६; –यस्य ¶मै ४,२, १३,५, ८; –¶याय काठ २८, ४[m]; ५[2]; क ४४, ४[m]; ५[2].

शृङ्ग[n]– -ङ्गः पै २, ३२, २; ४, १४, ५[2];१९,३६,१५‡; –ङ्गम् ऋ ५, ५९, ३; ८, ८६, ५, खि ५, १५, ३; मै ३,८, १[o];२; ¶काठ २५, १[10]; २७, २[3]¶; क ३८, ४[3]; ४२, ३[3]; शौ २०, १३९, १०; –ङ्गा ऋ १, १४०, ६; २, ३९, ३; ४,५८,३; मा १७, ९१; का १९, १, ५; मै १, ६, २; काठ ४०, ७, पै ८,१३, ३; –ङ्गाणि ऋ १, १६३, ११; ३, ८, १०; ९, १५, ४; मा २९, २२†; का ३१, ३, ११†; तै ४, ६, ७, ४†; ¶७, ५,१, १[2];२, १[3]; २[3]; काठ ३३, १[4]¶; ४६, ३†; कौ २,६२१†; जै ३, ५०, ८†; शौ ८, ६, १४; पै १६, ८०, ६; –ङ्गात् शौ ४, ६, ५; पै ५, ८, ४; ११, २,४; –ङ्गाभ्याम् शौ ९,४,१७; १९, ३६, २; पै २, २७, २; १६, २५,७; १९, ३७, १३; –ङ्गे ऋ ५, २, ९; ८, ६०, १३; ९, ५, २; ७०, ७; ८७, ७; तै १,३,१४, ७†; ६, २, ८, ४¶; मै २, ५, ९¶; काठ २, १५†; जै ४, ६, ३†; शौ २, ३२, ६;८,३, २४†; २५; ९, १२, १; १०, ९, १४; २०,१३०,१३[p]; पै २, १४, ४; १६, ८, ३†; ६;९९, ७; १३७, ३; १३९, १; १७, २९, ९; –ङ्गेभिः मै ४, २, ५; कौ २, १००६; जै ४,१७,११†

[a]) पाभे. पृ २२३१ *d* द्र. । [b]) पाभे. पृ१०९६ *c* द्र. ।
[c]) पाभे. पृ ३१४४ *g* द्र. ।
[d]) सपा. श्रोत्राय <> क्षत्राय (पृ ११८६ *f* द्र.)<>हिए १,४,८ पोषाय, राष्ट्राय इति पाभे.।
[e]) पाभे. पृ३१४५ *m* द्र. । [f]) पाभे. पृ३१४५ *j* द्र. ।
[g]) सपा. शौ १८,२,६० क्षत्रेण इति पाभे. ।
[h]) विप. (शरद्-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।
[i]) विप. [अग्नि-,ग्रह-] । उप. उप.<√पा 'रक्षणे'।
[j]) नाप. (छन्दस्- [वेद-]) । कर्मणि प्र. (वैतु. पाप्र. [तु. K.] <छन्दस्- इतीव) ।
[k]) विप., नाप. (छन्दोऽधीतिन्-) । घन् प्र. (पा ५,२, ८४) । [l]) पाभे. पृ ३१४२ *h* द्र. ।
[m]) पाभे. पृ ३१४२ *i* द्र ।
[n]) नाप. [विषाण- (ज्वाला- [तु. निघ १,१७], रश्मि-, शिखर- प्रभृ.)] । व्यु.? । <√शृ [= √श्रि] 'आश्रये' वा 'हिंसायां' वा [तु. पाउ १, १२६], √शम् वा, √शृ 'रक्षणे, शरणे' + [उद्] √गम् वा, शिरस्- + [निर्] √गम् वेति या (२, ७ [SBE ९२, ९९]) प्रभृ. ।
[o]) सपा. तै ६,२,३,१ अनीकम् इति पाभे. ।
[p]) तु. RW. । शांा. रि [५,१५,८] च शृङ्गे इति पाभे.।

शृङ्ग-वत्- -वत् पै ५,९, ४.

†शृङ्ग-वृष्[a]- -॰वृष.[b] (नपात्) ऋ ८, १७,१३; कौ २, ७७; जै ३, ८,३; शौ २०, ५, ७.

शृङ्गा(ङ्ग-अ)भिहि(त >) ता[c]- -तया मं ३, ७, ६.

†शृङ्गिन्- -ङ्गिणः ऋ १, ३२, १५; मै ४, १४, १३; पै १३,६,१५; -ङ्गिणम् ऋ १, ३३, १२; -ङ्गिणाम् ऋ ३, ८,१०.

शृङ्गिणी- -णीः काठ ३३,१¶.

शृङ्गौ(ङ्ग-ओ)प(श >)शा[d]- -शाः पै २, ३३, ५.

शृणती-, शृणान- √शॄ (वधा.) द्र.

शृण्वत्-, °ती- √श्रु (श्रवणे) द्र.

शृण्वम् पै ४, १४, १.

शृण्वान- √श्रु (श्रवणे) द्र.

शृत- √श्रा (पाके) द्र.

√शृध्, (वधा.) शर्धते पै १९, ५१, ११; शर्धत् ऋ ७, २१, ५; शर्धताम् पै १९, ५१, ११; †शर्ध ऋ ५, २८, ३; मा ३३. १२; का ३२. १, १२; मै ४, ११, १; काठ २, १५; शौ ७, ७७, १०; पै २०,८,७.

शर्धय,शर्धयः[e] पै १९, ५१, ११.

†शर्ध[f]- -र्धम् ऋ १,७१,८;१२२, १३; २, ३०,११; ५, ५३,१०; ५६, ९; ८, ९३, १६; मा ३३, ११; का ३२, १, ११; तै १. ३, १४, ६; मै ४, १४, १५; कौ १, २०८; जै १, २२, ५; -र्धम्ऽ-र्धम् ऋ ५, ५३, ११; -र्धस्य ऋ ७, ५६, ८; -र्धान् ऋ ८, ७, २१; -र्धाय ऋ १, ३७, ४; ६४, १; १११,२; ४, ३, ८; ५, ५४, १; ८७,१; ६, ४८, १२; ६६, ११; ८, २०, ९; ९, ३०, ६; १०४,३;१०५, ३; १०, ६१, २५; १४७, ५; कौ १, ४६२; २, ४५०; ५०९; जै १, ४८,८; ३, ३४, ८;४०, ५; -र्धैन ऋ २, ३१, ३.

†शर्ध-नीति[g]- -ति. ऋ ३,३४, ३; मा ३३. २६; का ३२, २, ९; शौ २०, ११, ३.

†शर्धः[h] ऋ १,३७, [१; ५];१०६, १; १२७, ६; १३३, ३; १३९, १; २, १, ५; ६; ३, ३; ११, १४; ३, १९, ४; ३२, ४; ४, १, १२; ६, १०; ५, ३३, ५; ४२, १५; ४६, २[i]; ५; ५२, ८; ५४, ६; ६, ३, ८; ८, ७; ४८, १५; ६८, [(३३, ५) ८]; ७, ४४, ५; ५९, ७; ८, १५, ९; ९, ८८,७;९०, [५;९७,४२]; १०, १०३, ९; मा १७, ४१; ३३, ४८; का १८, ४, ९; ३२, ४, ५; तै १. ३, १४, १; २, ४, ७, १S; ४, ३, १३, ६; ६, ४, ३; ७, १५, ४S; मै २,१०, ४, ३, १६; ५S; ४, १०, ५; काठ ११, १३S; १२, १४; १८, ५; २१, १३; २२,१५S; क २८, ५; कौ १, ४६१; २, ६०४; ८३३; ११७, १२०७; जै १, ४८, ७; ३, ४९, ३; ४, ४, ४; शौ ४, २७, ७S; १५, १४,१S; १९, १३, १०; २०, १०६, ३; पै ४, १२, ३‡[j]; २८, १; ३५, ७S; ७, ४,१०; १२, ७, ८S

†शर्धत्- -र्धतः ऋ २, २३, १२; ६, २३, २; ४२, ४; ७, १८, १८; ३२, ७; ८, ६०, [(६, १९, ८) १२]; १०, ६९, १२; काठ ४, १६; कौ २, ७९३; -र्धताम् ऋ ८, १९, २०; मा १५, ४०; का १६, ५,२२; कौ २,९१०; जै ३,५६,१७; -र्धते

---

[a]) नाप. (°कार्यजगदादिकारण-, प्रजापति- [आदित्य-पितामह-]) । शृङ्ग- (°=शृङ्ग- [छा ६.८,३]; वेतु सा. [पक्षे] = रश्मि- इति !) + वृष्- < कर्तरि (√वृष् 'प्रादुर्भावे' [वेतु. वें., सा [पक्षे] 'वर्षणे' > तस. यनि. (वेतु. वें. सा. =आदित्य- इति, सा. [पक्षे] PW. प्रमृ. यथा. [ऋषि-] इति च !) ।

[b]) इन्द्र एवं संबोध्यते । प्रजापतेरदितिः । अदितेरिन्द्र इत्यभिसंधिः (तु. सस्थ. इन्द्रजनितृमपजनितृष्टिमन्द्र-स्यान् गोमस्वेन्द्रप्रणवादुभावेन परामर्शः) । पराङ्गवद्भावाद् निपातः (पा २,१,२) ।

[c]) वि. (शृङ्गाभिनरज्जुबन्धनवती-[गोनमदणी- गो-]) । तस. उप. <अभि√धा 'बन्धने' ।

[d]) वि. (गो-) ।बस. । [e]) °यत् इति BKA. शोधः ? ।

[f]) वि., नाप. (बल-, गेन्द्र-) । वि. पक्षे कर्तरि अच् प्र. प्रत्ययुदात्तत्वं च, अन्यत्र भावे घञ् प्र. ।

[g]) वि. (°शर्धवद्-नीति-युक्त- [इन्द्र-]) । शर्धम्- + नीति- > षस. °शर्धम्-नीति- > यनि. इति मतम् (वेतु यथा प्रमृ. शर्ध- इति पूप. इतीव ?) । सस्थ. वपंणीति- द्र. ।

[h]) शर्ध- इत्यस्य वा शर्धस्- इत्यस्य वा रूपम् ।

[i]) वेतु. OW. गं१ इति (तु. पृ २०६० a) ।

[j]) पाभे. पृ १९९४ h द्र. ।

४; ८७, ६; १४१, ३; १५५, ५,२०,५३,९; -त्रस्य मै १,९, ५¶; ४, ९,१०; काठ ९, १३; -त्राणि मै ४, ५, ६¶; -त्रात् ऋ १०,९०,१४; मा३१,१२‡[a]; १३†; का ३५,१,१२‡[a]; १३†; मै २, १३,३; काठ ३९, ८; शौ १९, ६, ८†; -त्राभ्याम् मा २५, २; का २७, २, २; तै ३, २,३, ४¶; मै ३, १५,१, काठ ४३, ६[b]; शौ ११, ४, २[२]; पै १६, ५५, ४; ५६, ४; ५७, ४; -त्राय मा ७, २७; २२, २३, २४, २९; ३९, ३[२]; का ९, ९, २; २४, ९, १; २६, ६, ४; ३९, २, १[२]; तै ३, २, ३, २; ४, ४, १, ३; मै १, ९, ५¶; ३, १२, ९; १४, ८; काठ ९, १३¶, १७, ७; २६, १२; ३७, १७, ५१, ६; क २६, ६; शौ ६, १०, १; १०, ६,८[c]; १९, २४, ३[d]; पै १५, ५, १०; -त्रे मै ३, १५, १[e]; शौ ११, ३,२; १४, १, ११‡[f]; १९, २४, ३, पै १५, ५, १०; १६, ५३, २, ७२, ८; १३९,२; १८,१,११‡[f]; -त्रेण तै ६, ४,९, ४¶; शौ २, ३५, ५; १०, ७, ३९; १३,१, १३; १८, २, ५९[g]; १९, ५८, ५; पै २, ३९, ४; १८, १६,३.

श्रौ(त्र >)त्री[h]- -त्री मा १३, ५७; का १४, ७,७; तै ४ ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९

श्रोत्र-द्रा- -द्राः मै २, १३, १६; काठ ३९, ९.

श्रोत्र-पा[i]- -पाः मा २०, ३४; का २२, ३, ३; तै ३, २, १०, २; मै १, ३, ९; ५, २; ९; ४, १, १४; -पाभ्याम् तै ३, २ १०, १.

¶श्रोत्र-व(त् >)ती- -ती: काठ २०, ९; क ३१, ११.

२श्रोत्र[j]- > श्रोत्रिय[k]- -यः काठ २८, ४¶[l]; ¶क ३६, १; ४४, ४[l]; शौ ९,८,७; पै १६,११३, १०; -यम् मै ४, ५, ८¶; शौ १०, २, २०; २१; पै १६, ६१, ५, ६; -यस्य ¶मै ४,२, १३,५, ८; -¶याय काठ २८, ४[m]; ५[२]; क ४४, ४[m]; ५[२].

शृङ्ग[n]- -ङ्गः पै २, ३२, २; ४, १४, ५?; १९,३६,१५?; -ङ्गम् ऋ ५, ५९, ३, ८, ८६, ५; खि ५, १५, ३; मै ३,८, १[o]; २; ¶काठ २५, १[१०]; २७, २[१]¶; क ३८, ४[१]; ४२, २[२]; शौ २०, १३९, १०; -ङ्गा ऋ १, १४०, ६; २, ३९, ३; ४,५८,३; मा १७, ९१; का १९, १, ५; मै १, ६, २; काठ ४०, ७; पै ८,१३, ३; -ङ्गाणि ऋ १, १६३, ११; ३, ८, १०; ९, १५, ४; मा २९, २२†; का ३१, ३, ११†; तै ४, ६, ७, ४†; ¶७, ५,१, १[२];२, १[२]; २[२]; काठ ३३, १[४]¶; ४६, ३†; कौ २,६२१†; जै ३, ५०, ८†; शौ ८, ६, १४; पै १६, ८०, ६; -ङ्गात् शौ ४, ६, ५; पै ५, ८, ४; ११, २,४; -ङ्गाभ्याम् शौ ९,४,१७; १९, ३६, २; पै २, २७, २; १६, २५,७; १९, ३७, १३; -ङ्गे ऋ ५, २, ९; ८, ६०, १३; ९, ५, २; ७०, ७; ८७, ७; तै १,२,१४, ७†; ६, २, ८, ४¶, मै २, ५, ९¶; काठ २, १५†, जै ४, ६, ३†; शौ २, ३२, ६; ८,३, २४†; २५; ९, १२, १; १०, ९, १४; २०,१३०,१३[p]; पै २, १४, ४; १६, ८, ३†; ६; ९९, ७; १३७, ३; १३९, १; १७, २९, ९; -ङ्गेभिः मै ४, २, ५; कौ २, १००६; जै ४,१७,११†·

[a]) पाभे पृ २२३१ *d* द्र. । [b]) पाभे. पृ१०९६ *c* द्र. ।
[c]) पाभे. पृ ३१४४ *g* द्र. ।
[d]) सपा. श्रोत्राय <> क्षत्राय (पृ ११८६ *f* द्र.) <> हिर १,४,८ पोषाय, राष्ट्राय इति पाभे. ।
[e]) पाभे. पृ३१४५ *m* द्र. । [f]) पाभे. पृ३१४५ *j* द्र. ।
[g]) सपा. शौ १८,२,६० क्षत्रेण इति पाभे. ।
[h]) विप. (शरद्-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।
[i]) विप. [अग्नि-,प्रह-] । उस. उप. <√पा 'रक्षणे' ।
[j]) नाप. (छन्दस्- [वेद-]) । कर्मणि प्र. (वैतु. पाप्र. [तु. K.] <छन्दस्- इतीव) ।

[k]) विप., नाप. (छन्दोऽधीतिन्-) । घन् प्र. (पा ५,२, ८४) । [l]) पाभे. पृ ३१४२ *h* द्र. ।
[m]) पाभे. पृ ३१४२ *i* द्र. ।
[n]) नाप. [विषाण- (ज्वाला- [तु. निघ १,१७], रश्मि-, शिखर- प्रभृ.)] । व्यु.? । <√शृ [= √श्रि] 'आश्रये' वा 'हिंसायां' वा [तु. पाउ १, १२६], √शम् वा, √शृ 'रक्षणे, शरणे' + [उद्] √गम् वा, शिरस्- + [निर्] √गम् वेति या (२, ७ [SEY ९२, ९९]) प्रभृ. ।
[o]) सपा. तै ६,२,३,१ अनीकम् इति पाभे. ।
[p]) तु. RW. । शंपा. खि [५,१५,८] च शृङ्गे इति पाभे ।

शृङ्ग-वत्– -वत् पै ५,९, ४.

†शृङ्ग-वृष्[a]– -०वृषः.[b] (नपात्) ऋ ८, १७,१३; कौ २, ७७; जै ३, ८,३; शौ २०, ५, ७.

शृङ्गा(ङ्ग-अ)भिहि(त>)ता[c]– -तया मं ३, ७, ६.

†शृङ्गिन्– -ङ्गिणः ऋ १, ३२, १५; मै ४, १४, १३; पै १३,६,१५; -ङ्गिणम् ऋ १, ३३, १२; -ङ्गिणाम् ऋ ३, ८,१०.

शृङ्गिणी– -णीः काठ ३३,१¶.

शृङ्गौ(ङ्ग-ओ)प(श>)शा[d]– -शाः पै २, ३३, ५.

शृणती–, शृणान– √शॄ (बधा.) द्र.

शृण्वत्–, °ती– √श्रु (श्रवणे) द्र.

शृण्वम् पै ४, १४, १.

शृण्वान– √श्रु (श्रवणे) द्र.

शृत– √श्रा (पाके) द्र.

√शृध्, (बधा.) शर्धते पै १९, ५१, ११; शर्धत् ऋ ७, २१, ५; शर्धताम् पै १९, ५१, ११; †शृधि ऋ ५, २८, ३; मा ३३, १२; का ३२, १, १२; मै ४, ११, १; काठ २, १५; शौ ७, ७७, १०; पै २०,८,७.

शर्धय, शर्धयः[e] पै १९, ५१, ११.

†शर्ध[f]– -र्धम् ऋ १,७१,८;१२२, १२; २, ३०,११; ५, ५३,१०; ५६, ९; ८, ९३, १६; मा ३३, ११; का ३२, १, ११; तै १, ३, १४, ६; मै ४, १४, १५; कौ १, २०८; जै १, २२, ५; -र्धम्ऽ-र्धम् ऋ ५, ५३, ११; -र्धस्य ऋ ७, ५६, ८; -र्धान् ऋ ८, ७, २१; -र्धाय ऋ १, ३७, ४; ६४, १; १११,२; ४, ३, ८; ५, ५४, १; ८७,१; ६, ४८, १२; ६६, ११; ८, २०, ९; ९, ३०, ६; १०४,३;१०५, ३; १०, ६१, २५; १४७, ५; कौ १, ४६२; २, ४५०; ५०९; जै १, ४८,८; ३, ३४, ८;४०, ५; -र्धेन ऋ २, ३१, ३.

†शर्ध-नीति[g]– -ति. ऋ ३,३४, ३; मा ३३, २६; का ३२, २, ९; शौ २०, ११, ३.

†शर्धः.[h] ऋ १,३७, [१; ५];१०६, १; १२७, ६; १३३, ३; १३९, १; २, १, ५; ६; ३, ३; ११, १४; ३, १९, ४; ३२, ४, ४, १, १२; ६, १०; ५, ३३, ५; ४२, १५; ४६, २[i]; ५; ५२, ८; ५४, ६; ६, ३, ८; ८, ७; ४८, १५; ६८, [(३३, ५) ८]; ७, ४४, ५; ५९, ७; ८, १५, ९; ९, ८८,७;९०, [५;९७,४२]; १०, १०३, ९; मा १७, ४१; ३३, ४८; का १८, ४, ९; ३२, ४, ५; तै १, ३, १४, १; २, ४, ७, १$; ४, ३, १३, ६; ६, ४, ३; ७, १५, ४$; मै २,१०, ४, ३, १६; ५$; ४, १०, ५; काठ ११, १३$; १२, १४; १८, ५; २१, १३; २२,१५$; क २८, ५; कौ १, ४६१; २, ६०४; ८२३; ११७; १२०७; जै १, ४८, ७; ३, ४९, ३; ४, ४, ४; शौ ४, २७, ७$; १९, १४,१$; १९, १३, १०; २०, १०६, ३; पै ४, १२, ३‡[j]; २८, १; ३५, ७$; ७, ४,१०; १२, ७, ८$

†शर्धत्– -र्धतः ऋ २, २३, १२; ६, २३, २; ४२, ४; ७, १८, १८; ३२, ७; ८, ६०, [(६, १९, ८)१२]; १०, ६९, १२; काठ ४, १६; कौ २, ७९३; -र्धताम् ऋ ८, १९, २०; मा १५, ४०; का १६, ५,२२; कौ २,११०; जै ३,५६,१७; -र्धते

---

a) नाप. (*कार्यजगदादिकारण-, प्रजापति- [आदित्य-पितामह-])। शृङ्ग- (*=शुङ्ग- [छां ६,८,३]; वैतु सा. [पक्षे] = रश्मि- इति ?) + वृष्- < कर्तरि (√वृष् 'प्रादुर्भावने' [वैतु. वें., सा [पक्षे] 'वर्षणे' > उस. यनि. (वैतु. वें. सा. =आदित्य- इति, सा. [पक्षे] PW. प्रभृ. च्यु. [ऋषि-] इति च ?)।

b) इन्द्र एवं संबोध्यते। प्रजापतेरदितिः। अदितेरिन्द्र इत्यभिसन्धिः (तु. सस्थ. इन्द्रजनितमघजनितवृष्टिजन्यत्वात् सोमस्येन्द्रप्रणपाद्भावेन परामर्शः)। पराङ्गवद्भावाद् निघातः (पा २,१,२)।

c) विप. (शृङ्गाभितरज्जुबन्धनवती-[सोमक्रयणी- गो-])। सस. उप. <अभि √धा 'बन्धने'।

d) विप. (गो-)। बस। e) °यत् इति BKA. शोधः ?।

f) विप., नाप. (बल-, सैन्य-)। विप. पक्षे कर्तरि अच् प्र. वृषादुदात्तत्वं च, अन्यत्र भावे घञ् प्र.।

g) विप. (*शर्धरद्-नीति-युक्त- [इन्द्र-])। शर्धम्- + नीति- > बस. *शर्धम्-नीति- > यनि. इति मतम् (वैतु पपा प्रभृ. शर्ध- इति पूप. इतीव ?)। सस्थ. वृषणीति- द्र.।

h) शर्ध- इत्यस्य वा शर्धस्- इत्यस्य वा रूपम्।

i) वैतु. GW. सं१ इति (तु. पृ २४६० a)।

j) पामे. पृ ११९४ h द्र.।

ऋ २, १२, १०; ६, २४,८; ८, २, १५; कौ २, ११५६; शौ २०, ३४, १०; पै १३, ७,१०; -र्धन् ऋ ८, ४३, [३२; ९, १००, ८]; -र्धन्तः ऋ ७,२४, १८; -र्धन्तम् ऋ २, ३०, ८; ५, ५६, १; ७, १८,५;१६.

शृ॒र्धमान- -नः मा २०, ३८; का २२, ४,३; मै ३, ११,१; काठ ३८, ६.

†शृ॒र्धस्[a]- -र्धांसि ऋ ५, ८७, ७; ८, ७४, १२; १०, ९१, ७; मै ४, ११,४; कौ २, ३३३; जै ३, २८, ५.

शृ॒र्धस्-तर- -रः ऋ १, १२२, १०.

शृ॒र्ध्य- -र्ध्यम् ऋ १, ११९, ५.

†श॒र्ध्या[b]- -र्ध्याम् ऋ २, १२,१०; शौ २०, ३४, १०; पै १३, ७, १०.

√शृ॒ √शृ (वधा.) द्र.

शेतु पै २०, ४१, ६.

शेप[c]- -पः ऋ ९, ११२, ४; मा १९, ८८; का २१, ६, ९; तै ७, ५, २५, २¶; मै ३, ११,९[d]; १५, ९[e]; काठ ३८,३; -पम् ऋ १०, ८५, ३७[f]; -पाय तै ७, ३, १६,२; काठ ४३, ६; -पेन मा २५, ७; का २७, ७, १; तै ५, ७, १५, १; काठ ५३, ५.

शेप-ह॒र्ष(ण >)णी[g]- -णीम् शौ ४, ४, १; पै ४, ५, १.

शे॒पस्[h]- -पः शौ ४,३७,७,५,२५,१[i]; ६,७२, १[i,j]; १०१, १; १३८ ५[j]; ७, ९५, ३; ९, १२, १३; ११, ७, १२[k]; १४, २, ३८‡[f]; पै १३,४, ९; १६, १३९, १६; १५४,२; १८, १०, ९‡[f]; १९ १३,१०; २७,१४; २०, ३९,३.

शे॒पा[l] ऋ १०,१०५,२.

शेप्या[m]- -प्याम् पै २०, २४,३?[n].

शेप्या-वत्[o]- -वते शौ ७, ११८,

---

[a]) =शृ॒र्ध- (तु. निघ २,९)। भावे कर्तरि च असुन् प्र.।

[b]) भाप. (प्रसहन-)। उदात्तः क्यप् प्र. उसं. (पा ३, ३,९९)।

[c]) नाप. (मेढ्र-)। (√क्षर् 'क्षरणे' > भावे) *क्ष॒र्य- > *क्ष॒र्य-अ- (क्षरण-साधन-) > यनि. [वैतु या [३,२१] प्रमृ < √शप् 'स्पर्शने', दे. [३,२९] < √सप् 'समवाये', उ. म. < √शि 'निशाने' (तु. SEY [९२] WAG [१, १०२ c; २३० b] प्रमृ. Lat. Cippus [=इषु-] इत्यनेन तुलयन्त), MW [तु. WW १, ३६४] < √शी [< √श्वि] 'वृद्धौ'?)।

[d]) पेशः इति पपा.?। [e]) शे॒पः इति पाठः? यनि शोधः (तु पपा, सा. मा २५,७)।

[f]) =सपा. आगं १,११,६ पागृ १,४,१६ कागृ २५, २२ हिगृ १,२०,२ या ३.२१। शौ १४,२,३८ शे॒प. इति, आमिगृ १,५,३:१२ प्रमृ शेफम् इति पाभे.।

[g]) विप. (ओषधि-)। उस उप. करणे कृत्। पपा. सा. 'पोह॒°' [°पः-ह॒°] इति पाठः, स च प्राक्तरप्रामाण्ययुक्तः संभाव्येत। उत्तरकालिकैः लेखकैरेव छन्दोऽनुरोधात् पूप. परिवर्तनमभिरुचितमिति सुवचम्। [h]) =शे॒प-।

[i]) वैतु. PW. < शे॒प- इति?। [j]) पाभे. पृ २५०७ p द्र.।

[k]) भाप. (क्षरण- [तु. शितिहु- इत्यत्र सस्थ. टि.])।

[l]) विप. (*दुर्दान्त- [=अदुर्दरि-])। *शृ॒ष्य-कृप्- > (*शृ॒र्प-पस्- >) शे॒र्-पस्- > [द्वि१] -पसा इति शोधः। सस्थ. ?वृ॒स्य > यः च इति, ?ये॒ः > (√*वप् [=√वह्] 'वहने' > कर्तरि *व॒युस्- > प्र१) *वयाः इति, ?अ॒र्वन्ता > -न्तौ इति, ?दुन् > (√दम् 'दमने' > लेटि प्रपु१) दुमत् इति चापि शोधाः। 'यः च पतिः *वयाः (सन्) *शेपसा (सन्तावपि) हरी (√रञ्ज् 'रञ्जने' > कर्तरि *रजि॒न्- [लीलावत्-]> प्र१) रजी न (इव [सन्]) *दमत्' इति वा। १२× ८×१२ इतीह छन्दोयुक्तिः द्र. (वैतु पपा. प्रमृ. यनि. शे॒प- > -पा इतीव, शे॒प- इति च < √स्पृश् इति कृत्वा वें. =स्पृशत्- इति, सा. GRV. =मेढ्र- इति, GRV [पक्षान्तरे] = पुच्छ- इति [तु. ऋ ८, १, ३४], ORN. *तनु शे॒प- > -पा इति शोध इति च?)।

[m]) *भाप (*वृषकर्मेच्छा-)। *वृ॒षस्म(य>)या- > *शे॒मया- > यनि. > √*शेप्याय > भावे *शेप्याया- > यनि. (वैतु अन्ये शे॒प- [=मेढ्र- वा पुच्छ- वा] + स्वार्थे वा [तु. MW.], आवरणार्थे वा [तु. कौसू ४८, ३२ इत्यत्र दारिलः] तद्धितः प्र. इति?)।

[n]) शेप्यायाम् इति शोधः। सस्थ. ?परावतः > परा वृषः (पं१), ?विश्वस्य > वृषस्य इति चापि शोधौ।

[o]) शेप्यायावते इति शोधः। विप. (*समागम-काम- [पराभृष्टपुरुष-])। सस्थ. ?असो > असत् उ इत्यपि शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि.?)। 'हे तृष्टिके (ओषधे) अमूं (पराङ्गनमिव सतीम् अकामिनीम्) उच्छिन्धि (अनागतकामौदासीन्यां कुरु), यथाऽमुष्मै

१; पै २०, १६, १.

शेरभं[a]- -ऽभ शौ २, २४, १; पै २, ४२, १[b].

शेरभक[c]- -ऽक शौ २, २४, १; पै २, ४२, १[d].

शेव, वा(वप्रा.)[e]- -वः ऋ १, ६९, २; ७१, २; मै २, १३, १०[f]; -वम् ऋ १, ५८, ६; ३, ७, ५; ५, ६४, २; १०, ११३, ५; १२२, १; १२४, ३; -वस्य ऋ १०, २०, ७; -वा[g] शौ ८, ९, २२[f];

पै १६, १९, १०.

शेव-धि[h]- -धिः शौ ७, ५५, ५; १२, ४, १४; पै १, ६१, ४; १७, १७, ४; -धिम्यः शौ ९, ३, १५; पै १६, ४०, ६; -धिम् ऋ २, १३, ६; मा १८, ५९; का २०, ४, २; तै ५, ७, ७, १; काठ ४०, १३; शौ ५, २२, १४; ६, १२३, १; १२, ३, ४६; पै ३, ३६, ४; १३, १, १२; १७, ४०, ६; -धौ पै ६, १५, ४.

†शेवधि-पा- -पाः ऋ ८, ५१, ९; खि३, ३, ९; मा३३, ८२; का३२, ६, १३; कौ२, ९५९; जै४, १९, १.

शेव्य[i]- -व्यः ऋ १, १५६, १.

?शेवधिम् पृतं[j] पै ५, ४०, ६.

*शेवन[k]- -?व[l] ऋ ९, ८२, ४.

शेवल[m]- -लम् शौ १, ११, ४; पै १, ५, ४; ९, २२, २१[n].

?शेवलताम् पै ६, १४, ४.

शेवार[o]- -रे ऋ ८, १, ३२.

शे-वृध[p]- -वृधः ऋ ५, ८७, ४.

शेप्यायावने असौ (स्त्री) *कृनद्-नृष्टा (*उद्बुद्ध-कामा [पृ ११५७ a नेष्टम्]) उ (एव) असत्' इति वा।

[a]) व्यु. c द्र.। पाठः ? शेरभक इति शोधः (तु. छन्दः)। [b]) पेरदाभ इति मूको.।

[c]) विप. (*सिंह-यातु-=सिंहाऽऽकृति-छलिन्-[किमीदिन्-=यातुधान-])। *शेरु- (सिंह-) + (√भृ [=√वृ] 'आवरणे' > [कर्मकर्तरि] *भर्क [=आवृत-] >) *भकु- > (कस. उसं. [पा २, २, ३१]) *शेर-भक- । पपा. नावग्रहः (वैतु. सा. < शेरभ- इति ?)।

[d]) शरभक इति मूको.। [e]) भाप. (सुख- [तु. निघ ३, ६], प्रीति- प्रभृ.), विप. (प्रीतिमत्-, *ऐश्वर्यवत्-प्रभृ.), नाप. (*स्तोत्र-, धन- प्रभृ.)। < √*शेव् 'ऐश्वर्य-धन-प्रीति-सुख-स्तुतिप्रभृतिषु' (वैतु. या [१०, १७] प्रभृ. < √शिष् 'शेषे' इति, पाउ [१, १५२] < √शी 'स्वप्ने' इति च ?)।

[f]) सपा. शेवः <> शेवा इति पाभे.।

[g]) विप. (प्रीतिमती- [? अदिति-रूपा-गो-])।

[h]) नाप. (समृद्ध-धन-, कोश-)। षस. उप. भाप. नत् < √धा '*समृद्धे'।

[i]) विप. (सुखकर-मित्र-)। तद्गाथघोयः यत् प्र.।

[j]) शेवधिं तम् इति शोधः।

[k]) नाप. =शेव-[स्तोत्र-]।

[l]) शेवनि इति शोधः। शेवनंदमे इति *'नि मं' > *'नि म' > 'न्य' > [लिपि] यनि. (तु. छन्दः; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि., सं. सा. PW. प्रभृ. च शेव- > [द्वि१] -वम् इति शोधयन्!)। ६६ √मंह इत्यस्य *रम्ये इतिः।

[m]) विप. (*तरल-, क्षरणशील- [जरायु-])। (√*क्षा [=√क्षर्] 'क्षरणे' > भावे) *क्षाय- + मत्वर्थे वलप् प्र. उसं. (पा ५, २, ११२) > *क्षायवल- > यनि. (तु. पंजा. सेवल '*क्लेदे'; वैतु. पाउ [४, ३८] < √शी इति ?)। [n]) शयलम् इति मूको.।

[o]) *भाप. (प्रसादवृद्धिमत्ता-)। [*प्रशाय-(<*प्रशाद-=प्रसाद- [पंजा. प्रसाद]) > *शाय- [तु. पार. शाद =प्रसाद] > *शै- >] *शे- + (√वृ [=*√भृ] '*वृद्धौ' > भावे) वार- (=भ [आ]र-) > बस. यनि. (तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. वें. शेव- + अर- इति कृत्वा [पर्याप्तसुख-] सोम- वा यज्ञस्तोत्र- वेति, सा. [सुखगमक-] यज्ञ- इति च, PW. WAG [१, २४१ a] Brug [१, ९८४] GRV. प्रभृ. शेव- + वार- [बस. =शेवधि-] > नैप्र. यनि., OBN. शेव- + मत्वर्थे रप् प्र. इति (तु. WG १२२६), शेवा अरे [अव्य.] इति च ?)।

[p]) विप. (*क्षेम-सुख-[मरुत्-])। उप. पूप.< *क्षेम-, उप. च भावे < √वृध् (*= √भृ) 'पोषणे'। ? स्थ. ?सु चरमे > सं-चरमो (मा मधु३], उ) इति, ?अयुक्त > अयुङ्क्त (मधु३) इति, ?ग्मना > ग्मनः (द्वि३) इति, ?स्वात > स्वात् (द्वि३) इति, ?त्रिगानि > त्रिगात इति, ?नृभिः > नृमणः (च१) इति शोधाः; *उरु-क्षमन्- (विप. > क्रिवि.) मः इति। '(हे महतः ! यूयं) महतः समानस्मात् सदसः (सधस्थात्) निःसं-चक्रम उ। यदा (च स्वतनु यूयं) स्वात् स्तनः (*स्थात्) स्वभिः (*पृश्निभिः) अपि-अयुङ्क्त, (तदा यूयं) मृन्मः शेवृधः (सन्तः) त्रियात' इति वा. (तु. मा.; वैतु. वें. GW. प्रभृ. शे-वृध- > प्र१ इति ?)।

१शे-वृध(वप्रा.)- -०ध शौ २,२४, २![a]; पै २, ४२, २![a]; -धः ऋ १०, ४६,३[b]; -†धम्[c] ऋ १, ५४, ११; मै ४, १४, १८; काठ ३८, ७; -धासः[d] ऋ ३, १६, २.
शेवृध-क[e]- -०क शौ २, २४, २; पै २, ४२, २.
२शो-वृध[f]- -धम् ऋ १०,६१,२०.
शेपण-, शेपस्- √शिप् द्र.
?शै रे च न या ह्या पै ७, १२, २.
शैलूष[g]- -षम् मा ३०, ६; का ३४, १, ६.
शैशिर- शिशिर- द्र.
शै(ष्ठ>)ष्ठा- -ष्ठाः[h] का ११,२,३[२].
√शो(वधा.)[i]>शा,शि, †शिशीति[j] ऋ १, ५५, १; ५, २, ९; ९, ५; ७, १०४, २०; ९, ९५, ४; १०, ५३, ९; तै १, २, १४, ७; काठ २, १५; कौ २, ६२१; जै ३, ५०, ८; शौ ८, ३, २४; ४, २०; पै १६, ८, ३; १०,९; †शिशाति[k] ऋ ८, १५, ७; कौ २, ९९५; शौ २०, १०६,१; शिशीत[l] ऋ ६,३,५; मै ४, १४, १५†; शिशीताम् ऋ १०, १२, ४; शौ १८, १, ३१†; †शिशीहि ऋ १, ४२, ९; ८१, ७; ३, २४, ५; १०, ४२, ३; मै ४, १२, २; ४; जै ४, २४, १०; शौ २०, ५६, ४; ८९, ३; †शिशीहि ऋ ३, १६, ३; ७,१८,२; तै २,२, १२, ६; काठ ६,१०; १०,१२; शिशीतम् ऋ १,१२२,३; तै २,१,११,१†; शिशीत, >ता ऋ ८,४०,[(१, १०,८) १०; ११]; अशिशीत काठ ३९, १; पै १४, १, २०.
†शित,ता- -तः ऋ ८,२३,१२, कौ १,११४; जै १,१२, ८; -ताम् ऋ १,५४,४.
शिशय[m]- -यम् ऋ १०, ४२, ३; शौ २०,८९,३†.
†शिशान- -नः ऋ ८, ६०, १३; ७६, [९; १०, १५३, ४]; ९, ५,२; ६९, ३; ७०,७; ८७, ७; १०,८७, १; ३; ६; १०३, १; मा १७, ३३; का १८,४,१; तै १,२,१४, ६; ४, ६, ४, १; मै २,१०,४; काठ १८,५; क २८, ५; कौ २,११९९; जै ४, ६, ३; शौ ८,३,१;३,५; १३,२,३३§; १९, १३, २; २०, ९३, ७; पै ७,४,२; १६,६, १; ३;६; १८, २३,९.
१शोक-, २शोक- √शुच् (दीप्तौ) द्र.
३शोक- √शुच् (संतापे) द्र.
?शोकयाम्[n] पै ३,३७, १.
शोच्-, १शोचत्- √शुच् (दीप्तौ) द्र.
२शोचत्-, शोचन-, शोचन्ती-, शोचमान-,शोचयन्ती-√शुच् (संतापे) द्र.
?शोचानुत् पै ९, २५, ७.
शोचि-, शोचिष्ठ-, शोचिस्- √शुच् (दीप्तौ) द्र.
?शोचीनुत् पै ९,२५,७.

[a]) °=शशाङ्कचिन्- (किमीदिन्-)। शेरभ- इत्यनेन सन्यायता द्र.।
[b]) विप. (°दीप्तियुक्त- [अग्नि-])। < क्षेम- (°दीप्ति-) + वृध- [भाप.] > बस.। < शेव-वृध- इति ?GW. प्रमृ.।
[c]) विप. (क्षेमङ्कर- [द्युम्न-])। शेषं b द्र.।
[d]) विप. [°शक्तिवर्धक- (रै- [°वाज-, बल-])]। सस्थ. नृ- इति मरुत्- इति च पदे °स्तोतृ-परे द्र.।
[e]) तु. टि. शेरभक-।
[f]) विप. (°दीप्तिमत्- [अग्नि-])। (°श्वर्य- [स्वर्य-] >) °शे- (दीप्ति-) + वृध- (°भृत- [धारक-]) > उस. यनि. (वैतु अन्ये [सामान्येन] = १शे-वृध- इति ?)। 'दत् (°यथा) शिशुः (अग्निरूपः) ऊर्ध्वं श्रेणिः न (इव) दन् (°दीप्यताम् [नया]) मधु (°दीप्तिनी) माता (अरणिरूपा [मं]) शिवं शेवं मृत (सूते)' इति वा.। सस्थ. भुवासु [मन्त्र] °<भुवा- (समिधः-)।
[g]) नाप. (नट-)। < √शिल् '°केलौ' [वैतु. अभा. PW. प्रमृ. व्यप. सद् अपत्यार्थे < शिलूष- (व्यप. [ऋषि-] इतीव ?)]।
[h]) विप. (२अप्-)। शविष्ठा-> नैप्र. यनि. (तु. सपा. मा १०,४[२])। पाभे. पृ ३१४३ d द्र.।
[i]) धा. सृष्टि-पुष्टि-प्रभृतिषु वृत्तिः।
[j]) पाप्र. [तु सा. भा. PW. प्रमृ] शिशीते प्रमृ. ईद्-आगमः उसं. (पा ७, ३,९५), शिशाति प्रमृ. च आत्वम् (पा ६, १, ४५)। मो. तु. (°शिधर- >) √°शिधर्य > °शिधर्यति > शिशाति इत्यादेः °शिध्रयते > शिशीते इत्यादेश्च रूपस्य सगृदिः।
[k]) तु. Hirt [२,८५; ९१; ४,११०] प्रमृ.।
[l]) प्रपु१। GW. प्रमृ °त इति ?।
[m]) विप. (°पोषक- [इन्द्र-])। °शिश्मयु-> यनि.।
[n]) √शुष् 'शोषे' > शोषयान् इति BKA. शोधः।

शोण[a]- -णः ऋ ९, ९७, १३; १०, २०,१; कौ २, १५६; जै ३, १५, ४; -णम् काठ ८, ९; क ७,५; -णा ऋ १, ६, २;३, ३५,३; मा २३, ६; का २५,३.२; तै ७, ४, २०, १; मै ३, १६, ३; काठ ४४, ९; कौ २, ८१९; जै ३, ५७, ९; शौ २०,२६, ५; ४७, ११; ६९, १०; -णाः ऋ १, १२६, ४;५,१३, ९; -णाय तै ७,२, १८,१; काठ ४३,८.

शोण-कर्ण- -र्णः काठ १५,९¶.

शोणित[b]- -तम् खिसा २९, ४७.

शोभ-, शोभथ-, शोभमान-, शोभस्-, शोभसे प्रमृ. √शुभ् द्र.

शोशुचत्-, °ती-, शोशुचान, ना- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शोष-, शोषित- √शुष् द्र.

शौचद्रथ- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शौचेय- शुचि- द्र.

शौनक- शुनक- द्र.

शौरदेवि- शूर-देव- द्र.

शौल्बायन- शुल्ब- द्र.

शौष्कल[c]- -लम् मा ३०, १६; का ३४,३,३.

शौष्कास्य- √शुष् द्र.

*श्चम्न[d]-> √श्चम्न, श्चम्न[e] ऋ १,१०४,२.

√श्चुत्, श्चोतन्ति ऋ १, ८७, २; ३,१,८;२१,५; तै ४, ३, १३, ८†; †श्चोतन्ति ऋ ३, २१, २; ४; ४,५०,[३;७,१०१, ४]; ८, २, ८; मै ४, १३, ५[f]; काठ १६,२१[f]; जै ४, १६, ९; शौ २०, ८८, ३; अश्चुतत् पै १९, ४४, ३; श्चुतत्[f] पै १९, ४४, २.

?श्छिरम्[g] पै १६,१२३,१-४.

√श्नथ्[h], > अधि, †श्नथयन् ऋ ६, ६०, १; तै ४, २, ११, १; ३, १३, ८; मै ४, १०, ५; ११, १; १३, ५; १४, ८; काठ ४, १५; २१, १३; २३, ११; श्नथिहि ऋ १, ६३, ५; †श्नथिष्टम् ऋ ७, ९९, ५; तै ३,२,११,३; मै ४, १२, ५.

श्नथ- > *श्नथय[i]->

√*श्नथय[i], †श्नथयन्त ऋ८,९९, ६; मा ३३,६७; का ३२,५,१३; कौ २,९८८; शौ २०,१०५, २; श्नथयः ऋ १०, ९५, ५.

श्नथन[k]- -नः ऋ २, २१, ४.

श्नथयत्- -यन् ऋ १, ५१, ९; -यन्तम् ऋ ७,८२,६.

श्नथित,ता- -तम् ऋ १,११६,२४; -ता ऋ १०, ९५, ४.

श्नथितृ- -ता ऋ १, ५७, २; १०, ४९,३; शौ २०,१५,२†.

श्नप्त्र[l]- -प्त्रे[m] मा ५,२१; का ५,५, ९; काठ २,१०; २५,८[f]; क २, ४; ४०,१.

श्नुष्टि[n]- -ष्टिः काठ १२,७¶; शौ ३,

---

a) विप. (दीप्तिमत्-, रक्तवर्ण- [अश्व-, वृष- प्रमृ.]) । (√शुण् [*= √शुच्] 'दीप्तौ' > *शोण्य- > यनि. (वैतु.GW. <√*शु [= √शुच् वा √श्वित्] इति?) ।

b) नाप. (रक्त-) । तदस्यसंजातीयः इतच् प्र. । शो° इति स्वरः ? ।

c) नाप. (आजीव-भेद-)। शुष्क- (*शुष्कमस्य-)> *शौष्क- > स्वार्थे यनि. ? ।

d) *भाप. (छेदन-) । √श्चुत् > *श्चम्नु- (तु. घुम्नु- प्रमृ.) > यनि. ।

e) वैतु. वें. सा. <√श्रम् 'हिंसायाम्' इति; PW. GW. प्रमृ. <√श्रम् इति, स्क., सा. (पक्षे), ORN. PW. MW. च <√श्रम् [<√घस् 'अदने'] इति च ? । f) पामे. वैप ४ पृ २४११ k द्र. ।

g) शिरम् इति BKA. शोधः ? ।

h) धा. वेधने, हिंसायाम् (तु. निघ २,१९) वृत्तिः ।

i) सा. (श्नथकर्मिणुा- [गृहृ° =श्नु°]) । *श्नुथमथ-> यनि. ।

j) आचारे नाधा. । 'ते (*तुभ्यं) मन्यवे (*मन्युमते) विश्वाः स्पृधः श्नथयन्त (श्नथिताः [समाः] स्युः)' इति वा. (तु वें. 'मन्युवे' इत्यत्र च. [तु. ऋ १,५१,८ प्रमृ. सप्र. √रन्धि इत्येतद्योगे च.]; वैतु. BS. यनि. रूपे कर्मणि यकः स्थाने श्यक् इतीव; सा. उ. म. PW. ORN. [मूको. अप्यवस्यपेव] √श्रथ् 'खेदे' > *श्रथयन्त इति पाठ इतीव!) । k) विप. (इन्द्र-) । कर्तरि कृत् ।

l) नाप. (ओष्ठ-प्रान्त-)। (√श्नथ् 'मोक्षणे' >भावे) श्नथन- > *श्नथनमुख- (मुख- [तु. Eng. snout]) । *श्नुथन्- + (√भृ 'आहरणे' >भावे) *भुर- > बस. *श्नुपद्दुर- > यनि. (वैतु. मा. <√स्नप् वा √स्ना इति ?) । m) पामे. पृ ३१०१ l द्र. ।

n) नाप. (*इति-, [मनुष्यस्य] *जननी- [स्त्रीविशेष-भिन्नभिन्नस्त्रीत्वम्])। (√*स्नुष् 'जन्मनि' > भावे) *स्नुषुर्- > *स्नुर्- > यनि. । सस्थ. ?विसाः > (*विर- [पान्थ-] > प्र१) विरुद्ध च इति द्विपदः शोधः [तु. सस्थ. ऋ १०,१०१,१ ?गिरा > [प्र१] गिरः इति शोधः

१७, २‡[a], पै २, २२, ११‡[a];
-ष्टिम् काठ ३१, १¶; क ४७, १¶; शौ ८, २, १; पै १६, ३,१.
!श्ले पै २०, २३, १.
!श्नुप्त्र[b]- -प्त्रे तै १,२,१३,३[c].
!!श्मश्रा[d]- -शा ऋ १०, १०५, १; कौ १,२२८; जै १, २४,८.
श्मशान[e]- -नम् तै ५, २, ८, ५¶; -ने शौ ५,३१,८; १०, १, १८; पै १६,३६,८.
¶श्मशान-चित्[f]- -चित् मै ३, ५,१; -चितः मै ३, २,६; ७;
-चितम्[g] तै ५, ४, ११, ३; काठ २१, ४; क ३१, १९; -चिता काठ २१, ४; क ३१, १९.
श्मशान-चिति[f]- -तिम् मै ३, ४, ७[g].
श्मश्रु[h]- -श्रु ऋ १०, २३, १?[i]; २६, ७; १४२, ४; शौ ६, ६८, २[j]; पै १९, १७, १५[j]; -श्रुभिः मा २५, १; का २७, १, २; तै ५,७,१२, १; मै ३, १५, १; काठ २५, ९†; ५३, २; क ४०, २¶; कौ १, २३४‡[i]; जै १, ३५,३‡[i]; -श्रु ऋ २, ११, १७; ८, ३३, ६; -श्रूणि ऋ १०,२३,४; मा १९, ९२;२०, ५; का २१, ६, १३; ७, ४, मै २,५,१¶; ३,११, ८; ९; काठ १३,१¶; ३१,१२¶; ३२,६¶; ३८,३;४; कौ ३, ४, ९, जै २, ४,३; शौ ५, १९, १४; २०, ७३,५.
श्मश्रु-ण[k]- -¶णः तै २, १,१,५; ५,५,१,२; काठ १९,८; २४,७; क ३७,८.
!श्मसि[l] ऋ २, ३१,६.

(वैतु. शौ. अपि सा. [मूको. एके], PW. RW. WI. श्रुष्टिः इति पाठ इति?)]। [a]) सपा. ऋ १०,१०१,३ श्रुष्टिः इति पाभे.। [b]) कश्चिद् मूको. एवम् (तु. WAG [१,१८८] MVG [४९ b]; वैतु. मैसू. भा. च श्नुप्त्रे इत्येव पाठः)। [c]) पाभे. पृ ३१०१ l द्र.। [d]) विपं. [*वाचट्का- (वार्- *= वाणी- [पृ २८२२ l निर्दिष्टो जलार्थो नेष्टः])] । √वश् (*= √वच्, √वाश्) 'वचने' > यङि √वश्वश्य > *वश्वशा > यनि., वश्वशा इत्येव शोधश्च (तु छन्दः)। सस्थ. ? यातृप्याय > वा. (*तुर्य- > च१) -र्याय इत्यपि द्वि-पदः शोध्यः। शेषं पृ ६०७ e द्र.। 'हे वसो! (मम) *वश्वशा (मती) वाः (*वाग् [अपि]) अत्राऽश्यन्, इच्छते (कामयमानाय) ते (तदिदं) स्तोत्रं दीर्घं सुतं वा *तुर्याय (तृतीय) *महान्' इत्येवं वा. द्र. (वैतु. नाप. इति कृत्वा वें. =वायु-, स्क [या ५, १२] सा. प्रमृ. =कृत्या-, GW. GRV. ORN. =श्मश्रु- इति। <शु [आशु] वा श्मन्- [शरीर-] वा + √अश् 'व्याप्तौ' इति सा. प्रमृ.; ORN. श्मशारु इत् इति शोध इति च?)।
[e]) नाप (शवाऽऽश्रय-)। शवॆ-+(√*वश्[=√वस्] 'निवासे' > [अभिकरणे] *वसन्तु- > *वन्तु->) *शान्- (तु. पार. श्मानह [दह-]) > पा. *शव-शान्- > यनि.[तु. [पृ]B. [JAOS ३३, Xcvii]; वैतु. माश [१३, ८,१,१]< शाश [व-अन्तु- [नाम.] इति वा श्मशान्- (श्मन्-[= शरीर-] + अन्- [नाम.]) इति वा, या. [३,५] प्रमृ. < श्म-शयन- (श्मन्- [शरीर-] + √शी इति?]) । पपा. नावग्रहः।
[f]) तु. यक. द्रोणचित्-, °चिति-।
[g]) सपा. °चितम् <> °चिनिम् इति पाभे.।
[h]) नाप. (मुख-वाल-)। (√अश् '*दीप्तौ 'भोजने' च > करणे) *अश्मश- (मुख-) + वॅर्म- (छादन-[भाप.]) > बस. *अश्मश-वर्म- > यनि. (वैतु. या [३,५] प्रमृ. < *श्मन्- [शरीर-] + √श्रि 'श्रयणे' इति, GW. WAG [१, १९७ a] Brug [२, १, २८२] प्रमृ. < श्मशारु- इति?)।
[i]) श्मश्रुभिः इति शोधः (तु. सपा कौ [१,२३४] पाभे; वैतु. मा BS. यनि. सत् द्विः इति, AVM. श्मशारु इति शोध इति च)। सस्थ. ?मूल > भुवत् (तु. छन्दः, सपा. कौ [१, २३४] पाभे. च) इति, ?वज्र-दक्षिणम् > °दक्षाच्यणम् (*वज्रेण समुन्माहवस्त्युक्तम्) इति, ?रथ्यम् > रथिनम् (*यमिनं, कुशलवाहकम्) इति, ?श्रिमनानाम् > त्रि-प्रधावन्वनाम् (*विशिष्ट-पावन-मनसाम्) इति च शोधाः (तु. छन्दः)।
[j]) = सपा. माश ३, २१, १४ कौसू ५३, १८। आपमं २,१,१ प्रमृ. केशान् इति पाभे.।
[k]) विप. (पशु-)। मत्वर्थे नः प्र. (पा ५,२,१००)।
[l]) इव इमसि इति पाठः? इव, (√वश् [*= √वच्] 'वचने' >) वश्मसि इत्यपपाठः शोधः (तु. पृ १०८२ f; वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. < इश्मसि [< √वश 'कान्तौ']!। 'इव (*सवति) उशिज् इव (*देवान्) वां (स्तुमि) *वश्मसि' इति वा.।

?श्मा शानात्[a] पै ५,३६,७.

श्या- √श्यै द्र.

?श्या कि ल न यो ह्न ना न हं त्व कि च पै ६,१४,७.

¶श्यापर्ण[b]- -र्णः काठ २६, ९; क ४१,७; -र्णाय मै ३,२,७; काठ २०,८?[c]; क ३१, १०.

श्याम॒,मा॑[d]- -मः मा २४, १; २९, ५८; का २६,१,२; ३१, ६,१, तै ¶१,८,८,१; ९, २; १७,१; २,१, ६, २¶; ५, ५, २२, १; मै २, ६, ४¶; ५¶; १३; ३, १३,२; ४,७,८¶; काठ १३,६[२]; ¶१५, ३;४; ९; ४८, १; शौ ८, १, ९; पै १६, १,९; -मम् मा १८,१३; का १९, ५, १; तै ¶२,१,४,३; ६,१; ४,७,५,१; मै २, ११, ५; काठ १८, १०; क २८, १०; शौ ११, ३, ७; पै १६,५३, १२; -मा मै ४, २, ४; १४¶; शौ १, २४, ४[e]; पै १, २६, ५; -माः मा २४, ७; १४; का २६, २, २; ३, ४; तै ५, ६, १२. १; मै ३, १३, ८; १२; १३; १५; १६; काठ ४९,२; -माय तै ७, ३,१८,१; काठ ४३, ८; -मेन मै ४, २,९¶; शौ ९, ५, ४; पै १६,९७,३.

श्याम॒-ललाम[f]- -माः तै ५,६,१३, १; काठ ४९,३; १०.

श्याम-शबल॒[g]- -लौ तै ५, ७, १९, १; काठ ५३,९.

श्याम-शितिकण्ठ[h]- -ण्ठम् काठ १३,६¶.

१श्यामा॒क[i]- -कः काठ ११, १; पै १४, ४, १४[j]; -कम् खि ५, २१,२; शौ २०, १३५, १२[k]; -काः मा १८, १२; का १९, ४, ४; तै २, ३, २, ६¶; ४, ७, ४, २; मै २, २,१२¶;११, ४; काठ ११, १; १८,९; क २८, ९.

श्यामाक-तण्डुल॒- -लैः मै २, २, १३.

¶२श्यामाक॒[l]- -कः तै २, ३, २, ७; ३, ४; मै २, १, ४; ६, २; काठ १०, २; १५, १; ५; -कम् तै १,८, १, २; १०, १; २,३, २, ६; ७; ३, ४; मै २, १, ४; २, ६; १३; ६, ६; काठ १०,२; ११, १.

१श्या॒व[m]- -वम् ऋ १, ११७, २४; १०, ६५, १२; -वाय ऋ १, ११७, ८.

श्या॒व-क[n]- -कम् ऋ ८, ३, १२; -कि ऋ ८, ४, २, कौ २, ५८२; जै ३, ४७, ८; शौ २०, १२०, २.

२श्याव॒ , वा॑(वप्रा.)[o]- -वः ऋ ८, १९,३७[p]; १०, ३१,११; मै ४, २,१[२]¶; ¶काठ ११,१०;२२,८; क ३५, २¶, शौ ५,५,८?[q]; पै ६. ४, ८?[q]; ८, ६, ५; -वम् ऋ १०, ६८, ११; शौ २०, १६, ११†; -वस्य काठ ११; १०[r]¶; -वा ऋ १,१००,१६[r], २, १०, २; मै ३, ६, ८¶; -वाः ऋ १, ३५, ५; १२६,

---

[a]) ?तस्याश्मा°>तस्य श्मशाना (द् >)ल् लोष्मा (मृ-आ-) मृतं स्यात् इति पाद-शोधः (तु. मूको.)। द्र ४८३ सस्थ. अश्मा इति निर्देशो नेष्टः [वैतु. BKA.]।

[b]) व्यप. (ऋषि-)।

[c]) श्याम° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मै क.)।

[d]) विप. (कृष्णवर्ण- [श्वन्-, तूपर- प्रभृ.]), नाप. [°कालायस- (तु. मा १८,१३ [सस्थ. अयस्- =°रजत-, लोह॒- =°ताम्र-]))]। (√°मृष् 'मले' >) °मृष्य- (मलिन-) + (√भा 'दीप्तौ' >) °भाम- (°दर्प-, वर्णान्तर-) > तस. °मृष्य-भाम॒- > यनि. (वैतु. पाउ [१,१४५] <√श्यै इति)।

[e]) वा° इति मुद्रितः मूको. RW. WI. प्रमृ. [वैतु. सा.]। [f]) विप. (ललाट-पुण्ड्र- [तूपर-])। बस.।

[g]) नाप. (तमस्-,प्रकाश-)। द्वस. अन्तोदात्तः।

[h]) नाप. (पशु-)। बस. उप. बस.।

[i]) नाप. (व्रीहि-भेद-)। <√श्यै इति पाउभो [२,२, १४] प्रमृ.। [j]) पृ ३०९५ d द्र.।

[k]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. श्या॒° इति स्वरः ?।

[l]) विप. (चरु-)। विकारार्थे मण् प्र. (पा ४,३,१३७)।

[m]) व्यप. (मनुष्य-)। [n]) स्वार्थे कन् प्र.।

[o]) विप., नाप., व्यप.। < √श्यै [अर्थः?] इति प्रायोवादः (तु. Brug [२, १,१२५] Hirt [२, १४३; १५२] प्रमृ.)। [p]) विप. (°सुपाणि- [त्रसदस्यु-])। द्र २११८ j उक्तः शोधो नेष्टः।

[q]) धाम्य॒- > -म्यः इति शोधः (तु. ?धाम्य श्यत्र टि.; वैतु. GW. प्रमृ. यनि. विप. [अश्व-] इति !)।

[r]) °नाप. (वडवा- [अदिति-]) । (√अस् 'व्याप्तौ' > भावे) °अश्या- + (√वह् 'वहने' > कर्तरि) °व (ह्>)ा- > उस. °अश्या-वहा- (अश्वं वोढ्री-)> यनि.।

३; ६. ४८, ६[a]; ८,४६, २३; –वाय ऋ ५, ६१, ९[b]; तै ७, ३,१८,१; काठ ४३, ८; –वासु ऋ ६, ४८, ६; –वौ शौ ७, १००,१; पै १९, २६, ११.

श्यावी[c]– -वी ऋ ३, ५५, ११; -वीः ऋ ८, ५५, ५; खि ३,७, ५; -वीनाम् ऋ ८, ४६, २२; –वीम् ऋ १, ७१, १.

श्याव-दत्[d]– -दतः शौ ११, ११, १७[e]; –दता शौ ७, ६७,३; पै ९, २२, ८; –¶दति मै ४, १, ९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; –¶दन् तै २, ५, १, ७; मै ४, १, ९; काठ ३१,७; क ४७, ७.

श्यावा(व-अ)श्व[f]– -॰श्व ऋ ५, ५२, १; खि २, ४,२; –श्वः ऋ ५. ८१, ५; शौ १८, ३, १५; –श्वम् शौ ४, २९, ४; ११, २, १८; पै ४, ३८, ५; १६,१०५, ८; –श्वस्य ऋ ८, ३५, [१९-२१]; ३६,[७; ३७,७; ३८,८]; पै ३, २२, ६.

श्यावाश्व-स्तुत– -ताय ऋ ५, ६१, ५.

श्याव्या[g]– -व्यास्यः ऋ ६,१५, १७.

?श्यावयामसि[h] पै ४. १४,८.

१श्येत, ता[i]– -तः ऋ १, ७१, ४; तै ५, ५, १२,१; मै २,६,५¶; –तम् ऋ ७, ४, ३; –ता तै ५, ५,१२,१.

२श्येत[j]– -तः मा २४, ३; का २६, १,५; तै ५, ६, ११, १; मै २, ५, ९¶; ६, १३; ३, १३, ४; –तासः ऋ ५. ३३, ८.

श्येत-ग्रीव[k]– -वः तै ५, ६,११,१; काठ ४९, १.

श्येत-ललाम[k]– -मः तै ५,६,१४, १; २०, १; काठ ४९, ४.

२श्येत, ता– -तः काठ १३, ४; १५, ४; ९; ४७, २; ४९,१; –ता काठ ४७,२.

श्येता(त-अ)क्ष– -क्षः मा २४, २; का २६, १, ५; तै ५, ६, ११, १; मै ३, १३, ४; काठ ४९, १.

¶श्येताक्षी– -क्षी काठ २४, १; क ३७, २.

श्येति[l]– -ती[m] तै ५, ५,८,१,२[n].

श्येन[o]– -नः ऋ १, ३२, १४; ३३,

a) पपा. ?। ६अ + °श्यावस्– (नाप. [तमस्-]) > बस. °अ-श्यावस्– (पा ६, २, १७२) > [प्र१] –वाः इति शोधः। विप. [निस्तमस्क- (अग्नि- [वैतु. पपा. अनु वें. गा. ORN. WAG [३, ६० b] आ श्यावाः इति पदे इति कृत्वा श्या° इति रात्र्यर्थे नाप. इति])]।

b) व्यप. (ऋषि-)। c) नाप. (रात्रि-, यटवा-)। स्त्री. ङीन् प्र. उसं. (पा ८,१,७३)।

d) विप (कृष्ण-दन्त- [रक्षस्- प्रमृ.])। बस.।

e) पामे. पृ १६३८ h द्र.।

f) विप [श्यामवर्णाश्वयुक्त- (रथ- [शौ ११, २, १८; पै १६, १०५, ८])], व्यप. (ऋषि-)। बस.।

g) नाप. [°रात्रि- (तु. [अंगनः] वें. गा.)]। स्वार्थे यत् प्र. उसं. (पावा ५, ४, २५)। 'यत् (स्मिम्) अङ्गनम् (< √अञ्ज् 'व्यक्ते = °प्रकाशने') श्यावस्य: (च१ [नक्तन्नाम्नो रात्रिम्.]) °नमुरम् (दीप्तं [गन्तम्]) आदभनदत्' इति वा। °नमुर-[< √नम् (°= √नम् '°दीप्तौ' [तु. निघ १,४ नुमत्- इति गुर्वसर्वः])। तद् पपा. प्रमृ. अनु पृ ३८५ इत्युतं नाप. नमुर-> -नम् इति निर्देशो नेष्टः।

h) श्यावयाम'स इति शोधः।

i) विप. (श्वेत-[वर्ण-]) । °श्वेत-(भाप. [श्वेतभाव-, शोभा-]) + °भृत- (धारक-) > उस. °श्येत-भृत- > यनि. (तु. [तात्पर्ये] PW. GW. WAG [२, ३९] प्रमृ; वैतु. पाउ ३, ९३ < √श्यै इति!)। सस्थ. तृतीयः पादः सुन्न् इत्येतदवसान इति कृत्वा ?आदीम् > आद् इति शोधः। शेषं सस्थ. ?सुचा सन् इत्यत्र टि. द्र.।

j) नाप. (श्येनवर्णविशिष्ट-पशु- [अश्वादि-])। °श्रय- [भाप.] + भृत- [भाप.] > बस. श्रय-भृत- > यनि. इति १श्येत- इत्यतो विवेकः (वैतु. PW. GW. प्रमृ. इति. अप्यन्तोदात्तमित्येव प्रतिपन्नाः ?)। k) विप.। बस.।

l) भाप. (संहति-, संयोजन-)। (√श्यै 'संहनने' > भावे) °श्यायिति- (< °श्याय-भृति-) > यनि.।

m) च१ पूर्वसवर्णदीर्घः (पा ७,१,३९)।

n) च. अर्थेऽपि सत् श्येत् इतः प्रत्यन्तम् उसं. (पा १,१,१९)। 'वारयन्तीयेन साम्ना परागमनाद् वारितं सन्तमग्निं श्येनेन साम्ना (द्वारा) प्रत्यागमिता °संहननेऽस्मि' इति वा। (तु. पपा. °ती इति पृथक् पदम्; वैतु. भा. PW. WO [१०९३] MW. K. प्रमृ. १श्येत- > श्येनी √इ 'परिधाने' इति व्याख्यानम् इति?)।

o) नाप. (शिकारि-भेद-)। (°कृष्ण->) °कृ- (नाप. [हिंसन-]) + (√इ '°इतौ' > इतिन्) °श्येन- > उस.

२; १३, ६; २, ४२, २[a]; ३, ४३, ७; ४, १८,१३;२६,४-७; २७, १; ३; ४; ५, ४४, ११; ४५, १; ६, २०, ६; ७, ६३, ५; ८, ८२,९; ९,३८, [४;५७, ३; ८६, ३५]; ६१, [२१; ६५, १९]; ६२, [४; ८२, १]; ६७, १४; १५; ६८, ६; ७१, ६; ७७, २; ८२,१; ८६, ३५; ९६, ६; १९; १०, ११, ४; ९९, ८; १४४, ५; मा ४, ३४; १८, ५३; २१, ३५; का ४, १०, ५; २०, ३, ३; २३, ४, ७; तै १, २, ९, १; २, ३, १४, २†; ३, २,१,१; ४, ११, १†; ४, ७, १३, १†; ५, ४, ११, १[२]¶; ५, १६, १[b]; मै १, २, ६; २, १२, ३; ३, ४,७¶; ७, ९¶; ११, २; ४, १, १¶; ९, ११; १२, ६†; १४, १८†; काठ २, ७; ४,१६†; १८,१५†; २१, ४¶; २३, १२†; २४, १¶; ७[२],¶; ३४, ३¶; ३७, १४; ४७,६[b]; क २, १; २९,४; ३१, १९¶; ३७, २¶; ८[२]; †कौ १, ४७३; ५६२; २,१६७; २९४; ३५८; ५२७; ६२६; ६६६; ११९३; †जै १, ४९,७; ५७, ७; ३, १६, ३; २४,१०; ३०, १; ४१, ३; ५२, ७; ५५, ७; ४, ७, ७; शौ ३, ३,३; ४; ५, ३०,९; ६, ४८,१; ७, ४२, १; २; ९,१२,५; १८,१,२१†; पै २, ७४, ३; ४; ५; ८, १०, ८; ९, १३, ९; १३, ६,१४†; १६, १३९, ६; १९, ४४, ४; २०, ९, १०;१०, १; –नम् ऋ ४, ३८, २; ५; ८, ३४, ९; मा १९, १०; का २१, १,९; तै २, ४, ७, १[c]; ९, १; मै ३, ११, ७; ४, १३, ४†; काठ ११, १३†[c]; १६, २१; २४, ७¶; ३७,१८; क ३७,८¶; –†नस्य ऋ १, ११८, ११; १६३, १[d]; ४, ४०, ३; ५, ७८, ४; १०, १४४,४; मा ९,१५;१९,८६§; २९, १२[d]; का १०, ३,८; २१, ६, ७§; ३१, ३, १[d]; तै १, ७, ८,३; ४, २, ८,१[d]; ६, ७, १[d]; मै १, ११, २; ३, १०, ३¶; ११, ९§; काठ १३,१४; ३८, ३§; ३९, १[d]; पै १५, १२, ४; –ना ऋ ५, ७४, ९; ८, ७३, ४; मै १, ६, २‡[d]; –नाः ऋ ४, ३५, ८; ७, ५६, ३; शौ ११, ११, ९; १२,२४; –नात् शौ ५, २१, ६; –†नान् ऋ १, १६५, २; ६, ४६, १३; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; –नाय ऋ ७, १५, ४; १०, १४४,३; मा ५, १; ६,२२; का ५, १, १; ६, ८, ३; तै १, २, १०, १; ३, २, ८, १; ६, २, १, ३; मै १, २, ६; ३,३; ३, ७,९; काठ २, ८; ३, १०; २४, ८; ४०, १४†; क २, २; १७; ३८, १; –नासः ऋ १, ११८, ४; ४, ६, १०; ८, २०, १०; १०, ७७, ५; ९२,६; १२७,५; –ने मा ९, ९; का १०, २, ६; शौ ६, ९२,२; पै १९, ३४,११; –नेन तै ४, २, ६, ४‡[e]; ७, २, १४, १; काठ ३५, १५¶; ४३, ४; –नेभिः ऋ ८, ५, ७; –नेभ्यः ऋ ४, २६,४; –नौ ऋ ८, ३५, ९; शौ ७, ७३, ३; पै १९, २७, ४.

¶श्येन-चित्[f]– -चितम्[g] तै ५, ४, ११,१; काठ२१,४; क ३१,१९.

श्येन-चिति[f]– -तिम्[g] मै ३,४,७¶.

श्येन-जूत[h]– -तः ऋ ९, ८९, २; जै ४, १९, ८†.

श्येन-पत्वन्[i]– -त्वा ऋ १,११८,१.

श्येन-भृत[h,j]– -०त ऋ ९, ८७,६.

*श्य-मयन– > *श्य-अयन– > *श्ययन– > यनि. (वैतु. < सं√श्यै 'गतौ' [गो १,५,१२] इति [तु. पाउ २, ४६], या [४,२४] प्रमृ. < √शंस् 'प्रशंसायाम्' + √इ 'गतौ' इति, SEY [९९] < १श्येत– [श्वेत-]+ एन– [कर्बुर-] इति ?)।

[a]) सपा. मा १३,१६ का १४,२,१ तै ४,२,९,१ मै २, १७, १५ काठ १६, १६ माश ७, ४, २, ५ समुद्रः इति पाभे.।

[b]) सपा. मा २४, ३७ का २६,८,२ मै ३, १४, १८ सुपर्णः इति पाभे.।

[c]) श्येनमाथिनम् (आपश्रौ १९, २५, १८ प्रमृ. च) > सपा. माश्रौ ५, २,६,१९ प्रेतं वाजिनम् इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ २६०५ m द्र.।

[e]) पाभि. पृ १३१९ c द्र.।

[f]) तु. यक. द्रोण-चित्–, °चिति–।

[g]) सपा. °तम् <> °तिम् इति पाभे.।

[h]) विप. (सोम-)। तृस.।

[i]) विप. (श्येन इव त्वरितगति-[रथ-])। बस. उप.भाप.।

[j]) विप. (सोम-)। तृस.। < वैतु PW. GW. °ना-ऽऽभृत- इति (वैतु. DW. प्रमृ.)।

श्येन-सद्– -सत्, द् तै ४, ४, ७, १; ५, २, ११, २; मै २, १२, १८; काठ ३९, ९.

श्येना(न् आ)भृत[a]– -तः ऋ १, ८०, २; -तम् ऋ ८, ९५, ३.

श्येनरिप्येन गवः पै १९, ५०, ९.

*श्ये(त>)नी[b]– -नी ऋ १, १४०, ९?[c]; खि ५,१५,५[d]; मै २, ६, ५¶[e], ३,१०,१¶; ४,२,४; ३, ८; काठ १५,४¶[e]; शौ ६,८३, २[f], २०,१२९,१९[d]; पै १.२१, ३; १५,२०,६?; -नीः तै ५,६, १३,१; काठ ४९, ३; शौ १८, ४, ३३; ३४[g].

श्यैनेय[h]– -य. मै २, ५, ९; काठ १३, ४[i].

√श्यै > श्या, शी, ¶श्यायति काठ ६, २; क ४, १.

शीत, ता– -तः शौ ५, २२, १०; पै १३, १, १०; -तम् मै ४, ५, ८¶; शौ ५, २२, १३[j]; १८, २, २२; पै १६, ७४, ६[j]; -ताः ऋ १०, ३४, ९; -तान् शौ ८, ९, १७, पै १६, १९,७; -ताभिः मै ३, ७,१०¶; -ताय तै ७, १, १७,१; काठ ४१, ८; शौ १, २५, ४; ७, १२१, १; पै १, ३२, ४; -ते मा २३, २६; २७; का २५, ६, ६; ७; तै ७, ४, १९, २; मै ३, १३, १; काठ ४४, ८; -तेन तै ६, २, २, ७¶.

?शीतजलायत[k] पै ९, ७, १.

शीत-रूर[l]– -रयोः तै २, ५, २, ३[२]¶; -रा! पै १, ४५, ३; -राय पै १, ४५, २; -रे पै १, ४५, १; १६, १५०, ९; १५१, २; ६; -रौ ¶तै २, ५, २, ३; ४.

शीत-ह(द>)दा[m]– -दा शौ ६, १०६, ३[n]; पै १९, ३३, ६[n]; -?द्रो[o] खि ७, ७, १.

?शीतावात पै ९, ७, १.

शीतिका[p]– -का पै ९, ७, ५; -०के ऋ १०, १६, १४; शौ १८, ३,६०†; पै ९, ७,१५.

†शीतिका-व(त्>)ती[q]– -०ति ऋ १०, १६, १४; शौ १८, ३, ६०.

शीति[r]– -तिम् पै ९, ७, १५.

शीन– -नम्[s] मा २५,९; का २७, ९, १; मै ३, १५, ८.

श्या[t]– श्याम्[s] तै ५, ७, २०, १; काठ ५३, १०.

---

[a]) विप. (सोम-)। नृस.।

[b]) विप. (श्वेतवर्णयुक्त- [गो- प्रभृ.]), नाप. (श्वेत गो-प्रभृ.)। *अश्य–(भाप. श्वैत्य-)+*मयन–(भाप. [मिति-, मृति-])> बस. *अश्य-मयन–>यनि. (वैतु पा [४,१,३९] श्ये(त>न>)नी– इतीव।

[c]) पपा. प्रभृ. यनि. ? °नोः इति शोध. द्र। '(रात्रिकाले) पद्वने (यात्रिकजनाय) वयः (*प्रकाशं [<*भूघस्–]) दधत् [चिकीर्षुः (द्वेनी सन् [पा ३, २,१२६])] श्येनीः (श्वेत-वर्णाभिः) वर्तनीः (*दीप्तिभि) अनु (कप्र. [सह]) सचने' इति वा. (तु [अस्मात्नः] वें. सा. PG [२,२५१], वैतु. GW. ORN. उपोऽर्थे नाप. इति, GRV. <श्येन- इति ?)।

[d]) इमे सपा. श्रुती द्र.। पाठः? उभयत्र केशिनी श्येन्ये (नी-ए)णी-दृशा इति त्रि-पदः पाद-शोधः (वैतु. RW. शौ. ?श्येनपर्णामा [तु. शंपा. सात] > श्येनपर्णी मा इतीव ?)। *एनी- =*एणी-, हरिणी-।

[e]) विप. (श्वेतवर्णा- [आचित्-])।

[f]) सपा. तै १,८,९,१ कृष्णा इति पामे.।

[g]) सपा. तैआ ६,७,१ आमिगृ ३,८,२:३८ बौपि १,१५:४९ अर्जुनीः इति पामे.।

[h]) श्वेततूपरापत्य-। ढक् प्र.।

[i]) श्ये° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मै.)।

[j]) पामे पृ २६८५ g द्र.।

[k]) शीतजल उपायत इति BKA. शोधः?।

[l]) नाप. पुं न. (शीतोष्णज्वर- [रोग-द्वय-])। इतरेतरयोगे समाहारे च द्वस.।

[m]) विप. (शीतह्रदवती- [शाला-])।

[n]) स्वथ. ?अग्निष्कृणोतु > जग्निष्कृणोस्त्वम् इति त्रि-पदः शोध.। (√जप् '*जलवन्धे, शैत्यातिशये' [तु. जड–, पार. यख़, हिम-] >) *जग्नि- (विप. [शाला-])। '°वो ज°>°वोभ°' इति वाथि. द्र (वैतु. अन्ये यनि. एव पठन्तः ?)।

[o]) -दा, उ इति छेदः द्र. [तु. शौ.]। स्वथ. ?ददातु > दधास् (<√धा 'धृतौ') त्वम् इति द्वि-पदः शोधः।

[p]) भाप. (तु. शीतिकावती-)। विप. [शीतप्रयोजिका- (पाकदूर्वा- [तु. PW. प्रभृ.; वैतु. GW. नाप. इति?])]। आद्युदात्तः (पा ६,१,१९८)।

[q]) विप. (शैत्यवती-[पाकदूर्वा-])। [r]) भाप. (शैत्य-)।

[s]) पररूपं पामे.। [t]) नाप. (अवश्याय-, हिम-)।

१श्यैत[a]- -तम् शौ १५, २, २२; ४, ११;१२;-तस्य तै ५,५,८,१¶; शौ १५,२,२४; -ताय शौ १५, २, २३; -¶तेन तै ५, ५, ८, १; २.

श्यैत-त्व- -त्वम् तै ५, ५,८, १¶.

२श्यैत[b]- -तम् मै ४, ९, ११.

श्यैनेय- श्येनी- द्र.

श्र[c]-

श्रेमन्[d]- -म्णे मै २, ५, ८; ४, ७, ६¶.

श्रेयस्- -यः मा १८, ८; का १९, ३, ४; तै १, २, ३, ३; ३, १, १, ४; ४, ७, ३, १; ५, ७,२, ४; ५; मै १, ६,१२¶; २,११, ३; १३, १०; ३, ८, ३¶; ४, ३, ६¶; काठ १३, १५; १८, ८; क २८, ८; शौ ५, २०, ९; ७, ९, १; ८, ९, २२; पै ९, २४, ५; १६. १९, १०; २०, ३, २; -यःऽ-यः शौ १०,६,५; पै १६, ४२, ५; -यसः मा ३, ५८; का ३, ८, २; तै १, ८, ६, २; मै १, १०, ४; ३, १, ३¶; ¶काठ ७, ४; ८, ११; ९, ७ऽ;२७,२[e]; क ७, ८¶,८, १०; ४२,२¶[e]; -¶यसा तै ५, १, २, २; मै १, ५, ११; काठ १०, १०; -यसि मै ३,७,८¶; -यसे मा ३०, ११; का ३४, २, ३; तै १, ५, ७, ४¶; ¶मै १, ५, ८; ९; ४, १, २; काठ ३१, १¶; ¶क ५,३; ४७, १; -यांसः ऋ ५, ६०, ४; ¶काठ ११, ६; २७, ९; -यांसम् ऋ १०, ३१, २; ¶तै २,४,१,४; ५, १, २, ३; ¶मै ३, १,३; ४, ५; ¶काठ १०,७; २०,६; २१, २; ४; ७; २२, २; १०; २४. ६; ३१, ११[२]; ¶क ३१, १९; ३९, ४; ३७, ७; ४७, ११[२]; शौ २, ११, १-५; १५, १०, २; पै १, ५७,५; -¶यांसम्ऽयांसम् काठ ८, ७; क ७, ४; -यान् ऋ ३, ८, ४; ६, ४१, ४; ¶तै १, ५, ९, ५[२]; २, ४, १, ४; २, ३[२]; ५, ५, ६; ७, ४, ५, १; ¶मै १, ४,१२[२]; ६, ४; ८[२]; ३, १, ९;३, २;४, ८; ८, २; ४, ६, ४[२]; १३, १†; ¶काठ १५, १२†; २३,३,२७, ५[२]; ६[२];३४,१३; ¶क ४२,५[२]; ६[२];पै १७, ३४, ६; -¶यान्ऽयान् काठ ७, ६; क ५ ५; -योभिः काठ १०, १०¶.

श्रेयसी- -॰सि मै ४, २,५; ६; ७[४]; -सीम्[f] शौ १२, २, ४५; पै १७, ३४, ६.

श्रेयः-केत[g]- -तः शौ ५, २०, १०; पै ९, २४, १०.

श्रेयस्-कर्- -॰र मा १०, २८; का ११, ८, ५.

श्रेष्ठ,ष्ठा- -ष्ठः ऋ १,४३,५;१६१, १; २, ३३, ३; ३. २१, [३; १०, २४, २]; ६, १६, २६; २६,८; १०, १५६, ५; खि ६, ३, २; मा २, २६; का २, ६, ५; तै १, ५, १०, २; ६,६,१; ७, ६, १; ३, १,१, २; १०,२[२]; ४, ८, १¶; मै ४, ३, ४; ६, ५;६[२];¶;१३,५†; काठ ६,८¶; ११,३¶; १६,२१†; २६,११†; ३५, १५¶; ३७, १२¶; क४, ७¶;कौ २,८८१†; पै ५,१६,७; २६, ४; १५, २०, २†; २०, ३३, २; ५३,६; -†ष्ठम् ऋ १, ४४, ४; ११३, [१; १०,१००, ३], १६४,२६;२,७,१; ३,२१, २; ४, ३६,७;५४, १; ५, ६२, १; ८२, १; ८, ९, १३; १०, २४, २; ३५, ७; ७१, १; ७६, २; खि ५, ५, ४; तै १,३,१४, ३; मै ४, ६, ५¶; ११, ४; १३, ५; काठ १६, २१; ३४, १४; कौ २, ८०५; १०९९; जै ४, ३, १; शौ ऽ६, २१, २; ४४, २; ७, ७७, ७;२०,१४१, ३; पै १, ३८, २ऽ; ९, ४, १२ऽ; ऽ१०, ११, ७; १२, ४; १६, ६८, ४; २०, ११,१;३३, ८ऽ; -ष्ठया ऋ ५, २५,३; -ष्ठा ऋ ४, १, ६; ६, ६८,२; १०, ६३, १६; -ष्ठाः तै ४, ७, १५,

[a]) नाप. (सामन्-)। <√श्यै 'संयोगे' [तु. १श्येत-] इतीव तै ५,५,८,१ तां ७,१०,१३-१५ जैमि १,१४८ प्रमृ. (तु. [अशत-] WO [१०९३]; वैतु. सा. < वशीकरणार्थाद् धा. इति?)। [b]) =१श्यैत-।

[c]) विप (साधु-)।(√श्रद्' "प्रशंसायाम्'>)"श्र->यनि. (तु. अच्छ-, अवे. श्रद- [=ऋत-])। यत्तु पा ५, ३,६० प्रशस्य->श्र- इतीव, तत्र पर्यायनिर्देशे तात्पर्यं न व्यु.। इमनादिषु प्र. प्रशस्य- इत्यस्य स्थाऽयमुद्देशः, श्र- इत्यस्य च समानेऽर्थे रूपसमृद्धेः।

[d]) भाप.(श्रेष्ठत्व-)। इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)। <श्री-इति MW.। [e]) पाभे. पृ २७७९ h द्र.।

[f]) सपा. तैब्रा १. २, १, २० आपश्रौ ५, १२, ३ श्रेयसीश्श्रेयसीः इति पाभे.।

[g]) विप. (श्रेष्ठलेप्सु- [दुन्दुभि-])। बस.।

३; मै ३, १६, ५; काठ २२, १५; शौ ४, २५, ७; १८,४, ८६;८७; पै ४, ३४,७; -ष्ठानि ऋ २, २१, ६; -ष्ठाम् पै १०, ११, ८;१२, २; १६, १५५,५; -†ष्ठे ऋ ६,७१,२;१०,३६,१२; मा ३३,१७; का ३२, १, १७; -ष्ठेन शौ ५, २५, १०-१३; पै १३,२,१०-१४; -ष्ठेभिः ऋ ७, ७७,५; -ष्ठैः ऋ १०,११२,३.

श्रेष्ठ्य- -¶ष्ठ्यम् तै ५, ६, ७, ३; काठ २१, ५[i]; २९,७[i]; ३७, २; क ३१, २०[i]; ४५, ८[i]; पै १,१९,३६[a]; -ष्ठ्यात् तै २, ४, ५, २; -ष्ठ्याय मै १, ४, १४¶; काठ ११, ३[i]¶;२४, ९[i]¶[b], ३६, १५; क ३८,२[i]¶; शौ १०, ६, ३१; ३२; ३४; पै ३, २३, ४[c]; १६, ४४, ८; ९; १०; -ष्ठ्ये तै ३, ५, ४, २[a]; मै १, ४,३[a]; ८¶;३,७,१०¶[d], काठ ५, ६[a]; शौ १, ९, ३[a]; -ष्ठ्येन खि ४, १३, ३[e].

?श्रेष्ठ्य-त(म >)मा[f]- -माम् पै ७, ६, ५

श्रेष्ठ-तम, मा- -मः तै १, ५, १०, २[g]; मै ४, १, १¶; काठ ७, १४; जै १, १२, ९; -¶मम् काठ ३०,१०; क ४६, ८; -मा ऋ १, ११३, १२; शौ ६,१३८,१; पै १,६८,२; -माः ऋ ५, ६१,१; -माय मा १,१; का १, १,१; तै १, १,१,१; मै १, १,१; ४, १,१; काठ १, १; ३०, १०; क १, १: ४६, ८.

श्रेष्ठ-वर्चस्[h]- -र्चसः ऋ ६, ५१, १०; -र्चसा ऋ ५, ६५, २.

†श्रेष्ठ-शोचिस्[h]- -षम् ऋ ८, १९, ⌊४ (४४, १३)⌋; कौ २, ७६४.

√श्रंश्, स्> श्रंशयित्वा शौ ४,१६, ७[i].

श्रंसयित्वा पै ५, ३२, ८[i].

√श्रथ्, शिथ्[j], शिश्रथन्तु ऋ ७, ९३, ⌊(१, १७९,५, ५,८५,७)७⌋

श्रथ्नीते ऋ ९, ६९,३; श्रथ्नन् ऋ २, २४, ३; श्रथ्नाः ऋ १०, १७१, ३.

श्रथयन्ते ऋ ५, ५९,१[k]; श्रथय शौ १, ११, ३; पै १, ५, ३; श्रथयन्त ऋ ५, ५४,१०; ८५, ४; शिश्रथत् ऋ १, १२८, ६[l]; शिश्रथः ऋ ५, ८५, ⌊७ (१, १७९, ५; ७, ९३, ७)⌋, †शिश्रथः ऋ १,२४,१४; तै १, ५, ११, ३; मै ३, १६, ५[l]; †४,१०,४; १४,१७; काठ ४०, ११.

शिथिर, रा[m]- -रः मै ¶२, १, ४; २,१३; ४, ६; ३, ५, २; ४, ८,१०¶; -रम् ¶मै १, ६, ६; ४, ३, ९; ७, ६[l]; ८, ७; शौ १०, २, ३; पै १६, ५९, ३; -†रा ऋ ५, ८५, ८; ७, ४५, २; तै ३, ४, ११, ६; मै १, ६,३¶[n]; १०, १३[o]; ४,१४,३; काठ २३, १२; -राः खि ५,७, ३, २; मै १, १०, १०¶[p]; ४, १३, ८; काठ १९, १३; -रान् ऋ ६,५८,२; मै ४, १४,१६[l]; -रे ऋ ७, ७१, ५; तै ३, २, ४, ३[q].

शिथिर-तम- -मः मै ४,७,६¶.

शिथिल, ला[m]- -लः तै ७,१,६, १¶; ३, ७, १; काठ १०, २, ११, १; -¶लम् तै ६, ५, १०, ३; ७, १, ५,४; काठ ८, ८; २०, ११; २१, ३; ३७, १२; क ७, ३; ३१, १३; १४; -ला काठ ३६,७¶[o]; -लाः काठ ३६, ५¶[p].

---

[a]) सपा. श्रेष्ठ्यम् <> श्रेष्ठ्ये इति पाभे.।

[b]) सपा. श्रेष्ठ्याय <> श्रेष्ठ्ये <> एकत्तारत्र मै ६, २,२,१ ज्यैष्ठ्याय इति पाभे.। पृ २५० j अपि द्र.।

[c]) सपा. मा १३,२५ प्रमृ. ज्यैष्ठ्याय इति पाभे।

[d]) श्रैष्ठ्ये इति पाठः? यनि. शोधः।

[e]) सपा. गिगृ ३४,१ आपमं १,१२,६ मागृ २,१८,४ श्रेष्ठेन इति पाभे.।

[f]) विप. (शाला-)। श्रेष्ठ-तमा- इति शोधः, स्वार्थे ष्यञ् प्र.।

[g]) =सपा. कोशा ३,४,४। कौगृ ८९, १३ श्रेष्ठ्यः इति, मागृ ३,७,१ मानवान् इति, पागृ ३,२,७ सं.तमः इति च पाभे.।

[h]) विप.। बस.।

[i]) सपा. श्रंशयित्वा <> श्रंसयित्वा <> काठ १, १६ स्रंसयित्वा इति पाभे.।

[j]) √श्रथ् > √श्रथ् > यनि. (तु. WAO ⌊१, १६⌋)।

[k]) तु. सस्थ. टि. शुनु।

[l]) पाभे. पृ २९१३ k द्र.।

[m]) विप.। यक. किरा.,लप् प्र. (पाउ १,५३)।

[n]) सपा. काठ ८,२ मार्दव इति पाभे.।

[o]) सपा. °रा <> °ला इति पाभे.।

[p]) सपा. °राः <> °लाः इति पाभे.।

[q]) =सपा. आपश्री १२,२०,४ प्रमृ.। माश्री २,३,७,२ अशिथिरे इति पाभे.।

अथुयत्- -यन् ऋ ९, ६८, २.
श्रेयद्[a]->√श्रथय, श्रथयैति ऋ १०, ७७, ४.
√श्रथाय(<श्रथ-), अश्रथायः ऋ १०,११३,८.
श्रमान्- -नः शौ १४, १, ५७; पै १८,६,५.
श्रुद्[b]= श्रत् ऋ १,५५, ५; १०३, ५; १०४, ७; २, १२, ५; ८,७५, २; १०, ३९, ५; १४७, १; १५१, ५; मा ८, ५[c]; का ८, २, १[c]; तै १, ६, ८, १[1]¶; २, ६, ११, १; ७, ४, १, १[1]¶; मै ३, ६, ३¶; ४, १, ४[1], ¶; ४,९¶; ११, ६; काठ ७,१७†; ८, ९; ३१, ३[1]¶; ३७, ७[1]; क ७, ५¶; ४७, ३[1]; कौ १, ३७१†; जै १, ३९, २†; शौ २०, ३४, ५; पै ८, १, ५[d]; १३, ७,५†; १६, १०६,८.
श्रद्√धा, श्रद्दधाति शौ ११, २, २८.
श्रद्दधान, ना- -नः ऋ १, १०३,३; खि २,३,१; पै ५. ६, ५;७,१५,३; १६,७१,६; -नस्य शौ ४, ३५, ७; -नाः शौ ६, १२२, ३[e]; १२. ३, ७, पै १६, ५१, ७; १७, ३६,७; -नेन शौ ९, ५, ७; ११; पै १६,९७,७.
श्रद्-घ[f]- -घः पै १९,५०,१४.
१श्रद्-धा[g]- -धया ऋ ८, १, ३१; ९, ११३, २; १०, १५१, १[2]; ४; खि ३, १२,१; मा १९, ३०; का २१, २, १९; तै ७, ५, २, २¶; काठ ३३, १¶; शौ १२, ५, ३; पै ४, ११, ७; ५, ३१, ४; १६,९९, ५; १४०, ३; -धा मा १८,५; का १९, ३, १; तै ४, ७,२,१; मै २, ११, ३; ३, १०, २; ४, १, ४¶; काठ १८, ८; ३३. १¶; क २८, ८; कौ १, ९०; जै १, ९, १०; शौ ५, ७, ५; ९, ५, २१; १०, ७, १; ११; ११, ९, ९; १०, २२; १३,६, २; १५, २, ५; ७, २; ४; ५; १६, ४; पै ७, ९, १०; १६, ८२, ९; ८७, २; ९९, ७;१७, ७, १;८,२; २९,१२; -धाभिः ऋ ६, २६, ६; -धाम् ऋ १, १०८, ६; ९, ११३, ४; १०, १५१, १; ३; ४[1]; ५[1]; खिसा ३१, ११; मा १९, ३०; ७७; २०, २४; का २१, २, १९;५, ४; २२, २, १; तै १, ६, ८, १[2]¶; मै १, ४, १०[2]¶; ३, ११, ६; ४, १, ४[1]¶; काठ ३२, ७[1]¶; ३८, १; शौ १०, २, १९; ६, ४; १९, ६४, १; पै १६, ४२,४;६१,६; -धायाः शौ ६, १३३, ४; पै ५, ३३, १०; -०धे ऋ १०, १५१, ५; -०धे ऋ १०, १५१, २[1].
श्राद्ध[h]- -द्धाः पै १७, २९, १४[i].
श्रद्धा-देव[j]- -वः तै २. ५, १, ३; मै ४. ८, १[k]; -वम् तै ७, १, ८,२; काठ ३०, १; क ४६, ४; -वस्य मै ४, १, ६; काठ ३१,४; क ४७, ४.
१श्रद्धा-मनस्[k]- > √श्रद्धा-मनस्य > श्रद्धामनस्या- -स्या[l] ऋ १०, ११३, ९.
२†श्रद्धा मनस्[l]- -नाः ऋ २, २६, ३; खि ४, ८, ८; तै २, ३, १४, ४; मै ४, १४, १०.
२श्रद्-धा[m]- -धाः[n] ऋ ७,३२,१४[o]; तै १, ६, ८, १¶[p]; मै १, ४, १०¶[p]; ४, १, ४¶[p]; काठ ३१, ३¶[p]; ३२,७¶[p]; क ४७, ३¶[p]; †कौ १, २८०[o]; २,

---

[a]) भाप. (विचलन-)। अरन्- (असुन्) प्र. उसं. (पा ३,१,२७ वैतु. GW. < अथर- + क्यष् इति?)।
[b]) भाप. [कस्यचिद् ति°ये साधुत्व-प्रत्यय- (वैतु. पाग [१,१,३७] = °त् इति न अव्य. इति च !)]। (√अद् °°साधुभावे' [तु. °धु-] > भावे) °अथु- + (√पद् °°ज्ञाने' > भावे) पुद्-> पग. °अथ-पुद्-> °थपुद्- > प्रति.।
[c]) पाभे. द्र १११० i द्र.।
[d]) श्रद्दधानि ते > गला. शौ ५, ११, ५ शुवर्नामि इति पाभे.।
[e]) श्रद्दधानाः सपत्नो > गत्रा. कर्तृ १,३३ : १ सरनो पूर्वेन इति पाभे.।
[f]) वि. । उप. उप. < √धा।
[g]) उप. उप. भावे अङ् प्र. (तु. या ९, ३० [SEY १७५] WAG [१,१५] Brug [१, ५३९, २] प्रमृ.)।
[h]) नाप. (पितृ-कर्मन्-)। प्रयोजने थे अण् प्र. (पावा ५,१,११० [वैतु. आशी. सना. णः प्र. [पा ५, २, १०१ इति?]))। [i]) श्रद्धा इति मूको.। [j]) वि.। बस.।
[k]) मलो. कस.। [l]) तू १।
[m]) वि. । उस. उप. क्विबन्तम् प्रकृतिस्वरः ।
[n]) °धा [= १ध°] इति पपा. प्रमृ.? मनि. शोधः। [o]) तु. ORN.; वैतु. वे. सा. GRV. १श्रद्-धा-> तृ १ इति।
[p]) वि. [२श्रद्- (वैतु. भट्ट भास. १श्रद्-धा इति)]।

१०३२[a]; †जै १, ८९, ६[a]; ४,२७,७[a].

३श्रद्-धा[b]- -धाः खि ३,१०[१],९[c].

श्रद्-धि- > श्रद्धि-यु[d]- -यम् ऋ १०,१२५,४[e].

श्रद्-धि(हि)त[f]- -तम् ऋ १, १०४, ६.

श्रद्-धे[g] ऋ १, १०२, २; खि ३, २२,९.

श्रद्-धेय- -यम् शौ ४, ३०, ४[e].

? श्रद्धी[h] पै ९,२४,८.

श्रपण-, श्रपयत्- √श्रृ (पाके) द्र.

√श्रम्, श्रमत् ऋ २, ३०, ७; पै १, ४५, २.

श्राम्यन्ति ऋ २, २८, ४; श्राम्यत तै ७, १, ५, २¶; ¶अश्राम्यत् तै १, ७, १, ३; ७, १, ५,१; ¶अश्राम्यन् तै ५, ३, ५, ४; ७, १, ५, २; मै १, १०,५; काठ ८, १०; २२,१०; ३६, १; क ७, ६; ३५, ४. शश्रमुः ऋ ९,२२, ४; अश्रमत् शौ ६, ६०, २; पै १९, १४,५; †श्रमिष्म ऋ २,२९,४; ८,४, ७; कौ २,९५५; जै ४, २०, १

शश्रमाण, णा- -णः ऋ ४,१२,२; १०, १०५, ३; -णा ऋ १, १७९, १.

श्रम- -मः शौ ८, ८, ९; ११, ९, १७; पै १६, २९, ९; ८३, ७; -मस्य ऋ १०, ११४, १०; -मात् शौ १०, ७,३६; पै १७, १०,६; -मेण शौ ४, ११,१०; ३५, २; ६, १३३, ३; ११ ७, ४; १२, ५, १; पै ३, २५,११; ५, ३३, ३; १६, १४०, १; १५३,४

√श्रमय > श्रमयु- -युवः ऋ १,७२,२.

श्रान्त, न्ता- -न्तः तै ६, २, ४, १¶; -न्तम् ऋ १, १७९, ३; तै ६, ५, ६, २¶; शौ ६, ७४, २; पै ९, १८, ४; १९, १५,३; १९, ८; २६, ४; -न्तस्य ऋ ४, ३३, ११; -न्ता शौ ४,२०, ३; पै ८, ६, ३; -न्ताय ऋ ८, ६७, ६; काठ २६, १२.

श्रान्त-सद्[i]- -सदाम् शौ १, ३२, २; पै १, २३, २; -सदौ शौ ७, १००, २.

श्राम्यत्- -म्यतः शौ ११, १,३०; पै १६, ९१, १०.

? श्रमेव पै १, ७६, ४[j].

श्रयमाण- √श्रि द्र.

श्रयस्[k]- > श्रायस[l]- -सः तै ५,४, ७,५[m]; ६,५,३; काठ २१,९[m].

? श्रयाहिः[n] पै १३, १०, ४;५.

१,२श्रव-, १श्रवण- √शृ(श्रवणे) द्र.

२श्रवण[o]- -णः शौ १९, ७, ४.

श्रवयत्- √शृ (श्रवणे) द्र.

श्रवयस्[k]- > श्रावयस[l]- -सः मै ३, ३, ९¶[m].

श्रवस्(वप्रा.)[p]- -†वः ऋ १,९, ७; [८; ४४, २; ८, ६५,९]; ४०,[४ (३, ९,१; ५, ३४, ७) ८, १०३,५; ९, ६६, ७]; ४३, ७; ५१, १०; ६१, १०; ७३, ७; १०; ७९, ४; १०२, २; ७; ११०, ५; ११७, ८; १२६, १; २; ५; १६०, ५; १६५, १२; १७१, ५: ३, ३७, १०; ५३, १५; १६; ४, १७, २०; २६, ५; ३१, १५; ३६, ९; ३८,५; ५, ७, ९; १६, ४; १८,५,३५, ८; ५२, १; ८६,[६; ७, ८१,

a) पृ ३१५९ o द्र. ।

b) विप. (*स्वच्छतावत्- [यजमान-]) । श्रद्- (*स्वच्छता-) + धा- (भाप. [धारण]) > बस. यनि. ।

c) पुं. प्र१ । खिसा (१८,१५ [तु. मूको.]) शु(ध् >)द्- धा- > -धाः इति (पुं. प्र१) पाभे. । तत्र उस. पूप. (√शुध् 'दीप्तौ' >) शुध्- इति भाप., (√धा > कर्तरि) धा- इति च उप. इति विशेषः ।

d) विप. । मत्वर्थे वः प्र. ।

e) सपा. श्रद्धियम् <> श्रद्धेयम् इति पाभे. ।

f) भावे क्तः । 'ते (तव) महते (इन्द्रियाय) बलाय [अस्माभिः]) श्रद्धायि' इति वा. (वेतु. स्क. [√शर्ध् >] शर्धित- इत्यस्य पर्यायपाठ इतीव ?) ।

g) उप. उप. तुमर्थे केः प्र. (तु. वै. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. च१ <श्रद्-धा- [भावे विजन्तम्] इति) ।

h) इह च स्वर्धी (शौ ५ २०, ७) इति पाभे. च सम.नः (√स्पर्ध् >) स्पर्धिन्- > [प्र१] -र्धी इति शोधः, सस्थ. तूर्य-इति भाप., *वृद्धिपर्यायः द्र. ।

i) विप., नाप. । उस. ।

j) सपा. पै १, ४७, ३ ? स्रमेव इति पाभे. ।

k) व्यप. (ऋषि-) । l) अपत्येऽर्थे अण् प्र. ।

m) सपा. श्रायसः <> श्रावयसः इति पाभे. ।

n) स्रज (युज्यस्व) आभि. (वधाभिः) इति द्वि-पदः शोधः । सस्थ. ? मंहिधेहिभिः > *मंहि धेना- > -धाभिः इत्यपि शोधः ।

o) व्यप. (नक्षत्र-) । PW.प्रमृ. <√श्रु धा, श्रु वा ? ।

p) भाप. (कीर्ति- प्रमृ.), नाप. (अन्न- प्रमृ.) ।

६; ८, (१२, ४) १३, १२]; ९,१,४; २,१; ३७,३; ४६,५; ४८, १२; ५८, ३; ६५, ३; ६; ७०, ५; ७, ५,८;१८,२४;३४, १८; ८, ९, १७[a]; १५,८; ३१, ७; ४६, २४;५५, ५; ६५,[१२; १०, ६२, ७]; ७४, ९; ८०,५; ८९, ४; ९, १, [४; ६, ३; ५१,५; ६३,१२], ४,[१;९,९; १००, ८]; ७,९; २०, ३; ३२, ६; ४४, ६; ६१, १०; ८०, २; ८३, [५; ८६, ४०]; ९८, ८; १०, २७, [२१ (३१, ८)]; २८, १२; ५०, १; ६९, ३; ९२, १०; ९३, १०; १०२, ४; १३१, ३; १४०, १; १५५,५; खि ३, ७, ५;२२, ९; मा १२, १०६; १५, ३५; २६, १६; ३३, २३; ३५, १८; का १३, ७, ५; १६, ५, १७; ३२, २, ६; ३५, ४, १७; तै २, ४, ५, २§; ३. ४, ११, ५‡[b]; ४, १, ६, ३‡[b]; २, ७, २; ४, ४, ५; ५, २, ६, १; मै १, ५, ४‡[b]; २, ७, ६‡[b]; १४; १३, ८; ३, २, ५; ४, ९,१‡[b];११,३;१२, ३; १३, ६; १४, १५; १६; काठ ८, १६; ९, १८; १६, ६‡[b]; १४, १८, २०; २०, ४; २३, १२‡[b]; ३९, १५; क २५, ५; ३१, ६; कौ १, ८४; ९९; ४६७; २, २२; ३२०; ३९७; ४८६; ९११; ९९६; ११३१; ११६६; ३, १,१; जै १, ९,४; ११, ३; ४९, १; २, ४, १०; ३, ३, १; २६, ६; ३१, १७; ३७, १; ४, ११, ९; १५, ४; २३,३; शौ ६,२८,२,३३,२§[c]; १३, २, ३§;२०,२०, ३;३५, १०; ५७, ६; ७१, १३; १४; ८०, १; १०६, २; १२५, ३; १४२, २; पै ५, २९, ८§;१०, १,१३; १८, २०, ७; २०, १६, ४; –वसः ऋ ४, ४१, ९; ७, १६, १०; ९०, [७; ९१, ७]; १०, ६१, २४; मै ४, ९,१‡[d]; १२, ३‡[e]; कौ १. ३१८‡[e]; जै १,३३,६‡[e]; –वसा ऋ १,९२, ८;३,१,१६; ६,५,५;१०,३; ५; ८, ६, ४८; १०१, १२; ९, ७०, २; ११०, ५; मा ३३, ४०†; ३८, १७‡[d]; का ३२,३, ११†; ३८, ४, १‡[d]; तै ४, १, ६, ३‡[d]; कौ १, ३३०‡[f]; २. ७७४; ८५७; ११३९; जै १. ३४, ८‡[f]; ४, ३, ३; शौ २०, ५८,४; पै ८, १४, ११; –वसि ऋ ८, ७४, ९; –वसे ऋ १, ३१, ७; ५७, ३; ७३, ५; ९५, [११; ९६, ९]; १०३,४;११३, ६; १२१, १४; १३४, ३; ६, १७, १४; ७, १८, २३; ८, ७०, ९; ९. ३२, १; ६२,२२[g]; ८०, ३; ९७, २५; ११०, ७; १०, ३५, ५; खि ५, २१, १[h]; मै ४, १४, १५†; †कौ १, २०९§; ४७७; २, ११९; ८५६; †जै १, २२,६§;५०,१; ३, १२, ६; ४, २७, ४; शौ २०, १५, ३†; –वःसु ऋ ३, ३७, ७; खि ३, ४, ४[i]; शौ २०, १९, ७†; –†वांसि ऋ १, ११, ७; ३४, ५; ९१, १८; ३. १९, ५; ५४, [२२; ५, ४, २; ६, १९, ३]. ५, १८, ४; ६१, ११; ७, ७९, ३; ८, ७४, १०; ९९, २; ९, ६३, १; ६७, ५; ८७, ५?[j]; १०८, ४; १०, ५९,२; ११६,६; मा १२, ११३; का १३, ७, १२; तै ३, ४,११, १; ४, २, ७, ४; मै २, ७, १४; ४, १२, ६; काठ १३, १५; १६, १४; २३, १२; ३७, ५; क २५. ५; कौ १, ३५६;

<√श्रु'श्रवणे' इति प्रायोवादः । स्रोतोऽर्थे =(√स्रु>) स्रवस्- इत्यपि केचिदाहुः [तु. सा. ऋ [१०,२७,२१], PW. प्रमृ. ऋ (१,५१,१० प्रमृ. [वैतु. GW. प्रमृ.])]।

[a]) 'बृहच्छ्रवः प्रबोधय' इति वा. द्र ।

[b]) =सपा. तैआ ४,३,२ । ऋ ३,५९, ६ मा ११,६२ का १२,६,३ श्रवः इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ २०३५ *p* द्र. ।

[d]) सपा. श्रवसः<>श्रवसा (तैआ ४, ३, १ च) <> श्रवोभिः इति पाभे. । पृ ६१० w अपि द्र. ।

[e]) सपा. ऋ ७, २७, १ तै १, ६, १२, १ शुवसः इति पाभे ।

[f]) सपा. ऋ ७, २३, १ शौ २०, १२, १ शुवसा इति पाभे. ।

[g]) सपा. कौ २,४११ जै ३,३१,३१ शुवसे इति पाभे. ।

[h]) पाभे. पृ १६६१ *o* द्र. ।

[i]) श्रवस्सु च> सपा. ऋ ८, ५२, ४ श्रवस्युवः इति पाभे. ।

[j]) स्रवस्- >-वांसि (स्रोतांसि) इति शोधः । 'एते सोमाः गव्या (°व्ये) अभि सहस्रा (°स्राणि) स्रवांसि असृग्रन् (असर्जयन्)' इति वा. ।

४६०‡[a]; ५०१;२,१६४;२८९; ३, ३,२; जै १, ३७, ५, ४८, ४‡[a]; ५२, ५; २, १, २; ३, १५, १२;२४,५; -†वोभिः ऋ १, १४९, २; १५६, २; ३, ३०, ५; ५९, ७[b]; ६, १, ११; ८,५,३२; मै ४, १३, ६; काठ १८,२०.

श्रव-युव्[c]- -पे ऋ ५, ६६, ५.

श्रवस्-काम- -मम् ऋ ८, २, ३८.

श्रवस्य[d]- -स्यः ऋ २, १०, १[e]; ६,१,११[e]; मै ४,१३,६†; काठ १८,२०†; -स्यम् ऋ १,११७, ९[e]; -स्यस्य ऋ ८, ९६, २०; -स्या ऋ १, ११७,१०; १८४, ४[f]; ८, १५, ३; १६, २; शौ †२०, ४४, २; ६१, ६; ६२, १०; -स्यानि ऋ १, १००, ५; १०, ४४, ६; शौ २०, ९४, ६†.

√श्रवस्य[g], श्रवस्यते मै ४, ५, १; श्रवस्यात् ऋ ४, ४०, २; श्रवस्याः ऋ २, १३,[१३; १४, १२].

श्रवस्युत्- -स्यतः ऋ ६, ४६, १३; -स्यता ऋ १०, ७४, २; १४७, २; -स्यताम् ऋ १, १३८, ४; -स्यते ऋ १,१२८, १;८, ४७,१२; ६२, ४; -स्यन् ऋ १, १७७, १; का २, ५, ८; मै ४, १४, १८†; काठ ३८, ७†; -स्यन्तः ऋ १, १३१, ५; शौ २०, ७५, ३†.

†श्रवस्या- -स्यया ऋ १,१२८, ६; -स्या ऋ १,६१,[५;९,९६, १६]; १४९, ५[h],२, १९,७; ६, २७,६; ७, १८, ११; २३, १[h]; कौ १, ३३०; २, ११२६; जै १, ३४, ८; ४, २२, ६; शौ २०, १२, १; ३५, ५.

†श्रवस्यु(वप्रा)[i]- -स्यवः ऋ १, ४८,३, ८५,८;१२५,४; १३२, ५[i]; २, ३१, १; ७; ४, १६, १५; ५, ९, २, ६, १, ४, ४५, [१०; ८,२४,१८], ८, ५२,[४[l]; (१, ४,१)]; ९, १०, [१; ६६, १०]; ८७, ५, तै १, ८, २२, ५; मै ४, ११, २; १३, ६; काठ ११, १२; १८, २०; कौ २, ७; ४६९; १०३६; जै ३, १, ९; ३५,४; ५३,६; शौ २०, ६४, ६; -०स्यवः शौ ३, ९, ४S[k]; -स्युः ऋ १, ५५,६; ८, ५४, १; कौ १, १४९; जै १, १६, ५; ४, १०, ८; शौ ६, ९८, २S[l]; पै १९,१२, १४; -स्युम् ऋ ५, ५६,८; ७,४५, २; Sशौ ३,९, ३[m]; ७,४१, २[n], पै २०, ९, ५[n].

श्रवो-जित्- -जितम् ऋ ८, ३३, १४.

श्रवाय्य-, श्रविष्ठ-, श्रव्या- √श्रु (श्रवणे) द्र.

√श्रा √श्रृ (पाके) द्र.

श्राद्ध- १श्रद्धा- द्र.

श्रान्त-, श्राम्यत्- √श्रम् द्र.

श्राय[o]- -याः ऋ ५, ५३, ४.

श्रायत्-,श्रायन्तीय- √श्रि द्र.

श्रायस- श्रयस्- द्र.

श्राव-,श्रावयत्- √श्रु (श्रवणे) द्र.

श्रावयस- श्रवयस्- द्र.

a) सपा. ऋ ८, ९७, १३ तैत्रा २, ५, ८, ९ श्रवांसि इति पाभे.। b) पाभे. पृ ३१६१ *d* द्र.।

c) नाप. ।उस. उप. √इष् 'इच्छायाम्'+ घञ् प्र. थादिस्वरश्च (तु ऋ १, १२६, ५)।

d) विप. (अग्नि- प्रभृ), नाप. न. (यशस्य-कर्मन्-)।

e) PW. MW. = (√स्नु >) स्रवस्- > यनि. इति कृत्वा द्रुतगतौ तात्पर्यमिति ?।

f) वैतु. वें. सा. < श्रवस्या- इति ?।

g) इच्छाश्रयजन्तः नाधा.। श्रवस्- इति वप्रा. इति कृत्वा वधा. । यत्र क्वचिच्च श्रवस्-=स्रवस्- इति, तत्र तज्जनामजत्वादयं धा. अपि परम्परया √स्नु इत्यनेन संबद्धः। h) तृ१ (वैतु. वें. न. द्वि३ इति)।

i) विप. (रथ-,मातृ- प्रमृ.)। क्व. चित् (√स्नु 'स्रवणे'>) स्रवस्- > यनि. इति PW. MW. प्रमृ.।

j) पाभे. पृ ३१६१ *i* द्र.।

k) सपा. पै ३,७,५ स्रवस्यवः इति पाभे.।

l) सपा. मै ४,१२,२;३ काठ ८, १७ विभे.।

m) स्रवस्युम् इति शोध. (तु. सपा. पै ३, ७,४)।

n) श्रवस्य- > -स्यम् इति शोधः (तु. सपा. पै मूको., १w. BKA ; वैतु. र.?)।

o) विप. (*सुभिक्षवत्-, प्राचुर्यवत्-, सुसंपन्न- [मरुत्-])। (√*भ्रष 'प्राचुर्ये' > भावे) *भ्रश्र-+(√मा 'माने *= आत्मसात्करणे' > कर्तरि) माय- > उस. *भ्रश्र-माय- > (*श्रमाय- [तु. पार. सरमायह् 'संपत्ति-']) > यनि. (तु. ऋ [८, ३३, ६] २श्रित- वैतु अन्ये < √श्रि 'सेवायाम्' इतीव ?)। 'अज्ज्यादिषु सुसंपन्नाः' इति वा.। विषये सप्त. (तु. पा [२, ३, ३९], Eng. √*abound*, √*be rich* [in])।

?श्रावस्[a] खि ४, ७[२], ८.

√श्रि(वधा.), > श्रयि, ¶श्रयते तै २,५, ३, ३; ७, १, १, ६; मै ४, ६,८; काठ ८५, १०[b]; शौ ११, ५, २९; श्रयन्ते ¶मै ४, ३, ३; ४; शौ १०, ७, ३८; ११, ७, ११[c]; पै ५, ३६, ३; ६, १०, ४; १६, १५४, १[c]; १७, १०, ९; श्रयेथे ऋ १०, १०६, २; श्रये काठ ३७, १५; १६; शौ १९, १७, १-१०; पै ७, १६,१-१०; श्रयातै शौ १२, ३,३८; पै १७, ३९,८; श्रयासि पै १९, ११, ९; श्रयताम् खि २,६,१०; मा ३९, ४; का ३९, ३, २; शौ ५, २८, ४; पै २, ५९,२; श्रयतु मा १५,१०-१३; का १६, ३, २; ५; ८; ११; तै ४, ४, २, १[२]; २[२]; मै २, ८, ९[४]; काठ १७, ८[४]; क २६,७[४]; श्रयताम् मा १५, १४; का १६, ३, १४; तै ४, ४, २, ३; मै २, ८, ९; काठ १७, ८; क २६, ७; श्रयन्ताम् तै १, ३, ७, १; ५, ६, २; ४; मै १, ५, २; काठ ७, १[२]; ७; ८; ३५, ६[3d]; क ५, १[२]; ४८,७[२]; शौ ५,२८,३[२]; पै २, ५९,१[२]; १२, ६, ७; श्रयन्तु पै १०, २, ६; श्रयस्व तै ५,६,१,४; मै १, १, ९; २, १३, १; ४, १, ९; काठ ३९, १; शौ ३, ४, २; पै ३, १, २; श्रय पै १६, १५२, ११; श्रयेथाम् शौ १२, ३, ९[e]; श्रयध्वम् मा १२,४६; का १३, ४, २; तै ४, २, ७, ४; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; ३८, १२; क २५, २; पै ७, ६, ४; २०, ५७, ६; श्रियै पै १७, २९, ७; ¶अश्रयत मै ३, ६, ५[f]; ¶अश्रयत मै ३,६,५; काठ ३०, ४; क ४६, ७; अश्रयन्त तै २, ५, ७, १¶; अश्रयन्त ¶तै २, ५, ७, १[२]; मै ३, ८, १[२]; अश्रयन् मै ४, ४, ९¶; अश्रयन् तै २, ५, ३, ४¶.

अशिश्रेत् ऋ ३, ३८, ८; ७, ३८,१; अशिश्रेत् तै १, ८,१०, २[g]; अशिश्रयुः ऋ १, ९२, २; काठ ७, १३‡[h]; क ६, ४‡[h]; कौ २, ११०६†.

शिश्रीत[i] ऋ १, १४९, २.

शिश्रिये मै १, ११, ४; शौ ७, २४, ५; शिश्रिये ऋ ५ ४४, १३[j], १०, ९१,२; मा ९,२४; का १०, ५, ३; तै १, ५, ३, १‡[h]; ७,१०,१; काठ १४, २; क २९, २; कौ २, ११५४; शौ १३, १, ६; पै ४, ३९. ५; १८, १५,६; १९, २८,१४; शिश्राय ऋ १०, ४२, ६; शौ २०,८९, ६†; शिश्राय[k] शौ १०,२, १३; पै १६, ६०,७; शिश्रय ऋ १०, ४३,२; शौ २०, १७, २†.

अश्रेत् ऋ १०, ७६,३; †अश्रेत् ऋ १, ९२, ५; १२४, १; ३, १४, १; ६१, ५; ४, ६, [२; १३, २; १४, २; ७, ७२, ४]; ५, १, १२; २८, १; ७, १०, १; ३९, १; ७९, १; मा १५, २५; का १६, ५, ६; तै ४, ४, ४, २; मै २, १३,७; अश्रियन् ऋ ८, २,३९; अश्रेः ऋ ३,५४, ११; अश्रेः ऋ ५, ३३,२.

श्रेपाम[l] ऋ ४, ४३, १.

?श्रोयते[m] पै १७, २९,२;७.

अश्रायि ऋ ६,११,५; अश्रायि ऋ १, ५१, १४[n].

‡अशिश्रियत्[h] शौ ६, ३१, ३; २०, ४८,६; शिश्रियत् पै १९, ४५, १३‡[h].

शिश्रियाण,णा- -णाः तै ३, ३,९, २; मै २, ५,१०; ४,१४, ११; शौ १२, १, ३१; पै १, १७,

---

[a]) √श्रु [="सु] >भावे "श्राव- > श्राव्य- (विप. सुश्रवाविन्- [अश्व-]) > [प्र१] -व्यस इति शोधः । पामे. शोधस्य पृ ३१५५ e द्र. (तु. [अंशनः] पै. मूको., उक्षणस्य [क्लिन्नस्य] प्रकरणं च) । [b]) पृ ८६६ o द्र. ।
[c]) तु. सस्थ. टि. अधि (वरि.), पृ १४४ b च ।
[d]) सपा. तैब्रा ३, ११,२,१[२] श्रयध्वम् इति पामे. ।
[e]) पामे. पृ २४७३ j द्र. ।
[f]) सपा. काठ २३,२ प्राविशत् इति पामे. ।
[g]) =सपा. तैब्रा १,७,४,३ । मै २, ६,१२;४,४,६ काठ १५, ८ असुपोत् इति पामे. ।
[h]) पामे. पृ १७११ a द्र. । तत्र चास्यापि संनिवेशः द्र. ।
[i]) तु. वें. GW प्रमृ.; वैतु. सा. < √श्री इति ।
[j]) धा. "स्वदने वृत्तिः । कर्मणि लिटि प्र१ (तु. पृ १७४२ l) ।
[k]) पृ १५० शोधः द्रष्टः । अधिः सप्त. युक्तः कप. ।
[l]) लेटि उपु३ (तु. सा. GW.; वैतु. वें., [पक्षे] सा., ?WSR., ?MVG [पृ ३२२ टि ८] < √श्रिप् [= √श्लिष्] इति) । [m]) श्रयते इति शोधः ! ।
[n]) =अशिश्रियन् । 'गुप्यः (द्वि३) शश्रायि (आश्रयं प्रादात्' इति वा. [तु. सा.; वैतु. वें. रु. PW. GW.

२; १७, ४, १; -†णम् ऋ १, ३२, २; ५, ११, ६; मा १५, २८; का १६, ५, ९; तै ४, ४, ४, ३; मै २, १३, ७; ४, १४, १३; काठ ३९, १४; कौ २, २५८; जै ३, २२, ५; शौ १, १२, २§; २, ५, ६; पै १३, ६, २; -णान् मा १७, १; का १८, १, १; तै ४, ६, १, १; मै २, १०,१; ३, ३, ५¶; काठ १७, १७; २१, ७; क २८, १.

श्रयमाण,णा- -†णः ऋ ३,८,२; मै ४, १३, १; काठ १५, १२; -णम् पै १८,२३,११[a].

१श्रित, ता- -तः ऋ १, ७५, ३; १२५, ५; २, ३,११; ३, ९,३; ४, ४३, [७; ४४, ७]; ५, ११, ३; ८, ३९, ८; ९,१२,३[b],१४, १[b]; ८६, ८; १०,८५, १[b]; खि ४,५,३५, मा १७, ८८†; १८, ५५; का १९, १, २†; २०, ३, ५; तै¶ २, ५, २, ५; ६,९, १; २[३]; ४, ७, १३, २; मै २, १२, ३; ३, ६,४¶; काठ १८, १५; क २९, ४, †कौ १,४८६, २, ५४८; ८८५; †जै १, ५०, १०; ३, ४३, ४; ४, १२, १५; शौ ७, ८०, ३; १२, २, ४४; १३, ३, ५; १४, १, १†; २०, १४३, ७†; पै १, १७, २; ५, १३, २; ९, १२, ७; ११, २; १०, २, ८; १७, ३४, ५; १८, १, १†; १९, ४०, ७; -तम् ऋ ३,९,४; ४, ५८,११[b]; मा १७, ९९†; का १९, १,१२†; तै ४, ६, २, २‡[c]; †काठ १८, १; ४०, ७; क २८, २†; शौ १, ३२, ४; ६, १८, ३; १०, ८, १९; १३, २,१४; पै १,२३,४; ८, १३, ११; ९, ४, ११; १०, २, २; १५, २३, १२; १६, १०२, ६; १८, २१, ८; १९, ७,१५; -ता ऋ १,१६४,२९[b]; २, ४१, १७; ५, ६३, ४; ८, ४१, ६; शौ ९, १५, ७†; ११, ९, २१; १२, ५, १; पै १६, ६८, ७†; ८४, १; ८५, १०; -ताः ऋ १, १८७,४; मा १६, ६; २०, ३२; का १७, १, ६; २२, ३, १; तै ४, ५, १, ३; ७, १, १, ६¶; मै २, ९, २; काठ १७,११;४०, ८†; क २७, १; शौ ६, ८०, २; १०, ८, ३४; ११, ३, २०; ८,१३;१, ४; १४; १३, ३, ६; १८,४,४; पै ६, १६,४†; १०, २,७, १४, २, ९; १५, १४, ७; १६, ५४, १३; ८३, ४,५;१०३, ९; १५२, १; १९, १६,१४†, २०, ५७, ६; -तानि ऋ २, २८,८; मै ४, १४, ७[d]; -ते शौ १३,१, ३७, पै १८, १८, ७.

श्रिति[e]- -तौ[f] ऋ ९, १४, ६.

श्रित्वा तै २, ५, ३, ५¶.

?श्रियन्तम् पै १०, २, ४[२].

†श्रियसे[g] ऋ १, ८७, ६; ५,४१, ३[३]; तै २, १, ११, २; ४, २, ११, २; मै ४, ११, २; काठ ८, १७.

श्रीयमाण- -णा पै १, ९२,३.

२श्रित- √श्रि द्र.

२श्रित[h]- -तः ऋ ८, ३३, ६.

√श्रिव्, श्रीव् > श्रीवि[i], श्रेवि, श्रीव्येयुः मै ४, ६, ९¶. श्रीवयामि शौ ६, ७३,२[j]. श्रेवयामि पै १९, १०, ११[j].

श्रेवुक[k]- काः मै ४, ६, ९.

√श्री (वधा.)[l], ¶श्रीणाति तै ६,४,

प्रभृ. यनि. कर्मणि वृत्तम् इति।)।

[a]) सपा. शौ २०,४८,३ भ्रियमाणम् इति पाभे. ?। RW. इन्द्रियम् इति शोधः ?। [b]) तु. सस्थ. टि. अधि।

[c]) सपा. ऋ १०, ८२,६ मा १७, ३० का १८, ३, ६ तस्थु इति पाभे.। [d]) पाभे. पृ २५३१ a द्र.।

[e]) भाव. [°श्रुति- (L √स्रु > √श्रि इति वावि. [तु. PW.; वैतु. अन्ये नैवमिति?])]। किन् प्र. स चोदात्तः उसं. (पा ३,३,९६)। धा. °गतौ वृत्तिः द्र.।

[f]) तृ१ (तु. ऊती प्रमृ.; वैतु. वें सा. च१ इति, ?GW. श्रिरवी इति च)। '(सोमः) अति गव्यानि (दशापवित्रीयाणि) अण्व्यानि (ह्विराणि) तिरस्वता (मध्यतः पारयित्र्या) श्रित्री (एत्या [तं]) वस्तुं (°निवासं) जिगाति (प्राप्नोति) यं विदे (प्राप्तुम्) इच्छति' इति वा.।

[g]) तुमर्थीयः कसेः प्र.: धा. °क्षीतौ वृत्तिः।

[h]) =श्रायु-। विप. (इन्द्र-)। (√°भृश 'प्राचुर्ये'>भावे) °भृश-+(√भृ 'धारणे' > कर्तर) भृत-> टस. °भृश-भृत- > यनि.। 'श्मश्रूणा विषये सुसंपन्नः' इति वा.। शेषं श्रायु- इत्यत्र द्र.।

[i]) =√स्त्रिव् (तु. PW. RW. WI. प्रमृ.)। धा. पतने [मैं.] विनाशे [शौ. पै.] च वृत्तिः।

[j]) वैतु. शंपा. सा. सात. सीवयामि इति ?। सपा. श्रीव°<>श्रेव° इति पाभे.।

[k]) विप. (गर्भ-)। कर्तरि उकञ् प्र.।

[l]) धा. पाक-मिश्रीकरण-दीप्त्यादिषु वृत्तिः।

८,३; १०, ६; ५,८, ३; ९, २; मै २, ३, ११; ४, ५, ८[१]; ६, ३[१]; ९; ७, ४[१]; ¶श्रीणाति तै ६, ५,६, ४; ९,२; मै २, ३,९; ४, ५,८[१]; काठ १२, १०; २७, १; ३; ४[१]; ८[१] २८, ८[१]; क ४२, १; २; ४[१]; ४४, ८[१]; -श्रीणन्ति मै ४, ६, ३[१]¶; †श्रीणन्ति ऋ १,८४,[११[a]; ८, ६१,३]; खि ३, २२,२[b]; मा १२, ५५; १५, ६०; का १३, ४, ११; १६, ७, ३; तै ४, २, ४, ४; ५, ५, ६, ३; ६, ४,८, १¶; मै २, ८, १; ३, २, ८; ४, १२, ४; काठ १६,१६;२१, ३;२७, ४;७; क २५, ९; ३१, १८; ४२, ४¶; कौ २, ३५६; जै ३, २९, १३; ४, २५, ३; शौ २०, १०९, २; †श्रीणीषे ऋ ५, ६,९; मा १५, ४३; का १६,५, २५; तै २, २, १२,७; ४, ४,४,६; श्रीणामि तै १, ४, २२,१;६,५,६,५¶; मै ४,६,९; काठ ४, १०;२८,६; ३६, १५[४]; क ३, ८; ४३, ६; श्रीणन्[c] तै ६, ४, ८, १¶; ¶श्रीणान्[c] मै ४,५,८[१]; काठ २७,४; क ४२, ४; श्रीणातु मा ६, १८; का ६, ४, १; तै १, ३,१०, १; मै १, २,१७; काठ ३, ७; क २, १४; श्रीणीतात् काठ ३५, ११[११]; क ४८, ११[d]; श्रीणन्तु काठ ३५, ११; क ४८, ११; शौ ४,१,२[b]; पै ५, २, १[b]; श्रीणीहि ऋ ८, २, ११; काठ ४०, १२; जै ४, २१,१०†; शौ २०, १२७, ६[e]; श्रीणीत ऋ ९, ४६, ४; श्रीणीतन ऋ ९, ११, ६; अश्रीणात् तै ६, ५,९, १¶; ¶श्रीणीयात् तै ६, ५,६,५; ९, २; मै ४,६, ९; काठ २७, ८; २८, ६; क ४४, ६; श्रीणीयु मै ४,७,४. श्रीयते पै २०, ३६, २.

श्रीणत्- -णन् ऋ १, ६८, १[e]; ९, १०९,[(८, २२, ७) २२]; -†णन्तः ऋ ८,२,३; ९,१०७, २; कौ २,८६; ६६४; जै ३,८, १२; ५५,५

†श्रीणान- -नः ऋ ८, १०१, ९; ९, १०९, १७; मा ३३, ८५; कौ २, ५११; जै ३, ४०, ७; ४, १६, ३; -नाः ऋ ९ २४, [१; ६५, २६ (६७, १; १०१, ८)]; कौ २, ३११; जै ३, २५,७.

श्रीत- -ताः ऋ ८,८२,५; खि १, ७,१; २, ६[f], २८[f]; काठ ३५, ११[g]; क ४८, ११[g]; -तस्य ऋ ९ १०९,१५; -ताः ऋ ८, २,२८.

श्री(वप्रा.)[h]- श्रियः ऋ १, ८५, २; १२९,[३; ८, ९१, २०]; १६६, १०; २, १, १२; ८, [५; १०, २१, ३; १२७, १], ३, १,५; ३८,४[1]; ४४, ३; ७, ५५, ५; ८, २०, १२; २८, ५; १०२, ९, ९, १६, [६; ६२, १९]; १०, ५१, ५; खि २, ६,१, १६; ३, २८; मा ३३, २२†; का ३२,२ ५†; ¶मै १,६, १३; २,२, ९; ४, ५; ५, ४; ३, ९, १;४,७,७; काठ ११,४¶;१३, ६¶; १६,२९,६[२]¶; ३०, ३¶; ३७,९†[1],४०,१४†; ¶क ४५, ७[२]; ४६, ६; †कौ १,४८९; २, ७३;२९८;३२३; †जै १, ५१, ३,३ ७, ११; २४,१४; २८,४; शौ २०, ११०, ३†; पै ४, २, ३†; श्रियम् ऋ १,४३, ७,४६, १४, ७२, १०; १०९, १; २, १०,१; ४,४४, ३; ५,२८, ४; ४५, ३; ७, ६९, ४;८, १३, २८;२०,७;७२, १३; ९, ९४, ४[१]; १०, ११०,६; खि २, ६, १, ३; ४; ५;९; ११; १२; ३, २३; ३, १५, ६; ४, ८, ६; खिसा २६, २३; मा २०, ६४; ७२; २१, २६; २९, ३१†; ३२,१६[१]; ३३,२१†; का २२, ६,१०; ७,६; २३, ३, ४; ३१, ४,७†;३२,२,४†; ३५,३,१२[१]; ¶तै ६, १, १०, ३; ३, ८, ३; ७,३,७,१[२]; ४,३,१;४, १; २,

a) GW. श्रीणीत इति?, AVM. ORN. श्रिणीत इति।

b) सपा. श्रीणन्ति (आश्रौ ४, ६,३ शांश्रौ ५,९,६ च) <> श्रीणन्तु इति पाभे.।

c) सपा. श्रीणन् <> श्रीणान् इति पाभे.।

d) तु. पृ २९०० *d*।

e) वें. सा. मिश्रणे, स्क. तु दाहे वृत्तिः।

f) व्यप. (ऋषि-वा श्री-पुत्र- वा)।

g) सपा. आपश्रौ १२, १९,५ श्रुतः इति पाभे.।

h) नाप., भाप. (आश्रय-, शोभा-, ऐश्वर्य- प्रमृ.)। व्यु ? । पावा ३, २,१७८ <√श्रि 'श्रयणे' इति; GW. प्रमृ. √श्री 'दीप्तौ' इति।

i) सपा. श्रियः <> श्रियम् (तैब्रा २, ७, ८,१ च) इति पाभे.।

¶मै २, २, १२[२]; ५, ४[२]; ३, ११, ३; ४; १२; †४, १३, ३; १४, १०; ¶काठ ८, ४[२]; १०, ८; ११; १२, १३[२]; १३, ६[२]; १६, २०; २६, २[२]; §३८, ९; ११; ¶क ६, ९[२]; ४०, ५[२]; कौ २, ८३०†; शौ ४, ८, ३‡[a]; ५, १२, ६†; ६, ५४, १; ७३, १; ९, ५, ३१; ३२[२]–३६[२]; ८, ६; १०, ६, १०[b]; २०, १४३, २†; पै ६, २२, १५; १०, २, ५; १०; ३, १; ४; ५; ४, ७[a]; १२, २; १६, १००, ५-११; १९, ८, ४; १०, ९; ४८, १७; श्रिया ऋ १, ११६, १७; ११७, १३; १२२, २; १८८, ६; २, ८, ३; ३३, ३; ३, ६०, ४, ५, ३, ४; ६१, १२; ६, ४८, १९; ६६, ४; ७, ५६, ६, ७२, १; १०, १, ५; खि ३, १७[२], ४?[c]; मा ९, ८; २१, २६; ३५; ३८; का १०, २, ५, २३, ३, ४; ४, ७; १०; मै ३, ४, ६¶; ११, २; १२; काठ ६, ६¶, ३८, ११; क ४, ५¶; शौ १०, ६, २६; ११, १, १२; २१; १२, ५, २; पै ४, २७, ७; १४, ४, ३[d]; १६, ४४, ६; ७; १०, १, ११, २; १४०, २; श्रियाम् शौ १२, १, ६३; पै १७, ६, ८; १९, ४८, १७; †श्रिये[e] ऋ १, ६४, १२; ८१, ४; ८८, ३; ९२, ६; १८४, ३; १८८, ८; २, २३, १८; ४, ५, १५; १०, [५; ७, ३, ६]; २२, २; २३, ६; ४१, ८; ५, ३, ३; ४४, २; ५५, ३; ६०, ४; ७४, ६; ६, २९, ३; ४४, ८; ६३, ५; ६४, १; ७, ६७, २; ८, ७, २५; २६, ४; ९, ९४, ४[२]; १०२, ४; १०४, १; १०, ४५, ८; ७७, २; ९५, ३; ६; १०५, १०[२]; मा १२, १; २५; का १३, १, १; २, ८; तै १, ३, १४, ५; ४, १, १०, ४; २, २, ४; मै २, ७, ८; काठ १३, ६¶; १६, ८; ९; ४०, ११; कौ १, १०१; ४२३; ५६८; २, ५०७; जै १, ११, ५; ४१, ५; ५८, ३; ३, २०, ५; ४०, ३; पै १९, २, ३[f]; श्रियै मा १९, ९२; ९४; २०, ३; का २१, ६, १३; १५; ७, २; ¶तै २, २, ८, ६; ७, २, ७, ३; मै २, ५ ४¶; ३, ११, ९[२]; काठ ३८, ३[२]; ४; श्रीः ऋ ५, ५७, ६; खि २, ६, १, ३; १०; २, २८; ३, २८; ६, ३, १; मा १९, ४६; २०, ५, ३१, २२[g]; ३०, ४; का २१, ३, १७; ७, ४; ३५, २, ६; ३९, २, २; ¶तै १, ३, १०, १§[h]; ५, १, ८, ६; ७, १, ८, २; ४, २, १; ४, ३; मै १, ११, ६¶; १२; ३, ४, ६[१]¶; ११, ८; १०; ४, ११, ४†; ¶काठ १०, ८; १४, ६; २२, १, २६, २; २७, १०; §३८, २; ४; क ४०, ५¶; शौ ११, ९, ३, १२, ६, १; पै १६, ८३, ३; १४१, १; †श्रीणाम् ऋ १०, ४५, ५; मा १२, २२; का १३, २, ५; तै ४, २, २, ३; मै २, ७, ९; ४, ११, २; काठ २, १५, १६, ९; श्रीभिः ऋ ६, ६३, ६.

श्री-करण- -णम् मै २, २, ५.

श्री-काम- -मः खि २, ६[१], ११; मै २, २, ५¶.

श्री-गुरु[1]- -रुः पै २०, ५१, ८.

श्री-धर[j]- -रस्य खि ३, १७[१], ४.

श्री-मण[,न]म्[k]- -णाः का १८, ५, ७, तै ४, ६, ३, २; -नाः मा १७, ५६; मै २, १०, ५; काठ १८, ३; क २८, ३.

श्री-महादेव- -वाय खि ७, २, १.

श्री-न(त्>)ती- -ती काठ १० ११[१]¶.

?श्रीवर्चस्वम्[l] खि २, ६[१], २४.

श्री-सूक्त- -क्तम् खि २, ६[१], ३३.

श्रीणत्-, श्रीणान-, श्रीत- √श्री द्र.

[a]) पामे. पृ ३१६५ i द्र. ।
[b]) सपा. पै १६,४३,७ शेत इति पामे. ।
[c]) श्रीपत्न्य च श्री यथा इति पाद-लोप. । श्यः पादोऽपि स्पष्टलोपः द्र. ।
[d]) सपा. शौ १९,४९,१ अथो इति पामे. ।
[e]) वेतु. वें. सा. भा. प्रमृ. बलिन् तुमर्थीयम् अभ्य. इति ।
[f]) सपा. शौ ६,४,३ अदिना इति पामे. ।
[g]) सपा. तैभा ३,११,२ द्वौः इति पामे. ।
[h]) विप. (पृश्रा- [वगा-]) । <√ °श्र (=√श्र 'गतौ' [वेतु. भा. मा. <√श्री 'पाके' इति, R. प्रमृ. =सौभाग्य- इति ?]) । पामे. पृ २६८९ i द्र. ।
[i]) नाप. (वृक्ष-भेद-?) ।
[j]) नाप. (विष्णु-) । °घ° इति स्वरः ? ।
[k]) विप. (अग्नि-) । बस. ।
[l]) श्रिये, (वर्चस्विन्- >) वर्चस्वम् इति द्वि-पदः लोपः (तु. [अंशतः] मूको.; वैतु. AVI. श्रीवर्चस्वम् इति वा श्रीः वर्च. स्वम् इति वा ?) ।

श्रीयमाण- √श्रि द्र.
√श्रीव् √श्रिव् द्र.
?श्रीष्टे[a] मै २,२,६.
श्रुत्-, श्रुत- प्रमृ. √श्रु (श्रवणे) द्र.
*श्रुतृ[b]- -तः तै २,४,७,२; मै २,४, ७?; काठ ११, ९?.
श्रुत-रथ- प्रमृ, श्रुति-, श्रुत्य-, १?श्रुत्यै[c] √श्रु (श्रवणे) द्र.
२?श्रुत्यै[d] ऋ ८,९६,३.
श्रुत्वा, श्रुधीयत्- √श्रु (श्रवणे) द्र.
√श्रुष् (वप्रा.)[e], श्रोषन् ऋ १,६८, ५; श्रोषन्तु कौ १, १७२[f]; जै १,१८,८.
श्रुष्टि (वप्रा.)[g]- -ष्टये ऋ २, ३८, २; -†ष्टिः ऋ १, १७८, १,७,४०,१; १०, १०१, ३[h]; मा १२,६८[h]; का १३,५, ७[h]; तै ४,२,५,६[h]; मै २, ७, १२[h]; काठ १६, १२[h]; क २५, ३[h]; -ष्टिम् ऋ १,६७, १[i]; ६९,४; १६६, १३; २, १४, ९; ३२, ३; ३,५०,२; ७, १८,६; १०; -†ष्टी ऋ २, ३, ९; ९, ४; १४, ८; ३, ९,८; ४, ३६, ४; ६, ११, १; ६८, १; ७, ३९, ४; ८, २३, १४; १८; ८७, ६; ९, १०६, १[j]; १०,२०,६; तै ३, १,११,२; मै ४,१४,८; कौ १, १०६; जै १, ११,१०; -ष्टौ ऋ २, १३, [९ (८, ३,१२)].
श्रुष्टि-मत्[k]- -न्तम् ऋ १, ९३, १२; ५,५४,१४.
श्रु(ष्टि >)ष्टी-वन्[l]- -वा ऋ ७ ७३,३; -वानः ऋ १, ४५, २; १२७, ९[m]; -†वानम् ऋ १,१११,१; ३, २७,२; मै ४, ११,२; काठ ४०, १४; जै ४, १,८; -वाना ऋ १०, १०६, ४[m,n].
श्रुष्टीवरी[o]- -रीः ऋ १०, ३०, ११.
†श्रोषमाण[p]- णाः ऋ ३, ८, १०; ७,७,६; ५१,१; तै २, १, ११, ६; मै ४,१४,१४.
श्रुष्टिगु[q]- -गौ[q] ऋ ८,५१,१; खि ३, ३,१.
?‡श्रुष्टे[l,r] कौ १,५६६; २,४४; जै १, ५८,१; ३,१६, ५; ५१, ३.
√*श्रू (क्षरभावे), श्रुवत्[s] ऋ १, १२७, ३[t]; कौ २, ११६५†.

[a]) श्रैष्ठ्ये इति शोधः (तु. सपा. मै ३,७,१०)। सात. श्री, ऐ इति ?।
[b]) पृ ८७० q द्र.।
[c]) पृ ३१४५ यनि. संख्यासंकेतः द्र.।
[d]) √श्रु (*=√स्नु, √सु 'स्रवणे, अभिषवे') + क्यप् प्र. >*श्रुत्य- (नाप. [स्रुतिमत्- सोमरस-]) > -त्याः इति शोधः (तु. GW., ?ORN.; वैतु. पपा. वें. सा. यनि. इतीव)। '(इन्द्रस्य) आसन् (मुखे) *श्रुत्याः (सोमाः) उपाके (<उप√क [प्>] क् 'निवासे' [तु. अगार-, नभा. अखाड़ा, *अट्टक- > अड्डा] *निवासाय) एषन्त' इति वा।
[e]) श्रवस्(वप्रा.)- >*श्रोष्- > यनि. (वैतु. अन्ये √श्रु 'श्रवणे' इत्यस्यैव सर्वत्र मृत्त-विशेष इति ?)।
[f]) सपा. ऋ १,८६,५ आ…श्रोषन्तु इति पाभे. (वा. पृ २३६० p द्र.)।
[g]) नाप. (*=स्नुष्टि-)। √*भ्रष् 'जन्मनि' > भावे भ्रुष्ट्- > *श्रुष्-> यनि. [तु. सृष्टि-]।
[h]) सपा. शौ ३. १७, २ स्नुष्टिः इति सन्यायः पर्यायभूतः पाभे. द्र.। सस्थ. ?गिरा > गिरः [पपा] इति शोधः। स्नुष्टि- इत्यत्र टि. अपि द्र.।
[i]) स्क. =दूत- इति ?।
[j]) सपा. श्रुष्टी<>श्रुष्टे इति पाभे.।
[k]) विप. (अर्थः ? यज्ञ-, राजन्-)।
[l]) विप. (अग्नि- प्रमृ.)। उस. उप. <√वन् वा मत्वर्थे वनिः प्र. वेति (तु. अमती-वन्-, अराती-वन्-, ऋणा-वन्- प्रमृ.)।
[m]) नाप. (दास- [तु. वें. सा. PW. प्रमृ.])।
[n]) वैतु. वें. सा [पक्षे] नाप. (अश्व-) इति ?।
[o]) विप. (२अप्-)।
[p]) वैतु. भा [पक्षे] <√श्रु 'श्रवणे' इति।
[q]) व्यप. (ऋषि-)। पपा. °ष्टि-गौ इति।
[r]) तृ१ सत् क्रिवि. (तु. पामे. टि. j)। *श्रुष्टया > श्रुष्ट्या > श्रुष्टे > श्रुष्टी इति समानमूल उभयत्र वाक्रि. क्रमः तदाश्रयशोधश्च।
[s]) तु. भ्रुवत् (पृ २३५२ p [तु. MVG ५१०, २ टि १२])। सस्थ. धुनेव *=धुनम् इव इति कृत्वा पृ २७४० कृत्पूर्वो धुना इति रूपनिर्देशो नेष्टः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. ?)।
[t]) 'यस्य (अग्नेः) सप्तनी (गोर्हे भाति) यद् (किमपि, धारादि) श्रीणु (पाप णं) चिद् (इव) शिखं (भराति, तद् मांसमपि) *वनम् (*उदकम्) इव श्रुवत् (शतिं भवेत्)' इति वा. (वैतु. वें <√श्रु 'श्रवणे', सा. PW. प्रमृ. <√श्रु [=√स्रु] 'रिहरणे' ?)।

¶मै २, २, १२[२]; ५, ४[२]; ३, ११,३; ४; १२; †४, १३, ३; १४, १०; ¶काठ ८, ४[२]; १०, ८; ११; १२, १३[२]; १३, ६[२]; १६, २०; २६,२[२],§३८, ९; ११; ¶क ६,१[२]; ४०, ५[२]; कौ २, ८३०†; शौ ४, ८, ३‡[a]; ५, १२, ६†; ६, ५४, १; ७३,१; ९, ५, ३१; ३२[२]–३६[२]; ८, ६; १०, ६, १०[b]; २०, १४३, २†; पै ६,२२,१५; १०,२, ५; १०; ३,१; ४; ५; ४, ७[२]; १२, २; १६, १००, ५-११; १९ ८, ४; १०, ९; ४८, १७; श्रिया ऋ १, ११६,१७; ११७, १३; १२२, २; १८८, ६; २, ८,३; ३३,३; ३,६०,४; ५, ३, ४; ६१,१२; ६, ४८, १९; ६६, ४; ७, ५६, ६; ७२, १; १०, १, ५; खि ३, १७[२], ४?[c]; मा ९,८; २१, २६; ३५; ३८, का १०,२,५; २३, ३,४; ४, ७; १०; मै ३, ४, ६¶; ११, २; १२; काठ ९, ६¶, ३८, ११; क ४, ५¶, शौ १०, ६, २६; ११, १, १२; २१; १२, ५,२; पै ४,१७,७; १४,४,३[d]; १६, ४८, ६; ७; १०,१; ११, २; १४०, २; श्रियाम् शौ १२, १, ६३; पै १७, ६, ८; १९, ४८, १७; †श्रिये[e] ऋ १, ६४, १२; ८१, ४; ८८, ३; ९२, ६; १२४,३; १८८, ८; २, २३, १८; ४,५,१५; १०, [५; ७, ३, ६]; २२, २; २३, ६; ४१, ८; ५,३,३; ४४, २; ५५, ३; ६०, ४; ७४,६; ६, २९, ३; ४४, ८; ६३, ५; ६४, १; ७, ६७, २; ८, ७, २५; २६, ४; ९, ९४, ४[२]; १०२,४; १०४, १; १०, ४५, ८; ७७, २; ९५, ३; ६; १०५, १०[२]; मा १२,१; २५; का १३, १,१; २, ८; तै १, ३, १४, ५,४,१,१०,४; २,२, ४; मै २, ७,८; काठ १३, ६¶; १६, ८; ९; ४०, ११; कौ १, १०१; ४२३; ५६८; २, ५०७; जै १, ११,५,४१, ५; ५८,३; ३,२०, ५; ४०,३; पै १९, २,३[f]; श्रियै मा १९, १२; १४; २०, ३; का २१,६,१३; १५; ७,२; ¶तै २, २,८,६; ७,२,७, ३; मै २, ५ ४¶; ३, ११, ९[१]; काठ ३८, ३[२]; ४; श्रीः ऋ ५, ५७, ६; खि २, ६, १, ३; १०; २, २८; ३,२८; ६,३, १; मा १९, ४६; २०,५; ३१, २२[g]; ३९, ४; का २१,३, १७; ७,४; ३५, २, ६; ३९, २, २; ¶तै १, ३, १०, १§[h]; ५, १,८, ६; ७, १, ८,२; ४,२,१; ४,२; मै १, ११, ६¶; १२; ३, ४,६[२]¶; ११, ८; १०; ४, ११, ४†; ¶काठ १०, ८; १४, ६; २२, १; २६, ७; २७, १०; §३८, २; ४; क ४०, ५¶; शौ ११, ९,३; १२, ६, १; पै १६, ८२, ३; १४१,१; †श्रीणाम् ऋ १०, ४५,५; मा १२, २२; का १३, २, ५; तै ४, २, २, ३; मै २, ७,९; ४, ११, २; काठ २,१५; १६,९; श्रीभिः ऋ ६, ६१, ६.

श्री-करण- -णम् मै २, २, ५

श्री-काम- -मः खि २, ६[२], १६; मै २,२,५¶.

श्री-गुरु[i]- -रुः पै २०, ५१, ८.

श्री-धर[j]- -रस्य खि ३, १७[२], ४.

श्री-मण[,न]स्[k]- -णाः का १८, ५, ७; तै ४,६,३,२; -नाः मा १७, ५६; मै २, १०, ५; काठ १८, ३; क २८, ३.

श्री-महादेव- -वाय खि ७, २, १.

श्री-व(त>)र्ता- -र्ती काठ १० ११[२]¶.

?श्रीवर्चस्वम्[l] खि २, ६[२], २४.

श्री-सूक्त- -क्तम् खि २, ६[१], २१.

श्रीणत्-, श्रीणान-, श्रीत- √श्री द्र.

---

a) पामे. पृ ३१६५ i द्र.।

b) सपा. पै १६,४३,२ मेत्र. इति पामे.।

c) श्रीयपुरिन्द्र च श्री यथा इति पाद-शोध.। ?र्थः पादोऽपि स्वरशोधः द्र.।

d) सपा. शौ १९,४९,३ श्रुयो इति पामे.।

e) वेतु. वें. सा. भा. प्रभृ. कचित् तुमर्थीयम् अप्र. इति।

f) सपा. शौ ६,४,३ अधिता इति पामे.।

g) सपा. तैआ ३,१३,२ ह्रीः इति पामे.।

h) विप. (सुश्रा- [वसा-]) । <√°श्र (=√गती' [वेतु. भा. मा. <√श्री 'पाके' इति, K. आ. =सौभाग्य- इति ?]) । पामे. पृ २६८९ i द्र.।

i) नाप. (वृक्ष-भेद- ?)।

j) नाप. (विष्णु-)। °धृ° इति स्वरः ?।

k) विप. (अग्नि-)। बस.।

l) ध्रियं, (वर्चस्विन्- >) वर्चस्व्यम् इति द्विपदः शोधः (तु. [अगा:] मूको.; वेतु. AVI. श्रीवर्चस्वम् इति वा श्रीः वर्च स्वम् इतीव वा!)।

श्रीयमाण- √श्रि द्र.
√श्रीव् √श्रिव् द्र.
?श्रीष्टे[a] मै २,२,६.
श्रुत्-, श्रुत- प्रमृ. √श्रु (श्रवणे) द्र.
*श्रुतृ[b]- -त्तः तै २,४,७,२; मै २,४, ७!; काठ ११, ९!.
श्रुत-रथ- प्रमृ., श्रुति-, श्रुत्य-, १?श्रुत्यै[c] √श्रु (श्रवणे) द्र.
२?श्रुत्यै[d] ऋ ८,९६,३.
श्रुत्वा, श्रुधीयुत्- √श्रु (श्रवणे) द्र.
√श्रुप[p] (वधा.)[e], श्रोपन् ऋ १,६८, ५; श्रोपन्तु कौ १, १७२[f]; जै १,१८,८.
श्रुष्टि(वप्रा.)[g]- -ष्ट्ये ऋ २, ३८, २; -†ष्टिः ऋ १, १७८, १,७,४०,१; १०, १०१, ३[h]; मा १२,६८[h]; का १३,५, ७[h]; तै ४,२,५,६[h]; मै २, ७, १२[h]; काठ १६, १२[h]; क २५, ३[h]; -ष्टिम् ऋ १, ६७, १[i]; ६९, ४; १६६, १३; २, १४, ९; ३२, ३; ३,५०,२; ७, १८,६; १०; -†ष्टी ऋ २, ३, ९; ९, ४; १४, ८; ३, ९,८; ४, ३६, ४; ६, १३, १; ६८, १; ७, ३९, ४; ८, २३, १४; १८; ८७, ६; ९, १०६, १[j]; १०,२०,६; तै ३, १,११,२; मै ४,१४,८; कौ १, १०६; जै १, ११,१०; -ष्टौ ऋ २, १३, १९ (८, ३,१२)].
श्रुष्टि-मत्[k]- -न्तम् ऋ १, ९३, १२; ५,५४,१४.
श्रु(ष्टि >)ष्टी-वन्[l]- -वा ऋ ७ ७३,३; -वानः ऋ १, ४५, २; १२७, ९[m]; -†वानम् ऋ १,११९,१; ३, २७,२; मै ४, ११,२; काठ ४०, १४; जै ४, १,८; -वाना ऋ १०, १०६, ४[m,n].
श्रुष्टीवरी[o]- -रीः ऋ १०, ३०, ११.
†श्रोषमाण[p]- णाः ऋ ३, ८, १०; ७,७,६;५१,१; तै २, १, ११, ६; मै ४,१४,१४.
श्रुष्टिगु[q]- -गौ[q] ऋ ८,५१,१; खि ३, ३,१.
?†श्रुष्टे[j,r] कौ १,५६६;२,४४; जै १, ५८,१;३,१६, ५;५९, ३.
√*श्रू (धरणाने), श्रुवत्[s] ऋ १. १२७, ३[t]; कौ २, ११६५†.

a) श्रेष्ठे इति शोधः (तु. सपा. मै ३,७,१०)। मात. श्री, ष्टे इति ?। b) पृ ८७० q द्र.।
c) पृ ३११५ यनि. संख्यासंकेतः द्र.।
d) √श्रु (*=√स्रु. √सु 'स्रवणे, अभिषवे') + क्यप् प्र. > *श्रुत्य- (नाप. [स्रुतिमत्- सोमरस-]) > -त्याः इति शोधः (तु. GW., !ORN.; वैतु. पपा. वें. सा. यनि. इतीव)। '(इन्द्रस्य) आसन् (मुखे) *श्रुत्याः (सोमाः) उपाके (<उप√म [प्>] क् 'निवासे' [तु. अगार-, नभा. मकाड़ा, *अष्टक- > अड्डा] *निवासाय) एयन्त' इति वा.।
e) श्रवम् (वप्रा.)- > *श्रोप्- > यनि. (वैतु. अन्ये √श्रु 'धरणे' इत्यस्यैव मर्दन वृण-विशेष इति !)।
f) सपा. ऋ १,८६,५ आ...श्रोपन्तु इति पाभे. (वा. पृ २३६० e द्र.)।
g) नाप. (*=स्तुष्टि-)। √*श्रूप् 'जननि' > भरेः श्रुपुर्- > *श्रुप्- > यनि. [तु. सृष्टि-]।
h) सपा. शौ ३, १७, २ स्नुष्टिः इति स्वपाठः पर्यायमूलः पाभे. द्र.। सस्थ. ?गिरा > गिरः (पा.) इति शोधः। स्नुष्टि- इत्यत्र टि. अपि द्र.।
i) स्क. =स्तु- इति ?।
j) सपा. श्रुष्टी <> श्रुष्टे इति पाभे.।
k) विप. (अर्थः ? यज्ञ-, राजन्-)।
l) विप. (अग्नि- प्रमृ.)। उस. उप. < √वन् वा मत्वर्थे वनिः प्र. वेति (तु. अमती-वन्-, अराती-वन्-, ऋणा-वन्- प्रमृ.)।
m) नाप. (दास- [तु. वें. सा. PW. प्रमृ.])।
n) वैतु. वें. सा [पक्षे] नाप. (अश्व-) इति ?।
o) विप. (२अप्-)।
p) वैतु. भा [पक्षे] < √श्रु 'श्रवणे' इति।
q) व्यप. (ऋषि-)। पपा. °ष्टि-गौ इति।
r) तृ१ सत् क्रिवि. (तु. पाभे. टि. j)। *श्रुष्ट्या > श्रुष्ट्या > श्रुष्टे > श्रुष्टी इति समानमूलं उभयत्र वारि. क्रमः तदाश्रयशोधश्च।
s) तु. भुवत् (पृ २३५२ v [तु. JAVO ५१०, २ टि १२])। सस्थ. श्रुतेव *=श्रुवनम् इव इति कृत्वा पृ २०४० इत्यत्रौ श्रुता इति स्थानिर्देशो नेष्टः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. !)।
t) 'दस्र (ओजः) महती (संवर्धे सति) दार् (छिनत्ति, धारयति) ओदु (पाद यं) भिद् (इव) रिणं (भवति, हस् मर्दनति) *श्वन् (*उदकम्) इव श्रुवत् (धारितं भवेत्)' इति वा. (वैतु. वें < √श्रु 'श्रवणे', सा. PW. प्रमृ. < √श्रु [=√सृ] 'सिरणे' ?)।

श्रेणि[a]- -णयः ऋ १०, १४२, ५; -णिः ऋ १०,६१,२०; ९५,६[b]; -णिभिः ऋ ४,३८,६; -णिम् ऋ १,१२६,८, -णीः ऋ ५, ५९,७?[c].

श्रेणि-दत्[d]- -दन् ऋ १०,२०,३.

¶श्रेणि-ग्राम(:) ऋ १, १६३, [१०; ३, ८, ९], मा २९, २१; का ३१,३,१०; तै ४, ६, ७, ४; काठ ४६,३.

श्रेमन्-, श्रेयस्- श्र- द्र.

श्रेवुक- √श्रिव् द्र.

श्रेष्ठ, ष्ठा- श्र- द्र.

√श्रै(पाके), श्रायति मै १, ८,२¶.

श्रायत्[e]- -†यन्त. ऋ ८, ९९,३, मा ३३, ४१; का ३२, ३, १२; कौ १, २६७; २, ६६९; जै १, २८, ५; ३, ५५,१०; शौ २०, ५८, १.

¶श्रायन्तीय[f]- -यम् तै १,८, १८, १; मै ४, ३, ९[२]; ४, ९; -येन मै ४, ४, ९.

श्रैष्ठ्य- श्र- द्र.

१श्रोण, णा[g]- -णः ऋ २, १५,७,८, ७९,२; -णम् ऋ १, ११२, ८; २,१३, १२; ४,३०, १९; १०, २५,११; -णया पै१७,१६,३[h].

२श्रो(ण>)णा[i]- -णा[j] तै ४, ४, १०,२; मै २, १३,२०; -णाम् ऋ १, १६१, १०[k].

श्रोणि, णी[l]- -¶णिः मै ३, ३,४; काठ २१, ७; -णिभ्याम् ऋ १०, १६३, ४; मा २५, ६; का २७, ६, १; मै ३, १५,६; काठ ४३, ६[m], ५३, ५[n]; शौ २, ३३, ५†; ९, १३, २१; २०, ९६, २१†; पै ४, ७, ६†; ९, ३, १२; १६, ७५, ११; २०, १९,५†; -णिम् तै ६, ३, १०, ६¶; मै ४, ८,१¶; पै २, ३३, ४?; -णी मा २०,८[o]; का २१, ७, ७[o]; मै ४, १, १०¶, ११, ४†; काठ १३, १०¶; १६, २१; ३१, ८¶; क ४७, ८¶; शौ ९, ४, १३; १२, ५; १०, २, ३; ९, २१; पै २, ८४, ६; ७, ११, ५[p]; १६, २५, ३,५५, ३; ८३, ५[q]; १३८, १; १३९, १०; -णीभ्याम् तै ५, ७, १५, १[o]; ७, ३, १६, २[m]; -ण्याः मै ३, १०, ३¶; -¶ण्याम् तै ५, ३, १, ५; मै २, १, ८; ३, ३,५; काठ २१, ५; ३४, १५[२]; क ३१, २०; -ण्योः पै ५,१२, ३; १६, १४८, ९; २०, १९, ४; -ण्यौ मै ३, ११, ८[o], काठ ३८,४[o]; पै १४, ३, १८.

a) नाप. (माला-, पङ्क्ति-)। √*श्रय् ('समभावे =शृङ्खलायाम्' [=√सृज्, स्रज्-])>श्रयणि->यनि. (तु. [आदि] WAG [१, ४६a, ४८ a,b]; वैतु. या [४,१३] प्रमृ. <√श्रि 'आश्रयणे' इतीव?)।

b) व्यप. (उर्वशी-सखी- [तु. बृदे ७,१५१ प्रमृ.])।

c) पाठः? -णिभिः इति शोधः (वैतु. GW. =श्रयणीः इति?)।

d) विप. (श्रेणिवद्दन्त- [अग्नि-])। बस. (तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. उ. <√दा 'दाने' इति?)।

e) विप. ('दीयमान- [यजमान-, स्तोतृ-])। *श्रापयत्- वा *श्रापयत्- वा >यनि। '(हे स्तोतृयजमानप्रभृतयः मर्ते लौहित्यः!) इन्द्रस्य (स्वभूतं) सूर्यं ('=सुत [तु. नमा. सुन्द्. तु.सुन्दा]) दीपयन्तः (दुग्धदुग्धस्या पाकार्थिनाऽर्हे पाकाय देवेन्द्र जायमाने) विश्वान्यपि वसूनि (भारयन्तानि) अशत (अवाप्नुत)' इति वा. (तु. [अंशतः] ORN. GRV.; वैतु. या [६,८] LR. GW. प्रमृ. √श्रि >यनि. इतीव?)।

f) नाप. (धायन्त इति एतच्छब्दः- [साम-विशेष-])। मा प्रभे द्र.।

g) विप. (श्लोण-, पङ्गु- [ऋषि-, गो- प्रमृ.])। अश्र- (कोण- >कोणवत्- [भुग्न-, वक्रिन-, अवनत-])+ वॅण- (गति-) > बस. *अश्र-वण- > *श्रवण- > यनि. (वैतु. पाउवृ ३, ६ <√श्रु [अर्थः?], अमा. प्रमृ. <√श्रोण् [अर्थः?], PW. GW. WAG. [१, ४८ b] प्रमृ <√श्रु '*विशरणे' इति?)।

h) सपा. शौ १२,४,३ श्लोणया इति पाभे.।

i) नाप. (नक्षत्र- [श्रवण-])।

j) सपा. काठ ३९.१३ अश्वत्थः इति पाभे.।

k) वैतु. सा (पक्षे) यनि. श्रोण- (स्रवण-)> न. द्वि? सद् उदकम् इत्यनेन समानाधिकरणमिति?।

l) नाप. (कटि-भाग-)। <√श्रु 'बन्धने'[*=√श्रोण् 'संघाते' (तु. अमा. [तु. Lat. *clunis*, Eng. *glue* प्रमृ.], वैतु. या[५,१]प्रमृ.<√श्रोण् 'गतिचलनायाम्')।

m) सपा. श्रोणिभ्याम् <> श्रोणीभ्याम् (तैत्रा ३, ७ च) इति पाभे.।

n) पाभे. पृ ९८४९ इ.

o) सपा. श्रोणी <> श्रोण्यौ इति पाभे.।

p) सपा. ऋ १०,१६२,४ ऊरू इति पाभे.।

q) पाभे. पृ ३१०१ / इ.।

श्रोणि-तृन्(:) खि ५, ७, २,६; मा २१, ४२; ४४; ४५; का २३, ५, ३[1]; मै ४, १३, ७; काठ १८, २१[a].
श्रोणि प्रतोदिन्[b]- -दिनः शौ ८, ६, १३; पै १६, ८०, ५.
श्रोणी-भिद्- -भित् पै ५, १२, २.
*श्रोणि-मत्-> श्रोणिमत्-तर- -रः मै ३, २, ९.
?श्रोणीय[c]- -यम् पै ५, ३४,८; १९,३८,१.
श्रोतु-राति-, श्रोतृ-, १-श्रोत्र-, श्रोत्रिय- √श्रृ (श्रवणे) द्र.
श्रोमत[d]- -तम् ऋ ७, ३४,५; -ताय ऋ १, १८२, ७; -तेन ऋ ८, ६६, ९; शौ २०, ९७, ३†; -तेभिः ऋ ६, १९, १०.
श्रोषमाण- √श्रुष् द्र.
श्रौत्री- √श्रृ (श्रवणे) द्र.
श्रौषट्[e]- ऋ १, १३९,१; †तै १, ६, ११, १; २९; ३[2]; ४; ३, ३, ७, २; ३; मै १, ४, ११; †४, १, ११; ९,९; काठ २५, ५¶[f]; ३१, १३; क ३९, २¶; कौ १, ४६१†; जै १,४८,७†.
?श्रौष्टीव[g] ऋ ८, ४८, २.
श्लक्ष्ण, क्ष्णा[h]- -क्ष्णम् खि ५,१६, ५; ६[i]; शौ २०, १३३, ५[j]; ६; -क्ष्णाः खि ४, ५, २३; -क्ष्णायाम् खि ५, १६, ५; शौ २०, १३३, ५[j].
श्लक्ष्ण-क- > श्लक्ष्णिका[k]- -कायाम् खि ५, १६, ५[l]; शौ २०,१३३,५.
√श्लिष्, > शिश्लिक्ष शिश्लिक्षते शौ २०, १३४,६?[m].
¶श्लिष्ट- -ष्टम्[n] काठ २५, ६[1]; क ३९, ३;४[2].
*श्लेप- > √श्लेप्, ?श्लेपो° खि २, ८, १.
श्लेष्मन्[p]- -ष्म काठ ३४,९[2]¶.
१श्लोक[q]- -कः ऋ १, १९०, ४; ४, २३, ८; ६, २४, १; ७, ३६, ९; ५७, ३; १०, १२,५; १३, १[r]; १५९,३; मा ११, ५†; १८, १; का १२, १, ५†; १९, २, १; तै ४, ७, १, १; मै २, ७,१; ११,२; काठ १५, ११†; १८, ७; क २८, ७; †शौ १८, १, ३३;३, ३९; पै २,४१,३†; -कम् ऋ १, ३८, १४; ५१,

[a]) सात. SI. श्रो° इति श्रेपः ।
[b]) विप. (रक्षस्-)। उप. । [c]) शोधः पृ २०१४ j द्र. ।
[d]) भाप. (वर्तिन-), नाप. (स्तोत्र-) । (√*श्रुश् 'साधुभावे' > भावे) *श्रुश्- + (√वच् '*वाचि' > कर्मणि) *वम्मत्- (*=वम्मन्- [वचन-]) > बस. *श्रुश्-वम्मत- > *श्रोम्मत- > यनि. (तु. १श्लोक-; वैतु. GW. प्रमृ. < श्रुत्-मत् इति ।
[e]) भाप. न. (वैतु. पा १, ४, ५७ अव्य. इति, ऊर्यादिषु [पा १,४,६१] ग. च) । श्रवस्- (अन्न-) + (√वृ 'वरणे =स्वीकृतौ' > भावे) वृत्- > बस. *श्रवस्-वृत्- > *श्रउषृट्- > यनि. (वैतु. <श्रोषट् < √श्रुष् 'श्रवणे' इति प्रायोवादः?) । 'हूयमानं हव्यं देवताभिः स्वीकृत्या अस्तु' इति भावः । एवं *भग-वृत्->वषट्-, *विभग-वृत्-> वौषट्- प्रभृति द्र. । [f]) °षत् इति पाठः? ।
[g]) (√उश् '*वहने' > *उश्- [नाप. =उष-] + *इष्टि [नाप. तु. नभा. इटाना] > षस. *उश्-इष्टि-> *उश्टीष्टि- >) *श्रौष्टि- (नाप. [धुर्य-, वहनयोग्यता-ग्राहक प्रत्यादि-]) > -ष्टिः इव इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. *ष्टी- इव इतीव इत्वा *ष्टी इति पुं. वा स्त्री. वा द्र. इति?) । 'हे इन्दो! इव (यथा) धुर्ष्टिः (धुर्यः) धुरम् अनु [धुरे, तद्वहनाय (ऋच्छति) [तथा त्वम् अस्मभ्यं प्रदानार्थम्]] राये ऋच्छाः' इति वा. ।
[h]) विप. (मृदु-, शिथिल-) । < √ *श्लक्ष् 'श्लक्षण-चलनयोः' (वैतु. पाउ ३, १९< √ श्लिष् इति?) ।
[i]) पृ ४५७ e, f द्र. ।
[j]) °क्ष्ण° इति शापा. ।
[k]) स्वार्थे कः प्र. ।
[l]) °क्ष्ण° इति स्वरः? यनि. शोध. (तु. शौ.) ।
[m]) पृ २०२३ e द्र. ।
[n]) सपा. मै ३,८,५ उपश्लिष्टम् इति पामे. ।
[o]) श्लेप ([श्लिषो मत्र] लोटि मपु१), मा इति द्वि-पदः शोधः (तु. छन्दः) ।
[p]) नाप. (रज्जु-) । मनि. प्र. (तु. पाउ ४, १,४५) ।
[q]) नाप. [स्तुति-, स्तोत्र-, घोष- (तदभिधा- वाच्-[निघ १, ११])] । श्रु- (साधु- [तु. श्रेयस्- प्रमृ.], तार-) + (√वच् 'वचने' > भावे) वाक- > बस. *श्रु-वाक- > *श्रोक- > यनि (तु. √हृ '*हृतौ' √घुष् 'उच्चशब्दे', EDG. crook; वैतु. या [९,९] प्रमृ. SEY [६६] < √श्रु 'श्रवणे' इति, WAG [१,१९२ b] < √श्रु 'हाने' इति?) । पपा. नावग्रहः ।
[r]) सस. °कः <> °काः इति पामे. ।

शौ ३, ९, ४; पै ३, ७, ५; शुने खि ४, ५, १८; शौ १, ११, ४; ६, ३७,३; ११,२,२; पै १, ५, ४; १६, १०४, २; २०, २७,१०; श्वभि.[a] खि ५, १५, ७; श्वभ्यः मा १६, २८; का १७, ४, २; तै ४, ५, ४, २; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३; शौ ११, २, ३०; पै ५, ३४, ५; १६, १०६, १०; श्वा ऋ १०, ८६, ४; मा २२, ५; २४, ४०; का २४,१, ५; २६, ८, ५; तै ३,२,६,२¶; ५, ५, १९, १; ७, ४, १५,१; मै ३, १२, १; १४, २१; काठ ४४, ४; ४७, ९; शौ ४,५,६[b]; ३७, ११; २०, १२६, ४[b], १३०, १९; १३५, १[b]; पै ३, २२, ५; ४, ६, ६; ८, ६, ५; १३,४,१६; १९, १६,१५;१६; २०, ३७, ९?; श्वानः शौ ४, ३६, ६; ११, २,११; १२,२३; पै १६, १०५, १; †श्वानम् ऋ १,१६१,१३; ९, १०१,१;१३; कौ १, ५४५; ५५३; २, ४७; ७३६; जै १, ५६, १; ९; ३, ५, ६; १२, ८; ४, २६, १; श्वाना ऋ २, ३९, ४; श्वानौ ऋ १०, १४,१०; ११; काठ ८, १¶; क ६, ६¶; शौ ८, १, ९; †१८, २, ११; १२; पै १६, १, ९.

शुनी- -न्याः शौ ४, २०, ७; पै ८, ६, ६.

शुनश् चिच्छे (<शे)प[c]- -पम् ऋ ५, २, ७[d].

शुनः, श्-शेप[c]- -पः ऋ १, २४, १२; १३; काठ १९,११¶; क ३१,१¶; -पम् तै ५,२,१,३¶.

श्व-निन्[e]- -निनम् मा ३०,७; का ३४, १, ७.

श्व-नि, नी[f]- -निभ्यः[g] मा १६, २७; का १७, ४, १; तै ४,५, ४, २; काठ १७, १३; क २७, ३; -नीभ्यः मै २,९,५.

श्व-पति[h]- -तिभ्यः मा १६, २८; का १७, ४, २; तै ४, ५,४,२; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३.

†श्व-यातु[i]- -तवः ऋ ७, १०४, २०; शौ ८, ४, २०; पै १६, १०,९; -तुम् ऋ ७,१०४,२२; शौ ८, ४, २२; पै १६, ११,२.

श्व-वर्त[j]- -र्तेभ्यः[j] शौ ९, ४,१६.

श्वा-विध्[k]- -वित् मा २३, ५६; २४,३३; का २५,१०,४; २६, ७,३; तै ५, ५, २०,१; मै ३, १४, १४; काठ ४७, १०; शौ ५, १३, ९[l]; पै ८, २, ८[l].

?१श्वन्-वती[m]- -तीनाम् शौ १९,

---

[a]) य आयन्ति श्वभिः कुभिः >सपा. शौ २०, १३०, ७ युवानो यतिश्वभिः कुभिः इति पाभे । यवा नोप तिष्ठन्ति कुक्षिम् इति RW.।

[b]) तु. RW.। शंपा. सात. पाठाऽभावः ।

[c]) व्यप. (ऋषि- [अजीगर्त-पुत्र-]। बस. पूप. प.अलुग् उभ. स्वरश्च (पावा ६,३,२१ पा ६,२,१४०)।

[d]) शुनःशेपं, चित् इति पपा. ।

[e]) नाप. (श्व-साधक-)। उस. उप. (√नी कर्तरि>) नैयिन्-> यनि. (तु. [अवग्रहे] पपा. सा. [का [१७, ४,१] उ. म. K. [तै.] Gri प्रभृ.; वैतु. PW. प्रमृ. श्वन्- + इनिः प्र. इति ?)। [f]) उप. (√नी कर्तरि >) नी- इति च नि- (<*नी-) इति च। शेषं e द्र.।

[g]) पपा. नावग्रहः? यनि. शोधः (तु. श्व-निन्-, सपा. मै. [पपा.] च)।

[h]) नाप. (श्व पाल-)। श्वन्- + (√पत् [*=√भू] '*धारणे =स्वाम्ये' > *भावे) पति- (=मृति-)> षस. यनि. (वैतु. पा ६, २, १८ पम. उप. वर्तृपरमिति कृत्वा सामान्य-समासस्वरबाधकः पूप. प्रकृतिस्वर इत्यनुशासनम् ?) सर्वत्र समाने विषये वम. एव तूक्तदिशा द्र. ।

[i]) विप. (श्वरूपिन्- [रक्षस्-]) । बस. उप. भाप. (तु. पृ ३१३० r; वैतु. GW. नाप. इति, सा. उस. उप. < √या 'हिंसायाम्' इति) ।

[j]) व्यु. पाभे. च पृ ३०९० f,g द्र. ।

[k]) नाप. (सेधा-)। उस. उप. < √वि(<व्य)ध् इति, पूप दीर्घश्च (पा ६,३,११६)।

[l]) पाभे. पृ १०९६ h द्र.।

[m]) यनि. पाठः (तु. RW. W. पै.),?शश्वन्वती-> -तीनाम् (तु. सा. शंपा. सात.) इति पाठश्च?। √शस् 'हिंसायाम्' > भावे *शस्मन्- > *शस्मन्वती- इति शोधः। विप. (हिंसाकरणी- [गन्धर्वाप्सरस्-])। चातुरर्थिकः ड्मतुप् प्र. डसं. (पा ४,२,८७), टेर्लोपे उदात्तनिवृत्तिस्वरः (पा ६, ४, १४३,१,१६१)। श्वन्वती- इतीवाऽपरः PW. WI. निर्देशः अपि समानं शोधार्ह एव। अक्षण्वन्- इत्यत्र (पृ ११ i) मतुपः स्वरादिविषये यः कश्चन विचारः प्रवर्तितस्तत्रा-

३६,६; पै २,२७,५[a].

?२श्वंन्-व(त>)ती[b]– -तीः शौ ११ ११,१५.

श्व-पद्[c]– -पदाम् शौ ८,५,११;१९, ३९, ४; पै ७, १०, ४; १६, २८,१

श्व-पाद्[d]– -पात् काठ ३५, ४; क ४८,५.

श्वभ्र[e]– -भ्राः ऋ २,२७,५.

श्व-यातु–, श्व-वर्त– श्वन्– द्र.

श्वशुर[f]– -रः ऋ १०,२८,१; मै २, ४, २¶; काठ १२, १२¶; शौ १४,१,३९[g]; पै ५ ३४, १; ७, ८, २; -राः पै १८, ४, ८[g]; -राणाम् पै ४, १०, ६; -रात् शौ ८,६,२४; पै ८,१२,१०?[h]; १६,८०,४; -राय ऋ १०,९५, ४; शौ १४, २, २६; पै १८, ९, ७; १९, ३५, १३; -रे ऋ १०, ८५, ४६[i]; -रेभ्यः शौ १४,२, २७; पै १८, १४, ७; -रेषु ऋ १०,९५, १२; शौ १४, १, ४४‡[i]; पै १८, ५, १‡[i].

श्वश्रू[j]– -श्रुवाः पै ४, १०, ३; -श्रुवाम् पै १८, ५,१‡[k]; -श्रू ऋ १०, ३४,३; पै ५, ३४, १; ७,८,२;-श्रूणाम् पै ४, १०,६[l]; -श्वाः शौ १४,१,४४‡[k]; पै २, ८१,४; -श्वाम् ऋ १०, ८५ ४६[k]; -श्वै शौ १४, २, २६; पै १८,९,७.

√श्वस् (वधा.)[m], > शाश्वस्, श्वस पै १५,४,५[n].

श्वसिति ऋ १,६५,५; श्वसन्तु शौ ४, १५, १२; पै ५,७,११; श्वसिहि शौ ६, १०१, १; पै १९,१३,१०.

शाश्वसत्– -सतः ऋ १०,४८,६; -सद्भिः ऋ १,३०,१६.

¶शाश्वसती– -ती मै ४,२,३.

?श्वसः पै ४,२०,७.

श्वसन्– -सन्तः ऋ १०, ९४, ६; -‡सन्तम् ऋ १, १७९, ४; ५, २९, ४; ८, २१, ११; कौ १, ४०३; जै १,४५,५.

श्वसती– -तीः पै ७, १३,११; १५,११,१०.

ऽथमनुविचारः द्र. । मौ. श्वन्नन्तानां प्राति. अनाऽन्तेभ्यः प्राक्तरेभ्यः प्राति. नि°त्य+युगमादिति दिक् । यच्च पृ ३०९२ j अत्राचि, तदेवेह विस्तरेण मौ. पुनरात्तं द्र. ।

[a]) सुन्वतीनाम् इति मूको.

[b]) =?१श्वन्वती– । √श्वस् '*वधे' [तु. निघ २, १९] >भावे* श्वस्मन्–> *श्वस्मन्वती– इति शोधः (तु. छन्दः) । *श्वस्मन्–>(वाति.) ?श्वंन्– इति भाव. (वैतु. अन्ये ?श्वंन्– =श्वन्– इतीव ?) ।

[c]) नाप. (हिंस्र-प्राणिन्-)। (√*श्वर् [*=√शृ] 'हिंसायाम्' > भावे) *श्वर्–+(√पद् 'आवादने' >भावे) पाद्–> बस. *श्वर्-पाद्–> (श्वापद्– > [वाति.]) यनि. (वैतु. अन्ये श्वन्–+पद्– [=चरण-]> बस. यनि. इतीव ?)। मौ. पाद्–> (वाति.) पद्–, पाद्–, पद्– इति च ।

[d]) =श्व-पद्– । अन्यत् c द्र. ।

[e]) नाप. (गर्त-, सुषिर-)। (√*श्वर् [*=√श्वस् निघ २,१९] >भावे) *श्वर्–+(√भृ 'धारणे' > भावे) भ्र–> बस. *श्वर्-भ्र–> यनि. (तु. *√श्वर्> Eng. √shoot 'छेदने', पार. सुराग् 'सुषिर-'; वैतु. स्का. < √श्वभ् 'गतौ' वा सु+अभ्र– वेति, पागम. [५,२,३६] < श्वन्– + √भ्रम् इति, ww. <√*श्वम् 'कुत्सभावे' इति च ?) ।

[f]) नाप. (भर्तृ-भार्याऽन्यतर-पितृ-)। (√*श्वश् [=√पच्, √सच्] 'संबन्धे = सखिभावे' > कर्तरि) *श्वश,शा– (*सखि- [तु. ऋ १०, १०, १;२ प्रमृ.] =यक. पति-, पत्नी-)+(√*वृध् 'वृद्धौ = जनने' > भावे) *वृध– > *वृह– > वुर– > बस. श्वश-वर– > °शो° > यनि. वैतु. पाउ १, ४४ [तु. पाम १, २, ७०] < शु [आशु-] + √अश् 'व्याप्तौ' इति, GW. प्रमृ (तु. ww. Hirt [१, ३५५ प्रमृ.]) < स्व-शुर– इतीव ।

[g]) सपा. श्वशुरः<>श्वशुराः<>आपमं १,१,८ वैगृ १, ६, २१ श्वश्रुवः इति पाभे. ।

[h]) शोधः पृ २४५५ e द्र. ।

[i]) सपा. श्वशुरे (मंत्रा १, २, २० आपमं १, ६, ६ शांगृ १,१३,१ च)<>श्वशुरेषु इति पाभे. ।

[j]) नाप. (श्वशुर-पत्नी–) । श्वशुर– + वधू–> पस. *श्वशुर-वधू– > यनि. । पाप्र. (पावा ४, १, ६८) < श्वशुर– + स्त्री. ऊः प्र. इति ।

[k]) सपा. श्वश्रुवाम् (आपमं १,६,६ च)<>श्वश्र्वाम् (मंत्रा १, २, २० कागृ २५, ४७ च) <> श्वश्र्वाः इति पाभे. ।

[l]) सपा. आपमं १,६,७ स्नुषाणाम् इति पाभे. ।

[m]) भा. प्राणनशब्दनादिषु वृत्तिः ।

[n]) सपा. शौ १९,४५,५ श्वाहि इति पाभे. ।

†श्वसुथ[a]– -थात् ऋ ८, ९६, ७; कौ १,३२४; जै १.३४,२.

श्वसनु[b]– -नस्य ऋ १,५४,५.

श्व(सि>)सी[c]– > श्वसी-वत्[d]– -वान् ऋ १,१४०, १०.

श्वस् (:)[e] ऋ १, १२३, ८; १६७, १०; १७०, १; ६,२४,५; ५६, ६; ७१, ६; खि ५,७,४, १७; मा ८, ६†; का ८,३,१†; ¶तै १, ४, २२, १†; ६, ७, १-३; २, २, १२, २†; ४, १०, १; ६, २, ३; ३, १, ७, २; ७, २, ८, २; ३; ५; ¶मै १, ४, ५[२]; १०, १५[३]; १६[२]; २, १, ३; ८; ३, ५; ५, ४; ६, १[५]; ३, ६, ८; १०; ८, ७, ४, ३, १[५]; ८, १०; १२, २†; ¶काठ ६, ६; ८,१२[२]; ११,८; १०; १३,५;७; २५, १; ३०,५; ३१,१५[२]; ३६,९[५]; १०; क ४, ५; ७,७[२]; ३८,४; शौ ५, १८, २; ११, ६, २१; पै ९.१७,२; १६,२३,१; श्वस् (:)ऽश्वस् (:) ऋ ८,६१,१७; ¶तै १,५,९,२; २,५,४,१; ¶मै १, ११, ८; ३, १,९;३,२;४,८;८,२; ¶काठ ६, १,७;८; ८,२;६; ¶क ३, १२; ४, ६; ६, ७; ७, २; कौ २, ८०८†; शौ १०, ३, २; ६, ५-१७; पै १६, ४२, ५-८; ४३,१-९; ६३,२; ६४,७.

¶श्वस्-तन[f]– -नम् मै १,५, १२; ४,५,१[३].

श्वः-सुत्या[g]– -त्यया मै ३, ६,३¶; -त्याम् खि ५, ७, ४, १७; –त्यायाम् मै ३,६,८¶.

श्वो-वसी (यँस् >)यसु[h]– > °यसी[i]– -सी मै ३,४,९.

¶श्वो-विजयिन्– -यिनः मैं १, १०,१५; काठ ३६,९.

†श्वसाराते पै १०, १,४.

श्वात्र,त्रा(वप्रा.)[j]– -त्रः मा ५, ३१; का ५,८,१; तै १, ३, ३, १; मै १, २, १२; काठ २, १३; क २,७; –त्रम् ऋ ८, ९३,५; १०, ८८, ४; –त्राः मा ४, १२[k]; ६, १४; का ४, ५, ४[k]; ६, ८, ५; तै १.४,१,१; ६, ४, ४, २; मै १, ३,३;४,५,४; काठ ३, १०; क २, १७; –†त्रासः ऋ १०, ४६, ७; मा ३३, १; का ३२, १,१; –त्रेण ऋ १,३१,४[l].

†श्वात्र-भाज्[m]– -भाजा ऋ ८, ४, ९; कौ १, २७७; जै १, २९, ७.

श्वात्र्य,त्र्या[n]– -त्र्यम् ऋ १०,४९, १०; –त्र्या ऋ १०, १०६, २; –त्र्याः ऋ १०, १६०, २; शौ २०,९६,२†.

श्वान्त (वप्रा.)[o]– -न्तम् ऋ १, १४५,

a) भावे मयः प्र. उसं. (पाउ ३, ११३)।

b) विप. (शब्द-कृत्– [शुष्ण-])। कर्तरि युच् प्र. (तु. [या ५,१६] प्रमृ.)।

c) भाप. (*दीप्ति-)। धा. '*दीप्तौ' वृत्तिः (तु. √शुच्, √शुष्)।

d) विप. (*दीप्तिमत्- [अग्नि-])। GW. °सीवत्– इति शाति.? सस्थ. वृषभ– इत्यपि *दीप्तिमदर्थेऽग्नेः विप. एव द्र. (वैतु. अन्ये पशौ शक्ते सल्लक्षणयाऽग्निमाहेति?)।

e) अव्य. (आगामिन्- अहन्-)। या [१,६] प्रमृ. <उप-आ √शंस् 'इच्छायाम्' इति, WW (१,३६८ [तु. SEY ११२]) < √*शू 'दीप्तौ' इति?। (आ √अश् 'व्याप्तौ' > कर्तरि) *आऽश्– + (√वस् 'दीप्तौ, सूर्योदये' > कर्तरि) *वस्- (दिन-) > कस. *आश-वस्– > यनि इति मतम्।

f) नाप.। स्वार्थे ट्युल् प्र. तुडागमश्च (पा ४,३,२३)।

g) भाप.। मलो. कस. अन्तोदात्तः।

h) विप.>भाप. (अद्य-धनवत्ता-)। श्वस्– + (वसु-मत्– >)वसीयस्– > मयूरव्यंसकादि-समासे समासान्तः अच् प्र. (पा ५,४,८०) चित्स्वरश्च।

i) विप. (आशुधनवत्तावती-[व्युष्टि-])। *श्वोवसी-यसु-वती– > यनि.।

j) विप. (१अप्-, सोम-), नाप.। कर्थः व्यु. च? < शु- [आशु-] + √अत् इति या [५, ३] प्रमृ., < √श्वाद् [= √स्वाद्] 'आस्वादने' इति PW. प्रमृ. WAG [१, १९० d] MVG [५३, ३ b], < √श्वा (< √शू < √श्वि 'वृद्धौ') इति GW. ?MW.।

k) = सपा. माश ३,२,२,१९ काश्री ७,४,३०। विध ४८,१० स्नाताः इति पाभे.।

l) भाप. (*दीप्ति-)। आशु– + (√भृ > भावे) भत्र– > तस. *आश-भत्र– > नैप्र. यनि. (वैतु. स्क. = वायु- इति)। शेषं पृ १९२४ r द्र.।

m) विप. (३वयस्-)।

n) विप. (ऋत्विज्-, गिर्-, सोम-)।

o) वें. भाप. (श्रान्ति-) इति, सा. विप. (श्रान्त-यजमान-) इति। वें.सा. उभावपि < √श्वम् [= √श्रम् वा √शम् वा] इति (तु. [अंशतः] PW. WAG [१,

४[a]; –न्तस्य[b] ऋ १०,६१,२१.

श्वा-पद्[c]– -दः ऋ १०, १६, ६; शौ ११, १२, ८; १८, ३, ५५†; –दम् शौ ११,११,१०; पै १२, ३,८; –दाः पै १७, २२, १४.

?श्वा प्राग् आश्वा रथ दावयन्तः[d] पै १५,१२,१०.

?श्वारान पै १०,१,७.

श्वा-विध्- श्वन्– द्र.

?श्वाशुरश्वायामी[e] शौ२०,१२८,११[f]

?श्वाशुरश्व आयामी खि ५,१३,५[f].

√श्वि(वृद्धौ)[g], अश्वयत् तै ५, ३, १२, १¶; ¶अश्वयत् त ५, ३. १२,१;२;६,४,१०,५; मै १,६, ४; ४, ६,३; काठ २७, ८.

श्वयथ[h]– -थः मै १, ६,४¶.

√श्वि(वर्णे=दीप्तौ)[i], अश्वैन् ऋ ७, ७७,२.

√श्वित्, †अशिश्वितत् ऋ ८, ५, १; कौ १,२१९; जै १,२३,६

श्वित्रान्[j]– -नः ऋ ६,६,२; तै १, ३,१४,४.

*श्विति[k]–>श्वित्यं- (ति-अ)च्, ञ्च्[l]- -तीचे ऋ २, ३३,८[m]; -त्यञ्चः ऋ ७,३३,१;८३,८.

श्वितीची[n]– -ची ऋ १, १२३,९.

†श्वितो-चि[o]– -चयः ऋ १०, ४६,७; मा ३३,१; का३२,१,१.

श्वित्र[p]– -त्रेपु ऋ ८,४६,३१.

श्वित्न्य[q]– -त्न्येभिः ऋ १, १००,१८.

*१श्वित्र[r]–>१श्वैत्रेय[s]– -यस्य ऋ ५,१९,३.

१श्वेत,ता[t]– -०त शौ १०, ४, ३; पै १६,१५,४; –तः ऋ १, ६६, ३[u]; ५,१,४; ७, ८७, ६; ९१, ३; १०,२०, ९; खि ५ २०,३; मा २४, १[२]; २७, २३†; का २६,१,२; ३; २९. ३, १†; ¶तै २, १, २, ८; ५, ७, १,२[२]; मै २,५,१[२]¶; ३,१३,२[२]; ४, १४, २†; ¶काठ १९, ८; २२, ८; २५,७; ¶क ३५, २; ३९, ५; शौ ५,१७,१५; २०, १३५, ८; पै १९,५०, ९; २०, १८, ३†; –तम् ऋ १,११६,६;११८,[९; १०,३९,१०]; ११९,१०; ३,१, ४; ४,२७,५; ७, ७७, ३; ९०, ३[v]; ९,७४,७,८, खि १, २,२; मा २७,२४†; का २९, ३,२†;

१२ *b*; ७८ *b*]), GW. <√श्वा? (=√श्वि) इति कृत्वा =उपकृत- इति ।

[a]) (√*श्वृ [=√स्वृ] 'उपतापे' > भावे)*श्वरन्त–> यनि. इति मतम् । 'यद् (यदा) ईम् (अग्निम्) अपिष्ठितम् (गूढं सन्तम्) उशतीः ([आज्यस्य] धाराः) गच्छन्ति, (तदाऽयं) श्वान्तम् अभि (दीप्त्या युक्तः सन्) मृशते *जागर्ति [याज्ञिकानां] ?नाद्य (नान्दिकी– [भाप.] > -क्यै [आनन्दाय-] इति शोधः) मुदे' इति वा. ।

[b]) वैतु. वें. सा. =प्रवृद्ध- ।

[c]) =श्व-पद्– टि. द्र. (वैतु. बस. पूप. श्वन्– > श्वा [पावा ६,३,१३७] इति प्रायोवादः) ।

[d]) श्वाप्राः (=शु- + [√प्रा >]प्राप्र-> -प्राः) गमस्वाः (=[√गम् > गमम्->]गमस्व-> -स्वाः) रथं धावयन्तः इति शोधः (वैतु. BKA. अश्वाः प्राग् अश्व (:) रथं धावयन्तः इति ?) ।

[e]) RW. श्वानुरश्व. सुयामी इति । स्वा (सु-आ) शुर् अश्व (सु-आयाम-> स्वायामिन्->) स्वायामी इति शोधः (तु. सस्थ. टि. [?टि.] ?अनाशुरश्वायामी) ।

[f]) गत. शांश्रौ १२, २१,२ स्वाशुरश्वायामी इति पाभे. ।

[g]) =√शु. शू, श्वा इति PW. GW. प्रमृ.

[h]) भाप. (श्वयथु-)। अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३ [तु. वैप २]) ।

'गतौ' इति) ।

[i]) =√श्वित् (वैतु. वें. सा.

[j]) विप. (दीप्यमान- [अग्नि-]) ।

[k]) भावे इक् प्र. । [l]) विप. (दीप्यमान-, श्वेतवर्ण- [वृषभ- =रुद्र-, तृत्सु- प्रमृ.]) । उस. (तु. वें. सा. WAG [१, २३२ c] प्रमृ.) ।

[m]) तु. पृ २५० *p* ।

[n]) विप. (दीप्तिमती [उपस्-]) ।

[o]) विप. (धवलवर्ण- [सोम-]) । पपा. नावग्रहः । उस. उप. कि॰ प्र. उसं. (तु. तिरश्च्–, सा. उ. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. उ [पक्षे], म उप. <√चि 'चयने' इति) ।

[p]) नाप. (श्वेतवर्ण- [गोयूथ-]) । कर्तरि क्रन् प्र. उसं. (पाउ ३,१२) ।

[q]) विप (भ्राजमान- [मरुत्- =मरुत्-]) । स्वार्थे यः प्र. (वैतु. वें. <√श्वि इति, स्क [पक्षे] <शु– [आशु-] +√इ इतीव) ।

[r]) *भाप. (दीप्ति-) ।

[s]) *विप. (दीप्तियुक्त- [अग्नि-]) । मत्वर्थे ढक् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२[वैतु. GW. व्यप. <श्वित्रा–]) । सस्थ. पृना= *पृना औ इति द्वे पदे (वैतु. पपा प्रमृ. नैकमिति) ।

[t]) विप. । कर्तरि अच् प्र ।

[u]) न.प. (आदित्य- [?GW.]) । [v]) विप. (*प्राण-प्रद- [वायु-]) । व्यु. ? । नैप्र. < *श्वास-ध– (तु. पृ १८२० *b*, २०८७ *n*; वैतु. ऋत्वे =शुभ्रवर्ण- इति) ।

¶तै २,१,१, १; ८, ४; ९, २; ३; ५,७,१,३; मै २, ५, १[४]¶; ३, १, १०¶; ४, १४, २[f]; ¶काठ १२, १३[१]; ३४, ५; शौ १,२३,४; पै १,१६, ४; –तया ऋ ८,२६,१९; तै ६,१,६,७¶; –ता ऋ ८, ४१, ९; तै १, ८, ९, ३¶; मै ¶२, ५, २; ७; ४,२,४; १४¶; काठ १५,५¶; –ताः खि ५, १४, ५; मा २४, ६; ९; १९[२]; का २६, २, १; ४; ४, ४[२]; तै ५, ६, ११, १; २२, १; मै ¶२. १, ५; ३, ६; ५, २; ३, १३, ७; १०; १६[२]; १९[a]; काठ १३,१[२]¶; ४९, १; ५०, २; शौ २०, १२८, १६; –तान् ऋ ८,४१,१०; मा २४, ११[a]; का २६,३,१[a]; –¶ताम् तै २,१,२,४;५[२];८, १[२]; मै २, ५,७;६,६; काठ १३,१;८; १५, ५; –ताय तै ७, ३, १८, १; काठ ४३,८; –तायाः काठ ११, ५[२]¶; –¶तायै तै १, ८, ९,२; २,२,१०,२; –तासः ऋ८,५५, २; खि ३, ७, २; –तैः मै २, ९, १; –तौ ऋ ८,४०, ८.

श्वेत-व(त्>)ती- –ती तै ५ ५,१,२¶.

¶श्वेत-व (त्स>)त्सा- –त्सा तै १,८,९,३; काठ १५,५;–त्साम् मै २,६,६; काठ १५,५,–त्सायाः मै ३, ३,९; काठ ११, ५[२]; २१, ९; –त्सायै तै १, ८, ९, २; २, २, १०, २; ५, ४, ९, ३.

श्वेता (त-अ)नूकाश[b]- –शाः मै २,५,१०[२]¶; –शाय तै ७, ३, १७,१; काठ ४३,७.

श्वेतो(त-उ)पका (श>)शा[c]- –शा मै ३,७,४.

श्वे(त्य>)त्या[d]- –त्या ऋ १, ११३, २; १०, ७५, ६[e]; कौ २,११००[f].

श्वेत(न >)ना[f]- –नायै ऋ १, १२२,४.

श्वितान-, श्विति- √श्वित् द्र.

श्वितिङ्ग[g]- –ङ्गाः तै ५,६,१५,१[h].

श्वितीचि-, °ची-,श्वित्न-,श्वित्न्य-, श्वित्यञ्च्-,१श्वित्र- √श्वित् द्र.

२श्वित्र[i]- –त्रः मा २४,३९; का २६, ८,४; तै ५,५,१०,२[j]; शौ३,२७, ६[j]; पै ३, २४, ६[j], –त्रम् शौ १०,४,५;१३; पै १६,१५,५;१६, ३;– त्राय शौ १२,३,६०; पै१७, ४१,१०; –त्राणाम् पै ८,७,२.

श्वित्र्य[k]- –त्र्यम् ऋ १, ३३, १५.

२श्वैत्रेय[l]- –यः ऋ १, ३३, १४; काठ १३,४२[m].

१श्वेत- √श्वित् द्र.

२श्वेत->श्वेत-याव(र>)री[n]- –री ऋ ८,२६,१८.

---

[a]) सपा. °ताः <> °तान् इति पाभे.।

[b]) विप. (शुभ्रज्योत्स्न- [पशु-])। बस.।

[c]) विप. (शुभ्ररूपा- [सोमक्रयणी- गो-])। बस. (तु. वैप४ श्वित्रोपकाशा-)।

[d]) नाप. (उषस्- [तु. प्राच°; वैतु. अर्वाचः विप.])। श्वेत- (भाप. नाप. वा [दीप्ति-, किरण-]) > + मत्वर्थे यः प्र. (तु. [अंशतः] PW. प्रमृ.; वैतु. या [२, २०] प्रमृ. <√श्वित् इति)। MW. °त्यां- इति स्वरितत्वनिर्देशः?।

[e]) व्यप. (नदी-)।

[f]) नाप. (उपस्-)। कर्तरि युच् प्र. (पा ३,२,१४९)।

[g]) *नाप. (तूपर-)। पुच्छ-भृति- (पुच्छ-भार-) > *श्विति- + (√अङ्ग् ['गतौ = *प्राप्तौ, धारणे, अङ्गीकारे'] > कर्तरि) *अङ्ग- > उस. *श्वित्यङ्ग- > यनि. (तु. २श्वित्र-; वैतु. *श्विति- [श्वैत्य-] > श्वितिम्+ग- इतीव कथञ्चित् प्रायोवादः? [तु. शितिङ्ग-, मा. WAG [१,२३२ C] AVL [२३१]। यच्च शितिङ्ग- इत्यन्य आहुस्तन्न (तु. तत्रत्यं टि.)। [h]) पाभे. पृ३१०० a द्र.।

[i]) नाप. [*प्रवृद्धपुच्छ-सर्प-भेद- (पंजा. छ्वा [तु. पृ १३२४ e पाभे.])]। *पुच्छ-भृत्- (पुच्छ-भार-)+मत्वर्थे रः प्र उसं. (पा ५, २,१०७) > *पुच्छभृत्र- >) यनि.

[j]) नाप. (सर्प-भेद-)। व्यु.?। तु. पृ २४९३ f, २९२६ a। पाभे. पृ १३२४ d द्र.।

[k]) विप. (*पुच्छभार-युक्त- [गो- = वृषभ-])। अत्र श्वित्र- भाप. द्र.। मत्वर्थे च यत् प्र. उसं. (पा ४,४, १२८)। आद्युदात्तः (पा ६, १,२१३)। वैतु. *श्वित्रा- (व्यप. [स्त्री]) > अपत्यार्थे यनि. व्यप. [पुरुष-] इति प्रायोवादः!। अत्र युग्मकं भवति। दुशद्- इति, शुम- इति चापि कुत्सरथयोगाद् युध्यमानस्य वृषभस्यैवापरे द्वे विप. द्र. (तु. शफोद्धूतरेणोर्व्याप्तिश्रुतिः)। युध्यमाना वृषभा उद्धृतपुच्छभारा भवन्तीति च स्वभावोक्तिरत्र द्र.।

[l]) विप. [*पुच्छभार-युक्त(वृषभ-, तूपर- [श्वित्र्य-])]। स्वार्थे ढक् प्र. उसं. (पा ५,३,१०२)।

[m]) सपा. मै २,५,९ चैत्रेयः इति पाभे.।

[n]) विप. [*अरित्र-गमनी- (सिन्धु- *= नौ- [तु. सिन्धु-वाहस्- Eng. canoe इति च पर्यायान्तरम्])। उप. पूप. नाप. सद् अरित्रपरम् (√*वध [= √वह] > भावे

?श्वै पै १९, १९,४.
श्वैत(र>)री[a]- -रीम् ऋ ४,३३,१.
१श्वैत्रेय- √श्वित् द्र.
२श्वैत्रेय- २श्वित्र- द्र
श्वो-वसीयसी-, श्वोविजयिन्-
श्वस्- द्र.

प

?पंगणवान्[b] पै ७, २, ९.
?पड्डुरिमम् पै १७, १२, ३.
पुण्ड[c]- -ण्डः मै ४, ६, ३.
पुण्डा-मर्क[d]- -र्कयोः मै ४,६,३¶;
-र्कौ मै ४,६,३[e].
पुण्डिक[f]- -कम् मै १, ४, १२¶.
?पुद्यते[g] शौ २०, १३६, ३[h].
पुप्[i]- पट् ऋ १, २३, १५; १६४, ६; १५; २, १३, १०; ३, ५६, २; ६, ४७, ३; ७, १८, १४[j]; ८,६८,१४; १७; १०,१४,१६, खि ३,१०[२], १९; मा ९, ३२[l]; २३,५८; का १०, ६, २[l]; २५, १०, ६; ¶तै १, ५, ७, २; ७, ११,१§; ३, ४, ८,६; ५,१,५, २;७,३; ९,१; १०, ५; २, ५, २; ६, १; ४, २, २; ३, ४[२]; ४, २[२]; ६, ३; ९,३; ११, ४[२]; ५, २, ६; ६, ७,१[२]; १०, ३[२]; ६, १, १, ८; ८, १; २,३,४[२]; ३, ३, ६; ४, ५, ७; ५,३,२[२]; ३; ४[२]; ६, २, १[२]; ३, ३[२]; ११, ५[२]; ७,२, १, १[२]; ६,२[२]; ३, २,१; ४,२,२; ३,२[२]; ६,२; ७, २[२]; ३[२]; ११,३; ५,१,४,७, ४[२]; ¶मै १,५,६,८,७,३[२]; १०, ८; १७[२]; ११, १०§[k]; ३, १, १[२]; ५;९[२]; २, १; ४; ३, ४[२]; ५[२];८; ४,३; ४[२]; ६[२]; ६,४; ७, ६[२]; ९,४[२]; ४, २,४; ४,९[२]; ५, ३; ६, ७; ७, ५[२]; ८,४[२]; १०; ¶काठ ८,८[२];९,१[४];११,५;१०[२]; १२, ६[२]; १४,४[3k]; १८, १३§; १९[२]; १९,५;७; १०; २०, ३; ४, २१,५[२]; ६[२]; ७[२], ८; १२[५]; २२, २[२]; ६; २३, २; ८; २४, ४[२]; ८; १०; २६, १०[२]; २७, १[२]; २८, २[६]; २९,३[२]; ३०, ५; ३३, ३;७[२]; ३४,७;१०; १३[४]; ३६,३; ११[२]; ३७, १०§; ४०, ११[२];§; ¶क ७, २[२]; ९, ४[४]; २९, ७[२]; ३०, ३; ५; ८; ३१, १; ५; ६; २०; २१; ३४, १; ३५, ८; ३७, ५[२]; ३८, १; ३; ४१,८[२]; ४२,१[२]; ४४,२[६]; ४५, ४[२]; शौ ४,११, १; २०, २; ५, १५, ६; ८, ९,७, १६[४]; १७[२]; २३; ९,२,११;१४, ७†; १६†; १०, ७, ३५; ८, ५; ११, ३, २१; ९, १८; १३, १, ४; ३, १; ६; १८,२,६†; १९,४७,४; पै १, ३७, ३[२]; १०२, ३; ३, २५,१; ६, २०, ४; ८, ५, ६; ६,२; १०,४, १; १३, १२, ५; १६,१८,७; १९, ६[४]; ७[२]; २०, २; ६६, ६†; ६७, ५†; ७६, १०; ८३, ८; १०१, ४; १७, १०,७; १८,१५,४, ¶पड्ऽ-पट् मै १, १०, १७; ११, १०, काठ ३६,११; ‡०पट् ऋ १०,१२८, ५; तै ४,७,१४,२[l]; काठ ४०?,

*उस्रय+[√भृ > करणे भृत->] *इत- > उस.) *उस्र्येत- > *श्र्येत- > यनि. (तु. नभा. सजातं प्राति. सन् चण्ड् इनि; वैतु. पूप. १श्वेत- इति कृत्वा PW. GW. ORV. प्रमृ. विप. [सिन्धु-] इनि; वें. सा., [पक्षे] PW. प्रमृ. च व्यप. इतीव) ।
[a]) विप. [*श्वाद्री- (धेनु- = श्नुनि- [तु. निघ १,११])] । *श्वादु- (श्वाद-) + (√भृ 'धारणे' > भावे) *भृत्व- (र>)री- >) बस. *श्वाद-भृत्वरी- > *श्वैत्वरी- > यनि. (वैतु. श्वेतवर्णयुक्तार्थे [कथमपि] < श्वैत्र- < श्वित्र- इति (WAG [१, ५२c] R [ZDMG ४८, ११२], < श्वेतवर- इति सा., < श्वेतृ- < १श्वेत- इति वें. GW. ORN. ?) ।
[b]) भगणवान् इति BKA. शोधः ? ।
[c]) = शुण्ड- । (√भाष् 'भाषणे' > कर्मणि भावे) भण्ड- > बस. *भाषु-भण्ड- (*= पाषण्ड-) > यनि. (वैतु. पृ ३०६३ c पाका. मतम् ?) ।
[d]) पृ ३०६३ d द्र. । [e]) पामे. पृ ३०६३ e द्र. ।
[f]) व्यप. (औद्दारि-) ।
[g]) √खड् 'भेदने' > खड्यते इति शोधः ? (तु. पुद्यते इति मूको ; वैतु. RW., ?W. पुद्यते इति [पृ १९०० तस्य निर्देशो नेष्टः]) । [h]) पामे. पृ १९०० e द्र ।
[i]) संख्यावचन- विप. । व्यु. ? । या [४,२७] प्रमृ. < √सह् इति । *पंप्- (पञ्चन्-) + (*भ्रयप- [एक-] >) *वप्- > (बस. [= पंचयुक्तैकतत्-]) *पंप्वप्- > *प्यप्- (तु. Zd. क्ष्वस्- [तु. SEY ९२]) > यनि. (वैतु. WAG [१,१९७a; २३२ c] Hirt [१, ३२७, २] प्रमृ. समोच्चरस्वरूपमात्रं प्रदर्शुकाः ?) ।
[j]) पामे. पृ १८८० j द्र. । [k]) पामे. पृ १८८० k द्र. ।
[l]) तु.क.शौ.पपा.WI.; वैतु. तै.पपा. उत्तरेण गमरगमिति ।

१०; शौ ५, ३, ६; पै ५, ४, ६; पट्सु काठ ३३, ६¶; षड्भिः ऋ २,१८, ४; खि १, २,१२; ¶तै १, ५, ७, २; ३; ३,४, ८, ६; ५, १, ७, ३; ९. १; २,६, १[a]; ४, ६, ३; ९, ३; ६,१,१,८; ४,५,७; ¶मै १, ५, ६; ३, २, ४[b]; ३, ८; ४, ३; ६,४; ¶काठ १९, ७; २१, ८; क ३०,५¶; शौ १२, २,४८; पै १७,३५,५; षड्भ्यः तै७,२,११, १; १३, १; १९, १; काठ ४२. १;३;९; षण्णाम् पै ४,४०,६.

षट्-कपाल[c]– -लः मै १, १०, १; १७¶; काठ ९,६;३६,११¶; क ८,९; –लम् तै १,८,५,१¶.

षट्-त्रिंशत्– -शत् मा १८, २५[२]; का १९, ८, २[३]; तै ४, ७, ११, २; ५,३,२,४¶; ६,२,४, ५¶; ¶मै १,१०,८;३, २,९; ८, ४; ¶काठ २०, ११[२]; ३४,७[२]; १२; ३६,३; क ३१,१३[२]¶;–¶शतम् तै २, ५, १०, ३; मै ३, ५, १; –¶शता काठ २५, ४; क ३९, १; –शते काठ ४२,५.

षट्त्रिंश[d]– -शः मा १४, २३; का १५,७,२; तै ४, ३, ८, १; ५,३,३,५¶; मै २, ८, ४; काठ १७, ४; २०, १३; ३७, ६; क २६,३; –शान् ऋ १०,११४,६.

¶षट्त्रिंशद्-अक्ष(र>)रा– -रा तै २,५,१०,३; ५, ३,२,४; ७,४,६,३; मै ३, २, ९; ५, १; काठ २०, ११[२]; ३४, ७, १२; क ३१,१३[२].

¶षट्त्रिंशद्-रात्र[e]– -त्रः तै ७, ४,६,३; –त्रम् तै७,४,६,१[२];३.

षट्-प(क्ष>)क्षा[f]– -क्षा शौ ९, ३, २१; पै १६,४०,८.

षट्-पञ्चाशत्– -शते काठ ४२,५.

षट्-पद्[f]– -पदः शौ १३, २, २७; पै १८,२३,४.

षट्पद[f]– -दा तै ५, २,११,१[g]; मै २, १२, २१[g]; काठ ११, ५; ५०,५[g], –दाः[g] मा २३,३४; का २५,७,२.

षट्पदी– -दी तै ३,३,१०,२.

¶षट्-पु(त्र>)त्रा[f]– -त्रा मै १, ५, ८.

षट्-शरात्र[h]– -त्रम् पै ९,२१,६.

षट्-सप्तति– -त्यै काठ ४२,५.

षट्-सहस्र[i,j]– -स्रा शौ ११,७,२; पै १६,१५१,२.

¶षट्-स्त(न>)ना[f]– -नाम् काठ १९,६; क ३०,४.

षड्-अक्ष[f]– -क्षः खि ५, ७, ३, ८; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; –क्षम् ऋ १०,९९,६.

षड्-अक्षर,रा– -रया मै १, ११, १०[२]; काठ १४, ४[२]; –राम् मै १,११,१०; काठ १४,४; –राय मै १,११,१०; –रेण[j] मा ९, ३२; का १०,६,२; तै १, ७,११,१.

षुड्-अर[f]– -रे ऋ १, १६४, १२; शौ ९,१४,१२; पै १६,६७,२.

¶षुड्-अरत्नि– -त्निः मै ३, ९, ३; काठ २६,४; क ४१, २; –त्निम् तै ६,३,३,६.

षुड्-अश्व[f]– -श्वैः ऋ १, ११६, ४

¶षड्-अह[k]– -हः तै ७, २, ६, २; ४,२,२; ५; ३, २; ७,२; –हम् तै ५, ५, २, ६[१]; ६, १,८,१[२]; काठ ३३, ७; शौ ८, ९, १६§; पै १६,१९,६§; –हस्य तै ७,५, ७, २; काठ ३३, ७; –हाः तै ७, ४,६,२; ११,४[२]; ५, १,४; काठ ३३, ३[३]; –हेन तै ७, ४, ११, ३[२]; ५, १, ५; काठ ३३, ३[२]; –हैः तै ७,५,६, १[२]; ७,२; काठ काठ ३३,७; –हौ तै ७, ४,११, ३; काठ ३३,२.

¶षडह-संतत– -तम् तै ७,५, ६,३.

¶षुड्-उद्याम[m]– -मम् तै५,१,१०, ५[n], ६, ९, १; काठ १९, ११[n]; क ३१,१.

षुड्-उद्याव– -वम् मै ३,२,१[n].

षड्-ऋच– -¶चेन[a] काठ २०, ४; क ३१,६;-चेभ्यः शौ१९,२३,३[o]

¶षड्-गव[p]– -वेन[b] तै ५, २, ५, २; काठ २०,३; क ३१,५.

षड्-ढो(<हो)तृ[q]– -ता काठ ९, १३.

a) सपा. षड्भिः <> षड्चेन इति पाभे.।
b) सपा. षड्भिः<>षड्गवेन इति पाभे.।
c) तु. पृ १८८१ *d*। d) तु. पृ १०३३ *k*।
e) तु. पृ १०३२ *l*। f) विप.। बस.।
g) सपा. °दा<> °दाः इति पाभे.।
h) तु. पृ १०३० *l*।
i) समासान्तः डच् प्र. (पा ५,४,७३)।
j) एकतरत्र सपा. °रया<> °रेण इति पाभे.।
k) नाप. (सोमयाग-विशेष-)। तद्धितार्थे द्विस.।
l) क्रिवि.। समाहारे द्विस समासान्तः टच् प्र. (पा ५,४,९१)।
m) विप. (शिक्य-)। बस. उप. = रज्जु-।
n) परस्परं पाभे.। o) तु. पञ्चदशर्च-।
p) तु. १द्वादश-गव-। q) तु. चतुर्-होतृ-।

षड्-यामन्[a]- -मानः,-म्नः पै ९, २१, ६.

षड्-योग[b]- -गम् शौ ८, ९, १६; पै १६,१९, ६; -गाः पै ९, ९, १; -गैभिः शौ ६, ११, १; पै १९,१८,७.

षड्-रात्र[c]- -त्रः ¶तै ७,१,१०,३; २, १, १[२]; शौ ११, ९, ११; पै १६,८३,१; -त्रम् तै ७,२, १,१[२]¶; -त्रेण तै ७,२,१,३¶.

षड्-वर्मन्-> षड्वर्मिन्- -र्मिणम् खि १,२,१४.

षड्-विंशति- -तिः मै ४, १३, ४; काठ १६,२१.

षड्-विधा(न>)ना[d]- -नाः ऋ ७, ८७, ५.

षड्-वृष[b]- -षः शौ ५, १६, ६, पै ८,४,६.

षण्-ण(<न)वति- -त्यै तै ७, २, १५,१; काठ ४२,५.

षण्-मयूख[a]- -खम् शौ १०, ७, ४२.

षण्-मास-> षण्मास्य[e]- -स्यः काठ ३३,८.

षष्टि- -ष्टिः ऋ १, १२६, ३; १६४, ४८; ७, १८, १४[२]; ८, ९६, ८; तै २, ५, ८, ३¶; ४, ४,११,४; ७,५,१,४¶; मै २, ८, १४; काठ ३३, २[२]¶; शौ ५.१५,६; १०,८,४; १९, ४७, ४; पै ६,२०,४; ८,५, ६; १६, १०१,७†; १९,४६,४; -ष्टिम् ऋ १,५३,९, ६,२६,६; ८, ४, २०; ४६, २२; २९; ९, ९७, ५३; खि ५, ८, १; कौ २, ४५५†; जै ३, ३४, १३†; शौ २०, २१, ९; १२७, १†; -ष्ट्या ऋ २, १८, ५; पै १७, ३९, ५[f]; -ष्टयाम् शौ १२, ३, ३४[f]; ४१; पै १७, ४०, १; -ष्टयै तै ७, २,१७,१; १८,१; काठ ४२,३;५-८.

षष्टि-रात्र[g]- -त्रे पै ४,१४, ८.

षष्ठ[h]- -ष्ठः तै ५, ७, १८, १[1]; मै १,७,४[२]¶; काठ ९, ३[२]¶; ५३, ८[1]; क ८, ६[२]¶; शौ १३,५,४; १५,१५,८; १६,६; १७,६; -ष्ठम् खि ४,११,७; ¶तै ७, २, ८, ३; ७; ¶मै १,९,४[४]; ३,७,६; ४,१,८; ¶काठ ९,१२[४]; २३, २;८; ३१,६; ३४,६; ¶क ३५. ८; ४७, ६; शौ ८, ९, ६; पै १६,१८, ६; -ष्ठस्य काठ ३३, ८¶; -ष्ठान् शौ ८, ९, ४; ६; पै १६,१८, ४; ६; -ष्ठाय शौ १९, २२, २; -ष्ठे मा ३९, ६; का ३९,४,१; तै ७,२,८, ३¶; मै ३,७, ६¶; ¶काठ ३०, २; ३३,४; ३४, १; क ४६, ५¶; -¶ष्ठेन तै ७, ३, २, १; काठ ३४,१०; ३७,१२.

षष्ठी- -ष्ठी मा २५, ४; ५; का २७,४, १; ५,१; तै ५, ६, १०, ३¶; ७, १७, १; २१, १[1]; २२,१; मै ३, १५, ४; ५; काठ २२, ६¶; ५३, ७; ११; १२[1]; क ३४, १¶; -¶ष्ठीम् तै ५, ४, २, २; मै १, ८, १; काठ २२,६; क ३४, १; -ष्ठ्या पै ९,२०,६[२].

षो-ड(<द)शन्[j]- -श मा १८,२५[२]; का १९,८,२[२]; तै ४,७,११,२; ७,४,५,४[२]¶; ¶मै ४,३,१०[२]; ४, १; -¶शभिः तै २,१, ४, ५; ५,४,५, ४; मै ३, ३, ७[२]; काठ २१, ८[२]; -शभ्यः तै ७, २,११,१; १३,१; १५, १; काठ ४२,५.

षोडश- -शः तै ४, ३, १२, १[k]; ५,३,५,१[२k]; २; काठ १७, ६[k]; २१, २[४k]; क २६, ५; ३१, १७[४]; पै १७, २९, ७![1]; -शम् मा ९,३४; का १०, ६, ४; तै १,७,११,२; ६, ६, ११, १[२]¶; मै १, ११, १०[२]; काठ १४,४[२]; २१, ८; शौ ३,२९,१.

षोडश-क(ला>)ल[a]- -लः

a) विप. । बस. ।

b) विप. (द्वादशगव- [गोर-]) । षष्-+योग- > समाहारे द्विस. षड्-योग-+मत्वर्थे अच् प्र.>यनि. । गत्र. षड्-वृष-, षडा-योग- प्रमृ. अयेवं सुवचतरं इ. ।

c) नाप. (याग-विशेष-) । तद्धितार्थे द्विस. ।

d) विप. [भूमि- वैद्रु. वें. नाप. [क्रतु]] बस. ।

e) विप. (गर्भ-, पुत्र-) । यत् प्र. (पा ५,१,८२) ।

f) सपा. °ष्टा <> °ष्टयाम् इति पाभे. ।

g) नाप. । समाहारे द्विस. ।

h) विप. । तु. पा ५, २, ५१ ।

i) सपा. षष्ठः <> षष्ठी इति पाभे. ।

j) सपा. नावग्रहः । द्वस. । पूप. उत्वम् उप. आदेः ष्टुत्वं च (पावा ६,३,१०९) ।

k) सपा. °शाः (आपश्री १७, १, २ प्रमृ. च) <> °शी (माश ८, ५, १, १० माश्री ६, २, २, १ च) इति पाभे ।

l) षोडशिन्-> शी इति शोधः ।

काठ २१,८.

षोडश-गृहीत[a]- -तेन मै ३, ३, ७¶.

¶षोडश-धा तै २,१,४,६; ५,४,५,४; ६,६,११,१.

षोडश(श-ऋ)र्च[b]- -र्चेभ्यः शौ १९,२३,१३.

षोडशा (श-अ)क्षर,रा- -रया मै १,११,१०[२]; -राम् मै १,११,१०; -राय मै १,११,१०; -रेण मा ९,३४; का १०,६,४; तै १,७,११,२.

षोडशा(श-अ)र[c]- -रम् खि १,२,१२[d].

१षोडशिन्(बश्रा.)[e]- -शि तै ७,१,४,३¶, -¶शिनः तै ६,६,११,१; ६; ७,४,३,५; ७,३; काठ १४,९[२]; पै १७,२९,१४; -¶शिनम् तै ६,६,११,२[२]; ७,१,५,४; ४,१०,१; मै १,११,९; ४,७,६[१]; काठ १४,९; २४,१; ३३.२, क ३७,२; -शिना मै १,८,६¶; -शिनि मै ३,९,५¶; -शी खि १,२,१४; मा १५,३[f]; का १६,१,२[f]; ¶तै ६,६,११,१[४];२[२];३[२];४; मै २,८,७[f]; ¶३,२,१०[१]; ९,५; ४,७,६[१०]¶; ¶काठ १४,९; १५,१०; २४,१; ३४,१६; ३७,१७; क ३७,२¶; शौ ११,९,११; पै १६,८३,१.

¶षोडशि-त्व- -त्वम् तै ६,६,११,१.

¶षोडशि-मत्- -मत् तै ७,४,७,२.

षो-ढा[g] ऋ ३,५५,१८; ¶मै १,६,७; ३,३,९; ८,७; काठ ८,३¶; क ६,८¶.

¶षोढा-विहित- -तः तै ५,६,९,१.

?षष्टिशस्य पै ४,१४,८.

?षष्ठ्यांशानि[h] पै १,८६,३.

?प्राद्[i] ऋ १,६३,३.

?पुमतत् पै २०,४,१[j].

?पुम्मल- -लः पै १८,३,१०[k].

१षोडशिन्- षष्- द्र.

२षोडशिन्[l]- -शिने[m] मा ८,३३[२]; ३४[२]; ३५[२]; का ८,८,१[२]; ९,१[२]; १०,१[२]; २८,९,१[२n]; तै १,४,३७-४२,१[२]; -शी मा ८,३६; २६,१०; ३२,५; का ८,११,१; २८,९,१; ¶तै १,४,४१,१.

षोढा- षष्- द्र.

?षौढलु- -लुम् पै १,५५,१[o].

?ष्वुत्वमस्मन्तराधात्[p] मै४,९,१२.

स

स- तद्- द्र.

सं√यच्छ्,यम् (बधा.),संयच्छति तै ५,२,१०,६¶; सम्...यच्छति तै ५,२,१०,७¶; सम्... यच्छ? पै २,४९,१-५.

संयमत् शौ ६,५६,१; १०,४,८; पै १६,१५,८; १९,९,१३;

---

[a]) मलो बस. अन्तोदात्तः। [b]) तु. पञ्चदशर्च-।

[c]) विप.। बस.। °शा° इति स्वरः?

[d]) सपा. श्वेउ १,४ षोडशान्तम् इति पाभे.।

[e]) नाप. (स्तोम-, स्तोत्र-प्रभृ.)। तदस्य परिमाणीयो डिनि-प्र (पावा ५,१,५८)।

[f]) पाभे. पृ ३१७८ *k* द्र।

[g]) पपा. नावग्रहः। <षष्-धा (पावा ६,३,१०९)।

[h]) षष्टिर् (आ√अंश>) आनशन् नः शरदः शतानि इत्यध्यक्षरः पाद-शोधः।

[i]) तुरा-षाड् इत्यध्यक्षरः शोधः (तु छन्दः, चतुर्थे मन्त्रे वृथाषाट् इति च; वैतु. अन्ये पपा. अनु √सह् >साह्->षाह्->यनि. [प्र१] इति)। सस्थ. ?एतान् >*एधा [भाप. < √एध 'वृद्धौ'] > एधा वत्- (विप. [इन्द्र-]) > °वान् इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. अन्ये एतद्->यनि. इति?)।

[j]) सपा. शौ ७,२१,१ रयिम् इति पाभे.।

[k]) सपा. शौ १४,१,३१ संभलः इति पाभे.।

[l]) विप. (*शूर- [इन्द्र-], *जनयितृ- [प्रजापति-])। *वृष्य- (बश्रा. [इन्द्रप्रकरणे = शौर्य-, प्रजापतिप्रकरणे = उत्पादन-]) + (√*वृढ् 'वृहद्भावे' > भावे) *वृढस्- > षस. *वृष्य-वृढस्- + मत्वर्थे मिनिः प्र. [पावा ५,२,१२२]) *वृष्यवृढस्विन्- > *ष्योढसिन्-> यनि. (वैतु. सर्वत्र [षष्-] > षोडशन्- >यनि. इति प्रायोवादः?)।

[m]) =सश. माश ४,५,२,९[२];१०[२]। मै १,३,३४[२] काठ ४,११[२] हरिवते इति पाभे.। [n]) पाभे. पृ२३९८ *a* द्र.।

[o]) कौल- (<१कुल-) + (√वृध् > *वर्धु->) *वालु- > कप. *कौल-वालु- > *कौढलु- > -लुम् इति शोधः। 'आत्मनः कुलस्य वृद्धिकरं (भर्तारम्) आकनिक्रदम् (आक्रन्दामि)' इति वा.।

[p]) शोधः पृ २३० *b* द्र.। सपा. तैआ ४,२०,२ सु इति पाभे.।

संयम.[a] शौ ४, ३,७[२b].
सम्‌…यमतुः ऋ ६,६७, १; सम्‌… येमथुः ऋ ८, २५, ६; समयंस्त ऋ १,१३६,२; १४४, ३; सम् (अयंस्त, ऋ १,१४४,३.
१सं-यत– -तः पै ५, १४, २; १९, २[c], –तम् खि ३, १५, ३; शौ ६,५६,१; १०,४,८; पै ८, १९, ९; १६, १५,८; १९,६,१३.
२सं-यत[d]– -तः ऋ ९,६९,२.
१सं-यति– -त्यै मै ३,२,८¶.
¶सं-यत्य मै २,१,१[e],२.
सं-यम(न>)नी[f]– -नीम् खि ४, २,४.
सं √यज्,>याजि, ¶संयजति मै ३, ९,८; काठ २६, ९; ३२, १; क ४१, ७, संयजन्ते ऋ १०, ७१, ८; सम्‌…यक्षतः ऋ २, ३,७; ?संयजताम् मै ३,९,८¶; सम्‌… यजस्व[g] तै १,४, ३, १; मै १, ३, ५, काठ ४, १; क ३, १.
¶संयाजयति काठ ६, ८; २३, ९; क ४,७; ३६, ६; ¶संयाजयेत् काठ २३,९; क ३६.६.
¶सं-या(ज्य>)ज्या[h]– -ज्याः काठ ८,१०; क ७, ६; –ज्ये मै १,६, ८[२]; २, १, ४; काठ १०, ७; ११,३.
सम्-इष्ट– > ¶समिष्ट-यजुस्[i]– -जुः तै २, ६,१०,४; ७,३,११, ३; काठ ४३.१; –जुषा मा १९, २९; का २१, २, १८; मै १, ४,६; –जूंषि तै ६, ६, २, १; मै ४,८,४.
¶सम्-इष्टि– -ष्टिः मै १, १०, १५; ३,७,१; काठ ३६, ४; ९; १३; –ष्ट्याम् काठ ३४, १६; –ष्टयै तै ६, ३,९,६; ६, २, १; मै १, १०,९; १५; १८; ३, ७, १; ४, १,२;४; काठ २३, ९; ३६, ४; ९; १३.
?संयज्ञयापि[j] पै ३,३६,४.
सं √यत्, †सम्‌…यतते ऋ ५, ३७, १; ९,१११,३; काठ २५, १¶; क ३८, ४¶; कौ २, ९४१; जै ४,१,२; संयतेते काठ ३२, ४¶; †सम्‌…यतन्ते ऋ १, १६३, [१० (३,८,९)]; मा २९, २१; का ३१,३,१०; तै ४,६,७, ४; काठ ४६,३; सम्‌…यतथः ऋ ६, ६७,३, मै ४,१४,१०†; सम्‌…यतेते[k] ऋ ७, ९३, ५; सम्‌…यतन्ताम् ऋ ५, ५९, ८; ¶समयतन्त मै ४, ३, ४, काठ १०,७.
†२सं-यति– > संयती[l]– -ती ऋ २, १२,८; शौ २०, ३४,८; पै १३,७,८.
¶सं-यत्त– -त्तयोः काठ १०, ३[m]; २५,१; क ३८,४; –त्ताः तै १,५, १,१; २,२, ११, ५; ३, ७, १; ४,२-३,१; ३, ४,४, १; ५, ३, ११,१; ४,१,१; ६,३; ५ ३, ३; ७,३,१; ६,२,२, १;६; ३,१०, ५; ७,२,५,३; मै १,६,१०;१०, १५;१६;४.१,१२; काठ ८, ८; १५; १०,७[२];१०; १२,२; १३, ४;२४,१०; २५,२; ६; २७,८[n]; २९, १[२]; ३६, ९; १०; ३७, १४[२];क ७,३; ३८,३;५;३९ १; ४५,२[२]; –त्तान् मै ३, ८, ५[२]; –त्ते तै २,१,३,२; ८,४; २, २, ४; ४, ५; ८,२; ३, ४, ८, ३; मै ४,२, ६; काठ ९, १४; ३७, १२.
१सं-यत्[o]– -यत् मा १५,५; का १६, १,६; तै ४,३,१२,२; ४,११,२; मै २, ८, ७; काठ १७,६; २२, ५; क २६,५; –यतः ऋ २, २, ७; ५, ३४, ९; ८, २३, १०; १००,९, ९, ७२, ६; ८६, १५; ४७; खि ४, १, १; ¶तै ५, २, १०,६;७; मै ३,२,८¶; कौ २,

a) तु. W. WI.; वेङ्क. सा. <सं-यम- इति ?।
b) सपा. पै २, ८,४[२] संनम. इति पाभे.।
c) सपा. शौ ३, १०,२ सुमना इति पाभे.।
d) प्रवृद्धादित्वादन्तोदात्तः वेङ्क.; GW. सं° इति)।
e) सपा. काठ ९,१७ कल्पय इति पाभे.।
f) विप. (रात्रि-)। °मनी– (खिसा २६,४ °मिनी– इति) इति ???: ? यनि. शोधः।
g) पाभे. ६७१ c द्र.।   h) नाप. (याज्या-)।
i) नाप. (याग-भेद-, मन्त्र-विशेष-)। व्यु. पृ.।
j) सप. पाठ., जयामि इति वि-?: शोधः।
k) तु. पा ३,४,९५।
l) विप. (युध्यमाना- [स्पन्दमी°- =सेना-])। गस. उप. कर्तरि क्विः प्र. उसं. (पाउ ४,१४० [तु. सं यत्त-; वेङ्क. सा. GW. प्रमृ. < २सं-यत-])।
m) सपा. मै २,१,२ संगृभायोः इति पाभे.।
n) पाभे. पृ २५५७ m द्र.।   o) विप. (२कप्°-, गो-, प्रमृ.), नाप. (स्पन्दमृ-,स्पृहा-,संग्राम-)। उस. क्विबन्तम्। उप.? < सं √यत् [तु. GW.] वा, सम् √यम् [तु. बें. मा. PW. प्रमृ.] वा, सम् √इ [तु. सा ऋ ५,३४,९ प्रमृ. GW. ऋ १, १५१,८ प्रमृ.] वेति।

१११९; –|याम् ऋ ६, २२, १०; ७, १०२, ३; ९, ६२, ३; ६५, ३; ८६, १८; खि ३, १५, ३०; कौ २,१८२; २५६; ५०४; ३,१७,३; २१, २१; ३९,३; शौ २०, ३६,१०; –|यता ऋ १, १५१,८; ६, १६,२१; तै २, २, १२,१; काठ २०,१४; –यताम्, –यद्भिः तै ५,२,१०,६¶.

संयत्-त्व– -त्वम् तै ५,२,१०,६¶.

२सं यत्– सम्√इ द्र.

१सं-यत–,२सं-यत–,१सं-यति– सं√यच्छ् द्र.

२सं यति– सं√यत् द्र.

सं-यत्य सं√यच्छ् द्र.

सं√यस्. |सम्…ययस्तु[a] ऋ ७, १०४, २; काठ २३, ११; शौ ८,४,२; पै १६,९,२.

सं-यास[b]– -साय मा ३९, ११; का ३९,९,१; तै १,४, ३५, १; काठ ४५ ६.

सं√या संयाति ऋ ९, ८६, १५[c]; तै ५,३, १०, २¶; संयाति तै ५, ३, १०, १¶; ¶संयान्ति काठ २२, ६; क ३४, १; समयुः तै ५,३,१०,१¶.

¶सं-यात– -तः मै ३,८,९.

¶सं-यान[d]– -नानि तै ७,१, ५, ४.

¶संयानी[e]– -नी मै २,८, १३; –नीः तै ५,३,१०, १; २[२]; काठ २२, ६; क ३४, १; –नीनाम् तै ५,३, १०, १; काठ २२, ६; क ३४, १; –नीभिः तै ५, ३, १०,१.

संयानि-त्व– -त्वम् तै ५,३, १०,१¶.

¶संयानी-त्व– -त्वम् काठ २२,६; क ३४,१.

सं√यु,¶संयौति तै २,४,९, २[१];३[२]; ५, १, ९, ५; काठ ११, १०[२]; संयौति तै ५,७,९, २¶; संयौति काठ ३१, ७¶; संयौमि मा १, २२; का १,८,१; तै १,१,८,१; संयुयात् मै ३,२,२¶.

सम्…युवसे ऋ ५, ३२, १०; ७, ४, ६[२]; १०, ११५, २]; सम्…युवसे ऋ ६, ४७, १४; |सं-सम्…युवसे[f] ऋ १०.१९१, १(९,६१,११)१]; मा १५, ३०; का १६,५,११; तै २, ६, ११, ४; ४,४,४, ४; मै २, १३, ७; ४, १४, १६; काठ २, १५; शौ ६,६३,४; पै १९, ७,१; सं-सम् (युवसे) मै ४, ११, १; १२, ५.

सं-युत– -तम्[g] काठ १३, १५; शौ ६, ३०,१.

सं√युज्,संयुज्याव ऋ ८, ६२,११[h]. संयुनक्ति तै २, ५, ७, ५¶; सम्…युञ्जानि खि २, १०, ६. सम्…अयुक्त मै ४,९,६[i].

सं-युक्त,क्ता– -क्तम्[g] पै ९, ८, २; १९,२४,४; –क्ता. तै २,५, ७, ५¶; पै १५,२१, ७; १९, ४०, १३ø; २०, २४, ९; –क्ते पै ५, ३८, ८; १५, २१, ५; –क्तौ पै २०,४६,६[२].

सं-युज्– -युजा पै १३, १०, ६; –युजे[j] ऋ ८, ४१,६.

सं√युध् >योधि,समयोधयः ऋ १, ८०,१३.

सं√युप् > योपि > सं-योपयत्– -यन्तः[k] ऋ १०,१६५,५; पै १९ १३,१६†.

सं√रक्ष्,सं(रक्ष) पै ११,५,६[१].

सं-रब्ध– सं√रभ् द्र.

सं√रभ्,म्भ्.>रम्भि,संरभन्ते ऋ ३, २९,१३[c1]; संरभामहे ऋ १०, १३४, ७[c]; संरभन्ताम् काठ ४, १३[m n]; ३८, १३‡[l]; क ३, ११[m n],शौ ११,१२,८; संरभस्व मा २७,५; का २९, १,५; तै ४, १,७,२; मै २,१२,५; काठ १८, १६; क २९, ४; शौ २, ६, ४; १९,३,२; पै ३, ३३, ५; |संर-

---

[a]) तु. पृ १४६७ *b*; ३२३ *g*. ग्र.च; वैतु. वें. सा. स्क. दु [या ६, ११] PW. GW. प्रमाद इति।

[b]) उप. भावे घञ् प्र.। पादिस्वरः।

[c]) तु. सस्थ. टि. २मभि।

[d]) नाप. (सूक्त-विशेष-)। गस. उप. करणे ल्युट् प्र.।

[e]) नाप. (इष्टका-भेद-)।

[f]) तु. सस्थ. टि आ।

[g]) सपा. संयुतम् <> संयुक्तम् इति पाभे.।

[h]) सपा. काठ ४३,४ संमनुयाव इति, तै ७,४,१५,१ कौसौ १५,६:४ संयभुव इति च पाभे.।

[i]) सपा. मा ३७, १५ का ३७, २,३ सम्…अस्ट्यन इति, तैआ ४,७,४ सम्…अदक्ष इति च पाभे.।

[j]) वैतु. GW. केनन्तम्।

[k]) =सपा माश २, १७, १। शौ ६, २८,१ संलोभ° इति पाभे.।

[l]) सपा. °भन्ते (तैब्रा १, २,१,१९ आपश्रौ ५,११,६ प्रमृ. च) <> °भन्ताम् इति पाभे.।

[m]) तु. सस्थ. टि. अनु।

[n]) सपा. °भन्ताम् (आपश्रौ १३, २०, १ च) <> °भध्वम् इति पाभे.।

भध्वम् ऋ १०, ५३,८[a]; १०३, ६[b]; मा १७, ३८[b]; ३५, १०; का १८,४,६[b]; ३५,४,९; तै ४, ६,४,२[b]; ५,७,४,४S; मै १,३, ३९S[c]; २,१०,४[b]; क २८,५[b]; कौ २,१२०४[b]; शौ ६,९७, ३[b]; १२,२, २६[a]; १९, १३, ६[b]; पै ७,४,६[b]; १७,३२,६; ७[a]; १९, १२,९[b]; संरभावहै[d] तै ४,४,७, २; ५,३,११,३; काठ ३५,१८; क ४८, १६; संरभेमहि ऋ ८, ३२,९; †सम्···रभेमहि ऋ १, ५३, ४; ५[1]; मै २,२, ६[2]; काठ १०, १२[1]; शौ २०,२१, ४; ५[1]; †सम् (रभेमहि) ऋ १,५३,५[2]; मै २,२,६[2]; काठ १०,१२[2]; शौ २०,२१,५[2].

सम्···रेभिरे ऋ १, १४०, ८

¶संरम्भयति मै ४, ४, ३; काठ २९,६; क ४५,७.

सं-रब्ध- -ब्ध पै १२, ६, ११; १८, १५, ४[e]; -ब्धम् शौ १३, १,४[e].

सं-रभ्य ऋ १०, ९४, ४; तै ६, २, ४, २¶; शौ १९, १, ३; पै १, ७२,२; ७,१३, १०; १५, १९, ९; १९,४३, १४; २०,१०,७[f].

सं √रा(वधा.) > सं-रराण,णा[g]- -णः ऋ ८, ३२, ८; १०, १५, ८[h]; मा ८, ३६[i]; १९, ५१†; ३२,५[i]; का ८,११,१[i]; ९, ३, ३[i]; तै १,४,४४,१[i], मै १, २, १५[i]; ३,३८[i]; काठ ३०, ८[i]; क ३,१०[i]; शौ २, ३४, ३[i,k]; ४[i]; ७,१८,४[i]; १८,३,४६†; पै १९, २२,१३; -णाः मा ८,१७[j];१७, १; १९, ८१; का १८, १, १; २१,६,२; तै ४,६,१,१; ५, ४, ४,१; मै २,१०,१; ३, ११, ९; काठ ३, ९[i]; ४, १२[i]; १३, ९[i], १७,१७; ३८, ३; क २८, १; पै १९,४९,२[i]; २०, २,६[i]; -णे ऋ ६, ७०, ६.

सं √राध्,>राधि, सम्···राधिषि[m] पै २०,४१,३.

¶समराधयन् तै २,१, ९, ४; मै १,८,७; काठ ६, ६; क ४, ५; ¶संराधयेयुः काठ २५, ३; क ३८,६.

सं-राधयत्- -यन्तः शौ ३, ३०,५; पै ५, १९, ५; -यन्तौ पै १७, ३९,९[n].

सं √रि,री(वधा.), > रिरी, सम्··· रिरीहि ऋ ६,४६,८.

समरिण्वन् मै १,२,१७[o].

संरिणाति ऋ ५,३१, [(१,१२१, १३) ११], संरिणीथः ऋ १, ११७, १९; सम्···रिणीथः ऋ १, ११७, ४; समरिणन्[o] मा ६,१८; का ६,४, १; तै १, ३, १०,१; काठ ३, ७; क २, १४; सम्···अरिणीतम् ऋ १, ११७, ११.

सं √रिच् > सं-रिक्त- -क्ताय तै ७, ३,२०,१; काठ ४३,१०.

सं √रिह् > सं-रिहा(ण>)णा- -णे ऋ ३,३३,३.

सं √रुच्, > रोचि, †सम्···रोचते[p] ऋ ९, २,[(८, ९, १८) ६]; मा ३७,१४; का ३७,३,१; मै ४, ९, ६; सम्···रोचये ऋ ८,९, [१८ (९,२,६)]; शौ २०,१४२,३†.

[a]) सपा. शौ १२,२,२७ विभे.।

[b]) सपा. काठ १८,५ सुप्ययध्वम् इति पाभे.। शिष्टं पृ १८४ j द्र.। [c]) पामे. पृ ३१८१ n द्र.।

[d]) =सपा. माश १४,९,४,१९ बृउ ६,४, २०। शौ १४, २,७१ तैब्रा ३,७,१,९ आपश्रौ ९,२,३ हिगृ १. २०, २ संमवाव इति, आगृ १. ७, ६ शागृ १, १३, ४ पागृ १, ६, ३ मागृ १. १०, १५ विवहावहै इति, ऐब्रा ८,२७ मा···संवहावहै इति पाभे.।

[e]) सपा. ॰ब्धः (तैब्रा २५,२, १ च) <> ॰ब्धम् इति पाभे.। [f]) सपा. शौ ७,५५,२ शातुम् इति पाभे.।

[g]) वैतु. भा. प्रमृ. [पक्षे] <√रम् इति ।

[h]) धा. गंभजने वृत्तिरिति PG [१,१५०]।

[i]) =सपा. ऊमि १,२०५ कौश्रौ ९,. ५,१ माश्रौ १,८, १,३। तं ३,१,४,२ काठ ३०,८ पै ३,३२,४-६;१६,१५१, ९ तैब्रा ३, ७,९,५ तैआ ३,११,१२; १०,१०,२ ताब्रा १२,१३,३२ मउ ९,४ नृपू २, १० आपश्रौ १४, २,११ प्रमृ. संविदानः इति पाभे.।

[j]) सपा. ॰णः <> ॰णाः (माश ४,४,४,९ च) इति पाभे.। [k]) वैतु. सा. <√रै 'शब्दे' इति ?।

[l]) सपा. शौ ३,१५,४ संविदानौ इति पाभे.।

[m]) सपा. शौ १,१,४ सम्···गमेमहि इति पाभे.।

[n]) सपा. शौ १२,३,३९ संपादयन्तौ इति पाभे.।

[o]) सपा. ॰रिण्वन् (बाश्रौ १, ६,७,८ च)<>॰रिणन् (माश ३,८,३,२० बौश्रौ ४,९:१८ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[p]) =सपा. माश १४,१, ४, ४ तैब्रा ४, ७, १; ११. ६। की १,४९७; २,३९२ जै १, ५२, १; ३. ३१, १२ सम्···दिद्युते इति, मा ३८,२२ का ३८, ५,५ सम्··· दिद्युतत् इति पाभे.।

सुम्…वरोचिष्ट मा ३७, १५; का ३७,३,२; मै ४,९,६.
सुम्…अरूरुचत्ᵃ मा ३७, १५; का ३७,३,२.
सं√रुज्, ¶समरुजत्ᵇ काठ २५, १¹; क ३८, ४¹; सुम्…अरुजम् ऋ १०,४९,६.
सं√रुध्, संरुणद्धि मै १,६,८¶.
सं-रुन्धन्- -न्धते पै १९,४९,१५
ᶜसंरुध्ᶜ- -रुधम् शौ ७,५३,५.
सं√रुह्, ¶सुमरुक्षन् तै २,५,११,२.
सं रोहु- -हःᵈ तै ३,५,२. ५; ४,४,१,३; ५,३,६, ३; काठ १७, ७; ३७,१७; क २६, ६; -हम्, -हाय,-हेण मै २,२,८.
सं√लभ्, ¶समलभत मै २, ४, १; काठ १२, १०; समलभेताम् मै २,५,९¶; ¶समलभन्त काठ ८, ५; क ७,१.
सं-लिखितᵉ- -तम् शौ ७,५२,५; पै १९,९,७.
सं√लिप्,समलिप्सत पै २०, २०, ७².
सं√लिह्,¶समलेट् मै ४, ८, १; काठ ३०,१; क ४६, ४.
सं√लुप्> सं-लुप्य काठ २१, ७¶; शौ १०,१,३०; पै १६,३८,२.
सं√लुभ्>लोभि> सं-लोभयत्- -ŧयन्तःᶠ शौ ६,२८,१.
सं√वच्, सुम्…वोचावहै ऋ १, २५, १७.
सं-वाच्ᵍ- -वाक्ʰ मा ९, १२ᴵᴵ; का १०, ३, ४; मै १, ११, ३; काठ १४, १; ७.
सं√वञ्च्> सं-वञ्चत्- -ञ्चते तै ७, ४,२२,१; काठ ४५, १.
१सं-वत्->ᵒवतीⁱ- -ती काठ ११, ३¶.
२सं-वत्ᵏ- -ŧवतः ऋ १, १११, १५ⁱ; ५, १५, ३; ८,७५,१५; मा ११, ७१; का १२, ७, ६; तै २, ६,११,४; ४,१,९,२; मै २, ७, ७, ३, १,१; काठ ७, १७; १६, ७; १९,१०; क ३०, ८; -वतम् मा ११, १२; का १२, २, १; तै ४, १, २, १; मै २, ७, २; काठ १६, १; शौ ६, २९,३ŧ¹; १०५,२; ŧपै ४, १७, ५¹; १५, २२, ८¹; २०, २७, ८¹.
संवत्सᵐ- -त्सम्ⁿ ऋ ४,३३,४¹.
संवत्सरᵒ- -रः ऋ १०, १९०,२; मा १४, २९; १८, २३; २६, १४; २७, ४५²; का १५, ९, २; १९, ७, ५; २९, ६, १¹; ¶तै १, ५, १, ३; ७, ३; ६, ५, २S; ९, ३; २, १, २, ६¹; ४, २²; २, ५, १¹; २; ४; ६¹; ६, १¹; २¹; ३; ४¹;४, ३, २²; ५, ८, ३; ११, ६;४, ३, १०, १S; ५, १, ८, ५¹; ६; २, ५, ५; ६, १¹; ३, ११, ३; ४, २, २¹; ७, ६¹; ८, २;

ᵃ) पामे. पृ ३१८१ *i* द्र. । ᵇ) पामे. पृ२३३० *d* द्र. ।
ᶜ) विप. (ᵒसुसंपन्नदेवनाशवर्तन- =शूलविजयिन्- [प्रतिदीवन्-])। (सं√भृ 'ᵒसंपत्तौ' > कर्तरि) सं-भृत्-+ (√वृध् [ᵒ=√वृत्] 'वर्तने'>भावे) वृध्-> बस. ᵒसंभृद्-वृध्->यनि. (तु. सपा. पै १९, ९,७ ?संवृतम् [संभृद्-वृधम् इत्यपपाठः शोधः द्र.] इति पामे.; वैतु. पपा. प्रमृ. सं√रुध् > सं-रुध्-> -रुधम् इतीव) ।
ᵈ) =सपा. तांबा १, १०, १० गोबा २, २, १४ वैताश्रौ २६,११ । मै २,८,८ विमे. ।
ᵉ) ='संरुप्- । सुम् (साधु) + (√लिख् 'प्रेङ्खणे =दोलने, दर्शने'>भावे) ᵒलिखित- (ᵒसुनयावतर्तन-) >बस. [वैतु. अन्ये √लिख् 'लेखने=खनने' इति] ।
ᶠ) पामे. पृ ३१८१ *h* द्र । ᵍ) नाप. (संगता-वाच्-) ।
ʰ) =सपा. माश ५,१,५,१२ । तै १,७,८,४ आपश्रौ १८,५,२ अंवा इति पामे. ।
ⁱ) वैतु. म. सुम्…अभूत् इति ।
ʲ) विप. (मारुदा-) ।
ᵏ) नाप. (ᵒसंवास-भूमि-) । सं√ ᵒवत् [=√वृत्, √वस्] 'निवासे' > गस. उप. अधिकरणे प्र. । एवम् रउद्-वत्- प्रमृ. अपि द्र. (वैतु. पा ५, १, ११८ वतिः प्र. इति?) । ˡ) सपा. ᵒतः<>ᵒतम् इति पामे. ।
ᵐ) नाप. (संवत्सर-) । (ᵒसं-वृत्->) सं-वत्- (संहत-, सं-पूर्ण-) + (ᵒसार-> ᵒसर-> ᵒस->) ᵒस->बस. (वैतु. पपा. प्रमृ. सं-वत्स- इति तदनु [अंशत]) वें. सा. < सुम् + √ᵒवद् [= √वस्] +सन् प्र., सा [पक्षे] <सुम् [= सह] + वत्स- [= बाल-] इतीव च ?) ।
ⁿ) म. द्वि१ सन् किवि. (वत्सरं यावत् [तु. ow. प्रमृ.]) । स्कय. ?अमयो मा > ᵒव इमाम् इत्यपपाठः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. =ᵒयो मा [=मामम्] इति द्वे पदे इति ?) ।
ᵒ) नाप. (वर्षमितकाल-) । माश [११, १, ६, १२] < ᵒसर्वत्सर- इति, वाधूश्रौ [३. १० : २;६] <सह + वत्स- [=वत्स] इति? । पपा. नावग्रहः । (ᵒसं-वृत्->) सं-वत्- + ᵒसर- (तु. *m*) >कस. इति मतम् ।

६; ५, १, ६; ६, २, २; ४, १^{२};
७, १^{४}; २^{८}; ३^{४}; ९, २; १०,
३^{२}; ७, २, ५; ६, ५; २५, १S;
६, २, ३, ४; ३, ७, १, ३; ५,
३, १; ७, १, १०, १; ३; २,
१०, ३^{२}; ३, ७, २^{४}; ८, १; १०,
२; ४, १, ३^{२}; २, २; ५^{२}; ३,
४^{२}; ५ २; ११, ४^{२}; ५, १, २^{२};
४^{२}; ६, २; २०, १S, २५, १;
¶मै १, ४, २S; १४; ५, ६;
७, ३^{२}; ८, ६; १०, ५^{४}; ८^{२};
१७^{२}; २०; ११, ८; २, १,
२^{१०}; ३^{२}; ११^{२}; ३, ५; ५, ६;
९; १०; ८, ६S; ११, ६S;
S१३, २२; २३; ३, १, १०;
२, २; ४, ५; ३, ३^{१}; १०; ४,
१-३; ४^{२}; ६^{५}; १०; ७, २; ८,
१०^{२}; १०, २; ७^{२}; ४, १, १२;
२, ७^{२}; ३, २^{२}; ३^{१}; ६^{२}; ७^{२};
४, ५; ७^{२}; ९; ५, ४; ७^{१}; ६,
६^{२}; ७^{२}; ८^{२}; ८, १०, ९, १८S;
¶काठ ५, ५S; ७, १५; ८, ८;
९, १^{४}; ३; १६^{२}; १०, ३^{२};
४^{२}; ६; ७; ११, ८^{१}; १२, ५^{२};
६; ८^{१}; १३, १^{२}; ३^{२}; ७; १५S;
१६S; १४, ८^{२}; १७, ५S;
१८, ११S; १९, ८^{२}; ९^{५}; ११;
२०, ३^{२}; ४^{२}; २१, ३; ५^{१४}; ६;
१०; ११^{२}; १२; २२, १; ६^{४};
८^{२}; २३, ८^{१}; २४, ८^{२}; २६,
१^{२}; २८, २^{२}; २९, ८; ३०,
५; ३३, २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५; ८;
३४, १^{२}; ६^{१}; ९^{२}; ३५, २०^{४};
३६, २^{१}; ११^{१}, १४; S४०, १;
६; १२; S४५, ५; १७; ¶क ६,
५; ७, २; ८, ४^{१}; ६; २६, ४S;
२८, ११S; ३०, ७; ३१, १;

५^{२}; ६^{२}; १८; २०^{१}; २१; ३४,
१^{४}; ३८, १^{२}; ४०, ४^{२}; ४४,
२^{२}; ४८, १८^{४}; शौ ३, १०, ८;
४, ३५, ४; ८, ८, २३; १०,
६, १८; ११, ७, २०; ९, १८;
१५, १७, ७; १८, ४; पै १
१०६, १; ९, २३, १२; १५,
७, ७; १६, ३१, ३; ४४, २;
८३, ८; १५४, १०; १७, २९,
११; १९, २२, १५^{a}; ३०, ५;
–रम् ऋ ७, १०३, १; ¶तै १,
५, १, ३; ६, १०, ३^{१}; २, १,
२, ६; ४, २; २, ५, २; ४^{२}; ६,
२; ४^{२}; ५, १, २; ४, ४^{२}; ५;
८, ३; ११, ६^{२}; ५, १, ८, ६;
५, १, ६^{२}; ७; २, ५; ४, २; ६,
४, १; ५, १; २; १०, १; ७,
२, ५; ६, १^{१}; ६, २, ३, ४; ३,
७, १; ३^{२}; ७, २, १, २; ६,
२; ३, ७, २; ४, २-३, २; ७,
२; ८, १; २^{२}; ११, ४; ५, १, १;
२^{२}; ३; २, १; ३, १; २; ९, ४;
¶मै १, ४, १४; ५, ६; ६, ११;
१२^{१}; ७, ३^{१}; ९, ७; ८^{१}; १०,
७; ८; १७^{१}; ११, ८; २, १, २^{५};
११^{१}; २, १२; ४, ३; ५, २; ६;
१०; ३, २, २; ३, १०; ४,
१३; ६^{५}; ८; १०; १०, २; ४,
३, ३^{१}; ५; ६^{१}; ४, ५^{२}; ७^{२},
९^{१}; ६, ८^{२}; ¶काठ ६, ७; ९,
१^{१}; ३; १५; १०, ३^{१}; ४^{१}; ६;
८^{२}; ११, १०; १२, ५, ८^{१},
१३, १^{१}; ७^{१}; १४, ८; २०,
१२; २१, ३; ६; ११; २२, १;
३^{२}; ४; ६^{२}; १०^{१}; २४, १०;
२६, १; २८, २^{१}; ३३, १, २^{५};
३; ५; ७; ८; ३४, ५; ७; ३६,

२; ११^{५}; ¶क ४, ६; ८, ४^{२};
६; ३१, १४; १८; २१; ३४,
१^{२}; ३५ ४^{१}; ३८, ३; ४०, ४;
४४, २^{१}; शौ ४, १५, १३†; १०,
२, २०; २१^{b}; १५, ३, १; १७, ८;
१९, ५८, १; पै १, ११०, १; ५,
५, ९; ७, १२†; ८, १६, ८;
९, २०, १२; १४, ३, २५;
१६, ६१, २; ५; ७२, ४; –रस्य
ऋ ७, १०३, ७; खि ३, १६, ६;
मा २३, ४०; का २५, ८, २;
¶तै १, ५, ७, ३; २, १, ४, २;
५, ४, ५; ६, १^{१}; ८, ३; ६,
३, ५^{२}; ५, १, ७, ३; २, १२,
१S; ३, ११, ३; S७, २, १;
१८, १; २१, १; ६, १, ८, १;
५, ३, १; ७, ४, ८, १^{१}; २^{२};
११, ४; ५, १, ४^{१}; ¶मै १,
६, ९^{१}; १२; ७, ३^{२}; ८, ६; १०,
८; १७; २, १, २; ५, १; ३,
२, ४; ७, २; ८, १०; ४, ५,
३; ६, ७; ८, १०; १०, ६S;
¶काठ ७, १५, ८, ८; ९, १^{२};
१०, ३; ७; १३, ७; १५, १०;
१९, ७; ९; २०, ३; १०; २१,
३; ५; १०; २२, १; २३, ८;
२७, १; २८, २^{१}; २९, ८; ३०,
५^{४}; ३३, २^{२}; ३^{२}; ७; ८^{२}; ३४,
१; ५; ७; ३६, २; ११; ४०, २S;
५०, ६S; S५३, ८; १२; ¶क
६, ५; ७, २; ८, ४^{२}; ३०, ५;
३१, ५; १२; १८; २०; ४२, १;
४४, २^{१}; शौ १, ३५, ४; ३, ५,
८; १०, २; ३; ५, २८, १३;
११, ८, २२; पै १, ५४, ५;
६३, २^{c}; ८१, ४; १०४, २;
३; ६, १२, ७; १५, १४, १०;

^{a}) सपा. शौ ७, १०, १ भि.। ^{b}) सपा. पै १६, ६१, ६ भि.। ^{c}) सपा. शौ १०, ५, ४१ वैश्वानराय इति पाभे.।

-राः मा २७, १; का २९, १, १; तै ४, १, ७, १; मै १, १०, ८¶; २, १२, ५; काठ १८, १६; ३६, ३¶; क २९, ४; शौ २, ६, १; पै ३, ३३, १; १७, २९, १५; -राणाम् पै १५, ७, ६; -¶रात् तै १,५,१,२; २,५, १, ३; ३, २, ९, ५; मै १,६, ११; ७, ३[२]; ४; ११, ६[१]; २, १, ८[२]; ५, ९; ३, ७, २; ४, ३, २[२]; ३[१]; ४, ७[१]; काठ ७, १५; ९, १[२]; ३; ११,१०; १२, ७[२]; १३, ३[१]; १९, ९; २२, ६;१०; २३, ८; २४,८; १०[२]; २८,२; ३३,५[२]; ३४,६; क ६, ५,८, ४[२]; ६; ३०, ७; ३४,१; ३५, ४; ३८, १; ३[१]; ४४, २; -रान् तै २, ६, १०, २¶; शौ ३, १०, ९; ११, ८, १७; पै १५, १४, २; -राय मा २२, २८; २४, २५; ३०, १५[२]; का २४,१४,१; २६.५,५; ३४, ३, २[१]; तै २, २, ६, २¶; ५, ५, १८, १; ६, २३, १; ७, २, ४; ७, १, १५, १; ४,८, १¶; ५, ६, २[१]¶; मै ¶२, १, २[१]; ५, ६; ३, १२,७;१४,६; ४,२, ३¶; काठ १०, ३[२]¶; १३, १¶; १५; ४१, ६; ४७, ८; ५०, ३; शौ ६, ५५, ३; पै १, १०५, ४[a]; १७, २१, ८; ९; १९, ९, १; ५१, १; २०,२३, १?[b]; -रे ऋ १, ११०, ४; १४०, २; १६१, १३; १६४, ४४; ७, १०३, १; खि ५, ५, ६; मा २३, २; ४; का २५, १-२, ७; ¶तै १, ५, ७, ३; ६, १०, ३[२]; २, ५, ६, ६[२]; ५, ४, २, २; ८, ६; ६, ५, १[२]; २; ३[१]; ७, १, ५,२; १०, ४; २, १, २; ६, २; ३: ३, ८, १; १०, २; ४, १, ३; २, ५; ३, २; ४[२]; ५, २; ७, २; ५, १, ४[२]; ¶मै १, ५, ६; ६,११; १२; २,१,२[१]; ३,५; ३ ४,४[२]; ७, ४; १०, ७; ४, ३, ७[१]; ४, ७; ५, ७[१]; ¶काठ ६, ७; ७, १५[१]; ८, ८[१]; ९, १६; १०,३; ४[१]; ११, ८; १३, ३[१]; १९, ९[१]; २०, ३; २१. १२; २२, ३[१]; ६; २७,२; ३३, ८[१]; ३९, १§; ¶क ६, ५[१]; ७, ३[१]; ३०, ७[१]; ३१,५; ३४, १;४२, २; शौ ८, १२, १; २; ९, १५, २६†; पै ५,१२,४; १६,१३४, १[१]; -रेण ¶तै २, २, ५, १; ६; ऽ४, ४, ८, १; १२,४; ५, १, १०, ५; २, ५, २; ५; ४, ८, २; ५, ७, ३; ६, २, २; ४, १; ६, ५, २, १; ¶मै १,१०, ७; २, १, २;२, १२[१]; ५, २[१]; ३. २, ५; १६, ४§; ४, १, १२; २, ७[१]; ५, ३; ¶काठ ८, ८; १०, ३; ८; १९, ११; २०, ३; २१, ११; १२; २२,१४§; ३४,५; ३६, २; ३९, ११§; ¶क ७, ३; ३१, १; ५; शौ १०, ७, ५; पै १५, २, २; १७, ७, ७; -रेभ्यः शौ ३, १०, १०[a]; १९, ३७, ४.

सांवत्सर->सांवत्सरा (र-आ) युस्[c]- -युषा पै ५, १५, ४; ९.

संवत्सर-कृत[d]- -तम् खि३,१०[१].७.

¶संवत्सर-भृत[d]- -तः मै ३, ४,६.

¶संवत्सर-सद्[e]- -सदः तै ३, ४, ३,८;७,५,१,२; काठ १३, १२.

¶संवत्सर-सा(त>)ता[d,f]- -ताम् तै २, २, ६, ४.

¶संवत्सर- स्वदित, ता[d]- -तम् तै २ २,६,१;४;-ताम् तै२,२,६,३

¶संवत्सरा(र-अ)न्तर्हित[d]- -तः मै १, ६, ११.

¶संवत्सरा(र-आ)यतन[g]- -नाः काठ ३४, ९[४].

¶संवत्सरा(र-आ)युस्[h]- -युषम् मै २,३,५; ३,१०,७; ४,३,७[१].

संवत्सरीण, णा[i]- -णम् ऋ १०, ८७, १७; मा १७, १३[j], का १८, १, १३[j]; तै ४, ६,१,४[j]; काठ १७, १७[j]; क २८, १[j]; शौ ८,३, १७†; पै १६,७,७†; -णाः तै ४, ३, ११, ४; शौ ७, ८२,३; पै २०,३१, ६; -णाम् तै ३,१,९,४; ३,८,३,४,७,२.

¶संवत्सरीय,या[i]- -यम् मै २,१०, १[j]; -यस्य मै ३, ७, २;

---

a) सपा. °राय <> °रेभ्यः इति पाभे.।

b) सम्, (यत्मेन्->) -त्मेना, अहम् इति द्वि-पदः शोधः (तु. मूको, मस्थ. ?परकामि इत्यत्र टि. च)।

c) =संवत्सरायुस्-। विप. (मिदम्-)। बस. पूप. स्वार्थे अण् प्र.। d) विप.। द्वितीया-तत्पुरुषे समासे पूप्र. स्वरः (पा ६,२,२)। e) विप.। उस. कर्तरि क्विप्।

f) उप. <√सन्। g) विप.। (ऋत्विज्-)। बस।

h) विप.। बस.। BW. ध्यायुष- इति निर्देशः?।

i) विप.। निर्वृत्ताद्यर्थे यक. ख>ईनः, छ>ईयश्च प्र. (पा ५,१,९२)।

j) सपा. °रीणम् (माश ९,२,१,१४ च) <> °रीयम् इति पाभे.।

–या काठ १३, १५.

सं√वद्, ¶संवदते मै १, ११, ८; काठ १४, ८; संवदन्ते ऋ १०, ९७,२२[a]; का १३,६, २३†[a]; तै ४, २, ६,५†[a]; पै १५, १६, १; संवदन्ति शौ ४, ३७, ५; पै १३, ४,८; संवदे ऋ ७,८६, २; संवदस्व ऋ १, १७०, ५; संवदन्त मै १,११,३; काठ १४, १; संवदध्वम्[b] ऋ १०, १९१, २; समवदन्त मा १२, ९६‡[a]; का १३, ६, १७[c]; ¶मै ४, १, १; ४, २; काठ ३०, १०¶; क ४६,८¶; शौ ६, १०९, २[c]; पै १९, २७, ८[c]; संवदेत ऋ १०, ३१, २; तै २, ५,१, ५¶.

समवादिरन् शौ ११, ६, ६; पै १६, २१, ६.

सं-वदत्– -दन्तः पै २०, ३२, १[d].

सं-वादु– -दाय ऋ ८,१०१,४.

सं√वन् (वधा.), > वानि, †सम्··· वनामहे, सं (वनामहे) ऋ ५, ७, ३; तै २, १,११, ३; मै ४, १२, ४.

सं-वानयन्तु शौ ६, ९,३; पै २, ९०, ४; समवानयत् पै २०, ६१, ११.

समवीवनन्[e], सम् (अवीवनन्) खि ३,१५,१२; ५,१,३; पै १९, १९, ७; सम्···अवीवनम्, सम्[e](अवीवनम्) पै १९,१९,६.

सं-वनन[f]– -नः पै २०, २३, ३[f]; –नम् ऋ १०, ९३, १२[g]; खि ३, १५, ८; १२; ५, १, ३; कौ २, ७११‡[h]; जै ३, ५८, ८‡[h]; शौ ६, ९, ३; पै २,९०, ४; १९,१९,७; ८[i]; २०,४६, ४;५; ६१,११; –?ना[h,j] ऋ ८, १, २; शौ २०,८५,२†; –नाय पै १९, २६, ९; –नेन शौ ३, ३०, ७; पै ५, १९, ८.

संवननी[k]– -नी शौ ६,१३९,३

सं√वप् (वधा.), ¶संवपति तै ६, १, ८, ४[l]; मै ३, ७, ७; ४, १, ९[l]; काठ १९, ४[l]; २४,४; ३१, ७[l]; क ३०,२[l]; ३७, ५; संवपामि मा १, २१; का १, ८, १; तै १, १, ८, १; मै १, १, ९; ४, १, ९; काठ १, ८; क १, ८; ¶संवपेत् काठ १९, ४[l,m]; क ३०,२[l,m].

¶सम्-उप्य काठ ८,१०; क ७,६.

सं-वयन्ती– सं√वे द्र.

१-२सं-वरण–, संवरणि– सं√वृ (आच्छादने) द्र.

सं-वर्ग–, सं-वर्गम् सं√वृज् द्र.

सं-वर्त–, सं-वर्तयत्– सं√वृत् द्र.

सं-वर्षत्– सं√वृष् द्र.

सं-ववृत्वस्– सं√वृत् द्र..

सं√वल्ग्, समवल्गत तै ५,६,१, २; मै २,१३, १; काठ ३९, २; शौ ३, १३ २; पै ३, ४, २.

सं√वस् (निवासे), >वासि, ‡सम्···वसते[n] कौ २, ६६७; जै ३,५५,८.

संवासय मै १, ६, १; काठ ७,१२.

सं-वसत्– -सन्तः[d] तै ३,५,१,१[l]; शौ ७, ८४, १; ८५, १; पै १, १०२,२.

सं-वसन[o]– -नेषु ऋ ९, ८६,१०[p].

a) सपा. संवदन्ते <> समवदन्त इति पाभे.।

b) =सपा. तैआ २,४,४,४। मै २, २, ६ संजानीध्वम् इति, शौ ६, ६४, १ संपृच्यध्वम् इति च पाभे.।

c) पाभे. पृ २७३२ j द्र.।

d) सपा. °वदन्तः<>°वसन्तः (आपश्रौ ७, ५,१ प्रमृ. च)<>माश्रौ ६,२,३,८ संविशन्तः इति पाभे.।

e) सपा. खिसा ३६, ३ समजीजनन् इति पाभे.।

f) वि. (वेद- [पै २०,२३,३[f]]), नाप., नाप.। कर्तरि कृत्।

g) °नाप. (पर्वदण-)। पा. °वदने = निवेशने वृत्तिः। यथा (कवि) तथा अग्न्यम् (अग्न-संबन्धि) संवननं (तथा विरप्शन., यथाऽदः) अनपच्युतं (अनपच्युतिमुक्तं भवेद्., तथा ऋजिश्वः) मे (मन्त्रे) एवं कृत्वा (देवानां) स्तोमे (स्तोत्रे) सूर्ये (भास्वरे) तन्वा (°तन्वा = तत्वा [<√तन् + क्त्वा प्र.]) न (इव) द्युतयामानं (प्रदीतप्रदीप्तिकं) वावृधन्त (°कृतवन्तः [<√वृध् °क्तौ]) इति वा.।

h) सपा. °नम् <> °ना इति पाभे।

i) सपा. शौ ६, ८,२[l] संज्ञपनम् इति पाभे.।

j) °नम् इति शोधः [तु. पाभे., पृ ९६६ b, Ghatage (IHQ २१, २२३ [तु. WAG १, २८३१]; वैतु. ?ORN. यनि. एव साधिति)।

k) वि. (ओषधि-)।

l) सपा. ते ५,१, ४,५ संभरति इति पाभे.।

m) सपा. ते ५,१,४,५ मै ३,१,५ संभरेत् इति पाभे.।

n) सपा. ऋ ९,८२,३ सम्···वसते इति पाभे.।

o) नाप. (गृह-)। गस. अधिकरणे कृत्।

p) सपा. कौ २, ५०३ जै ३, ३९, २, संवरणेषु इति पाभे.।

१सं-वुसान, ना- -नः[a] कौ २, ६३५‡[b]; -नम्[a] ऋ ९, २६, ४; -?ना[c] पै ५, ३१, ८; ७, १५,९; -नाः ऋ ४, ६, ८[d]; पै १८, २५ ५; -नौ[e] मा १२, ५७; का १३, ४, १३; तै ४, २, ५, १; मै २, ७, ११; काठ १६,११; क २५,२.

?संवसानो[f] पै ११,५,११.

?संवासस्[g]- -सः पै ५, ३४, ४.

सं√वस् (आच्छादने),> वासि, संवसन्ताम्[h] काठ३५,९; क४८, १०; संवसेथाम् मै २, ७, ३[२i]; सम्···वसत ऋ ५, ८५, ४. संवसाथाम्[i] मा ११,३०; ३१; का १२,३,३;४; तै ४, १, ३, २[२]; काठ १६, ३[२]; १९, ४; क ३०, २.

|सम्···वासयामसि ऋ ९,८, ५; कौ २,५३२; जै ३,४१,८.

२सं-वुसान- -नः पै ११, ५,११; -नौ[l] शौ १२,३,५२[e]; पै १७, ४१,२.

सं-वसु[k]- -सवः शौ ७, ११४, ६[l]; पै ४,९,१; -सुः ऋ ८,३९,७[m].

सं√वह् (वधा.), संवहन्ति शौ १३, ३,१७; सम्···वक्षथः[n] शौ २, ३०, २; सम्···वहतु पै २०, २,७[o]; संवहन्तु पै ८, ११, ७; संवह शौ ६,४८,१-३[p]; पै १६, १०,१.

|सम्-ऊढ(,ळ्ह)- -ढम् ऋ १, २२,१७; मा ५ १५; का ५.५, २; तै १,२,१३,१; ८, ७, १§; मै १,२, ९; ४, १, १२; काठ २,१०; क २,४; कौ १, २२२; २,१०१९; जै १,२३,९; ४, ८, १०; शौ ७,२७,४.

सं-वाच्- सं√वच् द्र.

सं-वाद्- सं√वद् द्र.

?सं वाम् इन्द्र पै ३,२७,१.

सं√वाश् > वाशि,वावश्, संवाशयामि पै ९, ४,८. सम्···वावशन्त[q] ऋ १, ६२, ३; समवावशीताम् ऋ १, १८१,४.

φसं-वावशान- -नः ऋ २, ११, ८[r]; ९,९३, २[s]; ९६, १४[t]; कौ २, ७६९.

सं√विच्, संविविक्तः ऋ ३,५४,८.

सं√विज्, > वीविज्, संविजन्ते शौ ८, ७, १५[u]; संविजन्ते शौ ५. २१, ४; ६; संविजन्ताम् शौ ११, ११, १२.

---

a) सपा. °नः <> °नम् इति पाभे.।

b) वैतु. सा. धा. आच्छादने वृत्तिरिति।

c) °नाम् [विप. (=*सं-वर्पन्तीम् [दक्षिणा-=गो-])] इति शोधः। 'भगस्य [*=घृतस्य (तु. द्वितीयं स्थलम् [तु. √भक्ष्, नभा. मखन 'घृत-' *=अघ्न्या- इत्यत्र *अघ्न- इति च])] धारां संवसानां प्रतीमः' इति वा.।

d) वैतु. वें. धा. आच्छादने वृत्तिरिति।

e) तु सस्थ. टि. २अभि।

f) सं-वसा(न>)ना- -नाम् इति शोधः द्र.।

g) =सं-वास-।

h) =सपा. आपश्रौ १४, २८,४। बैश्रौ २१.१५ : १३ संव्ययन्ताम् इति पाभे.।

i) सपा. संवसे° (माश्रौ ६, १, १, २५ प्रमृ. च) <> संवसा° (बौश्रौ १०, ३ : १३ प्रमृ. च) इति पाभे.।

j) सपा. तैआ ३,१,३,१ परितातनाते इति पाभे.।

k) विप. (२अक्ष-, अग्नि-)। सम्+वसु-> (वस. [तु. ?w वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. गस. इति])।

l) पूप. साहचर्ये उप. च धने द्र.। अनुरञ्जित-द्यूताक्षस्य सतो जनस्य सधनत्वं प्रसिद्धम्।

m) पूप. समानार्थे उप. च निवासार्थे द्र.। सस्थ. ?आ>अथ (=च) इति शोधः (तु. छन्द.)। अग्नेर्हि लोकद्वयसमाननिवासवत्त्वं प्रसिद्धम्।

n) सपा. पै २,१७,३ सम्···नेपथः इति पाभे.।

o) सपा. पै २०,५,४ सम्···किरतं इति, खिसा ३,२ तै ३, ३,११,५ मै ४, १२,६ आश्रौ १,१०,८ शांश्रौ ९, २८, ३ सम्···किरतु इति च पाभे.।

p) सपा. तै ३,२,१,१[२]; ७,५, १९,१[२]; २ काठ ४५, १५[१] पै १९, ४४, ४-६ माश १२, ३, ४, ३-५ तांत्रा १, ३, ८;५, १२; १५ गोव्रा १, ५, १२[२]–१४[२] शांश्रौ ६, ८, १० काश्रौ १३, १, ११[१]; माश्रौ २, ३,६, ८;४, ४, १७; ५,१,२२ आपमं २,२१,१८; पागृ ३, १५, ३; ५-९; १२-१५ संपारय इति पाभे.।

q) तु. स्क. सा. प्रमृ.; वैतु. वें., [पक्षे] सा. च <√वश् 'कान्तौ' इति।

r) तु. सा. GW.; वैतु. वें. सम्···भक्षान् इति।

s) वैतु. वें. सा. सम्···दधन्वे।

t) तु. GW.; वैतु. सा. सं(गच्छस्व) इति।

u) सपा. पै १६,१३,५ ओपपीनाम्? इति पाभे.।

सुंविक्या.[a] मा १,२३; ६,३५; का १,८,४; ६,८, ६; तै १,१, ४, १; ३,१३,१; मै १, ३,३.
सुंवीविजः ऋ ८,७९,८.
सं-वेग[b]- -गस्य पै २०, १३, ४.
सं√विद् (ज्ञाने), संविदुः शौ ३,२१, ५[c]; १०,८, ४१; पै ३,१२,५[c]; सम्'''विदुः शौ १२, ३, ५०; पै १७, ४०, १०; सम्'''विदे शौ ४,३६,५; संविद्मः पै ६, ७, ८; सम्'''विदः[d] काठ ३, १०; ?सम्'''विदम्[d] क २, १७; सुम्'''विदाम्[d,e] मा ६, ३६; का ६,८,७; मै १,३,४;४,५,७; सुम्'''विरस्व मै ४, ५, ७; सुंविद्म[f] शौ ६,४६,२; १६, ५, ३-७; १०; १९, ५७, ४; संविद्म शौ ११, ८, ९[g]; सुम्'''अुवेत् ऋ ५, ३४, ८[h]
संविरयाः[a] काठ ३,१०.
१सं-विद्[i]- -वित्,द् मा १८, ७; का १९,३, ३; तै ४,७, ३, २; मै २, ११, ४; काठ १८, ८; क २८, ८.
सुंविद्य[j]- -द्येन तै ६,५,५,१.
सं-विद्वस्- -द्वान् शौ १,२५,१-३; पै १, ३२, १-३; ५,३८,६‡[k].
सं√विद् (लाभे), > विन्द्, संविदे पै १३, १०, ४[l]; सुंविदाम् शौ ५, ३०, १३; पै ९, १४, ३; सुंविरस्व शौ ८, २, ३[m]; संविदुत्वम् पै ८, १५, ९.
†संविन्दते ऋ १०, १४५, १; शौ ३, १८, १; सुमविन्दन्त ऋ १, ८३, ४; शौ २०, २५, ४†; संविन्देत् मै ३, २, ५¶.
२सं-विद्[n]- -विद्,त् ऋ ८,५८, १; खि ३, १८, २; -विदः शौ ३, ५, ५[o]; -विदम् ऋ १०, १०, १४[p]; खि ४,११,१०[q]; तै ७, २, ८, ७¶; मै ४, २, ८[5]; ¶; शौ ९, ८, ६; १८,१, १६†.
सं-विदान,ना- -०न[r] पै २०, ५०, ३; -नः ऋ ७,४४, ४; ८,४८, १३; १०, १४, ४; १६२, १; १६९, ४; मा १२, ६१[s]; १९, ५४†; का १३ ४, १७[s]; २१, ४, ४†, तै †२, ६,१२, २; ६; ३, १, ४, २[t]; ४, २, ५, २; ५, ७, २४, १; ७, ४,१७,२†; मै २, ७, ११; १५; १६[u];१३, २३[u]; ३, ४, ७; †४, १०, ६; १४, १६; काठ १७, १९†; २१, १४†; ३०, ८[t]; ४४, ६†; ४५, १६; शौ ३, ४, ६; ४, १५, १०; ५, २९, २; ३; ६, ६३, ३; ८४, ४; १२, १, ८; १३, १, ३५; १६, ६, ६[t]; १८, १, ६०†; ३, ८; १९, ४०, १; २०, ९६, ११†; पै ३, १, ६; ३२, ४-६[t], ४, ११,६[t]; ५,७, ८; १७, ६; ९, १२, ३; १३, ९, ४; १५, २२, १०; १६, १५१, ९[t]; १७, ६, १०;१६, ८; १८, १८, ५; १९,५,१३[v]; ११, ५; २२, १५; २५, १२†; ३८, ६; -नम् शौ ५, २८, ५; पै २, ५९, ३; १०, ४, १०; -ना मा १२, ६३[v]; का १३, ५, २[v]; तै ३, ५, १,२; ४, २, ५, ३; मै २, ७,१२; काठ १६, १२; ३६, १५[v]; क २५,३; शौ ६. ३८, १-४; ७, ७३,१; १२, १, ४८; ६३; १६, ६, ५[t]; पै

[a]) सपा. सुंविक्याः (आपश्रौ २,१८,५;१२,१०,२ बौश्रौ १,५:४;१३ च) <> संविरयाः इति,क २,१७ संभिरयाः इति च पाभे. । [b]) नाप. । [c]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
[d]) सपा. सम्'''विदः <> सम्'''विदम् <> सुम्'''विदाम् (माश ३ ९,४,२१ च) इति पाभे. ।
[e]) < °विदताम् [लोटि प्रपु३] इति [तु. माश.] ।
[f]) पाभे. पृ २८४९ i द्र. ।
[g]) पृ २८४९ l यनि अपि समावेशः द्र. ।
[h]) तु. वें. सा. प्रमृ; वैतु. OW. < √सम (मृ √श्र) प्र इति । [i]) भाप. । नाप. उप. त्रिवन्नम् ।
[j]) स्वार्थे ण्यत् प्र. (पावा ५,१,१२४) ।
[k]) सपा. ऋ १०,११६,९ विद्वान् इति पाभे. ।
[l]) = संविन्दे [लपु१] ।
[m]) सपा. पै १६,३,३ संवृहस्व इति पाभे. ।
[n]) भाप., नाप. (संपत्ति-) ।
[o]) अर्यम्णा उत संविदः > सपा. पै ३, १३, ५ ?मनुष्या अधिमंदतः इति पाभे. ।
[p]) तु. सा. GRV. प्रमृ.; वैतु. PW. OW. प्रमृ. < १सं-विद्- इति ।
[q]) सपा. सिसा ३३,९ विभे., काशि १२५ : ६ संभिदम् इति पाभे. ।
[r]) संविदानम् इति मूको. ।
[s]) सपा. संविदानः <> संविदानाः इति पाभे. ।
[t]) पाभे. पृ ३१८२ i द्र. ।
[u]) पाभे. यक. पृ ११७१ m,n द्र. ।
[v]) सपा. संविदानः <> संविदाना इति पाभे. ।

२, १८, १-५; १७, ५, ६; ६, ८; १९, २७, १; २०, ७, ८; -नाः ऋ १०, ३०, १३; १७, १४; मा १२,८८;१५,१०-१४; का १३, ६, १४†; १६, ३, ३; ६; ९; १२; १५; तै ३, १, ८, २; ४, २, ६, ३†; ४,२,३; मै २, ७, १३†; ८, ९[a]; काठ १६, ११[a]; १३†; १७, ८[a]; ३९, ३; क २५, २; ४†; २६, ७[b]; ३१, ३; ३४, १; शौ ३, ४, ७; ५, २८, २; १०, ७, ५; पै ३, १, ७; १३, ५, २४; १३, ७†; १४, १, ७; १६, ७२, २; ९९, ४[b]; १७, ७,७; -नास. ऋ १०, ३०, १४; -ने ऋ ३, ५४,६; ६, ७५, ४; मा २९, ६[c]; ४१†; का ३१,१,६[c]; २, ४†; तै ४, ६, ६, २†; ५, १, ११, २[c]; मै ३, १६, २[c]; ३†; काठ ४६, १†; २[c]; शौ २, २८, ४[d]; ७, ११,१[e]; १०, ७, ६; पै १५, १०, ४†; १७, ७, २; ६; -नौ मै ४,१४,१७; शौ २, २८, २[d]; ३, १५, ४![f]; ११, २, १४; पै १, १२, २; ८६, २; १६, १०५, ४; १८, १९, ९[g]; १९, ४९, ११.

सं-विद्य तै १, ७, ६,२[a]¶.

øसं-वेविदान- -नः ऋ ५. १९, ५.

?संविदम्[h] पै १, ५९, ४.

?सुंविद्य[i]- -द्यम् शौ १२, ४, ४; पै १७, १६,४.

सं-वि√द्युत् > संवि-द्योतमान- -नाय तै ७, ५, ११, १; काठ ४५, २.

सं-वि√मुच्, *सुम्...विमोचतु खि २, ८,३.

सं-विव्यान- सं√व्ये द्र.

सं√विश्, > वेशि, सुंविशाथ शौ १४, १, ३३[j]; सुंविशन्तु ऋ १०, १८, ७[k]; खि २, ११, ३; तै ४, ४, ११, २[cl]; शौ १८, २, २९; पै १७,३३,१†[k]; १९, ५५, ११-१४; सुम्...विशन्तु खि ३, १५, ११[l]; मा ८, २५; २०, १९; का ९, ४, ३; २२, १, ४; तै १, ४, ४५, २; ६, ६, ३, ४; मै १, ३, ३९; काठ ४, १३; ३८, ५; क ३, ११; सुंविशस्व ऋ १०, ५६, १; मा १४, ३; का १५, १, ३; तै ४, ३, ४, १; मै २, ८, १; काठ १७, १; ३५, १७†; क २५, १०; ४८, १५†; कौ १, ६५†; जै १, ७,३†; शौ १८, ३, ७†; १९, २४, ८; पै १५, ६, ५; सुंविशध्वम् शौ १२, ३, ४; पै १७, ३६, ४; १८, ४, २[j]; सुमविशन्त ऋ १०, ५५, २; सुंविशेम[m] शौ ३, १०, ११; पै १, १०५, ३.

सुंविवेश[c] मा ३२, ११; का ३५, ३, ८.

¶सुंवेशयति मै १, ५, ९; ३, २, १; ४, २, १०.

सं-विष्ट (त >) ष्टी[c]- -ष्टीः मै ४, २, १०[n].

सं-वेश- -¶शः तै ३,१, ७, २;७, ५, ५, १; -शाय तै ३, १, ७, १; २; ७, ५, ५, १, काठ ३४, ४[i]; ३५,१०[i]; क ४८,१२[i].

संवेश-पति- -तये मा २,२०; का २, ५, २.

सं-वेशन[o]- -‡नः[p] काठ ३५,१७; क ४८, १५; कौ १,६५; जै १, ७, ३; -ने[p] ऋ १०, ५६, १; शौ १८, ३, ७†.

संवेशनी[q]- -नीम् खि ४,२,४[r].

सं-वेशयत्- -यन् शौ ३, ८, १; पै २, १८, १.

---

a) पामे. पृ ३१८८ j द्र. ।
b) सपा. शौ ९,५,२७ सुंमनसः इति पामे. ।
c) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
d) सपा. °ने <> °नौ इति पामे., पृ १६३८८ अपि द्र.।
e) सपा. पाय ३, १३, २ सचेतसौ इति पामे. ।
f) °नौ जुरेपाम् > °नो (= अग्निः) जुरेपाः इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. सा. प्रमृ. मनि. [इन्द्राग्नी इति]!)। सस्थ. द्वितीये पादे इमम् इति पदमप्यधिकं देयम् (तु. छन्दः)। पामे. पृ ३१८२ l द्र. ।
g) पामे. पृ ३००३ c द्र. । h) शोधः पृ २२५९ b द्र. ।
i) पा. संविदन् इति शोधुः (तु. मूको.) ।
j) सपा. °शाथ <> °शध्वम् इति पामे. ।
k) सपा. शौ १२, २,३१; १८, ३, ५७ पै १७,३३,२ संस्पृशन्ताम् इति, तैआ ६,१०,२ आमिगृ ३, ७, २:५ संमृशन्ताम् इति च पामे. । l) अभिसं° > सपा. मा १२, २५ प्रमृ. अभिसंविशन्तु इति पामे. । m) तु. सस्थ.टि. उप ।
n) सपा. आपश्रौ ७ १७,१ प्रमृ. संवदानाः इति पामे. ।
o) गस. उप. कर्तरि भावे च ल्युट् प्र. ।
p) सपा. °नः (तैब्रा ३,७,१,४ तैआ ६,२,१;४,२ आपश्रौ ९,१,१७ प्रमृ. च) <> °ने इति पामे. ।
q) विप. (रात्रि-)। °नी- इति स्वरः? यनि. शोधः ।
r) सपा. खिमा २६,४ °वेशिनीम्! इति पामे. ।

सं-वेश्य[a]– -श्यम् शौ ३, ८,१.

सं√विप्, †संवेविपः ऋ ८, ७५, ११[b]; तै२,६,११,३; मै ४,११, ६; काठ ७,१६; कौ २,९९९.

?संविघ्राम् पै १९,४२,११.

सं√वी,सम्···वयम्[c] ऋ १०,२७,९. सम् ··· वीयताम्, सम् (वीयताम्)[3] पै ५,१३,७.

संवीविजः सं√विज् द्र.

सं√वृ (वधा.), सम्·· वरन्त ऋ १, १२१, १५; सम् (अवृतम्) शौ ३, ३१,१-९; १०[4]; ११.

१सं-वरण[d]– -णस्य ऋ १०,७७,६; -†णात्[e] ऋ ७, ३,२; मा १५, ६२; का १६, ७, ५; तै ४, ४, ३,३; मै २, ८,१४; क २६, ९; कौ २, ५७०; जै ३, ४६,५; -†?णानि[f] ऋ ९, १०७,९; कौ २, ३४८; जै ३, २९,५; -णे[g] मा २७, ३; का २९, १, ३; तै ४,१,७, ?; मै २,१२, ५; काठ १७, १०‡[e]; १८, १६; क २९, ४; शौ २, ६, ३; -णेषु ऋ ४, २१,६; कौ २, ५०३‡[h]; जै ३, ३९,२‡[h].

२सं-वरण[i]– -णस्य ऋ ५,३३,१०.

सांवरण[j]– -णम्[k] खि ३, ३,१.

सांवरणि[l]– -णी ऋ ८,५१,[१ (५२,१)][k].

१सं-वृत्– -वृतः[m] शौ १८,३, ३०-३५.

सं-वृत– -तः[n] ऋ ८, १७, ७; शौ २०,५,१†.

सं√वृज्,संवृञ्जते तै ७,३, ९, १¶; सम्···वृञ्जे ऋ १०, ६१, १७; सम्···वृञ्जे, सम् (वृञ्जे) तै ७, ३,११, २; काठ ४३, १; संवृञ्ज्व पै १६,३, ३[o]; समवृञ्जत, संवृञ्जीमहि तै ७,३,९,१¶. समवृक्त ऋ ७,३,४; पै १४, १, २०?[p].

¶सं-वर्ग[q]– -र्गः तै २, ४, ३, ३; मै २, १, ११; काठ १०, ७; -र्गाय तै २,४,३, ३.

†सं-वर्गम्[r] ऋ ८, ७५, १२; १०, ४३, ५; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११,६; काठ ७, १७; कौ २, १०००; शौ २०,१७,५.

सं-वृक्त,क्ता– -क्तः पै ११, १, ३; -क्ता पै १३,५,७.

†संवृक्त-धृष्णु[s]– -ष्णुम् ऋ ९, ४८,२; कौ २,१८७; जै ३,१७, ८.

सं-वृज्[t]– -वृक् ऋ २, १२, ३; मा ३८,२८[u]; का ३८,७, १; मै ४, १४, ५†; काठ १८, १‡[v]; शौ २०,३४,३†; पै १३ ७,१†.

सं-वृज्य पै १९,२,११.

सं √वृत्, >वर्ति,विवृत्स, ¶संवर्तते काठ २०,९, क ३१,११; सम्··· वर्तते शौ ६, १०२, १; पै १९, १४,१; संवर्तताम् पै ११, १,४; सम्···वर्तताम् ऋ ६, ४१, ३; शौ ६,१०२,१; पै १९, १४, १; †समवर्तत ऋ १०, ९०, १४; १२१,१;७[w];१२९,४[x]; मा १३,

a) गस. उप. ण्यत् प्र. । b) PW. संविविपः इति ।
c) तु. ऋ १,३३,३ प्रमृ, वैं. GRV. ORN. प्रमृ । पृ ५७६ सस्थ. निर्देशो नेष्टः । उपसृष्टस्य धा. संगमनं वृत्तिः । d) भाप. *विप. नाप. ।
e) सपा °णात् <> °णे इति पाभे. ।
f) विप. [*उपच्छन्दन-वर्त्री- (गो-, दुग्धा- [*=सोमधारा-])] । °णानि अग्मन् (पृ १२०७ < √गम् इति निर्देशो नेष्टः) > ०णा(:) न्यं° इति शोधः । 'सोमः(याभिः गोभिः [*दुग्धाभिः =*धाराभिः]) अनूरे (*जलपात्रे[द्रोणकलशे])अभाः(अक्षरत्),ताः(नदीयमानाः संवरणाः[सरयः]) समुद्रं न (इव [प्रति]) *न्यग्मन् [(निता अभवन्) < √*न्यग्म् 'न्यग्भावे = निनमने' (तु. ¢निनंमे [ऋ ३, ३३,१०])]' इति वा. ।
g) शोध. पृ३१८८ d द्र. । h) पाभे. पृ३१८६ p द्र. ।
i) व्यप. (ऋषि-) । उप. उप. कर्तरि कृत् ।
j) विप. [सांवरणिन- (सोम- [वैतु. संरब्धा [भू ३८] संवरण- =यज्ञ- इति ?]]) । k) सपा. °रणम् <> °रणौ इति पाभे. । l) अपत्यार्थे इञ् प्र. ।
m) वैतु. सा. °त- > -तः इति ? ।
n) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
o) पाभे. पृ ३१८८ m द्र. ।
p) सपा. काठ ३९.१ समवृक्षि इति पाभे. ।
q) विप, नाप. (इष्टि-भेद-) । गस. उप. घञ् प्र. ।
r) णमुलन्तम् अव्य. (तु. भा. सा [तै.], PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. °वर्ग- > -र्गम् इतीच्छन्तः वें. सा. विप. इति, GW. नाप. [विजितद्रव्य-] इति) । धा. *वेष्टने =एकत्रीकृत्य ग्रहणे वृत्तिः । s) विप. (संच्छिन्न-धर्षक- [सोम-]) । बस. । t) विप. । गस. उप. कर्तरि कृत् ।
u) म. सं१ इति व्याचक्षाणः स्वरतश्चोद्यः ।
v) सपा. ऋ १०,८२,२ प्रमृ. या १०, २६ संवृक् इति पाभे. । w) पाभे. पृ १८२७ g द्र. ।
x) तु. सस्थ. टि. अधि [परि] ।

४; २३,१; २५,१०; २७,२५[a]; ३१,१३;१७§; का १४, १, ४; २५,१,१; २७, १०,१, २९, ४, ३[a]; ३५, १, १३; २, १§; तै ४,१,८,३; २,८, ३; ५, ५, १, २; मै २, ७, १५[२]; ११, २३; ३,१२,१६; काठ १६,१५; २०, ५; ३९,२§; ४०, १; ४५,११; क २५,६; ३१,७; शौ ४,२, ७; १९,६, ८; ५२, १; पै १, ३०, १§; ४,१,१; १९, ४६,२§.

संवृतः शौ८,६,२; पै१६,७९,३.

†सुम्‌···वर्तयतम्[b] ऋ ७,१०४, ४; शौ ८, ४,४; †समवर्तयत् ऋ ८,६,५; मै १, ३,३२; काठ ४, ११; क ३,९; कौ १,१८२; २, १००३; जै १, १९, ८; ४, ८, ४; शौ २०,१०७,२.

सुम्‌···अववृत्रन्त ऋ ४,२४,४.

संविवृत्सति शौ ८, ६, १६; पै १६,८०,७.

सं-वर्त[c]- -र्ते ऋ ८,५४,२; खि ३, ६,२.

सं-वर्तयत्- -यन्तः ऋ ५,४८,३.

सं-वावृत्वस्- -त्वत्[d] ऋ ५,३१,२

२सं-वृत्- -वृतम् शौ ८,६,४[e].

सु-वृत्त- -त्तम् मै ४,२,१३¶.

१सं-वृत्- सं√वृ (आच्छादने) द्र.

२सं वृत्- सं√वृत् द्र.

३सं-वृत्[f]- -वृत् तै ४,४,१,३[g].

?संवृत[h]- -तम् पै १९,९,७.

सं√वृध्,>वर्धि, सुम्‌···वावृधुः ऋ ५,६०,५; ६,३४,४[i].

सं(वर्धयन्ति) ऋ ३,१, ११[j]; संवर्धयतम् पै ९,८,५.

सं-वृद्ध- -द्धेन पै १९,५५, १४.

†φ°सं-वृध[k]- -धः ऋ ८, १३, २; कौ २,९७; जै ३,९,११.

सं-वृध्वन्[l]- -ध्वने तै ४, ५,५,१[m].

सं√वृश्च्, सम्‌···वृश्चामि पै ३, १९, २; संवृश्च शौ १२,११,१; पै ५,३,७; १३,३,९.

समवृक्षत् मै १,८,९[s]¶.

सं√वृष् > सं-वर्षत्- -र्षते तै ७,५, ११,१; काठ ४५,२.

सं-वृ(ष्ट>)ष्टा- -ष्टाः पै २,३८,५.

सं √वृह्, संवृह शौ १२, ११, ८.

सं√वे>†सं-वय(त्>)न्ती- -न्ती[p] ऋ २, ३, ६; मा २०, ४१; का २२,४,६; मै ३,११,१.

सं-वेग- सं√विज् द्र.

सं-वेविदान- सं√विद् (लाभे) द्र.

सं-वेश-, सं-वेशन-, सं-वेशयत्-, सं-वेश्य- सं√विश् द्र.

सं√व्यच्, समविव्यक् ऋ ७,६२,१; समविव्यचुः ऋ १०,५६,४.

संविव्याच ऋ १०, १११, २; सम्‌···विव्याच ऋ ३,३६,८.

सं√व्यथ्, संसंव्यथेत पै २, ७०, २‡[o].

सं√व्ये, ¶संव्ययते मै १, १०, १८; काठ ३६, १२; संव्ययन्ति पै १८,५,२[p]; संव्ययन्ताम्[q] तै ३, ३, ११, ३; मै ४, १२, ६; संव्ययन्तु शौ ७, १८,३[q]; १४, १,४५[p]; पै १५,!६,८; २०, २, ५[q]; संव्ययस्व मा ११, ४०; का १२,४,३; तै ४, १,४,१; मै २,७,४; ३,१,५; काठ १६, ४; १९, ५; क ३०, ३; संव्ययध्वम् काठ १८, ५‡[r]; समव्ययत् ऋ २,१७,४[s].

---

[a]) पाभे. पृ १८२७ g द्र.।

[b]) पृ २५९१ वर्तयतम् इति नेष्टम्। यथा. पै १९,९,५ सम्‌···मदयतम् इति पाभे.।

[c]) व्यप. (ऋषि-)। गस. उप. अच् प्र.।

[d]) पदान्तत्वाद्रुत्वम् (पा ८,२,७२)।

[e]) सपा. पै १६,७९,४ संभृतम् इति पाभे.।

[f]) भाप. > नाप.। अर्थः? । सम्यग्व्यापार-क्षेप्तृका- इति कृत्वा सा. उस. उप. भाप. < √वृत् इति, PW. प्रमृ. विप. उस. < √वृ 'आच्छादने' इति। [g]) सपा. मा १५,९ प्रमृ तांत्रा १,१०९ च सवृत् इति पाभे.।

[h]) शोधः पाभे. च पृ ३१८३ C द्र.।

[i]) तु. सस्थ. टि. २अभि। [j]) वै. सं(इधिरे) इत्यन्वायुक्तः।

[k]) विप. (°संवान-तृत्-(इन्द्र-))। धा. निवासे वृत्तिः (वेतु. अन्ये स्वाम. इति कृत्वा सम् इत्यस्य पृथगन्वय इति?)। पृ ३००४ सस्थ. वृध- > -धः निर्देशो नेष्टः।

[l]) विप.। गस. उप. क्वनिप् प्र.।

[m]) सपा. मा १६, ३० का १७, ४,४ सवृधे इति, मै २,९,५ सुवृध्वने इति, काठ १७, १४ मवृध्वने इति, क २७, ४ सुवृद्धिने इति च पाभे.।

[n]) सपा. काठ ३८,६ तैब्रा २, ६, ८,३ संव्ययन्ती इति पाभे.। [o]) सपा. ऋ ५, ८३,९ विभे.।

[p]) सपा. °यन्ति <> °यन्तु (मंब्रा १,१,५ आपमं २, २,५ प्रमृ. च) <> वाग् ५,९ संव्ययन्ताम् इति, वाग् १,४,१३ संव्ययस्व इति पाभे.।

[q]) सपा. °यन्ताम् (हिश्रा ३, ६ आपमं २, ११, ४ च) <> °यन्तु इति पाभे.।

[r]) पाभे. पृ ३१८२ b द्र.।

[s]) धा. °गती वृत्तिः।

संविव्ये ऋ १, १७३,६; संवि-व्यथुः ऋ ६, ७२,५; समव्यत् ऋ २,३८,४.
सं-विव्यान- -नः ऋ १, १३०, ४;५,२९,४[a].
सं-व्यय (त्>)न्ती- -न्ती काठ ३८, ६‡[b].
सं √व्ली, ¶समव्लीयन्त तै ५,२, ३, ४; ३,२,२; काठ २०,१;११; क ३१,३;१३.
सं √शंस्, संशंसति मै ४, ७,५¶.
सं-शस्य मै ४,७,५.
सं √शक्, संशक्नोमि शौ ४, ३६, ७[c]; संशक्नवाव मै ४, ३, ४¶; समशक्नुवन् तै ६,४, २, १¶; संशक्नुवन् पै १९, ३१,६[d]. समशकन् शौ १,२७,३[d].
?संशतः[e] पै ३.१३,५.
सं-शर- सं√शृ द्र.
सं-शाय सं√शो द्र.
सं-शारुक- सं √शृ द्र
सं √शास्, ¶संशास्ति तै ५,२,४, १; काठ २०,१.
सं-शिम्[f]- -शिमः शौ ११, १०, २७; पै १६,८७,७.
सं-शित-, सं-शिशान- सं√शो द्र.
†सं-शिश्व(न>इ)री[g]- -रीः ऋ ८,६९,[११;९, ६१,१४]; कौ २, ६८६; जै ३, ५६, १५; शौ २०,९२,८.
सं √शिष् > सं-शिष्ट[h]- -ष्टाय तै ७, ३,२०,१;काठ ४३,१०.
सं √शी[i], समशीत ऋ १, ५७, २; शौ २०,१५,२‡.
सं √शुन्ध्, संशुन्धध्वम् पै ३,२३,१
सं √शुभ्, > शोभि, †सम्··· शोभते ऋ ९, २५, [३; (२८,३)], कौ २, २७०; जै ३, २३,२.
संशोभयामसि शौ १४, १,५५; पै१८,६,३.
सं √शृ, शॄ, ¶संशृणीयुः तै ६, ६, ८,१;२.
संशश्रे शौ ४,१२,७.
संशीर्यते काठ २३, ६¶[j]; संशीर्यन्ते शौ १२,४, ३; ५; पै १७, १६, ३; ६; मंशीर्येत[j] मै ३,६,१०¶.
संशारि ऋ ६,५४,७.
सं-शर[k]- -रः मै ४, ४, १०¶[l]; -राय मा ३०, १७; का ३४, ३,४.
¶सं-शारुक- -काः काठ २८, ९; क ४४,९.
सं √श्रु,श्रु, सम्···शृण्वे ऋ ३. ३०, १६[m].
सं-श्रुत[n]- -तम् शौ १,३,६.
सं-शृङ्ग[o]- > ¶संशृङ्गी[o]- -ङ्गी मै ४,२, १; १४; -ङ्ग्याः मै ४, २,१.
सं √शो, > शिशा, शा, †सम् ·· शिशामि ऋ १०, ८७, २४; १२०, ५; शौ ५. २, ५; २०, १०७,८; पै ६,१,५; १६,८,८; संशिशीमहे पै ३, ३६, २‡[p]; संशिशीमसि[p] ऋ १, १०२, १०; संशिशातु ऋ १, १११,५; तै २, १, ११, २[q]; सम् ···शिशीहि ऋ ८, ४, १६; संशिशाधि ऋ ६, १५, १९, ७,१०४,१९; ८,४२, ३; १०, ८४,४, मा २७,८; का २, ६, ७†; २९,१,८; तै १,२, २, ३; ४,१,७,३; ५,७,२, १; मै १, २,२†; २, १२, ५; ४, १४,

a) वेनु. मा [पक्षे] उप. < √वी इति।
b) पाभे. पृ ३१९१ *n* द्र.।
c) =√सच् '°समवाये' इति ।
d) सपा. संशक्नुवन्<>समशकन् इति पाभे.।
e) २सं-शुन्- > -शतः (पं१ [तु. ऋ ८, ७५,१५]) इति शोधः (तु. सपा. शौ ३, ५,५ संविदः इति पाभे.)। निर्द पृ १४३ *h* द्र.। f) तु. टि. आ शिम्-।
g) नाप. (°पयः-प्रस्नुता- [गो-])। अत्र सम् =पयः द्र. [°=प्रानु- > सानु- > सु- (निघ २,१५ [Germ. *kaum*, Eng. *fresh*])]। अर्थः?। सपा. नारमद्यः। सा. उभरे रर्थत सम् इत्युपसर्गमनुदात्तमपि मन्त्रे पृथक्पदमाह। सम् (°=२समान-(+शिशु-+ मत्वर्थे वनिप् प्र. इति PW. GW. प्रभृ.। सं √°शिश 'प्रसवे' + कनिप् प्र. इति मतम्।
h) तु. टि. उच्छिष्ट-।
i) धा. शयने वृत्तिरिति वें. सा. < √शो 'तनूकरणे' इति GW. GRV. ORN. प्रभृ.।
j) सपा. परस्परं पाभे.। k) गस. उप. भावे अप् प्र.।
l) स° इति Sch. पाठः? यनि. शोधः (तु. सात.)।
m) तु. वें. सा.; वैनु. PW. GW. प्र. अभार इति।
n) वेनु. सा. संश्रितम् इति?।
o) बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११५)। नाप. (संनत-शृङ्गा- [गो-])। स्त्री. ङीष् प्र. (पा ४, १, ५५) तत्स्वरश्च।
p) सपा. °महे<>°मसि इति पाभे.।
q) पाभे. पृ २५३१ *c* द्र.।

१५†; काठ २, ३†; ११, ७[a]; ८[a]; १८, १६; ३६, १५[a]; ४०, २†; क १, १५†; २९, ४; शौ ४,३१४†; ७,१७,१; ८, ४,१९†; पै ४, १२, ४†; १६, १०, १०†; २०, ६, ३;
संदिशीतम् ऋ २, ३९, ७;
संदिशीत ऋ १०, ५३, १०;
संदिशीमहि शौ ५, १४, ९; पै २,७१,१.

¶संश्यति तै २,२,८, १;५, ९, ४;६,४,१; ५,१,१०,३; मै २, २,५;५,८; ११; ३, १, ९; ४, १,१०; १२; ३, ८; काठ १०, १०; १३, ८; १९, १०; ३१, ८; ९; क ३०, ८; ४७, ८; ९; सम्···श्यति काठ ११, ८¶;
संश्यन्ति तै ७, ४, ७, १¶;
संश्यामि शौ ३. १९,५[b]; पै ३, १९,५;६[c]; सम्···श्यामि सम् (श्यामि) शौ ३, १९,२[b]; पै ३, १९,२; संश्यत् ऋ १, ११०, ४[1].

†सं-शाय ऋ १०, १८०, २; मा १८,७१; का २०,५, ४; तै १, ६,१२,५; मै ४, १२, ३; काठ ८,१६; कौ २, १२२३; शौ ७, ८९,३; पै १,७७,२.

सं-शित- -तः मा २३, १४[1]; का २५, ४, ३[1]; तै २, ५, ९, ४¶; शौ ५ २०, १०[d]; -तम् मा ११. ८१[1]; २७, ८; का १२, ७, १६[1]; २९, १, ८; तै ४. १, ७, ३; १०, ३[1]; ५, १, १०, २¶; मै २, ७, ७[1]; १२, ५; ३, १, ९[1]; काठ १६, ७[1], १८, १६; १९,१०; क २९, ४; ३०, ८; शौ ३, १९, १[1]; ६ १०४,२; ७,१७, १; १२, १, २१; पै ३, १९, १[1]; १७,३,२; १९,४९,११; २०,६,३; -तानि शौ १९.९,५.

सं-शिशान- -नः ऋ ९, ९०, १; कौ १,५३६†; जै १,५५,४†; पै ३,२५, ५[e]; -ना. ऋ १०.८४, १; शौ ४,३१,१†; पै ४, १२, १†;१३,१,१[f];२०,४२,१.

सं-श्रवस्[g]- -वाः तै १,७,२,१¶.

!संश्रावन्ती पै ३,१७,२;

सं √श्रि, संश्रयते मै ४, ४, ९¶;
संश्रयेथाम् शौ ६. १२२, ३[h]; १२,३,६;७[h]; पै १६,५१, ७[h], १७,२६, ६; समश्रयत मै ४, ४,९¶;
सम्···श्रयेत् ऋ ३,१९,२.

सं-श्रित- -त[1] शौ ११, ९, २१; पै १६, ८४,१.

सं √श्लिप्>सं-श्रे.पण[j]- -णे शौ ८, ५,१४; पै १६,२८,४.

सं √श्लिष् > श्लेषि, संश्लेषयते काठ ३४,९¶.

सं-श्लिष्[k]- -श्लिट्, ड्, -श्लिट्सु, -श्लिड्भ्यः, -श्लिषे काठ ३९, ६.

¶सं-श्लिष्ट,ष्टा- -ष्टः मै ३, ३, ३[2]; -ष्टाः तै ६,१,९,५.

सं √सच्, सम्···सचेथे ऋ १,११६, १७; सम्···सचावहै ऋ ६, ५५,१.

¶सं-सचत्- -चन्तौ काठ २४, ६; २६,१; क ३७, ७; ४०, ४.

सं √सद्,> सीद, सादि, †संपद्येम ऋ१०,१६१,४; तै ७,४,१७,२; काठ ४४, ६.
संसीदन्ताम् मै १, १, ४[1];
†संसीदस्व ऋ १, ३६, ९; मा ११,३७; ३८,१७; का १२, ३,१०; ३८,४,१; तै ४, १, ३, ३; ५, १, ४, ५; मै २, ७, ३; ४,९,३; काठ १६, ३; १९, ४; क ३०, २.

¶संसादयति तै ५,१,४,६; काठ १९,४; क ३०,२; संसादयामि काठ २, ११; †सममादयन् ऋ ८,५१, २; खि ३,३,२.

सं-सद्[m]- -सत्,द् ऋ ४, १, ८; ¶तै ७, ४,२,२;३; -मत्सु ऋ

a) पामे. पृ २४९० g द्र. ।
b) °श्या° इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. मा. प.)।
c) ?निरायुधानि > (नृ- > सं३) नर(:), आयुधानि (संश्यानि) इत्येवं ह्विदः शोधः (तु.BKA)। नाप. पृ १८४२ (°निःसं√श्यै>) निः···संश्यामि इति पृ ६८६ आयुधानि इति च नेष्टम् ।
d) पामे. पृ १५२९ m द्र. ।
e) पामे. पृ ३१२२ g द्र. ।
f) पामे. पृ ३१२२ j द्र. ।
g) व्यप. (ऋषि-) । मलो. वस. ।
h) सपा. तैआ २,६,२ शांश्रौ १३३ : २ संरभेथाम् इति पामे ।
i) वेप्र. मा. °ताः इति? ।
j) नाप. (संग्राम-) । गस. उप. अधिकरणे ल्युट् प्र. (पाउ २,४९ [वैतु. मा. सं-श्रे=श्लेषण- इति शोधुक])।
k) विप., नाप. (इष्टका-) ।
l) = सपा. माश्रौ १,१८,९ प्रमृ. । आपश्रौ १,१६,१२ प्रमृ. संशितानाम् इति पामे. ।
m) नाप. (सद- प्रमृ.) । गस. उप. अधिकरणे क्विप् ।

८,४५,२५; -सदः ऋ ८, ९२, २०; मा २६, १[a]; का २८, १,१[a]; कौ २,७३†; जै ३, १०; जै २,२,२; ३ ७, ११†; शौ ७, १३,३,२०,११०, २†; -सदम् ऋ ८,१४,१५; तै ४,७,१५,४; ¶७,४,२,१[२];२[१]; मै ३,१६,५; काठ २२,१५; शौ २०, २९, ५†; -सदा ऋ ७, ५४, ३; तै ३,४,१०, १†; -†सदि ऋ १, ९४,१; ७, ४, ३; मै २, ७, ३; कौ १,६६; २,४१४; जै १, ७, ४; ३,३२,४; शौ २०, १३, ३; पै १२, १,१.

सं-सदन- > संरुदनीय- -यः मै ४,६,६.

सं-सद्य पै १६, १५३,६[b].

१¶सं-सन्न- -न्नान् तै ५, १,४,६; काठ १९,४; क ३०,२.

२सं-सन्न- -न्नः मा ३९, ५, का ३२,३,१.

सं-साद्यमान- -नाय मै ४, ९, ९.

सं √सन्, संसनुयाव काठ ४४,४‡[c].

सं-सनिष्यदत्- सं √स्यन्द् द्र.

सं-समक[d]- -कम् शौ ६, ७२, १; पै १९,२७,४.

?संसमियस् समाकरम् पै ९. ४, १०.

१संसर्प[e]- -र्पः तै १, ४,१४, १[f]; ४, ४,१,३;५,१,६,२; ६,५,३,४.

२ससंर्प[g]- -र्पः मै ३, १२, १३[f]; -र्पाय[h] मा २२, ३०; का २४, १७,२; मै ३, १२, ११; काठ ३५, १०; क ४८, ८; -र्पेण[i] मा १५,७, का १६,२,३; मै २, ८,८.

३संसर्प- -र्पः काठ १७, ७; ३७, १७; क २६,६.

सं-सर्पत्- सं √सृप् द्र.

?संसः[j] पै १९, १२, १३.

सं √सह् > ϕसं-सेहान- -नः ऋ ८, ३६,[१-६]

सं-सहस्र[k]- -स्रम् ऋ ७,८,६.

सं √सिच्,ञ्च्, संसिञ्चामि खि २ ९,४; शौ २, २६, ४; पै २. १२,४; सम्॰॰॰सिञ्चामि तै १, ६,१,१; सम् (सिञ्चामि) खि २,९,४; शौ २, २६, ४; पै २, १२,४; सम्॰॰॰सिञ्चतु ऋ १०, १७, १३; काठ ३४, १९†.

३५, ३; ८†; क ४८, १†; ४; शौ ७, ३४, १; पै ६,१८, १-४;५[२];७-९; १९,१;२; ४-७; ८[२],९; १३, ९,१७,२०,१२,५; ९†;१०†, ५६,४; सम् (सिञ्चतु) काठ ३५,३[४]; क ४८,४[४]; शौ ७, ३४,१[२]; पै ६, १८,१[२]; १३,९, १७[२]; २०, १२, ५[२], ५६, ४; सम्॰॰॰सिञ्चतु काठ ३५, ३; क ४८,४; शौ ७, ३४, १; पै ६,१८,१; २[२]; ३; ४[२]; ५; ६[२]; ७[२],८[२];९[२];१९,९[२]; पै १३, ९, १७; २०, १२, ५; ५६, ४; सम् (सिञ्चन्तु) पै ६, १८, ३; सम्॰॰॰सिञ्च पै २०, ६०,७[l]; ?संसिञ्च पै १७, २८, १; ¶समसिञ्चत् मै ४, ७, ४; काठ २८,९; क ४४,९.

संसिसिक्षे पै १, ४४,३.

सं-सिक्त- -क्ताः खि २, ९, ४; शौ २,२६,४; पै २,१२,४.

सं-सिच्[m]- -सिचः शौ ११, १०, १३; पै १६,८६,३.

सं-सिच्य शौ ११,१०,१३; पै १६, ८६,३[n].

[a]) वा.? रुन्तु सुमदः (°मे °सन्तु) सप्तमी भूतसाधनी (?भूतु साधनी) इति शोधितोऽर्थः सुपठः। सपा. पै ५,३५,१२ संनमः इति पाभे.।

[b]) सपा. शौ ११, ७,६ संगृभ्य इति पाभे.।

[c]) पाभे. पृ ३१८१ h द्र.।

[d]) विप. (गम्यमान-तुल्यमान-वत्- [अङ्ग- =उपस्थ-])। गा.<सम् + (२सम- + √गम् >) °सम-ग- इति, ष्प. प्रमृ. <सम् + (२सम- > स्वार्थे) °समक- इति च?। सम् + (सं √मा 'तुल्य-माने' > भावे) °सम-मापक- > यस. सं-सम्मापक- > यनि. इति मतम्।

[e]) नाप. (अधिमास-, तद्रूपत्वलिङ्गका-विशेष)। पपा. प्रमृ. सं-स॒°< सं √सृप् इति (सं √ °सर 'संसर्गे' > भावे) °संसर- + (√सृ 'धारणे' > भावे °प्र- > °प्र- > °प- > यस. संसर्प- इति मतम्।

[f]) सपा. °सर्पः <> °सर्पः इति पाभे।

[g]) =१संसर्प-।

[h]) =काल- (तु. भा [तैब्रा.])। सपा. तैब्रा ३, १०, ७,१ संसर्पाय इति पाभे.।

[i]) =अङ्गरस- (तद्‌परसोमभागिष्टक-विशेष- [तु. शाश्र ८,५,३,१;२ प्रमृ.])।

[j]) सं॒स्य- > -स्यः इति शोधः (तु. सपा. शौ ६, ९८,१ संस्यः इति पाभे.)।

[k]) विप. (वचस्-)। मलो. यस. (तु. वें. GW.; वैतु. सा. अन्यथा-वद.)। [l]) धा. संसर्गे वृत्तिः।

[m]) नाप. (संधायक- [देश-])। गस. उप. कर्तरि क्विप्।

[n]) संगृभ्य इति W. टि. मूको. च।

सं√सिव् > सीव् > सं-सीव्य शौ १०,२,२६; पै १६, ५९, ९.

संसीद[a]- -देन[b] काठ ५३.१.

सं√सु (अभिषवे) > ¶सं-सुत- -तौ तै ७,५,५,१; काठ ३४,४.

सं-सुदे सं√स्वद् द्र

सं√सू (वधा.), संसुवेम[c] पै १७, ३६,९.

समसूपत काठ ३६.१५.

सं-सूद[d]- -देन तै ५,७,११,१[b].

सं√सृ.सम्···असरत्,सम् (असरत्) ऋ ९, ९७,४५.

सं√सृज्, संसृजति ¶तै ५,१,६,२[४]; ३[२]; ६,२, ४;७,९,३; ¶मै २, ३,६; ३,१,६[२]; ४,१,३;९; २, १०[४]; ¶काठ ११, ५; १०; शौ १०, १०,२४; १९,२६, २; २७,७[e]; संसृजति तै ४,७,१५, २; मै ३, १६, ५; शौ ४ २४, ७; संसृजति ¶काठ १०, ४; ११, ४; १२, ९; १९, ५[२]; ६; २२, १५§; २७, ६; ३१, २; ¶क ३०, ३[४]; ४; ४२, ६; ४७,२; पै ४,३९,७;१६, १०९, ४; †सम्··· सृजति ऋ १०,४२, ९; शौ ७, ५२, ६; २०, ८९, ९; संसृजन्ति शौ ४, २७, ५; पै ४, ३५, ५; सम्···सृजथः, सम् (सृजथः) शौ ४, २५, ४; पै ४, ३४, ६; संसृजामि मा ११, ५३; का १२, ५, ४; तै ४,१,५, २; मै २, ७, ५; काठ १,३;१६,५; ३१.२; क ४७,२; पै ४, १९, २‡[f]; २०, २; ५, १५, ४; ९; १९, ३७, ९; २०, ५, ५; सम्···सृजामि मा १२,१; का २१,१,१; तै १, ८, २१, १; मै २ ३,८; सम् ···सृजामि मा १८, ३५[२]; का २०,१,६[२]; तै ४, ७,१२,२[२]; मै २,१२,१[२]; काठ ७,१२;१२,९; १८,१३[२];३७,१८;क६,२;२९, २[२]; शौ १२, २, ३२[g]; ५५[h]; पै ३, २३, ५; ६[२]; १६, ७१, ८; सम् (सृजामि) पै ३, २३, ६[२]; १६, ७१, ८; संसृजामसि कौ ३,४,१०; जै २,४, ५; शौ ३,१४,१[i];५; १४,२, ५३-५८; पै २,१३,४; १८,१२,७-६;२०, ६१, ६; सम् (सृजामसि) शौ ३,१४, १[i]; पै २, १३,४[२],२०, ६१,६; सम्···सृजन् पै १,८८, २[j]; संसृजाति शौ ६, ११६, २; १९,१३, १[k]; पै १६, ४९, ८; सम्···सृजन्,सम्[३] (सृजन्) पै २०,२५,१; ?संसृजाम् पै ४, १४, ५; संसृजातु[k] पै १२, ५, १; सम्···सृजातु[l], सम् (सृजातु) पै २, १३, १, संसृजतु पै १६,१५२, ४; सम्···सृजतु तै ३,२,८,२; मै २, ३, ८; ४, २,१०[२]; शौ २, ३५, २[l]; ३, १४, २[l]; १४, १, ३४‡[m]; १९,३१, २; पै १०,५, २; १८, ४, ३‡[m]; १९, ४२, ७; सम् (सृजतु) मै ४, २,१०[२]; शौ ३, १४,२[२];१४,१,३४[२];‡[m];पै१८, ४,३[२];‡[m];१९,४२,७; संसृजन्तु ऋ १०,१९,७; तै ४, १,५, २; शौ ७,११४,३; पै ४, ९,५; ५, २८, ३[n]; १९, २१, १६†; संसृजस्व ऋ १०, ८५, २७[o]; सम्···सृजस्व पै २, ६६, ३[p]; संसृज,>जा ऋ १, २३, |२३; १०, ९, ९|; ०, ६, ६; खि ४, ६, ४[q]; मा १७, ५०; २०,२२†; का १८, ५,१; २२, १,७†, तै १, †४,४५, ३; ४६,

a) नाप. (अङ्ग-विशेष-)। व्यु १।

b) स्पा. संसीदेन<>संसूदेन इति पाभे.।

c) सपा. शौ १२,३,९ संभवाय. इति पाभे.।

d) नाप. (अङ्ग-विशेष-)। व्यु.? सं√सूद् 'क्षरणे' इति भा. सा., <सं√स्वद् इति PW., धा. पाके इति कृत्वा =परिपाक-कृत्- इति K.। e) °न्ति इति RW. (तु सपा. पै १०,७,७ संदधति इति पाभे.)।

f) सपा. ऋ १,११९,१० आमजामि इति पाभे.।

g) सपा. पै १७,३२,२ सम्··· दिहीमान्? इति पाभे.।

h) सपा. पै १७,३५,४ सम्···दधामि इति पाभे.।

i) सपा. पै २,५९,११ सनिसृजामसि इति पाभे.।

j) सपा. सम्···सृजन्<>सम्···सृजतु इति पाभे.।

k) सपा. °जाति<>°जातु इति पाभे.।

l) सपा. °जातु<>°जतु इति पाभे.।

m) सपा. ऋ १०,८५, २३ आपमं १, १, २ सम्··· निनीयात्, सम् (निनीयात्) इति पाभे.।

n) सपा. वैताश्रौ १०,१७ संसृजन्तु इति पाभे.।

o) =सपा. आपमं १,९,१०; ९,४ प्रमृ.। शौ १४,१, २१;४० पै १८,२,१०;४,९ संस्पृशस्व इति पाभे.।

p) सपा. मा ४,१ प्रभृ. माश ३, १, १, १२ तैब्रा १, २,१, ५ आपश्रौ ५, २, ४ प्रमृ. सम्···मदेम इति, मा ११,७५ प्रमृ. संमदन्तः इति पाभे.।

q) =सपा. आमिगृ १, ३,४: १५। बौश्रौ १७, ४१: २१ आपमं २, ८,८ प्रमृ. संसृजामसि इति पाभे.।

२; ५,१०, ३‡[२]. ४, ६, ३, १; मै १,३,३९†; २, १०,४; काठ ४. १३†; १८, ३; ३८, ५†; ४०, २; क ३, ११†; २८, ३; शौ २, १०,३;८; ५,२८,४;३०, १४; ६.५ २; ७,९४,१†; ९,१, १४†; १०, ५, ४६†; ११, ११,१२; १२, १, २५; पै १, ३३,१†; १०४,३; २, ५९, २; ३,१८, ४[b]; ३९,४; ४, ३,२[c]; ३[c]; ५, ३१, ३; ९, १४, ४; १६,३३,४†; १७, ३, ६; १९, ३,१४; ३७, ८; २०, २६, ४; सउ्···सृज,>जा ऋ १, २३, २४; ३१, १८; ३. १६, ६; १०, ८५, २३[d]; १२०, ३; मा १७,५१; का १८,५, २; तै १, ५५, ४; ३, ५, १०, १†; ४, ६,३, १; मै १, ५, २; ८; २, १०,४; काठ ४,१३; ६, ९; ७, ६;१८,३; क ४.८; ५,५; २८, ३, कौ २, ८३५†; जै ४, ५, ७†; शौ ५,२,३†; ६, ५, १; ७, ९४, २†;९, १,१५†; १०, ५, ४७†; २०, १०७, ६†; पै १. ३३,२; ५,७,७; ६, १, ३†; १६, ३३, ५; १९, ३, १३; †सम् (सृज) ऋ १. २३, २४[२], शौ ७, ९४, २[२]; ९, १, १५[२]; १०, ५, ४७[२]; पै १६, ३३,५[२]; संसृजेथाम् मा १५, ५४; १८, ६१; का १६,६,६; २०, ४, ४; तै ४,७,१३,५; मै २, १२, ४; काठ १८, १८; क २९, ६; सम्···सृजेथाम् शौ १२, ३, ३९; १४, २,३७; पै १७, ३९, ९; १८, १०,७; सम्···सृजतम् शौ ४, २८, ७; पै ४, ३७, ७; †सम्···सृजत > ता ऋ ९, १०४, [२[e] (१०५,२)]; कौ २, ५०८; जै ३ ४०,४; संसृजतात्[f] मै ४, १३, ४; काठ १६. २१; ¶संसृजे मै २, ४, २[g]; ५, ९; संसृजानि ऋ १०, २७, १०; समसृजत मै ४,५,९¶; पै १६, ६१, ७; ८; ¶समसृजत् काठ १९, ६; क ३०, ४; सम्··· असृजत् ऋ १, ३३, १३[h]; २,१५,४; ५, ३०, १०; १०, ८०, ३; सम्···असृजत् ऋ १०, ५४, ६; पै ६, १९, १-७; सम् (असृजत्) पै ६, १९, १;२;३[२]; ४-७; समसृजन् मै ३, १, ६¶; सम् (असृजत्) पै ६,१९,७; सम्···असृजत> ता ऋ १, ११०, ८; ¶संसृजेत् तै ५, १, ६, २; ९, ३; मै १, १०, १७; ४, २, १०; ७,४; काठ १९, ५; ३६, १२.

समसृक्षाट् ¶मै २, ४,८; ४, २, ३; संसृक्षाथाम् मा १९, ७; का २१, १, ६; मै २, ३, ८; काठ १७, १९; ३७, १८; सम्···समसृक्षत मै १,१, ९[i]; सम् (समसृक्षत), (सम्) समसृक्षत मै ४, १, ९[i]; ‡समसृक्ष्महि[j] मा २०, २२; का २२, १,७; तै १, ४, ४५, ३;४६,३; मै १,३,३९.

सम्···सृज्यते तै १, ५,२,३¶, संसृज्यन्ते काठ ७,८¶; शौ १२, २,३९; पै १७,३३,९; सम्··· सृज्यन्ते तै १. ५, ९, ५¶; संसृज्यध्वम्[k] मै २, ६, ८;४, ४, २; काठ १५, ६; सम्··· सृज्यध्वम् तै १, १, ८, १[l]; ८, १२, १[k]; संसृष्टा. शौ ११, ३, २६; पै १६, १०६, ६; संसृज्यै काठ १२,१२[g]; ससृज्येत मै १, ८,९¶.

†सं-सृज्[l]- -सृजि ऋ १०,८४,६; शौ ४,३१,६; पै ४,१२,६.

सं-सृज्य,>ज्या मा ११,५१;५४[m];

a) पामे पृ ३१२४ o द्र.।
b) सपा. शौ ३, २३, ३ कृणु इति पामे.।
c) सपा. तैब्रा २, ७, १५,२[१] समदृधि इति पामे.।
d) =सपा. आपमं १,१०,१। माश १४, ९,४,१८ बृउ ६,४,१८ सुम्···सद इति पामे.।
e) तु. सस्थ. टि. दमबि। f) त>तात (पाउ,१,४४)।
g) सपा. काठ १२,१२ संसृजै इति पामे.।
h) =सपा. तैब्रा २, ८, ४,४। मै ४,१४,१३ सम् ·· अभिनत् इति पामे.।
i) सपा. तै १, १, ८, १ तैब्रा ३, २, ८, २ सम्··· सृज्यध्वम् इति, मा १,२१ का १,८,१ सम्···पृच्यन्ताम् इति च पांभे.।
j) =सपा. माश १२. ९, २, ९ तैब्रा २, ६, ६, ५ जैमि २,६८ बौश्रौ ४, ११:७ प्रमृ.। ऋ १, २३,२३; १०, ९,९ क ३, ११ समगस्महि इति, काठ ४, १३; प्रमृ. लाश्रौ २,१२,१३ समगन्महि इति, शौ ७, ९४,१; प्रमृ. समपृक्ष्महि इति च पामे.।
k) पामे. पृ२०८९ c द्र.। l) माग.।
m) सपा. तै ४, १, ५, २ हिश्रौ ११, १, ४७ संभृत्य इति पामे.।

१२, ३८[a]; का १२,५, ४; ५[b]; १३ ३, १[a], तै ४,१,५, २; २, ३,३[a]; ५,१,६,१; मै २,७,५[2]; ३.१.६[2]; काठ १६,५[2b]; १०[a]; १९, ६[2]; ७¶; १२[a]; ३१, ७; क २५,१[a]; ३०,४[2]; ५¶; ३१, २[a]; पै १०,१०,५.

¶सं सृ(ज्य>)ज्या[c]– -ज्याः मै ४, २,१०.

१सं-सृष्ट,ष्टा– -¶ष्टः काठ ७, १२; –ष्टम् ऋ १०,८४, ७; ¶मै १, १०, ६; २, ३, ६[2]; काठ ७, १२; ३५,५; शौ ४, ३१, ७†; –ष्टाः काठ ७, १२; –ष्टाम् मा ११,५५. का १२,५. ६; तै १, ५,२,२¶; ४, १, ५, २; मै २, ७,५; –ष्टासु मै २,१०, ४‡[d].

२सं-सृष्ट– -ष्टान् मा २४, १६; का २६.४,१; मै ३,१३.१४.

३सं-सृष्ट,ष्टा– -ष्टः क ६, २; पै ३. २३, ५; –ष्टम् काठ ११, २[2]; ३६,१; क ६,२; ४८,६; पै ३.२३,५; ४,१२.७†; १०, ४, ८[2]; –ष्टस्य काठ ११, २¶; –ष्टा पै ४,२०, २; –ष्टाः काठ १२.१¶; क ६,२; पै ३,२३,५; –ष्टान् पै ५, १०, १; –ष्टानि काठ ११, २¶; –ष्टाम् काठ १६,५; १९, ६; क ३०, ४.

†संसृष्ट-जित्[e]– -जित् ऋ १०, १०३, ३; मा १७, ३५; का १८,४,३; तै ४,६,४,१; मै २, १०,४?[f]; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०१; शौ १९, १३,४; पै ७,४,४.

¶सं-सृष्टि– -ष्टिम् मै ३, ८,३.

†सं-स्रष्टृ[g]– -ष्टा[f] ऋ १०,१०३,३; मा १७, ३५; का १८, ४,३; तै ४, ६,४, १; काठ १८, ५; क २८,५; कौ २,१२०१; शौ १९, १३, ४; पै ७,४,४.

सं √सृप्, समसृपत्[h] मा १३, ३१; का १४,३,५; मै २.७, १६.

सं-सर्पत्– -र्पन् काठ ३९, ३[h].

¶सं-सृप्[i]– -सृप्सु मै ४, ४,७.

सं √स्कन्द्, ?संस्कन्द्यासि पै १९, ४८, १४-१६[j].

?सं-स्कन्द– -न्दम् पै १९, ४८,१३; १४[k].

सं-स्कन्ध[l]– -न्धम्[k] शौ १९, २४,५; पै ११, ३,५.

सं-स् √कृ, ¶संस्कुरुते तै ५, ६,६,४; ६, ५, ५, २; मै ४, १,८; काठ ३१, ६; क ४७, ६; समस्कुर्वन् तै ६. २, ३,१¶; ¶समस्कुर्वन् मै ३, ८, १; काठ ११,६; २५, १; क ३८, ४.

सं-स्कुर्वाग– -णम् पै १६,४७, १.

१सं-स्कृत[m]– -तः ऋ ८,३३, १; कौ २,१०४८†; †शौ २०,५३, ३; ५७, १३; –तम् मै ४, १, ८¶.

२सं-स्कृत– -तम् ऋ ५, ७६, २; मा ४, ३४[n]; का ४, १०, ५; तै १, २, १, १; ४, ४३, २; मै १, २, ६; ३, ३७; ४,८,२; काठ २, ७; ४, १; कौ २, ११०३†; शौ ११, १,३५.

३सं-स्कृत– -तम् काठ २४, ७[2]; ३१, ६; क २, १; ३, ७; ३७, ८[2]; पै १६, १२,५.

सं-स्कृति– -ति.[o] मा ७, १४; का ७, ६,३; ७, ४; मै १, ३,१२; काठ ४, ४; क ३, ३.

¶सं-स्कृत्य तै ५,६,६, ३; ४; काठ २५, १; क ३८, ४.

†संस्कृत-त्र[p]– -त्रम् ऋ ६, २८,४; काठ १३,१६; शौ ४, २१,४.

सं √स्तभ्, म्भ्, संस्तभ्नाति पै १९, १९,१४.

सं-स्तम्भ[q]– -¶म्भस्ऽ-म्भम्[r] मै

---

[a]) =सपा. माश ६, ८, २, ६। मै २,७,१० संगुत्य इति पाभे.।
[b]) पाभे. पृ ३११६ *m* द्र.।
[c]) विप. (गो-)। गस.।
[d]) सपा संसृष्टासु <> संत्वष्टा सु इति पाभे.।
[e]) विप. (शत्रुवध-नेतृ- [इन्द्र-])। उस.।
[f]) °ष्ट° इति पाठः? यनि. शोधः।
[g]) गस. उप. तृन् प्र.।
[h]) सपा. समसृपत् <> संसर्पन् <>आपश्रौ १६, २५,२ प्रमृ. संसर्पं इति पाभे.।
[i]) नाप. (हविर्विशेष-)। [j]) शोधः पृ १०८५ *n* द्र.।
[k]) सपा. °न्दम् <> °न्धम् इति पाभे.।
[l]) शोधः पृ २९५० *b, e* द्र.।
[m]) पपा. नावग्रहीतः (तु. शौच ४,५८)।
[n]) नाप. (संस्कारस्थान-, यज्ञ-)। [o]) =सपा. माश ४,२,१,२७ माश्रौ २, ४, १,२४। तै ६,४,१०,२ तैब्रा १. १,१,५ आपश्रौ १२, २३,८ संकृतिः इति पाभे.।
[p]) नाप. (सूनागृह-)। संस्कृत- ([सं-स् √कृत् 'छेदने' + घञर्थे कः प्र.] *भाव. [विकर्तन-]) + [त्र– *स्थान- [तु. यूप्– =देश-]) >] *त्र– > पस. (तु. [अंगतः] पपा. GW. प्रमृ.; वैतु. वे. [द्रय.], सा [शौ] उस. पूप. <सं-स् √कृ इति उप. < √त्रै इति च)।
[q]) नाप. (स्थेर्द-)। [r]) वा. क्रिवि. द्र.।

१, ४, १४[२]; ३, ८, १[a]; १०, ५[a]; -स्मे[b] काठ ४०, ९[c].

सं-स्तिर्-, सं-स्तीर्य सं√स्तॄ द्र.

सं√स्तु, सम्···स्तवामहे[d] जै २. ७, ३.

संस्तौतु शौ ९, ४,११; पै १६, २५, १.

‡सम्···स्तुव[e] शौ ५, २, ७; २०, १०७, १०.

सं-स्तव्य- -व्यम् पै १५,१,१.

¶सं-स्तुत, ता- -ता तै १, ७, ४, २; ७, ४,१०,२; ११, १; काठ ३३, २-४; -तौ काठ ३४ १८.

सं√स्तुभ् > सं-स्तुभ्[f]- -स्तुप्[g] मा १५, ५; का १६, १, ७; मै २, ८,७; काठ १७, ६; क २६, ५

सं√स्तृ, स्तॄ (आच्छादने),

¶संस्तृणाति तै ५, १, ४, २; मै ३, १, ५[२]; काठ १९, ४[२]; क ३०, २[२].

सं-स्तिर्[h]- -स्तिरः ऋ १,१४०,७.

सं-स्तीर्य पै ५, ३१, ५

सं√स्था, > तिष्ठ्, स्थापि, ¶संतिष्ठते तै ७, १, १, १; मै १, ८, ७; ¶संतिष्ठन्ते मै ३, ८,४; ४, ४, ९; ६, ४,८, ६; ¶संतिष्ठन्ते मै ४,६,२; ७,७; संतिष्ठस्व मा २, ११[२]; का २, ६, २[२]; संतिष्ठ ऋ ९, ९६,१२; संतिष्ठेत मै १, ४, १३[२]¶.

समस्थिरन्[i] ऋ १०, ११८, ?; समस्थिथाः ऋ १०, ११३, ३.

¶संस्थापयति तै ५ १, ८, ३; मै ४, ६, ८; ¶संस्थापयति तै ५, ५, १, १; ६, ६, ६, १; ¶संस्थापयति काठ १९,८;२९, २,३०,१[२]; क ४६,४[२]; सम्··· स्थापयति मै ३, ५, ४¶; संस्थापयन्ते मै ३, १०, ५¶; ¶संस्थापयन्ति मै १, ८,१; ३. १, १०; ४, ८, ५; ¶संस्थापयन्ति तै २. ६, १, ६; ६, ६, ९, २; ¶संस्थापयन्ति काठ २७, ९; १०; संस्थापयामि तै ६, ४, ५, १¶; सम्···स्थापय मै ४,८,१¶; समस्थापयत् काठ १३,५¶; ¶समस्थापयन् तै २. ६, १, ६; ६, ४,६, १,६,९,१; मै ४, ५, ५; ६, ८; काठ २६, १०; क ४१, ८; समस्थापयम् काठ ३४, १७¶; ¶संस्थापयेत् तै ५ १, ८, ३; मै १, ८, ७; १०, ९[२]; ३, ७, ८; ९[२]; काठ १३, ५; १९, ८[२]; २४, ८[२], २७, ५; २९, ३; ३०,१; ३६, ४[२]; क ३०, ६[२]; ३८, १[२]; ४२, ५; ४६, ४.

समतिष्ठिपन् मै ४, ५, ५¶[j].

सं-तस्थान्, ना- -नाः ऋ १०,४२, ४; शौ २०, ८९, ४‡; -ने ऋ १०, ३१, ७.

‡सं-स्थ(वप्रा.)[k]- -स्थे ऋ १,५,४; ५, ३, ८; ८, २१, ११; २०, १५; ३२, ११; कौ १, ४०३; जै १,४५,५; शौ २०,६९,२.

सं-स्था[l]- -स्थाम् मा १९, २९; का २१, २, १८, तै १, ६, ११, २[२]¶; ¶मै १, ४, १०; ९, ६; ¶काठ ९, १४[२]; २७, १; ३०, ७; ३१, १२; ३२, ६; ७[२]; क ४२, १¶.

¶सं-स्थातोस् (:) तै ३, १, ७, ३; काठ ११, ६.

सं-स्थान- -नम् पै ८, १२, ९; -नात् मै २, १,८¶.

¶सं-स्थाप्य तै २,५, २,५; ४, २[२]; मै ४, ५,१; काठ २६, १०‡[m]; क ४१, ८[२].

---

[a]) गपा. काठ २४,१०,२९,१ प्रमृ. संधानम्ऽसंगतम् इति पाभे.। [b]) च. अर्थे सप्त. द्र.।

[c]) मपा. तैब्रा २, ७, ६, २ आपश्री २२, १२, २० प्रमृ. तस्तभान. इति पाभे.।

[d]) मपा. कौ४,९ ऐआ ४,१,९ सम्···मवावहै इति पाभे.।

[e]) = सपा. कौसू २१,२१। °स्तुष्व वर्मन् > सपा. ऋ १०,१२०,६ या ११, २१ स्तुवेय्यम् इति पाभे.।

[f]) नाप. (छन्दस्-)। गस.।

[g]) = सपा. मान ८,५,२,५[१]। तै ४,३,१२,२ सष्टुप् इति पाभे.।

[h]) वि. [सम्वरणकृत्-, *आच्छादक- (वि-ष्टिर्- = *गविभ्- [वैतु. OW. GRV. प्रमृ. नाप. इति, वे. सा. °र- इति प्राति. चेति ?])]। कर्तरि क्विप् प्र.। वि-ष्टिर्- = *भृष्ट- (= प्रज्वलन-) + (√*भृ [= √भृ 'धारणे'] > कर्तरि) *भिर्- > उस. *भृष्ट-भिर्- > यनि.। '(अग्निः)' संस्तिरः आच्छादिकाः (अपि सतीः) विष्टिरः संगृभायति (संगृह्याऽऽत्मसात् करोति)' इति वा. (पृ २९६० n यदुक्तं तदेष्टम्)। [i]) इडागमः (पा ७,१,८)।

[j]) सपा. समतिष्ठिपन् <> संस्थाप्य इति पाभे.।

[k]) भाप. (संगमन-, संमुखीभवन-), नाप. (संग्राम- प्रमृ.)। गस. उप. भावादौ कः प्र.।

[l]) उप. भावे अङ् प्र.।

[m]) °प्यतेन इति पाठः? यनि. च तेन चेति द्विपदः शोधः (तु. क.; वैतु. Sा.)।

¶सं-स्थाप्य, प्या- -प्यः मै ३, ७, ८; ४, ५, ५; -प्यम् तै २, ६, १, ६; ६, ४, ६, १; मै १, ८, ७; १०, ९; ३, ५, ४; ७, ९; ४, ५, ५; ६,८; काठ २३, ९; २६, १०[२]; ३०,१[a]; क ३६ ६[२]; ४१,८[२]; ४६, ४; -स्याप्याउम् मै १, ८, ७; ३, ७, ९[२]; काठ २३,९[२]; ३०,१[२b]; क ४६,४[२].

¶सं-स्थित- -तः काठ २८, ९; क ४४, ९; शौ १८, ४, १५§; -तस्य तै ६, ४, ५, २; -ते तै ६, ३, ४, ९[२]; मै १, १०, ९; २, १, ८; २, १; ३. ७,८; ९, ४; ४, ७, ४[२]; काठ ११, ६; १०; १२, २[२]; ३६, ४; -तेन तै ६, ४, ५, १; मै १, ४, १०; ४, ५, ५; ६, ८; काठ २६,१०; ३२, ७[२]; क ४१, ८.

¶संस्थित-यजुस्[c]- -जूंषि काठ २९, ३[२]; क ४५, ४[२].

¶सं-स्थिति -तिः मै १,८, ७; काठ ६,८; क ४,७; -तिम् तै ६.४, ५,२; -त्यै तै ७,५,१,४.

?सं रथा या न्व पु पे षया सा न-स्त्रि रा त्र पै १२, ६, ७.

सं √स्पृश् ,> स्पर्शि, संस्पृशन्ताम् शौ १२, २,३१‡[1]; ३, ३०[e f]; १८, ३, ५७‡[d]; पै १७, ३३, २‡[d]; संस्पृशस्व शौ १३,१,३४; ‡१४[g],१,२१; ४०; पै १८, २, १०‡[g]; ४, ९‡[g]; १८, ४; संस्पृशेथाम् मै १. १, ७[h]; ४. १, ७[h]; पै ३, २८,१[i]; सम् (स्पृशेथाम्) पै ३, २८, १[i]; समस्पृशन्त शौ १४, २, ३२[j]; सम्···अस्पृशन्त पै १८, १०, २[j].

¶संस्पर्शयति तै २, ६, ६, २; ६. ३, १,६; काठ २९,६; ३७. १६; क ४५, ७; संस्पर्शयातु, सम् (स्पर्शयातु) पै ३, २८, १[k]; १९,१५,४[k].

सं-स्पर्श- -र्शे शौ ८, २, १६; पै १६, ४, ६; -¶र्शेन काठ ८, ११[२]; क ७,८[२].

¶सं-स्पृश्यै तै ६, ४,३,४.

सं-स्पृश[1]- -स्पृशः मा ३७, ११[m]; का ३७, २,१[m]; ३[n].

¶सं-स्पृश्य मै १, ८, ९.

¶सं-स्पृष्ट, ष्टा- -ष्टाः तै ५,४,१,४; -ष्टौ तै ६, ४,६, ४.

सं √स्फाय् > स्फा, स्फी > सं-स्फा-न[o]- -०न तै ३, ३, ८, ३; ६; शौ ६,७९,३; पै १९. १६, १९; -नः तै ३. ३, ८, २; ६¶; शौ ६. ७९, १; पै १९,१६,१७.

¶सं-स्फीत- -तम् मै ३, ६, ७.

सं √स्मि > सं स्मयमा(न >)ना- -ना ऋ १, १२३, १०; -ने खि ५, ७, १, ७; मै ४, १३, २; काठ १५, १३.

सं √स्यन्द् > ‡सं-सनिष्यदत्[p]- -दत्[q] मा ९,१४; मै १,११,२; काठ १३, १४.

?संस्याधि पै ९, ८, ६.

सं-स्रव-, ?संस्रवः, सं-स्रवणा- सं √स्रु द्र.

सं-स्रष्टृ-, संस्राः सं √सृज् द्र.

सं-स्राव-, सं-स्रावण-, सं-स्राव्य- सं √स्रु द्र.

सं √स्रु, > स्रावि, संस्रवन्ति ऋ ९,

[a]) °प्यः इति पाठः? यनि. शोधः (तु मश. काठ २३,९)।

[b]) °प्याउः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पूर्वं स्थलम् क. च)। [c]) कस.।

[d]) पाभे. पृ ३१८९ k द्र.। [e]) तु. तस्य. टि. स्वभि।

[f]) सभि संस्पृशन्ताम् > सपा. पै १७, ३८, ९ अभिजितं सजन्ताम् इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ ३१९५ o द्र.।

[h]) संस्पृशेथाम् > सपा. मा १,२० का १,७,४ तै १, १,६,१ आयुषे धाम् इति, काठ १,९ आयुषे त्वा इति च पाभे.। पृ १७०९ i अपि द्र.।

[i]) सपा. शौ ६, ७४, १ सम्···स्पृश्यन्ताम्.सम् (स्पृश्यन्ताम्) इति पाभे.।

[j]) सपा. समस्पृशन्त <> सम्···अस्पृशन्त इति पाभे.।

[k]) सपा. शौ ६, ७४, १ सम्···अजीगमत्,सम् (अजीगमत्) इति पाभे.।

[l]) गस. उप. भाप. क्विबन्तम् (तु. पाभे.; वैतु. उ. म. कर्तरि इन्दिनि कृत्वा नाप. [रक्षस्-] इति?)।

[m]) =सपा. माश १४, १, ३, १४। तै १.१,२,२;१, ८,२ प्रमृ. तैब्रा ३,२,२,६ आपश्रौ १,४,१ प्रमृ. च संपृचः इति पाभे.।

[n]) =सपा. माश १४, १,३,२९। मै ४,१,४ संपृचः इति पाभे.।

[o]) वि. (अग्नि-, आदित्य-)। गस. उप. कर्तरि कृत्।

[p]) वैतु. PW. प्रमृ. अनुमंस° इति?।

[q]) =सपा. माश ५,१,५,१९ शुसा ६,८। ऋ ४,४०,४ प्रमृ. काठ ६,९,१,१० का २,२८ मंनुवीन्यम् इति पाभे.।

११३, ५; संस्रवन्ति शौ १, १५, ३; ४; पै १, २४, २; ३; संसंस्रवन्ति[a] पै १९, ४३, १३, ‡सम्…स्रवन्ति[b] तै ४, ३, ९, ६; मै २, ७, १७; काठ १६, १६[c]; सम् (स्रवन्ति) पै १९, ४३, १३[d]; सम्रवतु पै ११, १, १४[d]; सम् (स्रवतु) खि २, ९,१; शौ २ २६,३; पै २, १२, ३; संस्रवन्तु खि २,९,१[e]; ३; शौ २, २६, ३; पै २, १२, २; संसंस्रवन्तु शौ १, १५, १[f]; २, २६,३[ef], १९, १, १[ef]; पै १, २४,१;२,१२,३; सम् (स्रवन्तु) खि २,९,१[२]; शौ १,१५,१[२]; २, २६,२[२], १९,१,१[२]; पै १,२४, १; २,१२, ३; सुमस्रवत् तै ६, ५, ९,१¶; ¶समस्रवत् मै ४, ७,४; ¶समस्रवत् काठ २८, ९; ३४,३; क ४४, ९.

समसुस्रोत् मा १८, ५८; का २०, ४, १; तै ५, ७, ७, १; काठ ४०, १३.

संसुस्राव पै १, ५९, १.

संस्रावयामसि शौ १, १५,३;४; पै १, २४, १-३.

सं-स्रव[g]– -वः पै ८,१८,११; १९, ३८, ८; -वाः ऋ ९,११३ ५; -वान् मै ४, ६, ९¶; -वे मै ४,७,१¶[h].

संस्रव-भाग[i]– -गाः[j] मा २, १८; का २, ४, ६.

?संस्रव· पै ५, १०, ३.

सं-स्रव(,ण>)णा[k]– -णाः पै ८, १२, ११.

सं-स्राव[l]– -¶वम् तै ३, १,९, ६[२]; काठ ६ ३; क ४, २; -वाः पै १,२४,२[m]; -¶वे[h] काठ २८, ७; क ४४, ७; -वेण पै २,१२, ३[n]; -वैः शौ १, १५, ३; ४; पै १, २४, १-३.

संस्राव-भाग[l]– गाः[j] तै १, १, १३, २; मै १, १, १३; ४, १, १४; काठ १, १२; ३१, ११; क १,१२; ४७, ११[o]; पै २०, ३४, २.

सं-स्रावण[p]– -णम् पै १९, २८, १५[q]; -०णाः शौ १, १५, ३; १९, १, २; पै १,२४, ४; १९, ४३, १५

सं-स्राव्य[r]– -व्येण खि २,९, १; शौ १, १५, १; २, २६, ३[s]; १९, १, १-३; पै १९, ४३, १३-१५.

सं √स्वज्, संस्वजस्व[s] शौ १२, ३, १२; पै १७, ३७, २.

सं √स्वद् > सुद् > सं सुदे[t] ऋ ८, १७, ६; शौ २०, ४, ३[?].

सं √स्वृ, ‡समस्वरन् ऋ ९,६३,२१; ७३,१; १०१,११; १०६,११[s]; ११०,८[s]; कौ २, २९१; ४५३; ८४४; ९२३; जै २, २४, ७; ३, ३४, ११; ५८, १; शौ ५,

---

a) सपा °वन्ति<>°वन्तु (कौसू १९,४ अअ १९, १ च) इति पाभे.।

b) =सपा. तैआआ १०, ४० आपश्रौ १६, २७, ५ माश्रौ ६,१,७,२६। सुम् इुद् >ऋ ४,५८,६ मा १३, ३८ प्रमृ. माश ७,५, २, ११ कात्रौ १७,५, ७ आपश्रौ १७,१८,१ सम्युक् इति पाभे.।

c) सरित् इति पाठः? सम्, इद् इति शोधः (तु. तै. मै)।

d) सपा. या ३,४ सुंभवमि इति पाभे.।

e) सपा. सुंस्र°<>सुंसंस्र° इति पाभे.।

f) तु. सा. विव; वैतु. शंपा. RW. प्रमृ. सं सुं° इति।

g) नाप. (रस-, द्रव-)। गस. उप. अप् प्र.।

h) सपा. संस्रवे <> संस्रावे इति पाभे.।

i) विप.। बस.।

j) सपा. संस्रव° (माश १,८,३, २५ कात्रौ ३ ६, १७ च) <> संस्राव° (तैब्रा ३,३,९,७ आपश्रौ ३,७,१४ प्रमृ. च) इति पाभे.।

k) नाप. (नदी-)। गस. उप. कर्तरि कृत्।

l) भाप., नाप. (सस्रव- [शौ पै.] संस्राव-शेष-[तै. काठ. प्रभृ.])। भावकर्मणोः घञ् प्र. (तु. सा [शौ.], भा [तै १, १,१३,२])।।

m) सपा. शौ १,१५,४ रुर्पिषः इति पाभे।

n) विप. (हविस्-)। सपा. °वेण <> °व्येण इति पाभे.।

o) °गः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ ३१,११)।

p) नाप. (संस्रावक-वस्तु-)। कर्तरि कृत् (वैतु. सा. कर्मणि प्र. इति °ण- [होम-] >-णाः [प्र३] इतीव)।

q) नाप. (रोग-भेद-)।

r) विप. (हविस्-)। कर्मणि ण्यत् प्र.।

s) तु. सस्थ. टि. २अभि।

t) गस. उप. केनन्तम् (तु. GW. प्रमृ; वैतु. नाप. =आस्य- इति कृत्वा सं-सुद्- >-सुदे इति, सा. सं सु√दा 'दाने'>°दा- > यनि. इति।

६, ६[a]; सम॒स्वरन् ऋ १०,९६, २[b]; शौ २०,३०,२†[b]; †सम्॰॰॰ अस्वरन् ऋ ८, ९७, ११; ९, ४५, [(६, ५) ५ (१०६,११)]; ६६, ८; कौ २, २८२; जै ३, २३,१४; शौ २०,५४,२.

?सं-हत[c]- -तम् पै ४,१६,१.

सं√हन्, सं॒हन्ति तै ६,२, ७, ४¶; सम्॰॰ हतः[d] ऋ ८, ३१, ९; सम्॰॰॰हंसि ऋ १,५३, ७; शौ २०, २१, ७†; सम्॰॰॰हन्मि, सम्[e] (हन्मि) शौ ६, ५६, ३[f]; संहन्मः[f] ऋ ७,५५, ६; सम्॰॰॰ हुनन्त ऋ ७, ५६,२२; काठ ८, १०†; समहतान् काठ १३,४¶, सम्॰॰॰अघ्नत खि १,११,३. सं॒जिघ्नते[g] ऋ ९,१४,४.

सं-हृत[h]- -हृतः ऋ ३,१,७.

सं-घात[i]- -तम् तै १, १, ५, २[j]; -तम्ऽ-तम्[k] मा १, १६[l]; मै १,१,६; ४,१, ६[2];¶; काठ १, ५;२४,१०¶[l]; २९, १¶[l]; ३१, ४[2];¶; क १,५;३८,३¶[l]; ४५, २¶[l]; ४७,४[2],¶; -ते खि ५,७, ३,२; मा २८,१३; का ३०, २, २; मै ४,१३,८; काठ १९,१३; -तेऽ-ते का १, ५,५[j].

सं॒हनु[m]- -नु शौ ५, २८ १३; पै १, ५४,५; -नुः[n] शौ ८, १, १६; पै १६,२,६.

सं√हा (गतौ), सम्॰॰॰जिहीते ऋ ३,५१,४.

सं-जिहान- -नम्[o] ऋ ७, ३३,१०; -नाय तै ७, १, १९, ३; काठ ४१,१०.

सं-हाय[p] ऋ २,३८,४.

सं-हास्यत्- -स्यते तै ७, १, १९, ३, काठ ४१,१०.

सं॒हान[q]- -नः[r] मै ३, २, ९; -नाय मा २२, ७; का २४, ३, ३; मै ३,१२,३.

सं√हि, सम्॰॰॰समहयन्[s] ऋ ६,४०, २.

सं॒हिनोमि ऋ १, ६१, ४; शौ २०,३५,४†; †सम्॰॰॰हिनोमि, सम् (हिनोमि) ऋ ६, ६९,१; तै ३,१, ११, ३; मै ४, १२,५; काठ १२, १४; सम् (हिनोमि) काठ २३,११†. सम्॰॰॰अहेषत ऋ ९,७१,५.

१सं॒-हित-, २सं-हित्-, ३सं-हित-, सं-हिति- सं√धा द्र.

सं√हु, सं॒जुहोमि का २, ५, ३[t]; मै ४,९,७[u].

---

[a]) सपा. ऋ ९,७३,४ अव॰॰॰सुमस्वरन् इति, पै ६, ११,४ अभि ॰॰समस्वरन् इति च पाभे. । पृ ४६६ *b* टि. अपि द्र. । [b]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।

[c]) सं√हृ > सं-हृत- इति शोधः। सस्थ. ?अधि > अधि (*=अह्नम्-) इत्यपि शोधः । '(यावत् सूर्यः प्रातश्च सायं च प्राणान् (अस्मच्छत्रून्) विनाशयेत् तावद् नः अधि संहृतमेव स्यात्' इति वा. ।

[d]) सपा. आपमं १, ११, ११ शम् (?सम्)॰॰॰हथः इति पाभे. । [e]) सपा. पै १९, ९,१४ सम्॰॰॰ ददामि, सम् (ददामि)[i] इति पाभे. ।

[f]) सपा. शौ ४,५,५ पै ४,६,५ संदध्मः इति पाभे. ।

[g]) PW. पूना. सात. °घ्न° इति शोधार्हम् (तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ)।

[h]) नाप. । गस. उप. क्रियन्तम् । अर्थः? । =नदी- इति वें., पुञ्जीभूत-रश्मि- इति सा., चिति-, स्तर- इति ?PW. प्रमृ , अङ्ग- इति ?GRV. ।

[i]) नाप. (समुद्र-,संग्राम-)। गस. उप. घञन्ते थाथिस्वरः।

[j]) सपा. संघातम् <> संघातंसंघातम् <> संघातेसंघाते इति पाभे. । [k]) क्वचिद् वा. किवि. ।

[l]) पाभे. पृ३११८ *a* द्र. ।

[m]) विप. (स्थिरबद्ध-, संहत- [त्रिवृदाख्य-मणि-])। यथा प्रमृ.<सम्+हनु- [=जम्भ-] इति?। (√*संह् 'संहनने, संघटने' > भावे) *संह्मन्-> *संह्मन्-वत्- > *संह्मनु-> यनि. इति मतम् । 'त्वा (त्रिवृतं) संहनु ([किवि. । न. द्वि१] कुघटय्य) कृणमसि (*बध्नीमः)' इति वा. ।

[n]) विप. [जम्भ- (दन्तपङ्क्तिनिगडनात्मक-रोगभेद- [तु. पंजा. दन्दन])] । [o]) तु. पृ १९३८ *m* ।

[p]) धा. उद्बोधे वृत्तिरिति कृत्वा √*ध्या (=√ज्ञा) इत्यस्य विपरिणतं वृत्तं द्र. (वैतु. सा. प्रमृ. √हा 'त्यागे' इत्यनेन संकरं कुर्वाणाः ?)।

[q]) विप. (संकुचितकाय- [पशु-]) । BW. ?MW.<सं √हन् इति ? ।<√*संह् (तु. संहनु-) इति मतम् ।

[r]) प्राङ् सं° > सपा. काठ २०,१० प्राङ्॰॰॰प्रवणः इति, तै ५,३,१,५ पुरस्तात्प्रवणः इति च पाभे. ।

[s]) आदरार्था समो द्विरुक्तिः ।

[t]) =सपा. काश्री ३, ८,१ कौसू ६,१। तैब्रा ३, ७,६, २१ आपश्री ३,१०,१ संयजामि इति, माश्री १,३,५,१३ संसृजामि इति च पाभे. ।

[u]) सपा. तैआ ४,८,४ जुहोमि इति पाभे. ।

सम्...हुवध्वम् पै ७,३,११.
सं-होत्र[a]- -त्रम् ऋ १०,८६,१०; शौ २०,१२६,१०†.
सं√हृ<>भृ, संहरात् पै १९,४८,१३.
†संजभार ऋ १,११५,४; मा ३३,३७, का ३२,३,८; मै ४,१०,२; शौ ५,३१,१०§[b]; २०,१२३,१; संजभार शौ ९,३,११; संजभार पै १६,४०,३; संजभ्रुः शौ १२,१,२४; पै १७,३,५.
स√ह्वे, संह्वयस्व[c] पै ९,२४,७.
समह्वि[d] शौ ४,१७,२; पै ५,२३,२.
स-कल[e]- -लम् पै १,२१,४[f].
स(क>)का- तद्- द.
स-काम[g]- -मान् मा २६,१; का २८,१,२; पै ५,३५,१२.
स-काश[h]- -शात् मै १,२,३; -¶शेन काठ ८,११[2]; क ७,८[2].
?सकुला शौ २०,१३६,४[i].
?सकृन् पै १९,२५,८.
सकृत्[j]- -कृत् ऋ १,१०५,१८[k]; २,१६,८; ६,४८,२२[2]; ६६,[(४,३,१०) १]; ८,१,१४; १०,३३,३;९५,१६; खि ७,२,४; ¶तै २,६,६,५; ३,४,२,२§; ६,२,४,१; ४,७,३; ६,१०,१;७,५,२,१; ¶मै १,६,१२[2]; ८,७[2];१०,७[2]; २,५,४,३,१,१;९; ६,१०;८,१[2]; ४,६,६; ७,७[2]; ८,७; ¶काठ ६,५; ६[2]; १२,३§; §१३,११; १२; १८,१९; १९,११[4]; २१,८; २३,१; ६; २५,१; २९,२; ३३,५[2]; ३६,२[2]; ¶क ४,४; ५[2]; २९,७; ३१,१[4]; ३५,७; ३८,४; ४५,३; शौ २०,११६[?]२†; -कृत् ऽ-कृत् ¶तै २,६,६,५;९,१; -कृतो शौ ११,१,१०[l].
†सकृत्-सू[m]- -स्वम् ऋ१०,७४,४; मा ३३,२८; का ३२,२,११.
¶सकृद्-अभिषुत- -तस्य तै ६,६,१०,१; काठ २९,६[n], क ४५,७[n].
¶सकृद्-अवत्त- -त्तम् काठ २९,२[2]; क ४५,३[2o].
सकृद्-आहुति[p]- -तिम् मै ४,८,७¶.
स-केत[q]- -तः तै १,५,३,३; मै १,७,१; ५; काठ ८,१४; ९,३; क ८,२,६; -ताः ऋ ६,९,५; -ताय मै २,८,१३.
सक्त- √सञ्ज्,ञ्ज् द्र.
सक्तु[r]- -क्तवः मा १९,२१; का २१,२,१०, मै ४,६,३¶; -¶क्तुभिः

a) = समीचीन-यज्ञ- इति सा. प्रभृ., याज्ञिकवर्ग- इति कृत्वा IG [२,३८] <सं√हु 'दाना°' इति । विप. [*संघसृत- (समन- [संमेलन-, उत्सव-])] । संघ- (जनसङ्घात-) + (√भृ 'धारणे'>कर्तरि) *भृत्र-> उस. *संघ-भृत्र- > यनि. इति मतम् ।
b) सम्...जभार इति WI. ? ।
c) सपा. शौ ५,२०,८ निह्वयस्व इति पाभे. ।
d) तु. पपा. WI. W.; वैतु. सा. यनि. पाठस्य स्थाने समभि (गच्छन्ति) इत्येवं व्याख्यायुकः ।
e) विप. । बस. । पूप. = सह्, उप. = कला- ।
f) सकलं तेन शुष्यति > सपा. शौ ६,८३,३ स गलुन्तो नशिष्यति इति पाभे. ।
g) विप. । बस. पूप. = सह् इति, यद्वा < सम् [= संगत-] इति (तु. पाम ६,१,१४४) ।
h) = सन्निधि- । उस. पूप. = सह्, उप. भावे इत् इति । i) सपा. RW. शि ५,२२,४ प्रमृ. तापी १२,१४,२ सक्षणा इति पाभे. ।
j) विप., नाप (एक-वार-, एकदा, सपदि) । वा. क्रिवि. गस. न. [?] द. । < *सक- (= एक-, सह [तु. सपदि]) + वृत्-> कस *सक-वृत्- > यनि. (तु. [अंशतः] पा ५,४,१९; वैतु. PW. GW. WAG. [१,२१] प्रमृ. = सह्+[√कृ>] कृत्- > उस. यनि. इतीव) ।
k) मा, सकृत् > सपा. या ५,२१ मास-कृत् इत्यादि तैचिन्त्यम् (तु. पपा. प्रभृ. वृदे २,११२-३ SEY १५३-४) ।
l) सु° सा. इति ? । सपा. पै १६,८९,१० सयुजा इति पाभे ।
m) विप. (पृथिवी-) । उप. उप. क्विबन्तम् (तु. WAG [१,१७९ c]) ।
n) पृ ३६३ सस्थ. अभिषुतस्य इति नेष्टम् ।
o) पृ ४५२ सस्थ. अवत्तम् इति नेष्टम् ।
p) सुप्सुपीयः समासः अन्तोदात्तश्च ।
q) विप. [समानप्रज्ञ- (देव- [ऋ.])], नाप. (आदित्य-) । बस. पूप. = समान- [ऋ.] अन्यत्र = सह् ।
r) नाप. (भक्ष्य-विशेष-) । व्यु ? । < √सच् इति [तु. पाउ १,६९] वा √कस् [विशीनात] येनि या [४,१०] पाम [पराशादिक] SEY [६६,८४]; √सञ्ज् इति PW. प्रमृ. ।

तै ६,४,१०,६; मै ४, ६, ३[i]; काठ २७. ८[i]; ३४, १०[i]; -क्तुम् ऋ १०,७१,२; -¶क्तून् तै ३,३, ८,४; मै २, ६, ३; काठ १५,२; -क्तूनाम् मा १९. २२; का २१.२,११.

सक्तु-श्री[a]- -श्रीः मा ८, ५७; का ९ ७,६; तै ४. ४, ९, १; काठ ३४,१६.

?सक्तु पृथम शौ २०,१३६,५[b].

सक्थन्[c]- -क्थानि ऋ ५, ६१, ३; काठ १०,६¶; -क्थ्ना[d] खि ५ २२, ४; मा २३. २९; का २५.६,९.

सक्थि[e]- -क्थि ऋ १०, ८६, ६; ७; खि ५, २२, ६[b]; तै ५, ३,१२, २¶; शौ †२०, १२६, ६; ७; -क्थ्याः शौ १०,१०, २१; पै १६,१०९,१.

सक्थी[e]- -क्थ्यौ ऋ १०, ८६, [१६; १७]; शौ †२०, १२६, १६;१७; -क्थ्योः मा २४, १; का २६, १, ३; तै ७, ४, १९, १[f]; मै ३, १३, २; काठ ४४, ८[f]; -क्थ्यौ तै ७,४,१९,३¶; काठ ३३, ८¶; शौ ६, ९, १; पै २,३३,२;१०,२; १४,३,१८.

सक्मन्[g]- -क्मन् ऋ १,३१,६.

सक्म्य[h]- -क्म्यम् ऋ ३, ३८, ७.

†स-क्रतु[i]- -तवः ऋ २,२७,२; -तुः ऋ १०, १४८, ४; -तू ऋ १, ९३, ५; तै २,३,१४,२; मै ४, १०, १; काठ ४ १६.

√सक्ष् (वधा.)[j], सक्षत् ऋ १,१२९, १०; सक्षत ऋ ८, १३, २८; असक्षत ऋ ८, ६४, ९; †मक्षीमहि ऋ ७,३९, ६; ५१, १; ५४, ३; तै २. १, ११, ६; ३,४,१०,१; मै ४,१४,१४.

सक्ष[k]- -क्षः तै ३, ५, ५,१.

?सक्षः पै ५, १,८.

सक्षण[k]- -णः ऋ ५,४१,४.

सक्षणि[l] ऋ १०,३२,१.

†सक्षणि[k]- -णिः ऋ २, ३१,४; ८, २४, २६; ९, ११०, १; काठ ३८,१४; कौ १,४२८; २,७१४; जै १, ४२, २; ३. ५९, ६; शौ ५, ६, ४; पै ६. ११,५; -णिम् ऋ १,१११,३; ८, ७०, ८[m]; ९, ७१, ४; ७८, ३; -णी ऋ ८,२२,१५.

†सक्षत्- -क्षन्तः ऋ १, १३१,३[n]; शौ २०,७२,२;७५,१.

स-क्षित्[o]- -क्षितः ऋ ६, ४४, ६; -क्षितौ ऋ १, १४०,३.

?सक्षेमहि[p] काठ २,४.

?सद्येहि[p] क १, १६;२६,३.

---

[a]) तु. क्षीर-श्री-, शुक्र-श्री- प्रमृ.।

[b]) सपा. RW. खि ५. २२, ६ सुविथ उद्यतम् इति पाभे.। पृ ९१२ *f* अपि द्र.।

[c]) नाप. (शरीरावयव-भेद-)। < √सच् इति या [९, २०], SEY [७१]; < √सञ्ज् (ञ्ज्) इति पाउ [३, १५४] GW. प्रमृ. च। [d]) पाभे. पृ ३२०२ *i* द्र.।

[e]) ङीष् प्र. (पावा ४,१,४५)। [f]) पाभे. पृ८९१ *l* द्र.।

[g]) विप. (*बलवत्- [विदथ *= संग्राम-])। < √*सक् (=√शक् 'शक्तौ'; वैतु. अन्ये यनि. <√सच् 'समवाये' इतीव कृत्वा विप. वा नाप. वा सप्त१ वा मं१ इति ?)।

[h]) वें. बलार्थे <√शक् इति, सा. क्षीरादिहविरर्थे √सच् '*संभजने' इति, ORN. GRV. <√सच् 'संगत्वे' इति, GW.<√सच् '*सेवने' इतीव?। नाप. ('रसमय-, क्षीर- [तु Eng. *suck*])। (√वृष् 'वर्षणे =क्षरणे' >) *वृषस्- (रस-)> *वृषस्-मय- > (*उसम्य->) यनि. इति मतम्। 'अस्य वृषभस्य (स्तः इन्द्रस्य) नामभिः [*वलैः (=*नर्मन्- [=नृम्ण-])] धेनोः (वशिन्याः) गोः (गव्याः [अन्तः]) सक्म्यम् आममिर (आमृतमपरथन्)' इति वा।

[i]) विप. (समान-प्रज्ञ-, समान-कर्मन्- वा [अर्यमन्-, मित्र- प्रमृ.])। बस.।

[j]) मूलतः स्वतन्त्रो वा धा. < √सह् 'अभिभवे' [तु. भा. PW. प्रमृ. च]) इति वा √सच् 'समवाये' [तु. वें. सा.] इति वा √सञ्ज् [तु. भा.] इति वेति विचारसहम्।

[k]) विप.। कर्तरि कृत्.। धा. प्रायेण अभिभवे वृत्तिः (वैतु. सा. समवाये इति)।

[l]) तुमर्थीयम् अव्य. (तु. प्र-भूषणि प्रमृ.)। वा. पृ २११८ *d* द्र.। पृ १७२३ *h* यदुक्तं तन्नेष्टम्।

[m]) वैतु. PW. <√सच् इति ?।

[n]) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. GW. °न्ते इति ?।

[o]) विप.। उस. पूप. =सह्, उप. <√क्षि 'निवासे' कर्तरि कृत् (वैतु. सा. स- =स्समान- इति!)।

[p]) सक्षेमहि सद्येहि (काठ.), सद्येहि (क मूको.), सक्षेहि (क [तु. काग्र ४६, १० भाष्ये]), सक्षेमहि, मक्षीमहि (काग्र. मूको. [तु. क. संस्कर्तुः टि.] इतीमे वारि. इति सर्वत्र (सह्+क्षेम- > वस. *सह्- क्षे(म>)

सुखि°- -खा ऋ १, ४, [१०; ८, ३२, ११]; २२, १५; २६, ३; ३१, १; ५३, २; ६३,४; ७२, ५; ७५, [४; ९, ६६, १]; ९१, ८; १५; १७; १००, ४; १७०, ३; १८७, ३; २, १, ९; २०, ३; २४, १; २८, १०; ३, ४, १; १८, १; ३१, ८; ३९, ५; ४३, ४; ५४, १७; ४, ४, १०; १६, १८; १७, १७; १८; २५, ६; ३१, १; ५२, २; ३; ५, २९, ७; ६, ३३, ४; ४५, १; १७, ५५, ३; ५; ७, १८, ६; १९, १०; २०, ८; ५५, १; ८८, ६; ८, २, ३९; ४, ९; १३, ३; १७, १४; ४३, १४; ४५, [१-३]; ३७; ४८, ४; ७०, ११; ९३, ३; १००, २; ९, ६६, ४; ८६, १६; ९६, २; १०१, ६; १०४, ५; १०५, ५; १०, १०, २, २५, ९; २६, ७; ८; [४२-४४, ११]; ११७, ४; १३६, ४-६; १५२, १; १६८, ३[b]; १८६, २; खि ५, ४, ९; ६, ५; १५, ९; मा ४, २०S; ६, ४; ९S; ७, ३२; १०, ३१; १२, ११४; १३, २३; १९, ३[२]S; २७, ३९; ३३, २४; ३४, १२; ३६, ४; का ४, ६, ४S; ६, १, ५; २, ३S; ७, १४, १; ११, १०, १; १३, ७, १३; १४, १, ७; २१, १, ३[२]S; २९, ५, ८; ३२, २, ७; ३३, १, ६; ३६, १, ४; तै १, २, ४, २S; १४, ४; ३, ६, २; ४, ४६, ३; ८, २१, १S; २, ३, १४, १; ६, ७, ३S; ३, ३, ११, १; ५, ११, ५; ४, २, ११, २; मै १, २, ४S; १४; १५S; ५, १३; २, ३, ९S; १३, ९; ३, ११, ७[२]S; ४, ९, २७; १०, १; २; ११, ५; १२ ६; १३, ४; १४, ८; काठ २, ५S; १४; ३, ३; ५S; ६, ११; १०, १३; १२, ९; १३, १५; १५, १२; १६, १६; २१S; ३४, १६S; ३५, १३; ३९, १२; ४०, ८; क १, १७S; २, १०; १२S; कौ १, १२७; १३३; १६९; २२६S; २७५; २७७, ५५७; २, ३२; ९८; २२४; ५०२; ६८८-६९०; ८०२; ८८६; ९६२; १०२१; १०७६; १०७७; ११९१; ४, ३, ३S; जै १, १४, ३; ९; १८, ५; २४, ४S; २९, ३; ७; ५७, ४; २, ७, ३S; ३, ४, ३; ९, १२; २०, ८; ३९, १; ४६, १; ४, २, ५; ९, २; १३, १; १७, ४-६; ३०, ५; शौ १, २०, ४; २६, २[२]S; S५, ४, ७; ११, ९-११; ६, ५१, १; ७, २७, ६; ५३, १; ८, ३, २०‡[c]; १८, १, २; ४, ६०; २०, ७, ३; १७, ११; २१, २; ३७, १०; ६८, १०; ८९, ११; ९४, ११; १२४, १; १३०, १४S; १३७, ६; पै S१, ५१, २; ५४, १; २, १९, १-३S; ८८, १; ५, ३८, ४-६; ६, १६, ३; S८, १, ९-११; १५, ११, १; १६, ७, १०‡[c]; ८, ११; १९, १, ८[४]S; ११, २S; ४३, ४S; ४६, ८; २०, ११, ५; २२, २; ५१, ५; -खायः ऋ १, ३०, [७ (८, २१, ९)], ५३, ११; १६५, ११; ३, ९, १; ३०, १; ३१, १७, ५५, २२; ४, १२, ५; ३२, ६; ५, १२, ५; ३१, १०; ३२, १२; ५२, ३; ६, २१, ५, २६, ८; ७, १९, ८; २१, ९; ६८, ७; ८, २, १६; २१, २; ४५, १६; ९२, ३३; ९६, ७; १००, ५; ९, ४५, ५; ९६, ४; ९७, ८; ४३; १०, ७१, २; ७; ८; १०; ८५, २३; ८८, १७; १७९, २; मा ६, २०[d]; ११, १४†, ३४, १८†; का ६, ४, ५[d]; १२, २, ३†; ३३, १, १२†; तै १, ३, १०, १[d]; ४, १, २, १†; ६, २, २, ५¶; ३, ११, ३[d]; मै १, २, १७[d]; २, ७, २; ४, ११, १; ३; †काठ ९, १८; १६, १; १९, २; क २९, ८†; †कौ १, ६२; १३६; १५७; १६३; ३२४;

मा->)सु-क्षेमा (विप [तनू]), हि इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. देशपाण्डे: [काट.] यनि. मत्र ! [हि गमे !] पृहि इति ?)। [a]) नाप. (मित्र-, स्तोतृ- प्रमृ.)। [२समान->] स-+√ख्या इति प्रायोवादः (तु. या [७, ३०] पाउ [४, ११०] वै. मा. OW. प्रमृ.)। √*सम् (यथा. [=√सच् 'समवाये', √सव 'स्तुतौ' प्रमृ.]) > भावे *सम्-+ (√मा 'माने'>भावे) *माय्-> यथा. *सुम्माय- > *सुम्माय्-> *सुखे-> यनि. इति मतम् (तु. Zd [मित्रार्थे] ह्रश्माय्- [SEY २४४]. [आदिक-तात्पर्यतः PW. यनि <√सच् 'समवाये' इति, [कल्पनायाम्] WAG [१,६० c] *सुखै- इति)।

[b]) पाभे. पृ २६१५ *b* द्र.। [c]) सपा. ऋ १०, ८७,२१ सुखे इति पाभे.। [d]) = सपा. माश ३, ८,३,१७। काठ ३,७ क २,१४°यम् इति पाभे.।

३४०‡[a]; २, ५९; ६९; ९३; ४६७; ६८०‡[b]; †जै १. ६, ८; १५, २; १७, ३; ९; ३४, २; ३५, ९‡[a]; ३. ६, ५; ७, ७, ९, ७; ३५, २; ५६, ८‡[b]; शौ ७, ६२, ४; ७५, २†; १४. १, ३४†; १९, २४, ७†; †२०, १४, २; १८,१; २१, ११;२६, १; ३७, ८; ६२, २; पै ३,२६, ६; १५. ६, ४; १८, ४, ३†; –†०खायः ऋ १. ५. १; २२, [८; ९, १०४, १]; ५, ७, १; ६, ४५, ४; ७, ३१, १; ८,१, १; २१, ९; २४, १; ११;७०, १३; ९, १०१, १; मा १५, २९; का १६, ५, १०; तै २,६, ११. ४; ४, ४, ४, ३; ५, १, २, २; मै ४, ११, १; काठ २, १५; कौ १, १५६; १६४; २४२; ३८७; ३९०; ४००; ५४५; ५६८; २,४७,६६; ९०; ५०७; ७१०; जै १, १७, २; १०; २५, १०; ४३, ७; १०; ४५, २; ५६, १; ५८, ३; ३, ५, ६; ७, ४; ९, ४; २०, ५; ४०, ३; ५८, ७; ४, १७, ७; शौ १८, १, ३७; २०, १४,३; ६२,३,६५,१; ६८,११; ८५,१; –०†खायः ऋ १.४१,७;१६५. १३; ३,२९,९; ५, ४५, ६; ६, १६, २२; २३, ९; ४८, ११; ७, ९७, २; ८; ८, २०, २३; ९,, ९८, १२; १०५, १; १०, ३०. १४; ५३, ८; १०१, १;

२; १०३, ६[c]; मा १७, ३८; ३५, १०; का १८,४, ६; ३५, ४, ९; तै ४, ६, ४, २; मै २, १०, ४; ४. ११, ३; काठ ७, १६; ९, १८; क २८, ५; कौ १, ५६९; २, ४४८; १०३०; १२०४[c]; जै १, ५८, ४; ३, ३४, ६; ४, १७,३; शौ ६,९७, ३[c]; ११, १, २; १२, २, २६; २७; १९, १३, ६[c]; पै १६, ८९, २; १७, ३२, ६; ७; –†खायम् ऋ १, १२९, ४; १८५,[८;५, ८५, ७]; ४, १, ३; २४, ६; ५, ३१, १२; ६, ४५, ७; १९; ५५, २; ७५, ३; ७, १८, ६; ३४, १५; ८६, ४, ८, २, २७; ४२, ३७;६१,११; ६२, ६; ९, ८, ७; १०, ७, ३; ८, ७; १०, १[a]; २७, ६; ४२, २; ७१, ६; ८७, २१; ८९, ३; ११७, ३; ६; खि ३, १३, १, ५,१२,१; मा २९,४०; का ३१, २, ५; तै ४, ६, ६, °; मै ३, १६, ३; काठ ३,७S[d]; १८,५[c]; २६,११; ४६,१; क २,१४S[d]; कौ २, ५३४; १००८; जै ३, ४१, १०; शौ ५, १, ९S; ८, २,२०; १८, १, १[a]; २०,८९, २,१२८, २S; पै १, ४४,२S; ६, २, ९S; १३, १३, ५S; १५,१०,३;१६,७,१०; –खाया ऋ १, १६४, २०; ३, ३५, ४; ४३, १; ४, ४, ४१,३; ६,४०, १; मा २८, ७; का ३०, १,७;

मे ४, ९, १२; शौ ६, ६१, ३; ९, १४, २०†; २०, ८६, १†; पै १६, ६७, १०†; १९, १४, ९; –खायौ ऋ ६, ६०, १४; मै ४, ३, ४¶; काठ ४०, ९; शौ ६ ४२, १[e]; २[e]; पै १९, ५५, १५-१८; –खिभिः ऋ १, १००, २; ४; १८; ३, १, ९; ३९, ५; ४७, [३; ५१, ८]; ४, १६, ६; ३२, ३; ६,३२,३; १०, ६७, ३; ७; ७३, ५; ६; ११२, ३; खि ५, ५, २; तै ३, ४, ११, ३†; †मै ४, १०, ६; १४, १०; काठ २३, १२†; शौ ७, ११०, १[f]; १४, १, ५६; †२०, ७७, ६; ९१, ३; ७; पै १८, ६, ४; –खिभ्यः ऋ १, ४, [४; ९, ४५, २]; ५३, २; ७५, [४; ९, ६६, १]; ८०,६; ३, ३०, १५; ३१, १५; ३२, १६; ६२, १; ४, २३, ५; ६; ५,२४,४, ६,४४,७; ७,२७,२; ४; ९५,४; ९७,७; ८,९६,२१; ९,६६, ४; ९६,१; १०, ६, २; ३४,२;५; [४२-४४,११]; ८१, ५; †मा ३,२६; १५,४८; १७, २१; २५, ४८; †का ३,३,१८; १६, ५, ३०; १८, २, ६; २७, १५, २; †तै १, ५, ६, ३; ३, ३, ११, १; ४, ४, ४, ८; ६, २, ५; †मै १. ५, ३; २, १०, २; ४, १४, ४;७; १५; †काठ ७, १; १०,१३; १७,१८; १८, २; †क ५, १; २८,२; †कौ १,

a) सपा. °यः<>°दम् इति पाभे. ।
b) सपा. ऋ ९,९८,६ स्वसारः इति पाभे. ।
c) सपा. °खायः <> °खायम् <> पै ७, ४, ६ १९,१२,९ सखानः इति पाभे. ।
) पाभे. पृ ३२०४ d द्र. ।
e) सपा. पै १९,८,१०; ११ रुखीका इति पाभे. ।
f) विश्वेभिः सखिभिः सह>सपा. पै २०,७,४ देवो देवानां सख्या जुषाणः इति पाभे. ।

४६, ३; क १, १४; कौ १, १०८; २२९; ३२४; २, ३७०; ११७२; जै १, १२, २;२४,५; ३४, २; ३, ३०, १३; ४, २७, १०; शौ ७,१०९,१S[a]; १८,१, २; २०, ८९, ४; पै २.३०,१; S७, ३, २?[b]; ६; १०, ४,९S; १६, ७३, १; २०, ३, ६S; -ख्यस्य ऋ १, २६,५; ५,५५, [९ (६, ५१,५) १०, ७८, ८]; ८, ४४,२२; -ख्या ऋ १,७१, १०; १०८,५; १७८, २; २, ३२, २; ३, ५८, ६; ४, ३,४; १०,८; १६, २०; ६, ४७,१७; ६१, १४; ७, २२, [९; १०, २३, ७]; ७२, २; ८८,५; ८, ८६, [१-५]; १०, ६, २; १०, १; ४८, ९; खि ३,१३, १; मै ४. ११, २; १४,९; १५; काठ १७, १८; कौ १, ३४०; जै १, ३५,९; शौ १८,१, १; -ख्यात् ऋ १०, १२४, २; तै १, २, १०, २; -ख्यानि ऋ १०,७१, २; ९५,१५;११३, ९; -ख्याय ऋ १, १०१, [१-७]; ११९, ५; १३८, २; १६७, ४; ४, १७, [१६; १०,१३१, ३]; २२, २; ३१, [११; ६, ५७, १]; ३३, ११; ४१, २; ३; [७; ९, ६६, १८]; ५५, ३; ५, २९, ११; ६, २९, १; ६०, १४; ७, १८, १२; ८, २१, १४; ८९, [२; ९८, ३]; ९, ८६, २०; १०७, २०[c]; १०, २९, ८; ३६, ७; ६१, २५; ६४, ७; ७३, ४; मा ३३, ९५; मै २, १३, १०S[d]; ४,१२, ६; काठ २३, ११; कौ १, २०२; ३८०; २, १७२; ३७७; ७४०; जै १, २१, ९; ३९,११; ३, १६,१०; ३०, २०; शौ ३. ३,२S; २०, ६२, ७; ७६, ८; ११४, २; १२५, ३; पै २, ७४, २S; -ख्ये ऋ १, ११, २; ९१,१४; ९४, [१-१४]; १३८, ३; ३, ९, ३; ५४, २१; ४, १६,१०; १७, ९; २८, १; ५, १६, ३, ४४, [१४; १५]; ६, २७,१;२; ४४, ११; ७, ५४, २; ८, ४, ७; २१, १५; ७१,१३; ९,६१, [२९; ६६,१४]; १०७,१९;१०, २५,१; ४८,५;७१,५; ८८, २; १२४, ९; मै २, ७,३; ४,११, २; काठ ९, १९; १३, १५; कौ १, ६६;४२२;५१६; २,१२९; १७८; २७२; ४१४-४१६; ९५५; ९६२; ११७६; ११७७; जै १, ७, ४; ४१, ४; ५३, ६; ३, १३, ५; १६, १६; २३,४; ३२, ४-६; ४, ११, २; २०,१; शौ ८, ९, २२S[d]; १३. १, १७-१९S; २०, १३, ३; पै १, ६५, १S; १२, १, १-१४; १६. १९, १०S; १८, १६, ७-९S; -ख्येभिः ऋ ३, १, [१९; ३१,१८ (४, ३२, १)]; १०, ११३,९; मै ४, १४,१५; -ख्येषु ऋ १, १०, ५; १०, १३८, १; खि ४, ७, ७; कौ १, ३६३; जै १, ३८, ६; -ख्यैः ऋ ६, १९, १३; १०, १३२, २.

?सख्येहि° काठ २३, ६.

सु-गण[f]- -०ण पै १९, ५४,५; -|णः ऋ १,१०१,९; ३,३२, ३; ४७, [२; ५२,७]; ४; १०, १५७,३; मा ७,३७; २५, ४६; ३३,६३; का ७,२०,१; २७,१५,१; ३२, ५, ९; तै १, ४,४२, १; मै १, ३, २३; ४, १४, १३S; काठ ७, १३[१]S; क ६, २S; कौ २, ४६१; जै ३, ३४,२०; शौ २०, ६३, २; १२४, ५; -णम् मै ४, १२, १; पै १९, ५४, ५; -णाः तै ४, ३, १३, ४; शौ ७, ८२, ३; पै २०, ३१, ६.

सुगर(वप्रा.)[g]- -रः तै ४, ४, ७,२; ५, ५, १०, ४; मै १, २, १२; ७ १[h];५[h]; २,१३,१२; काठ ८, १४[h]; ९,३[h]; २२,५; ३५,१५; क ८, २[h]; ६[h]; -रस्य ऋ १०, ८९, ४; कौ १, ३३९†; जै १, ३५, ८†; -राः, -०राः मा ५, ३४; का ५, ८, ५; -राय पै ७, २०, १; -रेण मा ५, ३४; का ५, ८,५; तै ४, ४,१२, २; मै ३, १६, ४; काठ २२, १४; पै १५, १, ४.

सागर[i]- -रस्य सि ७, ७, ४.

---

a) सख्यंम् इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. सा. मूको.)। b) °ख्यावम् इति शोधः (तु. पृ ७१२ j)।
c) पाभे. पृ १६४२ m द्र.।
d) मश. मख्याय<>सख्ये इति पाभे.।
e) पृ ३२०१ p द्र.। f) विप.। बस. पूप. =सह्।

g) नाप. (अग्नि-, वायु-, समुद्र-प्रमृ.), व्यप. (आदित्य-विशेष-)। व्यु.?। बस. पूप. = सह्, उप.<√गॄ इति प्रायोवादः (वैतु. पाउमो २, ३,३९<√मह् इति)।
h) सपा. तै १,५,३,२ सुमेकः इति पाभे.।
i) नाप. (समुद्र-)। स्वार्थिकः प्र.।

स-गर्भ[a]- > सुगर्भ्य[b]- -र्भ्यः मा ४, २०; ६, ९; का ४, ६, ४; ६, २, ३; तै १, २, ४, २; मै १, २, ४; १५; ४, १३, ४; काठ २, ५; ३, ५; १६, २१; क १, १७; २, १२.

?सगलिग[c] पै २०,३६, ९; ४३,३.

?सु गलुन्तो नशिष्यति[d] शौ ६, ८३, ३.

?सगासि पै २०,३५,२.

सु गु[e,f]- -गुः काठ ३५, १०; ३८, १४; क ४८, १२.

स-गुण- -णाः पै १५, २१, ७.

सु-गृह[e]- -ह॰ तै ३. ५, ४, ३¶.

सुग्धि[g]- -ग्धिः मा १८, ९; का १९, ४, १; तै ४, ७, ४, १; मै २, ११, ४; काठ १८, ९; क २८, ९; -ग्धिम् खि ५, ७, ३, ५; मा २८, १६; का ३०, २, ५; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; -ग्धीः पै १९, २२, ६.

सुग्धिति[h]- -तिम् मै २, ७, १२.

सग्धुम् √सघ् द्र.

?सग्मे[i] मा ४, २६; का ४, ९,१.

√सघ् (वधा.), †सुवत् ऋ १. ५७, ४; कौ १. ३७३; जै १, ३९,४; शौ २०, १५,४.

सघ्नोति मै ४, ४,६¶; असघ्नोत् मै ४,७,३¶; असघ्नोः ऋ१.३१, ३; सघ्यासम् तै ३,२,५,१.

सग्धुम् मै ४, ४, ६¶.

सघन्[j]- -घा[k] तै ३, २, १, १.

?सुघा घते, सुघा घ मे खि ५,१५, ३; सुघाघते शौ २०, १२९, ११[l]; १२[l].

?संकपः पै १५, १२, ६.

संकर्पन्ती- सं√कृप् द्र.

सं-कल्प- सं√क्लृप् द्र.

?संकल्पास्त्य स्मरन्ताधीभिर्य-मैवास्य दिध्मो[m] पै ३,१७,१.

सं√कप् > सं-कुप्य[n] मै १,४,१३[o].

सं-कसुक[p]- -क॰ मै ४, १४, १७[q];

---

a) पूर. =२समान-।

b) विप. (भ्रातृ-)। तत्रभवीयः यन् प्र. (पा ४, ४,११४)।

c) *समग्र-वीक्ष्- > नैप्र. साग्रेक्ष्- > [सं१] -क्ष इति शोधः (तु. २०८३ b)। सस्थ. !अभिनुदावहे (है) > युनजावहे (है), आकृधि > आकारये (आह्वय) इति चापि शोधः द्र.।

d) सुकलं तेन शुध्यति इति त्रि-पदः शोधः (तु. सपा. पै १, २१, ४, वैतु. सा. सुः [श्लौः] गड्डुतः (गएडतः) न शिष्यति इति, W. स गलतो नशिष्यति इति, CA सु-गडन्त- [स्यन्दमानेन पूयेन सहित-] > -न्तः नशिष्यति इति च शोधान्तर-प्रयासाः)।

e) विप. । बस. । पूप. =सह ।

f) उप. (< गो- [पा ६ ३,८२])।

g) सह-समानाऽन्यतर-भोजने तात्पर्यमिति कृत्वा पाम. ८,१,२५ [२समान- >] स- + [√घस् >] *ग्धि- इति, या [९, ४३] म. PW. WAG [१, ६९] MVG [२५,२] प्रमृ. [सह >] स- + ग्धि- इति, पाम. [पक्षे] < √सघ् इति च?। भाप (*प्रजादत्ता-)। (√सघ् 'सहने' >) सग- > *सग-धिति > नैप्र. *सग-धि- > यनि. इति मतम्। 'तृप्ति-प्रजा-साधन-विजयाऽऽत्मक-ऽऽर्थिट-चतुष्टयदत्ता यज्ञेन कल्पताम्' इति वा.। सस्थ. सग्धिति- इत्यपि द्र.।

h) =सग्धि- (वैतु. WAG [१, ६९; २, १० b]
°धि + धि [अधिक इव प्र.] इति?)।

i) अन्ये यनि. =[सह] > स + √गम् इति वा ग्मा- [गो-] इति वेति कृत्वा यजमानार्थे संगतिरिति?। वस्तुतः गमा [विप. (संपद्भूता- [गो-])], इत् इति द्वि-पदः शोध. (तु. [पर्यायभावेन] तै १, २,७,१ [BI]) सम्युत् इति पाभे. (तत्रापि इत् इत्यपरं पदमधिकं देयम् [वैतु. अन्ये स्म्युत् ते इति द्वे पदे?]); एवं माश [३,३,३,७] सग्मे इत्यत्र मै [१,२,५] ?ग्मस्म युत् (पृ ३०६० h) इत्यत्र चाप्युक्तः शोधः द्र.।

j) नाप. (पक्षि-भेद- [तु. भा. सा. PW. प्रमृ.] यद्वा =वाहन- [< √सघ् 'वहने = वर्धणे'] ?)।

k) पाभे. इत्ते पृ १०१७ d द्र.।

l) एकतरत्र RW. संज्ञायते इति पाभे., अन्यत्र त्रिभे.।

m) संकल्पा अस्य स्मरन्ताधीभिर् यानेवास्य दध्मो इति BKA. शोधः? (तु. [अंशनः] पावा १,३,२९)।

n) वैतु. पपा. सं-करय इति, सात. सं-कुन्य इति।

o) =सपा. माश्री ३, १, ३१। आपश्री ९, १६, १ सं-कृन्य इति पाभे।

p) विप. ([कव्यादेतर-] *पवित्रभक्ष्य-भक्षक- [अग्नि-])। सुम् (साधु-, पवित्र-) + भक्षम्- [हव्य-, भोजन-]) > प्राग. *सं-भक्षम्- + भक्ष- (भाप.) > बस. *सुम्भक्षस् भक्ष- > (*सुम्भक्सक- >) यनि.।

q) सपा. पै १७,३१,४ संकुसिकः इति, तैआ २, ४,१ बाश्री ९, ३, २२ संकुसुकः इति च पाभे.।

शौ १२, २,१२[a]; १४[b]; –कम् शौ १२, २, ११[c]; –कात् शौ ८, १, १२[d]; १२, २, ४०[e]; पै १६, २, २; –के शौ ५,३१,९; १२,२,१३[f]; १९[g].

सङ्का[h]– †-ङ्काः ऋ ६,७५,५; मा २९, ४२; का ३१, २, ७; तै ४, ६, ६, २, मै ३. १६.३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ५; –ङ्कासु पै ६,९,१२.

सं√काश्>काशि, सुंकाशयामि शौ १४.२,१२; पै १८.८,३.

१सं-काश– -शम् पै १६, ७३, २; –शे पै ९, ३, ५.

सं-काशिन्–>सांकाशिन्[i]– -नम् मै ३,८,९¶[j].

२सुं-काश[k]– -शात् शौ ७, ११९, १.

सं√कित्, संचिकित्रे[l] ऋ १०, ३०, ६; काठ १३, १६†; संचिकित्रिरे[m] ऋ १०,९२,४; १०.

सं-चिकित्वस्– -त्वान् ऋ ४, ७,८.

सं-कीर्ण– स√कॄ द्र.

संकुसिक[n]– -कः पै १७, ३१, २[a]; ४[b]; ९[g]; –कम् पै १७,३१,१[c]; –कात् पै १७, ३४, १[e]; –के पै १७, ३१, ३[f].

सं√कृ(करणे),सम्‌…कृण्वे पै १,६४, ४[o]; संकृणोतु पै २०, ४६, ४; †समकृण्वन् ऋ १०, ८२, ४; मा १७, २८; का १८, ३, ४; तै ४, ६, २, २; मै २, १०,३; काठ १८, १; क २८, २; सम्‌…अकृण्वन् ऋ ३ २,१०.

सम्‌…चक्रुः ऋ ३,३१,१२.

संचकर मै ४, १४, १७[p],

सन्‌…अक्रन् ऋ ३, ३५, ८; सम्‌…कारिषत,सम्(कारिषत्) ऋ ६, ४८, १५[q].

समकारि ऋ ६,४१,३.

सं-कृति (वप्रा)[r]– -त्य.[s] पै ८, १५, २; –ति तै ५. ४, १२, ३[t]¶; –तिः तै ६,४,१०,२[t]; मै २,७, १३‡[u]; –तीः तै ४,२,६,२‡[u].

¶सं√कृप्, सुंकर्वंति तै ६, ३,१,६; संकर्वेत मै ३,८,१०[v]; संकर्वेत्[v]; तै ६, ३, १, ५; काठ २६, १[1]; क ४०,४[1].

सम्‌…अकृक्षत् मै १, १०,१७; काठ ३६, ११.

सं-कुर्व(त>)ती– -त्यौ शौ ११, ११, ८.

सं√कॄ>किर्, सम्‌…किरते पै २०, ५, ४[w]; संकिरः[x] पै ५, ३०, ५; १९, ३८, ७, सम्‌…किरतु[w] खिसा ३, २; सम्‌…किरतु[w] तै ३. ३,११, ५; मै ४, १२, ६[y]; †संकिर ऋ ६, ४६, २; मा २७,३८; का २९, ५,७; मै २, १३, ९; काठ ३९, १२; कौ २, १६०; जै ३, १५, ८; शौ ३,२४,५S[x];२०,९८,२.

सं-कीर्ण–>संकीर्ण–नागा(ग-अ) श्व–पति[z]– -तिः खि २,१४, ७.

सं√क्लृप्>क्लप्,कल्पि,संकल्पेथाम् मा १२, ५७; का १३, ४, १३;

a) सपा. सुंकसुकः<>संकुसिकः इति पाभे. ।

b) पाभे. पृ ३२०८ q द्र. । c) सपा. सुंकसुकम् <>संकुसिकम् इति पाभे. । d) संकुसुकात् इति सा.।

e) सपा. सुंकसुकात् <> संकुसिकात् इति पाभे.।

f) सपा. सुंकसुके<> सङ्कुसिके इति, आपश्रौ ९, ३,२२ संकुसुके इति च पाभे.।

g) सपा. सुंकसुके<>संकुसिकः इति पाभे.।

h) विप. (युद्धनिर्भरा- [पृतना-]), नाप (युद्ध- [निघ २,१७])। या [९,१४] प्रभृ. <√सञ्ज् वा सं√कॄ वेति, स्क. [पत्रे] <सं √गम् इति, गा. <सह+√कै इति, ?MW. <√सञ्ज् इति च?। (√*स्पृप् 'युद्धे'>) *स्पृप-स्पृधा–>(*समस्पा–>) यनि. इति मतम् (तु. संस्य–, संग–[Zd. जंग, नभा. दंगा प्रमृ. पर्या ग.])।

i) भाप. । इनुण् प्र. (पा ३,३, ४४) ततः स्वार्थे अण् प्र. (पा. ५,४,१५)।

j) सपा. वैश्रौ १४, १०:१३ संकाशः इति पाभे।

k) प्रास. । उप. भाप. (वैतु. शभा. < सं√काश् इति)। l) प्रपु३ (तु. पा ६,४,७६)।

m) रुडागमः (पा ७,१,८)। n) =सुं-कसुक–।

o) उपसृष्टस्य धा. बन्धने वृत्तिः।

p) सपा. शौ ६,७१,३ प्रमृ. संगृणामि इति, पै २, २८,२ वा करिष्यन् इति, तैब्रा ३,७, १२,३ संजगार इति, तैआ २,४,१ संजगर इति, कामा १२६:६ ?संजगरम् इति च पाभे.। q) वैतु. PW. GW. <सं√कॄ इति।

r) भाप., विप. (इन्द्र-), नाप. (ग्राम-विशेष-)। व्यप. (ऋषि-)। गस. वा बस. वा.। s) बहु. <सांकृत्य-।

t) पाभे. पृ३१९७ o द्र.। u) पाभे. पृ१८३८ m द्र.।

v) सपा. °येत <> °येत् इति पाभे.।

w) पाभे. पृ ३१८७ o द्र.।

x) सपा. °र.<>°र इति पाभे.।

y) सु° इति पाठ? यनि. शोधः (तु. टि. BC. च)।

z) षस. > द्वस. > षस.।

तै ४,२,५,१; मै २,७,११; काठ १६, ११; २०, १; क २५, २; ३१,३.
संकल्पयति मै ३, ९,३¶[a]; शौ १२,४,३१; पै १७,१९,१; सम्···कल्पयति काठ १३, १०¶;
संकल्पय > या[b] शौ ४, १२, ५[1]; पै ४, १५, ३; समकल्पयन् शौ ६,१०९,१; पै १९,२७, ९.
समचीक्लृपन् मै १, ७, १; काठ १३, ९[c]; १०[c]; सम्··· अचीक्लृपम् पै ५, १२, ५.
सं-कल्प[d]– -ल्पः ऋ १०, १६४, ५; -ल्पस्य शौ ११, १०, १; पै १६, ८५, १; -ल्पाः शौ ११, १०, २७; १५, ३,१०; पै १६, ८७,७; -ल्पान् शौ १६,६,१०.
संकल्प-कुलम(ल >)ला[e]– -लाम् शौ ३, २५, २.
सं √कै > का(कान्तौ)
सं-चकान– -नः ऋ ५ ३०,७.
सं √क्रद्, न्द्, सम्···चक्रदत्, सम् (चक्रदत्)[f] जै ३, १३, ९[1][f]; सम्···चक्रदः, सम् (चक्रदः)[f] ऋ ९, ६४,३[g]; कौ २, १३३†; संचिक्रदः ऋ ९, ९०,४; कौ २, ७६०†.
सम्···अक्रान् ऋ २, ११,८[h].
†सं-क्रन्दन[i]– -नः ऋ १०,१०३,१; मा १७, ३३; का १८, ४, १; तै ४, ६, ४, १; मै २,१०, ४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, ११९९; शौ ५, २०, ९$; १९, १३,२; पै ७,४,२;९,२४, ९$; -नेन ऋ १०,१०३,२; मा १७,३४; का १८,४,२; तै ४,६, ४, १; मै २,१०, ४; काठ १८, ५; क २८,५; कौ २, १२००; शौ १९,१३,३; पै ७,४,३.
सं √क्रम्,> क्राम्, ¶संक्रामति काठ ९, १४; २७, २; ३; क ४२,२; ३; संक्रामन्ति ¶तै १, ७, १, ६[j]; संक्रामतु तै ७,३,११, १[k]; काठ ४३, १; संक्राम तै ७, ३, ११,१, काठ ४३,१; संक्रामतम् शौ ७,५५,२; पै २०,१०,५.
सं-क्रम– -मः मा १५, ९; का १६, २,७; -मा. ¶काठ ८,७[l]; २१, ९[m]; २८, २[l]; ४[l]; -माय मा १५, ९; का १६, २,७.
सं-क्रमण[n]– -णः क ६, ३[o]; -णम् काठ ७,१३[o].
¶संक्रमण तम– -तमम् मै १, ७,३[p].
¶संक्रमण-तर– -रम्[p] काठ ९, १; क ८, ४.
सं-क्रममा (ण >) णा– -णा काठ ३९, ६.
¶सं-क्रान्ति– -न्तिः मै ३, ४, ३; काठ ३९, ६.
¶सं-क्राम– -मा.[1] क७,४;४४,३;४.
¶सं-क्रामत्– -मन् मै ३, ९,१.
संक्रामन्ती– -न्ती काठ ३९,६.
सं √क्रुश्, सम् (क्रोशतु) शौ ८,८, २१; पै १६, ३०, ११; संक्रोशताम् शौ ८, ८, २१; सम्··· क्रोशताम् पै १६, ३०, ११.
सं-क्रोश[d]– -शान्[q] तै ५, ७, १४, १, -शैः[q] मा २५,२[r]; का २७, २, २; मै ३, १५, २.
सं-क्रोशमा(न >)ना– -नाः ऋ ४, १८, ६.
सं √क्लम् > सं-क्लान्त– -न्तम् पै ११, २, ७.
सं √क्शा > क्शापि, संक्शापयन्ति मै ३, ७, ७¶[s].
सं-क्शाप्यमान– -नः मै ४,५,४¶[t].
सं √क्षर्, समक्षरन् ऋ १०,४१,७[u];

a) सपा. तै ६, ३, ४, ४ काठ २६,५ कल्पयति इति पाभे.।
b) सकृत् सपा. पै ४,१५,३ संधीयताम् इति पाभे.।
c) सपा. मा ८, २९ प्रमृ. समजीगमम् इति पाभे।
d) गस. भावे घञन्तम्। थाथि-स्वरः।
e) विप. (दधु-)। बस पूप. प्रकृतिस्वर.।
f) सपा. परस्परं पाभे.।
g) वैतु. वें. सा. सकृत् सम् (प्रयच्छ) इति।
h) तु. सस्थो मन्त्रः; वैतु. वें. सा. <√क्रम् इति?।
i) विप.। गस. उप. कर्तरि कृत्।
j) तु. सस्थ. टि. अनु। k) तु. सस्थ. टि. अपि।
l) सपा. °क्रमाः <> °क्रामाः इति पाभे.।
m) सपा. मै ३,१,९ समारोहः इति पाभे।
n) भावे कर्तरि च कृत्।
o) सपा. °णः (आपश्रौ ५, १४, १३ माश्रौ ५, ८ १० च) <> °णम् (हिश्रौ ३,४,३१ च) <> माश्रौ १,५ ४,१० °णतमम् इति पाभे.।
p) सपा. °तमम् <> °तरम् इति पाभे.।
q) सपा. °शान् <> °शैः <> काठ ५३,४ संघोषान् इति पाभे.।
r) उ. म. = शब्दायमान- (अश्वाङ्ग-विशेष-)।
s) सपा. काठ २४,४ क ३७,५ संक्षापयति इति पाभे.।
t) सपा. तै ६,५,८,६ संक्षाप्यमानः इति पाभे.।
u) तु. सस्थ. टि. रश्मिं।

शौ २०, १७, ७†[a]; समक्षरः ऋ ९, ८५, ५.

सं √क्षि (क्षये), संक्षिणाति शौ ३, २८, २.

सं √क्षि (निवासे), सम्...क्षेति ऋ ९, ७२, ३.

संक्षियेम[b] पै २, ३९, २.

सं √क्षै, > क्षापि, समक्षापयताम् मै ४, ८, १¶[c].

सं √खाद्, संखादेत् मै ४,७,४[1]¶.

सं √खिद्, > खिदद्, सम्... अखिदत् ऋ ८, ७७, ३; समखिदत्[d] ते ६,६,११ १¶.

सं √ख्या, > ख्यापि, सम्...अख्यत ऋ ९, ६१, ७; काठ २, ५[e]; क १, १८[e]; कौ २, ४३१†; जै ३, ३३, ६†; समख्ये, सम् (अख्ये) मा ४,२३; का ४,७,४. ¶संख्यापयति ते ६, ५, ८,६[f]; काठ २४, ४[g]; २६,१; क ३७, ५[g]; ४०, ४.

सं-ख्यान- -ता शौ ४, ३५, २; पै ४, ३४, २; -ताः शौ ४, १६, ५; १२, ३, २८; पै ५, ३२, ५.

¶सं-ख्यात[h]- -ते मै १, १०, ८; काठ ३६, २.

संख्याय ते २, ६, ३,५¶.

सं-ग- सं √गच्छ् द्र.

सं √गच्छ्, गम्, > गमि, संगच्छते ऋ ९, ९३,२; मै १, ६,१२¶; कौ २, ७६९†; संगच्छेते ते ५, १, २, ५[1]¶; संगच्छते क २९, ८¶[1]; सम्... गच्छते ते ३,३,८, ५[1]¶; †सम् (गच्छते) ऋ ८, ९७, ११; कौ २, २८२; जै ३, २३, १४; शौ २०, ५४, २; सम्...गच्छति काठ ३१, १५; ¶संगच्छेते मै २, १, ९, काठ ३७, २; ‡संगच्छन्ते[i] ते ४, २, ६, २; मै २, ७,१३; ४, १४, ६; सम्...गच्छे, सम् (गच्छे)[j] ते १, १, १०, २; सम् (गच्छामहे)[k] मा १०, २१; का ११, ७, १; मै २, ६, ११; काठ १५, ८; सम्...गच्छासि पै २. २, ४; ¶संगच्छताम्[l] ऋ १०, १६, [(१४,८) ५]. †शौ १८, २, १०; ३, ५८; सम्... गच्छताम् मा ६, १०; १४; का ६, २, ५; ४, १; ते १, ३, ८, १; ६, ३, ७, ४, मै १,२,१५; ४, २; ८; ३, ९, ६; काठ ३, ५; ५, ४; २६, ८; ३२, ४, क २,१०,४१,६; सम् (गच्छताम्) मा २, ९; ६, १०; १८; ३८, १६; का २, २, ५; ६, २, ५; ४, १; ३८, ३, २; ते १, १, १०, २; ३, ८, १; १०, १[2]; ६, ३, ७, ४; मै १, १, १३; २, १५; ४,२; ३ ९,६; काठ ३,५; २६,८; ३२,२; क २,१२; ४१, ६; संगच्छतु पै १९,१५, १[m]; सम्...गच्छन्ताम्[n] मै १, १, ९;४,१,९; सम् (गच्छन्ताम्)[n] मा ६, १०; का ६, २, ५; ते १. ३, ८,१; ६, ३, ७, ४; मै १, १, ९[2];२, १५; ३, ९, ६; ४. १, ९[2]; काठ ३,५; २६,८; क २,१२, ४१, ६; †संगच्छस्व ऋ १०, १४[८ (१६,५)]; ८; शौ १८, २, २१; ३, ५८; पै ५, १३, १‡[1]; सम्...गच्छस्व पै २, ३९,४; †सम् (गच्छस्व) ऋ १०, १४, ८; शौ १८, ३, २१; ३, ५८; पै २, ३९, ४[2]; संगच्छध्वम्[o] ऋ १०, १९१, २; मै २, २, ६†; संगच्छे शौ ७, १३, १; ¶समगच्छत काठ ७, १५; क ६, ५; समगच्छन् पै १, ४७, १; सम-गच्छन्त ते २, ५, ३, ६[a]; ७[a]; ६, ८, ३¶[a]; शौ ७, ८४, २; १०, १०, १७; समगच्छन्त ऋ

a) तु. सस्थ. टि. २मभि ।

b) =सपा. वैताश्री ६४,१ । तैब्रा ३, ७, १३,१ हिश्री ९,५,३७ संक्षयेम इति पाभे. ।

c) सप्र. काठ ३०, १ क ४६, ४ नमविष्टाम् इति पाभे. ।

d) सपा. मै ४,७,६ समवृहद् इति पाभे. ।

e) सपा. ते १.२,५,२ आपश्री १०, २३,६ बौश्री ६, १३ : १२ सम्...पश्यस्व इति पाभे. ।

f) पाभे पृ ३२१० l द्र. ।

g) पाभे. पृ ३२१० s द्र. ।

h) गम. मावे ल्युडन्तम् ।

i) सपा. ते ३.१.२ काठ १९.२ संगच्छेत इति पाभे. ।

j) सपा. ऋ १०,९७,६ प्रमृ. समग्मत इति पाभे. ।

k) सपा. ते १.८,१५.१ सम् (गच्छेय) इति पाभे. ।

l) सपा संगच्छताम् (तैआ ६. ४, २ च) <> संगच्छस्व इति पाभे. ।

m) पाभे. पृ २४०२ p द्र. ।

n) पाभे. पृ २०८९ c द्र. ।

o) =सपा. तैब्रा २, ४, ४,४ सुंद ८, ९४ । शौ ६, ६४,१ पै १९,७,२ संजानीध्वम् इति पाभे. ।

१०, ८२, ६[a]; मा १७,३०†[a]; का १८, ३, ६†[a]; तै २, ५, ३, ७; ४, ६. २,३[?]; †[a]; ‡[b], मै २, १०, ३‡[b]; समगच्छन्त मै १, १०३, ४; १६, १०८, ६; §संगच्छेत मै ३. १, ३[c]; ४, २, ३; काठ १९. २[c]; सम् (गच्छेत) पै १९, ४४, ११-१४; सम् (गच्छेरन्) पै १९, ४४, १५; सम् (गच्छेय) तै १ ८,१५, १[d], १६,१; मै २. ६,११;१२; ४, ४,५; काठ १५, ८; शौ ६, १२४, १; पै १९ ४०, ४; ५, ४४, ११-१५; सम् (गच्छेमहि) मा २०, २१.

संगमेमहि ऋ ८. ९१,४; पै ४, २६, २†; संगमेमहि ऋ ५, ५१,१५; खि ४, ८,४; सम्··· गमेमहि ऋ ६, ५४, २; ७, ८१, २, मै १. ५. ४†; कौ २, १०२†; जै ३, १०, ४†; शौ १. १, ४[e]; ७, १०, ४, पै १. ६, ४[e]; सम्···गमेम ऋ ५ ८२.१,१८,८१,१७;७६-७७,५] सम्···जगम्युः ऋ १,१०९,२. †सम्···जग्मे ऋ १, १६८,८, शौ ९, १४,८, पै १६, ६६, ८; सम्···जग्मे शौ २, २,३; पै १, २, ३, संजग्मिरे ऋ ६, १९,

५; १०, ५, २; सम्···जग्मुः ऋ ३, १, १३; ६,३४,१; १०, ६,६; सम्···गमिष्यति पै १९ ३६, १२; सम्···गिमषीय, सम् (गिमषीय)[f] मा ३, १९[f]; का ३,३, ११[f]; सम्···ग्मीय[f], सम् (ग्मीय)[g] मै १,५,२; ८; काठ ६, ९; ७,६; क ४, ८;५, ५; सम्···अगत शौ १०, १०, १३-१५; पै १६, १०८, ३-५; सम् (अगत) ऋ ४ ३४,२[h]; शौ १०,१०,१३ १५; पै १६,१०८, ३-५; सम्···गत मा ३७,१८[h]; १९[?]; का ३७, ३,१[h]; २[?], मै ४.९,६[i]; सम् (गत)[i] मा ३७, १९[i]; का ३७, ३,२[i]; मै ४,९, ६[i]; समगत पै १०, ६, १०; समग्मत ऋ १, ८०, १६; ९, १४, ७[j]; १०, ९१, १०[k], †समग्मत[l] ऋ १०,९७, ६; मा १२. ८०; का १३, ६, ६; काठ १६. १३; क २५, ४. पै ११, ६, ९; सम्··· अग्मत ऋ १. १११,३; ४, ३४, २[m]; सम् ·· अग्मत, > मा ऋ १, २०, ५; ४, ३४, १; ७, ७३, ४; खि ५, ७, ४, ११; मा ६, २८[n]; का ६, ७,६[n], तै १, १,८, १[n]; शौ २, ३०, २; पै २, १७, ३,

सम् (अग्मत) खि ५, ७, ४, ११[2]; मा ६, २८[n]; का ६, ७, ६[n]; तै १, १, ८, १[n]; शौ २, ३०, २[?]; पै २,१७,३[?]; सम्·· ?अगथाः मै १.५.२;८; सम्··· अगथाः मा ३, १९; का ३, ३, १०; तै १, ५, ५.४;७,६; काठ ६, ९; ७, ६; क ४, ८; ५,५, सम् (अगथाः) मा ३, १९[?]; का ३, ३, १०[?]; तै १,५,५, ४[?]; मै १,५, २[?]; ८[?]; काठ ६. ९[?]; ७, ६[?]; क ४, ८[?]; ५,५[?]; संगमः[o] ऋ १०, १६, १४; ‡संगन्महि[p] काठ ४, १३; २९, ३; ३८, ५; पै १. ३३,१; सम्···अगन्महि सम् (अगन्महि)[q] मा २. २४; ८, १४,१६; का २, ६, १; ९. ३, २; तै १. ४, ४४, १; मै १, ३, ३८; ४. १४, १७, काठ ४, १२; क ३. १०, शौ ६. ५३, ३; पै १९, ८, ३;२०,३४,१; सम्गन्महि ऋ १, २३. [२३; १०, ९,९]: क ३, ११, सम्···अगन्म[q] शौ १६, ९,३; पै १८, ३९,४. संगमयति काठ ७, १५[?]; क ६, ५[?]; शौ ९,५,२४; पै १६, १००, २.

सम्जोगमत् शौ ६, ११, ३;

a) सपा मै २.१०.१ समुपदयन्त इति पाभे ।
b) सपा. ऋ १०.८४.५ समुपदयन्त इति पाभे. ।
c) पाभे. पृ ३२११ i द्र. । d) पाभे. पृ ३२११ l द्र. ।
e) पाभे. पृ ३१८२ m द्र ।
f) सपा सम्···गिमषीय (माश २,३,४,२४ आपश्रौ ६, ११,५ च) <> सम्···ग्मीय इति पाभे. ।
g) वैतु. पा. सम् (अग्मीय) इति ।
h) सपा. तैआ ४, १, ४,४ सम्··· अगात इति, तैआ ४,७,४, ५,६,१ सम्···अवगिष इति, मै ४,९,६ चतत्र इति च पाभे. ।
i) सपा. माश १४, १, ४, ५; ६ सम्···अगात, सम् (अगात) इति पाभे. । j) तु. सस्थ. टि. अभि ।
k) तु सस्थ. टि आ । l) पाभे. पृ ३२११ j द्र. ।
m) वैतु. GW. आगत इति । n) पाभे. पृ ३०८९ c द्र. ।
o) पाभे. पृ ३१०७ a द्र. । p) पाभे. पृ ३११६ j द्र ।
q) सपा. तै १. ६,६,२,३,६,२ सम्···अगन्म इति, मा २, २५ प्रभृ माश १,९, ३, १८ आपश्रौ ४, १२, ६ सम्···अगन्म इति पाभे. ।

पै १९, ११, ७; २०, ३७, ४; सुम्'''अजीगमत्, सुम् (अजीगमन्) शौ ६, ७४, १[a]; सुमजग्मिरन् ऋ १०, २७, १५; सुमजीगमम्[b] मा ८, २९; का ९, ५, २; तै ३,३,१०,१.

सं-ग[c]– -†गे ऋ ४, २०, १; १०, १३३,१; मा २०,४८; का २२, ५, २; तै १, ७, १३, ५; मै ४, १२,४; कौ २,११५१; जै ४,१, ४; शौ २०, ९५, २.

सं-गुच्छमा(न >)ना– -ने ऋ १, १८५,५.

१सं-गत, ता– -तम् पै २,५८,५?[d], -ता ऋ ८, ७८, ८; -ताः पै १७, १५, ७; -तानाम् काठ ४, १६[e]; -तानि ऋ १,३६,५; जै ४, ११,३†; शौ ६, ४४,२[f]; -तानः ऋ ७, ७६, ५; -ते पै १९, २, १४; २०, २८, ५; -तेभ्यः खि ५, ७, २,११; ४, १५; मा २१, ६१; का २३, ६, १४; मै ४, १३, ९; काठ १९, १३; -तेषु शौ ७, १३, १.

२सं-गत– -ते खि ७,५,१[g].

१सं-गति– -तिः पै १३, १४, १५; -†त्याम्[h] ऋ १०, १४१, ४; शौ ३, २०,६; पै ३,३४,७.

सं-गत्य ऋ १०,५७,२१; मा १२, ५४†; का १३,६, २०†; तै ४, २, ६, ५†; मै २, ७, १०[i]; काठ २९, ५[2]¶; क ४५, ६[2]¶; शौ ३, ४, ७; ९, ४, १५; ११, ८, २१[j]; १८, २, २६; पै १, ७२,१;३.१,७;१७,६; ५,९,८; ११, ७; १६,२५. ५; १९.३१, १०;४८,११.

सं-गथ[k]– -थे ऋ १, ९१, [१६; ९, ३१, ४]; २. ३८,१०; ८, ६,२८?[l,m]; खि ५,७,१,१; मा १२,११२†; का १३, ७,११†; †तै ३, २, ५, ३; ४, २,७,४; मै २, ७, १४†; ४, ११, २; १४, ६†; काठ १५. १२; १६. १४†; क २५,५†; पै ९, ४,८; १९,९,१२; २०.५१,४†; -थेषु खि ३,१५,१२; पै ९,२५,८.

सं-गम, मा[n]– -मः[o] शौ ६, २४, १; पै ३, १७, ६; -मम् पै १३, ४, ६; -मा पै ५, ३०, ७[p]; -मे ऋ १,१०२, ३; १०, ३८, ३; १०७, ४; १२३, १; मा ७. १६†; २६, १५?‡[l]; ३३, ८६[b?q]; का ७, ७, १†; तै १, ४, ८, १†; मै १, ३, १०†; १५‡[h]; ११, ४‡[h]; २, २, ६‡[h]; ९, २‡[h]; काठ ४, ३†; १०, १२‡[h]; १४, २‡[h]; क ३,३†; कौ १, १४३?‡[l]; जै १, १५, ९?‡[l]; -मेषु ऋ १०, १३१, ३; शौ २०,१२५,३†.

सं-गमन[r]– -†नः ऋ १, ९६, [६; १०, १३९, ३]; मा १२, ६६; का १३, ५, ५; तै ४, २, ५, ४; ५, २, ४, ४; मै २, ७, १२; ३, २, ४, काठ १६, १२; क २५, ३; शौ १०, ८, ४२; -नम् ऋ १०, १४, १; मै ४, १४, १६; शौ १८, १, ४९; ३, १३†; -ने[s] शौ ९,५,१९; पै २, ३९, ४; १६, ९९, ५.

संगमनी[t]– -नी ऋ १०, १३५, ३; तै ३,५, १, १; शौ ४, ३०, २†; ७,८४,३; पै १, १०३,१.

सं-जग्मान, ना– -नः ऋ १,६,७[u]; ९, ६४, ३०; १०, ६१, ७; मा ७, १३[v]; १८[v]; का ७, ६, २[v]; ७, ३[v]; †कौ २, ६; २००[u];

---

[a]) पाभे. पृ३१९९ *k* द्र. । [b]) पाभे. पृ ३२१० *c* द्र. ।
[c]) नाप. (संग्राम- [द्र. निघ २, १७]) । गस. उप. अधिकरणे डः प्र (वैतु. GW. <√गा इति) ।
[d]) असं° इति पाठः संभाव्यते ।
[e]) =सपा. आश्रौ ४,२,३ । तैब्रा २,४,३,३ संयातानाम् इति पाभे. । [f]) सपा. पै २०,३३,७ संभूतानि इति पाभे. ।
[g]) सपा. सिमा २२, १ संगथे इति पाभे. ।
[h]) सपा. °त्याम् <> °गमे <> मा १६, ४ प्रमृ. नोउ ६ समइमम् इति पाभे. । [i]) पाभे. पृ ३१९७ *a* द्र. ।
[j]) सपा. पै १५,१४,११ हूमः इति पाभे. ।
[k]) नाप. । गस. उप. अधिकरणे दक् प्र. उसं. (पाउ २. ११) । पादिस्वरः । [l]) सपा. °थे <> °मे इति पाभे. ।
[m]) सं-गमथ- > -थे इति शोधः (तु. छन्दः) ।
[n]) विप., भाप. । गस. उप. कर्त्रादौ कृत् ।
[o]) समह-संगमः > सपा. पै १९, ७, ८ उपगच्छत इति पाभे. । [p]) विप. (स्वति-) ।
[q]) °गु° इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. मत्र. मै १, ३,१५ प्रमृ.) । [r]) विप. (अग्नि-, यम-) । गस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र. । [s]) भावे कृत् ।
[t]) विप. (संगमादिश्री- [राज्ञी-, वाच्-]) ।
[u]) सपा. °नुः (मा ४,१२ च) <> °नाः इति पाभे. ।
[v]) सपा. °नुः (माश ४, २, १, १९ काश्रौ ९, १०,९ च) <> °ना <> °नौ (तैब्रा १, १, १,२ आपश्रौ १२,२२,८ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

†जै ३, १, ८; १८, ७[a]; †शौ २०,४०,१[a]; ७०, ३[a]; –ना[b,c] काठ ४, ४; २७, ७; क ३, ३; –ना.[a] मै ४, २, १०; शौ ३, १४, ३; पै २, १३, ५; –¶नाभ्याम् मै ३, ९, ५; काठ २६, ७; क ४१,५; –नासु ऋ १, ७८, २; कौ २, ७३०†; –नै मै ४, ७, ७¶; –नौ मै १, ३.१२¶[b]; ४,६,३[b]; ७,७¶

२सं-गति[d]– -तिम् ऋ ४, ४४,१; शौ २०,१४३,१†.

संगत्य प्रमृ सं√गच्छ् द्र.।

सं-गर– सं√गृ,गॄ (शब्दे) द्र.

सं-गव[e]– -वः शौ ९, १०, ४; पै ९, १२, १०; १६, ११५,२; –वम् मै ४, २, ११; –वे ऋ ५, ७६, ३; कौ २, ११०४†.

सं√गा, सम् (अगात्) शौ १९, ५७,२[f]; पै ३, ३०,२; सम्… अगुः शौ १९, ५७,२[f]?[g]; पै ३, ३०,२[f]?[g]; संगुः पै ९,१२,३[h].

१सं-गिर्– सं√गृ,गॄ (शब्दे) द्र

२सं-गिर्–,संगिर्-,संगिरत्-,सं-गीर्य सं√गॄ (निगरणे) द्र.

१सं-गु घ्नः पै १९, २६,११.

सं√गृ,गॄ (शब्दे), संगृणीते ऋ ४, २५, ७; संगृणामि[i] शौ ६, ७१, ३; ११९, १; पै १६,५०, ६; संगृणन्तु पै १,९१,१-३[j].

सं-गर[k]– -र. शौ ६, ११९, २; पै १६,५०,८; –रम् शौ ६,११९, ३; पै १६,५०,७.

१सं-गिर्[l]– -गिरः ऋ १०,८९,९.

ϕसं-गृणान– -नः खि १,४,७.

सं√गृभ्,ह्,ग्रभ्,ह्, संगृभायति ऋ १,१४०,७; †संगृभाय ऋ १, ८१,७;८,७०,१२[2];१०,४४,४; मै ४,१२,४; काठ १०, १२, शौ २०,५६ ४; ९४,४; समगृभ्णन् काठ ३९, २; संगृभ्णाः ऋ ३, ३०,५.

सम्…जग्रभ पै ८, ७, ६?; समग्रभीः पै ८, १०, ८; समग्रभम् मा ९,४[m]; का १०, १,५[m]; मै १,११,४[m]; काठ १४, ३[m]; पै ३,१५,६[2,m];२०,२४,९; २७,२; सम्…अग्रभम् शौ १०, ४,१९; पै १,१११,३; १६,१६, ९, सम्…अग्रभीम् तै १, ७, १२,२[m].

समजग्रभीन् ऋ ८,६, १७; सम्…जग्रभम् शौ ६,२१,१; पै १,२८,१.

¶संगृह्णाति मै २,३,२[1]; काठ १२, २[1]; २२, १३; संगृह्णात् तै २,६,१०,२¶; समगृह्णात् तै ६, १,६,४¶; ¶समगृह्णन् मै २,३, २[2]; काठ १२,२[2]; संगृह्णीयात् तै ३,४, ८, ६¶; सम्…गृह्णीयात् काठ २८,९[o].

समग्रहीत् काठ १९,९¶.

सं गृभाग– -णयोः मै २,१,२¶[p].

†सं-गृभी(त>)ता– -ताः ऋ ७, १०४,८; शौ ८,४,८; पै १६,९,८

सं-गृभीतृ[q]– -ता ऋ १,१००,९.

सं-गृभ्य ऋ १, ५३, ३; ३, ५४, १५; १०, ४६,६; शौ ११,७, ६[r]; २०, २१,३†.

¶सं-गृह्य तै २, १, ५, १; ४, ३, १; मै १,६, ५; ३, १०,१; काठ ९, १७; २२,१३.

१सं-ग्रहण–>°णी[s]– -णी शौ १९, ५८, ३; पै १,११०,३.

¶२सं-ग्रहण[t]– -णम् तै २, ३,९,२; काठ १२,२; –णेन मै २, ३,२[u].

¶सांग्रह(ण>)णी[v]– -णी, -णीम् तै २, ३,९,२.

a) पाभे. पृ३२१३ *u* द्र.। b) पाभे. पृ३२१३ *v* द्र.।
c) °ना· इति SI. शोध्यः।
d) विप. (मंप्राप्तिकृत्- [रथ-])। वस। 'गोः प्राप्तिर्नि (कर्मणि प्र.) संगति (समस्तुवानम् [तु. ऋ १,१८०,१०]' इति वा.। e) नाप. (गोदोहन-काल-)। 'संगता गावो यस्मिन् काले' इति विग्रहः। तस. (तु. पा २,१,१७) समासान्तप् टच् प्र.। f) सर्वम् इति BW. WI.।
g) द्वितीये, तृतीये, चतुर्थे च श्रवणे समु(म् उ) इति शोधः (तु. छन्दः)। h) पृ १८३० *m* द्र.।
i) पाभे. पृ ३२०९ *p* द्र.। j) तु. मस्थ. टि. २सभि।
k) =अनिग्रा-, संहृति-। उप. भावे अप् प्र. थादि- स्वरश्च। l) =संगर-।

m) सपा. °भम् (मारा ५,१,२,८ च)<>°भीम् इति पाभे.। n) सकृत् सपा. शौ ६,८९,३ समस्यताम् इति पाभे.। इतरत्र विभे.।
o) समित्र गृह्णीयात्>सपा. क ४४,९ समवगृह्णीयात् इति पाभे.। p) पाभे. पृ ३१८० *m* द्र.।
q) गस. उप. तृन्नन्तम् (तु. वें. BW. प्रमृ.; वेंकटो ना. किर. इति ?)। GW. °त-> -ता इति ?।
r) पाभे. पृ ३१९४ *b* द्र.।
s) विप. (द्यावापृथिवी-)। गस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र.।
t) भाप. (स्वीकरण- [तु. PW. प्रमृ.])।
u) नाप. (सांग्रहणीष्टि-)।
v) नाप. (इष्टि-भेद-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

ऋ १,६०,२;१००,१३;१२३,८; ४,४२,[१; २]; ७,५,५;३३,७; ६१,५;९,८९,५; ९५, ४; १०, १२८,८; खि १,२,३?[a]; ७,६,१; तै १ ४, ११, १; ३,४,१,१¶; ५, ११, ५†; ४, ३, ११, १; ५, २, २, ३¶; मै १, ८, ६¶; २, १३, १०; ¶काठ १०, ५; २३, १; २४, ६; २७,५; ३९, १०S; ¶क ३५,७; ३७,७,४२, ५; शौ ६,१२२,३[b]; १२,३,७[c]; १६[d]; २६[e]; २८; पै १,१०४, ४; १६, ४९, ९; ५१, ७; †सुचये ऋ १०, ८,६, मा १३, १५,१५,२३; का १४, १, १५; १६, ५, ४; तै ४, ४, ४, १; मै २, ७, १५; सचसे ऋ २,१, ३; ५, २८,२; काठ १६,१५†; शौ ५, ७, ८; पै ७, ९, ५; सुचेथे ऋ ८, ५, २; सचेथे ऋ १, १५२,[(२, ८) १], १८०, १; १८३, २; १०, १०६,१०; सुचध्वे शौ २, ७, ४; पै १, ७, ४; सचावहि पै १, ९८, ३; सुचावहै ऋ ७, ८८, ५[f]; सुचन ऋ ४, ५,९; सुचन्त ऋ १,७३, ४[g]; १०, १११, ७; †सचन्त ऋ १, १५६, ४; १६४, [५०; १०, ९०, १६], २, ५, ५; ३, १, १४; ५, १७, ५; ४३,१५; ७, ५, ४; ७४, ५; १०,१७२, १; मा ३१, १६; का ३५, १, १६; मै ४, १०, ३; काठ १५, १२; कौ १, ४४३; जै १, ४६, ७; शौ ७, ५, १; पै २०, २,२; सचताम् ऋ १, १८३,२; जै १, २४,१०‡[h]; शौ १,१२,३; पै १, १७,३; सचतान्[1] तै ३,२,८,४; सचन्ताम् ऋ १, ९८, ३[1]; ४, ५, १४; ४१, १०; ७, १०४, १४; १०, ८९, [१५; १०३, १२]; मा २, १०†[1]; १३, १; १७, ४४†; का २, २, ९†[1]; १४, १, १; १८, ४, १२†; तै १, ६, ३, २†[1]; मै १, ४, १†[1]; ७,१; २, ४,३†[1]; †काठ[1] ४, १३; ५, २; ३२, २; क ३, ११†[1]; कौ २,१२११†; शौ २, ३४, १[k]; ४, १५, ७; ८, ४, १४†; १२, ३, ४३; पै ३, ३२,२[k]; ५,७,४; १५,६; १६ १०,४; १७, ४०,३; †सुचस्व, >स्वा ऋ १,१,९; १२९,९[g], ६, २४, १०; मा ३, २४; का ३, ३, १६; तै १, ५, ६, २; मै १, ५, ३; काठ ७, १; ८; क ५, ९; सचस्व शौ १२, ३, ५३; पै १७ ३५, ३; सचेयाम शौ १२, ३,९; पै १७, ३६, ९; सचध्वम् शौ ३, १४, ६[1]; ४, ३७, १२; १८ ३, १९; पै २, १३, ३[1]; १३ ४, १२; १९, १०, १२[m]; सुचावहै मै ४,१४, ९‡[l]; शौ ६, ४२, १; सचावहै शौ ६, ४२, २; पै १९, ८,१०; ११; ¶असचन्त मै २, १, ११, काठ १०, ५; ९; २३, १, ६ ३५,७; †सिचेर ऋ ५,५२,१५; ८, १०२, २२; कौ १, १९; जै १, २, ९; सचेरन् ऋ १, १८५, ९; ¶सुचेरन् तै २, २, २, २; †सिचेर ऋ ८, ४८,१०; तै २, २, १२, ३; काठ ९,१९, सचेवहि ऋ ८, ६९, ७; ११; शौ १४, २,७२[n]; †२०,१२,४; १३; सुचेमहि ऋ ५, ५०, २; १०, ७, १; †सचेमहि ऋ १, १३६, ६[1]; २, ८, [६ (८, २५, ११;)], १०, ५७, ५; ६[o]; ६४, ११; मा ३, ५५; ५६[o]; का ३, ७,५; ६[o], तै १, ८, ५, ३, मै १, १०, ३; काठ ९, ६; क ८, ९; पै १८, १४, २S[n]; १२,२४,१३; ११[o].

a) सचेन्ते इति पाठः? यनि. शोधः।
b) पामे पृ ३१५९ c द.।
c) सपा. पै १७,३६,७ सृजन्ते इति पामे.।
d) सपा. पै १७,३७,६ सजन्ते इति पामे.।
e) सपा. पै १७,३८,५ सजन्ते इति पामे.।
f) सपा. सचावहै <> सुचावहै इति पामे.।
g) द्र. सस्थ. टि. आ।
h) सपा. ऋ १,९, २ शौ २०, ७१, ८ आ...सृजत इति पामे.।
i) नापू (तु. संस्थ. अनुगाम् इति)।
j) सपा. माश १, ८, १, ४२ शांश्री ४, ९,१ आपश्री १३, २२, १। मै १, ३, ३९ अनरघन इति पामे.।
k) पामे. पृ २९०७ c द.।
l) सपा. आश्री ३,११,६ सन्तु इति पामे.।
m) सपा. मंत्रा १,२,२१ अग्र १,२१,७ कौस २,४,१ पाग्र १,८,८ माग्र १,१०,१३;११,१० हिग्र १,७,११ गुष्यत इति पामे.।
n) सपा. °वहि <> °महि इति पामे.।
o) = सपा. कौसू ८९,१। तैआ २,४,१,७,३,७,१४,१ आपश्री ६,१६,१२ प्रमृ. अशीमहि इति पामे.।

सचीमहि काठ ३७, १०.
सिषक्ति[a] ऋ १, ५६, ४; ५, ७३, ८; ६, ५०, ५; ६८, ३; ७, ७०, २; १०, ५,१;९२, ९; †सिषक्ति ऋ १, ३८, ८; ६६, १; ७, ९१,३;९, ८४, २; मा २७, २३[b]; का २९, ३, १; तै ३, १, ११, ५; काठ ११, १३; सिसक्षि[c] ऋ १,७३,८; †सिषक्तु ऋ ५, ४१, १५; २०; ८, ७५, १३; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; †सिषक्तु ऋ १, १८, २; ७, ३७, ८; ९७,३; मा ३, २९; का ३,३,२१; मै १,५,४; काठ ७,२; क ५ २?[d]; §पै २, ८२,१-५;८३,१; ३; ?सिषजन्तु पै २,८३,२; †सिषक्त ऋ १०, १९,१; पै १९,२१,१४.
सश्चति ऋ १, १०१, ३[e]; †सश्चत[f] ऋ ७, २६, ४;९०,३; मा २७, २४[g]; का २९, ३, २; मै ४, १४, २; †सश्चसि ऋ ८, ५१, ७; खि ३, ३, ७; मा ३, ३४; ८, २; का ३, ३, २६; ८, १, १; तै १, ४, २२, १; ५, ६, ४; मै १, ३, २६; काठ ४,१०; ७, २; क ३, ८; कौ १, ३००; जै १ ३१,८; सश्चे ऋ ५, ३३,८; †सश्चत् ऋ २, २२, [१-३]; कौ १, ४५७; २, ८३६-३८; जै १, ४८, १; शौ २०, ९५, १; सश्चत मा २०, ७०; का २२, ७, ४; मै ३, ११, ४; काठ ३८, ९, असश्चतम् ऋ १, ११२, ९; सश्चत[h] ऋ १, ६४, १२; ३, १६[२ (७, १८,२५)]; असश्चत तै ३, ३, २ २; मै १, ३, ३६; ३९[i]; काठ ३०,९.
सश्चिरे ऋ १,११०,६; †सश्चिरे ऋ १,८४, १२; २,१, १३; ५, २०,२[j]; ६४,३; ६७,३; मै ४, १२, ४; काठ ८, १७; कौ २, ३५७; जै ३,२९,१४; शौ २०, १०९, ३; †सश्चुः ऋ ६, ३६, ३; मै ४, १४, १८; काठ ३८, ७; सश्चिम ऋ ९,१६,२.
सचथ[k]- -थाय ऋ १,१५६,५
सचथ्य[l]- -†थ्यन् ऋ ८,१०१, ५; कौ १,२५५; जै १,२७,३; -थ्यैः ऋ ५, ५०,२.
सचध्यै[m] ऋ १,१६७,५.
सचन्- -नः ऋ १, ११६, १८[n]; -नस्य ऋ ६,३९,१.
सचना[o]->सचना-वत्[p]- -वन्तम् ऋ ८,२२,२.
†सचमान- -नः ऋ ९,७४,५; ९६, १९; १०, ३, ३; कौ २, ५२७; ८९८; जै ३, ४१, ३; ४, १३, ११; -नाः ऋ ५,४२,८; -नाय ऋ १०, ११७, ४; -नौ ऋ ५, ३६, ६.
सचस्->√सचस्य>सचस्य-मान- -नः ऋ १०,८,७.
सचान- -नः ऋ ६,२०,२.
१सश्चत्- -श्चते ऋ २,१६,४.
२सश्चत्[q]- -श्चतः ऋ १,४२, ७; ३, ९, ४; ७, ९७, ४; खि ४, ९,७; काठ १७,१८.
?सु चक्रमे[r] ऋ ५, ८७,४.
स-चक्षुस्- -क्षुषः पै १५.१९,६.
१सु-चनस्[s]- -नाः ऋ १, १२७, ११.
√सचनस्य >सचनस्यमा (न>) ना- -ना ऋ १०,४,३.

---

[a]) अभ्यस्तस्वरः अभ्यासस्येत्त्वं च (पा ६, १,१९०; ७, ४,७८)। [b]) वैतु. उ. <√सिच् इति।
[c]) पत्ताभावः उसं. (पा ८,३,११०)।
[d]) °श° इति पाठः? यनि. शोधः द्र.।
[e]) प्रपुइ (वैतु. स्क. सा. एकवचनस्य सतः व्यत्ययेन बहुवचनमित्ति)। [f]) प्रपु३। [g]) उ. शश्वत्तं पदमिति!।
[h]) मपु३। [i]) पाभे. पृ ३२१६ *j* द्र.।
[j]) पृ २९० *b, c* अप√सश्च् इत्यस्य वृत्तमिति यदुक्तं तच्चेदम् (तु. माश [१४, ३, १, १९] प्रमृ.; वैतु. Pw. प्रमृ.)। सस्य. ईयन्ति इत्यत्र घा. अनादरे वा कर्तृभावे वा दम्भे वा वृत्तिः?। सर्वत्र च कर्मणि प. द्र.। ?अन्यु° इति चेह (अन्यतन्देऽर्थे) =अन्न्यु- इति द्र. (वैतु. माश. प्रमृ. इतरपर्याय इत्येव!)।
[k]) भाप. (माहाय्य-)। अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३)।
[l]) विप., नाप. (ऋ ५,५०,१)। हितार्थे यत् प्र.।
[m]) तुमर्थीयः अध्यैः प्र. (पा ३,४,९) तत्स्वरश्च।
[n]) √शक् 'शक्तौ'>*शक्षण->-णः इति शोधः।
[o]) भावे युच् प्र. उसं. (पा ३,३,१०७)।
[p]) तु. पपा. प्रमृ.। GW. =सचन्- इति कृत्वा स्वार्थे मतुप् प्र. इति।
[q]) नाप. (उपद्रवत्- [शत्रु-])। कर्तरि शतिः प्र. (तु. रद्रवत्- प्रमृ.)। [r]) शोधः पृ ३१४९ *p* द्र.।
[s]) विप. (*प्रीतियुक्त- [अग्नि-])। (सह>)सु+(√चम्द् 'आह्लादन-*दीप्त्योः'>√*चन्> भाव) चनस्->यनि. (वैतु. वें. मा. प्रमृ. पृ. =रसमान- इति, उप. =अन्न- इति च!)।

२सचुनस्[a]– >सचुनस्-तम[a]– -मा ऋ ८,२६,८.

सुचा (वप्रा.)[b] ऋ १,५, [२; ८, ४५, २९]; ७,२; ९,३; १०,४; ४०, १; ५१, ११; ६३, ३; ७१,४; ८१,८; ८३,५, ९३,११; १२२, ८; १३०, १; १३५, ३; १३९, ७[२]; १४०, ७; १६१,५; १६७, ७; १७४,६, २.१७,७; ३,१२, २; ५३, १०; ५४, २; ६०, ४; ४,१, ३; ३,९; ५,१०; ३१, ५; ३२,३;४; ३७,३; ५०, ११; ५, १६,५, १९, ४; ४४, १२; ४८, ४; ५६, ८; ९; ६५,३; ७४, २; ६,२४,१; २६,४;६; ४५,२२[c]; ५७,४; ५९,३; ७,१, २१; २२; २२, ४; [३२,२; १०,५०,७]; ५९,३; ८१, २; ९३, ८; ८, १, १; ४, [२;५२,१]; ३;२१,१५; २५,२४; ३२,२०; ३३, ४; ७; ४६, ७; ५१,१; ६१, ११; ६६, ६; ६८,१७; ७८, २; ९२, २९; ९३.२०;[९७,८[२]]; ९,१०,८[d]; ७०, ४; १०, २३,४; ६२, ६; ९३, ५; ९५,८; १०५, ४[e]; ९; १३१,४; १३४,४; खि ३,३-४, १; मा १०, ३३†; २०,६२;६८; ६९; ७६†; ३४,५६†; का ११, १०, ३†; २२.६, ८; ७,२; ३; १०†; ३३, २, १९†; †मै २, १३,६; ३,११,३$, ४[३]; $; ४, ९,१; १२,१; †काठ ७,१२[२]$; १०, १३; १७, १९; २३, ११; २६, ११; ३८,८; ९[२]; $; ३९, १२; क ६, २[२]; †कौ १. ११५; १४८; २४१; २४२; २५२; २९७;२,२०;९१; १०२; १४७; १७५; ५८२; ७१०; १०१६; १०२६; १०४६; १०७१; ११४८; ३, २, ३; †जै १, १३, १; १६,४; २५, ९; १०; २६,१०; ३१, ५; २. ५,८; ३, २,११; ९, ५; १०, ४; १४,८; १६,१३; ४७, ८; ५८, ७, ४, ९,७;२६,५; †शौ २०, २५,५; ३८, ५; ४७, ५; ५३, १, ५६; ५; ५७,११; ६०, २; ६८,१२; ७०, ८; ७१, ९; ७३, ५; ७८; १; ८५, १; १२०, २; १२५, ४.

सचा-भू[f]– -भुवः ऋ ८, ३१, १०; –०भुवः[g] मा ३, ४७; का ३, ५,४, –भुवम् ऋ १, १११, १; १३१, ३[२]; †शौ २०, ७२,२[२]; ७५, १[२]; –†भुवा ऋ १, ३४, [११; १५७, ४]; २, ३१, [१; ८,३५.१]; ८,३५, २; ३; १०, ७६, [(४,५५, ३) १]; मा ३४, ४७; का ३३,२, १०; –भुवे ऋ १०, ११७, ४; –भूः ऋ १०, ७०,९.

*सुचि[h]– >सचि-विद्[i]– -विदम् ऋ १०, ७१,६[j].

---

[a]) विप. [निष्कृष्ट-प्रीतियुक्तौ (इन्द्रनासत्यौ = *महानक्षत्रभूतौ [अश्विनौ])]। वैं. सा. < √सच् इति, PW. प्रमृ = १सुचनस्- इति च ?। सत्यु– + चुनस्– (प्रीति-) > बस. *सत्यु-चनस्– > यनि इति मतम्।

[b]) GW. प्रमृ. सुच्– > तृ१ इति, या [५, ५] प्रमृ. सहार्थे अव्युत्पन्नः नि. इतीव [तु. MVO १.७७, ५]? भाप. (सहभाव-, संयोग-)। (√सच् [वधा.], 'समवायकरणादिषु' > भावे) *सुचस्– > (तृ१) –चमा > यनि.। विप. (प्रीतिदीप्त्यन्यतरसहित-, [इन्द्र-, सोम- प्रमृ.])। (सह >)सु + (√चन्द् > *चुन्द्– >) *चाँ, चा– > वस. सु-चाँ, चा–। उभयथाऽपि वा प्रायेण क्रिवि.। प्रायः सप्तमीयोगेषु स्थलेषु (ऋ १,९,२ प्रमृ.), क्वचिदन्यत्र च (ऋ १, १०, ४ प्रमृ.) द्वितीयः कल्पः द्र. (वैतु. GW. प्रमृ. तत्र सप्तमीयुक्तः कर. इति?)।

[c]) सस्थ. ?गा:य > गायत इत्यप्पधरः शोधः। '(हे गणाय:!) यः (तुष्माकं स्तोतृसमूहं वर्तमानं) तद् (गीतं सोमे) सुते (सनि [संप्रति]) सचा ('मिलित्वा) गायत, यद् (गीतं) शाकिने (इन्द्राय) शं (सुखकरं प्रतीयेत)' इति वा.।

[d]) पाभे. पृ १६६८ c द्र.।

[e]) सग. कौ १,११६ जै १,२१,२ सुदा इति पाभे.।

[f]) विप., नाप. (सखि-)। उस. उप. क्विबन्तम्।

[g]) = सपा. माश २,५,२,२९। तै १, ८, ३,१ मै १, १०, २ काठ ९ ४ माग्न २,१,१० सुदानवः इति पाभे.।

[h]) WAG. [२,१३a] GRV प्रमृ. √सच् 'समवाये' इत्यर्थगमन्वय एव कृतादराः ?। *नाप. (वाच्-, दिवा-)। (√*सक्ष् [= √*शक्ष्, √शिक्ष्, √*शक्, √शास् प्रमृ.] 'वचने = वाग्व्यवहारे' >) *सुक्षि– > यनि. (तु. सस्थ. सुक्षि– [*विद्वस्-, अध्यापक-], पाभे, पूप, गा. [अंशतः], पंजा. साखि, गो [पुराह-]) इति च) इति मतम्।

[i]) विप. (*अनूचान- [सुक्षि– = *विद्वस्-])।

[j]) = सपा. ऐआ ३, २, ४ शाआ ८.१। तैआ १.३, १; २, १५,१ सक्षि-विद्रम् इति पाभे.।

स-चित्[a]- -चितः ऋ १०, ६४,७.
स-चित्त,त्ता[b]- -त्ताः शौ ६, १००, १; पै १९, १३, ४; -त्तान् पै १०,४,१.
?सचिद् यद्[c] पै १०,१२,१.
?सचीनम् पै १,४४,२.
स-चेतस्[b]- -तसः ऋ ८, ५८, १; १०,१, ३; ४, ५; ६४, ७; खि ३, १८, २; मा १८, ७६; का २०,५,१; काठ ७,१४; क ६,३; कौ १,४५८; जै १,४८, २; शौ १,३०,२; ५,२१, १२; ६,६८, १[d]; ७,२३,२; पै १९,२०, ४[e], २०,५,१; -तसम् ऋ १०,४४, ४; शौ २०,९४,४[f]; -तसा ऋ १०, ११३,१; पै १६,७२,२![f]; -तसौ खि ३,१५,१३; मा[g] ५, ३; १२, ६०; का[g] ५, १, ३; १३, ४,१६; मै[g] १, २, ७, ८, ८; ३, २, ३; ९, ५; शौ २, २९,३[h]; ४,२६,१; २९,१[i];२[i]; -ताः ऋ १, ६१, १०; ४,१६, ७; [f]शौ २०,३५,१०; ७७,७.
सु-च्छन्दस्[j]- -¶न्दसः काठ २५,१; क ३८,४; -न्दाः[k] तै ५,२,११, १; मै ३,१२,२१; काठ ५०,५.
सु-च्छ(न्द >)न्दा[l]- -न्दाः[k] मा २३,३४; का २५,७,२.
सु च्युति[m]- -तिम् मै २, ७,१२.
√सज्, सजन्ते पै १७,३७,६[o];३८, ५[o]; ३९, १०[p]; सजन्ताम्[q] पै १७, ३८,९.
असक पै २०,४०,१[r].
सक्त- -क्तः पै ४, १४, ६; -क्तम् शौ ५, १३, १.
सजमान- -नः पै १०, ६,११.
?सजताम् पै १, १३, ४.
स-जन[s]- > १सुजन्य[t]- -न्या ऋ ४, ५०, ९.
¶सजनीय[u]- -यम् तै ७,५,५,२[v].
¶२सजन्य[u]- -न्यम् काठ ३४,४[v].
३सु जन्य[s w]- -न्यः मै १,२,१०[x].
?सजयाम् पै १, ८६, ४.
सजात[y]- -तः मा ५,२३; का ५, ६, २; मै १, २, १०; २, ७,४![z]; काठ २८, २¶; क ४४, २¶; शौ १, १९, ३; ३, ३,६; पै २, ७४, ६; -तम् शौ १३,[1]१,३१; पै १८,१७, १०; -¶ताः तै २, १, ६, ४; ७, ६[?]; २, ११, ४; ३, ९, १§; २; ३; ६, ९, ७; ३, ४, ८, १; मै १, १, ८§; ४, ८; २, १, १; ८; ३, २[v]; §; काठ १, ७§; १०, ११[?];

a) वस. पूप. सह इति प्रायः GW. प्रमृ. च, अन्ये GRV. प्रमृ. =२समान- इति; उप. भाप. < √चित् इतीव?। विप. (सत्यव्यवहार-युक्त- [वागादिदेव-])। सत्य-+(√वृत् 'आचारे' >कर्तरि) वृत्- > उस. °सत्य-वृत्- > (°सच-इत्- >) यनि. इति मतम्।
b) विप. (देव- प्रमृ.)। वस.। पूप. =२समान-।
c) शोधः पृ २००२ e द.।
d) सपा. पै १९,१७,१३ सुचेतसः इति पाभे।
e) शोधः पृ २४७२ c द.। f) °तसः इति शोधः द.।
g) =सपा. माश ३,४,१,२४। तै १, ३, ७, २ प्रमृ. समोकसौ इति पाभे.।
h) सपा. पै १९,१७,१२ सुवर्चसम् इति पाभे.।
i) सपा. तै ४,७,१५,२ सयोजसा इति, मै ३, १६, ५ सयोजसा इति, काठ २२,१५ सयोजसा इति, पै ४, ३८,१;२ °जसौ इति पाभे.।
j) विप., नाप. (छन्दोभेद-)। वस. पूप. =२समान-।
k) पाभे. पृ २८४० d द.।
l) पूप. =२समान-। शेषं पृ २८४० e द.।
m) विप.। वस.। पूप. =सह।
n) पाभे. पृ३२१६ d द.। o) पाभे. पृ ३२१६ e द.।
p) पाभे. पृ३२१५ g द.। q) पाभे. पृ ३१९९ f द.।
r) सपा. ऐब्रा ५,२७ असृत इति पाभे.।
s) पूप. =२समान-। t) विप. (१धन-)। शेषं पृ २१४६ k द. (तु. WAG [२,३० c])।
u) =सूक्त-विशेष-। स जनासः (ऋ २ १२)+ मत्वर्थे यक्त छ > ईयः प्र. यत् प्र. च।
v) सपा. सजनीयम् <> सजन्यम् इति पाभे.।
w) नाप.। वस. उप. (=जन्मन्-) √जन्+भावे यत् प्र.। x) स I. काठ २,११ सुनाभिः इति पाभे.।
y) प्रा. व्यप्रा. अनु सु (=सह इति वा २समान- इति वा)+(√जन् >) जात- > तस. इति मा. [शौ], यत. अन्तोदात्तः [तु. पा ६, २, १७१] इति वै. [WAG. [२,३० b]। शौ. पपा. स-जा° इति च। नाप. (संबद्ध-)। (√सज् 'संगे =संबंधे'> भावे) °सज्-+(√भृ 'धारणे'> कर्तरि) भृत्-> उस. °सज-भृत- यनि (तु. मा. तै. पपा.अनवग्रहः)। °आप. (संबन्ध- [तु. सजार्य-])। यस. पूप. कर्तरि प्र दत्त. च मावे इति विशेष इति मतम्।
z) सु, जातः इति शोधः (तु. पपा., सपा. मै ३,९, ५ ऋ १०,१,२ प्रमृ. च)।

१२, १; २[१०]; §[१]; २१, ४; २५, ३; २८, २; क १, ७§; ३१, १९; ३८, ६; ४४, २; शौ ३,४, ३§[a]; –†°ताः ऋ १०, १०३, ६[b]; मा १७, ३८[b]; का १८, ४, ६[b]; तै ४, ६, ४, २[b]; मै २, १०, ४[b]; काठ १८, ५[b]; क २८, ५[b], कौ २, १२०४[b]; §शौ ३. ३,४; ६,७३,१[c]; २[c]; ३[c]; १८,४,३७, §पै २,७४,४; –तान् ऋ १, १०९,१; मा ११, ५८[d]; का १२, ५,९[d]; तै १, १, ७, १[१]; २[३]; ¶२ १,३,२;६,५; ७,६[२]; २,५,६; ७; ८,१; ११, १[२];३;४[२]; ३,३,५; ९,२; ¶३, ४, ८,१; २, ४,१,५,४; मै १, १,८; २,११; १४; २,३,२[२]¶. ७,६[d]; काठ १,७[५]; १०,९,११, १[२]; १२, २[५d]; १६,५[d]; क १, ७[५]; शौ १, १०, ४; ११, १, ६; पै १, ९, ४; १६ ८९, ६; –तानाम् मा १०, २९, १७, ५१; २७,५; का ११,८,६;१८, ५, २; २९, १, ५, तै ¶२,२, ११,४; ३, ९, २; ३,५,४,२[e]; ४, १, ७, २; ४,५,१; ६,३,१; मै १, ४, ३[e]; ८¶; २,१,८¶; ३, २[५]; ¶[३]; १०, ४; १२, ५; क ठ १०, ११¶; १८, ३; १६; २५, ३¶; ४०, २; क २८, ३; २९.४, ३८,६¶; शौ १,९,३[e]; २, ६, ४; ३, ८, २; ६, ५,२; १९ ४६,७; पै १,१८,२; ३,१, ४; ३३, ५; ४, १०, ६; २३, ७, १९, ३, १४; २०, ९, ४; –ते पै २०, ४०, ७; –तेभ्यः ¶काठ १२,१;२; –तेषु तै १,६, २,१[३]; १०, १[३]; २, ¶२,१,२; ३, १; ३, ९, १[३]; ३[२]; मै २, ३, २[५d]; काठ १२, २[२]; –तैः तै २, ३,३, ५¶; मै २,२,३¶; ¶काठ १०-११, ४; २१,४; क ३१,१९¶; शौ ३,८. ३; ११, १,७, पै १,१८,३, १६,८९,७.

साजात्य[f]– -त्यम् मै १,८,७[२]¶.

¶सजात-काम– -म काठ ९, १७; १०, ९; ११; ११,१; ४; १२, १; २; १३; २१, ४; २५,१§; क ३१,१९; ३८,६.

¶सजात-त्व– -त्वम् काठ ६, ६; क ४, ५.

सजात-वनस्या[g]– -स्याम् तै २, ६, ९,७.

सजात-व॒नि– -नि मा १, १७; १८[२]; का १, ६, २; ३[२], -निः मै १,२,८,३,८,५; -निम् काठ २,१२; ३,३; क २,६,१०.

सजात-शं॒स[h]– -सात् मै ४, १४, १७; पै २, ३०, ५.

†सजा॑त्य[i]– -त्यम् ऋ २, १,५[f], ३, ५४, १६; ८, २७,१०;७३, १२; –त्यस्य ऋ १०, ६४,१३; –त्यानाम् ऋ ८, ८३, ७[k]; मा ३३, ४७; का ३२, ४,४; -त्ये ऋ ८, १८, १९; –त्येन ऋ ८, २०, २१; कौ १, ४०४, जै १, ४५, ६.

?सजाताना पै २, ६४,१.

?सजाताम् पै १, १३, ४.

†स-ज़ि॒त्वन्(बप्रा.)[l]– -त्वानम् ऋ १,८,१; तै ३, ४,११,४; मै ४, १२, ३; काठ ८, १७, कौ १, १२९; जै १, १४, ५; शौ २०, ७०, १७; –त्वाना ऋ ३, १२, ⌊४ (८, ३८, २)⌋; कौ २,

a) पाभे. पृ १३५७ *f* द्र.। b) पाभे. पृ८६८ *j* द्र.।
c) सपा. यक. पै १९,१०,९; ११;१० सुजाताः इति पाभे.।
d) द्विः सपा. सजातान् <> सजातेषु इति पाभे.।
e) पाभे पृ २०५९ *i* द्र।
f) =सजात्य॑–। भावे ष्यञ् प्र.।
g) षस. उप. भाप. वनस्या– (<√वनस्य <व॒नस्-)। h) पस. उप. भाप.।
i) भाप. (सजात-भाव-, संबन्ध-), वि. (सजात-युक्त-, संबन्धवत्-), नाप. (संबद्ध-, बन्धु-)। भावे स्वार्थे च यत् प्र. उसं. [यक. पा ५,१, १२५; ४, ४,१२८ (तु. सा. GW.; वैतु. या [६,१४] सा [१५३] <°सु जाति- इतीव ?)]।

j) पृ १२६४ *i* यदुक्तं तन्नेष्टम्।
k) 'हे इन्द्र, विष्णो, मरुतः, अश्विना! सजात्यानाम् (बन्धूनां [सताम्]) एषां नः (°अस्माकम् [वैतु. सा. द्विर् इति]) अधि-इत (°स्मरत [एते वयं युष्माकं बन्धवः सन्तः सर्वदा स्मरणार्हाः]),' इति वा. (वैतु. GW. GRV. भाप. इति)।
l) (स॒+[<सम्] [√जि > कर्तरि] ज़ित्वन्- >सस. इति PW. प्रभृ., उस. पूप. =स्समान्- इति सा., संगताऽरि- इति स्क. भा. प्रभृ., बस. इति वें. म. च? । वि. (°शक्तिमत्- [रयि-, इन्द्राग्नि-]) । वृष- (°भाप. [शक्ति-]) + [√जि (=√धा > °धि ['धारणे']) >कर्तरि] ज़ित्वन्-> उस. °वृष-ज़ित्वन्-> यनि. इति मतम्।

१०५२; जै ४, २३, १.

†स-ज्रित्व(र>)री[a]– -रीः ऋ १०, १७, ३; मा १२,७७; का १३, ६, ३; तै ४, २, ६, १; मै २, ७, १३; काठ १६,१३; क २५, ४; पै ११, ६, ३.

स-जुष्[b]– -जूः[c] ऋ १, २३,७; ४४, २; [१४; ५, ५१, ८ (७, ६६, १०; १०, ६५, ७)]; ५, ५१, ८; ९[२]; १०[२]; ६०, ८; ६, ४७, २९; ७, ३४, १५; ८, ९७, १०; १०, ७५, ६; १०५, ९; खि १, ४, ७; ५, ७, ४,१८[२]; ५, १;३; मा ३, १०[४]; ६,११; ७. ५[d]; ८, १०; १२, ७४[४]; १४, ७[१०]; २९, ५५†; का ३, २, ३[२]; ४[२]; ६. २, ७; ७, २, २[d]; ८, ६, ३; १३. ५, १३[४]; १५, २, १[१०]; ३१, २, १२†; तै १, ३, ८, १; ४, २७, १; ४, ३, ४, ३[८]; ६, ६, ६†; ५, ६, ४, १[४]; ६, ५, ८,४; मै १, ३, ११; १५; ३, २९; ८, ६; २, ८, १[१०]; १२, ३[४]; ३. ४, ४[५]; ९, ७†; १६, ३†; ४, ७, ४; काठ ३, ६; ४, ११; ६,७; ८[५]; १७, १[१०]; २२, ५[४]; ६; २८, ८; ४६, १†; क २, १३; ३, ९; ४, ६; ७[५]; २५,१०[११]; ३४,१; ४४,८; †कौ १, ३७०; २, २८०; ११३१; †जै १,३९, १; ३, २३, १२; ४, ११, ९; शौ ६, ३५, २; १२६,१†; ८, २, १३; २०, ५४, १†; पै ६, ९, ३; १५, ११, ९†; १६, ४, ३; १९, ९,५; २२, ४.

स-ज्रोप[e]– -पाभ्याम्[f] तै १, ४,४,१; -पौ ऋ ३, १२, २; तै ५, ६, ४,१?[g,h]; मै २, १२,१?[g,h]; ३, ४,४?[g,h]; काठ २२,५?[g,h].

स-ज्रोप(,पा)स्[i]– -पाः[j] ऋ ६,२,३; -पसः ऋ १, ४३, ३; १३१, १; १३६, ४; १७३,७; २,११, १४; ३, ८, ८; २०, १; २२, ४; ४, ३४, ६; ८[४]; ५, २१, [३; २३, ३; ८,२३, १८]; ५७, १; ८, २५, १४; २७, ५; १७; ५४, ३; ९, ५, ११; १८, ३; ८१, ४; १०२, ५; १०, ६५, १[k]; १२६, १; १७५, ३; खि ३, ६, ३; मा ३, ४४; १२, ५०†; का ३, ५, १; १३, ४, ६†; तै १. ८, ३, १; ४, २,४, ३†; मै १,१०, २; २,७,११†; काठ ९,४; १६,११†; क ८,७; २५, २†; †कौ १, ४२६; २, ४४५; †जै १, ४१, ८; ३,३४, ३; पै ३, ३८, ३[l]; ५, ३९, १†; -०पसः ऋ २, ३१, २; ५, ५४, ६; १०, ३५, ११; मै ४,१४,१७[m]; शौ ६,११५,१[m]; पै ९, १२, ९; १६. ४९, ४[m]; -पसम् ऋ १०, १५३, ४; शौ २०, ९३, ७†; -पसा ऋ ३, ५८, ७; ४, ४६, ६,७,७२, २; ८, ९,१२; २६, [(१, ३६, ४; ४०, ५; ७, ६६, १२) ११]; १०१, ७; मा २०, ९०; का २२, ८. ११; तै ४, ७, १, १; ५, ७, ३, २; मै ४, १०, १; ११, २; शौ २०, १४१, २†; -पसौ ऋ ८, ३५, [१-२१];

a) त्रिप. (°शक्तिशालिनी-[वीरुध्-]) । = स-ज्रित्वन्– । उप. ध्वरप् प्र. इति विशेषः । पाप्र.<स-ज्रिम्वन्– इति ।

b) पस. प्रकृ. [सह >] स + [√जुष् > कर्तरि] °जुष्–> उस. इतीव। विप. (°सहभाव-वत्-)। (√°सज् 'सङ्गे =सहभावे' > भावे) °सजु– + (√वस 'निवासे =माने' > भावे) °उष्–> वस. °सज्रोष्–> यनि.। यद्वा °सजोषम्– > °सज्रो[स् >]ष्– > यनि. इति मतम् ।

c) न. द्वि१ वा. क्रिवि. ।

d) सपा. सजूः (माश ४,१,२,१९ च)<>सज्रोषाः इति पाभे. ।

e) = स-जुष्– ।

f) सपा. °पा° (आपश्रौ १२, १४, ९ च)<>°षो° (माश ४,१,२,१९[१] माश्री २, ३,५. ४ च) इति पाभे. ।

g) °ज्रोषस्मौ इति शोध· (तु. पाभे.) ।

h) सपा. °पौ<>°षसौ (माश ७,२,३,८ च) इति पाभे. ।

i) = स-जुष्– । उप. °उष(,पा)स्– इति भाव. इति मतम् ।

j) वा. क्रिवि. (तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. पै. ता. स-ज्रोष्– [विप.]>प्र१ इतीव ?) ।

k) विप. (°सहवर्तिन्- [देव-]) । स (=सह) + (√जुष् 'प्रीतौ' >) ज्रोषस्– > स-ज्रो° इति GRV. प्रमृ. । (√सज् 'सङ्गे' >) °सजु– (साधारण-) + (√वस् °'निवासे' >) °उषस्–> बस. °सजु-वसम्– > यनि. (तु. [तात्पर्ये] सा.) इति मतम् ।

l) सपा. °षसः<>°षाः (माश ९, २, ३, २८[१] च) <>मै २,१०,९ सह इति पाभे. ।

m) सपा. सज्रोषसः (तैब्रा ३, ७,१२,१ तैआ २, ३,१ च) <> सज्रोषाः (आपमं २,११,४ च) इति पाभे. ।

खि ५, ७, ४, १८[a]; मा १२, ७४[a]; का १३, ५, १३[a]; -पाः ऋ १, ६५, १[b]; ७२, ६[b,c]; ९०, १; ११८, ११[b,d]; १५३, १[b]; १८६, [२[b]; ७, ६०, ४[b]]; ३; ६; २, ३१, ४; ३, ४, [८; ७, २, ८]; ३२, २; ३५, ९; ४३, ३; ४७, [२ (५२, ७)]; ४, ५, १[b]; ३४, ७[l]; [७; ६, ४०, ५]; ३९, ३; ५६, ४[b,d]; ५, ४, ४; ३१, ५[b]; ४१, २[b]; ४[b,c]; ८; ४३, ६; ६, ३, १; १३, ३; १७, ११[b]; ४९, ७; ५०, १२[b]; १३; ५१, [५[b]; (१०, ६३, १७; ६४, १७)]; ६७, ५[b]; ६८, १; ७, २, ८; ३, १[e]; ५, ९; १०, ४; २४, [४ (८, ८, १; १८; ८७, ३)]; ३४, २३[f]; ३८, ४[b,c]; ४८, ४[b]; ६०, ४; ८, ४८, १५; ६३, १२[b,c]; १०, १८, ६[g]; २०, १०[h]; ६१, २७[b]; ८३, २[l]; ११०, ३; खिसा ३, ६[j,k]; मा ७, ३७†; १७, ६९[1]; २०, ३९; २९, ३; ४; ८; २८†; ३३, ५०†; का ७, २०, १†; १८, ६, ५[1]; २२, ४, ४; ३१, १, ३; ४; ८; ४, ४†; ७†; तै १, ४, ३, १[m]; ४२, १†; ६, १२, ६†[b]; ३, ३, ११, ३[j,k]; ४, १, ११, २†; ६, ५, २[l]; ५, १, ११, २[l]; ३; ६, ४, ६, २[m]; ३[m]; मै १, ३, ५[m]; २३†; ३, ११, १; १६, २[l]; †४, १२, २[b]; ३[l]; ४[n]; ६[j,k]; १३, ३; १४, ३; ९§; ११[२]†[n]; १५; काठ ४, १[m]; ७, १३[l]; १६†; ८, १६†[b]; १७†; १६, २०†; १७, १८†; १८, ४[l]; २१, ९[l]; ३५, १†[e]; ३८, ६; ४६, २[l]; क ३, १[m]; ६, २; २८, ४[l]; ४८, २†[e]; कौ १, २१८†, २, ५६९†[e]; जै १, २३, ५†; ३, ४६, ४†[e]; शौ ३, २२, १[j,k]; ४, १४, ५[l]; ३२, २†[l]; ५, १२, ३†; २८, ५; ७, १८, ३[j,k]; ११३, २; १२, २, २४†[g]; पै २, ५९, ३; ३, १८, १[j,k]; ४, ३२, २†[l]; १७, ३२, ५†[g]; २०, २, ५[j,k]; -पोष्याम[o] मा ७, ८; का ७, ३, २; मै १, ३, ६; काठ ४, २; क ३, २.

‡सज़ोपा[p]- -पाः[q] कौ १, २०५; जै १, २२, २.

सं-चकान्- सं√कै द्र.

सं√चक्ष्, सम् ''चष्ट ऋ ७, ६०, ३; [(४, २, १८ ८, २५, ७)].

सं-चक्ष्[r]- -चक्षि ऋ ६, १४, ४.

सं-चक्षाण- -णः ऋ ६, ५८, २; मै ४, १४, १६†.

सं-चक्षे[s] ऋ १, १२७, ११; ७, १८, २०; शौ ५, ११, २[t,u].

†सं-चक्ष्य > क्ष्या ऋ १, १६५, १२; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८.

सं√चर्, > चारि, संचरति तै ६, १, ९, ५¶[v]; शौ ८, ९, २२[w];

---

a) पाभे. पृ ३२२१ *h* द्र. ।

b) न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि. (वैतु. L [५५३] °पसः इति शोधः?) ।

c) वैतु. सा. प्र१ इति ।

d) GW. स-ज़ोप- > -पाः इति ? ।

e) न. क्रिवि. (तु. ORN.; वैतु. वें. सा. विप. [अग्नि-] सत् द्वि१ प्रथमान्तमिति, GW. विप. [देव-]) सत् स-ज़ोप- > -पाः [प्र३] इति । '(हे ऋत्विजः ! यूयम्) अग्निं देवं यजिष्ठं दूतं (सन्तम्) वः (युष्माकम्) अध्वरे अग्निभिः (आहवनीयादिभिः साधनभूतैः) सजोपाः (सायुज्येन [क्रिवि.]) शृणुध्वम् (सपर्यत)' इति वा. ।

f) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. GW. स-ज़ोप- > स्त्री. प्र१ इति ।

g) सपा. तैआ ६, १०, १ आपमं ३, ७, ११ बौपि १, १७ : ९ सुरथः इति पाभे. ।

h) वैतु. PG [२, २२६] सज़ोपसे वा सज़ोपसः वेति संभावुकः ।

i) सपा. तैआ २, ४, १, ११ ध्रमेण इति पाभे. ।

j) न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि., यद्वा ?सज़ोपाः > सज़ोपसः (विश्वे देवासः) इति शोधः । सस्थ. अदिति > अदित्या (तृ१) इति चापरः शोधः ।

k) पाभे. पृ ३२२१ *m* द्र. ।

l) पाभे. पृ ३२२१ *l* द्र. ।

m) पाभे. पृ ३२२१ *d* द्र. ।

n) वा. क्रिवि. द्र. ।

o) पाभे. पृ ३२२१ *f* द्र. ।

p) विप. (गिर्-) । (√सज् 'सङ्गे' >) सज़- (सक्त-) + (√जुष् > भावे) ज़ोप- > बस. *सज़-जो(प>) पा- > *सज़ जो° > यनि. । सपा. ऋ १, ९, ४ शौ २०, ७१, ७ अज़ोपाः (जोषयुक्ताः) इति समानार्थः पाभे., यत्र (आ [सह] >) अ + जो(प)- > बस. यनि. । यद्वा *सज़-जोपा- > *ह अ-जो° > *अ अ-जो° > आ जो° > यनि. (पृ ६६ *h* यदुक्तं तदिष्टम्) ।

q) प्र३ ।

r) नाम. उप. भावे कृत् (तु. MOS [१६७, ४] प्रमृ.) ।

s) नाम. उप. केनन्तम् ।

t) सं' इति ? यनि. शोधः (तु. सा.) ।

u) सपा. पै ८, १, २ संपृच्छे इति पाभे. ।

v) तु सस्थ. टि. अनु ।

w) पाभे. पृ २८१७ *s* द्र. ।

संचरति मै ३,८,१०[a]¶;¶संचरति काठ २६,१[a]; क ३६,३[a]; ४०,४[a]; पै १६,१९,१०[b]; १८, २४, ९[c]; संचेरते ऋ १, १२३, ७; ३, ७, १; काठ ३९, १०[d]; शौ ८,९, १२[d]; पै १६,१९,२[d]; १७, ७, २; संचरतः तै ५, २, १०, ६¶; शौ ८, ९, १२[e]; पै १६, १९, २[e]; संचरन्ति ऋ ५, १,४; ७,३३,९[f]; खि ४, ११, ११; तै १,५,१०,४[g,h]; पै १९, ९, २[i]; संचरन्ति ऋ ८, ४८, १[f]; १०, ४, २[f]; १२, ८; शौ ३,१५,२[i]; ४, ३८, ५; ६,५५, १[i]; १२,१,४७[j]; १८,१, ३६†; संचरन्ति पै ५, १५, १; २०, १८,३†; सम्...चरन्ति ऋ ५ ९, २; ६, ४७, ३१[k]; मा २९, ५७[k]; तै ४, ६, ६, ७[k]; काठ ४६, १[k]; सम् (चरन्ति) ऋ ५, ९, २; संचरत् शौ १३, २, ४०; पै १८, २४, ८; संचरातै शौ ३, ४,३[l]; संचरः[m] पै १९, ३६, ४; ३८, २; ?संचरताम्[n] पै १, १०६, २; संचरन्ताम् पै १७,२८,२[o], संचरन्तु ऋ४,८,७; सम्...चरन्तु मै ३,१६, ३[k]; संचर शौ ६,४५,१[m]; समचरत् तै ५, १, १, ४¶; शौ १३, २, ४१[c]; समचरत् मै ३, १, २¶; ¶संचरेत् काठ २६,१[a]; क ४०, ४[a]; संचरेयुः मै ४,२,१०¶,संचरेम शौ ३,१२,१[p]; पै १,१०६, २[n];३,२०,१[f];७,६,५[f];९[f].
सम्...चारय[q] मा २३, २१[r]; का २५, ६, १.

१सं-चर्[s]– -राः मा २४, १५; १७; १९; का २६,३,५;४,२; ४.

२¶सं-चर्[t]– -रे तै ५, ४, ३,५; मै ३, ३,४; काठ २१, ६; क ३१, २१; पै २०, ५, १ऽ[u].

१सं-चरण– -णे ऋ १, ५६, [२; ४, ५५, ६].

२सं-चर(ण– >)णी[v]– -णीः ऋ ६, २४, ४.

सं-चरत्– -रन्तः[w] क १, १६; ३६, ३; –†रन्तम् ऋ १०, १७, [(१,१४६,३; ३, ३३,३) ११]; मा १३,५; का १४,१,५; तै ३, १,८,३; ४,२,८,३; ९,५; मै २, ५, १०; काठ १३,९; १६,१५; ३५,८; शौ १८,४,२८; पै २०, १२,७; –रन्तौ[x] तै १,७,७,२.
संचरन्ती– -न्ती ऋ १, १४६, [३[f]; ३, ३३, ३[g]; (१०, १७, ११)]; तै ४, ३, ११, १[d,y]; –न्तीः तै १, ८, १४, २[z].

सं-चेरण्य[?a1]– -ण्यम् ऋ १,१७०, १.

?सं च वि च त्र त्रियें मं च तु रेकजं पै १, १०७, ९.

?सं चा च[b1] काठ ४०,९.

सं√चि (चयने), सं (चितन)[c1] ऋ

---

a) सपा. काठ २३,९ संतरति इति पाभे.।
b) पाभे. पृ २८३७ s द्र.।
c) सपा. संचरति <> समचरत् इति पाभे.।
d) सपा. संचेरते <> संचरन्ती <> मै २,१३,१० अनुसंचेरते इति पाभे.। e) पाभे. पृ २८३७ p द्र.।
f) तु. सस्थ. टि. २अभि। g) तु. सस्थ. टि. अनु।
h) सपा. आश्री ३,१४,१० संतरन्तु इति पाभे.।
i) पाभे. पृ२९६६ l द्र.। j) पाभे. पृ१३१२ d द्र.।
k) सपा. सम्...चरन्ति <> सम्...चरन्तु <> शौ ६,१२६,३ सम्...पतन्तु इति पाभे.।
l) सपा. पै ३,४,३ अव...दधाति इति पाभे.।
m) सपा. संचरः <> संचर इति पाभे.।
n) सं-चरन्ती– (विप. [एकाष्टका-]) > -न्तीम् इति शोधः (तु. [अंशतः] मूको.)। 'सरघम् उपलक्ष्य संचरन्ती° (ताम्) उप (द्रप्र.) संचरेम'।
o) पाभे. पृ ३०३५ g द्र.।
p) तु. सस्थ. टि. उप।
q) सपा. तै ७,४,१९,१ काठ ४४,८ अन्वज इति पाभे.।
r) पृ १३१३ सस्थ. निर्देशो नेष्टः।
s) विप. (पशु-)। गस. उप. कर्तरि अच् प्र.।
t) नाप. (मार्ग-)। गस. उप. अधिकरणे घः प्र. (पा ३, ३,११९)।
u) सपा. शौ ७,२३,२ स्वसरे इति पाभे.।
v) विप. (स्रुति-)। कर्तरि ल्युट् प्र.।
w) सपा. मा ४, १ प्रमृ. माश ३, १,१, १२ संतरन्तः इति पाभे.।
x) =सपा. तैब्रा २, ७,१६, १ तां १,७,५ बौश्री १८, १७ : २० प्रमृ.। माश १, १३, ४ संचरन्ति इति, वाश्री ३,१,२,१ काठ २६,२ संपतन्ति इति च पाभे.।
y) तु. सस्थ. टि. अनु (परि.)।
z) पाभे. पृ ८५२ f द्र.। a1) गस. कृत्यार्थे केन्यः प्र.।
b1) सपा. मा २७, ४५ का २९, ६,१ सम्चाञ्च (=सम्...अञ्च, च) इति पाभे.।
c1) सस्थ. टि. ?शस्त (परि.) द्र.।

४, ३७, ८.
¶संचिनोति मै ३, ४, ८; काठ २२,७; क ३५, १; ¶संचिनवत् तै ५, ५, २, १; मै ३, ४, ८; काठ २२, ७; क ३५, १; ¶समचिन्वन् तै ५, ५, २, १; मै ३, ४, ८; समचिन्वन् तै ५, ५,२,१¶.
¶सं-चित, ता- -तः काठ २१, ७; -तम् तै ५, ५, ७, ४; ९, ५; -ऽता:[a] पै १६, २९, ३; ४; -ताम् काठ २२, ८; क ३५,२; -ते तै ७, ५,१५, १[२].
सं-चिति- -तिम् पै १३,५,६.
सं-चिकित्वस्- सं√कित् द्र.
सं√चुद् > चोदि, संचोदय ऋ १, ९,५; शौ २०,७१,११†.
सं√चृत्, सम्...चृतामि, सम्[b] (चृतामि) पै २०, २६, २[b].
सं-चृत[c]- -चृतम् ऋ ९,८४,२.
सं√छिद्, संछिन्धि शौ १२,११,७.
?समच्छिदन्[d] शौ ६,१०४,१.
√सञ्ज् √सज् द्र.
सं-जग्मान, ना- सं√गच्छ् द्र.
सं√जन्, > जनि, सम्...जायते ऋ ९, ६८,५; सम्...जायताम् पै ५,३७,६; †सम्...अजायथाः ऋ १, ६, ३; मा २९, ३७; का ३१, २, १; तै ७, ४, २०,२[e]; मै ३,१६,३; काठ ४४,९; कौ २, ८२०; जै ३,५७, १०; शौ २०, २६,६; ४७,१२; ६९,११.
†संजनयन्ति ऋ ५, ७, २; तै २, १, ११, ३; मै ४,१२, ४
?संजनो[f] पै १८, ९, ६.
सं-जय, सं-जयत्- सं√जि द्र.
सं-जर्भुराण- सं√भुर् द्र.
सं-जानान, ना- सं√ज्ञा द्र.
सं√जि, सम्...जयति ऋ ४,५०,९; काठ २२, १५[g]; संजयामि ऋ १०,४८, १; पै १,६६,३; संजयाति ऋ ५,३७,५; संजयत् पै १९, १७,१२[h]; संजयात् पै २, १६,१[i]; संजयाः पै ३.२७, ४; संजय मै ४,१२, ३[j]; शौ ८,८, २४; पै १६.३१,५; †सम्...जय ऋ ८,७५,१२; तै २,६,११,३; मै ४, ११,६; काठ ७, १७; कौ २, १०००; संजयतम् ऋ १, १०८, १३; †समजयन् ऋ ६, ७३,३; काठ ४, १६; ४०,११; शौ २०,९०,३; सम्... अजयत्, सम्(अजयत्)[k] ऋ ४,१७,११; समजयन् शौ ११, १२, १२[k]; सम्...जयेम ऋ १. ८, ३; शौ २०, ७०, १९†.
†संजितम् ऋ ९, ७, ९; कौ २, ४८६; जै ३. ३७, १.
सम्...जिगेय ऋ १०, ६९, ६; संजीयासम् पै १९, ५३, १५; समजैः ऋ ९,७२,५; समजैषम् ऋ १०, १५९, ६.
सं-जय, या[l]- -यः शौ ८, ५, १६; पै ३, ३६, १; १६, २८, ६; -या ऋ १०, १५९, ३; खि ४, ७,४?[m n]; ७[२],५[n]; पै २,४१, ३†; ६,४,५[n]; ७,१२,६[n].
सं-जयत्- -यन् ऋ ९, २९, ४; तै ३, २, ८, ५[h]; मै ४, १२,३[h]; काठ ५, २[h]; ३२, २[h]; शौ ५, २०,४; पै ९, २४,३; -यन्तम् काठ ४, ३‡[o].
संजयन्ती- -न्ती मै ४,१२,१; काठ ८, १७; पै २०, ३५, ३; -न्तीम् शौ ४,३८,१.
सं-जिगीवस्- -वान् ऋ ३, १५,४.
सं-जित्- -जितः ऋ ५, ४२, ५; -†जितम् ऋ ३.[३०-३१,३३; ३२,१७; ३४-३६, ११; ३८, १०; ३९,९; ४३,८; ४८-५०, ५; १०, ८९,१८; १०४, ११]; काठ २१, १४; कौ १, ३२९; जै १, ३४, ७; शौ २०, ११, ११; पै १८, ३०, १-३S.
सं-जित- -तम् पै १९, ३२,८.
सं-जिति- -तिः पै १९,५३,१५.
सं-जित्य शौ ११, ११, २६.
सं-जिघत्सु- सं √घस् द्र.
सं-जिहान- सं√हा (गतौ) द्र.
सं√जीव्, > जीवि, > संजीव नि

a) सपा. शौ ८,८,४ संदिताः इति पाभे.।
b) पाभे. पृ २१८६ *a*, २८३९ *j* द्र.।
c) गस. उप. भाप.। d) सा. श. समच्छिदन् इति शोपुकी। e) वैप. भा. [पदे]<सं√ज्ञा इति।
f) संजनय इति शोधः (तु. सपा. शौ १४, २, २४ जनय इति पाभे.)।
g) सपा. तै ४, ७, १५, २ प्रमृ. सम्...सृपति इति पाभे.। h) पाभे. पृ ११७१ *d* द्र.।
i) सपा. शौ २,२७,१ जयाति इति पाभे.।
j) सपा. तैब्रा २,४,२,९ आपश्रौ १६, २, १० संत्रपद् इति पाभे.। k) पाभे. पृ १३६९ *g* द्र.।
l) विप. (इन्द्र-, शची- प्रमृ.), नाप. (ओषधि- [नि. पै.])। गस. उप. कर्तरि अप् प्र.।
m) °जेया इति पाठः? यनि. शोधः (तु. उत्तरं स्थलम्)।
n) सपा. शौ ५,५,१ स्पर्णी इति पाभे.।
o) पाभे. पृ ७२२ *h* द्र.।

३,१७,१; शौ १४, १, ५२; पै १८,५,९; २०, २१, ६.
संजीव्यासम् शौ १९, ६९, ३; पै १९,५४,१३.
संजीवयत मै ४, ८, ७.
सं-जीव(त् >)न्ती- -न्ती: तै १, ७, २, ४²¶.
सं-जी(व् >)वा- -वाः मै ४,८, ७![a]; शौ १९, ६९, ३; पै १९, ५४,१३![b]
?संजीप्मा पै १५, १७, ८.
सं√जूर्व्[c], संजूर्वसि ऋ ८,६०,७.
सं√जृ(स्तुतौ), †सम्⋯जरताम् ऋ ४, ४, ८; तै १, २, १४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; सम्⋯ जरेत ऋ ४, ३,१५.
सं√जॄ (वयोहानौ) > जीर्, संजीर्यतः मै १, ४, ७; ५,१४; ८, ४; ¶सम्⋯जीर्यतः मै ३, ७,३; काठ ६, ४; क ४,३.
सं√ज्ञा, > ज्ञा,ज्ञपि, ज्ञापि, संजानाते[d] तै ७, १, ९, १¶; संजानते ऋ १०,३०,६[e]; तै २, २,११,६[f,g]; काठ १३, १६†[e]; सम्⋯जानते ऋ ७, ७६, ५; काठ ११, ३¶[1]; संजानत ऋ १, ६८, ४; सम्⋯जानीतात् पै २. ३९, ४; संजानताम्[e], सम् (जानताम्) पै १९, १५, १‡; †सम्⋯जानताम् ऋ १०, १९१, २; खि २, १०, ६![h]; ५, १, ४; मै २, २,६; शौ ६, ६४, १; पै १९, ७, २; २०, ५, ५; संजानाथाम् मा २ १६; का २, ४, २; संजानीध्वम् मै २, २, ६‡[i]; काठ ७, १३; शौ ६, ६४, १‡[i]; पै ३,२३,२;१९, ४, ३; १९, ७, २‡[j]; २०, ५, ५‡[j]; संजानामहै[e], सम् (जानामहै)[k] शौ ७, ५४, २‡; ¶समजानत तै २,२,११,६[l,m]; काठ ११, ३[1]; समजानत तै २, १,११, ३[l,n]; संजानीरन् काठ ११, ३¶.
संज्ञास्यन्ते, सम्⋯ज्ञास्यध्वे काठ ११,३¶; सम्⋯अज्ञास्थाः शौ ३, ४, ६; पै ३, १, ६.
संज्ञायते शौ २०,१२९,१२[n].
संज्ञपयन्ति मै ३, ९, ७¶[o]; संज्ञपयन्ति ¶तै ६, ३,११,२[o]; ६[o]; संज्ञपयामि शौ ६,७४,२[p]; संज्ञपयामसि पै १९, १५, २[q]; संज्ञपयाति[p] पै १९, १५, ३; १९,८.
संज्ञापयन्ति काठ ११, ३¹¶.
सम् · अजिज्ञिपत्[r] तै २, १, ११, ३; सम् (अजिज्ञिपत्)[r] तै २.१,११,२¹;३.
सं-जानान्. ना- -ना खि २, १३, २; -नाः ऋ १, ७२, ५; १०, १९१, २; तै ५, ५, १, ३¶[f]; मै २, २, ६†; ¶काठ ११, ३; १९ ८; २०, ७; २१, ९; २९, ५; ¶क ३१, ९; ४५, ६; शौ ६. ६४, १†; ७, २०, १; पै १९, ७, २†; २०, ११, ५†; -ने मा २०, ६१; का २२, ६, ७; मै ३,११,२;३; काठ ३८,८; -¶नौ काठ २९, ५; क ४५,६.
सं-ज्ञपन- -नम् शौ ६, ७४, २¹; पै १९,१५,३¹.
¶सं ज्ञप्यमान[o]- -नात् तै ६, ३, ८,३; -ने काठ ३४, १५.
सं-ज्ञात- > संज्ञात-रूप[s]- -पः ऋ १,६९,५.
सं-ज्ञान[t]- -नम् ऋ १०, १९, ४; खि ५, १, १[q]; २¹; मा १२, ४६; २६,१; का १३, ४,२; २८,

[a]) °जी° इति स्वरः? यनि. शोधः।
[b]) व्यु. शोधश्च पृ ९२७ *f,g* द्र.।
[c]) धा. दहने वृत्तिः।
[d]) वैतु. भा., [पक्षे] सा. च < √जन् इति।
[e]) सपा. °ते <> °ताम् <> संजानामहै इति पाभे.।
[f]) तु. सस्थ. टि. २अभि।
[g]) अभि,संजा° > सपा. मै २,२,६ अभिसंजानते इति पाभे. (पृ ३६५ *j* द्र.)।
[h]) °ना° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ.)। सपा. कौगृ १,५,२९, हिगृ १,४,२४ विभे.।
[i]) पाभे. पृ ३१८६ *b* द्र.।
[j]) पाभे. पृ ३२११ *o* द्र.। [k]) पाभे. पृ १११२ *b* द्र.।
[l]) अभि, सम° > सपा. मै २, २, ६ अभिसमजानत इति पाभे.।
[m]) समजानत अभि > सपा. शौ ६,७४,३ पै १९,१५, ६ अहृणीयमानाः इति पाभे.। [n]) पाभे. पृ ३२०८ *l* द्र.।
[o]) उपसृष्टस्य धा. हिंसायां वृत्तिः।
[p]) सपा. संज्ञपयामि <> संज्ञपयाति इति पाभे.।
[q]) सपा. मै २,२,६ प्रमृ. संनमयामसि इति, खि ५,१, ४ समावर्तयामसि इति च पाभे.।
[r]) सपा. मै ४,१२,२ काठ १०,१२ आश्रौ २,११,१२ शांश्रौ ३, ६, २ सम्⋯अख्यात्, सम् (अख्यात्)¹ इति पाभे.। [s]) विप. (अग्नि-)। बस. पूप. प्रकृतिस्वरः।
[t]) विप., भाप.। गस. उप. भावाद्यर्थे ल्युट् प्र.।

१, ३; तै ४, २, ४, १; ¶५, २, ३, २; ३, १, ४; मै २,२, ६[५]; ७, ११; ३, २, ३¶; ४, ५, २; काठ १०, १२[५]; १६, ११; २०, १०¶; क २५, २; ३१, १२¶; शौ ३, १४,४;३०, ४; ७, ५४, १[१]; ११, १, २६; पै २, १३, २; ५, १९,४; ३५, १२; १४, १, १६; १६,९१,६; १९, १५,५[३]; २०,५,५; –नाय मा ३०,९; का ३४,२,१;–¶ने तै ५, २, ३,२; काठ २०,१०; क ३१, १२.

¶संज्ञानी[a]– -नी काठ ११, ३; –न्या तै २, २, ११,६[२]; मै २, २, ६.

सं√ज्या, संजीयते[b] पै १६, ५८, ४;

स॒त्(वप्रा)– √अस् (भुवि) द्र.

¶सन्-त्व॒– -त्वम् तै २,५, ९, ५, ५,२,१,६; २,२; –त्वाय तै ५, ४,६,५.

?सत्त्व-घ्न– -घ्नेन पै १,४७,४.

स॒त्-पति– -तिः ऋ १, ५४, ७; ९१, ५; १००, ६; १३०, १[१]; १७४, १; २,१, ४; ३ ३४, ७; ५,२७,१; ४४, १३, ६,१३,३; १६, १९; ५६, २; ८,१९, ३६; १०, ८, ९; ४३, ९; मा १५, ५१; का १६, ६, ३; तै ४, ३, १३,१†; ७,१३, ३; मै २,१२, ४; †४, १०, १; ५; ११, २; १३, ५; काठ २, १४†; १८, १८;२०,१४†; क २९,६; कौ १, ४५९[२]†; जै १, ४८, ३[२]†; शौ ७,६४,१; †२०,११,७; १७,९; पै २०,८,६; –†तिम् ऋ १,११, १; २,३३,१२; ५,२५,६; ३२, ११; ८२, ७; ६,१४, ४; २६, २; ४६, १; ८, २, ३८; २१, १०; ५३,६; ६९, ४[c];७४,१०; १०,६०, २; खि ३, ५, ६; मा १२, ५६; १५, ६१; १७, ६१; २२, १३$; २७, ३७; का १३, ४,१२; १६,७, ४; १८,५,१२; २४,४, ५$; २९, ५, ६; तै २, ४, १४, ३; ३,४, ११, २; ४, ६,३,४; ५,४,६, ५; मै २,१०, ५; १३, ९; ४, ११, १; १२, ६; काठ २, १५; १८, ३; ३६, १५; ३७, ९; ३९, १२$; क २८, ३; कौ १, १६८; २३४; ३४३;३५४‡[d]; २,१५९; १७७; ८३९; ११२१‡[d]; जै १, १८, ४; २५, २; ३६, २; ३७, ३‡[d];३, १५, ७; १६, १५; शौ २०, १४, ४; २२, ४; ६३, ४; ९२, १; ९८, १; –†ती ऋ ५,६५ २; ६,६०, ६; १०,६५, २[e]; कौ २, २०५; जै ३, १८, १२; –०ती शौ ७, ७७, ४; पै २०, ११, ८; –तीन् ऋ ६, ५१,४; –०ते ऋ ६,४६,१; ८, ६८,[(१३,१२)]१[d]; –†०ते ऋ १,५३, ६;१६५,३; ३, ४०, ४; ६,५१,१३; ८,१२,[८;९३,५]; १८;१३,[१२ (६८, १)]; ३६, [१-६]; ६१, १७; १०, ५०,३; मा ३३, २७; का ३२, २, १०; मै ४, ११,३; काठ ९, १८; कौ १, ३४‡[f]; १०५; २८६; २ ८०८; जै १,३, १४‡[f]; ११,९; ३०, ४; ४, ८,८; १०, २; शौ २०, ६, ४; २१, ६; १११, ३; ११२,२.

स॒द्-अश्व[g]– -श्वः ऋ ५,५८,४.

स॒त[h]– -तेन मा १९, २७; ८८[i]; का २१, २,१६; ६, ९[i]; मै ३,११, ९[i](j); काठ ३८,३[i].

?|सत॒ः[k] ऋ ७, १०४, २१; शौ ८,४, २१; पै १६,११,१.

स-त॒त्–, स॒-तत– सं√तन् द्र.

---

a) नाप. (इष्टि-भेद-)।

b) सपा. अथ सर्वः संजी° > शौ ११,५,६ सर्वज्यानि॒ जीयते इति पाभे.। c) पाभे. पृ २६०३ c द्र.।

d) पामा. स॒त्वभिम् <> स॒त्पते इति पाभे.।

e) वि. (°सस्य-सुष्क- [इन्द्र- प्रमृ.])। पसा. प्रमृ अनु पग.। स॒त्वन्–+भृति–> बस. °स॒त्व-भृति–> °स॒त्व-पति–> यनि. इति मतम्।

f) पाभे. पृ १५४९ f द्र.। g) वि.। बस.।

h) भाप. (°सौमिकपात्र-विशेष-)। °सुप-स्तत–> °सुतत–> यनि.। सस्थ. ?सुत्तम्> सुत्यम् इति शोधः। 'अत्र (इन्द्रस्य) सोर इव सुराया (पात्रं) सताऽऽय्यं पात्रं (भवति)' इति वा.।

i) सपा. तैब्रा २,६,४,४ स॒देन इति पाभे.।

j) sch. निस्वरः पाठः? यनि. शोधः (तु. पाभे.)।

k) या ३, २० [√सृ 'संसृती=प्रासौ'> कर्तरि >] °सृत्–> °सृतः> यनि., दे. √सृ> सृतस्–> स॒तस्-इति, वे.सा. GW. <√सद् 'भुवि' इत्येव, PW. GRV. प्रमृ. < °स॒त्–[< स्वमात्र–] + तसिः प्र. इतीव।। नि. (°हिंसकवैरि- [रक्षस्-]) । [√सत् °'हिंसायाम्' (=√शास् [तु. शसि–, शस्त्र– प्रमृ.])>] स॒त्–> द्वि१ यनि. इति मतम्। पृ ५२४ इत्यत्रौ निर्दिष्टो पाठवर्णो शोध्यः।

?सततायाम् पै ११,१,२.

¶स-तंतु,नूᵃ- -तुः तै ३,१,४, ४§ᵇ; -तुम् तै ५.४, १, १; २; ६,१, ७,१; मै ४,५, ४; -नूः मै ३. ३,५; ३, ३; ५; ६, २; ७, ५; काठ ८,८;९;२१,३;३०,८§ᵇ; क ७, ३; ५; ३१, १८; -नूम् काठ १३,१०; २१, ५; २९,७; क ३१,२०; ४५,८.

¶सतनु,नू-त्वᶜ- -त्वाय तै ६,६,८, २; काठ २९.२; क ४५ ३.

¶स-तपस्ᵃ- -पसम् तै ६, १, १०, १; काठ २४,२; क ३७,३.

स-तवस्ᵃ- -वसाᵈ मै ४,१३,२.

*सतस्ᵉ- >स(तः>) तो-बृहतीᶠ- -ती मा १४,९; का १५,३,३; तै ३,१, ६, ३; ४,३,५,१; मै २, ८,२; काठ १७,२; क२६, १.

सतो-महत्ᵍ- -हान्तः ऋ ८,३०,१

†सतो वीरʰ- -राः ऋ ६, ७५,९; मा २९, ४६; तै ४,६,६, ३; मै ३, १६,३; काठ४६,१, पै १५, १०,९.

?सतस्पृक्षताⁱ पै १९,३५,१०.

?सतस्त्र पै ३,३९,२.

¶स-तानूनप्त्रिन्ʲ- -प्त्रिणाम् तै ६, २,२,२; -प्त्रिणे मै ३,७, १०; काठ २४,९; क ३८,२.

१सती- √अस् (भुवि) द्र

२सतीᵏ- -ती खि ३,१०ˡ,५ˡ.

सतीकᵐ- -काय तै ४,४,६, २; मै २. ८,१३; काठ २२.५.

*१सतीनⁿ- >सतीन-कङ्कतᵒ- -त. ऋ १, १९१,१.

सतीन-मन्युᵖ- -न्युः ऋ १०,११२, ८

सतीन-सत्वन्ᵠ- -त्वा ऋ १, १००,१.

¶२सतीनʳ- -नानाम् मै २,२,६; ६, ६; १३; काठ १५.५.

¶स-तू(ल>)लाˢ- -लया तै ६, १, १, ६²; मै ३,६, ३; -ला काठ २३,१³; क ३५,७².

¶स-तेजस्ᵃ- -जसम् तै ५,३, ५,५; ६.१,७,१; ३, ३, २; ४,२ˢ; मै १,६, ४; ७, काठ २१,²; २४, २; २६, ३; क ३१, १७; ३७, ३; ४१,१; -जाः मै ३, ७, ५; काठ ८,८; ९; क ७,३;५.

¶सतेजस्-त्व- -त्वाय तै ५, ५, १,२; मै ३, १, १०,९,३; ४;

ᵃ) विप. । बस. पूप. = सह ।

ᵇ) सपा. °नुः <> °नूः <> माश्रौ १,८, ४,२५ सुतनुः इति पाभे. । ᶜ) °नु° इति तै. पाठः ।

ᵈ) = सपा. तैब्रा ३,६,२,२ । काठ १५,१३ स्वतवसा इति पाभे. ।

ᵉ) वें. सा. (√अस् 'भुवि'>) सत्- > सतः इति, PW. प्रमृ. = [२समान्->] स + तसिः प्र. इति च ? । = सत्वन्-, सत्वत्- । विप. (तात्त्विकभावादियुक्ता- [बृहती- प्रमृ.]) । (√अस् [*बधा]>*भावे) सत्- + मत्वर्थे तसिः प्र. उसं. (पा ५,२,१२२)>*सत्तस्- > यनि. इति मतम् ।

ᶠ) नाप. (छन्दो-भेद-) । बस (अक्षरचतुष्टय-वृद्धया] सेताः [भवन्ती] बृहती यस्यामिति भावः) पूप. स्वरः । (वैतु. अन्ये कस. पूप. स्वरः [पा ६, २,४२] इतीव ?) ।

ᵍ) विप. (देव-) । वस. उप *महत्- = *महस्- इति भाप. द्र. (वैतु. अन्ये कस. उप विप महत्- इति ?) ।

ʰ) विप. [विशिष्टबल-युक्त- (*रथगोपनाविक्रन- सैनिक- [तु अनुक्रमणी])] । वे. प्रमृ. [√अस 'भुवि'>] सत्- > सत. + [वि√ईर् >] वीर- [प्रेरक-] > बस. इति, सा. [√सृ 'संसृतौ' > कर्तरि] *सृतस्- (= प्राप्त- [तु. या ३,२०]) >सतस् + वीर- (= *वीर्य-) > बस इति ? । *सतस्- + वीर्य- > बम. *सतो-वीर्य- > यनि. इति मतम् ।

ⁱ) शोधः पृ १८८८ *h* टि. द्र ।

ʲ) नाप. (समानाग्निकर्मिन्-) । २समान- + तानूनप्त्र- > बस. स तानूनप्त्र- + स्वार्थे इनिप् प्र. उसं. [पावा ५.२,१२२ (तु. [अंशतः] भा. सा.; वैतु. K)] ।

ᵏ) व्यप. (कौशिकर्षे. पत्नी-) ।

ˡ) पृ ५२५ सत्य सती इति निर्दिष्टं नेष्टम् ।

ᵐ) नाप. (जल- [निघ १,१२]) । सा. PW. प्रमृ. च <सत्- [साधु-] इति ? (√*सृत् [= √सृ] 'सरणे = क्षरणे' > कर्तरि) *सृतीक- > यनि. इति मतम् ।

ⁿ) व्यु ? । वें. सा. = जल- [= सतीक-] इति, PW. GW.GRV. प्रमृ. = सत्य- इति कृत्वा < सत्- इति ।

ᵒ) नाप. अर्थः ? । = जलीय-विषधर- इति वें. सा.; विषधर- इति PW.GW.GRV. प्रमृ. । ᵖ) विप. बस. ।

ᵠ) वि. = संचितरल- इति वें , पूप. = जल- इति कृत्वा उप. <√सन् इति स्क., <√सद् इति सा. ।

ʳ) नाप. (धान्य-भेद-) । व्यु. ? ।

ˢ) उप. = त्वच्-, दलबल- (तु पृ ३०५८ *e* टि., सपा. काठ २६,५ क ४१, ३ सत्वचसम् इति पाभे. च, वैतु. भा. सा. K. प्रमृ. उप. दीप्तिपर्याय इति ।

४, ७, ३; काठ ८,५; २३, ५; २९,७; क ७,१.
?सतेर्वैवराम् पै ५,६,४.
स-तोक[a]– -कान् शौ ६, ५६, १; पै १९,९,१३.
?सतोनी[b] पै १९,२०,४.
सत्त–,सत्त- √सद् द्र.
सत्त्व[c],त्व[d]– -त्वानाम्[e] मै २, ९, ३; काठ १७,१२; क २७,२.
सत्य,त्या (वप्रा.)[f]– -†०त्य ऋ १, २९,१; ६,४५,१०; ८,९२,१८; ९८, ५; कौ २, ५९८. जै ३, ४८, १४; शौ २०, ६४, २; ७४,१; –त्यः ऋ १,१,५; ६३, ३; ७३, २; ८७, [४; २, २३, ११]; १४५,५; १५२,२; १६७, ७; १७४,१; २,१२,१५; [२२, १-३]; २४, १४; ३, १४, १; ४,१६, १; २१, १०; ३१, २; ४०, २; ५,२३,२; २५, २; ६, २२, १; ६७,८; ८,२, ३६; ३, ४; १६, ८; ९०, २; ४; ९, ७, ३; ९२,६; १०,२९,४; खि ६, ३, ४; मा ९, ३९[g]; १७,८२; २७, ४०†; ३३,८३†; ३६,५†; †का १८, ७, ४S; २९, ५, ९; ३२, ६, १४; ३६,१, ५; तै १, ३,१४,७†; ८,१३,२[h]; ४,६,५, ५[h]; ६; मै २,६,६[2h]; ११,१[2h]; १३, ९†; †४, ९, २७; १४, १०; काठ १८,६[2h]; ३९,१२†[i]; क २८,६[2h]; †कौ १, ४५७; २, ३३; ४८०; ८३६–८३८; ८४३; ९५८; †जै १, ४८,१; ३,४,४; ३६,५; ४,५,१; १८,१०; २०, ७; †शौ २०, ३४, १८; ३६, १; ७६, ४; ७७, १; ९५, १; १०४, २; ४; १२४, ?; पै १, ५१, २; ४, १८, ७; १३, ७, १६†; –त्यम्[j] ऋ १, १, ६; ३८, ७; ५२, १३; ९८, ३; १०५, १२; १५९, ३; १८५, ११; २, [२२, १-३]; २४, १२; ३, १४, ६; ३०, ६[k]; ३३,९; ३९,५; ५४, ३; ४,१, १०; १८, १७,५; १०; २८,५; ३३, ६; ५४, ४; ५, ७३, ९; ८५, [८; १०,१३९,५]; ६,३०, ४; ७,५६,१२; ६०, १; १०४, १२; ८,३३, [१०; ९, ६४,२]; ४०, ११; ४५, २७; ४६, ३; ५९,३; ५; ६२,१२; ७४, १५; ९३,५; १००, ३[l]; ९, ११३, ५; ११३, ४; १०,२७,१०; ४७, ४; ५५, ६; ८७, १२; १०९, ६; ११७, ६; १७०, २; १९०, १; खि १,६, ३; ५; २,६,१०; ५, ३, ५; मा १,५; ५, ५; ७, ३; ११, ४७[l]; १५, ६[m]; १८, ५; १९, ३०; ७२–७९; ८५; २०, १२; ३९, ४; का १,३, १; ५, २, ३; ७,१, ३; १२,४, १०[l]; १६,२,१[m]; १९, ३,१; २१,३, १९;५, १; २[l]; ४; ५[l]; ६, ६; ७, १२; ३९, २, २; तै १, ३, १०,२; ६,१,१[l]; ३,२, ७, १; ३,५,१; ३; ५[l]; ४,११,५[l]; ६†; ४,१,४, ४; ३, ११, ३; ७,२, १; ५ १, ५,८; ९; ६६,

*) विप.। बस. पूप. =सह्।
b) शोधः पृ २४७२ c द्र.।
c) =सत्वन्-। ध्यु ?। <√सद् + त्वन् प्र. (तु. पाउ ४,१०५) इति अभा., <सत्- इति शक. PW. प्रमृ. च।
d) मै. पाठः ?।
e) सपा. सत्त्वानाम् <> सत्वानाम् <> मा १६,२० प्रमृ. सत्वनाम् इति पामे.।
f) विप. (तारितक-, साधु-, स्थिर- [अग्नि-, इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (ऋत-), भाप. (तरस-, शपथ-)। शाकटायन: [तु. या १,१३] सत्- (<√अस् 'भुवि') + य- (<√इ) इति, [यो] या [३, १३] <सत्- + *त्य- (<√साद् [<√सद्]) इतीव च?। (√अस् [वपा.] > भावे) सत्- + मत्वर्थे यः प्र. उसं. [पा ४, ४,१२८ (तु. पार. अस-, Eng. sooth इति पर्यायौ; [भंडा] या [३, १३], WAG [१,१८२] प्रमृ.)]। सत्ता (√अस् 'वपा.'>भावे) *अस- [illegible] (अस- [<√ *अस्])] > *सत्-(= *सत् [इ. Eng. certe, certain प्रमृ. *सतं- इत्यंश]) > *सद्वि- (= *श्रद्धि-) > *सद्विव- (= *श्रद्धिव-) > (*सद्विअ->) यनि. (तु. सत्योक्ति-) इति मतम्।
g) सपा. सत्यः (माश ५,३,३,११ च) <> सत्यानाम् (पाग् १,५,१० च) <> सत्याय (काश ७,२,३, ११ च) इति पामे.।
h) पामे. पृ ३११४ s द्र.।
i) SI. सत्यम् इति चिन्त्यम्।
j) क्वचिद् वा. क्रिवि. द्र.।
k) भाप. (*हिंसन-)। <√*सन् (*= √सघ्, √सिध्) 'हिंसायाम्' (तु. सरथ. टि, *सिद्- ; वैद. = अनिश्चा इति प्रायोवादः)। l) पामे. पृ ११४८ h द्र.।
m) सपा. तै ३,५,२,१; ४,४,१, १ मै २,८,८ काठ १७,७ क २६,६ अश्रयम् इति पामे.।
n) पामे. पृ ११७१ b द्र.।

३,६, ३; ६,१;.३; ७,१, १८, २; २०, १[१]; मै १,१, ११; २, ७; ४, ३; ६, ५¶; ¶८, १[२]; ५; ७[२]: ९, ३¶; १०, ११[२]¶; ११, ७¶; २, २, १२¶; ४, ४¶; ५,४[२]; १६; ११, ३; १३, २; १०; ¶३,१,६[४]; ४, ७; ६, ३[२]; ८, १; §११, ६; ८; ९; ¶४,१, ४[२]; १२; ३,१; ८; ९[२]; ४,९[२]; ५, १; २; ४; ७,५; ८, ३; ६; ९, ११§; १२, ४†; †१४,३; ७[२]; ११§, १२;१८[२]; काठ २, ८; ५,४; ¶६, १; ७[२]; १०†; ¶८, ३; ४[५]; ७[२]; ९, ११¶; १४, ७¶; १६, ४[२]; १८, ८; १९, ५[२]; २२, ८¶; २३,१¶;१२[२];†; ‡[२]; २४,५¶; २८,४¶; ३४, ६¶; १९; ३५, १५¶; ३६, ५[२]¶; ३७, १¶; ३८,१[c]; ३; ४; ७†; ३९,१;३; ६;१०; ४१, ९; ११[२]; ¶क २, २§; ४,६[२]; ६,८; ९[५]; ७,४[२]; २८,८§; ३०,३[२]§; ३५,२;७; ३७,६; ४४,४; †कौ १, २६३; ४५७; २, ८०४; ८३६–८३८; ११३३;†जै १.२८, १; ४८.१; ४,२,१०; ८, ८;११,३;२०,३; शौ २, १५, ५; ३५,४[b]; ३, १, ४†[c]; ४,९,७; १८,१[d]; ३४,१; ५,११,३[२]; १७, १०†; ६,६१, २;३; ७, ७३, २; ८,३, २१†; ४,१२†; ९.२,२५; ५, २१[२०]; १०, २, १४; ३,२५; ६, १५[f]; ७,१; ३७; ११, ९, १७; १०, २०,१२,१,१;३, १२;६,४;१५, १,३;६,५; †२०,९५,१; ११२, २; पै १,१०१,१; ३,६,४†[c],४, ११,२;१८,७;५,१४,४;२४,१; ६,५, १२; १८, ९, २२,१; ७, ६,२; ८,१, ३[२]; ३, १३; १५, ११; ९,१५,९†; १७, ९; २३, २०; १० ४, ९; ११, २, ९; १४,३, १७; १५, ६, ६; २१, ४; १६,८, १†; १०,२†; ६०, ८; ६५, ४; ७८, ७; ८३, ७; ८६, १०; ९९, ७; १३९, २; १४१, ४; १५२, ११; १७, १, १; ७, १; १०, ८; २९, ९[२]; ३७, २; १८,२७, ३; १९, ७, १४[g]; १४,८; २१,४[२]; २७,२; २०,२२, ६[२]; २३,४;५८, २;

–त्यया ऋ १०, ६३, ११;

–त्यस्य ऋ २,१५, १; ७, ३५, २; १२; ८, ५७, २; ६९, ४; ९,७३, १; खि १,४,३; ५,२२, ४?[h,i]; मा २३,२९[i]; ४०, १७; का २५,६,९[i],४०,१,१५;; तै १, ६,१,१[२]; ७, १,२०,१; मै १,१, ११; २, ६, ६; काठ ८, ४¶; १५, ५; ४१. ११; क ६, ९¶; कौ १, १६८†; २, ८३९†; ३, ४,१०; जै १, १८, ४†; २,४, ५; शौ ३,११,८; ६,१,२; १५, ६,६; १९, १०, २†; ११, १; २०,२२, ४†; ९२, १†; १३६, ४[i]; पै १,६१, १; ४, ११, ७; ५, १४,१;† १३,८,२;११;१६, ५७,१८[j]; १९,१,२†; २१,५?;

–त्या ऋ १, ७०, ४; २, १५, १; ४, १, ७; १७, २०; २२, ६; ५, ४५,७; ६, ६५, ५; ७, ७५,७; ८३,४; ७; ९, ९४, ४; १०,२२,१३?[k]; ५६, ३; १२८, ४; खि १, ४, ३?‡[l]; मा ९, १२; २७, १; का १०, ३, ४; २९, १, १; तै १, ६, ३, २; ७, १, २; ८, ४; २, ३, १,२; ३, २,७,२; ४,१,७,१; ७,१४, २†; मै १, ४, १; ५; ११, ३; २, २, १; १२, ५; काठ ५,३; ११, ६; १४, १; ७; १८, १६; ३२, ३; ४०, १०†; क २९,४; शौ १, १०, १[m]; २,६,१; ५, ३, ४†; पै १, ९, १; ३, ३३,

[a]) पाभे. पृ १६७३ *b* द्र. ।

[b]) सपा. तै ३,२,८,२ मन्धौ इति, माश्री २,३,७,४ उच्चभीमम् इति, पै १,८८,४ संदृक् इति च पाभे. ।

[c]) तु पृ ३२२८ *k* द्र ।

[d]) नाप. (*मन्त्र-) । (√स्वृ 'शब्दे'>भावे) *स्वृत– >*स्वृत्य– > वावि. यनि. । सस्थ. कृणोमि इति <√कृ 'वचने' ।

[e]) एकतरत्र पाभे. पृ २९३७ *s* द्र. ।

[f]) सपा. पै १६,४३,३ राज्यम् इति पाभे. ।

[g]) सपा. शौ ६,१८,१ अग्निम् इति पाभे. ।

[h]) सस्युस्य इति शोधः (तु. पृ २९५२ *p* [पृ १२ *i* यदुक्तं तत्राऽयं विशेषः]) ।

[i]) =सपा. शांश्री १२, २४, १ । लाश्री ९, १०,६ ऋतस्य इति पाभे. ।

[j]) सपा. शौ ११,४,१७ ऋतस्य इति पाभे. ।

[k]) सत्याः (उपरश्रुशः) इति शोधः (तु पृ ९५० *o*, Geld [KZ २७, २१६] अनियतसन्धिरिति; वेतु. वें. =सत्यानि इति, सा. °त्याः >[छान्दसे आकारे] यनि. इति च) । [l]) सपा. ऋ ८,५७,२ सत्याः इति पाभे. ।

[m]) तु. पपा. प्रमृ.; वेतु. W1. सत्याः इति ।

१; ५, ४, ४†; १९, २१,७![a]; –त्याः ऋ १, ७१,१; १०१,६; १८०, ७; ५, ६७, ४; ६,५०, २; ७, १७, ५; ८, ४४, २३; ५७,२[b]; १०, ११६, ८; मा २, १०; १२, ४४; २५, २०; का २, २, ९; ५,२; १२, ७, १९; १३, ३, १५; ३५, ४, १९; तै १, ६, १२, ३; ३, १, ४, ३; ११, ५†; २, ७, १[२]; ४, २, २; ३, ५; ४, २, ३, ४; मै ४, १२,३; काठ ८, १६; १३,११; ३०, ८; ३८, १२; शौ १९, ४२, ३; पै २, ५५, ३; ४; ४, १८, ७; १३, ५, ४; –त्यात् ¶तै २, ६, ३, १; ३, ३, ६, २; ५, ५, ६, २; ६, १, ६,४; ७, १; २, १, ३; ४,५, ७,९, ३; १०, ६; ११, ४; ६, २, ३; काठ २८, १¶; क ४४, १¶; शौ ७, ७३, १[c]; पै ४, ४०,४; –त्यानाम्[d] तै १, ८, १०, २; ३, ४, ५,१; मै २, ६, ६; काठ १५, ५; –त्यानि ऋ ६, ६७, १०; ९, ७८,५; तै ४, ३,१३, ३‡[e]; पै ९, ४, ७; –त्याभिः ऋ १, १२९,७; –त्याम् ऋ १, १०८,६; ९, ७०,१; १०, ६७, ११; १०४,३; तै २,३,१, २¶; मै १, ४, ५¶; ७, १; ५; काठ ८, १४; ९, ३; ३२, ३; क ८, २;६; †कौ १, ५६०; २,७७३; जै १, ५७, ९†; †शौ २०,२५, ७; ३३, २; ९१, ११; पै ५, ३२, ६; ८, १८, १; –त्याय मा १५, ६[f]; का १६, ३, १[f]; १६, २, १[f]; तै १, ८,१०,१¶; ३, ३,५, २; ५; ४,११, ५‡[g]; काठ २३, १२‡[g]; ३९, ६; शौ १२, ३, ४६; पै १७, ४०, ६; –त्यासः ऋ १०, १५, १०; शौ १८, ३, ४८†; –त्ये ऋ ३, ६, १०; ९, १०९,६; मा १९,७७; का २१, ५, ४; तै ७,१,१८,२; मै १, ६, ५[1]¶; ३, १, ६¶; ११, ६; काठ ८,२¶; २०,५¶; ३८, १; ३९, ६; ४१, ९; ¶क ६, ८; ३१, ७; कौ २, ५९३†; जै ३, ४८, ९†; शौ १२, ४, १८; १३, १, ५०; पै ४, १८, ७; ६, ७, ४; ९, १२,७; १९, ७, १८, १९, १०; १९, २१, ४; –त्येन ऋ १, २१, ६; ७, ९०, ५; ९, ११३,२; १०,६७, ८; ८५,१; खि ३, १६, ९; मा २०, १२; २१, २८; का २१, ७, १२; २३, ३, ६; तै १, ६, १,२; ३,४, ११,२‡[h]; ¶६, ३, ६,३; ६,१,३; ¶मै १,१,११§; ८, १; ९, ३; ११, ७; ३, ११, ८; १२; ४, १, १२; १३; ३, १; ८; ५, १; २; ८, ३; ¶काठ १, १०§; ९,११; १४, ७,२३, १; २४, ५; २८, ४; ३५,१५; ३७, १, §३८, ४; ११; ¶क ३५, ७; ३७, ६; ४४, ४; शौ २, ३६, २; १०, ८, १९; ११, ४, ११; १२, १,८; ५,२; १४, १, १†; २०, ९१, ८†; पै २, २१, ३; ४,११, ३; ५, २६,४; ३६, ५; १६, ५७, १२; १६,४; १०२, ६; १४०, २; १७, १, ९;१८,१,१†; –†त्येभिः ऋ ७, ७५,७; १०,६७,७; मै ४,१४, १०; शौ २०,९१,७; –त्येभ्यः काठ ३९, ६; –†त्यैः ऋ १, ६७, ३; १०,१५, ९; १११,१; मै ४.१०,६; शौ १८,३,४७.

सत्य-कर्मन्[i]– -०र्मन् ऋ ९,११३, ४.

सत्य-काम– > ¶सात्यकामि[j]– -मिः तै २,६,२, ३; मै १,६,५.

सत्य-गिर्वाहस[i]– -हसम् ऋ १, १०७,८.

सत्य-ग्रन्थि[k]– -न्थिना खि ३, १५, ७.

सत्य-जित्[l]– -जित् मा १७,८३; का १८, ७, ३; तै ४, ६, ५,६; मै २, ६, ६; ११,१; काठ १८, ६; क २८, ६; –जितम् शौ ४,

a) तृ१ सत् सस्थ. अनृता (= ॰तया) इत्येतेन सह याचा इत्यस्य विप. । सस्थ. √ह इत्यस्य धा. हिंसायां वृत्तिः । b) पाभे. पृ ३२२९ *b* द्र. ।
c) सपा. पै १०, २७,१ इष्टात् (द्र. पृ १६६८ *g*) इति, तैआ २, ४, २,२ दिष्टात् (तु. सा BC. च; वैतु. मा. मैसु. !आदिष्टात् इति च पाभे.) ।
d) पाभे. पृ ३२२८ *g* द्र. ।
e) पाभे. पृ १३२२ *j* द्र. ।
f) सपा. तै ३, ५,२,१; ४,४, १,१ मै २,८,८ काठ १७, ७ क २६,६ क्षयाय इति पाभे. ।
g) पाभे. पृ२४९३ *b* द्र. । h) पाभे. पृ११६७ *b* द्र. ।
i) विप. । बस. पूप. स्वरः ।
j) व्यप. (ऋषि-) । अपत्यार्थे इञ् प्र. ।
k) कस. । सत्य-ग्रन्थि- इति स्वरः ? यनि. शोधः ।
l) विप., नाप. [मरुद्गण-विशेष- (तु. मा. प्रमृ. [वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति])] । उस. उप. कर्तरि क्विप् ।

१७, २; पै ५, २३, २.
सत्यु-ज्योतिस्[a]- -तिः मा १७,८०; का १८, ७,१; तै १, ८,१३,२; ४, ६, ५, ५; मै २, ६,६; ११, १; काठ १८, ६; क २८,६.
सत्यु-तर- -०र ऋ १, ७६, ५; -रः ऋ ३,४, [१०; ७,२,१०].
सत्यु-ताति[b]- -ता ऋ १०, १११, ४; -†०ते ऋ ४,४,१४; तै १, २,१४, ६; मै ४, ११, ५; काठ ६,११.
¶सत्यु-दूत[c]- -ताः मै ४,४,९.
सत्य-धर- -रः पै ४, १०, १.
सत्यु-धर्म[d]- -र्माय का ४०, १, १५.
सत्यु-धर्मन्[d]- -र्मणः मै ४,१२,६[e]; शौ १, १०, ३; पै १, ९, ३; २०,२,४[e]; -र्मा ऋ १०, ३४, [८; १३९, ३]; १२१,९; †मा १२, ६६; १०२; †का १३, ५, ५; ७, १; २९, ४, ४; तै १, ८, १६, २; ४, २, ५, ५†; ७, १†; ७,१५,२[f]; मै २,७,१२†; १४†; ३, १६, ५[f]; काठ १६, १२†; १४†; २२, १५[f]; †क २५,३; ५; शौ ७,२५,१; १०, ८,४२†; पै १०,२,५; १९, १, ८; २०, ६, १; -र्माणः पै ३, ३८,७;९,१२,११; -०र्माणः ऋ ५, ५१, [(१,१२,७)२], तै १, २,१,२[g]; -†र्माणम् ऋ १,१२, [७; ५, ५१, २]; कौ १, ३२; जै १,३, १२; -०र्माणा ऋ ५, ६३,१.
सत्य-ध्वृत्[h]- -ध्वृतम् ऋ १०,२७, १.
सत्यु-प्रसव[i]- -व.[j] मा १०, २८; का ११,८,४; -¶वाय तै १,८, १०,१;१९,१.
सत्यु-प्रसवस्[i]- -वसः[k] मा ९,१०[?]; १३.
सत्यु-मति[l]- तिः खि ४,८,८.
सत्यु-मद्वन्[l,m]- -द्वा ऋ ८, २, ३७.
सत्यु-मन्त्र[l]- -न्त्राः ऋ १,२०, ४; ७,७६,४.
सत्यु-मन्मन्[l]- -न्मा ऋ १, ७३, [२; ९,९७,४८]; खि ४,९, ६; ५,७,३,११; मै ४,१०,३.
?सत्युम्-उम[n]- -म्रस्य ऋ९,११३, ५.
†सत्य-यु॒ज्[o]- -यजम् ऋ ४,३,[१; ६,१६,४६]; तै १, ३, १४, १; मै ४,११, ४; काठ ७, १६; कौ १, ६९; जै १,७, ७.
सत्य-यजिन्[o]- -जी काठ १९, १३.
सत्य-यज्ञ->सत्ययज्ञि(य>)या- -या पै ३,९,१.
सत्यु-योनि[l]- -निः ऋ ४,१९,२.
सत्यु-राजन्[p]- -०जन्[q] मा २०, ४; का २१, ७, ३; -०ज्ञाश्न्[q] तै १,८,१६,२; काठ ३८,४.
सत्यु-राधस्[l]- -†०धः ऋ ७, ४१, ३; मा ३४, ३६; शौ ३, १६, ३; पै ४, ३१,३; -०धः ऋ १, १०१,[८(९)]; -धसः तै ३,३, ११,३[e]; -धसम्[e] मा २२,११; का २४, ४, ३; -†धसे ऋ ७, ३१, २; कौ २,६७; जै ३,७,५; -धाः ऋ ४, २४,२; २९,१; ५, ४०,७; १०, २९,७; ४९, ११; शौ २०, ७६,७†.
सत्यु-वर्मन्[l]- -र्मा[f] शौ ४, २९, ७; पै ४, ३८,७.

[a]) नाप. (मरुद्गण-विशेष- [वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति]) । बस. । [b]) तु. पृ १६२० c ।
[c]) विप. (*सत्यदूत्यप्रमाणक- [देव-]) । बस. (वैतु. PW. प्रमृ. कस. इतीव ?) ।
[d]) विप. [*सत्य-परायण- (दृष्टि- [= द्रष्टृ- [पृ १६६८ l २दृष्टि- इत्यत्र यदुक्तं तन्नेष्टम्])] । बस. ।
[e]) पाभे. पृ २८१७ e द्र. ।
[f]) सपा. सत्युधर्मा<>सत्युवर्मा इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ २८२० m द्र. ।
[h]) विप. । उस. उप. <√ध्वृ 'हिंसायाम्' ।
[i]) विप. । बस. उप. <प्र√सू 'प्रेरणे' ।
[j]) = सपा. माश ५,४,४,९ काश ७, ३, ४,८ शांश्रौ १६,१८,२ । तै १, ८,१६,२ प्रमृ. तैब्रा १, ७,१०,२; ३ बौश्रौ १२, १५ : २ प्रमृ. सत्युसवः इति पाभे. ।
[k]) सपा. सत्युप्रसवसः <> सत्युसवस्य <> सत्यु-सवनस्य <> सत्युसवसः इति पाभे. ।
[l]) विप. । बस. । [m]) उप. भाप. <√मद् इति ।
[n]) विप. (*द्रवप्रवाहयुक्त- [सोम-]) । बस. । पपा. अनु यनि. अवग्रहः ? °त्यु-*मुम- इति चेष्टम् । पूप. [< *सृत्- ;(< √सृ 'सरणे = प्रवहणे' > कर्तरि *सृव-) उप. *मु(क> म-) (भावे <√मुच् 'मुचने = मेहने = द्रवणे' [तु. पयो-मुच्- प्रमृ. उप.]) ।
[o]) विप. । उस. उप. कर्तरि कृत् ।
[p]) विप. (तु. भा. प्रमृ.; वैतु. PW. नाप.) । बस. ।
[q]) सपा. सुत्यराजन् <> सुत्यराज्ञश्न् (तैब्रा १,७, १०,६;२,६,५,३ आपश्रौ १८,१९,६ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

सत्य-ग्राच्[a]– -वाचः ऋ ३, ५४, ४; –वाचम् ऋ ३, २६, ९; ७, २,३; –वाचा ऋ १०, १२, १; शौ ५, १, ९[b]; १८, १, २९†; –¶वाचे तै १,८, १९,१; मै २, ६,१३; ४,१२,६[1]§; काठ १५, ९; –वाचौ पै ६,२,९[b].

सत्य-वादिन्[a]– -दिनम् शौ ११, ६, ११; पै १६, २२, १; –दी शौ ४,१६,६; पै ५, ३२,१.

सत्य-शवस्[c]– -०वसः ऋ १,८६,८; ९; कौ २, ९४४†; –वसम् ऋ ५,५२,८.

सत्य-शुष्म[c]– -०ष्म ऋ १०,११२, १०; –ष्मः ऋ ३, ३०,२१; ४, ११, ४; ९, ९७, ४६; का २८, १२,१; –ष्मम् ऋ १०,४४,३; तै १,६,१,२; शौ २०,९४,३†; –ष्माय ऋ १, ५१, १५[d]; ५७, १[d]; ५९,४; १०२,६; शौ २०, १५,१†[d].

†सत्य-श्रवस्[c]– -वसि ऋ ५. [७९, १–३]; कौ १,४२१; २,१०९०-१०९२; जै १,४१,२.

सत्य-श्रुत्[a]– -०श्रुतः ऋ ५, ५७-५८, [८; ९]; ६,४९,१.

सत्य-सत्वन्[c]– -०त्वन् ऋ ६,३१,५.

सत्य-सद्[a]– -सत्, द् मै १, १, १०; काठ ३९,५.

सत्य-सं (धा>)ध[c]– -धान् शौ ११,८,१९;२०; पै १५,१४,५.

सत्य-सव,वा[c,f]– वः[e] तै १,८,१६, १; मै २,६,१२; ४,४,६; काठ १५, ८; –वम् ऋ ५, ८२, ७; खि ३,२२,४[h]; मा ४,२५[h]; का ४,८,३[h]; तै ३,४,११, २†; मै ४,१२,६; काठ २, ६[h]; कौ १, ४६४[h]; जै१,४८,५[h]; शौ७,१५, १[i]; पै२०,४,८[h]; –वस्य ऋ१०, ३६,१३; मै ४.१४, ११†; काठ १३, १४[j]; १४, ७[j], पै २०, ३, ४[j]; –वाद् शौ ७, १६,१[j].

सत्य-सवन[c,f]– -नः खि ५, ५, ४; –नस्य[i] मै १,११, १; ७; काठ १३,१४[j]; १४,७.

सत्य-सवस्[c,f]– -वसः मा ४, १८; ९,१०[i]; का ४,६, २; १०, ३, १[i]; ५[i]; तै १, २, ४, १; ६, १, ७, ३; मै १, २, ४; ११, १[i]; ७, ३, ७, ५; काठ २, ५; २४, ३; क १, १७; ३७, ४; –वसम्[a] तै १, २,६, १; मै १, २,५; क १,१९.

¶सत्य-हविस्[k]– -विः मै १,९, १; ५; काठ ९,९;१३; क ८,१२.

सत्यँ-हव्य[c]– > ¶सत्यहव्य[l]– -व्यः तै ६,६,२,२; मै ३,३,९; ४,८,७; काठ ३४,१७.

सत्या(त्य-आ)कृति[c]– -ति. पै १०, २,५.

१सत्या(त्य-अ)नृत[m]– -ते ऋ ७, ४९, ३; मा १९, ७७; का २१, ५, ४; तै ५,६, १, १†; मै २, १३,१†; ३, ११, ६; काठ ३८, १; शौ १,३३,२†; †पै १,२५, २; १४,१,३.

२सत्या(त्य-अ)नृ(त>)ता[n]– -ताः मै ३,७,३¶.

सत्या(त्य-अ)भिघृत[o]– -तम्[p] मै ४, १,११; काठ १,१०.

सत्या(त्य-आ)युध[q]– -धः तै १, ६,१,१.

स(त्य>)त्या-वन्[q]– -वानः पै ८, १८,२; –वानम् शौ ४, २९,१; २; पै ४,३८,१;२.

सत्यो(त्य-उ)क्ति[r]– -क्तिः ऋ १०, ३७,२; पै १७,२५,५†.

सत्यौ(त्य-ओ)जस्[c]– -जसा[s] मै ३.

a) विप. । उस. ।
b) सपा. °ग्राचा <> °वाचौ इति पाभे. ।
c) विप. । बस. । d) पाभे. पृ २७१७ g द्र. ।
e) व्यप. (सवितृ-) । बस. ।
f) उप. √सू 'प्रेरणे' + यक. भावे अप्,ल्युट्, असुन् प्र. । g) पाभे. पृ ३२३१ a द्र. ।
h) सपा. °सवम् (माश ३. ३,२, १२ आश्री ४, ६, ३ शांश्री ५, ९, ७ च) <> °सवसम् (माश ४,१, २, १० बौश्री ६,१४ : १८ च) इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ ३२३१ c द्र. ।
j) पाभे. पृ. २९८४ c द्र. ।
k) भाप. ([अपाराद्] आग्नेय-) । बस. ।
l) अपत्यार्थे अण् प्र. । m) नाप. । द्वस ।
n) विप. (वाच्-) । कस. अन्तोदात्तः ।
o) विप. (अदम्भेन गुपित- [आज्य-]) । तृस. [द्र. मै ४, १,१२] पूप. स्वरः । सात. °भिहित– इति पाठः? यनि. शोध. (तु. पाभे. पश. Sch. च) ।
p) सपा. बौश्री २४, २७ : ५ सत्याभिघारितम् इति पाभे. । q) विप., व्यप. । मत्वर्थे वनिप् प्र.
r) भाप. (°पूजा-, स्तुति-वचन-), अदेवपक्षित्रयः-) । सपा. पूप. = अद्रिव->°सद्रिभ->°सद्व->यनि. । तस्य पञ्चिमम् उसं. (पा १,४,६१ [तु. प्रद- इति]) । अनन्तरस्य स. स्वरः (पा ६,२,५० [तु. सुम-तनि-, सुमो-तृप्ति-]) । s) पाभे. पृ ३२३९ ir द्र. ।

१६,५; काठ २२,१५; –०जसा तै ४, ७, १५,२[a]; –जसौ पै ४, ३८,१[a];२[a]; –जाः मा १०,२८; का ११, ८,४; तै १, ६, १, १; ८,१६,१[b]; मै १,१, ११; २,६, १२[b]; काठ १, १०; १५, ८[b]; क १, १०; शौ ४, ३६, १; पै १०,१२,६.

?सत्यक्तः पै ४,१४,७.

?सत्यमं पै ६,१४,२.

?सत्ये मेव जयत्तमानृनम्[c] पै १९, ३१,४.

सत्र- √सद् द्र.

†सत्रा[d] ऋ १, ५७,६; ७१, ९; ७२, १; २, २०, ७; ८; ३, ५१, ६; ४,१७,६[e]; २१,७; २२,९; ३०, २[२]; ५,६०,४; ६५,५; ६,२०, २; २५, ८; ३४, ४; ३६, १[१]; २; ४६, २; ७; ७,२५,५; ३१, १२; ३२, १६; ९३, ५; ८, २, ३०; १५, १०; ११; ४६, ११; ५७, १३; १०१, १३; १०,९९, [(१, १०४,९) १३]; ११२, ५; ११६, ४[e]; मा २७, ३८; ३३, ४०; का २९. ५, ७; ३२, ३, ११; तै १,६,१२,१; ७,१३,१; २, २, १२, २; मै २, १३, ९; ४, ७, २९[f]; १२, २; काठ ८, १६; ३९, १२; कौ १, २६२; २७०; ४६०; २, १६०;११३९; ११४५; जै १,२७,१०; २८,८; ४८,४; ३,१५,८; ४,३,३; २९. ९; शौ §१७, १,२५;२६; २०, १५, ६; ३२, ३; ५५, १; ५८, ४; ९८, २; §पै १८,३२,८;९.

सत्र-राज्[g]– -राट्,इ[h] मा ५, २४; का ५,४,२; मै १,२,१०.

सत्रा-कर्[i]– -रः ऋ १,१७८,४.

सत्रा(त्रा-ञ)च्,ञ्च्[j]– -त्राचः ऋ १०, ७७, ४; –त्राचा ऋ ७, १००, १; ८,२,३७; ९,७७,४.

†सत्राची[k]– -चीम् ऋ ७, ५६, १८; –च्या ऋ ८, ६१, १; कौ १,२९०; २,५८३; जै १, ३०, ८; ३,४७,९; शौ २०,११३,१.

सत्रा-जित्[l]– -जित् ऋ ८,९८,४[m]; ९, २७, ४; काठ ३९, ५, †कौ २. ६३९; ६७४; †जै ३, ५१, ५ ५६, २; शौ २०, ६४, १†; –‡जित् कौ १,२३१;३९३‡[m]; २,५९७‡[m]; जै १,२४,९; ४४, १‡[m]; ३,४८,१३‡[m]; –†जितः ऋ ८,३,१५; मै १, ३,३९; कौ १,२५१; २, ७१२; जै १, २६, ९; ३,५८,९; शौ २०, १०, १; ५९, १; –जितम्[n] मा ११, ८; का १२, १, ८; तै ४, १, १,३; मै २, ७, १; काठ १५, ११; –जिते ऋ २,२१,१.

†सत्रा-दावन्[o]– -०वन् ऋ १,७,६; कौ २, ९७१; शौ २०,७०,१२.

सत्रा-राज्– -राट्,इ क २, ५[h].

सत्रा-पा,साह्[p]– -षाट्,इ ऋ ७, २०,३; –†साहम्[q] ऋ १, ७९, [८; ३,३४,८]; ५१,३; ८,९२, ७; मै ४,१२, ३; ४; काठ १०, १२; कौ १, १००; २, ८०५; ९९२; जै १,१८, ६; ४,२७,१; शौ २०, ११,८; –साहे[q] ऋ २, २१,२.

सत्रा-साह्[r]– -हः ऋ २,२१,३[q].

सात्रासाह[s]– -हस्य शौ ५,१३, ६; पै ८,२,४.

सत्रा-हन्[t]– -हम् ऋ ५,३५,४.

†सत्रा-हन्– -हणम् ऋ ४,१७, ८; कौ १,३३५; जै १,३५,४; ४, ११, १; –हा ऋ ६, ४६, ३; कौ १,२८६; जै १,३०,४.

a) पाभे. पृ३२१९ i द्र. । b) पाभे. पृ२९१० f द्र. ।

c) सत्यमेव जयते नानृतम् इति शोधः ? ।

d) सहत्यर्थे सदेत्यर्थे, सत्यार्थे [तु. निघ ३, १०] च अव्य. । व्यु. ? । उ. म. अभा. < सह् + √त्रै इति, PW. प्रमृ. सह् + स्वार्थे त्राः प्र. इति ।

e) ॰सत्रा– (< ॰शर्घा– [=शौर्टीर्य]) > इति तु ? इति मतम् ? (तु. पृ १२०३d) । ऋ १०,९९,११ GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. सत्र–>त्रे [मत्र १] > यनि. इति ।

f) =सपा. माश्रौ २,५,२,६ । आपश्रौ १३,१४,२ प्रमृ. सत्रो (॰त्रा-उ) इति पाभे. । g) नाप. । उस. पूप. हस्वः (तु. पाभे.) । h) सपा. ॰त्र॰ <> ॰त्रा॰ इति पाभे. ।

i) विप. (सत्यकर्तृ- [इन्द्र-]) । उस. ।

j) विप. (मनस्–, मरुत्-) । उस. उप. कर्तरि क्रन् । पपा. नावग्रहः ।

k) विप. (धी-,राति-) । पूप. आन्तोदात्तः (पा ६,१, २२२) । l) विप. (सर्वदा जेतृ- [इन्द्र- प्रमृ.]) । उस. ।

m) सपा. सत्राजित् <> सत्राजित् इति पाभे. ।

n) वैतु. सा. उ. म. पूप. सत्र– इति ? ।

o) विप. (सतत-दातृ- [इन्द्र-]) । उस. उप. √दा 'दाने' । p) विप. । उस. ।

q) पपा. ॰स॰ इति ।

r) विप. (इन्द्र-), नाप. । उस. उप. कर्तरि अण् प्र. ।

s) =सर्प-विशेष- । अपत्यार्थे अण् प्र. ।

t) विप. (सर्वदा हन्तृ- [पौंस्य-]) । उस. उप. < √हन् ।

सत्रिन्–, सत्रिय– √सद् द्र.

सुत्व– सत्त्व- द्र.

¶स-त्वचस्[a]– -सम्[b] काठ २६, ५; क ४१,३.

?सत्वतम् पै २०,२२,९.

?सत्वताम् पै १२,६,१०.

सुत्वन्[c]– -त्वनः शौ ५,२०,८; पै ९, २४, ७; १९, २३,४; –त्वनाम् ऋ ८,९६,४; १०, १०३, १०; खि ५, ५, ३; मा १६, २०[d]; १७, ४२†; का १७, २, ४[d]; १८, ४, १०†; तै ४,५, २,२[d]; ६, ४, ४†; कौ २, १२०८†; शौ ५,२०, ८[e]; पै ९, २४, ६[e]; –†त्वने ऋ ६, ४५, [२२; ८, ४५, २१]; कौ १, ११५; २, १०१६; जै १, १३,१; ४,९,७; शौ २०, ७८, १; –†त्वभिः ऋ १,१३३,६[2]; १४०,९; २, २५, [(१, ८३, १)४]; ३०, १०; ३, ३९, ५; ४९, २; ५,३४,८; ८, ४५,३; ९, ३, ४; ७६,१; १०, १५५,१, कौ १,५५८; २,५७८; ६०८; ६९०; जै १, ५७,५; ३, ४७, ४; ४९, ७; ४, १७, ६; –†त्वा ऋ १,१७३,५; ४, १३, २; ४०,२; ५,३३, ५; ६, १८, [२ (७, २०, ३)], २२,१; २९, ६; ३७,५; ७, २०, ५; ८,१६, ८; ९, ८७, ७; काठ ८, १७; जै ४, ५, १; शौ २०, ३६, १; –त्वानः ऋ १,६४,२; मा १६, ८; का १७,१,८; तै ४,५,१,३; मै २, २, १३[2]¶; ९, २; काठ १७,११; क २७,१; शौ ६,६५, ३; ११,७,१४; पै १,१०३,२; २,७३, ३; १४, २, ११; १६. १५४, ३; १९, ११, १४; ४१, १०; –०त्वानः[f] ‡पै ७, ४, ६; १९, १२, ९; –त्वानम् ऋ ८, ४०, [(१,१०,८)१०;११].

सत्वन्[g]– -नम् ऋ १०, ११५, ४; –नैः ऋ ५,३७,४.

√सत्वनाय > सत्वनायुत्– -यन् शौ ५,२०,१; पै ९,२४,१.

स-त्वर[h]– -रम् पै १७, १२, १०; १३,८.

?सत्वोय पै १०,९,२.

?सत्सवयः पै २०,२४,३.

√सद्,>सीद्, सादि, सदथः खि १,१२,५; सदन्तु ऋ १, १८६, ८; ७, ४३, ३[i]; का ६, २,४![j]; सदस्व पै १६, ९८, ५; †सदत ऋ १०,१५,११; मा १९, ५९; का २१,४,८; तै २, ६, १२,२; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४; शौ १८,३,४४. †सीदति ऋ ९,२०, [६(३६,४; ६४,५; ६५, ६); ९९,६], ३८, [४[i]; ५७,३ (८६, ३५)]; ४०, २[k]; ६८,[९;८६,८ (९६,२३)]; ८४, ४[i],८६, ११; कौ २,३२३; ३८२; ६२६[i]; १११३; जै ३, २६, ९; ३१, २; ५२, ७[i]; ४, ७, ७; पै १९, २०, ११६; सीदसि ऋ १, १४, ११; ९, ८६,३५; ४७[i]; शौ १९,३३,३; पै १२,५, ३; सीदामि का २, ३,३; सीदत् ऋ ६, १६, ३३; १०, १२, १; ६१,४; १२३,५, शौ १८, १, २९†; सीदत्[k] मा २०, ३९; का २२, ४, ४; काठ ३८,६; सीदात् मै ३,११,१[i]; सीदन् ऋ १, ८५, ७; तै ४,१, ११, ३†; सीदः ऋ ६, ५, ३; सीदतु तै ३, ५, ६, १; ७, ३, ११,१; काठ ७, १२; ४३, १; ‡कौ १,५०[l,m];२,२०५; ‡जै १, ५६[l,m]; ३,२३, ७[k]; सीदन्तु ऋ ६,२८, १; मै १, १, ९; ४, १, ९; शौ ४,२१,१†; †सीदन्तु ऋ १, १३, [९![n]; ५, ५,८![n]]; ४४, १३[l,m]; १४२, ९; १०, ७०, ६[i]; मा ३३, १५[m]; का ३२, १,१५[m]; सीद ऋ ३,२९, ८; मा ११, ३५†; १२, १५; का १२, ३, ८†; १३, १, १६;

[a]) विप. (यूप-शकल-)। बस.। पूप. =सह्।

[b]) पाभे. पृ ३२२७ j द्र.।

[c]) विप., नाप. (योद्धृ-)। <√सन् इति स्क. गा. Pw. प्रमृ., <√सद् इति मा. [ऋ १, ६४,२]। (√सह् "बले' > भावे) *सहस्- (=*सुहस्-)> *सुहस्-वन्- > यनि. इति मतम्। [d]) पाभे. पृ ३२२८ e द्र.।

[e]) पाभे. पृ३१८७ a द्र.। [f]) पाभे. ३२०५ c द्र.।

[g]) =सुत्वन्-। स्वार्थे अण् प्र.।

[h]) बस. पूप. =सह्, उप. =त्वरा-। बा. किरि. द्र.।

[i]) तु. सस्थ. टि. आ।

[j]) सपा. मा ६, १० मै १, २,१५; ३, ९, ६ स्वदन्तु इति, तै १, ३,८,१;६,३,६,४ आपश्रौ ७, १३,१२ प्रमृ स्वदन्तु इति पाभ.। =आस्वादयन्तु इति मा.।

[k]) सपा. सीदति <> सीदतु इति पाभे.।

[l]) पाभे. पृ. २२८३ a द्र.। [m]) सपा. सीदतु <> सीदन्तु (तैब्रा २,७,१२,५ च) इति पाभे.।

[n]) बर्हिर् आसीः इति शोधः, आनुपूर्व्यसंहिता तद्विवरणयोः प्रसिद्धेः (तु. ऋ १,२६,४ प्रमृ.)।

तै ३,५, ११, २†; ४,१,३,२†; ९, ३; २, १, ४; ५,१,४,५†; ९,६; मै २,७,३†; ८; ३, २.१; ८,२; ४, १०, ४; सीद ऋ ६, १५, १६; मा १२, १७; ५३[२]; ५४; १३, १९; २४; ३०; १४, २-४; १२; १४; १५,३; ५८; ५९; १७, ७२; २७, ४५; का २,१, ८[४a]; ३,६; १३, १,१८; ४,९[२]; १०; १४,२,४; १०; ३,४; १५, १,२-४; ४,२; ३; १६, १, ३; ७, १; २; १८,६,८; २९,६,१; तै १,१, ११, २[२a]; ३,२,४,४; ४,२,२; ५, ११, २†; ४,१,९, ३; २,१,५; ४, ४[३]; ९, २; ३, १,१[४b]; ४, १; २; ६,२; ४,३, ३; ६,२; ७,१; ६,५,३[२]; ¶५, ३,११,१; ५,२, ४[२]; ५, ४; ६, ३ऽ; मै १, १, ३; ८[c]; १२[३a]; ८, ८; २, ७, ८; ११[२]; १५[२]; १६[९]; ८, १[४]; ७[२]; १३; १४[३]; १०,६; १३,१४[२]; २०[२]; ३,३, ९; ४,१,१३; ९,१४; १६; १०, ४†; काठ १,११[४a]; २,६[d]; ७[d]; ३,१[d]; ४, ९[e]; ७, १३[३f]; १३, ११; १२; १५, १२[२]†; १६,३†; ८[२]; ११[२]; १६; १९; १७, १[३]; ६; १८, ४; १९, ४†; २१,३; २२,५; २४,६[d]; २६, २[d]; ३१, १३[२]; ३८,१३; ३९,१; ३[४]; ४[३]; ५[४]; ६[३१]; ४०,३[२]; ५[४]; ६[९]; १२; क १,११[४a]; १९[d]; २,१[d]; ८[d]; ३, ७[e]; ६.२[३f]; २५. २[१]; ९; १०[१]; २६,५; २८, ४; ३०,२†; ३१, १८; ३७,७[d]; ४०,५[d]; शौ ११, १, २५; ३५[e]; १९, ६१,१[g]; पै १,५९, ४[h], १६, ९१,५; ९२, ५[d]; सीदतम् ऋ ३, ६२, १८; मा १३,२५; १४,६; १५; १६; २७; १५, ५७; ६४; का १४, २, ११; १५, १, ५; ४, ३[२]; ८, ५; १६, ७, १; ६; कौ २, १५†; जै ३, २, ६†;

सीदत,>ता ऋ २, ३, ४; ९, १३, [९; ३९, ६ (६३, ५)]; मा १०,४; १५, ५४; १७,७३; १८, ६१; का ११, २, ४; १६, ६, ६; १८,६, ९; २०, ४, ४; तै १,४, ४३, ३[d]; ८, १२, १; ४,२,७,४; ६,५, ४; ७,१३,४; ५,७, ७, २; मै १,३,३७[d]; २, ६,८; १०, ६; ४,८, २[d]; काठ १५, ६; १८, ४; १८; ३९,३; ७; १३; क २८, ४; २९. ६; कौ २, ५४५†; जै ३, ४३,१†; शौ ११, १, १२; पै १, ५९,४; १६, ९०,१; असीदथाः पै १६, ७१, २; असीदतम् ऋ १०, १३२, ७.

सत्सि ऋ ८, ११,१०[l]; सत्सि[l] ऋ १,१२, [४; २,६,८; ५,२६, ५; ८,४४, १४; १०, ४४, ५]; १०,३,७; कौ २,१०६३; जै ४, १८,२; शौ ६,११०,१?†[l]; २०, ९४,५.

ससाद मै ४, १४, ९; ससाद ऋ १०,९९, २; †असदत्[k] ऋ १०,१८९,१; मा ३, ६; का ३, १,६; मै १,६,१; काठ ७, १३; क ६, ४; कौ २,७२६; ३,५,४; जै २, ६, ३; ३, ५९, १८; शौ ६,३१,१; २०,४८, ४; पै १९, ४५, ११; असदत् ऋ ९, ७२, ५[l]; असदन् शौ ७, १०१, १[l]; असदन् मा २,६; का २,१,९; तै १,१,११,२; मै १,१,१२; काठ १, ११; ३१, १०; क १, ११; ४७, १०; सदन् पै १५,११,३.

असादि ऋ ७,७, ५; सादि ऋ १०, ९३, ५.

¶सादयति तै ६, ४, ९, ५; ५, १०, ३; मै ३,२,१; ६[३]; ८; ८, ७, ४,५, ६; ¶सादयति तै २, ६,४, ४; ५,३; ५,२, १,५; ३, १, ३; १०, १; ४; ४, ७, ३; ६,९,१; ६,४,२,५; ५, ७; ९, ५[२]; ५,६, ५; ७,१; ८, ५; मै १,८,४[२]; ८; ३,२,१[३]; ३; ६[१]; ७[३]; ८; ९[४]; १०[६]; ३, २[३]; ३; ८; ९; ४, ४; ४,१, १२; ४,६; ५,

a) पाभे. पृ ७२९ *h* द्र. ।

b) सपा. सीद (आपश्रौ १६, २८, ४[१] च) <> सादयामि (माश ७,५,२,५१-५५ च) इति पाभे. ।

c) =सपा. आपश्रौ १,२२,३ माश्रौ १,२,३,४ । काठ ३९,५ आपश्रौ १६,३०,१ सादयामि इति पाभे. ।

d) पाभे. पृ ७२९ *i* द्र. ।

e) सपा. सीद <> सीदत इति पाभे. ।

f) सपा. आपश्रौ ५, १२, २ प्रमृ. सादयामि इति पाभे. ।

g) मे सीद > आसीद इति BW. पाI. पाभे. ।

h) पृ ७२९ सस्थ. आसीद इति नेष्टम् । आ इति सप्त. युक्तः कप्र. द्र. ।

i) स्वरहीनः पाठः चिन्त्यः (तु. सपा. ऋ ८,११,१० प्र. च) । j) तु. सस्थ. टि. आ ।

k) =सपा. माश २, १, ४, २९ । तै १, ५, ३, १ असनत् इति पाभे. । l) पाभे. पृ १२०७ *l* द्र. ।

१[१]; ५[१]; काठ १९, ११[१]; २०, १०; २१, ८[१]; ९; २४, ६[a]; २५, ५[४]; २६, २; २७, २; ५[१]; २८, १; ३१, १२; क ३१, १[४]; १२; ३७, ७[a]; ३९, २[४]; ४०,५; ४२, २; ५[१]; ४७, ११; ऽ[१] ४,१९,६; ९,१०, ८; सादये शौ १०, ५, ७-१४; पै १६,१२८, १-९; सादयामि मा १,११; ६,२४; १३,१३[b]; १४; ५३[१०c]; १४,५; १५, ६३; २९, ६; का १, ३,८; २, ३, ४; ७; ६, ६. २; १४, १, १४[१b]; ६, १[२०c]; १५, १, ५; १६, ७, ६; ३१, १, ६; तै १,१, ४, २, १३,३; ३,१२,१; ४,३४, १[११]; ३,५,६, २; ४, ३, १,१[१०]; ४, ३, ३; ६,३; ७, १[५], ¶५, १, ११,३; ३,११, २ऽ; ५,८, २[१]; ३[१]; ६,४,५, ७, मै १,१,२; ५; १२; ३, १; २,७, १५[१b]; १६; १८[२०c]; ८,१; ११[५]; १४; १३, ४[८]; १८[१०]; १९[१४]; ३,१६,२; ४, १,२; ५; १३; ५,५; ६,२, ३; काठ ३,९; १६,१५[१b]; १८[१०c]; १७,१; १०; २०,१०; २१, ३; ३९, १[१]; ५[१४]; ९[१०]; ४०,४[१५]; ६; ४६, २; क २, १६; २५, ६[२b]; ९[१७c]; १०; २६, ९; ३१, १२; १८; शौ ६, १२२, ५; १०,९,२७; ११, १, २७; १४, २,४९[c]; पै ११,९१,७; १३८,८; सादयाथः शौ १२, ३, ५२; पै १७, ४१, २; सादयतु मा १३, १७; २४; १४, १२;१४; १५, ५८; ६४; का १४, २, २; ९; १५, ४, २; ३; १६, ७, १; ६; तै ४,२,९,१;३,६,१;४, ३, ३; ६,१[१]; ५, ५, २,४[१]; मै २, ७, १६[१]; ८, १४[१]; ४. ९,१५;१६; काठ १७, १०[१]; ३८,१३; ३९, १; ३; ४०, ३; ५; क २६, ९[१]; सादयताम् मा १४, १-५; ७[५]; का १५. १, १-५; २,१[५]; तै ४. ३, ४, १[१]–३[१]; मै २. ८, १[४]; काठ १७. १[४]; क २५. १०[४]; सादयन्तु मा १५, १०-१४; का १६, ३, ३; ६; ९; १२; १५; तै ४, ४, २,३; मै २. ८, ९[५]; काठ १७. ८[५]; क २६, ७[५], †सादय>या ऋ १,१५,४; ३, ३५,८; मा ११, ३५; का १२, ३,८; तै ३.५,११,२;४,१,३,३ मै २, ७, ३; सादय,>या ऋ १, ३१, १७[f]; काठ १६, ३†; शौ ११,१,२३; पै ५,१०,८![g]; ७, १८,१[h]; १६, ९१,३;२०, ९, ८‡[i]; सादयध्वम् ऋ ५, ४३, १२[f]; मै ४, १४, ४†[f]; सादयत>ता ऋ १०, ३०, १४; असादयत् पै १६,८७,९[f]; असादयन् शौ ११, १०, २८[j]; २९; पै १६, ८७, १०; सादुयेर तै ५, ६, ९, १¶; ¶सादयेर तै ६, ४, ५, ७; ६, ४[१]; मै १, ८, ४; ३, २,९; ४ ५, ५[१]; १, २[१];३[१];६;८, ९; काठ १२, ११; १९,११;२०,८;२७,५[१]; क ३१, १; १०; ४२, ५[१]; सादयताद् मै ४. ६,२¶.

¶असीषदत् मै ४, १, २; ५; १३; असीषदन् मा १२, ५४; १५. ५९; का १३,४,१०; १६, ७, २; तै ४, २, ४, ४; मै २ ८,१; काठ १६,१९; क २५,१०.

¶सादुले तै ६, ५, २,३; मै ४, ५-६, ६; सायेते मै ३, ९,१¶; ¶सादुन्ते तै ६, ५, २, ३; मै ४, ५, ७; ६, ६[१].

सत्तु[k]– -त्तः ऋ १, १०५, १३; १४; २, ३६, ६; ३,४१,२; ७, ४२, २[१m]; ५६, १८; शौ २०, २३, २†; -त्ता[n] काठ १८, १‡.

*) पृ ७३० गप. सामा° इति नेष्टम् (तु. सुरमे योद् इति मदुपर्युद्धोऽनुगामी मन्त्रः; गस. ते ६.१,११,२ प्रभृ. सद आसीद इत्यादुगामी मन्त्रः, यन्तु आसादयति इति पामे.)।

[b]) =सपा. माश ७,४,१,४१ आपश्री १६,२२,५ माश्री ६,१,१७। तैमा १,७,८,१ अमिषिञ्चामि इति पामे.।

[c]) पामे. पृ ३१३५ q द्र.।

[d]) सदन् पामे. पृ ३११५ r द्र.।

[e]) पामे. पृ ७२८ n,२५०१ g द्र.।

[f]) द्र. नाप. टि. मा।

[g]) सोपः पृ२९६१ a द्र.। [h]) पामे. पृ२४११ d द्र.।

[i]) सपा. ऋ १,१६४,५२ शौ ७,४०,१ टि.।

[j]) सपा. असादयत् <> असादयन् इति पामे.।

[k]) निष्ठायाः मत्वयाऽभावः (तु. पा ८,२,६१)।

[l]) वि. (°धद्वादुष्- [शोधु-]) । °यज्- > °ष्ट्य- > इति. इति मतम्।

[m]) तु. पा. वै. OW,OBS. प्रभृ.; वैतु. ग°. गुरिता. विनतः इति पद-विभागः।

[n]) तु सत्ता इति द्विपदः पाठः! (वि√सद् >) वि-षत्- > [स. टि.] -°ना इति शोधः। ११७५१ पृ

¦सुत्त[a]- -त्ता ऋ ३,१७,५;९,८६, ६; ९६,[(६८,९; ८६,९)२३]; कौ २,२३७; जै ३,२१,२.

सत्त्र,त्र[b]- -त्रम् मा १५,४९; का १६, ६, १; ¶तै १, ६,११,३; २, ३, ३, १; ३, १, ९,४; ४, ७, १३, २S; ७, १, ४,१; २, ९, ३; ३, ६, २; ८, २; ४, १,२;२,३; ६,२;९,१[२];५,१-२, १; ९, १; ¶मै २, १,४; १२, ४S; ४, २,१२; ५, ९; ¶काठ १०, २; ६; १८, १८S; ३३, १; ३४, ५; ८; क २९, ६; शौ १७, १, १४; पै २, ५२, १; -त्रस्य मा ८. ५२; ¶तै ७,४, ५,४[२]; ५,४,२[२]; काठ ३४,८¶; -त्राणि मै १,८,६¶; काठपुष्पि ३३; शौ ११,९,८; पै १६,८२, ८; -त्रे ऋ ७,३३,१३[c]; तै ७, २, १०, २¶; पै १९,३२,१५; -त्रेण तै ७, २, ९, ३¶; शौ १२,१,३९; पै १७,४,१०.

¶सत्त्र-त्व- -त्वम् काठ ३४, ८.

सत्त्र-सद्- -सदः शौ १, ३०, ४; पै १, १४, ४; -सदो मा ३४, ५५; का ३३, २, १८; पै १६, १०३,११.

सत्त्र-सद्य[d]- -द्येन शौ ९,९,६[e].

¶सत्त्रस्य (स्य-ऋ) र्द्धि[f]- -र्द्ध्या तै ७, ५, ८, १.

सत्त्रा(त्र-अ)भिजित[g]- -तम् तै ७,५,१,२¶.

सत्त्रा(त्र-अ)यण[h]- -णानि पै १७,२९,१६.

¶सत्त्रिन्- -त्रिणः तै ७, २, ९, ३; ४, ११, १; २; ५, ६, २[२]; मै ३, ३, ९; काठ २१,९; ३३, ३[४]; ४; ७; ८[२]; ३४, ५; ८[२]; -त्रिणाम् तै १, ७, २, १.

¶सत्त्रिय, या- -यम् काठ ३४, ८; ११[२]; -या काठ २९, १०; क ४६, ३.

सद्- > ¶सद्-व(त् >)ती[i]- -ती तै ५,२, १, ५; २,२.

सदत्- -दन्तः ऋ ४, २१,६; १०, ६१,१३.

१सद, सादन[j]- -नम् ऋ १, ९६, ७; १०४, ५; ११७, १०; १३६, २; २, २३, १; ४०, ४; ३, ३१, ९; १२; ५४, ६; २१;६, ७, २; ९, ७१, ६; १०, १३५, ७; खिसा २९, ४८; मा १२, २९; १७, ८७[k]; का १३, ३, १०; १९, १, १[k]; तै १, ३,१, २[l]; ६, १[l]; ४, ४४, २[m]; २, ३, १४, ३; ४, २, ३, ३; ५, ५, १०, ६[k]; ६, २, १०, ३; ३, ४, २; मै २, ७, १०; ४, १४, १†; काठ १, ११; १०, ११†; १३,१५; १६,१०; ३१, १०[२]; ४०,६[k]; क १,११; २५,१; ४७,१०[२]; कौ २,४९२†; जै ३, ३८, ६†; शौ २,२, ३; १२, ७; ७,४१,२; ९,३,७; ११,१, ३४; १८,२,५६; पै १,७, ३; २,५, ८; ८, ९,९; १६,३९,७; ९२, ४; १९,३६,१३; २०,९,५; २६, १?[n]; ३३, ४[o]; -ना ऋ १०, १८,१३[p]; मा ८,१८[m]; का ९, ३,४[m]; मै १,३, ३८[m]; काठ ४, १२[m]; क ३,१०[m]; शौ ७,१०२, ४[m]; १८,३,५२†[n]; पै २०,१२,

इति पृ १८३५ i °पत्ताः इति च कृतपूर्वौ निर्देशौ नेष्टौ (तु. सपा. क २८,२ मै २,१०,३; वैतु. पाका ८, २, ६१ न-सत्त- इत्यस्य नञ्पूर्वस्य सतः प्राति. अत्रावाधिमृग्यभूत-निगमान्तरेण समर्थनप्रयासः ?)। सपा. ऋ १०, ८२, ४ प्रमृ. नि-पत्ते इति पाभे. अपि (*°त्तानि > *°त्ताइ>) *°त्तै इति कृत्वा न. द्वि३ एव स्यात्। एवं सस्थ. अमूर्ते मूर्ते इति पदे अपीति दिक्।

[a]) विप. (सोम-)। तृजन्ते नित्स्वरः।

[b]) नाप. (सोमयाग-विशेष-)। त्रः प्र. (पाउ ४,१६७)।

[c]) GW. ORN. सत्त्रा इति शोधुकौ। GW. मत्रेहु सत्त्रा, इहु इति पदे छेदुकश्चिन्त्यः (तु. तृतीयः पादः)।

[d]) तस. उप. √सद् + भावे क्यप् प्र.।

[e]) सपा. पै १६,११४,३ अतिरात्रेण इति पाभे.।

[f]) नाप. (साम-विशेष-)। वैप ४,२५११ f यस. इति नेष्टम्।

[g]) तृस. । पूप. स्वरः।

[h]) वैप ३,८७३ n द्र.।

[i]) विप. [सद्-शब्दवती- (ऋच्- [ऋ ४,४०,५ प्रमृ.])]।

[j]) नाप. (गृह-)। अधिकरणे कृत्। पादान्ते दीर्घत्वं द्र. (तु. ऋप्रा ९,२९ प्रमृ.)।

[k]) =सपा. आपश्रौ १६,१२,११। माश्रौ ६,२,६,२० सलिलम् इति पाभे.।

[l]) पाभे. पृ २०१० a द्र.।

[m]) सपा. सदनम् (या १२, ४२ च) <> सदना (माश ४,४,४,१० काश ५,५,२,७ च) <> काश्रौ २, २, १० प्रमृ. सदनानि इति पाभे.।

[n]) (√साध् 'संसिद्धौ' > भाव) *साधन- > -नम् इति शोधः (तु. [अंशतः] मूको.)।

[o]) सपा. °नम् <> °ने इति पाभे.।

[p]) सपा. तैआ ६,७,१ °नात् इति पाभे.।

२[a]; –†नात् ऋ १,१६४, ४७[b]; ४,२१, ३; ७, ३६, १; मै ४, १२,५[b]; काठ ११, १३[b]; शौ ६, २२, १[b]; ९, १५, २२[b]; १३, ३,९[b]; पै १६,६९, १३[b]; १९,२२,१०[b]; –नान् पै १,९५, ३[c,d]; –नानि ऋ १, ५५, ६; ११३,२;१८१, ५; ९, ९१,१[e]; तै ३, १,११, ४‡[b]; काठ ११, ९‡[b]; कौ २, ११००†; पै २, ७८, ४[f]; ५[f]; १६, ७५, १२; –†नाय ऋ ५, ४७, ७; १०, ९३, ५; शौ १९, ११, ६; पै १३, ८, १६; –ने ऋ १, ३१, १७; ५३,१; ८४, ४; ९५, ८; १२२, ६; १४४, २; १४८, ३; १६९, ६; १८९, ४; ३, ३०, ९; ३४, ७; ५१, ३; ४, १०, ८; ४२, ४; ५, ४३, १२; ४७, १; ६, ११, ५; ४०, ५; ७, [(१, १०४, १) २४, १]; ३६, ३; ५३, २; ८, १३, २; १९, १५; २७, ५; ५९, ४; ९७,५; ९, १२, १[g]; ३; ७२,६; ७७,४; ९२, २; १०,११, [९; १२,९]; १२, ७; ३८, २; ४३, ७; ६८, ७; ७५,१; १००,१०; १४३,४; खि १,६,४; मा १२,१६; १३, ५३[h]; १४, २; १५, ६३; का १३, १, १७; १४,६, १[h]; १५, १, २; १६, ७, ६; तै ३, २, ४, ४; ४, १, ९, ३; ११,४†; २, १, ५; ३, १, १[h]; ४,३,३; मै २, ७, ८; १८[h]; ८,१; १४; †४, १०, १; १२, ३; १४, ४; काठ २,६[h]; ७[h]; ३,१[h]; १६,८; १८[h]; १७, १; १०; २१, ३; २४, ६[h]; २६, २[h]; ३९,१५; क १, १९[h]; २, १[h]; ८[h]; २५, ९[h]; १०; २६, ९; ३१, १८; ३७, ७[h]; ४०, ५[h]; †कौ १, ११३; ३१४; ३४४; २, ९७; २९९; ५४८; जै १, १२, ७; ३३, २; ३६, ३; ३, ९, ११; २४, १५; ४३, ४; †शौ ७, १०१, १[i]; १८,१, २५; ३५; ३, ७०; २०, ११,९; १६, ७; १७,७; २१,१; पै ८,१४, ८†; –नेपु ऋ १, ५६, ६; २, ३४, १३; ४, २१, ५; ५, ३०,११; ८, ९, १०; ९, ८६, ११; मै २, ७, १६[i]; काठ ३९, ३[i]; कौ १, ५४३‡[e]; २,३८२†; जै १, ५५, १२‡[e]; ३, ३१, २†; शौ २०, १४०, ५†.

†सद(न>)ना-सद्[j]- -सदे ऋ ९, ९८, १०; कौ २, ६८१; १०२९; जै ३,५६,९;४,१७,१.

सादन-स्पृश्[k]- -स्पृशः ऋ ९, ७२, ८.

†सादन्य[k,l]- -न्यम् ऋ १,९१, २०; मा ३४, २१; का ३३,१, १५; मै ४, १४,१.

२सदन- >सदनी[m]- -नी ऋ १, १८६,११; काठ ७, १२[n].

सदस(वप्रा.)[o]- -दः ऋ १, ८५, २; ६; ७; १२८, ३; ५, ६१, २; ६, १६, १७[p]; ८, २९, ९; ४१, ९; ९, ७०, २; १२, ३; १०७, १०; १०, ९६,२; ११०, २[q]; खि २, १४, ९[r]; ५, ६,६; मा २, ६[r,s]; ४, ३०[b]; ५, ३३; १३, ८[r]; १९, ७; १८; २१, ५७; का ४, १०, १[h]; १४, १, ८[r]; २१, १, ६; २, ७; २३, ६, १०; तै १,२,८, १[b,r,t]; १०, १[b,r,t]; ३, १,२;४, २[r,b,r]; ६३, १, ६, १; २, ४, २[r]; ४, ५[t];

[a]) पाभे. पृ ३२३७ *m* द्र. । [b]) सपा. °नात् (या ७,२४ च)<>°नानि इति पाभे. । [c]) पुं. प्रयोगः ? ।
[d]) =सपा. गोब्रा १,२, २१ । वैताश्रौ ६,७ स दहन् इति पाभे. । [e]) सपा. °नानि<>°नेपु इति पाभे. ।
[f]) प° इति संहितायां पत्वं द्र. ।
[g]) पाभे. पृ १७१८ *h* द्र. ।
[h]) सपा. सदने <> सदः (माश ३,३,४,१ काश ४, ३,४,१ काश्रौ ७,९,६ प्रभृ. च) इति पाभे. ।
[i]) पाभे. पृ३२३७ *o* द्र. ।
[j]) वि. । उप. पृ. दीर्घः उसं. (पा ६,३,११६)।
[k]) पाठ. सद° इति । [l]) तद्गतापर्थीयः यत् प्र. ।
[m]) स्त्रि. (दीधिति-) । कर्तरि ल्युट् प्र. ।

[n]) =सपा. वाश्रौ १, ४,१, २० । तैब्रा १, २, १, ११ आपश्रौ ५,८,६ माश्रौ १,५,२,३ सदने इति पाभे. ।
[o]) नाप. (गृह-, यज्ञस्थान-, सभा-) । अधिकरणे असुन् प्र. । [p]) पाभे. पृ २६१५ *f* द्र. ।
[q]) पाभे. पृ १५७३ *l* द्र. ।
[r]) पाभे. पृ ११४७ *c* द्र. ।
[s]) सपा. सदः (माश १, ३, ४, १४ आपश्रौ २, ११, ६ च) <> सदसि (काश २,३,२,२७ तैब्रा ३, ७,६,१० आपश्रौ २,१०,३ च) इति पाभे. ।
[t]) सद्वन् =सपा. आपश्रौ १०, २७,१० । मा ४,१० काठ २,६; ७; ३, १; २४,६; २६,७ माश ३, १, ४,१ स्थक् इति पाभे. ।

३, ८, २S; ४, १, ११, ३†; २, ८, ३^{a}; ७, ८,१; ६, १, ११, २$^{१b'c}$; ¶२,६, ३^{२}; १०, ५^{२}; ६;७;११, ४S; ३,१,६¶; २, ४$^{१b'c}$; ४,१०, ६¶; ५, १, ५¶; ६, १, १¶; मै १, १, १२; ३, ६^{b}; १३^{b}; २, ३, ८; ३, ४, ४¶; ७, ८; ¶८, १; ४^{२}; ८; ९^{c}; १०;९, १^{b}; ४¶; ११, ५; ¶४, १, १३^{२}S; ५, ९; ६, ५^{d}; ८, ३; ९, १०S^{d}; काठ १७,१९; २०,१४†^{e};२१, १२; २४, १०¶; २५, १०^{५}¶; २६, १^{३}¶; २७, १०; २८, १¶; ४^{२}¶; ३७, १८; ३९,१; १५†; ¶क ३८,३;४०,३^{५};४^{२}; ४४, १;४^{२}; †कौ १, ५१३; २, ७७४; १०३९; जै १, ५३,३†; शौ ७, ७९,२; ९, ३,७^{२}; १९; १३, १, २३; †२०, १३, २; ३०, २; पै १३, १४, १४;१६, ३९, ७^{२}; ४१, १; १८, १७, ३; १९, २२, २; ३९, ९^{f}; –†दः5-दः ऋ १०, १५, ११; ७६, १; मा १९, ५९; का २१, ४, ८, तै २, ६,१२, २; मै ४, १०,६; काठ २१, १४; शौ ५, १,४S;१८,३,४४; पै६,२,४S; –द·सु ऋ ७, ८५, ३; –दसः ऋ १,१८,६; १८२,८; २,१७, ७; ३,३६,६; ४, १७,४; ५१, ८; ५,८७,४; ६, १७, ५; १०, ९४,१२; १११, २; खि ४, ८, ७†; मा ३२, १३†; का ३५, ३, १०†; तै २, ६, ८, १^{g}; २^{g}; ३, २, ४, ४; ७, ५,८, १¶; मै ३, ९, ४¶; कौ १, १७१†; २९८; जै १, १८,७†; ३१,६; –दसि ऋ १, ४७, १०; १८१, ८; २,४१,५;३,१, १४; ७, २; ५५, १२; ५, ४१, १; ९,४०, २; मा ६, २४; का २, १, ८^{४e}; ३, ३^{h}; ६, ६, २; तै १,१, ११, २^{३e}; १३, ३; ३, १२,१; ३, २, ४, ३^{४}¶; ६,२, ११, ४¶; मै १,१,१२^{३e}; ३,१; ४, १,१२; १४,१०†; काठ १, ११^{४e}; ३, ९; २५,१०¶; ३४, १४¶; क १, ११^{३e}; २, १६; ४०, ३¶; कौ १, ३६९; २, २६१†; २७५†; जै १, ३८, १०; ३, २२,८†; २३, ७†; शौ ७,५६,१; पै २०,२५,३; –दसे तै ३,२,४, ४^{i}; –दांसि ऋ ३, ३८,६; ५४,५; ९,९१,४; खि ४,२,१; मा ३४,३२; का ३३, २, १; मै २, ७,१५$^{a?}$; ४,१०, ३†; काठ १६, १५; ३५, ५^{k}; क २५,६;४८,६; शौ १९, ४७, १; पै ६, २०, १; –‡दोभ्यः^{l} कौ १, ३१२; जै १, ३२, १०; ४,६,१.

सदस्-पति– -ती ऋ १, २१, ५.

सदस्य,स्यां^{m}– -स्या मा ३८, १८; का ३८,५,१; –स्याः तै ३, २, ८, ३¶; ७, ३, १३,१; काठ ४३, ३; –¶स्यान् तै ३, २,८,४; ६,१, ९, ६; ५,१,५^{२}; मै ४,६,५^{२}; काठ २६, १; २७, १०^{२}; ४०, ४; –¶स्यानाम् तै ६,१,९,६; मै ३, ७, ४; ४, ६, ५^{१}; काठ २७, १०; –¶स्याम् मै ३, ८, १०^{२}; काठ २६, १^{२}; क ४०,४^{२}; –¶स्येभ्यः तै ७, १, ५, ६; मै ४, ४, ८; ८,३; काठ २४, ५; २८, ५; क ३७, ६; ४४, ५; –स्यैः मा ७, ४५; का ९, २,६; तै १, ४, ४३, २; ६,६,१,४; मै १, ३, ३७; ४, ८,९; काठ ४, ९; ३५, १०; क ३,७; ४८,१२.

सदो-हविर्धान^{n}– -नानि शौ ९, ६,७; पै १६,१११,८;–नाभ्याम्

a) पाभे. पृ ११४७ c द्र. ।
b) पाभे. पृ ३२३८ h द्र. ।
c) पाभे. पृ ३२३८ t द्र. ।
d) सपा. तैआ ४, ११, ४ । मा ३८, २० स नः इति पाभे. ।
e) पाभे. पृ २६१५ f द्र. ।
f) =सपा. पै १७,१४,९ पदः इति पाभे. ।
g) सदसस्पतये>सपा. आपश्रौ ३, २,१० माश्रौ २, ३,७,२ सदस्पतये इति पाभे. ।
h) =सपा. शां ६,१३ शांश्रौ १,६,९ काश्रौ २,२,१। माश २, ५, १, २४ गोगृ २, १, १ आश्रौ १, ३, ३१ आपश्रौ ३, १८,४ माश्रौ ५, २, १५, ६ लाश्रौ ४,९,१६ कौसू ३,७; १३७,९ गोगृ १,६,१५ सदने इति पाभे. ।
i) =सपा. आपश्रौ १२, २०,८ प्रमृ.। माश्रौ २, ३, ७,२ सदे इति पाभे. ।
j) वैतु. केचन मूको. Bw. प्रमृ. च अप्सुपदांसि इति ?।
k) सपा. पै ५,१५,७ स्वरांसि इति पाभे. ।
l) सपा. ऋ ८,८८,५ अन्तेभ्यः इति पाभे. ।
m) विप., नाप. (ऋत्विग्-विशेष-)। तत्रसाधवीयार्थे यत् प्र. ।
n) द्वस. अन्तोदात्तः ।

सीदन्ती– -न्ती काठ ३१, १४.

सेदि[a]– -दिः मा २०,२६; का २२, २,३; शौ २,१४,३[b]; ८,८, ९; १२, ७, १३; पै १६, २९, ९; १४३,४; –दिम् मा १२,१०५; का १३,७,४; तै ४, २, ७, २; मै २,७,१४; काठ १६, १४; क २५,५; शौ ४,११, १०; ८, ८, १८; पै २,७२,३; ३,२५, ११; ७,१९,७; १५,२,८;१६,३०,६.

सेदिवस्– -दुषः ऋ ५,१५,२.

?सद[c] पै २०,६०,७.

?सदंस– -साय पै ७,२०,३.

स-दक्ष[d]– -क्षः[e] तै ३,१,४, ४; काठ ३०,८.

¶सदन्दि[f] मै १, ५,१२[2];१०,९, १३; २,१,४, काठ २७, २; २८, ७; ३६,४; क ४२,२; ४४,७.

सदन्दि[g]– -न्दिः शौ १९.३९,१०; पै ७,१०,१०; –न्दिम् शौ ५,२२, १३; पै १,३२,५; ४५,१; २०, ५७,८.

सदम्[h] ऋ १,२७,३; ३६,२०; ८९, १; १०६,५; ११४, ८[1]; ११६, ६; १२२,१०;१२९,११; १८५, [८; ५,८५,७];२,१४, १; ३४, ४; ३, २,१५; ४, १,१; २, ५; ३, १२; १३; ७,७; १२, ५; ५, ७७,४; ६, १,५; १२; ५०, ९; ६७, ८?[j]; ७, २, ३; ११, [२; (१०,७०, ३)]; ४१, [७; ८०, ३]; १०, ४,७; ७,३; ९३, १; ९४,१०; खि १,२,९; ५, ११; †मा ५, ४§; १६, १६[1]; २५, १४; ३४,४०; ५५; †का ५,१, ४§; १७,१, १६[1]; २७,११,१; ३३,२,१८; †तै १,६,६,४; ३, १,११,१; †मै १,४,३; २,१३, १६[4]§; ४, ११, १; १२, ६§; १३,६[2]; †काठ २, १५; ५,२§; ६; १८,२०[2]; २६, ११; ३२, ६[2]; ४०, १३§; की २, ९८६†; †जै ४,८,६;२४,७; शौ १, १५, ३; ३,१५,८;१६, ७†; ७,१९, २;११,१,३४;१३,३,११; पै १, २४,३; २,२३, ५; ३९,२; †४, २८, ५;३१,७; १०,४,८; १३, १०,११[1];१६,७१,६?[k]; ९२,४; १०३,११; २०,३,७; ४८,३‡[1].

सदं-सदम्[m] खि १,२,१३.

?सदमादम्[n] पै १६,१५३,९.

सदस्–, सदस्पति–, सदस्य,स्या– √सद् द्र.

१सदा[o] ऋ १, १२, २; २२, २०[p]; २४,३; ११७, २३; १२५, ५; [१२९,९ (४, ३१,१२; ८,९७, ६) १०, ९३, ११]; १४०, ९; ३, ३, ८; ११, ५; ५४, २१; ४,१, ८; ५, ४१, ९; ६, ४५, [३३; ८, ९४, ३]; ७,१, [२०; २५; ३,१०; ७, ८; ९,६; ११, ५; १२, ३; १३, ३; १४, ३; १९, ११; २०, १०; २१, १०;

---

[a]) नाप. (दुर्भिक्ष-, कष्ट-) । कि॰ प्र. लिङ्वद्भावश्च (पावा ३,२,१७१) । [b]) पाभे. पृ २००० *i* द्र. ।

[c]) सदम् इति शोधः । [d]) विप. । बस. पूप. =सह ।

[e]) सपा. माश्री १,८,४,२५ सुदक्षः इति पाभे. ।

[f]) विप. =सन्तत-वृत्तिक- । न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि. सदम्+(√वृत् 'वर्तने'>कर्तरि) *वृत्ति->उस. *सदं-वृत्ति- > *॰दम्मद्रि- >*॰दामद्रि > *॰दाद्रि यनि. इति *॰दान्द्रि- > सदन्दि- इति च (तु. *g*) ।

[g]) =सदद्रि- (तु. *f*) । विप. (तक्मन्-) । पपा. प्रमृ. ॰दं-द्रि- इत्यवग्रहः । उप. < √दा 'बन्धने' इति PW. प्रमृ., √दो 'अवखण्डने' इति सा. ।

[h]) =[सर्व- >] *स- इति [वैतु. MW. प्रमृ. सह > स इति] +दा प्र. इति [पा ५, ३,६; १५] ? । त्रिप. (शश्वद्-वृत्तिक-) सत् वा. क्रिवि. । शश्वत्-+वृत्- (भाप. < √वृत्) > बस. *शश्वद् -वृत- > *ससदत- > *सदत- > न. द्वि१ ॰दतम् > यनि. । शश्वत्- इत्यस्य चादौ *शश्र्- इति (=√सस्ज् इत्यत्र *सस्- 'सङ्गे =अविच्छेदे' भाप. इति मतम् । पृ ३०९१ *g* अयं विशेषः द्र. ।

[i]) =सपा. मंब्रा २,१,८ श्वेउ ४,२२ । तै ३,४,११,३; ४,५,१०,३ मै ४,१२,६ काठ २३, १२ तैआ १०,५३ विभे. । [j]) शोधः पृ ६७० *e* द्र. ।

[k]) पाठः ? मदम् इति शोधः ? । (तु. पै ५, ४०, १ प्रमृ. । [l]) सपा. ऋ ३,२०,२ गिरः इति पाभे. ।

[m]) ॰सदम् इति पाठ. ? यनि. शोधः ।

[n]) सधमा॰ इति शोधः संभाव्येत । सपा. शौ ११.७,८ विभे. ।

[o]) =सदम् । तृ१ उसं. (पावा २, ४, १८) । शश्वत्- + वृत्- (भाप. < √वृत्) > बस. *शश्वद्-वृत्- > *सदत्- > तृ१ *सदता- > यनि. । [यदपि Hirt (तु. WAG १,२६३ b) स्वरधर्मकनासिक्यवतः *सम् दम् इत्यतः व्यु. आह, तदप्यन्यथासिद्धम् । सदम् +नः > *सदन्नः > सदा नः इत्येवमपि वर्णविपरिणतः व्यु. सहजसुलभत्वात् । [p]) पाभे. पृ २०६२ *c* द्र. ।

२२,१; २३, ६;२४,६; २५,६; २६,५; २७,५; २८, ५;२९,५; ३०,५; ३४,२५; ३५,१५;३६, ९; ३७, ८; ३९, ७; ४०, ६; ४१, ७; ४२, ६; ४३,५; ४५, ४; ४६, ४; ४७, ४; ४८, ४; ५१, ३; ५३, ३; ५४, ४; ५६, २५; ५७,५; ५८,६; ६०, १२; ६१,७; ६२, ६; ६३, ६; ६४, ५; ६५, ५; ६७, १०; ६८, ९; ६९, ८; ७०, ७; ७१, ६; ७२,५; ७३, ५; ७५, ८; ७६, ७; ७७, ६; ७८, ५; ७९, ५; ८०, ३; ८४, ५; ८५,५; ८६, ८; ८७, ७; ८८, ७; ९०, ७; ९१,७; ९२, ५; ९३, ८; ९५, ६; ९७, १०; ९८, ७; ९९,७, १००,७; १०१, ६; ९,९०, ६; ९७, ३-६; १०,६५, १५; ६६, १५; १२२, ८]; ४,४; २२,५; ३४, २५; ३७, ८[a]; ५६, २५; ८३,९; ८,१, २०; ४, ९; १९, २८; २०,२२; २३, २८; २५, ३१; ४४, २०; २९; ४६, ५; ५०,६; ५३, ८; ८३,२; १०३, ५; ९, ११०, ४; १०, १, ७; ११, ५; ६४, ११; खि १,११, २[a]; ३, २, ६;५, ८; १०, ३; १७[c],३; ४,२,१३![b]; ७[a],९‡[c]; ७, ३, ३; खिसा ३३, २४![b]; †मा ६,५[a]; २०,५४; २७,२८; ३४, ४०; †का ६,१, ६[a]; २२, ५,८; २९,३, ९; †तै १,३, ६, २[a]; ५,११, २; २, २,१२, ५; ३,४, १०, १; ५, ११, ३; ४, २,९, ४[a]; ३, ११, ८; †मै ४, १०, १; ३; १४, ३; ७; १२; †काठ ३, ३[a]; ६, १०; ८,१६; १३,१५;२९,९[1]S; ४०,१३[1]S; १४; ३९, १२; क २, १०†[a]; †कौ १,१९६‡[d]; २७७; ३०७; ४४२[2]S; २, १४१; ६५२; ६५६; ७५१; ८५८; ९०६; ९७७; १०२२[d]; ११४९; †जै १,२१, ३‡[d]; २९, ७; ३२,५; ४६, ६[1]S; ३,१४, २; ५४, ६; ४, ९, ३[a]; १०, १०; १५, १; २३, ८; शौ २,४, १; ३, १६, ७†; ४, ४, ७[e]; २७, २; ६, १०१, ३[e]; १२८, ४; ७, २७, ७†[a]; १०, ६, १४; ७, ३९; ११, ८, ९[f]; २२; १३,१, २४; १८, १, २२†; १९, ११, ५†; †२०, १२, ६; १७, १२; ३७, ११; ८७, ७; १०१, २; पै २, ११, १; ४, ३१, ७†, ३५, २; ५,४०,७; ११, २,९; ६, ५‡[e]; १३, ८, १५†; १०, ११; १५, १४,|१०; १६, ४३, ७; १७, १०, १०; १८, १७, ४; १९, २४, १७; १८.

सदा-पृण्[g]- -णः ऋ ५,४४,१२.

†सदा-वृध, धा[h]- -०ध ऋ ५, ३६, ३; -धः ऋ ४,३१, १; ८,२४, १६; ९, ४४, ५; मा २७, ३९; ३६, ४; का २९, ५,८; ३६,१, ४; तै ४, २, ११, २; मै २, १३, ९; ४, ९, २७; काठ ३९, १२; कौ १, १६९; ३८५; २, ३२; १०३४; जै १, १८, ५, ४३,५; ३,४, ३; शौ २०,६४, ४; १२४, १; -धम् ऋ ८,१३, [१८; ९२,२१; (९,६१, १४)]; ६८,५; कौ १,२४३; २,४०५; जै १,२६,१;३,३९,४; शौ २०, ९२,१८; -धा ऋ ८,१८,६.

सदा-शिव- -०व खि ७,२,१.

†सदा-सुह्- -सहम् ऋ १, ८, १; तै ३,४, ११, ४; मै ४, १२, ३; काठ ८, १७; कौ १, १२९; जै १,१४,५; शौ २०,७०,१७

सदा-सा[i]- -साः ऋ ४, १९-१७, [२१; १९-२४, ११; ५६, ४], -साम् ऋ ७,३९,६.

सदासा-तम- -मम् ऋ ४,३७, ५.

२सदा[j] ऋ ५,७३,५.

?स दा जा या भि व र्ध म् पै ४, २७,२.

?सु-दान[k]- -नः ऋ ७,३३, १३;-नम्

---

a) पाभे. पृ३०६२८ द्र.। b) °द्रा इति स्वरः? यनि. शोधः।
c) सपा. ऋ १०,९७,९ सीराः इति, शौ ५,५,९ पै ६, ४,९ सरा इति च पाभे.। d) पाभे. पृ ३२१९ e द्र.।
e) PW. WI. MW. सद्->यनि. इति स्वरतोऽर्थतश्च (तु. W., MVO. [१९८, ७], WAG [३,७ b])।
f) सपा. पै १५,१३,९ विभे.।
g) व्यप. इति सा. प्रमृ., विप. इति PW. GW. प्रमृ. अर्थः?। उस. उप. <√पृण्+कर्तरि कः प्र.।
h) विप.। बस.। i) विप.। उस. उप. <√सद्।
j) °=तुदा इति कृत्वाऽस्योत्तरार्धेऽर्थान्वयः द्र.। एवं च सुद्- (=°तुद्-) इत्यस्य सना. एतद् वृत्तमिति सुविवेचम्।
k) तु. पपा.। वें. सा. ORN. सुदा-दान- > यनि. इति। विप. (°सुविदित्त-विरल-प्रतिग्रह- [वसिष्ठ-] = स्वयं सहस्रदायी राजापि सन्मात्र-संयत-प्रतिग्रह-)। सुद्- + (आ√दा 'प्रतिग्रहणे' >भावे) आ-दान->कस. सुद्- +आन- यनि. इति मतम्।

पै १९,३,२!.

सद्रान्वा[a]– -न्वा पै १६, ४६, १०; -न्वाः शौ २, १४, १; ४; ४, १०, ३; १६,६, ७; पै १, ३६, १-३; २, ४, १; ४,२५,५; ५, १, ४; ५,९,२![b]; ४‡[c]; ६, ८, २; १२, ३, ११; १७, १२, ३; ६; ७; ९; १०;१३,४-७; १४, ४;५;६[d]; ७-९;१५,१; ६-१०; १९, ३६, १६; -०न्वाः शौ २, १४, ५[e]; ६[e]; पै २, ४, २; ३; ५,१,५;१०,१,६;१७,१२,२;४; १३,१; ९; १४,१०; -०न्वे ऋ १०,१५५,१; -न्वे पै ६,८,९[f].

सदान्वा-क्षयण[g]– -णम् शौ २, १८, ५; पै २,४६,३.

सदान्वा-घ्न[g]– -घ्नम्[h] पै ५,१,६.

सदान्वा-चातन[g]– -नम् शौ २, १८,५.

सदान्वा-जम्भन[g]– -नम्[h] पै २, ४६,३.

सदान्वा-हन्[g]–>सदान्वाघ्नी– -घ्नी पै ३,२२,२; ३; ४,१३,२[i]; ६, ८,३; -घ्नीम् पै १७,१३,१०.

?सदिन्द्रा[j] पै १५,२३,७.

सद्रिवस् (:)[k] ऋ २,१९,६.

स-द्रुक्ष[l,m]– -क्षासः मा १७,८४; का १८,७,५; तै ४,६,५, ६; मै २, ११,१; काठ १८,६; क २८,६.

स-द्रृश्[m]– -दृक् खि ५, १४, १![n]; -दृङ् ऋ १,९४,७; ८,११,[८; ४३, २१]; मा १७,८१[l,o]; का १८, ७, २[l,o]; ¶तै २,२,८, ५; ६; ४,१,४; ५,५,६; ७,२,५,२; ३,६,१; ४,५,१; ¶मै १,४,१२; २, ११, १S[l,o]; ३, २, ५; ६; ४,११, ४†; ¶काठ ७,९; १०, ७; S१८, ६[l,o]; १९[p]; २०, ६; २९, ६[२]; ¶क ५, ८; २८, ६S[l,o]; ३१,८,४५,७[२]; कौ २, ५१७†; जै ३, ४०, १३†; पै १२,१, ७†; -¶दृशम् तै २,४, १,४; मै ३,९,४; काठ १०, ७.

¶स-द्रृश[m]– -शः[p] क २९, ७; -शाः मै १, ८, ४[२]; २,२,११; ३,७, १०[२]; काठ २९, ७; ३०, ८; क ४५,८; -Sशाय तै ७,३, १७, १; काठ ४३, ७; -शेन मै १, ५,११.

सदृशी[q]– -शीः ऋ १, १२३, ८[२]; ३, ३५, ३; ५२, ८; ४, ५१, ६; ६, ४७, २१; तै ६, ६, ८, २¶; -शीनाम् तै २, ५, ६, ६¶; -श्यै तै ६,२,६,४¶.

¶स-देव,वा[r]– -वः तै २,६, ३, ४S; मै १,६,१०; ३,२, १;४,८,६; काठ १९,११; क ३१,१; -वम् तै १,३,८,१S[s];२,५,११,१;६, १,१,७; ४,९S; ३, ६. ४; ४, २,३; मै ३,१, ५; २,१; ८, ४; ५; काठ ८,४[२]; १९,११; क ६, ९[२]; ३१, १; -वा मै १,८, ३; शौ १९,५८,१S[t]; -वाः तै ६, १,१,७;४,२,३.

¶सदेव-त्वु– -त्वाय तै २, ५, ११, १; ६,३,४[u]; ३,४, १०, ४; मै

[a]) नाप. (राक्षसी-)। सदा + न्वा- (< √नु) इति या [६, ३०] प्रमृ.; स-दान्वा– (उप. २दानु– > दानव– इत्यनेन साजात्यम्) इति GW.। [√*सूध् (= *√सिध् [तु. *स्रिध्–]) 'हिंसायाम्' > भावे] *सूधन्त– (तु. पार. सज़ा [=दण्ड]) > तत्प्रयोजके *सूधन्त-भृत्– > (*सधान-व– >) यनि. इति मतम्।

[b]) °वान् इति पाठः? यनि. शोधः।

[c]) सपा. ऋ १०, १५५, २ अराय्यौ– > -य्यम् इति पाभे.। [d]) सपा. पै १९,३९,९ सपत्नीम् इति पाभे.।

[e]) °द्रान्वाः (प्र३) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सा. BW.)।

[f]) व्यु.? सदा+(√नम् 'हिंसायाम्' > कर्तरि) *नम– > उस. *सदा-नम– > नैप्र. यनि. इति मतम्।

[g]) विप.। उस. कर्तरि कृत्।

[h]) °चातनम् <> °जम्भनम् इति पाभे.।

[i]) सपा. शौ २,२५,२ सहमाना, इयम् इति पाभे.।

[j]) नाप. (अशनि-)। व्यु.?।

[k]) =सद्यस् [तु. प्र-दिवः; वैतु. वें. सा. विप. (दीप्ति-युक्त– [इन्द्र-] इति?)]। [l]) नाप. (मरुद्गण-विशेष-)।

[m]) विप.। उस. उप. कर्तरि कृत् पूप. = २समान–।

[n]) पाभे. पृ १४४९ h द्र.।

[o]) सपा. तै १, ८, १३, २; ४,६, ५,६ मै २,११,१ एतादृङ् इति पाभे.।

[p]) सपा. सदृङ् <> सदृशः इति पाभे.।

[q]) विप. (उपस्-, धाना-, रात्रि- प्रमृ.)।

[r]) विप.। बस. पूप. =सह।

[s]) सपा. सुदेवं हव्यम् > मा ६,१० का ६, २, ४ सुद्देवहविः इति, मै १,२,१५ सुदहविः इति च पाभे.।

[t]) तु. पपा., सपा. पै १,११०,१ सुदेवा इति पाभे.; वैतु. BW.WI. W. सुदेव [°दा,इव] इति, सदैव [°दा, एव] इति च।

[u]) सपा. मै ४,१,९ मेध्यत्वाय इति पाभे.।

१,८,३; ३,६,९.

१सुम्नन्- √सद् द्र.

२सुम्नन्(वप्रा.)[a]- -म्नानम् ऋ १, १७३,१; ६,५१,१२.

सुम्न-मखस्[b]- -खसम् ऋ १,१८,९.

?सद्य पै १६,१११,१.

सद्यस्(:)[c] ऋ १, ५, ६; ८, ९; २७, ६; ६१, ७; १४; ७१, ९; ९६, १; १०४, २; ११५, [३; ३,५८, ८]; ११६, १५; १२२, ७; १४; १२३, ८; १२६, २; १२८, ३; १२९, १; १४५, ४; २, ११,१२; १९, ४; ३,५, ८; २९, ३; ३१, ७; ३२, ९; १०; ४८,१; ५५,५; ५७, १; ४, ७, ९;१०; १५,८; १६, १२; २८, २; ३०, १८; ३१,८; ३३, १; ४५, ७; ५१,५; ७; ५, १, ९; ४७, ४; ५४, १०; ६,१२, ५; १९,२; ४५, [३२;१०,६२,८]; ४८,२१;६२,१,६८,७;७,४,२; ५,७; ७,४; १८,१३;१९,५,९; ३२,५;७५,४;९३,१; १०१,१; ८,३, १०; १२, ४; ४६, २५, ७७, ८; ९६, [२१; १०६, ७]; ९,१८, ६; ६१,२; १०, ६, ७; २७, १९; ३१, १०; ३९, ८; ४५,४; ९३, १५[२]; ११०, ११; ११५, १; १२०,१; [१७८(४, ३८, १०) ३]; खि ३, १०[२], ६[d]; ४, १०[२], ५![e]; मा †१२, ६; २१; ३३; २३, ५०; २९, ११; ३६†; ३२, १२; ३३, ८०†; ३४, १४; का †१३,१, ७; २-३, ४; २५, ९, ६; ३१, ९, ११; ४, १२†; ३२, ६, ११†; ३३,१, ८†; ३५, ३,९; तै १,१,१४, २†; ३, १४,२†; ८,१८, १[२]¶; २, ५, ६, ६¶; ३,४,११, ४†, ४,२, ९-२,२†. ५, १,११, ४; ७,३, १, ४[२]¶; मै २, ७, ८†; ३, १६,२; †४, ५, ७[२]¶; १०, २; ६; ११, १; १२,६; १३,५; १४, २; †काठ १३,१५; १६,८-१०; २०; २३, १२; २७,२¶; ३९, १५; ४६. २S; क ४२, २¶; †कौ १,६४; २,५६१; ८३३; ८४८; †जै १, ७, २; ३, ४५, ३; ४, ५, ५, १२,२; शौ २,१, ४; ३,३; ४, ३८,५; ५, २,१†; १२, ११†; ६,८, ३; २३, २; ८,१२, ७; ११,२, २५; ७, ६; १३,२, ६; †२०, ९,४;३५, ७; १४; ३७, ५; ९; ४९, ७; ६०, ५; ६९, ४; ७१, ५; १०७, ४; पै १,७, ३; २,६,५; ५,३८,५‡[f]; ६,१, १†; ९,८,७; ११,७,१२; १५, २०, ७; १६,१०६,५;१३४,४; १५३, ६; १८, २०,:१०; २५, ३[g]; १९,४,११; २०,६,५![h]‡[i].

सद्य-ऊति[j]- -तयः ऋ १०, ७८,२; -०तयः ऋ ५,५४,१५.

सद्य-क्री[j]- -क्रीः शौ ११, ९, १०; पै १६,८२,१०.

सद्यो-अर्थ[j]-,-र्थम् ऋ १,६०,१.

सद्यो-गृही(त>)ता- -ताः मै ४, ५,२¶.

सद्यो-जु[k]- जुवः ऋ ८,८१,९.

सद्यो-वृध्[k]- -वृधम् ऋ ३, ३१, १३.

?सद्येव पै १६.१५२,३.

---

[a]) कर्तरि वाऽधिकरणे वा < √सद् 'सदने = निवेशने' इति कृत्वा = १सुम्नन्- इति प्रायोवादः! । नाप. (*शासक- [१मे स्थले.], स्तोत्र-, हव- [द्वितीये स्थले])। > √सद् (वधा. [=* √क्षद्] '*शासने' वा 'शब्दे' वेति मतम् ।

[b]) उप. = महस्-, दीप्ति- इति कृत्वा वें. स्क. = महनीय- सदन- इति, सा. = प्राप्ततेजस्क- इति! । विप. (*खाद्य-वाहक- [अग्नि-]) । बस. पूप. =(√स्वद् 'आस्वादने' > कर्मणि) *स्वद्मन्- > यनि. । उप. =(√वह् 'प्रापणे' > भावे) *वक्षस्- > यनि. । '(अहं) सुधृष्टमं (*सुधर्षकतमं) प्रयस्तमसं (*सन्तारकतमं) दिवः (५१) सद्ममखसं न (इव [सन्तं]) नराशंसं (देदीप्यमानमग्निम्) अपरस्यम्' इति वा. । सस्थ. सप्रथस्तम-, सुधृष्टम- इति पदे अपि द्र. ।

[c]) पाका [५,२,२२] समान- + [अहन्यर्थे] द्युस् प्र. इतीव, कस. द्युस्- इति उप. इतीव च PW. प्रभृ.? । विप. ([तद्दिनीय-, तात्कालिक-, तत्-क्षण-])। न. द्वि१ सत् वा. किवि. । सद्- (= तद्-) + *दिव्- (= दिन- [तु. द्यु-]) > कस. *सद्-दिव्- > *सद्दिअ् > *सद्य- + तत्रभवीयः वसुः प्र. उसं. (पा ४, ३, ५३) > *सद्य-वस्- >* °अस्- > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः) इति मतम् । पर्यायभूते सद्दिवस्- इत्यत्र वसुप् प्र. उसं. इत्येव विशेषः (वैतु. पपा. प्रभृ. स-द्रि° इत्यवग्रह इति ?) । [d]) सु° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

[e]) सद्य इति पाठः ? यनि. शोध. (तु. शौ २,१,४) ।

[f]) सपा. ऋ १०,१३६,५ यः, च इति पाभे. ।

[g]) सपा. शौ १३,२,४३ त्रिभे. ।

[h]) पाभे. पू २४१५ p द्र. । [i]) विप. । बस. ।

[j]) नाप. (सोमयाग-विशेष-) । उस. उप. अधिकरणे थिन् प्र. ।

[k]) विप. । उस. उप. कर्तरि क्विप् ।

सट्टु[a]- -ट्टुः शौ १५,७,१.
सद्धती- सद्- द्र.
सध-[b] > ?सधमाः[c] ऋ ७,१८,७.
सध-माद्[d]- -†मात् ऋ ४, २१, १; मा २०, ४७; का २२, ५, १; -मादः ऋ १, १२१, १५; ३, ४३, ६; ५,२०,४[2]; ६,३७, १; ६९, ४; ७, ४३, ५; ७६, ४; १०,४४,३; मा १०,७; का ११, ४,३; तै १,७,१३,५‡[e]; ८,१२, १; २,२,१२,८‡[e]; ४.१४,४‡[e]; मै २,६,८; ४,४,२; काठ १५,६; शौ २०,९४, ३†; -मादम् ऋ १,१८७,११[2]; काठ ४०,८[2]†; पै ६, १६, ११[2]†.
सध-माद[f]- -दम् ऋ ४,२३,२[g],७, ३२,१; ८,२,२८; १०,१४,१०[h]; ८८, १७; खि १,७,५; ५,७,३, ७; तै १, ८,५,२†[h]; २, ५,५, ५¶; मै २,१३,२२; ४,१३, ८; काठ १९, १३¶; ४०, १२; †कौ १, २८४; २, १०२५; †जै १, ३०, २; ४, २६, ४; शौ ६, ६२, ३; १२२, ४; ७, ११४, ३;५; १४, २,३४; १८, २, ११†[h]; ४, १०; पै २, ६०, १; ४, ९, ४-५; १४, ३, २४; १८, १०, ४; १९, ३०, ७; -†दे ऋ १,३०,१३[e,l]; ३,३५, ४; ४३, ३; ७, २२, ३; ८,२, ३[i]; ९, ६२,६; १०, ३५,१०; ९६,१२; मै ४,१२,४[e,l]; काठ ८, १७[e,l]; १२, १५; कौ १, १५३[e,l]; २,८६;२७९; ३६०; ४३४[e,l]; जै १,१६,९[e,l]; ३,८, १२; २३, १०; ३०, ३; ३३, ९[e,l]; शौ २०,३२, २;८६, १; ११७, ३;१२२,१[e,l]; -देषु ऋ १, ५१, ८; मा १९, ४४‡[k]; का २१, ३,१५‡[k]; शौ ६,६२, २‡[k]; ७, ७७, १; पै १९, ३०, ६‡[k]; २०, ११, ७.
सध-माद्य[l]- -द्यः ऋ ८, ३, ⌊१[m]; ५४,५⌋,९७,७[n]; ९,२३,६; खि ३,६,५; जै १,२७, ८†[n], -द्या ऋ ८,१३, ⌊२७; ३२,२९;९३, २४⌋; -द्यानि ऋ ४, ३, ४; -द्यासः[k] ऋ १०, १०४,४; शौ २०, ३३, ३†; -‡द्ये कौ १, २३९[m]; २६०[n]; २, ७७१[m]; जै १, २५, ७[m]; -‡द्येषु[k] खि ३,

[a]) विप. (महिमन्-)। अर्थः व्यु. च ?। =गतिमत्- इति कृत्वा सु ⌊< सह⌋+ द्रु- इति PW. प्रमृ., = संसक्त- ⌊<√सद्⌋ इति GW.।

[b]) (√*सध् > भावे) *सध्मन्- > *सध्न्- > (क्रिवि. न. द्वि१) यनि. इति मतम्। सह > यनि. इति पा (६,३,९६)।

[c]) वें. सा. सध-माद- > -मादः > -माः इतीव, PW. GW. WAG ⌊१, १६१ C⌋ MVG ⌊६६ C⌋ प्रमृ. *सध-माद्- > -माः इति ⌊तु. अव-याज्- > °याः, पुरो-डाश्- > °डाः⌋, ORN. गव्या इत्यस्य विप. सत् न. द्वि३ < सध + (√मा >) मा- > °म- इतीव ?। विप. (⌊आर्यस्य⌋ सहचर- ⌊इन्द्र-⌋)। < सध-मस > उस. उप. <√*मस(*=√वस 'निवासे') इति मतम्।

[d]) पपा. अनु उस. उप. <√मद् 'मदे' इतीव प्रायोवादः ?। विप. (*सहचर- ⌊इन्द्र- प्रमृ.⌋), नाप. च। *सध-वृध्- (सहचरित-) + वृध्- (*अवस्थिति-) > यस. सधवृध-वृध- > *°वधध्- > °माध्- > यनि. इति मतम्। [e]) पपा. °मादः <> °मादे इति पाभे.।

[f]) =सध-माद्-। विप., नाप. [*साहचर्य-(ऋ ३,३५,४ प्रमृ. यत्र सप्त. च. अर्थे ⌊=निमित्ते⌋ द्र.)]। *सध-वृध्- (तु. d) + *वृध- (नाप. ⌊अवस्थान-⌋) > षस. *सधवृध-वृध- > यनि. इति मतम्।

[g]) वैतु. सा ⌊पक्षे⌋ =संग्राम- इति ?।

[h]) वा. क्रिवि. द्र.। भा ⌊पक्षे⌋ णमुलन्तम् इति। PW. प्रमृ. वा. कर्मभूतमिति। [i]) वैतु. BC. °मादः इति ?।

[j]) सस्थ. *स्वास्मिन्-> ⌊सप्त१⌋) -स्मिन् इति पदं (√वध् 'निर्बन्धे' > भावे) *वध्मास्- + मत्वर्थे मिनिः प्र. > *वध्वास्मिन्- > यनि. इति कृत्वा सततार्थे विप. सत् सधमादे इत्यनेनान्वितं द्र. (तु पार. द्र ⌊द्रा⌋म ⌊सातत्य-⌋ द्रामी ⌊सतत-⌋, वैतु. पपा. प्रमृ. स्वा अस्मिन् इति द्वे पदे इति ! ⌊यस्तु पृ ७६३ आस्मिन् इति निर्देशो नेष्टः⌋)। 'तं (सोमं) ते (तव) स्वास्मिन् सधमादे स्वादुम् अकर्म' इति वा.। *स्वास्मिन्- (< स्वद्-) > ⌊सप्त१⌋ -स्मिन् इति चैकं लुप्तविभक्तिकं पदमित्यपरः कल्पः।

[k]) सपा. °देषु (कामा १३०:१८ च) <> °द्यासः <> °द्येषु (तैआ १,४,८,२ च) इति पाभे.।

[l]) विप., नाप. ⌊मै. काठ.⌋। उस. उप. कर्तरि यत् प्र. यतोऽनात्तीयः स्वरश्च (तु. सा ⌊ऋ १०, १०४, ४⌋; वैतु. PW. प्रमृ. °माद- > °माद्य- इति ⌊वैतु. GW. प्र. भेदं पश्यन्निव⌋)।

[m]) सपा. °द्यः <> °द्ये इति पाभे.।

[n]) सपा. °द्यः <> °द्ये इति पाभे.।

११, २?[a]; मै ३, ११, १०[b]; काठ ३८,२.

सघ-वीर[c]- -०र ऋ ६, २६,७.

सघ-स्तुति[d]- -ति ऋ ५,१८, ५[o]; -तिम् ऋ १,१७,९; ४,४४,६; ८,१,१६; शौ २०,१४३, ६†; -०ती ऋ ८,३८,४.

सघ-स्तुत्य[f]- -त्याय ऋ ८,२६,१.

*सघनि[g]- > सघनि-स्त्र- -त्वम् ऋ ४,१,९.

†*सघनी[g]- -न्यः ऋ ४,४,१४[h]; ६, ५१, ३[i]; तै १, २, १४,६[h], मै ४, ११,५[h]; काठ ६,११[h].

*सघन्य[j]- -न्यम् ऋ १०, ५०, ३; -न्या ऋ १०,९३, ५.

सघम्[k] पै १६,७२,२;७३,३.

सघ-स्थ[l]- -०स्थ[m] मा १८, ५९[n]; का २०, ४, २; तै ५, ७, ७,१; -स्थम् ऋ १, १५४, १; ३; १६३, १३; ३, ६२, १५; ७, ३९, ४; ९७,६; ९, १,२;१६, ४; १७, ८; २१, ३; ६५, ६; १०७,५; १०, ३२,४;६१,१९; मा ५, १८†; १०, ७; ११, २०[o]; ४८; २६,२६†; २९, १; २४†; का ५, ५, ६†; ११,४, ३; १२,२, ९[o]; ४, १२; ३१, १, १; ३, १३†; तै १, २,१३, ३†; ८, १२, १; ४, १,२,३[o]; ४, ४; ६,७,५†; ५, १,२,६[o]; ५, १०; ११, १; ७, २५, १[o]; मै १, २, ९†; २, ६, ८; ७, २[o]; ५; १३, २२; ३, १, ४[o]; ८, ७[i]; †; ¶; १६, २; काठ २, १०†; १५, ६; १६, २[o]; ४; १७, १८†; १९, ३[o], ४०, १२; ४५, ५[o]; ४६,२; ३†; क २, ४†; ३०,१[o]; †कौ २,२६; ४०; १३५; †जै ३, ३, ५; ५, २; १३, ११; ४, २१, ६; शौ २, २, १; ६, ८०, ३; ७,२७, १†; १२, १, १८; १३,१,४४; १४, २,३६; पै १, ७, १; १७, २, ९; १८, १०, ६; १९, ४; १९, १६, १३; २०, ६, ९†; -†स्था ऋ ३, २०, २; ५६,५; ९, १०३, २; तै २, ४,११,२; ३, २, ११, १; मै २, ४, ४; ४, १२, ५; काठ ९, १९;१२, ४; -०स्थाः शौ ६, १२३, २[p]; -०स्थाः मा १८,६०[p]; का २०, ४, ३[p]; तै ५, ७,७, १[p], काठ ४०,१३[२m,p]; शौ ६,१२३,१[m]; पै १६,७३, ४[m]; -स्थात् ऋ १, ११५, [४; ७,६०,३]; ५, ३१, ९; ८,११, ७, खि ५,७,४, ९; मा ११, ९; १६; २८[q]; १२, ११५†; ३३,३७†; का १२,१, ९;२,५;३,१[q];१३,७,१४,३२, ३,८†; तै ४, १,१, ४; २, २;

[a]) °ध्येषु इति पाठः? यनि. शोधः।

[b]) °देषु इति पपा.।

[c]) विप. (इन्द्र-)। बस.।

[d]) विप. (सहचरितस्तुतियुक्त- [इन्द्राग्नि-], *साधुस्तवनयुक्त- [श्रवस्-, सुष्टुति-, स्तोम-])। बस. पूप. सहार्थे च साध्वर्थे च उत्तरकल्पे सघ < *साधु- (वैतु. PW. प्रमृ. तस. इति?)।

[e]) उत्तरार्धे श्रवस् इत्यनेनाऽन्वयः द्र. [तु. सा (तैब्रा २, ७,५,२ [यत्र °तिः इति पाठः? यनि. शोधः द्र.]), वैतु. वें. सा. अस. इतीव, ?ORN. °ती [तृ१] इति, GW. °ति [तृ१] इति (तु. उभयाहस्ति [तु. GRV.]) इत्था क्रिवि. इति?]।

[f]) तस.। पूप. स्वरः।

[g]) विप. =सहचर-। (√सघ् 'संसर्गे' > भावे) *सघ्मन्-+(√भृ 'धारणे' > कर्तरि) भृत्- > उस. *सघ्मन-भृत्- > *सघन-हुत्- > *°नुत्- > *°नी- इति च *°नि- इति च (तु. [अंशतः] PW. प्रमृ. सघ + √नी > यनि. इति; वैतु. पपा. प्रमृ. स-घनि- इत्यवग्रह इति?)।

[h]) विप. (स्तोतृ-)। नाउ.।

[i]) विप. (देव-)। द्वि३।

[j]) विप. (सन्तत- [सुम्न- =पूजन-], सहचर- [सूर्यामास्-])। सघ्मन्-(साहचर्य-) > तद्धदर्थे यनि. इति।

[k]) =सदम् (तु. मा. [३४,५५] प्रभृ)।

[l]) नाप. (*लोक-)। सघ [=सह] + [√स्था >] स्थ- > इतीव पपा. प्रमृ.। (√*सघ् [= √सद्] 'सदने = निवासे' > भावे) *सघ- + *अस्थ- (अस्त- = स्थान-) > बस. *सघ-अस्थ- > (पररूपम् उसं. [पावा ६, १, ९४]) यनि. इति मतम्।

[m]) सपा. °स्थ (माश ९, ५. १, ४६ माश्रौ २. ५,५. २१ प्रमृ. च) <> °स्थाः (वैताश्रौ २२,२३; २९,२२ कौसू ६३,२९ च) इति पाभे.। [n]) उ. °स्थम् इति?।

[o]) =सपा. माश ६,३,३,१२ तैब्रा ३, ९,४,८। माश ११,७,२,६ काश्रौ ६, १, ३३ शरीरैः इति पाभे.।

[p]) सपा. सुध° <> सध° (माश ९,५,१,४७ तैब्रा ३, ७,१३,३ माश्रौ २. ५,५, २१ च) इति पाभे.।

[q]) सपा. °स्थात् (माश ६,४,१,१; २ च) <> °स्थे (तैब्रा १२,६ च) इति पाभे.।

५, १,२,४; मै २,७,१; ४,१०, २†; काठ ७, १२; १६, १[२a]; १९, २; ३८, १२; क २९, ८; †कौ १, ८; २, ५१६; †जै १, १, ८; ३, ४०, १२; शौ ७, ६५,१; २०,१२३, १†; पै २०, ३२, ८; –†स्थानि ऋ ३, १२, ८; २५,५; कौ २,१२८, १०४५; जै ४,२,७; –स्थे ऋ १, १०१, ८; १४९, ४; २, ४, [२; १०, ४६,२]; ९,३; ३, ६, ४; ७,४; २३, १; ५१, ९; ५, २९, ६; ४५, ८; ५२, [७ (९,४८,१)]; ६४, ५; ८७, ३; ६, ५२, १५; ८, ४५, २०; ७९, ९; १०, [११-१२, ९]; १६, १०; १७, ६; ४०, २; ६४, ८; ६७, ९; खि ५, ६, ३; मा ८,१९; ११, १०; १८; ६१[१]; १३, ५३; १५, ५४; १७,७३; ७५†; १८,५३; ६१; ३३, ७२; का ९, ३, ५; १२, १, १०; २, ७; ६,१; २[५]; १४, ६, १; १६, ६, ६; १८, ६, ९; ११†; २०,३, ३; ४,४; ३२, ६, ३; तै १, ४, ४४, ३; ४, १, १, ४; २, ३; ३, १[२a]; ६, १; २[४]; ३, १, १; ६,५,३; ४†; ७,१३, १; ४; ५,७,७,२; मै १,३,३८; २,७,१; २[१a]; ६[६]; १६[३]; १८; १०, ६†; १२, ३; ३, १,८[६]; ४,९, १[२]; ११; १४, १६†; काठ ४,१२; १३, १५†; १६,१; २; ३[२a]; ६[६]; १८; १८, ४[२];†; १५; १८; ३९, ३[१]; क ३, १०; २५, ९; २८, ४[२]; †; क २९,४; ६; कौ २, ११२५†; शौ ३, ४,६; ७, १०,१†; ८७, ६; १०२, ३; १२,२,७†; ३०; १८, १, २५†; ३, ७‡[b]; ८[c]; २०, ९१, ९†; पै ३, १,६; ९, २२,२६; १३,५,२; १७,३०,७†; १२, १०; २०, ३२,२; ३४,३; –†स्थेषु ऋ ९, ४८, [(५, ५२, ७) १]; कौ २, १८६; जै ३, १७,७.

सुधिस्[d]- -†धिः ऋ ८, ४३, ९; मा १२, ३६; का १३, ३,७; तै ४, २, ३, २; ११, २; मै २, ७, १०; ४,१०, ४; काठ १६,१०; क २५,१; ४८,१३§; –धिषि[e] मा १३, ५३; का १४, ६, १; तै ४, ३, १, १; काठ १६,१८; क २५, ९.

स-धुर[f]- -राः शौ ३, ३०, ५; पै ५, १९, ५.

¶स-धूम[g]- -मम्[h] मै १, ८, ६; काठ ६, ७.

?सघोर् अहं[i] पै २०, ३७,६.

सध्रि[j]- -ध्रेः ऋ ५, ४४, १०.

‡सध्रियञ्च्[k]- -यञ्चः तै १, २, १४,५[l]; ३,१,११,६[m].

सुध्रिस्[n]- -ध्रिषु[n,o] मै २, ७, १८.

सध्री[p]- -ध्री ऋ २,१३, २[q].

---

[a]) पाभे. पृ३२४६ q द्र. । [b]) पाभे. पृ१३५३ f द्र. ।

[c]) सपा. तैआ ६,४,२ आमिगृ ३, ६,३ : २५ वौपि १, १२ : १ व्योमन् इति पाभे. ।

[d]) भाप., नाप. (सदन-, निवास-) च । √*सध् [=√सद्] > यनि. (तु. वें. सा. प्रमृ.; वैतु. PW. प्रमृ. √सध् [=√साध्, √सिध्] > सुधि- इति, GW. स [=सह]+[√धा >] धि > सु·धि- इति?) । [e]) सपा. सुधिषि (माश ७,५, २,५५ च)<>सुध्रिषु इति पाभे. ।

[f]) सा. पपा. अनु बस. *सु-धुर्- > समासान्ते प्र. यनि. इति, PW. प्रमृ. च उप. =धुरा- इति ? । विप. (*संबन्धयुक्त- [जन-सामान्य-]) । (√*सध् [=√सृज्] 'संसर्गे' >) *सध्वर- > यनि. इति मतम् ।

[g]) विप. । बस. । पूप. = सह ।

[h]) सपा. क ४,६ महधूमम् इति पाभे. ।

[i]) शोधः पृ १८१७ h द्र. । [j]) व्यप. (ऋषि- [तु. वें. सा. GRV.; वैतु. GW. विप. सु-ध्रि- इति]) ।

[k]) सह > *सध्रि [पा ६,३,९५] + [√अञ्च् > कर्तरि] *अञ्च्- > उस. > यनि., तै. एव अचि परतः °ध्रिय° इति, अन्यत्र तु °ध्र्य° इति प्रायोवादः । विप. (युक्त-, सत्य- [२अप्- प्रमृ.]) । *सघ- (*=सत्-) + *वृप- (*=वृत्ति-) > बस. *सघ-वृप- > *सधूप- [भाप. = सद्भाववत्ता-] > *सध्रिअ- + *मयञ्च्- (=मान- [< √मि]) > बस. *सध्रिअ-मयञ्च्- > *°अ अय° > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः) इति मतम् ।

[l]) सपा. °ध्रिय° <> °ध्र्यं° इति पाभे. ।

[m]) सपा. °ध्रिय° <> °ध्र्यं° इति पाभे. ।

[n]) = सुधिस्- (वैतु. अन्ये = सुधि- इति ?) ।

[o]) *सुध्रिष्णु > यनि. ।

[p]) नाप. (*नदी-) । (√स्यध् [=√स्यन्द्] 'प्रस्रवणे' >) *स्यध्- (जल-) + (√री 'गतौ = प्रवाहे' > कर्तरि) *री- (प्रवहणी-, धारा-) > षस. *स्यध्-°री- > यनि. । पपा. नावग्रहः ।

[q]) पपा. °ध्री ईम् आ इति त्रीणि पदानीति, वें. सा.

*सध्रीच्[a]->सध्रीची--ची शौ १३, ३, १२; -†चीः ऋ १, १६४, [३१; १०, १७७, ३]; ३, ३१, १६; ६, ३६, ३; १०, ४३,१; १११, १०; मा ३७, १७; का ३७, ३, ४; मै ४, ९, ६; १४, १८; काठ ३८,७; कौ १,३७५; जै १, ३९,६; शौ ६, ८८,३S; ९, ५, २७S; १५, ११; १०, ८,३५S; १९,८,६S; २०,१७, १; पै १, ६५,४S[b]; १३, १२, ५S; १६,६८,१०; १९,४S; १८, २६,३S; २०,२१,४S.

१सध्रीचीन, नाº- -नः ऋ १०, ११२,३; -ना ऋ १, १०८,३; ३.५५. १५; १०, १०६, १; -नाः ऋ १,१०५,१०;१३४,२.

२सध्रीचीन[c]- -नान् शौ ३.३०, ५; ७; -नेन ऋ १, ३३, ११; ४,२४,६; मै ४, १४, १२†.

३सध्रीचीन- -नम् पै ४, ११, १;३-५; -नान् पै ५,१९,५;८.

†सध्र्यंच्[e]- -ध्र्यक् ऋ १, ५१, ७; १०८, ३; १३३, २; २, १७, ३; ३, ३१, ६; ४, ४७, [२; (५, ५१, ६); ८,३२,२३]; ९, २९,४; मा ३३, ५९; का ३२, ५, ५; ४,६, ४; काठ २७, ९; कौ २, ९७९; जै ४. २३. १०; पै ३,२३, १S; -ध्र्यङ्[f] शौ ६, ८९,२; -ध्र्यञ्चः ऋ ४,४,१२[g]; ५,६०,३[h]; मै ४.११,५[g]; १२, ५[h]; काठ ६, ११[h]; -ध्र्यञ्चा ऋ १,१०८,३.

√सन्,>सा, सिषास, सनामि काठ १८, १३[i]; सुनत् ऋ १, १००, १८[j]; १२६, ३; ५, ६१, ५; सनत् ऋ १, १००, ६; सनम् ऋ ८, ६८,१७; †सुन>ना ऋ ९.४, [१ (१००,८)]; [२[j];९, ९[j]]; [३ (१०, २५,१)]; कौ २, ३९७; ३९८[j]; ३९९; जै ३, ३१, १७; १८[j]; १९; असनत् ऋ १०,६७,१०;तै१,५,३,१‡[j]; मै ४, १२, १†; १३, ४; काठ १६,२१; शौ २०, ९१, १०†; असनत् ऋ ५,३०,१४; असनन् ऋ ८, २८,१; असनम् शौ १९, ३२,७; असनम् ऋ १, १२०, १०;८, २५, २४;४६, २२;२९; काठ ४०, ९[k]; पै १२, ४, ७; असनाम ऋ ८,४७, [१८[l];१०, १६४, ५]; १०, ६२, ११; शौ १६,६,१†; असनाम ऋ ८,२५, २२; सनेत् ऋ १,५,९; शौ २०, ६९,७†; सुनेम ऋ २,११,१९[m]; ७, ५२, १; काठ ११, १२†; सनेम ऋ १, १२२, ८; १२४, १३; १८९, ८; ६, १७, १५, कौ १,४५४†; जै १, ४७, ९†, शौ ५,२९, १[n]; १२, १२, १†; †२०,६३ ३; १२४,६; पै १३, ९, २; †सनेयम् ऋ १०, ९७, ४; मा १२, ७८; का १३, ६, ४; तै १,६, ४, ४S; शौ ४,९, ७; सनेयम् ऋ ८, १९,२९; मा १८, ३५[i]; का २०, १, ५[i]; तै ४,७, १२, ३[i]; मै २, १२,१[i]; काठ ३९. ५; पै ८, ३, ११†; २०,५३,१; †सनेम ऋ १,१७, ६; ७३, ५; ५,६२, ७; ६,२०, १०; ८, ६१, ४; ९, ९८, १२; १०,३६,९. मै ४,१४, १५, शौ २,१०३०; जै ४,१७,३.

सेत् मै ४,४,५[o].

मह् >सध्रि- [पा ६, ३,९५]> यनि. [=सध्रीचीनाः प्र ३]) इतीव, PW. *सध्रयन्च्-[क्रिवि.] > यनि. इतीव, GW. PG [२,९५] *स-ध्री- > सध्रीम् [तु. तूष्णीम् [क्रिवि.] आ इति द्वे पदे इति च? *ध्रीमा इति पाठः? *भ्रोः इमाः इति द्विरक्षोऽध्यक्षरः शोधः इति मतम्।

a) =सध्रियन्च्-, इह उप. =*ध्रीच्- (मान-) इत्येवान्तरम्। स्त्री. > *ची-।

b) मपा. शौ ३, ३०,२ सम्यञ्चः इति पाभे.।

c) वि. (मानवपरयुक्त-, अनुकूल- [वन्द- प्रमृ.])। *सध्रीच्- [भाप. (समानभार-, मानवश्रय-)] + (√मि 'माने' > कर्तरि) *मयन्- > दस. *सध्रीच्य-मयन्- > *-मयन > *-येन > यनि.।

d) सध्रीचीन- इत्यस्य पर्यायः तेनैव गन्यायः। इह चम. मयन- इति भाप. उप. भवतीति विशेषस्तु द.।

e) =सध्रियन्च्-। इह उप. =*ध्रुयच्- इत्येवान्तरम्।

f) सा. सध्रिम् इति।

g) पाभे. पृ३२४७ l द.। h) पाभे. पृ ३२४७ m द.।

i) सपा. सनामि <> सनेयम् <> स्नोमि इति पाभे.।

j) पाभे. पृ ३२२५ k द.।

k) सपा. शौ ६,६१,२ भनुवे इति पाभे.।

l) GW. स्वररहितः पाठ इति ?।

m) पा. *संदोग शृतिः (=*सं√दा, पा [तु. टि. मान्य-])।

n) पाभे. वैप ४,२५१९ o द.।

o) =सपा. आपश्री १८, १७, १० प्रमृ.। हिश्री १३, ६,१० संभेद् इति पाभे.।

सनोति ऋ ३,२५,२;४,१७,९; १०,८०,४; तै २,२, १२, ६†; मै १,११,५[2]¶; जै ४,११, २†; सनोति ऋ ३, २५, २; ६,६०, १; तै ४, २, ११, १†; मै ४, १०, ५†; काठ ४, १५†; १०, २¶; १४, ५[2]¶; सनोति क २९,२[a]; सनवः तै ३,५,६,१[b]; †सनुवथ[c] ऋ १०, ९७, ५; मा १२. ७९; ३५,४; का १३, ६, ५; ३५.४, ४; तै ४.२, ६, २; क २५,४; पै ११,६,६; ‡सनुवाथ[c] मै २, ७,१३; काठ १६, १३; †सनोतु ऋ ६, ५४, ५; तै ४, १, ११, २; मै ४, १०, १; काठ ४, १५; सन्वन्तु ऋ १, १२२, १२; सनुहि ऋ ८, ८१, ८; सनुवानि शौ १९, ३२, ७[d]; पै १२, ४, ७; असनोत् ऋ ३,३४,१०[2]; तै ४, ४, ८, १; मै ४, १४, ५[2]†; शौ २०, ११, १०[2]†; असन्वन् ऋ ७, १८,१; तै ७, ५, २, २¶; काठ ३३, १¶; असनोः ऋ ८, ४९, ⌊१०(५०, १०)⌋; खि ३, १, १०†; सनुयाम् ऋ १०,११९, १; सनुयाम् ऋ १०,१०६,११; मै ४,१२, ४†; सनुयाम ऋ १, १००,⌊१९; १०२, ११⌋; १०१, ११; ७,२५,५; १०, १४८, १; काठ १२,१४†.

†ससान ऋ ३, ३१, ७; ३४, ⌊(३२,८) ८⌋; ९; शौ २०,११, ८; ९; ससान ऋ ३,३४, ९[2]; शौ २०, ११, ९[2]†; सनिष्यति[e] ऋ ५, ३१, ⌊(४, २०, ३)११⌋; सनिष्यसि ऋ ४, २०, ⌊३ (५, ३१, ११)⌋; सनिषत् ऋ १०, ७५, ९; ‡सनिषन् शौ ५, ३, ५[1]; पै ५, ४, ५; सनिषन्त[g,h] ऋ ९,७९, ⌊१(१०, १३३,३)⌋. सनिषन्त ऋ ५, १२, ४; ‡सनिषन्तु कौ १,५५५[h]; जै १, ९,२; सनिषामहे ऋ ३, ११,९. सनिष्णत ऋ १, १३१, ५[2]; शौ २०, ७५, ३[2]†; असानिषम् ऋ ६,४७,२३.

सिषासति[i] ऋ ९, ७४,⌊(७,४; ६२,२३) १⌋; ७; †सिषासति[i] ऋ १,१३३,७, ७,३२,१४;२०; ८, ६२,३;९,३,४;७, ⌊४ (६२, २३; ७४, १)⌋; कौ १, २३८; २८०; २, २१७; ४८१; ६०८; १०३२; जै १,२५, ६; २९, ६; ३, १९, १२; २६, ५‡[j]; ३६, ६; ४९,७; ४,२७,७; शौ १३, २,१४§; २०, ६७, १; पै १८, २१, ८§; सिषाससि[l] ऋ १०, १०२, १२; सिषाससि[l] ऋ ८, ९५,⌊९; ९, २३, ६⌋; कौ २, ७५४†; ?सिषासथः[k] शौ २०, ४९,१; ?सिषासथ शौ ६, २१, ३[1]; सिषासतम् ऋ १०, १४३, ३; सिषासत पै १,३८,३[1], असिषासत्[m] ऋ ८, ५१,२; असिषासन् ऋ ३, ३१, ९; †असिषासः ऋ ८, ५०, ⌊(४९, १०) १०⌋; खि ३,२,१०.

*सन्- >सनि(ष्ठ >)ष्ठा[n]- -ष्ठया ऋ ८,९२,१५.

सनीयस्- -यान् तै ३,५,५,३[o].

१सनत्- -नन्तः ऋ ७, ५२, १; काठ ११, १२†.

सनि[p]- -नयः ऋ १, १००, १३; ३, ३०, २१; का २८, १२,१†; -नये ऋ १, ३०,१६;३१, ८; ११६, १२[q]; २१; १२४, ७;

a) पाभे. पृ ३२४८ i द्र. ।

b) = सपा. माश्रौ २,१,२,७ । शौ १४,२,७० आ… सनुहि इति, माग् १,११,६ वाग् १४, २ सनुहि इति च पाभे. । c) सपा. °वथ<> °वाथ इति पाभे. ।

d) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

e) वैतु. GW. <√सनिष्य ⌊< सनिस्- ⌋ इति ।

f) पाभे. पृ २७३९ m द्र. ⌊यत्र °त् इति नेष्टम् ⌋ ।

g) पृ २८७१ h टि. द्र. ।

h) सपा. °षन्त<>°षन्तु इति पाभे. ? ।

i) पपा. सिसा° इति । j) सपा. ऋ ९, २०,२ कौ २, ३१९ सहस्रिणम् इति पाभे. ।

k) शोधः पृ ३०१३ k, ३०५६ p द्र. । सपा. पै १९, ४५,१४ सिषासन्तः इति पाभे. ।

l) सपा. °सथ<> °सत इति पाभे. ।

m) पपा. असिसा° इति । n) पाप्र.<सनितृ- इति ।

o) पाभे. पृ २७४० b द्र. ।

p) पुं. स्त्री. । भाप. (लाभ- ⌊तु. या ३, ५⌋), नाप. (दान-, धन-) । भावकर्मणोः इः प्र. ।

q) *धा. *स्तुतौ वृत्तिः (तु.सनायु- ⌊ऋ १,६२,११⌋; वैतु. अन्ये नैतत् पश्यन्तः ?) । सस्थ. ? प्र यदीम् (तु. पपा. प्रमृ. = प्र यद् ईम् इति?) > *ध्राय (⌊=वरण- =आवरण -⌋<√ध्री)+(√धा >भावे) धायु- > यस. *ध्रायु-धाय- > (न. द्वि१) -यम् इत्यध्यक्षरः सन्नप्येकपदः शोधः इति मतम् । 'यद् वाम् मधु

२, ३१, ३; ४, २०, ३; ६, २६, ८; ७, ७९, ५; ९, १२, १; ९६, २०; १०, ३०, ११; मै ४, ११, १†; –निः ऋ ८, १२, १२; तै १, ६, ४, ४; ५, ३, ४, ४¶; काठ २१, १¶; २९, ५; पै २०, ५३, १; –†निम्यः ऋ ८, १६, ३; २४, २८; ६२, ११[a]; १०, ३५, ४, ४०, ८; तै ७,४,१५,१; जै ४, २२,७; शौ २०, ४४,३; –निम् ऋ १, १८, ६[b]; २७, ४; २, ३४, ७; ३, १, [२२; ५-७, ११; १५, ७; २२-२३, ५]; ५, २७,४; ६, ६१, ६; ७०,६; ९, ३२, ६; खि ४,८,७; †मा १२, ५१; ३२, १३[b]; †का १३, ४, ७; ३५, ३, १०[b]; तै ¶२, १, ६, ३; २, ६, ४[२]; ४, २, ४, ३†; मै २, १, २[२]¶; ७,११†; ४, ९, ११; काठ ९, १७¶; १०, ३[१]¶; १६, ११†; क २५, २†; †कौ १, २८; ७६; १७१[b]; २, ८४७; †जै १, ३,८; ८,४; १८, ७[b]; ४, ११,१०; शौ १९, ३१, १४; पै १०, ५, १४; –नीनाम् ऋ ८, ५,३७[c]; मै १, २, ३[d]; काठ २, ४[d]; २३,६[२d]; क १, १६[d]; –न्या मा ५, ७; १२, ७; का ५, २,६; १३, १, ८; तै १, २, ३, २[d]; ११, १; ४, २,१, २; ६,२,२,५; मै १, २,७;७,१; २,८,१४[१]; काठ २, ८; १६,८; क २,२; पै १, ४१, १; –न्याम्[e] मा ८,५४; का ९, ७, १; –न्ये[f] काठ ३९,५[g].

¶सनि-काम– -मः तै २, १, ६, ३; काठ १०, ३.

सनि-मत्– -मते मै २, २, १३¶.

सनिति– -तौ ऋ १,८,६; शौ २०, ७१, २†.

१†सनितृ[h]– -ता ऋ १, २७, ९; ३६,१३[i]; १००, ९; १०; १२९, २; १७५, ३; २, २३, १३; ४, १७, ८; ३७, [६; ८, १९, १५; ५, ५०, ४; ६, ३३, [२; ७, ५६, २३]; ७, ३७, ५; ८, २, ३६; १९, १०[२]; ६१, १२; ९, ९०, ३; १०, ६१, ९[२]; ९९,९, खि ३, ९, १; मा ११, ४२; का १२, ४, ५; तै ४, १,४,३; मै २,७,४; कौ १, ५७; ३१५; २, ७५९; ७६७; ७८४; जै १, ६, ३; ३५,४; ४, ११,१.

२सनितृ[h]– -ता ऋ १,३०, १६; तै १, ६, ४, ४[g]; –तार. ऋ ४, ४१,११; –तारम् ऋ ५,४२,७; –†तुः ऋ १, १६३, ५[j]; ३, ३१, २[k]; ५, १२, ३[l]; मा २९, १६; का ३१, ३, ५; तै ४,६, ७, २.

३सनितृ– -०तः ऋ ८, ४६, २०; –ता काठ १५ १२†; १६,४†; पै २०, ५३, १[g].

सनित्र[m]– -त्रम् ऋ ९,९७,२९.

(°कर्म< वृघ्सन्– [< √वृध्– = °वि√धा 'कर्मणि']) दध्यङ् आथर्वणः अश्वस्य शीर्ष्णा °व्रायघादम् (इव) उवाच (स्पष्टं नोवाच) तद् वाम् दस्रं दंपः (कर्म [अहं नु वां]) सनेय आविष्कृणोमि' इति वा. ।

[a]) पामे. पृ २९८२ c द्र. ।

[b]) = सपा. आपमं १,९,८ । तैआ १०, १,४ सुनिम् इति पाभे. ।

[c]) = °स्वनि– [< √स्वन् 'शब्दे'] = स्तुति- इति मतम् ।

[d]) सपा. सर्नानाम् (माश्री २, १, ३, १३ च) <> सन्या (आपश्री १०,१८,५ च) इति पाभे. ।

[e]) पामे. पृ २३७७ j द्र. ।

[f]) सन्ये इति BC. ।

[g]) सन्ये, न्या > सपा. तै १, ६, ४, ४ पै २०, ५३, १ आश्री १, ११, १ शांश्री १, १५, १२ प्रमृ. सनितासि इति, आपश्री १६, २९, २ प्रमृ. सन्ये, न्या इति च पाभे. ।

[h]) तृन्– तृचौ यथायथं द्र. ।

[i]) वैतु. स्क. < सनिति– इति ? ।

[j]) विप. ([देवान् प्रति] °प्रस्थानकृत्– [अश्व-]) (√स्यन्द् 'गतौ' >) √सन् > यनि. (तु. वें. सा. ORV. GG. प्रमृ.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. यनि. द्वि°. इति) ।

[k]) नाप. (पति-) । (√°वृपण्य 'पतिमावे = वर्त- प्रवृत्ते' >) √सन् > यनि. । शेषं j टि. द्र. ।

[l]) विप. (°श्रोतृ- [अग्नि-]) । [√°श्रण् 'श्रवणे' तना. (= √श्र स्वा. = √श्रु भ्वा. [तु. पा ३, १,७४] >)] √सन् > यनि. । '(मम) अस्य राय (°आराधनस्य) सनितुः (अन्यं कमपि) पति नाहं (वेद [न एवास्य सनितुः गर्वेदिव इत्युपास्यः])' इति वा. (वैतु. सा. 'सनितुः अस्य [मम] रायः पतिम्' इति) ।

[m]) नाप. (दान-) । तु. सनित्र– ।

सुनित्व[a]- -त्वः ऋ ८, ८१, ८.
सनित्वन्[b]- -त्वभिः ऋ १०, ३६, ९.
‡सनिपत्[c]- -पन्[d] कौ १, ५३६; जै १, ५५, ४.
*सनिस्- > √सनिष्य[e]>
सनिष्यत्- -ष्यतः पै १६, ७०,९[f]; -ष्यन् ऋ ३, २, ३; ७, १००,१; ९, ९०, १[d]; १०, ९९, ३; -ष्यन्तः ऋ ३, २, ४; १३, २; कौ १, ३१६‡[g]; जै १, ३३, ४‡[g].
†सनिष्यन्ती- -न्तीनाम् ऋ १०, ९७, ८; मा १२, ८२; का १३, ६, ८; तै ४, २, ६, ३; मै २,७,१३; काठ १६, १३; क २५, ४; पै ११,६,८.
सनिष्यु[h]- -†ष्यवः ऋ १, ५६, [२; ४, ५५, ६], १३१, २; ७, ९४, ६; मा ९, १७‡[i]; तै १, ७, ८, २‡[i]; मै १, ११, २‡[i]; काठ १३, १४‡[i]; कौ २, १५२; जै ३, १४, १२; शौ २०, ७२, १; -ष्युः ऋ ८, ६,४४; -ष्युभिः ऋ ८,२७,८.
सनेरु[j]- -रू ऋ १०,१०६,८.
ससनिवस्- > ससनुषी- -षीम् खि ४, ९, ६; ५, ७, ३, ११; मै ४, १०, ३[k].
†ससवस्[l]- -वांसः ऋ ४, ८, [६; ८,५४, ६]; ४२, १०; ८,५३, ७; १०, १४८, १[g]; खि ३,५, ७; ६, ६; मा ७, १०; का ७, ४, २; काठ १२,१५; -वांसम् ऋ ३. ३४, ८; शौ २०,११,८; -वान् ऋ ३, २२, १; ६, ४४, ७; ७, ८७, २; ९, ७४, ८; १०, ११, ५; २९, २; मा १२,४७; का १३, ४,३; तै ४, २, ४, २; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५, २; शौ १८, १, २२; २०, ७६, २.
सात, ता[m]- -तम् ऋ १०, १०२, ११; -तानि ऋ २, २४, १०; ८, ४,२०; -ताम् मै २, १, ३; काठ १०, ३¶; पै ९, २२,१?; -तेन ऋ १०, १६७, ४.
सात-हुन्[n]- -घ्नः शौ ३,१९, ५.
साति[o]- -तयः काठ १, ३[p]; -तये ऋ १,४,९; १०२,३; ५;१११, ४; १३०,६[2]; १३८,४; १४३, ६; ३, ३१, १९; ३६, १;५४, १७; ५६, ६; ५, ५, ४; ९,७; ३९, [३; ९, ६८, ७]; ६,१९, २; ५६, ५; ६०, १३; ७,१५, ९; ६७,५; ८३,६; ९५, ३; ८, ३, ५; ५, ९; ४५, ९; ९, ७, ९; ५६, ३; ८८,२; १०, ३५, [१०; ६३, ९]; ३८, १; ९३, १०; १४३, ५; खि ५, ४, ७; मा ३, १३; का ३, ३, ३; †तै १, १, ३, १S[p]; १४, १; ५, ५, २; २, १, ११, १; मै १, ५, १†; ४, १, ३[p]; २, १०; काठ ६, ९†; क १, ३[p]; ४, ८†; †कौ १, २४९; २, ४८६; ५२४; ८२२; ९३७; †जै १, २६,७; २, ७, ३; ३, ३७, १; ४०,१९; ४,४,३; २३,४; †शौ

---

[a]) पृ १३५३ g द्र. ।
[b]) विप. (*समृद्धिकारक- [देव-]) । कर्तरि इत्वनिः प्र. उसं. (पाउ ४,१०४ [तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. PW. प्रमृ. =सनित्र- इति कृत्वा भाप. न. इति?]) । पपा. नावग्रहः ।
[c]) शतरि श-सिपौ विकरणौ द्र. ।
[d]) सपा. सनिपन् <> सनिष्यन् इति पाभे. ।
[e]) तु. सनिष्यु-, भा. GW. BSG. च । यद्वा सनि- >यनि. (तु. पावा ७,१,५१) ।
[f]) विप. (*प्रस्थानकृत्- [सोम-]) । पाठः? द्रोहस्य बाह्वोर् माऽधिरिष्य, मा रिषद् उताऽश्विरू चे(च इ)तः सनिष्यतः इत्यर्थैवशोधः (पृ १३२३ चेतस्- इत्यत्र सस्थ. निर्देशो नेष्टः) । सपा. मा ११,६८ करिष्यथः इति पाभे.? । [g]) सपा. सनिष्यन्तः <> ससवांसः इति पाभे. । [h]) क्यजन्ताद् उः प्र. (पा ३,२,१७०) ।
[i]) पाभे. पृ १५०२ g द्र. ।
[j]) विप. (संभक्तृ- [अश्विन्-]) । कर्तरि एरुः प्र. उसं. [तु. मदेरु- (तु GW. WG [११९२]))] ।
[k]) =सपा. तैब्रा ३,५,९,१ आश्रौ १, ८,७ शांश्रौ १, १३,४ । काठ १९,१३ समनैषीः इति पाभे. ।
[l]) =ससनिवस्- । विप. । पपा. सस-वस्- । ससनिवस्- > *ससइवस्- > यनि. । सस्य- > (तद्वदर्थे) *सस्य-वस्- > यनि. इति वा (वैतु. PW. प्रमृ प्रायेण सर्वत्र *समन्वस्- इत्यस्य *ससावस्- इति प्राति. शोधः स्यादिति ?) ।
[m]) विप., नाप. न. (धन-) ।
[n]) विप. (देव-) । गस. उप. कर्तरि कृत् ।
[o]) क्तिन् प्र. स चोदात्तः (पा ३,३,९७) ।
[p]) सपा. °तयः<> °तये (तैब्रा ३,२,३,१० काश्रौ ४,२,३२ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

२०, ६८, ९; ११८, ३; –†ता ऋ १, ११२, २२; १३१, ३; ६, १०, ३; ४६, १[a]; ९, ६६, १८; तै २, ४, १४, ३[a]; मै २, १३, ९[a]; काठ ३२, १२[a]; शौ २०, ७२, २; ७५, १; ९८, १[a]; –तिः ऋ १, १६८, ७[b]; –तिम् ऋ १, ६, १०; १११, ३[v]; ५; ८, २३, २९; ९, ६९, ९; ९७, २५; शौ २०, ७०, ६†; –तिषु ऋ ७, ८२, [(४, २४, ३) ९]; –तीः ऋ ८, ५, ९; –तौ ऋ १, ३६, १७; १६९, २; १८०, ८; २, १९, ४; ३०, ५; ४, २४, [३; (७, ८२, ९)]; ६, १०, [६; २६, २]; १९, ७; २०, ५; २६, १; ४४, [(१, ११०, ९) ९], ७, २१, ७; ३०, २; ३६, ८; ६०, [(४, १२, ३) ११]; १०, ६१, २४; ७४, १; मा २७, ३७‡[a]; का २९, ५, ६‡[a]; तै ३, ५, १, २; ‡कौ १, २३४[a]. २, १५९[a]; ‡जै १, २५, २[a]; ३, १५, ७[a].

†मानसि[c]– -सि ऋ १, ७५, २; ३, ५९, ६[d]; मा ११, ६२[d]; का १२, ६, ३[d]; मै[d] १, ५, ४; २, ७, ६; ४, ९, १; काठ[d] १६, ६; २३, १२; –सिः ऋ १, १७५, २; ९, ८५, ५; १००, ४; १०६, २; कौ २, ४५; ७८३; जै ३, ५९, ४; –सिम् ऋ १, ८, १; ४, १५, [६; ८, १०२, १२]; ८, २१, २; ९, १०६, ३; १०, ६३, १४; १४०, ४[e]; ५; मा १२, १०९[e]; ११०; का १३, ७, ८[e]; ९; तै ३, ४, ११, ३; ५†‡[d,f]; ४, १, ६, ३†‡[d,f]; २, ७, २[e]; ३[e]; मै २, ७, १४[e]; ४, १२, ३; काठ ८, १७; १६, १४[e]; २६, ११; क २५, ५[e]; कौ १, १२९; २, ४६; ५९; ११७०; जै १, १४, ५; ३, ६, ५; ५९, ५; शौ २०, १४, २; ६२, २; ७०, १७; –सी ऋ ७, ९३, [(६, ६८, २) २].

*†सिपासत्– -सतः ऋ २, १२, १; ८, ३, १२; १०३, ११; –सते ऋ ८, ३, ११; –सन् ऋ १, १३०, ३; ५, ३१, १; ६, ७३, ३; ९, ३५, ४; ७६, १; ९०, ४; ९६, १८; १०, १०२, ४; काठ ४, १६; ४०, ११; कौ २, ५२६; ५७९; ७६०; जै ३, ४१, २; ४७, ५; शौ २०, ९०, ३; पै १५, १२, २; –सन्तः ऋ १, १४६, ४; ५, ६२, ९; ८, ९५, [६; ९, ६१, ११]; मा २६, १८; मै ४, १४, १०; कौ २, २४; २३५; ३, १, ८; जै २, ५, ५; ३, ३, ३; २०, १९; पै १९, ४५, १४§[f]; –सन्तम् ऋ १, ११२, ५.

सिपासन्ती– -न्ती ऋ १, १२३, ४; –न्तीः तै ७, ५, २, १¶; काठ ३३, १¶; पै १, ३८, ३[h], –न्तीषु ऋ १, १७, ८.

सिपासतु[i]– -तुः ऋ ९, ४७, ५.

सिपासनि[i]– -निः ऋ १०, ५३, ११.

सिपासु[i]– -सवः ऋ १, १०२, ६; शौ ६, २१, ३[h].

सुन्– √सन् (संभक्तौ) द्र.

सुन, ना[j]– -नम्[k] शौ १०, ८, ३०; –†ना ऋ १, १३९, ८[l]; १७४,

---

[a]) =पपा. साता (आश्रौ १७, ८, ७; च) <>सातौ इति पाभे.।

[b]) घा. *दाँती श्रुतिरिति कृत्वा यनि. वदन-पर्यायः सद् याम्यतो दृश्यमानस्वरूप-वाचकम् (तु. पृ २०१५ *m*)।

[c]) विप. (संभजनीय- [अन्न- प्रमृ.])। कर्तरि कर्मणि वा णिच् प्र. [पाउ ४, १०७ (वैतु. वें. मा. [का.] उ. म. =पुराणम् इति?)]।

[d]) सपा. °सि <> °सिम् (तैआ ४, ३, २ च) इति पाभे.।

[e]) सपा. काठ १६, १४ क २५, ५ कौ २, ११६९ दर्शतम् इति पाभे.।

[f]) मानसी (सि, ई)म् इति द्विपदः शोधः [वैतु. पपा. प्रमृ. अन्ये (तु. *Debrunner* [IF ५३, १५९]) °सि– > [न. द्वि१] छान्दसं यनि. रूपमिति?]।

[g]) सपा. शौ २०, ४९, १ °सतीः इति BW., पाभे. पृ ३२४९ *l* द्र.।

[h]) सपा. सिपासन्तीः <> सिपासवः इति पाभे.।

[i]) विप.। कर्तरि यक. अतुः, अनिः, उः प्र. द्र.।

[j]) यप्रा.। विप. =पुरातन-, सदातन-। वयस्- (आयुस्-) + मयन- (*बहुमानना-) > बस. *वयस्मयन- (पुराण-, वृद्ध-) > वस्मन- > *स्मन- > यनि. इति प्रथमः क्रमः। बस. पूप. =काल-, उप. =*गतिसातत्य- इति द्वितीयः क्रम इति कृत्वा =कालवत् गतनगति- इति।

[k]) वा. किवि. द्र.।

[l]) वैतु. सा [पक्षे] <√सन् 'संभजने' इति?।

८; २, २४, ५; ३, ५४, ९[a]; ४,३३, ३; ७,१९, ६; ८, ४५, २५; कौ २, १०९४[a]; शौ २०, ३७, ६; ६७, २; –नाः ऋ ३, १, ६; –नानि ऋ १, ९५, १०; ३, १, २०; पै ८, १४, १०†; –नेन ऋ २, २९, ३.

१सनक्[b]–> सनकात्[c] ऋ ३,२९, १४; १०, ६९, १२.

सनज्[d]– -नजा ऋ १, ६२, ७.

१सन-(ज >) जा[e]– -जा ऋ ३, ३९, २.

२सन-जा[f]– -जाः ऋ १०,१११,३.

२सनन्[g]– -नता ऋ २, ३, ६; ३, ३,१.

सन (ल >) ली[h]– -ली शौ १०, ८, ३०.

१सनय[i]– -यः ऋ ३, २०, ४[j]; ४, ५१, ४; –यम् ऋ १०, ३९, ४.

२सन(य >)या[k]– -यासु ऋ १०, ४, ५.

सन-वित्त[l]– -त्तः ऋ ७, ४२, २; –त्तम् ऋ १०, ११२, ६.

†सन-श्रुत[m]– -०त ऋ ३, ५२, ४; –तः ऋ १०, २३, ३; शौ २०, ७३, ४; –तम् ऋ ३, ११, ४; ८, ९२, २; कौ २, ६४; जै ३, ७, २.

सनाजुर्[n]– -जुरा ऋ ४,३६,३.

सनाजू[o]– -जुवः ऋ १,१४१,५.

†सनात्[p] ऋ १, ५१, ६; ५५, २; ६२, ८; १०; १२; १०२, [८; ८, २१, १३ (१०, १३३, २)]; १६४, १३; २, १६, १; २७, १; ४, २०, ६; ५६, ६; ७, ३२, २४[q]; ५६, ५; ८, २, ३१; ११, १०; २५, २; १०, ५५, ६; ७८, ८; ८७, १९; १११, १०; मा ३४, ५४; का ३३, २, १७; काठ ११, १२; कौ १, ८०; ३९९; २, ७३९; ९४७; ११३३; जै १, ८, ८; ४५, १; शौ ५, २९, ११; ६, ११०, १; ८, ३, १८; ९,१४,

[a]) अन्ये सुन– > [तृ१] –ना इति कृत्वा था. क्रिवि. इति । विप. (सनातन- [महन्-]) । सुन– + वृत्– (भाप.) > बस. *सुन-वृत्– > *सुन्वर्– > *सनर्- इति कृत्वा संपा. °नर् पु° > *°नप्पु° > °ना पु° इति पावि. इति मतम् ।

[b]) = सुन– ।

[c]) स्वार्थिकः आतिः प्र. (तु. टि. अधरात्) ।

[d]) विप. स्त्री. *= सु(न>)ना–> -ने [रोदसी-] । सुन– + (√अज् [= *√अस्] 'भुवि' > कर्तरि) *अज्– > उस. *सन-अज्– > यनि. (तु. [तात्पर्ये] PW. GW. प्रमृ.; वैतु. पपा. वें. सा. = सुन– + [√जन् > भावे] *ज्– > वस. मनु-जा– इति प्राति. इति) ।

[e]) विप. (धी-) । उस. उप. कर्तरि डः प्र. ।

[f]) विप. (इन्द्र-) । उस. उप. विट् प्र. ।

[g]) भाप. (शश्वद्भाव-) । सुन– + वृत्– (भाप.) > पस. *सन-वृत्– > *सनृत्– > यनि. (तु. [तात्पर्ये] GW. [सुन–>] = सनु-ता– [क्रिवि.] इति; वैतु. वें. सा. = सनत– > [न. द्वि३] –ता इति, सा. [प्रथमे स्थले] यनि. विप. सन् स्त्री. प्र२ [उपःसानक्ते] इति ?) ।

[h]) विप. (शास्वती- [देवी-]) । *सनुत्न(त्–न)न–> *सनुतन– [सनातन-] > *सनुत्न– > यनि. ।

[i]) विप. (शाश्वत- [अग्नि- प्रमृ.]) । *सनुत्य[त्–न] (= *सनुम्– भाप. > *सनुस्य– > *य–) > यनि. ।

[j]) वैतु. वें. < √सन् 'संभजने' इति ? ।

[k]) विप. [पुरातनी- (प्रकरणतः [समिध्-])] । सुन + *वृध– (भाप.) > बस. *सुन-वृ (ध >) धा–> *सनृधा– > यनि. ।

[l]) विप. (*चिर-विदित- [अध्वन्-, पात्र-]) । वस. उप. भाप. < √विद् 'ज्ञाने' (वैतु अन्ये < √विद् 'लाभे' इति ?) ।

[m]) विप. (*चिर-कीर्ति- [अग्नि-, इन्द्र-]) । वस. उप. भाप. < √श्रु इति ।

[n]) विप. (पुरातन- [पितृ- = द्यावा-पृथिवी-]) । पपा. प्रमृ. < सुना + जुर्– [< √जॄ 'जरायाम्'] इति । (सुन–> √ *सनाय > √ *सनाज + उरिः प्र. इति मतम् ।

[o]) विप. (*पुरातनी- [मातृ- = समिध्-]) । √ *सनाज (तु. n) + उः प्र. > (स्त्री.) ऊः प्र. [पा ४, १, ६६ (वैतु. पपा. प्रमृ. < सुना + [√जू 'जवे' >] जू– इतीव ?)] । सस्थ. प्रथमे पादे ?यास्वा (पपा. यासु आ) इति पाठः ? (द्यो–> द्वि३)द्याः (दीप्तिमतीः [मातृः]), स्वरा ([उपतापिन] < *स्वर्– भाप. < √ *स्वर् [= √स्वृ] 'उपताये') इति द्वि-पदः शोधः । सस्थ. आ इत्यत्र यद्– इत्यत्र च निर्देशो नेष्टः ।

[p]) = चिरकालादारभ्य, सर्वदा । सुना– + आतिः प्र. > *सनातात् > यनि. इति कृत्वा पञ्चम्यर्थे द्र. ।

[q]) पाभे. पृ २३५० r द्र. ।

११;२०,११४,१; पै ६,३,१६; १६,७,५; ६७,३;१५१,३.
सनातन[a]- -नः तै ४, ३, ३,१; मै २,७,२०; काठ ३९, ७; -नम् खि ३,१०[२], २०; शौ १०, ८, २२; २३; पै १६,१०२,९;१०.
†सनुतर्[b] (:) ऋ १, ९२, ११; २, २९, [२; १०, १००,९]; ५, २,४; ४५, ५; ८७, ८; ६, ४७, [१३; (७, ५८, ६) १०, ७७,६; १३१,७]; ५१; २; ८, १७,३; ९,९८,११; १०,१०२, ३; मा २०, ५२; का २२, ५, ६; तै १, ७, १३, ५; मै ४, १२, ५; काठ ८, १६; शौ ७,९७,१; २०,१२५,७.
सनुतर[c]- -रः ऋ ४,३८,४.
?सनुतरा[d] ऋ ६,५१,२.
सनोजस- -जाः[e] ऋ १०,२६,८.
सन्यस[f]- -न्यसे ऋ ३, ३१, १९; ८, २४, २६;६७,१८.
?सन.[g] खि ३, १५, १५.
१सनक- सन- द्र.
२सनक[h]- -काः ऋ १, ३३, ४.
सनग[i]- > सानग[i]- -गाः तै ४, ३, ३, १; मै २, ७, २०; काठ ३९, ७.
१सनत्- √सन् द्र.
२सनत्- सन- द्र.
‡३सनत्[k]- -नत्[l] कौ १, ४५६; जै १, ५१, १०.
सनद्-रयिस[m]- -यिः ऋ ९, ५२, १.

a) विप. (नित्य-)। अन्ये<सना+त्+ट्यु >अनः प्र. [तु. पा ४,३,२३] इतीव?)। भाप. (नित्यत्व-)। सन- + (√वृत् > भावे) *वर्त- > पस. *सन-वर्त- > *सन-वात्- > सनात्- + (*मयन- [भाप. = मान-] >) *मन- > बस. *सनात्-मन- > *°त्मन- > यनि. इति मतम्।

b) भाप. (*शाश्वतवृत्ति-)। सनुत्- [विप. (*सदावृत्-, सनातन-) < *सन-वृत्- < सन- + [भाप.] वृत्- > बस.)] + (भाप.) वृत्- > कस. *सनुत्-वृत्- > *°त्वृत्- > *°तृत्- > *°तड्- > यनि.। वा. किवि. सत् न. द्वि१। पपा. नावग्रहः (वैतु. अन्ये अव्य. इति?)।

c) पपा. अनु वें. सा. GW. GRV. GG. प्रमृ. सनुतर- इति कृत्वा < *सनु- [<√सन्] + तरप् प्र. इति, PW. MW. ?ORN. सनुतर्- इत्यस्य पर्यायः इति च? विप. (सतत-त्वरित-युक्त- [दधिक्रावन्-])। *सनुत्- + त्वरा- (भाप.) > बस. *सनुत्-त्वर- > यनि., यद्वा उप. *वृत्- > *वर्- (भाप.) इति मतम्।

d) पपा. प्रमृ. °तर् आ इति द्वे पदे (यदतु पृ ६०१ r टि. अप्युवेक्ष्यम्), AVM. LR. [[३५४] ORN. प्रमृ. च शोध-मुखाः सन्तोऽपि देवानाम् > देवाम् इत्येवं प्रन्नायुक्ताः? *सनुत्र- (विप. [जन्मन्-]) > (न. द्वि१) -त्रा (पूर्व्याणि) इति शोधः इति मतम्।

e) पपा. प्रमृ. सनः-जाः < *सनस्- + [√जन् >] जा- इतीव?। विप. (नित्यवर्तिन्- [अग्नि-])। सन- + (√वृध [= √वृत्] > कर्तरि) *वृधस्- > उप. *सन-वृधस्- > *सनोधस्- > °ओजस्- > यनि. इति मतम्।

f) भाप. (शश्वद्भाव-)। PW. प्रमृ. सनातनार्थे सत्यपि वा. विप. सनीयस- > यनि. (तु. नव्यस- प्रमृ.) इव; वें. सा. [भावे] <सम्-नि√अस् 'क्षेपणे' इति; सा. [भावे] <√सन् 'संभक्तौ' + √यस् 'प्रयत्ने' इति च?। सनिमस्- > वा. च। इवापि सन् क्रिवि. द्र. (तु. चिराय, शाश्वतीभ्यः समाभ्यः [मा ४०,८ प्रमृ.]) इति मतम्।

g) मनः इति शोधः द्र.।

h) वृत्रानुचरार्थे व्यप. इति कृत्वा <सन- इति स्क., <√सन् 'संभक्तौ' + [√कै >] क- इतीव PW. प्रमृ.?। नाप. (पाषण्डिक-, वैतण्डिक- [= *दस्यु-])। (√*भृष् 'भ्रष्टभावे = दोषे' > भावे) *भ्राष्- + (√भण्ड् 'परिभाषणे = *निन्दने' > भावे) *भण्ड- > बस. *भ्राष्-भण्ड-(*पाषण्ड-) > *आसन- > सन- > (तद्वर्थे) यनि. [तु. GK. *kunikos* (वैतु. OD <*kunos* [= श्वन्-])] इति? Eng. *cynic*, नभा. सनक-, सनकी- प्रमृ. पर्यायाः [तु. सस्थ. अ-यज्वन्- इति विप.] इति मतम्।

i) व्यप. (ऋषि- [सनक-])।

j) अपत्यार्थे अत् प्र.। मित्-स्वरः।

k) विप. (*धारावाहिन्- [*रयिम्-])। (सं√तन् > कर्तरि) *सन्तत्- > *सन्नत्- > यनि.।

l) विप. चिरन्तनार्थे अव्य. इतीव, सा. भ. दीयमानार्थे √सन् > १सनत्- इतीव, BS. प्रमृ इति! सनद् रयिम् इति द्विस्वरः पाठः! सनद्-रयिः इति शोधः (तु. ऋ ९,५२,१ [पृ २६६४ d द्र.])।

m) विप. (*गन्तद्-गति- [सोम-])। बस. उप. भाप. <√री 'गतौ'। यनि. वा. किवि. सत् न. द्वि१। सस्थ. ?भरद् वाजम् > भरद्-वाजम् इति शोधः! [वैतु.

।सनद्-वाज[a]- -जः ऋ ९, ६२, २३; कौ २, ४१२; जै ३, ३१, ३२; -जम् ऋ १०, ४७, ४[b]; मै ४, १४, ८.

सनद्वी-, १सनय-, २सनय- सन- द्र.

स-नर[c]- -रस्य ऋ १, ९६,८.

सना- सन- द्र.

¶सनाच्छव[d]- -वः काठ २०, १; क ३१, ३.

°सनाजुर्-, सनाजू-, सनात्, सनातन- सन- द्र.

२स-नाभि[e]- -भयः ऋ ९, ८९, ४; १०, ७८, ४; जै ४, १९,१०†; पै २०, २४, ३; -भिः ऋ १, १६४,१३[f]; १०, १३३,५; ¶मै ३, १, ५;२, ६; काठ २,११[g]; क २, ५[g]; शौ १, ३०, १[h]; ६, ६, ३†; ९, १४,११†; पै १६, ६७, ३†; १५१, ३†; १९, २,४; ५; ९†; -भिम् तै ५,२, ८,७¶.

स-नामन्[i]- -!माना[j] ऋ १०,७३,६.

सनायत्[k]- -यते ऋ १,६२,१३![l].

सनायु,यू (वप्रा.)- -यवः पै ११,२, ११[m]; -युवः ऋ १, ६२,११[n].

सनि-, सनिति-, १सनितृ-, २सनितृ-, ३सनितृ-, सनित्र-, सनित्व-,सनित्वन्-,सनिपुत्-, सनिष्ठा-,सनिष्यत्- √सन् द्र.

सनिष्यदत्, सनिष्यदा- √स्यद् द्र.

सनिष्यु- √सन् द्र.

सनिस्रस- √स्रंस् द्र.

।सनिस्रसम् पै ६,१४, ५.

सनिस्रसाक्ष- √स्रंस् द्र.

स-नीड,डा(ळ,ळा[?])[p]- -डाः ऋ १, ३४, ९; ६२, १०; ७१, १; १६५, १; ७, ५६, १; १०, ३१, ६; १०१, १; १२३, ३; खि २, १४, १; मै २, ७,१०[q]; ४, ११, ३†; काठ ९, १८†;

अन्ये तस. पूप. = १सनत्-, उप. = रयि- इति, यनि. ग१ इति च ?])। '(हे सोम ! त्वं) शुक्षः (भासमानः) नः (अस्मत्कृते) अन्धसा (रसेन) सनद्रयिः (°सन्ततगत्या), भरद्-वाज (प्रवृद्धगत्या [च]) सुवानः (अभिषूयमाणः) पवित्रे परि-अर्ष' इति वा. ।

[a]) उप. (√वृध् 'गतौ' > भावे) °वृध्य- > वाज- इति (वैतु. अन्ये बल- प्रभृ. इति ?)। शेषं पृ ३२५४ *m* द्र. । [b]) विप. (°सन्ततवृद्धियुक्त- [रयि-])। बस. उप. < (√वृध् 'वृद्धौ' > भावे) °वृध्य- > यनि. ।

[c]) स्क. वें. GW. प्रभृ. सह + नर- > बस. यनि. इति । नाप. (°समृद्धि-)। √सन् 'संभक्तौ = समृद्धौ' > °सन्वर- > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः, सनायु- टि., सा. ग. [तात्पर्ये च]) इति मतम् । [d]) व्यप. (ऋषि-) ।

[e]) विप. (समानाऽभिजन- [स्वसृ-, अर- प्रभृ.]), नाप. (सगोत्र-, ज्ञाति-) । बस. पूप. सम- > °सभ > यनि. (वैतु. पा [६,३,८५] < २समान- इति ?) ।

[f]) विप. (°नित्य-वर्तन-युक्त- [चक्र-]) । (°सनद्- >) सना + (√वृत् 'वर्तने' >) वृति- > बस. °सनावृति- > °सनावि इ > यनि. (वैतु. पपा. अनु वें. आत्मा. ग. (बस. < सह + नाभि- इति, सा. पूप. = २समान- इति च, PW., Gri. सः नाभिः इति द्वे पदे इति, GW. सना- > -नाभिः [तृ३] इति !) ।

[g]) पाभे. पृ ३२१९ *x* द्र. ।

[h]) सपा. पै १,१४,१ समानः इति पाभे. ।

[i]) विप. । बस. पूप. <सम- ।

[j]) °मानः (प्र१) इति शोधः (तु. पृ २१५८ *a*; वैतु. अन्ये द्वि२ इति) ।

[k]) पपा. अनु सना > √सनाय > यनि. शत्रन्तम् इति वें. स्क. PW. प्रभृ., °यते इति तिङि रूपमिति सा. ? । विप. (शृण्वत्- [इन्द्र-]) । √श्रु > श्रवण- > √°श्रवणाय > [शतरि] °श्रवणायत्- > °सवना° > °स्वना° [तु. नभा. √सुनना 'श्रवणे'] > यनि. इति मतम् ।

[l]) पाठः ? °यते वे इत्यध्यक्षरः शोधः । मस्थ. धिया-वसुः इत्येकपदः पपा. ? धिया, आ, (आं-) वसु- > °सुः इति त्रि-पदः शोधः । पृ १७२५ *f* कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः (वैतु. सर्वे पपा. अनुवर्तमानाः !) ।

[m]) विप. स्त्री. (समर्थनकृत्- [ओषधि-]) । √सन् 'संभक्तौ = समृद्धौ' + आयः प्र. उसं. (पा ३, १,२८) > √सनाय + उः प्र. > यनि. (तु. सस्थ. पनायु- इति) ।

[n]) पपा. प्रभृ. वृद्धार्थे < सना इति, ग्रा. < √सन् 'संभक्तौ = लाभे' इति ? । विप. (°स्तुतिकृत्- [मति-]) । √सन् 'स्तुतौ' इति, शेषं *m* द्र. । स्त्री. ऊः प्र. (पा ४,१,६६ [तु. पार. सना = स्तुति-]) इति मतम् । [o]) ऋ. पाठः ।

[p]) विप. । बस. पूप. < सम- (वैतु. अन्ये <२समान- इति) ।

[q]) सपा. मा १२,३५ का १३,३,६ तै ४,२,३,२ काठ १६,१० क २५,१ माश ६,८,२,३ सुपर्णीः इति पाभे. ।

को १, ४३३†; जै १,४२,७†; शौ १८, २, २६; –डाभिः ऋ ९, ७२,२; –डे ऋ १,६२,७; –डेभिः ऋ १, १००,५; १०, ९१, २.

स-नीळस्[a]– -ळाः ऋ १, ६९, ३.

सनीयस्– √सन् द्र.

सनुतर्,सनुतर–, ?सनुतरा सन– द्र.

?सनुतरेणानरुपः[b] खि ५, ७,४,८.

†सनुत्य(वप्रा.)[c]– -त्यः[d] ऋ २, ३०, ९; ६, ५, ४; काठ ३५, १४; क ४८, १३; –त्येन ऋ ६,६२, १०[e].

सनुत्री(वप्रा.)[f]– -त्री ऋ १, १२३, २[g]; –त्रीः ऋ १०, ७, ४[h].

†सनेमि[i]– -मि ऋ १, ६२,९;१६४, १४[j];१६९,३,४,१०,७;७,३८, ७;५६,९;९,१०४-१०५,६; मा ९, १६†; २५; २१, १०†; का १०, ३,९†;५,२; २३, १,१०†; तै १, ७, ८, २†; मै १, ११, २†; काठ १३, १४†; को २, ९६३†; शौ ९; १४, १४†[j]; पै १६, ६७,४†[j].

सनेरु– √सन् द्र.

?सनोज्रस्– सन– द्र.

सं√तक्ष्, सम्…अतक्षन् ऋ २, ३१, ७.

सं√तन्,>तितंस, संतते मै ३, ८, ९¶.

सम्…ततनः ऋ ७, २,१.

¶संतनोति तै २,१,५,६$[k]; ३, १,३,१[k],२,१,३; ६,३;५,२,३; ४[२]; ५, ४, ८, २; ६, १, ४, ४; ४, ६, ४; ११, ४; मै १, १०, १३[२]; ११, ९; ३, ६, ६; ८; ९; ४, ५, ३; ६, २; ४; ५; ७, ७; काठ ७, ९; १४, ९; २३, ५; ६; ९; २७, २; ५; ९[२]; १०[२]; २८, १; ३१, १२; १५; ३२, ६; ३५,१७; ३६,७[२]; ३७,१७[l]; क ५, ८; ३६, २; ६; ४२, २; ५; ४८, १५; शौ ४, ३४, ५; $पै ६, २२, ८; २०, ४७, ६; ¶सम्…तनोति काठ ९, १४[२]; ¶संतन्वन्ति तै २, ६,८, ३,७, ५, ६, ३; सम्…तन्वन्ति काठ ३३, ७¶; संतनोमि पै २०, २५, ४; सम्…तनोतु काठ ३४,१९[m२]; क ४८,१[m]; संतनु मै २, १३,३[n]; काठ ३९, ८[llm]; संतनवाम काठ ९, १२¶; ¶समतन्वन् मै १, ९, ५; ६;

[a]) =स-नीड– । विप. (अग्नि-) । वस. उप. *नीळस्– इति । 'यद् (अहम्) विश. [=(*वृप्– ⌊=देवता-⌋ > विश्– > द्वि३ ⌊दैवीः विशः⌋)] अह्ने (तदाऽयमेव) अग्निः नृभिः सनीळाः (सन्) विश्वानि (अपि) देवत्वानि (प्रातिनिध्यतः) अश्याः (व्याप्नुयात्)' इति वा. (दैतु. अन्ये विप. ⌊विशः⌋ इति) ।

[b]) सनुतर(:),एनान्, (अ-ररिवस्– > द्वि३) अ-ररुषः इति त्रिपदः शोधः (तु. ⌊अंशतः⌋ मूको.) । पृ १६२ ?अनरुपः इति नेष्टम् ।

[c]) वें. स्क. सा. GW. प्रमृ. विप. < सनुतर् इति, पाश्र. (२समान– >) स– + नुत– (<√नु) + यन् प्र. (पा ४.४,११४) इति च ।

[d]) नाप. (*बन्धु-) । √सन् (= *सम् √धा) 'सन्धाने, योगे' > *सुन– (भाप.) + नुत्य– (भाप.) > वस. *सुन-नुत्य– > यनि. इति मतम् ।

[e]) विप. [(⌊तिरोहित-⌋ त्यजम्- = क्रोध- इति वें. सा.); *निशित-, शाणोल्लीढ- (त्यजस्- = *धारा- ⌊सस्थ. मुर्त्य– = *आयुध- < *वृर्त्य– < *√वृध् ('*वधे')⌋)] । सुन– (भाप. ⌊*निशान-⌋) + नृत्य– (भाप.) > वस. *सुन-नृत्य– > यनि. इति मतम् ।

[f]) √सन् > सनुतृ– > यनि. (=दात्री-) इति प्रायोवादः ।

[g]) विप. [*पुराणी- (उषस्- ⌊ सस्थ. बृहती– = *वृद्धा योत्तरार्धोक्तदिशा युवतिः सती पुनर्भूः⌋)] । *सुन– (आयुस्-) + (√वृत् > भावे) *वर्त्र– > वस. *सुन-वर्त्र– > (स्त्री) *सुन वर्त्री– > *सुनोर्त्री– > यनि. इति मतम् ।

[h]) विप. (संप्रयुक्ता- = समृद्धा- ⌊धी-⌋) । < √सन् इति । सस्थ. ?अस्मे > अस्मै इति शोधः ।

[i]) विप. (सदातन- ⌊तु. निघ ३, २७⌋) । < सह + नेमि इति प्रायोवादः । (√सन् 'सदातनभावे' > भावे) *सुनस्– > *सुनस्मि– > यनि. । वा. क्रिवि. सन् न. द्वि१ इति मतम् ।

[j]) विप. (चक्र-) । [k]) तु. सस्थ. टि. २अनु ।

[l]) सस्थ. टि. अनु ⌊१रि.⌋ द्र. ।

[m]) एकतरत्र = सपा. वैताश्रौ ४, ३ अन्यत्र आपश्रौ १४,१६,१ हिश्रौ १५,५,१ । मा २,१३ प्रमृ. माश १,७, ४,२२ तैब्रा ३, ७,६, १६ आश्रौ २, ५,१४ शांश्रौ २५, १०,२२ लाश्रौ ४,१२,१ सम्…दधातु इति पाभे. ।

[n]) = सपा. तैब्रा १, ५,७, १[ll] आपश्रौ १६, १२,१ । गहन् मै २,१३,१ अनुसंतनु इति पाभे. ।

काठ ९, १२; १४[१]; सुंतनुयाम् तै ५, ४, ८, २.
सुमतव मै १, ९, ६¶; सुमतानीन् मै १, ४, ७[१]¶.
¶संतितंसति काठ ८, १; क ६,६.
स-तुन्[a]– -तती तै ३, २,२,२.
सु-न्तत[b]– -तम् खि २, २,४; ६[१], १६[c]; १४,७; ४, ५, २४.
¶सुं-तत, ता[b]– -तः तै ५, ३, ९, १[१]; मै १, ११, ९; ३, ६, ६; ८; ९; ७, २; ८, ९; ४, १, ३; ५, ३; ६, २; ४;५; ७, ७; काठ २४, ८[१]; २७, १; २; ५; २८, १; ३१, २; क ३८, १[१]; ४२, १;२; ५; ४७, २; –तम्[d] तै २, ५, ७, २; ४; ११, ७; मै १, ४, ८[२]; १२; ९, ५; ३, ४, १; ४, १, ११; १३[१]; ८, ४; काठ ९, १२[१]; २१, ११; २६, ५; २९, ३; ३१, १२[१]; १३; ३२, ५; ६[२]; क ४१, ३; ४५, ४; –ताः मै ४, १, २; काठ १२, ४; २२, १३; २३, ६; ३१, १; क ३५, ६; ४७, १; –तानि मै ४, ६,५; –ताम् तै ५, ४, ८, २; ७, ३, ३, २; –तौ मै १, ४, ९; ६, १०.
¶सुं-तति[e]– -तयः[f] काठ ३३,४; –तिः तै ६, १, ५, ४; ५; काठ ३०, ५; ३४, १५; ३५, १७; क ४८, १५; –तिम् तै ३, २, १, २; ५, ७, २१, १§; काठ ५३, १३§; –त्यै तै १, ५, ४, ३; ८, ३; ७, १, ५; २, ५,३, ६; ७, २; ८, ७; ११, ७; ६, १, ६; ४, ४; ५, ४, १०, ३; ५, १,१; ६, ८, ५; ६, २, १, १; ४, २, ६; ९, ५; ६, ९,२; ७, १, ५, ५; ४, ३, ३; मै १, ४,८; १२; १०, १०; १६[२]; ३, १,१०; ४,१[२]; ५,४; ७,९; ४, १, २; १३; ३, ३; ४, ७; ६, १[२],२; ५[२];७,७; ८,४; काठ ९, ५; १०, १०; १९, ८; २१,११; २३,९; २४, ८; २६, ५; ९; २७, १; ५; २८, ७;८; २९, ३; ३०,७; ३३, ८; ३६, ५;९;१०; क ३६,६; ३८,१; ४१, ३; ७; ४२, १;५; ४४, ७;८; ४५,४.
¶सं-तुत्य तै १, ५,४,३; ७, १,५; मै ४,३,४;६,५; काठ ३३,४.
†सं-तनि[g]– -निः ऋ ५, ७३, ७[h]; ९, ६९,२; कौ २,७२१; जै ३, ५९, १३; – निम् ऋ ९, ९७, १४; कौ २,१५७; जै ३,१५,५.
सं-तन्व(त>)ती– -ती शौ ८, ७, १६; पै १६, १३, ६.
सं-तान[i]– -नेन[j] तै १, ४, ३६,१; –नेभ्यः[j] तै ७, ४,२१,१; काठ ४४, १०; –नैः काठ ३४, १९; क ४८, १.
सं √तप्; ¶सम्···तपतः मै ३, ४, ४; काठ २२, १; सम्··· तपन्ति ऋ १, १०५, [८; १०, ३३, २ (३)]; सम्···तपताम् पै १३, १०, ८; ¶सुमतपन् मै १, १०, १४; काठ ३६, ८; ¶सुम्···क्षतपन् मै १, १०, १४[१]; काठ ३६, ८[१].
संतप्ताम् पै ८, १५, १३.
सुंतापम्[k] मा ५, ३१; तै १,१, १२, १; ३, २, ४, ४; काठ १, १२; ३१, ११; ४०, ३; क १, १२; ४७, ११.
¶संतप्यते काठ ६, ६; क ४,५.
सं-तपन– >सांतपन[l]– -नः मा १७,८५; का १८,७,६; -नाय[m] शौ ६,७६,२; पै १९, १५,१३; –नाः तै ४,३,१३,४; मै १,१०, १४[१]¶; काठ ३६, ८[१]¶; शौ ७, ८२, ३; पै २०, ११, ६; –†ऽनाः ऋ ७, ५९, ९; मै ४, ३, १३, ३; मै ४, १०, ५; काठ २१, १३; शौ ७, ८२,१; –नेभ्यः मा २४, १६; का २६, ४, १; तै १, ८, ४, १; मै १,

a) विप. (संघटित- [द्रघस् =वस्त्र-])। (सह>)स+ (√तन् '*बन्धने' > कर्मणि) तत्–> उस. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. स-तति– इति प्राति.)।
b) समः पाक्षिकः मलोपः (पावा ६,१,१४४)।
c) °तम् इति स्वरः ? यनि. शोधः।
d) वा. किवि. द्र.। e) भाप., नाप. (संतान-)।
f) सपा. तैब्रा १, २, २, ३ संतनयः इति पाभे.। संततये इति SI. शोधार्हः।
g) विप. (संतत-), नाप. (संतान-, धारा-)।
h) सस्थ. ककुह्– =°कक्– (२४, ३२) + °वृह्– [शब्द-] > पस. °कक्-वृह्– > इति.। i) भा.।
j) नाप. (स्नायु-)। टस. इग. √तन् + कर्मणि घञ् प्र. (पावा ३,१,१४०)। k) [illegible]
l) विप.(मरुत्-)। [illegible] (पावा ५, ४, ३६ [वैतु. ... = [illegible]] इति])।
m) विप. (अग्नि- [वैतु. ... [illegible]] इति ?])।

१०, १; ३, १३,१४; काठ ९, ५; क ८, ८.

सं-ताप[a]– -पाः पै १६, १४०, ४; -पात् पै ७, १५, ३.

?संतापयन्[b] शौ १९, २८, २; पै १३, ११, २.

*सं-तर[c]–> संतरुम्[d] मै २, १२,५; शौ ७,१७,१; पै २०, ६,२.

संतराम् ऋ ८, ३३, १९; मा २७, ८[d]; का २९, १, ८[d]; तै ४, १, ७, ३[d]; ५, ७, १०, ३¶; ६, २, २, ७¶; मै ३, ७, १०¶; काठ १८, १६[d]; २४, ९¶; क २९, ४[d]; ३८, २¶.

सं-तरुत्र[e]– -त्रम् ऋ ३,१,१९; मै ४, १४,१५†.

?सन्तलाद्य. पै १९, ३१, १३.

सं-तस्थानु– सं√स्था द्र.

सं-तानु– सं√तन् द्र.

सं√ताय्(संतनने) > सं-तायुमान– -ने मा ३९,५; का ३९,३,१.

?संताय पै १५, १२, ११.

सं√तितंस सं√तन् द्र.

सं√तु > सं-तुवीत्वन्[f]– -त्वन्[g] ऋ ४, ४०, ४; का १०, ३, ७; तै १, ७, ८, ३.

सं√तुद् > सं-तोदिन्– -दिनौ शौ ७, १००, ३.

¶सं√तृद्, संतृणत्ति तै ६, २, ११, २; ३; संतृन्दन्ति काठ २५, ९; क ४०, २; संतृन्द्यात् मै ३, ८, ८[२].

¶सं-तृण्ण– -ण्णाः तै ६, २,११,२; मै ३, ८, ८[२]; काठ २५, ९; क ४०, २.

सं-तृद्य[h]– -द्ये तै ६,२, ११,३.

सं√तृप्, > तर्पि, सम्···तृप्णुत ऋ १, ११०, १.

सुमतीतृपः शौ १२,३,३६[i].

सं√तॄ > तर्, तिर्, संतुरति तै ३, १, १,४; काठ २३, ६[j]; संतरन्ति काठ ३३, २¶; संतरेयुः ऋ ३, ३३, ११; संतरेम[k,l] शौ ६,१२२, १; पै २,६०,२; १६, ५१,५.

सुम्···तिर ऋ १, ४२, १.

सुम्···अुतारिषुः ऋ ३, ३३, १२.

सं-तुरत्– -रन्तः[m] मा ४, १; का ४, १, १; तै १, २, ३, ३; ३, १,१,४; काठ २,४; २३,६.

सं-तारण[n]– -णः[o] मा ३५, १३; का ३५, ४, १२.

सं(?स)-तो(क >)का[p]– -काः पै १७, १२,१०; १५,५, -कान् पै ५,२६,४.

सुन्त्य[q]– -०न्त्य ऋ १, १५, १२; ३६, २; ४५, ५; ९; ३, ७१, ३; ५, ५१, ३; ८, १९, २६; ४४, ९; २८; मै ४, १३, ५; काठ १६, २१.

?संत्वरम् पै २०, ३४, ४.

सं√त्विप्, सम्···तित्विपे ऋ ८, १२, २४.

सं√दंश् > सं-दंश[r]– -शानाम् शौ ९, ३, ५; पै १६, ३९, ४.

¶सं-दष्ट– -ष्टः मै ३, ८, ७, काठ २५,८; क ४०, १; -ष्टौ तै २, ५, २, ३.

?संदत्ते पै ४, २४, ६.

सं√दघ्, संदघेताम् पै १९, ५५, १५-१८.

---

a) गस. उप. भावे घञ् प्र.।

b) संतापय इति शोधः। c) पृ ४५१ f द्र.।

d) सपा. °तरुम् <> °तराम् इति पाभे.।

e) विप. (रयि-)। प्रास.।

f) विप. (बलातिशयमृतिमत्- [दधिका-])। यट्-लुगन्तात् शता प्र. (तु. स्क [या.], सा. [अंशतः] भा. PW. GW. प्रमृ.; वेतु. या [२,२८] ?तनोतेः > तवीति. इति मुख्यम् इति Suryakanta [शिभा १, १७४], वैं. प्रमृ. <√तव् इति?)। g) पाभे. पृ ३१९९ q द्र.।

h) गस. उप. ल्यप् प्र.।

i) सुमतीतृपस्तान् > सपा. पै १७, ३९, ९ समिनौ पुष्णात् इति पाभे.।

j) पृ ३९९ अभिर्द° इति नेष्टम्, अभिः इत्र. द्र.। पाभे. पृ ३२२३ ८ द्र.।

k) सपा. तैआ २,६,१ संचरेम इति पाभे.।

l) तु. सस्थ. टि. २अनु। m) पाभे. पृ ३२२३ w द्र.।

n) विप.। गस. उप. ण्यन्तात् कर्तरि ल्युट् प्र. (वेतु. PW. BC. प्रमृ. संतरण- इति)।

o) सपा. तैआ ६,१०,१ आग्निगृ ३, ७, १:१८ बौपि १,१७:१७ संपारणः इति पाभे.।

p) नाप. (सदान्वा-)। तु. ?सर्वोका-।

q) विप. [°दीप्तिमत्- (अग्नि- [°वैश्वानर-पर्यायः])। वें. भा. [तैब्रा ३,६,७,२], सा. प्रमृ. प्रदातुरर्थे (√सन् 'संभक्तौ' > भावे) °सन्ति– > यनि. इति, वें [पक्षे] GW. च सार्थे < °सन्त्- [=सत्-] इति?। (√दह् 'दाहे' > भावे) °दघन्तु– > °दघन्त्य- > यनि. इति मतम्।

r) नाप.। गस. उप. करणे घञ् प्र.।

सं√दशस्य[a] > स॒म्…दशस्य ऋ ३, ७, १०.

सं√दस् > सं-ददस्वस्- -स्वान् ऋ २, २, ६.

सं√दह्, सं॒दहामि ते १, ८, ७,२[b]; स॒म्…दहामि ऋ १, १३३,१; ?संदहत् पै १७, २८, १; सं॒दहस्व खिसा २९, ४५; सं॒दह मै २, ६, ३; ४, ३, ४¶; काठ १५, २; शौ १, २८, २; १२, ११, १; १८, ३, ७१; पै १, ४२, ४; ५, ३, ७; २६, ३; ९, ६, १२; १९, ४७, ११; ‡स॒म्…दह ऋ १, ३६, [१४; २०]; मै ४, १३,१; काठ १५, १२; जै ४, ८, ६; सम्…दह पै १६, ८, ७[c]; स॒मदहत् काठ १०, ५¶; ‡सम॒दहः ऋ १०, १६, १३; शौ १८, ३, ६.

सं॒-दग्ध- -ग्धम् ते १, ८, ७, २; मै २, ६, ३; ४, ३, ४; काठ १५, २.

सं-द॒हत्- -हन्तः ऋ ९, ७३,५.

सं√दा (दाने), सं॒ददातै शौ १२, ३, २४; पै १७, ३८, ४; सं॒…दत्तम् खि १, ११, ४[d]; ‡सं॒दत्त ऋ १०, ९७, [१९; २१]; मा १२, ९३; ९४; का १३, ६, १९; २०; ते ४, २, ६, ५; शौ १४, २, २९‡[e]; स॒म्…ददीरन् ऋ ७,४८,४. सं॒ददुः शौ १२, १, ५३[f]; पै १७, ६,१; स॒म्…दात् ऋ ६, ६३, १०[g]; स॒मदुः शौ ३, २२, १; पै ३, १८, १.

सं-दत्त्वाय[e] पै १८, ९,९.

सं-दद्रि[h]- -द्रिः ऋ ९, ९९, ७; -द्री ऋ २, ३९, ७.

सं-दा॒न-, सं-दा॒य, सं॒-दित- सं√दो (बन्धने) द्र.

सं√दिश्, सम्…दिदेशिथ पै २, ६६, ३.

१सं-देश्य॑- -श्यात् शौ १०, १, ११;१२; पै १६,३६,१; २.

सं√दिह्, ϕसंदिहीमा(?था)म्[i] पै १७, ३३, ३.

सं-दि॒ह्[j]- -दिहः ऋ १,५१,९.

सं√दी[k], ‡स॒म्…दिदीहि ऋ ३, ३, ७; ५४, [२२; ५, ४, २; (६, १९, ३)]; ते ३, ४,११, १; मै ४, १२, ६; काठ १३, १५; स॒म्…दीदिहि मा २७,१; का २९,१,१; ते ४, १, ७, १; मै २, १२, ५; ३, ४, ६; काठ १८,१६; २२, १; २३, १२; क २९, ४; शौ २, ६, १; पै ३, ३३,१

सं√दीप्, सं॒दिदीपः ऋ ८,४८,६.

सं-दी॒यमान- सं√दो (बन्धने) द्र.

सं√दुह्, स॒म्…दो॒हते ऋ ९,१८,५. संदुहाताम् पै ५, १६, १. सं॒दुहताम् शौ १२,१,१६; पै १७, २,७; संदुहाथाम् पै ३,२१,४[l]. ?संदुदुः[m] पै ५, १६,१.

सं॒-दुग्ध- -ग्धम् ते ३, २,८,४.

सं√दृश्, ‡स॒म्…दृ॒क्षसे ऋ १, ६, ७; कौ २, २००; जै ३,१८,७; शौ २०, ४०, १; ७०, ३; स॒मदृक्षत ऋ ८,४३,५; स॒म्…अदृक्षत ऋ ७, ८३,३. सं॒ददृश्रे[n] ऋ ३, ८,१०.

सं-दृ॒श्[o]- -‡दृक्,ग् ऋ १, ६६,१[p];

---

a) √दश् 'दंशने'>भावे दँ॒शस्- > नाधा. ।

b) तु. सस्थ. टि. २अभि॒ । c) पाभे. पृ २१४७ c द्र. ।

d) धा. धारणे वृत्तिः । पृ १५५६ सस्थ. दत्तम् इति नेष्टम् ।

e) सपा. सं॒दत्त <> संदत्त्वाय <> ऋ १०, ८५, ३३ दत्त्वा॒य इति पाभे. । पृ १५५९ c अपि द्र. ।

f) सं √धा इत्यस्य पर्यायस्य सतः यनि. उपसृष्टस्य धा. *विचारे वृत्तिः । 'द्युपृथिव्यादयो मन्त्रलिङ्गा देवा मे (मम [मत्-कृताम्]) मेधां (स्तुतिं) संददुः (विचारयन्तु [नोपेक्षन्ताम्])' इति वा. इति मतम् ।

g) PW. GW. स॒म् इति पृथक् पदमितीव ! ।

h) विप. (दानशील- [अश्विन्-, सोम-])। गस. ।

i) सार्वधातुके लिङि ईडागमः उसं. (पा ७, ३, ९५), यनि. शोधश्च । पाभे. पृ३१९५ g द्र. । धा. संयोगे वृत्तिः ।

j) नाप. (उपचय-)। गस. उप. कर्मणि प्र. ।

k) धा. दीप्तौ वृत्तिः ।

l) सपा. शौ ४,२२,४ दुहाथाम् इति पाभे. ।

m) प्रकरणात् संदुदुह्रुः इति शोधः ।

n) =सपा. शांब्रा १०, २ । तैब्रा २,४, ७,११ आपश्रौ ७,२८,२ सं॒ददृश्रिरे इति पाभे. ।

o) विप., भाप. । गस. उप. क्विबन्तम् ।

p) 'शुचिः विभावा (अग्निः) रयिः (*चन्द्रः) न (इव) चित्रः, सूरः न संदृक् (*संदीप्रः), प्राणः न आयुः (*तत्स्वरूपः), सूनुः न नित्यः (*निकटवर्ती) वना (काष्ठानि) सिषक्ति (आत्मसात् करोति) न (यथा) भूर्णिः (*वर्धनप्रवृत्तः) तक्वा (तक्षकः [काष्ठानि सिषक्ति], अथ च) न (यथा) धेनुः पयः (सिषक्ति)' इति वा. । सस्थ. ? चित्रा > चित्रः इति शोधः ।

४, १, ६; ६,६; १०, ८२,२[a]; मा १७, २६[a]; का १८, ३,२[a]; तै ४, ३, १३,१; ६,२,१[a]; ५, ७, ४, ४[a]; मै २, १०, ३[a]; क २८, २[a]; पै १, ५३, २[a]; ८८, ४[b]; –दृशः ऋ २, १३, १०; ३३, १; ३, ५, २; १०, ६९, १; तै १, ६-७, ६, १; शौ ७, ७१, १[c]; ८, १, ४; पै ७, ३, १०†; १०, १०, १; १६, १, ४; २०, १२, ३[c]; –दृशम् ऋ ६, १६, ८; ७, ८८,२; –दृशि ऋ २,१,१२; ५, ७४, ६; ८७, ६; १०, ३७, ६; ५९, ५; खि ६, ३, ४[c]; मा ४, २३; ३६, १९[2]; का ४, ७, ४; ३६, १, १९[2]; तै १, २, ५, २; ३, ५, ६, ३; मै १, ३, १[2]; ४, ५,४; काठ २, ५; ३, ९[2]; क २,१६[2]; शौ १२, १, १८; पै ९, ३, ६; १७, २, ९; १८, ६, १; १९, ५१,११; –दृशे मै १,२,१६; ३, १०, १; शौ ११, २, ५; पै ९, ३, ७; १६, १०४, ५.

सं-दृशे ऋ २, १३, ५; ३, ३८,१

? सं-दृश्य मै ४, ७, ४¶.

सं-दृष्ट- -ष्टः पै २०, ४१,४; –ष्टा[d] शौ ११, ११, २.

सं-दृष्टि- -ष्टिः ऋ २, ४, ४; ४, १०, ५; ६, १६, २५; –†ष्टौ ऋ १, १४४, [७ (८, ७४, ७) ६, १, ४; १०, ६४, ११]; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०.

? संदेवाः पै १, ४६, ३.

सं-देश- > २संदेश्य[e]- -श्यः शौ ४, १६,८; पै ५, ३२,७; –श्येभ्यः शौ २, ८, ५[f].

१सं-देश्य- सं√दिश् द्र.

सं√दो(बन्धने, अवखण्डने), > दा, सम्…दद्रे[g] ऋ ४, ४४,५; शौ २०, १४३,५†; सम्…ददामि पै १४, ३, २९; १९, ९,१४[h]; सम् (ददामि)[h] पै १९, ९, १४[3]; संदधातु[i] पै १९,३८,६. संद्यामि शौ ६, १०३, २; पै १९, १८, १२; सम्[2] (द्यामि) शौ ६, १०३, २; पै १९, १८, १२; संद्यामसि[j] पै १९, ४९ १४; संद्यतु[k] शौ ११, १२, ६; संद्य > द्या शौ ६, १०३,२-३; पै १९, १८, १०-१२.

संदायि[1] ऋ १, १३९, १.

सं-दान[m]- -नम् ऋ १,१६२, ८; १६; मा २५,३१;३९; का २७, १२, ८; १४, १; तै २, ४, ७, २;९, ४; †४, ६, ८, ३;९,२; मै २, ४, ७; ८; ३, १६,१[4]†; काठ ११, ९; १०; †४६,४;५; शौ ६, १०३, १[4]; पै १९, १८, १३[4]; –नेन शौ ६, १०४, १; पै १९, ४९, १४.

‡सं-दाय[1] कौ १, ४६१; जै १, ४८,७.

सं-दित- -तम् ऋ १, २५, ३; –ताः शौ ८,८, ४[n]; –ताय मा २२, ७; का २४, ३, २; तै ७, १, १९, १; मै ३, १२, ३; काठ ४१, १०.

सं-दीयमान- -नाय तै ७, १, १९, १; काठ ४१, १०.

सं√द्युत्, सम्…अद्योत् ऋ ३,५,२. ‡सम्…दिद्युतत्[o] मा ३८,२२; का ३८, ५, ५. ‡सम्…दिद्युते[o] कौ १,४९७,२ ३९२; जै १,५२,१;३,३१,१२.

सं√द्रु, †सम्…द्रवन्ति ऋ ६, ७५, ११; मा २९, ४८; का ३१, २, ८; तै ४, ६, ६, ४; मै ३,१६, ३; काठ ४६,१; पै १५,११,२.

*सं-धन[p]- > संधना-जित्[q]- -०जित् शौ ५, २०, ३; पै ९, २४, ४;

---

[a]) सं-वृज्- > -वृक् इति शोधः (तु. पृ १९१२ f, मपा. काठ [१८,१]; वैतु पपा. प्रभृ. यनि. इति तत्र च या [१०,२६] प्रभृ. कर्तरि कृत् इति ?)।

[b]) पाभे. पृ ३२२९ b द्र.।

[c]) सपा. संदृशः <> संदृशि <> शाआ ७, १ तैआ १,१,३;२१,३;३१,६; ४,४२,१ आश्री ८,१४,१८ प्रभृ. संदृशो इति पाभे.।

[d]) °ष्टाः इति मा.।

[e]) विप. [समानदेशजात- (वरण-[= °पाश-], क्षेत्रिय- [=दुःसाध्यरोग-])]। तु. विदेश्यं-।

[f]) वैतु. सा. अन्यथा व्याचक्षाणः।

[g]) प्रपु१ त-लोपे रूपं द्र. (तु. वें. सा. GW. प्रभृ; वैतु. PW. < √दा 'दाने' इति)।

[h]) पाभे. पृ ३२०१ e द्र.।

[i]) सपा. शौ १९,४०,१ संदधातु इति पाभे.।

[j]) सपा. शौ ६,१०४,१ आ° इति पाभे.।

[k]) संपवतु इति सा. (तु. शौ ११,१२,७)।

[l]) सपा. संदायि <> संदाय इति पाभे.। [m]) भाप, नाप. (बन्धन-रज्जु-)। गस. भावे करणे च कृत्।

[n]) पाभे. पृ ३२२४ a द्र.। [o]) पाभे. पृ३१८२ p द्र.।

[p]) =संगृहीतधन-। प्रास.।

[q]) विप.। PW. प्रभृ. =धन-संजित्- इतीव मन्वते।

-जितम् शौ १७, १, १-५; पै १८,३०,१-३; -जिति शौ १३, १,३७; पै १८,१८, ७.

सं√धन्व्, सम्…दधन्वे ऋ ९,९३, २; कौ २, ७६९†; सम्… दधन्वे ऋ ३, ३१, १; सम्… दधन्विरे, सम् (दधन्विरे) ऋ ४, ३१,६; काठ ८, १६†.

सं√धम्, †सम्…धमति[a], सम् (धमति)[a] ऋ १०, ८१,३; मा १७, १९; का १८, २, ४; क २८ २; पै १८, २२, ३; संधमामि शौ ८ २,४[b]; पै १६, ३, ४[b]; संधमन्तु शौ ८, १, १९; पै १६, २, ८; सम्… अधमत् ऋ १०,७२,२; सम्… अधमत्, सम् (अधमत्) मै २, १०,२‡[a].

सं√धा, > धापि, संधामि पै ४,१५, ६; सम्…?धाहि[c] पै ४,१५,७. ¶संदधाति तै १, ५, ४, ३; ७, १, ५; २, ५, ७, ५[2]; ५, १, ५, १; ७, ५, ३; मै १, ४, १३; ८, ९; ३, ६, ८; ८, ४; १०, ४; ४, ७, ७; ८, ९; काठ १०, २; ११,५; ३५ १६; ३७, १६; शौ ३, ३१, ६§; संदधाति शौ ६, १३९, ५; ¶संदधाति काठ १०, १०;२१, ९; २९, ६; क ४५, ७; ४८, १४; ¶संधत्तः मै ४, ६, ३[1]; काठ २७,७; संदधति काठ ३९, २; पै १०, ७, ७[d]; संदधामि तै १, ५, १०, २[e]; मै १, ४, १३¶; ७, ९[e]; सम्…दधामि मा ८, ६१[f]; शौ १२, ३, २३; पै १७, ३५, ४[g]; १८, २; १९, २२,६; सम् (दधामि) पै १९, २२, ६; संदध्मः शौ ४, ५, ५‡[h]; पै ४, ६, ५‡[h]; १५, २; संदधत् शौ ४, १२, २; ७; पै ४, १५,५; संदधातु काठ ३४, १९[e]; क ४८, १[e]; शौ १९, ४०,१[i]; सम्…दधातु ऋ १०, ८५, ४७[j]; मा २, १३; ११, ३९; का २, ३, ११; १२, ४, २; तै १, ५, ३, २; ४,३;१०, २; ६, ३, ३; ७,१, ५; ४, १, ४, १; ५, १, ५, १; मै १,७, १[1]; २, ७, ४; ३, १, ५; ४, ८, ९; काठ ३, ९†[j]; १६, ४; १९, ५; क ३०, ३; ४८, १; पै ४, १५, ७; †सम् (दधातु) ऋ १०, ८५, ४७[2k]; तै ५, १, ५, १; मै ४, १४, ३; काठ ३, ९[2k]; संधत्स्व पै २, ३९, ३; संधेहि शौ ४, १२, ५; ६, १३९, ५; सम्…धेहि ऋ १, ९, ७; शौ ७, ४, ४[1]; २०, ७१, १३†; संधत्तम् काठ ४, ४[1]; २७, ७; क ३, ३[1]; †सम्…दधातन ऋ १०,१०१, ५; तै ४, २, ५, ५; काठ ३८, १४; संदधै मै ४, ३, ४¶; ¶संदधावहै तै २, ४, १२, ६; मै २, ४, ३; समदधात् शौ ११, १०, १४; १५; पै ९,११, १; १६, ८६,४; ५; ¶समदधुः तै १, ७,१,५; काठ ८, ११; क ७,८; पै ९,११,४§; समधत्थाः शौ ११, १२, ९; समधत्तम् खि १,९, ३;११,२; समधद्ध्वम्[m] तै १,७, ८,४; ?समदध्वम्[m] मै १, ११, ३; काठ १४, १; ७; समधत्त ऋ १, १६५, ६; काठ ९, १८†; संदध्यात् मै १, ४, १३¶; संदध्याताम् मै ४, ६, ३¶.

[a]) = सपा. श्वे ३, ३। मै २,१०,२ सम्…अधमत्, सम्(अधमत्) इति, काठ १८,२ सम्…नमते,सम्(नमते) इति, तै ४, ६,२,४ तैआ १०, १,३ मना १.३ सम्… नमति, सम् (नमति) इति, शौ १३,२,२६ सम्…भरति, सम्(भरति) इति च पाभे.। [b]) द्र. सस्थ. टि. २अभि।

[c]) धामि इति शोधः (तु. पष्ठो मन्त्रः)।

[d]) पाभे. पृ ३१९९ e द्र.।

[e]) सपा. संधामि (आपश्रौ १४, १६, १ च) <> संधातु <> आश्रौ २, ५, १४ काश्रौ २५, १०, २५ संतनोमि इति पाभे.। [f]) पाभे. पृ २१४८ a द्र.।

[g]) पाभे. पृ३१९५ h द्र.। [h]) पाभे. पृ ३२०१ f द्र.।

[i]) पाभे. पृ ३२६० i द्र.।

[j]) = सपा. मंब्रा १,२,१५ पागृ १,४,१४। आपमं १, ११,३ सम्…दिदेष्टु इति पाभे.।

[k]) = सपा. मंब्रा १,२,१५[2] पागृ १,४,१४[2]। आपमं १,११,३[2] सम् (दिदेष्टु) इति पाभे.।

[l]) 'युष्मा ओषधीनाम् उद् (भवन्ति।तु. ऋ १०,९७, ८))', 'सारः उद् (भवति)' इति पृथग् वाक्ये द्वे। "(यथेदं नेसर्मिदमित्र वरीवर्ति, तथा) 'हे इन्द्र! तन्नवशिन्! पुंमामान्य-प्रातं सद् वृष्ण्यम्(बलम्) अस्मिन् सम्…धेहि' इति वा. द्र.। सपा. पै ४, ५,७ सम्, देहि इति द्विपदः पाभे.। पृ ९०८ उद् √धा> उद् (धेहि) इति नेष्टम्।

[m]) सपा. समध° (बौश्रौ ११,९:७ च) <> ?समद° इति पाभे.।

संद्धो शौ १०, १, ८; पै १६, ३५, ८; संदधाते ऋ १०, ५,३; सम्…दधिरे ऋ ५, ४४, ६[a]; †सम्…दधिरे ऋ ६, ५, २; ३८, ३; तै १, ३, १४, ३; काठ ७, १६; †संदधुः ऋ १, ८०, १५; ८, १३, २९; १०, १४०,३; मा १२,१०८; का १३, ७,७; तै ४,२, ७,३; मै २, ७, १४; कौ २, ११६८; †संदधुः ऋ १, १०१,६[b],३, ३,३[c]; २०, ३; १०,१००,४?[d]; तै ३,१,११, ७; मै २, १३,११; संदधुः काठ १६, १४†; क २५, ५†; पै ७, ५, २; ३; सम्…दधुः ऋ ७, ८२, २; ८, ७,[२२(५२,१०)]; मा २०, ५८; का २२, ६,४; मै ३, ११,३; ४,१२, ४†; काठ ३८, ८; सम् (दधुः) ऋ ७,८२, २; ८, ७, २२[1]; मा २०, ५८; का २२, ६, ४; मै ३. ११, ३; ४, १२, ४†; काठ ३८, ८; समधान् मा १९, ९३; का २१, ६,१४; मै ३, ११,९; काठ ३८, ३, समधाताम् मै ३, ११, ३[e]; काठ ३८, ८[e]; पै १९, ५१, २; संधुः ऋ १,७३,७; सम्…धाः, सम् (धाः) तै १, ५, १०, २; समधातम् मा २०, ६६; का २२, ६,१२.

¶संधीयते मै ३,१,५; ४,७,९; सम्…धीयन्ते पै १२, ७, १३; संधीयताम् शौ ४, १२, ४; पै ४, १५, २; ३[f].

संदधे ऋ१.१६८,३; सम्…दधे ऋ १,३०, ३[g]; पै ३,१७,२!.

?संधापये पै ७,११,८[h].

१सं-हित,ता– -तः ¶मै ३, ६, ८; ७,९;८,८; शौ ३,३१,६; १३, ६, ५; १९, २७, ७; –तम् ऋ १, १६८, ६; ८, ६७, २१; शौ ११,१०,१६; –ता ऋ ८,९६, २; मै १, ५, १३¶; ३,८,३†; ४,३,४¶; काठ ९,१९†; –ताः शौ ७, ७९, २; –तान् खि ३, १६,८; काठ ३१, १०¶; –ते शौ १२,१,५२[i].

संहिता(त-अ)न्त[j]– -न्तम् शौ १०,२,३; पै १६,५९,३.

२सं-हित,ता– -तः मा १८, ३९[k]; २९, ५८; का २०, २, २[k]; ३१, ६,१; तै ३,४,७,१; ५, ५, २२, १; मै २,१२,२; ४,७, ८; काठ १८,१४; –तम् शौ १३,३, १०[l]; –ता मा ३, २२; का ३, ३,१३; तै १, ५, ६, २; ८,१, मै १, ५, २; ९[l]; काठ ७, १; –ताम् ¶तै २,१,२,४; ५[l].

३सं-हित, ता– -तः काठ २८, ४¶; ४८,१; क २९. ३; ४४, ४¶; पै १०, ७, ७; –तम् पै ४,३, १[l]; १६, ८६, ६; –ता[m] कठ ७,७[4]; ¶[2]; क ५ १; –तान् क ४७,१०¶; –ताभ्याम् काठ २१,९¶; –¶ते काठ २१, ९; २९,२[2n]; क ४५,३[2n].

¶सं-हिति– -त्यै मै २, ४, ३; काठ १२,१२.

सं-धा[o]– -धया शौ ११, १०,१६[p]; पै १६, ८६, ६; –धा तै १, ७, ८, ४[q]; मै ४,३, ४¶, शौ ११, १०, १५[p]; पै १६, ८६, ५; –धाम् तै २, ४, १२, ६¶; मै २,४,३; ४,३,४¶; शौ ११, १२,९; १५; पै १६,५२,१.

†सं-धातृ– -ता ऋ ८, १, १२; मै ४, ९, १२[r]; कौ १, २४४; जै १,२६,२; शौ १४, २, ४७; पै १८,११,७.

सं-धान– -नानि तै ७, ५, २५, १¶, –नेभ्यः तै ७,४,२१,१;

---

a) द्र. सस्थ. टि. आ।
b) द्र. सस्थ. टि. २अभि। c) द्र. सस्थ. टि. अधि।
d) शोधः पृ २४९४ *k* द्र.।
e) =सपा. तैब्रा २, ६, १२,४ (यत्र ?अश्विना > अश्विना इति शोधः [द्र. मै. पपा. सान. च]) । मा २०, ६६ का २२,६,१२ समधातम् (वैद्र. BC. °धाताम्) इति पाभे.। f) पाभे. पृ ३२१० *b* द्र.।
g) द्र. स्क.; वैद्र. सा. सम् स्वाअ.।
h) √*ग्रन्थ् 'मज्जने' > भाप. *ग्रन्थ- > [नाधा.] '√*ग्रन्थाति > *ग्रन्थापये इति शोधः (द्र. मूको. संधा' इति)। सस्थ. साम्? >स्याम् इति शोधः।
i) सपा. पै १७,५,१० संभृते इति पाभे.।
j) विप.। बस.।
k) विप. (*दीप्तिमत्-[सूर्य-])। <√*संद् (=√शुध्-न्ध्) 'दीप्तौ' इति मतम्। l) पाभे. पृ ८३१ *f* द्र.।
m) गो-नामन्-।
n) सपा. मै ४,८,७ संयद्धे इति पाभे.।
o) भाप.। गस. उप. अङ् प्र.।
p) नाप. (संधात्री-शक्ति-)।
q) पाभे. पृ ३१८३ *h* द्र.।
r) °ता [द्र. पपा.] इति स्वरः? यनि. शोधः (द्र. ऋ [८,१,१२] प्रमृ.)।

काठ ४४,१०.
¶सं-धाय काठ २८,१; क ४४,१.
सं-धि[a]- -धये मा ३०, ९; का ३४,२,१; काठ ३९. ६; -धिः तै ४, ४, १, १[b]; ५,३,६,१[b]; ७,५,३,२¶; मै ४,९,१२‡[c,d]; काठ १५. १०; १७, ७[b]; ३३, ५. ३४. १६; ३७, १७[b]; ३९, ६; क २६,६; -धिना मा १५, ६[b]; का १६, २, १[b]; मै २,८, ८[b]; काठ २६, ७¶; क ४१, ५¶; -धिभ्यः मा २४, २५[e]; का २६, ५, ५[e]; काठ ३९, ६; -धिभ्याम् मै ३. १४, ६[e]; -†धिम् ऋ ८, १, १२[d]; मै ३, ८, ६§; कौ १, २४४[d]; जै १, २६, २[d]; शौ १४, २, ४७[d]; पै १८, ११,७[d]; -धिषु काठ ३९, ६; -धी शौ १०, २,२; पै १६, ५९,२; -¶धौ तै २, १, ९,२; ३; ३,२,८,२§[f]; ६, ४, १, ५; २,४; ६, ४,१; काठ १३,५.
सं-हित[g]- -तम् खिसा २९, ३०.
सं-धा- प्रभृ. सं√धा द्र.

सं√धाव् (गतौ), संधावन्तु शौ ११, ११,१८.
संधाव्येते, समधाव्येताम् काठ १३,१२.
सं√धू, सम…धूनुहि ऋ १, १०, ८; †सम्…अधूनुत, सम् (अधूनुत)[2] ऋ ८,५२,[(७,२२) १०]; खि ३. ४, १०; कौ २, १०२८; जै ४,२६,७.
सं-धुवान- -नाः तै ४,४,१२,५[h].
सं√धृ, समध्रियन्त तै ६, १, ५, १¶.
सम्…दाधार ऋ ९,७४,२[i].
सं-धृ(त>)ता- -ता शौ १२,१, २६; पै १७,३,७.
सं-ध्वान[j]- -नाः[h] मै ३,१६,४; काठ २२,१४; पै १५,२,४.
सन्न- √सद् द्र.
सं√नद्, सम्…नानदति ऋ १, ६४,८[k].
सं-नद्ध- सं√नह् द्र.
सं√नम्, > नमि, सम्…नमते, सम् (नमते) काठ १८, २‡[l]; संनमति मै ३, ८,६¶; सम्…नमति, सम् (नमति) तै ४,६, २, ४‡[l]; ¶सम्…नमति मै ३,१, १०[2]; ३, १०; संनमन्ति पै १५,१२,१०; †सम्…नमन्ति ऋ ८, ९७, १२[m]; कौ २, २८१; जै ३, २३,१३; शौ २०, ५४, ३; सम्…नमामसि[n], सम् (नमामसि)[2] शौ ३, ८, ५; ६, ९४, १; †सम्…नमन्त ऋ ७, ३१, ९; ४१, ६[o]; ८, ६,४; मा ३४, ३९[o]; कौ १,१३७; २, १००१; जै १.१५,३; ४,८,२; शौ ३,१६, ६[o]; २०, १०७, १; संनमः शौ ७, ५८, ४; पै २,८, ४[2p]; २०, १३, १०; संनमताम् मा २६, १[q]; का २८, १, १[q]; संनमन्ताम् मा ३५ २०[q]; सम्…नमन्ताम् ऋ ५,३६,६; संनमन्तु तै ५,७,४,३[r,s]; ७,५, २३,१; २; काठ ४५, २०[r]; शौ ४,३९, १; ३; ५;७; ५,८,२; पै ५, ३५, १-११; ७, १८, २; सम्…नमन्तु पै ४, ३१, ६‡[o]; संनमाम तै ५. ७, ४, ४[s,t];

[a]) भाप., नाप. । भावे करणे च किः प्र. ।
[b]) सपा. संधिः, असि (तांब्रा १,९,४ गोब्रा २,२,१३ वैताश्रौ २०,१३ च)<> संधिना इति पाभे. ।
[c]) -धिम् [द्वि१] इति शोधः (तु. पृ १२९४ *f*)।
[d]) सपा. °धिः (तैआ ४,२०,१ काश्रौ २५, ५, ३० आपमं १,७,१ च)<>°धिम् इति पाभे. ।
[e]) सपा. °भ्यः <> °भ्याम् इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ ३२२९ *b* द्र. ।
[g]) समः पाक्षिकः मलोपः (पाव्रा ६,१,१४४)।
[h]) सपा. संधुवानाः<> संध्वानाः (आश्रौ ४, १२, २ च) इति पाभे. ।
[i]) तु. GW. GRV.; वैतु. वें. सा. सं(पदच्छेदः)।
[j]) विप. (वात-) । बस. उप. =ध्वनि- ।
[k]) वैतु. वें. सा. GW. सम् =समम्, युगपत् इति; सम्…जिन्वन्तः इति स्क. । पृ १७६३ √नद् > नानदति इति निर्देशो नेष्टः ।
[l]) पाभे पृ ३२६१ *a* द्र. ।
[m]) धातोः *नद्ने =स्तुतौ वृत्तिः (वैतु. अन्ये सम्. इति स्त्राअ. सत् पृथगिति?)। पृ १७६९ सस्थ. √नम् > नमन्ति इति निर्देशो नेष्टः ।
[n]) सपा. सम्…नमामसि<>सम्… अनंसत<> पै १९,१५,२ सम्…नयामसि<>खि ५,१,४ सम्… मनामसि इति पाभे. ।
[o]) सपा. °मन्त <> °मन्तु इति पाभे. ।
[p]) पाभे. पृ३१८० *b* द्र. । [q]) पाभे. पृ१०९० *h* द्र. ।
[r]) पाभे. पृ९४४ *d* द्र. । [s]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
[t]) अभि संनमाम>सपा. पै १, ५३,२ उप संनमन्तु इति पाभे. ।

समनमत् तै ७,५,२३,१[१०a];२[१०]; काठ ४५, २०[१६a]; समनमत्[b] तै ७,५, २३, १; २; काठ ४५, २०[c]; समनमन्त मा ८, ४६; १७,२४; का ८,२१,१; १८,२, ९; तै ३,४,४,१; ४,६,२,६; मै २,१०,२; काठ १८,२; ४०,९; क २८, २; समनमन्[a], समनमन्[b] शौ ४, ३९,१;३; ५;७; समनमन्[a b] पै ५,३५,१[२]-११[२].

सम्…अनंमत[c], सम् (अनं-सत)[f] मै २,२,६.

संनमयामसि[d] मै २,२,६; काठ १०,१२; शौ ३,८,५,६,९४,१.

सं-न(त>)ता- -तया मै ३,८,६[२]¶, -ते मा २६,१[४]; का २८,१,१[४].

सं-नति- -तय.[e] तै ७, ५, २३,१; २; काठ ४५,२०[c]; -तिः शौ ११, ९, १३; पै १६, ८३, ३; -तेः पै ५, ३५, १-११; -त्यै तै ७,५,१३,१; काठ ४५,९[२].

सं-नम्[f]- -नमः[e] शौ ४, ३९, १; ३;५;७; पै ५, ३५,१-११;१२[g].

†सं-नममान- -नः ऋ १०, ८७, ४; शौ ८,३ ६; पै १६,६,५.

सं-नय- सं√नी द्र.

सं√नश् (व्याप्तौ), सम्…आनट् ऋ १०,१११,२; सम्…आनट् ऋ ३,३०,१२.

सं-नशे ऋ ८,३,[(४)१०]; ५५,५; खि ३,७,५; मा २३,१५[h]; का २५, ४,४; †शौ २०, ९, ४;४९,७.

सं√नस्, सम्…नसते ऋ ९, ८२, ३[1]; सम…नुसते ऋ ९,६८,४; ७१, ८; सम् (नसते) ऋ ९, ७१, ८; संनसामहे ऋ १०, ६४, १३; संनसन्त ऋ ९, ९२, ५; सम्… नसन्त ऋ ८, ७२, १४; कौ २, ८३१†; सम्… नसीमहि ऋ २,१६,८.

सं√नह्, ¶संनह्यति तै १,६,९,४; ५, १, ५, ५; ६, १, ३, ४; ¶संनह्यति तै ६, १, ३, ४; मै ४,१,२; ¶संनह्यति काठ १२, १; ३१, १; क ४७, १; ¶संन-ह्यन्ति काठ २५, ८; क ४०,१; संनह्ये[j] तै १,१,१०,१; पै २०, ३४, १०; सम्…नह्यामि[k] तै ३, ५, ६, १[1]; शौ १४,२,७०[1]; पै १८,१३,१०[1]; संनह्यस्व शौ १४,१,४२[j]; पै १०, १४, ८-९; संनह्य काठ १, १०[l]; संनह्ये-थाम् पै १०,१३,१-६; ९; १०; संनह्यध्वम् शौ ११,११,२;२६; १२,१; पै १०, १३,७,८; १४, १-६; १०; सम्…नह्यत शौ ७,५२,१; पै १,४९,२; ¶सम-नह्यत,>वा मै ४, १, २; काठ ३१, १; क ४७, १; समनह्यत् मै ३,३, ७¶[1]; समनह्येताम् तै २,५,६,५¶[m]; ¶संनह्येत् तै २, २,८,२; ३,१,५; मै ३,३,७[2]. संननाह शौ ६,१३३,१; पै ५, ३३,१; समनाह ऋ ८,४८,५[0]. संनह्यते मै ३,६,७¶.

†सं-नद्ध,द्धा- -द्धः ऋ १,१६४, ३७; ६,४७,२६; मा २९,५२; का ३१ २, ९; तै ४, ६, ६,५; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; शौ ६, १२५, १; ९, १५, १५; पै १५, ११, ८; १२,४; १६,६९, ६; १९,१९, ४S; -द्धा ऋ ६, ७५,११; मा २९,४८; का ३१ २, ८; तै ४,६,६,४, मै ३,१६, ३; काठ ४६, १; शौ १४, २, ७०S[p]; पै १५,११, २; १८, १३,१०S[p].

संनद्ध-कवच- -चः काठ ३४,५.

सं-नहन- -नम् का १, १०, २; तै १,१,२, २; मै १, १, २; ४,१, २¶; काठ १,२;३१,१;१०¶[q]; क १,२; ४७,१;१०¶[q].

सं-नह्य मै ४,६,५¶.

सं-नह्यत्- -ह्यन् काठ २१,१०[n].

---

[a]) सपा. समनमत् <> समनमन् <> समनमन् इति पाभे.। [b]) सपा. समनमत् <> समनमन् <> समनमन् इति पाभे ।

[c]) पाभे. पृ३२६३० द्र.। [d]) पाभे. पृ३२२५ q द्र ।

[e]) सपा. संनतयः <> संनमः इति पाभे. ।

[f]) नाप. उप. भावे क्विप् प्र.। [g]) पाभे. पृ३१९४ a द्र.।

[h]) वेनु. द्र.म. संनरयते इति। [i]) पाभे. पृ३१८६ n द्र.।

[j]) सपा. °ह्ये (तैब्रा ३,३,३,२; ७, ४,१० आपश्रौ १, ५,५ प्रमृ. च) <> °ह्यस्व <> °ह्य इति पाभे.।

[k]) = सपा. आपश्रौ १०,९,१६ प्रमृ.। शांश्रौ २,१०, ६ सम्…सृजामि इति पाभे.।

[l]) सपा. काठ २१,१० संनह्यन् एति इति पाभे.।

[m]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।

[n]) सपा. काठ २१,१० संनह्यन् इयाम् इति पाभे.।

[o]) शुद्धि प्रपु२ (तु. वें. मा.; वेंतु. GRV. MVH. मपु३ इति, ORN. [द्र. GRV. टि.] प्रपु१ इति, < √अंह् इति GW. मपु२ च)। °नहत > °नाहम° > °नाह > यनि.।

[p]) पाभे. पृ १६३७ f द्र.।

[q]) पाभे. पृ ३३३० j द्र.।

सं-नि √कॄ, (विक्षेपे) ¶संन्यकिरन्[a] काठ २३,४; क ३६, १.

सं-नि √धा, संनिधत्स्व खि २, ६[२], २७; ६[३], २५; ¶संन्यदधत मै १,७, २; ३, ७, १०; काठ ८, १५; २४,५; क ८,२; ३८,२.

संनि-धाय तै २,२,४,८¶.

संनि-धि- -धौ खिसा ३१,११.

सं-नि √वप्, संनिवपति मै ३,२,३[४]; काठ २०, १[४]; क ३१,३[४].

संन्यु(नि-उ)प्य तै ५,२,४,१; काठ २०,१; क ३१,३.

सं-नि √प(<स)द् > संनि-षद्य शौ ४, १६, २; पै ५, ३२,४.

सं √नी, ¶संनयति तै २, १, ८, ४; ६.१,४,७; मै ३,२,३; सम्॰॰॰ नयति[b] तै ४,७,१५, २; मै ३, १६, ५; शौ ४, २४, ७; पै ४, ३९,७; ‡संनयन्ति[c] शौ ६,४६, ३; १९,५७,१; पै २, ३७, ३; ३, ३०, १; १९, ४६, ११; सम्॰॰॰नयथः ऋ ५, ६५, ६; †संनयामसि ऋ ८, ४७, १७; शौ ६, ४६, ३; १९, ५७, १; संनयामसि ऋ ८, ४७, १७[c]; †संनयामसि पै २, ३७, ३; ३, ३०, १; १९, ४६, ११; सम्॰॰॰नयामसि[d], सम् (नयामसि)[१] पै १९,१५,२; संनयाः पै १९, ४८, १६; सम्॰॰॰नयाथः शौ २, ३०, २; पै २, १७, ३; संनय शौ १९, ४५, १[e]; पै १५,४, १; ?सम्॰॰॰नय ऋ ६, ५४, १[f]; संनयत तै २, ५, ३, ३¶; संनयानि ऋ १०, २७, २; संनयां (?याम[g]) पै ८, १५, ३; ¶समनयन् तै २, ५,३,३; मै १, १०, ५; समनयन् तै २, ५,३, ३¶; समनयन् काठ ३६,१¶; संनयेत् तै २,५, ५,४¶; संनयेत् तै २, ५, ५, १[२]¶.

सम्॰॰॰निनीयात्, सम् (निनीयात्) ऋ १०, ८५,२३[h].

सम्॰॰॰निनाय ऋ १०, ६८, २; शौ २०, १६,२†; सम्॰॰॰निनेथ ऋ ७, २८, ३; †सम्॰॰॰नेषि[i], सम्(नेषि)[i] ऋ ५, ४२, ४; मा ८,१५; का ९, ३,१; तै १, ४, ४४,१; मै १, ३, ३८; काठ ४, १२; क ३, १०; पै २०, ३३, १०; सम् (नेषि) मै ४,१४,५†[i]; सम्॰॰॰नेषथः पै २, १७, ३[j]; सम्॰॰॰नेष, सम्(नेष)[४] शौ ७, १०२,२‡[j].

समनैष्ट तै ५, ७,२,४; ५; काठ १३,१५; ¶समनैषुः तै २,५,३, ३;४; समनैषीः काठ १९,१३[k].

सं-नय[l]- -यः ऋ २,२४,९.

¶सं-नेतृ- -ता तै ५, १, २, ४; काठ १९, २; क २९,८.

¶सांनाय्य[m]- > सांनाय्य[n]- -य्यम् तै २,५,३,७;५,१; ७,५,६,४[२]; मै २,२, १३[२], ४, १, ३; काठ १५, २; ३१, २; ३६, १; क ४७,२; -य्यस्य तै २,५,३, ३; मै १,१०,५; -य्येन मै १,१०, ५; काठ ३१,२; क ४७,२.

¶सांनाय्य-त्व- -त्वम् तै २,५,३,३; मै १,१०,५.

सं √नु,नू(वधा.), > नोनु, †संनवन्ते ऋ १,१६४,३०[o p]; ६, ७, ४[o]; ९,९,३५; १०, ७१,३[o]; कौ २, २१०; ४९१; जै ३, १९, ५; ३८, ५; पै १६, ६६, ३[p]; †संनवामहे ऋ ८, ६९. ५[o]; कौ २, ८४०; शौ २०, २२, ५; ९२,२; संनवन्त ऋ ६, ७, २[o]; कौ २, ४९२; जै ३, ३८, ६; शौ९,१४,३‡[p]; †सम्॰॰॰नवन्त ऋ ४, २. ११; १०, १२०,

---

[a]) सपा. मै ३,६,७ संन्यास्यन् इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ ३२२४ *g* द्र.।

[c]) सपा. °यन्ति <> °यामसि इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ ३२६३ *n* द्र.।

[e]) तु. BC. RW.; वैतु. शंपा. सात. संनयन् इति।

[f]) सुशुं पूर्वेणा विदुषा *नह्येमहि इत्येवं शोधितः सन् पादोऽयं जागतः द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति?)। अत्र *नह्येमहि यो > *नह्ये म ह यो > *नये यो > *नययो > पपा. नय। (युः >)यो इतीव वाचि. द्र.।

[g]) यनि. शोधः (तु. सस्थ. किल्बिष्या- > -ष्य [?ष्या]म्)।

[h]) पाभे. पृ ३१९५ *m* द्र.। [i]) सपा. सम्॰॰॰नेषि, सम्(नेषि)[४] (माश ४,४,४, ७ तैबा २, ८, २,६; ७ च) <> सम्॰॰॰नेष, सम् (नेष)[४] <> कौसू ५५, २०, सम्(नेष) इति पाभे.। [j]) पाभे. पृ ३१८७ *n* द्र.।

[k]) पाभे. पृ ३२५१ *k* द्र.।

[l]) विप.। गस. उप. अजन्तम्।

[m]) नाप. (हविर्-विशेष-)। ण्यत् प्र. तिरस्वरथ।

[n]) स्वार्थिकः अण् प्र. तत्स्वरश्च (पावा ५,४,३६)।

[o]) तु. सस्थ. टि. २अभि।

[p]) सपा. °न्ते <> °न्त इति पाभे.।

२?[a]; कौ २, ८३४; जै ४, ५, ६; शौ ५, २, २; २०, १०७, ५; पै ६,१, २[b]; सुम्...नुवन्त ऋ ५, ४५, ८; सुम्...अनवन्त ऋ ५,३०,१०.
सुमनूषत ऋ ८, ९५, [(६, ४५, २५) १][c]; कौ १, ३४९; जै १, ३६, ८; †सुम्...अनूषत ऋ ८,१२, [(७,३१,१२) २२]; ९,८६, ३१; १०१, ८; कौ २, १६९; जै ३,१६,७.
†सुम्...अनोनवुः,(सुम्) अनोनवुः ऋ ८, ७०, ४; कौ २, ५०६; जै ३, ३९, ५; शौ २०, ९२,१९.
सं√नुद् ,सम् (नुदतु) पै २०, ४९, ५; संनुद शौ ६, १३९, ३[?]; १४,२,६४; पै १८,१३,३.
सं√नृत् ,समनर्तिषुः शौ १४,२,५९; ६१; पै १८,१२,८;९.
?सन्नेतरा पै २,५८,६.
सं ने ने म तः पै ५,३५,१-११.
संनो तारः पै ८,११,५?[d].
सं-न्य(नि √अ)स् (क्षेपणे),संन्या (नि-आ)स्यन् मै ३, ६,७¶[e].
?संन्यसे[f] कौ ४,८; जै २,७,३.
सन्न्यस्- सन- द्र.
?सन्वनाम् पै ७,१३,१-११.
√सप् (वधा.)[g], †सुपन्ति ऋ ९, ९७, ३७; कौ २, ७०७; जै ३, ५८,४; सपामि ऋ ५,१२, [२ (६)]; सपन्त ऋ ५, ३, ४; असपन्त ऋ ७,८३, ८; सपेय[h] तै १, २, ५, २; ६, १, ८, ५; सुपेम मै ३, ७, ७[h]; सपेम ऋ ४,४,९; ५,४३, १२; ६, १५, १०; मा ३७, २०[h]; का ३७, ३,६[h]; †तै १,२,१४,४; २, ५. १२,५; मै १,२,४[h]; ४,९, ६[h]; ११, ५†; १४, ४†; काठ २, ५[h]; ६, ११†; ७, १६†; २४, ४[h]; क १,१८[h]; ३७,५[h].
सेपुः ऋ ६,२९,१.
सप[i]- -पात् मै ३,७,७.
सपत्- -पन्तः ऋ १, ६७, ४; ६८, २; २, ११,१२;-†पन्ता ऋ ५,६८, ४; कौ २, ८१६; जै ३,५७, ६.
?सपक्षिणाम्[j] पै ४,१८,१.
?स-पुत्न[k]- -त्नः तै ५, ३,५,३¶; मै १,६,९¶; ३,४,१०[?]¶,४,५,८; ¶काठ ७, ६,२३,४; क ५,५¶; शौ १, १९, ४; ६, ७५, १; पै १०,२, ४; १७, २३, ४; १९, १५,७; ४४, २४; २०, ९, १; -त्नम् तै १, ६,२, २; ¶मै १, ६,३;६; ३, ८, ५[?]; काठ ३१, १४; शौ ७, ११४, ३[l]; पै १८, १७,१०[m]; २०,९,३; -¶त्नस्य मै १,६,९; ३, ८; ३; -त्नाः ऋ १०, १२८,९[n]; १६६, २; मा १७, २२‡[o]; ३४, ४६†[n]; का ८, २०, १‡[o], १८, २, ८‡[o]; ३३,२,९†[n]; तै ४,६,२, ६‡[o]; ७,१४,४†[n]; मै ३, २, १०[?]¶; काठ २५, ६¶; ३१, १४[p]; ४०, १०†[n]; क ३९, ४¶; शौ १,९,२; ४; ४, २२, ६[q], ३५, ७; ५, ३, १०†[n]; २०, २; ९, २, ४; १०; ११; १५; १८; पै १, १९, ४; २, ७३, ५; ९, २४, २; १३, ३, ११†; १३; १६,७६, ९; १०; ७७, ६; ७; -त्नान् ऋ १०, १७४, २; खि ४,६,९[r]; मा १५, १,२[?]; १७, ६३; ६४; का १६, १, १; २[?]; १८, ५, १४; १५; तै १, १, १३,१[?]; ६,४, २[?]; ३, २, ८,

a) तु. सस्थ. टि. सुस्नि ।
b) °क्तः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ. प्रमृ.) ।
c) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
d) सं√नु> सं-नवितृ- >-तारः इति शोधः।
e) पाभे. पृ ३२६५ a द्र. । f) शोधः पृ २४३१ d द्र.।
g) धा. अर्चा-परिचर्या-स्पर्शनाद्यर्थेषु वृत्तिः (तु. निघ [३,५;१४], या [५,१६] प्रमृ.)।
h) सपा. सपेय (तैआ ४,७,५,५,६,१२ च)<>सपेम (माश १४,१,४,१६ काश १६,१,४,१० च) इति पाभे.।
i) नाप. [पत-(=पुनस्- [तु. या ५,१६; SEY ९२])]। कर्तरि अच् प्र. उसं.? (वैतु. PG [२, १३५] =भग- इति ?) ।
j) सर्प-+ (√क्षिणु 'हिंसायां' > करणे) *क्षिणु- (दंश-) > बस. *सर्प-क्षिण्- > प३ इति शोधः (शोधान्तरकृते तु. सस्थ. ?तुण्डीघ्नाम्, ?युद्धिवर्तानां महं, ?प्रच्चांरक्षा) ।
k) नाप. (प्रतिद्वन्द्विन्-, शत्रु-)। व्यु ?। तं. पपा. नावग्रहः। स-पत्नी-+इवार्थे अः प्र. इति पाका ४,१,१४५ सा. अमा. PW. प्रमृ. । l) सपा. पै ४, ९,५ °त्नान् इति पाभे. ।
m) सपा. शौ १३,१,३१ °त्नान् इति पाभे.।
n) पाभे. पृ ३०७४ i द्र. ।
o) पाभे. पृ १३४९ d द्र. । p) पृ ५६५ g द्र.।
q) तैसपत्नाः > सपा. पै ३,२१,६ समत् अन्यं इति पाभे. । r) सपा. खिसा २७,९ °त्नात् इति पाभे.।

५; ४,३, १२, १[१]; ६, ३, ४[२]; ५,३,५,१; मै १, १, ११[२]; २, १०; ५, १; २, ५, ६; ८, ७[१]; ३,२,१०;३,८¶; ४, १२, ३[२]; काठ १, १२[२]; ५, २; ७, ६¶; १३, २; १७, ६[२]; १८, ३[२]; २१,२;८; २५, ६¶[२]; ३२, २; क ५,५¶; २६, ५[१]; २८, ३[२]; ३१, १७; ३९, ४[२]¶; शौ १, २९, २†; २, २९, ३; ३, ५, १; ६,४; ५, २०,१;२८, १४[a]; ७,३५-३६,१; ९, २,१;५: ६[b]; ९; १४;१५;१६; १०, ३,१३-१५;६, ३०; ११, १, ६; १२, १,४१;२,४६; १३, १,२८;३०; ३१[c]; ३२; ९, २९; १७, १, २४‡[d]; १९, २८, ५-१०; २९, १-९; ३०,१; ३२,५; ३३, २[e]; ६६,१; पै १, १९, २; ६९, १; ३; २,६५,२;३; ८९,१; २; ४; ३, ३, ५; १३, १; ४, ९, ५[f]; २७, २; ९, २४, १; १०, १०, २; १२,४, ५; ५, २; १३, ३, २; ८-१०; ११, ५-१९; १६, ४५,१; ६४,३;५; ७; ७६, १; ४;८; ७७, १; ४; ५; ८९, ६; १३१, १-१०; १५०, ५; १०; १५१, ६; १५२, ५; ८-१०; १७,५,१;३४,७; १८, १७, ८; ९; १८, १; २; १९, १७, १२; २२,४; ३२,९; १०; ३७, १०; २०,८,८; ९;४७, २; -त्नानाम् ऋ १०, १६६, १; शौ ७, १४, २; १९,२८,३;४; पै १,६९,१; १३, ३, ६†; ११, ३; ४; १६, ७६,८[f]; १९, २१, १[g]; २; ३; -¶त्नाय मै १,६, ३; ३,६,७; -त्नासः पै २०,३७,५; -त्ने शौ ९,२,२; पै १६,७६,२; -त्नेभ्यः शौ १,२९,४; पै १३, ३, १३; १९. ३९, ११; -त्नेषु शौ १०, ९,१; पै १६,१३६,१.

सापत्न[h]- -त्नः[i] खि ४, ५,१९; शौ २,७,२.

सपत्न-कर्शन[i]- -नः शौ ८,५ १२.

सपत्न-क्षयण[j]- -णः काठ ३१, १४; शौ १,२९,४[k]; ६‡[l]; १०, ३,१; पै १,११,५‡[l]; १६,६३, १; -णम् शौ २, १८, २; १९, ३०,४; पै २,४६, ४; १३, ३, १३[k]; ११,२२.

सपत्नक्षयणी- -णी तै १, ६, २,२;१०,६; काठ ४,१४; ३१, १५; -णीः[m] मै ४, १, १२[१]; काठ १,१०;३१,९; क १, १०; ४७,९.

सपत्न-क्षित्- -क्षित्[n] मा १, २९[१]; का १,१०,१[१].

सपत्न-चातन[o]- -नः पै १९, ३२,८; ३६, १०; -नम् शौ २, १८, २[o].

सपत्नचातनी- -नीम् पै ७, १२,१.

सपत्न-जम्भन- -नम् पै २, ४६, ४[o]; १३,११,१[p].

सपत्न-तुर्- -तुः[q] मै १, ६, २; क ६,३.

सपत्न-दम्भन[j]- -नम् मा ३, १८; का ३,३,९; तै १, १, १०, २; ५,५, ४; ३. ५,६,१; मै १, ५, २; काठ ६, ९; क ४, ८; शौ १०, ६, २९; १९, २८,१[p].

¶सपत्न-वत्- -वान् मै १,६,६;९; २,५,३[१].

सपत्न-साह्[j]- -०ह मै १, ५,१; -¶हः तै ५,१,१०,२;काठ १९, १०; क ३०, ८; -हम् तै १, १, १०, १; पै १०,४, १२.

सपत्नसाही- -ही मा ५, १०[l]; का ५,३,२[l]; तै १,२, १२, २; ६,२,८,१; मै १,२, ८; ३, ८, ५; काठ २, ९; २५, ६; क २, ३; ३९, ४; -हीम् तै १, १, १०,१[r].

सपत्न-हन्- -हनम् काठ ३९, ५; शौ ९,२,१; पै १६,७६,१; -हा ऋ १०,१६६,२;१७०,२;१७४,

[b]) पाभे. पृ ३२६६ *r* द्र. । [b]) पाभे. पृ २०१९ *c* द्र. ।
[d]) पाभे. पृ ३२६६ *m* द्र. ।
[e]) सपा. ऋ १,५०,१३ द्विषन्तम् इति, शौ १७,१,९ द्विषन् इति च पाभे. ।
[e]) पाभे. पृ ३२६६ *l* द्र. ।
[f]) सपा. शौ ९,२,९ पत्नानाम् इति पाभे. ।
[g]) सपा. शौ ७, १४, १ द्विषताम् इति पाभे. ।
[h]) विप. (शपथ-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।
[i]) पाभे. पृ ३३८२ *f* द्र. । [j]) विप. । उप. ।
[k]) सपा. °णः <> °णम् इति पाभे. ।
[l]) सपा. ऋ १०,१७४,५ विभे. ।
[m]) सपा. °क्षयणीः <> °क्षित् इति पाभे. ।
[n]) पृ ३८१ *b* द्र. ।
[o]) सपा. °चातनम् <> °जम्भनम् इति पाभे. ।
[p]) सपा. °जम्भ° <> °दम्भ° इति पाभे. ।
[q]) =सपा. तैब्रा १, २, १, २१ आपश्रौ ५, ११, ४ काठ ७,१२ सपत्नस्तिरः इति पाभे. ।
[r]) पाभे. पृ २८१२ *k* द्र. ।

५; मा ५,२४; १२, ५[a]; २७, ३; का ५, ६, ३; १३, १, ६[a]; २९,१,३; तै १, ३, २, १; ४, १,७,२; मै १, २, १०; २, ६, ११; ७,८[a]; १२, ५; ४,४,५[a]; काठ १६, ८[a]; १८, १६; ३७, ९; क २, ५; २९, ४; कौ २, ८०४†; जै ४,२,१०†; शौ १, २९,५; २, ६, ३; ४, ८, २; ८,२,२८, ५,१; २; १०,५,२५-३५; ६,३०; १९,३१, ८; ३२, १०;४६, ७; पै १, ११,४; ३, ३३,३; ३६,१; ४, २, २; २३, ७; ७,५, ६; ८; १२; १०, २, २; ५,८; १२,४, १०; १३, ३, ११†; १६,२७,१; २; ४५, १; १३१,१[२]-१०[२]; १९,४२,४.

†सपत्नघ्नी- -घ्नी[b] ऋ १०, १५९,५; पै २, ४१, ५; -घ्नीः काठ ३९,१.

स-पु(ति>)त्नी[c]- -त्नी ऋ ३,१,१०; ६,४; १०,१४५,३; शौ ३,१८, ४†; पै १,६०,१; ७,८,२;१२, २; ३†; १९,३९,१०; -त्नीः ऋ १ १०५,[८; १०, ३३,२(३)]; १०,१५९,६; पै १९,३५, १५; -त्नीम् ऋ १०, १४५, १; २; ४;५; †शौ ३,१८, १-३; ५, पै ७,१२,८; १०†; १९,३९,७![d]; ८; -त्न्याः पै ७,१२,४;९;१९, ३९, १०; २०,२८,२;४०,१०.

सपत्नी-चात(न>)नी- -नीम् पै ७,१२,७.

?सपत्यो पै १,६०,२.

?सपद्यद् पै १७,२८,२.

°सपर्-> √सपर्य(वधा.)[e], †सपर्यति ऋ १, १२,८; ९३,२; ८, ४४, १५; ९५, ४; मै ४, १४, १८; कौ १, ३४६; २, १९५; २३३; जे १, ३६,५; ३, १८, २; २०, १७; †सपर्यंति ऋ ८, ७, [२०; ६४, ७]; १०, ९३,२; कौ १, १४२; जै १, १५, ८; †सपर्युतः ऋ १, ८३,३; १४४, ४; १०, ५०, १; मा ३३, २३; का ३२, २, ६; शौ २०,२५,३; सपर्यतः ऋ ६,४४,[५; ८,९३, १२]; †सपर्युन्ति ऋ १, ८४, १२; १०,२०,२; मै ४,१२,४; काठ ८, १७; कौ २, ३५७; जै ३.२९,१४; शौ २०,१०९,३; सपर्यामि ऋ १, ५८, [७; ३, ५४,३]; शौ १९, ७, १; †सपर्यात् ऋ १, ९३, ८; ६,६०,१; तै ४, २, ११, १; मै ४,१०,५; काठ ४, १५; सपर्यन् ऋ १०, ७, ३; तै २,२,१२,४; सपर्यान् ऋ १, ७२, ३[f]; सपर्यंतु शौ १४, २, २३; पै १८,९,३; सपर्यताम् पै ५, १४, १; सपर्य ऋ १०, ९८,४; शौ १४, २, १८‡[g]; पै १८,८,८‡[g]; सपर्युत>वा कौ १, ६३; जै १, ७, १; सपर्यत ऋ ३, ९, ८; ५, १४, ५; ३५, [४[h]; ८, १०३,३], ८,४१,६; १०,३७,१; ११८, ६; मा ४, ३५†; का ४, १०, ६†; तै १, २,९, १†; मै १, २, ६†; काठ २,७†; क २, १†; शौ ३,१०, ६; १८, १, ४९‡[i]; ३, १३‡[i]; पै ५, १९, ६; १७, २५, ४†; †असपर्यन् ऋ ३, ९,[९; १०, ५२, ६]; मा ३३, ७; का ३२, १, ७; सपर्येम ऋ २,६,३. असपर्यत्[j] शौ १४, २, २०; पै १८,९,१.

†सपर्युत्- -यंतः ऋ ८,६२,५; -यंन् ऋ १, १५३, ३; ३,३१, १; १९; ४,१२,२; ५, ४०, ८; १०, ६९, १०; १०५, ४[k]; कौ १,१९६; जै १, २१,३; -यंन्तः ऋ ५, २१, ३; ८, ३१, १४[l]; तै १, ८, २२, ३[l]; काठ ११, १२[l]; -यंन्ता ऋ ८,२६,१३.

सपर्युन्ती- -न्ती ऋ ८,१३, १०.

सपर्यु- -यंवः ऋ २,६,३; ३,

a) =सपा. मास ६,७,२,१३ । तै १,६,५,२; ४,२, १, १ अभिदासितद्दा इति पाभे.।

b) =सपा. आपग्र ३, ९, ९ । आपमं १, १६, ५ °विध्नी इति पाभे.।

c) माग. (समानपतिक-) । बस. उप. आद्युदात्तम् उसं. (पा ६,२,११९) ।

d) °त्नी इति शोधः (तु. मूको., पै [१, ६०, १] च) ।

e) कण्ड्वादिः ।

f) सपा. तैब्रा २,४,५,६ °र्यन् इति पाभे. ।

g) सपा. ऋ १०,८५,४४ विभे.।

h) पाभे. पृ १७७३ f द्र.।

i) सपा. ऋ १०,१४,१ मै ४, १४,१६ या १०, २० दुवस्य इति, आग्निगृ ३,५,२ : २ बौपि १,२ : २ दुवस्यत इति च पाभे.।

j) < असपर्यीत् इति हृवि हूं (तु. WO [५५५ c, ९०४ b, १०६८ a], B [ZDMG ४८, ५७४] प्रमृ) ।

k) पृ ९५४ h द्र. ।

l) सपा. °युन्तः<>°युंवः इति पाभे. ।

५४,२; ७,२,४; ९४, १०; मै २,१३, ७‡[a]; –र्यूं ऋ ३,५०, २.

सपर्यु॒ण्य[b]– -ण्यः ऋ ६,१,६; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; –¶ण्याः काठ ८,१३[2]; क ८,१[2]; –¶ण्यान् काठ ८,१३; क ८,१.

सपर्य[c]– –र्या ऋ १०, १०६, ५; –र्ये पै २,६५,३!.

·स-प(र्ण>)र्णा– -र्णा पै १४,२,६.

·¶स-पर्वन्[d]– -र्वा काठ २७,८.

·¶स॒-पशु[d]– -शुः तै ३,५,४,२; -शुम् काठ ८,९; क ७,५.

?सपिड्याः[e] पै १३,१०,४;५.

·सपि॑-त्वु[f]– -त्वम् ऋ १,१०९,७.

सु॒पीति (वप्रा.)[g]– -०तयः तै २, ४, ८, १; १०,१; मै २,४,७; काठ ११,९;१०; –तिः[h] मा १८,९;का १९,४,१; तै ४,७,४,१; मै २, ११,४; काठ १८, ९; क २८,९; –त्रिभि.[h] ऋ ८,१,२३; –त्रिम्[h] खि ५, ७,३,५; मा २८,१६; का ३०, २, ५; मै २, ७, १२; ४, १३, ८; काठ १९, १३.

सु-पु[,पू]रुप[i]– -पः काठ ३५, १०[j]; ३८,१४; क ४८,१२[j].

सप्तन्[k]– -स, >सा ऋ १,२२,१६; २२, [१२; २,१२,१२]; ३५,८; ५०,८; ९; ५८,७; ६२,४; ६३, ७; ७१,७; ७२,६; ८,१०२,२; १०५, ९; १६४, २; ३[2]; [३; १०,७१,३], ५; ११; २४; ३६; १७४,[(१३१, ४) २; ६, २०, १०]; १९१, १२; १४[2]; २,५, २; १२, [३; ४, २८, १; १०, ६७,१२]; ३, १, ४; ६; ४,५; [७; ७, ८]; ७, १; ७; १०,४; ३१, ५; ४, १, १२; १६; २, १५; ७,५; १३,३; १६, ३; १९, [(१७,७) ३]; ४२, ८; ५८, ३; ५,१, [५; ६, ७४, १][l]; ४३, १; ५२, १७[2]; ६,७,६; २२,२; ७, १८, १३; २४; ६०, [(१, ११५,४) ३]; ६६, १५; ६७,८; ८७,४; ८, २४, २७; २८,५[2m]; ४६,२६; ५४,४; ५९,३; ४; ६०, १६; ६९, ७; १२; ७२,७; १६; ९२, २०; ९६, १; २; ९,८,४; ९,४; ६; १०, ३; १५, ८; ५४, २; ६२, १७; ६६, ६; ८; ७०, १; ८६, २१; २५; ३६; ९२, २; ४; १०२, २; ४; १०३,३; ११४, ३[1]; १०, ५, ५; ६; ८, ४; १३, ५; १७,११; २७,१५; ३५,१०; ४३,३; ४९, ९; ६१, १; ६३, ७[n]; ६४, ८; ७१,३[o]; ९०, १५[1]; ९३, १५; ९७, १;

a) पाभे. पृ३२६८ m द्र.। b) कृत्यार्थीयः केन्यः प्र.।

c) विप. (परिचरणीय- [अश्विन्-]) अर्हार्थे यत् प्र.। तु. पृ॒पर्थं– ।

d) बस. पूप. =सह- ।

e) सपत्नान् इति शोधः (तु. मूको., मस्थ. ?जुदेपि, ?वधाः च)।

f) भाप. (सबन्धुत्व-, बन्धुयुक्तता- [तु. GRV.])। सह्+आपि–(नाप. [बन्धु]) >बस. *सहाऽऽपि-> (भावे) *सहापि-त्व– > *सापि°> यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. स-पि° इति; वें. सा. स [<सह]+[√आप्>] √पि+त्वन् [?] प्र. इति [तु. WAG १,७५ c प्रमृ.], [√सच् 'समवाये' > कर्तरि] *सपिन्– + त्वः प्र. इति च; स्क. =सहपान- इति च!)। देवमनादा- न्ययोरिव्भतामनःसौ सूर्यरश्मिसबन्धुतायां तात्पर्यम् (तु. ऋ ३,५८,२; ७,७६,४)।

g) विप. [*धाराप्रवाहिन्- (देव- =*मेघ- [तु. कारीर्याः प्रकरणम्], सोम-)]। अन्ये <सह+[√पा 'पाने'>] पीति- इति?। √सु 'प्रसवे'> *सुपीति–> यनि. इति मतम्। शेषं h द्र.।

h) भाप. [*तृप्ति-, सुहिति- (तु. भोजनप्रकरणे सुधि– इति पर्यायान्तरम्)]। WAG [२,३०] पूप. <सम् [तु. पावा ६,१,१४४] इति?, अभा. <समान– वा सह वा। <√सप् '*भोजने' इति मतम्।

i) विप.। बस. पूप. = सह। j) अत्र दीर्घः पाठः।

k) विप., नाप.। (*स्वयु– [=द्वयु–] >) *स–+ (*पुधन्– [=पुञ्चन्–] >) *पुतन्– > मलो. कस. *स-पतन्– > यनि. (वैतु. या [४,२६] प्रमृ. <√सप् 'गतौ' इति?)।

l) विप. [*ऋद्धिमत्-, आढ्यंकरण- (रत्न- [तु. सुक्षत्र– इति पर्यायः])]। वृष्य– (भाप. [*ऋद्धि-]) + भृत– (विप. 'धारणे') >बस. *वृष्य-भृत– > *सपत्र–> यनि. इति मतम्। m) सप्तन् उ इत्यनेन सन्धिं द्र.।

n) सप्त, होतृभिः <*सप्तभिः होतृभिः इति (वैतु. MVS [पृ २९१])।

o) मस्थ. पदर्बीय– (नाप. [*पाद-चिह्न-रहित-]) । पद्–>पद-मय– (पाद-चिह्न-) + मत्वर्थे मयप् प्र. >*पदमय-मय–>यनि.। अत्र विशेषे पृ १९०३ m यदुक्तं तसेदम्।

१०४,८; ११४, ७; १२०, ६[a];
१२२, ३; ४; १३०, ७; खि १,
२, ९; ६, ३; ४; ७, ४; ३,६,
४; १०[२], १८; २२,९; ४,२,२;
८,१; ११,१; मा ९, ३२[b]; १२,
७५†; १३, ५†; १७, ७९[१];
९१†; १८, २४[२]; ३२; २३,
५८; २६, १; ३१,१५[२]†; ३४,
२४†; ४९†; ५५[१]; ३८, २६;
का १०, ६, २[b]; १३, ६, १†;
१४,१,५†; १८,६, १५[१]; १९,
१, ५†; ८,१[१], २०,१,३; २५,
१०,६; २८,१,१; ३३,१,१८†;
२, १२†; १८[१]; ३५,१,१५[२]†;
३८,६,१; तै १, ५, २,४[२]; ३,
२[२]; ३[१];४,२[२];६,१२,२;८,२२,
१†[c]; २,३,१,५[२]¶; ८,२†; ४,
६,२[४]¶; १४,४†, ६,७,२[d]; ३,
१,८,३†; २, ६,१; ¶९,२; ३;
४,१, ३,४†[c], †२, ६,१; ८,३;
९,५, ६§; ६, ५, ५[१]; ७,११-
१२,१; ¶५,१,७,१[२]; ८-९,१;
२,५, ५[२]; ६, ३; ३,२,५[१]; ४,
७, ५[२]§; ७, ९,१[२]; ५, २,३,
७, ४, १[२]§. ¶६, १,१,८; ८,
१[१], २,४,३; ३,७,५[४]; ४,२,५;
¶७,२, २, १[१]; ३,४,१[२]; १०,
३[२]; मै ¶१, ५. ८; १०[१]; ११;
६, २[८]; †; §[c]; ७[२]§; ९[२]; ८,
१; १०, ६; ११,८; २,१,८¶;
२, १¶; ५,१०†; †७,३[c]; १३;
१०, ६; १२,१; ¶३,१,७[२];२,
१[२];४; ३,६; ९[२]§, ६,३;७,६[४];
८,३†; ४, १, २; ¶२,६; ७[५];
११; ¶५,१;३;७; ७,८†;¶८,
८[५]; १०;†१०,१[c];६;११,२†[c];
१२,४†; १४, ५†; १३[१]; काठ
४, १६†[c]; ६, २¶; ७, ७[२]¶;
८¶[२]; १४[१]; ८, १[२]¶; ३[१];१६;
९, १९[४]†; ११, १[२]†; २¶[c];
६¶; १२†; †१३, ९; १६;
¶१४,४[२]; ८; †१६, ३[c]; १३;
१५, १८,४[१]; १३; ¶१९,६[२];
१०[१]; ¶२०, ३[१]; ४; ८; ११[२];
२१,७¶; ९; १०¶; २३, १¶;
२४,४¶; २५,१[२]¶; ३०,५[२]¶;
३३, ८[२]¶; ३४, १९[१]; ३५,२;
५[२]; ८†; ३६, १¶; ३७,३[२]¶;
९[२]; १६[२]¶; ४०, ७†; ९[२]; क
४,१¶; ६,६[२]¶; ८[१]; ३५,४†;
२८,४; २९,२; ¶३०,४[२], ८[२];
¶३१,५[१]; ६; १०; १३[२]; ३५,
७¶; ३७,५¶; ३८,४[२]¶; ४८,
१;३,६[*], †कौ १.१०१; ५६०;
५७७‡[e]; २,७३; १०६; १७३;
३६४; ४७१; ५३१; ७७३,
३,३, ५; ५, १३; १४, †जै १,
११, ५; ५७, ९; ५८, १२‡[e];
२,१,७; ४,२[२], ३,७,११; ११,
२; १६, ११; ३०, ८; ३५, ६;
४१,७; शौ २, १२, ७, ४,६.२;
११, ९, ३९, १०; ५, १, ६†;
१५, ७; ६,३,१[१]; २७, २; ६१,
२; ३; ७, ३०, १[c]; ५९, २†;
११२,१; ११७, १; ८,९,.१७[१];
१८[५]; १९; २३; ९,१,२२;१४,
२†; ३[४]†; ६†, १३†; १५,३†;
१७†; १०, २, ६; ८, ९; १०,
२[२]; ३[१]; ११, ११, ६; १२,१,
३९; २, २९; ३, १६, १३, १,
३७[g]; २, ४; ६; ७; ८; २३†;
२४†; ३,१०;१८; १४,३,४५;
१५,१५,२[१]; १८,४,२८†; १९,
६,१५[२]†; १६; ३४, ३; ४७,३;
५३, २[२]; †२०, १७,३; ३४,३;
१३; ३६,२; ४७,२०; २१;७७,
३; ९१,१२; ९२,४; ९; ११०,
२; पै २,५,८; ६६, ५; ३,३५,
९; ४, ३, १; ५; ११,७; १७,
६†; १९, ३†; ५, ६, १; ८,१;
१५,७[२]; २६, ५; २७,३; ३१,
७; ३५,१२; ६,१-२,६†, २०,
३; ८, ५, ७, ९, २; १३,३†;
१६,२; ९, ५, १३[१]†; १४; ६,
८; ९; २०, ७[१]; ११,३,३; ६,
१†; १२,२, २[२]; ३, १; †१३,
६,१२; ७,३; १३; १४,१,१३,
१४; ३, २०; २२; १५,१३,८;
१६,१९,७[१]; ८[१], २०, २; ३४,
६[२]; ५९,७; †६६, २; ३[१]; ५;
६७, १†; ६८, २†; ६९, ५†;
९६, ३[१]; ५; १०१, ५, १०३,
१०; ११[१]; १०७,२[२];३[१];१५१,
४; १७, ४, १०; २३,२; ३२,
९; ३७, ६; १८, ११, ५; २०,
८;२१,२;२; †२२, ८; ९;१९,
१, १४; ५.५; ३४,८; ९; ३९,
१३; ४६,५; २०, ७, २; ११,
७†; २०,४; ३०,१; ३†; ३१,

a) पाभे. पृ १५६३ c द्र. ।
b) सपा. ते १,७,११,१ मै १,११,१० विभे. ।
c) पृ ३२६९ l द्र. ।
d) सप्त होत्राः > सपा. काश २,७, ३,१४[१] सप्त-होत्राः इति पाभे. ।
e) °प्ता इति सांहितिको दीर्घः (तु. BSO) । सपा. ऋ ९,१०३,१ तदभावः । तस्य. पृ १८५३ अनूप । > नूप इति शोधः (तु. ऋ.)।
f) W. त्रिम्यथः सप्त पातन इति शोधुकः ।
g) सपा. सप्त च > पै १८,१८,७ सप्ततिः इति पाभे. ।

१; ४१, ६; ५२, २; –प्तऽ-प्त ऋ १०, ५५, ३; ७५, १; ¶तै १, ५,४, ४; ५, ३, ५. ५; ¶मै १,६,७; ११, १०§; २, २, १; ३,३,९; १०; ४, ३, ९; ¶काठ ८, ३; ११, ६; २१, २; १०; ३७,४;५; ¶क ६,८; ३१, १७; शौ ४, १६, ६[a]; –प्तभिः ऋ १०, ७२, ८; ९; मा १४, २८; का १५,९,१; तै ४,३, १०, १; ¶५, १, ७, १; ९,१; ६, १, १, ८¶; मै ¶१,५.६; ११, ८; २, ५,३¶; ८,६; ¶३,१, ७[२];३,६; ६,३; ४,६,९†; ¶काठ१३,४[२]; १४,८; १७,५S; १९, ६; २१, ७; २३,१; क २६,४;३०,४¶; ३५, ७¶; पै ५, २८, ३; १८, ३२, १[b]; –¶प्तभिःऽप्तभिः काठ २०,४; क ३१,६; –प्तभ्यः ऋ ८, ९६, १६; १०,२५,११; खि ३,९,१; तै ७, २. ११-१२, १; १४,१; १९, १; मै ३,२,४; काठ ६,२¶; ४२, १; २; ९; क ४,१¶; कौ १, ३२६†; जै १, ३४, ४†; शौ २०,१३७,१०†; –प्तसु मै २,२, १[२]¶; –प्तानाम् ऋ ८, २८, ५; ४१. ९; तै ६, २, ४, ३¶; काठ २३, २¶; क ३५, ८¶; शौ ३,१०,६; पै १, १०५,२.

सप्त-ऋषि[c]– -षयः ऋ १०, १०९, ४[d]; मा १४, २८[e]; का १५,९, १[e]; मै १,५, ११[२]¶; २, ८,६[e]; शौ ४, ११, ९[f]; ५. १७,६†[d]; ८,१३,१३; १६; ११,१,१; ३; २४; ३,२; १५, २, २२; १९. ९,१२; १३; पै ९,२१,७; १२, ३,१; १६, ८९, १; ३; ९१,४; १३५, ५[२]; –षिः पै ९,२१,७[३]; –षिभिः शौ १९,१७, ७[g]; १६, ५७,८[h]; –षिभ्यः पै १६.११८, ४; १२१, ४; १२२, ४; १२३, ४; २०, १०, ५[i]; –षीणाम् शौ ६,४०, १[j], १५, २,२४; पै ९,२१,७[४]; –षीन् ऋ १०, ८२, २[k]; मा १७, २६†[k]; का १८, ३, २†[k]; मै २, १०, ३†[k]; शौ ८,१३,१३; १०, ५, ३९; ११, ८, ११[l]; पै ९, २१, ७[२]; १५, १४,४[m]; १६, १३२,४; १३५, ५; २०,४०,६; ७.

सप्तऋषि-वत्– -वत्तम् शौ १९,१८,७[n].

¶सप्त-कपाल– -लः तै २, २, ५, ७; ११, १; ७, ५, २२,१§[o]; मै १, १०, १[२]; ६; २, १, ८; ६, ५; ४, ३, ८; काठ ९. ४; ५; १५, ४; ३६, १; ३७, ३; ४५,१९§[o]; क ८, ७;८; –लम् तै १, ८, २, १; ४, २; ९,१; २, २, ५, ६; ११, १; ४,१०, २; मै २, १, ८; ९[३]; ४, ८; ३, १५,११§[o]; काठ १०,११[२]; –लाः मै ३, ३,१०[२]; काठ २१, १०.

¶सप्त-गण[p]– -णाः तै २, २, ५, ७; ११, १; ३, १, ५; ५, ४, ७, ७.

सप्त-गु[q]– -गुम् ऋ १०,४७,६.

सप्त-गृध्र[r]– -ध्राः शौ ८,९, १८; पै १६, १९, ८.

†सप्त-चक्र[p]– -क्रम् ऋ १, १६४, ३; २, ४०, ३; मै ४, १४, १; शौ ९, १४,३; पै १६, ६६,३; –क्रे ऋ १, १६४, १२; शौ ९, १४, १२; पै १६, ६७, २.

सप्त-जानि[p]– -नयः कौ२,४७५‡[s].

सप्त-जामि[p]– -मयः[s] ऋ ९, १०, ७; जै ३, ३६, ९‡.

सप्त-जि(ह्वा >)ह्व[p]– -ह्वाः ऋ ३, ६, २.

सप्त-तन्तु[p]– -न्तुम् ऋ १०, ५२, ४; १२४, १; म १, ७, १; काठ ३४, १९; पै ५,२८,१.

---

[a]) सपा. पै ५,३२,१ ?सप्त सप्तती: इति पाभे. ।

[b]) सपा. शौ १७,१,१७ पञ्चभिः इति पाभे. ।

[c]) नाप. । तस. अन्तोदात्तः ।

[d]) सपा. पै ९. १५, ६ °र्षयः इति पाभे. ।

[e]) सपा. तै ४,३,१०,१ प्रमृ. °र्ष° इति पाभे. ।

[f]) सपा. पै ३,२५,९ °र्षयः इति पाभे. ।

[g]) सपा. पै ७,१६,५ °र्षिभिः इति पाभे. ।

[h]) सपा. शौ ११,४,७ °र्षिभिः इति पाभे. ।

[i]) सपा. शौ ७,५५,४ °र्षिभ्यः इति पाभे. ।

[j]) सपा. पै १,२७,१ °र्षी° इति पाभे. ।

[k]) सपा. तै ४, ६,२,१ प्रमृ. सप्तर्षीन् इति पाभे. ।

[l]) सप्तर्षीन् इति शंपा. सात. ।

[m]) सस्थ. पृ १०२१ ऋषीन् इति नेष्टम् (तु. शौ ११, ८,११) । [n]) सपा. पै ७, १७,७ °र्षि° इति पाभे. ।

[o]) सपा. °लः <> °लम् इति पाभे. ।

[p]) विप. । बस. ।

[q]) विप. (बृहस्पति- [तु. GW. GBV. प्रमृ ; वैतु. सा. व्यप. इति]) । बस. उप. < गो- ।

[r]) नाप. । कस. ।

[s]) सपा. °जानयः <> °जामयः इति पाभे. ।

सप्तति[a]- -तिः खि ४, २, २; शौ ५, १५. ७; ६, २५, २; १९, ४७, ३; पै ६, २०, ३; ८, ५, ७; १६, २; ९, ५, १४[b]; १८, १८, ७[c]; १९, ५,५; –तिम् ऋ १०,९३,१५; –तीः शौ १९,६, १६[b]; –तीनाम् ऋ ८. १९, ३७; ४६, २६; –त्या ऋ २, १८, ५; –त्यै तै ७, २, १७,१; काठ ४२, १;३;६;७.

¶१सप्त-थ[d]- -थः काठ ३७, ११[२]; १२[३].

२सप्त-थ[d]- -थम् ऋ १, १६४, १५; शौ ९, १४, १६; पै १६, ६७,५; –थस्य ऋ १०, ९९,२.

सप्तथी- -थी ऋ ७, ३६, ६; काठ १४, ६¶[e].

सप्त-दशन्- -श मा १८, २४[२]; का १९, ८, १[२]; तं २, ५,१०, २¶; ४, ७, ११, १; तै ५, ६, ७, २¶; ६, ३, ७, १[२]¶; ¶मै १, ७, ३[२]; ११, ६; ३, ७,२[४]; ४, ३,२; ¶काठ ९, १[२]; १२, ७; १४, ६; ९; २३, ८; २४, ८; २५, १०; ३३, ८; ३४,९; ¶क ८, ४[२]; ३८, १, ४०, ३; –शभिः मा १४,२९; का १५, ९, ३; तै ४, ३,१०, २; मं २, ८,६; काठ १७,५; क २६, ४; –शभ्यः तै ७, २, ११-१२, १; १४, १; –शानाम् काठ १४.९.

सप्तदश- -शः मा १०, १२; १३, ५६; १४, २३; २४;१५. १२; का ११, ५, ३; १४, ७, ६; १५, ७, १; ८, २; १६,३, ८; तै १, ६, ११,१¶; ८,१३, १; २, ५, १०, २¶; ४, ३, २-३, २; ८-९, १; ४, २, २; ¶५, ३, ३,२[२];४,१; २; ¶६, २, १०, ६; ३, ३, ६; ७, १; ¶७, १, १, ६;१०, ४; २, १-३, २; ५, ५; ६; ३, ८, २;४, ३, ४; ¶मै १, ४, ११; ११, ६[३]; १०[४]S; S२, ६, १०; ७, १९; २०; ८, ४; ५; ९; ३,२, १०; ८, ९; ४, ४, १[२], ७[२]; १०[४]; ७, ६[२]; काठ ९, १¶; ¶१४, ४[३]; ६; ७[२]; ९; १५, ७; १०[३]¶; १६, १९; १७,४[२]; ८; २०,१२[३],S;१३[२];S; २१, १¶, २३,८¶; २४,८¶; २५, १०¶; २६, ४¶; २८, ३¶; ३३, ८¶; ३४, ९¶; ३९,२[२]; ७; क २५, ९; २६, ३[२]; ७; ३१, १४[३];¶; १५[२]; ¶; ¶३८, १¶; ४०,३¶; ४१, २¶; ४३, ३¶; –शम् मा ९,३४; का १०, ६,४; ¶तै १, ६,११,१;७,११, २S; ८, १८, १; ७, १,१, ५; ३, १; ५, ८, २; ¶मै १. ४, ११; ११, ९; ¶काठ १४, ९; २०, १२; २८, ३; ¶क ३१, १४; ४४, ३; –¶शाः तै ७, ४, ७, २; काठ ३३, ४; ६; –शान् मा १३, ५६; का १४, ७, ६; तै ४, ३, २, २; मं २, ७,१९; काठ १६, १९; क २५, ९; –शानाम् काठ ३३, ६[३]¶; –शानि काठ १५, १०[३]¶; –शाय तै ७, १, २, १; काठ ५१,३; –शे मा २१, २५,२६, ३, ३; मै ३, ११, १२; काठ ७, १४; ३८, ११; क ६, १; –शेन तै ३, ५, ३, २; ४, ४, १२, २; ७, १,२, १¶, मै ३, ९, २¶; १६, ४; काठ २२, १४; २५, १०¶; २६, ४¶, ३५, १५¶; ३६, १५, ¶क ४०, ३; ४१, २; पै १५, १,६, –शेभ्यः मा २९, ६०; का ३१, ५, १; तै ७,५, १४, १; मै ३, १५,१०; काठ ४५,१०.

¶सप्तदश-व (त>)ती- -ती: काठ २०, १२; –तीम् मै ३, २, १०[३]; काठ २०, १२[३]; क ३१, १४[३].

सप्तदश-वर्तनि[f]- -निः तै ४, ३, ३, १; मै २, ७, २०; काठ ३९, ७.

¶सप्तदश-छदि[f]- -दि तै ६, २, १०, ६.

सप्तदश-च्छदिस्[f]- -दिः मै ३, ८, ९.

¶सप्तदश-रात्र- -त्रः तै ७, ३ ८, २; –त्रम् तै ७,३,८,१[१].

सप्तदश(श-ऋ)र्च- -र्चेभ्यः शौ १९, २३, १४.

सप्तदश-शराव[f]- -वः मै १, ११, ७¶.

सप्तदशा(श-अ)क्षर[f]- -रेण मा ९, ३४; का १०, ६, ४, तै १,७,११, २.

¶सप्तदशा(श-अ)रत्नि- -त्निः मै ३, ९, २¶; काठ २६, ४; क ४१,२; –त्निम् तै ६,३,३,६;

a) <सप्तन्- + दशन्- वा दशति- वा (पा ५,१, ५९)। b) सपा. °तिः <> °ती: इति पामे.। c) पामे. पृ ३२७० g द.।

d) पूरणार्थे डटि थक्. थट्थटौ प्र. द.। e) सपा. मै १,११,९ सप्तमी इति पामे.। f) विप.। बस.।

सप्त-घा मा १७, ७९; का १८,६, १५; तै १, ५, ३, ३; ४, ४¶; ४, ६, ५, ५; ५, १, ८, १¶; मै १,६,२; ¶काठ २०,८; २१, १०; २४, ४; ¶क ३१, १०; ३७,५, शौ ८, ९, २३; पै १६, २०,२.

सप्त-धातु[a]- -तु ऋ ४,५, ६; -तुः ऋ ६,६१,१२; १०,३२,४.

†सप्त-नामन्[a]- -मा ऋ १,१६४, २; शौ ९,१४,२; १३, ३, १८; पै १६,६६,२.

सप्तनाम्नी- -म्नीम् पै ६, १०,४.

सप्त-पद्- > सप्तपदी- -दी तै ३,३, १०, २; -दीम् ऋ ८, ७२,१६.

सप्त-पद,दा- -दः शौ ५,११, ९; १०; पै ८, १, ९; १०; -दया मै ३,९,२¶; -¶दा तै २, ६, २,६; ३,२,९,२;४; ६, १, २, ७;८,१; ३,३,६; ४, २, ५; मै १,५,६; ४, ५, १; ७; ८, ११; काठ ११,२; -दाम् तै १, ७, ११,१; २,६,२,३¶; ७, ३, २, १¶; मै १,११,१०; काठ ३४, १०¶.

सप्त-पुत्र,त्रा- -†त्रम् ऋ १,१६४, १; शौ ९, १४, १; पै १६, ६६, १; -त्रा मै १,५,८¶.

सप्त-बुध्न- -ध्नम् ऋ ८, ४०,५.

¶सप्त-म- -मः तै ५, ५, २, ३; मै ४,८,१०; काठ २०,१; ३०, ५; क ३१, ५; Sशौ १३, ५, ४; १५,१५,९;१६,७; १७, ७; पै १४, ३, २३S; -मम् तै ७, ५,७, २; मै ३, १, ९; ४, ३; ४, १, ८; काठ ९, १२[b]; ११, १०; २४,४; ३१, ६; ३३, ७; ३४, ६; क ३७, ५; ४७, ६, शौ ९,१,२२S; -मात् मै ३, २,१; ४; काठ ११,६; -मे मा ३९,७S; का ३९, ४, १S; तै ६,१,८,१; ७,२, ८, ४; ७; मै ३,७,६; काठ ३०,२; ३४, १; क ४६,५; -मेन तै ७,३,२, १; काठ ३४,१०.

सप्तमी- -मी मा २५, ४; ५; का २७,४-५, १; तै ५, ७, २१-२२,१; मै १, ११, ६¶[b], ३,१,९¶; १५,४;५; काठ ५३, ११,१२; -मीम् मै १,८, १¶; -म्या पै ९,२०,७[c].

सप्तमा (म-अ)ष्टम- -माभ्याम् शौ १९,२२,३.

सप्त-मातृ[a]- -तरम् ऋ १०,१०७, ४; शौ १८, ४, २९†; -तृभिः ऋ १,३४,८;

सप्त-मानुष[a]- -षः ऋ ८,३९, ८.

*सप्त-मास- >सप्तमास्य[c]- -स्यः काठ ३३,८¶.

?सप्त-मुख- -खे पै २०,५४,२.

सप्त-रश्मि[a]- -†श्मिः ऋ २,१२, [१२(४,५,३)],१८,१; ४,५०, ४; मै ४,१२,१; काठ ११,१३; शौ १९,५३,१S, २०,३४,१३; ८८,४; पै १२,२,१S; १३,७, १३; -श्मिम् ऋ १,१४६,१;६, ४४,२४; १०,८, ८; -श्मौ शौ ९,३,१५; ११, १,३६; पै १६, ९२,६; ९८,५.

सप्त-रात्र- -त्रः तै ७, २,२, १¶; शौ ११,९,११; पै १६, ८३,१; -त्रम् तै ७, २,२, १¶; पै १६, ७१,१०; -त्रेण तै ७,२,२,१¶.

सप्त(प्त-ऋ)र्च- -र्चेभ्यः शौ १९, २३,४.

सप्त(प्त-ऋ)र्षि- -र्षयः तै ४, ३, १०,१[d]; काठ १७, ५[d]; क २६, ४[d]; पै ३,२५,९[e]-६,७,९,७,५, २; ३; ९, १५; ६‡[f]; -र्षिभिः शौ ११, ४, ७[g]; १५, १४, ७; पै ७, १६,७[h]; -र्षिभ्य. शौ ७, ५५,४[i]; १५, २,२३; -र्षीणाम् पै १,२७, १[j]; -र्षीन् तै ३, २, ५,३[k], ४,६,२,१‡[l]; काठ १८, १‡[l]; क २८,२‡[l].

सप्तर्षि-वत्- -वन्तम् पै ७,१७, ७[m].

सप्त-वध्रि[n]- -ध्रये ऋ ५, ७८, ६; १०, ३९,९; -ध्रिः ऋ ८, ७३, ९; खि १,५,९;१०; -ध्रिम् ऋ ५ ७८,५; शौ ४,२९, ४; पै ४, ३८,५; -०ध्रे! पै ९,७,३.

सप्त-त्रिंशति- -तिः मा ९, ७; १८,२४[२]; का १०, २, ४; १९, ८,१[२]; तै १, ७, ७, २; ४, ७, ११,१; मै १,११,१; काठ १३, १४; ३३,८¶; ३४,९¶; -तिम् काठ १०, ६¶; -त्या मा १४.

[a]) विप. । वस. । [b]) पामे. पृ ३२७२ *e* द्र. ।
[c]) विप. । भूतेऽर्थे यप् प्र. (पा ५,१,८२) ।
[d]) पामे. पृ ३२७१ *c* द्र. ।
[e]) पामे. पृ३२७१ *f* द्र. । [f]) पामे. पृ३२७१ *d* द्र. ।
[g]) पामे. पृ ३२७१ *h* द्र. ।
[h]) पामे. पृ ३२७१ *g* द्र. । [i]) पामे. पृ३२७१ *i* द्र. ।
[j]) पामे. पृ ३२७१ *j* द्र. ।
[k]) सपा. काश्री ९,१२,४ सप्तऋषीन् इति पामे. ।
[l]) पामे. पृ३२७१ *k* द्र. । [m]) पामे. पृ३२७१ *n* द्र. ।
[n]) व्यप. (ऋषि-) । बस. उप. नाप. [अर्थः?] ।

३०; का १५,९, ४; तै ४, ३, १०,२; मै २, ८, ६; काठ १७, ५; क २६,४.

¶सप्तविंश- -शेन काठ २६, ४; क ४१,२.

¶सप्तत्रिंशत्य (ति-अ)रत्नि- -त्निः मै ३,९,२; काठ २६, ४; क ४१,२.

सप्त-वृष- -षः शौ ५, १६, ७; पै ८,४,७.

सप्त-शरात्र- -त्रम् पै ९,२१,७.

सप्त-शि(व>)वा[a]- -वासु ऋ १, १४१,२.

†सप्त-शीर्षन्[b]- -र्षाणम् ऋ ३, ५, ५[c]; ८, ५१, ४; खि ३,३,४; कौ ३,२,१३; जै २,२,८.

†सप्तशीर्ष्णी[d]- -र्ष्णीम् ऋ १०, ६७,१; शौ २०,९१,१.

?सप्तसप्तति- -तीः (?तिः) पै ५, ३२,१[e].

†सप्त-स्वसृ[a]- -सा ऋ ६,६१,१०; ८, ४१, २; कौ २, ८११; जै ४,३,६.

सप्त-हन्- -हा ऋ १०,४९,८.

सप्त-होतृ[a]- -ता ऋ ३, २९, १४; १०,६४,५; मा ३४, ४; मै १, ९,५¶[२]; काठ ९, १३¶[१]; शौ ४,२४,३; पै ४,३९, २; -तारः मै १,९, ५¶[f]; -तारम् मै १, ९,५[२]¶; ¶काठ ९, १४[२]; १६; -तॄन् काठ ९, १२¶; -¶त्रा मै १, ९, ५[५]; ६[२]; काठ ९, १२[५];१४[*];१६; पै १०, ४,१?.

सप्ता(प्त-अ)क्षर,रा- -¶रम् तै ६, १,२,६;७; मै ३, ६, ५[२]; काठ २३, २; क ३५, ८; -रया मै १,११, १०[२g]; काठ १४, ४[२g]; -राम् मै १,११,१०; काठ १४, ४; -राय मै १,११,१०; -रेण[g] मा ९,३२; का १०,६,२; तै १, ७,११,१.

¶सप्ता(प्त-अ)रत्नि- -त्निः मै ३, ९,२; काठ २६, ४; क ४१, २; -त्निम् तै ६,३,३,६.

सप्ता(प्त-अ)श्व- -श्वः ऋ ५,४५, ९; -श्वम् खि १,२,८.

†सप्ता(प्त-आ)स्य- -स्यः ऋ ४, ५०,४; मै ४,१२,१; -स्यः काठ ११,१३; शौ २०,८८,४; -स्यम् ऋ १०, ४०, ८; -स्ये ऋ ४, ५१, ४; -स्येभिः ऋ ९, ९११, १; कौ १, ४६३; ९४०; जै १, ४८,९; ४, १,१.

सप्त-नामन्- प्रमृ. सप्तन्- द्र.

?सप्तस्य पै १७,१२,५.

सृप्ति (वप्रा.)[h]- -प्तयः ऋ १,४७, [८(९२, ३) ८, ४, १४(८७, २; ४)]; ८५, १; ६; ८,४६, ७; ९, २१, ४; ६५,२६; १०, १४२, २; शौ २०, १३, ३[i]; -०प्तयः ऋ ८, २०,२३; -प्तिः ऋ २, ३१, ७, ७, ४३,२; ९, ७०, [१०(८६, ३)]; ९६, ९; [१६(१, ६१, ५)], १०३, ६; १०६, [१२; १०७, ११]; १०, ६, २; मा २२, १९;२२[i]; का २४, ६, १; ८, २[i]; तै १, ७, ८, १; ७, १, १२, १; ५, १८, १[i]; मै ३, १२, ४; ६[i]; ४, १४, १५[i]; काठ ४१, ३; ४५, १४[i]; †कौ २, २९३; १०४०; जै ३,२४,८†; -प्तिभिः ऋ ८, १३, [(३, ४४,१)१३]; -†प्तिम् ऋ १,६१, [५(९,९६, १६)]; ३, २२,१; ८,४३,२५; ९,२९,२; १०, ८०,१;१५६,१; खि ५, ५, ४[i]; मा १२, ४७; का १३, ४, ३; तै ४, २,

[a]) विप. । बस. ।

[b]) विप. (*सप्तविभक्तिकवर्णनयुक्त- [अर्क- = स्तोत्र-]), नाप. ([लक्षणया] तत्-स्तोत्र कर्तृ-)। बस. उप. (*नामिकविमतयर्थे) <√शॄ '*कीर्तने' (*=√कॄ [तु. कीर-, कीरक-, कीरि-, कीरिन्-]; वैतु. अन्ये शिर.पर्याय इति?)। ऋ [८,५१,४] त्रिधातु- इति प्रतिविभक्तिकं वचनत्रयमाह (तु. सन्न. शौ [१,१,१] त्रि-षप्त- इति स्तोत्रपरं पदम्)।

[c]) नाप. [सप्तादित्य- (सूर्य- [तु. GRV. प्रमृ; वैतु. वें. = यज्ञ-, सा. = मरुद्गण-])]।

[d]) विप. (धी-)। [e]) पाभे. पृ ३२७१ a द्र.।

[f]) सपा. सप्तहोतारः <> सप्तहोत्रा इति पाभे.।

[g]) सपा. °रया <> °रेण इति पाभे.।

[h]) विप. [आशुगतिमत्- (मरुत्- [ऋ ८, २०, २३])], [भूरणवती- (अनि- = स्त्री- [ऋ १,८५,१; वैतु. वें. सा. दे. मरुद्भिरेषणन्वेन भिन्नान्वयाः?])]. नाप. (अश्व- [तु. निघ १,१४]), भाप. (वेग- [तु. सृप्ती-वत्-])। <√सप् '*गति-दीप्त्योः' (तु. [अंशतः] अभा. PW. प्रमृ; वैतु. वें. प्रमृ. <√सृप् 'गतौ' इति, GRV. प्रतार्थे <√सप् 'समवाये' इतीव [तु. ऋ ५,५२,१७;८,२८,५ ते २, २,११,१ प्रमृ.] च?)।

[i]) सपा. सृप्तिः (माश १३, १.९.५ तैब्रा ३,८,१३,२ काश ७८:६ च) <> सृप्तिम् (शांश्री ८, १८, १ च) इति पाभे.।

४, २; मै २, ७,११; काठ १६, ११; क २५, २; कौ २, ८७७; १११६; शौ २०, ३५,५; –सी ऋ ३, ३५, २; ६, ५९,३; ८, ३३, १८; १०, ६०, ६; –०से मा २९, २; ३; का ३१, १,२; ३; तै ५, १, ११, १[२]; मै ३, १६, २[१]; काठ ४६, २[२]; –†सिः ऋ १, १६२, १; मा २५,२४; का २७, १२, १; तै ४, ६, ८, १; मै ३, १६,१; काठ ४६, ४.

सु(ति >)प्री-वत्[a]– -वन्तः ऋ १०, ६, ६; –वन्ता ऋ ७,१४, १०.

?सप्तैतम्[b] पै १२, ३, १.

सुप्त्य[c]– -प्त्यम् ऋ ८, ४१,४.

?सिप्यतः[d] पै ६, १२, ७.

१स-प्रथस्[e]– -थसम् मा २२. ३; का २४, १, ३; तै ७, १, ११, १; मै ३. १२, १; –थाः मै ४, ९, १‡[f].

२स-प्रथस्[g]– -†थः ऋ १,२२,१५[a]; १२९, [३[२](१३६, ६)]; १४२, ५; ६, १५, [३[२]; १६, ३३; (१०, ११५, ५)]; ६८,९; ७, ३१, ६; [८२-८३, १०]; ८, ५, १२; १८, [३; १०, १२६, ७]; २०, १३; ३०, ४; ४७,७; ९, ७४, १; ८५,८; १०,१८१, १[1]; खि ६, ३, ४; मै ४, १२, २[h]; कौ ३, २,५; जै २, ५,७; शौ २०, १८,६†; –थाः ऋ १, १५६, १; ३, ५९, ७[f]; ५,१३, ४; ७, ७७,२; ८, ६०, ५; मा १८, ५४; ३५, २१‡[h]; ३६, १३‡[h]; ३८, १७†[f]; २०[1]; का २०, ३, ४, ३५, ४, २०‡[h]; ३६, १, १३‡[h]; ३८, ४, १†[f]; ५, ३[१]; तै १, ४, ४०, १‡[h]; ४, १, ३, १; ६, ३†[f]; ७,१३, २; मै २, १२, ३; ४, ९, १०; १०, २†; काठ २, १४†; †कौ १, ४२; २,७५७; †जै १,४,८; ३, २८, ३; शौ १, २६, ३; १८, २, १९‡[h].

†१सप्रथस्-तम– -‡मः[1] मा १२, ११४; का १३, ७, १३; तै १, ४, ३२, १; –मम् ऋ १, १८, ९; ४५,७,७५, १; १०, १४०, [(१, ४५, ७) ६]; मा १२, १११; का १३,७,१०; तै ४,२, ७, ३; मै २, ७, १४; ३, १०, १, ४, १३, ५; काठ १६, २१; कौ २, ११७१; –मे ऋ १,९४, [१३; ५, ६५, ५].

३स-प्रथस्– -थः पै ५, ३९, ४†; –थसम् काठ ४१,२; –थाः काठ ८, ७¶; १८,१५; २०, १५[२]†; ३८, १३‡[h]; ३९, १; क ७, ४¶; २९, ४; पै १९, ३, ७; २०, ५१, ७.

†२सप्रथस्-तम– -मम् काठ १६, १४; क २५,५; –मे पै १२,१, १३.

¶सु-प्र(स्थ >)स्था[k]– -स्थे मै १, ९, ५; काठ ९, १३.

¶सु-प्राण[e]– -णः तै ५, ३, ६,३; ६, १,१,४; –णम् तै ६,१,१,८.

?सप्रो पै ९, २५, ८.

सप्सर[l]– -रासः ऋ १, १६७,९.

स-बन्धु[m]– -न्धवः ऋ ५, ५९,५; ८, २०, २१; ९, १४, २; कौ १, ४०४†; जै १, ४५, ६†; शौ १०, ३, ९; पै २, ३३,४;४०, ४; १६, ६३, ८; २०,२८, ४; –न्धुः खि ४, ५, २०; मा ५, २३; का ५, ६, ३; मै १, २, १०; काठ २, ११; ३५, ५; क

[a]) विप. (वेगवत्- [अश्व-], *दीप्तिमत्- [इन्द्राग्नि-]) ।

[b]) शोधः पृ ३०९० c द्र. ।

[c]) भाप. (ईश्वरत्व-, रक्षकत्व-, रक्षणवृत्तिमत्ता-) । वृप– (*रक्षक- [< √वृप् 'आवरणे']) + भृत्य– (वृत्ति-) > बस. *वृप-भृत्य– > *स-प्त्य– > यनि. (वैतु. वें. सा. PW. < √सृप् 'गतौ', GW. ?GRV. प्रमृ. < सप्तन्– इति ?) । [d]) सर्वतः इति शोधः ।

[e]) विप. । बस. पूप. = सह । [f]) सपा. सुप्रथाः <> सप्रथाः (तैआ ४, २,१च) इति पाभे. ।

[g]) = स-प्रथस्– । उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६, २,११९) इति विशेषः ।

[h]) सपा. सप्रथः (मैत्रा २, २, ७ या ९,१२ च) <> सप्रथाः (तैआ १०, १,१० आपश्रौ १६, १७, १७ प्रमृ. च) <> सप्रथाः इति पाभे. । [i]) तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. GRV. प्रमृ. व्याप. (ऋषि-) < °थ– ।

[j]) = सपा. तैआ ३, १७,१ आपश्रौ १४, २९, १ । ऋ १,९१,१७ प्रमृ. सुश्रवस्तमः इति पाभे. । [k]) विप. (देवता-) । बस. पूप. = २समान–, उप. भाप. वा नाप. वा ।

[l]) विप. (*महाघोषवत्- [मरुत्-]) । *सभर-स्वर– उस. > *सपर्-सर– > यनि. (वैतु. अन्ये < स [= सह इति वा २समान– इति वा] + प्सार– > बस. इति, उग. उप. [√प्सा 'भोजने, भक्षणे' > कर्तरि] प्सार– इति च (तु. WAG. २,१५६ [ ])) । पपा. मा[illegible] ।

[m]) विप. । बस. पूप. = १समान– ।

२, ५, ४८, ६, शौ ६, १५,२, ५४, ३, पै १, २०,४, ६६,४, १९, ५, १५, ८, ६, –ऽघुम्यः शौ ८, ७, २६[a], –ऽघू ऋ ३, १, १०, ५, ४७, ५ १०,१०, ९, शौ १८, १, १०†, –ऽघून् शौ १५ ८, २, पै १९,५,१५, –ऽघूनाम् शौ १५, ८,३

सवर्[b]–> †सवर् दुघ, घा[c]– -घ[d] ऋ९,१२,७, –घा ऋ १,१३४, ४, –घा ऋ ३, ५५, १६, –घाम् ऋ १, २०, ३, ६,४८, ११, ८, १, १०, कौ १,२६५, २, ५५२‡[d], जै १, ३१,३, ३, ४३, ८‡[d], –घाया. ऋ १, १२१, [५, १०, ६१,११], –घे ऋ ३, ५५, १२

सवर् दुह– -धुक्, ग् ऋ १०,६१,८

सवर्-धु[e]– -धुम् ऋ १०, ६१,१७

सु-चल[f]– -ल ऋ ८, ९३, ९, खि ६, ३, २, मै २, १३,६, काठ ३९, १२; कौ २, ५७४, जै ३, ४६, १२, शौ २०, ४७, ३, १३७,१४, –ले शौ १३,३,१२[g].

?स-ब्राध्[h]–> -बाध ऋ १,६४,८, ३ २७, ६, ४, १७, १८, ७, ८, १, २६, २, ९४, [५, ८, ७४, १२] ८, ६६, १, ७४, ६, १०, १०१, १२, †खि ५ २२, ११, तै १,४, ४६, २†, २,२,१२,४, मै ४ १०, १†, ११, २†, काठ ४०, १४†, कौ १,७०, २३७, २,३७, १११, जै १,७,८,२५, ५, ३ ४, ८, १४,११, २०,१३७, २

सब्राध[i]– -घ ऋ ३,५१,४, ४, २३, ४, ७,५३,१,६१, ६.

सब्राधस्[j]– -घस ऋ ५ १०,६

सबुघ[k]– -र्घम्[l] मा १९, ८४, का २१, ६,५ मै ३, ११, ९, काठ ३८,३.

सन्द[m]– -न्द. तै ४, ४,७ २[n]

स-ब्राह्मण[f]– -णान् शौ १२,४,१०, ५३, पै १७, १६, १०,१०, १३

? सभया[o] पै ४,२७, ६

सु भरस्[p]– -रस. मा १७, ८४; का १८ ७,५, तै ४, ६, ५, ६, मै २, ११, १, काठ १८, ६, क २८,६, –०रस ऋ ५,५४, १०, –रा ऋ १०, १०१, ३, मा १२, ६८†, १७, ८१, शौ १३, ५,७†, १८, ७२, तै ६, ८, १३,२, ४, २, ५, ६†, ६, ५ ५, मै २, ७,१२†, ११, १, काठ १६ १२†, १८, ६, क २५ ३†, २८,६, शौ ३, १७, २†, पै २,२२,१†

सभा[q]– -भा खि ३, १५ १३, तै १, ७,६, ७¶ शौ ७, १३, १, १५, ९, २, पै ६, १६, ५, २०, २०, ९, १०, –भा शौ १२, १, ५६, पै १, ६१, १,

---

[a]) सपा पै १६,५,६ सुगन्तुभ्य ? इति पाभे ।
[b]) नाप (अमृत-, क्षीर-)।
[c]) विप (सोम-, धेनु)। टप ।
[d]) सपा °घ <> °घाम् इति पभे ।
[e]) टप, उप दु प्र दस्य घ (वैतु GW <√घू)।
[f]) विप । वस पूप =सह् ।
[g]) मत्र पूप =समान्– इति ।
[h]) विप [स्वर-हन्, स्तोत्र हन् (मरुत-, सु प्रमृ [ऊ नि]प ३ १८])] नाप (स्तोतृ-)। (√सु 'स्तुतौ' >करणे) *सबुर्-> *सबर्- + *बृध्-(भाप [वचने]) >यस, *सबर्-बृध->*सबाबृध-> यनि (वैतु PW. प्रमृ विवि <सबाधम्– इति) । प्र३ ।
[i]) नाप (स्तोतृ)। वस उप, *बृध- (भाप [वचने]) इति। नापे he (तु वे मा, वतु PW GW.प्रमृ विवि. <स-बाधम्– इति, पपा. स-बा° इति, वे मा [ऋ ३, ५१,४] प्र <स-बाध्- इति च)।
[j]) भाप (स्तोतृ)। वस यनि. स्तम्। वस *बृधस्– (भाप [वचने-]) इति उप । शेष h, i द ।
[k]) नाप न (*पुरीष-, गोमय-)। (√ध्रप् 'धार्ष्ट्ये'> भावे) *ध्रपुस्–> (तत्मले) *ध्रपुस्मय–>यनि ।
[l]) *सबुघम् इत्यस्य वाति (तु सपा. तैब्रा २, ६,४,२ सबुघम् इत पाभे)।
[m]) नाप ।
[n]) सपा मै २ १३,१२ काठ २२,५ अब्द इति पाभे।
[o]) स भय- (विप [अंत-नृतन्नद्र]) > (द्वि१) समभयान् इति शोधः। सस्य ?सभीह>सभी (नि√इ) >सभीहि इति शोध. (एप पृ ७६८ नेटम्)।
[p]) विप (मरुत्-प्रमृ)। वस उप. भाप [वेग-, मर्दि- प्रमृ], पूप. =सह् ।
[q]) नाप. (समिति-)। < सह + √भा 'दीप्तौ' इति भाग, < स [=सम्]+ √भा 'भासने' (तु. शौ७,१३,१ यत्र समिति-, संगर्-, सुतन- दप सह इत्यनेन समस्तानि प्रानि. इति Edgerton [KZ ४६, ११७])।

१७,६, ४; –भानाम् पै १३, १४,५; –भाभ्यः मा १६,२४; का १७,३,३; तै ४, ५,३, २; मै २,९,४; काठ १७, १३; क २७,३; –भाम् ऋ ८, ४, ९; १०,३४,६; तै १, ७, ६, ७¶; मै ४, ७, ४[a]¶; काठ ८, ७¶; क ७,४¶; कौ १,२७७†; जै १, २९,७†; शौ ८, १०, ९; १९, ५५,५; पै ३, ३७, १; १६, १३३, ५; १९, ३५, १३; –भायाः मै २, २, १¶[a]; शौ १५,९, ३; पै २०, २१, २; –भायाम् मा ३,४५; २०,१७; का ३,५,२; २२, १, ४; तै १, ८,३,१; ३,४, ८, ६¶; मै १, ६,११¶; १०, २; काठ ९, ४; ३८,५; क ८,७; शौ ५,३१,६; ७,१९,४; ८, १०, ८; पै ३, २९, ५; ५, २९, ५; १६, १३३,५; –भासु ऋ ६, २८, ६; शौ ४, २१, ६†; –०भे शौ ७,१३,२; पै २०,२१,३.

सभा-घर्– -रम् मा ३०, ६; का ३४,१,६.

सभा(भा-आ)धान[b]– -नम् पै १९, १९,१२.

सभा-पति– -तिभ्यः मा १६, २४; का १७,३,३; तै ४, ५,३, २; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३; –तिम् पै १३, १४,५.

सभा-प्रपादिन्[c]– -दिने पै २०, ५८,५.

†सभा-वत्– -वान् ऋ ४. २, ५; तै १,६, ६, ४; ३, १, ११, १; मै १, ४, ३; ८; काठ ५, ६; ३२ ६.

सभावती– -ती ऋ १,१६७,३.

सभा-सद्[d]– -सदः मै ४,२, ८¶; शौ ३,२९,१; ७, १३, २; १९, ५५, ५; पै २०, २१, ३; –¶सद्भ्यः मै १, ६,११; काठ ८,७; क ७,४.

!सभासदा[e] पै ८,९,९.

सभा-साह्[f]– -हम् खि ४, ६, २[g]; –हेन ऋ १०,७१,१०.

सभा-स्थाणु[h]– -णुम् मा ३०, १८; का ३४,३,५.

सभेय[i]– -यः ऋ २, २४, १३; खि ५,१२,१[j]; मा २२, २२[k]; का २४, ८, २[k]; तै ७, ५,१८, १[k]; मै ३, १२, ६[k]; काठ ४५, १४[k]; शौ २०, १२८, १; –†यम् ऋ १, ९१, २०; खि ५, ५,४[k]; मा ३४, २१; का ३३,१,१५; मै ४, १४,१.

१सभ्य[l]– -भ्यः शौ ८, १०, ९; –भ्यम् मै १, ६,११[a]¶; पै १६, १३३,५.

२सभ्य[l]– -भ्यः[m], -भ्याः[n] शौ १९, ५५,५.

*स-भाग[o]– > √सभागि, सभाग-यति शौ ९,११,६[p]; सभागयति मै ४, २,३¶[q]; शौ ९,११,६[p]; सभागयतु पै १६, ११६,१०[p].

स-भृति[r]– -तयः ऋ ५,६७,७.

!सभीम– -मान् पै ५, १५,४.

सम् ऋ ५, ७, १[s]; ८, १२, ११; १७[t]; १८; १०, १६,७[u]; १६८, २![v]; मा १५, ९९†; का १६, ५, १०†; तै १. ५,१,१![w]; २,

a) सपा. काठ ११,६[a] मह्रत् विप्रः इति पाभे. ।

b) नाप (सभास्थान-)।

c) =सभा-घर– । उस. उप. < प्र√पद् ।

d) नाप. । टस. ।

e) BKA. सभा-सद्– > -सदाम् इति शोधः ।

f) वि१. । उस. । g) =सपा. हिगृ १,१०,६ । आपमं २,८,२ सत्रामाहम् इति पाभे. ।

h) नाप. (सनिर्गन्ध-स्तम्भ-) । उपमार्थे तस. ।

i) विप. । तद्गमाधवीयो द-र्थो प्र. (यक. पा ४, ४, १०६;१०५) । j) स॰ इति स्वरः? यनि. शोधः ।

k) सपा. सभेयः (माश १३, १, ९, ८[a] काअ ७५:२ काश १२४:१२[a] तैब्रा ३, ८,१३, ३ च)<>सभेयम् (शांश्रौ ८,१८,१ च) इति पाभे. ।

l) विप.,नाप. (अग्नि-भेद- [सं. एकतरत्]) । सपा. टि. द. । m) वैतु. RW. WI. सभ्य [°भ्य] इति ? ।

n) सपा. तैब्रा १,१,१०, ३; ५; २,१, २६ आपश्रौ ५, १८,२ सुप्रथ इति, माश्रौ १, ६, ३,७; १४ सप्रथः इति च पाभे. । o) बस. पूप. = सह ।

p) सपा. °ति <> °तु इति पाभे. ।

q) स॰ इति स्वरः? यनि. शोधः । सात. °यत्, यथा° इति शोधापेक्षः ।

r) विप.>नाप. (भर्तृ- इति पै. भा.; वि. इत्येव GW. प्रमृ.) । बस. पूप. = सह, उप. = भृतम्– ।

s) द्विरु. । सम् (समन्ता इति वें., सम्यक् इति सा.) ।

t) वैतु. वें. भा. सम्"""रणा इति । u) पृ३२५५ h द. ।

v) शोधः पृ २९५२ f द. ।

w) सम् (धनम्) इति शोधः (वैतु. अन्ये सम्—[नि-अ]द्धत इति शोधाः ?) ।

६,११, ४†; ४, १, ५,४?[a]; ४, ४,३†; ७,१३,४[b,c]; ¶५, २, ४,१; ५,३,३[d];७,७,२[e]; ६,३, १, ६¶[f]; ७,४, १९,१[g]; मै ३, ७, १०¶?[g], ४,९, ९?[h]; ११, ११†; जै ४, १०, १; २; शौ ९, १३,२२?[i]; १८, २, ५८[j]; २०, १११,१; २[k], ३; पै ३,१७,५?; २७,१?; १६, ७५, १२?[l]; १९, २, ३?; ४८, १५[l]?.

१सम,मा[l]- -कम् ऋ १, १७६, ४; पै १, ९८,२?[m]; -†स्मात् ऋ ५, २४, ३; मा ३,२६; का ३, ३, १८; मै १,५,३; काठ ७,१; क ५,१; -स्मिन् ऋ ८, २१, ८; -मस्मै ऋ ६, ५१, ६; -†मस्य ऋ ६, २७, [३; १०, ५४,३], ४२, ४; ५३, ८; ८, ७५, ९; ९, २९, ५; ६१,३०; १०,२९,४, तै २, ६, ११, २; मै ४,११,६; काठ ७, १०; कौ २, १३०; ७९३; जै ३,१३,६; शौ २०, ७६, ४; -माः पै ८, ७,७; १९, २९, ६; -माम् खि ४, २,११[n]; पै २०, १९, १?[o]; -†मे ऋ ८,३९, [१-१०; ४०, १-११; ४१,१-१०; ४२,४-६]; तै ३.२,११,३.

२सम,मा[p]- -मः ऋ ५, ६१, ८; ६, ४८, १९; ७, ६२, १; पै १२, ३,९; -मम्[q] ऋ १०,११७,९[r]; तै ६, २, ६, ३¶; ¶मै २,१,७; ३,८,४; ४,७, ९; १४, ११$; ¶काठ १०, १[s]; २५, २[s]; क ३८,५[s]¶; शौ २,११,१-५, ४, १८,१[r]; १२,१, २; पै १, ५७, ५; १७. १, २; २०, २९, ८; -मा ऋ ८,१,६; १०,११७,९; कौ १.२९२†; जै १,३०,१०†; शौ ५,११, १०[s]; पै ५,२४,१[r]; ८,१,१०[s]; -माः ऋ ५,८३,७; तै ३. १, ११, ६†; ¶मै ४,४, १०; ७, ९; -मान् तै ६,६,४, १[s]¶; काठ २९, ८[s]¶; पै ३, ३६, ४?; -माम् काठ २९, ८?; -¶मे तै ६, १, ९,४; ३, ३,५; मै १,१०,१३; काठ ३६, ७; पै २०, ४२, १०$; -मेषु शौ ८, ७, १७, पै १६, १३, ६; -मौ ऋ १०, ११७, ९; मै १, १०,१३¶;¶काठ२९ ८;३६,७.

सम-त्व- -त्वाय मै ४,७,९¶.

समा(म-आ)कृति- -तीन् पै ४, १३,४.

सम्√अंश्, समानशे शौ १०, ७, ३६; पै १७,१०,६; १८,१६,६[t]; सुमानंश ऋ ४, २३, ३; सुमानशुः ऋ ३, ६०,३, पै ३,३८, ११; १६, ९८,९; समानश ऋ ३,६०,२.

?समकताबसो पै १,९८,३.

१समक्ष[t]- -क्षम् ऋ १०, ८७, ११; शौ ५,१४,४; ८,३,११†.

---

[a]) स्वम् (धनम्) इति शोधः (वैतु. अन्ये संप्रा [प्र-अ] यच्छत इत्येवंयोगाः ?)। वा. किवि. (=स्वत्वेन)। पामे. पृ २११४ *j* द्र.।

[b]) सना. [= *तम् (< *सद्- = तद्- [अग्निम्])]। तस्य. अनु एतच्छुक्तः कप्र., ?कृणुध्वम् > कृणु (= *घृणु [दीपय]) स्वम् इति द्वि-पदः शोधः। सपा. मा [१५, ५३] ?सम्[1] > सम्[2] इति स्वरशोधो द्र. (तु. उप इति कप्र. एतत्-सापेक्षः; वैतु. अन्ये ग. इति कृत्वा सं-प्र √च्यु इति, अनु-सं-प्र√या इति, उप-सं-प्र √या इति चानुमन्यमानाः ?)। [c]) ?संप्रच्यवध्वम्, ?अनुसंप्रयान > सपा. मा १५,५३ संप्रच्यवध्वम् उपसंप्रयात इति पामे.।

[d]) पृ ३२७७ *w* द्र.।

[e]) २राअ. (वैतु अन्ये संप्रयच्छेत् इति)।

[f]) एकतरत्र पृ २२१८ *e*, अपरत्र २२५५ *g* च द्र.।

[g]) शोधः पृ १९८९ *e* द्र. (तु. सपा. तै ६,२,२,१)।

[h]) सपा. मा ३८, ११ तैआ ४,९,२ सुम् इति पामे.।

[i]) शोध पृ२८६९ *b* द्र.।

[j]) पृ २२५५ *h* द्र.।

[k]) पृ ३२७७ *t* द्र.।

[l]) सना. (सर्व-)। अनुदात्तम् (तु. फि ४,१०)।

[m]) शोधः पृ १३४० *l* द्र.।

[n]) सपा. खिसा २६, ११ समा इति पामे.।

[o]) शोधः पृ २१८२ *i* द्र.।

[p]) विप. (२समान-, समतल-), नाप. (सम-भूमि- [शौ ८,७,१७ प्रमृ.])। < √सम 'अवैक्लव्ये' इति अभा.। *सद्- (= तद्- [सना.]) > *सद्मय- > *सम्मय- > यनि. (तु. [अंशतः] GW.)।

[q]) क्वचित् वा. किवि.।

[r]) सपा. समम् <> समा इति पामे.।

[s]) पामे. पृ ३०३८ *m* द्र.।

[t]) तु. प्रत्यक्ष- प्रमृ.। विप. (*संगतदृष्टि-, साक्षात् स्थित-)। वा. किवि.। (सं√मष् 'दर्शने' > क्षर्ति) *सम्-मक्ष- > यनि. (वैतु. अन्ये सम् + अक्षि- [पावा ५, ४,१०७] इति ?)।

२समृक्ष[a]– -क्षम् काठ १२,१२¶.

३समक्ष– -क्षम् ¶काठ ८,१२; ११,१;१३,२;४; क ८,१[२];¶; पै ७,१,७; १६,७,१†.

सामक्ष[b]– -क्षम् मै ३, ६, १¶.

१समग्र,ग्रा[c]– -ग्रः शौ ७, ८६, ४[२]; -ग्राः खि ४,६,२[d].

२समग्र(>)ग्रा[e]– -ग्राः शौ ८ ७, १९; १२,१,१६.

३समग्र,ग्रा– -ग्राः पै ४, २७,२; ५, १९,५; १६, १२, ८; १७,२, ७; १९, २८,९.

सम्-अङ्क[f]– -ङ्कम् शौ ६, ५०, १[g]; -ङ्कान् शौ १, १२,२[h]; पै १,१७,२.

सम्-अङ्ग[i]– -ङ्गः शौ १८, ४, ८.

सम्√अच्,ञ्च्, सम्…अचथः ऋ ५, ७८, ६; सम्…अञ्च[j] मा २७,४५; का २९,६,२.

सम्…अच्यते पै १९,२१,१५[k]; सम्…अच्यसे[k] शौ ६, ४९,२[l]; समच्यन्त ऋ ५, ५४,१२.

सम्य(मि-अ)च्,ञ्च्[m]– -¶मीचः[n] तै ५,२,३,५;९,४[२]; ३,२,५; मै ३, २, ३; ७; काठ २०, ८[२]; क ३१, १०[२]; -मीची[n] मा ११, ३१; का १२,३,४; तै ¶२, ३, २-३,२; ४,१, ३, २; ¶५,१, ४, ५; ४, ७, ६; ७, ३, १३, १; मै २, ७, ३; काठ १६, ३; १९,४[२]; ¶[२]; ¶२१,३;९; ४३, ३; क ३०,२[३]; ¶[२]; ३१,१८¶; -मीची[o] मै २, ७, ७; ३, १, ९; -म्यक् ऋ ४, ५८, ६[p]; ५,९, ५; ६६, २; ७०, २; ९, ७३, २; †मा १३, ३८[p]; १७, ९४[p]; †का १४, ४,१[p]; १९,१, ७[p]; काठ २३, ५¶; २४,४¶; २९, १०¶[२]; ३०, ८; ९; ४०, ७†[p]; ¶क ३७, ५; ४६, ३[२]; कौ २,३३६†; जै ३, २८, ८†; शौ १८,४,११; पै ८, १३, ६†; १०,४,६; -म्यङ् ¶मै ३, २,६; ३,१; कौ २, ८५४; पै १५, १, १[q]; -म्यञ्चः ऋ ९, ७३, २; शौ ३,३०,३[r];६; पै ५, १९, २; १९,३[r]; ६; ६ २,५[s]; १०, ४, ६; ७; -म्यञ्चम् ऋ ५, ७, १; मा १५, २९†; का १६, ५, १०†; †तै २, ६,११,४; ४,४, ४,३; ६,६, ३,४¶; ¶मै ३,१, ६;२,७; ७,७; ४,५, ८; ७-८, ९;११,१†; काठ २,१५†; १९, ५¶; क ३०, ३¶; शौ १३, ३, २०; -म्यञ्चा ऋ १, १७९, ३; ८, ३१, ६; -?म्यञ्चौ मा २०, २५[t];२६; का २२,२,२[t]; ३; मै ३,२,६¶; शौ ५, १,५[s].

†१समीची– -ची ऋ १, ६९,१;९६,५;२,३,६;२७,१५; ३, १,७; ३०, ११; ५५, १२; २०; ८,६, १७; १०, २४, ४; ८८,१६; मा १२,२; १७, ७०; का १३,१,२; १८,६, ६; तै ४, १,१०,४; ६,५,२; ७, १२, ३;

---

[a]) = १समक्ष–। (सम्√मष् > भावे) *सम्-मष्- > मत्वर्थे *सम्मष्य– > यनि.।

[b]) = १समक्ष–। सम्–+(√मष्>भावे) *मष्य– > बस. *सम्-मष्य– > यनि.।

[c]) विप. (संपूर्ण- [चन्द्र-, प्रजा- प्रमृ.])। (सर्व– > भावे *सर्वक– >) *समक– + भर– (भाप. = भृति-) > बस. *समक-भर– > *समक्र– > यनि. (द्र. [अर्थतः] स-कल– इति पर्यायः; वैतु. पपा. कमा. PW. प्रमृ. < सम् + अग्र– इति, शक. < सं√ग्रह् इति, कमा. [पक्षे] < सं√ग्रस् इति च !)। [d]) = सपा. हिश्र १, १०,६। आपमं २,८,२ समृद्धीः इति पाभे.।

[e]) = १समग्र–। उस.उप. भर–(कर्तरि) इति। शेषं c द्र.।

[f]) विप. वा नाप. वा (छेदक-,कीट-। द्र. प्रथमे स्थले सा. PW. प्रमृ. यत्र < सम्√अङ्क् *= √भञ्ज्, √मस्य्, √कस्, पंजा. √कहना। *छेदने')।

[g]) तु. सपा. पै १९, २०, ५ पतङ्गम् (=छेदक्म् < √पत् [=√पाटि] *पाटने = भेदने') इति पाभे.।

[h]) वैतु. सा. PW. च विभिन्नार्थौ !। [i]) विप. (समीचीनाङ्गयुक्त- [*यजमान-])। बस. पूप. स्वरः।

[j]) पृ ३२२३ b^{1} द्र.। [k]) पाभे. पृ १२६ e द्र.।

[l]) सा. उच्यसे इति !।

[m]) विप.। समि– (< सम्) + अञ्च्– इति पा (६, ३,९३) प्रमृ.। <(*सर्वत– >) समि– + (√मृ> *मृत्य– >) अच्– इति, (*मृन्य– >) अन्च्– [माने] इति मतम्।

[n]) तु. पृ २५१ a । = समि + (*मृत्य– > *मृप्य्– >) ईप्– > समीप्– > यनि. इति मतम्। [o]) तु. पृ२५० p।

[p]) पाभे. पृ ३२०० b द्र.। [q]) सपा. तै ४,४,१२,१ विभे.। [r]) सपा. कौसू ३३, ८ समीचीः इति पाभे.।

[s]) सपा. सम्यञ्चः <> सम्यञ्चौ इति पाभे.।

[t]) *सम्यञ्च– > (न. प्र२) *समीची इति शोधः (वैतु. अन्ये लिङ्गव्यत्यय इति !)।

मै २,७,८; ३, ३,१[२]; काठ १८, ४†; –चीः ऋ ३,२९,१३; ३१, १३; ४,१७, ९; १०, ६१,२५; जै ४,११,२; –च्या खि ३,१०, ५§; –च्योः ऋ १०,२४,५.

२समीची– -ची तै ३, २, ४,३; ¶५,२,३,४; ५[१];५.४,२; १०, १; मै २, १३, २१; ¶३, २, ३[२]; ३, १; –चीः मा १४, २५; का १५,८,४; तै ४,३, ९, २; मै २,८,५; ३, ८, ९¶; कौ १,४५८; जै १,४८, २; शौ ७, २३,२; पै २०,४,१०.

३समीची- -ची काठ १६, ८†; ¶२०,१;६[a]; क ३१, ३[२b], ८; पै ५, ३२, ३[c]; ११, ५, ७; २०,४८,५; –चीः काठ १७,४; ३८,१३†; क २६, ३; पै १०, ४,७; –¶चीम् काठ २९, १०; क ४६, ३.

†समीक(वप्रा.)[d]– -के[d] ऋ३,३०, ११;४,२४,[३ (७,८२,९)], ७, २१,९,८,३,५[e],१०,४२,४; कौ १,२४९; २,९३७; जै १, २६, ७; ४,२३,४; शौ २० ८९, ४; ११८,३; पै ३,३६,४§.

¶१समीचीन– -नम् तै ५,२,६, ४; ९, ६; मै ३, ८,९; –नानि तै ५,२,९,४; मै ३,२,७; ४,१, ८; –नाम्याम् मै ३.३,१.

†२समीचीन, ना– -नाः ऋ ९, ३९, ६; ७४, ४; काठ ३५, ६; कौ २, २५३; जै ३, २१,१८; –नासः ऋ ८,३,[७; १२, ३२]; ९, १०, ७; कौ १, २५६; २, ४७५; ९२३; जै १, २७, ४; ३, ३६, १; शौ २०, ९९,१; –ने ऋ ९,७४,२; ९०, ४; १०२,७; १०, ४४, ८; कौ २,७६०; शौ २०,९४,८.

¶३समीचीन– -नम् काठ २०, ५; क ३१,७; –नाः क ४८ ७; –नानि काठ २०, ८; ३१, ६[२]; क ३१,१०; ४७, ६[१]; –नानाम् पै १०,४,६.

सम्√अज् , सम्…अजति ऋ १, ३३,३; ५. ३४, ७; समजाति ऋ ५, २, १२; समजाति ऋ १,१००, ११; समजासि ऋ ७, ३२, ७; समज>जा ऋ ६. २५.९; समजतम् ऋ २,३९,७.

?समजीम् पै १२,६,६.

सम्√अञ्ज् , समञ्जतः ऋ २, ३, ७; समञ्जतु पै ९,३,४.

समङ्क्ते ऋ १०, ८७, १६; शौ ८,३, १५†; १२, ३, १३; पै १६, ७, ६†; १७. ३७, ३; ¶समनक्ति तै २, ५, ११, ८; ६, ३, ७, ३, मै ३,९, ५; ४,१,१४;५, २; ¶समनक्ति तै ६, ३, ७, ४; मै ३, ९, ६; ¶समनक्ति काठ १९, १०; २६, ७; ८; क ३०, ८; ३७, ६[f]; ४१, ५; ६; समञ्जते मा २०, ६१; २१, ३५; का २२, ६,७;२३,४,७. मै ३. ११, २; ३; काठ ३८, ८; †समञ्जते ऋ ९,८६, ४३; ९७, ५७; कौ १, ५६४; २, ९६४; जै १, ५७, ११; ४, २०, ८; १८, ३, १८; समञ्जन्ति ऋ १०, ५२, ३, समञ्जाथे खि ५,६,४; मा ३३, ३३;७३; का ३२,३, ४, ६,४; समङ्क्थ पै ५, १६, ३[g], समञ्जे ऋ १,६१,५;६४,१; शौ २०,३५,५†; समनज्मि पै ५, १६,४; समञ्जन् ऋ ३,३८,३; सम्…अञ्जन् ऋ ७, २, ५, समक्षतु पै ६, ६, ७, सम्… अङ्क्ताम् मा २. २२[२h]; का २, ५, ५[२h]; तै १. १,१३,२; सम् (अङ्क्ताम्) मा २, २२[i]; का २,५, ५[i]; काठ १, १२, ३१, ११; क १. १२; ४७, ११; समनक्तु ऋ २, ३, २; १०, ८५, ४३; मा २०, ४४; का २२,४,९; मै १, ११, ४; ३, ११, १; काठ ३८, ६; शौ १०,३,१७-२५; १४, २, ४०†, १८, ३, ११; पै १६, ६४, ८

---

a) सविसर्गं योगं मुपाठ. 81. चिन्त्यः।

b) शङ्कत् पाटः च्युत. द्र. (तु. सस्थ. काठ.)।

c) सपा. शौ ४,१६,३ त्रिभे.।

d) नाप. (संग्राम- [तु निघ २, १७])। गस. उप. कपिकर्णे दम् प्र. (तु. प्रतीक-)।

e) ॰नाप. (सर्वाति-)। च. अर्थे तात.। 'इन्द्रं वनिनः (॰मन्दिनः [=सोमस्य]) समीके हवामहे' इति वा.। सं√पा 'पाने' > भावे ॰सम्पादक- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. सम्-ईक- इतीव ?)।

f) सपा. मै ३,७,५ काठ २४,५ समर्धयति इति पाभे.।

g) सपा. कौमू २,३६ समञ्जन्–>अन् इति पाभे.।

h) =सपा. माश १, ९, २, ३१[२] तैब्रा ३, ७, ५,१०। शौ ७,१०३,१[१]पै२०,३४,९[१] वैताश्री ४,६ प्रमृ. सुमनम् इति, तैब्रा ३, ७, ५,१० आपश्री ४, १२,१ सुमङ्गलाम् इति च पाभे.।

i) सपा. शौ ७,१०१,१[१] पै २०,३४,९[१] सुम् (अपाम्) इति पाभे.।

१०; ६५,१-४; ९८,१०, ८†; सम्…अनक्तु शौ १३,१, ८; पै १८,१५,८; समञ्जन्तु ऋ १०, ८५,४७; सम्…अञ्जन्तु ऋ ६, ६९,३; सम्(अञ्जन्तु) ऋ ६,६९, ३; १०,८५,४७.समङ्ग्धि,ङ्ग्धि ऋ ९,५, १०; मा १३, ४१[a]; का १४,४,४[a]; मै २, ७, १७[a]; काठ ३७,९[2]; शौ ३, १२,८[b]; ४, १५,६;१२ ३,४५;१९,३१,१३; पै५,७.३; १०,५,१३; १७,४०, ५; समाञ्जन् ऋ १०, ८८, ४; समञ्ज्यात् मै ४, १,१४[c]¶.

समानज्रे ऋ १, १८८, ९; समज्यते ऋ १, १८८, २; ११; १०, ११८,४[d]; †सम्…अज्यते ऋ ३,१७,१; ९, ३४, ४; ७२, १; १०५,[(१०४,२)२]; कौ २, ४४९; जं ३, ३४, ७; समज्यसे ऋ ९, ८६, ४७; समज्यताम्[e] मा १२,७०, का १३,५,९; मै २, ७,१२; काठ १६,१२; क २५,३.

सम्-अक्त,क्ता- -क्तः मा २९, १०; का ३१, १, १०; तै ५, १,११, ४¶; मै ३, १६, २; काठ ४६, २; शौ ७,७८,४; १८, ३, १४; पै २०, ५४, १; -क्तम् ऋ २, ३,१०; मै ४, १, १४[2]; शौ ५, २८, १४[f]; ७, १०३, १[2]ϕ[g]; पै २०,३४,९[2]ϕ[g]; (-क्तम्)[h] शौ ७, १०३,१[2]; पै २०,३४,९[2]; -क्ता तै ४,२,५,६[e]; शौ ३, १७, ९[e]; -क्ताः ऋ १०, ६२, १; पै ६, २२, ८[i]; ११; १७, ४०, १[j]; १९, ४२, १०; २०, १९, २

समक्त-भेषज[k]- -जम् पै १९, ४०, ३?[l], २०,५४,९.

†सम्-अञ्जत्- -ञ्जन् ऋ १०, ४५,४; ८०,१; ११०, २; १०; मा १२,६; २१; ३३; S२०, ३७; ४५; २८, १०S; २९, २ϕS[m]; २६; ३५; का १३, १,७; २-३, ४; S२२, ४, २, १०; ३०, १, १०S; ३१, १, २ϕS[m]; ४,२; ११; तै १, ३, १४,२; ४, २, १, २; २, २; १०, १S[a]; ५,१, ११,१ϕS[m]; मै२,७, ८; ३, ११, १S; १६, २[2]ϕ[m]; ४, १३,३[2]; काठ १६, ८-१०;१७S[a];२०[2]; ३८,६[2]S; ४६,२ϕS[m]; शौ ५,१२,२;१०. सम्-अञ्जन- -नम् शौ ७, ३७,१[n]; पै २०,४९,७.

सम्-अञ्जानु- -नः मै ४,१४,९.

सम्√अत्, †समतमि ऋ १, ३०, ४; कौ १, १८३; २, ९४९; जै १,१९,९; शौ २०,४५,१.

सम्√अद् ,सम्…अत्ति ऋ ७,४,२.

स-मद्[o]- -†मत्सु ऋ १, ५,४;६६,३; ७०,६; १३०, ८; १७३, ७; २, १२,३; ३,[३०-३१, २२; ३२, १७; ३४-३६, ११; ३८, १०; ३९, ९; ४३, ८; ४८-५०, ५; १०,८९, १८; १०४, ११]; ४, २०,१; २४,६; ३८,४; ५,३३, ४; ६,१८,६; २५, ९; ३३, १; ४६, ३; ७५, १३; ७, ३०, ३; ३४,६; ८,११,[८; ४३, २१]; ९; १६,१०; १९, २०; २३, १२; ४०,१; ९०,१; ९, ४, ८; ९०,३; १११,३; १०, ८०, २; १३३,१; सि १,२,३; २,४,१; मा १५, ३९; ४०; २०, ४८; २९,५०, का १६,५, २१; २२; २२,५,२; ३१, २, ११; तै १, ७,८,१S; १३,५, ४, ६,६, ५; मै ३.१६,३; ४, ११, ४[2]; १२, ४; १४,५; काठ २१,१४; ४६, १; कौ १, २६९; २८६; ३३९; २, ४०४, ५१७; ५१८; ७५९; ८४२; ९१०; ९४१; ११५१; जै १,२८,७; ३०, ४; ३४, ७; ३,३१,२४; ४०,१३; १४,५९, १७; ४,१,२; ४;५,३; १८,९;

[a]) सपा. समङ्ग्धि (माश ७,५,२, १७[1] च)<> समञ्जत्-> -ञ्जन् (बौश्रौ १०,३४ : १) प्रमृ. च) इति पाभे.। [b]) तु. पृ ७३२ k।

[c]) मात. समञ्ज्यात् इति? यनि. शोधः।

[d]) सश. क ६,२ समिध्यते इति पाभे.।

[e]) सपा. समज्यताम् (माश ७, २, २,१० च)<> समक्ता इति पाभे.। [f]) पाभे. पृ १९०९ h द्र.।

[g]) पाभ. पृ ३२८० h द्र.। पृ ६८ सस्थ. अक्तम् इति नेष्टम्।

[h]) पाभे. पृ ३२८० i द्र.।

[i]) सपा. शौ ४,३४,५-७ समक्ताः इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ २१८३ k द्र.।

[k]) नाप. (*मनविरोक्तौषध-)। पस. पूप. पा. *अक्तर्ण =द्देरने वृत्तिः (तु.मपा पै १९, २५, ९ आमृष्टि-[<*आमृक्-मृष्टि-] इति पाभे.)।

[l]) *क्तं भे* इति पाठः? यनि. मदर्शेकारः शोधः।

[m]) पृ ६८ सस्थ. अञ्जन् इति नेष्टम्।

[n]) पाभे. पृ २८३७ g द्र.।

[o]) नाप.(संमान-[तु. निघ २,१७ वा ९,१७])। व्यु.? <सम् √मद् वा सम् √मद् वेति मा. प्रमृ.।

शौ २०,११,११; ३४, ३; ४६, १; ६९,२; ९५,२; १०४,३, पै १३,७,३; १५,११,५; –†मदः ऋ ६, ७५,२; मा २९,३९; का ३१,२,३; तै ४,६,६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; शौ ५, २०, १२§; पै ९, २४, १२§; १५, १०, २; ५‡[a]; –मदम् ऋ १०,१२५, ६; ¶तै २,२, ११, २[२]; ५,५,१,१[२]; ७, २, ५[२]; ६, ६,७,१; ¶मै १,८,८;१०,१७; २,१, ९[२]; ४,१, १२[२]; ७, ४; ¶काठ १०,११[२]; १९,८[२]; २७, ६; ३६,१२; क ४२, ६¶; शौ ४, ३०, ५†; ११, १, ३२[b]; –†मदाम् ऋ ६, ७५, १; मा २९.३८; का ३१,२, २; तै ४, ६,६,१; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; पै १५.१०,१.

समुद्-वन्[c]– -वा ऋ ६, १८, [२; ७,२०,३]; काठ ८,१७.

स-मुदन[d]– -नस्य ऋ १, १००,६.

?समद्गु[e] पै ६,२,६.

सम्√अन्, समानन् काठ३७,१४¶.

†सुमान ऋ १०,५५, ५; मै ४, ९, १२; कौ १, ३२५; २, ११३२; जै १,३४,३; शौ ९,१५, ९; पै १६,६८,८.

१सम्-आन[f]– -नः मा २२, ३३; का २४, २०,१; पै २,८०,१?[g]; –नम् शौ १०, २, १३; पै १६, ६०,७; –नाः पै १७,२९, १६; –नाय मै३,१२,९; काठ५१,४.

समान-व्यान– -नौ का २, ३, ८; तै १, ६, ३, ३; ७, ३, ४; काठ ५,५; ८,१३.

सुमन(बप्रा.)[h]– -नम् ऋ १, ४८, ६; १०,६९,११; ८६, १०; १६८, २[i]; शौ ६, ६०, २[j]; २०, १२६, १०†; पै १९, १४, ५[२]; –†ना ऋ ६,७५,४;५[a]; ८,६२, ९; ९, ९६, ९[a]; मा २९, ४१; ४२[a]; का ३१,२,४; ७[a]; तै ४, ६, ६, २[२a]; मै ३, १६, ३[२a]; काठ ४०, ७[k]; ४६, १[२a]; शौ १९,५८,१§[l]; पै८,१३,८; १५, १०,४; –†ने ऋ २,१६,७; ६, ७५,३[m]; १०,५५,५[n];१४३,४; मा ९,९§; २९, ४०; का १०, २,६§; ३१,२,५; तै ४,६, ६, २; मै ३, १६, ३; ४,९, १२; काठ ४६, १; कौ १, ३२५; २, ११३२; जै १, ३४, ३; शौ ६, ९२, २§; §पै १९, ३४, ११; १२; –नेषु ऋ ७,२,५; ९,९७, ४७; शौ २.३६,१; पै२,२१,१.

समन-गा[o]– -गाः ऋ १, १२४, ८; ७,९,४.

समना[p] ऋ १, १०३,१; १२४, ३; १६८,१; २, ११,७; ४, ५, ७; ४३, [७; ४४,७]; ५१,८[२]; ९; ६,४,१; ८, ४१, २; ६६, ७[q]; १०,६९, ८; ७३, ४; तै ४, ३, १३, ३†; मै २, १३, १०; शौ †२०,९७,१[q], १४३,७.

समन्य[r]– -न्या ऋ ९, ९७, ३; कौ २,७५०†.

सु-मनस्[s]– -नसः ऋ १, १८६, ८; ६,९,५; ७,४३, २; ४; ५२,३; ९१, ३; ८,२७,५; १०, १०१, १; मा ७,२५[t]; १३. २५; १४, ६; १५; १६; २७; १५, ५७; १९, ४५; ४६; २७, ३१†; का ७, १०, ३[t]; १४, २,११; १५ १, ५; ४,३[२]; ८,५; १६,७,१;

---

[a]) सपा. समदः<>सुमना इति पाभे.।

[b]) सपा. पै १६, ९२, २ सुमतिम् इति पाभे.। सा. सुक्ष.समदम् इत्येकं पदमिति ?।

[c]) विप.। मत्वर्थे वनिप् प्र. (पाउ ५,२,१२२)।

[d]) =स-मुद्–। उस. पूप. =मद्।

[e]) सपा. शौ ५, १,७ सुमद्गुः इति पाभे.।

[f]) पृ ८९८ *h* द्र.।

[g]) °नम् इति शोधः (तु. तत्रैव प्राणम् प्रमृ.)।

[h]) विप. (°सर्वदिवर्तिन्- [< १सुमन्त–<°सुवं-दृष्मन्त–]),नाप. [उत्सव- (<१सुमन्त–<°सुपश्मत–<सुव- =रक्षन-, रस- [वेतु. निघ २,१७ या ७,१७; ९,१४;१८; ४० १६. GW. प्रमृ. संग्रामादिविनियार्थेषु < सुम् इति वा २मम– इति वा प्रतीतः, <√मन् वा √मन् बोधनार्थ इति; १६. <समनम्– इतीह?])]।

[i]) सुमनं नु>पै १,१०७,२ सुमना इव इति पाभे.।

[j]) अत्र सा. दामनम् इति मत्वा व्याचष्टे ?।

[k]) समाना इति SI. उपेक्ष्यः।

[l]) समाना इति RW.। सपा. पै १,११०,१ सुमनाः इति पाभे.।

[m]) सपा. पै १५,१०,३ समितिम् इति पाभे.।

[n]) पाभे. पृ २११० *h* द्र.।

[o]) विप.। उस. उप. <√गम्।

[p]) °समन-यूत्– (भाप. =समन्तादागति-) > °नयुता [तृ१] > °°नयुरा > °नुया > यनि. इति कृत्वा वा. क्रिवि.।

[q]) सपा. कौ १,२७२; २, १०४१ सुयने इति पाभे.।

[r]) विप.। तत्रसाधवीयः यत् प्र.।

[s]) विप.। बस. पूप. =२समान्– वा सुम् (तु. पाउ ६,१,१४४) वेति।

[t]) पाभे. पृ ११९८ *d* द्र.।

२१, ३, १६; १७; २९,३,१†; तै २,१,११,३[a]; ३, १,२¶;१, १; २; ३,२,८,६[b]; ४,४,११, २; ५, ३, १, ३¶; मै १,६,२; २,३,२[४]; ८,१२[२]; ३,११,१०[२]; ४,१४,२†; काठ ७, १४; १२, २[४c]; १७, १०[२]; २०, १०¶; ३८, २[२]; क ६, ३; २६, १[२]; ३१, १२¶; पै ५,१९,८[d]; २०, २४,३; –नसा ऋ १,९२,[१६; ७,७४,२ (८,३५,२२)]; ११३, ३; ११६,१९; ५,३,२; ८,३१, ५; १०,१५,१२; मा १२, २‡[e]; १७, ७०‡[e]; का १३, १,२‡[e]; १८,६,६‡[e]; ‡[e]; तै ४,१,१०, ४;६,५,२; ७, १२, ३; मै २, ७, ८‡[e]; ३, २, १†; ‡काठ[e] १६,८; १८, ४; †कौ २,१०४; १०८४; ११०१; जै ३, १०, ६†; –नसौ मा ५,३; १२,६०; का ५, १, ३; १३, ४, १६; तै १,३,७,२; ४, २, ५, १; ६, ३, ५,४; मै १,२,७; ८, ८[२]¶; ३, २, ३; ९, ५; काठ ३, ४; १६, ११; २६,७[२];¶; क २,११;२५, २; ४१,५[२];¶.

समना समन- द्र

?समनामहोनयोदृर्वदोपै १, ११२,१.

समनीक[f]– -केषु ऋ १०,१०७,११.

सम्-अनु √चर्, सुम् ' 'अनुचरतः खि ३,२२,८.

सम्-अनु-प्र√या, ?सुमनुप्रयाहि मै २, १२,४[g].

सम्-अनु√या, समनुयाति मै २, ९,१०.

स-मनुष्य– -ष्याः पै १६,७१,२.

?¦सुमनेव[h] ऋ ४, ५८,८; मा १७, ९६; का १९,१, ९; काठ ४०, ७; पै ८,१३,८.

१समन्त[i]– -न्तः मै ४, २,१४¶; शौ ७, ८६, ४[२]; –न्तम् ऋ ५, १,११; –न्ता ऋ १०, ११४,१; मै ४, २, १४¶; –न्ताः शौ ४, ३४, ५-७[j]; –न्ते ऋ १, १८५, ५; ७, ८०, १; शौ १०, ८, १२.

२समन्तु[k]– -न्तम्[l] ¶तै २, ३,७,४[२]; ४,१,२; ७,४,१४,१§; ¶मै १, १०, १७[२]; १९; २, ५, ६; ३, ८, ३[२]; ६; काठ १०, ७¶; शौ ६,८,१; ९९, २; ३; १९, १३, २;३; –न्तात्मै १,१०,१७¶.

समन्त–(तुं):[m] > समन्त (तुः)- शितिबाहु- -हुः मै ४,२,१४[n].

समन्तु-शितिबाहु- -हुः[n] मा २४, २; का २६, १, ४; तै ५, ६, १३, १; मै ३, १३, ३; काठ ४९,३.

समन्तु-शितिरन्ध्र- -न्ध्रः मा २४,२; का २६,१,४; तै ५,६, १३, १; मै ३, १३, ३; काठ ४९,३.

[a]) सपा. शौ ११,७,१ सुं॰ इति, पै १६, १५३,१ सु॰ इति पाभे. । [b]) पाभे. पृ २२६८ *d* द्र. । [c]) एकतरत्र समनसः इति शोधः (तु. मै २,३,२)। [d]) सपा. शौ ३, ३०,७ संमनसः इति पाभे. । [e]) पाभे. पृ २७६५ *d* द्र. ।

[f]) नाप. (संग्राम- [तु. निघ २, १७])। सम्-अनी॰ इति पपा. अनु दे. PW. प्रभृ. प्रात निरुद्धादि-स्वरः । GW. <सुमन- इति । [g]) ?सुमनुप्रयाहि>सपा. शौ ११,१,३६ पै १६,९२,६ अनुसंप्रयाहि इति पाभे. ।

[h]) सुमन- > -नम् इव इति शोधः (वेतु. पपा. प्रभृ. सुमना इव इति ?) । 'यथा योषाः समनम् (उत्सवम्) अभि (कप्र. [पृ ३५० अभि √द्रु॰ इति नेष्टम्]) प्रवन्त (तथा) घृतस्य (नदिदः) धाराः अग्निम् अभि (प्रति) प्रवन्त (गच्छन्ति) । (यद्वैव च ताम्बयाद्दूरेंन्दैव च) समिधः (प्र३) नसन्त (°=अश्नुवन्त)' इति वा. इति हरयोमयन्न चन्तोरः, प्रवन्त इन्द्र दैवङ्गलये निपातः [पा ८, १, ६३: वेतु. (या [७,१७] प्रभृ. अभि-प्रवन्त इति क्रि. प्रेरा. इव्वेनेनाऽग्निं नेव द्वाराः इवने- नापि, 'घृतस्य [उदकस्य] धाराः समिधः [प्र३. विप. =भवन्त्यः] अग्निं [मध्यमं] नसन्त [आप्नुवन्]' इति चाऽपरं वाक्यमिति?; अत्र या [७, १७] समनस इव इति पाठः ? समनम् इव इति शोधः [तु. मस्प. समनं समननाद् इत्यादौ या. समन- शब्दस्य निर्वचनं नेव ?समनस्- इत्यस्य लैनि.; वेतु. स्क. वें. दु. सा. PW. प्रभृ. तं लैरि. एव कथमपि प्रमाणयन्तः ?)] ।

[i]) विप. (सानु-, अनुन- [चन्द्र-, रथ- प्रभृ.])। संयम- (भाव. [तु. सर्वंग्य-]) > °सुयंमन्त- > °सुमह्नन्त- > यनि. (वेतु. पपा. प्रभृ. < सुम् + अन्त- इति ?) ।

[j]) पाभे. पृ ३२८१ *i* द्र. ।

[k]) विप. (सर्वयाद्दित्र.) । १सुमन्त- + कर्तरि °वृतु- > टग. °समन्त वृतु- > यनि. (वेतु. पपा. प्रभृ. सम्-अन्तु- इति ?) । [l]) वा. क्रिवि. ।

[m]) °न्तुः इति पाठः ? यनि. शोध । सन्धिः प्र. तस्यस्य ।

[n]) सपा. °न्त(तु): शितिबाहुः <> °न्तु-शि॰ इति पाभे. ।

३समन्त- -न्तः काठ ३३, ४; -न्तम् ¶काठ १०,९[२],१२,५[२]; २५,६[१]; २७,५; २८,७[२]; ३६, १२[१];४४,३S; ¶क ३९, ४[१]; ४२,५; ४४,७[२]; पै १,८७,४[a]; २,७७,४; -न्ते पै १६,१०१,८.

समन्य- समन- द्र.

†१स-मन्यु[b]- -न्यवः ऋ ७,२५, १; ८, २७, १४; मा ३३, ९४; तै १,७,१३,२; मै ४,१२, ३; काठ ८,१६.

†२स-मन्यु[c]- -न्यवः ऋ ४,१,१.

†३स-मन्यु- -०न्यवः ऋ २, ३४, ३; ५;६; ५,८७,८; ८,२०,१; २१; कौ १,४०१; ४०४; जै १, ४५, ३; ६; पै २०,४८,१०.

?सम्…अपस्व पै ५,१३,८.

?सम्-अपि√धा, समपिदधामि पै १०,१०,५.

सम्-अपि√रुह्, सम्… अपिरोहतु शौ ४,१२,३[d].

?समपेप्सभिवावक्षासं[e] पै २०, १७,५.

?समर्पयम् पै १४,३,४[f].

?सुमप्सुजित्[g] ऋ ८, १३, २; ३६, १-६; ९,१०६,२.

?समभाग- -गः पै १९,४६,६.

सम्-अभी(भि√इ), सम्…अभ्येतु, सम् (अभ्येतु) ऋ ६,१५, [१२; ७,४,९].

सम्√अम् (वधा.)[h], सममते[i] ¶काठ १०, ३[१]; १३, १[२]; सम्…अमे ऋ ८,५३,८[j]; खि ३,५,८[j].

सममाते, सममाते तै २,२, ६, २¶[i].

समामिषे पै ५,३६,४.

¶समम्यते मै २,१,२[२];५,६.

सम्-अममान- -नः शौ १२,३,४८; पै १७,४०,७.

¶सम्-अमान- -नयोः तै २, २, ६,२.

सम्-आम[k]- -मे शौ १८,४,७०[l].

समार्म्य[m]- -र्म्यः शौ ४,१६,८; पै ५, ३२,७;३६,३.

?सम्…अममसुतम् पै १९, ४१, १४[n].

समय[o]- -ये[o] शौ २, ३५, ३; पै १, ८८,२.

¶समय-काम- -मः तै २,१,८,४.

समया[p] ऋ १,५६,६; ७३,६; ११३, १०; १६३.३; १६६,९; ७,६६, १५; ९, ७५,४; ८५, [५; ९७, ५६]; मा २९,१४†; का ३१,३, ३†; तै ४, ६, ७, १†; ¶मै १, ८,४; २,१,९; २,५, ३, ९; ३, ९,५[q]; ४.५.३; ¶काठ ६, ४[२]; १२,११; १३,४; २५, ३; ४०,

---

[a]) पृ २२६ सस्थ. अन्तम् इति नेष्टम् ।

[b]) विप. । बस. पूप. = २समान- ।

[c]) = १स-मन्यु- । अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१८४) ।

[d]) तु. PW.W.; वैतु. मा. समः स्थाने शम् इति, WI. सम् पृथग् इति । पृ ३०२ सस्थ. अपिरोहतु इति नेष्टम् ।

[e]) सपा. शौ ६, ३७, ३ शुने पेप्ट्रमिवावक्षामम् इति पाभे. ।

[f]) सम्√अर् > अर्पि > समर्प्य इमाम् इति द्विपदः शोधः (तु. पृ ६२९ o) ।

[g]) सम्,अप्सु-जित् इति पपा. प्रमृ.? । सम् + अप्सम्- > बस. *सम्-अप्सस्- > -प्साः [प्र१], सु-जित् इत्य-. ध्यक्षरः द्वि-पदः शोधः । पृ ३११४ सं√सह्° इति नेष्टम् ।

[h]) उपसृष्टस्य धा. संबन्ध-सत्यापन-प्रार्थनादिषु वृत्तिः ।

[i]) परस्परं पाभे. ।

[j]) पृ ३७८ सस्थ. १अम- > -मे इति नेष्टम् ।

[k]) *भाप. (समानकुलत्व-, समानकुलता-) । गस. (सं√गृभ् [*=√यम्] 'नियमे' > अधिकरणे) *सं-गृभ्म- > *सग्र्भ- > *सग्राम- > यनि. ।

[l]) 'मे: पाशैः समानकुलवर्गमध्ये विभिन्नकुलवर्गमध्ये वा बध्नते' इति सा. । सस्थ. ग्याम- इत्यप्येवमेव गम. <वि√वृध् इति द्र. । अत्र विषये यच्छेषं पृ ३०४१ k उक्तं तन्नेष्टम् ।

[m]) विप. (*सजातीयकृत- [पाश-]). यत् प्र. (वैतु. पपा. सम्- आर्म्य- इति?) ।

[n]) सपा. शौ ६,१०४,१ समच्छिदन् इति पाभे. ।

[o]) भाप. (पण-) । (सं√मि 'बन्धने = निगडने' > भावे) *सम्-मय- > यनि. (तु. [अंशतः] भा. ?; वैतु. भा [पक्षे], सा. = संग्राम- [तु. सपा. तै ३, २, ८,२ मै २,३,८ समरे इति पाभे.], W. = समिति-) । 'विद्वान् (अपि सन्) समये धीरः (*वद्धः) न ([वेवदयतः] इव) सोमपान् [*देवान्] यज्ञस्य [पूजायाः] अदान्यान् [अपात्रभूतान्] मन्यमानः यद् एनः चकार बद्ध इव [हेतुवैशद्यार्थं पुनरुक्तमिव द्र.]' इति वा. ।

[p]) (सम् √अय् 'संगमे' > भावे) *सम्-अय्- (*समज्- [तु. समज-, समाज-, समास- प्रमृ.]) > तृ१ यनि. (वैतु. PW. GW. प्रमृ. < सम- > तृ१ यनि. (वैतु. PW. GW. प्रमृ. [=सर्व-इति?]) । वा. सामीप्यार्थे क्रिवि. । यद्वा (सं√बध् > 'संबन्धे' > भावे) सं-वध्- > तृ१ *साबधा > *समधा > यनि. (तु. नभा. [संबन्धी > समधी]) ।

[q]) सपा. काठ २६,७ उपर्युपरि इति पाभे. ।

६†; ¶क ४,३[1]; ३८,५.

समया(या-अ)ध्वे[a]- -ध्वम् मै १, ६, ६[b].

¶समया-विषित[c]- -ते तै ६, ६, ११,६.

?समर[d]- -रम् पै २०,२९, ८?; -रे ऋ ६,९,२; ४७,६; १०,१३९, ३; मा १२, ६६†; का १३, ५, ५†; तै ३.२,८, २[e]; ४, २, ५, ५†; मै २, ३, ८[e]; ७, १२†; काठ १६, १२†; क २५, ३†; शौ ५, २०, ५; ७, ८१, २†; १०, ८, ४२†; ११, १२, २५; पै ९, २४, ५; १९, ३४, १५; २०,३१,७†.

†१समर्य[f]- -र्यम् ऋ ४, २४, ८; -र्ये ऋ १, ६३, ६; १६७,१०; १७८,४; ३,८,५; ४, ३८, ७; ५, ३, ६; ७, १९, २; २३, १; ९,१,७; ८५,२; ९७, २७; १०, २७,२४; मै ४, १३, १; कौ १, ३१०; जै १, ३४, ८; शौ २०, १२,१; ३७,२.

समर्य-जित्- -जित् ऋ १, १११,५.

*समर्य-राज्->†समर्यराज्य[g]- -ज्ये[h] ऋ ९, ११०, २; कौ १, ४३२; २,७१६; जै १,४२,६; ३,५९,८.

२समर्य[i]- -र्यः ऋ ५, ३३, १; ७, ७०,६.

√समर्य>समर्यत्- -र्यता ऋ ५, ४४,७.

समरण-, समराण- सम् √ऋ द्र.

स-मरुद्गण[j]- -णाः खि ३,१२,२.

सम् √अर्च्>φसम्-अर्चत्- -र्चन्तः पै २०,३३,२.

सम् √अर्थ्,>°र्थि,सम्···अर्थयन्ति ऋ ५, ४४, ११; समर्थयस्व ऋ २,१३,[१३; १४,१२]

समर्धयित्वा, °र्धुक- सम् √ऋध् द्र.

सम् √अर्प्, ¶समर्पयति मै ४, ५,६; काठ २३,४; क ३६, १; समर्पय शौ ५,२२,६; ६,६६,१; पै १३, १,८;१९,११,१०,सम्···अर्पय पै १९,५०,१४.

सम्-अर्पयत्- -यन् पै १७,१३,२.

सम्-अलं √कृ>समलं-कृत- -ते पै २०,५२,१२.

सम् √अव्,समवन्तु पै ५,७,६[k];७[k]; सम्···अवन्तु शौ ४, १५, ७[k]; ९[k]; पै १९, ५२, ३; सम् (अवन्तु) पै १९, ५२, ३; समावतम् ऋ १, ११२, १८; सम्···अव्यात्, सम् (अव्यात्)[l] मै ४,१२,२[l]; काठ १०,१२[l]. सम्···अविड्ढि ऋ ८, ९२, १५[m].

सम्-अव √ग्रह्, समवगृह्णीयात् क ४४,९¶[n].

समव-त्त- समव √दो द्र.

¶सम्-अव √दिश् ,समवादिशन् काठ २८,६; क ४४,६.

सम्-अव √दो (अवखण्डने) ¶समवद्यति तै६, ३,११,४; मै १,१०, ८;१५; ३, ७, १; समवद्यति तै ६,२,२,२,३,१०,६; मै २,३,१; ¶समवद्यति काठ ६, ८; २९, ३; ३६,२;९; क ४, ७; ¶समवद्यामहे तै ६,२,२, १; ¶समवाद्यन्त तै ६, २, २, २; ३[1]; काठ २४, ९[1]; क ३८, २[1]; समवाद्यन् मै ३,७,१०¶.

¶समव-त्त- -त्तम्[o] तै ६, ३, ११, ४; मै २,४,२; ३.१०,३?[p]; काठ

---

[a]) अस. समासान्तः अच् प्र. उसं. (पा ५,४,८५)। चित्स्वरः।

[b]) सपा. आपश्रौ ५,१४,१२ अर्धाध्वे इति, भाश्रौ ५, ८,१० समयाध्वे इति, माश्रौ १,५,४,१० हिश्रौ ३, ४, ३१ समयार्धे इति च पाभे.।

[c]) विप. (अर्धास्तमित- [सूर्य-]) । उस. उप. <वि √षो(<सो)।

[d]) नाप. (संग्राम-, संघात- प्रमृ.)। सम्-अर- [<सम् √ऋ] इति पपा. प्रमृ.। वृष-(वप्रा.)+*मर->उस. *वृष-मर->*ष-मर->स-मर- इति मतम्।

[e]) पाभे. पृ ३२८४ o द्र.।

[f]) स्वार्थे यः प्र. उसं.(पा ५ ४,२५; वैतु. पपा. स-म°)।

[g]) भावे यक् प्र. उसं.(पा ५,१,१२८ [तु. म.]; वैतु. पै. सा. PW. GW. प्रमृ. षस. उप. राज्य- = राष्ट्र- इति, विव. = विप्रराज्य- [= यज्ञ-] इति ?)।

[h]) सप्त. = च. [तु. म.]।

[i]) विप. (इन्द्र-, प्रशस्य- [यज्ञ-]) । स-म° इति पपा.। अर्हार्थे यत् प्र. (तु. मा [प्रथमे स्थले], PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा [पक्षे] स (<सह्)+मर्य->बस. इति?)।

[j]) विप.। पूप. = सह्।

[k]) परस्परं पाभे.।

[l]) पाभे. पृ ३२२५ r द्र.।

[m]) तु. वें. सा.; वैतु. PW. GW. अनुपस्थो योग इति ?।

[n]) पाभे. पृ ३२१४ o द्र.।

[o]) क्वचित् वा. क्रिवि.।

[p]) सुमवत्तम् (सात. सुमवत्तम्) इति स्वरः? यनि. शोधः।

पै)

१२, १२; २६, ७; ३७, ३-५; क ४१,५.

¶सम्-अव √द्रु, समवद्रवेयुः काठ २५.२; क ३८,५.

सम्-अव √मृश्, समवमृशन्ति मै ३, ७,१०; समुवामृशन् मै ३, ७, १०; समुवामृशन् मै ३,७,१०[१].

सम्-अव √सृज्, समवासृजन् काठ १३,४¶.

सम्-अवे (व √इ), समवायन् काठ १३,५¶.

सम्-अचो (व √उ) क्ष, समवौक्षन् मै ४,२,१२¶.

सम् √अश् (व्याप्तौ), समाशत ऋ ९, ८३,१[a]; ‡सुम्...आशत[a] कौ १,५६५; २.२२५; जै १, ५७, १२; ३, २०, ९; समशीमहि तै ५,७, २, ४; काठ १३, १५. सुमश्नुते तै ७,३, १, १¶; शौ १०,१०,३३; समश्नुते खि ३, १५, २१[b]; शौ ३, २२, ५; समश्नुतें पै ३, १८,६; १६, ११०, ३; समश्नुवते तै ७, ४, ११,३; काठ ३३,२;३; सुम्... अश्नवत् ऋ ८,१८,१४,सुम्... अश्नुतम् ऋ ८, ४०,३.

¶सुम्-अष्टि- -ष्टये तै २, २, ५,४; ५, ११, ६;६,३, ४; ५, १, २, ४;२, ८, ६; ३,३, ५;६, ८,१; ७,२, ३; ६, १,७, ६;३, ७,३; ५,३,३; ६,४,२; ७, २, १, ३; ५,८,५; मै १,८,६; ११, ९;३, १,६; २,१; ८; ९; ३,१; ४;९; ४,२; ७; ७, ५;९, ३;४; ४,४, ५; ६; १०; ५, ३; ६,८; ७,६; ८,२; ३; ८; काठ १४.७; १०; १९ २;५; १०[२]; ११; २१,४[१]; ९; २४, ६,८; २५,२; २६,४[२]; ७,२८,२; ४[१]; ३१,१; ३; ३३. ६;३४,७, क २९, ८; ३०. ३; ८[१]; ३१,१; १९[१]; ३७,७; ३८, १;५; ४१, २[२]; ५; ४४,२;४[१]; ४७,१;३.

सम् √अश् (भोजने) > ¶सम्-अश्नुम् काठ २९,१; क ४५,२.

?समश्चित्ते पै १,९८,३.

सम् √अस् (भुवि), सुम्...असि ऋ २,१,१५; सुम्...अस्तु ऋ १०, ८५, [२३(५, २८, ३)]; तै ४, २,४,२[c/d]; काठ ७,१२[c/d]; क६, २[c/d]; पै ४,१५,१; सं(सन्तु) तै ४,२,४,१[d/e]; काठ ७,१२[d/e]; क ६, २[d/e]; सुम्...स्याम शौ १२, ३, १७; वै १७,३७,७.

सम् √अस् (क्षेपणे), सुमस्यति तै ५, २, ५, ६¶; सुमस्यति शौ १२, ४,९; समस्यति काठ २०, ४¶; ३१,६¶; पै १७,१६, ९; ?समस्य-ते पै ७,८,३; सुमस्य-ताम्[f] शौ ६,८९,३; पै २, ३५, ५; समस्यन्तु पै १४, १, १४; ¶सुमस्येत् मै ३, २, २; काठ २३,३.

?समसना(न-अ)द्[g]- -नात् तै ३, ३,८,२.

?समस्विक्षत क ४८,११.

*स॒-मह[h]- -०ह ऋ १, १२०, ११[i]; शौ ७, ८९, ३[j]; ८,७०, १४[k]; शौ ५, ४, १०; ६, २४,१[l]; पै १, ३१,४; ३, १७, ६[l].

‡*स॒-महस्[m]- -०हसः[n] कौ १,३९५; जै १,४४,५.

---

a) परस्परं पाभे.। b) समु॰ इति स्वरः? यनि. शोधः।

c) तु. सस्थ. टि. ?सुंप्रियः।

d) उपसृष्टस्य धा. ममसने वृत्तिः (तु. काठ ७, १२ संगृष्टः इति)। e) तु. सस्थ. टि. ?सुं-प्रिया, ?सुं-प्रियाः।

f) पाभे. पृ ३२१४ n द्र.।

g) विप. (अग्नि-)। पाठः (तु. बौश्रौ ४, ११:१२ प्रमृ.) ? मना(न-अ)द्-+अ-मना(न-अ)द्->वाति. मना(न-अ-)मनाद्- इति शोधः (तु. सपा. माश्रौ २,५, ५, २० यत्र कृताद्-+मकृताद्-> कृताकृ॰ इत्यपि ग्रोद्वनर्क द्र. [तु. AVL]; वैतु. गा. गा. पूप.<सम् √अस् 'क्षेपणे' इति)।

h) विप. (दीप्तियुक्त- [अश्विन-]) । पपा. नावग्रहः। स (<सह्) + (√मह् > भावे) *मुह- > वस. यनि. (तु. [अनतः] वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ., मा [शौ ६,२४, १] <१सम- [=सर्व-] + ह [अव्य.] इतीव?)।

i) समही (सं२) इति शोधः। सस्थ. ?मा तनु > (√वृध् 'भासने' > कर्तरि) वर्धनु- > वर्धनौ [सं२] इति, ?ऊह्याते > (*ऊह्य-मृत्-> [प्र१] -मृत् >) ऊह्यात् पूति इति च शोधौ। एवम् ?ऊह्याथे (ऋ ४,५६, ६ प्रमृ.) > *ऊह्यात्- (विप. [द्यावापृथिवी-]) > [प्र२] -ता १थः इत्यपि शोधः। अत्र विषये ५१.प्रमृ. अनु यदपि अस्मद्- > मा इत्यत्र, √तन् > तनु इत्यत्र, पृ ९९३ m. n इत्यत्र चोक्तपूर्वं तत्तेदम्। j) सं१। विप. (वरुण-)।

k) विप. (इन्द्र-)। ऋति परतोऽकारः प्रश्न्या (पा ६, १,१२८) तु नेष्टः। गुणात्मना शोधः द्र. (तु. छन्दः)।

l) पाभे. पृ ३२१३ o द्र.।

m) विप.। वस. पूप. = सह्।

n) सपा. ऋ ८,१८,१४ सुमहसः इति पाभे.।

?समहासति[a] ऋ ५, ५३, १५.
?समहिमानम् पै ५, १०, ७.
सुमा[b]- -मा खि ३, १६, ५[c]; मै २, ८, ३[d,e]; ११, ५[f]; ४, २,२¶; काठ १७, ३[d]; क २६, २[d]; पै ५, ५, ९; -माः ऋ १०,१२४, ४; खि १, ११, ४; मा १४,१९[d]; १८,१८[f]; १९, ४६; २७,१; ४०, २; का १५, ५,४[d]; १९, ६, ३[f]; २१, १, १७; २९, १, १; ४०, १, २; तै २,३, ११. ५¶; ४, १, ७, १;३, ७,१[d]; ५,१,८,५; मै १, ७,५¶; १२,५; ३,४, ६; ११, १०; काठ २, २¶; १८, १०[f]; १६; २२,१; ३८, २; ३९, ३; ४०,९; क ६, १¶; ८, ५¶; २८, १०[f]; २९, ४; शौ २, ६, १; ३, १०, ९; ११, ८, १७; पै ३, ३३, १; १५, १४, २; -मानाम् ऋ १०, ८५, ५; शौ १,३५, ४; १४, १, ४†; पै १, ८३,४; १८,१,४†; -¶माभिः तै ५, १, ८,५; मै ३, ४, ६; काठ २२,१; -माभ्यः मा ४०, ८; का ४०,१,८; तै ७,१, १५, १; काठ ४१,६; शौ ५, ८, ८; ६,७५,२;३; पै २, ५८, २; ७, १८,९; १९, १५, ९; ४७, ७; २०,२६,६; -माम् ऋ ४, ५७, ७; मा ३८, २८†; का ३८, ६, २†; तै ४, ३, ११, ५†; ६,१,१०, ४[2]¶; ७,५,९,१[4]¶; मै २, १३, १०†; ३, १, ९¶; ४, २, ९[2]; काठ १९, १०¶; २२, १२¶; ३९, १०†; क ३०, ८¶; शौ †३. १०, १; १७, ४; १२, १, ३३; पै १, १०४,१†; २, २२, ५†; १०, ३,३[g]; १७,४,३†.
सुमा(मा-अ)न्त[h]- -न्तम् मै २, १, २; ४[2]; ५, ६; काठ १०, ३; १३,१.
?समाकरम् पै ९,४,१०.
सम्-आ√कृ(करणे), सुमाकृणोषि ऋ १०, २५, ६; सुम्··· आकृणुप्व[i] ऋ ५, २८, ३; मा ३३,१२; का ३२, १, १२; मै ४, ११, १; काठ २, १५; शौ ७,७७,१०; पै २०, ८, ७. समाकुर्वन्ति पै १९, ३४, ६; समाकरोमि पै १९, ३४, ६; समाकुरु खि ३, १५,३[j]. समाचक्रे ऋ ३,३६,५; समाकरत् शौ ६,१४१,१[k]; पै १९,२२,७; सम् ··आ(आ-अ)करम्, सम्(आआ-अ)करम्)[l] मा १२, ५८; का १३,४,१४; तै ४, २, ५,१; मै २,७, ११; काठ १०, १२; १६,११; क २५, २.
समा-कुर्वाण- -णः शौ १३, १,८[l].
समा-कृण्वान- -नः पै १८, १५,८[l].
†समा-कृत- -तम् ऋ १०,८४, ७; शौ ४, ३१,७; पै ४,१२,७.
?समाकेत[m]- -तम् खि २,१३,१.
सम्-आ√क्रम् > समा-क्रामत्- -मन् पै ३. २५,११[n].
सम्-आ√गच्छ्,गम्, समागच्छन्ति मै १, ६, ७; समागच्छन्ति[o] मै १, ६,२; ७; समागच्छे पै १९,२९,१०. समाजग्मु.[o] काठ ७, १४; क ६,३.
सम्-आ√गा, समा(आ-अ)गाः शौ १२,३,३६; पै १७,३९, ६.
सम्-आ√गृभ्, समागृभाय शौ १८,२,६०.
सम्-आ√चि (चयने), समाचिनुष्व

---

[a]) समहाः [सं१ (विप. [मरुत्-])], असति (लेटि प्रपु१) इत्यप्यक्षरः शोधः।
[b]) पपा. नावग्रहः। नाप. स्त्री. (हायन-)। (√वृष् [*=√वट्क्] 'कौटिल्ये = वर्तने' > भावे) *वृष्य-(चक्र-)+मा- (*=ग्रा-[पूर्ति-]) > बस. *वृष्य-मा->*स्युमा-> यनि. च हिमा- इति पर्यायान्तरं च (वैतु. अभा. <√सम् इति वा <सं √मा 'माने' इति वा, PW. प्रमृ. < सम्- इति?)।
[c]) समाः इति शोधः। [d]) सपा. °मा <> °माः इति पामे.। [e]) सुमाः इति पपा.।
[f]) सपा. °मा <> °माः इति पामे.।
[g]) शोधः पृ २९८५ b इ.।
[h]) वा. किवि.। बस. (वैतु. PW. MW. प्रतिवेदयर्थे नाप. < २सम- + अन्त- इति?)।
[i]) तु. वें. सा. PW.; वैतु. GW. WI. ग. अभाव इति?।
[j]) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।
[k]) सपा. पै ३,३४,११ आरब्धां सर्वतः इति पामे.।
[l]) सपा. समाकुर्वाणः <> समाकृण्वानः <> तैत्रा २,५,२,२ समाचक्राणः इति पामे.।
[m]) सपा. खिसा १४,१ ?सुमाकेतुम् इति पामे.।
[n]) सपा. शौ ४,११,१० अवक्रामन् इति पामे.।
[o]) सपा. समागच्छन्ति <> समाजग्मुः इति पामे.।

शौ ११,१,३६[a].

सम्-आ √तन्, समातनुष्व पै १६, ९२,६[a].

सम्-आ √दा (दाने), सम्…आ-(आ-अ)दत्त ऋ १,१४५,३[b].

समाददे खि ३, १५, १४[२].

समा-दाय शौ ९, ५, २३; पै १६, १००,१.

सम्-आ √धा, ¶समाधत्ते काठ २३,६; २४, ९; क ३८, २; समादधाति काठ ११, १[२]¶; समादधति शौ ६, ७६, १; पै १९, १५, १२; समाधेहि मै १,५, १४; सम्…आदधुः ऋ ५,१६,३.

¶समाधीयते मै ३,४, ४; काठ २२, १; सम्…आधीयते मै ४, ७, ३¶.

समा-धाय मै १, ८,९¶[२].

समा-धेय- -यः मै३,७, ८¶.

समा-हित,ता- -तः शौ ४, ११,८; १३,१,५०; पै ३,२५,१०; १८, १९,८[c]; १०[२d]; -तम् ऋ १०, १३५,४@[e], मा ९, ३[f], का १०, १,४[f]; शौ १०,६,३५[g]; ७,२९; ११,९,१;२; १९, ५३, ७; ८; पै १२,२,७;८; १६, २२, ५[h]; ८२,१; २; १७, ९, १०; १० १[i]; १८, ३२, ३[j]; -ताः शौ १०, ७, ११; १३; १५; २२; ११,९,८; ९; पै १२, २, १४[k]; १६,८२, ८; ९; ८८ ३; १७, ८,२;४;७[l];९,३; -ताम् शौ ६, ७६, ३; पै १९, १५, १४; -ते शौ १०, ७,१५[l]; पै १०,३,४.

¶समाहित-तम- -मः मै ३, ८,१.

?समाधिदम्भात् पै १९,५२,१०.

?समा(म्-आ)न- सम् √अन् द्र.

२समान,ना[m]- -नः ऋ १, ११३,२; २,१३,२; ३, ५५, ४; ४, ३०, २२; ६, ५९, २; ७, २६, ३; ७२, २; ८, ७३, १२; १०, १९१,२; मा ५, २३; का ५, ६,२; तै १, ३, २, १[२]; ६, २, ११,२[२]; मै १,२,१०[२]; ६,८¶; २,२,६†; ३,७,२¶;८,८[२]; ४, ¶४,७;९; काठ २,५;९; ११[२]; १२; ३,३; २५, ९[२];२८,७¶; ३४,७¶; क २,५;४०,२[२]; ४४, ७¶; कौ २, ११०१†; शौ ६, ६४,२†; पै १,१४,१[n]; २०,३; ५३,५, १९,†७,३,४; ३२,१०; -नम्[o] ऋ १,२५,६; ९२, १०; १२७,[८(८, ३३,२५)], १३०, ५; १३१, २; १४४, ३; १४६, [३; ३,३३,३; १०, १७,११][p]; १६४, २०; ५१; २, १२, ८; ३५,३; ३,२, ११; ६१, ३; ४, ५,७; ६, ६६,१; ७, ३३, ११; ५७,३; ६३, २; ३; ८६, ३; १०३, ६; ८, २०, ११; ४५, २८;७३,१२; ९९,८; १०, ५ २; २७, १६; ४१, १; ८१, ३; ९१, ६; ८; १२३, ३; ३; १९१, ३[२]; ४; खि ४, १०[२], ५; मा १३, ५†[p]; का १४, १, ५†[p]; तै २,३,८,२¶; ५, १२, २†; ४,३,११,१; २; ५; ¶५, १,२,२; ५,३, ३; ¶७, ३, ३, १;५,१, ६; मै ¶१. ४, ५; ७, ४; २, २, ६[२]; ३, ६¶; ५, १०†[p]; १३,१†; १०[२]; ३, ८, ९¶; ४,७, ३¶; काठ ९,३¶; १०, १२†; ११, १¶; १२, १¶[२]; १३, ९†[p]; १६, १५†[p]; २२, ९[२]¶; २७,७¶, २९,८¶; ३१,१५¶; ३३, ७¶; ३५,३†; ८†[p]; ३९,१०[२]; १३†; ¶क ८, ६; ३६, ६[२]; †कौ १, २०४; २, ३३४; ११०४; ३,३,६; †जै १, २२,१; २,१, ६; ३,२८,६; शौ ६,६४, २[२]†; ३†; १३९,३; ८,९, १२; ९, १४,२०†; १२, ३, १; ५२; १३, १, ४०; १५, १७, ८; १८, ४, २८†[o]; †२०, ३४,८;७२,१; पै १,५३,४,५[२];

---

[a]) सपा. समाचिनुष्व (कौसू ६३, ९ च) <> समातनुष्व इति पाभे. ।

[b]) तु. वें. प्रमृ ; वैतु. सा. सम्…रमः इति? ।

[c]) सपा. शौ १३,१,४८ समिध्यते इति पाभे. ।

[d]) सकृत् सपा. शौ १३,१,५० समिध्यते इति पाभे. ।

[e]) तु. सा.; वैतु. GW. प. अमात्रः ।

[f]) =सपा. माश ५,१,२,७ । तै १,७, १२,२ प्रमृ. तैबा २,३,९,२ तैआ १,२२,८ समाभृतम् इति पाभे. ।

[g]) सपा. पै १६,४५,४ समाभृतम् इति पाभे. ।

[h]) सपा. शौ ११. ६,१५ प्रतिष्ठितम् इति पाभे. ।

[i]) सपा. शौ १०,७,३० प्रतिष्ठितम् इति पाभे. ।

[j]) सपा. शौ १७,१,१९ प्रतिष्ठितम् इति पाभे. ।

[k]) सपा. शौ १९,५४,४ प्रतिष्ठिताः इति पाभे. ।

[l]) सपा. °हिताः <> °हिते इति पाभे. ।

[m]) विप., सना. (तु. ऋ ५,८७,४) । सम्-मान-(तुल्यप्रमाण-)>बस. यनि. (तु. अमा. प्रमृ.) ।

[n]) पाभे. पृ ३२५५ h द्र. ।

[o]) क्वचित् वा. किवि. । [p]) पाभे. पृ १५०८ i द्र. ।

२,६, ५; ३३, ४; ३. २३, १; ९,४, २[२];३; १०;१२; १२, १; १३,७, ८†;१४,३; १६,१९,२; ६७, १०†; १७, ७,२; ३६,१; ४१,२;१८,१८,१०;†१९,७,३; ४[२],‡[a];२०,१२,७†[b];–नस्मात् ऋ ५, ८७, ४; –¶नस्य काठ २०,१०;२१,३;२२,६; क ३१, १२; १८; ३४,१; –ना ऋ १०, १९१, ४; मै २, २, ६[२];†;‡[c]; काठ १०,१२[२];†;‡[c]; शौ ६,६४, ३†; पै १७, ३८, ३[d]; –नाः ऋ ३,५८, ६; मा १९, ४५; ४६; का २१, ३, १६; १७; ¶तै २, २, ११, ६; ५, ३, १, २[२]; ¶मै १, ६, १२; ८, ७; ३, ८, ९; ११, १०[२]§; ४, ८, ४; ¶काठ २०, १०; २४, ९; ३३, ७; ३८, २§[२]; ¶क ३१, १२; ३८,२; पै ४, २७, ३; ९,४,५; –नात् ऋ २,१७,७; मै ३,१०, ४¶; काठ २०,४¶; क ३१,६¶; –नान् ऋ ६, ४, १; तै ४, ३, १३,३†; शौ ११,१, १२; २१; १५,५, ३;१६; पै १६, ९०,१; ९१,२; –नानाम् ऋ १०,१६६, १; ¶तै १,५,७,२;२,१,६,१[२]; २,११,५;६;३,४,३;४;६,२,२; ३,४,८,१; ७; ५,५, १§;९,२; ५,२, १,५[२]; २,२; ३,८, २;३; ४,२, ३; ६,७,३; ७, ४, ३§; ६. १, १, ३; ९,४;४, ११,१[२]; ५,२,१; ६,११,३; ७,२, ५,३; ३,४,२; ¶मै ३, ३, ३;९;४,१; ७,४; ८,९; ४, २, १;९; ५,१; ¶काठ ६,७; १२, ५; ७; २०, ११; २१, ४;५; २२,१३; २९, ७; ¶क ४, ६; ३१, १३; १९; २०; ४५,८; शौ १६,३-४, १; १७,१,५; पै १,५३,१; १३,३, ६†;–नाम् पै २०, २४,३; –ने ऋ १,३४,३; १४४,[४(१५९, ४)]; १८६, ४; ६,५९, ५;७, ६७,८;७६,५; ८,२,८; ९, ८९, ५; १०,१०,७; ३१,६; खि ४, १०[२], ३[e]; तै ७, १, ४, ३¶; मै १,८,२¶; काठ ६, ३¶; क ४, २¶; जै ४, १६,९†; शौ २,१, ५[e]; ३, ३०,६; १८, १,८†; पै २,६,३[e]; ५, १९, ६; –नेन ऋ १,९२,३; ३,५४,६; १०,१९१, ३[a]; मै २, २, ६†[a]; ४,८,४¶; कौ २, ११०७†; शौ ६. ६४, २†[a]; पै १,५३, ५†[a]; १९, ७, ३†[a]; –†नेभिः ऋ १, १६५, ७; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; –नेभ्यः शौ ८, २,१६; पै १६, ५,६; –¶नेषु तै २, ४, २, ३; काठ ६,१; १३, ३; क ३, १२; –नैः ऋ १, ६९, ४;¶तै २, २, ८,६; ११, ६.

समानी– –नी ऋ १०, १९१, ३; ४[c]; तै २, ३, ८, २¶; ¶मै २, २, ६†; ३, ६; ३, ७, १; ¶काठ ११,१[२]; २३,९; क ३६, ६¶; शौ ३,३०,६; ६,६४,२†; ३†[c]; १२, ३, ३१[d]; पै १, ५३, ५†; ५, १९, ६; १९, †७, ३; ४; –नोः ऋ ४, ५१, ९; शौ १२,१,९; पै १७,१,७; –न्यः तै ७, ५, ४, १¶; –न्या[f] ऋ १, १३२, ४; १६५,१; ३, ५४,७; ५, ४८,२; ८, ८३,८; तै ५,५, ३, ३¶; मै ४, ११, ३†[g]; काठ ९,१८†; २२,६¶; क ३४,१¶; –न्याः मै २, १,८¶[h].

समानु-जन्मन्[i]– –न्मा मै २,१३, १०; शौ ८, ९, २२; पै १६, १९, १०.

समानु-तस्(:) ऋ ४, ५१,८.

¶समानु-त्र तै ३, १, २, ३;४, १०,२; मै १, ४, १२[२].

†समानु-दक्ष[i]– –क्षाः ऋ ७,२६,२; तै १, ४, ४६, २.

¶समानु-पात्र[i]– –त्रौ मै ४,७,१;४.

¶समानु-प्रभृति[i]– –तयः तै ५, ३, १, २; काठ २०, ४[j]; १०[२]; क ३१, १२[२].

†समानु-बन्धु[i]– –न्धू ऋ १, ११३, २; कौ २, ११००.

¶समानु-बर्हिस्[i]– –र्हिषो मै १,६, ८[k]; काठ ८, ८[१]; क ७, ३[१]; –र्हीपि काठ १०, ८.

समानु-मू(र्धन्[i]>)र्ध्नी– –र्ध्नीः[l] तै ४, ३, ११, ४; मै २, १३, १०; काठ ३९, १०.

---

[a]) सपा. °नम् <> °नेन <> तैब्रा २, ४, ४,५ संज्ञानेन इति पाभे.। [b]) पाभे. पृ १५०८ *i* द्र.।
[c]) सपा. °ना (काग्र १५,५ माग्र १,८,१०;१२,६ च) <> °नी (तैब्रा २,४,४,५ आग्र ३,५,८ विध २१,१४ च) इति पाभे.। [d]) सपा. °ना <> °नी इति पाभे.।
[e]) पाभे. पृ १५०९ *b* द्र.।
[f]) क्वचित् वा. किवि. इति GW. प्रमृ.।
[g]) पपा. सात. च °न्यां इति ?।
[h]) पपा. सात. च न्याः इति ?। [i]) विप.। बस.।
[j]) पाभे. पृ १७८८ *a* द्र.।
[k]) °षि इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)।
[l]) पाभे. पृ १०३२ *o* द्र.।

समान्-योजन[a]- -नः ऋ १, ३०, [१(५, ७५, ९)].
समान्-लोक[a]- -कः शौ ९, ५,२८; पै ८, १९, ११.
¦समान्-वर्चस्[a]- -र्चसा ऋ १, ६, ७; कौ २, २००; जै ३, १८,७; शौ २०, ४०, १; ७०,३.
¶समानो(न्-उ)दर्क[a]- -र्काः तै ५, ३,१, २; काठ २०, १०[i]; २१, ३; क ३१, ६[b]; १२[i]; १८.
समान्-जन्मन्- प्रमृ. २समान- द्र.
समान-व्यान्- सम् √अन् द्र.
सम्-आ √नी, समानयते तै २,६,१, २¶; समानयतात् पै १, ४३,३.
समा-नीत[c]- -तः मै ४,४,१¶.
?समआनृधक् पै ३, ३६,१.
समान्त- समा- द्र.
सम् √आप्, > ईप्स, समाप्नोति शौ ९, ५, १४[d]; १०, ९, ६; १३, २, १५; पै १६, १३६,७; १८, २१, ९; १९, १९, १४; समाप्नुयात् पै १६,९८,४[d]. समाप शौ १२, ३, ४५; पै ५, २७, ७?; ११, ५, ३; १४,३, १८; २१; १७, ४०, ५. समाप्यते मा १९,१७; का २१, २, ६.

समीप्सति जै २, २, ६[e].
सम्-आप्ति- -प्तिः शौ ११, ९, २२; पै १६,८४,२.
सम्-आप्य- -प्याः शौ ११,३,१९; पै १६, ५४, १२.
सम्-आप[f]- -पम् काठ २५, २; क ३८, ५.
सम्-आ √पृण्, समापृणः पै ८,१८,४.
?समाब्धत् पै १७, २८, १.
सम्-आ √भिद्, आ···समभिन्त्ताताम् पै २०, ३३, ५.
सम्-आ √भूष्, आ···सम्··· भूषतम् ऋ १०, १४३,६[g].
सम्-आ √भृ <> हृ. समाभर पै १३, ९, १५[h]; ¦सम्···आभर > रा ऋ १,५७, ३; शौ २०, १५,३; सम्···आभरत् शौ १९, ५३, ४[i]; पै १२, २,४[i]; १९, ४८, १३; सम् (आभरत्)[३] पै १९,४८,१३; सम्[४] (आभरत्) पै १९, ४८, १५; समाभरन् तै १, ५, ३,२[j].
सम्···आश्रियते मै १,९,५¶[k].
समा-भृत- -तम् तै १, ७,१२,२[l]; मै १, ११, ४[l]; काठ १४, ३[l]; शौ ५,२५, १[m]; पै ५, २०,६; १६, ४५, ४[n].

समा(म्-आ)म्- सम् √अम् द्र.
?समा म कुण्डसे पै ६, २२, १८.
समाम्यं- सम् √अम् द्र.
सम्-आ √*यच्छ्, यम् (यमने), समायच्छते तै ६,२,२,७¶.
समायमुः ऋ १०, ९४,६.
समा-यत्य काठ १२, १¶.
सम्-आ √यज्, ¦सम्··· आयजन्त ऋ १०,८२, ४[o]; मा १७, २८; का १८, ३,४; तै ४,६,२,२; मै २,१०,३; काठ१८,१; क २८,२.
सम्-आ √यु, समायौति मै ३,६,२¶.
सम्-आ √रभ्, रभ्, > रिप्स, समारभे पै ३, ३६, ६‡[p]; १६, १५१, ८; ¶समारभामहै तै २, ४, २, १[q]; काठ १०, १०[q]; समारभन्त काठ १०,१०¶[q]. ¶समारम्भयते तै २, ४,२,४[q]; काठ १०,१०[q]; समारम्भयत तै २, ४,२,२¶[q].
समा-रभ्य तै १, १,१२, १; मै १, १,१३; ४,१,१४[i]; ¶.
सम्-आरा(ण >)णा- सम् √ऋ द्र.
सम्-आ √रुह्, > रोहि, समारोहति तै १, ५, ७, १; २, ५,६, २; ५, ४, ७, १; ६, १, ७,३; मै १, ६, १३; काठ २२, १[q];

---

a) विप. । बस. । b) पाभे. पृ १०८८ *f* द्र. ।
c) नाप. (प्रद-) ।
d) सपा. समाप्नोति<>समाप्नुयात् इति पाभे. ।
e) सपा. कौ ३, ३,७ समीरसति इति पाभे. ।
f) विप. (जलमध्यवर्तिन्- [देवयजन-]) । बस. [वैतु. पावा ६, ३, ९८ < सम्+आ+२अप्- इति, पागि.<सम्- + २अप्- इति, वोन. (६,७१ [तु. PW. प्रमृ.] <सम् √आप् इति ?)] ।
g) पा. "पूणमावे =पूरणे वृतिः । 'हे नरा ! इव (*तर्पति) शंयू (इन्द्रावरुणौ) वां युष्मैः अत्रे (अस्मान्) सं (पूरयतम्) न (यथा) विष्पुणीः (शूद्रिमत्यः) इवः ("आपः) उत्तमं (सरः [पूरयन्ति])' इति वा. ।
h) सपा. शौ ५,२९,१२ समाहर इति पाभे. ।
i) सपा. द्वितीये पादे सम्···पर्पृत् इति पाभे. ।
j) पाभे. पृ ६७३ *g* द्र. ।
k) समीय इति पाठः ? >समिव इति शोधः ।
l) पाभे. पृ ३२८८ *f* द्र. ।
m) सपा. पै ३, ३९,५; १३,२, २ समाधितम् इति पाभे. । n) पाभे. पृ ३२८८ *g* द्र. ।
o) तु. मा. प्रमृ.; वैतु. उ. मुमः पृथगेवाऽन्वयमिच्छुः ।
p) सपा. ऋ १,१०२,९ दयामहे इति पाभे. ।
q) तु. सस्थ. टि. अनु ।

¶समारोहन्ति तै ७, ४, ११,३; काठ ३३, ३; पै १६, ६७,३†[a]; समारोहन् मै १, ६,३¶. समारुक्षत् मै १, ६, ११. समारुक्षन् मै १,६,१३¶. समारोहयते तै ३, ४,१०,५[2]¶; ¶समारोहयति तै ३, ४,१०,४; ५; ६, ६, १, १; मै १, ८, ९; ४,५,३[2];६,२;सम्…आरोहयामि शौ १८,४,१[b].

समा-रूढ– -ढः तै ३,४,१०,५¶.

समा-रोह्– -हः मै ३,३,९.

¶समा-रोहम् मै १,५,१०.

¶समावत्[c]– -वत् तै २, ५, ८, ४; ५, १,४,३; २,६,५; ७,१०,३[2]; मै १, ८, ४; ९,८; २, २, ७[2]; ५,३; ३,१, ३; ४, ६, ३; काठ ६,४[2]; ११, ३[2]; १९,२;५; २०, ६; ८; १३; २३, ७; २६, १०; २७, ९; ३०, ७; ३१, ९; ३७, १२; क ४, ३[2]; २९, ८; ३०, ३; ३१, ८; १०; १५; ३६, ४; ४१,८;४७,९.

समावती– -ती तै १, ६,१०, ५[2]¶; शौ ४,१८,१; पै५,२४,१.

¶समावच्-छ (<श) स(:), ॰वञ्शस् (: [मै.]) तै २,३,५, १; २; मै १, १०,९[2];३,३,४.

¶समावद्-भाज्– -भाजः मै ३, २,९[2]; ३,४.

¶समावद्-वीर्य[d]– -र्यः तै ६, १, १, ५; -र्यम् मै ४, ६, २[2]; -र्याः तै ६, ६, ८, ३; -र्याणि तै ३,२,२, १; -र्यान् तै ५, ४, ३,३; ६, ६, ८,४; -र्ये मै ४, ६, ३; -र्यौ तै ५, ३, ४, ५; काठ २१,१; क ३१,१६.

¶सम्-आ√वप्, समावपन्ति मै १, १०, २०[2]; काठ ३६, १४[2]; समावपतुः मै १,१०,२०; काठ ३६,१४.

सम्-आ√वह् (प्रापणे), समावहान शौ ३, २४, ३; पै ५, ३०, ६; १९, ३८, ९; समावह शौ ३, २४, ५; समावहन् पै ८, ११, ६; ८.

सम्-आ√विश्, समाविशत् खि २, ६, १६.

सम्-आ√वृज्, समावृङ्क्ते तै २,१, २, ९¶.

सम्-आ√वृत्, समावर्तन्ते मै३,२,१. समाववर्ति ऋ २, ३८, ६; मा २०,२३[e]; का २२, १,८[e]; काठ ३८, ५[e]; पै २०,४९,४†; सम् (आववर्ति) मा २०, २३[2]; का २२. १,८[2]; काठ ३८, ५[2]; समाववृत्रन्[f] तै १,८,१४,२; मै २ ६,११; ४, ४,५; काठ १५, ७; सम्…आववृत्रन् ऋ ३,३२, १५[g]; शौ २०, ८, ३†. समावृतत्[e], सम्(आवृतत्)[e] मै ३,११,१०. सम्…आवर्तयन्ति ऋ ७, ७९, २; समावर्तयामसि खि ५, १, ४[h].

सम्-आ√वे>समो(मा-उ)त– -ताः शौ ११, ७, २४; पै १६,१५५, ३; १९,१४,७[i].

सम्-आ(आ√अ)श्(व्याप्तौ), आ… समश्नुवे, आ (समश्नुवे) पै २०,६०,१०.

सम्-आशिर्[j]– -राम् ऋ १,३०,२.

सम्-आ√श्रि>समा-श्रित– -तम् पै ३,३६,५[k];१३,२,२[k].

सम्-आ√श्लिष्> श्लेषि, समाश्लेषयेत् तै २,३,२,२¶.

सम्√आस्, समासते ऋ १, १६४,३९; शौ ९, १५, १८†; १३, २,२७; समासते ऋ ३,९, ७,७,१, ४; शौ १२, २, ५१; समासते पै १६, ६९, ८†; १३६,७; १७,३५,१; १८, २३, ४; सम्…आसत ऋ१०,९५,७.

सम्-आसमान[l]– -नस्य पै १६, १२०,१.

सम्-आसीन– -नानाम् शौ ७, १३,३.

a) सपा. ऋ १,१६४,१३ तस्मिन्नातस्थुः इति पाभे. । पृ ७३६ ɪ अपि द्र. । b) समुपसर्गविहीनं योगं वदत् WI. चिन्त्यः (तु. सा. प्रमृ.) ।

c) विप. (प्रतिमानतावत्-, तुल्यतावत्-) । समया– (*शुक्ताभाव-, नैकट्य-) > *समयावत्– >यनि. । तै. पपा. नावग्रहः (वैतु. पपा. [शौ ४,१८,१] सम्-व॰ इति, पाका [५, ४, २५] भा. सा. < सम्– + आवतुप् प्र. इति?) । d) विप. । बस. ।

e) सपा. समाववर्ति (तैब्रा २, ६,६,५ काश्रौ १९, ५, २० आपश्रौ १९,१०,७ प्रमृ. च) समावृतत् (माश्रौ ५, २,११,३८ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

f) पाभे. पृ ७१५ c द्र. । g) तु. सस्थ. टि. २श्रमि ।

h) पाभे. पृ ३२२५ q द्र. ।

i) सपा. शौ ६,६१,१ तपोजाः इति पाभे. । पृ १४६० m अपि द्र. । j) विप. >नाप. (सोम-) । बस. ।

k) पाभे. पृ ३२९० m द्र. ।

l) =सम्-आसीन– । उप. ईकाराऽभावः उसं. (पा ७,२,८३) ।

सम्-आ √सद्, सम्…आसत्सि ऋ ३,३०,१८; काठ ८,१७†.

सम्-आसमान- प्रमृ.सम् √आस् द्र.

?समासावितुः[a] खि ३,१५,१३.

?समासृजन्तु[b] मै ४,२,१०.

सम्-आ √सृप् > समा-स्रस- -सस्य मै ३,९,५¶.

सम्-आ √स्था, समातिष्ठन् मै ३, ८,१०¶.

सम्-आ √स्वृ, आ…समस्वरन् ऋ ९,७३, [५; ६][c].

¶सम्-आ √हन्, समाहन्ति तै १, ६,९,२; समाघ्नन्ति तै ७,५,९, २; समाघ्नन्ति मै १,४,१०.

समा-हन्यमान- -नानाम् मै ४,८,१

सम्-आ √हा(गतौ) > समा-हाय मै ४,१,१२¶.

समा-हित- समा √धा द्र.

सम्-आ √हृ, समाहरन्ति काठ १२, २¶; समाहरः पै ५, ३०, ५[d]; समाहर शौ ३,२४,५[d]; ५,२९, १२[e]; पै १९,३८,७[d].

समा-हृत,ता- -ताः खि ३,१०, २[f]; ४,६,२[g]; कौ २,६५१[f].

समा-हृत्य मै १, ८, ६¶

सम् √इ (गतौ), समयन्ते ऋ ७, ८३,२; सम्…अयन्त ऋ ६, २६,१; समेति ऋ १, १६२, १८; ३,५४, ५; ७, १०३, २; १०, १७, १[h]; ८८, १५; मा १९,४७†; २५, ४१; का २१,३, १८†; तै ४, ६, ९, ३†; ५, २,४, १¶; ¶६, ३, १०, २[i]; ४,१,५[i]; शौ ४, ३४, ४; १८, १,५३†[h]; समेति ऋ १,१,१४, मै २, ३, ८†; समेति †काठ १७, १९; २०, १[j]¶; ३८, २; ४६, ५; क ३१, ३[j]¶; पै ६, २२, ४; १३. १४, ३; सम्…एति ऋ ९,६१,८; मा ३२, ८[i]; का ३५, ३, ५[i]; मै ३, २, ३¶; कौ २,४३२†; जै ३, ३३, ७†; †सम(एति) ऋ ९,६१,८; कौ २. ४३२; जै ३. ३३, ७; संयन्ति ऋ ९, ११३, ५; संयन्ति ऋ ५ ९,५; तै ३, ४, ८, ३¶; शौ ४, ११, १२; ६, २५,१[i]-३[i], संयन्ति पै ३, २५, ८; १९. ५, ४-६; †सम्…यन्ति ऋ १, ३१, १०; ९, ७२, ६; †सम्…यन्ति ऋ १, १९०, ७; २, ३५, ३; तै २, ५, १२, २; मै २, १३, १; ४, १२, ४; काठ ३५, ३[k]; कौ ३.३,६; जै २,१,६; सम्…यन्ति पै ५,७,१[i], सम्…यन्ति क ४८, ४†; †सम(यन्ति) ऋ १, ३१, १०; ९, ९५, ३; कौ १,५४४; जै १, ५५, १०; सम्…एषि ऋ ९, ९७, ५५; †समेतु ऋ १, ९१, [१६; ९, ३१, ४]; ६, १९, ९[i]; मा १२, ११२; का १३, ७, ११; तै ३, २, ५, ३; ४, २,७,४; मै २,७,१४; ४,११,४[i]; काठ १६, १४; क २५, ५; पै ८,८,५§; २०,५१,४; संसमेतु मा ६,२०; का ६,४,५; तै १, ३, १०, १; ६, ३,११, २; मै १, २,१७[m]; काठ ३,७; क २, १४; संयन्तु ऋ १, १२५,७[i]; शौ ४, १५, ८[l,n], ११, ११, ११; †सम्…यन्तु ऋ १, ९१, १८[o]; ३,३०, २१; मा १२, ११३[o]; का १३,७,१२[o]; २८, १२, १; तै ४, २, ७,४; मै २, ७, १४; काठ १६,१४; ३७,५; क २५, ५; कौ ३,३,२; जै २, १, २; शौ ४, १५, १§[l]; पै २०, ५१, ६; †सम(यन्तु)[o] ऋ १, ९१, १८[२]; मा १२, ११३[१]; का १३,७,१२[१]; तै २, ३, १४, ३; ५, १२,१; ३,१,११, १; ४, २, ७, ४[१]; मै २. ७, १४[१]; ४, १३, १०; काठ १६, १४[१], ३५,१३; ३७, ५[१]; क २५,५[१] ४८,१३; कौ ३,३, २[१]; जै २

---

[a]) सपा. शौ ७,१३,१ च मा समितिः इति पाभे. ।

[b]) सम्.मा, सृजन्तु इति शोधः (तु. तै ४,७,१२,२)। सपा. आपश्रौ ७,१७,१ प्रमृ. मस्मौं अवन्तु इति पाभे. ।

[c]) तु. सा. OW.; वैतु. PW. आ स्वाअ. सन् क्रिवि. इति । सपा. पै ६.११,३ संचमुधुः इति पाभे. ।

[d]) सपा. °रः <> °र इति पाभे. ।

[e]) पाभे. पृ ३२९० h द्र. ।

[f]) =सपा. वासा ९,६ः१ । मिमा १८,२ °हिताः इति, तैमा १,४,८,५ °भृताः इति च पाभे. ।

[g]) सपा. सिसा २७, २ काठि १०९ : ४ आपमं २, ८,२ °हिताः इति, हिगृ १,१०,६ °भृताः इति च पाभे. ।

[h]) पाभे. पृ २८९२ h द्र. । [i]) तु. सस्थ. टि. २मभि ।

[j]) पाभे. पृ २२११ a द्र. । [k]) sch. स्वरागार्थान्त्यः (तु. मूको , ऋ २,३५,३ च) । [l]) सपा. °न्ति <> °न्तु इति पाभे. । [m]) सम्° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मा ६,२० प्रमृ.) । पृ ५२३ सस्थ. सम् इति नेष्टम् ।

[n]) पाभे. पृ ३००९ n द्र. । [o]) सपा. माश ७,३, १,४६ प्रमृ. सम् …यन्ति, सम् (यन्ति)[१] इति पाभे. ।

१, २[२]; पै २०, ५१, ६[२]; सुमिहि मै ४, ९,१८; सुमितम् मा १२,५७[a]; का १३, ४,१३[a]; तै १,१,१३,२[b]; ४,२, ५, १[a]; ५,२,४,१[२]¶; मै २, ७, ११[a]; काठ १६, ११[a]; २०, १[a]; क २५, २[a]; ३१,३[a]; समैत् काठ १२, ३¶; सुमायन् ऋ १०,२७, ८; समायन् ऋ १०, ३१, ५ समियुः तै २, २, ७, ४[c]¶.

समीयुतुः ऋ १०,११३,७.

२सं-युत्[d]– -यतोः शौ १६,८,२५; -यन् शौ ९,५,३३; -यन्तम् शौ ९,५,३३; पै १६,१००,६.

संयती– -ती ऋ ५, ३७,५; ९,६८,३; -तीम् पै १६, १००, ६[e]; -तीम्ऽ-तीम् शौ ९, ५, ३३[e].

संयुद्-वसु[f]– -सुः मा १५,१८; का १६,४,७; तै ३, २, १०,२; ४,४,३,२; मै १.३, ९; २, ८, १०; काठ १७,९.; क २६, ८; शौ १३,९,३.

संयुद् वीर[g]– -रम् ऋ २,४,८.

सुम्-इत– -ताः ऋ ७ ८३,७.

सुम्-इति– -तयः शौ १२, १, ५६; -तिः ऋ १, ९५,८;१०,११,८; १९१,३; खि ३, १५,१३[h]; †मै २,२,६;४,१४,१५; शौ ५,१९, १५; ६, ६४, २†; ८८, ३; ७, १३,१; १५,९,२;१८, १,२६†; पै १. ५३, ५†; ८, १४, ८†; ९,१६,२; १९,†७,३; ४; २०, २०, ९: १०; -तिम् ऋ १०, १६६, ४; काठ ३७, १४¶; शौ ८,१०,११; पै १,६६, ३: १०, ६,४; १५,१०,३‡[i]; १६,१३३, ६;१९,१९,१२;३५,११†; २०, २८,९; -तीः ऋ ९,९२,६; शौ १८,२,५६; -तेः शौ १५,९,३; -†तौ ऋ १०,९७,६; मा १२. ८०; का १३,६, ६; तै ४,२,६, २; मै २,७,१३; काठ १६,१३; क २५,४; शौ ८, १०, १०§; पै ११, ६,९; १६, १३३, ६§; -त्याम् शौ १२, ३, ४६; ५२; पै ५,२९, ५; १०, ४, २; १७, ४०,६; ४१,२.

सामित्य[j]– -त्यः शौ ८, १०, ११; पै १६, १३३,६; -त्यैः शौ १३,१,१३[k]; पै १८,१६,३.

†सम्-इ्थ[l]– -था ऋ ९, ९४, ४; -थात् पै ८,१३,११‡[m]; -थानि ऋ १,५५,५; -थे ऋ २, २४, १३; ३,१,१२; ५४,४; ४,३८, ९; ५८,११[m]; ६, २५, ६; ७, १००,६;९, ७६, ५; १० २५, ९; मा १७, ९९[m]; का १९, १, १२[m]; तै २, २, १२, ५; मै ४, १०,१; काठ ४०, ७[m]; कौ २, ९७५; जै ४, २३, ७; -थेषु ऋ १,७३,५; ४, २०,८;४१, ३;७, ८३, ९; १०,४८,९;६४,६; मा ९,१७; का १०, ३, १०; २३, १,११; तै १,७,८,२; मै १,११, २; ४,१४,१५; काठ १३,१४.

समिक्ष्य[n]– -क्ष्यम् मै ३,५,२¶[o].

सम्√इङ्ग्. समिङ्गयति ऋ ५, ७८,७.

?समितौ पुरस्तात्[p] पै १७,३९,६.

?समित्यनो[q] पै १९, २५,१०.

?समिदाम्[r] पै ४,३४,६.

सुमिद्ध–, सुमिद्धि–, सुमिद्वत्– सम् √इध्, न्ध् द्र.

सम्√इध्,न्ध्, सुमिन्द्धे,न्धे ¶तै १, ५,४,२; २.६,९,४; ५,२, २,६; ४,१, ३; ५, ५, ३; ६, १; ७, २, ३; मै १,५,११; ३,४, ६¶; ४,९, २३[c]; ¶काठ ७,९; ८,२; २२,८; ¶क ५,८; ६,७;३५,२;

[a]) = सपा. माश ७,१,१,३८;१२,४,३,४ काश्रौ १७, १,१९;२५,३,१४ प्रमृ. । आपमं १.३,१४ सुमयाव इति पाभे. । [b]) सपा. मा २, १७ का २,४,५ अपीतम् इति पाभे. । [c]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।

[d]) विप. । नाप. (शौ ९,५,३३) ।

[e]) परस्परं पाभे. । [f]) विप., नाप. । बस. ।

[g]) विप., बस. । [h]) शोधः पृ ५७३ e द्र. ।

[i]) पाभे. पृ ३२८२ l द्र. ।

[j]) तत्रसाधत्रीयः ष्यः प्र. उसं. (पा ४ ४,१०१) ।

[k]) ॰त्यै इति पपा.! यनि. शोधः (तु. W. B. WI. प्रमृ.) । [l]) नाप. (युद्ध-) ।

[m]) सपा. ॰थात् <> ॰थे (आपश्रौ १७,१८,१ च) इति पाभे. ।

[n]) विप. (*बहुवर्षीय-, दीर्घ- [वयस्- = आयुस्-]) । १वर्ष- + भिक्ष्- (भाप. [*= भुज्य- < √*भृप् भृशभावे] *= बहुत्व-)>पस. *वर्ष-भिक्ष्- > मत्वर्थे *वर्षभिक्ष्य-> *सभिक्ष्य- > यनि. ।

[o]) सस्थ.! भूत्वा>भुक्त्वा(<√भुज्) इति शोधः ।

[p]) पाभे. पृ ३२५८ i द्र. ।

[q]) *समिति-वर्धन- > ॰नः > ॰नो इति शोधः (द्र. छन्दः) ।

[r]) सपा. शौ ४, २५,४ शिमिदाम् इति पाभे. ।

शौ ७, ८७, ६; पै २०, ३२,२; सम्···इन्द्धे,न्धे ¶मै १,६, ५; ७; ३,३,३; ९; १०; ४,२; ३; ¶काठ २१, ३; १०; क ३१, १८¶; शौ ५, १८, ५; पै ९, १७, ७; †सम्···इन्धे ऋ ७, १,१६; ८, १; कौ १, ७०; जै १,७,८; सुमिन्धते ऋ १, २२, [२१; ३, १०, ९]; ३६, ७; ३, २७, ११; मा ३४, ४४†; का ३३,२,७; तै ४,४,४, ३‡[a]; मै २, ७, १६; कौ २, २५९‡[a]; १०२३†; जै ३, २२, ६‡[a]; शौ ११,३,१७; १२,२,११; १८,४, ४१; समिन्धते तै ४, ७, १५, १[b]; मै ३, १६, ५[b]; काठ २२, १५[b]; ३९, ३, १५; पै १६, १०३, ९; १७, ३१,१; सम्··· इन्धते ऋ १, ३६,४; ३, १०, १; ७, १६, ३; ८, ६०, १५; तै ४, ४, ४, ५; कौ १, ४६; जै १, ५, २; सम्··· इन्धते ऋ १,४४, ७; २, ३५, ११; कौ १, ५९‡[c]; जै १, ६, ५‡[c]; सुमिन्धे[d] मै ४, ९,२३[e]; सुमिन्धताम् मा १२, ४४; का १२, ७, १९; १३, ३, १५; तै ४,२,३,४; ५,२,२,६; मै १,७, १; ?सुमिन्धताम्[e] मै ४,९,२३[e]; काठ ८, १४; ३८, १२; क ८, २; पै १९, ५१, ३; सम्··· इन्धताम् ऋ १, १७०, ४; सम्···इन्ध्वम् ऋ १०, १०१, १,¶सुमैन्द्ध[f] काठ ८,२; क ६,७; ?समैन्धत मै १,६,५¶[g],समैन्धत तै ५, २, २, ६¶; समिधीमहि ऋ ३, २७, १५; ५,१३,१; २१, १; २६, ३; ८, २३,१६; १०, १६,१२; मा २,४; ३,१८; १९, ७०†; का २,१,५; ३,३,८; २१, ४,२०†; तै १, १, ११,२†; ५, ५,४; २,६, १२, १†; मै १,१, १२†; ५, २; १०,१८†; †काठ १,११; २,९; ६, ९S; ७, १३; २१, १४; ३९, १३; क १, ११†; ४, ८; कौ १,९३; †२, ८७३; ८९०; जै १, १०, ३; ४,१३,५†; शौ १८, १, ५६†; ५७; २०, १०२, ३†; पै १८, ६,९.

†सुमीधे ऋ ६, १६, १५; मा ११,३४; का १२, ३, ७; तै ३, ५,११,४; ४,१,३,३; मै २, ७, ३; काठ १६, ३; †समीधे ऋ ३, ५, १०; १०, ६९, ३; ४, ९८, ८; मै ४, ११, २; काठ २, १५; सुमीधिरे ऋ ३, २९, १५; ५, ८, १; ७; ११, २[a]; १०,११८,९; १५०,४; मा ११, ५४; का १२,५,५; तै ४,१,५, २; मै २, ७, ५; काठ १६, ५; ३९, १४†[f]; सुमिन्धिष्ट[h] मै ४, ९, २५[ii]; सुमिन्धिषताम्[i] मै ४, ९, २५[v]; समिन्धिषीमहि पै २०,५६,८.

सुमिध्यते ऋ १, १२, ६; ३, २६,३; २७,१४; १०, १५१,१; मा २८,१; का ३०, १, १; †तै १,४,४६,३; ३,५, ११, ५; ५, ५,६,१; मै ४, १०, २†; †कौ २, ११४; ८८९; †जै ३, १८, १;४,१३,४; शौ १३,१, ४८[j]; ५०[k], २०, १०२, २; समिध्यते ऋ ४, १५, ४; समिध्यते †कठ ६,५¶; ८,१०; १५,१२; २०, १४; ३४, १९; †क ४, ४¶; ६.२‡[l]; ७,६,४८, १; †सम्··· इध्यते ऋ ३,२७,१३; १०,९१, १; कौ २, ८८८; जै ४, १३,३; शौ २०, १०२, १; †सुमिध्यसे ऋ ३,२१,३; २४, २; २५, ५; १०,११८,५;१५०,१; १९१,१; मा १५,३०; का १६,५,११; तै २,६ ११, ४; ४, ४, ४, ४; मै २,१३,७; ४, १३, ५; काठ २, १५; १६,२१; शौ ६.६३,४; पै १९, ७, १; †समिध्युसे ऋ ८, ४३,१४; तै १,४, ४६, ३; ३, ५,११,५; मै ४,१०.२; जै ३, ४६, १; समिध्यसे कठ १५,

[a]) पासा. सुमिन्धते<>सुमीधिरे इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ ८०१ *m* द्र.।

[c]) पाभे. पृ ८५२ *p* द्र.। [d]) टपु१ रूपम्।

[e]) सम्+°इन्ध- (भाप.) > यस. °सुमिन्ध- > नाधा. √समिन्ध् >प्रपु१ इति।

[f]) पासा. तैआ ४, ४१, १-३; ५; ६' सुमिन्नाम् इति पाभे.।

[g]) पासा. सुमैन्द्ध<>?सुमैन्धत् इति पाभे.।

[h]) सम्+°इन्धिष्ट- (भाप. [तु. √निङ् >निष्ट- इति पर्यायान्तरम्.]) > यस. °सुमिन्धिष्ट- >नाधा. √समिन्धिष्ट् > अष्टसु प्रकरणेषु प्रपु१ °ष्टत् इति, चतुर्षु प्रकरणेषु टपु१ °ष्टम् इति शोधो इति मतम्।

[i]) विप. (सुदीप्र-)। सम्+°इन्धिष- [भाप.]>यस. °सुमिन्धिष- > नाधा. > √समिन्धिष् > यनि.।

[j]) पाभे. पृ १२८८ *c* द्र.। [k]) पाभे पृ १२८८ *d* द्र.।

[l]) पाभे. पृ १२८१ *d* द्र.।

१२†; पै ५,१४, ३; १६, ८९, ४[a]; सम्···इध्यसे ऋ ५, २८, ४; समिध्यस्व शौ ११,१, ४[a]; सम्···इध्युस्व मा २७, २; का २९,१,२; तै ४,१,७,१; मै २, १२,५; काठ १८, १६; क २९, ४; शौ २,६, २; पै ३,३३, २.
सम्-इद्ध,द्धा- -द्धः ऋ १, ९४, १४; १४३, १; १८८, १; २, ३,१; १०,१; ३,५,१; [४; ५, ३,१]; १८,५; ५,२१, ४; २८, १;५;५८,३; ६. १६, ३४; ७, १२,१; १७, १; ७८, २; ९३, ७; ८, ५८, २; १०३, ९; ९, ५, १; १०,३,१; ७०,७; ८७, १; २; ८८,७; ११०,१; १५०, १; खि ३,१८, १; मा २०,३६; ५५; २१, १२; २३, ५७; २९, १;२५†; ३३, ९†; का ३, २, ८;३, २८; २२, ४, १; ६, १; २३, २,१; २५, १०, ५; ३१, १,१; ४, १†; ३२, १, ९†; तै १,२,१४,६†; ६,६, २; ७, ६, ४; २, ५, ८, ६†; ४, ३, १३, १†; ५,१, ११, १¶; मै १, ८, ४¶; २, १३, ५†; ३, ११,१; ३; ११; १६, २; ४, १०, १; ११, २†; १३, ३†; १४, १३; काठ २, १४†; ४, १४; १६, २०†; ३१, १५; ३८, ६; ८; १०; ३९.१३†,४६,२; †कौ १, ४; २, २२९; ६५४; ७४६; ८९६; †जै १, १, ४; ३, २०, १३; २२,१; ५४, ४; ४, ११, ९; शौ ५, १२, १†; ७, ७७, १; २; ८,३,१†; २†; ८, १७;
११,१,४;७, ६; १२, २, ११; १८†; १३,१,२८;३,२३; पै १, ८६,२[a];१२,१,१४†; १६, †६, १;२;३०,८; ८९,४; १५०, ९; १५१,१;७; १५२,५; १५३,६; १७.३१,१;७†;१८,१७,८;२०, ११,६; ७; -द्धम् ऋ ३,९, ७; ६,१५, ७; ७, २, ३; ४४, १; खि ४,५,२३; ५, ७, १, १; मै ४.१३, ३†; कौ २, ९१७†; जै ४.१५,१०†; शौ ७, ७८, ४; पै ५.३६.३;८; -द्धस्य ऋ ३,८, २;५,१,२;२८,४; मै २.१३,७, ४,१३,१; काठ १५,१२; कौ २ १०९७, -द्धा मै ४, ९, २३[४]; २५[४]; पै २०, ५४,१; -द्धाः ऋ १०, ३५, १३; †मा १८, ३१; ३३,५२; †का २०,१, २; ३२ ४,९; तै ४,७,१२,१; मै २,१२, १; काठ १८, १३; क २९. २; शौ १८,४,१२; -द्धे ऋ २, ९, ३; ३,५५,३; ४, २५, १; ३९, ३; ६, ४०, ३; मा १७, ५५; ७५†; का १८,५,६; ६, ११†; तै ४,६,३,२; ५,४†; ५,५, ६, १¶; मै २. १०, ५; ६†; काठ ६. ५; ७, १६†; १८, ३; ४†; २७,७¶; क ४,४; २८,३; ४†; शौ २,१२,८; १०, ६, ३५; पै २,५, ७; १९. ५४, २; -द्धेषु ऋ १,१०८,४.
सुमिद्धा(द्ध-अ)ग्नि- -ग्निः ऋ ५,३७,२; १०,६१,७.
¶सम्-इद्धि- -द्धिः काठ २२,१०; ३१,१५; क ३५,४;-द्धै तै ५. १,७,४; ६,२,२,७; मै १, १०, १३; ४,८,५; काठ २९, ३; क ४५,४.
?समिद्ध्[b]- -द्धारम् खि ५,५,१०.
सम्-इध्[c]- -इत् ऋ ५, ६,४; १०, ५२,२; ८०,२; खि ५, ५, ८; मा २,५; १४; ५,३५; ८, २७; २०,२३; ३८, २५; का २, १, ६;३,९; ३,२,८; ५, ९, १; ९, ४,४;२२,१,७; ३८,५.७; तै १, ४,४५,३; ४, ४, ४, ६†; १२, १; ५,७,८,२;३; मै १,३, ३९; ५,२[१]; ८[१]; ¶८, ४[२]; ६; १०, १३; २,१३, ७†, ३, १६, ४; ४,६,३¶; ८,५; ९, २३[४];२५[४]; काठ ४.१३; ६, ५¶;९[१]; ७, ६; ९,६†; ७; २२, १४; २९, ३; ३६,७; १४; ३८, ५; ४५,२१; क ३,११; ४,४¶; ८[१]; ५, ५; ८,१०; †कौ १,४३९; २,३७२; †जै १, ४१, १; ३, ३०, १५; शौ ७, ९४,४; १०,५,४३; ११, ७,४; १८, ४, ८८†; १९,६४, ४?[१]; पै १,६३, २; १६, १३२, ९; १५३, ४; २०, ५२, ६; -इत्ऽ-इत्,द् ऋ ३, ४, १; -इद्भिः ऋ ३, १,२;६,१६,११; ८,४३, १२; मा ३, ३; का ३, १,३; †तै २,५,८,१;४; कौ २, ११†; जै ३,२, २†; -इधः ऋ १,१६४,२५; ३,२, ९; ४,५८, ८; १०, ५१,२; ९०, १५; मा ३,४; १७,७९; ९६†; २३,५८; २७,११; ३१,१५†; का ३, १, ४; १८,६,१४;१९,१,९†; २५, १०,६; २९.२,१; ३५,१,१५†; तै १५,२,४;३,२; ४, ३; ¶२,

a) सपा. समिध्यसे <> सुमिध्यस्व इति पामे. ।
b) समेद्धृ- इति संभाव्येत (तु. सपा. शांश्री ८.२४,१) ।
c) भाप. (दीप्ति-), नाप. (काष्ठ-विशेष-) ।
d) वैतु. BW. सम्, इद् इति ? ।

६,१,१[२]; २;४; ३, ५, ५, ३;
४,१,८,१;६, ५, ५;५, ४, ६,
१¶; ७,५; ६,९,३¶; ७,४,१;
८,१[२]; मै १,३,३५†; ५,८¶[१];
६,२;५[३]¶;७[१]; १२¶,२,१२,६;
३, १,९¶; ३,८¶; ९; ४, १,
१३¶; १०, ३[a]; काठ ७, १४;
१५[६]¶;८,३; १८ ४;१७; १९,
१०[३]¶[b];२०,१५[a]; २१,८¶;९;
२२,१२[३]¶; ३३, १९; ३५,४;
४०, ५; ७†; क ६, ५[६]¶; ८;
२८,४; २९,५; ३०,८¶; ३५,
५¶,४८,१;३;५; जै २, ४,२†;
शौ ५,२२,१; २६, १;२७, १;
२९,१४; १५; ८, ९, १८; ९,
१५,३†; १९,६, १५†; ६४,४;
पै ८,१३,८†; ९, १-२, १; ५,
१३†; १३,१,१; १६, १९, ८;
६८,३†; २०, ४२, १; –इधम्
ऋ २,६,१; ३७, ६; ५, ४, ४;
७,२,१; १०,६९,१०; ७०, १;
खि ४, ६ ११?[c]; मा ८, २४;
२०,२४; का ९,४,२; २२, २,
१; तै १, ४,४५,२; ५,७,५¶;
८,१३,१; २.६, ९, १¶; ¶५,
१,१०,१; २,२, ४; ४, ७, ४;
५; मै १,३,३९;६.५¶,८,४¶;
२,६,१०; काठ ४.१३;६,५[१]¶;
१५,७; १३; १९, १२¶; २२,
१०¶; ३५, ११[१]¶; ¶क ३,
११§; ४, ४[२]; ३०, ८[२b];
३१,२; ३५.४; ४८, १७[१]; शौ
६,७६,३; ११,७,१३;१०,२९;
१९, ६४, १; पै १६, ८७,१०;
१५४,४; १९,१५, १४; –इधा
ऋ १, ९५, [११; ९६, ९]; ३
५,९; १०; १०, [३; ७, १४,
१]; ४, ४, [१५ (५, ४,७) ७.
१४,२]; ५,१,१; ६,१,[९; १०,
१२२,३]; [१० (७,६३,५)]; २,
५;५,[(४, ४,७)५]; १५,६; ७;
१९; ७,७२,४; ८,१९,५; १४;
४४, १; १०, १२, २; ८७, ८;
९१,११; खि ५,७, १, १; मा
३,१; ६,२६; १२, ३०†; १५,
२४†; २१,१२[d]; २९; २८, १;
का ३,१,१,६.७,३;१३,३,१†;
१६,५,५†; २३,२,१[d]; ४, १;
३०,१,१; तै १, २, १४, ६†;
३,१३,१; †४,२,३, १; ४, ४,
१; ५,२, २, ४; ६, ४, ३, २;
६,३,५¶; मै १,३,१; ९, २[e];
२, ७, १०; १९; १३, ७†;
३,२,२; ११,२;११[d]; †४,११,
५; १३, २; ६[१]; १४, १५;
काठ ३ ९; ६, ११†; ७,१२†;
१३[१];८,२¶; ९,१०[e]; १५.१३;
१६,१०; १८, २०[१]; १९, १२;
३८,१०[d]; ३९.३; १५†; क २,
१६; ६, २†, ३; ७¶; २५, १;
३१,२; †मै १, ७३; २,९१७;
१०९७; †जै १, ८, १; ४,१५,
१०; शौ ८, ३,८†; ११, १,४;
७,४[१]; ६; १३, २, ४६†; १८,
१, ३०†; १९, ६४, २; पै ८,
१४,११†; ९,२०,१-१२; १६,
६,८†; ८९,४;१५१,७; १५२,
५; १५३,४[२]; ६; १८, २५,६†;
–इधि मै १,८,१०;–इधौ ¶तै २,
६,६,३,६,२,१,६; मै १,८,४¶;
काठ ३१,१०¶; क ४७, १०¶;
शौ ११,७,९;पै १६,१५३,८.

सामिधे(न्य[f]>)नी[g]– -नीः
मा १९, २०; का २१, २, ९;
¶तै १, ६,१०, ४; २, ५,८,२;
११,३[१]; ५, १, ८, ५; ६, ३,७,
१[१]; ७,३,११, २§; ¶मै १,४,
११; ७,३[१]; १०,१५; २,१, ८;
११;१,३;५,१[१]; ३,४,६;७,२[१];
४,३, २,५,३[२], काठ ९, १[१]¶;
¶३६,९; १४; ४३,१; ¶क ८,
४[१]; ३८,१[b], –¶नीनाम् तै २,
५, ७, ५[१]; ८, ४; मै १,४,११;
७, ३, ९, ५; काठ ९, १; ३१,
१५; क ८, ४; –¶नीषु तै २,
५,८,४; मै ३, ८, ७; काठ ९,
१४; १०,११; ११. ५; १२ ४;
–¶न्यः तै २, ५, ७,५; ८,४;
मै १,९,५; काठ १०, ५, १२,
६;७;१३,१[१]; २३, ८; २४,८[h].

[a]) = मा. तैब्रा ३,५,१,१ । आश्री २,८,६ शाश्री १,
७,१ माश्री ५.१.२,६ °इध°ऽ-इधः इति पाभे. ।

[b]) मा. °ध <> °धम् इति पाभे. ।

[c]) पिराम१° इति पादपाठः? °वि-राजम्–>-जमा,
(सम् √इध > भावे) °सम्-इधक– + (√भू
°इ-नी'> भावे) °भूत्->प्र. °समिधक-भूत्->
°समिधंकर्–>नाप. °समिधं √कृ>समिधांकृत इति
द्विदोषप्रसरः लोपः (पंतु. ऐनकर्त्ता समिधा इतिमात्र-
पदशोपः?) । मन्त्रोऽयं Sch. टि.द. (तु. सिसा २७, ११)।
एतदनु पृ २८९४ 'विर.ज' सिपा २७.११ इति नेष्टम् ।

[d]) = सा. तैब्रा २. ६,१८,१ काश्री १९,७,२० । शौ
१३.१,२८ पै१८,१७,८ समिधानः इति पाभे. ।

[e]) सा. तैआ ३.८,२ इध्मेन इति पाभे. ।

[f]) वैप्यण् प्र. (पा ४,३,१२०) ।

[g]) भाप. (ऋग्-विशेष-) । स्त्री. ङीप् प्र.(पा४,१,४१) ।

[h]) सा. °नीः <> °न्यः इति पाभे. ।

¶समिद्-वत्- -वति तै २, ६, ९,१.

समिद्वती- -ती पै २०,५२, १०.

‡सम्-इधम्[a] ऋ १,९४,३; कौ २, ४१६; जै ३, ३२,६; पै १२, १,४.

सम्-इधान- -०‡न ऋ ४,४, ४; ६,११; ८, ६०,५; १०, १५०, २; मा १३, १२; का १४,१, १२; तै १,२,१४,२; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; क २५,६; कौ १, ४२; ३, ४, १8; जै १, ४,८; २, २, १8; -नः ऋ १, १४३,७; २,२, ६; ३,४, [११; ७,२,११ (५, ११,२; १०,१५, १०;७०,११)],५,८,४; १४,१; २६,६; ६,४८,७; ७,९,६; ६७, २; ८,२५,१९; ४४,९; १०,२, ७; मा २२, १५; का २४,४,७, ‡तै ४, १,११,४; मै २, ७,७[b]; ३, १, ९[b]; ४, १०, ११; काठ १६, ७[b]; १९, १०[b]; १४‡; क ३०,८[b]; कौ १, ३७‡; ‡जै १, ४,३; ४, १८, ३; शौ १३, १, २८[c]; पै १८, १७, ८[c]; -नम् ऋ २,२,१; ५, ८, ६; ७, ९,४; १०,१५[,३-१२]; मा २८,२४; का ३०,३,१; तै ४,१,१०, २[b]; -‡नस्य ऋ १, १४२, २; ४,५, १५; ८,४४, ४; १०, ३६, १२; मा ३३, १७; का ३२, १,१७; कौ २,८९१; जै ४,११, ६; -ने ऋ १, १२४, १; २,१६, १; ३, ३०, २; ४, ६, [४; ६, ५२, १७]; मा १९, ७६[b]; ३४, ११‡; का १२,७,११[b], ३३,१, ११‡.

सम्-इधे ऋ १,११३,९,७,७७,१[d].

सम्-इध्यमान- -नः ऋ ३,१७,१; २७,४; ५,२८, २; -नम् मै २, ७, १६; काठ ३९, ३; -नाय तै ६,३,७,१; मै १,४,११.

सम्-एद्धृ- -द्धा का ३,२, ८; तै १, ६,६,२; ७, ६,४; -द्धारम् ऋ ६,४८,८;७,१,१५.

सम्-इध्- सम्√इध् द्र.

सम्√इनक्ष्[e] > सम्-इनक्षत्- -क्षन्तः ऋ ९, ७३,९.

सम्√इन्व्, समिन्वथः ऋ १,११९, ७; समिन्वतु ऋ ४, ५३, ७; समिन्वताम् ऋ ६, ७०, ६; समिन्व ऋ ५, ४, ७; समिन्वतम् ऋ १,१६०,५.

सम√इष् (वधा.) > ‡सम्-इष्[f]- -इषः ऋ ८, ५०, २; खि ३ २, २; शौ २०,५१,४.

सम √इषण्य, सम्'''इषण्य ऋ ३, ५०,३.

सम्√ई, समीयते मै १, ५, ११¶; ‡समीयसे ऋ ६,१५,९; कौ २, ९१९; जै ४, १९, २; ‡सम्''' ईयसे ऋ ७,२,३; कौ २,५७१; जै ३,४९,९.

समीक- सम्√अच्,ञ्च् द्र.

सम्√ईक्ष्, समीक्षे मा ३६, १८; का ३६,१,१८; समीक्षामहे मा ३६,१८; का ३६,१,१८, मै ४, ९,२७; समीक्षन्ताम् मा ३६, १८; का ३६, १, १८; समीक्षध्वम् मै ४,९,२७.

समीक्षयत् पै ५, ७, २[g]; सम्'''ईक्षयत् ऋ १, १३२, ५; समीक्षयन्तु शौ ४, १५, २[g]; समीक्षयस्व शौ ४,१५,३.

सम्-ईक्षयत्- -यन् शौ ११, ११, ६;९;११;२५.

१समीची-, २समीची-, ३समीची- प्रमृ. सम्√अच्,ञ्च् द्र.

सम्√ईङ्ख् (गत्यादिषु) > सम् ईङ्खमान- -नः ऋ ६,२९,५.

सम्√ईर्, समैरत् ऋ ३, ३१, १५; ५५,२०; ४,५६,[३(४२, ३)]; मै ४, १४,७‡.

‡समीरिरे[h] शौ १४,१, ४६; पै १८, ५,३.

¶समीरयति मै २,३,५;४,३,३; काठ ११,८[i];१०; ¶समीरयति मै २, ३, ९[i]; काठ १२, ११[i]; २६, १; ३४, २[i]; क ४०, ४; समीरयामसि शौ ८, २, ५; पै १६, ३, ५; समीरयन् पै १६, ९६,४; ५; समीरय शौ ५,३०, १४; पै ९,१४, ४; १३,९,१४; २०, ४, १०[i]; सम्'''ईरय ऋ १०, ५९, १०; सम् (ईरय) शौ ५,३०,१४; पै ९, १४,४; समीरयत् मै ५,१,२, ६¶; कौ १, ४५८[i]; जै १, १९, २[i]; शौ ८,

[a]) कमुम्नम् (तु. वे. १८. OW. प्रमृ.; वेतु. सा. <समिध्-?)।

[b]) सपा. 'नुः <> 'नम् <> 'ने (मास ६, ९, १,९ च) इति पाभे.। [c]) पाभे. पृ ३२९९ d द्र.।

[d]) तु.सा. प्रमृ.; वेतु OW. प्रमृ.। [e]) पृ ३०१ a द्र.।

[f]) नाप. (अस्त्र-विशेष-)। यनि. स्व. काँरि द्र.।

[g]) सपा. 'यत् <> 'यन्तु इति पाभे.।

[h]) सपा. ऋ १०,४०,१० समेरिरे इति पाभे.।

[i]) सपा. समीरय <> समीरयत् (अ.पत्री २१, ९ १५ प्रमृ. च) <> समीरयत् इति पाभे.।

५,१४; १५,१,१; १९ ५४,४[a]; पै १२, २, १४; १६, २८, ४; ६१,७;८; १८, २७, १; सुमैरयताम् तै २,६, ७,१¶; सुमैरयताम् तै २,६,७,४¶; सुमैरयन् शौ १,११,२; ३,३१,७; ४, २, ८; ७, २३,२[b]; पै १,५,२; ४, १,८;१९, ४३, १२[c]; सुमैरयम् ऋ ४,४२, [(५६,३)२].

मम्-ईरयित्वा मै २,३,५[d]¶.

¶सम् √ईप् , सुमैपन् मै २, ५, ३; काठ १३,३.

सुम्-ईपित- -तः तै २, १,५, २; मै २,५,३; काठ १३, ३.

सम् √ईह् ,समीहसे मा ३६,२२;२३; का ३६, १, २१; २२; पै १९. ३,४[d].

सम् √उक्ष् , समुक्षामि शौ १९, २७, ५; पै १०, ७, ५; समुक्षतु शौ १०, ३, १७-२५; पै १६ ६४, ८-१०;६५,१-४; सुमुक्षत तै ३, १, ११, ८; मै ४,२,५; शौ ५, २८,४; ७,७९,२; पै २,५९,२.

सम्-उक्षित,ता- -तः मै १, ११, ४[e]; -तम् ऋ ३,६०,५; ८, ४, १२; -ताः पै ५, १८, ६; -तानाम् ऋ ५,५६, ५; खि ५, ७,४,११.

सम् √उच् ,समुच्यमि ऋ ५,८१,४.

सुम्'''उवाच ऋ ७, २०,४.

¶सम्-उत् √क्रम् ,समुदक्रामन् काठ २५,६; क ३९ ४.

?समुत्तन्तीः पै ३,२७,१.

सम्-उत् √पत् (गतौ), समुत्पतन्तु शौ ४,१५,१; पै ५,७,१.

सम्-उत् √पद् > समुत्-पन्न,न्ना- -न्ना खि ४, २, ६; -न्ने खिसा २६,२०.

सम्-उत् √सृज् > समुत्-सृजत्- -जन् पै १४,३,८.

?समुदः पै २०,५८,३.

समुदन्त[f]- -न्तम् मै १,८,२.

?समुद्दे[g] शौ ८, १,१५.

?समुद्ध- -द्धम् खि १,५,६.

¶सम्-उद् √धृ(=ह)प् ,समुद्धर्पयति काठ २६, १; क ४०,४.

समुद्-धर्पयित्वा मै ३, ८,१०.

समुद्र (वप्रा.)[h]- -द्रः ऋ १, ८ [(७; ८, १२, ५)]; ३०, ३; ११०,१; ५, ४७, ३[i]; ७८, ८; ६, ५०, १४; ६९, ६; ७, ३५, १३;८, ३, [४ (१०, ६२, ९)]; ४१, ८; ९, २,५; ६४, ८; ८६,२९; ९७, ४०; १०१, ६; १०९,४; १०, ५, १;६६, ११; १४९,२; १९०, १; मा ५, ३३; ८, २८; ५९;११,२०; १३, १६[j]; १५, ४[k]; १७, २; ६०[i]; १८, ४५; ३३, ८३†; ३४, ५३; का ५, ८, ३;९, ५, १;७,७; १२, २, ९; १४ २, १‡[i]; १६, १,५[k]; १८, १, ३; ५,११†[i]; २०, २, ८; ३२, ६,१४†; ३३,२,१६†;

---

a) °न् इति RW. प्रमृ. । b) पाभे. पृ ३२९७ i द्र. ।

c) सपा. शौ ६,४७,३ ऐरयन्त इति पाभे. ।

d) सपा. खि ४,४,२ शौ १,१३,२ समूहसि इति पाभे. ।

e) सपा. तै १,७,१२,२ काठ १४,३ शौ १०, २, २७ °ज्ञितः इति, अशि ६,८ °ज्झितः इति च पाभे. ।

f) विप. (°फेनिल- [पयम्-]) । समुद्-गमित-+ फाण्ट- (°=मण्ड-) > दस. °समुत्-फाण्ट-> यनि , समुदान्त- (गोश्रा १, ३, ११ वैताश्री ७, ३) इति, समुदान्त-(गोश्रा. मूको.) इति च [तु. उदन्त- इत्येतोपगतः पर्यायश्च (मै १, ८,२ [पृ ८९८ m यथापेक्षं शोध इतः]); वैतु. भाष्यकृतः (आश्री २, ३, ८ प्रमृ.) अन्त- =प्रान्त- इति मत्वा बस. इति)] ।

g) (सं √धृप् [°=√मथ्, √मृद् , √वृध्] 'हिंसायाम्'>भावे) °सं-वृध्- > °सम्-द्रुध्- (तु. सभा. गुरु-भेद इत्यत्र गुरु इति) >°समुध्र->°समुद्र- (°समर्द-) > -द्रे इति शोधः (तु. सात.; वैतु. पपा. सम्-उद्दे इति, तदनु सं√मुद् > °सं-मुद्- > च१ इति मा., सं √वद् > °सम्-उद्- > यनि. इति WI.?) । सस्थ. जीव- (< °ऋक्षस्मय- [तु. पार. रकीब- 'प्रतिस्पर्धिन्-']) इति शत्रु-पर्यायः द्र., जीवेभ्यः [पं ३]।

h) नाप. । क्वचिद् वा. विप. च ? । जलौघवत्-सागरेऽर्थे वृष- (°=रस-) + प्र-भृत्- (भाप. समूह-) > षस. °वृष-प्रभृत्- > °स-भुत्- > समुत्- > मत्वर्थे यनि. (वैतु.<सम् √उन्द् 'क्लेदने' वा सम् + उद- वा सम् उद् √द्रु 'गतौ' वा सम्-अभि √द्रु, सम् √मुद् वेति या [२,१०] प्रमृ. SEY [३५,५३]) । सोमपात्रेऽर्थे (ऋ ६,६९,६ प्रमृ.) वृष- (°=सोम-) + प्र-भृत्- (भाप. 'विधारण-')> पूर्ववत् यनि. । संख्याभेदेऽर्थे (तै ७,२, २०,१ प्रमृ.) वृष- (°=संख्या-) + प्रभृत्- (भाप. 'महत्त्व-') > पूर्ववत् यनि. ।

i) =सपा. माश ९,२,३,१८' शांश्र ३,३,१० । मं २, १०,५ प्रमृ. °द्रे इति पाभे. । j) पाभे. पृ ३१५५ a द्र. ।

k) =सपा. माश ८,५, २, ४' । तै ४,३,१२,२ प्रमृ. °द्रम् इति पाभे. ।

तै ३, ४, ५, १; ४, १, २, ३; २, ९, १‡[?]; ४,९, १; ११, ४; १२, १; ६, ३, ४†[b]; ७, १२, ३; ५. ४, ९, ४; ५, १०, ४¶; ७, २५, १; ¶७,५,१,३; २५, २[२]; मै १, २, १२; ६, २†; ९, ४¶; २, ७, २; १५‡[a]; ८, १४; १२, ३; ३, १, ४[२]; २, ५¶; ४, ३; १६, ४; ४, २, ८¶; ७, ८[२]¶; १४, ७; काठ २,१३;९,१२¶; १६,२;१६‡[a]; १७, १०; १८, १४; २१,८†[b]; ११; २२,१४;३४,१६¶[२]; ४५, ५; क २,७; २६,९; २८,३†[b]; २९,३; †कौ १,४२९;५२१‡[c]; ५२९; २, २२४; ३०९; ३९१; ५९१; ६०३; ९५८; †जै १, ४२, ३; ५३, ११‡[c]; ५४, ५; ३,२०,८; २५,५;३१, ११; ४८, ७; ४९, १; ४,२०, ७; शौ ३, २३, ६; २९,६; ६, ८६, २; १३५, २; ३; १४२, २; ८, ७, २; १०, ७, १५; १०, १६; ११, ३, २०; ९,२; १२, १, ३; १५, ७, १; १६, ३, ६; १९, ११, ३†; १९,७; ३०, ५; †२०, ७१, ३; १०४, २; १३७, ६; पै ५, ३३,८; ९; ६, १८, ८; ७, १४, ७; ८, १७, ७; ९, ११, १३; १०, २, ३[d];१६,६; १३,३, ७;८,१३†;

११,२३; १५,१,२;८,५; १६, १२,२;३४,५; ५२,५; ५३, ६; ५४, १३; ८२, २; १०८, ७; १३९, १७; १७, १, ३; ८,७; २८, १; १९, ६,११; ३९,१०; ४६,१‡[a]; ४८, १६; २०, २१, ९†; ५६, १०; -द्रम् ऋ १, १९, ७; ८; ३२, २; ५२, ४; ५६, [२; ४, ५५, ६]; ७१,७; ११७,१५; १३०,५, १७४,[९; ६, २०, १२]; १९०, ७; २, १९, ३; ३, ३३, २; ३६, ६; ४६, ४; ५, ४४, ९; ८५, ६; ६,१७,१२; ३०, ४; ३६,३;७, ८८,३; ८,३,१०, ६,१३; २९; [३५; ९३, २२; ९,१०८,१६], १२, २; ९, २९. [२ (३५, ६) ६१,१५], ६३,[२३; ६४,२७]; ६४, १६; [१७; ६६, १२]; ७३, ३; ८४, ४; ८६,८; ८८, ६; ९६, १९; १०७, ९; १५; २३[e]; १०, ३०, ३; ५८, ५; ९८, ५; ११४, ४; १२१, ४[e]; १२३, ८; १४९, १; खि ३, १५, १९; ७, १, २; ४,१; मा ६, २१; ११, २९; १३,२;२५, ८; १२; का ६, ५, १; १२,३, २; १४, १, २; २७, ८,२;१०, ३†; तै १, ३, ११, १; २, ४, ८, २; १०, ३; ४, १, ८, ४; २, ८, १;१०,२[f]; ३, १२,२[g];

५, २, ६, १[२]¶; ७, १६, १; ६, ४, १, १†; ७, १, ६,६†; ¶५, १, २; ३, १; मै १, १, ८; २, १८; ३, १; २, ४, ७; ८¶; ७,३; ८, ७[g]; १३, २३†; ३, २, ५¶; १०, ७†; १५, ७; †४, ११, २;१४,१०; १३; १८[२]; काठ ३, ८; ९; ९, ९; १२¶; ११, ९; १०; १६, ३; १५; १७, ६[g]; २०, ४¶; २५,७¶; ३३, ५[२]¶; ३८,७[१]†; ४०, १†; ४४, ३; ५३, ६; क २, १५; १६; ८, १२; २६, ५[g]; ४१, ६¶; ३२, ५¶; †कौ १, १९७; २, ९; २०७; ३४८; ५२७; ५८६; ६८७; १०१०; १११७; ११९८; †जै १, २१, ४; ३, १, ११; १९,२; २९,५; ४१, ३; ४८, २; ५३,८; ५६, १४; शौ २, ५, ६†; ३,२९,७; ४,८,७[h]; ६, ४३, २[i]; १०,५, २३; १०, १३; १५; ११, ७, ६; १३, १, ३६; २, १४;४०; ४१[j]; ४५; ३, २२; १६,१,६; †२०, ९, ४; ४९, ७; ६३, ८; पै १, ३०, ६; ८४, ५;२, ८१, ५; ८३,३; ३, १७,१; ३८,५[k]; ४, १, ६†[a]; ५, १३, ३; †६, १७, ७;८; १२, ६, १२; १३, ६, २†; १४, १,११;१६,१०८, ४;५;१३०,३; १५०,१०;१५३,

a) पाभे पृ ३१५५ a द्र ।
b) पाभे. पृ ३२९८ i द्र. ।
c) सपा. °द्रः<>°द्रम् इति पाभे. ।
d) तु. सस्थ. टि. (परि.) ? मक्षतद्दकम् (तु. मूको.) ।
e) सपा. शौ ४,२,५ °द्रे इति पाभे. ।
f) = सपा. तैआ ६,९,१ । मा १३,४९ का १४,५,२ मै २,७,१७ काठ १६,१७ माश ७, ५, २, ३४ साहस्रम् इति पाभे. । इमं समुद्रम् > सपा. शौ १८,४,३६ सहस्रधारम् इति, आपश्री ४,११,३ सहस्रधारः इति च पाभे. ।
g) पाभे. पृ ३२९८ k द्र. ।
h) पाभे. पृ २४६९ c द्र. ।
i) सपा. पै १९,३३,८ पृथिव्याम् इति पाभे. ।
j) सपा. शौ ४,२०,१ अन्तरिक्षम् इति पाभे. ।
k) सपा. मा १८,५१ सुवर्गम् इति पाभे. ।

६; १७, २८, १; १८, १८, ६;
२१, ८; २४, ८; ९[a]; २५, ५;
२०, ९, ८‡[b]; २६, ७; ४१, ६;
-द्रस्य अ १, ११६, ४; १६७,
२; ७, ३३, [८; ३४, १३; ९७,
५; ९, १२, ६; १०७, १४];
१०, ८९, ११; १४२, ७; ८;
मा ६, २८; १३, १७, १५, ६३;
१७, ४; ७; का ६, ७, ६; १४,
२, २; १६, ७, ६; १८, १, ५;
८; ते १, ३, १३, २; ४, ४, ३,
३; ६, १, १; ३¶; ५, ५, ४, ३¶;
६, ४, ३, ४; ¶७, ५, १, २; ३,
२; मै १, ३, १; २, ७, १६[२];
८, १४[२]; १०, १[२], †; ६; ४, ५,
२; काठ ३, ९; १७, १०; १७[२],
३३, ५¶; ३९, ३; क २, १६;
२६, ९; २८, १[१]; †कौ १,
५१८; २, २०६, ५५१; †जै १,
५३, ८; ३, १९, १; ४३, ७;
शौ १, ३, ८, ३२, ३[c]; ६, १०५,
३; १०६, २†, ९, १, २; १३,
३, ४; पै ८, ११, १०, १८, ११;
१६, ३२, ३; १००, १२; १९,
२०, १३; २१, ८; ९; २३, १२;
३३, ८†; ३८, ८; २०, २१,
८; ४०, ३; -द्रा ऋ ५, ७३, ८[d].
-द्रा ऋ १, १६४, ४२; मै १,
३, ३६[e]; शौ ९, १५, २१†;
११, ८, १०[f]; ९, १४; १३,
१, ४२†; ३, २; पै ९, २३, १६;
१३, १२, १२; १५, १४, ३[f],
१६, ६९, ११†; ८३ ४; १८,
१९, २†; १९, ९, ९‡[e]; -द्राणि
ऋ ६, ७२, ३; -द्रात् ऋ १,
४७, ६; ११७, १४; ११८, ६;
१६३, १; ४, २१, ३; ४३, ५;
५८, १; ५; ६, ६२, ६; ७, ६,
७; ५५, ७; ९५, २; ९, ९७,
४४; १०, ९८, १२; १२३, २;
१५०, २; †मा १७, ८९; ९३;
२९, १२; †का १९, १, ३; ७;
३१, ३, १; तै ३, ५, ५, २; †४,
२, ८, १; ६, ७, १; †मै १,
६, २[१]; ४, २, ५§; ११, २;
१४, ७; काठ २, १५†; ७, १२;
२०, ४¶; ३९, १; ४०, ७[२]†;
क ३१, ६¶; शौ २, ३, ४; ४,
५, १†; १०, २; ५; १५, ११,
२७, ४; ९, १, १; २, २३; पै
१, ८, ४; ४, ६, १†; २५, ३.
३५, ४; ५ ७, १०; ६, ७, २;
३; ७, १३, १२; ८, १२, ३;
†१३, १; ५; ९, ११, १३; १४;
१४, १, ८; १५, १९, ११; २३,
१३; १६, ३२, १; १४९, ११;
१९, २०, १४; २८, ७; ३२, ५;
३३, १५, ४८, ७; २०, ३६, ८;
५४, २; -द्रान् ऋ ७, ७०, २; ९,
३३, ६; खि ५, ५, ११; मा १३,
३१; का १४, ३, ५; मै २,
७, ११[f]; १६; काठ ३९, ३; कौ
२, २२१†; जै ३, २०, ३†;
शौ १९, ७, ३; ४; पै १०, ७,
३; ४; -द्राय ऋ ८, ६[४; ४४,
२५] मा २२, २५; २४, २१;
३०[a]; ३८, ७; का २४, ११, १;
२६, ५, १; ९, ५[f]; ३८, २, १;
तै ४, ४, १, १; ६, २, ६; ७, ७,
२०, १; मै २, ७, १६; ८, १४;
३, १२, १२; १४, २; ११[b]; ४,
९, ८; काठ १७, १०; ४०, ४;
४२, १०; क २६, ९; †कौ १,
१३७; २, १००१; †जै १, १५,
३; ४, ८, २; शौ २०, १०७,
१†; पै ५, ३५, ७[२]; ७, ३०,
८; १०, ४, ७; -द्रासः ऋ ९,
८०, १; -द्रे ऋ १, ३०, १८;
४८, ३; ५५, ३; ११६, ५; १५९,
[४; १०, १७७, १]; १६३, ४;
१७३, ८; ४, ५८, ११; ६,
१९, [५ (३, ३६, ७; १०, ३०,
१३)]; ५८, ३; ७, ६८-६९,
७, ८, ५, २२; १०, १; १२, १७;
१३, १५; १६, २; ६५, २;
१००, ९; ९, ६४, १९; ८५,
१०; ९५, ४; १०७, २१; १०,
४५, ३; ७२, ७; ९८, ६;
१२५, ७; १४३, ५; खि ४, ४,
३; मा ८, २५; १२, २०†;
१३, ५३; १७, ९९; १८, ५५;
२०, १९; २९, १५†; का ९, ४,
३; १३, २, ३†; १४, ६, ११
१९, १, १२†; २०, ३, ५; २२,
१, ४; ३१, ३, ४†; ते १, ४,
४५, २; ४, २, २, १†; ३, ३, १;
६, ७, २†; ७, १३, २; ६, ६, ३,
४[२]; मै १, ३, ३९; २, ७, ९; १८;
१०, ५‡[1]; १२, ३; ४, ८, ५;
१८, १६†; काठ ४, ११; १६, ९;
१८; १८, ३‡[1]; १५; २५, ७§;
२९, ३; ३८, ५; ११; ३९, ६†;
४०, ६; ७; क ३, ११; २५, ९;
२९, ४; ३९, ५¶; †कौ १,
५१७; २, ४२९; †जै १, ५१.

a) पाभे. पृ १२९९ j द्र. । b) पामा. ऋ १, १६४, ५२ गुरुत्मन्‌ इति भे.। c) पाभे. पृ २८६१ i द्र.। d) Gw. °म् इत्यनेन । e) पाभे. पृ ७९८ i द्र. । f) पामा. °द्राः <> °द्राय इति पाभे. । g) पाभे. पृ १०८९ f द्र. । h) पामा. तै ५, ५, ११, १ काठ ४३, १ सिन्धोः इति पाभे. । i) पाभे. पृ १३९८ i द्र. ।

७; ३,३३,४; ४,१०, १; २२, ६; शौ १,१३,३;२,२,३;४,२, ५‡[a];३०,७†; ६,८०, ३; १०, १०,१४; ११,२,२५; ७, २६; †२०,४४,२; १११, २; पै १, ७, ३; ६, ३, १२; ७, १; ८, १२,९; १३, ११†; १४, २†; ९,७,१२; १३,४, ४; १६, २, ५; १०६,६; १०८, ३; १५०, ३; ७; १५५, ६; १९. ३, ५; १६, १३; –द्रिग[b] ऋ ३, ३६, [७ (६,१९,५; १०,३०, १३)]; काठ ३५,१५; शौ ११,४, १२; पै १६ ५७, १३; –द्रेषु ऋ ८, २०, २५; –द्रैः ऋ १, १६१, १४; २, १६,३; ६, ५०, १३; –द्रो ऋ १०,१३६,५; तै ३,२, २,१; मै ४, २, २¶; शौ ४, १६,३;९,५,२०; १३. २, १०; ३०; पै ५,३२,३;३८,५†; १३, १४,१७,१८,२१,४;२३,७.

समुद्र-ज– -०ज पै ९,७, ९?; -जः शौ ४, १०, ४[c].

समुद्र-ज्ये(ष्ठ>)ष्ठा[d]– -ष्ठाः ऋ ७,४९, १.

समुद्र-तस् (:) ऋ ५, ५५, ५; तै २, ४, ८, २†; मै २,४, ७†; काठ ११, ९; ३०, ४[1]†; क ४६,७[1]†; शौ ४,१५,५; पै ४, २५,६[c]; ५,७,४.

समुद्रम्-ईङ्खय[e]– –०य ऋ ९,३५, [२ (५२, ३)].

समुद्र-योनि[d]– -निः तै ४, ७, १३, १; मै ४,९,११?[f]; काठ २९,३.

†समुद्र-वासस्[g]– -ससम् ऋ ८, १०२, [४-६]; तै ३,१,११,८[3]; मै ४,११,२[3]; काठ ४०, १४[3]; कौ १, १८; जै १, २, ८.

†समुद्र-व्यचस्[d]– -चसम् ऋ १, ११,१; मा १२,५६; १५, ६१; १७,६१; का १३,४,१२;१६,७, ४; १८,५, १२; तै ४. ६, ३, ४; मै २, १०, ५; काठ १८, ३; ३६, १५; ३७, ९; क २८, ३; कौ १, ३४३; २, १७७; जै १,३६,२; ३,१६,१५.

समुद्र-सम[h]– -मम् मा २३, ४७; ४८; का २५,९,३; ४.

!समुद्राद्[i] खि ३, १६,२.

समुद्रा(द्र-अर्थ>)र्था[d]– -र्थाः ऋ ७,४९, २; पै १९, १८, ९.

*समुद्रिय्[j]– -द्रिय.[l] ऋ १, २५,७; ५५,२; १०,६५,१३.

समुद्रिय,या[k]– -यः ऋ ९, १०७, १६[1]; मै ३,१, ६¶; काठ १९, ५¶; पै ७, ७, ९; –यम् मा ११, ४६; १७. ८७; का १२, ४, १०; १९, १, १; तै २, ४, ८, २; १०, ३; ४, १, ४, ३; ५,१,५, ८; ५, १०, ६; मै २, ७,४; ३,१,६; काठ ११,९;१६, ४; १९, ५, ४०, ६; क ३०,३; शौ ७, ८,१; १९,३८,२; पै ९, ७, १; १९,२४, ३; २०, १,६; –या ऋ ७, ८७, १; काठ १२, १५†; पै ९, ७,९!; –याः ऋ ८, ७६. ३; ९.६२, [(३५,२)२६]; ७८,३; मै ३,६,३¶; ४,४,१¶; ३; काठ २,१†; क १, १३†; कौ २,१२६†; जै ३,१३, २†; शौ ७,११२,१; पै १९, २८,७; ३९,९; ५०,१-३; २०, ३०,१; –याणि ऋ ४,१६,७; शौ २०, ७७,७†;–याप्यः तै ७, ४,१३, १; काठ ४४,२.

समुद्रे-स्थ>ष्ठ>ष्ठा[m]– -ष्ठाः तै ३,५,६,३.

‡समुद्रय[n]– -द्रयः[l] कौ २, २०८;

a) पाभे. पृ ३२११ e द्र.।

b) शोधः पृ २३२४ l द्र. (वैतु. LR. B [JAOS २७,७७] प्रभृ. °द्रे न [ण इति !ORN.] इति शोधुकाः।

c) सपा. °जः<>°तः इति पाभे.।

d) विप.। बस.। e) तु. विश्वमेजय्–।

f) °योनिः इति स्वरः! यनि. शोधः (तु. तै.)।

g) विप. (*समुद्रवच्छब्दकारिन्- [अग्नि-])। बस. उप. भाप. <√वास (=√वाश्) 'शब्दे' (तु. ५मे मन्त्रे वात-स्वन–, पर्जन्य-क्रन्द्य–; वैतु. अन्ये सास. उप.< √वस् 'आच्छादने' इति ?)।

h) विप.। तृस. उप. =२सम्–।

i) उत् समु° इति पाद-पाठः ? उत् समुद्राद् *महोद-धि– >-धेः इति शोधः (वैतु. संस्कर्ता °द्राम् इति ?)। सस्थ. !उद्दन्तु>(√वृध् '*गतौ' >)वृधन्तु इत्यपि शोधः द्र.।

j) विप. (*समुद्र-व्रजा- [२अप्-, नदी-, नौ-])। समुद्र–+*वृध्– (स्त्री. 'गमनी-') > उस. *°द्र-वृध्– > *°द्रिध्– > यनि. (वैतु. PW. समुद्रि [य>] या–>-°याः>°द्रियः, GW. <°द्री– इति, !ORN. <'द्रिय–>स्त्री. °द्री– इति!)।

k) विप.। तत्रभवीयः घः प्र. (पा ४,४,११८)।

l) सपा. समुद्रियः<>समुद्रयः इति पाभे.।

m) विप. (आशिस्-)। उस.।

n) =समुद्रिय–। यत् प्र. इति विशेषः।

जं ३, १९, ३.
?समुद्रस् स्यान् न° पै ९, ११, १३.
?समुद्राम् प्रमृ. समुद्र- द्र.
¶सम्-उ(द्>) न् √मृज्, समुन्मार्ष्टि मै ३, ९, ४; ४, ४, ५¹; काठ ३२, ६.
सम्-उप √स्था, सम्… उपतिष्ठ त पै ९, २५, १२.
सम्-उप √ह्वे, समुपह्वयन्ते मै १, १०, ९¶.
समुप-हूय तै ७, ५, ६, ४; काठ३६, ४.
सम्-उपा(प-आ) √श्रि >समुपाश्रित- -ताः!ᵇ खि ४, २, ६ᶜ.
सम्-उप्य सं√वप् द्र.
सम् √उब्ज् > सम्-उब्जित, ता- -ताः तै १, ७, १२, २ᵈ; काठ १४, ३ᵈ; शौ ९, ३, २०; १०, २, २७ᵈ, पै १६, ४०, १०; ५९, १०ᵈ; -ताम् शौ ९, ३, १८; पै १६, ४०, ९.
सम् √उभ्, समुनप् ऋ २, १३, ९.
सम्-उम्भ- -भन् ऋ ५, २, १.
सम् √उष्, समोषतु पै १६, १५२, ४; समोष पै १६, १४६, १२
सम्-उष्ट- -ष्टः पै ३, १६, ५.
सम्-ओष(त>) स्ती- -स्ती शौ १२, १०, ८; पै १६, १४६, ४.
?समुष्पला°- -ला शौ ६, १३९, ३.
सम् √उह् (प्रापणे) >सम्-ओहᶠ- -हे ऋ १, ८, ६; शौ २०, ७१, २†.
सम्-ओहदᵍ ऋ ४, १७, १३.
सम्-उह्य- सं√वह् [परि.] द्र.
सम्-ऊढ- सं√वह् द्र.
स-मूल,ला ᵇ- -लः शौ ६, १३६, ३; पै १, ६७, ३; -लम् मै ४, २, ३¶; -ला मै ४, २, ७ⁱ.
सम् √ऊह् (प्रापणे), ¶समूहति तै २ ३, १३, ३; ३, ४, १, ३ʲ; ५, ६, १०, ३; ६, १, ९, ६; मै २, २, ५; ३, १ʲ; ४, ७; ४, ५, ७; ¶समूहति मै २, ३, १ʲ; ३, ४, ७; ¶समूहति काठ १२, १ʲ; २१, ४; २९, १०; क ४६, ३; समूहसि ऋ १, १३१, ३; खि ४, ४, २ᵏ; शौ १, १३, २ᵏ; †२०, ७२, २; ७५, १; समूहामि मै २, २, ५; समूह का ४०, १, १६; समूहेत् मै २, २, ५¶.
सम्-ऊह्ˡ- -हः शौ ३, २४, ७.
¶सम्-ऊह्य तै २, ३, १३, ३; मै ४, ३, ४.
सम्-ऊह्य- -ह्यः का ५, ८, ५ᵐ; -¶ह्यम् तै ५, ४, ११, २; मै ३, ४, ७; काठ २१, ४; क ३१, १९.
?¦समूहस्यात्ⁿ ऋ ८, २१, १४; वौ २, ७४०; शौ २०, ११४, २.
सम् √ऋ, ऋच्छ्, समार्य पै ५, ३४, ६; सुमरन्त ऋ ४, १९, ९; ९, ७३, १; †समरन्त ऋ ७, २५, १; तै १, ७, १३, २; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६; सम्…अरन्त ऋ ५, ३१, ८.
समृच्छते मै १, ५, १२¹¶; ¶समृच्छते तै ३, १, ७, २; २, ९, ५; समृच्छेते, समृच्छन्ते काठ १०, ७¶; समृच्छतेᵒ मै ४, १४, १७ᵖ; समृच्छताम् पै २, २४, १-५; ५, १०, ८.
समारतᵖ ऋ १, १४५, ४; समारत ऋ १, ५४, १ᵍ, समृ… आरन् ऋ १०, १३२, ३ʳ; समरामसि पै १६, १०४, ७ˢ; १०५, १०ˢ; समरामहि शौ ११, २, ७ˢ; २०ˢ; पै १०, ३९, ४.
सम्-अरणᵘ- -णम् ऋ १, १५५, २; १०, २७, ३; -णे ऋ १,

ᵃ) द्रोवः पृ २४७२ a द्र. ।
ᵇ) °ता इति शोधः ।
ᶜ) मत्रा. सिगा २६, ६ ?पितेमयुधिताः इति ।
ᵈ) पामे. पृ ३२९८ e द्र. ।
ᵉ) विप. (सोषधि-मती- [ओषधि-])। (सं√वृप [*=√वृप] > भावे) °संवृप- + (√मृ 'धारणे' > कर्तरि) भ(र >)रा- > उप. °संवृप-भरा- > °समुष्पला- > दनि. । ᶠ) भाप. (स्थान- [तु. निघ २, १७])। नाप. उप. थप्र. ।
ᵍ) समुत्कामा (वेतु. GW. समोह- > दनि. [?])। ʰ) वि. । बस. पूप. = मतु ।
ⁱ) सु सृत्वा इति Sch. पाठः दनि. शोधः (तु. BI. पृभो. पाठ)। सुमूलपाला: इति वाच्य मुपो.।
ʲ) तु. सस्थ.टि. २अभि ।
ᵏ) पामे. पृ ३२९८ d द्र. ।
ˡ) नाप. । कर्तरि अप् प्र. उसं ।
ᵐ) = मत्रा. काश्री ८, ६, २२ प्रमृ. । मा ५, २१ प्रमृ. सुष्यः इति, शाश्री ६, १२, १० समुद्यः इति च पामे. ।
ⁿ) सम् (मृ-ऊ) ह्->-हाय, आत् इति शोधः (वैतु. मत्रा. प्रमृ. सुमूऽऊहसि, आत् इति ?) । 'यदा (भगवाना) मता देवता) समूह्य नवनं करोति, आत् (तदा) नित्य कुरुते' इति वा ।
ᵒ) मत्रा. काश्री १२७ : ११ समृच्छताम् इति पामे. ।
ᵖ) प्रयु१ । ᵍ) प्रयु२ ।
ʳ) °रन इति GW. OBV. । ˢ) मत्रा. °महि (काठ १०५ : ६ घ) <> °महि इति पामे. ।
ᵗ) मत्रा. °मसि <> °महि इति पामे. । ᵘ) नाप. ।

१७०, २; ४, ४२, ५; १०, २७,१.

†सम्-अरण- -णः ऋ १,१६५,३; मा ३३,२७; का ३२, २, १०; मै ४,११,३; काठ ९,१८.

सम्-आरा (ण>) णा[a]- -णे ऋ ३,३३,२.

†सम्-ऋत,ता- -तः ऋ ४, १३, [५; १४, ५], -ते ऋ ३,३८,३; -तेषु ऋ १०,१०३,११; मा १७, ४३; का १८,४, ११; तै ४, ६, ४, ३; मै २, १०, ४; ४, १४, १४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०९; शौ १९, १३, ११; पै ७,४,११.

¶समृत-यज्ञ[b]- -ज्ञः मै १,४, ५; काठ ३१, १५; -ज्ञाः तै १, ६,७,१; -ज्ञे मै १,९,८.

¶समृत-सोम[b]- -मः काठ ९, १५; -मस्य काठ ३४, १८^{२}; -माः तै १,६, ७, १; -मे काठ १०,७.

†सम्-ऋति[c]- -ता ऋ १, ३१, ६; ९,७१, ८; -तिः ऋ ४, १६, १५; ७,६०,१०; -तिम् ऋ १, ३२,६; काठ १,६S[d]; पै १३,६, ६; -तेः ऋ ८,१०१,४;-तौ ऋ १,१२७,३; ५,७,२; ३४, ६; तै २,१,११,३; मै ४, १२, ४; कौ २, ११६५; -त्याम् पै २, ११,३S.

सम्√ऋच्,समानृचे ऋ १, १६०,४.

सम्√ऋञ्ज्, सम्···ऋञ्जते ऋ १, ६,९; शौ २०,७०,५†.

सम्√ऋण्व्, †समृण्वति ऋ ३. २,१;,११, २; मा २२, १६; का २४,४,८; तै ४,१, ११, ४; मै ४, १०, १; काठ १९, १४; सम्···ऋण्वसि जै ४,१०,४[e]. समृण्वता२[f] शौ १८,२,९.

सम्√ऋध् ,>आर्धि,ईर्त्स, समानृधे ऋ १०,७९,७.

¶समृध्यते मै ३, ७, २; ८, ४; ४ ४,६;समृध्येते काठ ७,११¶; समृध्यन्ते शौ १२, ४, १९; पै १७, १७, ८; समृध्यताम् ऋ १०,८५,२७; खि २,१०,७; मा २६, २; का २८,१,३; मै ४,८, १¶; शौ ८, २, १३; १४, १, २१†; १९,५२,५; पै १,३०,५; ८,११,६†; ९,२५,१०; १६,४, ३; १८, २,१०†; २०,४९, ६; सम्···ऋध्यताम् शौ ४,३६,४.

¶समर्धयति तै १, ५, १, ४; ७, ३, ४; २, २, ३, १; ३, १,३; ३,३; ४, ९, ४; १०, ३; ६,६,५; १०,३; ३, ४, १, २; ५,४,४; ५,१, ५, १०; ८, १; १-१०,५; २,१, ४; २, २; ९, ३;३,१०,३;४,२,४;६,२;९,१; ५,५,२; ३^{३}; ७, ३, २; ६, १, ९,७; ११,२; ३; २,१०,३; ३, ४,५^{२}; ५,४^{१}; ९,५; ५, ६, ५; ६,१,५; ७, १, ६, ७; ८; २, ७,१; ४; मै १, ४,११;५, ८^{१}; ९; ६, ४; ७, ५; ८, ७; ८^{१}; ९; १०, ७; २, २, ११^{२}; ३. ५; ५, ५^{२}; ११; ३, १, ७; ९; १०; २,१;२;४; ६; ७^{२}; ३, ८; ४,३; ६, ८; ७, ४;५[g]; ८; ८,९; ९, ४; ६^{२}; १०, १; ४; ४,३,१^{५};४; ४, ३^{२}; ५: ५, ४; ७^{२}; ६, ९; काठ २३, १; २४, ५[g]; ३१, १०; ३७, १६; समर्धयति तै ६, ४, ८, २¶; ¶समर्धयति काठ ७, ५; ६^{२}; ९; ८,५^{२}; १५; ११, १; १३, ४; ५; १९, १२; २०, ५; ७; ८^{२}; २१, ३; ७; ८; २४, ६^{२}; २५,५; ८^{२}; ९^{७}; १०; २६, १-३; ५^{२}; ६^{२}; ७; ८^{१}; ९; २७, ४^{२}; ८; २८, ३; ६; २९, ३; ४; ३०, ३^{१}; ९; ३१, ११; ३२,४; ३६, १; क ५,४; ५^{२}; ७,१^{२}; ८,१; ३१, २; ७; ९; १०^{१}; १८; ३५, ७; ३७, ७^{२}; ३९, २; ४०, १^{२}; २^{७}; ३-५; ४१, १; ४^{२}, ५; ६^{१}; ७; ४२,४^{१}; ४४, ३; ६; ४५, ४; ५; ४६, ६^{१}; ४७, १०; ११; ¶समर्धयतः मै २, १, १; ३; ४, ४,३, १; काठ ९, १७; २७,७; ¶समर्धयन्ति तै ५, २, ४,४; मै २, ५, २; ७; ४, २, ३; समर्धयन्तु खि ३, १०, २; मा २०,१२; का २१, ७, ११; मै ३,११, ८; काठ ३८, ४; कौ २, ६५१; समर्धय खि २, १०,७; मा ११, ८; का ३, ३, २८; १२,१, ८; तै ३, १, १०, १;४,१,१,३; ५,१,१,३; मै २, ७,१; ३,१,१; काठ १५, ११;

[a]) विप. (विपाट्छुतुद्री-)। गस. उप. कानजन्तम्।

[b]) नाप.। कस.।

[c]) भ.प. (ऋ १, १२७, ३; ७, ६०,१० प्रमृ.), नाप. (संग्राम- [ऋ ४,१६,१७; ५,३४,६ प्रमृ.])। गस. उप. भावे अधिकरणे वा प्र.।

[d]) पामे. पृ २२१६ e द्र.।

[e]) पामे. पृ ९२६ e द्र.।

[f]) लोटि प्रपु३।

[g]) पामे. पृ ३२८० f द्र.।

१८,१९; क २९, ७; ¶समर्धये-
-यम् तै ६,३,४,४; मै ३, ९,४.
समीत्सँति की ३,३,७[a].
¶सम्-अर्धयित्वा मै ३,२,२.
¶सम्-अर्धुक- -कः मै ४, ८, ८;
-कम् तै ३,४,३,३; ६, ४, ९,
३; मै ४,६,२.
¶सम्-ऋद्ध,द्धा- -द्धः मै १, ६,
१३[4]; २,५,५[2]; ११[4]; -द्धम् तै
७,३,१,२; ५,९,१; मै २, ४,
३[2];५; ५, २; ११; ३, ७, २;
८,४[2]; काठ १२,१२[2];२९, ३[2];
क ४५,४[2]; शौ १४, १, ३१§;
§पै १६,१२५,५; १८, ३,१०;
-द्धा मै १,४,१३; -द्धेन तै १,
६,१०,२[2]; ३.३, ९, २; ७,३,
१, २; काठ २९, ५; क ४५,
६; §पै १६,११४, १-४.
समृद्ध-त(म >)मा- -मा मै
४,७,९¶.
समृद्ध-त्व- -त्वाय मै ४,७,९¶.
सम्-ऋद्धि- -द्धयः पै ८, १८,११[b];
१७, २९, १४; -द्धिः शौ ६,
१२८,३; १०, २,१०; ११, ९
१८; पै १६, ६०, २; ८३,
८; -¶द्धिभिः काठ ८, ११[2];
क ७, ८[2]; -द्धिम् पै १७,
२८, ७[2]; २९, १०; -द्धीः
काठ ८, ११¶; क ७, ८¶; शौ
११, १,१०; पै १६, ८९, १०;
-०द्धे पै ७, ९, ७; -द्धया शौ
१२, ३, २१; पै १७, ३८, १;
-¶द्धयै तै १, ५, २, ४[2]; २,
१, २, २; ३, १; ३[2]; ४; ५;
४,७; ५,७[2]; ६, १; २[2]; ३;
४[2]; ५[2]; ७, ७; ८-९, २; ३;
२,२,१;३,२,९;३, ४; ४, ४[2];
६,२; ८,२; ११, ५; १२, २;
४,११,५; ३,५,१,४; ५, १,१,
४; २,१; ५,१, १; ५; ३, ३;
६,२,५,३; ५,९, ३; ६, ११,
६; ७, १, ६, ६; मै १,८, ७;
२,२,२;३,१; ६; ९; ४, ८§;
५,१[4];२[2];५;६;७[6];८;९; ३,१,
१; ४; २,१; ७,२; ४, ३, ४;
४,७; काठ ९, १४; १७; १०,
१०[2]; ११, ९[2]; ३; ४[2]; १०;
१२,४;११;१३; १३, ४[2]; १८,
१९; १९, १;३; ७; २२, १३;
२३,१[2]; २४,४; २५, ८; २९,
१;३; ३१, ११; ३४, ५; ३७,
१२; क २९, ७; ८; ३०, १;
३५, ७[2]; ३७, ५; ४०,१; ४५,
२; ४७,११.
सम्-ऋध्[c]- -ऋधा[d] ऋ ७, १०३,
५; -ऋधे तै ३, ४,२,१; काठ
१३, ११; १२[2];¶; शौ ३,१०,
१०[e]; १९, ३७, ४[e]; पै १,
१०५,४[e].
सम्-ऋधस्[f]- -ऋध.[g] ऋ ६,
२,१०.
सम्-ऋध्य[h]- -ध्येन मै ३, ८,४¶.
सम्√ऋप् (गतौ), †समर्पयति ऋ ९,
८६, १६[i]; शौ १, ५५७[i]; २,
५०२[i]; जै १, ५७, ४[i]; ३,३९,
१[i]; पै १८, २१, ७§[i]; सम्...
अर्पयन्ति ऋ ९, ३४,६; समर्पये
शौ १८, ४, ६०‡[j]; समर्पयामि
शौ १३,२,११[j].
समे(मू-आ√इ), आ...समयन्ते ऋ
१, ११९, २[k].
समेति शौ ६, १०२,१; पै १६,
१५०, ९; १५१, १; १९, १४,
१; समेतः शौ ११, ७, ११; पै
१६, १५४, १; समायन्ति
तै ७, ५, ८, ४¶; †सम्...
आयन्ति, †सम् (आयन्ति)[l] ऋ
५,६,२; मा १५,४२; का १६,

---

a) पाभे. पृ ३२९० e द्र. ।

b) पाठः? समर्धय इति शोधः ?।

c) भाप. (°सं-शब्दन-)। गस. । धा. °शब्दे वृत्तिः ।

d) तृ१ [तु ORN. B. GO.; वेतु. वें. सा. H. पूर्व (प्र१< पूर्वन्-) इत्यस्य विप. सत् (°समृध->-धम् [तु.PW.]+इव>°धेव इति कृत्वा) = समृद्धमिति,GW. °समृध->(न. प्र१) -धा इतीव !]। सस्य. पूर्वन्- इति इन्द्रवदर्थे विप. द्र. [<√पृ °शब्दे' (तु. प्रशंसित-पर्यायः पूर्त- इति [भसा. पृ १४-२४])]. ?वृदथन> °वृदथ-> √वृदथ्> [लटि लेटि वा प्रपु३] °वृदथन्त इति शोधः । 'यत् (यदा [एते]) शुभाचः अस्मु अधि °वदथन्त, तत् (तदा) एषां समृधा सर्वं (लोकजातं) एवं इव (संपद्यते)' इति वा. ।

e) सस्थ. धातृ-, विधातृ-, पति- इत्येतान्यपि भाप. ?।

f) भाप. न. (प्रज्वाल-)। असुन् प्र. । धा. °ज्वलने वृत्तिः ।

g) द्वि१ (वेतु. अन्ये समृध्- [विप.]>द्वि३ इति !)।

h) भाप. (°ऋद्धिमत्त्व-)। सम्+°ऋध्य- (भाप. = ऋद्धि-) > बस. समृद्धि-> यनि. ।

i) सपा. °र्पयति <> °र्पयमे इति पाभे. ।

j) सपा. °र्पयामि <> °र्पये इति पाभे. ।

k) '(उक्थैः क्रियमाणे) शस्मनि (स्तोत्रे [तत्प्रतिशब्दिनाः गम्यः]) दिशः समायन्ते (सामीप्यमिवाऽऽगता भवन्ति)' इति वा. (तु. स्क. वें. GW.; वेतु. सा. आ समुच्चये स्यात्., PW. आ समयन्ते इत्येको योग इति !)।

५, २४; मै २, ११, ७; कौ २, १०८९; समायान् शौ १२, ३, ४०; पै १७, ३९, १०; समैतु शौ ३, २२,५; ६,१०२, १[a]; ७, ५२, २; पै ३, १८,६; १९, ९, ९; १४, १; †आ··· समेतु ऋ ६, १९, ९[b]; ७,४०, १[c]; मै ४,११,४; काठ ९,१९; सम्···समेतम्, सम् (समेतम्)[f] शौ १२, ३, ३; पै १७, ३६,३; समे(मृ-आ-इ)त ऋ १०, ८५, ३३; कौ १, ३७२[d]; जै १,३९, ३[d]; शौ ७, २२, १[d,e]; १४,२, २८†; पै १०, ४, ५; १८, ९, ८†; समैत पै २०, ५, २[d]. समेयुषः शौ १२, ३,१; पै १७, ३६, १; सम्···एयुषः ऋ ५, ७३, ४.

समे(मा-इ)त, ता- -ताः पै ५, ४०, ७; १७, ३८, ६[g].

समे(मा-इ)त्य काठ ८, ७¶; क ७, ४¶; शौ ११, ८,१८; १२, ३, ४; पै २, ३९,५; १५, १४, ८; १७, ३६, ४.

समे(मृ-आ√ई)क्ष्, आ···समैक्षिपि खि १, १, १[g].

सम्√एज्, समेजात् ऋ १०,२७,५.

सम्-एद्धृ- सम्√इध् द्र.

सम्√एध्, समेधिषीय शौ ७,८४, ४[h]; समेधिषीमहि[h] मै १, ३, ३९; १०, १३; ४, ८, ५; काठ ४, १३; ९, ७, २९, ३; ३६, ७; १४, क ३, ११; ८, १०; सम्···एधिषीमहि शौ १४, २, १७; पै १८, ८, ९.

१सह्-एध- > समेध-मत्- -मत् पै ७, १२, ९.

२¶स-मेध[i]- -धम् तै ६, ३, १०, १; -धाय तै ६, ३, १०,२.

समे (मृ-आ√ई)ह्, समेरिरे[j] ऋ १०, ४०,१०.

?समैव[k] पै ९, २२, २७.

सम्-ओकस्[l]- -कसः ऋ १,६४,१०; -कसा ऋ १, १४४, [४;१५९, ४]; ८, ९, १२; १०,६५,२[m], ८; तै ३, २, ८, ४; शौ २०, १४१, २†; -कसौ तै १, ३,७, २[n]; ४, २, ५, १[n]; मै १, २, ७; ८, ८; ३, २,३; ९,५; काठ ३, ४[o]; १६, ११[o]; क २, ११; -का. ऋ १,१००,१;६,१८,७.

समो(मा-उ)त- समा√वे द्र.

सम्-ओह्-, °ओहम् सम्√उह् द्र.

? समौर्वा पै १, ११२, २.

सं√पत् (गतौ), †संपतन्ति ऋ ६, ७५,१७; मा १७,४८; का १८, ४, १६; तै ४, ६, ४,५; कौ २, १२१६; शौ १२, १, ५१S; पै १७, ५, ९S; संपतसि खि ४, ७, ४; ६; संपतनु शौ ११,१२, ७;२०; †सं···पतन्तु[p] शौ ६, १२६, ३; पै १५, १२, १.

?सं-पतत्र- -त्रम् पै १९, ३७, १३; १४; ४१, १५.

सं-पति(त>)ता- -ता खि ४, ७[r], ९; शौ ५, ५, ९; पै ६,४, ९; २०, ५२, ११.

¶सं-पात- -तम् काठ ३५, १६; क ४८, १४; -तेन काठ २८, ८; क ४४, ८.

सं-पातिन्- -तिनौ शौ ७, ७३, ३; पै १९, ३७, ४.

सं-प(ति>)त्नी[q]- -त्नी शौ १४, २, २५; पै १८, ९, ५; -त्न्यै शौ १४, २,७३; पै १८,१४,३.

सं√पद्, >पादि,¶संपद्यते तै २,६, ८, ४; ९,१; ७, १, १, १; ४, ८, २[r]; ३; मै १, ५, १३; ३, ३,३[r]; काठ २१,६; ¶संपद्यते मै ३. ३, ३; ६, १; ४, ७,६; संपद्यते ¶काठ २१, ७; २२, २; ८; ३३,७; क ३१,२१; ३५, २; ¶संपद्येते मै ३, २,३; काठ १२, ५; ¶संपद्यन्ते तै १, ५, ७, ३; २, ५, ११, ६; ६, १, २; ३, ३, ५, ५; ५, २, ३, ६; ७; ३, २, ४; ४,३,४; ४,३,६,

a) तु. सस्थ. टि. रथमि।

b) तु. पृ ३२१ *w*, सा.; वैतु. GW. आ इत्यस्य ग. अभावः। c) आ इति उ इत्यनेन ससुदितं द्र.।

d) सपा. समेत (कौसू ८६,१६ च) <> समैत इति पाभे.। e) सा. °आ+इत [तबादेशे] इति।

f) सपा. शौ १२,३,२५ प्रतिष्ठाः इति पाभे.।

g) पाभे. पृ ९९१ *n* द्र.।

h) सपा. °धीय <> °धीमहि (आश्रौ ३, ६, २६ प्रमृ. च) इति पाभे.।

i) विप. । बस. पूप. =सह, उप. = मेधस्- ।

j) पाभे. पृ ३२६७ *h* द्र.। k) शोधः पृ २५०१ *c* द्र.।

l) विप. । बस ।

m) विप. (*समानतेजोयुक्त- [इन्द्राग्नि-])। उप. ओकस्- *=तेजस्- इति (वैतु. सा. GW. प्रमृ. उप. =निवासस्थान- इति ?)।

n) पाभे. पृ ३२१९ *g* द्र.। o) °सा इति BC.।

p) पाभे. पृ३२२३ *k* द्र.। q) विप. (वधू-)। बस.।

r) °पु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

१०, ३[२]; ६. १,९, ६; १०, २; २, ३,४; ५; ४,५;३, ७, २;४, २, ५; ४, २; ६, ३,३; ७, ४, ८, ३; १०, २; ११, २;३; ४[२]; ५, ८, ४; काठ २०, १;३;११; ३३, ३[४]; ३४, १२; ३७, ७, क ३१, ३;५; १३; संपद्यताम् शौ १०, ९,२७; पै १६, १,१२; १६. १३८, ८; ¶समपद्यत तै ५, ७, ५, ७; ६, १, ६,३; ¶संपद्येत तै ७, ५, ७, २; काठ ३४, १.

संपादि[a] शौ ७,७३, २; पै १९, २७, २.

¶संपादयति तै २, ५, ५, ५; ३, २, ९, ३[२]; ४; मै १. १०, ८[२]; १७[२]; ३,२,४; ¶संपादयति मै २, ३,७; ४,५,३; ¶संपादयति काठ १८,१९;२०,३; ३६, ३[२]; ११; क २९, ७; ३१, ५; सं-पादयन्ति तै ६, ६,११,६¶; संपादयेत् तै ३. २, ९,३¶.

¶सं-पत्ति- -त्यै तै ७, ४,२, ५; काठ ३६, १०.

सं-पद्- -पत् मा १५, ८; का १६, २,५; काठ ३९,६; -पत्सु काठ ३९,६; -पदे मा १५, ८; का १६, २, ५; काठ ३९, ६; -पदयः काठ ३९, ६.

सं-पादयत्- -यन्तौ शौ १२, ३, ३९[b].

¶सं-पाद्य तै १,६,९,४; २, १,५,२; ७, ५, २-३, १; ६, १[४]; २[२];३; ७, २; काठ २९. १०[३]; ३३,१; ७; क ४६,३[२].

¶सं-पाद्य- -द्यानि तै १,६,९,३; -द्ये मै ३, ८, ८.

?संपनी[c] पै ८, ११, ५.

सं-परि√वृ (आच्छादने) > संप(रि>)री-वृत >)ता- -ताम् शौ १०,२, ३३; पै १६,६२,५.

सम्-परी (रि√इ), सम् ··· पर्यैत्[d] शौ १९, ५३, ४; पै १२, २, ४.

सं√पश्, †सम्···पश्यति ऋ ३,६२, [९; १०, १८७,४]; जै ३ ३२, ३; शौ ६.३४, ४; पै १९, ४५, ३; सम्···पश्यतः पै ५,२८,२; ¶संपश्यन्ति तै ७, ५, ६, १[४]; संपश्यसि पै १, ९७, ४; सं-पश्यामि तै १. ५,६,१; ८, १; मै १, ५, ३; १०; काठ ७, १; ८; क ५,१; सम्···पश्यस्व[e] तै १, २, ५, २; †समपश्यन्त ऋ १०, ८२, [५(६)]; मा १७, २९; का १८, ३,५; मै २,१०, ३‡[f]; काठ १८, १[२]; ‡[f]; क २८, २[१]; ‡[f]; †सम्···पश्येम ऋ १०, १५८, ४; मै ४, १२, ४; काठ ९, १९.

सं-पश्यत्- -श्यन् ऋ १०, २५६; ११७, ८; १३९, १; मा १७, ५८†; का १८, ५, ९†; तै ४, ६, ३, ३†; मै २, १०, ५†; काठ १८, ३†; क २८,३†; शौ १०, ८,१८; १३. २, ३८; ४४; ४५; ३.१४; २५†; पै १८,२४, ६; २५, ४.

सं-पश्यमान- -नाः ऋ ३,३१,१०.

सं√पा (पाने), संपिबते ऋ १०, १३५, १; संपिबामि शौ ६, १३५, २[g]; पै ५, ३३, ८[g]; संपिबामः शौ ६. १३५, २[g]; सम्···पिबस्व ऋ ४, ३५, ७; संपिब पै १९, ३०,१०; संपिबध्वम् पै ३, २३, १; सम्···पिबध्वम् ऋ ४, ३५, ९; ७, ३७,२.

सं-पाय शौ ६, १३५,२[h].

सं-पिब[i]- -बः शौ ६, १३५, २; पै ५,३३,८.

सं-पिबत्- -बन् पै ५,३३, ८[h].

संपिबन्ती- -न्तीम् पै २०,१९, १; २०, ५.

सं√पा (रक्षणे), संपातु पै १,१०१, ४.

सं-पात-, सं-पातिन्- सं√पत् द्र.

सं-पादयत्-, सं-पाद्य, सं-पाद्य- सं√पद् द्र.

सं-पारण- सं√पृ, पॄ द्र.

सं√पिष्, †संपिपिष्ट ऋ १०,८५, ३; शौ १४,१,३; पै १८,१,३; संपिनष्मि[j] शौ २, ३२, ३;५. २३, १०; सम्···पिनष्मि शौ २, ३१, १, पै २, १४, १; संपिणक्[k] ऋ ३, ३०, ८; ४, १८, ९; ३०, ९; ६, १७, १०; ८, १, २८; मा १८, ६९; का २०, ५,२; संपिणक् ऋ ४,३०,

---

a) सपा. तैब्रा २,४,२,२ समृद्धि इति पाभे ।

b) पाभे. पृ ३१८२ n द्र. ।

c) शोधः मूको. सुषा टि. द्र. ।

d) पाभे. पृ३२९० i द्र. । e) पाभे. पृ३२११ c द्र. ।

f) पाभे. पृ ३२१२ a द्र. ।

g) सपा. °म<>°मः इति पाभे. ।

h) सपा. संपाय<>संपिबन् <> शौ ६,१३५,२ संगीर्य इति पाभे. ।

i) वैप. । गस. उप. शः प्र. (पा ३,१,१३७) ।

j) पाभे. पृ ११८० q द्र. । k) प्रपु१ मपु१ वा ।

१३; ¶संपिनष्टन ऋ ७,१०४, १८; शौ ८, ४, १८; पै १६. १०,८; ¶समपिंष्टाम् काठ ३०, १; क ४६, ४.
संपिपिषे पै १३,१४,९; सम्…पिपिषे ऋ १,३२,६[a]; पै १३. ६,६†; संपिपेष ऋ २,१५,६;३, ३४,६; शौ २०,११,६†.
सं-पिष्ट- -ष्टः शौ ४, ३,५; ६, ६, २; १९, ४९, १०; पै १४, ४, १०; १९, २,८; -ष्टान् ऋ ४. ३०, १०.
¶सम्पुरस् (:) काठ ३०, १; क ४६, ४.
सं√पू, संपुनाति शौ १८, ३,४०‡[b]; संपुनामि ऋ १०,१३, ३[b].
सं√पृ,पृ>पारि,¶संपारयति तै ३, १,१,४; मै ४,६,५; ¶संपारयतः मै ३,६, ६; काठ २३, ३; सम्…पारयतः मै ३, ६, ६; संपारय[c] तै ३,२,१,१[d]; ७, ५, १९, १[e]; २; काठ ४५ १५[f]; पै १९,४४,४-६.
सं-पारण[1]- -णम् ऋ ३, ४५, ४; -णाय मै ३,६,६¶.
सं√पृच्,संपिपृग्धि ऋ १०,१०,११; काठ ३६,१५[k]; शौ१८,१,१२†; संपिपृक्त ऋ ३, ५४, २१; काठ १३,१५†; ¶सपपृच्याम् ऋ १०, १०,१२; शौ १८,१, १३; १४.
संपृङ्क्ते ऋ ७,१०३ ४; सम्…पृङ्क्ते ऋ १०,९५, ९; सम्…पृणक् ,सम् (पृणक्) ऋ ६, २०, ६; सम्…पृणक्तु ऋ ४. ३८, १०; तै १,५,११, ४†; सम्…पृङ्क्तम्[e] मा ९, ४; सम्…पृङ्क्त[e] मा १९,११; का १०,१, ६[f]; २१,१,११; काठ ३७,१८.
संपपृचे पै ६,३,४,९; ¶समपृक्त ऋ ९,९७,१; कौ १, ५२६; २, ७४९; जै १, ५४,४; सम्पृक्थाः का २,३,६; समपृक्षि काठ ३९. १; समपृक्ष्महि[i] शौ ७, ९४, १; १०,५,४६.
सम्…पृच्यते ऋ १, १०३, १; सम्…पृच्यन्ताम् मा १, २१[g,h]; का १,८, १[h]; ११,२, ४[h]; मै १,१,९; काठ १,८[h]; क १,८[h]; शौ ६, ७४,१[i]; पै १९ १५, ४[i]; सम् (पृच्यन्ताम्) मा १, २१[g]; का १, ८, १[g]; क ठ १,८[g];३१.७[g]; क १, ८[g]; शौ ६, ७४, १[g]; पै १९, १५, ४[g], सम्…पृच्यस्व तै १, १, ८,१; संपृच्यध्वम् तै १, १, ३, १; मै ४,१,३; काठ १, ३; ८; ३१,२; क १, ३;८; ४७,२; शौ ६, ६४, १‡[j]; पै १९, ७, २‡[j]; २०, ५, ५‡[j], सम्…पृच्यध्वम् तै १, १,८, १; समपृच्यन्त ऋ १, ११०,४.
†सं-पृक्त,क्ता- -क्ताः ऋ ८, ४,८; १०,३४,७; कौ २,९५६; जै ४, २०,२.
सं-पृच्[k]- -पृचः ऋ २, ३५,६; मा १९,११[l]; का १०,१,६[l]; २१, १,११[l]; तै १,१,२, २[m]; ३,८, २[m];६,३,८,२[m]; मै ४,९,३[m]; ४[m]; काठ३७ १८[m]; -पृचौ मा ९,४[l].
सं-पृच(त्>)ती- -ती पै १,१०६, ५[n].
सं-पृञ्चान- -नः ऋ १, ९५, ८; पै ८,१४ ८†; -नौ मै १,४,२[o].
सं√पृच्छ्,प्रच्छ्, संपृच्छति पै १६, ११२,७;†संपृच्छसे ऋ १,१६५, ३; मा ३३, २७; का ३२, २, १०; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; संपृच्छे पै ८, १, २[p]; सम्…पृच्छै ऋ ४,१८,२.
सं-पृच्छ९[q] ऋ १०,६१,९.
सं-पृच्छे ऋ ८,१०१,४,
†सं-प्रश्न[r]- -श्नम् ऋ १०, ८२,३; मा १७,२७; का १८, ३, ३; तै ४, ६, २, २; मै २, १०, ३; काठ १८, १; क २८,२; शौ २, १,३.

[a]) शोधः पृ २६७४ *h* द्र.। [b]) सपा. °ति<>°मि इति पाभे.। [c]) पाभे. पृ ३१८७ *p* द्र.।
[d]) गस.। उप. भावे करणे वा प्र.।
[e]) सपा. °ङ्क्तम्<>°ङ्क्त इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ ३१९६ *j* द्र.।
[g]) एकतरत्र पाभे पृ २०८९ *c* द्र.।
[h]) पाभे. पृ३१९६ *i* द्र.। [i]) पाभे. पृ ३१९९ *i* द्र.।
[j]) पाभे. पृ ३१८६ *b* द्र.। [k]) पृ २८७९ *c* द्र.।
[l]) सपा. °पृचः (काश ६, १,२, १६ च)<>°पृचौ (माश ५,१,२,१८ काश्री १४,२,७ च) इति पाभे.।
[m]) पाभे. पृ ३१९९ *m* द्र.।
[n]) सपा. शौ ३,१०,७ संभुञ्जती इति पाभे ।
[o]) °नाः इति पपा. ?।
[p]) पाभे. पृ ३२२२ *u* द्र.।
[q]) कमुलन्तम् (वैु. वें. सा. =संप्रश्न- इति)।
[r]) भाप.। गस. उप. नङ् प्र. (पा ३, ३, ९०)।
*=सम्-आश्रय-। < सम् √*प्रश (*=√वस्) 'निवासे' इति मतम्।

?सं √पृज् (= √पृच्), सम्…पृजत् पै ५,२१,२[a].
सं √पृण्, सम्…पृणत>ता ऋ ६, २३, [(२,१४,१०)९][b].
?सम्पृत्करो पै १९,३७,८.
¶सं-प्र √कम्प्, संप्रकम्पन्ते काठ १०,९; संप्राकम्पन्त काठ १०, ९; २५ ६[२]; क २९,४[२].
सं-प्र √च्यु,?सिंप्रच्यवध्वम्[c] मा १५, ५३; का १६,६,५; मै २, १२, ४; ?संप्रच्यवध्वम्[c] तै ४,७,१३, ४; ५, ७,७,२; ?सिंप्रच्यवध्वम्[c] काठ १८,१८; क २९, ६.
संप्र-च्यु(त>)ता- ताः मै २,१३,१[d]
सं-प्र √णु (<नु), सम्…प्रणोनुमः ऋ ८,१२,२३[e].
¶सं-प्रति[f] तै २,५,५,३[२]; ७, १,१०, ३;५,१०,१; मै १,४,८[२];२,१, ५; काठ ६,४;३२,४; क ४, ३.
सं-प्र √तृ >?संप्र-तिरत्- -रन् ऋ ९, ९६,१४[g].
¶सं-प्र √दा (दाने), संप्रादान् मै २, १,४; ३,१,७; ७,७; ९,१; ४, १,२; ५,१;३. .
संप्र-दाय काठ २३,५.
संप्र-दायम् मै १,५,७; काठ ७,५; क ५,४.
सं-प्र √धा, प्र…सं…दधति ऋ ५, ५४,२[h].
सं-प्र √पद्,संप्रापद्यन्त काठ ९,१५¶[i]
सं-प्र √मुच् > संप्र-मुक्ति- -क्तिः काठ ३०,९¶.
संप्र-यती- संप्रे(प्र √इ) द्र.
सं-प्र √यम्,संप्रायच्छन् काठ १६. ५. प्र…सं…युन् ऋ १०, ४६, १०[j].
सं-प्र √विश्,संप्राविशत् पै १९ ४०,९
सं-प्र √वृध्, ?संप्रवर्धन्ता(?ता[k])म् खि २,१३,६.
सं-प्र √वे >संप्रो(प्र उ)त- -ताः पै १७,११,४.
सं-प्रश्न- सं √पृच्छ् द्र.
सं-प्र √सृ,> सारि, संप्रसारयावः मै ३,१२,२०[l]; संप्रसारयावहै[l] काठ ४३, ८; संप्रसारयाव[l] मा ; २३,२०; का २५ ५, ३.
संप्र-सारयित्वा मै ४, ६, ९¶.
सं-प्र √सृप्, ¶संप्रसर्पन्ति काठ २५. १०; क ४०,३.
सं-प्र √हृ, सम्…प्रहरत[m] पै १६, ९,५[n].
सं-प्रा(प्र √आ)प् >संप्रा(प्र-आ)प्य ¶मै ३,६,९; ४,६,५.
सं-प्रा(प्र √अ)व्, सम्…प्रावतम् शौ ६, ४, ३[o].
सं-प्रिय,या[p]- -यः[q] मै १,६,१;२[१],६; ७; काठ ७, १४[२]; क ६, ४[१]; -यम् ¶मै १,६,६;७; -या शौ २,२६,४; पै २,२१,४; -यौ मा १२,५७; का १३,४,११; तै ४. २,५,१; मै २,७,११; काठ १६, ११; क २५,२; पै २०,४६,५;६[१].
?सं-प्रियः[r] तै ४, २,४, ३; काठ ७, १२; क ६, २.
?सं-प्रिया[s] काठ ७,१२; क ६, २.
?सं-प्रियाः[t] तै ४,२,४,३; काठ ७,१२;

---

[a]) BKA. अपृञ्चत् इति पिपठिषुः ।
[b]) तु. वें. सा.; वैतु. GW. ग. अभावः ।
[c]) शोधः पाभे. च पृ ३२७८ *b*, *c* द्र ।
[d]) पाभे. पृ २१९४ *j* द्र. ।
[e]) पृ २१३७ प्रणो० इति नेष्टम् । तु. मस्थ. टि २अभि ।
[f]) यथार्थे अव्य. । प्रतिपरया संगतमिति कृत्वा अम. (तु. भा.) निरुद्यादिरत्र द्र. ।
[g]) तु. OW.; वैतु. सा. सं(गच्छस्व) इति । पृ २१६४ मस्थ. प्रतिरत्-> -रन् इति नेष्टम् ।
[h]) वैतु. वें. प्र ॰ स्थापन्ति इति, सा. प्र =प्रादुर्भवन्ति इति ।
[i]) सपा. मै १,९,८ प्राविशन् इति पाभे. ।
[j]) इति मुप१ (वैतु. सा. प्र-सं [आप्नोति] इति योगः !) । 'हे देव ! हि (यतः) पूर्वोः (पुष्कलाः) यज्ञागः (स्त्री. 'यज्ञगम्- [देवदस्तु-] > यज्ञगाः) संप्रयन् (संवदन्तयन् इति)' इति वा. (वैतु. पपा. प्रमृ. देवयुन् इत्येकं पदम्) । एतदनु पृ १६२३ सस्थ. देवयुत्-> -यन् इति नेष्टम् ।
[k]) यनि. शोधः ।
[l]) पाभे. पृ २२१८ *e* द्र. ।
[m]) पृ २२२३ सस्थ. प्रहरतम् इति नेष्टम् ।
[n]) पाभे. पृ ३१९१ *b* द्र. ।
[o]) वैतु. WI. ग. अभावः ।
[p]) विप. (संगतिप्रिय- [आत्मन्- प्रमृ.]) । बस. (वैतु. म. उम. इति ?) ।
[q]) =सपा. तैब्रा १,१,७,१;२;८,४ आपश्रौ ५,१२,१ प्रमृ. । तैआ ४,१७,१ 'यम् इति पाभे. ।
[r]) 'वः प्रियः आत्मा समस्तु' इति वा. इति कृत्वा सम्, प्रियः इति द्विपदः शोधः (वैतु. भा. यनि. एवेति ?) । पृ ३२८६ *d* द्र. ।
[s]) प्रिया सं(गन्तु [तु. तै ४,२,४,१[t]]) इति मत्वा सं. प्रिया इति द्विपदः शोधः । टिं *r* द्र. ।
[t]) सम्, प्रियाः इति द्विपदः शोधः । टिं *r*,*s* द्र. ।

क ६,२.
सं-प्रे(प्र√इ), सम्…प्रयन्ति ऋ १०, २५,४.
संप्र-यत्->संप्रयती- तीः तै ५, ६,१,२; मै २,१३,१; काठ ३९, २; शौ ३,१३,१; पै ३,४,१.
सं-प्रे(प्र√इ)प्>संप्रे(प्र-इ)द्ध- -द्धः शौ ६, ७६, १; पै १९, १५,१२.
संप्रो(प्र-उ)त- संप्र√वे द्र.
सं-प्रो(प्र√ऊ)र्णु, संप्रोर्णुवाथाम् काठ ४४,८[a].
सं√प्लु, >प्लावि, समप्लावयन् तै १,६,११,३¶.
सं-प्लवमान- -नाय तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.
सं-प्लुत- -ताय तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.
सं√प्लुष्>सं-प्लोष्यत्- -ष्यते तै ७, ५,११,१; काठ ४५, २.
सं√बध्,न्ध्>सं-बद्ध- -द्धे मै ४, ८,७[a]¶[b].
सं-बन्धन- -नेन पै १, ९८, ४.
सं√बाध्, संबाधते तै ६,५,९, ४¶. संबाधिष्ट शौ १८, २, २५[c].
सं-बाध- -धात् ऋ २, १६, ८; -धेषु खि २,४,२.
सबाध-तन्द्री[d]- -न्द्र्यः शौ १०,२,९; पै १६,६०,१.
सं√बृह् (वृद्धौ),>बृहि, समबृहत् मै ४.७,६¶.
संबर्ह शौ ९, ३, ३; पै १६, ३९, ३.
¦सम्…बर्हय>या ऋ ७,३१, १२; कौ २, ११४५; जै ४, २९,९.
सं√बृह् (नाशने), संबर्ह पै १७, २९, १७; संबृहतम् शौ ११, ११,११.
सं√ब्रू, सम्…ब्रुवते ऋ १,३७,१३; सम्…ब्रवावहै ऋ १, ३०, ६; खि ५, ४, ९; कौ २, ९५१‡; ४,९[e]; शौ २०,४५,३‡.
सं√भज्, संभजामि पै २०, ५९, ५-९; ६०,१-५.
सं-भ(क्त>)क्ता- -क्ताः शौ ८,७, १२[f].
सं-भज्य मै ३, ९, ४¶.
सं भर्-, सं-भरण-, सं-भरत्-, सं-भरिष्यत्- सं√भृ द्र.
संभल[g]- -लः शौ २,३६,१[h]; १४, १,३१; -लस्य शौ १४,२,६६[i]; -?ले[j] शौ १४,२,६७; पै १८, १३,६.
सं-भव-, सं-भवत्-, स-भवितुम् सं√भू द्र.
?संभविष्ट[k]- -ष्टम् पै २०,१५,१.
सं√भा, ¶सम्…भान्ति[l] मै ४, ७,२; काठ २२,११[m];२९,७[m]; क ३५, ५; सम्…भाहि, सम् (भाहि)[२] काठ ७,१३; क ६,३.
सं-भार्-, सं-भार्य- सं√भृ द्र.
सं√भिद्, ¶संभिनत्ति तै ६, २,११, २; मै १,१०,१३[n];३,१,९;१०, ४; सम्…अभिनत् मै ४, १४, १३‡[o], संभिन्द्यात् मै३,१०,४[२]; ¶संभिन्द्यात् तै ६, ५,९,३; ४; मै ३, १०, ४; सभिन्द्यात् काठ २५,९[२]; २८. ९[२]; क ४०, २[२]; ४४,९[२]; ¶संभिन्द्युः मै १,१०, १३?, काठ ३६,७.
संबिभेद शौ १०, ४,५; पै १६, १५, ५; संभित्थाः क २,१०[p].
¶समभिधेताम् काठ २७, ३; क ४२,३.
सं√भुज्>सं-भु(ञ्जत्->)ती- -ती शौ ३,१०,७[q]; -तीभ्यः शौ ११, २, ३१; पै १६. १०६, ११.
सं-भुज[r]- -जम् ऋ २, १, ४.
सं√भुर् > सं-जर्भुराण- -णः ऋ

---

[a]) पाभे. पृ२२५५ g द्र. । [b]) पाभे. पृ३२६२ n द्र. ।
[c]) =सपा. अअ १८,२ दंवि १,७। वौपि १,१५:८१ वैग़ ७, ९ : ६, °धेथाम् इति, तैआ ६,७, २ आपिग़ ३, ८,३ : ११ प्रमृ. °धिष्टाम् इति च पाभे. ।
[d]) द्वस. । [e]) पाभे. पृ ३१९८ d द्र. ।
[f]) सपा. पै १६,१३,२ संभृताः इति पाभे. ।
[g]) नाप. (स्वर-, पति-) । *समय- (*=विवाह-योग-) +भृत- (*=धारक-) > तस. *समय-भृत- > *सम्-भर-> यनि. (वैतु. अन्ये < सं√भृ इति?) ।
[h]) सस्थ. सुमति-[<*समय-+भृति- (*धारिका-) > तस. *समय-भृति- (विप. वैवाहिक्पाशवद्धा-कुमारी-)] इति [तु. पंजा. सवाणी (पत्नी-[<*समय-वन्ती-])] । [i]) सपा. पै १८,१३,५ संभरस्य इति पाभे. ।
[j]) संभल->मत्वर्थे *संभल्य->-ल्ये इति शोधः ।
[k]) BKA. शंभ° इति । [l]) भा° इति स्वरः! यनि. शोधः (तु. सात., सपा. तै ६, ६, ८,४ प्र…भान्ति इति पाभे.)। [m]) वैतु. SI. सम->समस्मै इति ? ।
[n]) पश्चात् संभिनत्ति> सपा. काठ ३६,७ अनुसंभिन्दन्ति इति, आपश्रौ ८,५, २० अनुसंभिनत्ति इति च पाभे. । [o]) पाभे. पृ ३१९६ h द्र. ।
[p]) पाभे. पृ ३१८८ a द्र. । [q]) पाभे पृ ३३०७ n द्र. ।
[r]) भाप. (*सर्वरक्षकत्व-) । (१मर्य->) *सम

५,४४,५.

सं√भू,>भावि.संभवति ¶मै १, ४,७[२]; ७,२[२]; ३,२, ८; ४, १, ८; शौ ११.४,१-१८; ¶संभवति तै ५, १, ९, ४; ६. ३, ६, ४; संभवति ¶काठ ६, ६; ७, ५; ८, १५; १४, ६; ३१, ६; ¶क ४,५; ५,४; ८, ३; ४७, ६; पै १९, ५१, १०; सम्'''भवति पै १७,३८,१[a]; सं(भवति) पै ४, ५,७; ¶संभवतः तै २,२,४, ७[b]; ६,१,११,६[b], ३,५,४; ७,५,९, ४; मै ३,७,८;४,५.४; ¶संभवन्ति तै २,५,१,५;३.३,६,२;३; मै १,८,७; ¶संभवन्ति तै २,५, १,६; संभवन्ति काठ १२,५¶; पै १७,१३, १; १४,९;१९,४३, ३[c]; सम्'''भवन्ति पै १४, ३, २९, सं (भवन्ति) पै ४,५,७[d]; सम्'''भवसि शौ १२.३,२१[e]; सम्'''भवन् पै १९, २५, ४[f]; ¶संभवान् मै १,७,२; काठ ८, १५; क ८, ३; संभवासि पै १८, १०, २[e]; १९, ५५, १७; संभवायः शौ १२, ३, २; ९[f]; पै १७,३६,२; सम्'''भवतु, सम् (भवतु)[२] शौ ४. १२, ३; पै ४,१५,१; संभवन्तु शौ १८,४, ४८; संभव खि २, ६, ११; मा ४.१३;१७; ५,४३; का ४,५,५; ६,१; ५.१०,४; तै १,२, ४,१; २[g]; ३,५,१; ५, ६,१,४; मै १, २, ४; १४; ३. ३८; २,१३.१; १५[c]; ३,९,३; काठ २,५;३,२; २६,३; ३०, ८[h]; क १,१७; २. ९; ४१, १; शौ १४, २, ३२[e]; पै १५, ६, १०; सम्'''भव मा ६,११; का ६.२,७; तै १,३,८, २; मै १,२,१५; ३, ९,७; काठ ३.६; क २, १३; सम्'''भवत >ता शौ १२,३, २९; पै १७, ३८, ८; संभवाव शौ १४, २, ७१[i]; १८, १४, १[j]; संभवाम तै २,५,१, ५¶; ¶समभवत् तै २, १,१,४;२,३; ७,२; ४,१२, २[b], ५, २,२[b]; ५,५,४,१; ६. १,३,६; मै १, ६, १२; ७, २; ८,१; ३,६,८[२];९; ४,१,८; काठ २३,४; §शौ ४,१९,६; ८,१२, १; ३; ५; ७; १०,८,२१; ११, १०,८; १९, ६,९‡[j]; समभवत् तै ६, ५, ९, ३¶; ¶मै १, ७-८, २; १०, ४; ४, १, ८; ¶समभवत् काठ ८, २; ५;१५; १२,५; १३,३;७; २७,१; ३१, ६[२]; क ६, ७; ७, १; ८, ३; ३६,१; ४२, १; ४७, ६[२]; §ऐ ५,२५,६; ८,१९,१; ९,५,७‡[j]; १३, १४, १६; १६. ८५ ७[२k]; १०२,८; १३४, १-४; सम्''' अभवत् ऋ १,१९०,२; ¶समभवताम् तै २,३,३,१; मै २,१, ४; ३,६,६[२]; काठ १०,२; १२, १३; २३, ३[२]; समभवन् मै १, ७,२[२]¶; ¶काठ ८, १५; १२, ५; क ८,३¶; शौ १९,५४,१;३; पै १२, २, ११; १३; समभवः पै ८, १९,२; संभवेव तै ५ १, ९, ४¶; संभवेम शौ ६,११९, २;१२.३,१०[l];५५-६०; पै १६, ५०,८; १७, ३६, १०[l]; ४१,५-१०.

संबभूव ऋ १०,१२५,८;१३०, ४; शौ ३,२८,१; ४, ३०, ८‡; १२, ३, ५१; १९, ३२, १०; संबभूव मा २३, २[l]; ४[l]; का २५,१-२, २[l]; कौ २,११९४; काठ ७, १२[l]; शौ ३, २२, १; ३; ४,३५,६; १०,७,३१, १२, १,२३;३,३; संबभूव क ६,२[२]; पै ३,१२,३[m];१८,१;४;३४,९[n];

+(√मुज् 'रक्षणे' > कर्तरि) मुज्- > उस. °सम्-मुज्- > तद्भावे °°म्मुज्य- > °°ज- > यनि. (वेनु. पंरा., तंत्रा [१, १, २,४]. वैं. सा. Wolff [KZ ४०,८२] ORN. प्रमृ. गस. इति कृत्वा सं√मुज् 'भक्षणे' > भावकर्मणोः कृदिर्, मा. [पक्षे] तुमर्थे कसुन् प्र. इति, GW. Bergaigne GRV. किर. इति कृत्वा उपु१ इति?) ।

[a]) मपा. °नि<>°मि इति पाभे. ।

[b]) तु. मस्य. टि. २भमि ।

[c]) मपा. शौ ९, १,१९ संभरन्ति इति, पै १६,६,८;१६, ११,७;२०,५४,८ संभरन्ति इति च पाभे. ।

[d]) सपा. शौ ४,४,४ उद् (भवन्ति) इति पाभे. ।

[e]) सपा. °वासि<>°व इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ३१९५ c द्र. । [g]) पाभे. पृ २३४६ o द्र. ।

[h]) पाभे. पृ ३००० j द्र ।

[i]) पाभे. पृ३१८२ d द्र. । [j]) पाभे. पृ१३४२ f द्र. ।

[k]) मकृत् मपा. शौ ११,१०,८ भजायत इति पाभे. ।

[l]) मपा. माश्री २, ५,४,२४; °वामि इति पाभे. ।

[m]) मपा. संबभूव <> संयभूयुः <> शौ ३, २१, ३ यानि इति पाभे. । [n]) सपा. °व यः <> °विम <> मा ९, २५ का १०, ५, २ तै १,७,१०,१ मै १,११, ४ माश ५,२, २,७ आबभूव इति पाभे. ।

१२,४,१०; १३, १४,३; १४; १५, २२,२; १७, ३, ४; १०, २; ३६, ३; ४१, १; २०,२०, १; सम्‌…बभूव पै २०, १९, ९; संबभूवतुः तै ७, ५, २५, २¶; संबभूवुः का ३, ९, १[a]; तै २, १, ११, २; मै १, ४, ३[b]; २,१३,१३[c]; काठ ३७,९[d]; ४०, ३[c]; शौ ६,७४,३; १२,१, ३; ४; १२; १३, १,१०; १९, ४, ४; पै ५, ३६, १; संबभूवुः पै ६,११,३‡[e]; १७, १,५; २, ३;१८,१५,१०;१९,१५,६;२४, ९; संबभूथ ऋ १०, १८, ८[a,f]; शौ १८, ३, २‡[a,f]; संबभूविथ शौ९,५,६; संबभूविथ शौ४,१९, ७[g]; संबभूविथ पै १, ४५,४;५, २५,७[g]; १६, ९७,५; ‡सम्‌… बभूवथुः ऋ १, ९३, ९; तै २, ३,१४,१; मै ४, १०, १; काठ ४, १६; संबभूव तै ७, ४, १५, १‡[h]; संबभूविम शौ ३, २०, ८[i]; संभविष्यति मै ३,६, ८¶. संभविष्यति मै ३, ६, ८[२]¶, संभूयासम् पै १९, ४४, २०; समभूत् तै २, १, २, ३¶; सम् (अभूत्) तै १, ६, ६,२[२]; ७,६,३; ९,२[२]; मै १,४,२; ७; काठ ५, ५[२]; ३२, ५[२]; सम् (अभूवन्) मै १, ४, २; ७; सम्‌…अभूवम्[j] तै १,६,६,२; ७,६,३; सम् (अभूवम्) तै १, ६,६,२[२]; ७, ६, ३; ९, २[२]; मै १,४,२[२]; ७[२]; काठ ५,५[२]; ३२, ५[२]; सम्‌…अभूम[j] मा २, २५; का २, ६, ४; मै १, ४, २; ७; काठ ५,५; ३२,५.

¶संभावयति मै ३,९, ७; १०, २[२]; ४; ४,६,३; काठ २३, ६[२]; संभावयन्ति मै ४, ७, २¶; संभावय>या पै १३, ९,१४; ¶समभावयन् मै ३,६, ९; काठ २३,६.

सं-भव[k]– -वात् मा ४०, १०; का ४०,१,१३.

¶सं-भवत्– -वन् तै २, ४, १२,२; ५,२,.२; काठ ६, ६; क ४, ५; -वन्तः काठ ६, ६; क ४, ५; -वन्तौ तै २,२,४,६; ६,१,११, ६, ३,५,४.

¶संभवन्ती– -न्ती काठ २४, १; क ३७,२.

सं-भवितुम् तै ५,५,२,१¶.

सं-भूत,ता– -¶तः मै ४,१,२, काठ ८,५; ३१, २; क ७,१; ४७,२; §पै ४, ४०,४; ६, ९, १०; १९, ४६,३[l]; २०,५०,५; -तम् शौ १२,४,३३; पै १७,१९,३; -ता शौ ६,१००,३[m]; पै ३,२२,१[m]; -ताः खि २,७,३; पै १६,१३,२[n], -तानि तै ६, ४,७,३¶; -ते मै ३,२,८¶; -तेन पै १९,५५,१७.

सं-भूति[k]– -तिम् खि २, ६, १७; मा ४०,११; का ४०, १, १४; -त्या मा ४०, ११; का ४०, १,१४; -त्याम् मा ४०,९; का ४०,१,१२; -त्यै मै ३,६,९¶.

सं-भूय काठ ७, १३[२]; २८, ४¶; क ६,२; ४४,४¶; शौ १०, ८, ११; पै ७,३,५; १६,१०२, ३; २०, १९,१०.

सं√भृ > भरि, संभरते काठ ३४, ७¶; ¶संभरति तै १,५,४, ३; ६,८,२[३]; ५,१,२,२; ४; ५;४, ९[५], ३; ४; ५[२०];५,५[२];६,३;६, १, ६, ५; ७,२;२,१,५; ३,१, २; ४,४,३[२];१०,६; ७,२,१०, ३; मै ३,१,२[२]; ३[२];५[२]; २,१[२]; ५; ४, १; ७, ६§; ८, ७; ४, ५,७[२]; काठ ८, २[२]; ¶संभरति तै ६, २, ८,६[२]; मै ३, ८, ५[२]; ¶संभरति काठ ८, ८; ९; १३, १०; १८, १९; १९, २[२]; ४[७]; ११; २०, ३; २३, २; ६; ८; २५, ६[२]; ७; २७, ८; २९,७; ३५,१७; क ६,७[२];७,३;२९,७; ८[२]; ३०,२[६]; ३१,१; ६;३५,८; ३९,४[२]; ५; ४५, ८; ४८,१५; सम्‌…भरति, सम्(भरति) शौ १३,२,२६‡[p]; संभरते ऋ १०,

[a]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
[b]) सपा. काठ ५,६ अभिसंबभूवुः इति पाभे. ।
[c]) पाभे. पृ३३१० m द्र. ।
[d]) सपा. शौ ४,८,५ मदन्ति इति पाभे. ।
[e]) पाभे. पृ ३२९२ c द्र. ।
[f]) सपा. तैआ ६, १, ३ आमिष्ठ ३, ५, ६ : १७ °व इति पाभे. । [g]) पाभे. पृ २३५१ a द्र. ।
[h]) पाभे. पृ३१८१ h द्र. । [i]) पाभे. पृ ३३१० n द्र. ।
[j]) सपा. °भूवम् (बौश्रौ ३,२१ : १० प्रमृ. च)<> °भूम (शाश्रौ ४,१२,८ प्रमृ. च) इति पाभे. । [k]) भाप. ।
[l]) =सपा. तैआ ३, ११, १; १०, ३,१ आपश्रौ १६, २९,२ मना १,३ । मा ३१,१७ प्रमृ. काश्रौ २१,१,१७ प्रमृ. संभृतः इति पाभे. । [m]) पाभे. पृ१३४४ a द्र. ।
[n]) पाभे. पृ ३३०९ f द्र. ।
[o]) सहृत् पाभे. पृ ३१८६ l द्र. ।
[p]) पाभे. पृ ३२६१ a द्र. ।

७९,१; †सुंभरन्ति ऋ ३,११५, ५; १०, ७९,२[a]; मा ३३,३८; का ३२, ३, ९; ¶तै ३, १, ३, १; ७,५,८,४; मै ४,३,१०[२]¶; १४, ४; शौ २०, १२३, २; संभरन्ति ऋ १, १६२, ६; मा २५ २९†; का २७,१२, ६†; तै ४, ६,८,२†; ५, १,५,५¶; मै ३, १६, १†; ४, ३, १०¶; शौ ९, १, १६[b]; संभरन्ति काठ ४६, ४†; पै ५, ३४, ९; ६,६, ८[b]; १५, १७, ५; ६; १६, ३३,७[b]; २०,५४,८[b], संभरथः पै १८, ३,१०[c]; संभरथ > था पै २०, ८, ३; सुंभरामि तै १, १, २, २; पै ५, १५, १; सुंभरामसि ऋ ८, ६६, ५; सुंभरन्तु शौ १५,३,२; सुंभरस्व शौ १८, ३, ९; ४, ५२; सुंभर मै १, १०, २, काठ ९, ५; सुंभरतम् शौ १४, १, ३१[c]; सुमभरन् तै ५, ३,५,५¶; ¶मै ३, १, १; ३;३,१; ¶काठ १८, १९; २१,२; ¶क २९,७; ३१, १७; शौ १०, २, ५; पै ९, ११,१; १६,५९,५; ६१,७-१०, समभरन्त काठ ३४, ७¶; सुमभरन् ¶तै ५, १, ७,४, ६, ३; ६,३,४; मै ३, १, ३[d]; शौ १५, ३, ३; समुभरन् तै ३, ४, ६, १¶; मै १,४, ३[e]; काठ ५, ६[e]; शौ ११,१०,१३; समभरन् ¶काठ ९, १५[२]; १९,२; २४, ७; ¶क २९, ८; ३७, ८; पै १, ११, ३[e]; १६, ८६, ३; समुभरः[e] तै ३, ५, ४, २: शौ १, ९, ३; समभरम् पै १, १००, २; ¶सुंभरेत् तै ५ १, ४,५[f]; मै ३. १, ५[f]; काठ ३५, १७; संभुरेत् ¶तै १, ६, ८,२; ५, १, ४, २; सभरेत् क ४८, १५¶; सुंभरेम काठ ७,१२

सुंभ्रियासम् मा २, ८; का २, २, २.

¶सुंभ्रियते मै २, १, ५;२, २; ३, १,५; २,७; ३, १; ४,७,९; काठ १९, ५; २०, ७; २३, ८; क ३१, ९

संभरयति काठ २३, ८[२]¶.

स-भुर्[g]– -रः ऋ ४, १७, ११; -रस्य पै १८, १३,५[h].

सं-भुरण– -णः मा १४, २३; का १५, ७, १; तै ४, ३,८, १,५. ३, ३, ४; मै २, ८, ४; काठ १७, ४; २०, १३; क २६, ३; -णम् ऋ ७, २५, २; पै १७, २१, १.

¶सं-भरत्– -रन्तः काठ २३, १०, क ३७, १.

¶सं-भरिष्युत्– -ष्यन् , -ष्यन्तो मै ३, १,३.

¶सं-भार्– -राः तै १, ५, २, ४[i]; ६, २, ८, ६; मै १, ७, २[२]; ३, २, ५; ६, ४; ८, ५; काठ ८, २[२]; १५[२];९,१५; १९ ११[i], २३.२; २५,६[२]; क ६, ७[२]; ८, २[२];३१,१; ३५,८; ३९,४[२]; शौ ९. ६, १S; पै १६,१११, १S; -राणाम् काठ ९,१५; -रान् तै ६, २, ८, ६; मै ३, ६, ४; ८, ५; शौ ११, १०, १३S[j], -रैः पै १६, ८६, ३S[j].

संभार-त्व– -त्वम् काठ ९,१५¶.

सं-भार्य– > ¶संभार्य-तर– -रः तै ५,२ ३,५; काठ २०,१३.

सं-भृत्– -भृतम् पै १६,७९,४[k].

सुं-भृत, ता– -तः ऋ ८, ९३, ९; खि ३, १०, १; मा १९, ३३; ३१, १७[l]; ३९, ५; का २१, ३, २; ३५, २, १[l]; ३९, ३,१; मै २, ७, १५[l]; १३, ६†; ३, ११, ७; काठ ३८,२; ३९, २[l]; १२†; †कौ २, ५७४, ६५०; जै ३, ४६, १२†, शौ ५, २०, १; २१, २; †२०, ४७, ३; १३७, १४; पै ९, २४,१; १७, २९, ११; ३७, ८[m]; -तम् ऋ ३, ३०, १४; ३५, ७; ३८, ६; ८, ४०,६; ९,६७, [३१; ३२], १०, ९०, ८; मा १७, १; १८, ५८; ३१, ६†; का १८. १. १; २०, ४,१; ३५, १, ६†; तै ४, ४, १२,३; ५, ७, ९, १¶; १,

a) ow. अनुवम्रो योग इति?।
b) पामे. पृ ३३१० c द्र ।
c) सपा. °थ. <> °तम् इति पामे ।
d) °रत इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सप्र. तै ५, १,७,४ काठ १९,,७)।
e) सपा. °रन <> °रः इति पामे. ।
f) पामे. पृ ३१८६ m द्र. ।

g) विप. (इन्द्र- [ऋ.]), नाप. = सं-भृत्- । सस. ।
h) पामे. पृ ३३०९ i द्र. ।
i) सपा. मै ३,७,१ संभृतिः इति पामे. ।
j) सपा. °रान् <> °रैः इति पामे. ।
k) पामे. पृ ३१९१ c द्र. । l) पामे. पृ ३३११ f द्र. ।
m) संभृत उग्नियाभिः > सपा. शौ १२, १, १४ उग्रो मा निर्हिंसीः इति पामे. ।

७, १¶; ७, ७, १; मै ३,१६, ४; ४, ५, २; काठ २२, १४; २४, ६¶; २६, २¶; ४०,१३; ¶क ३७, ७; ४०, ५; †कौ २, ६४८; ६४९; जै ३,१,२[a]; शौ २,३६, २; ४, १४, ९; ७,५८, १; ९५, २†; ८, ७, १८; ९, ४,८; १०, २,१; १९,६,१४†; पै २, २१, ३; ८, १०, २; ३; ९, ५, १२†; १५, १, ८; ११, ६‡[b]; १६, १३, ७; २४, ७; ५९, १; ९९, ३; १०३, १०; २०, १३, ७; २९, २†; ३३, ३; -तस्य ऋ ८, ७८, १०; -ता ऋ २, १६, २; ६, ५७, ३; ७, ७३,४; तै ५,१,९,२¶; काठ २४, ४¶; क ३७, ५¶; कौ २, ११८०[a]; शौ १०,१,२; २४; १९,२२,२१[c]; २३, ३०[c]; पै ८, ९,१; १६,३७,४;-तानि पै २०, ३३, ७[d]; -ताभिः पै १९, ३२, ७; -ताम् तै ४, ६, १,१; मै २, १०, १; काठ १७, १७; क २८,१; शौ ३, १२,८; पै १६, ३५, १; -ते शौ १०, ३, २०; पै १६, ६५, १; १७, ५,१०[e]; -तैः ऋ ८,३४,१२.

*संभृत-क्रतु[f]- -०तो ऋ १, ५२,८.

संभृत-तम- -मेन मै १, ९, १; ४¶; काठ ९, ८; क ८, ११.

संभृत-श्री[f]- -श्रीः शौ १९, ४९, १; पै १४,४, १[g].

¶संभृत-संभार[f]- -रः तै १,५, २, ४; मै १, ७, २; काठ ८, १५; क ८,३; -रेण मै ३,६,४.

संभृता(त-१अङ्ग >)ङ्ग[f]- -ङ्ग काठ ३१, १४.

संभृता(त-अ)श्व[f]- -श्वः ऋ ८, ३४,१२.

सं-भृति- -तिः मै ३,२,१¶[h].

¶सं भृत्य तै २,६, २, ५; ४,१,५, २§[i]; ५,१, ६,३§ ४; २, ५, ३; ६,३, ४; ६,६, ४, १; ७,५, ८,५; मै ३ ४,१;६,४;७,३; ४, ५,४.

¶सं भृत्य- -त्यः तै ५, १, २, ५; -त्याः तै १,५,२, ४[r]; मै १,७, २[r]; काठ ८,१५[r]; क ८,३[r].

स-भृत्वन्[f]- -त्वा शौ ३, २४, २; पै ५,३०,२.

सं-भ्रियमाण- -णः मा ८, ५७[k]; ३९, ५; का ९, ७, ५[k]; ३९, ३,१.

?संमज्जसे रूपम् पै १९,४९,६.

सं√मद्,न्द्, सम्...मदते शौ ४, ३४, ३; पै ६, २२,३; सम्... मदति ऋ ४,२९,२; †सम्... मदन्ति[l] ऋ १०, ८२, २; मा १७, २६; का १८, ३,२; तै ४, ६,२,१; मै २. १०,३; क २८, २; सम्...मदथ[m], सम्(मदथ)[r] ऋ ४,३४,११; सम् ... मदस्व, सम् (मदस्व) शौ १८, ३, ८; सम्...अमदन् शौ २०,४९,१[n]; सम्...अमदः ऋ १, ८२, ६; सम्...मदेम मा ४, १[o]; का ४,१,१[o]; तै १,२, ३,३[o]; ३,१, १,४[o]; ३,९, १[o]; काठ २, ४[o]; क १, १६[o]; शौ ७, ८५, १[o]; पै १,१०२,२[p].

सम्...ममदः ऋ ४, २०, ४; कौ १,३८४; जै १, ४३,४; ४, ९,१०; शौ २०,१११,१.

†सम्...अमन्दिषुः, सम् (अमन्दिषुः) ऋ ८,५२,१०; खि ३, ४,१०; कौ २, १०२८; जै ४, २६,७.

øसं-मदत्- -दन्तः खि ५, ५, ६; मा ११,७५[o]; का १२,७, १०[o]; तै ४, १,१०,१[o]; मै २, ७, ७[o]; काठ १६, ७[o]; शौ ३, १५,८[o]; १९,५५, १[o]; २[o]; पै २०, ४७, १०[o].

सं√मन्, सम्...मनामसि खि ५, १, ४[q]; राम् (मन्यस्व) शौ ६,१३१,२[r].

---

[a]) सपा. °तम् (जैमि १, ७४[r] जैश्री ८ : १७ च) <> °ता (पत्रा १,४ द्राश्री २,४,११ लाश्री १, ८,९ च) इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ ६७४ c द्र. । तत्र चास्यापि समावेशः द्र. ।

[c]) सपा. तैत्रा २,४,७,१० °तानि इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ ३२१३ f द्र. । [e]) पाभे. पृ३२६२ i द्र. ।

[f]) विप. । बस. ।

[g]) °तःश्रीः इति पाठः? यनि. शोधः ।

[h]) पाभे. पृ ३३१२ i द्र. । [i]) पाभे. पृ ३१९६ m द्र. ।

[j]) व्यप. (देव- [तु. सा. W. Gri; वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति?])। गस. । [k]) पाभे. पृ ९५६ g द्र. ।

[l]) सपा. काठ १८,१ सम्...महन्ताम् इति पाभे. ।

[m]) पाभे. पृ २७८३ e द्र. ।

[n]) °दत् इति RW. । पै १९,४५,१४ विशिष्टः पाभे. ।

[o]) पाभे. पृ ३१९५ p द्र. । [p]) पाभे. पृ २४११ c द्र. ।

[q]) पाभे. पृ ३२६३ n द्र. ।

[r]) तु. सा.; वैतु. RW. W. WI. नमः > नमः [किप.] इत्यनेन संयोजुकाः ।

?संमनम् पै ९,४,३.

सं-मनस्[a]- -नसः शौ ३,३०,५; ७[b]; ६,७३,१;७४,३;८८,३; ७,२०,१;९९,१‡[c]; ९,५,३७[d]; ११,७,१[e];८; पै ५,४,१२;१५,३; १९,१०,९;१५, ६; ३९,१३; –नसौ शौ ६,४२,१; पै १९, ८, १०; –नाः शौ ३,३०,२[f].

सांमनस्य- -स्यम् शौ ३, ३०, १; पै ५.१९,१.

सं-मर्दितोस् सं√मृद् द्र.

सं√मह्, > महि, सम्…मह-न्ताम्[g], सन् (मह्न्ताम्)[h] काठ १८,१‡; संमहेत ऋ १, १११, २; ‡संमहेम>मा ऋ १, ९४, १[i], मै २, ७,२; कौ १,६६; २, ४१४; जै १,७,४; ३, २२, ४; शौ २०,१३,३; पै १२, १, १; सम्…महेम ऋ ७,२,३.

सम्…महयत्[j] ऋ ७, ४२, [२(६१, ६)]; सम्…महयम ऋ ७,६१, [(४२,३)६].

सम्√मा(वधा.),संमिमीते शौ५,२८, १; पै २, ५९, १०; सम्… मिमीमहे शौ १८, २, ४४; ‡संमिमीहि ऋ ३,५४,[२२; ५. ४, २; ६, १९, ३]; तै ३, ४, ११,१. मै ४,१२,६; काठ १३, १५; २३. १२; सम्…मिमीहि ऋ ३, १, १५.

सम्…ममिरे ऋ ३, ३८,३.

¶समीयते तै ६, ६,४, ६; काठ ३०, १; क ४६, ४.

सं-मा[k]- -मा मै २ ८, १४; ४, ९,४.

सं-माय ऋ १,६७,५.

सं-मित,ता- -तः मा १७, ८१; का १८, ७, २; तै ४, ६, ५, ५; ५, २, ५, १¶; ¶६. १,४, १; २, २, ६; ४, १; ५; ६, २,१; मै २,११,१;¶३,९,२[१०]; ३[२]; ४, ५, ७¶; ¶काठ ७, १५; १८,६S; १९,१; ६; २०, ३; २५,१०; २६.४[२०]; २७, १; २;५; २८,१; ¶क ६, ५; २८, ६S; २९.८; ३०. ४; ३१, ५; ४०,२; ४१,२[२०]; ४२. १;२;५; शौ १२,२,२२; पै १७, ३९,२; –¶तम् तै २.६,५,२;८, ४; ५, २,८,७; ६,२,१०,६; २,३, ६; मै १,८,४; ३, ८, ९[२]; काठ ६, ४[३]; २२,७[२]; २५ ८,१०[६]; २६, ३[२],४; क ४,३[३]; ३५,१[२]; ४०, १,३[६]; ४१,१[६];२; शौ ३, २९, ३;४;५; –ता खि ५,१३, १-६; ¶तै ६,२,१०,२; ३,४,२; ¶मै १,८, १; ३, १, २; ७; ८, ४; ¶काठ २०, ६; २५, ६; ¶क ३१,८; ३९,३; शौ २०, १२८, ६-११; –ताः तै ६,२,१,४[२]¶; शौ १२, ३, २०; २८; पै १७, ३७,१०; –तानि काठ ३१,६¶; –¶ताम् तै २,६,४,२; ५,१,६, ४; काठ १९,१;६[२]; क २९, ८; ३०,४[२]; –तामः मा १७, ८४; का १८,७,५; तै ४,६,५, ६; मै २,११,१; काठ १८,६; क २८, ६; शौ १२, २, २७; पै १७, ३८, ७.

¶संमित-तम- -मम् काठ ६ ४; क ४,२.

संमित त्व- -त्वाय मै ३, ९, २¶.

१सं-मातृ[a]- -ता शौ १३, १, १०; पै १८,१५,१०.

२सं-मातृ[l]- -तरः शौ ८, ७, २७; पै १६,१४, ६; –तरम् पै १८, २१, ७[m]; –तरा ऋ १०, ११७, ९; –तरौ मै २, ५, ४¶; काठ १३,७[२]¶; शौ १३,२,१३[m].

¶सं√मि (प्रक्षेपणे), संमिनोति तै २, ५,५,५; मै ३, ८,७; संमिनोति मै ३, ८, ९; संमिनुयात् तै ६, ३,४,५.

सं√मिक्ष्, सम्…मिमिक्ष्व, सम् (मिमिक्ष्व[i]) ऋ १, ४८,१६[n].

‡संमिमिक्षिरे ऋ १, ८७, ६; तै २,१,११,२; ४. २, ११, २; मै ४, ११, २; काठ ८, १७, ‡संमिमिक्षुः ऋ १, १६५, १; ५, ५८, ५; मै ४,११, ३; १४, १८, काठ ९,१८; संमिमिक्षुः ऋ ८, १०, २.

---

[a]) विप. । बस. । [b]) पाभे. पृ ३२८३ *d* द्र. । [c]) पाभे. पृ२२६८ *d* द्र. । [d]) पाभे. पृ३१८९ *b* द्र. । [e]) पाभे. पृ३२८३ *a* द्र. । [f]) पाभे. पृ३१८० *c* द्र. । [g]) पाभे. पृ३३११ *l* द्र. । [h]) पाभे. पृ१४३१ *g* द्र. । [i]) वैतु. PW. सन् महेम इति? । [j]) सस्थ टिपु१ । 'होता वः यत्तं संमहयत. (तदर्थमग्नौ च) स्तवः (°स्तवादयः [गत् ब.]) उपाके (पार्श्वे) प्ररिरिचे ([<प्र√रिच् [°=√स्तु] 'स्तुतौ'])' इति सा. (वैतु. पश. प्रभृ. °यन् इति) ।

[k]) पृ ९१६ *h* द्र. । [l]) नाप. (समानस्न-मातृ-) । °समम् > सम् (=मातृत्वेनविशिष्टा-) + मातृ- > सप. इति. (वैतु. PW. GW. प्रभृ. बस. इति !) । [m]) सपा. °तराम् <>°तरौ इति पाभे. । [n]) तु. सस्थ. टि. सु ।

सं-मित- प्रमृ. सं√मा (वधा.) द्र.
।सं-मिश्ल(=श्र),श्ला- -श्लः ऋ १, ७,२; ८,३३,४; ६१, १८; ९, ६१, २१; १०, ६, ४; मै २, १३, ६; काठ ३९, १२; कौ १, २८९; २, १४७; १६७; ८०९; ३,२,३; जै १, ३०, ७; २,५,८; ३,१४,८; १६,३; शौ २०,३८,५;४७,५;७०,८;-श्ला: ऋ १,१६६, ११; २, ३६, २; ३,२६,४; ७,५६, ६; शौ २०, ६७,४; -श्लासः ऋ १,६४,१०.
सं√मील्>सं-मीलत्- -लते तै ७, १, १९,२; काठ ४१,१०.
सं-मीलित- -ताय तै ७,१, १९,२; काठ ४१,१०.
सं-मीलिष्यत्- -ष्यते तै ७,१,१९, २; काठ ४१,१०.
सं-मील्य ऋ १, १६१, १२; मै ४,१,१२¶.
¶सं-मुख- -खानि काठ २५, १०; क ४०, ३.
सं√मुञ्च्[a], सम्···मुञ्च, सम्(मुञ्च) पै ८,८,५.
सं√मृज्.> मर्जि, ¶संमार्ष्टि तै २, ५,११,५; ६,९,१[2]; ६, ३, ७, २[3]; मै १, १०, १२; ३,१,१; ४,१,१२[b];¶संमार्ष्टि मै १,४,८; ४,१,१३; संमार्ष्टि ¶काठ १८, १९;३१,९[3];१२; ३२,६,३६,६; ¶क २९,७; ४७, ९[3]; पै १६, १३६, ३[b]; संमृजन्ति ऋ १०, १०७,१०; ।सम्···मृजन्ति ऋ ९,६४,२३;९६,२; कौ २,४२७; जै ३,३३,२; सम्···मृजन्ति ऋ ९,६६, ९; संमार्ज्मि मा १, २९[2]; २,७; १४; का १, १०, १[2]; २, ३, १; ९; तै १, १, १०,१[2]; काठ १, १०[4]; क १, १०[3]; सम्···मार्ज्मि ऋ २, ३५,१२; संमार्ष्टु शौ १०, ९, ३[b]; संमृज्यात् मै ४,१,१२[3]¶. सम्···मृज्यते ऋ ९,९७, ३; कौ २,७५१.
।सम्···मर्जयसि ऋ ९, १११, २; कौ २,९४२; जै ४,१,२.
सम्√मृण्, संमृण ऋ १, १३३, ५; सम्···मृण ऋ १, २९, ५; शौ २०,७४,५†.
¶संमृणतु: काठ २९, ७; क ४५,८.
सं√मृद्>सं-मर्दितोस(>:) तै ६, ६,४,६¶.
सं√मृश्, संमृशते तै २, ६, ८, ७¶; संमृशति ¶मै २, ४, ८; ३, ४, ४; १०,१, ४, ६, २; संमृशति मै ३, १०, ४[2]¶; संमृशे मै १,२, १०.
¶सं-मृश्यमान- -नः काठ १०, ५; -नाः काठ २५,६; क ३९,४.
सं-मेघ[c]-> सांमेघ्य[d]- -घ्ये तै ७,४, ८,२¶.
?संमैष्णावस्तुष्णो: पै १६,५१,९.
सं√म्यक्ष्, सम्···मिम्यक्ष[e] ऋ १, १६७,३.
सम्यच्,ञ्च्- सम्√अच् द्र.
?सम्युत्[f] तै १,२,७,१[g].
?सम्यतः पै ५,१४,५; ८,१९,८[2].
?सम्यादः पै ७,३,३.
?सम्रमाया पै २०,२४,१०.
सम्√राज्>।सम्-राजत्- -जन्तम् ऋ १, २७,[(१,८)१ (४५,४; ८,८,१८)]; कौ १, १७; २, ९८४; जै १,२,७; ४,२४,५.
सम्-राजन्->सम्राज्ञी- -ज्ञी ऋ १०,८५,४६[vh]; शौ १४,१,४३; ४४[v]†[h]; पै १८,४,१०;५,१[v]†[h].
सम्राज्[i]- -म्राजः ऋ ३,५४,१०; ७, ६, १; ३८, ४; १०, ६३, ५; -०म्राजः ऋ ८, २७, २२; -।म्राजम् ऋ ३, १०,[१ (८, ४४,१९) १०,१३४,१]; ६, ७, १; ८,१६,१; १९, [३२ (१०, ३३,४)]; खि २,८,१; ३, १६, ७; ४,६,४; मा ७,२४; ३३,८; का ७,१०,१;३२,१,८; तै १,४, १३,१;६,१२,३S[j];मै१,३,१५; काठ ४, ५; ७, १४S[k]; क ३, ५; ६,३S[k]; कौ १, ६७;७८![l]; १४४; ३७९; २, ४४०; ४९०;

[a]) उपसर्गस्य धा. संपर्के वृत्तिः ।
[b]) सपा. °र्ष्टि <> °र्ष्टुं इति पाभे. ।
[c]) नाप. (वर्षतु-)। बस. ।
[d]) स्वार्थे ष्यञ् प्र. (पावा ५,१,१२४) ।
[e]) तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. ग. अभावः ।
[f]) =सम्यक् इति सा. ।
[g]) पाभे. पृ ३०६० h द्र. (पृ ३२०८ i अपि द्र.) ।
[h]) = सपा. मंब्रा १,२, २० आपमं १, ६, ६ शांगृ १, १३,१ । कौगृ १,८,१४ संराज्ञी इति पाभे. ।
[i]) नाप. (*राज-प्रवर-, महाराज-)। पपा. पा[८,३,२५] PW.प्रमृ. <सम्+√राज् इति।(*स्वर्-[*=उच्च-]>) *सुर्- + भ्राज्- (१राजन्-) > कस. *सर्-भ्राज्-> *सर्भ्राज्- > *सम्भ्राज्- > यनि. इति मतम् ।
[j]) पाभे. पृ २८१६ f द्र. । [k]) पाभे. पृ २८९४ p द्र. ।
[l]) पाठः? °जः > °जो इति शोधः (तु. सपा. ऋ ७, ६,१ शांश्रौ २२, ५)। पृ २२१२ n अपि द्र. ।

?संमनम् पै ९,४,३.
सं-मनस्[a]– -नसः शौ ३,३०,५; ७[b]; ६,७३,१;७४,३;८८,३; ७,२०, १;९९,१‡[c]; ९,५,३७[d]; ११,७, १[e];८; पै ५,४,१२;१५,३; १९, १०,९;१५, ६; ३९,१३; –नसौ शौ ६,४२,१; पै १९, ८, १०; –नाः शौ ३,३०,२[f].
सांमनस्य- -स्यम् शौ ३, ३०, १; पै ५.१९,१.
सं-मर्दितोस् सं√मृद् द्र.
सं√मह्, > महि, सम्…मह-न्ताम्[g], सम् (महन्ताम्)[h] काठ १८,१‡; संमहेत ऋ १, १११, ३; संमहेम>मा ऋ १, ९४, १[i]; मै २, ७,३; कौ १,६६; २, ४१४; जै १,७,४; ३, ३२, ४; शौ २०,१३,२; पै १२, १, १; सम्…महेम ऋ ७,२,३.
सम्…महयत्[j] ऋ ७, ४२, [३(६१, ६)]; सम्…महयम ऋ ७,६१, [(४२,३)६].
सम्√मा(वधा.),संमिमीते शौ५,२८, १; पै २, ५९, १०; सम्… मिमीमहे शौ १८, २, ४४; संमिमीहि ऋ ३,५४,[२२; ५, ४, २; ६, १९, ३]; तै ३, ४, ११,१, मै ४,१२,६; काठ १३, १५; २३, १२; सम्…मिमीहि ऋ ३, १, १५.
सम्…ममिरे ऋ ३, ३८,३.
¶समीयेते तै ६, ६,४, ६; काठ ३०, १; क ४६, ४.
सं-मा[k]– -मा मै २ ८, १४; ४, ९,४.
सं-माय ऋ १,६७,५.
सं-मित,ता– -तः मा १७, ८१; का १८, ७, २; तै ४, ६, ५, ५; ५, २, ५, १¶; ¶६. १,४, १; ३, ३, ६; ४, १; ५; ६, २,१; मै २,११,१;¶३,९,२[10]; ३[2]; ४, ५, ७¶; ¶काठ ७, १५; १८,६S; १९,१; ६; २०, ३; २५,१०; २६,४[20]; २७, १; २;५; २८,१; ¶क ६, ५; २८, ६S; २९,८; ३०, ४; ३१, ५; ४०,३; ४१,२[10]; ४२, १;२;५; शौ १२,३,३३; पै १७, ३९,३; –¶तम् तै २,६,५,२;८, ४; ५, २,८,७; ६,२,१०,६; ३,३, ६; मै १,८,४; ३, ८, ९[2]; काठ ६, ४[3]; २२,७[2]; २५ ८;१०[6]; २६, ३[3],४; क ४,३[3]; ३५,१[2]; ४०, १;२[6]; ४१,१[2];२; शौ ३, २९, ३;४,५, –ना सि ५,१२, १-६; ¶तै ६,२,१०,३; ३,४,३; ¶मै १,८, १; ३, १, २; ७; ८, ४; ¶काठ २०, ६; २५, ६; ¶क ३१,८; ३९,३; शौ २०, १२८, ६-११; –ताः तै ६,२,१,४[2]¶; शौ १२, ३, २०; २८; पै १७, ३७,१०; –तानि काठ ३१,६¶; –¶ताम् तै २,६,४,३; ५,१,६, ४; काठ १९,१;६[2]; क २९, ८; ३०,४[2]; –तायः मा १७, ८४; का १८,७,५; तै ४,६,५, ६; मै २,११,१; काठ १८,६; क २८, ६; शौ १२, ३, २७; पै १७, ३८, ७.
¶संमित-तम– -मम् काठ ६ ४; क ४,३.
संमित त्व– -त्वाय मै ३, ९, २¶.
१सं-मातृ[a]– -ता शौ १३, १, १०; पै १८,१५,१०.
२सं-मातृ[l]– -तरः शौ ८, ७, २७; पै १६,१४, ६; –तरम् पै १८, २१, ७[m]; –तरा ऋ १०, ११७, ९; –तरौ मै २, ५, ४¶; काठ १३,७[3]¶; शौ १३,२,१३[m].
¶सं√मि (प्रक्षेपणे), संमिनोति तै २, ५,५,५; मै ३, ८,७; संमिनोति मै ३, ८, ९; संमिनुयात् तै ६, ३,४,५.
सं√मिक्ष्, सम्…मिमिक्ष्व, सम् (मिमिक्ष्व[l]) ऋ १, ४८,१६[n]. संमिमिक्षिरे ऋ १, ८७, ६; तै २,१,११,२; ४, ३, ११, २; मै ४, ११, २; काठ ८, १७; संमिमिक्षुः ऋ १, १६५, १; ५, ५८, ५; मै ४,११,३; १४, १८; काठ ९,१८; संमिमिक्षुः ऋ ८, १०, २.

a) विप.। बस.। b) पामे. पृ ३२८३ *d* द्र.। c) पामे. पृ३२६८ *d* द्र.। d) पामे. पृ३१८९ *b* द्र.। e) पामे. पृ३२८३ *a* द्र.। f) पामे. पृ३१८० *c* द्र.। g) पामे. पृ३३१२ *l* द्र.। h) पामे. पृ१४३१ *g* द्र.। i) वैतु. PW. सम् महेम इति?। j) अति वयुः। 'होता वः यतं संमहयत, (तदर्थमगी च) मन्दः ('मन्दयादयः [सम् व.]) उपाह्वे (पार्श्वे) प्ररिरिचे ([<प√रिच् [° = √स्तु] 'स्तुती'])' इति वा. (वैतु. पग. प्रभृ. °यत् इति)।
k) पृ ९११ *h* द्र.।
l) नाप. (समानजन्म-मातृ-)। °समम् > सम् (= गायुग्येनविशिष्टा-) + मातृ– > सप. यनि. (वैतु. PW. GW. प्रभृ. दस. इति?)। m) सपा. °तरम् <>°तरौ इति पामे.। n) द्र. सस्प. टि. अ।

सं-मित- प्रमृ. सं √मा (वधा.) द्र.
†सं-मिश्ल(=श्र),श्ला- -श्लः ऋ १, ७,२; ८,३३,४; ६१, १८; ९, ६१, २१; १०, ६, ४; मै २, १३, ६; काठ ३९, १२; कौ १, २८९; २, १४७; १६७; ८०९; ३,२,३; जै १, ३०, ७; २,५,८; ३,१४,८; १६,३; शौ २०,३८,५;४७,५;७०,८;-श्लाः ऋ १,१६६, ११; २, ३६, २; ३,२६,४; ७,५६, ६; शौ २०, ६७,४; -श्लासः ऋ १,६४,१०.
सं √मील् > सं-मीलत्- -लते तै ७, १, १९,२; काठ ४१,१०.
सं-मीलित- -ताय तै ७,१, १९,२; काठ ४१,१०.
सं-मोलिष्यत्- -ष्यते तै ७,१,१९, २; काठ ४१,१०.
सं-मीत्य ऋ १, १६१, १२; मै ४,१,१२¶.
¶सं-मुख- -खानि काठ २५, १०; क ४०, ३.
सं √मुञ्च्[a], सम्…मुञ्च, सम(मुञ्च) पै ८,८,५.
सं √मृज् > मार्जि, ¶संमार्ष्टि तै २, ५,११,५; ६,९,१[२]; ६, ३, ७, २[२]; मै १, १०, १२; ३,१,१; ४,१,१२[b];¶संमार्ष्टि मै १,४,८; ४,१,१३; संमार्ष्टि ¶काठ १८, १९;३१,९[३];१२; ३२,६;३६,६; ¶क २९, ७; ४७, ९[३]; पै १६, १२६, ३[b]; संमृजन्ति ऋ १०, १०७,१०; †सम्…मृजन्ति ऋ ९,६४,२३;९६,२; कौ २,४२७; जै ३, ३३, २; सम्…मृजन्ति ऋ ९,६६, ९; संमार्ज्मि मा १, २९[२]; २,७; १४; का १, १०, ९[२]; २, २, १; ९; तै १, १, १०,१[२]; काठ १, १०[४]; क १, १०[३]; सम्…मार्ज्मि ऋ २, ३५,१२; संमार्ष्टु शौ १०, ९, ३[b]; संमृज्यात् मै ४,१,१२[३]¶. सम्…मृज्यते ऋ ९, ९७, ३; को २,७५१.
†सम्…मर्जयसि ऋ ९, १११, २; कौ २,९४२; जै ४,१,३.
सम् √मृण्, संमृण ऋ १, १३३, ५; सम् मृण ऋ १, २९, ५; शौ २०,७४,५†.
¶संमृण्युः काठ २९, ७; क ४५,८.
सं √मृद् > सं-मर्दितोः(>:) तै ६, ६,४,६¶.
सं √मृश्, संमृशते तै २, ६, ८, ७¶; संमृशति ¶मै २, ४, ८; ३, ४, ४; १०,१; ४, ६, २; संमृशति मै ३, १०, ४[२]¶; संमृशे मै १,२, १०.
¶सं-मृश्यमान- -नः काठ १०, ५; -नाः काठ २५,६; क ३९,४.
सं-मेघ[c]- > सांमेघ्य[d]- -घ्ये तै ७,४, ८,२¶.
?संमैष्णवस्तुष्णोः पै १६, ५१,९.
सं √म्यक्ष्, सम्…मिम्यक्ष[e] ऋ १, १६७,३.
सम्यञ्च्, ञ्च्- राम् √अच् द्र.
?सम्यत्[f] तै १,२,७,१[g].
?सम्यतः पै ५,१४,५; ८,१९,८[२].
?सम्यादः पै ७,३,३.
?सम्रमाया पै २०,२४,१०.
सम् √राज् > †सम्-राजत्- -जन्तम् ऋ १, २७, [(१,८)१ (४५,४; ८,८,१८)]; कौ १, १७; २, ९८४; जै १,२,७; ४,२४,५.
सम्-राजन्- > सम्राज्ञी- -ज्ञी ऋ १०,८५,४६[४h]; शौ १४,१,४३; ४४[४]†[h]; पै १८,४,१०;५,१[४]†[h].
सम्राज्[i]- -म्राजः ऋ ३,५४,१०; ७, ६, १; ३८, ४; १०, ६३, ५; -०म्राजः ऋ ८, २७, २२; -†म्राजम् ऋ ३, १०, [१ (८, ४४,१९) १०,१३४,१]; ६, ७, १; ८,१६,१; १९, [३२ (१०, ३३,४)]; खि २,८,१; ३, १६, ७; ४,६,४; मा ७,२४; ३३,८; का ७,१०,१,३२,१,८; तै १,४, १३,१;६,१२,३§[j]; मै १,३,१५; काठ ४, ५; ७, १४§[k]; क ३, ५; ६,३§[k]; कौ १, ६७;७८?[l]; १४४; ३७९; २, ४४०; ४९० ; १३,१। कौग्र १,८,१४ संराज्ञी इति पामे.।

a) उपसर्गस्य धा. संपर्के वृत्तिः।
b) सपा. °ष्टि <> °र्ष्टु इति पामे.।
c) नाप. (वर्षर्तु-)। बस.।
d) स्वार्थे ष्यञ् प्र. (पावा ५,१,१२४)।
e) तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. ग. अभावः।
f) = सम्यक् इति सा.।
g) पामे. पृ ३०६० h द्र. (पृ ३२०८ i अपि द्र.)।
h) = सपा. मंत्रा १,२,२० आपमं १, ६, ६ शांगृ १,
i) नाप. (*राज-प्रवर-, महाराज-)। पपा. पा [८,३,२५] PW. प्रमृ. <सम् + √राज् इति। (*स्वर- [*=उक्त-] >) *सर्- + भ्राज्- (१राजन्-) > कस. *सर्-भ्राज्- > *सम्भ्राज्- > *सम्भ्राज्- > यनि. इति मतम्।
j) पामे. पृ २८३६ f द्र.। k) पामे. पृ २८९४ p द्र.।
l) पाठः? °जः > °जो इति शोधः (तु. सपा. ऋ ७, ६,१ शांश्री २२, ९)। पृ ३३१२ a अपि द्र.।

जै १,७,५; ८, ६[a]; १५, १०; ३९,१०; ३,३३,१५;३८,४; ४, २२,५; शौ २०,४४,१; §पै ९, २०,६; १७,२८, ४; १९, ५५, ३; -†म्राजा ऋ १, १३६,[१; २,४१,६]; ५, ६८,२; ८, २३, [३०(२५,१)], २५,४; ७; २९, ९; १०, ६५, ५; कौ २,२६२; ४९४; जै ३, २२, ९; ३८, ८; -०म्राजा ऋ ५, ६३, ५; -म्राजे ऋ ५, ८५, १; ६,६८, ९; खि २,५,१; तै १, ५, १०, १; काठ १२, १५†; शौ १७, १,२२;२३; पै १८,३२, ६; ७; -†म्राजोः ऋ १,१७, १; तै २, ५. १२, २; काठ १२, १४; -म्राजौ ऋ ५,६३,२; ३; मै ४, १४, १२[१]†; -म्राट्,ड् ऋ १, १००,१,१८८,५; ३, ५५, ७; ५६,५; ४, १९, २; २१, २; १०; ६.२७,८; ७.५८,४; ८२, २;८,४२,१; खि ३,२२, ३; मा ४, ३०†; ५, ३२; ८, ३७; ९, २४‡[b]; १२. ११७, १३. ३५; १४, १३; १५, १२; २०, ५; ३९, ५; का ४, १०, १†; ५.८,४;८.११,२; १०,५,३‡[b]; १३, ७,१६; १४, ३, ९; १५, ४,३; १६. ३, ७; २१, ७, ४; ३९,३;१; तै १, २, ८,१†; ३, २-३, १; ७, १०, १‡[b]; २, ३, १४, ६; ४, २, ९, ५; ३, ६, २; ४, २, १; १२, ३; मै १,२,६†; १०[c],१२;६,२; ८, ८; २,७,१६; ८,३; ९; ३, ७, ८†; ११,८; १६,४; ४,५,९¶; १२,४†; काठ २,६†; ११;१३; १०,१३; १४,२‡[b]; १७,३; ८; २०, १९; २२, १४; २५, ९; ३४,१४¶; ३६, १५; ३८, ४; क १,१९†; २,५;७; २६,२;७; ३१,१३; ४०,२; कौ २,१०६०; शौ ४.१, ५; ६, ३६, ३; ८६, ३; पै ३.२७,४; ५,२, ४; १५, १,९; १९,४,३; ६, १२; ४३, ७; ४४, ५[ii]; ५२, ११†; ५५, ३; -०म्राट् ऋ २, २८, ६; मै ४,१४, ९†; -०म्राट् ऋ ८,४६, २०; १०,११६,७; मा ३, ३८; का ३,४,३. काठ ७,१३.

१साम्राज्य[e]- -ज्यः तै ३,१,२, १;-ज्यम् मा ८.२४; का ४,८, १; तै ३,१, २, १[४]; २¶, ¶७, ३,४,२; ५,८, ५; ¶काठ २०, ११; २५,९; २७, ६; ¶क ३१, १३; ४०, २; शौ १४.१, ४३; पै १८, ४, १०; -ज्यानाम् तै ३.४,५. १; -ज्याय ऋ १, २५. [१०; ८, २५, ८], १४१, १३; †मा १०, २७, २०, २, †का ११,८,२; २१,७,१;तै १, ८,१६,१†; मै १,६, २†; ११, ४[१]; २, ६, १२; ७,१६; ३,४, ३[१]; ४, ४, ६†; †काठ २,७; ७,१२§; १४; ८,७; १५,८, ३८, ४; क ७, ४†; -ज्येन ऋ ७,४६,२; मा ९,३०;१८,३७[f]; का १०,५,८[२]; २०,१,७[f];तै १, ७, १०, ३[२f]; ५, ६, ३, ३[f]; काठ १४,२[२]; ८; ४०,९[२f].

२साम्राज्य[g]- ज्यस्य ऋ ८,२५, १७.

सम्राट्-सव[h]- -वः काठ ३७,१९.

¶स-यज्ञ- -ज्ञः मै १, ५, १२; ९,८; काठ ९,१५.

सय-त्व- √सि (बन्धने) द्र.

स-यव[i]- -वम् पै ५,२०,८.

†स-यावन्[j]- -वभिः ऋ १ ४४,१३; १०,२२,११,११३,२; मा ३३, १५; का ३२. १, १५; कौ १, ५०; जै १, ५, ६; -वानम् ऋ ५,३५,७.

†स-याव(र>)री[k]- -री ऋ ७,३१, ८; -रीः ऋ १, ८४,१०; मै ४, १४, १४; कौ १, ४०९, २ ३५५; जै १, ४०, १; ३. ११, १२; शौ २०,१०९,१.

[a]) शोधः पृ ३३१५ / द्र.।
[b]) सपा. ऋ ३,५५,१९ भन्य इति पाभे.। सिद्धं पृ २८०५ h द्र.। [c]) पाभे पृ २८९५ c द्र.।
[d]) पाभे. पृ ३०१३ i द्र.।
[e]) भाप., विप.। विप. पक्षे प्रातिपदिकीयः यत् प्र. उसं. (पावा ४, १, ८५ [वैतु. भा. भाप. स्वरूपेण पुं. प्रयोग इति ?]) । अन्यत्र भावे ष्यञ् प्र.।
[f]) = सपा. माश ५,१,४,१३ तैब्रा १,३,८,३ आपश्री १७,१९,८ प्रमृ.। तैब्रा १,७,८,१ तेजसा इति पाभे.।
[g]) विप. (वरुण-)। स्वार्थे यक् प्र. उसं. (पा ५, ४,२३)। [h]) नाप. (वाजपेय-)।
[i]) त्रिप.। पस. पूप. = सह्। वा. किवि.।
[j]) विप. (*सह-जात- [देव-], *सह-यात- [रथ-])। सह + ([देव-पक्षे] √या [= √जन > √जा 'जन्मनि', [रथ-पक्षे] 'गतौ' > कर्तरि) यावन्- > उस. *सह-यावन्- > यनि.।
[k]) विप. (वाणी-, गौरी-)। उस.। पूप. = सह्. उर प्रत्यय् प्र.। पाठ. < *यावन्- इतीर।

१स-युग्वन्[a]- -‡ग्वभिः[b] कौ १, ४६३[२]; २, ९४०[२]; जै १, ४८, ९[२]; ४,१,१[२].

स-युज्[c]- -युक्, ऋ १०, १६८, २[d]; मै १, १०, १४¶; ¶काठ २७, १०[e]; ३६,८; -युग्भिः मा २८, ४; का ३०,१,४; -युजः ऋ ३, ३०,११; तै ३, ५, ३, २[f]; ५, ३,९, १[२]¶; पै ९, २,२[g]; ३[h]; ७[h]-११[h]; १९,४०, २; -युजम् ऋ १०,१२४, ९; तै ५, ३, ९, १¶; ¶काठ २१,९; २३,३; क ३५, ९¶; -युजा ऋ १,१६४, २०; मा ११,१५; २१,१८[i]; २८, ३०; का १२,२,४; २३, २,७[i]; ३०,३,७; तै ४, १, २, २; ४, ५,१[२]; ५,१,२,४; मै २,७,२; ७; ३,१, ९; ११, ११; काठ १६, १; १९,२; ३८, १०; ४०, २[४]; क २९,८; शौ ५, १४, ७[i]; ७, ११३, २; ९, १४, २०†; ११, १,९; २,१४; पै ४,११,३; १६, ६७,१०†; ८९,९; १०[l]; १०५, ४; १९, ४९, ११[l]; ५५, १५-१८; २०,६,१[k]; ४०,६; -युजौ

तै ६,६,८,३¶; ¶मै २,२,३; ३, १,९; ३,१; ४,७,८; ¶काठ १०, ८; १३,१२; ३७, ११; कौ १, ३६१; जै १, ३८, २; शौ ६, १४०,३[l]; ७, ५५, २; पै २०, १०,५.

¶सायुज्य- -ज्यम् तै ५, १, ८,६; ७,५,७; मै ३,७,१०; १०, ६[७]; काठ ५,१[l]; २२, १; २९, १[७]; ३२, १[११]; क ४५, २[७]; -ज्येन कठ ३७,११[२].

२सयुग्-वन्- -ग्वा ऋ१०,१३०,४

?सयुज्जनः[m] पै १९,५०,१४.

*स-यूथ[n]-> सयूथ्य[o]- -थ्यः मा ४, २०; ६, ९; का ४,६, ४; ६,२, ३; तै १, २, ४, २; मै १,२,४; १५; ४, १३, ४; काठ २,५; ३, ५; १६,२१; क १,१७; २,१२.

स-योनि[o]- -नयः शौ ७,२०,१; -नि तै २,१,८,२; ५,१,९,४; ४,८, ३; ११,२; ६, २,३; मै १,११, ९; ३,४,१; काठ १९, १०; २१, ११; क ३०, ८; -निः ऋ १, १६४,[३०; ३८]; मै ३,१, ५; २,६; काठ १४,१०; शौ ३, ५, ८; ६,१२२,४; †९,१५,८; १६; १२,३, १९; ५३; १९, ५२, १; पै १,३०,१; २,६०,१; १६,६८, ९†; ६९,७†; ७१,१; १७,३७, ९; ४१,३; -¶निम् तै ५, १,४, २; २,६, ५; ४,२, १; ६, १,३, ७[२]; मै ३, ६, ८; काठ ८, १२; १३,१०; २९,७; क ७,७; ४५, ८; -नी ऋ १, १५९,[(१४४, ४)४]; -नीः ऋ ३, १,६; १०, ३०,१०; -नीन् मै ३, ७,७¶.

¶सयोनि-त्व- -त्वाय तै ५, १,१, ४; ७,१; २,५,२; ४,३,३; ५,३; ६, १,३,७; ८; २,२,७; ३,१,१; ४,३,४; मै २, ५, १; ३,१, ७; ६, ७; काठ ८, ८[२]; १०, ११[२]; १९, ६; २१,६; ३४, १७; क ७, २; ३; ३०,४; ३१,२१.

सर्,रा[p]- -रम्[q] मा २२,२; का २४, १,२; तै ४, १,२,१; ७, १,११, १; मै ३, १२,१; काठ ४१, २; -रा[r] मै ३,८,२; ४,६,४; शौ ५, ५,९‡[s,t]; पै ६,४, ९[s,t]; १९, ५; १६, ४८, २; -‡[t]राः तै ४, २,६, २; मै २,७, १३; काठ

[a]) नाप. (सहचरदल- [प्रकरणतः = रश्मि-]) । उस. पूप. = सह्, उप. √युज् + क्वनिप् प्र. कुत्वञ्च ।
[b]) सपा. ऋ ९,१११,१[२] स्वयुग्वभिः इति पाभे. ।
[c]) विप., नाप. (इष्टका-विशेष- [तै ५,३,९,१]) । उस. पूप. = सह् ।
[d]) पाभे. पृ २८५८ *f* द्र. ।
[e]) पृ १४२९ *b* द्र. ।
[f]) पाभे. पृ २४४३ *d* द्र. ।
[g]) पाभे. पृ २४६९ *a* द्र. ।
[h]) सपा. शौ ५,२६,३; ७-११ सुयुजः इति पाभे ।
[i]) पाभे. पृ ३२०२ *l* द्र. ।
[j]) सपा. °जा <> °जौ इति पाभे. ।
[k]) सपा. शौ ७,२५,१ सवि॒ता इति पाभे. ।
[l]) पाभे. पृ २२३१ *h* द्र. ।
[m]) सयुज्- > -युक्, जनः इति द्विपदः शोधः ।
[n]) तु. पृ ३२०८ *a,b* ।
[o]) विप. । बस. पूप. = २समान- ।
[p]) नाप. वा भाप. (सरण-, प्रवृत्ति-, प्रसार-) वेति कृत्वा < √सृ इति प्रायोवादः । शिष्टं *q, r, s* द्र. ।
[q]) भाप. (शब्द-) । √स्वृ 'शब्दे' > स्वर्- > वावि. यनि. इति मतम् (वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति ?) ।
[r]) नाप. स्त्री. (विधि-, धर्म-) । √स्वृ °'बन्धने = विधाने' > स्वर्- > °रा- > वावि. यनि. इति ।
[s]) विप. (दीप्तिमती- [लाक्षा-]) । √स्वृ 'उपतापे' > स्वरा- > वावि. यनि. (वैतु. सिभा [१, २१२] °= स्वसृ- इति, अन्ये नाप. [क्षुद्रसरित्-] इति?) ।
[t]) सपा. सरा <> सराः <> खि ४,७,६ सरन् <> ऋ १०,९७,९ मा १२,८३ का १३, ६,९ सीराः इति पाभे. । शिष्टं पृ ३२४३ *c* द्र. ।

१६,१३; क २५,४.

सर(घ>)घा[a]- -घा पै ९, ८, ७; -घायाः पै ९,११,११.

सारघ[b]- -घम् मा १९, ९१; ९५; का २१,६,१२; १६; मै ३,११, ९[१]; काठ ३८, ३[२]; जै ४, ४, ८‡[c]; पै १,५५,३; ११२,३; ९, ८,३; २०, ३०,८; -घस्य मा ३८,६; का ३८,१, ६; मै ४,९, ७; -घा ऋ १०, १०६, १०; -घेण ऋ ८, ४, ८; कौ २, ९५६†; जै ४,२०,२†; शौ ६, ६९,२; ९,१, १९; पै १६, ३३, ९; १९, २२, १४; -घेभिः खि १,११,७.

सरजत्[d]- -जन्तम् ऋ १०,११५,३.

स-रज्जु- -ज्जुम् काठ १०,३[e].

√सरण्य, सरण्यत्-, सरण्यु- √सृ द्र.

†सरण्यू[f]- -ण्यूः ऋ १०,१७,२; खि १,११,५; शौ १८,२,३३†.

सरत्[g]- -रत्[h] खि ४,७,६.

स-रथ[i]- -रथा ऋ ५, ४३, ८; १०, १०६,११.

सरथ[j]- -थम् ऋ १,७१, ६; १०८, १; ३, ४,[११; ५,११,२; ७,२, ११; १०, १५,१० (७०, ११)]; ६,९; ६०,४; ४, १६,११; ४७, ३; ५,२९,९; ६,२०,५; ७,११, १; ९१,५; ८,९,१२; ९,८७,९; ९७, ६; १०३, ५; १०, १७,८; ७५,६; ८४,१; १६८,२; तै ४,४, ४,३†; ७,१५, २; मै ३,१६,५; काठ २२,१५; ३९, १४†; †कौ २,२५९; ९८०; †जै ३,२२, ६; ४, २४, १; शौ ३, २१,३; ४, ३१,१†; १८,१,४३†; ३,४८†; ४,४७; १९,५६,१; †२०, १३, ४; १४१, २; पै १, १०७, २†; ३, ८,१; १२,३; ४,१२,१†,५, १३, ३; १३, १०,७; १५,१२, ११; १६,७१,९.

सरथिन्[k]- -थिना मा २९,७; का ३१, १, ७; तै ५, १,११,३; मै ३,१६,२; काठ ४६,२.

?सरथः पै ९,८,६.

!स-रपस्[l]- -पसः ऋ २,१३,१२.

सर(म>)मा[m]- -†मा ऋ १,६२,३; ७२,८; ३,३१,६; ४,१६,८; ५, ४५,७;८; १०,१०८,१; मा ३३, ५९; का ३२, ५, ५; मै ४, ६,

[a]) नाप. (मधुमक्षिका-)।

[b]) विप. (सरघाकृत- [मधु-]), नाप. (सरघा-)। तेनकृतार्थे स्वार्थे [ऋ १०, १०६,१०] च अण् प्र.।

[c]) पाभे. पृ २८२३ j द्र.।

[d]) विप. (*प्रकाशवत्- [अग्नि-])। पपा. नावग्रहः। (√स्वृ 'उपतापे' > √*स्वरि + शता प्र. >) *स्वरयत्- > *सरयत्-> यनि.। 'महिव्रतं ([नाप.] *प्रदीप-धरं, ज्योतिः-स्तम्भं) न (इव) अध्वनः सरजन्तं वः ([< √वृ "*स्तुतौ'] *स्तुहि)' इति वा. (वैतु. सरज्- [<√सृ 'गतौ'] > नाधा. √सरज् > यनि. इति वें. [अर्थतः], GRV.; <स्रजत्- <सृजत्- इति GW.; स- [< सम्] + √रज् [तु. रजिष्ठ-] इति WAG [२,३० b] ORN.; <सह + √रज् [< √रञ्ज्] वा सर- [उदक-] + √जन् वेति सा.?)।

[e]) स रज्जुम् इति पाठः? यनि. शोधः। एतदनु पृ १४४७; २६२७ सस्थ. निर्देशौ नेष्टौ।

[f]) व्यप. [त्वष्टृदुहितृ- (विवस्वतो जाया- [तु. या १२, ९ प्रमृ.; पक्षान्तरे या. मा. दे [५,६] नाप. [उषस्-])]। < सरण्यु- इति या. प्रमृ.।

[g]) विप. (लाक्षा-)। [h]) पाभे. पृ ३३१७ t द्र.।

[i]) विप. (सहयुक्त- [अश्विन्-])। (सह >) स + (√*रथ् 'योगे' > कर्तरि) रथ्- > यनि. (वैतु. अन्ये < स- [= २समान-] + रथ- [वाहन-] इतीव)। [j]) विप. (*सहयुक्त-)। (स- + √*रथ् 'योगे' > भावे) स-रथ्- > मत्वर्थे *सरथ्य- > *सरथ- > यनि. (वैतु. अन्ये i द्र.)। वा. प्रायेण क्रिवि.।

[k]) विप. (*सहयुक्त- [होतृ-])। मत्वर्थे इनिः प्र.। शिष्टं i, j द्र.।

[l]) स-रभस्-> -भसः इति शोधः। सस्थ. !तुराय >तुरस्य इत्यपि शोधः। 'सरपसः (*अतिवेगवतः) तरस्य [*नदस्य (तु. तरस्वती-, धारा- प्रमृ. [तु. पार. दरथा] इति पर्यायाः)] घुतिम् अरमयः' इति वा. [वैतु. पपा. अनु सर-अपस्- इति कृत्वा सा. GRV. सर- [भाप. <√सृ 'गतौ'] + १अपस्- > बस. पररूपम् (तु. WAG [१, २६९ a] व्यु.?) चेति, GW. < √सृप् इति, ORN. सु-रपस्- इति, वें. प्र१ =सरणशीलवेगः इति ?]।

[m]) व्यप. (देव-शुनी-)। (√भष् 'श्वशब्दे' > भावे) *भष्वर्- > मत्वर्थे *भष्वर- (म>) मा- > *स्वरमा- > यनि. (वैतु. या [११, २४] GW. BRV [२,११७] प्रमृ. <√सृ 'गतौ' इति ?)। मूलतः श्व-जात्यर्थे नाम. सत् प्रगडान् व्यप. परिणतम् (तु. सारमेय-)।

४³;¶; काठ २७, ९; शौ २०, ७७, ८; -मायै शौ ९,४, १६; पै १६, २५, ६; -०मे ऋ १०, १०८,३;५;७;९.
†सारमेय॒ᵃ- -०य ऋ ७,५५,२;३; -यौ ऋ १०,१४,१०; शौ १८, २,११.
स॒र॒युᵇ- -युः ऋ ५,५३,९; १०,६४, ९; -योः ऋ ४,३०,१८.
स-र॒श्मि- -श्मिः ऋ १,१३५,३.
स॒र॒ड्ᶜ- -रट् तै ५, ३, १२, २ᵈ¶; -रड्भ्यः ऋ १,११२,२१.
स॒रस्ᵉ- -रः ऋ ७, १०३, ७; ८, १, २३;४५,२४;४९,३; खि ३,१, ३; मा २३, ४७; ४८; का २५, ९,३;४; कौ २, ८३†; जै ३,८, ९†; शौ २०,२२, ३†; पै १५, १८, ६; -रसः ऋ ८, १, ३३; -†रसि ऋ ९,९७,५२; कौ १, ५४१; २,४५४; जै १,५५,११; ३,३४, १२; -रसे काठ ४०, ४; -†रांसिᶠ ऋ ५, २९, ७; ८; ६, १७, ११; ८, ७, १०; ७७,४; ९,५४,२; कौ २,१०६; जै ३,११,२; -रोभ्यः मा ३०, १६; का ३४,३,३.
स॒रसीᵍ- -सीʰ ऋ ७, १०३,२.
सरसि-ज॒॑- >सरसिज॒-निल (य>) या- -ᵉ०ये खि २,६³,२३.
सरस्य,स्या- -स्याय मा १६, ३७; का १७, ६, १; तै ४,५, ७, १; मै २, ९, ६; काठ १७,१५; क २७,५; -स्याभ्यः तै ७,४,१३, १ⁱ; काठ ४४,२.
स॒रस्-व॒त्ʲ- -†०व.ᵏ ऋ ७, ९६, ५; तै ३,१,११,३; मै ४, १०, १; -वतः ऋ ७,९६, ६; तै ३, १,११,२†; ५,७,२२,१ⁱ; काठ १९,१४†; ५३,१२ⁱ; -वते मा २४, ३३; का २६,७, ३; ¶तै १,८, १,२; १९,१; २,५,४,२; ३,५, १, ४³; ५, ५, १२, १$; मै १, ४, १४¶; ३, १४, १४; काठ ४७, २; -‡०वन्ᵏ काठ १९,१४; जै ४, ३, ५; पै २०, ९, ७; -वन्तम् ऋ १, १६४, ५२; ७,९६,४; खि २, १५,१; तै ३,१,११,३³;†; मै ४,१०,१; काठ १९,१४³†; कौ २,८१०†; शौ ७, ४१, १; २; ९, ४,९; पै १६,२४,९; २०,९,५; ६; ८†; -वान् ऋ १०,६६, ५; तै ३,५, १, ४¶; ¶मै १, ४, १५; ४, २,७³; पै १,४०,२.
सरो-ज॒॑- > सरोज॒-ह(स्त>) स्ता- -०स्ते खि २, ६³, २३.
सु-रस,सा- -¶सम् तै ६.१, ९,३; काठ २४,२; क ३७,३;-साः तै ३, ५, ७,१¶; मै ४,८,६¶; पै १९, १९, ३.
¶सरस-त्व॒- -त्वाय मै ४, ८, ६; काठ २९, ४³; क ४५, ५³.
?स॒ र॒सःᵐ मै ३,७,४.
?सरसाद् यस्य सामो पै १९, ४८, ९.
सु॒रस्व(सु-र॒)तीⁿ- -०ति ऋ १, १६४, ४९; १८८, ८; २, ३०, ८; ४१, १६; ६, ६१, ३;

ᵃ) अपत्यार्थे ढक् > एयः प्र. कित्-स्वरश्च ।
ᵇ) व्यप. (नदी-) । <√सृ इति प्रायिकम् ? ।
ᶜ) नाप. (मधुमक्षिका-) । *सर्- [मधु- (तु. शर्करा-, पार. शरबत [*= शर-भृत-])] + *मु॒क्ष्- (मक्षिका-) >पस. *सर-मुक्ष्- > *सरुक्ष्- > यनि (वैतु. सा. सर॒ट्- [<√सृ] इति, PW. सर॒घ्- [तु. वैप २] इति, GW. WAG [१,२२० b] MVG [५८,३ b] सर॒ट्- वा सर॒ह्- वेति?) ।
ᵈ) वैतु. भा. = कृकलास- वा कलविङ्क- वा ।
ᵉ) नाप. (जल- [तु. निघ १,१२], जलाशय-) । *भुव्वर- (भाप. [क्लेदे], नाप. [जले]) > मत्वर्थे *भुव्वरस्-> *ह्व्वरस्- > स्वरस्- > यनि. । < √सृ 'गतौ' इति प्रायोवादः ? ।
ᶠ) =सोमग्रह-विशेष- इति (तु. या [५,११] वें. सा. GW. प्रमृ.) । ᵍ) स्त्री. ङीप् प्र. । ʰ) सत्र१ ।
ⁱ) BC. सरस्वत्याभ्यः इति पाभे. शोधसापेक्षः (तु. AVL.) । ʲ) विप., नाप. [माध्यमिक-देव- (तु. या [१०,२४] प्रमृ.)] ।
ᵏ) सपा. ०वः <> ०वन् इति पाभे. ।
ˡ) सपा. मै ३, १५,५ सु॒रस्वत्याः इति, मा २५,५ का २७,५,१ सरस्वत्यै इति च पाभे. ।
ᵐ) सु-रसः [प्र१] इति शोधः । एवं पृ १४४७, २६४८ सस्थ. निर्देशौ नेष्टौ ।
ⁿ) *विप. [दीप्तिमती- (रोहिण्याख्य-गो- [मा ८,४३ प्रमृ.])], व्यप. [नदी-, देवता- (तु.या [२,२३] प्रमृ.)] । <सु॒रस्- [बप्रा. सन् यक. = १. दीप्ति- (<√सृ [*=√स्वृ] 'उपतापे' [तु. सहचरितानि विप.]), २. जल- (<√सृ [*=√क्षर्] 'प्रक्षरणे = *द्रवीभावे'), ३. वाच्- (<√सृ [*= √स्वृ] 'शब्दे' [तु. माश ७, ५, १, ३१])] ।

१४[a]; १०,१७,८; मा ८, ४३; ३८,२;५†; का ९,६,२;३८,१, २; ५†; तै १,६, ३, १; ७, १, ६, ८;२,७,४†[a]; मै ४, ९, ७; ११, २†[a],१४, ३[२]†[a]; १७?[b]; शौ ७,११, १†; ७०, १; १८, १,४३†; ४,४७; –०ति ऋ २, ४१, १७; १८; ६, ६१, १;५; ६; ७, ९५, ५; ६; १०, ७५, ५; १८४,२[c]; खि ६,३, ४; मा २०,६२; ७६‡[d]; का २२,६,८; ७, १०‡[d]; मै ३, ११, ३[e]; ४, १२,६[१]; १४,३; ७[२]; †काठ ४, १६[२]; १७,१८[a]; ३०,३[a]; ३८, ८$; क ४६,६†; शौ ४, ४,६[f]; ५,२५,३†[c], ६,९४,३; ७,७०, २;७१, १; १४, २, १५; पै १, १०६, ६; १३, २, ४; १८,८, ६; २०, १२, ३; २१, ३; २६, १०; २७, १[२]; –ती ऋ १, ३, [१०; ६, ६१, ४]; ११; १२; १३, [९; ९, ५, ८], ८९, ३; १४२, ९, २, १, ११; ३, ८; ३३, ८; ३, ४, [८; ७, २, ८], ५४, १३; ५, ५, ८; ४२, १२; ४३, ११; ४६, २; ६, ४९, ७; ५०, १२; ५२, ६;६१, [७; ७, ९५,४]; १०;११; १३; ७,३५, ११; ३६, ६; ३९, ५; ४०,३; ९५, १; २; ९६, ३; ८, २१, १७; ५४, ४; ९, ६७, ३२;

८१,४; १०, १७, ७; ३०,१२; ६४, ९; ६५, १; १३; ११०, ८; १३१, ५; खि २, ६[१], २८; ३, ६, ४; ४, ६, ६;८, २; ५, ७, ३, ७[२]; खिसा २०, ५; मा १०,३४†; १८, १६; १९,१२; १८; ३४; ८०; ८२; ८३; ८८; ९०;९३;९४;२०,४३;५५-६०; ६३-६५; ६७-६९; ७३-७५; ७७†; ८०; ८४-८६†; २१, १३;१९[g]; ३१; ३३; ३४; ३६; ३७; ३९; ४२; ४४[h]; ४८-५४; ६०; २५, १६; २७, १९; २८, ८; १८; २९, ८, ३३†; ३३, ४८†; ३४, ११; का १०, ५, ६‡[i]; ११, १०, ४†, १९, ६, १; २१, २, १; ७; ३, ३; ६, १; ३;४; ९; ११; १४,१५, २२, ४, ८; ६, १-६;९-११,७, १-३; ७-९;११†;८,१; ५-७†; २३, २, २; ८[g]; ४, ३; ५;६; ८,९; ११; ५, २; ३; ६, १-३; ४, ५-७; १३; २७, ११, ३†; २९, २, ९; ३०, १,८; २, ७; ३१, १,८; ४,९†; ३२, ४, ५†; ३३,१,५; तै †१, ८, २२, १; २; ¶२, १,२,६; २, ९,१[१]; ५; ६[१]; ३, २,४, ४; ४,३,४¶; ५, १,४[१]¶; ४,†१, ८,२; ११, २[१]; ७, ६, १; ५,१,११, ३¶; ६, १, २,२¶; ७,२,७,५¶; मै

¶१, ४, ३[१]$; ८; १५; १०, ५[२]; ११, ९; ¶२, १, ७[१]; ३, ५; ९;४,१,५, २[१]; ४;११,५$; १२, ६$; ३, ६, ४¶; ८¶; १०,६¶;११,१;२[१],३[१];४[८],‡[d]; ५[१]; ७; ९[८]; १६,२¶; ४,¶१, ९; १०; ¶४, ७; ९; ५, ८[१]¶; ७, ८¶; †१०, १[२]; ३; ११, २†; †१३, ३; ८[२]; †१४, ३; ७[१]; ११; काठ ४, १६[२]†; ५, ४; १०, १[१]¶; ११, ८¶; १२, १०[२]¶,१२¶;१३[१]¶; ¶१३,१, ६[२]; १२[२]; १४, ९[२]¶; १६, २०†; †१७, १८; १९; १८, १०; १७; २१; १९, १३[२]; २३, २¶; २९, १; ९[१];१०¶; ३२, १¶; ३५, २०[१]¶; ३७, २¶; ३८, २; ३[७]; ६; ८[८]; ९[९]; १०[१g]; ३९, १†; ४६, २; क २८, १०; २९, ५; ३५, ८¶; ४५, २¶; ४६, ३¶; ४८, १८[१]¶; †कौ १,१८९; २,६४९; ८११; †जै १, २०, ५; ४, ३, ६; शौ ५, २३, १; २५, ६[k], २७, ९; ६, ३, २; ८९, ३; ९४, ३; ७, ५९, १; १६, ४, ४; १८, १,४१†; ४,४५; १९, ११, २†; ३१, ९; १०;४०, १; २०, १२५, ५†; पै १,५०,३; २,९,५; ३०,२†; ३५, ५;९०, ५; ५, ११, ६; ६, १९,९; ७,

a) पाभे. पृ २१३१ *d* द्र. ।

b) शुर° इति स्वरः ? सर° इति शोधः (तु. सपा. तैआ ३,७,१२,१ शांआ २,३,१) ।

c) = सपा. शंआ १,४,७ काठसं १,१२,२ माश्रौ २,१८,२ हिगृ १, २५,१ । मारा १४, ९, ४, २० बृ ६, ४, २१ स्तुप्तकं इति पाभे. । d) पाभे. पृ १८९२ *h* द्र. ।

e) पाम. सु° इति ।

f) सपा. पै ४,५,८ बृहस्पते इति पाभे. ।

g) पाभे. पृ २४७० *k* द्र. । h) पाभे. पृ ८११ *k* द्र. ।

i) पाभे. पृ २३०५ *c* द्र. ।

j) सकृत् सपा. मा १९,९५ प्रभृ. तैब्रा २,६,४,६ भवा इति पाभे. ।

k) देवी सुरस्वती > सपा. पै १३, २, १६ देवो बृहस्पतिः इति पाभे. ।

२, १; ८, १०, ११;१२, १०; ९, १,९; १०, ५,९;१०; १२, ६, ४; १३. ५,११; ८, १२†; १५, ८, ८; १६, १३, १; ४८, २; १९, १, १५; १८, ६; २०, ६, १[a]; १०, १०†; १४, २; २३, ५; २५, ७; २९, ५; -तीः शौ ५. १२, ८?[b]; ६, १००,१; पै १९, १३,४; -तीन् ऋ ६, ६१, २; ७, ९, ५; ९६, १; ८. २१,१८; १०, १७, ७[२]; ९;१४१,५; खि ३, १०[२], १६; ५, ६, ७; मा ९, २७; १९, ३३; २१, २९; ३०[c]; ३२;३८; ४१; ४२; ४४[d]; ५८; ३४,११; का १०, ५, ७†; २१. ३, २; २३, ४, १; २[c]; ४; १०; ५, १; २; ३[c]; ६, ११; ३३, १, ५; तै १, ७, १०, २†; ¶२, १. २, ६; ३.११, १; ३, ४,३, ४¶; ५, ७, ११, १[e]; मै १. ११,४†; २, १, ७[२]¶; ३, ११. २[४e]; ४; ५; ७; ४, ३, ९¶; १२,५; †१४, ७; ११; काठ ४, १६†; १३, १२¶; १४, २†; १६, २१; १७, १८[२];१९; १८, २१; २०, १५; ३८, २; ५३, १[e]; क २९, २; शौ ३, २०, ७†; ५, ७, ४; १८, १,४१[२]†; ४२†; ४,४५[२]; ४६; पै ३.३४, ५; १०, ६,४; ११,१, ६; १३, ५, २; ३१; -त्या मा १०,३०; १९. १५; ३६; ९५[f]; २०,६१; ६६;९०; २१, ३५; ५५; ५६[g]; ५७; का ११, ९, १; २१,२,४; १५; ६, १६[f]; २२, ६,७;१२; ८, ११; २३, ४,७; ६, ८; ९[g]; १०; तै ७, २,१, ४¶; ३,११, २; मै ¶१,१०,५; ११, ९; ३, ४, ३; ११, २; ३[२]; ५[३g]; काठ १०, १[२]¶; १४. ९¶; ३५, १५¶; २०; ३८,३[f]; ८[२]; ४३. १; क ४८, १८¶; शौ ५,७,५; १०, ८?[h]; पै १, ६५,२; -त्याः मा २१, ४६; ४७; का २३, ५, ४; ५; मै १, ११, ४[i]; ३, ११, ८[j]; १५, ५[k]; काठ ५, १; १३, १५; १४, २[j]; ८[j]; १८, २१[२]; ३२,१; ३८, ४; ४०,९; ५३, ११[l]; -त्यान् ऋ ३, २३, ४; शौ ६, ३०, १?[m]; पै ९,८, २?[m]; १९, २४, ४?[m]; -त्यै मा २, २०; ४, ७; ९, ३०[l]; १०, ५; ३१; ३२; १८, ३७[l]; १९, १; ६; २०, ३[l]; ३३[२]; २१, ४०; ५९[२]; ६०; २२, २०[३]; २४,३३; २५,१[e]; ५[k]; ३८,४; का २, ५, २; ४, ३, १; १०, ५, ८[l]; ११, ४, १; १०, १; २; २०, १, ७[l]; २१, १, १; ५; ७, २[j]; २२, ३,२[१]; २३, ४, १२; ६, १२[२]; १३; २४, ७, २[३]; २६, ७, ३; २७, १, १[e]; ५, १[k]; ३८, १, ४; तै १, २, २, १; ७, १०, ३; ८,१,२¶; १३,३; २१, १; २, ५, ४, २¶; ३, १, १०,१; ४, २, १; ५, १, ४[२]¶; ५,५,१२, १; ७, २१, १[l]; ६, १, २, २; ७, १, १४,१; १६, १; ३,१५, १[२]; मै १, २,२;[f]३,१;४,१५¶; २, ३, ८[३]; ६, ११; १३; ३, ६, ४; ११, २; ७; १२, ५[३]; १२; १४, १४; १५,१[e]; ४, ९, ७; काठ २, २; ५, ४; १२,९[४]; १३, ११; १२; १५, ७; ९; १९, १३; २३, २; ३२, ४; ३७, १८[२]; ४१, ५; ७; ४३, ५[२]; ४७, २; क १, १४; ३५, ८; शौ ६, ४१, २; १४, २, २०; पै १८, ९, १.

[१]सारस्वत[n]- -तः मा १८,२०; का १९, ७, २; तै ४,७,७, २; मै १, १०, १[४]; २, ६, १३[२]; ११,५; ३, ६,५¶; ४,४,७¶; ¶काठ ९, ४[२]; ५; १२, १०; १४, ९[२]; १५, २ऽ; ९[२]; १८, ११ऽ; २३,२; ३४, १४; १५; ३७, २[२]; ४५, १८ऽ; ¶क ८, ७[२]; ८; २८, ११ऽ; ३५, ८;

a) पाभे. २१३० g द्र. ।
b) °ती इति शोधः (तु. सपा. ऋ १०,११०,८ प्रमृ.) । c) सपा. तैब्रा २,६,११,१ °त्ती इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ ८१६ a द्र. ।
e) सपा. °तीम् <> °स्यै इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ ३३२० j द्र. ।
g) सपा. तैब्रा २, ६,१४,५ °त्याः इति पाभे. ।
h) शोधः पृ २३८७ a द्र. ।
i) सपा. °त्याः <> °त्यै इति पाभे. ।
j) सपा. °त्याः <> °त्यै (तैब्रा २,६,५,२ काश्री १९, ४,१४ च) इति पाभे. । k) पाभे. पृ ३३१९ l द्र. ।
l) पाभे. पृ २८०४ d द्र. ।
m) शोधः पृ २४०६ b द्र. (तु. सपा. काठ १३,१५ तैब्रा २,४,८,७ आपश्रौ ६,३०,२० प्रमृ.) ।
n) वि. । सरस्वत्- वा सरस्वती- वा + सास्यदेवतार्थे अण् प्र. ।

–तम् मा १९, ८; का २१, १, ७; ¶तै १, ८, २, १; ४, २; १७, १; २०, १; २१, २; २, ३,११,१; मै १, ८, १०; ¶२, १, ७[२]; ३, ५; ९; ¶काठ १०, १[२]; ११, ८; १२, १०; ३७, १८§; पै १, ४५,१; –ताभ्याम् तै २, ५, ४, २¶; –तेन तै २, ३, ११, २¶; –तेभिः ऋ ३, ४, [८; ७,२,८]; –तौ मा १३, ३५; का १४, ३,९; ¶तै २,४, ६,१; ३, ५,१,४; मै १,८,८[२].

सारस्वती– -ती मा २४' १; २९,५८;५९; का २६,१,१; ३१, ६-७,१; तै ३, ४, ३,२¶; ५, ५, २२, १; २४, १; ¶मै १,११,९[२]; २,४, १; ५, २; ३, ९, ५;१३, २§; ४, ७,८[२]; ९; ¶काठ १२,१२; १३,१;६; १२; १४, ९[२]; २९, ९; १०;§४८, १; ३; क ४६, ३¶; पै १९, २६, १३; –¶तीः तै १, ८,१८, १; मै ४, ३,९[२]; १०; –तीभिः मै ४, ३, १०¶; –¶तीम् तै २, १, २, ६; ३, ४,३, ३; मै २, ४, २; ५, २[२]; ४; ३, ६, ८; काठ १२, १२; १३; १३, १; ६[२]; १२; २९, १०; क ४६,३; –त्यः मा २४, ४;१४; का २६, १, ७; ३, ४; तै ५, ६, १२, १; मै ३, १३, ५; १२; १३; १५; १६; काठ ४९, २; –त्या तै ६, ६,५,१¶.

२सारस्वत– -त मै ४, २, ७[२]¶?[a].

सुरस्वति-कृत– -तस्य मा २०,३५; का २२, ३, ४.

सुरस्वती-वत्– -वतोः ऋ ८, ३८, १०; –वान् खि ५,७,४,१-३; मै ३, १०, ६; काठ २९, १; क ४५, २.

†सु-राति– -तयः ऋ ८, २७, १४; [१७(१,७९, ३; १०,९३,४)]; मा ३३, ९४.

?सरां भुवम्[b] पै ११, ५, ११.

सरित्[c]– -रित् मा ३४, ११; का ३३,१, ५; काठ १६, १६‡?[d]; –रितः ऋ ४, ५८, ६; ७, ७०, २; खि ३, १५,११; †मा १३, ३८; १७, ९४; †का १४, ४, १; १९,१, ७; तै ४,२,९, ६†; मै २,७,१७†; काठ १६,१६†; ४०, ७; शौ १२, २, ४१[e]; पै ४, १४, २?; ८, १३,६†; १७, ३४, २[e].

सरिता– -ते खि ७, ५,१.

सुरिन्– √सृ द्र.

सरिर, रा[f]– -रम् खि १, ११,२?[g]; मा १५, ४[h]; का १६, १, ५[h]; काठ १७, ६[h]; क २६, ५[h]; –रस्य मा १३, ४२[i]; ४९[i]; १५, ५२; १७, ८७[k]; का १४, ४, ५[i]; ५, ¦३[j]; १६, ६, ४; १९, १, १[k]; तै ४, २,१०,१[i]; ७, १३, ४; ५, ५, १०, ६[k]; काठ १६, १०[iii]; १८, १८; ४०, ६[k]; क २५, ८[l]; २९, ६; –राः क ४८, १०[l]; –राय मा २२, २५[m]; ३८, ७[n]; का २४, ११, १[m]; ३८,२,१[n]; –रे खि १, १२, ३?[o]; मा १३, ५३[p]; का १४,६,१[p]; काठ १६, १८[p]; क २५, ९[p].

सरिष्यत्–, सुरोमन्– √सृ द्र.

सरीसृप– √सृप् द्र.

[a]) सारस्वतीभ्याम् इति शोधः?। मूलतः °तीभ्याम् ऋ° > °ती [भा > हा >] भ्रा ऋ° > °रया ऋ° > °रय ऋ° > वावि. °त ऋ° इति।

[b]) *स्य-राध्– > -राधम् + [√भू > कर्तरि] भू– > अलुकि टग. स्वराधम्-भू– > -भुवम् इति शोधः (तु. पृ २३६१८)। [c]) नाप. (नदी-)। <√सृ (पाउ१,९७)?।

[d]) शोधः पृ ७६०८, ३३०० c च द्र.।

[e]) सपा. मा १०,१९ प्रमृ. बौश्रौ १२,११:८ स्वमिषः इति, मै २,६,११ सुमिषः इति, काठ १५,७ सुमिषः इति च पाभे.।

[f]) =सलिल–। नाप. (उदक-, भुवन-विशेष- [तु. माश ७, ५, २,३४], छन्दो-विशेष-)। <√सृ 'गतौ' इति भाषोपादः?। [g]) सरि° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[h]) =सपा. माश ८,५,२,४। तै ४,३,१२,२ मै २,८,७ सलिलम् इति पाभे.।

[i]) =सपा. माश ७,५,२,१८। मै २, ७,१७ सलिलस्य इति पाभे.। [j]) पाभे. पृ २३५८ c द्र.।

[k]) =सपा. आपश्रौ १६,१२,११। माश्रौ ६, २,६,२० सलिलस्य इति पाभे.। [l]) सपा. काठ ३५,९ सलिलाः इति, आपश्रौ १४, २८,४ प्रमृ. सरितः इति च पाभे.।

[m]) सपा. माश १२, ६,१,३६ सलिलाय इति पाभे.।

[n]) =सपा. माश १४, २,२,३[२]। मै ४,९,८ तैआ ४, ९,१ सलिलाय इति पाभे.।

[o]) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[p]) =सपा. माश ७,५,२,५३। तै ४, ३,१,१ मै २,७, १८ सलिले इति पाभे.।

?सुरु[a]- -रौ शौ ५, २५, १; पै ३, ३९, ५; १३, २, २.

सु-रूप, पा[b]- -०प कौ २, १००५[c]; -पः तै २, ४, ९, १¶; शौ १, २४,३[d]; -पम् शौ १, २४,३[d]; -पा ऋ ४, १६, १०; शौ १, २४,३[e]; -पाः ऋ १०,१६९,२; मा २४, ५; ९; का २६. १, ९; २, ४; तै ७, ४, १७, १†; मै ३. १३, ६; १०; काठ ४४, ६; शौ १८, ४, ३३; पै १९, ५१, ६†; -पान् ¶काठ ११, २; २४, ५; क ३७, ६¶; -पाम् शौ १, २४, २[e]; -पाय तै ७, ३, १८,१; काठ ४३, ८; -पेण ऋ १०, ५५, ३; -पैः ऋ ८, ३४, १२; -पौ शौ ५, २३, ४; पै ७, २,४.

सरूप-कृत्- -कृत् शौ १,२४,३[f].

सरूपं-कर (ण>)णी- -णी शौ १, २४, ४[g].

¶सरूप-त्व- -त्वाय तै २,४,११,२.

सुरूप-व (र्ष>)र्षा[h]- -०र्षे मै ४, २,५[e].

?सरूपवत्[i] पै १९,१९,६.

¶स-रेतस्- -तसम् काठ २०,६; क ३१,८.

सरोज[j]- प्रभृ. सरस्- द्र.

सर्ग-, सर्जन- √सृज् द्र.

सर्णीक[j]- -काय तै ४,४,६,२[k].

सर्तवे, सर्तवै √सृ द्र.

?सर्धः पै ९,८,७.

सर्दिगृदि[l]- -दिम् तै ७, ४, १९, २; काठ ४४,८.

सर्प[m]- -०र्प शौ २,२४,४[n]; -०र्प खि २,१,५;९; १४, ८; पै २, ४२, ३; -र्पः ऋ १०, १६, ६; खि २, १, ६; ९[o]; १४, २[?]; ३[?]; ४;८; मै ४,१,१३¶; काठ ३१, १२¶; शौ ११, ४, १६; १२, १,४६; १८,३,५५†; पै ५,३, ६; १५, २३, १३; १६, ५६, १६; १७,५, ४; -र्पम् शौ १२, १,३७; पै १,८७,४; १७,४,७; ५,६[p]; -र्पस्य खि २, १, ९; १४,८; -र्पाः मा १५, १७; का १६,४,५; तै १,५,४,१¶;४,४, ३,२; १०,१; ६,१,१०, ४[?]¶; मै १,८,५¶;२,८,१०;१३,२०; ४,२,१३¶; काठ १७, ९; ३५, १५¶; ३९, १३; क २६, ८; शौ ८,७, २३; १४, १३; १६; ११,११,१६; पै १६, १४, ३; ७८,३; १३५, ८[?]; -०र्पाः शौ ११,१२,१; -र्पाणाम् मा २४, ३६; २५,५; का २६,८,१; २७, ५,१; तै ५, ७, २३, १; ६, १, १०,४; मै ३, १४,१७; १५,५; ४,१, १३¶; काठ ३१, १२¶; ५३,१२; पै ५,३,५; १३, १४, ६; -र्पात् खि २, १४, ३; पै ७, १५, ८; -र्पान् मा २५, ७; का २७,७,१; तै ३, १,१, १¶; ५,७,१७,१; २३,१; ७,३,१४, १; मै १,८, ५¶; ३. १५, ९; काठ ५, ६; ४३, ४; ५३, ७; १३; शौ ८, ८, १५; १४, १३; ११,८,१६; ११, २४; पै ७,७, ७; १५,१४, ९; १६, ३०, ५; १३५,८; -¶र्पे तै ५, २, ९,५; ६[?]; मै ३,२,६; ४, ४, ४; काठ २०, ५[?]; क ३१, ७[?]; -र्पेभ्यः

---

[a]) PW.W.MVG [पृ २९७ टि.३] प्रभृ. शुरु-> -रौ इति शोधुकाः?। Web [IS १८, २६४] त्सुरु-> -रौ इतीव?। [b]) विप. । वस. पूप. = रसमान- वा सु वा ।

[c]) पाभे. पृ ३०१२ c द्र. ।

[d]) =सपा. तैब्रा २,४,४,२ । पै १,२६,३ सु° इति पाभे. । [e]) सपा. पै १,२६,२ सु° इति पाभे. ।

[f]) °कृत्, त्वम् > सपा. पै १, २६, ३ सुरू° इति, तैब्रा २,४,४,२ सुरूपाऽसि इति च पाभे. ।

[g]) सपा. पै १,२६,५ सु° इति पाभे. ।

[h]) विप. (कामानुरूप-वर्षयित्री- [गो-]) । बस. ।

[i]) *स-रूप- (अनुरूप-)+वृत्- (भाप. =वृत्त-)> बस. सरूप-वृत्- [विप. (अनुरूपवर्तिन्- [मनस्-])] इति शोधः । सस्थ. ?सायाः> स्यात् इति, ?घृतहोमेन> घृत-होम- (विप. [होमदीप्तिकृत्-] सर्पिस्-)> -मेन इति शोधौ । पृ १२७५ सस्थ. घृतम् इति नेष्टम् ।

[j]) नाप. (जल- [तु. निघ १,१२]) । (√सृ "सरणे" >भावे) सरण-> मत्वर्थे *सरणीक-> यनि. ।

[k]) पाभे. पृ २५२१ c द्र. ।

[l]) *भाप. (शान्तकामता-) । (√सृ "स्रवणे =शैत्ये">) *सर्दि- (शैत्य-वत्-, शान्त-)+*गृदि- (भाप. <*घृति- <√घृ 'दीप्तौ')>वस. यनि. (वैतु. अन्ये नाप. [स्त्रीभगभाग-विशेष-] इति?) ।

[m]) नाप. (भुजग-) ।<√*सृ (*=√धृ) 'हिंसायाम्' (वैतु. <√सृप् इति प्रायोवादः?) ।

[n]) यातुधान-विशेष- इति सा. ।

[o]) सपा. खिसा २,८ स्मर इति पाभे. ।

[p]) सपा. शौ १२, १, ४८ ?मल्वम् इति पाभे.। शोधः पृ २४६७ i द्र. ।

खि २,१४,९; खिसा १५, १०, १०[२]; मा १३, ६[२]; ७; ८; का १४, १, ६[२]; ७;८; तै ४,२,८, २[४]; मै २, ७, १५[४]; काठ १६, १५[४]; ३१, १२¶; क २५, ६[४]; शौ १०, ४,२३[a]; पै १६, १७, ५; १९, २२, १[२]; २; ३; -र्पैः पै १०,१२,५.

सर्प-त्व- -त्वम् खि २,१,९;१४,८.

सर्प-देवजन- -नेभ्यः मा ३०, ८; का ३४,१,८.

सर्प-नाम[b]- -मानि मै ३,२,६[२].

सर्प-पुण्यजन- -नाः पै ९,२३,१४; १६,८४,७.

सर्प-भय- -यम् खि ७, ७, १०; खिसा २,९.

सर्प-राजन्- -राज्ञः पै १३,१२,४.

¶सर्पराज्ञी[c]- -ज्ञियाः तै १,५, ४, १; ३; ७, ३, १, ३; -ज्ञी तै ७,३,१,२; मै १,९, ७; काठ ८,६; ९,१५; ३४,२; क ७,२; -इयाः काठ ८,६;९,१५[२]; ३४, २[२]; क ७,२.

¶सार्पराज्ञ- -ज्ञम् काठ ८, ६; क ७,२.

¶सर्प-शीर्ष- -र्षम् तै ५, २,९,५; -र्षैः काठ २०,५; क ३१,७.

सर्पत्-, सर्पि-, सर्पिन्- √सृप् द्र.

सर्पिस् (र्,प्)[d]- -र्पिः ऋ ९,६७, ३२; खि ३, १०[२], १६; २०; तै २, ३, १०, १¶; ¶मै २,३,४; ५; काठ ११,७¶; कौ २,६४९†; शौ ९,९, ३; १०, ९, १२-२४; १२,३,४५; पै २,७८, ३; १५, ११, ३; १६,१००,१३; ११४, २; १२५, २; १३७, २-१०; १३८, १-५; १७, ४०, ५; -†र्पिषः ऋ १,१२७,१; ५, ६, ९[e]; मा १५,४३[e];४७; का १६ ५, २५[e]; २९; तै २, २, १२, ७; ४, ४, ४,६[e]; ८; मै २,१३, ८; काठ २४,७¶; २६,११;३९, १५; क ३७,८¶; कौ १,४६५; २,११६३; जै १,४८,१०; शौ १,१५,४$[f];२०,६७,३; $वै ५, १५,१; २८,५; -र्पिषा ऋ १०, १८, ७; शौ १२,२,३१†; १८, ३,५७; पै ६,९, ८; १७, ३३, ११†; २; १९,१९,५.

सर्पिर्-अन्न- -न्नः ऋ १०, २७, १८.

†सर्पिर्-आसुति- -तिः ऋ २,७,६; १०, ६९, २; मा ११, ७०; का १२,७,५; तै ४,१,९, २; मै २, ७, ७; ३,१, ९; काठ १६, ७; १९, १०; क ३०, ८; -तिम् ऋ ८, ७४, २; कौ २, ९१५; जै ४.१५,८; -ती ऋ ८,३९,३; -०ते ऋ ५, २१, २; -०ते ऋ ५, ७,९.

सर्पिर्-ग्री(व>)वी[g]- -वी तै ३. २,८,४.

¶सर्पिष्-त्व- -त्वम् काठ २४, ७; क ३७, ८.

¶सर्पिष्-मत्- -मन्तम् क ३१,२[h].

¶सर्पिष्-वत्- -वत् तै ५,२,२, ४; -वन्तम् काठ १९,१२[h]; -वान् तै ३,४,८,७.

सर्म- √सृ द्र.

?सर्याणि[i] पै ५,१७,२.

१सर्व,र्वा[j]- -र्वः ऋ १, ४१, [२; ८, २७, १६ (१०, ६३, १३)], ७, ४१,५; १०,५१, ९; ६१, १५; १४१,४; खि ५. ११, १; †मा ३३,८६; ३४,३८; ¶तै २, ४, ११,२[२]; ३;४; ५,३,१२,१;४, ३,१;१२,३[२]; ७,४,२; ६,५,४, २; ¶मै १, ३,१५†; ४,७;१५; ५,८[२]; ६,४[२]; ८; १०, ८; ११, ४†; ५; ६;८; २, २. ६$; ३, ५$; ६; ४, १[२]; ३;५[२],९, २$;

---

[a]) गपा. पै २,५७,१-५ सर्पेभ्यः इति पाभे.।

[b]) नाप. (मन्त्र-विशेष-)। सर्प-नामन्- [पस.]> मत्वर्थे [=सर्पपर्यायभूत-नामविशेषवदर्थे] *सर्पनाम्य- > *नाम्न- > यनि. (तु. मारा ७,४,१,२५ प्रमृ.)।

[c]) नाप. (सर्पराः स्वामिनी- [पृथिवी-], तत्संबन्धि-ऋग्विशेष-)। सवी. ङीप् प्र.।

[d]) नाप. (घृत-)। <सृप् इति प्रायोवादः ?।

[e]) पाभे. पृ २९९० j द्र.।

[f]) पाभे. पृ ३३०० m द्र.।

[g]) विप. (माया-)। बस. अन्तोदात्तत्वं उसं. (पा ६, २,११४)।

[h]) सपा. °मन्तम् <> °वन्तम् इति पाभे.।

[i]) ?सर्याणि इति र.; पर्याणि इति BKA. शोधः ?।

[j]) सना. (समस्त-)। [√*सृप् 'बन्धे = समूहे, संघने' (तु. र [°प>] दाना-, र [भि°>] दिन-, र [°घु> °र्घु] जु- प्रमृ.) > भावे] *सृपर- > मत्वर्थे *सृपरमय- > *सु(> स)र्व्य- > *सर्व- > यनि. (तु. GK. hólos; Eng. whole, all; नमा. सारा; पार. कुल्ल, साल्म, सलामत प्रमृ. पर्यायाः; वैतु. बा [२,२४] पाउ [१,१५३] Brug [२. १, १२५ b] प्रमृ. < √सृ 'गतौ' इतीव, WW. < sol [e] uo [S. SEY ९३] इति ?)।

१३, १०S; ३, १, ३; ६, २; ७[२]; ७, ७; ९, ७; १०, ३; ४[२]; ४,४,७; ८,६; ¶काठ ८, १२; १३; १०,१२†; ११, २; १२, ३; ४; १०[२]; १२; १४, २†; ७१८; १५,१०; १९,२; २९,३; ३६,३; ¶क ७,७; ८, १; २९. ८; शौ १,७,४;१५,२; ३,१६, ५†;२०, ६†; ८,२,२५; ९,७, ८; ९; १६,४,६;१८,४,८;१९, ५१,१; २०, १२७,११; पै १, २४,४;३.३४,७†; ४,४,४;३१, ५†; १६;५,५; ५८,४[a]; ११३, २;३; पै १७,२९,१७;२०,५२, ९; –वंम् ऋ १,२९,७; ८३,४, १३३,५; २,२७,३; ३,१४,७; ७,१०३,५; ८. ४७,[१५;१७]; ५८,२[१]; ९३,४; १०२,२१; ९. ६७,३१; १०.९०,२[b]; ९७,२०; १०७,८;१२९,३; १६१,५[१]; खि २,१४,१;३. १५;१; १९; २७; १८,१[१]; ४. ५,११; १०; ९; ७; ११,१;५;१३; ७,७,१०[१]; खिसा २६, १९; २०; २३; ३३, १२; २०[१]; २५; २६; मा ११,७३†, ७४†;८०[c]; १२, ९५;९९; १६, ४; १९, ३१; ३१,२†[b];३२,८; ३३,३५; ३४,४;५; ३६, १०[d]; ४०, १; का १२, ७, ८†; ९†; १५[e]; १३,६,२२†; १४,२,१३; १७, १,४; २१, २, २०; ३२, ३,६†; ३५, १. २†[b]; ३, ५; ४०,१,१; ¶तै १,५,२,२;९,५;

६,५, १[१]S; ७,४,६; २, २, ३, २;३; १०,२;३, २, १; ९, ३; ११,१; ५; ४,३,२S; ५,२,४; ४,३;५,६;६, ३;७,४;५; ९,२; ३,१, १, ३;२,१,२; ८,६S;३, २,१[१]; ४, १, १०, १†; ३S[c]; २,६, ५†; ३, १, १; ५S; ५, १,२S; ५,१,३, २; ३; ५, ७; १०,१; ३, १२, १[१]; ४, १२, ३[१]; ६, ३, २; ३, १; १०, १; ६,४,५,४; ६,४[१]; ७,१, १. २; ३;३, १; ¶मै १, ४, २[१]S; ७[२];S; ५,५;११; १४; ६, ४[१]; ५;१२;७,२[१];८, ४; ६; ७[१]; ९, ५[१]; १०. ५; २, १, ३; ४[२]; ११[१];२, २[१],८; ९;३, ५;४,८; ५,२;१०; ७,७[१]†; ११, १०S; ३,१,१[१];२.५;३,१; ६;४,४;६, ४; ७; ७,३; ८,८;११,१०S[e]; ४, १, २[१], १४; २,१; २[१]; ३; २२;२३;३,६;५,४; ६,६;८;८, ८; ¶काठ ५, ५[१]; ६, ६; ७,६; ९[४]; ८, ४[१]; १०; ११; १५[१]; ९,११; १३[१]; १५; १० ४[१]; ६;७; ११, ५; ८; १२,३[१]; ८; ११; १३, ४; १०; १६, ७[१]†; १७,११; १९;५; २०, ३; १२; २१,२; ४;१२; २२, १०; २३. ६; २६;९[१]; २७. १; ४; २८, १[१];३; २९, १[१]; ७; ३१. १[१]; ३२,२[१]; ३[१]; ५; ३३, ८. ३४, १०; ३५. ४[२]S; ११; ३६. १; ३७,१; ४;५; १४; ३८, ११S;

३९, १०S; १५S; ४०, ११S; ४५, १५S; क ४,५; ५,५; ६, ९[२]; ७,६; ८; ८,३[१]; २७,१S; ३०, ३; ३१, ५; ९४; १७; १९; ३५, ४; ४१, ७[१]; ४२, ४; ४४, १; ३; ४५, २[१]; ८; ४७, १[४]; ४८, ५[२]S; १४; †कौ १, १२६; २, ६४८; ३, ३, १०‡[f]; ४,५[b]; †जै १, १४, २;२,२,७‡[f]; ३,८; ४, ८, ७; शौ १, १८,३; २, ७, २; ३१, ५; ३६,६; ३,७,३; ७; ४, ५, ७; १६,१; ५;१७,६;७; १८,८; २०,१;४;८; २२,२; ५, ४, ९; १०[g],८,६; १८,४; ६,६,१;१४, १;२८,२;४६,३†; ५४,३; ५७, ३; १०७, १-४; ७, २१, ६[b]; ६७, ३; ८०, ३; १०६,१; ११९,१;८,१, २०†[h]; २, १२; १९;१०, १; १४, १२; ९, ४, २०;५,१९; २२[i],१२,२४; १३, १-५; १०, १, १०; १३; २५; १२;६, १८; ७, २९; ३०; ८, १;२;६; २१;३०; ९,२७; १०, २६; ३४; ११, २, १०; ६, १[२];४;१५; १०,१३; १५; ११, १; १०; १२, १७; १२, २, २; २४‡[j]; २६; ३, २८; ५२; १३,१,५४; ५५;७,४१[k]; ४५; १९, ६, ४†[b]; ९,२; १४; ३४, १; ३९, १; ५-८; ४४,२; ५२, ५; ५७, १†; ५; ६१, १; ६४, १; ६९,१-४; ७०,१; २०,२५,

a) पाभे. पृ ३२३६ b द्र. । b) =गसा. तैआ ३.१२.१ पै ३.१५ । मुंउ २,१,१० वद् १.२ विश्वम् इति पाभे. ।
c) सस्था. पै १,७९,२ सर्पाः इति, तै २,७,७ प्रमृ. सर्वान् इति च पाभे. । d) पाभे. पृ ३०७८ h द्र. ।
e) पाभे. पृ ३११४ d द्र. ।
f) गसा. मा ३,२६,७ ग्राम इति पाभे. ।
g) पाभे. पृ ११८९ l द्र. । h) पाभे. पृ३११५ k द्र. ।
i) सुर्वंमिन्नम् > गसा. पै १६. १००, १ सर्वाणि इति पाभे. । j) पाभे. पृ ११३८ b द्र. ।
k) गसा. पै १८,२४,९ सर्वान् इति पाभे. ।

४; ७४, ७; ९६, १०[२]; ११२,
१; पै १,३०,५; ४०,४; ४८,१;
६७,३; ९९,१; २,२०,५; २९,
६;३७,३†; ३, २, ३: ६; २१,
३; २३,१; ३०, १; ६; ४, ६,
६; ७; १५, ५; २१, ४; ६;
२२, २; ५, १३, ५; २३, ५;
७[a]; ८;२६,२;२७,७; ३२, ५;
३४,४; ३७, १; ६, ११, १-४;
७,७,४; १०,१;५-८; १८, ७;
८,६,१; ४;८;७,५; ८,४;९,४;
११; १५, ९; १८, १०; १९,
९; ९, ३, ७; ५, ४†[b]; २१,
२; १२; २३, २१; ११, ३,१;
१४, २, ६; १५, ३, २; १५,
२†; १६, २, ९[२]; ४, २; ९;
२१,१[२]; ४; २२,५; २५, १०;
३५,१० ;३६,३; ३७, ५; ३८,
४;४४, २, ४८, ५; ४९, १०;
६३,४[c]; ७०,८; ७४, १-५; ९;
८६, ३; ५; ९९, ५; १००,
११; १०१, १; ९; १०२, ८;
१०३,६; १०४, १०; १०९,
६; ११०,४; ११४, ५; १२५,
५; १३३, १; १३८, ८; १३९,
२५; १४९, १०; १२; १७,
९, १०; १०, १; २९, १४;
१५; ३२, ५‡[d]; ४१, २; १८,
२०,३; ४; २५, ४[e]; १०; १९,
३,१०; ८, ६; ७,९; १३, ७;
३८, १५; ४०, ७; ४१, ११;
४४, ७-१०; ४६, ११†; ५०,
४; ५; ५२, ४; ५४, ९-१४;
२०,१, ४[f]; ७, ७; ९, १; १२,
४;१५,५[g]; ६;२७,२[h];३५,५†;
४१, १; ४३, १; ४९, ३; ६;
–र्वंया ऋ १,३९, [५; ५, २६,
९ (८,७,४)];८,२८,३;¶तै ६,
१,२,५;६,७[२]; ४,२, ५; मै ३,
७, ४¶;–र्वस्मात् ऋ १०, ९७,
१६[h]; [१६३, ५;६]; मा १२,
९०†[h]; का १३,६,१६†[h]; मै ३,
११,१०†[h]; ¶काठ ७, ६; ३४,
६; क ५, ५¶; शौ ७, ६६,
१[i]; १०, १, ११; ३, ४[c]; ५,
२२; पै १६, ३६, १; १९,
१२,५†[h]; –र्वस्मै खि ५, १४,
१; तै १,४,३५, १; २, ५, १,
१¶; ७, १, १३-१७, १; १९,
३; २,११-२०,१; ३, १५, १;
१६, २;१७-२०,१; ४,१४,१;
२१-२२,१; ५,११-१२, २; मै
४, १-२, १३¶; काठ ६,५¶;
१२,७¶; ४१,६;८; ४२,१-३;
५-१०; ४३,६-१०; ४४, १०;
४५,१-३; ६-८; ५२,१; क ४,
४¶; शौ ३,२८,३,४,१७,१,९,
४, २; ११, ६, ८; १३,५, ६;
१९, ३२, ८; २०, १२८, १२;
पै ४,२०, ५; १२,४, ८; १६,
२१, ७; २४, २; १९, ३२,
१६[२]; ३४, ३; –र्वस्य ऋ १०,
१३७, ६[j]; खि ६,३,२; मा ८,
१३; ४०,५[२]; का ४०, १, ५[२];
¶तै १,४,४०, १$; २, ५, २,
६; ५,३,१२,१[२];४,१२,३[२];६,
२, ९,२; ४,८,१; ७,१, ४,२[२];
१०, ४;२,२-३,२; ५,६; ४,५,
३; ¶मै १, १०,२$; १०-१३;
२,१, ४[२]; ३, ९, ३; १०, १;
३[४]; ¶काठ १३, ७[२]; ३६, ६;
शौ ११, ६, १; १०; २४[k];
१९,५३,८; ६२,१; पै १, ९९,
४;२,२,५;३२,५;४,४०,६;५,
३०,२[l]; ८, ७,४; ९, १२, ५;
१२,२, ८; १६, २१, १; १०;
२३, ३[m]; १९,३०, १५; २०,
३७,१०; ३८,५; –र्वस्य मा
३७, १८; का ३७, ३, ५; शौ
१२, १, ३४; पै १७, ४, ५;
–र्वस्याः शौ ७, १३, ३; पै २,
८५, ३; ७, १५, १; –र्वस्यै
शौ १४,२,२७; पै १८, १४,७;
–र्वा ऋ १, १२६,७;१६२,[८;
९;१४];१७; ५,८५,८; ८,९१,
६; १०, १४,१६; १५५, २![n];
खि २,१,३; मा २५, ३१;३२;
३८;४०; का २७, १२,८; १३,
१; ७; तै ३,४,११,६†; †४,६,
८,३; ४;९,२; ३;५,६,४, ४¶;
६,२,४, ५¶; ¶मै २, ६, ५;
३,७, ६; ८,३; १६, १†; ४,
१४,१४[२]$; †काठ २२, ९¶;

[a]) सपा. शौ ४,१७,५ सुर्वाः इति पाभे.।
[b]) पाभे. पृ ३३२५ *b* द्र.। [c]) सपा. स्वर्वम् <> सुर्वस्मात् इति पाभे.। [d]) पाभे. पृ १६३८ *b* द्र.।
[e]) सपा. शौ १३,२,४४ विश्वम् इति पाभे.।
[f]) सपा. शौ ७,४४,१ घोषम् इति पाभे.।
[g]) पाभे. पृ ३०८१ *q* द्र.। [h]) पाभे. पृ २९१६ *a* द्र.।
[i]) पाभे. पृ २९१२ *k* द्र.। [j]) पाभे. पृ ३३१३ *j* द्र.।
[k]) पाभे. पृ २९१७ *a* द्र.।
[l]) सपा. शौ ३,२४,२ यो यः इति पाभे.।
[m]) सपा. शौ ११,६,२३ विश्वस्य इति पाभे.।
[n]) सुर्वाम् इति शोधः (वेंनु. पपा. प्रमृ. यनि.!)। सस्थ. ?आरुणी > आरुणीम् इति शोधः। उभयोः पदयोः मरार्यम् [द्वि१] इत्यनेन सामानाधिकरण्यात् (वेंनु. पपा. प्रमृ. यनि.?)।

२३, १२; ४०, ११; ४६,४[२]; ५[२]; क ३५, ३¶; कौ ३, ४, ५‡[a]; जै २, ३, ८‡[a]; शौ २, १,३‡[b]; ४, ४; ४, ५,४; ११; २;२; २०, २[c]; ६,१२४, ३[d]; ७,८८,१; ८, ७, १४; १०, ५, ५०; ११,१,३१; ८, २१; १२, १,५०; ९, ४; ११, १०; १३, ६,७;१४,२,२४; १८, २, ६†; १९, ३१, ११; ६०, २; पै १. ४४, १; १०१, ३; २, ११, ४; ३,२५,३; ४, ६, ४; २६, ६†; ५.१,७;३, ८; १३,६; ६, ८,१; ७, १९, ९; ९, ९, ६; १०, ५, ११; १३, १०, १; ११, २१; १४, ३, ८; १०; १५, १४, ११; १६, १३, ४; ३९, ४[e]; ६[f]; ४८, ५; ९२, १; १३२,११; १४५,४; १७,५,८; १८,९,५; २१,६‡[g]; १९, १४, ८; १६,१२‡[g]; ३१,१०; ४०, ६[d]; १०[h];५४, २; २०, ३२,४; -र्वाः ऋ १, १८८, ८; १९१, ८; ६,७५,२;५; ७,२६,३;५०, ४; ५५,८; १०,१७,५;९७,७; १४;२१; १७३, १; खि २. ६, १६; ३,१०[२], ९; ४, ५, ५; ६, २; ९,१; मा ११, १८; १२, ११†; १७; ५९; ८१†; ८८†; ९४†; १६,५; १८,३४[i]; †२९, ३९;४२; ३२,४;११;३५,९; का १२,२,७; १३, १, १२†; १८; ४, १५; †६, ७; १४; २०;

१७,१, ५; २०, १, ४[j]; †३१, २,३; ७; ३५,३,४; ८; ४, ८; तै १, ५,६,१[j]; ¶२, १, ४,३; २,९,१; ३;३,११,२;६, ८, ३; ३,२,८,६[२]; ४,३,४¶; ४, १[k]; ९, ७[२]¶; ¶५, ४, ३; ९, १; ३; १०,२; ४, १,२,३; ९, ३; २,१,४†; ५; ५, १; ६, ३-५†; ५,१,२; †६,६,१; २; ¶५, १, ७,४;८,६; २,१,४†; ५,१, ४; ७,९,३;४[२]; ¶६,१, १, ५; ९, ५;२, १,७[२]; २, ६; ३, ४, ७; ५, २[२]; ४; ७, ३[२]; ५, ४, २; ६,७,३; ८,२; ¶७, ५, ६, ३; ८,२; ९, ३; ¶मै १, ४, १०; १३; १४; ५, ३ऽ[l]; ७; १०ऽ[l]; ६,८;८,४[२]; १०,१८; २,१,४; ७[३]; २,८[२]; ३,१;५[२]; ७[३];९,४, ३;५,५; ७[२]; ७,२ऽ; ८[२],†;ऽ; ११ऽ; १३[२]†; ९, २ऽ; १२, १ऽ[l]; १३, १०ऽ, ३, १, ४ऽ; ८; १०; २, २; ५; ७; ८; ४,६;६,१; ३; ८; १०[२]; ७, ८; ९, १[२]; ५[१]; ७; १०, १; ४; १६, ३[२]†; ४. २,२[४]; ३; ११; ३,१; ५;७;८;४,४; ७; ५, १; २; ३[२]; ४[२]; ६, १; ७, २; ५; ८[२]; ८, ३; ५; ६[१]; ७; ९; १४, ३†; १४; १६†; ¶काठ ६,१; ७,६;८; ९; १०[४]; ८, ४; ५; १०,१[५]; ७; १०[४]; ११. ४; ८; १२, १[१]; ४; ८; १३, ५; ६; १४,२; १६,८[२]; †; ११ऽ;

१३[२]†; १७, ११; १८, १३ऽ[l]; १९,३[२];ऽ; ५; ७; ९; ११[२];†; २०,५[२];६;२१,९; २२, १;१३; २३,२[२];५;६;२४, ७; ८[१]; २५, ३[४];७; २६,२[२]; ७[२]; ८; २७, १; २८, ४; ५; १०[२]; २९, २; ४; ९[२]; ३१, ११[४]; १५; ३२, १[२]; ६[२]; ७; ३३, २; ३४, १[२]; ५;१७[२]; १८; ३५, ७†; ३६, १३; ३७, १; ७; ८[१]; ९†; ३८, १२ऽ; ४६, १†[१]; ¶क ३, १२; ५, ९[२]; ६, ९; ७, १; २५,२ऽ; ४[२]†; २७, १ऽ; २९, २ऽ; ३०, १[२];ऽ; ३; ५; ३१, १[२];†; ७[१]; ८; ३५,८[१]; ३७,८; ३८, १[२]; ६[४]; ३९, ५; ४०, ५[२]; ४१,५[१]; ६; ४२, १; ४४, २;४;५; ४५. १[१]; ३; ५; ४७, ११[४]; ४८,९†; जै १, १२,१०; शौ २,१४,१; ३; ३,४,१; ७[२]; २०,९;४,५,२; ३†; ८,४; ९, ९;१७, २; ५[l]; १८, ५; ७; ८; २२,७;२४, ५;६; ७[m]; २५,५; ६, २४, ३; २५, १-३; ८७, १†;८८,३;७,१०, २†;२४, १; ४४,१; ७८,१; ८, ५, ८; १३; ७,१; ११; ९, २२; ९, १, १; ५,३७; १०,१,४;३०; २, २८; ११,६,६;१९;८, ६; १०, २१; ३२;११,१५;१२,३, ३१; १३, १, २०; २६; २, २; ४१; ३, १९;२०; १५,६, २२; १८, ४, ६; १९,३,२; १५, ६; ३४, ९;

---

[a]) पाभे. पृ २९१७ *g* द्र.।
[b]) सपा. ऋ १०,८३,३ प्रमृ. मन्या इति पाभे.।
[c]) सपा. पै ८,६,२ र्वान् इति पाभे.।
[d]) पाभे. पृ ३०६५ *e* द्र.।
[e]) सपा. शौ ९,१,५ इदुम् इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ ३१०५ *g* द्र.। [g]) पाभे. पृ २९१८ *b* द्र.।
[h]) उ द्वयनेन समस्तम्।
[i]) पाभे. पृ २९१९ *s* द्र.। [j]) पाभे. पृ २२७१ *f* द्र.।
[k]) पाभे. पृ १६१४ *c* द्र.। [l]) पाभे. पृ ३३२६ *a* द्र.।
[m]) पाभे. पृ २९१२ *h* द्र.।

३९,.१; ५-८; ४४, ७; ४५, ४;५३,७; ५६,६; पै १,२९,३[a]; ४०,३[२]; ४७,२; ८९, १; ९९, १;२,४, १; ५[२]; २७, ४; ३०, ४; ३६, ५; ५५,३;४; ६५, २; ३, १,१; ७[२]; ८, ६; १७, ६; २५, १२; ३४, १०; ३५, ६; ४, २, ५; ६, ३†; १३, ३; २७, ५; ५, ९, ६-८; २३, २; २४, ६; ७; ३०, ६; ६, ३, २; ९, ८; ७, ७, ३; ८; १०, १; ५-८; १९,४[b]; ८, ३, १; १६, १-३; १०,१, ५; ११, ३, ९; ६, १०†; १२, २, ७; ६, ८; १५,३,७; ४, ४; †१०,२; ५; १३,४; १८,२[c]; १६, १२, १; १३,८; १९, १०; २१, ६; २२,६; ९; २७, ८; २८, २; ३;३२,१;३५, ४; ३८,२; ८७, १; ८८,३;४; ९९,४; १७, १२, ४; ९; १०; १५, १; ८; २७, ४;४०,१; १८,११,९; १६,१०; १७,६; २०,६; २१,४[d];२४,९; २६,४[e]; १९,,४,१५[f];५,४-६;६, ५†; ७,१०; १३, ४[g]; २०,३; १५;१६; २३.१३; २८,९;३०, ११; ३६, २;४८,११[a]; २०,१, ४; ५.५;९,४?[h];१९,२; ४;२४, ३; २८, ७; ५७, ४[i]; –र्यांणि मा ३६, १८[२]; ४०, ६; ७; का ३६, १, १८[२]; ४०, १, ६; ७; ¶तै १; ६,८,२; ७, ५;३; २, ४,११,१[२]; ५;१०,४[२]; ६, ३,४; ३, २,२,१; ४,९,७; ५; ७, ३; ९,१; ५, १; १,२; ३;५; ५,३; ८, ४[२]; ३८, ३; ४; ५; ५;५, १;२; ६, २; ६,१,२,७; ९,४; ४,३,२; ११,४[२]; ७;५,८,२;५; ¶मै १, ४,१०; ५;.१३; ६,८; ८, ६[२]; २, २, ८[२]; ९[२];४,५[२]; ५, १[२]; ३, १,१; ४; ९; २,८; ३,२[२]; ४,६[२];७,४[२]; ८,९; १०, १;३; ४, १,८;५; १; ३; ६;६, ४;७,५[२]; ८,५; ¶काठ ७,१०[२]; १०, १०[२]; ११, २[२]; १२, ४[२]; ५; १८, १९; १९, ३[२]; १०; २०, ८; ११; २१, ३;८[२]; २२, १[२]; २६, १;७[२]; २७, ९[२];१०; २९,५[२]; ३१, ६;३२; ७; ३६, १२; ३७; १[२]; ८[२]; ¶क ५,९[२]; २९, ७; ३०, १[२];८; ३१, १०; १३; १८; ४०, ४; ४१, ५[२]; ४५, ६[२]; शौ १०; ७,४०; १२, ६, ५;७, २; ३; १९, ८,१; ९, १३; पै १६,७५,१२; १००,१[j]; १४१, ५; १४२, २; १७, ११, १;२७;४; १९, ४८,१५; –र्वान् ऋ १,१९१,८; ७, ३३, ७; ८, ५७, ३; ९३, ६; खि १; ४,४; २,६, ८?[k]; मा १६, ५; का १७, १, ५; ३८, २, ४[l]; ¶तै २,४, ११,६; ४; ५,१,२ऽ;.५. १,५, २;३; १,३[२]; १०,१; ४,१२,१; ६, १,,२ऽ[m]; ७,८; ३; ६, २, ७-८,१; ६;४,१;७, १;७,१[२]ऽ; ५,३,२; ¶मै.१,.५;११[l]; ८,१; २; ४; ६; ११,७; ऽ२, ७,७[n]; ९,२; १३,१[m]; ३, २,९[२];३,६; ९[k]; ४, २[२]; ६,४; ७, १०; ९, ५;१०,१; ४, २, ११ऽ;६,८[२]; ¶काठ ६,४;७,६[२];९,१४; १०, २;६; ११,२[२]; १३,१;८; १४, ७; १६,७ऽ[a]; १७,११ऽ; १९, ८[२]; २१, ८; २५, १;६[२]; २६, २; २९, १;८; ३१, १४ऽ[o]; ३३, ५;३४; ७; ३५; १७; ३७, १; १०; १२; ३८, १३ऽ; ¶क ४, ३; ५, ५[२]; २७, १ऽ; ३०, ६[२]; ३८; ४; ३९, ३;४[२]; ४०, ५; ४५; २; ४८, १५; कौ २, १२१४; जै ४, ८,९; शौ २,७, १; १४,६; ३१,२; ३,५, ६;७; ६,३; १०, ७;२९, २;३०, ७; ४; ३,३; ९,९; १६,९; १९,७; २०,६; २२;१; ३६,३; ४;३७, २; १०; ३८,५; ५,२३, ६;८[a]; ६, ५०, ३; ८०,२; ११२, ३; ११७,१;३; ११९,२[०];१२१,४; ७, ६७,१; ८८, ४; ८; २,११; ८,६[p]; ८;९; ९,२,१५; १०,६, ११;७,७; ३६;८, १८; ९,१०; १०,३३; ११, १,१०; २१; २, २५[q]; ७,२; २२; ८, २०; ११,

a) पामे. पृ ३३२५ c द्र. ।
b) पामे. पृ २९३० f द्र. ।
c) सपा. ऋ १०, १५५,४ सुर्वे इति पामे. ।
d) पामे. पृ २१२६ f द्र. । e) पामे. पृ २९२० h द्र. ।
f) = सपा. मा ३,४ । शौ १,१७,१ हिराः इति पामे. ।
g) सपा. शौ ६,१००,१ निमुः इति पामे. ।
h) टोपः पृ २२६८ j द्र. ।
i) पामे. पृ १०७९ i द्र. ।
j) पामे..पृ ३३२५ i द्र. ।
k) सर्वाम् इति शोधः (तु. खिगा ११,८) ।
l) पामे. पृ २९२० j द्र. । m) पामे. पृ ११०५ s द्र. ।
n) पामे. पृ ३३६४ h द्र. ।
o) पामे. पृ २२०६ i द्र. । p) पामे. पृ ३३८० s द्र. ।
q) सपा. वै १५,२०,७ सर्वाम् इति पामे. ।

११;२४;१२,९;१२;२३;२४; १२,२,४६;३,१५; ३६;४०;४, ३५; ३६; ९,६; १३, २, १०; ३८[a]; ३,१४; १४, २,६९;१५, ६, २४; १४,२३; १८, २,३४; ४; ७०; १९,.२८, २; ५-१०; २९, १-९; ३२,६; ३४,२;३५, ५;.३६, ३-५; ४६, २;५;४८, ५;५०,७; ५४,५; २०, ११२, ३;१४३;९; पै १,४७;४; १०६, ५; २, ४,३;८,३; १५,२; २६, ४; २७, ३;- ६२, ३;-८९, ४; ३, १३, ७; ८; २१,१; ४, ६, २;१६, ६;७; १८,२;.२३, २; ४;२५,४; २७,४; ५,६, ५;६; २०;४;-२३,४; ३१,१; ३२,७; ६, १५, २; २१,५; ७; २, ७; ८,३,१; ६,२[b]; ७,७; ९,६,८; ९; १२;.२५, ९[c]; १०, १,६; ११; १,४[d]; ३,२;.४,५; १२, २,१५; ४,६; १३, ३,९; ४,२, १४; ११;२; ५,१८; १४, १३; १४, ३,१४; १५;१८; २१;२६; ३०; ४,१७; १५,१३,५[e]; १६, ४,१; २९,८; ९;४३,८; ५०,२, ५१, ४;६४, ४;५; ७;७७, ५; ६[f]; ८१, २; ९०, १;.९१, २; १०६,५; ११०; ३;१३६, १०; १४५, ६; १५१, ६; १५२, ५; ८;९; १५३, ३; १५५,२; १७, ७,८;१०,६; १९,५;६; ३०,२; ३४, ७; ३७, ५;३९, ६; १०; १८,१३,९;.२१, ४; २४, १[g]; २५,२[h]; १९, ५,१३;-१४;१५, १०; ११; १६, १४; २१, १२; २३,५; ३१,२; ३२, ११; २०, २९, ८; ३१; ६[i]; ४७, २;
–र्वाभिः मा १३; २२; २३; १८, ४६; ४७; का १४, २,७; ८; २०, २,९;१०; ¶तै ४, २, ९, ४[2]ऽ; ५, ४,१०,१; ७, ६, ३[2]ऽ; ६, १.१;४; २,६; ९,५; ७; ११,२; ¶मै १, ४,१३; २. ३,५;७, १६[2]ऽ, ३,४,४; ६,६; ७, ४[2]; ८[2]; ४, ५, २; ८,५; ¶काठ १६, १६[2]ऽ; २२, १; २३; १; २४, ५; ६; २६, ६; ८;९; ¶क ३५, ७; ३७, ६;७; ४१, ४;६; ७; शौ १०, ६,२८; ११, ८,२०; पै १९, १८, १४;
–र्वाभ्यः ऋ २, ४१, १२; ¶तै ३,५; ९,२; ३; ५, ३,९,१; ७, ४,२; ६; १,१०, २;४, ३, १[2]; ११;२;५,७,३; ऽ७, १,१२,१; ४,१३,१; ¶मै २,४,५[1]; ३,६, ५[1]ऽ; ७;७, ८;१०; १; ४, ३, ४;६, ६;७, ८; काठ २५, २¶; २६, ७¶; ४१, ३; ४४,२; ¶क ३८, ५; ४१, ५; शौ ४, ४०, ८; †२०, २०, ७; ५७, १०; पै ४, ३०, ९; १६, ९५, ९;
–र्वाम् ¶तै २, १,२, ७;५, ७, ५; ३, ४,३, ८[1]; ७, ४,४, २; मै १, ७, २¶; काठ ८, १५¶; २५, ५¶; ४०; ९; ¶क ८,३; ३९, २[1]; पै १५, २०,७[j]; १६, १००,११;१५२,४; १९,१४,९;
–र्वासाम् ऋ १, १२७, [८(८, २३, २५)]; १९१, १३; ¶तै १,८;४,१; ३;५,९, १; ४, ६, २,६ऽ; ७,२, ९, ३;५, ९, ३; १५, ३; मै १,१०,१; ¶४, २, ७;६,६[2]; ¶काठ ९,५; ३४, ८; ३६,१५ऽ; ३७, ४; ९ऽ; ¶क ८,८; शौ ४,८,५;१७, ८[k]; ५, १३,८; २३, १३; ६, ८३, २; १०,२;७,३६,२; १५, ६, २३; पै १,२१, ३; ३,९,७†; २८,६; ४,२,६;१७, ७†;१९,७†;७,२, १०; ९,६,३; १५,१६,२; १७, १२,२; १३,३; ९; १९,१८,१; २४,१५;२०,३०,६;
–र्वासु खि ३,१५,१७; ¶तै ३,५, १०, २; ५,६,४,५;७,९,४[2]; ६,१,९,५; ¶मै १,१०,१८[2]; २,२, १;७[2]; ३,१,५;६,१[2];४,६,६;७,१;७[2]; ¶काठ ८;१[2]; २२,९; २९, ६; ३४, ५; ३६, १२; १३[2]; ¶क ६,६[2]; ३५, ३; ४५,७;
–र्वे ऋ १,१९१, ३; ७; ६, ७५, १९; ७, ५५, ५[l]; १०, ७१, १०; १२८,२; १५५,४[m]; १६६, २; खि २,१४,१; ३,१०[2],१७; ४, ५,३७; ५,२२, १२†; मा १५, १०-१४; ३२,२; का १६,३,३; ६;९;१२;१५; ३५;३,२; तै १, २,१३, १;५,१०,४; ८,१०,२; ३,१,११, ३†; २, ८, २¶; ४, ४,२,३; ७,१४,१†; ५, ६, ३,

[a]) पाभे. पृ २९२१ b द्र. । [b]) पाभे. पृ ३३२७ c द्र. ।
[c]) शोधः पृ २९१८ i द्र. । [d]) शोधः पृ ३३२० l द्र. ।
[e]) पाभे. पृ २९२० m द्र. ।
[f]) सपा. शौ ९,२,१७ दूरम् इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ ३३२५ k द्र. ।
[h]) पाभे. पृ २५५९ j[1] द्र. ।
[i]) सपा. शौ ७,८२,२ पुनमः इति पाभे. । पृ १०६१ j यपि द्र. ।
[j]) पाभे. पृ ३३२८ q द्र. ।
[k]) पाभे. पृ २९२२ c द्र. । [l]) पाभे. पृ ७७४ j द्र. ।
[m]) पाभे. पृ ३३२८ c द्र. ।

१६?[a]; खिसा ३३, १८?[a]; ¶मै १,५,१३[2]; ६, १३; ३,१, २; २, ९; ८, ५; ४, २, १; ६,४; ७,६; ¶काठ ८,५; ११, ३[1]; २९,७;८; ३३,६; ¶क ७, १,४५,८; शौ ६,५८,२[b]; पै ३. १०, १; –र्वैः खि ३,१५, २९; तै ३, ५,४,२; मै १,४,३; ¶३, २,१;६,५;७,४; ¶४, २,१[2];२; ३[2];१२[2];५,१; ८,५; ¶काठ ५, ६;२०,८; ३३,६[2]; ¶क ६,१; ३१,१०; शौ १,१५,३; ४; ४, १४, ९; १६, ९; १०,१०,१४; ११,११,६; १७,१,२९; १९,८, ४?[c]; पै १,२४, १-३; ६, १२, ७; ८, ३, ८[d]; १०, ६, ११; १४, ३,२८; १६,९९,३;१०८, ५; १८,३२,११;१२; १९.४८, १०;५३,१५; २०,४६,१?[c].

१सुर्वे-गण[e]– -णः काठ ३५, ११; ३८,२; क ४८,११; शौ १६,४, ६; –णम् ऋ १, ११६, ८; ५, ५१,१२; मा १९.४८, का २१, ३,१९; मै ३, ११, १०; –णस्य काठ ३५,११; क ४८,११.

सुर्वे-गु[e]– -गुः[f] शौ ५,६, ११-१४; पै ६,१२,१-४.

सुर्वे-तनू[e]– -नूः ¶काठ २२, १३; २९,२;३०,७; क ४५,३¶; शौ ५, ६, ११-१४; ११, ४, १[2]- १८[2].

?सुर्वे-दर्शिन्[g]– -र्शिनम् खि ३, १५,२८.

सुर्वे-परुस्[e]– -रुः शौ ११, ४, १[2]- १८[2]; पै १६, ५८, १; २; १७, २९,१६.

सुर्वे-पाद्[e]– -पात् शौ १०, १०, २७; पै १६, ५८, १; २; १०९, ७; १७, २९, १६.

सुर्वे-पूरुप[e]– -पः शौ ५,६,११-१४; १०,३,१०; पै ६,१२,१-४; १६, ६३,१०; –पाः पै ३,२६, ६.

¶सुर्वे-पृष्ठ,ष्ठा[h]– -ष्ठः तै ७,१. १०, ४; २,२-३,२;५, ६; ४,५, ३; Sपै १६,५८, १; २; –ष्ठया तै २,३,७, १; २; काठ १२, ५; –ष्ठा काठ १२, ५; –ष्ठाः काठ २१, २; क ३१, १७; पै १७, २९,१४S; –ष्ठे तै ६,६,८,२.

१सुर्वे-रूप[e]– -पम् शौ ९, १२, २५; –पाः शौ ९,१२,२६[i].

सुर्वे-वीर,रा[e]– -रः ऋ ३, ६२, ३; ९,९०,३; १०,१७, ५; मा ८, २२[j]; का ९, ३, ८[j]; तै १, २, ३, ३[k]; मै ४, १४, १६†; कौ २, ७५९†; शौ ७, १०, २†; पै १९, २०, २[l]; –रम् ऋ २, ३०,११; ४, ३५. ६; ५०, १०; ६,२३,४; १०, १५,११;७६,४; मा ९,२४[m];१८, ३३;३४;१९, ५९†; का १०, ५, ३; २०, १, ४;५; २१,४, ८†; †तै २, ६, १२,२; मै १,१०, ३; ११, ४; २, १२, १; ४, १०, ६†; काठ ९,६; २१, १४†; क ८,९; शौ ३.२०, ८; ७, ९, १[k]; ११, १,३; ११; १४, २, ६‡[n]; १८, ३,१४;४४†; ४,४०[o]; १९.३१, १३; १४; २०,१३, १†; पै ३, ३४,९; १०,५, १३; १४; १६. ८९,३;९०, २; १८, ७, ६‡[n]; १९, २४, १९; २०, ३, २[k]; –रया ऋ १, १११, २; –राः ऋ १, ५१, १५; १०५, १९[p]; ११३, १८; मै ४, १४, १४†; काठ १२, १४†[p]; शौ ३. १२, १; ६[q]; १२,२,२८; १९,४९,६; पै ३,२०, १; १३, ९, १२; १४, ४,६;१५,२१,८;९; १७,३२,८; २०,३६,६; –राम् तै १,२,१०, २; –रेण पै १९, ५५, ७; –रौ पै १९,५३,१-३.

सुर्वे-वेद्रग[e]– -द्रसः शौ १९, ४९, ६; पै १४,४,६.

a) °र्वे° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

b) पाभे. पृ १६०९ i द्र. ।

c) सुर्वेमें इति पाठः? सुर्वान् इमान् इति शोधः ।

d) पाभे. पृ २९२४ h द्र. । e) विप. । बस. ।

f) सपा. तैमा २, ४, २, ४ तैआ ४, ४२, २ सुगुः इति पाभे. । g) पूप. ग्रायुदात्तत्वम् (पा ६,२,७९) ? ।

h) विप., नाप. (इष्टि-भेद-) । बस. ।

i) सपा. पै १६.१३९,२७ रूपवन्तः इति पाभे. ।

j) = सपा. माश ४.४, ४, १४ । तै १,४,४४,३ प्रमृ. सुवीरः इति, शौ ७,१०२,९ सुवीर्यः इति च पाभे. ।

k) सपा. °रः (ऐब्रा १,१३ आश्री ४, ४, २ प्रमृ. च) <> °रम् इति पाभे. ।

l) सपा. शौ ६,११०,२ त्रायमानः इति पाभे. ।

m) सपा. काठ १४,२ महावीरम् इति पाभे. ।

n) सपा. ऋ १०,४०,१३ सह्वी° इति, आपमं १,६, १२ दशुवीं° इति च पाभे. ।

o) सपा. आग्निगृ ३, १, १ : ११ मागृ २, ११ : ११ °राम् इति पाभे. । p) पाभे. पृ २९२५ i द्र. ।

q) सपा. तैब्रा १,२,१,२ प्रमृ. हिश्री ६,५,१६ सुवीराः इति, काश्री ५,१,५;२,४ सुधीराः इति च पाभे. ।

सर्व-शान्ति[a]- -न्तिः[b], -न्त्या[c] मै ४, ९, २७; -न्तिभिः शौ १९, ९,१४[d].
¶सर्व-सूत्र- -त्रम् मै २,६,४[1].
१सर्व-से(ना>)न- -नः ऋ १, ३३,३; ५,३०,३; -ना ऋ ६, ६८,२.
¶सर्व-स्तोम[e]- -मः तै ५, ४, १२, ३; ७, १,४, २; काठ ३३, ६[1]; -मेन तै ७,१,३,१.
सर्व-ह्यायस्- -यसः[f] शौ १०, ५, २३; पै १६, १३०, ३; -याः[g] शौ ८,२,७; पै १६,३,७.
सर्व-हुत- -तम् ¶काठ १२, ११; २७,१;३६,१; क ४२,१¶; शौ १८,४,१३; -तौ काठ २७,७¶.
सर्वा(र्व-अ)ङ्ग[h]- -०ङ्ग ऋ १०, १६१,५†; †शौ ८,१,२०; २०, ९६,१०; पै १६,२,९; -ङ्गः शौ ८,२, ८; ११, ४, १[2]-१८[2]; पै ११,१, ३;१६,३,९;५८,१; २; ९६,२; -ङ्गम् पै १६,९६,४-७.
सर्वा(र्व-आ)त्मन्[h]- -०त्मन् खि ७, २,२; -त्मा काठ २२, ६¶; क ३४,१¶; शौ ५,६, ११-१४; पै ६, १२, १-४; १६, ५८, १;२;१७, २९, १६; -त्मानः पै २०,३६,६.
२सर्व[i]- >२सर्व-गण[j]- -णम् तै ३, १, ८, १.
सर्व-जन्मन्[h]- -न्मनः शौ ११, ६, २४; पै १६,२३,४.
सर्व-तस्(:) ऋ २, ४३, २; ५, ७८, ७; खि २, १, १[k]; २, ३[2l]; ४,२, ११[2]; मा ६, ३६[m]; ९, २५[n]; २०, ८; ३१, १‡[o]; का ६,८,७[m]; १०,५,२[n]; २१, ७,७; ३५, १,१‡[o]; ¶तै २,७, १०, १S[p]; ५, २, १०, ७[2]; ७,१०,१; ६,२,४, ४; ६, ३; ३,४,३;६,४; ४,२, ६; ९, ४[2]; १०,२; ¶मै १, ६, ३[2]; ८,७; १०,१४; ११,४S[p];२,१,१२; ३,३;५,१०[2];९,१०S;३,६,१; ९,६; S११, ८; १०; ४, १, १२;६, १; ८, ९; ¶काठ १०, ९[2]; १३,३; १४,२S[p]; २०,८; २१,४; २५, ३;४; २६, ५[2]; ८[2]; २७, ५; २८, ३[2]; ३४, ७[2]; १०; ३६, ८; ३७, ११[2]; S३८,४;१४[p]; ¶क ३१, १०; ३८,५; ३९, १; ४१, ३[2]; ६[2]; ४२;५; ४४,३[2]; कौ ३,४,३‡[o]; जै २,३,६‡[o]; शौ ३,२,२;२०, १०; ४,१०,५; ५,१३,७[q]; २८, १०; ६,६७,१[r]; ८४,१[s]; ८,५, ४[t]; १९[p]; ९,१०,८, १०; ११,९,४; १४,१,६४; १९,१६, २;२७, १५; पै १, ३७, ३-५, २,५१,६; ३, ५, २; ३४, ११; ५,१३,२;७, ८, १;८,९, ११; ९,८,७; १०,८,५; ११, ५, ७; १२, ३, २; १३, ३, १६; १६, २८, ८[p]; ८३, ४; १०२, ४; १४२,११; १८, ६,१२.
सर्वतस्-चक्षुस्[h]- -क्षुषा तै ५, ५,५,४[1]¶.
सर्वतो-मुख[h]- -खः मा ३२, ४[u]; का ३५, ३, ४[u]; तै ५, ५,

[a]) विप. (संपूर्णशान्त्यात्मिका- [शान्ति-])। १स(र्व>)र्वा- (सकला-) + शान्ति- > बस. पूप. स्वरः।
[b]) पामे. पृ ३००८ h द्र.। [c]) तैआ ४, ४२,५ सर्वशान्त्या [कम. वाक्यभेदेन] इति पामे.।
[d]) सर्व शान्तिभिः (तु. शंपा.), मा.RW. सर्वशान्तिभिः (तु. तैआ.) इति च पाठः? यनि. शोधः।
[e]) विप., नाप. (याग- [तै ७,१,३,१])। बस.।
[f]) विप.स्त्री.(पुष्टिसर्वस्वयुक्ता-, अविकला- [रश्मि-])। १सर्व- + (√धा 'पोषणे' > भावे) धायस्- > बस. °सर्व-धायस- > यनि. (वैतु. सा. PW. B. प्रमृ. नः [द्र.] इत्यनेन सान्वयमिवोक्त्वा ह्रस्वा उप. <√हा 'गतौ' इति, W. हायन-पर्याय इति?)। सपा. आपश्रौ ३ ११,६ प्रमृ. धीराः इति, शांश्रौ ४, १, ८ सापश्रौ २,१,७ प्रमृ. इति च पामे.। [g]) विप. (अन-)। यवं f द्र.।
[h]) विप.। बस.।

[i]) °नाप. (सर्वभाव-, साकल्य-)। (१सर्व- > तद्भावे) °सर्व्य- > °सर्व्व- > यनि. (तु. [तात्पर्यतः] पा ६, २, ९३ [वैतु. = १सर्व- इति प्रायोवादः ?])।
[j]) विप. (गणसर्वस्व-सहयुक्त-)। 'सर्वेण (सामस्त्येन) गणाः यस्य' इति बस.। अन्यत्रापि समानविषयेऽयमेव न्यायः द्र.। [k]) पामे. ३३३२ f द्र.।
[l]) °तः इति स्वरः? यनि. शोधः।
[m]) पामे. पृ १०४३ g द्र.। [n]) पामे. पृ २४०५ h द्र.।
[o]) पामे. पृ २९३२ a द्र.।
[p]) सपा. आपश्रौ १६, १९, १ प्रमृ. विश्वतः इति पामे.।
[q]) पामे. पृ २९२२ i द्र.। [r]) पामे. पृ ७७८ c द्र.।
[s]) पामे. पृ २९३२ b द्र.। [t]) पामे. पृ २९३२ j द्र.।
[u]) = सपा. ऋ २, १६ काठ ५,२। तैआ १०, १,१ मना १, २ विश्वतोमुखः इति पामे.।

९,४¶; -त्वम् तै ५,७,९,४¶.
सर्व-ताति[a]- -तये ऋ १,१०६,[२; १०,३५,११], ६, ५६, ६[२]; ९, १४,६; शौ ६,३,३; पै ४,२८, २†;१९,२,३;८,७[b]; -ता ऋ१, ९४,१५; ३,५४,१९;४,२६,३; ५,६९,३; ६,१२,२; १५, १८; ७,१८,१९;५७,७; १०,७४,३; पै १२,१, १५†; -तिम् ऋ ३, ५४, ११; १०, ३६, १४; [१००, १-११].
सर्व-त्र मै २,५,११[c]¶; काठ १३, १३[c]¶; पै २०, १०, २.
१सर्व-देव,वा- -वम् पै १०, ४, ११; -वाम् खिसा ३०,१२[c].
सर्व-शुद्वाल[d,e]- -लः मा २४, ३; का २६,१,५; तै ५.६, १३, १; मै ३,१३.४; काठ ४९,३.
¶सर्व-मसृ(द>)दा[f]- -दा मै १, ५,५;६.
सर्वा(र्व-आ)यु- -युः मा ३८,२०; का ३८,५.३; तै २, ४, ३, २; ४,४, ७, २![g]; मै २, १, ११; काठ १०,७.
स(र्वे>)र्वा-हा[h] काठ ११,६.
३सर्व->सर्वक[i]- -कम् शौ १, ३. ६-९; -कान् पै १६,१३८,५![i].
सर्व-काम- -मान् खि २,६[३],१८.
सर्व-केश-क[k]- -कः शौ ४, ३७, ११; पै १३,४,१६.
सर्व-गत- -३म् खिसा ३३,२२.
सर्व-जात- -तानि पै ५,३,५;७.
सर्व-जित्- -जित् काठ ३९, ५.
सर्व-ज्ञ[l]- -ज्ञम् खि ३,१५,२८.
सर्व-ज्यानि[m]- -निः शौ १२. ७, ११; पै १६, १२०, ७; १४३, २; -निम् काठ २९, ६¶; क ४५,७¶; शौ ११,५,६[n];७.
¶सर्व-त्व- -त्वाय तै ५, ३, १२, २; ४, १२, २; ३; मै १, ४, ८; ११,६; २, ५, २; ४, ४,६; ८,६; काठ १२,१३;१४,६;२५, ६; २९,४; ३२,६; क ४५,५.
सर्व-था पै ९,१०, ५.
सर्व-दा खि २, ६[२], २९; ६[१], २८; शौ १,३२,३; ९, ७, १०; १०, ६,३२; ७, २३; ९, १२; १२, २,५०;५१; १८, ४,२९; पै १, २३,३; ३, २३, ४[o]; २६, ६; ८,१९,६;२०,८; ९; ९,२५,६; १६, २८, ११; ४४, ९; ११३, ५; १३७, २; १७, ९, ४; १०, ८[p]; ३४, १०; ३५, १; १९, ५१,१४; २०, ४८, ९.
सर्व-दुष्कृत- -तम् खि ३,१०[१], ६.
२सर्व-देव- -०व खि ७,७,९[c].
¶सर्व-देवता- > °त्यं,त्यां- -त्यः तै ६, ३,४,७; मै ३,९,४; काठ ८, १२; २३, १; २६,६; ८;९; २७, १; क ७,७; ३५,७; ४१, ४; ६; ७; ४२, १; -त्यम् तै ६, १,१,४;५;९,६; १०-११, २; मै ३, ६,२;६;७,४; ७; ८; ४,३,१;८,३; काठ ८, ८; १२, ४; २३,१; २४, ६; क ७, २; ३५,७; ३७, ७; -त्या तै ३,४, ३,२; ६,१,२,६; मै ३, ६, ५[१]; -त्याः तै ५, ६,२०,१S; काठ ४२,१०S;-त्यानि काठ १२,५.
[सर्व-धा- -धाः ऋ ९, १४, १; कौ १, ४७५; २, ४४३-४४५; जै १,४९,९; ३ ३४,१-३.
सर्वधा-तम- -मः ऋ ८, ३१, ११ -मम् ऋ ५,८२,१.
सर्व-धाव,वा- -वाः पै १९,५०,५; -वानाम् पै १९,५०,६.
सर्व-पति- -०ते पै २०,४९,३.
सर्व-पशु[q]- -शुम् पै ९,२२,२४;२५.
सर्व-पापु[q]- -पैः खिसा २६,१४.
सर्व-पुण्यजन- -०नाः पै १०, १४,२.
सर्व-बीज[r]- -जानि खि २, ५, १; ६[१],२४.
सर्व-भक्ष[d]- -क्षम् खि ७,७,६.
सर्व-भूत- -तानाम्[s] खि २, ६, ९; ४, २, ११; -तेषु मा ४०, ६; का ४०, १, ६.
सर्वभूत-निवेश(न>)नी- -नीम् खि ४, २, ३[१].
सर्व-भूतपिशाच[r]- -चेभ्यः खिसा २६,१६.
सर्व-मङ्गल- > °ल-माङ्ग(ल्य>) ल्या- -०ल्ये खि २,६[१],३०.

---

a) तु. टि. देव-ताति- ।
b) सपा. शौ ६,३९,१ ज्येष्ठ° इति पाभे. ।
c) सपा. खि ७,७,९ सर्वदेव इति पाभे. ।
d) वि. । बस. । e) उप. कप. ।
f) सर्वात्मना समृद्धा इति भलो. तृस. ।
g) शोधः पृ २९४२ *h* द्र. । h) तु. टि. विश्वा-हा ।
i) स्वार्थे अकच् प्र. (पा ५,३,७१) ।
j) शोधः पृ ३१२६ *h* द्र. । k) बस. समासान्तः कः प्र. ।
l) ज्ञ° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।
m) बस. । n) पाभे. पृ ३२२६ *b* द्र. ।
o) सपा. मा १३, २५ प्रमृ. मुनन्तः इति पाभे. ।
p) सपा. शौ १०, ७,३७ कदा चन इति पाभे. ।
q) सर्व° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।
r) सुर्व° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

सर्व-माङ्गल्य-यु(क्त>)क्ता- -क्ता खि २,६[१],२७.

?सर्वरजस्- -जः पै ७, ३,७[a].

|सर्व-रथ[b]- -था[c] ऋ ५, ३५,५; १०,१६०,१[d]; शौ २०,९६,१.

सर्व-राज्- -राट्[e] मा ५, २४; का ५,६,३; मै १,२,१०.

२सर्व-रूप- -पः, -पम् काठ १३,७¶.

सर्व-लोक- -कम्[f] मा ३१, २२; का ३५,२, ६.

सर्व-वर्ण-गमन मिथुन-संगम- -मात् खि ३,१०[२],६[g].

सर्व-वसु- -सु पै ९,२०,११.

सर्व-विद्- -वित् शौ १७, १, ११; पै १८,३१, ६; १९, ५२, १०; -०विन् शौ ६,१०७, ४; पै १९, ४४,८[h]; -विदं शौ ६, १०७,४[i]; पै १९,४४,७[j].

सर्व-वेदस्[k]- -सम् मा १५, ५५; १८, ६२; का १६, ६, ७; २०, ४,५; तै ५,७,१३,४; ५, ७, ७, ३; मै १,६, १३¶; २, १२,४; काठ १८,१८; ४०, १३; क २९, ६; शौ ९, ५, १७; पै ३, ३८, १०; १४, ३, २१; १६, ९८, ८; -से तै ७,१,१,३¶; -सेन मै ४,३,६¶.

¶सर्ववेदसिन्- -सी मै २,१,३; काठ १२,८.

सर्व-व्यापिन्[l]- -पी खिसा ३३, १९.

सर्व-व्याप्त- -प्तम् खिसा ३३, २२.

सर्व-शस्(:) खि ४, ५, ३६.

सर्व-शाम्[m]- -सैः ऋ ५,४४,४.

सर्व-सर्प-सरोसृप- -पैः खिसा २६, १६.

सर्व-स्थित- -तम् खिसा ३३,२२.

२सर्व-सेन[n]- > ¶सार्वसेनि[o]- -निः तै ७ १, १०,२.

सर्व-हुत्[p]- -हुतः ऋ १०, ९०, [८;९]; मा ३१, ६; ७; का ३५,१, ६; ७; शौ १९, ६,१३; १४; पै ९,५,११;१२; -¶हुतम् तै ६,३,८, १; मै १, १०, ७[q]; ३,३,१०.

सर्व-हृद्[q]- -हृदा ऋ १०, १६०, ३; शौ २०,९६, ३.

२सर्वा(र्व-१अ)ङ्ग- -ङ्गेभ्यः पै १९, २५,८.

?सर्वात्मागाः[r] काठ २२, ६; क ३४,१.

सर्वा(र्व-अ)र्ध-सा (धक>) धिका- -०के खि २, ६[१],३०.

सर्वा(र्व-अ)ह्न- -ह्नम् मै १,८,९¶.

?सर्वता[s]- -ता मै १, ६,३¶.

सर्व-ताति- २सर्व- द्र.

सर्वति[t]- -तेः मै ३, ४,६¶.

सर्व-त्व- ३सर्व- द्र.

?सर्व-दर्शिन्- १सर्व- द्र.

१सर्व-देव- २सर्व- द्र.

२सर्व-देव- प्रमृ. ३सर्व- द्र.

?सर्वनीलशिखण्डेन[u] पै २०,५७,७.

सर्व-पति- प्रमृ. ३सर्व- द्र.

सर्व-परुस्- प्रमृ. १सर्व- द्र.

?सर्वपुत्रे[v] पै ६,८,९.

सर्व-पूरुष- १सर्व- द्र.

?सर्वयाजे पै १७,२७,४.

१सर्व-रूप- प्रमृ. १सर्व- द्र.

२सर्व-रूप- प्रमृ. ३सर्व- द्र.

?सर्वस्योनिरुद्घायताम्[w] पै ९,१२, ५.

---

a) सर्वम्, (√*रज् 'हिंसायाम्' >) *रजस्- (रक्षस्-)> रजः इति द्विपदः शोधः।

b) नाप.। कस.।   c) तु१।

d) वैनु. वें. सा. विप. (मरणशीलरथ-वत्- [हरि-]) इति?।   e) पाभे. पृ २९२९ *d* द्र.।

f) सपा. तैआ ३,१३,२ सुर्वम् इति पाभे.।

g) सपा. खिसा १८,१० °नर्म° इति पाभे.।

h) पाभे. पृ २९२६ *m* द्र.। i) पाभे. पृ १५२५ *k* द्र.।

j) पाभे. पृ २९२६ *n* द्र.।

k) =यज्ञ विशेष-। बस. समासान्तः अच् प्र. (पावा ५, ४,७५)।   l) सर्वं° इति स्वरः? यनि. शोधः।

m) विप. (अर्भग्नु-)। उस. उप. अच् प्र.।

n) व्यप. (ऋषि-)।   o) अपत्यार्थे इञ् प्र.।

p) उप. <√हु (दाना°)।

q) कस. (वैनु. सा. बस. पक्षे षस. च)।

r) अग्निमधिकृत्य सर्वात्मानम(मु [वस.], अ)गाः इत्येवं मूलतः प्रवृत्तस्य सतः पाठस्य वाति. स्यात्। नंत्र. व्यवहारार्थं पृ ६४४ *j* द्र.।

s) विप. (*कल्याणकृत्- [तनू-])। (*स्वर्- >) सुर्- (सुख-)+(√वृ [*=√भृ] 'पोषणे' >भावे) भृत्- > षस. *सुर्-भृ(त>)ता- > *सु(र्भ>)र्वता> सुर्व(त>)ता- इति मतम्।

t) व्यप. (अयास्यापत्य- [नृप-विशेष-])।

u) सपा. नीरु ३,४ शर्वे, नीलशिखण्ड इति पाभे.।

v) (√शृ 'हिंसायाम्' >कर्तरि) शर्व- (रुद्र-)+ पुत्र- > षस. *शर्व-पुत्र- > -त्रे इति शोधः।

w) सर्वस्य, (√षन् 'संभक्तौ' [ण्यर्थे] कर्तरि >) *षनिः, *प्राधनः (राधनः) इति द्विपदः शोधः।

?सर्वा[a] ऋ १,१६२,१७.
१सर्वाङ्ग- १सर्व- द्र.
२सर्वाङ्ग- २सर्व- द्र.
सर्वात्मन्- १सर्व- द्र.
?सर्वात्मागाः ३सर्व द्र.
?सर्वाद् पै १६,१०३,६.
?सर्वादायोरु[b] पै २०,१०,२.
?सर्वानुप्रसारः पै १७,२९, ३.
?सर्वामुअदन्तांअश्छतु[c] पै १६, १५२,३.
सर्वायु- २सर्व- द्र.
सर्वार्थसाधिका- ३सर्व- द्र.
? सर्वाश्शः पै १७,२९,१६.
?सर्वास्ती पै १०,२,५.
सर्वा-हा २सर्व- द्र.
सर्वाह्ण- ३सर्व- द्र.

?सर्वोका[d]- -काः[d] पै १७, १२,९.
स-लक्ष्मन्[e]- -क्ष्म[f] मै १, २, १७; काठ ३,७; क २,१४; -क्ष्म> क्ष्मा[f] मा ६,२०; का ६, ४, ५; -[क्ष्मा ऋ १०,१०, [२; १२, ६], शौ १८,१,२;३४;-क्ष्माणः तै१,३,१०,१[f];६,३,११,२[f];¶
सलल्रूक[g]- -कम् ऋ ३,३०,१७.
¶सला-वृ(क>)की[h]- -की तै ६, २,४, ४[i]; -कीम् मै ३,८,३.
सुलिग[j]- -गः[k] मै १, ७,१; ५; काठ ८,१४;९,३; क ८,२;६.
सलिल,ला(वप्रा.)- -लः ऋ १०, १०९,१[l]; मा ८,५९; का ९,७, ७; तै ४,४,९,१; ५, ५,१०,३; मै १, ७,१; ५[k]; काठ ८, १४; ९,३; क ८, ३;६; शौ ५, १७ १†; पै ९, १५, १†; -लम्[m] ऋ १०,१२९,३; तै ४, ३, १२, २[n]; ¶५, ६, ४, २; ७, ५, ३; ७,१, ५, १¶; मै १, ४, ९¶; २,८,७[n]; ¶काठ ८,२; २२.९; १४§[o];३२,६; ¶क ६,७; ३५, ३; शौ ८, ९, २; १२, १, ८; पै १६, १८, २; १७, १, ९; -लस्य ऋ ७, ४९,१; मै २,७, १७[p,q]; १२, ४; शौ ९, १५, ९‡[r]; १०, ७, ३८; ११, ७, २६; १८, ४, ३६[?]; पै ५, ४०, ८[q]; १६, ६८, ८‡[r]; १०३, १०; १५५, ६; १७, १०, ९; -ला काठ ३८, १३;

[a]) शोधः पृ३१३३ *k* द्र.। [b]) शोधः पृ२४१८ *k* द्र.।
[c]) सर्वान् आहन्तून् वृश्चतु इति शोध.। एतदनु पृ ५२ अश्र (च्) छतु इति, पृ १०८ अ-दन्ता-> -न्ताम् इति च निर्देशो नेष्टः।
[d]) नाप. (राक्षसी- [सदान्वा-])। सर्वोका- (<√सृध् 'हिंसायाम्' [तु. सदान्वा-]>भावे *सर्ध्व-, ॰न्- > तत्-कर्तरि) > -काः इति शोधः (तु मूको.; वैतु. BKA. ? सन्तोकाः इति, र. यनि. एव इति)।
[e]) विप.। बस. पूप. = २समान-।
[f]) सपा. ॰क्ष्म<>॰क्ष्म>॰क्ष्मा (माश ३,८,३,३७ च)<>॰क्ष्माणः इति पाभे.।
[g]) भाप. (भीतभाव-, सशङ्कता-, सकम्पता-)। (√*भीप् 'भये'>भावे)*भीप्वर- + (√भृ 'धारणे'> कर्तरि) *भर्-> उस. *भीप्वर-भर् > *सर-हर्-> *सलल्- (भीतिमत्-) > तद्भावे यनि.। 'कीवतः ([पं१] *= किम्-वृत्- [किकारणवत्ता-]) आ(कप्र. [= *कस्मात् कारणात्]) सलल्रूकं चकर्थ (इदं यावत् कृतवान् असि)' इति वा. (वैतु. या [६,३] प्रभृ. नाप. <सं √लुभ् वा < √सृ वेति [तु. वें. सा. PW. GW. प्रभृ], PG [३,२०५] <√सह् इतीव?)।
[h]) नाप. (शाला-मृगी- [=वृकसादृश्यात् शुनी-])। पपा. नावग्रहः। पूप. = शाला-।

[i]) सपा. काठ २८,४[?] क ४४,४[?] साला॰ इति पाभे.।
[j]) व्यप. (आदित्याऽन्यतम-)। व्यु. ?।
[k]) सलिलः सुलिगः सगरः > सपा. तै १,५,३,३ आपश्रौ ५,२९,११ प्रभृ. लेकः सलेकः सुलेकः इति, वाश्रौ १,५,१,१६ सलिलः, सलीगः इति च पाभे.।
[l]) *विप. (गतिमत्- [मातरिश्वन्-])। <√*सल् [=√शल्, √सृ] 'गतौ' इति पाठ [१,५४] प्रभृ. WAG. [१,१९२ b]। सस्थ. अकूपार- (<√*अक् 'गतौ'> भावे अकुर्- + [√भृ 'धारणे' > कर्तरि] *भार्-> उस.) विप. (गति-मत्- [मातरिश्वन्-]) इति। सस्थ. तपः (= कर्तरि *तप्य- > [*तप्प->] *तप्->प्र१) = नाप. अग्निवाचकम्। एवं च 'ते (मातरिश्वा तप. आपश्च) प्रथमा अवदन्' इति वा. (वैतु. सा. यनि. नाप. [वरुण-] इति, PW. प्रभृ. अकूपार- इत्यस्य नाप. सतः विप. इति?)।
[m]) विप. (= गतिमत्-, जलवत्- प्रभृ.), नाप. (जल-)। *स्वर्- [वप्रा] > *स्वर्विल्- > *सर्विल्-> यनि. (तु. निघ [१,१२] १सर्व- इति पर्यायः)।
[n]) पाभे. पृ ३३३२ *h* द्र.।
[o]) पाभे. पृ २७९९ *c* द्र.।
[p]) पाभे. पृ ३३२२ *i* द्र.।
[q]) पाभे. पृ २३५८ *c* द्र.। [r]) पाभे. पृ २११० *h* द्र.।

–लाः[a] काठ ३५, ९[b]; –लान् शौ ४, १५, ११[c]; ८, ९, १; ११, ६, २१; पै ५, ७, १०, १५,२२, ७; १६,१८, १; २३, १; –लानाम् मै १, ४, ४; ९; काठ ५,६; ३२, ६; –लानि ऋ १,१६४, ४१; शौ ९, १५, २१†; १०,८,४०; पै १६, ६९, ११†; –लाय तै ४, ४, ६, २; मै २,८, १३; ४, ९, ८[d]; काठ २२, ५; –ले ऋ १०, ७२, ६; तै ४,३,१,१[e]; मै २, ७, १८[e]; शौ १०, ७, ४१; १७, १, ८; १८, ३, ८[f]; पै ३, १५, ४; ६, ७,५; १७,११,२; १८,३१, ३; –लेन शौ १७, १, २९; पै १८, ३२,१२.

सलिल-वात[g]– -तम्[h] तै ४, ४, १२,३; मै ३, १६, ४; पै १५, १,६.

सुलेक[i]– -कः तै १,५,३,३[j].

सु-लोमन्[k]– -म तै ६, २,५,१¶.

सव(वप्रा.)[l]– -०व[m] तै ७, ३,११,१; २[2]; ३[2]; –वः ¶तै ५, ६,२,१; ३,२; ३; मै ४, ४, १०¶; काठ ३७,५¶; पै ८, १९, ३; ८; –वम् ऋ १,१६४, २६; ७,३८, ४; ८, १०२, ६; तै ३,१, ११, ८†; ५, ६, ९, १¶; मै ४, ३, १[2]¶; ४, १०¶; ११, २†; काठ ४०,१४†; कौ १, ४३५[n]; शौ ७, ७७, ७†; ९, १५, ४, पै ८, १९, ७; १६, ६८, ४†; २०,११,१; –¶वस्य मै ४, ३, ७;९; –वाः तै ५, ६, ३, १¶; –¶वात् तै ५,६, ९, १; मै ४, ४,१०;–वान् ऋ १,१२६,१;४, २६,७; १०,१५८,२; तै ५, ६, ३,२¶; मै ४,४,१०¶; -वानाम् मा ९, ३९[o], मै ३, ४, ३¶; –वाय ऋ १,११३, १[p]; २,३८, [१ (६, ७१, १; ४; ७, ३८, १)]; ३, ५६,७; ४,५४,५; कौ २,१०९९†; –वासः ऋ ४,५४, ६; –वे ऋ ५, ८२, ६; मा ९, १०[q]; १३[q]; ११, २; २०,११; का १०, ३,१[r]; ४[q];१२,१,२; २१,७,११; तै १,१,९,३;४,१, १,१; मै १,६,१; २,७, १; ३, ११,८; काठ ७,१२; १५, ११; ३८,४; जै १, ४२, ९[n]; शौ ६, २३,३; पै ७, ३, ८; ५, ११; १९,४,१२†; –वेन ऋ ९,६७, २५; मा १९,४३†; का २१,३, १४†; मै ३, ४,३[2]¶;११,१०†; काठ ३७, ९; ३८, २†; शौ ६, १९, ३†; ९, २,६; पै २, ७२, २; ८०, २; ४, ३, ७[r]; १३,९,११; १६, ७६, ५; १९, ७, १३; ४२, ७.

¶सव-पति– -तयः मै ४, ३, ९; –ती मै ४,३,७.

?सवकथा पै १९,४१, १५.

सवत्य[s]– -त्यौ[t] मै २, ६,५,४,३,८[t].

सु-व(त्स>)त्सा– -त्सा पै ५, ३१, ३; –¶त्साः मै १, १०, १६; काठ ३६,१०; –त्साम् पै ११, ५,३.

?सवधीः पै ५,६,५.

[a]) नाप. स्त्री. । पृ २९५९ विसृष्ट-धे (न>) ना- इति शोधः द्र. (तु. वैप ४) । [b]) पामे. पृ ३३३२ *l* द्र. ।

[c]) विप. [जलवत्- (समुद्र- = द्युलोक- [तु. सा. PW. प्रमृ.; वेतु. w. प्रमृ. जलार्थे नाप. इति?])] ।

[d]) पामे. पृ ३३३२ *n* द्र. । [e]) पामे. पृ ३३३२ *p* द्र. ।

[f]) सपा. तैआ ६, ४,२ आमिगृ ३, ६, ३ : २५ प्रमृ. परमे इति पामे. ।

[g]) विप. (°वलपूर्ण- [क्षत्र-]) । तृस. । पूप. [सास्- (बल- [तु. निघ २, ९]) > मत्वर्थे] °सरस्विल- > °सरहिल- > यनि. । उप. < √वा [°= √प्रा] 'पूरणे' इति (वैतु. सा. = सलिलात्मना वायु-विशेषेणानुगृहीत- इति, सामुद्रवातवत्- इति च) ।

[h]) = सपा. काश्री ९,१२,२ । टि पृ २७९९ *c* द्र. ।

[i]) द्र. पृ २९९९ *c* द्र. । [j]) पामे. पृ ३३३५ *k* द्र. ।

[k]) द्र. पृ २९०० *g*, *h* द्र. ।

[l]) भाप., नाप. (याग-) । √सु 'अभिषवे वा प्रसवैश्वर्ययोः' वा √सू 'प्रेरणे' वा + अच् प्र. (पावा ३,३,५६) ।

[m]) सपा. काठ ४३, १ असौ इति पामे. । स एव साधुतरः पाठ इति Web (IS १३,१००) ।

[n]) सपा. सवम् <> सवे इति पामे. ।

[o]) पामे. पृ २२१४ *q* द्र. ।

[p]) सानुनासिकः संहितापाठः (तु. पा ८,४,५७) ।

[q]) पामे. पृ २२१५ *c* द्र. ।

[r]) सपा. शौ ६,५३,१ भगश्च इति पामे. ।

[s]) नाप. (°जन्मान्तक-पुरुष-) । °सव-भृति- (विप. = 'जन्म-धारक-') > स्वार्थे °सवभृतिक- > °सवतिक- > °सवतिक- > यनि. (तु. पर्यायान्तरे १सवात्य-, २सवात्य- इति) । पपा. नावग्रहः ।

[t]) सपा. तै १, ८, ९,२ काठ १५,४ तैब्रा १,७,३,५ बौश्रौ १२,५ : २८ सयात्यौ इति पामे. ।

सुवन (वप्रा.)[a]– -नम् ऋ १,१६, [५; २१,४; ६,६०,९]; ८; ३,३२,१; ५; ४३,४; ४,३४,४; ३५,४; ६; ७; ९; ५,४४,९; ८,५०,३; ५७, १; २; ६४, ८; १०, ७६, २; ३; ९६, १३; १६०,२; खि १, २, ३; ४; ४, २; ३; ३, २,३; ४, ७‡[b]; मा ८, ३‡[b]; १८[c]; १९, २६; का ८, १, २‡[b]; ९, ३, ४[c]; २१, २, १५; ¶तै १, ४, २२, १‡[b]; २, २, ९, ६^{१}; ३, १, ९, २$; २, २, १; ३; ९, १^{२}; ३^{२}; ५, ६, ५, १^{२}; ६, १,९, २; ४,५,२^{६}; ५, ७, २^{६}; ७, १, १, १; ५, ६, ४; ७,३^{४}; ¶मै १. ३,२६‡[b]; ३८$[c]; ३, ६, १०; ७, ४^{३}; ८, १०; ९,५; ४,४,१०^{२}; ५, ९; ६,८^{२}; ९; ७, १; ६; ८,३; ¶काठ ४, १०‡[b]; ९, १४; २२, ३^{२}; २३,७; २४, २; ३३,७^{४}; ३४, १६; ३७, ७; ¶क ३,८‡[b]; ३६,४; ३७,१; ३; की २,३४३†; जै ३,२८, १५†; शौ ६, ४७, ३; †२०, ३२, ३; ९६, २; पै १६, ११६,७; १९, ४३,१२; २०,१३,२; –¶नयोः काठ २६,१; क ४०, ४; –नस्य ऋ ३, ५२,५; ४, ३६, २; ८, ३७,[१; २-६]; १०,१७९, ३; खि ५, ७, ४, २; ३; १०; ११; तै २, २, ९, ६¶; ३, २,५, २; ३; ६, ५, ७,२¶; मै ४,७, १¶; शौ ७, ७६, १†; –ना ऋ १, ४, २; ४७, [८ (९२, ३) ८,४, १४ (८७, ४)]; ५७,२; १७३, ८; ३, १, [२०; ३०, २]; ३६, ८; ४, २९, [१; ८, ६६,१२]; ६,२३, ४; ४७,१४; ७, २२, ६; ७; ६९,६; ८,२६, २०; ३३,१५; ३५,[४-६], ३८, ५; ४६, ९; ५९, १; १०, ४०, ३,४१,१; ५०,५; ६; ८९,१६; १११, [(३,३१,८) ५]; ११२, ७; खि १. ३, १?[d]; ६, १; मा ३४, १९†; का ३३, १, १३†; तै १, ४, १०-११, १; ४४,२?[e]; मै ४, १४, २†; काठ ४,१२?[e]; क ३, १०?[e]; †कौ २, ४३८; ११५०; जै ३, ३३, १४†; शौ †२०, १५, २; ५७,२; ६८,२; ७३,१; –¶नात् तै ७,५,६,३; ४; मै ४, ५,६^{२}; ६,२; ४,६; ७, १; १४, ९$; काठ २८, ४; क ४४, ४; –नात्ऽनात् तै ६,६, ११, ३¶; –¶नानाम् मै ३, १०,५^{१}; ४,८,५; काठ २३,१०; २९, १; ७; ३७,७; क ३७,१; ४५,२; ८; –नानि ऋ १,१३१, १; २, ३४,६; ४, ४५, ४; ७, ३२, ६; ९७, १; ८, ३३,१४; ९०, १; ९, ८०, १; १०,४१, ३; ९६,६; मा ७,२०; का ७,८, ३; ¶तै २, २, ९, ७; ३, २, २, १^{२}; ६, ४, ११, ४^{२}; ६, ९, १; ७, ३, ११, ३$; मै १, ३, १३; २७; २,१,७¶; ¶३,२,८; ९,५; १०,५^{२}; ¶४, ५,५^{२}; ६,२; ४^{२}; ८; ७,७^{२}; ८, ४^{२}; ५; ¶काठ ४, ५$; १०,१; २१, ३; २६, १; ७^{२}; १०^{१}; २७, ९^{३१}; १०; २९, १^{२}; ५^{२}; ३०, ७; ३४, १७^{२}; ४३, १$; ¶क ३, ४$; ३१, १८; ४०, ४; ४१, ५^{२}; ८^{२}; ४५,२^{२}; ६^{२}; †कौ १, २६९; २, ८४२; †जै १, २८, ७; ४, १८, ९; †शौ २०,३१,१,१०४,३; –नाभ्याम् मै ४, ६, ८¶; –नाय ऋ ६, ७१, १; तै १, ४, ११, १; ३, १, ८, २; –ने ऋ १, १६१, ८; २, १८, [७; ७, २२, ५; २९,२]; ३, २८,४; ५; ३२,३; ५२, ६; ६०, ६; ४, १६, ९; १५; ३३,११; ३५, १; ५, ४०, ४; ६, ४७, ६; ७,५९,७; ९२, ५; ८, ८, ३; १०,४४, ९; खि १, ८, २; मा २७, २८†; का २९, ३, ९†; तै ३, १, ९, २; ¶२,९,१; ४; ¶६,१,६,२; ४^{२}; ३, १, २; ५, ५, १^{२}; ७, ५, ६,४¶; ¶मै ३, ७, ४; ८,१०; ९, ५; १०, ५^{२}; ४, ६, ४; ५; ८; ९; ७, ६^{४}; ८,३; १४, २†; ¶काठ २३, १०^{२}; २४,५; २६, १; २७, ८; २८, १; २; २९, १; ३०, ६; ¶क ३७, १^{२}; ६;

a) भाप., नाप. (सोमरस- प्रभृ.) । √सु 'अभिषवे' वा √सू 'प्रेरणे' वा + भावादौ ल्युट् प्र. ।

b) =सपा. माश ४,३,५,१२ । ऋ ८,५२,७ हवनम् इति पाभे. ।

c) इदं सुवनम् (माश ४,४,४,१० च) >सपा. तै १, ४,४४,२ प्रमृ. सुवनेदम् [°नम्, इ°] इति, शौ ७, १०२,४ ?सुवने मा (सा.W. सुवने [°ना, इ]मा इति) इति, या [१२,४२] सुवनमिदम् इति च पाभे. ।

d) सव° इति स्वरः? यनि. शोधः । खिसा ३७,१ मुमीके इति पाभे. ।

e) °नम् इति शोधः (तु. c, Ghatage [IHQ २१, २२६] च) ।

f) एकतरत्र °नापि इति पाठः? यनि. शोधः ।

४४,२; ४५,२; ‡कौ॰ १,२०२; २, १०४१; जै १,२८,१०‡[a]; शौ ६, ४७, २; ७, ८१, २†; १०२, ४![b]; ९, १, १२; १३; †२०, १२,५; ७; ७७,२; ९४, ९; पै १६, १५१, ४; १९,४३, ११; २०, ३१, ७†; –¶नेऽन्ने तै ६, ४, ११, ४; ६, ११, ३; काठ २७,९[i]; १०; –¶नेन काठ २८, ३; ४४, ३; –नेषु ऋ १, ९, ३; ५१,[१३; ८, १००,६; १०,३१, ४]; ६१,७; १३१,२; २,१६,७; ४३, २; ३, ४१,४; ४, २२, ५; ७, ३७, १; ८,१, २०; १०, ४३, ६; ५०,४; खि ७,६,१; तै ३, ४,११,४†, ¶मै ४, ६, ४; ७,६; १२,६†; काठ २१, ३¶; २३, १२†; क ३१, १८¶; कौ १, ३०७†; जै १, ३२, ५†; †शौ २०, १७, ६; २३, ४; ३५, ७; ७१,९; ७२, १; –¶नैः काठ २९, ६; ३४, १७; क ४५, ७.

¶सवन-चित्– -चित् काठ २२, १०; क ३५,४; –चितम् मै ३, २, ८.

सवन-पङ्क्ति– -ङ्क्तिः मै ३, १०, ५¶.

¶सवन-भाज्– -भाजः तै ७, ५, ६, ४[२].

¶सवन-मुख– -खयोः काठ २७, ८; –खान्ऽ-खात्,-खेऽ-खे तै ७,५,५,१; काठ ३४,४.

स-वयस्[c]– -वयसः ऋ १, १६५, १; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; २१,११¶; –यसा ऋ १,१४४, ३; ४; –यसे मै २, १३, १७; ३, १२, १४; –याः काठ ३९, ११.

?सवरोहम् पै ५,१,२.

स-वर्चस्– -र्चसम् तै ३, २,८,५; मै ४,१२,३; काठ ५, २.

१सवर्णा–>सावर्णि[d]– -र्णेः ऋ १०, ६२,११.

सावर्ण्य[d]– -र्ण्यस्य ऋ १०,६२,९.

†२स-व(र्ण>)र्णा[e]– -र्णाम् ऋ १०, १७,२; शौ १८, २, ३३.

स-वल्ल– -ल्लम् पै १६,७०,९.

स-वाचस्[f]– -चसः शौ ७,१३,३.

?सवाचा[g] पै १९,१४,१२.

स-वातृ[h]– -तरौ मा २८,६; का ३०, १,६.

१सवात्य[i]– -त्यान् मै ३, १३, १४[j], –त्यौ[k,l] तै १, ८, ९, २; काठ १५, ४.

२सवात्य[m]– -त्यान्[j] मा २४, १६; का २६,४,१.

स-वासिन्[n]– -सिनौ शौ २-३, २९, ६; पै १,१३, ३; ११२, १; ९, २५,१२.

स-विंशति–> सविंश[o]– -शः मा १४, २३; का १५, ७, १; तै ४,३,८, १; ५, ३, ३, ३[२]; ¶; मै २,८,४; काठ १७, ४; २०, १३[२]; ¶; क २६,३.

सवितवे √सु,सू (प्राणिगर्भे॰) द्र.

---

[a]) पाभे. पृ ३२८२ *g* द्र.।

[b]) सवने मा इति पाठः? सवना, इमा इति शोधः (तु. पृ ३३३७ *c*)।

[c]) बस. पूप. = २समान–, उप. = ३वयस्–।

[d]) अपत्यार्थे यक्. इञ्प्रत्यौ प्र.।

[e]) विप. (सरण्यू- [=उपस्-])। बस. पूप. = २समान- (तु. या [१२, १०] प्रमृ.; वैतु. वृदे [६, ६८; ७, १] षड्गुरुशिष्यः [ऋअ ८, ७] GRA. PW. प्रमृ. व्यप. [स्त्री-विशेष-] इति?)।

[f]) बस. पूप. = २समान–।

[g]) पाठः (स्वयाचा इति मूको.)? सु-वर्चम्– > -चाः इति शोधः (तु. पृ ७२३ *b*)।

[h]) स (=सहभूता-) + २मातृ–> तस. स-मातृ–> यनि. [वैतु. उ. म. भा (तैब्रा २, ६,७,३) बस. [विप. उपस्-], उप. मातृ– (=वत्स-) इति?]।

[i]) सवर्ष– द्रष्टव्येनैव गत्यर्थः। मध्यतः °'वष' > *°वश° > °वा° इति तु विशेषः (वैतु. < स-वात-[पूप. = २समान-] इति भा. सा [तैब्रा.] GRA. PW. प्रमृ.) स्पा.अनवग्रहः।

[j]) सपा. °त्यान् <> °त्यान् इति पाभे.।

[k]) वैतु. भा (तै., तैब्रा १, ७,३,५) स-वात्– [पूप. = २समान–] > °वाती–>-त्यौ (=सृजवत्सा जीवद्वत्सा च द्वे धेनू [तु. मा २८,६ प्रमृ. सवातरौ]) इति।

[l]) पाभे. पृ ३३३६ *t* द्र.।

[m]) = सवर्षं–, १सवात्य–। शिष्टं *i* द्र. (वैतु. उ. म. = वात्यामध्यस्थ-पशु- इति कृत्वा बस. पूप. = सह इति, उप. = वात्या– इति; PW. प्रमृ. = १सवार्य- इति?)।

[n]) विप.। उप. टा. <√वस् 'निवासे' इति। १मै स्थले [शौ. पै.] सा. [प्रेरे] B. च 'आच्छादने' इति पूप. = २समान– इति च?।

[o]) नाप. (स्तोम-विशेष-)।

सवितृ(बप्रा.)[a]- -०वितः तै ३,५,५,
१; शौ ५,२५,१२; ७,१७,१[b];
-०तः ऋ १,२४,३;३५,११;२,
३८,११; ३,५४,११;५६,६; ४,
५४,२;३;५;६; ५,८१-८२, ४;
५; ६, ७१, ३;६; ७, ३७, ८;
३८,२; ९,६७, २५; २६; १०,
३५, ७; ९३,९; १४९, ५;
१५८,२; मा १,२५; २६[२]; २,
१२;५ ३९;८,६†; ९, १; ११,
७;८; १९,४३†; २७,८[b]; ३०,
१; ३†; ३३,५४†; ६९†;८४;
३४,२७†; का १,९,३;४[२]; २,
३,१; १०;५, ९,५; ८,३,१†;
१०,१,१; १२,१, ७; ८; २१,
३,१४†; २९,१,८[b]; †३२, ४,
११; ५-६,१५; ३३, १, २१†;
३४,१,१;३†; तै १, १, ९, १;
२; ३,४, २; †४, २३-२४, १;
७,७,१; २,२,१२, २†; ६, ९,
२; ३,२,७,१;५,४,१; ११,३†;
४,१,१,२; ३;७, ३; ११, २†;
४,१२,५[c]; ६,३,२, ४; ७, ५,
२४,१†, मै १,१,१०[२]; २, २;
१३;३,२७†; ४,३; ११,१; ६;
२,७, १[२]; १२, ५; ३, ९, १;
११,१०[२]†; †४,१,१०§; १०,
३[२];१२,२; १३,१; काठ १,९[३];
२,२; ३,१; ४,१०†;५.६; १३,
१४;१४,६;१५,११[२];१२†;१७,
१९†; १८, १६; २६, २; २८,
७†; ३१,८; ३७,९; ३८, २†;
४१,१†; क १,९[२]; १४; २, ८;
३,८†; २९, ४; ४०, ५; ४४,
७†; ४७, ८; कौ १, १४१†;
जै १,१५, ७†; शौ २, २९,२;
४, ४,६; २५,६; ६, १९, ३†;
९९,३; ७, १५, ३; १६, १[d];
१२०,२; १०, ८,५; १४, १,
६२; १९,८,४; पै १, ६३, ४;
४,५,८;३४, ४; १३, २, १०;
१५,२,१[e];५,२; १६, १०१,४;
१७,२६,१७; १९,७,१३†;१३,
३; १७,११;२६,१; ५३,१-३;
२०,३,१†; ६, ३; १३, १०[e];
१७,८;१९,३;२०,५;६; २५,५;
४६,१; -त्रा ऋ १,२२,८;३४,
१०; ३५, [२ (४,४४,५; ८,५,
३५)]; ३; ४; [८; २, ३८,४];
९; ३६, १३; ७३, [२; ९,९७,
४८]; ९५, ७; १०७, [३; ६,
४९,१४], ११०, ३; १२३, ३;
१२४,१;१५७,१; १६४, २६;
१८६, १; १९०, ३; २, १, ७;
३१,६; ३८, [१; ६, ७१, १;
४; ७,३८,१]; ८; ३,३३, ६[f];
५४, ११; ५५, [१९; १०,१०,
५]; ५६, ७; ४, १३, [(६,२)
२; १४, २; ७, ७२, ४]; ५३,
२-७; ५४, १; ५५, [१०; ८,
१८,३], ५, ४२, [३; ७, ४०,
१]; ५;४८,५; ४९,४; ८१, २;
३; ८२, [३; ७, ६६, ४]; ८;
९; ६, ५०, [८; ७, ३५,१०];
१३;७१,५; ७, १५, १२; ३८,
३; ४५, १; ३; ६३, ३; ७६,
१; ७९,२; ८,२७,१२; ८६,५;
९, ८१, ४; ११०, ६; १०,
१२, ८; १७, ४; २७, १८;
३१,४; ३४, [८; १३९, ३];
१३; ३६, १४[६]; ८५, ९; १३;
२४; ३६; ८७, १८; ९२, ४;
१००,१; ३; ८; ९; १३०, ४;
१३९, १;३; १४९, १[२]; २; ४;
१५८,३; १६१, ४; १७४, ३;
१७५,१;४; खि १,४,७; २,९,
२; ५,१,१;५, ४[२]; ७, ४, १४;
मा १,१;३; १६; २०; २२; ४,
४; १६; ६, २; २६; ८, १७;
५४; ९,५;२२;३९; १०, २८;
११,१;३[२]; ६†; ११;४२†; ६३;
१२,३†; ६६†; १७,५८†; १८,
१६; ३०; १९, ८०; ८५; २०,
७०-७२; २१, २१; ५८; २३,
१६†;२७,१३; ३३,२०†;३४†;
४३†; ३४,२४†; २५†; ३१;
३५,२;३;५; ३७, ११; ३९, ६;
का १, १, १; २, ३; ५,७; ७,
४;८,३; ४,२,२; ५, ९; ६, १,
२; ७,३;९,३,३; ७, १; १०,
२,१; ६,२; ११,३, १; ८, ४;
१२,१, १; ३[२]; ६†; ११; ४,
५†;६,४; †१३, १, ३; ५, ५;
१८,५.९†; १९,६, १; २०, १,
१; २१,६,१;६; २२, ७, ४-६;
२३,२, १०; ६, ११; २५, ४,
५†; २९.२,३; †३२, २, ३;३,
५;१४; †३३,१,१८; १९;२५;
३५,४,२; ३; ५; ३७, २, १;

[a]) विप., व्यप. (सूर्यस्योदयात् प्राक् पूर्वदिग्भवाया अस्तमयादुत्तरं पश्चिमदिग्भवायाश्च दीप्त्याः *समानाऽभिमानिदेव-)। [b]) सपा. सु° <> स° इति पाभे.।
[c]) =सपा. आश्रौ ४,१२,२। मै ३,१६,४ काठ २२,१४ सवितुः इति पाभे.।
[d]) =सपा. वैताश्रौ २९, १८ कौसू २४,७। मा १७,७४ प्रमृ. माश ९,२,३,३८ काश्रौ १८,४,६ प्रमृ. सवितुः इति पाभे.। [e]) पाभे. पृ २२९८ i द.।
[f]) विप. [*शासक- =प्रेरक- (इन्द्र- [द्र. सस्थ. टि. सुपाणि- > -णिः; वैतु. अन्ये व्यप. इति ?])]।

३९,४,१; तै १,१,१,१; ५,
१;२; ६,१; ८, १; १०, २†;
३;१२,१; २, १,२; ३, २; ३,
५-६,१; १३,२; ४,४४, १; ६,
३,१; ७, ७, ११; ८, १०, १;
१६,१; २, १,६, ३¶; ३, १०,
२^{२};३; ४,५,१; २; ३,४,५,१^{a};
११,२†;५,६,२; ४,१, १, १^{२};
२†; ४;४,२†; ६,३; ८,१;१०,
४†; २,५,५†;८,१; ३, ११,५;
४,९, १; १०, २; १२, ४; ६,
३, ३†; ७, ६, १; ५, १, ७,
३; ३, ४, ४¶; ६, १, १, ९;
३, ३-४, २; ¶५, ७, १; २;
मै १,१,१; ६; ७; ९^{२}; २, १^{२};
३;१४;१५; ३, १; ३८; ५, ३;
६,२; ९,२; ८¶; ¶१०, ५^{२};
१०; ११,१; १०^{३}; २, ३, ४;
५,४¶; ६,६¶; ८; १२; ७,
१^{५};४†; ६; ८†; १२^{२};†; १०,
५†; ११,५; १२,६; १३, १०;
२०; ३, १, १^{२}¶; ८; २,१†;
३,८; ६,३; ९;९,३; ११, ४^{२};
५; ९^{२}; ११; १६,४; ४,१, १;
६;७^{२};९^{२};१२;१४,३,८¶;४,२;
६;५,२;८¶;७,१^{४}¶; ९, १, ३;
५; १०,१†;१२,६^{२}†; १४,६^{२}†;
काठ १,१; ५; ६; ८;१२; २,१;
४¶; ३,२; ३; ९; ४, १२; ९,
१०; १०, १२†; ¶११, २;
७; १३, ६¶; ९; १०; १४;
१४, ४^{२}; १५, ५¶; ६; ८;
११^{४};†; १२†; १६, १; ४†;
६; ८†; १२^{२};†; १७, ११†;
१८, ३†; १०; १७; १९¶;

१९, ७; २२, १४; २३, १;
६; ८^{२}¶; ९¶; २६, २¶;
३; ५; २८, ७^{३}¶; ३०, १०;
३१,४;५; ७;११; ३४, १४;
१७; १८; ३५,२०^{२}¶; ३६, ५;
१५; ३७, ९^{२}; १५¶; १७;
३८, ३^{२}; ९^{२}; १०; १४; ३९,
१; १०; १३; ४०, ९^{२}; क १,
१;५; ६; ८; १२; १३; १६;
२,९;१०; १६; ३, १०; २५,
३^{२};†; २८, ३†; १०; २९, ५;
७¶; ३०, ५; ३५, ७, ४०,
५¶; ४१, १; ३; ४४, ७^{३}¶;
४६,८; ४७, ४; ५; ७; ११;
४८, ३; १८^{२}¶; †कौ १, ५७,
२, ७०१; ८४५; ११०८;
†जै १,६,३; ३, ४६, ७; ५८,
३; शौ १,१८, २; ३; २६, २;
२९,२†; ३३, १^{b}; २,२६, १;
३६,८; ३,८,२; ११, ४†; १२,
४; १५, ६; ४, ८, ६; २५,
३-५; ५, ३, ९‡^{c}; २४, १,
२६, २; २७, ३; ६, १, ३;
४०,१;२;५३,१; ५८, १; ६१,
१; ६८,१; ३; १०३, १; ७,
१५,४;१८,४; २५, १^{d}; ३१,
१; ७७,६†;७†: ८,१,१५; ३,
१६; ५,५; १०; १४, ३; ९,
४,१०; १०,१; १२,१०; २१;
१५,४;१०, ६, १३; ८, ४२†;
१३,१, २०; ३८; ३, १३; ४,
१; १४,१, ९†; १३†; १९†;
३३; ४७; ४९; ५०†; ५१;
५३; ५८†; २, १२; ३९;
५९-६२; ७५;१८,१,५†;३६†;

२, ५५†; ३, १२; २९;
४, ३१; १९, १०, १०†;
१६, १; २०, १; २४, ८; २७,
१४;३१, १; ५; ४५, ४, ४६,
७; २०,९६, ९†; पै १, ११,
३; २७,१; ४; ३९,२; ४०, १;
६२,४; ८५, १; २; ९१, १-३;
१०१,३;१०८,१; २, १२, १;
२२, ६; २४, ५; ३६,२; ५२,
३; ४; ६६, २; ७२, २; ७३,
२; ४; ८०, २; ३; ८५, ४;
३,१, ४; २०, ४; ३७, १; ४,
२-३,७; ८,८; १०,१;२२-२३,
७;३४,३;५; ६;५,४,८‡^{e}; ६,
१९,६;७,६,६; ९, १; ८, १४,
७†; ९, १, ३; २, २; १२, ८;
२२, २५; १०, १, ११; ५, १;
५; ६,३;८, ४; ९, ७; ८; १५,
८; १३,३,१५; ५,३; ८,१०†;
१४,१,१८; १५,२, २; ४, ४;
६,५; ७,१०; १२,५†; १६,२,
५;५,७; ७,८†; २४,१०; २७,
५; १०;४३, ६;६८,४†; ११५,
१; १३५, ४; १३९, ११; २२;
१७, २३,४; १८, १, ९†; †२,
२; ६;४,२; ५,४; ५; ६†; ८;
१०; ६, ६†; ८, ३; १०, १०;
१२, ७-१०; १३, १; १४,
५; १६, १०; १८, ८; १९,
१,३†; ८; ६, ८‡^{e}; ८,१; १०,
६;१४,७; १७, १३; १४; १८,
१३; २१,२; ३; ३१,९; ३३,१;
३७, ११; ४८, १२; ४९, ३;
२०, २, ६; ३, ३; १०, २;
†११, १; १०; १४,५; १५,८;

a) = सपा. वैताश्री ८, १३ प्रमृ. । शांश्री ४,१०,१ सवित्रः इति पामे. ।
b) सपा. पै १,३५,१ धमा १३१ : ११ कश्यपः इति पामे. ।
c) पामे. पृ १५२५ c द्र. । d) पामे. पृ ३३३७ k द्र. ।
e) पामे. पृ २७५६ f द्र. ।

१७,९[२a]; १८,१; २२, ५; २४, ४;५;२५, ८; ४३, ५; ४७, २; ४९, १; -तारम् ऋ १, २२, ५-७; ३५,१; ४४,८; २. ३८, ९; ३. २०, ५; ६२, १२; ५, ४६,३; ४९,१; २; ८२,७; ६, २१,९;५०,१; ७,४५. ४; १०, ६६,४; १४१,५; खि ३, २२, ४; ५,७, ४, १४; मा ४. २५; ६, २१; ९. २७†; २१, ४०; २२,१०†; १३; ३०,४†; ३३, ४९†; का ४ ८,३;६ ५,१; १०, ५,७†; २३, ४, १२; २४, ४, २†; ५; ३२, ४, ६†; ३४. १, ४†; तै १.२, ६,१; ३, ११, १; ४, २५, १†; ७, १०, २†; २,१,६. ३¶; २, १२. २†; ३, ४,११, २†; ४, ७, १४, ३‡[b]; १५,३;५.७,१५, १; ¶६, १. ५,३[२]; ९,४; ४,१,२§; ५, ७, २; मै १,२,५; १८; ११, ४†; २,१३, ८; ३ ७,१[३]¶; ४,१०, ७; ११, २; १६, ५; †४,१२, २; ६; काठ २, ६; ३, ८; ८, ७¶; १४,२†; २०. १५; २२, १५; २३, ८¶; २४, ५, ४०, १०‡[b]; ५३, ५; क १, १९; २,१५; ७, ४¶; २९, २; ३६, ५¶; ३७, ६; कौ १, १७७; ४६४; जै १, १९, ३; ४८, ५; शौ ३. ८, ३; २०, ७†; २१, ८,४,२५,७;६,१,१; ७.१५. १;

११,८,३; १३,२,३६; १९,२४, १; पै १, १८, ३; ३, १२, ८; ३४,५; ४,३४, ७; १५. ५, ८; १८,२४,३; १९, १, १; १३†; २०,४,८; -तुः ऋ १, ३५, ५; ६;११०,२; ११३,१[c]; १५९,५; २. ३८,३. ६.७;१०; ३,३८,८; ५६,७, ६२,१०;११; ४,५३,१; ५४. ४; ५ ८१,१; ८२, १; २; ६: ६, ७१,२: ७, ३८,४; [६; ५२,३]; ८२, [१०. ८३, १०]; ८ १०२,६; १०,३६. १२; १३; ६४,७;१४९,३; १८१, [१-३]. मा १, १०; १२; २१; २८; ३१[२]; २, ५; ११; ३, ३५†; ५. १४†; २२; २६; ६ १; ९; ३०; ९, १०[४]; १३; ३०; ३८; १०, ६; ११, २; ४†; ९; २८; १४, २५, १७,७४[d]; १८, ३७; २०, ३;११; २१,४६;४७, २२. १;९†;११; १२; १४; ३०,२†: ३३ १७†; ३६,३†; ३७,१,२†: १२; ३८, १; का १,३,६;४,१; ८-९. १; १०,३[२]; २,१, ६; ३, ४[२];३, ३,२७†; ५,५, १†; ९; ७, १; ६, ९, १; २, २; ८,१; १०, ३,१[२]; ५; ५,८†; ११.१, ३; ४.२; १२,१,२; ४†; ९;३, १;१५,८,४; १८.६,१०[d]; २०, १, ७; २१, ७,१; ११; २३,५, ४,५; २४,१,१; ४,१†; ३; ४; ६; ३२, १,१७; ३४, १, २†;

३६, १, ३†; ३७, १, १; २†; २, २; ३८, १,१; तै १, १,४, २; ६, १; ९, ३; २, ११, १†; ३, १, १; ५, ६, ४†; ८,४†; ७, ८, १[२]; १०, ३; ८, ७, २; २, ३, ७, २¶; ६, ४, १; ८. ६; ३, १, ११, ८†; २,७, १[e]; ३, ५,१; ४, १,१,१;२†; ३; ३. १; ११, १†; ३, ९,२; ४, ११, २; ६, ५, ४[d]; ७,१५, ३; ५, १, १,४; ४, १; ३, ४, ४, ४,७,४[d]; ५¶; ६,३,२; ७, २२,१; ६.२,१०,१¶: ३,६,२; ४,४,१; ७,१,११, १; मै १,१, २; ५;९; १०,२,९†; १०;१५; ३, ३; ६, १; ९, ४; ११, १[२]; ४; ७[२]; २, ३, ७¶; ६, ३; ७, १[२]; २; ८, ५; १०, ६[d]; ३, ३,९[d]; ४, ३; ८, ८;९,६; ११, ८[२]; १६, ४[f]; ५; ४,१,२[२]; ४; ५,९; १०; ५, ४;९, १[२];†; २; ३;७;१०,३†-११,२†; १४,६†; ११; काठ १, २; ४; ५; ८;९; ११; २, ९; १०†; ११; १२; ३. ३; ५; १०; ६, ८¶; ७, १=;९,९[f]; १२,५¶; १३,१४[f]; १४, ७[२]; ८; १५ २; ११[२]†; १६, १; ३; १७, ४; ७; १८, ४[d]; २१, १; ९[d]; २२. ५¶; १४[f]; १५; २५, ९; १०; २६, ५; २७ १; ३१. १; ३; ४,७; ८; १०[२]; ३४, १७; १८; ३७,

---

a) सकृत् सपा. शौ १ १८,२ देवाः इति पाभे.।

b) पाभे पृ १५२५ c द्र.।

c) *नाप. (*पुत्र-)। (√सू > भावे) *सवित्र्- (जन्मन्-) > तद्वर्थे *सवित्र्- > यनि. (तु. पार. विस्र [पुत्र:])। 'यथा प्रसूता (प्रसवित्री [स्त्री]) सवितुः सत्राय (योनिं [स्वां गर्भधानीम्] रेचयति) एवा राश्री उपमे (तस्याः सत्राय स्वां) योनिम् आरिक् (रिक्तामकार्षीदित्र)' इति वा. (वैतु. अन्ये देवनानामेति?)।

d) पाभे. पृ ३३३९ d द्र.।

e) =सपा. माश ४, ६,६,६ शांश्री ६, ८,९ प्रभृ.। आश्रौ ५, २,१ लाश्रौ ५, ११,९ सवित्रा इति पाभे.।

f) पाभे. पृ ३३३९ c द्र.।

१७; ३८, ४[a]; १२[२]; ३९, १[१]; ४०, ६[c]‡[?a]; ९;१४†; ४१, २; ५३,१२; क १,४;८;९;११; २, ३; ४†; ५; ६; १०; १२;१७; ४, ७¶; ८, १२; २६, ३; ६; २८, ४[b]; ४०, २; ३; ४१, ३; ६; ४२, १; ४७, ३; ८; १०[२]; कौ १. ४३५; †२. ८१२; १०११; ३, २, ५†; जै १,४२, ९; २,५, ७†; ४, ३, ८†; शौ ४, २५, १; ६, २३, ३; ९, २, ६; १०, ५, १४; ११, ४,१६; १२, २, ४८; १९, ४९,१;५१, २; पै ४, ३४,१; ५,४०,१; ७, ३,८; ५,११; ९,२२,२४; ११, ५,१२!; १३,९,११; १४,४,१; १५,११,३†; १६,५७,१६,७०, १,७६,५;१२८,९; १७,३५,५; १९,४,१२†; ४२, ७; २०, ३, ४[b]; ४९,४†; ५३,१०; –त्रा ऋ २, ३८, ५; ४, ३४,८; मा ३, १०[२]; १०, ३०; ३७,१४;१५[२]; का ३, २, ३; ४; ९, ३; ११, ९, १; ३७, ३, १; २[१]; तै ५, ५, ८, ३; ६, १, ५, २¶; मै १, ११, ६¶; २, २, ७¶; ४, ९, ६[१]; ¶काठ ६, ८S; १४,६; २२, ५; २८, ७; ३५, २०; क ४, ७, ४४, ७¶; ४८, १८¶; –त्रे ऋ २,३०,१; ६, १५,१६; मा ८, ७; १०, ५; २२, ६, २९, ६०; ३८, ८; का ८, ८, १; ११, ४, १; २४, २, १; ३२, ५, १; ३८, २, २; तै १, ४, २३-२५, १; ८, ७, २; १०,

१¶; १३, ३; १९, १¶; ३, ५, ११, २†; ७, १, १४, १; १६, १; २, १४, १¶; मै १, ११,१०; २,६, ६¶; ११; १३; ३, १२, २; ५[२]; १५, १०; ४, ९, ८; १०, ४†; काठ ४, १०; १५,५¶; ७;९; १२†; ४१,५; ७; ४५, १०; क ३, ८; पै ५, १६, २; १५,५,६; १७,२१,५; १९, २१,४; २०,४९,२; ३.

सावित्र– -त्रः मा ८, ७; १८, २०; २४,३५; २९,५८; का ८, ४,१; १९,७,२; २६,७,५;३१, ६,१; ¶तै २,१,६,३; ३,२, ४; ५; ४,७,७,२S; S५,५,१८,१; २२,१; ६,५,७,२; ६,५,२; ७, ५, २१, १; मै १, ३,३७; १०, १[४]; १०¶; २, २,७¶; ४,२¶; ६, ५¶; १३[२]; ११,५; ३,१४, १५; ४, ३, ८; ¶४, ७; ९; ¶७, १[२]; ८[२]; ¶काठ ९, ४[२]; ५; ११, २; १२, १२; १५, २; ४; ९[२]S; १८, ११S; २८,७[२]; २९, ९[१]; १०; ३६, ५; ३७, २[१]; ३[१]; ४५, १८; ४७, ८; ४८, १; ¶क ८, ७[२]; ८; २८, ११S; ४४, ७[?c]; ४६, २; ३; –त्रम् खि ५, ५, ४; ¶तै १, ८, २, १; ४, २, ९, १; १७, १; २०, १; २१, २; २,१,६, ३; ३, २, ३; ६, ५ ७, १[१]; ¶मै १. ८, १०S; २,२,७; ५, ४; ३ ६,५; ४, ७, १; ¶काठ ११, २; १३, ६; २८,७[१]; ¶क ४४, ७[१]; –¶त्रस्य मै ४,७,१;

काठ २८, ७; क ४४, ७; –त्रा काठपुष्टि १९; –त्राः मा २४, २[d]; १४; का २६, १, ४[d], ३, ४; मै ३, १३,३; १२; १३; १५; १६; –¶त्राणि तै ५, १, १,१-३; मै ३, १, १[४]; काठ १८, १९[१]; क २९, ७[२]; –त्रान् मै ३, १, १[२]¶; –¶त्राभ्याम् काठ १९, ४; क ३०,२; –त्री पै ८,९,३; –त्रेण मै ४,६,८¶; –¶त्रैः मै ३, १, २; ४; काठ १९, १; क २९, ८; –त्रौ मा २९, ५९; का ३१,७,१; तै ५, ५,२४, १; काठ ४८,३.

सावित्री– -त्रिया ¶तै ५, १,१०,४,६,२,९,१; –त्री तै ६, १,२,५¶; ¶काठ २१, ८; २३, २; क ३५,८¶; शौ १४,२,३०; पै १८,९,१०; –त्रीभ्याम् तै ५, १.५,३¶; त्रीम् तै ६,३,५,३¶; मै ३,९,५¶; काठ २६, ८¶; क ४१,६¶; शौ ६,८२,२; पै १९, १७, ५; –¶त्र्या मै ३, ८, ७; काठ १४,६; १९ ७; ११; २१, ९; २५,८; क ३०, ५; ३१, १; ४०,१.

¶सावित्र-व(त>)ती– -ती[e] तै ५,१,४,४.

सवितृ-नेत्र– -त्राः तै १,८,७,१.

¶सवितृ पात्र– -त्रेण तै ६,५,७,२[१].

¶सवितृ-प्रसूत,ता– -तः तै २, ३, २,४;५.६,८,६; ५,१,५,३; ६, १,७,३; ६,३,२; ६,१,१,९; ५, ३;२, ९,१,३,२,४; ५,३; ४,१, २; ३,३;५,७,२; मै १,१०,५,

a) एकतरत्र सवितुः इति शोधः (तु. गपा. ऋ १, १६३,५ प्रभृ.)।

b) पाने. पृ ३३३९ d द्र.।

c) सहृत् सवि° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ २८,७)।

d) पामे. पृ २४९९ h द्र.।

e) गपा. काठ २१,१ सवितृमती इति पामे.।

११,७[३]; ३,१,२; ८;२, १; ४; ६,३; ९; ५,४,८,८; ९, ३; ६; ४,१,१;२[२]; ४-६;५[२]; ९[२]; १०; १२; ५, २; ४; काठ १४, ७[२], २३, १; ६; ८; २४, ३![a]; ५; २५,९;१०; २६,५;८[२]; २८,७; ३१,१;४[२];७;८; क ३५,७;३७, ४; ६; ४०,२; ३; ४१,३; ६[१]; ४४,७; ४७,३;४;८;११; -ता: मै ३,७,१,९,५; ४, ४, ७, ७, १[२]; काठ २८, ७[३]; ३४, १७; ३७,१७; क ४४, ७[३], -ताम् तै ६,१,७,३; -ते मै ३,८,७; काठ २५,८; ३१,३; क ४०,१.

सवितृ-म(त>)ती- -ती काठ २१, १¶[b].

स-विद्युत्[c]- -तम् शौ ४,१५,१६; पै ५,७,१४.

¶स-विभक्ति- -क्तयः काठ ९, १; क ८,४.

सं-विवध[d]->¶सविवध-त्व- -त्वाय तै ७,३,५,२; ७,३;९,३.

सवीमन्- √सु, सू(वधा.) द्र.

स-वी(र>)रा- -रा: पै २०,२२,५.

सु-वीर्य,र्या[e]- -र्यैः मा २८, ३; का ३०,१,३; -¶र्यम् काठ १३, १०;२९,७; क ४५,८; -¶र्या: काठ २५,१; क ३८,४; -र्याम् काठ ३३, ६¶; -र्ये काठ १२, ४¶; -र्यैः तै ३, ३,७,३¶.

¶सवीर्य-त्व- -त्वाय तै ५, २, ९, २; १०,४;३,२,५; ४,५;५, ३; ५; ६, २,५, १; ६, ८, २; मै ३, २,७; ९; १०; ८, २; काठ १९, १; २१, २; २९, २; क २९,८; ३१,१७; ४५,३.

स-वीवध[e]- -धम् काठ २७,१०¶.

स-वृत्[f]- -वृत[g] मा १५, ९; का १६, २, ६; मै २, ८, ८; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; -वृता मै २, ८, ८; -वृते मा १५,९; का १६, २, ६; मै २, ८,८; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६,६; -वृद्भिः कौ १, ९०; जै १,९,१०.

स-वृध्[h]- -वृधः ऋ १०, ३०, १०; -वृधे मा १६, ३०; का १७, ४,४

स-वृषन्- -ष्णे काठ १७,१४[i].

सु-वेदस्[d]- -दसः शौ १२, ३, १४[j]; -†दसा ऋ १,९३,९; तै २,३, १४,१; मै ४, १०, १; काठ ४, १६.

१सव्य,व्या[k]- -व्यः ऋ १, ८२, ५; ¶तै ३,४,१०,४; ५, ३, ३, ३; ५; मै २, ६, १३; काठ २०, १२[२]¶; शौ १५, १८, ३; -व्यम् ऋ ८, २४, ५; तै ६, १,१, ६¶; मै ३-४, ६, ३¶; ¶काठ ९, ११; २३, १[२]; क ३५, ७[२]¶; शौ १२, १, ३४; १५, १८, ३; पै १७, ४, ५; -व्यस्य मै १, ५, १३¶; -व्या ऋ २, २७,११[i]; तै २,१, ११, ५†[i]; मै ४, १४, १४†[i]; पै १७, २९, १०; -व्यात् मा ५, १९; का ५,५,७; तै १, २,१३, ३; मै १, २, ९; काठ २, १०; क २,४; शौ ७,२७,८; पै २०, ६,८; -†व्याम् ऋ ८, ४, ८; कौ २,९५६; जै ४, २०, २; -व्ये शौ ७,५९,८, पै १, ४९, १; -व्येन ऋ १, १००, ९; ५,३६,४; ८, ८१,६; मै १, ९, ३¶.

सव्य-तस् (:) ऋ २, ११, १८; मै ४, २, १४[२]¶; पै २, ८५, ३; ७,१५,१.

सव्य-ष्ठ(<स्था)[m]- -ष्ठाः शौ ८, ८,२३; पै १६,३१,४.

सव्य-पाचिनी[n]- -नी मै ४, २,

---

[a]) °वृत्तः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. क ३७, ४)।

[b]) पाभे. पृ ३३४२ *e* द्र.।

[c]) स(<सम्)+वि-द्युत्- (भावे<वि √द्युत्)> तस. [वैतु. सा. विप. (कोश- [मेघ-]) इति मत्वा बस. उप. विद्युत्- इति]। [d]) बस. पू.१. =२ममान्-।

[e]) =सु-विवध-। [f]) पृ२२१० *a* द्र.। पूप.=सम्।

[g]) पाभे. पृ ३१९१ *g* द्र.। [h]) विप.। उस. पूप.=सम्।

[i]) पाभे.पृ ३१९१ *m* द्र.।

[j]) सपा. मै ४,१४,१७ तैआ २,४,१ अनागसः इति, पै १७,११,४ सुवेधसः इति च पाभे.।

[k]) विप., नाप. (वाम-हस्त-)। (√वृप् [*= √वहू] *अनार्जवे =साचिततरभावे'>) वृप- (*=वाम- [तु. वक-]) +(√वृप् [*=√वह्,√भृ] 'धारणे = ग्रहणे'>) *वृप्म्य- (हस्त-) > कप. *वृप-वृप्म्य- > *उम (स्य>) हृव्य- > यनि. (तु. अवे. हव्य-, Lat. Scaevus; वैतु. पाउ [४,११०] <√सु, WAG [१, २३२ b] <स्क° इतीव !)।

[l]) तृ१ (तु. सस्थ. पृ १५३८ *b*)।

[m]) नाप. ([रथे] वामगार्श्वासीन- [योध-])।

[n]) विप. (सव्यतः सेविनी- [गो-])। बस.। उप. (√सच् 'समवाये' > भावे) *साचिनिका- > वावि. *सचिन्या-> *साचिनी- इति।

१४¶.

सव्य-स्थ-> °स्थ-सारथि[a]- -थी मै ४,३,८¶.

सव्या[b] > ¶सव्या(व्या-अ)पग्रहण[c]- -णः मै ३, २,१०; काठ २१,२; क ३१, १७; –णम् मै ३,२,१०.

सव्या(व्या-आ)वृत्- -वृतः मै ३,४,७¶.

२सव्य[d]- -व्याय ऋ १०, ४९,५.

सव्य-तस्() प्रमृ. १सव्य- द्र.

स-व्याधि- -धि पै ५, ६, २.

सु-व्रत,ता- -ता ऋ ६, ७०,३; –ताः मा[e] १३, २५; १४, ६; १५; १६; २७; १५, ५७; का[e] १४, २,११[e]; १५, १, ५, ४,३[२],८, ५; १६,७,१; तै ४,४, ११,१[e], मै १, ६, २[e]; २, ८, १२[२e]; ३, २, ९¶; काठ ७, १४; १७, १०[२e]; क ६,३; २६, ९[२e], शौ ३, ३०, ३; पै ५, १९, ३, –ते ऋ १०,६५,८.

¶सु-शीर्षन्- -र्षा तै ५, ५,४,३; ४; काठ २१, ४[२]; क ३१, १९[२]; –र्षाणम् तै ५,५, ४, ३;४.

¶सु-शुक्र,क्रा- -क्रम् तै ६, १, १०, १; –क्राणाम् तै ६,४,२,२;५.

¶सुशुक्र-त्व- -त्वाय तै ६,१, ६,५; ३,१,२; मै २,५,१.

*सु-शैल वन-कान (न >) ना[f]- -ना खि २,१,३.

√सश्च् प्रमृ. √सच् द्र.

?सश्वेतृतश्चामश्चकः पै ११ ७,३.

स-(स्तु>)ष्टुभ्[g]- -ष्टुप् तै ४, ३, १२,२[h].

√सस्, सस्ति ऋ ८, ९७, ३; सस्तः ऋ ६, २०, १३; सस्तु ऋ ७,५५,५[i]; सस्ताम् ऋ १, २९, ३; शौ २०, ७४, ३†; ससन्तु ऋ १,२९,४;७,५५,५[j]; शौ २०,७४,४†; ससन्तु ऋ १, १२४, ⌊१०; ४, ५१, ३⌋, असस्तन>ना ऋ १,१६१,११ ससरित[k] मा २३, १८; का २५, ५,१; मै ३,१२,२०; समस्ति[k] तै ७,४,१९,१;२[२],३[२], ससस्ति[k] काठ ४४,८[२].

ससत्- -सतः ऋ १, १२४, ४; १२५,७; –सताम् ऋ १, ५३, १; शौ २०,२१,१†; –सन्[l] शौ ४,१,६; –सन्तः ऋ ४,३३,७; –सन्तम् ऋ १, १०३, ७; ४, ५१,५; ६, २०,६.

ससती- -तीम् ऋ १,१२४,३.

सस(?वप्रा.)[m]- -सम् ऋ ८ ७२,३[n]; १०,७९,३[o]; –सस्य ऋ ३, ५, ६[n]; ४, ५,७[n]; ७,७[n]; ५, २१, ४[p]; –सेन ऋ १,५१,३[q].

?ससत्[r] पै १४,३,५.

¶सु-सत्य- -त्यः मै ३, ४, ७; काठ २२,८; क ३५,२; –त्यम् मै ३, ४,७; काठ २२,८[२]; क ३५,२[२].

ससनुषी- प्रमृ. √सन् द्र.

?ससन्त्येभ्यः पै ७,९,७.

ससर्परी[s]- -रीः ऋ ३,५३,१५;१६.

ससवुस्- √सन् द्र.

---

[a]) द्वस. । पूप. धा. पत्वाभावः उसं. (पा ८,३,९७) ।

[b]) तृ१ सत् किवि. । १सव्यु- + *भृत्-(हस्त-)>बस. *सव्य-भृत्->*सव्यभृता > *सव्यभ्‌आ> यनि. ।

[c]) विप. (वामहस्तनिवार्य- ⌊परकीय वज्र-⌋) । बस. (तु. पृ १५३७ g) ।

[d]) व्यप. (ऋषि-) । [e]) पाभे. पृ ३३३३ o द्र. ।

[f]) विप. । बस. > द्वस. । °शै···का° इति स्वरः? यनि. शोधः । [g]) नाप. (छन्दो-विशेष-) ।

[h]) पाभे. पृ ३११९८ g द्र. ।

[i]) सपा. शौ ४,५,६[१] स्वपन्तु इति पाभे. ।

[j]) सपा. शौ ४,५,६ स्वपन्तु इति पाभे. ।

[k]) सपा. सस°<>सस्°<>सस° इति पाभे. ।

[l]) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. सा. ⌊तु. वेचन मूको.⌋ सस्- >-सम् इति? । [m]) अर्थ. ? । नाप. (सस्य-, अन्न- ⌊तु. निघ २, ७⌋) इति प्रायोवादः? ।

[n]) वें. सा. विप. वा नाप. वा <√सस् 'स्वप्ने' ? ।

[o]) या ⌊५, ३⌋ प्रमृ. नाप. (स्वप्न- ⌊अनित्यदर्शन-माध्यमिक-ज्योतिस्-⌋ इति) ।

[p]) वें. सा. व्यप. (ऋषि-)? ।

[q]) GW. भाप. (स्वपन-) इति ? ।

[r]) *सं√सश्च्> सं-सश्चत्- > -श्चत् (किवि., न द्वि१) इति शोधः (तु. सस्थ. √सृज्>ससृजे इत्यत्र टि) ।

[s]) नाप. [*स्तोत्रपटनिका-, अर्चना- (तु. ⌊तार यं⌋ सा.; वैतु. GW. Roth LR. प्रमृ. अन्यथावदाः ?)] । (√सस् ⌊*= √शंस्⌋ 'स्तुतौ' > कर्मणि) *ससर्- + (√सृ ⌊*= √वृध्⌋ 'भाषणे = उच्चारणे' > कर्मणि) *सरम्- > *सरी-> *परी-> पग. यनि. । '(सर्पा) जमदग्निना संदत्ता (सती) अमितं बाधमाना समर्वरीः बृहत् (किवि.) मिमाय (शब्दं कृतवती) । (सा) सूर्यस्य (*सूरेः = स्तोतुः) दुहिता (भवन्ती) देवेषु श्रवः आततान (व्याप्तवती)' इति वा ।

स-सूति[a]- -तिम् मै २,७,१२.
स-सूनु- -नुः शौ ५, २७, १[b].
?ससूवधी पै ४,११.६.
ससृजान- √सृज् द्र.
ससृमाण-, ससृवस्- √सृ द्र.
*सस्थावात[c]- -ना ऋ ८,३७,४.
†?सस्नि (? वप्रा.)[d]- -स्नि ऋ १०, १२०,२[e]; कौ २,८३४; जै ४, ५ ६; शौ ५,२,२;२०,१०७,५; पै ६, १,१; -स्निः ऋ २, १८, १; ३,१५,५[f]; ९, २४,४; ६१, २०; कौ २,१६६; ३१५; जै ३, १६,२; २६,१; -स्निना ऋ २, २३,१०; -स्निम् ऋ ५, ३५ १; १०, ३८, ४; १३९, ६; मै ४,९,११; -स्नी ऋ ८, ३८, १; कौ २,४२३; जै ३,३२,१३.
सस्नि-तम- -मम् मा १,८; का १, ३.५; तै १, १,४ १; मै १, १, ५; ४,१,५[?]¶; काठ १, ४; क १.४.
सस्पिञ्जर[g]- -राः तै ४,५,११, १[h]; -राय तै ४,५,२,१[i].
सस्मिन् तद्- द्र.
सस्य[j]- -स्यम् तै ३, ४, ३, ३¶; ५ १, ७, ३¶; ७, ५, २०, १; मै ४, २, २[२]¶; कठ १० ३¶; १९, ७¶; ४५, १७, क ३०, ५¶; शौ ७, १२.१[k], ८, १३, ११;१२; पै १,१०६,२; ५ १५. ७; १६, ५; १५, २३.२; १६, १३५, २[२]; -स्यस्य मै ४, २, ८[२]¶; -स्येन मै ३, ६, ८¶; पै १,१०६, २; १५,२२,५.
सस्यद्[l]- -स्यदः ऋ १०,११३,४.
सस्रा-, सस्रि- √सृ द्र.
?|सस्रुत्[m]- -स्रुतः ऋ १,१४१,१[n]; ४ २८,१, ९ १४,६; मै ४,११, २; काठ ९,१९.
सस्रुषी- √सृ द्र.
स-स्रोतस्- -तसः मा ३४, ११; का ३३,१,५.
?सस्रोत्याः[o] पै २०,२०,४.
सस्वः √स्वृ द्र.
सस्वर्(:)[p] ऋ ५, ३०, २; ७, ६०, १०.
सस्वर् ता- -ता ऋ ७,५८,५[q].
स-स्वेद- -दः पै १२,३,१०.
√सह्, *साह्[r], > सा नह्[r], सीक्ष[s], ४७, सहने मै १,६,३¶; सहने ऋ ६, १; १०,४३,६; तै २,२,३,४¶; मै १, ६,३¶, शौ १,१६,३, २, ४,३;५.१७,१८; १८,१,४८†; २०, १७, ६†; पै १, १०, २;

[a]) भाप. । उप. <√सू (बधा.) ।
[b]) सुप्रतीक. ससूनुः > सपा. मा २७, ११ प्रभृ. माश ६,२,१,३२ सुप्रतीकस्य सूनोः इति पाभे. ।
[c]) नाप. *न. (लोक-) । (√सस् [=√वस् > भावे *वसस्-] 'निवासे' > भावे) *स(स्थ >)स्था- > मत्वर्थे यनि. (वैतु. पपा. प्रभृ. स-स्था° इति ?) । सस्थ. !यवयसि > यमयसि इति शोधः (तु. नापू. मंत्रे राजसि इति, नाउ. मंत्रे ईशिषे इति च क्लिप) ।
[d]) विप., नाप. [*स्नापयितृ- (मेघ- [तु. या ५,१ प्रभृ.])] । < √सन् इति वें. सा. PW. GW. प्रभृ., < सं√स्ना इति या., <√स्ना इति वें. सा. प्रभृ. [पक्षे] PG [३,५५] ।
[e]) (√शास् 'शासने' > कर्तरि) शासन- [शासक-] > -नाय इति शोधः (तु. छन्दः) । 'शासनाय (सते) ते (तुभ्यम्) व्यनदव्यनदुपलक्षितानि (भूतानि) प्रभृता (नैवेद्यानि) संनत (?मं) न्त (स्तनमनपूर्वकमनमयन्त [समुपहृतवन्तः])' इति वा. (वैतु. GW. सस्निम् इति शोधुकः ?) । [f]) वैतु. सा. <√सस् 'स्वप्ने' इति ? ।
[g]) शष्पिञ्जर- इत्यनेन स-न्यायः ।
[h]) पाभे. पृ३०९२ o द्र. । [i]) पाभे. पृ ३०९२ p द्र. ।
[j]) नाप. (क्षेत्रस्थ- [गोधूमादि-]) । <√शस् इति पाउ [४, १०९], <√सस् इति पाउभो २, ३, १ अभा. च ।
[k]) नाप. (फल-) । <√*सस् [=√सन्] '*जन्मनि =फले' (तु. ससवस्-) । ससनिवस्-, सस्नि- इत्यत्रापि <√सस् [<√सन्] इति सुवचं स्यात् ।
[l]) नाप. (*जल-धारा-) । (वृष-[*=जल-] >) *स- (तु. क- इति पर्यायान्तरम्) + स्यद्- (धारा-,प्रवाह-) > पस. यनि. (वैतु पपा. स-स्य° इति, सा. <१मह + स्यद्- इति, GW. <√स्यन्द् इति!) ।
[m]) विप (*धारावाहिनी- [=अप्-, गिर्-]) । (√सस् '*संङ्ग=अव्यवच्छेदे' > भावे) *सस- (प्रबन्ध-,धारा-) + (√भृ [बधा.] > कर्तरि) भृत्- > उस. *सस-भृत्- > *सस्रुत्- > यनि (वैतु. पपा. प्रभृ. स-स्रुत् इति, [पक्षे] दे [१,१३] पूर्. =सम् इति ?) ।
[n]) सस्थ. धेना- =नदी- । [o]) शोध पृ ६१४ r द्र. ।
[p]) अन्तर्हितेऽर्थे अव्य. (तु. निघ ३, २५) । <सम् √स्वृ इति दे. । [q]) तृ१ सन् वा. क्रिवि. ।
[r]) पपा. यक्र. = स°, सस° इति ।
[s]) पा. उसं. (पा ७,४,५५) ।

२,११,३; ९, १६, १; †सुहन्ते ऋ ६,६६,९; ७,६०,१०; तै ४, १,११,३; मै ४, १०,३; सहन्ते ऋ १०, ३४, ९; काठ २०, १५†; शौ १,३५,२[a]; पै १,८३, २[a]; !सहन्ति पै १९,५३,१२[२]; सहमे पै ५, १, ८; सुहे शौ ४, ३६,४; रुहे शौ ४,३६,३; १९, ६१,१; महामहे शौ २,४,४; पै २,११, ४; ६,९, ८[b]; सुहताम् मै १,५, १, सहताम् शौ ८,६, ७; पै १६,७९, ८; १७,१४,७; सहन्ताम् पै १०, ४, २; सुहस्व ऋ ३, २४, १; ३०, १६; १०, ८४,३; मा ९,३७†;१२,९९[२c]; १३, २६[२c]; का ११, १, ३†; १४,२, १२[२c]; १३[२c], तै १,६, १,१[४c]; ४,२,९, २[४c]; मै १,१, ११[२c]; २,७, १६[२]; जै ४,२५, १†; शौ २,२५,२[d]; ३,६,६;४, ३१,३†;३७,१०; १९,३२,६[२c]; सहाव ऋ १०, ८४, २[e]; मै १. ५, १; काठ १, १०[२c]; १६. १६[२c]; क १, १०[२c]; शौ ४, ३१, २†[e]; ५,१४,८; १९,३१, ११; पै ३, ३, ३; ४; ४, १२, ३†; ५,१, ७[३]; ८; ६, ८, ९[३]; ७.१,३; १०,५, ११; १२, ४, ६[३]; १५, ५, ७; ६, १०; १९, ३६, ७; ४६, २[२]; सुहध्वम् शौ ३, १, २; †सहध्वम् ऋ १०, १०३,२, मा १७,३४; का १८, ४,२; तै ४,६,४, १; मै २,१०, ४; काठ १८,५; क २८, ५; कौ २, १२००; शौ १९, १३,३; पै ३,६,२ऽ; ७,४,३; सहै मै १,६, ३¶; सहावहै[f] ऋ १०,१४५,५, शौ ३, १८, ५†, असहत मै १ ६,३¶; अुसहन्त ऋ ३,२९, ९; खि १,११, ३; काठ २५, ६¶; क ३९,४¶; शौ ११, १, २†; पै १६, ८९,२†, ¶सहेमहि[g] मै ३,८,५; काठ २५,६; क ३९,४. †साक्ष्व ऋ ३,३७, ७; शौ २०, १९, ७; सह्या.[h] ऋ १, १५२, ७; मै ४,१४,१२†, सह्युः ऋ ७, ९०,६; सह्याः[i] ऋ २, ११, ⌊४, १०,१४८,२⌋, ‡सह्याम[j] कौ १, ३१६; जै १,३३, ४; †साह्याम ऋ १०,८३,१; कौ २, २४३‡[k]; ३३७‡[l]; जै ३,२१,८‡[k]; २८, ९‡[l]; शौ ४, ३२, १; पै ४, ३२ १.

ससहे शौ १,१६,३[m]; !ससह[n] पै १७, १२, ७; सासहे पै १, १०,२[m]; सासहै पै १,६०, २[o]; सासुहत्[p] ऋ ६, ३३, १; ८, १९, १५[q]; सासाहत् काठ ३९, १५‡[q]; †सासुहः[r] ऋ ८, १९, २०; मा १५,३९;४०; का १६, ५, २१; २२; ‡सासहस्व[s] पै ४, १२, २; सासह जै १, १२, ७‡[q]; पै ८, ७, ६[३]; १९, ५०, २; सासाह > ह्या[s] कौ १, ११२‡[q]; सासह्यात् ऋ ५, ७, १०[२]; †सासह्याम[t] ऋ १, ८, ⌊४ (१३२, १) ८, ४०, ७; ९, ६१, २९⌋; तै ३, ५, ३,२; काठ ४,४; कौ २. १२९; जै ३, १३, ५; शौ २०, ७०, २०; सासह्याम ऋ १, १३२,१.

ससाहे ऋ १०, १०४, १०; कौ

a) पाभे. पृ १३११ *k* द्र. ।

b) सपा. तैब्रा २,४,७,२ जयामसि इति पाभे. ।

c) = सपा. माश ७,४, २, ३९[२] वैताश्री ६,१ प्रमृ.। पंग्र १,७,१ सवथाधस्व इति पाभे. ।

d) सुहस्व स्व>सपा. पै ४, १३,६ सहस्वति इति पाभे. ।

e) सपा. सहस्व<>सासहस्व इति पाभे. ।

f) सपा. सहावहै<>सहिर्यावहि<>सहियीमहि इति पाभे. ।

g) सपा. तै ६,२,८,१ अभिभवेम इति पाभे. ।

h) उपु१ । पाभे. पृ ११७४ *d* द्र. ।   i) सपु१ ।

j) सपा. ऋ १०,१४८,१ सनुयाम इति पाभे. ।

k) सपा. ऋ ९, ४१, २ ऋप्रा ९, ४६ साह्वांसः इति पाभे. ।

l) पाभे. पृ १४८६ *x* द्र. ।

m) सपा. स°<>सा° इति पाभे. ।

n) सासहे (उपु१) इति शोधः ।

o) सासहै इदं सपत्नीषु, साम(ह>)हीषु सूक्तम् आवपम् इत्यधिद्रुपक्षरोऽर्धचशोधः ।

p) प्रत्ययात् पूर्वमुदात्तम् उसं. (पा ६,१,१९०) ।

q) सपा. सासुहत् <> सासाहत् <> सासह <> सासाह्वा इति पाभे. ।

r) सपा. कौ २,९१० सासहिः इति, माश्री ६,२,२,२१ !सासहि इति च पाभे. ।   s) पवा. सासह ।

t) = सपा. बौश्री ७,१३ : २५ । मै १,३, १२ आपश्री १२,२२,५ अवधाधे इति, ऋ २,८,६; ९,३५, ३ शौ ७, ९८,१ अभिष्याम इति, ऋप्रा ३,१,७ शौच २, १०४ अभिस्याम इति च पाभे. ।

२, ३०४[a]; जै ३, ६, ११[a]; ?ससहे[b] शौ २,५,३[a]; पै २, ७, ४[c]; सासुाह ऋ ५, २५, ६, मै ४,११,१; काठ २,१५; सासाह ऋ ८,८६,५; सासुह[d] शौ १९, ३४, ५; पै ११, ३, ५; ससाह पै ७, १२, २; साक्षि ऋ १०, ४९,१; ‡साक्षाम ऋ ७,९८,४; शौ २०,८७,४, साक्षीय शौ १९, ३२,१०; पै ७,१२,८; १२, ४, १०; १९ ४२,४; ‡सहिषीवहि[e] शौ १९ ३२,५, पै १२,४ ५; सहिषीमहि[e] शौ ३,६,४; पै ३, ३, ५; साहिषीमहि ऋ ८, ४०,१; असहिष्ट ऋ ७,९८,५; शौ २०, ८७,५†.

?साक्षे[f] शौ २,२७,५.

?साक्ष्ये[f] पै २,१६,३.

सोक्षते[g] तै २, २, ३, ४¶;

सोक्ष्यत[h] ऋ ७,६०,११.

सावहीति पै १३,१४,१२.

सुह्[i]– सहः ऋ १, १७४,८[j]; १०, ४९,८[k].

१सहु, हा[l]- -हम् पै ६, २२, १०; –हानाम् ऋ १०,६,५[m]; –हान् पै १५, २३, १२[l]; –हासः ऋ ७, २४, २४.

सहिष्ठ– -०ष्ठ ऋ ६,१८,४.

सुहीयस्– -यसः ऋ १, १७१, ६; ४, ५५, १; मै ४, ९, १७; –यसा ऋ ८, ३९, ५; १०, १४५, ६[n]; खि १, १, १; पै २, २५, ३; २०, ३७, ५. ४६, ३; –यसि ऋ ५, ७९, [२;३]; †कौ २,१०९१;१०९३; –यसे ऋ १, ७१, ४[o]; मै २, १३,१७; ३,१२, १४; –यांसम् शौ १७, १, १-५; पै १८,३०, १-३; –यान् ऋ १,६१,७;१०, १७६, ४; तै ३, ५, ११, १†, मै ४,१०,४†; काठ १५,१२†; ३९, ११; शौ ४, ३२, ४‡[p], ५, २०, १०; २० ३५, ७†; पै ४,३२,४‡[p]; ९,२४,१०.

सुहीयसी– -सी शौ १०,५, ४३; पै १, ९३, २; १६,१३२, ९; –सीः शौ ८, ७, ११; पै १६, १३, १; -सीम् शौ ३, १८, ६‡[p].

सुह्यम्– -ह्यसः ऋ १, १२०, ४; १०,९३,१; –ह्यसे ऋ १०, ११५,६; पै १,३५,४[q]; –ह्यान् पै १, ३४, ४[q].

२सहु[r]– >†१स(ह >)हा-वत्– -वान् ऋ १, १७५, २; [३ (९, ४१,२)]; कौ २,७८३;७८४.

†स(ह >)हा-वत्– -वा ऋ ३, ४९,३; ६, १४, ५; १८,२; ७,४५,३[s], मै ४,१४, ६[s]; काठ ८, १७[s]; –वानम् ऋ १०, १७८, १[t].

३सुह[u]– >२सु(ह >)हा-वत्– -वान् ऋ ९, ९०, ३; १०,८३, ४[p]; मै ४, १२ ३†[n]; कौ २, ७५९.

सुहत्– -हत् पै २, ५५, १; –हन् पै ८, १८, ११; –हन्तः ऋ ५, ८७,५; –हन्तम् ऋ ५,२३, १; ८, ४६,२०; तै १,३, १४, ६†; –हन्ता ऋ ८,४०,१.

सुहन्ती– -न्ती ऋ ७, ५६,५. –न्त्या पै ६, ८, २.

†सुहध्यै ऋ ६, १,१; ७, ३१,१२; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; कौ २, ११४५; जै ४,२९,९.

---

[a]) सपा. ससाहे (आश्रौ ६, ३, १ प्रमृ. च) <> ?ससहे इति पाभे. ।

[b]) तु. पाभे., RW. च; वैतु शंपा. सात स्वराभावः इति? । [c]) °सा° इति शोधः (तु. पृ २४५३ c) ।

[d]) सासहे इति WI. RW. । [e]) पाभे. पृ ३३४६/द. ।

[f]) सनि √मिमक्ष> नैप्र. √माक्ष> [लिङि उपु१] साक्षिय इति शोधः (तु छन्दः, पै. मूको : वैतु सा. लेटि इति?) । मस्थ. तुया>स्त्वया इत्यपि शोधः ।

[g]) सनि ईत्वम् उसं. (पा ७,४,५५) ।

[h]) तु. वै. GW.; वैतु. सा. <√सघ इति ।

[i]) कर्तरि क्विप् प्र. ।

[j]) तु. पृ ६२६ g. वैतु वें. सा. क्रिप. ।

[k]) तु. पृ २२४१ p; वैतु. अन्ये <सुहस्- इति ।

[l]) विप. । कर्तरि अच् प्र. ।

[m]) नाप. (अभिमातृ- [देव-]) ।

[n]) सपा. °यसा <> °यसीम् इति पाभे. । ग च साधुतर इति ORN. ।

[o]) छन्दस्तः °ह्य° इति ORN. AVM. ।

[p]) सपा. सुहीयान् <> सुहासान् इति पाभे. ।

[q]) सपा. कौसू ७८, १० प्रमृ. सहीयसे, सहीयान् इति पाभे । [r]) भाप. । धनर्थे कः प्र. ।

[s]) = सपा. माश १३, ४, २,१० आश्रौ ३, ७, १४; १०,६,९ । तैब्रा २, ८, ६,१ सशाय इति पाभे. ।

[t]) = सपा. ऐब्रा ४, २० या १०, २८ । कौ १, ३३२ प्रमृ. सुहोयानम् इति पाभे. ।

[u]) = २सहु- । भावे अच् प्र. ।

१,५५,७; २,४, १§; ३, १७, ५; २२,५; २४,१७; २९, १४; ३०,१२; ४२,२; ४, ३, १; शौ २.१७,२²; ३, ५, ४; ४, ३१, ६†;३२, १†; ३६, ८; ६, ४, १ᵃ; १२५,२†; ८, ७, ५; १०, ५,१-६; ११, ८, १५; ९, १३; १२,६,१; १३, ४, १२; ५, ७; ८, ५; ६; १८, ४, ५३; १९, ३७,१;२; ५२, २; †२०, १५, ६; ६१, ५; ६२, ९; ६७, ६; १०९,३; १४१, ३; पै १, ३०, २;३; ५४,२; ३; २, २४, १; ४४,४; ४५, ४²; ५५, १; ३, १३,४; २३, १?; ४, १२, ६†; ३२,१; ९, २०,८; ११, ५, ४; ८; १२,७,९², १५, १,८; ११, ६†; १३,७; १३,१२; १६,१२, ५;३४,३;४;८३,३; १२७,१-५; १४१,१; १९, ३१,३; २०, ७, ४ᵇ; –हसः ऋ १, १२७, [१;८, ७१,११]; १४१, १; १४३, १; २,७,६; ३, ११, ४; १४, १; २८,३; ५,११, ६; ३१, ३; ६, ५-६,१;१२,१; ४९,२; ७, ५६, १९; ८, ६०, १३; ९, ७१, ४; १०,४५,५; ११५,७; १५३,२; १७६,४; †मा ११, ७०; १२, २२;१५,२८;४७; †का १२,७, ५; १३,२,५; १६, ५,९; २९; †तै ३,५,११,१; ४,१,९,२;२, २,३; ४,४,३; ८;१२, ५§; मै †२, ७,७,९;१३,७;८; ३, १६, ४;†४,१०,४; १४, १८; †काठ १५, १२; १६, ७; ९; २२, १४³§; २६, ११; ३९, १४; १५; †कौ १, १२०; ४६५;२, २५८; ९०५; ११६३; †जै ३, २२,५; ४, ६, ३; १४, ७; शौ ९,५,१३; †२०,६७,३;९३, ५; पै १५,२,४; १६, ९८,३; १९, २३,१;३; –०†हसः ऋ ३,२४, [३; ५,४,८; ८, १९,२५]; ८, ७५, ३; १०, ११,७;१४२,१; तै २, ६,११, १; मै ४,११,६, काठ ७, १७; शौ १८,१, २४; –†०हसः ऋ १, २६,१०;४०, २; ५८, [८; ४,२, २; ६,५०, ९]; ७४, ५; ७९, [४; ७,१५, ११], १४१ १०; ३,१,८; १४, ४; ६; १६, ५; १८,४; २५,५; २८,५,४,११,६;५,३,१;६; ९; ४,६; ६, १, [१०; १३,४]; ४, १;५,५; ११, ६; १३, ५; ६; १५,३;१८,११; २०, १; २१, ११; ७, १, २१; २२; ३, ८; [७-८,७]; १६,४; ८; १९, ७; १२;६०,२;८४,५; १०,५०, ६; मा १५, ३५; का १६, ५, १७; तै ४,३,१३,३; ४,४, ५; मै २, १३, ८; ४, १३, ६; काठ ६, १०; १८, २०; ३९, १५; कौ १,९९; २,९००; ९०३, ९११; ९६७; जै १, ११, ३; ४, १४-१५, ४; २५, ५; शौ २० १०३,३; –हसा ऋ १, ३१, ९; ५०,१३ᶜ; ५१, १०, ८०, १०; ९६,१;९८,२; १२७, ९; १०; २,१७,१; ४,१८, ८; २८, २; ५०,१; ५,१,८; ३, १०;८, ५; १२,२; ६,५,६;४४, २२; ४८, ५; ६०, १; ६६,९; ७, १८, १३;६०,१०; ८४,५; १०,४९, ८; ६१, ९; ८३,१; १०३, ७; १०८,९; मा १५,२;१७,३९†; १८, ७३; का १६, १,२; १८, ४, ७†; २०, ५,६; तै १, ५, १, १¶; ११, १†; ३, २, ८, ५; ४, १,११,३; २, ११, १†; ३,१२,१; ६,४,२†; ५, ३, ५, १¶; †मै २, ८, ७¶; १०, ४; १३, ११; ४, १०, ३; ५; ६; १२, ३§; ५; †काठ ४, १५; १६; ५, २§; ९, ११; १७, ६§; १८, ५; २०, १५; २१, ७§; ३२, २§; ४०, ३; क २६, ५; २८, ५†; ३१, १७; कौ २, १२०५†; जै १, १३, ६‡?ᵈ; ४८, १०‡?ᵈ; शौ २, २९,३; ४, ३२, १†; ३६, ३; ४; ५,२०, ३; ६, ७२, १; ७, ३६,१; १९,१३, ७†; ५२, २; २०,८८,१†; पै १, ३०, २; ३, २७, ४, ४, १२, ६‡?ᵉ; १८, ६ᶠ; ३२,१, ६.८,२; ७,४,७†; ९,२४, ४; १६, ४४, ७ᶠ; १९, १७,१३; २७, १४; ३७, १०; २०,८,९; –हसे ऋ १, १६, ६; ३,५१,४; ४,२०,६; ६, १, १; ३८,५; ७, ९८, ३; १०४, ३; १०, ७३, १; मा ७, ३०; १३, ३५; २१, ४०; २२, ३१; २३, ६४†; का ७, १२, १; १४, ३, ९; २३,४, १२; २४, १८, १; ३२, ५, १०†; मै १, ३, १६;

ᵃ) पामे. पृ २७२० f द्र. । ᵇ) पामे. पृ २७२० h द्र. ।
ᶜ) पामे. पृ १४६५ n द्र. ।
ᵈ) पाठः? °सः इति शोधः (तु. यक. ऋ १०,१५३,२ कौ १,१२० इति, ऋ १,१२७,१ कौ १,४६५ इति च)।
ᵉ) सपा. ऋ १०, ८४, ६ शौ ४, ३१, ६ सहजाः इति पामे. ।
ᶠ) पामे. पृ ३३६६ c द्र. ।

२०†; ८,८; ३, ११, २; १२, १३; ४,१३, ६†; काठ ४, ७; ८†;१८, २०†; ४०, ९; क ३, ५;६†; शौ ८,४,३†;१९, ३७, ३; २०,८७,३†; पै १,५४, ४; १६,९.३†; १९,२३,१; २५,६; –†हांसि ऋ ४,२२,९; ६, ६६, ९; ७, २१, ७; १०, ४४, १; खि ३.९,१; तै ४, १, ११, ३; काठ २०, १५; शौ २०, ९४, १; –होभिः ऋ १, ६२, १०; ६,६,६; १९,१; ७,६, ५; १०, ४६,९; ५६, ५; ११६, ६; खि ४,९,७; मा ७,३९†;८,५९; का ७,२१,१†; ९,७,८; तै १, ४, २१,१†; मै १,३,२५†; २, ७, ८‡[a]; ४,१४,६; काठ ४, ८†; ‡[a]१३, ८; ९; ३८,१२; क ३, ६†; शौ ७,२६,१; २; पै १३, ९,११; १५, २, ३[b]; २०, १४, १०.

सहसा-वन्– -०वन् ऋ ५,२०, ४; १०,२१,४; –†०वन् ऋ १, ९१,२३;१८९,५. ३,१,२२; ६, १५,[१२;७,४,९];७,१,२४,४, ६; १९, ७; ४३, ५; १०, ९३, ११; ११५, ८; मा ३४, २३; का ३३,१, १७; तै १, ६, १२, ६; मै ४, १२, ३![c]; शौ २०, १७,७; –वान्[d] मै ४,९,१७.

सहस्विन्– -०सिन् ऋ ४,११,१; तै ४,३,१३,१†.

सहस-कृत्– -कृतम्[e] मा ३,१८; का ३,३,९; मै १,५,२.

सहस-कृत– -०त ऋ ८,४३,१६; जै ३,४६,३; –०त ऋ १,४५. ९; ३, २७, १०; ५. ८,१; ६, १६,३७; ८,४३,२८; ४४,११; मै ४, ११, २; काठ ४०, १४; कौ २, ५२१‡[f]; ८५३‡; १०५५; जै ३, ४०, १७‡[f]; ५४,१; –†तः ऋ ८, ३, ४; मा ३३, ८३; का ३२, ६, १४; कौ २,९५८; जै ४,२०,७; शौ २०, १०४,२;–तम् ऋ ८,९९,८; शौ ६,३९,१[g]; –†वेन ऋ १०,८३. १; शौ ४,३२,१; पै ४, ३२,१

†सहस-तम– -मा ऋ ६, ६०, १; तै ४,२,११, १; मै ४, १०, ५; काठ ४,१५.

सहस्यं,स्यां[h]– -†०स्य ऋ १, १४७, ५; २,२,११; ५,२२,४; ७, १, ५; १६, ८; १०, १,७; ८७,२२; मा ११, २६; का १२, २,१५; तै १, ५, ६, ४, ४,१, २,५; मै २,७,२; काठ १६, २; ३८,१२; शौ ७, ७४, १; ८,३, २२; पै १६,८,२; १९, २७,३; –स्यः मा १४, २७; का १५, ८,५; तै १, ४, १४, १; ४,४, ११,१; मै २ ८,१२; काठ १७, १०; ३५, ९; क २६, ९; ४८, १०; –स्यम् ऋ ७, ४२, ६; मै ३,१९,४[i]; पै १५.१, ५[i]; –स्या तै २, ३, १३, १; मै २, ३,१[i]; काठ ११, ११[i]; –स्याय मा ७, ३०; २२, ३१; का ७, १२, १; २४, १८,१; मै १, ३, १६; ३, १२,१३; काठ ४, ७; क ३, ५; –स्येन ऋ ७, ५५, ७; शौ ४, ५,१†; पै ४, ६,१†; १९,२३, २; –स्यैः ऋ ५,२९,९.

सहस-वत्– -०वः ऋ १, १८९,४; ३, १४, २; ४; ५, ९, [७; २३,२]; ७, ४, ४; ८,४३, ३३; तै १, ३,१४, ७†; –वत् ऋ १,६,८[j], तै ४, ४, १२, ३; ७,१५,४; मै ३,१६,४,५; काठ २२, १४; १५; शौ ४,२७,५, †२०, ४०, २; ७०, ४; पै ४, ३५,७; १५.१,५; १९, ८, ७[k]; –†वतः ऋ १,९७,५; २, १३, ११; शौ ४,३३,५; पै ४, ३९, ५; –वता[k] ऋ १०, ८३,१; शौ ४,३२,१†; –†वते ऋ १,१२७, १०; ५,७, [१,८, १०२,७]; मा १५, २९; का १६, ५, १०; तै २,६,११,४; ४,४, ४, ४; मै २, १३, १७S; ३, १२, १४S; ४, ११, १; काठ २, १५; कौ १,

a) पामे. पृ २७५१ l द्र. ।

b) सपा. तै ४ ४,१२,५ मै ३, १६, ४ सुमृतिः इति, काठ २२,१४ सुमृता इति च पामे. ।

c) सु° इति पाठः? यनि. शोध. (तु. सप्र. ऋ७, १९,७) ।

d) सपा. मा ३९, ७ का ३९, ५,१ शुश ३, १२९ सासह्वान् इति, मैश ४,२५,१ ?सहसह्वान>सासह्वान् इति शोधः (तु. सस्थ. AVL.) इति, आपश्री १७,९, १ प्रभृ. सहान् इति च पामे. । e) पामे. पृ २५८३ d द्र. ।

f) सपा. ऋ ८,९८,१२ शतक्रतो इति पामे. ।

g) सपा. सुहस्कृतम् <>सहस्वम् इति पामे ।

h) विप., नाप. (मास-विशेष- [पौष-]) । मत्वर्थे भावे च यत् प्र. ।

i) = सपा. आश्री ४, १२, २ । तै ४, ४, १२,१ काठ २२,१४ सहस्विवम् इति पामे. ।

j) वा. किवि. ।   k) पामे. पृ ११८९ a द्र. ।

२१; २, २९६; जै १, ३, १; ३,२४,१२; –०वन् पै १९,५०, १३; –वन्तः[a] मा ३, १८; का ३,३,९; मै १,५,२; –वन्तम्[b] मै ४, ७, ३; –‡वन्तौ[c] शौ १९, ३२, ५; पै १२, ४, ५; –वान् ऋ ६,५,६; २२,१; १०, १०३, ५; मा १७, ३८†; का १८, ४, ५†; तै ४,६,४,२†; मै २,१०, ४†; ४, ७, ३; १४, १२; काठ ४, १४; १८, ५†; ३९, ११; क २८, ५†; कौ २, १२०३†; शौ २,४,६; ८,५,२; ९,२,१५; ११, १,६; १९,१३, ५†; ३२, ५‡[d]; १०; ३४,४; २०,३६,१†; पै १,६९,२; ४,१८,६; ५, २३, १![e]; ७,४,५†; ८, ७,६[२]; ११, ३,४; ५, ३; १२,४,५‡[d]; १०; १५, १२,९; १६, २७,२; २८, ६[f]; ७७,५; ८९, ६; १७, १२, ७; १९,२३,१.

सहस्वती– -०ति ऋ १०, १४५,२[g]; शौ ३, १८, २‡[g]; पै ४,१३, ४;६; ६ ८,२; –ती ऋ १०,१४५,५[c], तै ४, ४,१२,३; मै ३,१६,४, काठ २२,१४; शौ ३,१८,५†[c]; ६ ८,२,११![h]; १५, १,५[i]; ९; २०, १९, ८; –तीम्

शौ २, २५, १; ८,२, ६; पै ४, १३, १; ७, १२, ७‡[g]; १६, ३, ६.

†सहो-जा– -जाः ऋ १,५८,१; १०, १०३, ५[j]; मा १७, ३७[j]; का १८, ४,५[j]; तै ४, ६, ४, २[j]; क २८, ५[j]; कौ २, १२०३[j].

सहो-जित्– -‡जित्[j] मै २,१०, ४; काठ १८, ५; शौ १९, १३, ५; पै ७, ४, ५; –जितम् शौ १७,१,१-५; पै १८, ३०, १-३.

सहो-दा– -दाः ऋ १, १७१, ५; १७४,१; १०; पै २,४४,४; –†दान् ऋ ३,३४,[(१,७९,८) ८]; ४७, [५; ६, १९, ११]; ६,१७,१३; मा ७, ३६; का ७, १८, १; तै १, ४, १७, १; मै १, ३, २१; काठ ४, ८; क ३, ६; शौ २०, ११, ८; –दे काठ ३,१०; क २,१७.

सहो-भरि– -रिः ऋ ५,४४,३.

सहो-वन्– -‡वानम्[k] कौ १, ३३२; जै १, ३५, १; शौ ७, ९०,१.

सहो-वृध्– -वृधम् ऋ १, ३६, २; ३, १०, [९ (४, ८, १; ८, १०२, १७)].

सहसान,ना[l]– -नः ऋ २, १०,६; ४,१७,३; –नम् ऋ ५, २५,९; ७, ७, १; जै ४, २८, ४†; –ना पै ५,१,७[m]; –ने ऋ १, १८९,८.

†सहुरि[n]– -रिः ऋ २, २१,३; ४, ३८,७; ७,५८,४; १०, ८३, ४; ९२, ८; मै ४, १२, ३; शौ ४,३२,४; पै ४, ३२, ४; –रिम् ऋ ८,४६, २०; –री ऋ ६,६०, १; तै ४,२,११, १; मै ४, १०, ५; काठ ४, १५; –०रे ऋ ४, २२,९; १०,८३, ६; ८४,२;५; शौ ४,३१,२; ५; ३२,६; पै ४, १२,२;५; ३२,६.

सह्यु– -ह्योः ऋ ६,१८,१२.

साढ– -ढः शौ ५,३०,९[o].

साढा (ढ-अ) मित्र[p]– -त्रम् पै १०,४,१२[q].

साळ्ह– -ळ्हा ऋ ७,५६,२३.

साढ्यै[r] मै १, ६,३११.

साढ्वा मै ३,८,५[२].

सासहान[s]– -नः ऋ १, १३१, ४; शौ ३,६,४, २०,७५,२; पै ३, ३,५; ५, १, ६; ६,८, ३; २०, ५६,१०; –नम् शौ १७, १, १-५; पै १८,३०,१-३.

सासहि[s]– -हये मै २,१३, १७; ३,

a) पाभे. पृ २५८३ *g* द्र. ।
b) पाभे. पृ २७६४ *e* द्र. ।
c) सपा. सहस्वन्तौ <>सहस्वती इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ ३३४८ *g* द्र. ।
e) सपा. शौ ४,१७,१ सर्वस्मै इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ ८७३ *n* द्र. ।
g) सपा. °वति <> °वतीम् इति पाभे. ।
h) °तोम् इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. पृ ५८५ *f*) ।
i) पाभे. पृ २५८३ *h* द्र. ।
j) सपा. °जाः <> °जित् इति पाभे. ।
k) पाभे. पृ ३३४७ *t* द्र. ।
l) व्यु. प्रकारः पृ १७२३ *f* द्र. ।
m) पाभे. पृ ३३४८ *h* द्र. ।
n) व्यु. पृ १३६५ *l* द्र. ।
o) पाभे. पृ१८५४ *n* द्र. । p) विप. (राष्ट्र-) । बस. ।
q) पृ ३८३ सस्थ. समित्रम् इति नेष्टम् ।
r) ध्यैन् प्र. उसं. [पा ३, ४,९ (तु. MW. प्रमृ.; वैतु. WSR. < साढि- [भाप.] इति, पाका [६, ३,११३] त्त्वा > ध्यै इति च ?)] ।
s) पपा. सस° ।

१२, १४; -हिः ऋ १,१००,१; १०२,९; १७१,६; २, २२, ३; २३, ११; ३, १६, ४; ३७, ६; ८,१२,१; ९,४, ८; १०,१३३, ४; १४५, ५[a]; †कौ २,४०४; ८३७; ११०‡[b]; जै ३, ३१, २४†; ५६, १७‡[b]; शौ ३.१८, ५†; १९,५२,२; २०, ११,६†; पै १,२०,२; ३, ९,२; २६,६†; ६, ८, २, -हिम् ऋ १, १०२, १; ८,१५,४; ६१,३; १२; ७०, ४; मा ११,७६; ३३.२९†; का १२,७,११; ३२,२,१२†; तै ४, १, १०, २; मै २, ७, ७; १३, १३; काठ १६,७; ४०, ३; †कौ १,२८३; २, २३०; ५०६; †जै १,४३,३; ३,२०,१४; २९, ५; शौ ३, २१, ३; †२०, ६१, १; ९२,१९; पै ३,१२,३.

सामहौ- -हौः,-हौषु पै१,६०,२

सामह्वन्[c]- -ह्वांसः ऋ ७, ९२,४; -†ह्वांसम् ऋ ८,१६,१०; ४६, १६, जै ४,५,३; शौ २०, ४६, १; -ह्वान् ऋ १, १००, ५; ९, ११०, १२, मा ३२, ७[d]; का ३९, ५,१[d]; काठ ३९,११.

†साह्वन्[e]- -ह्वन् ऋ ६,७३,२; काठ ४.१६; शौ २०,९०,२.

†साह्वन्[e]- -ह्वांसः ऋ ९, ४१, ।(१, १७५, ३) २।[f]; -ह्वान् ऋ १,५८,५;२,२०,६; ३, ११,६; ४, २१,२;६,६८,७; ७,१२,२; ९, ९०,३; कौ २, ६५५; ७५९; ९०८; जै ३,५४,५;४, १५,२.

सौक्षत्- -क्षन्तः ऋ ६,१४,३.

सौक्षमाण- णः तै २, २, ३, ४¶;

सेहान,ना- -नः ऋ ८.३६,।१-६।[g]; -नायाः ऋ १०, १५९, २; पै २,४१,२.

सह्- √सह् द्र.

१सह[h] ऋ १,२३,१७; २४; ३८, ६; ४८, ९[z]; ५०, १३; ११७,१३; १४३, १; ३, ५८, ६; ६०, ४; ५; ४, ४०,३; ५,५३, २; १४; ६२,१; ६; ७५,६, ७८,८[i]; ६, २८, ३; ६०,१३; ७२,२; ७५, ७, ७, ३१, ८; ३५, ११; ६४, ३; ६६,९; ८३,६; ८,१, ३२; ५,३४; ७, ३२[j]; २६, ७; २९, ८; ७६,१०; १०२, २; ९,३७, ४; ८५, १; ९८, ७; १०, १७, १४; ३९, ११; ४३, ९, ४५, ११; ६५, १३; १४; ८४, ६; ८५,२८[k]; ३८[z]; ३९; ८८, ५; ९३, ९[l], ९७, २२; १०२, ६; १०७, २; ११३, ३; ११५, ७; १२१,४; १३६, ७; १५७, २; १६२,२; १७२,१,१९१,३; खि १,२,५; २,६,७; ३,१०,५;१६, ५;६; ४,७[z],११;८,४;५,५,२[l]; १५,१३; खिसा ३६,९[l]; मा ३, १३,४७,५७,५.६;२९;६,२४†; ८, २८[z]; २७; २९†; ९,१५†; ११, १५; ४०; ५३; १२, १०; २८;४१, ९६;१०३; २०,२५[l]; २६; २३, ३३; ४३; २५,१२†; ४६†; २९, ८; ४४†; ५३; ३६, १; ३८, २७[lm]; ४०, ११;१४; का ३, ३,३; ५, ४; ८, १; ५, २, ४; ९,६;६,६६,२†;८,११, २; १४, १; ९, ५, १[z]; १०, ३, ८†; ११, २,४[n]; १२, २, ४; ४,३; ५, ४; १३, १, ११; २,११†;३, १२; ६, २३†; ८, २; २२,२,२[z]; ३; २५, ७, १; ८,५; †२७, १०, ३; १५, १; ३१,१,८; ३६, १, १; ३८, ६, २[lm]; ४०,१, ११; १४; तै १, १,४,२;१०,२†;१४,१†, २,४, २; ११,२; ३,२,१; ८, २[z]; ४, २०,१†; ५, ३, ३; ४, ४, ५, २†; ¶९,२, ५; ६, ५, १; ८, २; ७,५,१;२¶; ४¶; ८, ३†; ८,३,१; ६,१; ¶२,२,१, ३,४; ४,१,२; ५,१,६,६,७, १९;२[l]; ३,१,४,३; ६,१; २[l]; ८, ३[l]; २,३,१; ६,२; ८,४;५; ¶४,३,

[a]) पाभे. पृ ३३४८ *e* द्र. ।
[b]) पाभे. पृ ३३४६ *r* द्र. ।
[c]) *स्व*° पपा. । [d]) पाभे. पृ ३३५० *d* द्र. ।
[e]) पपा. स° । [f]) पाभे. पृ ३३४६ *k* द्र. ।
[g]) पृ ३३८४ *g* द्र. ।
[h]) √स(ध >)ह (°=√सघ्, √सह् [पृ।]) 'संबन्धे' > भावे °सह- > सहा ।तृ१।> यनि. निष्पन्नं सत् 'संसम्पृक्तम्' इत्यभिनवर्थे क्रिवि. (वैतु. अभा. धा. 'सहने' यनि., PW. GW. MW. WAG [२,११७ a, २१८, २१९ a] प्रभृ सम् वा स्मम- वा > स-+ धा [>ध] इति प्र.१) ।
[i]) = सपा. माश १४,९,४,२२ आपमं २, ११, १६ प्रमृ. । शौ १,११,६ साकम् इति पाभे. ।
[j]) ढ इत्यनेन समस्तम् । [k]) पाभे. पृ १८९३ *l* द्र. ।
[l]) पाभे. पृ ३३९१ *j* द्र. ।
[m]) = सपा. माश १४, ३,१,३१[a] तैआ ४, २१, १[a] । वैताश्रौ १४,१ च इति पाभे. । [n]) सह ओजसा > सपा. मा १०,४ सहौजसः इति पाभे. । तु. पृ १८० *d* ।

१; ९,७; ५, ६, २; ४,१,२,२;
४,१;५, २; ८, ४†; २, १, ३;
२,४†;३,४;६,५†;७,१;६,६,
३†; ५,१,२,४;५, २; ११, ३;
२, २, ५¶; ३, ३^{२}¶; ११, १;
१२, २; ४, ७, २; ५, ९, ३;
६,१,४; ¶६.१.१,४; ७, ८S;
९, ५; २, ४, १; ३, २, ३^{२};
५^{२}S;३,२; ८, ४^{२}S; ४, ७-८,
३^{२};१०,२^{२}; ५, ३,१^{२}; ¶७,१,
६,२-४; ६;७; ७, २S; ४, ५,
४^{२}; १९, १S^{a}; मै १, १, २;
५; २,६; ७; १३; १४; १६;
३, १२^{२}; ¶४, ६-८; १०^{२};
१३^{२}; १५; ५, १†; ५¶; ८¶;
६,१^{२}; ७,१; २¶; ३¶; ४^{२};
¶८,२^{२}; ७;८^{२}; ९^{२};९, ८^{२}¶;
१०,४; १९¶; २०^{२}; ११, २†;
७¶; ८^{२}¶; २,१, ४¶; २,६†;
४,२^{२}¶; ¶६,१; ६; ७,२; ८-
१०; १४; १०,६;१३,१; २३†;
३, ¶२, १; २; ३^{२}; ३, ९;
¶६, ८^{२}; ९^{२}; ७, १०¶; ८,
५¶; ९,१; १०, १; १२, २;
२०^{२}; १६, २; ३†; ४, १, ५;
७¶; २,५; ८^{६}; १३^{२}¶; ¶३,
१^{१}; २; ८;४,६¶; ५,८^{२}¶; ९;
६, ३^{१}; ७^{४}¶; ¶८, ३; ५;
१०; ९, ७, ११; १२; १३^{१};
१२,१,१४, ११†; काठ १, ४;
२,८;११; ३, १^{१}; ६^{१}; ४, ४^{१};
१३^{२};†;५,२^{१}; ६,१; ७,९†, ७,
४¶;८¶; ९¶,१२^{१}; १३^{५}; ८,
४^{२}¶;६¶; ७¶; १८^{२}; १५¶;
२, १^{२}¶; ३¶; ४^{२}, ७; १५¶;
¶१०, २; ४; ७; ११, २¶-
¶१२,७; १२^{२}; १३, १२^{२}¶;
१४†; ¶१४ ६^{२}; ८; १५,१¶;
१६,१; ५; ८; ९†; १०; १४;
१९, २; ११; १२; २०, ६¶;
२१,२^{२}¶; २२, १२; २३,६¶;
२४,५¶;२५,९;२६,२^{२}; ९^{२}¶;
२७,४^{४}¶,७;८;¶२८,२^{४};३,६;
१०; ¶२९,५; १०^{२};३०,५^{२}¶;
८; ३१.३; ५¶; ३२,२^{२};¶;४;
७¶; ३५,३; ४†; १०^{१०}; ३६,
१३¶;१४^{२};१५¶; ३७,९,३८,
१४; ३९,२; ४०,१†;३^{२}; ४४,
८^{a}; ४६,१†; २;५०,५,६; क
१,४; २,२;५;८^{२};१३^{२}; ३,३^{२};
१२¶;¶४,५;६;८†,५,३¶; ६,
२^{२};९^{२}¶;¶७,२; ४, ८,२,३¶;
४^{२};६¶;७^{१}; १०; २५, १; ५;
२९,८;३१,१;२; ८¶; १७^{२}¶,
३६,३¶; ३७,६¶; ४०,२,५^{२};
४१, ७^{२}¶; ४२, ४^{४}¶; ¶४३,
२^{४}; ३; ६; ८; ४५, ६¶; ४६,
३^{२}¶, ४७, ३; ५¶, ४८, ५†;
१२^{२}; †कौ १, ९०S; ४४३;
५५२; ५६१; २, ३३८; ४१९;
४६१;६४५; ६७९; १०३१ †जै
१,९, १०S; ४६, ७; ५६, ४;
५७,१०; ३, २८, १०; ३३,९;
३४,१९; ५३, ३; ५६, ७; शौ
१,१,२; ४,२†; २,७, ५; १०,
२^{२}, ३०, ५; ३६, १!; ३, ४,
१; ५, ३; १२, ७; ९; १३,
५; ३०, ६^{२}; ४, २१, २†;
३१, ६, ३८, ५; ६; ७; ५, ६,
११-१४; २१, ८; २२, १०;
१२^{२}; २९, २; ३; ३०, ६; ६,
५९, २^{b}; ६४, २†; ११९,
२^{२}; १३२, ९-५; ७, ३७, १;
६२,७; ६७, ३; ८७, २; ९४,
२†; ११०, १; ८, १, १; ११;
८, २१; ९, १, १५; ३, १४;
२३; १०, ५, ४७; ६,२; २२;
२३^{२}; २४^{२}; २५; २६^{२}; २७^{२};
२८;३०^{c}; ७,५; १०,१३; १५;
११, १, १; ७; २२^{२}; ७, २०;
८, १९; २०; ९, ८; ११; २०;
२४; १०, ३०; ११, ५; १२,
१; २;५; ६; १२, १,३९; ५९;
३,१०; १५; १७; ३२^{d}; ३९^{२};
५५-६०; ४, २४; १३, १,१५;
३, ५; ६,७; १४, १,४८,†२,
१^{१}; २; १७,१, २४†; १८, २,
५९‡^{e};६०‡^{e}; ३,५६†;१९,६,
४‡^{f},८,२; ११,२†; १७, ९!^{g};
३०,५;३१,७; ९; ३६,१; ४०,
१; ४३, १-८; ५८, ६; †२०,
१७,९, ४२, ३; ६३, १; ९६,
१२; १२४, ४; १३१, १४S;
पै १, ६,२; ३३, २†; ४१, ३;
५३,५†; १००,१; १०९,६; २,
३, २^{१}; १७,२; २७,१;३, १,१;
४, ५; १३,३; १४,७; २०, ६;
३८,७,४, १,६†; २,७; ३, ६;
११, २; १२, ६†; ५, १, ५;
११,९^{१}; १६,१; १९, ६^{१}; २८,
६!; ८^{२}!; ९; ३८, ७†; ६,
४,११; ७, ८; १२, ७; १७,

a) पाभे. पृ ९६३ *d* द्र.।
b) सस्थ. ?देवीः > देवैः इति शोधः (तु. B.; वैतु. सा. सह-देवी- > -वी इति कृत्वा व्यप. [ओषधि-] इति, ?w. अरुन्धत्याः विप. इति ?)।
c) पाभे. पृ ३३५२ *m* द्र.।
d) सस्थ. ?देवीः>देवीभिः इत्यप्यक्षरः शोधः।
e) सपा. ऋ १०,१८,९ अस्मे इति पाभे.।
f) पाभे. पृ २३४८ *h* द्र.। g) शोधः पृ २१५८ *j* द्र.।

६‡[a]; ७, ३, ४; ५, २; ८; ९; १६, ९[b]; १८, ४; ८, १०, १०; ११,११; १५, १२; ९, ४, ९[x]; ४,५[3],६[x]; ७[2];१०; ५,४‡[c]; १३, ६; २२, ७; ८; १३; १४; १८; २३,५; ६;१०; ११; १३-१६; २५,१५; १०, १,१०; ४, ६; ५,७; ९, ६, १२[3]; १०, २; १३,१,१०; ११[2]; ५, २०; ८, १२†; ९,४; ११, २३; १४, १, १३; १५, २, ६; १०, ७†; १२, ७; १५, ६; १८, ७; १९, ३-५; ८; २२, १०; १६, १-२, १; ३०,११;३३,५;४०,१;४१, ३; ४२, २; ४४,५[2]; ६;७,४५, २[2]; ५०, ८; ७५,९[d]; ८२, ८; ८३, १; १०; ८४, ६; ८८, १; ८९,१; ७; ९०, ९[2]; १०८, ४; १०९,५; १५२,१०; १५४,१०; १५५, ४; १७,४,१०; ६-७, ७; १२, ७; १८,४; ३६, ९[e]; १०; ३७, ५;७; ३९,२; ९[2]; ४१,२[f]; ५-१०; १८, ५,७; †७, १; २; १६, ५; २५, ५; १९, †७, ३; ४;१३,१७; १४,११[g]; २९, ८; ३१,८; ३३,२; ३८,६;४८,१३; १८[2]; ५०,२; ३;५१,१७[2];२०, १५,२३[h]; १७,४; २१,९†; २४. १०;३२,३;४७,६;५४,४.

सह्-क(ण्ठक>)ण्ठिका- -का शौ १०,९,१५; पै १६,१३७,५.

सह्-क्रतु- -तुः पै २,८५,२.

सह्-गु- -गुः पै ३,१०,४.

?सह्-गोजष[i]- -षः पै ५,२८,६.

सह्-गो(प>)पा- -पाः ऋ १०, २७,८.

सह्-चार[j]- -रम् खि २, ९, २![k]; शौ २,२९,१; पै २,१२,१.

†सह्-छन्दस्- -न्दसः ऋ १०, १३०,७; मा ३४,४९; का ३३, २, १२.

सह्-ज,जा- -जा पै ७, १९, ५; -जान् तै ३ ५, ३, २; पै १६, १३१,२.

सह्-जन्या[l]- -न्या मा १५,१६; का १६,४,३; तै ४, ४,३,१; मै २, ८,१०; काठ १७,९; क २६,८.

सह्-जा- -जाः ऋ १०, ८४, ६; शौ ४,३१,६†.

सह्-जानि- -निः तै ३,२,८,५.

सह्-जानुष[m]- -षाणि ऋ १,१०४, ८.

सह-ज्योतिस्- -तिः पै १३, १४, १२.

†सह्-दानु[n]- -नुम् ऋ ३, ३०, ८; मा १८,६९; का २०,५,२.

? सह-दिशाम्[o] पै १५,१,५

सह्-देव[p]- -वः ऋ १, १००, १७; -वम् पै २, ५५,१.

साहदेव्य[q]- -व्यः ऋ ४, १५, [७(८) ९]; -व्यम् ऋ ४, १५, १०; -व्यान् ऋ ४, १५,[(७) ८(९)].

सह्-देव(त>)ता- -ता शौ १२, ४,२३; पै १७,१६,३.

सह-धूम- -मम् क ४,६[r].

सह्-प(ति>)त्नी- -त्न्यै शौ १४, १,५८[s]; पै १८,२,६;६,६.

?सहपरता[t] मा ३७, २०; का ३७, ३, ६.

सह-पु(त्र>)त्रा- -त्रा पै ४, १०, ५.

सह्-पूरुष- -षःपै ३,१०,४; -षान् शौ ६,५६,१[u].

सह-पौरुष- -षान् पै १९,९,१३[e].

a) देवाः सहामते > सपा. ऋ १,१९, ६ देवासः आमते इति पाभे.। b) शोधः पृ २१५८ *j* द्र.।

c) पाभे. पृ २३४८ *h* द्र.।

d) सपा. शौ ९,१३,१९ तत्र इति पाभे.।

e) पाभे. पृ २४९८ *o* द्र.।

f) सपा. शौ १२,३,५२ अभि इति पाभे.।

g) पृ ३३५३ *b* द्र.।

h) सहा इति मूको.। सपा. शौ ७, २६, २ पुरा इति पाभे.। i) वित. (बृहस्पति-)। बस. > द्वस.।

j) उप. भाप.।

k) सु…र इति स्वरः! यनि. शोधः।

l) स्पर. (अप्सरस्-)। उप. उप. < √जन्।

m) वित. [मरुद्गणस्- (मरुत्-[तु. पृ ११५५ *j*])]। बस.। उप. जनुस्- + प्रादीव्यतीयः अण् प्र. (वैतु. स्क. सा. उस. < जानु- + √सन् इतीव?!)।

n) वि. (वृत्र-)। बस. उप. = दानु- (द्र. पृ १५६१*d*; वैतु. = सहोदानु- इति मत्वा उ. म. प्रमृ. = दानु- इतीव?)।

o) सपा. तै ४,४,१२,२ मै ३,१६, ४ सहपताः इति, काठ २२,१४ सहाताया इति च पाभे.।

p) व्यप. (राजर्षि- [ऋ.]), नाप. (ओषधि-विशेष- [वै.])। q) अपत्यार्थे ण्यः प्र. उसं. (पा ४,१,१५१)।

r) पाभे. पृ २३४७ *h* द्र.।

s) पाभे. पृ १८९१ *l* द्र.।

t) सह, पुरता इति द्विपदः शोधः (तु. ऋ १०, ८५, २४)। u) सपा. °पु° <> °पौ° इति पाभे.।

†सह-प्रमा- -माः ऋ १०,१३०,७; मा ३४,४९; का ३३, २,१२.
सह-भक्ष- -क्षाः तै ३, १, ९,२; मै १,३,३६; काठ ३०, ६; शौ ६, ४७,१; पै १९,४३,१०.
सहू-भूति- -०ते शौ ४,३१,६‡[a].
सह-मातृ- -तरम् पै १३,१४,५
†सह-मूर[b]- -रान् ऋ १०, ८७, १९; कौ १, ८०; जै १, ८, ८; शौ ५,२९, ११; ८, ३, १८; पै १६,७, ५.
सह-मूल- -लम् ऋ ३,३०,१७.
सह-यज्ञ- -ज्ञे पै २०,४०,७.
सह-यशस्- -शाः[c] तै ४, ४, १२, २; मै ३,१६,४.
सह-रक्षस्- -क्षाः तै २,५,८,६¶.
सह(ह-ऋ)र्प(भ>)भा- -भा तै २, ६,७,३; -भाः कौ ३,४, १२; जै २,१,८.
सह-वत्- -वत् पै २,३५,१.
सह-व(त्स>)त्सा- -त्सा ऋ १, ३२,९; पै १३, ६, ९†; -त्साः कौ ३,४,१२; जै २,१,८.
सहू-वसु[d]- -सुम् ऋ २,१३,८.
सह-वात- -तम् पै २, ३,२.
सह-वाह्- -वाहः ऋ ७, ९७, ६; काठ १७,१८†.
सह-वीर,रा- -रम् ऋ ३,५४, १३; १०, ४०, १३[e]; का २९,१,६[f]; मै २,१२,५[f]; काठ १४,२[e],१८, १६[f]; क २९,४[f]; शौ २,६,५[f]; ३,१२,५[f]; पै ३,३३,६[f]; -राम्[f] मा २७,६; तै ३,५,१,२; ४,१, ७, ३.
सह-शुय्य[g]- -य्याय ऋ १०, १०, ७; शौ १८,१,८†.
सह-संभ(ल>)ला- -लायै शौ १४,१,१९.
सह-सामन्- -मानम् ऋ १०, ११४,१.
सहसाम्नी- -म्नी तै ४, ४, १२, ३; मै ३,१६,४; काठ २२, १४; पै १५,१,९.
सह-सूक्त- -क्तः पै २०,३४,६[l].
१सह-सूक्तवाक- -क[i] मा ८,२२; का ९ ३, ८; तै १, ४, ४४, ३; ६,६, २,२; मै १,३, ३८; काठ ४, १२; क ३, १०; शौ ७, १०२,६.
२?सहसूक्तवाक- -के काठ ४,१३[j].
सह-सो(म>)मा- -माः मा ८, ११; का ८,७,१; तै १, ४,२८, १; मै १,३,३०; काठ ४, ११; क ३,९.
†सह स्तोम- -माः ऋ १०,१३०, ७; मा ३४, ४९; का ३३, २, १२.
?सहाशया[e,k] काठ २२,१४.
सहो(ह-उ)दर- -रैः पै ६,१२,७.
सहो(ह-ओ)जस्- -जसः मा १०, ४[l].
सहौ(ह-ओ)षधि- -धिः पै ९, ३, ९-१३.
२सह[m] >सह-गण- -णाय मै २, ९,१०.
सह-देव्य- -व्याय मै २,९,१०.
सह-पार्षद- -दाय मै २, ९, १०.
सह-वृष- -षाय मै २,९,१०.
१,२सह-, ३सह- √सह् द्र.
सह-कण्ठिका- प्रभृ. १सह द्र.
सह-गण- २सह द्र.
सह-गु- प्रभृ. १सह द्र.
सहत्- √सह् द्र.
सह-देव्य- २सह द्र.
सह-दानु- प्रभृ. १सह द्र.
सहध्यै, सहन्तु-, सहन्तम-,सहन्त्य- √सह् द्र.
सह-पत्नी- १सह द्र.
?सहपत्न्यात्[n] पै ५, ३७,२.
?सहपत्या- १सह द्र.
सह-पार्षद- २सह द्र.
सह-पुत्रा- १सह द्र.
सहमान- √सह् द्र.
सह-मूर- प्रभृ. १सह द्र.
सह-वृष- २सह द्र.
सहस्- प्रभृ. √सह् द्र.
?सहसिनी[o]- -नीम् पै १७, १३, १०.
?सहसी[p]- -सी पै १९,२३,१.

[a]) सपा. ऋ १०,८४,६ अभिभूते इति पाभे. ।
[b]) उप. = मूल- । [c]) पाभे. पृ ३३५४ o द्र. ।
[d]) उप. = १धन- (तु. टि. नामंर- [परि.], GW. ORV. प्रमृ.; वैतु. वे. सा. असुर-विशेष- इतीव?) ।
[e]) पाभे. पृ ३३३१ n द्र. ।
[f]) सपा. °रम् <> °राम् (द्विर १, १७,७ च) इति पाभे. । [g]) पाभे. पृ ३३३१ m द्र. ।
[h]) उप. उप. √शी + भावे यत् प्र. यकारोपजनश्च ।
[i]) सपा. °कः <> °कवाकः इति पाभे. ।
[j]) सपा. मा ८,२५ प्रभृ. सूक्तोक्तौ इति, तै १,४,४५, २ क ३,११ सूक्तवाके इति च पाभे. ।
[k]) EI. सह, आशया इतीव? ।
[l]) पाभे. पृ ३३५३ n द्र. । [m]) = १सह ।
[n]) BKA. मासत्स्यात् इति शोधः ।
[o]) नाप. (ओषधि-) । <सहस्- इति? ।
[p]) नाप. (ओषधि-) । टिट o द्र. ।

सह-सूक्त- प्रभृ. १सह द्र.

सहस्-कृत्- प्रभृ. √सह् द्र.

सह-स्तोम- १सह द्र.

सहस्र(वप्रा.)[a]- -स्रम् ऋ १,११,८; २४,९; ३०,२; ८०,९; ११६, २; १२६,१;३;१६७,१[२],१८९, ८,२,१४,६;७; ४,१८,४; २६, ७,३१,१०; ३२, १७; ३८, ८; ४६,[३;८,१,२४],६,१८, ११; ३४,३;६९,८;७, २५, ३; ४६, ३;६२,३;९१,६;९२, १; ९९, ५;८, २, ४; ६, ४६; १२, ८; २१,[(२,४१) १८]; ३४, १६; ५७,३; ७०,५; ७८,१; ९,५२, ५;७८, २, ९१, ३; ९७, २९; १०६,६; १०, १५, १०; १८, १२; ६२, ७; [(६, ४५, ३२) ८]; ७३,३,७९,५,९७,२; ९८, ४; १०२,२; ५; ९; ११४, ८; खि १,४,४; ४,११,८,५,७, ३, ८[b]; मा ७,७†; ८,४२; १२,८; ७६†;१५,५५;१६,५२,१७,२[२]; ७१;१८,६२; ३३,८३†; का ७, ३,१†; ९,६,१; १३, १,९; ६, २†; १६, ६, ७; १७, ८, ६, १८, १, २[२]; ६, ७; २०, ४, ५; ३२, ६, १४†; तै १, †४, ४,१; ४५,१; ¶७,४,६. ६,७, ¶२,१,५, १; २[४]; ८, ११, ८; १२,७; १४, ३†; ¶३,२, ११, २; ३;४,२,१; ४,२,१, ३; ६, १†; ४,११,३; ४, ५, १०, ५; ६,५,३; ७, १३, ४; ५, २, ९, २[२]¶; ५,२, ७[२]¶; ७,७,३; ६, ६,३,२†; ¶७, १,५, ५;७[२];६, १;५[४]; ७[२]†; ७, २[१]; ३[४]§; ४[५]; १०,२[२];२,१, ४; मै १, †३,६; ३९; ५,९¶,१४[४];¶;७, १; ८, ६[२]¶; १०,८[२]¶; २, ४, ३¶: ४†,५,३[४]¶; ७,१३†; ८,१४[२]; ९,९;१२,४; ¶३, २, ७[२]; ३, ४[२]; ४, ¶२, १; २[१]; ९§[c]; १०[२]; ५, ३[२]¶: ८, ५†; १२,५[२];†; १३,८[b]; काठ †४, २;१३,७,३; ८,१४; १२,१४†; १५†; १३, ३[४]¶; ११†; १६, ८; १३†; १७, १०[२]; १६; १८,४; १८; १९, १३[b]; २०, ८[२]¶;२९,३†; ३६,३[२]¶; ४०, १३; क †३,२; ११;५,२;२५, ४†;२६, ९; २७, ६; २८, ४; २९,६; ३१,१०[२]¶; ४५, ४†; †कौ १,२४५; २७८; ४५८§[d], २, २१२; ६०२; ७४१; ९५८: †जै १,२६, ३; २९, ८; ४८, २§[d];३,१९,७; ४,२०, ७; शौ १,१०,२;२,९,३; ५, १५,११; १८,१०;६.४४,२;६३,३; ७७-७८,३;८४,४; ७,२३,१;३६,२; ४५,१†;८,८,७,९ ४,९;५,१७; १०,८,२४;१०,९;१२,१, ४५; १३,१,३७,१७, १, ३०; †१८, ३,४७;५१; १९, ३०, २; ४६, ५: †२०, ८१, १; ९२, २०; १०४,२; १४३,९; पै १, ८९, २; ४१,२; २, १०, ५; ३,३८, १०; ४,२३,४; ६, ३,१०;१०, १; ८, ५,११; ९, १८,५; १०, ९,९; ११, ६, २†; १३, ११, २०; १५,५,६; १६,२४,९;२९, ७; ३४,५;९६,३;९८,८;१०३, १;१०७, ९; १७, ५, ३; २९, १६;१८,१८,७;३२, १३; १९, ११,३; १६, ४; ११; २३, ८; ५३,४-६; २०, ४,१०;१५,३†; ३०,६; ३३,७;५६,८; ६१, ७; -स्रा३म् तै ७, १, ७, ४¶; -¶स्रम्ऽ-स्रम् तै ५, ६, ५, ३; काठ २२,३; -स्रस्य ऋ १, १२६, ४[e]; मा १३, ४१; १५, ६५[२]; का १४, ४, ४; १६, ७, ७[२], तै ४, २, १०,१; ४, ११, ३[४]; ७, ¶१,५,६; ७[२];६,१; ७; ३,१३,१[२]; मै २, ५, ३[२]¶; ७, १७, ८,१४[५]; ३, २,७¶; काठ १३,३[२]¶; १६,१७; १७, १०[१]; २१,६[२], ४३, ३[२]; क २६, ९[१]; ३१,२१[२]; शौ १, १७,३; पै १, ९४, २; १४, ३, ११; १९, ४, १३;४३,९; -स्रा ऋ १,५३,९; ६२, १०; ११६, २१; १३३, [७; ८, ३२, १८]; ४,१६,१२; १३; २८, ३; ३०, २१; ३२, १८; ५, ३०, १२; १४; ३३, ९; ३७, ३; ६,१८, १३; २६, ५; ६;४८,१५,६३,१०; ७,१८,

---

a) = दश-शती- । सामान्येन अपरिमित-पर्यायः (तु. निघ ३, १) । सहस्- > मत्वर्थे रः प्र. इति या [३, १०] प्रमृ., GW., < १सह् इति जैमि २.२५८, स- (< १सह्) + हस- इति WAG [१,१८९ b; २००b; २१५ c] प्रमृ. । सनु- + हस- (हसन-) > सन. सनु-स्थ- > प्रत्र. यनि. इति मतम् ।

b) सपा. मा २८, १९ प्रमृ. सुहषेण इति पामे. ।

c) = सपा. कौगृ ३,५,९ । मंब्रा १.८,५ गोगृ ३.६,५ सहस्यम् इति, शांगृ ३. १०, २ सहस्रपोषम् इति च पामे. ।

d) कोपः पृ ६५६ h द्र. ।

e) नाप. (सार्थ- [तु. पृ १५५० m; वैतु. अन्ये संख्यावचन- इति?]) ।

१४;८,२,४१;४,२०; ५,[३७; ६,४७];३३,५;३४, १४; ४५, १२,४६,२२[2]; २९; ५६,२;९, ८७,५; ९७,२५,५३; १०,२३, ५; २८,[६;४८,४];७३,४;८०, ४;५;९८,१०;११; खि ३,८,२; ५, ५, ७; ८,१; ३; तै २, २, १२, ६†; काठ ३५, ६; क ४८,७![a]; कौ २, ४५५†; ११९५; जै ३, ३४, १३†; शौ २०, २१, ९†; ६४, १†; ७३, ६†; १२७,१; ३; पै ५, ३०, ५![b]; १९, ३८, ७![b]; –स्राणि ऋ १,५३,६;२,१, ८; ३,९,[९; १०,५२,६]; ४, २९, ४; ३०, १५; ७, ३२,५;८,५१,२; ६१, ८; ९, ५८, ३; ४; १०, ९८, ९; खि ३,३, २; मा १६, ५३; ५४;३३,७†; का १७,८,७; ८; ३२,१,७†; तै ४, ५, १०, ५; ११,१; मै २,९,९[2]; काठ १७, १६[2]; २२,७¶. क २७, ६[2]; ३५,१¶; †कौ २, ४०९;४१०; ९३२, †जै ३, ३१, २९; ३०; शौ २०,२१,६†; पै १,३७, ३; ९८,१; –स्रात् ऋ १,१०२, ७, ५,२,७; मै १,५,९¶; –स्राम् पै २०,२०,६;–स्राय ऋ १,११६, ९;८,१,५; मा १३, ४०; १५, ६५; का १४,४,३;१६, ७, ७, तै ४,४,११,३; ७,२, १९-२०, १; मै २,७, १७; ८, १४; काठ १६ १६;१७,१०;२०,८;४२,९; १०; क २६,९;३१,१०;†कौ १, २९१; जै १, ३०, ९†; –स्रे ऋ ८, ६५, ११; ¶तै ७, १, १,३; ६, ६; काठ २२, ७¶; ३९, ६; क ३५, १¶; –स्रेण ऋ १,१३५,१; ८,४, ६; [४९-५०,१]; ६५, १२; खि ३,१-२, १; मा १३, २०,२१;२८,१९[c]; का १४,२,५; ६; ३०, २, ८[c]; तै २,४,५,१; ¶११,१[2]; ४; ६, १०,२¶; ४,२,९,२[2]; ५,२.८, ३;७,१,५,३¶; मै १,४,५[2];¶; २, ७, १५[2]; काठ १६, १६[2]; २०, ६; क ३१, ८; †कौ १, २३५; २, १६१; †जै १, २५, ३; ३,१५,९; शौ ४, १९, ८; †२०,५१,१;३; पै १,३९,३;५, २५,८; १४,३, २१; –स्रेभिः ऋ ८,७३,१५; –†स्रेषु ऋ १, २९,[१-७]; काठ १०, १२; शौ २०, ७४, १-७; –†स्रैः ऋ १, १८०,८;४, ३८,९,५ २७,[१; ८, १,३३]; ३०, १३; ८, ७३, [(६,६०,१४) १४]; ९६, १३; काठ २८,४; क ४३,४; कौ १, ३२३; जै १, ३४, १; शौ २०, १३७,७; पै १४, ३, २८§.

सहस्री[i]– -स्री, –स्राणाम् पै १९,५३,४-६.

साहस्र[e]– -स्रः मा १५, ६५; का १६,७,७; तै ४,४, ११, ३; ¶५,२,८, ३; ४,२, ४; ७, २; मै १,१०, ८¶; २, ८, १४; ३, ३, ४¶; काठ १७, १०; ३६, ३¶; क ५,२;२६,९; शौ ९,४, १;७; पै १६,२४,१; ८; १५२, ५; -स्रम् मा १३, ४९[f]; का १४,५,३[f]; ¶तै ५,५,२,७; ६, ८,२; मै २,७, १७[f]; काठ १६, १७[f]; क २५,८[f]; शौ१८,४,३५; –स्रस्य मा १७,७१; का १८,६, ७; तै ४,६,५,३; मै १,५,१४[1]; काठ ७,३; १८, ४; क २८,४; –स्रे शौ ९,४,२; पै १६,२४,२.

साहस्री– -¶स्री तै २, १,५,२; मै २,५,३;–¶स्रीः मै ३,२,७; काठ २०, ८; २१, ६; क ३१, १०; ३१; –स्रीम् मा १३,४४; का १४,४, ७; तै ४, २,१०,३; ७, १,६,७¶; मै २, ७,१७, ¶काठ ७, ५; ८; १६, १७§, २०,६,८[1]; २२,७; ¶क ३१,८;१०[1]; ३५.१.

¶साहस्र-वत्– -वता तै ५, ४,२,४.

सहस्र-ऋद्धि[g]– -द्धि.[h] शौ १९, ६६,१.

सहस्र-काण्ड– -ण्डः पै ७, ७, ७; –ण्डे पै २०, ४३, १०; –ण्डेन शौ २, ७, ३[i]; १९, ३२, ३; पै

---

a) °स्राः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ., मात ११,६,३,४ च)।

b) ?सहस्रैव > सपा. शौ ३,२४,५ सहस्रहस्त इति।

c) पाभे. पृ ३३५९ b द्र.।

d) विप. (सहस्र-दुर- [पुष्टि-])। °सहस्रिणी- (पा ५,२,१०२) > °सि-ई- > यनि. (तु. काठ २०, ६ प्रमृ. साहस्री- [पा ५,२,१०२] इति)।

e) आर्हादिष्वर्थेषु मत्वर्थे च अण् प्र. (पा ५,१,२७,२, १०३)।

f) पाभे. पृ ३२९९ f द्र.।

g) विप. (दर्भ-)। बस. (वेतु. BW. प्रमृ. °ऋद्धि इति?)।

h) सपा. पै १६,१५०,५ सहस्रभृष्टिः इति पाभे.।

i) = सपा. मैत्रा ३,७,६,१९ आपश्री ४,१२,८ प्रभृ.। तैब्रा ३,३,२,१ काश्री २,५,१ °सहस्रेण इति पाभे.।

१२,४,३; १९,२३,२.
सहस्र-कुण(प>)पा- -पा शौ ११, १२,२५.
सहस्र-केतु- -तुम् ऋ १,११९,१.
सहस्र-ख[a]- -खाः पै १६, ७०,७.
सहस्र-घ्नि[b]- -घ्नि शौ ११,२,१२; पै १६,१०५,२.
सहस्र-चक्षस्- -क्षसः पै २, ६२, ५[c]; -क्षसम् ऋ ९,६०, १; २; -क्षसे ऋ ९,६५, ७; -क्षाः ऋ ७,३४,१०.
सहस्र-चक्षु- -०क्षो शौ ४, २०,५; १९,३५,२[c]; पै ३, २२, ४; ५; ८,६,११; ११,४,३; १९,३१,३.
सहस्र-चेतस्- -ताः ऋ १, १००,[१२ (१०,६९,७)].
†सहस्र-जित्- -जित् ऋ ९, ७८, ४; ८४,४, -०जित्, द् ऋ १, १८८,१; ५,२६,६; ९,५५, ४; ८०,४; मा ९, २८‡[d]; का १०, ५, ४‡[d]; कौ २, ३२८; जै ३, २७,४; ४,१८,३.
सहस्र-णी(<नी)ति- -ति. ऋ ९ ७१,७.
†सहस्र-णी, नीथ[e]- -थः ऋ ३, ६०,७; ९, ८५,४; ९६,१८; कौ २,५२६; जै ३,४१,२; -थाः ऋ १०,१५४,५; शौ १८,२,१८.

¶सहस्र-त(म>)मी- -मी तै ७, १.५, ३; ५; ६; ६, ४; ७, ४[२]; काठ २२,७; क ३५,१; -मीम् तै ५ ५,२,७; ७,१,७,४; काठ २२,७; क ३५,१; -म्या तै ७, १,७,१.
सहस्र-दक्षिण,णा- -णः ख ५,११, २[f]; काठ ३५, ३; क ४८, ४; शौ २०, १२७, १२[f]; पै १९, २१, १०[g]; -णम् तै २,४, १२, ७¶; -णा मै २,४,४¶; -णाः[h] ऋ १०, १५४, ३; शौ १८, २, १७†; -णान् पै २०,४०, ८‡[h]; -णे ऋ ऋ १०,३३,५.
सहस्र-दा- -दाः ऋ १०,६२, ११; मा १३. ४०; का १४, ४, ३; मै २, ७, १७; काठ १६, १६; २०, ८; क ३१, १०; कौ १, ५३१‡[i]; २, ११९५; जै १ ५४, ७‡[i].
सहस्रदा-तम- -मम् ऋ ६, ४५,३३.
सहस्र-दातु[j]- -तु ऋ ९. ७२,९.
सहस्र-दान,ना- -नः ऋ ७, ३३, १२; -ना ऋ ३,३०,७.
सहस्र-दावन्- -व्नाम् ऋ १,१७,५.
सहस्र-द्वार- -द्वाम् ऋ ७, ८८, ५; मै ४,१४,९†.

सहस्र-धा ऋ १०, ११४,८[२]; तै ४, ५,१०,५[k]; काठ १७, १६[k]; क २७, ६[k]; शौ १०,७,९; पै १७, ७,१०.
१सहस्र-धामन्[l]- -मानि पै १६, १५१,४.
२सहस्र-धामन्- -०मन् शौ ४. १८,४; पै ५. २४, ४; -मा मै ४,१४,१; -मानि पै ६,७,७.
सहस्रधाम्नी- -म्नीः पै १६,१२, ८[m].
सहस्र-धार,रा- -रः ऋ ९. १३, १; ४२, ३; ८६, ७; ३३; ८९, १; ९६, [९; ११०, १०]; ९७, [५; १०१, ६]. ९९; १०७,१७; १०९, १६; १९; काठ ३९, ३; †कौ १,५२०; २, २२४; ५१०; ५३७; †जै १.५३,१२; ३,२०, ८; ४०, ६; ४२, ३; शौ २०, १३७,६†; पै ५, ३०, ४[n]; १९, २१, ९; -रम् ऋ ९, २६, ३; ८०,४; १०८, ८; ११; मा १, ३; का १,२,२; तै १.१, ३, १; मै १.१,३; काठ १.३; ३१, ३; क १,१; ४६,८; †कौ १,५८१; २,७४५; जै १,५९, ४†; शौ ३, २४,४[२o]; १७, १,१५; १८, ४,३६[p]; पै ५, १४, ३; ३०,४;

a) व्यु. पृ ३०६७ e द्र. ।
b) विप. (धनुस्-) । उप. उप. कर्तरि किः प्र. उसं. (पा ३, २, ५३) । सा. °घ्न्यम् इति पाठुकः ? ।
c) सपा. °क्षसः<>°क्षो इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ १८९२ j द्र. । e) °नी° इति कौ. जै. पाठः ।
f) विप. (°सहस्राक्ष- [अग्नि-]) । बस. उप. ? (√दृश् 'दर्शने'>) °दृ(<द)क्षिण- (°चक्षुस्-) इति शोधः (तु. g) ।
g) क्व. °युदण- (°चक्षुण-) इति शोधः (तु. मूको.) । ऐर्ध f द्र. ।
h) सपा. °णाः<>°णान् इति पाभे. ।
i) सपा. ऋ ९,८७,४ सहस्रसाः इति पाभे. ।
j) शतदातु- इत्यनेन स-न्यायः ।
k) सपा. मा १६, ५३ प्रमृ. आपश्रौ १७, ११, ४ °धन्वाः इति पाभे. । l) बस. ।
m) सपा. शौ ८,७,८ °धनाम्नीः इति पाभे. ।
n) सपा. °रः<>°रम् इति पाभे. ।
o) एकतरत्र °रः इति शोधः (तु. पृ ८९१ g, n पाभे. च) ।
p) पाभे. पृ ३२९९ f द्र. ।

४०,८; ६,११, ४‡[a]; ९, २२, २४; –रा[b] ऋ ४,४१,[५; १०, १०१, ९; १३३, ७]; –राम् ऋ १०,७४,४; मा १७,७४‡[b]; ३३,२८†; का १८,६, १०‡[b]; ३२,२,११†; तै ४,६,५, ४‡[b]; मै २,१०,६‡[b]; काठ १८,४‡[b]; क २८,४‡[b]; शौ ७,१६, १‡[b]; १०,१०, ४; पै १६,१०७, ४; २०,३,४‡[b]; –†रे ऋ ९, ७३, ४[a]; ७[c]; ७४, ६; काठ ३८, १४[a]; शौ ५, ६, ३[a]; –र्णि खि ३,१०, ३; कौ २, ६५२; पै ९,२३,१-२१; २०,४३,५; –रौ शौ ९ १,७; पै १६,३१,६.

सहस्र-ना(मन्>)म्नी- -म्नीः शौ ८,७,८[d].

सहस्र-'निर्णिज्- -र्णिजम् ऋ ८, ८, १५; –र्णिजा ऋ ८,८,[१,४७, २)११; १४].

सहस्र-नीथ- सहस्रणीथ- द्र.

सहस्र-पर्ण- -र्णः ऋ ८, ७७, ७; शौ १९,३२,१; पै १२,४, १.

सहस्रपर्णी- -र्ण्यः शौ८,७,१३; पै १६,१३, ३; –र्ण्या शौ ६, १३९,१.

†सहस्र-पाजस्- -जसः ऋ९,१३, [३; ४२, ३ (४३, ६; १००, ६; १०७,२३)]; कौ २, ५३९; जै ३,४२,५.

सहस्र पाथस्- -थाः ऋ ७,१, १४.

सहस्र-पाद्- -†पाद् ऋ १०,९०, १; मा ३१, १; का ३५. १, १; कौ ३, ४, ३; जै २, ३, ६; शौ ७, ४२, २S[e]; १९,६,१; पै ९,५,१; १८,२९, १S; २०,९, १०S[e]; –पादर् ऋ ८.६९,१६; शौ २०,९२,१३.

सहस्र-पा(श>)शा- -शया पै १९,३७,१.

सहस्र-पुरु(ष>)षा- –षाम् पै ९, ११,४.

सहस्र-पृष्टि- -ष्टिः पै १७,२८, १.

सहस्र-पृष्ठ- -ष्ठः शौ ११, १, १९; २०; पै १६, ९०,१०; ९१,१.

१सहस्र(, स्रा[f])-पोष[g]- -षम् ऋ २,३२,५; मा ४, २६[h]; का ४, ९,२[h]; तै १, २, ७,१[h]; ५; ६, २[h]; ३[h]; ३, ३,११,५¶; ५,१, १; मै १, २, ५[h]; ५,२[h]; ३[h]; ४, १२, ६†; काठ २, ६[h]; ७ १[2h]; ७; ८[h]; १३,१६†; २४, ६[i]; ¶; ३५, १८![j]; क १,१९[h]; ५.१[2h]; ३७,७[2h]; ¶; ४८,१६; शौ ७,५०,२‡; पै २०,१०,९†; –षस्य तै ३,३,८, ३; मै १,५, ९¶; शौ ६, ७९, ३; पै १९, १६,१९; –षाय शौ ६, १४१, ३; पै ६,१०, ९;१९,२२,८.

२सहस्रपोष- > सहस्रपोष्य[j]- -ष्यम् ऋ ६,३५,१.

सहस्रपोष-पुषि[k]- -षि मै १, ५,३[h]; १०[2]; ¶.

सहस्रपोष-मन्दि[l]- -न्द्ये पै ८, १८,११.

†सहस्र-पोषिन्- -षिणम् ऋ ८, १०३, ४; कौ १, ५८; जै १, ६,४.

†सहस्र-प्रधन[l]- -नेषु ऋ १, ७,४; मै २,१३.६; काठ ३९,.१२; कौ २.१४८; ३, २,४; जै २,५,९; ३,१४,९; शौ २०, ७०,१०.

सहस्र-प्राण- -णः शौ १९, ४६, ६[e]; पै ४,२३,३[e].

सहस्र-बाहु- -हुः शौ १९,६,१‡[m];

---

[a]) सपा. °रम् <> °रे इति पाभे. ।

[b]) सपा. °रा <> °राम् (माश ९, २, ३, ३८ च) इति पाभे. ।

[c]) त्रिप.(पवित्र-)। सस्थ. ?व्रावम् > °वृष्य-[<√वृष् 'वर्षणे=क्षरणे' > कर्तरि (नाप. [सोम-रस-]))] > -ष्यम् इति शोधः (तु. Eng. Wash) ।

[d]) पामे. पृ ३३५८ m द्र. ।

[e]) सपा. °स्रपात् <> °स्रप्राणः इति पाभे ।

[f]) शौ. पाठः । [g]) कस. वा षस. वा ।

[h]) °षं पुषेयम् प्रमृ. पामे. पृ २०५६ h द्र. । तत्र मै १,५,३ वैश्री २,८:७ °पपुषि इति, हिश्री ६,६,१६ °षं पुषि इति चेत्यपि द्र. ।

[i]) °षः इति पाठ ? यनि. शोधः (तु. क ४८,१६) ।

सपा. शौ १३,१,१२ वीरपोषम् इति पाभे. ।

[j]) °भाप. (सहस्रोपवत्ता-) । भावे यत् प्र. उसं. (पा ४, ४, १२८ [वैतु. वें. सा. Gri. अन्नार्थे नाप. इति, Gw. MW. स्वार्थे तद्धित इति च ?]) ।

[k]) उस. उप. भावे क्विन् प्र. (पाउ ४, १२०) ।

[l]) विप. [बहुहिंसनयुक्त- (वाज-,संग्राम- [तु. निघ २, १७])] । यद्वा, नाप. (संग्राम- [तु. महाधन-]) । बस. उप. भाप. सन् (√°प्रध् [°=√वृध्, √रध्] 'छेदने, हिंसने' > भावे) °प्रधन- > यनि. (तु. महाधन- इत्यत्र उप.; वैतु. अन्ये < प्र + १धन- इतीव ?) ।

[m]) =सपा. वैताश्री ३७,१९ । ऋ १०, ९०, १ प्रमृ. °स्रशीर्षा इति पाभे. ।

पै १,१११,२; ९,५,१‡[a].

?|सहस्रबाह्वे[b] ऋ ८, ४५, २६; कौ १,१३१; जै १,१४,७.

सहस्र-भर- -रम् ऋ ६,२०,१.

|सहस्र-भर्णस्[c]- -र्णसम् ऋ ९, ६०, [२;६४,२६]; ६४, [(४३, ४)२५; ९८, १]; कौ १,५४९; २, ५८८; जै १, ५६, ७, ३, ४८,४.

सहस्र-भाग- -गः पै ११,२,१.

सहस्र-भृष्टि- -ष्टि पै १९, ८, ७[d]; -ष्टिः ऋ १, ८०, १२; ९,८३, [५,८६, ४०], मा १, २४; का १, ९, १; तै १, १, ९, १; मै १,१,१०; ४, १, १०; काठ १, ९; ३१,८; क १, ९; ४७, ८; पै १६, १५०, ५[e]; -ष्टिम् ऋ १,८५,९;५, ३४, २; ६, १७, १०.

सहस्र-भोग- -गम् पै ८,१८,५.

सहस्र-मणि- -णिः पै १६,३४,५

‡सहस्र-मन्यु- -न्यो[f] कौ १, २८६; जै १, ३०, ४.

सहस्र-मीळ्ह[g]- -ळ्हे ऋ १, ११२, १०.

सहस्र-मुष्क- -ष्क ऋ ६, ४६, ३[f]; -ष्कम् ऋ ८,१९,३२.

सहस्रम्-ऊति[h]- -तिः ऋ १, ५२, २.

सहस्र-मूल- -लः शौ १३, ३,१५.

|सहस्रं-भर- -रः ऋ २, ९, १; मा ११,३६; का १२, ३, ९; तै ३, ५,११,२; ४,१,३,३; मै २, ७, ३; काठ १६ ३.

सहस्र-यज्ञ- -ज्ञम् मै १, ४, ३; काठ ५,६.

¶सहस्र-याजिन्- -जिनः तै ३, ४, ३,८; काठ १३,१२; -जी मै १, ८,६[२].

सहस्र-यामन्- -मा ऋ ९,१०६,५

सहस्र-योजन- -ने मा १६,५४-६३; का १७, ८, ८-१७; तै ४, ५,११, १; २; मै २, ९, ९[१०]; काठ १७,१६[१०]; क २७,६[१०].

|सहस्र-रेतस्- -ताः ऋ ४, ५,[(२, १२,१२) ३]; ९, ९६,८; १०९, १७; कौ २,५११; जै ३,४०,७.

|सहस्र-वत्- -वत् ऋ ३, १३, ७; ८,२४,[(४,१९) २९]; १०,९४, २; मै ४, ११,२; काठ २, १५.

¶सहस्रवती- -ती काठ २०,६; क ३१,८

सहस्र-वर्चस्- -र्चसम् ऋ ९, १२,९; ४३, [४(६४,२५; ९८, १)]; कौ २,५५३; जै ३,४३,९; -र्चसा शौ ६,७८,२[i].

सहस्र-वर्तनि- -नि[j] कौ २, ११७९; जै ३,१,१.

सहस्र-वल्लिश[k]- -शम् पै १२ ६,१; -शाः मै ४ १,२‡[l].

सहस्र-वल्श- -ल्शम् ऋ ७, ३३, ९; ९,५,१०; -ल्शाः[l] ऋ ३, ८,११; मा ५,४३; का ५ १०, ५; तै १,१,२,१; ३, ५, १; ६, ३,३,३; मै १,१,२[m]; ३,१४[m]; काठ १,२; ३, २; २६, ३; ३१, १; क १, २; २, ९; ४१, १; ४७,१.

सहस्र-वाज,जा- -जम् ऋ १०, १०४, ७; -जया ऋ ८, ९२, १०; कौ १,२१५; जै १,२३,२.

सहस्र-वीर- -र पै १५, १२, ९; -रः पै १५,१२,३; -रम् ऋ १, १८८,४.

सहस्र-वीर्य,र्या- -र्य शौ १९,

---

a) पाभे. पृ ३३५९ *m* द्र.।

b) विप. (°सहस्रबाहुसत्त्वेन प्रवर्तितहिंस कर्मन्- [इन्द्र-])। वा. क्रिवि. द्र.। °सहस्रबाहु-गृध्- > °सहस्रबाहु-मृध्- > °ध्वाह्व- > यनि.। 'तादृशः यथा स्यात् तथा इन्द्रः पौंस्यम् अदिदिष्ट' इति वा. (वेतु. पपा. °स्र-बा° इति, नाप. इति कृत्वा विप. ORN. Gri. °°बाह्व- > गा१ इति, B९. 'बाहु- >च१ यनि. [तु. AVM. J. वे.सा. GRV. स्क. इति कृत्वा च१ अर्थे च१ इति, सा. [पै.] द्वि१ इति!)।

c) बस.। उप. √भृ + भावे असुन् प्र. सुट् च छसं. (पाउ ४,१९९)।

d) सपा. शौ ६,३९,१ °र्य॑ष्टि॑च्॒ इति पाभे.।

e) पाभे. पृ ३३५० *h* द्र.।

f) सपा. °मन्यो <> °मुष्क इति पाभे.।

g) विप. (आजि- [संग्राम-])। बस. उप. <√मिह् 'सेचने = दाने' इति कृत्वा = १धन- इति निघ २,१० [मूधे], वें., सा., [अंततः] स्क., दे. GRV. प्रमृ. (वेतु. PW. GW. प्रमृ. नाप. [संग्राम-] इतीव!)।

h) व्यु. पृ ३०६९ *m* द्र.।

i) सपा. पै १९, १६, १० सहस्रवीर्यौ इति, शौ १, ८,७ सहस्रपोषम् इति च पाभे.।

j) =सपा. ताभ्री २, ४, ११ प्रमृ.। वैप १, ७८ ज्यौ ८:१६ °नीम् इति पाभे.।

k) उप. =वल्श-।

l) सपा. °ल्शाः <> °ल्लाः (आपश्री १,४,९ प्रमृ. च) इति पाभे.। m) °ल्शा इति पद. पाठ. च।

४४,८; ९; पै १५, ३, ८; ९; २०, ४२, २; -र्यः शौ २, ४, २; पै २,११,२; ७,७, १; १०, २,३; १९,४६,२[a]; -र्यम् तै १, ६,१, १[a]; मै १, १,११[a]; काठ १, १०[a]; क १, १०[a]; शौ ४, १७,१; ६,३९,१[b], ८, ५, १४; पै ५,२३,१; १६,२८,४;४५,२; -र्या[a] मा १३, २६; का १४,२, १२; तै ४,२, ९, २; मै २, ७, १६; काठ १६, १६; -र्येण शौ ८,१,१८; पै १६,२, ५; -र्यौ पै १९,१६,१०[c].

¶सहस्र-शल- -ले मै २, ४, १[d]; -ले काठ १२,१०[e].

सहस्र-शस् (:) ऋ ८, ३४, १५, मा १६,६; ५३[f]; का १७,१,६; ८,७[f]; तै ४,५,१, ३; ११,१[f]; ७,५,९,१¶; मै २, ९, २; ९[f]; काठ १७, ११; क २७, १; शौ ३,२४,१; ८, ८, १; १६; ११. ११,२३; पै ५,३०,१; ६, ११, ६[g];१४,२,९; १६,२९,१;३०, ७; २०,१३,१.

सहस्र-शीर्षन्- -र्षा ऋ १०, ९०, १[h]; मा ३१, १; का ३५, १, १; कौ ३, ४, ३[i]; जै २, ३,६.

†सहस्र-शृङ्ग- -ङ्गः ऋ ५, १, [८; ७, ५५, ७][j]; काठ ३५, १८; क ४८,१६; शौ ४,५, १[j]; १३, १, १२; पै ६, ९, ११; १८, १६,२.

सहस्र-शोकम्[k]- -काः ऋ १०,९६, ४; शौ २०,३०,४†.

¶सहस्र-संमित,ता- -तः तै ५, ६, ८,२; ७, १, ५, ७; २, १, ४; काठ २२,७; क ३५, १; -ताः काठ २१, ६; क ३१, २१; -ताम् खि ४,२,५?[l].

†सहस्र-सा[m]- -साः ऋ १,१८८, ३; ४, ३८,[१०; १०, १७८, ३], ९, ४७, ३;८२,५;८७,४[n]; ९६,१४, १०,६४, [(८, १०३, ३) ६]; मा ९, १७; का १०, ३,१०; २३,१, ११; तै १, ५, ११,४; ७,८,२; मै १, ११, २; काठ १३,१४; -सान् ऋ १, १०, ११; ११७-११८, ९; ५, ३४,९;८,१०३,[३ (१०, ६४, ६)] ९,५४,१; मा ३, १६; का ३,३,६[o]; तै १,५, ५,१; मै १, ५, १; काठ ६, ९; क ४, ८; कौ २, १०५; ८६६; जै ३. ११, १; ४, २१, ४; पै २०, ५१,३.

सहस्रसा-उम,मा- -मः ऋ १, १७५,१; ३, १३, ६; तै १, ५, १०,२; मै ४,११,२†; १२, ५; काठ २,१५†; ७, १४; कौ २, ७८२†; जै १, १२, ९; -मम् ऋ १, ९,८; ६. ४५, ३३; शौ २०, ७१, १४†; -मा शौ ३, २८,४?[p]; -माम् ऋ १, १०, १०.

सहस्र-साव[q]- -वे ऋ ३,५३,[७,७, १०३,१०].

सहस्र-स्तरी- -रीः ऋ १०, ६९, [७(१,१००,१२)].

सहस्र-स्तु(क>)का- -का शौ ७, ४८,३; पै २०, १०,१३.

†सहस्र-स्थू(णा>)ण- -णम् ऋ ५,६२,६; -णे ऋ २, ४१, ५; कौ २,२६१; जै ३,२२, ८.

सहस्र-हु[r]- -हः शौ ८, ८, १७; पै १६, ३०,८.

सहस्र-हस्त- -ॢस्त शौ ३, २४, ५[s].

सहस्रा(स्र-अ)क्ष- -ॢक्ष मा १६, १३[t]; का १४,५, १[u]; १७, १, १३[t]; तै ४, २, १०, १[u]; ५, १, ४[t], मै २, ९, २[t]; काठ १६, १७[u]; १७, ११[t]; -ॢक्ष मा १७,७१; का १८,६,

---

[a]) साप. °र्यः <> °र्यम् <> °र्या इति पाभे. ।
[b]) पाभे पृ ३३६० d द्र. । [c]) पाभे. पृ ३३६० i द्र. ।
[d]) सपा. काठ १२,१० शतशले इति पाभे. ।
[e]) सपा. मै २,४,१ शतशले इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ ३३५८ k द्र. ।
[g]) सपा. काठ ३८,१४ मलिम्लुचः इति, शौ ५,६,४ सनिस्रसः इति च पाभे. ! [h]) पाभे. पृ ३३५९ m द्र. ।
[i]) °र्षाः (तु. पपा.) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ.प्रमृ.)। [j]) सपा. पै ४,६,१ हिरण्यशृङ्गः इति पाभे. ।
[k]) बस. । उप. भाप. <√शुच् (दीप्तौ) ।
[l]) °स्रम्° इति स्वरः? यनि. शोधः ।
[m]) विप. (अग्नि-) । उस. उप. <√सन् ।
[n]) पाभे. पृ ३३५८ i द्र. ।
[o]) वैतु. सा. उप.<√सो (अन्तकर्मणि) ।
[p]) सहु° इति पाठः? यनि. शोधः ।
[q]) उप. √सु 'अभिषवे' + अधिकरणे घञ् प्र. ।
[r]) विप (होम-) । उस. उप. <√हु ।
[s]) पाभे. पृ ३३५७ b द्र. ।
[t]) सपा. पै १४,२,१८ °क्षः इति पाभे. ।
[u]) सपा. मा १३,४७ प्रमृ. °क्षः इति पाभे. ।

७; तै ४, ६,५,२; ५४, ७, २; मै १,५,१४[३]; २,१०,६; ३, ३, ९; काठ ७, ३; ११; १८, ४; २१,९; क ५, २; ६, १; २५, ८[a]; २७,१[b]; २८,४; पै ३, १०, ५; ६; १६, १०४, ३[c]; -क्षः ऋ १, ७९, १२; १०, ९०, १; मा १३, ४७[a]; ३१, १†; का ३५,१,१; तै २, ३, १४, ४; मै १,५, १४¶; २, ७, १७[a]; ४, १२,४; काठ १०,१३; कौ ३,४, ३†; जै २, ३,६†; शौ ४, २०, ४,६,२६,३[d]; २७,१; १०, ३, ३; १९,६,१†; ५३, १; पै ३, १०,४; ५,२१,७; ८,६,४; ९, ५,१†; १२,२,१; १३,१,१४; १४,२,१४[b]; १६,६३, ३; १९, ४१,४; २०, १७, १[e]; -क्षम् खि ४, ५, २१[e]; मै २, ९, १; शौ ९,३,८; ११, २, १७, पै ९, २३,१; १६,३९, ८; १०५, ७; -क्षा ऋ १, २३, ३; -क्षाः शौ ४,१६,४; पै ५, ३२,२; -क्षाय मा १६,८;२९; का १७, १, ८, ४,३; तै ४, ५, १, ३; ५, १; मै २, ९, २; ५; काठ १७,११; १३; क २७, १; ३; शौ ११, २, ३[c]; पै १४, २, ११; -क्षेण ऋ १०, १६१, ३; शौ ३, ११, ३†; ११, २, ७; २०, ९६,८†; पै १, ६२, ३; ५, ९, २; १६, १०४,७; -क्षौ शौ ४, २८, ३; पै ४,३७,५.

सहस्राक्षी- -क्षी पै ३,२२,१,२.

सहस्रा(स्र-अ)क्षर,रा- -रम् शौ १०,८,७; ११ ६, २२; पै १६, २३,१; १०१,२; -†रा ऋ १. १६४,४१[f]; शौ ९,१५,२१; १३, १,४२; पै १६, ६९, ११; १८, १९,२.

सहस्रा(स्र-१अङ्ग>)ङ्गा- -ङ्गा पै ५, ३१,९; ७,१५,१०.

सहस्रा(स्र-आ)ज्य- -ज्यः पै १९, १९,२[d].

†सहस्रा(स्र-अ)प्सस्- -प्साः ऋ ९,८८,७; कौ २, ८२३; जै ४, ४,४.

सहस्रा-मघ[g]- -घम् ऋ ७, ८८, १.

सहस्रा(स्र-आ)युस्- -युः शौ १७, १,२७; पै १८, ३२,१०.

सहस्रा(स्र-अ)र्घ[h]- -र्घः शौ १९, ३३,१[i]; -†र्घम् ऋ १०,१७,९; शौ १८,१,४३; ४,४७; -र्घस्य शौ ८,८,७; पै १६,२९,६.

सहस्रार्घ्य[j]- -र्घ्यः पै १२,५,१[i].

सहस्रा(स्र-अ)ह्व्य[k]- -ह्व्यम् शौ १०, ८, १८; १३, २, ३८; ३, १४; पै १८,२४,६.

सहस्रिन्- -†स्रिणः ऋ १, ३१, १०; १६७,[१; ७,२६,५]; २, २,७, ४१,१; ४,४८,५; ८,१, ९; ७५,४; ९, ३३, [६ (४०, ३; ६२, १२; ६३, १; ६५, २१)]; मा १५, २१; २७, ३२; का १६,५,२; २९, ३,५; तै २, २,१२, ६; ७; ६, ११, १; ४, ४, ४, १; मै २, ७, १५; १३, ७; ४,११, ६; १२, २; १४,२; काठ ७,१७;१६,१५; क २५,६; कौ २, २२१; जै ४, १०, ७; -स्रिणम् ऋ १,५, ९; ६४,१५; १२४, १३; ३, १४, ६; २२, १[l]; ४,४९,४; ५,५४, १३; ६, ८,६; ८,५, १५; ३३, [३,८८, २]; ४३, १५; ६४, ५; ९३, २१; ९,१३, ५; २०,२[m]; ३८, [१; ५७, १]; ९,४०,[(३३,६) ३; ६२, १२; ६३, १; १२; ६५, २१]; ६७, ६; ९८, ४; १०, २४, १; ४७, ५; तै १, ५, ११, २†; ६, ४, ४; ७, ४, ६; ३, ३, ११, १†; मै १, ४, ३; †४, ११-१२, १; १४,८; †काठ २,१४;४,१६;५, ४S;६,१०;१०,१३; १६,११[l], क १, १२; २५, २†; †कौ १, ५०१; २, ३६; २१६; २०६; ३१९[m]; ३४६; ५४२; ६२४; ११११; †जै १, ५२, ५; ३,४,

[a]) पाभे. पृ ३३६१ u द्र. । [b]) पाभे. पृ ३३६१ t द्र. ।
[c]) सपा. °क्ष (काय ११४ : ६ च) <> °क्षाय इति पाभे. । [d]) सपा. °क्षः <> °ज्यः इति पाभे. ।
[e]) सपा. °क्षः <> °क्षम् इति पाभे. ।
[f]) विप. (सहस्रधारावती- [गो-]) । उप. =उदक-धारा- (तु. या [११,४४] वें. प्रमृ) ।
[g]) विप. (सहसहद्-मघ-युक्त- [वरुण-]) । पूप. < °सहस्र-माद् (:) > °°स्राः (वेंतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति?) । [h]) विप. । बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१८४ [वैतु. सह° इति RW. केचन मुको. च]) ।
[i]) सपा. °र्घः <> °र्घ्यः इति पाभे. ।
[j]) स्वार्थे यत् प्र. । [k]) सहस्रगुणितः अह्नः [अहर्गमः] इति कृत्वा मलो. कस. (तु. ताब्रा २१,१, ९ सहस्रम् अहर्यानि, ऐब्रा २,१७ सहस्राश्वीन-)।
[l]) सपा. मा १२,४७ प्रमृ. माश ७,१,१,२२ सहस्रिवम् इति पाभे. । [m]) पाभे. पृ ३३४९ j द्र. ।

७; १९,११; २०, ३; २३, ८; २९,३;४२,७; ४९,२; ५२, ४; ४,७, ५; †शौ २०, ९,२; ४९, ५; ५२, ३; ५७, १६; ६९, ७; पै ५, १६, ८; –स्री ऋ ६, १५, [१२; ७,४,९], ७,५८,४.
†सहस्रिणी– -णी ऋ ६, ४५, [३२ (१०,६२,८)]; ७,१५, ९; –णीः ऋ १ १८८,२; २,६, ५; ९, ४०, [४; ६१, ३]; कौ २, ५६२; जै ३.४५, ४; -णीभिः ऋ १,३०,[८; १०, १३४, ४]; १३५,[३; ७,९२, ५]; मा २७, २८; का २९, ३, ९; मै ४,१४, २; कौ २, ९५; जै ३,९ ८; शौ २०,२६,२.
सहस्रिय[a]– -यः मा १५,५२[b]; का १६, ६, ४[b]; तै २,४,५,१; ४, ७,१३,४[b]; काठ १८,१६;१८[b]; क २९, ४; ६[b]; पै १. ३९, २; –यम् ऋ ७.५६,१४; मा १२, ४७‡[c]; का १३,४,३‡[c]; तै ४, २,४, २‡[c]; ३, १३, ६‡, ४, १२, २[d]; मै २,७, ११‡[c]; ४, १०, ५; काठ २१, १३; २२, १४[d]; –यासः ऋ १,१६८,२.
सहस्रीव[e]– -वः मै २,१२,४[b].
?सहस्रीव[e] पै १, ७१,२.
¶सहस्रे(स-इ)ष्म– -ष्मः मै १, १०,१२; कठ ३६,६.
¶सहस्रे(स-इ)ष्ट(का>)क– -कम् काठ २२,७; क ३५,१.
सहस्रो(स-ऊ)ति– -तिः ऋ ९,६२, [(८, ३४, ७) १४]; –त्ये ऋ ८,३४,[७(९,६२,१४)]
सहस्वत्– √सह् द्र.
?सहस्वम् पै ७,८,५.
?सहा पै १,४९,४.
?सहान्वे[f] पै १७,१४,१.
१सहावत्–, २सहावन्–, सहावन्– √सह् द्र.
?सहाशया १सह द्र.
स-हित[g]– प्रमृ. सं√धा द्र.
सहिन्– प्रमृ. √सह् द्र.
†[सहूति[h]– -तिम् ऋ १०,८९,१६; -तिभिः ऋ १,४५ १०; ८,७५, ५; तै २,६,११, १; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; –ती ऋ २, ३१,४; ७,२७ ४.
†२सहूति[i]– -ती[j] ऋ १, ९३, ९; तै २,३, १४, १[k]; मै ४, १०, १; काठ ४,१६.
सं-हृद्[l]– -हृदः पै ५,१९,८[m].
१सहृदय[n]– -यम् शौ ३.३०, १; पै ५,१९,१.
२स-हृदय[o]– -याः पै ९, ४,३; –येन पै ४,११,१.
सहो-जा–, सहो-जित्– √सह् द्र.
सहोदर– १सह द्र.
सहो-दा–, °भरि– प्रमृ. √सह् द्र.
सहोजस्–, सहौषधि– १सह द्र.
?सह्यत पै १९.४०,६.
?सह्यन्तः पै ३,२७,२[p].
सह्यस्–, सह्यु– √सह् द्र.
सा[q] शौ १४,२,७१[r]; पै १८,१४,१.
सांवत्सर– प्रमृ. संवत्सर– द्र.
सांवरण– प्रमृ सं√वृ (वधा.) द्र.
सांविद– सं√विद् (ज्ञाने) द्र.
साकु[s]– -कम् ऋ १. ३७, २; ४७, [७; १३७, ३; ५,७९, ८; ८, १०१,२]; ५२,१; ६४, ४; ८०, ९; १३५,८; १५५,६; १६१,२; १६४, ४८[t]; १६६, १३; १७९, २; १९१,३;७; २, ५, ४; ११, ९; २२,३[t]; २४,४; ३. १२,६;

---

a) तुल्यार्थे मत्वर्थे च घ > इयः प्र. (पा ४, ४, १३५;१३६), सैनिकः घ > इयं च यथायथं द्र. ।
b) सपा. °स्रियः (माश ८, ६, ३, २१ तैब्रा २ ४, ६, १२ च) <> °स्रीवः इति पाभे. ।
c) पाभे. पृ ३३६२ l द्र. । d) पाभे. पृ ३३५० i द्र. ।
e) सह-स्र(त>)द् इव इति शोधः (तु. सस्थ. टि. आ···स्य [परि.]) । f) सहान्ये इति शोधः ।
g) पृ ३२६१ !सं-हित– > यनि. द्र. ।
h) नाप. (स्तुति-) । <√सह् (√°सम् [√सम्, सम्]) '°हूती' (वैप. प.1. प्रमृ. स-हू°) ।
i) विप. (सनानाह्वान- [अग्नीषोम-]) ।
j) प्रद (तु. वें. सा. भा. GRV. प्रमृ.; वैतु. GW. संप. PW. सु१ इति !) ।
k) वैतु. प्र. उप. <√हु (दाना°) ।
l) विप. । बस. पूप. = २समान– वा सम् (तु. सुधी. सं°) वा ।
m) सपा. शौ ३,३०,७ सर्वान् इति पाभे. ।
n) नाप. (सद्भाव-) । °सहृदय- > °°हृदय- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. स-हृ° इति) ।
o) विप. । बस. ।
p) सपा. तै ३,४,४,१ पाग १,५,९ सु दम्नः इति पाभे. ।
q) सुमनस्- इत्यस्य पूर्वार्धवत् (तु. पृ ३८० h) ।
r) पृ १४५२ सस्थ. निर्दिष्टो नेष्टः ।
s) नाप. । (१सह् >) स + √अञ्च + अन् प्र. (तु. २सचाभु- प्रमृ., GW.) । वा. क्रिवि. ।
t) पाभे. पृ ७४० i द्र. ।

३१, १५; ५१, ९; ४, १९, ५; २६,३,७; ५,२९,६; ७;५५,३[२]; ६,२७,६; ३०, [(१,३२,४) ५]; ६६,२; ७,३६, ६; ९९, ५; ८, ९,१६; २७,१४; ७७,४; ९,७, ७; ६९,६; ७२,२;९७,८; १०, २८, [६ (४८,४)], ५४,३;६७, ५; ७३,६; ८६, १४; २३; ९४, १;६; ९७, १३[१]; १०३, १; खि १,२,१४, ३,१४, १; ५,६, १; मा १२,८७[१]†; १७,३३†; २७, ३१,३३,९४; का १३,६,१३[१]†; १८,४,१†; २९,३,३; तै १.१, १४,१†; ¶८,४, १; २; ३. २, ११,३†; †३,२,६,४[१]; ६,४,१; ५,७,४,४; मै ¶१,६, ८; ११; १३[१]; १०,१8; १६; २,१,५¶; ७, १३[१]†; १०, ४†; १३, २२; †४,१०,५; १२,५[१]; १४, ११; १४; काठ ४,१५†; ९,५;१९†; १०,१२; ११,५¶; १६,१३[१]†; १८, ५†; ३६, १०¶; ३७, ९; ३८, १३†; ४०, ९; १२; †क २५,४[१]; २८,५; †कौ १,३७७, २,३६७; ४८४; ७२०; ८३७[१]; ९२६; १०५४,११९९; †जै १, ३९,८; ३,३५,२; ३६,९; ५९, १२; ४,२२,९; शौ १, १०, २; ११,६‡[a]; १७,३; ४,१,६;२८, ४; ५,२८,८; ६,६१,२; १२९, १; ७,१२०,३; १०,८,९; ११, १,७; ७, ५; २३; १०, ३; १२, २,१; २५‡[b]; १३,३,१०; १४, २,४१; ४२; १८,४,६; १९,७, १; १२, २†; ३९, ५-८; †२०, ९१,५; १२६, १४, २३; १४२, १; पै १,४६,६; २,२५,५,५९, ६; ४,३,१; १६,६; ३७,४; ५, २,५; ३,३; ८; २१, ६; ७, ४, २†; ७,६; १०, ५-८; १३, २; १५,४; १९,१; ७; ९,६,३;७†; १०,६,२; ११; ११, २, १४[१]†; १३,१४,१५; १५,१४,५; १९, २; १६,८५, ३; ८९, ७; १०१, ५, १५३,५; १७,१२,२;१३,३; ९; ३०,१,३२, ४‡[b]; १८,११, १; २; १९,४, १३; १४, ८; ९; १८,१[c]; २३, ११; ३२, १; ३, ३५,१४; १५[४]; ३७,१५[१]†,५०, १५; २०,१७,१०;१९,१०,२०, ४; २५,६; ३०,६[d]; ५४,७.

साकं-युज्- -युजा ऋ १०, १०६, ३.

साकं-वृध्- -वृधा ऋ ७, ९३, २[e]; ९,६८,३.

†साकं-ज[f]- -जानाम् ऋ १, १६४, १५; शौ ९, १४, १६; पै १६, ६७,५.

साकं-निप[g]- -पेभ्यः कौ २, ११७८[h].

साकं-निपद्- -पद्भ्यः जै ३, १, १[h].

†साकम्-उक्ष्- -उक्षः ऋ ९,९३, १; कौ १, ५३८; २, ७६८; जै १, ५५, ६; -उक्षे ऋ ७, ५८, १.

¶साकम्-एध[i]- -धाः काठ ३६, ८; -धान् तै ३,२,२, ३; मै १, १०,५; ३, ६, १०; काठ २३, ७; ३५, २०; क ३६, ४; ४८, १८; -धेषु मै १,१०,१३; काठ ३६, ७; -धैः मै १, १०, ८[१]; काठ ३६,२; ३.

¶साकमेध-त्व- -त्वाय मै १, १०, १६[२]; काठ ३६, १०[१].

¶साकं प्रस्थाय[j]->°थीय[k]- -येन तै २,५,४, ३.

¶सा(स-अ)क्ष[l]- -क्षात्[m] तै १,६,७,

a) पामे. पृ ३३५२ i द्र.।

b) सपा. ऋ १०, १८,५ साधु इति, तैआ ६, १०, १ आमिगृ ३,७,१ : ११ प्रमृ. वल्सा: इति च पामे.।

c) सपा. शौ ६,१०,१ वयुम् इति पामे.।

d) सपा. शौ ७,३६,२ भद्रम् इति पामे.।

e) प्र२ (तु. वें. सा. GRV. प्रमृ.; वेतु. GW. तृ१?)।

f) नाप [°इन्द्रेन सदृश- (द्वादशमासाऽन्यतम-[तु. मन्त्रस्य ४र्थः पादः, Eng Second])]। उस. टप. <√जा(°=√एप[°=√ऋष])'°वर्तने'। सस्थ. ऋषि- (<√ऋष[°=√ऋष] '°वर्तने') इति अनुपर्यायः।

g) वि. (सदोऽवेशिन- [नक्षि-])। उस. उप. <√°निष्(√=सद्) निवासे =उपवेशने (तु. २निक्कत-, नीड, ळ-; वेतु. ?AVL. नि√पद् इति [तु. WAG २, ४ b])। पृ १८३८ c पृ १८४९ g च प्रकृतं टि. अनु शोधः द्र.।

h) सपा. °निपुभ्यः<>°निपद्भ्यः (जैमि १, ७४ जैश्री ८ : १५ च)<>ताम्रा १,५,२ माश्री २,१,७,१ अपरसद्भ्यः इति पामे.।

i) नाप. (सोमयागविशेष-[चातुर्मास्येषु तृतीयपर्वन्-])। उस. उप. √इध्+कर्मणि घञ् प्र.।

j) नाप.। उस. उप. प्र√स्था+कर्तरि णः प्र. उसं. (पा ३,१,१४१)।

k) न.प. (याग-विशेष-)। तस्येदमीयः छः प्र.।

l) प्रत्यक्ष- इत्यनेन समानार्थः।

m) वा. किवि.।

४; ७,३,२; २,१,५,५; ८, ४; ९,३;२,४,५;१०,२; ३, २, ८; १२,२; ४, १३, १; ५, ५, ५; ६,३; ३,५,१,३,४; ५,१,२,५; ८,५;९,४; २,४,३; ६, १; ४, ७,६;१२,२; ६,२, ५[२]; ७, १, २;३;४,३; ६,१, १, २; ३, ५; ४,३;४,७,३; ६,३,१; ३; ११, ६; ७, २, १, १; ४, ५, १; ८, १; मै १,४,१५; ४, २, ३; ८,५; १०; काठ २७,६;२८,६; क ४२, ६; ४४, ६; शौ १२, ७, १§; §पै १३, १४, ५; ८; १०; १६,५२,३; १५०,२.

?साक्षीत्[a] पै ७,१८,३.

साक्षीति- काठपुष्पि २४.

*साखि[b]- > साख्य[c]- -ख्यस्य ऋ २,११,१९.

सागर- सगर- द्र.

साग्र[d]- -ग्रम् खि ३,१७[२], १.

सांकाशिन्- सं✓काश् द्र.

?साङ्ग[e]- -ङ्गाः शौ १८,४,६४.

सांग्रहणी- सं✓ग्रभ् द्र.

सांग्रामजित्य- संग्राम- द्र.

?साचक्षु पै ७,१३, ६.

साचिन्[f]- -चि[g] पै १९, ५१, ११; -ची[h] ऋ १०,१४२,२.

साच्य (बप्रा.)- -च्यम् ऋ १, १४०, २[i]; पै १५,२३,१०[j].

साजात्य- सजात- द्र.

साढ- प्रमृ. ✓सह् द्र.

¶सा(स-आ)ण्ड[k]- -ण्डः काठ २४,२; -ण्डम् मै ४,२,७; -ण्डेन मै ३, ७,७.

सात,ता- ✓सन् द्र.

?सातपन्ति[l] खि १,१२,४.

साति- ✓सन् द्र.

सातु[m]- -तुः ऋ ४,६,७.

¶सा(स-आ)त्मन्- -त्मा तै ५, ३, ५,२;६,३;४,१,२; ५,८,३[२],६, ६,३; -त्मानम् तै ५,३, ५,२; ४,१,२;५,८,३[१]; ६,६,३; मै ३, २,१०; काठ २१,२;५,२२,६![n]; क ३१,१७;२०; ३४,१?.

सात्म-त्व- -त्वाय तै ३,१,३,२¶; काठ २०,५¶; क ३१,७¶; शौ ९,८,८; पै १६,११३,११.

सात्यकामि-, सात्यहव्य- सत्य- द्र.

सात्रासाह- सत्रा द्र.

साद- प्रमृ. ✓सद् द्र.

?सादान्वेयम् पै १६,८,१०.

?सादान्वेयाः पै १७,१२,७.

?सादित्याः[o] पै ९,१२,७.

सादिन्- ✓सद् द्र.

?साद्यघाम् पै ५,३,४.

साद्यमान-, साद्या- ✓सद् द्र.

✓साध्,> साधि, साधते ऋ १, १४१,१; ९,७१, ३; साधते ऋ ८,१९,१०; साधति ऋ १,९४, २; ६,७०,३; पै १२, १, २†; †साधय: ऋ ३,३८,९; ४,५६, ७; कौ २,९४८; साधत् ऋ २, १९,३; साधन्त ऋ ८,४०, ९; साधन् ऋ १,९६,१; मै ४,१०, ६†, साधन्ताम् ऋ ६, ५३, ४; साध>धा ऋ ४,३, ८; †साध

[a]) वाक्षीत् (<✓वह्) इति शोधः (तु. शौ ५, ८,३; BKA.)। [b]) नाप. (सखि-)।

[c]) भाप. [मैत्री- (वैतु. वें. सा. GRV. GW. Mac. [JRAS १८९३ : ४३२] <सखि- इति?)]। सस्थ. सनेम (<✓सन [=✓*हन्] ; ?ये > यद्; ?आर्येण > त्वदा आर्येण इति शोधा·; त्रित- *भाप. (सत्- = धत- [धार्टय-]) इति।

[d]) विप. (संपूर्ण- [शत-])। समग्र- > *सग्रम- > यनि.। (१सह् >) स + अग्र- इति प्रायोवादः?।

[e]) १सर्व- + १अङ्ग- > कस. *सर्वाङ्ग- > मत्वर्थे *सर्वाङ्गिन्- > साङ्ग- इति शोधः (तु. वैप२ साङ्ग- [नप.])।

[f]) विप. (*प्रशामित्- [अग्नि-])। ✓*साच् (<✓साश्) 'प्रसहने'। [g]) न. द्वि१ सत् क्रिवि.।

[h]) वैतु. सा. GW. प्रमृ. = सचिन्- [<✓सच्], PW. प्रमृ. 'चि इति तिर्यगर्थे क्रिवि.।

[i]) विप. (*प्रकाशक- [अग्नि-])। <✓*साच् (*=✓काश्) 'दीप्तौ' (तु. काच-, पार. यशाश 'दीप्र-')।

[j]) भाप. (रक्षण-, शर्मन्-, वर्मन्-)। <✓*साच् [*=पंजा. ✓कज्जना] 'रक्षणे'। मुको. साश्य- [<✓ *साश् 'रक्षणे' (तु. Eng. secure [वैतु. OD. <se + cure], sack)] इति।

[k]) नाप. (अच्छिन्नमुष्क-वृष-)। यस. पूप. = १सह्।

[l]) (साति- >) साता [प्र१], (तपन्- [मघ-] >) तरन्ति इति द्विपद. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)

[m]) नाप. (उपताप-)। (✓स्तृ 'उपतापे' >) *स्तुं- > *स्तातु- > यनि. (तु. पंजा. [*स्ताती >] स्वाती [प्रदीतापकाष्ठ-], वें. सा. !GRV. नान्तरीयपूर्वौ मन्त्रस्य; वैतु. [पक्षे] गा. GW. प्रमृ. <✓सन् 'दाने' इति ?)।

[n]) सत्मानम् इत्येवं मूलतः प्रकृतस्य सतः शाखि. द्र.। नैप्र. व्यवहारार्थ पृ ६४४ j द्र.।

[o]) शोधः पृ २१७६ l द्र.।

११; जै ४, ११, ५†; शौ १६, ६,११; पै २,४०, १; ८७, २[२]; ५, १५, ६; १९, २१, ४; –धुना ऋ १, १५५, १; १०, १४, १०; शौ १८, २, ११†; पै २, ५, ४; ८७, ३; –धुभिः ऋ १, १३८, ४; ८, ८४,९; –धुम् ऋ ५,१, ५; खि ५,१५,२; शौ २०, १२९, ५, –धू ऋ २, २७, १५; –†धोः ऋ ३, ४८, १; ४, १०, २; ७, ८,३; मा १५,४५; का १६, ५, २७; तै ४,४,४,७; मै २,१३, ८; काठ २०, १४; कौ २, ११२८.

साध्वी- –ध्वीः ऋ २, २४, ८; पै २,८७, १; –†ध्वीम्[a] ऋ १०, ५३,३; तै १,३,१४,२; मै ४,११,१; काठ २,१५, ७,१६.

साधिष्ठ- –ष्ठः ऋ ५, २५, [१; (७,९४,७) ८, ५३,७], खि ३, ५, ७; –ष्ठेभिः ऋ १, ५८, १; ७,६४,३.

†साधु-कर्मन्- –र्मा ऋ १०, ८१, ७; मा ८, ४५; १७, २३; का ८,१९,१; १८,२, ७; तै ४, ६, २, ६; मै २, १०, २; काठ १८, २; २१, १३; ३०, ५; क २८,२.

साधु-कृत्या- –त्यायाम् का २, ६,९.

साधु-देवि(न्>)नी- –नीम् शौ ४,३८,१; २.

साधुया ऋ १, ४६, ११; १७०, २; ५, ११, ४; १०, ३३, ५; ६६, १२; [(१, १२४, ३, ५ ८०,४)१३]; मा १४, १[b]; १७, ७३[c], २३, ४३[d]; का १५, १, १[b]; १८, ६, ९[c]; २५,८, ५[d], तै ५, २,१२, २[d]; शौ १०, ४, २१; पै १६,१७, १; १९, २०, १२.

?साधु-वाहनम्[e] पै ५, ३४, ८; १९,३८,१.

साध्या मा २९, ११[f]; का ३१, १, ११[f]; तै ४, ३, ४, १[b]; ६, ५, ३[c]; ५, १, ११, ४[f]; मै २,८,१[b]; १०, ६[c]; ३, १६, २[f g]; काठ १७, १[b]; १८, ४[c]; ५०,६[d]; क २५,१०[b]; २८,४[c].

साध्व(धु-अर्य>)र्या[h]– –र्याः ऋ १०, ६८, ३; शौ २०,१६, ३.

१साध्य[i]– –ध्याः ऋ १, १६४, [५०; १०,९०,१६]; १०,९०,७, †मा ३१,९,१६; †का ३५, १, ९; १६; तै ३, ५, ११, ५†; ¶६,३,४,८; ५, १; ७, २, १, १¶; मै ¶३,७,९; १०; ९, ४; ५; ४,१०, ३†; ¶काठ १५, १२†; २३,८;२४,१०;२६, ७; ¶क ३६, ५; ३८, ३; ४१, ५; शौ ७,५,१†;८४,२; ८,८,१२; १०,१०,३०;३१; १९,६,११†; पै १,१०३,४; ९,५,९†; १३, १२,५; १६, ३०, २; ७२, १; ९६,५; १०९, १०; ११०, १; २०,२,२†; –ध्यान् मा ३९,९; का ३९, ७, १; मै ३,७,१०¶; ¶काठ २४, १०; २६, ४[२]; ¶क ३८, ३; ४१, २[२]; –ध्यानाम् तै ५,६,१७,१;७,१७,१; ६, ३, ४,७¶; काठ २६,६¶; ४९, ७; ५३, ७; क ४१, ४¶; शौ ९, १५,२४; –ध्येभ्यः मा २४,२७; ३०,१५; का २६,६,२; ३४,३, २; तै ६,५,६,१¶; मै ३, १४, ९; पै १७,२२,१; –¶ध्यैः काठ २६,४; क ४१, २.

२साध्य,ध्या– –ध्यः पै ७, ८, ४; –ध्यम् पै ९,२५, १७; –ध्याम् पै १४,३,२.

साधारण[j]– –णः ऋ ४, ३२, [१३; ८,(४१,३३)६५,७]; ७,६३,१; –णम् ऋ ९, ४८, ४; ¶तै २,

---

a) पाभे. पृ २३२२ g द्र. ।

b) सपा. साधुया (माश ८,२,१,४[२] शुप्रा ५, २० च) <> साध्या इति पाभे. ।

c) सपा. साधुया (माश ९,२,३,३५ च)<>साध्या (तैत्रा ३,७,७,१० च) इति पाभे. ।

d) सपा. साधुया <> साध्या इति पाभे. ।

e) शोधः पृ ३०९४ j द्र. । f) पाभे. पृ ३२०६ d द्र. ।

g) वैतु. पपा. साध्याः इति ? ।

h) विप. (साधु-सृत्- [गो- = जलधारा-]) । उस. पूप. क्रिवि., उप. = १अर्य- [√ऋ 'गतौ' + कर्तरि यः प्र. उसं. (पा ३,१,१०३ [तु. GW.; वैतु.वें. सा. =पयसां नेत्री-, PW. WAG २, ३५ c =हितावहा- इतीव])] ।

i) नाप. (देव-विशेष-) । कर्तरि यः प्र. उसं. [पाउ ४, १०९ (तु. या [१२,४१] प्रमृ.)] ।

j) विप. (समानसंबन्धवत्- [इन्द्र- प्रमृ.]) । (*एव- [एक-] >) *स- + *मृध- [मृत-] > बस. *स-मृध- > *सृध- >) *साध- (= २सम-, समान-) + धारण- (भाप. = संबन्ध-) > बस. *साध-धारण- > वावि. यनि. (वैतु. GW. प्रमृ. स [<२समान-] + आ-धारण- [भाप.] > बस. ?) ।

६,१,६; ७; कौ २, १९०†; जै ३,१७,१०†.

?साधारण्या[a] ऋ १,१६७,४.

? साधावः[b] पै २,७८,४[c];५.

सा(स-अ)धिपतिक- -कॆभ्यः मा ३९, १; का ३९,१,१.

१साधु- प्रभृ. √साध् द्र.

सानग- सनग- द्र.

?सान या प्र दि शे हा न्त्य रा मा म् पै २०,४८,८.

सानसि- √सन् द्र

*सानि[d]- -नौ[d] ऋ ७,४३,३.

सानु(वप्रा.)[e]- -†नवि ऋ ४, ४५, १; ६,४८,५; ८,१०३,२[f]; ९, ३१,५;३७,४; ५०,२;६३,२७; ७०,८;७९,४; कौ २, ५५६; ६४५; १०२४‡[g]; १०५०; जै ३,४४,२; ५३, ३; पै २०, ५१,२[f], -नु ऋ १, ५४, ४, ५८, [२; ९,८६, ९]; ६२, ५; ११७, १६; २, ३५, १२; ३, ५,३; ४, ५५, ७; ५, ६०, ३; ६, ६, ४; ६१,२; ७५,१३; ७, २,१;७,२[h];८,९६,२;९,१६,७; ८६,८;१०,२७,१५;६२,९;७०, ५; मा २९, ५०†; का ३१, २, ११†; †तै ३,१,११,५; ४, ६, ६,५; मै १, २, १४[i]; †३, ८, ३;१६,३; †४,१२,५; १४, ७; काठ ३,३[i]; ४, १६†; ९,१९†; २६,६; ४६, १†; क २, १०[i]; ४१,४; कौ २, ६९५‡[j]; जै ३, ५६,२२‡[j];पै १४, ३,१८;१५, ११,५†; -नुनः ऋ ५,५९, ७; -नुना ऋ ७,३६,१; १०, ७५, २[k]; -नुनि ऋ १, १५५, १; -नुभ्यः मा ३०, १६; का ३४. ३,३; -नुम् ऋ १, १०, २[l]; ८०,५; ६, ३९, २; ६७, ६; पै १४,३,२७; -नुषु ऋ १,१२८, ३[?], २, ३, [७ (३, २९, ४)]; काठ ३९,१५[?]; शौ १०,४,१४; पै ४,२१,२; १६, १६,४; १९, २०, ११; -नूनि ऋ ६, ७, ६; -†नो[l] ऋ ९,८६,[३;९७,४०], ९१, १; ९२,४, ९६,१३; ९७, ३; १२; [१६; १९]; कौ १, ५२९; ५३२; ५४३; २, ३७१; ६०३; ७५१; जै १,५४, ५; ८; ५५,१२; ३,३०, १४, ४९, १; -†नोः ऋ १, १०, २; कौ २,६९५; जै ३, ५६,२२; -नौ ऋ १, ३२,७; ८०,६; १४६,२; २,३१,२; ९, २६, ५; ९५, ४; १०, ६१, ६; १२३,[२;३], शि ४,७,३![m]; तै १,३, ६, २; शौ ११, ७, १२; पै १३, ६, ७।

[a]) ६अ+ (साधारण->भावे) *साधारण्य->वम. *स-माधार[ण्य>]ण्या->[नृ१] -ण्यया > ण्या इति कोध (वेतु. पा. अनु माधारणी- [नाप. =वेश्या-] > नृ१ इति प्रायोवादः, R [ZDMG ४८, ६८१] ण्याः इति ?)। तस्थ यथ्या [नृ१] <यैव्या- (भावे √यु [*=√यु] 'पवने') > *व्युया इति, पुरा [नृ१] < *पु (र>)रा- (गना. शिव [*पथ्या-]) > *रया इति, मिमिक्षुः ([नापा] < √*मिक्ष् [<*मिक्ष- = पुष्प-] '*पुष्पर्मेति, प्रगच्छते')। '(मरुति) महतः अगाधारण्यया पथया (*सम्या) यथ्या मिमिक्षुः, (तथापि) देवाः (म्लोऽपि ते) रोदसी न अनुदन्त, त्वां ('स्नेंत्रे [तु]) मन्दाय (ते) देवाः ('महाभागाः) ...' इति वा। अत्र विशे पृ १९११ d, पृ ३५८१ g यथादोषं कोध. द्र.।

[b]) कोधः पृ १५८ a द्र.।

[c]) पृ १८५७ नाप. मा इति भेद्न।

[d]) नाप. (आनर्ते- = दृति-) । (√सृप [*=√भाग] '...' >) *धूर्त...->,नि- (तु. ..., ...इति नवीनः) > *सुनि- > इति. (वेतु. अंवे सानु-> सन१ इति ?)।

[e]) नाप. पुं. न. (उन्नतभाग- [शिखर-, शैगर- प्रभृ.])। (√धृष् [*=√हृष्] 'हृष्यते = उच्छृये' > भावे) *धृषाग- (तु. विषाग- = धृष्ट-)> *धृषागय- > *सानव- (तु. सत१ सानवि) > यनि. (वेतु. < √सन् इति पाउ [१, ३], या २, २४, ९., २० BEY ९९; १०८ < सम् + उद् + √धि वा √नुद् वेनि; <√स् इति वा ?)। [f]) पाभे. पृ१०८८ a द्र.।

[g]) सपा. ऋ १,२२,१६ धामभिः इति पाभे.।

[h]) तु. सस्थ. टि आ।

[i]) =सपा. माश्री १, ८,२, २८ प्रमृ.। मा ६, ६ प्रभृ. सनुः इति, हिश्री ४, २, ७१ स्नानुः इति च पाभे.।

[j]) सपा. *नु<>*नुम् इति पाभे.।

[k]) विप. (प्राद- [प्रहृ- *=नद-, ...])इति मतम्।

[l]) *सानव-(तु. e टि.)>सप्त१ *सानवे + अ* > *सानव अ* > ...इति. (तु. [...] L[४१३], वेतु. ऋग [२, ७०] ... < *सानौ इति ?)। [m]) कोध पृ१८६८ f द्र.।

१५,३३,६; १६.१५४,२.
?सानु[a] ऋ १,१४५,१.
सानुक[b]– -कः ऋ २,२३,७.
?सानुपूक्[c] ऋ १,१७६,५.
सांतपन– सं√तप् द्र.
सा(स-अ)न्तर्दे(श>)शा– -शाः शौ ९,५,३७; पै १६,९९, ४.
√सान्त्व् >सान्त्वन– -नेन पै १५. १५,१.
सांनाय्य– सं√नी द्र.
सा(स-अ)न्वय[d]– -यान् खि ३.१६,५
सापत्न– सपत्न– द्र.
?साप्त(वप्रा)– -सम् ऋ २,१९,७[e]; -सानि ऋ १,२०,७[f]; तै ५,४, ७,५¶[g], मै ३,२, १¶[g]; ¶काठ १९.११[g]; २२,९[g], क३१.१¶[g].
?साप्त (वप्रा.)– -सस्य[h] ऋ ८, ५५, ५; खि ३, ७, ५; -सेभिः[i] ऋ ८,५५,५; खि १,६,५[i].
साप्य[k]– -प्यः ऋ १०,४८,९; -प्यम् ऋ ६, २०,६.
?साप्रिणम्[l] पै २०,३६,५
? साभव्याः पै २०, १८,५.
?सामक्ता[m] मै ४, २,१४.

[a]) सत्– (क्रिवि. =यथार्थ–) > *सत् नु > *सन्नु > यनि. । इयं पृ १४४४ a द्र. । पृ १८५१ सस्थ. नु इति नेष्टम् ।

[b]) नाप. [*सदनखण्डकस्तेन- (तु. पंजा. सानी [चौर-])]। [√*सन्द् *=√खण्ड् (तु पंजा. सन्द [=छेदनोपकरण-]) > *सन्दुक– > *सन्नुक– > यनि. (तु. [तात्पर्यातो] PW. GW. < √सन् इति; वैतु. वें. सा.<सानु– इति, ?ORN. सनुतर–, सनुत्य– इत्येताभ्यां साजात्यमिति ?)।

[c]) निर्देशः ? । सः. *भानुपाज्– (< √भन् *=√भन्त् '*बन्धने =सातत्ये' > भावे *भानुप– + [√भज् >] भाज्– >उस. *भानुप-भाज्– [सतत-संबन्ध-वत्-]) > °पाक् इति द्विपदः शोधः (तु. R [KZ २५, १०३] IG [२, २२९] WAG [२, ३० d]; वैतु. वें. सा. GW. <स [<सह]+ अनु√*पज् इति, ORN. सानु-पूक्– इति ?) । संहितायां छन्दोनुरोधात् सानु° इति पाठः यनि. सुवचः । अन्यत्रापि °पाक् >°पूक् इति द्र. ।

[d]) °न्व° इति स्वरः यनि. शोधः ? ।

[e]) भाप. (*सुखशान्तिमत्ता- [नैश्चिन्त्य-]) । (√स्वर् 'सुखे' >भावे) *स्वर्– + भृत– (भाप. [धारण-]) > बस. *स्वर्-भृत– > *सर्-पत– > यनि. (वैतु. वें. सा. <सप्तन्– इति, PW. GW. ORN. GRV. प्रमृ. <सप्ति– इति ?) । 'हे इन्द्र ! (यतः) ते (तुभ्यम्) एव उचथम् अर्हम, तत् (ततः [तत्फलत्वेन वयम्]) आशुषाणाः ('आश्वासनवन्तः सन्तः) साप्तम् अश्याम' इति वा. ।

[f]) विप. (*आदिमत्- =आडंबरण- [एन-]) । (√*स्वर् 'शब्दे' >भावे) *स्वर्– > *सर्– (तु. पार. सरमायह्, उर इति, [निप २. १०] प्रथम–, प्रमु– प्रभृ. इति च पर्यायाः) । इयं c टि. द्र. [वैतु. अन्ये 'सप्तभिते' अर्थे < सप्तन्– (तु. ऋ ५, १, ५ प्रभृ. [वैतु. *सप्त– इत्यत्र टि. इति ?])] । '(हे त्रयः ऋभवः) ते (यूयम्) एकमेकं त्रिः (पर्यायेण त्रिवारम्) नः (पर?) सुन्वते (यजमानाय) साप्तानि रत्नानि (धनानि) आधत्तन' इति वा. ।

[g]) सप्त मिते अर्थे < सप्तन्– इति ।

[h]) *नाप. [ईश्वर- (इन्द्र- [तु. पार. साहिब])] । *वृषर्– (भाप. = वृषत्व-) + भृत– (धारक-) > उस. *वृषर्-भृत– > *सर्-पत– > यनि. (वैतु. अन्ये यथाकथंचित् < सप्तन् इति ?) ।

[i]) *नाप. (पादविक्षेप-) । (√*सर् [=√सृ] 'गतौ' >) *सर्– (चरण-)+पद– (क्रम-) > पस. *सर्-पद– > *साप्द– > यनि. । 'प्रशस्तुतः ('देदीप्यमान-भ्राजवतः [विष्णुदेवात्मनः सूर्यस्य]) त्रिभिः साप्तेभिः अवतम्' इति वा. ।

[j]) स° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. ऋ.) ।

[k]) व्यप. [ऋषि- (=स्तोतृ- [तु. काव्य- इति])]। (√स्तु 'शब्दे' > भावे) *स्वर्– (स्तोत्र-)+ (√वृष् [चुरा.] 'भाषणे' >) *वृष– (वाचक-) > उस. *स्वर्-वृष– > *सर्-व्य– > *साप्य– > यनि ।

[l]) *भक्षसा (भोजनेन), *प्रिण– [नाप. (उदर-) पूर्वांतः <√भृ 'पोषणे' इत्यस्य इति] > -णम् इति द्विपदः शोधः (तु छन्दः) ।

[m]) साभक्त– [विप. (पैङ्गिभाज्- [प्रथम-])] > -क्ताः इति शोधः । *वृषर्– (पैङ्गि-) + भक्त– (भाप. <√भज्) > बस. *वृषर्-भक्त– > *सर्-भक्त– > यनि. । स्यप. साभारि– निप्र. < *वृषाप– (रतस्यन्नीगोदान- [वृषभ-]) > साभ– + भरि– (भाप. <√भृ) > बस. *साभ-भरि– > *साभ* इति । पृ ५०२ अनु-पृषा– इति निर्देशः ! (√भस् 'प्साने' > भावे *भास्– > √*भास >)

?सामक्ति[a] पै ७,१२,३.
सामक्ष- ३समक्ष- द्र.
साम-गु- प्रमृ. सामन्- द्र.
सामन्(वप्रा.)[b]- म ऋ १, ६२, २; १६४,२४; १७३,१; २,४३,२; ४,५,३; ८, २९, १०; ८१,५; ९८, १; ९, ९६, २२; १११, २[c]; १०, ९३, ८[d]; ९९, २[d]; १३५, ४; खि ४, ११, ५; मा १०, १०-१३; १२, ४; १५, १०-१३; १८, २९; ३४, ५; १७†; ३६,१; का ११,५.१-४; १३,१, ५; १६, ३, २; ५; ८; ११; १९,९, ४; ३३.१, ११†; ३६,१,१; तै १, ८,१३, १[२];२; २, ५, ७,१¶; ३,३,२, १; ४, १,१०, ५; ४,२,१[२]; २[२]; १२, २[e]; ४[f]; ७,९, १; ५, ४, ८,४; ७,१३, १; ¶६, १, २, ४,६, ३,१; १०, २; ¶७, १, १, ४; ५[२]; ६, ४,२; ३[२]; ३,१२,१S, ५,१, ६[२]; ४, १[२]; ५, २; २३, २S; मै १, ४, १४¶; ९, १; ¶११, ७[२]; ९; २, ४, ५¶; ६, १०[४];७, ८; २०[४]; ८, ९[४]; ११, ६; १३, १५, ३, ६, ४¶; १६, ४[२०१]; ४, ४, ३; ९[२]¶; ९, १०[३]; ११[४]; काठ ९, ८; ११¶; १४, ७[२]¶; १०[२]¶; १५, ७[५]; १६, ८; १७,८[४]; १८,१२; २१, ११¶; २२,१४[२०१]; ¶२३,२[२]; ३;२९,२¶; ३०,७[?१६]¶;¶३३, २[१];७;¶३४,१;४;६[१०];१४;३५, ११;¶३७,६-८;३९,७[५],४३,२; ४५,२०;५३,३,क८,११,२६,७[४]; २९,१;३५,८[२]¶, ४५,३¶;४८, ११; १६; †कौ१,३६९S;३८८, २. ३७५; ९४२, †जै १, ३८, १०S; ४३, ८; ३, ३०. १८; ४, १,३; शौ ७,५६,१; ५७,१, ९,१५, २†; १०, ७, १४; ८, ४१; ११,९, ५; १०,२३; १४, २,७१[n]; १५, ३, ८; २०, ६२, ५†; पै ५,५, ४, १३, १२, ३, १६,२०,३[1]; ४[1]; ६८,२†, ८२, ५; ८७, ३, १७, ८, ५; २०, २५, ३; ५७, १; -?मऽम[1] शौ ८,९, १६; पै १६, १९, ६; -मन् ऋ १,१४७,१;८,८९,७; १०,५९,२;मा २२,२; का २४, १,२; तै १,६,१२, २†; २,५, ७,१¶; ४,१, २, १; ४, १२, २[k]; ३; ७, १, ११, १; मै ३, १२, १; १६, ४[२k], काठ ८, १६†; २२, १४; ४१, २; कौ २, ७८१†; पै १५, १, ६[k]; ८; -मनि पै २०, ४०, ९; -मनी मा १०,१४; १५,१४; का ११, ५,५; १६,३,१४; तै १,८,११, २; ४,४, २, ३; मै २, ६,१०; ७, २०; ८, ९; काठ १५,७; १७,८; क २६, ७; -मभिः ऋ १, १०७, २; ८,१६, ९; १०, ३६, ५; ७८, ५; मा २०,१२; का २१,७, १२; तै ४, ४,१२, १; मै ३,३,५¶; ११,८; १६, ४; ४, ९, २; काठ २२, १४; ३८,४; जै ४,५,२†; पै १५,१, २;-मभ्य. तै ७, ५,११, २; मै

[a]आन्- + यूथ- > बस. *आप्न-यूथ- > [प्र१] -थः (माहिनिक-स्वरे) -था इति शोधः। स्टय. ?प्राष्टौ > *प्राऽष्टि- (भावे < प्र √अश् 'व्याप्तौ') > [मप्त१] -ष्टौ इति (एतदनु पृ २२३६ प्र इति, पृ ५०१ अष्टन्- > -ष्टौ इति नेष्टम्)।

[a]) या, मम इति शोधः (तु. सपा. ऋ १०,१४५,३ शौ ३,१८,४)।

[b]) नाप. (गीतिका-)। धृप- (*=वर-, मधुर-) + (√स्वृ 'शब्दे' > भावे) *स्वर्मन्- (स्वर-) > बस. धृप-स्वर्मन्- > *धृप-सर्मन्- > *प्सहर्मन्- > *प्सार्मन्- > यनि. (तु. GR. Psalmos, Eng. Psalm; वैतु. तैब्रा २, २, ८,७ प्रमृ. < सम्-मा √नी इति, गोब्रा [२, ३, २०] प्रमृ. < सा- + अम- इति, या [७, १२] प्रमृ. < सं √मा 'माने' या सम- + √मन् [तु. गाब्रा १, १,११] वा √सो 'अन्तकर्मणि' [तु पाउ ४,१५३] वा √अस् 'क्षेपणे' वेति, GW. प्रमृ. < सा- [< √सन् 'संभजने' वेति?])।

[c]) 'यत्र तन् साम धीतयः रणन्ति (गायन्ति)' इति वा. द्र.।

[d]) वैतु PW. GW. प्रमृ. यनि. धनपर्याय इति?।

[e]) पाभे. पृ २६६२ l द्र.।

[f]) सपा. पै १५,२,२ साम्नाम् इति पाभे.।

[g]) सकृत् पाठः? असामा इति शोधः (तु. सस्थ. टि. [परि.])।

[h]) पाभे. पृ २४३५ g द्र.।

[i]) सपा. शौ ८,९,२५; २६ यक. धाम इति पाभे.।

[j]) क्षामन्- (क्षेत्र-, केदार-) > क्षाम-क्षाम (प्रतिक्षेत्रम्) इति शोधः। यद्वा क्षामन्- (< √धृ 'धान्ये' > *धृन्य- [धान्य-] + [√भृ 'पोषणे' > भावे] भर्मन्- > बस. *धृन्य-भर्मन्- [तु. पार. खर्मन्]) इति।

[k]) सपा. °मन् (आश्रौ ४, १२, २ च) <> °म्ना इति पाभे.।

४,४.१०²¶; काठ ४५,२;-म्सु मै ३, ६, ५¶; -मानि ऋ ५, ४४, १४; १५; १०, ९०, ९; १३०, २; मा १८, ६७; २०, १२; ३१,७†; का २१, ७,१२; ३५,१,७†; तै २,४, १२, ७¶; ७,३, १, ४¶; ५,९, ४; मै २, ४,३¶; ३, ६, ४²¶; ११, ८; ४, ४, १०²¶; ९, २; ¶काठ १२,३¹; २३,२; २९, ७; ३३, ७²; ३४, ६; ३५, १५; ३८, ४§,४३,४§; क ३५,८¶; †कौ २,११७६,११७७; शौ ८,९,४; १६; ९,६, २ᵃ; १०, ७, २०ᵇ; ४४†; १०, १४; ११, ८, १४; ९,२४; १५,६,८; १९,६, १३; पै ९, ५, ११†; २१, ३, २३, १०; १५,१४, १; १६,१८, ४; १९,६; ८४,६; १०८, ३; १७, २९,१३; -मो? पै १९,४८,९; -म्न: ऋ २,२३,१६ᶜ; तै २, ४, ११,६¶; ३, २, ७,१; ¶६,१, ३,१; ६, ७, १; काठ २९,२¶; क ४५, ३¶, शौ ११, ९, ५, पै १३, १४, ३; १६, ८२, ५; १७, २४, ६; २०, ४८, ५; -म्नःऽम्नः ऋ २, २३, १७; -म्ना ऋ ८, ९५, ७; मा १९, २८; ९४; का २१,२, १७; ६, १५; तै १, ६,१०, ३¶; ३,५, ३,१²; २; ४, ४, ८, १; ¶६, ५,१०,३; ६, ३, १; मै ३, ६, ५¶; ११,९, ४,८, ७¶; काठ २२, १४ᵈ; २९, २¶; ३५, १६¶; ३६,१५ᵉ; ३८, ३; ३९, ११; ¶क ४५, ३; ४८, १४; †कौ १, ३५०; २, ७५२; जै १, ३६, ९†; शौ १०,८, ४१; ११, ३,१५; १२,१,३८; पै २, ३६,३; ५,१३,४, १७, ४, ९; -म्नाम् ¶मै २,४,५; ४, ७, ३; ¶काठ १२,४; २९,७; शौ १५, ६, ९; पै १५,२,२ᶠ; ८,७; -म्ने ऋ ८,४, १७ᵍ; ६,४७; तै ७, ५, २३, २; मै ४, ७, २; काठ ४५,२०.

साम-गुᶠ- -गोभिः शौ २, १२, ४; पै २,५,४.

साम-गा- -गाः ऋ २, ४३, १; -गाम् ऋ १०,१०७,६.

साम-गीत- -तः खि १,७,१.

साम-चारिन्- -रिणा खि ३, २२, ५.

साम-तेजस्- -जाः शौ १०,५,३०; पै १६,१३१,६.

साम-देवता->°वत्यं- -त्यः तै ६, ६,७,१; मै ४,७,२.

†सामन्,नाʰ- -नाम् ऋ ३, ३०, ९ʲ; -नौ ऋ १०,८५,११ʲ, शौ १४,१,११; पै १८,१,११.

सामन्यᵏ- -न्यः ऋ ९,९६,२२.

¶सामन्-वत्- -वन्तः मै ४, ६,१; ७, ३; -वन्तम् तै २, ५,८, १; -वान् मै ४, ६,१.

साम-भृत्ˡ- -भृतम् ऋ ७, ३३, १४.

साम-वत्- -वतः काठ ३०,७.

साम-विप्रᵐ- -प्रम् ऋ ५,५४,१४.

सामा(म-आ)रम्भन्ᶰ- -रमना (?रमा°) खि ३,२२,५.

?सामशत्तम पै ५,१,२.

?सा म स्त द नु हि प प तं स्य त नू

ᵃ) सपा. पै १६,१११,२ छन्दांसि इति पाभे.।

ᵇ) पाभे. पृ १३३३ *d* द्र.।

ᶜ) भाप. (कल्याण-, सुख-)। (√स्वर् '*सुखे'> भावे) *स्वर्मन्- (सुर्मन्-)> *सुमन्-> यनि.।

ᵈ) पाभे. पृ ३३७० *k* द्र.। ᵉ) पाभे. पृ ३३७० *f* द्र.।

ᶠ) नाप. पशु- ([°= स्थिर-]< √*पस् [= √बन्ध्] 'बन्धे') इत्यस्य विप. (वेतु वें. सा. = सामकृत्- इति कृत्वा पशु- (स्तप [ऋषि-]) इति, GW. प्रमृ. यनि. धनपर्याय इति च?)।

ᵍ) नाप. (सामगायक- [उद्गातृ-])।

ʰ) विप [आन्विकन्- (गो- [= अनडुह्-]), उपलक्षणतः (भूमि-)]। मत्वर्थे यः प्र. उसं. (पा ५,२,१२०)> *सामन्य,न्या-> यावि. यनि।

ʲ) तु. [तात्पर्ये] PW. GRV. प्रमृ. (वेतु. वें. सा. अनिम्नोन्नतार्थे रसन्- > स्वार्थे साम- [तु. माश १४,४,१,२४]> मत्वर्थे यनि. इति, GW. <रममान्- इति च!)।

ʲ) तु.PW. प्रमृ. (वेतु. वें. सा.<रममान्- इतीव!)।

ᵏ) विप. (सोम-)। तत्रगाधर्वीयः यत् प्र.।

ˡ) = साम-गु-। नाप.। उप. उप. कर्तरि कृत् (तु. वें. सा. GRV.; वेतु. PW. प्रमृ. विप. इति?)।

ᵐ) विप. (*साम-गायिन्- [ऋषि-])। बस. उप. <*विप्र- (भाप. <*विप्र- [स्तोतृ-]) > यावि. [तु. पाप्र. माप्रथ.नो निर्देशः; वेतु. मौ. लोपदिशय इति (तु. [तात्पर्ये] PW. GRV. प्रमृ., सा. GW. उप. < √विप् 'वेपने = प्रेरणे' इतीव कृत्वा कपमपि संगतिरिति?)]। ᶰ) विप. (मूर्धन्वत्मन्-)। बस.।

ᵒ) यनि. शोप. (तु. माश. तैप्रा २,८,९,१)।

हि न स्वः पै २०,२८,३.
सामात्मन्– सामन्– द्र.
?सामि[a] मै ३.७,३;८¶.
¶सामि[b]– -मि तै १,७,१,४,५;५, ५,१,६; काठ २८,१; क ४४,१.
?सामिका– -का पै १७,१३,९.
सामित्य– सम्√इ द्र.
सामिधेनी– सम्√इध् द्र.
?सामेक्तनमेति पै १७,२९,६.
सांमनस्य– संमनस्– द्र.
सांमेघ्य– संमेघ– द्र.
१साम्राज्य–,२साम्राज्य– सम्राज्–द्र.
१साय[c]– -यम्[d] ऋ ५,७७, २; १०, १४६,३; ४[e]; मा २०, ६१; का २२,६,७; ¶तै १,५,९, १; ८, ४.१; ६, २, ३, ३; ४; ५, ४[२]; ¶मै १,४,१०; ५,७[५]; ६,१०[३]; ८,१,५[२],७,९,१०,१$; ३,६,६; ८,१[३]; ११,३$; ४, १, १; २, १०; ४, ९; ५, ७; १२, ६†; ¶काठ ६, १[२]; ५[४]; ६[३]; ८, ७, ५[२]; ८, ११; ९, ५; १९,११; २४, १०[२]; ३०, १०; ३२, ७; ३५, १८[३]; ३८, ८$; ¶क ३, १२[२]; ४, ४[४]; ५[३]; ७; ५, ४[२]; ७,८; ८,८; ३१, १; ३८, ३[२]; ४६,८; ४८,१६[३]; शौ ३, १२, ३; ४, ११, १२; ६,१०८, ५; १२८,२;४; ८,६,१०; ११, २, १६; १३,३,१३; १८, ४, ६५: पै ३,२०, ३; २५, ८; ३७, १; ७,७,५; १६,७९,१०; १०५,६; ११६,८; १९,१७,९; २४, १७; १८; –यम्ऽ-यम् मै १,८,६¶; शौ १९,५५,३,४[f]; पै १९,४४, २२; २३[f].
सायंयावद्भ्यः[g] पै १७,२१,२.
¶सायं-तन– -नम् मै १, ८, ९; काठ २४,१०; क ३८,३
सायम्-अशन– -नम् मै ३,६,६¶.
¶सायं-प्रातर् (:)[h] तै २, ५,६, ३; ३,४,१०,१; २; ६, २, ३, ३; शौ ३,३०,७[f]; १९, ३९, २-४, पै ५,१९,८[f], ७,१०,२-४.
सायं-भव– -वम् शौ १०, ७, १६; पै १६,६०,९.
२साय[i]– -यम् ऋ ८, २, २०.
१|सायक[j]– -क ऋ १०, ८३, १; ८४,६; शौ ४,३१, ६; ३२,१; पै ४,१२,६; ३२, १, ५, ३३, ६$[k]; –कम् ऋ १,३२,३;८४, ११; मै ४, १२, ४; कौ २, ३५६; जै ३,२९,१३; शौ २,५, ७; २०, १०९, २; पै ११, ७, १०$; १३, ६,३; १३,३$; –कस्य ऋ ३,५३, २३; –कानि ऋ २,३३, १०; मै ४, ९, ४; –केन ऋ १०,४८,४.
सायक-प्रणुत्त– -त्तानाम् शौ ९, २, १२; पै १६,७७,२.
सायका(क-अ)ग्र– -ग्रम् पै १४, ३,७.
२¶सायक[l]– > सायकायन[m]– -नः काठ २६, ९; क ४१, ७.
¶सा(स-आ)यतन– -नम् तै ५, १,२,४; मै ३, १,३; काठ १९, २; क २९, ८.
¶सायतन-त्वु– -त्वाय मै ३, २, ७; ९; १०.

[a]) *साम-वृध्– > [प्र१] –वृत् इति शोध. । विप. (सामगायक- [गन्धर्व- = विश्वावसु-])। पृथक् पदम् (तु. मूको. BW. MW. सात.; वैतु. Sch. सामि-ग-धर्वः इति ?)।

[b]) क्रिवि. (छिन्न-, भग्न-, अपूर्ण-)। (√*स [=√कृ, √शृ] 'हिंसने = छेदने' > भावे) *सृत्- > मत्वर्थे *सृद्-मि- > *सम्मि- > यनि. (तु. Lat. semi, GK. hemi [तु. SEY ९१]. वैतु. या [६, २३] प्रमृ. <√सो 'अन्तकर्मणि' इति ?)।

[c]) भाप. (अस्तमय-)। < ६अ + स्वर- (दीप्ति-, दर्शन-) > तस. *अ-स्वर- > *अस्वर्य- > *अस्वयु- > *सयु- > यनि. (वैतु. ऐब्रा २,१,५ < सम् + आ√इ इति, अभा. PW. प्रमृ. <√सो 'अन्तकर्मणि' इति ?)। [d]) अन्यतरसंयोग द्वि१ [पा २,३,५ (वैतु. पाग [१,१,३७] प्रमृ. अव्य. इति ?)]।

[e]) सायमकुक्षत इति पाठः ? सायम् माम् अमुक्षत इत्यधिकपदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. ?)।

[f]) सपा. शौ ३, ३०,७ सायंप्रातः इति पाभे.।

[g]) शोधः पृ २२३४ m अनु द्र.।

[h]) द्वस. पूप. स्वरः उसं. (पा ६,२,३७)।

[i]) नाप. (आश्रयण- [तु. पार. सराय, PW. GW. GRV.; वैतु. वें. सा. = १साय- इति ?])। <√सि (*=√क्षि, √श्रि) 'निवासे, आश्रये' इति।

[j]) विप. (मारक- [वज्र-]), नाप. (शर-)। <√सृ (=√शृ) 'हिंसायाम्' > *स्रायक- > यनि. (वैतु. <√सो 'अन्तकर्मणि = हिंसायाम्' ? इति वा, <√सि 'बन्धने' इति वा प्रायोवादः ?, <√सि '*छेदने' इति WAG [१,८३ a] ?)।

[k]) सपा. शौ ६,१३४,३ स्वम् इति पाभे.।

[l]) व्यप.। [m]) गोत्रापत्ये फक् > आयनः प्र.।

? सायन्तु पै १६,२,४.
? साया पै १९,११,६.
? सायित्यादि पै ३,४०,४.
सायुज्य- सयुज्- द्र.
? सायुपी[a] पै २०, १९,८.
सार(वप्रा.)[b]- -?र[c] शौ ४,४,४; -रः पै १६, ७१, ७; -रम् ऋ ३, ५३,१९; मै ३.९,३¶.
सारघ- सरघा- द्र.
सारङ्ग[d]- -ङ्गः पै २,१४,२; ७, २,६; -ङ्गम् शौ २,३२,२; ५, २३.९; -ङ्गाः तै ५, ६, १९,१; २३,१; काठ ४९,१; ५०, ३; -ङ्गाय तै ७,३,१८, १; काठ ४३,८.
सारङ्गी- -ङ्गी मै ४, २, ४.
सारथि[e]- -थयः ऋ १, ५५, ७; -थये ऋ २,१९,६; ६, २०,५; -थिः ऋ १,१४४, ३; १५८,६; ६,५७,६; १०,१०२,६; शौ ८, ८,२३; १५,२,७;१४; २०;२७; पै १६, ३१, ४; -थिना मै ४, ४,६¶; -थिम् पै १, ९४,२.
सारमेय- सरमा- द्र.
? सारयति[f] पै २,१,३.
सार(स>)सी[g]- -सीः पै१५,१८,६.
१सारस्वत- प्रमृ. सरस्वती- द्र.
सारि[h]- -रीः पै ९,१०,८.
सार्ञ्जय- सृञ्जय- द्र.
सार्थ[i]-> सार्थिन्- -र्थिनम् पै १३, १,३.
साध्र्[j]- -र्धम् मै ४, ७,९¶.
सार्पराज्ञ- सर्प- द्र.
सार्वसेनि- ३सर्व- द्र.
*साला[k]->साला-वृक[l]- -काणाम् ऋ १०,९५,१५; -कान् ऋ१०, ७३, ३[m]; शौ २, २७,५; पै २, १६,३;-केभ्यः[n] तै ६,२,७,५¶.
¶सालावृकी- -की[o] काठ २८, ४[l]; क ४४,४[l].
¶सालावृकेय[p]- -याः काठ ११,१०; २५, ६; ३६, ७; क ३९,४;-येभ्यः[n] मै १,१०,१२; ३,९,३; काठ ८,५; क ७, १.
साव- √सु (अभिषवे) द्र.
? सावयम्[q] पै १५,२३,५.
सावर्णि-, °र्ण्य- १सवर्णा- द्र.
? सावास्यन्तः[r] काठ ३९,१०.
? सावित्यन् पै १७,२८,५.
सावित्र- प्रमृ. सवितृ- द्र.
*सा(स-अ)शन- > साशना(न-अ)नशन[s]- -र्ने[t] ऋ १०,९०,४;

[a]) शोधः पृ १२४२ c द्र.।

[b]) नाप. [तत्त्व-, बल- प्रमृ. (तु. [तात्पर्ये] पा ३, ३, १७)]।

[c]) सारान् इति शोधः (तु. [अंशतः] ? PW. -रम् इति शोधुकः; वैतु. पपा. सारा इति, सा. सारा->[स्त्री. प्र१] -रा इति, w. साराणि इति!)। सपा. पै ४,५, ७ ?वाजाः > वाजान् इति शोधः। सस्य. ?शुष्मा > शुष्मान् इति शोधः। पृ ३१३२ d नेष्टम्।

[d]) विप. (शबलवर्ण-[क्रिमि- प्रमृ.])। <√सृ इति पाउ [१, १२०], < सार- + √गम् इति सा (तु. ऐब्रा ८.२१) अभा. च। वैप२ अन्तोदात्तः।

[e]) नाप. (रथ-वाहक-, यन्तृ-)। <√सृ '*वहने = चालने' (तु. पाउ ४,८९; वैतु. PW. प्रमृ. < स-रथ- इति!)।

[f]) सपा. शौ ४,७,४ मदावति इति पाभे.।

[g]) विप. (अप्सरस्-)।

[h]) सारि- इत्यनेन सन्न्यायः।

[i]) नाप. (संघात-)। <√सृ (*=√सि) '*बन्धने = संघटने'।

[j]) विप. (सहचरित-)। = सार्ध-। प्र. स्वनिमात्रेऽन्तरम् (वैतु. < १सह + अर्ध- [नेम-] इति प्रायोवादः!, उप. = अर्ध- [= वर्धन-] इति वा!)। वा. क्रिवि.।

[k]) नाप. (?वृक्ष- शाखा-)। (√सज् 'सृष्टौ' >) *सजा(ल>)ला-> *साला- > यनि. (तु. पार. शजर, नभा. झाड [वृक्ष-])। = शाला- इति प्रायोवादः?।

[l]) नाप. (*पक्षिन्-)। उस. उप. (√वृष् [*=√वस्] 'निवासे' >) वृष- > यनि. (तु. ऋ [२,३८,७]; वैतु. = वृकाख्यश्वापद- इति प्रायोवादः?)। पृ ३३३५ h यन्निर्दिष्टं तत्रायं विशेषः द्र.।

[m]) सस्य. ?अश्विना > अश्विन्- > [प्र१] -श्वी, नः, आ इति त्रि-पदः शोधः (वैतु. पपा. अश्विना आ इति?)।

[n]) सपा. °वृकेभ्यः <> °वृकेयेभ्यः इति पाभे.।

[o]) पाभे. पृ ३३३५ i द्र.।

[p]) अपत्येऽर्थे ढक् > एयः प्र.।

[q]) शोधः पृ २४८४ a द्र.।

[r]) सपा. मै २,११,१० अनु सान्त्वयन्तः (सा, अप्सु, अन्तः) इति शोधः (तु. संस्कर्तुः टि, [पक्षे] सा, वासु, अ' इति तस्य संकेतः)। सपा. तै ४, ३, १, ११ अन्तरप्स्वाम् इति पाभे.।

[s]) नाप. (चेतनाऽचेतन-)। इस. पूप. उप. च बस.।

[t]) पाभे. पृ ४१५ h द्र.।

मा ३१,४; का ३५,१,४.
?साशारि[a]- -रिः मै ४, २,१४.
¶सा(सु-आ)शिर्- -शिरम् तै ६, १, १०, २; काठ २४, २; क ३७,३.
¶सा(सु-आ)शीर्-क- -केण तै १, ६,१०,४.
सा(सु-अ)श्व- -श्वः काठ ३५, १०; ३८, १४; क ४८,१२.
?सासते[b] पै १५,२१,७.
?सासह,सासहान्-,सासहि-,सासहै, सासह्वस्- √सह् द्र.
सा(सु-अ)सु(था>)य- -यः पै १९, ५०,१२.
सास्ना[c]-> ¶?सास्नाहूरयुः[d] मै ४, २,९.
?सास्माकम्[e] पै ३,३०,४[f]; ५[f].
?सास्यसुश्रून्[f] पै १,४६,२.
साह्[h]- -हाः ऋ ८,२०,२०.

साहत्- √सह् द्र.
साहदेव्य- १सह द्र.
साहन्त्य- √सह् द्र.
साहस्र- प्रमृ. सहस्र- द्र.
सा(सु-अ)ह्न[i]- -ह्नस्य तै ६,२,५,१[2]¶; -ह्नाः पै १७, २९, १६; -ह्ने तै ६,६,११,४¶; -ह्नेन पै १६, ११४,२.
साह्न(ह्न-अ)तिरात्र- -त्रौ शौ ११. ९,१२; पै १६,८३,२.
साह्वस्- √सह् द्र.
√सि[j], सित्[k] मा ९, ५; ६; का १०, २, १; २; तै १, ७, ७, २; मै २, ६, ११[2]; ४, ४, ५[1]; काठ १५, ८[2]; सेयम्[k] मै १, ११, १; काठ १३,१४.
√सि(बन्धने), सिषेत् ऋ ८,६७,८. मिनीथुः ऋ ७,८४,२; सिनामि शौ ६, १३३,३; पै ५, ३३, ३; सिनातु शौ ३,६, ५; पै ३, ३, ६; २०,२७, ६; ¶असिनात् तै २, १, ४, ५; ५,४,५, ४; काठ २१,८[1].
सय[m]-> ¶सय-त्व- -त्वाय तै ६, ६,४,६; मै ४, ८, १०[!n]; काठ २०, ८; १०; १२; २१, ३; २४,१०; २९, ७; ३०, १; ३; ५; क ३१,१०; १२;१४; १७; ३८,३; ४५,८; ४६,४; ५.
१सित,ता- -तः मै १, ४, १५¶; -तम् ऋ १, ११२, ५; -ता मै ४,९,७; -ताः शौ ८, ८, १०; पै १६, २९, १०; ३०, १[o]; -तान् पै ५,१०,१०; -तान् ऋ ४,१२, [६; १०,१२६, ८]; तै ४,७,१५,७; मै ३, १६, ५; काठ २,१५; पै ५,१९,८;-ताय तै ७,४,२२,१; काठ ४५.१.

a) विप. (इतल-)। विशेषः सस्थ. ?सामक्ता टि. द्र.।
b) मास्थम्, मापले इति द्विपदः शोधः (वैतु. BKA. माम, ते इति?)।
c) नाप. (गो-गल-कम्बल-)। (√*सस् [=√सम्, √सज्ज्,√सञ्ज् प्रमृ.]) > सस्- (*विप. ='आलम्बनशील-') + (√वस् 'आच्छादने' >) *वस्ना- > कस. *सस्-वस्ना- > *ससास्ना > *सास्ना- > यनि. (वैतु. <√सम् पाउ [३,१५] इति?)।
d) सास्ना-कर्णी- (विप [गो-]) > [१३] -र्ण्यः इति शोध. (वैतु. BW. *हूरयु- इति)।
e) (सम्-[मद्-] >) सद्. अस्माकम् इति द्विपदः शोधः (द्र. छन्दः)।
f) सपा. शौ १०,५७,४; ५ दस. अनास्माकम्, *सुः इति पाभे.। द्र १४५,२ सास्प. सा इति नेष्टम्।
g) सोऽस्य सशून् इति शोधः।
h) *नाप. (धनिक-)। सुष्- (*१सुन-) + (√सस् [=√सि] 'कोने = धारने' > कर्तरि) *सासु- > कस. *सुष सासु- > *ससाहु- > यनि. (द्र संज्ञा. सार्द्र इत्यवसीदा)। साथ. ?सुहिहिव > *सुहि-(शाः >) हाः इव इति (वैतु. पपा. *हा इव इति?), ?हुव्यो > *हुव्याः इ (वैतु पपा. हुव्यः इति?), ?होत्रषु > *होत्री- [=स्तुनि-] > -त्रीषु इति शोधाः। 'ये *(स्माः (सन्तः) सुष्टिहाः (*बद्धमुष्टयः) साहा इव सन्ति (भवन्ति [यदा तदाराधनार्थं]) पृन्तु (*स्तुरसु [वररारं स्पर्धिन्यः]) स्थिताः होत्रीषु (प्रवृत्ता भवन्ति)' इति वा. (वैतु. <√सह् इति प्रायोवादः?)।
i) नाप. (एकाह-)। 'अहा सह वर्तते' इति इत्या यस. समासान्तः अच् प्र. इति भा.।
j) धा. √सन् 'संभक्ती =संप्राप्तौ' इत्येनेन गतार्थं द्र.।
k) सेयम् (लेटि मपु१) इति शोधः (द्र. छन्दः, सपा. मै १,११,१ काठ १३,१४ सेयम् इति पाभे.; वैतु. उ. म. धा. बन्धने वृत्तिः [सेः] <√सन् इति प, MVG. ३०९. <√सो 'बन्धने' इति च?)।
l) =सपा. आपश्री १८,१७,११। हिश्री १३, ६, १० असिनत् इति पाभे.।
m) भावे अच् प्र.।
n) *त्वा* इति पाठः? यनि. शोधः।
o) सपा. शौ ८,८,१९ सुताः इति पाभे.।

सिता(त-अ)नुवचन[a]– काठ पुष्पि ४५.

१सित्[b]– -ताः[c] काठ ३८,१३[d].

सेतु[e]– -तवः[f] ऋ ९, ७३,४; काठ ३८,१४†; –‡तवे शौ[f] ५,६,३; पै ६,११,४; –तुः ऋ ८, ६७, ८; मै २,१३, २२; काठ ४०, १२; –तुना तै ३, २, २, २; –तुम् ऋ ९, ४१, २; ¶तै ६, १, ४, ९; ५, ३, ३; ६, ४,२; ७,५,८,५¶; ¶मै १,९, ४; ३, ६, ९; ४, ८, ३; ¶काठ ९,११; २८, ४[२]; क ४४,४[२]¶; वौ २, २४३†; जै ३, २१,८†; वै ५,६,८; –तू ऋ ७,६५,३; –तौ ऋ १०, ६७, ४; शौ २०, ९१,४†.

सेतु– -तृभिः ऋ ७,८४, २.

सिंह[g]– -हः ऋ १,१७४,३; ३,२,११; ४,१६,१४; ९, ९७, २८; १०, २८,१०; मा १४,९; २४, ४०; का १५,३,३; २६,८,५; तै ४, ३,५,१; ५,३,१,५¶; ५, २१, १; मै २,८, २; ३, १४, २१; काठ १७,२; २०, १०[१]; ४७, ११; क २६,१; ३१, १२[१]; शौ ५, २०, १; २; ८, ५, १२; पै २,५८,३; ५,१०, ३; ६, २२, २१; ९,२४,१; २; १०, ३, १; १२,३,१६; १६,२८,२; –हम् ऋ १,९५,५; ३,९,४; ५, १५, ३; ७४,४; ९,८९,३; १०,२८, ४; ६७,९; मा १९, १०; का २१,१,९; मै २,१, ९; ३, ११, ७; ४,१४,८†; काठ ३७, ९; १८; जै ४,१९,९†; शौ ४, ८, ७; ३६,६; २०,९१,९†; पै ४. २,४; ८,१४,५†; १३. ३, ७, –हस्य ऋ ५,८३,३; मा १९,९२; का २१, ६, १३; मै ३,११, ९; काठ ३८,३; शौ ५, २१,६; ८, ७,१५; १९,४९,४; पै १,४७,१; १४,४, ४; १६, १३, ५; –हाः ऋ १, ६४, ८; ३, २६, ५; शौ १२,१,४९; पै १७,५,७; –हाय मा २१,४०; का २३,४,१२; मै ३,११, २; –हे काठ ३६, १५; शौ ६, ३८, १; पै २, १८, १; ५,२९,६; –¶हौ मै २, ३, ९; ४,१; काठ १२,१०[१].

सिंही– -ही मा[h] ५,१०[१]; १२[५]; का[h] ५,३, २[१]; ४,२[१]; ३[१]; काठ २,९[६h]; २५,६[७h]; ¶[२]; क २,३[५h]; ३९, ३[२]¶; ४[५h]; –ह्यः[i] तै १[h], २,१२, २[२]; ३[१]; ६,२,७,१¶; ३[२]; ८[h],१[१]; २[१]; मै[h] १, २,८[१]; ३,८, ५[५]; –हीम् पै २०,१८,८; –ह्यम्[i] ऋ ७,१८,१७.

¶सिंही-रूप[k]– -पम् मै ३, ८,५[१]; काठ २५,६[१]; क ३९,३[१].

सिंह-प्रतीक– -कः शौ ४,२२,७.

सिकता[l]– -ताः मा १८,१३; का १९, ५,१; ¶तै ४, ७,५,१; ५,२,३, २; ६,१[२]; ३; ४; मै १, ६,३[१]¶; २, ११, ५; ३, २, ३[४]; ५; ७; ५,३[१]; काठ १८,१०; ¶२०,१[४]; ४[१]; ७; क २८, १०; ¶३१, ३[२]; ६[१]; ९; शौ ७, ११४, २; ११,३, १२; ९,२१; पै ४,९,३; १६, ५४,५; ८४,१; –¶ताभिः तै ५, २, ९, १; मै ३, २, ७; काठ २०,७; क ३१, ९; –तासु खि ५,२२,२; शौ २०,१३६,२.

सिकता-मय– -यम्[m] पै १, ९४,४.

सिकतामयी– -यी[m] पै १९, ४, १४.

सिकता-वत्– -वान् पै ७,१३,८.

सिकतावती– -ती[m] शौ १,

---

a) सिता° इति पाठः? यनि. शोधः ।

b) क्त>नः उसं. (पा ८,२,४४) ।

c) वैतु. BC. असिनाः? ।

d) अपास्य ये सिनाः पाशाः (आपश्रौ १६,१९,१ च) > सपा. कौसू ९७, ८ अपास्याः सत्वनः पाशान् इति पाभे. । e) नाप. । तुन् प्र. (पाउ १,६९) ।

f) सपा. °तवः (आपश्रौ १६,१८,७ च) <> °तवे इति पाभे. ।

g) नाप. (मृगेन्द्र-) । (√दस् 'हिंसायाम्' >) °दस्मयु- > °सिम्यु- > °सिम्पु- > यनि. (तु. पंजा. सिह; वैतु. < √सह् वा √हिंस् वा सं√हन् वा से√हा + √हन् वेति वा [३'१८] प्रमृ., <√सिच् इति पाउ [५,६२]?) ।

h) सपा. °ही (माश ३, ५,१,३३[१]; ३६[१] काश्रौ ५, ३, २८ प्रमृ. च) <> °ह्वीः (आपश्रौ ७,४,३ प्रमृ. च) इति पाभे. । i) विभक्तिलोपाऽभावश्छान्दसः ।

j) तु. PW. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. सिह->स्वार्थे यत् प्र. ।

k) महिषी-रूप- इत्यनेन स-न्यायः ।

l) नाप. स्त्री. (वालुका-) । < √षम् या २,१ पाव्रवा ५, १५ प्रमृ., < √सिच् इति अमा. प्रमृ, <√सिक् इति पाउभो २, ३,१३६ ।

m) सपा. °तामयम् <> °ताकयो <> °तावती इति च पाभे. ।

१७,४.
सिकर्त्य[a]- -त्याय मा १६,४३; का १७,७,२; तै ४,५,८,२; मै २, ९,८; काठ १७, १५; क २७,५.
सिक्त-, सिक्ति-, सिक्त्वा √सिच् द्र.
√सिच्, क्ष्य् (क्षरणे), > सिषिक्ष, सेचते ऋ १०, ९६,१; शौ २०, ३०,१†.
सिचामहे ऋ २,१६,७.
¶सिञ्चति तै ५,५,४,१; मै ३, २, ६; ¶सिञ्चति तै १, ५, ९, १[२]; ५,२, ६, ४, ६,५, ८, ६; मै १,८,५; काठ २०, ४; ६[२]; क ३१, ६; ८[२]; शौ ११, ७, १२§[b]; सिञ्चतः मै ३, २, ६; सिञ्चतः ऋ १०,६४,१४; तै ५, ५, ४, २¶; काठ २०, ६¶; क ३१,८¶; सिञ्चन्ति ऋ ८,७२, १०; मा २०,२८; का २२,२,५; कौ २,९५४†; सिञ्चथ>था[c] तै ३, १, ११, ८; शौ ६, २२,२; सिञ्चे ऋ १०, १०१,६; तै ४,२, ५, ५†; सिञ्चत् ऋ ४, ४३, ६; १०, ६१, २; सिञ्चताम् पै १९, २१, ८; सिञ्चतु पै ५,२७,५; १६,१५४, २[b]; सिञ्चन्तु पै ४, ३५, २[d]; सिञ्चतम् ऋ ६,७०, २; सिञ्चत, >ता ऋ १०, १०१, ७; पै ६, ३, १२; १९, २२, ११[e];
†सिञ्चामहै ऋ १०, १०१,५; तै ४, २,५,५; काठ ३८, १४; असिञ्चत शौ ११,१२,१३;१३; पै १७, २७, १; २; असिञ्चत् शौ ६, १३२, ३; ¶असिञ्चत् तै २,४, १२, २; मै २, ४, ३; असिञ्चताम् शौ ६, १३२, ४; ५; पै ८, १२, १; असिञ्चन् ऋ १, ८५, ११; शौ ६, १३२, १; २; पै ८, १२, १; असिञ्चतम् ऋ १,११६, [७;११७,६ (७)]
सिषिचे ऋ ३, ३२, १५; शौ २०, ८, ३†; सिषिचतुः ऋ ७, ३३,१३; सिसिचुः ऋ २,२४,४.
सिच्यते ऋ ९, ६९,२; तै ६,५, ८, ६¶; कौ २, ७२१†; जै ३, ५९, १३†; सिच्यते ऋ ९,३९, ५; तै ६, ५, ८, ६¶; ¶मै ३, २,८; ४,१, १२; ३,९; कौ २, २५२†; जै ३, २१, १७†; शौ १०, ८, २९; ¶असिच्यत काठ ८,५; क ७,१.
सिसिक्ष>क्षा पै २०,४९,७.
सिक्त,क्ता- -क्तम् ऋ १, १३०, २; का ३,९,१; ¶तै १,५, ९, १; ५,५,४,२; ¶मै १,८,५; ३,५, ३; ¶काठ २०, ६; क ३१, ८; -¶क्तस्य तै १,५,९, १; २; ६ ६,६,२; मै ३,२, ६; ८; ५, ३; -क्ता ऋ ६, ७०,३; -क्ताः पै
१९, ३२, ७[f]; -क्तात् मै ३, २,८¶; -क्ताय मै ३, २, ९¶; -¶क्ते काठ २०,९; क ३१,११.
¶सिक्त-रेतस्- -ताः तै ५,५, ४,२.
सिक्ति- -क्तये ऋ १०, १००, ११; -क्तिः पै ६,११,३.
¶सिक्त्वा तै २,५,३,२.
?सिच्य पै २०,२१,८.
सिच्यमा(न>)ना- -नायाः पै ८, २०,२; -नायाम् शौ ६,६९,१; ९,१,१८; पै २,३५,३; ८,१०, ४; १६,३३,६.
सिञ्चत्- -ञ्चते ऋ ८, ४९, [६; (५०,६)]; खि ३, १,६; -ञ्चन् ऋ १,१२१,६;१०,१०२,११[f].
सिञ्चती- -तीः ऋ १०,२१,३.
†सेक[g]- -कम् ऋ ३, २१, १;४, १६,३; शौ २०, ७७,३; -के ऋ १,१८१,८; ८,८७,१.
†सेक्तृ- -क्ता ऋ ३, ३२, १५; शौ २०,८,३.
सिच् (बप्रा.)- सिचः शौ ११, ११, १८[h]; १२,२०[h]; १४,३,५१[i]; पै १८, ११, १०[i]; सिचम् ऋ ३, ५३, २[j]; सिचा ऋ १०, १८,११[j]; †शौ १८, २-३,५०; सिचौ ऋ १, ९५, ७[j]; १०, ७५,४[b]; †पै ८, १४,७, १५, १२,५[j].

a) विप. (इष्ट-)। ताग्रमविदः यत् प्र.।
b) पासा. सिञ्चति<>सिञ्चतु इति पाभे.।
c) सपा. सिञ्चथा<>सिञ्चता इति पाभे.।
d) पाभे. पृ ७१२ g द्र.। e) सिक्ताः इति शोधः।
f) सिञ्चतु [(न. द्वि१) विप. (पतिरिप-=पतियोग- [तु. PG २, १४])]>सिञ्चतम् [पतिरिपम्] इति त्रिरूभेन शोधः (वेतु. GRV. सिञ्चन्तां इति शोधः!)।
यद. कृन्तद- = कृन्तत्- (तु. Gw.)। g) भाप.।
h) नाप. ('सेना- [भटगण-]')। (√*सिध 'हिंसायाम् = युद्धे' >भावे) *सिध्- >*सित्स्व- > *सिग्स- >*सिग्- > यनि. (तु. [अंशतः] GW. प्रमृ. [ऋ १०,७५,४])। i) दुपः इति सा !।
j) नाप. (वस्त्र-प्रान्त-, परिधि-)। <(√वस 'आच्छादने = वेष्टने' >करणे) *वसिग्- >*वसित्स्व- >*सित्स- >*सिग्स- > यनि. (तु. पार. सिक्ताक इति पर्यायः)।

?सिञ्च(न>)नी[a]– -नी पै १५,१५, ३[b].

१सित– √सि (बन्धने) द्र.

२सित–>सिता(त-अ)सि(त >) ता– -ते खि ७,५,१.

?सितं तार्प्यभ्यः पै ८,८,५.

√सिध् (वधा)[c], सेधति ऋ ९.७१, ८; †सेधति[d] ऋ १, ७९,[१२; ७,१५,१०]; मै ४,११,५; काठ २,१४; १५,१२; शौ ८,३,२६; पै १६, ८, ४; २०, ५४, १०; सेधन्ति ऋ १,१०५,११; सेधतु पै १७,१५,३;५![e]; सेध,>धा ऋ ६,४४, ९; पै १२, ६, १०; १९,२६, १३; †सेधतम् ऋ १, ३४, [११; १५७, ४]; ८, ३५, [१६-१८]; मा ३४, ४७; का ३३,२,१०; सेधत ऋ १०,७६, ४; सेधाम पै १९,२३,६.

सिध्यति ऋ १, १८, ७; मै ३, ७,१०¶; काठ २४, १०[२]¶; क ३८, ३[१]¶; सिध्येत् मै ३, ७, १०¶.

†सिषेध ऋ १,३२,१३; पै १३, ६,१३.

¶सिद्ध– -द्धम् काठ २४, १०[१]; क ३८,३[१]; –द्धाः काठ ३४,७;१२.

सिद्ध-लक्ष्मी– -क्ष्मीः खि २, ६[३],२८.

†सिध्र,ध्रा[f]– -ध्रम् ऋ १, १४२, [८; २,४१, २०; ५, १३, २]; १७३,११; तै ४,१, ११, ४; मै ४, १०, २; ३; काठ २०, १४, कौ २, ७५५[g]; जै ३, २८, १; –ध्रया ऋ ५,४४,६; –ध्राः ऋ १०,७,४.

सेधत्– -धन् काठ ३८, १२; पै १०,१,१२.

१सिध्म[h]– -ध्मः ऋ १, ३३, १३; मै ४,१४,१३.

२*सिध्म[i]–>३सिध्म,ध्मा[j]– -ध्माः मा २४,१०; का २६, २, ५; तै ५,६,१४, १; मै ३, १३, ११; काठ ४९,४; –ध्माम् काठ ११, २.

सिध्म-ल– -लम् मा ३०, १७; का ३४,३,४.

१सिन– √सि (बन्धने) द्र.

२सिन (बप्रा.)– -नम् ऋ २,३०,२[k]; ३,६२,१[l].

सिन-वत्[m]– -वत् ऋ १०, १०२, ११.

सिनीवाली[n]– -†०लि ऋ २, ३२, ६; मा ३४,१०; का ३३,१,४; तै ३,१,११, ३; ३, ११, ५; मै ४,१२,६; १३, १०; काठ १३, १६[o]; शौ ७, ४८,१; ऽ१४,२, १५; २१; पै २०, १०, १२; –०लि ऋ १०, १८४, २; काठ ३५,३![p]; क ४८, ४![p]; शौ ५, २५,३†; पै १३,२,४; १८, ८, ६; ९,२; –ली ऋ २, ३२, ८; खि २,९,३; मा ११. ५५; ५६;

---

[a]) नाप. (*नेत्री-)। कर्तरि कृत् <√सिञ्च् '*नयने'।

[b]) सपा. खि २,७,२ सम्युञ्जनी इति, शौ ५,५,२ न्युञ्जनी इति च पाभे.।

[c]) धा. गतिसंसिद्धिदूरीकरणाद्यर्थेषु वृत्तिः द्र.।

[d]) =सपा. तैब्रा २. ४,१,६ आश्रौ २,१२,३ प्रमृ.। शौ ६,८१,१ अप…सेधसि इति पाभे.।

[e]) सीधतु (<√*सीध् 'भक्षणे' [तु. पंजा. सीदा 'अन्न-']) इति शोधः (तु. मूको.)। सस्थ. !विश्वात् <विश्वाऽद्-> -श्वात् इति शोधः।

[f]) विप. (सफल- [यज्ञ- प्रमृ.])। रक् प्र. पाउ (२, १३)। [g]) सिद्धम् इति पपा. ?।

[h]) विप. (*हिंसाकृत्- [इन्द्र-])। <√सिध् [*=√सिध्] 'हिंसायाम्' (वैतु. अन्ये संसिद्धौ इति!)।

[i]) नाप. (कुष्ठरोग-)। <√सिध् [*=√सिध्, √कृत्,त्व्] 'हिंसायाम्' [*= छेदने, खर्जने']।

[j]) विप. (सिध्मवत्- [पशु-])। सिध्मल– > वावि. यनि. (वैतु. अन्ये <*सिध्म- + मत्वर्थे अच् प्र. !)।

[k]) = हिंसन-। [l]) =पोषण-।

[m]) विप. (पुष्टि-मत्- [सात- = १धन-])।

[n]) नाप (कलामात्रक-चन्द्रवती- [अमावस्या-, तद्देवता- च])। (√*स्विन्त् [=√श्वित्] 'श्वैत्ये'>) *स्विन्तिर्– > *सिन्तिर्– > सीनिर्– > *सिनिर्– + (√वल् [=√मल्] 'धारणे' > कर्तरि) *वा(ल >)ली– (तु. नभा. [*वालक–, *वालिका- > वाला, ली इति प्र.]) >उस. *सिनिर्-वाली– > *°निव्वा° > यनि. (तु. [तात्पर्ये] अभा. प्रमृ.; वैतु. नैरुक्ताः [तु. या ११,३१ प्रमृ.] देवपत्नी- इति, याज्ञिकाः अमावास्या- [तु. मै ४, १५ ऐब्रा ७, ११] इति?)। अमावास्यार्थे सिन– [अन्न-]+वाल– [पर्वन्-] > बस. वा सिन– (<√सिव्)+वा[वा]ल– वेति या. प्रमृ. SDY [१४८]; सिनी- (सिता-)+ वाला- [कला-] > बस. इति पागम [४,१,४१]।

[o]) वैतु. SI. प्र१ इति?।

[p]) शोधः पृ ६१० m द्र. (वैतु. SI. प्र१ इति)।

३४,८; ४,३४, ८; ६, ५२, ६; ९, ८६, ११; ९६, १४; कौ २, ३८२; जै ३,३१,२; –†न्धुभ्यः ऋ १,२३,१८;१०९,६; ७,४७, [(३, ५९,१) ३]; ९, ८६, २१; १०,८९,१; ११; तै ४,२, ११, १; मै ४,१०,४; काठ ४, १५, कौ २, १७३; जै ३, १६, ११; शौ १, ४, ३; –न्धुम् ऋ १, ११,६; ८३,१;९७,८; ९९,१[a]; ११२,९;१४६,४[b];१६४, २५; २,११,९; १५,६; ३, ३३, ३; [५ (६, ४९, ४)]; ५३, ९; ४, ३०,१२; ५५,३; ५,४,९; ११, ५; ३७,२; ७,३३,३;८७,६,८, १२,३; २०, २४; ९,७०,१०; १०,४३,७;१०४,८; १११,१०; १२३, ४; खि ४,२, ८[a]; खिसा २६.२०; †मै २,१३,७;४,१०, १;जै ३,४८,१८†; †शौ ४,३३, ८;९,१५,३; २०,१७,७; २५, १; ६३,९; पै ४, २९, ८†; ५, १३,३; १६,६८,३†; १७,४०, १०[c]; १९,७,८[d]; –न्धुषु ऋ १, १८२,५; ८,२४, २७; ३९, ८; ९, ७२, [७; ८६, ८ (२१)]; –न्धून् ऋ १,३२ [१२; २,१२, १२], ३५,८; ९३,५; २, १२, [३; ४,२८,१; १०, ६७, १२]; ४,१७[१; १०, १११,९]; १८, [(१,८०,१०) ७; १९, ८]; १९, [५; ४२,७], ६; ३३,७;६,४६, १४; ८,५,२१; ३२, २५; १६, १८; १००, १३; ९, ५०, २[e]; १०,३५,२; ८९, ७; १३३, २; खि १,११, ६; मा ३४, २४†; का ३३,१,१८†; तै २,३, १४, २†; †मै ४,१०,१; ११,२; ४; १४,५;१३$; काठ ४,१६†; ६, १०†; ९,१९†; ४०, ९; कौ २, ११५२†; जै ४,१,५†; शौ ६, ६१, ३; १२, ३, ५०[e]; †२०, ३४,३; ९३; ९१,१२; ९५, ३; पै †१३,६,१२;७,३; १३; १९, १४, ८; –†न्धूनाम् ऋ १, ४६,८; ९; ६५,४; ३,५,४; ६, ४४, [२१,७,५,२],७, १८, ५; ८,४१,२; ९,१५,५; ८६, १२; १९; ३३; ८९, २; १०, १८०, १; तै ३,४, ११, ४, ४, ६, २, ६$; मै ४, १२, ३, काठ ३८, ७; कौ १, ५५९; २, १७१; ३८३; ६२०; जै १,५७,६; ३, १६,९; ३१,३; ५०,७; ४,१९, ८; शौ १८,४,५८; –०न्धो ऋ १०, ७५, २; –०न्धो ऋ ८, २५,१२[f];१०,७५,४;६; –न्धोः ऋ १,२७,६; ४४,१२; ४,५८, ७; ८,७२,७; ९, १२, ३; १४, १; २१,३; ३९,४,५०, १; ६९, ७; ७३,२; ८०, ५; ८५, १०; ८६,४३; १०,१२७,२;१५५,३; मा १७,९५†; का १९,१, ८†; तै ५,५,११,१[g]; काठ ४०, ७†, ४७,१[g]; †कौ १, ४८६; ५६४; २, २५०; ५४८; ५५५; ८४८; ९६४; †जै १, ५०, १०; ५७, ११; ३,२१,१५; ४३, ४; ४४, १; ४,१२,२; २०, ८; शौ ४, १३,२†; १०,४, १९; १८, ३, १८†; १९,४४, ५; पै ५, १८, ३†; ३४,७; ६,८,७†; ८,१३, ७†; १५, ३, ५; १६, १६,९; –न्धौ ऋ १, १२६, १; ८,२०, २५; १०, ११६, ९; शौ ६,१, २; २४,१[d]; पै ३,१७,६; ९,७, १२; १६,४९,६?[h]; १९,१,२.

सैन्धव[i]– -वम् शौ १९, ३८,२; पै १९, २४, ३; –वस्य पै ७, १२,४.

सैन्धवी– -वीभ्यः तै ७, ४, १३,१; काठ ४४, २.

सिन्धु-जा(त>)ता– -तायै पै ५, १,१.

सिन्धु-तस् (:) शौ ४, १०, ४; ७, ४६,१; पै ४, २५,६; ९, ७,६; १९, ३२,७.

१सिन्धु-पति– -०ती[j] ऋ ७,६४,२.

२सिन्धु-प(ति>)त्नी[k]– -त्नीः शौ ६,२४,३; पै १९,७,१०.

सिन्धु-प्रजान– -नः पै ६,६,६.

†सिन्धु-मातृ[k]– -तरः ऋ १०,७८, ६; –तरम् ऋ ९,६१,७, कौ २, ४३१; जै ३, ३३, ६; –तरा ऋ १,४६,२; कौ २, १०७९; –ता ऋ ७,३६,६.

a) सपा. शौ ७,६५,१ पै २०,३२,८ विभे.।

b) विप. (°प्रदीप्त- [अग्नि-])। <√°सिन्ध् 'दीप्तौ' (तु. पृ १८५८ f)।

c) सपा. सिन्धुम् <> सिन्धून् इति पाभे.।

d) सपा. सिन्धुन् <> सिन्धौ इति पाभे.।

e) पाभे. पृ ३३७८ i द्र.।

f) वैतु. सा. विप (विष्णु-) इति ?।

g) पाभे. पृ ३३०० h द्र.।

h) सपा. मा २०,२० शौ ६,११५,२ अनु स्विन्नः इति शोधः।

i) विप.। तत्रजातायर्थे अण् प्र.।

j) तु. वें. प्रभृ.; वैतु. GW. प्र२ इति।

k) विप.। बस.।

सिन्धु-रा(जन् >)ज्ञी[a]- -ज्ञीः शौ ६,२४,३; पै १९,७,१०.

†सिन्धु वाहस्[b]- -हसा ऋ ५,७५, २; कौ २,१०१४.

सिन्धु-सृत्य[c]- -त्याय शौ १०, २, ११; पै १६,६०,३.

?सिन्ध्यानि पै १७,२९,१५.

१सिम[d]- -मः ऋ १, १०२, ६[e]; १४५,२.

*सिमस्[f]- -मः ऋ १०,२८,११.

*सिमस्मत्[g]- -स्मान्[h] ऋ १,९५,७; पै ८,१४, ७; -स्मै[i] ऋ १, ११५,४; मा ३३,३७; का ३२, ३, ८; मै ४,१०, २; शौ २०, १२३,१.

२सि(म>)मा[j]- -†मा[k] ऋ ८,४,१; कौ १, २७९[1]; २,५८१; जै १, २९, ५; ३, ४७, ७; शौ २०, १२०,१; -माः[m] मा २३,३७[n]; ४२; का २५, ७,५;८,४.

?सिरश्[o] पै ८,१२,५.

सिरा[p]- -रासु ऋ १,१२१,११.

सिरीः[q] ऋ १०,७१,९.

सिलाची[r]- -ची[s] शौ ५, ५,१; ८.

---

[a]) विप. । बस. ।

[b]) विप. (*नौका-वाह-युक्त- [अश्विन्-]) । बस. । अत्र पूप. स्त्री. सिन्धु- इति = नौकापरम् *= सिन्धु-वह-> *°न्धुअ-> *°न्ध्व- > यनि. (तु. ऋ ८, २६,१८ यत्राप्यश्विनोर् नौकापर्यायभूता सिन्धुः श्वेतैः [*अरित्रैः] गतिमती सती नदीनां वाहिष्ठा [तारिणी] भवतीत्युक्तम् [वैतु. अन्ये पूप. नदीसमुद्रान्यतरपरमिति ?]) । उप. = भाप. <√वह् 'वहने = तारणे' ।

[c]) उप. √सृ + भावे क्यप् प्र. ।

[d]) *विप. (शूर- [इन्द्र-], दीप्र- [अग्नि-]) । <√*भृष् (= √भ्रश्, √भ्रस्ज्) 'शौर्यदीप्त्योः' (यथार्थे योगः; वैतु. सर्वार्थे सना. इति या [४,११] GW. प्रमृ., आत्मन्- [स्वयम्] इत्यर्थे इति WAG [३, २६३ a, b] PG [२, १९०] ORN. प्रमृ. ?) । <√सि 'बन्धने' इति पाउ [१,१४४] ।

[e]) वैतु. वें. सा. = बन्धकः इति, [पक्षे] सा = श्रेष्ठः इति ।

[f]) भाप. (दीप्ति-), विप. (प्रत्यक्ष) । वा. क्रिवि. । <√*भृष् (= √भ्रस्ज्) 'भासने' (वैतु. अन्ये <सिम [सना.]-> प्र१ इति, GW. सप्त१ इति ?) ।

[g]) विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि-, सूर्य-]) ।

[h]) प्र१ [वैतु पपा. प्रमृ. सिमस्मात् [पं१] < सिम [सना.]- इतीव ?)] ।

[i]) विप. (*= सिमस्मते [सूर्याय]) । *स्मते > थावि. यनि. (वैतु. या [४, ११] प्रमृ. < सिम [सना.]- > च१ इति ?) । 'यदा इत् (सूर्यः) हरितः (रश्मयान्) अयुक्त (योजयामास), आत् (तदा [सद्य]) रात्री (तमं) सिमस्मै (सदाद्रार्थं, सद्भयाद्वा [सदाऽऽगमनात् प्रागेव]) वासयात् (भुवनात्) वासः (स्वीयं तमोरूपमावरणं) तनुते (<√तन् [=√पृन्] 'हिंसायाम्' [*= छेदने, पृथक्करणे] *विच्छेदयति)' इति वा. ।

[j]) नाप. (*सूची-) । (√भृष् [*= √सिव्] 'तन्तुसंताने' > भावे *भृषस्- > √*सस् [तु. नभा. √कसना] >) *स(स्म >)मा- > थावि. यनि. ।

[k]) वैतु. पपा. प्रमृ. = सिम- इति कृत्वा = १सिम- इत्यस्य सं१ (सर्वरूप! श्रेष्ठ!) इति? । 'सर्वदिक्षो हूयमानः सन्नपि त्वं (हे) प्रशर्ध (इन्द्र) आनवे च तुर्वशे च पुरु [*पूरौ (च [= अस्मदीयेष्वेषु यजमानेष्वेव])] सिमा [तृ१] नृषूतः (*नि.ष्यूत-) असि' इति वा. (वैतु. ORN. WAG [३,२६३ a] यनि. क्रिवि. स्वरविपर्यासश्चेति?) ।

[l]) वैतु. भ. क्रिप. <√सि 'बन्धने' ।

[m]) सपा. मै ३, १२, २१ स्यूमाः इति पाभे. । दिष्टं पृ ३१०२ e द. ।

[n]) वैतु. म. = सीमन्- इति ।

[o]) शिरस्- > -रः > रश् इति शोधः । सस्थ. ?चित्वा > चेत् त्वा (म्) इति, ?गृहे > गृहेत् (<√ग्रह् लिङि प्रपु१) इति च शोधौ । '(हे) सुरे! दासधेर् त्वा गृहेत्, (तदा तस्य) अन्धस्य (सतः) शिरश् चक्र (<√*चक्र 'भ्रमणे')' इति वा. ।

[p]) नाप. (नदी-) । √सु 'स्रवणे > *स्रवि (र् >)रा- > *सह्रा- > यनि. (वैतु वें. सा. GW. प्रमृ. <√सृ 'गतौ' ?) ।

[q]) (*सृष्टि->) *सिरि-> प१ *सिर्याः > यनि. । 'ते वाचम् अभिपद्य (विद्वांसः सन्तोऽपि) अनवगतयः (अविद्वांसः) पापया (पापरूपा) सिरीः (सिर्याः) तन्त्रं (सृष्टिविस्तारमात्रं) तन्वते' इति वा. (वैतु. वें. सा. सिर- [= सीर-] > [मत्वर्थे ईः प्र.] सीरी-> प्र१ इति, GW. = तन्तुवाय- इति < √सि 'बन्धने' इति, PW. प्रमृ. = अगर- इतीव ?) । सस्थ. सुरभि <√सृ 'सरणे = दाने' इति ।

[r]) नाप. (लाक्षा-) ।

[s]) पाभे. पृ १२८० d, ३१०४ d च द. । मु. ? विप. [शिवा. १,२०४] द. ।

सिलाञ्जाला[a]- -ला शौ ६,१६,४.
सिलिक[b]- > †सिलिक-मध्यम[c]- -मासः ऋ १, १६३, १०; मा २९,२१; का ३१.३,१०; तै ४, ६,७,४; काठ ४६,३.
?सिलीपुच्छ[d]- -च्छः खि ५,१७,४.
√सिव्, ¶सीव्यति काठ २५, ८; १०; क ४०, १; ३; सीव्यत् पै ११, १,५‡[e]; †सीव्यतु[e] ऋ २, ३२,४; तै ३,३, ११, ५; मै ४, १२, ६; काठ १३,१६; शौ ७, ५०, १; पै २०, १०, ८; †सीव्यध्वम् ऋ १०, १०१, ८; काठ ३८,१३; शौ १९,५८, ४; पै १,११०,४.
सीव्यत्[f]- -व्यन् ऋ २,१७,४.
स्यू[g]- स्यूः मा ५, २१; ३०; का ५,५,९; ७,६; तै १,२, १३,३; ३,१,२; ६,२,९,५; १०, ७; मै १,२,९; ११; ३,८,७; काठ २, १०; १२; २५,८;१०; क २,४; ६; ४०,१; ३.
स्युत,ता- -तम् ऋ १,३१, १५; पै १,४६,४†; -ता तै ४,२,९,४; मै २, ७, १६; काठ ३९, ३; पै १९,४४,१.
स्यूमन्[h]- -म ऋ ३, ६१, ४[i]; -मना ऋ १,११३,१७[j].
स्यूम-गभस्ति[k]- -स्तिः ऋ १, १२२, १५; -स्तिम् ऋ ७, ७१,३.
स्यूम-गृभ्[l]- -गृभे ऋ ६, ३६, २.
√स्यूमन्य>स्यूमन्यु[m]- -न्यू ऋ १,१७४,५.
स्यूम-रश्मि[n]- -श्मये ऋ १, ११२, १६; -¶श्मिः काठ ८, ५; क ७,१; -श्मौ ऋ ८,५२, २; खि ३, ४,२.
स्यूमा[o]- -माः मै ३,१२,२१[p].
सिपासत्-, °सतु- प्रमृ. √सन् द्र.
?सिप्पिहम् पै १०,१,४.
सिप्रुणु[q]- -ण्गो ऋ ८,१९, ३१; कौ २,११७३†.
सिप्विदानु- √स्विद् द्र.

a) नाप. [सस्यवल्ली- (तु. सा. केशवः ⌊कौसू ५१,१६⌋ B)]। शि° इति अग्र ३,४,१; श° इति सा.।
b) विप. (अल्प-, कृश-)। (√ह्रस ⌊*=√लिश⌋ '*अल्पीभावे' >भावे) *ह्रसिर- >मत्वर्थे *ह्रसिरिक- > *ह्रुमिलिक- > यनि. (तु. नभा. हल ⌊लि⌋का, वैतु. या ⌊४,१३⌋ <√सृ 'गतौ' इति वा <शीर्णन्- इति वा, म. <√सिल् ⌊=√श्लिष्⌋ इति, GW. <√सि 'बन्धने' इति च ?)।
c) विप. (कृशोदर- ⌊मूर्यश्व-⌋)। बस.।
d) पाभे. पृ २०२३ e द्र.। ! *तिली-पुष्प- (तिल-पाक-) इति शोधः। सरथ. ?विलीयते> (√भ्रस्ज् > भृष्ट->√भृष्टीय>)भृष्टीयते इति शोध.?।
e) सपा. सीव्यत् <> सीव्यतु इति पाभे.।
f) धा. *शोभने = शर्धने वृत्तिः ?।
g) नाप. (रज्जु-, सूत्र- इति सा.PW. प्रमृ., सूची- इति म.)। करणे विप् ऊडादेशश्च (पा ३,२,७६;६,४,१९)।
h) भाप. (बन्ध- ⌊*=मातृकुल-मर्यादितभाव-⌋, सातत्य-), विप (संतत-)।
i) 'उषाः स्वसरस्य (सूर्यस्य) पत्नी (भवन्ती) स्यूम (मातृकुलबन्धं, बन्दीभावम्) अवचिन्वती (तिरस्कुर्वाणा) इव याति' इति वा. (तु. ⌊तात्पर्यतः⌋ = रश्मि- ⌊रज्जु-⌋ इति GW. प्रमृ.; वैतु. =सुख- इति वें., = वस्त्र- इति सा. ?)।
j) 'वह्निः (ऋत्विग्) रेभः (स्तोता ⌊सन्⌋) विभातीः उषसः स्तवानः स्यूमना (सातत्येन) वाच उदियर्ति' इति वा. [तु. (तात्पर्ये) GW.; वैतु. स्क. =सुखेन, वें. सा. स्यूमनाः (विप. ⌊वाच्-⌋ इति ?)]।
k) विप. [*संतत-दीप्ति-युक्त- (रथ- ⌊तु. सस्थ. दीर्घाप्सस्- इत्यपरं विप., सूरो नाश्वैत् इत्यौपमिकं च⌋)]। बस.। पूप. विप.। उप. भाप. दीप्तिपर्यायः <√गृ =√घृ (तु. ⌊तात्पर्ये⌋ वें.; वैतु. सा. पूप. =सुखकर- इति, GRV. नाप. =वल्गा-, रशना- इति। उप. च ⌊पक्षे⌋ =हस्त- इति ?)।
l) *भाप. (स्थिर-निग्रह-)। कस. उप. भाप. <√गृभ्। 'वृत्रहत्ये (युद्धे ⌊प्रस्तुते सति⌋) अस्य (इन्द्रस्य) ओजः अनु (ओजसे) जनः प्रेयेजे, (अस्य) वीर्याय (वीरकर्मणे) सत्रा (सत्राणि च) अनुदधिरे, (तत्कर्तृकेभ्य एव) स्यूमगृप्-प्रभृतिभ्यः त्रिभ्यः कर्मभ्यः (एतानि स कुर्यादित्यर्थम्) क्रतुम् अपि वृञ्जन्ति जनाः' इति वा. (वैतु. वें. सा. विप. ⌊अर्वत्-⌋ इति कृत्वा पूप. ⌊अविच्छेदेन वर्तमान-⌋ = शत्रु- इति, = प्रग्रह- इति GW. प्रमृ. ?)। m) विप. (अश्व-)।
n) व्यप. (ऋषि-)। बस.। o) नाप. स्त्री. (सूची-)। करणे क्मन् प्र. उसं. पाउ ⌊१, १४४⌋।
p) पाभे. पृ ३३८० k द्र.। q) विप. (*भास्वर- ⌊अग्नि-⌋)। (<√सिप् ⌊*=√स्वप्⌋ 'दीप्तौ' > भावे) *स्वरिप् > यनि. (तु. ⌊त्रुटितपाठोऽपि

?सिसंज पै ५,१३,५.

?सिसुन्वा[a] पै १५,१२,१[1].

सिसृक्षमाण- √सृज् द्र.

सिस्रत्- √सृ द्र.

सीक्षत्, सीक्षमाण- √सह् द्र.

सीचा(पु>)पू[b]- -पूः मा २४,२५; का २६,५,५; मै ३,१४,६.

सीता[c]- -ता मा १२,७०; का १३,५, ९; तै ४,२,५,६; मै २,७,१२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३,१७,९; पै १२,६,११; -ताः तै ५,२,५,४¶; मै ३,२, ४[2]¶; काठ २०, ३¶; क ३१, ५¶; शौ ११,३,१२; पै ६, १५, ३; १६, ५४, ४; -†ताम् ऋ ४, ५७, ७; शौ ३, १७, ४; पै २, २२,५; -¶तासु तै ५,२,५,५; काठ २०,३; क ३१,५; -†०ते ऋ ४,५७, ६; शौ ३, १७, ८; -०ते मा १२, ७०; का १३, ५,९; तै ४,२, ५, ६; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३,१७,९.

सीदत्- √सद् द्र.

†सीम्[d] ऋ १,३३,९; ३६,१; ३७,६; ९; ६१,११;९५,२; १००,१४; ११६,२०;११७,१६;१९;१२२, ६;१४०,५; १४१,९; १६०,२; १७९,[५; ५, ८५, ५; ७, १३, ७]; २,२८,४; ३६, १; ३, १, ६; २,१०; ७,३; १४, ३; २३, ३; ३०,१४; ३८, ३; ५४, ६; ५६,४; ४,२,६;१३,३; २२,७; २८,४; ३०, १०; ११; ३८,३; ८; ४३,५; ५६,१; ५,३१, ९; ४७,२; ६,१,१; २०, ८; ४५, २३; ४८,४; ६४, ३; ७, ७८, २; ८,४०,८; ६९,६; ७०, ७; ८०,८; १००,७; १०, २५,९; मै ४,१३,६; १४,७; काठ १८, २०; ३०, ६$[e]; कौ १, २६८; २,८४३; १०१७; जै १,२८,६; ४,९,८; शौ २०, २२, ६; ३५, ११;७८,२;९२,३; पै ८,१४,२.

सीमन् (बप्रा.)[f]- -मानम् शौ ९,१३, १३; पै १६,७५,३.

सीम-तम् (:)[g] खि ३, २२, १; मा १३, ३; का १४, १, ३; तै ४,२,८,२; मै २, ७, १५; काठ १६,१५; ३८, १४; क २५, ६; कौ १,३२१; जै १,३३, ९; शौ ४,१,१; ५,६,१; पै ५,२,३; ६, ११,१; १६,१५०,१.

सीमन्त[h]- -न्तम् शौ ६,१३४, ३, पै ५,३३,६.

सीमहि[i] तै ४,३,१३,२[j].

सीर[k]- -रम् मा १८,७[l]; का १९,३,

सन् तात्पर्येन: स्पष्ट:] वै.; वैतु. सा. धा. सेचने वृत्तिरिति, PW. प्रमृ. <√सन् इति, LR. GRV. <√सि 'विक्षेपे' [तु. जिष्णु-] इति?)।

[a]) शोधः पृ१८६५ g द्र.। [b]) नाप. स्त्री. (पक्षि-भेद-)।

[c]) नाप. (कृषि-रेखा-)। <√सि [बन्धने] इति अभा. प्रमृ.. <√सो इति पाउ३ (३,९०), <√*सी 'रेखने =लगने' इति PW. प्रमृ.। कृषि- +(√छृध् 'खण्डने'> भावे) *छृधा- > यग. *कृषि-छृधा- > *क्षि-इता- > यनि. इति मतम्।

[d]) सना.। *सी- (*=सद्- [=तद्-]) >द्वि१ *सीम् > (अन्वादेशे [तु. पा २, ४, ३२] निघाते) यनि. ब्रिष्वपि लिङ्गेषु (वाचि.) समानम् (वैतु या [१, ७] प्रमृ. अव्य. इति, WAG [३, २३८ a] BRO. प्रमृ. सना. सद् एतद्- इत्यनयो विपरिणतमिति?)।

[e]) पामे. पृ ७६४ i द्र.। [f]) नाप. (शिरस्-)। *शीर्षन्- (*=शीर्वन्-) > *सीर्मन्- > यनि.।

[g]) द्विरि. (*दिगन्ताभ्यासिमत्-)। अधिकरणे सुपि: प्र. (वैतु. [पदे] या [१,७] =सीम् अतः इति?)। सप्तमे यनि. प्रा।?। मर्यादावचनः। (√सृप् [*=√पृ] '*पर्यन्तभावे =पूरणे, वेष्टने' >) *सृपिर्- > *सिर्- (=अग्र-, अग्रि-; पंजा. सिरा)> मत्वर्थे *सिर्मन्- > *सिम्मन्- > यनि. (वैतु. पाउ [४, १५१] <√सि 'बन्धने', ?BSG [११६]< *सीमन्- [=सीमद्-] > [पं१] -मतः [प्र. स्वरे तु पा ६, १,१७३] इतीव?)।

[h]) नाप. (*विभाजक-रेखा-)। (√सृ [*=√धृ] '*हिंसायाम् =विभाजने' > करणे) *सीर्- (नभा. चीर, Eng. seam) > मत्वर्थे *सीर्-मन- > °र् म° > यनि. (वैतु. पावा ६,१,९४ < सीमन्- + अन्त- इति, पाउना [३,१३०] <√सि 'बन्धने' इति च?)।

[i]) (√*साग् [*=आ√दाग्, आ√दंग्, √यद् प्रमृ.] 'इच्छायाम्' > लुङि) *सास्महि > वाचि. यनि. (तु. [तात्पर्ये] R.; वैतु. BW. प्रमृ. <सीम् + [√ई>] ?ईमहि) [स्वरत: वैतु. ईमहे] इति?)।

[j]) पृष् सीमहि > मा. पाठ १, ५, ११ पदस्थो महि इति पामे.। [k]) नाप. (हल-)। (√सृ 'हिंसायाम्' >) *सृीर- > *सीर- > यनि. (तु. सीता-; वैतु. पाउ [२, २५] <√सि 'बन्धने' इति?)।

[l]) मा. क २८,८ सीरम् इति पामे.।

३[a]; तै १.८,७, १¶; ४,७, ३, २[a]; मै २, ६, २¶, ११, ४[a]; काठ १५,२†; १८, ८[a]; शौ ८, ९,१६; पै ८,१८,२; १६, १९, ६; -|रा ऋ १०,१०१,३[b]; ४; मा १२,६७; ६८[b]; का १३,५, ६; ७[b]; तै ४,२,५,५[२b]; मै २,७, १२[२b]; काठ १६, १२[२b]; २१, १४; क २५, ३[२b]; शौ ३, १७, १; २[b]; पै २, २२,१[b]; २.

सीर-पति- -तिः मै २, ७, १२; काठ १३,१५; शौ ६,३०,१; पै २,२२,४, ९,८,२; १२,३,११; १९,२४,४.

सीर-वाह- -हौ तै ५,६, २१, १; काठ ५०,१.

|सीरा[c]- -रा ऋ १, १७४,[९, ६, २०,१२], ४,१९,८; १०, ४९, ९[d]; ९७,९[d?e]; मा १२, ८३[e]; का १३,६,९[e]; क २५,४[e].

*?सी(र>)री[f]- >सैर्य[g]- -र्या ऋ १,१९१,३; पै ९,६,७†.

सील[h]- -लम् क २८,८[a].

?सीलमावती[i] ऋ १०,७५,८.

सीव्यत्- √सिव् द्र.

?सीपती[j]- -ती शौ ४,३८,३.

सीपथः,सीपधः,सीपधाति,सीपधात्, सीपधाम, सीपधेम √साध् द्र.

सीस,सा[k]- -सम् मा १८, १३; का १९,५,१; तै ४,७,५, १; मै २, १,२[l]¶; ४,२¶; ११,५; ४,४, ४¶; काठ १२,११¶; १८,१०; क २८,१०; शौ १,१६,२; १२, २,१; ५३; पै १, १०, १; १७, ३०,१; ३५, ३; -साः मा २३, ३७[l]; का २५, ७, ५; तै ५,२, ११, १; मै ३, १२, २१; काठ ५०,५; -साय शौ १, १६, २[l]; पै १,१०, १[l]; -से शौ १२, २, १९; २०; पै १७, ३१, ९; १०; -सेन मा १९, ८०; २१, ३६; का २१,६,१; २३,४, ८; मै २, ४, २¶; ३, ११, २; ९; काठ १२,११¶; ३८,३; शौ १,१६, ४; पै १,१०,४.

सु,>सू[m] ऋ १, ९, ६; १०, ११; १७,७; २६,[५; ४५,५; २,६, १]; २७, ४; ३३, १; ३६,१३; ३७,१४; ३८, ६; ४७, २; [५; (८, ५९, ३)]; ५२,१; ५३,१; ७६,२; ३; ८२,१; ८४, [३; ३, ३७,२]; ९३,१; ९४,१२; १०५, ३; १११, २; ११२, १-२३; ११८, १०; १२९,५; १३३,४[२]; १३५, ९; १३६, १; १३८,४[२]; १३९,१[n]; ७; ८; १४८,३; १६४, २६; १६५, १४; १६९, [५; (१७१,३)]; १७३,१२; १७९, [५ (५, ८५, ७) ७, ९३, ७]; १८२, १; १८४, [२; ४, १४, ४],१९१,६[o]; २,११,१५[p]; १४, ५, १६, ८; १८, ३; २०, १; २८, ६; ७; ३४,१५; ३५, २; ४१, ७; ३, १८, २; २४, २; ३०, ६; [३१; ३१, १४; ४, २२, १०]; ३३, ९[२]; ३६, १; २; ५३, २; ५४, ३; ५५, २; ५७, २; ४, १२, १; ४; [६; १०, १२६, ८]; २०, ४; २२, १०; २६, ४; ३१, ३; ३२,६; १४; ४३, ६; ५५, ४; [१०; ८, १८, ३]; ५, ३०, ७; ३५, २; ४२, १३; ५४, १५; ६२, २; ६३,६[२]; ६७,५; ७३,४; ८; ७४,९;१०;८३,७; १०; ८५,५; ६,१२,१;१६,१६;२१,७;२४, ९;२५,१; २७,७; ३३,१; ४५, [३३; ८,९४, ३]; ४६,६; ४८,

[a]) पाभे. पृ ३३८२ l द.। [b]) पाभे. पृ २७९६ m द.।

[c]) नाप. स्त्री. [नदी- (तु. निघ [१, १३])]। (√सु 'स्रवणे' >) *सवीरा- > *सईरा- > यनि. (तु. सिरा-; वैतु. <√सृ 'गतौ' इति दे. GW.; [पक्षे] दे. <√मि 'बन्धने' इति च?)।

[d]) वैतु. वें. सा. म. विप. इति।

[e]) पाभे. पृ ३३१७ l द.।

[f]) नाप. (तृण-भेद-)। उशी(र>)री- > नैप्र. यावि.?।

[g]) विप. ([प्रकरणतः] विषधर-)। तत्रभवीयः घयः प्र. उसं. (पाशा ४,१,८५; वैतु. सा. प्रमृ. ?नाप. [तृणभेद-] इति!)। [h]) सीर- इत्यनेन स न्यायः।

[i]) *सीलू- (वस्त्र- > *वसील- [तु. पार. वसीलह् = रक्षक-']) > [द्वि१] -लम्, (√*आव् 'वसने' > [लटि प्रपु१]) *आवति इति पदे [वैतु. पपा. प्रमृ. सीलमा-वती- (विप. [सिन्धु-] इति!)]।

[j]) विप.। <√शिप् इति सा., <√सन् इति GW.। (√शिक्ष् >) शिक्षती- > नैप्र. यनि. इति मतम्।

[k]) नाप. (धातु-भेद-)। [l]) विप. (सीसमयी- [सूची-])।

[m]) या [१,३] प्रमृ. अभिपूजितार्थे अव्य.। = सुखेन। सुख- > *सुअ- > *स्व- > [न. द्वि१] यनि. (तु. पाभे. सु° = स्व° इति)। <√सु 'गतौ' इति अभा.। वा. क्रिवि. अपि। [n]) पाभे. पृ १८५५ g द.।

[o]) सु कम् इति पाठः? (√शुप् > भावे) *शोप- > -पम् इति शोधः। [p]) शोधः पृ २०५० c द.।

३; ५६, ४; ७४, ४; ७, २०, [१०; २१, १०]; २२,३; २६, ३; २९, [(२३,५, २,१८, ७) २], ३२, १; ४२, ३; ५५, [२; (८, ७२, १५)]; [३; ४]; ५९, ५[२]; ८६, ८; ८९,१; ९०, [७; ९१, ७]; ९३, ६; ८, १, १४; १९; २, १९; २०; ४२; ४,३; ५, १३[२a]; ६, ३२; [३९ (६५, २; १०३, १४)]; ४३; ७,१८; ३२; ३३; ८, २१; १३, २५; १७, ४; १८, [१२; ६७, १८]; १८; [२२; १०, ५९, ५]; २०, १९; २२, [३ (१०, ३८, ४)]; २४, १; ७; २६,१;१०, १५[b]; २३; २७, ३; ३२, १९; ३४, १२; ४०, १; ४१, १; २, ४५, ८; ९; ४६, १०; १७, ५०, १; ५३, ६; ५९, ५,६१, ५;६७,१५; २१; ७०, ९[२]; ७३, १७; ७५, ११; ८०, ३; ६; ८१, ८;८२,६; ९२,१४; ३०; ९३, २१; १००, ३; १०३, १; ९, २९, ५; ४९, १; ६१, १३, ६५, ५; ८१, ३; ११०, १; १०, १०, १४; १६, १४[२!c]; १८, १२[d]; २७, १; २०; २८, ४; ३२, १[२e]; २; ३३, ३; ४०, ११; ४२, १; ४३, २; ४४, ९; ५४,१; ५९,[१-४], २;३; ४[१];

५; ८; ६१, २७; ७५, १; ७७, ४; ९४, १४; १००, २; १०१, ११; ११२, ९; ११३, १०; १२०, ३; १२६, ६; १३२,५; १३३, १; ३; ७; १७८, १; १७९, २; खि १, ६,५; २, ८, ३; ३, २, १; ५, ६; ४,९,४[f]; ६, ३, ४; मा ३, ४६†; ४, १४[१];८,३३†; ११,२२[f]; ४२†; ६८[३!g]; १२,६३[h]; ६९‡[i]; १७, ७४; २०, ८१†; २१, ५; २६, १३†;२७,४१†; ३३,९७; ३६, ६†; का ३, ५, ३†; ४, ५,६[२]; ८, ९,१; १२, २, ११[f]; ४,५†; ७, ३[३!g]; १३, ५, २[h]; ८‡[i]; १८, ७, ५; २२,८, २†; २३, १,५; २८,१२,१; २९,५,१०†; ३६,१,६†; तै १,२,३, १[२]; ४, ३७, १; ४६,१†; ५, ११,५[२]†; ७, १३, ५†; ८, ३, १†; †२, ३, १४, २; ६,११, ३; †३,१, ११, ६;५, १०, १; ४, १, ४, २†; ५, १[३!g]; २, ३, २‡[i]; ५, २[h]; ६, ५, ६; ७,१५,७†; ५, १, ५, ३†; ६,१,४, ६; ७,१, १८, २;४, १७, २; मै १, २, ३[१]; ५,१†; १०,२†; २,७,२[f]; ४†; ७[१!g]; १०‡[i]; १२[h]; ११, १; १३, ९†; ३, १, ९[१], ९, २!¶[k]; १६, ५[१]†; ४, ९, ११;

२७†; १०, १; ६; †११, २; ३;६;१२,१; ४[१]; १३,१; †१४, ४;९[२];१०;१२[२]; काठ २,३;४[२]; १४†; १५[२]; ४, १६†; ६,२¶; ७, १७[२]†; ¶८, ३; ७; १३; †९,४; १८; ११,१३[२];†, १२, १३¶; १५[२]†, १५, १२†, १६, २; ४†; ७[३!g]; १०‡[i]; ११[h]; १८, ६; १९, ५†; १०[२]; १४; २०, १४†; २१, १३‡[i]; १४; २३, ५; ३०, ४[२]; ५; ३५, १४†; ३७, ९†; ३८, १४†; ३९, १२†, ४१, ९; ४४, ६; क १, १५; १६[२]; ४, १¶, ६, ८¶; ८,१¶; ७†; २[१], ३[h]; २८,६; ३०,३†; ८[२]; ४६,७[२];४८,१३†; †कौ १,७§; २८; ४७; ५७; १८६; २५२; २५३; २८४; ३३२; ३७७; ३९०; ३९५; ४१६; ४२८; ४८७; २, ३४; ५५§; ११२; १३६; १७६; २७९; ३७९; ६८५; ७१४; ७८५; ८३५; ८४७; ८६५; ९२९; ९९९;१०२५,१०७१; ११५१; ११५३; †जै १, १, ७§; ३,८; ५,३;६, ३, २०, २; २६, १०; २७, १; ३०, २; ३५, १;३९, ८; ४०,८,४२,२; ४३,१०;४४, ५; ५१, १; ३, ४, ५, ६, १; ११, ८§; १३, १२; १६,१४;

[a]) °सुद्- [°=तुद्-]>[प्र२] सौ (=तौ) इत्युभयत्र शोधः। [b]) =आतु-। वा. पृ २९४९ *h* द्र.। [c]) १वे पादे अप्सु इति (तु. गपा. शौ १८, ३,६०), ४र्थे पादे स्तुम् इति च शोधः (द्र. छन्दः)। शौ. अप्सु-मदः शोधः समानः। वैपै पृ २४०७ *a,b* द्र.। [d]) गपा. तैब्रा ६,७,१ आश्रिगृ ३, ८,२ : ३५ बौश्रि १, १५ : ४१ त्रि इति पाभे.। [e]) =अप्सु-। वा. पृ २११८ *d* द्र.। [f]) गपा. तै ४,१,७,४ सुः इति पाभे.।

[g]) एकतरत्र स्तुम् इति शोधः (तु. तुद्- इत्यस्य सु- इत्यादिषु कॊ.स्थायवर्णविकारः; वैतु. अन्ये मनि ?)। [h]) =गपा. माश ७, २, १,१० आपश्री १६, १५,८ शौ ६, ६३,२ मदु इति पाभे.। [i]) गपा. ऋ ४,५७,८ नः इति पाभे.। [j]) पाभे. शोधः च पृ २१७३ *p* द्र.। पृ २६३ *a* मदुर्न्नं मधुमत्स्य (तन्नु गपा. अप्सु इति निर्देशस्य नेष्टः)। [k]) सुः इति शोधः। [l]) गपा. ऋ ७,५९,८ सुः इति पाभे।

२३, १०; ३०, २२; ५६, १३; ५९, ६; ४, १, ४; ६; ५, ७; १०-११, १०; २१, ३; २६, ४; शौ १, २, १; १७, ४?†[a]; २४, ४; ५, १, ५; २, ३†; ६, ४†; ५-७; ११, ७; ६, ३२, १; ८४, ३; †७, ६, २§; ७५, २; ७७, ७; ९०, १; ९, १५, ४; १४, २, ९; १८, १, १६†; ३७†; ३, ५१†; ६०†[b]; ६२; १९, २४, ५, †२०, ४, १; १७, २; १९, २; ५१, ३; ६०, ३; ६७, २; ७१, १२; ८०, २; ८९, १, ९४, ९; ९५, २, ४†; १०७, ६; ११६, २; ११७, ३; ११८, १; १२४, ३; पै १, २६, ५; १०९, २; ५, १, ३†; ३९, ६†; ८; ६, १, ३†; २, ५; ११, ५†; ७-९†; ८, १, ७; ९, १४, ४[c]; १२, १, १२; १५, ६, २; १६, ६८, ४†; १८, ७, १०; २९, १; १९, ३, ८[d]; ४, १४†; ५, १३; ११, ६; २०, १, ८; ११, १†.

√सु (अभिषवे), सुतम् ऋ १, २८, ८; सोत >ता ऋ ८, १, [१७ (९, ३४, ३)]; सोन >ता ऋ ८, १, १९; सोतन ऋ ८, ४, १२.

सुन्वति ऋ २, १६, ५.

†सुन्वे[e] ऋ ७, २९, [१; ९, ८८, १]; ९, १०८, १३; कौ १, ५८२; २, ४४६; ८२१; जै १, ४९, ५; ३, ३४, ४; ४, ४, २; सुन्वे[e] ऋ ७, ९७, १; सुनोति ऋ १, १२२, ९; ४, २४, ६; ३५, ६; ५, ३४, ३, ७, ३२, ६; १०, ८६, १५; ९६०, ३; ४; †शौ २०, ९६, ३; ४; १२६, १५; सुनोति ऋ १, १०९, ४; सुनुतः ऋ ८, ३१, ५; †सुन्विरे ऋ ८, ५३, [३; ९३, ६; ९, ६५, २०]; खि ३, ५, ३; कौ २ ५१३; जै ३, ४०, ९; ४, ८, ९; १८, ७; शौ २०, ११२, ३; †सुन्विरे ऋ ७, ३२, ४; कौ १, २९३; जै १, ३१, १; †सुन्वन्ति ऋ ३, ३०, १; ५, ३०, ६; [(८, १, १७) ९, ३४, ३]; १०, २८, ३, ७६, ७; मा ३४, १८; का ३३, १, १२, सुनुथ ऋ १०, ७६, ८; सुनुवत् ऋ ४, २४, ७; ८, ३१, १; सुनोतु ऋ ८, ३१, १२; जै ४, २०, ५†; सुनु ऋ १, २८, ६; मै २, ७, १६†; सुनुध्वम् ऋ ४, ३५, ४; सुनुत ऋ १०, ३०, [(२, १४, १) १५]; १७५, १; सुनुत ऋ १०, १४, १३[f]; †सुनोत, >ता ऋ ७, ३२, [८; ९, ३०, ६; ५१, २]; कौ १, २८५; २, ५७७, जै १, ३०, ३‡; ३, ४७, ३; शौ ६, २, १§[g]; ३; सुनोत, >ता ऋ २, ३०, ७; १०, ३०, ३; पै १९, १, ५†; सुनोतन ऋ ५, ३४, १; सुनोतन, > ना ऋ १०, ७६, २; पै १९, १, ४[g]; सुनवै ऋ ८, ९१, १[h]; सुनवानि पै ५, २६, १[i]‡[h]; सुनवाम ऋ ३, ५३, ४; ४, २५, [४; ५, ३७, १]; काठ ४०, ५; पै १, ९६, १; सुनवाम ऋ १, ९९, १; १०३, ६; खि ४, २, ५; असुनोत् मा १९, ३४; का २१, ३, ३; मै ३, ११, ७; काठ ३८, २[i]; ¶असुनोत् मै २, ४, १; काठ १२, १०.

†सुषाव ऋ ४, ४५, [५; ९, १०७, १[j]]; ७, २२, १; ८, ८, ४; मा १९, २[j]; का २१, १, २[j]; तै २, ४, १४, ३; मै ३, ११, ७[j]; काठ ३७, १८[j]; कौ १, ३९८; ५१२[j]; २, २७७; ६६३[j]; जै १, ४४, ८; ५३, २[j]; ३, २३, ९; ५५, ४[j], शौ २०, ११७, १; सुषुवुः[k] मा २०, ६३; का २२, ६, ९; †सुषुम >मा ऋ १, १३७, १; ८, १७, १; मै २, १३, ९; कौ १, १९१; जै १, २०, ७; शौ २०, ३, १; ३८, १; ४७, ७; †सुषुम > मा ऋ १, १०१, ९; ४, १६, १, कौ २, १६; जै ३, २, ७; शौ २०, ७७, १; सविष्यामि मै ४, ७, ३¶.

†सूयते ऋ ४, ५८, ९; १०, ११६, ३; मा १७, ९७; का १९, १, १०; काठ ४०, ७; सूयते ऋ ८, ६४, १०; मै १, ११, ९[l];

---

a) शोध. पृ ३३८३ *o* द्र.। b) शोधः पृ ३३८४ *c* द्र.।
c) पाभे. पृ १८५३ *d* द्र.।
d) सुमृडत इति पाठः? यनि., मृडत इति च शोधः।
e) त-लोपे यक. प्रपु१ प्रपु३ रूपं द्र.।
f) पाभे. पृ २०६२ *r* द्र.।
g) सपा. सुनोत<>सुनोतन इति पाभे.।
h) सपा. सुनवै (जैमि १, २२०[१] च) <> सुनवानि इति पाभे.। i) असु॰ इति पाठः? यनि. शोधः।
j) पृ ६४९ *r* द्र.।
k) पाभे. पृ ७३३ *j* द्र.।
l) सपा. काठ १४, १० तांत्रा १८, ६, ११ अभिषिच्यते इति पाभे.।

पै ८, १३, ९†; ‡सूयसे[a] की
२, ३८३; जै ३, ३१, ३.
†असावि ऋ १, ८४, १; ५,
४३, ५; ७, २१, १; ९, ६२,
[४; ८२,१];७७,५; १०,१०४,
१; खि ३, २२, १०; तै १, ४,
३९, १; कौ १, ३१३; ३४७;
४७३; ५६२; २, ३५८; ३७८;
६६६; जै १, ३३, १; ३६, ६;
४९, ७; ५७, ७; ३, ३०, १;
३१; ५५, ७.
सात्र[b]– -त्रः ऋ १०,४९,७.
१सुत[c]– -तः ऋ १, ४७, [१; २,
४१, ४]; ८०, २; ८६, [४ (८,
७६,९)]; १०४,९; १३७,२; ३;
१७७, [३; ७, २४, २], २,११,
११; १८, ४; ३६, [५; १०,
११६,७]; ३,३५,७; ४४,१,४,
४६,६;५,४०, [२;८,१३,३२],
५१,४; ६,२९,४; ४०,१; ४१,
४; ४२, [१-४]; ४४, [१-३];
८, २, २; १७, १२; २२, ८;
६६,१५; ८२, [(१,१३५,२)
५], ७; ९४, ४; १००, ३;
९, १, [१;१००, ५]; ३, [९;
१०, ४२, २; ९९, ७; १०३,
६]; ६, [७ (६२, १४)
१०६, ९; (१०७, १७)]; ८;
२४, ५; २७, ३; २८, २; ३४,
[२ (५, ५१, ७, ९, ३३, ३)];
३६, १; ३७, १; ५; ३८, ६;
३९, [३; ४४,३; ६१,८]; ५;
४०, २[d]; ४१, [४; ४२, ६;
(६१,३)]; ५१,४;५; ६१, २८;
६२,५[e]; १६;१९; ६३,३; १३;
६६,७; ६७, २; १२; १५; ६८,
९;७१,३; ७२,५; ७५,४; ८०,
४; ८४,३; ८६, २३; ३४; ३५;
९७,१; ३५;४५; ९९,८;१००,
६; १०१,२; १०५,३;४; १०६,
२; १०७, १७; १०८, ५; १०;
१०९,१८; ११३,२; १०,११२,
५; खि १, ४, ८; मा ७, ९†;
१९, ५, ७२[f]; २०, ५५; २६,
२५†; का ७,४,१†; २१,१,५;
५,१[f]; २२,६,१; ¶तै १,४,५,
१†; २,५,५,४; ६,३, ७,५,६,
३; मै १,३,७†; ३,११,३; ६[f];
७; काठ ४,२†, ३५, ६†; ३७,
१८; ३८,१[f];८; †क ३,२,४८,
७; †कौ १,१६२; १७४; ३०६;
३५१; ३९२; ४६८; ४७९;
४८९; ४९०; ५२०; ५२६;
५७४; ५८४; २,३९;४५; ४८,
७६;८५;१०८,१२८; १३२‡[g],
२१०; २५१; २५२; २५५‡[h];
२६०; ३१४, ३१७‡[i]; ३६२;
३६६; ४३२; ४५०; ५१२;
५५४‡[j]; ६१४; ६१५; ६२८,
६३१; ६३८; ६४२; ६४६;
६७४; ७४९; ९६१; ११३५;
†जै १,१७,८; १८, १०; २४,
१०‡[k]; ३२, ४; ३६,१०;४४,
२; ४९,२; ५०,३; ५१, ३; ४,
५२,१२; ५४,४;५८,९;५९,७;
३,५,१; ७; ८,२; ११; ११,४;
१३,४; ८‡[a]; १९,५; २१,१६;
१७; २०‡[h]; २२,७, २५, १०;
२६,३‡[i],३०,५; ९;३३,७,३४,
८; ४०,१;८; ४३, १०‡[j]; ५०,
२; ३; ५१,४,९; ५२, ८; १०;
५३,४; ५६,२; ५९,४; शौ २०,
५,६; ८, २; ६७, ६; –तम् ऋ
१,३,७, ८; १०, ११; १६,[४;
३,४२,१; ५,७१,३], [५; २१,
४; ६,६०,९]; ७; ८; ८४,[४;
८,६,३६]; १२५,३; २, २२,१;
३,१२,१;२; २२,१; ४०,२;५;
६; ४२, २; ७; ४४, ५; ४७,
[३;५१,८][l], ५१,९; [१०[m](८,
१,२६)];६०,५; ४, ३५,७;४६,
१; ५,२९,७; ४०, १; ६४, ७;
६, २३,[३; ४४,१५]; ४२,४;
५७,२;६०,७; ६८, १०; ८,२,
१; २६; ४,४; ८, ३; ३२, २१;
३३,२; ३५,[७-९]; ३८,४;४५,
२२; २६; ४६,७; ५१,[१;५२,
१]; ६५,५; ६६, ७; ७६, [(१,
८६,४) ९]; १०;९२,१९; ९३,
[३१[?]; ३२; ३३], ९५, ३; ९,
६,६; ११,५; ५१,१; ६३,१०;
६८,७; १०७,१; ११०,२; १०,
२४,१;२७,२; १०५.१; खि ३,
३-४,१; मा ७,१५;३१†;३३†;
८,३९†[n]; १२, ४७†; १९, २;
२०, ३१; ५९; ६६; २६, ४;

a) पाभे. पृ २०६५ l द्र. । b) माप. ।
c) शिप, नाप. (सोम-रस- प्रमृ.) ।
d) सपा. की २,२७५ जै ३,२३,७ सुतम् इति पाभे. ।
e) सपा. की २,३५९ जै ३,३०,२ सुतम् इति पाभे ।
f) =सपा. माश १२,७,३,४ तैब्रा २,६,२,१ । शौ ८,
७,२० इषिरः इति पाभे. । g) पाभे. पृ २४१३ b द्र. ।
h) सपा. ऋ ९,६५,२ पुरि इति पाभे. ।
i) सुतः सः > सपा. ऋ ९,२४,७ सुतस्य इति पाभे. ।
j) सपा. ऋ ९,१२,८ विमे. । k) सपा. ऋ १, ९,२
सुते इति पाभे. । l) सुतं नः > सपा. मा ५,१५
सजोषाः इति पाभे. । m) तु. सस्थ. टि. ? अनु ।
n) वैतु. उ. म. षम् इत्यनेनेत्याभिप्रेष्णी ।

का ७,६,४;७,५; १३,१†; १५,
१†; ८,१४,१‡; १३, ४, ३‡;
२१,१,२; २२,२,८; ६,५; १२;
२८,३,१; तै †१, ४,११, १§;
१५,१; १६,१; ३०, १; ४, १,
२,१[a]; २,४,२‡; ७,१,११,१[a];
३,११,३; मै १,३,१२[२]; १७†;
१८†; २,७,११†; ३, ११, ३[२];
७†[b]; कठ ४, ४[२]; ७[२]†; १६,
११†; २७, ७[२]¶; ३७, १८†;
३८, ८[२]; ४१, २[a]; क ३,३[२];
५[२]†; २५,२‡; †कौ १, १२४;
१३१; १५०[२]; १५८; १६१;
१६५; १९५; २२३; २२७‡[c];
२२८; २७२; ३४४; ४३२;
४५७; ४९९; ५१२; २, १९;
२०; ७२; ८१;८४; ८७; २१५;
२७५‡[d]; २९९; ३३८; ३४१;
३४३; ३५९‡[e]; ५७५; ६६३;
७१६; ७९३; ७९५; ८३६;
१००९; १०४१; १०७२;
११४०[२]; ११४१; ११४२; †जै
१,१३,१०; १४, ७; १६, ६[२];
१७,४; ७; १८,१, २१,२;२४,
१; ७‡[c]; ८; २८,१०; ३६,३;
४२,६; ४८,१; ५२,३; ५३,२;
३,२,१०; ११; ७,१०; ८, ७;
१०; ९,१; १९,१०; २३,७‡[d];
२४,१५; २८, १०; १३; १५;
३०,२‡[e]; ४७,१; ५५,४; ५९,
८; ४,१८,६; †शौ ४,२९,२§;
७,६०,१; २०,६,२; ५; ६; ७,
४; २२,१; २४,१;२; ७; ४२,
३; ५२,२; ५७, १५; ९५, १;
९७,१; ११०,१; पै ४,३८, २;
१३, ७, १२‡; २०, ६, ५†;
–तस्य ऋ १,५,६;३२, [३; २.
१५,१]; ५२,१०;५६,६; १०८,
[१; ६-१२]; ५; १३; १०९,५;
२,११,१०; १७; ३, ३५. १०;
४२, ९; ४३,५; ४८, १; ५१,
७; ४, १८,३; २५, ३; ४६,२;
४८, १; ५, २९, २; ३२, ६;
५१, १; [५; ७, ९०, १], ७,
४८,१; ८, १, [(३, ५१, १०)
२६]. ३,१;८; १३, [१४; ९२,
३०]; ३२,२४; ३५,२४;४८,७;
६१,३; ८२,६; ८७,१; ९४,६;
९, २, [३; १६, ७]; २४, ७[f];
२९,१; ५८,१; १००,४;१०९,
२;१५; १११,१[g]; १०,१५, ३;
५०,[७, १४, ८]; १०४, १-३,
[(१,३,६)६]; ११२, १; ११४,
७;११६,२;४; १६७,१; खि १,
७,२; २,१३, ४; मा ७, ३५†;
१९,३३;३५; ५९†; ३३, ७०,
९७†; का ७,१७,१†; २१,३,
२; ४; ४,७†; ३२,६, १; †तै
१,४,१८,१; २,६, १२, ३; ३,
२,५ ७§; ४,११,४; मै १, ३,
१९†, २,३,८; ३,११,७[२]; †४,
१०, ६; १२, ६; काठ ४, ८†;
१७, १९[h]; २१, १४†; २३,
१२†; ३८,२[२]; क ३,६†; †कौ
१, २३९; ५००; २, १७६;
३०२§; ३०३§; ३८९; ४००,
७१९; ७४३; ७७१; ९२४;
१११५; ११३७; ११५४‡[i];
†जै १, २५, ७; ५२,४; ३,६,
९§; १०§;१६,१४;३१,९;२७;
५९,११; †शौ २, ५, १§; २§;
७; १८,१,४५; २०,२४,९;२५,
७;३३,१;२; ३४,१२§; ६०,३;
६९,४; ९९, २; पै २,७, १; ३;
१३,६, ३†; १४, १,१३;–ताः
ऋ १,२,४; ३,३;४; ५, [५; ८,
९३,२२];२३, [१ (८ ८२,२)];
८४, ५; १३५, ६; १३९, ६;
१६८,३; ३,४०, [४; ४२, ५];
५. ५१, [७; ९. ३३, ३ (३४,
२;६५,२०)]; ८,५०,२; ७६,८;
९३,२५[j], ९,१०, ४[k]; १२, १;
३२, १; ४६, ३; ६३, ६; १५;
६९,९; ८१, १; १०६,१; १०,
१६०, २; खि ३,२, २; मा ७,
८†; २०,८७†; २१,४२; ३३,
५६;५८†, का ७,३, २†; २२,
८,८†; २३,५, २; ३२, ५, २;
४†; तै १,४, ४, १†; मै १,३,
६†; ३, ११, ४; काठ ४,२†;
क ३,२†; †कौ १,४७७,५६६;
२, ४४; ११६; ११९; ३०१;
४९६; ५४६; †जै १, ५०, १;
५८,१; ३,१२, ३; ६; १६, ५;
२४, १७; ३८, १०; ४३, २;
५९,३; ४, २७, ४; †शौ २०,
६,४; २४,५; ५१, ४; ६९,३,
८४, १; ९६, २; –तान् ऋ ७,
३३, २; –तार् ऋ ५, ७८,
[१-३]; ८, ६,४२; १०, १६७,
२; –तानाम् ऋ १. २, ५;
१३४, [६ (४,४७,२)]; ५,५१,

[a]) =मश. तैश्रा ३ ८, ३,४। मा २२, २ प्रमु. सुते इति पाभे.।
[b]) सुतम् इति पश. ?।
[c]) सपा. ऋ ८,२,१९ तिभि.।
[d]) पाभे. पृ ३३८९ *d* द्र.। [e]) पाभे. पृ ३३८९ *e* द्र.।
[f]) पाभे. पृ ३३८९ *i* द्र.। [g]) पाभे. पृ २१०९ *p* द्र.।
[h]) पाभे. पृ १२७६ *i* द्र.।
[i]) पाभे. पृ ३१४४ *d* द्र.। [j]) पाभे. पृ ७९४ *a* द्र.।
[k]) पाभे. पृ २४२० *m* द्र.।

६]; १३५, ५; ३,४७,१; ६, ४४,
१३; २०; ८, ३२, १९; ३४,
५; ६४,३; १०, ९६, १३; खि
५,६, ५; मा ७, ३८; का २८,
८,१; तै १,४, १९, १†; मै १,
३, २२†; काठ ४, ८†; क ३,
६†; कौ १, २२६; २, ७०६†;
जै १,२४, ४; ४, ८,१†; †शौ
२०, ३२, ३; ९३, ३; –†ताय
ऋ ९, १०१, १; कौ १, ५४५;
२, ४७; जै १, ५६, १; ३, ५,
६; –तासः ऋ १, १६,६; ८२,
६; १३५, १; १३७, २; १३९,
६;१६५,४; २,११, [(१,१३४,
२) ११]; ३, ३६, ३; ४६,
४, ४,३७, २; ५,३०, १३; ६,
४१, १; ७,२६,१; २; ९०, १;
८, २, ७; १०; ६, २१; १३,
१६; ४९-५०, ३; ८२, [(१,
२३,१) २]; ९५, २; ९, ६७,
१८; ८८, ६; १०१, ४; १०,
२९, ६; १६०,१; खि ३,१-२,
३; मा ३३, ७०; ७८†; का
३२,६, १; ९†; तै १, ४, ४६,
२†; मै ४, ११, ३†; काठ ९,
१८†, †कौ १,२१२ऽ,२१३‡[a];
५४७; २, २२२; ११६१; †जै
१,२२,९ऽ; १०‡[a]; ५८,५, ३,
१०,६; ४,१६, ८; २१, ९; शौ
२,५,४; †२०,७६,६; ९६, १;
१३७,४, पै २,७,२; –†०तास.
ऋ ९,१०६,१; कौ २,६७८; जै
३,५६,६;–ते ऋ १,३,[६(१०,
१०४,६)]; ५,[२,८,४५,२९];
९,२[b]; १६,४; ८१,८;१०५,७;
१३०, १[c]; १६१,५; १७७,२;
३,४०,१; ५१, ११; ५३, १०;
६०,४; ४,४९,५; ५, ३०, ३;
५१, [८-१०]; ६, २३, १; ५;
६; १०; ४०,३; ४५,२२; ५९,
३; ७, २६, ५; ३२, [२; १०,
५०,७]; ४२,२[d]; ५९, ३; ६७,
४; ९४, १०; ८, १, १; १२,
१७; १३, ९; २१, १५; ३२,
६; ३३, २; ४; ७; ८; ४५,
२२; ३८; ६१, ११; ६४, ६;
७२, १३; ९२, २०; ९३,
२०; ९७,[८[२]]; ९, १०७, २;
१०,२३,४; ४४, ९; ९४, १४;
१६७, ४; खि १, ३, ६[e]; मा
१९,२७; ३१; २०, ५६; ५७;
६२;६४; ८९†; २२, २[f]; ३३,
२१†; का २१, २, १६; २०;
२२, ६, २; ३; ८; १०; ८,
१०†; २४, १, २[f]; ३२, २,
४†; मै ३, ११, ३[x]; १२, १[f];
काठ ३८, ८[१], †कौ १, ७७‡[g],
११५; १६१; २४१; २४२,
२९७; २,७३; ८१; ८८; ९१;
२१५;४९८;६६४;७१०;८३०;
१०१६;१०२६;१०४६,१०४७;
†जै १,८, ५‡[g]; १३, १; १७,
७, २५,९;१०, ३१,५, ३, ७,
११; ८, ७, ९, ३; ५; १९,
१०; ३८, १२; ५५, ५; ५८,
७; ४, ९, ७; १०, १; २६,
५; †शौ २०, १, १; ६, १;
२२,१;५२,२;५३, १; २; ५६,
५;५७,११;१२;१५; ६८, १२;
७१,८; ७३,५;७८,१; ८४, ३;
८५,१;९४,९; ११०-१११, २;
–†तेऽ-ते ऋ१,९,१०;३,३६,१;
६,४५,२८; कौ १,२०१; जै १,
२१,८; शौ २०,७१,१६;–तेन
ऋ ७, ३३, २; काठ ४०, ५;
पै १, ९६, २; –†तेभिः ऋ ३,
३५,५; ४,४१,३; ६, ४२, २;
३; कौ २, ७९१; ७९२; –तेषु
ऋ १,१०,५; ४,३२,[११; ८,
९९,२]; ६,२३,९;४१,५;५९,
१;४;७,२६,३; ८,१३,१; ५४,
२,५९,१;९२,२६; ९५,१;९६,
१९;९७,६; ९,६५,२७; खि १,
६,१;९,२; ११, २; ३, ६, २;
†कौ १, ३४९; ३६३; ३८१;
४५९‡[c]; २, ९६; १६४; †जै
१, ३६,८;३८,६; ४३,१; ४८,
३‡[c]; ३,९,१०; १५, १२.
सुत-पा[h]– ०पा खि १, ९, १;
–पाः ऋ १,१५५,२;४,२५,७;
६,२४,१; ८,२,४; १०, १००,
१; जै ४, १६, ५†; –०पाः ऋ
६,२३,६; –†०पौ ऋ ६, ६८,
१०; शौ ७,६०,१; पै २०,६,५.
†सुत-पावन्[b]– ०पावन् ऋ
६,२४,९; –पाव्नः ऋ ८,२, ७;
जै ४,१६,८; –पाव्ने ऋ १, ५,
५; शौ २०, ६९,३.
सुत-पेय– -याय ऋ ४, ४४,३;
शौ २०,१४३,३†.
सुतं-भर[i]– -रः ऋ ५,४४,१३.
सुत-सोम– -मः ऋ १, १६७,

[a]) पामे. पृ ७९४ a द्र.। [b]) पामे. पृ ३३८९ k द्र.।
[c]) सुते सुता >सपा. कौ १, ४५९ जै १, ४८,३
सुतेन्द्रा इति पामे.। [d]) वेतु. सा. सु, ते इति द्वे पदे?।
[e]) सपा. मिया ३७, ६ सुतः इति, शौ १,११,१ सूतौ
इति च पामे.। [f]) पामे. पृ ३३८७ a द्र.।
[g]) ऋ १०, ४६,१ सु ते इति पाठः? यनि. शोधः
(तु. कौ १,७७)।
[h]) उप. <√पा 'पाने'। [i]) स्वर. (कृति-)।

६; ३.३२, १२; ४,२५,१; ५, ३७,२; ५; १०,२८,२; पै १६, ११३, ५[a]; –मम् ऋ ५, ३०, १; ३१, १२; ७, ९८, १; शौ २०, ८७, १†; –†मस्य ऋ २, १२, ६; शौ २०, ३४, ६; पै १३,७, ६; –माः ऋ १, २, २; ४५, ८; ४७, ४; –माय ऋ १.१४२,१; ४,२,१३; –मासः ऋ १,४४,८; ५.२१, १२; ८, २७,७; –†मे ऋ ५, ६१, १८; ८, ६६, १; कौ १, २३७; २, ३७; जै १, २५, ५; ३, ४, ८; –मेषु ऋ १,५१,१२.

सुतुसोम-वत्[b]– -वद्भिः ऋ १०,६९,११.

†सु(त>)ता-वत्– -वनः ऋ १, ३,५; ३,२५,४; ५८,९;८,१७, ४; १०, १७१,१; मा २०, ८८; ३५,१S; का २२,८,१; ३५,४, १S; मै ४,१२,६; कौ २,४९७; जै ३, ३८, ११; शौ २०, ४, १; ८४,२; –वत्ताम् ऋ १०, १००, ११; –वन्तः ऋ ८, १७,[३; ५१,६; ६१,१४; ९२, ३०]; २६,२२;३३,१; ६५, ६; खि ३,३,६; मै २, १३, ९; कौ १,२६१; २,१८; २१४; ६७२; जै १,२७, ९; ३,२, ९; १९,९; ५५,१३, शौ २०, ३, ३; ३८, ३; ४७, ९; ५२, १; ५७, १४; –वान् ऋ १, ८४, [९; ८,९७, ४]; कौ १, २६४; २, ६९२; जै १, २८, २; ३, ५६, १९; शौ २०,६३,६.

सुता(त-अ)सुत– -ताभ्याम् मा १९,९५; का २१,६,१६; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; –तौ मा १९, ७८; का २१,५, ५; मै ३,११,६; काठ ३८,१.

सुते-कर[c]– -रासः ऋ १०,७१, ९.

सुते-गृभ्[d]– -गृभम् ऋ ५,४४, ५.

सुते-रण[e]– -णम् ऋ १०,१०४, [(७४,५) ७].

सुत्या[f]– -त्यया तै ५, ५, ७, ५; काठ २२,८; ३४,७[2]¶; क ३५. २¶; –त्या तै ७,४,८,३¶; काठ ३४,६¶; –त्याम् मा ५,७; का ५,२,६; तै १,२,११,१; २, ५, ५,५¶; ६,२,२,५; मै १,२,७; काठ २, ८; क २, २; –त्यायै मै १,२,६.

सुत्वन्[g]– -त्वा ऋ १०, ९९, ११; खि ५,१२,१; शौ २०, १२८, १[h].

सु-त्वत्– -त्वत् ऋ १०, २७, २२; –त्वतः ऋ १,२, ६, ४, [१०; ८, ३२, १३]; ३३, ७; ९४,८; २, ४१,२;५, ३४, ६; ६,५४, [६; १०, १४], ८, ३, १४; १२, १८; १३, ४; ३५, [१६-१८]; [१९-२१]; ३६, १; [७ (३७, ७) ३८, ८]; ३७, १; ६२, १२; ९८, ५; खि १, ४, ९[1]; ५, ७, ४, १०; मा २७, २९†; का २९,३,७†; †कौ २, ५९८; ३. २, ६; †जै ३, ४८, १४; ४, १०, २; शौ ११, १, ३०; †२०, ५०, २; ६४, २; ६८, १०; १११, ३; पै १६, ९१, १०; –त्वता खि ५, ७, ५,१२; –त्वताम् ऋ ८, ३२, १६; कौ २, ७२१‡[j]; जै ३. ५९, १३‡[j]; –त्वति ऋ ८, ९७, २; खि ५, ७,४, १६; तै ३. ५. ६, ३; शौ २०, ५५, ३†; –त्वते ऋ १, २०, ७; ५१, [१३; ८, १००, ६]; ८१, २; ८३, ३; ९२, ३; १३२, १; १४१, १०; २, १२, १५; १९, ५; ४, ३१, ८; ५, २६, [५; ८, १४, ३; १७,१०; १०, १७५, ४]; ६०, ७; ६, १६, [(४, ३०,२०) ५; ३१, ४]; ८, १, २२; ४, ४; १२, १२; ५०, १; ५९, [१; १०, २७, १]; ६६, २;६; ६७, ६; १०, ४२, ८; ४३, ८;७६, ८; १००, ३; १२५, २; १३४, ४; खि १, ६, १; ३, २,१; ५, ७, ४,१३; १४; मा ७,३१;

a) पाभे. पृ २५९७ *f* द्र.।

b) विप. (सुतसोमीदृत्त्वियुक्त- [सु- = ऋत्विज्-]) । बस. उप. (√वृत् 'वृत्तौ'>भावे) वृत्–> वावि. यनि. (वैतु. वें. सा. ORN. GRV. स्वार्थे प्र., PW. GW. WAG [२, ५३ b] संसर्गे मतुप् प्र. इति?)।

c) विप. (*सोमयागाधिकरणकस्तोत्र-पाठक-[ऋत्विज्-])। बस. उप. भाप. <√कृ 'स्तुतौ'।

d) विप. (सोम-) । उस. पूप. विभ. अलुक्।

e) विप. (इन्द्र-) । बस. उप. = रमण-।

f) = अभि-षव-। स्त्री. क्यप् प्र. उदात्तः (पा ३, ३,९९)। g) कर्तरि क्वनिप् प्र.।

h) वैतु. शंपा. सात. सुत्वा ?।

i) सुन्व° इति स्वरः ? यनि. शोधः।

j) पाभे. पृ २२२२ *b* द्र.।

का ७, ८, ४; मै ४, १२, ३†; काठ ६, १०†;१२,१४‡[a]; †कौ २, ३८;३५३;१०७२; ११०७; ११८६; †जै ३, ४,९; २९,१०; ४६, २‡[b]; ४, १८, २; शौ ४, ३०, ६†; ६, ६,१; ५४,३; ७, ११५, ३; †२०, ५, ४; १७, ८; २५, ३; २७, ३; ३४,१८; ५१, ३; ५६, २; ८९, ८; पै १३, ७, १६†; १९, ८, ६†; २०, १२, ४; –न्वद्भ्यः ऋ १, १३२,४;–न्वन् ऋ १,१३३,७; ६,२०,१३; खि ५, ७,४, १५[i]; ५, १३; मा २१, ५९; का २३, ६, १३; शौ २०, ६७, ९†; –न्वन्तः ऋ ८, ४, १३;१३,५; १०, ४८, ५; खि ७, ६, १; –न्वन्तम् ऋ २, १२, १४;३०, ७; ८, २, १८[c];९, ११२, १; खि ५, ५, २-११; कौ २,७१†; जै ३, ७, ९†; †शौ २०, १८, ३; ३४, १५; पै १३,७,१५†.

सुन्वती– -तीनाम् पै १,८९,२.

†सुन्वान– -०न ऋ ८, ३१, १६; तै १, ८, २२, ४; मै ४, ११, २; काठ ११, १२; –नः ऋ १,१३३, ७[j]; शौ २०,६७,१[j]; –नस्य ऋ ८, ८०,३; ९,१०१, १३[d]; –नाय ऋ १, १३३, ७; ‡कौ १, ५५३[d]; २, १२४; ७३६; ‡जै [d]१,५६,९; ३,१२, ८; ४,२६,१; शौ २०,६७,१.

१सुवान[e]– -नः ऋ ९, ६, [३; ५२, १ (६३, १६; ६४, १२)]; ९, १[f]; १८, १; ३४, १; ६६, २८; ८६, ४७; ८७, ७; ९१, २[g]; ९२, १; ९७, ४०; ९८, २; ३; १०७, ३; ८; १०९, १६[h]; १०, ३५, २; तै २, २, १२,४; –नम् ऋ १, १३०, २; –नस्य ऋ २, ११,२०; १९,१; –नाः ऋ ९, १३,[५; ६५,२४]. १०१, १०; –नासः ऋ ८, ३, ६; ६, ३८; ५१, १०; ९, १०, ४; १७,२; ७९, १; खि ३, ३, १०; †शौ २०, ११८,४; ११९, २; –ने ऋ ८, ५२, २; खि ३, ४,२; –नैः ऋ ८,७,१४.

†सुषुवस्– -वांसम् ऋ ८, ३२, २१; कौ १,२२३; जै १,२४,१; –षुषः ऋ १०, ९४, १४.

*१सुषुवाण– -णः मै ३,४, ३[k]; ४, ४, १०; –णम् तै २, १, ९,१; –णस्य तै ५, ६,३, ४[l]; मै ३, ४,३; –णाय मै ४,४,९; –णेन तै ७, ५, १५ २.

†सुष्वाण– -णः ऋ ९, ६, ८[l]; ६५,[(१३, २) १८]; ६७, ३; काठ ३५, ६; क ४८,७; कौ २, १८४; ६७५; जै ३, १७, ५; ५६, ३; –णम् ऋ ९, १३, [२ (६५, १८)]; कौ २, ५३८; जै ३, ४२,४; –णासः ऋ १०, १४८, १; कौ १, ३१६; जै १, ३३,४; –णेभिः ऋ ४,२९,२.

१सुष्वि[k]– -ष्वये ऋ ४,२४,३;२५, ७; ६,२३,३;९,२१,२; –ष्विम् ऋ १, ६१, १५[l]; ६, २३, ३; [(२,१४,१०) ९]; शौ २०,३५, १५†; –ष्वेः ऋ ४, २५,६.

सुष्वि-तर– -राय ऋ ७,१९, १; शौ २०, ३७,१†.

सूयमान,ना– -नः मा ८, ५७[m]; का ९, ७,५[m]; –नाः पै ८,१३, ६‡[n].

सोतवे ऋ १,२८,१.

सोतु[o]– -तु[p] ऋ १०,७६,६.

सोतुम् ऋ ८,१९,१८.

†१सोतृ– -ता ऋ ४,३, ३; ७,९२, २; ८,३३,१२; जै ४,२०,५.

†२सोतृ– -तरि ऋ १०, ७६, २; १००, ९; –तारः ऋ ९, १६, १; १०१, ११; कौ २, ६८३; जै ३,५६,१२; –तुः ऋ ७,२२, १; तै २, ४, १४, ४; कौ १, ३९८; २, २७७; जै १,४४, ८; ३,२३, ९; शौ २०, ११७, १;

a) सपा. ऋ १०,१२२,६ सुक्तो इति पाभे. ।
b) सपा. ऋ ८,४३,१५ दाशुषे इति पाभे. ।
c) = यसंज्ञ- । <√सुन् (तना.) '°उद्योग' इति ।
d) सपा °नस्य <> °नाय (तांत्रा ११, ५,१ च) इति पाभे. ।
e) स्वान- इति कौ. जै. पाभे. ।
f) सपा. कौ १,४७६ जै १,४९,१० स्यानैः इति पाभे. ।
g) तु. सस्थ. टि. अधि । h) पाभे. पृ२८१७ d द्र. ।
i) वैतु. मा. <√सु (यथा.) ।
j) वैतु. मा. <√सू (यथा.) । k) विप., नाप. ।
l) वैतु. GW. <सू (वधा.) ।
m) सपा. तै ४,४,९,१ काठ ३४, १५ अभिषुतः इति पाभे. ।
n) सपा. ऋ ४, ५८,६ पूयमानाः इति, काठ १६,१६ यथिकिरेि इति च पाभे. ।
o) नाप. न. (सुन- [सोम-रस-]) । कर्मणि तुन् प्र. उसं. (पाउ १,६९) ।
p) वैतु. GW. क्रिप., (नेदे) सोतुम् (तु. ORW.) इति निर्देशुकश्च ।

–तृभिः ऋ १,२८, ८; ४, २९, २; ९, ३०, [२; १०७, २६]; ८६, १२; ९६, १६; १०७, ८; कौ १, ५१५; २, ३४७; ३८३; जै १, ५३, ५; ३, २९, ४; ३१,३.
†३सोतृ- -०त्रः ऋ ८, २, २३; -०तारः ऋ ८,२,२५; ९, ६२, १८; कौ १, १२३; २, १००७; जै १,१३,९.
†सोतोस् (:) ऋ १०, ८६, १; खि ३,१७,१; शौ २०,१२६,१.
सोत्व[a]– -त्वाः कौ १, २१२; जै १, २२, ९; –†त्वासः ऋ १०, १६०,३; शौ २०,९६,२.
†सोमन्[b]– -मानम् ऋ १, १८,१; मा ३,२८; का ३,३,२०; तै १, ५,६,४; ८,४; मै १,५,४; ११; काठ ७,२;९; क ५,२.
‡१स्वान– -नः कौ १, ४७५; ४९६; ५१५; ५२९; २, ३४७; ४४३; ५९०; ६०३; ६६५; जै १, ४९, ९; ५१, १०; ५३,५; ५४,५; ३,२९,४; ३४,१; ४८, ५,४९,१; ५५,६; –नाः कौ १, ५४८; २, ४५१; ५१५; ५४२; जै १, ५६, ६; ३,३४,९;४०, ११;४२,७;–नासः कौ १,४८५; ५५५; २, ४७२; ९३८; ९६०; जै १,५०,९; ५७,२; ३,३५,४; ४,१९,२; २१,८; २३, ५; –नैः कौ १,४७६[c]; २, २८५; जै १, ४९,१०[c]; ३ २४,१.

√सु,सू(वधा.)[d], सुते ऋ ७,१०१,३; मै २,५,४¶; सूते ऋ १,१६४, १७; काठ १३. ४[e]¶; २३,६[e]; †शौ ९,१४, १७; १३, १,४१; †पै १६,६७, ७; १८. १९, १; सुवाते ऋ ५,१,४; पै २०,१८, ३; सुवाते मै ४ ३,७¶; †सुवते ऋ १, ११५, ८; १६४, २२[f]; १०, ९१, ६; कौ २. ११०४; शौ ९, १४, २१; सुवते ऋ ३, ५५,५; मै ४,३,९; पै १६,६७, ११†; सुवे ऋ १०, १२५, ७; शौ ४,३०,७†.
असूत ऋ १, १६८,९; ३, ३८, ५; ५, २,२; असूत ऋ ३, ३९, ३; ५,७, ८; पै १८, २५, ८†; सूत ऋ १०,३१,१०; सूत ऋ१०, ६१,२०; असूत मै ४,२,८[f].
सुष्वतु काठ ४०,९; ¶असुपोत[g] मै २. ६, १२; ४, ४, ६; काठ १५,८.
सुवति ऋ ४, ५४, ४; सुवन्ते तै ५,६,२,२¶; †सुवसि ऋ ४, ५४,२; मा ३३, ५४; का ३२, ४,११; सुवसि ऋ ४, ५४, ५; सुवामि पै १९,२४,६; †सुवाति ऋ ५,८२, [३; ७, ६६,४]; ७, ४०,[(५,४२, ३) १]; मा ३३, २०; का ३२, २, ३; कौ २. ७०१; जै ३, ४६, ७; सुवाति ऋ ५,४२, [३ (७, ४०,१)]; शौ १४,१,३३; पै १८,४,२; सुवात् पै १९,१७, ३[h]; सुवताम् मा ९, ३९; का ११, ३, १; तै १, ८, १०,१; मै २, ६, ६; काठ १५, ५; सुवतु ऋ १०, ३६, १४; १७५[(१)४]; सुवन्ताम् तै १, ८,१४, १[i]; काठ १५, ६; सुव पै १३,५,६[i]; २०,१९, ३; २०, ५; ६; †सुवतात्[i] ऋ ४,५४,३; तै ४,१,११,२; मै ४, १०, ३; सुवध्वम् मा ९,४०; १०, १८; का ११,३,२; ६, २; तै १, ८, १०,२; मै २, ६, ६; काठ १५, ५; असुवत काठ १४,७¶.
सुपुवे शौ १४, १, ४३; सुपुवे मा ९,२३; का १०,५,१; तै १, ७,१०, १; मै १, ११, ४; काठ १४,२; क २९, ९; पै १८, ४, १०; २०, ४३, ५; ससुव शौ १०,१०,२३; ससुव ऋ ४,१८, १०; ७,२०, ५; १०,८६, २३; शौ २०, १२६, २३†; पै १६, १०९,३; असाविषत् खि ५, ७, ४,१४; साविषत् ऋ १, १६४, २६; मा ९, ५[j]; १८, ३०[j]; तै १,७, ७, १[j]; मै १, ११, १[j]; काठ १३, १४[j]; शौ ६, १, ३?[k]; ७, ७७, ७†; ९,१५,४†; †पै १६, ६८, ४; २०, ११,

[a]) विप. (सोम-)। त्वन् प्र. (पा ३,४,१४)।
[b]) नाप. (सोतृ-)। कर्तरि मनिः प्र. उसं. [पाउ ४, १५२ (तु. या [६, १०] वैं. स्क. प्रमृ.)]।
[c]) पामे. पृ ३३९० f द्र.।
[d]) धा. प्राणिगर्भविमोचन-प्रसवैश्वर्य-प्रेरणादिषु वृत्तिः।
[e]) SI. °तः इति?। [f]) तु. सस्थ. टि. अधि।
[g]) पामे. पृ ३१६३ g द्र.।
[h]) सपा. शौ ६,८१,१ जनात् इति पामे.।
[i]) मपु१।
[j]) सपा. साविषत् (माश ५, १,४,४ च) <> साविषक् इति पामे.।
[k]) ?सविता सा° (तु. पपा., सा.) > °ताऽऽसा° (°ता, आसा°) इति शोधः (तु. ऋ ७,४५,३ पै १९, १,३ प्रमृ.)।

१; साविषक्^a/b का १०, २,१; २०, १, १; असाविषुः पै १०, ३, ५; सावीः शौ ७, १५, ३; पै २०, ३, १; †सावीः ऋ ५, ८२,४; ६, ७१, ६; मा ८, ६; का ८,३,१; तै १, ४, २३, १; २,२, १२, २; मै ४, १२, २; काठ ३७, ९; कौ १, १४१; जै १,१५,७.

¶सूयते तै ५,६,३,१;४; ९, १; मै ३,२,१; ४,३; ४,३,९^1, १०; ¶सूयते तै ५, ६, २, १; मै १, ११, ९;३, ४, ३^2; ४, ३, ९^2, १०; ४,५^2; काठ १९,११;२७, २-५; क ३१, १; पै ३, ३९, ६§; सूयातै काठ २७, २¶; ¶असूयत मै ४, ४, ५; काठ २७, ४; सूयत ऋ १०, १३२, ४.

सोपवीति^c ऋ ३, ५६,७.

सुविनवे शौ ६, १७, १-४; पै १९, ४,७-९.

सुषीमन्^d- -मनि ऋ ४, ५३, ३; ६,७१,२; ८,१८,१; १०, ३६, १२,६४,७; खि ३, २२,४; ५, ५,४; मा ४, २५; ३३. १७†; का ४,८,३;३२,१,१७†; तै १, २,६,१; मै १, २, ५^e; काठ २, ६; क १, १९; कौ १,४६४; जै

१,४८,५; शौ ७,१५,२; पै २०, ४,९.

२सु(त>)ता^f- -ता पै १३, ५, १३.

सुवन^g- -नस्य मै २,७,१६.

२सुवा(न>)ना- -ना शौ २,३६, ३; पै २,२१,२.

२सुव्वि^h-> √सुव्वि, सुव्वयन्त ऋ ७, ३६,६.

सुव्वय(त्>)न्ती- -न्ती ऋ १०, ११०,६.

सू^i- सूः ऋ १, ३२, ९; १४६,५; मा १८, ७^j; का १९, ३, ३; तै ४,७,३,२^j; मै २, ७,१६; ११, ४; काठ १८, ८;३९,३; क २८, ८; पै १३, ६,९†.

१सूत^k- -तम् मा ३०, ६; का ३४,१,६; -¶तस्य तै १, ८,९, १; मै २,६,५; ४, ३, ८; काठ १५,४; -ताः मै ४, ३, ९¶; शौ ३,५,७; -ताय मा १६. १८; का १७,२, २; तै ४,५,२, १; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७, २; -तेभ्यः मै २, ९, ५; -तौ मै ४,३, ७¶.

¶सूत-ग्रामणी- -णीनाम् काठ २८, ३; क ४४, ३.

¶सूत-सु(त>)ता- -ता, -ताम् मै ४, ३,८.

२सूत^l- -तः पै ५, ३७,४.

सूत-क^l-> सूतिका^m- -काः शौ ८,६,१९; पै १६, ८०,१०; -काम् पै ९,२२,१७.

¶सूत-वशा^m,n- -शा तै ६, १, ३,६; मै २,५,४^3; §शौ १२,४, ४४;४६;४७; §पै १७, २०,४; ६; ७; -शाम् तै २,१,५,४; मै २,५,४; काठ १३,४; -शायाः मै ४,४,३; -शायाम् काठ ३७, ५; -शायै तै ६,१,३, ६.

सूतवे ऋ १०, १८४, ३^o; खि ४, १३. २^o;३^o; शौ १,११,३;५, २५,१०^o-१३^o; पै १,५,३;११, १, १२; १२, २, १०^o-१४^o; १९,५५,८-१०.

सूतवै खि १,३,६; शौ १,११,१.

सूति- -तौ^p शौ १,११,१.

सूतु^q- -तुः शौ ७,३६, ३^r; -तुम् तै २,१,५,३¶; शौ ६, १७,१^s-४^s; पै १९,४,७-९; -तोः मै २, ५,४¶; काठ १३,४¶.

सूतु-> सुग्री- -ग्री शौ ९, १२, १४; पै १६,१३९, १७.

¶सूत्वा तै २,१, ५, ४; ५; मै २, ५,४.

सूनु^t- -†नवः ऋ १,३७,१०;४५, ५;८५ १; १५९,३; ६,५०, ४; ५२,९,७; ८१,४; ८,२०, १७;

a) पामे. पृ ३३९१ j द्र. ।
b) स-कारस्य क-कारः शाखाभेदीयः (वैतु. सा. त्रिचि ष्याम् इति?) । c) तु. सस्थ. टि. आ ।
d) भाप. (प्रसव- [तु. या ६,७]) । ईमन्निन् प्र. उसं. (पाउमो २,१,२१७) । e) °वि° इति पाठः? ।
f) भाप (पुत्री-) । g) स° इति भाप. ।
h) भाप. । i) भाप. पुं. स्त्री. ।
j) तु. K. Gri.; वैतु. सा. म. = प्रेरणसमर्थ इति? ।
k) वि., भाप. । l) स्वार्थे कन् प्र. । m) भाप. ।
n) तृस. पूप. प्रकृतिस्वरः (तु. भा.) ।
o) = सपा. माश १४,९,४,२१ आपमं १,१२,१,४,६ । मूउ ६, ४,२२ सूतये (सूयते इति BC.) इति, हिउ १, २५,१;२,२,५ सूतवे इति च पामे. ।
p) पामे. पृ ३३८८ e द्र. ।
q) भाप. (गर्भ-) । बगुन् प्र. उसं. (पाउ १,७१) ।
r) वैतु. पपा. शंपा. सा. भाप. सूनुः इति? ।
s) वैतु. सा. पूर्वेण अनुना सह 'अनुसूयम्' इत्येकं पदम् इति? । t) भाप. (पुत्र-) । नुक् प्र. (पाउ ३,३५) ।

१०,५६,६; ६२, ५; १७६, १; मा ३३, ७७; का ३२, ६, ८†; काठ २६, ११; कौ १, २२१; २,९४५; जै १, २३,८; –॰नवः ऋ २,३६,२; शौ २०, ६७,४†; –नवि ऋ ८, ६८, १५; –नवे ऋ १,१, ९[a]; २६, ३; ३४, ६; ५९,४; १२७, ५; १४३, १; २, ३८,५; ३,१,१२[b]; ८,४८, ४; १०,२५,३; मा ३, २४†[a]; १४,३; का ३,३,१६†[a]; १५,१,३; तै १, ५,६,२†[a]; ४,३,४,१; मै १,५, ३†[a]; २, ८, १; काठ ७,१†[a]; ८†[a]; १७,१; क ५,१†[a]; २५, १०; –नुः ऋ १, २७,२; ६२, ९; ६६,१; १०३, ४; १८९, ८; ३, १, [२३; ५,११; ६, ११; ७, ११; १५,७; २२, ५; २३, ५]; २५, १; २८, ३; ३३,५; ६,२, ७; १२,१; ७, ६७, १; ९,९,३; १०७,१३; १०, ४५, ५; ६१, २४; ६३, [१७; ६४,१७]; ९५, १२; मा ६,६; †१२,२२; ५१; का ६,१,७; †१३,२,५; ४,७; तै २,२,१२,१; †४,२, २,३;४, ३; †मै २, ७, ९; ११; †काठ १६,९;११; क २५, २†; †कौ १,७६; २,११८; २८६; ९८५; †जै १,८,४; ३,१३,५; २४,३; ४,२४,६; शौ ६,१,२[c];७,१,२; पै २०, १, २; –नुभिः ऋ १, १००, ५; –†नुम् ऋ १, ६४, [१२; ६, ६६,११]; १२७, [१; ८,७९,११]; १६६,२; १८५,२; ३,११,४; ४,२४,१; ५,४२,२; ६,५,१;६,१; ४९, २; ६२, ६; ८, २३, २५; ६९, ४; १०, २०, ७; ३९, १४; मा १५, ४७; का १६,५,२९; तै ४, ४, ४,८; मै २,१३,८; ४,१४, ७; काठ २१,१४§; २६,११; ३९, १५; कौ १, १६८;४६५; २, ८३९;९०५; ११६३; जै १,१८, ४;४८,१०;४,१४,७; शौ १२, ३,२३§; २०,२२, ४; ६७, ३; ९२,१;पै §१६,४६-४७,१-१०; ४८,१-५; १७,३८, २§; १९, १,२[c]; –नू ऋ ८,२५,५; –नून् ऋ ५, ४२, १५; –॰नो ऋ ८, ४०,९; –†॰नो ऋ १,५८,[८; ४,२,२; ६,५०, ९]; ३, १, ८; २४, [३; ८,(१७,१) ९९,२५; ७५,३]; २५,५;२८,५; ४,११, ६; ३७,४;५,३,९;४, ८; ६, १, [१०;१३,४];४,१;४;५,५;११, ६;१३,५;६; १५,३; १८, ११; २०,१;२१,११;७,१,२१; २२; ३,८; [७-८, ७]; १६, ४; ८, ११,७; ६०, २; १०, ११, ७; ५०,६;१४२,१; तै १ ३, १४, ७; २,६,११,१; ४,३, १३, ३; मै ४, ११, ६; १३, ६; काठ ७,१७; १८,२०; कौ २, ९०३; जै ४,२५,५; शौ १८, १, २४; २०,१०३, ३; पै १५, २०, २; –नोः ऋ १,११७, ११,९,११, ४; मा २७, ११[d]; का २९, २, १[d]; तै ४,१,८, १[d]; मै २,१२, ६[d]; काठ १८, १७[d]; क २९, ५[d]; पै ९, १,१[d].

†सूनु-मत्– -मतः ऋ ३, २४, ५; तै २,२,१२, ६; मै ४, १२, २; काठ ६,१०; जै ४,२४,१०.

सूनु-हन्– -हा पै ६,१४,८.

सु-ऊति[e,f]– -तयः ऋ ८, ४७, [१-१८].

सुक[g]– -केषु शौ १,२२,४‡.

?सुकशालि[h] पै ८,१६,६;२०,४७,८.

सु-का(र्द्>)र्द्री[e]– -र्द्री मा ११, ५६; का १२.५,७; तै ४,१,५, ३; मै २,७,५; काठ १६,५.

सु-कर[i]– -रम् ऋ ८,८०,६.

सु-करी (र्>)री[e]– -रा मै २,७,५[j].

सु-कर्मन्[e]– -र्मणा मा २०, ७५; का २२,७, ९; मै ३, ११, ४; काठ ३८,९; –र्मभिः[k] ऋ ९,७०,[४; ९९,७]; ८; –र्मा ऋ ४,३३, ९; –†र्माणः ऋ ४, २, १७; काठ १३,१५; शौ १८,३,२२.

सु-कल्प[i]– -ल्पम् तै १,५, ३, २; मै १,७,१; काठ ८, १४; क ८,२; शौ १२,२,५; पै १७,३०,५.

सु-काल– -ले पै १९,५५,८-१०.

---

[a]) पाभे. पृ २०२७ *b* द्र.।

[b]) वैतु. वें. = प्रेरयितृ- इति, सा. = प्रदातृ- इति, दुर्गः [या ६,१७] = सोमाभिषवकर्तृ- इति।

[c]) सपा. सूनुः <> सूनुम् (आश्रौ ८, १,१८ च) इति पाभे.। [d]) पाभे. पृ ३३४५ *b* द्र.।

[e]) विप.। बस.।

[f]) तु. सा. GW.GRV.; वैतु. PW.प्रमृ.प्रास. इति?।

[g]) शुक->वाति. यनि.। सपा. ऋ १,५०,१२ प्रमृ. शुकेषु इति पाभे.। [h]) शोधः पृ ३११४ *b* द्र.।

[i]) उस. उप. खल् प्र.।

[j]) सपा. मा ११, ५६ प्रमृ. माश ६, ५, १, १०[२] सुकुरीरा इति पाभे.।

[k]) विप. (*=सु-धर-) > नाप. (अङ्गुलि- [द्र. २कुर-])।

सु-किंशुक[a]- -कम् ऋ १०, ८५, २०; शौ १४,१,६१; पै १८,६, १०.

सु-कीर्ति[b]- -र्तयः ऋ ८, ४५, ३३; -र्तिः ऋ १,६०, ३; १८६, ३; ५,१०,४; खि १, ९, ५; -र्तिम् ऋ २,२८,१; -र्त्या ऋ ८, २६, १९.

सु-कुरी(र>)रा[c]- -रा[c] मा ११, ५६; का १२,५,७; तै ४, १,५, ३; काठ १६,५.

सु-कृत्[d]- -कृत् ऋ ३, ५४, १२; ४, २५,५; मा २७, १३; का २९, २,३; तै ४,१,८,१; मै २, १२, ६; काठ १८, १७; क २९, ५; शौ ५, २७, ३; पै ९, १, ३; -कृतः ऋ १, ४८, ११; ११७, [२; १८३,१], १४७, [३; ४,४, १३]; ३,३१,१२; ३८,२; ६०, [३; १०,९४,२]; ४,१३,१; ५, ४,८; ७,३५,१२; १०,१७, ४; ७, मा २३, १६†; का २५, ४, ५†; तै १,२,१४,५†; ४, ४५, ३[e]; ३,५,४,१[२];२; ४, ७,१५, १; ५,७,७,३; मै १,२,१५; ४, ३[१]; ८,६¶; ३,१६,५; ४,११, ५†, काठ ४, १३[e], ५, ६[१]; ६, ११†; ७,१२; १७,१८†, २२, १५, ३२,६[१]; ४०, १३; क ३, ११[e]; शौ ३,२८,५; ४,२४, १; ६,१२०,३; ७,८४,२; ८५, ४; १२,३, ९; १८, १, ४१†; २, ५५†; ३, २०; ४, ३; ७; ४५; १९, ११, १†; ५६, ५; पै १, १०२,१; १०३,४; ३,८,५; ४, ३९,१; ५,१४,७; ३१,५; १३, ८,११†; १६,५१,१; १७,३६, ९; १९,५२, १; -कृतम् ऋ १, १२५,३; ९,७३, १; १०, ६३, ९; मा ८,४३[e]; का ९, ६, २[e]; तै २,१,११,१†; ७,१, ६, ८[e]; मै ४,१२, ६[f], काठ १३, १६[f]; शौ ७,४९,१[f], पै ११, ५, ११; -कृताम् ऋ ७,३५,४; १०,१६, ४: खि ३, १०[२], ९; मा १८, ५२[g]; ५८[h]; का २०,३, २[g]; ४, १[h]; तै १,४,४३,२, ४,७,१३, १[g]; ५,४,१,३¶; मै १,३,३७; २,१२, ३[g], ४,८,२; काठ ४,९; १८, १५[g]; ३१, १४; क ३, ७; २९, ४[g]; शौ ३, २८, ६; ६ १२४,१; ९,५,१,५;८;९; १२; ११,१,१७, १८; ३५; १८, २, ८†; ३, ७१; ४, १; ११; ४४; १९,१०,४†; पै ५,३१,३; ४०, ८; ९,२२,२६; ११,५,९; १३, ८,४†; १६, ७१, ९; ८९, ८[i]; ९०, ७; ८; ९२, ५; ७, ९३, १-१०?; ९४, १-७?; ९५, १-९?; ९७, १-६; १०; ९८, १; २[j]; १९, ४०, ४; ५; ४४, ३; -कृते ऋ १, ३१, ४; ४७, [८; ९२,३ (८, ४,१४; ८७,२;४)]; १२८,६; १५६,५; १६६, १२; १८२,१, ३,३१,७; ५,४, ११; ६२,६; ६, ७०, २; ७,७९, ३; १०,१२२,३; तै १,४, ४६,१†; काठ १०,१२†; कौ २, ११०७; शौ १८,४, १४; -कृतोः ऋ ३, ३१,२; -कृतौ पै १८, ११,३[k]; -०कृतौ शौ १२,३,४४; पै १७, ४०,४; -कृत्सु ऋ ७,९, १.

सुकृत्-तम- -माः ऋ ९,८३,४.

सुकृत्-तर- -रः ऋ १, ३१, ४; १५६,५; -राय ऋ ८,४६,२७.

१सु-कृत,ता[l]- -†तः ऋ ६,१९, [१; ७,६२,१], खि ४, ९, ४[m]; मा ७,३९; का ७,२१, १; तै १,४, २१,१; मै १, ३, २५; काठ ४, ८; शौ १७,१,२७§; -तम् ऋ १ ८५, ९; १२५, ३; ८, ७७, ११; ९,७०, ७; ७४, ३; १०, १५, १३[n]; ३४, ११; ४४, ९; १००, ६; मा ११,२२[m]; १९, ६७†[n], ९४; का १२, २,११[m]; २१, ४,१८†[n]; ६,१४; तै ४,१, २,४; मै २, ७, २; ३, ११, ९;

[a]) त्रिप. । बस. । [b]) भाप., त्रिप. (वरुण- [ऋ १,१८६,३]) । बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१७२) । भाप. पक्षे प्रास. निष्ठ्रश्यादिस्वरः ।

[c]) पाभे. पृ ३३९३ j द्र. । [d]) त्रिप. । उस. ।

[e]) सपा. °तः (तांत्रा २०,१५,१५ बौश्री ८,२० : १७ च) <> °तम् (माश ४,५,८,१०[२] च) इति पाभे. ।

[f]) =सपा. या ११,३३ । तै ३,३,११,५ आमिगृ २,१, ५:२१ सुभगाम् इति, आश्री १, १०,८ प्रमृ. सुवृतम् इति च पाभे. ।

[g]) =सपा. माश ९,४,४,४ । कौसू ६८,२६ सुकृतस्य इति पाभे. । [h]) =सपा. माश ९,५,१,४५ । तै ५,७, ७,१ प्रमृ. सुकृतस्य इति पाभे. ।

[i]) सपा. शौ ११,१,८ सुकृतस्य इति पाभे. ।

[j]) पाभे. पृ २११० f द्र. ।

[k]) सपा. शौ १४,२,४३ सुगृही इति पाभे. ।

[l]) प्रास. । [m]) सपा. मा ११,२२ °तम् इति पाभे. ।

[n]) =सपा. तैब्रा ३,१,१,७ । तैब्रा ३,१,१,९ सुवृतम् इति पाभे. ।

काठ ७,१४; जै ४,११,५†; शौ १२,३,३३; २०,९४, ९†; –ता ऋ ३,३०,⌊१३;३२,८;३४,६⌋; ४,२१,९; ५,२९,१५; ६, ४१, २; १०,७५,८; तै ४,२,९, १[a]; मै ४,१२,३†; शौ २०,११,६†; –ताः ऋ १,३५,११[b]; १३४,२; मा ३४, २७†[b]; का ३३, १, २१†[b].

सुकृत-कर्मन्[c]– -र्मभिः खि ३, १२,३.

२सु-कृत[d]– -तम् मा १८,५; का १९, ३,१; तै ४,७,२,२; ७, ३,११, २; मै २,१,३[२]¶; ११,३; १२, ४; काठ १८, ८; –तस्य ऋ ३, २९,८; १०, ६१, ६; ७१, ६[e]; ८५, २४; ९५, १७; मा ११, ३५†; १३, ३१; १५, ५०; का १२, ३, ८†; १४, ३,५; १६, ६,२; तै १, १, १०,२†; ११, २; ३,१,४,१¶; ५, ४, १; ६, २;११,२†; ४,१,३,३†; २, ८, १; ७, १३, ३; ५, ७, ७, १[f]; २४,१; मै १,१, १२; ४-५, ३; ६,२; २,७, ३†; १६; १२, ४; ४,१४,७; शौ २, १०, ७; ४, ११,४; ६;१४, ६[g], ६, ११९, १;१२०, १; १२१, १; २; ७, ८८,४; ९,५, १९; ११, १,८[h]; १९; ३७[२]; १४,१, १९†; १६ ९,२; १८, ३, ५४; पै १८, ६, ६†; –†ता[i] ऋ १, १६२, १०; मा २५,३३; का २७, १३, २; तै ४,६, ८, ४; मै ३. १६, १; –†तानि ऋ ३,६०,४; ७, ३५, ४; शौ १९, १०, ४; पै १३, ८,४; -ताय तै १,१, १०, १[j]; मै १,१,४; –ते शौ १४,१,५९; पै १, ३९, ६; –तेन तै ३, ५, १, २; –तेषु[k] मै १, ४, ३; ८; –तैः मै २,१२,४; शौ ११, १, ३६.

३सु-कृत[l]– -तः क ३, ६†; पै १८, ३२,१०; –तम् काठ १६, २; ३८, ३; ४३, १; क २८, ८; पै १, २६,४; १५, १, ४[m]; १७, ३९,३; १९, ८, ७[n]; २०, ५५, १०; –तस्य काठ १, ११; ५, ६; १६,३; १८,१८†; ३१,१४; ३९, १; २[२]; ३; ४०, १३[f]; ४५,१६; क २९, ६; पै २, ३, ५; ७३,४; ३,२५, २; ६; ३८, ५[g];६; ४,४०, ३; ५, १३, ८; १४,३; १६,५०, ६; ९०, १०; ९२,७; ९७,९; ९९, ५; १५०, २; १८,६,१०†; २९, ३; १९, ४६, १३; –ता काठ ४६, ४†; पै २, ३९, २; -ताय काठ १, १०[j]; –ते पै १,२७,४; २,३९, ३;१८,६,७; –तेषु काठ ५,४[k]; ३२, ४[k]; –तैः पै १६,९२,६.

†सौकृत्य[o]– -त्याय ऋ १०, १३६,४; पै ५,३८,४.

सुकृतिन्– -तिभिः पै १६, ७२,६.

†सु-कृत्या[p]– -त्यया ऋ १, २०,८; ८३,४[q]; ३, ६०,⌊३; १०,९४, २⌋; ४,३५,२; ८, ५४, २; ९, ४७,१; ४८, १; खि ३, ६, २; कौ १, ५०७; २, १८६; जै १, ५२,११; ३, १७, ७; शौ २०, २५,४; -त्या ऋ ४,३५,७,८.

सु-कृत्वन्[r]– -त्वनि ऋ ८, ४६,२७; –त्वने ऋ ८,१३,७.

¶सु-कृष्ट– -ष्टे काठ २५,४; क ३९,१.

सु-क्रेत[s]– -तः तै १, १, १०,

[a]) सपा. मै २, ७, १५ सुध्रता इति, पै १९, ४६,१ सुश्रुतः इति च पाभे.। [b]) पाभे पृ २८४४ o द्र.।
[c]) विप.। बस.। सुकृ° इति स्वरः? यनि. शोधः।
[d]) भाप.। गस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४५)।
[e]) *=साधु-वचन-। गस. उप.< √कृ '*वचने'। सस्थ. अ-लकम् इति किवि. सत् ६अ + (√लक्ष् 'लक्षणे ='ज्ञाने' + णमुल् >) लक्षम् > तरा. अ-लक्षम् > यनि.। अत्र पृ ४३४ n व्यु. २यः विकल्पो नेष्टः, १मे च यथापेक्षं शोध इष्टः। [f]) पाभे. पृ ३३९४ h द्र.।
[g]) सुकृतस्य लोकम् > सपा. मा १८,५१ प्रमृ. ब्रध्नस्य विष्टपम् इति पाभे.। [h]) पाभे. पृ ३३९४ i द्र.।
[i]) न. द्विरे (तु. वें. उ. K.; वैतु. सा. म. GW. Ghatage ⌊IHQ २१,२२६⌋ °तम् > यनि. इति?)।
[j]) =सपा. तैब्रा ३. ३, ३, २; ७, ४, १० आपश्रौ १,५,५ प्रमृ.। शौ १४,१,४२ अमृताय इति पाभे.।
[k]) =सपा. माश्रौ १, ३, ५, ५। तैब्रा ३, ७, ५, ११ आपश्रौ ३,९,१० °तेन इति पाभे.।
[l]) भाप. वा विप. वा.। [m]) पाभे. पृ ३१२८ d द्र.।
[n]) सपा. शौ ६,३९,१ सुभृतम् इति पाभे.।
[o]) भावे ष्यञ् प्र. (पा ५,१,१२४)।
[p]) भाप.। [q]) वैतु. सा. बस. इति?।
[r]) व्याप. (नृप-; वैतु. GW. GRV. प्रमृ. विप. ⌊नहुष-⌋ इति?)। गस. उप. क्वनिप् प्र.।
[s]) विप. (सवितृ- ⌊तै १,१,१०,२; ३,५,६,२⌋), नाप. (आदित्य-)। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११९)। उप. =ज्ञान-।

२[a]; ५, ३, ३; ३, ५, ६, २[a]; मै १,७,१; ५; काठ ८, १४; ९, ३; क ८, २; ६; -ताय मै २, ८,१३.

सु-केतु[b]- -तवः ऋ ३,७,१०.

सु-क्रतु[c]- -†तवः ऋ ७, २, २; मा २९, २७; का ३१, ४, ३; मै ४,१३,३; काठ ३७,४, -तुः ऋ १,२५,[१० (८, २५,८)]; १२; ५५,६; ९१,२; १२८,४; १३९, १०[2]; १४१, ११; २, ३१, ३; ३,३,७; ५,११,२; २५, ९; ६५, १; ६, ७, [(१, १६०, ४) ७]; ८,२; ३०,२; ७१,१; ७,३, ९; ९,२; ८५,४; ८,२५,२; ३३,५; १३; ४६, २७; ९६, १९; ९, २,३; १२,४; ७०, ६, ७३, ८; १०२,३; १०, २५,८; ४९, ९; ९१,३; खि ३, २२, ४; मा ४, २५; १०, २७†, २०, २†; का ४,८,३; ११, ८, २†; २१. ७, १†, तै १,२,६,१; ८,१६, १†; ४, ४,४, ३†; †मै १, २, ५S; ६, २; २, ६, १२; ७, १६; ४, ४,६; ११,१; १४,१; †काठ २, ६S; ७; ७, १४; ८, ७; १५, ८; ३८,४; ३९,१४; क १, १९; ७, ४†; †कौ १, ४६४S; २, २५९; ३६५; ३८९; ५४९; जै १, ४८, ५; †३, २२, ६; ३०, ७,३१,९; ४२, ५; ४, २८, ४†; शौ ७, १५, २; पै २०, ४, ९; -तुम् ऋ १,१२,[१;८,१९,३]; ३,४९,१; ६,४८,१४; ७, ३६, ४; ८,१९,१७; ८४, ८; तै ३, ५,११, ५†; मै २, ७,१६; †४, १०, १; ३; काठ १५, १२†; २०,१४†; ३९,३; †कौ १, ३; ११२; २,१४०; ७६३; †जै १, १,३; १२, ६; ३, १४, १; शौ २०,१०१,१†; -तू ऋ ५, ६६, १, ८,२५,५; [(१,२५,१०)८]; -†०तू ऋ ३,६२,१६; ७, ६१, २; मा २१,८; का २३ १,८; तै १, ८,२२,३; मै ४,११,२; काठ ४,१६; कौ १,२२०; २,१३; जै १,२३,७; ३, २, ४; -०तो ऋ १, १४४, [७; ८, ७४, ७]; -†०तो ऋ १,५, ६; ५१, १३; ३,१,२२; ४,४, ११; ५, २०, ४; ४४, २; ६, १६, ३; [२९; ९,६३, २८]; १०, ३; ७, १६, ६; ८,१,१८; ५४, ६; ९, ४८, ३[d]; ६५,३०; ७२,८; १०,७०, १; १२२, २; ६[e]; १४४, ६, खि २,७-८,१; ३,६, ६; तै १, २,१४,५, ३,४, ११, ४; मै ४, ११, ५; १२, ६; काठ ६, १०; ११; २३, १२; कौ १, ५२; २. १८८; ४८९; ८२६; जै १,५,८; ३,१७, ९; ३७, ४; ४, ४, ७; ६,९;२९,६; शौ २०, ६९, ४.

√सुक्रतूय, सुक्रतूयसे[f] ऋ १०, १२२,६; सुक्रतूयसि काठ १२, १४‡[f].

सुक्रतू[या]- -यया ऋ १, १६०, [४ (६,७,७)]; -या ऋ १, ३१,३.

¶सु-क्रीत- -तेन तै ७,१,६,३.

? सुके पै ८,१६,७; २०,४७,९.

सु-क्षत- -तस्य[g] शौ ७,८०,४.

सु-क्षत्र[h]- -०त्र ऋ ५,३२,५,३८,१[b], ७,८९,१; -त्रः ऋ ३, ५९, ४; ७, ६४, [(२, २७, २) १]; मा २१,२२; का २३,२,११; मै ३, ११,११; काठ ३८, १०; -त्रम् ऋ १, ११६, १९; -त्रा खि ५, ७,४,७; -त्रान् ऋ ६, ५१, ४; -त्रासः ऋ १,१९, ५; ६, ४९, [१; ५१,१० (१०,१५, ५)]; पै ६,१७,४†.

सु-क्षय[i]- -यम् ऋ १०, २२, ४; शौ २०,७३,५†.

सु-क्षिति[j]- -†तयः ऋ ८,४३,[१८; २९]; मा १२, ११६; का १३, ७, १५; तै १,३, १४, ३; काठ ३५,१७; क ४८,१५; -तये ऋ ३५,१७; क ४८,१५; -तये ऋ ३५,१७; -तिः तै ३. ४, ७, ७,५६,२४; -†तिम् ऋ १,४०,८; ९१, २; -†तिम् ऋ १,४०,८; ९१, २१; २, १९, ८; ३५,१४; ६, २,[११; १४,६; (१५, १५)]; ७,७४,६; १०,२०,[१०; ९९, १२]. खि २,६, १९; ७-८, ५;

a) =सपा. बौश्रौ १, २० : २९ । आपमं १, ५, १७ सुश्रेव- इति, माश्रौ १,३,५,१७ सत्यधर्मा इति च पाभे. ।

b) विप. । बस. अन्तोदात्तः ।

c) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११८) ।

d) वैतु. सा. प्र१ इति ? । e) पाभे. पृ३३९० d द. ।

f) सपा. °के<>°सि इति पाभे. ।

g) वैतु. सा. सुक्षित-आदयर्थाद् सुक्षि° इति, उप. <√क्षि 'निवासे' वा <√क्षण् 'हिंसायाम्' वेति च? ।

h) सपा. कौ १, ३६६ जै १,३८,७ सुदत्र इति पाभे. ।

i) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९ [?]. PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. मात्र. प्राग. उप. < √क्षि [निवासे]?) ।

j) विप., नाप. (रम्य-निवास-) । बस. अन्तोदा° (पा ६,२,१७२) ।

मा ३४, २०; का ३३, १, १४; मै ४,१४,१; –†तीः ऋ ५, ६, ८; ७, ६४, ४; ८, ८४, ६; कौ २, ९०१; जै ४, १४, ५; –तीनाम् ऋ ९, १०८, ११; कौ १,१५४;५८२†; २,४४६†; जै १, १६, १०; ५९, ५†; ३, ३४,४†; –त्यै मा ३७, १०; का ३७,१,१०; तै ७,१,१७, १; मै ४,९,१![a]; काठ ४१,८.

सु-क्षेत्र[b]– -त्रा ऋ १, १२२, ६; ४, ३३,७.

सुक्षेत्र-ता– -तायै शौ ७, २१, ५; पै २०,४,३.

√सुक्षेत्रिय > †सुक्षेत्रिया– -या ऋ १,९७, २; शौ ४, ३३, २; पै ४, २९,२.

सु-(क्ष्म>)क्ष्मा[c]– -क्ष्मा मा १,२७; का १,९,५.

सुख[d]– -खः ऋ १,१२०,११; शौ ५, १४,५; १३; १९,७,३![e]; पै २, ७१,५; ४,१५,७; –खम् ऋ १, २०,३; ४९,२; ३, ३५,४; ५, ६३,५; ८,५८,३; ९, ११२,४; १०,७५,९; खि १, ३,२[f];४,१; ७,४;४,५,४०![g]; मा ३,५९‡[h]; १८,६[i]; मै २, ११, ३[i]; शौ ८, १,६; १३,१, २४; २, ७; २०, ८६, १†; पै १६, १, ६; १८ १७,४; २०,१०; २१, १; –खे ऋ ३,४१,९; शौ २०,२३, ९†; –खेन पै १९, ४७, १३; –खेषु ऋ ५,६०,२; –खैः ऋ ५,५,३.

सौख्य– -ख्यम् खि २,६[2],१७.

†सुख-तम– -मे ऋ १,१३,४; १६, २; कौ २,७००; जै ३,५७,४.

सुख-रथ[j]– -थम् ऋ ५,३०,१.

सुख-शायिन्[k]– -यिनः खि २,१,७.

सुखा(ख-आ)हि(त>)ता[l]– -ता पै १०,२,७.

?सुखहस्ताः पै १७, १३,५.

†सु-खादि[j]– -दयः ऋ १,८७, ६; तै २,१,११,२; ४,२,११,२; मै ४, ११, २; काठ ८, १७; –दये ऋ ५,८७,१; कौ १, ४६२; जै १, ४८,८.

सु-खादित– -तम्[l,m] मै २, ७,७; –तान्[l] मा ११,७८; का १२,७, १३; तै ४, १,१०,२; काठ १६, ७; पै १,४२,२.

सु-ग,गा[n]– -गः ऋ १,४१,४; २,२७, ६; ३, ५४, २१; ७, ४२, २; काठ १३, १५†; पै १९, ३४, १५; –गम् ऋ १,४३,६[h]; ९४, ९;११; १०२, [४; ६,४४,१८]; १०६,५; २,२३,७; ५,५४, ६; ६,५१,१३; १५; ७, १०४, ७; ८,४७,११;९३,१०; १०, ८६, [(७, १०४,७)५]; मा १८,११; का ३,८,३†[h]; १९, ३,२;४,२[i]; तै १,८,६,२†[h]; ४,७,२,२; ३, २[i]; मै १,१०,४†[h]; २, ११,३; १३,२२; ४, १४, १४; काठ २, १५[o]; ९,७†[h]; १८,८,९[i]; ४०, १२; क २८, ८; ९[i]; †कौ १, १०५; जै १, ११,९†; २, १,९; शौ ३,३,४; ७,५२,४†; ८,४, ७†; १४,१, ५८; २, ६‡[p]; ८; २०,१२६,५†; पै २, ३१, ३[q]; ७४,४; ३,३६,५†; ४,२८,५†; †१२,१, ९; ११; १६, ९, ७†; १८,२,६;७,६‡[p]; ९; १९, २९, १४; –गा ऋ १, ४२, ७; ६, ६४,४, ७,६२,[६; ६३,६]; ९, ६२,२;१०,६३,७; मा ८,१८[r];

---

[a]) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. पपा., तैआ ४, ३,३ च)। [b]) विप. (सिन्धु- [१मे स्थले]), नाप. (सस्यसमृद्धक्षेत्र-)। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।

[c]) विप. (सुसंनिर्मिता- [वेदि-])। बस. अन्तोदात्तः (वैतु सा. उ. म. नाप. प्रास. चेति?)।

[d]) विप., भाप. (आनन्द-)। सु-ख- इति पपा.। < सु + ख-[इन्द्रिय-] इति या [३, १३] प्रमृ.। √*सुख् [=√सुह्] > *सुख- > यनि. इति मतम् (तु. WAG [१,२१९ b], BL.)।

[e]) शोधः पृ २६६१ c द्र.।

[f]) सपा. खिसा ३७,२ आ वाम् इति पाभे.।

[g]) सपा. खिसा २९,४२ सुखम् इति पाभे.।

[h]) सपा. सुखम् (माश २,६,२,११ च) <> सुगम् (काश १, ६,२,६ लाश्रौ ५,३,५ च) <> क ८,१० सुभगम् इति पाभे.।

[i]) सपा. सुखम् <> सुगम् इति पाभे.।

[j]) विप.। बस। [k]) °शा° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[l]) सपा. °तम् <> °तान् इति पाभे.।

[m]) वा. किवि.। [n]) विप., नाप. (मार्ग-)।

[o]) = सपा. पाग १,५,११; ३,१,३। तैब्रा २,४,१,४ आपश्रौ ९,८,८ हिश्रौ २,१७,३ उरुम् इति पाभे.।

[p]) पाभे. पृ ११३६ n द्र.।

[q]) सुगं स्वस्तिवाहनम् > सपा. ऋ ६, ५१,१६ प्रमृ. स्वस्तिगामनेहसम् इति पाभे.।

[r]) = सपा. माश ४,४,४,१० काश्रौ २, ७, १ प्रमृ.। तै १,४,४४,२ आपश्रौ ३,१९,३ स्वगा इति पाभे.।

का ९,३,४[a]; मै १,३,३८[a]; ४, १४,११[a]; काठ ४,१२[a]; क ३, १०[a]; कौ २,१८९‡; जै ३,१७, २‡; शौ ७,१०२,४[a]; पै २०, १२,२[a]; –ग्गाः ऋ १,१६५,८; ८,३१,१३; मै ४,११, ३; काठ ९,१८; –गान् ऋ ३,३०, १०; ५,८०,२; १०,५१, ५; पै ७, ५१,३; –गानि ऋ ६, ६४, १; ९,९७,१६; –गेन शौ १४, २, ११‡[b]; पै १८, ८, २‡[b]; २०, ९[c]; –ग्गेभिः ऋ १, ३५, ११; ११६,२०; १६२, २१[d]; १६३, ६; २,२७,७; ८,२७,१७; १०, ८५,३२[b]; ११३,१०; मा २३, १६[d]; २५, ४४[d]; २८, १०§; २९,१७; ३४,२७; का २५,४, ५[d]; ३०,१,१०§; ३१, ३, ६; ३३,१,२१; तै ४,६,७,३;९,४[d]; ७,५, २४, १; काठ १०, १३; ४३,१; ४६, ३; ५[d]; –गेषु ऋ ६ ३१,१२.

सुगे-वृध्– -वृधः ऋ ८,१८,२.

?सु-गन्तु– -न्तुभ्यः पै १६,५,६[e].

१सु-गन्धि[f]– -न्धिम् ऋ ७, ५९, १२[g].

§सुगन्धि-तेजन[h]– -नः[i], -ने[j] मै ३,८,५.

२सु-गन्धि[f]– -न्धिना ऋ ८, १९, २४[k]; –‡न्धिम्[g] मा ३,६०[l]; का ३,८,४;५; तै १,८, ६, २; मै १,१०,४; काठ ९,७; क ८, १०; पै १८,२,७.

३सु-गन्धि– >¶२सुगन्धि-तेजन[j]– -ने तै ६,२,८,४[j].

¶२सुगन्धि-तेजन– -नः[i] काठ २५,६[l]; क ३९,४[l]; –ने[j] काठ २५,६; क ३९,४.

१सु-गभस्ति[m]– -स्तयः ऋ ९,७२,२.

२सु-गभस्ति[n]– -स्तिः ऋ ५,४३,४; –स्तिम् ऋ ६,४९, ९.

‡सु-गव[o]– -वः ऋ १, ११६, २५; काठ १७,१८.

‡सु-गव्य[p]– -व्यम् ऋ १,१६२, २२; ८, १२, ३३; मा २५, ४५; तै ४,६,९,४; काठ ४६,५.

सु-गातवे[q] शौ ६,१,३[r].

सु-गातु->√सुगातुय > ‡सुगातु-या– -या ऋ १,९७, २; शौ ४, ३३,२; पै ४,२९,२.

सु-गातुम् पै १९,१,३[r].

?सुगातो पै १,५१, १.

सु-गाध[s]– -धा ऋ ७,९७,८.

सु-गार्हपत्य,त्या[s]– -त्यः शौ १२,२, ४५; पै १७, ३४, ६; –‡त्याः ऋ ५,४,२; तै ३, ४,११,१; मै ४,१२,६; काठ २३,१२.

सु-गु[s]– -गुः ऋ १, १२५,२; –गूः शौ १४. २, ४३[t].

?सुगुण पै ५,६,६.

सु-गृह[s]– -हौ शौ १४,२,४३[u].

सु-गृहपति[v]– -तिः खि ५,७,५,१२[l]; मा २,२७[l]; का २,६,६[l]; तै १, ५,६,४[l];६,६,३[l]; मै १,४,२[l]; ७[l];५,१४[l]; काठ ५, ५[l];७,३[l], क ५, २[l].

‡सु-गोपा– -पा ऋ १,१२०,७; -पाः ऋ २,२३,५; ३,४५,३;५,३८, ५[l]; ४४,२; ६, ५१, ११; १०, १०८,७; कौ २, १०७०.

‡सुगोपा-तम– -मः ऋ १, ८६,१; मा ८,३१; का ९, ५, ४; तै ४, २,११,२; शौ २०,१,२.

*सुग्म[w]– > सुग्म्य[x]– -म्यः ऋ १, १७३,४; -म्यम् ऋ १, ४८,

[a]) पाभे. पृ३३१७ r द्र.।

[b]) सपा. सुगेन<>सुगेभिः (मंब्रा १,३,१२ आपमं १,६,१० च) इति पाभे.।

[c]) सपा. शौ १३,२,५ स्वस्ति इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ ३१०६ k द्र.। [e]) पाभे. पृ३२७६ a द्र.।

[f]) विप.। बस. वैकल्पिकः उप. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६, २, ११९)।

[g]) सपा. सुगन्धिम् <> सुगन्धिम् (माश २, ६, २,१४ आपश्रौ ८,१८,३ प्रमृ. च)<>शौ १४,१,१७ सुबन्धुम् इति पाभे.। [h]) नाप. (तृण-विशेष-)। बस.।

[i]) परस्परं पाभे.। [j]) परस्परं पाभे.।

[k]) वैतु. GW. < सुगन्धिम्- इति ?।

[l]) उस. इति। दिशं h द्र.।

[m]) विप.। बस. अन्तोदात्तापवादः पूप. स्वरः।

[n]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २,११८)।

[o]) विप.। बस. समासान्तः अच् प्र.।

[p]) विप.। बस. उप. =२गव्य-।

[q]) वैतु. WI. प्रमृ. <°तु- इति।

[r]) सपा. सुगातवे <> सुगातुम् <> आपौ ८, १,१८ सुधातुः इति पाभे.। [s]) विप.। बस.।

[t]) पाभे. पृ ३१२७ w द्र.।

[u]) पाभे. पृ ३३९४ k द्र.।

[v]) प्राय. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१८४)।

[w]) =सम्न-। <सु √गम् इति प्रायोवादः।

[x]) विप.। अर्हार्थे यत् प्र.।

१३; ८, २२, १५[a]; -ग्म्याय ऋ ८, २२, १५.
सु-ग्रथित[b]- -तम् ऋ १,१२१,१०.
सु-घ्न[c]- -घ्नाय ऋ ८,७०,११.
सु-चक्र[d]- -क्रः शौ ४, १२, ६; पै ४,१५,७; -।क्रम् ऋ १०,८५, २०; शौ १४,१,६१; पै १८, ६, १०; -क्रे ऋ ६,३७,३.
?सुचक्रियः पै ६, ३, ११.
सु-चक्षस्[e]- -क्षसः ऋ १०, ३७,७; -क्षाः तै ३, २,५, १[f]; पै १०, ९,९.
सु-चरित[b]- -ते मा ४,२८; का ४,९, ५; तै १, १,१२, १; काठ १, १२; ३१,११; क १,१२; ४७, ११[g]; पै १९, २६, १.
सु-चि(त्र>)त्रा[d]- -त्राम् शौ ७, १६, १[h].
सु-चेतन[i]- -नम्[j] खि ५, २०, ५; शौ २०, १२५,१०.
१सु-चेतस्[e]- -तसः ऋ ४,३६,[(३३, ८) २]; पै १९, १७, १३[k]; -तसम् ऋ ७, ३ [१०; ६०,६].
२सु-चेतस्[d]- -तसः मै २, ९,१[l].
सु-चेतु- -।तुना ऋ १, ७९, ९[n]; १२७,११[२]; १५९,५; १६६, ६; ५, ५१,११; ६४,२; मै ४,१०, ६[m], १२, ४[m]; काठ २, १४[m]; कौ २,८७६[m].
।सु-चेतुन[n]- -नम्[o] ऋ ९,६५, ३०; कौ २,४८९; जै ३, ३७, ४.
सु-च्छर्दिस्[d]- >सुच्छर्दिप्-ट(<त) म- -मे ऋ ७,६६,१३.
¶सु-जघन[o]- -नम् तै ६,२,५,२.
सु-जनित्व- -त्वे पै १२,३,१३.
।सु-जनिमन्[e]- -मा ऋ ७, १००,४; १०,२,७; १८,६; खि ५,७, ५, ३; मै ४,१४,५; शौ १२, २, २४; पै १७, ३२, ५; -मानः ऋ ७,६२,४.
सु-जन्मन्[e]- -न्मनी ऋ १, १६०, [(३५,९) १]; -न्मा शौ ५, १,१[p].
सु-जम्भ[q]- -म्भः ऋ ८,६०,१३; जै ४,६,३†.
१सु-जात,ता- -तः ऋ ७, ६४, १; १०,७९, ७; ९५,१०; ९९, ७; मा ११, ४०; का १२, ४, ३; तै ४, १, ४, १; ५, १, ५, २; मै २, ७, ४; ३, १, ५; -तम् ऋ १,६५,२;३,२३,३;१०, ५, ४; मा ११,५३; का १२,५, ४; तै ४,१,५, २; मै २,७, ५; शौ २,१३,५;४,२३,४; ७,२१,५[r]; -ता ऋ ५, ५६, ९; -ताः ऋ १,७२,३;-ताय ऋ ५,५३,१२.
२सु-जात[s]- -तम् ऋ ७, ५६, २१; -ता ऋ १,११८,१०; ८, २५,२; -ताः ऋ २,२,११; ७, १,४; -तान् ऋ ६, ५१, ३; -।तासः ऋ ५,६, २; ५७, ५; ५९,६; ७,१,१५; ८,२०,८; मा १५,४२; का १६, ५, २४; मै २,१३,७; कौ २, १०८९.
।सुजात-ता- -ता ऋ १०, १७२, ४; कौ १, ४५१; जै १,४७, ५; शौ १९,१२,१[t].
३सु-जात,ता- ०त ऋ ५, ११, २; ८, ७४, [७ (१, १४४, ७)]; -०त ऋ २, १, १५; ६, २; ३,१५,२; ७, ८,५; १०, ७,२; ६; ५१, ७; मै ४, १४,

[a]) भाप. (तु. वें. सा. GRV.; वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति ?)।
[b]) विप. । गस.।
[c]) भाप. । गस. उप. घञर्थे कः प्र.।
[d]) विप. । बस.।
[e]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११७)।
[f]) =सपा. माश्रौ २,३,७,१;४,१,३४ । शांश्रौ ७,४,४ नृचक्षाः इति पाभे.।
[g]) °चा° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ ३१,११)।
[h]) पाभे. पृ ११२५ a द्र.।
[i]) बस. उप. भाप. । °चे° इति [म्रि.], सु° इति (शौ. [शंपा. मान.]) स्वरः? यनि. शोधः।
[j]) =सपा. ऐना ६,१५ गोत्रा २,६, १४ । शांश्रौ १२, १९,३ सज्जोपनम् इति पाभे.।
[k]) सु° इति स्वर.! यनि. शोधः (तु. मूको.)। पाभे. पृ ३२१९ d द्र.।
[l]) =सपा. भागृ २,८:५ । आपमं २,१८,१० हिगृ २,८,२ सुचेतसः इति पाभे.।
[m]) =सपा. आश्रौ २,१०,३ प्रमृ. । तैत्रा २, ४,५,३ आपश्रौ ८,१४,२४ प्रमृ सुकेतुना इति पाभे.।
[n]) भाप. । गस. उप. √चित्+ उनः प्र.।
[o]) तु. वें. सा. GRV. L [४०४,४०८] ORN. प्रमृ.; वैतु. ?GW. °तुनम् आ > °तुना आ (संधिपरिहारार्थं मकारोपजनः इति [तु. BSG.])।
[p]) सपा. पै ६,२,१ स्वजन्मा इति पाभे.।
[q]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।
[r]) सपा. पै २०, ४,३ °ता इति पाभे.।
[s]) बस. प्रवृद्धादित्वात् स्वरः यद्वा बस.।
[t]) भाप. (दीप्तिमत्ता-) । <√'सुज् [=√सुज्] 'दीप्तौ' इति मतम्।

१५f; काठ १६, ४; १९, ५; क ३०,३; पै २,६५,३;१९,३६, १६; -तम् काठ १६,५; पै ४, ३३,२; १५,६,९; -ता पै २०, ४,३[a]; -०ताः ऋ १, ८८, ३; १६६,१२; तै ३, १, ८, २; पै १९, १०, ९[b]; १०[b]; ११[b]; -तानाम् काठ ५, ६[c]; -ते पै १९, ४४, ३; -†०ते ऋ ५, ७९, [१-१०]; कौ १,४२१,२, १०९०-९२; जै १, ४१, ३; शौ १९, ४९, ३[d], पै १४, ४, ३[e]; -०ते ऋ १, १२३,३; ७, ७६,६; ७७,६.

सु-जानि[f]- -नयः पै १७,३३,२[g].

सु-जित- -तम् मै ३, ८, ४; ४, १२,१; काठ ८, १७.

†सु-जि(ह्वा>)ह्व- -०ह्व ऋ १, १४, ७; १४२,४; १०,११०, २; मा २९,२६; का ३१,४,२; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५,१२,२; -ह्वः ऋ ३,५४, ११, खि ५,५,४; -ह्वम् ऋ ७, ४५, ४; -ह्वाः ऋ १, १६६, ११; -ह्वौ ऋ १,१३, [८ (१४२, ८; १८८,७)].

†सु-जु(ष्ट>)ष्टा- -ष्टा ऋ ६, ६१, १०; कौ २,८११; जै ४,३,६.

सु-जूर्णि[f]- -र्णिः ऋ ४, ६, [३ (६, ६३,४)]; १०,९५.६[h].

सु-ज्यैष्ठ्य- -ष्ठ्यः शौ १४, २,२४; पै १८,९,६.

सु-ज्योतिस्[i]- -तिः[j] मा ३७, २१[1]; ३८,१६[1]; का ३७,३,७[1]; ३८, ३,२[1]; -तिषः ऋ ३,२०,१;६, ५०,२; १०, ८९,१५[k].

१सुत- √सु(अभिषवे) द्र.

२सु(त>)ता- √सु,सू (वधा.) द्र.

सु-तक्रि[l]- -०क्रे ऋ ६,३१,४.

?सुतन्वति पै १,२९,२.

सु-तपस्[i]- -पसा[m] पै ४, ३६, ६; -पसौ[m] शौ ४,२६,३.

सुत-पा- प्रमृ. √सु (अभिषवे) द्र.

?सुतयान पै ३,३९,६.

†सु-तर,रा[n]- -रा ऋ ७, ९७, ८[o]; १०,१२७,६; -रा ऋ ६, ६०, ११; कौ २, ५००; जै ३, ४०, १२.

सु-तरण[p]- -णान् ऋ ४,१९,६.

?सुतरसितरसेनम[q] खि ४, २, १२[1].

†सु-तर्मन्[r]- -र्माणम् ऋ ८,४२,३; तै १,२,२,२; मै १,२, २; काठ २,३; क १,१५.

†सु-तष्ट- -ष्ट ऋ ७, ३४,१[s], -ष्टम्[t] ऋ २, ३५, २; काठ १२,१५.

सुत-सोम- √सु (अभिषवे) द्र.

?सुताग्घग्निह्वम् पै १७, १३, ५.

?सुताम् पै ५,१०,९.

सुता-वत्-, सुतासुत- √सु (अभिषवे) द्र.

सु-तीर्थ,र्था[i]- -र्थम् ऋ ८, ४७,११[1]; -र्था ऋ ४,२९,३[1]; मा४,११[u]; का ४,५,२[u]; मै १, २,३[u]; काठ २,४[u]; क १,१६[u]; -र्थेन मै ३, ८,६[1]¶.

---

a) पाभे. पृ३३९९ r द्र.। b) पाभे. पृ३२२० c द्र.।

c) पाभे. पृ २०५९ i द्र.।

d) विप. (*आच्छादिका-,संरक्षिणी- [रात्रि-])। (√वस 'आच्छादने' >)वसु- + (√धा>)धा-> उस. *वसु-धा-> यनि.। सस्थ. सुभगा- इत्यप्येतत्-पर्यायः द्र. (वैतु. उभयत्र सु =शुभ- इति प्रायोवादः?)।

e) सुजाता इति पाठः? यनि. शोधः (तु सपा. शौ.)।

f) विप.। बस.।

g) सपा. शौ १२,२,३१ सुपत्नीः इति पाभे.।

h) व्यप. (उर्वशी-स्त्री-)। i) विप.। बस उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)। j) =सपा. माश १४,२,१,१[1] तैआ ४,१०,४[1];५,७,१२[1] आपश्रौ १५, १०,१०। मै ४,९,८[1] स्वर्ज्योतिः इति पाभे.।

k) वैतु. वें. गा. नाप. (दिवस-) इति?। °तिषः इति स्वर.? यनि. शोधः (तु. PW. GW.)।

l) विप. (बलवत्- [इन्द्र-])। बस. उप. तक्रि- [भाप.<√तक् 'बले' + क्रिन् प्र. (पाउ ५, ४९ [तु. तवस्- प्रमृ., पार. ताकत, पंजा. तक्[ग्]डा, [अंशतः] GW. [तु. १तक्र- प्रमृ.]; वैतु पपा. प्रमृ. सुत-क्रि- [उप. उप. <√क्री] इति?)]।

m) सपा. °पसा<>°पसौ इति पाभे.।

n) गस. उप. √तॄ + खल् प्र.।

o) १सुत- [रस-, जल-] > मत्वर्थे सुतरा- (नाप. न. [नद-]) इति मतम् (वैतु. अन्ये पपा. अनु विप. इति?)।

p) गस. खलर्थे युच् प्र. (पा ३,३,१३०)।

q) सुतरा असि तर मे तुमः इति शोधः (वैतु. गा [तैआ १०,१,१६] अन्यथावदः?)। सस्थ. पृ १४९९ २तरम्->तरसे इति नेष्टम्।

r) विप. (तरणकुशला- [नौ-])। गस. उप. कर्तरि कृत्.।

s) शोधः पृ २६३० c द्र.। t) नाप. न. (सुमार्ग-)।

u) =सपा. माश ३, २, २, १७[1]। तै १, २, ३, १; ६, १, ४, ४ बौश्रौ ६, ७:८ सुपाता इति पाभे.।

†सु-तुक,का[a]- -कः ऋ १, १४९,५; १०,३,७; कौ २, ११२६; -का ऋ ६,२२,१०; शौ २०,३६,१०; -काः ऋ १,१७८,२; -कान् ऋ ७,१८,९; १०,४२,५; शौ २०, ८९,५; -केभिः ऋ १०,३,७.

सुते-कर- प्रभृ. √सु (अभिषवे) द्र.

१सु-तेजस्[b]- > सौतेजस[c]- -जः पै २,४७,२[२].

२सु-तेजस्[d]- -जसा[e] शौ ८, २, १७; पै १६.४,७.

सु-त्यज्[f]- -त्यजम् ऋ ८,६०,१६.

सुत्या- √सु (अभिषवे) द्र.

†सु-त्रात्र[g]- -त्रः ऋ ६, ६८, ७; -त्रा ऋ ५, ७०,३[h]; कौ २, ३३७; जै ३, २८, ९; -त्रासः ऋ ६, ५१,११.

सु-त्रामन्[i]- -मा ऋ ६, ४७, [१२; १०, १३१, ६]; [१३; १०, १३१, ७]; मा १९, ८५; २०, ५१†; ५२†; ७०-७२; ९०; २१, ४२; ५०; ५८; ६०; का २१,६,६; २२, †५, ५; ६; ७, ४-६; ८, ११; २३, ५, २; ६,३; ११;१३; †तै १, ७, १३, ४;५; मै ३, ११, ४[१]; ५[२]; ९; ४, ३, ९¶; १२,५[२]†; काठ ८, १६[२]†; १७, १८†; ३८, ३; ९[२]; शौ †७, ९६-९७, १; १८, ३, ६१; †२०, १२५, ६; ७; -माणम् ऋ १०, ६३, १०; मा २१.६†; ४०; ४२; का २३,१, ६†; ४, १२; ५, २; तै १.५, ११, ५†; २, २, ८, ५¶; †७, १,१८,२; ४,१०,२; मै ३,११, २; †४,१०,१; १२,४;१४, ४; †काठ २, ३; ११, १३; १७, १९$;१९,१४; ४१,९; ४४,६; शौ ७, ७, १†; पै २०, १, ९†; -म्णः मा २१,४६;४७; का २३, ५,४;५; -म्णा मा २०,३५; का २२,३, ४; -म्णे मा १०, ३१; ३२; १०,१;६; २०,३३[२]; २१, ५९; का ११,१०, १; २; २१, १,१; ५; २२, ३,२[२]; २३, ६, १२; तै १,८,५, २¶; २१, १; २,२,८,४¶; मै २, ३, ८[३]; ६, ६¶; ३, ११, ७; ४, ३, ९¶; काठ १०, ९¶; १२, ९[४]; १५, ४¶; ३७, १८[२].

सौत्राम(ण>)णी[j]- काठपुष्टि ३८; -णी मा १९, ३१[k]; का २१,२, २०[k]; काठ १२, १०¶; -ण्या तै ५,६,३,४[२]¶; मै २,४, १¶; काठ १२,१०¶; शौ ३, ३, २; पै २,७४,२; -¶ण्याः मै २,४, २; काठ १२,१२.

सौत्रामणीय- मैपुष्टि ३,११.

?सु-त्रावन्[l]- -व्णे शौ १९, ४२,३.

सुत्वन्- √सु(अभिषवे) द्र.

सु-दंसस्[m]- -ससः ऋ १, ८५, १; १५९,३; -ससम् ऋ २, २, ३; १०, ६६, ४; कौ १, ६२‡[n]; जै १,६,८‡[n]; -ससा ऋ १, ९२, ८;१५९,१; ६,७०,६; ८, १०, ३; पै १९, १, १६[o]; -सा ऋ १,६२,७;९; ३,२२,८; ६१,४.

†सु-दक्ष[m]- -०क्ष ऋ १, १०१,९; ९, १०५,४;१०८,१०; कौ१,५७४; २,३६२,९६१; जै १,५८,९,३, ३०,५; -क्षः ऋ १,९१,२;२,९, १;३,४, [९;७,२,९],५,११,१, ६,७१,१;९,८७,२;१०,९१,३; खि १,३,४; मा ११, ३६; १५, २७; का १२,३,९; १६, ५, ८; तै ३,१,११,२;५,११,२; ४,१, ३,२; ४,४,२; मै २, ७,३;१३, ७, ४, १३, १०; १४, १; काठ

[a]) त्रिप. (सुगमन- [अग्नि-, अश्व- प्रभृ.], शोभना-पत्य- [अमित्र- प्रभृ.]) । बस. उप. <√तुक् [=√तक्] 'द्रुतगतौ, वृद्धौ' इति (तु. या [४,१८] प्रभृ. WAG [१, १९] SEY [२४४], तोक्-) । [b]) प्रास. ।

[c]) छान्दसी आदिवृद्धिः (तु. सस्थ. सौवर्चम्- प्रभृ.) ।

[d]) त्रिप. (क्षुर-) । बस. (तु. शंपा. W.; वैतु. PW. WI. प्रभृ. सुते॰ इति) । [e]) = सपा. मागृ १, २१,७ । आपमं २, १, ७ प्रभृ. सुपेशसा इति पाभे. ।

[f]) त्रिप. (शोभनत्याग-वत्- = सुदानु- [अग्नि-]) इति प्रायः, सुष्ठु-मोचनकृत्- = रक्षक- इति अर्वाञ्चः । गस. ।

[g]) त्रिप. (सुरक्षक- [देव- प्रभृ.] वा सुरक्षित- [रयि-] वा) । बस. उप. √त्रै + भावे ष्ट्रन् प्र. ।

[h]) वैतु. वें. सा. कस. तृ१ इति ? ।

[i]) त्रिप. (सुत्रातृ- [इन्द्र-, नौ-]) । बस. उप. भाप. आद्युदात्तम् (पा ६, २, ११९) । (सु√त्रा>)*सु-त्रा- [भाप.]+ मत्वर्थे मनिप् प्र. इति मतम् ।

[j]) नाप. (इष्टि-विशेष-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।

[k]) सप्त१ ।

[l]) त्रिप. (इन्द्र-) । गस. उप. कर्तरि < √त्रै इति सा. PW. प्रभृ. । *सुतरी-द्रावन्- > नैप्र. यनि. इति मतमनु शोधः । पाभे. पृ १०७४ l द्र. ।

[m]) त्रिप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११७) ।

[n]) सपा. ऋ ३,९,१;८,१९,४ सुदीदितिम् इति पाभे. ।

[o]) पाभे. पृ ३१२७ o द्र. ।

१६,३; ३९, १४; कौ २, २८; २५७; जै ३,३,७;२२,४; -क्षम् ऋ ३, २३ २; ४, १६, १; ६, १९,[८; १०,४७,४],७,१,६;२, ३; ८, १९,१३; तै ४, ३, १३, ६; मै ४, १४,८; शौ २०, ७७, १; -क्षस्य ऋ ८, ९२, ४[a]; कौ १,१४५; जै १, १६, १; -क्षा ऋ ७, ६६, २; जै ३, ५४, ८; -०क्षा ऋ ३, ५८,७; -क्षाः तै १,२,३,१; मै १, २,३; काठ २, ४; क १,१६.

सु-दुक्षिण[b,c]- -णः ऋ ८, ३३,५; -णम् ऋ ७, ३२,३[d].

†सु-दुत्र[b]- -०त्र ऋ ७, ८, ३; कौ १. ३६६‡[e]; जै १, ३८,७‡[e]; -त्रः ऋ १,१६४,४९; ७, ३४, २२[f]; मा २, २४[f]; ८, १४[f]; १६S; ३८, ५; का २,६,१[f]; ९, ३,२[f], ३८,१,५; मै १,३,३८[f], ४,१४, ३; १७[f]; काठ ४, १२[f]; क ३, १०[f]; शौ ७,११,१; पै १९, ८, ३[f]; २०,३४,१.

सु-दुर्श[g]- >सुदुर्श-तर- -रः ऋ १ १२७,५.

सु-दुातु[h]- -तु ऋ ८,७८,८.

†सु-दुानु[b]- -नवः ऋ १,४०,१;४४, १४; ६४,६; ८५,१०; १४१,९; २,३४,८; ३,२६,५; ५,५२,५; ५३,६; ५७,५; ६७,४[i]; ६,१६, ८; ७, ९६, ४; ८, २०, १८; १०३,७; ९,७४,४; १०, ६५, ११[j]; ७८, ५; १७२, ३; मा ३४,५६; का ३३,२,१९; तै २, ४,८,१; ३, १,११,७; मै २,४, ७; ४, ९,१; १२,१; काठ १०, १३; ११,९; १३, १५S; ३९, ६; क ४८, ७; कौ २, ८१०; ९३८; जै ४, ११, ७; शौ S४, १५,२;७;९; ६,३०, १S; १४, २,७२; पै S५,७,४;६;७, S९, ८,२; ३; १८, १४, २; S१९, २४,४; ४८, १९; -०नवः ऋ १०, ६६, [(३, ८, ८; ७, ३५. १४) १२]; -०नवः ऋ १, १५, [२; ६,५१,१५; ८, ७,१२;८३, ९]; २३,९; ३९, १०; ४५,१०; १०६, [१-६]; १७२, १-३, ७, ५९,१०, ६६,५; ८,७,१९;२०, १८, १२; १९, ३४; २०, २३; २५,११; ६७, १६; ८३, ६; ८; S तै १,८,३,१[k]; २, ३, १,३[l], मै १,१०, २S[k]; काठ ९,४S[l]; -क ८,७S[k]; कौ २,७०२; जै ३, ४६,८; शौ १३,१,३S[m]; पै ४, २८,१-६;१८,१५,३S[m], -नवे ऋ १,४७,[८; ९२, ३ (८, ४, १४; ८७,२; ४)]; ६,२,४[n]; ७, ३१,२; ८,२५, १२; १०, ९३, ६; कौ २, ६७; ११०७; जै ३, ७, ५; -Sनु काठ १३, १६; शौ ७,२१, ४; पै २०, ४, ५[o]; -नुः ऋ ३,२९,७; ४,४,७; ५, ४१, १८; ६, ३८, १; ६६, ५; ६८,५; तै १,२, १४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; शौ १८, ३, ६१S; -नुभिः ऋ १०, १७२,२; -नुम् ऋ ३,२६, १; ८,८८,२; कौ २,३६; जै ३,४, ७; शौ २०,९,२;४९,५; -०नू ऋ १, ११२, ११; ११७, १०; २४; १८०,६;१८४,४; ३,५८, ७, ४, ४१,८;५,६२,९;६,६७, २;७,६१,३; खि १,३,४; मै ४, १४,१०; -नूद ऋ ५,४१,१६.

सु-दामन्[b]- -०मन् ऋ ६, २०,७; -०मन् ऋ ६,२४,४.

सु-द्रावन्[p]- -द्ने ऋ १, ७६,३.

---

[a]) त्रिप. [अन्धम्- (तु. PW. GW. प्रभृ ; वैतु. वें. सा. ध्याप. [ऋषि-] इति?)]।

[b]) त्रिप.। वस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११९)।

[c]) उप. = १दुक्षिण-।

[d]) उप. = २दुक्षिणा- इति वें. सा.।

[e]) पाभे. पृ ३२९६ h द्र.।

[f]) = सपा. मान १, ९,३,६ शांश्रौ ४, ११,६ या ६, १४। तै १,४,४४,१ शौ ६,५३,३ तैआ २,४,१ नो अत्र इति पाभे.।

[g]) त्रिप.। नस. उप. प्रकृ. प्र.।

[h]) त्रिप. (सुदेय- = सुविवरणीय- [वसु-])। नस. उप. गत्यर्थे तुन् प्र. (वैतु. वें. सा. माग. प्रास. इतीव?)।

[i]) सपा. या ४,१९ वसूयवः इति पाभे.।

[j]) त्रिप. (°दीप्तिमत्- [देव-])। (सु√दा 'शुद्धौ' > सु-दान- > यनि. इति मतम्।

[k]) पाभे. पृ ३२१८ g द्र.।

[l]) = सपा. आपश्रौ १९, २०, १०। मै २, २,१ काठ ११,६ माश्रौ ५. १,९,११ दयनवसः इति पाभे.।

[m]) सपा. तैब्रा २, ५,३,१ अभितयः इति पाभे.।

[n]) पाभे. पृ १५७१ i द्र.।

[o]) °द्राव (मूको. °दावः) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. काठ १३,१६ शौ ७, २१,४)।

[p]) नस. उप. < √दा 'दाने'।

†सु-दास्[a]- -दाः ऋ ८, ७८, ४; -दासः ऋ ३,५३,११; ७,१८, २२; २३; २५; ३२, १०; -दासम् ऋ ३.५३,९; ७, १९, ३; ३३, ३; ८३, १; ४; ६; ७; शौ २०, ३७, ३; -दासे ऋ १, ४७,[(३)६]; ६३, ७[b]; ११२, १९; ५,५३,२; ७,१८, ५; ९; १५,१७; १९,६; २०, २; २५, ३;५३,३; ६०,८; ९; ६४, ३; ८३,८; शौ २०,३७,६.

सौदास[c]- -सान् तै ७, ४, ७, १¶.

सुदास-तर- -राय ऋ १, १८४, १; १८५,९.

सु-दिग्ध- -ग्धाः पै ९,१८,३[d].

सु-दिति[e]- -तिः[f] काठ १७,७; ३७, १७; क २६,६; -तिना मै २,८, ८[f].

सु-दिन[g]- -नम् मा १८,६; का १९, ४,२; तै ४,७,३,२; मै २, ११, ३; काठ १८, ९; क २८, ९; -†ना ऋ ४,४,७;५,६०,५; ७, ११,२; १८,२१; ३०, ३; १०, १०६,१; तै १,२,१४,३; मै ४, ११,५; काठ ६, ११; -नाः ऋ १,१२४,९; ७,९०,४; -†नानि ऋ ४,४,६; तै १,२,१४, ३; मै ४,११,५; काठ ६,११; -ने ऋ १,१८६,९; १०, ३९, १२; शौ १७, १, १७; पै १८, ३२, १; -नेषु ऋ ४,३७,१.

सुदिन-त्व- -त्वम् ऋ २, २१, ६; -त्वे ऋ ३,८,५;२३,४, ७,८८, ४; १०, ७०,१; मै ४,१३,१†.

सु-दिव्[h]- -दिवः ऋ १०,३,५.

सु-दिव[i]- -वम् शौ १९,८,३.

सु-दिह[j]- -हौ पै ५,२८,२?.

†सु-दीति[k]- -तयः ऋ १,१५९, [४; (१०,१७७,१)]; ५,४६, ६; ८, ९७, १२; कौ २, २८१; जै ३, २३,१३; शौ २०,५४,२; -तये ऋ ८, ७१, १४[l]; कौ १, ४९; जै १,५,५; ४, १४,८; शौ २०, १०३,१; -ऽतिः[f] तै ४, ४,१, २; ५, ३,६,१; -तिभिः ऋ ५, ८,४; २५,२[m]; ६४,५; ६,४८, ३; ८,२०,२; -तिम् ऋ ३,२, १३; १७, ४; २७, १०; मै ४, १३,५; काठ १८,२१; -ती ऋ ७,१,२१.

सु-दीदिति[o]- -तिम् ऋ ३, ९, [१ ८,१९,४ (४४, १३)][p]; कौ २, ७६४.

सु-दीधिति[q]- -तिः खि ४,९,१?[m,r].

सु-दु(घ>)घा[s]- -घा ऋ १, १८६, [४; ७,२,६][t]; २, ३५, ७; ५, ६०,५, १०,४३,९?[u]; ६९, ८; खि ५,५,५; मा १९, ८६; २०, ७५; २१,५२; का २१, ६, ७; २२,७,९; २३,६, ५; तै ४, ४, १२,४; मै ३,११,४;५,९; १६, ४; काठ २२,१४;३५,३†; ३८,

[a]) विप. (सुदातृ- [ऋ ५, ५३, २; ८, ७८, ४]), व्यप. (कल्याणदान-, वदान्य- [तु. या २, २४ प्रमृ.], देवपूजक- [राजन्-]) । गस. उप.<√दास [=√दाश] 'दाने, पूजायाम्' ।

[b]) तु. वें. प्रमृ.; वैतु. LR. PG [१,१५३] सुदासम् इति शोधुकाः, FOY [KZ ३४, २४२] त्रिप. [पुरुकुत्स-] इतीव? । [c]) अपत्यार्थे अण् प्र. ।

[d]) सपा. शौ ५,१८,८ अभिदिग्धाः इति पाभे. ।

[e]) विप. । बस. ।

[f]) सपा. सुदितिः (गोब्रा २,२,१३ वैताश्री २२,१७ च)<>सुदितिना <> तै ४, ४, १, २; ५,३, ६,१ तांब्रा १,९,११ सुदीतिः इति पाभे. ।

[g]) विप, [दीप्तिमत्- (अहन्- प्रमृ. [ऋ १, १२४, ९ प्रमृ.].], नाप. [सुदिवस- (ऋ ७, १८,२१ प्रमृ. [तु. निघ ३,६])] । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९) । (√शुध् >) *शुधिन- > यनि. इति मतम् ।

[h]) त्रिप. (शोभनदीप्ति- [अग्नि-]) । गस. उप. कर्तरि कृत् (तु. वें. सा. PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. GW. त्रिप. [भाम-] इति ?) । [i]) नाप. (शोभन-दिन-) । प्रास. ।

[j]) त्रिप. (*सुदृढ- [दंष्ट्र-]) । प्रास. उप. नैप्र. < दृढ- (वैतु. PW. प्रमृ. °दिह्- इतीव ?) ।

[k]) त्रिप. (प्रदीप्त- [अग्नि- प्रमृ.]), नाप. (दीप्तिमती- [ज्वाला-]) । बस. उप. भाप. <√दी ।

[l]) व्यप. (ऋषि-) ।

[m]) सपा. °तिभिः<>°धिति. इति पाभे. ।

[o]) = सु-दीति- । त्रिप. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२,११८) । शिष्टं k द. ।

[p]) पाभे. पृ ३४०१ n द. ।

[q]) उप. <दीधि <√धी । शिष्टं k,o द. ।

[r]) °तिम् इति शोधः? । [s]) विप., नाप. । गस. ।

[t]) °घे इव इति कृत्वा द्विवचनान्तं द. (तु. पृ १७४२ k, °घे च इति GW.; वैतु.पपा. प्रमृ. °घा [एकवचनान्तम्]) इव इति ?। [u]) सु√दुह् > *सु-दुघन् - (विप. [इन्द्र-यष्टृ-]) > [पुं. ३१] यनि. इति मतम् ।

३;९; क ४८,४†; शौ १२, ४, ३५; १८,४,५०; २०,१७,९†; पै ११,५,४; १२, ६, १; १५, १,१०; १७, १९, ५; –घाः ऋ ४,१, [१२; ५,३१,३]; ५,३१, ८![a]; ७,१८,१; ३६,६;४२, ४; ८,६९,१०;९,७७,१; ९६,२४; ९७,५०; खि ३, १०, १; †कौ १, ५५६; २, ६५०; ७७७; जै १, ५७, ३†; शौ २०, ९२,७†; –†घाम् ऋ १,४, [१; ८,५२, ४]; १६४,२६; ६, ३५, ४; ८, १,१०; १०, १२२, ६; खि ३, ४,४; काठ १२,१४; ३१, १४; कौ १, १६०; २९५; २, ४३७; जै १,१७,६; ३१, ३; ३, ३३, १२; शौ ७,७७,७; १०९, १S; S९,४,२१; १५,४; २०,५७,१; ६८,१; पै ११,५,१S;१६, ३६, १S; ६८,४; २०,३, ६S; ११, १; –घे ऋ २, ३, ६; मा २०, ४१; २८,६;१६; ३९; का २२, ४,६; ३०,१,६; २,५;४, ५; मै ३,११,१; काठ ३८,६.

?सुदुभिः[b] पै २,६५,१.

सु-दृढ,ढा- -ढम् शौ १०, २, ३[c]; –ढा पै १६,४६,५.

सु-दृत[d]- -तम् जै ४ ७,७[e].

सु-दृश्- -दृशः ऋ ४,२३, ६; ५, ३, ४; ९, ७३, ७; –†दृशम् ऋ ३, १७,४[f]; ६, १५, १०; तै २, ५,१२, ५; मै ४, १३, ५; काठ ७,१६; १८, २१.

सु-दृश[g]- > सुदृशी[h]- -शी ऋ १, १२३,२; ४, १६, १५; –शीः ऋ ५,४४,२.

†सु-दृशीक[i]- -कः ऋ ५, ४, २; ९, ८६,४५; तै ३,४,११,१; मै ४, १२,६; काठ २३, १२; कौ २, ९६६; जै ४, २०, ९; –कम् ऋ ४,१६,४; ७,७७, ३; शौ २०, ७७,४.

सुदृशीक रूप- -पः ऋ ४,५,१५.

सुदृशीक संदृश्[j]- -दृक् ऋ ७,७७, २.

सु-देव,वा[k]- -†व ऋ १, ८४, १८; ५,५३,१५; ८, ६९,१२[l]; १०, ९५,१४; मै ४, ७,८[l]; शौ २०, ९२, ९[l]; १२६, १२S[m]; –वम् ऋ १,७४,५; खि ५, ७, ३, १; मा २१,४८; २८,१२; का २३, ६,१; ३०,२, १; मै ३,११, ५; ४,१३,८; काठ १९, १३, –वा पै १, ११०, १[n]; –वाः ऋ ८, ५५,४; खि ३,७, ४; तै ३, २, ८,३; –वाय ऋ ८,५,६.

सुदेव्य[o]- -व्यम् ऋ १,११२,१९![p], १०,३५,४.

सु-दोघा[q]- -घे ऋ ३,१५,६.

सु-दोह[r]- > सुदोह-तर- -र मै १, ४,५; काठ ३२, २.

सु-द्युत्[s]- -द्युतः ऋ १, १४३, ३[t]; ८,२३,४; –द्युते ऋ १, १४०, १.

सु-द्युम्न,म्ना[u]- -म्नः मै १, २, ३; –म्नाम् ऋ ३,१९,[२(४,६,३)].

सु-द्योत्मन्[v]- -त्मा ऋ १, १४१, १२; –त्मानम् ऋ २,४,१; काठ ३९,१४†.

---

[a]) विप. (२अग्नि-)। (सु-दुर √ *लघ् 'लङ्घने' >) *सुदुर-ल(घ >)घा- > 'घाः > नेप्र. *सुदुघाः इत्यनवगत्यं पदमिति मतम् (तु. पृ २००२ *d*)।

[b]) सुद्युभिः इति शोधः ?।

[c]) सपा. पै १६,५९,३ सुहनम् इति पाभे.।

[d]) गस. उप. < √दृ [= √धृ] 'धारणे'। वा. किवि.।

[e]) सपा. ऋ ९,५७,३ सुमतः इति पाभे.।

[f]) वैतु. सा. उप. खल् प्र. इति ?।

[g]) गस. उप. कत् प्र।

[h]) वैतु. GW. प्रमृ. < दृश-।

[i]) विप.। गस.।

[j]) विप. (उपस्-)। बस. उप. भाप.।

[k]) विप. (मर्य- प्रमृ.)। बस. उप. भाप. (ऐश्वर्य-प्रमृ. [वैतु. अन्ये नाप. इति ?])।

[l]) विप. (वरुण- [अग्नि-]), नाप. [शोभन- (कमनीयदेव- वा कमनीयदेव- वेति सा [५,२७] प्रमृ., सत्यदेव- इति [ताम १,१,१])]। बस. उप. भाप. धा. वर्णने वृत्तिर्थेति मतम्।

[m]) वैतु. सु° इति शंपा. सात.।

[n]) पाभे. पृ ३२४३ *l* द्र.।

[o]) नाप. (धनादि-)। स्वार्थे यत् प्र. (तु. वें. सा. GRV.; वैतु. GW. प्रमृ. समूहार्थे इति ?)।

[p]) तु. स्क. वें. सा. GW. प्रमृ; वैतु. GRV., [पपा] Gri. 'देवी- > -व्यम् इति ?।

[q]) = सु-दुघा-। विप. (रोदसी-)। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)। उप. भाप. = दोह-।

[r]) विप.। गस. उप. खल् प्र.।

[s]) विप. (भासमान- [अग्नि-])। गस.।

[t]) सपा. (तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. विप. [स्वेद-] इति, प्रश्न चेति ?)।

[u]) विप.। बस.।

[v]) विप. (अग्नि-)। गस. उप. √द्युत् + मनिन् प्र.।

सु-द्रविणस्[a]- -०णः ऋ १,९४, १५; १०,६१,२१; पै १२,१, १५†; -णाः खि ४, ९, ६; ५, ७, ३, ११; मै ४, १०, ३; काठ १९, १३.

सु-द्रु[b]- -‡द्रुवम्[c] कौ १, २३८; २, २१७; जै १, २५, ६; ३, १९, १२; -द्र्वम्[c] ऋ ७,३२,२०; १०,२८,८.

सु-घ्न[d]- -घ्नौ ऋ ५,३४,८.

१सु-धन्वन्[d]- -न्वने मा १६, ३६; का १७,५,५; तै ४,५,७, १; मै २,९,७; काठ १७, १४, क २७ ४; -न्वा ऋ ५, ४२, ११; -न्वानः ऋ ५,५७,२.

२सु-धन्वन्[e]- >सौधन्वन[f]- -नाः ऋ १,११०,४; तै ३,१,९,२; काठ ३०,६; शौ ६, ४७,३; पै ८,१२, १; १९, ४३, १२; -०नाः ऋ १,१६१,२; ७, ८; ३, ६०, १; ४; ४, ३५, १; ८; -नासः ऋ ३,६०,३; खि १,२,९; -०नासः ऋ १,११०, २; ८; -नेभिः ऋ ३,६०,५.

सु-धया[g]- -याम् पै ६,१०,५?.

सु-धर्मन्[d]- -र्मे[h] मा ३८, १४; का ३८,२,८.

?सुधा पै २०,२७,८[i].

सु-धा[j]- -धया[k] मै १, ७, १; ८, ९; -धा[l] काठ ३६, ११; -धाम् काठ ५,५; ३२,५[?];¶; ४०, ३; -धायाम्[m] शौ १७, १, ६-१९; २४.

सु-धातु[n]- -तु ऋ ७,६०,[(१,३६,८) ११]; मै १, १, १३[o]; ३, ३८; ४,१, १४; ८, २¶; -तुम् मा १,१२; का १,४,२.

सुधातु-दक्षि(णा >)ण[p]- -¶णः काठ २८,४; क ४४, ४; -णम् मा ७,४६; का ९,२, ६; तै १, ४,४३,२; मै १,३, ३७; ४, ८, २; काठ ४,९; क ३,७.

?सु-धाय[q]- -यम् तै ५,५,१०,७¶.

|सु-धा(रा>)र,रा[r]- -रः ऋ ९, १०९, ७; कौ १, ४३६; जै १, ४२, १०; -राः ऋ ७, ३६, ६; ९,९६,२४.

सु-धि[s]- -धीन्[t] काठ १, १२; ३१, १२; क १,१२; ४७,११.

सु-धित,ता[u]- -तः ऋ ३, २३, १; २९,२[v]; ४, ६, ३; ७; ५०, ८; ७,४२, ४; -तम् ऋ १, १४०, ११; ४,२,१०; ५, ३, २[w]; ६, १५, २; ७, ७, ३; ३२, १३; ८,२३,८; ६९, १७; १०, २७, १६; शौ २०, ५९,४;९२, १४; -ता ऋ १, १६६,६; १६७, ३; ३,११,८; ८,६०,४; १०, ७०, ८; जै ४, २८, ८†; -ताः ऋ १०, ११५, ७; -तानि ऋ १,

[a]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २, ११८)।

[b]) विप. (सुद्रु-दारु- [नेमि-])। बस. इति प्रायोवादः?। (√सुद् = √शुन्ध् 'दीप्तौ' >) सुद्रु- [काष्ठ-] > सुद्रु-मय- > नैप्र. *सुद्र्व- > यनि. इति मतम् (तु. [तात्पर्यतः] PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. उप. = जल ?)।

[c]) सपा. °द्रुवम् <> °द्र्वम् इति पाभे.।

[d]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।

[e]) व्यप.। [f]) = ऋभु-। अपत्यार्थे अण् प्र.।

[g]) विप. (गो-)। उस. उप. < √धे 'पाने'। शोधः पृ १८२१ *i* द्र.।

[h]) पाभे. पृ १२७३ *e* द्र. (वैतु. उ. म. सं१, ?MVG [पृ २०८ टि १] °र्मा [पुं. प्र१] इति शोधुकः?)।

[i]) सपा. शौ ६,२९,३ युधा इति पाभे.।

[j]) भाप. (शर्मन्-), नाप. (अमृत-, अन्न-)। गस. उप.? < √धा वा < √धे वा।

[k]) सपा. मा ८, ६१ प्रमृ. आश्रौ ३, १४,१० प्रमृ. स्वधया इति पाभे.।

[l]) सपा. मै १,१०,१७ स्वधा इति पाभे.।

[m]) सा. स्व° इति (तु. सपा. पै १८, ३१, १-८; ३२, १-३ स्वधायाम् इति पाभे.)।

[n]) विप., नाप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२, ११९)। [o]) वा. किवि.।

[p]) विप. (दक्षिणीय- [ऋषि-, श्रोत्रिय-])। बस. उप. = २दक्षिणा- (वैतु. भा. प्रमृ. पूप. = हिरण्य- इति?)।

[q]) भाप., नाप.। गस. उप. < √धा 'धारणे' वा 'धावने' वा (तु. [अंशतः] सा. PW. प्रमृ; वैतु. भा. णमुलन्तम् अव्य. इति, weber [IS १३, ९७] सुधायाम् [तु. ऐब्रा ३,३९] इति शोधुकः इव ?)।

[r]) विप.। बस.।

[s]) विप. (योनि-)। बस. उप. भाप. < √धा।

[t]) सपा. वाश्रौ १,३,७,१२ सुधीम् इति पाभे.।

[u]) गस.।

[v]) सपा. कौ १,७९ जै १,८,७ कठउ २,१,८ सुभृतः इति पाभे.।

[w]) सपा. वाध्रू १६,७ सुकृतम् इति पाभे.।

१३५,[४(६,१६,४४)]; २, २७, १०; ६,१५,[१५; १०,५३,२]; -ते खि ५, ७, ३, ३; मा २८, १४; का ३०,२,३; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; -तेभिः ऋ ६ ३३,३.

सु-धी[a]- -धियम् पै ५,३६,७;-†ध्यः ऋ १,५१,१४; ४,२,१४; २१, ८; ५,४५,५; ६,१, ७[b]; मै ४, १३,६[b]; काठ १८,२०[b].

सु-धुर्[c]- -धुरः ऋ १, ७३, १०; मै ४,१४,१५†; -धुरम् ऋ ८, ३, २२[d]; -धुरा ऋ ३,४३, ४, ५, २७, ३; ४३, ५.

सु-धुर[e]- -रः ऋ ३, ३८, १; -रान् काठ ३८,१२.

सु-धृत,ता[f]- -तः शौ १३, २, १२; पै १८,२१,६; १९,४६,१[g]; -तम् पै १६,५५,३[h]; -ता[g] मै २,७, १५.

सु-घृप्[i]- > सुघृप्-ट(<त)म,मा- -मम् ऋ १,१८,९; -मे ऋ १, १६०,२[j].

?सु-नक्षत्र- -त्रम् शौ १९,७,३.

सु-ना(थ>)था[k]- -०थाः शौ १२,३, २७; पै १७,३८,७.

सु-नाभि[l]- -भिः शौ ४, १२, ६; पै ४,१५,७.

सु-नामन्[l]- -म पै१९,३०,१३; -मा शौ ८,६,४[?]; पै १६ ७९,४[?].

सु-निधा[m]- -धा[n] ऋ ३,२९,१२.

सु-निरज[o]- -जम् ऋ १,१०,७.

सु-निर्मथ[p]- -मथा ऋ ३,२९,१२.

सु-निष्क[k]- -ष्काः ऋ ४, ३७,४; ७, ५६, [(५, ८७,५) ११].

†१सु-नीति- -तिः ऋ ६, ४७, ७[q]; -ती[r] ऋ ६, ४५, १; ८, ६०, ११; कौ १, ४३; १२७; जै १, ४,९; १४,३.

२सु-नीति- -तय.[k] ऋ १०, ७८,२; -तिभिः[s] ऋ २, २३, ४; १०, ६३,१३; -ती खि ३,१०,५[t].

३सु-नीति- -ति.[k] पै १,७८,२.

१सु-नीथ[u]- -†थः ऋ १,३५,७;१०; २,८,२;८,४६,४; मा ३४, २६; का ३३, १, २०; कौ १, २०६; जै १, २२, ३; -थम् ऋ १०, ४७,२; खि १, ११, ५; मै ४, १४,८; -था: ऋ ३,८, ८;६, ५१, ११; -थाय ऋ १, १२, १३; -थासः ऋ ५,६०,४, -थे ऋ ५,७९,२[v]; कौ २,१०११.

२सु-नीथ[w]- -थः मै ४,९,१२.

सु-नृम्ण-> सौनृम्ण[k]- -म्णम् पै २, ४७,४[?].

सु-नौ[a]- -नावम् मा २१, ७; का २३, १, ७.

?सुन्त्रि[y] पै ४,२४,३.

सुन्वत्- √सु(अभिषवे) द्र.।

?सुन्वति पै २,६४,१.

?सुन्वतीम् पै ७,१३,१२.

?‡सुन्वम्[z] पै २०,११,५.

सुन्वान- √सु (अभिषवे) द्र.

सु-पक्व[?]- -क्वे शौ ५,२९,६; पै १३, ९, ९

सु-पक्ष[k]- -क्षम् शौ १३,२,२; पै १८, २०,६.

सु-पचस्[a1]- -चाः मै १,१,३.

सु-प(ति>)त्नी[l]- -त्नी ऋ ६ १,७[b1];

[a]) विप., नाप. । वस ।

[b]) सपा. तैब्रा ३,६,१०,३ सुधियः इति पाभे ।

[c]) विप. (हरि- प्रमृ.)। वस. अन्तोदात्ते समासान्तस्य वैकल्पिकः प्रतिषेधः उसं. (पा ५,४,६९)।

[d]) सा. <सु-धुर- इति?।

[e]) समासान्तः अः प्र.। शिष्टं c द्र.। [f]) गस.।

[g]) पाभे. पृ ३३९५ a द्र.।

[h]) पाभे. पृ ३४०४ c द्र.।

[i]) विप.। गस. उप. <√घृप् "कर्षणे' (तु. पं. √घीसना, Eng. √drag)। शिष्टं पृ ३२४४ b द्र.।

[j]) वेतु. वें., सा. <सुरष्ट-तम- इति?।

[k]) विप.। बस.।

[l]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९)।

[m]) गस. उप. भाप. < नि √धा (वैतु. PW. सु-निधि-, GW. सु-निधु- [विप.] इति?)। [n]) सुः।

[o]) विप. (यशस्-)। गस. उप. निर् √अज् + खल् प्र.।

[p]) गस. उप. भावे कृत् (तु. सा.; वैतु. GW. °मथ- इति?)। [q]) तु. पृ ३३९८ m।

[r]) नाप.। गस.। [s]) प्रास. निरुक्तादिस्वरः।

[t]) =सपा. तैब्रा १,४,८,६। कापा ९८:६ सुनीत्या इति, खिसा १८,५ ?सुनीतौ इति च पाभे.।

[u]) विप.। बस.। यद्वा गस. कर्तरि कृत् (तु. पृ १८४७ e)।

[v]) व्यप. (ऋषि-)।

[w]) नाप. (धर्म-)। प्रास.।

[x]) स्वार्थे अण् प्र.!

[y]) सुन्दरी-> -री इति शोध (तु. छन्दः)।

[z]) सपा. ऋ १,७२,५ शृण्वन् इति पाभे.।

[a1]) उप. भाप.। पृ ३४०१ m द्र. (वैतु. GW. सु-पचन- इति?)। [b1]) तु. पृ १४५ e।

काठ ३१, १४‡[a]; शौ ११, १, १४; पै १६,९०,४; २०,३५,१[b]; –त्नीः ऋ ६,४४,२३; १०,१८,७; मा १२,३५[c]; २०,४०; का १३, ३,६[c]; २२,४, ५; तै १,१,१०, १; ३,५,६,१; ४,२,३,२[c]; मै ३, ११, १; १२, २१; काठ १६, १०[c]; ३८, ६; क २५, १[c]; शौ १२,२,३१†[d]; १८, ३, ५७; पै १७,३३,१†[d]; –‡त्नीम्[e] तै १, ७,१३,१; काठ ८,१७.

†सु-पृथ्[f]– -पथा ऋ १,१८९, १; ७, ६०,६; १०,४४,२; मा ५,३६; ७,४३; ४०,१६; का ५, ९, २; ९,२,३; ४०,१, १८; तै १, १, १४,३; ४,४३,१; मै १,२,१३; काठ ३, १; ६, १०; क २, ८; शौ २०,९४,२.

सु-पथ[g]– -थम्[h] तै ४,७,२, २; मै २, ११,३; काठ १८, ८; –†था ऋ १,२५,१२; ४२,७; ६,६४, १; ४; ८,९७, १३; ९, ९७, १६; १०,६३,७; कौ १,४६०; जै १, ४८,४; शौ २०,५५,१; –थानि ऋ ७,६२,[६; ६३,६], ९, ८६, २६.

सुपथ्यं[i]– -थ्यम्[h] मा १८, ११; का १९,३,२; क २८, ८.

†सु-प(द्>)द्वी– -द्वी ऋ ३,३१, ६; मा ३३, ५९; का ३२, ५, ५; मै ४,६,४; काठ २७, ९.

सु-पप्तनि[j]– -नी[k] ऋ १, १८२,५.

?सुपयाः[l] पै ३,३९,६.

सु-परिविष्ट,ष्टा[m]– -ष्टा.[n] मा ६,१३[२]; का ६,३,२[२]; मै १,१, ११; २, १६.

सु-पर्ण (वप्रा.)[o]– -र्णः ऋ १, ३५,७; १०५,१; १६४, ४६; २,४२,२; ४,२६,४,५,४७, ३; ८, १००, ८; ९,४८,३; ७१,९; ८६, २४; ९७,३३; १०,२८,१०; ३०,२; ५५,६; ११४,४; १४४,४,१४९, ३; खि १,५,२; १२,८; मा १२, ४[२]; १३,१६; १७, ६०†; ७२; १८,४२; २४, ३४; ३७[p]; ३३, ९०†; का १३,१,४; ६; १४,२, १; १८,५,११†; ६,८; २०,२, ५; २६,७,४; ८,२[p]; तै ३, २, १, १; ४, ७, १; ४, १, १०, ५[२]; २,९,१; ६; ३,३, २; ६,३, ४†; ५,३; ५,१, १०, ५¶; ५, २१,१; ७,५,८,५¶; मै २, ७, ८[२]; १५; २०; १०, ५†; ६; १२,२; ३,२, १; ३, ९; १४, १५; १८[p]; ४, ८, १¶; ९, १९; काठ १६,८[२]; १६†; १८, ३†; ४; १४; १९, ११; २१, ८†; ९; ३४,१४[q]; ३९, ७; ४७, ११; क २८,३†; ४; २९, ३; ३१, १; †कौ १, ४१७; २, १८८; ११३१; ११९३§; जै १, ४०, ९†; २,१,९; ३,१७,९†; शौ १, २४,१; २,२७,२; ४, ६, ३; ५, १४,१; ६, ८, २; ८३, १; ७, ४२,२; ९,१५, २८†; १२, ३, ३८; १३, २, ९; ३२; १८,४, ८९†; १९,६५,१; पै १,२१, २; २६,१; २, १६, २; ५, ८, २; १४,७; ६,७,१[२]; ७,१,१; १५, ११, ३†; १६, १५०, ४; ९; १७,३९,८; १८, २१, ३; २३, १०; २५,२[r]; ३२, १४†; १९, १३,९[s]; २५, ६; ७; ३७, १४; ४०,३†; ४६, १; २०, ९,१०; ५४, ९; –र्णम् ऋ १,१६४, ५२[t,u]; ६,७५,११; ९,८५,११; १०, ११४, ५; १२३, ६; मा १८,५१; २९, ४८‡; का २०,

[a]) सपा. ऋ १०,११४, ३ तैब्रा १, २, १,२७ आपश्रौ ४,५,१ प्रमृ. सुपेशाः इति पाभे.।

[b]) सपा. मै ३,८,४ काठ ८, १७ जिगाय इति पाभे.।

[c]) पाभे. पृ ३२५५ *g* द्र.।

[d]) पाभे. पृ ३४०० *g* द्र.।

[e]) सपा. ऋ १०,८६,११ शौ २०,१२६, ११ या ११, ३८ सुभगाम् इति पाभे.। [f]) प्रास. निरुदकादिस्वरः।

[g]) प्रास.। पाप्र. समासान्तः अः प्र.।

[h]) सपा. सुपथम् <>सुपथ्यंम् इति पाभे.।

[i]) स्वार्थे यत् प्र.।

[j]) भाप. (सुगमन-)। गस. उप. भावे कनिच् प्र. लिड्वत् उसं. (पाउ २, १०७ [तु. पत्तिवृस्- प्रमृ.]; वैतु वें.?, सा. विप. कर्तरि कृदिति, [पक्षे] सा. वा. क्रिवि. इतीव?)। [k]) तृ१ (तु. GW. ORN. L [३८०] प्रमृ.; वैतु पपा. °नि इति?)।

[l]) सुपयस्-(विप.)> -यसः इति शोधः।

[m]) प्रास.। [n]) पाभे. पृ १९४५ *o* द्र.।

[o]) विप., नाप. [आदित्य- (बहु. तद्रश्मयः [तु. या २,१२]), अग्नि- प्रमृ.]। बस. उप. =पत्र- वा =वर्ण- [दीप्ति-] वेति। [p]) पाभे. पृ ३१५५ *b* द्र.।

[q]) पाभे. पृ १५७८ *f* द्र.।

[r]) सपा. शौ १३,२,४२ चिकित्वान् इति पाभे.।

[s]) पाभे. पृ २५६९ *m* द्र.। [t]) पाभे. पृ ३३०० *b* द्र.।

[u]) नाप. (वैतु. GW. विप. इति?)।

३, १; ३१, २, ८†; तै ३, १, ११, ३†; ४, ६, ६, ४†; ७, १३, १; मै २, १२, ३; ३, १६, ३†; काठ १८, १५; १९, १८†; ४६, १†[a]; क २९, ४; †कौ १, ३२०; २, ११९६; जै १, ३३, ८†; शौ ४, १४, ६; ७, ४०, १†; १३, २, ३६; ३७; १८, ३, ६६†; पै ६, ७, २; १५, ११, २†; १८, २४, ३; ४; २७, २[b]; -र्णस्य शौ ४, २०, ३; पै २, ८१, ४; ५; ८, ६, ३; १९, ३०, १५; -र्णा ऋ १, १६४, २०; ४, ४३, ३, १०, ११४, ३, शौ ९, १४, २०†; पै १६, ६७, १०†; २०, ५६, ५; -र्णाः ऋ १, ७९, २; १०५, ११; १६४, २१; २२; ४७, ९, ८६, १; १०, ७३, ११[c]; ९४, ५; †तै ३, १, ११, ४, ५; मै ४, १२, ५[d]†; काठ ९, १९†, †११, ९; १३[d]; ३५, १४; क ४८, १३; कौ १, ३१९†; २, १२१४; जै १, ३३, ७†; शौ २, ३०, ३; ५, २८, ८; †६, २२, १; ४९, ३, ८, ७, २४; ९, १७; ९, †१८, २१; २२; १५, २२; ११, २, २४; १२, १, ५१; १३, ३, ९†; १८, ४, ४; पै २, १७, ५; ५९, ६; ८१, ३; ४, २७, १; १६, १४, ३; १९, ७; †६७, ११; १२; ६९, १३†; १०३, १०; १७, ५, ९; १८, २६, २; †१९, २२, १०; ३१, १६; २०, ५२, ८†; -र्णान् मा २४, २५; का २६, ५, ५; मै ३, १४, ६; -र्णेन काठ ३५, १५; -र्णैः शौ ११, १२, २६[d].

सुपर्णी[e]- -¶र्णी तै ६, १, ६, १[f]; मै ३, ७, ३; काठ २३, १०[f]; क ३७, १[f]; -¶र्णीम् तै ६, १, ६, १; मै ३, ७, ३; काठ २३, १०[f]; क ३७, १[f]; -र्ण्यः ऋ ९, ८६, ३७; १०, ८८, १९[f]; कौ २, ३०७; जै ३, २५, ३; -र्ण्यौ खि १, ३, ७[g].

१सौपर्ण[h]- -र्णम् शौ १६, २, ५[i]; -¶र्णानि[j] मै ३, ७, ३¶; काठ २३, १०; क ३७, १.

सौपर्णेय[k]- -या. तै ६, १, ६, १[j].

२सौपर्ण- -र्णौ खि १, २, ११.

सुपर्ण-चित्- -चित् मा २७, ४५; का २९, ६, १.

†सुपर्ण-यातु[l]- -तुम् ऋ ७, १०४, २२; शौ ८, ४, २२; पै १६, ११, २.

सुपर्ण-सद्- -सत्, द् तै ४, ४, ७, १; मै २, १३, १८; काठ ३९, ९.

सुपर्ण सुवन[m]- -ने[n] शौ ५, ४, २.

सु-पलाश[o]- -शम् ऋ १०, ४३, ४; शौ २०, १७, ४†; -शे ऋ १०, १३५, १.

सु-पवि[o]- -विः खि १, १२, ५; शौ ४, १२, ६; पै ४, १५, ७.

सु-पाणि[o]- -णिः ऋ ३, ३३, ६, ५४, १२; ७, ३४, २०; मा ११, ६३[p]; का १२, ६, ४[p]; तै ३, १, ११, ४‡[q]; ३, ११, ५†; ४, १, ६, ३[p]; मै २, ७, ६[p]; ३, १, ८[p]; ४, ९, १[p]; १२, ६‡[q]; १३, १०†; काठ १६, ६[p]; -णिम् ऋ ६, ४९, ९; ७, ४५, ४; -णी ऋ १, ७१, [९; ३, ५६, ७], खि १, ११, ७; -०णी ऋ १, १०९, ४.

सु-पार,रा[o]- -†रः ऋ १, ४, [१०;

[a]) Sch. स° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ ६, ७५, ११)।

[b]) सपा. शौ १५, १, २ सुवर्णम् इति पाभे ।

[c]) त्रिप. [त्रि- = शकुनि- (तु. वैं. GW. प्रमृ.; वैतु. या [४, ३] प्रमृ. नाप. इति?)]।

[d]) वैतु. LR. W. B [टि.] 'र्णाः इति शोधुकाः? ।

[e]) व्याप. (तै. मै. काठ. क.), अन्यत्र त्रिप., नाप. ।

[f]) नाप. [रात्रि- (तु. या [७, ३१] प्रमृ; वैतु. GW. प्रमृ. अन्यथावदाः?)]। बस. उप. <√पृ [= √वृ] ' *आवरणे' इति नाम् ।

[g]) *सु-पर्ण- >(स्त्री.) °र्णी- > -र्ण्यौ इति शोधः, उप. <√पर्ण् 'स्तुतौ' इति ।

[h]) नाप. (छन्दस्-) । अण् प्र. (पावा ४, १, ८५) ।

[i]) त्रिप. (चक्षुस्-) । तस्येदमीयः प्र. ।

[j]) सपा. सौपर्णानि <> सौपर्णेयाः इति पाभे. ।

[k]) = १सौपर्ण- । ढक् > एयः प्र. (पा ४, १, १२०)।

[l]) इन्-यातु- इत्यनेन सन्यायम् ।

[m]) विप. (गिरि-) । उस. उप. √सू (वधा.)+ अधिकरणे क्युन् प्र. (पाउ २, ८०) ।

[n]) सपा. पै १९, ८, १४ सुवर्णम्यवने इति पाभे. ।

[o]) त्रिप. । बस. ।

[p]) = सपा. माश ६, ५, ४, ११ तैआ ४, ३, २ बौश्रौ ९, ४:९ प्रमृ. । शांश्रौ ८, १८, १ हिरण्यपाणिः इति पाभे. ।

[q]) = सपा. आमिगृ २, १, ५ : १९ प्रमृ. । ऋ २, ३२, ७ सुबाहुः इति पाभे. ।

८,३२,१३]; ६,४७,७,८, १३, २; कौ २, ९७; जै ३, ९, ११; शौ २०,६८,१०; -रम् ऋ ३, ५०,३; -रा ऋ १,१५२,७, ७, १८, ५; तै १, २, ३, १[a], ६, १,४, ४[a]; मै ४, १४, १२†; -राः ऋ ३,३३,९; ८,९६, १; -रासः ऋ ३,३९,८.

सुपार्-क्षत्र[b]- -त्रः ऋ ७,८७,६.

सु-पा(र्व>)र्वा[b]- -र्वा पै १४,३,१.

सु-पावृ[c]- -वः[d] तै ७,५,२०,१.

सु-पा(श>)शा[e]- -शया शौ ३,११, ८; पै १,६१,१.

सु-पित्र्यं[f]- -०त्र्य ऋ १०,११५,६.

सु-पिप्पल,ला[b]- -लः मा २१, ५६; २८,२०; का २३, ६, ९; ३०, २, ९; मै ३,११,५; -लाः ऋ ७,१०१,५; मा ११, ३८; ४८; १२, ६९; का १२,४, १; १२; १३,५,८; तै ४,१,२,४; ४, ४; ५, १,५, १०; ७, ५, २०, १; मै १,२,२;१४; २,७, ४; ५;१२; ३,१,५[२]; ६; ६, ८; ९, ३; काठ ३,३; १६, ४[२]; १९, ५[२]; २०, १५†; २६,५; ४५, १७; क २, १०,३०,३[२];४१,३; शौ ३,१७, ५; पै २, २२, ३; १२, ६, ५, -लाभ्यः मा ६,२; का ६,१,२; तै १,२,२,३; ३, ६, १; ६, १, ३,७;३,४,२.

सु-पिश्[g]- -पिशः ऋ १, ६४,८.

सु-पीवस्[b]- -वसः ऋ १०, ९४, ११.

सु-पु[h]- -पुना शौ १२,२,११; पै १७, ३१,१.

सु-पुत्र,त्रा[b]- -त्रः खि ४, १३,१[i]; -त्रा ऋ ३, ४, [११; ७, २, ११;]; १०, ८५, २५; काठ १,१०; शौ १४, १, १८†, पै १८, २, ८†; -त्राम् ऋ १०, ८५,४५;-०त्रे ऋ १०, ८६,१३; शौ २०, १२६, १३†; -त्रेण पै १९, ५५,१०; -त्रौ शौ १४, २, ४३; पै १८, ११, ३.

सु-पुष्टि[k]- -ष्टिम् शौ १९, ७, ४; -ष्ट्या पै २,१३,४[l].

सु-पू[m]- -पूः काठ १,१०[n]; -प्वा[o] मा १,३; का १, २, ३.

†सु-पूत[p]- -तम् ऋ ४, ५७, २; ५, १२,१; ७,४, १; १०,३०,३, तै १,१,१४,३; मै ४, १४,३; काठ ४, १५; ७, १६; ३०, ४; क ४६,५.

सुपूत-पू[m]- -पूः काठ ३४, १६.

सु-पूर्ण,र्णा[p]- -†र्णम् ऋ ८,२,१; कौ १, १२४; २, ८४; जै १, १३, १०; ३,८, १०; -र्णस्य ऋ ६, ४८,१८; -र्णा[q] मा ३, ४९; का ३,६,१; तै १,८, ४, १; मै १, १०, २; काठ ९, ५; क ८, ८; शौ ३, १०,७; पै १, १०६, ५; -†र्णाः ऋ ८, २, ८; जै ४, १६,९.

सु-पृक्ष्[b]- -पृक्षः ऋ ७,३७,७.

सु-पेशस्[b]- -†शसः ऋ २, ३२, ५; ३५,१; ५,५७,४; ८,६८, १६; ९,५,८; ८१,१; खि ५, ६, ६; तै ३,३,११,५; मै ४,१२,४;६; काठ १२,१५; १३,१६; शौ ७, ५०,२; पै २०, १०,९; -शसम् ऋ १, ४८,१३[r]; ४९, २; ६३, ९; २, ३४, १३; ५, ३०, १३; ७,३२,१३; ९, ७१, ५; खि ५, ६,७; मै ३, ११,२[s]; शौ २०, ५९, ४†; -शसा ऋ १, १३, [७; १४२, ७], ४७,२; १८८, ६; ६,७०,१; १०,३६, १; खि ५,७,१,७; मा २०, ६१; ७४; २१,१७; ३५; २८, २९[t]; ३४, ४५†; का २२,६,७;७,८; २३, २,६; ४,७; ३०,३,६[t]; ३३,२,

[a]) पामे. पृ ३४०० म्र द्र ।

[b]) विप. । बस. ।

[c]) विप. (पवमान-) । बस. उप. भाप. <√पू ।

[d]) सपा. काठ ४५,१७ सूपवाः इति पामे. ।

[e]) नाप. (रज्जु-) । बस. ।

[f]) विप. (अग्नि-) । प्रास. निरुदकादिस्वरः । उप. विप. <पितृ- (पा ४,३,७९) ।

[g]) विप. । बस. उप. =रूप-, यद्वा गस. उप. कर्तरि कृत् [तु. सा.] ।

[h]) नाप. (पवित्र-) । बस. उप. √पू + कुः प्र. ।

[i]) सु° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

[j]) =सपा. सुपुत्रः (आपमं १,१२,७ प्रमृ. च) <> सुपूर्णा (माश २,५, ३,१७ आश्रौ २,१८,१३ प्रमृ. च) इति पामे. ।

[k]) प्रास. निरुदकादिस्वरः ।

[l]) सपा. शौ ३,१४, १ सुभूत्या इति, तैआ ६, १२,१ वृर्चसा इति च पामे.

[m]) विप. । उस. ।

[n]) सपा. का १,१०,३ प्रमृ. काश २,२,४,१६ तैब्रा ३, ३,४,३ सुभूः इति, मा १,३० क १, १० माश १,३,१, १९ शांश्रौ ४, ८,१ सुहूः इति च पामे. ।

[o]) = सपा. कौसू २, ३४ याशि १, ७८ । आपश्रौ १, १३,६ प्रमृ. सुपुवा इति पामे. ।

[p]) विप. । गस. ।

[q]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९) ।

[r]) पामे. पृ १८१२ g द्र. ।

[s]) सपा. मा २१,२८ प्रमृ. तैब्रा २,६,१७,६ सुरेतसम् इति पामे. ।

[t]) सपा. तैब्रा २,६,१७,४ सुपेशसे इति पामे. ।

८†; मै ३,११,२[२]; ३;४; ११; †४,११,४; १३, २; काठ १३, १५†, १५, १३; ३८, ८-१०; कौ १,३७८†; जै १, ३९, ९†; -घाः ऋ १०,२७, १२; ११४, ३[a].

सु-घोष[b]- -षः खि ५,७,१,१०[c]; मा ३, ३७; ७,२९; का ३, ४, १; ९,१,५;६, ६; तै ३, २, ३, २; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; -षाः मा ८,५३[c].

सुप्त,प्ता-, सुप्त्वा √स्वप् द्र.

†१सु-प्रकेत[d]- -तम् ऋ ४,५०, २[e]; १०, ३६,५; शौ २०,८८, २[e]; -तेभिः ऋ १, १७१, ६; -तैः ऋ १०,३,३; कौ २, ८९८; जै ४,१३,११.

†२सु-प्रकेत[f]- -तः ऋ २, १०८, २; कौ २,४३; जै ३,५९,२.

?सुप्रचतिश्चयः[g] खि ५,१३,४.

सु-प्रचेतस्[h]- -तसः ऋ १,१५९,४.

१सु-प्र(जा>)ज,जा[d]- -जाः ऋ ४, ५०,६; तै १,८,२२,२†, ६,४, १०,५[२१]; मै १, ३,१२[1];४,११, २†; काठ ४,४[1];१७,१८†;२७, ८; क ३,३[1]; शौ २०,८८, ६†; -जाम् ऋ ४, ५३, ७; -जासः पै १,८६,३.

सु-प्रजस्[i]- -जसः तै १, १, १०, १; ६,२,१; ३,२,४, ५; ५, ६, १; मै १, ४, १; काठ ४, १४; शौ ३,१०,५[k], १८, ४, ६३; पै १, १०३,२; ७,६, ४; २०,४०,७; -जसम् शौ १४,१, ४९; पै २, ७४,१‡[1]; १८,५,५; -जसा पै १९,५५,९; -जसाम् पै २,१९, ५, -जसौ[m] पै ७,६,३!; -जाः ऋ ९,११४, १; मा ३,३७; ७, १८[1];२९; ८,५३; का ३, ४,१; ७,७,३[1]; ९,१,५; ६, ६; तै ३, २,३,२; शौ ४,११,३![n];१४,२, २२; २३; ७४; पै ३,२५,५![n]; १८,९,३;४; १४,४.

सुप्रजस्-त्व- -त्वाय काठ १, ६[o]; ५,४[o]; ३१,५; पै ५,१२,५.

सुप्रजास्-त्व[p]- -त्वम् ऋ १०, ६२, ३; तै २,६,९,७;३,३, ८, ५[q]; मै ४, १३, ३[q]; १३, ९†; काठ ५, २[q]; पै १९, १७, १२[q]; -त्वाय मा ३,६३; १३, १; का ३,९,६;१४,१,१; तै १,१,१०, ३; ६,१,३; ३,३; ३,३, ५, १; ५,७,९,१; मै १, १, ११, काठ १,१०; ३५,१८.

सौप्रजास्त्व[r]- -त्वम्[q] शौ २, २९,३.

२सु-प्रजा[s]- -जायै पै ८,१५,१०.

सुप्रजा-व(त् >)ती- -तीम् ऋ १, ११९,२.

सुप्रजा-वनि- -निः मा ५, १३; का ५,४,३; तै १,२,१२,२; ६,२, ८,१; मै १,२,८; ३,८,५; काठ २,९; २५,६; क २,३; ३९,४; -निम् तै १,३,१,२; ६,२.

¶सु-प्रज्ञान- -नः काठ २९,७; -नाः मै ४,७,३.

सु-प्र-णीत- -तः पै १९, २४, ९; -[?]ताः[t] शौ १९,४,४.

सु-प्रणीति[u]- -† ०तयः ऋ ८,

---

[a]) पाभे. पृ ३४०७ *a* द्र. । [b]) तु. पृ ३४०९ *q* ।

[c]) सपा. ॰षः (माश ४,५,६,४ तैब्रा ३,६, २,२ प्रमृ. च) <> ॰षाः (माश ४,६,९,२४ च) इति पाभे. ।

[d]) विप. । बस. ।

[e]) भाप. सन् क्रिवि. । धा. खेदने वा क्ष्वेडने [प्रशब्दे] वा वृत्तिरिति मतम् (तु. पृ १७२८ *c*; वेंतु. अन्ये विप. इति ?) ।

[f]) = १सु-प्रकेत- । उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२, ११८ [तु. सु-प्रतीक-]) ।

[g]) सपा. शौ २०, १२८, ९ ?सुप्रतिदिश्ययः इति, RW. सुप्रदृदिश्च युः इति पाठः ।

[h]) विप. । बस आद्युदात्तः (पा ६,२,११७) ।

[i]) सपा. सुप्रजाः (तैब्रा १,१,१,२ च) <> सुप्रजाः (माश ४,२,१,१७[?] च) इति पाभे. ।

[j]) विप. । बस. उप. कर्मणि दसुन् प्र. (वेंतु. पा [५, ४, १२२] प्रमृ. <प्रजा- इति ?) ।

[k]) = सपा. मंब्रा २,२,१३ माश्र २,८,४ । आपमं २, २०,३४ प्रमृ. सुप्रजाः इति पाभे. । [l]) सपा. ऋ ६, ११,४ ॰प्रयु॰ इति पाभे. । [m]) शोधः पृ २३४४ *n* द्र. ।

[n]) सुप्रदाम्->-दाः इति पै. [मूको.] अतु शोधः द्र. ।

[o]) सात. ॰जा॰ इति ? ।

[p]) = सुप्रजस्-त्व- । छान्दसो दीर्घः (तु. अनागास्-त्व-, अप्रजास्-त्व- प्रमृ.) । [q]) सपा. सुप्र॰ (काशौ १०,५,३ च) <> सौप्र॰ इति पाभे. ।

[r]) आदिवृद्धिः द्र. (तु. सौतेजस- प्रमृ.) ।

[s]) प्रास. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१८४) ।

[t]) सुप्रणीतः इति पै., RW. सुप्रणीतिः इति ? ।

[u]) विप. (अग्नि- प्रमृ.) । तु. पृ ३४११ *p* । ॰सु √प्रा [> कर्मणि] ॰सु-प्र, प्रा- > ॰प्रा- > ॰प्र- + नीति- > बस. इति मतम् ।

२७,१२; १०,१५, ११; १२६, ४; मा१९, ५९; का २१,४, ८; तै २,६,१२, २; मै ४,१०, ६; काठ २१,१४; शौ १८,३, ४४; पै ५,३९, ७; –तिः ऋ १, ७३, १;४,२,१३; पै २०,११,१०‡[a], –तिम् ऋ १०, ६३, १०; मा २१,५; ६†; का २३,१,५; ६†; तै १,५,११,५[2]†;मै४,१०,१[2]†; काठ २,३†; ३०,४;५; क ४६, ७; शौ ७, ६, २; ७, १†; पै †२०,१,८;९; –ती ऋ ५.४२, [१८; ४३,१७;७६,५;७७,५][b]; पै १९, ४९, ४[c]; –०ते ऋ ३, १,१६; १५,४; काठ १३, १६; शौ ५,११, ५[d]; ७, २१, ४; पै २०,४, ५; –तौ मै २,९,१०.

†सु-प्रति-चक्ष[e]- -क्षम् ऋ ७,१, २; काठ ३२,१५; कौ २, ७२४; जै ३,५९,१७.

?सुप्रतिदिदयः[f] शौ २०,१२८,९.

सु-प्रतिष्ठान[g]- -नः मा ८,८; का ८, ५,१; तै १,४,२६,१; ६,५, ७, ३[2]; मै १. ३, २८; ४, ७, १; काठ ४,१०; २८, ७; क ३. ८; ४४, ७; –¶नम् काठ २८, ७; क ४४,७.

सु प्रतिष्ठित[h]- -तम् शौ १२,१, ६३; पै १७,६,८.

सु-प्रतीक,का[i]- -कः ऋ १, ९४, ७; खि ४,८,८;९,१; मा १२,३१; १७, ५३; ७३; का १३, ३, २; १८,५,४; ६,९; तै ४,२, ३,१; ६,३, २; ५, ३; मै २, ७, १०; १०,६; ३,३,९; काठ १६,१०; १८,३; ४; २१, ९; ३५, १८[j]; क २५,१; २८, ४; ४८, १६[j]; शौ ५,२७,१[k]; पै १२, १, ७†; –कम् ऋ ३,२९,५,६,१५,१०, २८,६; ७,१०,३; ६१, १; खि १,४,६; ४,९,४; मा ११, २२; २८; का १२,२, ११; ३, १, तै २,५,१२,५†; ४,१,२,४; ३,१; ५,१,४,१; मै २,७,२[2]; ४,१४, ३†; काठ ७,१६†; १६, २; ३; शौ ४, २१, ६†; –कस्य ऋ १, १४३, ३; मा २७, ११[k]; का २९,२,१[k]; तै ४,१, ८, १[k]; मै २,१२, ६[k]; काठ १८, १७[k]; क २९,५[k]; पै ९, १, १[k]; –का ऋ १,९२, ६; ६, ७१, ५; पै १९. २८, १०[l]; –काः शौ १०, ५, २४; पै १६, १३०, २; –के ऋ १,१८५,६; ५,५, ६; –कौ कौ २,१२१९[m].

सु-प्रतीची[n]- -ची मा ४, १९; का ४, ६, ३; तै १, २, ४, २; मै १,२,४; ३, ७, ५[2]¶; काठ २, ५; २४, ३; क १. १७; ३७, ४; –¶चीम् काठ २४, ३; क ३७,४.

सु प्रतुर्[o]- -तूः ऋ ८,२२,२९.

सु-प्रतूर्ति[p]- -तिः तै १,६, ३, २; ७, १,४; मै ४, २, ५; –†र्तिम् ऋ १ ४०, [४; ३, ९, १]; कौ १. ६२; जै १,६, ८; –र्तौ ऋ १, १८५, ७; मै ४, १४, ६; ७.

सु-प्रथस्- -था. पै ५,१४,६.

सु-प्रपाण,णा[q]- -†णम् ऋ ५,८३,८; १०,४०, १३; शौ १४, २, ६; पै १८,७,६; -णा खि ५. १३, ४; शौ २०,१२८,९; –णाः कौ ३,४,१२, जै २, १, ८; –णानि जै २,१,९; –णे ऋ ६,२८, ७; मै ४,१,१†; शौ ४,२१, ७†; ७,७९,१.

सु-प्रभूति- -तये पै १५, ४,१०.

?सु-प्रयक्षु[r]- -क्षुः काठ १८,१७[s].

सु-प्रयस्[t]- -?यसः[u] मा २७,१५, का २९, २, ५; मै २,१२, ६[u]; क

[a]) सपा. ऋ ५,८१,२ विभे.।

[b]) =शोभनप्रणयनवता (श्रवस्)।

[c]) सपा. शौ ३,१५, २ संचरन्ति इति पाभे.। शिष्टं पृ २९६६ *l* द्र.। [d]) पाभे. पृ ३१५९ *d* द्र.।

[e]) विप. (सुप्रतिदृश्य- [अग्नि-])। गस. उप. खल् प्र.।

[f]) पाभे. पृ ३४१० *g* द्र.।

[g]) विप.। बस.। [h]) गस.।

[i]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११८; वैतु. भा [तै २५,१२,५] उस इति ?)।

[j]) =सपा. आश्रौ १,१२,३७ प्रमृ.। शौ १३,१, १२ माश्रौ ३,१,२८ सुवीरः इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ ३३४५ *b* द्र.। [l]) पाभे. पृ २९३८ *b* द्र.।

[m]) सपा. शौ १९,१३,१ पै ७,४,१ विभे.।

[n]) विप.। प्रास.।

[o]) विप. (अग्नि-)। गस. उप. <प्र√तुद् 'प्रसहने'।

[p]) विप. (इडा- प्रमृ.)। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २, ११८)।

[q]) विप. (तीर्थ- प्रमृ.), नाप. (तटाकादि-)। बस.।

[r]) विप.। गस. उप. <प्र√यज् इति।

[s]) पाभे. पृ २११६ *e* द्र.।

[t]) विप.। बस. उप. =?प्रयस्-। [u]) °यसः (पा. °यामाः) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मा. प्रमृ.)।

२९, ५; -†यसम् ऋ २,२,१; ४, १; ६, ११, ४[a]; मै ४,१४, १५; काठ ३९, १४; -यसा ऋ ४,४१, ३; -†याः[b] ऋ ७,३९, २; मा ३३,४४, का ३२,४,१.
सु-प्रया(ण>)णा[c]- -णाः काठ ४६, २[d].
सु-प्रयावन्- -वभिः ऋ ५,४४,१२.
†सु-प्रवाचन- -नम् ऋ १,१०५,१२; २, १३, ११; ४, ३६, ३; १०, ३५, १२; -नाः ऋ १, १०६, ३; पै ४, २८, ३†.
?सु-प्रशस्त- -स्तन् शौ ५.११,११[e].
†सु-प्राच्,ञ्च्[f]- -प्राङ् ऋ १,१६२, २, मा २५,२५, का २७,१२,२; तै ४,६,८,१, मै ३,१६,१; काठ ४६,४.
सुप्राची- -ची मा ४, १९; का ४, ६,३; तै १,२,४, २; मै १, २, ४;३,७,५[२]¶; काठ २,५; २४, ३; क १,१७, ३७,४; -¶चीम् काठ २४,३; क ३७,४.
सु-प्रातर्(:)[f] काठ ८, ७[g]; क ७, ४; शौ १९,८,२.
?सुप्राय (ण>)णा[h]- -णाः ऋ २ ३, ५[i]; ५, ५, ५; १०, ११०, ५[i]; खि ५,७,१,६; मा २८,५; २८; २९,५[d];३०†; का ३०,१,५; ३, ५; ३१,१,५[d]; ४,६†; तै ५,१, ११, २[d]; मै ३, १६, २[d]; ४, १३,२;३; काठ १५, १३; १६, २०†; शौ ५,१२,५†[i].
सुप्रायण-तम- -मम् ऋ ६, ८३,३.
सु-प्रावर्ग[j]- -र्गम् ऋ ८, २२, १८.
†?सुप्रावी[k]- -वीः ऋ १, ८३, १; २, २६, १; ४, २५, ५; ७, ६६, ५[l]; कौ २,७०२; जै ३, ४६,८; शौ २०, २५, १; -व्यः ऋ ४, २५,६[m]; -व्यम् ऋ १,६०,१, -व्ये ऋ १०,१२५,२[n].
सु-प्राव्य[o]- -व्यः ऋ २,१३,९; -व्यां शौ ४, ३०, ६‡[n]; -व्ये ऋ १, ३४,४[p].
सु-प्रि(य>)या[q]- -या शौ ७,३९,२.
सु-प्रीत,ता- -त पै ९,१२, २[r]; -तः ऋ ५, २१, ३; ६, १५, ३; ७, ४२,४; ८, २३, १३; काठ ४, १३; क ३, ११; कौ १, ११४†; जै १, १२, ८†; -तम् मा ८, २६; का ९, ४, ४; तै १, ४, ४५,३; काठ ४,१३; क ३,११; -ताः मा ७, १५[r]; -ते खि ५, ७,३,३; मा २८, १४, का ३०, २,३; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३.
सु-प्रैतु[s]- -तुः ऋ १,१९०,६.
सु-प्सरस्[t,u]- > सुप्सरस्-तम- -मम् ऋ ८,२६,२४.
१सु-फ(ल>)ला[v]- -ला ऋ ४, ५७,६[v].
२सु-फ(ल>)ला[w]- -ला शौ ३, १७,८‡[v].
¶सु-फलीकृत- -तान् मै ४,१,७; काठ ३१,४; क ४७,४.
१सु-फाल[x]- -लाः मै २,७,१२‡[y].
२सु-फाल[z]- -लाः शौ ३,१७,५[y].

---

a) पाभे. पृ ३४१० l द्र.।
b) विप. (सुविस्तृत- [बर्हिस्-])। सु-प्रजस्-> वाति. यनि. इति मतम्। या [५,२५] वें. PW. प्रमृ. उप. माप. <प्र√या इति, सा. प्रमृ. = अन्न- इति।
c) विप. (सुप्रगमना- [द्वारु-])। बस. उप. माप.।
d) सपा. सुप्रयाणाः <> सुप्रायणा. इति पाभे.।
e) पाभे. पृ २३११ m द्र.। f) प्रास.।
g) सु प्रातः इति पाठः? यनि. शोधः।
h) = सु प्रयाण- (तु. या [४,१८] प्रमृ.)। उप. माप. < प्र√इ। म. पवा. सुप्र-म° इति, मा. तै. शौ. पवा. सु-प्रा° इति। i) छन्दस्तः सुप्रयाणाः इति W. ORN.।
j) विप. (धन-)। बस. उप. <प्र√वृज्।
k) विप. (सुरक्षणकर- [मर्त्य-, वृत- प्रमृ.])। गस. उप. प्र√अव् + कर्तरि कर्मणि च ईः प्र. उसं. [पाउ ३,१५८]। म. शौ. पवा. सुप्र- अ° इति, शौ. पवा. वें. GW. प्रमृ. सु-प्रा° इति।
l) विप (°सुप्रजावत्- [रक्षय-])। नैप्र. <सुप्रजा-मृ- इति मतम् (वेंतु. वें. GW. प्रमृ. = शोभन-रक्षणाः इति?)। m) वेतु. वें. < सुप्राव्य- इति।
n) सा. °व्ये <> °व्यां इति पाभे.।
o) विप. । गस. उप. सुप्रा√अव् + ण्यत् प्र. । पवा. सुप्र- अ° इति?। p) वेतु. स्क. <सुप्रावी- इति?।
q) शोधः पृ २३५५ m द्र. । BKA. °यः इति
r) सपा. का ७,६,४ सुमृतम् इति पाभे.। शोधुकः?।
s) विप. (सुप्रगन्तव्य- [पन्था-])। गस. उप. प्र√इ + तु प्र. (तु. वें. GW. प्रमृ.; वेंतु. सा. पृ <सुप्रैत्- इति?)।
t) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।
u) = रूप- इति वें. सा., = रूप- इति PW. प्रमृ.।
v) सपा. सुफला (तैआ ६,६,२ च) <> सुफला इति पाभे.। w) विप.। बस.।
x) नाप.। प्रास. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२,११९)।
y) पाभे. पृ २३५८ l द्र.।

३सु-फाल- -ॗला:[a] काठ १६, १२; क २५,३.

सु-फे(न>)ना[b]- -०ना: तै २,४,७, २; मै २,४,७; काठ ११,९.

†सु-य(ब्र>)ब्रा[c]- -ब्राम् ऋ १०, ८५,२५; शौ १४,१,१८; पै १८, २, ८.

†१सु-बन्धु(वप्रा.)[d?e]- -न्धवः ऋ १, १२६,५[f]; -न्धवे ऋ १०, ५९, ८[g]; -न्धुः ऋ ३,१,३; ६,५८, ४; १०,६१,२६; मै ४,१४,१६; -†न्धुम् ऋ १, १६२, ७; मा २५,३०; का २७,१२,७; तै ४, ६, ८, ३; मै ३. १६, १; काठ ४६, ४; -०न्धो ऋ १०, ६०, ७; -न्धोः ऋ १०,६०,१०.

२सु-बन्धु[b]- -न्धुम् शौ १४,१,१७[h].

सु-बर्हिस्[b]- -र्हिः मा २१, १५; का २३,२,४; मै ३, ११,११; काठ ३८,१०; -०र्हिषः ऋ ८, २०, २५; -र्हिषम् ऋ १, ७४, ५; मा २८,२७[i], का ३०,३,४[i].

सु-बाहु[b]- -हुः ऋ २,३२,७; ८,१७, ८; खि ५,५,४; मा ११, ६३; का १२,६,४; तै ४. १, ६, ३; मै २,७,६; ४,९,१; काठ १३, १६†; १६,६; †शौ ७, ४८,२; २०,५,२; पै २०, १०, ११†; -०हो ऋ १०,८६,८; शौ २०, १२६,८†.

सु-बुध्[j]- -बुधा शौ १४, २, ३१[k]; ७५[l].

१सु-ब्रह्मन्[m]- -ह्मा खि ५,१३,२; शौ २०,१२८,७.

२†सु-ब्रह्मन्[b?e]- -ह्मा ऋ ७,१६,२; मा १५.३४, का १६, ५, १६; तै ४, ४, ४, ४, कौ २, १००; जै ३,१०,२; -ह्माणम् ऋ १०, ४७,३; मै ४,१४,८.

सुब्रह्मण्य[n]- -ण्यम् ऋ १०, ६२, ४.

सु-ब्राह्मण[m]- -णाः[o] शौ ११, १,२६; पै १६,९२,२.

¶√सुभ्,म्भ्[p], असुभ्नन् तै २, ४, १,१[q]. सुम्भन्ति काठ १०,७; असुम्भन् काठ १०,७[q].

सुब्ध- -ब्धान् तै २, ४,१,१; काठ १०,७.

सु-भग,गा[b?e]- -†०ग ऋ ३,१६,६;५, ८,३;६,१३,१; ८,१९, ९; १८; १९; मा १९,३८; का ३२, ५, ७;८; २६,५,२०; तै ३,३,११, २; मै ४,१२,५; काठ ३९,१५; कौ १,११९[r]; २, १०९; जै १, १२,५[s]; ३, ५६, १६; -गः ऋ १,८६,७; १८१,४; २,२५, ५;२६,२; २७,१५; ४, ४, ७; ५,३७,४; ७, ६३, १; ८, १९, १४; २०, १५; तै १, २, १४, ३†; मै ४, ११, ५†; काठ ६, ११†; पै २, ३४, ५[t]; ११, ५, १४; १९,२४,८[s]; ३७,९; -गम् ऋ ३,१,४; ९, [१; ८, १९,४; (४४, १३)]; क ८,१०[u]; †कौ १,६३; २, ७६४; जै १,६,८†; पै २, ३४, ५[t]; १०, ६, ७; २०, ३३, १[v]; -गस्य ऋ ३, १८, ५; ४, १, ६; ८, ४,१९; -गा ऋ १, ४८, ७; ८९, ३; ९२,१२; २,३२,४; ३,१,१३[w]; ६१, ४; ४, ५७, ६[x]; ५,५६, ९; ७,७७,३; ९५,४; ८, २१, १७; १०,७५,८; ८५,२५; खि ३, १७[t], ३; मा २५,१६†; का

a) पाभे. पृ २२५८ *t* द्र.।
b) विप.। बस.। c) गस. प्रवृद्धादिस्वरः।
d) विप., नाप.। e) उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९)। f) पूप. =*वसुभृत्- इति मतम् (वैतु. [पक्षे] सा. सं३ इति ?)।
g) व्यप. इति सा. GRV. प्रमृ., [पक्षे] GW. नाप. द्रतीव। h) पाभे. पृ ३३९८ *g* द्र.।
i) सपा. तैब्रा २, ६,१७,३ सुबर्हिःपुदम् इति पाभे.।
j) गस. उप. भाप.<√बुध् (तु. WI.; वैतु. PW. प्रमृ. *बु [ध>] धा- [विप.] इति ?)।
k) सपा. पै १८,१०,१ सुता इति पाभे.।
l) सपा. पै १८,१४,५ सुवक्षाः इति पाभे.। m) प्रास.।
n) भावे यः प्र. उसं. (पावा ५,१,१२६)।
o) सपा. शौ ११,१,३२ अब्राह्मणाः इति पाभे.।
p) =√शुभ्, म्भ् 'हिंसायाम्, धर्षणे'।
q) सपा. असुभ्नन् <> असुम्भन् इति पाभे.।
r) °गा इति क्वाचित्कः पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ ८, १९,१९)।
s) °गा इति पाठः? यनि. शोधः।
t) सपा. शौ १९,४,३ सुहुवः इति पाभे.।
u) पाभे. पृ ३३९७ *h* द्र.।
v) सपा. शौ ७,८४,१ सुभगे इति पाभे.।
w) नाप. (अरणी-, वा समिध्- वा)। (√शुभ् 'दीप्तौ' >भावे) शुभ-+(√कृ 'करणे' > भावे) *क्रा- > बस. *शुभ-क्रा- > यनि. इति मतम्।
x) सपा. शौ ३,१७,८ सुमनाः इति पाभे.।

२७,११,२†; तै ३,३,११, ५†; ५,१,११‡[a]; †मै ४,१२,६; १४, ७; काठ १३,१६†; ३६, १५[v]; शौ २,३६,३[b]; ५, ७, १०; ६, ३,२[c]; ३८,१-४; ७, ५०, १†; १०,९,११;१४,१, १८†; पै २, १८, १-५; २१, १[d]; ३०, २†; ७९,१;५,१०,५;१२,६,६; १६, १३७,१; १८,२,८†; २०, १०, ८†; ३५,१; –गाः ऋ ५, ४२, ८; मा २९,५; का ३१, १, ५; तै ५,१,११,२; मै ३, १६, २; काठ ४६,२; शौ ७, ६२, ६; पै ३,२६,३; –गान् ऋ १,४, ६[e]; शौ २०,६८,६†; पै १०,६, १; –गाम् ऋ ३,३३,२;६,६४, ३; १०,८५,४५; ८६,११[f]; १४०, ५; मा १२,११०†; का १३,७, ९†; तै ३,३,११,५[g]; मै २, ७, १४†; काठ १६, १४†; क २५, ५†; कौ २, ११७०†; शौ २, ३६,३;६,५९,३; १४, १, ४९; १९,४,२[h]; २०, १२६, ११†[f]; पै २,२१,२; ७,१२,७‡[i]; १८, ५,५; १९, १४, १२; २४,७[h]; –गाय ऋ ७, ३०,३; –गायाः पै ७,६,३; –गासः ऋ २, २८, २; मै ४, १२, ६[j]; –॰गासः ऋ ५,६०,६;–गे ऋ १,३६,६; १८५,७; २,३१,५; मै ४,१४, ७†; जै ४,१९, ४†; शौ ३, ७, ४[k]; –॒गे ऋ १०, १४५, २[l]; खि ४, ७, ७; तै ७,४, १९, १[l]; मै ४,१२,६; काठ ४४,८[l]; शौ ३,१८, २†; ५,५,६; ७[m]; ६,३०,३; १९, ४९, ३[n]; –॰गे ऋ १,९२,८; ११३, [७(१२३, १३)]; २,३२,५[a]; ४,५७,६,७, ७६,६; ९५,६;८,२४,२८; १०, १०,१०;१२;७०,६; १०८, ५; ९; खि ४, ७[r], ७[o]; तै ३, ३, ११,५†[a]; ५,१,१; †मै ४,१२, ६[a]; १४,७; काठ १३, १६†[a]; शौ ३,१७,८†; ४, २६,२; ७, २१, ४; ५०, २†[a]; ८४, १[p]; १८,१, ११†; १३; १९, ४९, ५;५०,६; पै १,९८,१; २,२१, २[b]; ३,२०,५; ४,२२,६; ३६, २; ६,४,७; ८,१०,७; १२, २; १४,३,२९; ४,३;५; १६; १९, २४,५;३४,१; २०,१०,९.

सौभग[q]- -गम् ऋ १, ३६, १७;४८,९; ४,५४, ६; ५,५३, १३;८२,४; ८, ११, १०; १०, ३६, १३; मै ४, १४, ११; कौ १,१४१†; जै १, १५, ७†; शौ २, ३६, १[q]; ६, ११०, १†; –†गस्य ऋ ३,१६,१; ४, ५५, ८; ७,२१, ८; काठ ७,१६; कौ १,६०; जै १, ६, ६; –†गा ऋ १,३८,३; ३,१५,४; ७, ३-४, [१०(६०,६)]; ८,१, ३२; ७८, [८; ९,४,२; ५५, १]; ९, ६२, १;६७,५; कौ २,१८०; ३१५; ३९८; जै ३, १७, १; २७, १; ३१, १८; –†गानि ऋ १,९२, १५; ५, ४२, [१८; ४३, १७; ७६-७७,५]; ६,५,२; १३, १; तै १,३, १४, ३; काठ ७, १६; कौ २, १०८३; –गाय ऋ १, १६४, २७; ३,८, २; ११; ५, २८,३; ६०,५; ७,७५, २; ८, ५९, ५; ९, ९५, ५; ९७, ५; १०,११६,२; खि १,६, ५; ४, ६,९; मा ५,४३;११,२१; १४, २; २७,२; ८[r]; ३३, १२†; का २,५,८; ५,१०,५; १२,२,१०; १५,१,२; २९, १,२; ८[r]; ३२, १,१२†; तै १,३,५,१,४,१,२, ४; ७, १; ३[r]; मै १, २, १४†; २,७,२;८,१;१२,५[r];‡४,११, १; १३, १; काठ २, १५†; ३, २†; १५, १२†; १६, २; १७, १; १८, १६[r]; २६,१†;

[a]) सपा. सुभगा (आमिगृ २, १, ५ः १६ च) <> सुभगे (मंत्रा १, ५, ४ आपमं २, ११, ११ प्रमृ. च) इति पाभे.। [b]) सपा. सुभगा<> सुभगे इति पाभे.।

[c]) सपा. पै १९,१,१५ सुहवा इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ २३४४ *e* द्र.।

[e]) °गाः इति LR.? । [f]) पाभे. पृ ३४०७ *e* द्र.।

[g]) पाभे. पृ ३३९४ *f* द्र.।

[h]) सपा. तैब्रा २,५, ३,२ मनसः इति, मंत्रा २, ६, ९ गोगृ ४,८,१० प्रमृ. मनसा इति च पाभे.।

[i]) सपा. सुभगाम् <>सुभगे इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ २४२३ *h* द्र.।

[k]) सपा. शौ २,८,१ भगवती इति पाभे.।

[l]) = सपा. तैब्रा ३,९,६,३ आपश्रौ २०,१८,३ प्रमृ.। मा २३,१८ प्रमृ. सुभद्रिकाम् इति पाभे.।

[m]) पाभे. पृ २६०३ *j* द्र.।

[n]) विर. [°संरक्षिणी- (रात्रि- [द्र. गरय. पृ ३४०० *d*])]। [o]) स्वराभावः! (तु. खि ४,७,७ शौ ५,५,६)।

[p]) पाभे. पृ ३४१३ *v* द्र.।

[q]) भावे अञ् प्र. (पा ५,१,१२९)।

[r]) पाभे. पृ २६२८ *d* द्र.।

३१.१४; क २,९†; २५, १०; २९,४[a]; ४१,१†; शौ १,१८, ३; २,६,२; ३, १२, ३; ४,८, ७[b]; ५,२८, १४; ७,१७, १[a]; ३६,१; ७७, ८†;१०†; ९,१५, ५; १४,२, ३०; १७, १, ९; पै ३,२०,२; ३३, २; ४, २, ४[b]; १६,६८,५†; १८,९, १०; ३१, ४; २०,८, ७†; ९; ११, २†; १७, ९; १८, १; १९, २; ९; –†गेभिः ऋ १, ११२, २५; मा ३४, ३०; का ३३,१, २४.

†सौभग-त्व- -त्वम् ऋ १, ३४,५; –त्वस्य ऋ १, ९४, १६; पै १२, १, १६; –त्वाय[c] ऋ १०, ८५, ३६; शौ १४, १, ५०; पै १८,५,६.

सौभाग्य- -ग्यम् ऋ १०, ८५, ३३; मा २०, ९; का २१, ७, ८; तै १,१,१०,१; मै ३, ११, ८; काठ १, १०; ३८, ४; शौ १४,१,४२[d]; २,२८†; पै १८, ९,८†; –¶ग्याय काठ २६, ३; क ४१,१; –ग्येन पै १०, ६, १२.

सुभगं-कुर(ण>)णी[e]- -णी शौ ६,१३९,१[f]; पै ७, १२, ५.

सुभग-त्व- -त्वम् ऋ २,२१, ६.

सु-भद्र,द्रा[g]- -द्रम् ऋ ८, १, ३४; पै १९,४१,१२; –द्रा पै २०, २१,३[h]; –†द्राम् ऋ १०, १०, १४; शौ १८, १, १६; पै २०, १९, ९.

सुभ(द्रक>)द्रिका[i]- -काम्[j] मा २३,१८; का २५,५, १; मै ३, १२,२०.

सु-भुर,रा[k]- -†रः[l] ऋ २, ३, ९; तै ३,१,११,२; मै ४, १४, ८; –रम् ऋ २,३,४;१०,३५, १२; –राः[m] ऋ १,११२,२;९, ८६, ४१; –राम् ऋ१,११२,२०[m,n].

सु-भव[o]- -०व मा[p] ७,३; ६; मै १[p], ३,४;५; ४,५,५[p]; ६,६[q].

सु-भवस्[r]- -०वः[p] तै १, ४, २-३,१; ६,४,५,५.

सु-भसद्- > †सुभसत्-तरा[s] -रा ऋ १०, ८६, ६; शौ २०, १२६,६.

सु-भाग,गा[s]- -गम् पै २०,५९,३-९[t] –गा पै ६, १०, १; –०गाः[u] तै ३,३,९, १; शौ ९, ४, २४; पै १६, २६, ३; –गान् ऋ १०, ७८,८.

सु-भागस्[v]- -गाः[w] ऋ १,१६७,७.

सु-भास्[s]- -भासम् ऋ ८, २३, २०.

?सुभिरद्युतारचातय पै १, ८६, ४.

सु-भिषज्- >सुभिषक्-तम, मा- -मः शौ २,९,५; पै २, १०, २; –माः शौ ६,२४,२[x].

सु-भु[y]- -†भु ऋ २, ३५,७; काठ ३५, ३; क ४८,४.

---

[a]) पाभे. पृ २६२८ *d* द्र.। [b]) पाभे. पृ१६९६ *k* द्र.।

[c]) =सपा. मंत्रा १,२,१६ आपगृ १,७,३ प्रमृ.। आपमं १,३,३ प्रमृ. सुप्रजास्त्वाय इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ २२७१ *i* द्र.।

[e]) विप. (ओषधि- [न्यस्तिका-])। [f]) सपा. मंत्रा २, ४,८ सुभागं करणम् इति पाभे.। [g]) विप.। प्रास.।

[h]) सपा. शौ ७,१३,२ नरिष्टा इति पाभे.।

[i]) व्यप. (?राज्ञी-)। स्वार्थे कप् (वैतु. उ. म. कुत्सार्थे इति?)। [j]) पाभे. पृ ३४१४ *l* द्र.।

[k]) विप. (सुसंपन्न-, सुदृढ- [वीर-, छर्दिस्- प्रमृ.])। बस. उप. भाप. आद्युदात्तः (पा ६,२, ११९; वैतु. भा [पक्षे] स्वलन्तम् इति?)। [l]) पाभे. पृ १७६८ *g* द्र.।

[m]) नाप. (स्तुति- [तु. स्क.])। *स्वर-भर्–+घा–[बप.] > *सुभर्,रा- > *सुभअरा- > *सुभार- > यनि. इति मतम्। [n]) तु. स्क. वें.; वैतु. सा. नाप. (इष्-) इति, GW. GBV. प्रमृ. व्यप. स्त्री. इति?।

[o]) विप. (सुजन्मन्- [प्रह- = प्राणरूप-])। बस. उप. भाप.। <स्व-भव- [स्वस्माज्-जात-] इति भा.?।

[p]) सपा. सुभव (शाब्रा १२,४ माश ४,१,१,२२;२,२१ शांश्रौ ६,८,१;२ प्रमृ. च) <> सुभवः (आपश्रौ १२, ११, १ प्रमृ. च) <> काठ ४,१[r]; ४; २७, १; २ सुभो इति, का ७,१,३; २,२ स्वभवः इति, ऐब्रा २,२१ आश्रौ ५,२,१;२ सुहव इति च पाभे.।

[q]) सपा. हिश्रौ १०,५,१२ सुभो इति पाभे.।

[r]) असुन् प्र. इति विशेषः। शिष्टं *o* द्र.। [s]) विप.। बस.।

[t]) विप. (*सु-भर्ग- [सुख-])। सु+(√भज् '*दीप्तौ' >कर्तरि घञि) भाग- >गस. यनि.।

[u]) सपा. पागृ ३,९,६। कौगृ ३, ६,९ प्रमृ. संविदानाः इति पाभे.।

[v]) विप. (जनी-)। *सु-भर्गस्- [बस.] >यनि.।

[w]) प्र१ (वैतु. Geld [ZDMG ५२, ७५०], ?ORN. °गा- [विप. २रोदसी-] >-गा इति शोधुकौ [तु. ऋ ५, ५६,९], वें. सा. जनीः [द्वि३] इति?)।

[x]) पाभे. पृ २३३३ *r* द्र.। [y]) विप.। गस.

सु-भू (वप्रा.)[a]- -भुवः कौ १,३७७‡[b]; जै १, ३९, ८‡[b]; शौ ४,८,७[c]; पै ४, २, ४[c]; -भूः मा २३, ६३[d]; का १,१०, ३[e]; २५,१०, ११; तै १, १, १०, ३[e]; ६-७, ६, १[f]; ¶काठ २७, १; २; ¶क ४२, १; २; शौ १३, ९, १[g]; १४, ९, १; पै २०, ५३, ५[²]; -०भो[h] काठ ४, १[²]; ४; २७, १; २; क ३, १[²]; २; ४२,१;२;-भ्वः ऋ १,५२,१[b,i]; ४[j],४,१७,२;५,४१,१३[k]; ५५, ३; ५९,३; ८७,३; ६, ५२, १; ७,६७,८; काठ ३७,९[c]; -भ्वम् ऋ ९,७९,५; मै २,१,९[c]; -भ्वौ ऋ ६,६६,३.

सु-भूत,ता[l]- -तम् शौ १,३१, ३;४; ६,४०, २; १२, १, ५५; पै १, २२,३; ४; २७,४; १७, ६, ३; -ता काठ २२, १४[m]; -ताय मा ७,२१; का ७,८, ४; मै १, १,१[n]; ३,१२, १२; ४, ९, ९; काठ ४०,४; -ते काठ ३९,६.

१सु-भूति[o]- -तिः तै ३, ४,७,२; ४, ४,१२,५[m]; मै ३,१६,४[m]; -त्या शौ ३,१४,१[p].

२सु-भूति[o]- -तये शौ १९,४५,६;७[q]; ८-१०.

३सु-भूति- -तये पै १५, ४, ६; ९; -तिः पै १६,४६,१;२.

सु-भृत- -तः ऋ २,१, १२; ८, १९, २७; कौ १, ७१‡[r]; जै १, ८, ७‡[r];-तम् ऋ ४, ५०, ७; ९, ९७,२४; १०,१७०, २; मा ८, २६; का ७,६,४[s]; ७,५; ९,४, ४; तै १, ४, ४५, ३; काठ ४, १३; क ३,११; कौ २, ८०४†; जै ४,२,१०†; शौ ६, ३९, १[t]; १३, १, १[u]; पै १८, १५, १[u]; -तस्य ऋ १०,१४७,४.

सु-भेषज- -जम् तै १,८,६,१; मै १, १०,४; काठ ९, ७; क ८, १०; शौ २, ३, १; पै १,८ १.

।सु-भोजस्[v]- -जसम् ऋ ७,९२,३; मा २७, २७; का २९, ३, ४; तै २,२,१२, ८; मै ४,१०, ६; काठ १०,१२;-०जसा[w] जै २,१, १;-जसौ[w] कौ २,४,८;-०जसौ[w] शौ ४,२६,१; पै ४,३६,१.

सु-मख[x]- -०ख ऋ २, १८, ४; ४,३, १४; -।खम् ऋ १०, ५०,१; मा ३३, २३; का ३२, २,६; -खस्य ऋ १,१८१,४[y]; -खा[z] खि ५, ६, २; -खाः ऋ ५, ८७, ७; -।खाय ऋ १, ६४, १;१६५, ११; ४,३,७; ५,४१, १४; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; -खासः ऋ १,८५,४.

सु-मखस्- >√सुमखस्य >सुमखस्यमान- -नः तै ३,२,८,५.

१सु-मङ्गल,ला[a1]- -०ल[b1] मा २०, ४; का २१, ७, ३; -लः ऋ २, ४२, १-३; ९,८०, ३; मा १६, ६[c1]; का १७,१, ६[c1]; तै ४,५, १,२[c1]; मै २,९,२[c1]; काठ १७, ११[c1]; क २७,१[c1]; शौ ८,५,१;

---

[a]) त्रिप., नाप.। गस.।

[b]) सपा. सुभुवः<>सुभ्वः इति पाभे.।

[c]) सपा. सुभुवः<> सुभ्वः <> सुभ्वम् <> तैब्रा २,७,१६,४ आपश्रौ १८,१५,३ सुहवम् इति पाभे.।

[d]) वैतु. म. बस.?। [e]) पाभे. पृ ३४०९ *n* द्र.।

[f]) =सपा. तांब्रा १, ६,७ शांश्रौ १७,१३,१० प्रमृ.। मा २,२६ प्रमृ माश १,९, ३, १६ शांश्रौ ४, १२, १० प्रमृ. स्वयंभूः इति पाभे.। [g]) विप. (सुदीप्र- [इन्द्र-])। गस. <सु+√भू "दीप्तौ" (नैघ. <√भाम्) इति मतम्। [h]) पाभे. पृ ३४१५ *p* द्र.।

[i]) नाप. (स्तोतृ- प्रमृ.) इति स्क. सा. प्रमृ.।

[j]) नाप. (नदी-) इति स्क. सा. प्रमृ.।

[k]) प्र१ वा पं१ वा? (तु. सस्थ. टि. आ; वैतु. सा. प्रमृ. विप. [पुयः]) इति कृत्वा प्र२ इति?)।

[l]) गप. प्रवृद्धादिस्वरः। [m]) पाभे. पृ ३३५० *b* द्र.।

[n]) सपा. मा १,१ प्रमृ. ऊर्जे त्वा इति पाभे.।

[o]) प्रास. उप. <√भू। [p]) पाभे. पृ ३४०९ *l* द्र.।

[q]) पाभे. पृ २१८६ *n* द्र। [r]) पाभे. पृ ३४०५ *p* द्र.।

[s]) पाभे. पृ ३४१२ *r* द्र.। [t]) पाभे. पृ ३३९५ *n* द्र.।

[u]) सपा. तैब्रा २,५,२,१ सुधिताम् इति पाभे.।

[v]) त्रिप. (रयि-, द्यावापृथिवी-)। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११७)। उप. भाप. <√भुज्।

[w]) परस्परं पाभे.। [x]) त्रिप. (सुमदनीय-, दीप्तिमत्- [अग्नि-, रुद्र- प्रमृ.])। प्रास.।

[y]) नाप.। उप. =बल- (तु. या [१२,३] प्रमृ.; वैतु. सा. =यज्ञ- इति?)।

[z]) सपा. शांश्रौ ७,१०,१० सुमखौ इति पाभे.।

[a1]) त्रिप.। गस.।

[b1]) सपा. सुमङ्गल (शुप्रा २,२० च)<>सुमङ्गलौ१ (तैब्रा १,७,१०,६; २,६,५,३ आपश्रौ १८, १९६ प्रमृ च) <> सुमङ्गला२ इति पाभे.।

[c1]) पाभे. पृ २९०० *o* द्र.।

१६; १९, ३४,७; पै २,७९,१; ३, २८, ६; ११,३,५;१६, २७, १;२८,६; –लम् ऋ १०,१०२, ११; शौ १४, १, ३०; पै १८, ३, ९; –ला पै १, १०४, २[a]; –ॢलाँ३[b,c] तै १, ८,१६, २[d]; –ॢला३ काठ ३८, ४[d]; –लेन पै २०, २५, ७; –लौ खि १, ११, ७?[e]; शौ ६, १४०, ३; पै १९, ४९,११.

१सुमङ्गली[f]– -ली शौ ३, १०, २[a]; १४,१, ६०; २, २५; २६; पै २,६६,३; १८,६,८;९,५;७.

२सु-मङ्गल- > २सुमङ्गली[g]– -लीः ऋ १, ११३, १२; १०, ८५, ३३; शौ १४, २, २८; पै १८, ९,८.

सुमङ्गल्य- -ल्यम् खि २,१४,७.

सु-मणि[h]– -णिः खि ५,१३, २?[i]; शौ २०,१२८,७[i].

†?सुमत्[j] ऋ १,१४२, [७;८,८७,४]; १६२,७; ५, २, ४, १०, ३२, ३; मा २५, ३०; का २७, १२, ७; तै ४, ६,८, ३[k]; मै ३,१६, १; काठ ४६,४.

सुमज्-जानि[h]– -नये ऋ १,१५६,२.

सुमत्-क्षर[h]– -राणाम् खि ५,७,२, ६; मा २१, ४३-४५; का २३, ५,३[l]; मै ४,१३, ७; काठ १८, २१.

सुमद्-अंशु[h]– -शुः ऋ १, १००, १६.

†सुमद्-गण[h]– -णः ऋ २,३६, ३; मा २६,२४.

सुमद्-गु[h]– -गुः शौ ५,१,७[l].

†सुमद्-रथ[h]– -थः ऋ ३, ३,९; ८, ५६,५; खि ३,८, ५; काठ ३९, १५; कौ १,४४७; जै १,४७,१; –था ऋ ८,४५,३९.

सु-मर्तृ[m]– -र्ताय खि १,२,२.

सु-मति[n]– -†तयः ऋ २,३२,५; ७, २८,२०; तै ३,३,११,५; मै ४, १२,६; काठ १३, १६; शौ ७, ५०,२; पै २०,१०,९; –तये ऋ १,१५८,२; ६,२९,१; –तिः ऋ १,२४,९;८९,२;१०७,१;११४, ९;१२१,१५, २,३४,१५; ३,१, [२३; ५-७, ११; १५,७; २२-२३, ५]; ३०,७; ४, [४३-४४, ७]; ५०, ११; ५, ६५, ४; ७, ५७,[४; ७०, ५]; ५९,४; ७०, २; ८, २२, ४; ८६, ४; १०३,९;९,८८,७[a]; १०, ३१, ६;४०,१२;१४३,४; मा ८,४†; १२,५१†;१८, ११; २५,१५†; ३३,६८; का ८,१,३†; १३,४, ७†; १९,३, २; २७, ११,२†; ३२,५,१४; †तै १,४,२२, १; ४५,१; २, १,११,४;४, २, ४, ३; ७, २,२६; मै १, ३, २६; ३९†; २,७,११†;११, ३; ४, १४, २†; काठ ४, १०; १३†; १६, ११†; १८, ८; क ३, ८; ११†; २५,२†;२८,८; †कौ १, ७६; २,२२९; ८२३; †जै १, ८,४; ३,२०,१३;४,४,४; †शौ १४,२,५; २०, १४३,७; पै १, ९२,२; २,३०, १†; १०,६,३; १८, ७, ५†; १९, २८, १०; २०,४०, ५; –तिभिः ऋ २, १६,८;४,२३, २; ७, ५७, ५; ८, २२, २; ६;२६,९; –तिभ्यः पै २, ५५, २?; –तिम् ऋ १, ७३,६;७; ११४, ३; ४; ११७, २३;१५१,७;१५६,३; १६६,६; १७१,१;२,४३,३;३,१,१५; ४, १;३३,११; १२; ५७,६;४, ४, ६;८;५, १, १०; २७, ३; ३३, १; ४१, १८; ७०, १; ६, २, [११; १४, ६ (१५, १५)];१५, ९;५१,१२; ५७,५; ६२,७; ७, ६,६;१८,४,[२४-२५,६]; ३१, १०;३९, १;६०,११;१००, २; ८,२,२१;३१,७;५१,५, ९,९६, २;९७,२६; १०, ११, ७,१४८, ३; खि २, ६, १९; ७-८,५; ३, ३,५; खिसा ३, ७; ४, ६; मा

a) सपा. सुमङ्गला<>सुमङ्गली (आपमं २,२०,२७ च) इति पाभे.।

b) अणोऽप्रगृह्य° (पा ८,४,५७) इत्यनुनासिकत्वम्।

c) प्लुतेरुदात्तत्वम् (पा ८,२,८४)।

d) पाभे. पृ ३४१६ b[1] द्र.।

e) °ली इति स्वरः? यनि. शोधः द्र.।

f) स्त्री. ङीप् प्र. (पा ४,१,४१)।

g) २विश्वरूपी– इत्यनेन स-न्यायः।

h) विप.। बस.।

i) °म° इति खि., सु° इति शौ. स्वरः? यनि. शोधः।

j) अव्य.। सु-मन् इति पपा. प्रमृ.। GW. सुमद्?। सु+मतुप् प्र. इति वें. PG [२,१९०] प्रमृ.। पूप. = स्व– इति या [६, २२] प्रमृ., <सम्– [सहार्थे] इति PW. GW. प्रमृ.। k) वैतु. सा. उप. <√मद् इति ?।

l) पाभे. पृ ३२८२ e द्र.।

m) विप. (पेदु-)। गस. प्रवृद्धादिस्वरः। °म° इति स्वरः? यनि. शोधः।

n) दुर्मति– इत्यनेन सन्यायता द्र.।

१७,७४;२२,११; का १८, ६, १०; २४,४, ३; तै १, २, १४, ३[2]†;६, १२,३; ३, १,११, ८; ३, ११, ३; ४, ६, ५, ४; मै २, १०, ६; ४, †११, ४; ५[2]; १२, ३; ६; १४, ९; काठ ६, ११[2]†; ७, १६†; ८, १६; १३,१६; १८,४; ४०, ११†[2]; क २८,४; †कौ १, ३२८; २, ३३५; ९१९; ११४३; †जै १,३४,६; ३,२८,७; ४,१६,२; २९,७; शौ २,३६, १; ४, २३, २; २५,६;६,२२,२;७,१६, १; १८,२; १०,६,३५; १७,१,७; १८,१,२४†;१९,७,१; ४२, ३; २०, ७३, ३†; पै १, ९२, १, १०३,३; २,२१,१; ४,३३, ३; ३४,४; ५,२२,१; ९,४,८;१०, ४, ९; ६, १; १६,४५,४, ९२, २[a]; १८, ३१, २; १९, २२, ११; ३५, ४[b]; २०,२,४; ४,५; –ती ऋ ४, १, २; ९, ७४, १; –तीः ऋ १०,२०, १०; ४०,७; मै ४, १४,८†; पै २, ५५, ४?; –†तीनाम् ऋ १, ३, ११; ४, [३; १०, ८९, १७]; १७, ४; मा २०, ८५; का २२, ८, ६; तै ४, १,११,२; कौ २, ४३९; जै ३, ३३, १३; शौ २०, ५७, ३; ६८, ३; –तौ ऋ १, ९८, १; ३, १, [२१; ५९, ४; ६, ४७, १३; १०, १४, ६; १३१, ७]; ५९, ३; ६, १, १०; ७, १८, ३; २०, ८[c]; ४१, ४; ८, ३, २; ४४,२४;४८, १२; १०, १६०,५; †मा ८, १५‡[d]; १२, २१S; १९, ५०; २०, ५२; २६, ७; ३४, ३७; का ९, ३, १‡[d]; १२, २, १०; २२, ५, ६†,२८,७, १†; तै †१,४,४६, २; ५, ११, ३; ७, १३,५, २, ६, १२, ६†; ३, १, ९, २; ४, १, २, ४; ३, ११, ४[2]; ५, ७, २, ४; मै १,३, ३८‡[d]; २, ७, २; १३, १०; †४, १०, २; ११, १; १२, ५; १३, ६; १४, ९; १२S; †काठ ४, १६; ६, १०; ७, १६; ८, १६; १३, १५[2]; १६, २S; १८, २०,३९. १०[2]S; कौ २, ७७२†; शौ ३, १०, ७; १६, ४†; ५,८,९; ६, ४७, २; ५५, ३†; ९३, ३; ७, २१, ३; ६; ९७, १†; १०२, २‡[d]; १३, २, ३७, १४, २, १५;२१; १७, १, ८; ११;१८, १,५८†; †२०, ९६,५; १२५, ७; पै १, १०३, ३[1]; २,२०,३; ३८, १; ४, ३१, ४†; ७,१८, ८; १८, ८, ६; ९, २; २४, ४; ३१,३; १९, ९, १†; १४,१५; ४३,११†; २०, ४, ४; –त्या ऋ १, ३१, १८; ५, २५, ३; ४२, ४[d]; १०, २९, ८; तै १, ४, ४४, १[d]; काठ ४, १२[d]; क ३, १०[d]; शौ २०, ७६, ८; पै २०, ३३, १०[d]; –त्यै शौ ६, १३, २; पै १९, ५, २.

?सुमति-त्सरु[e]- -रु[f] तै ४,२,५,६.

सुम(ति >)ती-वृध्- -वृधः मा २२, १२; का २४, ४, ४.

?सुमत्याः[g] पै २, ५५, ५.

?सुमनजि पै २, २२, ३.

सु-मनस्[h]- -नः[i] पै १४, २, ६; –नसः ऋ ४, ४, ९; ६, ५२, ५; ७, ४, ४; ७८, ५; १०, ३७, ७; तै १, २,१४, ४†; मै ४, ११,५†; काठ ६, ११†; शौ ३, ४,३; १२, २,४९; १४,२, ३६; पै १,६५,१; २,७०, १![j]; ३,१,३; ६,१०, २; १०,४, ५, १६, १५३, १[k]; १७, ३४, ९; ३५,७[l]; १८, १०,६; १९,४२, ११; –नसम् शौ ६, ९१, ३; –नाः ऋ १, पै १९, १३, ३;

[a]) पाभे. पृ ३२८२ b द्र.।

[b]) नव्यां सुमतिम् > सपा. जै ३,३८,१ आश्री २. १५,२ नव्यसीं मतिम् इति पाभे.।

[c]) सस्थ. अस्याम् (√अस् '*सद्भावे' > कर्तरि) *असुस्- > नेप्र. *असी- इत्यस्य सस१ द्र. [वैप. (अस्या- [सुमति-]); वेतु. अन्ये इदम्- > स्त्री. सस१?]।

[d]) सपा. °तौ (माश ४, ४, ४, ७ च) <> °त्या (तैब्रा २,८,२,७ च) इति पाभे.।

[e]) वैप. (सुमनाप्रभृति-पुष्प- [भाष्यकृ-])। *सौम्य-भृति- +त्सरु- > बस. सौम्यभृति-त्सरु- > यनि. (वेतु. सा. K. पूप. =शोभन-, सुनष्ट- इतीव?)।

[f]) सपा. मा १२,७१ प्रमृ. माश ७,२,२,११ सोमपित्सरुम् इति, पै १९, ५१, १२ सोमसत्सरु इति, शौ ३,१७,३ सोमसत्सरु इति च पाभे.।

[g]) सु-मत्य- > [प्र३] -त्याः इति शोधः।

[h]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११७)।

[i]) सपा. मा १६,४ प्रमृ. सुमनाः इति पाभे.।

[j]) छन्दस्तः *सु-मन्- > [प्र३] -मनः इति पाठः?? कृत्वा शोधः।

[k]) पाभे. पृ ३२८३ a द्र.।

[l]) सपा. शौ ३,१२,८ भिन्नः।

३६, २; ६; ५३, ४; ९१, ४; २, ३२, ५; ३, ४, १[२]; ९, ३; १८, १; ३५, ६; ८; ५४, २२; ४, ३, १५; १०, ३; १३, १; २०, ४; ५, १, २; ७, १, ९; ८, ५; ८६, २; १०, ३२, ८; ५३, ११; ८५, ४४[a]; १००, ४; १४१, १; ४; १४९, ४; खि ४, ८, ८; मा ३, ४१[b]; ९, २८†; १५, १; ४६†; १६, ४[c]; १३[d]; ५१[d]; २६, २२†; ३३, ८६†; का ३, ४, ५[b]; १०, ५, ४†; १६, १, १; ५, २८†; १७, १, ४[c]; १३[d]; ८, ५[d]; तै १, ७, १०, २†; २, ३, १४, १†; ५, ५, ४¶; ३, २, ८, ६; ३. ११, ५†; ४, ३, १२, १; ४, ४, ८†; ५, १, २[c]; ४[d]; १०, ४[d]; मै १, ३, १५; ११, ४[*]†; २, २, ६; ८, ७; ९, २[1d]; ९[1d]; १३, ७†; ४, २, ५; †१०, २; ३; १२, ६†; काठ १०, १२; १३, १५[*]†; १६†; १४, २[*]†; १७, ६; ११[2c,1d]; १६[d]; २०, १४†; क २६, ५; २७, १[2c,1d]; ६[d]; †कौ २, १०९७; ११२९; जै ४, १९, ४†; शौ ३, ४, ७; १२, ५; १७, ८‡[e]; †२०, २; ६; ६, १२३, ५; ७, ५०, २†; ६२, १[f]; ७८, ४; १९, ४९, ३; २०, २१, ४†; पै १, १०७, २[g]; ११०, १[h]; ३, १, ७; २०, ५; †३४, ३; ७; ५, १३, १; ३१, १; ९, १, ११‡[i]; १०, ६, ३; १४, ४, ३; १६, ५१, १०; ७३, २; १८, ८, ९†[h]; २०, १०, ९†.

सौमनस[j]- -सः मा ३, ४२; १८, ८; का ३, ४, ५; १९, ३, ४; तै ४, ७, ३, १; मै २, ११, ३; काठ १८, ८; क २८, ८; शौ ३, ३०, ७[k]; ७, ६२, ३; पै ३, २६, ४; ८, ११, ६; -सम् ऋ ८, ५९, ७; ९, ९७, २८; खि १, ६, ७; तै १, १, १०, १; काठ १, १०; शौ १३, १, १९; १४, १, ४२; पै ७, १५, ९; १८, १६, ९; २०, १४, १०; -सस्य शौ १९, ५५, ३; ४; पै १९, ४४, २२; २३; -साय ऋ १, ७६, २; ९२, ६; १०८, [४; ७, ९३, ६]; ५, ४२, ११; ६, ४४, १६; -†से ऋ ३, १, [२१; ५९, ४; ६, ४७, १३; १०, १४, ६; १३१, ७]; मा १९, ५०; २०, ५२; का २२, ५, ६; तै १, ७, १३, ५; २, ६, १२, ६; मै ४, १२, ५; १४, ११९; काठ ८, १६; शौ ६, ५५, ३; ७, ९७, १; १८, १, ५८; २०, १२५, ७; पै १९, ९, १; -सौ पै १, ४९, ४.

?सौमनस्य[l] पै ६, ११, ३.

सुमनस्-तर- -रः मै १, ७, १[m].

√सुमनस्य >सुमनस्यमान, ना- -नः ऋ १०, ५१, ५; ७; मा १५, २; का १६, १, २; तै ४, ३, १२, १; मै २, ८, ७; १३, २२; २३; ४, ९, ५; १४, १५†; काठ १३, १५; १६; १७, ६; ४०, १; १२; क २६, ५; शौ ७, २०, १; ४४, १[n]; १३, १, ३५; १४, २, ३९; पै ३, ३९, ३; १४, ३, २२; १८, १८, ५; १०, १०; १९, २२, १५; २०, ८, ८; -नम् शौ ५, २८, ५; पै २, ५९, ३; -ना ऋ ६, ७४, ४[o]; खि २, ११, ३; शौ ११, १, ८; १२, १, ४४; १४, २, १७; ३१; पै १, ९२, १; १६, ८९, ८; १७, ३, १२; ४, ९; १८, ८, ९; १०, १; १४, ५[p]; -नाः ऋ ६, ७५, ८; ७, ३३, १४; खि ४, ६, ८; मा २९, ४५†; ३४, ५२; का ३३, २, १५; तै १, ५, १०, ३; ४, ६, ६, ३†; मै १, ४, १; ७, १; ४, ९, २[q]; काठ ४, १४; ३१, १५; ३४, १९; ४६, १†; शौ १, ३५, १; २, ३५, ५; १३, १, १३; १९, ५८, ५; पै ९, १२, ४; १५, १०, ८†; पै १८, १९, ३; -नाम् पै २, ६६, ४; -नौ मा १२, ५७; का १३, ४, १३; तै ४, २, ५, १; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५, २; पै १, १०९, २[o].

a) = सपा. मंत्रा १, २, १७ आपमं १, १, ४ प्रमृ. । शौ १४, २, १८ पै १८, ८, ८ सुयमा इति पाभे. ।
b) पाभे. पृ २६१२ *b* द्र. । c) पाभे. पृ १४१८ *i* द्र. ।
d) पाभे. पृ ७१२ *m*, २३४६ *m* द्र. ।
e) पाभे. पृ १४१३*x* द्र. । f) पाभे. पृ २४३६ *g* द्र. ।
g) पाभे. पृ १२८२ *i* द्र. । h) पाभे. पृ १२८२ *l* द्र. ।
i) सपा. ऋ ३, ४, १० विभे. ।

j) भावे अण् प्र. ।
k) सपा. पै ५, १९, ८ सुमतिः इति पाभे. ।
l) पाभे. पृ २६४१ *g* द्र. । m) पाभे. पृ २०५१ *l* द्र. ।
n) सपा. पै २०, १, ४ भद्गोपमानः इति पाभे. ।
o) सपा. °ना <> °नौ इति पाभे. ।
p) सपा. शौ १४, २, ७५ गृहपत्नी सुयामः इति पाभे. ।
q) सपा. तैआ ४, ४, १ °मानम् इति पाभे. ।

सुमनस्या- -स्यायै[a] काठ २,३; २३, ४.
सु-मन्तु[b]- -न्तु ऋ १०,१२,६; ६४, १; शौ १८,१, ३४†; -न्तुभिः ऋ १,१२९,७[c].
सुमन्तु-नामन्- -मा ऋ ६,१८,८.
†सु-मन्मन्[d]- -न्मभिः ऋ ३, २, १२; ८, १०१,९; मा ३३,८५; जै ४, १६, ३; -न्मा ऋ ७, ६८,९; कौ २, १००४[e]; जै ४, १७, १०[e].
सु-महत्- -हत् पै १५, २३, १२; १९,५०,१; -हान् ऋ ७, ८,२.
†सु-मंहस्[f]- -०हः ऋ४,११,२; ६, ५०, २; १०, ७, ७; काठ २, १५; -०हसः ऋ ८,१८,१८[g].
सु-मातृ[f]- -तरः ऋ १०,७८, ६.
सु-मा(या>) य[f]- -याः ऋ १, १६७,२; -०याः ऋ १,८८,१.
सु मारुत[h]- -तम् ऋ १०, ७७,१;२.
सु-मि(त>)ता[i]- -ता ऋ ५,४५, २; -ते ऋ १०, २९, ६; शौ २०, ७६, ६.
†सु-मिति[j]- -ती[k] ऋ ३,८, ३; मै ४, १३, १; काठ १५, १२.
१सु-मित्र,त्रा[l]- -०त्र पै १०, १०,१; -†त्रः ऋ १, ९१, १२; १०[l], ६९, ३; ५; १०५, ११; तै ४, ३, १३, ५; मै ४, १०,४; काठ २, १४; पै २०, ६१, ७§; -त्राः ऋ १०, ६९, १[l]; तै १, ४, ४५, २[m]; मै १, २, १८[m]; काठ ३, ८[m]; ३८,५[m]; -त्राय पै २०,६१,७; -त्रेभिः ऋ १०, ६९, ८[l]; -त्रेषु ऋ १०, ६९, ७[l]; -त्रैः पै ४, १४, ५.
सुमित्रि(य>)या[n]- -याः[m] मा ६,२२; २०,१९; ३५ १२; ३६, २३;३८,२३; का ६,५,४; २२, १,४; ३५, ४, ११; ३६, १, २३; ३८,५,६; क २,१५.
सुमित्र्य- -त्र्याः ऋ १०,६५,३.
?२सुमित्र->सुमित्र-ध[o]- -धः[p] मा ४,२७; का ४, ९, ३; मै १,२, ६;३,७,८.
सुमित्र-धस्- -धाः[p] तै १,२,७,१; ६, १, ११,१; काठ २,६; २४, ६; क १, १९; ३७,७.
?सुमीव्हे[q] ऋ ६, ६३,९.
सु-मृग[r]- -गम् शौ १९, ८,३.
सु-मृडी[,ळी]क,का[s]- -†कः ऋ १, ३५,[१०; ११८,१]; ९१.[११, १३९, ६]; ४, १,[२०, ६,४७, १२; १०, १३१, ६]; ९, ६९, १०; खि ४, ९, ५[a,t]; मा २०, ५१; ३३, १६; ३४, २६; का २२, ५, ५; ३२, १, १६; ३३, १, २०; तै १, ७, १३, ४; मै ४, १०, १; ११, ४§[t]; १२, ५; काठ २, १४; ८, १६; तै ७, १६, १; २०, १२५, ६; -का खि ६, ३,४; शौ ७,७१, १; पै २०, १२, ३; -†काः ऋ ६, ५२, ९; मा ३३, ७७; का ३२, ६,८; काठ २६, ११; कौ २,९४५; -†कान् ऋ ८,६७,[१ (१०)]; तै २. १, ११, ५; मै ४, १२,१; -काम् ऋ ८,६७, [(१) १०]; मः ४, ११, का ४,

[a]) सपा. मा ४,१० प्रमृ. काश्री ७, ३, २८ प्रमृ. सुमस्याः इति, मै १,२,२ प्रमृ. माश्री २, १,२, ११;१३ सुमस्याम् इति, तै १,२,२,३ प्रमृ. आपश्री १०, १०,१ प्रमृ. सुसस्यायै इति, क १, १५ ?सुसस्याय इति च पाभे. । [b]) दुर्मन्तु- इत्यनेन सन्न्यायः । [c]) नाप. ।
[d]) भाप. (सद्भावना-), विप. । तु. पृ ३४०१ *m* ।
[e]) तु. पृ २६३९ *r*, २७८६ *d*, BSO.; वेतु. सा. विप. [अश्व-] प्र२ इति वा नाप. [स्तुति-] प्र१ इति वा ? । [f]) विप. । बस. ।
[g]) पाभे. पृ ३२८६ *n* द्र. ।
[h]) नाप. (शोभन-मरुद्गण-)। प्राग. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६,२,११८) । [i]) विप. । गस.
[j]) भाप. । गस. उप. <√मि 'प्रक्षेपणे' (तु. वें. GW. प्रमृ.; वेतु. सा. <√मा 'माने' इति, पक्षे = सुमति- ?)।
[k]) तृ१ । [l]) व्यप. (ऋषि- [तु. दुर्मित्र-])।
[m]) सपा. सुमित्राः (तैब्रा २, ६,६,३ तैआ ४,११,८ आपश्री ७,२७,१६ प्रमृ. च) <> सुमित्रियाः (माश ३, ८, ५, ११ प्रमृ. च) <> आश्री ३, ५, २ प्रमृ. सुमित्र्याः इति पाभे. । [n]) तु. टि. दुर्मित्रिया- ।
[o]) विप. (शोभायुक्त- [सोम-])। बस. उप. भाप. °धस्- <√धा 'धारणे' (वेतु. उ. म. उस. इति, PW. °धस्- <√धा 'धारणे' (वेतु. उ. म. उस. इति, PW. °धस्- इति ?), पूप. (√शुभ् > भावे) °शुभित्र- > बाधि. यनि. (वेतु. पपा. प्रमृ. सु-मित्र- इतीव ?) ।
[p]) सपा. °धः (माश ३, ३, ३, १० च) <> °धा (बौश्री ६,१५ : ८ प्रमृ. च) इति पाभे. ।
[q]) सुमीव्ह- (व्यप. [राजन्-]) > [?]हपा१ (तु. वें सा. PW. GRV. प्रमृ ; वेतु. GW. °व्हा- [विप. स्त्री.] >यनि. इति?) । [r]) बस. वा. क्रिवि. ।
[s]) °मृ° इति स्वरः ? यनि. शोधः । [t]) सपा. तैब्रा २, ४,१,११ आपश्री ९, ४,१७ सुविदत्राः इति पाभे. ।

५, २; तै १, १, ३, १; मै १, २, ३; काठ २, ४; क १, १६; -काय ऋ १,१२९, [३; १३६, ६]; ४, ३, ३; -कायै मा २२, २०; का २४,७,१; तै ७,३,१५, १; मै ३, १२, ५; काठ ४३,५; -के शौ ७, २१, ३.

सु-मेक, का[a]- -कः ऋ ४, ६, ३; तै ४, ४, ७, २; ५. ३,११,३[२]; मै २, १३, १२; काठ २२, ५; ६[२]; क ३४,१[२]; -कम् ऋ १०, ९२, १५; -†के ऋ १, ११३, ३[b]; १४६, ३; ३, ६,१०; १५, ५; ५७, ४; ४, ४०, [३; ५६, ३]; ६, ६६, ६; ७, ५६, १७; ८७, ३; शि १, २, ७; मै ४, १४, ७; कौ २, ११०१.

सु-मेघ[c]- -घः ऋ १०,१३२,७.

सु-मेधस्[d]- -धसः काठ ३०, ६[e]; शौ ७,६३,१; २; पै ११, १, १२; १६,१३२,१२; १९, २८, १२; २०, २५, ४; -०धसः ऋ १०, ६२, [१-४]; -धसम् ऋ १०, ६५,१०; -धाः ऋ १,१८५,१०; २,३,१; ३,१५,५; ३८,१; ५७, ५[f]; ६,६७, ८; ७, ९१, ३; ८, ४८,१; ९,१२,३; ९३,३; ९७, २३; १०, ४५,७; खि १, १०, १; मा ३, ४१[g]; १२, २४†; २७, २३†; का ३,४,५[g]; १३, २, ७†; २९, ३, १†; तै २, ४,५,२; ४,२,२,२†; मै २, ७, ९; ४, १४, २†; काठ १६,९†; ३८, १३[g]; कौ २, ७७०†; शौ ५, ११, ११; ७, ६२,१[g]; ९, १, ६; १९, ४०, २[h]; पै ३, २६, १[g]; ८, १, ११; १६, ३२, ७; २०, ५७, ३; -धाम्[i] ऋ १०, ४७, ६; १२५,५; शौ ४,३०,३†.

सु-मे(ध>)धा[d]- -धाम् ऋ ८,५,६.

?सुमेरे पै ५,१०,७.

सुम्न,म्ना[j]- -म्नम् ऋ १, ४३, ४; १०७,१; ११४,९; १०; १५३, २; २,११,१६; १९,८; २०, १; २३, ८; ३३, १; ६; ३, १४, ४; ४२,[६; ८, ७५, १६; ९८, ११]; ५७,२; ४, ३०, १९; ४१, १; ५३, २; ५, ३, १०; ५३,९; ६७, २; ६, ४,८; २२, ४; २६, ७; ५३, ९; ६०,११; ७०,४; ८,५,२७;७, [१५;१८, १]; १६,१२; १९,४; ४६,१८; ९, ७८, ३; १०, ३६,६; ४०, ७;४५,९[k]; ५०,३; मा ८, ४†; १२, २६†[k]; ३३, ६८; का ८, १,३†; १३, २,९†[k]; ३२, ५, १४; †तै १,४, २२, १; २, १, ११,४; ६,११, ४; ३, १, ११, ३; ४,५,१०,३; ५,४,६, ६¶; मै १, ३,१[l]; २६; ४, १०, १; १४,१४†; काठ ४, १०†; २१, ८; क २,१६[l]; ३,८†; †कौ २, ५००;५२०;७६४; †जै ३,४०, १६; ५७, १२; †शौ २०, २६, ६; ३६,४; ४६, ३; १०८, २; पै ७, ३, १०†; -म्नाय ऋ ८, ४९,९; ९,९८,५[m]; १०,५०,७; खि ३,१,९; -म्ना ऋ १, ३८, ३;१६९,१; ८,२०,१६; ९०,६; कौ २, ७६२†; -म्नानि ऋ १, ११०, ९; ३, ३, ३; -†म्नाय ऋ १,१३०,६; १८६, १०; ३, २,[५; १०,१४०,६]; ३२,१३; ५,२४,४; ६,६८,१; ८,८,१६; २७, १०; ६८, १; मा ३, २६; १२,१११; १५,४८; २५, ४८; का ३,३,१८; १३,७,१०; १६,

[a]) विप.,नाप. (संवत्सर- [तै मै. प्रमृ.]) । तु. पृ ३४१२ *i* । उप.? । भाप. =दीप्ति-, रूप- इति सा. PG [३, २०१]; PW. GW. Brug [२,१,३६८] प्रमृ.<√मि 'प्रक्षेपणे = प्रतिष्ठापने' इति । <√शुभ् >*शुभेक-> वात्रि. यनि. इति मतम् ।

[b]) सा [पक्षे] उप. < √मिह् इति ? ।

[c]) व्यप. (ऋषि-) इति सा. GRV. प्रमृ., विप. [नृमेध-] इति ?BW. GW., [पक्षे] GRV. प्रमृ. । तु. पृ ३४१२ *i* ।

[d]) विप. । बस. ।

[e]) पाभे. पृ ६९० *i* द्र. ।

[f]) वैतु. GW. °धा->-धा इति ? ।

[g]) = सपा. आपश्रौ ६,२७,३; ५ प्रमृ. । कौगृ ३, ४,५ सुवर्चाः इति पाभे. ।

[h]) °मे° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[i]) त्रैष्टुभपादान्ते °धसम् > यनि. (तु. GW,प्रमृ.) ।

[j]) भाप. (सुख- [तु. निघ ३, ६], अनुग्रह- प्रमृ.), विप. [आदरयुक्त- (चेतस्- [ऋ ५,७३,६])] । गस. उप. <√म्ना [= √मन्] इति प्रायोवादः ।

[k]) पाभे. पृ १६७३ *d* द्र. ।

[l]) सपा. मा २,१९ प्रमृ. माश १,८,२,२७[२] तैब्रा ३, ३, ९, ८ आपश्रौ ११, २०,१३ सुम्ने इति, काठ ३, ९ सुम्न्यम् इति च पाभे. ।

[m]) सपा. कौ २, ५८९ जै ३, ४८, ६ सुम्ने इति पाभे. ।

५,३०; २७, १५, २; तै १, १, १३,३§[a]; ३, १२, १§; ५, ६, ३; ४,२,७,३; ४,४, ८; मै १, ५,३; २, ७, १४; काठ ७, १; १६, १४; क २, १६§[a]; ५,१; २५,५; कौ १,३५४; २, ४५१; ११२१; ११७१; जै १, ३७, ३; ३, ३४, १७; -म्ने ऋ २, २५,५; ६, ६३, ११; ७, ६६, १३; ८, १३, ३; ९, ८४, ३; १०८, ४; १०, २२, १२; खि ५,४,८[b]; मा २,१९[c]; ४,२१; १४,३[d]; का २, ४, ६[c]; ४,७, १; १५,१,३[d]; तै १,१,१३,३[c]; २,५,१, ३,१२,१; ६,१,८, २; मै १,२,४; २,८,१[d]; ३, ७,६; काठ २, ५; १७,१[d]; २४,४; क १,१८; २५, १०[d]; ३७, ५; कौ †२, ९८; २८९; ५८९‡[e]; ४, ८; जै २, ७, ३[b], ३, ९,१२†; २४,५†; ४८, ६‡[e]; -म्नेन ऋ ५,७३,६; -म्नेभिः ऋ ५, ७५, ६;६,६८,३; ७,५६, १७; ८,९, २१; शौ २०, १४२, ६†; -†म्नेषु ऋ ५,५३,१; ६, ५२, १४; ८,३,२; कौ २, ७७२; ३, ३,९; जै २,२,४;-†म्नैः ऋ १, ४१,८;१०६,४;६,१५,७; ४८, १२; १०, ९३, २; १३२, १; १४३, ६; कौ २, ९१७; जै ४, १५,१०; पै ४,२८,४.

सुम्न-आपि[f]- -पिः ऋ १०,९५,६.

√सुम्नय>सुम्नयुत्- -यन् ऋ १, १३८,१; -यन्ता ऋ ६,४९,१.

सुम्नया- -†या ऋ १०, १०१, ४[g]; मा १२, ६७[g]; का १३, ५,६[g]; तै ४,२,५,५[g]; मै २,७, १२[g]; काठ १६,१२[g]; २१,१४[g]; क २५,३[g]; शौ ७,५७,२§[b].

सुम्नयी[h]- -०यि शौ १९,४७,४.

सुम्नयु- -युः ऋ १, ७९, १०; २,३०,११; ३, २७, १; तै २, ५,७,४; मै १,६,१†; जै ४, १, ७†; शौ ७,११, १‡[i]; -‡यौ[g] शौ ३,१७,१; पै २,२२,२.

सुम्न-हू[j]- -हूः मा १७, ६२; का १८,५,१३; तै ४,६,२,४;५,४, ६,६; मै २,१०, ५; ३, ३, ८; काठ १८,३; २१,८; क २८,३

√सुम्नाय > †सुम्नायुत्- -यता ऋ २,३२,२;-यन् ऋ १,११४, ३; काठ ४०, ११; -यन्तः ऋ ८,७,११; तै १,५, ११, ४; मै ४,१०,४; काठ ८,१७.

सुम्नायु- -†यवः ऋ ५, ८, ७, ६,१,७; ७,७१, ३; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; -०यव.[k] काठ ३, ९; क २, १६; -यु ऋ ६,२,३; -०युवः मै १,३,१[k].

सु(म्न>)म्ना व(र>)री[l]- -री ऋ १,११३,१२.

सुम्नि(न्>)नी- -०नी तै १,१,१३, ३[k]; -०नीः तै १, ३,१२,१[k].

सुम्न्य[m]- -म्न्यम् काठ ३, ९[c]; -म्न्याय[a] मै १, ३, १; काठ ३,९.

√सुम्भ् √सुभ् द्र.

सु-यज्- -यजम् ऋ ५,८,३; मा २८, ९; का ३०,१,९; तै ३, ३,११, २†;-यजा मा ५, ४, का ५,१, ४; तै २,५,९,४; ३,१, ४, १; ३,९,१.

¶१सु-यज्ञ- -ज्ञ. मै १, १०,९; काठ ३६,४.

२†सु-यज्ञ[n]- -ज्ञः ऋ २, ३१, ४; ३,१७,१; -ज्ञाः ऋ ३,५१,७; ५,४५,४; मा ७, ३५; का ७, १७,१; तै १, ४,१८, १; मै १, ३,१९; काठ ४,८; क ३, ६.

†सु-यत- -तः ऋ ७, २२, १; तै २, ४, १४, ४; कौ १, ३९८; २, २७७; जै १,४४, ८; ३, २३, ९; शौ ६, १११, १§[o]; २०, ११७,१.

---

a) सपा. सुम्नाय (तैब्रा ३, ३, ९, ८ आपश्रौ ११, २०, १३ प्रमृ. च) <> सुम्न्याय इति पाभे.।

b) सपा. सुम्न आ <> सुम्नया इति पाभे.।

c) पाभे. पृ३४२१ *l* द्र.। d) पाभे. पृ २०९७ *g* द्र.।

e) पाभे. पृ ३४२१ *m* द्र.।

f) व्यप. [सुखे बन्धुभूता- (अप्सरस्- = उर्वश्या अन्यतमा-सती- [वैतु. GW. प्रमृ. विप. इति ?])] । बस.।

g) सपा. °या (माश ७, २, २, ४ च) <> °यौ इति पाभे.।

h) विप. (सुखकरी-[रात्रि-]) । पाभे. पृ १७८३ *r* द्र.।

i) सपा. ऋ १,१६४,४९ रत्नधाः इति पाभे.।

j) विप.। उस. उप. <√ह्वे।

k) सपा. सुम्नायवः <> सुम्नायुवः (माश्रौ २,३,५, ३४ च) <> सुम्निनी (तैब्रा ३. ३, ९, ८ बौश्रौ १, १९:४० तैआ ४,१२ च) <> सुम्निनीः (आपश्रौ ११, २०,१३ प्रमृ. च) इति पाभे.।

l) विप. [सुखप्रदा- (उषस्- [वैतु. निघ १, ८ नाप. इति])]।

m) स्वार्थे यत् प्र.।

n) विप.। बस.।

o) सपा. पै ५,१७,६ प्राह्णा इति पाभे.!

सु-यु॒न्तु- -न्तुभिः ऋ ५,४४,४.

सु॒-यम्या- -म्या खि ५, १३, ४; शौ २०,१२८,९.

सु-यम,मा[a]- -मः ऋ ९, ९६, १५; -मम् ऋ ५, २८, [३; १०, ८५, २३]; मा २७, ४; ३३, १२†; का २९, १, ४; ३२, १, १२†; तै ४,१,७,२; मै २, १२, ५; ४, १२, १†; काठ २, १५†; १८,१६; क २९, ४; शौ ७,७७,१०†; ८७,३; पै ३,३३, ४; २०,८,७; -मस्य ऋ २, २४,१५[b]; ७,३५,२; शौ१९,१०, २†; पै १३,८, २†; -मा ऋ ९,८१,४; १०,४४,२; शौ १४, २,१७; १८‡[c]; २०,९४,२†; पै १८,८,८‡[c]; -माः ऋ ३,७,३; -मात् ऋ २, २७, [१७; २८. ११; २९,७]; -मान् तै ४, ७, १५,४;५; मै ३, १६, ५[२]; काठ २२, १५[१]; शौ ४, २७, १; पै ४, ३५. १; -मासः ऋ १, १८०,१;३,६१,२; -मे[d] मा २, ७; का २, २, १; -मेभिः ऋ ५,५५,१; तै ४,७, १५, ३; मै ३, १६, ५; काठ २२,१५.

सु॒-यशस्- > सु॒यशस्-तर- -‡रम्[e] कौ १,४३; जै १,४,९.

सु-या॒म[f]- -माः ऋ ३,७,९.

सु-थ॑ामन्[g]- -॒मन् शौ १६,७,७.

सु-या॒शु[h]- > †सुया॒शु-त(र>)रा- -रा ऋ १०, ८६, ६; शौ २०,१२६,६.

सु॒-युक्त- -क्तः तै ४,१,४,३; -क्तान् ऋ ८,६९, १३; शौ २०, ९२, १०†; -क्ताय तै ७, ४,२२,१.

सु-यु॒ज्- -युक् ऋ ३, ५८, २[i]; -युग्भिः ऋ ३,५८,[(१, ११८, ३) ३]; -युजः ऋ १, १२१, १२; ५,३१, १०; ४४,४; ६२, ४; ६, ४४, १९; ७, ७८, ४; खि १, २-३, ३; शौ ५, २६, ३[j]; ७-११[j]; -युजम् ऋ ४, २३, ५; -युजा ऋ १, ११३, [१४;४,१४, ३]; ११७, १५; ४,३३, १०; ७, ७०, २; १०,१०५,२; खि १,३, ७.

सुर॒[k]- -राणाम् पै १६,१५०,३.

सुरा(र-अ)सुर॒[l]- -रैः खिसा २६, १८.

सु-र॒ण,णा[m]- -णः ऋ ३, ३,९;२९ १४; -णम् ऋ ३, ५३, ६[n]; -णाः ऋ १०,६९,१;१०४, ८; -णानि[o] ऋ ५,५६,८.

†सु-र॒त्न,त्ना- -त्नः ऋ ७, ४५, १; १०,७०,९; मै ४,१४, ६; काठ १७,१९; -त्नाः[p] ऋ १०, १८, ७; शौ १२, २, ३१; १८, ३, ५७; पै १७,३३, १; २; -त्नान् ऋ १०, ७८,८; -त्नासः ऋ ७, ६७.[६;८४-८५,५].

सु-र॒थ,था- -थः ऋ ४, २,४; -थम् ऋ ८,५,१०; -थस्य ऋ ३, १४,७; -था ऋ १,२२,२; ७, ३६,४[q]; १०, ७५, ८; -†थाः ऋ ४,४,८; ५,५७,२; तै १,२, १४, ४; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; -थान् ऋ ८, ६८, १६; -थासः ऋ ८,७४,१४; -थेभिः ऋ २,१८,५.

?सुरभम् पै १७,१३,६.

१सुरभि॒[r]- -भयः मै १,३, ३९; काठ ४,१३; शौ १८,३,१७; -†भि ऋ ४,३९,६; १०, ७०, ४; खि ५, २२, १३; मा २३, ३२; का

[a]) विप, नाप. (ऋ ३,७,३)। गस. उप. √यम्+खल् प्र.। [b]) सपा. तैब्रा २,८,५,२ सूयमस्य इति पाभे.।

[c]) पाभे. पृ ३४१९ *a* द्र.।

[d]) =सपा. माश १,४,५,१ आपश्रौ २,१३,३ प्रमृ.। मै १,१,१३ माश्रौ १,३,१,११ सूयमे इति पाभे.।

[e]) सपा. सुयश°<> स्वयश° इति पाभे.।

[f]) विप.। बस.। [g]) तु. पृ ३४१० *h*।

[h]) तु. पृ ३४१२ *t*। उप. =संभोग- इति सा [ऋ १, १२६,६] GRV. प्रमृ.।

[i]) विप. [°सुज्योतिष्क- (मेघ- [यज्ञ-])]। <√युज् '°दीप्तौ' द्र.। वा. क्रिवि.। शेषं पृ २००८ *c* द्र.।

[j]) पाभे. पृ ३३१७ *h* द्र.।

[k]) नाप. (देव-)। '√°सुर् 'ऐश्वर्ये' वा सु+√राज् वेति अभा. प्रमृ.। (√स्वृ 'दीप्तौ' > कर्तरि) °स्वर्- > वावि. यनि. इति मतम्।

[l]) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[m]) विप., नाप.। गस. उप. √रण्+खल् प्र.।

[n]) नाप. न. (सुरमण-साधन- इति वें.)। °=स्वर्(म)णम् इति मतम्। सस्थ. ?जाया > जायाः [४३] इति शोधः (तु. पृ १०९९ *c*)।

[o]) =उदक- इति या [११,५०] प्रमृ.।

[p]) सपा. तैआ ६, १०, २ आग्निगृ ३,७,२ : १० प्रमृ. सुवीराः इति पाभे.।

[q]) विप. (द्रुतगमन- [इन्द्राश्व-])। √°सुर् [=√स्वर्, तुर्] 'त्वरायाम्'+कर्तरि क्थः प्र. इति मतम्।

[r]) भाप. (सुगन्ध-), विप.। पपा. नावग्रहः।

२५,६,१२; तै १, ५, ११, ४; ७,४,१९,४; मै १, ५, १; काठ ६,९; क ४, ८; कौ १, ३५८; जै १, ३७, ७; शौ ६, १२४, ३§; २०, १३७, ३; -भिः ऋ १, १६२, १२[a]; ९, ९७, १९; १०, ५३, ३; मा २५, ३५†; का २७, १३, ४†; †तै १,३,१४,२; ४, ६, ९, १; मै ¶२,१,३; १०; ५, २; ३, १६,१†; ४,११,१†; †काठ २, १५; ४६,५; शौ १२, १, ५९; १४,२,४४; १९,३८, १; पै १, ४७,१; १७,५,६![b]; ६, ७; १८ ११,४; १९,२४,१; २; -भिम् ऋ ६,२९, [३; १०,१२३, ७], १०,१०७,९; १४६,६; ¶मै २, १, ३; १०; ५, २; काठ १०, ६¶; कौ २, ११९७†, शौ १२, १,२३[c];२४[c]; -भीः शौ ११,६, ६; पै १६, २१, ६; -†भीणि ऋ ७,१,१८; १०,१५, १२; मा १९, ६६; का २१, ४, १६; तै २,६,१२,५; ४,३,१३,६; मै ४, १०,१; काठ ३५, २; शौ १८, ३,४२; -भीन् पै १७, ३, ४[c]; ५[c]; -भेः पै १, ४५,४; -भौ ऋ ५,१, ६; मा १२, ३५, का १३,३, ६; तै १, ३, १४, १†; ४,२,३, २; मै २, ७, १०; ४, ११, १†; काठ २, १५†; १६, १०; क २५,१.

सुरभिन्[d]-> †सुरभिन्-तर[e]- -रः ऋ ९,१०७,२; कौ २,६६४; जै ३,५५,५.

¶सुरभि-मत्- मते तै २, २, २, ३;४; मै २, १, ३[१]; १०; काठ १०,६[४].

¶सुरभिमती- -ती तै २,२,२, ४; काठ १०,६[१].

२सुरभि[f]- > सौरभेय[g]- -यम् मा ३५,१३.

सुरभिस्->सुरभि(स्>)ष्-ट (<त)म- -मम् ऋ १, १८६, ७.

?सुरभ्यवायम् काठ २३, ६.

?सुरम्[h] शौ २०,१३५,१०.

सु-रश्मि[i]- -श्मिम् ऋ १०, ३६, ८.

सुरा[j]- -रया मा १९,५[k]; ३२[l];८४[m]; २१.३१[n];३८[n]; का २१,१,५[k]; ३,२[l];६,५[m]; २३,४,३[n];१०[n]; काठ १७,१९[o]; ३७,१८[k]; ३८, २[l]; -रा ऋ ७, ८६, ६; मा १९,७;१४; का २१, १, ६; २, ३; ¶मै २, ३, ८; ९[१]; ४, १; २[१]; काठ ¶१२, १०; ११[४]; १२[१]; १४, ६¶[१]; १७,१९;३७, १८; शौ ६, ७०,१;१४,१,३६; १५,९,२; पै २, ३३, ३!; ३५, ३; ८,१२, १; ८; १८, ४, ४; १९,३७, ५; -राम् ¶मै २,४, १; २[१]; ४, २, १; ¶काठ १२, १०; १२[१]; शौ १०, ६, ५; पै ४, २०, २; ८, १२, ९; १६, ४२,५; १९,३७, ९; -?राया[p] पै ५, १०, ७; -रायाः ऋ १, ११६, [७ (११७,६; ७)] १०, १०७,९; मै ३, ११, २[m], ७[k]; ९[m]; काठ ३८,२[m]; शौ १५९, ३; पै ८, २०, २,१९,४०,११; -रायाम् ऋ ८, २, १२; मै ३, ११,७[l]; जै ४,२२,१†; शौ ६, ६९,१†; ९,१,१८; १४,१,३५; पै २,३५.२; ५.२९,३; ८,१०, ४; १६,३३,६; १८,४,५; १९, २४, १४; २०, २५, ३; -रायै मा २०, २८; का २२, ३, ५; -०रे पै ५,१०,६; ८, १२, १; ५;७.

सुरा-कार[q]- -रम् मा ३०, ११; का ३४, २,३.

¶सुरा-ग्रह- -हाः काठ १४, ६[१]; -हैः काठ १४, ६.

<सु √रम् इति अभा. प्रमृ. । सुर- (नाप. [गन्ध-] <√*सुर् [=√स्तृ] 'गन्धे' [तु. Eng. √Smell]) + मत्वर्थे वा स्वार्थे वा भिः प्र. इति मतम् ।

[a]) =गौरस- । ?°सुरभिस्->-भिः [द्वि१] इति मतम् ।

[b]) सुरभ्यर् इति शोधः (तु. सपा. शौ १२,१,४८) ।

[c]) सपा. °भिम् <> °भीन् इति पाभे. ।

[d]) स्वार्थे इनिः प्र. (तु. GW.) । [e]) कौ पाा. सु-र° इति । [f]) नाप. (गो-) । [g]) अपत्यार्थे ढक्>एयः प्र. ।

[h]) शोधः पृ २९७९ / इ. । [i]) विप. । बस. ।

[j]) नाप. (मादक-द्रव्य-) । < √सु 'अभिषवे' इति या (१,११) प्रमृ., < सु √रा वा √रै वेति अभा. ।

[k]) सपा. सुरया (माश १२, ७,३,१२[४] तैब्रा २, ६, १,३ च) <> सुरायाः इति पाभे. ।

[l]) सपा. सुरया (माश १२, ८, १, ४ तैब्रा २, ६, ३,१ च)<>सुरायाम् इति पाभे. । [m]) सपा. सुराया (तैब्रा २, ६, ४, २ च) <> सुरायाः इति पाभे. ।

[n]) सपा. सुरया<>सुरायाः<> तैब्रा २,६,११,१ सुरापे इति पाभे. । [o]) पाभे. पृ २०१० f इ. ।

[p]) सुरायाः इति शोधः ? ।

[q]) नाप. । उप. उप. <√कृ ।

!सुराधाण[a]- -णम् पै ८,१२,३.
!सुराधार्णी[b]- -णी पै ८,१२,४.
सुरा-प्रा(म>)णी- -णी मा १९,१६; का २१,२,५.
सुरा-पु[c]- -पम् मै २,४,१[d]; पै १६,१००,११.
!सुराया पै ५,१०,८[e].
१¶सुरा-पा[f]- -नम्[d] तै २,५,१,१; २; काठ १२,१०.
२सुरा-पान[f]- -नान् शि ३,१०[5],५.
सुरा-वत्- -वतः ऋ १,११६,१०; पै ४,११,२†; -वन्तम् मा १९,३२; का २१,३,१; मै ३,११,७; काठ ३८,२.
!सुरा-वृ[g]- -र्धः ऋ ८,२१,१४; कौ २,७४०; शौ २०,११४,२.
सुरा-सोम- -मान् मा २१,५९; ६०; का २३,६,१२; १३.
सुरा-हत- -तम् पै १९,३२,८.
सुरो(रा-उदक>)दका[h]- -काः शौ ४,३४,६; पै ६,२२,७.
¶सुरो(रा-उ)पयाम- -माः मै १,११,६; काठ १४,६; -मान् मै १,११,७; काठ १४,८; -मैः मै १,११,६; काठ १४,६.

सु-रातिः- -तयः ऋ ५,७९,४; ९,८१,४; १०,६५,४; ७८,३.
सु-राधस्- -धसः ऋ १,२३,१६; ३,५३,१३; ८,४६,२४; ६५,१२; मा २०,११; ३३,४६†; का २१,७,११; ३२,४,३†; मै ३,११,८; काठ ३८,४; कौ २,१४५†; जै ३,१४,६†; -धसम् ऋ ८,१४,१२; ४९-५०,१,६८,६; खि ३,१-२,१; काठ २१,१४; †कौ १,२३५;२,१६१; †जै १,२५,१; ३,१५,६; †शौ २०,२६,३; ५१,१;३; -०धसा ऋ १०,१४३,४; -धसाम् पै १९,१४,७; -†धाः ऋ १,१००,१७; ३,३३,१२[1]; ४,२,४; ५,४; १७,८; कौ १,३३५; जै १,३५,४; ४,११,१.
¦सुराम[j]- -मम् ऋ १०,१३१,४;५; मा १०,३३; ३४; २०,७६; ७७; का ११,१०,३;४; २२,७,१०;११; मै ३,११,४[1]; ४,१२,५; काठ १७,१९[1]; ३८,९[1]; शौ २०,१२५,४;५.
सुरामन्[k]- -माणः मा २१,४२; का २३,५,२; मै ३,११,४; -म्णः काठ १७,१९; -म्णाम् मै ४,१२,५; काठ १७,१९.
!सुराम्[l] दत्त पै ८,१२,६.
!सुरायुम् पै १,६०,२.
सु-रार्ध्, र्धा- -र्धः पै १,७१,४; -र्धाः तै २,४,७,२; मै २,४,७; काठ ११,९.
सु-रु(क्म>)क्मा- -क्मे ऋ १,१८८,६; १०,११०,६; मा २०,४१; २९,३१†; का २२,४,६; ३१,४,७†; मै ३,११,१; ४,१३,३†; काठ १६,२०†; ३८,६; शौ ५,१२,६†.
सु-रुच्[m]- -रुचः ऋ १,११०,१; ३,७,५; ४,२,१७,५,३३,१०; ६,३५,४; खि ३,२२,१; मा १३,३; का १४,१,३; तै ४,२,८,२; मै २,७,१५; काठ १३,१५†;१६,१५;३८,१४; क २५,६; कौ १,३२१; जै १,३३,९; शौ ४,१,१; ५,६,१; १८,३,२२†; पै ५,२,२; ६,११,१; १६,१५०,१; -रुचम् ऋ १,११२,१; २,२,४; ३,२,५; खि ३,२२,२; शौ ४,१,२; पै ५,२,१; -रुचा ऋ ३,१५,६.

a) *सुरा-दधन- इति शोधः (तु. मूको.)। उप. <√दध् 'पालने'। जलमेवं विशिष्टं द्र.। तेन हि सुरा रक्ष्यते।
b) सुरा, (√धृ 'पोषणे' > कर्तरि स्त्री.) धाणी- >-णी इति द्विपदः शोधः। पृ १७८६ *i* °णीम् इति नेष्टम्। c) विप. (शिरस्-)। उस. √पा 'पाने'+करणे कृत्। d) सपा. °पम् <> °पानम् इति पाभे.।
e) शोधः पृ २९६१ *a* द्र.।
f) उप. भाप.। सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।
g) नाप. (प्रमत्त-)। उस उप. कर्तरि <√धि।
h) तु. पृ ३३९८ *m*।
i) विप. (*उदकवती- [नदी-])। *सुरा-धस- > -धसः > वावि. यनि. इति मतम् (तु. [अंशतः] L [५५३])।
j) नाप. (सोम-)। सु-रा° इति ऋ. पपा. अवग्रहः (तु. Garbe [KZ २३,४७५-६])। <सु+√रम् इति प्रायोवादः। *सुरा- [भाप. =सुरा-]+मत्वर्थे मयप् प्र. इति मतम् (तु. [अंशतः] उ. म.; वैतु. MW. Garbe [KZ २३, ५२४] < सुरा-आम- [मद्यालय-] इति?)। k) = सुराम-। *सुरा- + मत्वर्थे मनिप् प्र. इति विशेषः। शिष्टं *j* द्र.।
l) सुरा-+अमृत- > कस. *सुराऽमृत->[सं१] -०त इति शोधः (तु सस्थ. वाजिनीवति [सं१] इति)।
m) भाप. (सु-दीप्ति-), विप. (अग्नि-, देव-)।

सु-रुचित्- -तम् मै ४,९,५.

सु-रूप,पा- -०प जै ४, १७, १०[a]; -पः ऋ ८, ४, ९[b]; कौ १, २७७†[b]; पै १, २६, ३[c]; -पम् पै १,२६,३[c]; -पा मै ४,२, ४; पै १,२६,३[c]; -पाम् पै १,२६, २[d]; -पाय तै ७, ३, १८, १; काठ ४३,८.

सुरूप-कृत्- -कृत् पै १,२६,३[e].

†सुरूप-कृत्नु[f]- -त्नुम् ऋ १, ४, १; कौ १,१६०; २, ४३७; जै १,१७,६; ३,३३,१२; शौ २०, ५७,१; ६८,१.

सुरूपं-का(ण>)णी- -णी पै १, २६,५[g].

सुरूप-यु- -युः[h] जै १,२९,७‡[b].

सुरूपं-वर्ण(र्ण>)र्णा[i]- -र्णे तै १,६,३,१; ७,१,१.

सु-रेक्णस्- -क्णाः ऋ ६, १६, २६; काठ २६,११†.

१सु-रेतस्[j]- > सुरेतो-धा- -धाः काठ ५, ४[k].

२सु-रेतस्- -तः ऋ १, १२१, [५; (१०,६१,११)], -तसम् ऋ १, १६०, ३; मा २१, ३८[l]; २८, ९; ३२[l]; का २३,४,१०[l]; ३०, १,९;३,९[l]; -तसा ऋ १,१५९, २; ३, १, १६; -ता. ऋ १०, ४५,८; खि ५, ५,५; †मा १२, १; २५; †का १३, १,१; २,८; तै १, २,५,२;३,१४,६†; ६-७, ४,४[k]; †४, १, १०, ४; २,२, ४; मै २, ७,८†; काठ २, ५[m]; †१६, ८;९; क १, १८[m].

सु-रोच(न>)ना- -नाः पै १३, १०,९[n].

सु-रोहिणी[o]- -णी पै १६,४७,१.

†सुलाभिका[p]- -०के ऋ १०,८६,७; शौ २०,१२६,७.

सु-लेक[q]- -कः तै १,५,३,३[r].

?सुवक्षाः[s] पै १८,१४,५

सु-वक्ष्यमाण- -णः पै १,८३,३[t].

सु वच(स्य>)स्या- -स्याम् ऋ १०, ११६,९.

†सु-वज्र- -०ज्र ऋ ७, ३०,१; -ज्रः ऋ १, १००, १८; -ज्रम् ऋ ४,१७,४; ८; ६, १७, ११; कौ १,३३५; जै १, ३५,४; ४,११, १; -०ज्रा ऋ ७, ९३, ४; मै ४,१३,७; काठ ४,१५.

१सुवन- √सु (वधा.) द्र.

२सु-वन[u]- -नम् खि ३,१५,१०.

सु-वप्तवे पै १९,१७,१५[v].

?‡सुवयुः[w] पै २०,५१,५.

सुवर् (वप्रा.)[x*] -वः तै १, १, ४, २; २,६,१, ३,४, २; ४, ४३, १; २; ५, ३, १[२]‡[y]; ६, २, २; ६, १[२]; ७, ६, १[२]; ९, १[२]; २; २, २, १२, १; ६‡; ३, १४,६; ३,१, ९,२[z]; ३,१, २[१]; ५,४,२; ४,१,१,१; २, ४; ४, १; ८,५‡; १०, ५; ३, २,१; ४,२; ११,२; ४,४,८‡; ९, १; ६, ५,१[२];२[२]; ७,१,१; ११, २; १३,१; ३; ५, १, १०, ५; २, १०,४¶; ४,७,१; ५,५,३¶;६, ८,१, ७,५, २[५]; ६, २[१]; ७, २; ३[५]; ६,६,१,१¶; ४; ७,३,११, २; ३; १२,१; ४,२०,१.

---

[a]) पाभे. पृ ३०१२ c द्र.।

[b]) सपा. सुरूप इद्<>सुरूपयुः इति पाभे.।

[c]) पाभे. पृ३३२३ d द्र.। [d]) पाभे. पृ ३३२३ e द्र.।

[e]) पाभे. पृ३३२३ f द्र.। [f]) विप. (इन्द्र-)। उस.।

[g]) पाभे. पृ३३२३ g द्र.।

[h]) °यु इति पाठः ? यनि. शोधः।

[i]) विप.। बस.। [j]) नाप.। प्राग.।

[k]) सपा. सुरेतोधाः<>सुरेताः (आपश्री ४, १३,१ प्रमृ. च)<>माश्री १,४,३,१ त्रिधम् इति पाभे.।

[l]) पाभे. पृ ३४०९ s द्र.। [m]) सु-रेतसः > पावि. यनि. (तु. टि. सुराधाः [ऋ ३,३१,१२])।

[n]) सपा. आपश्री ४, ६,४ माश्री ४,२,९ हिश्री ६,२, १५ च रोचना इति पाभे.। [o]) विप.। प्राग.।

[p]) विप. (अप्वा-)। सु लाभ- [बस.]> [स्वार्थे कः प्र.] सुलाभ-क- > यनि. (वैतु. Old. सुल° इति शोधुकः ?)।

[q]) व्यप. (आदित्यानामन्यतम-)।

[r]) पाभे. पृ ३३३५ k द्र.। [s]) पाभे. पृ ३४१३ l द्र.।

[t]) सपा. शौ १,३५,३ तद् दक्षमाणः इति पाभे.।

[u]) विप. (घर्मरूप-)। द्र. पृ ३३९८ m। तस्य. २वन- = देदीप्यमान-। [v]) सपा. शौ ६,६८,२ भिन्न.।

[w]) सपा. मा १२, ११४ सप्रथस्तमः इति पाभे.। विशे. पृ ३२७५ j द्र.।

[x]) नाप. (सु-लोक- प्रमृ.)। (√°सुर् [= √स्व्] 'उपतापे' > भावे) °सुर्- + (√सृ > भावे) °सर्- > यस. °सुर् सृत्- > नाप. यनि. (वैतु. कर्म पा. अनवधानात् लिङ्ग सम्मतवदिव <सु + √क इति कृत्वा सु-अर् इत्येवमादयन्तः !)। अन्यत्र त. टि. स्वर्[-] इति पाभे.। [y]) पाभे. पृ १५०७ n द्र.।

[z]) सपा. काठ ३०,९ माश्री २, ५, ४, १७ अनुवाह इति पाभे.।

१सौव[a]- -वम् तै ४,३,२,२.

¶सुवर्-ग[b]- -गः तै १,५,७,१; २, ५,११,७; ६,५,४; ५; ७,६; ३, ३,५,५; ४.४,८.१S; ५,१, ८, ५; २, ३, ७; ३, ३,५; ७, १; ६, ३, ४, १; ६, ११, १; २; ७,१, ५, ७; २, १, ३; ३, ७, २; ४,१,३; २,५;३, ४; ४, २; १०-११,२; ५,७, ४; -गम् तै १,५,४, ४; ७, १; ९, ४[२]; ५; ६,१०,२[२]; ७,१, ३; ४, ४; ६, १; २,२,५,५; ३,४, १; ५, ६, १; ११,७; ६,३,२; ५, ३; ४; ६[२]; ९,७; ३, १,४,१S[c];९,५[३]; ३,५,५; ८,४; ४,३, ५; ५, ४, ३; ५, १, १०, ५; २, ३, ४[३]; ५; ७; ८,४; ५; ३, २, २; ५, ३;४[२]; ७, १[२]; ९, १[२]; २; ४, २,३; ४; ३, २; ५; ७, १; २; १०-११,१; ५,५, ४[२]; ७,८,३[२]; ६,१,१,२; ३, ३; २,४, १; ५, ४;६,१[२]; २; ३; ९, ३; ३, २, १[३];२, ३; ४,७[२]; १०, २; ११, ३; ५,३,१[२]; ८, १; २[२]; ६,१, १; २; ४; ९,२[२]; ७, १,४,१[४]; ७,१[४]; ४[२]; २, १, १[२]; २; ९, २[२]; ३, १, २; ५, १[२]; ३[२]; ७,३; ४; ९, २; ३[२]; १०, १[२]; ४,१,२;३; २, ३; ५[२]; ३, ६[२]; ४,१[२];२;३[३]; ६,१[d]; ३; ९, १[३]; १०,२; ५,१, ५; ७, ४; -गस्य तै २, २,५, ४; ५, ११, १; ६; ६,३,३;४; ५,१,८,६; २,३, ५; ८,१; ६;३,२,२; ३, ५; ७, ४; ४,१,४; ६,८,१; ७, २, ३; ८, ३S; ६,३,२,३; ४, ८; ७, ३; ५,३,१; ३; ४,१; ८,२; ६, १, १; ५; ४,२; ११, २; ७,१, ५, ७; २,१,३; ६, २; १०, १; ४, २-३, २; ६, २; ३; ५, १, ३; ६[२]; ८,५; -गात् तै २, २, ५, ४; ६,५,४; ६; ५, ५, ७, १[२]; ६,८,१; ६,३,८,२; ७,३, १०, २; -गाय तै १,७,६,२; २, २, ५,४; ५,४, १०, १; ५, ४, ४; ७,१; ६,८,१; ७,२, २; ८, २; ६,३,२,१; ८,१; ५, ४, १; ६, १,१; ७,१, १७, १S; २, १०, १; २०,१S; ४,२१,१S; -गे तै २,६,१,३; ३, ४, ३, ६; ४, ४,२,३S; ७, ३, १०, १; २[२]; ४,१,३; २,५; ३, ४; ११, ३; १९,१[d].

¶सुवर्ग-काम- -मः तै २,३,४, १; ५, ५, ४; ५, ४, ११, १; -मम् तै ६, २,६,२; -मस्य तै ६,६,४,२; -माः तै ७,२,१,१.

सुवर्गीय[e]- -याय तै ४,१,१,१[f].

¶सुवर्ग्य,र्ग्या[g]- -र्ग्यः तै ५,२, १०,७; ५,३,३; ४,४[२]; -र्ग्यम् तै ५,२,१०,७S; ६,२,५,२; ७, २,१, ३; -र्ग्या तै ५, ३,९,२; ४,३,५; ७, ३, ७,२[२]; -र्ग्याणि तै ५, ३,५,३;४.

सुवर्-जि॒त्- -जितम् तै ४,१,१,३.

सुवर्-ज्योतिस्- -तिः तै १,३,३,१.

सुवर्-दृश- -दृशम् तै २, ४, १४, २‡.

सुवर्-धामन्- -मा तै १,३.३.१.

¶सुवर्-भानु[h]- -नुः तै २,१,२,२.

सुवर्-वत्- -वान् तै ३,४,७,२.
  सुवर्वती- -ती तै ४,४,१२, २[i]; ४.

सुवर्-वाह्- -०वाट् तै ३,२,८,१.

सुवर्-विद्- -वित् तै ३, ३, १, २; ४,४, १२,१; -विदः तै ५, ७,४,३; -विदम् तै १, ४, ९, १‡[j]; -विदा खि ३, २२, ८; तै ४,१,३,२[k]; -विदे तै ४,६, १,४.

सुवर्-पा[l]- -पाम् तै ४, ४,४,१‡.

।सु-वरत्र[m]- -त्रम् ऋ १०, १०१,६; तै ४, २,५,५.

सु-वर्चनस्- >¶सौवर्चनस[n]- -सः तै १,७,२,१.

१सु-व॒र्चस्[m]- -र्चसः पै १, ५०, २; १०३,२; २०, ५६, ८; -र्चसम्

a) विप. । तस्येदमीयः अण् प्र. टि लोपश्च ।

b) = स्वर्-ग- । तत्रैव व्यु. द्र. । c) सपा. मै २,५,१० काठ १३,९,३०,८ माश्रौ १,८,३,३ हुतः इति पाभे. ।

d) सपा. वैताश्रौ ३६,३० स्वर्गेण इति पाभे. ।

e) = स्वर्ग्य- । विप. । भवार्थे छ>एयः प्र. उसं. (पा ४,३,५६ [वैतु. सा.<सुवर्-+√गै 'शब्दे' इति!]) ।

f) = सपा. वाधूश्रौ ४, १०३ : १२ । का १२, १, २ स्वर्गेयाय इति, मा ११, २ प्रमृ. माश ६, ३, १, १४ स्वर्ग्याय इति च पाभे. ।

g) विप. (अग्नि-, देवता- प्रमृ.) । यत् प्र. (पा ५, १, ३९) ।　h) विप. (असुर- [राहु-]) । बस. ।

i) सपा. मै ३, १६, ४ आश्रौ ४, १२, २ स्वर्वती इति, काठ २२,१४ स्वर्विद् इति च पाभे. ।

j) सपा. मै १,३,११ स्वर्दृशम् इति पाभे. ।

k) सपा. काठ १६,३;१९,४ स्वर्विदो इति पाभे. ।

l) विप. (मूर्धन्-) । उस. उप. <√सन् (वैतु. सा. <√सो इति !) ।

m) विप. । बस. ।　n) अपत्यार्थे अण् प्र. ।

पै ८,२०, ८; १०, ६, ४; १९, १७,१२[a]; -र्चाः ऋ १,९५,१; १०,१४,८[b]; ८५,४४; मा ३३, ५†; का ३२,१, ५†; तै ३, २, ३, २; ५, ७, ४, ३; काठ ३८, १३; शौ २, २९, ६[c]; ७; १३, १,२२; १४,१,४७[d]; २, १८†; ‡१८,२,१०[e],३,५८[e]; पै १,१३, ४;५३,१;२,६५,१;८,१४,१†; १०, ९, ९; १५, ६, २[f]; १८ १७,२; २०,९,२; १०,७[g].

२सु-वर्चस[h]- > सौवर्चस[h]- -र्चः पै २,४७,२[i].

सुवर्जित्-,सुवर्ज्योतिस्- सुवर्*- द्र.

१सु-वर्ण,र्णा(बप्रा.)- -र्णः पै १६, १५२,८?[j]; -र्णम् खि ४,६, ९[j]; ¶मै १,६,४; ८, ६[2]; ¶काठ ६, ७[2];८,९; ¶क ४,६[2]; ७,५, शौ १५,१,२[k]; १९,२६,२; पै १६, १५२,७; २०,५९, ३; -र्णा मा २९, ७; का ३१, १, ७; तै ५, १,११, ३; मै ३,१६, २; काठ ४६,२; शौ १३,१, २२; पै ६, १०,५; १८,१७, २; २०, ३७, ५?; -र्णाः ऋ १०, ६८, ३; शौ १, ३३, १[l]-३[l]; १२, ३, २८; २०, १६,३†; पै १,२५, १[l]-३[l]; १४,१,२;३‡[m];४;१७,२२,१४; -र्णाम् खि २,६,१४; -र्णायाः पै २०, ५५, ४; ५; -र्णे काठ ३१,१४[n]; शौ १३,३,१६.

सुवर्ण-सवन- -ने पै १९,८, १४[o].

२सुवर्ण[p]- > सुवर्ण-रजत--स(ज>)जा[q]- -जाम् खि २, ६,१[r].

?सुवर्ण-स्तेय- -यात् खि ३,१०,५[s].

सुवर्-दृश्-, सुवर्-धामन्-, सुवर्-भानु-, सुवर्-वत्-, सुवर्-वाह्-,सुवर्-विद्-, सुवर्-पा- सुवर्*- द्र.

१सु-वसन[s]- -नस्य ऋ ६,५१,४.

२सु-वसन[t]- -नानि ऋ ९, ९७, ५०; कौ २,७७७†.

सु-वह्नि[u]- -ह्निः खि १,१०,४; -ह्निम् खि १,७,४; शौ १३, २, ७; पै १८,२१,१.

सु-ब्रह्मन्[v]- -ह्मा ऋ ६, २२, ७; शौ २०,३६,७†.

सु-वाच्[w]- -वाक् तै १, २, १३, १; ६,२,९,१; मै १,२,९; ३,८,७; -॰वाक्[x,y] मै १,२,५; ३,७,७; ८,१०; -वाचः ऋ ३, ७, १०; ७,१०३,५; ८, ९६, १; कौ २, ३०२; जै ३,६,१०; शौ २, ५, २; पै २,७, ३; -वाचम् ऋ ३, १,१९; मै ४,१४,१५†; -वाचा ऋ १०,११०,[७(२,३,७;३,४, ७; ७, ८; १०, ६६,१३)]; मा २०, ४२; २९, ३३†; का २२, ४,७; ३१,४,८†; मै ३,११,१; ४, १३, ३†; काठ १६, २०†; ३८,६; शौ ५,१२,७†.

सु-वाचस्[z]- -चसः पै २०, २१,३[a1]; -चसा ऋ १,१८८,७.

१सुवान- √सु (अभिषवे) द्र

२सुवा(न>)ना- √सु (वधा.) द्र.

सु-वासस्[z]- -साः ऋ १,१२४,[७; ४,३,२; १०, ७१,४; ९१,१३]; ३,८,४; १०,७५, ८; १०७, ९; मै ४,१३.१†; काठ १५, १३†; शौ १४,२,४४; पै १८,११, ४.

सु-वास्तु[b1]- -स्त्वाः ऋ ८, १९,३७.

सु-विच्[c1]- -विचा मै ४,१,७.

।सु-विज्ञान[c1]- -नम् ऋ ७, १०४, १२; शौ ८,४, १२; पै १६, १०,२.

---

a) पाभे. पृ ३२१९ *h* द. । b) LR. °र्चसा इति?।
c) पाभे. पृ २५०५ *o* द. ।
d) सपा. पै १८,५,४ सुवीरा इति पाभे. ।
e) पाभे. पृ १३५८ *j* द. । f) पाभे. पृ २०५० *b* द. ।
g) सपा. शौ ७,५५,२ वर्धमानः इति पाभे. ।
h) द्र. पृ ३४०१ *b,c* । i) शोध. पृ २००३ *l* द. ।
j) सपा. काहि ११०:९ सुप° इति पाभे. । शिष्टं पृ १९०९ *h* द. । k) पाभे. पृ ३४०८ *b* द. ।
l) सपा. ऋ ७,४९,३ विभे. । m) सपा. तै ५,६,१,१ कामा १३१:१४ विरूपाः इति पाभे. ।
n) =सपा. माश्री २,८,८ । माश्री १,३,५,२६ सुवर्णः इति, नेश्रा ३,७,५,१३ आपश्री ३,१३,५ सुवर्णाः इति, शौ ७,१०४,१ हिरण्यम् इति च पाभे. ।
o) पाभे. पृ ३४०८ *n* द. । p) =हिरण्य- ।
q) विप. (लक्ष्मी-) । बस. उप. =स्रज्- । s) नाप. r) सुवर्णरजत° इति स्वरः? यनि. शोधः । (शोभन-निवास-) । प्रास. उप. <√वस् 'निवासे' ।
t) विप. (वस्त्र-) । बस. उप. <√वस् 'आच्छादने' ।
u) द्र. पृ ३४१२ *l* । v) विप. (इन्द्र-) । उस. उप. √वह्+कर्तरि मनिन् प्र. । w) विप. । बस. ।
z) व्यप. (सोम क्रयण- [देव-]) । y) =सपा. काश्री २, १,४,११ । मा ४,२७ प्रमृ. माश ३,३,३,११ काश्री ७,८, २४ प्रमृ. स्वान इति, काठ २, ६;२४,६ स्वान् इति च पाभे. । x) द्र. पृ ३४१० *h* । a1) सपा. शौ ७,११, २ सुवाचसः इति पाभे. । b1) व्यप. (नदी- [मभा. सुवास्तु]) । बस. उप. =१वास्तु- c1) नाप. ।

†सुवित्,ता[a]- -तः ऋ १०, ५६, ३[b]; -तम् ऋ १, १४१,१२; ४,५५, ४;७,९१,२;१०,१४८,१; तै ५, ७,२,४§[b]; कौ १, ३१६; जै १. ३३,४; -तस्य ऋ ७, १, २४; १००,२; ९, ४१,२; १०, ३१, ३; १००, ४; कौ २, २४३; जै ३,२१,८; -ता ऋ १, ३८, ३; १०,८६,२१; §तै १, ४, ४३, २; ६, ६,१,३; शौ २०, १२६, २१; पै १६, ४६, ८§; -तानि ऋ ८, ९३, २९; -ताय ऋ १, ९०,४; १०४, २; ११८, १०; १६८, १; १७३, १३; १८०, १०;१८१,३; १८९, ३; २, २, ६; ३,२,१३; ५४, ३; ४, १४, ३; ५,११, १; ४१, १८; ५७, १; ५९, १; ४; ८०, ३; ६, ३२,४;४०, ३; ७१, ३; ७, २, ६; ३५, १; ६६, १५; ७५, २; ७९,३; ८५,४; ८, ७,३३;२७, १०; ९,८२,५;१०,३५,३; ४०, १;६६,३; ७४,२; मा १५.२७; ३३,६९; ८४; ३६, ११; ३८, १९§; का १६,५,८; ३२,५-६, १५; ३६,१,११; ३८, ५, २§; तै १,४,२४, १; ४, ४, ४, २; मै १,३,२७; २,१३, ७; ४, ९, १०[२]§; १४, ३; काठ ४, १०; ३९, १४; क ३, ८; कौ २, २५७; जै ३, २२, ४; शौ १९, १०, १; पै १३, ८, १; -§ते मा २९, ४; का ५, २, ३[c]; ३१, १, ४; तै १, २, १०, २[c]; ५,१, ११,२¶; मै १,२,७[c]; ३, १६,२[१]; काठ २,८[c]; १३, १५[b]; ४६.२; क २,२[c]; पै २०, ९,४.

सुवित्ति- -त्तिः पै १६, ४६.८.

सु-वित्ति- -त्तिः पै १६,४६,८.

सु-विदत्र,त्रा[d]- -त्रः ऋ २, ९, ६; †तै ४, ३,१३,२;६,१,५; मै ४,१०, ५†; काठ २१, १३†; शौ १३, २, ४४; ४५; पै १८, २५, ४; -त्रम् ऋ २,१,८; शौ १,३१,४; पै १,२२,४; -त्राः[e] शौ १८,३, १९; -त्राणि ऋ २, २४, १०; -†त्रान् ऋ १०, १४,१०; १५, ३; मा १९,५६; का २१, ४,७; तै १,८,५, २; २, ६, १२, ३; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४; शौ १८, १, ४५; २, ११; -त्राभिः ऋ ७, ९१,६; -त्रान् पै २०, १,९‡[f]; -†त्रेभिः ऋ १०, १५,९; मै ४,१०,६; शौ १८,३,४८.

†सुविदत्रिय[g]- -येभ्य.[h] ऋ १०, १७,३; शौ १८,२,५४.

सु-विद्वस्- -द्वांसः मा १७, ६८; का का १८,६,४; तै ४, ६, ५, २; मै २,१०, ६; काठ १८, ४; क २८, ४; शौ ४, १४, ४; पै ३, ३८, ४; -द्वांसम् ऋ ८, २४, २३; शौ २०, ६६,२†.

†सु-विप्र- -प्रः ऋ १, १६२, ५; मा २५, २८; का २७, १२, ५; तै ४,६,८,२, मै ३,१६,१; काठ ४६,४.

सु-विवृत्[i]- -वृतम् ऋ १,१०,७.

सु-धीर,रा[j]- -रः ऋ १, ९१, १९[k];

a) भाप., विप., नाप. (सुख-) । पपा. नावग्रहः । सु + √इ > सु-इत इति या [४, १७] वें. सा. PW. प्रमृ; या [पक्षे] <सूत- [√सू 'प्राणिगर्भ°'] इति । (√*सुर 'सुखे' > भावे) *सुर- + (√भृ > कर्तरि) *भृत- > उस. *सुर-भृत- > नैप्र. यनि. (तु. २दुरित-) इति मतम् ।

b) सपा. °तम् (मंब्रा २, १,११ कौगृ ४, ४,९ च) <> सुवितं (माश्री १,६,४,२१ च) <> शौ ६, ५५,२ स्विते <> शांगृ ४,१८,१ सुहुतम् इति च पाभे. ।

c) = सपा. काश्री ५, ८, २ कौगृ १, २, ३ या ४,१७ प्रमृ. । तै १, ५,१०,२ बौश्री ३,१३ : १४ सुहिते इति, मा ५, ५ माश ३, ४, २, १४[२] आश्री ४, ५, ३ प्रमृ. स्विते इति पाभे. ।

d) भाप, विप. (अग्नि- प्रमृ.), नाप. । <सु-नि √दा 'दाने' [तु. वें. सा. GW. प्रमृ.] वा सु √विद् 'ज्ञाने, लाभे [तु. वें. सा. PW. प्रमृ.]' वेति या [७, ९; ६,१४] । तु. ?दुर्विदत्र- ।

e) °त्राः (तु. पपा. शंपा. प्रमृ.) इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. RW.) ।

f) सपा. ऋ १०,६३,१० प्रमृ स्वरित्राम् इति पाभे. ।

g) विप. (देव-) । स्वार्थे घः प्र. उसं. (पा ४,४,१४१) ।

h) = सपा. या ७,९ । तैआ ६, १, १ आग्निगृ ३, ५, ४ : ३ प्रमृ. सुविदत्रेभ्यः इति पाभे. ।

i) विप. (सुप्रकाश- [यशस्-]) । गस. उप. <वि √वृ (चया.) कर्मणि कृत् (वेंतु. सा. GW. प्रमृ. °वृत- इति?) ।

j) विप. (अग्नि- प्रमृ.) । बस. उप. आदिस्वरः (पा ६,२,१२०) इति प्रायोवादः । (सुख- + मत्वर्थे वीरप् प्र.) *सुख-वीर- [सुखिन्-, स्वस्थ-] > यनि. इति वा *सर्व-वृध्- (संपूर्ण-) + १वीरु- (*भाप. = भद्र-) > बस. *सर्ववृध्-वीर- > सुविध-वीर- > यनि. वेति मतम् ।

k) पाभे. पृ २७५१ f द्र. ।

११६,२५;१२५,१; २,२७,१३; ३, २९, ९; ४, १७, ४; ५, ५३,१५; ५८, ४; ६, ४५, ६; ४७,२६; ५०, ९; ७, १५, [८; ८, १९, ७]; ८, ८४, ९; ९, २३,५; ८६, ३९; खि ४,९,५; ५, ७, १,१०; मा ३,३७[a]; ४, ३७†; ७,१३[b];२९[a]; २९,५२†; का ३,४,१[a]; ४, १०, ८†; ७, ६, २[b]; ९,१,५[a]; ६,६[a]; ३१, २,९†; तै १,२,१०,१†; ३, ५, १; ९,२; ४, ४४, ३[c]; २. १, ११,४†; ३,२,३,२[a]; ४,६,६, ५†; ६,३,९,४; ६, २, २[c]; मै १,३,३८[c]; ३,१६,३†; ४,११, ४;१२,४†; १३,२[a], १४,१४†; काठ ३, २; ४,१२[c]; ११,१३†; १५,१३; १७, १८†; ४६, १†; क २, ९; ३, १०[c]; कौ २, ३०५†; जै ३, २५, १†; शौ ६,११०,३; १२५, १†; ८, ५, २; ११, १, २†; १२, २, ४९; १३,१,१२[d];१९,२४,८; पै १५, ६,५; ११, ८†; १६, २७, २; ८९,२†; १७,३४,९; १८,१६, २[d]; १९,२०,२; २०, ३४, ६[c]; ४०,७; –रम् ऋ १, ३१, १०; ३४,१२;८५, १२; ९२, ८; २, ३,४; ५; ३, ८,२; ४,३४,१०;

५,४४,६; ५७,७;६,५, ७; १६, २९;१७, १३;६५,६; ७,१, ५; १५,७; ३७,६; ८,५, १०; ९, ६८,[१०; ९७, २६; १०,४५, १२]; १०,५२,५; ७७,७; ९१, १५; खि १,२,१४; ५, ८; ७, ६; ८,१; ५,७,३,१; †मा १२, २९; १८, ७४; १९, ३२§; २०, ७९; †का १३, २, १२; २०,५, ७; २१, ३, १§; २२, ७,१३; २९, २,१०§[e]; तै †१, ३,१४,३; ५,११,५; ३, ५, १, १; ४,१,८,३[e]; ३,४,१; ५,७, ८,२; मै २,७,९;३,११,४†;७; ४,१०,४†; ११,१‡[f];१३,१†; ८; काठ ४, १६‡[f]; ८, १७†; १५, १२†; १९, १३; ३८,२; ९; कौ १,२६†; †जै १, ३, ६; ४, ६, ९; शौ ३, १९, ५[g]; ७, २१,४; ८४,१; पै १, ६६, ३; ३,१९,५; २०,५[h]; १५, ६, ६; १९,४८,१; २०,४,५; ३२, १; –रा ऋ ६,१३,५; ७, ५६, ५; काठ ३५,३; क ४८, ४; पै १, ८६, ३[i]; २,६६,२; १८,५,४[j]; ८,९‡[k]; –राः ऋ १,५३,[११; १०,११५,८]; १२२, ८; २,१, [१६;२,१३; ११,२१; १३,१३; १४,१२; १५,१०; १६-२०,९;

२३, १९; २४, १६; २७, १७; २८,११; २९,७; ३३, १५;३५, १५;३९, ८; ४०, ६; ४२-४३, ३; ९,८६,४८]; ३,५३, १; ५, ४२,८; ६,४,[८; १०, ७; १२-१३,६;१७,१५;२४,१०], ७,१, २४; १०,१८,९[l]; १२८,३; खि १, २,९; ५,७,४,८; खिसा ४, ६; मा ८, ५३[a]; २०, ४०,३४, ५८†; का २२, ४, ५; ३३,२, २१†; तै १,६,२,१; ४,७,१४, २†; ५,७,९,१; ६,४,१०,४[b]; ५¶; मै १,३,१२[b]; ४,१; ६,१; ३,११,१; †४, १२,१; १४,१; काठ ४, ४[b]; १४; ७,१२; २३, ११†,२७,८[b];३८,६;४०,१०†; क ३,३; ६,२; †कौ १, ३३८; ४५४; †जै १,३५,७; ४७, ९; शौ ३. १०, ५[m]; १२, १; ५, ३,५†; १८,२,५९†[l]; ३,२४†; ४,६३; १९,१२,१†; २०, २१, ११; ६३,३; १२४, ६; पै १, ६५-६६, १; ८६,३; १०३, २; ३,२०,१; ५,४, ५†; –†राभिः ऋ ८,१९,३०; तै ३,२, ११,१; काठ १२, १४; कौ १, १०८; २,११७२; जै १,१२,२; –राम् ऋ १,४०,४; ४, ३४, २; ७, २४,[६;२५,६]; तै५,७,२,१[n];

---

[a]) सपा. सुव्रीरः (माश ४, ५, ६, ४ तैब्रा ३, ६,२,२ आश्रौ २, ३, २७ शांश्रौ २,१३,२ प्रमृ. च) <> सुर्वीराः (माश ४, ६,९,२४ च) इति पाभे. ।
[b]) सपा. सुव्रीरः (माश ४,२,१,१६' काश्रौ ९. १०,७ च) <> सुवीराः (तैब्रा १, १, १, २ आपश्रौ १२, २२,८ प्रमृ. च) इति पाभे. । [c]) पाभे. पृ ३३३१ *j* द्र. ।
[d]) पाभे. पृ ३४११ *j* द्र. । [e]) पाभे. पृ १५८७ *p* द्र. ।
[f]) सपा. ऋ ६, ८,६ प्रमृ. सुवीर्यम् इति पाभे. ।
[g]) सु° (इ. सपा., शंपा. सात.) इति स्वरः? यनि. शोधः ।
[h]) सपा. शौ ३, १२, ५ सद्वीरम् इति पाभे. । शिष्टं पृ ३३५५ *f* द्र. । [i]) सुवीराः (शरदः) इति शोध. ।
[j]) पाभे. पृ ३४२८ *d* द्र. ।
[k]) सपा. ऋ १०, ८५,४४ प्रमृ. सुवर्चाः इति पाभे. ।
[l]) सपा. तैआ ६,१,३ सुवीर्याः इति पाभे. ।
[m]) =सपा. मंत्रा २, २,१३ माश २,८,४ । आपमं २, २०,३४ हिश २,१४,४ वीरवन्तः इति पाभे. ।
[n]) =सपा. आग्निगृ ३.२: ७,७ । मंत्रा २, २, १८ प्रजयाम् इति, पाश ३, २,२ सुवीर्याम् इति च पाभे. ।

काठ १३, १६; ३१, १४; –रासः ऋ १, ११७, [२५; २, १२, १५[a] (३९,८)८,४८,१४]; २,४,९; ७,१,४; ९, ६१, २३; तै १,५,५, ४[b]; मै १, ५, २[b]; काठ ६, ९[b]; क ४,८[b]; जै ३, ४४,८†; शौ १२,२, २२; २०, ३४, १८†; †पै १३, ७, १६; १७, ३३, ३; –रेण ऋ १०, १२२,३; पै १९, ५५, ६; –रौ ऋ ८,३६,७; पै १९ ५३,२.

सुवीर्-ता– -तायै तै ३, २, ५, २; शौ ६, २९, ३; ७, ३१,५; पै १९, २७,१२; २०,४,३.

सु-वीर्य[c]– -र्यः शौ ७, १०२, ६[d]; –र्यम् ऋ १, ३६, १७; ४०,२; ४४, २; ४८, १२; ७४, ९; ९३, २; ३; ९४,२; ११६,१९; ११७, ११; १२९, ७[2]; २, १, ५; २, १०; ३, १०, ३; [८; १३, ७]; २६,[३; ८,१२,३३]; ४, ३६,६; ५, ६,[१०; ८,(६, २४) ३१, १८]; १३,[५; ८, ९८,१२]; २६,५; २७, ६; ६, ८, ६[e]; १६, १२; ७०, ५; ७, १६, [(४,१२,३) १२];८,३,९; ११; ६, २३; १९, ३२; २२, १८; २३,१२; ४६, ५; ९, ८, २; ११, ९; १३, [४ (४२, ६)]; [५; ६५, २४]; २०, [७; ६२, ३०; ६६, २७; ६७, १९]; ४०, [५ (१, १२,११)]; ४३, ६; ४५, ६; ६३, १; ६५, ५;६६, २१; ६९,[(८, ९३, ३) ८]; ८५, ८; ८६, १८; १०, १२२, १; ४; १५३, १; खि ५, ४, ४; ७, ४, १६; मा ८, ३८†; ११, ५८[d]; २७, २०‡[f]; का ८, १३, १†; १२, ५, ९[d]; २९, ५,२; †तै १, ३,१४, ८; ४, ४६, ३;५, ५, २;१०, २$; ११, २[e]; ६, ६, २; ८, २२, ४; २, ५, ८, १; २; $३, १, ९, ४; ३, ८, ३; ४, ७, २; ५, ५, ३; ४, १, ५, ४$; मै १, ५, १†; २, ७, ६[d]; १२, ६‡[f]; ४, ९, १३; †११,२[2]; ४; १४, १८[2]†; †काठ २, १५; ६, १०; ७, १६; ८, १४$; ११, १२; १६, ५[d]$; क ८,२; २९, ५‡[f]; कौ †१, १७५; ५०१; †२,१२; १३६; ३२४; ५०४; ५१५; ५२१; ५२९; ५४०; ५४२; ६६२; ७९९; ८६४; ८७०; ११३१; ४, ४; †जै १, १२, ९$; १९,१;५२,५; २, ७,२$; ३, २, ३; १३, १२; २६,१०; ३९, ३; ४०, ११; १७; ४१, ५; ४२, ६; ७; ५५, ३; ४, ३, १०; ११, ९; १२, ७; १८, २; २१, २; २२,४; †शौ २०, ९, ३; ४९, ६; ९३, ४; १०८, ३; पै ९, १,१०‡[f]; १२,१,२†; १९. १,११; –र्यस्य ऋ ३,१६, १; ३; †४, ५१, [१०; ६,४७, १२; ९, ८९, ७; ९५, ५; १०, १३१, ६]; ५, १६, ४; ७, ४, ६; ५६, १५; ९७, ४; ८, २३, २७; ९५, ४; मा ७, १४; २०, ५१†; का ७, ६,३; ७,४; २२, ५, ५†; तै १, ७, १३,४†; ३, २, ३, १; मै १, ३, १२; ४, १२, ५†; काठ ४,४; ८, १६†; १७, १८†; क ३, ३; †कौ १, ६०; ३४६; २, २३३; जै १, ६, ६; ३६, ५; ३, २०, १७; †शौ ७, ९६, १; २०, १२५, ६; –र्या ऋ १, ३६,६; ८,६४, ९; जै ४, १९, ४†; –र्याय ऋ १, १८४, ४; मा ३, ६३; १३, १; का १४, १, १; तै १, ६, १, ३; २, २;५,७,९, १; काठ ३५, १८; –र्ये ऋ १, १०,६; ३, १६, ४; ८, ४,६; –र्येभिः ऋ ६, १०, ५; –र्यैः ऋ ४, ८, ६; काठ १२, १५†.

सौवीर्य– -र्यम् पै २, ४७, १[2].

†सु-वृक्ति[g]– -क्तयः ऋ ८, ८, २२; –क्ति[h] ऋ १, ६१, २; ४, १६; १८४, ५; १८६, ९; ५, ४१, १०; शौ २०, ३५, २;४; १६; –क्तिः ऋ १, १५३,२; ६,११, ५; ७, २४,२,९७,९, –क्तिभिः ऋ १, ५२,[१;१६८,१];६१,३; ६२, १; ३, ३,९; ५१,१; ६२, १२; ५, २५,३; ६,१५, ४;६१,

[a]) विप. (*सुखिन्- [स्तोतृ-])। सुख- > प्राचुर्ये *सुखमय- > मत्वर्थे *सुखमयीर- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ.?)। [b]) =सपा. बौश्रौ ३,८ : ११। मा ३,१८ प्रमृ. अदब्धासः इति पाभे.।

[c]) भाप., विप. (सु-बल- [यज्ञ- प्रमृ.])। बस. उप. स्वरः (पा ६,२,१२०)।

[d]) पाभे पृ ३३३१ *j* द्र.। [e]) पाभे. पृ ३४३० *f* द्र.।

[f]) पाभे. १५८७ *p* द्र.।

[g]) भाप. (स्तुति-), विप. (सु-स्तुत- [इन्द्र- प्रमृ.])। बस. उप. < √*वृच् [= √ऋच्] 'स्तुतौ' (तु. [अंशतः] MW.; वैतु. या [२,२४] < √वृत् इति)।

[h]) पादान्ते < °क्ती [तृ१] इति GW.।

२; ७, ८३, ९; ९६, १; ८, ८, ३; ४०, १०; ८९, ७; १०,४१, १; ६३, ५; ६४, ४; मा ३४, १६; का ३३, १, १०; तै १,६, १२, २; मै ४, १२, ३; १४,७; काठ ४, १६; ८, १६; कौ १, ३७४; ३७७; २, ७८१; जै १, ३९, ५; ८; शौ २०, ३५, ३; -क्तिम् ऋ १,६४,१; २,४, १; ३५,१५; ३,६१,५; ५,४१,२,६, १०, १; ६; १६, २६; ७,८,३; ३१,११; ३६, २; ७०, [७; ७१, ६; ७३, ३]; ९४, ४; ८, ९६, १०; १०, ३०, १; ७४, [५; १०४, ७]; ८०,७; तै २, ४,७, १§; काठ ११,१३§; २६,११; ३९,१४[२]; कौ २, १५०; ११४४; जै ३,१४,१०; ४,२९,८.

†सु-वृज(न>)ना[a]- -नासु ऋ १०, १५,२; मा १९, ६८; का २१, ४, १७; तै २, ६, १२, ४; मै ४, १०, ६; शौ १८, १, ४६; पै २, ३०, ३.

सु-वृत्[b]- -वृत् ऋ १, १८३,२; १०, ३९,१, १०७,११; खि १, १०, ४,११,५; -वृतम् ऋ १,१११, १,१८३,३; ४,३३,[८; ३६,२]; १०, ८५, २०[c]; खिसा ३, १; शौ १४, १, ६१†[c]; पै १८,६, १०†[c]; -वृता ऋ १, ४७, ७; ११८, २; [३; ३, ५८, ३]; ४, ४४, ५; १०, ७०, ३; काठ १७, १८†; शौ २०, १४३, ५†.

सु-वृद्ध- -द्धेन पै १९, ५५,१३.

सुवृद्धिन्- -द्धिने क २७,४[d].

सु-वृध्[b]- -वृधः ऋ ५, ५९,५; १०, ६३, ५; -वृधम् ऋ ५, ३२,४; ९, ६८, ६; -वृधा ऋ २, २३, ९; शौ २,१३,५[e]; पै १५,६,९[e].

सु-वृध्वन्[b]- -ध्वने मै २,९,५[d].

?सुवृन्दानम् पै १६, ४७, ३.

सुवृप->सुवृपाय>सुवृपायमाण- -णः खि १, ५,१०.

सु-वृषभ- -भः पै ६, ९, ७.

¶सु-वृष्ट- -ष्टम् तै १, ६,१०,५.

सु-वेद[f]- -दम् ऋ ४, ७, ६; ८, ४, १६; -दा ऋ ६,४८,[१५; ७, ३२,२५]

सु-वेद (न>)ना[f]- -नाम् ऋ १०, ११२, ८.

सु-वेदस्- -दसः पै २, २३, ४.

सु-वेधस्- -धसः पै १७,३१,४[g].

सु-वेनी[h]- -नीः ऋ १०, ५६,३.

सु-व्रत, ता[i]- -†तः ऋ १, १८०, ६; ९,२०,५; ५७,३; कौ २, ३३१; १११३; जै ३, २६,८; -तम् ऋ ६, ४९, १; -ता खि ३, १७[२], १?[j]; -ताः पै १, ६५,४[k]; ५, २६, ७; ८; -तानाम् मा २१, ५; का २३,१,५; तै १,५,११, ५; मै ४,१०,१; काठ ३०,४[२]; ५, क ४६, ७[२]; शौ ७, ६, २; पै २०, १, ८; -तासः ऋ १, १२५, ७.

सौव्रत्य- -त्येन मा ३९, ९; का ३९,७,१.

†सु-शंस[f]- -सः ऋ १, ४४, ६, ६, ५२,६; ७, १६, ६; ३५,६; जै ४, २९, ६; शौ १९,१०,६; पै १३, ८, ६; -साः ऋ २, २३, १०.

सु-शंसत्- -सतः पै १५,२३,२.

सु शंसिन्- -सिनः शौ ६, ६, २; पै १९,२,८.

सु-श(क>)का[f]- -का ऋ १०, ३०, १५.

सु-शकुन[l]- -नम् शौ १९, ८,३[m].

†सु-शक्ति[n]- -क्तिः ऋ ७, ३२, २१, कौ २,२१८; जै ३,१९,१३.

सु शमी[n]- -मि° ऋ ५,८७,९; मा १,

a) विप. (सुसमृद्धा-, यज्ञादिकर्मपरा- [विश्-])। गस. उप. <√वृज् '*वृद्धौ' (वैतु. सा. प्रभृ. बस. इतीव ?)।
b) विप.। गस.।
c) = सपा. आपमं १, ६, ४ काग़ २६,४ प्रभृ.। मंब्रा १,३,११ सुकृतम् इति पाभे.।
d) पाभे. पृ ३१९१ m द्र.।
e) नाप. (सुवृद्धि-)। सपा. आपमं २, ६,१५ आग्निगृ १, १, ४ : १९ सुवृधः इति, हिगृ १, ७, १७ सुहृदः इति च पाभे.।
f) विप.। गस. उप. यथायथं स्वल्-युचौ प्र.।
g) पाभे. पृ ३३४१ j द्र.।
h) विप. [*सवितृ- ? (तु. [अंशतः] वें. सा.; वैतु. PW. प्रभृ. (°न-> °नी- विप. [उषस्-]?)]। गस. उप. √वेन् 'कान्तौ' + ईः प्र. (वैतु. ORN. बस. उप. वेनि, नी- [<√व्ये] इतीव ?)।
i) विप., नाप.। बस.।
j) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।
k) सपा. शौ ३, १०,३ सुयमाः इति पाभे.।
l) बस.।
m) शंपा. सात. °कु° इति ?।
n) तु. पृ ३४१२ l।
o) वा. क्रिवि. द्र.।

१५; का १,५,४; तै १, १, ५, २; मै १,१,६; ४,१३,४; काठ १,५;१६,२१; क १,५; −†मी[a] ऋ ७,१६,२; १०,२८,१२; खि १,७,१; मा १५, ३४; का १६, ५,१६; तै ४,४, ४, ४; कौ २, १००; जै ३,१०,२.

सु-शरण[b]– -णः ऋ ७, ३४, २२; −णाय ऋ ५.४२,१३.

सु-शर्मन्[c]– -र्मं शौ १९, ७, ५; −†र्मणः ऋ ३,१५,१; मा ११, ४९; का १२,४, १३; तै ४, १, ५,१; मै २,७,५; काठ १६, ४; −र्मभिः ऋ ८, १८, ४; −र्मा मा ८,८; का ८,५,१; तै १, ४. २६,१; ६,५, ७, ३[1]; मै १, ३, २८; ४, ७, १; काठ ४, १०; २८,७; क ३,८;४४,७; −र्माणः ऋ ६, ५१, ११; १०, ७८, २; −†र्माणम् ऋ ५, ८, २; १०, ६३,१०[d]; मा २१, ५; ६[d]; का २३,१,५;६[d]; तै १,५,११,५[2d]; मै ४, १०, १[2d]; काठ २, ३[d]; २८, ७¶; ३०. ४; ५; क ४४, ७¶; ४६,७; शौ ७,६,२;७,१; पै २०, १, ८; ९; −†र्माणा ऋ १,९३,७; तै २, ३, १४, ३; मै ४,१४,१८.

सु-शस्त– -स्तम् काठ ३४,५[2].

१सु-शस्ति[e]– -†स्ति[f] ऋ १, १८६, १; ६, ६७,३; मा ३३, ३४; का ३२, ३, ५; मै ४, १४, १०; −†स्तिभिः ऋ १,२०,७,३,२६, ६; ५,५३,११; ८,२३,६; १०, १४०, ३; मा ११, ४१; १२, १०८; का १२,४,४; १३,७,७; तै ४,१,४,१; २,७,२; मै २,७, ४; १४; काठ १६, ४; १४; क २५, ५; कौ २, ११६८; −स्ती खि १,१०,२.

२सु-शस्ति[b]– -स्तयः ऋ ५,४६, ६; −स्तिः ऋ १०, १०४, १०; −स्तिभिः ऋ ८,५,२४.

?सुशस्तिः खि ५, १९, १[g].

सु-शिक्मन्[h]– -क्मना मै २, ७,४‡[i].

१सु-शि(प्रा>)प्र[j]– -प्रः ऋ २, ३३, ५; ३,३०, ३.

२†सु-शि(प्रा>)प्र[b]– -०प्र ऋ १,९, ३; १०१, १०; ३,३२,३; ५०, २; ५, २२, ४; ३६, ५; ६, ४६, ५; ७, २४, ४; ८, २१, ८; ६९, १६; ९३, १२; ९९, २[k]; काठ ८, १७; कौ ३, १,१, जै २, ४, १०; शौ २०, ७१,९; ८०,१; ९२, १३; −प्रः ऋ २, १२,६; ८, ६६,४; १०,९६,३; शौ २०, ३०,३; ३४,६; पै १३, ७,६; −प्रम् ऋ ८, ३२,४;६६, २[l]; −०प्रा खि १,७,१; −०प्राः ऋ ७,३७,१.

‡सुशिप्रिन्[m]– -०प्रिन्[k] कौ २, १६४; जै ३, १५,१२.

?सुशिरम् पै ९, १०,५.

सु-शि(ल>)ल्प[b]– -ल्पे ऋ ९,५,६; १०, ७०,६; मा २८,२९; २९, ६; का ३०,३, ६; ३१, १, ६; तै ५,१,११,३; मै ३. १६, २; काठ ४६,२.

सु-शिश्वि[n]– -श्विम् ऋ १,६५,२.

सु-शिष्टि– -ष्टौ ऋ १,१७३,१०.

सु-शीम[o]– -मम् शौ ३,१७,३[p].

?सुशीर्ष्णः पै ५,२१,२.

सु-शुक्र[q]– -क्रा खि १,१२,१.

सौशुक्र[r]– -क्रम् पै २,४७,५[2].

सु-शुक्वन्[s]– -†क्वभिः काठ १६,४[t]; −क्वानः ऋ ५,८७,३.

‡सु-शुक्वनि[s]– -निः[t] मा ११, ४१; का १२,४,४, तै ४,१,४,१.

सु-श्रृङ्ग– -ङ्गः पै ६,९,७.

सु-श्रृत[u]– -तः मै ४, १, ९¶; −तम् काठ ६,७¶; क ४.६¶; शौ ७,

a) तृ१। b) विप.। बस.।

c) तु. पृ ३४१० *h*।

d) सु√*शर् 'गतौ' > भावे *सु-शुर्- + मत्वर्थे मनिप् प्र. उसं. (पा ५,२,१०९) इति मतम्।

e) प्रास निष्ठकादिस्वरः।

f) छन्दस्तः < °स्तौ [तृ१] इति।

g) सपा. शौ २०,१३५,४ सुसत्यम् [RW. सुषदम्] इति पाभे.।

h) विप. (भास्-)। गस. उप.<√*शिक् 'दीप्तौ'।

i) पाभे. पृ ३१२१ *e* द.। j) तु. पृ ३४१२ *i*।

k) सपा. °प्र<>°प्रिन् इति पाभे.।

l) पाभे. पृ २४१४ *b* द.। m) स्वार्थे प्र.।

n) विप. (सुप्रवर्धित- [अग्नि-])। प्रास.। उप.√श्वि 'वृद्धौ'+ कि प्र. लिड्वच्चेति स्क. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ., < शिशु- इति [पक्षे] स्क., OV. NW. प्रमृ.।

o) विप. (अर्थः? [लाङ्गल-])।

p) =सपा. माशि १३,७। मा १२,७१ प्रमृ. माश ७, २,२,११ वाध २,३४;३५ सुशेवम् इति पाभे.।

q) प्रास. उप. <√शुच् 'दीप्तौ'।

r) स्वार्थे अण् प्र.।

s) विप.। गस. उप. <√शुच् 'दीप्तौ'।

t) पाभे. पृ ३१३१ *e* द.। u) विप.। गस.।

७६, १‡[a].

सु-शेव,वा[b]- -०व काठ ७,१३; -वः ऋ १,२७,२; ९१, १५; १८७, ३; २,१,९; ३, ५९, ४; ५; ५, ९५,१; ४१,५; ७,४,८; ५, ३; ५५,१; ८,४८,४; ७९, ७; १०, ४५,१२;८५, २४[c]; खि ४, ८, ८; ५,४,९; मा १०, २८; १२, २९†; का ११,८, ४; १३, २, १२†; तै १,८,१६,२; मै १,५, १३†; २,६,१२; ७,९; ८, १[d]; काठ १५,८; १७, १[d]; ४०, ८; क २५, १०[d]; कौ २, ९८५†; ४,९; जै २,७,३; ४, २४, ६†; गै १,७,२[c]; ६, १६, ३†; २०, २२,२†; -वम् ऋ ३, २९, ५; ५,४२,२; ६,५०,१; ७,९७, ३, मा १२,७१[f]; का १३,५, १०[f]; तै ४,२,५, ६[f]; मै २, ७, १२[f]; काठ १६,१२[f]; क २५, ३[f]; शौ ४,२५,५[g]; ६,१,२; पै १९, १, २; ५१, १२[f]; -वा मा १४, ३[(h)]; का १५,१,३[(h)]; तै ४, ३,४, १[(h)]; ७,१,७,३[i], ४¶; शौ १३, १, १७; १४, २, १७; २६; १८, २, ३१; पै १,१०९, ३[j]; ६, १०, ८; ११, ७-९; ७, ६, ९; १७, ४, ९; १८, ८, ८; ९, ७; १६, ७; -वाः ऋ ४, ४,१२; ५, ३०, ६; मा ४, १२[f]; का ४, ५, ४[f]; तै १, २,१४,५†; मै १, २,३; २,१३, १६; ४,११,५†; काठ ६,११†; -वाम् ऋ १०, १८, १०; शौ १८,३,४९†; -वौ ऋ ६, ७४, ४[i]; मै ४, ११, २† शौ ५, ६. ५-७; पै ४, ३४, ५[g]; ६, ११, १४.

सु-शेवस्[k]- -वाः शौ २,२,२[c]; १४, १, १९‡[c]; ५८‡[c]; पै १८, २, ६‡[c]; ६,६‡[c].

सु-शेव्य[b,l]- -व्यम् ऋ ५,४३,१४.

सु-श्लोक[b,m]- -कः ऋ १,७०,१.

सु-श्चन्द्र[n]- -०न्द्र ऋ ५,६,५; तै ४. ४, ४, ६; कौ २, ३७३; जै ३ ३०,१६; -०न्द्र ऋ १, ७४,६; ५,६,९; मा १५, ४३; का १६, ५,२५; तै २, २, १२, ७; ४, ४,४,६; मै २, १३,५; ४, १०, ४; काठ ३९,१४; कौ २, ३७४, जै ३, ३०, १७; -न्द्रम् ऋ २, ३४,१३; ४, २,१९.

सु-श्रवस्[k]- -०वः शौ ११, ६,१९[o]; -†वसम् ऋ १,४९, २; ५३, १०[p]; ९१, २१; मा ३४, २०; का ३३,१,१४; मै ४,१४,१; शौ १०,२१,१०; -वसा ऋ १,५३, ९[p]; शौ २०, २१,९; -†वाः तै ३,५,७,२; मै ४, १, १; ४, २; काठ ३०, १०; क ४६, ८; पै १६,२२,९[o].

१सौश्रवस[q]- -†सम् ऋ ७,१६, ४; शौ २०, ८७,४; -सा ऋ ६, १३,५; -सानि ऋ ६, १,[१२; ७४,२(९,८७,९)], मै ४,११,२; १३,६; काठ ११,१२; १८,२०; -†साय ऋ १, १६२,३;६,६८, ८; १०, ३६, ७, मा २५, २६; का २७, १२, ३; तै ४, ६, ८, २; मै ३, १६, १; काठ १२, १४; ४६, ४; -सेषु ऋ १०, ४५,१०; मा १२,२७; का १३, २, १०; तै ४, २, २, ४; काठ १६,९.

२सौश्रवस[r]- -साः काठ १३, १२.

सुश्रवस्-तम- -मः ऋ १, ९१, १७[s]; १३१, ७; ३,४५,५[s], ८, १३, २; ४५, ८[s]; काठ २५ १३[s]; कौ २,९७; जै ३, ९,११; -मान् ऋ ८, २०,२०.

---

a) सपा. ऋ १०,१७९,३ सुश्रानम् इति पाभे.।

b) पु. पृ १४१२ l।

c) सपा. सुशेवः (काशौ ३, ८,२ च) <>सुशेवाः आपमं १,५,१६ सुकेत. इति पाभे.।

d) सपा. सुशेवः <> !सुशेवा इति पाभे.।

e) सपा. सुशेवः <>सुशेवाः इति पाभे.।

f) पाभे. पृ १४३१ p द्र.।

g) सपा. °वम् <> °वौ इति पाभे.।

h) शोधः पृ १०८ n द्र.।

i) सपा. °वा <>°वौ इति पाभे.।

j) =सपा. माश ३,३,१,१९¹। विध ४८, १० सवा. इति पाभे.।

k) पु. पृ १४१० h।

l) उप. शेव- >स्वार्थे यत् प्र. (वैप्र. ८१. [प्रवें इति?])।

m) उप. =१श्लोक-।

n) विप. (अतिशयदीप्तिमत्- [अग्नि- प्रभृ.])। बस. उप. °श्चन्द्र-(<√श्चन्द् 'दीप्तौ'; वैप्र. पा. इस. सु-श्चन्द्र- इति!)।

o) सपा. सुश्रवः <> सुश्रवाः इति पाभे.।

p) व्यप. (राजन्-)।

q) भावे कर्मणि स्वार्थे वा अण् प्र.।

r) व्यप.। अपत्यार्थे प्र.। s) पाभे पृ १०४५ j द्र.।

सु-श्रवस्या[a]– -स्या ऋ १,१७८,४.
सु-श्रात– -तम् ऋ १०, १७९, ३[b].
सु-श्रित– -तौ पै २०,५५,१०.
।सु-श्री[c]– -श्रियः ऋ ५, ७९, ४; ८, ८,१७; ९,७, १; कौ २, ४७८; जै ३, ३६, ३; –श्रियम् ऋ ३, ३,५; ९, ४३, [४ (६३,११)]; काठ ७,१२.
सु-श्रुण[d]– -णम् ऋ १०,७४,१.
सु-श्रुत्– -श्रुत् शौ ८, २, ८; पै १६, ३, ९; –श्रुतः ऋ १०, ७४,१; –श्रुतम् पै २,६१,१?[e]; –श्रुता ऋ २, ३९, ६; –श्रुतौ शौ १६,२,४; पै १०,९,३.
सु-श्रुत– -तः ऋ ३,३६,१.
सु-श्रुति– -तिः शौ १६,२,५
सु-श्रोतु[f]– -तुः ऋ १,१२२,६.
सु-श्लोक– -॒कः[g] मा २०, ४; का २१, ७, ३; –¶कः काठ २५, ७; क ३९,५; ॒क्राँ३[g] तै १,८, १६,२; –॒का३[g] काठ ३८,४.
सु-षं(<सं)सद्– -सदम् ऋ १, ११२,७,९,६८,८.
१सु-ष(<स)खि[c]– -खा ऋ ८,४८, ९[h]; –खायः ऋ १, १७३, ९; १०,३१,१.
†२सु-ष(<स)खि[i]– -खा[j] ऋ १०, ९१,१; पै १, ३०,२.
सु-(सन>)षण[k]– -णा ऋ १,४२,६.
।सु-षण(<सन)न[k]– -नानि ऋ ७, १२,३; कौ २, ६५६; जै ३, ५४, ६.
सु-ष(<स)द्– -षत् पै १, ९७, २; ३; –षद्गा शौ ३,१४, १; पै २, १३,४; –षदाम् शौ ३, २२,६.
सु-षद्,दा[k]– -दः मा ११, ४४; का १२,४,७; तै ४, १, ४, २; मै २, ७, ४; काठ १६, ४; ३१, १४; –दम् ऋ ८, ५८, ३; खि १, ३, २; ४, १; –दा मा १,२७; २, २०[l]; १०,२६; ३७,१२; का १,९,५;२,५,१[l]; ११, ८, १; ३७, २,२; तै १,१,१२,२[l?m]; ४,४०,१; ७, १, ७, ३[?n]; ४¶; मै १, ८, ८; २,६,१२; ७,१६; ११,२१; ४,४,६[?]; ९, ३; काठ १५, ८; ३१, १२¶; ३८, ४; क ४७, ११¶; पै ६, १०, ५; –दाम् मा १०,२६[n]; का ११, ८, १[n]; तै १,८,१६,१[n]; मै[n] २,६, १२; ७,१६; ४, ४,६; काठ १,१२[l]; १५, ८[n]; ३१, १२[l]; ३८, ४[n]; क १,१२[l]; ४७,११[l].
सु-ष(<स)दस्[o]– -दाः शौ २, ३६, ४; पै २,२१,४.
सु-ष(<स)ति[p]– -तिः खि१,१२,५.
सु-ष(<स)मिद्ध– -द्धः काठ ३८, १०[q]; कौ २, ६९७‡[r]; जै ३, ५७,१‡[r].
१सु-ष(<स)मिध्[s]– -मिधा ऋ ५, ८,७; ७,१७,१; खि ५,७,१,१; मै ४,१३,२; काठ १५,१३.
२सु-ष(<स)मिध्[t]– -मित् खि ५,५,१.
सु-ष(<स)व्य[c]– -व्यः ऋ ८,३३,५.
सु-ष(<स)ह्[t]– -हा ऋ ९, २९, ३; ९४,५; कौ २, १११७; –हाः ऋ १०, ३८,३; –हान् ऋ ६, ४६,६; शौ २०, ८०,२.
सु-(सा>)षा[t]– -षाः ऋ ८, ७८,४.

---

[a]) भाप. । गस. ।
[b]) पाभे. पृ ३४३४ *a* द्र. । [c]) विप. । बस. ।
[d]) विप. (वनु- [तु. पृ २७४४ *q*]) । बस. उप. √श्रु + भावे क्नन् प्र. । [e]) शोधः पृ १९०० *c* द्र. ।
[f]) विप. (सम्यक्-श्रोतृ- [सिन्धु-]) । बस. उप. खलर्थे तुन् प्र. । शिष्टं *d* द्र. ।
[g]) सपा. सुश्लोक (काश्रौ १९, ४, २० च) <> सुश्लोकाँ३ (तैब्रा १.७,१०,६; २,६.५,२ आपश्रौ १८, १९,६ प्रमृ. च)<>सुश्लोका३ इति पाभे. ।
[h]) विप. (*स्थिरसंबन्ध-वत्- [सोम-देव-]) । गस. उप. <√*सख् (=√सच्) 'समवाये' इति मतम् ।
[i]) = १सु-षखि- । उप. आद्युदात्तम् (पा ६,२,११९) ।
[j]) पाभे. पृ ६१३ *m* द्र. ।
[k]) विप. । गस. उप. यथायथं खल्युचौ प्र. ।
[l]) सपा. सुषदा (माश १, ९,२,२० तैब्रा ३, ३,९,९ च)<> सुषदाम् इति पाभे. ।
[m]) सुषद्- इति भा.? ।
[n]) सकृत् सपा. सुषदा<>सुषदाम् (माश ५, ४, ४,४ तैब्रा १. ७,१०,२ आपश्रौ १८, १८, ७ बाश्रौ ३, २,७,३०; ३,३,१५ हिश्रौ १३, ६,२० च) इति पाभे. ।
[o]) तु. पृ ३४१० *h* ।
[p]) तु. पृ ३४१२ *l* ।
[q]) =सपा. तैब्रा २, ६, १८,१ । मा २१, १२ प्रमृ. सुस° इति पाभे. ।
[r]) =सपा. तांब्रा १५,८,१; १६,५,२२ लाश्रौ ६, ४, १३ । ऋ १,१३,१ सुस° इति पाभे. ।
[s]) प्रास. निरुदकादिस्वरः ।
[t]) गस. उप. कर्तरि क्विप् ।

१सु-पा(<सा)मन्[a]- -मणि ऋ ८, ६०,१८.

२सु-पा(<सा)मन्[b]- -मणि ऋ ८, २५,२२; -म्णे[c] ऋ ८,२३-२४, २८; २६, २.

।सु-पा(<सा)रथि- -थिः ऋ ६, ७५,६; खि ४,११,६§; मा २९, ४३; ३४,६§; का ३१, २,१०; तै ४, ६, ६, २; मै ३, १६,३; काठ ४६,१; पै १५,१०,६.

सु-पा(<सा)ह्[d]- -षाट् पै १९, ५२, १०.

?सुपाहा[e] ऋ १,१८६,२; मै ४, १४, ११†.

सुपि[f]- -पिः काठ १९,१; क २९,९

सु-पि(<सि)च्[d]- -पिचः[g] काठ १५,७.

सुपिर,रा[h]- -¶रः मै ३, ६,२[i]; १०, २; -¶रम् तै ५, १, १, ४; मै ३.१,२;१०,२; -¶रा तै ५,१, १,४; काठ १९,१; क २९, ८; -।राम् ऋ ८. ६९, १२; मै ४, ७,८; काठ १९, १¶; क २९, ८¶; शौ २०, ९२,९.

सुपिलीका[j]- -का[j] मा २४, ३६; का २६, ८,१.

सुपु[k]- > ।सुपु-मत्[l]- -मान् ऋ १०,३,१; कौ २, ८९६; जै ४, १३,९.

सु-पु(<सु)त्[d]- > सुपुत्-तम- -मम्[m] मै १,३,३;४,५,४; काठ ३,१०; क २, १७.

सु-पु(<सु)त[n]- -।तः ऋ ९, ८५,१; कौ १, ५६१; जै १, ५७, १०; -तम् ऋ ३,३६,[७ (६,१९,५) १०,३०,१३], तै १, ४, १,१[m]; -तस्य ऋ ३, ५०, [२; ७,२९, १];५३,२; ४,२०, ४; ३५,२; ५,२९,३; ३३,७; -ता ऋ ७, ६७,४; खि १,२, ४; -ताः ऋ ५,३०,१०.

सु-पु(<सु)ति[o]- -तिम् ऋ १०,३९, ७.

सुपुपाण-, सुपुप्वस्- √स्वप् द्र.

सु-(सुम्न>)पुम्ण[p]- -०म्ण मा ३८, २८; का ३८,७,१; -म्णः[q] का १८,४०; वा २०,२, ३; मै २, १२,२; काठ १८, १४, क २९, ३; -म्णस्य मा ३८, २८; का ३८, ७, १; -०म्णा कौ २, १०५४‡[r].

सु पुम्न,म्ना[p]- -म्नः तै ३,४,७,१[q]; -म्नम् ऋ ६, ४९, [१० (३, ३२, ७; ६, १९,२)]; -म्नस्य ऋ १०,१०४,५; -म्ना ऋ १०, १३२, २; -०म्ना ऋ ५, ७५, २[r], -०म्ने ऋ ६,५०,३.

सुपुवस्- प्रमृ. √सु (अभिषवे) द्र.

१सु-पू[s]- -पूः ऋ ५, ७,८.

२सु-पू[t]- > सुपू-तम[u]- -मम्[m] मा ६,३०, का ६, ८, १.

सु-पू(<सू)त[n]- -तम् ऋ २,१०,३.

।सु-पूमा[v]- -मा ऋ २,३२,७, तै ३, १, ११, ४; मै ४, १२,६; काठ १३,१६; शौ ७,४८,२; पै २०, १०,११.

[a]) विप. । बस. (तु. वें. सा.; वैतु GW. प्रमृ नाप. प्रास , ?GRV. व्यप.) । [b]) व्यप. (राजन्-) ।

[c]) भाप. (*सुखसंपत्ति-) । सुख- + भर्मन्- (भाप. =पोषण-) > बस. *सुख-भर्मन्- > *सुखामन्-> यनि. इति मतम् ।

[d]) गस. उप. कर्तरि कृत् ।

[e]) विप. (बलवत्- [देव-]) । (√शुष् 'बले' > भावे) *शुषा-+(√धा>कर्तरि)धा->उस.*शुषा-धा-> *सुषाहा- > -हाः इति शोध. (तु. [अंशतः] वें.; वैतु. पपा. सु-सहा इति, PW. GW. प्रमृ. सुषाह- [= सुषह-] > -हा [न.] इति, सा. सुम्नाह- [भाप.]> तृ१ इति, सा [निश्रा २, ८, ६, ३] = °हम् इति विप. [अवम्-] इति ?) । [f]) तु. पा ५,२,१०७ । क. संस्कर्त्रा उभयत्र सुपिरः इति समुपस्थापितः शोध.? ।

[g]) पाभे. पृ३३२२८ द्र. । [h]) विप., नाप. (विवर-) ।

[i]) सपा. तै ६,१,१,४ बहिःप्राणः इति, काठ २२,१३ छिद्रः इति च पाभे. । [j]) व्यु. पाभे. च पृ३१३० q द्र. ।

[k]) √*शुष् [= √शुच्] 'दीप्तौ' > शुष्म- [भाप.] >वाचि. यनि (वैतु. अन्ये<सु√पु 'अभिषवे वा प्रसवे' वा) । [l]) विप. । (दीप्तिमत्- [अग्नि-]) । मतुपः स्वरः ।

[m]) सपा. सुपुत्तमम् (माश्री २, ३,३, ३ च) <> सुपूतमम् इति सुपुतम् (बौश्री ७, ५:८ च) <> सुपूतमम् इति 'अभिषवे' । पाभे. । [n]) गस. उप. <√सु 'अभिषवे' ।

[o]) गस. उप.<√सु 'प्राणिग°' । [p]) विप. । बस. ।

[q]) सपा. °म्णः (या २,६ च)<>°म्नः(आश्रिगृ १, ५,२:४१ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

[r]) सपा. सुपुम्णा<>सुपुम्ना इति पाभे. ।

[s]) विप. । बस. उप. < √सू 'प्राणिग°' ।

[t]) गस. उप. √सु 'अभिषवे' + कर्तरि दुः प्र. बसं. (पाउ २,६८) ।

[u]) विप. (अद्रि-) । उ. म. <सुपुत-तम- इति? ।

[v]) विप. (*दीप्तिमती- [सिनीवाली-]) । सु + (√*सुप्

सु-पे(<से)क[a]- -कम् ऋ १०,१०१, ५.

†सु पे(<से)चन[a]- -नम् ऋ १०, १०१,६; तै ४, २,५,५.

सु-(सेन>)षेण[b]- -णः मा १५, १९; १७,८३; का १६,४,९; १८,७, ३; तै ४,४,३,२;६,५,६; मै २. ६,६; ८,१०; ११,१; काठ १७, ९;१८,६; क २६,८;२८,६.

?सु-पे(<सेव>)वा[c]- -वा पै २, ६६,३.

सु-(सो>)षोम,मा(वप्रा.)- -मया[d] ऋ १०, ७५, ५; -मायाम्[e] ऋ ८,६४,११; -मे[f] ऋ ८,७,२९.

सु-ष्टु(<स्तृ)रीमन्[g]- -मा खि ५,७, १,५; मा २९,४; का ३१,१,४; तै ५,१,११, २; मै ३.१६. २; ४,१३,२; काठ १५,१३;४६.२.

सु-(स्तु>)ष्टु[h]- -ष्टोः ऋ १०,१०४, ५.

सु-ष्टु(<स्तु)त,ता- -०त ऋ १, १२९,११; पै ६,९, ११; -†तः ऋ १,१५७,३;१७७,५; २,२४, ९; ४,२४,२; ५, २७, २; ८, ६,१२; ७४, ८; ९,१०८, १२; कौ २. ८५२; ११९०; जै ४, १२,५; शौ २०,११५,३;-†तम् ऋ ५,१३, ५; तै १,४, ४६, ३; मै ४,११,४; काठ ६,१०; ३४, ५[?]ऽ; -ता ऋ ६,६३,६; ८,१३, २३; १००, ११; -ताः ऋ १, १६६,७; ९,५,५.

सु-ष्टु(<स्तु)ति[i]- -तयः ऋ ३,१९, ३; ७,९९,[७;१००, ७][j]; १०, ९१,१२; †तै १, ३, १४,६; २, २, १२, ५; मै ४, १४, १५†; काठ ६. १०†; कौ १, ६८‡[h]; २,१७७†; जै १, ७, ६‡[k]; ४, २३,८†; -तिः ऋ १, १७, ९; ३,६२,७; ४, २४, १; ५, ४२, १४; ६,६३,८; ७,५८,६; ९१, २; -तिभिः ऋ ६, २४, ६[k]; ७,[९०-९१, ७]; -तिम् ऋ १, ७,७; ११७,१२; ११८, ७; २, १६,१;३३,८; ३७, ६; ४, ४३, १; ५८,[१०; ९, ६२, ३; ६६, २२;८५,७]; ५, ४३, १०; ६६, ३; ६, १६, ६; ५२, १६; ६१, ७; ७, ७२,५; ५८, ३; ८, १, १६; ५, [३०; ८, ६]; ६, [३२; १२,३१]; ३४,१; ३८, ६; ४३,२;५२,८; ७५,६; ८७, ४; ९६, [(५, ८३, १) १२]; १०३, १४; ९, ६५, ३; १०, ९१,१३;१८८,२; खि ३,४, ८; ४,९,१;५,१०,१; मा १७,९८†; २२,१२; का १९,१,११†; २४, ४,४; †तै १,३,१४,५; २, ६, ११,२; †मै ४,१०, २; ११, ६; †काठ ७, १७; १०, १२; ४०, ७; †कौ १, ३४८; २, १८२; २५६; ११४९; ११५७; †जै १, ३६, ७; ३, १७, ३; २१, २१; शौ ७,८७,१†; २०, ७०, १३†; १२७,७; पै ८,१३,१०†; १९,९,५; -ती ऋ २, ३२, ४; ३,३८,८; ५, ४३, २; ७, १४, २; ९,७१,८; तै ३,३,११,५†; मै ४, ११, २[l]; १२, ६†; काठ १३, १६†; शौ ६, १,३[m]; ७, ५०,१†; पै १९, १,३[m]; २०, १०,८†; -तीः ऋ ८, १७, ४; ३५,२०; मा १८,७२; का २०, ५,५; तै १, ८,२२, १[l]; कौ २, ३८०‡[n]; जै ३,३०,२३‡[n]; शौ ६,३५,१; २०,४,१†; -तीनाम् ऋ १०, २६, २; ३; -त्या ऋ ८, १६, ३; ९६, २०; काठ ४,

[= √रच्] 'दीप्तौ'>भावे) *सुर-मन्->सु-सुमन्- >यनि. (वैतु. प्राचः =प्रशस्त्री- [<√सू 'प्राणिग°' कर्तरि मनिन् प्र. इति], भा [पक्षे] वस. उप. माप. इति; GW. उ१. *सूम- इति !) ।

[a]) गस. उप. यक. खल्युचौ प्र. ।

[b]) व्यप. (मरुद्-गण-) । द्र. पृ ३४१२ । ।

[c]) उप. =शेव- इति ।

[d]) व्यप. [*सुसवन्ती- (नदी- (तु. या ९, २६ प्रमृ.))] । गस. उप. <√सु 'अभिषवे =*अभिस्रवे' (वैतु. अन्ये वस ?) । [e]) PW. GW. =सोम-पात्र- इति ।

[f]) नाप. पुं. [[तन्नामनदीतीराऽवस्थित-] प्रदेश- (तु. वै. PG [२, २८]; वैतु. सा. GW. विप. [आर्जीक-]; PW. प्रमृ. नाप. [सोम-पात्र-] !)] ।

[g]) विप. (बर्हिस्-) । वस. उप. आद्युदात्तः (वैतु. पपा. प्रमृ °म- इति, उ. म. किप. इति !) ।

[h]) विप. (बल-वन्- [इन्द्र-]) । गस. उप. √स्तु [=√तु] 'बले'+कर्तरि डुः प्र. (वैतु. अन्ये स्तुतौ इति !) ।

[i]) प्रास. निष्ठ्कादिस्वरः ।

[j]) सा. Gri. वस. विप. (गिर्-) इति ।

[k]) सपा. °तयः<>°तिभिः इति पाभे. ।

[l]) सपा. °ती<>°तीः<>°त्या <> आश्रौ २, ८,३ प्रमृ. °तिः इति पाभे. । [m]) सपा. आश्रौ ८,१, १८ सुक्षिती इति पाभे. । [n]) सुष्टुती.> सपा. ऋ १, ८४,२ मा ८, ३५ प्रमृ. च स्तुतीः इति पाभे. ।

१६[a]; जै ४, २२, ७†; शौ ७, ३०,२[a]; २०,४४, ३†; पै २०, ७,१[a].

सु-ष्टु(<स्तु)भ् (बप्रा.)[b]- -ष्टुभः ऋ ५,७५,४[c]; १०, ७८,४; खि ५, ५,१;७,५,२; शौ २०,२,१-४[d]; -†ष्टुभा ऋ १,६२,४; ४, ५०, ५; तै २,३,१४, ४; मै ४, १२, १;१४, ४; काठ १०, १३; शौ २०,८८,५.

सु-ष्ठा(<स्थान>)ना[e]- -ने ऋ ९, ९७,२७.

सु-ष्ठा(<स्था)मन्[f]- -मा ऋ १०, ४४,२; शौ २०,९४,२†.

सु-(स्थु>)ष्ठु[g] ऋ ८, २२, १८; खि ५,७,४,१६.

सुष्ठु-वाह्- -वाहः ऋ १०, १०७, ११.

सु-ष्प(द>)दा[h]- -दाः शौ १९,४०, २; पै २०,५७,३.

?सुष्वतः पै १२,१,८.

सु-ष्व(<स्व)प्न- -प्नान् पै १९, ४६,१२[i].

सुष्वयन्ती- √सु (बधा. [परि.]च)द्र.

सुष्वाण- १सुष्वि- √सु(अभिषवे)द्र.

२सुष्वि- √सु (वधा.) द्र

सु-संरब्ध- -ब्धाः ऋ १०,७२,६.

?सुसंशास्[j]- -०शासः शौ १८,३, १६.

सु-संशित,ता- -तः शौ ६, १०५,२; पै १९,२३, १०; २०, ५४, ७; -ताः ऋ ५,१९,५.

सु-संसद्- -सत् ऋ ७,१,३.

सु-संस्कृत- -ता ऋ ८, ७७, ११; जै ४, ११, ५†; -ताः ऋ १. ३८,१२.

सु-संका(श>)शा[e]- -शा ऋ १, १२३,११.

सु-सदृश्[k]- -दृशः ऋ ५ ५७,४.

सु-सदृश[k]- -शाय तै ७, ३,१७,१; काठ ४३,७.

सु-सनि[*]- > सुसनि-ता- -ता ऋ १०,३६,९.

सु-सनित्- ०तः ऋ ८, ४६, २०; -०तः ऋ ३,१८,५.

सु-संदृश्[k]- -दृक् ऋ ७, ३, ६; -दृग्भिः ऋ ७,७९,१, -दृशः ऋ १,४३,३;१०,७८, १; -†दृशम् ऋ १, ८२, [३; १०, १५८, ५]; ७, १०, ३; मा ३, ५२; का ३, ७,२; तै १, ८, ५, १; मै १,१०, ३; १९; ४, १२, ४; १४,३; काठ ९,६;१९;३६,१३; क ८, ९; -दृशा ऋ ७, ९, ४; मा ३३. ८६‡[l]; ‡मै १, ११ ४[l]; २, २, ६[l]; ‡काठ १०, १२[l]; १४, २[l].

सु-संन(त>)ता- -ता शौ ३, १५, ३; -ताम् शौ ३,२५,२.

सु-सभेय- -यः तै ७,१,८,१[?].

सु-समिति- -तिः पै ५, १९,८[m].

सु-समिद्ध,द्धा- -द्धः ऋ १, १३,१[n]; मा २१, १२[o]; का २३, २,१[o]; मै ३. ११, ११[o]; -द्धम्[p] मा २८,२४; का ३०, ३, १; -द्धा मै ४, ९, २३[r]; २४[r]; -†द्धाय ऋ ५,५, १; मा ३, २; का ३, १,२.

सु-समुब्ध- -ब्धर् ऋ १,१५८,५.

सु-समृद्ध- द्धेन शौ ९, ५,२;४; ६; ८

सु-संपिष्ट- -ष्टम् ऋ ४, ३०,११.

सु-संभृत्[q]- -भृता तै १,१,२,२[r].

सु-संमृष्ट- -ष्टासः ऋ ३,४३,६.

सु-सम्राज्- -म्राड्,ड् पै ३,२७,४.

सु-सरण[s]- -णम् ऋ ८,२७,१८.

सु-सर्तु[t]- -र्त्वा ऋ १०, ७५,६.

सु-सस्य,स्या[o]- -स्यम् मै ४,२,२९; -स्याः[u] मा ४,१०; का ४,४,३; -स्याम्[u] मै १, २, २; ३, ६, ८; काठ २, ३; -स्यायै तै १,

a) पाभे. पृ ३४२७ *l* द्र.।

b) विप., नाप. (स्तोतृ-)। गस.।

c) पपा. नावृ वै. प्रमृ.। सुष्टु(भ>)भा-> -भो [भा+उ] इति मतम्।

d) w. wi. BC. त्रिष्टुभः इति शोधः ?।

e) विप.। बस.। f) तु. पृ ३४१० *h*।

g) अव्य.। <सु√स्था इति।

h) विप. (२ऋषू-)। बस.। RW. सुष्पदाः इति शोधः ?। i) पाभे. पृ १९९१ *k* द्र.।

j) विप. (पितृ-)। श. W. प्रमृ. सु शंस->°सासः इति शोधुकाः ?।

k) प्रास.। l) पाभे. पृ ९९३ *f* द्र.।

m) पाभे. पृ ३४१९ *k* द्र.।

n) पाभे. पृ ३४३५ *r* द्र.।

o) पाभे. पृ ३४३५ *q* द्र.।

p) सपा. तैब्रा २,६,१७,१ सुपमिद्धम् इति पाभे.।

q) नाप. (रज्जु-)।

r) = सपा. तैब्रा ३,२,२,६ आपश्री १,४,१२। माश्री १,१,१,४२ °भृते इति पाभे.।

s) प्राप. क्तोदात्तः (पा ६,२,१४४)।

t) व्यप. (नदी-[वैतु. PW. GW. प्रमृ. °र्तु- इति])।

u) पाभे. पृ ३४२० *a* द्र.।

२, २, ३[a]; ६,१, ३, ७; क १, १५[a/b]; ३६, १.

†सु-सह[c,d] ऋ १०,१९१, ४; मै २, २, ६; काठ १०, १२; शौ ६, ६४,३.

सु-साय[d]- -यम् शौ १९, ८,३.

सु-सारथि[e]- -थिम् पै १९,३४,१४.

सु-सावित्र[d]- -त्रम् खि ५,७,४,१४.

सु-सिच्[f]- -सिचः मै २,६,११[f].

सु-सी(मत्>)मा[e]- -०मे पै २०, ५५,६[g].

सु-स्तु(प>)पा[e]- -०पे ऋ १०,८६, १३; शौ २०,१२६, १३†.

सु-स्रज्[e]- -स्रजम् शौ २०, १२८, १५[h].

सु-स्रव(त्>)न्ती- -न्तीः पै १७, २३,२[i].

सु-स्रस्[j]- -स्रसः शौ ७,८०,१?[k].

सु-स्वरु[l]- -रु ऋ ५,४४,५.

सु-हन[m]- -ना ऋ ७,२५, ५; कौ ३, ४, ११; जै २,४, ९; -नानि ऋ ४,२२,९; -नाय ऋ १०, १०५,७.

सु-हन्तु[n]- -न्तु° ऋ ७,१९, [(४, ३०,२१)४]; ३०, २; शौ २०, ३७,४†.

१सु-हव[p]- -†वानि ऋ ७, ३५, ३; शौ १९,१०, ३; पै १३,८,३.

२सु-हव,वा[q]- -†वः ऋ २,३३,५;३, ४९,३; ४,१,५; ५,४२, [१६; ४३,१५]; ६,२१, ८; २९, ६; ५२,६; ७,१, २१; मा २१, ४; का २३,१, ४; तै २, ५, १२, ४; मै ४, १०, ४; १४, १७; काठ २२, १४§[r]; ३४, १९; शौ ७,११,१‡[s]; १९,४, ३§[t]; -†वम् ऋ १,५८, ६; ४, १६, १६; ६,४७, ११; ४९, ९; ८, २२,२; १०,३६,७;८; ३९, १; ६३,९; मा २०, ५०; का २२, ५,४; तै १,६, १२, ५; २, १, ११,१; मै ४,९, २७; १२, ३; काठ १३, १६§; १७, १८; कौ १, ३३३; जै १, ३५, २; शौ ७,२१, ४§; ९१, १; १७, १,११§; §१९, ७, २; ८, ३; पै ५,४, ११; १८, ३१, ६§; २०, ४,५§; -†वस्य ऋ ३, १५,१; मा ११, ४९; का १२, ४,१३; तै ४,१,५, १; मै २,७, ५; काठ १६, ४; -वा ऋ १, १२३,[(११३,७) १३]; ७,४०, [(२,४०,६)४]; ४४,२;८२, ४; ९३,१; १०,१४१,४; खि १,५, ११; मा ३३,८६†; तै १,१,१४, २†; ३,३,११,४[r]; †मै १,११, ४, २,२, ६; ४,२,५§; ११,१; †काठ १०,१२; १३,१५; १४,२; ३२,२§; शौ ३,२०,६†;७,४९, १?[u],५०,१?‡[u]; ११,१,२६; १९, ४,२;७,३; ४९,१;५; पै ३,३४, ७†; १०,६,११; १४, २, १३; ४,१; ५; १६,९१, ६; १९, १, १५[v]; २४, ७; २०, १, ७; ४, १;५,३?[u]; -०वा ऋ ६, ५२, १६; ८,२२, [१; १०,३९,११]; १०, ९२, १३; -वाः मा १९, ६१; का २१, ४, ११; मै ४, १०,६; शौ ७,५१,१‡[w]; -०वाः

[a]) पाभे. पृ ३४२० a द्र. ।

[b]) °स्याय इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नाउ. स्यलम्)।

[c]) शोभन-सहयोगार्थे अव्य. । [d]) प्रास. ।

[e]) विप. । बस. । [f]) व्यु. पाभे. सु-षिच्- द्र. ।

[g]) = सपा. आपमं २, १३, ४ पागृ १, ११,९ प्रमृ. । शाआ ४,१० °शीमे इति पाभे. ।

[h]) सपा. खि ५, १४, ४ शाश्रौ १२, १६, २ रुथम् इति पाभे. ।

[i]) सपा. शौ ७,११७,१ सुस्रुवुः इति पाभे. ।

[j]) विप. । गस. उप. कर्तरि कृत् । [k]) एकतरत्रार्थतः छन्दस्तश्च सुस्रस्तराः इति शोधः (तु. W. B.) ।

[l]) विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि-]) । गस. उप. √स्वृ 'उपतापे = "दीप्तौ"' + उन् प्र. (वैतु. वें.? सा. अन्यथा-वदी, GW. प्रमृ. मौनिन इव?)।

[m]) विप. । उप. √हन्+खल् प्र. ।

[n]) = सु-हन- । तुन् प्र. इति ततो विशेषः ।

[o]) प्रथमे स्थले पादान्ते <°न्तू [द्वि२] इति, द्वितीये <न्तूनि [द्वि३] इति च द्र. [तु. GW.; वैतु. वें. सा. नाप. (वज्र-) इति वा. तृ१ इति च (तु. [अंशतः] L [४०९], Garbe [KZ २३,४९४ क्रिवि. इति?)] ।

[p]) भाप. (शोभन- [आह्वान-]) । गस. ।

[q]) विप. । गस. उप. √ह्वे+खल् प्र. । बस. इति या [११,३१] प्रमृ. ।

[r]) सपा. तै ४,४,१२,४ मै ३,१६, ४ आश्रौ ४,१२,२ स्योना इति पाभे. । [s]) सपा. ऋ १,१६४,४९ मा ३८, ५ प्रमृ. वसुवित् इति पाभे. । [t]) सपा. पै १९,२४,८ सुभगः इति पाभे. । एतदनु पृ ३४१३ s अनपेक्षितमित्र द्र. ।

[u]) °वाम् इति शोधः (तु. ऋ २,३२,४ पै २०,१०,८ प्रमृ.) । [v]) पाभे. पृ ३४१४ c द्र. ।

[w]) सपा. ऋ ५,४६,७ सुहवाः इति पाभे. ।

ऋ २,३६, ३; ५,४६, ७[a]; मा २६, २४, मै ४, १३, १०†; -वाम् ऋ २,३२,४; खिसा ३, १; तै ३, ३, ११, ५[२]; †; मै ४,१२, ६[२];†; काठ ५, २; १३, १६[२];†; ३२, २; पै २०, १०, ८†; -वासः ऋ ३,६, ८; ४, १९, १; -वेभिः ऋ १०,६४,४.

सु-हविस्[b]- -विषे ऋ ४,२,४.

सु-हवीतु[c]->सुहवीतु-नामन्[b]- -म्ने ऋ ९,८५,६.

१सु-हव्य[d]- -व्यम् ऋ १,७४,५.

२सु-ह(व्य>)व्या[e]- -व्याम् ऋ ४, ४३,१.

१सु-हस्त,स्ता[f]- -०स्त[g] मा ४,२७; का ४,९,४; तै १,२,७, १, काठ २,६; क १, १९; -स्तः ऋ १, १६४,२६; खि १,५, १०[h]; शौ ७,७७,७†; ९,१५,४; †पै १६, ६८, ४; २०,११, १, -स्ता ऋ ३,५७,२;५,४३,२;४; -†स्ताः ऋ ४,३३,८;५,४२,१२;७,३५, १२; ९,९७, ३७; १०,६६,१०; खि १,२,४; ९; ५,५,६; कौ २, ७०७; जै ३, ५८, ४; शौ १९, ११,१; पै १३,८,११; -०स्ताः ऋ ४,३५,३; ९; १०, ३०, २.

२सु-हस्त[i]->सुहस्ती[j]- -०स्त्यः ऋ ९,४६,४.

†सु-हस्त्य[k]- -०स्त्य, >स्त्या[l] ऋ ९, १०७, २१; कौ ‡१, ५१७; २,४२९; जै ‡१,५३,७;३,३३, ४; -स्त्यः ऋ१,६४,१; -स्त्यम् ऋ १०, ४१, ३[m]; खि १,३,५

?सुहार्णः[n] मै ४,२,५.

सु-हार्द्[o]- -हार्त् शौ २,७,५[p]; पै २०, १७,४; -हार्दः शौ ३, २८, ५; ६,१२०,३; १९,३२,६; पै १२, ४,६; १६, ५१, १; -हार्दम् ऋ ८, २, ५[q]; जै ४, १६, ६†; -हार्दाम् शौ ३,२८,६.

सु-हित,ता- -तः तै ५, ५, १०,७; -ता शौ ११, १२,४; -ते तै १,५,१०,२[r].

सु-हिरण्य,ण्या[b]- -†ण्यः ऋ १, १२५,२;४,४,१०; तै १,२,१४, ४; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; -ण्ये मा २९, ६; का ३१,१,६; तै ५,१,११, ३: मै ३, १६, २; काठ ४६,२.

सु-हिरण्यव[s]- -वः खि ५, १३, २; शौ २०,१२८,७.

सु-हुत,ता- -तः पै १६, ७२,९; १०; ७३,१; -तम् ऋ ८, ६०, १४; जै ४,६, ४†; शौ ६, ७१, १; २; १०, ९, २६; पै २, २८,१; ३; ५,२८,५; ७-९; १६, १३८, ७; -ताः मा ७,१५; तै ७,३, १३,१; काठ ४३,२.

सुहुता(त-अ)द्[t]- -तादः ऋ९,७१,४.

सु-हू[u]- -हूः[v] मा १,३०; क १,१०.

सु-हूति[b]- -०ते[w] शौ ७, ४, १[x]; पै २०,१,१०.

---

a) पाभे. पृ ३४३९ w द्र. ।　　b) विप. । बस ।

c) नाप. । गस. उप. √ह्वे + सत्यर्थे तुन् प्र. इटो दीर्घश्च उसं. (पा ७,२,३७) ।

d) विप. । बस. उप. <√हु (दाना°) ।

e) विप. (सुष्टुति-) । बस. उप. <√ह्वे (तु. PW., वैतु. वें. सा. प्रमृ =१सु-हव्य-) ।

f) तु. पृ ३४०५ n । वैप२ सु-हस्त- इति ।

g) =सपा. माश ३, ३,३, ११ बौश्रौ ६, १५ : १५ । मं १,२,५ अहस्त इति पाभे. ।

h) °स्त इति पाठ.? यनि शोधः । *°स्तो *बुध्नौ *नि-षदः>नैप्र. *°स्तो अद्री नि°> *°स्तअद्री नि° >*°स्त अद्रीं नि°>*°स्त द्री नि°> °स्त द्रुणि षदः इति कृत्वा °स्तो इति च (√बध् 'बंधे'>*बधु- [नाप. पुं. =कीलक-]>) *बधौ इति च *नि-षदः इति च मूलतः पदानि स्युः? ।　　i) प्रास. ।

j) =१सु-हस्त- (तु. पठो मन्त्रः) । विप. > नाप. (ऋत्विज्-) । मत्वर्थे ईः प्र. (तु. गा. OW. ORV.; वैतु. PW. प्रमृ सुहस्त्य->-०स्त्याः इति?) ।

k) विप. (सोम-, अध्वर्यु-) । बस. ।　l) कौ. जै. पाठः ।

m) सा. व्यप. (ऋषि-) इति? ।　　n) सुहार्द् नः इति द्विपदः शोधः (तु. संस्कर्तुः टि., WAG [१,६०b,२६१0]) ।

o) विप., नाप. (सुखप्रद- [मित्र-]) । बस. उप. =हृदय- । <सुख- + *भरस्- इति मतम् । तु. ?उर- हार्द्- ।　　p) कश्चन मूको., पपा. च सु-हाः इति? ।

q) तु. PW.; वैतु. GW. <°र्द्- इति? ।

r) पाभे. पृ ३४२९ c द्र. ।

s) प्रास. । °ण्य° इति स्वरः? यनि. शोधः । *वन्- >-वान् इति RW. ।　　t) विप. । उस. उप. कर्तरि <√अद् ।

u) विप. (जिह्वा-) । गस. उप. <√ह्वे (वैतु [पृ॰] ऊ. म. <√हु?) ।　　v) पाभे. पृ ३४०९ n द्र. ।

w) सपा. मा २७,३३ प्रमृ. माश ४,४,१,१५ कात्यौ ५,१८,५ प्रमृ. स्वभूते इति पाभे. ।

x) °हु° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. RW. SPI) ।

सु-हृद्[a]- -हृदः खि ४,५,२३.

सौहार्द- -र्देन तै ४, ४, ८, १; काठ ३२,११.

सु-हृदय[b]- > सुहृदय-तम- -मः काठ ११,६[२].

१सु-होतृ- -ता ऋ ७,६७, ३; तै ७, १,८,१[२]¶.

†२सु-होतृ[c]- -ता ऋ ८,१०३, १२; कौ १,११०; जै १,१२,४.

सू सु द्र.

√सू, सू- √सु (यथा.) द्र.

सूकर[d]- -रः ऋ ७,५५,४; मा २४, ४०; का २६, ८, ५; तै ५, ५, ११, १; मै ३, १४, २१; काठ ४७,१; शौ २,२७, २; ५,१४, १; पै २,१६,२; ७,१,१; -रस्य ऋ ७, ५५, ४; -राय शौ १२, १,४८[e]; -रेण पै १७,५,६[f].

सूकरी- -री पै १०,१८.

सूकर-त्व- -त्वात् पै ६,७,२.

सूकर-माया- -याम् पै ६,७,३.

सू(सु-उ)क्त[g]- -क्तम् ऋ ७,५८,६; १०, ६५,१४; खि २, ६[२], १६; मा १८,५; का १९,३,१; तै ४, ७, २,२; ¶५,२, ३, ४; ६, १; मै २,११,३; ¶३,२, २; ५; काठ ¶१०,५,११[२]; १८,८; १९,१३[h]; २०,१¶; क २८,८; ३१, ३¶; -†क्तस्य ऋ २,२३,[१९; २४, १६(३५, १५)]; मा ३४, ५८; का ३३,२,२१; मै ४, १२, १; काठ १३, १६; -¶क्तयोः तै ५,४,५, ५; मै ३, ३, ७, काठ २१,८; -क्ता खि ५,७,२, ११; ४, १५; मा २१, ६१[h]; का २३, ६, १४[h]; मै ४, १३, ९[h], -†क्तानि ऋ १, ९३, १; ८, ४४,२; तै २,३,१४, २; ७, १, ५,४¶; मै १,५, १; काठ ४, १६; -¶क्ताभ्याम् तै ५, ४, ५, ५; काठ २१, ८; -क्ताय ऋ ९,९, ८; ९०, ६; ९१, ५; -क्तेन ऋ १,१७१,१; २,६,२; १८,३; ६, ५२, १७; खि ५, ११, ४; तै ५, २, ६, १¶; शौ २०,१२७,१४; -†क्तेभिः ऋ १, ३६,१; ५, ४५, ४; कौ १,५९; जै १,६, ५; -क्तैः ऋ १, ४२, १०; ७०,३,५,४९, २; ८२, ७; ७, २९,३; ६५,[१ (६३, ५; ६६,७)]; ६६,१२; ६८,९; १०, ६१, २६; तै ३, ४, ११, २†; मै ४, १२, ६†; पै १,९२,१.

सूक्त-वाक[i]- -कम् ऋ १०,८८,८; तै २,६,९, ५; मै ४, १२, ९; -काय खि ५,७, २, ११; ४, १५; मा २१,६१; का २३, ६, १४; मै ४, १३, ९; काठ १९, १३; -के[j] तै १, ४, ४५, २; काठ ४,१३; क ३, ११; -केन ऋ १०,८८, ७; मा १९, २९; का २१,२,१८.

१सूक्त-वाच्[k]- -वाचः तै ३,३,२,२.

२सूक्त-वाच्[b]- -वाक् मै ४, १३,९; -वाचः ऋ ५,४१,५.

सूक्ता (क्त-अ) न्त- -न्ते खि ६,१, १; ४,२.

सूक्तो(क्त-उ)क्ति[l]- -क्तौ[l] मा ८, २५; का ९,४,३; मै १,३,३९.

सूक्तो(क्त-उ)च्य- -च्यम् मै ४, १३,९.

?सूक्ति- -क्तयः[m] काठ १३,९.

सूक्ष्म[n]- -क्ष्मात् खिसा ३३,१३.

सूक्ष्म-तर- -रम् खिसा ३३,१३.

सू(चि>)ची[o]- -चीभिः मा २३, ३३-३६; का २५, ७, १-४; तै ५,२, ११, १[४]; २; मै ३, १२, २१[१]; काठ ५०, ५[५]; -†च्या ऋ २, ३२,४; तै ३,३, ११,५; मै ४, १२, ६; काठ १३, १६; शौ ७, ५०, १; पै ११,१, ५§; २०,१०,८.

सूची-क[p]- -काः ऋ १,१९१,७.

सूची-मुख[b]- -खाः शौ ११, १२,३.

---

[a]) नाप.। बस.। सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[b]) विप.। बस.। [c]) नाप. (अग्नि-)। गस.।

[d]) नाप. (शूकर-)। <सू-(=शू- =ध्वनि-) + √कृ इति प्रायिकम्?। [e]) पामे. पृ २७५५ a द्र.।

[f]) पामे. पृ २७५५ b द्र.।

[g]) विप., नाप. (सुवचन-, ऋक्-समूह-)। गस. प्रवृद्धादिस्वरः।

[h]) सपा. सूक्तम् <> सूक्ता (तैब्रा २,६,१५,२; ३, ३,८,११ शाश्री १,१४,१ प्रमृ. च) इति पामे.।

[i]) नमो-वाक- इत्यनेन रा-न्यायः।

[j]) सपा. सूक्तवाके <> सूक्तोक्तौ (माश ४, ४, ५, २० च) इति पामे.। [k]) विप. (देव-)। उस. क्विबन्तम्।

[l]) पप. पूप. स्वरः।

[m]) सक्ति- > -क्तयः इति शोधः (तु. सप्र. तै ३, ३, १०,१ प्रदिशः इति पामे.)।

[n]) विप.। < √सूच् इति पाउ (४, १७७), ? MW. < √सिव्।

[o]) नाप. (नभा. सूई)। < √सिव् इति या (११, ३१ [तु. पाउ ४,९३])।

[p]) नाप. (विषधर-भेद-)। प्रकारवचने कप् प्र. उसं.।

¶सू(सु-उ)च्च- -च्चैः मै ४,६, ४; काठ २७,३; क ४२,३.

१सूत- प्रम्. √सु (वधा.) द्र.

?सूतकीप्यः पै १७,१४,२.

?सूतधान्या[a] पै ३,२०,३.

?सूतम्[b] पै ९,२५,२.

?सूतले पै ५,१,२.

सूतवशा-, सूतवे, सूतवै, सूति-, सूतिका-, सूनु-, सूतु- √सु (वधा.) द्र.

सूत्र[c]- -त्रम् शौ १०,८, ३७[2]; ३८[2]; –त्रस्य शौ १०, ७, ३७; ३८; -त्रे शौ ३,९,३; पै ३,७,४; ५, २३,६[d]; १६,१५२,३.

सूत्र-वत् पै २,८७,५.

√सूत्रि, सूत्रय पै ५,३१,८.

सूत्री-, सूत्वा √सु (वधा.) द्र.

?सूथ[e] पै १५,१२,११.

√सूद् (वधा), >सूदि, सुषूदति ऋ १, १०५, [१४; १४२, ११ (१८८,१०)]; ५,५, २; सुषूदय ऋ ५,५४, ७; सुषूदत् ऋ १०, ७०, २; सुषूदः ऋ १, ७३, ८; सुषूदः ऋ ७, १, [२०; २५]; सुषूदत शौ १, २६, ४; पै १९, ३,८.

†सुषूदिम ऋ १, १८७, ११, काठ ४०,८; पै ६ १६,११.

सूदयन्ते ऋ ८, २३, ८; सूदयन्ति पै ६,३,११; सूदयथ >था पै ६, ३, ६; †सूदयामि[f] ऋ १,१६२,१७; मा २५, ४०; तै ४,६,९, ३; काठ ४६. ५; पै ५,१३,५S; †सूदयाति[g] ऋ ३, ४, [१०; ७,२, १०]; मा २७, २१; का २९,२, ११; तै ४, १, ८,३; मै २, १२, ६; काठ १८, १७; क २९, ५; पै ९, १,११; †सूदयत् ऋ १,७१,८; मा ३३, ११; का ३२,१, ११; तै १, ३, १४,५; मै ४,१४,१५; सूदयतु शौ १, १८, ३; सूदयन्तु ऋ ४, [३९-४०, १]; मा २३ ४१; का २५,८,३; तै ५,२,१२,२; ‡मै[h] १,२,१; ३,६,२; काठ २,१‡[h]; ५०, ६; क १, १३‡[h]; शौ ६, ५१,२‡[h]; पै ६,३, ३‡[h]; १९, ४३, ६‡[h]; †सूदय ऋ ४,४, १४; ७,१६,९; तै १,२,१४,६; मै ४, ११,५; काठ ६, ११; असूदयन् ऋ ३, ३१, ७; असूदयन्त ऋ १,७२,३.

असुषुदन्त तै १,८,१०,२[i].

सूद(वश.)[j]- -¶दः काठ २१, ३; क ३१, १८; –दम् ऋ ९, ९७, ४४; –दाः ऋ ७,३६, ३; –दै. ऋ १०,६१,२.

†सूद-दोहस्[k]- -हसः ऋ ८, ६९,३; मा १२,५५; १५,६०; का १३,६,११;१६,७,३; तै ४, २,४,४; ५,५,६,२; मै २,८,१; ३,२,८; काठ १६,१९; २१,३; क २५, ९; ३१, १८; जै ४, २५,३.

¶सूद-वत्- -वत्[l] मै ४,५,१.

¶सूदिन्- -दि[l] काठ २७, २; क ४२,२.

सूद्य,द्या[m]- -द्यायः मा २२, २५; का २४,११, १; तै ७, ४, १३, १; काठ ४४, २; -द्याय[n] तै ४,५,७,१; मै २,९,१.

सूदन[o]- -नम् ऋ ४,३९,५

सूदनी- -नीः पै ६,३,८.

सूदयित्नु- -त्न्वः ऋ १०,६४,९.

सूदयिष्णु- -ष्णव.[h] पै ६, ३,४.

सूदि- -द्यः पै ६, ३, ४‡[p]; १२, ७, ३.

¶सू(सु-उ)द्गाढ- -ढा तै ७,१,८,१[!].

!सूनक्षकारटायापान् सिन्धूत्ताम- पादमन्दयः पै १९,४७,१२.

सूनर[q]- -र. ऋ ८, २९, १; १०, ११५,७, -रम् ऋ १,४०, [४; ५,३४, ७].

सूनरी[r]- -रि मै ४, २, ५,

[a]) शोध. पृ २०७२ r द्र.।

[b]) DKA. सूत्रम् इति शोधः।

[c]) न.प.। < √सिव् इति पाउ (४, १६३)।

[d]) सपा. शौ ४,१७,४ पत्रु: इति पामे.।

[e]) पाठ.? सूतः (सारथिः) इति शोधः।

[f]) पा. °सानुष्यक्ते इति: (द्र. पृ ३११३ k)।

[g]) सपा. शौ ५,२७,११ स्वदयतु इति पामे.।

[h]) सपा. सूदयन्तु <> सूदयित्नवः इति पामे.। टिप्पी पृ ३३२८ l द्र.।

[i]) पामे. पृ ३३१० k द्र.।

[j]) नाप. [रस- (तु. तै ५. ५. ६, २ प्रमृ. [तु. GO १,७१]), स्वादुसैप-, पयस्-]। व्यप्राप्ति अग्र् प्र.।

[k]) विप. (पयःप्रस्राविणी- [इर्षिन- =गो-])। बस.।

[l]) सपा. सूदवत् <> सूदि इति पामे.।

[m]) विप. (सरस्व- [रस- प्रमृ.])। भवार्थे यत् प्र.।

[n]) पामे. पृ ३३१० c द्र.। [o]) विप. (प्रेरक [इरिदन-])।

[p]) सपा. ऋ ६,५१,१४ इयूपै इति पामे.।

[q]) विप. (अग्नि- प्रमृ.)। सपा. मावषदः [< °सुनृता- इति (वेतु. आवे < सुनरा- [बस.] इति)]।

[r]) विप. (मनोहरा-, सुनरा- [उषस्-, गो-])।

-॰रि ऋ १, ४८, १०; -री ऋ १, ४८, ५; [८; ७, ८१, १]; ४, ५२, १; तै १, ६, ३, १; †कौ १, ३०३; २, १०१; १०७५; †जै १, ३२, १; ३, १०, ३.

[1]सूनरी[a] कौ २, १००४; जै ४, १७, १०.

सूनरी- सूनर- द्र.

सूना(वप्रा.)[b]- नया ऋ १, १६१, १०; -ना मै ४, ४, ३¶; -†नाः ऋ १, १६२, १३; मा २५, ३६; का २७, १३, ५; तै ४, ६, ९, १; मै ३, १६, १; काठ ४६, ४; -नानाम् शौ ५, १७, १४; -†नाम् ऋ १०, ८६, १८; शौ २०, १२६, १८.

सूनु- प्रभृ. √सु (वधा.) द्र.

सूनृत,ता(वप्रा.)[c]- -॒त ऋ ८, ४६, २०; -तया मै २, ७, १२; काठ ३८, १४; पै २, २१, ६; -ता ऋ १, ८, ८; ३०, ५; ४०, ३; ५१, २; १३४, १; १३५, ७; ६, ४८, २०; ७, ३७, ३; ५७, ६; ८, १४, ३; ४५, १२; १०, १४१, २; मा १८, ९; ३३, ८९†; ३७, ७; का १९, ४, १; ३७, १, ७†; तै १, ६, ११, २¶; ७, १०, २†; ४, ७, ४, १; मै १, ११, ४†; २, ११, ४; ४, २, ६¶; ९, १†; काठ १८, ९; क २८, ९; †कौ १, ५६; २, ९५०; ११८६; जै १ ६, २†; शौ ३, २०, ३†; ११, ९, १३; १२, ५, ६; १९, ७, २; †२०, २७, ३; ४५, २; ६०, ४; ७१, ४; पै ३, ३४, ४; १६, ४८, ३; ८३, ३; १४०, ६; -ताः ऋ १, ४८, २; ११३, १२; १२३, ६; ३, ३१, २१; ६१, २; ७, ७९, ५; ८, १३, ८; १०, ३९, २; १११, १०; -†तानाम् ऋ १, ३, ११; ९२, [७; ११३, ४]; ११३, १८; ३, ३१, १८; ७, ७६, ७; ८, ३२, १५; मा २०, ८५; का २२, ८, ६; तै ४, १, ११, २; -ताभिः ऋ १, १२५, ३; ७, ६७, ९; ८, १९, २२; १०, ६१, २१; १०४, ५; -ताम् शौ ६, ६२, २[d]; १०, ६, १३; पै १६, ४३, ६; १७, ३२, ८; १९, ३०, ६; -ताय पै ६, २२, १०; -तायै ऋ १, १२१, १४; १०, ६१, २५; ¶तै १, ६, ११, २; ३; -ते पै १६, ८७, ८; -॒ते ऋ ४, ५५, ९; मै ४, २, ५; ६; शौ ८, ११, ४, -॰ते ऋ १, १२३, [५ (७, ७६, ६)]; १२४, १०; ८, ९, १७; शौ २०, १४२, २†; पै १६, ११३, ९[e].

सूनृता वत्- -वत् काठ ४०, ५[f]; शौ ५, २०, ६; १३, १, १; २०; पै १, ९६, १[f]; ९, २४, ६; १८, १५, १; १६, १०; -†वतः ऋ १, ८२, १; कौ १, ४१६; जै १, ४०, ८; -वना ऋ ८, ९७, ६; -वते ऋ ७, ७४, २; कौ २, १०४†; जै ३, १०, ६†; शौ ३, २१, ५; पै ३, १२, ५; -वन्तः शौ ७, ६२, ६; पै ३, २६, ३; -वान् ऋ १, ५९, ७; खि १, १०, ३.

†सूनृतावती- -॰ति ऋ १, ९२, १४; कौ २, १०८२; -ती ऋ १, २२, ३; ७, ८१, ६; मा ७, ११; का ७, ५, १; तै १, ४, ६, १; मै १, ३, ८; काठ ४, २; क ३, २; शौ ३, १२, २S[g]; पै ३, २०, २S[g].

सूनृता-व(र>)री- -॰रि ऋ ४, ५२, ४.

¶सू(सु-उ)न्नीय- -यम् तै ६, २, ४, १.

सू(सु-उ)पकाश[h]- -शः काठ १३, ५; २७, ८.

सू(सु-उ)प-चर(ण>)णा[i]- -णा तै २, ६, ९, ६; मै ४, १३, ९.

सू(सु-उ)प-वञ्च(न>)ना[j]- -ना ऋ १०, १८, ११[j].

[a]) विप. (शौर्य-वत्- [*इन्द्र-]) । *सून- (शौर्य-)+ (√भृ 'धारणे' > भावे) *भरिस्- > वस. *सून-भरिस्- > *सूनरिस्- > -रीः > यनि. (तु. पृ २६३९ r) । [b]) नाप. । अर्थः ? ।

[c]) भाप. (सौहित्य-, तृप्ति- प्रमृ.), विप. (बल-वत्- [इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (स्तोत्र- प्रमृ.) । *सून- [वप्रा. (भाप. [बल-, दीप्ति-, आह्लाद- प्रमृ.])] + *नृत- (भाप. [प्राचुर्य-]) > वस. *सून-नृत- > यनि. [तु. सूनर-, (तात्पर्ये) GW. प्रमृ., Brug (२, १, ३०९) RGS. प्रमृ., Oertel (JAOS [१५, ९५])] ।

[d]) पाभे. पृ २७६३ k द्र. ।

[e]) सु॰ इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

[f]) = सपा. आपश्रौ १६, ३४, ४ । मै २, ७, १२ पिन्वमाना इति पाभे. ।

[g]) = सपा. पागृ २, १७, ९; ३, ४, ४ प्रमृ. । कौगृ ३, २, ६ प्रमृ. सीलमावती इति पाभे. ।

[h]) विप. (शोभनाकृति- [पुत्र-]) । वस. ।

[i]) विप. । गस. खलर्थे युच् प्र. ।

[j]) = सपा. तैआ ६, ७, १ अग्निगृ ३, ८, २ : ३४ प्रमृ. । शौ १८, ३, ५० सूपसर्पणा इति पाभे. ।

सू (<सु)-पवस्[a]– -वाः काठ ४५, १७[b].

१सू(सु-उ)प-सदन्[c]– नः तै ७,५, २०,१; काठ ४५, १७.

२सू(सु-उ)प-सद(न>)ना[d]– -ना मै ४, ९,३[e].

सू(सु-उ)प-सर्प(ण>)णा[c]– -णा शौ १८,३,५०‡[f].

सू(सु-उ)पस्था[g]– -स्थाः खि ५, ७, २,११ ?[h]; ४,१५; मा २१,६०; २८,२३;४६; का २३, ६, १३; ३०,२,१२; ४,१२; तै १,२,२, ३[i]; मै ४, १३, ९; काठ १९, १३[j]; –†स्थाभिः ऋ ९, ६१, २१, कौ २,१६७; जै ३,१६,३.

सू(सु-उ)प-स्था(न>)ना[c]– -ना तै ७,५,२०,१; काठ ४५, १७.

सू(सु-उ)पस्थावन्– -वा[i] काठ २,३[j]; क १,१५.

†सू(सु-उ)पा(प-अ)यन,ना[c]– -नः ऋ १,१,९; मा ३,२४; का ३, ३, १६; तै १,५,६,२; मै १,५, ३; काठ ७,१;८; क ५,१; -ना ऋ १०, १८, ११; शौ १८, ३, ५०.

सू(सु-उ)पाव-सा(न>)ना[c]– -ना तै २,६,९,६.

सू(सु-उ)पावृत्– -वृतौ मै १, १, १३.

सूभर्व[k]– -र्वम् ऋ १०, १०२, ५; -र्वाः ऋ १०,९४, ३.

? सू(<सु)सय[l]– -यम् ऋ ८, ७७, ११; जै ४,११,५

सू(<सु)यम– -मस्य ‡मै[m] ४, १२, १;१४,१०; –मे मै१,१,१३[n].

सूयमान– √सु (अभिषवे) द्र.

१सू(<सु)-यवस,सा[o]– -सः ऋ १, १९०, ६; पै १९, २२, १३; -सम् ऋ १, ४२,८; ६, २८, ७[p]; ¶तै १,७,५,२; ३; –†साः ऋ २,२७,१३; तै २,१,११,४; मै ४,१४,१४;-से ऋ७,१८,४; शौ ४,२१,७‡[p]; ७,७९,१‡[p].

२*सू-यवस– > †सूयवसा (स-अ)द्[q]– -सात्,द् ऋ १,१६४,४०; १०, १०६, १०[r]; शौ ७, ७७, ११; ९,१५,२०; पै १६, ६६, १०; २०,११,४.

†सूयवसि(न्>)नी– -नी ऋ ७, ९९,३; मा ५,१६; का ५,५,३; तै १,२, १३, २; मै १, २, ९; काठ २,१०; क २,४.

√सूयवस्य>सूयवस्यु– -स्यू ऋ ६,२७,७.

सूर्[s]– सूः खि ४, ९,१; सूरे ऋ ४, ३,८.

सूर(वप्रा.)[t]– -†रम् ऋ १, ८६,५;९, ६५,[१;६७,९]; कौ २,२५४; जै ३,२१,१९; -राः ऋ ९, १०,५; तै ४,१,१,२‡[u]; कौ २,४७३†; जै ३, ३५,८†; –†रात् ऋ १, १६३, २; मा २९, १३; का ३१,३,२; तै ४,६,७, १; काठ

a) त्रिप. । बस. उप. भाप. <√पू।

b) पाभे. पृ ३४०९ *d* द्र. ।

c) विप. । गस. खलर्थे युच् प्र. ।

d) विप । गस. अधिकरणे प्र. ।

e) सपा. तैआ ४, ५, ५; ५, ४, ८ बौश्रौ ९, ७:१२ सूपसदा इति पाभे. ।

f) पाभे पृ ३४४३ *j* द्र ।　　g) विप. (धेनु-, वनस्पति-)। गस. उप. कर्तरि<उप√स्था ।

h) °स्था° इति पाठः! यनि. शोधः (तु. मा २१,६०) ।

i) सपा. सूपस्थाः (वैश्रौ १२, ९ : ११ हिश्रौ १०, २, १३ च)<>सूपस्थाना इति पाभे. ।

j) पृ ४१८ गस्थ. भय नेष्टम् ।

k) विप. [हिरण्य-, भेदक- (वृषभ- [द्वितीये स्थले = पावक-])] । पस. नाप्रदः । <सू [<सु] + √भर्व् 'अदने' इति वै. सा. Gw. प्रमृ, √भृ इति Pw. । (√शुभ् 'हिंसायाम्' > भावे) शुभर– + मत्वर्थे यप् प्र. > *शुभर्व–> यनि. इति मतम् ।

l) त्रिप. (दीप्ति-मत्- [धनुस्-]) । (√स्तृ 'दीप्तौ'> भावे) *स्वर्म–> *सुर्म– + मत्वर्थे मयप् प्र. > सुर्म-मय–> *सुर्म- मय–> वात्रि. यनि. (वैतु. पपा. अनु या [६. ३३] = सुख-मय- इति, Gw. प्रमृ <सु√मि 'माने' कर्मणि क्तन् इति ?)।

m) पाभे. पृ ३४२३ *b* द्र. ।

n) पाभे. पृ ३४२३ *d* द्र. ।　　o) तु. पृ ३४११ *p* ।

p) सपा. °वसम् (तैब्रा २, ८,८,१२ च)<>°वसे इति पाभे. ।　　q) विप. (अघ्न्या-) । उप. ।

r) Gw. सूयवस–>-साम् इति ! ।

s) नाप. (दीप्ति-मत्- [सूर्य-]) । <√*सूर (=√स्वृ) 'उपतापे' (तु. Gw. प्रमृ; वैतु. सा. <सूर- इति!) ।

t) नाप. (दीप्ति-युक्त- [अग्नि- प्रमृ]) । भासु- [दीप्ति-] + *सुर- (भाप. [प्राचुर्य-])>बस. *भासुर–> वात्रि. यनि. इत्यपि विमृश्यम् (वैतु. दा २,२३ <√सृ इति ?) ।

u) =गसा. शौउ २,५। काठ १५,११ सूराः इति, मै २,

४०,६; –†राय ऋ १,५०,२; कौ ३,५.७; शौ १३,२,१७; २०,४७,१४; पै १८,३२,२; –‡रास.[a] कौ २,४५२; जै ३,३४,१०; –रे ऋ १,३४,५[b]; ३,१५,२; ६,३१,१; ७,६३,[५; ६५,१; ६६,७]; ६६,[४; ८,२७,(१९)२१]; १२; ८,१,२९; १३,१३; ७२,१७[c]; ९,९७,३८; मा ३३,२०†; का ३२,२,३†; कौ १,५३९‡[d]; †२,४१७; ७०१; ७०८; जै १,५५,८‡[d]; †३,३२,७; ४६,७; ५८,५.

†सूर-चक्षस्[e]– -क्षसः ऋ १,१६,१; ८९,७; ११०,४; ७,६६,१०; मा २५,२०; का २७,११,७; काठ ३५,१.

सूरः[f] ऋ १,५०,९,६६,१; ७१,९, १२१,६,७;१०;१३; १२२,१५; १३०,९; १४१,१३; १४९,३; १७४,[५; ४,१६,१२]; ४,५,१३; १६,१४; ४१,[६; १०,९२,७]; ४५,६; ५,३१,११; ७९,९; ६,२,६; ३,३; ४८,१७; ४९,३,५१,२; ५६,३; ७,३,६; ४५,२; ६९,४; ८,१,११; ६,२५; ७,३६; ५६,५[g]; ९२,३१; ९,१०,९; ६३,८; ९; ६६,१८; २२; ८६,३४; ९१,३; १११,१; १०,८,३; २७,२०; २९,५; ९२,७; ८; १२१,६; १३२,६; १७९,२; मा १२,७४[h]; ३२,७†; का १३,५,१३[h]; २९,४,२†; तै ४,१,८,५†; मै १,६,१; २,१२,३[h]; १३,२३†; ३,४,४[h]; ४,१२,२[i]; काठ ९,१९†; १५,११‡[j]; २२,५[h]; ६; ४०,१; ७‡[k]; क ३४,१; †कौ १,८३; १२८; ४६३; २,४७७; ५६७; ५६८; ९४०; ११२४,३,५,१३; †जै १,९,३; १४,४; ४८,९,३,३६,२; ४,१,१; २८,६; ७; शौ ४,२,४; ६,६१,१[l]; ७,७५,२†; १३,२,२४†; १८,४,५८‡[m]; ५९†, †२०,४७,२१; ७६,५; †पै ४,१,५; १८,२२,९.

?सूरदेवान्[n] पै २,६२,४.

सूरि[o]– -†रयः ऋ १,२२,२०; ४८,४; ७३,५; ९; ९७,[३; ५,१०,६]; ४; १२५,७; १४१,३; २,१,[१६; २,१३]; २,११; १२; ४,२९,५; ५,६,२; १०,३; १६,५; १७,५; ५२,१६; ६६,६; ७९,७; ६,२५,७; ७,१६,७; ६६,१३; ७४,५; ९०,६; ८,१०,४; ६०,६; ९४,७; ९,९८,१२; ९९,३; १०,६५,४; ६६,२; ११; ७८,६; खि २,८,३[p]; मा ६,५; १५,४२; ३३,१४; का ६,१,६; १६,५,२४; ३२,१,१४; तै १,३,६,२; ४,२,९,४; मै १,२,१४; २,१३,७; ४,१४,१५; काठ ३,३; १७,१८; क २,१०; कौ १,३८; २,९८२; १०२२; १०३०; १०८९; जै १,४,४, ४,९,३; १७,३; २४,३; शौ ४,३३,३; ४; ७,२७,७; पै ४,२९,३; ४; –०रयः ऋ ४,३४,६; ३७,[७ (५,१०,६)]; –रये ऋ १,३१,७; ५,२७,४; –रिः ऋ १,१२२,८; १५३,२;

७,१ शौ १८,३,३९ सूरिः इति, ऋ १०,१३,१ प्रभृ. सूरेः इति च पाभे.।

a) सपा. ऋ ९,१०१,१२ सूर्यासः इति पाभे.।

b) प. अर्थे सता. (तु. स्क. प्रभृ.; वैतु. [पक्षे] ORN. यनि. वा च१ वेति ?)।

c) वैतु GW. MVG [३५५ टि. १२] ORN. WAG [३,१६० d] सूरः [प१] इति शोधुकाः ?।

d) सपा. ऋ ९,९४,१ सूर्ये इति पाभे.। e) त्रिप.। बस.। f) सूर्–, सूर– इत्यस्य च यथायथं रूपं द.।

g) सपा. खि ३,८,५ काठ ३९,१५ सूर्यः इति पाभे.।

h) =सपा. माश ७,२,३,८ । तै ५,६,४,१ सूर्यः इति पाभे.।

i) शूरः इति पपा. ?। j) पाभे. पृ ३४४४ u द.।

k) सपा. ऋ ४,५८,४ सूर्यः इति पाभे.।

l) सपा. काठ ४०,९ पै १९,१४,७ सूर्यः इति पाभे.।

m) सपा. ऋ ९,८६,१९ प्रमृ. सोमः इति पाभे.।

n) अ-सूर– (*=असुर- [*अन्धकारमय-]) > असूर-देव– (वि१ [यातुधान-]) > -वान् इति शोधः, यद्वा सूरदेवान् इति शोधः। पृ १६०२ सस्थ. देवान् इति नेष्टम्। सस्थ. !विचर्षणीन् > विचर्षण– (त्रिप. [अग्नि-]) >–०ण इति शोधः (तु. मूको.)।

o) नाप. (यजमान-, स्तोतृ- प्रभृ.)। < सु√ईर् इति या [१२,३] प्रभृ., < √सू 'प्रेरणे' इति दे [निघ ३,१६], < √स्तृ 'दीप्तौ' इति GW., सु√रा 'दाने' इति BRV [२,२१८]। *स्वर्–(पूजा-, स्तुति- प्रभृ.) +(√भृ 'पोषणे' > कर्तरि) *भरि– > उस. *भर्व-भरि–> यनि. इति मतम्।

p) सू° इति स्वरः ? यनि. शोधः।

१७६, ४; १८०, ६; १८१, ४; १८६,३; २,६,४; ६,२३, १०; २९,५; ३७,५; ७, १, २३; ८, ५, ३९; ४६, २४; ७०, १३; १५[a], ९,६७,२; १० ६१, १८; ८१,६; १६७,४; मा १२, ४३; १७,२२†; का ८,२०,१†; १३, ३,१४; १८,२, ८†; †तै ४, २, ३,४; ६,२,६; मै २,३, २[३]; ७, १‡[b]; १०[३]; १०,२†; काठ १२, २[३]; १६,१०†; १८, २†; १९, १२†; २१, १३†; ३८, १३[c]; †क २५, १; २८, २; ३१, ?; कौ २, ६३९†; शौ २, ११, ४; १३,१,२२; १८,३,२९‡[b];२०, ३४,१७; पै १,५७,४, २, १९, ५; १३,७,१८; १६,१००, ३[d]; १८, १७, २; –†रिभिः ऋ १, ५९,१५; १८६, ६;५,४१,१५; ४२, ४; ५२, १५; ६, २६, ७; ६३,११; ७, २२, १५; ६६, ९; ९२, ४; ८, १८, ४; २६, १२; १०, २३, ३; ११५, ७; मा ८ १५; का ९,३,१; तै १,४, ४४, १; मै १,३, ३८; ४,१४, १४; काठ ४, १२; क ३,१०; कौ २, ४१९; १०३३; जै ३, ३२, ९; ४,२७,८; शौ ७,१०२,२; २०, ७३,४; पै २०,३३,१०; –रिम्यः ऋ १, १८०,९; २, ४, ९; ६, ४, ८; ६८, ७; ७, १, २४; १८, २१; ३०, ४; ८१, [६; ८, १३, १२]; –रिम् ऋ १, ६१, ३; ११९, ३; १७३, ७; ६,४५,३३; शौ ३,१९, ३[e]; ९, ५,२[d]; २०, ३५, ३†; –†रिपु ऋ ५, ७९,६;८६, ६; ६, ४७, १९; ७, १९, ७; ८४, ३; ८, २६, १; ९, ९८, ८; १०, १४७, ३; खि १, १२, ३; तै १, ६, १२, ६; मै ४, १२,३; शौ २०, ३७, ७; –री खि १, ३, १?[f]; –†रीन् ऋ १, ५४,११; १७३,८; २, २५, ६; ६, ८, [(१, १४३,८) ७]; १७, १४; ३०,४; ४४, १८; ७,३,८, ३८,३; ५७,७; ६७, [१०; ६९, ८]; १०,६१,२२; ११५,५; ९; मै ४, १४, १८; काठ ३८, ७; –०रे पै ५, ३१, ७; –†रेः ऋ १, ११२, ११; १२; ३, ३१, १४; ५,३३, ८; १०, १३, १[b]; मा ११,५[b]; का १२,१, ५[b].

सूरी– -री तै ४,२,५,४[c].

सूरि-मु(त्>)ती– -तीम् तै ४, ३,६,१.

√सूर्क्ष्, सूर्क्षः मै ४, २, १३; सूर्क्षत काठ ३४, १७, असूर्क्षत् काठ १०,६.

सूर्क्षत मै ४, २,६.

सूर्क्ष्य- -क्ष्यम् मै १, ५, ६; ११; ७,४; ८,५; १०, ७; १७; २०; ३, ६-७, २; ९, ३; १०, ५; ४,२,११; काठ ८, १५; ९, ३; १२, ११; ३३,४; ३६, १;११; क ८,३:६.

सूर्त[g]– -†र्ते[h] ऋ १०,८२,४, मा १७, २८; का १८,३,४; मै २, १०, ३; काठ १८,१; क २८, २.

*सूर्ति[i]– -र्त्ता तै ४,६,२, २‡[b].

सूर्मी (बप्रा.)[j]– -¶र्मी तै १, ५,७,६; ५,४,७, ३; मै ३, ३, ९; काठ २१, ९; –¶र्मीम् मै ३. ३, ९; काठ २१, ९; -†र्म्यम् ऋ ८, ६९,१२; मै ४, ७, ८; शौ २०, ९२, ९; –†र्म्या ऋ ७, १, ३; मा १७,७९; क १८,६, ११; तै ४, ६, ५, ४; मै २, १०, ६; काठ १८, ४; ३५, १; ३९, १५; क २८, ४; कौ २, ७२१; जै ३, ५९, १६.

सुर्म्य[k]– -र्म्याय[l] तै ४,५,९, २ मै २,९, ८; काठ १७, १५; क २७,५.

---

[a]) अर्थः पृ ३१३६ g द्र.। [b]) प.भे. पृ ३४४४ u द्र.।

[c]) सपा. सूरिः<>सूरी (शाश्रौ १६,१६,१ च) इति पाभे.।

[d]) सपा. सूरिः<>सूरिम्<> आश्रौ ७,१७,२ द्राश्रौ ९,३,५५ सूरीं इति पाभे.।

[e]) सपा. पै ३.१९,४ इन्द्रम् इति पाभे.।

[f]) सू° इति स्वरः? यनि. शोधः। सु° इति मिशा ३७,१?।

[g]) विप. (रजस्-)। <सु√ईर् इति या [६, १५] प्रमृ.। √*सुर् [=√स्वृ] 'दीप्तौ'> यनि. (तु. पृ ५३८ r?, GW.)।

[h]) सपा. मूर्ते<>सूर्ता इति पाभे.।

[i]) तु. पृ ५३९ a।

[j]) =शूल–। नाप. (ज्वाला- [श ७,१,३], सुषिरयुक्त- [वंशादि-?])। सुर्- + (√मा 'माने'> कर्तरि) मी-> उस. *सूर्-मी-> यनि. (वैतु या [५.२७] <सु+ऊर्मि- [स्रोतस्-] इति प्रामादिकः पाठः, ?GW. <√सृ)।

[k]) विप. (रुद्र-)। तारभविकः यत् प्र. (तु. PW. प्रमृ; वैतु. मा. यम.<सु+ऊर्मि- [नदी-]?)।

[l]) =सपा. वाठ ४, २०। मा १६, ४५ का १७,७,४ सूर्म्याय इति पाभे.।

सूर्य[a]– -र्यं मा ८, ४०; का ८,१५-
१७,१; तै ३,३,१,२; मै २,४,
७;८; ४,७,२:९,२४[b];२६[b]; शौ
२ १६, ३; २१,१-५; १३,२,७;
१२; १७,१, २६[c];१९, ७०,१;
२०, १०७, १३; पै १८, २१;
१;६; –र्यं ऋ १, ५०, ४; ७;
८;११; ४,३१, १५,५, ४०,५;
६,५०, २,७, ६०,१; ६२,२;८,
९३, १; ४; १०१, ११; १२;
१०, ३७, ३; [४(१२७, २)];
५; [७; १५८, ५]; ८;९; [(२,
२३, १५) १०]; खि १, १, २;
५,५; †मा ३३, ३५; ३६; ३९;
४०; †का ३२, ३,६; ७; १०;
११; ४०, १, १६§; तै १, ४,
३१,१†; २, ४,८, १; १४,४†;
मै ४,६,६; १०,६[२]†; १२,४[२]†;
काठ २, २; ६; ९, १९†[२]; १०,
१३†; ११,९;२४,३; क १,१४;
३७,४; †कौ १, १२५; १२६;
२७६; २, ८००; ११३८;
११३९; ३, ५, ९; १२; १४;
†जै १,१४,१;२;२९,४,४,२,१:
३;३,२;३;८,७; शौ १३,१,३२;
५८,२,५; ६,१९†; २२†;२३†;
२९†; ३७†; १७,१, ६;७,१९,
६५,१; †२०, ७,१; ४७, १६;
१९; २०; ५८, ३;४; ११२,१;
पै २,४३, ४;६८,६; ३, ३१,२;
८,२०, ७; १०, ६, १२; १३,
९, १४; १६, १५०-१५१, ४;
१७,२५, ६†;७; २६, ९; १८,
१८,२; २०,९; १०; †२२, ४;
७; ८; २३, ६†; २४, ४; ५;
३१, १; २; २०, २७, २; –र्यः
ऋ १,२३,१७; ३५, ७; ४३,५;
४६, १०; ५६,[४; ९, ८४, २].
८३,५; ८४,१[d]; ९०,८; १०१,
३; १०५, १२; ११५, [१; ४,
१४, २ (७,१०१, ६)]. २; ५;
१२४,१[e]; १४६, ४; १५७, १;
१६०,१; १९१,८;९; २, ११,
२०; २३,२; २४, ९; ३, १४,
४;३०,१२;४४,१९; ४,१, १७;
१३,१; २६,१; ३८,[१०; १०,
१७८,३]; ५८, ४[f],५, ४४, ७;
४५,२; ९; [१०; ७, ६०, ४].
५४, ५; ५९, ३; ६३, ४; ६,
४,३; ६;१२, १; ३०, २; ४८,
२१; ६१, ९; ७, ८, ४; ३५,
८; ३६, १; ४७, ४; ६०, २;
६१-६३, १; ७९, १; ८१, २;
८, ३, २०; ६, १०; १२, ७;
१८, ९; २५, १९; ३२, २३;
४३,३२; ४८,७; ५६, ५; ५८,
२;७०, २; १०२, १५; ९, ५,
११; ४१, ५; ५४, २; [३;
६३, १३]; ६४, ९; ३०; ८६,
२९; १०,३५,८; ३७, २; ६०,
११;६९, २; ७७, ३; ८८, ६;
८९, २; ९०, १३; १३८,२-४;
१५८-१५९;१७०,३; खि २,६,
२०[२]; ३, ८, ५[२g]; १६, २;
१८, १; ४, ८, ५; ९, ७[३]; ५,
७, ४, १८; १२, ५; ६, ३, २;
खिसा २७, ११; मा २, ५; ३,
९[५],१०;६,२३; २४†;७,४२†;
१०, १६‡[h]; १२, ३४†; १३,
२९†; ३०; ४६†; १४, २०;
१५,५८; ६४; १७, ९२†; १८,
२२; ३९; ५०; २०, १६; २३;
२३,२; १०; १७[२i]; ४३[j]; ४६;
३१, १२†; ३३, ३८†; ३६,
१०†; का २,१, ६; ३, २, २[२];
४; ६,६, १; ३†; ८,१७, १†;
९,२, २†; ११, ५, ७‡[h]; १३,
३,५†; १४,३, ३†; ४; ४,९†;
१५,५,६; १६, ७, १; ६; १९,
१,६†; ७,४; २०, २, २; १३;
२२,१,३; ८; २५,१,२; ३, ७;
४,६[२i]; ८,५[j]; ९, २; ३२, ३,
९†; ३५,१,१२†; ३६,१,१०†;
तै १,१,११,२; ३, १२, १; ४,
४३,१†; ५,११,४†; ६, ४, ३;
†२,१,१०, ३¶; ४,१४,४; ५,
१२,४; ३,१,१,२;६,२; २, ४,
३; ३,१,२; १०, १; ४,१, १;
५,१; ७,१;५,४,२; ५, १; ४,
†२,३,२; ९,३; ३,७,२; ४,३,

[a]) नाप. (आदित्य-)। <√*सूर् [=√स्वृ] 'दीप्तौ' (तु. [अंशतः] GW. प्रमृ.; वैतु. या [१२, १४] प्रमृ. √सृ 'प्रेरणे' वा सु√ईर् वा√स्र वेति, [पक्षे] वानि. सु-अर्थे इति?)।

[b]) =सपा. मंत्रा १, ६,१ कौसू ५६,७। तैब्रा ३,७,४, ७ तैआ ४,४१,४ आपश्रौ ४,३,२ प्रमृ. आदित्य इति पाभे.। [c]) सपा. पै १८, ३२,९ सूर्ये इति पाभे.।

[d]) सपा. तै १,४,३९,१ सूर्यम् इति पाभे.।

[e]) सस्थ. !उषाः > उषास्- (उषस्-) > सस१ उषासि इति शोधः, उच्छन्ती इत्यपि सस१ द्र.। 'उषसि उच्छन्त्याम् अग्नौ च समिध्यमाने सूर्यः उर्विया (उरुदिग्व्याप्त्या) ज्योतिः अश्रेत् (प्रदीपयति)' इति वा.।

[f]) पाभे. पृ ३४४५ k। [g]) पाभे पृ ३४४५ g द्र.।

[h]) पाभे. पृ १२८७ c द्र.।

[i]) =सपा. माश १३,२,७,१५। तै ५,७,२६,१ काठ ४५,४ आदित्यः इति पाभे.। [j]) पाभे. पृ १५८३ b द्र.।

३; ५,२; ८, १; ७, ९, १; ५, ६,४, १^{२}[a]; ७,५, २; २५, १; ६,४,२,५; ६, ८, ३¶; ७, ३, १२,१; ४,१८, १; ५, २३, १; २५, १¶; मै १, १, १२; २, ३; ३, १; ३७†; ४, ३^{२}; ६, १०^{२}; ८,२¶; ७^{२}¶; ९^{४}¶; २, ¶२,८;९;४,८[b]¶;५,११^{२}¶;७, १०†; १६^{४};†; ८,३;१४^{२}; ११, ६; १२,२; १३,१४; ३,४,९¶; ६,९¶; ११, १०^{२}; १२, १६; १९,४,१,९¶;५,१¶;९,२७†; १२,४†;५; १४,४^{२}†; काठ १, ११; ३,९; ४,९†; ५,३;६; ६, ३¶^{२},५^{३},¶८^{२},७,४¶;१४;१३, ११;१२;१६,१०†; १७,३;१०; १९†;१८,११; १४; २०,३[c]¶; २१,१¶;२२,५†,२३,२¶,२९, ७^{३}¶;३४,८¶;३५,२;११; ३७, ९^{२}; ११¶;१५[d];१६[d]; ३८,५^{२}; ३९,३^{२}; ४†; ८; १५‡[e]; ४०, ५^{२};६^{२};९^{२}; १३[g]; ४४,७; ४५ ५;२०; क १,११;२,१६;३,७†; ४,२^{३}¶;४^{२};७^{२}¶,५,३¶, ६,४; २५,१†; २६,२; ९; २८, ११; २९,३;¶३१,५[c];१८; ३५,८¶; ४५,८^{२}¶;४८,३;११; †कौ १, १५२;३४७;२,६;१०२; १०६; १०७; २४६; २८४, ३१०; ३७८; ८०५; ८५०; ९२२; ११०८; ११८१^{२}S; ३, ५, ३; †जै १, १६, ८; ३६, ६; २, ४,६; ३, १, ८; १०, ४; ११, २;३; २१,११; २३, १६; २५, ६; ३०,२१; ४, ३, १; ६, ७; १२,३; शौ १,४,२†;९,२;२९, ५†; २, १०,४; १५, ३; २९, १; ४,४, २; ५, ९, ७[a]; १३, ३; १७, ९; २३, ६†; २४,९; २८,२; ३०, ११; १५; ६, ८, ३;१२,१;५२,१; ७५, ३; ८३, १; ९१, २†; १००, १; ७, १४, १; २; ७३, १†, ८७, ४; ८,१,५;१२; २,१४†;५,७;१८; ६,८; ९,२,२४; १०, ४; १०, १,३२;३, १७; ६,९; ७, १२; ३३;८,१६; १०, ३४; ११, ६, १२;९,१४;१०, ३१; १२, १, १४;५२; ११,१२; १३,१,४५^{४}; २,८; १४, ३४; ३५†; ४, ५; १५,६,५; १६,४, ४; १७, १, ३०; १८, १, २७; १९, ६, ७†;१०, ८; १७, ५; १९, ३; २०,४; २७, २; ३३, ५; ४३, ३^{२}; ४४, ५; ५३, ६; ५४, १; †२०,२५,५; ९२, १७; १०५, ५; १०७, १३S; १४; १५; ११५,१; १२३,२; १२८, ५S; पै १,११,४; १९, २; २१, २; ४६,२; ७०,२; ९७, २; १०८, ४; १११,१; ११२, ४; २, ३, ३,८,१, १४,१; ३५,१†; ३६, ३; ४१, १†; ७२,१; ७८, ५; ३,१७,५; ४,३, ३; ६; ५, ३; ६ २; ८, ९, १६, १; २; २०, ३; २२,४; ४०,७; ५, ३, १†; २; ६, २; ११, ९; ६, ५, ३; १९,५, ६; २२,२०,७,२, ७†; ११,९; १२,४; १४,३; १६,५; ८,२,१;६, ९; ९,४; १३, ४†; १५, १२; १७, ३; २०, १; ६; ९,३,१; १०, १२; १४, १; ५; १६,७; १०,७,२;९,९;१५,९; ११,७, ९; १२,२,६; ११,५,५; ६, ८; १३, ८, ८†; १२, ६; १४,३, १९; १५,३, ५; ६, ८, ७,४;१५,१;५, २१, ९;१६, १, ५;२,२; ४,४; २२, २; २७,७; ३८,४, ४२,८; ६४,७,७५,१२; ७८,१; ७९,७; ८३,४;८८, २; १०२,५; ११०, ४; ११५, २; १५०,६;१५२,५,६;८; ९; १७, २,६; ६,१; ८,३;१०, ४; २५, ५†; १८,१९, ५^{४}; २१, २; ८; २४,१; २†; ३२, १३; १९, ४, ४;६,११[h]; ७, ५†;९,१०; १३, ४; १४, ७[f]; १५, ८; १६, ८†;१९,५; २१, १; २२, १३; २९, ८; ३५, ११; ३६, १३; ४५,७†; ४७,९; ४८,१२; ५०, ३;५१,२;५२,९; १३; ५३, ९; २०,२१,२; ३३, १†; ४७, ५; ५६,१०; ५९,२; ६०,१०; ६१, २; ४; ९; १०; -र्यम् ऋ १,७, [३; ८, ८९, ७; ९, १०७, ७; १०, १५६, ४]; २३, [२१; १०, ५७, ४], [३२, ४; ६, ३०,५]; ३५, ९; ५०, १; १०; ५१,४; ५२,८; १००, ६; १८; ११२,१३;११७,५; १३०, २^{१}; १४१,५; १६४, २५; १७५,४; २, १२, ७; १९,३; ५; ३,३१, १५; ३२, ८; ३४, ९; ३९, ५; ४४, २; ४, १३, २; ३; २५, [४;६, ५२, ५; ७, १०४, २४;

a) मन्द्र् पामे. पृ ३४४५ h द्र. । *b*) सपा. तै २,४,१०,२ आदित्यः इति पामे. । *c*) सपा. तै ५,२,५,४ आदित्यः इति पामे. । *d*) सपा. तैआ ३,४,१ सुवर्म् इति पामे. ।

e) पामे. पृ ३४४५ g द्र. । *f*) पामे. पृ ३४४५ f द्र. ।

g) SI. पूर्वेण समस्तमिति ? ।

h) सपा. शौ ६,८६,२ कन्तुमा. इति पामे. ।

१०, ५९, ४; ६]; ३०, ४; ६; ५,२७,६;४०,६; ९;६३,७;८५, २;६,१७,३;५;७२,१; [२;१०, ६२,३]; ७,४४,३; ६०,३;६६ १५; ७८,[३; ८०, २]; ८२,३; ९९,४; ८,३,६,६,२०;७,[२२; ५२,१०]; १२, ३०; २५, २१; २९,१०;९८,२; ९९,३[a]; ९,४, ६;१७,५; २३,२; २८,५; ३७, ४; ४२,१;६३,७;८६,२२;९१, ६; ९७,३१; १०७,२०; ११०, ३; १०, १६,३; ३१,८; ३५,२; ४३,५;५८,८;६०,५; ६५,११; ६७,५; ७२,७; ८८,११;१४१, ३;१५४,५; १७१,४; खि, २, १३,३; १४,१; ३,४,१०; १५, १७,५,५,११; १२,१; †मा ३ ५४;४,३१,७,४१; ८,९S;४१; ९,२६;२०,२१; २२,१८; २७, १०; ३३,३१;४१[a]; ३४, २५; ३५,१४;३८,२४; †का ३, ७, ४; ४,१०,२; ८,६,२S;१६,१; ९,२,१; १०,५,५; २२,१, ६; २४,५,१; २९,१,१०; ३२, ३, २; १२[a]; ३३, १, १९; ३५, ४,१३; ३८, ५, ७; तै †१,२, ८,२[a];४,३९,१‡[b],४३, १; ६, १२, २; ७,१०,३; ८, ५, ३; ¶२,१,२,२; ३,८,२;३,५,५, १; ४,१,७,४†; ६, १,११,३†; ४¶; ७, ५, १९, १; मै १, २,६†; ३, २६; ३७†; १०, ३; ११, ४†; २, १,५¶; ५, २¶; १२,५; १३, ६†; ३,४,४¶;८, ४¶;११,१०; †४, २,१२¶,५, ७¶; ८,३¶; ९, २७; ११,११; १२, ५; १३, ४; १४, १४[2]; १७S; काठ †२, ६; १४; ४, ९[2]†; ¶६,५,७; ८,१६†; †९, ६; १९; ११, ५¶; १२, ६¶; १३¶; १५†; १३,१२¶; १४ २†; १६, २१; १८, १६†; २०,३¶; २२, ६¶; २५, ३¶; २७,२¶; २८, ४¶; ३०, ५†, ३४,६¶; ३७, १२¶; ३८ ५†; ४०, ११; ४५, १५; ¶क १, १९†; ३, ७†; ४, ४; ६; ८, ९†; २९,४†; ३१, ५; ३४,१; ३८, ६; ४२, २; ४४, ४; †की १, ३१; ९१; २६७[b]; ४९३; ५०२; ५३४; २, १४९; २७३; ३७६; ४०२; ४७६‡[c]; ५६६; ६३४; ६४५; ६६९[a]; ७१५; ७८१; ८८०; ९३८; १०२८; †जै १, ३, ११; १०, १; २८, ५[a]; ५१, ७;५२,६; ५५,२; ३, २३, ५; ३०, १९; ३१, २२; ३५, १०‡[c]; ५२-५३, ३; ५५, १०[a]; ५९, ७; ४, १,१०; २३, ५; २६, ७; २८,५; २९,२; शौ १, ३,५; ६, ३†; २२, १;३१, ४; २, १०,८; ३,२०, ४†;३१, ७; ४,२०,७;४०,७; ६,६०,३; ६२, ३; ७, ३९, ३; ५५, ७†; ११४, ३; ८, ४, २४†; ५, ६; ६, १२; ९, १५,३†; १०, १०, २५; ११,८,१;१२,२, १८;१३, १, २५; ३५; ३९; ५६; २, २; १६†; ३२; ४३; १४, २, ३४; १८,२,७; १८†; ५०; १९,१८, ५; २७,७; †२०,८, १,११,९; १७,५; ३४,७; ३८,६; ४७,६; १३; ५८, १[a]; ६२,६; ७०, ९; ९१, ५; ११८, ४; १२८, १S. पै १, २२, ४; २८, १; ६०,४; ८४, ७; २, ३,४;१९,४,८२,३; ३, २९,१; ३४,६†; ४,९,५;५, ५, ३;६,९†; २७, ७;६,१०,६; ७, १७,५; ८, ६,६; १०,७,७; †१३,६,४;७,७; १४,४,५;१५, ११,१; १६, ११, ४†; २७,६; ६८, ३†; ८०,३; १०९,५; १७, ३१,७†,१८,१०,४;१७,५;१८, ९;२०,६; २२,१†;२३,१०;२५, ३, १९,१,१२; २,४;७, १२†; १४,६, २४,११†; ३०,७†,३१, १; २०, १०, ३†; १८, ३‡[d];

---

a) °रिप. [°शीर्यपिरिष्ट- (इन्द्र- [पक्षान्तरे पृ ३११८ c नाप. द.]; वैतु. या [६, ८] प्रभृ. = रत्रि- इति?)]। '(तं) धावन्तः (पूजयन्तः) इव (°सपदि [तस्य]) इन्द्रस्य रिधा वसूनि (तस्य) ओजसा (यानि) जातानि (सन्ति [यानि च]) जनिमानि (जनयितव्यानि सन्ति [तानि]) विरा (गर्याणि) भक्षत (°अभक्षमहि = अभाजामहि. (तानि [हर्षं]) आपे (अभिहृत्ये) न (इा) प्रतीदीधिम (प्रत्येक्म् अपारयामहि [अहो! इन्द्रसूयायाः सम्पः स्तस्य।हानित्स्नु])' इति वा.। °सूर-मृष्य- (बस. पूप. उप. च = शूर्-यत्-) > °सूरिक- > यनि.। (√भज् >) °भक्षधि (भक्षमहि) > भक्षत इति वारि. (वैतु. अन्ये °पुरे वा रेपुरे वेति?)। ऋ. ?जातं की. ?जातो > °जातानि च इति, ऋ. ?जनम न ओजसा की. ?जनिमान्योजसा इत्यत्रोभयत्र उन्मसन्ति ग्रो (उ, ओ)जसा इति शोधः।

b) पामे. पृ ३४४७ d द्र.।

c) मपा. ऋ ९,१०,८ सूर्ये इति पामे.।

d) मपा. ऋ ५,१,४ सूर्ये इति पामे.।

१३, ३; ३९, ३; –र्यस्य ऋ १,
१४,९; ४७, [७; १३७, २; ५,
७९,८;८, (८, १४) १०१, २];
४८, ७; ९२, १२; १००, २;
१०८, १२; १०९,७; ११३,९;
११५, ३; ४; ६; ११६, १७;
११७, १३; ११८,५, १२२,२;
१२३, [१२; ५, ४, ४]; १२४,
८; १३५,९; १६४,१४; २,११,
६;१९,४; ३३,१; ३,५, ५,२२,
३;३१, १७; ४९,४; ५३, १५;
४, ११, १; १३,४; १७, १४;
२८,२; ४०,१; ४३,२, ५,२९,
५; १०; ३७, १; ४०, ८; ५५,
[३;१०, ९१,४],४; ५९,५;६२,
१;८[a]; ६९ [३; ७६,३]; ८१,४;
६,२०, ५; ३१, ३;५८,३; ६३,
५; ७,२, १; ६,७, ३०,२; ३३,
८;४१,४[b]; ६३, २;७५,५,७६,
३; ८१, २; ९८, ६; ८, १२,
९; ७२,१६; ९,१, ६, ६१,८[c];
६४,७; ६९,६; ७१,९; ७२,३;
७५, १, ७६, ४,८६, ३२,९३,
१; ९६, ५; ९७,३३, ११३,३;
१०, ३, २;७, ३; १०, ९,२७,
२१;३५, ५,३७,६; ४८,३,४९,
७; ५९, ५; ६६, २; ११२, ३;
१२३, १; १३९, ४; १४१, ५;
खि २, १४[२], ९; मा १, १२;
३१[२]; २, २६; २७, ३, १९;४,
४, ३२,७,१६†; ८, ४८; १०,
६,१७,२९; ११,१७; १२, ४९;
१३, ८; १९, ४, २३, ५९,६०;
३३,१७†; ४२†, ३४,३७, ३५,
३; ३७,११; ३८, ६; का १,४,
१; १०, ३[२]; २,६, ५;७,३,३,
१०; ४,२,२;१०,३; ७,७,१†;
८, २२,२; ११, ४,२; ६,१;८,
६,१२, २,६; १३,४, ५†;१४,
१,८; २१, १, ४; २५, १०,७;
८; †३२,३, ८;१३; ३५,४,३;
३७, २, १; ३८,१,६; तै १,१,
५,१;१०,३;२,१,२;४,१; ४,८,
१†;५,५,४; ७,६; ८,१२,३†[a];
१४,२; २१,१†; २,३, ८,२¶;
६,८,५[२]; ३, १,६, २;३, ३,२;
४,१[२]¶; ४,१, २, २; †२, ४,
२;८,३; ३,११, ३; ५;१३,१†;
४,११, २;६.१, ७,३[२]¶; मै १,
१,६;९; २,१; ५;१६; ३,१०†;
३६,५, २;५¶; ८;६,१०¶;८,
९; २,३, ६¶;८†; ५,२¶; ६,
८,९†[a];७, ११†;१२; १५;१३,
१०[२];३, १, ३¶; ६,३¶; ७,७;
१०,१,११, ७†;४, १,२; ¶२,
१;३; ३,४¶; ४,२¶; ¶५,१;
२[२];३;७, ३;९, १,३[२]; ७;११;
१०,२†[२]; †१२,१;४;५,†१४,
४[२]; ५; १६; काठ १,५; २,१;
६; ४,३†; ५,५[२]; ६,५¶;९,७,
४¶;६; ८, ३¶: ११¶; ९,५;
११,१¶;१३†; १२, ९†; १५,
६; ७[२];†[a]; १६, २;११†; १५;
२०, ५¶; २२,५; २३,१; २४,
६,३०,६; ३२,५[२];३९,१;१०[२];
क १,५; १३; १९; ३,३†, ४,
४¶;८; ५,३¶; ५;६,८¶; ७,
८¶; २५, ३†; ६; ३१, ७¶;
३५,७; ३७,७; †कौ १, ५२७;
५३८; ५५४; २, ५०; १०२;
२९३; ३०८; ४३२[c]; ७२०;
७६८;८९७; ११०४; ११९३§;
११९५§; ३, ३, १३, †जै १,
५४,९; ५५, ६;५७,१; २,३,८;
३,५, ९; १०, ४; २४,९; २५,
४,५९, १२; ४,१३,१०; शौ ३,
१६, ४†; २२,४; ४,३८,५; ६
१०५,३;१०८,१; ५[d]; ७,५,३;
१२, १; ८७, ५; ११२, १; ८,
१,१; ४; ९,१४,१४†; १०,५,
३७; १३, १, २४; १५, ६, ६;
१६, ९, ३; १८,१,१०†; २८;
१९,२७,५; †२०,८७,६;१२३,
१; पै २,५७,४;३,१८,५,४,१४,
२; २१, ४; २२,३; ५, १३,७;
७,३,१०†; १३, २; १०, ७,५;
१०, ३; १४,१,२०; १५, १९,
२; १६, १,१; ४;६७,४†; ७१,
८; ७२,४; १३२, २; १४१,५;
१७, २९, २;९; १८,६, १;१७,
४; १८,५; २९, २;४; १९,१७,
७,२२,२; २३,११; ३१,१६†[e];
३५, १५; २०, ३०,१; ५१,८;
–र्यां खि ३, २२, ६-८; –र्याः
ऋ १, ६४,२; ८, ३, १६;१४,
१७; ७०,५; तै २, ४, १४, ३;
मै १,३, ३९; काठ १२, १४;
३७,९§; कौ १,२७८; २,२११;
७१३; जै १, २९,८; ३,१९,७;
५८,१०; शौ १३,३,१०§;२०,
१०, २;४९,२; ८१,१;९२,१०;
§पै ४,३,१; ५. ६,१;११[f]; ११,

[a]) पाभे. १२८७ c द्र. ।
[b]) सपा. पै ४,३१,४ सूर्ये इति पाभे. ।
[c]) सपा. जै ३,३३,७ सूर्येण इति पाभे. ।
[d]) सपा. पै १९,१७,९ सूर्येण इति पाभे. ।
[e]) सपा. ऋ १०, ९४, ५ काठ ३५, १४ सूर्यश्विताः इति, शौ ६, ४९, ३ सूर्यश्वित इति च पाभे. ।
[f]) शोधः पृ १०२९ c द्र. ।

७; १६, ९६, ३; –र्यत् ऋ ५, ४२,९; ६,५९,८; १०,१८१,३; मै १,११,४[a]; शौ ५,१०,८; ८, २,३;६,२४; १०,७,३१; पै १, २९,१; १६,३,३; ८०,४; १७, १०,२; –र्यान् शौ १९,१७,४; पै १०,७,४; –र्याय ऋ १,२४, [८ (७, ४४, ५)]. ११३, १६; १२३,३; ५,२२,४; ८५,१; ७, ८७,१; ८,७,८; १०,१४, १२; ३७,१; ९६,११; १११, ३; मा ४,३५†; ६,२५,७,३;६;८,२३; ४०[२];४१[१]; २२,२८;२९; ३०, २१; ३७, १९; ३९,१; का ४, १०,६†; ६,७,१; ७,१,३;२,२; ८,१५-१७,९[२]; ९, ४, १; २४, १४,२; १६,१; ३४,४,३; ३७, ३, ५; ३९, १, १; तै १, २, ९, १†; ३, १३, १; ४, २-३, १; ३१,१[२]; ४५, १†; ८, १३, ३; ३, ४, २, १; ६, ४, ३, १; ५, ५; ७, १, १५, १; १७,१; २०, १; ५, २३,१;२४, १[b]; मै १, २, ६†; ३, १; ४; ५;१२; २३[२]; २९†; ८, ७[२]¶; ३,१२,७; १०; ४,५,३; ५; ९, ६; १२, ५†; काठ २, ७†; ३, ९; ४,१[२]; ३;४[२]; ११[२]; १३†; ६,६[२]¶; १२.१५[२]†; १३.११; १२; १५,३; २२, ५; २७, १; २,७; २९ ७¶; ३०, ५[१]; ४१, ६;८;११; ४५, २०; क २,१†; १६; ३, १[२]; ३[१]; ९[१]; ११†; ४,५[२]¶; ४२,१; २; ४५ ८¶; शौ ६,१०, ३; १८, २, १३†; ४६; १९, ४३, ३; २०, ३२, १†; पै ५, ३५, ३[c]; १०, ९, १०†; १७, २१, ६; २५, ४†; १९, २७, ७; –र्यासः ऋ १, १२५, ६; ९, १०१, १२[d]; १०, ८८, १८; –र्ये ऋ १,२३,१७; ५९, ३; ६१, १५; १०४,६;१३५, ३; १९१, १०; ४,३१, ५; ६; ५, १,४[e]; ३७, [५; १०,४५,१०];५४,१०; ६, ११,५; ४४, [२३; (१०, ५४, ६)]; ४६, ४; ८,२७[(७,६६, ४)१९(२१)], ६८,९; ९,४,५; १०,८[f],९४,१[g]; ९७,४१; १०, १२,७;९३, १२; मा ६, २४†; ९, ३[a]; १२, २७†; १३, २२; २३; १८,४६;४७; २३,२; का ६,६,३†; १०,१,४[a]; १३, २, १०†; १४,२,७;८; २०,२,९, १०; २५,१,२; तै ३.५,५, ३; ४,२,२,४†; ९,४[१]; ५, ६, ७, ३[२]; ६,६,११, ६¶; मै १, ८, ४¶; २,७, ९; १६[१]; काठ ६, ५¶; ७, १३; १४; ८, ३[४]¶; १६†; १४,३[a]; १६,९†; १६[२]; २०,५¶; ३१, १५¶; ३५. ४; ३६,१५; ३७.१¶; क ४, ४¶; ६.३[२]; ८[४]¶; ३१,७¶,४८, ५; †कौ १,५४२; २,४०१; ६०५; †जै १, ५५, ९; ३, ३१, २१; ४९, २; शौ १,४, २†; ६, १८, १; १०, ४, २२; ११, ७, १३; १८, १, ३५†; २०,३५, १५†; पै २, १८, १; २३, २; ३४, ३; ४, १०, ८; १९, २†; ३१,४‡[h]; १६, १७,२; १५४, ४; १९, १८, १४; १६; –र्येण ऋ १, ३३, ८; ६२, ५; ९८, १; २, ११, [४ १०,१४८,२]; २०, ५; ५, ८५, ५; ६, २१, ३, ३२, २; ७, ४४, ४, ६३, ४; ९१, १; ८, ९, [१८; ९, २,६]; ३५, [१-२१]; ९, २७, ५,१०,६२,११; ८५,१; १०७, २; १११, ५; ७; मा २६, ७†; ३७, १४; १५[२]; ३८, २२; का २८,७, १†; ३७, ३, १; २[२]; ३८,५,५; तै १,५,११,३†; ८, ४,१¶;२¶; ३,१,६,२; ४, ४, ८,१; ७,१,२०,१; ३, १४, १; मै ४, ९, ६[१]; ११, १†; १४, २†; काठ ४,१६†; १०, १३†; ३५,१५¶; ३९,११; ४१,११†; ४३, ४; क ४८, १३; †कौ १, ४९७, २,३९२; ६३५; †जै १, ५२,१; ३,३१,१२; ३३, ७‡[i]; ५२,२; शौ ४,१८,१; ३६, ५; १०,१०,१५; १२,१,३३; १४, १,१†; १९,२६,२; २०,१४२, ३†; पै १,११२,२; ५,२४, १; १३,१०,६; १६,१०८,३; १७,

[a]) सूर्योच्छुक्रम् > सपा. काठ १४,३ तैआ १,२२,८ सूर्ये शुक्रम् इति, मा २,३ का १०,१,४ माश ५,१,२,७[१] सूर्ये सुन्तम् इति, तै १,७,१२,२ तैब्रा १,३,९,२ सूर्यरश्मिम् इति च पाभे.।

[b]) सपा. काठ ४१,१ मैत्रि ६,३५ आदित्याय इति, छाउ २,२४,१४ आदित्येभ्यः इति च पाभे.।

[c]) सपा. शौ ४,३९,५[१] आदित्याय इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ ३४४५ *a* द्र.।

[e]) पाभे. पृ३४४९ *d* द्र.। [f]) पाभे. पृ३४४९ *c* द्र.।

[g]) पाभे. पृ३४४५ *d* द्र.। [h]) पाभे. पृ३४५० *b* द्र.।

[i]) पाभे. पृ ३४५० *c* द्र.।

३३, ३; ३९, ३; -र्यस्य ऋ १,
१४,१; ४७, [७; १३७, २; ५.
७९,८;८,(८, १४) १०१, २];
४८, ७; ९२, १२; १००, २;
१०८, १२; १०९,७; ११३,९;
११५, ३; ४; ६; ११६, १७;
११७, १३; ११८,५; १२२,२;
१२३, [१२; ५, ४, ४]; १२४,
८; १३५,९; १६४,१४; २,११,
६;१९,४; ३३,१; ३,५, ५,२२,
३;३१, १७; ४९,४; ५३, १५;
४, ११, १; १३,४; १७, १४;
२८,२; ४०,१; ४३,२, ५,२९,
५; १०; ३७, १; ४०, ८; ५५,
[३;६०, ९१,४],४; ५९,५;६२,
१;८[a]; ६९ [३; ७६,३]; ८१,४;
६,२०, ५; ३१, ३;५८,३; ६३,
५;७,२, १; ६,७; ३०,२; ३३,
८;४१,४[b]; ६३, २;७५,५;७६,
३; ८१, २; ९८, ६; ८, १२,
९; ७२,१६, ९,१, ६; ६१,८[c];
६४,७, ६९,६; ७१,९; ७२,३;
७५, १, ७६, ४;८६, ३२,९३,
१; ९६, ५; ९७,३३; ११३,३;
१०, ३, २;७, ३; १०, ९,२७,
२१;३५, ५,३७,६; ४८,३,४९,
७; ५९, ५; ६६, २; ११२, ३;
१२३, १; १३९, ४; १४१, ५;
[खि २, १४[२], ९; मा १, १२;
३१[२]; २, २६, २७, ३, १९; ४,
४, ३२; ७,१६†; ८, ४८; १०,
६,१७,२९, ११,१७; १२. ४९;
१३, ८; १९. ४, २३. ५९,६०,
३३,१७†; ४२†. ३४,२७; ३५,
३; ३७,११; ३८, ६; का १,४,
१; १०, ३[२]; २,६, ५;७,३,३,
१०; ४,२,२; १०,३; ७,७,१†;
८, २२,२; ११, ४,२; ६,१;८,
६;१२, २,६; १३,४, ५†;१४,
१,८; २१, १, ४; २५, १०,७;
८; †३२,३, ८;१३; ३५,४,३;
३७, २, १; ३८,१,६; तै १,१,
५,१;१०,३;२,१,२;४,१;४,८,
१†;५,५,४; ७,६; ८,१२,३†[a];
१४,२; २१,१†; २,३, ८,२¶;
६,८,५[२]; ३, १,६, २;३, ३,२;
४,१[२]¶; ४.१, २, २; †२, ४,
२;८,३, ३,११, ३; ५;१३,१†;
४,११, २,६.१, ७,३[२]¶; मै १,
१,६;९; २,१; ५;१६; ३,१०†;
३६;५, २; ५¶; ८;६,१०¶.८,
९; २,३, ६¶;८†; ५,२¶; ६,
८,९†[a];७, ११†;१२; १५;१३,
१०[२];३, १, ३¶; ६,३¶; ७,७;
१०,१,११, ७†;४, १,२; ¶२,
१;३; ३,४¶; ४,२¶; ¶५.१;
२[२];३;७, ३;९, १;३[२]; ७;११;
१०,२†[२]; †१२,१;४;५;†१४,
४[२]; ५; १६; काठ १,५; २,१;
६; ४,३†; ५,५[२]; ६,५¶;९,७,
४¶;६; ८, ३¶: ११¶; ९,५;
११,१¶;१३†; १२, ९†; १५,
६; ७[२];†[a]; १६,२;११†; १५;
२०. ५¶; २२,५; २३,१; २४,
६.३०,६; ३२,५[२];३९,१;१०[२];
क १,५; १३; १९; ३,३†; ४,
४¶.८; ५,३¶; ५;६,८¶; ७,
८¶; २५, २†; ६; ३१. ७¶;
३५,७; ३७,७; †कौ १, ५१७;
५३८; ५५४; २, ५०; १०२;
२९३; ३०८; ४३२[c]; ७२०;
७६८;८९७, ११०४; ११९३§;
११९५§; ३, ३, १३, †जै १,
५४,९; ५५, ६;५७,१; २,२,८;
३,५, ९; १०, ४; २४,९; २५,
४;५९, १२; ४,१३,१०; शौ ३,
१६, ४†; २२,४, ४,३८,५; ६
१०५,३;१०८,१; ५[d], ७,५,३;
१२, १; ८७, ५; ११२, १;८,
१,१; ४; ९,१४,१४†; १०,५,
३७; १३, १, २४; १५, ६, ६;
१६, ९, ३; १८,१,१०†; २८;
१९,२७,५; †२०,८७,६;१२३,
१; पै २,५७,४;३,१८,५.४,१४,
२; २१, ४; २२,३; ५, १३,७;
७,३,१०†; १३, २; १०, ७,५;
१०, ३; १४,१,२०; १५, ११,
२; १६, १,१; ४;६७,४†; ७१,
८; ७२,४; १३२, ३; १५१,५;
१७, २९, २;९; १८,६, १;१७,
४; १८,५; २९, ?;४; १९,१७,
७;२२,२; २३,११; ३१,११[f];
३५, १५; २०, ३०,१; ५३,८;
-र्यां खि ३, २२, ६.८; -र्याः
ऋ १, ६४,२; ८, ३, १६;१४,
१७; ७०,५; तै २, ४, १४, ३;
मै १,३, ३९; काठ १२. १५;
३७,९§; कौ १,२७८; २,११९;
७११; जै १, २९,८; ३,११,७;
५८,१०; शौ १३,३,१०§; २०,
१०, २;४९,२; ८१,१;९२,१०;
§वै ४,३,१; ५. ६,१;३![f]; ११.

---

[a]) पामे. १२८७ c द्र. ।
[b]) सपा. पै ४.११,४ सूर्ये इति पामे. ।
[c]) सपा. जै ३.११,७ सूर्येण इति पामे. ।
[d]) सपा. पै १९.१७,९ सूर्येण इति पामे. ।
[e]) सपा. ऋ १०, ९४, ५ काठ ३५, १४ सूर्यरश्मिः इति, शौ ६, ४९, ३ सूर्यश्विन इति च पामे. ।
[f]) शोधः पृ १०२९ b द्र. ।

७; १६, १६, ३; -र्यत् ऋ ५,
४२,९; ६,५९,८; १०,१८१,३;
मै १,११,४[a]; शौ ५,१०,८; ८,
२,३;६,२४; १०,७,३१; पै १,
२९,१; १६.३,३; ८०,४; १७,
१०, २; -र्यान् शौ १९,२७,४;
पै १०,७,४; -र्याय ऋ १,२४,
[८ (७, ४४, ५)]; ११३, १६;
१२३,३; ५,३३,४; ८५,१; ७,
८७,१; ८,७,८; १०,१४, १२;
३७,१; ९६,११; १११, ३; मा
४,३५†; ६,२५,७,३;६;८,२३;
४०[२];४१[२]; २२,२८;२९; ३०,
२१; ३७, १९; ३९,१; का ४,
१०,६†; ६,७,१,७,१,३;२,२;
८,१५-१७,१[२]; ९, ४, १; २४,
१४,२;१६,१; ३४,४,३; ३७,
३, ५: ३९, १, १; तै १, २,
९, १†; ३, १३, १; ४, २-३,
१; ३१,१[२]; ४५, १†; ८, १३,
३; ३, ४, २, १; ६, ४, ३.
१; ५, ५; ७, १, १५, १;
१७,१; २०, १; ५, २३,१;२४,
१[b]; मै १, २, ६†; ३, १; ४;
५;१२; ३३[२]; ३९†; ८, ७[२]¶;
३,१२,७; १०; ४,५,३; ५; ९,
६; १२, ५†; काठ २, ७†; ३,
९; ४,१[२]; ३;४[२]; ११[२]; १३†;
६,६[२]¶; १२.१५[२]†; १३.११;
१२; १५,३; २२, ५; २७, १;
२;७; २९ ७¶; ३०, ५[२]; ४१,
६;८;११; ४५, २०; क २,१†;

१६; ३, १[२]; ३[२]; ९[२]; ११†;
४,५[२]¶; ४२,१; २; ४५. ८¶;
शौ ६,१०, ३; १८, २, १३†;
४६; १९, ४३, ३; २०, ३२,
१†; पै ५, ३५, ३[२c]; १०, ९,
१०†; १७, २१, ६; २५,
४†; १९, २७, ७; -र्यासः
ऋ १, १२५, ६; ९, १०१,
१२[d]; १०, ८८, १८; -र्ये ऋ
१,२३,१७; ५९, ३; ६१, १५;
१०४,६;१३५, ३; १९१, १०;
४,३१, ५; ६; ५, १,४[e]; ३७,
[५; १०,४५,१०];५४,१०; ६,
११,५; ४४, [२३; (१०, ५४,
६)]; ४६, ४; ८,२७ [(७,६६,
४)१९(२१)], ६८,९; ९,४,५;
१०,८[f];९४,१[g]; ९७,४१; १०,
१२,७,९३, १२; मा ६, २४†.
९, ३[a]; १२, २७†; १३, २२;
२३; १८,४६;४७; २३,२; का
६,६,३†; १०,१,४[a]; १३, २,
१०†; १४,२,७;८; २०,२,९,
१०; २५,१,२; तै ३.५,५, ३;
४,२,२,४†; ९,४[२]; ५, ६, ७,
३[२]; ६,६,११, ६¶; मै १, ८,
४¶; २,७,९; १६[२]; काठ ६,
५¶; ७, १३; १४; ८, ३[२]¶;
१६†; १४,३[a]; १६,९†; १६[२];
२०,५¶; ३१, १५¶; ३५, ४;
३६,१५; ३७,१¶; क ४, ४¶;
६ ३[२]; ८[२]¶; ३१,७¶,४८, ५;
†कौ १,५४२; २,४०१; ६०५;

†जै १, ५५, ९; ३, ३१, २१;
४९, २; शौ १,४, २†; ६, १८,
१; १०, ४, २२; ११, ७, १३;
१८, १, ३५†; २०,३५, १५†;
पै २, १८, १; २३, २; ३४,
३; ४, १०, ८; १९, २†;
३१,४‡[b]; १६, १७,२; १५४,
४; १९, १८, १४; १६; -र्येण
ऋ १, ३३, ८; ६२, ५; ९८,
१; २, ११, [४ १०,१४८,२];
२०, ५; ५, ८५, ५; ६, २१,
३; ३२, २; ७, ४४, ४; ६३,
४; ९१, १; ८, ९, [१८; ९,
२,६]; ३५, [१-२१]; ९, २७,
५;१०,६२,११; ८५,१; १०७,
२; १११, ५; ७; मा २६, ७†;
३७,१४; १५[२]; ३८, २२; का
२८,७. १†; ३७, ३, १; २[२];
३८,५,५; तै १,५,११,३†; ८,
४,१¶;२¶; ३,१,६,२; ४, ४,
८,१; ७,१,२०,१; ३, १४, १;
मै ४, ९, ६[२]; ११, १†; १४,
२†; काठ ४,१६†; १०, १३†;
३५,१५¶; ३९,११; ४१,११†;
४३, ४; क ४८, १२; †कौ १,
४९७; २,३९२; ६३५; †जै १,
५२,१; ३,३१,१२; ३३, ७‡[i];
५२,२; शौ ४,१८,१; ३६, ५;
१०,१०,१५; १२,१,३३; १४,
१,१†; १९,२६,२; २०,१४२,
३†; पै १.११२,२; ५,२४, १;
१३,१०,६; १६,१०८,३; १७,

[a]) सूर्याच्छुक्रम् > सपा. काठ १४,३ तैआ १,२२,८ सूर्ये शुक्रम् इति, मा २,३ का १०,१,४ माश ५,१,२,७[१] सूर्ये सन्तम् इति, तै १,७,१२,२ तैब्रा १,३, ९, २ सूर्यरश्मिम् इति च पाभे. ।

[b]) सपा. काठ ४१,१ मैत्रि ६, ३५ आदित्याय इति, छाउ २, २४, १४ आदित्येभ्यः इति च पाभे. ।

[c]) सपा. शौ ४,३९,५[१] आदित्याय इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ ३४४५ *a* द्र. ।

[e]) पाभे. पृ३४४९ *d* द्र. । [f]) पाभे. पृ३४४९ *c* द्र. ।

[g]) पाभे. पृ३४४५ *d* द्र. । [h]) पाभे. पृ३४५० *b* द्र. ।

[i]) पाभे. पृ ३४५० *c* द्र. ।

४,३; १८,१,१†; १९,१७,१[a]; ३५,१५; २०,४९,६.

सूर्या[b]- -र्यया खि १,२,५; पै १६, १५०, ३; -र्याँ ऋ १, १६७,५; ५, ७३, [५; (८, ८, १०)], १०,८५, ७; १०; १२; शौ १४, †१, ६; १०; १२, २, २०; ३२; पै १८, १,६†; ९‡[c]; १०†; २, ९†; ९,१०; १०, २; -र्याभ्याम् शौ १९, २३, २४[d]; -र्याम् ऋ ४,४४,१; १०, ८५, ९[e]; १५; ३४; ३८; खि १,३, ३; २,६, १३; शौ ६, ८२, २; १४, १, ९; १५†; २९†; ५३; २,१†; २०,१४३, १†; पै १३, ५,२; †१८,१,९; २,४; ३, ८; ५,१०ऽ; ७,१; १९, १७, ५; -र्यायाः ऋ १, १८४, ३; ४, ४३,६; ६,६३,६; १०,८५, ६; ८;१३;१४;३५; का २,५,३; तै १.६.५.१;४,७,१५,४†; मै ३, १६,५†; काठ २२, १५†, ३१, १४; शौ ९,८,१४; १२,१,२४; †१४,१,७; ८; १३; १४; २८; ५५; पै १६,२५,५, १७,३, ५; †१८,१, ७; ८, २, २; ३; ३, ७, ६,३ऽ; -†र्यायै ऋ ६,५८, ४; ८ २९, १; १०, ८५,१७; मं ४, १८, १६; शौ १४, २, ८६; पै १८, ११, ६. -०र्ये ऋ १०, ८५, १६; २०[e]; शौ १४, १, १६[f]; ६१†[e]; पै १८, २,५[f]; ६,१०†[e]; १२,९[g].

सूर्या-वसु[h]- -०सू ऋ ७,६८,३.

सौर- -रे पै १७, २९,२.

सौरी- री मा २४, ३३; का २६,७,३; तै ५, ५, १६,१; ¶मै १,८,५; २, ५,२; ३,२,८; १४, १४ऽ; ४, ४, १०; ¶काठ ६, ५; ८, ११; १३, १; १२; ४७,६ऽ; ¶क ४,४,७,८; -रीः तै ५, ६, २२, १; काठ २२, १२[2]¶; ५०, २; क ३५. ५¶; -रीभिः मै २, ३. ६¶; -¶रीभ्याम् तै ६, ६, १,१; मै ४, ८,२; काठ २८, ४; क ४४. ४; -¶रीम् तै २,१, ८,१[2]; मै २.५, २[2];७; काठ १३, १; ८; १२; -रीषु तै ७, २, ५, ६¶; -र्यः तै ५,६, ११,१; -¶र्या तै ५.५. ३,३; ७,१,३; ६,१,११, ४; मै १ ८, ५; ३, २,८; काठ २२, ६; क ३४, १.

सौर्य[i]- -र्यः तै २, ३, ८, २¶; ५,५,२३,१; ¶मै १,८,९, १०, १; २,३,३; ३. ३,१०[j], ४. ४, ८;७,३[k]; ८,१०[k]; काठ १५,३; २९,७[2]¶; ३०,५[2]¶; ३३,४¶; ४८,२; ४९,१; क ४५, ८[2]¶; -र्यम् ¶तै १,८,७,१;२,१,१०, ३;३,२,२;३; ८,१[2];२; १२,३; ५,१०,२; ६,६,८,३;७,५,२१, १; ¶मै १,८,९; २, २, ३; ३, ६; ४,८; ५, ११; ¶काठ ११, १;४; १०;२९,७[2]; ३४, ११; ४५,१८ऽ; क ४५ ८[2]¶;-र्यस्य काठ ११, १¶; -र्याः मा २४, १९; का २६,४,४; मै ३, १३, १६; -र्येण ¶तै ६,६,८,१; १.

सौर्य-याम[k]- -मौ मा २४, १; का २६,१,२; मै ३,१३,२[l].

सूर्य-केतु[h]- -तवः शौ ५. २१,११.

सूर्य-ज्योतिस्[h]- -तिः पै १६, १४९,१०;-तिषम् का ३,१,२.

सूर्य-तेजस्[h]- -जा. शौ १०, ५, २७; पै १६, १३१, २.

सूर्य-त्वच्[h]- -त्वक् मै ४, ११, १; काठ ८, १७; शौ २, २, १; पै १,७, १; २०,१५,२; -त्वच का ११,२,३[m]; -†त्वचः ऋ ७,५९, ११; मै ४,१०,३; क ३ २०,१५; -†त्वचम् ऋ ८,९१, ७[n]; खि ४. ९, ३; शौ १४, १, ४१; पै ४,३६, ७; -त्वचा ऋ १, ४७,[९; ८,८, २(११, ५)]; खि ५, १, ४; का ३३. ११†;७१; का ३२,१,४†,१,४.

सूर्य-त्वचस्[h]- -चसः मा १०,४[o]; तै १, ८, ११, १; मै २,६,७,

---

[a]) पामे. पृ १०५० d द्र.।
[b]) नाप. स्त्री. (सूर्य-दुहितृ- प्रमृ.)।
[c]) पामे. सूर्या <> सूर्याम् इति पामे.। [d]) नाप. (नक्षत्र-विशेष-)। [e]) = स्त्री. काठ २६,८ द्र.। अ नवे १,६,८ प्रमृ इति पामे.।
[f]) तु W. प्रमृ. पै १८,२,५ सूर्ये इति। [g]) पामे. पृ १०८० c द्र.।
[h]) विप. । बस.।
[i]) विप. (चरु- प्रमृ.)। तद्देवत्य इत्यर्थः प्रमृ द.।
[j]) °र्यः इति [illegible] मूको. शोधः।
[k]) विप. (पशु-[illegible] [illegible])। [illegible]।
[l]) °सू° इति [illegible] मूको. शोधः।
[m]) पामे. °त्वचः <> °त्वचसः (ऋखि° १८,१२,११ प्रमृ. ५) इति पामे.।
[n]) = स्त्री. मा [illegible] १. ८,११। [illegible] १४.१ सूर्यत्वचे [illegible] इति, आपश्रौ १,१,९ प्रमृ. सूर्यत्वचसम् इति व [illegible]।

काठ १५, ६; –०त्वचसः शौ १,२६,३; पै १९, ३,७.
सूर्य-देवता– > ¶सूर्यदेवत्य- -त्याः मै ३, ७, १०; ४,५,५; काठ २४,९; क ३८,२.
सूर्य-प(ति>)त्नी[a]– -त्नी तै ४, ३, ११, १; मै २, १३, १०; काठ ३९,१०; शौ ८,९,१२; पै १६, १९,२.
¶सूर्य-भ्राज्[b]– -भ्राजम् काठ २८, ५; क ४४,५.
सूर्य-रश्मि[c]– -श्मिः ऋ १०, १३९, १; मा १५, १५; १७, ५८†; १८,४०; का १६, ४, १; १८, ५,९†; २०, २,३; तै ३, ४,७, १; ४,४, ३,१; ६, ३, ३†; ५, ४,६, ३†; मै २, ८, १०; १०, ५†; १२, २; ३, ३, ८[२]; काठ १७,९;१८, ३†;१४; २१,८†; क २६, ८; २८, ३†; २९, ३; -श्मिम् तै १, ७, १२, २[d].
सूर्य-राज्य[e]– -ज्यम् मै १,८,६¶.
सूर्य-वत् पै २,७८,५.
सूर्य-वत्– -वतः शौ ९, ५, १८; -वते ¶मै २, २, ८; ९.
सूर्य-वरुण– > सौर्यवारुण, णा- -णा. मै २,३,३¶; –णाम् काठ १२,६.
१सूर्य-वर्चस्– र्चः पै ५, २९,१.
२सूर्य-वर्चस्[c]– -र्चसः मा १०, ४[२]; का ११, २, ३[२]; तै १. ८, ११, १; मै २, ६, ७; काठ १५, ६; –र्चाः तै १, ५, ५,४; ७,६; मै १,५,२;८; काठ ६,९;७,६; क ४,८; ५,५; पै १९.४३,७;८.
३सूर्य-वर्चस्–>सौर्यवर्चस[f]– -सः शौ ८,१४,६; ७; पै १६,१३५, ७[२].
सूर्य-व(र्ण>)र्णा[c]– -०र्णे खि ४, ७[२], ७; शौ ५,५,६; पै ६,४,७.
सूर्य-विचक्षण– -णे पै १०, ३,४.
‡सूर्य-श्रित्– -श्रितः[g] क ४८, १३; शौ ६,४९,३.
†सूर्य-श्वित्– -श्वितः[g] ऋ १०, ९४, ५; काठ ३५,१४.
सूर्य-सम– -मम् मा २३, ४७,४८; का २५,९,३;४.
सूर्या(र्य-अ)ग्नि– -ग्नी तै ५, ७, १२,१; काठ ५३, २; –०ग्नी मै १,२,२[h].
सूर्या-चन्द्रमस्[i]– -मसा ऋ १, १०२, २; खि ३, २२,५[j]; ९; –मसौ ऋ ५. ५१, १५; १०, १९०, ३; तै ५. ७,१९,१; काठ ५३,९; शौ ८,२, १५; ११, ३, २;८,५; पै ५,२६,६;९,२३,५; १३,१४,१७; १५, १३,५; १६, ४,५;५३,२,९६,८; १७,२९,९; –०मसौ पै १०,१३,९; १४,७.
सूर्या-चन्द्रमस[j,k]– -साभ्याम् शौ ६,१२८,३; ११, ४,३; पै १६, ५७,३.
सूर्या(र्य-आभ>)भा[c]– -भाम् खि २,६[३],२३.
¶सूर्या(र्य-अ)भिनिम्रुक्त[c]– -क्तः मै ४, १,९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; –क्ते मै ४, १,९; काठ ३१, ७; क ४७,७.
¶सूर्या(र्य-अ)भ्युदित[c]– -तः मै ४, १,९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; –ते मै ४, १, ९; काठ ३१, ७; क ४७,७.
†सूर्या-मास[j,l]– -म.सा ऋ ८,९४, २; १०, ६४, ३;६८, १०;९२, १२;९३,५; जै ४, १०,९; शौ २०,१६,१०.
सूर्या-मास[j,l]– -सयोः शौ ३,२९,५.
?सूर्यपूर्वा पै ४,२१,३.
?सूर्यभ्राजन् पै ४,१४,३.
?सूर्यश्च सोमश्च[m] पै १९,४१,१७.
सूर्व्य[n]– -र्व्याय[o] मा १६, ४५; का १७,७,४.
?सूवन्द्धिते पै १९,१,१६.
√*सूप्[p] > सूप्य(त>)न्ती[q]–

[a]) नाप. (उपम्-)। बस.।
[b]) विप. (यजमान-)। उस. क्विबन्तम्।
[c]) विप.। बस.।
[d]) पाभे. पृ ३४५१ *a* द्र.।
[e]) नाप.। पस. उप. आद्युदात्तम् (पा ६, २,१३०)।
[f]) अपत्यार्थे अण् प्र.।
[g]) पाभे. पृ ३४५० *e* द्र.।
[h]) पाभे. पृ ८२७ *d* द्र.।
[i]) द्वस. पूप. आनङादेशः (पा ६,३,२६)।
[j]) स···म॰ इति स्वरः? यनि. शोधः।
[k]) समासान्तः अप् प्र.।　[l]) उप. = चन्द्र- इति।
[m]) सूर्यस्य सोमस्य इति शोधः (तु. मूको., पृ १२६९ *p*)।
[n]) विप. (सूर्व-वासिन्- [रुद्र-])। < *सूर्व- [नाप. (ऊर्व- [ज्वाला-]); वैतु. उ. म. प्रमृ. सु + ऊर्व- (वडवानल-) > यनि. इति]। तु. २ऊर्व्य-।
[o]) पाभे. पृ ३४४६ *l* द्र.।　[p]) *सवम्- (भाप. < √सू 'प्रजनने') > वावि. √सोप् > यनि.।
[q]) दिवा. वर्तमानसामीप्ये शता प्र. (वैतु. GW. प्रमृ. लटि < √स 'प्राणिग॰' इतीव?)।

-न्त्याः ऋ ५,७८,५.
सूर्पणा[a]– -०णे शौ १, ११, ३; पै १, ५, ३.
१सू(सु-उ)पस्[b]– -पाः[c] मा १८, ६; का १९, ४, २; मै २, ११, ३; काठ १८,९; क २८,९.
२सू(सु-उ)पस्[d]– -पाः शौ १६,४,२.
१सू(सु-उ)पा[e]– -पा तै ४,७,३,२[c].
२सूपा[f]– -पा शौ १,११,३; पै १,५,३
सूप्यन्ती– √*सूप् द्र.
√सृ,>सरि, सिसीर्ष, सिसृ, †सरत् ऋ ९,१०१, १४; १०, ६१, ८; २३; कौ २, ७३७; जै ४, २६,२; सरन् ऋ ४,१७, ३.
सिस्रतु.[g] ऋ ८, ५९,२[h]; सिस्रते ऋ ३,५२,२;९,६६,६; सिसर्षि ऋ ३,३२,५.
सिस्रताम् खि १, ३, ६; शौ १, ११, १[i].
ससार ऋ ४, ३०, ११; ससार ऋ ९,८६,[१३ (२५)]; पै १९, ४१,५; सस्रुः ऋ ७, १०१, ४; १०, १११, ८; †सस्रुः ऋ १, ५२, ५[j]; १०, ९५, ६; मै ४, १२,३; सर्वत्[k] शौ ४, ११, ३; पै ३, २५, ५; †असरत् ऋ २, २४,१४; ९,३७,[५; ६२,१६]; ८६,४४; मै ४,१४,१०; कौ २, ६४६; ९६५; जै ३, ५१, ६‡[l]; ५३,४; ४,२०,१०; असरन् ऋ ९, ८२,३[m]; शौ २, १४, ६?[n]; †असरः ऋ १०, १०८, ३; असरम् ऋ १०,१०८,४; पै २, ४,३[o]; १९,१९,११[?][p].
सरयन्ते ऋ ४,१७,२.
¶सिसीर्षति तै २,२, ४, ६; मै २,१,१०.
सैरण–> √सरण्य, सरण्युन् ऋ ४, २१, ६.
†सरण्यत्– -ण्यन् ऋ ३, १,[१९; ३१,१८ (४, २२,१)]; मै ४,१४,१५.
सरण्यु– -ण्युः ऋ १०,६१, २३; २४; –ण्युभिः ऋ १,६२, ४; ३,३२,५.
सरिन्[q]– -री ऋ १, ११८,३[r].
सरिष्यत्– -ष्यन् ऋ २,११,७; ४, ३८,६; –ष्यन्तः मा ९, ९; का १०, २, ७; तै १, ७, ८, ४; –ष्यन्तम्[r] मा २, ७; का २, २, १.
सरीमन्[s]– -मणि ऋ ३,२९,११.
†सर्तवे ऋ १, ३२, [१२; २, १२, १२]; ११६, १५; १३०, ५; खि १, ११, ६; शौ २०, ३४, १३; पै १३,[६,१२; ७,१३.
†सर्तवै ऋ १,५५, ६; ५७, ६; ३, ३२, ६; ५, २९, २; शौ २०, १५,६.
सर्म[t]– -र्माय ऋ १, ८०,५.
सस्रमाण[u]– -णम् ऋ ४,१७,१४.
सस्रवस्– -वांसः ऋ ८, १,१५; ९, २२,४; मा ९,१९; का १०, ३, १३; तै १,७,८,४; -वांसम् ऋ ३, ९, ५; मा २, १४[r]; का २, ३,९[r].
सस्रुषी– -षीः ऋ १,८६,५; खि ३, १२,१[?]; शौ ६, २३, १[?]; पै १९,४,१०[?].
स(सु>)स्रा[v]– -स्राः ऋ १०, ६४,८.
सुस्रि[v]– -स्रिः ऋ १०,९९,४.

[a]) विप. >नाप. (*प्रसुवाना- [नारी-])। <√*सूप् [=√शूप् = √सू 'प्राणिप्र°' (तु. पशा. नावग्रहः; वैतु. सा. सु √सन् > सू-षणि- [देवता-भेद-] > सं१ इति, PW. W. = जननेन्द्रिय- इति)]। तु. सस्थ. विष्कला-,सूषा-। [b]) नाप.। प्राग. निरुदकादिस्वरः।
[c]) सपा. सूपाः <> सुपा इति पाभे.।
[d]) विप.। बस.। [e]) प्राग. उप. = उपम्-।
[f]) सूर्पणा- इत्यनेन सन्न्यायः (वैतु. सा. <√सू 'प्राणिप्र°' वा सू √सन् वा सु + उपम्- वेति, W. सूषन्->-षा इति शोधुकः!)।
[g]) = सिस्रुतः (तु. GW. प्रमृ.)।
[h]) PW. प्र. सिस्रु° इति (तु. वेनन मूलो.)।
[i]) सपा. खि १,६,२ सस्रुषुः इति पाभे.।
[j]) तु. सस्थ. टि. अभि।
[k]) <√*सृप् 'स्रंसने' इति मतम्।
[l]) सपा. ऋ ९,२८,६ कौ २,६४१ त्रिभे.।
[m]) पाभे. पृ ८७६ b द्र.।
[n]) असरम् इति शोधः (तु. सस्थ. टि. पुरि., सपा. पै २, ४, ३)। [o]) तु. सस्थ. टि. पुरि।
[p]) शोधः पृ १९२९ c[1] द्र.।
[q]) विप. (पूषन्-)। कर्तरि इनिन् प्र.।
[r]) सपा. सरिष्यन्तम् (माश १, ४, ४, १५ तैब्रा ३, ७,६,१४ आपश्रौ २,१३, १ प्रमृ. च) <> सगृभ्णामि (माश १,८,२, ६[?] तैब्रा ३,७,६, १७ आपश्रौ ३, ४, ७ प्रमृ. च) इति पाभे.। [s]) भाव. (तु. दुरीमन्- प्रमृ.)।
[t]) भावे मन् प्र. (पाउ १,१४०)।
[u]) = सरमाण- इति GW.।
[v]) विप.। यक. क्रिनी प्र. उसं. (पावा ३,२,१७१)।

सिस्रत्– -स्रतः ऋ ५,५४,१०.
सृति[a]– -¶तिः काठ ६, ६; क ४, ५; –तिम् शौ १०,३,६; –†ती[b] मा १९,४७; का २१, ३, १८; काठ १७, १९.
सृत्य[c]– -त्याय काठ १७, १५[d].
सृत्वन्– -त्वा ऋ ९, ९६,२०.
सृत्व(र>)री -¶री मै २,४, २[2]; काठ १२, ११[2]; –रीणाम् ऋ १०,७५,१.
सृत्वा मै ३,७,८¶.
सृमर[e]– -रः मा २४, ३९; का २६, ८,४; तै ५, ५, १६, १; मै ३, १४,२०; काठ ४६,६.
†सृक[f]– -कम्[g] ऋ १०, १८०, २; मा १८,७१; का २०, ५, ४; तै १,६,१२,५; मै ४,१२,३; काठ ८,१६; कौ २, १२२३; शौ ७, ८९, ३; पै १, ७७, २; –के ऋ १,३२,१२; पै १३, ६,१२.
सृकायिन्[h]– -यिभ्यः[i] मा १६,२१; का १७,२,५; काठ १७,१२.
सृ(क>)का-वत्– -वन्तः[j] तै ४, ५, ११, २; काठ १७, १६; क २७,६.
सृकाविन्[h]– -विभ्यः[i] तै ४, ५, ३,१.
सृ(क>)का-हस्त– -स्ताः[j] मा १६,६१; का १७,८,१५.
¶सृक्व[k]– -क्वाभ्याम् काठ २५,९; क ४०,२.
†सृकन्[l]– -क्काणम् ऋ १, १६४,२८[m]; शौ ९, १५,६; पै १६, ६८, ६; २०,११,३.
सृग[n]–
सृग-वत्– -वन्तः मै २, ९,९[j]
सृगायिन्[o]– -यिभ्यः[i] मै २,९,३.
सृगायु[o]– -युभ्यः क २७,२[i].
?सृग्मणी पै ७, ९, ६.
√सृज्, सर्जति ऋ १०, १४६,३; सुर्जतः शौ ५, ३०, ५[p], ?सर्जेत पै ९,१३,५[p].
सृजते मै १, ९, ५¶; ¶सृजते तै १,७,४,१[2]; २,४,११,४; ५, ७,१; ३,१,१,२; ५, २, ७, १; ३,५,५; ६,४,१,१;६,५,१; ७, २,५,१; मै १, ८,४; ९,६; ३, २,१०; काठ ७, १०; ९, १४[2]; १५; ३२,१[2]; क ५, ९; पै १७, ४०,१०§[q]; सृजति तै २, ५,१, ७¶; सृजन्ते ¶तै ७,२, ६, २; ४,५, ४; ५, ४, २; ९, १; शौ १३,१, २५; पै १७, ३६, ७?[r]; १८,१७,५; सृजन्ति ऋ ८, ७, ८; मै ४, १२,५†; शौ ४, २७, ४[s]; पै ४, ३५, ४[t], १४, १,८; १९, ४२, १३; सृजामि ऋ १, १९, ९[s]; सृजामि ऋ ८, ४५, २२; †कौ १, १६१; २, ८१; †जै १, १७,७; ३, ८,७; शौ २०,२२,१†; पै ३,९,१?;६, १७,९†; १९,९,१०; २०, ४६, १; ?सृजावहै[u] मै १, ५, १२; †सृजत ऋ १,७१,५; ४, २७, ३[v]; ९,६४, १०; कौ १,४८१; जै १, ५०, ५; सृजत ऋ ७, १०४,[२० (२५)], खि ५, ५, २; शौ ८,४,२०†; पै १६,१०, ९†; २०, ३६,१०; †सृजः ऋ

[a]) नाप. (स्रुति-)। क्तिन् प्र. स चोदात्तः (तु. १वृष्टि- प्रमृ.)।
[b]) =सपा. माश १२,८,१,२१[2]; १४, ९,१,४ काश्रौ १९, ३,२८ प्रमृ.। ऋ १०,८८,१५ प्रमृ. तैब्रा १, ४,२, ३;२,६,३,५ आपश्रौ १९, ३,५ प्रमृ. स्रुती इति पाभे.।
[c]) विप. (रुद्र-)। भवार्थे यत् प्र.।
[d]) सपा. मा १६,३७ प्रमृ. स्रुत्याय इति पाभे.।
[e]) नाप. [पशु-विशेष- (गवय- [मा. प्रमृ.], चमर-मृग- [तै.])]। क्मरच् प्र. (पा ३,२,१६०)।
[f]) नाप. (निशिताऽऽयुध-, वज्र- [तु. निघ २, २०])। <√सृक्(ग्) 'तैक्ष्ण्ये' इति (तु. MW.; वैतु. मा. सा. प्रमृ. <√सृ [तु. पाउ ३,४१] वा √सृज् वेति?)।
[g]) वैतु. भा. सा. प्रमृ. विप. इति ?।
[h]) विप. (रुद्र-)। सृक-+(√*मय् 'धारणे'>कर्तरि) *मयिन्->उस. °यिन्- इति, °विन्- इति च (तु. पपा. अनवग्रहः; वैतु. उ. म. प्रमृ. <सृक-+आयिन्- [<√इ] इतीव ?)।
[i]) सपा. सृकायिभ्यः <> सृकाविभ्यः <> सृगायिभ्यः <> सृगायुभ्यः इति पाभे.।
[j]) सपा. सृकावन्तः <> सृकाहस्ताः <> सृगवन्तः इति पाभे.।
[k]) नाप. (आस्य-प्रान्त- [सृक्क-])। <√सृज् इति श्रभा. प्रमृ ?।
[l]) =सृक-।
[m]) पाभे. पृ १५०८ *d* द्र.।
[n]) =सृक-।
[o]) =सृकायिन्-।
[p]) परस्परं पाभे.।
[q]) पाभे. पृ ३२१५ *n* द्र.।
[r]) पाभे. पृ ३२१६ *c* द्र.।
[s]) तु. सस्थ. टि. अभि।
[t]) पृ ३६६ सस्थ. अभि…सृ° इति नेष्टम्।
[u]) सृजामहै इति शोधः (तु.काठ ७,१० करवाम इति)।
[v]) तु. GW.; वैतु. वें. सा. अव…सृ° इति ?।

२, ११, ३; ४, १७, [१; १०, १११, ९], मै ४, ११, ४; काठ ६,१०; सृजम् पै १९, २६, ७; ?सृजातु पै ५,४०,६?[a]; सृजताम् पै २०,४०,१; सृजतु पै ५,३७, ७; १६,१५२,८; सृजन्तु पै ५, ७,५[b]; सृज,> जा ऋ १, ३६, ९[c]; ९, १००, ३; †मा ११, ३७†[c]; ३८, १७†[c]; †का १२, ३, १०[c]; ३८, ४, १[c]; तै २, ४, ८, २; १०, ३; ४, १, ३, ४†[c]; मै २,४,७,८;७,३†[c]; ४, ९, ३†[c]; काठ ११, १०; १६, ३†[c]; शौ ५,१६,१-१०,८,२,७; सृज,> जा ऋ ८,३२,२३; १०, ९८,१२[d]; मै ४,११, २[d]; काठ २,१५[d], ११,९; पै ४, २१, ६; ५,७, ११; ८, ४, १-१०; ११; १६, ३, ७; सृजत ऋ १, ३९, १०; असृजत ¶तै २, ४, ११, ४, ५, १, ९, २; ४, ७, ६; ६, १,२,७; ¶मै १,८,१; ९, ३[२]; १०,९; ३,२, ६[२]; शौ १२, २, १७; असृजत ¶तै १,५,९, ७; ६,९,१; ७,४,१[२]; २,१,१, ४; ३,१; ३,१,१; ४,४,१; २; ११, ४[२]; ३,१,१,१[१]; ३,५,२[१]; ७,१; ५,७,३; ५,१,८,३; १०,१; २, १,१, ७,१; ३,५,४[२]; ६,१; २; ५,८,१; ७,१०,१; ६,१,२, ४; ३,११,५; ६; ४,१,१[१]; ६,४,५; ५,१; ७,१,१,२; ५,१; १०,१; २,४-५,१; ४,५, ४; ५, ४, २; ८,३; ९,१; ¶मै १, ६, ६; ७; ८,१[२]; ४[२]; ९, ३[१]; १०, ५[१]; ६[२]; ८;१०; २,२,४[२]; ४,२[२]; ५,५[१]; ६; ३,२,३[१]; १०; ३,१;१०;६, ७; १०, ३; ४, १, ३; १२; २, १[४]; ३[४]; ८; ९[१]; १२; ७, ४; ¶काठ ६, ७[१]; ७, ५[१]; १०; ८, ३; ४; १२; ९,११[६]; १६[१]; १०, ११; १२,५; १२[२]; १३, २; ४; ७[१]; २०,९; २१,२[१]; ४;७;१०; २२,७; २३,४; २७,१; २९,९; ३०,१०; ३१, २; ९; ३२, ३[२]; ३४, ६[१०]; ७; ३५, २०[४]; ३६, १;५; ३७,१; ¶क ४, ६[२]; ५, ४[२];९; ६,८;९; ७,७; ३१,११; १७[२]; १९; ३६,१; ४२,१;४६, ८; ४७,२;९; ४८,१८[४]; शौ ८, ५,१४[e]; ११,५,४; १९,५३,६; १०; पै ६,३,१; १२,२,६;१०; १६, ६१, ९; १०; असृजत् ऋ १,८०, [१० (४, १८, ७; ११, ८)]; २,१५,३; ५,२९,२; १०, ९८, ५; तै २, ३, १४, ५†; वै १६, २८,४[e]; असृजन्त ¶तै ५, ५,२,६[२]; ७; मै १, ९,५¶; शौ १, १३, ४[f]; ३. २८, १; असृजन्त ऋ ८,५९,६[g]; खि १, ६,६; ¶तै ५, ५, २,७; ६, २, ६,२; ७, १,५,२; २,६,१; ¶मै १,५,१२; ९,४; ५[४]; ६; ३, ८, ४; ¶काठ ९, १४[१]; २०, १२; २२,७[१]; ¶क ३१,१४; ३५,१[१]; असृजन् पै २,३,४; ५, १७, ३; †असृजः ऋ ८,३,१०; शौ २०, ९, ४; ४९, ७; असृजः ऋ १, १३०,५; ८,९६, १८; ¶सृजेय तै २,१,१,४; ३,१,१, १[१]; ७, १,१०,१; मै १, ९,३; १०,५[२]; काठ ९, १६[१]; ३४,७;३५,२०[२]; क ४८, १८[२]; सृजेमहि तै ७, २,६,१¶.

ससृजे शौ १०, ७, ८; १९, ९, ३,४;५; ससृजे शौ २, २९, ७; पै १, १३, ४; १३, १४, १७; १४, ३,५?[h], १४;२५; १७,७, ९; १९,१४,८[i];९[i]; †ससृज्महे[d] ऋ १,८१,८; ६, १६, ३७, ८, ९८, ७; खि २,६, १७[j]; मै ४, ११, २; काठ ४०, १४; कौ १, ४०६; २, ६०; १०५५; जै १, ४५, ८; ३, ६,६; ५४, १; शौ २०, ५६, ५; १००, १; सा: शौ ११,२, १९[k]; पै १६,१०५, ९; असृक्षि तै ७,१,५,२¶.

¶सृज्यते मै १,६,७-१०; ३,९, ४; काठ ८,४[१]; १२; क ६,९[१]; ७, ७; सृज्यन्ते मै १,१०,५¶; ¶सृज्यन्ते मे ३, ९, १०; काठ १२,८[l/m]; ¶असृज्यत तै ७,१, १,६; मै १,८, १; २; असृज्यन्त

---

[a]) सृज्यताम् इति शोधः (तु. पृ १५०२ *a*)।
[b]) तु. सस्थ. टि. अनु (परि.)। पाभे. पृ २००६ *l* द्र.।
[c]) तु. सस्थ. टि. वि।
[d]) तु. सस्थ. टि. उप।
[e]) यनि. °जत <> °जन् इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ ११४४ *g* द्र.।
[g]) यदेवांशः स्वरराहितः पाठः! असृजन्त इति शोधः (तु. पृ १५५७ *d*)।
[h]) शोधः पृ १७९० *f* द्र. (तु. मूको.)।
[i]) यनि. काठ ४०, ९ अजनम् इति, शौ ६, ६१, २ अजनयम् इति च पाभे.।
[j]) यनि. काठ १०८: ४ संगृभ्महे इति पाभे.।
[k]) तु. सस्थ. टि. अभि। [l]) तु. सस्थ. टि. अधि।
[m]) यनि. मै ४, १, ९ असृज्यन्त इति पाभे.।

मा१४,२८;२९; का १५ ,९,१; २; तै ३.३,७,१¶;४.३,१०,१; २; मै¶१,६,३;६,८,१[४]; २[५];२, ८, ६[३a]; ३, ९, ५; ¶काठ ६, १;४; ८,२[b,c]; १२.३; ४; १७, ५[१];२३,३;३४,७[३d];८; ¶क ३, १२; ४,३; ६,७[c]; २६,४; ३५, ९; ४८, १८; असृज्येताम् तै ७,१, १, ६¶; असृज्येताम् मा १४, ३०; का १५,९, ३; तै ४, ३, १०, २; मै २,८,६; ¶काठ ६, १[e]; १७, ५; ¶क ३, १२; २६, ४; ¶असृज्यन्त तै ७,१, १, ४; ५[१]; मै १,८,२; १०,५; ४,३, ६[b,f]; असृज्यन्त मा १४, २८[२]; २९[४]; ३०[१a]; ३१[२]; का १५, ९, १[२];२[१]; ३[१a]; ४[२]; तै ४, ३, १०, १[५]; २[४a]; ३[१]; ७, १,१,५¶; मै ¶१,८,१;२; १०, ६; १०; २, ८, ६[१०]; ¶काठ ६, २; ९, ११; १७, ५[११]§[a]; ३४, ७[b]; ८; ३६,१; ५; क ४, १¶; २६, ४[११a]; असृज्यन्ता३ मै १, ८, २; असृज्यध्वम् काठ ११, ६¶.

†असर्जि ऋ १, ३८, ८; १८१, ७; १९०,[२; ९,९७, ४६]; ९, ३६, १; ८६, ४६; ९१, १; १०६, १२[b]; १०९, १९; तै ३. १,११, ५; मै ४, १२, ५; काठ ११,१३; कौ १, ४१०; ५४३; २, २९२; जै १, ५१, ४; ५५, १३; ३, २४,८; असर्जि ऋ ४, २६,५; असृक्षत ऋ ८,६३, ७; †असृक्षत ऋ १, १३५,६[b]; ८, ५२,९;१३,२३; ९, ४६,२;६२, २२;६३. [२५; (१०७, २५)]; २७; ६६,१०; २५; ६७, १८; १०६,१४; खि ३, ४,९; कौ १, १५१; २,७;१२२; ४११;६६०; १०२७;१०४९;१०५०;११६१; जै १,१६,७; ३, १, ९; ५, ४; ३१,१३; ५३, ६; ५५, १; ४, २६, ६; शौ २०, ११९, १; †असृग्रन् ऋ ९, ४६, [१; ६७, १७][g]; असृग्रन् ऋ ९ ८७, ५; ८८, ६[h];९७, २९; †असृग्रम्[h] ऋ १,९,४[i]; ९, ७,१; ६२, ७; ६६,११; कौ १, ३०५; २, ८; ३२९; ४७८; ११६२‡[g]; जै १,२२,२; ३, १, १०; २७, ५; ३६, ३; ५३, ७; शौ २०, ७१,१०; †असृग्रम्[h] ऋ ९,१२, १; २३, [(१७, १) १]; ६३, १; ६३, ४; २६; कौ २, १८०; ५४६; १०५१; जै ३, १७, १; ४३,२.

असस्रग्रम्[h,j] ऋ १०, ३१, ३; असस्रग्रम्[h] ऋ ९, ९७, ३०.

सुर्ग(वप्रा.)[k]– -र्गः ऋ १, १९०, [२(९, ९७,४६)];२,३०,१; ३, २९,११; ७, ८७, १; ९, १६, १; ८७,७; कठ १२, १५†; पै २,५७,१; १०, ४, १२; -र्गम् ऋ ५,५६,५; ७,१८,११; १०, ८९,२; -र्गाः ऋ १,१५२, १[l]; ४,२३,६[m]; ५१,८; ५२,५; ९, २२,१; ६४,७; ६६, १०; ९७, ३०; मै ४,१४, १०†; †कौ २, ७;३०८; †जै ३, १, ९; २५, ४;५३,६; शौ ४, १५,२-४[n]; पै ५,७,२; ५; -र्गान् ऋ ८, ३५, २०; -†र्गासः ऋ ९, ६९, ६[o]; १०, २५, ४; कौ २, ७२०; जै ३, ५९, १२; -र्गे ऋ ६, ४६, १३; -र्गेण ऋ ६,३२, ५; -र्गेषु ऋ ४,३,१२; -र्गै. ऋ १,१६९, ७.

सुर्ग-तक्त[p]– -क्तः ऋ ३,३३,४; ११.

[a]) सकृत् सपा. असृज्यत <> असृज्यन्त (माश ८,४, ३,१३[१] च) इति पाभे. । [b]) तु. सस्य. टि. अभि । [c]) सपा. तैब्रा १,१,३,२ अदधात् इति पाभे. । [d]) एकतरत्र b द्र., अन्यत्र तु. सस्थ. टि. भ्रुतु । पृ २२१ सस्थ. अन्वसृज्यत नेष्टम् । [e]) ९I. असृजेताम् इति? । [f]) पाभे. पृ ३४५६ m द्र.। [g]) सपा. °ग्रन् <> °ग्रम् इति पाभे. । [h]) प्रपु३ (तु. पृ २२१८ o; GW. प्रमृ.) । [i]) वैतु. स्क. वें. सा. प्रमृ. उपु१ इति ? । [j]) वैतु. सा. <अ-ससृग्र- इति? । [k]) भाप., नाप. ।

[l]) = आदेश- । धा. ऐश्वर्ये वृत्तिः । [m]) विप. (*दीप्ति-मत्- [इन्द्र-]) । *सुर्गस्– > -र्गसः [पा१] > वाशि. यनि. इति मतम् । मूलतो आगतः पादः । [n]) पाभे. पृ २७९९ h द्र. । [o]) विप. [[*गतिशील-] सोम- (तु. [अंशत:] वें. सा.; वैतु. अन्ये अन्यथावदा.?)] । सस्य. !प्रसुपः > *प्र-सुपः इति, !पवते > (*अदा. लटि प्रपु३) *पुवते इति च शोधौ द्र. । [p]) विप. (गमनप्रवृद्ध- [प्रसव- = प्रवाह-]) । तृस. उप. <√तक् [*= √दक्ष्] '*उत्साहे = वृद्धौ' (वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. धा. गमने वृत्तिः [तु. निघ २,१४]) ।

सुर्ग-प्रतक[a]- -क्तः ऋ १,६५,३.

सर्जन- -नेन पै ९,१४,४[b].

ससृजान- -नः ऋ ७,८,२;-नाय मै ४,२,१¶;-नासः ऋ९,९७,२०

¶सिसृक्षमाण- -णः काठ १३,७; -णस्य काठ ९,१७[c].

सृजत्- -जन् ऋ ८,४३, ३२; ७६, ३; पै ११,७,७.

?सृजम्[d] पै १५,६,७.

†सृजान,ना- -नः ऋ ९,६४, १४; ७६,१; ८६,२२; ९५, २; १०, २२,४; ८९, १२; कौ १,५५८; २,१९२; ५७८; जै १,५७, ५; ३,१७,१३; ४७, ४; -नम् ऋ ९, ८, ५; कौ २, ५३२; जै ३. ४१,८; -ना ऋ ६,६,५; -नाः ऋ ६,३२,५.

सृज्यमान,ना- -†नः ऋ ९. ८८, ५; ९५,१; कौ १,५३०; जै १, ५४, ६; -नम् मै १,६, ११¶; -नाम् मै ३,६,१०¶.

सृष्ट,ष्टा- -ष्ट. ऋ ७, ८७, १;९, ८७,७; ¶तै ५, २, १,१; ५,८, १,७,१०, १, ६.१, २,४; ¶मै १,६,५[२]; १०;८,१[२]; २,५,११, ३, ३,६; ६,४; ¶काठ ९, १६; १२. १५†; २३, २[१]; क ३५, ८[२]¶; पै १, १३,१[e]; १६,७२, ६; -ष्टम् तै ५, १, १०, १¶; ¶मै १, ६, ३;६; ८;८, ४; ९, ५[१]; २, ५, ५; ३, १, ९; ६,४; ¶काठ ८,२;११; २३, २[१]; ¶क ६, ७; ७, ८; ३५, ८[२]; शौ ४, १५,६; पै ५,७,३; २०, ४९,९; १०[२]; ५०, १; १०; -ष्टयोः काठ ९,१६¶; -¶ष्टस्य मै १, ६, ५; ७; ३, १, ३; ९; ६,७; ४,६,२; काठ९,१६; १९,१०[२]; २१,९; क ३०,८[१]; -ष्टा ऋ १, ६६,४; १४३, ५; ७, ३,४; खि २, ६, १७![f]; ¶मै १, ५, १२; ११,५; २,४,२; ३, ६, ८; ४, २,७; ¶काठ १२, १२; २७,३; क ४२,३¶; शौ १२, ५, १; पै १६,१४०,१; १७,६,३[g]; -ष्टाः ऋ १, ७२,१०; ७,१८,१५; ९, २२, १; १०, ९८, ६; ¶तै १, ५, ९,७; २,१, २,१; २, १,१; ४,४,१; २, ७,१,१०,१; २,४, १; ¶मै १,१०,५; ७; १०; २, २,४[२];५,६; ३. ३, १; १०, ७; ४,२, ९;१२; ¶काठ ३५, २०; ३६, १; ५; क ४८, १८¶; शौ ८,३,१४‡[h]; पै ६. ३, १; १६, ७, ४‡[h]; -ष्टाः शौ १०, २, २८[१]; -ष्टात् ¶मै १,६,३; ७; -ष्टान् पै २,१५,३[i];-¶ष्टानाम् मै १,१०,७; काठ ९, १६; २७, ३; ३६,१; क ४२,३; -¶ष्टानि मै १, ९, ५; काठ ९, १६; -ष्टाभ्यः तै ७, ५, ९, १¶; -¶ष्टाम् तै २, ४, १०, २; काठ ११, १०; ३०, ४; क ४६, ७; -¶ष्टासु मै १, १०, ५; काठ ३५,२०; क ४८, १८; -ष्टेषु पै २०, ५०, १; -¶ष्टे मै १,९,५; काठ ९,१६.

१सृष्टि- -ष्टयः मै ३, २, १०¶; -¶ष्टिः मै १,८,४; काठ ६, ५; ७[२]; क ४, ४; ६[१]; -ष्टिभ्याम् काठ १२, १३¶; -ष्टिम् मै ४, ७,१¶;-ष्टीः तै ५,३,४,७¶[j]; शौ १३,१,२५; पै १८, १७,५; -ष्टीनाम् पै २०, ४९, १०; -ष्टया शौ ३, २८,१; पै ७, ५, ४; -ष्टयै ¶तै ५,१,९,३; ४,७, ६; ६,१,२,७; मै १,८,४¶.

२सृष्टि[k]- -ष्टिः मै २,९,१.

¶सृष्ट्वा तै ५, ५, २, १; मै १, ६,७; १२;१०,१४; १७; ३,४, ६;८; ७,५![l]; ९,५[१]; ६; ४, २, १[२];७,८[१]; काठ ८, ११;९,१६[l]; १०, ११; १३, ७; २०, ११; २२,१; २६, ९; २७,९; २९,९; ३४, १; ३६, ८; ११; क ७,८; ३१, १३; ४१,७.

सृष्टृ- -ष्टा सि ५, ५,३![m].

सृजत्-,सृजम् √सृज् द्र.

सृजय,या[n]- -यः[o] मा २४, ११; मा २६,७,३; मै ३,१४,१४; -या[o]

---

[a]) =सुर्ग-तक- । वि. (अन्य-) । वेतु. सा. दप. <प्र √तम्भ् इति, स्क. प्र√तक्ष् इति ? ।

[b]) पामे. पृ २२६६ j द्र. ।

[c]) °णस्य इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मूको.) ।

[d]) BKA. सर्गम् इति शोधः ।

[e]) पामे. पृ ३०९७ c द्र. ।

[f]) °स्य° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. काश्र १०८ : ३ गश्रः इति) । गपा. शिपा ११,११ सृता इति पामे. ।

[g]) पामे. पृ२७१६ f द्र. । [h]) पामे. पृ१४९७ n द्र. । [i]) नाप. (दृष्टा-) ।

[j]) पामे. पृ ३१०९ d द्र. ।

[k]) व्यप. (गृहपभिमानिन्- [देव-]) । तिप् प्र. ।

[l]) सपा. तै ६, १, ७, ४ काठ २४, १ क ३७, ४ दिष्ट्वा इति पामे. ।

[m]) सृ° इति पाठः ? यनि. शोधः ।

[n]) नाप. । अर्थः ? ।

[o]) सपा. °युः <> °या इति पामे. ।

तै ५,५,१४,१; काठ ४७,४.

सृजान्, ना- √सृज् द्र.

?सृजेति[a] पै १३,१४,१२.

सृज्यमान, ना- √सृज् द्र.

सृञ्जय[b]- -याः तै ६ ६,२,३¶; मै २, ४,५¶; काठ १२, ३¶; शौ ५, १९,१; -यान् तै ६,६,२,२¶; -याय ऋ ६. २७, ७; -ये ऋ ४,१५,४.

  साञ्जय[c]- -यः ऋ ६,४७,२५.

†१सृणि[d]- -ण्यः[e] ऋ १०, १०१, ३; मा १२,६८; का १३, ५, ७; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; पै २, २२, १; -ण्या ऋ १०, १०६, ६[f]; तै ४,२, ५,६‡[e].

२सृणि[g]- -ण्या[h] ऋ १,५८,४.

  सृण्य[i]- -ण्यः ऋ ४,२०,५.

सृणीका[g]- -का(?काम्[j]) पै ८,११,५.

सृति-, सृत्य- प्रमृ. √सृ द्र.

?सृत्वेन[k] पै १,४५,३.

सृदागु[l]- -गुः मै २,११,२१[m].

सृदीक[n]- -काय मै २,८,१३[o].

√सृध्(=√सिध्)>सृध्[p]- सृधः[q] मै २, १२,५; शौ २, ६, ५; पै ५,३९,५‡[r].

√सृप्,>सरीसृप्, सृपति तै ७,४, १९, ३[s]; सर्पति मै १, ११, ७[2]¶; पै १९, ४७,१; २०,३७, ३; ¶सृपन्ति तै ३,१,१०, ३; ६,३,१,१; मै ३, ८, १०[2]; ४, ६,२;८,८; सर्पन्तु पै ९, २५,२; १७, १५,१; ¶असर्पत् तै २,३, १०,१; मै २, ३,४; ५; असर्पः काठ ११,७;८; सृर्पेयुः मै ४, ८, ८[2]¶.

सरीसृप[t]- -पम् ऋ १०,१६२,३; शौ ३,१०,६[u]; १९,४८,३,२०, ९६,१३†; पै १, १०५,२[u]; ६, १४, ३; २१, ३; ७, ११, २†; -पाणि शौ १९, ७, १; -पेभ्यः मा २२, २९; का २४, १६, १; तै १,८,१३,३; मै ३,१२,१०; काठ १५,३.

सृर्पत्- -र्पत् शौ १२, १, ४६; पै १७,५,४; -¶र्पतः तै ७, ३,१, ३; काठ ३४,२; -र्पन्तम् तै २, ६,३,३¶; शौ ४,२०,७; पै ८, ६,६.

सर्पि[t]- -र्पिः खि २, १४,२; ३.

सर्पिन्- -र्पिणः पै९,६,४;१३,१३,४

¶सृस- -सम् काठ २४, ७[s]; क ३७,८[2].

†सृप्र(बप्रा.)[t]- -प्रम् ऋ ४,५०,२; शौ २०,८८,२;-प्रा ऋ ३,१८,५

†सृप्र-करस्न[v]- -स्नम् ऋ ८,३२, १०; कौ १,२१७; जै १,२३,४.

सृप्र-दानु[v,w]- -नुम् ऋ १,९६, ३; -नू ऋ ८,२५,५.

सृप्र-भोजस्[v]- -जसम् ऋ ६, ४८,१४.

सृप्र-वन्धुर[v]- -रः ऋ १,१८१, ३.

सृविन्द[x] -न्दम् ऋ ८, ३२, २.

सृम- -मः मै ४, २,९[s];¶[y].

सृमर्- √सृ द्र.

सृष्ट-, १सृष्टि- प्रमृ. √सृज् द्र.

?सृष्टित्सात् पै ५, २७,२.

सृष्ट्वा √सृज् द्र.

सेक-, सेक्तृ- √सिच् द्र.

सेतु-, सेतृ- √सि (बन्धने) द्र.

सेदि-, सेदिवस्- √सद् द्र.

---

[a]) BKA. सजंयति इति ।

[b]) व्यप. (राजन्- [बहु. तद्वंश्य-]) । शौ. पपा. सृन्-ज° इति ।

[c]) अपत्यार्थे अण् प्र. ।

[d]) नाप. (दात्री-) । <√*सृण् 'छेदने' इति (वैतु. या [५, २८] प्रमृ. [तु. पाउ ४,४९] <√सृ 'गतौ' ?) ।

[e]) सपा. °ण्यः <> °ण्या इति पाभे. ।

[f]) प्र२ (तु. या [१३,५] प्रमृ ; वैतु. GW. तृ१ इति, [पक्षे] वें. सा. त्रिप. <सृण्य- इति ?) ।

[g]) =१सृणि- ।

[h]) वैतु. PG [१,११६; २, ११९] MW. सृण्य- > -ण्या = -ण्याभिः इति ? ।

[i]) तत्रसाधवीयः यत् प्र. ।

[j]) यनि. शोधः (तु. पृ १९४९ m) ।

[k]) BKA. रसृत्वा इति ।

[l]) नाप. (सर्प-भेद- [वैतु. MW.=मनुष्य-विशेष-?]) ।

[m]) पाभे. पृ २१०५ g द्र. ।

[n]) नाप. (सलिल- ?) । <√*सृत् [=√सृ] 'गतौ =तरलभावे, स्रवणे' ।

[o]) पाभे. पृ २५२१ c द्र. ।

[p]) नाप. (शत्रु-) ।

[q]) सपा. मा २७,६ प्रमृ. स्रिधः इति पाभे. ।

[r]) सपा. ऋ १०,१२६,५ स्रिधः इति पाभे. ।

[s]) पाभे. पृ २७२९ f द्र. ।

[t]) विप. । कर्तरि इन् ।

[u]) =सपा. मंब्रा २,२,१४ । तैआ ३, ११,१२ आश्रौ २,२,१७ आपश्रौ ६,५,७ प्रमृ. चाचरम् इति पाभे. ।

[v]) विप. । बस. ।

[w]) उप. <√दा (दाने) ।

[x]) व्यप. ।

[y]) =सपा. मंब्रा १,८,५ । शांगृ ३,१०,२ श्रमः इति पाभे. ।

सुर्ग-प्रतक्त[a]- -क्तः ऋ १,६५,३.

सर्जन- -नेन पै ९,१४,४[b].

ससृजान्- -नः ऋ ७,८,२;-नाय मै ४,२,१¶;-नासः ऋ९,९७,२०

¶सिसृक्षमाण- -णः काठ १३,७; -णस्य काठ ९,१७[c].

सृजत्- -जन् ऋ ८,४३, ३२; ७६, ३; पै ११,७,७.

?सृजम्[d] पै १५,६,७.

†सृजान,ना- -नः ऋ ९,६४, १४; ७६,१; ८६,२२; ९५, २; १०, २२,४; ८९, १२; कौ १,५५८; २,११२; ५७८; जै १,५७, ५; ३,१७,१३; ४७, ४; -नम् ऋ ९, ८, ५; कौ २, ५३२; जै ३. ४१,८; -ना ऋ ६,६,५; -नाः ऋ ६,३२,५.

सृज्यमान,ना- -†नः ऋ ९. ८८, ५; ९५,१; कौ १,५३०; जै १, ५४, ६; -नम् मै १,६, ११¶; -नाम् मै ३,६,१०¶.

सृष्ट,ष्टा- -ष्टः ऋ ७, ८७, १;९, ८७,७; ¶तै ५,२, १,१; ५,८, १;७,१०, १; ६.१, २,४; ¶मै १,६,५[२]; १०;८,१[२]; २,५,११; ३, २,६; ६,४; ¶काठ ९, १६; १२, १५†; २३, २[१]; क ३५, ८[२]¶; पै १, १३,१[e]; १६,७२, ६; -ष्टम् ते ५, १, १०, १¶; ¶मे १, ६, ३;६; ८;८, ४; ९, ५[१]; २, ५, ५; ३, १, ९; ६,४; ¶काठ ८,२;११; २३, २[२]; ¶क ६, ७; ७, ८; ३५, ८[२]; शौ ४, १५,६; पै ५,७,३; २०, ४९,९; १०[२]; ५०, १; १०; -ष्टयोः काठ ९,१६¶; -¶ष्टस्य मै १, ६, ५; ७; ३, १, ३; ९; ६,७; ४,६,२; काठ ९,१६; १९,१०[२]; २१,९; क ३०,८[२]; -ष्टा ऋ १, ६६,४; १४३, ५; ७, ३,४; खि २, ६, १७![f]; ¶मै १, ५, १२; ११,५; २,४,२; ३, ६, ८; ४, २,७; ¶काठ १२, १२; २७,३; क ४२,३¶; शौ १२, ५, १; पै १६,१४०,१; १७,६,३[g]; -ष्टाः ऋ १, ७२,१०; ७,१८,१५; ९. २२, १; १०, ९८, ६; ¶तै १, ५, ९,७; २,१, २,१; २, १,१; ४,४,१; २; ७,१,१०,१; २,४, १; ¶मे १,१०,५; ७; १०; २, २,४[१];५,६; ३. ३, १; १०, ७; ४,२, ९;१२; ¶काठ ३५, २०; ३६, १; ५; क ४८, १८¶; शौ ८,३,१४‡[h]; पै ६, ३, १; १६, ७, ४‡[h]; -ष्टाः शौ १०, २, २८[१]; -ष्टात् ¶मै १,६,३; ७; -ष्टान् पै २,१५,३[i];-¶ष्टानाम् मै १,१०,७; काठ ९, १६; २७, ३; ३६,१; क ४२,३; -¶ष्टानि मै १, ९, ५; काठ ९, १६; -ष्टाभ्यः तै ७, ५, ९, १¶; -¶ष्टाम् तै २, ४, १०, २; काठ ११, १०; ३०, ४; क ४६, ७; -¶ष्टासु मै १, १०, ५; काठ ३५,२०; क ४८, १८; -ष्टेषु पै २०, ५०, १; -¶ष्टे मै १,९,५; काठ ९,१६.

१सृष्टि- -ष्टयः मै ३, २, १०¶; -¶ष्टिः मै १,८,४; काठ ६, ५; ७[२]; क ४, ४; ६[१]; -ष्टिभ्याम् काठ १२, १३¶; -ष्टिम् मै ४, ७,१¶;-ष्टीः तै ५,३,४,७¶[j]; शौ १३,१,२५; पै १८, १७,५; -ष्टीनाम् पै २०, ४९, १०; -ष्ट्या शौ ३, २८,१; पै ७, ५, ४; -ष्टयै ¶तै ५,१,९,२; ४,७, ६; ६,१,२,७; मै १,८,४¶.

२सृष्टि[k]- -ष्टिः मै २,९,१.

¶सृष्ट्वा तै ५, ५, २, १; मै १, ६,७; १२; १०,१४; १७; ३,४, ६;८; ७,५![l]; ९,५[१]; ६; ४,१, १[२];७,८[२]; काठ ८, ११;९,१६[l]; १०, ११; १३, ७; २०, ११; २२,१; २६, ९; २७,९; २९,९; ३४, १; ३६, ८; ११; क ७,८; ३१, १३; ४१,७.

सस्दृ- -ष्टा सि ५, ५,३![m].

सृजत्-,सृजम् √सृज् द्र.

सृजय,या[n]- -यः[o] मा २४, ३१; का २६,७,३; मे ३,१४,१४; -या[o]

[a]) =सुर्ग-तक- । विप. (अन्य-) । वैतु. सा. उप. <प्र √तम्च् इति, स्क. प्र√तश् इति? ।

[b]) पाभे. पृ २२६६ j द्र. ।

[c]) °नस्य इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मूको.) ।

[d]) BKA. सर्गम् इति शोधः ।

[e]) पाभे. पृ ३०९७ c द्र. ।

[f]) सृ° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काल १०८ : १ गद्यः टि१) । सपा. निगा ११,११ सृष्टा इति पाभे. ।

[g]) पाभे. पृ२७१६ f द्र. । [h]) पाभे. पृ१४९७ n द्र. ।

[i]) पाभे. पृ ३१०९ d द्र. । [j]) नाप. (इष्टका-) ।

[k]) व्यप. (सृष्ट्यभिमानिन्- (देव-)) । विप्र. ।

[l]) सपा. तै ६, १, ७,४ काठ २४, २ क ३७, ४ शिष्टाः इति पाभे. ।

[m]) सृ° इति पाठः? यनि. शोधः ।

[n]) नाप. । अर्थः? ।

[o]) सपा. °यः <> °या इति पाभे. ।

तै ५,५,१४,१; काठ ४७,४.
सृजान, ना– √सृज् द्र.
?सृजेति[a] पै १३,१४,१२.
सृज्यमान, ना– √सृज् द्र.
सृञ्जय[b]– -याः तै ६ ६,२,३¶; मै २, ४,५¶; काठ १२, ३¶; शौ ५, १९,१; –यान् तै ६,६,२,२¶; –याय ऋ ६, २७, ७; –ये ऋ ४,१५,४.
साञ्जय[c]– -यः ऋ ६,४७,२५.
†१सृणि[d]– -ण्यः[e] ऋ १०, १०१, ३; मा १२,६८; का १३, ५,७; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; पै २, २२, १; –ण्यां ऋ १०, १०६, ६[f]; तै ४,२, ५,६‡[e].
२सृणि[g]– -ण्या[h] ऋ १,५८,४.
सृण्य[i]– -ण्यः ऋ ४,२०,५.
सृणीका[g]– -का(?काम्[j]) पै ८,११,५.
सृति–, सृत्य– प्रमृ. √सृ द्र.
?सृत्वेन[k] पै १,४५,३.
सृदागु[l]– -गुः मै २,१३,२१[m].
सृदीक[n]– -काय मै २,८,१३[o].
√सृध्(= √सिध्)>सृध्[p]– सृधः[q]

मै २, १२,५; शौ २, ६, ५; पै ५,३९,५‡[r].
√सृप्,>सरीसृप्, सृपति तै ७,४, १९, ३[s]; सर्पति मै १, ११, ७[2]¶; पै १९, ४७,१; २०,३७, ३; ¶सर्पन्ति तै ३, १, १०, ३; ६,३,१,१; मै ३, ८, १०[2]; ४, ६,२;८,८; सर्पतु पै ९, २५,२; १७, १५,१; ¶असर्पत् तै २,३, १०,१; मै २, ३,४; ५; असर्पः काठ १२,७;८; सर्पेयुः मै ४, ८, ८[2]¶.
सरीसृप[t]– -पम् ऋ १०,१६२,३; शौ ३,१०,६[u]; १९,४८,३;२०, ९६,१३†; पै १, १०५,२[u], ६, १४, ३; २१, ३; ७, ११, २†; –पाणि शौ १९, ७, १; –पेभ्यः मा २२, २९; का २४, १६, १; तै १,८,१३,३; मै ३,१२,१०; काठ १५,३.
सर्पत्– -र्पत् शौ १२, १, ४६; पै १७,५,४; –¶र्पतः तै ७, ३,१, ३; काठ ३४,२; –र्पन्तम् तै २, ६,३,३¶; शौ ४,२०,७, पै ८,

६,६.
सर्पि[t]– -र्पिः खि २, १४,२; ३.
सर्पिन्– -र्पिणः पै९,६,४;१३,११,४
¶सृप्त– -प्तम् काठ २४, ७[2]; क ३७,८[2].
†सृप्र(वप्रा.)[t]– -प्रम् ऋ ४,५०,२; शौ २०,८८,२;–प्रा ऋ ३,१८,५
†सृप्र-करस्न[v]– -स्नम् ऋ ८,३२, १०; कौ १,२१७; जै १,२३,४.
सृप्र-दानु[v,w]– -नुम् ऋ १,९६, ३; –नू ऋ ८,२५,५.
सृप्र-भोजस्[v]– -जसम् ऋ ६, ४८,१४.
सृप्र-वन्धुर[v]– -रः ऋ १,१८१, ३.
सृविन्द[x] -न्दम् ऋ ८, ३२, २.
सृम– -मः मै ४, २,९[s];¶[y].
सृमर– √सृ द्र.
सृष्ट–, १सृष्टि– प्रमृ. √सृज् द्र.
?सृष्टित्सात् पै ५, २७,२.
सृष्ट्वा √सृज् द्र.
सेक–, सेक्तृ– √सिच् द्र.
सेतु–, सेतृ– √सि (बन्धने) द्र.
सेदि–, सेदिवस्– √सद् द्र.

[a]) BKA. सर्जयति इति।
[b]) व्यप. (राजन्- [बहु. तद्वंश्य-])। शौ. पपा. सृन्-ज° इति। [c]) अपत्यार्थे अण् प्र.।
[d]) नाप. (दात्री-)। <√*सृण् 'छेदने' इति (वैतु. या [५, २८] प्रमृ. [तु. पाउ ४,४९] <√सृ 'गतौ'?)।
[e]) सपा. ॰ण्यः <> ॰ण्यां इति पाभे.।
[f]) प्र२ (तु. या [१३,५] प्रमृ.; वैतु. GW. तृ१ इति, [पक्षे] वें. सा. विप. <सृण्य- इति ?)।
[g]) =१सृणि-।
[h]) वैतु. PG [१,११६; २, १११] MW. सृण्य-> -ण्या=-ण्याभिः इति?।
[i]) तत्रसाधवीयः यत् प्र.।
[j]) यनि. शोधः (तु. पृ १९४९ m)।
[k]) BKA. रसुवा इति।
[l]) नाप. (सर्प-भेद- [वैतु. MW. =मनुष्य-विशेष-?])।
[m]) पामे. पृ २१०५ g द्र.।
[n]) नाप. (सलिल- ?)। <√*सृत् [=√सृ] 'गतौ =तरलभावे, स्रवणे'।
[o]) पाभे. पृ २५२१ c द्र.। [p]) नाप. (शत्रु-)।
[q]) सपा. मा २७,६ प्रमृ. स्रिधः इति पाभे.।
[r]) सपा. ऋ १०,१२६,५ स्रिधः इति पाभे.।
[s]) पाभे. पृ २०२९ f द्र.। [t]) विप.। कर्तरि कृत्।
[u]) =सपा. मंब्रा २,२,१४। तैआ ३, ११,१२ आश्रौ २,२,१७ आपश्रौ ६,५,७ प्रमृ. चराचरम् इति पाभे.।
[v]) विप.। बस.।
[w]) उप. <√दा (दाने)। [x]) व्यप.।
[y]) =सपा. मंब्रा १,८,५। शांगृ ३,१०,२ श्रमः इति पाभे.।

सेदु[a]- -दुः शौ १२, १,२०[b]; पै १७, ३,११.
सेधत्- √सिध् द्र.
सेना[c]- -नया ऋ ८,७५,७;१०,१५६, २; तै २ ६,११,२†; मै ४,११, ६†; काठ ७, १७†; कौ २, ८७८†; शौ ३.१९,६[d]; ६,९३, १[e]; ८,८, ७[f]; ११, ११, ४-६; १९; १२,५-७; १८;२१; पै ६, ५६, ३; -ना ऋ १, ६६, ४[g]; १४३,५; ७, ३,४; ९, ९६, १; १०, १४२,४; खि ३, २१, १; मा १७, ४७; का १८, ४, १५; तै २,२,८,१¶; मै १,९,२;२, २,५¶;४,१२,१; काठ ८, १७[h]; ९,१०; १०, १०¶; २१,१०¶; कौ १, ५३३†; २, १२१०†, १२१४; जै १, ५५,१†; शौ ३, २,६; ४,१९, २; ११, १२, ४; २५[i]; १५, ९,२; पै ३, ५, ६; ५,२५,२;७,८,७;२०,२०,१०; -नाः ऋ १,१८६, ९; २, ३३, ११[j], ५, ३०, ९; ७, २५, १; १०,१०३, १, ४[k]; ७; मा ११, ७७; †१७,३३; ३६[k];३९; का १२,७, १३; †१८, ४, १; ४[k]; ७; तै १,७,१३,२†; ४,१,१०, २; ५,१०,४†[l]; †६,४,१; २[k]; ३; मै २,७, ७; १०, ४[l]†[k]; ३, १, ९; ४, १२, ३†; काठ ८, १६†; १६,७; १८,५[l]†[k]; १९, १०[२]; क २८,५[l]†[k];३०,८[२]; †कौ २, ११९९; १२०२[k]; १२०५; शौ ५,२१,९; ६,६७, १; ८, ८, ९[l]; ११,११,३; १२,२०; १९, १३,२†; ७†; १५,२; पै १,४२, १; २,७३, ३; ३, ३५, २; †७, ४,२;७; १६.२९,५[m]; १९, ६, १३; २०, २४, ६; -नाभिः ऋ १०,२३, १; कौ १, ३३४†; जै १,३५, २†; शौ ६, ६६, १; पै १९.११,१०; -नाभ्यः मा १६, २६; का १७,३,५; तै ४,५, ४, २; मै २,९,४; काठ १७, १३; क २७, ३; तै ११, २, ३१; -नाम् ऋ १,३३,६; ¶तै २,२, ८,१; ३,४,८,४; शौ ३, १, १; ५;६; ८, ८, २; ५[m]; १३-१५; १७; १८; ११,११,५; १२,१३; पै ३, ६, १; ६; १०, १५-१६, १-१०; १६, २९, १[l]; २;७[l]; २०, २-६; ८; १२, १४, ११[i]; ४१,६; -नायाः शौ ८,८, १६; १५, ९, ३; पै १६, ३०, ७; -नायाम् मै २,२, ५[l]¶; काठ १०, १०[२]¶; शौ ५, ३१, ७; -नाये तै २,२,८,१¶.
सेन-जित्- -जित् मा १५,१५; १७,८३; का १६,४,९; १८,७, ३; तै ४,४,३,२; ६, ५, ६; मै २,८,१; ८, १०; ११, १; काठ १७, ९; १८, ६; क २६, ८; २८,६.
¶सेनाग्रे[n] पै २,७४,५
सेना-जू[o]- -जुवा ऋ १,११६,१.
सेना-तरण[o]- -णम् खि ५,२,१.
सेना-नी[p]- -निग्यः[q] मा १६, २६; का १७,३,५; तै ४,५,४, २; -नीः ऋ ७,२०,५;९,९६, १; १०,३४,१२; ८४,२; मै १, १०,१४¶; काठ ३६, ८¶; कौ १, ५३३†; जै १,५५, १†; पै ४, ३१, २†; पै ४, १२, २†, -नीभ्यः[r] मै २,९,४; काठ १७, १३; क २७, ३; -¶न्यः तै १,

[a]) नाप. (मल-संचय-)। सरमन्- (<*प्रम्सन्-)+ (√पृष् > भावे) एधतु- > पस सरमैधतु- > यनि. इति मतम्।

[b]) RW. W. स्वेदुः (श्लेष्मा!) इति, कदवन मूको. स्वेदुः इति ?।

[c]) नाप. (योद्-गण-, चमू-)। या [२,११] प्रमृ.<स (<२समान-)+√इ वा म (<सह्)+इन- (ईश्वर-) वेति, √सि 'बन्धने' इति (पाउ ३.१० [तु. PW. प्रमृ.])। (√गृध् >) *मृ(म>)आ- > *सुमा- > यनि. इति मतम्।

[d]) मपा. ?इन्द्रम्पेशाः > पु (आ इ)न्द्रम्पेशाः इति द्विपदः घोषः।

[e]) मपा. *नया <> ०नाम् इति पाभे.।

[f]) सपा. *नया <> ०नाम् इति पाभे.।

[g]) तु. वें. सा. FG [१,२३१]; वैतु. GW. प्रमृ. नाप. (आयुध-) इति ?।

[h]) SI. सेनाः इति ?।

[i]) पाभे. पृ ३३३६ c द्र.।

[j]) = सपा. तृत्रा २, ८। शौ १८, १, ४० सैन्यम् इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ ३०६४ d द्र.।

[l]) सपा. ०नाः <> ०नाम् इति पाभे.।

[m]) सेना इन्द्रो दस्यून् > सपा. शौ ८,८,५ दस्यूनां शक्रः सेनाम् इति पाभे.।

[n]) BKA. सेनाग्रे इति।

[o]) विप.। उप.।

[p]) नाप. (सेना-नेतृ-)। उप.।

[q]) वाति. <*नीभ्यः।

[r]) सपा. *नि* <> *नी* इति पाभे.।

८,९,१; मै २,६, ५; ४, ३, ८; काठ १५,४; -न्यै मा १६, १७; का १७,२,१; तै ४,५, २,१; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७,२.

सेनानि-ग्रामणी- -ण्यौ[a] तै ४, ४,३,१[1];२[2].

सेनानी-ग्रामणी- -ण्यौ[a] मा १५,१५-१९; का १६,४,१; ३; ५; ७; ९; मै २, ८,१०[b]; काठ १७,९[b]; क २६,८[b].

सेना-मुख- -खम् मै ४,३,८¶.

सेना-मोहन- -नम् पै३ ६,५.

सेनो (ना-उ) त्थापन- > ¶सैनोत्थापनीय- -यम् मै १, १०,१४[b]; काठ ३६,८.

सेन्य[c]- -न्यः ऋ १, ८१, २; ७, ३०, २; कौ २, ३५३†; जै ३, २९,१०†?[d]; शौ १, २०, २[e]; ६,९९,२[e]; २०,५६, २; -न्यम् शौ १८,१,४०‡[f].

सैन्य[g]- -न्यः पै १९.१६,६[e].

?सेनासखाधि[h] पै २०,४२,८

?सेतुः पै ११,५,१२.

से(स-इ)न्द्र न्द्रा[i]- -न्द्रः खि ३, १२, २?[j]; तै २,५,४,१¶; मै १, ६, १०¶; काठ ३१,११¶; क ४७, ११¶; -¶न्द्रम् तै २,५, ३,५; ५,४,१,१; ६,१, १०,२; मै ३, ७,७; ४,१,१४; काठ ९, १४[2]; २४,२[2]; क ३७,३; -न्द्रा ¶तै २,५,४,१; -न्द्राः तै २, ५, ८, ५¶; मै ४,५,१; -न्द्रान् तै ७, ३,११,३; काठ ४३, १; -न्द्रेण मै १,९,५¶; -न्द्रौ तै २,५,४, १[2]¶.

सेन्द्र-ता- -तायै काठ ३४,५¶.

¶सैन्द्र-त्व- -त्वाय तै २, ५,३,६; काठ १२,१२.

से(स-इ)न्द्रिय[i]- > ¶सेन्द्रिय त्व- -त्वाय मै २,४,२; ६; ३,१,१०; ४,४,८.

*सेलग[k]->सैलग[l]- -गम् मा ३०, १८; का ३४,३,५.

√सेव्, सेवते ऋ १०, ११७, २; सेवस्व शौ ५, ३०, ५; पै ९, १३,५.

?सेचक्रमयज्ञा पै १६,१४४,६.

?सेवादघता पै २०,३७,५

?सेसिचाम् पै २०,५९,१.

सेहान,ना- √सह् द्र.

सेहु[m]- -हुः काठ ३४, १२¶; -होः शौ ७,८०,१[n]; पै १,२१,१.

सैन्धव-, °वी- सिन्धु- द्र.

सैर्य- ?सीरी- द्र.

√सो,>सा, सिषासि पै ४,१४,६. ससौ पै ११,२,१[1].

स्यत्[o]- स्यन्ता ऋ १०,२२,४.

?सो पै १७,२३,४.

?सोक्तन[p] पै १७,२२,१२.

?सोक्ष्मा[q]- -०क्ष्मे खि ४,७,७[r].

?सोजा पै १३,१४,१७.

सोतवे, सोतु-, सोतुम, १सोतृ-, २सोतृ-,३सोतृ- √सु(अभिषवे) द्र.

४सोतृ[s]- -तृभिः ऋ ८, ४९, ५; खि ३,१,५.

सोतोस्, सोत्व- √सु(अभिषवे)द्र.

सो(स-उ)दक- -क काठ ४०,५; पै १, ९६,४; -कम् ¶तै १,७,५, २;३.

?सोदकम्[t] पै ९,२२,१०.

१सो(स-उ)दर[u]- > सोदर्य[v]- -र्याणाम् पै ८,१५,७.

सोदर्य-ता- -ताम् पै ८,१५,८.

२सो(स-उ)दर[t]- -रम् पै ६,१४,२[t].

?सोपंद्रिप्सन्तोहानियाढात् पै १८,२६,२.

[a]) सपा. °नि°<>°नी° (माश ८, ६, १, १६-२० च) इति पाभे । [b])से···नी° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[c]) विप., नाप. (योद्धृ-, सेना-) । अर्हत्यायर्थेषु यत् प्र. ।

[d]) सन्यः इति पाठः? यनि. शोधः (तु कौ.) ।

[e]) सपा. सेन्यः <> सैन्यः <> ताश्रा १, ३, ३ आश्रौ ५,३,२२;१२,५ प्रमृ. सौम्यः इति पाभे. । शिष्टं पृ १९१५ *d* द्र. । [f]) पामे. पृ २४६० *j* द्र. ।

[g]) = सेन्य- । स्वार्थे अण् प्र. ।

[h]) सः नः सखा अधि इति चतुष्पदः शोधः (तु. पृ १६६८ *l*, २९६१ *c*) । [i]) बस पूप. = सह् ।

[j]) °न्द्राः इति शोधः (तु. खिसा २०,४) ।

[k]) नाप. (दस्यु-) । [l]) स्वार्थे अण् प्र. ।

[m]) नाप. (श्लेष्मन्- [तु W.]) । *श्लेष्म- (= श्लेष्मन्-) > वावि. यनि । [n]) सा. सेहु- [अर्थः ?] इति ? ।

[o]) विप. [(शारदिष्णु-) अश्व- (वेतु. वें. सा. = गच्छन्- इति, PW. GW. < स्यन्तृ- [<√स्यन्द् ?])] ।

[p]) शोधः पृ २१५२ *g* द्र. । [q]) विप. (लाक्षा-) ।

[r]) सपा. खि ४, ७[2],६ शौ ५,५,७ पै ६,४,६ शुष्मे इति पाभे. ।

[s]) नाप. (प्रजनी-) । <√सू 'प्रेरणे' (वेतु. अन्ये =१सोतृ- इति ?) । [t]) शोधः पृ २५०७ *a* द्र. ।

[u]) कस. पूप. = १समान- ।

[v]) नाप. (सहोदर-) । यः प्र. (पा ४,४,१०९) ।

?सोबवुन्[a] पै १७,२९,१०.

*सोभ->१सोभ्य[b]- -भ्याय[c] मा १६, ३३; का १७,५,२; मै २, ९,६; काठ १७,१४; क २७,४.

२सोभ्य[b]- -भ्याय तै ४, ५, ६, १[c].

सोभरि,री[d]- -रयः[e] ऋ ८,१९,३२; -रिम् ऋ ८, ५, २६; -री[f] ऋ ८, २२,१५; शौ १८, ३. १५; -रीणाम् ऋ ८,२०,८; -†०रे ऋ ८,१९,२; २०,१९; २२, २; कौ २, १०३८; जै ४, २९, ४, -याः ऋ ८,१०३,१४[f].

१सौभर- -रः खि ४, २, १४.

¶२सौभर[g]- -रम् तै ७,४,१०, २; काठ ३३, २.

√सोभरीय>सोभरीयु- -यवः ऋ ८, २०,२.

सोम[h]- -०म ऋ १,९१, ९-११; १३; १५; [१७,९,६७,२८]; ८, ४८, ७;[८;(१०, ५९,६)]; ९,४,[७; ४०,६,१००, २]; २४,[(१,९; ४,४; ८, ६९,१०) ३], ३१, ३; ४३, ६,५५,[(४,२; ८, ७८,८) १]; ६१, २४; ६२, २५, ६३, ३०; ६८,७. ७९,३;८६, [(१, ५१,३) २३], मा ६, २६, १२, ११४†; का ६,७, २; १३, ७, १३†; तै १,३,१३, १; ४, ३२, १†; ४, १, ११, १†; मै २,४, ७;८; †४,१०, १; ३; ५; ११, ६; काठ २, १४[1]†; ३५, १३†; कौ २, १२५†; जै ३, १३, १†; शौ ६, ९९, ३; ११, १, २६; पै २०,५१ ५†; -०म ऋ १,४३,७,८[1];९[2]; ९१,१-२;[३[2]; ९,८८,८[2]]; [४ (६, ४७,२८)]; ५ ७; [८; १०, २५, ७]; १२[1]; १४; [१६; ९, ३१, ४]; १८; १९; २१-२३; ९३, ५; १६४, १९; १८७,९; ४ २८, १; ५; ६,५१,१४; ५२, ३; ७, १०४, २५; ८,४८,४;६; ९;१३; १५, ७८, [८; ९, ४, २ (५५, १)], ७९, ३; ७; ८; ९, १, [१; २९,४; ३०,३; ६७,१३; १००, ५]; २,१; ४, १; ३; ६,१; ८, [३; ६०,४], ८; ९, ७;११, ७; [८; ९८, १०; १०८, १५]; ९; १४, ८; १६, [८; ६४, २५]; १७, ५; १९, १; २; ७; २०, ३; ५; [७ (६२, ३०) ६७, १९]; २२,७; २३, ६; २४, ४; २९,३, ३२, ४; ३३, [६, ४०, २ (६२,१२; ६३,१) ६५,२१]; ३६,२;६; ४०,४; ४१,६; ४२, [६ (४१, ४;६१, ३)]. ४३,[४; ६३, ११], ४६, [५; ६५,१३]; ५१,४; ५५, ३; ५६,३;५९,१; ३; ६१,५; ६; १५; २३; ६२, २७; ६३, १; १६; १८, २३; २४; [२८; १०७, ४]; २९; ६४,१;८; २६; ३०; ६५, १८; १९; ६६, २; ३; ५-७; १५; १६;१८; ६७, १;.५; ६; १६; २६[k]; ३०[i]; ६८, [१०; ९७, ३६]; ६९, ७; ८; ७०, ९; ७४,९; ७५, ५; ७६, ३; ७८, २; ५; ८०, २; ४; [५ (८४, ३)], ८१, ३; ८२, २; ४,८५, १; ४; ५; ८६, ५; १८, २२; २४; ३०; ३७-३९; ४७; ४८; ८७, ९; ८८, ३; ४[1]; ८९, ७, ९०,५; ९१, ६; ९२, ४; ९४, ५,९६, [३;९७, २७]; ४, ११; १३; १६; २४; ९७, १४; १५; १८; २५; ३३; ४२; ४८; ५०; ५८; १००, ३; ६; १०६, ४; ७; १०७, ६; १०;१२;१९; २०; २२-२४; १०८, [(१४, २२) १]; १०९, १; २; ४; ५;

a) सा उपभृत् इति द्विपदः शोधः । पृ १४५० सस्थ. सः इति नेष्टम् । BKA. सोऽबभ्रुः इति ? ।

b) विप. ([अर्थः ?] शोभा-वत्-, दीप्र-[रुद्र-])। (√*सुभ् [= √शुभ्] 'शोभायाम्' >) *सोभ- (भाप.; वैतु. सा. उ. म. प्रमृ. गन्धर्वलोक- वा मनुष्यलोक-वा) > तत्रभवीयः यत् प्र. ।

c) पासा. सोभ्याय <> सोभ्याय इति पाभे. ।

d) व्यप. (ऋषि-, ऋषिका-)। सामन्- + [√भृ (*= √धृप् [तु. 'भाषाद'म्'] 'स्तुतौ') > कर्तरि] भरि- > बस. *साम-भरि- > यावि. यनि. ।

e) बहु. < सोभरु- ।

f) स्त्री. (तु. ?GRV.; वैतु. सा. GW. प्रमृ. पुं. इति?) ।   g) नाप. (साम-भेद-)। तेनदृष्टीयः प्र. ।

h) नाप. (एतदाख्य-वीरुध्-, तद्-रस-) । <√सु प्रसवैश्वर्ययोः 'अभिषवे' (तु. या [११.२] प्रमृ. वा √सु प्रसवैश्वर्ययोः [तु. पाउ १,१४०] इति वा प्रायोवादः?। (√*भस 'मदे' > भावे) *भस- + *भर्म-[पोषण-] > षस. *भस-भर्म- > *भसोम- > यनि. इति मतम् (तु. आवे. हओम इति) ।   i) तु. पृ ११४० i ।

j) सोम नः (माश ११,४,३,१९ काश्रौ ५,१२, १० प) > पासा. कौसू ६८,३१ सुमनः इति पाभे. ।

k) सपा. मै ३,११,१० तैब्रा २,४,८,२ देव इति पाभे. ।

७; १०; १८; ११०, २; ७;
१२;११३,२;४[१]; ११४, १; ३;
४; १०, २५, २-६; ५७, ६;
५९,४;८५,४;१०७, २; १२४,
६; १२८,५; १३९, ४; मा ३,
५६†; ४, १६; ३७†; ५, ७[१];
३५;३९; ६,३३; ७,२[२]; १४[a];
८,९; २६; ४९[१]; ५०[१]; ६३;
†१२,११२; ११३; †१९,५२;
५३; ५४; २६, २५†; †३४,
२०; २२;२३; का १, १०, ५;
३,७,६†; ४,५, ९; १०,८†;
५,२,५; ६; ९, १; ५; ६, ८,
४; ७, १, २[२]; ६, ३[a]; ७,४[a];
८,६, १; ७, २; २२, ३[१]; ४[१];
९,४,४; १३,७,११; १२; २१,
४,२-४; †३३,१,१४;१६;१७;
तै १,२,३, २; १०, १†; ११,
१[१]; ३,४, १†; २; ४, १, २[२];
२८,१;२,३,१०,३[b]; †१४,१[१];
२; ४,८,१; †६, १२, १[१]; २;
३,१,९,३[c]; २,५,१; २[१]; ३[१]†;
४; ७; ३, ३, २[१]; ३[१]; ४, २;
४,११,१†; ५,५, १[१]; †४, १,
११,१; २, ७, ४[१]; ११,३; ३,
१३,१; ३; ५[d]; ७,१४, २; ६,
१,४, ८; २, २, ४; ५; ३, २,
२†; ४; ४,४,२; ३; मै १, २,
३; ५; ७[१]; १२[१]†; ३,३;४[१];
१२[a]; ३०; ३६[१]; ३९; २, ३,
४[b]; ७,१४[१]†; ३,६,९; ८, २;
९,१[१]; ४, ५, ४; ७; ९, ११;
†१०, १[१]; २;३[१]; ४[d], ५[१]; ६[४];
†११, २[१]; ५; †१२, ४; ६;

१३,५†; १४,१[२]†; काठ २,
४; ८[२]; १४[५]†[e]; ३,१[१]; †;
९; १०; ४, ४[a]; ११; १३;
१६; ९, १९†; ११, ९; १३†;
१३, १५[२]†; ११, १४[२]†; १७,
१९[२]†; २०,१५[२]†; २१,१४[२]†;
२३,६; १२†; २४, ९; २६,२[४];
२७, १[१]; २९,३; ३०,६[१]; ३७,
५†; †४०, ८; १०; क १,१६;
२,२[१]; ८[१];†; १६; १७; ३,३[a];
९;११; २५,५[१]†; ३८, २; ४०,
५[४]; ४२, १[१]; †कौ १, ४२७;
४२९ ; ४३०; ४३२; ४३६;
४६८; ४९२ ; ५०१ ; ५०३;
५०४; ५०६; ५०७‡[e]; ५११;
५१३ ; ५१४; ५१६; ५१९;
५२१; ५३२; ५६१; ५६७;
५७१; ५७८ ; २, ६; २५;
३९; ४२; ११७; १२७; १३१;
१३८;१३९; १५७;१५८;१८४;
२११; २२१; २३८; २४५‡[f];
२४७;२७२;२७३,२७६; ३०५-
३०७; ३०९;३१३;३१५;३२०;
३२२; ३२४; ३२५; ३२७;
३३१‡[g]; ३४४; ३४६; ३४९;
३५१; ३६६; ३८३‡[h]; ३८७;
३९७-३९९;४०३; ४३०;५०४;
५१२,५३०; ५३६;५८०;५८६;
५८७;५९१;५९२; ६०४;६६८;
६७३;६७६;६८१;६८२, ६८७;
७१६;७१७;७१९; ७७७;७९७-
७९९; ८५६; १०२९; १०३९;
१११७; ११६०; ३, १, ५; ३,
२; ३, †जै १, ४२, १; ३; ४;

६; १०; ४९, २; ५१, ६; ५२,
५; ७; ८; १०; ११‡[e]; ५३,
१; ३; ४; ६; ९; ११; ५४,
८; ५७, १०; ५८, २; ६; ५९,
१; २, १, २; ३; ५, २; ३,
१,८; ३,४; ५,१; १२,४; १३,
३; ७; १४; १५; १५, ५; ६;
१६,४; १७,५; १९,६, २०,३;
२१,३; १८‡[f]; १२; २३,४;५;
८; २५, १; २; ३; ५; ९; २६,
१; ६;८; १०; २७,१;३; ७‡[g];
२९,१; ३; ४;६;८; ३०,९;३१,
३‡[h]; ७; १७-१९; २३;३३,५;
३९,३; ४०,८; ४१,६; ४२,२;
४४,७;८,४७,६; ४८,२; ३;७;
८; ४९,३; ५५, ९; ५६, १; ४;
९; १०; १४; ५९,१;८; ९;११;
४,१७,१; शौ १,२०,१;५, ३,
७†; ६,६, २; ३‡[i]; ७, १; २;
८,४,२५†; ९, १४,१९†; १४,
१,४‡[j]; -†; पै १, ४६,१;५१,
३;८६,७; २,३९,१-४;६;.६५,
३; ८०,१;३,१६,२[१];५,४,६†;
६,१६,८; १३,५,९; १६, ११,
५†; १७,९†;७०, ९; ९१, ६;
१८,१,४‡[j]; ५†; १९,२,४,५;
७, ८; ९‡[j]; ३, ११; १३, ३;
१६,५; २४,११†; पै २०, ५१,
४†; -मः ऋ १, १८, ४; [५
(४,३७,६)]; २३,[२०; १०,९,
६]; ४५,१०; ४७,[१; २,४१,
४], ६५, ५; ८०, ३; ८८, १;
८६,[४ (८, ७६,९)],९१,२०[१];
१०८, २; ६; १३५, ९; [१०;

a) पामे. पृ १५८८ h द्र. ।
b) पामे. पृ२४९०g द्र. । c) पामे. पृ२५४२ d द्र ।
d) पामे. पृ १४६२ j द्र. ।
e) पाठः ऋ ९,४७,१ सोमाः इति पामे. ।
f) पाठः ऋ ९,४१,४ सुतः इति पामे. ।
g) पामे. पृ८०५ f द्र. । h) पामे. पृ ३०१२ f द्र. ।
i) पाठः ऋ १०,११३,५ इन्द्र इति पामे. ।
j) पाठः ऋ १०,८५,५ मा १९,५ देव इति पामे. ।

(८, ८२,५)]; १३६, ४;१३७,
३; १६४, ३५[a]; १७७, [३; ७,
२४,२]; ४; १९१, ६; २, १२,
१४; १८,६; ४०,६; ३,३५, ६,
७; ३६,६;४४,१; ५०,१; ५८,
९; ६२,१३-१५; ४,२४,५;४९,
२; ५८,९; ५.३६,२; ४०, [२;
८,१३,३२], ४३,५; ४४, १४;
४६,४, ५१,४; ६,२९,४; ३४,
४; ३८, ४; ४१, ३-५; ४३,
१-४; ४४,१-३; २४[b]; ४७,४;
७५ १२; १८; ७, २४,२; २६,
१; २; २९, [१; ९, ८८, १];
३५, ७; ४९,४, ६४, [५; ६५,
५], ९८, ५; १०४, १२; १३;
८, ३, २०; ९, ४, १७, ६;
७; ११; २२,८, ३२, १६; ४८,
१०; ११; ६४, १०; ६६, १५;
७९,१; ८२, ५;७,८; ९२, २४;
९४,४,९६,२१, १००,२;१०४,
९; ९,२,५; १२, ३-५;८, १३,
[१; २८,६; ४२,५, १०१, ७],
१६, [४; १७, ३; ३७, १;
५६, १]; १८, १; २०,[६;९९,
६], २३, [५ (३७, २; ३८,
६)]; २४, ७, २५, ५; २७,
३; २८, २; ३०, ४; ३४,
[२(३३, ३; ५, ५१, ७);
६५ २०], ३६, [५ (६४, ६)],
३७ [५, ६२,१६], ४३,३; ४४,
२;३; ५; ४७,१[c]; ३; ५४,[३;
६३, १३], ५६, २; ६१, २५;

६२, ३०; ६३,३; ६६,२९;६७,
११; ६८,[९; ८६,९; ९६,२३],
६९,१; ४; ७०,७; ७१,९; ७२,
१; [४; ८६, १३]; ५; [७; ८६,
२१]; ७४, ७; ७८, ४; ८१,
२; ८२,[(६२,४) १]; ८४, २,
[(८०,५)३]; ४; ८६, [(७०,५)
३], [(७८, १) ७], १६;१९[d];
८७, ४;७; ८८,५; ८९,१; ९२,
३; ६; ९६,१; ५; [६;१७],७[e];
९; १५; १८;९७, १०, २१;
३५; ३७; ३९-४१, ४५; ४६;
५६; १०१, ६; १६; १०३, ४;
१०६,२; १०; १०७, १; ७-९;
११,१७; १८; १०८,१३;१०९,
१९; ११०, १०, १०, १६, ६[f];
३०, ५; ३२, ९; ३५, २; ४८,
१०; ५९,७; ६५,१; २; ८५,१,
२; ९; ४०[g]; ४१; ८९, ५; ६;
९१, १५; १००, ४; १०३, ८;
१०४,१; १०८,११, १०९, २;
११२, ५; ११६,३; १२४, ४;
१३०,४; १५४,१; १६९, ३[h],
१७३,३[i]; १७४,३; खि १, २,
९; ४,९;७,१; १०,१; ३, १०,
५; २२, १०; मा ५, ३९, ६,
३५; ७,९†; २१[२]; ८,१; ४९,
५६; ९, १९; ३१; ३९; ४०;
१०,१८; ३१; १२, ९८; १४,
२१; १५,१३; †१७, ४०; ४९;
९७, १८,१६, १९.१;२;३[१],५;
७; २५; ७२; ९५; २०, ७९†;

२१, १४,३९-४०; २३, ६२†[a];
२६,२३†;२९,४९†;२४,२१[१]†;
का ५,९,४; ६,८, ६; ७,४,१†;
८,३[१]; ८,२२,३, ९,७,३; १०,
३,१२; ६, १; ११, ३, १; ३;
६,३; १०,१; १३,६,२४; १५,
९,४; १६,३,१०; †१८,४, ८;
१७; १९,१, १०†; ६,१; २१,
१, १; २; ३[१]; ५; ६; २, १४;
५,१; ६, १६; २२, ७, १३†;
२३,२,३; ४,१-१२, २५, १०,
१०†[a], ३३. १, १५[१]†; तै १,
२,३,२; ३,४,१†; ३; ४,१, १;
५.१†; ३९.१†; ४६,१†,७,४,
५¶; ८,४; ११, १; ८, १०,१;
२;१२,२; १४, १, २१,१[२], २,
१,१,६[२]¶; २,७¶;८¶;११,२;
३; ¶२,१०,२;३[२]; ११,५,१२,
३†; ४§; ३,२, ७¶; १०, ३;
४,४,२¶; ३[२]¶; ५, २, ५, ५,
१¶; ३,¶१, २, ४[२]; ६, २§,
७,२; ३; ८,२; २,४,१;१०, १;
३,३,२; ३;११, १†; ४,३,१¶;
२¶; ५,१; ११,१†; ¶५,७,१;
९,३, ४,२,८,१; ३,१०,३; ४,
२,२;१०,१; †६,४,३;५; ६,४;
७,६,१; ¶५,२,६,४; ५, १०,
२; ६,८,६§; ¶६,१, ६,१[१],५;
७,७[१];९,१; ६; ७, १०,५[१],११,
१; २; ६; २,१,७;२,१;६;११,
४;३,२,१; ४§;४,४, १[१];३;४;
५,८,२; ९,१; ११,४; ६,३, ५;

[a]) =मा. लाथ्री ९,१०,१४ । तै ७,४, १८,२ काठ ४४,७ सोमम् इति पाभे. ।

[b]) वैतु R [ZDMG (४८,६८४ [तु. अंशतः GW.])] सोमो>सोमम् उ इति! । [c]) पाभे. पृ ३४६३ c द्र. ।

[d]) पाभे. पृ ३४४५ m द्र. ।

[e]) मा. को २,२९५ प्रमृ. स्तोमात्र इति पाभे. ।

[f]) सोमश्च > सा. शौ १९,५९,२ पै १९, ४७,५ सोमस्य इति पाभे. ।

[g]) =मा. आपमं १,३,१ प्रमृ. । शौ १४,२,३ पै १८, ७,३ सोमस्य इति पाभे. ।

[h]) सपा. खि २, ९, २ शौ २, २६, १ पै २,१२, १ रजुष्टा इति पाभे. ।

[i]) पाभे. पृ १५९५ c द्र. ।

¶७,१,६,१;३;४,१७, १†; ५,
१५, १; २५, २; मै १, २, ३;
१३; ३, ७†; ९; ५, ३; ४;
१२¶; ६,२; ८¶; ९¶; ९,१^{२};
¶१०, ५^{२}; ९; १८^{२}; ११, ३;
५¶; ६¶; १०^{२}; २,¶१,४^{२};५;
¶२,४^{२};६;१३;३,८^{२}; ४,१^{२}¶;
२¶; ३; ¶५, १^{२}; ५^{२}; ८^{२}; ६,
६¶; ८;९; ८,६; ९; १०, ४†,
११, ५; १३,१४; २०;२१; ३,
२, ५¶; ¶७, ४^{२}; ६; ८^{२}; १०;
९, १¶; ¶१०,४; ७; ११,२^{१२};
४†; ६;७^{३}; ९; ११; १६, ३†;
४, १,१¶; ¶३,२; ६; ७^{२}; ४,
२; ३;¶५,३;४;५^{३}; ७;८; ¶६,
१; ३;५^{३}; ¶७,१^{२}; २;४^{३}; ८^{२};
¶८, २; ८;९^{२}; १०, ४†; ११,
२†; १२,२^{२}; ५; ६†; १३, ९†;
१४,१^{२}†;१७; कठ २,४;१४†;
३,१; ४, २†; ५,१; ४^{a}; ७,२;
८, १०^{१}¶; ९,८^{२};११^{२}†;¶१०,
२^{१}; ११^{२}; १२^{२}†; ¶११, ९;२;
३^{२};५^{१}; ७ऽ; ¶१२,३^{२}; ७; ८;
९^{२};†;ऽ;१०^{२};१२;१३^{२};¶१३,
३^{२}; १२; १४, १; २^{२b}; ४^{३}¶;
५¶; ६^{२}¶; १५,५¶; ६; ७;
१७,५¶; ८; १९; १८, ५¶;
१०; २०; ४¶; २३. ६^{२};¶;
१०¶;१२†; ¶२४,१^{२}; २; ३;
६^{२}; ९^{२}; ¶२६,१;२^{२};३;¶२७,
१^{२}; २^{१c};३^{२};४^{२};९;१०; ¶२८,
६^{२}; ७;९^{२}; ¶२९, १; ५^{२}; ८^{२};
९^{२}; ३०,६; ७^{२}¶; १०¶,३१,
२¶; ३२,४^{३१}; ¶^{२}; ३३, ७¶;
¶३४,२; ३;१६; १७^{२};१८^{२};ऽ;
३५, ७†^{d}; १६^{४}¶; २०^{२}¶;
¶३६, ३;१३^{२}; ३७, ५^{३}¶; ९^{२};
१८^{४};३८,१,३;९†;१०; ३९,१;
४,४०,६;७†;४४,६†,४६,१†;
क १,१६; २,८; ३, २†; ५,२;
७,६^{२}¶; ८,११^{२}; २६, ४¶,७,
२८,५†; १०,३१, ६¶; ¶३७,
१; २^{३}; ३; ४; ७^{२}; ३८, २^{२}¶;
४०,४¶; ५^{२}¶; ¶४२, १^{२};२^{२};
३^{२}; ४^{२}; ¶४४,६^{२}; ९^{२}; ¶४५,
२; ६^{२}; ¶४६, २; ८; ४७,
२¶; ¶४८, ९†^{d}; १४^{४}; १८^{२};
†कौ १, १५४ऽ; १५९; १६२;
१७४, ३०६‡^{e}; ३४७, ३५१;
३९२; ४१०^{f}; ४७५; ५१०,
५१२; ५१५; ५२०; ५२७;
५२९;५३१,५३३, ५४०,५४२;
५४६; ५५७; ५५९^{g}; ५६२;
५७२; ५७७‡^{h}; ५८२;२,४५;
७५,१०७,१६८; १७१^{g}; १७३;
२१०,२२४; २६०;२९०,२९३;
२९४; ३१७; ३२३; ३४७;
३४८;३६९,३७८;३९१; ४४३;
४४६; ५०२; ५२५; ५३६;
५३७; ५४८-५५०;५५४;५६३;
६०३;६०५;६३१;६३८; ६४१;
६४२; ६४६;६६३;६६६;७०७;
७०९; ७२२; ८२१; १०१२;
१०४०,११३५;११७६;११७७;
१२०६; १२२०; ३, ३, ८; †जै
१,१६,१०ऽ; १७, ५; ८; १८,
१०;३२,४‡^{i}; ३६,६;१०;४०,
२^{j};४४,२;४९,९;५२,१४;५३,
२; ५; १२; ५४,५; ७; ९;५५,
१; ७; ९;५६,२;५७,४;६^{g};७;
५८,७,१२‡^{h}; ५९,५; २,२,३;
३,८,१;११,३; १६,६;९^{g};११;
१९, ५;२०,८;२२, ७;२४, ६;
९; १०; २६,३; ९; २९,५;३०,
१२;३१;३१, ११; ३४, १; ४;
३९,१,४१, १; २; ४२,३,४-६;
१०,४४,९,४९,१;२; ५१,४;६;
९;५२,१०;५३,४; ५५. ४;७;
५८,४; ६, ५९,४,१४; ४,४,२;
शौ १,६,२†; २९,३†; २, १०,
२^{j}, ३६, ३; ३, ३. ३; १५, ६;
२७, ४;५,१७,२†; १८,६;१४;
२१, ११; २२,१^{j}; २४,७;२६,
१०;२९,१०; ६, ३,२; ५,३†^{d};
१५,३; २१,२^{k};३९,३;४०,१;
५१, १; ५३, १;५८, ३; ७३,
१; ८७, ३†^{d}; ९६, ३; ९७,१;
१०४,३^{l}; ७, १९,२;११९, २;
१२३, १†; ८, १,२; ४, ९†;
११†; १३†; ५, ५; ७, २०;

a) सपा. तै १,६,४,३; ७, ४, ४ आपश्रौ ४, १३, १ प्रमृ. सोमस्य इति पाभे.। b) एकतरत्र सपा. मा ९,३३ प्रमृ. माश ५. २, २,५ सोमम् इति पाभे.।

c) एकतरत्र सपा. क ४२,२ सोमासः इति पाभे.।

d) पाभे. पृ १५९५ e द.।

e) सपा. ऋ ८,७६,९ सोमम् इति पाभे ।

f) सपा. ऋ १,८०,१ सोमे इति पाभे.।

g) पाभे. पृ ३४४५ m द.।

h) पाभे पृ २०७० g द.।

i) सपा. तैब्रा २, ५, ६, २ आपमं २, १२, ७ प्रमृ. द्यावापृथिवी इति, पै २,१,२ गावः इति च पाभे.।

j) सोमो ग्रावा > सपा. शौ ६. ९३, ३ अग्नीषोमा इति पाभे.।

k) पाभे. पृ २५४४ i द.।

l) सोमो राजा > सपा. पै १९, ४९, १२, राज्ञा सोमेन इति पाभे.।

१३, १४; ९, १, ११-१३; २,
१३; १२,२; २२; १५, १४†[a];
१०,१,२२,४,२६; ६,८; १०,
७; ११,७,१४; ८, ७; १०, ८;
९; १२,३, ९; २४; ३१; १४,
१, ११†; २†; ९†; ४९; ५४;२,
४†; १५,२,२२; १४,७,१६,९,
२; १८,२,१‡[b]; १४†; ३,२८;
५५†; ४,६०†; १९, १०, ७†;
१३,९†; १७,३;१९,५,२०,१;
२४, ८;२७,२;४३,५[२]; ४५,८;
५८, २†, †२०,४,३; ५,१; ५;
३४, १५; ८७,५; १३७, ६;
१३९,४; पै १,११,३; २७, १;
३४, २; ४०,२; ४६,१; २,८५,
२; ९२, ३; ९५, ४; १०८, १;
११०,२; २,२१,२;२४,५; २६,
२;५१,३; ६६, ५; ७४-७५,३;
८०,४; ८१,३; ८६,४; ३,१०,
३; २०,४[c]; २४,४; २८,१; ४,
३, ५;७;८, ३; ५, २६, ६; ६,
१८, ७; ७,४,९†; १४,५; १६,
३; ८, ११,९; १३,९†;१७,५;
९,२, १०; १५,२†; १७, ८;९;
१०, ७,२; १५,३; १२, ७,१४,
१३, १,१[d]; २,९; ७,१५†; ८,
७†; ९,९, १४, १,१९; १५,४,
८;५,४; ६,५; ८, ४; १३, ६,
१६,१,२; ९,९†; †१०, २; ३;
१३,१०; १७,७; २७, ५; ३३,
१-३; ३७,१; ४३,१; ६९, ४†;
७३,५; ७७,३,८५,७; ८;१०७,

७; १३५, ५; १३९, २; २३;
१५१, १; १५४, ३; १७. २९,
९; ३६,९,३८,४[e]; ३९,१;१८,
†१,१; २; ९;५, ५; ६, २; ७,
४†; २९,३; १९, १, १३; १५;
३, १५†; ५, १६; ६, ७†;८,
१; ८; १०,६[f]; ९; १२, ६; ७;
१५,४[g];१७,१०[h];२९,३†;३३,
१; ४१,१७; ४३,४; ८; ४९,३;
५१,७†; ५२, १४; ५३, ७-९;
२०, ३,७, १७, ६; २१, २?[i];
२२, ५; ४१, ४; ५; —सम् ऋ
१, १५, १, ५; १६, ७; २१,
१; २८,६, [९; ९,१६,३; ५१,
१],३२,३; १२; ४४,१४; ४७,
[३; ५; ३,६२,१८; ७,६६,१९;
८,८७,५], १०; ८४, [११; ८,
६९,३], ८९,३; ९९, १; १०१,
९; १०३, ६; १०९, ४; ११६,
२४, १३०,२; १३७,३; १७९,
५, २,११, [११; १०,२२,१५],
१५; १७; १४, [१; १०, ३०,
१५]; ६-९; १६,२,४; ५; २१,
१; २२,१; ३०,७; ३६, १; २;
३७,१-३; ५, ३, २२, १; २९,
[१६; ३५, ४][j]; ३०,१; ३२,१;
२,५;९; १०; ३५,९; ३६,[७;
(६,१९,५) १०, ३०, १३]; ८;
३७,[८; ८,७६,७]; ४०, २, ५;
४२, १, [८ (८, ६८,७)], ४६,
५; ४७,१; [२;५२,७], [३;५१,
८], ४; ४८,३;४, ५०,३; ५१,

७; ९; ५३,४;६; ५८,७,६०,५;
४,१८,३; २२, १; २३,१; २४,
६;७; २६,६; ७; ३४, ७; ३७,
३; ४१,८; ४५, [५; ९, १०४,
१]; ४९,६; ५०, १०; ५, २९,
७; ११; ३४,३;३७,४; ४०,[१;
८,२१, ३]; ५१, १२; ६०, ८;
६४,७; ८५,२; ६,१७,१; २३,
[३; ४४, १५]; ४; ७; ४४,
[१४; ८,३२,२४]; २०; ४७,६;
५७,२; ६८,१०;६९,३; ७,२२,
१; ३२, [८; ९,३०,६; ५१,२];
४१, १; ५१,२; ६६,१८; ८५,
१, ९०, २; ९१,४;९२,२; ९८,
३; ८,१,[१७; ९,३४, ३]; १९;
२, ११; २३; २५; ४, ४; १०;
११; १३; ९, ७; १२,१६; १७,
[१; १०, २४,१]; ३१,२; ३५,
[१-३]; [७-९]; [१६-१८]; ३६,
[१-६]; ३८,४; ४८,३; ५१,[१;
५२, १]; ५२, २-३; ५७, ३;
४; ६९, [१०; ९, १, ९; ४,
४; (२४,३)]; ७६, [(१,८६,४)
९][k]; १०; ८७, [(२) ४ (१०,
४०, १३)]; ९१, १; ९५, ३;
१००,८; १०१,१०; ९, १, ६;
११,५; ३५, ५; ६२, २१; ६३,
२१;६८,[८;८६,१७][l]; ७२,२;
७८,३;८४,५; ८५,२; ८६,३६;
८८,१;९५,३;९७,४;३४; ३५[१];
१०१,३; १०९,११;१२; ११३;
१; ११४, २; १०, १४, १३[१];

२८, १; ३०,३;३६,८; ३९,२; ४८,५; ४९,१०;६५,१०; ७६, ७,८;८५,३^{२};९४,१३;९६,१३; ११२,६; ११६, १;८; १२५,२; १४१,३; १४८,२; १६०,२-४; १७३,६; खि१,२,६;४,३;५;२, ६^{२},२१^{२}; ३.३,१; ४,१-३;१४, १^{२}; ४,२,५; ५ ५,३^{२}; ७,२.३; ४,५-१४; १५^{२}; १८; ५, १-९; ११; १२; खिसा २६. १७; मा ४, २०; ३१†; ६, २१; ७, ४; २५; ३५†; ३७†; ३८; ८,१०; ३९†; ९. २३^{a}; २६†; †१२, ४७;५५; १५. ६०; १९.२; ४; ३२; ३४; ३५; ७४; ७५; ७९; २०,२७^{b}; ३१; ५५; ५९; ६३; ६६; २१, ४०; ५८; २३, ६४; २५,१६†; २६,४;५; २८,२६; .३३.६३†; †३४, १८; ३४; का ४,६,५; १०,२†; ६,५, १; ७. २,१; १०, ३; १७, १†; २०, १†; ८,६,३; १४,१†; १०, ५, १^{a}; ५†; †१३,४,३; ११; १६, ७,३; २१,१,२; ४; ३,१; ३;४; ५.२^{२}; ५; २२,२,४^{b}; ८; ६,१; ५; ९; १२; २३ ४,१२;६,११; २५, १०, १२; २७, ११, ३†; २८,३,१;८,१; ३०,३,३; ३२. ५,९†; ३३,१,१२†; तै १, २, ४,२; ७,१; ८,२†; ३,११, १; ४,१,१; ३,१;११,१, १८-१९, १†; २७,१; ३०,१†; ४२,१†; ७,१०,१^{a}; ३†; ८, १८, १^{२}¶; २१,१†; ¶२,१,२,७, ३,३; ४; ५,५; ६; १०,१^{२}; २,१०,१,४;

३,२,६^{२}; ७; ३,१; ३; ४; ११, १; ४,१२,१^{२}; १४,३†; ५, २, १^{२}; ५,५; ९, ४$; ६, १०, ३; ३,१,¶२,१; ४^{२}; ८, २; २, ५, ४¶, ८,६†; †४,२,४,२;४;५, ५,६,३†; ¶६,१,१,३;६,३-५; ७,७^{२}$; ९,१; १०, १^{२}; ३; ४; ५^{४c};११,१; ४^{२}†; ५; ६; २,१, ३; २,४-६; ३,१; ३,१,२^{२},२, २; ७,५; ४,१,३$; ३,१; ४,४; ७,१; ८,१^{२}; २; ५, ७, ३^{२}; ८, ४$; ५^{२}; ११,३; ६ ७,१;९,२; ७,१,६, २^{२}; २,१०,४^{d},४,१०, १; १८,२‡^{e}; मै १,२, ४; ६†; १८; ३,५; १५†; १९†; २२†; २३†;२९;५,४; ७,४¶; ९,१^{२}; १०,१८^{२}¶; ११,४^{२a};†; ५^{३}¶; ¶२. १, ४^{२};२,१३^{४};३,५; ८^{२}; † $;४,१^{२},३; ५,५^{४}; †७,११; १६,८,१†; १३,९†; ३,२,८†; ¶७,१^{२};३^{२};४^{५};$,६^{२},$;७^{६};$; ८^{३},¶८,१; २^{४}; ८; १०^{२}; १०, ५^{२}¶; ७; ११,२; ३^{४}; ५; ६^{२}; ७^{३};†^{२}; ¶४. १, १; ३; ५, २^{२}; ३; ४; ५^{२}; ६^{२}; ७; ८^{५}; ६, १; ७,२^{४}; ३;४^{१};$; ७^{४}; ८, ३; १०,३$. १२,३$,४†;१३,५†; १४,२†; काठ २,५;६^{१};†.३,८; ४,१, ८^{१}†; ९†; ११; ७, २; ९¶; ९, २^{२}¶; ८^{२}; १०, २¶; ¶११,१^{१}; ८; १२,९†; १०^{२}¶; ¶१३,५^{१}; ६; १४, २†; ५^{१}¶; †१६,११; १९; १७, ११^{१}; २०, १५^{२}; २१, ३†; ¶२३, ८^{१}; ९; १०^{२}; ¶२४,१; ३^{४};^{१};६^{२}; ८;

९^{२}; ¶२५,१;९, ¶२६, १^{२};२^{१}; ¶२७,१;२$,४^{२}; ¶२८, २; ५; ६^{२}; ७; ८^{२};$,९^{२}; ¶२९,२; ५; १०; ¶३०,७; १०; ३१, २¶; ३३. २^{२}¶; ¶३४, ३^{१}; १७^{३}; ३५,५,७†; १६¶; ३६,१३^{२}¶; ३७,५¶;१३;१८^{२}†; $३८,१^{२}; २^{२}; ८^{४}; ४०, ५; ४४, ७‡^{e}; क १,१७; १९^{२};†; २,१५; ३, १; ६^{२}†;९; ५,२;८,५¶; ११^{२}; †२५,२; ९; २९, २; †३१, ३; १८; ३६, ५¶; ¶३७, १^{२}; २; ४^{३},$; ७^{२};$; ¶३८,१; २^{२};४; ¶४०, २; ४^{२}; ५^{१}; ¶४२, १^{९}; २$; ४^{२}; ¶४४,२$;५; ६^{२};७; ८^{२};$, ९^{२};¶४५,३;६; ¶४६, ३, ८; ४७,२¶; ४८, ६; ९†; १४¶; †कौ १, ५१; १२३; १९१;२२९;२८५;३०८; ३८४; ३९८; ४०२; ४५७; ४९९; ५१२; ५२५; ५३५; ५४४; २,१५; १६; ४९,२०९;२१०^{२}; २७७, ३३८; ३५६; ४००; ५७५; ५७७; ६६३; ६८३; ६८४; ७९५; ८२१; ८३६; १००७; १०७२; †जै १, १०, १; १३,९; २०,७;२४,५; ३०, ३,३२,६; ४३,४; ४४, ८; ४५, ४; ४८,१; ५२,३; ५३,२;५४, ३; ५५,३; १०;३,२,६;७,५,८; १९,४; ५^{९}; २३, ९; २८, १०; २९,१३;३१, २०; ४७, १; ३; ५५,४;५६,११;१२; ४,४,२;९; ९,१०;१६,४; २१,१०; २५,३; शौ २,५,७†; ३.८, २‡^{f}; १६,

^{a}) पाभे. पृ ३४६५ *b* द्र.।
^{b}) पाभे. पृ १०९० *b* द्र.।
^{c}) पाभे. पृ २६२० *d* द्र.।
^{d}) गरा. काठ ३४,११ राजानम् इति पाभे.।
^{e}) पाभे. पृ ३४६४ *a* द्र.।
^{f}) पाभे. पृ १५९२ *l* द्र.।

१‡; २०, ४†; ४, ६, १; ३०,
६‡; ४०,४; ६,२, १; ३†; ७.
१५,४;३९, ३; ६०, १†; ८१,
२;९९,१; १०२, १†[a]; १०,२,
१९;७, ३६,१०,३;९;१२;३२;
१२,१,३८;१३, १,२;२७;१४,
१, ३[२]†; १९, १८,३; २४,३[b];
†२०, §२,१-४; ३,१,६,२,५
७,४;१३,१;२०,१; २४,१; ८,
३२,३; ३८,१; ४२,३;४७, ७;
५७,४,६७,४;७; ८६,१[a]; ८७,
३; ९२, ७; ९५.१, ९६,२-४;
१०९, २; १११,१; ११७, १;
१४०,२; पं १,९६, १; २,३०,
२†; ५१,३; ५७,२; ३,२९,१,
३४,६†; ३६,६‡[c]; †४,२६,१;
३१,१; ५,३६, ६, ४०, ५; ६,
१०,६; ७.१७,३; १२,७, १४;
†१३. ६,३; १२; १४,१,१३;
१५; १५, ५, १०; १६. ६१,
२; ५; १०७, ३; ९; १०८,२;
११०, २; १७, ४, ९†, १०,६;
१८,१, ३[२]‡; १५, २; १७,७,
१९, १, ४; ५†; ६, ४†; २०,
३, ३; ६,५†; १०,२; ४; ३१,
७†; ३३.९†;५१, १‡[d]; -मस्य
ऋ १, ४, २; १६, [३; ३,
४२,४; ८, १७, १५; ९२, ५;
९७, ११; ९, १२, २]; २२,
[१; २३,२; ४, ४९,५; ५,७१,
३; ६, ५९, १०; ८, ७६, ६]
३४,२; ४६,५; १२; १३; ४७,
[९; ८,८५,१-९], ५५,[२; ८,
१२,१२],८५,१०;८७,५;१०८,

[१; ६-१२]; [३; ६,६८, ११];
५; १०९,२; ११७, १; ११९,
९; १३४,१; १३६, ६; १३९,
२; २,८,६;१४,४, १५,[२-९];
१६,६; १७,१; ३, १, १; १२,
३;४०,७; ५३, २; ४, २०, ४;
२६,७; ३२, १७; ३५, २; ५,
२९,३; ४३,४; ६,२८, ५;६९,
५;७; ८,१,२०; ४, [१२; ५३,
४ (६४, १०)]; १४, ७, ३२,
१;२८; ३४,१०; ३७, [१-६];
४८, [(२ १२,१५) १४]; ६५,
३, ६८, १४; ७२, १७; ७७,
४; ९२,२३; ९, ८०, १, ८१,
१; ८७, ८; १०,३४, १; ५५,
८; ८५, ५; १०४, ६; ११३,
१; ११४, ५; ११६, २; ११९,
[१-१३]; १४९, ५; १६७, ३;
खि १, ४, ८; २, १३, ४,
३, ५, ४; ५. ३, ४; ५, २[२];
४[२]-११[२]; ७,२,८; १०; ४, ५,
५ १०; मा ४, १०, ५. १; ६,
३४, ८, ३७, ४९; १०, ५; ६;
१५; १७, १९, १३; १५; २१;
२३; ३३; २१, ४६;४७, २३,
६४, २५ ४, का ४, ४, ३; ५,
१,१; ६,८,५;८, ११, २; २२,
३, ११,४,१; २; ५, ६; ६, १;
२१, २, २; ४; १०; १२; ३,
२, २३. ५, ४, ५; २५, १०,
१२; २७,५,१; तै १, १, १४,
१†; २,१,१; १०,१; ४,१, १;
७,१†; ६,४,१; ३[e]; ७,४,४[e];
८,१२,१; १४, १[२]; ¶२,१,३,

४; ३,१४, ५[२]†; ५, २; ७; ६,
४; ३,¶१, २, १[२]; ४; ८, २[२];
२,५,१[२]; ३,३,२; ९, १; ४,४,
१०,१; ११,२; ५, ५, ११,१[२];
७,२१,१; ¶६,१, १, ३§, ३,
३[२]; ६,७; २,१,२[२]; ३, २, ६;
४, ४, ४, ५, ३; मै १, २, ६;
९; ३,३; ४, १२¶; ५, २; ८;
६,९¶; ७,४[२]¶; ९,१[२]; २; २,
¶५, १; ५;८;१०§; ६,८,१०;
११; १३,२०[२]; ३,¶७,४[५]; ८[४];
९[२]§; ९,१¶;१०,२¶; ११,७;
१५, ४; ४,४,२[२]; ४; ५; ¶५,
२[५],५;७[२]; ६,३¶;¶७,२[१]; ७[१];
११, २†; १३, ७[१]†; १४,५†,
काठ २, १; ३; ८; १५†; ३,९;
१०; ४, १५†; ६,९; ७, ६,९,
२[१]¶; ८[२]; १०; १३,९; १६†;
१५,६; ७[२]; १८,२१; २२, ५;
२४, ६[१]¶; ८; ¶२७, १[१]; ३;
३०, ६; ३२,१; ३४,२¶; ३५,
३; ५; ३७,५¶; ३८, २; ३९,
१३; ४०, ५;५३, ११; क १,
१३; १५; २,२; १६,१७; ४,८;
८,५[२]¶; ११[२]; ३७,७[१]¶; ३८,
१; ¶४२, १[१]; ३; ४८, ४, ६;
†कौ १,११०§; ३०७; २,२१;
२८२; ३०४§; ४३८; ५४७,
९९०; १०११; †जै १, २०,
६§; १२,५;३,२,१२; ६,११§;
२३, १४; ३३,१८; ४३, ३; ४,
१८,६; ८; शौ २,५,३; ३,५,४;
४, ४, ५; २१, ५†; ५, ४, ७;
२८,६; २९,११; ६,६८,१; १[f];

---

a) पामे. ११३६६ m द्र । b) पामे. १ ८१७ i द्र. ।
c) पाठः. ऋ १,१०२,९ सोमम् इति पामे. ।
d) पाठः. ऋ ८,१०१,१ अग्निम् इति पामे ।
e) पामे. १ ३०६५ a द्र. ।
f) पाठः. मा २४,१२ प्रमृ. सोमाय इति पामे. ।
g) = पाठः. तैआ २,७,१७,२ कौगृ १, २१, १२ पागृ २,१,११ मागृ १, २१, ६ प्रमृ. । पागृ १, २८, १५ इमदयमे इति पामे. ।

७, ६०,२†; ८६, ३; ९, ४, ५; १५; १०. ५, ९; ११, १, १८; १४,१, ४†; २, ३‡[a]; १५, २; २४; १९. ६, १६; ५९, २‡[b]; †२०, ६, ७; २४, ४; २८, १; ३९, २; ५४,२; ५७,२; ६८,२; पै १,९६ २; २, ७,४; ३२, ३; ३६, १; ५९,४; ६८,३; ३,१३, ४; ४,५,५; ५,१३, ४; ६.३,७; ९, ५,१४; ६,९; १०, १०, ४; ५; १३, २, १८; ९, ११; १६; १४, १; १४, १,१७; १६, २४, ४; ६[c]; २५, ४; ७१, २; ९०, ८;१२८,४; १८.१,४†;७,३‡[a]; १९, ११,२; १७,१३; १४;४१, १; ४२, १४; ४७, ५‡[b]; २०, ६,६†; –माः ऋ १,२,१;१३५, ६; १३७, [१; ९, ६४,२८]; ३, ३६, २; ४०, [४; ४२, ५]; ४, १४, ४; १७,६;५,२७,५; ३०, ११; ८, २,७; १०; २८[२]; ५२, १०; ९३, २५; ९,८,१; १२,१; १३, [३;४२,३ (४३,६; १००, ६; १०७, २३)]; १६, ५; १७, [१; २३, १]; २१, १; ३३, [३ (३४,२; ६५,२०; ५,५१, ७)], ४६, २; ६२, २२; ६३, ४; २५; ६४,[(३६,५) ६]; ६९, ९; ८७, ५; ८८, ६; ९७, २०; २६; ९८, ११; १०१, ४; १०; १०, ४२, ८; ४६, ७; ७८, २; ९६, ६; खि ३,४, १०; ५, ७, ४, ९-११; मा २६, ४२; ३३, ११†; का २३,५,२; ३२, १,१†; ¶तै ६.४,७,२; ५,१,४; मै १, ९, १[२]; ३, ७, १०¶; ११, ४; ¶४,३.६; ५,२; ५[२]; ८; ६, ४; ५[२]; काठ ९,८[२]; १२,८¶; २४, ९¶; ¶२७,२[२]; ७; १०[१], क ८, ११[२]; ३८,२¶, ४२,२[२]¶; ४८, ११‡; †कौ १,११४‡[d]; २१२; २१३; २९४§, ५४७, ५४८; २.४; ११६,२२२;३४५; ३८६; ४११; ४५१;५२८,५३९;५४६; ७०४‡[d,e];१०२८;१०४९; †जै १,२१,१‡[d]; २=,९§; १०;३१, २§; ५६,५; ६;३. १, ६; १२, ३; २०, ६; २९, २; ३१, ६; ३१; ३४, ९; ४१, ४; ४२, ५; ४३,२;४,७,९‡[d],१६, ८, २१, ७; ९; २६, ७; शौ २०, ६, ४; २४, ५;३१, १; ८९, ८, १३७, ४; –मा३ तै ६, १, ९, १५; –माद् ऋ ७ ३३,२; ¶तै २ १, २, ७; २,१०,४; ३, ११,१; शौ ४. १०,६[1]; ११, १०, ९; पै १, ९३, १; ११, १,१३; १६. ८५, ८; –मान् ऋ ३,३६,३, ७,९८, २; १०, २८,३;४२, ५; खि ७, ६, १; तै ७,१,८,२[२]¶, ¶मै ४, ६, ३[g],७, ४[२]; काठ १७, १९; २६, ९[१]¶; क ४१, ७[१]; †शौ २०, ८७,२; ८९, ५; –मानाम् ऋ १, ११४, [६; ४, ४७,२[h]; (५, ५१, ६; ८, ६, १९; ३२, २३)], ४,३२,१४; ८,९३,३३; खि ५ ७,४,१८; मै ४,६, ३¶[g]; १२,५; काठ १७,१९;२७,७[२]¶; २८, ९¶; क ४४, ९¶; कौ २, ९७९[h];११४२; जै ४,२३,१०[h]; –माय ऋ ८,४८, १२; ९, ११, ४, ६५,७; १०३,१; खि ५, ७, २,११[२]; ४, १५[२]; मा २, २९; ४, २४[४]; ७, २; ८, ४९; १०, ५; २३; १६, ३९; २२,६; २७; २४, २२;२४; ३२[1]; का २, ७, १; ४,८,१[४]; ७, १,२; ८, २२, ३; ११,४,१; ७, ३; १७,६.३; २४,२,१;१३,१, २६, ५, २;४; ७,२[1]; तै १,४,१,२; ८,५,१¶; १०,१¶; १३,३; १५,२; ¶२, २, ११,६[२]; ३,३,४; ५, १; ६, २, १; ३,१,२,१[1]; ३,३,२; ४, २¶, ४,५,८,१; ५,६, १९, १; २१,१; ६,२, १, ७¶; ७,१,६, २¶; १४,१; १६-१७,१; मै १, ३, ४; ११,१०; २,¶२, ६; ७; ६,३; ६¶; ११; १२; ९,७; ३, ७, १०, १२,२;७; १४, ३; ५; १३[1]; ४, ४,६; ९,८; १३, ९[१]; काठ ९,६; ११, ३[२]¶; १५, २; ५¶; ७;८, १७,१५; २४,८[१]¶; २७, १; २¶; ३०, ६; ४१, ५; ७†; ८†; ४७,१[1]; ४९,९; ५०, १; क ८,९; २७,५; ३८, १[१]¶; ४२, १; २¶; †कौ १, ५७३; २,७९४; जै १,५८,८†; शौ २, १३, २; १२, ३, ५८; १५, २, २३; १८,४,७२; १९, २४, ४;

a) पाभे. पृ ३४६४ g द्र. ।
b) पाभे. पृ ३४६४ f द्र. ।
c) सपा. शौ ९,४,६ सोमेन इति पाभे. ।
d) सपा. ऋ ८,६४,१ स्तोमाः इति पाभे. ।
e) स्तोमाः इति S. ।
f) सपा. पै ४,२५,२ होमात् इति पाभे. ।
g) सपा. दक. काठ २७,७ महान्, महाणाम् इति पाभे. ।
h) = सपा. शौ ८,८,४ । ऐमा ३,५[१] आपश्रौ १९, १,१ प्रमृ. सोमस्य इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ ३४६८ f द्र. ।

४३, ५; पै १, ३५,२; २, ५४,
४; ५,३५, ५[२]; १५,६,१; १६,
११८,४; १२१-१२३, ४; १७,
२१, ५; ४१, ८; –†मासः ऋ
१, ५, [५; १३७, २; ५, ५१,
७; ७,३२,४; ९, २२, ३, ६३,
१५;१०१,१२]; ७;१६, [६;९,
४६,३]; २३, [१; ८, ८२, २];
५३, ६; १३५, ६; १३७, १;
१६८, ३; ३,३२,१५; ३६, ३;
४;४६,४; ४,४२, [६; १०,४८,
४]; ५,३०,१०; ८,९,१४; ७६,
८; ९३, [(५३, ३) ६; ९, ६५,
२२]; ९, १०, १; ३; १७, २;
२२,१;२३, [४ (३६, २)१०७,
१४]; २४,१; ३१, १; ३२, १;
३३, १;६४,४; १०१, ८; १०,
४३,४; ७; कौ १,२९३; ४७७;
४७८; ४८२; ५१८; २, ११४;
११९; ३६९;२०६;३११;३८४;
४५२, ४६९; ४७१; ५१३; जै
१, ३१,१;५०,१;२; ६,५३,८;
३,१२,१; ६; १६, ७; १९, १;
२५,७; ३१,४; ३४, १०; ३५,
६; ४०,९; ४.८,९;२१,८; २७,
४; शौ २०, ८, ३; १७, ४; ७;
२१, ६; ६९, ३; ५; ११२, ३;
१४१,४; –मे ऋ १,५, [२; ८,
४५ २९]; ८०,१[८]; १७७,२; ३
१५,९; ४०,१; ६,२३,१; ५;६;
१०; ४०,३; ७,९४, १०;१०३,
७; ८,५०,५; ९,९७,३५;१११,
३; ६; १०, २८, १२; ४२, १;

४३, २; खि ३, २, ५; ¶तै ६,
१, ३,३; ४,२; २,३, ४;३, १,
६; ४,९[२]; ५,७,३[२]; ६, ९, २;
¶मै २,१३,१३ऽ; ३,२,६;६,३;
७; ४,४,४;७,१; काठ १०,२¶:
¶२८, ४; ७; ४०, ३; ¶क ४४,
४;७;कौ २,११;२१०; जै ३,९,
५;११,५;शौ ३,२१,२;†२०,१,
१; ६,१; १७,२; ६८,१२; ८९,
१, पै ३,१२,२; ५,२९,१; १९,
४८, ७; –†मिऽमे ऋ ८, ९३,
१७; कौ १,१८८; जै १,२०,४;
–मेन ऋ १, १६३,३; ५, ३४,
२; ५१, ९; ९, ११३, ६; १०,
५७, ३[७]; ८५, २[१]; ९७, २२;
१०९,५; खि ५,७,४, १५; मा
१,४; ७, २९; १०, ३०; १२.
९६†; १९, १; २९, १४†; का
१,२,४; ९,१, ४; ११. ९, २;
१३,६.२३†; २१, १, १; ३१,
३.३†; तै १,१,३, १; ८, २१,
१; ¶२,५,६, १; ६, २, १;
¶३,२,२,३; ३,२[१]ऽ; ४,३,३
५,४,३; †४,२,६,५; ६,७, १,
¶६,१,५, २; ३, २, १; ४,८,
२; ६,७, २ऽ; ७, ३, ११, २;
¶मै १,१, ३ऽ, ६, ११; १०,
५; २,१,७; २, ११[१]; ३, ८ऽ;
४,१; ३,४,५;९,१[१]; ४,१,३ऽ;
३,५[१];६[१]; ५, ५[१]; ७,२ऽ, काठ
१,३; ७,९¶; ८, १[४];¶[१]; १०,
१¶; १२,८[१]¶;९; १३, १२¶;
२२,२¶; २६,९¶; २८,१०[१०];

२२,२;४[२]¶; ३१,२;३५,२०¶;
३७,४¶;५¶:१८,४०,६†,४३,
१; क १, ३; ६, ६[४]; ¶[१]; ४१,
७¶; ४२, १¶, ४५.३; ५[२]¶;
४७, २; ४८, १८¶; जै २, ४,
७[a]; शौ ५,७,५; १७, ५†; ६,
८९,१; ९,४,६[e]; १०,१०,१३;
११,१,२५;१४,१,२[१]†;१८,३,
८; १९,३९,५-८; पै ३,२८,३;
४,३०,४;५,१६,१;७,७,६;९,
१०;१०,५-८; ९,१५,५†; १६,
९१,५; १०८,४; १८, १,२[१]†;
१९. ३३,२; ४९,१२[f]; ५०,९;
२०, ५९,७; ६०,६; –मेभिः ऋ
२,१४, [१०;६ २३,९],११, ६,
२०,१३; ४२, [२; ८,१२,२०];
३;८,१, २३; ४६,२६; †कौ २,
७९१; ७९२; –†मेषु ऋ ६,
२४,१; ८, १३,१; ६६,६; ९२,
२६; ९७, ६; कौ १, ३८१;२,
९६; जै १, ४३,१; ३, ९, १०;
–†मैः ऋ १, १०८,४,२,१४,३;
३,३५,५; ४, ४१, ३; ६, २६,
६; ७, २८, १; ३७, १; ८, २,
३७, ६२,५; १०, ४३,६;१४८,
३; खि १ ५,८; मै १, ११,६¶;
४,१४,५; काठ १४,६¶; कौ १,
३१४; जै १, ३३, २; शौ २०,
१७,६; –¶मौ तै ७,५,५,१; मै
४, ६,३;७,१; ४; काठ १०,७;
२७,४; ३४,४;१८; क ४२,४.
१सौम्य, म्या[b]– –म्यः मा १९,
५८[१]; का २१,६,१[१]; तै ¶२,१,

[a]) पामे. पृ ३४६५ f द्र. ।
[b]) = सपा. ऐब्रा ३,११ शाश्री ५,२, ११ । माश २,
६,१,२९ शौसू ८९,१ स्तोमेन इति पामे. ।
[c]) सपा. क ४९,१ स्तोमेन इति पामे. ।
[d]) सपा. ऋ १०,५०,३ स्तोमेन इति पामे. ।
[e]) पामे. पृ ३४६१ c द्र. । [f]) पामे. पृ ३०६५ l द्र. ।
[a]) विप. । प्रागदीव्यतीयेष्वर्थेषु ण्यः प्र. उसं (पा ४,१,
८५) । स्त्री. सौम्या– इत्यत्र टाप् प्र. द्र. ।
[b]) सपा. मा २४,९; १४ प्रमृ. आपश्री २०,१४,०
सौम्याः इति पामे. ।

२,८; ९[२]; ४,३; २,१०, ३; ४; ३,२,७;३,२; ४; ५, ५,२२,१[a]; ¶६,६,७, १[२]; २; ७, ५, २१, १¶; मै १, ६, ८¶; ९, ५[४]¶; १०,१[४]; ¶२,१,४[२]; ५; ६; २, १३; ३, ५; ५, १; ५; ६, २; १३[२]ऽ; ३,९,१¶; ¶४,४, ७; ७, २[४]; ८[२]; ९; काठ ¶९, ४[२]; ५; १३[४]; १०,२¶; ¶११,१,५; ८; १२,३¶; १३, ५[२]¶; १५, १; २; ९[२]¶; ¶२९,२[२]; ८[२];९; १०; ३७,२[४]¶; ४५, १८; ४८, १[a]; ¶क ८, ७[२]; ८; ४५, ३[२]; ४६,२; ३; –म्यम् ¶तै १, ८, १,२; २,१; ४,२; ८,१; १७,१; २०,१; २,१,२,७[२]; ८; ९[२]; ३, ३[१]; ४;३,३,१;२; ११,१; ५,३, ५;६,१,१,३; ¶मै १,८,१०ऽ; ९,५[२]; २,३,५; ५,१; ४;८; ४, ७,९; ¶काठ ११,१;२; ८;१३, ३; ५; २३, ७; २९, २[१]; १०; ३२,१; ¶क ३६,४; ४५, ३[१]; ४६,३; पै ६,१०,७; –म्यया तै २,४,९, ३¶; –म्यस्य मा १९, २३; का २१,२,१२; तै २, ३, ३,२¶; काठ २९,२¶; क ४५, ३¶; पै १९, ४२, १०; –म्या तै २,४,९,२¶, –म्याः मा २४, २; ९[a]; १४[a]; का २६, १, ३; २-३,४[a]; तै ३,१,९,३[२]¶; ५, ७,२¶; ५,६,१५, १; १९, १; ६,४,१,३¶; मै ३,१३,३;१०[a]; १२[a]; १३[a], १५[a]; १६[a]; काठ ४९,५;९; –म्यान् पै १९,४२, ११-१३; –म्यानि तै २, ४, ९, २¶; –म्याम् खि ४, २, ८; तै ६,४, ४, ४¶; काठ ३७, ५¶; –म्ये काठ १२,४¶; –म्येन खि २,१४,९; ¶तै २,४,६, १; ६, ६,५,२; ¶काठ १०, २[२]; २९ २; क ४५, ३¶; –म्यैः पै ६, २२,३[b].

¶सोमी– -मी मै १, ७, ४[२]; १०, १२; काठ ९, २[२]; क ८,५[२]; –मीः मै १,१०, ९; २, १,५; ६[२]; ५,१; ३, १०,४; ४, ३,२; ४, ७; काठ ११, ५; २३, ८; २६,२[१]; ३६,३; क ४०,५[२], –मीभ्याम् मै ३, २, ५; –मीम् मै ३,८,२; –म्या तै ५,२,६,४; ६,३,२,३; मै ३,९, १[२]; ४, ७, २; काठ ११, १०[२]; २०, ४; २६,२[१]; २७, १[c]; २९,२; ३७, ५; क ३१,६; ४०,५[१]; ४५,३.

२सौम्य,म्या[d]– -म्याः ऋ ८, ५९,४; खि १,६,४.

३सौम्य[e]– -म्येन शौ १९, ४५, ८; पै १५,४,८.

सोम-काम– -मः शौ २०, ३४, १७; पै १३, ७, १८; –मम् ऋ १, १०४, ९; ८, ६१, २; कौ २, ५८४; जै ३,४७,१०; शौ २०, ८,२; ११३,२.

सोम-क्रयण(बप्रा.)[f]– -णाः मा ४, २७; का ४,९,४; तै १,२,७,१; मै १,२, ५; काठ २, ६; क १, १९; –णान् तै ६,१,१०, ५[२]¶; काठ २४, ६¶; क ३७, ७¶; –णे तै ६,१,९,२¶.

¶सोमक्रयणी[g]– -णी तै ६, १, ७,२; ४; ७; मै १, ६, ४[२]; ३, ७,३[२]; ४-६; काठ २४,१[४]; ३[४]; क ३७, २[२]; ४[२]; –णीम् काठ २४,३; क ३७,४; –ण्या तै ६, १,७,८; मै ३,७,७; काठ २४, २;४; क ३७, ३; ५; –ण्याः मै ३,७,४; –ऽण्याम् मा ८, ५४; का ९, ७, १; तै ४, ४, ९,१[h]; काठ ३४,१४; –ण्यै तै ३,१,३, १; ६,१,८,२,४.

¶सोम-गृहपति[i]– -तयः मै १, ९, ४; काठ ९, ११.

†सोम-गोपा[j]– -पाः ऋ १०, ४५, ५;१२; मा १२, २२; २९; का १३,२, ५;१२; तै ४, २,२, ३; मै २, ७, ९[१]; काठ १६, ९.

¶सोम-ग्रहु– -हम् तै ३, ५, ९,३; –हाः, –हैः काठ १४, ६[१].

सोम-चक्षस्[i]– -क्षाः तै २,२,१२,४.

सोम-च्युत[k]– -तम् तै १,४,४१,२; ६,६,१,३[१]; मै १. ३. ३७; ४, ८,२; काठ ४,९; २८,४; क ३, ७,४४,४.

सोम-ज– -जान् पै १३, ३, ९.

सोम-जा– -जाः शौ ४,३,७; पै २, ८,६; १९.५२, १६.

---

a) पाभे. पृ ३४७० i द. ।
b) सपा. शौ ४,३४,२ सोम्येभिः इति पाभे. ।
c) सपा. क ४२,१ अनया इति पाभे. ।
d) वि. (स्रग्-)। अर्हार्थे यत् प्र. उसं. (पा ५, १,६७) । e) भावे ष्यञ् प्र. ।
f) भाप., वि. । g) नाप. (सोमक्रयसाधनी- [धेनु-])।
h) सपा. अप्राय ३,१ सोमक्रयणे इति पाभे. ।
i) वि. । बस. ।
j) नाप. (सोम-रक्षक- [अग्नि-]) । पस. पूप. स्वरः [पा ६, २,४२ (द्र. सा. उ.; वैतु. पक्षान्तरे उ [मा १२, २२] उस. पूप. = सोमिन्- इति, म. उस. इति?)] ।
k) वि. (रावन्-) । तृस. ।

सोम-जामि[a]— -मयः ऋ १०, ९२, १०.
सोम-जुष्ट— -ष्टम् शौ २, ३६, २; पै २,२१,३.
सोम तेजस्[a]— -जा. शौ १०, ५, ३२; पै १६, १३१, ८.
¶सोम-दक्ष[b]— -क्षः मै ३, २, ७; काठ २०,८;२१,९; क ३१,१०.
सोम-देवता-> ¶सोमदेवत्य- -त्यम् काठ २९,२; क ४५,३.
सोम-धान[c]— -नः ऋ ६,६९,६; शौ ७,११६, १, ९, १, ६; पै १६, ३२,७; २०,९,९; -नम् ऋ ९, ७०, [९; १०८,१६]; ९७,३३; खि १,११,३; -ना ऋ ६, ६९, २; -नाः ऋ ३,३६,८.
सोम-नेत्र[d]— -त्राः मा ९, ३६; का ११,१,२; मै २,६,३; काठ १५, २; पै २,५३,४,-त्रेभ्य मा ९, ३५; का ११,१, १.
सोम-पु— -०प शौ १,८,३, २,१२, ३; पै २,५,२; ४, ४, ९; -पः काठ १३, ६¶; -पम् मै २,४, १[e]¶; पै ३, ९, २[f]; -पान् तै ३, २,८, २[g], मै १,१०,१८¶; ¶काठ २६,९,३६,१३; क ४१, ७¶; शौ २,३५,३[g]; पै १,८८, २[g]; -पानाम् मै १,४, १२[h]¶,
-पेभ्यः खि ५,७,४,१७;-¶पैः काठ २६,९[1]; क ४१,७[1].
†सोम-पति— -तिम् ऋ १, ७६, ३; -०ते ऋ ३, ३२, १; ५, ४०, [१; ८,२१,३]; कौ १,४०२; जै १, ४५,४.
†सोम-पर्वन्[i]— -र्वभिः ऋ १,९,१; मा ३३,२५; का ३२, २,८; कौ १,१८०; जै १,१९,६; शौ २०, ७१,७.
सोम-पा— -पा ऋ १, २१, [३, ४, ४९, ३], -पाः ऋ १, ५४, ८; २, १२, १३; ३,४९, १; ८,२, ४, १४, १५; १०, १०३, ३; १५२, २[j], खि १, ५, ४; ३, १७[2], २१[k]; मा १७, ३५†; का १८,४,३†; तै ४, ४, ८, १;६, ४,१†, मै १, ४, ६, २, १०, ४†; ४, ८,२¶; काठ १८,५†; २६,९[2]¶; ¶२८,२;४; क २८, ५†, ४१,७[2]¶; ¶४४, २[21];४; कौ २,१२०१†; जै ४, १६,५†; †शौ १, २१,१[1], ५, २५,९[l], ८,५,२२;१९,१३,४, २०,२९, ५;३४,१४; पै १,८९,१;२,८८, ४†[1]; ३, ३९, ६; ७, ४, ४†; १३,२, १७[l]; ७,१४†; १४,१, १६; १६, २८,११; -०पाः ऋ
१, ३०,११; शौ १८, ३, ६४; -†०पाः ऋ १, ४,२; १०, ३; २९,१; ३०,१२; ३,३९,७; ४, ३२, १४; ६,४५,१०; ८, ३३, ७; ३३, [१५; ६६, ६]; ४६, २६; ९२, १८; ९७, ६; ९८,५; मा ८, ३४, का ८,८,१; कौ १, २३०; २,४३८;५९८;६६६, जै १,२५,६; ३, ३३,१४;४८,१४; ५६,२३; शौ २०, ५७,२; ६४, २; ६८,२; ७४,१; -†पाम् ऋ ३,५१, ५; ८, १७, ३; ९३,८; मै २,१३,९; कौ २, १८; ९९३; जै ३,२,९; ४, २७,२; शौ २०, ३,३;२३,५; ३८,३; ४७,९.
†सोमपा-तम— -मः ऋ १, ८, ७; ८, ६, ४०; १२,१; कौ १, ३९४; जै १, ४४, ४; शौ २०, ६३, ७; ७१, ३; -मम् ऋ ६. ४२, [२; ८. १२, २०], कौ २, ७९१; -मा ऋ १,२१,१.
¶सोम-पान[m]— -नम्[e] तै २, ५,१, १[2]; काठ १२,१०; -ना. काठ २८,२[1]; -नौ तै ६,५,९,२.
सोम-पायिन्— -०यिन· शौ १८,३, ६४.
†सोम-पावन्— -०वन् ऋ १, ५५, ७; -वने पै १९,१,५![n], -वा

---

[a]) विप. । यस. ।
[b]) व्यप (ऋषि-)।
[c]) उप. अधिकरणे <√धा।
[d]) पृहस्पति नेत्र-इत्यनेन स-न्यायः।
[e]) सपा. सोमपुम् <> सोमपानम् इति पाभे. ।
[f]) सपा. ॰पम् <> ॰पाः इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ २५५५ i द ।
[h]) सपा. तैब्रा ३,७,५,१० आपश्री ४,११, १ सोम-पीथिनाम् इति पाभे. ।
[i]) नाप. (सोमांशु- [=तद्-रस] इति वें. सा. प्रभृ; =सोमपानोत्सव- इति स्क. उ. GW. प्रमृ. [तु. ऋ १, ९४,४])। सा. उस. उप. <√पृ।
[j]) सपा. तैब्रा ३, ७, ११, ४ तैआ १०, १, ९ आपश्री ३, १२, १ मना १, ९ प्रभृ. स्वस्तिदाः इति पाभे. ।
[k]) सो॰ इति स्वरः? यनि. शोधः।
[l]) सपा. ॰पाः <> ॰पानाः इति पाभे. ।
[m]) विप. । उस. । उप. <√पा (पाने)।
[n]) सपा. ?॰पावने <> ॰पुाव्ने इति पाभे. ।

ऋ ५,४०,४; तै १, ७, १३, ४; शौ २०, १२, ७; –म्नः ऋ ८, ७८, ७; –म्नाम्[a] ऋ १,३०,११; –म्ने ऋ ७,३१,१; ३२, ८[b]; कौ १, १५६; २८५; २, ६६; जै १, १७, २; ३०, ३; ३, ७, ४; शौ ६, २, ३[b].

सोम-पीति– -तये ऋ १,२, ३; ८, १०;१४,[१; ८,२१,४]; [६;६, १६,४४]; १६, १; [८; ८, ९३, २०]; २१,[३: ४,४९,३]; २२, ९;१२;२३,४; [७(८, ७६,६)]; [१०; ८, ९४, ३; ९]; ४४, ९; ४८,१२; ९२, [१८; ४,४६, ३; ८,१,२४]; १११, ४; १३७,३; २,४१, १; २१; ३,४१,१;४२, ३; ४, ४६, ७; ४७,१; [३; ८, २२,८]; ५,५१, [३; ६,६०,९; ८,३८, ७-९]; ७२, [१-३], ७, ६६,१७; ८,३,१७;८, [५;४२, ६];१३,२७;४२,४;६१,१; ७६, ४;१०३,१४; १०,८६,२;१०१, १२; खि ५, ६, ६; २२, ११; †मा २६, २०; २७, ३०; ३२; †का २९, ३, ५; ८; तै ४, ७, १२,१; मै ३, ८, ७†; †कौ १, २४५; २९०; ३०१; २, १४३; ३४३;५८३;७३४;७४१; ९७८; ९८०;१०८५; †जै १, २६, ३; ३०,८; ३१,९; ३, १४,४; २८, १५; ४७,९; ४,१०, १०; २३, ९; २४, १; शौ १७, १, १०; †२०,७३,१; २४, ३; ६०, ६; ७१,६;११३,१; १२६,२;१३७, २; पै १८,३१,५.

सोम-पीथ– -०थ मै ४, ९, ११; –थः मा ८, ५; का ८, १, ३; तै १, ४, २२,१; ¶२, १,५,५; ६[२]; ७; १०,१; ३, २, ७; ६, ¶४,४, २;४;५,६, ५; ९,४¶; ¶मै १,१०,९; १२; २,२,१३[२]; ५, ५; ३,८,१०;९, ३[२]; ४, १, ३; ५,४[२]; ७;६, ९[२]; §; ८,९; ¶काठ ४, १०§; ९, १४, ११, १[२]; १०; १३,५[२]; २७, १[२]; २, ४; ८; २८, ६§; ८; ९[२]; २९, ३; ३१,२; ३२,१[२]; ३६, ४; ७; ¶क ३, ८§; ४२, १[२]; २; ४, ४४,६§; ८;९[२]; ४७, २; पै ८, १५, १२; –थम् ऋ १०, १५, ८; मा १९,५१†, ६१; का २१, ४, ११; ¶तै १,५,८,४, २, १, ५,६[२]; १०,१[२]; ३,२,६; ७[२],८, ६, ७,३; ६,३,१, ३[२]; ५,६,५; ¶मै ३, १०,५, ४, ५, ४[२]; ७; ६, २;८,३[२]; ५; ९; १०, ६§, ¶काठ ११,१[२]; १३,५;६; २१, १४§; २६, १; २७, १; २८,१; ८; ३४, ३; ३६, ७; ¶क ४०, ४; ४२,१, ४४,१; ८; शौ १८, ३, ४६†; –¶थस्य मै २, २, १३; ३,१०,५[१]; काठ २९, १[२]; क ४५, २[२]; –¶थात् मै ४, ५, ७; काठ २७, १[२]; क ४२, १[२]; –थात् पै १९, ४२, ११-१३; –थाय ऋ १, ५१,७; काठ १३, ६¶; –थे शौ १०, ३, २१; पै १६,६४,१०,२०,४१,७;–¶थेन तै २, ३,२, ६[२]; ७; ६, ३, १ ३; ४; ५,६,५; मै २,२,१३[१];

४, १[२]; ३, ८,१०; १०, ५; ४, ५, ४; ७; ६, ९; काठ ११, १[४]; १२,१०[२]; १३,५[२]; २८,६; ३४, ३; क ४४, ६.

*सोम-पु(त्र>)त्रा[c]– -०त्रे शौ ३, १०,१३.

सोम-पुरोगव[d]– -वः मा २३, १४; का २५, ४, ३.

सोम-पृष्ठ,ष्ठा– -ष्ठ· शौ १३, १, १२[e]; पै १८, १६,२[e]; –ष्ठम् मै ४,१४,१२[f]; –ष्ठा खि ३,११, १; शौ ७, २८,१; पै २०, १२, ६; –ष्ठाः शौ ३, २१,१०; पै ५, २१, ३; ७,११,१; १०, ९, ६; –†ष्ठाय ऋ ८, ४३, [११ (४४, २७); १०,९१, १४]; मा २०, ७८; का २२, ७,१२; तै १, ३, १४, ७, मै २,११,१३; ३,११, ४; काठ ७,१६; ३८,९; ४०,५; शौ ३, २१,६, २०,१,३; पै ३, १२,६; –ष्ठासः ऋ ८, ६३,२.

†सोम-पेय– -यम् ऋ १, १२०, ११; २,१८,४;५, ३,४३,१;५, २९,५; ६,४०, ४; खि १,२,४; ९,२; –याय ऋ १,४५, ९; ३, २५,४;५२,८; ७,२४,३; ८,६, [४५;१४,१२; ३२, ३०]; १०, ११२,२; मै ४,१२,६; शौ २०, २९,२.

सोम-प्रतीक– -का. काठ २९,२; क ४५,३; –०काः तै १,८,२१, २¶.

सोम-भृत्– -भृत् मै ३, ७, ९¶; –भृते मा ५, १; ६, ३३; का ५, १, १; ६,८,३; तै १, २, १०,१;

---

[a]) विप. इति सा. GW. प्रमृ.। भाप. (तु पृ ३११०१*m*) इति मतम्। [b]) पाभे. पृ ३४७२ *n* द्र.। [c]) °इन्द्र-पुत्रा– इत्यनेन स-न्यायः। [d]) विप.। बस.।

[e]) सपा. काठ ३५, १८ क ४८, १६ माश्री ९, ४, २ माश्री ३,१,२८ हिश्री १५,१,४९ स्तोमपृ° इति पाभे.। [f]) सपा. तैब्रा २,८,४,१ स्तोमपृ° इति पाभे.।

६, २,१, ३; मै १,२,६; ३, ३; ३, ७,९; काठ २, ८; ३, १०; २४,८; क २,२;१७;३८,१.
सोम-माद्- -मादः ऋ ७,२१,२.
¶सोम-याजिन्- -जी तै २, ५, ५, १; मै ४,५,१.
सोम-योग- -गैः शौ १०,५,४.
¶सोम-रक्षि- -क्षयः मै ३,७, ७[1]; ८,१०; -क्षिः काठ ३४,३.
सोम-रभस्- > सोमरभस्-तर- -रेभ्यः ऋ १०,७६,५.
सोम-रस- -सः क ४२,२[b]¶.
सोम-राज्- -जाय मै २,९,१?[c].
¶सोम-राजन्- -जा काठ ८,१०; क ७,६.
†सोमराज्ञी- -ज्ञीः ऋ १०, ९७, [१८; १९]; मा १२, ९२; ९३; का १३, ६,१८;१९; तै ४, २, ६,५; काठ १६, १३; शौ ६, ९६,१;८,१,१७§; पै १३,११, ९; १६,२,१०§; १९, १२,४.
सोम-राज्य- -ज्यम् मै १,८,६¶.
सोम-वत्- -वतः तै ७, ३, ११,३; काठ ४३,१; -वताम्[d] मा २४, १८; का २६, ४, ३; -वद्भ्यः शौ १८,४,७३.
†सोमवती- -त्या ऋ १०, ११३,८.
†२सोम[,मा°]-व(त्>)ती[e]- -तीम् ऋ १०, ९७,७; मा १२, ८१; का १३,६,७; तै ४, २,६, ४; मै २,७,१३; काठ १६, १३; क २५,४; पै ११,६,१०.
सोम-वर्चस्- -र्चसः शौ १४, १, ३२; पै १८ ४,१.
¶सोम-वामिन्[g]- -मिने मै २, २, १३; -मी तै २, ३,२, ६; काठ ११,१.
¶सोम-विक्रयिन्- -यिणः मै ३,७, ४; -यिणम् तै ६, १,९,२;१०, ४[2]; -यिणि §तै १,२,७,१;६. १,१०, ४; -ऽयिन् तै ६,१,९, १; मै ३,७,७;-यी तै ६,१,९, २; काठ २४,२,६; क ३७,३;७.
सोम-वृद्ध- -०द्ध ऋ ३, ३९, ७, -द्धः ऋ ६,१९,५.
†सोम-शित- -तम् ऋ ७, १०४, १९; शौ ८,४,१९; पै १६,१०, १०; -ताः ऋ १०,१०८,८.
सोम-श्रेष्ठ- -ष्ठानि शौ ११, ८, १५; पै १५,१३,७.
सोम-सखि- -खा मा ४,२०; का ४,६,५; तै १,२,४,२; ६,१,७, ८; मै १,२, ४; ३,७,६[2]; काठ २,५,२४,३; क १,१७; ३७,४.
¶सोम-सत्वन्[h]- -त्वनः पै १४,३, १५.
सोम-सव- -वः काठ ३७,५¶.
†सोम-सुत्- -सुत् ऋ ७, ६८, ४; -सुतः ऋ १, ८९, ४; मा २५, १७; का २७, ११, ४, -सुता ऋ ७,९३, ५; -सुद्भिः ऋ ४,२४,८; ८,४६, २६.
सोम-सुति[i]- -तिम् ऋ ७, ९३,६.
सोम-सुत्वन्- -त्वा ऋ १, ११३, १८.
सोमां(म-अं)शु- -शवः मा १९, १३; का २१,२,२.
सोमा(मा-अ)ग्नि- > ¶सौमा(ग्न>)ग्नी[j]- -ग्नी मै २,१,४; काठ १०,२.
सोमा(म-अ)द्- -माद् पै १९, २९,६; -मादः ऋ १०,९४,९.
सोमा(म-अ)नुवचन- -नम् काठपुष्टि ५०.
सोमा-पूषन्[k]- -†ऽपणा ऋ २, ४०,१; ३; तै १,८, २२,५; २, ६,११,४; मै ४, ११, २; १४, १[2]; काठ ८, १७; ११, १२; -¶पणौ तै २,१,१, ६; ४, ४, ३; -ऽपणौ ऋ २,४०, [५ (६, ५२,१६)]; -†पभ्याम् ऋ २, ४०,२; तै १,८, २२, ५; मै ४, ११,२; काठ ८,१७.
¶सोमापौष्ण[l,m]- -ष्णम् तै १, ८,८,१; २,१,१, ६; ४, ३; २, १०,३; ४,४, ३; -ष्णाः तै ५, ६,१३,१[m,n].
सौमापौष्ण[l]- -ष्णः मा २४, १; का २६,१, २; ¶मै २, ५, ५;६,४; काठ १५,३; -¶ष्णम् मै २,१, ८; ५; २, ४[1]; ५, १; ५; काठ १०,११[1]; ११,५; १२, १३; -ष्णाः काठ ४९,१[n].
सोमा रुद्र[k]- -¶द्रयोः तै २,२,१०,

[a]) पाभे. पृ २६२० d द्र. ।
[b]) पाभे. पृ १४९५ c द्र. ।
[c]) सो° इति स्वरः? यनि. शोधः ।
[d]) सपा. आपश्री २०,१४,१३ सोमयज्ञरः इति पाभे. ।
[e]) मै. मे. अन्यत्र पाठः ।
[f]) अत्नीदात्तः (पा ६,१,१२०) ।
[g]) विप. । उप. उप.<√वम् ।
[h]) विप. (जन-) । उप. उप. सुत्वन् इति शोधः ।
[i]) उप. <√सु 'अभिषवे' ।
[j]) विप. । तारपदेवतीयः अण् प्र. । [k]) तु. पृ८१६ f ।
[l]) पूप. दृद्धयमानः द्र. । [m]) सौ° इति पपा. ।
[n]) सपा. सो°<>सौ° इति पाभे. ।

५; काठ ११, ५; -†०द्रा ऋ ६,७४,१-३; तै १,८,२२, ५[२]; मै ४,११,२[४]; काठ ११, १२[१]; शौ ७,४३,१;२; पै १,१०९,१; ३;४; -द्रौ मै २, १, ५¶; -†०द्रौ[a] ऋ ६, ७४,४; शौ ५, ६,५-७; पै १,१०९,२.

¶सोमारौद्र[b/c]- -द्रम् तै २,२, १०,१[२];३;४[२];५.

¶सौमारौद्र[b]- -द्रम् मै २,१, ५;६[२]; काठ ११,५[२].

सौमारौद्री- -द्रीम् मै २, १,६.

†सोमा(म-आ)हुत- -तः ऋ १, ९४,१४; पै १२,१,१४.

¶सोमा(म-आ)हुति- -तीः काठ २७,६; क ४२,६.

†सोमिन्[d]- -मिनः ऋ १, २२, ४; ४९,१; १५१,२; ७, १०३, ८; ८,१७,३; २४, २९; ४५, १६; ६२,१; ६; १०,४४,५; ५७,१; ९४, १; १७१, १; २; खि २, ६[२],२१[२]; मै २,१३, ९; कौ १, १३६;२, १८; जे १, १५, २; ३,२,९; शौ ४, २४, ५S; १३, १,५९;२०,३,३;३८,३;४७,९; ९४, ५; पै ४, ३९, ५S; १७, २५,२; -०मिनः ऋ ७,३२,९; -मिनि ऋ ७, ३२, १२; शौ २०,५९, ३; -मी ऋ ४, २५, ५; ८,३४, २; कौ २,११५९.

१सोमे(मा-इ)न्द्र- > २¶सोमेन्द्र[b/e]- -न्द्रम् तै २,३,२,६;७.

?सोमैन्द्र[b/c]- न्द्राः तै ५, ६, १५,१[f].

सौमेन्द्र[b/g]- -न्द्रः काठ ११, १[२]¶; -न्द्रम् ¶मै २, १,४; २, १३; -न्द्राः काठ ४२,५[f].

सोमे(म-ई)श्वर[h]- -रः खिसा २०, ५.

सोम्य[i]- -०म्य कौ २, ८८‡[j]; ७५३‡[k]; जै ३.९,३‡[j]; -म्यः ऋ ८,९३,८; ९५,८[k]; ९, ६७, ८; मै २,१३,६†; ४, १२, २; काठ ३९,१२†; कौ २, ५०३†; जै ३,४६,११†; †शौ २०,४७, २; १३७,१३; पै ३, २५, १२; -म्यम् ऋ १,१४,१०; १९, ९; २,३६,४; ६; ३७, २; ३, ५१, ११[l]; ५३, १०; ६, ६०, [१५; ७,७४, २; ८,५,११;८,१;२४, १३;३५,२२],८,४;१०,४; ३३, १३;६५,[(३८,३)८],९,७४,३; १०,९४, ९; १००, १; खि ४, १२,२; मा २०,९०; २१,४२; ३३, १०†; ३०†; ४७; का २२,८, ११; २३, ५, २; ३२, १,१०†; ३,१†; ४, ४; मै १, २,८†;३,८,५†;११,४; †काठ २,९; २५,६; †क २,३; ३९,३; †कौ १,३८६; २,१०४; ८०३; ८५९; ३,५,२; †जै १,४३,६; २, ३, २; ३,१०, ६; ४, २,९; शौ ३,१४,३; ९, ३, १९; १८, ३,१९[l]; †२०,६७,५; ७; पै २, १३,५; ५,१५,५; ६,१७, ९†; १६, १४, १; -†म्यस्य ऋ १, १०५,३; ३, ४८, १; ४, ३५, ४;४४,४; ६,२०, ३; ३७, २; ८,१५,२; १०, ३२, १[m]; ५०, [७; ९४,८]; कौ २, १०३८; जे ४, २९,४; शौ २०, १४३, ४; -म्या ऋ ५,२९,८; -म्याः काठ ५,२; शौ ९,५,१५; पै १६,९८, ५; -०म्या. ऋ १०, ५३, ७; तै १,८,५, २[n]; -म्यात् ऋ १, १८२, ८; पं १९, ३९, १०; -म्यानाम् ऋ १, ३१, १६; ४, १७, १७; ८, १७, १४; १०, १६, ८; मै १, ४,१२¶. कौ १, २७५†; जै १, २९, ३†; शौ १८, ३, ५३†; पै १, ५१, ४; -म्यानि मै १, १०, १२¶; -म्याय ऋ ३, ३३,५; ४, २५, २; -म्यासः ऋ ३ ३०,१; १०, १४,६;१५,१;५;८[o]; †मा १९, ३७S,४९;५०; ५१,५७;५८S; ३४, १८; का २१, ३, ७; ४,१†;९†; ९;३३,१,१२†; †तै २,६,१२,१[२]; ६; मै ३,११,१०;

---

a) पाभे.पृ ३७ g द्र.। b) वि.। मास्यदेवतीयः अण् प्र.। c) पूप. वृद्ध्यभावः द्र.। d) विप., नाप. (सोमयाजिन्-)। e) उभयपदवृद्ध्यभावः द्र.। f) सपा. सोमै° <> सौमे° इति पाभे.। g) उप. वृद्ध्यभावः (पा ७,३,२२)। h) नाप. (महादेव-)। षस.। सोमे° इति स्वरः? । यनि. शोधः। i) विप. (इन्द्र-, मधु- प्रमृ.), नाप. (सोमाई- [यजमान-])। प्राग्दीव्यतीय अर्हार्थीयश्च यः प्र.। j) सपा. सोम्य <> सोम्यम् इति पाभे.। k) सपा. सोम्य <> सोम्यः इति पाभे.। l) भाप. न. (प्रीति-, सौम्य-)। <*भग- (रस-) + *भर्म्य- (भृति-) > दस. *भग-भर्य- > यनि.। m) सपा. बौगृ १,१,१४ सौम्यस्य इति पाभे.। n) सपा. आश्रौ २, ७, ९ प्रमृ. सोम्यासः इति पाभे.। o) पाभे. पृ ३०१२ e द्र.।

४,१०,६[२]†; काठ २१, १४†; ३८,२; शौ १८,१,४४†; ५८†; ३,१०; ४५†; ४, ६२[a], ६३[a]; –†॰म्यासः ऋ ६,७५,१०; मा २९,४७; तै ४, ६, ६,४; मै ३, १६,३; शौ२,१२,५§; –॰म्यासः ऋ १०, ३०, १४; मै १,१०,३; १९; काठ ९,६; ३६,१३; ४६, १†; क ८,९; पै २,५,५; १५, १०,१०†; –म्ये ऋ ७, ५९,६; –म्येन ऋ ४,२६, ५; –म्येभिः शौ ४,१४,३[b]; –म्येभ्यः ऋ ८, ३२,५; खि ५,७,४,१७; –म्यैः काठ ३५, १०; क ४८,१२.

सोम्य-हस्त– -स्तात् पै १७, २८,१§.

सोमक[c]– -कः ऋ ४.१५,९.

सोम-काम– प्रभृ सोम– द्र.

सोमन्– √सु (अभिषवे) द्र.

सोम-नेत्र–प्रभृ सोम– द्र.

?सोमपि त्सरु[d]– -रु[d] मा १२, ७१; का १३.५,१०; मै २, ७, १२; काठ १६,१२, क २५,३.

?सोमपित्सल[d]– -लम् पै १९, ५१ १२[d].

सोम-पीति–प्रभृ सोम– द्र.

?सोमसत्सरु[d*]– -रु शौ ३,१७,३[d].

सोम-सद्–प्रभृ. सोम– द्र.

?‡सोमानाम्[f] शौ १,१३९,२,८१३; अ १,१५,५; ४,३,७.

सोमानुयवन– सोम– द्र.

?सोम्यसत्तम्[f] ? ५,१२,२.

?सौ[b] पै १७,२३,४[२].

?सौ-काम्यः पै ६,६,५.

सौकृत्य– ३सुकृत– द्र.

?सौक्षेजांस्त्वोदांस्तुमलंपतिष्ठाम पै ८,७,१.

सौख्य– सुख– द्र.

सौतेजस्– १सुतेजस्– द्र.

सौत्रामणी–,॰णीय– सुत्रामन्– द्र.

सौदास– सुदास्– द्र.

सौधन्वन– २सुधन्वन्– द्र.

सौनृम्ण– सुनृम्ण– द्र.

१सौपर्ण–,२सौपर्ण– प्रभृ. सुपर्ण– द्र.

सौप्रजास्त्व– सुप्रजस्– द्र.

?सौबल– -लः काठ ३०,५¶[1].

सौभग– सुभग– द्र.

१-२सौभर– सोभरि– द्र.

सौभाग्य– सुभग– द्र.

सौमनस– सुमनस्– द्र.

सौमाग्नी–, सौमापौष्ण–, सौमारौद्र–, १सौम्य– प्रभृ. सोम– द्र.

सौर– सूर्य– द्र.

सौरभेय– २सुरभि– द्र.

¶सौराकि[1]– -किः मै ३,१,३, ४,६, २; काठ २७,५; क ४२ ५.

सौरी–, सौर्य– प्रभृ. सूर्य– द्र.

१सौव– सुवर्– द्र.

२सौव– स्वर् द्र.

सौवर्चनस– सुवर्चनस्– द्र.

सौवर्चस्– २सुवर्चस्– द्र.

सौवश्व्य– १स्वश्व– द्र.

सौमत्य– सुमत– द्र.

?सौदाः पै २०,५१,११.

सौशुक– २सुशुक– द्र.

१सौश्रवस–,२सौश्रवस– सुश्रवस्– द्र.

सौहार्द्य– सुहृद्– द्र.

?स्कनदयामि[k],?स्कनदासि[k] पै १९, ४८,८.

√स्कन्द्,>कनिष्कन्द्, स्कन्दति ऋ १०,१७,[१२[l] (११)], मा ७, २६†; का ७, ११, १†; ¶तै २,५,८,६; ६,१, ७, ६, २; ३, १,८, ३; १०, १†; २, ६, २; ३; ५,७,६,५; ६,२,५, ५; ८, ५; ३,८,१; ३; ४, ५, २; ¶तै १,४,९;१३[१]; ८,३[१]; ३,९, ७[१]; १०, १; ४, ६, ६; ८, ९; काठ ३५,८[१]†[1]; ‡[m]; स्कन्दति ¶तै ३,२,६,३; ५,७,६, ५; मै ¶४, १,२; ¶काठ १९,४; २५,७[१]; २७, २[१]; ३१, १; २; ३२, ६; ३४, १७; ¶क ३०, २; ३६, ५[१]; ४२, २[१]; ४७, १; २, पै १६,१२०, १; २०, १२, ८†; स्कन्दन्ति तै ३, ?, ६, २[१]¶; स्कन्दात् तै १,६,२,२; २, ६, ६,२¶; ६,२,८,५¶, काठ २५, ७¶; ३१, १४; ¶स्कन्देत् तै ३,२, ६, २; मै १,८, १[१], ३, ८,६[१]; ४,८, ९; काठ ६, १[१]; २५,७[१]; ३४,१८,३५,१८; १९; क ४,२[१]; ३९, ५[१]; ४८, १९; १७; स्कन्देयुः मै ४,८,९¶.

†चस्कन्द ऋ १०, १७, ११; मा १३,५; का १४.१,५; तै ३, १,

८,३;४,२,८,२;९,५;५,२,७,३; मै २,५,१०;७,१५;३,२,६;४,८, ९; काठ १३,१;१६,१५;२०,५, ३५,८; क २५,६; ३१,७;४८,९; शौ १८,४, २८; पै २०,१२,७; १७,८[a];स्कन्त्स्यति मै ४,८,९¶; अस्कान् काठ ३४,१७¶; १८[२]; स्कन्[b] मा १,२६; का १, ९,४; क १,९; ३९,१; ४७,८; स्कान्[b] तै १,१,९,३; मै १,१,१०,४,१, १०; काठ १,९; २५,४; ३१,८. कुनिष्कन्[c] ऋ ७, १०३,४.

¶१स्कन्द[d]– -न्दाः काठ २५, १; क ३८, ४.

स्कन्न, न्ना– -न्नः ऋ १०, १७, [(१२)१३][e]; क ४८,९†; –न्नम् ऋ ७, ३३,११; १०, १८१,३; तै २, ६, ६, ४¶; ¶मै १, ४, ९; ८,३; ३,४,७; ६,६; ४,६, ८; काठ ६,३¶; २५,७¶;३५, ४[२१]; क ४, २¶; ३९, ५¶; ४८,५[२१]; –¶न्नस्य मै १,८,३; काठ २३,७[२]; २५,७[२]; क ३६, ४[२]; ३९,५[२]; –न्ना ¶मै १,४, १२; १३; काठ ३२, २; ३५, ४[१]; क ४८, ५[१]; –न्नाय ¶मै ३,४,७;६,६; –¶न्नेन मै ३,८; ६[२]; काठ २५, ७; क ३९,५.

¶स्कन्न-भाग– -गाः मै ३,६, १०; काठ २५,७[२]; क ३९,५[२].

?स्कन्नादो[f] काठ ३५ ४; क ४८,५.

१स्कन्द[h]– -न्दः मै २,९,१.

?स्कन्दलोके[i] पै २,२१,१.

*स्कन्दयञ्च्– > स्कन्दी(क>) का– -के पै १५,१८,७.

√*स्कन्ध्[j], ?अस्कन्धन् पै १३,५,९.

स्कन्ध[k]– -न्धः तै ५, ७, १८,१; काठ ५३, ८; –न्धाः मा २५, ६; का २७,६,१; मै ३, १५, ६; शौ ९,१२,३;१०, ९, २०; पै १६, १३७, १०; १३९, ५, –न्धान् शौ ६,१३५, १; १०, २,४; १२,११, ६; पै १, ४८, ३; २, ८४, ३; ५, ३३, ४[१]; ७; १६, ५९, ४; –न्धेभ्यः तै ७,३,१६,१; काठ ४३,६;१०[m]; पै ९,३,९;१६,७५,११; –न्धेषु पै १०,११,१; १६,१४७,५.

स्कु(न्ध्य>)न्ध्या[n]– -न्ध्याः शौ ६,२५,३; पै १९,५,६.

स्कन्धस्[o]– -न्धः शौ १०, ७, ३८; पै १७,१०,९; –†न्धांसि ऋ १, ३२,५, मै ४, १२,३; पै १२, ६, ५; –न्धोभ्यः तै ७,३,२०,१[m].

स्कन्न– √स्कन्द् द्र.

√स्कभ्, म्भ्, > स्कभाय, स्कभान[p] काठ २, ९[२]; क २, ३[२]; स्कम्नीत तै १,७,८,१[q]. चास्कम्भ ऋ १०, १११, ५; स्कम्भुः ऋ १०,६५,४. स्कभायुन ऋ १०, ७६, ४; †अस्कभायत् ऋ १, १५४, १; मा ५,१८; का ५,५, ६; तै १, २,१३,३; मै १,२,९; ३, ८,७; काठ २, १०; शौ ७, २७, १; पै २०,६,९; अस्कभायत् क २, ४†, शौ ४,१,४; ९,१५,३‡[r]; पै १६,६८,३‡[r].

चस्कभा(न>)ना– -ने शौ ४, २,३‡[s].

*स्कभ्– > स्कभीयस्– -यान् ऋ १०,१११,५.

स्कभित– -तः ऋ १०, १४९, २; –ता[t] मा ८,५९; का ९,७, ८;

---

[a]) हृदि चस्कन्द > सपा. शौ ७, १२०, २ अभि-चस्कन्द इति पाभे.।

[b]) सपा. स्कन् (माश १,२,४,१९ च) <> स्कान् (आपश्रौ २, १,८ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[c]) वैतु. वें. सा. शत्रन्तम् इति?।

[d]) नाप.। अर्थः?। [e]) पाभे. पृ ३४७६ m द्र.।

[f]) स्कन्न् सपा. काश्रौ २५,१२,८ आपश्रौ ९, १७, १ प्रमृ. स्कन्नात् इनि पाभे.।

[g]) स्कन्ना (= °न्नानि) अधो (= अथो [°थ उ]) इति त्रिपदः शोधः (वैतु. SI. °न्ना अदः [<अदस्-] इति, C [सपा. आपश्रौ ९, १७, १] °न्ना उ इति द्विपदः शोधः?)। सपा. अग्राय ५,५ ?स्कन्नादो>°न्ना(:) अधो इति, काश्रौ २५, १२,८ ?अस्कन्नेमा>स्कन्ने(°न्ना इ) मा इति च शोधौ द्र. (तु. छन्दः, तैब्रा ३,७,१०,४ प्रमृ. च)। [h]) व्यप. (कार्त्तिकेय-)। [i]) ?स्कन्दलोकेहृदमां >सपा. शौ २,३६,१ संभलो गमेदिमाम् इनि पाभे.।

[j]) = √स्कन्द् 'गतौ' (तु. या [६,१७] SEY [१३])।

[k]) नाप. (बाहुमूल-, वृक्षाऽवयव- [तु. या ६,१७])।

[l]) सपा. शौ ६,१३४,१ ग्रीवाः इति पाभे.।

[m]) सपा. स्कन्धेभ्यः <> स्कन्धोभ्यः इति पाभे.।

[n]) विप. (धमनी-)। [o]) = स्कन्ध- । असुन् प्र.।

[p]) पाभे पृ ८८४ e द्र.। [q]) सपा. का १०,३,६ स्कम्नन्तः इति, मा ९,१३ प्रमृ. माश ५,१,५,१७ स्कम्नुवन्तः इति च पाभे.। [r]) सपा. ऋ १,१६४,३५ अस्तभायत् इति पाभे.।

[s]) सपा. ऋ १०, १२१,६ प्रमृ. तस्तभाने इनि पाभे.।

[t]) सपा. पै २०,१४,१० स्तभिता इति पाभे.।

मै ४, १४, ६; शौ ७, २६, १; –तासः ऋ १,३४,२.

स्कभितृवी ऋ १०, ६५,७[a].

स्कभ्नुत्– -भ्नन्तः का १०,३, ६[b].

स्कभ्नुवृत्– -वन्तः[b] मा ९, १३; मै १,११,२, काठ १३,१४.

स्कम्भु[c]– -म्भ[d] काठ १, ६[e]; –०म्भ शौ १०,७,२९[f]; –म्भः ऋ ४,[१३-१४, ५]; ९,७४,२; ८६,४६; १०,५, ६![g]; मै १,१, ७[e]; २, ६[h]; ४, १, ७[e]; काठ ३७,१३; १४; शौ ५,१,६†![g]; १०,७,८;९[2]; २६; २८;३५[31]; पै १७,७, ९; १०[2]; ९, ७; ९; १०,७[31]; –म्भम् ऋ १०, ४४, ४; शौ १०,७, ४-७; १०-२०; २२;३९; २०,९४,४†; पै १७, ७,५-८,८,१-७;८[2], ९;१०; ९, १;३;१०![f];१०,१०; –म्भस्य शौ १०,७,२;२५, २६; पै १७, ७,४,९,६,७; –म्भासः ऋ १, ३४,२; –म्भे शौ १०,७,२९[31]; ३०;३५;८,२; पै १७,९,१०[31]; १०,१;७; –म्भेन ऋ ८, ४१, १०; शौ १०, ८, २; पै १६, १०१,१.

स्कम्भु-देष्ण[k]– -ष्णाः ऋ १, १६६,७.

स्कम्भ-सुर्जन[l]– -नम्[m] तै १, २,८,२; ९, १; मै १, २, ६.

स्कम्भसुर्जनी– -नी[m] मा ४, ३६; का ४,१०,७; काठ २, ७; क २,१.

स्कुम्भन[n]– -नम् तै १, २,८, २[h]; ९,१; –नेन ऋ ३, ३१,१२;६, ४७,५; ७२, २; १०, १११,५; –नेभिः ऋ १, १६०, ४.

१स्कुम्भनी[l]– -नी[n] काठ २,७; क २,१.

२स्कम्भनि, नी[l,o]– -निः तै १,१, ६, १[e]; –नी[e] का १, ७, २; काठ १, ६; ३१, ५; क १, ६; ४७,५; –नीः मा १,१९[e].

स्कुभ्– प्रमृ. √स्कभ् द्र.

√स्कु[p], >चोष्कूय, चोष्कूयते ऋ ६, ४७,१६;चोष्कूयसे ऋ ८,६,४१.

चोष्कूयमाण– -णः ऋ १,३३,३.

स्कूयमान– -नस्य मै २,१,११.

?स्कोतर्पणधे[q] पै ११,२,१३.

√स्तन्>स्तनि, स्तन् ऋ १०,९२,८. अस्तानीत् शौ ५, २०, २; पै ९, २४,२.

स्तायते पै १,८७,३;४.

स्तनुयति शौ९,१,२४[r], स्तनयति तै ७,५, २५, २¶; शौ १३,७, १३; पै१६,१३,११; †स्तनुयन्ति ऋ १,७९,२; तै ३,१,११,५; मै ४,१२,५; काठ ११,१३; स्तनुय ऋ ५,८३,७[s]; तै ३,१,११,६†[s]; काठ ११,१३†[s]; शौ ४, १५,६; ५, २०,७; पै ५,७, ३; ९,२४, ८; अस्तनयन्[t] पै १३,१४,४.

स्तनुथ[u]– -थाः ऋ ५,८३,३.

---

[a]) सस्थ. नि√मृज् इत्यस्य '°निभरणे = निधरणे' वृत्ति. द्र.। [b]) पाभे. पृ ३४७७ *q* द्र.।

[c]) नाप. (मूलाऽऽधार-, स्तम्भ-)। अधिकरणे घः प्र.।

[d]) २स्कम्भनी– इत्यस्य प्रतीकमात्रं द्र. (तु. काठ ३१,५)।

[e]) = सपा. स्कम्भ <> स्कम्भुः (माश्री १,२,२,२७ च) <> स्कम्भनिः (तैब्रा ३,२, ६, २[१] आपश्री १, २१, ३ च) <> स्कम्भनी (काश्र २, १, ४, १५ च) <> स्कम्भनीः (माश १, २, १, १६ च) इति पाभे.।

[f]) सपा. स्कुम्भ <> ?स्कम्भम् (तु WI.) इति पाभे.।

[g]) [√भ्रज् 'दीप्तौ' > भावे °भ्रक्– > °भ्रकम्भु– (नाप. 'दीप्यमान- [ऋ. अग्नि-, शौ. वरुण-])] > दृष्कम्भु– > -म्भः इत्येकपदः शोधः (वैतु. पपा.?, या [६, १७] प्रमृ पपा. अनुवादिनः?)।

[h]) सपा. स्कम्भुः <> स्कुम्भनम् (आपश्री १०,२८, १ च) <> स्कुम्भनी <> मा ४,३६ का ४,१०,७ उत्तम्भनम् इति पाभे.।

[i]) पाभे. पृ ८१२ *m* द्र.।

[j]) पाभे. पृ ८२१ *e* द्र.।

[k]) विप. (अविरतदान- [मरुत्-])। बस.।

[l]) नाप. (शम्या-)।

[m]) सपा. °सुर्जनम् (बौश्री ६, १५ : २९ प्रमृ. च) <> °सुर्जनी (काश्री ७,९,२३ प्रमृ. च) <> हिश्री ७, ३,२७ °सर्जनिः इति पाभे.।

[n]) नाप. (उत्तम्भन-साधन-, स्तम्भ-)। अधिकरणे प्र.।

[o]) अधिकरणे अनिच् प्र. उसं. (पाउ २,१०६)।

[p]) धा. दाने व्युदसने च वृत्तिः (तु. या ६, २२)।

[q]) DKA. स्कुतर्पणधेः इति।

[r]) सपा. पै १६,१४,८ स्तनयित्नु इति पाभे.।

[s]) सपा. पै ११,१,१० स्तनयन् इति पाभे.।

[t]) शोधः पृ ९६६ *j* द्र.।

[u]) नाप. (गर्जन-)। अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३)।

स्तनथु[a]- -थोः शौ ५,२१, ६; ८, ७,१५; पै १६, १३, ५.

स्तनयत्- -यति शौ ८, ७, २१[b]; -यते मा २२, २६; का २४, १२,१; तै ७, ५, ११,१[c]; काठ ४५, २[c]; -यद्भिः ऋ ४, १७, १२; -यन् ऋ १, ५८, [२; ९,८६,९]; १४०, ५; ५, ८३, २;९; ६,४४,१२; ९, १९, ३; १०,४५,४; ६७, ५; १६८, १; †मा १२,६;२१;३३; †का १३, १,७;२-३,४; तै १, ३,१४,२†; २, ४,७,१; †४, २, १-२, २; †मै २,४, ७§; ७,८; ३, २,२; ४,१२,५; काठ ९, १९†; ११, ९; †१६, ८-१०; क ३१,१†; कौ २,३५०†; जै ३, २९,७†; शौ १, १२, १; ९, १०, ६; ११, ७,१२; २०, ९१, ५†; पै १, १७, १; १०७,१; ११, १, १०‡[c]; १५, २२, ६; १६ ११५, ३; १५०, ८; -†यन्तम् ऋ १, ६४, [६; ९,७२,६]; ५, ४२,१४; १०,४०,८; तै ३, १, ११,७.

स्तनयन्ती- -न्ती ऋ ९, ८७,८; मै २,८,१३.

स्तनयद्-अम[d]- -माः ऋ ५, ५४,२.

स्तनयित्नु[e]- -त्नवे खि ४, ४, १; मा ३६,२१; का ३६, १, २१; शौ १, १३, १; ११, ६, २; पै १५, २०, ८; २३,११; १६, २१,२; १९,३,९; -त्नु पै १६, ३४, ८[f]; -त्नुः काठ ३९, ८; शौ ७,१२, १; ९, १,१०,२०; १२,१४; ११,९, २०; १५,२, २५; पै २, ७०, २; ९, २३, १९; १५,१२,३; १६,३२,१०; ८३, १०; १३९, १७; -त्नुना ऋ ५,८३,६; तै ३,१,११,७†; काठ ८,२¶; ११,१३†; क ६, ७¶; शौ ४,१५,११†; ११,६, ३; पै ५,७,१०†; १६,२१,४; ५[g]; -त्नुम् मा २५,२; का २७, २,१; तै५,७,१२,१; मै ३,१५, २; काठ ५३,२; -त्नून् शौ ९, २,१५; पै १६, ७७, ५; -त्नोः पै २,१८,३[h];७०,४;१६,१५०, ७; -त्नौ मै १, ११, ५¶; ४, ९,१०; काठ १४, ५¶.

स्तनयित्नु-सनि[i]- -निः तै ४, ४, ६, २; मै २, ८, १३; काठ २२,५.

स्तनयिष्यत्- -ष्यते तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.

स्तनी(क>)का[j]- -काम् पै १७, १५,९.

स्तन[k]- -|नः ऋ १, १६४, ४९; मा ३८,५; का ३८,१, ५; ¶तै ६, २,५,१; ६,४, ६; मै १,६,३¶; ४,१,७; १४, ३; शौ ७,११,१; -नम् ऋ १,१६९,४; ७,९६,६; मा १७,८७; का १९,१, १; तै ३,१,११,२†; ५, ४, ३, १¶; ५,१०,६; ७; ६, २, ५, १¶; ¶मै १,६,३; २, ५, १; ३, ३, ४;७,५[l]; ४,१,१४; काठ १९, १४†; ¶२१. ६; ९; ३०,४¶; ४०, ६; १३; ¶क ३१, २१; ४६,७; -नयोः मा २१, ५२; का २३, ६, ५; मै ३, ११, ५; पै १६,१४८,२; २०, १९, ४; -नाः ¶तै १, ७, १, २; ६,२, ११, ४; ¶मै ४, ५,७;९; काठ २५,९¶; क ४०, २¶; शौ ९, १२,१४; १०,९, २२; १०, ७; पै १६, १०७, ७; १३३, १२; १३८,२; १३९,१७; -नान् तै ६,२,५,२¶; शौ १२, ४, १८; पै १३,५, २५-२७; १७, १७, ९; -नेभ्यः शौ १०, १०, २०; पै १६, १०८, १०; -नौ ऋ २,३९,६; ¶तै २,१,१, ६; ५, ६, ९, २; ७,४, ११, ३; ¶मै १,६,५; ९; ३,१,७; ४, २,२; ८,७§; ¶काठ १२,१३;३३,३; शौ ८,११,६,९,१,७; १०, २, ४; पै १६, ३२, ६; ५९, ४; १३३,१०.

स्तन-भर-नमि(त>)ता- -ता खि २,६[1],२६.

√स्तनस्य[l] > स्तनस्यु- -स्युम्

---

a) भाप. । अथुः प्र. उसं. (पा ३,३,८९) ।
b) वैतु. अन्ये कि. इति ? । c) पाभे. पृ ३४७८ s द्र. ।
d) विप. । बस. उप. =१अम- ।
e) नाप. । कर्तरि इत्नुच् प्र. ।
f) पाभे. पृ ३४७८ r द्र. ।
g) पाभे. पृ २४७१ n द्र. ।
h) पाभे. पृ २०५१ d द्र. ।
i) नाप. (इष्टका-भेद-) । उस. ।
j) स्त्रिप. (पिशाची-) । कर्तरि ईकन् प्र. ।
k) नाप. (पयोधर-) । प्रयस्- (१प्रयस्- = भोजन-) + (√*ता [= √धा] 'धारणे' > भावे) *तान- > बस. प्रयस्-तान- > बावि. यनि. (तु. आवे. फ़्स्तान, पार. पिस्तान, Eng. breast [तु. मृदु २,६६३]) ।
l) पाप्र. (पा ७,१,५१) असुगागमः उसं. ।

शौ १२,३,३७; पै १७,३९,७.
स्त(न>)ना-भुज्[a]- -भुजः ऋ १,१२०,८.
स्तनित्- -नी काठ १८,१७[b].
स्तनिनी- -नोः मै ४,१,१४¶.
?स्तनः पै ४, २०, ७.
स्तनथ-, स्तनथु- प्रमृ. √स्तन् द्र.
√स्तभ्, म्भ्, स्तभ्नोतु[c] मै २, ८, ९[४]; स्तभ्नुताम् मै २, ८, ९[d]; अस्तभ्नोत् पै १५,२३,१२.
स्तभ्नाति पै ५, २२, २; स्तभ्नातु[c] मा १५, १०-१३; का १६,३,२; ५; ८; ११; तै ४,४, २, १[२]; २[२]; काठ १७, ८[४]; क २६,७[४]; स्तभ्नीताम्[d] मा १५ १४, का १६,३, १४; तै ४, ४, २,३; काठ १७, ८; क २६, ७; स्तभान शौ ९,५, १५; पै १६, ९८,५; †अस्तभ्नात् ऋ २,१२, २; १७,५, ३,३०, ९; ५३, ९; ८,४२,१; १०,११३,४; मा ४, ३०; का ४,१०,१, तै १,२, ८, १; मै १,२,६, ३,७,८, ४,१४, ३; काठ २,६; ११,१२; क १, १९; शौ ४,३५, ३§; १९,३२, ९§; २०, ३४, २; पै १२, ४, ९§. १३,७,२; †अस्तभ्नाः ऋ २,१३,१०; ८,८९, ५; कौ २, ७७९; ३, २, ७; जै २, ६, १; अस्तभ्नाम् काठ ४०, ९[e]; अस्तभायत् ऋ १, १६४, २५[f]; २, १५, २; ६, ४४, २२; अस्तभायः ऋ १,६२,५.
†तस्तम्भ ऋ १, ६७, ३; १०, ८९, ४; काठ ९, १९; कौ १, ३३९; जै १,३५,८; शौ ६,८५, ३§; पै १९,६,३§; तस्तभुः ऋ ८, ५५, २; खि ३, ७, २; अस्तम्भीत् ऋ ८, ५१, ८; खि ३,३,८; स्तम्भीत् ऋ १,१२१, २; अस्तम्भीः[g] क २,१०;४१,३. तस्तम्भत् ऋ १,१२१,३.
†तस्तभान,ना- -नान् ऋ ८, ९६, १८, -ने[h] ऋ १०,१२१,६; मा ३२,७; का २९,४,२; तै ४,१, ८,५; मै २,१३, २३; काठ ४०, १; पै ४.१,५
तस्तभ्वस्- -भ्वांसम् ऋ २,११,५.
स्तब्ध्वा शौ १०,७,७; पै १७,७,८
स्तभ-> √स्तभाय> †स्तभायत्- -यन् ऋ १०, ३, २; कौ २,८९७; जै ४,११,१०.
स्तभित- -तः पै ५,१३,२; -†तम् ऋ १०,१२१,५; मा ३२,६; का २९,४,१; तै ४,१,८, ५; मै २, १३,२३, काठ ४०,१; शौ १३, १,७§; पै ४, १, ४; १८, १५, ७§; -ता पै २०,१४,१०[i].
स्तभु[j]-> √स्तभूय> स्तभूयत्- -यन् ऋ १०,४६,६.
स्तभूयमान- -नः ऋ ८,६, १६; -नम् ऋ ३,७,४.
स्तम्भ- -म्भम् काठ ३०, ९; -म्भे पै१७,१२,९;१९,५२,४; -म्भेन शौ १९,३२, ७; पै १२,४,७.
स्तम्भान- -नः काठ २,१४[k].
स्तम्ब[l]- -¶म्बम् मै ४, १, २; काठ ३१,१; क ४७, १; -म्बे शौ ८, ६,१४; पै १६,८०,६.
स्तम्ब-ज- -जः शौ ८, ६, ५; पै १६,७९,५.
¶स्तम्ब-यजुस्[m]- -जुः तै १,६,१, ४, २,६,४,१; मै ४, १, १०; काठ २५,४; ३१,८; क ३९,१; ४७,८.
स्तम्बिन्- -म्बी ¶मै ४,२,१४[२].
स्तम्बिनी- -नीः शौ ८,७, ४, पै १६,१२,४?[n].
†स्तरी[o]- -रीः ऋ १, १२२, २[p]; ७,१०१, ३; ८, ५१, ७; १०, ३१,१०; खि ३, ३, ७; मा ३, ३४; ८,३; ३३,२७; का ३, ३, २६; ८,१, १; ३२, ३, १०; तै १,४,२२,१; ५,६, ४; ८,४; मै

a) विप. (स्तनैः पालयन्ती- [धेनु-])। उस.।
b) पाभे. पृ ८४९ *m* द्र.।
c) सपा. स्तभ्नोतु <> स्तभ्नातु (माश ८,६,१,५-८ च) इति पाभे.।
d) सपा. स्तभ्नु° <> स्तभ्नी° (माश ८, ६,१,९ च) इति पाभे.। e) पाभे. पृ २८३६ *h* द्र.।
f) पाभे. पृ ३४७७ *r* द्र.। g) सपा. मा ६,२ का ६, १, २ पाठ ३, ३ अस्पृक्षः इति, मै १, २, १४ स्तभान इति च पाभे.। h) पाभे. पृ ३४७७ s द्र.।
i) पाभे. पृ ३४७७ *t* द्र.। j) =स्पर्ध-।
k) पाभे. पृ३१२९ *l* द्र.। l) नाप. (तृणादि-गुच्छ-)।
m) नाप. (स्तम्बप्रधान-यजुस्- [यज्ञाङ्ग- = कर्म-विशेष- वा मन्त्र-विशेष- वा])।
n) स्त्र° इति संवि.? यनि. शोधः (तु. स्तम्बिनीः इति मूको.)।
o) विप. (निष्फल-), नाप. (प्रसूतिरहिता-, वन्ध्या-)। <√स्तृ 'हिंसायाम्' पाउ (३, १५८)। नाप. यद्वा <अ+स्त्री-> तस. अ-स्त्री-> यनि. यनि.।
p) तु. वें. GW. PG [२,१९१]; वैतु. ना. =आदित्य-, R (ZDMG [४८,११२]) स्त्रीः इति शोधुकः?।

१,३, २६; ५, ४; ११; काठ ४, १०; ७, २; ९[२]; क ३, ८; ५, २; कौ १,३००; जै १, ३१,८; –रीम् तै १.५, ८,४¶; –यैः ऋ ४,१९,७; ७,३३, ४; मा ३३, १८; का ३२, २, १; शौ २०, १२,४; –यैम् ऋ १,११६,२२; ११७,२०; ७,६८, ८; काठ ७, ९[२]¶.

स्तरी√कृ, स्तरीकरोति काठ १३, ६[२]¶[a].

स्तरीतवे, स्तरीमन्– √स्तृ (वधा.) द्र.

स्तव–, स्तवन्–, स्तवय–, स्तवध्यै, स्तवमान–प्रमृ. √स्तु(वधा.)द्र.

[?]स्ता पै १९,४४,२४.

स्तामन्[b]– -मानम्[c] शौ ५,१३,५.

स्तामु[d]– -मुः ऋ ७,२०,९.

स्तायत्[e]– -यत्[f] काठ १३, ६[२]; शौ ४,१६,१; ७,११३,१.

स्तायु[g]– -यूनाम् मा १६, २१; का १७,२,५; तै ४,५,३, १; मै २, ९,३; काठ १७,१२; क २७,२.

स्तावा– √स्तु द्र.

स्ति[h]– स्तीन् ऋ ७,१९, ११; १०, १४८,४; शौ २०,३७,११†.

†स्ति-पा[i]– -पा ऋ ७,६६, ३; जै ३,५४,९; –पाः ऋ१०,६९,४[j].

स्तिया[k]– -यानाम् ऋ ६, ४४, [२१; ७,५,२].

स्ती(म>)मा[l]– -मासु शौ ११,१०, ३४.

स्तीर्ण,र्णा–, स्तीर्त्वा, स्तीर्यमाणा– √स्तृ (वधा.) द्र.

√स्तु (वधा.)[m], †स्तुवते[n] ऋ २,२४, १; ८, २४, १६; कौ १. ३८५; २, १०३४, जै १, ४३, ५; शौ २०, ६४, ४; स्तवते ऋ १, १७८, ४; स्तुवे[o] ऋ १०, २२, २; †स्तवे ऋ १, १२, ७; ६, १२, [४; ७, १२, २][p]; १०, ११५, ७; कौ २, ६५५; जै ३, ५४,५; स्तुवन्ते ऋ ६, २६, ७; स्तवन्ते ऋ १०,६५,४; †स्तवसे ऋ १, १६९, ८; १०,१४८, ५; मै ४, १४, १३; स्तवथ ऋ ४, २१,२; स्तवामहे ऋ ८,४६,१७; स्तुवन् ऋ ६, ५९,४; स्तवन् ऋ ६, ४७, १५; पै १७,२८, ४; स्तुवन्त ऋ ७, ३०, ४; स्तवन्त ऋ ४, २२, ७; ?स्तुव>वा[q] ऋ २,११,६[१]; ?स्तव>वा[r] ऋ १०, ८९,१; †स्तवेत ऋ ५,१८, १; कौ १, ८५; जै १, ९, ५.

स्तुते काठ ३३,६[२]¶; स्तौति खि ५,३,५;¶स्तुवते तै ३,१,१०,३; मै १,११,९; ३,१०,५; ¶स्तुवते तै ७,३, १, ४; मै १, ११, ९[१]; ३,६,४; ८, १०; ४, ६, १; ८, ४; ¶स्तुवन्ति तै ७,५, ८, १; काठ २३, २; स्तुवन्ति ¶तै ७, ३,१,३; ५, ८, १[२]; २;४[२]; ¶काठ १४, १०[१]; २८, १०; २९, ३;

[a]) सपा. मै २,५,४ स्तर्यम् करोति इति पाभे. (द्र. पृ १४७१ *b*)।

[b]) नाप. (मार्ग-)।(प्र√स्था 'गमने'>) प्र-स्थामन्–>वाशि. यनि. (वैतु. GW. स्थामन्– [तु. पै. पाभे] <√स्था 'गतिनिवृत्तौ'? इति वा स्तामन्– [<√स्तं] वेति शोधुकः!)।

[c]) सपा. पै ८.२,५ स्थामानम् इति पाभे.।

[d]) नाप. (स्तोतृ- [तु. निघ ३, १६]) । °स्ताव– + (√मा 'निर्माणे'>कर्तरि) मु–>उस. °स्ताव-मु–> वाशि. यनि. (वैतु. दे. √स्तम् 'अवष्टम्भे' इति, WAG [१,१२ a] <√स्तन् 'शब्दे' इति!)।

[e]) विप. (आच्छादित-)। (√स्तृ 'आच्छादने'>भावे) °स्तर–>नाधा. √°स्तर्य>°स्तर्यत्–>नैप्र. यनि. (तु. [सान्दर्भेतः] PW. GW. MI. प्रमृ. <√स्तै [√स्त्या] 'प्रच्छन्नकृतौ' इति; वैतु. सा. ? तायत्– इति पाठं मत्वा <√तन् 'दैनाने' इतीव!)।

[f]) वा. किवि. द्र.।

[g]) नाप. (स्तेन-)। तायु– इत्यनेन स-न्यायः।

[h]) नाप. (गृह-, यजमान-)। सा (ऋ ७, ६६,३) <√स्त्यै इति। शिष्टं पृ ३६४ *e* द्र.।

[i]) विप. (अग्नि-प्रमृ.)। उप. <√पा 'रक्षणे'।

[j]) या [६, १७] प्रमृ. नाप. (कूप-) इति कृत्वा पूप. स्ति–=स्तिया– वा <उपस्थित– वेति।

[k]) स्त्री नाप. (जलभेद-)। <√स्त्यै इति या [६, १७] प्रमृ.?।

[l]) विप.। शिष्टं *k* द्र. (तु. Hirt [२,१५२])।

[m]) स्तुतिरथेर्वादिषु धा. वृत्तिः।

[n]) =स्तूयते। °स्तु–>°स्तव्य–>नाधा √°स्तव्य>°स्तव्यते>नैप्र. यनि. च स्तूयते इत्यपि च।

[o]) प्रपु१ तस्तौरे रूपं द्र.। [p]) तु. सस्थ. टि. आ।

[q]) स्तुवाम इति शोधः (तु. एन्तः, [सान्दर्भतः] वे. सा.; वैतु. GW. प्रपु१ !)।

[r]) स्तवाम् [लेटि उपु१] इति शोधः (तु. [सान्दर्भतः] GW. प्रमृ.; वैतु. सा. मपु१ इति !)।

३४,१७; ३७,१७; ¶क ३५,८; ४५,१;४; को ३,४,९; जै २,४,३; †स्तुषे ऋ १, १२२, ८; २, २०, ४; ६, २१, २; ४८, १४; ८, २१, ९; २३, २; ७; १०,१३,९; खि ५,४,५[a]; ६,३, ४; कौ १, ४००; जै १,४५,२; ४, १५, ७; शौ २०, १४, ३; ६२,३; स्तोषि ऋ १०,२२, ४; स्तौमि तै ४, ७,१५,१;२[२]; ३; ४; ५[२];६[२]; मै ३,१६,५[१]; काठ २२,१५[c]; शौ ४, २३-२९,७; पै ४, ३३-३९, ७; †स्तुमसि ऋ ६, २३, ५; १०, १४८, १; कौ १, ३१६; जै १, ३३, ४; स्तोषत् ऋ ५, ३६,३; †स्तोषम् ऋ १, १८७,१; मा ३४,७; का ३३, १,२; काठ ४०, ८; पै ६, १६,१; स्तोषाणि ऋ १०, ८८, ३; †स्तोषाम ऋ १,५३, [११; १०, ११५, ८]. शौ २०, २१, ११; ¶स्तौतु काठ ७, १०, क ५,९; स्तुहि ऋ २,३३, ११;५, ५३,१६; ८३,[१; ८,९६,१२]; ८,१,३०[?b]; १३,१०,२४,२२; १०३,१०; तै ४,५, १०, ३†; मै ४,१४,१२; कौ १, १७७, जै १,१९,३; शौ ६, १,१; १८,१, ४०†; २०, ६६, १†; स्तुहि ऋ १,१७३,५; ३, २३,३; ५१,३; ५,४२, ११; ५३, ३; ६,१८,१; ४५, १६; ८, २६, १०; १०२, १०; मै ४,१२, ३†; १४, १२; कौ ४,५[a];जै २,७,२[a]; शौ ६,१. २; पै १९,१,१; २; स्तुत तै ३, २, ७, १; काठ ७, १०¶; १७, ७; ¶३४, १७; १८[१]; ३७, १७; क ५, ९¶; २६, ६; †स्तोत>ता ऋ ८, १, १; कौ १,२४२; २, ७१०; जै १, २५, १०; शौ २०,८५,१; †स्तवै ऋ ३, ३२, १४; ९.५३, २; १०, ३३.५; तै १, ६,१२, ३; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६; ३८, ७; कौ २, १०६५; जै ४, ७, २; स्तवानि तै १,५,९,४¶; †स्तुवाम ऋ १ १६,९; ८,२४,[१९; ८१,४; ९५,७]; कौ १, ३५०; ३८७; २,७५२; जै १,३६,९; ४२,७; ४,१७,७, शौ १३, २, २९; २०, ६५,१; †स्तवाम ऋ २, ११, ६; ४, २१, ४;३९,१; ८, ६२, १२; ९५, ६; ९६, ६; तै १,५,९,३¶; कौ २, २३५†; जै ३, २०,१९†; पै १८, २०, ६; अस्तोत् ऋ १०, १०४, ११[१]; तै १,५, ९,४¶; काठ ७, १०¶; क ५,९¶;स्तौत्[c] ऋ ७, ४२,६, अस्तुवत मा १४,२८[४]; २९[४]; ३०[४]; ३१[४]; का १५, ९, १[४]-३[४];४[४]; तै४,३,१०,१[४];२[४]; ३[४]; मै २, ८, ६[४], ३, २,१०; काठ १७,५[४];२०,१२; क २६, ४[१४]; ३१, १४; अस्तुवन् तै २, ५,९,१¶; अस्तुवन् तै १,५,९, ३¶; स्तुवीत ऋ ४, ५५, ६; ¶स्तुवीरन् तै ७, ५,५,२; काठ ३५, १६; क ४८, १४, स्तुयुः ¶काठ ३४, २; ४.

तुष्टुवत् ऋ ८,८,१९.

स्तुवताम् शौ १, ८, १; पै ४, ४,८.

†तुष्टुवुः ऋ ८, ६, १२[१]; १८; कौ २, ८५२[१]; जै ४,१२, ५[१]; शौ २०,११५,३[१]; स्तविष्यामि ऋ १, ४४, ५; स्तोष्यामि खि ४,२,५; †अस्तोषत ऋ १,८२, २; मा ३,५१; का ३, ७, १; तै १,८,५, २; मै १,१०, ३; काठ ९,६; क ८,९; कौ १,४१५, जै १,४०, ७; शौ १८, ४, ६१; अस्तोषि ऋ १, १२२, १; ५, ४१,१०; ८,३९,१; १०,७७,१. †स्तूयसे ऋ ३, २२,.१; मा १२,४७; का १३, ४, ३; तै ४, २,४,२, मै २,७,११; काठ १६, ११; क २५, २.

स्तविष्यते खि ५,८,१; शौ २०, १२७, १[d]; स्तविष्यसे ऋ ८, ७०,१४; †अस्तावि ऋ १,१४१, १३;८,५२,९;१०,४५,१२;६३, [१७?[e]; ६४, १७?[e]], खि ३,४, ९; मा १२, २९; का १३, २, १२; मै २,७,९; कौ २,१०२७; जै ४,२६, ६; शौ २०, ११९, १; अस्तावि ऋ ६, २१, १०; अस्तोष्ट ऋ १, ७७, ५; अस्तोद्वम् ऋ १,१२४,१३.

अनुष्टवम् ऋ ३,५३, १२.

†तुष्टुवस्- -वांसः ऋ १,८९,८[f]; २, २८, २; ७,७६,६; मा २५, २१; का २७,११,८; मै ४,१४, २; काठ ३५,१; कौ २,१२२४.

तुष्टुवान्- -नाः ऋ ७,५१, ३.

†स्तुत[g]- -यः ऋ ९, ५५,२; कौ

a) मपा. स्तुषे <> स्तुहि इति पाभे.।

b) स्तुहि>स्तुहि इति शोधः (तु. मा. ORN.; वैतु. पपा. सनि.?)। c) शोधः पृ २९३९ k द.।

d) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. स्तविष्यते इति?।

e) शोधः पृ १३९२ h द.। f) पा. स्तौ = द्राद्धे इति।

g) माथे अप् प्र.।

२,३२६; जै ३,२७,२; -वे ऋ ५,७३,४[a].

स्तवत्– -वान् ऋ २, १९, ५; २०,५; ६,२४,८![b].

स्तवथ°– -थैः ऋ ७,१,८.

स्तवध्यै ऋ ७,२७,१;८.

स्तवमान– -०न ऋ १, १४७, ५; -नः ऋ १,१२९,६;७,१९,११; ८,२४,४; शौ २०, ३७, ११†; -नेभिः ऋ १,६२,७.

स्तवस्[c]– -वसे ऋ ५,१०,७.

स्त(व>)वा[e]– -वाः[f] तै ३, ४, ७,१[g]; मै २,१२, २; काठ १८, १४; क २९,३.

१स्तवान– -†नः ऋ १,१२, [११; ८,२४,३ (९,४४, ५; ६१,६)] ३१, ८; ५१, ९; ११३, १७; १२०, १०; २, ३३, ११; ४, ११,२; ५,१०,७; ६,८,७,५०, ६; ७,३६,५; ८, २३, ५[h]; ९, ९७,५; तै ४,५,१०, ४; मै २, ७,४†; ४,११,१; शौ १८, १, ४०; -ना ऋ ४,५५, ४; -नाः ७,६२,२; -नेभिः ऋ १,१६९, ८; मै ४,१४,१३†.

†२स्तवान– -नः ऋ ६,४९,२; मा २७,३८; का २९, ५, ७; मै २, १३, ९; कौ २, १९०; जै ३, १५,८; शौ २०,९८,२.

†३स्तवान– -०न ऋ ३, ४०, ३; शौ २०, ६, ३; -नः काठ ३९, १२[२].

स्तवितृ– -तारम् मै ४,१४,७.

?स्तविष्यमाण[i]– -ण- शौ २०,३४, १६; पै १३,७,१७.

स्ता(व>)वा[j]– -वा.[f] मा १८,४२; का २०,२,५.

स्तुत्– स्तुतः ऋ १, १६९,४; ६, ६३,८; ८,२,२९; ४३, १७.

स्तुत,ता– -†तः ऋ १, ८२, ३; १७१,३; १७७, १; १९०, [८; ७,२३,६]; २,३३, १२; ३, ५, ९;१८,४; ४, १६, [२१; १७, २१; १९ २३, ११ (५६, ४)]; १७,१९;२१,१;२९,१;३२,[८; ८,१४, ४ (३२, ७)]; ५, १०, ७;३३,१; ६,२४,२; ७,८,५[k]; ३८,३; ९,६२, १५; १०, ५०, २;६१, १६;९३, ४; १००, १; मा ३,५२; २०, ४७; ५४; का ३,७,२; २२, ५, १; ८; तै १, ¶५,९,३[२]; ४[२]; ८,५,१; मै १, १०,३; ४, १४, १८; काठ ७, १०¶; ८,१६; ९, ६; ३८, ७; क ५, ९¶; ८, ९; शौ १९,३, १S![l,m]; २०,१२, ६; २७, ४; पै ४, ४,१S[n]; -तम् तै ३, २, ७,१[२];२[२],७,३,११, २; मै ¶१, ५,८; ९,७[२],३,११,१२[o]; काठ ७, ६¶; ३४. २¶; ३८,११[o]; ४३, १; क ५,५¶; शौ ११,९, ५; वै १६, ८२, ५; -तस्य ऋ ७, ५६, १४; तै ३, २,७,१[p]; ३[p]; मै १, ३, २९; काठ ४, १३; क ३,११; -ता खिसा २६, १७; शौ १९, ७१, १![q], -ताः

---

[a]) तु. सस्थ. टि. अनु।

[b]) *स्तान्– (भाग. = स्थैर्य-) > (मतुपि प्र. स्वर-संज्ञे [पा ६,१,१७६]) *स्ताव-वत्– > प्र१ स्तावद्वान् > नैप्र. *स्तावान् इति शोधः (तु. छन्दः) इति मतम्।

[c]) भावे असुः प्र. उसं. (पाउ ३,११३)।

[d]) भाग. (तु. वें. = बल-; वेंनु. सा. तुमर्थीयः प्र!)।

[e]) नाउ. (स्तुति-कृत्- [स्तु-करम्-])। कर्तरि अच् प्र.।

[f]) सपा. स्तवाः (आग्निगृ १,५, २ : ४३ प्रभृ. च) <> स्तावाः (माश ९,४,१,११[२] च) इति पाभे.।

[g]) वेंनु. k. भाग.।

[h]) सपा. मा ११,४१ का १२,४, ४ तै ४, १,४,१ काठ १६,४ माश ६,४,३,९ अग्ने नः इति पाभे.।

[i]) PW. BW. प्रभृ. BKA. च तरि° इतीव। स्तवि-ष्यमाणो (तु. पै. मूको. मविष्यमाणो) मो पो अस्तर इति पाद-शोधः।   [j]) = स्तवा-।

[k]) तु. GW.; वेंनु. वें. सा. प१ <स्तुत्-।

[l]) सपा. तैब्रा १,२,१,२२ आपश्रौ ५, ११, ४ अग्ने इति पाभे.।

[m]) तन स्तुतः (तु. शंपा. सात.) इति पाठ? तनस्ततः इति शोधः (तु. मूको. BC. RW.)।

[n]) पाभे. पृ २७४७ c द्र.।

[o]) = सपा. तैब्रा २,६, १९,१[१]; २[१]। मा २१,२५;२६ प्रभृ. स्तुताः इति पाभे.।

[p]) पाभे. पृ ३०५४ c द्र.।

[q]) °तो = °ता उ इति द्विपदः शोधः (तु. सपा. तैआ १०, ३६ मना २, ३६)। सस्थ. वेद-मातृ-इत्यत्र कस. सति टउ. वीप्सार्थे <√मा 'दरदे'। !प्रचोदयन्ताम् > प्र-चोदयन्ती इति, !पावमानी > पावयन्ती इति, !कीर्तिम् > कीर्ति पुनः इति, !मत्रा > मत्र इति चापि शोधाः। मद्र-गोक- इत्यत्र षस. सति पूप. वेदार्थोंवः, उप. कोशवर्षीय इति कृत्वा <√°स्ह (=√स्तु) 'स्तुत्सर्गे' इति द. [तु. स्व.

ऋ ४,३७,७,५,५२,१४;६,५०,
[१४; १०, १४, ४]; मा २१,
२३;२४;२५[a]; २६[a]; २७; २८;
३४,५३†; का २३, ३, १; २;
३[a]; ४[a]; ५; ६; ३३,२, १६†;
मै १,६,२†; काठ १६, १३; पै
६, १७, १०; –तासः ऋ १,
१७१,[(१६९,५) ३]; ६, ५०,
१५; ७,५७,६;७; ८, ३०, २;
–¶ते तै ६,३, १, १; ४,९, २;
मै ३, ८, १०[२]; ४, ६, २;
काठ २७, ४; क ४२, ४; –तेन
मा ३,१९; का ३, ३, १०; तै
१,५,५,४; मै १,५, २; ८; २,
१३,४; काठ ६,९; ७, ६; २८,
१¶; क ४,८; ५, ५; ४४, १;
पै २०,४१,३[b].

स्तुत-शस्त्र[c]– -स्त्रयोः तै ३,२,
७,३[२]¶; –स्त्रे तै ५,६,८,६¶;
७,३,१३,१; काठ ४३,३.

स्तुत-स्तोम– -मस्य मा ८,
१२[d]; का ८,७,२[d]; तै १,४,२८,
१; ३,२,५, ४; ७[d]; मै १, ३,
३०; काठ ४,११; क ३,९.

स्तुति– -त्यः ऋ ६, ३४, १;
–तिम् ऋ १०,३१,५; –†तीः[e]
ऋ १,८४,[२ (८,१७, ४)]; मा
८,३५; का ८,१०,१; तै १, ४,
३८,१; मै १, ३, ३४, काठ ४,
११; क ३,९.

स्तुत्या शौ ९,२,२.

†स्तुवत्– -वतः ऋ १, ३३, ७;
५,५३,१६; ७, १८, १८; ३३,
५; ८,३, १४, १३, २६; १९,
१२; २४,१४; ८५, ४; ६; खि
१,१२,४; कौ २ ८६०; शौ २०,
५०,२; –वताम् ऋ ६,५४, ६;
–वते ऋ १,६२,१; ११६, [७;
११७, (६)७]; २३; २,२२,३;
४,१७,१८;२१,७; ९; ५, ४२,
७;६,२३,[३, ७,९७,१०];६२,
५; ७,८८,६,९५,६; ८,१,२२;
७,३५; ५०,१; ६३, १२; ८५,
५;८८,३; १०,४६,१०; खि ३.
२,१; ५,२१,१; मा ३३, ५०[f];
३४,१६; का ३२, ४, ७; ३३,
१,१०; मै ४,१२,३;१४,७; कौ
१,२९६;२,८३७; जै १,३१,४;
शौ ५,११,११§; २०,१७,१२;
५१, ३; ८७, ७; १३५, ११§;
पै ८,१,११§; –वन् ऋ ४,५१,
७; शौ ४,२८, ३§; पै ४,३७,
५§; –वन्तः ऋ ४,२०, १०;६,
२९,४, ८,३, १४; तै १,७,१३,
३; शौ २०, ५०, २; –वन्तम्
ऋ १,१४७,५; २, २०, ३; मै
४,१४,७§

स्तुवान,ना– -नः शौ १,८,२; पै ४,
४,१०; –नन् शौ १, ७, १; पै
४,४, १; –नस्य शौ १, ८, ३;
पै ४,४,९; –ना ऋ ७,९६, ३

†?स्तुवे[g] ऋ १, ४६, १; १२२,
७; २, ३१, ५; ५, ५८,[(५३,
१०)१];६,४९,१; ५१,३;६२,
१;८, ४,१७; ५, ४; ७, ३२;
२४,१; ६३,[(१,८०,१०) १].
६५,५; ७४,१; ८४,[(१,१८९,
३) १], कौ १, ५; ८७; १७८;
३९०; २, ५९४; ९१४;
१०७८; जै १,१,५;९,७; १९,
४; ४३, १०; ३,४८, १०; शौ
१८, १, ३७.

†स्तुषेय्य[h]– -य्यम्[i] ऋ १०,१२०,
६; पै ६,१,६.

स्तूयमान– -नाः ऋ १, १०७, २;
–ने मै ४,६,६¶.

स्तोतवे ऋ ८,४,१७;७२,५.

स्तोतृ– -०तः मा २३,७; का २५,
३,३; तै ७,४,२०,१; मै ३,१२,
१८; काठ ४४, ९; –†ता ऋ
१,३८,४; ३,५२, ५; ५, १८,
२; ७४, ६; ७५, १; ८, २,
१३; १३,६; १९; २२;१४, १;
१९, २६; ४४, १८; तै २, २,
१२,८; काठ ४०, १४; कौ १,
१२२; २८८§,४१८; २,८८३;
१०९३; ११५४; ११८४; जै
१,१३,८; ३०,६§; ४०, १०;
३, ५८, ७; शौ २०, २७, १;
–†तारः ऋ २,२,१२; ६,१४,
३; ५४,९; ८, ३२,[(४,३२,८)
७]; ३३,१; १०, १०४, ५; मा
३४,४१; का ३३,२,४; कौ १,
२३०; २६१; २, २१४; जै १,
२४,६;२७,९;३,१९,९; शौ ७,
१०,३;१९,४८,४§;२०,५२,१;

शौ १९, ७२,१ (यत्रापि ?इच्छन्ति > [√घृष् °'स्तुनौ'
>]इच्छन्ति इति, ?ब्रह्मण·> ब्रह्म म [प. कर्तरि द्र.] इति
शोधो द्र., √स्तु इत्यस्य चापि 'स्तुनौ' वृत्तिः द्र.)। अत्र
विशेषे पृ २०६७ *g*, २११९ *p*, २८५९ *o* यदृच्छया
निर्दिष्टं तत्र नेष्टम्। [a]) पाभे. पृ१४८३ *o* द्र.।
[b]) पाभे. पृ ३१४४ *h* द्र.। [c]) पूप. = स्तोत्र-।

[d]) = सपा. माश ४,४,३,११ आपश्री ६,१२,२ प्रमृ.।
शांश्री ८,८,६ स्तुतस्तोमस्य इति पाभे.।
[e]) पाभे. पृ ३४३७ *n* द्र.। [f]) वैप. उ.म. टि.।
[g]) टि. वा सृन् वेति स्थलतः मूलो विमृश्यम्।
[h]) = स्तोतव्य- इति मा [११, १९]। यनिरेव: प्र.
(पाठ ३,९९)। [i]) पाभे. पृ ३१५८ *e* द्र.।

५७,१४; पै ६,२१,४S;–०तारः ऋ १, १५६, ३; –†तारम् ऋ १,१०५,[८; १०,३३, (२)३]; ११२, ११; ३, ४१, [६; ६, ४५,२७]; ४,१७,१३; ७, ३२, १८;८६,४; ८८,४; ८, ३६,२; १७, १; ९, ५१, ४; खि ५,५, १०; कौ १, २५४; ३१०; २, ११४६; जै १,२७,२; ३२, ८; शौ २०,२३,६; ५५,२; ८२,१; –तुः ऋ १, ५७, ५; ३, १८, ५; ८,३३,१;५२,१; खि ३,४, १; †कौ २, १०२७; १०४८; जै ४, २६, ६†; शौ ६, २,१[a]; †२०,१५,५;५३, ३; ५७,१३; ११९,१; –†तृभ्यः ऋ १, ११, ३;३०,१४;३३,२;५८,८,१२७, ११; २,[१,१६; २,१३]; ११, [२१; १५, १०; १६–२०,९], ३४,७; ३८,[११; ७,८,६]; ३, १०,८;४, ३२,[८(८,३२,७)]; ५,६[१-१०; ९,२०,४;८,७७, ८(१३,१९)]; ८; १०,७; ७९, १०; ६, ४८, ८; ७, ३, [१०; ४, १० (६०, ६)]; [७-८, ७]; ७९,४; ८, २, २४; २१, १०; ६४,५; ९३, १९; २५-२७; ९ १०६, १३; मा १५, ४१-४३; ३६, ७; का १६, ५, २३-२५; ३६,१,७; तै २,२, १२, ७; ४, ४, ४, ६[२];७; मै २,१३,५;७[२]; काठ ९, ६;१७, १९; ३९,१३; १४[२]; कौ १,२१३;४१९;४२५; ५७६;२, १७९; ३२१; ३७२-३७४; ४३५; ९३६; १०८७-१०८९; जै १,२२, १०,४१, १; ७;५८,११;३,५,५;१२,७;१६, १७;२६, ७; ३०,१५-१७;३३, १०; शौ १८,४,८८; २०,१४, ४; ६२,४; १२२,२; –†तृणाम् ऋ ३,५,२; ५,६४, ४; ६,४५, २९;८,१४, ११; १०, २४, ३; शौ २०, २९, १; –तॄन् ऋ ७, ५५ [३;४], ९,५६,४;१०,७८, ८; खि १, ८, ३; –†त्रे ऋ १, १२४,१०; ६,३५, १; ८, ६०, ६; ९,२०,[७, ६२, ३०; ६६, २७;६७,१९]; २१, २, ४०,५; ४५,६; ७२, ८; ९७, ६; १०, १५६,५[b]; कौ २, ३२४; ६६२: ८८१[b]; जै ३, २६, १०; ५५, ३; ४,२२,४[b].

स्तोत्र[c]– -त्रम् ऋ १,३०,५; १३८, १; ३,३१,१४;६,३४, ५; ५२, ११; ८, ४५, [२१ (८९, १)]; १०१,५; १०, १०५,१; खि ५, ७,३,८; मा २८, १९; का ३०, २,८; ¶तै १,८,१८,१; ३, १, २,४; ५,३,४,६; ६,६, ११,१; ४;६; ¶मै १,११,९; ३,३, ३; ८, १०; ४, ८, ७; १३, ८S; ¶काठ ९, १५; १४, ९; १९, १३S;२८,३,२९,२; ३४, १६; ३७, ८; ¶क ४४, ३; ४५, ३; †कौ १, २२८; २५५; २, ९५०; †जै १,२४, ८; २७, ३; शौ ५,११,८; २०,४५, २†; पै ८,१,८; –त्रस्य ऋ ५,५५,[९ (६,५१,५). १०, ७८, ८], ९, ७२,९; –त्राणि ¶मै ४, ५, ४; ७; ¶काठ २६,१;३५,१६; ¶क ४०,४; ४८, १४; शौ ५, ११, ९; पै ८,१, ९; –त्रात् ¶मै ४, ५,६; ७,५; –त्राय ¶मै ४, ७, १; ८,७; काठ २९, २; क ४५, ३; कौ १,२९४; जै १,३१, २; –त्रे ऋ १.१०२, १; मा ३३, २९†; का ३२,२, १२†; तै ५, ४, १०, २¶; ¶मै १, ११, ९; ४,५,४, ६,६; ¶काठ १४,१०; २२,१; २८,६; ¶क ४०, ४; ४४,६; –¶त्रेण मै ४,५,२;७, ३;६; काठ १४,१[४]; २९, १; क ४५,२; –†त्रेषु ऋ ८, ५०, ४; खि ३,२,४.

¶स्तोत्र-वत्– -वतः काठ २८, १०; क ४५,१; -वन्तः मै ४,६, १; काठ २८, १०[२]; क ४५,१[२]; –वान् काठ २८,१०; क४५,१.

स्तोत्रिय,या[d]– -यम् पै १९,१, ४[a]; –याः मा १९, २४; का २१,२,१३; पै ६, ३, ११.

¶स्तोत्रीय,या[e]– -याः तै ७, १,५, ७; ५,१, ४; काठ १५, १०; ३३.२.

स्तोम[f]– -मः ऋ १,८, १०[६]; १६,

---

[a]) स्तोतुर्यो वृचः>सपा. पै १९,१,४ स्तोत्रियं हवम् इति पाभे. ।

[b]) =सपा. आपश्रौ १६,११, १२ प्रमृ. । मै ४,१२,५ स्तोमैः इति पाभे. ।

[c]) भाप. (स्तवन-) । त्रः प्र. उसं. (पा ३,२,१८२) ।

[d]) विप., नाप. [तृच- (अनुवाक-विशेष- इमा.)] । तन्नभत्रीयः घ>इयः प्र. ।

[e]) नाप. (दक्षिणा-[तै ७,१, ५, ७], ऋच्-) । छ> ईयः प्र. ।

[f]) नाप. (स्तोत्र-) । मन् प्र. (पाउ १,१४०) ।

[g]) =सपा. आश्रौ ८,११,४ । शौ ६,३५,३ कौथौ १०,५,१७ °मम् इति पाभे. ।

७; २०,१; ५१,१४;१२७,१०; १५६, १; १६५, ११; [१५; १६६,१५; १६७, ११; १६८, १०], १७१, २; १७३, १३; १८३,[६; १८४, ६]; १८४, ५; ३, ५८, १; ४, ३२, १५; ३६, ७; ३७, ३^{a}; ४१, १; ५, ४२, १५; १६; ६,३८,३;४५, [३०; ८,५,१८;२६,१६]; ६३, १;७,२०,९; २४, ५; ३३, ८; ३४, १४;[६४-६५, ५]; ६६, १; ८६,८; ८,१४,१०; ८७,१; १०,२९, १; १४३, ३; खि १, १०, १; मा १०, १०-१३; १२,४; १४,२४^{४}; २५^{३}; २६^{३}; १५, ३^{२}; १०-१३; १८, २९; २४, ४८†; का ११, ५, १-४; १३,१,५;१५,८, १^{२}–५^{२}; १६, १,३^{२}; ३,२;५; ८;११;१९,९, ४; ३३,२,११†; तै १,८, १३, १^{२}; २; ¶३,१,२, ४^{२}; १०,२; ४, १,१०,५; ३,३,१^{२};२^{३}; ९, १^{५}; २^{५}; १२,१^{२}; ४, २, १^{२}; २^{२}; १२,१; ७,९,१; ५,३, ४, १;२;५, १^{२}; १२, २^{२}¶; ¶७, १,२,१;२,५,४; मै ¶१,५,५^{२}; ६,४;२,६, १०^{४}; ७, ८; २०^{५}, ८,५^{१०}; ७^{२};९^{४};११,६; ३, २, १०^{१};४,२^{९};¶;१६, ४; काठ ७, ४^{४}¶; ९,१८^{१}†; १५, ७^{४};१६, ८; १७,४^{१०};६^{२};८^{४}; १८, १२; २१,२^{४}; ११^{१}¶; २२,१४;३५ ११; ¶२७,६;७^{१};८^{१};१७; ३९, ७^{५}; क ५, ३^{१}; २६, ३^{१०}; ५^{४}; ७^{४}; २९,१,३१,१४;१७^{४}; ४८,

११; जै ३,५४, ७†; †शौ २०, २८,४; ३९,५; ६०, ६^{b}; ७१, ६^{b}; ७६,१; पै १५,१,२; –मम् ऋ १, १०, ९; [१२, १२; ८, ४३,१६]; १६,५; २१,१; २७, १०; ४१,७;४४,१४;६१,१;४; ९४,१;१०९,२;१८४,४; २,५, ७,२७,२;३९,८;३,१५,२,५४, १०,६०,७; ६१,१; ४, ४,१५; २२, १; ४४, ६;५,१,१२; २, [११(२९,१५;१,१३०,६)]; ७, १,१३,२; ३५,८; ४१-४२, २; ५२,[४; ६,१६, २२]; ६०, १; ६१,१७; ८१, ५; ६, १०, २; ३५,१; ७,१५,४; २१,१; ३४, २१; ४०, १; ७३, १; ९३, १; ९५,५; ९९,६; ८,१, १४; १५; २,१७^{c}; ५,[७; ४९,५]^{d}; ७,९; ८,१२; १७; ९,७; १२,४; १४; १९,११; ३३,१५; ३५,५; ३६, ६,४४,२; ६६,८;८५,२; १००, ३; ९,१०८,७; १०,२३,६;३९, १४; ४२, १; ५६, ३; ६१,२५; ६३,६; ७५, ५, ९२, ९; ९३, १२;१०६,११, १२७,८; १६७, ४; खि ३.१,५, मा९,३३;३४^{५}; ११,८; †१५,२५;२९; का १०, ६,३; ४^{५}; १२,१,६; †१६, ५, ६; १०; तै १, १, १४, १^{२}†; २,१४, ६†; ५ ७,१¶; ७,११, १; २^{५}; २,६,११,४‡, ३.१,२, ४¶; १०,१; ४,१,१ ३; †४,४, २; ४; ५,१,१, ३; ५, ६, १†; ¶७,१,२ १; २,५,५; ३,२, २; मै १. ५, ५^{c}¶; २, ७, १; ३†;

१३,७†; ३,१,१; †४,१०, २; ११,१^{२}; ५; १३,५; १४,३; ८; ११; †काठ २,१५; ४,१५;१६; ६,११;७,४¶;१६;१३,१५,१६; १५, ११§; १७, १८§; १८, १९¶; २०, १४; २१, ११§; ३३,८^{२}¶; ४०,१४; क ५,३¶; २९ ७; †कौ १,१५; ६६;३१३; ५८०; २, ४१४; ७४४; ७५५; १०१३; १०४२; † जै १,२,५; ७,४;३३,१; ५९,३; ३,२०,४; २८,१; ३२,४;४६,३; ४,९,४; शौ ६,३५, ३‡^{b}; ७, ५२, ३†; १७,१,११; १९,२७,३; †२०, १३,३; १८,२; ३५,१;४; ८९, १; ९७,२; ११६,२; १४०, २; १४३,६; पै २,८७,४; १०, ७, ३; १२,१, १†; १८, ३१, ६; १९,९,६; २०,१५ ९; ३०,२†; –मस्य ऋ ८,८, ५; २३, १४; ¶तै ३,१,२, ४; ५,२, १, ६; ७,२,५,४; मै २,७, १६^{१}, काठ ७,९¶; ३९,३^{१}; कौ १,१०६†; जै १,११,१०†; शौ १९,४९,५; ६; –माः ऋ १,५,८;७,७;११, ८^{e};६,६०,७^{e};७,१९,१०; ८,५, ३;८,२२;९,८; ६४,१^{f}; १०३, ६;१०,४७,७;८५,८; खि १,२, ७, खिसा २९,४१; मा १९,२८; का २१, २, १७; तै ३,५, १०, १¶; ४,७,१५,१; ५,४,¶१०, १; २; ७,४, ४‡^{g},¶७,१,२,१; ८,२; २,४,२;४,३, ५; ६;५,१, ५; ४,१; मै २,३, ५¶; ३,११, ५; ४,४,१०¶; १४,८†; ¶काठ

a) = °देव-भाग- (तु. पृ १५२१ j)। पा. °बध्ये इतीरिति मतम्। b) पामे. पृ ३४८५ g द.। c) सपा. कौ २,७० जै ३,७,८ स्तोमैः इति पामे.। d) ORV. सोमम् इति शोधोऽपार्थः (तु. ORV.ORN.)। e) सपा. ऋ ८,३,३ मा ३३,८१ प्रमृ. °मं. इति पामे.। f) पामे. पृ ३४६६ d द.। g) सपा. ऋ ८,८०,१ टिमे.।

११,८; १२,३; २२,१५§; ३३,
६; ८; ३४, १७; ३५, १५; †कौ
१, ४४; २, ३४१[a]; ९३३; †जै
१,४,१०; ३,२८,१३[a]; ४,११,
६; शौ ४,२४,१; ८,९,६; १९;
१४,१,८†;†२०,३७,१०; ६९,
६; ७०, १३; ९३, १; १४०,३;
पै १,५३,२‡[b]; ४,३९,१; १६,
१८,६; १८, १, ८†; –¶मत्
काठ ८,५; ३३, ८; क ७, १;
–मान् ऋ १,१०,४; ४८,[१४;
८,८,६], ११४,[९ (१०,१२७,
८)]; ११६,१; १२६, १; ७,
३८,३; ८,२६,४; १०, ६५, ३;
¶तै ७,१,२,१; ३,१४,१§;४,
३,६; १०-११, १; काठ ¶३३.
२; ३; ८^{२}; ४३, ४; कौ २.
२१५‡[c]; जै ३, २४, ११‡[c];
–¶मानाम् तै २, ५, १०, २;
५,४,१२,१; ६,२, १०, ६; ३,
३,६; ७,१,३,३^{२};४,२,५; १०,
१; मै ४,४,१०; काठ २०, १;
२१,१२; २५, १०; क ३१, ३;
४०, ३; –माय ऋ ८, ३, ११;
तै ७,१,२, १^{२}¶; –†मासः ऋ
३,५४,१४;५,२९,११; ८४,२;
६,६९,२; ३; ७,७२, ३; ८,१,
२९; ३, [१५;४३,१ (९, ६७,
१९)], खि १,२, ३; तै २, २,
१२,३; मै १, ३, ३९; कौ १,
२५१; २,७१२; जै १, २६, ९;
३,५८,९; शौ २०,१०,१;५९,
१; –मे ऋ ३,५४, २; ५, १६,
३; ६,२३,१; मा २१, २५; का
२३.३.३; ¶नै २,५,१०,१; २;

७,१,२,१[d]; मै ३,११,१२; काठ
७, १४^{१}; ३८, ११; क ६, ३^{१};
–मेन ऋ ५,१४,१;७५,१[e]; ८,
९, ४; १०, ८८, १०; मा ३.
५३‡[f];२२,१५; का ३,७,३‡[f];
२४,४,७; तै १,८,५, २‡[f]; २,
३,१०,२^{१}; ११,३; ४; ३.५.३,
१^{२}; २; ४,१,११,४†; ४, १२,
२; ५,२,१,६¶; ¶६.२, १, ४;
१०,६; ३,३,६; मै १,१०,३‡[f];
२,३,४; ५¶; ¶३,४,२; ६,७;
१०,३;१६,४§; †४,१०,१-३;
काठ ९. ६‡[f]; ११.७; ८; १९-
२०,१४†; २२,१४, २३, ४¶;
३६,१५^{४}; ¶क ८, ९‡[f], ३६,
१; ४५,१; शौ २०,१३९, ४†;
पै १९,२४,१०‡[f]; –मेभिः ऋ
१,९, [३; ५,१४,६]; १३१,२;
१३८,२; ४; १३९, ३; २, १३,
५; ३३,५; ३,५, २; ३२, १३;
५,१०,३; ६,२४,७; ५९,[१०;
८,८,७;१२, २३]; ७, ६२, २;
८०,१; ८,३,७;१६; ७,२१;८,
८; ९; २३, २४; ५४, ८; १०,
९९,११; १२२,५; खि ३,६,८;
तै ४,४,५,१; काठ ४०,२; †कौ
१,२५६; ४१८‡[e]; २,५८२‡[e];
७१३; ९२३; १०९३‡[e]; †जै
१,२७,४; ४०,१०‡[e]; ३, ४७,
८‡[e]; ५८, १०; शौ †२०, १०,
२; ५९,२; ७१,९; ७२,१; ९९,
१; –मेभ्यः काठ ३७, ५¶;
–मेषु ऋ २,११,३; ३,४१, ४;
८,५२,४; खि ३,४,४; शौ ८,
९,१९; २०,२३,४†; –†मैः ऋ

१,१३६,५; १८०,१०; २,९,३;
३,४२,४; ४,१०,१; ५२,४; ५,
२२, [४ (३९,५)]; ५६,५;६६,
३; ७९,४; ७, ६७, ३; ७३, ३;
७६, ६; ९६, १; ८,३, ३[a]; ६,
१; ३; ७, १७; १२, ११; ४३,
[११(२३, २३)४४, २७]; ५२,
[६; ६१, १०]; ९, ११४, २;
१०, ६४, [(५, ४१, ६)७];
खि ३, ४, ६; मा ७, ४०;
१५, ४४; १७, ७५; ७७; ३३,
८१[a]; का ७,२०, १; १६, ५,
२६; १८,६,११; १३; ३२, ६,
१२[a]; तै १,३,१४,७;४,२०,१;
४,४,४,७; ६,५,४; ७,४, १२,
१^{२}§; ५, १५, २^{२}¶; मै १, ३,
२४; ९,२§; ८¶; १०, ३; २,
१०, ६; ११, ८; १३; ४, १२,
५‡[h]; काठ ४, ८; ७, १६; ९,
१०§; १८, ४; ¶३३. ३; ६^{१};
४४,१§; क ३,६; २८,४; ४८,
३§; कौ १, २५०[a]; ४३४; २;
७०‡[i]; ६०२[a]; ६५७; ६५८;
९५७[a];११२७; जै १, २६, ८;
४२,८; ३, ७, ८‡[i]; ५४, १०;
११; ४,२०,६; शौ २०, १, ३;
२४,४;१०४,१[a]; १३८,१;३; पै
१५,१,४§; –मौ मा १०,१४;
१५,१४; का ११.५,५; १६,३,
१४; तै १,८,१३,२; ४, ४, २,
३; ¶७,१,१,१; ३,४,२; ५,१,
४; मै २,६,१०; ८,९; ३, ४,
२^{२}¶; काठ १५,७; १७,८;२१,
११¶; क २६,७.
†स्तोम-तष्ट,ष्टा- -ष्टा ऋ ३,

a) पाभे. पृ ३४८६ e द्र. । b) पाभे. पृ ३४८६ g द्र. ।
c) पाभे. पृ ३४६४ e द्र. । d) तु. पपा. प्रमृ.; वेतु. PR. प्र१ इति?। e) सपा. स्तोमेन<>स्तोमेभिः इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ ३४७० b द्र. । g) पाभे. पृ २२९४ i द्र. ।
h) पाभे. पृ ३४८५ b द्र. ।
i) पाभे. पृ ३४८६ c द्र. ।

३९, १; –ष्ठाः ऋ ३, ४३, २; –ष्ठासः[a] ऋ १०, १५,९; मै ४, १०,६; शौ १८, ३, ४७.

स्तोम-त्रयस्त्रिं(श>)शा[b]– -०शे[c] तै ४,४, १२, ४; मै ३, १६,४[d]; काठ २२,१४.

¶स्तोम-पुरोग[b]– -गाः[e] काठ ८,५[२]; क ७, १[२].

¶स्तोम-पुरोगव[b]– -वाः मै १, ६,४[e].

स्तोम-पृष्ठ, ष्ठा– -ष्ठः[f] काठ ३५, १८; क ४८, १६; –ष्ठा मा १४,४; १५,३; का १५, १, ४; १६,१,३; तै ४, ३, ४, २; मै २,८,१,७; काठ १७, १; ६; क २५, १०; २६,५.

स्तोम-प्रथम– -मम् पै १७,२८, ५.

¶स्तोम-भाग, गा[g]– -गाः तै ५.३, ५,५[४]; मै ३, ३,१; काठ २१,२; ३४,१७; क ३१, १७; –गान् तै ३,५,२,१; काठ ३४, १७; ३७, १७; –गानाम् काठ ३४, १८[1], ३७, १७; –गामिः मै ३, ३, १; –गैः तै ५, ३, ५,४; काठ २१, २[१]; ३४, १७; ३७,१७; क ३१, १७[२].

स्तोमभाग-त्व– -त्वम् ¶काठ ३७, १७.

†स्तोम-वर्धन– -नः ऋ ८,१४, ११; शौ २०,२९,१.

†स्तोम-वाहस्[h]– -हसः ऋ ४, ३२, १२; ८,४, २[h]; ‡ कौ[1] १, २०२; २,१६३; ‡; जै[1] १,२१, १०; ३, १५, ११; शौ २०, १२०,२[h]; –०हसः ऋ १,५,१; कौ १,१६४; २,९०; जै १,१७, १०; ३, ९, ४; शौ २०, ६८, ११; –हसाम् ऋ ८, ९९, १[i]; –हाः ऋ ६, २३,४.

¶स्तोम-संमित– -तः काठ २६, ४; क ४१, २.

स्तोमै (म-ए)कर्विं(श>)शा– -०शे पै १५,२,१[c].

†स्तोम्य, म्या[j]– -म्यः ऋ १, २२,८; ८, १६, ८; जै ४,५,१, –म्यम् ऋ ८, २४, १९, १०, ९६, ६; कौ १, ३८७; जै १, ४३, ७; ४, १७, ७; शौ २०, ३१, १; ६५, १; –म्या ऋ ६, ६१, १०; कौ २, ८११; जै ४, ३, ६; –०म्याः ऋ १, १२४, १३; –म्याय पै १९,४८,३६.

स्तोम्यत्– -म्यन्तः मै ३, ८, १०¶.

स्तु(क>)का[k]– -का ऋ ९,९७,१७[l]; –काम् शौ ७, ७८, २; पै १९, ३६,३.

स्तुका विन्[m]– -विनाम् ऋ ८,७४, १३.

स्तुत्–, स्तुत– प्रमृ. √स्तु द्र.

स्तुप[n]– -प.[o] मा २,२; का २,१, २; मै १,१, २; १२; ४,१,२[२]; ¶; १३; काठ १, ११; क १, ११; –पेन[p] मा २५,२; का २७,२,२.

?स्तुप्तः[q] शौ १९,४,१.

√स्तुभ्, > स्तोभि, अ्ास्तोभयत् ऋ १,८८,६.

†स्तुभ्[r]– स्तुप् ऋ ९, ९६, १८; कौ २, ५२६; जै ३, ४१, २; स्तुभः ऋ १, १९०, ७; ३,५१, ३; ९, ६८, [८; ८६, १७], मै

[a]) विप. (पितृ-) । बस. <तष्ट-स्तोम- (तु. [अर्थतः] सा. WAG [२,११६ a] GRV. [तु. पुत्र-हत- प्रमृ.]) । वै. तृप. द्र. =गेरष्ठ- इति ? ।   [b]) विप. । बस ।

[c]) सपा. स्तोमत्रयस्त्रिंशे <> स्तोमैकविंशे इति पाभे. ।

[d]) स्तो···शे इति स्वर.? यनि. शोधः (तु. तै.) ।

[e]) सपा. °गाः <> °गवाः इति पाभे. ।

[f]) पामे. पृ १७७१ c द्र. ।

[g]) नाप. (मन्त्र-विशेष- [तै ३,५,२,१], इष्टका-विशेष-) । बस. ।   [h]) पामे. पृ ३३९८ i द्र. ।

[i]) सपा. °हस <> °हसाम् इति पाभे. ।

[j]) विप. । अर्हार्थे यत् प्र. ।

[k]) नाप. (केश- [तु. ऋ ९,९७,१७;१८], स्तूप-) । √°स्तृ [= √स्तृ, ·स्य] 'बन्धनेऽर्थे, तुदा. √बन्धन]' > °स्तरक- > °स्तुका,वा.क- > शाहि. दर्शि. (वैतु. सा [१०,३३; ११,३२] प्रमृ. SEY [४९,२३३] <√स्त्यै इति, GW <√स्तु > स्तु- [प्राण-] इतीव !) ।

[l]) वैतु. वें. सा. =आज्य- ।

[m]) नाप. (अवरोधक-, प्रतिरोधिन्-) । (√स्तम्भ् > भावे) °स्तु [भ > व >] वका- > स्तुका- (°= अवरोध-) + मत्वर्थे प्र. (वैतु. अन्ये = ऊर्णादि- [पति-]) । शेषं यत्र. स्तुविष्ट- [परि.] इत्यत्र द्र. ।

[n]) = स्तुक- । तेनैव सन्यायता द्र. ।

[o]) = सपा. माश्री १, १,१,१० प्रमृ. । तै १,१,११,१ आपश्री १,३,७ प्रमृ. स्तूपः इति पाभे. ।

[p]) सपा. तै १,१,११,१ स्तूपेन इति पाभे. ।

[q]) तालिस्तुप्तः (तु सं्म)? > तालिः स्तुप्तः इति सा., इविष्कृतः इति RW., तथा तृप्तः इति w. ।

[r]) विप., नाप. (स्तोतृ-) । कर्तरि कर्मणि वा द्र. ।

४, ९, २S[a]; १२, ३; कौ २, ५०३; जै ३, ३९,२; स्तुभा ऋ १,६२,४.

स्तुभ्वन्– -भ्वा ऋ १, ६६, २.

स्तोभ[b]– -भाः मै ४,७,३¶.

स्तोभत्– -भन्तः ऋ ८,५४,१; खि ३, ६, १.

स्तुवत्–, स्तुवान– प्रमृ. √स्तु द्र.

स्तूप[c]– -पः तै १, १, ११,१[d]; –पम् ऋ १,२४,७; –पेन[e] मै ३,१५, २; –पैः ऋ ७,२,१.

स्तूयमान– √स्तु द्र.

स्तृ[f]– स्तृभि.[g] ऋ १, ६८,५; ८७, १; १६६,११; २, २, ५; ३४, २;४, ७, ३; ६, ४९, ३; १२; खि १, ११, ६[h].

√स्तृ,स्तृ (*वधा.)[i]>तुस्तूर्षे,स्तरते ऋ १, १२९, ४, †स्तरामहे ऋ ८,७५,७; तै २, ६, ११, २; मै ४,११,६; काठ ७, १७.

¶स्तृणुते तै २, ४, ११, ३; ६, ५,५,२; मै १, ४,१३; ६,३;८, ३; २, ५, ७-९; ३, ६, ७, ¶स्तृणुते तै १,६,११,६; २,१, ८, ३;२,३, २;९,२;*४,११,३; ३,४, ८,५; ५, १,२, ६; ६,३, १;७,२, ५,३; मै १, ५, १०; ११; २, १, ९[?]; २, ११;४,४; ५,६; ११; ३,९,६; काठ १०, १; ९; २१,४;९[j]; २३,४; २८, ३;३२,१; क ३१,१९; ४४, ३; स्तृणोषि ऋ १, १२९, ४[?]; स्तृणवामहै शौ १०, ५, ४२; पै १६, १३२, ८; अस्तृणुत काठ १२, ३¶; अस्तृण्वत काठ १२, ४¶.

¶स्तृणाति तै ३, ३, ८, ३; मै ३,८, ६[?]; ¶स्तृणाति तै २, ६, ५,२[?]; ६,२,४,५[?]; मै ३,८,६[?]; ४,१,१३; काठ २५,४;५; ३१. १०; १२; ३२,६[?]; क ३९. १; २; ४७, १०; ११; Sपै १६. १२२, १-४; स्तृणते मै ३, ८, १०¶; †स्तृणन्ति ऋ ८,४५,[१ (१,१३, ५; ३, ४१, २)]. मा ७,३२; का ७, १४, १; मै ४, १२, ६; काठ १३, १५; कौ १, १३३; २, ६८८; जै १,१४,९. ४,१०,४, स्तृणामि मा २. २[k]; ५[k]; का २,१, २[k];७[k]; तै १,१, ११,१[k]; काठ २.११; क २,५; शौ १८ ४, ५१[l], ¶स्तृणाहि[m] तै ६, ३,१, २; मै ३,८, १०[?][n]; स्तृणीत ऋ १,१३,[५(३, ४१, २; ८, ४५,१)]; ५,२६, ८;७, ४३,२; मै ४, १३,४, काठ १६. २१; ३१, १४[?][o]; स्तृणीत शौ १२. ३, ३२; पै १७, ३९, २; अस्तृणात् ऋ ८, ४१, ८; ६१, ७; अस्तृणत मै ३, ८, १०¶; †अस्तृणन् ऋ ३. ९, [९; १०, ५२, ६]; मा ३३, ७; का ३२, १, ७; अस्तृणन् ऋ १,१८८, [४ (९, ५, ४)], मै १,४, ३; ¶स्तृणीयात् तै २, २, १०, ५; मै ३,८,६; काठ २५,५, क ३९, २.

तस्तिरे शौ १९, ४६, ३; पै ४, २३, ५; स्तरिष्यामहे काठ २७, ३[p]¶; स्तृणीय शौ १०,५, १५-२१; अस्तः ऋ १०, १११, ६; †स्तः ऋ ८, ३, २, कौ २, ७७२.

†तिस्तिरे ऋ ३,४१, [२(१, १३,५; ८,४५, १)], शौ २०, २३, २; अस्तारि ऋ ६,६३,३. तुस्तूर्षते मै १, ८, ३¶.

तिस्तिराण– -णा ऋ १, १०८,४.

तुस्तूर्षमाण– -णस्य मै १, ८, ३¶.

स्तरीतवे शौ २, २७, ३;४[q]; पै २, १६,२.

स्तरीमन्[r]– -मणि ऋ १०,३५,९; –मन् मै २, १२,६.

स्तीर्ण, र्णा– -र्णम् ऋ १,१३५, १;

---

[a]) °भः इति स्वरः? यनि. शोधः।

[b]) नाप. (सामगान-भेद-)। कर्मणि घञ् प्र.।

[c]) = स्तुप–। तु. पृ ३४८८ *n*।

[d]) पामे. पृ ३४८८ *o* द्र.। [e]) पामे. पृ ३४८८ *p* द्र.।

[f]) = नृ–। नाप. [नक्षत्र- (तु. या [३,२०])]। (√*स्तृ 'दीप्तौ' >कर्तरि) *स्तर्– > नैप्र. यनि.।

[g]) *स्तृभिः>यनि. (तु. GW.)।

[h]) स्त्रिभि- इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ २, ३,५)। [i]) धा. हिंसायाम् (तु. निघ २, १९), आस्तरणे (तु. पाधा.) च वृत्तिः।

[j]) ण्वते इति पाठः? यनि शोधः (तु. नापू.)।

[k]) पामे. पृ २०९३ *i* द्र.।

[l]) सपा. तैआ ६,७,२ आग्निगृ ३,८,२ : ४४ कौपि १, १५ : २१ अरेम इति पामे.।

[m]) = सपा. आपश्रौ १२, १७,१९ प्रमृ.। माश ४,२, ५,११ काश्रौ ९,७,४ प्रमृ. स्तृणीहि इति पामे.

[n]) न्ति इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नापू.)।

[o]) पामे. पृ १९५१ *j* द्र.। [p]) पामे. पृ १४९९ *b* द्र.।

[q]) सपा. वै २,१६,१ हन्तवै इति पामे.।

[r]) नाप. (आस्तरण-)।

१७७, ४; २, ३,४; ३, ३५,७; ५, १८,४; ८,९३,२५; खि १, २,४; ३, १४,१; मा २१, ५७; २८, १२; २९,४; का २३, ६, १०; ३०,२,१; ३१,१,४; तै ५ १,११,२; मै ३,११,५,१६,२; ४, १४, ४†; काठ ४६, २; कौ १,२१३†; जै १,२२,१०†; शौ १२, ३, ३३; पै १७, ३९, ३; –र्णाः ऋ ३, १, ७; –र्णे ऋ ४, ६,[४; ६, ५२,१७], काठ २५, ८²¶, क ४०,१²¶.

स्तीर्ण-बर्हिस्- -र्हिः ऋ ५, ३७, २; मा २१,१५; का २३,२,४, मै ३, ११,११; काठ ३८, १०; –र्हिषम् मा २५, ४९; का २६, ६,१; तै ४, ७, १३, ३; मै २ १२,४; काठ १८, १८; क २९, ६; कौ १,४२०‡[a]; जै १, ४१, २‡[a]; –र्हिषे[a] ऋ १०, २१,१.

स्तीर्ण-शृङ्ग- -ङ्गः पै ४,१३,४.

स्तीर्त्वा मै ३, ८, ७²¶.

स्तीर्यमा(ण>)णा- -णायाम् काठ ३४,१५.

स्तृणत्- -णन् ऋ ९,५,[(१,१८८, ४)४]; मै १, ४, ८¶; ४,१, १३; काठ ३६,१२.

स्तृणान्- -नः पै १९, ४०, २; –नासः ऋ १,१४२,५; २,११, १९.

¶स्तृति- -तिः तै २, ६, ५, ५; मै ४,६,८; –त्यै तै १, ५, ७, ६; २, २, २, ३; ६, २, ५; ५,१,६,४; २,६,३; ३, ५, २; ४,७,४; ६,६,४, १; मै ४, १, ४; काठ १०,१; १२, ५; १३, ४; २८,८; क ४४, ८.

?स्तृण- -णानि[b], –णैः[b] खि ७,१,१; ४,१.

स्तृणीक[c]- -कः काठ ३९,११.

स्तेग[d]- -†गः ऋ १०, ३१, ९; शौ १८,१, ३९; –गान् तै ५, ७, ११,१[e].

१स्तेन[f]- -नः मै ३, २, २; –नान् पै १,४२,२; –नासः पै १,४२,३.

२स्तेन[f]- -नः ऋ २,२८,१०;४२,[३; ६,२८,७]; ७,१०४,१०; १०, ९७,१०; खि ५, ११, ३; मा १,१; १२,८४†; का १, १, २; १३, ६, १०†; तै १, १, १, १; २, ५, १, ६¶; ४, २, ६, ३†, मै १, १, १; २, ७, १३†; ४, १, १; १४, ९†; काठ १,१; ३०,१०; शौ ४,३, ५; १३,७†, ७, ७९,१; ८, ४, १०†; १९,४७, ६; ७; ४९,७, ९; २०,१२७, १३; पै १, ४२, १; ११,६, ११†; –नम् ऋ ५, ७९,९,६,५१,१३;७, ५५, ३; ८,६७,१४; १०, १२७, ६, मै ४, ५, २¶, कौ १, १०५†; जै १,११,९†; शौ ४, ३, ४; १९, ५०, ५; –नस्य मा १२, ६२; का १३,५,१; तै ४,२,५, ४; मै २,७,१२; –नाः ऋ ५, ३,११; मा ११, ७७; का १२, ७,१२; तै ४,१, १०, २; मै २, ७,७; –नान् मा ११, ७८; का १२,७,१३; तै ४,१,१०, २; मै २,७, ७; ३,१, ९¶; –नानाम् मा १६,२०; का १७,३, ४; तै ४,५,३, १; मै २, ९, ३; काठ १७,१२; –नासः मा ११, ७९; का १२,७,१४; तै ४,१, १०, २; मै २,७, ७, –नेभ्यः ऋ २, २३,१६; –नैः शौ ४,३६,७.

स्तेन-हृदय[g]- -यम् मा ३०, १३; का ३४,२,५.

३स्तेन- -नः काठ १६, १३†; क १,१; २५,४†; ४६, ८; पै २, ८,२[h]; ६,२०,६;७; १४,४, ७; ९;१६,९,१०†;–नम् काठ १९, १०¶; क ३०,८¶; पै २,८,५; १४,४, १५; –नस्य काठ १६, १२; क २५,३; पै ५, ३७, ६; –नाः, –नान् काठ १६, ७; –नानाम् क २७, २; –नासः काठ १६,७; –नेन पै ९, २२, ८[i].

?स्तेनभविष्णुः[j] मै ३,७,१.

स्तेय[k]- -यम् काठ ८, ९¶; क ७, ५¶; शौ ११,१०, २०; १४,१, ५७; पै १६,८९,१०; १८,६,५.

†स्तेय-कृत्- -कृत् ऋ ७,१०४,१०; शौ ८,४, १०; पै १६, ९, १०.

[a]) सपा. °र्हिषम् <> °र्हिषे इति पाभे. ।

[b]) तृणानि, तृणै. इति यक. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि., सपा. [अंशतः] मिमा ६,१) । [c]) नाव. (द्वन्द्व-) ।

[d]) अर्थः व्यु. च ? । [e]) पाभे. पृ १५०० g द्र. ।

[f]) नाप. (चौर-) । (√°स्ता 'चौर्ये'>) ऽस्तायन-, ऽस्तायनु->बावि यनि. [तु. Gw.; वेतु. या (३, १९ [तु. पाउ २,४६] प्रमृ.<√स्त्यै)] । [g]) नाप. । सस. ।

[h]) सपा. शौ ४,३,२ अघायुः इति पाभे. ।

[i]) सपा. शौ ७,६७,३ वण्ठेन इति पाभे. ।

[j]) तेन भविष्णु (हविः) इति शोधः ।

[k]) १स्तेन- इत्यनेन सम्यायना द्र. । भाप. (चौर्य-) । पा ५,१,१२५ < स्तेन- ।

स्त्रियाम् काठ २०,६¶; क ३१, ८¶; शौ ६,११, २; ७०,१-३; पै १९,१२,२; स्त्रियै काठ ११, १०¶; शौ ५,३०,३; पै ९,१३, ३; स्त्री ऋ ५,६१,६; ८,३३, १९; १०,८६, ६; खि २, ११, १^a, ¶तै २,६,५,५; ६, ६, ४, ३^२; ¶मै १,१०,११;१६^४;२०; २,५,५; ३,३,१; ४,१,१३; ६, ४;७,४; ¶काठ ११,३; १३ ५; ६^२; २३,४; २४, १; २५, ५^२; २७,९; २८, ८^२; ३०, १; ३१, १२; ३२,६; ३६,५;१०^२; १४; ¶क ३६,१; ३७, २; ३९, २^२; ४४,८^२; ४६,४; ४७, ११; शौ १,८,१; ५,१४,६, ७,१००,३; १०,४, ८; ८, २७; २०, १२६, ६†; पै ४,४,८; ७,१,१२;१६, १५,८, १०३, ४; स्त्रीणाम् मा २३,२१; का २५, ६, १; तै ७, ४, १९, १; २; मै ४, ५, ४¶; काठ २८,८¶;४४,८^२; क ४४, ८¶; शौ ७,१४,१; ८,६, १३; पै २,५७,५; १२,७, १२; १६, ८०,५; स्त्रीभिः ऋ १०, २७, १०; मै ३,६, ३¶; काठ १२, ८¶; ¶स्त्रीभ्यः तै ६,५, ८, २; मै ४,३,५; स्त्रीम् ¶क ७, ७^b; ३१, ११^b; स्त्रीषु काठ १३, ५¶; शौ ६,११,१; ७,९५, ३; १२,१,२५; पै ५, १५, ३; १०, ६,५; १७, ३,६; १९, १२, १; २०,२९,३; ४.

स्त्रैण^c– -णम् शौ ४,३४,२; ८, ६,४; पै ६,२२,२; १६,७९,४; –णाः पै ११,२, ७; –णानि ऋ १०,९५,१५.

¶स्त्री-काम– -माः तै ६,१, ६, ५; मै ३, ७, ३; काठ २४, १^२; क ३७,२^२.

¶स्त्रीकाम-तम– -मः काठ २३, ४; क ३६,१.

स्त्री-कृ(त>)ता– -ता शौ १०,१, ३; पै १६,३५,३.

स्त्री-पुंस^d– -सौ मै १, १०, ११¶; काठ ३६,६^४¶; पै ८, ९, १०; -सान् पै १७,१२,७.

स्त्री-भाग^e– -गान् शौ ८, ६,१९; पै १६,८०,१०.

स्त्री-रूप– -पः मै २,५,५¶.

स्त्री-वध– -धात् खि ३, १०^२, ४.

स्त्री-पं(<सं)माद्^f– -दम् तै २, ५,१,५¶.

स्त्री-प(<स)त्^g– -त्सम् मा ३०, ६; का ३४,१,६.

स्त्री-पू(<सू)^g– -ष्वः मै ४,६,३.

स्त्री-पूय^h– -यम् पै १९, १२, ३;

स्त्रैपूय^i– -यम् शौ ६, ११,३^j.

स्त्री-हृत– -तः क ३६,१¶^k.

?स्त्यज्ञातस्यांनहरहस्तुभदम् पै १९,२१,१२.

?स्थ^l खि ४,५,३३.

स्थपति(प्रा.)^m– -तये मा १६,१९; का १७,२,३; तै ४,५,२,२; मै २, ९,३; काठ १७,१२; क २७,२; –तिः शौ २, १३, ४; ५, २१, ११; पै २,१४,३.

¶स्थल,ला^n– लम् तै ३, ४, ८, ७; –लया तै १,६,१०,५; –ले तै ३, ४,८,७; मै ३.८, ४.

स्थविमन्–, स्थविर–, स्थविष्ठ–, स्थवीयस्– √*स्थू (वधा.) द्र.

स्थ-स्नास् √स्था द्र.

√स्था,> तिष्ठ, स्थापि, तिष्ठते काठ २२, १^२¶^o; शौ १०, ४९, ३;

---

^a) स्त्री पौंस्नम् (कंश्रा १,१, १० आपमं १,४, ७ काग्र २८.४ बौगृ १,४,२० मागृ १, १४ : २ हिगृ १,१९,७ जैगृ १,२० : ७ प्रमृ च) > सपा. मागृ १,१०,१० ?स्त्री-पौस्नम् इति पाभे. । ^b) पाभे. पृ ३४९१ *h* द्र. ।

^c) विप., नाप. । प्र.गर्द्यव्यनीयः नञ् प्र. (पा ४,१, ८७)। ^d) द्वस. समासान्तः अच् प्र. (पा ५,४,७७)।

^e) विप. । बस. ।

^f) नाप. (स्त्री-सभा-) । उस. उप. =संसद्- ।

^g) विप. (को-)। उस. उप. <√सू 'प्राणिगर्भ' ।

^h) उप. भावे <√सू 'प्राणिगर्भ' ।

^i) स्वार्थे अण् प्र. उसं (पावा ५,४,२५)।

^j) सपा. कौसू १,१९,९ स्त्रीषू° इति पाभे. ।

^k) पाभे. पृ ३४९१ *i* द्र. ।

^l) सपा. खिसा २९,३४ तै इति पाभे । पृ ५११ सस्थ. स्थ इति नेष्टम् ।

^m) विप., नाप. (मुख्य-, उत्कृष्ट-)। पथा. नाकमहः । (त्रिष्टुप्–> भावे) *त्रिष्टप्तु-(उत्कर्ष-,प्रामुख्य-) +(√भृ *'धारणे' > भावे) भृति–> यस. *त्रिष्टप्तु-भृति– > यनि. वावि. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. स्थ–+पति–> यनि. इति?)। यनि. स्थलेऽयः अन्यत्र माध्यम-श्रीमृत्यादिषु विरसकार्थे (√स्तृ [=√पत्] 'निवासे' > अधिकरणे) स्तृ–+(√पा 'रक्षणे =छादने =निर्माणे' > कर्तरि) पति–> उस. *स्तृ+पति–> वावि. यनि. इति ।

^n) नाप. (स्थान-, तट- प्रमृ.)। (√स्था > भावे) स्थ–+[मत्वर्थे] लच् प्र. (तु. WAG १,५ a) प्रमृ.)।

^o) SI. तिष्ठ–>-ष्ठते इति चिन्त्यम् ।

तिष्ठति ¶तै ३,२, ९, ७; ५,५, ७,४; शौ १, ३, ४[a]; १७,२[b]; ४,१६,२; ६,१३८,४; ७, ३१, ६; १०, ८, ११; ११, २, २३; तिष्ठति ऋ १, ५८, २[c]; १२५, ५;९, १६,[६; ६२, १९]; ५४, ३; खि २,७,३;४; मा ३२, ४; का ३५,३,४; ¶तै ५,१,८,६[१]; ४,१२,१; मै ¶३, ३,४; ६;६, २; ४, २,५; ¶काठ १०, ३; ११, ६; २५, २; २७, १; ¶क ३८,५; ४२,१; कौ २, १०७†; १००६; जै ३,११,३†, ४,१७, ११; शौ १०, ७, १[२d];३[४]; १९, ३९, ५[e]-८[e]; पै १, ६८, ५,५, ३२,४; ४०,७; ६,३, ९; ७,४; ९,३,४; १२, ६,८; १४,३,१२; १६, १०२, ३; १०६, ३; १७, ७,१[२];३[४]; २०,४, ४;२७,३-५; २२, ६; तिष्ठतः शौ ६, १२७, २; ११, १२, ११; तिष्ठतः शौ १०, ८, २; पै १६, १०१, १; तिष्ठन्ते मै ४,२,१¶; काठ २४, ९¶; क ३८, २¶; पै ५, ३८, ८[f];तिष्ठन्ति तै १,६,१२,२[g,h]; मै ४, २,१¶; शौ ४, १६, ६; १०, ७, १२; १६[i]; १२, १, २७[j]; तिष्ठन्ति ऋ १, १६४,३६, १०, १०,८;८५,१; खि ५,१५, १३; तै २,२, ११, २¶; मै १, १०,१९¶; काठ ३६,१३¶; शौ ९, १५,१७; १४,१, १†; १८, १,९†; २०,१३१, १४[k], पै १, १०१, ४; २, ३३,३; ४,५,९; ४०,३[२]; ५,९,६; ३३,१; १६, ६९,९,१७,७,२; ८,३; १८,१, १†;१९,४,१५[l];३६,१[m], ४२, १०; तिष्ठसि ऋ ८, १९, १०, तिष्ठसि ऋ ३,६१, ३; १०,८५, ४; खि ४,७[२],४[n]; मा १८,५५, का २०,३, ५; तै ४,७,१३,२; मै २,१२, ३; काठ १८,१५; क २९, ४; शौ ९,३,१७; १४,१, ५†; १५,३,१; पै ६,४, ४[o], ९, १२[o],७,१०,५[e]-८[e],९,१२,१२; १६, ४०, ७; १८,१, ५†;३१, ८; तिष्ठथ. ऋ ८, ९, १२; शौ २०, १४१,२†; तिष्ठ शौ ९, १, २४[p]; पै ८,१५,५[?q]; †तिष्ठाति ऋ ४,२०,२[r]; मा २०,४९; का २२,५, ३; तिष्ठाति शौ ३,१२, १[s]; तिष्ठत् ऋ १,१७४,४; ६, २०, ९; १०, १३२, ७; पै १७, २८,१; तिष्ठात् शौ १,१७, २; ६, ४४,१; पै ३, ४०, ५; १९, ४,१६; २०, ३३, ७; तिष्ठन् ऋ १०, १२३,३; तिष्ठासि शौ १९, ४५,४, पै २,९०,१; ३,२०,१[s]; १५,४,४; १६,९८,५; १९,४०, ३; तिष्ठः शौ ८, १,९[t]; १०,१, २६; पै १६,३७,६; †तिष्ठा. ऋ ३,८,१[u]; १४,४; मै ४,१३,१; पै १९,४, १६[b]; तिष्ठात् काठ १५, १२‡[u], तिष्ठम् ऋ ८,३४, १८[s]; तिष्ठतु ऋ १०,१८,१२[v]; १९,३; शौ १, १५, २; १८,३, ५१†; १९,४६,२[w]; पै ४,२७, ७; १६,१००, १३; तिष्ठन्तु शौ १, १७, १[l]; तिष्ठन्तु ऋ ९, ६९,७; ८६,३७; कौ २,१०७†; जै ३,२५,३†, पै १७, ३, ८[j], ८, ६[l]; †तिष्ठ, > ष्ठा ऋ १,

[a]) विशेषः पृ २३० *g* द्र.।

[b]) सपा. तिष्ठति <> तिष्ठाः इति पाभे.।

[c]) विशेषः पृ ७०२ *k* द्र.। [d]) सकृत् तु पृ १४३ *c*।

[e]) सपा. तिष्ठति <> तिष्ठसि इति पाभे.।

[f]) तिष्ठते इति शोधः।

[g]) तु. सस्थ. टि. आ। [h]) पाभे. पृ २६८१ *l* द्र.।

[i]) सपा. तिष्ठन्ति <> तिष्ठन्तु इति पाभे.।

[j]) सपा. तिष्ठन्ति <> तिष्ठन्तु इति पाभे।

[k]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. तिष्ठति? यनि. शोधः।

[l]) सपा. तिष्ठन्ति (या ३,४ च) <> शौ १,१७,१ तिष्ठन्तु इति पाभे.।

[m]) सपा. शौ ६,७७,१ अस्थुः इति पाभे.।

[n]) सपा. खि ४, ७, ५ निस्तिष्ठ इति, शौ ५, ५, ५ निस्तिष्ठसि इति च पाभे.।

[o]) सपा. तैआ २,४,७,५ जक्षिषे इति पाभे.।

[p]) सपा. पै १६,३४,९ तिष्ठेत् इति पाभे.।

[q]) शोधः पृ २२०२ *g* द्र.।

[r]) तु सस्थ. टि. अनु (परि.)।

[s]) सपा. तिष्ठाति <> तिष्ठासि <> कौगृ ३,२,६ शांगृ ३,३,१ तिष्ठ इति, पागृ ३,४,४ तिष्ठतु इति, हिगृ १,२७,२ तिष्ठति इति च पाभे.।

[t]) पाभे. पृ १४९९ *c* द्र.।

[u]) सपा. तिष्ठाः <> तिष्ठात् इति पाभे.।

[v]) सु तिष्ठतु > सपा. आग्निगृ ३, ८, २ : ३५ हि तिष्ठसि? इति पाभे.।

[w]) सपा. पै ४,२३, २ तिष्ठन्–>-ष्ठन् इति पाभे. (तु. RW.)।

३६,१३; १२१,१२; ३,५३,२; ४,६,१; १०,९५,१, मा ११, ४२; का १२,४,५; तै ४,१,४, २; मै २,७,४; कौ १,५७; जै १, ६,३; §शौ १,१७,२[२]; ४,७,५, तिष्ठ,>ष्ठा ऋ १,३०,६; ६, १८,९;१०,१७३,१-२; खि ४, ५,२५; मा १२,११†; का १३, १,१२†; तै ३,५,५,३[a], ४,१, ६,३[b]; २,१,४†; ५,१, ७,४[b]; २,१,४†; मै २,७,६[b]; ८†; काठ १५, १२†; १६, ४†; ६[b]; ८†; १९,७[b]; ३५,७†[२]; क ३०,५[b]; ४८,९[१]†; कौ २, ९५१†; †शौ १, १७, २; ६, ८७,१;२; २०, ४५, ३; पै १, ६६, १; २. १, ४,७,१९,६; १९,४,१६[२]; †६, ५; ६;५४, १; †तिष्ठत ऋ १, १९१, ६; शौ १, १७, ४; पै १९, ४, १४; ¶अतिष्ठत तै ६, ५,८,२; मै ४, २,१; काठ २८, ८; क ४४,८; अतिष्ठत् ऋ १, १६४,९; खि १, २, १४; ¶तै २,४,३,२; ६,२,७,३; ¶मै १, ६,१२,३,८,५; शौ ९,१४,९†; अतिष्ठन् ऋ १, ५४, १०; ¶तै २,१, ५,२; ४,३, १;२; ५,६, ६,१; ६,१, ६,६; २,७,१, ७, ३,९,१; ¶मै १,६,५; १०,१४, २, १, ११[१]; ३, ८, ५[२]; ४,२, १३; ५, ९; ¶काठ ८, २; १०, ७[१]; २५, ६[१c]; ३६,८; ३७,१; ¶क ६,७; ३९, ३[१]; शौ ८,

११,१; ११, ७,२६; १५,३,१; पै ८,१५, ३; ८; १६,६६,९†; १३३, ८; १५५,६; अतिष्ठताम् मै २, ४, ४¶; अतिष्ठताम् ¶तै ६,१, ३,१; अतिष्ठन्त ¶मै २, ५,७, ४,६,८; काठ २४, ९[२]¶; क ३८,२[२]¶; अतिष्ठन् शौ ५, २७,६[d];१०, ८, ३९; अतिष्ठन् ऋ १,३२, ११; ५, ४५, १०; १०,२७,२३; ९८,६; पै १३, ६,११†; अतिष्ठः ऋ १०, ८८, ५; शौ १०, १०, १६; पै ३, ३८,७; १६,१०८,७; अतिष्ठत ऋ १०,७२, ६; तिष्ठेत् तै ६, ४,५,६¶; ¶मै ४,५,५;६, ९; पै १६,३४,९[e]; ¶तिष्ठेताम् तै ५,७,१, २; काठ २२, ८; क ३५.२.

तस्थे ऋ १०,१०९, ३; तै १, ८,६, १; काठ ४०, ११; शौ ५, १७, ३†; पै १, ९५, ४[f]; ९. १५, ३†; १७, २१, ४; †तस्थौ ऋ ८, १०२, १४; १०३, २; १०,२७,१४; कौ १, ५१; २, ८६७;९२१; जै १,५, ७; ४,६, ६;२१,५; †तस्थौ ऋ १, १४६, २; १६४, १०; ३, ५५,१४; ८,१०१, १४; १०,४, ५;५,६; २०,५; २८, २[g]; ४८, १०;७३,१०; ८८, १६; १३९, ३; मा १२,६६; का १३,५,५; तै ४,२,५,५; मै २,७,१२; काठ १६,१२;४०, १४; क २५, ३;

शौ ५, १, ६; ९, १४,१०; १०, ८, ३; ४०; ४२; पै १६, ६६, १०; १०१, ६; तस्थुः ऋ १,१५५, १; ९,६६, २; खि १,६,२[h]; तस्थतुः ऋ १, ११३, २;३,६,१०; ५४, ७; ४, ५६, २; कौ ७,११०१†; पै ५, ३०, ३; तस्थिरे ऋ ९,६२,२७; काठ ६,३¶;क ४,२¶;कौ २,१२७†; जै ३, १३, ३†; †तस्थुः ऋ १,७२,२;१०५,१०; १६४, २; १६९,६; ३,५४,९;५, ४७,५; ७,१०१, [४;१०,८२,६]; १०, १०४, ४; मा १७, ३०; का १८, ३, ६; मै २, १०, ३; शौ ९, १४, २; १३, ३,१६; १४, २, ९§[i]; २०, ३३, ३; तस्थुः ऋ १,३५, ५; ६; ८५, ६; ३, ५६, २; ४,५४, ५; ५, ६२,१;८,९६,१; मा ३१,१९[j]; का ३५, २, ३[j]; पै १६, ६६, २†; १८, ७,१०; तस्थिपे शौ ४,९,२; पै ८,३, ३; †तस्थुः ऋ १०, ८५, १५; शौ १४,१, १४; पै १८,२,३; तस्थिम>मा पै १५,२१, ९; अस्थात् ऋ १, ३५,१०; २, ३०, ३; मा ३४, २६†; का ३३,१, २०†; तै ३, १,४,३[k]; शौ २,३४,२[k],६,४४, १[l]; ७७, १[l]; अस्थात् ऋ २, ३,१; ४,६,४; ५१,१; ५,१,२; ८०,५; ६, ४५, ३१; ६३, ४, ७,७०,१; ९, ८५,[१२; १०,

a) सपा. माश्री १,८,६,१२ तिष्ठतु इति पामे.।
b) पामे. पृ८८९ *a* द्र.। c) तु. सस्थ. टि. अन्तरा।
d) यमपश्चातिष्ठन्> सपा. मा २७, १५ प्रमृ. यमुश्चेतिष्ठः इति पामे.। e) पामे. पृ ३४९३ *p* द्र.।
f) शोधः पृ २२२३ *k* द्र.। g) तु. सस्थ. टि. आ।
h) पामे. पृ३४५४ *i* द्र.। i) तु. सस्थ.टि. अधि (परि.)।
j) तु तस्थुः >सपा. काउ १०३ : ३ तिष्ठन्ति इति पामे.। शिष्टं पृ७३६ *i* द्र.। k) पामे. पृ३५७१ *s* द्र.।
l) सपा. पै १९,२३,९ द्विः काम्यान् इति, नहुष् च पामे. पृ १०४३ *b* द्र.।

१, १; १२३, ७]; मा १२, १३†; १७, ५४; का १३, १, १४†; १८,५, ५; †तै ४,२,१, ४; ६,३,२; ५,२,१, ५; मै १, १०, २[a]; †२, ७, ८; १०, ५; १३,७; ३,२, १†; काठ १६, ८†; १८,३; १९, ११†; ३०, ८[b]; क २८, ३; ३१, १†; †कौ २, १०९७; ११२५; ११९७; शौ १३, १, ११; पै ३, ३२, ३; ४०, ५[४]; ९,१०, ११[२]; १८, १६, १†; १९,१६, १[१]; ५२, ११; २०, ३३, ६[२]; ४०,६; ५६,३[३]; स्यात्[c] मै १, १, २; ४, १, २; काठ १, २; ३१, १[d]; क १, २; ४७, १; अ॒स्थुः ऋ ३,१,७; ४, ५१, २; शौ १, १७, ३; ६, ४४, १; अस्थुः ऋ १, ११०, ६; ७, ४१, २; १०, १०७, २; ११४, १०; मा १७,५६; का १८, ५, ७; तै ४,६,३,३; मै २,१०,५; काठ १८,३;२१,८; क २८, ३; शौ ६, ७७, १[e]; ७,१०१, १; पै ९,१०, ११; १९, ४, १३; २०,३३,४;७; स्थुः ऋ १, २४, ७; मस्थाः[a] काठ ९, ५; क ८, ८; स्थाः ऋ ६,२४,९; स्थाः मै ४,२,१२.

स्थापयामसि पै २०, २४, १०;

मस्थापयध्वम् ऋ १०, १०१, ११[f].

अतिष्ठिपम् शौ ६, ७७, १[g]; ७,१०१,१[g h].

†तस्थिवस्[i]– -स्थिवांसः ऋ १, ३३, १५; ३, ८, ६; ५६, १; –स्थिवांसम् ऋ १,७२, [४; २, ३५,१४]; ६,९,७; ७, ८९, ४; १०,४५, ३; मा १२, २०; का १३,२,३; तै ४,२,२, २; मै २, १,९§;७,९; §काठ १६,९;३७, ९; शौ ४,८,७§; पै ४,२,४§; –स्थिवांसा ऋ १, १०८, १; –स्थिवान् ऋ ५, ८५, ५; –स्थुषः ऋ १, ६, १; ८९, ५; ११५, [१ (४, १४, २) ७, १०१,६]; ३,३८,९, ५,५३,२, ७,३२,२२; ६६,१५, खि १,२, १३; मा ७,४२; १३,४६; २३, ५; २५,१८; २७, ३५; का ८, १७,१; ९, २, २; १४, ४, ९; २५,२,१; २७,११,५; २९, ५, ४; तै १,४,४३,१; २, ४, १४, ३;४; ७,४, २०, १; मै १, ३, ३७, २,१३,९;३,१२,१८;१६, ३; काठ ४,९,२२,५; ३९,१२[२]; ४४,९; क ३, ७; कौ १, २३३; २,३०; ८१८; ३,५, ३; जै १, २५,१; २,४,६; ३,४,१; ५७, ८; शौ १३,२, ३५; २०, २६, ४; ४७, १०; ९९, ९; १०७, १४;१२१,१; पै १८,२४,२.

†तस्थुषी– -षीः ऋ ५,६२, २; मै ४,१४,१०.

ति॒ष्ठत्– -ष्ठत् ऋ ८, २०, ४[!l]; मा ४०, ४; का ४०, १, ४; पै १६, १०२, ३[k]; –ष्ठतः शौ ७, ११३, २; ९, २, २३; -ष्ठता तै ३, १, २, ३¶; –ष्ठते मा ११,७५; का १२,७,१०; तै ४,१,१०,१; ७,४, २२, १; मै २,७, ७; काठ १६,७; ४५, १; शौ ३,१५,८; ११,२,१५;६,७; १९,५५,१, ६; पै १, ९९, ३; ४,२१,५!, १६,२१, ८; १०५, ५; २०, ४७, १०; ४८, १; –ष्ठन्त्यः मा १६, २३; का १७, ३,२; तै ४,५,३, २; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३; –ष्ठन् ऋ ६,७५,६; खि ५,१६, ४[l]; मा २९, ४३†; का ३१,२, १०†; ¶तै २, ५, ११, १[१]; ३,१,२,३; २,९,६; ७[१]; ४, ६, ६,२†; ५,४,३,३; १२,१; ६, ४,२,२[१];५,१,४;५; ¶मै १.१, १३;४,१२[२]; १०,१८; ३,९,२; १६,३†; ४,१,१४[१];५,५[१];७,२; ८,८[१];८; ¶काठ १८,१९[१];२१, ४; २६,७; २७,१;६; ३१,१५; ३७,११[१];४६,१†; ¶क २९,७; ३१,१९; ४१, ५; ४२,१;६; शौ ४,५,५; ७,१०७, १; ९, १२, २०[१]; २१[१]; १२, ३, ४९;

---

[a]) पाभे. पृ७३६ *k* द्र. । [b]) पाभे. पृ२५७१ *j* द्र. ।
[c]) पाभे. पृ ७३६ *l* द्र. । [d]) मस्यात् इति SI. ! ।
[e]) पाभे. पृ ३४९३ *m* द्र. ।
[f]) सकि मपु३। 'यूयं शकटं स्थानिरुन्तः। इदानीमोमं गावधानं निरुपोध्वम्' इति सा. (तु. पपा., सस्थ. टि. आ [परि.]; वैतु. वें. सा. GW. ORN. GRV. आस्था' [पृ ९३६ निर्दिष्टं नेष्टम्] लोटि मपु३ इति!)।
[g]) पाभे. पृ २६४२ *d* द्र. ।
[h]) तु. पपा. SPI.; वैतु. RW. 'पन् इति ।
[i]) विप., नाप. ।
[j]) शोधः पृ १९९५ *b* द्र. (वैतु. सा. दनि. इति, GW. मित्र. इति!) । [k]) पाभे. पृ २३५३ *b* द्र. ।
[l]) =सपा. शांगौ १२,२२,१ । शौ २०, १३३, ४ तिष्टन्ती (RW. तिष्ठन्) इति पाभे. ।

पै ४, ६, ५; २३, २[a]; १५, १०,६†; १६,१०३,६[b]; ११८, ७; १३९, २१[1]; २२[2]; १७, ३४,९, २०, ३९, ४; -ष्ठन्तः तै ७,५,८,४¶; शौ ७, ६२, २; १२,१,२८; पै ३,२६, २; १७, ३,९; -ष्ठन्तम् ऋ १०,८७, ६; ¶मै १,८,१; २,४,१; ४ ४,३; काठ १२, १०¶; शौ ८,३, ५; १०,७,४१; ११,१,३६[c]; पै ८, ६, ७; ९, २५, १३[d]; १०,११, ३, १६,६, ६†; ९२, ६; १७, ११, २; -¶ष्ठन्तौ मै १, १०, ११, ४,६,३[1]; काठ २७,८[1], ३६,६.

तिष्ठन्ती- -न्ती शौ २०, १३३, ४[e]; -न्तीः ऋ १०, ६७, ४; शौ २०, ९१, ४†; -न्तीभ्यः मा २२,२५; का २४, ११, १, -न्तीम् पै १३,५, ९; -न्त्याम् तै ७,१,६,७¶.

तिष्ठमान- -?नाः[f] ¶मै २,२ ६, ३, ७,१०.

स्थ[g]- >स्थ-ग्रास(:)[h] ऋ २, ३८, ८.

¶स्थेयस्- -यान् तै ५,२,६,२; काठ २०,४; क ३१,६.

स्था[i]- स्थाम् ऋ ९ ८५,११.

स्थाणु[j]- -¶णुः मै १, ८, ५; ३, ९, २; काठ ६, ५; क ४, ४; -णुन् ऋ १०,४०, १३; तै ७, ३,१,१¶; ¶मै १,८,५; ३. ९, २, शौ १०,४,१; १४, २, ६†, पै १६,१५,१; १८,७,६†, -णौ शौ १४,२,४८; ४९; १९, ८९, १०[k]; पै १४,४, १०; १८,११, ८,९.

स्थातृ[l]- स्थाताम् ऋ १,७०,२.

स्थातुस्[m]- -तुः ऋ १, ५८, ५[n]; ६८,१; ७०,४[o].

१स्थातृ- -ता ऋ ३. ४५, २; कौ २,१०६९†; -तारः ऋ ५,८७, ६; -तारा ऋ १०, ५९, १?[p];

२स्थातृ- -ता तै १, ४, २८, १; मै १,३,३०; काठ ४,११; क ३,१; -तुः ऋ १,१५९,३; २,३१,५[q]; ४,५३,६; ६,५०,[७; ७,६०,२; १०, ६३, ८]; -तॄन् ऋ १. ७२,६.

†३स्थातृ- -०त्रः ऋ १,३३,५, ६, ४१,३; ४९, ६[r]; ८, २४, १७; ३३,१२; ४६,१, कौ १, १९३; २, १०३५; जै १, २०, ९; ४, २०,५; शौ २०, ६४, ५; -ता खि ५. ५, ३; -०तारा ऋ १, १८१,३.

†स्थात्र[s]- -त्रे[t] ऋ १, १६४, १५, शौ ९,१४,१६; पै १६,६७,५

स्थान- -नम् ऋ ५,७६,४; ७,७०, १; मा २,८[u]; का २,२, ३[u]; तै १,१, १२, १[u]; पै १, २२, २[v]; १६,८८,४; -नात् तै ४,१, २, ४[w], पै २, ३९, ३[x]; -नानि ऋ ७,७०,३; ८,५९,६; -ने मै ३, ९,३¶; पै २०, ३३, ४[y]; -नेषु खि ४,२,१३.

---

a) पाभे. पृ २४९३ *w* द्र ।

b) °ष्ठन्येव? > °ष्ठन्नेव (°ष्ठन् एु°) इति शोधः ।

c) पाभे. पृ २११० *g* द्र. । d) तु पृ १३१४ *e* ।

e) पाभे. पृ ३४९५ *l* द्र. ।

f) अनिष्ठमानाः इति शोधः (तु सपा. तै ६,२,२,१)।

g) भावे कर्तरि च क्तन् ।

h) =यथा-स्थानम् । २अस्त- > *अस्त-ग्रास > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

i) विप. (शकुन-)। कर्तरि विच् प्र. ।

j) नाप. (स्थूणा-)। कर्तरि णु. प्र. (पाउ ३,३७)।

k) PW. स्थने इति, W. स्थाने इति ।

l) विप.>नाप. (स्थावर- [ओषध्यादि-])। शता प्र.।

m) =स्थान- । तुमिः प्र. उसं. (पाउ १,६९)।

n) वैतु सा. <स्थातु- वा < २स्थातृ- वेति? ।

o) वैतु. वें. स्क. < २स्थातृ- इति ? ।

p) प्र√स्था'गतौ' > *प्र-स्थातृ- > नैप्र. स्थातृ- > *स्थातार्- (नाप. [सूत-]) -तारा > °त्रा [तृ१] > यनि. इति मतम् (तु. [अर्थतः] PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. रथ-स्थित- इति?)।

q) धा. स्तुतौ वृत्तिरिति मतम् ।

r) तु. सा. प्रमृ ; वैतु. GW. स्थातुः इति ? ।

s) नाप. (अचलत्वविशिष्ट-पृथिवीलोक-]) । अधिकरणे त्रः प्र. ।

t) तु. PW. GW. प्रमृ ; वैतु वें. सा. २स्थातृ- > च१ इति? ।

u) =सपा. माश १,४,५,२[१] तैब्रा ३, ३,७,७ आपश्रौ २,१३,९ प्रमृ. । मै १,१,१३ माश्रौ १, ३,१, १४ प्रमृ. स्थाम इति, काठ १,१२; ३१, ११ प्रमृ. स्थाम्नः इति च पाभे. ।

v) सपा. शौ १,३२,२ स्थाम इति पाभे. ।

w) पाभे. पृ ७३७ *b* द्र. ।

x) सपा. तैब्रा ३,७,१३,१ आस्थानात् इति पाभे.

y) सपा. शौ ७,१०१,१ स्थाम्नि इति पाभे.।

स्थान-क[a]- -कम् काठपुष्टि १-४०.
?स्थाम् पै ८,१६,९[b].
स्थामन्[c]- -म ऋ १,१३९,४; मै १,१,१३[d]; शौ १,३२,२[e]; १२, ४,२९;३०; पै २,१५,५[f]; १७, १८,९; १०; १९,३६,१२[1];२०, ४७,५; -मन् पै २,१,४[g]; १९, १६,१[h]; -मानम्[i] पै ८, २,५; -म्न.[d] काठ १, १२; ३१, ११; क १, १२; ४७, ११; -म्नि शौ ४,७,५[g]; ६,७७,१[h]; ७,१०१, १[j]; पै ५,१,५.
स्थावर,रा[k]- -रम् खि ३, १०[2],२; -¶राः तै ६,४,२,३; मै ४, ८, ५[2]; काठ २२,१३; २९, ३; क ३५, ६; ४५, ४; -¶राणाम् तै ६, ४, २, ३[2]; मै ४, ४, १; -¶राभिः काठ २२, १३; क ३५,६; -राभ्यः तै ७,४,१३,१; काठ ४३, २; -रासु काठ २९, ३[l]; क ४५,४.
†स्थावरी[m]- -री पै ६,१०,६.
†स्थास्[n]- स्थाः ऋ१,८०,१४; २, २७,४; १०, ३५, ९; ८८, ४; खि ४,५,३१[o]; तै २,१,११,४; मै ४,१२,१; काठ ११,१२.
स्था-रश्मन्[p]- -श्मानः ऋ ५, ८७,५.
स्थित,ता- -ताः पै १६, १५०, ३, -ते मै १,८,६¶.
स्थिर,रा[q]- -रः ऋ १,१०१,४; २, ४१,१०; ८, ३३, ९; १२, २८; मा ११,४४; का १२, ४, ७; तै ४,१,४,२; ५,१,५,४; मै २,७, ४; ३,१,६; काठ १६,४;१९,५; क ३०,२; †कौ १,२००; २३२; २,१७४; १०४८; †जै १, २१, ७; २,२,५; ३, १६, १२; †शौ २०,२०,५; ५३,३;५७,८;१३; ६०,१; पै १५,५, ७[r]; ६, १०; -रम् ऋ १,३७,९; ३९,३,६४, १५; १२७,३; ३, ३५, ४; ५, ३०,४; ८, ३२, १४; १०,६१, २०; ११७,२; १२०, ४; १३४, २; काठ ८, १६†; †कौ २, ४४२; ११६५; †शौ ५, २, ४; २०,८६,१; १०७,७; पै ६, १, ४†; १९, ४७, १०; -रस्य ऋ ५,५२,२; शौ १०, ४, ११; पै १६,१६, १; -†रा ऋ १, ३९, २; १२७,४; १६७,७, ८, ३३, १४; ४,४,[५; १०, ११६, ५]; ७,१०; ७,५६,७; ८, १९, २०; २०, १[s]; १२; १०, ११६, ६; मा १३,१३; १५ ४०; १६,५०; का १४, १, १३; १६, ५, २२; १७,८,४; तै १,२,१४,२; ४,५, १०,४; मै २,७,१५; ९,९; काठ १६,१५; १७, १६; क २५ ६; २७,६; कौ २,९१०; जै ३,५६, १७; पै १९, ४, १४; -राः ऋ १,३८,१२; ८,६६,२; तै ४, ६, ४,४‡[t]; कौ २,३८†, जै ३, ४, ९†; पै १७, ३५, ७[u]; १९, ४, १४?; -†राणि ऋ १,१२७, ४; ८,१४,९; १०,८९,६; शौ २०, २८, ३; ३९, ४; -रान् पै १९, ५२,६; -†राय ऋ ३,३०,[(१, २०)२]; ६,२४,८; १०,९६, ७; मा ३४,१९; का ३३,१, १३; शौ २०,३१,२; -†रे ऋ ८,४५, ४१; कौ १, २०७; २, ४२२; जै १,२२,४; ३, ३२, १२; शौ २०,४३, २; -रेण शौ ६, ६५, ३; पै १५,६,१०; १९,११,१४; -रेभिः ऋ २, ३३, ९; -†रैः ऋ १,८९,८; मा २५,२१; का

[a]) स्वार्थे कः प्र. । [b]) शोधः पृ २४८० g द्र. ।
[c]) =स्थान- । अधिकरणे प्र. ।
[d]) पामे. पृ ३४९६ u द्र. । [e]) पामे. पृ ३४९६ t द्र. ।
[f]) मन्त्रः स्थाम चक्रुः > सपा. शौ २,३१,५ सर्वमाविविदुः इति पामे. ।
[g]) सपा. स्थामन् <> स्थाम्नि इति पामे. ।
[h]) सपा. स्थामन् <> स्थाम्नि इति पामे. ।
[i]) पामे. पृ ३४८१ c द्र. ।
[j]) पामे. पृ ३४९६ y द्र. । [k]) वि., नाप. ।
[l]) °रास्वव° इति पाठः? °रासु, अव° इति शोधः (द्र. क.)। [m]) नाप. < °वन्- इति ।
[n]) वि. (स्थावर- [अगद- =शोक-]), नाप. ग. (स्थान-) । असुन् प्र. उसं [पाउ ४, १८९ (द्र. मा [ऋ २,२७,४]; हेतु. सा [अन्यत्र], PW. स्या इति, GW. प्रमा.? इति मत्वा स्या =स्थानि)]। मत्य. ?भुरण्यसि > भुरण्यामसि [=धरयामहे] इति शोधः । [o]) पामे. पृ १४८४ b द्र. ।
[p]) वि. (मरुत्-)। बस.। पपा. स्थाः-र° इति ।
[q]) वि., नाप. । कर्तरि किरच् प्र. (पाउभो २, १,४७) ।
[r]) =सपा. आमं २, २, २ माश ६,३१,१२ । मंत्रा १,२,१ आगृ १,५,१ प्रमृ. स्थिरा इति पामे. ।
[s]) पामे. पृ ११६४ z द्र. । [t]) पामे. पृ ८६९ g द्र. ।
[u]) सपा. शौ ३,१२,८ भिं. ।

२७,११,८; मे ४,१४, २; काठ ३५,१; कौ २,१२२४; -रौ ऋ ३,५३,१७.

स्थिर्-धन्वन्[a]- न्वने ऋ ७, ४६,१.

स्थिर्-धामन्[a]- -म्नः शौ १०,४, ११; पै १६,१६,१.

स्थिर्-पीत[b]- -तम् ऋ १०,७१, ५.

स्थिर-पौरु(प>)पा[a]- -पाम् पै ७,६,९.

स्थिर्-प्स्नु[a]- -प्स्नुम् कौ १. ३२७; जै १,३४,५.

स्थिर्-ब्रह्मन्- > स्थैरब्रह्मण्[c]- -णः मे ४,६,६¶.

स्थिर-वीर[a]- -राः पै ७, ६, ५; ८; -रौ पै २०,२८,७.

स्थिरा(र-अन्न>)न्ना[a]- -न्नाम् पै ७,६,९.

?स्थिरा त्वा पै ७,६,९[d].

स्थेमन्[e]- -‡मनि[f] कौ १, ३७०; -मानम् काठ १९,५; क ३०,३, -म्ने तै ५,१,५,५; कौ २,२८०; जै १,३९,१; ३,२३,१२.

स्थेय- -यम् मै १.८,७¶.

स्था-, स्थाणु-, स्थात्-, स्थातुस्-, १स्थातृ-, २स्थातु-, ३स्थातृ-, स्थात्र-, स्थान- √स्था द्र.

?स्थानि[g] खि ४,५,३३.

स्थापनास्ना पै २०,३८,४.

?स्थाम्, स्थामन्- √स्था द्र.

?स्थारका पै ४,१५,६.

स्थाल[h]- -ले पै ५, १०, ६; -लेन पै ८,१२,८

स्थाली[i]- -ली काठ ६, ३¶; २४, ४¶; ३८, ३[j]; ¶क ४,२; ३७, ५; --लीः मा १९, २७; ८६[j]; का २१,२,१६; ६,७[j]; तै ६,५, १०,३¶; मै ३, ११, ९[j]; काठ २७,२; -लीभिः मा १९, २७; का २१,२, १६; तै ६, ५, ११, ३¶, काठ २७, ७, -लीम् मै ४,६,४[2]¶; काठ २७, ९¶; क ४२,२¶; शौ ८,६,१७; पै १६, ८०, ८; -लीषु मै ४, ३, ६¶; काठ १२,८¶; -¶ल्या तै ६,५, १०,२; मै १,८,३[2]; ६; ४, ५. ५;६, ४[2]?[k]; ६; काठ ६,३; २७, ९[2]; क ४, २; -¶ल्याम् मै ३, ७, ७; काठ २४, ४; क ३७, ५.

स्थाली-पाक[l]- -कः शि ५,१७, ३; शौ २०,१३४,३.

स्था(ल्य>)ल्या[m]- -ल्याभ्यः काठ ४४,२[n].

स्थावर्-, स्थावरी- √स्था द्र.

स्थावि(र>)री-, ?स्थावीयं- √स्थू (वधा.) द्र.

स्थास्-, स्थित, ता, स्थिर्-, रा- √स्था द्र.

स्थिवि[o]- -विभ्यः ऋ १०,६८, ३; शौ २०,१६,३†.

स्थिवि-मत्- -मःतः ऋ १०, २७, १५.

?स्थुवितात्[p] पै २०,३७,६.

√*स्थू(वधा.) > स्थवस[q]- > स्थवस्-वत्- > ¶स्थविष्ठ- -ष्ठम् काठ २५,७[r]; क ३९,५[r]; -ष्ठाः तै २,५,५,२; मै १, ८,६[r]; २, १,१२[r]; ६, ६[r].

स्थवीयस्- -यसः काठ १५, ५¶[s].

---

a) विप. । बस. ।

b) विप. (*नितान्ताऽऽवृतप्रज्ञ-, निर्बुद्धि-) । बस. उप. (√व्ये '*आवरणे' > भावे) वीत्- > यनि. (वेंतु. [तात्पर्ये संवदमानाः] GRV. OBN. प्रभृ. अन्यथा स्थुन्पादुकाः, वें. सा. दु [या १, २०] = सम्यग्-आपीनार्थ- = ज्ञातार्थ- = प्रज्ञ- इतीव?) ।

c) अपत्यार्थे अण् प्र ।

d) स्थिराम् इत्येकारदः शोधः (तु. छन्दः) ।

e) नाप. (स्थान-) । भावाऽधिकरणयोः इमनिच् प्र. उसं. (पाउ ४, १४८; वैतु. सा. पाप्र. अनु < स्थिर्- इति ?) ।

f) पाभे. पृ २९८१ e द्र. ।

g) सपा. खिसा २९,१४ तानि इति पाभे. ।

h) नाप. (पात्र-भेद-) । <√स्था इति (पाउ १, ११६), <स्थाल- इति PW. प्रभृ. ।

i) नाप. (पाकपात्र-) ।

j) सपा. °ली (तैब्रा २,६,४,३ च) <> °लीः इति पाभे. ।

k) एकतरत्र शोधः सस्थ. टि. अ विज्ञातः [परि.] द्र. ।

l) नाप. (ओदन-) । उस. उप. कर्मणि घञ् प्र. । शौ. स्था° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

m) विप. (२अप्-) । तात्रभविकः यत् प्र. ।

n) पाभे. पृ २८३२ p द्र. ।

o) नाप. । अर्थः? ।

p) (√स्तिव् 'तन्तुसंताने' >)*स्थुम-[=स्थुमन्-]> √*स्थुम्य > लोटि प्रपु१ *स्थुम्यतात् इति शोधः (तु. पृ १८१७ h) ।

q) भाप. ।

r) सपा. काठ ६,७ क ४, ६ स्थूलाः इति पाभे. ।

s) सपा. स्थविष्ठाः <> स्थवीयसः <> माश ५, ३,२,७ स्थवीयांसः इति पाभे. ।

*स्थू¹- > स्थविमन्ᵇ- >

¶स्थविम-तस्(:) तै ६,३,९,२; ४, १,१²; मै ३,१०,४²; ४,१, १३; काठ ३१.१२.

स्थविर,रा- -†रः ऋ १, १७१, ५; १०,१०३,५; मा १७, ३७; का १८,४,५; तै ४, ६, ४, २; मै २,१०,४; काठ १८, ५; क २८,५; कौ २, १२०३; शौ ९, ४,३§; १९,१३,५; पै ७,४,५; १६, २४, ३§; १८,२१,३§ᶜ; -रम् ऋ १,५४,८; ४,१८,१०; २०, ६; १०,५१,१; मै ३, ८, ४; काठ ८,१७; कौ ३,४, ११; जै २,४,९; पै १३, ५, ६; २०, ३५,१; -†रस्य ऋ ३, ४६, १; ६,१८,१२; ३७,५; ४७,८; ७, ५३,२; १००, ३; मै ४,१४,५; १४; शौ १९, १५, ४; पै ३, ३५,४; -रा ऋ १, १८१, ७; काठ ११, २¶; -राः मै ४, २, ७¶; -रान् पै १७, १५, ३; -†राय ऋ ६, ३२, १; कौ १, ३२२; जै १, ३३, १०; -रासः ऋ ७,६७,४; -†रेभिः ऋ ६,१, ११; ७,२४,४; मै ४,१३, ६; काठ ८,१७; १८,२०; -रेभ्यः पै ९,६, ११; -री कौ २, १२१९; शौ १९,१३,१; पै ७,४,१.

†स्थावि(र>)रीᵈ- -रीः ऋ ९,८६,४; कौ २, २३६; जै ३, २१,१.

?स्थावीर्यᵉ- -र्येण मै ४, २, ७¶.

स्थू(ण>)णाᶠ- -†णा ऋ १,५९, १; ५,४५,२; ६२,७; ८, १७, १४; कौ १,२७५, जै १,२९,३; -णाः काठ २५,१०¶; क ४०, ३¶; पै ७,६,८; २०, २२,३ᵍ; -णाम् ऋ १०,१८,१३; शौ ३, १२,६ᵍ; १८,३, ५२†; पै ७,६, १; -०णे शौ १४,१,६३; पै १८, ६,११.

¶स्थूणा-क(र्ण>)र्णी- -र्णीः, -र्ण्यः मै ४,२,९.

¶स्थूण्यᵇ- -ण्यः काठ २६,३; क ४१,१.

स्थूरⁱ- -रम् ऋ ६, १९, १०; ८, १, ३४ʲ; ४,१९; २१, १; २४, २९; ५४,८; १०,१५६, ३; खि ३,६,८; ५, २२, १ᵏ; †कौ १, ४०८; २, ५८; ८७९; †जै १, ४५,१०; ३, ६, ४; †शौ २०, १४, १; ६२, १; -रयोः ऋ ६,२९,२; पै १६, १४८, १०; -रस्य ऋ ४,२१,४; -राभ्याम्ˡ मा २५,३; ६ᵐ; का २७,३,१; ६, १ᵐ; तै ५,७,१५,१; मै ३,१५, ३; काठ ५३.५; -रेण खि ५, २२,२ⁿ.

स्थूर-गुदा- -दया° मै ३,१५, ९¶; -दा° तै ५, ७, १७, १; काठ ५३.७.

स्थूर-यूपᵖ- >°प-वत् ऋ ८, २३,२४.

?स्थूर-शङ्ख- -ङ्खम् पै १७,१२, ४.

स्थूल,लाᵠ- -लः मै ३, ७, ८¶; -लम्ᵏʳ मा २३,२८; का २५, ६,८; शौ २०,१३६,१; -लाः काठ ६, ७ˢ¶; क ४,६ˢ¶; शौ ११, १०, २४; पै १६, ८७, ९; -लेन शौ २०,१३६,२ⁿ.

स्थूल-गुदा- -दया° मा २५, ७; का २७, ७,१.

ᵃ) विप.। कर्तरि कुः प्र. उसं. (पाउ १, ९१)। पाव. (६,४,१५६) < स्थूल-।

ᵇ) भावे इमनिन् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)।

ᶜ) सपा. शौ १३,२,९ सः वीरः इति पाभे.।

ᵈ) विप. >नाप. (सोम-धारा-)। स्वार्थे अण् प्र. (पावा ५,४,२५)।

ᵉ) व्यु. अर्थश्च ?। स्थवी° इति सात.।

ᶠ) नाप. (स्थाणु-, स्तम्भ-)। कर्तरि कृत्। धा. अवष्टम्भने वृत्तिः।

ᵍ) सपा. स्थूणाः <> स्थूणाम् (आग्र २,९,२ काग्र ११, ३ च) <> आपमं २, १५,५ हिग्र १, २७, ७ ?स्थूणो इति, माग्र २, ११, १४ ?अवस्थूणा इति च पाभे.।

ʰ) विप. (वृक्ष-)। तादर्थ्ये यत् प्र. (पा ५, १,४)।

ⁱ) = स्थूल-। विप., नाप.।

ʲ) नाप.। शिश्न- इति वें. मा. प्रमृ.।

ᵏ) सपा. स्थूरम् <> स्थूलम् इति पाभे.।

ˡ) नाप. (गुल्फ- वा जघन- वा)।

ᵐ) पाभे. पृ ११३१ a¹ द्र.।

ⁿ) सपा. स्थूरेण <> स्थूलेन इति पाभे.।

ᵒ) सपा. °रगुदया <> °गुदा <> °लगुदया इति पाभे.।

ᵖ) व्यप. (ऋषि-)। पस.।

ᵠ) विप., नाप.।

ʳ) नाप. (शिश्न-)। धा. स्थाने = प्रहनने वृत्तिः।

ˢ) पाभे. पृ ३४९८ r द्र.।

स्थूल-पृष(त् >)ती- -ती मा २४,२; का २६,१,४; तै ५, ६, १२,१; मै ३,१३,३;काठ ४९,२.
स्थूल-भ[a]- -भम् शौ ६,७२,२; पै १९,२७,१६.
स्थूल-वपुष्क[b]- -ष्कम् खि ६, ५,७.
स्थूल-हृदय- -येन तै ६, ४, ३६,१[c].
स्थूरि[d]- -रि ऋ १०, १३१, ३; तै १,८,१८,१[e]; मै ४, ४, ८[e]; शौ २०,१२५,३†.
स्थूरी[f]- री: मै ४,४,८[g]¶.
स्थेमन्-, स्थेय-, स्थेयस्-, स्थैर-ब्राह्मण- √स्था द्र.
√स्ना (बधा.)[h], > स्नपि, स्नापि, स्नाति तै २,५,१,६; मै ३,६, २[i], काठ २२, १३[i]; ¶स्नाति तै ६,१,१, २[i]; स्नान: ऋ १, १०४, ३; स्नाहि शौ १९, ४५, ५[i]; पै १६ १४९, १०; स्नायात् काठ २२, १३[i]¶; ¶स्नायात् क.ठ २२,१३[i]; क ३५,६[g].
स्नपयति मै ३, ६, २¶; स्नपयन्ति शौ ५, १९, १४; ¶स्नपयन्ति मै ६, ११, ६; ३, ९, ६; स्नपयामसि[j] शौ १०, १,९; पै १६, ३५, ९.
स्नापयति, स्नापय> या पै ७, १२,४.
स्नप(न >)नी[k]- -नी:[l] शौ १४, १,३९; पै १८, ४, ८.
स्नात- -त: मा २०, २०[m]; का २२,१,५[m]; शौ ११,७,२६; पै १६,१५५,३.
स्नात चर्य- -र्यें पै ९,२२,१२.
स्ना(त् >)ती- -ती ऋ ५,८०,५
स्नात्व[n]- -त्वा: ऋ १०,७१, ७.
स्नात्वा काठ ८, ९¶; क ७, ५¶; शौ ६ ११५, ३[m]; पै १६, ४९,६[m].
स्नात्वी[m] मै ३, ११, १०; काठ ३८,५.
स्नापि(त >)ता- -ता खि २, ६[i], २७.
¶स्नेय- -यम् काठ २२, १३[i];
क ३५,६.
स्नावन्[o]- -व शौ ११, १०, ११; १२; पै ४,१५, २; ११,३,७[i], १६ ८६, १; २; -¶वभि. तै ५ ३,९, १; मै ४, ६, ५; काठ २७, १०; -वभ्य: मा ३९, १०[i]; का ३९,८,१[i]; तै ७, ३, १६,२;४, २१, १; ५, १२, २; काठ ४३,६; ४४, १०; ४५,३; शौ २,३३, ६; २०, ९६, २३; पै ४,७,५; -वसु पै १,५,४; -वानि शौ १२, ११, ८, -ह्ना मै ४.१,२¶; काठ ३१,१¶; क ४७,१¶; शौ ७,५३,९[p]; पै १, ४९,२[p]; ४,१५,१२; ५,२०,९.
स्नावन्य[q]- -न्याभ्याम् तै ५, ७, २३,१; काठ ५३,१३.
√स्निह् (बधा.) > स्नेहि, ¶अस्निहत् काठ २८,४; क ४४,४. †स्निहयत्[r] ऋ ९,९७, ५४; शौ २,४५६; जै ३,३४,१४.
स्निग्ध- -ग्धानि खि २,६,१२.
स्नीहिति,ती[s]- -†तिम्[t] कौ १,

[a]) विप. (स्थौलय्यवत्- [असम-]) । उस. । पूप. भाप. । उप. (√भृ 'धारणे' > कर्तरि) "भ्र- > नैप्र. यनि. इति (वैतु. पपा. नावग्रहः, सा. उप. < √भा 'दीप्तौ' इति?) । [b]) 'लघु' इति स्वरः? यनि. शोधः ।
[c]) पाभे. पृ ११६२ *l* द्र. ।
[d]) नाप. न. स्त्री. (एकधुर्येण [अश्वेन वा वृषभेण वा] युक्त- [रथ-]) । [e]) नाप. (?टिक- [तु पृ २५७९ *c* ; वैतु. अन्ये = एकाश्व-रथ- इति?]) ।
[f]) स्वार्थे ईप् प्र. । [g]) सपा. तैब्रा १,८,९,१७ स्थूरिः इति पाभे. । [h]) धा. शौचकम्पनादिषु वृत्तिः ।
[i]) पाभे. पृ ३१७२ *n* द्र. । [j]) धा. हिंसायां वृत्तिः ।
[k]) विप. (स्थ्यम्-) ।
[l]) सपा. आपमं १,१,७ स्नपनम् इति पाभे. ।
[m]) सपा. स्नात (माश १२, ९, २, ७ च) <> स्नात्वा <> स्नात्वी (तैब्रा २,४,४,६;६,६,३
च) इति पाभे. ।
[n]) विप. (हृद-) । अर्हार्थे त्वन् प्र. (पा ३,४,१४ [तु. पपा. प्रमृ.; वैतु GW. = स्नात्वा इति?]) ।
[o]) नाप. (स्नायु-, सिरा-) । < √स्ना इति (पाउ ४, ११३), < सिना- [< √सि 'बन्धने'] वा √स्नै 'वेष्टने' वेति अर्थाबः ।
[p]) = धनुर्ज्या- इति मा. PW. प्रमृ. ।
[q]) नाप. (स्नायु-प्रदेश-) । तस्येदमीयः स्वार्थिको वा यत् प्र. ।
[r]) धा°. कथे वृत्तिः इति निघ [२,१९] GW. IS प्रमृ. । मर्दे इति मतम् [तु. पृ १०१८ *d* (यत्र सं° [तु. मान.] इति पाठः शोध्यः)] ।
[s]) नाप. (हिंसित्री- [स्तु-सेना-]) । धा. हिंसायां वृत्तिः (तु. निघ २,१९) । कर्मणि क्तिन् प्र. ।
[t]) सपा. ऋ ८,९६,१३ प्रमृ. स्नेहितीः इति पाभे. ।

३२३; जै १, ३४, ९; –†तीपुª ऋ १,७४,२; कौ २,७१०.

†स्नेहितिᵇ– -†तीःᶜ ऋ ८,९६,१३; काठ २८,४; क ४४,४; शौ २०, १३७,७

स्नु(वप्रा.)ᵈ– स्नुना ऋ ४,२८,२; ८, ७, ७; ९, ९७, [१६; १९]; †स्नुभिः ऋ ५, ६०, ७; ८७, ४; ७,८८,३; ८,४६, १८; ९, १०७,८; कौ १,५१५; २,३४७; जै १,५३,५; ३,२९,४; स्नुषु मा १७,१४; का १८,१,१४; तै ४, ६,१,४; मै २,१०,१; काठ १७, १७; क २८,१; स्नो. ऋ ४,२७,४.

स्नुषाᵉ– -षा मै २,४,२¶; काठ १२, १२¶; शौ ८,६, २४; पै १६, ८०,४.

ᶠस्नुहि पै १०,१,३.

स्नेय– √स्ना द्र.

√स्पन्द्(वधा.)> १स्पन्दन–> °न्दनाᶠ– -ना शौ ८,६,१७; पै १६,८०,८.

२स्पन्दनᵍ– -ने ऋ ३, ५३,१९.

स्पन्द्रᵇ– -न्द्रः ऋ ६,१२,५; –न्द्रम् ऋ १०,४२,५; शौ २०,८९,५†; –न्द्रा ऋ १, १८०,९ᶦ; –न्द्राः ऋ ५, ५२, ८; –न्द्रासः ऋ ५. ५२,३; ८७, ३.

स्पुर–, स्पुर(ण>)णी–, स्पुरसे √स्पृ द्र.

√स्पर्धॅ, > स्पृध्, स्पूर्धॅʲ, स्पर्धि, ¶स्पर्धते मै १, ५, ११ᶦ; काठ १०,१०; †स्पर्धन्ते ऋ ६,१४,३; ७,८५,२; ९,९४,१ᵏ; तै ७, १, २०,१ᵏ; काठ ४१,११ᵏ; कौ १, ५३९ᵏ; जै १,५५,८ᵏ; स्पर्धसे पै १९,३९,३; ¶अस्पर्धेताम् तै ३,१,७,३; ५, ४, ११, ३; ६, १,६,१; काठ २३,१०; क ३७, १; ¶अस्पर्धन्त तै २,१, ३, १, ४,३; ६, १, ३; मै १,४, १४; ९,८;११,९; २,१, ११; ३, १; ५, ३; ९; ३,२,१ᶦ; ४, १; ६, १०; ८,३; १०,५,६; ४, २,३; ३,४-६;६,८;७,७; काठ ८,१३; ९, १६; १०, १०; १९, १०; क ८,१; ३; ३०, ८; ¶स्पर्धेत मै १.५, ११ᶦ; २, १,११. अस्पृध्रन् ऋ ६, ६६, ११; ७, ५६,३.

†पस्पृधाते ऋ ७, १०४, १२; शौ ८,४,१२; पै १६, १०, ३; पस्पृध्रे ऋ ६,३४,१ᵏ. †अपस्पृधेयाम्ˡ ऋ ६,६९,८; तै ३,२,११,२;७,१,६,७; मै २,४, ४; काठ १२,१४; शौ ७, ४५, १; पै २०,१५,३.

पस्पृधान– -नम् ऋ १,६१, १५; शौ २०, ३५, १५†; –नासः ऋ १,११९,३; ७,१८, ३; –नेभ्यः ऋ २,१९,४.

स्पर्धमान,ना– -नः ¶तै २,१,२,९; ३,१; ४,४; २,१,२; ३, १; ४, १-२,३; काठ १०, ७¶; पै १३, १४,९; –†नम्ᵐ कौ २,३३९; जै ३, २८, ११; –ना खि ३, २१,१; मा १७, ४७; का १८, ४,१५, कौ २, १२१०; शौ ३, २,६; पै ३,५, ६; –नाः ऋ १, ३३,५; कौ १,३३७, जै १,३५, ६; पै १५,२२, ५; –ने ऋ ७, ९३,५; –नेन तै ३,४,४,१¶.

स्पर्धितुम् शौ १९, २२, २१; २३, ३०; पै ८,९,१.

स्पूर्धन्– -र्धन् ऋ ६,६७,९.

स्पूर्धसे ऋ ५,६४,४.

†स्पृध्ⁿ– स्पृधः ऋ १,८,३; १७४, ५, १७९, ३; २, ११, १९;

ª) विप. (हिंसापरा- [कृष्टि-]) इति वें. सा. GW. BS.; भाप. (वध-, संहार-) इति PW. प्रमृ.।

ᵇ) = स्नीहिति–।

ᶜ) °तिम् इति शोधः (तु. पृ १८६१ *n*, पृ ३५०० *t* पाभे. च; वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. द्विरे?)।

ᵈ) नाप.। < सानु– इति प्रायोवादः?।

ᵉ) नाप. (पुत्र-वधू-)। < सु-नु [साधु-] + √सद् वा √सन् वा, सु [अपत्य-] + √सन् वेति या [१२,९] प्रमृ., < √स्नु इति [पाउ ३,६६ (तु. WW [२,७०१] SEY [१००])]।

ᶠ) विप. [पादचालनवती- ([प्रकरणतः] पादप्रहर्त्री-) [गो-])]। कर्तरि युच् प्र.।

ᵍ) नाप. (वृक्ष-विशेष-) इति GW. प्रमृ., वें. सा. भाप. इतीव। स्य° इति PW. GW. प्रमृ.।

ʰ) विप (वेग-वत्- [अश्विन्-, मरुत्- प्रमृ.])। कर्तरि रः प्र. उसं. (पा ३,२,१६७)। धा. तीव्रगतौ वृत्तिः (वैतु. PW. GW. प्रमृ. √स्यन्द् 'जवे' > स्यन्द्र- इत्येव पाठं स्वीकुर्वाणा इति!)।

ᶦ) वें. सा. स्य° इति (तु. त., पूर्व. च)।

ʲ) उत्त्वम् उसं. (पा ७,१,१०३)।

ᵏ) तु. सस्थ. टि. अधि।

ˡ) तु. पपा. वें. सा. प्रमृ.; वैतु. पाम (६, १, ३६) अप-स्पृ° इति। ᵐ) पाभे. पृ ११७५ *n* द्र.।

ⁿ) नाप. (शत्रु-, युद्ध-)।

५, ४४, ७; ५५, ६; ६, ५,६; ६,६; २०,९; २५, २;९; ४५, १८; ४९, १५; ८, १४, १३; ९२,२२; ९९, ५; ६; ९,७, ५; २०, १; १०, १८, ९[a]; १००, १२; ११३, ४; १६७, २; मा १९. ७१; २३, ६६; ६७; का २१,४, २१; २२,५, १२; १३; मै ४, १४, १२; कौ १, २११; ३११; २, ३१८; ४८२; ९८७; ९८८; जै १. २२, ८; ३२, ९; ३, २६, ४; २६, ७; शौ २०, २९,३; ७०, १९; १०५,१; २; स्पृधाम् ऋ १, ११९, १०; १७४,१०; स्पृधि ऋ ७,८२, [(४,२४,३)९].

स्पृधान- -नम् ऋ ३. ३१, ४.

†√स्पश्[b],> स्पाशि, अस्पष्ट ऋ १. १०,२; कौ २. ६६५; जै ३. ५६,२०.

पस्पशे ऋ १, २२, १९; मा ६, ४; १३, ३३; का ६, १, ५; १४, ३,७, ते १,३,६,२; मै १, २, १४; कौ २, १०२१; जै ४, ९, २; शौ ७, २७, ६; पस्पशे ऋ १,१२८,४; काठ ३,३; १६, १६; क २, १०; स्पाशयस्व ऋ १. १७६, ३; स्पाशयेत काठ ३५.१६९[c].

पस्पशान- -नः ऋ १०,१०२,८.

स्पश[d]- स्पट्. ऋ ५. ५९,१;८, ६१, १५[e];१०,३५,८; †स्पशः ऋ १, २५, १३; ३३, ८; ४,४, ३; ६, ६७, ५; ७,६१, ३;८७, ३; ८, ४७, ११; ९,७३, ४;७; १०, १०, ८; मा १३, ११; का १४,१,११; ते १, २, १४, १; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; ३८, १४; क २५, ६; शौ ४, १६, ४९; ५, ६,३; १८, १,९; पै ५, ३२, २९; ६, ११, ४; स्पशम् ऋ ४, १३, ३; मा ३३, ६०; का ३२, ५,६.

स्पार्ह-, स्पार्हयिष्णु- √स्पृह् द्र.

√स्पूर्ध्, स्पूर्धत्-, स्पूर्धसे √स्पर्ध् द्र.

√स्पृ, स्परत् ऋ १, १६१,५.

अस्पः ऋ ५, १५, ५.

स्पृणुते तै ६,५,५,३¶; स्पृणोति ¶मै १, ८, ५; ३, ७, १०; ¶स्पृणोति तै २, २, १०,५; ५, ६, ५, ३[l]; ९, ३; १०, २; ३; ७, २, ९, ३[l]; मै १, ७,५[l]; ८, ८; ९; १०, ७; १७, ३, २, १०; ३, ३; ४, ८; ४, ३, ४;६,६; काठ ७,९; ८,२; ९, २[l]; ११,२; ५;८; १२,१[l]; १३; १४, ६; ९; १९. ८; २०,१२; २२,३[l],४;६; २३, ९[l]; २४,९[l]; २८, ५[l]; ३६. ११; ३७, १६; क ८,५[l]; ३०,६; ३१,१४;३८, २[l]; ४४,५[l]; ¶स्पृण्वन्ति काठ ३३,६[f]; ३४, ८[l]; ¶स्पृणवान काठ २३,१०; क ३७,१; †स्पृणुहि ऋ१०,८७,७; शौ ८,३,७, पै १६,६, ७; स्पृणवाम ऋ ५, ४४, १०; अस्पृणुत तै ६,५,५, ३¶; अस्पृणोत् मै ३,२,१०¶; ¶अस्पृण्वन् काठ २०,१२;३३. ६[st]; क ३१, १४.

पस्पार पै २,६१,१; †अस्पार्षम् ऋ १०, १६१, २; शौ ३,११, २[g]; २०,९६, ७[g]; पै १ ६२,२.

स्पर[h]- -राणाम् काठ ३३. ६; -राणि काठ ३३,६[l]; -रैः काठ ३३, ६.

स्परत्-त्व- -त्वन् काठ ३३.६.

स्पर(ण>)णी[i]- -णी[j] शौ ५,५,३.

स्परसे ऋ ८, २०, ८.

स्पृत्[k]- स्पृतः मै ३,२,१०¶[l].

स्पृत, ता- -तः मा १४,३४; का १५, ८, २; मै २, ८, ५; काठ १७, ४; क २६, ३; -तम् मा १४,२४[m];२५;२६; का १५.८, १[m]; २-५; तै ४,३,९,१[m]; २[l]; ५,३, ४,१; मै २,८,५[m]; ३,३, १०; काठ १७, ४[l]; क २६,३[l]; ३१, १४; -ताः मा १४.२५[l]; २६; का १५.८, ३-५; तै ४,३, ९,१;२[l]; ५,३,४, ३; मै २, ८, ५[l]; काठ १७,४[l]; क २६,३[l].

¶१स्पृति[k]- -तयः[l] काठ २०,१२; क ३१,१४.

---

[a]) पामे. स्पृ २५२१ f द्र. ।
[b]) धा प्रेक्षणज्ञानादिषु वृत्तिः ।
[c]) पामे. पृ १५७१ c द्र. । [d]) नाप. (दूत-) ।
[e]) सपा. त्रि २,३,५ शांश्रौ ११,८,७ स्फट् इति पाभे. । टि पृ १५२५ a द्र. । [f]) सपा. तैब्रा १,२,४,१ यक. स्पारयन्ति, अस्पारयन्, अस्पारयन् इति पाभे. ।
[g]) °र्षम् (तु. पपा. शंपा. सात.) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ., पै., RW., WI. च) ।
[h]) = पुर-, परः नामन्- [पैप ४] । न.प. (नामादि-विशेष- [उपचारात् नामन्- वा याग- वा]) । वस्ते अप् प्र. । [i]) नाप. (लाक्षा-?) । कर्तरि ल्युट् प्र. ।
[j]) पामे. पृ ३२३४ n द्र । [k]) नाप. (इष्टका-भेद-) ।
[l]) सपा. स्पृतः <> स्पृतयः इति पाभे. ।
[m]) पामे. पृ १६७५ e द्र. ।

२स्पृति- -त्यै तै ५,२,८,२[a].
‡स्पृत्वा[b] मा ३१,१; का ३५,१,१.
√स्पृध्, स्पृध्-, स्पृधान्- √स्पर्ध् द्र.
√स्पृश्, >स्पर्शि, पिस्पृशति ऋ ६, ४९,१२; पस्पर्शत् ऋ ४, ४१, १; पिस्पृशः ऋ ६,१५,१८.
स्पृशाति मै ३,७,९¶; स्पृशन्ति ऋ १,६२,११; स्पृशन्ति ऋ १, ३६, ३; स्पृशात् कौ १, ४४१; जै १, ४६, ५; स्पृश ऋ ४, ३, १५; स्पृशत ऋ १०, ७०, ५; अस्पृशत् ऋ ६,८, २; तै ६,३, ४,८[c]¶; मै ४,११,१†.
पस्पृशे पै ८,८,४; पस्पर्श पै २, ६७,१; अस्पृक्षत् मा २८, १८; का ३०,२,७; मै ४, १३,८; शौ ६, १२४, २[d]; अस्पृक्षत् खि ५, ७,३,७; ९[d]; मा २८, २०[d]; का ३०,२, ९[d]; मै ४,१३,८[d]; काठ १९,१३[2d]; स्पृक्षत् पै २,७८,४; ५; अस्पृक्षः[d] मा ६, २; का ६, १,२; काठ ३,३; २६,५.
स्पर्शयस्व ऋ १०, ११२,३.
स्पृष्ट, ष्टा- -ष्टः शौ २, २, २; पै १,७,२; -ष्टा° शौ २०,१३४,४.
√स्पृह्, >स्पृहि, †स्पृहयन्ति ऋ ८, २,१८; कौ २,७१; जै ३, ७,९; शौ २०, १८, ३; अस्पृहयम् ऋ १०, १३५, २; स्पृहयेत् ऋ १, ४१,९.
स्पृहयत्- > †स्पृहयद्-वर्ण- -र्णः ऋ २, १०, ५; मा ११,२४, का १२, २,१३; तै ४, १,२,५; ५,१,३, ३; मै २, ७, २; काठ १६, २; १९,३; क ३०,१.
†स्पृहयाय्य- -य्यः ऋ ६, १५, [१२; ७, ४, ९]; -य्यस्य ऋ ८, ९७,१५; -य्याणि ऋ ६, ७,३; काठ ४,१६.
स्पृहा- > †स्पार्ह, र्हा[f]- -र्हः ऋ ४, १, १२; ४७, १[g]; मा २७, ३०[g]; का २९, ३, ८[g]; कौ २ ९७८[g]; जै ४,२३,९[g]; -र्हम् ऋ १, ३१, १४; ७, ८१, ३; ८, ४५, [४०-४२]; १०, ४९,१०; ५५, ६; कौ १, १३४; २०७, २, ४२०-४२२; ११३३, जै १, १४,१०; २२,४; ३, ३२, १०-१२; शौ २०, ४३,१-३; -र्हया ऋ ७,७२,१; -र्हस्य ऋ ८,२४, ८; -र्हा ऋ १, १२३, ६; १३५, २; २,२३, ९; ४,१,६; ७, -र्हाः ऋ ७, १५, ५[h]; ९, १०२, ५; १०,२, ६; २६,१; ६८,३; काठ ४०, १४[h]; शौ २०, १६, ३; -र्हाणि ऋ ७, ५९, ६; खि १, १०,३; -र्हाभिः ऋ ७,५८, [३; ८४,३]; -र्हे ऋ २, १, १२; ७, ५६;२१.
स्पार्ह-राधस्- -धाः ऋ ४, १६,१६.
स्पार्ह-वीर,रा- -रम् ऋ ५, ५४,१४; -राः ऋ ७,९१, ५; -रान् खि १,१०,४.
√स्पार्हि > स्पार्हयिष्णु- -ष्णुः खि १,१०,३.
√स्फग्[i] > स्फग्- स्फट् जै २, ३,५‡[j].
√स्फाय्, स्फायते पै ८,११,११.
स्फाति- -तिः खि २,९,१; शौ २, २६,३[k]; पै ५,३०,७,६,१५,१; ८,११,१०[2]; १८,१०; -तिभिः पै २, १२, ३[k]; -तिम् ऋ १, १८८,९; शौ २,२५,३; ३,२४, ३; ५; ७; ९,८,३; १९,३१,१; ८;९; पै ४,१३,६; ७; ५, ३०, ३;५?[l]; ६; ६,१५, २; ८, ११, ६-८; ९[2]; १८,८; १०,५,१;८; ९; १२,३, ६; १९, ३८, ७; ९; -त्या? पै २,२२,३; -त्यै तै १, १,४,२[m].
स्फाति-कार- -रः पै ८,१८,८.
स्फाति-मत्- > स्फातिमत्-त (म>)मा- -मा शौ ३,२४,६[d].
स्फाति-वत्- -वन्तम् पै ८, ११,२.
स्फातिवन्-त (म>)मा-

a) स्तु° (तु. आन. सात.) इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. आन. [पृ २८१०], B. मैसु.)।
b) पाभे. पृ २९८६ ʃ द्र.। c) = सपा. आपमं २, २१,११। द्वि १,१६,७ धृक्षः इति पाभे.।
d) सपा. अस्पृक्षत् (तैब्रा ३, ६, १३, १ च) <> अस्पृक्षः (माश ३,७,१,१४ च) <> तैब्रा २,६,१०,६ आसान् इति पाभे.। शिष्टं पृ ३४८० g द्र.।
e) तु. RW.। संपा. सात. स्पृधु इति।
f) वि. (स्पृहणीय- [रेक्णस्- प्रमृ.])। तद्धितोऽर्थे अण् प्र. उसं. (पा ५,१,६३)।
g) सपा. तैब्रा २.४,७,७ स्पारहः इति पाभे.।
h) सपा. तैब्रा २, ४,८, १ बौश्रौ २८, ३ : १५ प्रमृ. स्पारहाः इति पाभे.। i) = √स्फट्।
j) पाभे. पृ ३५०३ e द्र.।
k) सपा. स्फातिः <> स्फातिभिः इति पाभे.।
l) °तिः इति पाठः? यनि. शोधः।
m) पाभे. पृ १२६३ c द्र.।
n) सपा. पै ५,३०,८ °वत्ना इति पाभे.।

-मा पै ५,३०,८[a].

स्फाति-हा(र>)री- -०रि पै २,११,४.

स्फामन्[b]- -मा पै १९,३४,९.

स्फिर,रा[c]- -रम् ऋ ८, १, २३; -रा पै १९, ३८, ६, -रेण पै १९,३८,८.

स्फिर-तर- -रः[d], -रम् पै १९, ३८,६.

स्फिर-स्फोट- -टाय पै ८, १८, ८.

°स्फिग[e]-> †स्फिगी- -ग्यम् ऋ ८,४, ८; कौ २ ९५६; जै ४, २०, २; -ग्यौ ऋ ३, ३२, ११.

स्फिज्[f]- स्फिजः पै १९, ४८, २; स्फिजोः पै १६.१४८,१.

√स्फुर्, स्फुरति शौ १३, १, ५६; स्फुरन्ति ऋ १०, ३४, ९; †स्फुरत् ऋ १, ८४, ८; कौ २, ६९३; जै ३, ५६ २०; शौ २०, ६३,५; †अस्फुरत् ऋ २, १२, १२; शौ २०,३४, १३; पै १३, ७,१३.

√स्फूर्ज्,> स्फूर्जि> †स्फूर्जयन्- -यन् ऋ १०, ८७, ११; शौ ८, ३,११; पै १६,७,१.

¶स्फ्य[g]- -स्फ्यः तै १, ६,८, २; २, १,५,७[२]; ७,७[२], ८,२[२]; ३, २, ४,१§[h],५,२,६, २; ६, १, ३, ४, मै २,१,९[२]; ३,७,७; ४, १, १०; ४,६; ७,९; काठ २०, ४; २४,४; २५, ४[२]; ५; ३१, ८[२]; क ३१,६; ३९,१[२]; २; ४७,८[२]; स्फ्यम् तै २,६,४,१; मै ४, ४, ६; काठ ३१, ८; क ४७, ८; स्फ्यस्य तै २,६,४,४; मै ४,१, १२; स्फ्ये मै २, २, ५; स्फ्येन तै २,६,५,५; ६,६,४,१; मै २, १,९; २,५; ३,७,७; ४,१,१०; ४,६; ७,९; काठ २४, ४; २५, ४; ५; ३१, ८; क ३९, १; २; ४७,८; §स्फ्यौ शौ ११,३, ९; पै १६,५३,१५.

?स्भा पै २,६५,३.

स्म,>स्मा[i] ऋ १,१२,५;८; १५,१०; २६,३,२८,६;३७,१४[२]; ४२,२; ५१,१२; १०२,३; ५; १०४,५; १२७,६;९; १२८,५; १२९, २; ३; १३३,७; १६९,३;५; १७३, ११;१२[j]; १८०,७[२]; ८; २,१२, ५; ३१,२; ३, ३०, ४; ६२, १; ४, ३, १०; १०, ७; १६, १७; २९, २; ३१, ७-९; ३८, ४ ६; ८[२];९; ४०,३,४३,३; ५,७,४[२]; ५,७; ८; ९, ३-५; २३,४; ४५, ४; ५२,८; ९; ५३, ५; ५४, ६; ५६,७, ६, २, २; १२, ५; १५, ९; १७,१४; २५,७; ४४, १८[२]; ४६, १०-१२; ६५, ४; ६६, ६; ७,३.२[k];१५,[१३; ८,४४,११], २१,९; ३२,१५; ५६,२२; ८३, ५; ८८,६; ८, १, २१; ७, २१; २१,१०; २४,६; २५,१५; २७, ४; १४; ६०,१०; ८६, ३; ९२, २६; ९,२०,२; ८७,६; ९; १०, १२,५; २७, २४; २९,८; ३३, १; ८६,१०; ८७,२३; ९५,५[२]; ८; ९६, १०; १०२, २; ४; ६; १३४, २; १३६, ७; १७८, ३; मा ३,४६†; ९,१५†; १५,६३; १८,५९; ३३,९४†; का ३, ५, ३†; १०,३,८†, १६,७,५; २०, ४,२; ¶तै १,५,७,६;७,८,३†; ८,३,१†; ३,३,८,५, ४, ४, ३, ३†; ५,१,१०, १; ४,७, ३; ५; ७,७,१§; ६,१,९,२; २, १०,४; ३,९,६; ४,५,१; ६,१, २; ¶मै १, ४,५[२]; ९;५,८;९; ६, ५; ८, २; ९; १०, २‡[l], ११, २†; २,१, ३, ७, १६†; ८, १४‡[२]; ३,५,४; ६,४;६; ७,४; ८,६;९, ४[२]; १०,१; ३-५; ४,१, ३; ८, २; ४; ७; १०, १†; ¶काठ २, १४†,८,१३;१७†,९,४‡[l], १३, १४†; †१७,१०; १८;१९,१०; २१,४;९; १०; २२,८; २३,२[२]; २५,७; १०; २६, ६; १०; २७, २,३१,२;३२,?; ७; ३४, १७[२]; ३५,१४[२]†,४०,१३; ¶क ८,१; ७‡[l]; २६, ९†; ३०, ८; ३१, १९; ३५,?;८[२];३९,५; ४०,३; ४१,४;८; ४२,?; ४३,?; ४८,

a) पाभे. पृ ३५०३ n द.।

b) भाप. (स्तेमन्- = वृद्धि-)। मनिन् प्र.। पा ६,४,१५७ <स्फिर- इति।

c) विप. (स्थीन-)। किरच् प्र. (पाउ १,५३)। pw. ow. प्रभृ. <°स्फि (<√स्फाय्) इति।

d) °स्त° इति पाठः? यनि. शोधः।

e) भाप. (जघन-प्रदेश-)। < √स्फाय् इति प्रायोवादः?। तु. पा ६,२,१८७।

f) = स्फिगी-।　g) नाप. (यज्ञोपकरण-विशेष-)।

h) पाभे. पृ ३०२२ c द.।

i) अव्य.। सर्वदा-निश्चयार्थे इति प्रायो वादः। Ps. Hirt [१, २९६] प्रभृ. <१स्म- इति?।

j) सपा. स्मा<>स्म इति पाभे।

k) सपा. स्मा<>स्म इति पाभे.।

१३[2]†; कौ १,२४; ८९‡[a]; २,१९५; ३१९; ४४२; ५७०; ८९५; ९१९; १०३३; †जै १,३,४; ९,९‡[a]; ३,१८,२; २६,५; ४६,५; ४,१४,२; १६,२; २७,८; शौ १,८,२; ३,१७,७‡[b]; ४,४,३; १८,४; ५,२२,१०; ११[2]; ६,१२३,१; २[2],८,३,२३†; १०,४,६; १२,३,३; ४६; १८,१,३३†; †२०,१४,४; ३१,५; ३४,५; ६२,४; ६७,१; ७६,८; ८३,२; १२६,१०; पै २,३८,३; ४,४,१०; ५,४; ५,१५,२; २४,४; ३४,५?[c]; ३८,७†; १३,१,१०; १५; ७,५†; १६,१५,६; १७,३६,३; ४०.६; १९,३९,३.

स्मद्[d] ऋ १,५१,१५; १००,१३; १८६,६; ८; २,४,९; ५,४१,१५; १९; ८७,८; ७,३,८; ८,१८,४; २०,१८; २६,१९; १०,६१,८; मै ४,१४,१४†.

स्मद्-पुरन्धि[e]- -न्धिः ऋ ८,३४,६.

स्मद्-अभीशु[e]- -शू ऋ ८,२५,२४.

स्मद्-इभ[f]- -भम् ऋ १०,४९,४.

स्मद्-इष्ट[e,g]- -ष्टाः ऋ ७,८७,३.

स्मद्-ऊ(धन् >)घ्नी[e]- -घ्नीः ऋ १,७३,६.

स्मद्-दिष्टि[e]- -ष्टयः ऋ ७,१८,२३; -ष्टिः ऋ ३,४५,५; -ष्टी ऋ १०,६२,१०; -ष्टीन् ऋ ६,६३,९.

स्मद्-रातिषाच्[e,h]- -षाचः ऋ ८,२८,२.

स्मन्- स्मने, स्मानम् मै ४,८,७[i].

?स्मन्त्य पै १९,५४,२.

?स्मरतादमङ्ग पै २०,६१,६

?स्मरेत्याप्रंतिपामसि पै १९,५४,२.

√स्मि (वधा.), स्मयते ऋ १,९२,६; तै ६,१,३,८; स्मयेते ऋ ३,४,६?[j]; ¶अस्मयत काठ २५,६; क ३९,४; ¶स्मयेत तै ६.१,३,८, मै ३,६,७.

†स्मयमान,ना- -नः ऋ २,४,६; -नाभिः ऋ १,७९,२; तै ३,१,११,५; मै ४,१२,५; काठ ११,१३; -नासः ऋ ४,५८,८; मा १७,९६; का १९,१,९; काठ ४०,७; पै ८,१३,८.

स्मेतव्य- -व्यम् मै ३,६,७¶.

√स्मृ (वधा.), स्मरन्ति खिसा २६,२०; स्मरात् शौ ६,१३०,३; स्मरतात् शौ ६,१३०,२[2]; स्मर मा ४०,१५[k]; का ४०,१,१७[2]; मै ४,५,७¶; स्मर खि २,१,५; मा ४०,१५[2]; का ४०,१,१७[2]; स्मरेत् खिसा २,९.

स्मर[l]- -०र पै ३,३७,१[3]; -रः शौ ६,१३०,१; पै ३,३७,१; -रम् शौ ६,१३०,१-३; १३१,१; २; १३२,१-५.

स्मर-का(र >)री[m]- -रीम् मा ३०,९; का ३४,२,१.

?स्मृत- -तम्[n] पै २,७०,१; -ते मै ३,२,३¶.

स्मृति[o]- -तिः खि ३,१५,१८.

स्य-, स्या- त्यद्- द्र.

स्यत्- √सो द्र.

√स्यद्, न्द्[p], > स्यन्दि, स्यन्दते ऋ ९,८०,३; शौ १२,२,२७‡[q]; स्यन्दन्ते काठ ४०,१३[2]; पै १२,७,४; स्यन्दन्ताम् ऋ ५,८३,८; पै १९,१८,५; स्यन्दध्वम् शौ १९,४०,२; पै २०,५७,३.

सिष्यदुः शौ ९,२,२०; पै १६,७८,४.

असिष्यदत् ऋ ९,८१,२[r]; †असिष्यदत् ऋ ९,४९,[(१०,४)५]; ६०,३; १०६,१२; कौ २,२९२; ७८९; जै ३,२४,८.

---

[a]) यः स्म > सपा. ऋ ८,७४,४ यस्य इति पाभे. ।

[b]) स्म मे > सपा. ऋ ४,५७,५ वाचम् इति पाभे. ।

[c]) स्थः इति शोधः ।

[d]) अव्य. । सु-सहार्थे इति प्रायः, सहार्थे इति अत्रोद्यः । < सुमत् इति सा (तु. ?GW. ORN. [ऋ १,७३,६ प्रमृ.]) । २स्मु- > न. यनि. [तु. इद्, कद् प्रमृ.] इति GW. प्रमृ. ।

[e]) विप. । वस. । [f]) व्यप. (कुत्स शत्रु-) । [g]) उप. भाप. < √इष् 'गतौ' (वैतु. ORN. इच्छायाम् ?) ।

[h]) उप. भाप. (धन-प्रदान- [वैतु. स्मदति-षा° इति पशा. अनु वें. सा. GW. प्रमृ. उस. इतीव ?]) ।

[i]) सपा. आपश्रौ १४,२१,७ आत्मने, आत्मानम् इति, आश्रौ ६,९,१ त्मने, त्मानम् (तु. C. [आपश्रौ.]) इति च पाभे. ।

[j]) °अस्मयेते (अस्मान् उपेतः) < √अस्मय [< अस्मद्-] इति मतम् ।

[k]) आमन्त्रितात् परः स्मर इति पाठः ? यनि. शोधः ।

[l]) नाप. (काम-) । [m]) नाप. । उस. ।

[n]) शोधः पृ १०९९ b द्र. ।

[o]) स्त्री. संज्ञायां क्तिन् प्र ।

[p]) धा. प्रस्रवण-जवयोः वृत्तिः ।

[q]) पाभे. पृ २६६४ g द्र. । [r]) तु. एस्थ. टि. सुष्वा ।

सुनिष्यदत्- -दत् ऋ ९, ११०,४; कौ २,८५८.

सनिष्य(द्>)द्रा[a]- -द्राः शौ १९, २,१; पै ८,८,७.

स्यन्दमा(न>)ना- -नाः ऋ १, ३२,२; तै ५,६, १, ३[2]; मै २, १३, १[1]; ४, १४, १३†; काठ ३९,२[1]; शौ २,५,६†; ३, १३, ३;४; पै ३,४, ३; ४; १३, ६, २†; १२, ७; २०, ५०, ९; -नाभ्यः मा २२,२५; का २४, ११,१, तै ७, ४, १३, १; काठ ४४,२; -नानाम् पै १२,७, ४.

स्यन्द्युध्यै ऋ ४,२२,७.

स्यन्नु- -न्नाः ऋ ५ ५३,७.

?स्यद्वान्[b] पै ५,१,८.

?स्याम ऋ ५,५३,१४[c];१५[d].

?स्याल[e]- -लान् ऋ १, १०९, २; तै १,१,१४,१; काठ ४,१५.

?स्यास्यचिद्यास्या पै १२, ७, ११.

स्यू-, स्यूत, ता-, स्यूमगभस्ति-, स्यूम-गृभ्-, स्यूमन्-, स्यूमन्यु-, स्यूमरश्मि-, स्यूमा- √सिव् द्र.

?स्येक्षे पै १७,२९,९.

स्योन,ना[f]- -नः मा ४,२७; ५, ४; का ४,९,३; ५,१, ४; तै १, २, ७,१; ५,७,२,५[g]; मै १,२, ६; काठ २,६; ३१,१४; क १.१९; पै १८, ३, ९; २०, ५३, ७?[h]; -नम् ऋ ५,४,११; १०,७०,८; ८५,२०;११०, ४; [(३, ४, ८; ७,२,८)८]; खि १, ७, ४; मा ४, २७; २०, ३९; २१, ५७; २२,४,२९†; ३३†; का ४, ९, ३; २२,४,४; २३,६,१०; ३१, १,४, †८, ५; ९; तै १.१,१०, २‡[i];२,७,१; ४,४६.१†; ३,५, ६,२‡[i];५,१,११,२¶; मै १,२, ६;२,१२,६; ३,११,१;५; १६, २[i]; ४,११,१[j]; १३,३[2]†; काठ २,६; १०, १२†; १६, २०†[2]; ३८, ६; ४६. २†; क १. १९; २५, १[k]; २९. ५; शौ २, १०, ७; ५, १२, ४†; ८†; १२,१, ११; १३. २, ७; १४, १, १९; ३०; ४७; ६१†; ६३; २,१२; ५१; १८,२, २९; ५३; ४,८४; १९, ६१, १; पै २, ३, ५; ११,५,१३; १७,२,२; १८, ५,४;६, ६; १०†; ११; ८, ३; ११,१०; २१,१; २०,१५, ९; ३६,१; -ना ऋ १, २२, १५; १०, ८५, ४४; खि ६, ३, ४; मा १,२७; १०,२६; ३५,२१†; ३६,१३; का १,९, ५; ११, ८, १; ३५,४,२०†; ३६ १, १३; तै १,४,४०, १†; ४, ४, १२, ४[l]; ७,१,७,३[2]; ४¶; मै २,६, १२; ७, १६; ३,१६,४[l]; ४,४, ६[2]¶;१२,२†; काठ १५,८;३८, ४; १३†; ३९, ३; शौ ३, १२, ५;२८,२; १२,१,५९; १३, १, १७[2];१४,१,६४; २, १७; १८; २६; २७[4]; १८,२,१९†; पै ३, २०, ५; ६, १०, ८; १५, २, २; ३;२३,१०; १७, ६,७;१८, ६, १२; ८,८‡[m]; ९‡[m]; ९,७; १४,७[4]; १६, ७[2]; -नाः तै १, ५, ६, ३; ५, ६, १,१[1]; २; मै १.५,३;१०; २,१३,१[1];‡[n],४, २,५[o]; काठ ७, १; ८[1]; ¶, क ५,१; शौ १,१३,१;२[2]; ४;४, २७, ३; १२, १, ११[p]; १४, २, १[q]; १८, २, २१; ३, ११;

a) विप. । कर्तरि कृत् । तु. RW. WI. प्रमृ. । °ष्यु° इति शंपा. मात. ? ।

b) स्यद्वान् इति शोधः ।

c) (√सग्र्'व्याप्ती'>) °अस्याम इति शोधः (वैतु. अन्ये <√अस् 'भुवि' इति ?) । पृ ५२२ नरय. स्याम नेष्टम् । d) शोधः पृ १४२४ c द्र. ।

e) नाप. (स्याल- [नभा. साला]) । <स्य- [शूर्प-]+ शाज- इति या [६, ९] प्रमृ.; भागशः संयोगेन इति नेदानाः [तु. या.] SEY [२८,१००] ।

f) वि., नाप. । °नियमन्तृ स्ना->यानि. यनि. (वैतु. या [८,९] प्रमृ. <√सिव् वा √सो वेति, GW. प्रमृ. √सिव् [=√सेव्] 'सेवने' इति [तु. पाउ ३,९ था. अर्थः !]) ।

g) = सपा. तैब्रा २,४,८, ७ आपश्री ४,१६,५ प्रमृ. । काठ १३, १५ माश्री १, ६, ४,२५ नः पृधि इति, कौसू ७४, १९ नः पृहि इति च पाभे. ।

h) °न इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पृ ८३२ a) ।

i) = सपा. तैब्रा ३,३,१०,२ आपमं १, ५, १९ । ऋ १०,८५,२४ काश्री ३,८,२ प्रमृ. अरिष्टाम् इति पाभे. ।

j) पाभे. पृ ३१०५ d द्र. ।

k) पाभे. पृ १०५७ f, शोधश्च पृ २३७३ p द्र. ।

l) पाभे. पृ ३४३९ r द्र. ।

m) सपा. ऋ १०,८५,४४ शिवा इति पाभे. ।

n) सपा. ऋ ७.४९,३ शिवे. । o) तु पृ ८९८ b ।

p) पाभे. पृ ३१०५ k द्र. ।

q) सपा. आपमं १,७,८ शिवाः इति पाभे. ।

५१‡[a]; पै १,२५,१-४;४,३५, ३;५,३१,७;१५,२२, ९; १७, ४,१;१८,७,१०; -नात् ऋ ४, ५१,१०;शौ १४,२,४३; पै१७, ३३,२; १८,११, ३; -नान् ऋ १०,७३,७; शौ १२,२,२७‡[b]; पै १७, ३२, ७‡[b]; -नानि शौ ८,२,२२; पै १६,५, २; -नाम् मा १०,२६; का ११,८, १; तै १,८,१६,१; मै २,६, १२; ७, १६; ४,४,६; काठ १५,८;३८, ४; शौ १२,१,१७; पै ११, ५, १०; १७,२, ८; -नायाम् काठ ३९,३; -ने ऋ ६, १६, ४२![c]; मा १२, ३५; १४,२; का १३, ३,६; १५,१,२; तै ३, ५, ११, ५†; ४,२,३,२; मै २,७,१०;८, १;४,१०,३†; काठ १५,१२†; १६, १०; १७, १; क २५, १; १०; कौ ३, ४, ८; जै २,२,१; शौ ४, २६, २-६; पै ४, ३६, २-६; ५,२८,३; -नेन मै ४,२, ५![d]; -नौ शौ ६, १४०, ३; पै १९,२०,१;४९,११.

स्योन-कृत्- -कृत ऋ १,३१,१५.

स्योन-शी[e]- -शीः ऋ १, ७३, १; ७,४२,४.

?स्योषधीभिः पै २०, ५७, २.

√स्रंस्, स्रस्, >सनिस्रस्, स्रंसि, ¶अस्रंसेनाम् मै ४, १, ३; काठ ३१,२; क ४७, २.

अस्रत्[f] मा ८,२८; का ९, ५, १.

असिस्रसन् शौ ७, ११२,१[g].

सनिस्रस्- -सः शौ ५, ६, ४.

सनिस्रसा(स-अ)क्ष[h]- -क्षेभ्यः शौ २,८,५.

स्रंसयित्वा काठ ४, १६[i].

स्रक्ति[j]- -¶क्तिषु मै १, १०, १८[२]; काठ २२, १३; ३४, ५; ३६, १३[२]; -क्तीः ऋ ७, १८, १७; पै ८,११,१.

स्रक्ति-वल्श[k]- -ल्शम् पै १, ९०, ४.

स्रक्त्य[l]- -क्त्यः शौ २, ११, २; पै १, ४७, ३; ५७, २.

स्रक[m]- -के ऋ ९, ७३, १; पै १६, १४७, १!; -केषु ऋ ७, ५५, [२; ८, ७२, १५]; कौ २, ८३२†.

स्रज्[n]- स्रक्, ग् मै ४, ४, ८¶; स्रजः खि ५, ८, ३[o]; शौ २०, १२७, ३; पै १८, २५, १; स्रजम् ऋ४,३८,६;८,४७,१५; तै १,८,१८,१¶; शौ १, १४, १; ८, ६, २३; पै १६, ८१,७; स्रक्षु ऋ ५,५३,४.

?स्रमेव पै १,४७,३[p].

स्रवण-, १स्रवत्-, २स्रवत्-, स्रवथ-, स्रवस्यु-, स्रवितवे, स्रवितवै √स्रु द्र.

स्रष्टृ- √सृज् द्र.

स्राक्त्य[q]- -क्त्यः शौ ८, ५, ४; पै १६,२७,४; -क्त्यम् शौ ८,५,७; पै १६, २७, ७; -क्त्यम् शौ ८, ५,७; पै १६, २७, ७; -क्त्येन शौ ८,५,८; पै १६,२७,८.

१स्राम[r]- -मः तै २, ३, १२,१[२]; ३[२]; -माद् ऋ ८, ४८, ५; ¶तै २, १,६,५;३,५,३[२].

२स्राम[s]- -मः शौ ११, ४, १४; पै १६,५६,१५; -मम् ऋ १,

---

[a]) पाभे. पृ २३४५ a द्र. ।

[b]) सपा. ऋ १०,५३,८ वयम् इति पाभे. ।

[c]) *स्व-योनि- > [सात१] -नौ >*ना >*न इत्येतत्परः शोधः इति मतम् (तु. नान्तरीयपूर्वो मन्त्रः, छन्दः, जातवेदस्- [विप.] इति समानाधिकरणम्)।

[d]) तु. पृ ८९८ b ।

[e]) विप. । उस ।

[f]) पाभे. पृ२२६९ f द्र. ।

[g]) पाभे. पृ८६५ m द्र ।

[h]) नाप. (विशीर्णगवाक्ष- [शून्यगृह-] इति सा., प्रध्वस्ताक्ष- [वैतनिक-] इति w. B. प्रमृ.) ।

[i]) पाभे. पृ ३१५८ i द्र. ।

[j]) नाप. (अश्रि-) । <√*स्रज् ("'वर्तने, वलने, अश्रिमद्भावे' [वैतु. अन्ये <√सृज् इति!]) ।

[k]) नाप. (रोग-भेद-)। सपा. पै१६,७४,२ शुक्ति-वल्श- इति पाभे. । उभयोः प्राति. दाढातिशयेऽभिप्राय इति कृत्वा पूप. √शुच् > शुक्ति-, √सज् "दाहे" > स्रक्ति- इति, उप. √ज्वल् > *ज्वलश-> वल्श-, *ज्वलश->वल्श- इति मतम् ।

[l]) विप. [हिंसाकृत्- (अव्यभिचारीपयिक- [औषध-मणि-प्रमृ.])] । <√*स्रज् 'हिंसायाम्' (तु. पार. हलाक =विहिंसित-; वैतु. सा. <स्रक्ति- [तिलक-वृक्ष-] इति?) ।

[m]) स्रक- इत्यनेन सन्यायता द्र. ।

[n]) नाप. (माला-, वलय-)।<√सृज् इति प्रायोवादः?। <√*स्रज् 'वर्तने, वलने' इति मतम् ।

[o]) तु. सस्थ. टि. द्रुवन्->-रा (परि.) ।

[p]) पाभे. पृ ३१६० j द्र. ।

[q]) =स्रक्त्य- । <√*स्राज् इति विशेषः। शिष्टं l द्र. ।

[r]) भाप. (वैकल्य-), नाप. (व्याधि-) । √स्रंस् > *स्रस्म->यनि. इति । [s]) विप. । मत्वर्थीयः अच् प्र. ।

११७, १९; मा ३०, १०[a]; का ३४,२,२.

स्राव-,स्रावयितव्य- √स्रु द्र.

√स्रिधू (=√स्रृधू), स्रेधति ऋ ५, ५४, ७; स्रेधत ऋ ७, ३२, ९; अस्रेधत्[b] ऋ ९,९८,९; जै ४, १७, २.

स्रिधत् ऋ ७,३४, १७.

स्रिध्[c]– स्रिधः ऋ १, ३६, ७; ४८,८; ३,९,४; १०, ७; ७, ८१,६;८, १८, ७-९; ७९, ९; ९४,७,९,२७, १[d]; ६३, २८; ६६,२२;१०,२५,७; १२६, ५; खि ५,४, ७, मा २७, ६[e]; का २९,१, ६[e]; तै ४, १, ७, ३[e]; काठ १८, १६[e]; क २९, ४[e]; †कौ १,१००; १०२; †जै १, ११,४;६; स्रिधः ऋ १, १२९, ११;९,७१, ८; †स्रिधम् ऋ ८,१८,१०; कौ १. ३९७, जै १, ४४, ७.

†स्रिधत्– -धन्तम् ऋ ७,३२,२१; कौ २,२१८; जै ३,१९, १२.

स्रिम[f]– -माः शौ ८,६, १०; पै १६, ७९,१०.

√स्रिव्>स्रेवि,स्रेवयेत् काठ २३,६.

स्रेवयत्– -यन्तः ऋ ७, १८, ८.

√स्रु,> स्रवि, स्रावि, ¶स्रवति तै ५,४,१०,३; मै ३, ४, ५; ४, २,१; ¶स्रवति मै ३, ४, ५[g]; ७,१; काठ २२,२;२३,९; ३०, १; क ३६,६; ४६, ४; स्रवन्ति ऋ ७,४९,२; †स्रवन्ति ऋ ४, ५८,६; मा १३,३८; १७, ९४; का १४,४,१; १९, १, ७; काठ १६,१६§; ४०, ७; पै ८, १३, ६; २०,३०, ३‡[h]; स्रवन्तु खि २, ६, १२[i]; मा ३५, २०[j,k]; का ३५, ४, १९[j,k]; ¶अस्रवत् काठ १३,८[i,1];२९,४[2]; क ४५, ५[2]; अस्रवन् मै ४, २, १¶; अस्रवः ऋ ६,६१,२.

†सुस्रोत् ऋ १०, १०१, ८; काठ ३८,१३; शौ १९, ५८, ४; पै १, ११०, ४; सुस्रोः शौ १२,३,२२; पै १७,३८,३.

स्रुवते मै ४, ४, १०[2]¶.

सुस्रुवुः[m] शौ ७, ११७,१; १४, २,४५.

?स्रवयन्ति काठ २९,३[n]¶.

स्रावयति काठ ३२, ५¶.

स्रवण[o]– -णेषु पै १०,९,९.

१स्रवत्– -¶वता मै ४,२,१[2];१३; -¶वन्तम् काठ २३,९; ३०,१; क ३६, ६; ४६, ४.

स्रवन्ती[p]– -न्ती मै ४, २, १४[2]¶; -न्तीः ऋ १,३२,१४; १७४, ९; ६, २०, १२; १०, १०४,८; मा २५, ८; का २७, ८, २; मै ३, १५, ७; पै ९, ११,५;१३, ६, १४†; १७,३३, २[m];१८,११,५[m]; -न्तीभ्यः मा २२, २५; का २४, ११, १; -¶न्तीम् तै ५, ४, १०, ३; मै ३,४,५; काठ २२, २; पै १९, ४४,२.

२स्रवत्[q]– -वतः ऋ १, ७१, ७, १९०,७; ३, ४६, ४; ७, १८, २४;६७,८;१०,४९, ९; १०८, ४; -वताम् शौ ६,८६, २; पै १९,६, ११.

स्रवती– -त्यः काठ ८, १७[r].

स्रवथ[s]– -थे ऋ ३, १, ७.

स्रवस्–> √स्रवस्य> स्रवस्यु- -स्यवः पै ३,७,५[t]; -स्युम् पै ३,७,४[t].

स्रवितवे ऋ ४, ३, १२; १९, ८.

स्रवितवै ऋ ७,२१,[(२,११,२)३]

---

[a]) =रोगिन्- (तु. भा [तैत्रा ३,४,६,१], वैतु. म. =क्लिन्न-नेत्र- इति ?) ।

[b]) तु. वें. प्रमृ.; वैतु GW. GRV. <?अ-स्रेधत्- ।

[c]) नाप. (हिंसक-,शत्रु-) । [d]) पामे. पृ१६९३ *e* द्र. ।

[e]) पामे. पृ ३४५९ *q* द्र । [f]) नाप. (रक्षो-भेद-) ।

[g]) सपा. तै ५. ४,१०,३ प्राभवति इति, काठ २२, २ पराम्रवति इति च पामे. । पृ २२२ सस्थ. अनुस्रवति इति नेष्टम् ।

[h]) सपा. ऋ १०,१२,५ क्षरन्ति इति पामे. ।

[i]) सपा. गिसा ११,१२ सृजन्तु इति पामे. ।

[j]) तु. सस्थ. टि. तुप ।

[k]) तुप सात. स्रवन्तु (शांश्री ३, ११, २ प्रमृ. च) > सपा. कौगृ ३, १५, ४ उपस्तुतास्स्रवन्ति इति, आगृ २,४,१३ उपैनांस्स्रवन्तु इति च पामे. ।

[l]) सपा. तै २, १, ७,१ परापतत्, परापतत् इति, मै २, ५, ७[1] अत्यक्षरत् इति च पामे. ।

[m]) सपा. सुस्रुवुः<>स्रव तोः इति पामे. ।

[n]) ?स्यावरास्य° > °रासु भव° इति शोधः (तु. क ४५,४) । सपा मै ४,८,५ °रा अभ्युव° इति पामे. ।

[o]) नाप. (निर्झर-) । [p]) दिप., नाप. ।

[q]) अति. प्र. उसं. स च शतृवत् (पाउ २,८४) ।

[r]) सपा. तै २,४,१४,१ प्रमृ. स्रोत्याः इति पामे. ।

[s]) भावे अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३) ।

[t]) पामे. सस्थ. पृ ३१६२ *k,m* द्र. ।

स्राव[a]- -वम् पै ४,१५,१.
¶स्रावयितव्यं,व्यां- -व्यः मै ४,८,८; -व्याः मै १,४, ६.
स्रुत,ता- -तम् पै १६, ६३, ६[b]; -ताः पै १५, १८, १०; -तात् शौ १३,२,४[c].
स्रुति[d]- -तयः ऋ ६,२४,४;९,७८,२; कौ १,४५३[e]; २, ११२०[e]; जै १,४७,८[e]; -ता ऋ ८,९१,१; पै ४,२६,१†; -तिः ऋ १,४६,११; -तिम् ऋ २, १३, १२;१०,३२,७[f]; -ती ऋ १०, ८८,१५[g]; ¶तै ७,२,१, २; ३, ५,३;७,३; ९,३; ४,१, ३; २, ४;४,३; †मै २,३,८[g,h];३,११, १०[g,h]; काठ ३८,२†[g]; -तेः ऋ १, ४२, ३.
स्रुत्य[i]- -त्याय[j] मा १६, ३७; का १७,६,१; तै ४, ५, ७, १; मै २,९,६; क २७, ५.
स्रुव[k]- -¶वः तै ३,५,७,१; मै ३, ४,५; ४,१,११;१२; काठ ३१, १३;१४; -¶वम् मै ४,१, ११; १२; काठ ३१,९; १३; क ४७, ९; -वेण ऋ १, ११६, २४; १२१,६; ¶तै ५,४,९, २; ६, १,२,१;२,३, ३; ¶मै १, ११, ८; २,६,३;३,४, ३; ८,१; ९, ५; ¶काठ ६, ८[2]; १३, १०; १५,२;२१, १२; २६, ७; ¶क ४,७[2]; ४१,५; शौ १८, ४, ६; -वौ पै १७, २९, ९.
स्रू[l]- स्रुवा ऋ १०, ९६, ९; शौ २०,३१,४†.
स्रोतस्[m]- -तः ऋ १, ९५, १०; पै ८,१४, १०†; -तसा ऋ १, ५१,११.
स्रोतस्यं,स्या- -स्याः मै ४, ४, १¶; -स्यानात् शौ १९,२, ४; पै ८,८, १०; -स्याय[n] तै ४,५, ५,२; मै २,९,५.
स्रो(त्य>)त्या[o]- -त्याः ऋ १०, १०४, ८; तै २, ४, १४, १[p]; मै २,४,३¶;४,१२,२[p]; शौ १, ३२,३[q]; ४,२६,४; ६,९८,३[p]; ८,७,१५; १०, १, १६; पै ४, ३६,३;१६,१२,५;३६,६;पै १९, १२, १५[p]; -त्यानाम् तै ३, ४,५,१; -त्याभिः ऋ ३,३३,९.
स्रुक्-कार- प्रभृ. स्रुच्- द्र.
स्रुच्[r]- स्रुक् ऋ ६, ११, ५; ८, २३, [२२, (३९, ८; ६०, २; १०२,१०)]; ¶तै ३,१,२,३;५, २,७,५; मै १,६,७¶;८,१¶;९, १; काठ ६, १¶; ९,८; ११; २०, ५¶, क ३,१२¶; ८,११; ३१,७¶; शौ ९,६,१७; पै १६, ११२, ३; स्रुग्भ्यः[s] मा २, १; का २, १, १; तै १, १, ११, १; काठ १, ११; ३१, १०; क १,११; ४७,१०; ¶स्रुग्भ्याम् काठ २४, ९; क ३८, २; स्रुचः ऋ १, १४४, १; ५, २१, २; ४१, १२[t]; ८, ६०, [२(२३, २२)]; १०, ११८, २; मा १८, २१; २७, १४; का १९,७, ३; २९, २, ४; तै ¶३, १,६, १; ५,७, ३; ४,१, ८,१; ७,८,१; ६, ३, ४, ९¶; मै १, १०, १२¶; २, ११, ५; १२,६; ३,४,१; ९, ४[2]¶; ४, १,१२¶; काठ १८, ११; ३१, ९¶; ३६, ६¶; कौ २,९०२†; जै ४,२५,५†; शौ ५, २७, ५; १९,४२, २[u]; २०, १०३, ३†; स्रुचः शौ १२,४, ३४; १८, ४, २; स्रुचः काठ १८, १७; २१, ११; क २८, ११; २९,५; ४७, ९¶; पै ८,९,६; ९,१, ४; १७, १९,४; स्रुचम् ¶तै २,५,९, ६; ५,५,१०,७;६,२,८,३; ¶मै १, ६,७; ९, ३; शौ ११, १, २४; पै १६, ९१, ४; स्रुचा ऋ १, ८४,१८; ११०, ६; ११२, १७;

[a]) विप. (पर्वन्-)।
[b]) सपा. शौ १०,१,६ स्रुतिम् इति पाभे.।
[c]) पाभे. पृ ३१४४ c द्र.।
[d]) स्रुति- इत्यनेन गन्मायना द्र.।
[e]) = सपा. आश्री ६, २,६ प्रमृ.। शांश्री ९,६, ६ !धुनयः इति पाभे.।　[f]) स्रुतिम् इति LRV. ?।
[g]) पाभे. पृ ३१५५ b द्र.।　[h]) सपा. स्र°।
[i]) विप. (रुद्र-)। भवार्थे यत् प्र.।
[j]) पाभे. पृ ३१५५ d द्र.।
[k]) नाप. (यज्ञियपात्रभेद-)। भवादाने कः प्र. (पाउ २,६१)।　[l]) = स्रुव- । क्विप् प्र. दीर्घश्च।
[m]) नाप.। कर्तरि असुन् प्र. तुडागमश्च (पाउ ४,२०२)।
[n]) पाभे. पृ १७६४ j द्र.।
[o]) नाप [नदी- (तु. निघ [१,१३])]। भवार्थे यतः प्र. (पा ४,४,११२)।　[p]) पाभे. पृ ३५०८ r द्र.।
[q]) पाभे. पृ २८११ i द्र.।
[r]) नाप. स्त्री. (यज्ञियपात्रभेद-)। <√स्रु इति पाउ (२,६२) प्रमृ.।　[s]) पाभे. पृ १०३१ c द्र.।
[t]) लोपः पृ १९२५ w द्र.।
[u]) स्रुचः इति शंपा. विपन मूको. च।

५,१४,३;१०,१७,१३![a];११८, ३; मा १८,६३; २५, ४०; का २०,४,६; तै †४, ३, १३, ८; ६,१,३[१]; ५,७,७,२; ६, १, २, १¶; मै ४, २, ५;८,५¶; १०, ११†; ¶काठ ८,३; ११[२]; १८, १९; १९,१४†; २१, ९; २३, २;३७,११;४०,१३§; ४६,५†; ¶क ६, ८; ७,८[२];२९,७; ३५, ८; शौ ६, ११४, ३; ९,७, ५; पै ८,११,५![b];१६,४९,३;११२ ११; २०,१२, ९†; ¶स्रुचाम् तै ३,५,७,३; ६, ३, ४, ९; मै १,१, १२§; ४, १,११[२]; काठ ३१,१३[१]; †स्रुचि १०,९१,१५; मा २०,७९; का २२, ७, १३; मै ३, ११, ४; काठ ३८, ९; ¶स्रुचौ तै ५, २, ७, ३; ५; ६,३,११,१, मै ३, २, ६[१]; ८, २[१]; काठ २०,५[४]; क ३१, ७[१].

स्रुक्-कार- -रेण शौ ९, ७, ५; पै १६, ११२,११.

स्रुक्-शूर्प[c]- -र्पम् क ४७,३.

स्रुत,ता- प्रमृ. √स्रु द्र.

?स्रुवत्[d] पै १६,४७,८.

?स्रुवसत्[d] पै १६,४७,८.

?स्रुवादे पै ११, ५,६.

?स्रुवे पै ९,१,४.

स्रुपु पै १६,१००,४.

स्रू- √स्रु द्र.

स्रैक्[e]- > स्रैक्-पर्ण[f]- -र्णा मै ४, १३, ४; काठ १६,२१[g].

स्रेधत्- √स्रिध् द्र.

स्रेवयत्- √स्रिव् द्र.

स्रोतस्- प्रमृ. √स्रु द्र.

?स्रोपताम्[h] पै १, ४६,४.

स्व,स्वा[i]- स्वः ऋ २,५,७; ६, ७५, १९;७,८६,६;८,७०,११[j]; १०, १८,१[k]; खि ४,५,२७; ¶तै ५, १,७,१; ७,९,१; मै ३,१, ८¶; काठ २, ११; ११, ६[२]¶; १३, ५[२]¶; १९,७¶;२८,६¶; क २, ५; ३०,५¶; ४४, ६¶; कौ २, १२२२†; शौ १,१९,३†;१३,२; ५,३०,२;७,११३,१; पै १,१६, २; ९,१३,२; १०,११,१; १३, ३,१४; स्वम् ऋ १,४६,९;५८, २; ७५,५; १२८,१; ३, ७, ६; २३, २; ५[२]; ९; १०; २४, ५; २६,७; २७,१; २; ६; २९, १[१]; ३१,१०; ५,५८,७; ५९,१; ६, २०,११; २८,२;४१,१;७,२१, २; ५६,२४;८२,६; ८,७२,१४; ९,६३,६; १०,१,३;१२,१,१३, २; ५६,२[l];८५,३०; खि ५,७, २,१०; मा ५,१७; १२, १७[m]; ५९[m]; १७,७३[n]; २१,४७, ३३, ३†; का ५,५,५; १३, १,१८[m]; ४,१५[m]; १८,६,९[n]; ३३,५,५; ३२,१,३†; ¶तै १,५,९,१; ७; ७,६,३; ३,१,२,३[२]; ४[२];५,१, ७,१; २,१,३; ५,४; ८,५; १०, २; ५,१,२; ७,९,२; ६,१,६,३; ४,५,४; ७,२,८,२; ४;५; ¶मै १,३,३८§[o]; ५,८; ११; ६, ३; ८,१;६;१०,२०; २,३,२;८§[p]; ५,३; §७,८[m]; ११[m];९,१०§; १०,६§[n]; ३,१,८[२];६,७; ८,३; ४,२,१;३; ५,५;६[१]; ९,९[q],११, ७; ¶काठ ४,१२§[o]; १४[r]; ६, १; ८, ३[१]; ५[१]; १०, ११; ११, ३; १३, ५[१]; §१६,८[m]; ११[m]; १७,१९[p]; §१८,४; २१[n]; १९, ७; ८; १२; २०, ९; २२, १०;

---

a) स्रुचः [पं१] इति शोधः (तु. सपा. वैताश्रौ १६,१७ [तु. पाभे. पृ १५७१ h]) ।

b) स्रुचा संपत्नी इति पाठः? स्रुचा स्वः संयत्नीन इति पाद शोधः। (√स्रु>) *स्रवम्- (स्रवणोपकरण-) >[तृ१] *स्रवसा> नैप्र. स्रुचा इति ।

c) द्वस. एकवद्भावः ।

d) सु+(√वस् 'आच्छादने'>करणे) वसन्-(वस्त्र-) >प्रास. *सु-वसन्->वावि. सुवस्- >[प्र.प्र१] यनि. शोधः । e) नाप. (वृक्ष-विशेष-) । f) विप. । पस. ।

g) तु. पृ १८४ h । h) स्रवताम् <*स्रोतताम् इति शोधः।

i) पना. (आत्मीय-), नाप. (धन-, आत्मन्-)। √*स्व 'आत्मनि' (तु. Lat. ego, Germ. ich)> [पावर्ग] *स्वम्-> *स्व- (तु. काशि. द्र, पार. स्वेदा, आत्मवत) >वावि. यनि. ।

j) =स्वर्ग- इति सा.? । k) पाभे. पृ१०५२ h द्र. ।

l) सपा. पै १९,१४,१३ स्वद् इति पाभे. ।

m) सपा. तै ४,१,९,३;२,१,५;५,१ स्वाम् इति पाभे. ।

n) सपा. तै ४,६, ५,३ तैप्रा ३,७,७,१० स्वाम् इति पाभे. ।

o) स्वं योनिम् > सपा. मा ८,२२ प्रमृ. माश ४,४,४, १४ स्वां योनिम् इति, माश २,१५,५ स्वयोनिम् इति च पाभे. । शिष्टं पृ २६१५ c द्र. ।

p) सपा. मा १९,७ प्रमृ. ऐब्रा ८,८ माश १२,७,३,१४ तैब्रा १,४,२,२,२,६,१,४ आपश्रौ १९,३,४ प्रमृ. स्वाम् इति पाभे. । q) सपा. तैआ ४,९,१ शुम् इति पाभे. ।

r) पाभे. पृ ११२९ a द्र. ।

४, २, १२; ४, ६§; १०, १†;
१४,१३†; ¶काठ २,१४†; ६,
८§; ११,४;५; १२,१[१];६;१३,
३; १५,८§; १९,१०; २२, ९;
३६, ३; क ४, ७; ३०, ८¶;
३५, ३¶; कौ २, १०६१†; शौ
५,२, ९†; ६, ८३, ४[a]; ११०,
१†; ७,१०२,५; १०, ५, २३;
११,२,२९‡[b];२०,१०७, १२†;
पै ६,१,९†; ९,२२, १७; १६,
१०६, ९; १३०, ३; १९, ५,
१०; २०, २६, ७; ३४, ५;
स्वाय ऋ २,५, ७; ४,५३ ३;
मा २६,२; का २८, १,३; काठ
११, ६[२]¶; शौ ६, ४३, १; पै
१९, ३३, ७; स्वायाः ऋ १०,
५४,३; तै २, २, १०, ४¶; मै
३,९,४¶; शौ ३, २८, ५[c]; ६,
१२०, ३[c]; पै १६, ५१, १[c];
स्वायाम् ऋ १, ७१, ५; १०,
१८३,२; ¶तै १, ५, १, ४; ७,
१२,२§[d]; २, ६, ६, ६; ३, ४,
१०,५; ५, २, ४, ३; ४, ३, ३;
६,६,७,१; मै ३,३,४[२]; ¶काठ
११,५; २०,२; २१,६; २३,५;
२४,९; ¶क ३१, ४; २१; ३८,
२; स्वायै ऋ ५, ४, ६; १०,८,
४; ¶तै २,१, १,४;३, १,९,१;
५, ४,४; ३,१, ८,२[१]; स्वासाम्
मै २, २, ३¶; स्वासु ऋ १०,
५०,३; १४४, ३; स्वे ऋ १,१,
८; ७१, ६; ९१,१३; ९४,१४,
१०८,७; १४३, ४; २, २, ४;
११; ३५,७; ३,१,१४; १०,[२;

(१०, २१,७; ११८, ७)], २९,
८; ४२,८; ५१,९; ४,२, ८;४,
७;१६, १०; ५०, ८; ५, १,८;
३३, ४; ४८,३; ६४,५; ६,१६,
४१; ४०,५; ७, १२,१; ३६,५;
८, २, ७; ७९, ९; ९,१११,२;
१०, ८५, ४२[e]; १०५, १०;
११८,१; मा ३. २३†; ८,१९;
११,३५†; १२, १६; ६१; २७,
३; का ३, ३, १५†; ९, ३,५;
१२, ३, ८†; १३, १, १७;
४, १७; २९, १, ३; ¶तै १,
२, १४, ३†; ४, ४४, ३§; ५,
६,२†;६, ७,१;७, ५,३; २,२,
१०,५[२]; ११, २,५, १०, १;२;
३,४,८, ४; १०, ५;५, ६,१§;
†११, २; ४; §४, १, ३, ३†;
७,२;९, ३, २,१, ५; ५,२; ३,
४,१[१]; ५,२, ४, ३; ३, १२,२;
४,११,४; ६,२, ५,५; ३,२,६;
७,२,८, १[१],२; ३[१];४[१]; ¶मै १,
३, ३८§; ४, ८;५,३†; ९[१];६,
३[१]; ८[१]-१०[१]; ९,५; २,१,४;९;
३, ३; ५, ६; ७, ३†; ८§;
११§; १२,५§; १३,५†; ३,१,
५,९;२, १;२;३[१]; ७,४;७; ८[१];
९,१;३; ४,२, १;४; १०[१];५,५;
६,६[२];८; ७,१; ६;१०, १; ३†;
११, ५†; ¶काठ ४, १२§; ६,
११†; ७,१†; ७;८; ८, १[४], २,
१३; १०, २; १५, १२†; १६,
३†; ८§; ११§; १८, १६§;
२०,५; २१, ३; २३, २[२]; २४,
४,६[१]; २६,२; १०; २७, १०[१];

२८,२;६; २९,५; ३२, ६; ३९,
१३†; ४०,६[१]§; ¶क ३,१०§;
५,१†; ६, ६[१]; २५, २§; २९,
४§;३१,३§; ७,१८; ३४,१§;
३५, ८[२]; ३७, ५; ७[१], ४०, ५;
४१,८; ४४,२;६; ४५,६; ४८,
४†; †कौ २, ६५४; ९४२; †जै
३, ५४, ४; ४, १, ३; १६,८;
शौ २, ६, ३;.३,४,६; २५,१;
७,१०२, ३; ९,४,१९; ११,१,
२२; २०, २४,८†; पै १, ७१,
४[२]; ३,१, ४;६; ३३,३; ६,२२,
२४; १२, १, १४†; १६, २५,
९; १७, २९, ११; १८,३, १†[e];
२०, ९, ४; ३४, ३; ५६, ८;
स्वेन,>ना ऋ १, १३९, २[१];
१४५,२; १६५,८; ४, ५६, ६;
७,२१, ६;३६, ६;७४,६; १०,
५; ९, ९७, १२; १०, ३१,३;
¶तै २,१, १, १; २;३[१]; ५;६;
२,२; ४-६;३, २[१];३;४; ५[१];४,
१;६[२]; ७,८; ५, १; ३; ५-७;६,
१[२]; २,३[१]; ४[२];५;७, २-५;६[२];
७; ८, १; ३; ४[२]; ५;९, १;२[१];
१०,१-३; २, १, २[१]; ३[१]; ४;५;
२,१; २[१];३, १[२]-४[२];४, १[१],२;
४-६; ७, १[१]; २[१]; ४[१]; ५[२]; ८,
१[२];२; ३;४[१]; ५;६; ९,१[१];१०,
१;११, १;३; ४;३,१, १,२;२,
१;३; ७;३, ३[२];४; ५; ४, १[१];
२-४; ५, ३; ६-९, २; १२, १;
४,४, २; ३; ९,१; १०, १; २;
३,४, ३, २; ४,५, ४,४; ५,४,
५,४[१]; ६,३,५,४, ७,४, ४,१[१];

a) स्यामाहुतिम् >सपा. तै १,८,१,१ तैब्रा १, ६, १,२ स्याहाऽऽहुतिम् इति पाभे. ।
b) सपा. ऋ १,११४,७ प्रियाः इति पाभे. ।
c) सपा. तैआ २,६,२ स्यायाम् इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ ३५११ g द्र. ।
e) पाभे. पृ १२४१ e द्र. ।
f) = सपा. तैब्रा ३, ७, ७, ९ आपश्री १०, ३, ८ । मा १४,३ प्रमृ. माश ८,२,१,६;१५ स्वैः इति पाभे. ।

१५, ११; ¶मै १, ५, ५; १०, १३;२०; २, १, ८[२]; २,४; १२ ५ऽ[a]; ३,१, २;५; ८[२]; २,४;७; ८;३, ४[१];४, १[२];६,५;७,४; ४, ४, ५; ५, ७; ७, ७; १२, ३†; ¶काठ ७,५;९; ८,५[२]; ९,१८†; १०, ४; ११; ११, ३; १२, ४; १८,१६ऽ[a]; १९,४;७; १०; २०,५;७; २३,३; २६, १; २७, ४; २८,२; २९,४,५; ३१,११; ३५, १६; ३६, ६;१४; ४४,४†; ¶क ५, ४; ७, १[२]; २९, ४[a]; ३०,२; ५;८; ३१,७;९; ३५,९; ४०,४; ४२, ४; ४३,२; ४५,५; ६; ४७,११; ४८,१४; †कौ २, ३७१; ९४७; जै ३, ३०, १४†; शौ २,६,४[a]; ६, १४२,१; पै ३, ३३,५[a]; १९, ४९, ३[b]; स्वेभिः ऋ १, ६२, ८; १००, २;१३९, २[१]; ६,३,८; १०, ६७, ११; शौ ७, ५४, १[c]; २०, ९१, ११†; स्वेभ्यः नि ५, १, २[c]; मै १, ८, ८¶; २, २, ६[c]; काठ १०, १२[c]; पै १९, १५, ५[c]; †स्वेषु ऋ ८, ८४, ८; १०,८,२; ते ३, ५, ११,५; मै ४, १०, ३; काठ १५, १२; स्वैः ऋ १, ६८, ४; १८१,४; ३, ५३, ८; ६,५,४; ६७,१; ८,१८,१३; ९७,३;१०, ७८,२; मा १४,३[d]; का १५,१, ३[d]; मै २,८, १[d], काठ ८, १¶; १७, १[d]; ३५, १४; क ६,६¶; २५, १०[d]; ४८, १३; पै ९, २५,१०.

स्व-कार- -राः पै १७, २२, ७; -रेभ्यः पै १७,२२,६.

स्व-कृत्- -कृतः पै १७, २२, ७, -कृद्भ्यः पै १७,२२,६.

¶स्व-कृत- -तम् ते २, ५, १, ३; -ते ते २,५,१,३; ३,४, ८, ५; ५,२,४,३; मै २,६,१;२; ३,२, ४; ४, ३, १; काठ ९, १६; १३,५[१]; १५,१;२; २०, २; क ३१,४.

स्व-क्षत्र[e]- -त्रम् ऋ १, ५४, [३; ५,३५,४]; -त्राय ऋ ५, ४८, १; -†त्रेभिः ऋ १,१६५,५, मै ४,११,३; काठ ९,१८.

स्व-गूर्त,र्ता- -र्ता ऋ ४,१९,१०; -र्ताः ऋ १,१४०,१३; ६,६८, ४; १०,९५,७.

स्व-गो(प>)पा- -पा ऋ १०, ३१,१०.

स्व-कृत[f]- -ताः[g] काठ ४,१[१]; २७, १;२.

स्वाहृत[h]- -ताः[g] मा ७, ३; ६, का ७,१,२;३,२; ते १,४,२,१; ३,१,६,४,५,४; मै १,३,४; ४, ५, ५; क ३, १[१]; ४२, १;२.

१स्व-ज,जा- -जाः ऋ १, १६८, २; -जाम् ऋ १, १२१, २; -जासु पै १६,१५१,९.

स्व-जन्मन्- -न्मना ऋ ७, १, १२; -न्मा पै ६,२,१[i].

२स्व-जा- -जाः मै १, २,६; ३, ७,८.

स्व-जेन्य- -न्यम् ऋ ५,७,५.

स्व-तवस्- -वः ऋ १, १४९, २; -०वः ऋ ६, २२, ६; शौ २०, ३६,६†; -वद्भ्यः[j] मा २४,१६; का २६,४,१; मै १,१०,६¶;३, १३,१४; काठ ३६,१¶;-†वसः ऋ १, ६४, ७; ८५, ७; १६६, २; १६८,२;१८६,१०; ते ४,१, ११,३; काठ २०,१५; -०वसः ऋ ७,५९,११[k]; मै २, २, १[l]; ४,१०, ३†[k,m]; काठ ११, ६[l]; २०,१५†[k]; -वसा[n] ति ५, ७, १,८; काठ १५,१३; -†वसे ऋ ६,६६,९; ९,११,४; ते ४, १, ११,३; मै ४,१०,३; काठ २०, १५; कौ २, ७९४; -वान् ऋ ४,२,६; २०, ६; मा १७,८५; का १८,७,६.

¶स्व-त्व- -त्वाय मै १, १०, ६; काठ ३६,१.

†[o]स्व-धर्मन्[p]- -र्मन् ऋ ३,२१, २; मै ४,१३,५; काठ १६,२१.

स्व-धि(त>)ता- -ताः पै २०,९, ९.

[a]) पाठ. मा २३,५ प्रभृ. स्वायुः इति पाभे. ।
[b]) पाठ. शौ ३,१५,६ प्रजेन इति पाभे. ।
[c]) पाठ. स्वेभिः <> स्वेभ्यः <> तैआ २,४,४,६ स्वैः इति पाभे. । [d]) पाभे. पृ ३५१२ f द्र. ।
[e]) वि. (स्वात्म-स्वत्व- [अनन्य-]) । बस. ।
[f]) वि. (अंश- [सोम-]) । < स्वयम् + कृत- इति काश (४,१,१,११) प्रभृ. ।
[g]) पाठ. स्वं <> स्वा° (तु. ४,१,१,१२; २,११ आपश्रौ १२,१०,११ प्रभृ. च) इति पाभे. ।
[h]) स्वर्थे अच् प्र. उसं. (पावा ५,४,३५) ।
[i]) पाभे. पृ. ३१९९ p द्र. ।
[j]) न वत्तरय् न-कारः (पावा ७,४,४८) ।
[k]) =स्व. आपश्रौ २,१६,११ । तैआ १,४,३ बौश्रौ १०,१०:११; १७ [illegible] इति पाभे. ।
[l]) पाभे. पृ ३४०१ l द्र. । [m]) पद. स्वतु° इति । ।
[n]) पाभे. पृ ३११२ d द्र. । [o]) वि. । बस. ।

स्व-धृति[a]- -ति.[b] मा ८,५१;२२, १९; का ९,६, ३; २४, ६, २; मै ३,१२,४.

स्व-धैनव[c]- -वानाम् ऋ ८, ३२, ३०.

†स्व-पति- -तिः ऋ १०, २७,८; ३१,४;४४,१; शौ २०,९४, १.

स्व-भवस्[d]- -०वः[e] का ७, १, ३; २,२; -वसः तै ६,४,५,५¶.

†स्व-भानु[f]- -नवः ऋ १, ३७,२, ८२,२; ५,५३, ४; मा ३, ५१; का ३,७,१; तै १,८, ५, २; मै १,१०,३; काठ ९,६; क ८, ९; कौ १,४१५, जै १,४०, ७; शौ १८, ४, ६१; -०नवः ऋ ८, २०,४, -नवे ऋ ५,५४,१; ६, ४८,१२; -०नो ऋ ६, ६४,४.

स्व-भू- -भूः मै १,२,६; ३,७,८.

°स्व-भूति[f]- -०ते[g] मा २७, ३३; का २९,३,६; मै ४,६,२.

स्वभूत्यो(ति-ओ)जस्[f]- -जाः ऋ १,५२,१२.

स्व-भ्यस्[h]- -साः शौ ११,११,१७.

स्व-यत[i]- -तासः ऋ १,१६६,४.

स्वयम्[j] ऋ १, ८७, ३; १२२, ९, १२९,६;८; १५८, ५; २, ३५, १४; ४,१८, ५; १०; ५०, ८; ५,१२,५; ४४,८;४६, १; ५५, २;८७,२; ६,५१,७; ७, ८, ५; ५६, ११; ८,४,१२; ६६,१५; ९,२१,२;४७, ४; १०, ७, ६; २७,१२; २८,११; ५०,६;८१, ५,६;९१,५; १२५, ५; खि ४, ५,२६?[k]; मा १७, १३; २१†; २२†;२३१५[2]; का ८,२०,१†; १८,१,१३;†२,६;८;२५,४,४[2]; तै ¶२,४, १२, १; ६,८,१; ४, ३,१३,७†;६,१,४; †२, ५; ६; ¶मै २,१,१२;४,३; ६,६[2];१०, १§;२[2]†.१३,२२§; ४,१,१०; १३;६,१,६[2];११,२[2]†;काठ१५, ५[2]¶; १७,१७; १८,२[2]†; २१, १३†; ¶३१,८;१०; ४०, १२; क २८,१;२[2]†; ¶४७,८; १०; कौ २,३३२†; ९३९†; ११९३; जै ३,२८,४†; शौ ४,३०, ३†; १२,४,२७; १४, १, ५७; १५, ११,२; १२,२; पै २, ८५, १; ६,१०,६; १५, १२, ११; १७, १८,७; १८,६,५

¶स्वयं-र(ण>)णा[l]- -रणायाः मै २,६,६.

¶स्वयं-विलीन[l]- -नम् मै २, ६, ६[m];३,६,२; काठ २३,१;क ३५,७.

स्वयं-श्टन- -तः काठ १५,५¶.

स्वयं-स्रस्- -स्रसः शौ ७,८०,१.

¶१स्वयं-कृत,ता- -तः तै १,८, ९,३; -ता तै १,८,९,३.

२स्वयं-कृ(त>)ता- -ताः शौ ८,५,९.

३स्वयं-कृत,ता- -तम् काठ १५, ५[2]¶; पै १६,३७,७; -तस्य पै २०, ५२, ९; -ताः पै १६, २७,९.

स्वयं-चिति[n]- -तिः तै ५, ७, ८,२¶.

स्वयं-चिन्वा(न>)ना- -नाः काठ ३९,३[o].

स्वयं-ज- -जः मै ४,१२, १‡[p]; पै ११,२,२.

स्वयं-जा- -जाः ऋ ७,४९,२.

¶स्वयं-दिन[q]- -नम् तै १, ८, ९,३; काठ १५,५.

स्वयम्-अभिगूर्त- -र्ताय सि ५, ७,५,१०[r]; तै ३,२,८,१°.

स्वयम्-अभिगूर्य- -र्याः सि ५, ७,५,१०.

[a]) पम. पूप. स्वरः (तु. घुन-माति- प्रमृ.)।

[b]) पाभे. पृ २८७० *i* द्र.।

[c]) विप. (सोम-)। वस. उप. (√धा 'पोषणे, पाने'>) °धायन->प्राहुल्ये °धायन-मय- (पुष्टि-प्राचुर्य- वा पान-प्राचुर्य- वा)>यादि. यनि. (वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. उप. = पयस्- इति कृत्वा <धेनु- इति)।

[d]) विप. (स्वयमुत्पन्न- [महद्-, प्राण-])। बस.।

[e]) पाभे. पृ ३४१५ *p* द्र.।

[f]) विप.। बस.।

[g]) पाभे. पृ ३४४० *w* द्र.।

[h]) विप.। उप. उप. <√स्यम्।

[i]) गृस. उप. <√यम्।

[j]) क्रिवि. (आत्मना)। स्व-+(√धा 'धारणे' [तु. विधान-])>भावे) °धा->पस. °स्व-धा->[न. द्वि१] °स्वधम्>यादि. यनि. (तु. पार. खुद, Lat. *ego*, Germ. *ich*, [अंशतः] PW. प्रमृ. <स्व- इति; वैतु. अभा. प्रमृ. <सु√भय् इति!)।

[k]) स्व° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[l]) तस. अन्तोदात्तः (पा २,१,२५; ६, २,१४७)।

[m]) पाभे. पृ २९०० *c* द्र.।

[n]) तस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४१)।

[o]) पाभे. पृ ११२० *h* द्र.।

[p]) सपा. ऋ १०,८१,४ शौ ४,३९,४ स्वयंभूः इति पाभे.।

[q]) विप. (बर्हिस्-)। तस. उप. <दो (आगमने)।

[r]) °र्तया इति पाठः? यनि. शोधः।

¶स्वयम्-अवप(न्न>)न्ना- -न्नायाः काठ १५, ५; -न्नायै तै १, ८, ९, ३.

¶स्वयम्-आतृ(ण्ण>)ण्णा[a]- -ण्णा तै ५,२,८,१[2]; ३,२,१;२; ७,३; ४[2]; ४,७,३; ५, ५,२; मै ३,२,६[2]; ३, १[2]; ४, ७[2]; काठ २०, ६[2]; ११; २१, ३[2]; ९; क ३१,८[2];१३;१८[2];-ण्णाः तै ५, ५,५,३[2]; ४[2]; ७, ६, २[2]; काठ २२,७; क ३५,१; -ण्णाम् तै ५, २,८,१; ३,२,१[2],७,३;४;५,४, ३;५,२; मै ३,४,७; -ण्णायाम् तै ५,४,७, ३; काठ २१,९.

स्वयमा(म्-आ)यूप- -याः खि ५,७,५,१०.

¶स्वयं-पाप- -पः तै २,२,८,३[2].

?स्वयम्सुपा पै २०,४९,७.

स्वयं-भू- -भूः ऋ १०,८३,४[b]; मा २,२६[c]; २३,६३;४०,८; का २,६,५[c]; २५,१०,११; ४०,१, ८; तै ५,१,९,४¶; मै ४, ६, ६[2c];¶; शौ ४, ३२,४†[b]; १०, ८,४४; १९,५३,१०; पै ४,३२, ४‡[b]; १२,२,१०.

स्वयं-मथित[d]- -ते तै १, ८, ९, २¶.

स्वयं-मूर्त[d]- -र्ते तै १,८,९,२¶.

†स्व-यशस्[e]- -०शः ऋ ७,२२,५; १०,४९, ११; कौ २, ११४९; -शसः ऋ १,१३६,७; ७, ८५, ३; ८, ६७, १३; १०, ७५, ९; ७७, ५; शौ १८, ३, १९§; -शसम् ऋ १,९५, २; ९, ९८, ६; १०,९२,१४; १०५, ९; कौ २, ६८०; जै ३, ५६, ८; पै ८, १४,२; -शसे ऋ १, १२९, ३; ५,४८,१; -शाः ऋ १,९५, [५ (२,३५,९)]; ७, ३७, ४; १०, ९२,९; मै ४,१४,८; पै ८,१४, ५; -शोभिः ऋ १, ९५, ९; १२९,८; पै ८,१४,९.

स्वयशस्-तर- -रः ऋ ३, ४५, ५; ५,१७,[२ (८२,२)]. -रम् ऋ ५,८२ [(१७,२)२]; ८,६०, ११[f].

स्व-र्थावन्- -०वन् ऋ ८,२५,१२.

?स्व-यु[g]- -युः ऋ २, ४, ७, ३, ४५,५[h].

स्व-युक्त- -क्ताः ऋ १, १६८, ४; पै १९,२९,४.

†स्व-युक्ति[e]- -क्तिभिः ऋ १, ५०, ९; ११९, ४; काठ ९, १९; कौ ३,५,१३; शौ १३,२,२४; २०, ४७,२१; पै १८,२२,९

स्व-युग्वन्[i]- -ग्वभिः ऋ ९, १११, १[j].

स्व-युज्- -युग्भिः ऋ १०,६७, ८; ८९,७; शौ २,५,४[k]; २०, ९१, ८†; पै २, ७, ५[k]; -युजः ऋ १०,७८,२.

स्व-रथ- -थस्य तै ३,४,८,३¶.

स्व-राज्[l]- -राजः ऋ १, १८१, २; २,२८,१; ३,४६,१[m]; ५, ५८, १; ७,६६, [६ (८,१२, १४)]; ८,९४, ४; १०, १२०, ८[n]; मा १०, ४[o]; †कौ १, १७४; २, ७०३; ११३५; †जै १,१८,१०; ३,४६,९; शौ २०,१,९; पै ६,१, ८†[p]; १६, ३२, ९; -राजम् ऋ १,३६,[७; ८,६९,१७]; ३,४९, २; ८,६१, २; ८१, ४; कौ २, ५८४†; जै ३,४७,१०†; शौ ८, ९,९; †२०,९२,१४; ११३, २; पै ९,२०,६; १६,१८, ९; १९, ५५,२; -राजे ऋ १,५१, १५[p]; ७,१०१,५;८,१२,[(७,६६, ६) १४]; काठ १०, १०¶; २०, १५†; ४२, ७[2]; ५०, १[2]; शौ १७,१,२२;२३; पै १८,१२, ६; ७; -राट् ऋ १, ६१, ९; ३, ४५,५; ७,८२,२; ८,४६, २८; १०,१५,१४; मा ५,२४[q]; १३, २४; ३५; १४, ११; १५,११;

[a]) नाप. (इष्टका-विशेष-) । तग. ।

[b]) पामे. पृ ३५१४ p द्र. ।

[c]) पामे. पृ ३४१९ f द्र. ।

[d]) तस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४७) ।

[e]) वि. । बस. ।   [f]) पामे. पृ ३४२३ c द्र. ।

[g]) वि. (आत्मीयमृद्दा-युक्त- [इन्द्र-, पद्रु-]) । स्व- >√स्वद + कर्तरि उः प्र. (तु. [सायणः] वे. GW. प्रमृ.; वैतु. पपा. यनि, ग्रा. GRV. प्रमृ. १अ इपीर उप. उप. <√या इति) ।

[h]) वैतु. वे. =धनेच्छु- इति, सा. =धनार्थ- इति ।

[i]) नाप. । उस. ।   [j]) पामे. पृ ३३१७ b द्र. ।

[k]) सपा. आपी ६,१,१ मयुग्भिः इति पामे. ।

[l]) वि., नाप. (छन्दो-विशेष-) । उप. उप. क्विप् प्र. ।

[m]) सपा. मै ४,१४,१४ °जः इति पामे. ।

[n]) सपा. शौ ५,२,८; २०,१०७,११ °जा इति पामे. ।

[o]) सपा. का ११,१,३ स्वाराजो इति पामे. ।

[p]) सपा. मै ४,१४,१४ °राजे इति पामे. ।

[q]) सपा. तै ५,१,१०,१ °राजे इति पामे. ।

[r]) सपा. तै ५,१,११,१ °राजे इति पामे.

[s]) पामे. पृ १८९५ c द्र. ।

१९,६०†; २०,६; का ५,६, ३; १४,२-३,१; १५,४,३; १६,३, १०;२१,४,१०†;७,५; तै १,३, २,१; २. ३, ६, २¶; ४, १४, २†; ४,२,१,५; ३,६,२; ४,२, २; ८,१[a]; ५,५,४, १¶; मै १, २,१०; ६,२; ८,८; २,७, १६; ८, ३; ९; ३, २, ६¶; ११, ८; †४, १२, २; ४; काठ २, ११; ८,१७†; १६, १६; १७, ३; ८; २०, ६[2];¶; ११; २५, १;३०, ८; ३६,१५; ३८, ४; क २, ५; २६,२;७; ३१,८[2];¶;१३;४०, २; †शौ १८,३,५१; २०, ३५, १; पै ७,७,६; १६,१००, १३; १९,५५,२.

¶१स्वाराज्य[b]– -ज्यम् तै ५,३, २,४; ५; ७,४,६,३[2]; मै १,८, ६; ११,५[1]; २,५,८[1];९[2]; ३,२, ९[2]; काठ ८,१०; १३, ३; १४, ५[4]; २०, ११[1]; २३, ३[2]; ३४, ७; ३७,६[4]; क ७,६; ३१,१३[2].

¶२स्वाराज्य[c]– -ज्यः मै १, ११,५[1]; काठ १४,५[2].

स्व-राजन्– -‡जा[d] शौ ५,२, ८; २०, १०७,११; –जानम् तै २, ३, ६, १¶; –ज्ञः मै ४, १४, १४‡[e]; –ज्ञे तै २, ३, ६, २¶; ५,६,१७,१[f]; २१,१[g]; मै २,२, ८¶;४,१४,१४‡[h].

स्वाराज्ञ[i]–> °ज्ञी– -ज्ञीः का ११,२,३[j].

स्व-राज्य– -†ज्यम् ऋ १, ८०, [१-१६]; ८४,[१०-१२];२,८, ५; ५,८२,[२;८,९३, ११]; मै ४,१२, ४[2]; १४, १४; काठ ८, १७; कौ १,४०९;४१०; ४१२; ४१३; २,३५५-५७; जै १,४०, १;२; ४; ५; ३, २९, १२-१४; शौ १०, ७, ३१§; २०, १०९, १-३; पै १७, १०, २; –ज्ये ऋ ५,६६,६.

स्वराज्य-भार[k]– -रः पै १६, १५१,९.

†स्व-रोचिस्[l]– -चिः[m] ऋ ३,३८, ४; मा ३३,२२; का ३२,२,५; काठ ३७,९; शौ ४,८,३; पै ४, २,३; –चिषः ऋ ५,८७,५.

स्व-वत्[n]– -वान् तै ३, १, २,३¶; मै १,१,१३; ४,१,१४;५,६¶.

स्व-विद्युत्[l]– -द्युतः ऋ ५,८७,३.

†स्व-वृक्ति[o]– -क्तिभिः ऋ १०, २१,१; कौ १,४२०; जै १,४१, २.

स्व-वृज्– -वृजम् ऋ १०,३८,५.

†स्व-वृष्टि[l]– -ष्टिम् ऋ १,५२,[५; १४]; मै ४,१२,३;१४,५.

स्व-शोचिस्[l]– -चिः ऋ ६,६६,६.

स्वश्चन्द्र[p]– -न्द्रम् ऋ १,५२,९.

स्व-सिच्– -सिच.[q] मा १०, १९; का ११,६,४; तै १,८,१४,२.

स्व-सृत्– -सृत् ऋ १, ८७, ४; –सृतः ऋ १,६४,११.

स्व-सेतु[l]– -तवः ऋ ८, ३९,१०; –तुः ऋ १०,६१,१६.

स्व-होतृ[l]– -ता शौ ७,७७,५; पै २०,११,९.

स्वा(स्व-अ)धिचरण[r]– -णात् पै १३,१४,१६.

स्वा(स्व-अ)धिष्ठान[r]– -नात् पै १३, १४,१६.

¶स्वा(<स्व)-रुध्[s]– -रुत् काठ २६,३[2]; क ४१,१[2].

स्वा(<स्व)रुह्[s]– -रुहः तै १, ६, १२,२[t,u]; –रुहम् तै ६,२,१०, ४¶.

स्वा(स्व-अ)र्थ(र्थ-इ)त्[s,v]– -र्थेताम् तै ६,२,४,१.

स्वा(<स्व)-वसु[w]– -सुः ऋ ५,४४, ७; –सुम् शौ ७, ५२,३‡[x].

स्वै(स्व-ए)तु[y]– -तवः ऋ ५,४१,९.

---

[a]) पाभे. पृ २८९५ *f* द्र. ।
[b]) भावे ष्यञ् प्र. (वैतु. पाका. <स्वराज- इति?) ।
[c]) विप (यज्ञ–) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।
[d]) पाभे. पृ ३५१५ *n* द्र. । [e]) पाभे. पृ ३५१५ *m* द्र. ।
[f]) पाभे. पृ३५१५ *q* द्र. । [g]) पाभे. पृ ३५१५ *r* द्र. ।
[h]) पाभे. पृ ३५१५ *p* द्र. । [i]) स्वार्थे अञ् प्र. टिलोपाऽभावश्च । [j]) पाभे. पृ ३५१५ *o* द्र. ।
[k]) नाप. । उस. उप. √भृ + अण् प्र ।
[l]) विप. । बस. ।
[m]) सपा. तैआ २,७,८,१ स्वरोषाः इति पाभे. ।
[n]) =धन-वत्- । [o]) नाप. (सुष्टुति- [सु-शक्ति-]) ।
स्व– इति सु इत्यस्य पर्याय इति कृत्वा प्रादिषु उसं. ।
[p]) विप. (स्वयंदीप्तिमत्-) । बस. । पपा. स्व-च° इति, सांहितिकः सुडागमः (तु. पा ६, १,१५१) इति च ।
[q]) पाभे. पृ ३३२२ *c* द्र. । [r]) मूको. स्वधि° इति? ।
[s]) विप. । उस. । [t]) पाभे. पृ २०७८ *c* द्र. ।
[u]) तु. पपा.; वैतु. सा. <स्व-आ√रुह्? ।
[v]) उप. <√इ । [w]) विप. (अग्नि-, सूर्य-) । बस. (तु. सा. प्रमृ.; वैतु. ow. स्वा(सु-आ)वसु- इति?) ।
[x]) सपा. ऋ ५,६०,१ तैआ २, ७, १२, ४ आपश्री २, १३,२ प्रमृ. स्वयसम् इति पाभे. । [y]) विप. (स्वायत्त-गमन- [पर्वत- = मेघ-]) । बस. उप. भाप. <√इ ।

स्व(सु-अ)ञ्चस्[a]- -श्राः ऋ ५,३७,१.
स्व-तवस्- स- द्र.
ˀस्वत्याधिवासश्चन्द्रं पै १९, ४०,६.
स्व-स्तु- स- द्र.
√स्वद्, > स्वाद्, स्वदि, स्वदते ¶तै ५, १, ३, ३; १०, १; स्वादते ऋ ९, ६८,२; स्वदन्ते ऋ २, १, १४; मै १, ८, ४¶; स्वदन्ति ऋ ७,२, २[b]; ८, ५०, ५[c]; ९,६२,५; मा २९, २७†[b]; का ३१, ४, ३†[b]; काठ ६,५¶; ३७, ४†[b]; क ४, ४¶; कौ २, ३५५†; जै ३,३०,२†; स्वदथः[d] ऋ ८, ५, ३६; स्वदामि ऋ १, ११९,२; स्वदाति ऋ १०, ७०, १०; मा २०, ४५[e]; २८,१०[e], का २२, ४,१०[e]; ३०, १,१०[e], स्वदाति तै १, ७, ७, १, ४, १, १, ३[f]; काठ १३, १४[f]; ३८, ६[e]; स्वदात् खि ५,७, १, ११; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; स्वदन्[g] मै १, २,१५[h]; ३,९,६; क २, ११[i]; स्वदतु[j] मा ९, १; ११, ७; ३०, १; का १०,१,१; १२,१,७; ३४, १,१; काठ १५, ११; स्वदातु मै ३, ११, १[e]; स्वदातु मै १,११,१[f]; स्वदन्ताम्[g] मा ६, ७; का ६, २, १; तै १, ३,७, १; ६,३, ६, २; स्वदन्तु ऋ १०,११०, १०; मा ७,१२[j]; २९,३५†; का ७, ५, ४[j]; ३१, ४, ११†; मै ४,१३,३‡[b]; काठ १६, २०†[k]; शौ ५, १२, १०†; स्वदन्तु[l] मा ६, १०; मै १, २, १५; ३, ९, ६; स्वदस्व ऋ ३, ५४,२२; ९,७४,[९; ९७,४४]; काठ १३, १५†; स्वद ऋ ३, १४, ७; स्वदत[l] तै १,३,८, १; ६,३, ६, ४; अस्वदन्त मै ३,१, ९¶; अस्वदन् काठ ३, ४[g]; अस्वदम् पै ३,४,६[m].
¶स्वदयति तै ५,२,४,२; ८, ६; ६,३,६,२;४;¶स्वदयति तै २,२, ५,१;३,३,८,४;५,१,३,३;१०, १; ६,४,५,४; मै २, १,२;३;३, १, ९; काठ ८, ९; १०, ३; ४; १९, ३; १०; १२; २०,२; ३१, ११; १२; क ७, ५; ३०, १; ८; ३१, ३; ४; ४७, ११[i]; स्वदयन्ति ऋ ८,४९, [५(५०, ५)]; खि ३, १, ५; †स्वदयन्त ऋ ९, १०५, १; कौ १, ५६९; २,४४८; जै १, ५८,४; ३,३४, ६; ‡स्वदयतु[n] शौ ५,२७,११; †स्वदय, > या ऋ १०, ११०, २; मा २९, २६; का ३१,४, २; तै ६,४, ७,१¶; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, २; अस्वदयत् ऋ २,४,७; ¶तै ५,१,१०, १; ६,४, ७,२; ¶मै १, ८, ४; ३, १,९; ४,५, ८; ¶काठ ६,५; १९,१०; ¶क ४, ४;३०,८.
¶स्वदयिष्यामि मै ४, ५, ८; काठ ६, ५; क ४, ४; स्वदयिष्यामः काठ २३, ५¶, सिष्वदत् ऋ १,१८८,[(१०५, १४;१४२, ११) १०].
¶स्वदयितृ- -ता तै ६,४, ७, २; काठ १०, ४.
स्वदित- -तम् ऋ ९, ६७, ३१; ¶मै २,१,२; ३,१, ९; ९, ६[i]; ¶काठ ६,५; ६; ७,१४§[o], ८, ११; १०,३; १२,७; १९, १०; ३४, ११; ¶क ४,५; ६,४§[o]; ७,८; ३०, ८; कौ २, ६४८† -तस्य ¶काठ १०,४; १२, ५; -तानि मा २९, १०; का ३१, १, १०; तै ५, १, ११, ४; मै ३,१६,२; काठ ४६,२.
स्वात्त- -त्तम् मा ६,१०; का ६,

[a]) तु. पृ ३४१० *h*।
[b]) सपा. स्वदन्ति (या ८,७ च) <> स्वदन्तु (तैब्रा ३,६,३,२ च) इति पाभे.।
[c]) सपा. खि ३,२,५ स्वधयन्ति इति पाभे.।
[d]) स्वपथः इति LBV. ?।
[e]) सपा. स्वदाति (तैब्रा २, ६,७,६; ८,४ च) <> स्वदाति <> स्वदातु इति पाभे.।
[f]) सपा. स्वदाति (बौश्री ११,२ : ४ च)<>स्वदतु (जैगृ १,३ : ९ च)<> स्वदातु इति पाभे.।
[g]) सपा. स्वदन् <> स्वदन्ताम् (माश ३,७,३,१२[s] बौश्री ४,५ : ४ च) <> अस्वदन् इति पाभे.।
[h]) स्वदम् इति पश. ? यनि. शोधः (तु. मै ३,९,६)।
[i]) स्वदम् इति पाठः ? यनि. शोधः।
[j]) = सपा. माश ३,२,२,१९। विध ४८,१० सन्तु इति पाभे.। [k]) वैतु Sch. सात. स्वदन्तु ! ।
[l]) पाभे. पृ ३२३४ *j* द्र.।
[m]) सपा. तै ५,६, १, ४ मै २,१३,१ काठ ३५,३ क ४८,४ शौ ३,१३,६ अमृपम् इति पाभे.।
[n]) पाभे. पृ ३४४२ *g* द्र.।
[o]) सपा. तै १,१,१३,१ तैब्रा १,२,१,२५; ३,१,९,९; ७,४,५ आपश्री ४,२,१ ?अविषम् इति, मा २,२० का २,५,१ प्रमृ. माश १,९,२, २० अविषुम् इति च पाभे.।

२,४; तै १,३,८,१; ६, ३, ६, ४; मै १,२,१५; ३,९, ६; काठ ३,५;२६.८; क २,१२; ४१,६.

स्वादन[a]- -नम् ऋ ५,७,६.

स्वादु[b]- -द्वः ऋ ८,२,२८; –दु ऋ १,१६४,२०; २२; ८, ६८, ११; जै ४, २७, १०†; शौ ५, १८,७; †९, १४, २०; २१; पै ८,१२,४?; ९,१७,६; †१६, ६७,१०; ११; –†दुः ऋ ६, ४४,२१;४७,१;२;८,१७,६;९, ५६,४;८५,६[२]; ९७, ४; १०९, १; ११०, ११; १०,१२६, ६; कौ १,४२७; ५३५; २, ७१७; जै १,४२,१; ५५, ३; ३, ५९, ९; शौ १८,१,४८; २०,४, ३; पै ५,३८, ६; –दुना ऋ १०, १२०,३; मा १९,१; का २१, १,१; तै १,८, २१, १; ३, ५, १०,१†; मै २,३,८; काठ १२, ९[२];३७, १८; कौ २, ८३५†; जै ४,५, ७†; †शौ ५, २, ३; २०, १०७, ६; पै ६, १, ३†; –†दुम् ऋ ८,२,३; कौ २,८६; जै ३, ८, १२; –द्वो ऋ १, १८७,२; काठ ४०,८†; पै ६, १६, २†; १२.३, १५; –†दोः ऋ १,८४, १०; ११४, ६; ८, ४८,१; १०,१२०,३; १४६,५; तै ३,५,१०, १; मै ४,१४,१४; कौ १,४०९; २, ३५५; ८३५; जै १,४०,१; ३,२९,१२;४,५, ७; शौ ५,२,३; २०,१०७, ६; १०९,१; पै ६, १, ३; ८, १२, २§; १९,२९,११§.

स्वाद्वी- -द्वी ऋ ८, ६८, ११; जै ४, २७, १०; –द्वीम् मा १९,१; का २१, १, १; तै १,८,२१,१; मै २,३, ८; काठ १२, ९[२]; ३७, १८.

†स्वादिष्ठ,ष्ठा- -०ष्ठ ऋ १, १८७, ५; काठ ४०, ८; जै २, ३,४; पै ६,१६,५; –ष्ठः ऋ ९, ६२,९;९७, ४८: खि १, १०, १; कौ २,३३१; जै ३,२७, ७; –ष्ठम् ऋ १,११६, १; ८, ४९, ४;९,७८,४; खि ३,१,४; –ष्ठया ऋ ३,५३,२;९,१, १; मा २६, २५; कौ १, ४६८; २, ३९; जै १,४९, २; ३, ५, १; –ष्ठा ऋ १, ११०,१;४,१०, ५; ८,८६, ४.

स्वादीयस्- -†यः ऋ १,११४, ६;८,२४, २०; १०, १२०, ३; तै ३,५,१०,१; कौ २, ८३५; जै ४,५,७;१७,८; शौ ५,२,३; ९,८,९§; २०,६५, २; १०७, ६; पै ६,१,३; –यांसम् पै १९, २९,११[१].

स्वादीयसी- -सी पै ८, १२,२; १९,४०,११.

स्वादु-क्षद्मन्[c]- -द्मा ऋ १,३१, १५.

¶स्वादु-मन्[d]- -मानम् मै २, ३,९[e].

स्वादु-राति[f]- -तयः ऋ ८,६८, १४.

†स्वादु-षं(<सं)सद्[g]- -सदः ऋ ६,७५, ९; मा २९, ४६; तै ४,६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; पै १५,१०,९.

स्वादु-संमुद्[h]- -मुदः शौ ७, ६२,४; पै ३,२६, ६; –०मुदः शौ १३,१,३; पै १८,१५,२.

†१स्वाद्मन्[i]- -द्म,>द्मा ऋ १,६९, २;३,३०,१४; ३१, ११; –द्मन् ऋ १०,२९,६; शौ २०,७६,६.

२स्वाद्मन्[j]- -द्मानम् ऋ २,२१, ६; काठ १२,१०[e]¶.

†३स्वाद्मन्[k]- -द्मानः[l] ऋ १,१८७, ५; काठ ४०,८; पै ६,१६,५.

स्वाद्मन्[m]- -द्मानः जै २,३,४‡[l].

स्वदयितृ- √स्वद् द.

?स्वदावन्[n]- -०वन् ऋ ८,५०,१(४९,

---

[a]) कर्तरि क्त्न्। [b]) कर्मणि उण् प्र. (पाउ १,१)।
[c]) विप. (स्वाद्वन्न-भृत्- वा स्वाद्वन्न-प्रदातृ- वा [अग्नि-])। उस. उप. कर्तरि <√क्षद् 'भक्षणे' वा 'वितरणे' वा (वैतु. [पक्षे] सा. बस. इति ?)।
[d]) भावे मनिः प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)।
[e]) सपा. स्वादुमानम् <> स्वाद्मानम् इति पाभे.।
[f]) विप. (नृ-)। उस. उप. कर्तरि <√रा (द्र. इ २६५१ *d*)।
[g]) विप. [स्वादुने वा सुखेन वा संसीदत्- (पितृ- [रथ-गोप्तृ-])]। उस.। [h]) विप.। बस.।
[i]) भाप., नाप. (स्वाद्वन्न- [क्षीरादि-])। भावादौ मनिन् प्र.।
[j]) भावे मनिः प्र. उसं. (पाउ ४, १५२)। स्वादुमन्- >वावि. यनि. इत्यपि विमृश्यम्।
[k]) नाप. (स्वादयितृ-)। कर्तरि मनिः प्र. (पाउ ४, १५२; वैतु. PW. GW. प्रमृ. भाप. इति ?)।
[l]) सपा. स्वाद्मानः (द्वियौ १२, ६, ६ च) <> स्वाद्मानः इति पाभे.।
[m]) = ३स्वाद्मन्-।
[n]) विप. (इन्द्र-)। स्वदा-व° इति पपा. अनु PW. GW.

५)५][a].

स्वदित्– √स्वर् द्र.

?स्वद्धियं ता[b] पै ८,१२,१.

स्व-धर्मन्– स्वर्– द्र.

स्वधा(वप्रा.)[c]– -धया ऋ १,६४, ४; १०८,[१२;१०,१५,१४]; १५४, ४;१६४,३८,२,३,८;३,४,[७;७, ८],१७,[५(५,३, ५)]; ३५,१०; ४,[१३-१४,५];२६,४; ४५, ६; ५८,४,५,३२,४; ७,४७,३;७८, ४,९,६८,४;७१,८; १०,१४,३; ७,१५,३;१२;२७,१९; ८८,१; १२४,८;१२९,२; मा २,३०;८, ६१[d],११,६९; १७,३२†; १९, ५६†;५८;६०†;६६†; का २,७, २;१२,७,४; १९,१,६†; †२१, ४,७;११§;१०;१६;तै १,१,२,१; ५,१०,४[d]; २,३,१०, ३[e]; १४, ६[f];६,†१२,३; ५[f]; ४,१,९,२; ५,७,२४,१; मै १,१, २; २,७, ७; ३,१,९; ४, १, २[g];¶;१०, ६†;१४,१६[2]†; काठ १,२,१०, १३[f]; १६,७; २१, १४†; ३१, १[f];¶; ३४, १९[d]; ४०, ७†; ४५, १६; क १,२; ४७,१[f];¶; शौ ४,३४, ८[g], ६,९६, ३; ९, १५,१६†, १२,१, २२; ५, ३; १३,२,३; †१८,१,४५,५४;२, ३५[2]; ३,४२;४,६५; पै ५, २, ३[f]; ६, २, ६?; २२, ६-८; ११; ८,१३,४†; १६,६९,७†; ७१,४;१४०,३; १७,३,३;१८, २०,७; १९, १२, ६; –†धयोः ऋ ९,८६, १०; कौ २, ३८१; जै ३, ३१, १; –धा ऋ १, १६५, ६, १७६, २?[h]; ५,३४, १; ६, २, ८; ८, ३२, ६; ९, ११३, १०; १०,१२९, ५[i]; मा २,७;१९,३६[i];४५; ३३, ७४†; का २,२,१; २१, ३, ५[i]; १६; ३२,६,५†; तै १,१,९,३; ११, १;३,४,२; २, ६, ४,४; ६,३, २,५; मै १, २, १३; १०, ३; १७¶; १८; ३,९,१; ११,१०; ४,११,३†; काठ १, ९; ३, १; ९,६[2]; १८†; २६,२[f];¶; ३६, १३[f]; ३७, ९; ३८, २[g]; क २, ८; ८,९[f]; ४०, ५[f];¶; शौ ३, २९,१;६,५३,१; ९७, २; १०, १०,१७; ११,९,१३; १३,६,२; १८,२,५२; ४, ७१-८०; ८५; पै १,१३,३; ४,३,७, १६,७१, ५; ७२, ५; ७३, ३; ८३, ३; १०८,६; १९, ८, १; १२, ८; –धाः ऋ १,१४४,२; ८, ३२, १९,९,१०३, ५; १०, ३७, ५; खि १,१२, १[j]; मा २,३४, का २,७, ७; शौ ४,१,३[f]; १८, २, २०; पै १९, ५२, २; –धाभिः ऋ १, ५१, ५; ५५, ४; ११३, १३; १६४, ३०; १८०, ६; ३, २६,८;५,६०, ४; ७, ३५, ३; १०४, ९; ८, १०, ४; ६; ९, ९२ [(९१,१) ४],९५, १; १०, १५,१३[k]; १६, ५[l]; १७,८; मा १,२८; १९, ६७†[k]; का १, ९, ६; २१,४, १८†[k]; तै १,१, ९, ३; मै १,१,१०; काठ १,९; क १,९; कौ १,५३०†; जै १,५४, ६†; शौ ७, ५२, ६‡[m]; ८, ४, ९†;९,१५ ८†;१८,१,४३†;३, ८;४,३६; ४७; १९, १०, ३†; ४९,२; २०, ८९, ९‡[m]; पै ८, १४,४†; १३,८,३†; १४,४,२; १६,९,९†; ६८,९†; १९, ५२, १; –धाम् ऋ १, ६, ४; ३३, ११; ८८, ६; १६५, ५; १६८, [९; १०, १५७, ५]; ९; २,

श्म्. (√स्वद् >) स्वद्वा- (भाव. नाप. वा) > मन्त्रर्थे यनि. इनि (तु. सस्थ. किप्र.) । स्व-धर्मन्– > [गं१] स्वधर्मन् इनि मतम् ।

[a]) सपा. मि ३,२,५ स्वधा इनि पाभे. ।

[b]) स्वादु– > °द्वी– > –द्वयं [द्वि १]. स्याम् इति द्विपदः शोध. । पृ १४१७ सस्थ. ता इनि नेष्टम् । सूक्तस्य ८मे मन्त्रे ! यद्दु पायतु > यद्दुधाऽयतु इनि शोधान्तरं द्र. ।

[c]) भाव., नाप. । तै. पपा. स्व-धा इनि । निरिष्ट-तुल-, बल- इति वैं. शा. GG. प्रमृ., स्वायत्ता- इनि PW. GW. Lud [KZ २८, २४०] BRV [३,२१०] FG [२,१०३] प्रमृ., अन्न- इति (तु. निघ [२,७]) वैं. प्रमृ., स्वापाइवितृ- इनि निरु [३,१०] प्रमृ. । < √स्वद् वा स्व + √धा वा √स्वद् [तु. अभा] चेति ।

[d]) पाभे. पृ ३४०५ k द्र. ।

[e]) सपा. पागृ १,१६,६ स्वधाभिः इनि पाभे. ।

[f]) सपा. स्वधा <> स्वधाः इति पाभे. ।

[g]) पाठः ! छन्दस्तः सुधा इनि शोधः (तु. पाभे. पृ २४१३ f) ।

[h]) BRV [३,५] स्वधाः इनि ! ।

[i]) °धाः इनि शोधः (तु. पृ १३९३ c) ।

[j]) शोध पृ १७८७ f द्र. । [k]) =सपा. तैआ ३,१,१, ६ । आपमं २,१९,७ हिगृ २,११,१ स्वधया इनि पाभे. ।

[l]) सपा. शौ १८,२,१० स्वधावान् इनि पाभे. ।

[m]) सपा. ऋ १०,४२,९ स्वधावान् इनि पाभे. ।

३५, ७; ३, ५१, ११; ४, ३३,६;५२, ६; ७,८, ३; ५६, १३;८, २०, ७; ८८,'५[a]; मा १९,८७,२१,५८; २९, २; का २१, ६, ८; २३, ६, ११; ३१, १, २; तै ४, २, ९, ६; ५,१,११,१; मै ३, ११, ५; ९; १६, २; ४, २, १[२]¶; १३[२]¶; ११,२†;†१४,१२;१८; काठ ९, १८†; ३५,२†; ३८,३; ४६,२; क ४८,४†; कौ २, ८८; २०१; †जै ३,९,३;१८,८; शौ २,२९, ५; ८,१२, ७,८; १२, २, ३२; १८, ४,३९; १९,३१,३; †२०, ४०, ३; ६३, ३; ६९, १२; १२४, ६; पै १, ११, ४; ५,६, ३; १०,५,३; ११, ५, ८; १६, ७२, ४; १००, २; १३५, ३[१]; १७,३३,३; –धायाम् शौ १८, ३, ३०-३५; पै १८,३१, १-८[b]; ३२, १-३[b]; –धायै मा २, ३२; १०,२१; का २, ७, ४; ११,७, १; तै ३,२, ५,६; –०धे शौ ८, ११, ४;१३, ५;–०धे शौ १०, १०, १८; पै १६, १०८, ८; १३३, ९; १३५, ३.

स्वधा√कृ > स्वधा-कार– -¶रः तै ६,३,२,५; मै १,१०,१८;३, ९,१; –रम् शौ १५, १४,१३; –रेण शौ १२,४, ३२; १५, १४, १४; पै १७, १९,२.

†स्वधा-पति– -०ते ऋ ६, ४४,[१-३]; कौ १,३५१; जै १,३६,१०.

स्वधा-प्रा(ण>)णा[c]– -णा शौ १०, १०, ६; पै १६, १०७, ६.

स्वधा(धा-आ)यिन्[d]– -यिभ्यः[e] मा १९,३६[१]; का २१, ३,५[१]; काठ ३८,२[१].

स्वधायिनी– -नीः मै २, ८, १४[f]; ३,३,४¶; काठ १७,१०[f]; क २६,९[f].

स्वधा-वत्– -०वः ऋ १, १४४, [७(८, ७४, ७; १०,६४,११)]; –०वः ऋ १, ३६, १२; ६३,६; १४७, २; ३, २०, ३; ३५, ३; ४१,८;४,१०,६; २०,४; ५,३, [(३,१७, ५)५], ६, १७, ४; २१,३; ५८,१[g]; ७, ८६, ४;८; ८८, ५; १०, ११, ८; ८१, ५; १४२, ३; मा १२, ४२; १७, २१†; का १३, ३,१३; १८,२, ६†; †तै २, २, १२, ७; ३, १, ११,६; ४,१, ११,३[g]; २,३,४; ६, २, ५; मै २, ७, १०; १०, २†; १३,११;†४,१०, ३[g];१२, ४;१४,९;१५; †काठ ४,१५[g]; १६, १०; १८, २; ३७,१५[h]; †क २५, १; २८,२; †शौ १८, १,२६; २०, २३, ८; पै ८, १, ४[i]; ५[i]; –वत् शौ ७, ४२, २; पै २०, ९,१०; ४७,३; –†वतः ऋ ८,४४, २०; काठ ४०, १४; –वन्तः शौ १८,३,६८; ४,२५; ४२; –०वन्तः ऋ ७, ३७, २; –०वन्तौ शौ ५, ९, ८[h]; पै ६, ११, १४[h]; –वान् ऋ १, ९५, १;४;१७३,६; २,२०,६; ४,५, २;१२,३;७,२०,१;१०,३१,८; ४२,९[j]; मा ३३,५†; का ३२,१, ५†; काठ १७,१८†,शौ ४,१,७; १८,२,१०‡[k]; पै ५,२,७; ३१, ५; †८,१४,१;४; १६,१३४,२.

स्वधावती– -तीः शौ १८, ३, ६९; ४, २६; ४३.

स्वधा-वन्– -०वन् ऋ ५, ३, २[l]; ८,४९, [(५०, ५)५?[m]], खि ३, १,५, २, ५[n]; कौ १,७५‡[g]; जै १,८, ३‡[g]; शौ ५,११, ४[l];५[l]; ११; पै ८, १, ११; –न्ने ऋ ५, ३२,१०; ७, ४६,१[o,p].

स्वधा-वरी– -री ऋ ७, ३१, ७; –रीम् मै ४, ९, २.

स्वधा-वि(न्>)नी– -नीः तै ४, ४,११,४[f].

---

[a]) पाभे. पृ२९१५ *d* द्र.। [b]) पाभे. पृ३४०५ *m* द्र.।

[c]) विप. (वशा-)। बस.। [d]) विप.। उस. उप.<√इ।

[e]) =सपा. माश १२,८,१,७[२] वाश्री ३, २, ७,४९[१]। तैब्रा २,६,३,२[२] आपश्रौ १, ९, ९[२] प्रभृ. °धावि° इति पाभे.।

[f]) सपा. तै ४, ४,११,४ स्वधाविनीः इति पाभे.।

[g]) सपा. स्वधावः (तैआ १,२, ४;४,५,७ या १२, १७ च)<>स्वधावन्<>तैआ १,१०,२ स्वधावन्तौ इति पाभे.।

[h]) सपा. स्वधावः (आपश्रौ ६, २१, १ च)<> स्वधावन्तौ इति पाभे.।

[i]) सपा. स्वधावः<>स्वधावन् इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ ३५२० *m* द्र.। [k]) पाभे. पृ ३५२० *l* द्र.।

[l]) सपा. वाग्र १६,७ स्वधावः इति, आपमं १,५, १२ स्वधावत् इति च पाभे.।

[m]) स्व-धर्मन्–>[सं१]-०र्मन् इति शोधः इति मतम्।

[n]) पाभे. पृ ३५२० *a* द्र.।

[o]) शोधः पृ ११९५ *h* द्र.।

[p]) =सपा. मा १०, ६। तैब्रा २, ८, ६,८ स्वधाम्ने इति पाभे.।

√स्वधि, स्वधयन्ति खि ३,२,५[a].

¶स्वधयाम् √कृ > स्वधयाम् अकः मै १,८,४.

स्व(सु-अ)धिचर(ण>)णा[b]- -णा तै २,६,९,६; ७,५,२०,१; मै ४,१३,९; काठ ४५, १७.

स्व-धिता- स्व- द्र.

स्वधिति[c]- -तिः ऋ १, १६२,१८; २०;३,८,६;११; ५,७,८[d];३२, १०; ७,३,९;८,१०२, १९;९, ९६, ६; १०,८९,७; ९२, १५; खि ५,७, १, ११; मा ३, ६३; ५,४३; †२५, ४१; ४३; का ५, १०,५; †तै १,३, ५,१; ३, ४, ११,१; ४, ६, ९,३;४; ¶६,३, ३,२;७,५;९,१; मै १,२,१४†; ¶३, ६, २; ९, ३; ६; १०, १; ४, १२,६†; १३, २; †काठ ३, २; १५, १३S; २३, १२; २६, ३[२];¶;४६,५[२]; †क २, ९; ४१, १[१];¶; कौ २,२९४†; जै ३,२४, १०†; -तिना मै ¶३,९,६;१०, ४; शौ ६,१४१,२; पै १९,२२, ९; -तिम् ऋ २, ३९,७; ३,२, १०; शौ १८,२,३५; पै ९,१६, ५; -ते मा ४, १; ५,४२; ६, १५; का ४, १, २; ५, १०, ४; ६,३,५; तै १, २, १, १; ३,५, १;९,२, ६,३, ३, २; ९,१; मै १, २,१; १४;१६; ३,६,२; ९, ३; १०, १; काठ ३, २; -०ते काठ २,१; ३,६; २६,३; क १, १३;२,९;१३; ४१,१; शौ ९,४, ६; पै १६, २४, ६; -तेः तै ६, ३,३,२¶; -†ती ऋ १, १६२, ९; मा २५, ३२; का २७,१३, १; तै ४, ६, ८, ४; मै ३,१६, १; काठ ४६,४; -त्या शौ १२, ३, ३३; पै १७, ३९, ३.

स्वधि(ति>)ती वत्- -वान् ऋ १,८८,२.

स्व-धृति-, स्व-धैनव- स्व- द्र.

?स्वधो° पै १६, ७२,६.

स्व(सु-अ)ध्यक्ष[f]- -क्षम् तै ७, ५, २०,१; काठ ४५, १७.

स्व(सु-अ)ध्यवसा(न>)ना[b]- -ना तै २,६, ९,६.

†स्व(सु-अ)ध्वर[f]- -०र ऋ १, ४४, ८; ५, २८, ५; ८,२३, ५[g]; मा ११,४१; का १२, ४,४; तै ४, १,४,१; ५, १, ५, ३; मै २,७, ४; ३,१,५; काठ १६, ४; १९, ५; क ३०, ३; -रः ऋ १, १२७,१; २, २,[८; १०, ११, ५], ८,१९, ५;२४; १०३,१२; १३, ९, ३, ८; ८६, ७; १०, ११५,२; मा १५, ४७; का १६, ५,२९; तै ४, ४, ४, ८; मै २, १३,८; ४,९,१२‡[g]; काठ २६, ११; ३९, १५[१]; कौ १, ११०; ४६५; २,६१३; ११६३; जै १, १२,४; ४८, १०; ३, ५०, १; शौ १८, १, २२; २०, ६७, ३; -रम् ऋ १, ४५, १; ३, २,८; ९,८; ४, ४६, ४; ५,९, [३,६, १६, ४०]; ६, १५,४;७,१६, [(१, १२८, ८; ५, १, ७; ६, १४,१;२)१]; ८, ५, ३३; ४०, ११; मा १५,३२; का १६, ५, १४; तै ३,५, ११,४; ४, ४,४, ४; मै २, १३, ८; ४, १०, ३; काठ १५, १२; ३९,१५; कौ १, ४५;९६; २, ९९; जै १, ५, १; १०,५; ३, १०,१; -रा ऋ ३, ६, [६; ६, १०, १; ७, १७,३; ४]; २९, १२; काठ ३९, १४; -रासः ऋ ४, ४५, ५; -रे ऋ १, १४२, ५; ५, १७, १; ८, ४४,१३; ५०,५; खि ३, २,५; कौ २, १०६२.

¶स्व॑(सु-अ)ध्वर्यु॑[b]- -र्युः तै ७, १, ८,१[२].

√स्वन्,>स्वनि, स्वानीत्[1] ऋ २, ४,६.

स्वनयन् ऋ १०,३,९.

†१स्वन[j]- -नः ऋ १, १४३, ५; ५,८७,५; ९,४१, ३; ५०, १; ७०, ६; १०, ७५, ३; कौ २, २४४; ५५५; जै ३, २१, ९; ४४,१; -नाः[k] ऋ १०, ३, ५; -नान् ऋ १,३८,१०;५२, १०; ९४,११; ६,२७,४; ९,२९, ५; १०,२७,५; पै १२, १,११; -ने ऋ ५,६०,३; तै ३,१, ११, ५; मै ४,१२,५; -नेभ्यः का ३४, ३,३[l].

---

a) पाभे. पृ ३५१८ c द्र. ।

b) विप. । गस. सलर्थे युच् प्र. ।

c) नाप. पुं. स्त्री. (क्षुर-, परशु-, वज्र-)। <√*स्वध् 'छेदने' इति (वैतु. स्व-धि° इति पपा. अनु अन्ये उप. <√धा वा √धि 'धारणे' वेतीव ?)।

d) °तीव > °तिः, इव इति पदविभागः (तु. पपा., WAG [३,७०] प्रमृ.)।

e) शोधः पृ १२५ d द्र. ।

f) विप. । बस. ।

g) सपा. °ध्वर <> °ध्वरः इति पाभे. ।

h) प्रास. ।

i) AVM. स्वनिष्ट इति ।

j) भाप., नाप. । अप् प्र. (तु. पाउ- प्रमृ.)।

k) =मरुत्- इति वें., =वज्र- इति GW. ।

l) सपा. मा ३०,१९ स्वनेभ्यः इति पाभे. ।

स्वपन[a]- -नम् मा ३०, १७; का ३४,३,४.

स्वसचे पै १९,५४,१.

स्वप्न- -०प्न शौ ४, ५, ७[b]; -०प्न शौ ६,४६, १; २[1]; १६, ५, १; ३[2]; ४[1]-७[1]; ८; १०[2]; १९, ५६,२;६; ५७,३[c];४[1]; पै ३,८, २;६;३०,३; ४; ३७,१?; ४,६, ७[b];१७,२४,१[1];४[2]-११[2]; १८, २८,६;१९,४६,१०;१२[2]; -प्नः ऋ ७,८६,६; खि २, १४, १[b]; तै ५,५,१०,४¶; मै ३,६,३¶; काठ ३७, १६¶; शौ ११, १०, १९; पै १६,८६, ९; १७, २४, १; ४-११; -प्नम् शौ १०,२,९; ३, ६; १९, ५६, १[d]; ४; पै २, ५७,३; ३,८,१;४; ९,१३,१०[e]; १६, ६०, १?[f]; ६३, ६; -प्नस्य ऋ १,१२०,१२[g]; -प्नात् मै ४, २,१; -प्नाय ऋ ८, २, १८[h]; मा ३०,१०; का ३४,२,२; काठ ३७,१५; १६; कौ २, ७१†; जै ३,७,९†; शौ १९,५६,३; २०, १८,३†; पै ३,८,३; -प्ने ऋ २, २८,१०; मा २०,१६[i]; का २२, १, ३[i]; मै ४, १४, ९†; काठ ३८,५[i]; शौ ७,१०६, १; ८,६, ७[j]; पै २, २६, १; ५, २६, ३; १०,१,७; १९,२५,५; २०,३५, ५;४९,८;-प्नेन ऋ२,१५,९;१०, १६२,६; मै ३,६,३¶; शौ २०, ९६, १६†; पै ७,११,६†; १३, १४,१२; -प्नेषु पै १६,२३,५[k]

†स्वप्न-नंशन[l]- -नः ऋ १०, ८६,२३; शौ २०,१२६, २१.

स्वप्न-मय- -यः पै १७,२४, १; ४-११.

?स्वप्नमुखा[m]- -खाः शौ ७, १०५,१; पै २०,३५,४.

स्वप्नया- -या शौ ५, ७, ८; पै ७,९,५.

स्वप्ना(प्न-अ)धिकरण- -णे खि २,१४,१[n];-णेन पै ४,६,७[n].

स्वप्ना (प्न-अ)भिकरण[o]- -णेन शौ ४,५,७[n].

स्वप्ने-दुःष्वप्न्य- -प्न्यम् शौ १६, ६,९.

स्वप्स्यत्- -प्स्यते तै ७,१,१९, ३; काठ ४१,१०; -¶प्स्यन् मै ३, ६,९; काठ २३,५.

१स्वपत्-,२स्वपत्- प्रमृ. √स्वप् द्र.

स्व-पति- स्व- द्र.

?स्वपतिम्[p] शौ ८, ६, १६; पै १६, ८०,७.

†स्व(सु-अ)पत्य,त्या[q]- -त्यम् ऋ १, ११६,१९;२,४,८; ७,१,५;१२; -त्यस्य ऋ २,२,१२; ९,५; ३, १६,१; १९, ३; १०, ३०, १२; तै १,३,१४,६; मै ४, १४, १५; काठ ३९,१; कौ १, ६०; जै १, ६,६; -§त्या काठ ४,४[r]; ३५, ३; क ३,३[r]; ४८,४; -?त्यानि[s] ऋ १, ७२, ९; ४, ३४,[९;७, ९१,३]; ८, १५, १०; मा २७, २३; का २७,३, १; मै ४, १४, २; -त्याय ऋ १,८३, ६?[s]; ४,

---

[a]) नाप. (शयालु-)। कर्तरि युच् प्र.।

[b]) सपा. स्वप्न <> स्वप्न <> स्वप्नः इति पाभे.।

[c]) RW. WI. स्वप्नः इति ?।

[d]) RW. WI स्वप्न इति ?।

[e]) सपा. शौ ५,३०,१० नक्तम् इति पाभे.।

[f]) स्वसम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ १०, २,९)। [g]) तु. स्क. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. BW. प्रमृ. <स्व(सु-अ) प्न- इति ?।

[h]) तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. BW. प्रमृ. <स्व(सु-अ) प्न- इति ?। [i]) पाभे. पृ ३५२३ r द्र.।

[j]) पाभे. पृ ३५२३ o द्र.।

[k]) पाभे. पृ ३५२३ p द्र.। [l]) वित.। उप. टप. < √नंश् 'नाशने' (तु. या [१२,२८] वें. सा. ORV. प्रमृ.; वैतु. GW.ORN. प्रमृ. 'व्याप्तौ' इति ?)।

[m]) पाठः (तु. काश्री २५,११,२१) ? स्वप्न-मु(प)खा- (वित. [दुस्व-])। बस. उप. भाप. < √मुप्)> -षाः इति शोधः (वैतु. सा. W. प्रमृ. यनि. ?)।

[n]) सपा °विकरणे <> °धिकरणेन <> °भिकरणेन (अप ४६,५,२ च) इति पाभे.।

[o]) भाप. (स्वप्नाभिमुखीकरण-)। स्वप्नाभिमुख- > °प्ना(भिमुख- >)भिक- + करण- > उस. स्वप्नाभिककरण- > वावि. यनि. (वैतु. सा. W. प्रमृ. °प्नाधि° इति ?)।

[p]) २स्वपत्- > °पती- > -तीम् इति शोधः (तु. पपा. नाग्रहः, सा.; वैतु. [पक्षे] सा., PW. प्रमृ. < स्व-पति-।

[q]) वित., नाप. (शोभन-संतान-,[उपचारात्] सुकर्मन्-)। बस. वा प्राग. वा।

[r]) सपा. हिश्री ८,७,१५ ?सुरुप्या इति पाभे.।

[s]) सु + १अपस्- > प्राग. स्वपस्- > [स्वार्थे] स्वपस्-य- > स्वपत्य- इति शोधः (वैतु. [स्वार्थे] °पत्य-] वें. सा. उप. अ-पत्य- [< √पत् 'गतौ' इति, PW. प्रमृ. गतानि-गर्भादस्यैव उपचार इति ?)।

७,१,८.

२स्व(सु-अ)भि-गूर्त[a]– -र्तम्[b] मै ४, १३,२?; काठ १५,१३.

स्व(सु-अ)भिष्टि[c]– -ष्टयः ऋ १, १७३, ९; –ष्टि ऋ ७,१०१,२; –ष्टिः ऋ ६,३३, १; –ष्टिम् ऋ १,५१,२; ८,१९,३२.

स्वभिष्टि-सुम्न[c]– -म्नः ऋ ६, २०,८.

स्व (सु-अ) भीशु[c]– -शुः ऋ ८, ६८, १८; –शून् ऋ ८, ६८, १६.

स्व-भू-, स्व-भूति- स्व- द्र.

स्व(सु-अ)भ्यक्त[d]– -क्तः खि ५, १३, २; शौ २०,१२८,७[e].

स्व-भ्यस्– स्व- द्र.

?स्वभ्यावर्तया पै १८,२९,१.

?स्वभ्यावर्तये[f] पै १६,१३२,२.

स्वयत-, स्वयम् प्रमृ. स्व- द्र.

स्वर्(वप्रा.)[g]– स्वः ऋ १,५०,५,५२, ९;१२, ६६, [५; ६९,५], ७०, ४;५;७१,२; १०५, ३; ११२, [५ (११८,६]; १२९,२; १३१, २; ३; १४८, १; १६८,२; २, २, ७; ८; १०; ८,४; २१, ४; २४,३, ३५, ६; ३, २,७, ३१, १९; ३४, ८; ६१, ४; ४, ३, ११; १०,३; १६, ४; २३, ६; ४०,२;४५,[२; ६]; ५,१४,४; ४४,२;४५,१; ४६,[३; ७,४४, १; १०,३६,१]; ५४,१५; ६६, २; ८०, १; ६, २९, [३; १०, १२३, ७]; ६०, २[a]; ७२, १; ७३,३; ७, १०, २; ३४, १९; ६६, ९; ८१, ४; ८८,२; ९०, ६; ८, ३, १३; १५, २; १२; ४६, ८; ४९,८; ५०, ८; ७२, १५; ७६,४; ८९, ४; ९८,[३; १०,१७०, ४]; ९, ४, [२; ९, ९]; ७, [४ (६२, २३)७४,१]; ४८,४,५९,४; ६१,१८; ७६,२; ८६,१४,९०,४; ९१,६;९८,८; ११३,७; १०,२०,२; २७,२४; ४३,४; ९; ६१, १४; ६५, [१; ६६,४]; १४; ६६, ९; ६८, ९; ८८, २; १०७, ८; १२१, ५; १२४, ६; १३६, १, १५४, २; १६७, १; १८९, १, १९०, ३, खि १, ११, ४; ८, ३, १-२, ८; ११, १; २२, ४; ४,९ ४; ५,५,७;१०,४; ७, ६,१, मा १,११; २,२५; ३,५; ६†;३७,४.२५,६,२१[h];७,२९; ४५: ८,१९[i]; ५२;५३; ९,२१; ११,३;२२; ४०; १२, ४; १३, ५७; १५, ४६†; ४९; ५५; १७,६५;६७ ६९; १८,१;२९[k]; ५०[k]; ५१; ६२-६५; २०, २१‡[j]; २२, ३२; ३३; २३, ८; २७, १०‡[j]; ३२,६†; १२; ३३, ४९†; ७५†; ३५, १४‡[j]; ३६, ३; ३१; ३८, २४‡[j]; का १,३,७; १०,५,२,३,३; ६, ४; ३,१,५;६†; ४,१; ४,८,३; ९,१,५,२,६; ३,५[l]; ६, ४; ६; १०,४,३[k]; १२, १, ३; २,११; ४,३;१३,१,६; १४,७,७; १६, ५,२८†; ६,१; ७; १८, ६, १; ३-५;१९,२,१;९, ३; ४; २०, २,१३[k];३,१; ४, ५-८; २२,१, ६‡[j]; २४, १९-२०,१; २५,३, ५; २९, १, १०‡[j]; ४, १†; †३२,४,६; ६, ६; ३५, ३, ९; ४, १३‡[j]; ३६,१, ३‡[c]; ३१; ३८,५,७‡[j]; मै १,१,५[k]; २,५; १३[k];१५[k]; ३, ३७[k]; ४, २; ३; ७[k], ६,१†,२; ५[k]; ९[k]¶,८,५; ६;७[k],९,१; ४;५[k]¶;६[k]¶;११, ३[k];८[k]; २,७,२;४;५; ८;१५[k]; १९;९,१०[k],१०, ६[k]; ११, २; १२, ३; ४; १३, १०[l]; २३†; ३,२,१;३,९; ४,७; ९,१[k],¶; ११, १०‡[m]; १२, १९; ४,१, ५[k]; ¶; ८,२[k]; ९, १२[k];१३;

a) गस. प्रवृद्धादिस्वरः । b) पाभे. पृ३५२५ *b* द्र. ।
c) विप. । बस. । d) प्रास. ।
e) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. °क्तः इति ।
f) शोधः पृ ३७६ *a* द्र. ।
g) नाप. न. (दिव्-, आदित्य-, दीप्ति- प्रमृ.)। (√*शृर् [यथा ,'उच्छ्रायदीप्त्यादिषु'>भावे) *भूपुर्- >यादि. *सुर्- + भृत्-(भाप.) >बस. *सुर्-भृत्-> *सुभृत्- > *सु-भर् , (तु. Lat. *super*) >यनि. (वैतु. या [२, १४] प्रमृ. <सु√ऋ, GW.<√सृर् 'दीप्तौ', पा [१,१,३७] अव्य. इति?)। तै. सुवर्- इति।

h) =सपा. माश ३,७,१,३२ । का ६,५,२ मै १, २, १४,३,९,४ काठ ३,३; २६,६ काश ४,७,१,१५ आपश्रौ ७,२७,४ अन्तरिक्षम् इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ१५७३ *m* द्र. । j) पाभे. पृ१३९४ *g* द्र. ।
k) =सपा. आपश्रौ १,१८, ३; ११,१८,२ माश्रौ १,२ १,४०; २,२,४,४० गोगृ ३, २, ३४ । द्राश्रौ २, ५, ३१ सुर् इति पाभे. । l) सपा. तै ४,३,११,२ काठ३९,१० स्वमृः इति पाभे. ।
m) स्वर्जितः>सपा. तैब्रा१,४,८,१;२,६,३,४ आपश्रौ १०,७,१३; १४,३०,१ हिश्रौ १,१०,२; २१,५; २,१८,१

२१![a]; २२![a]; १०, २[२]†![b]; †१२,२;३; ५; ६§; १४,१५†; काठ १,४[c];२,६; ३,१[c]; ४,९[२]; १५†[२]; १६†,५,५;६; ६,७[३];७, १३[२];†;८,४[३];१६†;२,८;११[२]; ¶; १२¶; १४¶[४]; १४,१[c];८[२]; १५,११[d],१६,२;४;८;१९;१८, ४[४e],७;१२[२];१५;१८[२]; १९,५; ११; २०,९;१४†;२२,८; २६, २[२c];¶; २८,४[२]; ३१,३[२c]; ¶; ३२,५[२];¶;३८,२‡[f]; ३९,१;२; ३; ६; ८[g]; १०; ४०,१†; ५[२]; ११†; १३[१h]; ४३, १[२b]; २; ४४,९; क १,४[c]; १९; २,८[c]; ३,७[२]; ४,६[३]; ६, ४†; ९[३]; ८, ११; २५,९; २८, ४[३]; ७; २९, १[२]; ४; ६[२]; ३०, ३; ३१, १; ११; ३५,२; ४०,५[२c];¶; ४४, ४[२]; ४७, ३[२c]; ¶; †कौ १, ४६४§; २, १९०; २४१; ३०३§; ३७७; ३९८; ४१९; ४८१; ५७९; ७२६; ७६०; ८३२; १०५९§[i]; ११२९; ११९७; ३,१,३§[j]; ५,४; १०; ४,२§; जै १, ४८, ५; २,४, ८[j]; ६,३†; †३,६,१०§; १७, १०; २१, ६§; ३०, २०; ३१, १८; ३२,९; ३६, ६; ४७, ५; ५९, १८; †४, २, २; २३,३; शौ २,५,२; ११,५; ४,११, ६; १४, २-६; २३, ६; ५, २६, १२; ६, ३१, १†; २‡[k]; ३३, १[l]; ३५, ३; ४७, ३; ७, १,२;१५,२; ११५, २; ८, ९, १८![l]; ९,५,१७; १०,६, १३; ८,१,२१; ११,१,३७; ७, १४; १९; १२,३, ३४; १३, १, ७; १६;२,२०†; ३९[m];४,१; १६, ८,१; ५, ६-३०; ९, ३[२]; १८, २, १६†; ४५; १९, १३, १[n], १५, ४‡[o]; ५२, ३[p]; ५६, ३; ५; †२०, ११, ८; १६, ९; १७,४; ९; ४७, १७, ४८, ४; ५‡[k],५०,१;६१,५; ६२,७; ९; ७२,१; २; ७५, १; ७७, ४; ९०,३; १२७, १०[q]; पै १,२७, १; ४०,३; ५७, ५; १०१, २; ३,८,३; ५; २५,६; ३८, २-५; ८; १०; ४, १, ४†; ११, ५; ३३,६; ५,२,८; ३८,१†; ४‡[r]; ७,४, १[s]; ९,२, १२; १२, ७; २३,३; १८; १०,१०, १; ११, ५,३;४; १३, १४, ७; १४, ३, १३; १४; २४; २५; १६,१९, ४; ४६,५; ६; ७१,४; ९७, ९; ९८,६; ८; १०२,८; १०५, ४; १३२, १; १५४, ३; ९; १७, २९,१७; ३९, ५; १८,१५, ७; १६,६; २२,५†; २९,४[२]; १९, ३,४[t], ४,२[j]; ९,६; २८,१[j];६; ३४, १३‡[t]; ४०, १४[u]; ४५, ११†; २०,१,२;४,९;१४,९.

२सौव्[v]– -वम् मा १३,५७; का १४,७, ७; मै २, ७, १९; काठ १६,१९; क २५,९.

स्वं॑[इ[w]]-पति– -तिः ऋ ८, ४४, १८; काठ ४०, १४; कौ २, ८८२‡[x]; ८८३; जै ३, २३, १४‡[x]; –तिम्[x] ऋ ८,९७,११; शौ २०,५४,२;–ती ऋ ९,१९, २; कौ २,३५१; जै ३,२९,८.

स्वर्-ग्,गा[y]– काठपुष्पि २२; –गः

चौध १,६,१५;२,५,११ सुवर्जनः इति, ऋ९,६७,२२ मा १९,४२ सो अद्य नः इति च पाभे.।

[a]) शोधः पृ१३९५ *f* द्र.। [b]) शोधः पृ१३९५ *g* द्र.।

[c]) पाभे. पृ ३५२६ *k* द्र.। [d]) पृ ७५३ *a* द्र.।

[e]) शोधः पृ१२०९ *l* द्र.। [f]) पाभे. पृ३५२६ *m* द्र.।

[g]) =सपा. तैत्रा १, ५, ७,१ आपश्रौ १६, ३२,३। मै २,१३,३ स्वर्गम् इति पाभे.।

[h]) स्व–>स्वः इत्येवं प्रतिपद्यमानः 8I. विमृश्यः (तु. सपा. तै ७, ३, ११, २[२] सुवः इति पाभे.)।

[i]) पाभे. पृ २७५१ *g* द्र.।

[j]) सपा. ऐआ ५, २, १ शांश्रौ १८, ३, २ सुदः इति पाभे.। [k]) पाभे. पृ १५७२ *n* द्र.।

[l]) सस्थ. ?आभरन्तीम् >आ (आ-अ) भरन्न् इदम् इति द्विपदः शोधः। [m]) पाभे. पृ १३९५ *l* द्र.।

[n]) पाभे. पृ२३९१ *l* द्र.। [o]) पाभे. पृ२५७२ *i* द्र.।

[p]) सपा. पै १,३०,३ सदः इति, तैआ ३,१५,२ पुनः इति च पाभे.।

[q]) तु. RW., खि ५,१०,४; वैतु. शंपा. सात. विभे.।

[r]) सपा. ऋ १०,१३६, ४ त्रिधा इति पाभे.। शिष्टं पृ २९१८ b द्र.।

[s]) सपा. शौ १,१३,२ तपः इति पाभे.।

[t]) पाभे. पृ ३५१० *l* द्र.।

[u]) सपा. तै ५, ७, २,२ मै २,७,१२ काठ २२, १०; ३८,१२ महिमानम् इति पाभे.।

[v]) =१सौव–। विप. (श्रोत्र-)। पैजागनः (पा ७, ३,४) इति विशेषः। [w]) ऋ. काठ. शौ. पाठः।

[x]) सपा. °तिः<>°तिम् इति पाभे.।

[y]) विप. (दक्षिणा-, पन्था- प्रमृ.), नाप. (देव-लोक-)।

¶मै १,४,७, ५,५; ८,७; १०, ७; १७[२]; २, ७, १६[२]S[a]; ३, २, ६; ४,८; ६, १; ७, ७; ४,४, ४; ६, ७;८; ८,३; ¶काठ ६,६; ८, १; ९, १६; ११, ४; १४,८; २०, १३; २३,९; २५, ८;२६,१[२]; ७; २८,२; ३३,२[२]; ३; ४[२]; ७; ८; ३६, १; ११[२]; S३९, ३;११; ¶क ४,५; ६,६; ३६,६, ४०,१;५[२]; ४१,५, ४४, २; शौ ६, १२२,२; ९,५, १६; १२, ४; १०, २, ३१; ११, १, ७; २०; २८; ३१; ३५; १२,३, ५; ३८; ४१; ४२;५४; १३,६, २; १८, ४, १४; १९, ३,३; पै ३, ३८, ९; १६, ४६, ५; ५१, ६;६२, ३;७१, ३; ८९, ७,९१, १; ८;९२, १;५;९८, ७,१३९, ४; १७, २९, १७; ३६,५;३९, ८;४०, १;२; ४१, ३[b]; ४; २०, ४९, ५; –गम् ¶मै १, ४, ५; ७[२], १२; ५, ५[२]; १०; ६, ११; १२; १३[१]; ७,५, ९,५; १०,७; ११,७[१], ८,१०S; S२,९, १०, १३, ३[c], ३,१, १०[२]; २,३;४[२]; ५;९; ३,४; ४,२; ४; ६; ५,२; ५[२],६, २,८, ४[१],५[२]; ७, ९,४, ५;६[२]; १०, २,३;४,२,१[२]; S; ४,३; ४[२],९;१०,५,३[२];६,२,४, ८;७,५;६; ८,२; ३[२];८; ¶काठ ७,४; ९;१५;९,१३;१६[२]; १३, १२[२]; १४,४; ७[२];८[२]; २०, १[२]; ६; ७; ११; २१,२[५],३;४[२];६[२]; ९; १०; २२, १[२]; ६[२]; ७; १३; २३,४; ८[२],९[२]; २४,६; ८; २५, २,५[४]; ६[२]; ७; ८[२]; २६,२[२],४[२]; ६;७[२]; २८,२; ३;४[e]; ३०, २[२]; ७;९[५];३१,११; ३२,३[२],६;३३ २[२];४; ६[५]; ७, ३४,५; ७[४],८[२]; ३६, १; ३८, १३; ४०, १२[d]; ¶क ५,३; ६,५; ३१,३[२]; ८,९; १३; १७[४]; १८; १९[२]; २१[२], ३४, १[४]; ३५, १; ३६, १;५[२]; ६[२]; ३७,७, ३८,१; ५; ३९,२[५], ४[२];५; ४०,१[२]; ५[२]; ४१,२[१],४; ५[१]; ४४, २; ३; ४[e]; ४६, ५[२]; ४७, ११[२]; शौ २, ३४, ५; ४ ३४, ८[e]; ९,५, २६; ६, ९; ७, ६; १०, ८,१८; ९,५[f]; ११,१, ३०; १२,३, १६;१७; २६;३४; ४४; १३, २, ३८; ३,१४; १८, ३,४; ४, २; ३; १०; १३;५६; पै ३, ३२,७;५,१४,८; १४,३, ४; ११; १६, ८९, ४[g]; ९०,९; ९१, १०; १११, ११; ११६, १;११६,६; १७,२९, १७; ३७, ६;७; ३८-३९, ५, ४०,४; १८, २४,६; –¶गस्य मै १, ४, ११; ८,६; ११,९;३,२,१;८;३,१,४; ८; ९[२];४, २[१];७; ७,५; ९,४[२]; ४,४, ५;६; १०;५,३; ६,७,८; ७,५[२]; ८,२; ३[१]; ८; ¶काठ ९, १४; १४,७; १०; १९,१०;११; २०,१;६;७; ११; २१,२;३;४[१], ८;९[२]; २२, ७; २३,८; २४,६; ८;२५,२;२६,४[२];७; २७,१,२८, २[१];४[१]; ३३,६; ३४,७; क ३०, ८; ३१,१; ३; ८;९; १३, १७; १८; १९[१]; ३५,१; ३७,७, ३८, १; ५;४१,२[१];५,४२, १;४४, २[१]; ४[१]; –गा मै १, ५, ५[२]¶; काठ ३९, ६[h]; पै ५, ३१, ९[i]; ७, १५, १०; १६, ७१, १; –गाः ¶काठ ३३, ४; ७[२]; शौ १२, ३, ६; १८, ४, ४, ५[i]; पै १७, ३६,६; –¶गात् मै १, ४, १३; ६,१२[२]; काठ २५, ४; ५; ३१,८; ३३, ६[२];८; क ३९, १; २; ४७,८; –गाणाम् काठ ३३, ६[२]¶; –गान् मा १३, ३१[a]; का १४,३,५[a]; काठ ३३, ७[a]¶; ३९, ३[a]; कौ १, ४१५[j], जै १, ४२, ९[j,k]; शौ १२, ३, ४१; पै १७, ४०, २; –गाय मा २२, ३४; ३०, १३[l]; ३५, २२; का ३, २, १[m]; २; २४, २०, २; ३४, २,५[l]; ३५, ८, २१; ¶मै

टग. कर्तरि इग इति प्रायोवादः? । नाप. पक्षे स्वंर्–+ °पर्–(स्थ.न-) > पम. स्वर्पर्–> नैप्र. यनि. इनि, विप. पक्षे उग टग. <√°घ्र 'वर्तने' इति मतम् ।

[a]) गपा. आपश्रौ १६.२१,१० प्रमृ. । काठ ३९,३ स्वर्गे इति पामे. । अन्यत्र गपा. मा १३,३१ का१४,३,५ काठ ३९,१ स्वर्गान् इति पामे. । [b]) पामे. पृ२३५६ i द्र. ।

[c]) पामे. पृ ३५२७ g द्र. । [d]) पामे. पृ२८९ f द्र. ।

[e]) गपा. पै ६,१२,९ स्वर्ग्यम् इति पामे. ।

[f]) पामे. पृ १६२६ b द्र. ।

[g]) गपा. शौ ११,१,४ उत्तमम् इति पामे. ।

[h]) गपा. आपश्रौ १६,३०,१ प्रमृ. स्वर्गां इति पामे. ।

[i]) वि. (°धाराप्रवाहिणी- [उदू. प्रम.]) । <√°स्वर्

(=√गद्) 'गर्ग =चवाद' इति मतम् (पृ. ३२१४ b टि)।

[j]) = गपा. आश्रौ ९,९,८[१] (वैप्र. BI. BC. स्वगाय) शाश्रौ १६,१०,६ । वैताश्रौ २७,९ स्वर्गम् इति पामे. ।

[k]) स्वर्गाः इति पाठः? यनि. शोधः ।

[l]) गपा. तैब्रा ३,४,८,१ सुवर्गाय इति पामे. ।

[m]) गपा. काश्री ७,१८,१३ स्वर्गाय इति पामे. ।

१,९,५; ३,४, ४;८; १२,१५§; ४,५, ३; ६,८; काठ ७,४¶,९, १३¶;¶२२,१;७;२५,८¶;२६, २¶; ४१, ८; ४२, १०; ४४, १०§; ¶क ५, ३; ३५, १; ४०, १; ५; -गे ऋ १०, ९५, १८; मा १५, १०-१४; २३, २०[a]; का १६, ३, ३; ६; ९; १२,१५; २५, ५, ३[a]; ¶मै १, ४, ७; ८; ५,५; ११,८^{२}; २,८, ९^{५}§; ३, २, ३; ४, २; १२, २०§[a]; ४, ४, ५; काठ ९, १६¶; ¶१४, ८; ९; १७, ८^{५}; २०, १३¶; २६, १०¶; ३१, १४[b]; १५¶; ३२, ४¶; ¶३३, २-४; ८; ३९, २;३[c], ४४, ८[a]; क २६, ७^{५}; ४१, ८¶; ४८, १३; शौ ४, ३४, २; ५-७; ६, १२०, ३; ९, ५, १८; १८, ४, ६४; १९, ६१, १; पै ५, ४०, २; ६, २२, २;६-८; १०; १३; १६, ५१, १; ५२, ५; -र्गेषु ¶काठ ३३, ४; ६^{२}; -र्गैः काठ ३३,६¶.

¶स्वर्ग-काम- -मः मै ३, ४,७; ८,४; काठ ९,१६; २१,४^{२};२५, २; ३४, ७; क ३१, १९^{२};३८, ५; -मम् मै १, ९, ६; -मस्य मै १, ४, १२; ६, ९; ३, ६,१; ८,२; ४,५, ३; काठ १९, १०; २१, ५; क ३०, ८; ३९, २.

स्वर्ग-जिगीषु[d]- -षवः खि ३, १०^{२},१७.

स्वर्ग-लोक- -कः पै १६, ११७, १-५.

स्वर्गेय- -याय का १२, १, २[e].

स्वर्ग्यं,र्ग्या[f]- -¶र्ग्यः मै ३,१०, ४^{२}; काठ १९, १०; २२, ७; क ३०,८; ३५,१; -र्ग्यम् मै १, ८,१०; ३, १,५¶; ४, ९,१०; पै ६, २२, ९[g]; -र्ग्यया काठ १५, ११[e]; -¶र्ग्या मै ४,४,८; काठ ९, १४; -¶र्ग्याः मै ३,९, ८; काठ २१, २; ३; ६; २२,६^{२}; क ३१,१७; १८; २१, ३४, १^{२}, -¶र्ग्याणि काठ २१, २^{२};क ३१,१७^{२};-र्ग्याम् का ३, २,१; २; -र्ग्याय मा ११, २; मै २, ७, १.

स्वंर्-चक्षस्[h]- -क्षाः ऋ ९, ९७, ४६[i].

स्वंर्-चनस्[h]- -नाः ऋ ९, ८४, ५[i].

स्वर्-जित्- -†जित् ऋ ९, २७, २,७८,४; काठ ३९, ५; कौ २, ६३७, जै ३, ५१, ३; शौ १३, २, ३०§[j]; -जितम् ऋ १०, १६७,२; मा ११,८[k]; का १२, १, ८[k]; शौ १७, १, १-५; पै १८, ३०, १-३; -जिते ऋ २, २१,१.

स्वर्-जुष्ट- -ष्टः पै १, ७१,४.

स्वर्-जेष[l]- -षे ऋ १,१३२,२.

१स्वर्-ज्योतिस्[h]- -तिः[m] मा ५, ३२; का ५. ८, ३; मै १, २, १२, काठ २,१३.

२स्वर्-ज्योतिस्[n]- -तिः मै ४, ९, ८^{२०}.

३स्वर्-ज्योतिस्[p]- -तिः पै २०, ३६, ३.

स्वर्-दा[q]- -दाः काठ ३९,९¶.

†स्वर्-दृश्- -दृक् ऋ ७, ५८, २; -दृशः ऋ १, ४४, ९; १५५,५; २, २४, ४; ७, ३७,२; ८३,२; ९,१३, ९;७६,४; कौ २,५४५; जै ३,४३,१; -दृशम् ऋ ३, २, १४; ५, २६, २[r]; ७,३२, २२; ९, ६५, [(४) ११]; मा २७, ३५; का २९, ५, ४; मै १,३, ११‡[s], २, १३, ९; काठ ३९,

---

[a]) =सपा. माश ६३,२,८,५; ५,२,२ काश्री २०,६, १५। तै ७,४, १९, १ तंब्रा ३, ९, ६, ३ सुवर्गे इति, वैताश्री ३६, ३० स्वर्गेण इति च पाभे.।

[b]) पाभे. पृ२१०२ *h* द्र.। [c]) पाभे. पृ ३५२८ *a* द्र.।

[d]) °गी° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[e]) सपा. स्वर्गेयाय <>स्वर्ग्यया इति पाभे.। वि२ पृ ३४२७ *f* द्र.।

[f]) विप.। प्रयोजनार्थे यत् प्र. (पा ५,१,३९)।

[g]) पाभे. पृ ३५२८ *e* द्र.। [h]) विप.। बस.।

[i]) सपा. ऊसू ६,२ यक. स्वश्चक्षाः, स्वश्चनाः इति पाभे.।

[j]) सपा. पै १८,२३,७ स्वर्वित् इति पाभे.।

[k]) =सपा. माश ६,३,१,२०। मै २,७,१ काठ १५, ११ स्वर्विदम् इति पाभे.।

[l]) विप. (भर- [संग्राम-])। उस. उप. √जि + अधिकरणे सः प्र.।

[m]) =सपा. शांश्री ६,१२,२३ जैश्री १३:१८। क २,७ स्वर्योनिः इति पाभे.। [n]) तु. पृ ३४१२ *l*।

[o]) पाभे. पृ ३४०० *j* द्र.। [p]) व्यप. (असुर-)।

[q]) उप. <√दा 'दाने'।

[r]) सपा. का २४,४,९ स्वर्विदम् इति पाभे.।

[s]) सपा. ऋ ५,४४,१ मा ७,१२ काठ ४,३ माश ४, २,१;९' स्वर्विदम् इति पाभे.। वि२ पृ ३४२७ *j* द्र.।

१२; कौ १,२३३; ४८८‡[a]; २, ३०; १३४‡[a]; १५४; ८७२[b]; जै १,२५,१; ५०, ४‡[a]; ३, ४, १;१३,१०‡[a]; १५, २; शौ २०, १२१,१; -दशा श्र ५, ६३,२; मै ४,१४,१२.

स्वर् मीळ्ह[c]- -ळ्हस्य ऋ १, १६९, २; -ळ्हे ऋ १, ५६,५; ६३,६, ४, १६, १५; -ळ्हेषु ऋ १, १३०,८; ८,६८,५.

√स्वयं > स्वर्यु[d]- -र्यवः ऋ ३, ३०,[२०; ५०, ४], -‡युवः कौ १,३७५[e]; जै १,३९,६[e].

स्वर्-यत्[f]- -यतः मै २, ७, १[g], -यन्तः मै १,९,५¶,२,१०,६[h]; ¶३,३,४,६,७;९,६; काठ १८, ४[h], २१,९; क २८,४[h].

स्वर्-योनि- -निः क २, ७[i].

†स्वर्-वत्- -वत् ऋ १, १७३,१; १८५,३; ६,१९,[९; ३५, २]; ४७,८[j]; १०,३६, ३; मै ४,११, ४; काठ ९,१९; पै ३, ३५,४[j]; -वति ऋ १०,६३, १५[k], -वते ऋ १,५९,४, -वन्तः ऋ ६,५०, २; -वान् ऋ ६,२२,३,३७,१[l]; ८,९७,१; कौ १, २५४; जै १, २७,२; शौ २०,३६,३;५५,२.

स्वर्वती- -ती ऋ १,१६८, ७; ५,३४,१; १०, ११, ३; मै ३, १६, ४[em]; काठ २२, ४१; शौ १८,१,२०†; पै १५,१,५; १०; -तीः ऋ १, १०, [८; ८, ४०, १०,११]; १२९,८; ५,२, ११; -तीम् ऋ १,१३६,३.

स्वर्-विद्- -वित् ऋ १, ९६, ४; ३,३,१०;८,४८,१५;९,८६,३; १०९, ८; मै १, २, १५; ३, १६, ४; ४, ११, १†, काठ २२, १४[em]; शौ ४, २४,३; पै ४,३९,२;१८,२३, ७[n]; -विदः ऋ ९, २१, [१; १०७, १४][o]; ९७, ३९; १०१, १०; १०६, १,९; १०८, २; १०, ४३,१[e]; ६५, १४; खि ४, १०[e], १; †कौ १, ३६१$; ५४८; ५६६; २, ४३; ४४; ४५१; ६७८; ७०९; †जै १, ३८, २$; ५६, ६; ५८,१; ३,१६,५; ३४, ९, ५६, ६; ५८, ६, ५९, २; ३; शौ २,१, १; १३, १, ४७-५१; १९,४१,१[p], २०, १७, १[e]; पै १,५३,३[p]; २,६,१, १२,६, ६, १३,५,१९; १८, १९, ७-११; -विदम् ऋ १,५२,१; २, २३, ३;३,३,५;२६, १; ५१, २; ५, ४४,१[q], ८,१३,५;९,८,९;८४, १०६, ५; [(२९,६) ४], १०, ५६,६;१०७,४; खि ४,१०,१; मा ७,१२†[q]; २८,२; का ७,६, १†[q]; २४,४,९[b]; ३०, १, ३; मै २,७,१[r]; १३, २२; काठ ४, ३†[q]; ७,१२†; १५,११[r]; २६, ११†;४०,१२; क ३,३†[q]; †कौ १,३७७; ५६७, २, ५२५; †जै १,३९,८;५८,२; ३,४२,१; शौ १७, १, १५; १८, ४, २९†; -विदा ऋ ६,३९,४,७,६७,३; मा ११, ३१; का १२,३,४; मै २, ७,३; कौ २ ६२; जै ३,६, ८; पै १४,१,१८!; -०विदा ऋ ८,८,७, -विदि ऋ १०,८८,१; शौ १७, १, १३; -विदे ऋ ९, ९४,२; मा १७, १२; का १८, १,१२; मै २,१०,१; काठ १७, १७; क २८,१; शौ ४,२४, ४; पै ४,३९, ४; १९, ५२, ६; -विदौ काठ १६, ३[s]; १९,४[s]; क ३०,२.

†स्वर्-षा(<सा)- -षाः ऋ १, १००,१३; २,१८, १; ३, ३४, ४;७ ९७,७[t]; ९,९६,१८; १०, १२०,८; मै ४,१४, ४[t]; १२[t]; काठ १७, १८[t]; कौ २, ५२६; जै ३,४१,२; शौ ५,२,८; २०,

---

[a]) सपा. ऋ ९,६५,४ स्वाध्यः इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ३५२९ r द्र. । [c]) विप., नाप. । बस. ।
[d]) स्वः-यु- इति ऋ पपा. ? । कौ. पपा. नावग्रहः ।
[e]) सपा. स्वर्युवः (नापि २,३, ११ च) <> स्वर्विदः (गोब्रा २,४,१६ वैताश्रौ २५,९ च) इति पाभे. ।
[f]) उप. <√इ ।
[g]) सपा. मा ११,२ का १२,१,२ काठ १५,११ स्वर्यन्तः इति, तै ४,१,१,१ सुवर्यन्तः इति च पाभे. ।
[h]) सपा. मा १७, ६८ शौ ४, १४, ४ पै ३,३८,४ स्वर्यन्तः इति पाभे. । [i]) पाभे. पृ ३५२९ *m* द्र. ।
[j]) पाभे. पृ २५७२ *i* द्र. । [k]) = सपा. ऐब्रा ६, ९ । माश्र २, १५, ६ ?स्वर्वतः इति पाभे. ।
[l]) = स्तुति-मन्- (कोरि-) इति (वैतु. PG [१,१६८] स्वर्वन्तम् [न्वा] इति शोधः ?) । [m]) पाभे. पृ३४२७ *i* द्र. ।
[n]) पाभे. पृ ३५२९ *j* द्र. । [o]) पाभे पृ २४१४ *j* द्र. ।
[p]) सपा. तै ५, ७, ४, ३ तैआ ३, ११, ९ सुवर्विदः इति पाभे. । [q]) पाभे. पृ ३५२९ *s* द्र. ।
[r]) पाभे. पृ ३५२९ *k* द्र. ।
[s]) पाभे. पृ ३४२७ *k* द्र. ।
[t]) सपा. तैब्रा २,५,५,५;८,४,१ सुव० इति पाभे. ।

१०[a];-[रम् ऋ २,२,१[b],५,६४, १; ६,१५,४[b]; ८,३,१२[c]; १२, २[c]; १९, १[b]; ९,७०, ६; १०, ६५,४, कौ १,१०९; २ १०३७, जै १, १२, ३; ४, २९, ३; शौ २०, ६३, ८; –रात् ऋ ४, २१,३; –रे ऋ ५ १८, ४[d]; ८, ६,[३९; ६५,२; १०३,१४].

°?स्वर्णृ[e]– -०र्णर. ऋ ५,५४,१०[f].

†स्व(सु-अ)र्थ,र्था[g]– -र्थम् ऋ १,१४१, ११;–र्थे ऋ १,९५,१; मा ३३, ५, का ३२,१,५; पै ८,१४,१.

स्वर्-द्वा–,स्वर्-दृश्– स्वर्– द्र.

?स्वार्धिन्[h]– -र्धी शौ ५,२०,७[i].

स्वर्-पति– स्वर्– द्र.

स्वर्-भानु[j]– -नु ऋ ५,४०, ५; ९; ¶मै २,१,५; ५, २; ४, ५, ७; ८,३; ¶काठ ११.५; १२, १३; २७,२; २८, ४; ¶क ४२, २; ४३,४; पै २०,३६,३;४; –नोः ऋ ५,४०,६,८.

?स्वर्भिसियेरभि पै २,५७,५.

स्वर्-मीह्ल–, √स्वर्य स्वर्– द्र.

†स्वर्य[k]– -र्यः ऋ १, ६२, ४, –र्यम् ऋ १. ३२,२,६१,६; १२१,४; ४,१७,४; ५,३०, ८; ५६, ४; ७,१०४,४; मै ४,१४,१३; शौ २,५,६; ८, ४,४; २०,३५, ६; पै १३,६,२; १६,९,५.

?स्वयंत्[l] पै १६,१५२,३.

स्वर्यत्–,स्वर्यु– प्रमृ. स्वर्– द्र.

स्वं(सु-अ)र्वा(च्>)ची[m]– -ची तै ३,२,५,१.

स्वर्-विद्–, स्वर्-पा–, स्वर्-पाति– स्वर्– द्र.

स्व(सु-अ)लंकृ(त>)ता– -ता खि ४,५,३०[n].

स्वं(सु-अलक>)लिपका[m]– -का खि ५,२२,३; शौ २०,१३६,३.

स्व-वत्– स्व– द्र.

†स्व(सु-१अ)वस्[g]– -वसः ऋ ४, ३३,८; ६, ५१, ११; –वसम् ऋ ५,८,२; ६०,१[o]; १०, ४७, २; मै ४,१४,८; ११[o]; पै २०, ३०,२[o]; –वसा ऋ १,९३, ७; तै २,३,१४,३; मै ४,१४, १८; –वान्[p] ऋ १, ३५,[१०;११८, ९]; ३, ५४,१२; ६ ४७,[१२; १०,१३१, ६], [१३ (७, ५८, ६); १०, (७०, ६) १३१, ७]; ६८,५; १०, ९२, ९; मा २०, ५१;५२; ३४, २६; का २२, ५,५;६; ३३, १,२०; तै १,७, १३, ४; ५; मै ४, १२, ५[r]; काठ ८,१६[r]; शौ ७, ९६-९७, १; २०,१२५,६,७.

स्व-विद्युत्–,स्व-वृत्ति–, स्व-वृत्–, स्व-वृष्टि– प्रमृ. स्व– द्र.

१स्वं(सु-अ)श्व[m]– >सौवश्व्य[q]– -श्व्यम् ऋ ६, ३३, १; –श्व्ये ऋ १, ६१,१५[r]; शौ २०, ३५, १५.

√स्वश्वय>स्वश्वयु– -युः ऋ ८, ४५,७.

†२स्व(सु-अ)श्व,श्वा[g]– -श्वः ऋ १, ८४,६; ११७,२; १२५, २;४, २,४;४,१०; २९,२; ४५,७,५, ३३,३[s]; ६,३३,१; तै १,२,१४, ४; मै ४,११,५; काठ ६,११; कौ २,३००; जै ३,२४,१६; पै २०, २८,९S; –श्वम् खि १, ८,१S; –श्वा ऋ ७,६८,१; ६९,३;१०, ७५,८; मै ४, १४,१०; –श्वाः ऋ ४,४,८; ४२,५; ५,५७, २; ७,५६,१; तै १, २, १४, ४; मै ४,११, ५; काठ ६,११; कौ १, ४३३; जै १,४२,७; –१श्वान्[t] मा १०, २२; का ११, ७, २;

मृनर–) । सु + वर्ण– >प्राम. सुवर्ण– > वावि. स्वर्ण– + भर–(माप.) > यस. । स्वर्ग-भर– > वावि. यनि. इति मतम् । [a]) नाप. (सूर्य- [तु. तुआ १,७,१]) ।
[b]) GO. [पक्षे] <स्वर्णृ– इति ।
[c]) GW. प्रमृ. व्याप. इति ? ।
[d]) तु. वें. सा. PW.; वैतु. GW. स्वर्णृ– >च१ इति ।
[e]) =स्वर्णर– । विप. (मरुत्-) । स्वर्-नृ– इति पपा. प्रमृ. । °स्वर्ग– + भृत्– (माप.) > यस. °स्वर्ण-भृत्– > यावि. °स्वर्णर्– इति मतम् । [f]) वैतु. PW. BRV [१,२०७] स्वर्णराः इति शोधुकौ (तु. ORN.) ।
[g]) तु. पृ ३४१२ f । [h]) विप. (दुन्दुभि-) ।
[i]) शोधः पृ ३११० h द्र. । [j]) तु. पृ ३४२७ h ।
[k]) विप. (इन्द्र-, वज्र- प्रमृ.) । <√स्वृ 'शब्दोपतापयोः' । वें. <स्वर– वा सु√ऋ वेत्यपि विमृश्यम् ।
[l]) स्वयं– >-यं. इति शोधः । [m]) प्रास. ।
[n]) °ताः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सिमा २९,११) ।
[o]) पाभे. पृ ३५१६ d द्र. ।
[p]) तु. स्व-तवस्– > -वान् (पा ७,१,८३) PW. GW. प्रमृ ; वैतु. पपा. स्क. वें. प्रमृ स्व-वत्– > यनि. इति ।
[q]) नाप. (युद्ध-, आजिधावन-, प्रतियोगिता-) । तेन निर्वृत्तार्थे वा कर्मणि वा तद्धितः प्र. ।
[r]) वैतु. वें. सा. व्याप. इति ।
[s]) सपा. स्वश्वः (तैब्रा २,७,१६,२ च) <> स्वश्वाः (माश ५,४,३,१४ च) इति पाभे. ।

-श्वासः ऋ ५,६५,३ ![b].
स्व(सु-अ)श्विय[b]- -यम् तै ३, ५, ५, ३;४,६,९,४‡[c].
†स्व(सु-अ)श्व्य[d]- -श्व्यम् ऋ १,४०, २;९३,[२;९,६५,१७][e]; १६२, २२[e]; १८०, ९; २, १, ५; ३,२६,[३; ८,१२, ३३], ५५, १८; ८, २६, २३; मा २५, ४५[e]; मै ४, १४, १८[e]; काठ ४६, ५[e]; कौ २,३८५[e]; जै ३, १७, ६[e]; पै १८, २०,१०§![f]; -श्व्या ऋ १०,११३,१०.
†स्व(सु-अप्सु >)प्सु[g]- -प्सून् ऋ १०,४२,५; शौ २०,८९,५.
स्वसर[h]- -†रम् ऋ ६, ६८, १०;८, ९९,१;कौ १,३०२;२,१६३; जै १,३१,१०;३,१५,११; शौ ७, ६०, १; पै २०, ६, ५; -रस्य ऋ ३, ६१,४; ५, ६२, २; खि ५, ७,४,१३; मै ४, १४, १०†; -राणि ऋ१.३,८;३४,७,२,१९, २;३४,५; ३,६०,६; -रे ऋ ९, ९४, २; कौ १, ४५८[i]; जै १, ४८,२[i]; शौ ७, २३,२[i]; -†रेषु ऋ २.२,[२; ८, ८८,१];३४,८; मा २६,११; कौ १, २३६; २, ३५; जै १, २५, ४; ३, ४, ६; शौ २०,९,१; ४९,४.
स्व-सिच्- स्व- द्र.
स्वसृ[j]- -सा ऋ १,१२३, ५; १२४, ८;१८०,२; १९१,६; २, ५,६; ३२,६; ८,१०१,१५; १०,१०, ११; खि ४,७, १; ७; ७[2], १; ६; मा ३४,१०†; का ३३, १, ४†; तै ३,१, ११, ३†; मै १, १०, २०¶; १२, ६†; काठ १३.१६[2];†;३६,१४¶; शौ ३, १०,३; ५,५, १; ७; ६, १००, ३; १३३, ४; ७, ४८, १†; १८,१,१२†; पै ५,१९,३; ३३, १०; ६,४, १; ६; ७, १०, ३; ८,१९,४; १५,५५,३; १९,१३, ६; २०, १०, १२†; ५४, १; -सारः ऋ १, ६२, १०; ७१, १;१६४,[३ (१०, ७१,३)]; १९१, १४; २, ५, ५; ३, २९, १३; ४, ६, ८; २२, ७; ७,६६,१५; ८,४९, ४; ९. १, ७;६५,१;७१,५; ८२, ३; ८६, ३६; ८९,४; ९१,[१ (९९,४)]; ९३, १; ९८, ६[k]; १०, १२०, ९[l]; खि १,६,४; तै ४, ३,११, २; मै २, १३, १०; काठ ३८, १३†; ३९,१०; †कौ १,५३८; ५४३; २, २५४; ६६७; ७६८; जै १,५५,६; १३; ३, २१,१९; ५५,८; ४,१९,१०; शौ ९,१४, ३†; पै ४,१४,४;१७, ६†; ६, १,९†[l];१६,६६, ३†; -०सारः ऋ ३,३३,९; -सारम् ऋ १,९२, ११; १०, ३, ३; १०, १२; १०८,९; १२७, ३; मै २, ७, १६; काठ ३९,३; कौ २,८९८†; जै ४,१३,११†; शौ १,२८, ४; ३,३०,३; १८,१, १४†; पै ५, १९,३; -सारा ऋ १,१७८, २; १८५, ५, ३, ५४, ७; -सारौ ऋ ३,५५,११; शौ ५, २,९‡[l]; २०, १०७, १०‡[l]; -सुः ऋ ४,५२, १; ६, ५५, ४; ५; ७, ७१,१, १०, १०२,४; †कौ १, ४५१;२,१००५; जै १,४७,५†; शौ १८, १,१४; १९, १२, १†; पै १९, १९, ११; -सृभिः ऋ ९,७२, ३; १०, ९८, ४; -सृः ऋ ६,६१,९;१०,५,५; तै ४,३, ११, २[m]; काठ ३९, १०[m]; -सृणाम् ऋ १,१२४,९; ३. १, ३; ११; -स्रा मा ३, ५७; का ३,८,१; तै १,८, ६, १; मै १, १०, ४; २०; काठ ९, ७; ३६,

[a]) तु पृ ३१८४ *q* ।
[b]) = स्वश्व्य- ।
[c]) सपा. स्वश्वियम् <> स्वश्व्यम् (आश्रौ १०, ८, ४ च) इति पाभे. ।
[d]) नाप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९)। उप. समूहार्थे यत् प्र. ।
[e]) सपा. तैब्रा २,८,७,९ स्वश्वियम् इति पाभे. ।
[f]) सोपः पृ ६१४ *b* द्र. ।
[g]) तु. पृ ३४१२ *l* ।
[h]) नाप. (अर्थः!) ।=अहन्- इति दा [५,४] <स्वर्-वासर- वा+ √सृ>सारि इति च, =स्वाश्रय- (गृह-, गोष्ठ- प्रभृ.) इति वें. सा. PW. प्रमृ. RNM. SEY (१०६), =(भोजनार्थं) प्रातर्गमन-, प्रातरशन-, प्रातः-सवन- इति GG. PG (३,१११-५) ।
[i]) पाभे. पृ ३२२३ *u* द्र. ।
[j]) नाप. [महोदरी-, (सादृश्यात्) अङ्गुलि- (तु. निघ [२,५])] । *स्वस्- (आत्मीय-, समान-)+ पृथ्- (उदर-, कुल-) >बस. *स्वस्-सृथ्- > बाधि. यनि. (वैतु. या [११,३२] प्रमृ. < सु+अ+सा-[<सद्-] वा स्व-+ √सद् वेति, अमा. < सु + √अस् इति?) ।
[k]) पाभे. पृ ३२०५ *b* द्र. ।
[l]) सपा. °सारः <> °सारौ इति पाभे. ।
[m]) पाभे. पृ ३५१६ *l* द्र. ।

१४; क ८, १०; शौ ५, २२, १२; पै १३, १, ११; –स्राम् ऋ १,६५,४[a]; –स्रे ऋ १,१२४, ८; –स्रोः ऋ १,११३,३; कौ २, ११०१†.

स्वसृ-त्वु- -त्वम् ऋ १०,१०८,१०.

स्वसृ-हन्- -हा पै १९,४६,१४.

¶स्वस्रीय[b]- -यः तै २,५,१,१; मै २,४,१; काठ १२,१०.

स्व-सृत्-, स्व-सेतु- स्व- द्र.

स्व(सु-अ)स्तकृ[c]- -कौ शौ १४, १, २२‡[d]; २,६४; पै १८,१३,३.

स्वस्ति[e]- -स्तये ऋ १,१,९; २२,१२; ३५,१; ८९,५; ९७,८; २,२,६; ३२,८; ३,१०,८; ३०,१८; ४,३१,[११; ६,५७,१], ३९,४; ५,१७,५; २८,२; ५०,५; ५१,१२[३]; १३[३]; ६४,६; ६,१५,१८, ५७,६; ७,३९,२; ८,१८,२०; ३१,११; ९,६४,३०; ७५,५; ९६,४; १०,३६,१२; ६३,३-१४; ६५,१०; ६६,१; १४; १२६,५; १७८,१,२; खि १,२,८; ९; मा ३,२४†; ११,६९; १९,४८; २१,६†; ७[f]; २५,१८†; †३३,१७; ४४; ३५,१३; का ३,३,१६†; १२,७,४; २१,३,१९; २३,१,६†; ७[f]; २७,११,५†; ३२,१,१७†; ४,१†; ३५,४,१२; तै १,२,३,१[g]; †५,६,२; ११,५; २,१,११,१†; ३,२,८,३; ४,१,९,२; मै १,२,३[g]; ५,३†; २,३,८; ७,७; ३,११,१०; †४,१०,१; १२,१;६; काठ २,३[२१];†; †७,१;८; ८,१७†; १६,७,१७,१८†; २३,११†; ३८,२; क १,१५; ५,१†; †कौ १.२०२; २६६‡[h]; ३३२; २,६; †जै १,२१,९; २८,४‡[h]; ३५,१; ३,१,८; शौ २,१३,३; ३५,३[i]; ४,३३,८†; ५,१,८[j]; ६,९९,३; ७,७,१; ९०,१†; ८,१,२; १६; १२,२,११; १७,१,१०; २५[i]; २६[i]; १८,४,३०; १९,२४,६; ३३,४; ४५,६-१०; पै २,३१,१; ६१,१; ८५,२; ४,२९,८; ५,३९,५†; ६,१२,६; ९,७,९; १२,९; १२,५,४; १५,४,६-१०; ६,३; २२,१०; १६,१,२;२,६; १७,३१,१; १८,३१,५; ३२,८; ९; १९,१३,३; १९,४; ५; २६,६; ३७,७; २०,१,९†; १०,१०†; ४६,७; –स्ति[k] ऋ १,८९,६[४]; ११६,६; ८; ११७,१५; १७४,[९; ६,२०,१२]; २,९,६; १५,५; ३३,३; ३८,९; ३,३१,२०; ५३,२०; ४,११,६; ५,४,११; १६,५; ४२,४[l]; १५; ५१,११[४]; १२; १३; १४[४]; १५; ६,४,८; २०,६; ४७,८; ११; ८,१६,११; ३१,११; ४८,[८; १०,५९,६]; ९,९७,३६; १०,७,१; १४,११; ३५,[३-१२]; ६३,१५[४]; खि २,४,२[२]; ५,१४,४; २२,५?[m]; मा ३,१८; ४,२०; ३३; ५,७; ३३; १७,६९; २०,५०†; २५,१९[४]†; का ३,३,१०, ४,६,५; १०,४; ५,२,६; १८,६,५; २२,५,४†; २७,११,६[४]†; तै १,२,१,१; ४,२; ११,१; ४,४१,१; ४६,१†; ५,५,४; ७,५; ६,१२,५†; २,३,४,२¶; ४,७,१[n]; ३,२,१,१[१]; ५,२; ४,३,१३,२[२]†; ६,१,५†; ५,२; ५,७,२,२; ६,१,७,८;२,२,५; ७,४,११,३¶; ५,१९,१[२]; २; मै १,२,१;४; ७[२]; ५,२[१]; ९; २,७,१२; १०,६; ३,६-७,२[२]; ४,९,९[२]; २७[४]†; १०,५†; १२,३†; काठ २,१;५; ७;८[२०]; ६,९[२]; ७,६[१]; ९[१]; १०,१२†; ११,१३[n]; १७,१८†; १८,४; २१,१३†; २२,१०; २३,८†; २४,

---

a) पा१ (तु. देवाम् [पृ १६०५ d])।

b) नाप.। अपत्यार्थे छ > ईयः प्र. (पा ४,१,१४३)।

c) विप. (दम्पति-)। बस.।

d) पाभे. पृ १२४१ c द्र.।

e) नाप. (सुख-, सुखकरस्थिति-)। <√ ॰स्वस् 'सुखे' (वैतु. या [३, २१] प्रमृ. < सु + अस्ति- इति?)।

f) पाभे. पृ ३०७१ o द्र.।

g) सपा. मा ४,१४ का ४, ५,६ काठ २,४ क १,१६ माश ३,२,२,२२ सुप्रबुध्नद् इति पाभे.।

h) सपा. ऋ ६. ४६, ९ काठ ९, १९ शौ २०,८३,१ स्वग्निमत् इति पाभे.।

i) सपा. पै १,८८,१ एनम् इति पाभे.।

j) सपा. पै ६,२,७ स्वग्नि इति पाभे.।

k) क्वचिद् वा. किवि.।

l) सपा. मा ८, १५ प्रमृ. माश ४,४,४,७ तैब्रा २,८, २,६ स्वस्त्या इति पाभे.।

m) इयस्या इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सस्थ. [शौ २०,१३६,९])।

n) सपा. माश्री ५,२,६,१९ स्वस्तये इति पाभे.।

o) सस्थ. शोधः पृ ३०५ i द्र.।

३[२]; ¶३३, २[२]; ३; ३५, १[४]†; ३८,१३; ४०,१३[a]; ४५. १५[३]; क १, १३; १७; २, २; ४, ८[२]; २८,४; ३५, ४; ३७, ४[१]; ४८, २¶; †कौ २, २११; १२२५[४]; †जै ३,१९,६; ४,५, ४; शौ १, ३०,२; ३१,४[१]; ४, १४, ५; ६, ४०,२; ४८,१-३;१०.३,१[a];२[a]; ७,२९,१; ५५, ४; ९१, १; ८, २,११; १०,६,३५; ११,२,३१; १२,१,३२; १३,२,५[b]; ६;१६, ४, ६; १८,२, १२; १९.८, ७; १५,४†; २०, ४६, २†; १२८, १५; १३६,१६[c]; पै १,२२,४[२]; २,३१,६[१]; ३,३५,४†; ३८,३; ५,४,११†; ६,२,७[d]; १५,२०, ३†; १६,४,१; ४५, ४; १७,४, २; १८,२०,१०; १९,४०, १४; ४४,४-६; २०,१०,५; २४, ७; ३०, ४; ४९, २; ३; ५८, २[१]; -स्ति: ऋ ३,३८, ९; १०, ५९, ७; ६३,१६; खि ५, १,५[२]; ३, ७[२]; तै ३,२,४,१[१]; मै ४, १३, १०[१]; काठ १३, १५; ¶२३, ८; ९[१]; शौ ७,२९,१[२]; पै १९,२२, १३; २९, ३†; २०, ३०, ४[२]; -†स्तिभिः ऋ १, १८९, [२; १०,५६,७]; ५, ५१, [१४; ७, १,२०; २५; ३,१०; ७,८;९,६; ११,५; १२,३; १३,३; १४, ३; १९, ११; २०-२१, १०; २२, ९,२३-२५, ६;२६-३०,५;३४, २५; ३५, १५; ३६,९; ३७,८; ३९, ७; ४०,६; ४१,७,४२,६;

४३, ५; ४५-४८, ४; ५१, ३; ५३,३; ५४,४; ५६, २५; ५७, ५; ५८, ६; ६०, १२; ६१, ७; ६२-६३, ६; ६४-६५, ५; ६७, १०; ६८, ९; ६९, ८; ७०, ७; ७१,६; ७२,५; ७३,५; ७५, ८; ७६, ७; ७७, ६; ७८-७९, ५; ८०, ३; ८४, ५; ८५, ५; ८६, ८; ८७-८८, ७; ९०-९१, ७; ९२, ५; ९३, ८; ९५, ६; ९७, १०; ९८-१००, ७; १०१,६; ९, ९०, ३; ६; १०, ६५-६६, १५; १२२, ८]; मा २०, ५४; २७, २८; ३४, ४०; का २२,५,८; २९,३, ९; तै १, १,१४,४; ५,११,२; २,२,१२, ५; ३,४,१०,१; मै ४, १०, १; १४, २; ७; १२; काठ ६, १०; ८, १६; कौ २, ६५६; ७५१; ९७७; जै ३,५४,६; ४,२३, ८; शौ ३,१६,७; १९,११,५; २०, १२,६; १७,१२; ३७,११; ८७, ७; पै २,६१, १६; ४, ३१, ५; १३,८,१५; -स्तिम् ऋ २, २९, ३; ४,५५,३; ६,२. [११; १४, ६ (१५, १५)]; २२, १०; ५६, ६; १०,९९,१२; खि २,६,१९; ७-८,५; ११,५; तै ३,१,९, ४; ३,८,३; ४,७,२; ६,१,५,२[१]¶; ¶मै ३,१,३; ७,३;६;८; ¶काठ २३, ८[४]; ९; क ३६, ५¶; शौ २०,३६, १०†; पै १५, ६, ७; २०,५८,१; -स्ती ऋ २,३८,१; -स्त्या खि ३,१०,५; ५,१३,५;

मा ८,१५‡[e]; १३,१९; १४,१२ १५, ६४; का ९,३, १‡[e]; १४, २,४,१५,४,२; १६,७,६; तै १, ४,४४,१‡[e]; ४,२,९, २; ३,६, १;४,३,३; मै १,३,३८‡[e]; २, ८,१४[१]; काठ ४,१२‡[e]; ¶२३, ८; ९[१]; ३९,२;३; ४०, ३[१]; ५; क ३.१०‡[e]; शौ ७,१०२,२‡[e]; पै २०, ३३, १०‡[e]; -स्त्यै मै ३,७,१¶.

स्वस्ति-गव्यूति[f]- -तिः मा ११, १५; का १२,२,४; तै ४, १,२, २; मै २, ७,२; ३, १, ३; काठ १६,१; क २९,८.

†स्वस्ति-गा[g]- -गाम्[h] ऋ ६, ५१, [१६; ८,६९,१६], मा ४, २९; का ४, ९, ६; तै १, २, ९, १; मै १, २,५; काठ २, ६; क १, ११; शौ २०, ९२, १३.

स्वस्ति-तम- -मम् पै १६,७०,२.

†स्वस्ति-दा- -दाः ऋ १०, १७, ५; ११६, २; १५२, २; मै ४, १४,१६; शौ १,२१,१; ७,१०, २,८,५,२२; पै २, ८८, ४.

†स्वस्ति मत्- -मत् ऋ६,४६,९[i],९, ८४,१; काठ ९,१९[i]; शौ २०, ८३,१[i]; -मतः ऋ १, ९०, ५.

स्वस्तिमती- -त्या काठ ७, ८.

स्वस्ति-वाद्- -वादम् ऋ १०, १०१,७.

स्वस्ति-वाहन- -नम्[h] शौ १४, २,८; पै २,३१,३;१८,७,९.

स्वस्त्य(ि स्ति)यन[j]- -नम् खि २, ४,१; काठ २२, १०¶; क ३५,

*) स्वस्ति > यनि. मा १८,५१ का २०,४,२ तै ५, ७,७,१ माश ९,५,१,४६ माधी २,५, ५, २१ यो भुव इति पाभे. । [b]) पाभे. पृ ३३९८ c द्र. । [c]) स्वस्ता (पृ. ३ैता. मात.) इति पाठः ? यनि. शोधः (पृ. ष्टश.) ।

[d]) पाभे. पृ ३५३४ j द्र.। [e]) पाभे. पृ ३५३४ l द्र.। [f]) वि. । बस. । [g]) वि. (स्वस्ति-) । उस. । [h]) पाभे. पृ ३३९० g द्र.। [i]) पाभे. पृ ३५३४ h द्र.। [j]) नाप., वि. । उप. आर्द्र वाले य प्र. ।

४¶; शौ १९,९,१२.
स्वस्त्ययनी[a]- -नीः खि ३, १०,१; ६; कौ २,६५०; ६५२.
?स्वस्त्ययनिन्[b]- -नी तै १, २, ९, १; ६, १, ११, ५.
स्व(स्त्य>)स्त्या- -स्त्याम् पै १४, ३,२.
स्वस्ति-गव्यूति- प्रमृ. स्वस्ति- द्र.
?स्वस्नित- -तम् शौ १९, ८,३[c].
?स्वस्तेन पै २,३१,६.
स्वस्त्ययन- स्वस्ति- द्र.
?स्वस्त्यां शौ २०,१२८,१०[d]; ११[e].
स्वस्तीय- स्वस्- द्र.
स्व-होतृ- स्व- द्र.
?स्वा खि १,७,३.
स्वा(सु-आ√अ)ञ्च् > स्वा(स्वा-अ)क- -कम्[f] शौ ७,२१,१[f].
स्वा(सु-आ)ग्रयण[g]- -णः[h] मा ७, २०; का ७,८,२; तै १, ४,१०, १[२];११,१.
स्वा(सु-आ)ग्रायण[g]- -णः[h] मै १, ३,१३.
स्वांकृत- स्व- द्र.
स्वा(सु-आ)तत[g]- -तः ऋ ९, ७४,२; -तम् ऋ ८,७७,६.
स्वाति, ती[i]- -तिः[j] शौ १९, ७, ३; -ती तै ४,४,१०,२.
स्वात्त-, स्वादन- √स्वद् द्र.
¶स्वा(सु-आ)दा(न>)ना[k]- -ने मै ४,१,१४.
?स्वादावनाद्य पै १,३६,१-३.
स्वा(सु-आ)दित्य[g]- -त्यम् खि ५,७, ४,१३.
स्वादिष्ठ-, स्वादीयस्-, स्वादु-, १स्वाद्मन्-, २,३स्वाद्मन्-, स्वाद्वन्-, स्वाद्वी- √स्वद् द्र.
स्वाधिचरण-,स्वाधिष्ठान- स्व- द्र.
?स्वाधी[l]- -धियम् तै १, ३, १४, ६[‡][m]; -धीः ऋ १,६७,१;७०, २;४,३,४; ५,८२,८; १०,४५, १; मा १२, १८; का १३, २, १; तै १,३,१४,५;४,२,२,१; मै २,७,९; काठ १६,९; -धीभिः ऋ ५,१४,६; ६, ३२,२; -ध्यः ऋ १, १६, ९; ७२, ८; १५१, १[n]; २,२८,२; ३,८,४[o];६,१६, [७; ८,१९, १७; ४३,३०]; ७, २,५; ८, ४८, १; ९, ३१, १; ६५,४; ८६, २४; १०१, १०; १०,६१,७;७८,१; मै ४, १३, १[o]; काठ १५, १२[o]; कौ १, ५४८; २, ४५१; जै १,५६,६; ३,३४,९; -ध्यम् ऋ १, ७१, ८[m]; मा ३३, ११; का ३२,१, ११; मै ४,१४,१५.
स्वान्[p]- ॰स्वान्[q] काठ २,६; २४,६.
१स्वान- √सु(अभिषवे) द्र.
२स्वान- √स्वन् द्र.
३स्वान[p]- -॒न[q] मा ४,२७; का ४, ९,४; तै १,२,७,१; ६,१, १०, ४, क १,१९; ३७,७.
स्वानिन्- √स्वन् द्र.
?स्वानुमति- -॒ते खि ३,१५,३[r].

---

[a]) विप. (पावमानी- [ऋच्-])।
[b]) विप. (सोम-)। तत्कर्त्रर्थे इनिप् प्र. उसं. (तु. [अर्थन] भा. प्रमृ.)। यद्वा *स्वस्त्ययन-कृति- (बस.) >वावि. *॰न-कृन्-> *॰न-किन्- > *॰न-इन्- > *॰नेन्->[प्र१] -नी इति।
[c]) सा. स्वस्नि, तन् इति, RW. स्व(सु-अ)न्नमित- > -तम् इति।
[d]) अनस्थ्यं: (अनस्थिक-, अपुष्ट-) इति शोधः (तु. सपा. शांश्री १२, २१, ५ ?अनस्त्या इति पाभे. [तत्रापि अनस्थिका>अनस्थ्या >यनि. इति शोधः])। शिष्टं पृ २४६९ p द्र.।
[e]) स्वस्थ्यं: (स्वस्थिक-, सुपुष्ट-) इति शोधः।
[f]) वा. किवि. द्र.। [g]) प्राग.।
[h]) सपा. ॰ग्रयणः (माश ४, २, २,९ बौश्रौ ७, ७ : ६ च) <> ॰ग्रायणः (माश्री २,३,५,९ च) इति पाभे.।
[i]) नाप. (नक्षत्र-)। पपा. नावग्रहः। <सु√अन् इति भवा.!।
[j]) ॰ति [तु. पपा.] इति सा., ॰ती इति च पाठः? यनि. शोधः (तु. पृ २६६१ c)।
[k]) विप.। गस. तत्वर्थे युच् प्र.।
[l]) विप. (अग्नि-, होतृ- प्रमृ.)। बस. उप. < आ√ध्यै इति प्रायोवादः?। तै. पपा. स्व-धी- [<√ध्यै] इति। *स्वर्- (दीप्ति-, स्तुति-)+(√धा>) धी- > उस. *स्वर्-धी-> वावि. यनि. इति मतम्।
[m]) सपा. ॰धियम् (तैब्रा ३, ५ च) <> ॰ध्यम् इति पाभे.।
[n]) सपा. तैब्रा २,८,७,६ ॰धियः इति पाभे.।
[o]) =सपा. ऐब्रा २,२ पागृ २,२,९। तैब्रा ३, ६, १,२ भागृ १,८ : ८ ॰धियः इति पाभे.।
[p]) व्यप. (सोमक्रयण- [देव-])।
[q]) पाभे. पृ ३४२८ y द्र.।
[r]) सपा. आपगृ १, २, ३ प्रमृ. सरस्वते इति, गोगृ १,३,२ द्रागृ १, २, १८ सरस्वति इति च पाभे.। स्व(सु-अ)नु॰ इति शोधः!।

स्वा(सु-आ)पि[a]- -पये मा ९, २०; का १०, ४, १; -†पिभिः ऋ ८,५३,५; खि ३,५,५; कौ १, २८२; जै १, २९, १०; -०पी ऋ ४,४१,७; -†०पे ऋ ८,५३, ५; खि ३,५, ५; कौ १, २८२; जै १,२९,१०.

†स्वा(सु-आ)भू[b]- -भुवः ऋ १,१५१, २; ४,५०,१०; ७,३०,४; १०, २१,२; शौ २०,१३,१; -भुवम् ऋ ५,६,३,९,१२,१; काठ ३९, १३; कौ २,५५३;१०८८; जै ३, ४३,९; -भुवा ऋ१०,१२२,३.

स्वा(सु-आ)यस[c]- -सम् ऋ १०, ५३,९; -सः खि ४,५,३३[d]; शौ १०,१,२०; पै १६,३६,१०.

स्वा(सु-२आ)यु[e]- -युः[f] मा २७, ५; का २९,१,५; तै ४,१,७,२.

स्वायुज्[g]- -युजः ऋ १, ९२, २; कौ २,११०६†.

†स्वा(सु-आ)युध[h]- -०ध ऋ ९,४,७; ६५, ५; कौ २, ११३६; ४०३; जै ३,१३,१०; ३१, २३; -धः ऋ ९, ८६, १२; ८७, २; ९६, १६; १०८, १५; ११०, १२; कौ २,२८; ३८३; जै ३,३, ५; ३१, ३; -धम् ऋ ६,१७,१३; ९,१५,८; १०, ४७, २; मै ४, १४, ८; कौ २, ६२३; जै ३, ५१, १; -धस्य ऋ ९, ३१, ६; -धाः ऋ ५, ५७,२; -§धाय मा १६,३६; का १७,५,५; तै ४,५,७, १; मै २, ९, ७; काठ १७, १४; क २७, ४; -धासः ऋ ५,८७,[५; ७,५६,११].

स्वा(सु-आ)युत्[i]- -युधा मा ४, २८; का २,७,५; ४, ९, ५; तै १,२,८,१; ६,१, ११,१; मै १, २,६; काठ २, ६; क १,१९.

१,२स्वार- √स्वृ द्र.

स्वाराज्ञी-, १,२स्वाराज्य-, स्वा-रुध्-,स्वा-रुह्-,स्वार्धत्- स्व- द्र.

?स्वावः पै १६,४७,१०.

स्वा-वसु- स्व- द्र.

स्वावृज्[j]- -वृक् ऋ १०, ९२, ३; शौ १८,१,३२†.

स्वा(सु-आ)वृत्[k]- -वृती मै १, १, १३.

स्वा(सु-आ)वेश.श्य[h]- -शः ऋ ७, ५४,१; ९७, ७; मा ६, २; का ६,१,२; तै १,३,६, १; ३, ४, १०, १†; मै १, २, १४; ५, १३†; ४,१४,४†; काठ ३, ३; १७,१८†; २६,५; क २, १०; ४१,३; पै ७,६, १०†; -शया[l] मै २, ८, १; काठ १७, १; क २५, १०; -श्या ऋ १०, ६३, १६; मा १४, ३[l]; का १५, १, ३[l]; -शाः मै ४,२,१०[m]; पै २, १३,५[m].

स्वा(सु-आ)शित[n]- -तः ऋ १०, २८,१.

स्वा(सु-आ)शिस्[h]- -शिषम् ऋ १०, ४४,५; शौ २०, ९४,५.

स्वा(सु-आ)शु[o]- -शवः शौ १९,५०, २; पै १४, ४, १२.

स्वा(सु-आ)स[p]- स्वासः ऋ १०, ३, ४; स्वासम् ऋ ४, ६,८.

*स्वा(सु-आ)स[q]- > स्वास-स्थ, स्था[r]- -स्थम् खि ५,७,१,५; मा २,५;२८,२१; का २,१,७;३०, २,१०; तै १, १, ११,१; मै १,

---

[a]) नाप. (शोभन-बन्धु-)। प्रास. निरदकादिस्वरः (तु. वै. प्रमृ.; वैतु. GW. विप. ?)।

[b]) विप. (इन्दु- प्रमृ.)। उस.।

[c]) विप.। बस. उप. १आयस- वा २आयस- वा।

[d]) °सा इति पाठः? यनि. शोधः (तु. खिमा २९,१४)।

[e]) तु. पृ ३४१२ *f*। [f]) पामे. पृ ३५१२ *a* द.।

[g]) विप. (दीप्तियुक्ता-[गो-=रश्मि-])। *स्वर्- (दीप्ति-) + युज्- > उस. स्वर्-युज्- > वावि. यनि. (वैतु. सु-आ° इति पपा.अनु अन्ये बस. उप. भाप., वै. HM [२,१९३] < स्व-युज् इति ?)। सस्थ. मयुक्षत < √युज् "ज्वलने" इति। [h]) विप.। बस.। [i]) प्रास.। निरदकादिस्वरः।

[j]) विप. (ऋग्म-)। पपा. नावग्रहः। = स्वायत्तसंपद्- इति कृत्वा स्व- + आवृज्- [भाप.] > बस. इति सा.?, इति OBN. GRV. PW. GW. W. प्रमृ. सु-आ° इति, Garbe [KZ २३, ४७५] स्वावृज्- इति। *= सुदीप्तितेजोयुक्- इति कृत्वा *स्वर्- + (√वृज् [*=√मृज्] 'ज्वलने' > भावे) *वृज्- > बस. *स्वर्वृज्- > वावि. यनि. इति मतम्।

[k]) विप.। गस.।

[l]) सपा. स्वावेश्या <> स्वावेशा (मास ८, २, १, ६ च) <> स्वासस्था <> तैआ ३,७,७,९ आपश्रौ १०, २,८ स्वासस्थ- इति पामे.।

[m]) सपा. शौ ३,१४,३ अनमीवाः इति पामे.।

[n]) गस. उप. < √अश् 'भोजने'।

[o]) विप. (अनडुह्-)। प्रास.।

[p]) विप. (अग्नि-)। बस. उप. आस- (मुख-)।

[q]) भाप., नाप.। प्रास. उप. < √आस्।

[r]) विप.। उस. उप. < √स्था।

१, १२; ४, १, १३; १३, २; काठ १, ११; १५, १३; क १, ११; –स्था तै ४, ३, ४, १[a]; –स्थाम् मा २,२; का २, १,२, –स्थे ऋ १०, १३, २; शौ १८, ३,३९|[b].

स्वा(सु-आ)सद्[c]– -सत् शौ १६,४,२.

स्वास-स्थ– स्वास– द्र.

स्वाहा[d]– -हा ऋ १, १३,१२;१४२, १२; २, ३६, १[e], ३, ४, [११ (५, ११, २), ७, २, ११; १०, (१५,१०) ७०, ११]; ३२,१५; ३५,१; ५०,१; ५,५, ११^{३}; ७, ३,७; ५९,६; ८,८,५; ३४,१०; ६३,५; १०, २,२; १४,३[e]; खि ५,७,१, १२^{६}; ७,१, २^{२}; ४,१; मा २, २^{३}; ९-११; १८; २०^{३}; २१; २२; २९^{२}; ३, ९^{५}; १०^{२}; ४५; ५०; ५७; ४,६^{५}; ७^{५}; ८; ११; १८; २२; ५,४; ८^{२};१२^{५}; १४-१६; ३५^{२}; ३७-३९; ४१; ६, ११^{२}; १६; १९^{२}; २१^{११}; २६; २७; २९, ७, २^{२}; ३; ६; १५^{२}; २६; ४१-४४; ८, १०; १५; १७-२१, २२^{२}; २४, २५; २९; ३०; ३७; ४९; ५१^{२}; ६१-६३; ९,१;१४; १५;२०^{१२}; २३-२९; ३५^{६}; ३६^{५}; ३८; १०, २^{२};३^{५};४^{६}; ५^{१२};६; २०^{२};२३^{४}; २९; ११,८;६६^{४},६७; १२,४३; ७४; १७,७१; ७९; १८,२८^{११}; २९; ३८^{२}–४३^{२}; ४४; ४५^{३}; ५०^{५}; २०,१२; २३; ४६; ६६; २१, २२;४०^{१०}; २२,६^{१०}; ७^{१४}; ८^{२५}; १९; २०^{११}; २१; २३^{७}; २४^{१२}; २५^{११}; २६^{१८}; २७^{१०}; २८^{३३}; २९^{१२}; ३०^{१४}; ३१^{१३}; ३२^{११}; ३३^{११}, ३४^{६}; २३, २;४; १८^{३};२५,१^{२};९; २७,२२; २८, ११^{६}, ३२, १३-१६; ३५, १७; २०;२२; ३७, १३; १५; २१^{२}; ३८, ४^{३};६; ७^{६}; ८^{५}; ९^{३}; ११; १५^{६}; १६^{४}; १८^{३}; ३९, १^{७}-३^{७}; ४;७; १०^{१८}; ११^{६}; १२^{८};१३^{७}; का २, १,३^{३}; २,५; ७,८; ४,६; ५,१;२^{२}; ३-५; ७,१^{२}; ३,२,१-४;५^{२}; ५-६, २;८,१; ४, २,४^{४}, ३,१^{५}; २; ५,३; ६-७,२; ५, १, ४; २,८^{३}; ४, २^{२}; ३^{३};५, २;३; ९,१^{२}; ३; ४; ६; १०,१; ६,२, ८^{२};३,७^{२}; ४,३; ४; ५, १^{११};२; ७, ३; ५; ७, ७,१, २^{२}; ३,२, २^{३};६, ४^{२};७, ५^{२}; ११,१; ८,६, ३; ११,२; २२,३; ९, २, ४;३, ७;८^{२}; ४-५, २;३;६, ३^{२}; १०, ४,१^{१२}; ११, १, १^{६};२^{४}; ४^{२};२, २^{२};३^{१४};४,१^{६}; २^{७};६, ६;७,३^{४}; ८,६; १२,१, ८;७, १^{६}; २;१८; १९; १३, ३, १४; १५; ५,१३; १८,६, ७,१५; १९, ९, १^{११},४; २०, २, १^{२}-६^{२}; ७; ८^{३}; १३^{५}; २१,७, १३; २२, १,८; ४,११, ६,१२; २३, २, ११;४,१२^{१२}; २४,२, १^{१०}; ३, १^{८}–६^{८}; ६,२; ७,१^{६}; २^{६}; ३^{६}; ४; ९,१^{७}; १०, ११, १^{१२}; १२, १^{१८}; १३,१^{१०}; १४, १^{६}; २^{८}; १५,१^{६}; १६,१^{११}; १७,१^{८};२^{८}; १८–१९, १^{११};२०, १^{१६};२^{६}; २५, १–२, २;५,१^{३}; २७,१, २^{२}; ९, १; २९, २,१२; ३०,१,११^{६}; ३५,३, १०–१२; ४,१५; १९; २१; ३७,२,३; ३, २;७^{२}; ३८,१,४^{३};६; २,१^{६};२^{५}; ३^{६}; ५;३, १^{६}; २^{४};५,१^{३}; ३९, १,१^{१४}; २,१^{७};२; ५,१; ८,१^{१८}; ९, १^{८}; २^{६}; ३^{६}; तै १, १, ३, १; ८, १^{३१}; ११, १^{३}; १२, १; १३, ३^{३}; २, २, १^{६}; ३^{४}; ३-५, १; ११, २^{२}; १२, २^{२}; ३^{३}; ३, ४,१^{२}; ९,२; १०, १; २^{२}; ११, १^{११}; १३,२; ४,१, २; २-३, १; २७-२८,१; ३५, १^{१२}; ४४,३^{३}; ५,१०,४;८,१, १^{१८};३,१;७,२^{३}; ११,१; १२, १; १३, ३^{२४}; १५, २^{४}; १६,२^{३}; २,३,९,१;२;१०, १^{३}; २;४,५,२^{३};७,१^{४}; २^{४};१२, १; ५,२,१^{२}; ६,६,३^{२}; ४; १२, ५†; ३,१,४,४^{२}; ५,२^{२}; ७, १; १०,१; २,८,१[f];३,३,२;१०,२; ४,२,१^{४}; ७,१^{२}; ३^{२}; ८,४^{२}; ४, १,८, ३; ९,१[g]; २,५, २[h]; ६, ५,३; ७,१२,३^{३}; ५, ४, ७, २; ६,४,१;७,५,२^{५},२०,१^{१}; ६,१,

---

a) पाभे. पृ ३५३७ l द्र. ।

b) स्वाम° इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. नापृ ऋ. स्थलम्) ।

c) त्रिप । गस. ।

d) भाप., नाप. (*बलिकृत्कर्मन्-) । पपा. नावग्रहः । <सु√आह् वा स्व√आह् वा सु+आ√हु वेति या (८,२०) प्रमृ., सु-आ√ह्वे इति थशी. प्रमृ., √स्वाद् इति (पक्षे) अमा. । √*स्वर् (*= √स्वद्) 'आस्वादने' (तु. √गॄ [निगरणे], पार. √खुर, Eng. Swallow)> *स्वर्– (भोजन-) + धा- > यस. *स्वर्-धा– > वाति. यनि. इति मतम् (तु. स्वधा–) ।

e) अत्र स्थलेषु तृ१ ।

f) = सपा. आपश्रौ १, २५, १५ माश्रौ १, २,४,३ । मा १,२३^{२} का १,८,४ माश २,२,३,५ त्वा इति पाभे. ।

g) पाभे. पृ ३५१२ o द्र. ।

h) पाभे. पृ १५८० e द्र. ।

२,२[३];४,२[४]; ८, २; २, ८, १[२]; २[२]; ३; ३,९,६; ४, १,१; २[४]; ३[४]; ४[२]; ५,५; ७,१, १२, १[९]; १३, १[११]; १४, १[११]; १५, १[२१]; १६, १[११]; १७, १[२१]; १८, २[४]; १९,१[२५];२[२५];३[११];२०, १[१]; २, ११,१[३०]; १२, १[२०]; १३, १[११]; १४,१[१९]; १५,१[८]; १६,१[७];१७, १[११]; १८, १[६]; १९, १[१२]; २०, १[१९]; ३, १२, १[९]; १५, १[२५]; १६,१[२०]; २[२८]; १७,१[२६]; १८, १[२३]; १९, १[११]; २०, १[२३]; ४, १३, १[२०]; १४, १[११]; १६, १[१]; १७,२[४];२१,१[१४];२२,१[१९];५,५, १; ११, १[२४]; २[२६]; १२, १[२५]; २[२६]; १६-१७,१; मै १, १, ३; ५; ११; १३[३]; २,२[१२]; ३; ४[२]; ५; ७[२]; ८[५]; १३[३]; १४[२]; १६; १७; १८[११]; ३,१[३]; ४[२]; ५;३५; ३८[२]; ३९;४, ३[३]; १४; ६,२[१]; ७; १०[२]; ७,१[३]; ५[२]; ८,१[२];५[१]; ६[२];७[२];९; ९,१; ३; १०,२; ४; २०;११,३[७]; ८[२]; १०[११]; २, ३, १[४]; २[४]; ३[४]; ४[५];४, ३; ७[८]; ६, १; ३[११]; ७; ८[२]; ११[१२]; १२[४]; १३[३]; ७,७[७];१२;१२, २[२]; ३[४]; ६; ३,२,४; ४, २[१]; ३[२]; ४; ६, ४[५]; ८[३]; ७, ५; ६; ८, ५[५]; ६[३]; ९,४; १०,१[३];७[११]; ११,२[१०];३; ८; १०; ११; १२, २[१०]; ३[५०]; ५[२१]; ७[१३]; ८[१०]; ९[१०]; १०[१२]; ११[१६]; १२[११]; १३[११]; १४[१२]; १५[७]; २०[१]; १५,२[२]; ८; ४,१, १४; २, १[१]; ११[४]; ३, १; ४; ४, २[१]; ६[४]; ७[१]; ५, ५; ६, ६[१];

७,३[३];८,७; ९; ९,४;६,७[२];८[४]; ९[११]; १०[३]; ११; १२[४]; २३[४]; २५[४]; १०, ३[५]; १३, ५[६]; १४, १६†; काठ १,३; ४;८[३a];१२[५]; २, २[६]; ३[४]; ४; ५[२]; ८[३]; ९[५]; ३, १[८]; २; ३; ६[३]; ७[२]; ८[१२]; ९[२]; ४, १[२]; ४; १२[४]; १३; ५, ४[७]; ६,१¶; ७; ८[७b]; ७, १४[३]; ८,१४[३]; ९, ३[३]; ४; ५; ७; ८[५]; ११¶; ११,७[५]; ९[८]; ११; १२, २[१]; ६[२]; १३, ५[२]¶; ११[७]; १२[७]; १५; १४, १[१३]; ८[२]; १५ ९[२]; २[११]; ३[१३]; ६[७]; ७[१२]; ८[५]; १३[६]; १६,७[७]; १७, १९[४], १८, ४; १२; १४[१६];१७, २०,१५[१२]; २२,५; २३,२[९]; ५; २४,३; ४; २५,६[४]; ७[६]; २६, ६; २७, १[२]; २; २९, ५; ३०, ६; ३१, २; ११; ३२, ४[१]; ३४, ४[२]; १९; ३५,४[२]; ५‡[c]; ७[१]; ८[७]; १०[१४]; १३;१६;३६,१४;३७,१३;१४; १५[७]; १६[७]; ३८,४-६; ८; १०; ३९,२[५]; ३; ४०,३; १३[५];४१, २; ३[९]; ४[१२]; ५[१०]; ६[२०]; ७[१०]; ८[२३]; १०[८३]; ११[१]; ४२, १[२८], २[२७]; ३[२३]; ५[२५]; ६[२०]; ७[११]; ८[६]; ९[६]; १०[२०]; ४३, २[८]; ५[२४]; ६[४९]; ७[२५]; ८[२३];९[१२]; १०[२१],४४, २[२०]; ३[११]; ५[१]; ६[४]; १०[१४]; ४५ १[२०]; २[४२]; ३[५१]; ६[१४]; ७[१]; ८[१]; ११-१३; ५२, १[१]; ५३, १०[१]; क १,३; ४; ८[१०]; १२[६]; १४[१०]; १६[६]; १७; १८; २,२; ३[७]; ८[८]; ९; १०; १३[१]; १४[४]; १५[१२]; १६; ३,१[४];३;१०[४];११; १२¶;

४,६; ७[७]; ६,३[१]; ८,२[३]; ६[३]; ७; ८; १०; ११[५]; २८, ४; २९, १; ३[१२]; ५; ३५, ८[६]; ३६, २; ३७, ४; ५; ३९, ४[५]; ५[३]; ४१, ४; ४२,१[२]; २; ४५, ६; ४७, ११; ४८,५[२]; ६‡[c]; ८[१३]; ९[७]; १२[२]; १३; १४; शौ २, १६, १-५; १७, १-७; १८, १-५; ३, २६, १-६, ४,३८,७; ३९, २; ४; ६; ८, ५, ६, ५-७; १०; ९, १-६; २१, १२; २४, १-१७; २६, १-१२;२७,१२; ६, १०, १-३; ४८, १-३; ८३, ४; ८४, २; ७, ८७,२; १०२,५;६; ८[५]; १०३, १; ८,१, १४; ८, २४[२]; ९, ३, २५-३१; १४,२, ५२; १९, ४, १; १७, १-१०; २२, १-२०; २३,१-२९; ४२, २; ४३,१-८; ४५,६-१०; ५२, ५; †२०, ८, ३; पै १, ३०, ५; ३५, १[४]; २, २९, १-६; ४३-४६, १-५; ४९-५१, १-५; ५३-५४,१-६; ५६, १-५; ८२,१५; ८३,१-३;८४, १-११; ३ ११,१-६; १६, १-३; ३१, १-८; ५, ५, १-९; ३५, १-११; ६, ११, ७-१४; १३, ४-१२; ७, १६, १-१०; २०, १-१०, ९, १, १२; २, १-४; ६-१२; १५.४, ६-१०; ७, १-१०; ८, १-९; ९,१-४; ६; १६, २,४; ३१-५; ४१, ५-११; १८, १२,१; १९,५,१०[२]; १२; १६, १९; २७, ५-७; २९, १२; ४८, ९; १९; ४९,१५[१]; २०,२३,५; ३२,३; ३४,२;५;६;७[३]; ८[१४];९;

---

a) पाभे. पृ ३५३८ f द्र. । b) एकतरत्र स्वाहा कुर्यात् इति पाठस्त्रुटितः (द्र. क ४,७)। c) सपा. स्वाहा <> स्वाहाकृतम् (ऐमा २,१२ तैत्रा ३ ६,३,४ आपश्रौ १४, ३०,५ बौश्रौ ४,७ : १६ हिश्रौ १५,७,२१ मा ८,२१ च) इति पाभे. । d) पाभे. पृ २७०३ i द्र. ।

४४,१²; २;४²; ४५, १²; ४९, ६;५०,३.

स्वाहा√कृ> ¶स्वाहा-कार- -रः मै १,८,१; ३,६,५; काठ ६,८; २३,२; क ४,७; ३५,८; -रम् तै २,६,१, १-३; शौ १५, १४, १५$; -रस्य मै १, ८, १; -रेण तै २,६,१, ६³, मै ३, ६, ५; ७,६; काठ २३, ३; २४,३; ४;२७,१; २; क ३५, ८; ३७, ४;५;४२,१; २; शौ १५, १४, १६$; -रैः मै १, ९, २$ª;

स्वाहा-कृत,ता- -तः मा २२, ३; का २४,१, ३; तै ३,१,१०, २; ७,१,११,१; मै ३,१२, १; काठ ४,१४; १८,१८; ३५, ८; ४१, २; क २९, ६; शौ ७, ७७,३; पै २०, १२, १; -तम् ऋ २,३,११; १०,११०, ११ᵇ; †मा १७, ८८; २९, ३६ᵇ; का २,३,६; १९, १, २†; ३१, ४, १२†ᵇ; तै ३,१, ४,४†ᵇ; १०, ११†; २¹; मै ३,११,१, ४, १३, ५†ᵇ; काठ १६,२०†ᵇ; ३५,८, शौ ५,१२,११†ᵇ; -तस्य ऋ १, ११०,१; ८,३५,२४; मा ३८, १०; का ३८,२,४; मै ४,९,९; -ताः मा ४,१३; १०, २९; का ४,५,५; ११,८,६; तै २, ६,१, १¶; ३,५,६,३; -तानि ऋ १, १४२, १३; -ते मा ६, १६; का ६,३,७; -तेन मा २९,११; का ३१,१,११; तै ५,१,११,४; ३,१६,२; काठ ४६, २.

स्वाहा-कृति, ती- -तिम् ऋ ९, ५, ११; -तीः मा २८, ३४; का ३०,३,११; -तीनाम् खि ५, ७, १, १२; मा २८, ११; का ३०,१,११; मै ४,१३, ५; काठ १५,१३; -तीभ्यः तै ६,३, ९, ४ᶜ; -तीषु ऋ १,१८८,११.

स्वाहा-कृत्य तै १, ३,७,२ᵈ.

स्वाह्यᵉ- -ह्येभ्यः शौ ९, ३, २५-३१; पै १६,४१,५ ११.

†स्वा(सु-आ)हुत- -०त ऋ ७, १६, ७; मा ३३, १४; का ३२, १, १४; कौ १,३८; जै १, ४, ४; -तः ऋ १,४४,६; ३, २७, ५; ७, १६, २; ८, २९, ६; १०, ११८, १; मा १५, ३३; ३४²; का १६, ५,१५; १६²; तै ४,४, ४,४; मै ४, १०, १, काठ ४०, १४, कौ २, १००; जै ३, १०, २; -तम् ऋ १,४४,४; ७,१२, १; मै २,१३,५; काठ ३९,१३; कौ २,६५४; जै ३,५४, ४

स्वि(सु-इ)तᶠ- -तेᵍ मा ५,५; शौ ६, ५५,२, पै १९,९,३.

√स्विद् > सिष्विदान- -नः ऋ ४, २,६; ५,४२,१०; -नाः ऋ ७, १०३,८.

स्विन्न- -न्नः मा २०, २०; का २२,१,५; मै ३, ११, १०; काठ ३८,५; शौ ६,*११५,३.

स्वेदʰ- -दः काठ ३४, १२¶; -दम् ऋ ५,७, ५; ५८,७; १०, १०६,१०; तै ७, २, १०, ४¶; मै ४, २, १२¶; काठ ३४, ११¶; -दस्य ऋ १,८६, ८; कौ २, ९४४†; -दाः ऋ १०, १३४,५.

√स्वेदय > स्वेदयु- -युः मै ४, १२,२.

स्वेदा(द-अ)ञ्जिⁱ- -ञ्जिभिः ऋ १०,६७, ६; मै ४,१४,५†; शौ २०,९१,६.

स्वेदन- -नः पै १,४५,३.

स्वेदुʲ- > स्वेदु-हव्यᵏ- -व्यैः ऋ १, १२१,६ˡ; १७३,२.

स्विद्ᵐ ऋ १,१५०, १; १६१, १०; १२;१६४,४; ६; १७²;१६८,६; १८२,७, ४,१७, १२; १८, ७; ३५,४;५१, ६; ६,९,२;६; १८, ३¹,२१,४;३५, २; ३; ८, २१, [११; १०२,३],५८,१;६४,८²; ९; ७५,७;१००,१०; १०,१३, ५; [३१,७; ८१,४], ३४, १०; ४०,२; १४; ६७, १; ८१, २¹; ८२,५; ८६,२०; ८८,१८;८९, १४;१११,८; ११४, ९; १२९,

ª) पाभे. पृ ३५१७ *d* द्र. ।
ᵇ) पाभे. पृ ३५३९ *c* द्र. ।
ᶜ) सपा. बौश्रौ ४,७ : ८ प्रमृ. °ति° इति पाभे. ।
ᵈ) पाभे. पृ १७७२ *k* द्र. ।
ᵉ) विप. (देव-) । स्वार्थीयः यत् प्र. ।
ᶠ) सुवित- इत्यनेन गतार्थता द्र. ।
ᵍ) पाभे. पृ ३४२९ *c* द्र. । ʰ) नाप. । घञ् प्र. ।
ⁱ) विप. । बस. ।
ʲ) कर्तरि कृत् ।
ᵏ) विप. (स्वेदकृत्-पूजनवत्- [हव्य- = मरुत्-]) । बस. उप. = २हव्य- (तु. [अंशतः] अर्थायः; वैतु. पपा. प्रमृ. ?स्वेदु॰हव्य- इति ?) ।
ˡ) सस्थ. ?धुनिः > युद् यूपभिः इति द्वि-पदः पाठः (तु. छन्दः, द्वितीयं स्थलम्) ।
ᵐ) संदेहार्थे नि. । पपा. नावग्रहः । <सु√इ इति अभा., सु + इद् इति PW. प्रमृ. ।

५[२]; १३५,५; १६८,३; खि ३, १८, २; मा †१७, १८[४];२०; २९;२३,९[३]; ११[४]; ४५[३]; ४७[२]; ५१; ५३[४]; ३३,७४[२]†; ४०,१; का †१८, २, ३[२]; ५; ३, ५; २५,३,६[३]; ८[४]; ९,१[३]; ३[२]; ७; १०,१[४]; ३२,६,५[२]†; ४०, १, १; तै २,६,११,-२†; †४, ६, २,३;४[२];५; ७,४, १८, १[५]; मै १,४,५;८,९¶;१०,१७¶;¶२, २,१२; १३[२]; ३, ७; ४-५, ५; †१०, २[३]; ३; ¶३, ६, २; ७, ५[२]; ९,२; ७§; १०, ४; १२, १९[४]§; ¶४,५, ५; ७, १; ४[२]; ११,६†;काठ७,१७†;†१८,१; २[३]; ३६, १२¶; ४४, ७[८]; क २८,२[३]†; †कौ १, ९७; ४०३; †जै १, ११, १; ४५, ५; शौ †९,१४,४; ५; १७[२]; १०, २, २;४, १८;७,४-७;१०-२०; २२;३९; १३,१,४१[२]; १८, १, ३३†; †२०,९१,१;१२६, २०; पै १,१०७,४;१६,१६,८, ५९, २; ६६, ४†; ६†; ६७, ७†[२]; १७,७,५-८; ८,१-७;९;१०; ९, १;३; १०,१०; १८,१९,१†[२].

स्वि(सु-ऋध्म>)ध्मा[a]– -ध्मा ऋ १, १२१,७.

स्वि(सु-इ)पु[a]– -पुः ऋ ५,४२,११.

स्विं(सु-इ)ष्ट, ष्टा[b]– -ष्टः मा २१, ५८[२]; का २३, ६, ११[२]; मै ३, ११,५[२]; –ष्टम् खि ५, ७,१, ८; मा २८,२२[२]; का ७, ६, ४[c];७, ५[c]; ३०, २, ११[२], ¶तै २, ६, ८, ३; ६, ६, ७, ३; ४; मै २, १२, ६[d]; ४, ८, ६[२]¶; १३,२; काठ २, १५; १५, १३; १८, १७[d]; २९, ४¶; ३०, ६[e]; क ४५, ५¶; पै १, ८८, ३[f]; –ष्टस्य[g] काठ ५, ४; ३२, ४; –ष्टा पै १३, ५, २४; –ष्टाः मा ७,१५[c]; २१, ५८; का २३,६, ११; मै ३, ११,५; –ष्टे मा २, १९; का २, ६,२; –ष्टेन ऋ १, १६२, ५; मा २५, २८; का २७, १२,५; तै ४, ६, ८, २†; मै ३, १६, १†; काठ ४६,४†.

स्विष्ट-कृत्– -कृत् खि ४, ९, ६[२]; ५,७, ३, ११; मा २, ९; २१, ५८[३]; २८,२२[२]; ४५; का २,२, ५; २३,६,११[३]; ३०, २,११[२]; ४,११; मै १, ४, १३¶; १०, २; ३,११, ५[३],४,१०,३[२]; १३, ८[२]; काठ ९,५; १९,१३[२]; २०, १५; ३२,१[२]; क ८, ८; –कृतः तै १,६,२, ४; ४,१; २; ११,७; ७,४,१, २,६, ८,३¶; काठ ५ १;३; ३२,१;३; –कृतम् खि ५, ७, २, १०; मा २१, ४७; का २३, ५,५; तै १,५, २,३¶; ७, ३,११,२; मै ४,१३, ७; काठ २, १५; १८, २१; ४३, १; –¶कृते तै २,६, ६, ५[२]; काठ २३,८.

स्विष्टकृत्-त्व– -त्वम् तै २, ६, ८,३¶.

स्विं(सु-इ)ष्टि– -ष्टये शौ ५, २७,९[d]; –ष्टिः काठ ३२,४[२]¶; –ष्टिम् मा २७, १८[d]; का २९, २, ८[d]; तै ३,१, ९, २[e]; २,८, २; ४,१, ८, २[d]; मै २, ३, ८; क २९,५; शौ २, ३५, १[f]; ६, ४७,३[e]; पै ९,१, ८[d]; १९,४३, १२; –ष्टया काठ ३२, ४¶; –ष्टयै काठ ५,४[h].

√स्वृ(वधा.), स्वरन्ति ऋ १,१५१, ५; ५, ५४, २; १२; ८, ३३,२; कौ २, २१५; जै ३, १९, १०; शौ २०, ५२, २; ५७, १५; अस्वरन् ऋ ५,५४,८; ८, १२, [(३,७) ३२]; †अस्वरन् ऋ ८, ३, १६; कौ २, ७१३; जै ३, ५८, १०; ४, २१, ८‡[i]; शौ २०, १०,२;५१,२.

सस्त्रुः ऋ १,८८,५

अस्वार्ष्टाम्[j] ऋ २,११,७.

१स्वर[k]– -रः मा १८, १; का १९, २,१; तै ४,७,१,१; मै २, ११, २; काठ १८,७; शौ ११,९,५[l].

१स्वार[m]– -रम् मा १३,५५[n];

a) विप. । बस. । b) गस. ।
c) सपा. स्विष्टम् (काश ५,२,१,२४ च) <> स्विष्टाः (माश ४,२,१,११ च) इति पाभे. ।
d) सपा. स्विष्टम् <> स्विष्टिम् <> स्विष्टये इति पाभे. ।
e) सपा. स्विष्टम् (माश्री २,५, ४, १७ च) <> स्विष्टिम् (काश्री १०,१,२२ च) इति पाभे. ।
f) सपा. स्विष्टम् <> स्विष्टिम् इति पाभे. ।
g) पाभे. पृ २१६५ l द्र. ।
h) = सपा. कौसू ५,१३ । तैब्रा ३, ७, ११,३ आपश्री ३,११,२ दुरिष्ट्यै इति पाभे. ।
i) सपा. ऋ ९,१७,२ अक्षरन् इति पाभे. ।
j) °स्वरि° इति ASI. । k) नाप. (शब्द-) ।
l) पाभे. पृ २४१३ e द्र. ।
m) नाप. ([स्वरितान्त-] साम-भेद-) । स्वार्थे अण् प्र. ।
n) पाभे. पृ ७५७ g द्र. ।

का १४,७,४[a]; तै ४, ३,२, २[b]; मैं २, ७,१९[a]; काठ १६,१९[a]; क २५,९[a]; -रान् मा१३,५५[c]; का १४, ७, ४[c]; तै ४, ३, २, २[d]; मैं २, ७,१९[c]; काठ १६, १९[c]; क २५,९[c].

२स्वर[e]- -रे ऋ ८, ७२, ७; -रेण ऋ १,६२,४.

३स्वर- -रः काठ ३७, १७; क २८,७; पै १७, २९, १७; ४४, ६[f]; -?रे पै ८,१२,५[g].

?स्वरण[h]- -रणम् ऋ १,१८, १; मा ३, २८; का ३, ३, २०; तै १, ५,६,४;८,४; मै १, ५,४; ११; काठ ७, २;९; क ५, २; कौ १, १३९; २,८१३; जै १, १५, ५; ४,३,७.

स्वरयत्- -यन्तः पै ९, २५, १७; १८, २०, ६?[i]; -यन्तम् शौ १३,२,२[j].

स्वरितृ- -तारः ऋ १,१६६,११.

२स्वार[k]- -रम् ऋ २, ११,७.

स्वृ(सु-ऋ)प(भ>)भा[l]- -भे पै १, ५२,१-४.

स्वै(सु-ए)तव्य- -व्यम् तै ६, १,१, १¶.

?स्वेनम् पै ६,१४,२.

?स्वेनमिन्द्रसुप्रयुत्सु पै ९,१,५[m].

स्वै(स्व-ए)तु- स्व- द्र.

†स्वो(सु-ओ)जस्[l]- -०जः ऋ ६, २२,६; शौ २०, ३६,६; -जाः ऋ ७, २०, [३; १०, २९, ८]; शौ २०,७६,८.

स्वो(सु-ओ)प(श>)शा[l,n]- -शा मै २,७,५.

स्वौ(सु-औ)प(श>)शा[l,n]- -शा मा ११,५६; का १२, ५, ७; तै ४,१,५,३; काठ १६,५.

?स्सा पै २०,२४,७.

इति वैदिकपदानुक्रमकोषे सांहितिके प्रथमे विभागे

पञ्चमः खण्डः समाप्तः ॥

---

[a]) पाभे. पृ ७५७ *g* द्र. । [b]) पाभे. पृ ७५७ *f* द्र. ।
[c]) पाभे. पृ ७५७ *i* द्र. । [d]) पाभे. पृ ७५७ *h* द्र. ।
[e]) विप. (शब्द-वत्- [गिन्धु-तीर्थ-]), नाप. (शब्द-) ।
[f]) सपा. शौ ६,४८,२ ऋभुः इति पाभे. ।
[g]) सुरा->-०रे इति शोधः । सस्थ. ?त>त्याम् इति, ?धिन्ना>धिन्, त्या(म्) इति, ?चक्रतु> (√जक्ष् 'भक्षणे'>) जक्षतु इति च शोधा द्र. । पृ ३३८० *o* अपि टि. द्र. ।
[h]) विप. (भ्रातृ-) । स्वर-करण- [स्तोतृ- (तु. [अर्यनः] स्क.)] इति शोधः इति मतम् (तु. छन्दः; वैतु. या [६,१०] वे. सा. प्रमृ =प्रकाशनवत्- इति !) ।
[i]) °यन्तम् इति शोधः (तु. सपा. शौ.) ।
[j]) = दीप्यमान- (सूर्य-) । [k]) घञ् प्र. ।
[l]) विप. । बस. ।
[m]) सपा. मा २७, १५ का २९, २, ५ स ई मन्द्रा सुप्रयुमः इति पाभे. । टि. पृ २१९९ *e* द्र. ।
[n]) सपा. स्वो°<>स्वौ° (मापा ६,५, १, १० च) इति पाभे. ।